2583

Eft. 41
Anal 5a
Vol 2o

NICOLAI GARCIÆ HISPANI

JURIS UTRIUSQUE PROFESSORIS,

& Eccleſiæ Abulenſis Canonici,

TRACTATUS DE BENEFICIIS,

AMPLISSIMUS ET DOCTISSIMUS,

DECLARATIONIBUS CARDINALIUM

S Congr. Concilij Trident. & Deciſionibus Rotæ, tàm M S. quàm impreſſis, firmatus, ornatus, & ad ſingulas materias ſecundùm hodiernam praxim accommodatus.

Cum duplici INDICE, *uno Partium & Capitulorum, altero Rerum & Materiarum copioſiſſimo, in hac editione, ad debitam fidem, commodioremque uſum reſtituto.*

TOMUS II.

BIBLIOTECA PROVINCIAL
SORIA

LUGDUNI,
Ex Typographia ANTONIJ BEAUJOLLIN,

M. DC. LXXX.
CUM APPROBATIONE ET PERMISSU.

NICOLAI GARCIÆ HISPANI

JURIS UTRIUSQUE PROFESSORIS,

& Ecclesiæ Abulensis Canonici,

TRACTATUS DE BENEFICIIS,

AMPLISSIMUS ET DOCTISSIMUS,

DECLARATIONIBUS CARDINALIUM

S. Congr. Concilij Trident. & Decisionibus Rotæ, tàm M.S. quàm impressis, firmatus, ornatus, & ad singulas materias secundùm hodiernam praxim accommodatus.

Cum duplici INDICE, *uno Partium & Capitulorum, altero Rerum & Materiarum copiosissimo, in hac editione, ad debitam sidem, commodiorumque usum restituto.*

TOMUS II.

LUGDUNI,

Ex Typographia ANTONII BEAUJOLLIN.

M. DC. LXXX.

CUM APPROBATIONE ET PERMISSU.

ILLVSTRISSIMO ET REVERENDISSIMO

D. D. IOANNI GARCIA MILLINO S. R. E. CARDINALI

Ampliſſimo, & S. D. N. Papæ Vicario.

CVM primum tomum mei tractatus de Beneficiis communi applauſu, & maxima approbatione vbique receptum, Illuſtriſſime Cardinalis, tibi eum videre cupienti Romæ in ſecundo meo aditu obtulerim, valdéque probaueris, viſum eſt mihi ſecundum eiuſdem tractatus tomum, quem non minùs placiturum ſpero, tibi etiam offerre, ac dicare, ſub tuoque patrocinio, & nomine clariſſimo edere: ſic enim fiet, vt fœlicibus prodeat auſpiciis, preſperoque procedat curſu munitus tantum patrono, in quo vltra Pontificiam, Cardinalitiamque dignitatem ampliſſimam, elucent eximia generis claritas, egregia morum probitas, & integritas, ſumma iuris rerumque peritia, quæ te auditoratu ſacræ Rotæ, (quem per multos annos præclarè, & doctiſſimè, magnaque cum laude, & ſatisfactione geſſiſti) Legatione, ſeu Nuntiatura Hiſpaniæ Pontificia, & Cardinalitia dignitate, maiorique dignum fecerunt. Impulit etiam ad id faciendum beneuolentia, & humanitas maxima, qua me ſemper tractaſti, & proſecutus es, ex quo primùm vrbem adij, vbi teſtatim iudicem Rotæ in propria cauſa habui: atque in ſecundo aditu, cum Romam rediiſſem ad limina Apoſtolorum viſitanda pro Domino Epiſcopo Abulen. meo prælato, cuius viſitationis negotium, cum te potiſſimum agere oportuit, vti præfecto Sacræ Congregationis Concilij. Accipe igitur Illuſtriſſime Domine ea, qua ſoles benignitate, munus hoc obſequij mei argumentum, & teſtimonium, meque & librum ſub tua tutela prodeuntem tuere ſemper. Et vale fœlix.

Lic. Nicolaus Garcia
Abulen. Canonicus.

CLARISSIMO ET NOBILISSIMO D. D.

LVDOVICO FERNANDEZ DE CORDOVA

Epiſcopo Salmantino.

TRACTATVS mei de Beneficiis primus tomus, Præſul Illuſtriſſime, bonæ memoriæ D. D. Andreæ Fernandez de Cordoua, Epiſcopo Pacen. patruo tuo dicatus ſub eius patrocinio fœliciter prodiit proſpero ſucceſſu, ab omnibus enim magno cum applauſu, & ſumma approbatione receptus eſt Dei beneficio, & munificentia. Cui etiam, ſi viueret, ſecundus tomus eiuſdem tractatus, qui nunc in lucem exit, nec minus, vt ſpero, placebit, dicandus erat, & ſub ipſius etiam protectione, & tutela proditurus. Sed eo iam vita functo, ſicut Domino placuit, iure repræſentationis tibi debetur, tu enim in locum eius, & patrocinium ſucceſſiſti, eiuſque perſonam, vti ex fratre nepos mihi meritò repræſentas, cui opus hoc dicem, fouendumque, ac protegendum committam, in quo etiam concurrunt par nobilitas, & generis claritas, (cum ex eadem ſis Cordubenſium antiquiſſima & nobiliſſima familia, atque ex domo illuſtriſſima Marchionis de Guadalcaçar, tui ex fratre nepotis proregis Indiarum) literarum ſcientia, & iuris peritia eximia, egregia virtus, atque Pontificia dignitas, in qua optimi prælati, vigilantiſsimi paſtoris, & integerrimi Epiſcopi ſpecimen omnibus præbes, accedit etiam tua humanitas, & in me beneuolentia, quam mihi iam diu oſtendiſti. Accipe igitur, Illuſtriſsime Præſul, librum hunc tuo nomini meritò conſecratum, atque tuo patrocinio, & tutelæ commendatum, eumque tua authoritate tuere, & protege, munuſque hoc, qualecunque ſit, meæ tamen erga te obſeruantiæ pignus, benignè, & ea qua tibi offertur voluntate, ſuſcipe, & vale fœlix.

Lic. Nicolaus Garcia
Abulen. Canonicus.

INDEX

INDEX PARTIVM, ET CAPITULORUM SECVNDI TOMI *TRACTATVS DE BENEFICIIS.*

SEPTIMA PARS.

Quibus debeant beneficia conferri, seu de qualitatibus requisitis ad Beneficia, continet sexdecim capita.

AP. 1. *De clericatu, & ordine.*
§. 1. *De aliquibus difficultatibus, & dubiis.*
Cap. 2. *De legitimitate.*
Cap. 3. *De filiis presbyterorum.*
Cap. 4. *De atate beneficiandorum.*
Cap. 5. *De coniugatis.*
Cap. 6. *De bigamis.*
Cap. 7. *De scientia, seu literatura.*
Cap. 8. *De moribus & vita.*
Cap. 9. *De naturalitate.*
Cap. 10. *De beneficiis sæcularibus sæcularibus, & regularibus regularibus, conferendis.*
Cap. 11. *Quod non sit irregularis.*
Cap. 12. *De corpore vitiatis.*
Cap. 13. *Quod non sit excommunicatus.*
§. 1. *De fructibus beneficiorum excommunicati.*
Cap. 14. *Quod non sit suspensus, seu interdictus.*
Cap. 15. *De beneficiis debitis certis personis, seu certo generi personarum.*
Cap. 16. *An beneficia sint conferenda digniori, an satis sit digno conferre.*

OCTAVA PARS.

De requisitis prouisionis beneficij : continet quatuor capita.

CAP. 1. *Quod fiat gratis, liberè, & sine pacto, modo, vel conditione, ac sine diminutione.*
Cap. 2. *Quod purè fiat collatio, non conditionaliter, nec alternatiuè, nec copulatiuè.*
Cap. 3. *Quod non sit surreptitia prouisio.*
Cap. 4. *An requiratur, quod collatio fiat publicè, seu palam, & non clandestinè, & de probatione illius.*

NONA PARS.

De forma in prouisione seruanda, continet quatuor capita.

CAP. 1. *De forma in communi, & an ea non seruata, prouisio sit nulla, etiam in foro conscientiæ.*
Cap. 2. *De forma seruanda in prouisione parochialium.*
§. 1. *De aliis dubiis.*
§. 2. *De aliis dubiis.*
Cap. 3. *De forma seruanda in prouisione beneficiorum simplicium.*
Cap. 4. *De forma edicti, seu vocationis in institutione seruanda.*

DECIMA PARS.

De tempore, quo & intra quod debet prouideri de beneficiis, & de deuolutione, continet quatuor capita.

CAP. 1. *Quando debeat prouideri de beneficiis.*
Cap. 2. *De tempore intra quod debet de beneficiis prouideri.*
Cap. 3. *De deuolutione.*
Cap. 4. *De tempore intra quod debet fieri institutio, & confirmatio, & collatio necessaria.*

VNDECIMA PARS.

De modis vacandi, amittendi beneficia, continet decem capita.

CAP. 1. *De vacationis modis in communi.*
Cap. 2. *De vacatione per obitum.*
Cap. 3. *De renuntiatione.*
§. 1. *Qui poßint renuntiare beneficio.*
§. 2. *Quod renuntiatio debet eße libera.*
§. 3. *Quod renuntiatio, cum authoritate ſuperiori fieri debet.*
§. 4. *De publicandis reſignationibus.*
Cap. 4. *De permutatione beneficiorum.*
Cap. 5. *De vacatione per aſſecutionem alterius.*
§. 1. *De declaratione prædictorum & requiſitis ad huiuſmodi vacationem.*
§. 2. *De incompatibilitate duorum beneficiorum, ſub eodem tecto.*
§. 3. *De incompatibilitate, ſeu compatibilitate beneficiorum ſimplicium.*
§. 4. *De diſpenſatione ſuper pluralitate beneficiorum.*
Cap. 6. *De vacatione ob promotionem ad Epiſcopatum.*
Cap. 7. *De vacatione ob promotionem ad Abbatiam.*
Cap. 8. *De vacatione ob contractum Matrimonij.*
Cap. 9. *De vacatione per ingreſſum Religionis.*
Cap. 10. *De vacatione per privationem.*
§. 1. *De hæreticis, apoſtatis, & ſchiſmaticis.*
§. 2. *De periuris, falſariis, ſacrilegis, concubinariis, & ſodomitis.*
§. 3. *De violento beneficij proſſeßore, & intruſo.*

XII. ET VLTIMA PARS.

De modis quibus extinguitur, vel alteratur beneficium. Continet quinque capita.

CAP. 1. *De ſuppreßione & extinctione.*
Cap. 2. *De vnione.*
§. 1. *Quis poßit vnionem facere, & ex qua cauſa.*

Index Partium, & Capitulorum.

§. 2. *Quæ forma & ſolemnitas requiratur in vnione.*
§. 3. *Quomodo probetur vnio, & quando dicatur ſortita effectum, & de eius reuocatione.*
Cap. 3. *De diſmembratione.*
Cap. 4. *De diuiſione beneficij.*
Cap. 5. *De erectione beneficij, ſeu Eccleſiæ in alium ſtatum.*

SEPTIMA PARS.

QVIBVS DEBEANT BENEFICIA CONFERRI,

SEV

DE QVALITATIBVS REQVISITIS ad Beneficia.

CAPVT PRIMVM.

De Clericatu & Ordine.

SVMMARIA.

1 INter qualitates, quas habere debent ij, quibus beneficia conferuntur, prima, & præcipua est clericatus.

2 Per primam tonsuram clericalis ordo confertur, secundum Canonistas contra Theologos, licet non sit sacramentum. & num. seqq.

5 De quo & quot sunt ordines remissiue.

6 Quicquid sit de hoc, an prima tonsura sit ordo, certum videtur, quod verbum Ordo generaliter prolatum comprehendit etiam primam tonsuram, secundum communem vsum canonum.

7 Et sic decreta Concilij, sess. 7. c. 7. quoad principalem dispositionem, sess. 23. cap. 8. à vers. vnusquisque autem de refor. comprehendunt etiam primam tonsuram, & num. 8.

9 Si non sunt clerici saltim primæ tonsuræ, sed laici, incapaces sunt beneficiorum.

10 Adeò vt non sufficiat destinatio concurrente etiam habitu clericali.

11 Neque etiam reputatio, qua quis existimetur clericus, si reuera non erat talis.

12 Quamuis clerico putatiuo, de cuius clericatu non constat, nisi per communem reputationem, potest dari pensio & beneficium, pro quo obtinendo sufficit communis reputatio.

13 Quod legitur de B. Nicolao, B. Seuero, & B. Ambrosio, sunt diuina miracula, non trahenda in consequentiam, vel fuit cum illis dispensatum, & num. 14.

15 Hodie ex constitutione Sixti V. de habitu & tonsura requiritur quod tempore collationis beneficiorum sint actu clerici in habitu clericali, & tonsura incedentes, alias collatio est nulla.

16 Et decretum irritans, quod in fine habetur, refertur ad omnia præcedentia.

17 Et cum sit in iure positum, ligabit etiam ipsum Papam, nisi ex certa scientia contra fecerit.

18 Clerici etiam primæ tonsuræ habentes beneficium, etiã simplex, aut etiam ius in illo, vel ad illud, seu pensiones percipientes, debent tonsuram & habitum clericalem, vestes scilicet talares, inguiter deferre, alias ipso facto sunt priuati omnibus beneficiis, &c. ex d. constitutione.

19 Ista constitutio in his partibus cœpit ligare post lapsum octo mensium à die publicationis Romæ factæ, & ex tunc ad huiusmodi priuationem incurrendam non requiritur lapsus alicuius certi temporis, sed eo ipso, quod in publico quis non gestat habitum clericalem supra dictum, id est tonsuram, & vestes talares, incurrit huiusmodi priuationem, num. 20.

21 Quamuis vestes talares in rigore dicantur, quæ hominem vsque ad pedes tegunt, tamen ex epieiceia & æquitate tales iudicabuntur, quæ iuxta consuetudinem clericis sunt decentes, quamuis non sint nimis longæ. & num. 22.

23 Nec est necessarium portare duas vestes longas, sed vna sufficit.

24 Forsan non est vsu recepta dicta constitutio, saltim quoad hoc, vt non deferentes prædictum habitum clericalem maxime tonsuram, sunt ipso facto priuati beneficiis, & quod collatio illis facta sit nulla.

25 Cum laicus, qui non habet primam tonsuram, sit incapax beneficiorum, non potest ad beneficium præsentari, alias præsentatio erit nulla.

26 Quod limitat Flamin. Paris. ex Rota non procedere, quoties fuit præsentatus proxime clericandus, &c.

27 Quæ tamen limitatio videtur esse contra doctrinam Lamber. & aliorum docentium non sufficere præsentatum post præsentationem in continenti clericari, &c.

28 Ista limitatio procederet, quando proxime clericandus, expresse, vel tacite præsentaret in tempus, quo esset clericus, & sic in tempus habile.

29 Et tacite diceretur præsentari in dict. tempus, quando patronus cum præsentaret, non absolute, sed dicendo præsento talem proxime clericandum, vel præsento talem, & peto eum ordinari, &c.

30 Ita est accipienda declaratio S. Congregationis adducta.

31 In casu quo absolutè præsentaretur nondum habens primam tonsuram, præsentatio esset nulla, & facta de indigno, & incapace, quantumuis de proximo clericaretur, & ita procedit doctrina Lamber. & aliorum.

32 Rota quam Flamin. citat, non loquitur in istis terminis, sed in longe diuerso casu, nempe de præsentatione facta per literas seu instrumentum de eo, qui tempore factæ scripturæ & nominationis, non erat clericus, quæ valet, si tempore facta præsentationis coram ordinario iam erat clericus, quia tunc vere fit præsentatio, cum nominatio, seu scriptura præsentatur ordinario, & n. 33.

34 Et si ex nomine nullum ius acquiritur ante actualem præsentationem. & num. seqq.

Adducũtur resolutiones Rotæ ad prædicta. ibid.

38 *Impugnatur resolutio Rotæ quatenus ait, quod prouisus ante clericatum de canonicatu, immissus tamen in possessionem post clericatum dicendo, quod contulerunt ac sibi prouiderunt, non censeatur de nouo prouisus.*

39 *Quamuis tempore præsentationis omnino clericatus requiratur, non tamen requiritur, quod tunc præsentatus incedat in habitu clericali, ex constitutione* Sixti V. *quæ solum id requirit tempore collationis, quamuis ex ea teneatur statim dict. habitum assumere,*

40 *Sunt aliqua beneficia sacerdotalia, quæ requirunt de iure consuetudine, statuto, priuilegio, vel fundatione, quod ea obtinentes in presbyteros ordinentur, alia diaconalia, & alia subdiaconalia similiter.*

41 *Et tunc dicitur annexus ordo aptitudine, & attento tempore prosecutionis.*

42 ¶ *Iuxta hoc in Episcopatu Abulen. est quædam constitutio synodalis, antiqua relata.*

43 *Quod dictum est de archipresbytero, vt debeat in presbyterũ ordinari, non videtur hodie procedere in archipresbyteris ruralibus, supposito quod sunt beneficia simplicia, nec personalem residentiam requirunt, & sic in his videtur cessare iam d. constit. synodalis Abulen.*

44 *An de ordine annexo beneficio, seu præbendæ ex consuetudine, statuto, priuilegio, vel fundatione, sit necessario facienda mentio ab impetrante, esto sit in ætate ad talem ordinem requisita,* & num. 45. 46. & 47.

48 *Resoluitur negatiue cum cõmuni cõtra alios, & additur dec. Rotæ, cuius ratio est, nã de qualitatibus non cõsideratis & expressis à iure, seu stylo, non est faciẽda mẽtio.*

49 *Qualitates exprimendas qui ponunt.*

50 *Improbatur, quod ait Flam. Par. & Zechus in resignatione archidiaconatus, qui habet vocem in capitulo, faciendam esse mentionem de hoc.* & num. 51. *respondetur cuidam dec. Paleoti.*

52 *Hodie in supplicationibus de canonicatibus ac portionibus Ecclesiarum cathedralium dataria vult exprimi ordinẽ sacrũ annexũ. Etsi in supplicatione ponitur clausula,* etiã si sacerdotalis, *quæ antea solebat cõcedi, cassatur: vnde cũ iã ista qualitas sit à stylo considerata, videtur in istis gratiis necessario faciẽda mẽtio de ordine sacro annexo, nisi esset subdiaconatus, quem ad minus debent habere annexum de iure Concilij &c.* & num. 53.

53 *Sed nihilominus existimat author, id nõ esse necessariũ.*

55 *Clausula* etiamsi sacerdotalis *cassatur, quando narratur diaconatus, vel subdiaconatus, quo casu gratia est surreptitia, si præbenda habet annexum superiorem ordinem si impetrans illo caret, alias secus.* & num. 55.

57 *Alia sunt beneficia, quæ non nisi actu presbyteris, vel alium ordinem habentibus prouideri possunt ex fundatione, consuetudine, statuto, vel privilegio.*

58 *Vt quando institutio, vel statutum dicit, quod beneficium non conferatur, nisi presbytero, vel quod conferatur presbytero Et capellaniæ in quarum fundatione dicitur, quod præsẽtetur sacerdos, vel quod præsẽtetur capellanus, seu clericus qui missam celebret, vel alia verba respiciẽtia tempus, seu actum præsentationis, & tũc præsentatus tempore præsentationis debet esse sacerdos actu, &c.*

59 *Idem est, quando fundator, vel statutum diceret, quod prouisus de capellania sit capellanus, vel sacerdos, aut quod sit sacerdos, vel capellanus,* & num. 60.

61 *Improbatur Feretus dicens per verba fundationis, quod eligatur, seu præsentetur sacerdos, non requiri sacerdotiũ actu tempore electionis, seu præsentationis, sed solum aptitudine, nisi quando ordo sacerdotij fuit annexus per verba negatiua, seu annullatiua & prohibitiua.*

62 *Improbantur etiam Zerola Flam. Paris. & Zechus idem fere dicentes.*

63 *Improbatur etiam Marcus Anton. Genuen. dicens, quod quando debet eligi sacerdos, debet esse actu, quando onus impositum est à laicis, secus si ab Ecclesiastico, vel per statutum Ecclesiæ, & Gonçal & alij.*

64 *Prædicta doctrina est cõmunis & approbata per Rotã.*

65 *Et alias deuolui prouisionem ad superiorem,* & n. 66.

67. *Ponitur dec. Rot. & allegantur aliæ decisiones. Impugnantur sententiæ d. authorum*

68 *Allegata per* Flamin. Paris. & capitulum ei cui de præben. in 6. *loquuntur de beneficio sacerdotium requirente, non tamen actu, &* decis. 1. de præben. in nouis *fuodatur in derogatione per clausulas generales, nu.* 69. *Non placet quædam decisio Rotæ, beneficium non esse sacerdotale, ex obseruantia interpretatiue subsecuta, licet bulla Papæ loquatur de presbyteris, &c. nam ista reuera non est obseruantia interpretatiua, sed contra d. bullam* & num 70.

71 *Non placet etiam decisio, quod ſtãte fundatione capellaniæ, quod eligatur vnus presbyter, qui pro ipsius anima missam celebret, & quod patroni possunt eligere vnum presbyterum, siue capellanum, &c. non sic sacerdotalis, quia tectator alternatiue locutus est de presbytero, seu capellano, &c. sed dicto, siue, stat expositiue* & num. 72.

73 *Si in fundatione capellaniæ caueatur, quod præsentetur sacerdos proximior de parentela, si inueniatur alias clericus, si tempore præsentationis fuerit aliquis sacerdos ille debet præsentari, licet sit remotior & erit præferendus, etiam si postea ante institutionem alter proximior esset sacerdos, num. 74. vbi ponitur Rotæ decisio.*

INter qualitates quas habere debent ij, quibus beneficia conferuntur, prima, & præcipua est clericatus & ordo: oportet enim eos esse clericos saltim primæ tõsuræ, per † quam clericales ordo confertur, *c. cum contingat de ætate & qualitate,* vbi id notant Doctor. & est communis sententia Canonistarum, vt per Fel. *in cap. sicut el. 3. de simonia, nu. 2.* Mandos. *reg. 14. qu. 1. nu. 2.* Couarr. *in c. quia nos, de testamen. n. 4.* Gregor. Lopez. *in proœm. tit. 6. par. 1.* Hieronymum Gabrielẽ *cons. 181. lib. 2.* Calda Pareiram *in l. si curatorem habens, C. de in integrum restitu. verb. læsis, n. 104.* Mendoz de Castro *in l. cum opertet, C. de bonis quæ liberis, n. 166.* Rota, *dec. 731. nu. 5. & 6. part. 1. diuersorum,* & idem tenet Guido Papa, *dec. 449. nu. 1.* vbi † additio rectè ait id esse verum, loquendo de ordine, non vt sacramentum, sed vt largo modo pro deputatione ad diuinum officium seu cultum. Quamuis † Theologi contrarium teneant, nempe primam tonsuram non esse ordinem, sed dispositionem, & præparationem ad ordines, de † quod & quot sint ordines, an nouem, vt volunt Canonistæ, an septem tantum, vt volunt Theologi, agunt Albertus Trot. *de vero & perfecto clerico, lib. 1. c. 2.* Lamber. *de iure patronatus, 1. par. 2. lib. qu. 7. art. 2.* Mandos. *sup. num. 2. & 5.* Couarr. *r. lib. 11. variarum. cap. 10. à n. 10.* Nauar. *in Manu. cap 22. nu. 18.* Velazquez de Auendanno *in leg. 29. Taur. gloss. 3. num. 9. &* 10. Gironda *de Gabellis, 7. p. in princip.* Zaullos *qu 524.* Soto *in 4. dist. 24. qu. 1. art. 3. & q. 2. art. 1.* Valentia *4. to. disputat. 9 q. 1. pun. 2.* Ange. Syluester, Rosella, Tabiena, Armilla, & alij summistæ, *verb. ordo,* Catechismus ad parochos *de sacramento ordinis, ver. docendum igitur erit,* Bart. Ledesma *in summario de sacramentis, de sacramento ordinis, difficultate 5.* Cosmas Philiarchus *de officio sacerdotis 2. par. lib. 1. c. 13. candelabrum. aureum, tit de sacramento ordinis, nu. 6. 10. & 11.* Ludouicus Lopez *instruct. conscienciæ 2. tom. p. 2. c. fin.* Enriquez *in summa, lib. 10. c. 2. & 9. §. 4.* F. Mau Rodrig. *in summa, 2. tom. c. 13.* Pet. Ledesma *in sua summa. 1. par. tit. de sacramento ordinis, c. 1.* & Vega *in espeio de Curas, cap. 14 à n. 4.* Nunno. *3. par. in addit. q. 37. & 40. art. 2.* D. Sahag. *de sacram. ordinis, à nu. 7.* Carrillo *in Itinerario ordinandorum, sect. 3. cap. 7. à num. 17.* D. Gard. Tusehus, *consil. 189. tit. O.* Gabr. Vasq. *3. par. tom. disp. 236. & seq.* Isidorus Mosconius *de maiest. milit. Eccles. l. 1. par. 2. c. 1.* Ioan. de Arce Solorçano *de sacramentis ordinis, circa princ.* 1

Et quidquid † sit de hoc, an prima tonsura sit ordo, an non, illud certum videtur, quod verbum, ordo, generaliter prolatum, comprehendit etiam primam tonsuram, secundùm communem vsum Canonum, argumento d. c. cùm contingat, & secundum communem vsum loquendi, *vt rectè docet* Nauarrus *consil. 11. de de tempor. ordinatio. numer. 1. & 3.* Suarez *de relig. tract. 3. libro 4. cons. 13. num. 8. & cap. 56. num. 5.* 2 3 4 6

Vnde decretum Concilij *sess. 7. de reform. capit. 10.* quod

† quoad principalem disposition comprehendit: primam tonsuram, *vt dictum est suprà 5. par. cap. 7. nu. 95. decretum est, cap. 8. sess. 23. de reformatione vers. vnusquisque autem, & sequenti*, comprehendit non solum minores ordines contra Zerolam *in praxi Episc. 1. par. verbo dimissoria, §. 2.* vt sacra congregatio Concilij censuit super illo, c. ibi: *A proprio Episc. ordinetur, de omnib. ordinibus, tam in sacris, quam in minoribus intelligitur, & sic etiam ordinati in minoribus comprehenduntur in pœna suspensionis.* Sed † etiam primam tonsuram cum
8 de ordinatione, & ordinationibus generaliter & absolutè loquatur, *& dictum est suprà, d. 1. par. cap. 5. num. 142.* contra Toletum *in summ. lib. 1. c. p. 49 vers. quarta*, dicentem, decretum Concilij *d. cap. 8.* non extendi ad primam tonsuram, ex declaratione Sacri Concilij: nam prima tonsura nomine ordinis in hoc Concilio non comprehenditur. Quæ declaratio videtur esse sequens *16.* Sed ista declaratio non videtur certa, nec est iuri consona, tum quia negari non potest, istum Episcopum non incidisse in pœnam suspensionis per annum à collatione saltem tonsuræ, *ex cap. fin. de temporib. ordin., in 6.* tum etiam quia licet tonsura condistinguatur à minoribus ordinibus, & eorum appellatione non veniat, vt *in d. c. 10. & 11. & 17. sess. 23.* quia nomen minorum ordinum ex communi vsu & modo loquendi attribuitur quatuor gradibus, vt videmus, tamen sub verbo, *ordo* seu *ordines*, & *ordinare*, generaliter & absolutè prolato, venit tonsura, tam in iure quàm in Concilio, vt *in cap. 1. sess. 21. de reform. & cap. 3. 7. & 9. & d. cap. 10. sess. 23.* & si decis. *d. c. 8. ver. vnusquisque autem*, non haberet locum in prima tonsura, sequeretur posse eam conferri ab alieno Episcopo sine proprij licentia aut testimonio quod dici non potest.

Alias † vt ad nostrum propositum redeamus, si
9 non sunt clerici saltim primæ tonsuræ, sed laici, incapaces sunt beneficiorum, *c. ex literis de transactionib. c. 2. de inst.* vbi Abbas, & alij, & dictum est *1. part. c. 2. num. 28.*
10 vbi plures citaui, adeo † quidem, vt non sufficiat destinatio concurrente etiam habitu clericali. Abb. *ibi.* Feli. *in c. cùm adeo de rescript. ex n. 2.* Staphil. *de literis* gratiæ noua forma expectatiuarum, n. 24. Selua de *benef. 3. par. q. 6.* Couar. *3. par. c. 1. n. 1.* Lamber. *1. par. 2. lib. q. 7. art. 29. ad fin.* Gomezius *de gratiis expectatiuis, nu. 89.* Duarenus *de beneficius lib. 4. c. 6.* P. Pechius *in reg. beneficium, in 6. nu. 29. ad fi.* Mandos. *de signatura gratiæ, tit. de prouiso. ver. amplia. etiamsi is cui, in vlt. edi.* Ant. Gabr. *cons. 12. de præsumpt. nu. 4.* Zaullos dicens receptissimam, *q. 523.* & Zechus *de benef. & pensio. cap. 3. ver. inhabilis*, & Thom. Sanchez *de matri. lib. 7. disp. 42. n. 14.* Villar. del patronado de Calatayud. *4. p. in pr. nu. 11.* Azor. *instit. Moralium. 2. par. lib. 6. cap. 2 q. 5.* & Perez de Lara *de anniuer. & capell. lib. 2. c. 5. à nu. 2.* Neque
11 etiam sufficit reputatio, qua quis existimetur † clericus si reuera non erat talis, Rota *dec. 139. li. 3. p. 3. diuersorum*, Flam. Paris. *de resign. benef. lib. 4. q. 2. cons. 19.* & Zechus, & Villar *ibi*, quamuis clerico † putatiuo, de eius
12 clericatu non constat nisi per communem reputationem, potest pensio, & beneficium, & pro obtinendo beneficio sufficit communis reputatio, licet verè clericum esse non appareat, Rot. *ibi* iuxta dicta infra *à n. 140.* & ita procedet dec. Rotæ. *13. de probatio. alias, 312. in antiquis*, quam sequitur Pontanus *de spolio, lib. 2. q. 179.* aliàs est falsa, Gonçalez post hæc visus *ad reg. de mensibus, gloss. 2. à num. 64.* Gratian. *discept. forens. c. 123. num. 17.* & Paulus Piasec. *in praxi Episc. 1. p. c. 1. n. 3. & 4.*

Neque obstat, quod legitur de B. Nicolao, † qui ex laico
13 electus est in Episcopum, & de B. Seuero, qui ex lanificio assumptus est in Archiepiscopum, & de B. Ambrosio qui nondum baptizatus in Archiepiscopum delatus, *vt in cap. statuimus, §. è contra 61. dist.* quia omissa responsione Gratiani *ibi, § sed sciendum*, & aliorum, quod ob excellentem virtutem, eximiamque, & egregiam
14 sanctitatem laicus eligi possit, quod sequitur Ioan. Quintinus *in repet. cap. de multa de præben. numer. 67.* dicens, quod si cui laico non deest competens sacerdotio virtus, perfectio, huic facta collatio beneficij valebit. Respondetur, quod illa sunt miracula diuina, non trahenda in consequentiam, vel fuit cum illis dispensatum. Ita Archidiaconus *in d. c. statuimus, §. his omnibus*, Fel. *in d. c. cùm adeò, sub num. 5.* Selua, *d. q. 6. ad fi.* Corras. *d. c. 1. n. 4.* Pechi *supra nu. 27.* & Maiolus *de irregularitate, lib. 15 cap. 31. num. 4.* Ojeda *de incompat. benef. cap. 24. num. 4.*

Et hodie ex †const. 38. Sixti V. *de habitu & tonsura per clericos, seu milites beneficia vel † ensiones obtinentes* 15
deferen. &c. quam ponit, & explicat Viualdus *in fine Candelabri aurei*, videndus Zechus *de casib. reservatis casu 4.* requiritur quod tempore collationis beneficiorum sint actu clerici in habitu clericali, & tonsura incedentes, alias collatio est nulla, vt in vers. in futurum, vbi sic dicitur: *In futurum autem non nisi actu clericis in habitu clericali & tonsura, & militib. infra dicendis in militari incedentibus suæ militiæ propriæ aut alia quæcunque Ecclesiastica etiam simplicia beneficia, respectiuè conferantur, aut commendentur, aut pensiones, fructúsve aut bona Ecclesiastica reseruentur* Et in fine habetur decretum irritans, quicquid secus à quoquam quauis authoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Quod † refertur ad omnia præcedentia, *ex cap. inquisitioni de appellationib.* & decisio Rotæ *in causa* 16
Toletana professionis in adducta septima part. dubio 21. num. 330. & dictum est aliàs quinta parte, cap. 4. nu. 173.

Et cùm † sit in iure positum, ligabit etiam ipsum Papam, *vt suprà dictum est quinta par. capitulo primo. numero 28.* nisi Papa ex certa scientia contra fecerit, 17
&c. *ad leg. quidam consulebant ff de re iudicata, cum alijs.* 1

Et clerici † etiam clericali tantū tonsura insigniti ha- 8
bentes jam beneficium etiam simplex, aut etiam ius in illo, vel ad illud seu pensiones percipientes, debent tonsurā, & habitū clericalē, vestes scilicet talares iugiter deferre, aliàs ipso facto sunt priuati omnibus beneficiis nec non pensionibus, omniq; iure sibi in eis vel ad ea quomodolibet cōpetenti, & beneficia sic per huiusmodi priuationem vacantia dispositioni Sedis Apostolicæ reseruantur, ex dicta constitutione. Quæ in † his 19
partibus cœpit ligare post lapsum octo mensium à die publicationis Romæ 18. Ianuarij 1589. factæ, & ex tunc ad huiusmodi priuationem incurrendam non requiritur lapsus alicuius certi temporis, sed incurrit eam eo ipso, quod in publico quis non gestat habitum clericalem supradictum, id est tonsuram, & vestes talares. Ita enim † videtur intelligenda dicta constitutio, vt 20
colligitur ex illa dictione, supradictū, quæ refert præcedentia cum suis qualitatibus, *Rom. decisio. 194. num. 7. part. 2. diuersorum, & ex sequenti constitutione eiusdem Sixti.* Et quia habitus clericalis in tonsura & vestibus copulatiuè consistit, Bald. *in leg. si qua per calumniam. cap. de Episcopis & cleric. sub numero 1. & Peciauus de probat. lib. 2. c. 34. num. 25. cum aliis.*

Quamuis autem † vestes talares in rigore dicantur 21
quæ hominem vsque ad pedes tegunt, Hispanè, *Hasta los pies*, Calepinus verbo talares, seu *Hastales touillos, o cerca*, dicit Petr. de Ledesma *in summa 2. part. tract. 7. c. 2. circa decimamquartam conclusionem circa finem, pag. 384.* Tamen ex † epieicia & æquitate talares vestes 22
iudicabuntur, quæ iuxta consuetudinem clericis sunt decentes. Adde Tho. Sanchez *de matrim. lib. 7. disp. 46. numer. 6.* quamuis non sint nimis longæ neque ad pedes descendant, vt ferriolum longum cum galero, modò non adsit lactucula, Hispanè *Lechuguilla* Per. Ledesma *ibi.* Etiam † siue tunicella, seu veste longa interiori, Hi- 23
panè *Sotana*, nec enim est necessariū portare duas vestes longas, sed vna sufficiet: & ita dicta constitutio videtur recepta, & interpretata, & docet Vivaldus *in d. explicatione sub nono notab.* Et cum prædicta doctrina ferè cōsonat Mosconius *de Maiest. milit. Eccles. lib. 5. part. 2. c. 2. pag. 412.* qui ait quod iuxta dict. constitutionem Sixti V. vestes sint talares vsque ad pedes, vel quasi iuxta rationabilem mensuram, consuetudinem loci, & honestatem clericorum & quod nigro colore magis quàm alio vtantur. De birreto verò, vel pileo, multum consuetudo attenditur, cùm in contrarium leges sancitæ

non reperiuntur.Ita Mosconius.Recedit quòd illæ censentur clericis vestes honestæ, & quibus induti in habitu clericali incedere dicantur,quæ communi vsu & consuetudine fuerunt admissæ in ea prouincia attendendo cõsuetudinem similium personarum & clericorum eiusdem conditionis,Couar.*pract.c. 31.n.7.*Salced.*in praxi crimin.*Bernard.Diaz *c.75.*Farin.*qu.8.nu.69.*add.summ. Bull. Quar.*verb. habitus clericalis*, Vgol. *de offic.Episc. cap.12. nu.3. &c.13. §.2. nu.7. cum aliis*, & nouissimè Piasec. *in praxi Episc.part.2.cap.3.nu.14* qui etiam ait, quòd dum in itinere vel in villa moratur clericus, vti eum posse veste talari vltra genua tantum procedente, respondisse legitur Cong. Episcoporum Episcopo Tridentino 15.Ian.1591. Et vide dicta *suprà 1.part. c.5.à num.* 11.

23 Et forsan † non est vsu recepta dicta constitutio saltim quoad hoc, vt non deferentes prædictum habitum clericalem,maximè tonsuram,sint ipso facto priuati beneficiis,& quod collatio illis facta sit irrita & nulla.

24 Cum ergo † laicus,qui non habet primam tonsuram, sit incapax beneficiorum, non potest ad beneficium præsentari, aliàs præsentatio erit nulla, Millis *in repertorio,verbo beneficium si impetrat.*Rebuff. *in concordatis, titulo de forma mandati verb. pro expressis, versic. quæro quæ sint*, Lamber. *dict. quæst.septima, art. secundo ad finem,& artic.7. & 29.ad finem.* Hoieda *de incompatibilitate beneficiorum prima part. cap. fin. num.* 72. Ioann. Gutierrez *const.2.num.21.* Parladorus *differ.* 120. *num.* 18.Card. Tuschus *concl. litera B. num.4.* & Flam.Paris.

26 *dict. lib.4. quæst.2.num.5.* † qui *num.6.* ait,quod Rota in vna Imolen. iuris patronatus 19.Nouemb. 1584.coram d. Orano limitauit hanc conclusionem non procedere, quoties fuit præsentatus proximè clericandus: nam hoc casu præsentatus non est penitus indignus,

27 cùm ante institutionem sit tonsuratus. Quæ † tamen limitatio videtur esse contra doctrinam Lambert. Hoiedæ, & Ioannis Gutierrez *suprà*,qui docent non sufficere præsentatum post præsentationem in continenti clericari, sed omnino clericatum requiri tempore præsentationis:& contra doctrinam Duaren. *suprà*, ac Rophiniaci *de benef. cap. 1. nu. 39. & 40.* qui docent si quis post obtentum beneficium clericus effectus fuerit, irritam nihilominus esse beneficij collationem, nec illud posse retinere:& eam limitationem reprobat Vgol. *cap.*

28 *50. §.6. nu.2.cap.51.§.2. num.5.* Vnde ista † limitatio procederet, quando proximè clericandus expressè vel tacitè præsentaretur in tempus, quo esset clericus,& sic in tempus habile:quo casu præsentato facto clerico intra tempus datum ad præsentandum, præsentatio valeret ex tunc ad legem in tempus ff.de hæredib. instituendis, & Lamber. *2.pat.2.*

29 *lib. quæst.3. art.9.* Et tacitè † diceretur præsentari in dictum tempus, quando patronus eum præsentaret non absolutè, sed dicendo, Præsento talem de proximo clericandum, vel dicendo, Præsento talem, & peto eum ordinari prima

30 tonsura, &c. tunc enim videtur eum præsentare,vt cum sit clericus instituatur. Et ita † erit accipienda declaratio sanctæ congregationis Concilij *super cap.10.sess.7. de reform.* quæ sic ait: Vicarius capituli sede vacante infra annum potest concedere dimissorias ad primam tonsuram ei, qui est præsentatus à patronis laicis ad beneficium Ecclesiasticum iuris patronatus ipsorũ,vt illud obtinere valeat.

31 In casu † verò,quo absolutè præsentaretur nondum habens primam tonsuram, credo præsentationem esse nullam, & factam de indigno, & incapaci, quantumuis de proximo clericaretur: & ita procedit doctrina Lamber. Hoiedæ, & Ioan. Gutierrez *suprà*. Clericatio enim subsequens etiam de proximo non potest retrotrahi ad tempus præsentationis, in quo requiritur capacitas & habilitas præsentati cùm ex præsentatione ius ei quæratur ad beneficium,&c. *& faciunt dicta infra capitulo quarto ad finem.*

32 Rota autem † in dict. Imolen. iuris patronatus 19. Nouemb.1584.coram D.Orano,quam Flaminius citat, non loquitur in istis terminis, sed in longè diuerso casu nempe,de præsentatione facta per literas,seu instrumentum de eo, qui tempore factæ scripturæ, & nominationis non erat clericus, quæ † valet si tempore fa- 33
ctæ præsentationis coram ordinario iam erat clericus, quia tunc verè fit præsentatio cum nominatio seu scriptura præsentationis præsentatur ordinario, Francus *in capitulo 1. §. verum.num.1.de iure patronatus in 6.* Rochus *verbo honorificum, num.27. & 73.* Lamber. *prima part.secundo lib.quæst.4. art. 16. & 2.part.secundo lib. quæst. 4. art.1.2. & 3.* Rota *decis.3. de iure patronatus in nouis aliàs 211.* Achilles *325. seu 12. de iure patronatus*,vbi habetur,quod præsentatio intelligitur tantum quando fit superiori, alioquin dicitur magis nomina-
tio:& † sic licet patronus præsentandum nominet, & 34
tradat nominatio instrumentum præsentationis: tamen antequam sit præsentatum superiori, non habet ius in re, nec ad rem, nec vllum ius acquirit ex nominatione ante actualem præsentationem, Sarmien. *in regula de non tollendo iure quæsito,qu.1.* Cresen. *decisio. 6.num.9. & 10. de iure patronat. & fuit resolutum coram domino Penna in quadam Calagurritana de anno* 1588. Et consequenter etiam ante actualem præsentationem poterit patronus etiam Ecclesiarum variare & reuocare literas 2
præsentationis,vt notat gloss. post casum *in dict. cap.1. de iure patron.in 6.ad fin.* inde inferens, quòd si clericus patronus dedit duobus literas præsentationis, si secundus fecerit maiorem diligentiam, & se præsentauerit conspectui Episcopi,tenetur Episcopus illum instituere; qui primò enim literas obtulit ordinario,debet institui; quod tamen Vgolinus *de officio Episcop. cap. 51. §. 3. ad finem*, intelligit si institutio fiat, antequàm alter literas offerat; aliàs de oblatis magis idoneus instituetur. Sed ista intelligentia Vgolini non placet, & est contra dict.glos.nam cùm is qui primò literas obtulit,si præsentatus, non potest postea dari alia præsentatio patroni Ecclesiastici,solúmque posset procedere in patrono laico,qui potest cumulare.

Et id nempe † quod valeat præsentatio de eo, qui 35
tempore ipsius præsentationis factæ coram ordinario est clericus; licet tempore factæ nominationis seu scripturæ præsentationis non esset clericus, ex dictis,est quod fuit resolutum in dict. Imolen. iuris patronatus, *vt fuit dictum in vna Burgen. Abbatiæ de Sobarco 29.Decemb.1588.& 10. Martij, & 89. coram domino Penna vbi idem fuit resolutum, & etiam dictum quod idem fuit resolutum in vna Maceraten. Capellaniæ, coram dict. Ioan. Aldobran. 15. Maij* 1564.

Et prædicta † confirmantur ex decisio. Rotæ in Vr- 36
cellen.canonicatus 23.Ianuarii 1598. coram domino meo Corduba,*in qua fuit dictum*: Resignationem fuisse nullam, ex quo resignans tempore suæ prouisionis erat laicus, ac inde nullum ius habebat, quod potuisset resignare, *cap.2.de institutio. c. ex literis de transactio.* Capra *regula 97.num.39.cum aliijs.* Fuerat enim illi facta collatio 22.Martij 1594. & tonsuram accepit 1. Aprilis subsequentis:qui actus non est reiterabilis, vt possit præsumi antea idem clericatum recepisse, vt fuit dictum in Barchinonen.pensionis de anno 1548.coram Peregrino, & in Elnen. beneficij 5. Octob. 1594. coram Pamphilio.Nec obstabat simile, quod non sit necessarium,quod tempore, quo quis nominatur à patrono, sit clericus: nam hoc procedit ex eo, quod per illam nominationem, quem patronus potest reuocare, nullum ius quæritur nominato, secus vero in hoc casu, in quo de tempore prouisionis ius quæritur prouiso, & sic requiritur clericatus, vt fuit dictum in dict.Burgen.Abbatiæ de Sobarco. 19. Decembris 1588. & 10. Martij 1589.Nec superueniens suffragatur,quia non retrotrahitur.Peregrin.*dec.50.lib.1.*

Et hoc idem postea fuit confirmatum coram eodem 37
D.Corduba 4.Maij 1598. Et quod electio capituli ad canonicatum habet vim collationis,cùm nulla indigeat

confir

confirmatione, ac ideo erat necessarius clericatus tempore electionis, cum electo ius quæratur in beneficio: nec obstare actum gestum 2. Aprilis, quando fuit immissus in possessionem post clericatum, in quo dicitur, quòd contulerunt, ac sibi prouiderunt, quia cùm tunc non fuerit seruatus modus solitus votandi per vota secreta, apparet capitulum noluisse nouam electionem facere: sed illa verba fuerunt posita ad maiorem, & abundantem cautelam. *Hæc ibi.*

38 Quæ tamen † decisio, quoad istud vltimum non videtur vera & solida: nam bene verum est, quod illa verba fuerunt posita ad maiorem cautelam, sed ea cautela non videtur esse ad alium effectum, nisi ad prouidendum de nouo, si fortè prouisio non valuit, suppositio quod modus solitus votandi secreto non est de essentia, nec

39 pro forma requiritur: sed † quamuis tempore præsentationis omnino clericatus requiratur, non tamen requiritur, quod tunc præsentatus incedat in habitu clericali, ex d.constitutione 30.Sixti V. quæ solum id requirit tempore collationis, quamuis ex ea teneatur statim dictum habitum assumere, & deferre: ex quo habet ius ad beneficium.

40 His præmissis, notandum † est cum Doctoribus *in cap.ei qui de prabendis in 6.* & ibi Prob.ad Monachum *à nu.1.*Paris.*cons.50.à num.14.part.4.*& Petro Gregorio *de benef.c.36.*& aliis, esse aliqua beneficia Sacerdotalia, quæ requirunt de iure, quod ea obtinentes in presbyteros ordinentur, vt Parochialis Abbatia, Decanatus, Præpositura, & Archipresbyteratus, *cap. 1. de ætate & qualitate, cap.cùm in cunctis, §.inferiora de elect.* vbi Decius *numero* 7.Rebuffus *in praxi. tit. requisita ad collationem bonam, num.31.& de Archipresbyteratu,* Lamber. *1.par.2.libr.quæst.7.art.29.numero* 4. Curtius *in institut. maioribus lib.2.tit.11. de Archipresbytero*, & alia, quæ idem requirunt, ex consuetudinem, statuo, priuilegio, vel fundatione, *vt in dict.cap.ei cui,* vbi notatur Hoieda *dict.cap.final.numero* 20. Alia diaconalia, quæ de iure requirunt, quod ea obtinentes in diaconos ordinentur, vt Archidiaconatus *dict. §. inferiora, & dict.cap.1.* sed alia ex cõsuetudine, &c. alia subdiaconalia similiter, &c.

41 Et † tunc dicitur annexus ordo, aptitudine, & attento tempore prosecutionis. Bonifacius *in clement.2.§. illi vero, numero 17.de ætate & qualitate.*

42 Et iuxta † hoc in hoc Episcopatu Abulen. est quædam constitutio synodalis synodi antiquæ quam D. Didacus de Alaba Episcopus Abulen. imprimi fecit anno 1557. 2.4.tit.c. 4. in qua statuitur, quod omnes Abbates Benedict. Decani. Archipresbyteri, Vicarij perpetui, & Clerici curati intra annum ordinentur in presbyteros, & Archidiaconi in Diaconos, modo & forma statutis in sanctis iuribus, alioquin dicto termino elapso si non receperit dictos ordines annexos de iure, suis dignitatibus, & beneficiis & curatis, & Archipresbyteratibus, & Vicariis, ipso facto sint eis priuati, &c.

Id tamen † quod diximus de Archipresbytero, vt

43 debent in presbyterum ordinari, non videtur hodie procedere in Archipresbyteris ruralibus, suppositio quod sunt beneficia simplicia, nec personalem residentiam requirunt, vt dictum est *supra 5.part.cap.3.à num.95.* vbi adduxi declarationem Sacræ congregationis super super hoc, & sic in his videtur cessare iam dicta constitutio synodalis antiqua Abulens. maximè cùm referat ad iuris dispositionem: conducit decisio Farin. 112. circa Abbatiam.

44 Sed est † difficultas an de ordine annexo beneficio, sea præbendæ ex consuetudine, statuto, priuilegio, vel fundatione sit necessariò facienda mentio ab impetrante, quod sit in ætate ad talem ordinem requisita.

45 In qua † difficultate breuiter respondetur negatiuè *ex dict.cap.ei cui, glossa in Clementina 1. verbo vel alteri de prabendis,* & cum Calder. tenet Abbas *in cap.ad aures, num.4.de rescript.* & ibi Decius *num.25. & 26.* & Felin. *numer.3.* (qualiter *in cap.in nostra eodem tit.cons.31.* videatur dicere contrarium, tamen remittit se ad dicta per eum *in dict.cap ad aures*) Millis *in repertorio verbo gratiam beneficij impetrans.* Hieronym.Paulus *in pract.* Lancel. *in notabilibus super vacantibus non reseruatis in principio,* Selua *3.par.quæst.11.nu.42.* Rebuffus *in repetitione cap.nulla 2.de concessio.prabendæ.2.& de qualitate exprimenda, qui iuxta ibi dicta debet intelligi in concordatis in forma mandati, versic.24.* Corrasi.4.*part.capit.4.num.* 56. & Ioan. Nicol. Gimonteus *in Enchiridio beneficiorum, tit.4.c. 5. num.23.* Açor. 2.*part.lib.6.cap.33. quæstione* 2.

Quamuis † contra teneat Rota *decisio.41.de rescript.* 46
in antiquis, & Ripa *in dict.cap.ad aures, numero* 22. qui ait impetrantem teneri facere mentionem de ordine annexo beneficio, quod impetratur, vt si est sacerdotale, vel diaconale, quamuis non teneatur exprimere, quod patiatur defectum ordinum, quos requirit beneficium: & dict.capit. *ei cui,* procedere in impetratione beneficij in genere.

Sed nostra sententia † est communis, quam videtur 47
tenere Rota in vna Abulens. Canonicatus 16. Iunij 1589. coram D.Gipsio, vt in sequẽti decisione, Domini resoluerunt, Petrum non esse restituendum, quoniam sponte canonicatum, & Præbendam, de quibus agitur, renunciauit, & sic à possessione facto proprio cecidit, *ad cap.accepta, de restitutione spoliatorum,* Rota *decis.4. de renunciatione in nouis,* Cassadorus 4.*nu.3.& 5.de restit. spoliatorum,* Alexander *consil.92.n.5. lib.1.de communi.* Socinus *in leg.rem quam nobis, num.8.de acquiren.possess.* Nec dicatur, hoc locum sibi non vendicare, quando resignatio est nulla, Verallus *decis.172.num.7.part.3.* quoniam nullitates quæ pro Petro afferuntur, non placuerunt dominis: nam per testes quorum copia datur, constat de sufficienti publicatione, & licet ita explicite non affirment literas Apostolicas, quibus fuit facta publicatio, fuisse authenticas, nihilominus sat est, quod dicti testes super 7. dicant Bullas prædictas fuisse originales. Nec ad rem pertinet, quod testibus non credatur, etiamsi dicant instrumentum publicum, nisi doceatur de missione instrumenti. Decius *consil.* 82. *numero* 2. Ripa *in l. 1. num.* 81. *&* 84. *si certum petatur* quoniam hic non agitur de probando instrumento publico, vel eius tenore, sed solum de actu simplicis publicationis: quo fit, vt depositio testium suffragetur per supra allegata, quibus non refragatur decisio in causa Calagurritana prioratus, quia *ibi* per testes non probabatur publicatio, vt in casu proposito, sed Notarius tantum asseruit se publicasse resignationis supplicationem per relationem ad librum registri, ad quem se retulit: & sic quodammodo clarè constabat, scripturas authenticas tunc non fuisse publicatas, & populo ostensas. Non obstat quod obiicitur, mandatum de prouidendo, & non prouisionem publicatam extitisse, quoniam si hoc esset verum, non propterea vitiaretur; quia dicta publicatio possessionẽ canonicatus subsequitur, datur intelligi, non mandatum de prouidendo, sed ipsam prouisionem publicatam fuisse. Tollitur postremo surreptio allegata quod non fuerit expressum canonicatum esse sacerdotalem, quia in supplicatione fuit petitum de canonicatu prouideri, etiam si sacerdotalis esset, ex quo dignoscitur Papam potuisse cogitare, & satis percipere esse sacerdotalem: quocirca cessat surreptio. Crauetta *consil.79 num.*8. Verallus *dec. 49. in fin. par. 1.* & in simili de pensione concessa laico fuit resolutum coram me in vna Cathanien. pensionis 4. Maij 1583. præsertim quia Didacus erat in tali ætate constitutus, vt infra tempus à iure statutum posset ad sacerdotium promoueri: quod sufficit, *iuxta dispositionem Concilij Tridentini session. 24. c. 12.* Non placuit tamen dominis fundamentum desumptum ex possessione pacifica triennali, quoniam licet ex ea præsumendum sit publicationem rite factam, vt in decisionibus, quarum copia datur, attamen prædictæ decisiones non procedunt, quando agitur de spolio, vt fuit resolutum in istis terminis

in vna Bergomen. parochialis 28. Februarij 1586 coram bon. memoriæ reuerendiſſimo Lauretano. Cætera bene tolluntur per informantes, tam in facto,quàm in iure pro Didaco, & reſponſiones placuerunt dominis.

Et † ratio noſtræ ſententiæ eſt, nam de qualita-
48 tibus non conſideratis, & expreſſis à iure, ſeu ſtylo, non eſt facienda mentio,Felin.*in c.ſuper literis n.2.& in c.in noſtra cor.20. de reſcript.* Corraſ. 4.*par. c.5.n.38.* Caputaquen.*deciſ.224.par.3.* & Flam.Pariſ. *de reſignatione beneficiorum lib.10.p.2.num* 17.de quo Menochius *de arbitr.lib.2. caſu* 201. *à nu.* 25. Et † qualitates ex-
49 primendas ponunt Felin. *in dict. cap. in noſtra*, Ripa *in dict.c.ad aures.*Selua *d.quæſt.*11.*&*12.Rebuff.*in dict.repetitione,cap.nulla poſt tertium notabile,& in dicta forma mandati verb. pro expreſſis*, Corraſ. *dict. cap.* 4. *num.* 56.*&* 57. Menoch.& Flamin.Pariſ.*ſuprà.*

Vnde non † videtur verum quod Flamin. *ibi*, ait,
50 *num.*106. & Zechus *dict.cap.3.verſ. inhabilis*, in reſignatione Archidiaconatus, quia habet vocem in capitulo, faciendam eſſe mentionem de hoc: nam licèt de iure non habeat vocem in capitulo, tamen iſta qualitas non eſt à iure nec ſtylo conſiderata, nec iure, aut ſtylo cauetur, vt de ea ſit neceſſario facienda mentio, quinimo de ſtylo non fit mentio de hac qualitate in portionibus Hiſpaniæ,quæ ferè omnes ſunt de capitulo, aut habent vocem in capitulo, ex conſuetudine immemoriali, vel aliàs; nec in dignitatibus, quæ idem habent in aliquibus Eccleſiis.

Nec obſtat † deciſio Paleoti *in Cartagin. Archidia-*
51 *conatus de anno 1556.quæ eſt 3.pars diuerſorum, lib.3. dec.354.355.357.& 360.* quia,ut apparet *ex iſta vltima deciſione*, ideo in illo caſu erat facienda mentio de hac qualitate,quia reſignatarius erat minor, & non in ætate legitima, vt poſſet dare vocem in capitulo,qua Papa non voluiſſet privare Eccleſiam, cum inde dicatur damnum pati, Gloſſa *in Clement.2. de ætate & qualitate.*

Hodie † tamen in ſupplicationibus de canonicati-
52 bus, ac portionibus Eccleſiarum Cathedralium, dataria,vult exprimi ordinem ſacrum annexum,& ſi in ſupplicatione ponitur clauſula, *etiam ſi ſacerdotalis*, quæ antea ſolebat concedi,vt *in deciſ. Abulen.* caſſatur,vnde cùm iam iſta qualitas ſit à ſtylo conſiderata,videtur in iſtis gratiis neceſſario facienda mentio de ordine ſacro annexo Canonicatui, vel portioni, alias gratia erit ſurreptitia, & nulla, ſi prouiſus non ſit illum ordinem conſecutus, etiamſi ſit in ætate legitima, ſaltim vbi habent annexum ordinem presbyteratus, vel diaconatus. Nam † ſi eſſet annexus ordo Subdiaconatus, non
53 videtur gratia vitiari, etiamſi de eo non eſſet facta mentio, cùm Papa poſſit intelligere canonicatum, vel portionem, id minus habere talem ordinem annexum, iuxta Concilium Tridentinum, *ſeſſ.* 24. *de reform. cap.* 12. *verſic. nominibus verò*: & non oportet exprimere qualitates, quæ inſunt beneficio de iure communi, ſed illas tantum, quæ inſunt de facto ratione conſuetudinis,vel alio modo, Felin. *in d. c. in noſtra conſ.* 4.Selua *3. par. qu.126. qualitate, num.*12.

Nihilominus † tamen exiſtimo,quod in ſupplicatione non ſit expreſſus ordo ſacer, annexus canonicatui,
54 vel portioni, & ſi ſit presbyteratus,vel diaconatus,gratia non ſit ſurreptitia, quia ex eo quod dataria ſoleat petere, quod in ſupplicatione exprimatur ordo, non ſequitur eſſe & ſtylum, quod debeat exprimi, etſi non petatur, maximè quia aliquando ſignantur ſupplicationes, etſi non ſit expreſſus ordo, quia fortè impetrans ignorat ordinem annexum, nec in reſignationibus & coadiutoriis ſolet fieri, aut peti iſta expreſſio ordinis.

Et illa, clauſula, *etiamſi † ſacerdotalis*, caſſatur,
55 quando narratur Diaconatus, vel Subdiaconatus:quo caſu non ſtante d. clauſula,gratia eſt ſurreptitia,& nulla, ſi fortè præbenda habet annexum ſuperiorem ordinem expreſsè, maximè ſi impetrans illo caret. Alias, † ſi impetrans illum haberet, gratia videtur poſſe ſuſtineri, etſi narrauerit inferiorem ordinem quoniam non 56
videtur ſurreptio conſiderabilis,quia Papa eadem facilitate gratiam conceſſiſſet expreſſo ordine ſuperiori, cum impetrans illum haberet.

Alia † ſunt beneficia, quæ non niſi actu presbyte-
ris, vel alium ordinem habentibus conferri, ſeu ad ea 57
præſentari poſſunt, ex fundatione, conſuetudine, ſtatuto,vel priuilegio. Pet. de Bayſio *in directorio electionum cap.9.2 par. nu.3.* Pet.Gregor. *cap. 36.* cum aliis *ſupra citatis*, vt † quando inſtitutio vel ſtatutum dicit
quod tale beneficium non conferatur niſi presbytero, 58
tunc tempore collationis debet eſſe presbyter actu. Et capellaniæ, in quarum fundatione dicitur, quod præſententur ſacerdos, vel quod præſententur capellanus, ſeu clericus, qui Miſſam celebrat, Hiſpane, *Clerigo de Miſſa*, vel alia verba reſpicientia tempus, ſeu actum præſentationis, quo caſu præſentatus tempore ipſius præſentationis debet eſſe Sacerdos actu, quia qualitas adiuncta verbo intelligitur ſecundum tempus illius, *leg.in dilectis*, §. 1. *ff. de noxalibus*, ita Abbas *in dict. capit.cùm in cunctis.§.inferiora,nu.*10. *de electione*, *& in Clementina, vt ij qui, n.7. de ætate & qualitate*, & ibi gloſſ.§. *illi vero, verb. annexi*, & Bonifacius, *num.* 16. Decius *in d.§.inferiora, num.*22. *& conſil.* 129. *num.* 5. Pariſ. *d. conſ.*5. *par. à n.*13. Ripa *in lege ex facto, numero* 31. *ff.de vulgari.* Rebuffus *in praxi titul. requiſita ad collationem.* Bonanin. 35. *& in repet.cap.extirpandæ,* §. *qui vero* 2. *notabili de prebendis*, Rochus ſic intelligendus, *verb. honorificum, num.* 21. Lamber. 1.*part.* 2. *lib. qu.* 7. *art.* 29. Ferretus *conſil.* 211.*num.* 8.*&* 9. Pet. Gregor. *d. c.* 36. & Spino *de teſtament. gloſſ.* 4. *n.*67.

Et idem † dicit Zerola *in praxi Epiſcopali*, *part.*1. 59
verb.beneficium,§. 7.5.*concluſ.*8.*concluſionis principalis*, quando fundator, vel ſtatutum diceret, quod prouiſus de capellania ſit capellanus, vel ſacerdos, quod requiratur tunc quod ſit actu ſacerdos, & dictio *vel*, eſſet declarativa:& ita fuiſſe ſententiatum, & quod tunc capellania ſit ſacerdotalis,non tamen actu,ſed aptitudine, tenet Perez de Lara, *lib.*2. *cap.*1.*à num.*11.

Et ſimiliter † Zechus *de republica Eccleſiaſtica*, *cap.* 60
de beneficiariis, *numero* 4. *notabili vltimo*, *verſicul. quo verò ad ordinem*, inquit, quòd ſi teſtator leget, aut ſtatutum,vel conſuetudo habeat,quod prouiſus de capellania ſit ſacerdos vel capellanus, oportet vt ſit actu ſacerdos,vel capellanus,aut clericus tantum,&c.& nouiſſimè D. Cardin. Tuſchus, *concluſ.*57. *lit. B.*

Et ita tenendum † eſt, quamuis d. Ferretus *conſil.* 61
305. dicat per verba teſtamenti, & fundationis, quod eligatur ſeu præſentetur ſacerdos, non requiri ſacerdotium actu tempore electionis, ſeu præſentationis, ſed ſolum aptitudine, niſi quando ordo ſacerdotij fuit annexus per verba negatiua, ſeu annullatiua, & prohibitiua, verbi gratia, dicendo, quod non conferatur niſi presbytero, vel quod non poſſit præſentari niſi ſacerdos,&c. quod etiam dicit Zauallos infra relatus *nu.*78. & ſequitur Spino *de teſtamentis*, *gloſſ.* 4. *numer.*66. *& ſeqq.* & nouiſſimè Gratian *diſcept. forenſ. c.*133.*à n.* 2. *&* 15.

Et † quamuis Zerola *ſupra verbo ius patronatus*, 62
§.8.15. *dubio*,dicat, quod fundata Eccleſia hac conditione,vt ad illam præſententur,& inſtituantur tot presbyteri, qui quotidie debeant celebrare Miſſam, &c. præcisè loquendo, poterunt inſtitui in iſtis beneficiis actu ſacerdotium requirentibus, etiam non ſacerdotes, modo infra annum ad ſacerdotium promoueantur. Et Flam.Pariſ. *lib.*4. *de reſignatione,qu.*9. *à num.*34. quod in caſibus, in quibus requiritur ætas vigintiquinque annorum,& ſacerdotium poſſit reſignari, & prouideri beneficium exiſtenti dicta ætate, licet non ſit ſacerdos, quod etiam tenet Zechus *de beneficiis & penſionibus, cap.*3.*ver.requiritur etiam,& c.*5.*num.*3.*verſ ſeptimo requiritur, & in conſtitutione,aut priuilegio, cap.* 12.*num.* 21. *verſic.quo vero ad ætatem.*

Et

63 Et † quamuis Marcus Antonius Genuen. *in praxi Archiepiſcopi curiæ Neapolitanæ, capit.* 24. *num.* 11. *& in Man. Piſt. capit.* 24. dicat, quod quando debet eligi ſacerdos, debet eſſe actu ſacerdos, & non ſufficit quod intra annum poſſit promoueri, idque quando tantum onus impoſitum eſt à laicis, ne retrahantur ab ædificatione, ſecus, ſi ab Eccleſiaſtico, vel per ſtatutum Eccleſiæ, Lamber. 1. *part.* 2. *lib. art.* 17. *q.* 7. & quod capitulum ei cui de præbendis in 6. procedit, quando non à laicis eſt impoſitum onus, &c. quem in effectu ſequitur Açor. 2. *part. libro* 6. *cap.* 24. *qu.* 4. & quamuis nouiſſimè Gonçalez *gloſſ.* 5. *à num.* 104. doceat, quòd ſi fundator facit capellaniam ſacerdotalem, vel dicat quod ſacerdotes præſententur, & non alij, adhuc ſufficiat eſſe in ea ætate vt ſaltem intra annum ad presbyteratus ordinem promoueri valeant, niſi expreſſerit, quod capellanus præſentandus ſit actualiter ſacerdos, &c. quem ſequitur Proſper de Auguſtino *in appen. ad ſummam bullarij* Quarantæ, 8. *part. verb. ſervitium capellaniæ, pag.* 608. & Vgol. *de offic. Epiſc. c.* 50. §. 8. *num.* 5. & idem tenet Perez de Lara *dict. c.* 5. *à num.* 16. qui ait, quod ſi fundator requirit presbyteratum per verba affirmatiua, ſeu mixta, incipiendo affirmatiuis ſufficit præſentare idoneum ad presbyteratum: ſi vero vtatur, ſeu incipiat verbis negatiuis, ſeu alias verba ſunt clara, debet præ-

64 ſentari actu ſacerdos. Sed †prædicta doctrina, à qua non eſt recedendum, eſt communis, & approbata per Rotam in vna Romana capellaniæ 19. Martij 1586. infra adducta *numero* 79. & in Valentina iuris patronatus, 20.

65 Martij. 1585. infra adducta, *num.* 193. † vbi etiam fuit reſolutum, aliàs deuolui prouiſionem ad ſuperiorem, ad Rochum, *verbo honorificum, numero* 16. *in fine, &* Lamber. *d. artic.* 27. *in fin. & dict. infrà* 10. *par. c.* 3. *ad pr.* Et in cauſa Foroliuien. capellaniæ 10. Maij, 1589. co-

66 ram Dom. Seraphino vt in ſequenti deciſione. Fuit † dubitatum an capellania, de qua agitur, ſit ſacerdotalis, ita vt capellanus debeat eſſe actu ſacerdos, & habitu & d. Iulius poſſit de hoc opponere contra d. Octauianum. Et quantum ad primam partem domini cenſuerunt. capellaniam eſſe ſacerdotalem, cum in inſtrumento dotationis dicitur, quod debeat præſentari vnus ſacerdos bonæ conditionis & famæ presbyter ſecularis. Ex quibus verbis geminatis apparet hanc capellaniam requirere ſacerdotium tempore præſentationis *cap. nemo deinceps*, & ibi Gemin. & gloſſ. *de electio. in* 6. Barbatia *conſ.* 38. *nn.* 8. *lib.* 2. Decius *conſ.* 129. *num.* 5. Rochus *de iure patron. verbo honorificum, nu.* 27. Lamber. *lib.* 2. *part.* 1. *quæſt.* 7. *art.* 27. & fuit pluries reſolutum, & cum iuris diſpoſitione concurrit obſeruantia cum ſemper fuerint præſentati ſacerdotes, vno excepto. Non obſtat, quod Molina non potuerit in dotatione reſeruare ſibi ius patronatus, quia quamuis ipſe dotauerit in executionem diſpoſitionis ſuorum maiorum, nihilominus potuit ſibi reſeruare ius patronatus, quia teſtator iubendo, quod capella conſtituatur & dotetur, ſi hæres hoc faciat, poterit reſeruare ius patronatus, quia repræſentat perſonam defuncti, Lamber. *lib.* 1. *par.* 1. *qu.* 2. *art.* 12. *numer.* 6. facit deciſio Rotæ 5. *de iure patronatus in antiquis*. Nec obſtat, quod non appareat de conſenſu Epiſcopi de tempore donationis, quia ex diuturnitate temporis & obſeruantia, præſumitur conſenſus Epiſcopi, per ea quæ deducit idem Barbatia *dict. conſil.* 33. *in principio, libro* 2. Nec obſtat vltimus ſtatus, ex quo conſtat prouiſum per Abbatem fuiſſe ſimplicem clericum, quia poteſt patronus de conſenſu ordinarij pro vna vice præſentare ad beneficium eum qui non habeat omnes qualitates in fundatione appoſitas, vt per Felin. *in cap. cum acceſſiſſent, num.* 19. *verſ.* 2. reſtringitur de conſtitutionibus, Beroius *conſ.* 5. *num.* 38. *lib.* 1. Præterea, non obſtat etiam quod demus illam præſentationem fuiſſe nullam, cum non conſtituat ſtatum aliquem legitimè præſcriptum, quare ſequitur requiri vt præſentetur, is qui ſit actu & habitu ſacerdos. Quantum ad ſecundam partem, an de hoc defectu poſſit Iulius opponere, fuit reſolutum poſſe, quia cùm ſit reus & poſſeſſor, poteſt vincere ob non ius aduerſarij. Nec obſtat, quod in prouiſione Apoſtolica per clauſulas generales cenſeatur derogatum huic qualitati, quia dictæ clauſulæ non operantur derogationem qualitatum in fundatione expreſſarum niſi de his fiat expreſſa mentio in impetratione. Felin *in capit. nonnulli. in principio de reſcriptis, numero* 23. & idem *tractatu quando literæ Apoſtolicæ in* 7. *ampliatione*, non obſtant deciſiones Sanct. Congregationis Concilij allegatæ in pluribus cauſis. Et in ſpecie in cauſa Romana Capellaniæ coram D. Pamphilio, quia procedunt iuxta terminos allegationis Lapi 35. nempe, quando ſimpliciter fundans vult, quod præſentatus celebret diuina in altari conſtructo, quia poteſt per alium celebrare: non autem quando expreſsè in fundatione cauetur vt præſentetur ſacerdos, *& ita perpetuo fuit in Rota obſeruatũ*, & in Cæſarauguſtana capellaniæ de Mirambel. 12. Martij 1599. coram Domino Peña, vbi fuit reſolutum, *Repræſentatio* 2. & in Burgen. de Velorado 9. Iunij eiuſdem anni 1599. cora m Domino Lita, vbi fuit tentum, *Repræſentatio* 3. & in Cantaruiſina iuriſp. 27. Iulij 1607. coram Domino Marcomontio, vbi quòd cùm verba, &c. Et in cauſa Recanaten. beneficij 14. Martij 1608. coram Domino Lancellotto, in qua fuit reſolutum, *R. Penſio* 1. Et in cauſa Lucana cappellaniæ, 4. Decembris 1595. coram Domino Gipſio, de qua *infrà, numero* 81. fuit idem tentum, & in aliis pluribus cauſis.

Et ſententiæ † authorum de quibus *ſuprà, numero* 61. 67
62. *& 63.* conuincuntur clare: nam qui non eſt actu, ſed aptitudine, ſacerdos non eſt, nec dicitur vere, nec abſolute, & ſimpliciter ſacerdos, vt patet, & ſic in eo non verificantur verba requirentia ſacerdotium.

Et allegata † per Flam. *d. qu.* 9. *num.* 36. & dictum 68
capitulum ei cui loquuntur de beneficio ſacerdotium requirente, non tamen actu, de quo *ſuprà, numero* 40. & deciſio. 1. *de præbendis in nouis*, quam allegat, *num.* 37. fundatur in derogatione per clauſulas generales vt *infra d.* 119.

Vnde non † placet deciſio Rotæ in cauſa Pampilonen. 69
beneficij 11. Februarij 1591. coram Dom. Mantica, in qua domini cenſuerunt beneficium eſſe ſacerdotale ex obſeruantia interpretatiua ſubſecuta, licet Bulla Pauli III. loquatur de presbyteris, & proprie dicantur, qui habent ordinem ſacerdotij; tamen quod hoc nomen poteſt etiam clericis conuenire, vt colligitur *ex capite veſtra*, iuncto principio cum fine de cohabitatione clericorum, &c. Nam iſta † reuera non eſt obſeruantia inter- 70
pretatiua, ſed contra dict. Bullam, & ſic non valeret, niſi eſſet legitime præſcripta, *vt in dict. Foroliuien. ſupra adducta*: nec *dict. cap. veſtra* probat, quod nomen presbyterij conueniat clericis ſimplicibus, & repugnat etiam communis vſus loquendi, &c. quamuis iſta deciſ. referat & ſequatur Gonçalez *ſuprà, num.* 85.

Nec † etiam mihi placet deciſio in cauſa Lucana ca- 71
pellaniæ 17. Dec. 1593. coram D. Gipſio, in qua fuit reſolutum ſtante fundatione capellaniæ, quod eligatur vnus presbyter honeſtus, & idoneus, qui pro ipſius anima Miſſam celebret ceſſante iuſto impedimento, & quod eius filij & deſcendentes eſſent patroni utilitates poſſint eligere unum presbyterum, ſiue capellanum, &c. præſentationem & prouiſionem Apoſtolicam ſubſecutam, non eſſe inualidam, non obſtante defectu ordinis & ætatis ad ſacerdotium præſentati, qui infra annum non poterat ad ſacerdotium promoueri, non maior 14. annis licet minor 25. non eſt incapax beneficij, nec debet per ſe ipſum deſeruire, Lapus *allegatione* 35. *&* 116. maximè, quia teſtator alternatiue locutus eſt de presbytero, ſeu capellano & fuit allegata declaratio Sanctæ Congregationis in cauſa Piſtorien. & maximè ſtante obſeruantia iuxta hoc, cum vltimi præſentati non eſſent ſacerdotes, & ad iudicandam qualitatem beneficij, vltimus ſtatus inſpicitur, Dec. *conſil.* 126. & de præſenti ſtatu præſumitur in præteritum, maximè vbi adeſt probabilis cauſa ita præſumendi, Alciatus de *præſumptionibus regul. 2. præſumpt.* 26. &c. Hæc † inquam deciſio 72

mihi non placet,nam in illis verbis,quod possent eligere vnum presbyterum,siue capellanum,dictio,*siue*,stat expositiuè & declaratiuè, vt per Zerorolam & Zechum *supra relatos, nemero* 59.& 60.quod in casu istius decisionis clarius apparet, ex quo in fundatione prius fuerat dictum, quod eligatur vnus presbyter honestus & idoneus,&c.Et vna pars scripturæ declarat aliam, *leg. qui filiabus, ff.de legatis* 1. Nec suffragatur dict. obseruantia & status vltimus, nisi esset legitimè præscriptus, *vt in dict.Foroliuien.* Et contra istam decisionem Lucanam est alia decisio Parmen. iurispar.8.Iun.1573.coram Blanch. quæ est *in nouiss.Far.*570.

73 Vnde etiam † in fundatione capellaniæ cauetur quod præsentetur sacerdos proximior de parentela, si inueniatur alias clericus, si tempore præsentationis fuerit aliquis sacerdos, ille debet præsentari,licet sit remotior & erit præferendus,etiam, si postea ante institutionem alter proximior, esset sacerdos, nam debet attendi tempus præsentationis, Perez de Lara *libro 2.capitul.9. num.* 59.Gratian.*in addit.ad decisio.*198. post Spino *de testament.gloss.*4.*à numero* 70.Ceuall.*quæstio.*693. *à numero* 24.vt ex superioribus apparet, & ex decisio.Rotæ in causa Tarraconen.beneficij 9.Decembr.1580.coram
74 Domino Seraphino, quę sic ait,Fuit † resolutum ambas descendentias esse bene probatas:Nam quantum ad descendentiam Iacobi nulla prorsus adest dubitatio, quantum ad descendentiam Gabrielis, ea quoque est bene probata, nam quod controvertitur an primus Berengarius sit filius Bernardi secundi facile tollitur:primo enim adest testamentum Bernardi, qui inter cæteros instituit Berengarium in filium suum,& licet sit vnicum instrumentum, tamen coadiuuatur, quia Berengarius Ortomeda, & ipse fecit testamentum, & instituit Berengarium filium suum:& ita habemus duo, quæ faciunt mentionem de Berengario: & licet in secundo non dicatur Berengarius filius Bernardi, tamen cùm dicatur Berengarius Ortomeda, & sic concurrant duæ demonstrationes, satis dicitur probata identitas: & idem est de sequentibus gradibus. Hoc suppositio subintrat alia difficultas quisnam eorum sit præferendus,& licet Iacobus prætendat se esse præferendum cùm descendat per lineam masculinam,Gabriel vero per fœmineam,tamen hoc fundamentum non placuit,*ex dictis per* Castrensem, *l.1.num.*4.*C.de conditionibus insertis*, & ex notatis per Doctores,*in cap.nouit,de iudiciis*: quia quando non est habenda ratio conservationis agnationis, semper comprehenditur masculus ex fœmina, Socinus *l. Gallus* §. *nunc de legen.*8.*de liberis & posth.& alij ibi*, tunc enim habet locum textus *leg.prim. Cod.de cond. insertis,& l. Lucius de hæredibus instituendis*, & hoc per subsequentem obseruantiam declaratum fuit, ex quo fuerunt postea præsentati, & instituti descendentes ex fœmina Aim. *consil.* 118. *numero* 2. Præterea cùm in fundatione mandetur,vt præferatur & instituatur presbyter, si inueniri poterit sin minus clericus, & Gabriel esset presbyter tempore præsentationis, Iacobus vero clericus tantum, cessat difficultas, quia attenditur tempus præsentationis &institutionis,*cap.si ex eo tempore de rescript.in* 6. *Sarnen.de non tollendo,quæst.*1.*numer.* 10.& ita fuit alias tentum in vnaParmen.iuris patronatus,coram R.D.Blanchetto de anno 1573.Quæ de mala fama obiiciũtur,tollerentur ex testibus pro eo examinatis,cõcurrente etiam præsumptione, quæ ex institutione per ordinariũ de eo facta oritur:cætera ex deductis tollũtur.

§. I.

De aliquibus difficultatibus, & dubiis.

SVMMARIA.

76 *AN capellania sit sacerdotalis ex eo solum quod habeat onus celebrandi annexum.*

77 *Ponitur prima sententia esse sacerdotalem actu,etiamsi fundator dicat,quod præsentetur capellanus, qui per se, vel per alium debeat celebrare secundùm Barb.& alios.*

78 *Ponitur secunda sententia esse sacerdotalem, non tamen actu, sed aptitudine.*

79 *Quam tenuit Rota in decision. adductis,*& num.80.

81 *Et in resolutione adducta.*

82 *Tertia sententia, quod prima procedat in fundatione laici. Secunda in fundatione personæ Ecclesiasticę.*

83 *Sed quantum ad hoc non videtur esse differentia inter fundationem personæ Ecclesiasticæ & laici* & num. seq.

85 *Quarta sententia vera, & tenenda, capellaniam non esse sacerdotalem, nec actu, nec aptitudine ex eo quod in fundatione dicatur capellanum debere celebrare, sed posse prouideri simplici clerico* 14. *annorum.*

86 *Quia nisi expressè caveatur, quod per seipsum hoc agat, potest per alium celebrare, nec requiritur personalis residentia, ex quo simus in beneficio simplici, in quo ex generali consuetudine non requiritur residentia.*

87 *Vbi ponuntur declarationes sanctæ Congregationis,& resolutio Rotę* & n.seqq.

89 *Verbum* interfit,*vel* assistat,*tantum importat, quantum verbum* resideat, *secus de verbo* cantet, *vel* seruiat, *vel* sacris operetur, *nisi aliunde colligatur.*

90 *Appellatione clerici venit simplex clericus primæ tonsuræ, etiam in capellaniis in quibus clerici generaliter vocantur.*

91 *Hanc quartã sententiã videtur tenere Zerola relatus.*

92 *Et Genuen.relatus.*

93 *Et in terminis, est approbata per sanctam Congregationem in declarationibus positis.*

94 *Et attenta declaratione Pistorien. Rota mutauit sententiam amplectendo hanc,vt in decis. posita.*

95 *Et in resolutionibus adductis* & num.96.

97 *Et fuit alias tentum, quod quando testator mandat præsentari presbyterum, seu rectorem causa celebrandi Missas, beneficium non dicitur sacerdotale, quæ tamen resolutio difficultatem patitur ex supradictis.*

98 *Vbi in fundatione caueretur, quod per seipsum deberet celebrare, seu quod deberet personaliter deseruire, aut quod resideat, tunc procederet secunda sententia,* & num.99.

100 *Ponitur declaratio sanctæ Congregationis, & ita procederet resolutio Rotæ in causa Lucana supra relata:& ita etiam videtur accipienda decisio Abulen. capellaniæ de Cabreros,&c.* & seq. *vbi ponitur decisio.*

102 *An vbi capellania est sacerdotalis actu, vel habitu fundatione, possit Episcopus cum consensu patroni hæredis,seu successoris fundatoris saltim pro vna vice dispensare, vt prouideatur non habenti dictam qualitatem.*

103 *Et quæritur de patrono hærede, seu successore, nam de patrono fundatore clarum videtur posse tollere & alterare conditiones, seu qualitates cum consensu Episcopi,saltim ex iusta causa, quando essent vtiles Ecclesiæ,* & n.seqq.

105 *In dict.difficultate prima sententia est affirmatiua.*

106 *Quam aliqui intelligunt subsistente aliqua causa, & omnibus patronis volentibus,&c.*

107 *Secunda sententia est negatiua.*

108 *Pro qua fuit doctrina Gambari relata.*

109 *Et doctrina quam tradit Valdes relata de qua* num. seqq.

111 *Hæc secunda sententia de plano procedit stante Concilio Trident.sess.*25.*c.p.*5.

112 *Et ita sancta Congregatio censuit in declarationibus adductis.*

113 *Et tenuit Rota in decisione adducta.*

114 *Et in alia adducta.*

115 *Ponitur decretum Concilij prouincialis Mediolanen.* 5.

116 *An per clausulas generales derogatorias in literis Apostolicis positas, non obstantibus statutis, &c. censeatur derogatum fundationi, & ordinationi sacerdotium actu requirentia.*

117 *Resoluitur per d. clausulas censeri derogata, seu dilata statuta Ecclesiarum,etiam confirmata sacerdotium*

actu

actu requirentia. Ita quod possit quis huiusmodi beneficium consequi, licet non sit sacerdos, dummodo sit ætatis legitimæ ad sacerdotium, non tamen censeri derogatum fundationi & ordinationi testatoris, nec fundationi etiam clerici contra aliquos, & num.seqq.

122 *Id habet speciale fundatio laici, vt non censeatur ei derogatum, etiamsi in clausulis derogatoriis dicatur, etiam non obstantibus fundationibus, &c. quæ de fundationibus clericorum intelligenda sunt, &c.*

123 *In literis Apostolicis de beneficiis vacantibus, non solet poni derogatio statutorum Ecclesiæ nisi in beneficiis & præbendis Ecclesiarum Cathedralium, seu Collegiatarum, vnde in aliis beneficiis non vitiabitur doctrina supra dicta.*

124 *Esto ordinarius nullo modo possit alterare conditiones, vel qualitates possibiles annexas beneficio ex fundatione, an possit eas mutare, quando reditus ipsius beneficij essent impotentes, seu insufficientes ad illas, & reducere Missas, &c.*

125 *Resolnitur secundùm Doctores, Episcopum id posse facere cum consensu patroni, aut etiam eo inuito, si vocatus nolit consentire.*

126 *Si aliqua capellania esset fundata cum obligatione residentiæ personalis, cuius fructus essent adeo diminuti, vt non essent sufficientes tali oneri, posset ordinarius tollere eam obligationem, ita quod per substitutum possit illi deseruiri, &c.*

127 *Obiicitur* Conc. Trid. sess. 25. de refor. c. 4. *ex quo videtur Episcopum id non posse facere nisi in Synodo diœcesana.*

128 *Sententia Nauarri, quod illud decretum est, ius nouum quoad Abbates & Generales ordinum, sed non quoad Episcopos qui possunt hoc facere, etiam sine Synodo iure antiquo, quod non videtur per hoc sublatum, cum fuisset additum ad augendum.*

129 *Sententia Enriquez, P. Ledesmæ, & Man. Rodriguez, quod illud decretum procedit in commutatione, seu reductione anniuersariorum, seu Missarum dotatarum, in qua eget Episcopus Synodi consilio, non vero in reductione Missarum beneficij, & capellaniæ collaturæ.*

130 *Ait tamen Man. Rodriguez cum Nauarro, posse Episcopum absque Synodo anniuersaria commutare, etiam hodie.*

131 *Primum dictum authoris, quod Concilium ibi non loquitur de Missis impositis beneficio seu capellaniæ, & sic tanquam casus omissus relinquatur dispositioni iuris communis, sed de Missis & anniuersariis relictis in aliqua Ecclesia.*

132 *Vbi ponuntur declarationes S. Congreg.*

133 *Referuntur aliæ declarationes,* & num.seq.

135 *Secundum dictum, quod in reductione dictarum Missarum, & anniuersariorum, de quibus Concilium loquitur, seruanda videtur forma Concilij, ita quod Episcopus non possit eam facere sine Synodo, esto ante Concilium posset.*

136 *Vnde stante Concilio non videtur valere constitutio Synodalis Salmantina relata.*

In quibus Episcopatibus non est vsu receptum d. decretum Concilij, & vbi non est receptum, procedet opinio Nauarri & Man. Rodrig. ibid.

137 *Probabile enim videtur, quod stylus saltim decennalis valeat contra legem, etiam Canonicam ab initio non receptam, sicut stylus iudicis præscriptus spatio quadraginta annorum, valet contra ius ab initio receptum.*

138 *Quomodo probetur clericatus, qui cùm sit qualitas extrinseca, non præsumitur.*

139 *Resoluitur probari non solum literis testimonialibus Episcopi, seu tit. ordinum, sed etiam testibus.*

140 *Etiam de publica voce & fama, nam sufficit probatio de communi reputatione & fama, & per argumenta & indicia, seu coniecturas, & per semiplenas & leues probationes probatur.*

142 *Et ita seruat Rota in possessorio & petitorio.*

141 *Contra Rebuffum & alios relatos,* & seq.

144 *Limitatur dicta doctrina, vt non procedat in nostra obiectiua.*

145 *Aut vbi præsumptio est contra aliquem, puta, quia est illegitimus, qui debet probare suum clericatum per literas: nec sufficit communis reputatio & fama.*

146 *Nisi probetur dispensatio, quæ non probatur per narratiuam literarum ordinarij,* & num.seq.

148 *Constando enim de dispensatione clericatus illegitimi probatur per communem reputationem, sicut clericatus legitimi,* & num.seq.

150 *Adducitur resolutio Rotæ & ita poterit procedere quædam decisio Rotæ relata.*

151 *Licet contrarium dicatur alia decisio relata.*

152 *Concurrentibus aliquibus coniecturis cum fama probatur clericatus illegitimi.*

153 *Et in iudicio possessionis restitutio sufficeret illegitimo probare clericatum per reputationem, & actor illegitimus non tenetur dare literas sui clericatus ex Rota.*

154 *Probatur etiam clericatus vnico teste.*

155 *Etiam in iudicio, quando lis esset super beneficio.*

156 *Contra Rebuffum & alios relatos.*

157 *Solo sigillo Episcopi recognitio probatur clericatus etiam collatus non subdito.*

158 *An probetur clericatus per literas, seu ostensionem superiorum ordinum, puta sacerdotij, seu diaconatus, &c.*

159 *Et non probari tenent Rebuffus & alij, quia per saltum posset esse promotus, quo casu non valet prouisio ei facta de beneficio.*

160 *Nam per saltum promotus est irregularis.*

161 *Quamuis aliqui dicant eum suspensum.*

162 *Non tamen est irregularis respectu ordinum inferiorum, quos legitime susceperat, nam ab vsu illorum non est suspensus.*

163 *Vnde valeret prouisio ei facta de beneficio non requirente alium ordinem, &c.*

164 *Contrarium tenetur in dict. difficultate, nempe quod ad probationem clericatus, & minorum ordinum satis sit probare & ostendere maiores.*

165 *Et adducuntur ad id resolutiones Rotæ,* & n. seqq.

169 *Et procedit etiam in clericatu illegitimi.*

170 *Et respondetur Bartolo in contrarium allegato.*

171 *Licentia proprij Episcopi probatur sola assertione ordinantis.*

SEd est difficultas, † an capellania sit sacerdotalis ex eo solo, quod habeat onus celebrandi annexum, vt quia fundator dispouit, quod capellanus celebret, seu debeat celebrare tot missas, vt est ordinarium. 75

In qua † difficultate est prima sententia esse sacerdotalem actu, ita vt non possit prouideri, nec ad eam præsentari nisi actu sacerdos, nam eo ipso, quod fundator vult, quod capellanus debeat missas celebrare, videtur voluisse præsentandum esse sacerdotem, vt illas possit celebrare. Ita Barbatia *consil.* 33. scripsit Psalmista *lib.* 2. quem sequuntur Lambert. *dict. quæst.* 7. *artic.* 27. Didacus Perez *in l.* 1. *titul.* 7. *lib.* 1. *ordinamenti, glossa secunda ad finem, versicul. notabile etiam est dubium* Ioann. Gutierrez *consil.* 1. *num.* 11. *& consil.* 2. *num.* 15. Quintanadueñas, *lib.* 4. *Ecclesiast. num.* 67. & Man. Rodrig. *quæst. regularium,* 2. *tom. quæst.* 122. *artic.* 2. *ad finem* & videtur tenere Beroius, *consil.* 5. *num.* 14. *volum.* 1. 76

Et † procedit etiamsi fundator dicat, quod præsentetur cappellanus, qui per se, vel per alium debeat celebrare, secundùm Barbaciam *suprà,* & Lambert. *dict. quæst.* 7. *artic.* 28. & Ioan. Gutierrez *suprà.* 77

Secunda † sententia est, capellaniæ per onus celebrandi iniunctum esse sacerdotalem, non tamen actu & contemporaneè, sed solum aptitudine, & ideo non oportere, quod præsentandus sit actu sacerdos, sed sufficere quod sit in ætate legitima ad sacerdotium, licet non habeat nisi primam tonsuram, iuxta dicenda *infrà cap.* 3. Ita cum Ferreto *dict. consil.* 305. tenet D. Spino *dict. gloss.* 4. *num.* 68. & hoc idem videtur velle Abbas *in cap. dilecto, num.* 3. *de præbendis,* quem pro prima sententia citat Ioann. Gutierrez *suprà,* 78

dum

dum ait, quod possunt dici sacerdotales illæ præbendæ, quæ habent onus celebrandi annexum: facit capitulum *ei cui, de prebend. libro 6.* clarius *in dict. Clement. vt ij qui numero 7.* sequitur Zuallos, *qu. 693. ex numero 6.* etiamsi fundator dicat, quod præsentetur presbyter, nisi aliter expresè esset dispositum à testatore, dicendo, quod præsentetur sacerdos qui celebret missas, & non etiamsi sit in minoribus, & ætatis legitimæ. Sequitur etiam Parlard. *differ. 120. à numero 14.*

97 Et hanc † secundam sententiam tenuit Rota in d. Rom. capellaniæ 19. Martij, & 14. Nouembr. 1586. coram Illustrissimo Pamphilio, vt in decisionibus sequentibus.

14. *Martij* 1586.

Domini concorditer resoluerunt in capellania sanctorum Laurentij & Antonij, de qua agitur, non requiri, quod præsentatus sit actu sacerdos, dummodo sit talis, quod infra annum possit promoueri: licet enim quando annexus ordo requiritur in ipso actu præsentationis, vt si dicatur, quod præsentetur Sacerdos, vel Capellanus qui missam celebret, vel alia verba de necessitate respicientia ipsum tempus præsentationis, requiratur quod de eo tempore sit actu sacerdos, quia qualitas iuncta verbo intelligitur secundùm tempus illius, Abbas *in cap. cùm in cunctis, §. inferiora sub nu. 10. &* Decius, *nn. 12. de electione,* Vital. *in Clem. 2. §. in illa, numer. 16. post* Imolam, *vol. 1. de ætate & qualitate.* Paris. *cons. 50. num. 12. cum seq. lib. 4.* Nihilominus, quando verba fundationis non respiciunt actum præsentationis, sed potius illius prosecutionem, tunc sufficit, quod præsentatus sit Sacerdos habitu licet non actu Abbas. *dict. §. inferiora, num. 10.* & ibi Dec. 22. Imol. & Vital. *vbi suprà.* Et alias fuit per dominos resolutum die 20. Nouemb. 1573. coram bonæ memoriæ Cota in causa Romana capellaniæ de Capesuchis: & facit, quia regulare est in beneficiis sacerdotibus sufficere solam habilitatem ad sacerdotium, *cap. 2. cum ibi notatis de institution. lib. 6. cap. si pro clericis,* vbi Francus, Gemin. & alij *de prebendis, eodem lib.* Innocentius *in dict. c. cùm in cunctis, §. inferiora,* & ibi Abbas & Decius, Rom. *cons. 325. num. 1.* Decius *cons. 122. sub num. 2.* Rolan. *consil. 47. num. 59. lib. 1.* vnde cum in præsenti casu inspectis verbis fundationis capellaniæ, non sit habitus respectus ad ipsum tempus præsentationis, sed potius ad tempus post institutionem, cùm dicatur pro sustentatione vnius clerici, qui eidem capellaniæ in diuinis deseruiat. Et inferiùs, quod beneficium pro tempore obtinentes certas missas qualibet hebdomada celebrare debeat, &c. Quæ omnia respiciunt prosecutionem ipsius præsentationis, & tempus post institutionem, concludendam est sufficere, quod præsentatus sit sacerdos habitu, licet non actu, vt in dict. Romana capellaniæ dictum fuit. Non obstant in contrarium allegata, quia loquuntur quando verba fundationis respiciunt ipsam præsentationem, & ita loquitur Barbacia *cons. 32. dub. num. 8. lib. 2.* vbi testator dixerat, quod capellania conferretur presbytero, & ita debet intelligi Lamber. qui Barbaciam sequitur, *de iure patron. par. 1. libro 2. quæst. 17. art. 25. & sequenti,* & Rochus *verb. honorificum, quæst. 41. sub numero 21.* qui exemplificat quando dictum fuit, quod præsentaretur Sacerdos, vel capellanus qui missas celebret, & Decius, *consil. 127. sub numero 5.* vbi in fundatione cauebatur, quod præsentaretur presbyter, & in istis terminis procedit decisio facta coram R. P. D. Blanchetto in causa Parmen. iuris patronatus, sub die 8. Iunij de anno 1573. & alia facta coram R. P. D. Orano in causa Firmana iuris patronatus, die 26. Nouembris 1582. & ita domini vnanimiter resoluerunt.

80 In eadem † coram eodem 14. Nouembr. 1586.

Fuit resolutum non constare de sufficienti ætate domini Pauli, ita quod potuerit præsentari ad capellaniam, de qua agitur, licet enim domini admittant, ex testibus probari clericum de tempore præsentationis attigisse 24. annum per quatuor menses, dixerunt tamen hanc ætatem non sufficere, quia cum illa capellania, vt fuit resolutum, habeat annexum ordinem sacerdotalem, saltim aptitudine, seu habitu, debet præsentatus tempore præsentationis esse in ea ætate, quam annexus *ordo requirit,* & sic attigisse 25. annum, iuxta Clemen. vltimam *de ætate & qualitate.* Ita notat gloss. *in cap. ei cui, in verbo, ætate de præbendis in 6.* quam omnes sequuntur, Ioan. Andr. *numero 1.* qui licet dicat hanc opinionem non modicum rigoris habere in eo, qui est ita proximus ætati legitimæ, quod ante aduentum priorum temporum ordinandus inchoasset 25. annum, adeo quod ob defectum ætatis non impediretur, quominus in illis proximis temporibus possit fieri sacerdos, subdit tamen nimis præsumptuosum esse hoc assertiuè dicere conditoris esse & non glossatoris huic æquitati prouidere. Idem notat Butr. *ibi numero 10.* Franc. *numero 13.* Gemin. *numero 10.* & alia gloss. *in cap. si eo tempore,* & ibi Franc. *numero 10. de rescript. in 6.* Abbas *in cap. cùm in cunctis, §. inferiora, numero 10.* vbi quod annus non datur ad complendam ætatem, sed vt is, qui tempore præsentationis est legitimæ ætatis quanto citius, statutis tamen *temporibus se promoueri faciat,* & ibi Decius *gloss. 4. nota, & num. 11. de electione,* Roma, *cons. 35. num. 1.* Rochus *de iure patronatus, verbo* honorificum, *numero 23.* Lamber. *libro 2. par. 1. qu. 7. art. 29. sub nu. 4.* late Roland. *consil. 47. sub num. 59. libro 1.* qui alios allegat, & ita domini concluserunt.

Eandem sententiam † videtur tenuisse Rot. in d. Lucana capellaniæ 4. Decembr. 1595. coram L. Gipsio, in qua fuit dictum: Quod quando verba respiciunt actum præsentationis, vt scilicet præsentetur presbyter, tunc præsentandus debet esse actu sacerdos: si vero verba presbyterum significantia prosecutionem præsentationis respiciunt vt, scilicet præsentetur qui celebrare teneatur, tunc satis est, quod sit habitu presbyter, quamuis non sit actu, &c. 81

Tertia sententia † est, quod prima sententia procedit in fundatione laici, secunda vero in fundatione personæ Ecclesiasticæ, ita Ioan. Gurier. dict. cons. 1. nu. 18. in additione vltimæ editionis, *& Lamber.* d. q. 7. artic. 29. nu. 3. *& Ferret.* dict. cons. 305. *cuius opinionem ita saluat & intelligi, sequitur Açor. 2. par lib. 6. cap. 24. qu. 3. & 4.* 82

Sed reuera † quantum ad hoc non videtur esse differentia inter fundationem personæ Ecclesiasticæ, & laici: nam si in fundatione laici illa verba important, quod sit sacerdotalis actu, idem etiam importabunt in fundatione personæ Ecclesiasticæ, & econtra, si in fundatione personæ Ecclesiasticæ non important, quod sit sacerdotalis actu, sed aptitudine, idem erit in fundatione laici: nam hic attendenda sunt verba fundationis & eorum vis. Nec † Lamber. *d. artic. 29. num. 3.* facit istam differentiam, sed solum facit differentiam, quantum ad derogationem fundationis per clausulas generales gratiæ, non obstantibus iuxta Collectorem, *decis. 1. de prabendis in nouis,* de quo infrà *à num. 116.* 83 84

Quarta sententia † vera & tenenda est capellaniam non esse sacerdotalem, nec actu, nec aptitudine ex eo, quod in fundatione dicatur capellanum debere celebrare missas, seu diuina officia, sed posse prouideri simplici clerico 14. annorum. 85

Et ratio † est, quia nisi expresè videatur, quod per se ipsum hoc agat, satis censetur prouisum voluntati fundatoris, si per alium celebrare faciat: nec requiritur personalis residentia, ex quo sumus in beneficio simplici, in quo ex generali consuetudine non requiritur residentia, vt suprà dictum est, 3. *par. cap. 2. à numer. 3.* Lapus *allegatione 36. seu 35. numero 2. & 4. & allegatione 116. & 117. num. 2.* vbi Mandos. Felin. *in cap. cùm omnes de constitut. sub numero 32. & ibi* Dec. 2. *lectura num. 55.* Millis *in repertorio verb. beneficium* 86

neficium simplex, Ferretus *consil.* 112. Ojeda *de incompatibilitate beneficiorum* 2.*part.* 1.*num.* 2. Zerol. *in praxi Episc. verb.* beneficium, §. 7. 1. 2. & 3. *concluſ.* 8 *concl. principalis*, Zech. *de repud. Eccl. dict. c. de beneficiatis*, *num.* 4. *verſic. ad dignoſcendum verò*, Emanuël Sà ex congregatione Concilij *verb.* beneficium, *num.* 28. & *verb.* reſidentia, *num.* 10. Açor. 2.*part. lib.* 3. *cap.* 8. *quæſt.* 5. *ad fin.* dicens nunc conſuetudine receptum eſſe, vt capellani ſimplex tantum beneficium habentes liberi ſint ab obligatione reſidendi: hoc tamen locum habere in his cappellanis, quibus nullum præceptum reſidendi eſt impoſitum ex peculiari ipſorum inſtitutione, vel priuilegio, vel ſtatuto, vel conſuetudine ſpeciali, &c. Azeued. *conſil.* 20. *à num.* 4. qui in fine ponit declarationem Parm. adductam, *num. ſeq.* Gratian. *dec.* 155. & *diſcept. for. cap.* 73. *num.* 10. & *c.* 133. *à num.* 1. Vgol. *de offic. Epiſc. cap.* 14. *num.* 5. & *cap.* 50. §. 8. *num.* 5. & Piaſec. *in praxi Epiſc. part.* 2. *cap.* 3. *num.* 32. & 33. & nouiſſimè Perez de Lara *de anniu.* & *capel. lib.* 2. *c.* 7. *num.* 7. & *cap.* 8. *num.* 42.

87 Et ſic † cenſuit S. Congregatio Concilij in vna Parmen. his verbis: [Epiſcopus non poteſt cogere obtinentem capellaniam, vt ipſemet celebret, licet in eius fundatione diſponatur quod rectores celebrent: nam iſtis oneribus miſſarum rectè per ſubſtitutum ſatisfit. Alia. Habens capellaniam non tenetur promoueri ad ſacerdotium, niſi in fundatione cautum ſit, vt capellanus per ſe ipſum miſſas celebret: ſed debet curare, vt per alium miſſæ in illa celebrentur. Neque erit ſatisfactum oneri, ſi miſſæ in alia Eccleſia celebratæ erant: nec perſonalem reſidentiam requirit, niſi aliter in fundatione cautum eſſet.] Et in vna Aquilana ait: [Capellani, qui in eorum capellaniis reſidentiam requirentibus perſonalem inſeruiunt per ſubſtitutos, non ſunt cogendi ad perſonaliter reſidendum, antequam inſpiciantur verba fundationum dictarum capellaniarum.] Eſt alia declaratio, quæ ſic ait, [Conſulta fuit Congregatio Concilij, an capellania inſtituta à teſtatore cum his verbis, vt beneficiatus ipſius capellæ omni die, ſeu ſaltim quinquies in hebdomada, celebrare teneatur: & ſi negligens fuerit, ipſe beneficiatus incurrat pœnam ſolidorum durorum, cenſeatur requirere perſonalem reſidentiam. Congregatio cenſuit, obtinentem hanc capellaniam non teneri reſidere, nec perſonaliter miſſam dicere. Idemque fuit dictum in vna Caſalen. in cuius fundatione cauebatur, vt domus capellano ædificaretur, in qua habitaret, & diuinis ſeruiret, & niſi habitaret, & ſeruiret, poſſet amoueri, & de alio prouideri.] Quæ tamen declaratio difficultatem patitur in eo quod ait fuiſſe dictum in illa Gaſalen. nam talis capellania videbatur requirere reſidentiam perſonalem, ad id enim requiri videtur habitatio domus. Sed Congregatio intellexit eam requiri, vt commodiùs ſeruiat, vel faciat deſeruiri.

88 Et fuit † reſolutum per Rotam in vna Brixien. capellaniæ 2. Martij 1598. coram Dom. Lita, Quod capellania non requirit perſonalem reſidentiam, niſi fundator iuſſerit, quod capellanus per ſeipſum inſeruire teneatur. Lap. *allegat.* 36. quia ex generali conſuetudine beneficia ſimplicia perſonalem reſidentiam non requirunt: & licet id non procedat, vbi liquido conſtat de particulari conſuetudine in contrarium, *ad conſil.* 170. *lib.* 2. cum aliis, tamen ad eam probandam non ſufficit probare prædeceſſores reſediſſe, & per ſeipſos inſeruiſſe, cum ſimus in materia facultatiua: ſed quod id fecerint coacte, & non voluntarie. Quod ſatis difficile erit, iuxta notata *in cap. cum Eccleſia Sutrina, de cauſa poſſeſſ.* &c.

89 Vnde apparet † falſum eſſe, quod ait Nauarr. *conſ.* 6. *num.* 3. *d. clericis non reſid.* quod verbum, interſit, cantet, vel ſeruiat, in fundatione capellaniæ poſitum, tantum importat, quantum verbum, reſideat: quod intelligitur de reſidentia perſonali: nam licet verum ſit de verb. interſit, vel aſſiſtat, non tamen de verb. cantet, vel ſeruiat, niſi aliunde id colligatur, vt apparet ex declarationibus adductis *num.* 87. & 93. & *aliis allegatis.* Vnde etiam non videtur verum, quod dicit Açor. 1.*part. lib.* 10. *cap.* 24. *quæſt.* 7. *ad fin.* & cum eo Perez de Lara *lib.* 2. *cap.* 8. *num.* 41. quod ſi fundator capellaniæ dixerit, volo quod Presbyter ad hanc capellaniam electus ſacris operetur quotidie, tunc perſona ſacerdotis cenſetur electa, ita vt per ſe ipſum debeat celebrare, quia verba diriguntur ad perſonam. Quod eſt contra dictas declarationes, & alia allegata quæ loquuntur etiam vbi verba diriguntur ad perſonam. Placet tamen quod dicit idem Perez de Lara *d. lib.* 2. *cap.* 7. *num* 6. quod capellaniæ habent reſidentiam perſonalem, quando vltra miſſarum celebrationem habent onus adiuuandi curatum in cantando, & aliis ſimilibus: & vbi imponitur intereſſentia, ſeu aſſiſtentia, & reſidentia chori, cenſetur iniunctum ſeruitium perſonale, non ſolum chori, ſed etiam miſſarum.

Addo quod † appellatione clerici veni ſimplex cle- 90
ricus primæ tonſuræ, *cap.* 1. 21. *dict.* Gloſſ. & DD. *in cap.* 2. *de præbend. leg.* 1. *in fine*, & ibi Gregor. *tit.* 6. *part.* 1. Abb. *in rubr. de vita & honeſtate clericorum*, Aufrerius *in repetitione Cle. de officio ord. in princip. num.* 1. Rebuff. *de congrua num.* 19. Lambert. *dicta quæſt.* 7. *art.* 2. Caldas Pereira *in dict. leg. ſi curatorem habens*, *verb. laſis num.* 104. Mendez. de Caſtro *in l. cum oportet*, *C. de bonis quæ liberis num.* 166. & Zaallos *quæſt.* 524. *ad finem*, dicens notabile, & ad cauſas capellaniarum, in quibus clerici generaliter vocantur: quod eſt intelligendum de clericis primæ tonſuræ, & Carillo *in itinerario ord. ſect.* 7. *num.* 2.

Et hanc quartam † ſententiam videtur tenere Ze- 91
rola *dict.* §. 3. 4. & 5. *concluſ.* 8. *concil. princip.* vbi ait, in capellania requirente miſſarum celebrationem ſimpliciter poſſe beneficiari clericum, qui non ſit actu ſacerdos, cùm poſſit per alterum deſeruire. Et Mar. Anton. Gen. *dict. cap.* 24. *num.* 11. dicens notandum, † quòd ſi teſtator mandauit, quod eligatur capellanus ſacerdos, tunc ſacerdos eligi debet, & 92
ſecus ſi dixerit quod capellanus celebret, nam tunc poteſt huic oneri miſſarum ſatisfieri per ſubſtitutum, cùm non ſit electa induſtria perſonæ, & qui per alium facit, per ſe ipſum facere videtur, Lap. *de allegat.* 116. & 117. & quod ita cenſuit S. Congregat. ac proinde poteſt conferri non ſacerdoti: & quod ita debet intelligi. Lambert. *dict. art.* 27. Tenet etiam hanc quartam ſententiam Gratian. *d. dec.* 155. & *diſcep. for. cap.* 133. *à num.* 10.

Et hæc quarta † ſententia eſt in terminis approbata 93
per S. Congregat. Concil. vt apparet ex declarationibus ſeqq. *ſuper cap.* 5. *ſeſſ.* 25. *de ref.* Prima, Poteſt conferri ſimplici clerico capella habens onus celebrandi miſſas, niſi in fundatione cautum ſit, vt per ſe ipſum celebret. Secunda, Stante fundatione capellæ cathed. Piſtor. ſub his verbis teſtatoris, quod capellanus debeat celebrare diuina officia, die, noctuque ſicut cæteri capellani faciunt: Dubitatur, vtrum capellanus iſte debeat eſſe Presbyter, Congregat. Concil. cenſuit, ex iſtis verbis poſitis in fundatione huius capellæ, non cenſeri neceſſario quod capellanus debeat eſſe Presbyter. Quæ declaratio habetur etiam in declaratione Abulen. infrà *adducta*, *num.* 99. & eſt alia declaratio ſuprà adducta 3.*part. cap.* 4. *num.* 15.

Qua † declaratione Piſtor. attenta, Rota in d. Ro. 94
capel. 2. Ianuarij 1589. coram D. Pamphilio mutauit ſententiam & receſſit à reſolutis, amplectendo hanc ſententiam, vt apparet ex ipſa deciſione, quæ ſic ſe habet: Domini attenta reſolutione illuſtriſſimorum Dominorum, S. Conc. interpretum in cauſa Piſtor. quod præſentandus non debeat eſſe Presbyter, ex eo quod in fundatione dicatur capellanum debere celebrare diuina officia, qui iuxta *allegat.* Lapi 36. niſi expreſsè caueatur, quod per ſeipſum hoc agat, ſatis cenſetur prouiſum voluntari teſtatoris, ſi per alium diuina celebrari faciat: ad reg. *qui per alium*, &c. & tradit Cerd. *in cap. de multa in fin. verſ. quanto*, &c. *de præb.* receſſerunt à reſolutis in hac cauſa, & dixerunt capellaniam

non

non esse sacerdotalem, quia ex verbis fundationis non astringitur capellanus ad deseruiendum capellæ in diuinis, & missam celebrare per se ipsum: & cùm simus in beneficio simplici, in quo ex quadam generali totius orbis consuetudine non requiritur residentia, vt post Cardin. tradit Imol. *in cap. fin. num. 9. de cler. non residen. sufficit quod deseruiatur per substitutum, ad not. in cap. super eo de præb. in 6.* Lap. *alleg. 36. sub num. 4.* & *alleg. 117. sub num. 2.* Cardin. *d. cap. de multa in fin.* Dec. *cap. cùm omnes 2. lect. de constitut.* cum aliis allegatis. Non obstat quod in hoc casu verba fundationis videantur directa in personam ipsius capellani, cum dicant, quod beneficium pro tempore obtinens certas missas in qualibet hebdomada, in eadem cappella celebrare deberet, quia illa non respiciunt, actum ipsum celebrationis missarum ab ipsomet capellano: sed potius sunt posita ad notandam obligationem, & onus, quod ipsa testatrix capellæ imponebat, & sufficit quod onus non sit ita impositum capellano, quod per alium explere non possit, quia alias cùm à iure personalis residentia non requiratur, poterit per alium inseruire, ex præallegatis vltra quod in casu resolutionis Congregat. verba erant directa ad capellanum, provt etiam in casu allegationis Lapi, vbi testator mandauit dimidiam suorum bonorum Presbytero eligendo dari pro celebrandis missis. Quod dicitur in casu dec. Pistor. non fuisse factam mentionem celebrationis missarum, sed tantum diuinorum, tollitur per rationem deseruire per alium, quæ militat vtroque casu: & eo magis venerunt Domini in hanc sententiam, quia concurrit mens fundatoris, quæ colligitur ex præsentatione ab ipsomet facta de Hieronymo de Longonibus, qui huic capellæ deseruiuit per substitutum, Paris. *cons. 56 num. 19. lib. 4. & postea fuit ferè semper possessum à simplicibus clericis, qui missas per alios fecerunt celebrari, leg. si de intentione, ff. de legibus.* Aym. *cons. 101.* cum similibus.

95 Eandem † sententiam tenuit Rot. *in dict. Forol.* suprà *adducta num. 66.* & in d. Lucana capellaniæ 17. Decembris 1593. *suprà relata, num. 71.* & in vna Cæsaraugustana beneficij 4. Maij 1594. coram Dom. Man-
96 tica, 4. in qua fuit † resolutum, quod in cappellania, ad quam testator, seu fundator vocat consanguineos, & in pari gradu vult præferri magis idoneum scientia, doctrina, & moribus, præferendus est ex duobus præsentatis in pari gradu is, cui ordinarius fecit institutionem qui præsumitur magis idoneus iuxta dispositionem testatoris: nam in his multum præsumitur pro ordinario, Concil. Trident. *sess. 24. cap. 18. vers. peracto.* Et fuit resolutum in pluribus causis, & accedebat, quod ille præsentatus fuit ab omnibus patronis, alter verò à duobus iuratis tantum, qui cùm sint nominati, nomine collectiuo, habent tantum vnam vocem, Felinus *in cap. pastoralis de rescrip. num. 9.* Ias. *in leg. iurisgentium*, §. *final. ff. de pactis num. 13.* Abb. *consil. 57. 1. part.* & Dec. *cons. 122.* Selua *de benef. 2. part. quæst. 17. num. 5.* Roch. *verb. ipse velis quæst. 3.* Lamber. *2. p. 1. lib. qu. 1. art. 28.* Prob. ad Monach. *in rub. de iure patr. in 6. à num. 15.* Crescen. *dec. 3. & 4. de iure Patr.* & Rota *dec. 408. 1. part. diuer.* Accedebat etiam, quod ille erat consanguineus per lineam masculinam alter verò per fœmininam: vnde cæteris paribus est præferendus. Nec obstare, quod alter esset actu sacerdos, & sic præsumatur magis idoneus, Lamb. *1. part. 2. lib. quæst. 7. artic. 28. & 29.* quia hoc cessat stante iudicio ordinarij, iuxta dicta. Nec etiam obstare capellanum debere esse sacerdotem, cùm deberet celebrare, quia cùm non requiritur sacerdotium in actu præsentationis, non est sacerdotale beneficium, vt fuit resolutum in d. Romana capellaniæ coram D. Pamphilio, & pluribus aliis causis, &c. & nouissimè idem fuit tentum in causa Gienen. capellaniæ 28. Nouemb. 1605. coram D. Lancelloto, nempe quòd cùm in fundatione non sit expressè cautum, quòd per se ipsum capellanus celebrare teneatur, non est necessarium quòd sit presbyter, sed poterit per substitutum deseruire, & sufficit quod sit clericus, vt in d. Romana capellaniæ 23. Ianuarij 1589. coram Phamphilio & Brixien. capellæ 2. Martij 1598. coram Lita.

Et dictam quartam sententiam tenet post hæc Gonçales *ad reg. de mensibus gloss. 5. ex num. 72.* dicens, ita etiam nouissimè resolutum in Tirasonen. capellæ 9. Iunij 1603. coram Domin. Sacrato, vbi etiam fuit adducta alia ratio, quod prædicta verba, *Qui celebret tot missas*, non respiciunt factum ipsum celebrationis ab ipsomet capellano, nec obligationem sacerdotij, potius sunt posita ad denotandum obligationem, & onus, quod ipse fundator capellaniæ ponebat: & sufficit quod onus expressè non sit ita impositum capellano, quod per alium explere non possit: & ideo cum capellania sit beneficium simplex, in quo ex generali totius orbis consuetudine non requiritur residentia, resultat sufficere quod seruiat, & missas dicat per substitutum, &c. Et *num. 44.* ait, quod ista opinio est sine difficultate amplectenda, cùm tam S. Concilium Trid. Congr. quàm Rota multories illam canonizauerit. Tenet etiam dictam quartam sententiam Prof. de Aug. *in append. ad summam* Bullar. *2. p. verb.* seruitium *capellania pag. 607.* citans Gonçalez suprà & adducens declarationem Parmen. suprà positam, *num. 87.* & Pistorien. positam *n. 93.* Et nouissimè eandem quartam sententiam tenet Perez de Lara *lib. 2. cap. 5. n. 8.* Vgol. *de offic. Episcop. c. 50. §. 8. num. 5.* & Piasec. *in praxi Episc. dict. c. 3. 2. part. num. 33.*

Et † quod quando testator mandauit præsentari pres- 97
byterum, seu rectorem causa celebrandi missas, beneficium non dicitur sacerdotale, fuit tentum in vna Firmana altaris 5. Decemb. 1594. *infrà relata 10. part. c. 2. num. 37.* Quæ tamen resolutio difficultatem patitur ex suprà dictis *num. 72.*

Vbi verò † in fundatione caueretur, quod per se 98
ipsum deberet celebrare, seu quod deberet personaliter deseruire, aut quod residеat: quod verbum secundùm vulgarem modum intelligendi intelligitur de residentia personali. Nauar. *d. consil. 6. num. 2. de cleric. non resid. de quo suprà num. 89.* tunc procederet secunda sententia, ex Rebuff. *in d. repet. cap. extirpanda, §. qui verò 2. notab.* & aliis *suprà citatis*, & Gonçalez *sup. àn. 100.*

Et † ita censuit Sac. Congregatio Concilij anno 99
1604. ad instantiam agentis Episcopi Abul. vt in sequenti declaratione, quam vidi authenticam ad 2. 3. Stante decreto S. Concilij Trident. *cap. 5. sess. 25.* infra scriptæ dubitationes oriuntur, quæ ad instantiam agentis Reuerendissimi Episcopi Abulens. per S. Congregationem Illustrissimorum Cardinalium Concilij Tridentini petuntur declarari, stante fundatione capellæ in Ecclesia cathedrali, sub his verbis testatoris, quod capellanus debeat celebrare diuina officia, die, noctuque dubitatur, vtrum capellanus iste debeat esse presbyter. Secundo, si ex fundatione cautum sit, vt capellanus per se ipsum celebret missas capellaniæ, an possit ista capella conferri simplici clerico. Tertio, an capellania, cui est annexum onus duorum missarum in hebdomada per proprium rectorem celebrandarum, dicatur sacerdotalis, & non possit conferri clerico 14. annorum. Quarto, an si de consensu patronorum possit dispensari cum minori 25. annorum capellam simplicem obtinendam, ad quam ex fundatione est præsentandus sacerdos. Ad primum, Congregatio Concilij respondit ex his verbis non inferri, vt capellanus debeat esse presbyter. Ad secundum & tertium, posse quidem conferri simplici clerico, in ea tamen ætate constituto, vt intra annum ad sacerdotium promoueri queat, nisi aliàs essent verba in fundatione posita, quæ requirerent obtinentem tempore collationis esse actu presbyterum. Ad quartum, hanc dispensandi facultatem Episcopis post Concilium non competere. P. Æmil. Card. S. Marcelli. Et conducit alia declaratio eiusdem Congregationis, quæ sic se habet, Episcopus Aquilanus declarari instat, an capellania de iure patr. laicorum possit conferri ei, qui non est ætatis eius, vt intra annum ad ordines promoueri possit subiturus onera

quæ

quæ dictæ capellaniæ sunt annexa : iuxta cap. 4. vers. sess. 2. Congregatio censuit non posse conferri, si ei iniunctum sit onus dicendi missas personaliter, vel Evangelium, vel Epistolam cantandi, vel in fundatione dictum fuerit, vt obtinens esset Sacerdos, vel Diaconus, vel Subdiaconus.

100 Et ita procederet † dict. resolutio in causa Lucana capellaniæ, 4. Decembris 1595. suprà relata *num.* 81. Et ita etiam videtur accipienda decisio in causa Abul. capellaniæ de Crebreros 12. Nouembris 1599. coram Dom. Seraphino, in qua aliqui ex Dominis existimabant ius patronatus esse sacerdotale, & ideo debuisse præsentari sacerdotem, vel saltim constitutum in ea ætate, vt posset fieri sacerdos, vt in sequenti decisione, Fuit

101 † resolutum, Francisco non posse adiudicari capellaniam, de qua agitur : nam præsentatio de eo facta nullius est momenti, cum emanarit à fratre Didaco de Valdes, quem etsi admittamus à Magdalena descendere : tamen cum esset professus in monasterio S. Domini in Indiis ordinis B. Mariæ de Mercede redemptionis captiuorum, totum ius præsentandi translatum fuerat in Monasterium, & eius superiorem, *authentic. ingressuri, Cod. de sacrosanct. Eccles. cum ad monasterium de statu regul.* Lamb. *de iur. patr. part. 1. lib. 2. artic. 11. quæst. 2. num. 12.* Nec iuuari potest licentia prouincialis, ex pluribus. Primò, quia eius iurisdictio non poterat excedere fines Regni Castellæ in Hispaniis, super quibus habebat iurisdictionem, non autem super monasteriis Indiarum, *cap. 2. §. fin. de constitut. in 6.* Secundò, quia Generalis ordinis aditus pro obtinenda licentia illam noluit concedere, ideo inferior contra eius voluntatem non potuit eam concedere, *capitulo vt nostrum, capitulo vt debitus de appel.* Gamb. *de authoritat. legati lib. 6. num. 708.* & Neuiz. *cons. 116. num. 11.* Tertiò, quia cum Didacus vsus est dict. facultate, iam expirauerat officium eius, qui licentiam dederat, *capitulo præsenti de officio leg. in 6.* & in hoc fuerunt concordes omnes Domini. Ex alio quoque capite aliqui ex dominis existimabant hanc præsentationem inualidam : nam ex verbis fundationis videtur hoc ius patronatus esse sacerdotale, ac ideo fuisse necessarium præsentare capellanum, vel sacerdotem, vel saltem constitutum in ætate tali, vt posset fieri sacerdos. Gloss. *in cap. ei cui verb. ætate de præb. in sexto* & ibi Ioann. Andr. But. *numer. 12.* Franc. *numer. 13.* Gemin. *num. 19.* & alij allegati in causa Romana capellaniæ 14. Nouembr. 1586. coram R. P. D. meo Pamphilio. Quantum ad præsentationem nihil fuit resolutum, sed restricta fuit difficultas cæteris reiectis, an præsentatio Generalis fuerit in tempore, quod ex eo pendet, an hoc ius patronatus, quando est penes monasterium, sit iudicandum ad hunc effectum Ecclesiasticum, vel laicale. Sed certe visa fundatione istius capellaniæ, ex eius verbis potius apparet esse sacerdotalem actu.

Modo † succedit secunda difficultas, an vbi capel-

102 lania est sacerdotalis actu, vel habitu ex fundatione, possit Episcopus, cum consensu patroni hæredis, seu successoris fundatoris, saltim pro vna vice dispensare, vt prouideatur non habenti dictam qualitatem requisitam.

Et † loquitur de patrono, hærede, seu successore

103 fundatoris : nam de patrono fundatore clarum videtur posse tollere, & alterare conditiones, seu qualitates tempore fundationis appositas etiam ex post facto cum consensu Episc. vbi volunt DD. *in cap. cum accessissent de const. vbi Eccl. num. 19.* & Dec. 51. Roch. *dict. verb. Pro eo quod quæst. 14. num. 30.* Lamb. *d. quæst. 7. art. 23.* Prob. ad Monac. *in cap. ei cui de præb. in 9. num. 23.* Azeu. *in leg. 5. tit. 6. lib. 1.* Roc. *num. 2.* & Ioan. Gut. *de consil. 1. num. 28.* saltim † ex iusta causa quando con-

104 ditiones, vel qualitates essent vtiles Ecclesiæ, Rochus, & Azeuedo & Ioan. Gut. *num. 23. ibi.*

In † qua difficultate prima sententia, posse Episco-

105 pum, cum consensu patroni successoris fundatoris pro vna, vel altera vice alterare qualitates, seu conditiones in fundatione requisitas, & dispensare contra ordinationem fundatoris, & sic beneficium, seu capellania prouideatur non habenti qualitatem requisitam in fundatione, Imola, & Abbas *numer. 4. & 5. in dict. cap. cum accessissent*, & ibi Cors. *inadditione ad Abbatem, verbo vnire sine consensu patroni, & in singul. verbo patronus.* Felin. *ibi num. 19.* Probus *in d. cap. ei cui, nu. 22. 23. & 24.* Rebuff. *in praxi 3. p. signaturæ, verbo, nec non iuris patronatus, n. 46. in concordantiis in forma mandati, verbo, pro expressis, vers. 24.* Beroius *consil. 5. vol 15.* Ferretus 133. *num. 7. & consil. 211. num. 10.* Bursatus *consil. 185. nu. 18. lib. 2.* Benius *de priuil. iurisconsultorum priuileg. 32. nu. 8.* Nauarr. *consil. 6. de clericis non resid. num. 4. & de oratione cap. 3. nu. 73.* Cerola *d. verbo, beneficium, §. 7. 3. concl. 8. conclusionis princip. & verbo ius patronatus, §. 8. 15. dub.* Genuen. *d. c. 24. nu. 7. & 8. & in Man. Past. c. 73. nu. 2.* Leo *in thes. fori Eccl. fori Eccl. cap. 26. nu. 35.* Cech. *de Repub. Eccles. dict. de beneficiatis, num. 4. versic. quo verò ad ordinem,* Emen. Sa *verbo beneficium, numero 57.* & videtur tenere Pet. de Baisio *in directorio electionum, cap. 9. 2. p. numer. 4. & 5.* & fauet Socin. *de oblatio, libel. 19. numero 3. & 4. 2. concl.* & est decisio. Crescen. 7. *de iure patron. numero secundo* vbi dicitur, quod id procedere poterat, quando soli voluntati fundatoris præiudicabatur, vt putà, quod debet esse talis ætatis, conditionis, &c. secus vbi fieret præiudicium certæ personæ, quæ debebat præsentari &c. Eandem sententiam tenuit Rota *in D. Foroliuien. capellania, adducta supra numero 66.* & ait communem, & in practica obseruari, Lamber. *dict. quæst. 7. articul. 30.* Quam † tamen ipse intelligit subsistenti aliquali causa, (106
vt etiam Ferretus, Nauarr. Genuen. & Salicet. etiam siue causa id velit Bero. supra) ex Corsero *in dict. cap. cum accessissent in lectura*, & omnibus patronis volentibus : nisi fundator non solum disposuerit beneficium esse sacerdotale, ordinando præsentari sacerdotem, sed etiam vltra processerit, prohibendo, ne alius quam sacerdos præsentetur, quia dixerit, nolle præsentari, nisi sacerdotem, vel volo omnino sacerdotem præsentari, &c. Et tradit etiam idem Lambert. *d. 1. p. 2 lib. quæst. 10. articul. 6. & 7. num. 4.* & sequitur Cechus *de benefic. & pensionibus, cap. 12. numero 21. vers. quo vero ad ætatem.* Et post hæc Perez de Lara *lib. 2. cap. 5. à numero 28.* & Prosper de Augustino *in appendice ad summam Bullarij, 2. part. verbo seruitium capellaniæ, pag. 608.* dicit secundum Doctores posse Episcopum ex causa pro vna vice dispensare : sed an huic potestati sit derogatum per concilium Tridentinum, *sess. 25. capit. 5. de reformat.* esse consulendam sanctam congregationem.

Secunda † sententia est opposita, nempe non posse 107
Episcopum cum consensu d. patroni dispensare etiam pro vna vice contra ordinationem fundatoris, *ex clemen. quia contingit, de relig. domib. ibi :* Cum tamen ea quæ ad certum vsum largitione sunt destinata fidelium, ad illum debeant, non ad alium, salua quidem Sedis Apostolicæ authoritate conuerti. Ita tenet latè probans Roch. *dict. verbo pro eo quod quæst. 15. nu. 32. & seq.* Aymon. Craue *cons. 63. nu. 5.* & Io. Gut. *d. cons. 1. num. 19.* qui *num. 23. & 24.* ait, quòd etsi dispensare posset, tamen non procederet, vbi præiudicaretur iuri alicui tertio quæsito per oppositionem ad capellaniam. &c. Et hanc sententiam ait veriorem de iure, Decius in *dict. cap. cum. accessissent. n. 54.* quia tex *in dict. Clemen. quia contigit,* generaliter loquitur, & non probatur iure, quod in vno casu authoritate Episcopi possint relaxari disposita per fundatorem. Et sequitur, dicens veram opinionem Azeuedo supra qui ait, hac de causa vidisse iam per Cancellariam Pincianam in gradu de fuerça iussum annullari similem prouisionem, de patroni consensu factam contra fundatoris qualitates, &c. quamuis *consil. 16. num. 35.* contradicat. Et videtur tenere Nauar. *consil. 5. de præben. numero secundo* & Azor. *2. p. lib. 6. cap. 24. qu. 1.*

Et † facit pro hac sententia doctrina Gambari, *de* 108

*offi. legati.lib. 9. à num.222.vsque ad fin.*vbi tradit,legatum, & Episcopum posse mutare voluntatem piam defunctorum, quando non potest impleri, vt per testatorem dispositum est, ne legatum maneat caducum *ad legem legatam*,vbi Bar.*ff.de vsufruct.legato, &c. nos quidem &* ibi Abb.*& in cap.tua nobis detractam*, Alex.*consil.73.vol.3.*De quo etiam Genuen. *d. cap.24.à num.2.* Tamen quando legatum potest impleri, existimat nullam potestatem super his concessam Episcopo, seu legato, cum nihil magis homini debeatur, quam quòd vltima eius elogia obseruentur,*l.1.C.de sacrosan.Eccles. cap.vltima voluntas,13.qu.2.&c.*

109 Facit † etiam doctrina, quam tradit Valdes *in tract. de eleemosyna, 3.p. 12. à folio* 85.cum Rocho *suprà & verbo constituxit,quæst.*4.Felin.*in cap.Ecclesia sanctæ Mariæ de constit. tit.96.* Berta.*d. Episc.4.p. q.lib.*4. 31. & Mar. Soc.*in tract.de obl.lib.*19.qui affert limitationes,& leg.6.tit.4. fori iuzgo, quod delictum ad certum opus pium,non potest in aliud etiam melius commutari, nisi authoritate Papæ,dict. Clem. quia contingit,quæ cum indistinctè loquatur,debet intelligi, vt nec in parte fieri

110 possit commutatio.Qui † tamen malè limitat d.Clem.vt procedat in voluntate testatoris iam executa, secus in non executa, quam(ait)posse Episcopum alterare,citans Imolam *in leg.1.3.col.ff.de condition.& institut.*& Felin. *in cap.super his,2.col.de accus.*& Pala.Rub.*in repet.Rub. de dona.inter virum.col.*209.§.47.*num.*10.contra quos, & Hippol.*singul.*194.Rotam *decis.*1122.*lib.3.p.diuers.* & Sarm.*lib.1.select.cap.8.num.24. versic. ex his intelliges.*Azeued.*dict.consil.17.num.36.*tenent Couar.*in cap. tua,de testam.num.7.*Pinel. *in Rub. Cod. de rescin. vend. 1.p.cap.2.num.* 19. & nouissime Lerez de Lara *lib.1.c.* 14.*num.* 20. qui tamen *à num.29. & 35.* male ait cum Guillel.Bened.*in cap. Raynutius, versi.reliquit, à numero* 17.Episcopum non solum ex causa necessaria,sed etiam vtili, posse facere alterationem, & commutationem relicti pij, quod plane est contra dictam Cle. quia contingit.Accedit Vgol.*de offic.Episc.cap. 61. num. 2.versi. prædictis casibus*, & conducit declaratio S. Congreg. Concilij, quæ 28. Ianu. 1600. censuit reditus pia testantium voluntate pro missarum celebratione, aliisque piis vsibus relictos, nullo modo posse ab Episcopo in distributiones quotidianas, neque in alium vsum,quantumvis pium conuerti.

111 Et hæc secunda † sententia de plano procedit, stante sacro Conc.Trid.*dict.sess.25.cap. 5. de reform.* vt per Marc.Ant.Genuen *dict.cap.24.n.* 10. qui ait notandum quod hodie post Concil. Trid. *d. cap.5.* non potest Episcopus tollere qualitates appositas in fundatione beneficiorum, nec etiam à consensu patroni, vt censuit S. Congregatio, & colligitur *ex dict. cap. 5* idem *in Man.Pastor.cap.39. num.* 4. contra notata per Anton.Abb. Imol. & Felin. latissimè *in d. cap. cum accessissent*,dum dicunt,posse pro vna vice Episcopum conferre capellaniam sacerdotalem non sacerdoti de consensu hæredis,&c.

112 Et reuera ita S. Congreg. † censuit, vt constat ex declaratione Abul.ad 4. supra *adducta n.* 99. & ex declarationibus seqq. *super d. cap. 5. Concilij*, ibi: *is non derogatur, nec de consensu patronorum, sed per hoc centur sublatam esse facultatem huiusmodi*, de qua per DD. in *cap. cum accesi. de const.* & ibi Abb. *num.* 5. Secunda, nec de consensu patronorum potest dispensare cum minore 25. annis ad capellam simplicem obtinendam ad quam ex fundatione est præsentandus sacerdos. Quod si in fundatione cautum esset, vt capellanus per seipsum deseruiat, vt secus fiat ad denuntiationem hæredum, Episcopus de alio prouideat: at si hæredes non denunciant, respondit Congregatio, spectare ad officium Episcopi prouidere,nec isto modo capellanum posse percipere fructus, si non per se ipsum deseruierit. Tertia, Mediol. Tauria. Episcopus non potest,etiã accedente consensu patronorum derogare qualitatibus in fũdatione beneficij appositis,quia huiusmodi facultas sublata est per hoc decretum.Quarta Cremon.Licet de iure communi,vt volunt DD.*in c cum accessiss. de constit.* posset Episcopus de consensu patronorum conferre beneficium illi, qui non habet ætatem in fundatione requisitam tamen hodie per hoc decretum prohibitum est.

Et ita etiam † tenuit Rota, ex d. decreto Concilij 113
in causa Valentina iurispatron. 20 Martij 1589. coram D.Orano, vt in dec. seq. In erectione beneficij fundator ordinauerat,quod occurrente illius vacatione præsentaretur presbyter missam cantans:facta per vicariũ Metropolitanũ,sub die 22. Nouemb. 1585.ad præsentationem patronum institutione ad fauorem d. Bertrandi in S presbyteratus ordine nequaquam constituti, d.Michael Dalmau apud sedem, tanquam deuolutum illud sub datis 13.Augusti 1586.impetrauit,litéque coram me desuper introducta dubitari obtinuit, an gratia sua esset iustificata, Domini affirmatiuè resoluerunt: nam quod attinet ad caput deuolutionis, clarum est, ex quo Vicarius Metropolitani contra formam electionis beneficij nulliter ad institutionem deuenit,quod dispositio illius fuit od Metropolitanum deuoluta,*cap. 2. de concess. præb.* Abb. *in c. cum nostris, nu. 2.* & Imola *c. si de beneficio, de præb.* qui cum intra tempus debitum notitiam huiusmodi defectus habens, collationem intra sex mẽses facere neglexerit dedit locũ impetrationi apud Sedem,Roman.*cons.361.nu.6.* Quod autem nulla fuerit institutio ordinarij,non potest tergiuersari nam cùm fundator beneficij valuerit præsẽtari presbyterum, qui missam cantaret, per ista verba visus est respexisse actum præsentationis. Itaque necessum fuit, præsentatum actu fuisse tunc presbyterum: quia qualitas adiuncta verbo intelligendum tempus illius *leg.in delictis*, §. *si extraneus*, *ff. de noxal.* Abbas *in cap.cum in cunctis.§.inferiora. numer.* 2. & ibi Decius *num.* 12. *de electione.*Vnde cessante in D.Bertrando tempore præsentationis, ista qualitate, præsentatio fuit inualida & in consequentiã institutio,Barba. *consi.33.num.8.lib.2.* Sequitur Lamber.*de iure Patro.lib.2.p.1.q.2.ar.29.cum seq.*Roch.de Cur.*in ver.honorificum,num.* 21. Rebuff.*in sua praxi,tit.de requisitis ad collationem, nu.* 55. Quod verò scientiam huiusmodi vacationis,propter nullitatem præsentationis,& inde secutæ institutionis,d Metropolitanus habuerit, sine qua alias tempus conferendi illi non currebat, iuxta notata per Innoc. *in dict. cap.2.de concess.præb.cap. quia diuersitatem,c.licet,de supplenda neglig.Prælat.*manifestè patet ex dispensatione,quam super defectu Ordinarius per suum Vicarium ante factã institutionem D.Bertrando concessit:quæ quidem dispẽsatio, cum repugnet decreto Concilij Trid.cap.5 *sessi.25.*nullius fuit,momenti,glos.*cum dilecti.verbo ætate.dilect.Dec. in cap.at si clerici,§.fi.in num.65.de iudicis,cum aliis hic per informantes allegatis*,Neque præmissis obstat resolutio facta coram R.P.D. meo Pamphilio in vna Rom. capellaniæ:quia illa procedit in casu diuerso,quando scilicet verba fundationis non respiciunt actum præsentationis,sed potius illius prosecutionem vt si fundator dixerit,quod præsentetur,qui interfit diuinis vel tot missas celebret:nam eo casu sufficit,quod præsentatus sit sacerdos habitu,licet non actu,Abbas *in d.cap.cum in cunctis,* §.*inferiora* Paris.*cons.50.num.12. & seq.lib.4.cum simil.*Circa alias qualitates in impetratione expressas,cessauit omnis difficultas: nam vt bene in facto deducitur gratia in omnibus est verificata:& quoad valorem beneficij obtenti,cum sufficiat talis qualis probatio testes deponentes de auditu visi fuerunt dominis sufficientes.

Et † idem videtur antea tenuisse Rota in vna Toletana 114
capellaniæ 24.Februarij 1583.corã D.Robusterio,quæ sic ait:Fuit resolutum,quod sententia de partibus est cõfirmanda,cum sit iusta:nam ex fundatione apparet quod cõsãguineus,qui est præsẽtandus,saltim debet esse in ætate legitima presbyteratus,& sic habilis habita ad suscipiendos in annum sacros ordines presbyteratus, vt clarè colligitur ex fundatione, & bene deducunt informantes. Vnde cum Rodericus sit consanguineus & presbyter, Petrus verò non sit in

ætate

ætate legitima, vt possit suscipere presbyteratum infra annum præferendus est Rodericus,& habendus,ac si ipse,& non Petrus haberet qualitates requisitas,vt per allegatos Cassador.& Sarnen.*reg.de non tollendo,num.* 11. in terminis nostris. Non obstant testes quod intentio fundatoris erat, vt Petrus haberet hanc capellaniam: quia intelligitur, quando haberet qualitates, cum peruenisset ad ætatem requisitam, vt concordetur fundatio cum ista voluntate ne inducatur correctio.Non obstat quod dicitur de dispensatione Ordinarij: quia posset forsan intrare vbi Ordinarius posset dispensare,quod non intrat hic.

115 Vnde † in consilio Prouinciali Mediol. 5. *par.3.tit.* quæ ad beneficij collationem attinent, sic statuitur: Si capellania etiamsi simplex, aliudve beneficium, etiam iuris patronatus, ex præscripto erectionis, fundationisve,aut alterius cõstitutionis certum ordinem,aut alias conditiones requiret in eo, de quo vel collationes, vel institutiones,vel alio nomine prouidendum est illud beneficium,ne episcopus deinceps,etiam patronorum consensu permittat concedat, vt quisquam sine Sedis Apostolicæ dispensatione illud beneficium assequatur, qui vere eo ordine non sit initiatus quamuis ætate congrua sit pro illo ordine suscipiendo.Neque qui aliis conditionibus præditus non sit,& quas illa,vel erectio, vel fundatio, vel constitutio requirit, Quod decretum planè sumptum & *ex d. decreto* Concilij, & declarationibus factæ congregationis.

116 Tertia † difficultas est, an per clausulas generales derogatorias, in literis Apostolicis positas, *non obstantibus statutis*, &c. censeatur derogatum fundationi,

117 & ordinationi sacerdotium actu requirenti. In † qua dicendum est, per dictas clausulas censeri derogata, seu dilata statuta Ecclesiarum etiam confirmata, sacerdotium actu requirentia:ita quod per ea possit quis huiusmodi beneficium consequi, licet non sit sacerdos, dummodo, sit ætatis legitimæ ad sacerdotium, *Rota decisi.* 41.*concess.præb.in antiquis,& 1.de præbendis alias 3.in nouis* Abbas *in cap.cum in cunctis* §.*inferiora,num.*11. *de elect.* Francus *in cap.si pro clericis, &c. ei cui, num.* 5. *de præben.in* 6.Felin.*in cap.nonnulli,n.*23.& 24. *de præscr.& in tractatu, quando literæ Apostolicæ, ampliatione 7.numer.* 7. Staphil. *de literis gratiæ tit. de vi & effectu clausularum,* §. *de clausulis non obstantiarum*, Lambert. *dict.quæst.*7.*art.*29.*numero* 3. Caputaqu.*decis.*127.*num.*

118 2.*p.*1.& 257.*lib.* 1.& *in manuscrip.Azor.*2.*p.lib.*6.*cap.* 8.*quæst.* 15. Non † tamen per eas censetur derogatum fundationi testatoris sacerdotium actu requirenti, Rota, Abbas, Francus, Felin. Staphil. & Lamber. & Azor, *ibi* & Rota *in dict. Foroliuien. capellaniæ supra adducta, num.* 66. Quidquid dicat Gonzalez *gloss.*5. *num.*106.

119 Quod † Collector *dict. decis.* 1. intelligit in fundatione laici, secus,si clerici, cui Papa vult, & potest leuius præiudicare. Et sequuntur Abbas, Francus, Staph.& Lamber. & Azor ibi. At † Felin. *supra* idem

120 etiam ait in fundatione clerici, vt per dictas clausulas non censeatur illi derogatum, nec modis, conditionibus, & ordinationibus per clericum in fundatione appositis, cum Ancharano *consil.* 16. Quod

121 † mihi magis placet, nam fundatio etiam clerici est multum fauorabilis, nec ei debet censeri derogatum: nisi de ea fiat expressa mentio, maxime, quia fundatio, seu ordinatio in fundatione posita, non solet dici statutum, & sic in derogatione statutorum non venit. Et facit, quod supra dictum est 4. *par.*3. *à numero* 73. Id †

122 autem habet speciale fundatio, cum non censeatur ei derogatum, etiam si in clausulis derogatoriis dicatur etiam. *Non obstantibus fundationibus, &c.* Quæ verba de fundationibus clericorum intelligenda erunt, & non laicorum: nam ad derogationem fundationis laici oportet, quòd expresse & in indiuiduo fiat derogatio, & non per clausulas generales, & prægnantes, Caputaq. dec.122.*part.*1.

123 Aduertendum †vero est, quod in literis Apostolicis, & gratiis de beneficiis vacantibus non solet poni derogatio statutorum Ecclesiæ, nisi in beneficiis & præbendis Ecclesiarum Cathedralium, seu collegiatarum,in quibus additur,ac dictæ Ecclesiæ, &c.statutis, & consuetudinibus.Vnde in aliis beneficiis quibus non ponitur derogatio statutorum, non intrabit doctrina *de qua supra nu.*118.

Sed † est alia quarta difficultas. Esto, Ordinarius 124 nullo modo possit alterare conditiones, vel qualitates possibiles annexas beneficio ex fundatione, an possit eas mutare, quando reditus ipsius beneficij essent impotentes, seu insufficientes ad illa, v. g. beneficium est oneratum certo numero missarum, postea reperitur, quod fructus non sunt sufficientes, vel quod sunt diminuti, an possit illas moderari, & reducere ad minorem numerum iuxta quantitatem redituum beneficij. In † qua difficultate DD. docent, Episcopum id posse 125 facere cum consensu patroni,aut etiam eo inuito, si vocatus nolit consentire,*ad d. cap. nos quidem*,& ibi DD. *de testam.& d. l. legatum ff. de vsu fruct. lega.* ita Felin. *in dict.cap.cum accessit.de constit.num.*19.vbi dicit, quod cessantibus reditibus cessare debet ordinatio testatoris, & Roch. *dict. verbo, pro eo quod de diœcesani consensu, q.*15.& Lamber.*lib.*3.*qu.*6.*art.* 4. Perez de Lara.*lib.* 1. *cap.*15.*à nu.*6.& Azor.2.*part.lib.*6.*cap.*24.*qu.* 6. & Genuens.*in man.pastor.cap.*39.*nu.*4. qui ait,quòd si reditus essent impotentes ad qualitates beneficij, potest Episcopus eas tollere,&c.

Vnde † videtur, quod si aliqua capellania esset fun- 126 data cum obligatione residentiæ personalis, cuius fructus essent adeò diminuti, vt non essent sufficientes, & proportionabiles tali oneri, posset Ordinarius tollere obligationem residentiæ:ita quod per substitutum posset illi deseruiri, maximè, si non reperiretur qui eam vellet cum eo onere residentiæ personalis, ibi melius videretur tollere residentiam personalem, quam reducecere missas in casu, quo vnum, aut alterum esset faciendum, & ita procedit quod tradit Ceuallos *in add. ad quæst.*678.*numer.*3.& 4.quòd si capellania requirat personalem residentiam, potest seruiri per substitutum, quando capellanus ex reditibus ipsius non habet congruam substentationem ex Imola *in cap.final.numer.* 9. *de cleric,non resid.*quem sequitur Anton.Giof.*consil.*145. *numero quinto,in fin.vol.*1.

Sed obstat Concil. Trid. *sess.*25.*de refor.cap.*2.3.Ex 127 quo videtur,Episcopum id non posse facere,nisi in synodo diœcesana.

Ad † hoc Nauar. *in manu. cap.* 25. *numero* 138. ait 128 quod illud decretum videtur ius nouum quoad Abbates, & Generales ordinum, sed non quoad Episcopos, qui *argum.cap.cum accessissent,&c.ex parte,de constitution.& eis adnotatorum*, possunt hoc facere etiam sine synodo iure antiquo, quod non videtur per hoc sublatum,cum fuisset additum ad augendum,*argum.cap.fin.de verbo.sig.* Hæc Nauarr.

Henriquez † verò *in Summa lib.*9.22.§.6.ait, d.de- 129 cretum procedere in commutatione, seu reductione anniuersariorum, seu missarum dotatarum: in qua eget Episcopus synodi consilio, *iuxta Concil.ibi*: Sed vt onera dicendi missas in beneficio, & capellania collatiua temperet Episcopus, non egere synodi congregatæ consensu, vt tenent recentiores, Consulit & sequitur P.Ledesma *in summa de sacramento Euch.cap.* 18. *circa* 16.*concl.ad fin.*& Man.Rodrig.*quæstionum regul.*1.*tomo, quæst.*43.*art.*12.Qui † tamen cum Nauar.supra ait,posse 130 Episcopum absque synodo anniuersaria commutare iure communi, quod non videtur sublatum per Concilium, *vt dictum est.*

In hoc † dico primò, verum esse, quod Concilium 131 ibi non loquitur de missis impositis beneficio, seu capellaniæ in fundatione, seu alias (& si tanquam casus omissus relinquitur dispositioni iuris communis, *l. commodissimè, ff. de lib. & posthu.*sed de missis & anniuersariis relictis in aliqua Ecclesia vulgo, dotationes, vt patet ex verbis ipsius Concilij, & censuit sancta

Congregatio, vt in sequentibus declarationibus super d. decreto. *Prima*, hoc decretum locum non habet in obligationibus missarum, quæ impositæ sunt capellis erectis in titulum, siue ex prima dispositione testatoris, siue aliqua quacunque. *Secunda*, ex hoc decreto non competit Episcopo facultas diminuendi onus à testatore impositum hæredibus, pro certis missis, & anniuersariis celebrandis, eleemosynisque erogandis pauperibus, propter causas, de quibus hic, neque in oneribus similiter impositis beneficiatis in fundatione beneficiorum, si fructus beneficiorum non sufficiant dictis oneribus supportandis. *Tertia*, neque habere locum censuit Congregatio hoc decretum in reducendis eleemosynis, & quatenus facienda esset reductio ab habente potestatem potius eleemosynas reduci debere, quam missas, vel anniuersaria, quando à testatore fuissent relicta, & missæ, & anniuersaria, & eleemosynæ. *Quarta*, caput hoc intelligendum est de missis tantum, non de aliis suffragiis, nec de missis impositis in fundatione, sed de relictis à testatoribus: habet locum etiam in reductione officiorum pro defunctis. *Quinta*, Archiepiscopo Neapolitano Congregatio Concilij censuit decretum Concilij *sess.* 25. *c.*4. in sacrorum etiam anniuersariorum reductione

132 locum habere. Et † refert Mandos. Rodrig. *suprà* dicens, congregationem respondisse, hanc taxationem esse intelligendam de missis tantum, & non de aliis suffragiis, nec de missis in fundatione positis, sed pro alia causa à testatorib. relictis. Qui etiam ait, esse aduertendum, quod huiusmodi facultas Episcopis, Abbatibus, ac Generalibus concessa intelligitur tantum de onere missarum antè Concil. Trid. impositò, sicut ita fuisse responsum ab illustrissimis Cardinalibus S. Congregationis anno Domini 1573. testatur Parasell. *in tract. priuilegior. fol.* 232. (quod mihi non videtur certum nec conforme Concilio, & fortè fuit sibi priuatum responsum) & refert Ledesma suprà & tradit Mar. Anton. Genuen. *c.*24 *n.*9.

133 Vbi † dicit quod circa illum textum Concilij sancta congregatio declarauit, quod sufficit, si in momento fiat commemoratio pro defunctis, pro quibus erant dicendæ missæ reductæ. Item, quod loquitur de missis relictis à fidelibus, & procedit etiam in reductione officiorum, non tamen in aliis suffragiis, nec in missis impositis in fundatione beneficij. Tradit etiam Leo *in thes. for. Eccles. c.*16. *à n.*3. Vgol. *de offic. Episc. cap.*61. & Piasec. *in praxi Episc. part.*2. *cap.*3. *n.*15. & 31.

134 Dico † secundo, quod in reductione dictarum missarum, & anniuersariorum, de quibus Concil. loquitur, seruanda videtur forma Concilij, ita, quod Episcopus non possit eam facere sine synodo: nam esto ante Concilium id posset, tamen cum Concilium ibi præscribat istam formam, non est ab ea recedendum. Quicquid

135 dicant Nauarr. & Man. Rodriguez, suprà. † Vnde stante Concilio, non videtur valere constitutio synodalis Salmantina, quam refert Henriquez *supr.* qua facultas hæc anniuersaria commutandi committitur Episcopo cum consilio Capituli, *capitul. quod super his, de maiorat. & obed.* Nec synodus diœcesana, cuius consilium, & industriam in hac re requirit Concilium, potest id aliis committere, maximè generali, & in communi.

136 Verum † est tamen, quod in aliquibus Episcopatibus, vt in hoc Abulens. non est vsu receptum dictum decretum Concilij: semper enim fiunt sine synodo reductiones non solum missarum capellaniarum, sed etiam anniuersariorum, & dotationum Ecclesiarum: & sic vbi non est receptum dictum decretum, procedet opinio Nauarrus & Man. Rodriguez suprà *iuxta adducta*

137 infrà 11. *part. cap.*5. *num.*150. Probabile † enim videtur quòd stylus saltim decennalis valeat contra legem etiam Canonicam ab initio non receptam, sicut stylus iudicis præscriptus spatio quadraginta annorum valet contrarius, ab initio receptum Rochus *in Rubrica de consuet. num.*27.

138 Pro † complemento huius capitis restat videre, quomodo probetur clericatus, qui cùm sit qualitas, extrinseca, non præsumitur, Innocent. *in cap. super his, de accus.* Felin. *num.*2. *& alij in cap. fin. de præsumpt.* & Corras. 3. *part. cap.*1. *num.*4. & † dicendum est proba- 139
ri, non solùm literis testimonialibus Episcopi, seu titulo ordinum, *l. si qua C. de Episc. & cler.* sed etiam testibus, *cap.*1. & 2. *de cleric. pereg.* Corras. *ibi*, & Prob. ad Monach. *in cap.* 1. *de temp. ord. in* 6. *num.*12. Farin. *in praxi crim.* 1. *p. q.*8. *n.*40. & 41. post Guido. Papam, *dec.*474. Etiam † de publica voce, & fama: Nam ad 140
probandum clericatum sufficit probatio de communi reputatione & fama, Rota, *decis.*4. & 14. *de probat. in antiq.* Sarnen. *in regul. de annal. quæst.*58. Pontanus *de spol. lib* 2. *num.*179. & Farin. *decis.*67. *in fin. lib.*1. Pontanus *de spolio lib.*2. *num.*176. Caputaquen. *decis.*277. *num.*8. *part.*1. Mohed. *decis.*21. *num.*3. *de renun. cap. his sanè*, *decis.*26. *in manuscript.* Rota *decis.*1163. *n.*5. *lib.*3. *part. diuersor. & decis.*139. *eodem lib. de qua suprà*, *num.*12. & in Hispal. & Cordub. beneficiorum 2. & 16. Iunij, 1597. coram D. Gipsio suprà relata, *cap. præced. cap.*4. *num.*19. & in aliis pluribus causis. Et facit decisio Ægidij 113. & 114. quam secuta est Rota in vna Legionen. Præstimoniorum, 27. Nouembr. 1559. coram D. Pamphilio suprà adducta, *dict. cap.*4. *ad fin.* & alibi sæpè, & probatur per argumenta, & indicia, seu coniecturas Boër. *decis.*171. *num.*27. Anton. Gabr. *concl.*1. *de testibus num.*69. Mascard. *de prob. concl.*305. *num.*5. & Parian. *eod. tract. lib.*2. *cap.*34. *num.*79. & per semiplenas, vel leues probationes probatur, Mandos. *reg.*18. *quæst.*11. *num.*10. Et † ita seruat Rota in possessorio 141
& petitorio, vt per Guidobon. *decis.*132. *seu* 133. *in manuscriptis*, Rota *decision.*8. *de causa poss. in antiquis.* Flam. Paris. *de resign. benef. lib.*4. *quæst.*2. *n.*74. Quidquid † velit Rebuffus *in praxi*, *tit. de forma literarum* 142
*tonsuræ num.*36. & Mascard. *de probat. concl.*304. *n.*18. & 19. & Farin. *dict. quæst.*8. *num.*44. & obseruantia Rotæ per eum adducta procedit in clericatu illegitimi, vt patet ex allegatis per eum. Et † quamuis idem Re- 143
buff. *de nominat. q.*22. *n.*13. Aym. *de antiq.* 3. *p.* 3. *sect. vidimus in genere, num.*33. & *consil.*134. *num.*40. Boër. *decis.*171. *num.*13. & Menoch. *de præsumpt. lib.*6. *præsumpt.*76. *num.*23. Farin. *d. num.*44. & Perez de Lara *lib.*2. *cap.*5. *num.*6. post Bald. *in cap. dudum* 1. *de elect.* dicant, quasi possessionem clericatus non prodesse in agente, vt sibi adiudicetur beneficium, & longam quasi possessionem, ac bonam famam clerici requirat. Parcia. *sup. à num.*46. contra quos est etiam decisio Rotæ 667. nouiss. Farin. *num.*2.

Limitatur † tamen prædicta doctrina, vt non proce- 144
dat in materia obiectus, *Rota dec.*2. *de probat. in antiq.* & Guidob. *vbi suprà*. Aut † vbi præsumptio est contra 145
aliquem, puta, quia est illegitimus, qui debet probare suum clericatum per literas, Guidobon. *ibi*. Et facit *dec. Caputaquen.*227. *num.*10. Tunc enim sufficit communis reputatio. Sarnen. *suprà*, Put. *decis.*359. *n.*1. *lib.*1. Rota *decis.*26. *lib.*2. *part.*3. *diuersorum*. Mandos. *de signatura gratiæ*, *titulo de prouis. vers. clericatus*, vbi ait, quod clericatus illegitimi, ex Rotæ obseruantia non probatur per communem famam, & reputationem, *per concil.* Cornei 91. *lib.*1. Pontanus *supr.* Mascard. *concluf.*305. *num.*13. Nisi probetur † dispensatio, Rota 146
*decis.*129. *lib.*3. *part.*3. *diuersorum*, Papaz. *in addit. ad Rotam, decis.*2. *de filiis presbyterorum in nouis*, *n.*13. Pontanus, *supr.* Quæ † non probatur per narratiuam 147
literarum ordinarij, Verallus *decis.*128. *lib.*2. *in manuscrip.*

Vnde † videtur, quòd constando de dispensatione 148
clericatus illegitimi, probatur per communem reputationem, sicut clericatus legitimi: Nam eadem videtur ratio in illo data dispensatione, & habitatione, ac in legitimo. Pro quo facit decisio in causa Calaguritana de Zalduende, 9. Decembris 1588. corã D. Seraphino. Vbi † fuit resolutum, iniustas esse sententias pro- 149
hibentes concursum filij naturalis dispensati cum aliis legitimis ad beneficium, & cum admittentes in defectum filiorum patrimonialium ex legitimo matrimonio natorum tantum propter defectum naturalium, quia

dispensatio

diſpenſatio eum fecerat habitum. Specul. *de diſpenſ. §. poſtremo, poſt princip. Nec inter iſtos fieri debet differentia*, Bald. *in l. liberos C. de collat.* Bero. *conſ. 5. num. 25. lib. 1. Nec concurſus impediri.* Lambert. *lib. 2. 3. part. quæſt. 5. art. 15.*

150 Et † ita conſtando de diſpenſatione ad clericatum poterit procedere, quòd ait dec. Rotæ in cauſa Burgen. penſionis 19. Februarij 1596. coram D. Blancheto, *ſuprà relata, 1. p. c. 5. n. 117.* Nempè, In illegitimo clericatum probari ex communi reputatione fuiſſe reſolutum coram Oradino in Taruiſſina penſionis, 13. Decemb. 1571.

151 Quamuis † *dec. 780. lib. 3. p. 3. diuerſorum* dicitur quod illegitimus debet probare ſecum diſpenſatum fuiſſe, & vlterius clericatum per literas, non reputationem. Præ-

152 terea, † concurrentibus aliquibus coniecturis, cum fama probatur clericatus illegitimi, Rota *dict. deciſ. 26. lib. 2. p. 3. diuer.* Papaz. *dict. num. 13.* Maſcard. *dict. concl. 305. n. 12* Rota etiam in vna Colimbric. reſeruationis fructuum 1. Iulij 1598. coram D. Seraphino, vbi, quod licet in illegitimo non ſufficiat probatio clericatus per publicam vocem & famam: tamen fallit vbi cum probatione famæ publicæ concurrunt alia adminicula. Et

153 † in vna Barchinonen. præpoſituræ, de anno 1550. voluerunt Domini, quod in iudicio poſſeſſorio reſtitutionis ſufficeret illegitimo probare clericatum per reputationem, & quòd actor illegitimus non tenetur dare literas ſui clericatus, vt per Guidobon. *vbi ſup.* Probatur

154 † etiam clericatus vnico teſte, Bald. & Felin. *in cap. licet vniuerſis, de teſtibus ad fin.* Iaſon. *in repet. leg. admonendi, ff. de iureiur. num. 198.* Boër. *dict. deciſ. 171.* Pet. Gerar. *ſing. 49.* Rebuff. *de nomination. qu. 22. n. 14.* Corraſ. *dict. cap. 7. num. 5.* Mandoſ. *regul. 18. q. 11. n. 10.* Mohed. *dict. deciſion. 21. de renun. num. 3.* & Guidobon. *dict. deciſ. 132.* Et reddunt rationem, quia iſte actus de ſe, & ſui natura nemini principaliter præiudicat. Et vt ait Flam. Pariſ. *dict. lib. 4. quæſt. 2. n. 69.* inſpicitur initium, & tempus ordinis collati, non beneficium, aut

155 penſio, de quo poſtea litigatur. Vnde † iſta probatio ſufficeret etiam in iudicio, quando lis eſſet ſuper beneficio. Sicut etiam ſufficit probatio per communem reputationem quæ etiam eſt ſemiplena, vt dictum eſt.

156 Quamuis † contrarium, in hoc teneat Rebuff. *in praxi dict. tit. de forma literarum tonſuræ, n. 24. & de nominat. quæſt. 14. num. 54. alias 32.* & Maſcard. *concl. 303. à n. 4.* Anton. Gabr. *concl. 1. de teſtibus num. 70.* Pacian. *dict. lib. 2. cap. 34. num. 64.* Quibus conſonat Couarr. *pract. cap. 35. n. 3.* quem ſequitur Iacob. de Graſ. *in deciſion. aureis caſuum conſcien. lib. 4. cap. 18. num. 155.* & Farin. *d. q. 8. num. 48. & in tract. de teſtibus quæſt. 63. num. 27. & ſequent.* quos vide, & Menoch. *de præſumpt. lib. 6. præ-*

157 *ſumpt. 66.* & † ſolo ſigillo Epiſcopi recognito probatur clericatus etiam collatus non ſubdito, Mohed. *dict. dec. 21. de renun.* quamuis contra Maſcard. *concl. 305.*

158 *num. 2.* Sed † eſt difficultas, an probetur clericatus per literas ſeu oſtenſionem ſuperiorum ordinum puta, ſa-

159 cerdotij ſeu diaconatus, &c. Et † non probari, nec ſatis eſſe oſtendere litteras ſacerdotij, tenent Rebuff. *d. tit.* de forma literarum tonſuræ, *num. 28.* Corraſ. *d. cap. 1. num 5.* Aymon. *conſil. 134. num. 45.* Ferretus *conſ. 354. num. 8.* Maſcard. *concl. 304. à num. 13. & concl 1145. à n. 6.* & Menoch. *dict. lib. 6. præſumpt. 76. n. 3.* Pacian. *ſup. num. 42.* poſt Gemin. *conſ. 91.* & allegant Bart. *in l. illud, ff. de acquir. hæred.* Et reddunt rationem, quia per ſaltum poſſet eſſe promotus, quo caſu non valet prouiſio ei facta de beneficio. Præpoſ. *in c. ſolicitudo 52. diſt.* Cor-

160 raſ. *de cap. 1. ad fin.* Nam † per ſaltum promotus eſt irregularis, *cap. 1.* vbi Doctores *de clerico per ſaltum promoto*, Concil. Trident. *ſeſſione 23. de reformatione, c. 14. in fine*, Spec. *tit. de diſpenſatione, §. iuxta, ſub num. 13.* Villadiego *de irregularitate, cap. 8. de clerico per ſaltum promoto*, Bernard. Diaz, & Salzedo *in praxi, cap. 24.* Nauarr. *cap. 27. num. 242.* & Ferretus *dict. conſil. 354. n. 8.* Maiolus *de irregul. lib. 4. cap. 12.* Vgolin. *eodem tract. cap. 38. §. 1. num. 1.* Cerola *in praxi Epiſcopali, 2. part. verbo irregularitas, §. 3.* Ludou. Lopez *inſtructor. conſcientiæ, 2. tom. 2. part. cap. 29.* Pet. Ledeſma *in ſumm. de ſacram. ordinis, cap. 60. 8. concluſ. 2. difficultate*, Vega *in Eſpejo de Curas, cap. 12. num. 224.* & ſic intraret doctrina, de qua infrà, *cap. 11. num. 2.* quod collatio irregularis facta eſt nulla. Quamuis † Toletus *in Summa, lib. 1. cap. 71.* & Suarez *5. tom. de cenſuris diſputat. 31. ſect. 1. à num. 44.* & Auila *de cenſuris, 7. part. diſput. 9. dub. 2.* cum aliis doceant, iſtam non eſſe irregularitatem, ſed ſuſpenſionem, ſed & Nauarr. *cap. 25. num. 71. & conſil. 1. de ſacramentis non iteran. num. 11.* & Sayrus *de cenſuris lib. 4. cap. 14. num. 26.* qui tamen, *lib. 7. cap. 10. num. 39.* eum dicit irregularem, ſeu ſuſpenſum, & nouiſſimè Farin. *in addit. ſumm.* Tolet. *de ordin. c. 8. n. 7.* cùm dicit ſuſpenſum, & etiam irregularem. Quod tamen ad propoſitum parum refert: nam etiam collatio ſuſpenſo facta, eſt nulla, vt infrà dicetur, *cap. 14.* 161

Non tamen † eſt irregularis per ſaltum promotus reſpectu ordinum inferiorum, quos legitimè ſuſceperat: nam ab vſu eorum non eſt ſuſpenſus, vt apparet ex *dicto c. 1. & dict. cap. ſolicitudo, 52. diſtinctione*, & tenet Enriq. *in ſumma lib. 14. cap. 6. num. 3.* & ſentit Sylueſt. *verb. irregularitas, §. 11.* & Abbas *dicto cap. 1. vltimo notabili*, dicens, quod ordinatus præpoſterè non poteſt ſine diſpenſatione adminiſtrare in ordine ſic ſuſcepto & nouiſſimè docet Suarez *dicta diſput. 31. ſect. 1. num. 48.* & Auila *vbi ſuprà.* 162

Vnde quod † dictum eſt, non valere prouiſionem beneficij ei factam, non procedet in prouiſione beneficij, quod non requirit alium ordinem præter illos inferiores, quod legitimè ſuſceperat, vt aliàs in ſimili docet Suarez ſuprà *diſput. 40. ſect. 3. n. 38.* dicens, quando irregularitas non eſt totalis, ſed reſpectu alicuius actus, aut temporis, tunc non reddere clericum incapacem cuiuſcunque beneficij, ſed tantùm illius, quod habet annexam obligationem tali irregularitati repugnantem, quia cùm hæc prohibitio naſcatur ex prohibitione circa exercitium ordinis, non poteſt amplius extendi, quàm illa ex qua naſcitur: & id procedere non ſolum in irregularitate ſine peccato contracta, vt ait Nauarr. *dict. cap. 27. num. 252.* ſed etiam in alia: nam ratio facta generaliter probat, ſi culpa non obſtante talis irregularitas non impedit omnem actum ordinis, ſed aliquem, vt in caſu *cap. 2. de clerico non ordinato miniſtrante.* 163

Contrarium † tamen in propoſita difficultate, nempè quod ad probationem clericatus, & minorum ordinum, ſatis ſit probare, & oſtendere maiores, tenet Didac. Pet. *in l. 1. titul. 7. lib. 5. ord.* & Salz. *in prax.* Bern. Diaz. *cap. 24. litera A*, qui ait non dubitare hanc opinionem eſſe communiter receptam, Put. *deciſ. 144. lib. 2. n. 3.* Vbi † fuit reſolutum in vna Cochen. paroch. 165 quod clericatus ſufficienter probaretur per oſtenſionem quatuor minorum, in quibus Epiſcopus promouens narrabat eum per prius ad clericalem tonſuram promotum, quia probatis maioribus probantur minores, ex Bald. *in leg. ſi ſolemnibus, Codic. de fide inſtrum. n. 1.* Maximè vbi illa narratiua fit à perſona fide digna Innoc. *in c. 1. circa fin. de cler. pereg. &c.* Et † in vna Leodien. ca- 166 nonicatus 7. Decemb. 1589. coram Do. Pamphilio fuit dictum, non poſſe dubitari de clericatu ſtante ſuſceptione maiorum ordinum, *ad not. per.* Felin. *in c. ſuper his de accuſ.* Put. *dict. dec. 144.* & fuiſſe dictum in cauſa Meten. canonicat. 25. Iunij 1584. coram D. Vicecomite, &c. Et † in Bonon. canonicatus de anno 1591. coram D. Pam- 167 philio, de qua *infrà 11. part. c. 1. n. 70.* fuit reſolutum clericatum probari ex literis oſtiariatus, quia cùm non præſumatur ordinatus per ſaltum, ideo, &c. præſertim cùm agatur de clericatu incidenter, & per literas ordinantis dicentis ſe ordinaſſe de licentia ordinarij ſufficienter dici conſtare de tali licentia, præſertim cùm ſint ordines celebrati in Eccleſia cathedrali publicè, vt fuit conſideratum coram Dominino Seraphino in cauſa Neapolitana canonicatus, & *deciſ. 87.* Cæſaris de Graſſis, &c. Et † idem fuit reſolutum coram eodem 168

Domin. Pamphilio in vna Burgen. beneficij de Portugalete 13. Nouembr. 1595. nempè ex literis subdiaconatus probari clericatum, cum regulariter non præsumatur quis per saltum promotus. Put. *dict. decis.* 149. *in fin. lib.* 2. quod sine difficultate procedit quando ordinarius est discretus, & prudens, taliter quod nisi sibi de præcedentibus ordinibus constitisset verisimiliter, sequentes non contulisset, vt fuit resolutum in dict. Bonon. canonicatus 24. Maij 1599. coram Dom. Pamphilio, & habilitatem ad beneficium simplex constare: quia idoneus censendus est, quia alias ad sacrum subdiaconatum fuit approbatus, cap. accepimus de ætate & qualitate, vt in causa Calagur. portionis de Amarita 27. Ianuar. 1576. coram Lauretano Caputaquen. 367. *part.* 2.

169 Et procedit etiam † in clericatu illegitimi, vt in vna Astoricen. parochialis S. Brixiani quæ habetur *dec.* 124. *lib.* 2. *part.* 3. *diuers.* vbi fuit resolutum. Quod clericatus illegitimi probatur per literas diaconatus, vbi enim dicitur per literas Decani, debet dicere per literas diaconatus, Etiamsi non fuerit promotus à proprio Episcopo, sed per alium dicentem habere facultatem à proprio Episcopo, sequuntur Pap. *suprà, num.* 14. & Mascar. *dict. concl.* 305. *num.* 3.

170 Bartolus † autem *in dict. leg.* illud solum dicit, quod si probo, quod aliquis sit ordinatus sacerdos, non sequitur de necessitate, quod alij ordines præcesserunt: non tamen negat, quod ita sit præsumendum.

171 Et licentia proprij Episcopi probatur sola assertione ordinantis, Oldra *cons.* 215. *num.* 9. Felin. *in cap.* Albericus *sub num.* 4. *de testibus*: Puteus *decis.* 359. *lib.* 1. & 407. *lib.* 2. Mohedanus *d. dec.* 21. *num.* 3. *de renunciat.* Rota *in dict. Bononien. canonicatus*, Flamin. Paris. qui alias decisiones refert suprà *à num.* 66. & Ioann. Gutierr. *can. quæst. lib.* 2. *cap.* 17. *num.* 30.

CAPVT SECVNDVM.

De Legitimitate.

SVMMARIA.

1 *Oportet etiam promouendos ad beneficia legitimos esse, ex legitimo matrimonio: nam illegitimi inhabiles sunt ad Ecclesiastica beneficia, cum nec ad ordines, nec ad clericatum admittantur.*

2 *Verba Concilij Tridentini de ordinandorum natalibus & genere, iuxta ius antiquum intelligenda sunt, & per ea concilium voluit excludere illegitimos filios, aut nepotes hæreticorum, & seruos, ac neophytos.*

3 *Nam Concilium ibi non intendit colligere aut alterare iura antiqua circa qualitates promouendorum*, & num. 4. *adducitur declaratio S. Congregationis.*

5 *De illegitimorum inhabilitate ad ordines & beneficia, seu irregularitate, qui sunt videndi.*

6 *An expositi, quorum parentes ignorantur, sint pro legitimis, an pro illegitimis habendi*, & n. 7.

8 *Ponitur prima sententia habendos esse pro legitimis, & posse absque dispensatione promoueri.*

9 *Secunda sententia contraria, cuius ratio ponitur.*

10 *Et magis placet.*

11 *Et ea admissa, non poterit Episcopus cum eis dispensare. Posset prima sententia post factum admitti propter authoritatem eam tenentium.*

12 *Alia ratio pro secunda sententia adducitur, quod in dubiis tutior pars est eligenda.*

13 *Quæ regula vera est, intelligiturque & procedit generaliter quoad hoc, vt in dubio debeat quis à faciendo abstinere, non tamen vt debeat spoliari re possessa, vel facere votum positiuum, de cuius obligatione non constat.*

14 *Nam tunc vitiat alia regula, quod in dubio, & pari causa, melior est conditio possidentis, quæ procedit non solum in materia iustitiæ, sed etiam aliarum virtutum.*

15 *Pro ista distinctione facit axioma, quod turpius eiicitur, &c.*

16 *Vnde in dubio voti & præcepti distinguendum est inter negatiuum de non faciendo, quod est seruandum, & affirmatiuum de faciendo, quod non obliget.*

17 *Et inde etiam procedit distinctio* cap. inquisitioni, ver. verum de sententia excommun. *de qua late agunt relati.*

18 *Ideo in dubio non solum homicidij, sed etiam alterius cuiuscunque facti, ob quod incurritur irregularitas, censeri debet quis irregularis ad effectum abstinendi & cessandi ab officio irregularibus prohibito, etiam in foro exteriori, post factam diligentiam*, vt in cap. ad audientiam, &c. significasti de homicidio, *quæ nouum ius non inducunt, non vero vt debeat spoliari beneficio, &c.* & num. seq.

21 *Et idem videtur in dubio iuris, vbi quis dubitat, an suo delicto sit imposita pœna irregularitatis, antequam fiat diligentia, & examen in iure & etiam post, dum manet dubius, quamuis vbi dubium esset apud omnes, an in aliquo casu sit iure imposita irregularitas, tunc non esset quis censendus irregularis*, & num. 22.

23 *In hac materia dubij reprobantur, quædam dicta Reuelli, Thom. Sanchez, & Suarez*, & num. 24.

25 *Salas.*

26 *Licet prædicta ita sint, non tamen videntur applicanda in proposito de filiis expositis, in quo si dubium esset æquale, aut fere, ob fauorem prolis melior & benignior pars esset sumenda: & ideo censentur Christiani antiqui, & ex puro sanguine &c.*

27 *De quadam bulla Gregorij XIV. circa hoc allegata per Enriquez.*

28 *Prædicta doctrina de inhabilitate illegitimorum fallit primo, vbi per sequens matrimonium fuerunt legitimati: nam filij illegitimi naturales efficiuntur quoad omnia, præter Cardinalatum, vere legitimi per subsequens matrimonium.*

29 *Etiam sine instrumentis dotalibus de iure canonico,*

30 *Quod intelligitur per matrimonium etiam putatiuum bona fide, saltim vnius coniugum contractum, contra Sarmient.*

31 *Secundo intelligitur, modo matrimonium non sit clandestinum, vel interdictum: nam tunc non legimantur per ipsum.*

32 *Per quod tamen legitimantur, si est validum.*

33 *Filij spurij putatiui naturales non legitimantur per sequens matrimonium, etiam verum, contra alios.*

34 *Cuius ratio ponitur.*

35 *Quod tempus conceptionis, aut natiuitatis sit considerandum vt filij iudicentur naturales, vel spurij, aut etiam legitimi. Et prima opinio est, considerandum esse tempus vtilius proli.*

36 *Secunda est, inspiciendum esse tempus conceptionis.*

37 *Et prima approbata est per legem Tauri.*

38 *Sed magis placet secunda, quamuis prima sit approbata* dict. l. Tauri, *quæ procedet quoad effectus iuris ciuilis, non tamen quoad hoc, vt tempus natiuitatis sufficiat, vt alias sint legitimi, aut sicut naturales legitimentur per subsequens matrimonium, &c. Et si dicta lex contrarium vellet in proposito, defectu potestatis inutilis esset.*

39 *An filij habiti ex incestu, quorum parentes postea contraxerunt matrimonium, ex dispensatione Papæ, cum Ecclesiæ prolem susceptam, si qua est, & suscipiendam legitimam decernendo, efficiantur legitimi per subsequens matrimonium quoad omnia, etiam ad successiones, fideicommissa, & maioratus: an verò legitimatio ista censenda sit, sicut si esset facta à summo Pontifice separatim absque matrimonio: ita vt solum prosit ad spiritualia, & Ecclesiastica.*

40 *Vbi ponit sententiam Couarruuiæ, & aliorum censendam esse eo iure, quo censeretur, si esset facta separatim, &c. Sed contrarium tenetur.*

Vbi ponuntur decisiones Rotæ.

41 *Legiti*

41 *Legitimatio facta dispensando in radice matrimonij est ex matrimonio, & valet ad omnia.*
42 *Et quando fit dispensatio in radice matrimonij.*
43 *An legitimati per subsequens matrimonium admittantur ad fideicommissa, seu primogenia, ad quæ vocantur ex legitimo matrimonio nati seu legitimè, remissiuè & resoluitur affirmatiuè.*
44 *De filiis natis in figura matrimonij ex matrimonio putatiuo, an & quando sint legitimi, remissiuè.*
45 *Secundo fallit prædicta doctrina, vbi illegitimi fuerunt per Papam legitimati, nam tunc habebuntur vt legitimi ad ordines & beneficia.*
46 *De quo qui sunt videndi.*
47 *Tertio fallit, vbi cum illegitimis fuerit dispensatum per habentem potestatem.*
48 *Episcopus dispensare potest cum illegitimis ex quocunque etiam damnato coitu ad minores ordines, & beneficium siue curatum, cum sunt honestæ vitæ, & virtute præditi: nam in ista dispensatione facienda per Episcop. requiritur causa, &c.* & seq.
50 *Nec potest cum eis dispensare super pluralitate beneficiorum simplicium, vt plura possint retinere.*
51 *Ad maiores ordines, & beneficia curata nequit Episcop. dispensare, sed requiritur dispensatio Papæ.*
52 *Quantumuis magna subsistente causa vtilitatis seu necessitatis Ecclesiæ.*
53 *Ad dignitates etiam, vel personatus etiam sine cura solus Papa potest cum illegitimis dispensare cum communi contra Gambarum,* & num. seqq.
57 *An Episcopus possit cum illegitimis dispensare in canonicatu Ecclesiæ cathedralis,* & num. 58.
59 *Ponitur sententia affirmatiua communiter recepta quæ fundatur.*
60 *Contraria tamen sententia ponitur.*
65 *Et eius fundamenta cum 3. seqq. vbi eis respondetur.*
66 *Ponitur sententia Maioli, ac canonicatum in cathedrali Episcop. olim potuisse dispensare iuxta primam sententiam, & hodie, quia omnes canonicatus cathedralium annexum habent ordinem sacrum, dispensare non posse. Pro qua est doctrina glossæ, quod Episcop. non potest dispensare in beneficio requirente sacrum ordinem, etiamsi non requirat eum actu, sed post,* & n. seqq.
68 *Quæ sententia Maioli videtur tenenda, ita tamen, quod cum illegitimo ad sacros ordines dispensato possit Episcop. etiam hodie ad canonicatum dispensare.*
69 *Et idem in portionibus Eccles. cathedralis, secus tamen in canonicatu collegiatæ, & dimidiis portionibus.*
70 *Circa dispensationem illegitimorum quæ sunt videnda.*
71 *Hodie per Papam dispensatur cum illegitimis ad obtinenda quæcunque beneficia præter dignitates, ac canonicatus in cathedralibus, ac principalem in collegiata, dummodo plura non sint, &c. de qua clausula remissiuè.*
72 *An in impetratione sit facienda mentio de dispensatione.*
73 *Vbi resoluitur, quod non, quando est executio dispensationis iam factæ, secus in secunda dispensatione, seu vbi additur dispensatio dispensationi.*
Vbi ponitur decis. Rotæ. ibid.
74 *Stante in supplicatione clausula & quod oratoris dispensationes habeantur pro expressis, valeret impetratio, etiamsi adderetur dispensatio dispensationi.*
75 *Quæ clausula tempore Sixti V. non dabatur quoad dispensationem super defectu natalium, sed per reuisores in supplicatione addebatur, non tamen super defectu natalium.*
76 *Tempore etiam Sixti V. erat stylus non conferre beneficia illegitimis, etiamsi alias fuissent dispensati: & sic ratione illius styli tunc videbitur necessarium exprimere dispensationem super defectu natalium in impetratione, etiam quod esset executio dispensationis.*
77 *Vt in dec. Rotæ posita.*
78 *Hodie non viget dictus stylus, & ideo standum erit in supradicta resolutione.*
79 *De quo an in secunda dispensatione seu gratia sit facienda mentio de alia priori, &c. remissiuè.*

OPortet † etiam, promouendos ad beneficia legitimos esse, & ex legitimo matrimonio : nam spurij & alij illegitimi inhabiles sunt ad Ecclesiastica beneficia, cum nec ad ordines nec ad clericatum admittantur, *cap. in not. de elect. & c. fin. de filiis presb. cap. eodem tit. in 6. cum aliis.* Facit etiam Concil. Trident. *sess. 22. de refor. cap. 20.* ibi, *De ipsorum ordinandorum natalibus, & cap. 7.* ibi, *Ordinandorum genus.* 1

Quæ † verba iuxta ius antiquum intelligenda sunt, & per ea Concilium voluit excludere illegitimos, qui non ex legitimo nati sunt matrimonio, *vt cap. 1. sess. 7. & cap. 1. sess. 24. de refor.* de quibus hic agitur : & filios aut nepotes hæreticorum iuxta *cap. 2. § hæretic. &c. statutum 2. de hæretic. in 6.* & seruos *vt in tit. de seruis, non ordin.* ac neophytos iuxta *cap. 1. & 2. 48. dist. & c. constituit 17. quæst. 4.* Nam † illa decreta Concilij non intendunt corrigere aut alterare iura antiqua circa qualitates promouendorum, vt apparet *in dict. cap. 2.* ibi, *Ac aliis, quæ à sacris canonibus requiruntur, & in d. cap.* ibi : *Antiquorum canonum vestigiis inhærendo* : Salzed. *in practic. crimin.* Bernard. Diaz. *cap. 22. num. 24.* D. Sahagun. *cap. eam te, de rescript. num. 23.* Enriq. *in sum. lib. 10. cap. 17. §. 2. in gloss. littera G.* Auila *de consil. 7. part. disput. 4. dub. 4. 3. concluf.* Man. Rodriguez *in summa 1. tom. cap. 159. num. 2. & quæst. regularium 1. tom. quæst. 24. artic. 72.* † Et post hac Thomas Sanchez *in præcepta Decalogi lib. 2. cap. 28. n. 15.* Et ita alias S. Congregatio Concilij censuit, Quod per illa verba ordinandorum genus, non excluditur filiis neophyti, & in vna Pacen. 11. Iun. 1591. & nullius 3. Iul. eiusdem anni eadem S. Congregat. Concilij ita censuit. 2 3 4

Et de illegitimorum † inhabilitate ad ordines, & beneficia, seu irregularitate, & eius materia, videndi sunt vltra ordinarios *in tit. de filiis presbyterorum*, præsertim *in 6.* Host. *in summa eodem tit.* Albert. Trocius *de vero & perfecto clerico lib. 2. capitul 1. & 2.* Lambert. *de iur. patronatus 1. part. 2. lib. quæst. 7. art. 11.* Rebuffus *in praxi titul. de dispensatione super defectu natalium.* Corras. *de benefic. 3. part. cap. 2.* Rosinianus *de benefic. 3. part. cap. 13.* Dua. *lib. 4. cap. 5.* Pet. Greg. *eod. tract. cap. 5.* Villadiego *de irregularit. cap. 10. vers. dixi vlterius quod illegitimus*, & latissimè Maiolus *eodem tract. lib. 1. à capitul. 4. ad 10.* Mandos. *de signat. grat. titul. de dispensatione super defectu natalium*, Bernard. Diaz. *in pract. crimin. cap. 14.* & ibi latè Salzed. Paleot. *de nothis & spuriis*, præcipuè *cap. 57.* Menoch. *de arbitrar. lib. 2. casu 201. à num. 35.* Flam. Paris. *de resignat. benefic. lib. 4. quæst. 4. à num. 8.* Vgol. *de regular. cap. 44. l. 12. tit. 6. part. 1.* & ibi Gregor. Lop. Nauarr. *in Manuali cap. 27. num. 201.* & in consiliis *tit. de filiis presbyterorum*, Angelus, Syluester, Rosella, Armilla, & alij Summistæ *verb. illegitimus*, Candelabrum aureum *tit. de irregularit. à num. 107. ad 127. & in appendice cap. 2. de illegitimis*, Lud. Lop. *instructorio conscientiæ 2. tom. 2. part. cap. 23.* Manuel Rodrig. *in sum. 1. tom. cap. 16. & quæst. reg. 1. tom. quæst. 13.* Per. Ledesm. *in summ. de matrim. cap. 34.* Tolet. *in sum lib. 1. cap. 58.* & in editione Romana, Sayrus *de censuris lib. 6. cap. 10.* & Suarez *5. tom. disput. 50.* & Auila *de censur. p. disp. 3. dub. 6. & seqq.* 5

Et an expositi, quorum † parentes ignorantur, sint pro legitimis, an pro illegitimis habendi, & absque dispensatione possint promoueri, grauis difficultas est. 6

In qua prima † sententia est, habendos esse pro legitimis, & posse absque dispensatione promoueri : nam multi etiam legitimi exponuntur : & sic cum veritas non possit constare, fit interpretatio in meliorem partem, & in fauorem prolis videtur declinandum, ad 7

dict. cap. ex tenore, qui filij sint legitimi, ibi, *In fauorem prolis potius declinamus.* Quam sententiam tenent Anan. *in cap.* 1. *num.* 11. *de infant. expos.* Felin. *in cap. cum deputati, num.* 1. *de indic.* Germon. *de public. concubinar. verb. qui etiam filios, num.* 90. Paleotus dicens receptum *dict. tract. cap.* 63. Menoc. *casu* 396. Man. Rodrig. *dict. quæst.* 13. *artic.* 1. *& quæst.* 14. *artic.* 3. D. Ioan. Vela. *de pœn. delict. cap.* 9. Salas 12. *tract.* 8. *disp. vnica sect.* 24. *num.* 246. & sequitur Mandos. *de ætate minori cap.* 1. *num.* 24. dicens tamen, quòd facilè contraria opinio sustineri posset, quia Romæ videmus expositos apud hospitale S. Spiritus pro spuriis haberi, nominari & tractari ab omnibus, &c. & nouissimè Gratian. *discept. forens. cap.* 35. *à num.* 31.

8 Secunda sententia † est contraria, quam tenent Couar. *in Clem. si furiosus, in pr.* 1. *part. num.* 9. Maiol. *suprà cap.* 11. Salzed. *dict. cap.* 14. *litera C. vers. sed huic loco.* Vgoli. *d. c.* 44. §. 7. *num.* 1. Candelabrum aureum suprà *de irregular. à num.* 120. Enriq. *in summa lib.* 11. *cap.* 20. §. 2. *lib.* 14. *cap.* 8. §. 10. Lud. Lop. *d. cap.* 23. Man. Rod. *cap.* 161. *num.* 1. Gabr. Vasq. 1. 2. *disput.* 66. *num.* 48. Tolet. *d. cap.* 5. & Layrus *d. cap.* 10. *num.* 39. Auila *supr. dub.* 9. Reuellus *de obl. iust.* 2. *part.* 1. *lib.* 1. *quæst.* 2. *num.* 15. & eam videtur tenere Castillo *l.* 2. quotidianarum controuersiarum *cap.* 19. *num.* 51. cum Homedeo *consil.* 47. *lib.* 2. *num.* 23. & ante eos Hostiens. *in summ. tit. qui filij sint legitimi, num.* 8. & quod hæc secunda opinio magis practicatur, viditque sæpius in similibus dispensationes expedire in Roman. Curia, tradit Piasec. *in praxi Episcop. part.* 1. *cap.* 1. *num.* 27.

9 Et ratio est, cum his coniecturis † sit agendum, non solent filij legitimi exponi, sed potius qui nascuntur ex furtiuis & fornicariis congressibus: & vero similius est eos contra matrimonium nasci, qui sic à genitoribus contemnuntur, & ait Vgolin. se vidisse re ipsa per multos annos, quibus animarum curam gessit, solum ex fornicatione, & illegitima copula natos exponi: & quamuis Doctores citati exempla nonnulla afferant, plura afferri posse contraria. Et Rota *decis.* 680. *nouissim.* Farin. *num.* 3. ait: quòd expositio infantis repugnat valdè legitimæ filiationi.

10 Et hæc sententia magis placet, nam re vera ita est vt experientia docet, quod quamuis aliqui legitimi exponantur, tamen hi sunt pauciissimi: & ferè omnes qui exponuntur, sunt illegitimi, & ex centum qui exponuntur, certum est plusquam 90. esse illegitimos, & ita expositi communiter reputantur, & dicuntur ex copula illicita, & ab eo quod ferè semper fit videtur interpretatio sumenda, quam ab eo quod aliquando, sed raro fit, quamuis id sit melius, & benignius. Et admissa hæc sententia non poterit Episcopus cum eis dispensare ad sacros ordines & curata, *cap.* 1. *de fisc. præb. in* 6. contra Couar. Enriq. Lop. & Auilam & Piasecius *d.* 1. *part. cap.* 1. *sub num.* 60. & alias Sà, *verb. dispensatio num.* 10. & Salas *de legibus disput.* 20. *sect.* 3. *num.* 28. dicentes probabile, quod in dubio an res egeat dispensatione; potest Episcopus dispensare in lege superioris. Quibus concinit quod ait Suar. *de relig.* 2. *tom. lib.* 6. *de voto cap.* 26. *num.* 6. Thom. Sanch. *in præcepta Decalogi lib.* 1. *cap.* 10. *num.* 74. *& lib.* 4. *c.* 40. *num.* 26. *&* 80. quòd quando est dubium, aut diuersæ opiniones, de voti reseruati valore, seu an sit reseruatum potest Episcopus in eo dispensare: quod non placet.

11 Posset tamen prima sententia † post factum admitti propter authoritatem DD. eam tenentium, secundum Couarr. Salz. Vgolin. Enriq. Lud. Lop. Man. Rod. *d. num.* 2. Auil. *vbi suprà*, & vtramque dicit probabilem P. Ledesma *d. cap.* 34. 8. *diffic.* & Suar. *d. disp.* 50. *sect.* 4.

12 Aliam † rationem pro secunda sententia adducit Gab. Vasq. *supr.* quod in dubiis tutior pars est eligenda, *cap. illud de clerico excommunicato ministrante*, vt in dubio homicidij censeri debet quis irregularis, *capitul. ad audientiam, & capit. significasti* 2. *de homicid.* Eandem rationem adducit Toletus suprà dicens, quod in dubiis debemus potius reputare eos irregulares. Est autem maximè dubium, imò & probabile, ex illegitimo natos esse concubitu. Hi enim frequentius exponuntur. Eam etiam adducit Ruell. suprà dicens, quod quando parentes omnino latent, dubium est facti vt minimum æquale: ergo vt in casu homicidij dubij debet se quisquam pro irregulari gerere.

Et quidem vera est illa † regula quod in dubiis tu- 13
tior pars est eligenda, quæ intelligitur, & procedit generaliter quoad hoc, vt non possit quis facere id, de quo est dubium an sit prohibitum, sed debeat ab illo abstinere: non tamen procedit quoad hoc, vt in dubio debeat quis spoliari, seu priuari re possessa, vel facere actum positiuum, de cuius obligatione non constat. Nam † tunc intrat alia regula, quod in dubio & pari 14
causa melior est conditio possidentis, *regul. in pari. lib.* 6. quæ procedit non solum in materia iustitiæ, vt aiunt Gabr. Vasq. *suprà disput.* 65. *num.* 13. & 14. & Azor. *instit. moral.* 1. *part. lib.* 2. *cap.* 19. *quæst.* 10. *& lib.* 1. *cap.* 15. *quæst.* 2. Sair. *in clani Regia lib* 1. *cap.* 13. *n.* 36. Sanch. *& in præc. Decal. lib.* 1. *cap.* 10. *ex num.* 9. & M. Fr. Anton. Perez nunc Generalis Ordinis S. Benedicti Hispaniæ *certamine* 10. *schol. num.* 131. *& seq.* & nouissimè fr. Raph. de la Torre *de relig.* 1. *tom. quæst.* 88. *art.* 3. *disput.* 3. sed etiam aliarum virtutum, vt rectius aiunt Thom. Sanchez *de matrim. lib.* 2. *disput.* 41. *q.* 3. & Suar. 5. *tom. disput.* 40. *sect.* 5. *num.* 15. *& sect.* 6. *& de relig.* 2. *tom. tract.* 15. *lib.* 2. *cap.* 33. *& tract.* 6. *lib.* 4. *cap.* 5. *& seq.* qui tamen non perceperunt vim primæ regulæ quam è contra nimis ampliat Lorca 1. 2. *disputat.* 38. *de act. human.* restringens alteram regulam, vt non habet locum nisi in rei materialis possessione, &c. Pro † qua distinctione facit illud axioma, de quo *in* 15
capitul. quemadmodum de iureiurand. quod turpius eiicitur. Facit etiam declaratio illa communis, de qua *infrà* 11. *part. cap. vltim. à num.* 9. in leges pœnales imponentes pœnam ipso iure seu ipso facto, nempe inter eam quæ consistit in mera priuatione, & non requirit aliquam actionem seu executionem positiuam, seu primam rei acquisitionem impedit, quòd obligat in conscientia ad pœnam absque alia iudicis sententia, & inter eam quæ requirit aliquam actionem seu executionem positiuam, seu imponitur in re iam quæsita, quod non obligat in conscientia ad pœnam ante sententiam, &c. Quæ differentia in eo nimirum est, quòd facilius obligatur quis ad non faciendum seu non acquirendum, & ad abstinendum se ab actu & acquisitione, quàm ad faciendum actum positiuum & spoliandum fere possessa.

Vnde in dubio † voti distinguendum est inter votum 16
negatiuum de non faciendo, non est seruandum, & affirmatiuum de faciendo, quod non obligat, & similiter in dubio præcepti inter præceptum negatiuum & affirmatiuum.

Vnde etiam procedit † distinctio *cap. inquisitioni ver-* 17
sic. verum de sent. excom. de qua latè agunt Nauarr. *in cap. si quis autem de pœn. dist.* 7. *num.* 9. Couarr. *in* 4. 2. *part. cap.* 7. §. 2. *num.* 7. Corduba *lib.* 3. *quæst.* 5. *&* 8. Bartol. Med. 1. 2. *quæst.* 196. P. Ledesm. *de matrimon. quæst.* 45. *artic.* 1. Gabr. Vasq. *d. disput.* 66. *ex num.* 9. Azor. *d. lib.* 2. *cap.* 18. & Thom. Sanchez *sup.* & Doctor. per eum relati, & Salas *suprà sect.* 20. 21. *&* 22. & Suarez *dict. cap.* 5. *num.* 17. Lore. *sup.* & fr. Basil. de Loon. *de imped. matrim. cap.* 36. *n.* 2.

Et ideo in dubio † non solum homicidij, sed etiam 18
alterius cuiuscunque facti, ob quod incurritur irregularitas, censeri debet quis irregularis ad effectum abstinendi, & cessandi ab officio, & opere irregularibus prohibito, etiam in foro exteriori, propter periculum errandi contra salutem animæ, & etiam post factam diligentiam, quidquid tunc dicant Enriq. *l.* 1. 4. *cap.* 3. §. 4. *& cap.* 14. §. 3. *& cap.* 15. §. 5. & Auil. *de censur.* 7. *part. disp.* 2. *dub.* 5. *vt in dict. cap. ad audientiam, &c. significasti*, 2. *de homic.* quæ nouum ius non inducunt, Gab. Vasq. *d. disput.* 65. *num.* 9. Sanchez *suprà, maximè d. cap.* 10. *num.* 15. *&* 48. & fr. Basil. *suprà*, quicquid

velint

velint Thom. Sanchez *sup.* & Suarez *dict. sect.6. & d. cap.33.num.1. dict. cap.5. num.16.* & fr. Raph. de la Torre *d. disputat.3. ad finem, sed ex dict.1. regul.* generali obligationem per existentem declarant, & de iure respondent, non vero quoad hoc, vt debeat spoliari, seu priuari beneficio & alias pœnas quæ in dubio non debent imponi, *leg. absentem, ff. de pœnis, & regul. cum sunt partium iura obscura in 6.* quamuis si non abstineat ab his, à quibus verè irregulares abstinere tenentur, pro eo vero & certo delicto in non abstinendo commisso punietur condignè, & competenter in foro exteriori.

19 Et id planè † est, quod vult & docet Abbas *in d. cap. ad audientiam, num.3. & in d. cap. significasti, num.4.* quem sequuntur Anan. & Felin. *num.1. in d. cap. ad audientiam*, Marian. Socin. *ibidem, num.46.* Rosellus *verbo dubia*, Ang. *verb.dubium*, 1. & 2. Sylu. *eodem verbo quæst.4.* Armilla *verb. dubitatio, num.3.* Sayrus *de censuris lib.6. cap.2. num.16.* & clarius *in Claui Regia lib.1. cap.13. num.33. & 34.* Tolet. *d.*

20 *lib.1. cap.57. circa fin.* & communis, quam † non videntur rectè intellexisse, Nauarr. *in d. cap. si quis autem à num.35. & in man. cap.27. num.193. & cons.6. & 46. alias 11. & 12. de homic. num.2.* & Couarr. *in Clem. si furiosus 1.part. initio, num.2.* imponentes ei & Abbati *suprà*, quod dicant neminem in dubio censendum irregularem in foro exteriori: cum quibus nempè Nauarr. & Couarr. alij transeunt, Plac. *de delict. cap.12. num.11.* Maiol. *de irregularit. lib.1. cap.2. regul.7. & lib.5. cap.51. num.10.* Vgolin. *eodem tractat. cap.4. §.1. num.4.* Cosm. Philiar. *de off. sacerd. 1.part. lib.4. cap.6.* Candelabrum aureum *de irregularit. num.20.* Zech. *de casibus reseruatis, casu 1. de irregularit. in princip.num.31.versic.5.* Bañes *de iustit.& iur.quæst.64. artic.8.* Lud. Lop. *2.tom. 2.part.cap.22.* Man.Rodriguez *in summ. 1.tom. cap.156. num.3.* Valet. *4.tom. disputat.7. quæst.19. punct.2.* Veg. *in espe o de curas, cap.12. num.218.* Petr. Ledesma *in summ. de matrimon. cap.34. 2. conclus. 3. diffic.* Auil. *sup.* Anton. Per. *dict. num.132.* Rebel. *d.part.2. lib.1. quæst.2. num.13.* Salas *d. tractat.8. disput. vnic. sect.19. num.171.* & Molin. *de iust. tractat.3. disput.67. num.3.* qui tenet prædictam nostram resolutionem, & iuxta eam explicat, & intelligit Nauarr. *vbi suprà*, qui secum pugnare videbatur, iuxta quam etiam sunt intelligendi Couar. & reliqui Doctores modo citati.

21 Et idem videtur in dubio iuris, vbi † quis dubitat, an suo delicto, seu facto sit imposita pœna irregularitatis, antequam fiat diligentia & examen in iure, interim enim debet abstinere, tanquam irregularis, & etiam post factum examen & diligentiam, dum manet dubius, Anton. Pet. *suprà, num.135.* & fr. Basil. *sup.* dicens dictam regulam, quod in dubiis tutior pars est eligenda, habere locum etiam in dubio iuris, quamuis vbi dubium esset apud omnes, an in aliquo casu sit iure imposita irregularitas, seu in casu dubio apud Doctor. an sit de illis, in quibus irregularitas incurratur, tunc non esset quis censendus irregularis, ex quo est in iure expressum, *vt in cap. is qui sent. excomm. in 6.* Innocent. *in dict. cap. ad audientiam in fin.* Nauarrus *in d. cap. si quis autem, num.39. & sequent. & alij*, & ita rectè explicat Gabr. Vasquez *d. disputat.65. num.11. & 12.* & facit decisi. Rot. in causa Vrgel. canonicatus 3. Mart. 1595. coram illustrissimo Blancheto suprà adducta *2.part. cap.5. n.12.*

22 *ad fin.* Et † ita erit accipiendum, quod docet Couarr. *suprà*, quem sequuntur Plaça, Vgol. Bann. Lud. Lop. Val. & Sayr. *suprà*, Tolet. *dict. cap.57. num.4.* Açor. *dict. lib.2. cap.19. quæst.11.* Suarez *d. sect.5. ex n.13.* Auil. *sup.* Rebel. *dict. num.13.* & Salas *supr. sect.17. num.153. & sect.18. & 19. num.176.* quod in dubio iuris, an sit in aliqua specie inducta irregularitas, non est quis censendus irregularis, ex *d. cap. is, qui*, quod etiam tradit Lorca *suprà d. disput.38. §. vlt.* ex reg. iuris, *quod odia sunt restringenda*, quæ non benè applicatur in proposito, & nouissimè Sanchez *dict. cap.10. num.42.* ¶ Oportet autem † hic animaduertere con- 23
tra Rebell. *dict. 1.part. lib.2. quæst.14. à num.8. & 2.part. lib.1. quæst.2. à num.10.* nihil referre in hac materia dubij, quod dubium sit æquale vel non, nam stante vero dubio, licet pro vna parte sit maior verisimilitudo, seu probabilitas non tenetur dubitans ad id, ad quod alias in dubio æquali non teneretur, nec deobligatur ab eo, ad quod alias in dubio æquali teneretur. Gabr. Vasquez *disputat.66. cap. num.42.* quidquid velit Rebell. *ibi*: nec etiam teneretur ad diuidendum, quidquid dicat cum aliis Thomas Sanchez *d. disputat.41. num.16. & 34.* contra quos rectius tenent Molin. *de iust. tractat.2. disputat.103.* Vasquez *supr. num.36. & 37.* Salas *sect.23. num.231. & sect.25. num.25.* & nunc probabilius iudicat Sanchez *d.cap.10. num.9.* Non enim est considerabilis ille excessus, nec facit imparem causam si nihilominus res non extrahitur à dubio, sed adhuc reuera manet dubia, *facit regul. iuris in 6.* cum sunt partium iura obscura reo (qualis est possessor) fauendum est potius, quam actori, nam etiam si sit maior probabilitas pro vna parte, adhuc res manet obscura, vt supponitur, *& colligitur ex dict. capit. inquisitioni, de sent. excomm.* & est de mente communi DD. qui communiter dicunt, quod in dubio melior est conditio possidentis, & non quod in æquali dubio quidquid velit Rebell. *suprà*. Et ita rectè ait Lorca *dict. disputat.38. membr.3.* contra Medinam *suprà*, (qui tamen non dicit contrarium) quòd siue sint efficaciores, seu vrgentiores rationes pro vna parte, siue minus efficaces, dummodò non sint sufficientes ad remouendum dubium, & generandum assensum saltem probabilem, seruandæ sunt regulæ dubij: & malè procedit & loquitur Graffis *de casibus reseruatis lib.2. cap.17. num.37. & 38.* dicens, quòd quando est dubium in iure, an in aliqua specie sit inducta irregularitas, recurrendum est ad aliud & si non inuenitur, iudicabis non irregularem: quando verò est dubium de facto, si dubium est probabile magis inclinans affirmatiuè, quàm negatiuè in vtroque foro iudicandus est irregularis, si sit scrupulus, vel æqua dubitatio, non est irregularis: quod etiam conuincitur & appareret falsum ex supradictis. Vnde etiam non placet, quod † docet Suarez *4 tom. de pœn. disputat.22. sect.9.* 14
num.7. & de tractat.6. de relig. l.4. cap.5. num.5. quod quando habet quis iudicium probabile vtriusque partis, quod dubium positiuum vocat, potest tuta conscientia sequi quam partem maluerit, quia homo in rebus practicis potest sequi opinionem probabilem, non obstante contraria probabili, vel etiam probabiliori, &c. sequitur Torre *d. disputat.3. num.2.* & Sanchez *d. cap.10. num.76.* Quæ doctrina non est vera, nam licet opinionem probabilem ex parte iuris possit quis sequi relicta contraria probabili aut etiam probabiliori, vt dicitur *infr. 11.part. cap.5. à num.361.* tamen quando ex parte facti sunt vtrinque rationes, seu coniecturæ probabiles, necessario resultat dubium de tali facto, & debet homo se gerere, tanquam in re dubia, quantumuis habeat pro vtraque parte iudicium probabile, vt satis colligitur ex *d. cap. inquisit.* nam vt dicit Sotus *in 4 distinct.27. quæst.1. artic.3. versic. tunc ergo*, & cum eo Thom. Sanc. *d. disputat.41. num.3.* in proposito potius perpendenda est causa dubij, vel assensus quam assensus ipse, & ad iudicandum non tam attendendum est, an adsit dubium, vel opinio, quam ad casum, vnde oritur, &c. & ita sentiunt communiter DD. quidquid Suar. dicat: & Sylu. *verb. confessio 2.quæst.2.* quem allegat Suarez *d.num.6.* loquitur in habente † opinionem, & assensum vnius 25
partis tantum, licet cum formidine. Denique oportet animaduertere d. regulam, in dubio melior est conditio possidentis, & alteram, in dubiis tutior pars est eligenda, non pendere ex eo, quod sit vel non sit magna incommoditas, molestia aut difficultas, seu periculum, contra Salas *d. tractat.8. disputat. vnic. à*

sect.

sect.17. ad 25. qui tandem omnia ad id reducit, & in summa tenet, quod in materia iustitiæ generatim, & maximè verum sit meliorem esse in dubio conditionem possidentis: ita vt qui legitimè possidet rem aliquam externam, vel ius ad illam, non teneatur in dubio re illa, vel iure se spoliare, & alteri & per quandam accommodationem; & cum quandam exceptione, ita scilicet vt is qui alioqui erat liber, seu possidebat libertatem ad aliquid agendum; vel omittendum, non teneatur illud facere, vel omittere, si molestum, vel onerosum est, nisi constet cadere sub promissione, voto, iuramento, vel præcepto; secus si facilè, & commodè id fieri potest, nam sine causa & necessitate, nemo se exponere debet periculo violandi legem, promissionem, vel præceptum, & in dubio regulariter, & per se loquendo, tutior pars necessario est amplectenda, secus tamen per accidens ad vitandum aliquod magnum incommodum. Itaque in quocumque dubio, siue iuris, siue facti, præcepti, promissionis, voti, iuramenti, vel alterius rei, quando facilè, & sine magno incommodo fieri potest, tutior pars sequenda est, nisi fortè ius ipsum aliud concedat, vt videtur concedere in dubio iuris de irregularitate *in cap. is qui de sentent. excomm. in 6.* Quando verò id non potest fieri, nisi cum magna difficultate, & incommoditate, id non est faciendum de præcepto, sed de consilio, nisi aliud iura ipsa exprimant, vt exprimere videntur in irregularitate homicidij, quoad cessationem à diuino ministerio, &c. *vt etiam ait sect. 6. num.70.* ita Salas, cuius doctrina non placet, & conuincitur ex dictis: nec est simile quod tradit Thom. Sanchez *lib.2. de matrimon. disputat.36. num.8. & in præcepta Decal. lib.1. cap.9. num.25.* loquitur enim de opinione ex parte iuris aliqualem habente probabi-
26 litatem, &c. Sed licet prædicta sint, non † tamen videntur applicanda in proposito de filiis expositis, in quo si dubium esset æquale, aut ferè, ob fauorem prolis melior, & benignior pars esset sumenda, iuxta *dict. cap. ex tenore*, & ideo expositi censentur Christiani antiqui, & ex puro sanguine, & possunt obtinere præbendas in Ecclesiis, seu Collegiis, in quibus est statutum, quod non admittantur, nisi Christiani antiqui, & ex puro sanguine, vt communiter tenetur Enriquez *dict. lib.11. cap.20. §.2. in gloss. litera K.* Auila *dict. disputat.3.dub.9.* Salas *dict.num.26.* quod non esset verum, si ratio prædicta hic valeret. Verum est, quod contrarium in eo nouissimè tenet Perez de Lara *de anniuers. & capell. lib.2. cap.24. à*
27 *num.37.* Aduertendum † tamen est, quod Enriquez *lib.14. num.8. §.10. gloss. lit. K. L.* ait, quod Gregorius XIV. anno 1591. data bulla in gratiam confraternitatis pro expositis decernit, vt habeantur pro legitimis, & puri sanguinis ad omnes præbendas. Sed de hac bulla ego non habeo notitiam, fortè est bulla particularis in gratiam & fauorem expositorum alicuius confraternitatis particularis, vt sonant verba En-
28 riquez, Prædicta doctrina de inhabilitate † illegitimorum fallit, primo, vbi per sequens matrimonium fuerint legitimati: nam filij illegitimi naturales efficiuntur, quoad omnia (præter Cardinalatum ex constitut. Sixti V.) verè legitimi per subsequens matrimonium, *cap. tanta, qui filij sint legitimi*, & ibi gloss. Abbas *num.4. & 7.* & alij, *cap. innot. de elect. l.1. tit.13. part.4.* vbi Gregor. Lopez Villadiego *de irregularitate, cap.16. vers. item aduertendum, quod per subsequens matrimon.* Anton. Gabr. *de legitim. conc.* 1. Couarr. *in 4. 2. p. cap.8. §.2.* Duen. *reg.350.* Cuch. *in instit. maior. lib.5. tit.11. num.129. 140. & seq.* Card. Mant. *de coniect. lib.11. tit.12.* Matiençó & Azeued. *in l.10. tit.8. lib.5.* recop. Ioan. Grac. *de nobil. gloss.21.* Pereg. *de fideicomm. artic.24. ex num.1.* & Zauall. *quæst.2. num.60. & quæst.606. à num.1.* Morquecho *de bonor. diuis. lib.4. cap.6. à num.17.* Vgol. *de irreg. cap.44. §.3.* Enriquez *in sum. lib.11. cap.20. §.1. & 2.* Sayr. *d.l.6. cap.10. à num.13.* & Suarez *sup. sect.1. num.2. &*

sect.5. num.1. & 11. etiam † sine instrumentis dotali- 29
bus *de iur. can. ex d. c. tanta*, DD. citati, & Ant. Thesau. *decis. Pedemont.83.*

Et intellige per matrimonium, † etiam putatiuum bo- 30
na fide, saltim vnius coniugum contractum *d.cap.antea.* iuncto *cap ex tenore eodem titul.* Anton.de Butr. *in dict. cap.tanta, & in c.quod nobis, eodem*, Cassador. *decis.vnic. de sponsa.* Ant. Gabr. *cap.1. conc.1. n.4. & 6.* Ducñas *dict. reg.350. ampliat.9.* Molin. *de Hispan. primogen. lib.3. cap.1. num.11.* Matiençó *dict. l.10. gloss.1. n.3.* Menoch. *de præsumpt. lib.4. præsumpt 81. n.3.* & sentit Suarez *dict sect.1. num.11.* contra Sarmiento *lib.1. selectarum c.6.* quem sequitur P.Molin. *de institut. tract.2. disput.172.*

Secundo intellige, † modo matrimonium non sit 31
clandestinum, vel interdictum, nam tunc non legitimantur per ipsum, si est inualidum, *cap.fin.§.1. de clandest. desponsation.* Zauall. *quæst.697.* Per † quod tamen le- 32
gitimantur, si est validum, vt contra alios rectè docet Mantic. *dicto titul.12. num.13.* & Thomas Sanchez *de matrimon. lib.3. disput.44.* & fr. Basil. de Leon. *de imped.matrim.cap.26. §.7.*

Filij tamen spurij † putatiui naturales non legiti- 33
mantur per sequens matrimonium, etiam, verum, vt contra *gloss.2. in dicto cap.tanta*, Cassado. *suprà*, & plures relatos per Anton. Gabr. *suprà conc.2.* & per Couarr. *dicto §.2. num.17.* & per Cuchum illis libentius accedentem *suprà num.139.* & contra Surdum, qui de magis vera & communi testatur *cons.303. num.20. lib.2.* & Gratianum *discept. for. cap.83. num.22.* tenent Ioan. And. Anton.& Abb. *num.8. in dicto cap.tanta*, Couarr. *suprà num.17. & 18.* Roder. Suar. *in l.1. tit.6. l.3. fori ver.ad prædicta*, vbi Valdes *in addit.* alios citat, Dueñas *suprà limitatio 3.* Sarmiento *dicto cap.6.* & Molin. *dicto num.11.* Spino *de testamentis gloss.15. num.119.* Velasq. de Auend. *in l.11. Taur. gloss.2. ex num.3.* & Ceruantes *ibi ex num.156.* Ioan.Gut. *practic. lib.2. qu.105. num.9.* Peregrin. *d. art.24. ex num.52. & 73.* Sylueст. Aldobran. *in §. fin. de nuptiis num.21.* Fachin. *controuers. lib.3. cap.55.* Lud. Lop. *instruct. conscientiæ, 2. tom. cap.57.* P. Molina *dicta disput.172.* Suarez *de sect.1. num.5.7. & 11.* & videtur tenere Anton. Gabriel. *dict. concl.2.* qui alios referunt pro hac sententia.

Et ratio est, quia danti † operam rei illicitæ imputa- 34
tur quidquid inde euenit, etiam præter eius cogitatum & intentionem, *capit. continebatur capit. tua de homicid.* saltim vbi non agitur de imputatione culpæ, seu malitiæ, & eius pœna, vt hic: & quia illi reuera non sunt naturales & solum de iure legitimantur per subsequens matrimonium filij naturales.

Sed est difficultas, quod tempus, † conceptionis, 35
an natiuitatis sit considerandum, vt filij iudicentur naturales, vel spurij, aut etiam legitimi. In qua prima opinio, est, considerandum esse tempus conceptionis, vel natiuitatis, quod vilius fuerit proli, argumento textus *in §. sufficit instit. de ingenuis, & in l. nuper. C. de naturalib. liberis, & in authent. quibus modis naturalib. efficiant. sui, §. tribus*, seu, *§. si quis igitur, prope finem*, qui idem dicit, quod *d. lex nuper.* Ita tenent Hostien. And. Cardin. Anton. Anchar. & Collectarius *in d. c. tanta*, Enriquez *in d. capit. ex tenore*, Salicet. *in d.l. nuper.* Anton. Gabr. *de conc. num.10. & concl.4. num.11.* Gregorius Lopez *in l. secunda, titul.15. part.2. verb. sino el hijo, vers. sed pone, & in l.1. tit.13. part.4. verb. se casa*, Couarr. dicens communem *d. §. 2. num.7.* Dueñas *sup. ampliatione 19.* Rojas *de successionibus ab intestato, cap.10. à numero 38.* Cuelues *suprà numero 130.* Aluarado *de coniecturata mente defuncti, lib.2. cap.3. numero 66.* Spino *d gloss.15. numero 118.* Vgol. *d. §. 3.* Fachineus *d. lib.3. controuersiarum cap.50.* Lud. Lopez *sup.* Enriquez *d. cap.20. num.3.* Molin. *sup. d. disp.172.* dicens communiorem sententiam, P.Ledesm. *in summ. de matrim. cap.34. 3. diffic.1. conc.* & Sayr. *d. c.10. n.29.* Thom.Sanchez *de matrim. lib.8. disput.7. num.19.* Morq. *d. lib.4. cap.6. n.18. & 21.*

Secunda

36 Secunda opinio † est, inspiciendam esse in proposito tempus conceptionis, cum hic agatur de qualitate, & macula, quæ ex vitio, & crimine in coitu, & conceptione commisso contrahitur, & probatur ex *l. Paulus 11. ff. de statu homin.* vt eam expendit Sarmiento *infra.* Ita tenuerunt Cinus & Paulus *in l. cum ex libera, C. de suis & legitim. hæredib.* Bald. & Alberic. *in d. l. Paulus,* Salicetus *in l. etsi contra, C. de nuptiis & in l. filium, C. de suis & legitim. hæredib.* Anton. de Rosell. *in tract. de legitimatione, colum.* 8. & 9. Maiolus *de irregularitate, li. 1. c. 4. num.* 14. optimè Sarmiento *d. lib. 1. selectarum c. 5. à nu.* 10. cuius rationibus ait Couarru. *supra in vltimis editionibus,* sed dubium esse an sua opinio vera sit, atque ideo lectorem admonere, vt & in iudicando, & consulendo, caute & cum iudicio quæstionem istam diffinire velit. Et hanc videtur tenere Bartol. *in dict. l. Paulus,* vbi opponit de *d. l. nuper*, & soluit, quod ibi ille coitus concubinarius erat licitus de iure ciuili: in casu vero *d. l. Paulus*, coitus erat omnino illicitus de iure ciuili, &c. Sequuntur Bald. & Angel. & Pereg. *dict. ar. 24. nu. 50.* qui eandem opinionem videntur tenere, quam etiam ait probabiliorem Suarez *d. sect. 1. num. 3.*

37 Prima tamen opinio approbata † est per *d. l. 11. Taur.* quæ est 9. *tit.* 8. *lib. 1. recop.* vt rectè aint Rojas *supra n. 40.* & Velazq. *ibi glo. 1. nu. 5.* Enriq. & P. Molin. *sup.* & Ioan. Garc. *de nobilitate, gloss. 20. num. 29.* dicens in Hispania eam sententiam veram esse, aut saltim recipiendam ex authoritate *dict. l. 11.* de iure tamen communi fortissimum textum esse *d. l. Paulus*, si expendas, vt expendit Domin. Franc. Sarmiento *vbi supra.*

38 Mihi vero magis † placet secunda sententia, quamvis prima sit approbata *d. l. 11. Tauri*, quæ procedet quoad effectus iuris ciuilis, non tamen quoad hoc vt tempus natiuitatis sufficiat, vt alias sint legitimi, aut sicut naturales legitimentur per subsequens matrimonium, si attento tempore conceptionis erant incestuosi, aut adulterini, &c. ex ratione adducta. Et si *d. lex Tauri* contrarium vellet in proposito, ex defectu potestatis inutilis esset, *c. venerabilem de elect. ion. ca. 2. de iudic.* cum aliis Doct. *in c. Eccles. S. Mariæ de constit.* & in simil. Couarr. *in c. quamuis pactum, 1. p. §. 3. num. 7.*

39 Secunda difficultas est, an filij † habiti ex incestu, quorum parentes postea contraxerunt matrimonium ex dispensatione Papæ, cum clausula in dispensationibus cum copula apponi solita, *prolem susceptam, si qua est, & suscipiendam exinde legitimam decernendo*, efficiantur legitimi per subsequens matrimonium, & ex eo vere legitimi censeantur, quoad omnia etiam ad successiones, fideicommissa, & maioratus, sicut naturales: an vero legitimatio ista censenda sit, sicut si esset facta à summo Pontifice separatim, absque matrimonio, ita vt solum prosit ad spiritualia, & Ecclesiastica, tanquam facta per rescriptum Papæ. Quæ difficultas grauis est, & quæ potest in praxi frequenter occurrere, & nunc versatur circa aliquos maioratus Hispaniæ, in qua Cou. *in 4. 2. p. ca. 8. §. 8. numero 13.* tenet legitimationem istam censendam esse eo iure, quo censeretur si esset facta à summo Pontifice separatim absque matrimonio, cum ratione matrimonij facta non fuerit, sequuntur Molina *de Hispanorum primog. lib. 3. c. 2. numero 11.* Humada ad Greg. Lopez. *in l. 2. tit. 15. p. 2. gloss. 10. numero 7.* Peregrin. *de fideicomm. art. 24. à numero 76.* præsertim *numero 70.* Lud. Lop. *instruct. consc. 2. tom. c. vlt. 3. conc.* & Tho. Sanchez *de matrim. lib. 8. disp. 6. num. 25. & disp. 7. n. 14.*

40 Contrarium tamen † nempe, quod efficiantur legitimi per subsequens matrimonium, & ex eo vere legitimi censeantur ad omnia, etiam ad successiones, fideicommissa, & maioratus, sicut naturales, verius videtur, nam ista legitimatio non fit per Papam absque matrimonio, sed ratione matrimonij, & respectu illius, dependenterque ab illo extendendo & ampliando dispositionem, & fauorem *dicto c. tanta*, vt intret etiam in isto casu: quod patet, nam si huiusmodi dispensati postea non contraherent matrimonium inter se, proles susceptа non maneret legitima vllo modo, nec posset legitimari virtute illius dispensationis, vt recte tradit Tho. Sanc. *dicto libro 8. disp. 6. n. 26. & disp. 7. num. 15.* quidquid alias sit in terminis *dec. Rot. 207. p. 1. diuersorum,* quam sequuntur Gonçal. *in reg. mensium, glos. 5. §. 9. num. 57.* & Prosper. de Augustino *ad summam Bullarij Quartanæ in appen. p. 2. verb. matrimoniales dispensationes ad fin. p. 584.* & Gratian. *discept. forens. cap. 138. num. 48.* Et ita in proposita difficultate videtur tenere Abbas *in d. cap. tanta numero 14.* ibi: *Nisi aliud dicatur in dispensatione,* Guillel. Benedi. *in cap. Raynutius, verb. & vxorem el 1. à num. 202.* ibi: *Aut celebrando*, & Enriquez *in summa lib. 7. cap. 13. §. 5. in fin.* & nouissimè post hanc sententiam amplexa est Rota in causa Pampilonen. illegitimitatis R. P. D. Iusto eiusdem Rotæ Auditore proponente 5. Decembr. 1608. vt in decisionibus sequentibus Romæ impressis, & etiam Matriti ad causam maioratus Hispalen. Martini Ceron pendentem in Consilio Regio, in quibus decisionibus inter alia adducitur prædicta ratio à me adducta, quæ meo iudicio est ratio fundamentalis, & principalis huius sententiæ, Pro illegitimitate Martini Iunioris plura deducebantur per informantes. Primò, quod Martinus est ex coitu incestuoso, cum parentes essent tertio consanguinitatis gradu coniuncti, *cap. non debet, de cons. & affin.* Vnde non fuit effectus legitimus per subsequens matrimonium, Abb. *in cap. tanta, num. 14. qui fil. sint legitimi.* Et in his terminis Rota coram fœl. rec. Clemente VIII. tunc Auditore in causa Syracusana legitimitatis, 19. Octobris 1573. Nec sufficit dispensatio, quia non potest operare hunc effectum, cum non sit in radice matrimonij, quia tempore conceptionis Martini copula non fuit affectu maritali, Ancha. *cons. 409. sub numero 4. vers. sed est discutiendum,* Abb. *in cap. per venerabilem, num. 21. qui fil. sint legit.* Put. *decis. 483. quæ incipit*, Matthæus Gabella *lib. 2.*

Ad hæc responsum fuit, quod legitimitas probatur ex subsequenti matrimonio celebrato iuncta dispensatione Papæ.

Non obstat oppositio, quod Martini, & Vrsulæ copula non fuerit affectu maritali, & sic dispensatio non tangit radicem matrimonij. Nam tollitur primo, quia affectio maritalis adfuisse ab initio præsumitur, nam qui hodie nuptias contraxit, ex qua antea liberos susceperat regulariter præsumitur eundem ab initio animum habuisse matrimonij contrahendi, Cache. *in decis. Pedemont. 154. numero quarto*, contra quam præsumptionem nihil est probatum in casu nostro, & est negatiua probanda ab hæredibus aduersariis, vt in decisio. R. P. D. mei Cauellarij in hac causa facta.

Nec facit, quod tunc præsumitur consensus & affectus maritalis, quando de facto, & nulliter contractum est matrimonium, & subsequuta copula, in quibus terminis procedit Rota *in dict. decisio. Syracusana*, & ponit exemplum Ioan. Andr. *in dict. cap. per venerabilem, num. 30. versi. si proles.* Nam Doct. dicunt, quod legitimatio non sit in radice matrimonij, nisi in prole genita ex coitu matrimoniali, saltem ex affectu, vel consensu. Ita dicit Ancha. allegatus *dict. cons. 469. sub numero quarto* post Ioan. Andr. *in dict. cap. per venerabilem, numero decimo*, & ibi Abb *sub numero 22.* repetit eadem verba, saltem consensu, & affectione, sine quibus non est matrimonium de facto, & non potest suppleri consensus: & ita sunt intelligendi alij Doct. Vnde cum satis sit coitum fuisse ex affectu, vel consensu maritali, in hoc præsumitur adfuisse & adfuit, licet non sint publicè celebrari actus matrimoniales, de qua publicitate non loquuntur Doctores.

Neque ista negatiua probatur ex narratiua dispensationis, vbi habetur, quod Martinus & Vrsula scientes se tertio consanguinitatis gradu esse coniunctos non se cognouisse, vt crimine admisso facilior esset

dispen

dispensatio,sed sola vesana libidine victi, ergo non secreto affectu maritali.Nam vis huius narraturæ est,reddere Papam faciliorem ad concedendam dispensationem, quæ fuisset difficilior, si ea intentione, vt facilius dispensationem impetrarent, se cognouissent:sed est præter omnem intentionem velle excludere consensum,& affectum maritalem in copulæ,de quo nullum verbum, & qui esse poterat coniunctus cum illa vesana, & incestuosa libidine, ante obtentam dispensationem.

Secundo non obstat oppositio,quia dispensatio prolis per subsequens matrimonium sine solemnitatibus iuris ciuilis est indulgentia iuris canonici, *in dict. cap. tanta* Couar.*in* 4.*decre.* 2. *p. cap. octauo*, §. 2. *numero* 18. vbi subdit, Papam reuocare posse, si iusta ratione placeret: sicut igitur Papa constitutione vniuersali decreuit prolem susceptam legitimam esse per subsequens matrimonium, non intelligendo de suscepta ex coitu incestuoso, ita nihil prohibet quominus ex iusta causa possit etiam prolem ex isto coitu susceptam legitimam decernere & ius canonicum extendere, & maiorem vim tribuere matrimonio, quam habeat de iure. Et Papa hoc pacto imprimit qualitatem effectui producto ante esse matrimonij, vt dicit Anton. de Butr. dicto cap.tanta in princip. quod à iure non erat indultum: & hoc patet, siquidem Martinus & Vrsula exposuerunt Papæ coitum incestuosum, prolem ex eo susceptam,& alia, quibus non obstantibus Papæ concessit mandatum de dispensando, cum decreto legitimationis prolis susceptæ: & suscipiendæ, quod sufficit Maresch. *in cap.primo numero* 226. *de constitut. in* 6. & operatur vbique effectum suum contra sententiam, Præpos. *in dicto cap. tanta*, *columna sexagesima octaua in fin.* & secundum communem, & veriorem opinionem, de qua per Illustrissimum Domin. Cardinalem Manticam *de coniectur. libro vndecimo tit.* 12.*numero* 14.post Couar. *in dict.cap.* 8.§.2. *numero* 8.vbi in specie in contrarium allegat, & reprobat Præpos it & Angel. & eosdem reprobat Gabr. *consilio* 21. *numero* 14. *libro* 1. qui multos adducit,alias nimium esset restricta facultas dispensandi secuta copula, & prole suscepta, non celebrato palam matrimonio de facto, quæ tamen vt plurimum est necessaria ad euitanda scandala,quorum timor remaneret in prole non legitimata. Vnde falsum est dicere,quod deficiat potestas,vel intentio Papæ in his dispensationibus,quoad legitimationem prolis præterquã quoad spiritualia,vt dicunt modern.Cordubens. *de matimon.libro octauo dispensatio.* 7. *numero* 14 Nam quoad potestatem in his, quæ à iure humano,& positiuo prohibentur,qualis est casus propositus absque alicuius dubitatione Romani Pontifices amplissimam habent potestatem, *proposuit*, §.*licet autem,de concess.præbend* Ferdinand. de Lopez,*in tract. de matrimon. Regis Angliæ*, dubit. 2. *in respons.ad primum partis negatiuæ fundamentum numero* 1. *vers. in his enim*, *& in respon. ad sextum argum.*post Abb. *in cap. per venerabilem*, *numero vigesimosecundo*, *vers. aut non tenuit impediente lege Canonica*, *qui filij sint legitimi*, & ibi omnes, Quibus accedit, quod nullus alius præter Papam potest se ingerere de matrimonio & consecutiuis, vt dicunt Doct. allegati per Gabr. *dict. consil.* 21. *numero* 14. *& addit* neminem de hoc dubitare, quinimò vt dicit idem Lopez *vbi supra dub.*10. *numero* 26. dispensatio ad accessoria, & consecutiua trahitur, vt voluit gloss. notab. quam ibi Doct. communiter sequuntur *in cap. quia in tantum,de præbend.* Ant. de Butr.Abbat. & Doct. *in cap. cum in cunctis de election.*Socin.*cons.* 136. incipit:Quæstio principalis,lib.2. Et de intentione dubitari non potest vbi sunt verba clara,*leg. ille aut ille,ff.de leg.*3. Intentio enim principalis est dispensare super matrimonio, non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis,& consecutiue prolem susceptam & suscipiendam legitimam decernere, vt legitur in literis, sine mandato de dispensando, quia abstulit impedimentum canonicum, respiciendo principium, quando adfuisse præsumitur effectus maritalis, etsi illicitus tunc, vt dictum est supra.

Secundo loco apponebatur contra mandatum illius, qui matrimonium celebrauerat cum Vrsula, tanquam procurator Martini, quia nullibi reperitur, & non præsumitur ex allegatis,sed fuit responsum sufficere probationem mandati ex testibus, *l. in exercendis litibus C. de fid. instrument. cap.* 1. *de procura.* Boer. *decis.*281. *in princip.* vbi plures allegat. Et de mandato deponit frater Thomas,*vt in summario num.* 4. & dicit illud vidisse, & legisse, & idem tertius testis *in summario num.* 6,qui concordat cum fratre Thoma, quibus administrantur testes ibidem deponentes de auditis, & multum facit, quia pro hæredibus Mariæ dicitur, dum impugnant mandatum, quod continebat conditionem de eo non vtendo, nisi de tempore quo Vrsula viuere non posset,non ostenditur,quod in alio casu sit vsus procuratore,& satis est,quod Vrsula tunc erat in graui periculo mortis constituta.

Tertio dicebatur, matrimonium non fuisse contractũ coram parocho.iuxta formam Concilij Tridentini *session.* 24. *cap.* 12. *de reformatio. matri.* Sed placuit responsio, satisfuisse satisfactum Concilio per assistentiam sacerdotis, de licentia illust. D. Card. Zepatæ, tunc Episcop. Pampil.& ita decreuit S.Congreg. Concilij.

Licentia vero probatur ex depositione ipsiusmet Dom. Cardinalis, qui licet non recordetur de explicita licentia ad hoc data fratri Thomæ: tamen deponit de licentia petita ad illos coniungendum in matrimonio, non præcedentibus monitionibus propter periculum quod erat in mora, & quod ei respondera t, quod dabat licentiam, & dedisset cuicunque presbytero,vt coram ipso celebraretur dictum matrimonium, & quod frater Thomas intelligere potuit, quod illam dabat, qui est vir doctus, & bene intelligens, & idem frater Thomas testatur se habuisse.

Quarto oppugnabatur matrimonium, vt inde excluderetur legitimitas, quia constabat, quod die 26. mensis Iulij, anni 1599.hora 8.de mane fuerat concessa dispensatio in ciuitate Pampilonen. vt in summario hæredum num.6.&eadem die fuit data licentia contrahendi, & matrimonium contractum post duas horas in circa, cum tamen locus contracti matrimonij in oppido sancti Sebastiani distet à ciuitate Pampilonen. per 40. milliaria, & sic erat inuerisimilis notitia dispensationis. Cui obiection responsum fuit, quod de matrimonio contracto post dispensationem constabat: probatum tamen non fuit, de iure necessariam esse notitiam,saltem verisimilem, quinimo contrarium videtur probari posse exemplis, nam eligentes qui erant excommunicati,si eligunt post absolutioné,quam ignorabant,valet electio. Archid.*in cap. quanto in fin.* & ibi Gemin.*in* 2.*quæst.* 4. & Rota tenuit coram Illustriss. D. Cardinali Seraphino in causa Calciaten. Canonicatus 6. Martij 1589. Idem dicitur ante notitiam prodesse restitutionem Principis, parique modo libertatem concessam, *leg. eius qui in prouincia*, §. *fi. ff. si cert. pet.* Bartol.*in l. fin. numer.* 5. *Cod. de sentent. pass.* & collatio beneficij facta à Collatore vacationem ignorante valet,Rota *decis.* 36.*de præben. in antiq* Ioan. Monach. *in cap.si tibi absenti.num.* 5. 6. & ibi Prob.*n.* 5. 6. & 7. Gemin. *num.* 9. *de præben. in* 6.Ita in hoc casu valet matrimonium, etiamsi coniuges nondum sciuerint sententiam executoris, quia habebant intentionem contrahendi, quatenus esset consequuta gratia dispensationis, vt per Monachum supra allegatum in simili.

Non obstat executionem nulliter procedere aut præsentationem literarum suæ facultatis, Cassad. *super reg. decis.*333.*num.*3. *& de restitut. spol. decis.* 8.*num.* 10. quoniam ibi executor debet esse certus pro exercenda iurisdictione inter partes, cuius qualitates scire debet ex rescripto in casu nostro in hac dispensatione gratia

dependet

dependet à facto executoris, qui vigore mandati de dispensando concessit licentiam de contrahendo dict. matrimonio, post cuius concessionem, statim factæ fuerunt personæ coniugum materia legitima ad contrahendum.

Reliquæ obiectiones surreptionis, & non verificationis mandati de dispensando fuerunt visæ minus releuantes, & bene euacuatæ in dicta decisione domini mei Caualerij, & in responsionibus datis pro Martino Iuniore.

Vnde fuit resolutum per dominos, sententiam Rotalem esse confirmandam.

R.P. D. Iusto Pamphil. illegitimitatis, Mercurij 10. Iunij 1609. Iterum proposui hanc causam super prima parte decisionis iam factæ, & domini diligentissime visis omnibus, & discussis remanserunt in decisis, tam ex doctrina Ioan. Andr. *in cap. per venerabilem, num. 30. qui fil. sint legi.* cum turba sequacium, quam ex priori sententia Hostiens. *ibid.* & aliorum, de quibus infra. Non enim negari potest decretum legitimus, de quo tractatur, esse occasione matrimonij, & in eius initio, & radice. Tum quia in querela Vrsulæ de Sarastume, contra Martinum de Vrnieta exponitur ipsum Martinum Vrsulam defloraſſe sub promissione (quia erant in gradu prohibito) impetrandi dispensationem à Sede Apostolica, & cum ea matrimonium contrahendi. Quapropter petebatur Martinum condemnari, vt formaliter adimpleret promissionem, & contraheret cum ipsa, vel competenter dotaret, vt condemnatus extitit, & in literis ad supplicationem partium expeditis, siue mandato de dispensando expositum est, & petita ab vtroque parente legitimatio prolis susceptæ, & suscipiendæ. Et sic adest promissio, vsque à principio postmodum executioni demandata. Tum etiam, quia sufficeret affectio, vel consensus in matrimonium illicitus ex præmissis, videlicet ex petita dispensatione post copulam & prolem, & ex subsequuto matrimonio, quæ sunt tantæ vis, & virtutis, vt dicendum sit, non adfuisse impedimentum à principio, & tunc verè contractum fuisse matrimonium. Alcia. *consilio 52. sub numero 6. versiculo & loquitur præ atus libro 9.* per textum expressum *in leg. cum quis. §. cum enim Cod. de natur. lib.* Osasc. *decisio. Pedemont. 154. numero quarto in fin.* Riminald. Iun. *consil. matrimon. 37. numero decimo*, Surd. Late *con. 213. numero 17. seq. libro 2.* & sequenter non potest considerari aliquod impedimentum interuenisse, vt dicitur in dispositione, *cap. tanta, qui filij sint legitimi*, in quo filij incestuosi non dispensantur per subsequens matrimonium ex dispensatione Ecclesiæ, sunt tamen attendenda verba dispensationum, quæ impetratur secundum Ioann. And. *ibi numero quinto versic. credo verba dispensationum esse attendenda*, Abb. *num. 14.* ibi: *Nisi aliud in dispensatione dicatur*, Præb. *num. 11. versic. sed putat.* Ioann. And. Card. *in fin. numero nono*, sed dispensatio potest esse talis, quod sic. Alex. de Neu. *numero 33.* Bald. *in cap. 1. §. naturales, numero duodecimo in fin. versic. vltimo scias, si de feu. fuer. controuers.* Marsil. *sing. 121. num. 1.* Alex. *consil. 70. n. 2. lib. 6.* Ita inferendo ad casum nostrum, si fuisset obtenta dispensatio absque explicito decreto legitimationis prolis susceptæ, vtique proles non fuisset legitimata, & ita loquũtur omnes Doctor. *in leg. Paulus, ff. de stat. hom.* Sed cum adsit decretum, non potest dubitari, quia attendenda sunt verba dispensationum ex præmissis, quæ tollunt omne dubium illegitimitatis, quoniam & ista dicitur legitimatio per subsequens matrimonium, vigore dispensationis, quæ facit sic legitimatum omnino capacem, Cephal. *consil. 307. numero 53.*

Et in hoc differt iste casus ab eo, quando narratur sequutam esse copulam in figura consensus matrimonij, cum defectu matrimonij in essentia propter impedimẽtum, quia tunc satis est facere mentionem prolis absque aliquo decreto super legitimitate, & Papa dispensando censetur prolem ex illo matrimonio susceptam legitimare ab initio & non nuper, quia approbat matrimonium, & eius effectum, ac si ab initio contractum fuisset, nullo existente canonico impedimento, & disponi in radice matrimonij, Anton. de Ross. *in tract. de legitim. libro secundo in princip. numero 19.* Couarr. *de sponsal. 2. par. cap. 8. num. 13.* vbi Doct. allegat. *in cap. per venerabilem, qui fil. sint legit.* Quinimo in casu nostro, non est legitimatio, sed decretum legitimitatis, quia Papa tollendo impedimentum Iuris Canonici, disponit super radice matrimonij, tanquam à principio & proles reintegratur ad idem principium, ac si non adfuisset Canonicum impedimentum ex præmissis, & ex Gozad. *cons. 6. num. 6.* & dispensatio in radice matrimonij est ad differentiam simplicis legitimationis, quando legitimatio impetratur circa solam illegitimitatem seorsum, & separatim à matrimonio, vt colligitur ex Nauarr. *cons. 3. num 22. de sponsal.* & in nostris terminis, imo in fortioribus quoad hoc decretum in dispensatione Papæ, materiam, & verba declarat Cephal. *dict. consil. 307. num. 49. cum pluribus sequen. libro 3.* asserens quod illa verba, prolem susceptam, & suscipiendam exinde legitimam decernendo, minus sunt necessaria in filiis susceptis in figura matrimonij, magis autem necessaria num susceptis infigura matrimonij. Et alia dicit, ex quibus patet quantum sit malè fundatus intllectus modern. Cordub. *in tractat. de matrimon. libro octauo disputatione 7. num. 16. & 24.* & prius, *numero 14.* credens verba illa, prolem susceptam, improprie esse intelligenda, & eneruare conatur eius, non solida ratione, quia videlicet, sunt clausulæ de stylo apponi solitæ. Quod est falsum in facto, & in iure. In facto enim notum est peritis; quod ista non sumuntur ex clausulis supplicationis, sed ex corpore petitionis ad supplicationem partium. In iure, quia clausulæ, quæ sunt solitæ opponi de stylo, sunt attendendæ, ex Anton. Gabr. *lib. 6. tit. de consuet. concluſ. 4. & de clauſ. concluſ. 7.* Et ista fraus, & fallacia contra litteras Apostolicas etiam in his, quæ consistunt in clausulis, & decretis est omnino reiicienda.

Nec obstat distinctio Ioan. And. *in dict. cap. per venerabilem, num. 30.* cum omnibus, qui cum sequuntur, excepto Ant. de Butr. *ibidem, num. 11.* Mil. *in repert. in verbo, dispensatio num. 23. verſ. dispensatio Papæ*, & quibusdem aliis, scilicet, quia loquuntur in matrimonio de facto contracto. Nam in casu nostro adest promissio explicita ducendi ab initio copulæ, & verba Ioannis Andr. sunt ista: Dic opinionem glossæ veram in prole genita ex coitu non matrimonij, saltem ex affectu vel consensu. Vnde includit etiam casum, in quo fuerit affectio maritalis, sine promissione, excludendo omnino prolem susceptam ex coitu non matrimoniali, vt ibi per Abb. sub *numero 22.* & transeunt omnes, sequaces cum opinione Ioan. Andr. inter quos licet aliqui moderni loquantur multum strictè, cum exemplo matrimonij de facto contracti, nihilominus nullus huc vsque visus fuit, qui audeat reprobare Ioann. And. & alios, in illis verbis saltem ex affectu vel consensu.

Nec ratio stringit, cum dicitur, quod in matrimonio de facto, non est supplendus consensus, suplendus tamen esset in matrimonio contrahendo, quia vera est propositio, sed consequentia non procedit, vbi saltem non cõstet de coitu omnino fornicario, absque aliqua affectione, vel consensu in matrimonium, quod probatur, quia *in dict. cap. tanta*, Papa non supplet consensum, quando est susceptа proles, nec vllus dixit ibi, præcedere debere matrimonium de facto, vel concubitum in figura matrimonij, sed tex. & Doctor. indistincte loquuntur, & tenent prolem esse legitimam, ex Canonica dispensatione etiam in terris Imperij, vt late per Gabr. post allegat. *cons. 21. lib. 1.*

Quamuis sicut Papa ampliare posset dispositionem, *dict. cap. tanta*, vt coniuncti in tertio consanguinitatis gradu possint ad inuicem matrimonialiter copulari, eo

modo, vt procederet diſpoſitio eiuſdem *capit. tanta*, etiam in quocunque loco ſibi non temporaliter ſubiecto, quia hodie non eſt diminuta poteſtas, ſed eſt integra, vt tunc erat, idem dicendum eſt poſſe facere de gratia ſpeciali, quia facilius eſt limitare legem in vno, vel pluribus caſibus, quam in totum abrogare, Felin. *in cap. quæ in Eccleſiarum, num.* 19. *de conſt.* nec reperitur ratio, cur id facere poſſit Papa. edendo conſtitutionem, quæ poteſt vbique hæreditatem deferre, & auferre, *cap. quod nobis, cap. ex tenore, qui fil. ſint legitimi.* Et conſtat ex notat. à Bartol. *in leg.* 1. *in fin. C. de ſacroſanct. Eccleſ.* Alexand. *in leg. captatoriæ, ff. de teſtament. milit.* Gabr. *dict. conſil.* 21. *num.* 19. non autem poſſit idem facere reſcripto, vel gratia diſpenſationis, quæ procedit à canone animato, & quando legitimationis cauſa, & radix eſt matrimonium, Papa decernendo, quem legitimum in ipſa diſpenſatione, diſponit ſuper his, quæ ſpectant ad ſuam poteſtatem excluſiuè quoad omnes alios, vt in prima deciſione declaratum fuit.

Præmiſſa verò videntur clarè explicari, ex tex. *in capitulo quia circa, de conſan. & affin.* vbi probatur cauſas concedendi diſpenſationes matrimoniales, duas eſſe, præcipuas ſcilicet, prolem ſuſceptam & euitationem ſcandali, & ibi tex. loquitur in matrimonio de facto contracto, quia tunc ille caſus, & ante Concilium Tridentinum facilius diſpenſabatur cum his, qui iam contraxerant aliquo modo, & conſummauerant matrimonium, & ideo facilè caſus contingebant, & in illis loquebantur Doct. quam eueniat poſt Concil. *ex ſeſſ.* 24. *capitulo* 5. *de reformat. matr.* & exponit Nauarr. *in manual. conſ. capitulo* 22. *nu-ro* 68. & tamen ibi Abb. *numero* 2. & Alex. de Neuo etiam *numero* 2. dicunt procedere in matrimonio contracto, & in contrahendo, quod eſt fauore filiorum, cum ipſis non legitimatis ſemper remaneret cauſa ſcandali, & Caſtrenſ. *conſ.* 567. *numero ſeptimo in princip. libro ſecundo* dicit quod ſi filij non eſſent nati in figura mattimonij, tunc ſi matrimonium adhuc ſubeſſe poteſt, quia viuunt ambo, & matrimonium contrahere volunt, tunc Papa diſpenſando ſuper matrimonio, poteſt filios legitimare, quod in noſtra diſpenſatione non eſt vi meri reſcripti, quia Papa non legitimat prolem, ſed cum matrimonio tirè contracto mandat decerni legitimam, & ſic expreſsè vi matrimonij. Et non procedit dictum Bald. *conſil.* 129. *numero tertio libro tertio* & Couarru. *ſuper* 4. *decret.* 2. *p. capite octauo* §. 8. *numero* 13. nam decernendo prolem legitimam, decernit retro, & non ex tunc, quia per diſpenſationem, & matrimonium ſubſequutum, tollitur impedimentum à principio, quando cum copula interuenit contractus, conſenſus, vel affectio in matrimonium. Quam diuerſitatem verborum conſiderat Anchar. *conſ.* 409. *numero* 4. quia ſi Papa procedit per remotionem obſtaculi à iure Canonico interpoſiti, nemini facit iniuriam.

Non obſtant deciſiones Rotæ, quæ in contrarium allegantur, pro quarum intellectu dicebant Domini eſſe aduertendum, quod vna ſpecialis diſpenſatio aliam non declarat, ſed attendenda ſunt verba diſpenſationum ſingulariter ex doctrina Ioann. Andr. & aliorum ſupra allegatorum. Vnde deciſio Putei, 485. *libro ſecundo* Than. *deciſ.* 71. Chiſanen. *deciſione* 83. & in cauſa Siracuſana coram Clemente VIII. tunc Rotæ Auditore allegatæ in prima deciſione, loquuntur, quando vnus ex coniugibus, qui contraxerant de facto obierat antequam diſpenſatio fuiſſet ſortita effectum, & in eo caſu deciditur, quod ibi in prole ſuſcepta in figura matrimonij etiam de per ſe abſque nouo matrimonio, poteſt habere locum legitimatio prolis, tanquam æque principaliter conceſſa, vt ſupra dictum eſt, quod in matrimonio de facto, ſufficit narrata proles, vt intelligatur legitimam poſt diſpenſationem effectum ſortitam, de quo non quæritur in præſenti caſu. In aliis vero deciſionibus Leodien. canonicatus primo coram R. P. D. meo Ludouiſio 23. Februarij 1601. & poſtmodum coram Illuſtriſſ. Dom. Cardinale Pamphilio, tunc Rotæ auditore 19. Aprilis 1602. fuerat Papæ expoſitum, quod erat contractum matrimonium de facto, & ſuſcepta proles. Vnde Papa poſt diſpenſationem legitimat prolem exinde ſuſceptam, vt colligitur ex deciſionibus, & ſupplicatione diſpenſationis tunc datæ, & cum ibi non fuerit probatum matrimonium, & prolem exinde ſuſceptam, idcirco concluditur prolem non fuiſſe legitimam, quia fuit conceſſa, ſub illa forma, & idcirco ibi dicitur explicitè, quod diſpenſatio comprehendebat ſolum prolem ſuſceptam in figura matrimonij, vt ibi narrabatur, & nemo dicit legitimationem Papæ eſſe extendendum ad alium caſum, ſed cuiuſlibet diſpenſationis verba eſſe attendenda. In noſtra autem narratur copula, & prole ſuſcepta, nec tempore copulæ excluditur matrimotium, vel affectio maritalis, & Papa diſpenſat, & decernit abſque aliqua limitatione, quo decreto dicitur etiam, vti non ſolum in claris, ſed etiam in dubiis *capitulo quod nobis, &c. ex tenore, qui fil. ſint legitimi*, vt bene declarat Ant. de Butr. *in dict. capilo per venerabalem numero decimo, circa fin. verſi. videamus* ergo, dicendo, quod data certitudine defectus, conſenſus, non eſt in radice matrimonij, licet Papa poſsit fingere conſenſum ſtante dubio *capitulo is qui, de ſponſ.* & dictum eſt *ſupra* in princ. deciſionis, ex text. *in leg. cum quis.* §. *cum enim, Cod. de natur. liber.* & Alexand. Rimin. Surd. *& deciſi. Pedemontan. cum allegatis.* In caſu vero noſtro nulla eſt certitudo defectus conſenſus, ſed ſumus in claris & poſſet etiam procedere in caſu dubio. Vnde tutum eſt decretum legitimitatis prolis ſuſceptæ.

Nec facit dicere, copulam fuiſſe libidinis cauſa, quia ad hunc effectum ſatis eſt non conſtare, quod non fuerit ex cauſa matrimonij, libido enim eſt cauſa impellens, & non impedit affectionem, & conſenſum in matrimonium, *cap. tua nos*, vbi Abbas, *n.* 4. *de ſponſalibus* quæ procedunt, vt dictum eſt, petita & obtenta diſpenſatione, & ſequuto matrimonio, quia diſpenſatio eſt vis matrimonij, alias non præſumeretur animus, & affectio maritalis, quod euenit, vt plurimum fornicariis. Si enim præſupponeretur concubitus omnino fornicarius, ex hoc capite, tanquam ſuper radice matrimonij, Papa, decerneret prolem ſuſceptam legitimam, ſed ſi placeret legitimaret.

Procedunt autem omnia prædicta ſic, quia in manibus Papæ eſt radix & fundamentum, à quo ſurgit hæc legitimitatis, & illegitimitatis differentia. Quapropter Papa poteſt vbi libet, ex quo habet etiam purum laicum ad matrimonium ſubiectum, *cap.* 1. *& cap. cauſam, qui fil. ſint legit. cap. tuam, de ord. cogn.*

Verum aliqui ex Dominis occaſione præſentis diſputationis, quæ ex præmiſſis eſt ſufficienter determinata, cum informantes vlterius progrederentur, tenuerunt quod Papa principaliter, vel in conſequentiam poteſt legitimare in toto mundo, reſpectu ſpiritualium & temporalium. Nam affirmatiuam opinionem ſequuti ſunt Ioan. Antiquus glo. *in dict. cap. per venerabilem, in* 3. *compilatione, in verbo poteſtatem*, aſſerendo, quod eo ipſo, quo quis eſt legitimatus in ſpiritualibus, intelligitur legitimatus in temporalibus, & ibidem Præpoſit. *num.* 77. recenſet eundem Ioann. inter Docto. tenentes affirmatiuam ſententiam, quam ſequitur Gauefradus de Trano (qui fuit Auditor Rotæ) *in ſumma, tit. qui fil. ſint legitim.* vbi concludit, quod is, quem Papa legitimat, intelligitur legitimatus ad temporalia in conſequentiam quandam per text. *in dict. cap. per venerabilem*, vbi præpoſ. *num.* 77. Hoſtien. vero *ibidem* indiſtinctè tenet, Papam poſſe legitimare in temporalibus, *& in ſumma eod. tit.* §. *qualiter, & à quo, numero* 11.

ro 11. *verſiculo ſalua reuerentia aliorum* vbi dicit eſſe tex. *in dicto capitulo per venerabilem*, & alias rationes adducit, Ioan. Andr. in antiquiſſima lectura manuſcripta affirmat opinionem Hoſtien. poſſe habere locum, quando pater in vita ſua petiuiſſet legitimationem, ſicut petiuit Rex Franciæ *in dicto capitulo per venerabilem*, dum autem in lectura impreſſa *numero* 26. allegat Gaufred. eſt mendoſa, quia Gaufredus loquitur vt ſupra. Hanc eandem opinionem affirmatiuam tenuit Ioann. Cald. Gaſpa. eius filius, qui dicit, quod eſt etiam opinio Naſo. vt refert Anton. de Butr. *in dicto cap. per venerabilem*, *numero* 10. *colum.* 3. *verſic. Ioann. Cald. & filius eius*, & opinionem Hoſtienſ. approbauit Rota *deciſion.* 200. alias *prima*, *in nou. qui fil. ſint leg.* à qua dicti domini cenſuerunt non eſſe recedendum. Quamuis contrariam opinionem tenuerit Bernard. de Botono Parm. gloſſator decretalium Gregorij Noni *in dicto capitulo per venerabilem*, *in gloſ.* 4. *ſuper verbo habet poteſtatem*, non ex ratione, quia Papa non poſsit, ſed quia non debet interturbare alienam iuriſdictionem, iuxta terminos, *capitulo nouit*, *de iud.* Et negatiuam tenere videtur, *ibidem* Inno. *numero primo*, *ſuper verb. euaderet*, vbi loquitur in Epiſcopo, licèt *num.* 3. *verſ. alij tamen dicunt*, videatur tenere, quod per quandam conſequentiam intelligatur diſpenſatum in hæreditate, Marſil. Laudenſ. *in tract. de legit. num.* 34. tenet cum gloſſ. & Guido Pap. *ſingul.* 331. incipit. *legitimatus à Papa*, Angel. de Clauaſio *in ſumma*, *in verbo legitimatio*, §. 1. incipit. *vtrum Papa*, Couarru. *ſuper* 4. *decretal. p.* 2. *cap* 80. §. 8. *n.* 14. *& n.* 18. vbi generaliter inquit, nullum Principem poſſe natalibus reſtituere, vel legitimum efficere ſibi non ſubditum, quoad bona intra vlterius imperij, aut Regni limites exiſtentia, *nu.* 16. *concluſ.* 5. affirmat, quod Papa ex cauſa poteſt legitimum efficere eum, qui Principi ſeculari ſubiectus ſit, etiam quoad bona & munera temporalia, quem refert & ſequitur Ludo. Molin. Societatis Ieſuitarum, *tom. primo de iuſt. & iur. diſputat.* 173. & alter Lud. Molin. *de Hiſp. primog. libro* 3. *c.* 2. *nu.* 11. negatiuam profitetur cum Guillelm. Benedict. & Couarr. ſed *num.* 12. ſequitur diſtinctionem Ioan. And. & modern. Cordub. alias allegatus *lib.* 8. *diſput.* 7. *in princ.* efficacioribus verbis vtens dixit, quod hæc eſt veriſsima & receptiſsima ſententia, & quod ita communiter tenetur, quia ſicut Princeps ſecularis nequit legitimare quoad Eccleſiaſtica, eo quia caret iuriſdictione Eccleſiaſtica, cuius id eſt, ſic nec Pontifex extrà ea loca poteſt quoad temporalia. Quæ verba antiquorum ſcriptorum modeſtiam non imitantur, & fallitur, cum iſta non ſit vera, nec communis opinio, ſed tantummodo illorum qui negant temporalem Papæ iuriſdictionem, & ipſemet inferius, *num.* 3. & 4. defendit opinionem Ioan. Andr. & dicit eſſe frequentiſsimam & veriorem ſententiam, allegando infinitos authores. Et ad tria aduertebant iſti domini in propoſito. Primum quod tempore gloſſatorum, & antiquorum Doctorum nondum emanauerant decretales Bonifacij VIII. & Ioann. XXII. ſuper vtroque gladio. Ideo non ipſi, ſed quidam moderniores audaciter loquuti ſunt ſcientes definitionem Eccleſiæ, ſecundum quod Ioann. Andr. & alij qui ſequuntur eius opinionem allegari non poſſunt pro prædicta parte negatiua, quia non loquuntur in ſimplici legitimatione ſeorſum à diſpenſatione matrimoniali, ſed in diſpenſatione ſecundario ad diſpenſationem matrimonialem, ponendo caſum, in quo conſtituunt opinionem Hoſtienſ. eſſe ſine difficultate, & ſic pro ſecunda præmiſſa opinione admodum pauci ſimpliciter loquuntur. Tertiò, quod ſumus in diſpenſatione cum decreto legitimitatis impetrato ab ipſomet patre, quo caſu dixit Ioann. Andr. procedere opinionem Hoſtienſ. & eſt communis opinio Doctor. per text. *in dict. cap. per venerabilem*, quia pater benè poteſt prorogare iuriſdictionem, *Dec. conſil.* 55. *num.* 7. *cum aliis allegatis* per Decian. *conſil.* 3. *num.* 188. *lib.* 3.

Et ſic in vtroque capite ſumus extra difficultatem, quod tenet, & valet vbique hæc diſpenſatio cum pronunciatione, vel decreto legitimitatis, & ita deciſum.

41 At quando Papa legitimat prolem † ſuſceptum ex matrimonio irrito, ob impedimentum Iuris Canonici, legitimando, ſeu ratificando ipſum matrimonium, ſeu diſponendo, aut diſpenſando in radice matrimonij, receptiſſima ſententia eſt talem diſpenſationem eſſe ex matrimonio, & valere ad omnia etiam temporalia, ac fidei commiſſa, & maioratus, argum. *Clement. vnica*, *de immunitate Eccleſiarum*, ibi: *Et quicquid ex eis, &c.* & ibi gloſſ. *verb. pro infectis*, & Doctor. Et hanc ſententiam tenent Ioann. Andr. *numero* 30. Cardinal. *numero* 9. Abb. 22. Anchar. 12. Alex. de Neuo 18. *incapit. per venerabilem qui filij ſint legit.* & Præpoſitus, *ibi*, §. *quod autem*, *num.* 74. Anchar. etiam *in c. vnic.* 3. *de ſponſal. in* 6. *& in dict. Clemen. vnic. in fin. & conſil.* 409. Felin. *in c. qua in Eccleſiarum de conſtitut. num.* 21. 2. *ampliat.* Guill. Benedict. *in d. ca. Raynutius*, *verbo*, *& vxorem el.* 1. *à nu.* 202. Celſus *conſil.* 31. *à num.* 7. M. A. Eugenius *conſ.* 53. *à num.* 52. Anton. Gabr. *concluſ.* 3. *legitimat. num.* 1. *&* 2. Couarr. *in* 4. 2. *par. capitulo* 8. §. 8. *num.* 13. Roias *de ſucceſ. cap.* 23. *num.* 113. Molina *de primog. lib.* 3. *cap.* 2. *num.* 12. Humeda ad Greg. *in l.* 2. *tit.* 15. *p.* 2. *gloſſ.* 10. *nu.* 8. Nau. *conſil.* 2. *qui filij ſint legit.* Peregr. *de fideicom. art.* 23. *numer.* 7. Enriq. *in ſum. lib.* 12. *cap.* 20. §. 2. Lud. Lop. *inſtru. conſ.* 2. *tom. capitulo vlt. concl.* 3. Puteus *dec.* 483. *lib.* 2. Rota *dec.* 207. *num.* 1. *p.* 1. *diuerſorum*. Et in vna Leodienſ. *canon.* 23. Febr. 1601. coram Do. Ludouiſio, vt fuit reſolutum, quod licet diſpenſatio in radice matrimonij illud conualidando ab initio legitimat prolem, Abb. *in cap. per venerabilem ſub numero* 22. *qui filij ſint legitimi.* Anch. *conſ.* 409. *num.* 4. *&* 5. Al. de Roſell. *de legitim. lib.* 2. *num.* 20. Boër. *dec.* 264. *num.* 27. hoc procedit in ſuſcepta in figura matrimonij, vt dicunt dicti Doctores, & tradit Puteus *dec.* 483. *lib.* 2. Thanis 71. & fuit dictum coram Clemẽte VIII. in Siracuſana illegitimitatis 19. Octobr. 1573. Vnde ante matrimonium ſuſceptus non intelligitur legitimatus, nec poterit ex matrimonio ſubſequuto effici legitimus, cùm eſſet natus & conceptus de tempore, quo non poterat eſſe inter eos matrimonium, Præpoſitus *in cap. tanta* 7. *quæſt.* vbi etiam Abbas, *num.* 14. *qui filij ſint legitimi.* Socin. *iunct. conſil.* 31. *n.* 24. *lib.* 2. & alij plures, quos refert & ſequitur Thomas Sanchez *dict. lib.* 8. *diſp.* 7. *num.* 4. dicens his diebus in Prætorio Granat. ſententia partem hanc diffinitam eſſe, licet contrarium teneat Ant. de Butrio *in dict. cap. per venerabilem numero* 10. Milis, *verb. diſpenſatio*, *num.* 23. Ceruantes *in l.* 12. *Tauri*, *à num.* 102. & Molina *de iuſt.* 3. *tom. diſput.* 264. *numero* 3. Peregrinus ſibi contrarius *conſ.* 1. *& vlt. Gall. vol.* 3.

42 Et tunc cenſetur † diſpenſatio in radice matrimonij, & legitimatio prolis, quoad omnia, quando Papa diſpenſaret in matrimonio de facto contracto, vt ex tunc, ſeu ab initio, Th. Sanchez *d. diſput.* 7. *num.* 4. *&* 22. ſeu quãdo approbat ſeu ratum habet, aut legitimat matrimonium, etiam ſimpliciter, & non facta mentione prolis, quia id ſonat illud ratum habere, & legitimare, ac ſic ab initio eſſet legitimè contractum, niſi aliud exprimat, & legitimatio prolis ſit in conſequentiam legitimati matrimonij, vt videtur tenere Peregrinus *dict. num.* 77. *&* 78. quamuis mentionem prolis Papæ fieri tunc requirant Couar. Ludou. Lopez, *ſupr.* & Rota *in* 2. *deciſio. Pampilonen. ſupra poſita*, *nu.* 40. & nec id ſufficere dicat Thom. Sanchez, *num.* 8. niſi expreſsè quoque dicat Pontifex ſe prolem legitimare, vel addat, *vt ex tunc*, *&c.* Eſt etiam diſpenſatio in radice matrimonij, quando diſpenſat Papa, quod in matrimonio contracto remanere, ſeu perſeuerare valeant, quia licentia perſeuerandi ſuper contracto contractum implicite confirmat, ideò retro reſpicit, & in conſequentiam

ſequentiam prolem natam legitimat, vt tenent Ant. de Roſellis *de legitimat. lib. 2. num. 6. & 7.* quem maximè commendat Molina *d. num. 12.* dicens melius quam alium hanc materiam declarare & reſoluere. Boërius, *dec. 264. numero 26.* Peregrin. *dict. artic. 24. numer. 79.* & Rota *dict. deciſio. 207.* quam ſequitur Gonzalez & Proſper. de Auguſtino relati *numero 40.* maximè, quando vltra illam diſpenſationem prolem legitimat, vt ſolet, Molina *numero 2.* quamuis contrarium teneant Couarr. Enriqu. Lud. Lop. ſupra & Thomas Sanchez, *numero 24.* Et prædicta comprobantur ex nouiſſima deciſione Rotæ in cauſa Hiſpalenſ. legitimitatis 4. Februar. 1613. coram Do. Baldo ſuper maioratu Martini Ceron. de quo memini ſuprà, numero 40. in quo per Conſilium Regium fuerat iudicatum contra legitimitatem.

Sed certè mihi videtur in terminis iſtius deciſionis non eſſe diſpenſationem in radice matrimonij, nec in terminis deciſionum Pamphilonen. illegitimitatis ſupra adductarum, *numero 40.* nam ad eam neceſſariò requiritur præceſſiſſe matrimonium de facto, vt per citatos, & Doctores communiter. Quomodo enim poteſt eſſe diſpenſatio in radice matrimonij, ſi non fuit matrimonium? *Diſpenſare* etenim, vt dictum eſt, *in radice matrimonij*, nihil aliud eſt, quam diſpenſare in matrimonio de facto contracto, vt ex tunc, ſeu ab initio illud conualidando, ſeu illud legitimare, ratificare, vel approbare: idque manifeſtat ſignificatio ipſorum verborum, *In radice matrimonij.* Nec obſtat id (in quo Rota fundatur) quod dicunt Ioann. Andr. *numero 30.* & Abbas *numero 21. in dicto cap. per venerabilem* & Anchar. *conſil. 409. numero 4.* quòd legitimatio non fit in radice matrimonij, niſi in prole genita ex coitu matrimoniali, ſaltem ex affectu, vel conſenſu, & ſic contentantur ſolo affectu, vel conſenſu maritali. Quia reſpondeo, quòd illa verba, *Saltim ex affectu, vel conſenſu*, non ſignificant affectum vel conſenſum in matrimonium contrahendum ſed matrimonium contractum de facto, & quantum eſt ex parte contrahentium, licèt de iure non obtinuerit per aliquod impedimentum canonicum: & ita patet ex Abbate ibi dicente, quòd ſi inter parentes non fuit matrimonium ſaltim de facto, non poteſt Papa inducere matrimonium ſupplendo conſenſum, & ſic cùm non poſſit ſupplere conſenſum, nec diſponere in matrimonio, non poterit legitimare quoad temporalia, &c. Vnde quamuis in terminis iſtius deciſionis Hiſpalenſis fuiſſet in diſpenſatione narratum præceſſiſſe matrimonium de facto, & clandeſtine contractum, ſiue ſponſalia de futuro cum copula, & ſit diſpenſatum, quòd coniuges in ſic contracto matrimonio poſſent remanere, vel illud de nouo contrahere, tamen cum ipſi ſecundum viam eligendo de nouo contraxerint, non poteſt dici diſpenſatum in radice matrimonij: Vnde etiam legitimatio, quæ fit ex capit. *tanta*, non poteſt ſimiliter dici in radice matrimonij, quicquid dicat Abbas *in dict. cap. per venerabilem, numero 25. in fine*, & ibi Butr. *numero 11.* & Mart. Laudenſ. *de legitim. ſub numero 88.* relati *in dict. deciſio. Hiſpalenſ. circa finem.* Sed illa legitimatio eſt ratione matrimonij ſubſequuti, per quod legitimantur filij antea geniti, vt *in ipſo cap. tanta.* Poteſt tamen dici iſta legitimatio in radice matrimonij, quia matrimonium ſubſequutum eſt radix fundamentalis, & cauſa ipſius legitimationis, vt dicitur *in dict. deciſio. Pampilonen. verſic. Quinimo ſicut Papa.* Et ita poſſunt intelligi Abbas, Butr. & Lauden. ibi, & in hoc ſenſu poſſunt dici in radice matrimonij diſpenſationes & legitimationes, de quibus in d. deciſionibus Hiſpalen. & Pampilonen. Vera ergo ratio, quare legitimatio in caſu dict. deciſio. Hiſpalen. & dictarum deciſio. Pampilonen. prodeſt, quoad omnia, etiam ad ſucceſſiones & maioratus, eſt, quia illa eſt per ſubſequens matrimonium, iuxta cap. *tanta*, extenſum ex diſpenſatione Papæ, & decreto in ea poſito, vt dixi, *numero 42.* & ita conſultus reſponderam in dict. caſu deciſion. Hiſpalen.

Sed an legitimati per † ſubſequens matrimonium admittantur ad fideicommiſſa, ſeu primogenia, ad qua vocantur ex legitimo matrimonio nati, ſeu legitimi, & de legitimo matrimonio nati, vide Ruinum, *conſil. 92. lib. 3.* Gregor. Lopez, *in l. 2. tit. 15. par. 2. verb. ſino el hijo. verſicul. quid autem de legitimato, & in l. 1. tit. 13. par. 4. verbo, ſe caſa*, Couar. *in 4. 2. p. c. 8. §. 2. nu. 30.* Eman. Suarez. *in theſauro receptarum ſententiarum, verb. legitimatus*, Craſſum *de ſucceſſio. §. fideicommiſſum, qu. 38. num. 5. & 7.* Molin. *de Hiſpan. primog. lib. 3. cap. 1. n. 10.* Mieres *de maioratibus 2. p. q. 1. n. 1.* Manticam *de coniecturis lib. 11. titul. 12.* Sforciam *de compendio. p. 6. art. vlt. verſic. legitimati*, Ioan. Garci. *de nobilit. glo. 21. num. 21. & 62.* Anton Theſaurum *deciſ. 196.* Menoch. *de præſumpt. lib. 4. præſump. 81.* Peregrinum *de fideicom. art. 24. à nu. 14* Surd. *deciſ. 319.* Fachineum *libr. 7. controuerſ. cap. 51.* Zauallos *qu. 20. nu. 63.* Molin. *de iuſt. tract. ſecundo diſput. 172.* & Pet. Ledeſmam *in ſumma de matrim. cap. 34. prima difficultate primæ concluſionis*, & mihi placet ſententia affirmatiua, quæ eſt in Hiſpania recepta, nam & legitimati per ſubſequens matrimonium dicuntur, & cenſentur communiter ex legitimo matrimonio nati, nec illa verba ponuntur ad eos excludendos, ſed alias legitimandos, Craſſus & alij ſupra, & hanc dicunt communem plures relati, & alij quos refert & ſequitur Burſat. *conſil. 18.* & magis communem Morquecho, *lib. 4. cap. 6. num. 19.* latiſſimè Lancellotus, Gallia, *conſil. 122.* Menoch. *conſil. 227. vol. 3.* & alij complures. 43

Et de filiis natis in figura † matrimonij ex matrimonio putatiuo, an & quando ſint legitimi, vide textum, & ibi Doctor. *in c. ex tenore, & in c. 2. & in c. perlatum, & in c. peruenit, qui filij ſint legitimi, l. 2. tit. 15. part. 4.* & ibi Gregor. Lop. Anton. Gabrielem *de legitimatione, concluſio. 4.* Paleotum *de nothis & ſpuriis, cap. 9.* Couarr. *in 4. 2. par. cap. 8. §. 1.* Roias *de ſucceſſionibus ab inteſtato, ca. 2. à numero 11. & cap. 30. à numero 38.* Maiolum *de irregular. libro 1. capit. 5.* Tellum Fernandez *in l. 6. Tauri, numero 7. 8. & 9.* & ibi Valez qu. *gloſſ. 1.* Molin. *in dicto libro 3. capitulo 1.* Nauarrum *conſ. 3. qui fil. ſint legitimi*, Peregrinum *d. art. 24. à numero 65.* Ioan. Gutierrez *practicarum libro 3. quæſt. 74.* Vgolinum *de irregularitate, cap. 44. §. 1. num. 6. deciſ. Auinionen. 70.* Lud Lop. *2. tom. 2. p. cap. 57.* Pet. Ledeſm. *dict. capitulo 34. 2. & 10. diffic. primæ concluſionis*, Suarez *dict. ſectione prima, à num. 6.* & Sayrum *dicto libro ſexto, capitulo decimo, à numero decimotertio*, & nouiſſimè Caſtillo, *controuerſ. ſecundo tomo, capitulo vndecimo.* 44

Secundo † fallit prædicta doctrina, vbi illegitimi fuerint per Papam legitimati, nam tunc habebuntur vt legitimi ad ordines, & beneficia, Corraſ. *d. 3. par. c. 2. numer. 1 l. 4. titul. 15. p. 4.* & ibi Greg. Auil. *7. p. diſp. 3. dub. 6. 4. not.* De quo † vide Doct. *in cap. 1. §. de filiis preſbyterorum in 6. & in cap. per venerabilem, qui filij ſunt legitimi.* Rotam *deciſion. vnic. eodem titulo in nouis.* Tiraquel. *in leg. ſi vnquam, verbo ſuſceperit liberos, à nu. 64. ſeu 52.* Couar. *in 4. 2. capitulo 8. §. 8. 9. & 10.* Roias *de ſucceſſion. ab inteſtato capitulo 25.* Tellum & alios *in leg. 12. Tauri*, Matienzo Azeuedo *in leg. 10. titul. 8. libro 5. recopil.* Molinam *dict. libro tertio capitulo tertio.* Ioan. Garciam *de nobilitate gloſſ. 21.* Nauar. *conſil. primo & 2. qui filij ſint legitimi.* Peregr. *de fideicomm. articul. 23.* Vgolin. *ſupra, §. 4.* Gammam *deciſione 21. & 279.* & ibi Flores *in additione*, qui plures refert, Achillem & Cæſarem de Graſſis *in ſuis deciſ. tit.* 45 46

tit. qui filij sint legitimi, P. Molin. *de iustit. tom. 1. tract. 2. disput. 173. & seqq. & 3. tom. disput. 624.* Suarez *supra sect. 5. à numero septimo*, & Sayrum. *d. libro 6. cap. 11. à num. 5.*

47 Tertio fallit, vbi † cum illegitimis fuerit dispensatum per habentem ad id potestatem *dict. c. 1. de filiis presbyterorum in 6. cum aliis.* Et quidem † Episcopus dispensare potest cum illegitimis ex quocumque etiam damnato coitu ad minores ordines, & beneficium sine cura tantum *dict. capit. 1. de filiis presbyterorum in 6.* & ibi gloss. & Doctores, Vgol. *dict. cap. 44. §. 2. numero 3.* Suarez *supra sectione 5. à numero 2.* Sayrus *dict. cap. 11. numero* 48 8. Cum † sunt honestæ vitæ, & virtute præditi, Lambert. *de iure patron. 1. par. 2. lib. qu. 7. art. 11. numero 12.* Nam in ista dispensatione facienda per Episcopum, cum sit inferior Papa, requiritur causa, & quod eorum suffragantibus meritis fiat, Mant. Rodrig. *quæst. reg. 1. tom. qu. 13. art. 14. & 15.*

50 Nec potest † cum eis dispensari super pluralitate beneficiorum simplicium, vt plura possit retinere, ex *dict. cap. 1.* quod loquitur in singulari, & sic cum simus in materia prohibitiua, non extenditur ad plura *cap. gaudemus de diuortiis*, ita Domin. *num. 8.* & Franchus *numero 4. in cap. final. de filiis presbyter. in 6.* Sylvester *verbo, beneficium 3. num. 17.* Armilla *eodem verbo, numer. 32.* Valentia 4. *tom. disput. 7. quæst. 9. pun. 3. de 2. specie irregularitatis*, Toletus *d. lib. 1. cap. 52. ad finem*, Zerola *in praxi 1. part. verbo ordo circa finem* Ema. Sa. *verbo beneficium, num. 19.* Azor. 2. *par. lib. 6. cap. 3. quæst. 12.* id tenens etiam, quando vnum non sufficit ad sustentationem, & Auila, *de censuris, 7. part. disput. 3. dub. 6. 2. concl.* Quamuis contrarium videantur sentire glo. 2. *in cap. fin.* & Selua *de benef. 3. p. quæst. 12. nu. 19.* & cum eis Menochius *de arbitrariis, libro 2. casu 201. nu. 156.* vt infra 8. *p. cap. 3. nu. 4. & 5.* Imo plus ait Nauar. *consil. 26. de præbend.* quod ex dispensatione ordinarij non potest illegitimus obtinere nisi vnum simplex, & primum quod sibi conferret: quod mihi non 51 placet.

Ad † maiores tamen ordines, & beneficia curata; nequit Episcopus dispensare, sed requiritur dispensatio Papæ. *dict. cap. 1. versicul ad ordines.* & ibi gloss. Vgolin. *dict. §. 2.* & Rota in Abulens. infra adducta 52 *num. 77.*

Quantumuis † magna subsistente causa vtilitatis, seu necessitatis Ecclesiæ Domin. *nu. 5.* & Francus *num. 2. ibi*: quamuis tunc contrarium teneat Archidiaconus *ibi* & Gambarus *de officio legati libr. 7. rub. 1. quæst. 18. à num. 187.* & Palcotus *de nothis & spuriis, cap. 57. num. 6.* & facit quod dicetur infra 11. *par. cap. 5. num. 337*

53 Similiter etiam ad dignitates † vel personatus, etiam sine cura, solus Papa potest cum illegitimis dispensare, gloss. *in d. ca. 1. verbo beneficium*, quam sequuntur ibi Archidiaconus, Anchar. Dom. *numero 8.* Francus *numero 6.* & alij, Albertus Trocius *de vero & perfecto clerico, libro 2. capit. 2. numero 1.* Mandos. *de signatura gratiæ, titul. de dispensatione super defectu natalium, vers. ad dignitatem*, Rosiniacus *de beneficiis cap. 13. num. 28.* P. Gregor. *eodem tract. cap. 35. numero 7.* Maiolus *de irregul. libro 1. capit. 8. numero 10.* Rosella *verbo, illegitimus, numero 11.* Sylvester *d. verbo beneficium 3. numero 12.* Amilla *eodem, num. 25.* Præter Molina *dict. disput. 173.* P. Ledesma *dict. cap. 34. de matrimonio*, Valentia & Toletus *supra* Suarez, *dict. sectione 5. num. 6.* Sayrus *dict capitulo 11. numero 8. & 10.* Enriq. *lib. 14. cap. 8. §. 10.* Lessius *de iust. & in lib. 2. capit. 34. numero 86.* Azor. *d. cap. 3. quæst. 3.* Auil. *dub. 6. 2. con-*
54 *clus.* & Doct. communiter, vt per Sylvestrum & Armillam *supra*: † quamuis Gambarus supra, *qu. 12. à num. 172.* in contrarium inclinet ex eo, quia textus *in d. c. p. 2.* generaliter concedit hanc dispensationem in beneficiis non curatis, & hæc potestas est fauo-
55 rabilis.

Sed nihilominus † tenenda est communis sen-

tentia. Primo, nam textus *in d. cap. 1.* videtur solum intelligendus in beneficiis simplicibus, non autem in personatu, vel dignitate quæ solent curatis æquiparari, *vt in cap. dubium. 2. de electione.* Secundo † & præcipuè ex textu *in capitulo* 56 *fin. de filiis presbyter. in decretal.* vbi habetur quod illegitimus absque dispensatione Papæ ad dignitatem, vel personatum, vel beneficium curatum, promoueri non potest, iuxta quod videtur intelligendus textus *in d. c. 1.* præsertim ex illa restrictiua, *dummodo sit tale, &c. ad leg. præcipimus, C. de appellat. & cap. cum expediat de elect. in 6.*

Difficultas † est, an Episcopus possit cum illegi- 57
timis dispensare in canonicatu Ecclesiæ Cathedralis, in qua gloss. *in dict. capit. 2. verb. beneficium*, cum † Archidiacono ibidem tenet posse, sequun- 58
tur ibi Lapus, Anchar. Domin. *numero 7.* & Francus, *num. 6.* Calde. *consil. 2. de filiis presbyt.* Oldrad. *consil. 215. numero 6.* Ias. *consil. 104. vol. 1.* Selua *de beneficiis, 3. p. qu. 63.* Villadiego *de irregularitate cap. 16. versic. circa irregularitatem vero, quæ contrahitur ex defectu natalium*, Gigas *de pensi. qu. 17. numero 3.* Rosinia. *supra à numero 53.* Pet. Gregor. *d. cap. 35. n. 7.* Nauar. *consil. 4. de filiis presbytero. numero 4.* dicens communiter receptam, Tabiena *verb. beneficium, 2. numero 14. & 15.* Sylvester. *numero 11.* & Armill.. *25. vbi supra* & dicit communiorem, & veriorem Gambarus *supra qu. 8. à num. 161.* & ait receptam Suarez *dict. sectione 5. num. 6.* & sequitur Azor. *d. cap. 3. qu. 11.* & in legato *lib. 5. cap. 30. qu. 4.*

Quæ sententia fundatur ex † eo præcipuè, nam 59
textus *in d. cap. 1.* permittit dispensationem Episcopis in beneficiis sine cura, & canonicatus Ecclesiæ Cathedralis est beneficium sine cura, etiamsi ei esset annexa Ecclesia parochialis accessoriè, vt notatur *in 6.* & præterea huiusmodi dispensandi potestas, cuius effectus in alium deriuatur, est fauorabilis, vt dictum est supra *1. part. capit. vltim. numero 73.*

Contrarium tamen † tenet Ioann. Monachus *in* 60
d. c. 1. num. 7. & idem videtur tenere Rota *decis. 2. de filiis presbyter. in nouis*, alias 136. *& decisio. 3. de officio ordinarij in antiquis*, alias 408. Bellamera *decisio. 362.* Felin. *in c. postulasti sub num. 4. de rescriptis.* Cosmus *in pragmatic. sanctione, titul. de collatione, §. item censuit, verbo, Cathedralibus* sequitur Rebuff. *in praxi tit. de dispensatione super defectu natalium, numero 10. & seq.* & Vgol. *d. §. 2. num. 3.* Et de eo *supra c. 57. §. 4. n. 2.* & in vna Burgen. canonicen. 19. Iun. 1607. coram D. Ludouisio fuit dictum, quòd nuncij & legati de iure non possunt dispensare cum illegitimis ad canonicatus cathedralis: quia in materia dispensationis pari passu ambulant cum curatis, Rot. *dict. decis. 2. de fil. presbyt. in nouis. &c.*

Et hoc † propter præeminentiam, & maioritatem 61
canonicorum Ecclesiæ Cathedralis, super alios clericos, & quia cura solet accedere præbendæ Ecclesiæ Cathedralis per annexionem, non autem è conuerso *cap. extirpanda, §. qui verò de præbendis*, & sic videtur dignior canonicatus quàm cura. Sed ista ratio tollitur ex *capitul. cum in illis in princ. de præben. in 6.*

Rebuffus † supra adducit pro hac sententia textum 62
in dict. cap. 1. ibi: *Dummodo sit tale, super quo per ipsum Episcopum valeat dispensare*: ergo Episcopus, nec in omnibus quidem simplicibus valeat dispensare, videlicet, in canonicatibus. Sed † ista verba nihil 63
faciunt pro ista sententia, quia ponuntur ad excludenda beneficia paterna principaliter, vt ait gloss. *ibi verbo, tale.*

Et † secundum Francum *supra numero 6.* non vi- 64
detur quod Rota supra teneat præcisè & resolutè opinionem Ioann. Monachi, quantum ad hoc, quod

Episcopus non possit expresse dispensare cum illegitimo in canonicatu Ecclesiæ Cathedralis, sed quod dispensatio facta ab Episcopo iuxta formam *dict. capit.* 1. nam extenditur ad canonicatum Ecclesiæ Cathedralis, vt etiam ait Domin. cum Ioann. Andr. & Nauar. *supra ex dictis supra dict.* 1. *par. capit. vlt. à num.* 58.

65 Maiolus † *supra dict. cap.* 8. *numero* 11. docet ad canonicatum in Cathedrali Episcopum olim potuisse illegitimum dispensare iuxta primam sententiam. at hodie quia omnes canonicatus Cathedralium annexum habent ordinem sacrum saltim subdiaconatus iuxta decretum Concilij *sess.* 24. *de refor. cap.* 12. consequens esse, quod Episcopus ad canonicatum in Cathedrali dispensare non possit, cum ad sacrum ordinē habilitare non possit, sequitur Zerola *in praxi*, 1. *par. verbo, canonici*, §. 3. & & Sayrus *dict. cap.* 11. *numero* 13. Enriqu. *libro* 14. *cap.* 8. §. 10. *ad fin.* Lessius *dict. libro* 2. *cap.* 34. *numero.* 86. Auila *dict.* 7. *par. disp.* 3. *dub.* 6. 3. *not.*

66 Pro qua † sententia est doctrina *gloss.* 3. *dict. verbo, tale*, quæ ait quod Episcopus non potest dispensare in beneficio simplici requirente sacrum ordinem, sic etiam intelligens dict. verba: *dummodo sit tale, &c.* Quam sequuntur Doctor. ibi Gambarus, *num.* 117. Roffini, *num* 29. *supra*, & Zechus, *de republica Eccles. cap.* 24. *de canonicis, numero* 3. *versic.* 2. Sayrus *dict. cap.* 11. Et procedit, etiamsi non requirat sacrum ordinem actu tempore collationis, sed post, vt cum Imola & Domin. tenet Francus *ibi, numero* 8 & sentit Zerola supra, ex eo quod qui promouetur ad beneficium debet esse habilis tempore promotionis, saltim habito respectu ad ea, quæ sibi incumbunt ratione beneficij, *vt in capit. dudum* 1. *de electione, & cap. si pro clericis, de præbendis in* 6. quamuis in hoc contra teneant Lapus & Ancha. *in dict, cap.* 1. & cum eis Azor. *dicto libro sexto, capite tertio quæst.* 15.

67 Et huic sententiæ † Majoli videtur fauere Suarez *dict. sect.* 5. *num.* 6. ait enim primam sententiam intelligendam esse, dummodo aliud non obstet ratione specialis institutionis, vel obligationis alicuius præbendæ seu canonicatus.

68 Hæc sententia Maioli mihi † videtur tenenda: ita tamen quod cum illegitimo, etiam ad sacros ordines dispensato per Papam, vel alium ad id facultatem habentem, qui ex eo non censetur dispensatus ad beneficia, vt supra dictum est, 1. *par. cap. vltim. num.* 71. *& seq.* possit Episcopus, etiam hodie dispensare ad canonicatum, Ecclesiæ Cathedralis iuxta primam sententiam quæ reuera est communis, & meliore nititur ratione, nam cum ea dispensatione sit habilis iam ad sacrum ordinem, quem præbenda requirit, cessat ratio de qua supra, & ita tenet Lessius *supra.*

69 Vnde cum hodie, etiam † portione Ecclesiæ Cathedralis annexum habeant ordinem sacrum, iuxta decretum Concilij *dict. cap.* 12. *sess.* 24. idem dicendum erit in eis proposito, ad canonicatum vero Ecclesiæ Collegiatæ, & dimidiam portionem Cathedralis rectè poterit Episcopus cum illegitimo dispensare, Gonzalez *gloss.* 5. *numero* 98. *& seq.* cum non habeant annexum ordinem sacrum, vt dicetur *infra capit.* 4. *num.* 38. Et ita etiam tenet Enriqu. *dict.* §. 10. *gloss. lit. X.* & Auila *d.* 3. *not. in fin.*

70 Et circa dispensationem † illegitimorum, videnda sunt quæ tradit Felin. *in d. c. postulasti, à num.* 2. *& in cap.* 2. *nu.* 6. *descript.* Rebuffus & Mandos. *d. tit. de dispensatione super defectu naturalium*, Villadiego *vbi proximè*, & Menoch. *dict. casu* 201. *à num.* 34. *& dicta sup.* 1. *p. c.* 5. *ex n.* 145.

71 Et aduerte hodie † per Papam dispensari cum illegitimis ad obtinenda quæcunque beneficia præter dignitates, ac canonicatus in Cathedralibus, ac principalem in Collegiata, dummodo plura non sint, &c. de qua clausula, *dummodo plura non sint*, vide dicta infra 11. *par. c.* 5. *n.* 333.

72 Et an in impetratione sit † facienda mentio de dispensatione, dic, quod non, quando est executio dispensationis iam factæ, secus in secunda dispensatione, seu vbi additur dispensatio dispensationi, *cap.* 2. & ibi Doctor. *de filiis presb. in* 6. Rota *decis.* 3. *eodem tit. in antiquis* Puteus *dec.* 101. *lib.* 1. *&* 246. *num.* 2. *&* 4. Gigas *de pension. qu.* 20. Rebuff. *in praxi tit. de dispensatio. à num.* 24. *& d. tit. de dispensatio super defectu natalium, n.* 63. Rosin. *supr. c.* 13. *à nu.* 65. Mandos. *de signatura, tit. de dispensatio. ad fin.* Nauar. *consil.* 6. *de rescript.* Rota *dec.* 214. *n.* 4 *p.* 1 *diuersorum.* Et fuit resolutum in causa Burgen Abbatiæ de Foncea, 1. Iunij 1584. coram D. Blancheto; & 24. & 27. Ianuarij 1586. coram D. Cantucio, *vt in dec. seq.* Proposui loco causæ 24. Ianuarij 1587. memoralia in causa Burgen. Abbatiæ, in quibus pro parte Didaci quatuor deducebantur. Primò, quòd Gregorius tenebatur verificare qualitatem beneficiorum per eum obtentorum, videlicet, illa esse sine cura, & personalem residentiam non requirere. Secundò, quod in suis literis prouisionis Abbatiæ non fecit mentionem suæ illegitimatis, & licet esset dispensatus, tamen debebat facere mentionem dispensationis, *capit.* 2. & ibi Francus *de filiis presbyter. libro sexto, numero* 5. Rom *decisio. 3. eodem titul. in antiquis*, Puteus *decisio.* 101. incipien. *fui dubitatum in vna Oueten. libro* 1. Tertio, quod non probauit Didacum habuisse notitiam decreti appositiui in noua prouisione ad eius instantiam impetrata, nec ex scientia procuratoris infertur ad scientiam principalis, Cresceen. *decisio.* 193. Sarnen. *in regul. de annali, in fin.* Afflict. *decisio.* 129. *numero* 10. Quarto, quod tempus sex mensium præfixum in decreto ad dimittendum canonicatum non incipiebat currere à die supplicationis dictæ nouæ prouisionis, & si à die 1. Iulij 1582. seu à die, quo supplicatio missa fuit ad registrum, sic & die 2. Octobris eiusdem anni. His tamen non obstantibus. Domino 24. & 27. Ianuarij contradixerunt. Non obstat primum, quia gratiam Gregorij fuisse iustificatā resolutum fuit 9. Decembris annis præteriti, nam testes tam in curia, quàm in partibus vigore remissoriæ examinati, benè probant, beneficia per Gregorium obtenta, personalem residentiam non requirere, ex testibus examinatis in partibus, in ciuitate Palentina, probant 2. 3. 4. 5. 6. 7. & 8. super 10. de examinatis in ciuitate Hispal. 2. & 3. super 9. Non obstat secundum, quia in gratia Gregorij non erat necessaria mentio suæ dispensationis, vt in hac causa resolutū fuit 1. Iunij 1595. coram R. P. D. Blancheto, per decisionem *3. de filiis presbyter. in antiquis. Nec obstant allegata in contrarium, quia* Ioan. Andr. *in d. cap.* 2. *nnmero* 1. quem sequuntur ibi Gemin. *col.* 2. *circa finem, vers. sed quid si dispensatum est*, Francus *sub numero* 5. Anchar. *in* 3. *notabili*, Rota *d. decis.* 3. Puteus 101. *lib.* 1. distinguit, quod aut impetratio continet dispensationem, quæ additur primæ dispensationi, & tunc non valet impetratio, non facta ratione primo dispensationis, & ita procedit textus *in d. cap.* 2. aut impetratio continet dispensationem addentem priori dispensationi, sed est executio dispensationis iam factæ, & tunc non est opus de ea mentionem facere: sed impetratio Gregorij de hac Abbatia est executio suæ gratiæ dispensationis, quia cum fuerit dispensatus ad quæcumque, quotcumque & qualiacumque beneficia, sub hac dispensatione satis includitur Abbatia, de qua agitur, & ideo in impetratione, non erat necessaria mentio dispensationis, quia ad obtinendum beneficium inclusum sub prima dispensatione non expedit iterum de ea mentionem facere, vt inquit Anchar. *d. cap.* 2. *in* 3. *notabili, vers. ex quo collige.* Non obstat tertium, quia Didacus dedit mandatum ad consentiendum pensioni, & alia fecit: de quibus hic per informantes pro parte Gregorij. Non obstat quartum, quia terminus sex mensium ad dimittendum canonicatum incipit currere à die datæ supplicationis, cùm in ea expresse dicatur cum decreto, quod ipse infra sex menses, à data præsentium computandos canonicatum, & præbendam Ecclesiæ Salamantinæ dimittere omnino teneatur.

Stante vero in supplicatione † clausula: *Et quod oratoris dispensatione, habeantur pro expressis*, 74 valeret impetratio

petratio,etiamsi adderetur dispensatio dispensationi, id enim importat d.clausula.

75 Quæ † tamen tempore Sixti Quinti non dabatur quoad dispensationem super defectu natalium, sed per reuisores in ipsa supplicatione addebatur, *non tamen super defectu natalium.*

76 Et † insuper tẽpore D.Sixti erat stylus,'non conferre beneficia illegitimis,etiãsi alias fuissent dispensati,& sic ratione istius styli tunc videbatur necessarium exprimere dispensationem super defectu natalium,in impetratione etiam, quia esset executio dispensationis.

77 Vt fuit resolutum in vna Abulen.parochialis D.Thomæ,1.Februarij 1593 coram illustriss.Mantica,vt *in decisione sequenti:* Cum hæc causa ageretur per audientiam contradictarum,dubitaui,an resignatio parochialis facta à Gundisaluo del Varco, ad fauorem Marci Lopez, si nulla in casu de quo agitur:& die 29. mensis præteriti dubium proposui,nec potui capere resolutionem, quia Domini qui viderant,inter se dissentiebant.Rursus d.die 1.Februarij proposito dubio quinque ex sex Dominis,qui viderant,vno dissentiente,in eandem sententiam conuenerunt,vt resignatio propter vitium surreptionis sit nulla,nam Marcus Lopez in supplicatione non expressit se esse filium sacerdotis, quod si expressisset, aut gratiam non obtinuisset, aut sane difficilius. Quo casu gratia ipsa intelligitur surreptitia,c.2.*de filiis presbyterorũ*,vbi Doct.*c.postulasti de referi.&c.super literis*,& ibi Doctores omnes,& maxime Abbas *numero* 7. *in fin.eodem tit.* idemque Abbas *in c.ad aures numero* 4.*& in c.in nostra numero* 9.*cum seq.eod.tit.*& Felin.*ibidem nu.*10 *cum multis seq.& in d. c.postulasti, nu.*13.*& num.* 17. *cum seq.*Non obstat,quod ipse Marcus à Nuntio Hispaniarum,ad obtinenda quæcumque beneficia sit dispensatus,& consequenter non fuerit necesse aliam illegitimitatis, seu dispensationis facere mentionem, Rota, *deci. 3. de filiis presbyter.in antiquis*,quia primo fuit responsum de facultatibus Nuntij non constare,& ad curata, nec Legatum cum illegitimo posse dispensare, nisi hoc ei specialiter à Papa concessum fuerit,glos.*in c.verbo, sede Apostolica.*& ibi Doct.*de filiis presby.lib.6.*Paris.*cons.*539. *numero* 26.*lib.*4.Rebuff.*pract.benefic.de dispensatione super defectu natalium,num.*45. Secundo, etiamsi de speciali potestate ipsius Nuntij constaret, fuit responsum communẽ stylum Cancellariæ,seu signaturæ tẽpore fel. recor.Sixti V.fuisse & esse notorium,videlicet, noluisse cum spuriis conferre beneficia, etiamsi ad obtinenda quæcumque beneficia fuissent dispensati, & quoties in supplicationibus exprimebatur, quod dispensationes oratoris haberentur pro expressis, eum fuisse solitum addere hæc verba, Præterquam ex defectu natalium, qui quidem stylus dum non est incognitus, & testium depositionibus comprobatur.Quare cum de huiusmodi defectu natalium nulla mentio facta fuerit,gratia redditur surreptitia, nam cum quæritur, si esset expressum,id quod fuit tacitum, an Papa esset gratiam concessurus, vel difficiliùs concessurus, inspicitur communis stylus Cancellariæ, seu signaturæ, alias hoc nunquam posset intelligi,vt ex mente Lapi explicat Socinus Senior *consil.* 194.*numero quinto, libro secundo*,Felinus *in capit. super literis,numero* 18. *& in cap.in nostra, numero* 51. *de præscriptio.*Ioan.de Selua, *de benefic.part.3.quæst.*72.*numero* 51.Cassadorus,*decis.* 12. *numero* 14. *de præbendis* Puteus *decis.*187.*numero* 8.*lib.*1.Quod multo etiam magis in casu proposito,domini dicebant esse recipiendum, ac esse indubitatum, quia quod defectus natalium non fuerit expressus, non processit ex probabili ignorantia, vel simplicitate,sed ex calliditate.Nam cum idem Marcus intellexisset Papam eius supplicationem, propter defectum natalium in ea expressum reiecisse, postea dedit operam,vt iste natalium defectus in alia supplicatione supprimeretur,vt ex deductis apparet,& ideo liquidò constat de vitio surreptionis,& Papam,si natalium defectus fuisset expressus,huiusmodi resignationem, quam semel reiecit,nullo modo ad fauorem ipsius Marci fuisse concessurum, atque ita concluſum fuit resignationem nullius esse momenti.

Hodie † tamen non viget dictus stylus,& ideò stan- 78
dum erit in hoc de expressione dispensationis supradictæ resolutioni,de qua *num.*72.

De quo an in secunda † dispensatione, seu gratia,sit 79
facienda mentio de alia priori,&c.vide vltra Doct. *in d. cap.2.de filiis presbyt.in 6.& in c.penul.de præser.*Thom. Sanchez *de matrimo.lib.*8. *disput.* 22.& D. Card. Tuschum,*lit.D.conc.*40.*& lit.concl.*56. *& lit.D.concl.* 729 *&* 732.& Suar.*de regibus libro 6.cap.*23.

CAP. III.

De filiis Presbyterorum.

SVMMARIA.

1 *DE filiis presbyterorum, qui à beneficiis paternis, Ecclesiaque paterna specialiter repelluntur.*

2 *De quibus cum agitur, an possint succedere in beneficio patris, seu obtinere beneficia in Ecclesia paterna, cætera habilia supponuntur, & sic illos esse alias habiles, seu dispensatos ad obtinenda beneficia.*

3 *Sunt distinguenda tria tempora, primum est decretalium, de quo filij presbyterorum, etiam legitimi, non poterunt immediate succedere in beneficio patris, nisi ex dispensatione Papæ, mediatè vero poterant succedere.*

4 *Quod procedit non solum in filiis presbyterorum, sed etiam eorum, qui in minoribus sunt constituti.*

6 *Etiam cum legitimo non posset Episcopus, nec etiam Legatus dispensare in beneficio paterno immediatè, contra Gambarum.*

7 *Illegitimus etiam, maximè spurius, in Ecclesia patris viventis, non poterat etiam ex dispensatione Episcopi habere Canonicatum,seu aliud beneficium, secus in legitimo.*

*Quamuis in hoc aliter loquantur Abb.& alij.*ibid.

8 *Et quod dicunt Felin. Decius,& Selua, cum Calderino, accipiendum est de legitimo.*

9 *Secundum tempus est constitutionis Clementis septimi, quod de cætero filij presbyterorum, ex fornicatione nati, nullo tempore quoquo modo obtinere possint beneficia, quæ eorum parentes in titulum, vel commendam aut administrationem,seu vt aliis perpetuo vnita, aliquando obtinuerunt, & sic nec immediatè,nec mediatè, &c.*

10 *Hanc constitutionem limitauit Rota. Primo non procedere in beneficiis, quæ patres dimiserunt ante illam constitutionem. Secundo, quando beneficium erat portio tempore quo pater illud obtinebat, & postea fuit factus Canonicatus, & sic erat aliud beneficium.*

11 *Sed prima limitatio, non placet.*

12 *Dicta constitutio habet locum in clerico non presbytero, & in filio nato ante clericatum, ex Rota.*

13 *Tertium, & nouissimum tempus est Concilij Tridentini* sessione 25.de reformatio. cap. 15. *relati*

14 *Quod in multis differt à iure communi, vt in declaratione S.Congregationis,posita.*

15 *Sicut dicta constitutio Clementis, ita etiam istud decretum habet locum in filiis naturalibus, procreatis ante clericatum.*

16 *Istud decretum facit inhabilem filium clerici ad obtinendum beneficium in Ecclesia paterna,& sic collatio ei facta non valet.*

17 *An per istud decretum Concilij & dictam constitutionem Clementis Septimi, aliquid innouetur quoad filios presbyterorum, qui sunt nati ex legitimo matrimonio,* & 2. seqq.

20 *Resoluitur nihil innouari, nec comprehendere nepotes illegitimos presbyterorum ex filio legitimo, respectu beneficij aui.*

21 *An dicta constitutio Clementis, & decretum Concilij, & dispensatio iuris communis, comprehendant nepotes legitimos presbyterorum ex filio illegitimo, respectu beneficij aui.*

22 *Resoluitur negatiue cum Rota, & sancta Congregatione, contra Rebuf. & alios,* & seqq.

24 *Nepos tamen legitimus, ex filio, seu filia illegitimis, non potest, viuente auo, obtinere pensionem super beneficio, quod auus possidet, vt auitæ incontinentiæ memoria arceatur, secundum sanctam Congregationem, cuius declaratio ponitur.*

25 *Etiam in nepote illegitimo ex filio illegitimo, idem videbatur, nempe non comprehendi in dictis dispositionibus, quia in materia odiosa, & pœnali appellatione filiorum non veniunt nepotes, &c.*

26 *Et facit quod licet filius clerici non possit patri succedere, nec ab eo quicquam capere, nec consanguineis ex parte patris, ex lege Regia, nepos tamen etiam non legitimus potest succedere, & capere ex testamento aui clerici.*

27 *Et ita tandem censuit Congregatio.*

28 *An pater prohibeatur succedere in beneficio filij.*

29 *Resoluitur non prohiberi, cum communi contra Hostien. & alios.*

30 *An pater post Concilium possit obtinere beneficium in Ecclesia, in qua eius filius illegitimus est beneficiatus de præsenti.*

31 *Rosoluitur non posse.*

32 *An pater habens pensionem, cum facultate transferendi possit illam transferre in filium.*

33 *Resoluitur negatiue, contra Gigantem: & si pensio esset constituta super beneficio, quod pater nunquam obtinuit, tam ex constitutione Clementis, quam ex decreto Concilij,* & n. seq.

39 *Non prohibetur à Concilio filius illegitimus obtinere pensiones super beneficiis Ecclesiæ paternæ.*

40 *An decretum Concilij haberet locum in illegitimis, habentibus beneficia in Ecclesia, in qua fuit beneficiatus eorum pater, qui tamen tempore Concilij iam erat mortuus, vel resignauerat, ita vt non posset ea retinere.*

41 *Resoluitur negatiuè contra Nauar. & adducuntur declarationes sanctæ Congregationis, quæ ita censuit.* & n. seqq.

45 *Similiter dictum decretum non habet locum in habentibus pensionem ante Concilium, super beneficio à patre obtento,* &n. seq.

47 *Vbi ponuntur declarationes sanctæ Congregationis, nec dictum decretum, quoad pensiones, videtur habere locum in pensione post Concilium imposita super beneficio, quod nec erat nec fuit patris, licet postea ad eum perueniat.*

48 *Prædicta resolutio procedit in eo, cui ante Concilium fuit collatum beneficium in Ecclesia, in qua pater, etiam si possessionem eius obtinuisset post Concilium, dummodo per eum non steterit, quominus antea illam obtineret. Vbi ponitur declaratio sanctæ Congregationis.* ibid.

49 *Secundo procedit, etiamsi ante Concilium habuisset solum titulum, reseruatis alteri fructibus, titulo, & denominatione, & post Concilium cessasset huiusmodi reseruatio, vbi ponitur declaratio S. Congregationis.*

50 *Tertio procedit in habente regressum reseruatum ante Concilium, qui cum habeat causam de præterito, non subiicitur dispositioni Concilij, quamuis post illud sortiatur effectum.*

51 *Vbi ponitur decisio Rotæ.*

52 *An in prædicto casu, is qui ante Concilium obtinuit beneficium in Ecclesia, in qua pater eius olim fuit beneficiatus, possit post Concilium ad aliud beneficium ascendere, seu transire, post optionem, vel alias.*

53 *Resoluitur negatiuè, & adducuntur declarationes S. Congregationis.*

54 *An dicto decreto comprehendatur filius eius, qui habuit titulum, & prouisionem beneficij, non possessionem.*

55 *Resoluitur negatiuè, & adducuntur declarationes sanctæ Congreg.* & n. seq.

57 *Sufficit quod habuerit possessionem, nec requiritur quod pater ministrauerit in Ecclesia, seu beneficio.*

58 *An filius clerici possit obtinere beneficium olim à patre aliquandiu possessum sine legitimo titulo, & minus pacificè.*

59 *Resoluitur non posse, nec etiam posse obtinere beneficium in Ecclesia in qua eius pater aliud possederit, licet sine canonico titulo,* & n. seq.

61 *An filij illegitimi possint obtinere beneficia vnita Ecclesiis, quas obtinuerunt, seu obtinent eorum patres, seu Ecclesias filiales, & ab illis dependentes.*

62 *Super quo ponuntur declarationes Congregationis.*

63 *Quæ planè procedunt quoad Ecclesias filiales, quæ sunt beneficia distincta à matricibus, tunc enim rectè potest filius illegitimus habere filialem, licet pater habuerit, seu habeat matricem, vel è contra, nisi habens vnam, habeat ministrare in alia.*

64 *Quoad beneficia vero vnita faciunt difficultatem dictæ declarationes.*

65 *Quæ difficultas resoluitur.*

66 *An filius illegitimus possit obtinere beneficium in Ecclesia, in qua pater habuit solam sedem in choro ratione dignitatis, quam in alia Ecclesia obtinebat.*

67 *Vbi resoluitur negatiue, & ponitur declaratio S. Congregationis, quod procedit, etiamsi nunquam actu sedisset in tali sede.*

68 *An filius illegitimus possit canere tanquam musicus simplex, seu alias ministrare in Ecclesia, in qua pater habuit, vel habet beneficium.*

69 *Vbi resoluitur non posse, & ponuntur declarationes sanctæ Congregationis, vnde non potest obtinere beneficium ratione cuius habet aliquod ministerium, seu seruitium facere in Ecclesia, in qua pater fuit beneficiatus, &c.*

70 *Nisi posset seruiri per substitutum.*

71 *Filius illegitimus non prohibetur in Ecclesia paterna ministrare, quando ministraret, & celebraret ibi ex deuotione, & voluntariè, non ex officio, vel salario.*

72 *E conuerso filius illegitimus non prohibetur ministrare & habere beneficium in Ecclesia, in qua pater ministrauit, & inseruiuit, etiam tanquam Capellanus, non tamen habuit titulum beneficij, seu tanquam Vicarius temporalis. Vbi ponitur declaratio sanctæ Congregationis.*

73 *Nec prohibentur pater, & filius celebrare Missam in eadem Ecclesia cum non habent beneficium, vbi ponuntur declarationes sanctæ Congregationis.*

74 *Similiter non prohibentur filij illegitimi clericorum cum suis patribus habitare.*

75 *An vbi pater, & filius tempore Concilij obtinebant beneficia in eadem Ecclesia, filius præcisè teneretur beneficium resignare, aut permutare infra tres menses, nec sufficeret patrem infra illud tempus suum beneficium dimittere.*

76 *Vbi resoluitur, filium præcisè teneri sine alia monitione, sub pœna priuationis ipso iure, & ponuntur declarationes sanctæ Congregationis. Pius tamen Quartus extendit dictum terminum ad sex menses.*

77 *Adeo verum est, quod filius teneretur resignare, vt procederet, etiamsi non posset permutare, nisi ex gratia cum aliquo dispensaretur, vt in declaratione S. Congregationis, posita.*

78 *Procedit etiam licet super beneficio filij, aliquis haberet regressum, quo casu oblata illi resignatione, cum honesta pensione, & non acceptata, poterat cum ea alteri resignare, suspenso interim regressu, vt in declarationibus sanctæ Congregationis positis.*

79 *Quod*

79 *Quid si vnum tantum esset beneficium, in persona tamen patris, & filij cum alternatiua residentia.*

80 *Vbi ponitur declaratio, & decretum Sanctæ Congregationis circa hoc, quod pater in totum cederet filio totum ius, quod haberet reseruata sibi pensione, & idem est quando pater esset coadiutor filij.*

81 *An habens ante Concilium coadiutorium, cum futura successione in Ecclesia paterna posset succedente vacatione post Concilium succedere in tali beneficio, vigore coadiutoriæ.*

82 *Resoluitur non posse.*

83 *Ponitur declaratio sanctæ Congregationis.*

84 *Decisio Rotæ, & idem esset in accessu.*

85 *Sed contra obiicitur quædam declaratio sanctæ Congregationis.*

86 *Cui satisfit ex alia declaratione posita.*

87 *An facta resignatione alicuius beneficij in fauorẽ filij clerici, reseruata tamen pensione resignati super beneficio patris, de consensu eius intret dictum decretum Concilij versi ad hæc, vbi resoluitur intrare, & ponitur declaratio sanctæ Congregationis.*

88 *An regula de triennali iuuet contra d. decretum Concilij.*

89 *Vbi resoluitur negatiue cum S. Congreg. & Rota.*

1 SVccedit nunc de filiis presbyterorum † tractatio, qui à beneficiis paternis, Ecclesiæque paternæ specialiter repelluntur.

2 Et in primis aduertendum † est, quod cùm agitur de filiis clericorum an possint succedere in beneficio patris, seu obtinere beneficia in Ecclesia paterna, cætera habilia supponuntur, & sic illos esse alias, habiles, seu dispensatos ad obtinenda beneficia: vt rectè aduertit Mandos. *de signatura gratiæ, tit. de dispensatione ad beneficia in Ecclesia, in qua pater, versi. verum neque.*

3 Et † pro huius materiæ explicatione oportet distinguere tria tempora. Primum tempus est decretalium, de quo filij presbyterorum, etiam legitimi non poterant immediatè succedere in beneficio patris, nisi ex dispensatione Papæ, mediatè verò poterant succedere, *vt in c. ad extirpandas, & ca. dilectus, & c. ex transmissa, de filiis presbyter. cum aliis* vbi Doctor. Decius *in c. inter cæteras, de præscription. n. 6. & 7.* Nauarrus *in c. si quando eodem tit. in actuario n. 3. & 4.* Quintanaduenas, *Ecclesiasticon. lib. 2. à num. 92.*

4 Quod procedit non † solum in filiis presbyterorum, sed etiam eorum, qui in minoribus sunt constituti, Maiolus *de irregularitate, lib. 1. cap. 6. num. 6.* Ad quod optimè facit constitutio Clementis Septimi, de qua infra, *ibi. Sanè postquam felicis recordationis Alexander Papa Tertius prædecessor noster, filios præsertim Sacerdotum in Ecclesia paterna succedere prohibuerat.* Pondero illa verba: *Præsertim Sacerdotum* quæ implicant, idem in aliis ad dicta infra *cap. sequent. numero 8. & 11. cap. 5. numero 91.*

5 Et quod etiam † cum legitimo non posse Episcopus, nec etiam Legatus dispensare in beneficio paterno, immediate est gloss. *in cap. 1. versic. tale, in princip. de filiis presbyterorum in 6.* quam post Ioan. Andr. Specul. Monacum, & Domin. sequuntur Franchus, *ibi numero 7.* Rebuff. *in prax. titul. de dispensat. super defectu natalium, num. 32.* & Mandos. *titul. de dispensat. ad beneficia in Ecclesia in qua pater,* quamuis contra teneat post alios Gambarus, *de offic. legat. lib. 7. rubr. 2. quæst. 34. à num. 306.*

6 Illegitimus etiam † maximè spurius, in Ecclesia patris viuentis non poterat etiam ex dispensatione Episcopi habere Canonicatum, seu aliud beneficium, *c. cùm decorem, c. ad abolendam, de filiis presbyter.* secus in legitimo, *c. ad hæc, eodem tit.* ita gl. *3. in d. c. ad abolendam, ad finem,* & gloss. *& in c. Apostolica 8. q. 1.* Rebuff. sup. *à nu. 33. ad 39.* Bernard. Diaz. *in prax. crimin. c 48. num. 4.* & ibi Salzedo *litera B.* Sylvester *in summa, verb. beneficium, 3. n. 17.* Armilla *eodem verbo, numero 33.* Man. Rodrig. *in summa. 1. tom. cap. 29. num. 4.* & Vega *1. par. summ. cap. 39. cap. 18. versi. 4.*

7 Quamuis in hoc † aliter loquantur Abbas *in d. c. ad abolendam,* & Nauarrus *dict. num. 4.* Mandos. sup. *versi rursus limitanda,* Hoieda *de incompatibilitate benefic. 1. part. cap. vltim. num. 7.* Quintanaduenas *d. lib. 2. num. 94.* & Sayrus *de censuris, lib. 2. c. 10. num. 45.*

8 Vnde † quod dicunt Felin. *in c. in nostra, de rescrip. cor. 3.* Decius *d. n. 9.* & Selua *de benef. 3. part. q. 12. n. 11. 5. qualitate,* cum Cald. *consi. 1. de filiis presbyt.* accipiendum est de legitimo.

9 Secundum tempus † est constitutionis Clementis Septimi de anno 1530. quæ in Bullario est 36. in ordine suarum Constitutionum, cuius tenorem ponit Nauarr. *in d. ca. si quando, excep. 21. in prin.* & Gigas *de pension. q. 86.* in qua statuitur, quod de cætero filij presbyterorum, ex fornicatione nati nullo vnquam tempore quoquomodo obtinere possint beneficia, quæ eorum patres in titulum, vel commendam, aut administrationem, seu vt aliis perpetuo vnita aliquando obtinuerunt, & sic nec immediate, nec mediate, &c.

10 Quam † tamen constitutionem limitauit Rota in vna Calciaten. coram d. Fabio, de anno 1549. dupliciter, primo non procedere in beneficiis, quæ patres dimiserunt ante illam constitutionem propter verbum: *De cætero,* & quia natura legis respicit futura, per quæ declararunt Domini illa verba: *Quæ aliquando obtinuerunt.* Secundò, quando beneficium erat portio tempore quo pater illud obtinebat, & postea fuit factum Canonicatus, & sic erat aliud beneficium, vt per Achillem *decision. 47.* seu *1. de filiis presbyter.* & per Mandos. *sup. versic. rursus sciendum est,* qui in ista causa ita consuluit, *vt in cons. 52.* & Hoiedam *n. 8.* vbi supra & primam limitationem ponit etiam Puteus *decis. 225. lib. 3.* Quam male intellexit Gonzalez *ad reg. mens. 2. glossa 5. num. 33.* vbi refert etiam secundum limitationem.

11 Sed prima † limitatio mihi non placet, & conuincitur ex traditis per Nauarrum *dict. section. vigesima-prima.*

12 Et dictam † constitutionem habere locum in clerico non presbytero, per illa verba: *Et præsertim Sacerdotum, & illa alia quæ presbyteri, & clerici, & religiosi eorum patres, &c.* habere etiam locum in filio nato ante clericatum, quia rationes militant, de quibus per Turrecremata, *in cap. Apostolica 8. quæst. 1.* fuit resolutum per Rotam in vna Ariminens. sancti Pauli 27. Aprilis 1561. vt in decisionibus Oradini.

13 Tertium, & nouissimum † tempus est sancti Concilij Tridentini, *sess. 25. de reformat. c. 15.* in quo decernitur, quod vt paternæ incontinentiæ memoria à locis Deo sacratis longissimè arceatur, non liceat filiis clericorum qui non ex legitimo nati sint matrimonio in Ecclesiis, vbi, eorum patres beneficium aliquod Ecclesiasticum habent aut habuerunt quodcumque etiam dissimile beneficium obtinere, neque in dictis Ecclesiis quoquomodo ministrare, nec pensiones super fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent, vel alias obtinuerunt, habere: quod si in præsenti scilicet tempore publicationis Concilij, pater & filius in eadem Ecclesia beneficia obtinere reperiantur, cogatur filiis suum beneficium resignare, aut cum alio permutare extra Ecclesiam intra trium mensium spatium, alias ipso iure eo priuatus existat, & super his, quæcumque dispensatio surreptitia censeatur, &c.

14 Vnde † istud decretum in multis differt à iure communi, vt in sequenti declaratione S. Congregatio, super eo fuit quæsitum, in quo differat hoc decretum à iure communi? responsum est, quod in quinque. Primo, quod non solum ratione successionis, prout de iure communi, sed etiam ob incontinentiæ paternæ memoriam inualuit hæc prohibitio. Secundò, quod talis memoria longissime arceatur, si non solum immediatè, prout de iure communi, sed etiam mediatè, con-

tra Abb. *capit. dilectus, nota 2. eodem titulo.* Tertiò, quod non ſolum prohibetur ſucceſſio in eodem beneficio,ſed in alio quocumque,etiam in diſſimili,dummodo ſint in eadem Eccleſia, contra ius commune, de quo per Abb.*in cap.ad abolendam.poſt princ.*quartò, nedum prohibetur filius obtinere beneficium in Eccleſia, in qua pater obtinet, ſed miniſtrare contra ius commune, quo tantùm patri miniſtrate prohibetur, Abb. *in capitulo cùm decorem eodem.* Quinto, quod nec penſiones ſuper fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinuerunt, vel obtinent, habere poterunt filij.

15 Et † ſicut d.conſtitutio Clementis, ita etiam iſtud decretum habet locum in filiis naturalib.procreatis ante clericatum, vt patet ex illis verbis: *Qui non ex legitimo nati ſunt matrimonio: & S. Congregatio cenſuit his verbis: Hoc decretum habet locum in filiis naturalibus, procreatis tempore quo parentes eorum nondum erant effecti clerici.*

16 Et iſtud † decretum facit inhabilem filium clerici ad obtinendum beneficium in Eccleſia, in qua pater beneficium habuit, & ſic collatio ei facta non valet. Nauar.

17 *conſ.1.de conſtit.q.*18.Salzed.*ſup. in lit. A.* in nouiſſima editione. Sed † circa iſtud decretum Concilij, & dictam conſtitutionem Clem. VII. dubitatur, Primò, an per ea aliquid innouetur quoad filios presbyterorum, qui ſunt nati ex legitimo matrimonio.

18 Et dicendum † eſt,nihil innouari,quia ſolum loquuntur de filiis ex fornicatione natis, & non ex legitimo matrimonio, vt patet ex d.conſtitutione Clementis,ibi: *Ex fornicatione,* & aliis verbis eiuſdem conſtitutionis, & in d.Concilio,ibi:*Qui non ex legitimo nati ſunt matrimonio,* & ita quoad legitimos remanet ius antiquum incorrectum, *l. præcipimus. Cod. de appellatio.* & ita docet Nauarr.*in dicto auctuario numero* 3.Salzed.ſup. Ma.Rodrig.*in ſum.1.tom.cap.29.num.*4.& Vega *1.p.c.36. caſu* 18.*verſic.quarto.*

19 Et † ita enim debet intelligi dictum decretum Concilij, *in verſiculo quod ſi in præſenti* dum loquitur de patre &filio obtinentibus ſimul beneficia,in eadem Eccleſia, debet enim intelligi retentis terminis, de quibus in principio, ſcilicet, quando filius non eſt natus ex legitimo matrimonio.

20 Vnde † etiam d. conſtitutio Clementis & decretum Concilij, non comprehendunt nepotes illegitimos presbyterorum ex filio legitimo, reſpectu beneficij

21 aui.

Secundo † dubitatur, an d.conſtitutio Clementis,& decretum Concilij, & diſpoſitio iuris communis comprehendant nepotes legitimos presbyterorum ex filio illegitimo reſpectu beneficij aui. Et reſpondetur negatiue,vt conſuluit Nauarr.*conſi.9. de filiis presbyter.* præcipuè *n.9.*& tenent Spin.*de teſtam. gloſſ. 3 à num.* 23.& Satyr.*d.lib.6.c.*10.*num.* 46.Açor.2.*part.lib.6.cap.*4.*qu.* 17.Ceuallos *q.*174.*à n.*43.*& qu.*796.*à num.* 9.Vgolin. *de offic.Epiſc.cap.*50.§.7.*n.*2.*&* §. 8.*n.*2.*poſt.Morgaſ.de irreg.*5.*part. tit. de fil.presbyt.num.*5.

22 Et † cenſuit Rota 12.Februarij 1574.coramDo.Rubeis, quæ deciſio habetur apud Nauarr. poſt *d.conſil.* 9. & ita etiam declarauit alias S.Congregatio Concilij,vt in ſeq. deciſ. Bracharen. 17. Octobr. 1592. Congreg. Concilij, cauſa alias diſcuſſa, cenſuit, nepotem legitimum ex filio illegitimo non comprehendi decreto

23 *cap.*15.*ſeſſ.*25.Quidquid † contra teneant Rebuff. ſup. *n.*27. *& de pacificis poſſeſſoribus, n.* 276. *&* 277. alias 225.& Roias *ſucceſſio.ab inteſtato cap.*20.*à n.*112.Mier. *de maiorat.* 2.*part.qu.*2.*nu.*25.& Salz. ſup.*lit.A* & quamuis Sylueſt.& Oſtien.*verb. beneficium,qu.*6.& Leſſius *in iuſt.& iu.lib.*2.*cap.*34.*n.*91.dicant nepotem non poſſe obtinere beneficium aui patre mortuo,&c.

24 Tenet tamen S. Congregatio † nepotem legitimum ex filio, ſeu filia illegitimis non poſſe viuente auo obtinere penſionem ſuper beneficio, quod auus poſſidet, vt auitæ incontinentiæ memoria arceatur,vt in ſequenti declaratione. Stante declaratione,quod Concilium non comprehendat nepotem legitimum ex filio, ſeu filia illegitimis, reſpectu beneficij, quod auus obtinuit, an procedat etiam viuente ipſo auo,adeo, vt nepos ex filia illegitima,ſiue illa viuat,ſiue non, poſſit obtinere penſionem ſuper beneficio parochiali quod auus poſſidet, Congregatio cenſuit negatiue, vt arceatur memoria auitæ incontinentiæ, licet omnes Illuſtriſſimi dixerint contrariam opinionem eſſe de iure veriorem ex ſententia Rotæ.

Quinimo etiam in nepote † illegitino, ex filio illegitimo,idem videtur de iure dicendum,nempe non comprehendi in dictis diſpoſitionibus,quia in materia odioſa & pœnali appellatione filiorum non veniunt nepotes,Bart.*in l.liberorum,num.*6.*ff.de verb.ſignif.* communiter receptus,vt per Couarr.*lib.*2.*var.c.*8.*n.*2.Ant. Gabr. *de verb.ſignif.conclu.*1.*à nu.*54.& plures relatos à Surdo *de alimen.tit.*9.*qu.*36. Gratia.*reg.* 205. Pet. de Lar. *de anniu.lib.*1.*cap.*6.*num.*5. Ceuallos *d.qu.* 762. *à nu.*39. Caſanate *conſi.*34. *nu.* 8. *& conſi.*58.*nu.* 44. Neque eſt tanta ratio in nepote, ac in filio,& ita tenet gl.*in d.cap. Apoſtolica,*& Gambar.*d.lib.*7.*rub.*1.*qu.*37.*ex num.* 311. & cum magis communi Nauarr.*conſi.* 9. *à n.*1.vbi indiſtinctè loquitur: & plures tenentes refert Quintaduennas ſup.*nu.*95.& Spin.Man.Rodrig.1.*tom. cap.*29.*n.*4 & Vega.1.*part.*3.36.*caſu* 18.Azor ſup. 25

Pro quo facit in ſimili,quod licet filius † clerici non poſſit patri ſuccedere,nec ab eo quidquam capere,imò nec à conſanguineis ex parte patris, ex *l. Regia* 22. *tit.* 3.*lib.ordinamenti,* hodie *lex.*6.*tit.*8.*lib.*5. *recop.* tamen nepos etiam non legitimus poteſt ſuccedere & capere, ex teſtamento aui clerici,*l.fin.C.de naturalib.liberis,*Roder.Suar.*in l.*9.*tit.*11.*lib.*1.*fori,nu.*4.*& in l.*1.*tit.*6. *lib.* 3. *fori,*§.*hæc de filiorum,*Ant.Gom.*in l.*9.*Tauri,n.*17.Didac. Pet.*in d.l.*22.Duennas *reg.*366.*limit.*2.Paleotus *de nothis & ſpuriis cap.*53.Couarr.*in* 4.2.*part.cap.*8.§.5.*num.* 11.Roias *de ſucceſſ.cap.*20.iulius Clarus §.*teſtamentum, qu.*32. Pinel.*in l.* 3. *Co. de bonis maternis à n.*2.Parlad. *rerum quotidianarum lib.*1.*cap.*16.P.Molin.*de inſtit.tom.*1. *tract.*2.*diſp.*167.9.*conclu.* & alij quos refert Valdes ad Roder.Suar.*d.nu.*4.Ceuallos *d.qu.*762.*à nu.* 47. *& qu.* 769.& alias Caſanate plures referens *conſ.*8.*à n.* 17. 26

Sed contrarium † in propoſito ex concilio cenſuit S. Gongregat.vt in d.declaratione ſequenti.S. Congregatio cenſuit procedere, non ſolum in filio reſpectu patris,ſed in nepote reſpectu aui,propter verbum longiſſimè, quod excludit omnem perſonam mediatam, poſtea tamen intellexi quòd 1. Martij 1589. Congregatio Concilij cenſuit,decretum c.15.ſeſſ.25. minime prohibere,vt nepos illegitimus ex filio illegitimo beneficium, quod auus habuit,obtinere non poſſit, cui declarationi ſtandum eſt. 27

Tertio dubitatur, † an è conuerſo pater prohibeatur ſuccedere in beneficio filij. Et dicendum eſt, patrem non prohiberi ſuccedere, etiam immediatè in beneficio filij,ſiue ſit legitimus,ſiue illegitimus, quoniam *tit.de filiis preſbyterorum,& d.conſtit.clementis,& decretum Concilij,*tantum loquũtur de filijs:& ſumus in pœnalibus & exorbitantibus qua non ſunt amplianda, *reg. in pœnis reg.quæ à iure, libro* 6.*cum aliis.*Nec eſt eadem ratio in patre, ac in filio, non enim ita videtur dari ſucceſſio in beneficiis per hoc quod pater ſuccedat in beneficio filij,ac per hoc quod filius ſuccedat in beneficio patris, nec memoria paternæ incontinentiæ ita viget per ſucceſſionẽ patris in beneficio filij ac è cõuerſo:filius enim repræſentat incontinentiam paternam, vt dicitur in prima declaratione adducta infr.*dub.* 11.*n.*75.& dicitur in declaratione 4. ibi vdducta per perſonam filij magis repræſentatur incontinentia paterna, quàm per perſonam patris.Ita tenent gl *in dic.Apoſtolica* 8. *qu.*3. & poſt antiquos Andr.Gardin. Butrius *in cap. quoniam de filiis presbyter.*Anchar.& Abbas,*n.*7.*in cap.ex tranſmiſſa, eodem tit.*Rebuffus *dicto titulo diſpenſatione ſuper defectu natalium.nu.*29.Bernardus Diaz.Quintanaduennas *n.* 95.Man. Rodrig. Vega & Sayrus *numero* 44. & 45.Leſsius & Açor *quæſt.*18.*vbi ſupra.*Quam opinionem 28

contra

29 contra Hoſtienſ. ait communem & tenendam Gigas *de de penſio. quæſtio. 86. numero* 10. Quamuis † in puncto iuris inquit fortè ſuſtineri poſſe opinionem Hoſtienſ. & Mandoſ. *vbi ſup. ad fi.* quem ſequitur Vgol. *dict. cap.* 50. §. *6. ad finem.* quorum tamen rationibus pro opinione in Hoſtien. ex ſupradictis ſatisfit. Et in patre legitimo ita cenſuit Sanct. Congreg. Concilij 22. *Dec.* 1594. *vt in ſequ. declar.* Congregatio Concilij cenſuit, re maturè diſcuſſa, patrem legitimum nulla indigere diſpenſatione ad obtinendum immediatè beneficium filij, licet filius quamuis legitimus diſpenſatione egeat ad obtinendum immediatè beneficium patris. In qua declaratione licèt ſolùm agatur de patre legitimo, non negatur idem de illegitimo.

30 Sed hic ſeſe offert difficultas, eſto † pater poſſit ſuccedere in beneficio filij, & obtinere beneficium in Eccleſia, in qua filius olim fuit beneficiatus, an poſt concilium poſſit obtinere beneficium in Eccleſia, in

31 qua eius filius illegitimus eſt beneficiatus de præſenti. Et † videtur dicendum non poſſe ex d. decreto, *verſ. quod in præſenti*, nam cùm Concilium ibi præcipiat filium reſignare beneficium vbi tempore Concilij pater & filius reperiebantur obtinere beneficia in eadem Eccleſia, ſatis vult ne vnquam pater & filius habeant ſimul beneficia in eadem Eccleſia, & in caſu propoſito filius non eſt cogendus reſignare ſuum beneficium prius habitum, cum nulla culpa ei adſcribi poſſit, & agat de retinendo beneficio quæſito, & ſic de damno vitando, ſed potius pater, qui de nouo intrat in Eccleſiam, in qua filius habet beneficium, & ſic agit de acquirendo beneficio, & de lucro captando impediendus eſt ab acquiſitione illius, & facit regula *capit. quemadmodum de iureiur.*

32 Quarto dubitatur, an † pater habens penſionem cum facultate transferendi, poſſit illam transferre in filium.

33 Et † dicendum videtur cum Gigante *d. q. 86. à numero* 1. per dictam conſtitutionem Clementis id non tolli, ex eo quod penſio non eſt beneficium, vt latè dictum eſt 1. *part. capit.* 5. *ad princ.* nec in ea militat eadem ratio prohibitionis, & aliis quæ deducit Gigas *ibi*, ſequitur Flam. Pariſ. *de reſigna. benef. lib. 6. qu.* 4. *ex numero* 18. & poſt hæc Gonzalez *ad reg. menſium. gloſſ.* 5. §. *à num.* 22.

34 Et idem eadem ratione † videtur dicendum de d. decreto Concilij, niſi illa penſio eſſet conſtituta ſuper beneficio, quod pater habuit: tunc enim non poſſet illam transferre in filium ex d. decreto, ex quo filius illegitimus prohibetur habere penſiones ſuper fructibus beneficij, quod pater obtinet, vel aliis obtinuit. Flam Pariſ. ſup. *n.* 22. & 23. Gonzalez, *n.* 23. ſequitur Azor 2. *part. lib.* 8. *cap.* 8. *qu.* 7. qui tamen adducit in contrarium conſtitutionem Pij V. incipientē: *Quæ ordini Eccleſiaſtico, in bullario fol.* 1159. quæ non facit ad propoſitum, loqui-

35 tur enim tantum de ſucceſſione bonorum, quamuis † filius legitimus non prohibeatur habere penſionem ſuper beneficio paterno, vt mihi relatum eſt S. Congregat. declaraſſe.

36 Sed etſi penſio † huiuſmodi eſſet conſtituta ſuper beneficio, quod pater nunquam obtinuit, adhuc non videtur tuta, nec vera diſſentia Gigantis, nec in terminis d. Conſtitutionis Clementis nec in terminis concilij, ex quo d. penſio ſuccedit loco beneficij ad tradita *d. c.* 5. 1. *p.* præſertim 6. *illatione* ex verbis de conſtitutionis Clementis ibi: *Et alia quæcunque beneficia*, ſub quibus videtur comprehendi penſio Eccleſiaſtica ex doctrina Felini & Caccialupi, de qua *d. c.* 5. *num.* 95. vbi vide: quibus verbis contra Gigan. in

37 propoſito tenet Mandoſ. *de ſignatura, tit. de tranſlatio. penſio ad fi. in nouis.* † Quamuis d. conſtitutio Clementis non obſtaret, ne pater in aliquem reſignare poſſet beneficium reſeruata penſione ſuper illius fructibus in fauorem filij, vt tradit Gigas *in addition. d. quæſtione* 86. *& conſil.* 113. aliàs *reſponſo.* 4. *de penſion.* ſequitur Mandoſ. vbi proximè *verſic. Quæro.* & Flam. Pariſ. *d. l.* 6. *quæſt.* 2. *ex num.* 110. dicens hodie ſecus in filiis illegitimis, ex d. decreto Concilij.

38 Et facit etiam † contra ſupradictam ſententiam Gigantis d. decretum Concilij, ex quo enim prohibet filium habere penſionem in beneficio, quod pater obtinet: vel aliàs obtinuit, vt paternæ incontinentiæ memoria longiſſimè arceatur, à fortiori non videtur poſſe habere penſionem, quam pater habuit, & eum ſtrantulit.

39 Certum autem eſt, † quidquid ex illis verbis Concilij, *quodcumque etiam diſſimile beneficium*, velit Quintanaduennas, *lib.* 2. *nu.* 86. non prohiberi Concilio, aliàs filium illegitimum obtinere penſiones ſuper beneficiis Eccleſiæ paternæ, nam Concilium condiſtinguens expreſsè penſiones à beneficio, ſolum prohibet obtinere eas ſuper beneficio paterno.

40 Quinto dubitatur, an dictum decretum Concilij haberet locum in illegitimis habentibus beneficia in Eccleſia, in qua fuit beneficiatus eorum pater, qui tamen tempore Concilij iam erat mortuus, vel reſignauerat, ita vt non poſſet ea retinere. † In qua difficultate Nauarr. 41 *in d. c. ſi quando in actuario. nu.* 11. & 12. tenet de rigore iuris eſſe verius, quod illi non poſſent ea retinere, & rationibus per eum adductis *ibi, num.* 12.

42 Nihilominus tamen † contrarium eſt dicendum, nam d. decretum Concilij non reſpicit præterita, ſed futura, *l. leges. 7. C. de legib. c. 2. & fin. de conſtitutio.* vbi Doctor. & patet ex *verſ. quod ſi in præſenti*, vbi Concilium ſolum cogit filium reſignare, quando tempore Concilij pater & filius in eadem Eccleſia beneficia obtinebant: ergo, ſi tunc pater iam erat mortuus, vel reſignauerat, filius rectè poterat beneficium retinere.

43 Et cenſuit Sanct. Congregatio † vt in ſequentibus declarationibus: *Prima* filij presbyteri decreto hoc Concilij Tridentini non prohibentur retinere beneficium legitimè obtentum in eadem Eccleſia, in qua fuit beneficiatus eorum pater, qui ante publicationem eiuſdem Concilij è vita migrauit. *Secunda*, patre ante Concilium mortuo, non tenetur eius filius illegitimus, qui in eadem Eccleſia aliud beneficium obtinet, illud reſignare, quia hoc decreto tantum prohibentur in futurum obtinentes *Tertia*, cap. hoc, cuius vigore filij illegitimi arceantur à beneficiis, quæ in Eccleſia ſunt, in qua fuit beneficiatus eorum pater, locum non habet niſi in filiis, qui mortuo patre beneficia in eadem Eccleſia impetrare volunt, & in illis qui vna cum patre in præſenti reperiuntur obtinere in eadem Eccleſia. *Quarta*, Epiſcopo Illerden. Conc. Tride. in decreto de filiis presbyterorum, qui non poſſunt habere beneficium in Eccleſia, in qua habuit eorum pater ad præſens mortuus, non ligat eos qui obtinuerunt ante publicationem Concilij Trident. beneficium in Eccleſia, in qua habuerat, vel nunc temporis habebat eorum pater.

44 Sunt etiam aliæ declarationes, † quas omitto, & ita tenent Salzedo ſup. *litera A.* & Man. Rodri. & Vega *vbi ſupra*, adducentes d. primam declarationem.

45 Et ſimiliter dict. decretum † non habet locum in habentibus penſionem ante Concilium ſuper beneficio à patre obtento. Spino *d. gloſſ. num.* 22. qui dicit, ita ex congregatione Cardinalium fuiſſe reſolutum.

46 Et reſpondit San. Congregatio † Archiepiſcopo Cæſarauguſtano his verbis: Decretum 15. ſeſ. 25. non obſtat quin filius presbyteri in cuius fauorem fuit impoſita penſio ante Concilium Trid. ſuper parochialem, quam tunc temporis pater eius reſignauit, potuit prædicta penſionem exigere. Et Nuntio Apoſtolico apud Venetos ſic reſpondit, *cap.* 15. *ſeſ.* 25. Quo prohibetur filium illegitimum poſſe habere penſionem ſuper beneficio aliàs à patre obtento, non habet locum in eis, qui penſionem huiuſmodi ante confirmationem ipſius Concilij legitimè impetrarunt. Et tenuit Rota in Cæſarauguſtana penſionis 18. Iunij 1590. coram D. Gipſio, & quòd ita cenſuit Sanct. Congreg. Concilij,

in

in Aquilegien fructuum caſtri S.Vri 14.ſunt.1599.coram Lita ſuprà relata *part.1.cap.5.n.117.&c.*

47 Nec d.decretum † quoad penſiones videtur habere locum in penſione poſt Concilium impoſita in fauorem illegitimi ſuper beneficio,quod nec erat nec fuit patris, licet poſtea perueniat ad patrem poſt conſtitutam penſionem. nam de iſta penſione non loquitur dict. decretum,nec prohibetur filius eam retinere.

48 Et prædicta reſolutio † procedit in eo , cui ante Concilium fuit collatum beneficium in Eccleſia,in qua pater , etiamſi poſſeſſionem obtinuiſſet poſt concilium, dummodo per eum non ſteterit quominus ante illam obtineret , vt aliàs cenſuit Sanct. Congregatio in vna Burgen. his verbis: *Cui ante Concilium collatum fuerat beneficium in Eccleſia,in qua pater eius adminiſtrauerat, hoc decretum non obeſt,licet poſſeſſionem dicti beneficij non obtinuerit,niſi poſt Concilium ; dummodo per eam non ſteterit , quo minus prius poſſeſſionem illius adipilceretur.*

49 Secundo procedit,etiamſi ante † Concilium habuiſſet ſolum titulum,reſeruatis alteri fructibus,titulo,& denominatione, & poſt Concilium ceſſaſſet huiuſmodi reſeruatio, vt in ſequenti declaratione S. Congregationis.Dicitur etiam obtinere reſignatarius , cum reſeruatione tituli & denominationis , nec non fructuum pro reſignante , perinde ac ſi non reſignaſſet , vnde reſignatarius cenſetur priuatus titulo , ſi poſt publicationem Concilij , intra tempus hic præſcritum non reſignauit , ſi tamen eius pater viueret beneficiatus id eadem Eccleſiæ , verè enim beneficiatus eſt, licet reſeruatis fructibus,vt ſuprà,ſecus verò, ſi eius pater in eadem Eccleſia beneficiatus ante prædictam publicationem Concilij fuiſſet mortuus , tunc enim veniente morte reſignatis illud beneficium plenè poſſidere poteſt , fructúſque inde percipere pleno iure , & tuta conſcientia, tanquam ante Concilium acquiſium.

50 Tertio, † procedit in habente regreſſum reſeruatum ante Concilium , qui cùm habeat cauſam de præterito, non ſubiicitur diſpoſitioni Concilij, quamuis poſt illud ſortiatur effectum , vt in terminis fuit reſolutum in vna Compoſtellana canonicatus 25. Iulij 1574. coram D. Rube.& alias in vna Virdunen. canonicatus de anno 589. coram D.Pamphilio,& in alius cauſi.

51 Et deciſio Compoſtellana † ſic ſe habet. Difficultas propoſita fuit diſtincta in duas partes. *Prima fuit*, an gratia Petri Garſiæ eſſet regreſſus , vel tamen ſimplex acceſſus. *Secunda verò* an ſubiaceret diſpoſitioni Concilij Triden.*ſeſſ.25.c.15.*vt incontinentiæ paternæ:quoad primum fuit concluſum gratiam Petri Garſiæ ſeipſe intendit diti,& vti priori titulo , prout poteſt, & illum verificare poſſit,eſſe verè & propriè regreſſum, non autem acceſſum, nam cùm ipſe haberet bonum ius in canonicatu , quod poſtea ceſſit ad fauorem Ioannis Garſiæ, & ex cauſa illius ceſſionis fuerit ſibi reſeruatus regreſſus , & acceſſus, huiuſmodi gratia habens cauſam de præterito , dicitur propriè & verè regreſſus , Oldradus *conſ. 275. ſub. num. 3. verſ. ad iſtud , & ſub numero 7. verſ. ad hoc reſpondetur* , vbi dicit , quod regreſſus non eſt acquiſitio noui tituli , ſed antiqui continuatio,quod etiam ſentit Caſſadorus *deciſ. 4. ſub. n. 2. de priuilegiis*,dum dicit, Quod regreſſus habet cauſam, & pendet à iure de præterito,in quo fundatur,& Achilles deciſion.3.*de regreſſu* dicit , quod eſt reliquia iuris ceſſi,Puteus *deciſ.3.eodem titu.*Fabius *deciſio.5.* acceſſus autem totaliter pendet à futuro euentu , nec aliquod ius de præterito habet , vt declarat Caſſadorus *deciſ.vnica,nu.1. & 9. de pactis* , & poſt eum Fabius *deciſ. 33.* & Rebuff. *in praxi , part. 3. tit. de regreſſu* Non obſtat, quòd in literis expeditis ſuper huiuſmodi gratia Petri , dicatur tantum acceſſus ingreſſus , & non dicatur,regreſſus , quia in hoc eſt attendenda ſubſtantia rei , non autem verba , vt per Fabium *d. deciſ. 33. ex* regula de qua per Bart. *in l. cotem. §. qui maximas de publicanis , & in l. ſi vno locati* , prout etiam in iſtis ſtandum eſt ſupplicationi,tanquam matrici,& originali , & non literis , Baldus & alij per Pariſ. *conſ. 51. num.17.volu.4.* Minus etiam obctat quod Petrus ſuper ſuo iure ceſſo non expediuerat literas ob quam rationem Cancellaria non dat regreſſum , ſed tantum acceſſum,cùm propterea iudicet ius non eſſe plenè radicatum in prouiſo ante expeditionem literarum , quia imò plenè acquiritur ius in beneficialibus per ſolam ſupplicationé abſque literarum expeditione, quæ tantùm requiritur ad effectum probationis,non ſubſtantiæ ipſius gratiæ , Archidiacon. *in proœmio 6. verb. ſacroſanctæ , column. penult.*Ioan. Andr. *ibidem. num. 5. cum ſequen.* Caſſadorus *deciſ.4. num. 2. de cauſa poſſeſſionis , & deciſio.8.num.3.de reſtitu.ſpoliatorum* , Sarnen. *reg. de non indicando , iuxta formam ſupplicationis , quæſt. 1. verſi. tamen conſiderandum* , & ideo beneficium vocat per mortem illius qui habebat tantum ſupplicationem , & litteras non expediuerat , & Rota deciſio. vltim. numer , 2. de reſcript. in antiquis cum aliis per Sarnen. proximè citatum , ſicut etiam per prouiſionem factam cum ſola ſupplicatione expirat reſeruatio , ſecundùm veriorem & æquiorem , de qua teſtatur Simoneta *de reſeruatio. qu. 55.* & ibi reſpondet ad illam rationem , quod Cancellaria poteſt reſtringere & limitare gratiam , quia vt ipſe dicit , hoc non tollit perfectionem gratiæ , nam Camera , per quam etiam poſſunt literæ , expediri , non ſolum omnia contenta in ſupplicatione , ſed etiam vltra ſupplicationem multa ſæpe concedit. Neque enim obſtat , quòd Petrus nunquam fuerit adeptus poſſeſſionem canonicatus,vigore ſui primi iuris , ob quam etiam rationem Cancellaria tenet, quod cedenti tale ius non poſſit dari regreſſus. Quia reſpondetur,quod poſſeſſio non eſt aliquo modo de ſubſtantia ipſius gratiæ , ita quod ſine ea prouiſus dicitur habere bonum ius,& titulum canonicum,Rota in antiquis de præbendis deciſ. 24. Gemini. *c. licet Eccleſiarum in fin. de præbendis in 6.* Francus *in præſenti , §. finali in fin. eodem titul. & lib.* Simoneta , *d. tract. de reſeruatio. qu. 55.* Non obſtat, quod Cancellaria ſit organum Papæ,quia hoc intelligitur circa ea, quæ concernunt expeditionem literarum , non autem quoad ea, quæ concernunt ſubſtantiam gratiæ , nam hæc ſunt de his, quæ concernunt plenitudinem poteſtatis, quam tamen non habet Cancellaria,vt per Ægidium *dec.46. in fin.* Felin. in *rubrica de reſcript. num. 9. & in c. ſuper literis ſub. num. 12. verſ.amplia tertio , eodem. tit. Rebuff. in praxi 2 part. ſignaturæ num. 19.* Præterea Cancellaria eſt organum Papæ in faciendo, & ſic in addendo,& augendo gratiam cum clauſulis & aliis,quæ de ſtylo ſolent concedi, ſed non in faciendo,vel minuendo & detrahendo ea quia in ſupplicatione conceduntur,& quæ Cancellaria non expedit , vt quotidie videmus , & teſtatur gloſſator Hispanus *in regula Cancell. 66.* & Simonem. *d. tract. reſeruatio. qu. 55.* Quo vero ad ſecundam difficultatem, an eſſet locus dipoſitioni Concilij,fuit dictum, quod illius reſolutio reſultabat à reſolutione præcedenti:nam cùm gratiæ Petri eſſet regreſſus,& haberet ius de præterito , iuxta tradita per Caſſadorum *d. deciſ. vnica de pactis. & dec. 4. ſub. nu. 2. de priuil.* ſola enim executio, quæ poſtl egem nouam effectuatur, non eſt in conſideratione,quando ius eſt de præterito, l. iubemus , & ibi Iaſon *ſub numero 8. C. de teſtamen.* Ang. *in authent. vt cùm de appellatione in princip. verſi. aduerte pro declaratione* , Abbas Felin. & poſt omnes Decius *in c. ſi. n. 18.de conſtitut.* & quando futura habent connexitatem & dependentiam à præterito,non comprehenduntur ſub lege noua, Abb.*in ca. Paſtoralis , §. verum , num. 2. verſic. & ex hoc infertur. de appellatio.* Felin. *d. c. fin. vltima fallentia ſub num. 2. verſic. 2. declaratio , de conſtitutio.* Caſſadorus *deciſ. 3.ſub num. 26. de præbendis.* Io. Paulus *deciſio.6.*

Sed † dubitatur , an in prædicto caſu is , qui ante Concilium obtinuit beneficium in Eccleſia in qua pater eius olim fuit beneficiatus poſſit Concilium ad aliud beneficium aſcendere , ſeu tranſire per 52

optionem

optionem vel alias, & dicendum est non posse, quia tunc agit de acquirendo beneficio de nouo, & sic subiacere d. decreto Concilij.

53 Et † ita censuit S. Congregatio vt in sequentibus declarationibus. *Habens canonicatum in Ecclesia in* qua pater eius similiter Canonicatum obtinuit,non potest in eadem Ecclesia de canonitu ad dignitatem ascendere. Secunda filius illegitimus presbyteri, dimidius beneficiatus in vna Ecclesia, in qua pater eius olim beneficium habuit, non potest ascendere ad integram portionem. Tertia, illegitimus beneficiatus in Ecclesia, in qua pater similis, vel dissimilis beneficij, mortuo parte ante Concilij publicationem,nō potest ex vigore cuiuscumque eius dispensationis, ante Concilij publicationem obtentæ,obtinere aliud beneficiū dimisso eo,quod obtinebat in eadem Ecclesia,in qua pater reperitur beneficiatus,nec optare ex vi statuti illius Ecclesiæ aliud beneficium, quod sibi competeret, vel vti antiquiori, vel ex aliqua causa, acquiritur enim de nouo, & dispensationibus per Concilium sublatis remanet indispensatus.

54 Sexto dubitatur, an in dicto † decreto comprehendatur filius eius, qui habuit titulum, & prouisionem beneficij, non tamen possessionem, & videbatur comprehendi, nam per solam prouisionem, seu collationem acceptam, quis rectè dicitur habere beneficium,cùm habeat ius in re,*c. si tibi absenti. de præben. in 6.*

55 Nihilominus tamen contrarium † est dicendum, nam in proposito, iuxta subiectam materiam non dicitur pater habuisse beneficium, nisi saltim per se vel procuratorem obtinuerit possessionem, per quam causatur vitium in persona filij, & inducitur successio,aut paternæ incontinentiæ memoria.

56 *Et ita censuit † S. Congregatio, vt in sequentibus declarationibus.*

Prima, Episcopo Miranden. Congrega. Concilij censuit Canonicum illegitimum, cuius Pater possessionem alterius Canonicatus in eadem Ecclesia apprehendit, licet in d. Ecclesia non ministrauerit, nec iustus fuerit, nec aliquid perceperit ex fructibus ipsius Canonicatus comprehensum esse decreto Concilij. sess. 26. ca. 15. illum vero,cuius pater sola Romana Pontificis signatura sibi obtinuit, conferri Canonicatum eiusdem Ecclesiæ, sed neque literas Apostolicas expediuit, neque vnquam habuit possessionem,non comprehendi.

Secunda, nec etiam filius eius, qui tantum per procuratorem cepit possessionē,potest habere beneficium in eadem Ecclesia:secus sit illius pater nunquam per se aut per procuratorem possessionem beneficij obtinuisset,aut super eo literas Apostolicas non expediuisset,si eius collatio ad Sedem Apostolicam spectabat.

Tertia,non dicitur habuisse ad hoc,vt comprehendatur sub hoc ca. ille,qui fuit prouisus,& literis non expeditis,& possessione non habita cesit alteri.

57 Sufficit autem, quod habuerit † possessionem, nec requiritur quod Pater ministrauerit in Ecclesia, seu beneficio, quia Concilium id non requirit, & patet ex dicta prima declaratione, Vgol. *de offic. Episcop. cap. 59. §. 7. numero 1. versicul. 4.* licet contra teneant Man. Rodrig. & Vega supra, cum Salzedo *dict. litera A.*

58 Septimo dubitatur, an filius † clerici possit obtinere beneficium, olim à patre aliquandiu possessum sine legitimo titulo, & minus pacificè. Et dicendum est, non posse,nam per possessionem,siue bonam,siue malā, satis dicitur illud habuisse,& militat ratio prohibitionis.

59 Et ita † censuit S. Congregatio, his verbis: *Filius Presbyteri illegitimus, non potest obtinere beneficium,quod olim pater suus absque legitimo titulo, & minus pacificè aliquamdiu possedit*, die 4. Septembris

60 1586. tradit Vgolin. *sup. versic.* 8. Vnde † etiam non poterit quis obtinere beneficium in Ecclesia, in qua eius pater aliud possederit,licet sine canonico titulo.

61 Octauo dubitatur,an filii illegitimi † possint obtinere beneficia vnita Ecclesiis,quas obtinuerunt,seu obtinen eorum patres,seu Ecclesias filiales & ab illis dependentes,in quas Congrega. censuit,vt in sequentibus declarationibus.

62 *Prima*,An illegitimus, † cuius pater fuit Rector Ecclesiæ matricis, possit Ecclesiam filialem obtinere dependentem,seu alias illi vnitam, in qua eadem matrix habet etiam quædam iura Parochialia,saluo hoc decreto: Congregatio censuit posse,modò vnio facta sit accessoriè, & per viam subiectionis Ecclesiæ matrici, & pater in ea non ministrauerit: vnitam verò æquè principaliter, ita vt intitulatus in vna, censeatur in vtraque intitulatus,aut si in vtraque pater ministrauit,non posse.

Secunda, fuit dubitatum, an filij illegitimi possent, obtinere beneficia vnita Ecclesiis, quas obtinuerunt, vel obtinent patres eorum, & fuit resolutum, quod si beneficia sunt vnita æquè principaliter, tunc illegitimi obtinere non possunt,si verò non sint vnita æquè principaliter, sed accessoriè tunc possunt, si tamen obtinentes Ecclesias vnitas non tenentur ministrare in principali.

Tertia,fuit pariter dubitatum, an illegitimi obtinere possint Ecclesias filiales,quando eorum patres obtinerent matrices,& fuit dictum posse,quando obtinentes filiales non tenerentur ministrare in matrice, 1588. Vgol. ibi,versi. postremo.

63 Quæ declarationes planè † procedunt quoad Ecclesias filiales, quæ sunt beneficia de per se, & distincta à matricibus,vt in terminis *cap. ad audientiam primo, de Ecclesiis ædificandis*, seu alias quando vna Ecclesia est alteri in aliquo subiecta, seu ab illa dependet, tanquam membrum,vtraque tamen est beneficium de per se,& separatim,tunc enim cùm sint beneficia distincta,& in diuersis Ecclesiis,rectè potest filius illegitimus habere filialem, licet pater habuerit, seu habeat matricem, vel è contra, nisi habens vnam, habeat ministrare in alia.

64 Quoad † beneficia vero vnita, faciunt difficultatem dictæ declarationes,nam si sunt vnita accessorie,iam non sunt beneficia, sed veluti prædium principalis,nec datur vacatio eorum,vt dicitur infra *vlt. p. c. 2. à n.* 12. Et sic non potest dici, quod illa possint per filium, vel alium obtineri:si vero sunt vnita æquè principaliter,cùm vnus sit amborum Rector,non cadit dubitatio,an pater possit obtinere vnum, & filius aliud eodem, vel diuerso tempore.

65 Dicendum est, quod cum vnio † facta est accessoriè,& pater habuit, seu habet Ecclesiam, seu beneficium principale, filius potest obtinere vnitam, tanquam Vicarius perpetuus, vt in terminis *cap. extirpandæ, §. qui vero, de præbendis*, seu tanquam Vicarius temporalis, vel in eadem obtinere aliud beneficium, quia non dicitur pater in illa intitulatus, vt alias dicitur *infra 11. par. c. 5. numero 193.* Quamuis beneficium, quod pater obtinuit, vt alteri vnitum,etiam accessoriè, & perpetuò non possit per filium obtineri vnione dissoluta, *ex d. constitutione. Cle. 7.* ibi: *Seu vt aliis perpetuo vnita.* Quando vero beneficia sunt vnita æquè principaliter, non potest filius aliquod eorum obtinere, etiam tanquam Vicarius temporalis, seu vnione dissoluta, nec aliud in eadem Ecclesia, ex quo in vtraque est intitulatus pater, iuxta dicta infra *vltima p. capitulo secundo, numero* 37. & idem erit, quando est vnio ad vitam iuxta dicta *ibid.* 38. & ita sunt accipiendæ dictæ declarationes.

66 Nono dubitatur, an filius † illegitimus possit obtinere beneficium in Ecclesia, in qua pater habuit solam sedem in choro ratione dignitatis,quam in alia Ecclesia obtinebat,& dicendum est,non posse,ex d. decreto Concilij, & eius ratione & censuit S. Congregatio his verbis: Item fuit quæsitum, an filius illegitimus per Concilium hoc cap. excludatur ne possit obtinere beneficium in Ecclesia,in qua eius pater habuit solam sedem in choro ratione dignitatis,quam in alia Ecclesia obtinebat: Congregatio respondit † excludi: quod puto procedere,etiam 67 si nunquam actu sedisset in tali sede.

68 Decimo dubitatur,an filius illegitimus † possit canere, tanquam musicus simplex,seu,alias ministrare in Ecclesia,in qua pater habuit, vel habet beneficium, & dicendum est non posse ex dict. decreto Concilij,ibi:Nec in dictis Ecclesiis quoquomodo ministrare Nauarrus *cons.* 1.*de constitution.quæst.* 17. &censuit sacra Congregatio, vt in sequentibus declarationibus.

Prima, Dubitatum est, an filius illegitimus laicus qui in Ecclesia,in qua pater,nec beneficium habet, nec pensionem,sed vt cantor musicæ tantum in ea Ecclesia cantat,prohibeatur per istum tex. Congregatio censuit affirmatiue,quia Concilium dicit,nec in dictis Ecclesiis quoquomodo ministrare,eadem enim est ratio, siue ministret in officio, siue in beneficio.

Secunda, non solum filius non potest retinere beneficium in Ecclesia, in qua pater obtinuit, sed nec canere in eadem Ecclesia, tanquam musicus simplex.

Tertia, an hoc decretum impediat, etiam quin pater, & filius possint insimul,processionaliter incedere, vnus tanquam beneficiatus, alter tanquam capellanus diuersarum Ecclesiarum:Congregatio censuit maximè impedire, verum si processionaliter accederent ad Ecclesiam in qua pater obtinet beneficium, filius non poterit aliquo modo ministrare.

69 Vnde filius illegitimus † non potest obtinere beneficium, ratione cuius habet aliquod ministerium, seu seruitium facere in Ecclesia,in qua pater fuit beneficiatus. Quamuis re vera tale beneficium non sit illius Ecclesiæ, seu in illa Ecclesia, in qua pater fuit beneficiatus.Rota *decis.6.de conceff. præbend. in nouis, & decisio.* 8.*à num.* 2. *de præbend.in antiquis*, quam refert & sequitur Gonçalez *gloss.* 10. *n.* 16. ita censuit S. Congregatio in vna Leolen. his verbis : In ciuitate Leodien. sunt plures Collegiatæ Ecclesiæ,quarum Decani,& Canonici vigore statuti accedunt ad certas processiones,in certis diebus festis anni ad Cathedralem, & inibi canunt vnum versiculum, aut collectam. hoc stante fuit pluries dubitatum, an valeat electio facta de filio illegitimo ad Decanatum vnius illarum collegiatarum cùm præd cta præstare teneatur in Cathedrali, in qua pater eius Canonicus fuit?congregatio ter censuit filium prædictum illegitimum incapacem esse talis Decanatus, quia quoquomodo inseruire dictæ Cathedrali videtur:& quia Sanctissimus mandauit iterum partes audire,tamen Congregatio stetit in decisis 31. August. & 3. Sept. 1587.

70 Intelligenda autem videtur † prædicta doctrina, vt filius illegitimus non possit in Ecclesia paterna quoquomodo ministrare, quando id faceret inseruiendo seu ministrando Ecclesiæ, seu quando ministraret ex officio, vel salario, licet non fieret beneficium,secus vero quando ministraret, & celebraret ibi, ex deuotione, & voluntariè:hoc enim non videtur prohibitum,vt praxis ostendit,quamuis contradicat Nauar. *dict. quæst.* 17. & Salzed. *sup. dict. lit. A.* in nouissima editione,& Vgolin.*de ver.* 3.*filij.* quorum opinionem sibi videri rigorosam, & consuetudinem esse in contrarium,ait Man.Rod. *in suo* 1. *tom. c.* 247. *n.* 1.

71 Rursus illa † declaratio Leodien. videtur intelligenda quando beneficium, ratione cuius acceditur in certis diebus ad Cathedralem, seu aliam Ecclesiam, requirit seruitium, & residentiam personalem, alias enim si posset seruiri per substitutum, rectè posset filius illegitimus illud obtinere, licet eius pater esset beneficiatus in Ecclesia Cathedrali, seu alia Ecclesia, ad quam acceditur, quia tunc posset & deberet accedere, & ministrare ibi per substitutum.

72 E conuerso verò filius † illegitimus non prohibetur ministrare, & habere beneficium in Ecclesia, in qua pater ministrauit, & inseruiuit, etiam tanquam Capellanus, non tamen habuit titulum, beneficij, seu tanquam Vicarius temporalis, *cap. constitutus*, & ibi gl. *de filiis presbyt.* quia respectu Patris Concilium requirit beneficium, & ita censuit sancta Congregatio, his verbis : *Filius clerici, ex hoc decreto* non prohibetur, quominus tanquam Capellanus amouibilis deseruire possit, atque obtinere beneficium in Ecclesia,in qua eius pater nunquam fuit intitulatus ad aliquod beneficium Ecclesiasticum,licet pro Capellano amouibili inseruierit in eadem Ecclesia. *tradit Vgol.* d. n. 1. ad finem.

Nec † prohibentur pater, & filius celebrare Missam 73
in eadem Ecclesia,cùm non habeant beneficium, vt in sequentibus declarationibus S.Congregationis. *Prima*, Concil. Triden. non prohibet, quin pater & filius possint celebrare Missam in eadem Ecclesia,dummodo ambo non obtineant beneficium in ea, sed id fiat ab altero deuotionis gratia, ab altero causa legati,quod relictum sit Missam celebrantibus, *Secunda*, ad Episcopum N. scribatur,vt desinat molestiam exhibere illegitimo presbytero celebrandi Missam,ob quoddam legatum in eadem ecclesia,in qua pater celebrat ob deuotionem,cùm neuter habeat beneficium,& hic casus non sit prohibitus à Concilio.

Et † similiter non prohibentur filij illegitimi clerico- 74
rum, cum suis patribus habitare vt alias respondit S. Congreg. Epis. Calagurritano,his verbis: *Filij illegitimi clericorum non prohibentur à Concilio Tridentino cum patribus habitare*,nec de iure est talis prohibitio,quamuis aliqui Episcopi, seu Ordinarij id prohibeant sine causa.Nec filij Episcoporum,etiam illegitimi,prohibentur habere beneficia in diœcesibus suis Vgolin. *d.c.* 50. §.8. *numero* 2. *versi. postremo*, sed solum in ipsa cathedrali.

Vndecimo † dubitatur,an vbi pater,& filius tempo- 75
re Concilij obtinebant beneficia in eadem Ecclesia, filius præcisè teneretur beneficium resignare aut permutare extra Ecclesiam infra tres menses, nec sufficeret patrem infra illud tempus suum beneficium dimittere, & dicendum est filium præcisè teneri sine alia monitione,sub pœna priuationis ipso iure, vt constat ex dicto decreto concilij, *versic. quod si in præsenti*, & ex sequentibus declarationibus sanctæ congregationis. *Prima*,Visen.filius omnino cogendus est resignare beneficium,quod obtinet in illa Ecclesia,in qua pater obtinuit quia filius semper repræsentat incontinentiam paternam,hoc tamen moderatum quandoque fuit de consensu Ordinariorum si pater resignasset sua sponte suum beneficium. *Secunda* Compostellan. filij intra trium mensium spatium resignare debent sua beneficia : quod adeò verũ est,vt si post dictos tres mẽses resignauerint, nihil eis prodest hoc decretum. *Tertia* potius filius quàm pater,cogendus est resignare, hinc dubitatur,deberetne moneri prius, & nisi monitus fuisset, haberet locum hæc priuatio, si intra tres menses filius non resignasset : Congregatio censuit, quod nisi infra hoc trium mensium spatium, & sine alia monitione resignet filius, ipso iure vacare censeatur, quia lex posuit tempus, infra quod liberum erat filio resignare. *Quarta*, Item in casu, quo pater & filius erant in eadem Ecclesia beneficiati, censuit cogendum omnino filium ad resignandum suum beneficium, & de Ecclesia paterna exeundum, quamuis pater ipse paratus esset suum resignare, tum quia Concilium præcisè disponit de filio, tum quia per personam filij magis repræsentatur incontinentia paterna, quam per præsentiam patris:fuit tamen quandoque adhibitum temperamentum,vt concederetur filio facultas transeundi ad aliam Ecclesiam, quæ iuxta consuetudinem Hispaniarum diceretur soror, in qua quis residens, haberetur pro residente in altera Ecclesia, & perinde fructus, & distributiones perciperet, ac si in illa staret cum decreto, quod filius amplius reuerti non posset ad Ecclesiam paternam, etiam mortuo patre, & concurrentibus supplicationibus Episcopi, & Capituli, nec non iusta causa. Ad idem etiam est declaratio infra adducta *numero* 82. *ad* 2. Et circa quartam istam declarationem aduertendum est, quòd vbi pater & filius tempore Concilij obtinebant beneficia, seu præbendas in eadem Ecclesia sorore alterius, non poterit

terit filius excusari à resignando, licèt vellet residere in altera sorore, seu pater in vna, & filius in altera, nisi ex gratia speciali & dispensatione Papæ, vt in ea dicitur: & id est quod vult altera declaratio super dict. cap. 15. quæ sic ait: In Ecclesiis sororibus aliarum Ecclesiarum, sicut sunt reliquæ in Hispania, in quarum altera residendo supponitur residere in principali, non potest pater residere in vna, & filius in altera. Quam clarationem allegat Vgolin. *dict. cap. 50. §. 7. num 1. versi tertio vel Ecclesiæ*, ad hoc quod in Ecclesiis sororibus aliatum, in quarum altera, vbi quis residet, in altera residere censetur, non potest in vna esse filius seu beneficium obtinere. & in alia eater, vt idem declarauit (inquit) S. Synodus, *dict. cap. 26.* & S. Congreg. Sed certe ista declaratio id non dicit, nec intendit: sed quod diximus. Nec Concilium ibi verat habere filium beneficium in Ecclesia sorore alterius in qua pater habet vel habuit aliud, non enim Ecclesiæ sorores sunt vna & eadem Ecclesia sed diuersæ, vt patet. Ex doctrina Vgolini posset procedere, quando pater resedisset in Ecclesia sorore: tunc enim non posset filius in ea postea beneficium obtinere, iuxta declarat. S. Congreg. 1. supra adductam, *num. 62. ad finem* nec posset filius obtinens beneficium, seu præbendam in vna Ecclesia residere in Ecclesia sorore, in qua pater est vel fuit beneficiatus, iuxta dicta *suprà n. 66. & 68.*

76 Pius tamen IV. per suam † Bullam extendit dictum terminum ad sex menses, vt in sequenti declaratione §. Congregationis Conelq. Pius IV. per Bullam suam assignauit terminum sex mensium omnibus filiis presbyterorum, vt resignarent beneficia.

77 Et adeo verum est, quod filius teneretur resignare, † procedere etiam si non posset permutare, nisi ex gratia cum aliquo dispensaretur, vt alias fuit dispensatum cum quodam illegitimo Calagurritanno, quo in sequenti declaratione: Illegitimo habenti beneficium patrimoniale, quod permutari non potest in Ecclesia, in qua pater habet, sed non seruit, iam diu iacens in lecto paralyticus, concessum est, vt retineat, quia non potest permutare.

78 Procedit † etiam, licet super beneficio filij aliquis haberet regressum, quo casu oblata illi resignatione, cum honesta pensione, & non acceptata, poterat ea alteri resignare, suspenso interim regressu, vt in sequentibus declarationibus. *Prima*, Cum N. portionem habente in Ecclesia, in qua pater viuit, cum regressu eius qui resignauerat, permissum est vt resignet, reseruata sibi pensione, modo beneficium maneat liberum ei, qui regressum habet. *Secunda*, cogatur filius suum beneficium resignare, etiam si fuerit locus regressui, & quod regressum habens nollet consentire, oblata prius resignatione cum honesta pensione, & non acceptata admittitur resignatio, & regressus suspenditur vsque ad cessum, vel decessum resignatarij. *Tertia Burgen.* Filius illegitimus, qui vigore huius decreti resignate tenebatur, non fuit excusatus à resignatione, etiam si super eo alter haberet regressum. *Quarta Corduben.* Filius illegitimus, cùm haberet portionem sibi datam in titulum, & ille qui resignauit ei, reseruauit sibi pensionem, & regressum, & pro expeditione resignationis, & liberatione pensionis dict. filius consumpserat totum patrimonium, in ea verò Ecclesia pater eius habebat aliam portionemm vnde filius nec retinere poterat obstante Concilio, nec resignare repugnante alio decreto Concilij, quod non haberent vnde viuerent, nec minus suspendi regressus: ideo in hac perplexitate adhibitum fuit, moderamen, quod filius resignaret portionem suam, habenti regressum, & reseruata sibi congrua pensione, vel portione fructuum, quod si habens regressum recusasset acceptare resignationem tunc, facta prius ei oblatione, & eo recusante, posset alteri resignare, reseruata sibi pensione, ac suspenso interim regressu, ita vt locū habere nō possit, nisi per cessum, vel decessū ipsius. 79

Sed quid si vnum † tantum esset beneficium, in persona tamen patris, & filij, cum alternatiua residentia, S. Congregatio Episcopo Ciuiten. sic respondit, ibi: In eadem Ecclesia beneficia obtinere, idem esset si vnum tantum, sed esset in persona patris, & filij, cum alternatiua residentia, quo casu fuit decretum, quod pater in totum cederet filio totum ius, quod haberet, reseruata sibi pensione, & perpetuò abstinere à seruitio.

Et idem est quando pater esset † coadiutor filij, 80 vt indeclaratione sequenti: Patet, qui est coadiutor filij, in Canonicatu cedere tenetur omne ius filio posset tamen sibi aliquid reseruare fructuum, aut pensionem. 81

Duedecimo dubitatur, an habens † ante Concilium coadiutoriam cum futura successione in Ecclesia paterna, posset succedente vacatione post Concilium, succedere in tali beneficio vigore dictæ coadiutoriæ, & dicendum est non posse, ex Nauarro *in c. si quando, de rescriptis. exceptio. 21.* vbi plura fundamenta adducit ad propositum *& in auctuario ex n. 5.* 82

Et † censuit sancta Ceongregatio in vna Calagurritana canonicatuum, vt in declaratione sequenti, Illustrissimi, & Reuerendissimi domini Iustinus Sanctoro, filius naturalis Ioannis Sanctoro, Canonici, & presbyteri Calagurritani, fuit datus coadiutor Francisco Ximenez, Canonico eiusdem Ecclesiæ, cum futura successione in Canonicatu & Præbenda, quæ ipse Franciscus possidebat, cùm primum illos per cessum, vel decessum, aut aliam quamuis dimissionem vacare contigisset die 11. Decembris 1561. de consensu dicti Francisci, & accepit possessionem dictorum Canonicatus & Præbendæ, adhuc Francisco viuente, & post obitum eius patris, de anno 1563. dicto Francisco in reali possessione manente, ad effectum tantum Bullarum, non secus, & sine præiudicio iuris, tituli & possessionis, quæ dictus Franciscus, eius vita durante habebat ad dictos Canonicatum, & præbendam, & Franciscus obiit in possessione sui Canonicatus, die duodecimo Iunij 1565. & Iustinus fuit admissus ad possessionem & residentiam, vt tutelaris, & canonicus die 13. eiusdem mensis.

Dubitatur, an Iustinus post Concilij publicationem potuerit succedere in dicto canonicatu, Didacus Ximenez, filius similiter naturalis Francisci Ximenez, Canonici, & Presbyteri eiusdem Ecclesiæ fuit datus coadiutor perpetuus, quoad vixerit cum futura successione Ioan. Sanctoro, Canonico eiusdem Ecclesiæ, in regimine, & administratione Canonicatus, & præbendæ, quos ipse Ioannes possidebat, cùm primum illos per cessum, vel decessum, aut dimissionem dicti Ioannis vacare contigisset 11. die Decembr. 1561. deinde accepit possessionem dict. Canonicatus, & præbendæ die 17. Iulij 1563. post obitum Ioannis, talitsr quod ab eo tempure citra, vsque ad ann. 1565. videlicet 12. Iunij pater & filius habebant singulos Canonicatus, & præbendas in eadem Ecclesia. Dubitatur, an Didacus Ximenez suo canonicatu priuatus fuerit ipso iure, ob non dimissionem, intra tres menses, vel an stante successione Iustini in titulo post Concil. Trid. dicantur coadiutoriæ huiusmodi reciprocæ, & in fraudem Concilij factæ sint nullæ Ad primum, congregatio Concilij censuit minime seccedere potuisse. Ad secundum, vtiq; ob non dimissionē intra tres mēses post Concilij publicationem, filium ipso iure Canonicatu priuatum fuisse. Ad tertium, decretum Concilij, *cap. 15. sess. 25. de reformat.* disponere tantum circa reciprocas resignationes post ipsum Concilium, à parentibus in fauorem filiorum faciendas. Hieronym. Cardinal. Matthæus.

Ex qua declaratione † idem fuit resolutum per 83
Rotam in eadem causa Calagurritana, Canonicatuum 1. Iulij 1594. coram illustr. Pamphilio, *vt in decis. sequent.* Fuit resolutum intrare vacationem in casu, de quo agitur, ad fauorem Andreæ, dummodo producat iura per ipsam allegata, quia stante quod Ioan-

nes Sanctorus, & Franciscus Ximenes fuerint Canonici in Ecclesia Calagurritana, & in dictis Canonicatibus, vigore coadiutoriarum Iustinus filius Ioannis Sãctori successerit Francisco, & Didacus filius Franciſci, succeſſerit Ioanni, ſubintrant reſolutiones per Illuſtr. dominos Sanct. Concilij interpretes factæ, quod Iuſtinus poſt publicationem, de ann. 1565. quo obiit Franciſcus, non potuerit ei ſuccedere in Canonicatu, exiſtente in eadem Eccleſia, in qua Ioannes eius pater alium obtinuerat, & quod Didacus, qui tempore publicationis Concilij poſſidebat Canonicatum habitum per obitum Ioannis, de anno 1563. in eadem Eccleſia, in qua Franciſcus eius pater tunc temporis habebat alium Canonicatum, eo fuerit ipſo iure priuatus, ob illius non dimiſſionem intra tres menſes poſt Concilij publicationem, iuxta decretum, *ſeſſione 25. capite 15.* à cuius diſpoſitione non videtur poſſe excuſari ex præſumpta diſpoſitione, orta ex diuturnitate temporis quo poſſederunt, quia vt in his terminis reſoluit eadem Sancta Congregatio, illa non ſuffragatur contra decreta Concilij Tridentini, præſertim cum iſti nitantur hoc ſolo titulo coadiutoriæ, abſque eo quod habuerint alium, vt in iudicio criminali fatetur iſte Iuſtinus.

84 Et idem eſſet † in acceſſu, vt in deciſione Compoſtell. ſupra adducta *dub. 5. n. 5.*

85 Sed contra videbatur † poſſe ſuccedere, & acquirere vigore coadiutoriæ, beneficium, licet cum obligatione illud reſignandi infra ſex menſes, vt alias reſpondit S. Congregatio Epiſcopo Vicen his verbis: Decanus Eccleſiæ Vicen. habebat etiam Canonicatum in eadem Eccleſia, in qua fecit ſibi coadiutorem, cum futura ſucceſſione, filium ſuum naturalem, & pariter ſibi eundem fecit coadiutorem in Eccleſia parochiali eiuſdem diœceſis, quam idem Decanus obtinebat, decretum fuit, quod pater de præſenti reſignaret filio in totum dictam parochialem, & poſt mortem patris haberet filius ſpatium ſex menſium ad reſignandum Canonicatum, quem ſibi virtute dictæ coadiutoriæ, cum plenè acquiſiuiſſet, dum tamen eo viuente, mortuo patre, abſtineret ab ingreſſu Eccleſiæ in qua dictus Canonicatus exiſtit. Idem placuit decernere in aliis caſibus ſimilibus, in quibus filij illegitimi clericorum reperiuntur dati coadiutores cum futura ſucceſſione in Eccſia, in qua pater, vt ſcilicet, cum nunc plene non obtineant beneficia, ſed tantum officium coadiutoriæ fungantur, habeant ſpatium ſex menſium poſt mortem eorum, quibus dati ſunt coadiutores ad reſignandum beneficium, quod per earum mortem plenè acquiſierunt, dum tamen omni tempore abſtineant ab ingreſſu ipſius.

86 Sed huic † declarationi ſatisfit ex alia declaratione eiuſdem S. Congregationis, quæ ſic ait: Aliquando Congregatio Concilij, in caſu quo filius datus fuerat ante Concilium coadiutor patri, cum futura ſucceſſione, cenſuerat poſt mortem patris dandum eſſe terminum filio ſex menſium ad dimittendum, etiam quod Epiſcopus & Capitulum pro filio ſupplicarent, ſed poſtea 12. Maij 1568. eadem Congregatio cenſuit, non concedendum, vt filius poſſit retinere Canonicatum, quia agitur de ſuccedendo de nouo, & ſic de acquirendo beneficium, in quo pater contra expreſſum decretum Concilij hic. Vnde apparet illud fuiſſe ex ſpeciali gratia, & conceſſione.

87 Decimotertio † dubitatur, an facta reſignatione alicuius beneficij in fauorem filij clerici, reſeruata penſione reſignanti ſuper beneficio patris, de conſenſu eius intrat dictum decretum Concilij, *verſ. ad hæc, & dicendum eſt intrare*, vt cenſuit Sanct. Congregatio, his verbis: *Antonius Correa legitimus obtinens Canonicatum Eccleſiæ Algabaren. illud reſignauit in fauorem Nicolai Caſſada, reſeruata penſione ſuper parochiali, quam Mattheus pater Nicolai obtinebat, de conſenſu patris, quæſitum eſt, an huic penſioni obſtet decretum Concilij? Congregatio cenſuit, caſum propoſitum comprehendi decreto Concilij, ſeſſion. 25. cap. 15. in fin. & patrem in fraudem conſenſiſſe penſioni.*

Decimoquarto † dubitatur: an regula de triennali iuuet contra dictum decretum Concilij, & reſpondetur negatiue, vt cenſuit S. Congregatio Concilij in declaratione infra adducta. *11. p. c. 5. ad fin. n. 379.* Vgolin. *d. c. 50. §. 7. n. 1. verſ. Poſtremo.* & in cauſa Calagurritana Canonicatuum, de qua ſup. *n. 82. & ſequ.* his verbis: *illuſtr. & Reuerend. Domini, ſupplicatur, eidem dari reſolutionem ſuper dubio ſequenti. Dubitatur, an ij, qui ante, & à tempore publicationis Concil. Trident. poſſident beneficia, contra diſpoſitionem cap. 15. ſeſſ. 25. de refor. ex præſumpta diſpenſatione reſultante ex regula de triennali, & poſſeſſione huiuſmodi diuturna ſe tueri valeant? Congregatio Concilij cenſuit, filio illegitimo, qui ante Concilium habebat beneficium in Eccleſia, in qua pater ſimile, vel diſſimile beneficium obtinebat, & ex decreto Concilij* capitulo 15. ſeſſ. 25. de reform. *tenebatur intra tres menſes illud dimittere, non ſuffragare regulam de triennali.* 88

Et idem † Rota reſoluit in eadem cauſa, *vt in dict. deciſione*, Calagurritana ſupra adducta, *num. 82.* 89

CAPVT IV.

De ætate beneficiandorum.

SVMMARIA.

1 *Vltra clericatum, legitimitatémque requiritur etiam ad beneficia legitima ætas.*
2 *De qua qui ſunt videndi.*
3 *Et quia multa ſunt annotata per Concilium, examinanda eſt ætas in quolibet beneficio hodie requiſita,* & n. ſeq.
5 *Ad beneficia ſimplicia, licet de iure antiquo tantum requiratur ætas ſeptem annorum, & ſic quod quis ſit maior ſeptennio.*
6 *Ex quo ſeptenni poteſt conferri prima tonſura.*
7 *Et idem in minoribus Ordinibus.*
8 *Tamen hodie nullus ante decimum quartum annum beneficium poteſt obtinere ex decreto Concil. Trident.*
9 *Quod procedit ſecundum ſanctam Congregationem, niſi in fundatione aliter ſtatuatur, quia non eſt ei derogatum. Vbi refertur quædam Rotæ reſolutio.* & n. ſeq.
11 *Sufficit attigiſſe decimumquartum annum ætatis; licet non ſit expletus,* & n. ſeqq.
14 *Affertur alia declaratio S. Congregationis, ſuper dict. decreto, & de ætate ad penſiones remiſſiuè.*
15 *Licet olim eſſet controuerſia circa ætatem requiſitam ad Canonicatum, præcipuè Eccleſiæ Cathedralis, qui de iure communi non habet annexum ordinem ſacrũ, ſed tantum primam tonſuram, an ſufficeret ætas ſeptem annorum, ſicut ad alia beneficia ſimplicia, vt tenent multi, an vero requiratur ætas 14. annorum, vt alij tenent, tamen hodie ceſſat iſta controuerſia, & regula Cancellar. 18. de ætate, ex decreto Concilij, vbi ſtatuitur, quod nemo ad dignitatem, Canonicatum, aut portionem recipiatur, niſi qui ordine ſacro requiſito ſit initiatus, aut in ætate, vt infra annum initiari valeat, & quod in omnibus Eccleſiis Cathedralibus omnes Canonicatus, ac portiones habeant annexum ordinem presbyterij, Diaconatus, vel Subdiaconatus, &c.* & n. ſeqq.
21 *Cùm hodie ex eodem Concilio ad ſubdiaconatum requiratur 22. annis, ad diaconatum 23. & ad presbyteratum 25. incepti, ad canonicatum aut portionem Eccleſiæ Cathedralis ſubdiaconalem requiritur ætas 21. annorum, & ad diaconalem ætas 22. annorum, & ad presbyteralem 24. annorum completorum, ita quod attigerit annum ſequentem.*

Vbi adducuntur aliæ declarationes S. Congregationis. & n. 5. seqq.

28 *In Ecclesiis autem vbi nec ante Concilium, nec post facta fuit designatio & annexio sacrorum ordinum, & sic nullus sacer Ordo canonicatui annexus est, qui canonicatum vel portionem consequi velit, debet esse subdiaconus, vel saltim in ætate requisita ad subdiaconatum, nempe, quod attingat 22. ætatis annum, cùm ad minus debeat habere annexum ordinem subdiaconatus.*

29 *Vbi adducuntur declarationes S. Congregationis sic accipiendæ.* & 2. seqq.

32 *In canonico pœnitentiario requiritur vltra gradum Doctoratus, vel licentiæ in Theologia, vel iure Canonico, quod sit 40. annorum, seu alias, qui aptior pro loci qualitate reperiatur.*

33 *Et secundùm S. Congregationem defectus istius ætatis non obstat, vbi alias aptior pro loci qualitate non reperitur.*

34 *Sufficiétque, quod non reperiatur in ciuitate, aut etiam in diœcesi persona apta cum dictis qualitatibus, nec est quærenda extra diœcesim, nisi Episcopus velit eum eligere extra diœcesim.*

35 *Et debent esse dicti quadraginta anni completi.*

36 *Circa ætatem promouendorum ad canonicatus Ecclesiæ collegiatæ nihil innouat seu disponit Concilium.* & n. seq.

38 *Vbi ponuntur declarationes Sanctæ Congregationis.*

39 *Ad canonicatus Ecclesiæ collegiatæ, etiam insignis, requiretur & sufficit prima tonsura, & quod quis attingat 14. ætatis annum, sicut ad alia beneficia: interim tamen non habebit vocem in Capitulo.*

40 *Et idem est in dimidiis portionibus Ecclesiæ Cathedralis.*

41 *Ad parochiales Ecclesias, seu curata beneficia, & dignitates quascunque, quibus animarum cura subest, promouendus debet attigisse vigesimum primum ætatis annum, & alias prouisio est nulla.*

42 *Hinc in Abbate ea ætas requiritur.*

43 *Et quando dicatur animarum cura subesse: remissiue.*

44 *Quilibet poterit obtinere beneficia curata, & qualibet alia sacerdotalia aptitudine, etiamsi tantum habeat primam tonsuram, dummodo sit in dicta ætate. Nec requiritur, quod sit in quatuor minoribus constitutus,* & n. seqq.

46 *Vbi adducuntur declarationes Congregationis,* & 2. seqq.

49. *In aliis beneficiis habentibus ordinem sacrum annexum licet non actu requiritur ætas requisita ad ordinem annexum.*

50 *Et alias prouisio est nulla, etiam ex causa permutationis facta.*

51 *Quod non solum procedit in beneficiis habentibus annexum ordinem presbyteratus, sed etiam diaconatum, vel subdiaconatum, contra Ioannem Andræam, & alios.*

52 *Et in his ætas ordinum requiritur tempore datæ impetrationis, nisi sit ad vacatura in genere, tunc sufficit tempore vacationis,* & n. seq.

54 *An dignitates, vel personatus, quibus animarum cura nulla subest, licet de iure antiquo requiratur eadem ætas, quæ in curatis, in quibus tamen Episcopus poterat dispensare cum maioribus viginti annis, tamen hodie ex Concilio requiritur, quod sint viginti duobus annis, non minores, quod non poterit Episcopus dispensare,* & n. 3. seq.

58 *Istud decretum Concilij comprehendit dignitatis, & personatus etiam in Ecclesiis collegiatis, vt censuit sanctæ Congregatio: quamuis in contrarium sit alia declaratio eiusdem sanctæ Congregationis. Et improbatur Manuel Rodriguez,* cum n. 6. seqq.

65 *Ad dignitatem tamen principalem in collegiata regulariter requiritur ætas vigintiquinque annorum, cum habeat curam animarum.*

66 *An satis sit attingere vigesimum secundum annum, vt quis possit ad dictas dignitates, vel personatus ascisci, an vero sit necessarium habere viginti duos annos completos.*

67 *Resoluitur necessarium esse habere viginti duos completos,* & 2. n. seqq.

70 *Et ponuntur declarationes sanctæ Congregationis.*

71 *Debent esse completi quadraginta anni, qui requiruntur in eligenda in Abbatissam, nec contra potest Episcopus, aut Nuntius dispensare.*

72 *Hoc de ætate 22. annorum requisita ad dignitates, & personatus non curatos intelligit, nisi alias habeant annexum ordinem presbyteratus, tunc enim requiritur ætas 25. annorum ad sacerdotium requisita.*

73 *Vnde ad Decanatum, Præpositurum, & Archipresbyteratum, etiam si eis animarum cura nulla subsit, ea ætas requiritur etiam hodie.*

74 *Et in Abbate.*

75 *Improbatur Mandosius, dicens, quod stante constitutione quod Abbas constitutus esse debeat in ætate annorum triginta sufficiat annum trigesimum attigisse.*

76 *Ad Episcopatum promouendus debet esse maior 30. annis, id quod 30. annum iam exegerit, & in sacro ordine saltim ante sex menses constitutus.*

77 *Ponitur constitutio Gregor. XIV. de forma faciendi processus, & inquisitiones super promouendis ad Ecclesias Cathedrales.*

78 *Eadem ætas, quæ in Episcopo, requiritur in Cardinalibus.*

79 *Hodie tamen diaconus Cardinalis esse potest, qui in 22. ætatis anno fuerit constitutus ex constitutione Sixti V.*

80 *De ætate Abbatissæ, seu Prioriss æ remissiuè.*

81 *Et de ætate requisita ad beneficia regularia, etiam remissiuè.*

82 *Prouisio facta non habenti ætatem in beneficio requisitam est nulla.*

83 *Etiam in conscientia.*

84 *Et etiamsi ad ætatem requisitam desit quantumuis paruum & modicum tempus, vt vnus dies vel hora quidquid alias circa ætatem ordinum malè teneant aliqui.*

85 *Id procedit etiam in præsentatione, & in oppositione, nam etiam tempore oppositionis, & petitionis requiritur habilitas, & qualitas requisita,* & n. 89.

87 *Improbantur Man. Rodrig. & Vega, dicentes, quod laicus potest se opponere ad beneficium presbyterale in Ecclesia vbi est statutum, quod obtinens beneficium intra annum fiat presbyter, dummodo attigerit 25. annum, quod non dicit Nauarr. per eos allegatus.*

88 *Et quod ibi subdunt, quod quando patronus præsentat absentem sufficit, quod tempore, quo accedit nuncius cum schedula, habeat ætatem requisitam, accipiendum est iuxta alias dicta* c. 1.

89 *Ætas, à natiuitate connumeranda est, non à die conceptionis.*

90 *Eadem ætas, & habilitas, quæ requiritur & sufficit ad titulum beneficij, requiritur & sufficit ad coadiutoriam à Papa concessam.*

VLtra † clericatum, legitimitatémque, requiritur etiam ad beneficia legitima ætas, de † qua in singulis beneficiis requisita præsertim iure antiquo ante Concilium Tridentinum, vnde text. *in c. cùm in cunctis, in princ. & in §. inferiora, de elect. & in c. super inordinata, de præb.* & ibi Abbat. & Dd. & text. *in ca. 1. de ætate & qual. lib. 6. & in clem. generalem, eod. & in clem. nec in agro, §. cæterum, de statu regul.* & ibi Dd. & gloss. & Franc. *num. 4. in cap. si eo tempore, de rescript. lib. 6.* Albert. Troc. *de vero & perfecto cler. lib. 2. cap. 18. &* 19. Bertachin *de Episcopo, 1. p. 2. lib. quæst. 30.* Selua *de benefi. 3. p. qu. 5. 2. qualitate, à* 1 2

num. 13. *à d.* 30. Rebuff. *de pacificis possessoribus à num.* 208. *ad* 220. alias *à num.* 174. *ad* 184. *& in praxi tit. de dispensatione ratione ætatis*, Corras. *de beneficio, 3. p. c.* Ioann. Nicol. Gimon. *in Enchirid. beneneficiorum, tit. 1. c.* 7. Rofiniacum *de beneficiis, ca.* 2. Duare. *lib.* 4. *c.* 9. Pet Gregor. *eodem tractat. cap.* 37. *à num.* 5. Guil. Bened. *in repet. cap. Raynutius, de testam. versic. adiecta impuberi, à nu.* 58. Felin. *in c. cùm vigesimum, de offic. deleg. à num.* 8. Mandos. *de minori ætate, cap.* 4. *&* 5. & particulariter *de ætate ad canonicatus requisita, regul.* 18. *Cancellariæ, q.* 1. *&* 2. Hoiedam *de incompatibilitate beneficiorum, c.* 24. *à nu.* 9. Maiolum *de irregu. lib.* 1. *c.* 30. *à n.* 11. Quintanad. *Ecclesiasticon. lib.* 1. *cap.* 60. *n.* 11. Sylvest. *verb. beneficium,* 3. *q.* 1. Armil. *eodem, verbo à num.* 78. Enriquez *in summa lib.* 10. *de sacramento Ordinis. c.* 19. Lælium Cechum *de benef. & pensio. c.* 3. & Azor. *inst. moral.* 2. *p. li.* 6. *c.* 5. Lessium *de inst. & iur. lib.* 2. *c.* 34 *dub.* 20.

3 Sed quia circa hoc † multa sunt etiam innouata per Concil. Trid. quæ à Dd. non traduntur, operæ pretium erit breuiter examinare ætatem in quolibet beneficio hodie requisitam.

4 In quo dico 1. circa beneficia † simplicia, quod licet de iure antiquo ad ea tantum requiratur ætas 7. annorum, & sic, quod quis sit maior septennio gl. in *d. c. si eo tempore verb. ætatem*, & ibi Franchus *nu.* 1. & alij, Albertus Trocius *d. c.* 18. *num.* 3. *&* 40. Dec. *in l.* 2. *§. item impuberes. n.* 7. *ff. de reg. iur.* Rofiniacus, *c.* 2. *n.* 23. *&* 24. Mandos. *de ætate minori, c.* 2. *nu.* 21. *& c.* 4. *n.* 13. *&* 15. Hoie. *d. c.* 4. *n.* 24. Fus. *de visitatione lib.*

5 27. *cap.* 7 *n.* 7. & alij. Saltim, quando † non sonant in nomen rectoriæ, nec consilij maturitatem requirunt, Abbas, post alios *in d. c. super inordinata, num.* 4. Selua sup. *num.* 2. Guill. Bened. *n.* 60. Rebuff. *de pacificis. n.* 209. alias 175. Lamb. *de iur. patron. 1. p. 2. lib. qu.* 7. *ar.* 26. Corr. *d. c.* 3. *n.* 2. Gregor. Lopez *in l.* 3. *tit.* 16. *par.* 1. *gl.* 2. Sylvest. & Armilla sup. & Hentriq. statim ci-

6 tandus, & Azor. *d. c.* 5. *qu.* 7. 8. *&* 9. Ex † quo septenni potest conferri prima tonsura, *c. nullus.* & ibi Glo. *verbo, infanti*, & Doct. *de temporib. ordination. in* 6. Alber. Trocius sup. *c.* 17. *n.* 1. Rebuff. *in praxi, tit. requisita ad collationem bonam, n.* 36. vbi ait, in tonsura requiri septem annos completos, Corra. *d. c.* 3. *n.* 3. Mand. *d. c.* 4. *n.* 12. Salcedo *in pract. crimin. canonic. c.* 26. *additione* 2. Ioan. Gutierr. *canonicarum qu. lib.* 1. *c.* 26. *n.* 2. Vgolin. *de irregularitate, c.* 45. *n.* 1. Enriq. *d. lib.* 10. *c.* 19. §. 1. Toletus *in summa lib.* 1. *c.* 55. Sairus *de censuris, li.*

7 6. *c.* 12. *n.* 3. *&* 10. Et † idem in minoribus ordinibus aiunt Io. Gut. sup. *cum gl. fin. in Clem. si. de ætate & qual.* & Soto *in* 4. *disp.* 25. *q.* 1. *art.* 2. & Vgol. sup. *n.* 2. dicens, quoad ordines minores susci piendos ætatem idoneam esse eam, quæ sequitur post infantiam, Suarez 5. *to. disp.* 51. *sectione* 1. *n.* 22. Azor. *dict. qu.* 8. *&* 9. Et nouissimè Vgol. *de offic. Episc. c.* 26. §. 7 *num.* 2. dicens, non solùm primam tonsuram, sed & minores post septennium, & ante decimum quartum annum suscipi posse, vt sentit inquit Tridentina Synodus *sess.* 23. *de refor. c.* 6. ibi, *Aut etiam in minoribus ordinibus constituti*, non enim præscripta ætas est: nec circa ætatem primæ tonsuræ & minorum ordinum aliquid est innouatum à Concilio, vt censuit S. Congreg. his verbis: *Congregatio Concilij respondit, nullam esse à Tridentino Concilio præstitutam ætatem tonsuræ, & quatuor minoribus ordinibus: sed eam attendendam, quæ à sacris Canonib. præscribitur.* Tradit & ponit istam declarationem Piasec. *in praxi Episcopali par.* 1. *c.* 1. *n.* 22. & nouissimè docet Gabr. Vazq. *par.* 3. *to. disp.* 246. *n.* 42.

8 Tamen † hodie nullus prima tonsura initiatus, aut etiam in minoribus ordinibus constitutus ante 14. annum beneficium potest obtinere ex decreto sancti Concil. Trid. *sess.* 23. *de refor. c.* 6. contra quod non posse Episcopum dispensare rectè inquit Azor.

9 *vbi sup. q.* 9. *versi si quærat.* quod sacra † Congregatio eiusdem Concilij censuit procedere, nisi in fundatione aliter dicatur, quia non est ei derogatum, refert & tenet Eman. Sa. *verbo beneficium, n.* 30. & post hæc Gonzalez *ad reg. mensium. gl.* 5. *n.* 9.

Vnde † in vna Gerunden. beneficij 12. Iunij 1579. 10 coram illust. Lancelloto, in quo fundator mandauit præsentari eos, qui sunt de suo genere, & præsentari presbyterum, si adsit, quo non existente, eum qui intra annum possit promoueri, & si nec talis adsit, voluit præsentari clericum, & cum occurrente vacatione fuisset præsentatus simplex clericus de suo genere, qui negabat alios adesse, reseruarunt Domini de Rota, an ex quo non probatur, quod præsentatus esset constitutus in quartodecimo anno, prout Concilium requirit, sed tantum esset constitutus in 12. anno, ei obstaret dictum Concilium, In qua difficultate ait decisio, Illustrissimi Cardinales Congregationis sancti Concilij Trid. censuerunt, non obstare, die 2. Iunij 1579. vt habetur *decis.* 482. *ad fin. 1. par. diversorum.* Sed certe di. declaratio. S. Congregationis non videtur conuenire casui istius decis. vbi non dicitur in fundatione, quod posset prouideri minori 14. annorum.

Censuit etiam † sancta Congreg. hoc. Capitulum 11 non prohibere quin ille, qui iam 14. annum suæ ætatis attigit, licet nondum expleuerit, possit beneficium simplex obtinere, Enriquez *supra* §. 2. & Zualos *q* 523. *n.* 4. *&* 593 *n.* 18. Gonzalez sup. *n.* 90. *&* 95. Lessius *n.* 109. & Azor. *q.* 7. *&* 9. *sup.* Leo *in thes. for. Eccles. c.* 18. *n.* 14.

Pro qua distinctione facit † gloss. *verbo in* 18. *in* 12 *d. clemen. Generalem. de ætate & qual.* quam ibi sequuntur Dd. Et quod Ioan. Gutier. *dict. c.* 26. *à nu.* 8. tradit. quamuis quartumdecimum annum completum ad beneficium simplex ex *dict. c.* 6. Concilij requirat. Mandos. *de ætate minori, cap.* 4. *num.* 15. *& cap.* 5. *nnmero* 55. & Tuschus *conclus.* 338. *lit. E, tomo* 3. *num.* 10. *&* 13. & tradit Gabr. Vazq. *dict. disp.* 246. *nu.* 43.

Habetur etiam † alia declaratio super d. c. 6. quæ 13 facit ad propositum & sic ait *Prouisio in* 13. *anno ætatis de canonicatu in Ecclesia collegiata, vbi vigore statuti Ecclesiæ prouisi ante realem possessionem, & fructuum perceptionem tenentur expectare per biennium. obstat hoc decretum. Ita censuit Congregatio* 14. *Aug.* 1586.

Et videnda sunt † dicta sup. 1. *p. c. ex. n.* 125. vbi de 14 ætate ad pensionem.

Dico secundo, quod licet olim esset † controuer- 15 sia circa ætatem de iure requisitam ad canonicatum præcipuè Ecclesiæ Cathedralis, qui de iure communi non habet annexum ordinem sacrum, sed tantùm primam tonsuram. Abbas *in ca.* 2. *de institution. vltimo notabili, per textum ibi. & in Clem. vt ij qui de ætate & qual. numer.* 4. *&* 5. & ibid Bonif. *n.* 11. *&* 20. Boer. *decis.* 171. *in princip.* & Mandos. *consil.* 2. *num.* 1. an sufficeret ætas septem annorum, sicut ad alia beneficia simplicia, vt † videtur probare tex. *in ca.* 16 *ex eo de election. in* 6. vbi id tenet glossa, *in verb. in tua. & dict. cap. si eo tempore, verb. ætatem & in ca. statutum, verb. canonici, de rescrip. lib.* 6. sequuntur Franchus cum communi doct. *in dict. c. ex eo, numer.* 20. *& in dict. c. si eo tempore, num.* 10. Alexand. Monet. *de distrib. p.* 2. *quæst.* 19. *num.* 1. Felin. *in cap. ex insinuatione de simonia, num.* 2. dicens communiorem & probabiliorem. Decius *in dicto §. item impuberes, numero* 6. & ibi Cagnolus *numer.* 10. dicens communem, Albertus Tacitus *dict. ca.* 18. *nu.* 4. Mandosius *dict. regula* 18. *quæst.* 1. & de ætate minori *dict. cap.* 4. *num.* 14. Hoieda sup. *numer.* 12. Flam. Pari. *de resignatione beneficiorum, lib.* 4. *quæst.* 9. *numero* 7. & Nauarrus *de operatione miscel.* 97. *numero* 1. qui ex glossa *in dicta regul.* 18. ait portiones & præbendas, quæ non essent canonicales, posse conferri maiori septem annorum, non obstante illa regula, & quod mortuo Papa, quia per obitum eius cessant regu-

læ

læ Cancellariæ, per procœmium earum posset Ordinarius conferre canonicatus maioribus septem annorum.

17 An † verò requiratur ætas quatuordecim annorum, vt cum Hostiense ibi tenet Abbas *in dicto capitul. super inordinata. num.* 4. & Archidiacon. *in dicto capitulo si eo tempore, & in dicto capitulo ex eo.* Felin. *in dicto capitul. cùm vigesimum. numer.* 9. Guil. *Bened. dicto numero* 60. Corras. *dicto ca. 3. numero* 11. additio Decij *in dict §. item impuberes. verb. pupillus*, Sylvest. *dicta quæst.* 1. Armilla *numer.* 81. Selua sup.

18 *numero* 26. Qui † ait, dict. reg. Cancellariæ 18. ita concordare opiniones, quod clericus non potest esse canonicus Ecclesiæ Cathedralis, nisi habeat quartumdecimum annum completum: in Ecclesiis vero, collegiatis inferioribus, minor quatuordecim annis dum tamen habeat decem annos, potest

19 esse canonicus, Quæ † regula habebat locum in Ordinario, Puteus *decis.* 329. *lib.* 1. Tamen hodie, vt aduertunt Mandosius *d. c.* 4. *nu.* 14. & Hoieda *sup. nu-*

20 *mero* 15. Azor. *quæstione* 5. Cessat dicta †, controuersia, & dicta regula Cancellariæ (quæ iam non extat) ex decreto sancti Concilij Tridentini *sess.* 24. *de reformatione, c.* 12. vbi statuitur, quod nemo deinceps ad dignitatem, cononicatum, aut portionem recipiatur, nisi qui eo ordine sacro si initiatus, quem illa dignitas, præbenda, aut portio requirit, aut in tali ætate, vt infra tempus à iure & à dicta Synodo statutum scilicet, infra annum vt *in ca.* 4. *sessione* 22. *de reformatione* initiari valeat: Et quod in omnibus Ecclesiis Cathedralibus omnes canonicatus, ac portiones habeant annexum ordinem presbyterrij, diaconatus, vel subdicatus ab Episcopo cum consilio Capituli designandum ac distribuendum, prout viderit expedire.

21 Vnde cum hodie † ex eodem Concilio *sessione* 23. *de reformatione, cap.* 12. ad subdiaconatum requiratur vigesimus secundus annus, ad diaconatum vigesimus tertius & ad presbyteratum vigesimus quintus incenti, vt sancta Congregatio super illo declarauit, & tradit Nauarrus *in Manuali cap.* 25. *num.* 117. Ioannes Cutierrez. *d. cap.* 26. *à num* 8. & Enriquez *supra* §. 2. Qui voluerit obtinere cononicatum, aut portionem Ecclesiæ Cathedralis, si non est initiatus illo ordine sacro, quem canonicatus, aut portio habet annexum debet esse in ætate ad ta-

22 lem ordinem requisita. Et † sic si habet annexum ordinem subdiaconatus, debet habere ætatem vnius & viginti annorum, seu quod idem est, esse maior 21. annis, ita quod attigerit vigesimum secundum & si habet annexum ordinem diaconatus, debet habere ætatem viginti duorum annorum, seu esse maior vinginti duobus annis, ita quod intrauerit in vigesimum tertium. Et si habet annexum presbyteratum, debet habere ætatem 24. annorum, seu esse maior 24. annis, ita quod attigerit vigesimum quintum. Hoieda *sup. dict. c.* 24. *num.* 16. Maiolus *d. c.* 30. *n.* 12. Flam. Paris. *supra dict. quæst.* 9. *num.* 11. Cerola *in praxi Episcopali, par.* 1. *vers. canonica*, §. 2. & 9. Leo. *in thes. Eccles. for. Eccles. c.* 18. *n.* 17. 20. & 22. & Vgol. *de offic. Episcop. cap.* 19. *n.* 2. *vers. Quare.* Enriquez *d.* §. 2. & Cechus *de Republica Ecclesiastica, cap. de beneficiatis, num.* 3. *sub vers. Quarto licet d. ca.* 3. *de benefic. & pensio vers. Pari ratione, ad finem*, videatur variare. Sic † enim sunt accipienda illa verba

23 Concilij *d. c.* 12. Aut in tali ætate, vt infra tempus à iure, & ab hac sancta Synodo statutum initiari valeat, *id est, aut in ætate legitima ad talem ordinem, vt* infra annum initiari valeat, ad textum *in cap.* 2. *de institutio. libr.* 6. ibi. Et infra tempus à iure statutum ad ordines, quos ipsius Ecclesiæ cura requirit, valeat promoueri, *iuncto c.* licet canon de election libr. 6. *& capit. cum in cunctis, §. inferiora, eodem titul.* & Franco *in dict. cap.* 2. *num.* 1. & ad Rebuff. *dict. titul. requisita ad collationem bonam numero trigesimo tertio.* Armillam *supra num.* 83. & ita videntur interpretari Flam. Paris. *dict. n.* 11. & 18. Cerola *supra.*

Pro qua interpretatione † facit text. *in c. ei cui,* 24 *de præbendis in* 6. & decisio Rotæ in causa Romana capellaniæ, 14. Nouemb. 1586. sup. adducta *c.* 1. *num.* 80. & decretum eiusdem Concilij *sess.* 22. *de refor. cap.* 4. vers. *Nec aliis in posterum fiat prouisio, nisi iis, qui iam ætatem, & cæteras habilitates integre habere dignoscantur, aliter irrita sit prouisio.*

Qui versiculus, † vt S. Congregatio censuit, decla- 25 ratur per *d. c.* 12 *sess.* 24 videlicet, vt non requiratur ordo actu, vt videbatur statui, *vt in d. vers. sed ætas legitima ad ordinem*, vt per Bonifacium *in Cle.* 1. *num.* 54. & 55. *de æta. & qualitate*, & in terminis Nauarr. *consil.* 8. *n.* 2. *de præben.*

Facit etiam quædam † declaratio S. Congregatio- 26 nis super *d. c.* 12. quæ sic ait: Prouisus de Canonicatu habente annexum ordinem sacrum, qui est completæ ætatis, vt possit intra annum ordinem requisitum suscipere, non habet vocem in Capitulo iuxta hoc decretum, & *Clemen. vt ij qui de ætate & qualitate*, sed non perdit partem aliquam distributionum, quæ dantur his, qui cæteris horis intersunt pro primo anno, infra quem ad ordines potest se facere promoueri, elapso vero anno, si non fuerit ad ordinem sacrum annexum promotus, subtrahitur illi dimidia pars distributionum, nec habet vocem in Capitulo, licet alias sit in sacris, ex quo non habet ordinem requisitum, iuxta dispositionem d. Clem. iuncta glos. *verb. ex tunc.* Pondero verba illa, *completæ ætatis.*

Est etiam alia declaratio super *dict. cap.* quæ sic ait: Vacante præbenda presbyterali, poterit Episcopus illam conferre illi, qui diaconalem, seu subdiaconalem habet, & has vni, qui ætatem habet pro his obtinendis, Facit etiam quod infra dicitur *d.* 4.

Et ita tenendum est quamuis † Lessius *d. lib.* 2. *c.* 34 27 *num.* 110. dicat eum, qui accepit beneficium, quod requirit subdiaconatum, vt sunt omnes canonicatus Ecclesiæ Cathedralis, debere inchoasse annum 21. & si diaconatum, annum 22. si sacerdotium, annum 24. vt intra annum, seu in principio anni sequentis possit eo ordine initiari, alioquin irritam esse collationem, vt colligitur inquit, *sessio.* 22. *c.* 2. & *sess.* 25. *ca.* 12. sic interpretando illa decreta. idem ait Alex. Moneta *d. qu.* 19. *num.* 13. Quod etiam videtur tenere Azor. *d. lib.* 6. *c.* 5. *q.* 5. *vers verum*, ibi: *Aut certè ea ætas.*

In Ecclesia autem, vbi nec † ante concilium 28 nec post facta fuit designatio, & distributio, & annexio sacrorum ordinum, & sic nullus ordo sacer canonicatui assignatus est, qui canonicatum, vel portionem consequi velit, debebit esse subdiaconus, vel saltem in ætate requisita ad subdiaconatum, nempe, quod attingat vigesimum secundum suæ ætatis annum, cum ad minus habeat annexum ordinem subdiaconatus, ex dicto decreto Concilij, quod, vt inquit Lessius *d. c.* 34. *nu.* 106. sua authoritate annectit omnibus ordinem sacrum in genere, & si velit ab Episcopo cum consilio Capituli designari in particulari quis, cui connecti debeat. Ita † Hoieda *sup. d. nu.* 16. Maiolus *d. c.* 30. *n.* 11. 29 & 12. & Azor *dict. quæst.* 5. *versicul. verum*, dicens, saltim tunc, canonicum debere esse in ætate, vt subdiaconus fieri queat, quia omnes canonicatus Ecclesiæ Cathedralis habeant annexum ordinem sacrum sacerdotij, diaconatus, vel subdiaconatus, ex Concilio *dict. cap.* 12. & ita 19 Iun. 1698. Congreg. Concilij censuit, obtinentem canonicatum in Cathedrali Ecclesia, etiam ante factam ordinum distributionem, in ea saltim ætate oportere esse constitutum, vt intra annum ad subdiaconatum possit promoueri.

Et in vna Algarbien. Congregatio censuit, quod e- 30 tiã in Ecclesia, vibi non fuit facta distributio sacrorum ordinũ, requiritur, quod prouisus de canonicatu ad mi-

nus attingat 22. annum,& collationem factam habenti viginti tantum, non valuisse.

30 Et ita † est accipienda alia declaratio sanctæ Congregationis, quæ habetur super dictum caput duodecimum,& sic ait: Si neque ante, nec post Concil. Tridentinum nullus ordo,siue diaconalis siue presbyteralis canonicatui annexus fuit, & parochialis Ecclesiæ legitimo & perpetuo esse canonicatui vnica tanquam principali accessorium attendenda est natura canonicatus,non autem parochialis:& ita sufficit, vt is, cui collatio facta est, sit in ea ætate viginti duorum annorum, quæ in canonicatus collatione requiritur, debet enim intelligi de ætate viginti duorum annorum inceptorum,

31 non completorum. Et † sic etiam potest accipi alia declaratio *super d. c.* 12. quæ ait: Ætas 22. annorum sufficit ad acquirendum canonicatum,cui vnita est parochialis.

32 In canonico † vero pœnitentiario requiritur vltra gradum Doctoratus, vel licentiæ in Theologia,vel iure Canonico, quod sit quadraginta annorum, seu alias, quia aptior pro loci qualitate reperiatur ex decreto S. Concilij,*sess.* 24.*de reformatione*,*cap.* 8. Hoieda *sup. n.* 18.

33 Ioan. Gutierrez *d. cap.* 26. *num.* 40. Et † sancta Congregatio Concilij declarauit, defectum ætatis quadraginta annorum non obstare, vbi alias aptior pro loci qualitate non reperitur D. Salazar de Mendoça *in*

34 *libello de instit. can. pœnit.* §. 3. Existimoque † sufficere, quod non reperiatur in ciuitate, aut etiam diœcesi persona apta cum dictis qualitatibus, nec esse quærendam extra diœcesim, *arg. cap. nullus*, 61. *distinct. & cap. sacrorum.* 63. *distinct.* P. Nauar. *de restit. lib.* 2. *cap.* 2. *n.* 197. vt alias, qui aptior pro qualitate reperiatur, possit eligi in pœnitentiarium: si tamen in diœcesi non reperitur talis persona apta, & Episcopus velit eum eligere extra diœcesim, non poterit eligere, nisi habentem dictas qualitates, si talis ibi reperiri potest commode.

35 Et debent † esse dicti quadraginta anni completi, ex quo dicitur in plurali, quadraginta annorum ex glo. *in d. Clemen. generalem, verbo, in* 18. Abbate, Felin. Corneo, & Ioanne Gutierrez, & aliis infra citandis *d.* 5. *num.* 68. sequitur in terminis Salaçar *dict.* §. 3. quamuis Azor. *d. cap.* 5. *quæst.* 6. *in fine*, dicat requiri annum quadragesimum inchoatum, & Leo *in thes.*

36 *for. Eccles. c.* 18. *à n.* 20. Circa † ætatem promouendorum ad canonicatus Ecclesiæ collegiatæ nihil innouat, seu disponit in particulari Concilium, vt patet ex *dicto decreto*, Mandos. *cons.* 20. Man. Ro-

37 drig. *quæst. reg. tom.* 1. *quæst.* 11. *articul.* 2. Et † sancta Congregatio declarauit sequentibus declarationibus super *dict. cap.* 12. Prima *Ætas* 22. *annorum non* requiritur in canonicatibus collegiatarum Ecclesiarum magis nunc,quam ante Concilium. *Secunda*,Concilium nihil innouat super ætate promouendorum ad canonicatus collegiatarum Ecclesiarum. *Tertia.* In hoc cap. etiam quoad ætatem illius,qui prouidendus est,canonicatus collegiatarum non comprehenduntur. *Quarta*, Nullo Concilij decreto statutum est, quæ in iis ætas requiratur, qui canonicatus in Ecclesiis collegiatis consequi volunt, sed id relictum est intra illos terminos, qui ante Concil. Trident. præscripti sunt. *Quinta*, Sanctissim. dominus noster Gregor. XIII. decreuit, nihil disposuisse Concil. qua ætate debeant esse ij, qui canonicatus acquirere volunt in collegiatis Ecclesiis, sicque reliquisse hoc in illis terminis, qui ante Conc. con-

38 stituti sunt. Et † verficulo, *in omnibus vero Ecclesiasticis*, censuit sancta Congregatio habere locum solum in Cathedralibus, & non extendi ad canonicos in collegiatis, nec etiam habere locum in dignitatibus, *& dimidiis portionibus.* Et quod licet portiones habere debent annexum ordinem sacrum, dimidiæ tamen portiones huic ordini non sunt subiectæ, & sic ad dimidias portiones non requiritur ætas requisita ad ordinem sacrum, tradit Gonzalez *sup. à num.* 92.

Vnde ad canonicatus † Ecclesiæ collegiatæ etiam 39 insignis requiretur, & sufficiet prima tonsura, & quod attingat 14. ætatis annum, sicut ad alia beneficia,ex *d. c.* 6. Mandos. *d. c.* 20. Cerola *d. verb. canonica*, §. 9 Enriquez *d. c.* 19. §. 2. & Cechus *de Repub. Eccles. c.* 24. *de canonic. n.* 3. *versi.* 2. *n.* 6. *versi.* 5. Azor. *d. c.* 5. *q.* 6. Interim tamen non habebit vocem *in c. vt in d. c.* 4. *sess.* 22. *de refor.* Et † idem est in dimidiis portionibus 40 Ecclesiæ Cathedralis, & vtrunque tradit nouissimè Gonzalez *vbi proximè.*

Dico tertio, quod ad parochiales Ecclesias † seu 41 curata beneficia, & dignitates quascumque, quibus animarum cura subest, promouendus, debet attigisse vigesimum quintum suæ ætatis annum, & alias prouisio est nulla, *cap. cum in cunctis*, §. *inferiora: de election. c. licet canon. eodem titul. in* 6. Concilium Tridentinum *d. c.* 12. *sessione* 24. Corras. *dicto capit.* 3. *num.* 3. Hoieda *supra numero* 19. Nauarrus *eapit.* 25. *numero* 116. *& consil.* 4. *de ætate & qualitate* Flamin. Paris. *libro* 4. *de resignatione*, *cap.* 9. *numero* 16. *& cap.* 11. *numero* 14. Lessius *dict. cap.* 34. *numero* 107. *&* 108. Azor. *in dict. cap.* 5. *quæst.* 2. *num.* 4. *&* 9. & alij.

Hinc in Abbate † ea ætas 25. annorum requiri- 42 tur, Corras. *ibi num.* 7. & Hoieda post alios *numero vndecimo.* Quintanaduennas *dict. libro primo, capite sexto numero vndecimo*, & Enriq. *supra* §. *tertio.* Lessius *d. numero* 107. Azor. *d. quæst.* 2. & dicit communem Selua *d. qu.* 5. *n.* 16. 3. *casu*, quamuis ipse dubitet,dicens, quod videtur in eo requiri eandem ætatem, quæ in Episcopo, & in Abbatissa, nempe triginta annorum. Cui argumento de Abbatissa satisfacit Guil. Bened. sup. *n.* 59.

Et quando dicatur, animarum † cura subesse, vi- 43 de textum *in cap. dudum.* 2. *de elect.* & ibi Doct. *& in Extrauagan. execrabilis, de præbend. versi. quantum*, & ibi glossam Nauarr. *dict. consil.* 4. *& consi. decimoquinto de præben. num. secundo. & dicta sup.* 1 *p. c. vltimo, a n.* 4.

Et quilibet poterit † obtinere beneficia curata, & 44 quælibet alia sacerdotalia aptitudine, etiamsi tantum habeat primam tonsuram, dummodo sit in dicta ætate, Rebuff. *in praxi, dict. titul. requisita ad collationem bonam, num.* 33. *&* 34. *& de congrua num.* 19. *& in repetitione cap. extirpandæ*, §. *qui vero, de præb. notab.* Flam. Paris. *dict. libro* 4. *quæst.* 9. *à numer* 34. Quintanaduen. *lib.* 4. *Ecclesiasticon. num.* 66. & Enriquez *in sum. lib.* 13. *cap.* 57. §. 4. Et † sic non requiritur, 46 quod sit in quatuor minoribus constitutus, vt male ait Lamb. 1. *p.* 2. *lib. q.* 7. *art.* 29. *num.* 4. *& artic.* 30. *n.* 25. allegans Franchum *in d. c.* 2. *de instit. lib.* 6. qui *n.* 11. notat præsentatum, ad Ecclesiam parochialem dici idoneum,licet non sit in sacris,debere tamen adminus esse in minoribus,*vt in c.* 2. *eodem tit. in decretal. &c.*

Sed certe Franchus ibi † per minores intelli- 46 git etiam primam tonsuram, & per illa verba solum excludere laicum, vt patet ex text. quem allegat *in dict. cap.* 2. vbi probatur, quod laici non possunt obtinere beneficia, & ita intelligitur Azor *d. lib.* 6. *c.* 5. *q.* 9. *& cap.* 8. *q.* 13.

Et sic est accipienda † declaratio S. Congregatio- 47 nis Concilij quæ sic ait: Licet decretis huius Concilij post minores ordines expectandus esset annus antequam quis ad sacros ordines promoueatur vt capit. 11. sess. 23. potest tamen quis parochialem acquirere,etiam si non habeat aliquem ordinem sacrum, & infra annum promoueri ad sacerdotium debet. Et † alia quæ 48 sic ait: An obtinentem beneficium curatum oportet esse diaconum, vel saltem subdiaconum, cum intra annum debeat promoueri ad sacerdotium, Congregatio censuit non oportere. Azor d. q. 9. ad finem. post Nauarrum dict. cap. 25. n. 116.

Dico quarto, quod † in aliis beneficiis haben- 49 tibus ordinem sacrum annexum, licet non actu, ex fundatione, consuetudine, statuto, vel priuilegio

uilegio requiritur ætas ad ordinem requisita annexum, *cap. ei cui, de præbend. in* sexta glossa *in d. c. si eo tempore, verbo ætatem.* & ibi Franc. *numero decimo de prescrip. in 6.* & gloss. *verbo prouideri, in cap. cum in illis, de præbend. eodem lib.* Rota *dec. 1. numero 3. de præbend. in nouis,* Rebuff. *d. numero 33. & d. 2. not.* & Hoieda *nu.* 50 *20. vbi sup.* & alias † prouisio est nulla, etiam ex causa permutationis facta, Puteus *dec. 331. & 338. lib. 1.* Mohed. *dec. 7. de concess. præbend.* Tanis *dec. 58. & 59.* & Flam. Paris. *de lib. 4. qu. 6. numero 31. & 42.* Pro quo videnda sunt dicta supra *capite 1.* & decisio. Rotæ ibi adductæ.

51 Quod non † solum procedit in beneficiis habentibus annexum ordinem presbyteratus sed etiam in habentibus annexum diaconatum, vel subdiaconatum, vt pariter requiratur ætas ad talem ordinem requisita: quia eadem est ratio, etsi textus *in dict. cap. ei, cui*, expressit de sacerdotali, id non est gratia taxationis, sed gratia exempli. Et ita post Archidiaconum Calder. Ioann. de Lignano, Imolam, & Dominicum tenet Franchus *in dicto cap. ei, cui, numero decimoquarto*, & ibi Probus ad Monachum, *numero 1.* & Lambert. *prima part. 2. lib. quæst. septima, articulo vigesimoseptimo, numero octauo*, qui alios citat, & dicit: omnes Doct. *in dict. cap. ei cui*, hoc tenere, & Puteus Gregorius *de beneficiis.* 52 *ca. trigesimoseptimo, num. 2.* qui ait, quod † in his ætas ordinum requiritur tempore datæ impetrationis, nisi sit ad vacatura, intellige in genere, tunc sufficit, tempore vacationis beneficij, *vt in dict. c. ei cui*: & ibi Domi. quem sequitur Felinus *in cap. eam te, num. 18. de rescrip.* & ibi Rota *n. 25.*

53 Quamuis Ioann. † Andreas *in dict. cap. ei, cui*, dicat, id solum procedere in beneficiis habentibus annexum ordinem presbyteratus, sic limitando *dict. cap. ei, cui*, alia vero posse conferri non habenti ætatem in ordine requisitam, quem sequitur Roman. *consilio 325. numero 1.* & Decius *in d. c. cum in cunctis, §. inferiora. num. 21.*

54 Dico quinto, quod ad dignitates † vel personatus, quibus animarum cura nulla subest, licet de iure antiquo requiratur eadem ætas, quæ in curatis, & sic, quod promouendus attigisset vigesimumquintum ætatis annum, vt *in dict. §. inferiora*, vbi Abb. *numero 3.* & Decius *numero 11.* Franc. *in d. c. si eo tempore, num. 10. & in c. 1. de ætate, & qualit. & in 6. sub. n. 3. vers. in eadem glo.* Selua *sup. numero 17 & 24.* Albertus Trocius *cap. lib. 2. c. 18*, Nauar. *in manuali c. 25. n. 116.* & Maiolus *dict. cap. 30. n. 11. 13. cum aliis*: in quibus tamen Episcopus poterat dispensare cum maioribus viginti annis, vt 55 *cap. 1. de ætate & qualitate, lib. 9.* Tamen † hodie in sancto Concilio Tridentino, *dict. cap. 12.* statuitur in hunc modum: *Ad cæteras autem dignitates, vel personatus, quibus animarum cura nulla subest, clerici alioquin idonei, & 22. annis non minores asciscantur.* Vnde, 56 † in his discordat à iure communi Concilium, Flam. 57 Paris. *d. lib. 4. qu. 11. numero 14.* Contra † quod non poterit Episcopus dispensare, cum ei dispensatio non permittatur, sicut antea, Rebuff. sup. *numero 41.* & Nauarr. *dict. cap. 25. numero 116. & à 35.* Lessius *dict. cap. 34. numero 108.* Azor. *dict. cap. 5. quæstion. 9.* & Leo. *in thes. for. Eccles. c. 18. n. 15. & cap. 23. num. 23. & 14.* Facit quod ait Mandosius *de signatura, titul. de dispensatione super defectu ætatis, in princip.*

58 Quod decretum videtur † comprehendere dignitates & personatus, etiam in Ecclesiis collegiatis: nam Consilium in hac parte generaliter & absolute de dignitatibus & personatibus loquitur, secus ac circa canonicatus. Et patet ex principio eiusdem capituli, ibi: *Cum dignitates in Ecclesiis præsertim Cathedralibus:* nam dictio, *præsertim*, quæ est implicatiua, implicat idem in collegiatis, & includit illas ex citatis infra 11. *par. cap. 5. n. 91.* Et faciunt illa verba, *Ad dignitates quascunque*, & ibi: *Ad cæteras autem dignitates:* quæ sunt vniuersalia.

59 Et ita censuit † Congregatio, vt in declaratione sequenti super dictum *cap. 12.* ibi *Asciscantur hoc decreto, dignitates etiam in Ecclesiis collegiatis comprehenduntur.*

Sed in contrarium † est alia declaratio sanctæ 60 Congregationis quæ sic ait: *tum Concilij Tridentini* sess. 24. cap. 12. vers. nemo igitur deinceps ad dignitates *non habet locum in collegiatis Ecclesiis.* Et refert Cerola *in praxi Episcopali, 1. p. verb. beneficia, §. 1 vers. ad dignitates.*

Sed & Man. Rod *qu. Reg. 1. tom. qu. 11. art. 2.* ait se 61 † scire secundum quandam Cardinalium declarationem, fuisse quendam ætatis solum decem & sex annorum admissum ad quandam dignitatem in Ecclesia collegiata in diœcesi Burgen. Declarauerunt enim, inquit, Illustrissime Cardinales, quod Concilium Tridentinum requirens vigesimum secundum ætatis annum ad huiusmodi admissionem loquitur de dignitatibus & canonicatibus Ecclesiarum Cathedralium, non autem collegiatarum, vt patet ex litera eiusdem Concilij, & probat Quintil. Mandos. *consil. 20.* quod etiam tradit idem Manuel Rodrig. *in additionibus ad Bullam compositionis numero quarto.* vbi ait, virtute huius declarationis, Dominum Christophorum Velam Archiepiscopum Burgen. contulisse dignitatem Scholastriæ collegiatæ Ecclesiæ de Aguilar de Campo, cuidam scholari, qui non habebat maiorem ætatem 17. annorum: & cum litigaretur super hoc, fuisse iudicatum, collationem esse canonicam, & iuridicam.

Nihilominus standum est † primæ declarationi quæ 62 ait illo decreto dignitates etiam in Ecclesiis collegiatis comprehendi, quam existimo veriorem, & Concilio conformem ex dictis, & comprobatur alia declaratione infra adducta *numero 70.* de anno 1591. Et † id quod dicit Man. Rod. de declaratione sanctæ Con- 63 gregationis esset de canonicatib. Ecclesiæ collegiatæ, & non de dignitate, & Mand. quem allegat *dict. cons. 20.* solum loquitur de canonicatib. Eccl. siæ collegiatæ, non de dignitatibus. Et † si Concilium ibi non 64 loqueretur de dignitatibus Ecclesiæ collegiatæ, relinquendæ essent dispositioni iuris communis, *l. commodissime, ff. liber. & posthum.* & sic dicendum esset, requiri in eis, etiamsi non essent curatæ, ætatem non 14. sed 25. annorum quæ de iure communi, in quibuscunque dignitatibus Ecclesiasticis, seu personalibus requiritur, vt *in dict cap. cum in cunctis, §. inferiora, de electione, & in dict. cap. 1. de ætate & qualit. in 6.* & Dd. supra citati, *num. 54.* Et sic requireretur hodie maior ætas in dignitatibus, seu personatibus non curatis Ecclesiæ collegiatæ, quam in huiusmodi dignitatibus, seu personatibus Ecclesiæ Cathedralis, quod esset absurdum, ex quibus etiam apparet falsum, & sine fundamento, quod ait Alexand. Monet. *dict. 2. part. de distrib. quæst. 19. numero 16.* statim post decimum quartum annum posse cuilibet etiam in collegiatis Ecclesiis personatum, qui à dignitate & officio distinguitur, libere conferri, citans Cerolam, *dict. vers. canonica, versic. ad nonum*, qui id non dicit, sed loquitur de canonicatibus Ecclesiæ collegiatæ, vt eum citaui supra *numero 39.* Conuincitur etiam quod nouissimè ait Piasec. *in praxi Episcop. part. 2. cap. 5. numero 21.* dignitates & canonicatus in Ecclesiis collegiatis remanere quoad ætatem in dispositione iuris communis, ita vt in illis ætas quatuordecim annorum sufficiat, & allegat Gonçalez *d. gloss. 5. num. 92.* adducentem declarationem S. Congregat. 2. suprà positam *n. 37.* quæ tamen & Gonçalez solùm loquuntur de canonicatibus & non de dignitatibus.

Ad dignitatem † tamen principalem in collegia- 65 ta regulariter requireretur ætas 25. annorum inceptorum cum regulariter habeat curam animarum in foro interiori, vel exteriori, & de Abbate diximus *sup. n. 42.*

Sed circa hoc quintum dictum † est dubium, an 66 satis sit attingere vigesimum secundum annum, vt quis possit ad dictas dignitates, vel personatus asciscì, an

vero

vero sit necessarium habere viginti duos annos completos.

67 In quo dubio dicendum est † necessarium esse habere viginti duos annos completos, vt pro constanti tenet Mandos. *dict. tract. de ætate minorum, cap. 5. n. 10.* & hoc de momento ad momentum. Et vide-
68 tur † certum ex *l. 3. §. minorem, ff. de minoribus.* & ex traditis per gloss. *in dict. Clemen. generalem, de ætate & qualit. verbo in* 18. Abbatem *in dict. ca. cum in cunctis, numero 6.* Felin. *in cap. cum vigesimum, numero primo de offic. delegati.* Corneum, *consil.* 213. *numero* 7. *volu.* 1. Sylvestrum Aldobran. *in §. pupillis, instit. 7. quibus modis tutela finit. num.* 14. Ioan. Gutierrez. *dict. c. 26. n.* 10. Rotam *dec. 26. de rescrip. in nouis*, Bellam. *decis.* 726. Tabien. *in summa, verbo, ætas, num.* 2. Armillam *eodem verbo, numero* 3. Vegam. *in sum. 1. par. cap. 96. casu vnico*, & Molinam *de iustitia, 2. tomo. disp.* 573. *circa princip.* & nouissime ita tenet Lessius *dict. cap. 34. numero* 108. dicens illa formula, vt non sit minor 22. annis insinuare annos 22. debere esse completos, qui enim nondum compleuit, est etiam minor ætate. Quam-
69 uis † contrarium teneat Cerola *dict. verbo beneficia, §. versic. ad dignitates*, qui ait, sufficere illos inchoasse, citans Nauarrum, *cap. 25. numero 116.* (qui id non dicit) Enriq. *lib. 14. cap. 8. §. 10. in fi. gloss.* 10. & Emanuel Sa *verbo, beneficium, numer.* 31. dicens, quod ad dignitates & personatus sine cura requiruntur 22. anni incepti, ex Trident. & Azor. *dict. cap. 5.*
70 *quæst. 3.* Et † ita declarauit S. Congregatio Concilij, vt apparet ex declarationibus sequentibus. Prima in Conc. Trid. *sess. 24. c. 14. §. ad cæteras*, ibi: Ad cæteras autem dignitates, vel personatus, quibus animarum cura nulla subest, clerici alioquin idonei, & 22. annis, non minores ascisc antur, dubitatur, an complesse vigesimum secundum sit necessarium, vel tantùm attigisse sufficiat? Congregatio Concilij censuit, requiri ætatem viginti duorum annorum completam, A Cardinalis Carrafa. Secunda, Episcopo Abulen. Illustris & Reuerendissime Domine, vti frater dubitationi super amplitudinis tuæ nomine popositæ super ætate, quæ per Concilium Tridentin. *capitu. 12. §. ad cæteras autem dignitates, &c. session. 24. de reformat.* requiritur in iis, qui dignitates, vel personatus, quibus animarum cura nulla subest, obtinere volunt. Congregatio Illustrissimorum Patrum eiusdem Concilij interpretum ita respondendum duxit, nempe decretum illud esse intelligendum de anno 22. completo, quod reliquum est Deum amplitudini tuæ propitium in omnibus precamur. Romæ die 24. Septembris 1593. Amplitudinis tuæ Illustris, & Reuerendissime vti frater studiosissimus Hieronymus Card. Matthæus. Quam declarationem & epistolam directam Episcopo Abulen. ego habeo in forma *authentica.* Et etiam alia declaratio nullius 4. Septemoris 1591. his verbis: *Congregatio Concilij censuit, ad obtinendam in cathedrali vel collegiata dignitatem non curatam, requiri ætatem annorum 22. completam,* & nouissimè ita tenet Leo *in thes. d. cap. 18. num.* 14. dicens, quòd dignitates, vel personatus quibus animarum cura nulla subest, non minoribus viginti duobus anni completis, non tantùm inchoatis conferri debet, vt declarauit Congregatio Concilij.

71 Vnde infertur ad decretum † eiusdem Concilij *sess. 25. de regul. cap. 7.* ibi: *Non minor annis* 40. quod debent esse completi illi 40. anni, qui requiruntur in eligenda in Abbatissam, seu Priorissam. Nec contra illud decretum potest Episcopus, aut Nuncius dispensare, cùm inferior non possit in lege superioris, maximè Concilij, dispensare, vt est notum, licet in Compendio Mendicantium fratris Hieronymi à Sorbo, verbo *Abbatissa*, in Margine, dicatur, quod per Concilium Tridentinum ordinatur, vt non eligatur, nisi quadragesimum annum attigerit.

72 Et hoc de ætate 22. annorum † requisita ad dignitates, & personatus non curatos, intelligitur, nisi alias habeant annexum ordinem presbyteratus, tunc enim requireretur in eis ætas 25. annorum ad sacerdotium requisita, iuxta *vers. neminem etiam deinceps, & d. sup. 2. & 4.*

Vnde ad Decanatum † præpositurum, & Archipres- 73
byteratum, etiam si eis animarum cura nulla subsit, requiretur etiam hodie promouendus attingat 25. ætatis annum, ex quo de iure annexum habeat sacrum presbyteratus ordinem, vt etiam Abbatia, *cap. 1. de ætate & qualit.* & dictum est *supra c. 1. num.* 40.

Ex quo etiam in Abbate † eadem ætas requiritur, 74
Maiolus *d. c. 30. n. 30.* & Mandos. *consil. 1. n. 1.* Qui † tamè 75
malè ait, quod stante constitutione, quod constitutus debeat esse in ætate annorum triginta, sufficiat annum trigesimum attigisse, quod conuincitur ex dictis supra *n. 67. & seq. & ibi allegatis.*

Dico sexto, quod † ad Episcopatum promo- 76
uendus debet esset maior triginta annis: ita quod trigesimum annum iam exegerit, & in sacro ordine saltim ante sex menses constitutus, vt in *dict. c. cum in cunctis, de elect.* Concil. Trid. *sess. 7. cap. 1. & sess. 22. cap. 2. & sess. 24. c. 1. de refor.* & constitutio Gregorij XIV. de forma faciendi processus, & inquisitionis ex præscripto Concil. Trid. super promouendis ad Ecclesias Cathedrales. Cuius tenorem † non 77
abs re erit hic ponere, quia communiter non habetur. Quamuis nouissimè eam ponat Piasec. *in praxi Episc. in proœmio n. 2.*

GREGORIVS EPISCOPVS SERVVS seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

ONus Apostolicæ seruitutis, ad quod nuper nos dignatio diuina prouexit, assidue admonet in eam potissimum curam nobis esse pastorali solicitudine incumbendum, vt quæ à sacris, œcumenicisque Conciliis pro communi totius Christiani populi salute pie prudenterque statuta sunt, nulla aut temeritate violentur aut negligentia deserantur: ea præsertim, quæ ad bonos, idoneosque Pastores Cathedralibus, ac superioribus Ecclesiis gubernandis præficiendos pertinent: nam si in quibusuis Ecclesiæ gradibus, & ministris curandum est tales eligi, qui religione, & sanctitate fideles ædificent, multo certè magis elaborandum est, ne in eius electione erretur, qui supra omnes gradus constituitur, cui tanquam seruo fideli & prudenti totius familiæ cura traditur, qui ad omnem virtutem, & mandatorum Dei obseruantiam aliorum forma esse debet: cùm certum sit gregis salutem magnoperè pendere ex boni pastoris præstanti vita, & doctrina. Sanè venerabiles Patres, qui ex toto terrarum orbe ad sacrum generale Tridentinum Concilium à summis Pontificibus prædecessoribus nostris euocati magna frequentia conuenerunt, cùm in aliis rebus multis præclarum studium ad corrigendos deprauatos mores, & collapsam Ecclesiasticam disciplinam restituendam ostenderunt, tum in eo potissimum insigni zelo, magnáque cum laude laborarunt, vt rationem inuenirent, qua viri doctrina, pietate, prudentiáque excellentes, & in Ecclesiasticis fundationibus diu multúmque versati Ecclesiis Cathedralibus præficerentur. Nos igitur, qui cùm in minoribus constituti Cremonens. Ecclesiam regeremus, in eodem Concilio cum sanctis, & egregiis illis Patribus interfuimus, & Concilio absoluto ad Ecclesiam nostram reuersi magno semper desiderio flagrauimus, vt tam salubria generalis Concilij decreta executioni debitæ mandarentur, atque vt id fieret pro virili parte curauimus. Multo nunc magis, cum disponente Domino omnium Ecclesiarum cura & solicitudo nos premit, summo desiderio tenemur, vt Pastores ij præficiantur Ecclesiis, qui opus suum & ministerium impleant, & de ouium salute nos in Domino lætificent. Illud autem in hoc saluberrimo,

&

& perneceſſario negotio, quod eſt de Epiſcopali eligendis, & præficiendis videtur eſſe præcipuum, vt inſtructio, examen, & inquiſitio de fide, vita, moribus, doctrina, & prudentia promouendorum tam accuratè, fideliter, ac ſerio inſtituatur, vt omnis fallaciæ fuco ſemoto, certo confidere valeamus, tales à nobis Chriſti gregi paſcendo eſſe præpoſitos quales tantum onus, Angelicis videlicet humeris formidandum exigit, & quales ille expetit, qui pro ijſdem ouibus redimendis propriæ vitæ, ac ſanguini non pepercit. Et quidem in hac parte prouidentia dicti Concilij Tridentini minimè defuit, cùm ſtatuerit, ac mandauerit, vt in Prouinciali Synodo per Metropolitanum habenda præſcriberetur quibuſque locis & prouincis, propria examinis, ſeu inquiſitionis, aut inſtructionis faciendæ forma Romani Pontificis arbitrio approbanda, quæ magis eiſdem locis vtilis, atque opportuna eſſe videretur. Verum neque id hactenus niſi à pauciſſimis factum eſt, neque ſpes eſt, niſi longiſſimo temporis ſpatio, vt ab omnibus fiat, atque interim dum certa examinis, ſiue inquiſitionis ratio à prouincialibus Concilij expectatur, perit vber ille fructus, qui ex tam vtilibus Concilij generalis decretis ſperari poſſe videbatur. Et experientia ipſa docuit per tot annos à publicatione Concilij prædicti elapſos, quid in vnaquaque prouincia opus ſit, quieud poſſit fieri. Habita igitur cum venerabilibus fratribus noſtris Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, matura deliberatione, ac de eorum vnanimi conſilio, & aſſenſu, præſenti noſtra perpetuo valitura conſtitutione decernimus, vt cùm extra Romanam Curiam examen, inſtructio, ſiue inquiſitio facienda erit, nemo omnino cuiuſcunque ſtatus, gradus conditioniſve fuerit inquiſitionem prædictam ſibi arrogare præſumat, ſed integrum hoc negotium iis, qui à prædicto Tridenti Cõcilio deſignantur, Apoſtolicæ videlicet ſedis legatis, ſeu Nunciis prouinciarum, aut eius, de quo inquiſitio fit, Ordinario, eóque deficiente, Ordinariis viciniorib⁹ relinquatur, niſi iuſtis de cauſis nobis, aut pro tempore exiſtenti Romano Pontifici per ſpeciale mandatum alicui alteri hoc munus quandoque committendum eſſe viſum fuerit. Quod ſi fortè aliquis prædictorum conſanguinitate, aut affinitate vſque ad tertium gradum incluſiuè promouẽdum contingerer, vt omnis ſuſpicio carnalis affectus à tam ſancto negotio repellatur, ille quidem eo caſu cenſeatur excluſus, atque ad eum, qui proximè ſequitur, hoc eſt, ſi legatus excludendus erit, ad Nuncium ſi Nuncius, ad Ordinarium ſi Ordinarius, ad viciniorem Ordinarium Inquiſitionis officium deferatur. In Curia verò hæc functio ſpectet ad eos Cardinales, qui à nobis, vel pro tempore exiſtẽte Romano Pontifice deligentur, vel ad Cardinales earum prouinciarum ſeu Regnorum apud nos, & ſedem Apoſtolicam protectores, in quibus Eccleſiæ ipſæ conſiſtunt: ſi tamen ad ipſos huiuſmodi vacantium Eccleſiarum relatio pertinebit, quod ſi de Epiſcopo, vel Metropolitano extra Romanam Curiam de gente ab vna Eccleſia ad aliam ex aliqua graui, & iuſta cauſa transferendo agetur, hoc munus deficientibus Legato, vel Nuncio Apoſtolico eius prouinciæ, aut Regni, vbi Eccleſia ipſa à qua transfertur, ſita erit: ad Metropolitanum, ſi Epiſcopus: ad ſuffraganeum verò antiquiorem reſidentem, ſi Metropolitanus, transferendus erit, pertinere declaramus. Deinde, quia ſacrum Trid. Concilium, non ſine magna ratione eminentes perſonas, & quæ negotij magnitudinem probè intelligerẽt, ad hoc officium nominauit. Declamus, & ſtatuimus tam Legatos, ſiue Nuncios, quàm Ordinarios, vel alios ab hac ſancta Sede fortè delegandos, non per Auditores, aut Vicarios alióſve miniſtros, ſed per ſe ipſos inquirendi munus exercere debere, quamuis ab huiuſmodi perſonis aliiſque viris peritis adiuuari poſſint. Et ſi Prælatus inquirens per ſe non poſſet ob locorũ diſtãtiam teſtes examinare circa articulum aliquem, vt legitimos naturales, vel ætatem, aut aliquid huiuſmodi, licebit ei articulum illum alteri perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtituta ſubdelegare, non autem vniuerſam inquiſitionem. Quod ſi fortè contingat, aliquem ſupradictorum legitimè impediri, vt per ſe hoc munus præſtare non poſſit, ad alios ea cura transferetur, qui ſunt ab eodem Concilio Tridentino ad hoc officium deſignati, ſupra dictum eſt, de iis, qui ob conſanguinitatem, vel affinitatem ab hoc munere excludantur. Ad hæc, vt mens eiuſdem ſacri Concilij rectè, ac fideliter debitæ executioni mandetur, & tale ſit examen quale requiritur in negotio ponderis. Declaramus, ac ſtatuimus, non eſſe in vita, ac doctrina promouendi inueſtiganda eam rationem adhibendam, vt ab ipſo promouendo articuli offerantur, ac teſtes producantur, ſed oportere, vt Prælatus, qui munus inquirendi ſuſcepit articulos cõſcribat, atque ipſe ex officio ſuo illos teſtes vocet, atque examinet, quos de rebus inquirendis ſyncerum, ac fidele teſtimonium daturos eſſe exiſtimet. Verum, vt inquiſitio prædicta facilius, ac plenius perfici, atque expediri queat vtile erit, ſi Prælatus, qui inquiſitionẽ facturus eſt, vel à promouendo, vel alio aliquo cõfici curet ſchedulam in qua ſint ordine deſcripta nomen promouendi cognomen, patria, parentes ætas, ordo gradus, profeſſio fũctio ſi quã is fortè exercuit, loca in quibus aut Theologiæ, vel iuri Canonico operã dederit, aut longo tempore verſatus fuerit, denique amici ac familiares qui tam ipſum, quam parentes eius intimè norint. Quod ſi promouendus documentũ aliquod exhibere voluerit, vnde, ipſius ætas, gradus dignitas ſacri Ordines, functio, officia, muneráque, aut aliquid eiuſmodi comprobetur, admittendum, ac proceſſui inſerendum erit, modo documentum publicum, ſeu authenticum fuerit. Illud quoque prohibendum cenſuimus, ac expreſsè prohibemus, ne ad teſtimonium dicendum de fide Catholica, vita, moribus doctrina, atque aptitudine ad regendam Eccleſiam quilibet homines admittantur, ſed viri tantum graues, pij, prudentes, docti, qui de qualitatibus promouẽdorum rectum iudicium ferre valeant, ac vt ſuprà diximus, ſincerum, ac fidele teſtimonium dare velint. Proinde tam cognati, ac nimium familiares, quàm inimici, atque æmuli excludendi erunt. Porro teſtes eiuſmodi prælatus qui examen, ſeu inquiſitionem habiturus erit, ſeorſum, ac ſigillatim examinabit, & ſi quando iudicauerit expedire, eis ad memoriam reducet, tum iuramenti vim, tum periurij grauitatem: eoſdem etiam ſerio, & grauiter admouebit ipſos reos futuros apud Omnipotentem Deum eorum omnium, quorum, vel committendo vel omittendo rei erunt qui promouebuntur, ſi vel falſa narrando, vel reticendo vera, in cauſa erunt vt homines indigni, vel minus idonei eiuſmodi Eccleſiis præficiantur. Diligenter etiam teſtium qualitates cognoſcere ſtudebit, ac potiſsimũ quam ſint ad promouendos affect. vt inde conijciat, vtrum ex affectu, an ex veritate teſtimonium dicant. Denique cùm teſtes de qualitatibus promouendi interrogabit, dabit operam, vt quoad eius fieri poterit omnia & ſingula, quæ ad prædictam inquiſitionem facere videbuntur, per ipſos exprimantur. Quamuis autem qualitates omnes promouendorum quæ in generalium Synodorũ decretis, aliiſque Canonicis ſanctionibus continentur, probè cognitæ eſſe debeãt, iis, quibus inquiſitionis officiũ demãdatum eſt, quales, natum eſſe ex legitimo matrimonio, atque ex parentibus Catholicis, an num trigeſimum iam expleuiſſe, ſacris ordinibus, ſaltem ante ſex menſes initiatum eſſe, gradum Doctoratus, aut licentiæ in Theologia, vel iure canonico, aut certè publicum alicuius Academiæ teſtimoniũ obtinuiſſe, quoad docent idoneum eſſe declaratur, ad hæc in Eccleſiaſticis functionibus diu eſſe verſatum item fidei puritate, innocentia vitæ, prudentia vſu rerum, integra fama, doctrina denique præditum eſſe. Tamen, quia circa doctrinam plures committi ſolent, & ſæpe contingit, vt nonnulli ſcientia vacui, de ſolo Doctoris titulo, aut priuilegio glorientur: volumus vt de eorum etiam doctrina diligenter inquiratur, qui vel Doctoratus, aut licentiæ titulis, & priuilegiis gaudent, vel etiam à publicis Academiis teſtimonium habuerunt, quod idonei eſſent

ad alios

ad alios docendos, nisi fortè aliquorum insignis doctrina, ex publica ipsorum functione notoria esset. Ita verò inquisitio facienda erit, vt quibus in locis quanto tempore, & quo fructu Theologiæ, vel iuri Canonico promouendus operam dederit, cognoscatur. Et quoniam in quibusdam prouinciis nulla sunt Studia generalia, neque vllæ publicæ Scholæ, neque vsus habet, vt qui studiis operam nauant, vllis Doctoratus, aut licentiæ insignibus decorentur, declaramus, in eiusmodi locis sufficere, si testimonio virorum grauium, & sacræ Theologiæ, vel iuris Canonici peritorum constet, promouendos ea scientia Theologiæ, vel Canonum verè pollere, vt idonei sint ad ea docenda, qua populum Christianum scire oportet, ac muneris sibi iniungendi necessitati valeant satisfacere. Testes præterea deponant, se de scientia promouendorum certos redditos esse, ex eo quod prædictos promouendos specimè suæ doctrinæ publicè vel priuatim dedisse cognouerint. Quod autem ad regulares pertinet, cùm ad Ecclesias Cathedrales promomouendi fuerint, ne fraus vlla subrepere possit in eo, quod idem Tridentinum Concilium statuit, vt regulares à suis superioribus sufficientis doctrinæ testimonium habeant, Declaramus nomine superiorum eos duntaxat intelligendos esse, qui nullum sui ordinis superiorem agnoscunt, siue ij cuiusuis Ordinis Abbates, Magistri, aut Ministri, aut Præpositi generales, aut quarumlibet Congregationum Præsidentes, siue Definitores, aut Visitatores Capitulum generale repræsentantes, siue alij, quocumque vocabulo nominentur, & in eorum absentia ipsorum Vicarij, seu Commissarij generales, vel in Romana Curia Procuratores Ordinum, aut Congregationum generales in hac parte succedant. Et nihilominus præter superiorum testimonium, qui fidem facient eiusmodi regulares ad alios docendos idoneos esse, volumus ea seruari, quæ de iis diximus, qui publicum suæ doctrinæ ab aliqua Academia testimonium habent, vt videlicet serio inquiratur, an regulares ad Cathedrales Ecclesias promouendi, eos progressus studiis fecerint, quia in futuro antistite requiruntur. Post inquisitionem verò de fide, vita, moribus, doctrina, & prudentia promouendi, necnon informationem de statu Ecclesiæ, aliisque necessariis rebus, quæ pariter coram superius expressis Prælatis, iuxta eiusdem Concilij decreta fieri debet, professio fidei Catholicæ à promouendo facienda erit, quam quidem ab eo dumtaxat recipiendam esse declaramus, ad quem inquisitio pertinebit, nisi forte qui professionem emissurus est, à Prælato inquirente longè distet: tunc enim is Prælatus ex subdelegatione inquirentis professionem admittere debebit, cui promouendus vicinior erit: quod idem intelligatur de informatione de statu Ecclesiæ accipiendæ, si quando contingeret, vt in alia prouincia, siue Regno esset Ecclesia, in alia promouendus. Recipiet autem Prælatus professionem promouendi, præsente notario publico, ac testibus atque eã à se admissam, ac receptam propriæ manus subscriptione testabitur. Is quoque, qui professionem eiusmodi fecerit, in eo loco, vbi proprium nomen profitentis exprimi solet, nomen suum manu propria adscribet. Denique his peractis notarius publico instrumento fidem faciet de professione prædicta, adhibitis testibus vt præfertur. Vbi verò totum examen, seu inquisitio de persona promouenda perfecta fuerit, ea in instrumentum publicum redacta cum toto testimonio, ac professione fidei emissa ad hanc Sanctam Sedem vt Concilium statuit, quamprimum clausa, & obsignata, in forma authentica, transmittenda erit. In qua re obseruari volumus, vt professio Fidei iisdem omnino verbis descripta sit, quæ in ea forma continentur, quam felicis recordationis Pius Papa IV. prædecessor noster statuit obseruandam, & vt Prælatus, qui instructionem, examen, & inquisitionem fecit, vel per literas separatas, simul tamen cum processu mittendas, vel per scriptionem dicti processus significet, quanta fides testibus examinatis, eorúmque dictis, & scripturis productis suo iudicio habenda sit: simul etiam quid de promouendo ipse sentiat. Processus autem sic formati, & ad Curiam transmissi, à Cardinali, cui proponêdi munus incumbet, & à tribus Priorib. Ordinum Cardinalibus, vt moris est, iuxta formam Concilij, prædicti subscribentur, & expedientur. Volumus autem, vt Cardinalis relator moneat promouendum, si præsens in Curia fuerit, vt iuxta Concil. Lateranen. nouissime celebratum omnes Cardinales, siue maiorẽ partem Collegij adeat antequam Ecclesiã proponat, vt quæ à referente collega sint audituri, oculata fide quantum ad personam promouendi attinet, cognoscere possint. Hæc porro omnia, qua de promouẽdis ad Ecclesias Cathedrales dicta sunt, ad eos etiam pertinere, atque in eorum promotione seruanda esse declaramus & decernimus, qui nominati, præsentati, aut electi fuerint ad dignitates Abbatiales, ac Prioratus seu Præpositatus Monasteriorum regimina, aut alias Regularium cuiusuis Ordinis, aut etiam secularium præfecturas de quib. consistorialiter prouideri contigerit, atque eos præsertim, quibus præter curam, & regimen monachorum, aut canonicorum, clericorumque regularium, vel secularium, annexa est in populum iurisdictio spiritualis, vel temporalis, excepta tamen ætate, circa quam nihil innouamus. Quæ vero ad doctrinã, cum generalia Concilia non statuant, vt personæ promouendæ ad regulares dignitates Doctoratus, siue licentiæ gradũ suscipere, vel publicum testimonium ab Academia aliqua habere teneantur, & tamen æquum sit vt ea doctrina polleant, qua onus sibi imponendum sustinere valeant. Declaramus & statuimus, vt Prælati qui inquirendi munus susceperint, studiosè, ac diligenter inquirant super doctrina eiusmodi personarum, iuxta modum & formam superius præscriptam, vt nos, & pro tempore futuri Rom. Pontifices habita de illis vera informatione per processum, qui ab inquirente transmittetur, certo statuere, ac iudicare possimus, an persona promouenda vere sit talis, qualem dignitas illa, ad quam prouehenda est, exigit, & requirit. Hortamur vero in visceribus D. nostri Iesu Christi, ac paterna charitate monemus eos omnes, qui ab hac sãcta Sede nominandi, præsentandi, vel etiam eligendi futuros Episc. vel Abbates ius habent, vt serio apud se cogitent, quanti momenti sit hoc negotium, ex quo salus animarum tranquillitas Reipub. incolumitas religionis, propagatio fidei, aliaque permulta, & maxima bona dependent. Illud etiam sæpe, & sæpius ad mentem reuocent quod sãcta Tridentina Synodus admonet, nihil se ad Dei gloriam, & populorum salutem vtilius posse facere, quam si bonos pastores, & Ecclesiæ gubernandæ idoneos promoueri studeant, eosque alienis peccatis cõmunicantes mortaliter peccare, nisi quos digniores, & Ecclesiæ magis vtiles ipsi iudicauerint, non quidem precibus vel humano affectu, aut ambientiũ cupiditatibus, sed eorum exigentibus meritis præfici diligenter curauerint. De nominandis vero, præsentandis, vel eligendis ad regulares dignitates præter ea, quæ superius obseruanda declarauimus, illud quoque paternis his nostris hortationibus & monitionibus adijciendum censuimus, vt nominationis, præsẽtationis, vel electionis ius habẽtes eos deligere studeant, atque omnino conẽtur, qui non modo eundem ordinem sint ante professi: sed in eodẽ etiam satis diu laudabiliter versati. Neque enim decet vt Magistri aliorum esse incipiant qui non fuerint ante discipuli, & subditis imperare præsumant, qui prius non didicerint superioribus obedire. Nos denique, qui vel examinando, & inquirendo, vel testimonium ferendo operam suam in hac re præstabunt serio admonemus, vt ea fide, ac diligentia in negotio tanti momenti versentur, vt à Deo à nobis laudem pro bono opere expectare valeant. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ prohibitionis, voluntatis, declarationis, decreti, statuti, hortationis, & monitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Roma in

Monte

Monte Quirinali anno Incarnationis Dominicæ 1591. Idibus Maij, Pontificatus noſtri anno primo. A. Cardin. Montaltus ſummator. M. Veſtrius Barbianus. A. de Alexiis.

78 Et eadem ætas, quæ † in Epiſcopo, requiritur in Cardinalibus ex *dict. ca. 1. ſeſſ. 24. verſic. ea vero omnia.* iuncto. *dict. c. ſeſſ. 7. & dict. c. 1. ſeſſ. 22.* Maiolus

79 *nu. 13.* & Hoieda 27 *vbi ſup.* Hodie † tamen diaconus Cardinalis eſſe poteſt, qui in vigeſimo ſecundo ſuæ ætatis anno fuerit inſtitutus, ex conſtitutione Sixti V. de Cardinalium numero, ordine, ætate, tempore, qualitate, & officio, & aduertit Cardinalis Paleotus de ſacri Conſiſtorij *conſultatione 4. par. q. 1.*

80 De ætate † Abbatiſſæ ſeu Prioriſſæ videndum eſt dictum decretum ſacri Concilij *ſeſſ. 25. de reg. c.*

81 7. & de † ætate requiſita ad beneficia regularia, vide textum *in dict. clem. ne in agro §. caterum, de ſtatu regularium*, & ſupra in initio citatos, ac Albertum Trocium, *d. li. 2. c. 19.* & Corraſ. *3. p. c. 3. 8.* nam circa eam nihil inuenio innouatum per d. ſacrum Concilium Tridentinum. Vide tamen circa intellectum *d. §. caterum* Nauarrum *de regularib. commentario 3. num. 43.*

82 Tandem † aduertendum eſt, quod prouiſio facta non habenti ætatem in beneficio requiſitam, eſt nulla, vt per Flam. Pariſ. *de reſignatione beneficiorum lib. 4. quæſt. 9. ex. n. 20.* Manuel. Rodr. *in ſum. 1. tomo. c. 30. nu. 2.* Vegam. *in ſum 1. p. c. 36. caſu. 5 & 21.* Azor *d. c. 5. qu. 12.* & nouiſſim. 5. Vgol. *de offic. Epiſc. ca. 59. §. 8. nu. 3. & 6. poſt. Nauar. conſ. 1. 2 & 3. de ætate & qualit.*

83 Etiam † in conſcientia P. Leſdeſma *in ſumma 2. par. tract. 6. c. 27. concluſ. 17. difficultate, pag. 361.* quidquid velit Ioan. Quintin. *in repetit. ca. de multa de præb. n. 66. & ſeq.*

84 Quod procedit etiam ſi ad ætatem † requiſitam deſit quantumuis paruum & modicum tempus, vt vnus dies, vel hora, nam in his quæ à iure ſunt determinata & limitata non licet arbitrari. Facit, quod tradit Thoma Sanchez *de matrim. lib. 1. diſp. 16. n4.* Quinquid alias circa ætatem ordinum male teneant P. Ledeſm. *1. pa. ſummæ de ſacramento Ordinis, ca. 7. concluſi 11. difficultate* & Vega. *in lib. Eſpeio de curas. ca. 14. nu 42.* contra quos eſt conſilium Nauarri *9. de tempor. ordin.* & Vgol. *de off. Epiſc. c. 26. §. 9. ad finem.*

85 Secundo procedit † etiam in præſentatione,

86 Nauarr. *conſ. 2. n. 1. de ætate, & qualitate.* Et † in oppoſitione: nam etiam tempore oppoſitionis, & petitionis requiritur habilitas requiſita. Ioan. Guttierrez *conſi. 44. num. 7.* & Zaualos *q. 693. ex numero 7.* Perez. de Lara *de anniuerſa. & capella. libr. 2. c. 3. num. 55. & 58.* ſatis tamen eſt, quòd tempore concurſus, ſeu examinis ad parochialem ætatem legitimam attigerit Rot. *dec. 677. nouiſſim. Farinac. num. 4.* cùm tunc fieri poſſit oppoſitio, vt *infrà 9. part. cap. 2. nu. 266.* quamuis ſciam, D. Epiſcopum Abulenſem 25. Ianuar. de anno 1614. contuliſſe quandam parochialem loci de Munnada cuidam, qui tempore oppoſitionis, & concurſus non habebat ætatem legitimam, quam tamen tempore collationis habebat, in quo certè videtur erraſſe, & collationem fuiſſe nullam ex prædictis, & Concil. Trident *ſeſſ. 24. de reform. cap. 18. ver. peracto deinde examine, ibi, & ætate*, & conſtit. Pij V. ſuper collatione parochialium: at ex ea manere Papæ reſeruatam. vtpote factam contra formam Concilij, cùm non tulerit oppoſitori & concurrenti legitimo & habili, de quo loquitur Concilium, facit *l. vt grat. dat. ff. de nun. de honor.*

87 Vnde videtur † falſum quod ait Mand. Rodrig. *dict. ca. 29. num. primo ver. Lo tercero* & cum eo Vega. *dict. ca. 36. caſu 16.* quod laicus poteſt ſe opponere ad beneficium preſbyterale in Eccleſia, vbi eſt ſtatutum, quod obtinens beneficium intra annum fiat preſbyter, dummodo attigerit 25. annum. Nec id dicit Nauarrus, quem ipſi allegant *in manuali, cap. 5. num. 116.* nam † non loquitur de laico, ſed de clerico ſaltim primæ tonſuræ intelligitur. Et quod ibi ſubdunt Manuel Rodrig. & Vega, quod quando patronus præſentat abſentem ad certum beneficium, ſufficit, quod tempore, quo accedit nuntius cum ſchedula habeat ætatem requiſitam, vt ſentit: inquiunt, Nauarrus, accipiendum eſt, iuxta ſupradicta *c. 1. à n. 32.* 88

Ætas à natiuitate † connumeranda eſt, non à die conceptionis, vt contra gloſſam *regulæ Cancellariæ 17.* recte tradunt Couarruuias *in 4. 2. p. c. 8. §. nu. 3.* & Molina ſup. *dict. diſp. 573.* Mandoſ. de ætate minori cap. 1. numer. 25. & nouiſſimè Tho. Sanch. *in præcep. Decal. lib. 4. ca. 35. n. 4.* qui abſolute docent, ætatem à natiuitate computari, & non à conceptione, etiamſi id vtile ſit ei, de cuius ætate agitur, contra gloſſ. de reg. 17. Candel. & Sforc. *de reſtit. in part. 1. qu. 2. art. 7. n. 48.* 89

Eademque ætas, & † habilitas, quæ requiritur & ſufficit ad titulum beneficij, requiritur & ſufficit ad coadiutoriam à Papa conceſſam, Caputaq. *dec. 127. p. 1.* poſt hæc Gonzalez *gloſ. 5. §. 9. nu. 6. & 90.* facit quod tradit Gratian. *dec. 157. nu. 16. & in addit. à num. 9* 90

CAPVT V.

De Coniugatis.

SVMMARIA.

1 *Coniugati, qui ordinari prohibentur, ſunt incapaces beneficiorum.*
2 *Adeo, vt etiam beneficia ante matrimonium obtenta amittant.*
3 *Et procedit etiam in adminiſtratione Eccleſiaſtica.*
4 *Nec ex diſpoſitione Epiſcopi poſſunt habere beneficium etiam ſimplex. Et concordia Capræ bene improbatur per Hoiedam.*
5 *Epiſcopus enim diſpenſat contra ius niſi in caſibus à iure expreſſis.*
6 *An, & quando clerici coniugari gaudeant priuilegio fieri remiſſione.*

1 SIne vxore † prætereatis eſſe debet cui de beneficio prouidetur. Coniugati enim qui ordinari prohibentur, ſunt incapaces beneficiorum *ca. 2. ca. diuerſis fallaciis, & c. cum decorem de clericis coniugatis*, & facit tex. *in ca. vnico, verſic. in cæteris autem eodem tit. in 6.* de quo bene Lamber. *de iure patronatus. 1. p. 2. lib. qu. 7. art. 3.* Capra *regul. 97. à numero 23.* & Hoieda *de incompatibil. beneficiorum, 1 part. ca. vltimo, num. 76. & 77.* & Flam. Pariſ. *de reſignatione benef. lib. 4. qu. 2. à num. 27. &. 90.* & Tho Sanchez *de matrim. l. 7. diſp. 42. n. 14.* Gonzalez *ad regulam menſium 9. l. 2. num. 68.* Leſſius *de iuſt. & iur. lib. 2. c. 34. dub.* 2
21. Adeo, vt † etiam beneficia ante matrimonium 3
obtenta amittant, vt dicetur infra *11. p. c. 8.* Et † procedit etiam in adminiſtratione Eccleſiaſtica, nempe, quæ perſonæ Eccleſiaſticæ aſſignatur, cuius etiam ſunt incapaces, licet non ſit beneficium, Cæſar de Graſſis *dec. 114. &. 9. 1.*

Nec ex diſpenſatione † Epiſcopi poſſunt habere 4
beneficium etiam ſimplex, vt contra antiquos tenet bene probans Abbas *nu. 7. in c. Ioannes, de clericis. coniugatis.* Selua *de benef. p. quæſt. 7. nu. 18.* Lambert. ſup. *n. 8.* Probus ad Monachum *in ca. nullus, de temporibus ordinationum, in 6. numero 14. & 15.* & cum Hoſtien. Cardinal & Abbate, *in dict. ca. Ioannes Roſiniacus de benefic. cap. 3. à numero 3.* Hoieda *nu. 77.* & Flam. Pariſ ſup. *numer. 29.* & Henriq. *in ſumma libro 13. cap. 14. §. 1. in textu, & gloſſ. lit. K.* & poſt

hæc Gonzalez sup. *numero 69*. Et hanc dicit magis communem opinionem modernorum, Capra sup. *numero 43*. Cuius † concordiam *ibi numero 48. & 49.* bene improbat Hoieda *ibi* : Episcopus enim non dispensat contra ius, nisi in casibus à iure expressis, vt alias dicetur infra, 11. *part. capit. 5. numero 344.* & in proposito Thom. Sanchez. sup. *numer. 18.*

Et an & quando clerici coniugati † gaudeant priuilegio fori, vide textum *in dict. cap. vnico*, & ibi Dominicum Franchum, & alios, & S. Concilium Tridentinum *sess. 23. de reform. cap. 6. versic. in clericis vero coniugatis, & lib. 1. titul. 4. lib. 1. recopil.* & ibi Azeuedum, Couarruuiam *practicarum c. 31. à n. 6. & c. 32.* & Ioan. Gutierrez. *de iuramen. confirmato. 1. p. cap. 18. à numer. 11.* & Thomas Sanchez, qui late *dict. lib. 7. disp. 46.*

CAPVT. VI.

De bigamis.

SVMMARIA.

1 *Beneficiandus non debet esse bigamus.*
2 *Nam bigami incapaces sunt beneficiorum, cum ad ordines promoueri nequeant.*
3 *Episcopus non potest dispensare cum bigamis, non solum ad sacros ordines, sed nec ad minores, aut primam tonsuram, aut beneficium etiam simplex.*
4 *Et ponitur declaratio Sanct. Congregationis.* & n. seq.
6 *Episcopus ordinans bigamum etiam in minoribus ordinibus, seu prima tonsura, grauiter peccat, nempe mortaliter, & etiam conferendo ei beneficium, nec valet collatio.*
7 *Et secundum Nau. videtur suspensus ipso iure à collatione ordinis, quem contulit bigamo, & etiam à missando per vnum annum.*
8 *Sed contrarium refertur tenere Sanct. Congregationem: & de pœna suspensionis à Collatione ordinis nullus est canon. Et pœna suspensionis à missando non videtur lata ipso iure, sed ferenda per sententiam.* & n. 2. seqq.
11 *Quamuis ex noua constitutione Sixti V. contra clericos male promotos, suspensus esset à collatione ordinum, & executione Pontificalium, & c. illa est iam redacta ad terminos iuris communis, & Concilij Trident.*
12 *Dictum Toleti, quod S. Congregatio Concilij ex sententia Sixti V. Episcopum cum vero bigamo, qui duas successiue duxerat dispensantem ad primam tonsuram & beneficium simplex indicauit ipso iure suspensum ab ordinum collatione, procedit iuxta dict. Constitutionem Sixti V.*
13 *Improbatur sententia multorum dicentium, Episcopum posse dispensare cum bigamo in minoribus saltim vbi maxima causa esset dispensandi, aut quoad vsum susceptorum.* & n. seq.
15 *Bigamia est triplex, vera, interpretatiua, & similitudinaria, & quæ sit illa.*
16 *Contrahitur bigamia interpretatiua, quando quis vxorem adulteram cognouit, etiam ignoranter, vt est communis.*
17 *Quamuis contra eam male teneant aliqui: quia ista bigamia non est voluntaria, quod parum refert, cum ista irregularitas præcipuè sit inducta ob defectum Sacramenti. Et diuersa est ratio in irregularitate ex occisione hominis iusta.*
18 *Reliqua de bigamiæ irregularitate, per quos sunt videndæ.*

1 NOn sat est beneficiandum sine † vxore tunc esse, sed vlterius opus est, quod non sit bigamus : nam † bigami incapaces sunt beneficiorum, cum 2
ad ordines promoueri nequeant, *c. 1. & 2. 33. d. fin. c. 1. 2. & 3. de bigamis*, & omni priuilegio clericali nudati sint, merique laici existimentur, *c. vnico de bigamis in 6.* Facit etiam S. Concilium Trident. *sess. 23. de refor. c. 17. ad fin.* ibi *Dummodo non sint bigami.* Lamber *de iure patron. 1. p. 2. lib. qu. 7. art. 13.* Corras. *de benefic. 3. par. c. 4. n. 2.* & Sayrus *de censuris, lib. 6. cap. 5. numer. 9.* Auila. *eod. tract. de censuris, 7. p. disp. 8. dub. 1.*

Nec Episcopus † potest dispensare cum bigamis, 3
non solum ad sacros ordines, *cap. 2. de bigamis*, vbi glos. & Abbas, Corras. *ibi.* Sed † nec ad minores, aut 4
primam tonsuram, aut beneficium etiam simplex, vt apparet ex *d. c. vnico*, & dicto decreto Concilij. Et † censuit sancta Congregatio eiusdem Concilij his verbis : *Episcopus authoritate sua ordinaria cum sibi subdito vero bigamo, qui alias cum duabus virginibus successiue legitimum matrimonium contraxit & consummauit, & modò defunctæ sunt, dispensare non potest, vt primam tonsuram, & simplicia à se vel ab aliis accipiat.* Ita censuit Congregatio die 30. Ianuar. 1589. Et Sixtus V. approbauit. Quæ declaratio licèt loquatur de eo qui cum duabus contraxit, procedit etiam in eo, qui cum vnica vidua seu corrupta contraxerit, nam æquiparantur à iure *dict. cap. 1. & 3. de bigam. & dict. cap. vnico iuncta gloss. verb. bigamos*, & Doctores ibi, & allegandi infra. Et ita 3. respondi consultus ex vnitate Trident. anno 161.

Vnde Episcopus † ordinans bigamum etiam mi- 6
noribus ordinibus, seu prima tonsura, grauiter peccat, nempe mortaliter, & etiam conferendo ei beneficium, nec valet collatio, Nauarrus *conf. 3. & 4. de bigamis*, qui † etiam ait, Episcopum ordinantem 7
videri suspensum ipso iure à collatione ordinis, quem contulit bigamo per eundem annum, ex *ca. eos, & fin. de temporalibus ordinationum, lib. 6. & cap. nullus pœnitentem. 55. distinct.* per quod, inquit, potest dici etiam suspensus ipso iure vno anno à missando. Additio † tamen *super d. conf. 3.* ait referri Cong. censuisse Episcopum non potuisse dictas 8
collationes facere, sed quod non incurrat ob hoc ipso iure in aliquam certam pœnam. Et † quidem de 9
dicta pœna suspensionis à collatione ordinis, quem contulit bigamo, nullus est canon. Nam dictum *c. eos, & dict. c. fin.* non loquuntur de ordinatione bigami, & pœnæ non sunt extendendæ ad alium casum, *reg. ordin. lib. 6. cum aliis.* Nec † *dict. ca. nullum* 10
pœnitentem, ponit talem pœnam. Et quoad pœnam suspensionis à missando, potest intelligi, quod non sit lata ipso iure, sed ferenda per sententiam, vt colligitur ex illis verbis, *Ab ea die, qua ei potuerit hoc approbari*, quæ videtur denotare eam pœnam esse imponendam, cum delictum in iudicio probabitur. Et † quamuis ex noua constitutione Sixti 11
Quinti, contra clericos male promotos à collatione ordinum, & executione Pontificalium, eo ipso suspensus, & ab ingressu Ecclesiæ interdictus existeret, illa est iam redacta ad terminos iuris communis, & Concilij Trident. vt dictum est *sup. 2. par. c. vlt. n. 70.*

Et quod † dicit Toletus *in summa lib. 1. cap. 68. n.* 12
concl. quod d. S. Congregatio Concilij, ex sententia Sixti V. Episcopum cum vero bigamo, qui duas successiuè duxerat, dispensatione ad primam tonsuram & beneficium simplex, quod etiam eidem dispensato contulerat, iudicauit ipso iure suspensum ab ordinum collatione, dispensatum autem ab exercitio suspensum, & beneficij nullam fuisse collationem, nec fructus suos fecisse, procedit iuxta dictam constitutionem Sixti V.

Vnde etiam † conuincitur sententia diui Thomæ, 13
in 4. distin. 17. quæst. 3. artic. 3. & aliorum ibi, & Turrecrematæ *in cap. lector. 34. distinctione, articul. 2.* per textum *ibi* Gomezij *de Breu. numero 20. & 21. addi-*

tio

*tio.*Rotæ *deciſ.prima de bigamis in nouis.* Couarruuias *in Clemen.ſi furioſus. part.*1. §.2.*numero* 4.Nauarr*in manua.cap.* 27. *num.* 197. Hoiedæ *de incompatibilitate beneficiorum* 1.*part.cap.*23.*numero* 107.Salzedi *in prax. crimin.*Bernardi Diaz.*cap.* 16 *litera C.* Vogilini *de irregular.cap.* 56.§. 7. *numero* 2. *de offic. Epiſc.cap.* 54 §. 4. *numero* 1. Zerolæ *in praxi Epiſcopali* , 1.*part. verb. irregularitas*,§.17. & 2.*par.verb. bigami.* §. 2. 3. & 4. Sylueſtri *in ſumma* , *verbo bigamus quæſt.* 7.*n.*7. Soti *in* 7.*diſtinct.*27.*quæſt.*3.*artic.*3.P.Ledeſma *de matrimonio* , *quæſt.*66.*artic.* 5. Enriquez *in ſumma*, *libro* 12.*cap.* 6. §.11.& *libro* 14. *capitulo* 20. §. 2. Candelabri Aurei , *de irregularitate*, *prima ſpecie* ,*numero* 34. Manue. Rodriguez *in ſumma* , *tomo primo capitulo* 157. *numero* 6. *& quæſt. regularium tomo primo quæſt.* 24. *artic.* 2. Veguæ *in ſumma* , *prima part.cap.* 38. *caſu* 1.*& in eſpeio de Curas* , *cap.* 12.*numero* 321. & *cap.* 14. *numero* 38. Valent. 4.*tom. diſp.*7.*quæſt.*19.*punct.*3. Philiarc. *de offic. ſacerdotis* 1.*par.lib.*4. *capit.* 7.*ad fin.*& Sayri *de cenſuris*, *lib.*6.*cap.*6. *numero* 11. qui dicunt , Epiſcopum poſſe diſpenſare cum bigamo in minoribus , ſaltim vbi maxima cauſa eſſet diſpenſandi aut quoad vſum ſuſceptorum.Quam ſententiam propter tãtorum virorũ authoritatẽ dicit probabilem eſſe,& in praxi ſeruari poſſe,vbi fuerit vſu recepta,Suarez infra citandus , *n.* 5. vti probabiliorem ſequitur,Th. Sanchez *d.lib.*7.*diſp.*6.*nu.*11. tenens poſſe diſpenſare quoad ordines minores etiam ſuſcipiendos,idem tenet Auila *d. diſp.*7.*dub.*4.& Azor. *inſtit. moral.* 2. *par.lib.*5. *cap.*20. *qu.* 2. *lib.* 6.*c.* 4.*cap. quæſt.* 8. *&* 11. qui ait , poſſe Epiſcopum diſpenſare cum bigamo,vt accipiat Ordines minores , & beneficia ſimplicia : ſubdit tamen *d.q.*11.*in fin.*neutrum eſſe receptum.

14 Sed mihi non probatur † iſta ſententia , præſertim ſtante Concilio *vbi ſupra*,ex quo,& ex *dict. cap. vnico*, contra quæ non poteſt Epiſcopus , tanquam inferior, diſpenſare clarè colligitur abſolutè Epiſcopum non poſſe diſpenſare in bigamia vera,vel interpretatiua,etiam quoad minores,aut vſum ſuſceptorum,& tenentDomin. *numero* 5. Francus *numero quarto* & alij *in dicto. cap. vnico.* Albertus Trocius, *de vero & perfecto clerico* , *lib.* 2.*cap.*11.*numero* 6. Villadiego *de irregularitate* , *cap.* 6. *circa finem*,*verſic.circa bigamum* Lambert.1.*part.*2.*libro quæſt.*7.*art.*13.*num.*4.Greg.Lop.*in l.*5.*tit.*5.*part.*1.*verb. dos mugeres*,*in fin.* Maiolus *de irregular.lib.* 1.*cap.* 33. *numero* 14.rectè Ludo.Lopez.*inſtruct.conſcientiæ*,2.*tom.* 2.*par.cap.*22.Tolet.*dict. c.*63. & Suarez 5.*tomo de cenſuris*,*diſp.*49.*ſect.*6.*num.*4.*&* 5.Zeual. *quæſtion* 559. & nouiſſimè Genuen.in praxi cap.113*dicens*, nec quoad exercitium ſuſceptorum poſſe Epiſcopum diſpenſare ſuper bigamia vera , vel interpretatiua , ex Concilio ſup. & ita fuiſſe reſcriptum à S. Congregat. Concil. Tridentin. ſibi petenti declarationem anno 1606. & refert & ſequitur Piaſec. *in praxi Epiſc.par.* 1.*cap.* 1. *num.*60.

15 Eſt autem bigamia triplex , † vera , interpretatiua , & ſimilitudinaria,iuxta gloſſ.receptam *in ca.* 2. *de bigamis*,quam ſequuntur ibi Doctor. Vera eſt, quæ contrahitur ex duobus matrimoniis validis, & conſummatis. Interpretatiua eſt,quæ cõtrahitur ex conſummato contracto cum vna ſola , ab alio corrupta , aut cum virgine , poſt adulterium ab ea commiſſum cognita , aut duobus matrimoniis conſummatis , inualidis , aut vno valido, & altero inualido.Similitudinaria eſt, quæ contrahitur ex matrimonio contracto , & conſummato , etiam cum virgine per aſtrictos ordine ſacro , aut voto ſolemni.*cap. quotquot* 18.*quæſtio.* 1.*& cap. final. de bigamis* , vt latiùs deducitur per infra citandos, & in ſimilitudinaria cum virgine poteſt Epiſcopus diſpenſare , *cap. ſanè* , 2. *cler. coniugat. & cap.* 12. *qui cleric.* vel vouent. & ibi gloſſ. & Doctores communiter , Couarr. *numero ſecundo* , Nauarr. Vgol. Tab Thomas Sanchex *dict.diſp.*66.*numero* 20.Auila Lud. Lop. Tol.*dicto cap.*68. 6.*concluſion.* Suarez *numero* 18. & alij ſupra.

Contrahitúrque bigamia † interpretatiua quando , 16
quis vxorem adulteram cognouit etiam ignoranter, *cap. ſi cuius*, *cap. ſi laici.* 34. *diſtinct.* quia hic non agitur de irregularitate ob culpam , ſeu delictum inducta,ſed ob defectum Sacramenti. *cap. acutius* 26. *dict. cap.nuper*,*cap. debitum*,*& cap.finali*,*de bigamis*,& ita tenet communis ſententia,quam ſequuntur Albertus Trocius *d. libro* 2.*c.*11.*numero ſecundo.*Villadiego *de irregul. c.* 13.*verſicul. dixi etiam quod bigamus* , addit. Capellæ Toloſ.*deciſi.*235.Nauarr.*in manua. cap.*16.*n.*27.*&c.*27. *numero* 195.Couarr.*dicto* §.2.*numero* 3.Maiolus *dicto c.* 35.*numero* 6.Salzed.*dict.c.*16.*litera F.*Ioan. Gutier. *canonic. quæſt. libro* 1. *cap.* 25. *numero* 15. *&* 1. Vgolin. *dicto cap.*59.§.2.*nu.* 7. Candelabrum Aureum ſup. *nu.* 5.Lud.Lopez 2.*tomo.*2.*par.cap.*22.Vega 1. *par.ſumm. cap.*38.*caſ.*2.*& in eſpeio de Curas*,*c.*12.*n.*299.*& c.*14.*nu.* 37.Carbo.*de legibus*,*li.*8.*diſp.*13.*c.vlt.*Tolet.*li.*1.*c.*66.& Suarez *d.diſp.*49.*ſect.*3.*nu.*15.*& lib.*9.*diſp.*32.*nu.*15.& *de legibus lib.*3.*c.*19. *n.*6.Soto & alij ſtatim citandi, & Thom.Sanch. *d lib.*7.*diſp.*84.*nu.*15.& Zumel.1.2.*q.*76 *art.*4.*diſp.*3.*&* 4.

Quamuis † contra hanc communem , & receptam 17
ſententiam malè teneant Corraſ.*d. cap.* 4.*nu.*4. Sa *verb.irregularibus ex bigamia nu.*2.*&* 3.& P. Ledeſma. *qu.* 66.*art.*3.*ad finem*,*& in ſumma*,*de matrimon.c.*32.6.*conclu.ad fi.*vbi docet , quod qui ex ignorantia inuincibili duxit viduam , aut ab alio corruptam , vel acceſſit ad propriam vxorem poſt eiuſdem adulterium, non incidit in bigamiæ irregularitatem , quia iſta bigamia non eſt vllo modo voluntaria.

Quod † parum refert , cùm irregularitas præcipuè 18
ſit inducta ob defectum Sacramenti,vt dictum eſt,& diuerſa eſt ratio in irregularitate ex occiſione hominis iuſta , nam iſta eſt inducta ob defectum perfectæ lenitatis in ipſo occiſore, & ideo debet eſſe voluntaria , &c. Et quod dicit Cuchus *in inſtitutionibus maioribus lib.* 4. *tit.*2.*n.*164.quod qui vxoris culpam ignoraſſet,acceptis ordinibus, vti non recentes adipiſci permitteretur,accipiendum eſt ex diſpenſatione.

Reliqua de bigamiæ † irregularitate videnda ſunt 19
per Albertum Trocium *dict. lib.* 2.*c.* 11. Villadiego *dict. cap.* 13 Borgaſium *de irreg.* 5. *p. tit. de bigamis.* Couarr. *in dict.clem. ſi furioſus.* 1. *par.* §. 2. Nauarr. *dicto cap.* 27. *à numero* 195. *& in conſiliis* , *titul. de bigamis*, Ioan. Montaginem. *tract. de bigamia* , Bern. Diaz. & Salzed. *in praxi* , *dict. cap.* 16. Cuch. ſup. *à numero* 153. Maiol. *dicto libro* 1. *cap.* 33. Felicia. *de irreg. cap.* 6. Greg. Lop. *lib.* 33. *titu.* 5. *par.* 1. Flam. Pariſ. *de reſigna. benef. lib.*4. *quæſt.* 4. *à numero* 17. *& lib.* 5. *quæſt.* 3. *à numero* 168. Vgol. *dicto cap.*56. *de irregul.* Sylueſt. & alios Summiſtas , verbo , *bigamus.* Sot. *in* 4. *dict.*27. *quæſt.* 3. *art.* 1. *&* ſeqq.P.Ledeſm. *de matrimon. quæſt.* 66. *per totam* , *in ſumma de matrim. dict.cap.* 32. Enriqu. *libr.* 12. *cap.* 6. *à* §. 9. *& lib.* 14.*cap.* 4. Candel. Aureum *de irregul. de prima ſpecie*, ſcilicet bigamia , Mandoſſ. Rodrig. *dict.* 1.*tom.* 1.*par. cap.*57.Lud. Lop. *dict.* 2. *tom.* 2.*par.cap.* 22. Vegam. *in ſumma.* 1. *par. cap.* 38. *& in eſpeio de Curas* , *cap.* 12. *à numero* 299. *& cap.* 14. *à numero* 37. Valen. 4. *tom. diſp.* 7. *quæſt.*19.*pun.* 3. Tolet.*libr.*1. *cap.*65.66. 67. *&* 68. & nouiſ. Sayrum , *lib.* 6. *de cenſur. cap.* 3. *vſque ad* 6. & Suarez *dict.* 5. *tom. diſp.* 49. & Thom. Sanch.*de matrim.lib.* 7. *diſp.*83.84.85.*&* 86.D.Carrillo *in intenerario ordinandorum ſectione* 4. *capitulo* 4.*à numero* 10.

CAPVT TII.

De ſcientia ſeu literatura.

SVMMARIA.

1 *SCientia, ſeu literatura in beneficiando exigitur.*
2 *Et illiterati ab ordinibus etiam repelluntur.*
3 *De qua ſcientia, & literatura ad beneficia, & ordines requiſita, qui ſunt videndi.*
4 *Licet ad primam tonſuram ſolum requiratur quod quis ſciat legere, & ſcribere, tamen ad beneficium, etiam ſimplex, maior ſufficientia requiritur, nempe quod ſciat legere, conſtruere, & cantare.*
5 *Imò videtur ſufficere, quod ſciat legere, & conſtruere, vt eſt praxi receptum, & quod dicitur de cantu, procedet in beneficio ſeruitorio, modo requirat ſeruitium perſonale, quamuis nec in his ſoleat multum curari de cantu, nec in eo fieri examen, quia vſu & exercitio addiſci ſolet, & n. 6.*
7 *Nec requiritur, quod illud exactè ſciat, ſed parum ſciens, & parum conſtruens, eſt habilis ad beneficium ſimplex, &c.* & n. 2. ſeqq.
10 *Ordinatus ordine ſacro, cenſetur idoneus ad beneficium ſimplex.*
11 *In beneficiis, quæ aliquem ordinem habent annexum ea ſcientia requiritur, quæ neceſſaria eſt in ordine annexo.*
12 *An collatio beneficij facta imperito, ſeu illiterato, ſit nulla ipſo iure,* & n. 6. ſeqq.
19 *Reſoluitur eſſe nullam, intelligenda non de his, qui non habent ſcientiam competentem requiſitam, vt licitè conferatur beneficium, ſed de penitus illiteratis, imperitiſque, ita quod neſciant legere. Adducuntur & examinantur declarationes Gonzalez circa hoc.*
19 *Obiectioni, quod illiteratus, ſeu imperitus ſit irregularis, atque adeo collatio illi facta ſit nulla, reſpondetur hanc non eſſe propriè, & ſtrictè irregularitatem, maximè ſi non ſit penitus, omninoque illiteratus, ſicut etiam defectus morum non eſt irregularitas.*
21 *Beneficiatus, qui non habet ſcientiam competentem beneficio, quamuis collatio valuerit, tenetur addiſcere quam primum commode poſſit, alias tenetur illud dimittere.*
22 *Et etiam fructus reſtituere, ſecundum Aragon.*
23 *Quod tamen non videtur verum.*
24 *Collatores conferentes beneficia habentibus defectum ſcientiæ competentis, ſeu alias indignis, non ſolum peccant mortaliter, ſicut etiam indignus acceptans, ſed etiam tenetur Eccleſiæ de damno, & intereſſe,* & n. 25.
26 *Tenentur Eccleſiæ reſtituere fructus, redituſque quos indignus quotannis percipit ex beneficio indigne.*
27 *Licet non eſt indiſtincte verum, quod aliqui dicunt, quod collatio facta indigno eſt nulla in vtroque foro.*
28 *Cum collatio non ſit nulla, & ipſe indignus non teneatur fructus reſtituere, ſed illos faciat ſuos ratione tituli, videtur etiam conferentem non teneri illos reſtituere, ſed ſolum ad damna inde ſequuta.*
29 *Et prædicta ſententia procedere poſſet, quando collatio eſſet nulla, & quando non eſſet titulus beneficij, ſed merum ſalarium, &c. in quibus etiam ipſe indignus teneretur reſtituere fructus, ſiue emolumenta officij, &c.* & n. 30.
31 *Licet de iure communi antiquo in nullo beneficio, requiratur aliquis gradus Doctoratus, vel licentiæ, &c. tamen hodie, ex Concilio Tridentino in aliquibus requiritur gradus.*
32 *In primis ad Epiſcopatum aſſumendus debet eſſe Magiſter, ſiue Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel iure Canonico, aut publicatum alicuius Academiæ teſtimonium habere, &c.*
33 *Principalis dignitas Collegiata exempta, cui ordinaria iuriſdictio, cum omnibus iuribus quaſi Epiſcopalibus, competit, neceſſario conferri non debet Licentiato, vel Doctori, ex ſacra Congregatione.*
34 *Scolaſtria, de cuius origine, officioque remiſſiuè, conferenda eſt Doctori, vel Magiſtro, aut Licentiato in Theologia, aut in iure Canonico, & alias prouiſo eſt nulla.*
35 *Sufficit autem quod ſit Graduatus in qualibet Vniuerſitate approbata, licet non ſit ex illis, quæ eſſent in illa Regione, in qua eſſet ſcholaſtria, ex ſacra Congregatione.*
36 *Archidiaconi, qui oculi dicuntur Epiſcopi, debent eſſe in omnibus Eccleſiis, vbi fieri poterit, Magiſtri, ſeu Doctores, aut Licentiati in Theologia, vel iure Canonico, ex decreto Concil.*
37 *Nec ſufficeret gradus iuris Ciuilis, Medicinæ, vel Artium.*
38 *Et intelligitur de Archidiaconis, de quibus loquitur titulus* de officio Archidiaconi, *qui ſunt caput Capituli, & habent iuriſdictionem, & ea munera exercent, quæ de iure communi Archidiaconi exercent, &c.*
39 *Et adducuntur declarationes ſanctæ Congregationis,* & 2. n. ſeqq.
42 *Si iuriſdictio, quæ Archidiacono à iure data eſt, eſſet in Archipresbytero, ex Eccleſiæ conſuetudine ille Doctor eſſe deberet, &c. ſecundum Menochium.*
43 *Ad Decanatum non requiritur gradus, quia id nullo Concil. decreto ſtatutum eſt, ex S. Congregatione.*
44 *Hortatur Concilium, vt in Prouinciis, vbi id commodè fieri poteſt, dignitates omnes, ſaltimque dimidia pars Canonicatuum, in Cathedralibus, & Collegiatis inſignibus conferantur tantum Magiſtris, vel Doctoribus, aut Licentiatis in Theologia, vel iure Canonico.*
45 *Et cum Concilium hortetur, non autem præcipiat, id non eſt inducendum ex neceſſitate, nec per Concilium Prouinciale ſtatui poteſt, ſecundum ſacram Congregationem, cuius declarationes ponuntur.*
46 *Et ſic decreta Concilij Prouincialis Toletani, & Compoſtellani, quibus id ſtatuitur non habent vim.*
47 *Nec iſtud decretum Concilij Compoſtellani eſt confirmatum, in confirmatione Pij V.*
48 *Nec dicta decreta videntur vſu recepta.*
49 *Canonicus pœnitentiarius Eccleſiæ Cathedralis debet eſſe Magiſter, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel iure Canonico, ſeu alias, qui aptior pro loci qualitate reperiatur.*
50 *Ad beneficia ſeu dignitates requirenda gradum, ſufficit gradus etiam ſine ſcientia competens.*
51 *Non tamen gradus, contra Academiæ ſtatuta, vel conſuetudines, vel aliàs nulliter receptus.*

SCientia deinde, ſeu literatura † beneficiando exigitur, *c. cum in cunctis. de electione, c. graue nimis. de præben. Clem. 3. de ætate qualitate,* & Conc. Trid. *ſeſſ. 24. de reform. c.* 18 quia circa ſpiritualium adminiſtrationem eſt potiſſimum neceſſaria, *niſi cum pridem. §. pro defectu. de renuntiat.* Et † illiterati ab ordinibus etiam repelluntur, *c. præcipimus, 4. diſtinct. c. illiteratos, 36. diſtinct. c. pœnitentes, 55. diſtinct. & c. ſi. de temporib. ordinat. in 6.* 1 2

De qua ſcientia ſeu literatura ad beneficia †, & ordines requiſita, videnda ſunt Concil. Tridentin. *ſeſſ. 23. de reformat. ca. 4. 11. 13. & 14.* Concilium Prouinciale Mediolanem. quartum, ſub Cardinali Carolo Borromeo, Imola Cardin. & Bonifac. *in d. Clemen.* 1. Albertus Trocius *de vero & perfecto clerico, lib. 2. cap. 33. cum ſeqq.* Selua. *3. par. de benef. q. 5. ex n.* 1. Rebuff. *in praxi tit. requiſita ad collationem bonam, à num.* 3

à num. 42. *& de pacificis possessoribus, numer* 261. alias 213. Lambert. *de iure patron. 1. part. 2. lib. qu. 9. art.* 24. Corras. *de benef. 3. part. cap.* 5. Ioan. Nicol. Gimonteus *titul.* 11. *cap.* 7. *à numer.* 10. Duaren. *lib.* 4. *ca.* 2. P. Gregor. *cap.* 37. *à numero tertio*, Quintanaduennas *lib.* 1. *Ecclesiasticon. c.* 65. *à num.* 12. *vsque ad finem capitis.* Bernad. Diaz. *in pract. criminal. capit.* 21. & ibi Salzed. Nauarr *in c. si quando. de rescrip. excep.* 12. *cum seqq. vsque ad* 18. *& in manua. cap.* 27. *num.* 205. Hoieda latè *de incompat benefic. 1. par ca. fin. à numer.* 28. Menoch. *de arbitr. lib. 2. casu* 425. Villadiego *de irregul. cap.* 15. Maiol. *lib.* 1. *cap.* 12. Vgolin. *eod. tract. ca.* 3. §. 2. Fram. Paris. *de resignat. beneficiorum, lib.* 4. *qu* 4. *à nu.* 2. *& lib.* 5. *quæst.* 3. *à num.* 68. Zerola *in prax. Episcopali. 1. par. verb. ordo.* Sylvest. *in summ. ver. clericus.* 2. §. 1. Soto *in* 4. *dist* 25. *art.* 4. Enriquez *in summa lib.* 10. *c.* 15. §. 2. Manu. Rordrig. 1. *tom. summæ, cap.* 162. *&* 1. *tom. quæst. regul. q.* 24. *art.* 7. Candelabrum aureum 2. *part. tit. de suspensione à numer.* 85. Lud Lop. *instruct. conscientiæ. 2. tom. 2. p. ca.* 24. P. Lesdema *in summa de Sacrament. ordinis, c.* 7. & Sayrus *de censuris l. 6. ca.* 13. *à num.* 4. & Gonzalez *ad reg. mensium. gl.* 4. *à nu.* 60. Lessius *de iust. & iust. lib. 2. cap.* 34. *dub.* 24. & Azor. *institut. moralium 2. par. lib. 6. c. 6.* & Gabr. Vazq. *3. p. 3. tom. disp.* 246. *c. 6.*

4 Et notandum est, primo, † quod licet ad primam tonsuram solum requiratur, quod quis sciat legere, & scribere, Concilium Trid. *sess.* 23. *c.* 4. idque videtur sufficere & requiri ad obtinendum pensionem, ad quam requiritur tonsura, ita vt possit & sciat recitare officium paruum beatæ Mariæ, ad quod pensionarij tenentur ex Constit. Pij V. vt supra dictum est 1. par. c. 5. & ita videtur in praxi receptum: tamen ad beneficium, etiam simplex, maior sufficientia requiritur, nempe quod sciant legere, construere, & cantare, glo. *in Clemen. 1. de concess. præbend. verb. reputamus*, quam ibi sequuntur Imola. Car. & Abbas *num.* 1. Franchus *in c. si pauper. de præben. in 6. sub numero* 2. Gom. *de expect. num.* 79. Sindon. *de offic. Ecclesiastico. 7. cap.* 16 Enriq. *lib. 9. c.* 31 *sub.* § 8. Piasec. *in praxi Episc. par. 2. c. 5. nu.* 20. Rota *dec.* 625. *nouis. Farinac.* Nauarrus *de oratione, miscella.* 43. *numer.* 3. *& in dict. cap. si quando, except.* 13. *numer.* 13.

5 Vbi tamen videtur velle, sufficere, † quod sciat legere, & construere, quod videtur verum, & praxi receptum, non solet fieri examen in cantu, & id quod dicit d. glossa. & Doct. de cantu procedet in beneficio seruitorio. Hoieda *sup. num.* & Alexand. Monet *de distrib. par 2. q.* 19. *n.* 15.

6 Modo † requirat seruitium personale, & non possit per substitutum deseruiri: quamuis nec in his, vt in dignitatibus, Canonicatibus, portionibus & curatis, soleat multum curari de cantu, nec in eo fieri examen, quia vsu, & exercitio addisci soleat, quod sufficit ad exercendum officium, facit Domin *in dict. cap. si pauper*, & quod tradit Gom. *supra.*

7 Nec † requiritur, quod illud exacte sciat. Crescen. *decis.* 12. *de concessione præbenda.* Rota in vna Calaguritana portionis de Amarita 27. Ianuarij 1576. coram D. Cantuccio, quæ est secunda, pars diuersorum *decis.* 16. *numer.* 5. vbi dicitur, quod parum sciens, etiam sine spe plus proficiendi, dicitur habilis ad beneficia non requirentia scientiam, vel magnam curam, vt per Imolam. *n.* 7. & Bonifacium 49. *in Clem. 1. de ætate, & qualitate*, & sic quod parum construens est habilis ad beneficium simplex, &c.

8 Et † accedit, quod docet Hoieda *supr. numer.* 39. nempe quod ad beneficium simplex, quod seruitium aliquod non requirit, nec ordinem aliquem habet annexum, sufficit prima tonsura, & sufficientia, quæ ad eam sequiratur, nempe quod sciat fidei rudimenta, ac legere, & scribere, quod aliquantulum linguam Latinam intelligat, vt possit esse
9 aptus ad officium recitandum. Quod † etiam docet *Garciæ de Beneficiis.* Thom. II. Flam Paris. *dict. l.* 4. *quæst. vlt. num.* 30. dicens, quod obrinentes simplicia beneficia, sufficit vt sciant, & possint recitare horas canonicas, ad quas tenentur: & post hæc Gonzalez *d. gloss.* 4. *num.* 73. ait, quod sufficit vt sciant, & possint recitare horas canonicas, ad quas, tenentur, nec non construere, & intelligere, & Azor. *d. c.* 6. *q.* 2. *&* 3. quod scire debent Latine legere, & intelligere, vt preces horarias recitare possint. Accedit Genuen. *in praxi c.* 119. *in man. pastor. c.* 37. *n.* 3.

10 Et ordinatus ordine † sacro censetur idoneus ad beneficium simplex. Rota *d. decis.* 16. *part.* 2. *diuersorum, nu.* 1. & in Burgen. beneficij de anno 1595. supra relata. *c.* 1. *num.* 168. & in Abulen. beneficij 26. Iunij 1596. supra adducta. 6. *par. c.* 2. 4. *dub. num.* 47. Pacia. *de probat. lib.* 2. *ca.* 34. *numer.* 125. & post hæc Gonzalez *d. gl. num.* 82. qui alios citat, & Genuen. *d. cap.* 116. *num.* 4.

11 In beneficis autem † quæ aliquam ordinem habent annexum, ea scientia requiritur, quæ necessaria est in ordine annexo Hoieda *d. nu.* 38. Azor. *d. q.* 7. & Alexan. Monet. *q.* 19. *nu.* 37. & faciunt declarationes S. Congregationis, supra adductæ, *d.* 6. *part. c.* 2. *n.* 244.

12 Difficultas est, an collatio † beneficij facta imperito, seu illiterato sit nulla ipso iure. Et † esse nullam 13 tenet Innoc. & Abb. *& cap. cum. in nostris, de conces. præbendæ*, Felinus *in capit. per tuas, de simonia*, Rebuffus *de pacificis possess. à num.* 261. alias 213. Probus ad Monachum, *in ca. nullus, de. temporib. ordina. in 6. à num.* 25. Coras. *d. c.* 7. *nu.* 3. Bernar. Diaz. *d. cap.* 21. *num.* 6. & ibi Salzedo, dicens communem *litera H*, Hoieda *supra num.* 39. Flam Paris. *d. quæst.* 4. *num.* 3. Quintanad. *d. lib.* 1. *c.* 6. *n.* 12. *& lib.* 4. *nu.* 130. Vgolin. *d. c.* 3. §. 3. *nu.* 1. *&* 2. Mand. Rod. *in sum. tom. cap.* 29. *num.* 3. & Vega. 1. *p.* 36. *c.* 36. *casu* 17. & Lesius *d lib.* 2. *c.* 34. *num.* 129. & Azor *dict. lib.* 6. *c.* 6. *q.* 3. 4. *&* 5. *& cap.* 25. *q.* 11.

14 Se id non debet † intelligi de his, qui non habent scientiam competentem, aptam, condignam, & idoneam beneficio quæ requiritur vt licitè, rectè, & sine peccato conferatur beneficium, iuxta dicta & citatos: quamuis etiam in his id velle videantur Reb. Bernard. Salzed. Hoieda Flam. Man. Rodri. & Vega. *ibi.* Sed † penitus illiteratis, & im- 15 peritis, ita quod nesciant legere, licet enim defectus scientiæ competentis reddat collationem iniustam, non tamen nullam, si non reddit prorsus illiterarum: facit *c. fin. de ætate & qualitate*, & Conc. Trid. *sess.* 7. *de refor. c.* 3. ibi *Irritetur*, ita Nauar. *de oratione miscell.* 40. *n.* 8. & idem dixerat *miscell.* 33. *nu.* 7. vbi ait Alex. *III. in d. c. cum in cunctis*, etiam requirere tantam literarum scientiam ad omnia beneficia, quanta est ad illa bene gerenda necessaria. ad hoc, vt illorum collatio sit bene facta, libet non quoad hoc, vt sit valida, *& in d. c. si quando, except.* 13. *num.* 8. ait, collationem beneficiorum, factam eis, qui nil penitus Latine callent, modo sciant legere, esse validam, saltim de consuetudine, & praxi antiqua, & noua.

16 Licet † videatur sibi contradicere *in excep.* 16. ad primum, ex *num* 1. sed vt patet *numero* 11. loquitur ibi de omnino illiteratis. Et hoc † videtur tenere 17 Franch. *in dict. capit. fin. de temporibus ordinar. in 6. num.* 2. qui ait, quod collatio beneficij facta penitus illiterato non tenet, & idem ait Genuen. *d. c.* 37. *n.* 7. quòd collatio beneficij facta penitus illiterato est ipso iure nulla, subdens tamen, sed malè, id non procedere in eo, qui antequam declararetur priuatus, laborat vt edisc at literas.

18 Pro qua sententia facit, nam etiam in † promouendis requiritur grauitas morum in d. cap. cum in cunctis: & tamen collatio facta criminoso, si crimen non inducit irregularitatem, valet, vt dicetur *cap. sequesti, & nu.* 47. & ita tenendum est omissa distin. Vgolin.

19 Nec obstat, quod illiteratus, † seu imperitus sit irregularis, *dict. cap. illiteratos, 36. distin.* Nauarr. *cap. 27. n.* 205. Vgol. *d. cap. 3.* & Suar. *5. tom. disp. 51. sect. 1. à num.* 8. Auila *de censur. 7. par. disp. 4. dub. 1.* Gonç. *d. gl. 4. num.* 41. atque adeo collatio illi facta sit nulla, iuxta tradita inf. *c.* 11. quia quicquid illi dicant, hanc non existimo esse proprie, & strictè irregularitatem, maximè si non sit penitus, & omnino illiteratus, sicut etiam defectus morum non est irregularitas. Et ita tenet Enriq. *lib.* 10. *c.* 16. §. 2. *& in gloss. ibi litera Q. & lib.* 14. *cap.* 8. §. 11. *gloss. litera B.*

20 Et post hæc † vidi Hieron. Gonçalez *glos.* 4. vbi *à n.* 47. docet, quod collatio beneficij facta illiterato, est ipso iure nulla. Quod tamen *numero* 48. declarat, primò, vt solum procedat in eo, qui nunquam literas didicit, ita vt prorsus illas ignoret, quia ille dicitur prorsus illiteratus, qui non habet aliqua principia, in quo nobiscum conueniat, secundo declarat *numero* 49. cum Salzedo, *vbi supra*, quod licet collatio facta prorsus illiterato, sit à principio nulla, si tamen postea addiscat literas, & is qui contulit non pœniteat, pristina collatio tacita quadam collatione superuenienie reuiuiscit, quod tamen mihi non placet ex dictis alias infra de excommunicato, *cap. 13. huius partis, numero* 88. P. tunc etiam, quia ex non pœnitentia, seu ex taciturnitate sola non potest induci collatio. Selu. *de benef. 3. p. quæst.* 103. *casu, num.* 15. Sylu. *ver. beneficium 3. quæst.* 19. *cum aliis.* Tertio declarat *numero* 50. cum Rota *decis.* 13. *numero* 5. *de probat. in antiquis.* Staphileo 9. *forma expectatiuarum, numero* 23. & Rota *decis.* 13. *numero* 4. 2. *par. diuers.* quod procedat in beneficiis curatiuis, seu Canonicatibus, vbi acquiritur industria & concilium: secus autem in beneficio simplici, quod etiam mihi non placet, nam etiam ad beneficium simplex, videtur inhabilis omnino illiteratus, iuxta supradicta.

21 Beneficiatus autem, qui † non habet scientiam competentem beneficio, quamuis collatio valuerit, tenetur ad addiscere, quam primum commode possit, & alias tenetur illud dimittere, Nauarr. *in d. c. si quando excep.* 18. *num.* 4. & 8. *cons.* 8. *num.* 4. *de præben.* Quintanaduenn. *d. capit. 6. num.* 18. & Açor. 1. *part. lib.* 10. *c.* 13. *qu.* 18.

22 Et † etiam fructus restituere, tanquam indignus, Arag. 2. *secundæ quæst.* 62. *art.* 2. *vers. tertio, etiam est certum.*

23 Quod † tamen de restitutione fructuum non videtur verum, nam ratione tituli eos facit suos, ad tradita supra, 3. *p. c.* 1. *illat.* 1. *à num.* 7.

24 Et collatores † conferentes beneficia habentibus defectum scientiæ competentis, seu alias indignus, non solum peccant mortaliter, sicut etiam indignus acceptans beneficium peccat. Lamber 1. *par.* 2. *lib. quæst.* 10. *art.* 2. *n.* 10. & Cosmas Philiarch. *de offic. Sacerdo.* 2. *p. lib.* 4. *cap.* 22. *vers. ratione Beneficiorum.*

25 Sed † etiam tenentur Ecclesiæ de damno & interesse. Anchar. *in d. Clem.* 1. *de æt. & qualit. vltim. notab.* Felin. *in d. cap. si quando, de rescript. num.* 7. & ibi Nauarr. *except.* 16 *numero* 3. *& de redditib. Eccles. qu.* 2. *monito.* 23. Palac. Rub. *in repet. cap. per vestras, notab.* 3. §. 26. *numero* 11. Couar. *in reg. peccatum,* 2. *par.* §. 7. *numero* 2. Ioan. Gutier. *canonic. quæst. lib.* 2. *cap.* 11. *numero* 44. Soto *de iust. & iure, lib.* 4. *quæst.* 6. *art.* 3. *ad* 6. 1. *concl.* Mercado *in sum. lib.* 6. *cap.* 17. *vers. pero si eligieron.* Cosmas Philiarc. *dict.* 2. *par. lib.* 6. *cap.* 23. 1. & 3. *dicto* P. Nauarra, *de restit. lib.* 2. *c.* 2. *n.* 172. 173. & 189. Aragon. *supra,* Salon. 2. 2. *quæst.* 63. *art.* 2. Valentia 3. *tom. disput.* 5. *qu.* 7. *pun.* 2. 6. *quæst.* Man. Rodrig. *in sum.* 1. *tomo, cap.* 29. *n.* 2. & *cap.* 108. *num.* 3. Vega, 1. *p. c.* 36. *casu* 3. & 8. & 2. *cap.* 17. *cas.* 1. *in prin.* & P. Ledesm. *in sum.* 2. *part. tracta.* 7. *c.* 1. *circa* 15. *conc.* & Rebell. 1. *p lib.* 3. *q.* 4. *n.* 14. Lessius *d. lib.* 2. *c.* 34. *n.* 74. Azor. *d. lib.* 6. 2. *p. c.* 15. *qu.* 15. & post hæc Gonçal. *d. glos.* 4. *à n.* 51. & *tract.* 8. *c.* 4. 1. *conc.* 2. *difficult.* Grat. *in addit. ad decis.* 69. *n.* 3. & 97. *n.* 11. Genuens. *d. cap.* 37. *num.* 1. & 4.

Et † tenentur Ecclesiæ restituere fructus, & reditus, quos iste indignus quotannis percipit ex beneficio indigne, Mercado *supra,* quem sequitur Ioan. Gutirt. *vbi supra,* & idem dicunt P. Nauarra, Aragon. Valentia, & Man. *supra.* Non † est indistinctè verum, quod ipse Nauarra ibi ait *dict. numero* 189. & sequitur Ioan. Gutierr. *numero* 45. & Man. Rodrig. *vbi supra & quæst. regular.* 2. *tom. quæst.* 52. *artic.* 5. Vega *dict. c.* 17. *casu.* 1. *in prin.* & Iacob. Sbrotius *de Vicario Episcopi, lib.* 2. *quæst.* 100. *n.* 2. quod collatio facta indigno est nulla in vtroque foro & contra est quod ait Lessius *dict. cap.* 34. *n.* 57. quod etsi omnis conditio, quæ reddit hominem indignum beneficio sufficiat ad irritandam collationem, vel electionem indigni, non tamen omnis reddit ipso facto collationem irritam, de quo supra *à num.* 14. *& cap. seq. à numero* 38. 26 27

Et cum collatio † non sit nulla, & ipse indignus non teneatur fructus restituere, sed illos faciat suos ratione tituli, vt dictum est, videtur etiam conferentem non teneri illos restituere, sed solum ad damna inde secuuta. 28

Et † istorum sententia procedere posset, quando collatio esset nulla, & quando non esset titulus beneficij, sed merum salarium, vt in Cathedris, & aliis officiis: † in quibus etiam ipse indignus teneretur restituere fructus, seu reditus siue emolumenta officij, cum non habeat alium titulum, ratione cuius illos percipiat, nisi ipsum officium, ad quod vt supponitur est indignus & insufficiens: & sic illud non adimplet, vt debet, &c. & ita procedet, quod ait Rebellus *supra,* quod Ecclesiæ, siue reipublicæ restituendum est principaliter ab ipso ministro indigno, & in defectum eius à collatoribus stipendium, quod ipse recepit dempta ea parte, quam arbitratu prudentis meretur. 29 30

Secundo notandum est, quod licet † de iure communi antiquo in nullo beneficio requiratur aliquis gradus Doctoratus, vel licentiæ, nec Ecclesiam Baccalaureatus, tamen hodie ex sacro Concil. Trident. in aliquibus requiritur gradus Doctoratus, vel licentiæ. 31

In primis † ad Episcopatum assumendus debet esse Magister, siue Doctor, seu Licentiatus in Theologia vel iure Canonico, aut publicum alicuius Academiæ testimonium habere, quo idoneus ad alios docendos ostendatur, & si regularis fuerit, à superioribus suæ Religionis similem fidem habeat, vt in S. Conc. Trident. *sess.* 22. *de refor. cap.* 2. quod etiam habetur, ac declaratur *in d. constit.* Gregor. XIV. *de forma faciendi processus super promouendis ad Ecclesias Cathedrales* quam supra posui *capite* 4. *numero* 77. & in Concilio Prouinciali Compostellano, *actio.* 2. *decreto* 2. 32

Circa † quod decretum Conc. Trident. cum quæreretur, an principalis dignitas in Collegiata Ecclesia exempta cui ordinaria iurisdictio, cum omnibus iuribus quasi Episcopalibus competit, necessario conferri debeat Licentiato, vel Doctori, vt principalis dignitas in Cathedrali, Congregatio 12. Decemb. 1585. censuit negatiuè, quia hoc nullibi cauetur esse necessarium, & Concil. quando loquitur de dignitatibus, *cap.* 12. *sessione.* 24. hortatur, vt conferantur Doctoribus non præcipit. 33

Secundo Scholastria †) de qua dignitate, & origine, & officio vide Duarenum *de beneficiis, lib.* 10. *cap.* 15. P. Gregor. *lib.* 5. *Syntag. cap.* 19. Sandoual *de officio Canonico.* 5. *par. cap.* 3. & *l.* 7. *tit.* 6. *par.* 1.) conferenda est Doctori, vel Magistro, aut licentiato in Theologia, aut in iure Canonico, & alias prouisio est nulla, ex decreto S. Conc. Trident. *sess.* 23. *de refor. cap.* 18. *vers. de cætero,* vbi sic ait: *De cætero vero officia, vel dignitates illæ, quæ Scholastriæ dicuntur, non nisi Doctoribus, vel Magistris, aut Licentiatis in sacra Pagina, aut in iure Canonico, & aliis personis, idoneis, & qui per se ipsos id munus explere possint, conferantur, & aliter facta prouisio nulla sit, & inualida, non obstantibus quibuscumque priuilegiis, consuetudinibus immemorialibus.* 34

Circa

35 Circa † quod sacra Congregatio declarauit, conferendam esse scholastriam Doctoribus, vel Magistris aut Licẽtiatis in sacra pagina, aut in iure Canonico in qualibet vniuersitate approbata, nec obstare quod non esset ex illis quæ essent in illa regione, in qua esset Scholastria, vt habetur in declarationibus ad dictum *capitulum* 8. & 14. August. 1597. eadem S. Congregatio Concilij censuit, id decretum *c. 18. sess. 23. vers. deinceps*, non comprehendere Scholastrias existentes in loco, in quo minimè erigendum est seminarium.

36 Tertio Archidiaconi, † (qui oculi dicuntur Episcopi, *cap. ad hæc, de officio Archidiaconi*, & sic sunt maiores post Episcopum de iure communi, *dict. cap. ad hæc, & cap. mandamus eod. tit.* Cassan. *in catal. glor. mund. 4. parte 39. consid.* Sandoual *de offic. Eccles. 5. par. cap. 3.* debent esse in omnibus Ecclesiis, vbi fieri poterit, Magistri, seu Doctores, aut Licentiati in Theologia, vel iure Canonico, ex decreto Concilij Trident. *sess. 24. de reform. cap. 12. vers. Archidiaconi*

37 *etiam.*

Circa quod † decretum Nauarrus *in manua. capit. 25. num. 135.* notat, non sufficere, quoad hoc Doctoratum, vel licentiam iuris Ciuilis, medicinæ, vel artium,

38 quod Curia seruat, & patet ex dicto decreto, ibi: *in Theologia, & in iure Canonico.*

Et † quod per Archidiaconum intelligitur solum is, de quo loquitur titulus de officio Archidiaconi, qualem in Hispania neminem ait scire, quia prædicta rubrica solum videtur loqui de illo, qui est caput Capituli, & primus post Pontificem & tales Hispania in secularibus Ecclesiis vocat Decanos, & in regularibus priores, & Gallia, vt plurimum Præpositos: & huic alludere *cap. quamuis, de verb. signif.* Quæ sententia Nauarri probatur ex eo, quia alias Archidiaconus non dicitur o-

39 culus Episcopi.

Et † Hoieda *suprà num.* 40. ait, dict. decretum Concilij, moribus, & stylo Curiæ Romanæ interpretatum esse, vt intelligatur de Archidiaconis principalibus illius Ecclesiæ Cathedralis, non autem de aliis Archidiaconis ciuitatum, seu oppidorum Ecclesiæ Cathedralis, qui vocem, & sedem habent in Cathedrali.

40 Et † cessat difficultas ex sequentibus declarationibus S. Congreg. super *dict. cap. 12.* quæ approbauit d. sententiam Nauarr. quam etiam tenet Cechus, *de repub. Eccles. cap. 24. de Canonic. n. 3. vers. 2.* dicens Archidiaconos debere esse doctores, vt S. Congreg. respondit, scilicet si habeant iurisdictionem contentiosam, & tunc debere esse promotos in publico Gymnasio, alias gradus eis non suffragari, ex Bulla 63. Pij V.

41 Prima † declaratio Episcop. Legionen. Congregatio censuit decretum Concilij. *sess. 24. cap. 12. vers. Archidiaconi:* intelligi de illis Archidiaconis, qui ea munera exercent quæ de iure communi Archidiaconi debent exercere, alias enim Archidiaconus non est ille Episcopi oculus de quo Concil. statuit 19. *Decemb.* 1570. *Secunda* Episcop. Abulen. Congregatio cẽsuit, eos, Archidiaconos qui verè carent cura animarum, & omni prorsus iurisdictione, & qui præter primum locum in choro, & stallum in Capitulo sunt sicut cæteri Canonici: & portionarij, non comprehendi decreto Conc. *sess. 24. cap. 12. vers. Archidiaconi. Tertia*, Archidiaconi, qui non habent curam animarum & iurisdictionem, non comprehenduntur hoc decreto, vt sint Doctores, vel Licentiati. *Refert Anas. Germonius, de indultis Cardin. §. quibusvis, numero 4.* Flam. Paris. *lib. 4. de resignat. quæst. 1. numero 9.* & Piasec. *in praxi Episcop. par. 2. cap. 5. nu. 20. Quarta* hoc etiam debet intelligi de illis Archidiaconis, qui reuera Archidiaconatus officium exercent, secus si nomine tantum essent Archidiaconi.

42 Ait † tamen Menoch. *dict. cas. 425. num. 42.* quod si ipsa eius dicendi potestas iurisdictio, quæ Archidiacono à iure data est post Episcopum in Clericos suæ Ecclesiæ, esset in Archipresbyt. ex Ecclesiæ consuetudine, illum Doctorem esse debere ex mente d. constitut. Conciliaris crederet, quasi in Ecclesia Patauina, cuius Archipresbyter eo fungitur munere, quo in cæteris Archidiaconis dicerem, inquit], non nisi Doctorem esse ad eam dignitatem promouendum.

Circa Decanatum vero † sic respondit S. Congreg. 43
Archiepiscopo Hispalen. Nullo Concil. Trident. decreto statutum est vt qui Decanatum consequi velit, is necessario sit Magister, siue Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel iure Canonico.

Horratur etiam † S. Concil. *dict. cap. 12. hortatur vt* 44
in Prouinciis, vbi id commodè fieri potest, dignitates omnes, & saltim dimidia pars Canonicatuum, in Cathedralibus Ecclesiis, & Collegiatis insignibus, conferantur tantum Magistris, vel Doctoribus, aut etiam Licentiatis in Theologia, vel iure Canonico.

Super quo † S. Congregat. declarauit, & censuit sic, 45
Concilium hic hortatur, non autem præcipit, vt ibi id commode fieri potest, dignitates in Cathedralibus Ecclesiis, & Collegiatis insignibus conferantur tantũ Magistris, vel Doctoribus vel etiam Licentiatis in Theologia, vel iure Canonico. Secunda, Synodo Prouinciali nõ licet imponere onus dignitatibus, quod quis nisi graduatus non possit eas obtinere sine sedis Apostolicæ authoritate. Tertia, quod dignitates, & Canonicatus in Cathedrali dentur tantum graduatis, non est inducendum ex necessitate, nec per Concilium Prouinciale id statui potest.

Vnde appatet † decret. 29. Concil. Prouincialis 46
Tolet. *act.* & decr. 33. Conc. Prouincialis Compostel. *act. 3.* vbi cauetur, quod dignitates, & dimidia pars Canonicatuum, sint graduatorum in S. Pagina, vel iure Canonico, & tantum Doctoribus aut Magistris, vel Licentiatis in Theologia, vel iure Canonico necessario conferantur, vt latius habetur in dictis decretis, non habere vim, aut robur, nec id in dictis Conciliis statui potuisse.

Nec obstabit † confirmatio concordiæ initæ inter 47
Metropolitanum, & Episcopos, ac Capitula dictæ Prouinciæ Compostell. facta à Pio V. ann. 1569. quæ habetur impressa Salmanticæ, anno 1595. post dict. Concil. secunda vice impressum de ordine D. Ioannis de S. Clemente, Archiepiscopi Compostellani, in qua *in vltimo cap.* sic habetur: Item 33. cap. eiusdem actionis vbi cauetur, quod dignitates, & dimidia pars Canonicorum sit graduatorum in S. Pagina, vel iure Canonico, iuxta decretum ipsius Concilij Tridentini, cum declaretur, intellige citra præiudicium optionum, & optandi consuetudinis præscriptæ, vel à Sede Apostolica confirmatæ, quod declarationi & voluntati Sanctiss. D.N. relinquatur. Et postea ait Pius V. in dict. confirmatione concordiam, & de declarationes prædictas & omnia, & singula in eis contenta quæcunque authoritate Apostolica prædicta per præsentes confirmamus, declarantes diffinitionem optionis nobis remissam, tunc dictæ optioni locum esse debere, eo modo & tempore quo illi ante huiusmodi Concilium locus erat, & non alias, quia respondetur, quod in dicta confirmatione non confirmatur *d. decretum 33.* sed declaratio, quod intelligatur citra præiudicium optionis, declarando ei locum esse debere eo modo, & forma, quo illi ante huiusmodi Concilium locus erat, & non aliàs.

Nec dicta decreta † Concilij Toletani, & Compo- 48
stellani videntur vsu recepta, nam semper dignitates & canonicatus prouidentur indistinctè, etiam non graduatis in hac prouincia Compostellana, & etiam in Loretana.

Quarto Canonicus † pœnitentiarius Ecclesiæ Ca- 49
thedralis debet esse Magister, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel iure Canonico, seu alias, qui aptior pro loci qualitate reperiatur ex decreto sacri Concilij Tridentini, 24. *de reform. cap.* 8. vt dictum est suprà *c. 4. nu. 52.* vbi dicta vide.

Sed dubitatur, † an ad beneficia, seu dignitates 50
requirentia gradum, sufficiat eum habere etiam sine

ſcientia competente, ita vt nihilominus valeat adeptio, & impetratio talis beneficij ſeu dignitatis. Reſp. affirmatiuè, quia iſte re vera eſt graduatus, licet indigne, & ſic gaudet priuilegiis graduatorum, vt contra Barbatiam tenet Areti. *in cap. clerici, de iud.* & ibi Felin. *numero* 2. *& 3. in rub. de maiori. & obe. numero* 4. Ripa *in leg. Centurio. ff. de vulg. numero* 17. Boer. *de authorit. magni conſilij, n.* 94. & Mandoſ. *reg.* 16. *Cancell. qu.* 13. *numero* 4. *contra gloſſatorem, ibi,* & in propoſito Azor. 2. *p. lib.* 6. *cap.* 6. *quæſt.* 1.

51 Sed † an ſufficiat gradus contra Academiæ ſtatuta, vel conſuetudines receptus, vt quia quis falſo probauit curſus neceſſarios, vel ſcriptionem in matricula, aut non fuit ſeruata forma præſcripta in examine, ſeu alias, Azor ibi ait ſufficere, & valere in eo adeptionem Epiſcopatus, ſi promotio ad gradum Doctoris, vel licentiati non fuit ipſo iure irrita, quamuis iudicis ſententia reſcindi potuerit, quod ſi ipſo iure irrita eſt (vt mihi videtur eſſe, quando promotus, non habet requiſita ad gradum, ſeu non ſeruatur forma) adeptio quoque Epiſcopatus, ſeu aliorum beneficiorum illum gradum requirentium inanis eſt & irrita. Errita. Et idem erit quando ad gradum promotio eſſet nulla ob non factam profeſſionem fidei, iuxta conſtitutionem Pij IV. 1 1 2. de qua ſup. *3. part. capit. 3. numero* 3. Et probatur, quia iura requirentia gradum debent intelligi de gradu valido, *leg.* 4. §. *condemnatum, ff. de re iud. cum aliis,* vt alias dictum eſt 5. *part. cap.* 4. *numero* 228. Et paria ſunt non habere gradum, vel illum habere nullum, & inualidum, vt ibi, quamuis in beneficiis non requirentibus gradum, ſi impetrans narrat ſe graduatum, ſufficiat verificare gradum de facto, vt ſupra dixi 6. *parte, cap.* 2. *à numero* 205.

CAPVT VIII.

De moribus & vita.

SVMMARIA.

1 *VIta quoque, ac morum honeſtas in promouendo ad beneficium neceſſaria eſt.*
2 *Et oportet promouendum, cuius opinio in nullo vacillare debet, nulla nota, vel infamia reſperſum eſſe, nam notatis, & infamibus portæ dignitatum patere non debent.*
3 *Accipitur dignitas in propoſito pro quolibet beneficio.*
4 *Et ſemper infamia impedit habere beneficium.*
5 *Et omnis infamis tam de iure, quam de facto repellitur à promotione.*
6 *Ideo accuſatus, ſeu denuntiatus de aliquo crimine, interim pendente accuſatione, ſeu denuntiatione promoueri non debet.*
7 *Quod procedit, quando perſona eſt infamata apud bonos & graues homines, alias accuſatio non impedit promotionem.*
8 *De hac materia qui ſunt videndi.*
9 *Reg. infamibus procedit tam in infamia facti quàm iuris.*
10 *Dicitur infamia iuris illa, quæ irrogatur per ſententiam vel ipſo facto in caſibus, in quibus iure cauetur tantum.*
11 *Et regulariter infames ſecundum leges ſunt infames ſecundum canones.*
12 *Infamia facti eſt cum quis eſt notatus de aliquo crimine apud bonos & graues, ſeu cum opinio alicuius grauata eſt apud bonos & graues ſuper aliquo crimine.*
13 *Seu cum quis propter aliquod delictum graue apud bonos & graues viros male audit.*
14 *Et non eſt aliud quam vitæ ſordes, & vilitas diuulgata, & ſic non poteſt eſſe occulta.*
15 *Quando dicatur eſſe infamiam, ſeu aliquem eſſe infamatum de aliquo peccato, remiſſiue.*
16 *Et iſta infama quomodo probetur, etiam remiſſiue.*
17 *Infamia iuris de iure bene poteſt eſſe occulta, & incurritur, quamuis delictum ex quo illa oritur, ſeu propter quod ipſo facto irrogatur, ſit occultum.*
18 *Sed contrarium tenent Alphonſus de Caſtro, Couarruuias, & Enriq.*
19 *Sed verior eſt in rigore prima ſententia, quamuis de æquitate canonica poſſit ſecunda procedere, aut ſaltim, quod non habeatur in conſideratione talis infamia ex delicto occulto proueniens.*
24 *Quamuis in vſurariis, qui notantur infamia, ſit controuerſia, an id ſolum procedat in vſurariis publicis, an etiam in occultis, & Couar. cum Saliceto ait, vſurarium publicum etiam ante ſentẽtiam notatum eſſe infamia facti & iuris, ac vſurarium occultum, nec iuris infamia affici, Paulus tamen de Caſtro tenet etiam occultum affici infamia iuris. Pro quo facit lex Regia Partitæ, & recopilationis.*
25 *Nec pro prima ſententia vrget lex, improbum fœnus, dum exercentes infamia afficit: quia inde non infertur debere eſſe publicum, ſed ad ſummum requiri vſum, qui poteſt eſſe occultus.* & 2. n. ſeqq.
28 *Quidquid eſſet in iſta controuerſia, certum videtur, vſurarios etiamſi non ſint publici, aut manifeſti, non debere ad ordines promoueri, nec eligi, aut promoueri ad dignitates Eccleſiaſticas & officia, repelluntur enim à beneficio obtinendo, nec poſſunt eligi, aut præſentari ad beneficium,* & num. 2. ſeqq.
32 *De pœnis vſurariorum, & qui dicantur manifeſti, remiſſiue.*
33 *Infamia non ſolum impedit præfici, ſed etiam remoueri facit à dignitatibus habitis.*
34 *Ipſo iure.*
35 *Sed id procedit ſolum in infamia iuris, nam infamia facti licet repellat quem à dignitatibus habendis, non tamen à dignitatibus quæſitis, niſi dicatur in ſententia.*
36 *Et licet infamia facti ſit inhabilis ad obtinenda beneficia, obtentis tamen non priuatur.*
37 *Secundo id procedit in dignitatibus & honoribus circa titulos beneficiales, ſecus vero in beneficialibus, quia non eſt text. hoc dicens, vnde hæc pœna ſpecialis priuationis ipſo iure imponi non debet, eſto infamis infamia iuris regulariter veniat priuandus.*
38 *An collatio beneficij facta infami, ſeu criminoſo ſit nulla ipſo iure.* & n. 39. cum 3. ſeqq.
43 *Ponitur ſententia tenentium, eſſe nullam, quæ fundatur.* & n. 3. ſeqq.
47 *Contraria ſententia ponitur.*
48 *Quæ fundatur.* & n. 2. ſeqq.
51 *Eo præcipue, quod non eſt textus, qui conuincat nullitatem talis prouiſionis: nam eſto crimen inducat priuationem beneficij ſiue per ſententiam ſiue ipſo iure, & ob id ad alia non debeat admitti, tamen non ideo prouiſio eſt nulla, nam in priuatione ipſo iure non veniunt beneficia poſtea acquiſita. Et hæc ſententia tenetur omiſſa diſtinctione Nauarri, & Couarr. quæ iure non probatur.* & n. ſeqq.
52 *Et procedit etiam in collatione facta à Papa, etiam ad inſtantiam partis,* & n. ſeqq.
57 *Et etiam in prouiſione facta virtute literarum ad vacatura,* & n. ſeqq.
60 *Reſpondetur fundamentis contrariæ ſententiæ.* & n. ſeq.
62 *Regula* l. non dubium Cod. de legibus *non procedit, quando lex eadem eſt prohibens, & puniens.*
63 *Non eſt omnino vera doctrina Abbatis, quod collatio facta non idoneo ſcientia, moribus, & ætate, ſeu facta indignis ex quatuor defectibus: qui continentur* in cap. cum in cunctis, de electione. *eſt nulla ipſo iure.*
64 *Infamis, maxime infamia facti non eſt proprie, ſimpliciter & abſolutè irregularis, ſed largè, ſecundum quid.*
65 *Et in materia irregularitatis pro regula habendum eſt impedimentum illud quod abſque diſpenſatione*

tollitur,& poteſt ceſſare facto,non eſſe proprie irregularitatem.

66 *Infamis eſt irregularis vere etiam ſi infamia procedat ex delicto notorio depoſitione digno.*

67 *Improbatur doctrina gloſſæ magnæ in cap.niſi cum pridem, de renuntiatione,quod omne peccatum,quod ipſo iure irrogat infamiam, impedit executionem ordinis,etiam poſt peractam pœnitentiam.*

68 *Nullum crimen occultum quantumlibet graue & enorme inducit irregularitatem,niſi illud,de quo iure ſpecialiter ſtatuitur.*

69 *Si vſurarij pœniteant,& reſtituant vſuras, amittunt infamiam,de æquitate canonica.*

1 VLtra clericatum, † legitimitatem, ætatem, & ſcientiam, vitæ quoque ac morum honeſtas in promouendo ad beneficium, neceſſaria eſt, cap. cum in cunctis, de electione, cap. graue nimis, de præbendis, *clem. 1. de ætate & qualitate.* & Concilium Tridentinum *ſeſſ. 24. cap. 18. de reform.* quamuis de hoc, proh dolor parum curetur, & quando fit informatio, eſt propter formam. Cum tamen huius conditionis potiſſima ratio habenda ſit, Leſſius *de iuſt. & iu.lib.2.c.34.dub.23.*

2 Vnde oportet † promouendum; cuius opinio in nullo vacillare debet, *cap. laici 33. diſtin.* nulla nota vel infamia reſperſum eſſe *cap. fi. de furtis*, Abbas *in c. ſuper eo, de electione*, Coraſ. *de benefi.3.p.cap.6.num.* 8. nam notatis & infamibus portæ dignitatum patere non debent *l. vnica, de infamib. lib.* 10. & *l. 2. C. de dignitatibus, lib.* 12.*cop inter dilectos,de exceſſ.prælatorum, & reg. infamibus, lib.* 5. Molina *de Hiſpan.primog.libr.1.cap.13.à nu.7.*

3 Et accipitur † dignitas in propoſito pro quolibet beneficio, vt per Abbatem, & Dd. *in cap. querelam, de iureiurand.* eundam Abbatem *in dict. cap.ſuper eo,de elect. num. 2. & 5.* Lamber.*de iure patron.1.part.2.lib. quæſt. 9.art. 6.n.3.*& Couarr.*lib.3.variarum, cap.3.n.3.*

4 Et ſemper † infamia impedit habere beneficium, Duarenus,*de benef.lib.4.cap.* 1. & P. Greg. *c. 37. n.9.*

5 Et omnis † infamis tam de iure, quam de facto repellitur à promotione. Candelab. aur. *in append. tract.ſeu c.10 nu.3.*

6 Et ideo accuſatus, † ſeu denuntiatus de aliquo crimine interim pendente accuſatione, ſeu denuntiatione promoueri non debet, *l. reus, ff. de muneribus l.reum criminis, C. de procurato. l. vnica C. de reis poſtulatis, lib.* 10.*cap.318.diſtin.cap.fin.de teſtib.cap.omnipotens de accuſationibus* & ibi Dd. Abb. Ann. Felin. & alij,Roma. *ſingul.438.* Selua *de benefi.3.p.q.5.num.31.* Coraſ.*d. cap. 9. nu. 9. & 10.* Duare. *cap.1.*P.de Baiſio *in directorio electionum,cap.23.2.pa.*Nauarr.*conſ.6.& 7. de accuſatio.* Cerola *in præxi Epiſcopali 2. part. verb. concurſus, §.1.& verb.ordo,§.1.*Vgol.*de offic.Epiſ. cap. 1.§.1.numero* 8.

7 Quod tamen † procedit, quando perſona eſt infamata apud bonos, & graues homines, alias accuſatio non impedit promotionem, vt docent Abbas, Felinus, Romanus Selua, Baiſius, Nauarrus, & Cerola *ibi* cum Hoſtienſe, & Ioanne Andrea *in cap. meminimus, de accuſat.* communiter, receptis, & Manuel Rodriguez *in ſum. 1. tom.cap.105.numero ſecundo* Vgolinus. *dict. numer.*8.& Rot. *deciſ. 677. nouiſ. Farinac. numero tertio.* Et † de hac materia videndi ſunt Dynus *in d. reg. infamibus, & additiones ibi*, & Franchuus, & alij *ibidem*, Specul.*tit. de diſpenſatione,§ iuxta, & §.qualiter* Alber. Trocius *de vero & perfecto clerico, lib.2. cap.29.*Rochus *de iure patronatus, verb. honorificum quæſt.4.numero 16.verſic. quis autem dicatur indignus*, Lambertus *d. articulo 16. & per totam illam nonam quæſtionem*, Selua *ſupra*, Corraſ. *d.c.6.à.numero 9.*Petrus de Bayſio *d.2. par. cap.16. & 23.* Maiolus *de irregularitate lib.3. cap.* 1.Hoieda *de incompatibilitate beneficiorum, part. cap.* 24. Vgolinus *de irregularitate, cap.* 60.*& de offic. Epiſc. d. cap.* 1.§.1. *num* 7.Piaſec.*in praxi Epiſcop.p.1.cap.1.numere* 28.*& ſeq.*Nauarr.*in manuali, cap.27. numero* 204.Angelus, Syluester, Armilla, & alij Summiſtæ, *verbo, infamia.* Henriquez *in ſumma libr.* 14.*cap.* 1. Valentia 4. *tomo diſputat.7.qu.19.puncto 3.2.ſpecie irregularitatis* Ludouicus Lopez *in inſtructorio conſcientiæ,2.tomo, 2. part. cap. 23.* Candelabrum aureum latè *in appendice dict. tract.* ſeu *cap. 19. per totum*, Manuel. Rodriguez *in ſumma.1.tom.c.158.numero 13.&q.regularium,1.tom q. 24.art. 6.* Toletus *in ſum. lib. 1. cap.62.*Sairus *de cenſuris,lib.7.c.11.& ſeq* Suarez 1.*tomo,diſp.* 48. & Azor. *inſtitutio moral.2.part.lib.6.cap.7.*Auila *de cenſuris*, 7. *par. diſput. 4. dub. 5.*† & d.reg. *infamib.* procedit tam in infamia facti, quam iuris,vt ibi docent gloſſ. Dynus, Franchus,& alij, Lamber *d.art.16.numero 3.* & alij citati. Diciturque † infamia iuris illa, quæ irrogatur per ſententiam,vel ipſo facto in caſibus, in quibus iure cauetur dumtaxat, *cap. 2. §.porro, & ibi gloſſ. 3.qu.7.l.1. cum ſeq.ff.de his qui notan.infam.l.1.3.4. & 5.tit.6.par. 7.*Vgol.*dict.c.60.*Toletus *dict. cap.64.*Sairus *dict. lib.7. cap.11.à numero 3.* Et regulariter † infames ſecundum leges ſunt infames ſecundum canones, *cap omnes vero, 7.qu.1.* ita Felin. *in cap. teſtimonium de teſtib. num. 15.* Lambert.*d. art. 16.num.2.additio capella Toloſanæ deciſio.174.num.4.& 5.* Maiol. *ſup .num. 3.* Armil.*ſupra,*& Suarez *dict.diſput.48.ſectio* 1. Auila *d. dub.5.1.concluſ.* Azor *d.cap.7.quæſt.3.* 9 10 11

Infamia facti eſt, cum quis † eſt notatus de aliquo crimine apud bonos, & graues,ſeu cum opinio alicuius grauata eſt apud bonos,& graues ſupra aliquo crimine, ſeu peccato,Dynus *ſupra num.2.* Felin. *in dict. cap. teſtimonium, numero* 14. Vgolinus *dict. cap.* 60. *numero* 4. Syluester *numero* 2. Enriq. 3. Gandelabrum 4. *vbi ſup.* ſeu † vt dicit Tolet. *ſupra* cum quis propter aliquod delictum graue apud graues & bonos viros male audit, eiuſque mala opinio concepta eſt, † & non eſt aliud quam vitæ ſordes, & vilitas diuulgata, & ſic non poteſt eſſe occulta, Felin. *dict. numero* 15, & Auila *dict. dub.5.* 12 13 14

Quando vero † dicatur adeſſe infamiam,ſeu aliquem eſſe infamatum de aliquo peccato, vide Nauarrum *in repetit. cap.inter verba*, 11. *quæſt.3. concl. 5.cor.* 48. *in fine*, & Suarez *ſup.nu.*19.20. *&* 21.Et iſta † infamia quomodo probetur, vide Maſcard. *de probationibus concluſ.*896. 15 16

At infamia † iuris de iure bene poteſt eſſe occulta, ſecundum Felin. *dict. numero decimoquinto* cum Baldo *ibi*, & incurritur, quamuis delictum ex quo illa oritur, ſeu propter quod ipſo facto irrogatur, ſit occultum. Paul. de Caſtro *in l. improbum fœnus, C. ex quibus cauſis infamia irroget, numero* 1. & Suar. *ſupra numero* 13. 17

Contrarium † tamen tenet Alphonſus à Caſtro *de poteſtate legis pœnalis,cap.vltimo,* Couar. *lib. 3. variarum, cap.3. num.2.* Enriquez *d.num. 3.* qui ad infamiam etiam iuris requirunt, quod adſit fama publica & quod delictum ſit publicum, alias, ſi ſit occultum, non afficere infamia iuris, donec delictum ſit detectum per ſententiam, vel alias publicum, ſequitur Auila *ſup.* 18

Sed verior † eſt in rigore prima ſententia, quamuis de æquitate canonica poſſit procedere ſecunda ſententia, aut ſaltim, quod non habetur in conſideratione talis infamia ex delicto occulto proueniens, *ex cap. ex tenore, & cap.fin. de tempor. ordin.*quæ infra dicemus. 19

Et † quamuis in vſurariis, qui notantur, & afficiuntur infamia, *d.l.improbum fœnus, cap. 2.§.porro, 3. qu.7.*Lambert.*d.1.part.2.lib qu.9.art. 21.num. 6.* Matthæſil. *ſingul.297.*Coraſ. *d.c.6.num.24.*P.de Bayſio 2. *part.cap.33.*Bernar Diaz *in practica crimin.cap.88.n.1.* Eſpino *de teſtam. in gloſſa rubricæ 13. part. numero 22.* ſit cuntrouerſia, an id ſolum procedat in vſurariis publicis, an etiam in occultis, † & Couarr. *d. libr.3. cap.3.numero* 2.cum Sali.*in dict. l.improbum fœnus* ait, 20 21

vſu

vſurarium publicum, etiam ante ſententiam notatum eſſe, & affectum infamia facti & iuris, ac vſurarium occultum, nec iuris infamia affici, donec eius crimen detectum fuerit per ſententiam, & ad hoc ſuffragari textum *in dict. leg. improbum fœnus*, dum exercentes improbum fœnus infamia afficit, quaſi exercitium eius criminis requirat, quod publicè pateat, & facit dictum *capi.tinter dilectos. de exceſſibus prælatorum*, ſequitur Peguera *in deciſionibus criminalibus cap. 31. numero 3.* & videtur Salzedo ad Bernardum Diaz *dict. capit. 88. litera A.* & Corraſ.*d.numero vigeſimoquarto*, in vſurariis manifeſtis loquitur, & citat *cap. quamquam, de vſuris in 6.*

22 Paulus † tamen de Caſtro *in d. l.improbum fœnus numero 1.* tenet etiam, vſurarium occultum affici & notari infamia iuris, & idem videtur velle Baldus *ibi numero 2.* & ſequitur Gregorius Lopez *in l. 4. tit. 6 partit.7 verb.vſurarios.*

23 Et † facit ſecundum cum illa lex, quæ ait, vſurarios eſſe infames ipſo facto. Et cum non diſtinguat, an ſint manifeſti, vel occulti, de omnibus videtur intelligenda.

24 Facit † etiam *lex 5. tit 6. lib. 8. recopilatio* vbi abſolutè ditur, quod vſurarius maneat inhabilis, & infamis perpetuò, vbi Azeuedo. Et hanc etiam ſententiam videtur tenere Molina *de iuſtitia, 2. tom. tract. 2. diſput. 334.*

25 Nec pro prima † ſententia vrget *d. lex improbum fœnus*, dum exercentes improbum fœnus infamia afficit, quia non inde infertur, debere eſſe publicum, ſed ad ſummum requiri vſum, ad tradita in ſimili de conſtitutione Pij Quinti contra exercentes crimen ſodomiæ, per Nauarrum *in manuali. cap. 27.numero 249.*quem ſequuntur relati infra 11. *par. cap. vlt. dubio 7.* Qui tamen vſus poteſt eſſe occultus, & non publicus, & † ita videntur poſſe ex æquitate accipi dictæ leges Regiæ, vt procedant in exercentibus vſuras, quod attinet ad infamiam, licet dicta lex recopilationis non videtur pati hanc interpretationem,iuxta eius verba,& tenorem.

26

27 Nec pro prima ſententia quidquam facit dictum *caput quamquam*,quia non agit de infamia.

28 Et quidquid † dictum eſſet in iſta controuerſia, certum videtur, vſurarios etiamſi non ſint publici, aut manifeſti,non debere ad ordines promoueri,iuxta *ſupra dicta in principio,cap. maritum, 33. diſt. cap. ſeditionarios, 46. diſt. & cap. de Petro, 49. diſt.* Salzedo *dict.*

29 *cap.88.litera A.* Nec † eligatur promoueri ad dignitates Eccleſiaſticas, & officia, Peguera *dict.cap. 31. num.*

30 2. Licet loquatur in publicis † vſurariis : repelluntur enim à beneficio obtinendo,gloſ.*in d.c.præterea de vſur.*

31 Couar. *in dict.cap. 3. numero 3.* Nec † vſurarij poſſunt intelligi, aut præſentari ad Eccleſiaſticum beneficium, vt tradit Salzedo *vbi proxime*,cũ Berrachino *de Epiſcopo,1.part.2.lib.q.33.*& Lambert.*d.artic.21.*dicente clericum vſurarium præſentari non poſſe,& ſi præſentetur, & de hoc crimine opponatur, & probetur, à præſentatione repellendum : nam ad hunc effectum dicetur vſurarium omnis ille, contra quem huiuſmodi crimen erit probatum,etiamſi non ſit manifeſtus.

32 Et † de pœnis vſurariorum, & qui dicantur manifeſti,vide Couar.*dict.cap.30.* Iulium Clarum, *lib. 5.§. vſura*, Bernard. Diaz. & Salzedo *d. cap. 88.* Didacum Perez,*tit.2.lib.8.* Ordinamenti,Pegueram *dict. cap. 31. cum ſeqq.*Azeuedo *in leg.4.& 5.tit.6. lib.8.recopil.* Ioan. Gutierrez *Canonicorum quæſtionum, libr. 2. cap. 18.& 19.*Don.Iuan.Vela *de pœnis delictorum, cap. vltimo*, & Molinam *d. diſput. 334.*Zauallos *quæſt. 11.& 537.*

33 Rurſus infamia † non ſolum impedit præfici, ſed etiam remoueri facit à dignitatibus habitis, *leg.infamia, Cod.de decurio.lib. 10. & leg. iudices, C. de dignitatibus*

34 *lib.12.*Gloſſa, Dynus, Franc.& alij *in d.reg. infamib.* † ipſo iure, *ex dict.leg.infamia*,ibi, *adimit*, quod verbum eſt præſentis temporis,& *leg.2.miles.ff.de his,qui notantur infamia*, Roman. *ſingulari 74. fuit à me quæſitum*, Abbas *in c.querelam, numero 3. de iureiuran.* Additio Dyni *in dict. reg. infamibus, verb. infamia*, Ripa *in cap. 2. de reſcript. n. 18.* Couarruuias *Practicarum, cap.19.numero 5 concluſione 5.*& Sylueſter *d.verb.infamia num.15.*

Sed id procedit † primo,ſolum in infamia iuris,nam 35
infamia facti licet repellat quem à dignitatibus habendis, non tamen repellit à dignitatibus quæſitis, niſi dicatur in ſententia,vt poſt alios, quos refert, tradit additio Dyni,*d.verb.infamia,ver.aduerte tamen.*Pariſ. *conſ. 88.numero 5,par.4.*Enriquez *d.lib. 4.cap.5. num. 3. & in gloſſa,litera O.P.*Auila *d. dub.5.verſicul.ſecundo ſequitur.*

Et licet infamis † infamia facti ſit inhabilis ad ob- 36
tinenda beneficia Eccleſiaſtica, obtentis tamen non priuatur, ſecundum Couarruu. *libro 2. variarum, cap. octauo,numero quarto*, Pariſ. *ſupra numero ſexto* Abbas, & alij *in cap. at ſi clerici,de indic.* Duaren. *lib. 18. cap. 6.§.6.* & inhabilitas ad obtinenda non priuat obtentis, gloſſ.*in Clem.1.de pœn.verb.obtinenda*,quam ibi ſequuntur Imola *numero 18.* Bonif.*54.* Card. *§.ipſius quæſtion.* 2.Thomas Sanchez *in præc. Decal.libro ſecundo capite 28.numero 28.*

Secundo id procedit † in dignitatibus,& honoribus 37
citra titulos beneficiales, ſecus vero in beneficialibus, quia non eſt textus hoc dicens. Vnde hæc pœna ſpecialis priuationis ipſo iure imponi non debet, ex quo iure canonico non cauetur expreſſe ad gloſſam in capite finali de iure patronatus, communiter approbatam, vt infra 11.*parte, cap. vltim numero 2.*) Eſto infamis infamia iuris regulariter veniat priuandus) Ita Abbas *in dict.cap.querelam,numero 3.* ſequitur Felinus *ibi numero 2.& 3.& in cap. 2. de reſcript.ſub numero 3.* & Duaren. *ſupra*, Sylueſter *numero 15.* & Armilla *num. 4. d. verb. infamia:* Quamuis Ripa *in d. cap.2.numero 18. & 19.* ſit dubius, & eſt *deciſio* Rotæ apud Farinacium, *134. num.2.*& tradit idem Farin.*lib.5.quæſt.crim. quæſt. 160. num.157.*

Sed eſt grauis † difficultas,an collatio beneficij facta 38
infami,ſeu criminoſo,ſit nulla ipſo iure.

Et eſſe † nullam collationem factam infami tenet 39
Abbas *in dict. cap. querelam, numero 3.& in dict. cap. pro eo, de elect. numero 5.* vbi ait, quod collatio facta notoriè infami infamia etiam facti, non tenet *& in dict. cap. inter dilectos, de exceſſib. prælat. numero 6.*vbi ait quod collatio facta clerico aleatori eſt nulla, ſi de hoc conſtabat, tanquam facta vili & indigno : & ſi non conſtabat, quia erat occultus, debet irritari.

Sequitur † Rota in vna Pampilonenſi parochia- 40
lis, coram ſanctiſſimo Clemente Octauo, 21. Maij 1574. quæ habetur 1. *prima parte diuerſorum, deciſio. 426.numero 2.* vbi dicitur, quod clericus aleator indignus eſt, cui beneficium conferri debeat, & ſi eſt publicus, eſt ipſo iure nulla collatio, ſi occultus, irritanda non eſt ratione conſuetudinis excuſandus, *ex d. cap. inter dilectos* & refert Flam. Pariſ. *de reſign. benefi. lib. 4. qu. 3.ad fin.* & nouiſſime ſequitur Vgol. *de offic.cap.13.§.23.numero 2.*

Eandem ſententiam † tenent Selua *3.part. quæſt. 2.* 41
*& qu.5.num.31.*Lambert.*d. qu.9.art.19.num.3.& 10. n.5.& 17.n.6.*Caputaquen.*deciſio. 219.num.4.part. 3.* Flamin. Pariſ. *d. qu. 3.à num. 2.* Sylueſt. *d.ver.infamia. nu.15.*& Armilla *numero 4.& in fine.* & Cechus *de benefic.& penſio. cap.3.verſi Secundo,ſi collatio*, & Auila *d. diſputat. 4. dub. 7.* qui collationem beneficij factam infami infamia facti, vel iuris eſſe nullam, & Suarez *de relig.ſecundo tomo tract. 5. libro 3. capit. vltim.nu.45. & 17.*

Et videtur tenere Pariſ. *dict.conſi.88.n. 5.& 6.*Cor- 42
raſ.*d.cap.6. n.11.* ibi : *Obtinendorum beneficiorum incapaces,*& Couar.*d.cap.8.num.4.*quatenus ait,infamem infamia facti eſſe inhabilem ad obtinenda beneficia Eccleſiaſtica,& Rota apud Achillem, *deciſio.201.*ſeu 1. *de iurepatron.* vbi dicitur, periurum ob non ſeruatam fidem eſſe infamem, & ideo inhabilem ad beneficia, &

nouiſ. Farin. loquens de periuro *dict. quæſt. 160. à num. 139.*

43 Quæ † ſententia fundatur primo ex dicta *reg. infamibus 2.ex d.cap. cum in cunctis, de electione*, dum ait, quod beneficia non ſunt conferenda, niſi ei, qui ſcientia,& moribus commendabilis exiſtat,qualis non eſt infamis, &c.

44 Tertio facit,quod infamis † tam facti,quàm iuris infamia, eſt irregularis. Speculator *de diſpenſatione, §.iuxta, numero* 18.Villadiego *de irregul. cap.* 11.*numero* 31. & ibi Didacus Perez *in additione*, Nauar. *cap.* 27. *num.*204. Vgolinus dicens communem *d. cap.*60. §.5. *num.*1. Valentia *ſup.* Ludouicus Lopez *d. c.* 13. Manuel Rodriguez *d. c.* 158. *n.* 13. *& d.qu.* 24. *art.* 6. Tolet. *d. c.* 62. Hieron. Llamas *in ſua methodo*, *c.* 2. §. 10. Sairus *dict.cap.* 11.*à num.* 1. præſertim *num.* 6. *&* 11. *& cap.*12. *ſeq. num.* 11. & Suarez *ſupra & diſput.* 48. *ſect.* 2.Auila *ſupra dict.dub.* 5.*&* 7. Et infamiam iuris facere irregularem, aiunt Alber. Trocius *dict. cap.* 29. *numero quarto*, & Enriquez *d.lib.* 14.*cap.* 5. §.3. Ergo collatio infami facta eſt nulla ex doctrina infra tradita *cap.* 11.

45 Et † facit doctrina gloſſæ magnæ *in cap. niſi cum pridem,de renun.* quæ ait, quod omne peccatum,quod ipſo iure irrogat infamiam,impedit executionem ordinis, etiam poſt peractam pœnitentiam, quia licet culpa per pœnitentiam tollatur, infamia tamen non aboletur, *c.Euphemium, §. hinc colligitur, 2. qu.* 3. Quam gloſſam ait communiter approbatam Lamber. *d.q.* 9. *art.* 18.*num.* 5.

46 Et accedit † doctrina Baldi *in leg. improbatum fœnus, numero ſecundo, Cod. ex quibus cauſis infamia irroget.* qui ait, quod in magno periculo ſunt vſurarij, maxime manifeſti, qui ſunt infames infamia iuris, ex illa lege:quia etiam poſt pœnitentiam peractam, & reſtitutionem vſurarum,remanent infames,cum infamia iam ſit inflicta, & ſic ſunt inhabiles ad teſtimonia, & dignitates. Sequitur Bernar. Diaz *dict. cap.* 88. *numero primo.* & Gregor. Lopez *in leg. 3. tit. 6. p. 7. verb. vſurarios.*

47 Contrariam † tamen ſententiam, nempe, quod collatio,electio, ſeu prouiſio facta infami, vel criminoſo, crimine non inducente irregularitatem, ſeu inhabilitatem ad beneficia, non ſit nulla ipſo iure, ſed valida, tenent Calder. *conſil.* 20. *de præben. &* 4.*de accuſatio.* Compoſtel.*in cap.capitulum,de reſcrip.& in cap.conſideranimus,de elect.* Card. *in dict.c. querelam, de iureiuran.* & ſequitur Felinus *ibi nu.*4.*&in cap.* 2.*de reſcrip.numero* 4.(vbi retractat dicta *in cap. fin. de præſumpt.* 3. *concluſ.*) *& in cap.poſtulaſti,eod.tit.de reſcr.ſub.numero* 1.*verſic. declara etiam, & in cap. dicta de excep.numero* 5. *& in d.cap.omnipotens,numero* 3.*&* 4.*in cap. inquiſitionis,num.* 8.*de accuſationibus & in cap.inſinuatum, de ſimonia, ad principium,*Staphil. *de literi gratia,nona forma expectat. numero* 21. Gomezius *de gratiis expectat, nu.* 87. Rota *deciſ.*32. *de reſcrip. in nouis*, & Bella. *deciſio.* 697. ſeu 698.*num.*5.Rochus *dict.ver.honorificum,q.*4.*numero* 16. *verſic.quis autem dicatur indignus*, Nauarrus *in manuali cap.*27. *numero* 249. *verſi.quod alias numero* 251. *& in Extrauaganti de d..tis,& promiſſis, numero* 48.*& conſil.* 1.*de conſtitut. numero* 51.*& conſil.*48. *numero* 1.*de regular. & conſ.* 7. *n. uarto, &* 9. *numero* 3. *de conſanguinitat. & affinitat. &c. conſ.* 10. *numero tertio, de ſimonia, & conſ.* 3. *numero* 8. *de raptoribus* Ludouicus Lopez *in inſtructo. conſcien.* 1.*tomo, capite* 243. *verſi. verum*, & videtur tenere Manuel Rodriguez *in ſumma*, 1. *tomo, capite* 182. *numetro* 126.

48 Pro qua † ſententia, quæ eſt æquior & benignior, præſertim iuxta mores huius temporis,bene facit textus *in dict. cap. inter dilectos, de exceſſib. prælator.* Facit
49 etiam † quod non eſt textus, qui conuincat nullitatem d.prouiſionis, vt ex ſequentibus apparebit, nam eſto crimen,in quo quis eſt conſtitutus,inducat priuationem beneficij, ſiue per ſententiam,ſiue etiam ipſo iure,& ob id ad alia non debeat admitti, ſe promoueri, vt etiam illis priuetur. Abbas *in dict.cap.ſuper eo de electio. num.* 3.Lamber.*dict.*1.*part.*2.*lib.qu.*9.*art.* 16.*numero* 3.*&* 19. *numero* 2.*&* 21.*numero* 4. *&* 22.*numero* 2. tamen non inde infertur eſſe inhabilem ad obtinendum, ita vt prouiſio ſit nulla.

Nam † in priuatione ipſo iure non veniunt beneficia poſtea acquiſita, ad tradita per Tellum Fernandez *in l.*4.*Tauri,numero* 48.*&* 63.Mieres de maioratibus,1. *part. quæſt.* 1. *numero* 105. Salzedo ad Bern. Diaz. *in pract.crimin. cap.* 86. *addit.*1.*verſ.tum quia dicta* Matienç.*in l.* 3. *tit.* 2.*lib.*5.*Recopilat.gloſſ.*7.*numero nono.* Velazq.de Auendanno *in d. lege* 4. *Tauri.gloſ.*7. *num.* 4.*&* 17. & Azeued. *in l.* 1. *tit.* 21. *lib.* 8. *Recopila. numero* 34.*& in l.*3.*titul.*10.*lib.*4.*à numero* 141.Quintanaduen.*qu.*10.Siman.*de Catho.inſtitutio. titulo* 9, *numero* 61. Ioan. Gutierrez *pract.lib.*2.*quæſt.*39.*à numero* 6.& Farinac.*in praxi crimin.*1.*part.quæſt.* 25. *à numero* 138. Zaualllos *quæſt.* 320.& alios & nouiſſimè Paz *in l.*40.*Styli, à numero* 19.& Thom. Sanchez *in præcept. Decal.lib.* 2. *cap.* 14.*à num.*8. Facit lex *ſi mandauero.* §. *is cuius ff. mandati*, & eſt glo.*in Clem.* 1.*de pœnis,verb. abſentium:*,quam ibi ſequuntur Cardinalis, Imola, Abbas,& Bonifacius, *numero* 5.Couarr. *dicto lib.* 2.*var. c.* 8. *num.* 4. & Hoieda *de incompatibilibus benef.capitul.*23.*numero* 101. 50

Vnde hæc † ſententia videtur tenenda omiſſa diſtinctione Nauarri, *de oratione Miſcellan.* 34. *& in cap. ſi quando,de reſcript, exceptio.* 17. *numero* 9. quam ſequitur Açor *d.libro* 6.2.*part.cap.*7.*quæſt.*11.quæ iure non probatur, & diſtin. Couarr. *in cap. quamuis pactum.* 1. *parte* §.7.*numero* 3. quam ſequitur Ioan.Gutier.*canonic. quæſt. libro ſecundo, cap.* 5. *à numero* 97. quæ etiam iure non probatur, de quo etiam Salzedo ad Bernar. Diaz. *in pract. capite* 70.*litera D.& capite* 92. *addit. vltim.* & Humada ad Greg.Lop.*in leg.*57. *tit.*5.*part.*1. *gloſ.*3. 51

Et pro hac ſententia † conducit regula, quam ponit Lamber.*d.quæſt. nona,artic.* 23.*numer.* 2. quam ſequitur Hoieda, *d. cap.*24.*num.*82.nempe quod collatio beneficij facta criminoſo,tunc demum eſt ipſo iure nulla, cum hoc à iure ſit expreſſum, quamuis fallatur Lamber. *ibi.* & vbi ſupra, quatenus exiſtimat collationem factam periuro, & infami, de iure eſſe ipſo iure nullam. 52

Quæ ſententia † procedit, etiam in collatione facta à Papa,non facta mentione de crimine,vt tenet Felinus,ſupra *in d.c.poſtulaſti* Rota,Bellam.&Nauar.*ſupra.* 53

Quamuis Lancellotus † *de attentatis,* 2.*part. capit quinto numero* 27. 28.*&* 29. ex Calder. *d. conſil.* 20. dicat impetrationem beneficij Eccleſiaſtici, factam per inquiſitum, & de aliquo crimine diffamatum, non facta mentione inquiſitionis, non valere, nec illius vigore ſubſequutam prouiſionem, & inquiſitum, & diffamatum beneficium impetrare non poſſe. 54

Et quamuis † Caputaquen. *deciſ ſeptima, &* 135. *parte prima* id intelligat, quando Papa facit collationem proprio,ſecus ſi ad inſtantiam partis. 55

At ratio,qua fundatur Felin & ſequaces,militat etiam in collatione facta à Papa,ad inſtantiam partis. 56

Nec placet † mihi limitatio Felini *in dict. cap* 2. *num.*5.*& in dict.cap. inquiſitionis, num.* 8. qui ex Calder. *ſupra* limitat, niſi prouiſio criminoſo, vel infami, fiat virtute literarum ad beneficia, intellige vacatura, quia propter maximam earum odioſitatem, eſt nulla ipſo iure impetratio, & prouiſio, & ſequuntur Staphil. *dicta nona forma expectata, numero* 21. Gomezius *dict. numero* 87. Rebuffus *de pacificis poſſeſſo. numero* 268 alias 222. Couarr.*d. numero* Lancel. *d. cap.* 92.*ad fin.*& Ioan. Gutier. *ſupra numero* 10. & ſequitur etiam *deciſio* Putei 508.*&* 514.*leg.* 2. quando criminoſus erat inquiſitus, & erat graue crimen,niſi mandatum de prouidendo eſſet motu proprio, ſed hæc limitatio iure non probatur, & ideo non videtur mihi tenenda. 57

Vnde

58 Vnde quod tradit † Menochius *de arbitra. casu 201. numero 33. & seqq.* crimen, quod reddit indignum beneficio, narrandum esse, si vero indignum non reddit, narrandum non esse, Felinus *dict. cap. postulasti, versic. Declara etiam*, Selua *tertia parte, quæst. 11. numero 152. seu 48.* & alij, intelligendum est de crimine, quod reddit indignum, id est, inhabilem, iuxta citatos.

59 Ad primum † fundamentum contrariæ sententiæ ex dicta regula, infamibus: respondetur cum Felin. *in d. cap. 2. & in d. cap. querelam*, quod possunt, & debent excludi, sed non probat, quod sint ipso iure incapaces.

60 Nec obstat † dict. decisio Rotæ in causa Pampilonen. quia in fine decisionis dicitur, quod quamuis illa, de quibus ibi, fortasse priuationem ipso iure non inducant, cum tamen ibi non agatur de eo priuando, sed de instituendo præsentato, videtur dominis alius quærendus, &c.

61 Ad secundum, † *ex d. cap. cum in cunctis*, respondetur, quod ibi non probatur electionem, aut collationem de criminoso factam non valere, sed eligentes, & conferentes ipso iure priuari pro illa vice potestate eligendi, & conferendi, vt in §. fi. quod intelligitur cassata illa electione de criminoso facta, quamuis istam solutionem impugnet Nauarrus *dict. except. 17. num. 1.*

62 Et sic non obstat † regula legis *non dubium, C. de legibus* quia non procedit quando eadem lex est prohibens, & puniens, Felin. *dict. cap. 2. numero 4.* de qua limitatione latè Felin. post Abbatem *in cap. 2. de testib. num. 1.* vbi plures pro ea refert Bart. *in dict. leg. non dubium, num. 12. & in leg. Prætor. ff. de noui operis nunciat. & ibi additio.*

63 Vnde † non est omnino vera doctrina Abbatis *in dict. cap. cum in cunctis, l. fin. nu. 7.* quod collatio facta non idoneo scientia, moribus, & ætate, est ipso iure nulla, & potestas prouidendi, illa vice deuoluitur ad alium, &c. *& in d. cap. graue nimis, de præb. num. 11.* quod collatio facta indignis ex quatuor defectibus, qui continentur *in dict. capit. cum in cunctis*, non habet vires ipso facto.

64 Ad tertium de irregularitate † respondetur, infamem, maximè infamia facti, non esse propriè, simpliciter & absolute, strictéque irregularem, nec id est expressum in iure, & ideo non est dicendum, *cap. is qui, de sentent. excommunicat. in 6.* sed large, & secundum quid, quatenus prohibetur promoueri stante infamia, *cap. omnes vere cap. infames 6. quæst. 1. cap. qui in aliquo § 1. distinct. capit. de furtis, & dict. reg. infamibus, & dict. cap. omnipotens*, vt videtur innuere Candelabrum Aureum *supra*, nam ista prohibitio, & impedimentum cessat cessante seu
65 sublata infamia. Et † in materia irregularitatis pro regula habendum est impedimentum illud, quod absque dispensatione tollitur, & potest cessare facto, non esse proprie irregularitatem, vt defectus ætatis, tituli, literaturæ, morum, &c.

66 Et id existimo † verum, etiamsi infamia procedat ex delicto notorio, depositione digno, nam adhuc non est irregularis vere, vt dicemus infra 11. *par. cap. 3. à num. 113.*

67 Nec obstat doctrina † glossæ *in dict. cap. nisi cum pridem*, quia contrarium verius est, vt patet *ex cap. de his, 25. distinct. & cap. ex tenore, & cap. fin. de temporibus ordinan.* & facit textus *in cap. quoniam multi. 14. quæst. 4. & cap. præterea. de vsuris*, iuncta lege *improbum fœnus, cap. ex quibus causis infamia irrogetur*, glos. *in cap. illi qui. 6. quæstio. & glos. penu. in capit. presbyter 15. quæst. 5.* qui etiam textus facit ad hoc, glos. etiam *in cap. fin. 25. distinct.* & ibi Archidiacon. Lambert. *dict. quæst. 9. art. 18. num. 6. & 7.*

67 Et facit doctrina † Nauarri, *dict. cap. 27. num. 248.* quem sequuntur Cosmas Philia. *1. par. libro 4. cap. 15.* Enriquez. *lib. 13. cap. 36. & lib. 14. c. 5. §. 1. & 2.* Ludou. Lop. *d. 2. tomo 2. par. c. 23.* Valentia *4. tomo disp. 7. qu. 19. punct. tertio de quinta specie irregu.* Toletus *libro 1. cap. 74. numer. 3.* & Vgolinus *de irregularitate, capitulo 43. §. 2. numero 3.* Auila *de censuris 7. part. disput. 4. dub. 7.* & Sayr. *libro 7. capitulo 12. numero 14.* Quod nullum crimen occultũ, quantumlibet graue, & enorme, inducit irregularitatem, nisi illud, de quo à iure specialiter statuitur, vt homicidium.

Nec obstat doctrina † Baldi *in d. leg. improbum fœnus* 69
quia contrarium tenet idem Baldus *in l. Cassius. ff. de Senator. ad fin.* vbi docet, quod si vsurarij pœniteant, & restituant vsuras, amittunt infamiam de æquitate canonica, sequuntur Matthesil. *singula. 197.* Felin. *in capit. 1. nu. 19. in fine, de probatio.* Salzedo *dict. capit. 88. litera B.* & dom. Iuan. Vela, *de pœnis delictorum. cap. vlt. versic. puniendus igitur erit.*

CAPVT IX.

De Naturalitate.

SVMMARIA.

1 IN regnis *vbi est tale priuilegium, seu consuetudo, requiritur in eo, cui de beneficio prouidetur, quod sit oriundus, seu naturalis regni, vbi est beneficium.*

2 *Exterus enim beneficium ibi obtinere nequit sine Regis permissu, & literis naturalitatis, vt in Gallia, & regnis Castellæ.*

3 *Vbi non est tale priuilegium, seu consuetudo, potest conferri beneficium clerico alias idoneo vndecunque sit,*

4 *Sed qui ex loco, seu diœcesi beneficij debet si est idoneus, aliis extraneis præferri.*

5 *Sicut etiam alteri præferendus est qui est ex gremio Ecclesiæ.*

6 *Sed id intelligitur de honestate tantum.*

7 *Nisi simus inter duos præsentatos, aut alias habentes ius ad beneficium, tunc enim cæteris paribus præferendus esset de iure naturalitatis, & qui est de gremio Ecclesiæ extraneo.*

8 *Et ita consuetudo interpretata est aut recepta.* & n. 10.

9 *In concursu ad parochiales præferendi sunt clerici ciuitatis ipsius exteris aliis. dummodo in maxima scientia non præcellant extranei, &c.*

11 *De qualitatibus considerandis in præsentatis & in æquali gradu consanguinitatis seu alias in paritate vocum debeant aliis præferri, & in concurrentibus in oppositione, qui sunt videndi.*
vbi ponitur decisio Rotæ.

12 *Concurrentibus ad beneficium, vno habente aliud, & alio non habente, non habens præferendus est habenti, ex Rota.* & n. 13.

14 *ponitur eius decisio, & alias amplius fuit resolutum, quod non habens beneficium præferendus est habenti in concursu, quamuis habens sit magis sufficiens, & statutum dicat, dandum esse magis sufficienti & habiliori.*

15 *Sed ista decisio loquitur in beneficio simplici, & non in parochialibus, in quibus aliud dicendum est.*

16 *Si forensis, seu alienigena impetrat beneficium, non facta mentione de loco suæ originis, seu de sua diœcesi, gratia est subreptitia.*

17 *Examinatur* decisio, *Rotæ 76.* de rescript. *alia 628.* in antiquis, *quæ ait, quod si aliquis est oriundus de aliqua diœcesi, & habet domicilium, vel beneficium in alia, si impetrat beneficium, dicendo se clericum diœcesis beneficij, & non originis, talis gratia valet, nec est subreptitia, quæ decisio videtur dubia, præcipuè, cum dicens se clericum diœcesis beneficij, seu domicilij, impetrat ibi beneficium eiusdem diœcesis* & n. 18.

19 *Nihilominus videtur vera, nam vt quis verè dicatur esse diœcesis alicuius, satis est ibi habere vel originem, vel domicilium, vel beneficium.*

20 *Et prædicta doctrina procedit quando forensis impetrans simpliciter impetraret.*

21 *Quando impetrans se dicit clericum Abulen. significa-*

tur

tur origo, quoniam verbum debet naturaliter intelligi, non accidentaliter.

21 *Sicut quando dicitur talis de Perusio, intelligi naturaliter.*

22 *Et ita cum in supplicatione quis se dicit clericum Abulen. in literis solet dici oriundus.*

23 *Et similiter quando in supplicatione dicitur, N. clericus Abulen. diœcesis, intelligitur secundum stylum ex diœcesi Abulen. oriundus: & ita dicitur in literis: & ita iam de stylo non videtur procedere dict. decisio Rotæ 76.*

24 *Verbum*, oriundus, *vt apparet ex stylo, accipitur pro orto.*

25 *Quamuis alias oriundus quis dicatur ob origine, seu natiuitate propria, vel paterna.*

26 *Appellatione* Abul. *venit ciuitas & diœcesis: & verbum* clericus Abulen. *est aptum capere vtrumque.*

27 *Et etiam appellatione* diœcesis *in proposito venit ciuitas.*

28 *Qui narrat se clericum Abulen. seu oriundum Abulen. debet id verificare, maximè, quando ibi impetrat beneficium.*

29 *Ad cuius verificationem non sufficit habere ibi beneficium, vel domicilium, etiamsi habuerit domicilium per decem annos, & vltra.*

30 *Et quamuis is posset dici naturalis ciuiliter, & improprie, ortus tamē, seu oriundus nullo modo dici potest.*

31 *Et quando quis diceret, se naturalem Abulen. seu diœcesis Abulen. intelligendum erat de naturalitate ratione natiuitatis, seu originis.*

32 *In dispensationibus matrimonialibus, in quibus, impetrantes narrant esse ortos ex tali loco, non sufficit verificare habitasse ibi, & habuisse domicilum vltra decem annos.*

33 *Nec refert, si dicatur, quod si Papa sciuisset, nihilominus concessisset, quia casus omissus non habetur pro expresso, & concessio facta in vno casu, non porrigitur ad alium.*

1 PRæterea in regnis † vbi est tale priuilegium, seu consuetudo, requiritur in eo, cui de beneficio prouidetur, quod sit oriundus, seu naturalis illius regni, vbi est beneficium: † exterus enim beneficium ibi obtinere nequit sine Regio permissu, & literis naturalitatis, vt in Gallia, Cosmas *in proœmio pragmaticæ sanctionis, §. nam Ecclesiarum, verbo, exterorum, ad finem*, Selua *de benefic. 3. par. qu. 26.* Corras. *3. par. cap. 5. num. 12.* Rebuff. *de pacificis. possess. nu. 265. alias 217. & in praxi tit. de rescript. mixtis, nu. 7.* Guilelmus Benedictus *in repetit. capit. Rainutius, verb. & vxorem nomine, el. 5. à numero 482.* Carolus de Grassal. *libro 2. Regalium Franciæ*, iure 8. Et † idem habetur in his Castellæ Regnis, *vt in l. 18. cum seqq. tit. 3. libro 1. ordinamen.* vbi Didacus Perez, hodie *l. 14. cum seqqu. tit 3. lib. 1. recopil.* vbi Azeuedo Couarruuias *pract. cap. 35. num. 5.* Hoieda *d. incompatibilit. beneficiorum, cap. 24. nu. 115. & 116.* Flam. Paris. *de resignation beneficior. libro 4. qu. 7.* Doctor Sahagun. *in ca. eam te, de rescriptis, à nu. 24.* Ceuallos *li. 4. quæst. 1. seu 897. à numero 309. & 417.* De quo late Salcedo *in practica.* Bernardus Diaz. *capitulo 54.* & in Lusitaniæ regno, vt per Cabedum *de patronatibus Regiæ coronæ, capit. 29.* vt in Seguntina admissionis ad capitulum 5. Iun. 1589. coram Gipsio, quæ est decis. 24. nouissim. Farin. vbi numero 2. quòd statutum prohibens clericos forenses esse de capitulo, est contra ius, ideo non valet, ad cap. ad decorem. Bert. *consil. 1. numer. 2. lib. 3. & c.* cui consonat decis. 528. earundem nouissim. Farin. *sub. num. 4.*

2

3

4 Vbi † tamen non est tale priuilegium, seu consuetudo, potest conferri beneficium clerico alias idoneo vndecunque sit, *capit. ad decorem, de institutio. & ibi glossa, verb. vndecunque*, ibi: *Locus non obstat.* & Abbas. *num. 4.* Selua *d. qu. 26.* Corras. *d. cap. 5. num. 9* & Lambertus *de iure patronatus, 1. par. 2. lib. q. 7. art. 25.* Sahagun. *supra. num. 27.* quidquid dicat Cabedo *supra, numero 3.* Vnde in causa Vallisoletana præeminentiarum, 24. Nouembr. 1603. coram Illustrissimo Pamphilio fuit dictum, *quod de iure quilibet potest eligi, institui. dummodo sit idoneus, d. cap. ad decorem, & propterea statuta excludentia à beneficis certum genus personarum dicuntur contra ius, Butrius in cap. cum dilectus, de consuet. à nu. 38. in 2. lect. & sapissimè fuit in Rota resolutum.*

Sed † qui est ex loco, seu diœcesi, beneficij, debet, si est idoneus aliis extraneis præferri, *l. in Ecclesiis, C. de Episc. & cler.* Cosmas *in d. proœm. verb. exterorum.* Rochus *de iure patron. verb honorificum. cum, nu. 47. & 48.* Rebuff. *de nominati. qu. 9. numero 47. alias 48.* Corras. *d. c. 5. nu. 9.* Mand. *regula. 6. qu. 41. & 43. & consil. 27. n. 18. & cons. 55. à nu.* Greg. Lopez. *in l. 1. tit. 15. verb. præsentare, & l. 13. verb. de aquel. p. 1.* Duennas. *regul 202.* Hoieda *de incompatibil. ca. 23. num. 85.* Azeue. *in l. 1. 4. nu. 10. tit. 13. lib. 1. recopil.* Spino *de testam. gloss. 3. à num. 32. & nu 72.* Surdus *de alim. tit. 1. qu. 93. à num. 9.* Ioann. Gutierez qui alios refert *consil. 2. num. 23. & 24.* & Zauallos *in suis communibus contra communes, qu. 693.* Villar del patronado de Galatayud. *3. par. in princ. à nu. & 8. p. costumbre.* 4. vbi qui dicantur filij, parochianorum, latè guil. Bened. *d. verb. & vxorem à num 1048.* Cassan. *in catal. glor. mund. 10. p. 32. consil. vers. licèt verò. & part. 22. consid.* Genuens. *in man. pastor. cap. 38. num. 4. & in praxi cap. 66. in annot. num. 13.* Vgolinus *de offic. Episcop. cap. 50. §. 12. num 5.* & in vna Calag. de Lequeitio 28. Iunij coram Gipsio fuit dictum, *Quod attenta iuris communis dispositione naturalibus, seu filiis patrimonialibus potius quam extraneis debent beneficia conferri, c. nullus 6. d. Et licet. loquatur in Episcopis; nihilominus. ratio textus militat etiam quoad alia beneficia, & est valdè honestum & fructuosum. vt in terminis dicit Abb. in dict. cap. ad decorem num 4. de instit. &c.* 5

Sicut † etiam alteri præferendus est, qui ex gremio Ecclesiæ. *cap. nullus. &c. obitum, 61. dist. cap. metropolitano 63. distin & cap. ne pro defectu de elect* Cuchus *in institut. maior libro 4. tit. 1. num 127.* Rota *decis. 413. nu. 1. par. diuersorum.* Soto *de iust. & iur. libro 3. qu. 6. art. 2.* petruus Nauarra *de restitutione, libro 2. cap. 2. num 196.* Genuen. *in man. pastor. dicto cap. 38. num. 2. & in praxi dict. capit. 66. num. 13.* & Vgol. *dict. capit. 50. §. 12. num. 6.* 6

Sed id intelligo de honestate, quia valdè honestum est, & fructuosum, vt quisque in patria sua beneficietur, vt sic vnus non occupet beneficia, vel stipendia alterius, nec detur materia depauperandi beneficia, & quia facilius inducuntur ad residentiam indigenæ dulcedine patriæ allecti, quam extranei, & ita clare sentit Abbas *in d. cap. ad decorem, numero 4. glo. in capit. cum inter 3. de elect. verbo, aliam*, & ibi Doct. communiter, & Abbas *numero 9.* dicentes, eam approbare consuetudinem & gloss. fin. *in dict. cap. ne pro defectu*, & ibi Ioannes Andreas, & Compostellanus, Abb. *numero 7.* glos. Bartholomæi Brixien. *in capit. in nomine, 23. distin. verb. gremio, in fine, & in dict. cap. nullus*, Felinus *in cap. sicut tuis de simonia, col. 2. versicul. in gloss. 1.* vbi ait, prædicta limitario, si loquamur de rigore iuris, quia tunc valeret collatio etiam facta forensi, *capit. ad decorem*, & ibi per Doctor. Cosmas *supra*, qui ait, quod quamuis indigenæ exteris deberent præferri, valeret collatio ordinaria facta cuicunque idoneo, *vt dict. cap. ad decorem, &c.* & Selua *dict. qu. 26.* vbi etiam *numero secundo* ait, quod quamuis indignæ extraneis deberent præferri, valeret collatio ordinaria facta cuicumque idoneo, & postea *numero 4.* ait, quod si extraneus eligatur, aut beneficium sibi conferatur, valebit, & tenebit electio, aut collatio per textum *in dict. cap. ad decorem.* & ibi Doctor. Sarnen. *de gratiis expectan. numero 91. & in regul. de idiomate, qu. 1.* Franciscus Marcus *decis. 1368. & seq. parte. 1.* Nauarrus 7

rus *consil. 9. de electione, numer. 1* & Cerola *in praxi Episcopa. 1. parte verb. beneficia.* §. 8. vbi ait, quod beneficia debent conferri magis incolis, quam exteris, & Doctor Sahagun. *supra, num. 30.* qui ait, alienum clericum naturali præferri, fas non esse: si tamen præferatur, collationem iure valere, & Genuen. *dict. num. 13.* Et probatur ex *dict. cap. cum inter, & capit. cum nobis, &* § *cap. in causis, de electione.* Nisi † simus inter duos præsentatos, aut alias habentes ius ad beneficium, tunc enim cæteris paribus, præferendus esset de iure naturali, & qui est de gremio Ecclesiæ, extraneo, vt per Zauallos supra post Decium, *consil. 542. num. 13.* Est enim qualitas de iure considerabilis, ex iuribus supra citatis, & ita procedere quod tradit Lamber. *3. parte 2. lib. quæst. 5. artic. 4. & 5.* Mandosius Gutierrez, Rota, & alij *supra.* Et ita post hæc docet Perez de Lara, alios allegans *de anniuer. & capell. libr. 2. cap. 3. num. 19.*

9 Vnde Fuscus † *de visitatione, libr. 2. cap. 5. num. 14.* ait, in concursu ad parochialem præferendos esse clericos ciuitatis ipsius exteris aliis, dummodo in maxima scientia non præcellant extranei ipsis ciuitatensibus, quod etiam Cechus *de Republica Eccles. cap. 28. de parocho, numero septimo* dicens, in paritate eum præponendum, qui sit incola loci, & P. Ledesma in *summa 2. parte, tract. 7. c. 1. conclusione 7. 16. difficultate* ait, cæteris paribus pertinen. ad dignitatem debere præferri naturalem Episcopatus, & alias non carere graui scrupulo, & sentit Vgol. *dict. c. 50. §. 12. n. 5.*

10 Et † ita consuetudo interpretata est, aut recepit illa iura.

11 Et de qualitatibus † considerandis in præsentatis, vt in æquali gradu consanguinitatis, seu alias in paritate vocum, debeat aliis præferri, & in concurrentibus in oppositione, vide Rochum *dict. verb. honorificum, quæst. 15. 17. 18. & 19.* & Lamber. *d. 3. par. 2. libro qu. 5. per totam,* & Cechum *d. numero 7.* Ioan. Gutierr. *cons. 1. & 2.* Zauallos *dict. qu. 693. ex num. 28. & qu. 265.* Perez de Lara *dict. lib. 2. c. 2. à num. 27. & c. per totum, & c. 4. num. 1.* Cæsarem de Grassis *dec. 169. ex num. 9.* & Genuen. *in praxi cap. 66. in annot. à numer. 12. & cap. 119. numer. 4.* & decisionem Rotæ in causa Salamantina capellaniæ del voto, 3. Iunij 1585. quæ conducit ad dicta, & ita sic, Domini fuerunt pro informante, nisi aliud deducatur, quod nempè capellania, de qua agitur, sit adiudicanda Francisco: nam rationes pro eius parte deductæ placuerunt dominis. Et primo, quia qualitas originis considerata in Francisco, facit vt præferri debeat extraneo, ad Abbatem *in cap. ad decorem, in fine de institution.* Rochum *de iure patr. verb. honorificum, quæstion. 18.* Lamber. *eodem tract. libro 2. part. 3. quæst. 5. artic. 5.* Secundo, idem suadet qualitas nobilitatis iuncta cum paupertate, Hostien. *in cap. tuam,* & ibi Butrius *de ætate & qualitate.* Rochus *in dict. verb. honorificum quæst. 15.* Lamber. *dict. 5. quæst. articul. 3. in princip.* Quibus accedit, quod Franciscus est actu sacerdos, alter non: vnde cum capellania onus celebrandi missam annexum habeat, proculdubio inspecto illo tempore, magis idoneus & dignior qui præferatur, erit idem Francisco, *per caput primum, &* ibi Abbatem. *de maiorit. & obed.* & ita resolutum fuisse dicitur alias coram R. P. D. Cantucio, de anno 1575. & facit Barbacia *consil. 33. num. 8. & seq. col. 2.* Lambertus *eodem tract. lib. 2. part. 1. quæst. 7. artic. 27. & seq.* Fortissimum etiam illud visum est argumentum, quod Francisco erat acquisitum ius ad rem, cum fuerit præsentatus à patrono, & præsentatio ab eo acceptata, ac etiam facta Ordinario, quibus concurrentibus, absque dubio Rota sentit acquisitum esse ius ad rem, vt bene tradit post alios, quos allegat Sarnen. ad regulam *de iure quæsito, quæst. prima versic 1.* non habere locum, & dicit idem D. meus Cantutius in vna sua Calagurritana portionis de Amarita, sub die 27. Iunij 1575. Sed Andreas aduersarius nullum ius habet, quia præsentatus à patrono, antequam acquireret possessionem iuris patronatus, & sic nulliter, quia ius præsentandi non potest exerceri, nisi post adeptam possessionem, cum sit de fructibus beneficij, vt fuit dictum per Rotam *decisio 7. de iure patronatus, in nouis.* & Felin. *in cap. cum olim. sub numero 2. de maioritate, & obed.* & Ripa *responso 31. numero 1. lib. 1.* vltra quod in prouisione Andreæ non fuerunt præmissa edicta, & si non fuit seruata forma tradita *in capite finali, de electione, in sexto* & ideo est nulla, & nullum ius tribuit, & idem dicitur, & alias in hac eadem causa dictum fuit, vnde concluditur, sententiam de partibus approbandam, in quantum dicit, collationem per Episcopum Andreæ factam esse nullam, sed in quantum illam de nouo illi faciendam esse dicit, domini reuocandam, & capellaniam ipsi Francisco adiudicandam esse censuerunt.

Et alias in causa † Legion. capellaniæ de Mansilla, 12
10. Octobris, 1578. coram Dom. Blanchetto; & in Calagurritana beneficij 20. Februarij 1587. coram domino Seraphino, & in Burgen. beneficij de Portugalete, 27. Nouembris, 1595. coram domino Pamphilio fuit resolutum, quod concurrentibus ad beneficium, vno habente aliud, & alio non habente, non habens præferendus est habenti.

Et illa decisio † Calagurritana sic se habet: fuit 13
resolutum beneficium de quo agitur: esse adiudicandum Petro Grau. ex ea potissimum ratione, quia cum ipse vsque de anno 1550. probauerit suas habilitates corã beneficiatis loci de Ansoio, & ab eis fuerit admissus tanquam filius naturalis loci, & cantauerit epistolam, & immissus fuerit in possessionem talis admisionis, neque hactenus fuerit prouisus de aliquo beneficio, vtique in hoc concursu præferendus est Petro Merino aduersario, qui licet habeat qualitates requisitas, & prius fuerit admissus ad decantandam epistolam, tamen obtinet beneficium seruitorium, ex quo percipit congruam sustentationem, vt per testes probatur. Regula enim in hac materia est, quod non habens beneficium præferendus est ei, qui habet, per *capitulum is, cui, de præbend. in sexto,* Rota *decisio 26. num. 2. eodem tit. in nouis,* Hostiensis, *in capitulo tuam,* & ibi Butrius *de ætate & qualitate,* Rochus *de iure patronat. verb. honorificum, quæst. 15.* Lambertus *libro 2. parte 3. quæst. 5. artic. 13. in princip.* Accedit, quod post Concilium Tridentinum non fuerunt admissi in huiusmodi Ecclesia ad plura beneficia nisi illi, qui obtinuerunt dispensationem, vt probatur per testes: vnde fit, vt is habeatur pro magis idoneo, qui dispensatione non eget. Decius *consil. 542. numero 14. cum aliis.* Præterea, vbi requiritur seruitium personale, si habilior iudicatur ille, qui vnicum tantum habet beneficium, quamuis, qui plura obtinet, vt fuit resolutum in vna Calagurritana de Illarduina coram Robusterio, Rebuffus *in concordatis, titulo de electione in glossa idoneorum, prope finem,* sed & ex alio videtur Merinus se indignum reddidisse, nempe, ob pactum initum cum beneficiatis, de releuando eos indemnes ab omni damno, & interesse ob receptionem de eo faciendam, quod est omnino reprobatum à iure, & simonia, cum vt fuit resolutum coram domino Robusterio in vna Actoricen. de Uillarin. & coram domino Uicecomite, in vna Salmantina portionis, Lambertus *parte 1. libro 2. quæstio. 9. articulo 11.* Non obstat, quod per testes Merini probetur consuetudo admittendi etiam eos, qui sunt beneficiati in alia Ecclesia, quia dato, quod hoc fieri possit, tamen in concursu præferendus est ille, qui caret beneficio, cum singulis personis conferenda sint singula beneficia, maxime, post sacrum Concilium Tridentinum. Non obstat, quod Merinus fuerit primo prouisus à beneficiatis, quia cum fuerit iste actus attentatus contra prohibitionem Episcopi, de eo nulla est habenda ratio, Vltimo non obstat noua prouisio, quæ allegatur, cum neque sit producta, nec sint litteræ expeditæ, & ideo non possumus super ea aliquod fundamentum facere, maximè stante noua regula sanctissimi domini nostri de non iudicando, iuxta formam supplicationis. Reliqua bene in memorialibus euacuantur, & ita concluſum.

Et

14 Et in cauſa † Calagurritana beneficij, 17. Ianuar. 1596. coram domino Penna amplius fuit reſolutum, quod non habens beneficium præferendus eſt habēti in concurſu, quamuis hebens ſit magis ſufficiens, & ſtatutum dicat, dandum eſſe magis ſufficienti & habiliori.

15 Aduerte tamen, quod iſta † deciſio loquitur in beneficio ſimplici, & non in parochialibus, in quibus aliud dicendum eſt.

16 Cum ergo † in beneficiis indigenæ, ſeu naturales aliis præferri debeant, ſaltim de honeſtate, honeſtúmque ſit, ac rationi, & iuri conforme, quemque in patria ſua beneficiarij, inde eſt, quod ſi forenſis vel alienigena impetrat beneficium, non facta mentione de loco ſuæ originis, ſeu de ſua diœceſi, gratia eſt ſurreptitia: quia in dubio Papa intendit cuique prouidere in patria ſua: ideo taciturnitas nationis reddidit gratiam ſurreptitiam. Si enim expreſſiſſet, Papa ſibi non dediſſet gratiam in partibus alienis, vel non ita de facili, *cap. bonæ. 2. de poſtulat. prælator. circa finem*, ibi *Nec vellemus ei præficere alienum.* Ita gloſſa *in capit. ſi proponente, de reſcriptis*, quam ſequuntur Abbas *ibi* Corſetus *in ſingulari, verb. ſurreptio* Felin. *in capit. ſicut tuis, de ſimonia col. 2.* qui dicit, dictam gloſſam ſingularem. Coſmas *ſupra*, Selua *de beneficiis. 3. parte quæſt. 26. num. 2.* Corraſius *3. par. cap. 5. numer. 11.* Sarnenſis *d. quæſtio. 1. de idiomate.* Eſpino *dict. gloſſ. 3. de teſtament. num. 34.* Cabedo *dict. cap. 29. num. 4.* Sahagun *in dict. cap. eam te, num. 16.* dicens communem, & alij relati per Rebuffum *de nominatio. quæſtio. 9. num. 57.* alias 48. licet contra eam teneat ibi Butrius.

17 Vnde *deciſio* Rotæ *26. de reſcriptis*, alias 928. *in antiquis*, quam † ſequitur Rebuff. *in repetit. cap. nulla, 2. de conceſſ. præbendæ, 3. qualitate*, quæ ait, quod ſi aliquis eſt oriundus de aliqua diœceſi, & habet domicilium, vel beneficium in alia diœceſi, ſi impetrat beneficium dicendo, ſe clericum diœceſis beneficij, & non originis, talis gratia valet, nec eſt ſurreptitia: ad notata per Doctor. *in cap. ſtatutum, §. cum vero, de reſcript. libro 6. & cap. cum nullus, de temporibus ordinat. eodem lib. & dict. cap. ad decorem, de inſtitutio.*

18 Hæc † inquam deciſio videtur dubia, præcipue, cum dicens ſe clericum diœceſis beneficij, ſeu domicilij, impetrat ibi beneficium eiuſdem diœceſis, ex traditis per Compoſtella. & Felin. *numer. 8. in cap. ſignificante, de reſcriptis* & Rebuff. *in praxi informa ſignaturæ, verb. Magalonen.* Quod ſi ſtudens Bononiæ impetrat benficium in diœceſi Bononienſi, dicens ſe ſcholarem Bononienſem, cum non ſit inde oriundus, non valet ſcriptum, quia magis congruit negotio de quo agitur, ſcilicet, de iſto beneficiando, quod verbum *Bononien.* determinet locum originis, potius quam ſtudij: quamuis ſecus eſſet, vbi ille impetraret extra diœceſim Bononienſem. Ex quo tunc ceſſaret illa ratio, vt per Felinum *ibi*, & extra materiam impetrationis beneficij, vt per Rebuff. *ſupra, & de priuilegiis ſcholarium, priuilegio 92.*

19 Nihilominus tamen † dicendum videtur, illam diciſionem eſſe veram: nam vt quis vere dicatur eſſe diœceſis Abulenſis, ſatis eſt ibi habere vel originem, vel domicilium, vel beneficium, *d. cap. cum nullus*, & quæ notant Dd. *in d. §. cum vero*, & Mandoſius *reg. 16. qu. 42. nu. 8.*

20 Nec obſtat dicta † doctrina gloſſæ, & Abbatis *in dict. cap. ſi proponente*, quia procedit, quando forenſis impetrans non faceret mentionem ſuæ originis, nec diœceſis, ſed ſimpliciter impetraret: nam in dubio Papa intendit prouidere vnicuique in patria ſua. Ac eum impetrans diceret, ſe eſſe clericum talis diœceſis: non videtur gratia ſurreptitia, etiam ſi ibi impetret, cum Papa poſſit intelligere, eſſe illius diœceſis, vel ratione originis, vel domicilij, vel beneficij, iuxta *ſupra dicta.*

21 Quando autem impetrans † dicit, ſe clericum Abolenſem, verbi gratia, prout ſolet dici in ſuppli-

cationibus, ſignificatur origo, quoniam verbum debet naturaliter intelligi, & non accidentaliter, gloſ. *in l. ſed & reprobari. §. amplius. ff. de excuſatio tutorum, verb. Comanchus*, quæ explicat, id eſt *de Comanca* Baldus *in dict. cap. ſignificante, ſub numero 1.* & ibi Felin. *dict. num. 8.* Rebuff. *ſupra dict. verb. Magalonen. & in l. 2. ff. de verbor. ſignificat.* Sicut † quando dicitur talis de Peruſio, intelligitur naturaliter ſecundum eos. Illi enim proprie dicuntur de aliquo loco, qui ratione originis ſunt de illo, Bald. *in l. 1. §. quod autem. ff. de tutorib. datis ab his*, & Gregorius Lopez. *in l. 32. tit. 2. par. 3. verb. natural. in fine.* 22

Et † ita cum in ſupplicatione quis ſe dicit clericum Abulenſem, in litteris ſolet dici, *oriundus*, vt quotidie videmus. Et † ſimiliter, quando in ſuplicatione dicitur, N. clericus, Abulenſis diœceſis, intelligitur ſecundum ſtylum, ex diœceſi Abulenſi oriundus, & ita dicitur in litteris, & ita iam de ſtylo non videtur procedere dicta *deciſio*, Rotæ 76. *de reſcript.* 23 24

Quod verbum, *oriundus*, vt † apparet ex ſtylo accipitur pro *orto*, iuxta *leg. aſſumptio*, iuncta gloſſa, *ibi verbo, oriundus, ff. ad municip.* & quæ tradit Mandoſ. *dict. regula 16. quæſt. 40. numero 3.* Quamuis † alias oriundus quis dicatur ab origine, ſeu natiuitate, propria, vel paterna, Iaſ. *in leg. huiuſmodi, §. legatum, numero 18. ff. de leg. 1.* Mandoſius *dict. quæſt. 40.* Ioſeph. Gonçalez, Flores *variar. quæſt. capit. 36. ex nu. 3. cum aliis.* 25 26

Et appellatione † *Abulenſis*, venit ciuitas, & diœceſis. Et verbum, *clericus Abulenſis.* eſt aptum capere vtrumque, Ferretus *conſil. 222. numero 5.* ex Bartolo *in leg. ſecunda column. final. de verbo. ſignificat.* & fuit reſolutum in Toletana Parochialis, 10. Maij 1596. coram D. Arigonio infra adducta nona *part. capitulo ſecundo, numero. 341.* quam vide. Et † etiam appellatione *diœceſis* in propoſito venit ciuitas, iuxta dicta ſupra *prima parte, capitulo vltimo, à num. 76.* 27 28

Et † qui narrat ſe clericum Abulen. ſeu oriundum Abulæ, debet id verificare, maximè, quando ibi impetrat beneficium, Flam. Pariſ. *de reſignatione beneficiorum, libro 10. quæſt. 33. numero 28.* & fuit reſolutum in vna Gienen. præſtimonij, 19. Nouembris 1593. coram domino Blanqueto, in qua fuit dictum, debere verificari per dict. Queſadam, pro iuſtificatione ſuæ gratiæ narratiuam litterarum, quod erat oriundus ex dicta diœceſi Gienen. Et idem fuit dictum in vna Ferdonen. Prioratus, 4. Maij, 1594. coram domino Penna. 29

Ad cuius † verificationem non ſufficit habere ibi beneficium, vel domicilium, vt apparet ex dictis, etiamſi habuerit domicilium per decem annos, & vltra, nam adhuc non poteſt dici ortus, ſeu oriundus, ſeu Abulen. proprie: illa enim habitatio ſolum facit incolam, ſeu domiciliarium, non tamen ortum, ſeu oriundum, *leg. prima cum ſeqq. Cod. de municipalibus & orgin. & leg. ſecunda, Codic. de incolis, libro. 10.* Gregorius Lopez, *in l. 2. titulo 24. partita. 4. verb. Maguer. verſicul. aduerte tamen*, Menoch. *de arbitr. lib. 2. caſu 86.* 30

Et † quamuis poſſet dici naturalis ciuiliter & impropriè, ex *dict. l. 2. partitæ*, Burgos & Paz *in l. 3. Tauri, 1. part. numero 372.* Auendanno *de exequendis mandatis, libro 1. capit. 3. num. 5.* & Azeuedo *in l. 19. titul. 3. libro. 1. recopilationis, numero 1.* ortus tamen, ſeu oriundus, nullo modo dici poteſt, cum non niſi ab origine talis dicatur. Et † quando quis diceret, ſe eſſe naturalem Abulæ ſeu diœceſis Abulen. intelligendum erat de naturalitate ratione natiuitatis, ſeu originis, ex Gregorio Gopez *in l. 1. tit. 20. partita 2. verb. la primera.* nam verba ſunt naturaliter & proprie, non ciuiliter intelligenda, *leg. fin. Cod. de his, qui veniam ætatis*, & ibi Baldus Cardinalis Mentica *de coniecturis, lib. 3. tit. 4. num. 15.* Gallinius *de verb. ſignificatio. lib. 2. cap. 21. nu. 8. & lib. 3. cap. 19. num. 2.* Salazar *de vſu & conſuetudine, cap. 1. n. 57. & 62.* 31 32

33 Ex † quibus infertur ad dispensationes matrimoniales, in quibus impetrantes narrant esse ortos ex tali loco, vt non sufficiat verificare habitasse ibi, & habuisse domicilium etiam vltra decem annos, quamuis contrarium aliquando seruetur in hoc Episcopatu.

34 Nec refert, si dicitur, quod si † Papa sciuisset nihilominus concessisset: quia, vt inquit Baldus *in dict. capite significante* casus omissus non habetur pro expresso, & concessio facta in vno casu non porrigitur ad alium. Decius *in cap. super litteris, de rescriptis, num.* 18. *in fine*, quod maximè procedit, quando ambo impetrantes narrant esse ortos ex vno & eodem loco.

CAPVT X.

De beneficiis secularibus sæcularibus, & regularibus regularibus conferendis.

SVMMARIA.

1 *CVm beneficia alia sint sæcularia, scilicet sæcularibus addicta, qualia censenda sunt omnia, nisi contrarium probetur, alia regularia, quæ ex fundatione, vel consuetudine, &c. religiosis sunt addicta: & indecorum sit, rationi non congruat, homines dispares professionis, vel habitus, Ecclesiis præficere, &c. sæcularia sæcularibus, regularia regularibus conferri debent.* & n. seqq.

4 *Beneficia regularia non possunt conferri nouitiis, sed debent dari expresse professis.*

5 *Beneficia sæcularia non possunt conferri nouitio, & valebit collatio, seu electio de eo facta.*

6 *Qui consentiendo, & beneficium acceptando, non videtur ipsi religioni renunciare, sicut è conuerso.*

7 *Concilio Tridentino prohibetur, beneficia regularia sæcularibus vniri.*

8 *Eodem Concilio decretum est, vt regularia beneficia in titulum regularibus professis prouideri consueta, religiosis tantum illius Ordinis, vel iis, qui habitum omnino susciperc, & professionem emittere teneantur, & non aliis conferantur.*

9 *Beneficia Commendatariorum Ordinis Diui Iacobi, & similium, aliis alterius professionis, nullatenus conferri poterunt, nec etiam Commendatarij ipsi ad beneficia sæcularia admitti poterunt.*

10 *Ponitur declaratio S. Congregationis circa dictum decretum Concilij.*

11 *Vbi etiam habetur, quod Abbatiæ non nisi professis per Ordinarios conferri possunt. Pro quo facere videtur,* cap. 21. sess. 25. de regularibus, vers. quæ vero in posterum vacabunt, &c. *Quæ verba licet non sint præceptiua, vt ait Rota, sed consultiua, secundum sanctam Congregationem, tamen procedit respectu Papæ, de quo ibi Concilium,* & n. 2. seqq.

14 *Reges Hispaniæ, quibus Adrianus Sextus indulsitius præsentandi Abbates, & alios præfectos, non potuerunt præsentare ante Concilium ad præfecturas regulares personas sæculares, nec regulares alterius Ordinis, & multo minus post Concilium poterunt.*

15 *Ponitur alia declaratio sanctæ Congregationis circa dictum decretum.*

16 *Dicta conclusio quod sæcularia beneficia sæcularibus, regularia regularibus conferenda sunt, limitatur, nisi vrgeat necessitas, quia puta, idonei non reperiantur.*

17 *Secundo limitatur, vt non procedat in Ecclesiis parochialibus, seu curatis sæcularibus, ad quas promoueri potest monachus, maximè si est aptus concionator,* & n. 2. seqq.

20 *Sed contraria sententia tenetur, scilicet quod monachi sint inhabiles ad beneficia sæcularia, etiam curata, nec Episcopus possit in hoc dispensare, Canonici tamen regulares possunt obtinere curata,* & n. 7. seqq.

28 *Beneficiorum sæcularium simplicium sunt incapaces religiosi, etiam canonici regulares,* & n 29. *vbi ponitur resolutio Rotæ.*

30 *Ad dignitatem possunt monachi, & regulares de iure euehi.*

31 *Ponuntur declarationes sanctæ Congregationis.* & n. 32.

33 *Ex quibus apparet, Papam nolle, quod regulares etiam canonici admittantur ad parochiales.*

34 *Tertio limitatur dicta conclusio, nisi sit mutata qualitas, & status beneficij, ad quod requiritur quadraginta annorum possessio cum bona fide, scilicet quando constat de vera qualitate beneficij & anteriori statu, nam aliàs attendendus videtur vltimus status, maxime secularitatis.* & n. seqq.

36 *Vbi adducuntur resolutiones Rotæ. Nec sufficit quadragenaria, stante priuilegio, vel dispositione Papæ cum decreto irritante seu prohibitione, sed opus esset immemoriali.*

37 *An clausula posita in commenda, attento, quod clericis, secularibus commendari consueuit, verificetur in vno actu. Vbi quod non licet, secus si dixisset, solita est*

38 *An religiosi sint omnino incapaces beneficiorum secularium, maxime in titulum, & Corras. ait, quod præter Ecclesias curatas & Cathedrales aliorum quorumcumque beneficiorum secularium, vt temporalium rerum etiam ex dispensatione Papæ incapaces sunt.*

39 *Certum tamen ex dispensatione Papæ esse capaces beneficiorum secularium etiam in titulum, sicut possunt habere titulum suorum beneficiorum regularium,* & n. seqq.

41 *Sed inquit Corrasius, esse incapaces temporalium etiam ex dispensatione Papæ.*

42 *Verum est, religiosos ex dispensatione Papæ esse capaces temporalium rerum, non solum quoad administrationem, & dispensationem, sed etiam quoad dominium & proprietatem.*

43 *Nam Papa potest ex causa dispensare in voto solemni religionis.*

44 *Quamuis contrarium teneant Diuus Thomas, & alij.*

45 *Communis sententia Canonistarum, & Theologorum tenenda est, quæ comprobata est facto Pontificum.*

46 *Et ratio est, nam sicut in voto simplici & iuramento, quorum obligatio etiam est de iure diuino, Papa potest dispensare, ita in voto solemni, cuius etiam obligatio procedit ex actu humano.*

47 *Obiectioni, quod in voto solemni non possit dispensari ratione traditionis personæ, in qua solemnitas voti consistit, satisfit, quòd qua ratione potest Papa dispensando ex causa tollere obligationem voti simplicis & iuramenti, & ius ex promissione Deo quæsitum, eadem potest tollere ius ex traditione Deo quæsitum, & traditionem reuocare.* & n. seqq.

49 *Sicut etiam in matrimonio rato potest dispensare.*

50 *In voto solemni castitatis, quod fit in susceptione sacrorum ordinum, est etiam traditio personæ, & tamen in eo potest Papa dispensare.*

51 *Nec refert dicere, quod votum seu debitum continentiæ non sit essentialiter annexum ordini sacro, sed ex statuto Ecclesiæ, statui vero religionis sit essentiale: nam supposito quod si esset indispensabile, sicut votum religionis, si traditio esset ratio indispensabilitatis.*

52 *Non est verum voti solemnitatem consistere in traditione, ita quod votum solemne sit promissio, & traditio, seu exhibitio personæ per assumptionem status, simplex vero sola promissio: nam etiam in votis simplicibus potest esse traditio, sicut in voto solemni quæ nihil aliud est, quam dedicare, & mancipare se Deo, & eius seruitio.*

53 *Vt patet in eo, qui perpetuo vouet seruare castitatem, & in eo qui extra religionem approbatam voueret perpetuo castitatem, paupertatem, & obedientiam, vt in Societate Iesu.*

Voti

54 *Voti ſolemnitas ex ſola conſtitutione Eccleſiæ eſt inuenta, vt per iſta verba inquit Bonifacius, & Gregorius XIII.*

55 *Thomiſtæ de cæremonia ſolemnitatis. Quæ non poſſunt intelligi vt intelligunt.*

56 *Votum ſimplex, & ſolemne non differunt eſſentialiter, & ſpecifice: ſed ſolum accidentaliter, & ex inſtitutione Eccleſiæ, ſuntque eiuſdem ſpeciei ex parte obiecti, vnde ſumitur ſpecificatio.*

57 *Quamuis ſolus Aragon, & alij teneant differre ſpecie.*

58 *Conſiſtit formaliter ſolemnitatis voti in traditione, quam ipſum votum includit, ſed in hoc quod Eccleſiæ authoritate ſtatutum eſt tale votum eſſe ſolemne, ſcilicet, per quod homo inhabilis eſt ad matrimonium, ſeu in hoc quod fiat vt Eccleſia decernit.*

59 *Cùm voti ſolemnitas ſit de iure poſitiuo, apparet, poſſe Papam diſpenſare in voto ſolemni religionis, ſicut in voto ſimplici.*

60 *Et quod poſſint diſpenſare in voto ſolemni paupertatis, docent relati.*

61 *Obiectioni Nauarri, quod ad diſpenſandum in voto paupertatis, ita vt fiat verus dominus, nulla iuſta cauſa poteſt occurrere. Reſpondetur, quod voto paupertatis non tam repugnat dominum quam vſus.* & n. ſeq.

63 *Sicut etiam voto caſtitatis ſolemni non tam repugnat vinculum, dominiumque matrimonij, quam vſus.*

64 *Votum ſolemne paupertatis ſola Eccleſiæ conſtitutione facit monachum inhabilem ad dominium, vel retinendum, vel acquirendum.*

65 *Sicut etiam votum ſolemne caſtitatis etiam monachi ſola Eccleſiæ conſtitutione facit inhabilem ad matrimonium, & illud dirimit.*

66 *Et quando id introductum ſit.* & 3. n. ſeqq.

69 *Quamuis contrarium teneant Diuus Thomas & alij, ratione traditionis, quam includit votum ſolemne.*

70 *Cui rationi reſpondetur,* & ſeq.

72 *Si votum ſolemne religionis faceret inhabilem ad matrimonium ſuâ natura ratione traditionis, etiam votum ſolemne ordinis ſacri id faceret.*

73 *Et etiam vota ſimplicia Societatis Ieſu.*

74 *Vota Societatis Ieſu licet iam dirimant matrimonium ex conſtitutione Greg. XIII. adhuc dicuntur ſimplicia, quia non ſunt perpetua ex parte Societatis, ſed donec prælatis placuerit.*

75 *Ex qua etiam ratione non diſſoluunt matrimonium præcedens.*

76 *Cùm votum ſolemne religionis ſola Eccleſiæ conſtitutione dirimat matrimonium ſubſequens, conſequenter dicendum eſt à fortiori ſolo iure Pontifico diſſoluere præcedens ratum,* & n. ſeqq.

78 *Quamuis alij aliter, & varie teneant, quorum ſententiæ improbantur,* & 4. n. ſeqq.

83 *Cùm votum ſolemne religionis ſolo iure Eccleſiaſtico diſſoluat præcedens matrimonium ratum, ſequitur poſſe Papam ex cauſa diſpenſare in matrimonio rato, vt tenent communiter Canoniſtæ.*

84 *Quamuis contrarium teneant Theologi communiter.*

85 *Authoritas Matthæi, & Marci: Quod Deus coniunxit homo non ſeparet, intelligitur de matrimonio conſummato.*

86 *In quo non poteſt Papa diſpenſare.*

87 *Cum voto paupertatis & caſtitatis etiam ſolemni, non tam repugnat dominium, quam vſus, & ſola Eccleſiæ conſtitutione monachus fit incapax dominij, ſicut & ad matrimonium inhabilis recte poterit Papa illum facere habilem, & capacem dominij, etiam manentem monachum.*

88 *Quod id non ſoleat facere, ſed concedere adminiſtrationem, & diſpenſationem rerum, qualem habent beneficiarij regulares fructuum ſuorum beneficiorum.*

89 *Monachus factus Epiſcopus non habet bonorum, ſeu fructuum dominium, & proprietatem, ſed adminiſtrationem, & diſpenſationem.*

90 *Cum Papa diſpenſat cum monacho, vt matrimonium contrahat, illo contracto, conſequenter etiam manet relaxatum votum paupertatis & obedientiæ.*

91 *Reſpondetur, cap. cum ad monaſterium, de ſtatu monachorum, in fine, licentiam ibi intelligi voluntariam, & ſine cauſa.*

92 *Secunda reſponſio, quod in ſenſu compoſito, id eſt, cum monacho manente monacho, non poſſit Papa diſpenſare in votis caſtitatis, & paupertatis, &c.* & n. ſeqq.

94 *Quæ defenditur ab impugnatione Ledeſmæ,* & n. ſeq.

96 *Improbatur dictum Innocentij, quod abdicatio proprietatis, & cuſtodia caſtitatis ſunt annexa Ordini à iure poſitiuo,* & n. ſeqq.

98 *Profeſſio facta cum conditione, & pacto, ſeu modo de retinendo, ſeu habendo proprio, non valet.*

99 *Contra aliquos citatos.*

100 *Et reſpondetur capiti finali, quod clerici vel vouentes.*

CVm beneficia, vt † ſupra dictum eſt 1. *par. cap. 6. numero* 11. ſunt ſecularia, ſcilicet ſecularibus addicta, qualia cenſenda ſunt omnia, niſi contrarium probetur, alia regularia, quæ ex fundatione, ſeu inſtitutione, vel conſuetudine, ſeu præſcriptione religioſis ſunt addicta, *cap. cùm de beneficio, de præbendis in 6. clem. vnica de ſupplenda negligentia prælatorum*, Coſmas *in pragmatica ſanctione, tit. de collatio. §. item placuit, verb. regularib.* Rebuff. *in praxi, tit. regularia beneficia multiplicia, num.* 1. *& in concordatis, titul. de collatio. §. volumus, verb. regularia, & in tractat. de nominatio. quæſt.* 15. *num.* 26. *alias* 23. Corraſ. *de beneficiis* 1. *parte, cap.* 5. *num.* 6. & Petrus Gregor. *cap.* 10. *num.* 12. Petrus Pechius *in reg. beneficium, in 6. numero* 6. Hoieda *de incompatibilitate beneficior. in præfatio. numero* 6. & Cerola *in praxi Epiſcopali,* 2. *parte verb. beneficium,* §. 12. *&* 19. 1

Et † cum indecorum ſit, & rationi non congruat, homines diſparis profeſſionis, vel habitus Eccleſiis præficere, aut in eadem Eccleſia ſociari, *cap.* 9. 16. *quæſt.* 7. *& Clem.* 1. *de electio.* ſecularia † beneficia ſecularibus, regularia regularibus conferti debent, dicto capite, cum de beneficio, com aliis, vt per citatos, & Coſmam, *dict. tit. de collatio. §. illi vero. verb. religioſis*, Rebuff. *in praxi, tit. de diſtpenſatio. cum regul. & in tract. de pacificis poſſeſſoribus, numero* 311. alias 259. Corraſ. etiam 3. *par. capit.* 5. *numero* 13. Mandoſium *de ſignatura gratiæ, tit. de prouiſio. verſ. beneficia regularia*, & *verſic. Prioratus*, & *verſ. monacho, & tit. de dispenſatione monachor. pro obtinendis beneficiis*, quem vide, Couarruuiam *in cap.* 2 *de teſtamentis, numero* 2. *&* 3. Hoiedam *cap. final. num.* 92. Nauarrum *conſil.* 3. *de præbendis*, Flamin. Pariſ. *de reſignatione, lib.* 4. *quæſt.* 5. Man. Rodrig. *quæſt. regul. tom.* 1. *quæſt.* 34. *art.* 3. & poſt hæc Gonçal. *de regul. menſium, gloſſ.* 7. *à num.* 3. *& glo.* 8. & D. Card. Tuſchus, *concl.* 67. *litera B.* 2 3

Nec beneficia regularia poſſunt † conferri nouitiis, ſed debent dari expreſſe profeſſis, *cap. nullus de electio. in 6. Clemen.* 1. *de ſupplenda negligentia prælatorum, & clem.* 1. §. *ſane,* 2. *de ſtatu monachor.* Paulus Lapus. Domin. *numero 6. ver. in eadem gl.* ibi, *nullus*, & Franchus, *numero.* 1. *circa finem, in cap. beneficium, de regul. in 6.* quidquid ſentiat gloſ. *ibi, verbo conferendum.* Açor *lib.* 12. *cap.* 3. *qu.* 1. 4

Beneficia vero † ſecularia poſſunt conferri nouitio, & valebit collatio ſeu electio de eo facta, cum poſſit conſentire, & redire ad ſeculum, & non ſit vere Religioſus, quamuis contra teneat dicta gloſſa, *verſ. conferendum*, dicens, quod conſtituto in probatione, non poterit conferri beneficium, quod per regulares poſſideri non poſſit, &c. quam ſequitur ibi Lapus, Anchar. & Domin. *vbi ſupra.* 5

6 Sed contra † eam tenet Franchus, *d. num. 1. vers. in eodem*, gloss ibi, *possideri*, dicens, satis videri, quod licet id fieri non debeat, vt dicit gloss. si tamen eidem conferantur, vel ad id eligatur, tenebit electio vel collatio, &c. qui tamen male ait, quod consentiendo, & beneficium acceptando, videtur ipsi Religioni renuntiare sicut è conuerso, nam non est incompatibile beneficium cum nouitiatu, & probatione, idem tenet Açor *supra*.

7 Vnde † in S. Concilio Trident. *sess. 24. c. 13. & 15. de reformat.* prohibetur beneficia regularia secularibus vniri.

8 Hodie in eodem † Concilio, *sess. 14. cap. 10. de reformat.* decretum est, vt regularia beneficia in titulum regularibus professis prouideri consueta, cum per obitum aut resignationem, vel alias illa in titulum obtinentis vacare contigerit, Religiosis, tantum illius ordinis, vel iis, qui habitum omnino suscipere, & professionem emittere teneantur, & non aliis, ne vestem lino, lanáque contextam induant, conferantur, tradit posthæc Gonçalez. *gloss. 8. à numero 7.*

9 Ex quo infert † Hoieda *dict. cap. fin. numero 105.* quod beneficia Commendatariorum ordinis Dom. Iacobi, Calatrauæ, Alcantaræ, & Dom. Ioannis, & similium, quæ eis, Canonicis regularibus, & sub regula D. Augustini, & Benedicti degentibus, sunt concedi solita, aliis alterius professionis nullatenus conferri poterunt, vt clare videtur probari *dict. cap. 10.* neque etiam Commendatarij ipsi ad beneficia secularia admitti poterunt, cum sint religiosi, ac Canonicorum regularium regulam teneant, circa quod tamen vide dicta supra *1. par. capit. 4. num. 18. & 19.*

10 Circa quod decretum † Concilij Sanct. Congregatio Illustrissimorum Cardinalium 12. Decembris 1585. fecit talem declarationem: Præter Papam ordinarij Collatores possunt conferre regularia in titulum regularibus professis prouideri consueta, etiam secularibus, qui illius ordinis habitum omnino suscipere, & professionem emittere teneantur, quia hoc cap. loquitur generaliter, & intelligit de ordinariis, nam quando vult intelligere de Papa, illum nominat, *vt capitul. 21. sessione 25. de regul.* & quia loquitur per dictionem, vel, & sic videtur hic æquiparare hos duos casus: Abbatiæ vero, & beneficia administrationem habentia, nonnisi professis, iuxta Canones per Ordinarios conferri possunt. Quam declarationem adducit Gonzalez, *gloss. 8. numero 78.* & Piasec. *in praxi Episcop. part. 2. capit. 5. numero 23.* his verbis parum differentibus, An præter Papam possint ordinarij collatores regularia beneficia in titulum, regularibus professis prouideri consueta, conferre etiam secularibus, qui illius ordinis habitum omnino suscipere, & professionem emittere teneantur? Sanct. Congregat. die 12. Decembris, anno 1585. censuit iuxta hoc caput posse etiam ordinarios collatores portiones monachales, regularibus prouideri consuetas, conferre, nedum eius ordinis professoribus, sed etiam secularibus, qui habitum suscipere, & professionem emittere omnino teneantur; Abbatias tamen, & beneficia administrationem habentia, non nisi professis iuxta canones per ordinarios conferri posse.

11 Et pro † vltima part. huius declarationis videtur facere *dict. capitul. 21. sessione 25. de regul. versic.* Quæ vero in posterum vacabunt, nonnisi regularibus spectatæ virtutis, & sanctitatis conferantur.

12 Quæ † tamen verba, licet secundùm Rotam sunt præceptiua, non consultiua, iuxta doctrinam Socini Iunioris *consil. 144. numero 19. volumine 3.* Sacra vero Congregatio Concilij censuit esse consultiua, cùm descendant ab illo verbo, *Confidit.* posito *in versiculo præcedente*, vt per Flamin. Paris. *dict. quæstione 5. numero 3.* & Gratian. *discept. forens. cap. 123. numero 12.*

13 Sed ista † declaratio, quod illa verba sint consultiua, procedit respectu Papæ, de quo ibi Concilium loquitur, & sic non est contraria præcedenti declarationi, quæ fundatur *in cap. cum ad nostram, cap. officij, cap. cum in Magistrum, de election. cap. 1. nullus eodem, in 6. & Clemen. 1. eodem tit. cap. cum singula. §. prohibemus, de præben. in 6. Clemen. 1. de supplen. negligentia prælatorum & Clemen. 1. §. sane 2. de statu monachor.* Put. *decisio. 261. lib. 2.* & post hæc Gonçalez *gloss. 8. ex dict. num. 78.*

Ex quibus † Nauarrus *comment. 3. de regul. capitul. nullam, numero 2.* & Man. Rodrig. *quæst. regul. 2. tom. quæst. 123. art. 4.* dicunt Reges Hispaniæ, quibus Adrianus VI. indulsit ius præsentandi in suis Regnis Abbates, & alios Præfectos Ecclesiarum collegiatarum, secularium, & regularium, saltim Consistorialium, per Breue, cuius copiam inquit Nauarrus se vidisse, non potuisse præsentare ante Concilium Trident. ad Præfecturas regulares personas seculares, nec regulares alterius ordinis, & multo minus post Concilium poterunt, licet id non videatur recte seruari. 14

Declarauit etiam Sancta † Congregatio: In prouisionibus beneficiorum, quas Ordinarij inferiores faciunt, non professis, non esse opponendum hoc decretum, ex nunc, prout ex tunc, & postquam, in solis prouisionibus Apostolicis apponi consuetum, sed prouisiones faciendas esse purè, & simpliciter ad formam Concilij, *d. cap. 10.* vt qui habitum omnino suscipere, & professionem emittere teneantur. Quæ professio emittenda est post annum integrum probationis, & non ante, alias esset nulla, vt *in cap. 15. sess. 25. de regul.* quicquid controuertat Gonçal. *supra ex numero 87.* collatio tamen beneficij regularis facta seculari tanquam de beneficio seculari, est nulla, vt in sequenti declaratione S. Congregat. 6. Iunij 1600. Congregatio Concilij censuit, si beneficium huiusmodi sit seculare, nihil subesse difficultatis, vt monachus non teneatur habitum religionis suscipere & profiteri; quod si à principio fuerit regulare, & postea mutauerit statum, concurrentibus his, quæ à iure communi requiruntur ad inducendam huiusmodi mutationem; itidem cogi oratorem non posse, vt habitum religionis assumat, in eaque profiteatur. Quòd si beneficium sit regulare, taléque nunc permaneat collationem oratori, qui secularis est, tanquam seculari factam, viribus carere. 15

Prædicta tamen constitutio, quod † secularia beneficia secularibus, regularia regularibus, conferenda sunt, limitatur, nisi vrgeat necessitas, quia puta idonei non reperiantur, capit. inter quatuor, de religiosis domibus, vbi Abbas, Rebuffus *in concord. tit. de collat. §. 1. volumus, verb. & conformitatem, & in praxi, tit. de dispensatio. cum regul. numero 40.* & Corras. *1. part. cap. 5. nu. 7. & 3. par. c. 3. num. 13.* pro quo facit regula *quod non est licitum 4. de regul. iur. in decretal.* & ibi gloss. *verb. necessitas:* & post hæc tradit Gonçalez *gloss. 8. num. 43.* 16

Secundò † limitatur, vt non procedat in Ecclesiis parochialibus, seu curatis secularibus, ad quas promoueri potest Monachus, seu Religiosus, maxime si est aptus concionator, *capit. in parochia. 16. quæst. 1.* vbi gloss. *cap. quod Dei timorem, de statu monachor.* & ibi Abbas dicens communem Domin. *in dict. capit. beneficium, de regul. in 6. n. 6. vers. in eadem* gloss. *ibi, nullus*, & Franchus *ibidem, numero primo circa finem*, Cosmas *in pragmatica sanctio. titul. de collatio. §. illi vero, verb. Religiosis*, Rochus, *de iure patron. verb. honorificum, numero 23.* Selua dicens etiam communem, *de benefic. 3. quæstione 70.* Corras. *dicta 1. parte capit. 5. numero 7. & 3. part. cap. 5. numero 14.* Quintanaduennas, *lib. 1. Ecclesiasticon, cap. 4. numero 16.* Tuschus *conclusio. 66. litera B. numero quarto* Syluester *verb. Religio. 7. quæstione 3. & 4.* & Manuel Rodrig. *dicto 1. tomo, quæstione reg. quæst. 34. art. 4.* nouissime Leonar. Lessius, *de iustitia & iure, libro secundo cap. 34. numero sexto.* 17

Qui † tamen præter Abbatem Corras. Tuschum, & Syluest. non videntur requirere, 18

rere, quod sit aptus concionator, sed absolutè tenent, Monachum posse de iure promoueri ad Ecclesiam parochialem secularem, & est glos. *in dict. Clemen. 1. de supplend. negligen. prælator. verb. secularibus*,
19 & † Lambert. *de iure patron. 1. par. 2. lib. quæst. 7. art. 19.* ait, expresse monachum posse absque dispensatione præfici parochiali, etiam si non sit aptus concionator, seu prædicator, dummodo non reperiretur clericus secularis ita bonus, & idoneus; nam tunc inquit *ibi, art. 22. sequenti, numero 2.* non debere præfici Religiosum, & est *l. 25. tit. 7. par. 1.* & ibi Gregor.

20 Sed contrariam † sententiam, scilicet, quod Monachi sint inhabiles ad beneficia secularia, etiam curata, tenuit Rota *decis. 5. de iure patronat. & 28. de præbendis, in nouis*, & Bellamera *decis. 713. & 750.* sequuntur Felin. *in capit. in nostra, de rescrip. cor. 40.* Bertach. *in repert. verb. patronus.* Rebuffus *de pacificis possessoribus, dict. numero 311.* alias *259. & in praxi, dict. tit. de dispensatio. cum regularibus, numero 513. & 40.* Gomez *de gratiis expecta. numero 70.* Couarruu. *in capit. 2. de testamen. numero 3.* Nauarr. *consil. 10. de regul.* vbi loquitur in clerico Ordinis, seu Militiæ S. Stephani Florentiæ, sub regula D. Benedicti, *& consil. 11. de statu monach. numero 6.* & Zaualllos, *quæst. 28.* qui tamen confundit beneficia curata cum simplicibus, nec distinguit Canonicos regulares, & nouissimè Gratian. *discep. forens. cap. 123. à nu. 10. & 22.*

21 Quæ sententia fundatur, † primò ex Concilio Lateranensi. sub. Alexandro III. *in cap. Monachi, de statu Monachor.* vbi id quod antea videbatur permissum, *vt in dict. capit. in Parochia, 16. quæst. 1.* cum multis aliis capitulis eiusdem causæ, & quæstionis, de quibus per Quintanaduennas, *libro tertio*
22 *Ecclesiast. numero 49.* iam prohibetur. Ex quo † etiam videtur, Episcopum non posse in hoc dispensare, vt videtur sentire Gomezius *supra*, & Mandos. *dicto tit. de dispensatione Monachor. in princ.* cùm non possit contra Canones & Concilia dispensare, Duennas *regul. 248.* Hoieda *cap. 11. numero 4. & c. 12. numero 13.*

23 Quamuis Rota, Bellamera, † & Felin. *vbi proximè*, & Caputaquen. *decision. 85. parte 1.* contrarium videantur tenere, & sequuntur Staphil. *de variis modis vacationis, 6. modo numero quinto* & Couarruu. *dict. numero tertio* & Gonzalez *gloss. 7. num. 52.*

24 Secundo videtur † etiam dicta sententia probari *in dict. capit. quod Dei timorem*, vbi solis Canonicis regularibus permittit Innocentius III. ob-
25 tineri beneficia secularia curata. † De quibus non est dubium ea posse obtinere. Caputaquen. *dict. decis. 85.* Guido Bonus *decis. 96. in manuscrip.* Mandos. *dict. tit. de prouisio. vers. regularem.* & Nauarr. *consil. 11. & 12. de statu monach.* nisi esset translatus de vno ordine ad alium, ex Concilio Tridentino *sess. 14. de reformatio. capit. 11.* & nouissimè tradit Gratian. *dict. cap. 123. à numero 22.* Nec est necessaria dispensatio Episcopi, Guido Bonus *dict. decis. 96.* & fuit resolutum in vna Papien. iuris patronatus, 6. Martij 1598. coram Domino Seraphino Decano. Gratian. *supra.* Quidquid dicat Flam. Paris. *dict. lib. 4. quæst. 5. num. 5.* & Caputaquen. *ibi*, quem citat, loquitur respectu Mo-
26 nachi. † Quod intelligitur dummodo non remaneant intra claustra, Fastol. *dub. 65.* Lambert. *dict. quæst. 7. art. 21.*

27 Quamuis † Rebuff. *supra dict. tit. de dispensat. cum regular. numero 40.* dicat, Canonicum regularem non posse parochialem obtinere regulariter, sed solum vbi præficiatur causa prædicationis, aut si fuerit dispensatus, aut in subsidium aliis deficientibus secularibus.

28 Beneficiorum † autem secularium simplicium sunt incapaces Religiosi, etiam Canonici regulares, Abbas, Rochus, Selua, & alij relati *supra*, Bellamera *decis. 172.* & Lambert. *d. art. 29. num. 24.* etiam ex Episcopi dispensatione, Corrasius *dict. 3. par. cap. 5. numere 13.* & Nauarr. *dict. consil. 11.* Vnde † in dicta Papien. 29
iuris patronat. 6. Martij coram domino Decano fuit resolutum, Beneficium seculare non posse conferri Canonico regulari, sine Apostolica dispensatione, nisi sit parochiale.

Ad dignitatem † tamen Episcopalem possunt Mo- 30
nachi & regulares de iure euehi, Abbas, Selua, Couarruu. & alij supra, & Corras. *dict. 3. part. cap. 5. numero 14. & leg. 13. titul. 5. part. 1.* & ibi Gregor. *& in dict. leg. 25. tit. 7.* quem vide, & Gonçalez *supra numero 48.*

Circa dicta † aduertendum est, quod inter decla- 31
rationes Sanct. Congregatio. Concilij, super dicto cap 10. sessione 14. habetur sequens declaratio, Regulares sunt incapaces beneficij simplicis, etiam si essent Canonici regulares, non autem beneficij curati, iuxta dispositionem *cap.* quod Dei timorem, de statu Monachor. licet non hodie, cùm obstet Concilium Lateranen. ad concordata.

Et inter † declarationes super *cap. 18. sessione 24.* 32
reformatione, habentur sequentes declarationes. Prima quæritur, An Ecclesiæ parochiali, ex necessitate, nempe ob penuriam Sacerdotum, regularis perpetuo possit præfici? Respondit Congregatio permitti posse, ita tamen, vt deducto victu quod reliquum fuerit redituum, in vtilitatem Ecclesiæ & pauperum conuertatur, ob id autem necessariam esse hodie dispensationem, contra opinionem communem antiquorum Doctorum, quod ita de stylo obseruari consueuit, quod si magis placeret Sanctissimo Domino nostro Sixto, posse quod petitur ad tempus concedi, quoad scilicet Episcopus prouideret de clerico seculari, nihil tamen concedendum, nisi instante Episcopo pro necessitate, vel vtilitate Ecclesiæ, supra dictam priorem sententiam Congregationis probauit Sanctissimus. Secunda, Quidam clericus Miles Sancti Stephani petiit admitti in concursu cuiusdam Ecclesiæ parochialis, Congregatio parua censuit, significandum datario, Concilium non prohibuisse, quod regulares possint habere seculares parochiales, ius etiam vetus non obstare, videat ipse si institutum militiæ suæ obstet, Sanctissimus noluit, quia dixit prohibere Concilium Lateranen. *in concordatis*, cum Leone, Rebuffus *in concordatis*, & ideo scribendum Episcopo, ne regularem admittat ad concursum, quod non debuit istum scilicet admittere. Tertia, Sanctissimus Dominus noster Gregorius XIII. noluit licere canonicis regularibus Congregationis Lateran. etiam de licentia sui Generalis, absque permissu Summi Pontificis assumere curam animarum, etiam ad tempus, multóque minus beneficium *curatum ad tempus.* Quam adducit Gonçalez *gloss. 7. numero 53.* & Piasec. *in in praxi Episc. part. 2. c. 5. nn. 23.*

Ex quibus † declarationibus apparet Papam nolle, 33
quod regulares etiam Canonici admittantur ad parochiales, quia id prohibuit Concilium Lateranen. *in concordat.* quæ prohibitio videtur esse *titul. de collatio. §. voluntas*, quam Papa extendi vult, etiam ad alias partes. Et post hæc tradit Gonçalez ex *dict. numero 53.* dicens, quod ita obseruatur, & praxis semper admittit, quem sequitur Prosper de Augustino *in appendice ad summam Bullarij, verbo Regularis Canonicus. pag. 577.* quamuis additio d. consilij Nauarri 11. *de stat. Monach.* ait, aduertendum, referri à tempore Gregor. XIII. & citra, obseruari, vt canonicis regularibus dentur beneficia curata secularia; quæ additio videtur esse mendosa, & deesse dictio, *Non* & debere dicere, *Non dentur*, iuxta dictas declarationes.

Tertiò limitatur dicta constitutio † nisi sit mu- 35
tata qualitas, & status beneficij, ad quod requiritur quadraginta annorum possessio cum bona fide, *dict. cap. cum de beneficio*, & ibi Doctor. scilicet, quando constat de vera qualitate beneficij, & anteriori statu nempe fuisse regulare, vel è contra:

nam si de contraria qualitate, & anteriori statu non constaret, attendendus videtur vltimus status, maximè si est secularis, qui est magis iuri conformis. Ita tenet Rota *decisione* 2. *de præbendis in nouis.* Felinus *in dicto capitulo in nostro, cor.* 49. *numero* 43. Selua 3. *parte, qu.* 11. *qualitate* 22. *numero* 40. Rebuffus *in concordatis, titul. de collationibus, §. volumus, verbo regularia.* Hojeda *dicto capite finali, n.* 92. & Maschardus *conclusione* 172. qui tamen satis confusè loquuntur, & Petrus Gregorius *de beneficiis, capite* 10. *num.* 12. & Pacianus *de probationibus libro secundo capite* 31. *à num.* 8. *&* 12. & post hæc Gonçalez *dicta glossa* 7. *à num.* 8. *&* 15. *& gloss.* 8. *à num.* 32. & Marc. Anton. Genuen. *in praxi cap.* 121.

35 Et quod quando constat † de anteriori statu, requiratur possessio quadraginta annorum, ad mutationem illius, fuit resolutum in vna Tridentina prioratus decimoseptimo Nouembris anno 1594. coram Domino Orano, & in Salamantina Vicariæ anno millesimo quingentesimo nonagesimo sexto adducta supra 1. *parte, cap.* 2. *numero nonagesimo quarto*, & in Bracharensi Monasterij, decimo nono Decembris, anno 1597. coram D. Pamphilio, in qua dictum est, Quod vt recedatur ab anteriori statu regularitatis beneficij, necessarium est, quod ostendatur posterior status secularitatis, qui sit legitimè præscriptus per possessionem quadragenariam, sublatis prouisionibus Apostolicis, & earum temporibus, quæ non mutant statum. Achilles *decisione vltima de iure patronatus*, nisi appareat esse factas animo mutandi statum, &c. Et in Ostunensi Capellaniæ, 17. Ianuarij anno 1598. coram Domino Seraphino, & in Ferrarien. prioratus 1. Decemb. 1608. & 25. Maij 1609. coram Domino Penna vbi fuit dictum, & in eadem 8. Martij 1610. coram eodem fuit resolutum, &c. Et in Capuana rectoriæ 12. Iunij 1609. coram eodem Domino Penna fuit resolutum, &c. *R. beneficij status.* Et quòd quando non constat de priori statu, ex quo non agitur de immutatione status, alteri datur vltimus, & quasi possessio, etiam ex prouisionibus Apostolicis, fuit resolutum in causa Terdonen. prioratus 5. Maij 1595. coram Domino Orano, vt in decision. sequent. 155. sequitur Genuen. *dict. cap.* 121. *circa fin.* dicens. &c.

36 Nec sufficit quadragenaria † stante priuilegio, vel despositione Papæ, cum decreto irritanti seu prohibitione Archidiaconi Ioannis Andreæ. Donatus *in num.* 6. Franchus tertio, & alij, *in dict. cap. cum beneficio*, Crescentius *decis.* 4. *de priuilegiis, nu.* 6. Dominus Iosephus Aldredus *in allegationibus pro regularium exemptione* 2. *par. cap.* 3. *num.* 8. & alij citari supra 5. *par. c.* 4. *num.* 176. sed tunc opus esset immemoriali, *vt ibi num.* 180.

37 Et an clausula † posita in commendam, *Attento quod clericis secularibus commendari consueuit*, verificetur in vno actu, vide Crescentium *decis.* 1. *de præbendis*, & Mandosium *d. tit. de prouisionibus, vers. præceptoria*, vbi quod non, quia verbum, *consueuit*, requirit plures actus. Licit si dixisset *solita est*, vnus tantum actus sufficeret, vt fuit aliàs dictum in causa Tirasonensi iuris præsentandi 16. Octobris anno 1592. coram Domino Blanchetto, & in Salamantina parochialis 5. Iulij anno 1593. coram Domino Arigonio. Perez de Lara *de anniuersariis lib.* 1. *cap.* 12. *à num.* 43. Qui alios allegat Rochus *in rubrica de consuetudinibus à num.* 31.

38 Ex dictis infertur ad quæstionem, de qua fuit consultus, an capellaniæ sitæ & fundatæ in Ecclesiis ordinum militarium D. Iacobi, Calatrauæ, & Alcantaræ, possint teneri per fratres ipsorum ordinum. Hispanè, *frailes*, qui verè & propriè sunt religiosi, cùm faciant tria vota solemnia substantialia, castitatis, paupertatis, & obedientiæ, vt admittunt Sot. *de iust. & iur. lib.* 7. *quæst.* 5. *art.* 3. *&* 4. *dist.* 27. *quæst.* 1. *art.* 4. Arag. 22. *quæst.* 88. *art.* 1. Fr. Man. Rodr. *q. reg.* 1. *tom. quæst.* 1. *art.* 6. dicens communem, & alij. Nec in hoc est difficultas, aut controuersia aliqua, & sunt veluti canonici regulares, vt de militibus dicit Hojeda *de incompat. cap. fin. num.* 105. Et dubium consistit in hoc, an dictæ capellaniæ sint beneficia regularia, an secularia. Et videtur esse regularia, cùm sint fundatæ in Ecclesiis ordinum, & sic præsumuntur regulares, Rebuf. *in praxi tit. quotuplex sit beneficium, num.* 6. quem sequitur Mascard. *de probat. concl.* 172. *num.* 17. & ex Abb. *consil.* 50. 2. *par. vers.* 4. *cap.* & Rota in vna Parmen. prioratus 5. Iunij 1595. coram Domino Corduba suprà relata, 1. *par. cap.* 2. *num.* 67. Et in terminis, quòd dictæ capellaniæ sint regulares, cùm sint sitæ in Ecclesia regulari, & sic ad eas possint admitti religiosi professi dictorum ordinum, & si ad eas vocantur consanguinei fundatoris sunt adiudicandæ religioso, si est propinquior, tenet fr. Man. Rodrig. *d.* 1. *tom. quæst. reg. quæst.* 34. *art.* 3. & secuti sunt aliqui iurisperiti & cathedratici Salmantini super eo consulti.

Sed hoc non obstante, ego teneo contrarium, & ita respondi, nempè, quòd dictæ capellaniæ sunt seculares, & pro clericis secularibus, & consequenter non possunt dari dictis fratribus & religiosis, vt apparet ex earum fundatione & vsu, & stylo horum regnorum, semper enim fundantur & instituuntur, licèt fundentur in monasteriis & Ecclesiis regularibus, pro clericis secularibus, & sic vocant de ordinario fundatores ad eas suos consanguineos, & à principio fundationis dantur clericis secularibus ex præsentatione & vocatione ipsorum fundatorum; vnde declaratur eorum animus, quòd velint esse seculares, & pro clericis secularibus, Lambert. 1. *par.* 2. *lib. quæst.* 7. *art.* 23. *sub num.* 3. & ita practicari videmus.

Et si essent regulares prædictæ capellaniæ, non possent dari nisi regularibus, iuxta supra dicta; idque principaliter procedit, vbi capellaniæ sunt tentæ per seculares spatio quadraginta annorum, per quod quando essent regulares, mutabatur earum qualitas & status, vt *in dict. cap. de præbend. in* 6. & ibi Doctores cum aliis suprà relatis. Et quòd fundator possit fundare & instituere capellaniam in monasteriis & Ecclesiis regularibus pro clericis secularibus cum authoritate superioris & ordinarij, est planum, argum. *leg. in traditionibus, ff. de pact.* & quod latè docet Roch. *verb. pro eo quod quæst.* 12. & Lambert 1. *par.* 1 *lib. quæst.* 9. *art.* 1. quicquid velit Abb. *dict. consil.* 59. *vers.* 4. *cap. & in cap. fin. de stat. monach. numero* 11. dicens se putare, quòd clerici seculares non possunt intitulari in monasteriis; & sic non poterit deputari altare in monasterio, vt instituatur in eo clericus secularis, *ex isto cap. fin. vers. præcipimus.* Quod tamen non obstat, quia loquitur de præbendis monasterij, ad quas non sunt admittendi seculares, cùm sint præbendæ monachales, & pro solis monachis institutæ: non verò loquitur de beneficiis & capellaniis extraordinariis fundatis & institutis pro secularibus nec id prohibet ille text. & ita practicari videmus. Requiritur tamen consensus superioris & conuentus, nec sufficit sola authoritas ordinarij: vt in monasteriis, & Ecclesiis regularibus, fundetur capella, seu capellania, & vt ad eam possit præsentari clericus secularis, Roch. *verb. honorificum, quæst.* 4. *num.* 13. *& vers. in Eccles. qu.* 3. *& vers. construxit, qu.* 7. *nu.* 10. & Lambert 1. *par.* 1. *lib. qu.* 3. *art.* 16. *& qu.* 11. *art.* 7. *& d.* 1. *par.* 2. *lib. qu.* 7. *art.* 23. & hoc etiam vult Abb. *suprà d. consil.* 59. ait enim, quòd monachis inuitis non possunt aliqui acquirere ius patronatus in eorum Ecclesia, seu altari ad præsentandum clericos seculares: & sequitur Greg. Lopez *in l.* 1. *tit.* 15. *par.* 1. *glos.* 5.

Nec etiam obstat doctrina Rebuff. & Mascardi *supra*, quia non dicit, nisi quòd capellæ fundatæ in monasterio præsumuntur regulares, id limitando, nisi per seculares teneri sunt solitæ, ex *dict. c. cùm de beneficio*, & à fortiori debet limitari, vbi ex fundatione aliud apparet iuxta dicta, tunc enim cessat dicta præsumptio.

Sed

38 Sed hic est quæstio †, an Religiosi sint omnino incapaces beneficiorum secularium, maxime in titulum, in qua Corrasius *3. par. cap. 5. num. 15.* ait quod præter Ecclesias curatas, & Cathedrales, aliorum quorumcumque beneficiorum secularium, vt temporalium rerum, ex dispensatione Papæ, *cap. cùm ad Monasterium, in fine, de statu Monachorum*, incapaces esse constat.

39 Certum † tamen est, nec id negat Corrasius *ibi*, Monachos & Religiosos ex dispensatione Papæ esse capaces beneficiorum secularium, & illa posse obtinere, etiam titulum, vt patet ex Mandosio *dicto titulo de dispensatione Monachorum, pro obtinendis beneficiis*, & Nauarro *commentario 4. de regularibus, num. 69.*

40 Sicut enim † possunt habere titulum suorum beneficiorum regularium, vt Abbatiarum & aliorum, Rota *decis. 172. p. 1. diuersorum*: & etiam Episcopatuum, ita etiam & aliorum beneficiorum secularium Papa dispensante, in iure Canonico disponente, quod secularia secularibus conferantur. Circa quod vide Nauarrum *de reditib. Ecclesiasticis qu. 1. monitione 9. seu 11. nu. 4.*

41 Inquit autem † Corrasius, Monachos, & Religiosos esse incapaces temporalium rerum, etiam ex dispensatione Papæ, *ex dict. cap. cùm ad Monasterium, in fine*, vbi dicitur: *Quia abdicatio proprietatis, sicut & custodia castitatis, adeo est annexa regulæ Monachali, vt contra eam nec Summus Pontifex posset licentiam indulgere.*

42 Sed verius est † ex dispensatione Papæ esse capaces temporalium rerum, non solum quoad administrationem, & dispensationem, in quo non est difficultas, sed etiam quoad dominium, & proprietatem.

43 Nam Papa † potest ex causa dispensare in voto solemni Religionis. Innoc. *in dict. capitul. cùm ad Monasterium*, & ibi Abbas *num. 21.* dicens fere omnes Canonistas sequi, & Felin. qui plures citat, & dicit communiorem *in cap. si quando, nu. 15. de rescrip.* Tiraq. plures citans *de pœnis, in præfatione, num. 46.* & Menoch. *de præsumpt. lib. 2. præsumpt. 10. num. 33.* Gregor. Lopez *in leg. 2. tit. 7. par. 1. gloss. 3.* vbi Humada, Gratian. *reg. 320. numero 3.* Ant. Gom. *in leg. 40. Tauri, num. 66.* Ioann. Ramirez *de confirmatione Ordinis D. Iacobi, cap. 5. num. 25.* Couar. *in cap. 2. testam. à num. 19.* Nauarrus *in manuali, cap. 12. num. 75. & consil. 3. nu. 6. de his quæ vi. & conf. 37. & 38. de voto.* D. Didacus de Zunniga, *de voto, quæst. 6. à numero 104.* & ex Theologis, Durandus Richardus, Paludanus, Maior, & alij, *in 4. distinctio. 38.* Enricus *quodlibet. 5. quæst. 28.* D. Anton. *in sum. 2. par. tit. 11. cap. 2. §. 9. & 3. par. tit. 22. cap. 7. 12. casu*, Angelus *in summa, verb. votum 4. quæst. 5.* Rosel. *verb. Papa, num. 4.* Caietanus *2. secundæ. quæst. 88. artic. 11. & in opusculis, tom. 2. tract. 17.* Corduba *lib. 1. quæstion. q. 24.* Mich. de Medina, *de sacrorum hominum continentia, lib. 5. ex cap. 7. & præcipue ex cap. 21.* dicens communem Theologorum & Iurisperitorum sententiam, Angles *in Floribus Theologicarum quæstionum, in materia de voto artic. 8. 2. difficultate.* Candelabrum Aureum *de matrimonio, numero 143. aliàs 3. impedimento, numero 20.* Cechus *de sacrament. cap. 16. de matrimon. 9. proposit.* citans Pet. de Soto *lect. 5.* Leo. *in thes. for. Eccles. cap. 23. num. 52. & cap. 26. à num. 55.* Graffiis *in decision. aureis casuum conscientiæ, lib. 2. cap. 31. num. 22. & 23.* Enriquez *in summa, lib. 11. cap. 8. §. 11. & lib. 12. cap. 5. §. 3.* Valentia *3. tom. disputat. 6. quæstio. 9. punct. 7.* Mota *de confirmat. Ordinis D. Iacobi, lib. 2. cap. 1. §. 12. à numero 7. & cap. 2. §. 7. ex num. 7.* Açor. *institut. moralium, lib. 12. cap. 7. quæst. 1. 2. & 3.* & Manuel Rodriguez *quæst. regul. tom. 3. quæst. 1. art. 8.* & Thom. Sanchez *de matrimonio, lib. 8, disput. 8.* qui plures citat, & nouissime Ribadeneyra *tract. de ratione instituti Societatis, Iesu, cap. 15. 17. & 18.* Gab. Vasquez *12. tom. 2 disp. 165. num. 104.* Lessius *de iust. & iur. lib. 2. capit. 40. dubio 14.* & Rebell. *de obligat. iust. 2. par. lib. 3. qu. 4. nn. 8.* & Fr. Basil. Legionen. *1. de imped. matrim. 1. 2. §. 3.*

Quamuis contrarium † teneat reuera D. Thom. *dict. artic. 11.* & Syluester *verb. votum. 4. quæstion. 5.* Tabiena *verb. dispensatio, quæstion. 7.* Armilla *eodem verbo, numero 12.* Soto *de iustitia & iure, lib. 7. quæst. 4. artic. 2. & in 4. distinct. 38. quæst. 2. art. 2.* Ludouicus Lopez *instruct. conscien. 2. tome, 2. par. capit. 48.* P. Ledesma *in summ. 2. par. tract. 10. capit. 8. pag. 2.* & Thomistæ moderni communiter, quam dicit probabiliorem Aragon *dicto artic. 11.* & tutiorem, & à Paulo IV. vt audit comprobari Mandos. *de signatura gratiæ, titulo de voti commutatione, versic. Papa an possit.* 44

Sed communis sententia † Canonistarum, & Theologorum tenenda est, quæ comprobata est facto aliquorum Summorum Pontificum qui iuxta eam dispensarunt, vt authores citati referunt, & Cenedo *collect. 124. ad decretales, nu. 5.* Et nouissimè Cantarel. *in docem præc. Decal. lib. 1. c. 31.* 45

Et ratio est, nam sicut † in voto simplici, & iuramento promissorio, quorum obligatio est de iure diuino, Papa potest dispensare, ita & in voto solemni, cuius etiam obligatio, quamuis sit de iure diuino, procedit, & pendet ex actu humano. 46

Quod si dicas †, in voto solemni non posse dispensari ratione traditionis personæ, in qua solemnitas voti consistit, vt inquiunt Sotus *supra, & quæst. 2. art. 5. eiusdem libri 7.* Aragon. *dicto articulo 11.* & 7. Lud. Lopez, & Ledesma *supra*, & Thomistæ moderni communiter sic explicantes Diuum Thomam, *dict. artic. 11. & 7.* Replicatur, quod † qua ratione potest Papa dispensando ex causa tollere obligationem voti simplicis, & iuramenti, & ius ex promissione Deo quæsitum, eadem ratione potest tollere iux ex traditione Deo quæsitum, & traditionem reuocare, sicut & rem, quæ alteri tradita, & requisita est, potest Princeps ex causa tollere, vt notatur *in cap. quæ in Ecclesiarum, de constitutio.* vt recte aiunt Corduba, Michael de Medina, *cap. 51.* Valentia, & Manuel Rodriguez, & alij, *supra* post Durandum, Ricardum, & Paluda, maxime cum illud ius, & obligatio, ex voto solemni, sit Religionis, & non iustitiæ, vt infra dicetur *nu. 70.* ac proinde ex eo non transfertur paticulare dominium proprie, sed improprie, & metaphorice. Et confirmatur, † nam in matrimonio rato, in quo est traditio ad iustitiam pertinens, & sic fortior, ex quo per eum transfertur dominium, & potestas corporum, proprie potest Papa dispensare, vt infra etiam dicetur, *num. 83.* 47 48 49

Rursus in voto † solemni castitatis, quod sit in susceptione sacrorum ordinum, vt *in cap. vnico de voto, lib. 6.* & Concilium Tridentinum *sessione 24. de matrimonio, canone 9.* Caietanus *d. tract. 27.* Medina *d. lib. 5. à cap. 1. ad 6.* est etiam traditio personæ ad castitatem perpetuo seruandam, vltra consecrationem, seu deputationem personæ, quæ fit per ipsam ordinationem ad actus ordinis, & perpetuum Dei cultum, quicquid dicat Caietanus *dicto tract. 27.* & Aragon. *d. artic. 11. 3. notabili*, & tamen in eo potest Papa dispensare, vt omnes concedunt. 50

Nec refert dicere, † quod votum seu debitum continentiæ non sit essentialiter annexum ordini sacro, sed ex statuto Ecclesiæ: statui vero religionis sit essentiale, vt dicit Sanctus Thomas *d. artic. 11.* Soto *d. art. 2.* & Thomistæ, quia id solum arguit ex natura rei secluso statuto Ecclesiæ posse stare sacrum ordinem, sine voto, & debito continentiæ, supposito tamen, quod votum sit vt Ecclesia statuit, esset indispensabile, sicut votum solemne Religionis, si traditio esset ratio indispensabilitatis, vt recte Medina *supra cap. 8.* & Lessius *dict. dubitatione 14. sub num. 111.* 51

Præterea non est verum † voti solemnitatem consistere in traditione, ita quod votum solemne sit promissio, 52

missio,& traditio, seu exhibitio personæ per assumptionem status,simplex vero sola promissio,& sic differant, vt matrimonium & sponsalia, vt dicunt Thomistæ, Couarr. *in* 4. 2. *par. capit.* 7. §. 4. *numero* 7. Matien. *in rubric. titul.* 1. *lib.* 5. *Recop. gloss.* 1. *numero* 70. Ioan. Gutirrez *Canonicar. quæst. lib.* 1. *quæstio.* 17. *num.* 28. Zunniga *dict. quæst.* 6. *à numero* 99. Vega *in summa* 2. *par. cap.* 129. *casu* 86. & P. Ledesma *dict. tract.* 10. *cap.* 6. nam etiam in votis simplicibus potest esse traditio, sicut in voto solemni, quæ nihil aliud est, quàm dedicare, & mancipare se Deo, & eius seruitio, & obsequio. Caietanus *dict. articul.* 7. & Michael de Medina *supra libro* 4. *controuers.* 7. *cap.* 22. 25. 37. *&* 39. Enriquez *libro* 12. *capit.* 5. §. 4. *&* 5. Man. Rodriguez *quæst. regul. tomo* 1. *quæstio.* 1. *articul.* 4. Mota *dict.* §. 12. *num.* 9. & Azor. *dict. lib.* 12. *capit.* 6. *quæst.* 1. *& dict. cap.* 7. *quæst.* 1. Lessius *supra,& numer.* 115. Ribadeneyrea *d. capit.* 15. *&* 17. Gabr. Vazq. *dict. disput.* 165. *à num.* 71.

53 vt patet in eo, † qui perpetuo vouet seruare castitatem, & in eo, qui extra Religionem approbatam voueret perpetuo castitatem, paupertatem & obedientiam, nec refert ad hoc, quod non sit, qui acceptet ex parte Ecclesiæ: nam ipsemet Deus accceptat huiusmodi votum, & mancipationem, quamuis per illud, ex quo non sit in Religione approbata, & in manibus Prælati, non constituatur in statu Religionis vere & simpliciter, & in eo qui voueret in manibus Episcopi, esset traditio, & acceptatio, tum à Deo, tum à Prælato: & clarius patet in Societate Iesu, in qua est vera traditio Religionis per vota simplicia, vt in constitutione Gregorij XIII. super institutio Societatis Iesu, de anno 1584. quæ est *in lib. literarum Societatis*, & affertur ab Azore *libro* 13. *capit.* 7. *ad finem*, & est confirmata per aliam constitutionem Gregorij XIV. quæ est *in dicto libro* in qua quidem constitutione Gregorius XIII. dicit, emittentes in Societate biennio probationis peracto tria vota, tametsi simplicia, in statu Religionis verè constitui, quippè qui per ea se Societati dedicant, atque actu tradunt, seque diuino seruitio in ea mancipant. Man. Rodriguez, *dict. articul.* 4. Mota *dict. capit.* 1. §. 12. *numero* 2. *cap.* 2. §. 19. *numero* 16. Valentia 3. *tom. disput.* 10. *quæstio.* 4. *pun.* 2. *&* 4. *tomo disput.* 10. *quæst.* 5. *punct.* 3. & nouissimè Thomas Sanchez *de matrimonio, libro* 7. *disput.* 25. & Ribadeneyra *supra* & Gabr. Vazqu. *dict. disput.* 165. *à numero* 19. *&* 74. *&* 93. Lessius *dict. numero* 111. *&* c. 41. *nu.* 8. Rebellus *dict. quæst.* 4. *num.* 5. *&* 29.

54 Sed voti solemnitas ex † sola constitutione Ecclesiæ est inuenta, vt per ista verba inquit Bonifacius Octauus *in dict. cap. vnico*, & Gregorius XIII. *in dicta constitutione*, docent Franchus, *num.* 1. & alij *in dict. cap. vnico.* Caietanus *dict. artic.* 7. Michael de Medina, *dict. controuersia* 7. *cap.* 38. Palatios *in* 4. *distinct.* 38. Man. Rodrig. *dict. artic.* 4. Mota *dict.* §. 12. *numero* 1. 5. *&* 9. Azor *dict. cap.* 6. *quæst.* 1. *&* 2. & Thom. Sanchez, & Ribadeneyra *supra*, & Gabr. Vazquez, *ex num.* 8. & Lessius *d. num.* 111. Rebellus *d. num.* 5. Et nouiss. fr. Basil. Legion. 1. *par. var. disp. qu.* 4. Sanchez *c.* 4. *& de imped. matrim. c.* 2. §. 1.

55 Quæ verba Bonifacij † & Gregorij, non possunt intelligi, vt ea intelligunt Sotus *dict. artic.* 5. Victoria *in relectione de Potestate Papæ, & Concil. num.* 13. Aragon. *dict. art.* 7. Couar. *dict.* §. 4. *num.* 8. Matienço *dict. num.* 7. Enriquez *dict. cap.* 5. §. 6. *&* 7. Vega *supra casu* 85. & P. Ledesma *dict. cap.* 6. & Thomistæ communiter de cæremonia solemnitatis voti, & modo illud emittendi & recipiendi. Nam illud verbum, voti solemnitas, clare significat substantiam solemnitatis voti, & id, in quo formaliter consistit votum esse solemne, & constat ex ipso contextu *dict. cap. vnico.* & ex dicta constitutione Gregorij, vt per Thomas Sanchez *supra*, *numero.* 24. Gabr. Vazquez, *numero* 15. *&* 16. & Rebellum, *numero* 5.

56 Vnde votum simplex † & solemne non differunt essentialiter, & specifice, sed solum accidentaliter, & ex institutione Ecclesiæ, suntque eiusdem speciei ex parte obiecti, vnde sumitur specificatio, vt rectè tenet Caietanus *dict. artic.* 7. Michael de Medina *dict. cap.* 38. Mota *dict. cap.* 1. §. 12 *num.* 9. *& dict. cap.* 2. §. 19. *num.* 17. Azor. *d. c.* 6. *&* 7. *q.* 1. Thom. Sanchez *sup. nu.* 6. *& disp.* 26 *num.* 18. *&* 27. & nouissimè Salas 12. *tom.* 2. *tract.* 13. *disp.* 3. *sect.* 2. *n.* 2.

Quamuis † Sotus *d. art.* 5. Aragon *d. artic.* 7. & alij 57 teneant differre specie, & ex natura sua, quia votum simplex est tantum promissio, solemne vero traditio, in quo etiam stando adhuc esse eiusdem speciei, tenet Valentia *d.* 3 *tom. disput.* 6. *qu.* 6. *pun.* 5. *ad finem*, & P. Ledesma *de matrim. qu.* 53. *art.* 2. *ad* 4. *& in summa* 2. *par. dict. tractat.* 10. *cap.* 6. maximè ad finem dicens, votum solemne non esse traditionem formaliter, sed promissionem, quæ sequitur ad traditionem.

Consistit ergo formaliter † solemnitas voti, non 58 in traditione, quam ipsum votum includit, sed in hoc, quod Ecclesiæ authoritate statutum est, tale votum esse solemne, scilicet per quod homo inhabilis est ad matrimonium, vt docet Caietanus *dict. art.* 7. & Hieron. Platus infra referendus, *nu.* 66. seu in hoc, quod fiat vt Ecclesia decernit, & sub forma, & conditionibus ab Ecclesia præscriptis substans tali Ecclesiæ statuto nempe in Religione approbata, & in manibus superioribus, vel in susceptione sacri ordinis, Soto *in* 4. *dist. c.* 38. Michael de Medina *d. c.* 38. & Azor, qui alios citat, *d. c.* 6. *qu.* 1. *&* 2. & Th. Sanchez & Ribadeneyra *supra*, & Gab. Vazq. *n.* 83. *&* 92. & Lesius *d. c.* 40. *nu.* 111. Seu voti solemnitas consistit in acceptione irrevocabili facta, atque constituta ab Ecclesia traditionis & voti, quo quis se statui Religionis, vel clericali addicit, ex quo cõsequẽter inhabilis redditur ab ipsa Ecclesia ad matrimonium. Rebellus *dict. qu.* 7. *n.* 4. Et ita re vera colligitur ex *d. c. vnico*, vbi Franchus *d. nu.* 1. Non autem consistit in illa inhabilitatione, seu illegitimatione, ex institutione Ecclesiastica, & in perpetuitate extrinseca ex parte acceptantis, scilicet quod prælato sublata facultas sit liberum dimittendi, & Summo Pontifici reseruata, vt male inquit fr. Basil. Legionen. *d. qu.* 3. *schol.* 15. *& d. c.* 2. *de imped.* §. 2. *&* 3. nam quicquid ipse *ibi, & d. qu.* 3. *c. vlt.* contra Gabr. Vazq. dicat, prælati nunquam habuerunt istam facultatem liberos dimittendi religiosos, qui absolutè vouerunt, nec Papa eam habet sic, si obligatio voti sit de iure naturali & diuino, sed solum dispensandi ex causa: & de dispensatione loquuntur authores per eum citati, & cæteri: & si Præpositus Generalis Societatis Iesu, eam facultatem habet circa vota simplicia, est, quia illa emittuntur iuxta constitutiones ipsius Societatis, quandiu ei placuerit.

Cùm ergo † voti solemnitas sit de iure positiuo ca- 59 nonico, clarum apparet, posse Papam dispensare in voto solemni religionis: sicut in voto simplici. Et in † specie, de qua agimus, quod possit dispensare in 60 voto solemni paupertatis, docet Innocentius *in dict c. cùm ad monasterium* & ibi Abbas Couar. *in d. c.* 2. *de testament.* Rosella *d. nu.* 4. Medina *d. l.* 5. *c.* 26. Lessius *d. c.* 40. *nu.* 112. & Rybadeneyra 3. *c.* 18. Mota *d.* §. 12. *nu.* 8. & Azor. *d. c.* 7. *q.* 2. imo & Soto *d. art.* 2. *ad fin. & lib.* 10. *q.* 5. *art.* 7. & alij suprà citati.

Nec obstat, † quod dicit Nauarrus *dict. quæstio.* 1. 61 *de reditibus mon.* 9. *num.* 3. *& commentario* 2. *de regularibus, nu.* 17. quem sequitur Manuël Rodriguez *dict. d. tom.* 3. *quæst. regularium, qu.* 29. *artic.* 6. quod licet ad dispensandum in voto solemni castitatis iusta causa possit occurrere, ad dispensandum vero in voto paupertatis, ita vt fiat verus dominus, nulla talis potest occurrere, cum cuiuis necessitati, & vtilitati possit prouideri per concessionem administrationis, manente voto, & sic ex defectu causæ non potest Papa dispensare in voto paupertatis.

Quia † respondetur, quod voto paupertatis non 62 tam repugnat dominium, quàm vsus, vt patet in religiosis

ligiosis Societatis Iesu, qui ad gradus professorum, & coadiutorum formatorum nondum peruenerunt, qui sunt veri religiosi, & tamen bonorum suorum ius & dominium retinent, vt in dicta constitutione Gregorij XIII. Henriquez *dict. cap.* 5. §. 5. Manuël Rodriguez *dict.* 1. *tomo, quæst.* 1. *artic.* 4. Mota *dict.* §. 12. *numero* 5. & 8. Gabr. Vazquez *supra, à numero* 50. & 102. Thomas Sanchez, *numero* 24. & Ribadeneyra *dict. cap.* 18. & Solis *de censibus*, 2. *tomo, libro* 1. *cap.* 10. *numero* 22. Lessius *dict. lib.* 2. *cap.* 4. *numero* 22. & 27. & *cap.* 41. *numero* 72. fr. Basil. *d. quæst.* 3. & *pen.* & *dict. cap.* 2. §. 3.

63 Sicut † etiam voto castitatis solemni non tam repugnat vinculum & dominium matrimonij, quàm vsus, vt patet in coniugibus post matrimonium consumatum professis, vt *in capit. cum sis cap. vxoratus, capit. ex parte, capit. ad Apostolicam, capit. constitutus de conuersione coniugatorum.* Mota *dict.* §. 12. *numero* 6. Azor *dict. capit. quæstio.* 3. Ribadeneyra *capit.* 15. Lessius *dict. libro* 2. *capit.* 41. *numero* 68. & *seq.* & 72.

64 Et præterea, votum † solemne paupertatis sola Ecclesiæ constitutione facit monachum inhabilem ad dominium, ,vel retinendum, vel acquirendum, vt rectè tradit Azor *dict. capit.* 6. *quæst.*. 4. Lessius *dict. capit.* 4. *numero* 22. & *dict. capit.* 41. *num.* 71. & Ribadeneyra *dict. capit.* 18. & Solis *supra* & Gabr. Vazq. *à d. num.* 50.

65 Sicut † etiam votum solemne castitatis, etiam mo-
10 nachi sola Ecclesiæ constitutione facit inhabilem ad matrimonium, & illud dirimit, *dict. capit. vnico. de voto, in* 6. & ibi Domin. *num.* 10. Franc. *num.* 1. & alij, Gloss. Hostiens. Præpos. & Abbas, *numero* 6. dicens, tenere communiter Doctores *in cap. rursus, qui clerici, vel vouentes*, Scotus, Paluda. & Palacios *dict. distinct.* 38. Angelus *verb. matrimonij impedimentum*, 5. *in princip.* dicens, esse communem Canonistarum & Theologorum, Rosella *verb. impedimentum*, 4. §. 2. dicens, communiter Doctores hoc sequi, Caietanus *dict. articul.* 7. Veracruz, *in Speculo coniugiorum.* 1. *par. artic.* 31. latè Michaël de Medina *dict. lib.* 4. *controuersia* 7. *ex cap.* 22. & præcipuè ex *capit.* 31. Angles *supra art.* 6. *difficultat.* 1. & 2. Bellarmin. *disp. tomo* 2. *libro vnico, de matrim. cap.* 21. Manuaël Rodrig. *dict.* 2. *tomo qu.* 1. *art.* 4. & 3. *tom. qu.* 1. *art.* 2. Mota *d.* §. 12. & *dict.* §. 19. *num.* 16. & 17. Azor *dict. cap.* 6. *qu.* 3. & alij relati per Henriquez *dict. cap.* 5. §. 7. *in gloss. lit. N.* & Thomas Sanchez plures referens *dict. libro* 7. *disput.* 25. & 26. & Ribadeneyra *supra nu.* 15. & 18. & Gabr. Vazquez *à num.* 63. Lesius *dict. capit.* 4. *num.* 22. & *dicto capit.* 41. *numero* 68. & fr. Gregor. Ruiz *controuers.* 101. & *seq.* & Rebellus *dict. libro* 4. *qu.* 4. *numero* 5. (qui tamen *numero* 23. 27. & 29. male ait, per professionem includentem tria vota substantialia religionis dirimi matrimonium etiam subsequens ex priuilegio diuino, per votum vero solemne castitatis, vt sic, seu præcisè dirimi iure humano: quæ distinctio est sine fundamento, & contra dictas constitutiones Bonifacij, & Gregorij, & contra Doctores) & Hieronymus Platus *de bono status religiosi. lib.* 2. *cap.* 21. vbi †
66 ait, vota religiosa eam vim semper habuisse, vt matrimonium illicitum efficerent, illam autem vim, vt etiam irritum, ac nullum efficeret, quæ communiter à Theologis voti solemnitas appellari solet temporis progressu, & quasi gradatim introductam. Et primum quidem, qui hoc generali decreto constituit, fuisse Innocentium II. in Concilio Romano, anno 1139. & habetur *in capit. vt lex* 27. *quæst.* 1. quem sequitur Manuel Rodriguez *d. art.* 4. & 2. & Mota *d.* §. 12. *numero* 5. & fr. Basil. *d. qu.* 3. *schol. cap.* 8. & *d. cap.* 3. *de imped.* §. 4.

67 Licet † Michaël de Medina *dicta controuers.* 7. *cap.* 40. primum, qui hæc matrimonia rescindit, fuisse Innocentium I. dicat, vt *in cap. quæ vero* 27. *q.* 1. & Bellarm. *d. cap.* 21. & Vazquez *num.* 66. & 3. *par.* 3. *tom. disp.* 249. *cap.* 3. & Lessius *d. cap.* 41. *num.* 68. Alias authoritates antiquiores Conciliorum, & summorum Pontificum ad id afferunt, quæ huiusmodi matrimonia dirimi, seu, separari iubent, quæ tamen de separatione quoad thorum in pœnam intelligi possunt, vt per Hieronymum Platum, & Man. Rodrig. *ibi.* Et estu † se- 68
paratio haberet locum, cùm alter coniux scienter contraheret matrimonium cum religioso, vel religiosa, vt *in capit. hi ergo* 27. *quæstio.* 1. alias enim non deberet fieri separatio in præiudicium innocentis, qui probabiliter ignorans alterum religiosum, cum eo bona fide contraxit, Vazquez *supra nu.* 76. & non facta separatione durante alias matrimonio, religiosus non esset, pro tunc in statu religionis vere, illa repugnat vsus matrimonij, quamuis non liceret ei petere, sed solum reddere debitum, soluto autem, seu separato matrimonio, rediret ad statum religionis, in eóque permanere de- 69
beret, sicut antea. Et † ita tenendum est, quamuis contra teneant D. Thomas, S. Bonauentura, Albertus, Durandus, & Ricardus *in* 4. *distinct.* 38. & ibi Sotus *quæst.* 2. *artic.* 2. Caietanus sibi contrarius *d. tract.* 27. Aragon. *d. artic.* 7. P. Ledesma *de matrimonio, quæst.* 33. *artic.* 2. & *d. tract.* 10. *cap.* 6. Henriquez *dict. cap.* 5. §. 3. & 7. Valentia *dict. puncto* 5. & 3. Vega *dict.* 2. *par.* 129. *casu* 85. & 86. & in Espeio de curas, *cap.* 15. *numer.* 69. & Thomistæ communiter, & Matiençio *supra numero* 70. & 71. Ioann. Gutierrez *dict. num.* 28. & sentire Couarruuias, *dict. num.* 7. nempè votum solemne religionis ex sua vi & natura iure naturali & diuino dirimere matrimonium subsequens ratione traditionis, quam includit, quæ facit, inquiunt, hominem inhabilem ad se tradendum alteri per matrimonium, & sequitur Barbosa, *in rubrica ff. soluto matrimonio*, 2 *part. numero* 98. & *seq.* idem dicens in voto sacri ordinis.

Cui tamen rationi † respondetur cum Azore *supra* 70
dict. quæst. 1. & 3 & Thomas Sanchez *dict. disput.* 26. *numero* 2. & Ribadeneyra, *dict. capit.* 15. & Gabriel Vazquez *supra, à numero* 68, quod id procederet, si vtraque traditio ex iustitia existeret, seu ad iustitiam pertineret, at traditio voti solemnis non pertinet ad iustitiam, sed ad religionem, vt inquit Ledesma *dict. articul.* 2. *ad* 4. & 6. & ideo non repugnat ex se cum traditione ad iustitiam pertinente, qualis est traditio matrimonij, vt patet in coniugibus post matrimonium consummatum ex consensu professis, qui Deo & religioni se tradunt, & mancipant, & nihilominus coniuges manent, quia matrimonium consummatum non dissoluitur quoad vinculum.

Et ratio † videtur esse, nam ex traditione ad re- 71
ligiones, & non ad iustitiam pertinente non transfertur particulare dominium proprie, vt supra dixi. Et accedit, quod statui religionis non repugnat ex se vinculum matrimonij, sed vsus, vt dictum est.

Et si votum † solemne religionis faceret inhabi- 72
lem ad matrimonium sua natura, ratione traditionis etiam votum solemne ordinis sacri, quod, vt diximus, includit traditionem ad castitatem perpetuo seruandam, sua natura dirimeret matrimonium, quod tamen negant 73
omnes, excepto Barbosa *supra*. Et † etiam vota simplicia Societatis Iesu, in quibus etiam est traditio, vt dictum est, sua natura dirimerent matrimonium, quod tamen non dirimebant ante dictam constitutionem Gregorij XIII. quæ iam illud irritat & annullat Gabr. Vazquez *supra à n.* 74.

Vnde videbatur † iam posse dici, illa vota esse so- 74
lemnia, ex quo dirimunt matrimonium, nihilominus tamen adhuc dicuntur simplicia, quia non sunt perpetua ex parte societatis, sed donec prælatis placuerit iuxta eius constitutiones, & sic ista parte non inhabilitant perpetuo ad matrimonium, quamuis ex parte ipsorum vouentium sint perpetua, quod satis est, vt sint constitutiua religionis vere & simpliciter, vt in dicta

constitutione

constitutione Gregorij XIII. Man. Rodriguez *dict. 1. tomo quæst. 1. artic. 4.* & Valentia *disput. 10. quæst. 4 puncto 2.* & Ribadeneyra *supra 15. 17. & 19.* & Gabr. Vazq. *sup. à numero 84.* Lessius *dict. cap. 41. num. 8.* Suarez *de relig. 2. tom. tract. 6. lib. 1. c. 19. nu. 19. & seq. ad finem.*

75 Ex qua etiam ratione, quod † non sunt perpetua ex parte Societatis huiusmodi vota, non dissoluunt matrimonium præcedens ratum, nec ante, post dictam constitutionem, quæ in hoc nihil innouauit, quamuis, vt dixi, sint constitutiua religionis, & aliàs religioni competat illud dissoluere, siue de iure diuino, siue de iure Ecclesiastico, vt rectè tradit Henriquez *dict. lib. 11. cap. cap. 8. §. 7.* licet Ribadeneyra *dict. cap. 19.* dicat, ista vota illud non dissoluere, quia sunt simplicia, & Gabr. Vazquez *supra, à numero 109. & 1. lib. schol. de matrim. lib. 2. disput. 18. num. 6.* & sentit Lessius *d. cap. 41. nu. 69.* licet etiam fr. Basil. *de imped. matrim. c. 19. §. 3.* è contra dicat, illam notam dissoluere matrimonium ratum.

76 Cum autem votum † solemne religionis sola Ecclesiæ constitutione dirimat matrimoniũ subsequens, consequenter etiã dicendum est à fortiori solo iure Pontificio dissoluere præcedens matrimonium ratum, vt tenent Hostiensis. Ioan. Andr. & Butrius *in c. ex publico. de conuersione coniugatorum.* Anchoran. *in repetit. c. 1. num. 28.* Felin. *consil. 26. num. 19.* Enriq. *quodlib. 5. quæstione 35.* Michael de Medina *dict. lib. 5. capit. 53.* præcipuè *capit. 87.* Summa Corona *4. parte de matrimonio, numero 13.* & Manuel Rodriguez *dict. 3. tomo quæstione 1. art. 4.* & Rybadeneyra *dict. cap. 19.* Lessius *dict. c. 41. num. 69.*

77 Nam † minus est dirimere matrimonium subsequens & impedire ne fiat, quam dissoluere factum, vt rectè inquit Ledesma *dict. artic. 2. 5. probatione* & turpius eiicitur quàm non admittitur hospes, *capit. quemadmodum, de iureiur.* Vnde si nec iure naturali, nec diuino dirimit matrimonium subsequens, nec etiam dissoluet præcedens: & è conuerso, si iure naturali, aut diuino dissolueret matrimonium præcedens, quod est plus, eodem iure dirimeret subsequens, quod est minus, vt rectè arguit Ledesma ibi.

78 Et ita tenendum est, † quamuis alij velint id competere professioni ex natura rei iure naturali, & diuino, quia professio est mors spiritualis, seu ciuilis, & matrimonium ratum, cum solo consensu contrahatur, vinculum spirituale. Et quia religio est perfectior status, ad quem ab imperfectiori transire licet, non illata iniuria tertio, vt videntur tenere Bellarminus *1. tomo, libro 2. de monachis, capit. 38.* Barbosa *in dict. rubric. ff. soluto matrimonio, 2. parte, numero 76. & sequent.* & alij relati per Thomam Sanchez *de matrimonio, libro 2. disputat. 19. num. 1.* Quam sententiam rectè conuincit Medina *supra cap. 81. & 83.* & Thomas Sanchez, licet dicat probabilem, *ibi, num. 3.*

79 Et quamuis Couar. † *dict. §. 4. numero 6. 7. & 8.* & Matien. *dict. numero 70.* dicant, id competere voto solemni iure diuino, & ex natura rei, quia in eo fit realis traditio personæ, quæ in matrimonio ante copulam nondum est facta, & sic dissoluitur fortiori actu, ad *l. quoties. C. de rei vindicat.* Quod etiam tradit Ioannes Gutierrez *dicto, num. 28.* (qui tamen *numero 33.* ait, non dissoluere,, quod sit fortius vinculum, sed quod sit mors ciuilis) & videatur etiam Valen. *4. tomo disputat. 10. qu. 1. punct. 7. qu. 5. punct. 3.*

80 Quæ sententia † conuincitur; nam in matrimonio rato fit vera traditio personæ quoad ius & dominium, & fortior, quàm in voto solemni ex quo pertinet ad iustitiam, & per eum transfertur verum & proprium dominium, vt dictum est.

81 Et † Quamuis alij teneant, professionem dissoluere matrimonium ratum præcedens in iure diuino positiuo concedente ei istud priuilegium in fauorem religionis, quam sententiam tenent Scotus *in 4. distinct. 31.* Cano. *de locis, libro 3. cap. 4.* Veracruz, *2. part. artic. 28.* Angles *de matrimonio, distinct. 27. artic. 3.* Victo. *supra.* P. Ledesma *de matrimonio, qu. 61. artic. 2.* (qui tamen *in summa d. 2. par. tract. 10. cap. 6. vers. Io secundo se prouua*, dicit, hanc non esse iuris positiui, sed diuini naturalis) Henriquez *d. libro 11. cap. 8. §. 6.* Cuchus *in institutionibus maioribus libro 5. tit. 12. num. 177.* & alij, quos refert & sequitur, dicens probabiliorem Thom. Sanchez *d. n. 3.* & nouissimè Rebell. *d. 2. p. lib. 3. qu. 4. sect. 2. & 3.* & fr. Basil. Region. *de imp. matrim. d. c. 19. §. 2. 3. & 4.*

Quæ sententia † conuincitur, quia ad ius diuinum in hoc casu recurrere est absque solido fundamento, & necessitate, vt inquit Medina *supra*, nec eam probat *capit. script. 27. quæstio. 2.* cum loquatur de matrimonij consummati separatione, quo ad thorum ex consensu vtriusque coniugis, diuini amoris intuitu, & non de dissolutione matrimonij rati, quod vinculum, ob ingressum religionis: vt aduertunt Summa Corona supra, & Thomas Sanchez *dict. lib. 2. disput. 13. numero 7.* Nec loquuntur in hoc consequenter, qui tenent votum solemne religionis sola constitutione Ecclesiæ dirimere matrimonium subsequens, vt Scotus, Veracruz, & Angles. 82

Et cum voto † solemne religionis solo iure Ecclesiastico dissoluat præcedens matrimonium ratum, sequitur euidenter, posse Papam ex causa dispensare in matrimonio rato, vt tenet glossa, & Dd. communiter *in cap. ex publico. de conuers. coniugator.* Felinus plures referens, & dicens communem *d. consil. 26. & in c. quæ in Ecclesiarum, de constit. num. 20.* & ibi Decius *nu. 48.* & Beroius *num. 104.* Borgas. *de irregularitate 6. par. tit. de spons. d. num. 21.* Tiraquel. *de pœnis in præfat. numer. 147.* & Menoch. *de præsumptionibus libro 2. præsumptio. 10. ex nu. 37.* Zauallos dicens communem *qu. 343.* Vasconcellos *diuersorum iuris argum. l. 3. c. 5.* Nauarrus *in man. c. 22. n. 11. & consil. 3. de sponsal.* dicens, ter vel quater ad petitiones suo consilio oblatas, Paulum III. & & Pium IV. dispensasse, Barbosa *d. secunda 2. p. rubricæ à n. 102.* & de Theologis Caietanus *in opusculis, tomo 1. tractat. 26. de matrimonio.* Catha. *libro 6. contra Caietan. cap. 3.* Angelus *verb. matrimonij impedimen. 13. nu. 3.* Syluester *verb. diuortium, quæst. 4.* Rosella *verb. Papa, nu. 2.* Armilla *verb. dispensatio. num. 8.* & Medina *d. lib. 5. cap. 88. & 89.* Grisaldus *verb. matrimonium, nu. 21.* Cosmas Philiarcus *de officio sacerdotis, 2. part. 2. lib. cap. 16.* Candelabrum aureum *de matrimonio. num. 33.* Summa Corona *d. num. 13.* Graff. *lib. 2. c. 82. num. 10.* Henriquez *d. lib. 11. c. 8. §. 11. & lib. 12. cap. 5. §. 3.* Manuël Rodriguez *d. tomo 3. quæst. 1. artic. 5.* & nouissimè Thomas Sanchez, qui alios plures refert *lib. 2. qu. 14.* Lessius *d. libro 2. c. 40. num. 116. & cap. 41. num. 69.* Azor *2. par. lib. 5. cap. 2. quæst. 3.* Rebell. *2 part. lib. 2. qu. 15. sect. 3.* & dicit probabilem Valentia *dict. tom. 3. disp. 6. qu. 6. punct. 7. & 4. tomo disp. 10. qu. 1. punct. 7.* & nouissimè Suar. *de legib. lib. 2. c. 14. n. 3. & 20.* & in causa Burgen. dissolutionis matrimonij 16. Iunij 1594. coram D. Iusto Rota dixit, quoad potestatẽ Papæ dissoluẽdi matrimonij rati non consummati non esse dubitandum, quia hæc est communis opinio canonistarum, præsertim de consensu coniugum, & ex iusta causa. 83

Quamuis contrarium † teneant Theologi communiter, Sotus *de iustitia & iure, libro 7. qu. 1. art. 5. & in 4. distinct. 27. qu. 1. art. 4.* P. de Soto *lectione 12. de matrimonio §. post hoc.* Veracruz *d. art. 28.* Corduba *lib. 1. quæst. 25.* Barthol. Ledes. *de sacramento matrimonij, difficultate 65.* Aragon. *dict. art. 11.* P. Ledesma *de matrimon. qu. 67. art. 2.* Vega *in summa 2. par. c. 34. casu 1. 2.* & in Espeio de Curas *c. 15. num. 37.* Ludouicus Lopez *2. tomo 2. par. c. 54.* quos sequuntur ex Iurisperitis Cotrasius *in rubrica ff. soluto matrim. 2. lectu. num. 10.* Ioannes Lup. *de matrimonio, 1. par. num. 30.* Couar. *d. §. 4. num. 14.* Cuchus *d. lib. 5. c. 12. à num. 271.* Matiençio *d. gloss. 1. num. 77.* & Ioan. Gutierrez *d. lib. 1. Canonic. qu. cap. 17.* & alios pro hac sententia refert Thomas Sanchez *supra, num. 1.* & inclinat Basil. *d. c. 19. §. 2.* 84

Nec

85 Nec noſtræ † ſententiæ obeſt authoritas Matthæi 19. & Marci 10. *Quos Deus coniunxit, homo non ſeparet* : nam intelligitur de matrimonio conſummato, per quod coniuges fiunt vna caro, vt apparet ex præcedentibus. Et erunt duo in carne vna, itaque iam non ſunt duo,ſed vna caro:quos ergo Deus coniunxit,homo non ſeparet,vt explicant Medina *d. ca.* 88. Valentia *ſupra*,Thomas Sanchez.*d.diſp.*13.*n.*7.*&* *d.diſp.*14.*n.*5.*ad* 3.& alij relati.

86 Vnde in matrimonio † conſummato nullo modo poteſt Papa diſpenſare, vt tenent omnes relati, quamuis contra teneant Maria. Soci.*conſ.*28.*volum.* 1. quem ſequitur Dec *ſupra num.*49.Gratus *conſ.*1.*num.*31 *volum.* 2.& Sigiſmun. Lofredus *conſ.*50.*numer.*41.quos merito reprehendunt Couarr.*d.*§.*n.*115.Matienço,Gutier.Barboſa,Medi.*c.*92.& Veracr.*vbi ſup.*& Th.San.*d.diſp.* 13. *n.*11.&alij citati,&Gaſp.Rodrig.*de reditibus.libro tertio, capite quarto,nu.ſeptuageſimo.*

87 Cum igitur, vt ad noſtrum † propoſitum redeamus, voto paupertatis & caſtitatis etiam ſolemni, non tam repugnet dominium, quam vſus, & ſola Eccleſiæ conſtitutione monachus ſit incapax dominij, ſicut & ad matrimonium inhabilis, recte poterit Papa illum facere habilem, & capacem dominij etiam manentem monachum, modo quoad vſum religioſam paupertatem ſeruet, vt in dicta conſtitutio-

88 ne Gregorij Decimitertij. Quamuis † id non ſoleat facere, ſed concedere adminiſtrationem; & diſpenſationem rerum, qualem habent beneficiatij regulares fructuum ſuorum beneficiorum, Nauarrus *dict.*

89 *quæſt.*1.*de reditibus monito* 8.*ſeu* 10. Et † ideo monachus factus Epiſcopus non habet bonorum, ſeu fructuum dominium, & proprietatem, ſed adminiſtrationem, & diſpenſationem, D. Thomas 2. 2. *quæſt.* 88.*art.*11.*ad* 4.*&* *quæſt.*185.*art.* 8. Nauar. *dict. quæſt.*1. *monito* 9.*&* 10.*ſeu* 11.*&* 13.Sarmiento *de reditibus prima par.defenſio.monito* 11.*&* 13.Aragon.*dict.art.*11.*ad* 3.Molina *de iuſtitia, tract. ſecundo diſp.* 140. *ad finem.* Valentia *dict.tertio tom.diſputat.* 10. *quæſt.* 3.*puncto* 8. P.Ledeſma *in ſumma dict.ſecunda part. tractat.* 10. *capitulo* 8.2.*part.ad* 4.Leſſius *dict. libro* 2. *capitulo* 4. *numero* 29. *&* *cap.* 40. *numero* 113. *&* communis contra Sotum *libro* 7. *de iuſtitia. quæſt.* 4.*art.ſecunda ad finem, & lib.* 10. *quæſt.* 5.*art.* 7.)quem in hac parte ſequitur Medina *d.lib.*5.*c.*26.(vt per Enriquez *lib.*12.*cap.*3.§.5. *in textu & gloſſa, lit. H.* quamuis Ribadeneira *ſup. cap.* 18. ait, quod Papa in effectu diſpenſat cum religioſo Epiſcopo, vt ſit dominus, & habeat proprietatem

90 redituum, & † contra Nauarrum *dict.mon.*9.*nu.*3. *&* *d. commen.*2.*de regul. num.* 17. exiſtimo, quod cum Papa diſpenſat cum monacho, vt matrimonium contrahat, illo contracto conſequenter etiam manet relaxatum votum paupertatis, & obedientiæ, ex quo deſinit eſſe iam religioſus, & illa vota ſunt annexa ſtatui religionis, vt ait Manuel Rodriguez *d. tom.*3. *quæſt.* 29. *art.*6. Licet Leſſius *d. c.* 40.*nu.*112.tenet, non ceſſare, tunc votum paupertatis, eſſe tamen iuſtam cauſam, vt ei laxetur.

91 Non obſtat † ſupradictis textus *in d. cap. cum ad monaſterium.in fine.* quia omiſſa interpretatione Ferdi. de Mendoça *de confirmando Concilio Illiber.lib.*2.*c.* 3. quod ibi ſummus Pontifex intelligitur pro Epiſcopus,quam refert Mota *dicto l b.*2. *cap.* 2.§. 7. *num.* 10. & impugnat Gabriel Vazquez *dicta.diſp.*165.*num.*104. Reſpondetur primo cum Innocentio *ibi. nume.* 4. licentiam intelligi voluntariam, & ſine cauſa, ex Laurentio Valla elegan. *lib.* 4. *cap.* 17. Quæ interpretatio confirmatur ex verbo, *indulgere*, quod in malam partem ſumi videtur,Medina *dict.libr.* 5. *capitulo* 53. Mota *dict.*§. 7. *numero* 7. quamuis aliàs verbum, *licentia*, intelligatur de licentia iuſta, & ratione regulata, vt per Bart.*in leg. aliud, ff. de aliment. legatis. & in Extrauagan. ad reprimen. verb videlitur.* Laſo *in l.ſi ſic. numero* 19.*ff.de legatis* 2.Menoch. *de arbit. libro* 148. *n.*45.

Secundo iuxta ſupradicta † reſpondetur, quod regulæ, id eſt, ſtatui monachali, eſt annexa abdicatio proprietatis, id eſt, votum; quo quis ſe abdicet ab vſu bonorum, non quo ſe abdicet à dominio, ſicut & cuſtodia caſtitatis, id eſt, votum, quo ſe abdicet ab vſu coniugij, non quo ſe abdicet à vinculo & dominio coniugij,vt ait Azor *dicto cap. 6. quæſtio. 3. verſ. porro.* & contra id non poteſt Papa diſpenſare cum monacho manente monacho, cum illa vota ſimul cum voto obedientiæ; ſint de eſſentia religionis iuxta inſtitutionem diuinam, vt per D. Thomam 2. 2. *quæſt.*184. Hieronymum Platum *libr.*2.*de bono ſtatus religioſi.* Valen.*dict.*3.*tomo. diſputat.*10. *quæſ.* 4.*puncto* 2.Azor *libro* 11.*cap.*23. Leſſium *dict.libro* 3. *capit.* 41. *à numero* 4.& alios ſupra. Et † ita quod vult ille tex- 93
tus eſt, quod in ſenſu compoſito id eſt, cum monacho manente monacho, non poſſit Papa diſpenſare in votis caſtitatis, & paupertatis, quia ſunt de eſſentia religionis, non tamen negat, quin poſſit cum eo diſpenſare in ſenſu diuiſo, id eſt, faciendo de monacho non monachum, & extrahendo eum à religione, vt explicant Dd. communiter ſupra citati *numero* 43.& Leſſius *dict.libro* 2.*cap.*4.*num.*22. *&* *capit.* 41. *numero* 7. Alias etiam explicationes adducit Michael de Medina *dict.libro* 5.*capit.* 53. & aliam ponit Ioan. Ramirez *de Confirmatione Ordinis D. Iacobi, capit.* 5. *n.*11.

Quamuis P. Ledeſma † *ſupra dict. capitulo octauo* 94
dicat, quod eſt res puerorum interpretari illum textum in ſenſu compoſito, vt Caietanus interpretatur: quia in iſto ſenſu non eſt dubium aliquod, nec eſt differentia inter votum ſimplex, & ſolemne, ſi quidem eſt certum, quod Papa non poteſt diſpenſare in voto ſimplici caſtitatis, loquendo in ſenſu compoſito, dum durabit tale votum. Sed † certe Ledeſ- 95
ma non recte percepit dictam interpretationem:nam hic non accipitur ſenſus compoſitus reſpectu ipſius voti,ſed reſpectu monachatus,ſeu Religionis.

Vnde falſum apparet, † quod ait Innocentius *in* 96
dict.cap. cum ad monaſterium. numero 2.& Hoſtien. *ibi* quod abdicatio proprietatis, & cuſtodia caſtitatis ſunt annexa ordini à iure poſitiuo, quia monachus nihil aliud eſt,quàm ſolitarius,triſtis, *ca.placui* 16.*q.* 1. Quidquid ergo vltra additum eſt, de iure poſitiuo eſt, & ſic Papam poſſe diſpenſare cum monacho, quod habeat proprium, vel coniugem:ſequuntur Archidiaconus *in c.ſolet.*§ 2.*qu.*2.& Roſella *d.verb.Papa.num.* 4.dicentes, quod monachus habeat proprium, non eſſe contra ſubſtantiam monachatus,ſed contra conſtitutionem Eccleſiæ.Quæ † doctrina plane conuincitur ex dictis: 97
nec enim eſt curandum de etymologia vocabuli, ſed de ſubſtantia rei, licet quod attinet ad proprium ſit vera in ſenſu explicato *ſupra n.*62.*&* 87.92.

Et ita profeſſio facta † cum conditione, pacto,ſeu 98
modo de retinendo, ſeu habendo proprio, non valet, ſed vitiatur ex tali adiectione, vt pote contra ſubſtantiam illius, *argument. capit. final. de conditionibus appoſit. & l.per ſeruum.* §. 1. *ff.de vſu & habitatione.* vbi id tenet gloſſa. Abbas *in dict. capit. final. numero* 7. *&* *in capit. final. qui clerici, vel vouentes, numero* 6. Decius *in authent. ingreſſi. Codic. de Sacro ſanct. Eccleſiis numero* 22.Couarruuias *in quarto* 2.*par.capit. tertio* §. *primo numero* 18.Salzedo ad Bernardum Diaz *regul.* 521.Gratianus *regul.* 320. *numero ſecundo*, Menchaca *libro tertio de ſucceſſion. creatio.* §. *vigeſimoprimo, numero* 177.Spino *de teſtament. gloſſ.* 12.*numero* 12. Zanallos *quæſt.* 85. qui alios citant, & dicunt communem, & Ludouicus Lopez *inſtructor. conſcien. ſecundo tomo ſecunda par. cap.* 42. *circa finem.* & Leſſius *de iuſtitia & iure, libro* 2.*cap.* 41.*num.*63. & Ioan.Ramirez *de confir.ordin.D.Iacobi c.*11.*à numer.* 18. Licet † con- 99
tra teneant gloſſ. *in dict. authen. ingreſſi. & in cap.ſolet.* 32.*q.*2.quam ſequuntur Imola,Felin. *numer.* 75. & Ripa 82.*in c. cum M. Ferrar.de conſtit.* & Laſo, qui quinque opiniones refert *in d. authen. ingreſſi. ex num.* 30.

potius valeat, quàm pereat, glossa *ibi, verb. vt in domo propria*, & Abbas *num. 5. & 6.* Nauarrus *commentario 2. de regularibus super cap. non dicatis. 12. quæst. 1. num. 4. aliàs 46.* Couarruuias, Salzedo, Gratian. & Ludouicus Lopez, & Ramirez *suprà*, de quo latius non aliàs in quadam repetitione *dicti cap. fin. de condit. apposit.* vbi interpretamur *l. cum precario. ff. de precario. & l. vbi ita donatur. ff. de mortis causa donatio. cum aliis.*

CAPVT XI.

Quod non sit irregularis.

SVMMARIA.

1 *Cum beneficium detur propter officium, oportet, quod promouendus ad illud non sit irregularis.*
2 *Prouisioque beneficij facta irregulari est nulla.*
3 *Et probatur.*
4 *Quamnis non esse nullam ipso facto, sed valere, donec priuetur, teneant Innocentius, & alij.*
5 *Et procedit etiam in beneficiis simplicibus, contra Cerolam.*
6 *Homicida, qui est irregularis, nec ad ordines promoueri potest, beneficium obtinere nequit, & collatio illi facta est nulla ipso iure.*
7 *Vbi adducuntur decisiones Rotæ,* & n. 2. seqq.
10 *Prædicta doctrina procedit, etiamsi antea quis haberet ius ad rem, ad beneficium, nam huiusmodi ius expirat per irregularitatem sequentem contractam ex homicidio, vel aliàs.*
11 *Quis possit cum homicida dispensare remissiuè.*
12 *Hodie ex Concilio Episcopi possunt omnino dispensare in irregularitate ex homicidio casuali occulto, nec deducto ad forum contentiosum, vt* in c. 6. sess. 24. *de refo.*
13 *In isto decreto Concilij non comprehenduntur inferiores habentes iurisdictionem ordinariam, & quasi episcopalem; nec etiam prælati regulares, sed tantum Episcopi priuatiuè quoad omnes alios.*
14 *Etiamsi inferiores sint nullius diœcesis,* & n. 4. seqq.
19 *Quorum subditi debent pro dispensatione seu absolutione, de qua ibi, recurrere ad Papam.*
20 *Et idem est in exemptis, licet non sint nullius diœcesis: nam non sunt subditi Episcopi, nec ei se possunt subiicere, nisi in casibus à iure expressis.*
21 *Non excluditur Capitulum sed vacante.*
22 *Quamuis loquendo de absolutione hæresis contrarium teneat P. Ledes. cuius rationibus satisfit.*
23 *Episcopi illarum regionum, in quib. Conc. Trid. receptum adhuc non est, non possunt vti ista facultate concessa in d. decreto.*
24 *Cum homicida voluntario etiam occulto, sub quo intelligitur etiam mandans & consulens, nullo modo poterunt Episcopi dispensare, nec etiam ad minores, aut beneficium simplex contra aliquos,* & n. seq.
26 *Licet ante Concilium possent.*
27 *Nec cum homicida casuali occulto, poterunt hodie Episcopi dispensare etiam ad minores ordines iam susceptos, aut beneficium simplex, ad quod antea poterant.*
28 *Quamuis contra teneant Nauar. & alij dicentes, quod quantum ad homicidam casualem nihil innouauit concilium.*
29 *Quorum sententia poterit procedere in mutilatione membri, in qua etiam voluntaria nihil innouauit concilium, & in ea etiam voluntaria, si est occulta, potest Episcopus dispensare ex d. c. 6.*
30 *Appellatione enim homicidij non venit mutilatio,* & n. 2. seqq.
33 *Quamuis contrarium sentiant aliqui.*
34 *Similiter quoad homicidium voluntarium iustum nihil videtur innouasse concilium, & sic in isto poterit hodie etiam dispensare Episcopus vt antea.*
35 *Nuntij Hispaniarum solent habere facultatem dispensandi in homicidio casuali, etiam publico.*
36 *Et similiter Commissarius generalis Cruciatæ.*
37 *Vb' ponitur clausula facultatis, quam explicant relati.*
38 *An quando in facultate dispensandi super irregularitate excipitur irregularitas contracta ratione homicidij voluntarij sub illa exceptione veniat homicidium voluntarium iustum, ita vt vigore talis facultatis non possit in eo dispensari.*
39 *Et certum est, Episcopum vigore facultatis Concilij* d. c. 6. *non posse in homicidio voluntario etiam iusto dispensare: nam in illo solum datur facultas dispensandi in irregularitate proueniente ex delicto, & sic ex illo decreto non potest dispensare super vlla irregularitate occulta proueniente aliunde, quàm ex delicto proprio.*
40 *Quoad facultatem dispensandi in omni irregularitate, excepto homicidio voluntario, certum etiam videtur, non posse vigore illius dispensari in homicidio voluntario iusto, sed comprehendi etiam sub illa exceptione.*
42 *Quamuis multi contrarium teneant,* & n. 41.
43 *Quod dicatur homicidium voluntarium, & quod casuale in proposito, remissiue.*
44 *Et ponuntur declarationes S. Congregationis.* n. seq.
45 *Quod dicatur occultum in proposito, & Nauarrus, & alij aiunt, illud esse occultum, quod non est publicum, etiam si ab aliquibus sciatur.*
46 *Sed quamuis ista sententia probabiliter possit admitti quoad breuia pœnitentiariæ, tamen in proposito verius est, occultum dici, quod non potest probari.* & n. seq.
47 *Vbi ponuntur declarationes S. Congregationis.*
48 *Improbatur quod ait Candelabrum aureum, & alij, quod si delictum deductum sit ad forum contentiosum, non tamen probatum vnde reus absoluitur, aut in Ecclesiis etiam depranatis potest Episcopus dispensare,* & n. 2. seqq.
51 *Et illorum sententia admitti potest in secundo casu* d. c. 6. *Concilij de absolutione.*
52 *Si post dispensationem delicta sunt deducta ad forum contentiosum, dispensatio facta prodest in foro interiori, non in exteriori.*
53 *Ponuntur declarationes S. Congregationis, super* caput 7. sess. 14. *de reform.*
54 *An impetratio beneficij facta à Papa per irregularem, seu homicidam, valeat propter clausulam in literis Apostolicis apponi solitam,* teque à quibuscuis, *&c. quæ sumitur ex clausula supplicationis, & cum absolutione ad effectum præsentium.* & n. seqq.
56 *Resoluitur negatiue contra Cordubam, & alios: nam in dicta clausula non venit irregularis, quæ non est censura, nec absoluitur, sed dispensatur.*
57 *Facultas absoluendi à censuris & pœnis, data per bullas, seu iubilea, non includit irregularitatem, & ita habet stylus curiæ.*
58 *Quæ sententia confirmatur ex iubilæis, quæ modo conceduntur.*
59 *Et approbatur in Concilio 3. prouinciali Mediolanen.*
60 *Quamuis in irregularitate contracta ratione peccati contrarium teneant aliqui.*

CVm beneficium detur † propter officium, vt sta- 1
tutum est 1. *p. c.* 2. oportet etiam, quod promouendus ad illud non sit irregularis, facit *cap. 3. & cap. diuersis fallaciis de clericis coniugatis.* Collatioque seu † prouisio beneficij facta irregulari, est nulla, Dynus *in* 2
reg. 1. in 6. n. 23. Felinus *in c. inquisitionis. de accusatio. n.* 7. Nec contrarium repetit n. 8. quidquid dicat Suarez infra, Rebuff. *de pacificis possess. num. 280. aliàs 226.* Achilles *decis. 341. n. 3.* Caputaquen. *236. n. 4. parte 2.* Couarr. *in c. Alma mater. 1. part. §. 7. n. 1. & in reg. peccatum. 2. p. §. 8. nu. 6.* Nauar. *in man. cap. 27. n. 249. ver. 6. quod omnis irregularitas.* aliàs *n. 251. & consil. 1. n. 3. de Sacrament. non iteran. & cons. 6. de temporibus ordinationum. & cons. 40. n. 3. & cons. 61. num. 2. & 6. & consil. 97 n. 14. & 15. de simonia. & cons. 42. & 44. de homicidio.* Hoieda *de incompatibilitate beneficiorum. 1. par. cap. 24. à numer. 83.* Hamin. Paris. *de resignatione benefic. l. b. 4. quæst. 3. à num. 32. & lib. 5. quæst. 3. num. 181. & quæst. 6. num. 79.* Ioan. Gut. *Canonic. quæst. lib. 1. cap. 5. n. 92.* Vgolinus *de irregularitate.*

gularitate, cap. 65. in princ. & §. 1. Cerola *in praxi epiſcopali, 1. parte, verb. beneficia.* §. 5. 5. *dubio, &* 2. *par. verb. irregularitas.* §. 4. *&* 8. Coſmas Philiarchus *de officio ſacerdotis. 1. p. libro* 4. *c.* 6. *ad finem.* Henriquez *in ſum. lib.* 13. *cap.* 14. §. 1. *& lib.* 14. *c.* 2. §. 5. *in tex. & gloſſa.* Manuel Rodrig. *in ſum.* 1. *to. c.* 182. *nu.* 3. Vega in Eſpeio de curas, *c.* 112. *n.* 313. & Sairus *de cenſuris, lib.* 6. *c.* 2. *nu.* 21. Leſſius *de iuſt. & iure, lib.* 2. *c.* 34. *nu.* 120. & Azor *inſtit. mor.* 2. *p. lib.* 6. *c.* 7. *q.* 2. Auila *de cenſu.* 7. *p. diſp.* 2. *dub.* 6. Moli. *de iuſt. tract.* 3. *diſ.* 78. *n.* 2. Quæ † doctrina ſatis probatur
3 ex *c.* 2. *in fi. de clerico pugnan. in duello. & ex cap.* 2. *de clerico non ordinato miniſtrante, & ex c. fi. in ſua ratione,* ibi: *Pro eo quod, &c. de cler. excom. miniſt.*

4 Et ita tenendum eſt, quamuis † contrariam ſententiam, nempe, collationem irregulari factam non eſſe nullam ipſo facto, ſed valere, donec priuetur, teneat. Innocen. *in cap. cum noſtris. de conceſſ. præb. num.* 1. Anchar. *in regu. peccati venia. in* 6. 1. *oppoſito.* & cum Speculatore Franc. *in dict. reg.* 1. *numero* 5. *ad finem.* & cum Rainero, Silueſt. *verb. excommunicatio.* 4. *num.* 4. & Nicol. Plouius *de irreg. reg.* 44. quam cenſet eſſe probabilem in rigore iuris, Sua. 5. *tomo de cenſuris diſp.* 40. *ſect.* 2. *ex nu.* 29. Noſtram tamen, quæ communis eſt eſſe ſecuriorem, & practicè
5 probabiliorem. Et † procedit etiam in beneficiis ſimplicibus, licet Cerola 1. *par. verb. priuatio.* §. 2. 2. *parte. ver. irregularitas.* §. 10. ignoranter dicat, quod irregularis, & homicida, ſi non eſt homicida ex induſtria, non eſt ipſo iure inhabilis ad beneficia ſimplicia, & quæ ordinem ſacrum non requirunt, & Caputaquenſ. *dict. deciſion.* 236. quem non intellexit, loquitur enim de irregularitate ex morbo ſine culpa contracta, de quo infra *cap. ſeq. num.* 20. Et ipſe Cerola *dict.* §. 10. *in fine.* dicit, quod communis eſt in contrarium, maxime quoad homicidam, ſecundum Couarr. *dict.* §. 7. *numero* 1.

6 Igitur homicida, † qui eſt irregularis, nec ad ordines promoueri poteſt, *c. fin. de temporib. ordin. cap. de cætero de homicid.* Concil. Trid. *ſeſſ.* 14. *de refor. cap.* 7. nec in ſuſceptis miniſtrare, *c. ſuſcepimus. de homicid. & d. c.* 2. *de cler. pug. in duel.* beneficium obtinere nequit, *dict. c.* 2. *in fin.* & Concil. Trid. *d. c.* 7. collatioque illi facta non valeat, ſed eſt nulla ipſo iure, Fel. *in c.* 2. *de reſcrip. n. & in d. c. inquiſitionis. de accuſ. n.* 7. Aufrer. *ad Capellam Toloſ. deciſ.* 208. *numero* 2. Salzedo *in pract. crimin.* Berna. Diaz *c.* 94. *lit. A, verſ. notatu tamen,* Nauar. *in man. de capitulo* 27. *num.* 249. *aliàs* 251. Ioannes Gut. plures referens *cano. quæſt. d. li. c.* 5. *numero* 92. Cerola *in praxi ſecunda p. verb. homicida.* §. 1. Corduba *in ſum. quæſt.* 42. Man. Rod. 1. *to. capitulo* 176. *numero* 1. Vega. 1. *p. ſummæ, capitulo* 36. *caſu* 13. & Toletus *in Summa libro* 1. *capitulo* 88.
7 *verſ.* 9. ſecundum editionem Romanam. Molina *ſup.*

Et facit † declaratio S. Congregationis Concilij ſuper *d. capitulo* 7. ſupra adducta 1. *par. capit.* 5. *numero* 136. Suarez *d.* 5. *tomo diſp.* 44. *ſectione* 4. *numero* 34. & vide
8 ibi dict. Et facit etiam *declaratio* 1. infra adducta *n.* 53.

Et fuit reſolutum † in vna Curçolen. canonicatus 25. Maij 1601. & 22. Martij 1602. coram domino meo Corduba, vt in deciſionibus ſeqq. 25. Maij, 1601.

Contra ſententiam Ordinarij Varen & Auditoris Cameræ opponebatur de nullitate, & iniuſtitia, nullitas reſpectu Vicarij deducebatur, quia fuit allegatus ſuſpectus, & tamen proceſſit in caſu reſpectu Auditoris Cameræ: quia confirmauit ſententiam nullam per illum latam, ſed hæc nullitas non placuit Dominis: quia cum de ea non fuerit oppoſitum coram Auditore Cameræ, non poteſt poſt confirmationem amplius opponi. Rotæ *deciſ.* 7. *de re iudica. in antiquis.* Feli, *in c. ea quæ. numero* 1. *verſ. prodeſt. auth. eod. titulo* Quo vero ad iniuſtitiam illa pendebat à iuſtificatione gratiæ, in qua multa narrabantur, quæ non apparebant verificata. Quibus omiſſis quoad principalem narratiuam, quod ſcilicet Raphael homicidiis interuenerit, & ideo ſua prouiſio fuerit nulla, ſatis viſum fuit, dominis iuſtificatum, ex teſtibus maxime 5. 6. & 10. deponẽtibus quod ipſe interfuit in occiſione Luſcorum, & quod vnum ex eis vulnerauerit, inferẽs autem vulnus ei qui propemodum erat mo-

riterus, nihilominus fit irregularis. *c.* ſignificaſti. el ſegundo de homicidio. *Tabiena* in ſumma, verb. irregular. 3. n. 6. *Maiolus* de irreg. lib. 5. c. 48. §. 4. nu. 6. *& Vgol.* tr. de irregul. c. 18. Faſtoli. dub. 34. *Quod procedit, etiamſi homicidium fuerit iuſtum, & meritorium contra latrones publicos. Corneus* conſ. 57. n. 10. lib. 4. *Nauar.* conſ. 11. n. 2. & conſ. 15. num. 1. & 2. de homicid. par. 2. *Quinimo quamuis non apparet, an ex illa percuſſione fuerit mortuus, an vero ex percuſſione aliorum ſociorum, nihilominus omnes ſunt irregulares, capite finali.* 23. *quæſt.* 8. dicit communem Couarruu. *in Clementin. ſi furioſus, p.* 2. §. 2. *n.* 5. & eadem irregularitas intraret, etiam ſi non vulneraſſet, ſed ex eo ſolum, quod armatus ſponte exiuit ad occidendum Luſcos cum aliis militibus, & fuerint occiſi, etiamſi ipſe nil commiſiſſet. *capit. ſicut dignum.* §. *fi. de homici.* Spec. *lib.* 1. *tit. diſpenſat.* §. 4. *num.* 56. Candeli. aur. *de irregul. n.* 173. Nec obſtat, quod illo tempore Raphael erat laicus, quia nihilominus erat irregularis, & effectus inhabilis ad beneficia, *cap. ſicut.* §. *fi. iuncta gl. ver. conſi. lium. de homicid.* Card. *in Clem.* 1. *eod. tit.* Rota *diuerſ. in manuſcrip. dec.* 188. ex quibus dixerunt Domini gratiam fuiſſe iuſtificatam quoad vacationem: quia irregularis non poteſt impetrare beneficium, quamuis in impetrationibus gratiarum ſit ſolita apponi clauſula, & cum abſolutione ad effectum præſentium duntaxat. De qua Rebuff. *ſuper concord. in forma mandati Apoſt. in verbo, harum ſerie abſoluentes.* Irregularitas tamen non poteſt gaudere hac clauſula, quia irregularis non eſt cenſura. *c. quærenti. de verb. ſig.* Et propterea quando abſoluitur à cenſuris, non cenſetur diſpenſatum cum irregulari. Nau. *in man. c.* 27. *n.* 254. Vgol. *de cenſur. c.* 14. §. 1. *n.* 26.

In eadem coram † eod. 22. Martij, 1602. Satis vi- 9
ſa fuit Dominis iuſtificata gratia Franciſci, qui tantum informabat quoad vacationem in menſe Maij, de anno 1594. qui ſemper eſt reſeruatus Papæ, ſiue Ordinarius gaudeat ſiue non alternatiua. Dicta enim vacatio per obitum Petri de Letis probabatur ex depoſitione trium teſtium, 9. 11. & 14. iuxta 36. interrogatorium, & 1. art. Idem fuit iudicatum circa narratiuam, quod Franciſcus ſit oriundus ex ciuitate Curçolen. vt probant plures teſtes, *in ſummario n.* 2. Quo vero ad obtenta, nempe, duo beneficia ſimplicia, alterum ſancti Nicolai, alterum ſanctæ Crucis, quorum quodlibet non excedebat valorem quinque ducatorum de Camera, etiam probabatur per teſtes, de quibus *ſummario. numero* 3. qui etiam deponebant, perſonalem reſidentiam non requiri, quod erat cõforme vniuerſalis Eccleſiæ conſuetudini, Cæſar de Graf. *dec.* 115. *n.* 3. Et quod canonicatus, de quo agebatur, non excedebat valorem 24. etiam aſſerebant teſtes eodem ſummario *n.* 4. quod erat etiam de iure. Rota *dec.* 8. *de præben. in nouis, & fi. eod. tit. in antiq.* Hoied. 6, *&* 16. *eod. tit.* Puteus 464. *lib.* 2. de clericatu vero conſtabat ex literis, Cæſ. de Graſ. *dec.* 87. De idoneitate autẽ ex fide examinatorum: quo verò ad irregularitatem incurſã, Domini ſteterunt in deciſi. Sed quia in precibus narrabatur, Raphaelem non habuiſſe diſpenſationem d. irregularitatis, ſuper quã, & defectu diſpenſationis gratia principaliter fundabatur, fuit concluſum gratiam Franciſci Ardentini eſſe iuſtificatam in omnibus, præter quam quo ad narratiuam non diſpenſationis, de qua particulariter videatur. † Et prædicta doctrina 10
procedit, etiamſi antea quis haberet ius ad rem ad beneficium: nam huiuſmodi ius expirat per irregularitatem, ſeu inhabilitatem ſequentẽ contractam, ex homicidio, vel alias. Nauar. *in c. quãdo de reſcript. excep.* 10. *à n.* 10. Salzedo *ſup. ver. procedit equidẽ,* & Man. Rodr. *ſup. d. c.* 179. *n.* 1.

Et quis poſſit † cum homicida diſpenſare, vide 11
Villadie. *de irregularitate cap.* 16. *& vltim. verſ. vlterius quæro.* Nauar. *capit.* 27. *nu.* 236. *& ſeq.* Couar. *in d. Clemen. ſi furioſus. 2. par.* §. 3. Carolum *de irregularitat. libr.* 5. *c.* 48. *n.* 3. *&* §. 3. *n.* 18. *& c.* 51. *nu.* 1. *&* 3. Vgolinum *eod. trac. c.* 33. Sylueſt. *verb. homicidium.* 3. Bart. Mediñam *in ſumma lib.* 1. *c.* 11. §. 12. Aragon. 2. 2. *p.* 64. *art.* 8. *ad fi.* & ibi Bannes 4. *p. dub.* 2. *vſque ad fi.* & ibid. Salon 4. *controverſia.* Coſmam Philiarchum *de offic. ſa-*

cerd. 1.*p.li.*4.*c.*11.§.*fi.* Lud Lopez *inſtruct.conſc.* 1. *tom.* *c.*143.*&* 2.*tom.*2.*par.c.*22.*&* 30.Candelab.aur.*de irregularitate.à n.*312. *vſque ad fi. & in appen.c.*1.*à n.* 10. Henriq.*in ſumma li.*13.*c.*57.*& lib.*14.*c.*9.§.3. *& c.*19. Man.Rodrig.*in ſum.*1.*tom.c.*178.179.*&* 180.*&q.regul.* 1.*to.q.*24.*F.* Hier.Llamas *method.*1.*p.c.*12.§.24.Auilam de cenſuris,*ſeptima par.diſput.ſexta ſectione* 5.

12 Hodieque vide † concil. Trid.*d.c.* 7.*& ſeſſ.* 24. *de refor. cap.* 6. ex quo hodie poſſunt Epiſcopi omnino diſpenſare in irregularitate ex homicidio caſuali occulto, nec deducto ad forum contentioſum proueniente,vt *in d. cap.* 6. in quo † non comprehenduntur inferiores habentes iuriſdictionem ordinariam, & quaſi Epiſcopalem, nec etiam Prælati regulares, ſed tantum Epiſcopi priuatiue quoad omnes alios, vt S. congregatio concilij his verbis declarauit, & tradit Suar.4.4. *tom.de pœnit.diſp.*30.*ſect.*2.*n.*6.*&* 7.*c.*5.*to.de cenſu.diſp.*41.*ſect.*2.*n.*7.*& diſp.* 45.*ſect.*1.*n.*2. & docet Cenedo *in collectanea* 4. *ad* 6. *n.* 5.Toletus *d.lib.*1.*cap.* 83.*n.* 5. *ad fi.* Et loquendo de abſolutione hæreſis, de qua ibi P. Ledeſma *in ſum.*2.*p.art.*1.*cap.*61.20.*concl.*2. *diffi.*Quidquid dicant Henriq. *lib.* 6. *cap.* 16.§.1.Man. Rodr.*qu. regul.*1.*to.q.*34.*art.*13.*&* 16.*& q.* 61. *art.* 9. & nouiſſime Flores *q.* 24.*nu.*18.& Thom. Sanchez *de*
14 *matrim.lib.*8.*diſp.*2. *nu.*12.Auila *d.*7.*p.diſp.*10 *dub.*6. Quod videbatur intelligendum, niſi illi inferiores ſint nullius diœceſis, nam aliàs ſubditi illorum non haberent Epiſcopum, ad quem recurrerent pro hu-
15 iuſmodi diſpenſatione. Sicut † ſubditi exemptorum & ipſe Prælati exempti, qui poſſunt recurrere ad Epiſcopum, in cuius diœceſi ſunt, & ipſi ſe ſubiicere ſi velint; quoad hunc actum fauorabilem, vt ait
16 Suarez *d.diſp.*41.*ſect.*2.*n.*7.*&*.12.Et facit,quod †quando locus eſt nullius diœceſis, nec eſt in diœceſi, nec de diœceſi, quando autem eſt exemptus licet non ſit de diœceſi, eſt tamen in diœceſi. Rota *deci.*207. *p.* 2.
17 *diuerſor.* Sed † verius eſt,in illo decreto non comprehendi inferiores habentes iuriſdictionem ordinariam, & quaſi Epiſcopalem etiam nullius diœceſis vt plane vult S. congregatio, & citati Doctores. Et
18 eadem ratio † eſt in eis, nempe, quod cum illa facultas ſit iure ſpeciali & exorbitanti à iure communi conceſſa Epiſcopis, intelligi debet de Epiſcopis proprie & vere, & non de aliis, *ad reg. quæ à iure communi.in 6.* Maxime, quia magis confidunt iura & Concilium de Epiſcopis, quam de aliis inferioribus. Vnde
19 † illorum ſubditi debent pro diſpenſatione ſeu abſolutione, de qua ibi, recurrere ad Papam, ad quem alias ſolum ſpectabat, vt de excommunicationibus ad finem reuelationis ex ſententia eiuſdem S.congregationis dictum eſt,*ſup.*5.*p.c.*8.95.

20 Et idem eſt † in exemptis licet non ſint nullius diœceſis, vt tenet P. Ledeſ*ma ibi.* 3. *difficul.* loquens religioſis exemptis, & Marc. Ant. Genuen. *in praxi Archiepiſc. curiæ Neapo.c.* 66. *n.*19 nam non ſunt ſubditi Epiſcopi, nec ei ſe poſſunt ſubiicere, niſi in caſib. à iure expreſſis, qualis non eſt iſte. Vgoli. alios citans *de cenſ.tab.*1.*c.*2.§.17.*n.*5.Solis *de cenſib.*2.*to.lib.*2.*c.*3. *nu.* 13.*& ſeq.* Quidquid dicat Suar.*d.num.*7.*&* 12.& Man. Rod.*in ſum.*1.*to.c.*130.*n.*2.*& quæſt.reg.*1.*tom.qu.*20.*art.* 30.*ad fi.*& Sair.*de cenſu. lib.* 7.*c.*7.*nu.*23.Henri.*in ſum. lib.*6.*c.*16.§. 8. *& lib.*7.*c.*23.§.2.*& lib.*14.*cap.vltimo.*§. 5.*ad finem.*Auila *de cenſu.*2.*p. c.* 7. *diſp.*1. *dub.*6.Moli. *tra.*3.*dict.*61.*n.*3.*&* 5. *& diſp.* 70. *in fin.* & alij. Circa quod vide Breue Pij Quinti, conceſſum Superiorib. Ordinis Prædicatorum, quod ponit Manuel Rodriguez *dict. art.* 9. & in explicatione Bullæ ad finem, & conſonat cenſura Magiſtri S. Palatij, in Emanu. Sa.
21 *p.g.*415.*nu.*61.Non† tamen excluditur *cap.ſede vacante.*Henriquez *d.lib.*6.*c.*16.§.1.*& li.*14.*cap.*20.§.1.Cenedo *ſupra,*Manuel Rodriguez *d. quæſt.* 61.*art.*9. Suar. *d.*4.*tomo diſputatione* 30. *ſection.*2. *numer.* 4. Auila *dict. diſputatio.*30.*dub.*6.& dixi *ſupra* 5. *p.c.*7. *num.* 41. vbi
22 alios citaui. Quamuis † loquendo de dicta abſolutione hæreſis contrarium teneat P. Ledeſma *ſupra* 5. *difficultate.* Cuius prima ratio, quod id ſolum conceditur Epiſcopis, & ſic non eſt extendendum ad capitulum, tollitur, ex ibi dictis. Et ſecundæ quoad hæreſim, quod id conceditur Epiſcopis per ſeipſos, & Capitulum non poteſt abſoluere per ſe ipſum,reſpondetur,quodcum ſede vacante iuriſdictio debeat exerceri per Vicarium Capituli ex eodem Concilio *ſeſſione* 24.*cap.*16.*de reformatione.* ipſe Vicarius loci Epiſcopi deberet ab hæreſi abſoluere per ſeipſum, & ad eum ſine commiſſione ſpeciali tranſiret talis facultas,iuxta dicta *d.cap.*7.*à nu.*28.

Sed Epiſcopi illarum regionum,in quibus Concilium † Tridentinum adhuc receptum non eſt,non poſſunt vti 23
iſta facultate conceſſa in hoc decreto *cap.*6. vt his verbis etiam cenſuit *S.*Congregatio Concilij,cum† homi- 24
cida vero voluntario etiam occulto, (ſub quo intellige etiam mandantem,& conſulentem,Toletus *infra verſic.* 6.)nullo modo poterunt Epiſcopi diſpenſare, nec etiam ad minores aut beneficium ſimplex,*vt in dict.cap.*7.*&* 6. Concilij,& aduertunt Nauar. *ſupra,* Ludouicus Lopez, Manuel Rodriguez *& conſil.*13.*num.*3.*de homicidio.*& alij,& Ioannes Gutierrez *Canonic.quæſt. lib.* 1. *cap.*13.*n.* 61.Graffis,*in deciſ.aureis caſuum conſcien.libr.*1.*cap.*13. *num.*36.Cerola *in praxi* 1.*parte,verb.priuat.*§.2. & optime Vgolinus *d.cap.*33.*de irregularitate.*§.2.*n.*1.*&* 2.*& cap.*62.§.2.*num.*4.Marcus Anton.Genuen.*cap.*66. *num.* 15.Don Iuan. Vela *de pœnis delictorum c.* 15. *pag.* 79. Flores de Mena *qu.*9.*num.*13.*&* 14.& Sairus *lib.* 7.*cap.* 7.*numer.*14.*&* 19.Auila *d.diſp.*6.*ſect.*5.*dub.*3.Tolet.*lib.* 1.*c.*88.*verſ.*6.&quoad beneficium Moli.*d.tract.*3.*diſput.* 77.*numero* 11.Quidquid†dicant Bannes ſup.& Henriq. 25
*d.lib.*13.*c.*57 §.1.*& lib.*14.*c.*19.§.1.Cerola,2.*p.ver. di-* 26
ſpenſatio.§. 3. Licet † ante Concilium poſſent cum eo diſpenſare ad beneficium ſimplex obtinendum, & etiam iuxta communiorem ſententiam ad minores ordines iam ſuſceptos,vt *in c.*2.*de cler.pugnan.in duello,*quod de homicidio voluntario videtur loqui,Doct.*ibi;*maxime Hoſtien.Ioan.And.Cardi.& But.& Alex.de Neuo *in addit. ad Abbat.ibi,n.*7.Staphil.*de litera gratiæ, titulo de variis modis vacationis.§.quãdo quis veniat priuandus beneficio. n.*11.Petrus de Baiſio *in directorio electionum,*2.*p.c.*30.*n.* 6.Couar.*in d.Clemen.ſi furioſus.*2.*par.*§.3.*n.* 5.Plaça *de delict.c.*11.*n.*11.Nauarrus *conſ.*45.*n.*1.*de homicid.*Salzedo *in praxi.c.*94.*lit.B.*Ioann.Gutierrez Genuen.& Don Ioan.Vela *ſup.*Armill.*ver.irregularitas,n.* 92. Man.Rodrig.*d.c.*179.*n.*2.Toletus *d.l.*1.*c.*88. *ver.* 4.*&* 5. Auila *vbi proxime.*Molina *d.n.*5.*&*11.Quinimo†nec cum ho- 27
micida caſuali non occulto,poterunt hodie Epiſcopi diſpẽſare etiam ad minores ordines iam ſuſceptos, aut beneficium ſimplex (ad quod antea poterant, etiamſi eſſet publicus,vt *in d.cap.*2.*& c.continebantur,& c.ad audientiam.de homicid.* Villadiego,Couar. *d.n.*5.Coſmas Philiar.& Toletus *ad fin.vbi ſupra.*& Graf.*d.*2.*c.*62.*n.*10.)vt apparet *ex d.c.*7.Concil.vbi Concilium vult,Ordinarios non aliter diſpenſare in homicidio caſuali, niſi ex commiſſione Papæ,& cauſa cognita,& ita tenent Maiolus *d. lib.*5.*c.*48.§.3.*n.*18.Vgolin.*d.c.*33.§.3.*n.tertio & quarto,* & Toletus *d.c.*88. *ad fin.*Et ſentire videtur Doctor Sahag.*in c.at ſi clerici.* §.*de adulteris.à n.*100.*de iudiciis.*& facit quod in ſimili dicitur *inf.*11.*p. c.*5.*nu.*371.*& ſeq.* 28
Quamuis†contra tenent Naua.Coſm.Philiar.Graf.Ludo.Lop.Man.Rod.& alij ſup.& Henriq.*d.l.*13.*c.*57.§.2. *& l.*14.*c.*9.§.3.*in gloſſ.lit.C.& c.*19.§.2 &Sairus *ſup.n. vigeſimo,*Auila *d.ſectione quinta dub.* 2. Molina *d. n.* 11. dicentes, quod quantum ad homicidam caſualem nihil innouauit Concilium.

Quorum ſententia† poterit procedere in mutilatione 29
membri,in qua, etiamſi ſit voluntaria, nihil innouauit Concilium,& in ea etiam voluntaria,ſi eſt occulta,poteſt Epiſcopus diſpenſare,ex *d.c.*6.quod ſolum excipit homicidam voluntarium:ſub qua†exceptione non intelligitur 30
mutilatio voluntaria,cum vere non ſit homicidium,Manuel Rodri.*d.c.*180.*n.*1.*& d.q.*24.*art.*10.& in additione Bullæ *ad* §.13.*n.*6.Suarez *d.*5.*tom.diſp.*44.*ſect.*2.*n.*4.*& ſect.*3.*ſeu* 4.*n.*35.&tenet etiam in propoſito,Enriquez *d. c.*57.§.13.*gloſſa,lit.H.& d.c.*19.§.*in gloſſa,lit. I.*Tolet.*d.c.* 88.*verſ.*

88.*vers.6.& c.89.n.3.*& Genuen.*d.c.66.nu.9.* Auila *d. sect.5.dubio* 4. Molina *dict.disputation.79.sub.numero* 8.

31 Et facit Constitutio † Pauli Tertij,anno 1549. in fauorem Societatis Iesu,vbi in facultate dispensandi in irregularitate cum personis Societatis excipit homicidium voluntarium,bigamiam,& mutilationem membrorum, vt in *libro literarum Apostolicarum Societatis Iesu,*

32 *pag.* 40. Et ita † censuit S. Congregatio Concilij super dictum *c.6.*his verbis, ibi: *Homicidio voluntario,appellatione homicidij non venit mutilatio mẽbri.Nec obstat glossa* in Clem. de homicid. *quia procedit quoad incurrendam*

33 *irregularitatem,non quoad disp.* Et † referunt Suarez & Genu.*ibi,*quamuis contrarium sentiant Nauar.*d.c.27.n.* 194.*versic.septimo colligitur,* & Maiolus *d.libr.5.ca.50. n.*1.& tenent expresse Ludouicus Lopez *d.2.tomo.1.par. capitul.*22.& Candelabrum aureum *in appendice, cap.*1. *num.vndecimo* & aliàs Henriquez *dict.cap.nono,§.tertio, in text.& in gloss.litera Z.*

34 Similiter etiam quoad homicidium† voluntarium iustum videtur nihil innouasse concilium,& sic in isto poterit hodie etiam dispensare Episcopus ad beneficium simplex obtinendum & minores ordines iam susceptos, vt antea poterat,*argum. d.c.2.de clericis pugnan.in duello.*Ita Man.Rodr.*c.*183.*conclusione* 1.2.*& 3.* Toletus *d. c.88.versic.3.*& Auila *d.sectione 5.dubio 2.ad fin.*qui male ait, quod potest dispensare etiam ad suscipiendos minores,cum Medina *dict.*§. 12.quem sequitur Ludouicus Lopez *d.2.t.2.p.c.*30.cum tamen etiam in susceptis non posse dispensare,videatur velle Armilla *dict.numero* 92. & Toletus *ibi.*

35 Aduertendum est ‡ tamen,quod Nuncij Hispaniarum solent habere facultatem dispensandi in homicidio casuali,etiam publico : solet enim eis dari facultas dispensandi super quacunque irregularitate, non tamen occasione homicidij voluntarij, hæresis,læsæ maiestatis , vel bigamiæ , vel indebitæ perceptionis fructuum Ecclesiasticorum quomodolibet contracta, vt in facultatib. D. Cæsaris Speciani Nuntij Sixti V.

36 Et similiter † Commissarius generalis Cruciatæ potest in homicidio casuali etiam publico dispensare, nam inter alia datur ei sequens facultas.

Item similiter conceditur facultas Commissario dispensandi , & componendi super irregularitate cum iis , qui quibusuis Ecclesiasticis censuris ligati,missas,& alia diuina officia , non tamen in conteptum clauium celebrauerunt , seu aliàs illis se immiscuerunt , & super qualibet irregularitate , præterquam ratione homicidij voluntarij,aut simoniæ,aut apostasiæ à Fide,aut hæresis, vel propter malam ordinum susceptionemcontracta cum retentione beneficiorum , & fructuum ex eis perceptorum,& infamiæ,ac inhabilitatis exinde prouenientis, abolitione,&executione ordinum non male susceptorum. Vt in Bulla Latina , & summario Latino confecto per

37 Pium V.& Gregorium XIII.explicant Manuel † Rodriguez in explicatione Bullæ Cruciatæ , §.13.*& in additione ad eundem* §.Henriquez *libro septimo,c.*13.§.*quinto,* & Candelabrum aureum.*in appendice,capit.*1.

38 Circa quas facultates † est dubium,an quando in facultate dispensandi,super irregularitate excipitur irregularitas contracta ratione homicidij voluntarij , sub illa exceptione veniat homicidium voluntarium iustum, ita vt vigore talis facultatis non possit in eo dispensari.

39 In quo in primis†certum,Episcopum vigore facultatis Concilij *d.c.6.*non posse in homicidio voluntario etiam iusto dispensare,nam in illo solum datur facultas dispensandi irregularitate proueniente ex delicto , & sic ex illo decreto non potest dispensare super vlla irregularitate occulta proueniente aliunde quam ex delicto proprio,& consequenter,nec super homicidio iusto , nec super bigamia , nec illegitimitate.Nauarrus *in manuali cap.27. n.194.in fine,&n.217.etiam in fine,& consi.39.de homicidio*(nec in hoc tenet contrarium *d.cap.27. num.* 240. quidquid dicat Manuel Rodriguez citandus) Salzedo *in praxi cap.14.litera C.* Vgolinus *dict. capit. 33.§. 1. numero* 1.*& cap.* 44.§.2. *numero* 4.*& cap.*62.§.2 *numero* 5. Cerola 1.*parte , vers.irregularitas,* §. 8. Genuen.

dict. capit. 66. numero 7. Bannes *supra dubio* 2. Graf. *libro* 1.*cap.*13.*numero* 37.*&* 39.Summa Corona 3.*par. de irregularitate,numero* 22.*&* 4.*parte,c.6.de Sacrament. Pœniten.numero* 26.Vega *in summa* 1.*parte,cap.*56.*casu* 6.*& cap.*127.*casu* 27.*&* 2.*parte,c.*15.*casu* 40.& in Espejo de curas,*cap.*11.*numero* 287.*& cap.*12.*numero*323. P.Ledesma *in summa de matrimonio,capite* 34.*post quintam conclusionem,*& infra Suarez *d.5.tomo, disputat.* 49. *sectione 6.numero* 9.*& disputat.*50. *sectio. quinta numero quinto.* Molina *dict. disputat.*79. *numero* 8.*versiculo* 4. & Manuel Rodriguez *in summa* 1.*tomo,cap.*178.*num.*9. *& quæstio.regul.secundo tomo , quæstione* 105. *articulo* 2. quamuis 1. *tomo , dict. quæstione* 24. *articulo* 8. *&* 9. contrarium tenuisset.Et quamuis Auila 7.*par.disp.*3.*dub.* 7.teneat,Episcopum per Concilium *d.c.6.*posse dispensare in illegitimitate ex delicto occulto proueniente , at *disput.6.sectione* 5.*dubio primo,*docet facultatem Concilij ibi non posse Episcopum dispensare in irregularitate ex defectu lenitatis.

Sed & quoad facultatem † dispensandi in omni irregu- 40
laritate,excepto homicidio voluntario , mihi certum videtur , non posse vigore illius dispensari in homicidio voluntario iusto,sed comprehendi etiam sub illa exceptione,nam nomine homicidij in iure quoad materiam irregularitatis comprehenditur etiam occisio hominis iusta,vt *in tit.de homicidio.*Vgolinus *de irregularitate,c.*5. 2.§.*numero* 4.& Toletus *dicto libro* 1.*cap.*79.Et non sumitur ita stricte,metaphysice &formaliter,vt Caietanus, & sequaces statim citandi, volunt pro occisione hominis iniusta tantum.Ita tenet Vgolinus *dicto c.*33.§.1.*n.*1. *&* 2.Aragon. *supra.*& Bannes *d. dubio* 2.(quem male pro contraria parte citat Manuel Rodriguez *d. artic.* 8. *&* 2.)& Toletus *d.libro* 1.*c.* 88.*versiculo* 10. Quamuis 41
contrarium † teneat Caietanus *in summa verb.irregularitas,ad finem.* Armilla *eodem verbo,num.*13. Nauarro *d. c.27.n.*240.Polanco *in directorio confessarij, titul.de irregularitate. reg.*3. Candelabrum aureum *de irregularitate,à num.* 327. dicens , sic fuisse in facti contingentia resolutum in sancta Pœnitentiaria Romæ (quod non credo)Summa Corona *dicto num.*22.Ludouicus Lopez *dicto* 2.*tom.*2.*par. cap.*30.Henriquez *d.libro* 14.*c.*9.§.3. *&c.*19.§.4.maxime in glossa *lit. K.* Manuel Rodriguez *in summa,*1. *tomo , cap.*173. *numero* 4.*& quæst. regul.* 1. *tomo,quæstio.*24.*articulo* 8.*&* 9.Qui tamen 2. *tomo , qu.* 105.*articulo* 2.forte variat.Vega *in summa prima parte, cap.*121.*casu* 8.*& cap.*127. *casu* 27.& in Espejo *d. cap.* 12.*numero* 325.P. Ledesma *in summa* 2.*parte tract.* 3.*c.* 13. 51. *conclusione* , Cerola *supra* & Anton. Rochus Veronen. *de visitatione , verb. homicidio voluntario.* & Compendium Bernardorum Hispaniæ , *sub verb. homicidium.* & Auila *d. dubio* 1. Molina *à numero octauo, vers.* 5. Et sequuntur † Couarruuias *dicto* §. 3. *ad finem* 42
Plaça *d.c.*11.*numero* 11.Ioannes Gutierrez *Canonic. q. libro secundo , cap.* 6. *numero* 170. alia ratione , scilicet, quod tametsi hoc homicidium voluntarium vere sit, tamen quoad hoc casuale censetur , quippe nullam culpam habeat Sed hæc ratio non habet in iure fundamentum , & ita eam impugnat Auila *d.dubio* 1. reprehendens Couarruuiam , & Plaçan. † & quod dica- 43
tur homicidium voluntarium , & quod casuale in proposito , vide Caietanum 22. *quæstione* 64. *articulo vltimo.* Nauarrum *dicto cap.* 27. *numero* 240. Couarr. *in d.Clemen.si furiosus.*2.*parte,initio , &* §. 1. *numero* 2. Vgolinum *dicto cap.* 33. *de irregularitate.* Anton. Rochum *de visitatio. d. verb. homicidio voluntario.* Marcum Anton. Genuen. *dict.cap.*66.*numero* 7. Ludouicus Lopez 2. *tomo* 2.*part.capit.*28.*in principio,& capit.* 30. Man. Rodriguez *in summa.primo tomo,cap.*176.177.*&* 78. Toletum *d.libro primo cap.* 77. *&* 79. Gabr. Vazquez 1.2.*disput.*100.*numero* 39.Suarez *d.*5.*tomo , disputat.*44.*sect.*1.*& disput.* 45.*sect.* 2.& Vegam in Espejo, *cap.*12.*numero* 325. Auilam *de censuris.* 7.*parte disput. sexta sect. secunda dubio* 1. Molinam *tract. tertio disputat.*3. 33.*&* 39.& alios. Et † sequentes declaratio- 44
nes S. Congregationis Concilij super dictum *cap.* 7. *sessione decimaquarta* de reformatione. Mandans ho-

micidium in perſona vnius, ſi committatur in perſona alterius, non incurrit irregularitatem, quæ contrahitur ex homicidio voluntario, 1587. Secundo quærebatur, an is, qui mandauit aliquem baculo vulnerari, eo expreſſo, ne occideretur, ſi mandatarius armis percuſſerit: & occiderit, intelligatur incidiſſe in hoc decretum Concilij, vt omni ordinatione, ac beneficio & officio abſque ſpe diſpenſationis perpetuo carere debeat. Congregatio cenſuit negatiue, & hanc opinionem confirmat Nauar. *in man. c.* 27. *n.* 240. Concilium enim requirit homicidium per induſtriam, per inſidias & ex propoſito.

45 Et quod dicatur † occultum in propoſito, Nauar. *d. cap.* 27. *numero* 250. aliàs 255. ait illud eſſe occultum, quod non eſt publicum etiamſi ab aliquibus ſciatur, ſequuntur Maiolus *dict. libr.* 5. *cap.* 51. *numero* 4. Ant. Rochus *de viſitatione verb. occultis.* Cerola *in praxi* 2. *parte verb. irregularitas*, §. 1. Genuen. *dict. capit.* 66. *numero ſecundo*, Candelabrum aureum *de irregularitate*, *numero* 315. Cechus *de caſibus reſeruatis*, *caſu vltimo*, *numero primo & caſu* 1. *de irregularitate circa finem*, Ludouicus Lopez 2. *tom.* 2. *part. cap.* 8. Henriquez *dict. lib.* 14. *capit.* 20. §. 4. Vega *in ſumma* 1. *part. cap.* 49. *caſu* 16. Sorbo *in Compendio Mendicantium in reſolutionibus materiæ abſolutionum. pag.* 48. Toletus *dict. lib. capit.* 89. *numero quinto* & ibi Victorellus *in annotationibus* Compendium Bernardorum, *verb. abſolutio quoad monochos*, *ſub.* §. 11. Azor 1. *par. lib.* 8. *capit.* 10. *quæſt. nona*, Thomas Sanchez *de matrimonio, lib.* 2. *diſput.* 37. *numero vndecimo & lib.* 8. *diſput.* 34. *numero quinquageſimoquinto*, Auila *de cenſuris* 2. *part. cap.* 7. *diſput.* 1. *dubio* 11. 2. *concluſion. & 7. part. diſputat. decima dub.* 6. & Suarez 4. *tomo diſp.* 30. *ſect.* 2. *numero ſecundo & 5. tomo diſputat.* 41. *ſection.* 2. *numero ſexto*, Molina *dict. diſp.* 79. *numero octauo verſicul. ſecundo*, & videtur Man. Rod. *dict.* 1. *tomo quæſt. regul. quæſtione vigeſimaquarta art.* 11.

46 Sed quamuis iſta † ſententia probabiliter poſſit admitti quoad breuia pœnitentiariæ in foro conſcientiæ, in quibus adeſt clauſula, dummodo impedimentum occultum ſit, de quibus Thomas Sanchez *dict. numero quinquageſimoquinto*, tamen in propoſito verius eſt, occultum dici, quod non poteſt probari, id enim proprie dicitur occultum, c. veſtra, de cohabitatione clericorum, facit gloſſa *in c. manifeſta.* 2. *quæſt.* 7. Et ita videtur tenere Graf. *dict. lib.* 1. *cap.* 13. *numero* 45. dicens occultum, id, quod proceſſit in actu, prout opponitur probabili, id eſt, cuius non ſunt legitimi teſtes, ſi ab aliquibus ſcitur, non autem vt opponitur publico, vel
47 notorio. Et † ita cenſuit Sancta Congregatio Concilij, vt apparet ex ſeqq. declarationib. ſuper dictum *c.* 6. *ſeſſ.* 24. ibi: *Occulto*, intelligendum eſt occultum ſecundùm terminos iuris. Alia. Abſolutus, vel diſpẽſatus à proprio Epiſcopo in materia delicti perpetrati coram duobus, vel tribus teſtibus, quod tamen non fuit notorium, non eſt tutus in conſcientia, quia Concilium vtitur termino occulti, quod proprie loquendo dicitur, quod probari non poteſt. *cap. veſtra. de cohabitatione clericorum*, at per duos teſtes probari poteſt, & verba Concilij debent intelligi ſecundum proprietatem. Idem reſpondit de illis, qui occaſione delictorum occultorum fuerunt inquiſiti, ſed quia non potuerunt delicta probari, rei ipſi non fuerunt quidem abſoluti, nec diffinitiuè, nec alio modo, ſed ſimpliciter dimiſſi, recepta promiſſione de ſe præſentando, non poſſe iſtos vti huius Canonis beneficio, quia deducta ad forum contentioſum, ſicque ſufficit ſola deductio, quidquid in ſe ſequatur.

48 Ex qua declaratione † ad finem conuincitur, quod ait Candelabrum aureum *de excommunicatione numero quadrageſimoſecundo*, & ſequitur Graf. *dict. capit.* 13. *numero*, Quod ſi delictum deductum ſit ad forum contentioſum, non tamen probatum, vnde reus abſoluitur, poteſt Epiſcopus diſpenſare, quia adhuc manet occultum, & non fuit deductum cum effectu, ex quo non fuit probatum, & quod ita grauiſſimi Doctores Salmanticæ tenuerunt, licet alij contra. Quod etiam tenent Vega Suarez *in ſumma* 2. *p. c.* 15. *caſu* 2. Suarez *dict. diſput.* 41. *ſectione* 2. *num.* 6. & Sairus *libr.* 7. *cap.* 7. *n.* 12. & Molina *diſput.* 79. *n.* 8. *ver.* 2. *&* 3. dicens tamen, ante abſolutionem non poſſe, licet crimen deductum non ſit probatum. Et † idem ait Henriq. *dict. libr. capit.* 20. §. 4. in reo 49
qui in mediis etiam de priuatis vicit cauſam, & abſolutus eſt. Et nouiſſime Marc. Anton. Genuen. *d. c.* 66. *n.* 5. *&* 6. & Sairus *ibi*, & Thomas Sanchez *d. diſp.* 37. *n. duodecimo & d. diſp. trigeſimaquarta nu.* 57. Auila *ſupra* 3. *concluſione*, *d. dubio* 11. *& dict. diſputatione* 10. *dubio* 6. *ad finem*, qui *dubio* 7. *ſequenti* idem ait, quando iudicium eſt finitum, & punitum delictum, contra Ioannem
Gutierrez & Manuel Rodriguez. Sed † re vera concilium ibi abſolute excipit deducta ad forum contentioſum &, ſic ſola deductio ſufficit, vt Epiſcopus diſpenſare non poſſit vigore illius decreti. Et illorum † ſententia 50 51
admitti poteſt in ſecundo caſu dicti decreti concilij de abſolutione in caſibus occultis, etiam Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, vbi nihil dicitur, de deductis ad forum contentioſum, maxime, cum illa abſolutio in foro conſcientiæ tantum, licet Auila *dict. dubitatione vndecima* id non aduertit Si tamen poſt diſpenſationem ſint deducta, ait Toletus *dict. ca.* 89. *numero quinto*, diſpenſationem factam in prodeſſe foro interiori, non in exteriori.

Tandem notandæ ſunt † ſequentes declarationes 52
S. congregationis concilij ſuper dictum *cap.* 7. *ſeſſion.* 14. de reforma. *Prima*, An is, qui omni diligẽtia vt præcaueret adhibita, dum operam rei illicitæ daret, ſolo caſu fortuito homicidium commiſit, irregularitatem incurrit, adeo, vt ordines ſuſcipere, ac beneficium obtinere abſque diſpenſatione non valeat. Congregatio cenſuit inciſſe. Secunda, Fuit dictum, quod iſtud caput non in- 53
ducebat nouam irregularitatem, & ideo ille, qui dabat operam rei licitæ, & omnem adhibuit diligentiam, ne ſequeretur homicidium, deinde ſequatur, non incurrit irregularitatem. *capite ex literis, & capite finali de homicidio*, fuit reſolutum, quod Concilium loquatur in eo, quia fuiſſet in aliqua culpa, & indigeret diſpenſatione. Tertia ibi. Repellendo, &c. Congregatio Concilij cenſuit, hoc etiam habere locum, cum agitur repellenda vi illata patri.

Sed reſtat dubium, † an impetratio beneficij facta 54
à Papa per irregularem, ſeu homicidam valeat, propter clauſulam in literis Apoſtolicis apponi ſolitam, *teque à quibuſuis*, *&c.* quæ ſumitur ex clauſula ſupplicationis, & cum abſolutione ad effectum præſentium, &c. de qua infra *cap.* 13. *à n.* 59. in † quo corduba *in ſum. quæſt.* 41 55
dicit, ordinarium ſtylum curiæ Romanæ eſſe, quod diſpenſetur ſimul in cenſuris, vt collatio teneat, & ſic homicidam, cui facta eſt collatio manere tutum, ex quo per diſpenſationem ſublata eſt irregularitas, & ipſe manſit habilitatus. Sequuntur Ludouicus Lopez 1. *tomo capit.* 245. *verſ. ſecundum à nobis.* Manuel Rodriguez 1. *tomo cap.* 179. *n.* 1. & Vega 1. *parte ſummæ*, *cap.* 36. *caſu* 15. Et quod in literis abſolui ſolet à cenſuris, & irregularitate, ait Leſſius *libro* 2. *c.* 34. *num.* 203. *in fine.* Sed † id non eſt verum, nam ſolum de ſtylo datur abſolutio, 56
non diſpenſatio à ſententiis, cenſuris, & pœnis ad effectum præſentium dumtaxat conſequendum, ſub quo non venit irregularitas quæ non eſt cenſura, *cap. quærenti. de verbor. ſignificat.* nec abſoluitur. ſed diſpenſatur. Et ita quod dicta clauſula non profit irregulari. tenet Nauar. *conſ.* 17. *num.* 1. *de clerico excommunicato. & conſil.* 48. *de ſentent. excommunication. ad finem.* Flamin. Pariſ. *de reſignatione benefic. libro* 4. *quæſt.* 3. *n.* 40. *&* 41. *& lib.* 8. *q.* 7. *à n.* 112. Ioannes Gutierrez *canoni. qu. lib.* 2. *c.* 5. *nu.* 94. & Man. Rodriguez *in ſumma* 1. *tom. cap.* 29. *n.* 5. & Vega *d. c.* 36. *caſu* 15. qui ſibi non conſtant. Sairus *lib.* 2. *c.* 5. *n. ſexto ad finem. & l.* 6. *c.* 2. *n. vigeſimoſecundo* & Rota in illa Curçolen. canonicatus ſupra adducta, *n. octauo.* Vnde † etiam facultas abſoluendi 57
à cenſuris & pœnis, data per bullas, ſeu iubilea, non includit irregularitatem, & ita habet ſtylus Curiæ, vt poſt Villadiego *de irregularitate, in fine* docet Nauar. *in manuali c.* 27. *num.* 194. *&* 250. *verſ.* 9. *quod* aliàs *numero*

154. &

254. & *conſil.* 7. *num.* 2. *de temporibus ordinationum*, & 4. *num. tertio de filiis presbyteror.* & *conſ.* 82. *numero tertio de ſimon.* ſequuntur Maiolus *de irregular. lib.* 5. *capit.* 51. *numero ſeptimo* Flamm. Pariſ. *de reſignation. benefic. lib.* 8. *quæſt.* 7. *numero* 213. dicens communem opinionem. Vgolinus *de cenſuris, tab.* 1. *cap. decimo* §. 4. *numero vndecimo* ibi, *Nam & in irregularitate, &c. & cap.* 26. *numero ſecundo & de irregularitat. capit.* 62. *in princip. numero ſeptimo* Salzedo *in practica Bernardi Diaz, cap.* 26. *lit. C. verſ.* 6. Licentiatus Antonius Gomez *in explicat. Bullæ Cruciatæ ad* 10. *clauſulam. numero trigeſimoprimo*, Cerola *in praxi Epiſcopali.* 1. *part. verb. irregularitas.* §. 13. & 2. *part. eod. verb.* §. 7. *in praxi pœnitentiali. cap.* 24. *q.* 18. Doctor Sahagum *in cap. at ſi clerici.* §. *de adulter. & indic. numero* 122. & 123. Flores de Mena *quæſt.* 9. *numero vndecimo* & communiter canoniſtæ, & ex Theologis Coſmas Philiar. *de officio ſacerdotis* 1. *par. lib.* 4. *c.* 6. & *in additione poſita poſt finem* 3. *partis* Candelabrum aureum *de irregularitate*, ſeu *de de diſpenſatione, numero* 331. qui citat Ledeſmam 1. *par. c. quarto quæſt.* 26. *art.* 2. *ad finem.* & dicit tenere communem canoniſtarum, & generalem curiæ Romanæ ſtylum, Ludouic. Beia. *in reſp. caſuum conſcientiæ, caſu decimo-ſeptimo ad fin.* Cechus *de caſibus reſeruatis, caſu* 1. *de irregularitate, ſub numero quadrageſimo* Graf. *libr.* 1. *cap.* 32. *numero decimoquarto & lib.* 4. *cap.* 15. *numero vigeſimoſeptimo & de caſibus reſeruatis, libr.* 2. *cap.* 17. *numero trigeſimoquinto* Ludouicus Lopez *inſtruct. conſcien.* 1. *tom. cap.* 242. & præſertim 2. *tomo* 1. *part. capit.* 62. & 2. *part. cap.* 8. dicens contrariam non eſſe tutam, nec vlla firma ratione ſuffultam, Summa Corona 4. *parte, c.* 6. *de ſacramen. Pœnitentiæ, numero vigeſimoquinto notabili* 3. Henriquez *in ſumma li.* 7. *capit.* 13. §. 6. & *lib.* 14. *cap.* 17. §. 4. Bernar. *in ſum. cap.* 35. *numero quinto &* 100. Pedraça *in ſumma libr.* 2. *cap.* 4. *in princip.* Sorbo *in compen. Mendican. verb. confeſſiones, ad finem, pagin.* 156. compendium Bernard. *verb. abſolutio, quoad monachos. ſub.* §. *primo lit.* D. Llamas 1. *methodi. cap.* 12. §. *trigeſimoquinto* Toletus *in ſumma lib.* 1. *ca.* 31. aliàs iuxta editionem Romanam, *capit.* 89. *ad finem*, Sairus *de cenſuris. lib.* 1. *cap.* 1. *numero decimooctauo & libr.* 6. *cap.* 2. *numero trigeſimotertio & lib.* 7. *capit.* 14. *à numero primo* & conſtanter Manuel Rodriguez *in ſum.* 1. *tomo, cap.* 164. *numero tertio, & q. regul.* 1. *tomo, qu.* 20. *art. decimoſeptimo & quæſtione* 62. *artic.* 12. & *in additio. bullæ ad* §. *decimumtertium numero* 4. quamuis in explicatione ipſius bullæ, §. 9. *numero* 64. contrariam ſententiam dixiſſet probabilem, & nouiſſime Suarez *dict.* 5. *tom. de cenſuris. diſp.* 1. *ſect.* 3. *numero quinto & ſexto & diſput. quadrageſimo ſect.* 3. *numero* 3. dicens contrariam ſententiam eſſe falſam, quamquam nonnulli Theologi illam amplexi ſint, & multi confeſſarij minus docti eorum authoritate nixi, illa facultate vtantur, Auila 1. *par. dubio* 5. & 7. *part. diſp.* 1. *dub.* 1. *in fine.* & præſertim *diſput. decima dub.* 4. & late Molina *tractat.* 3. *diſp.* 80. Acoſta de Andrada 48.

58 in Bulla cruciatæ. Quæ † ſententia mihi eſt certa, confirmantur ex iubileis, quæ modo conceduntur, in quibus declarat ſummus Pontifex non eſſe ſuæ intentionis, quod virtute illorum poſſit in aliqua irregularitate diſ-

59 penſari. Et approbatur † in concilio 3. prouinciali Mediolanen. tit. de his quæ ad Sacramentum Pœnitentiæ pertinent, verſ. ne confeſſarij, vbi ſic dicitur: Ne confeſſarij ſacerdotes cum ſibi facultate, vel ex iubileo, vel ex aliis Apoſtolicis literis conceſſa pœnitentium confeſſiones audire, eoſdemque à peccatis etiam grauioribus quæ admiſerunt, & à pœnis item, ac cenſuris, quibus irretiti ſunt, abſoluere licet, cum eo qui in irregularitatem incurrerit diſpenſet, niſi eius facultate illis literis nominatim expreſſa. Quod concilium licet nos non liget, tamen præſtat maximum argumentum pro iſta ſententia, & pro dicto ſtylo curiæ. De quo etiam nouiſſime teſtatur Magiſt. S. Pala. *in indice librorum expurg. in Eman. Sa pag.* 16. *n.* 19 ſic corrigens: Non eſt vllo modo tenenda ſententia quorumdam affirmantium: quia in contrarium eſt praxis Romanæ Curiæ, & omnis Canoniſtarum doctrina, quæ optima nititur ratione. Poteſtas enim abſoluendi non poteſt extendi ad irregularitatem, quæ tollitur diſpenſatione, non abſolutione, & ita tenendum eſt, quamuis in irregularitate contracta ratione peccati, ſeu ob delictum contrarium teneant Soto *in x. diſt.* 22. *quæſt.* 3. *art. prima* Cordoua *lib. quinto quæſtionum, quæſt.* 43. *dub. quarto & in ſumma, quæſtio*, 28. & 144. *circa finem.* Barto Medina 1. 2. *quæſtion. nonageſima ſexta, art.* 4. & *in ſumma lib.* 1. *c.* 11. §. *nono & duodecimo & lib.* 2. *c.* 12. Bannes 2. 2. *qu.* 64. *articul.* 8. 4. *parte*, 60 *dub.* 1. & ibi Salon. 4. *controuerſ.* Vega *in ſumma*, 2. *par. capit. decimoquinto caſu* 2. 9. & 10. & in Eſpeio de curas *c.* 12. *n.* 323. P. Ledeſma *in ſumma* 1. *par. tit. de cenſur. c.* 1. & Ioan Gutier. *can. q. li.* 1. *c.* 3. & dicit ſatis probabile Arag. *d. art.* 8. *circa finem*, dicens etiam noſtram ſententiam ſatis probabilem, & nouiſſimè ſequitur Nunno 3. *parte in expoſitionem Bullæ Cruciatæ*, §. *vltimo.*

CAPVT XII.

De Corpore vitiatis.

SVMMARIA.

1 *Oportet etiam promouendos ad beneficia non eſſe corpore vitiatos, nam & ij, ſunt irregulares.*

2 *De qua irregularitate ſeu inhabilitate ex vitio, ſeu defectu corporali, qui ſunt videndi.*

3 *Non ſolum ad ſacros ordines, & beneficia, quæ ſacrum ordinem requirunt, ſed nec ad minores ordines, & primam tonſuram, & conſequenter nec ad vllum beneficium, promoueri poſſunt, qui corpore inſigniter deformati ſunt, ita vt ſine notabili horrore aut ſcandalo miniſtri Eccleſiaſtici eſſe non poſſunt, aut ſibi abſciderunt membrum, aut partem membri.*

4 *Nam iſti ſimpliciter & abſolutè ſunt irregulares.*

5 *Quod dictum eſt de abſcindente ſibi partem membri, quod ſit irregularis, procedit etiam ſi non ſit notoria eius culpa.*

6 *Quamuis contrarium teneant Hoſtien. & alij.*

7 *Non ſunt irregulares, qui non ſua ſponte, ſed caſu, aut in cunabulis, aut per vim, aut propter ægritudinem ſecti ſunt.*

8 *Niſi id ſua culpa acciderit, quia dabat operam rei illicitæ, vt in adulterio, cui à marito, vel à iudice ſunt abſciſſa virilia, quem eſſe irregularem tenet communis.*

9 *Sed contrarium tenent alij.*

10 *Iſta ſententia videtur verior, nam licet maneat irregularis, qui aliàs dans operam rei illicitæ, membrum caſu perdidit, ſicut dans operam rei illicitæ, ex qua mors alicuius ſequuta eſt, tamen id procedit, quando dedit operam rei illicitæ, exponendo ſe tali periculo, ſeu ex ſuo genere periculoſæ, & inductiuæ homicidij, veluti periculoſæ, clerico prohibitæ, &* n. 11.

12 *Et ſic ille adulter non videtur manere irregularis, niſi forte temere acceſſit ad vxorem alterius, & ſine ſufficienti cautela moraliter exponens ſe tali periculo.*

13 *Iſta reſolutio eſt vera, etiam iuxta ſententiam Toleti circa irregularitatem ex homicidio caſuali poſitam, &* n. 14.

15 *Quæ videtur bona cum additione poſita.*

16 *Iſtis conſonare videtur dictum Manu. Rod. eſſe irregularem eum, qui cognouit carnaliter mulierem habentem morbum Gallicum, ex cuius contagio amiſit membrum, niſi ignoranter etiam cognouiſſet, quam ſanam putabat.*

17 *Quæ tamen ſententia videtur nimis dura.*

18 *Vitium, ſeu defectus corporis abſque culpa proueniens impedimentum præſtans executioni alicuius actus, ſeu officij ordinis propter impotentiam, ſeu debilitatem, vel inſignem deformitatem, licet quoad ordines ſuſcipiendos abſolutè irregularitatem inducat, tamen quantum ad ſuſceptos non reddit quem ex toto irre-*

gularitatem inducat, tamen quantum ad ſuſceptos non reddit quem ex toto irregularem, ſed ſolum quoad illum actum, ſeu officium ordinis, ad quem eſt inhabilis.

19 *Et ſic ei, qui ſine ſua culpa incidit in irregularitatem, quæ naſcitur ex defectu ad vſum vnius ordinis, & non alij iam ſuſcepti, poteſt dari beneficium non requirens maiorem vſum.*

20 *Ita laborans morbo caduco, aut ſiniſtri oculi infirmitate aut capitis morbo non eſt inhabilis ad obtinenda beneficia ſimplicia, licet ſecus in beneficiis requirentibus ordinem ſacrum, & ægrotus morbo impediente vſum ordinis eſt irregularis ad beneficium curatum de nouo ſuſcipiendum, non ad ſimplex.*

21 *Clerico incidenti in cœcitatem non poteſt conferri beneficium.*

22 *Aut qui patitur vitium, ſeu defectum corporis celebrationem impediens tantum, vel qui caret viſu oculi canonis, vel pollice, &c. eſto ob id impediatur à ſacerdotio ſuſcipiendo, poßit nihilominus promoueri ad diaconatum, & alios inferiores ordines, ad quorum actuum executionem non habet impedimentum,* cum num. 7. ſeqq.

30 *Reſolvitur negatiuè, & ponitur deciſio Rotæ.*

24 *Doctrina Nauarri de eo, qui vinum non poteſt bibere, quin euomat, quod licet ſit irregularis ad presbyteratum, poſſit promoueri ad ordines minores, & etiam ad diaconatum, & ſubdiaconatum,* & num. 5. ſeqq.

31 *Reſpondetur, contrarium eſſe verius,* & n. ſeq.

33 *Et quidquid in eo eſſet, tamen in corpore vitiatis aliud dicendum eſſet, ex quo ſunt abſolutè irregulares.*

1 SImiliter etiam eadem ratione oportet † promouendos ad beneficia non eſſe corpore vitiatos,
2 nam & ij ſunt irregulares. De † qua irregularitate, ſeu inhabilitate ex vitio, ſeu defectu corporali vltra titulum de corpore vitiatis, & de clerico ægrotante, *& in decreto 55. diſtinct.* & ibi Ordinarios, videndi ſunt Hoſtien. *in ſumm. tit. de corpore vitiatis.* Albert. Trocius *de vero & perfecto clerico. libro 2. c. 16.* Villadiego de irregularitat. *c. 11. de corpore vitiat.* Borgaſ. *eod. tr. & tit.* Maiolus *libro 1. cap. 14. cum ſeqq. vſque ad 26. & libro 2. cap. 16. & 18. cum ſeqq.* Bertachi, *de Epiſcopo, 2. lib. quæſt. 24. & 1. par. eiuſdem 56. & 57. diſtin. & 3. lib. vltima par. 7. quæſt.* P. à Baiſio *in director. electionum, 2. par. c. 18. & 19.* Corraſ. *de benefic. 3. par. ca. 6.* Duaren. *libro 4. c. 3. & 4.* Couarruu. *in Clemen. ſi furioſus, 1. par. initio. ex numero 5.* Plaça *de delict. ca. 24. & 25.* Rebuffus *in praxi, tit. de diſpenſatione cum corpore vitiatis,* Mandoſ. *de ſignatura gratiæ, eodem titulo,* Menoch. *de arbitr. libro 2. caſu 226. & in additione,* Salzed. *in pract. Bernardi Diaz, c. 17.* Quintanaduennas *Eccleſiaſticon, libro 1. cap. 6. à numero 3.* Vgolinus *de irregularitate, ex cap. 46. ad 55.* Dominus Antonius *in ſumma, 3. par. tit. 29. cap. 5.* Soto *de iuſt. & iur. libro 5. q. 2. artic. 1. & in 4. diſtin. vigeſimaquinta quæſt. 1. art. 3.* Aragon 2. 2. *q. 65. articulo 1.* & ibidem Salon 4. *controuerſia.* Valentia 4. *tomo diſput. ſeptima quæ 19. puncto 3.* de ſecunda ſpecie irregularitatis. Suarez 5. *tomo, diſput. 51.* Felicianus *de cenſuris, tit. de irregularit. c. 6.* Sairus *eodem tract. libro ſexto c. 7. 8. & 9.* Angelus. Sylueſt. Roſella, Tabiena, & Armilla, *verb. corporis vitiatus,* Nauarr. *in manuali, cap. vigeſimo ſeptimo ex numero 198. & numero 249. verſ. Sexto, quod, ſeu numero 251.* Bernat. *in ſumma, cap. 35. ex numero 12.* Cechus *de caſibus reſeruatis & cenſuris, caſu 1. de irregularitate ex numero 129.* Iacobus de Graff. *in deciſionibus aureis caſuum conſcientiæ, libro quarto capite 27. ex num. 39.* Summa corona *3. par. capit. de irregularitate, numero quarto,* Henriquez *in ſumma, libro 14. cap. octauo,* Ludouicus Lopez *inſtructorio conſcientiæ, 2. tom. 2. p. ca. 23.* Man. Rodriguez *in ſumm. 1. tom. cap. 158. & quæſtionum regul. 1. to. q. 24. art. 3.* Llamas *1. parte methodi, c. 12 à §. 4.* & Toletus *in ſumma, lib. 1. cap. 63.* Auila *de cenſuris 7. par. diſputat. 3.* Do. Carillo *in itinerario ordinandor. ſect. 2. cap. tertio,* Molina *de iuſtit. tractat. 3. diſputat. 70.*

Et reſolutiue dicendum † eſt primo, quod non ſolum ad ſacros ordines, & beneficia, quæ ſacrum ordinem requirunt, vt inquit Corraſ. *d. c. 6. n. 5.* ſed nec ad minores ordines, & primam tonſuram, & conſequenter nec ad vllum beneficium promoueri poſſunt, qui corpore inſigniter deformati ſunt, ita vt ſine notabili horrore, aut ſcandalo, miniſtri Eccleſiaſtici eſſe non poſſunt, aut ſibi ſua ſponte ferrum iniecerunt, abſcindendo membrum, aut partem membri. nam † iſti ſimpliciter & abſolute ſunt irregulares, *cap. 1. c. pœnitentes, c. ſi quis, 1. cap. hi, qui, capite qui partem. c. lator. cum aliis. 55. diſtin. cap. 1. cum ſeqq. de corpore vitiatis,* & Doctores citati, & Lamber. *de iure patronat. 1. par. 2. libri, q. 7. art. 12. n. 1.* abſolute dicit, corpore vitiatos non poſſe promoueri ad ordines, vt *in tit. de corpore vitiatis, per totum,* & ſic non poſſe habere beneficia, & *numero 4.* concludit, corpore vitiatum non valentem promoueri ad ordines, non poſſe præſentari, Azor *inſtit. moral. 2. par. lib. 6. c. 4. q. 13.* Et † id, quod dictum eſt de abſcindente ſibi partem membri, quod fit irregularis, procedit etiamſi non ſit notoria eius culpa gloſſ. *in cap. fin. de corpore vitiatis.* Villadiego *ſuprà* & recte Toletus *dicto cap. 93. vltima regula.* Molina *ſupra numero 16. & ſeq. & diſputat. 67. num. 8.* & videntur tenere Summa Corona *ſup.* Suarez *ſectione 2 numero 6. & 8.* & Sairus *dict. cap. 7. num. 12.* nam Tex. *in dict. cap. qui partē. & in dict. cap. 1. de corpore vitiatis.* non fundantur in notorietate culpæ & delicti, ſed in exceſſu & ſæuitia, quam in ſe exercuit. Quamuis † in hoc contrarium, nempe, requiri notoriam culpam, quando totum membrum non eſt abſciſſum, teneant Hoſtien. Butr. & Abbas *in d. c. fin.* Syluest. *quæſt. 4.* Couar. Plaça *dicto cap. 24. numero 13.* Nauar. *dict. numero 198.* Vgolin. *cap. 51. numero 7. & 52. numero 5.* Graf. *numero 41.* Henriquez *dict. capitulo 8. §. 4. & cap. 19. eiuſdem libri §. 4.* Ludouic. Lopez. Auila *dub. 1.* & alij *ſupra* & Valen. qui etiam id dicit in abſcindente ſibi membrum non impediens vſum ordinum, ſed ſine fundamento. Non † tamen ſunt irregulares, qui non ſua ſponte, ſed caſu, aut in cunabulis, aut per vim, ſeu inſidias hominū, aut propter ægritudinē ſecti ſūt, *capitulo ex part. 1. & 2. & cap. fin. de corpore vitiatis, capitulo qui partem. capitulo eunuchus. capitulo ſi quis à medicis. cap. ſi quis pro ægritudine. & cap. præcepta. §. 1. 55. diſtin.* & docent authores citati, † niſi id ſua culpa acciderit, quia dabat operam rei illicitæ, *argum. cap. continebatur. & cap. dilectus. & cap. ex literis. 2. de homicid.* vt in adultero, cui à marito mulieris, cum qua fuit deprehēſus, vel à iudice in pœnam ſunt abſciſſa virilia, quem eſſe irregularem tenet Hoſtien. *ſupra.* & communis, quam refert & ſequitur Nauar. *dict. numero 198.* Villadiego, Coua. Plaça. Salzedo, Vgolinus, *c. 51. n. 3.* Syluester, Amilla, Candelabrum, Graf. Lud. Lopez. Manuel Rodr. Suar. *ſec. 2. n. 8.* Sairus *dict. cap. 7. num. 12. & 13.* Auila & alii ſupra Molina *d. diſp. 70. numero 18.*

Contrarium vero † tenet Henriquez *dict. c. 8. §. 4. & capitulo 3. §. 4. & capitulo 10. §. 4.* dicens recentiores tenere contra Nauarrum, quam etiam tenuit P. Gabriel Vazq. in materia *de irregularitate.*

Quæ ſententia videtur verior, nam licet † maneat irregularis, qui alias dans operam rei llicitæ membrum caſu perdidit, vt tenent dicti authores, *argument. dictorum iurium.* ex quibus dans operam rei illicitæ, ex qua mors alicuius ſecuta eſt etiam præter eius intentionem, eſt irregularis, vt ibi tenent Doctores communiter, Syluester, *Homicidium 2. §. 2.* Tamen † id intelligitur, quando dedit operam rei illicitæ, exponendo ſe tali periculo, ſeu ex ſuo genere periculoſæ & inductiuæ homicidij, vel vti periculolæ clerico prohibitæ, vt per Ancharranum *in capit. final. de homicidio, in 6.* Socin. *in c. ad audientiam. de homicid.* Couar. *ſupra 2. p. §. 4. numero 19.* Sotum *d. lib. 5. quæſtion. 1. articul. 9.* Caſtrum *de lege pœnali. libro 2. c. 14.* Cordu. *qu. libro 2. quæſt. 26.* Medina *1. 2. quæſt. 73. artic. 8.* Valentia *3. tomo. diſputation. 6. quæſt. 3. puncto*

3 4 5 6 7 8 9 10 11

puncto 3.& 4.tomo, disput. 7. quæstion. 19. puncto 3. de quinta specie irregularitatis. Gabrielem Vazquez *1. 2. disputation. 114. numero 4.& 5.* D. Ioann. Vela *de pœnis delictorum.cap. 15.pagin. 80.* Vgol. *sup.c. 18.§. 1.& 2.* Cerolam *in praxi Episc. 1.p.ver. irregularitas.§. 7.* Suar. *disp. 45.sect. 6.* Sairum *libr. 7.capit. 5.à num. 12.* Vegam *1.par summæ,cap. 15.casu 17.*& in Espeio de curas *capit. 12.à num. 239.* P. Ledesmam *in summ. 2.2.tract. 8. cap. 18.4.diffic. 14.conclusionis.*& Toletum *libr. 1. capit. 29. versicul. 2.in impress. Lugdun.* Zumel. *1.2.quæst. 76.artic. 4.disput. 4.* Auilam *7.p.disp. 6.sect. 1.dub. 1.* Moli. *de iustit. d.tract. 3.disp. 71.n. 4.disp. 75.n. 2.& 3.& late disp. 77.*

12 Et sic ille adulter † non videtur manere irregularis, nisi forte temere accessit ad vxorem alterius, & sine sufficienti cautela moraliter exponens se tali periculo, vt in simili casu de adultero, ob cuius causam vxor à marito occiditur, tradit Suarez *d.sectione 6.n. 7.* Licet etiam tunc non esse irregularem, velit Gabriel Vazquez, vt colligitur ex eo, quod tradit alias dicta *1.2. disp. 100.n. 45.* Et facit etiam quod docet idem Suarez *sup.disp. 46. sect. 1.n. 11.*& vide Auilam *d. 7.p.disp. 5.sect. 3.dub. 1.in fin.& dub. 3.*

13 Et ista resolutio † est vera, etiam iuxta sententiam Toleti *dict.lib. 1.cap. 79.seu* 82. seu editionibus nouissimis, vbi docet, dictam doctinam Ancharrani, Socini, Soti, Couar. & aliorum non esse absolute probandam, vt pote contra text. canonicos,& communem sententiam, sed distinctione opus esse, aut enim opera illicita causa est immediata homicidij, nempe, per quam occiditur homo, vt quando quis mittens sagittam aut scindens arborem, aut proiiciens lapidem, aut quid simile faciens occidit hominem, aut est causa mediata, nimirum, quando aliquid fecit, vnde mors hominis aliunde euenit, vt qui commisit adulterium, propter quod adultera occisa est à marito, aut protulit verbum iniuriosum, propter quod iniuria affectus se occidit, aut induxit alterum ad rixam, in qua occisus est ab aduersario. In primo casu ait, quomodocunque sit illicita, & prohibita opera, facit hominem irregularem, etiam præmissa omni diligẽtia, *d.c. dilectus.& d.c. ex literis.* à contrario sensu, Hostien. Panor. & Anania *ibi*, in secundo casu distinguit aut erat periculosa in se, vel ex circumstantia aliqua, vel consuetudine, aut non: si erat periculosa inducit irregularitatem, si non adhibita sit diligentia: si vero non erat periculosa, non inducit irregularitatem.

14 Et † ita ait de eo, qui commisit adulterium, aut stuprum, propter quod occisa est à marito, vel parentibus fœmina, quod non erit irregularis, nisi quando periculum aliquod imminebat, vt quia erant fœminæ nobiles, vel maritus, aut parentes tales, de quibus præsumi poterat, eos scire posse, & scientes occisuros. Et ait con-

15 firmari ex *c. fin. de homicidio.in 6.* Quæ † doctrina videtur bona, & menti iurium conformis. Addendum est tamen, quod vbi opera illicita est vti periculosa clericis prohibita, tunc si ex ea sequitur mors, erit indistincte irregularis, quamtacunque diligentia sit adhibita, vt in casu *c. tuanos. de homicid.* & recte tradit Couar. & alij *supra*, licet id limitet Auila *d. disp. 6. sect. 1. dub. 1.* & contra dicat Lorca *12. disp. 33. de peccatis.* iuxta quæ videtur accipienda dicta declaratio S. Congregationis adducta *cap. præced. n. 53.*

16 Supradictis consonare † videtur, quod ait Manuel Rodrig. *sup.n. 7.* nempe, esse irregularem eum, qui cognouit carnaliter mulierem habentem morbum Gallicum, ex cuius contagio amisit membrum genitale, attento, quod ex hoc id solet succedere, nisi ignoranter eam cognouisset, quam sanam putabat. Quod etiam videtur tenere summa Corona *sup.* ibi: *Aut à medicis propter infirmitatem causatam, non ex illicito actu, aut sua culpa.*

17 Quæ tamen sententia † videtur nimis dura, licet enim ista amissio membri processerit ex dicta copula illicita, tamen ea est causa multum remota ipsius amissionis membri,& sic non videtur causare irregularitatem Couar. *d.§. 4.num. 9.in fin.*& Ludou. Lopez *sup.cap. 27.* nam copula est causa contagij, & morbus contagio receptus causa cancerationis, seu putrefactionis membri: cancer atio autem, seu putrefactio membri est causa amissionis, seu abscissionis illius maxime, cum iste non peccauerit, nisi contra castitatem,& charitatem, exponendo se periculo talis morbi.

Secundo principaliter † dicendum est, quod vitium, 18
seu defectus corporis absque culpa proueniens, impedimentum præstans executioni alicuius actus, seu officij ordinis propter impotentiam, seu delibitatem, vel insignem deformitatem, licet quoad ordines suscipiendos absolute irregularitatem inducat, tamen quantum ad susceptos non reddit quem ex toto irregularem, sed solum quoad illum actum, seu officium ordinis, ad quem est inhabilis propter dictam impotentiam, vel debilitatem, aut deformitatem insignem. *c. 2. de clerico ægrotan.* & ibi Abbas, Villadiego, Coua. Salzedo, & Nauar. *numero 200. sup.& cons. 6. numero primo de ætate & qual.* Vgol *d.c. 52.§. 1.n. 2.& cap. 64. 5. 1.* Graf. & Summa Corona, Henriquez, Lud Lopez & Man. Rodr. *sup.* & Toletus *d.c. 57. 1. reg.* Suar. *d. disp. 51. sect. 2.à num. 9.* Sairus *d.c. 7.nu. 7.* Auila *supra disp. 2.dub. 6.& disp. 3.dubio 1.* Molina *numero 14.*& alij *sup.* 19

Et sic † vt ait Nauar. *d.n. 249.seu 252.* ei, qui sine sua culpa incidit in irregularitatẽ, quæ nascitur ex defectu, ad vsum vnius ordinis, & non alij iam susceptj, potest dari beneficium non requirens maiorem vsum. Et consequenter in casu dict. cap. 2. ei qui duos digitos,& dimidium palmæ amisit sine sua culpa, posset conferri beneficium non requirens celebrationem, non autem requirens illam, & sic posset illi conferri beneficium simplex, sequitur Vgol. *c. 65.§. 1. numero quarto* Cosm. Philiar. *1.p.l. 4.c. 6.ad finem.* Henriq. *lib. 13.c. 14.§. 1.in gloss. lit. F.& c. 56.§. 1.gl. lit. E.& lib. 14.c. 2.§. 5.gloss. lit.* 20
E. Tolet. *supra 4.reg.*& Sair. *lib. 6.c. 2.numero 23.*& Less. *de iust.& iu. libro 2.c. 34.numero 121.* Auila *d. dub.* Et † ita in vna Tullen. canonicatus, & præbendæ de anno 1551. fuit per Rotam resolutum, quod laborans morbo caduco non sit inhabilis ad obtinẽda beneficia simplicia, quia nõ est delictum, licet secus in beneficiis requirentibus ordinem scil. sacrum, vt per Caputaquen *decis. 236.p. 2.* Concordat Azor *dict. l. 6. 2.p.cap. 4.q. 14.* vbi ait, eum, qui postquam legitimè primam tonsuram suscepit, sinistri oculi infirmitate, aut capitis morbo ita laborat, vt ad sacros ordines promoueri non possit, posse beneficium simplex obtinere, dummodo deformitatem non afferat talis morbus,& Suar. *d. sect. 2.numero 18.* ait, quod ægrotus morbo impediente vsum ordinis est irregularis ad beneficium curatum de nouo suscipiendum, ad 21
simplex non ita si iam sit clericus, vt inde sustentetur. Verum † clerico incidenti in cœcitatem, non videtur posse conferri beneficium etiam simplex, nam cœcus est incapax, quia preces Canonicas recitare nequit, Lessius 22
dict. c. 34.numero 130.

Sed est difficultas † an qui patitur vitium, seu defectum corporis celebrationem impediens tantum, vt in casu dicti *c. 2.* vel qui caret visu oculi canonis absque deformitate tamen, vel pollice,&c. esto ob id impediatur à sacerdotio suscipiendo, iuxta dicta possit nihilominus promoueri ad diaconatum,& alios inferiores ordines, ad quorum actuum executionem non habet ob id impedi- 23
mentum aliquod considerabile.

Et videtur † posse ad illos promoueri,& consequenter obtinere beneficium non requirens alium ordinem, præter illos, nam cum ad executionem actuum illorum ordinum non adsit vllum impedimentum, nec debilitatis, aut deformitatis insignis, vt supponitur, non est cur ad ad illos irregularis censendus sit, quod videtur tenere Valentia supra, ait enim defectum alicuius membri, qui efficit irregulare respectu inferioris ordinis, consequẽter etiã efficere irregulare respectu superioris, cũ non possit superior ordo sine inferiori suscipi, sed non è contrario. 24
Et idem videbatur tenere Sairus *d.c. 7.n. 8.* qui tamen id inuoluit, nec potest satis percipi eius sententia.

Et facit quod docet † Nauar. *d.c. 27.nu. 204.* de eo, qui vinum non potest bibere, quin euomat, quod licet sit

irregularis

irregularis ad presbyteratus ordinem,non videt tamen, cur is non possit promoueri ad ordines minores,sequuntur Felicia.Valen.& Ludou.Lopez *supra*.

25 Et quamuis Nauar. tantum † exprimat ad ordines minores, tamen eadem ratio videtur in proposito de ordine diaconatus & subdiaconatus,& ita Henriquez *d.c.* 8.§.7. expresse dicit, istum non prohiberi initiari etiam diaconatu,cum Maiolo *lib.2. c.* 25. *n.* 2. qui id videtur sentire tantum.

26 Quamuis † Manuel Rodrig.sup.*cap.*158.*num.* 11. & 12.dicat,istum, qui vinum non potest bibere,posse sine dispensatione promoueri ad ordines minores, quia isti non solent recipi tam proxime respectu ordinis sacerdotalis,sicut diaconatus, & subdiaconatus, & sic ad illos non posse promoueri sine dispensatione Papæ.

27 Quæ tamen ratio † non videtur concludens, nam bene potest recipi ordo diaconatus, & subdiaconatus sine respectu ordinis sacerdotalis recipiendi, quia inter eos non est necessaria actualis connexio,vt patet in primitiua Ecclesia,in qua diaconatus & subdiaconatus recipiebantur sine respectu ordinis sacerdotalis ad permanendum & ministrandum in illis,& hodie in Cardinalibus diaconis.

28 Nihilominus tamen † in proposita difficultate contrarium sentire videtur Doctores supra citati, & particulariter Suarez *dict.sect* 2.*num.* 11.*&* 15.*& disp.*40.*sect.* 3.*numer.*25.&expresse tenent Vgolin.*d.c.*52.§.1.*n.*4.*& d.c.*64.*in pr.nu.*4.& Tolet.*d.c.*57.1.*&* 4.*reg.*

29 Quod videtur † verius ex *c. non confidat.* 50. *distin.* vbi absolute prohibet Gelasius Papa, corpore vitiatos
30 diuinis applicare ministeriis.Et † ita tenuit Rota in vna Romana pensionis, 3. Iunij, 1583. coram Illustrissimo Cardinali Seraphino, vt in sequenti decisione, in qua alij plures pro ea citantur.Dubitatum fuit, an D. Pirrus esset inhabilis ad suscipiendum clericatum, propter vitium,seu effossionem oculi. Et quidem Domini, qui ipsum viderunt,iudicabant erutum esse oculum,aut saltim eam partem,quæ pupilla dicitur, per quam transfunditur spiritus visorius, omnino effossam esse, ita vt non posset dici,habere maculam in oculo,vt loquuntur Summistæ,sed potius dicendum sit carere oculo,cum ea parte,in qua inest videndi facultas, careat: quo supposito fuit itum in eam sententiam, non potuisse sine dispensatione ad clericalem tonsurã promoueri,& adesse authoritates in specie,non solum de presbyteratu, sed etiam de clericatu loquentes,Præpositus *in capitulos.* 55. *dist. vers.oppono.*quod imo,Geminia.& Turrecrem.*ibid.*Et licet Bellamera *in capitulo de gradibus* 35.*q.*8.dicat,quod iura loquentia de hac prohibitione,loquuntur respectu presbyteratus,& sacrorum ordinum,non autem respectu præmotionis ad beneficia, tamen prohibitionem hanc generaliter inductã esse negare non possumus, nempe à Gelasio *in c. nõ confid.* 50.*dist.* vbi vetat corpore vitiatos diuinis applicari ministeriis,& in confesso est eum, qui admittitur ad clericalẽ tonsuram, diuinis,applicari ministeriis.Et illum textum generaliter intelligunt Præpositus,Geminianus,&Turrecremata dicentes,ex huiusmodi corporis vitio contrahi irregularitatem: & hinc sequitur impedire non solum maiores ordines, sed etiam minores,& clericatum, Summistæ,*in verb.irregularitas.* Præterea,casus propositus per Bellameram est valde diuersus à nostro, agit enim de eo,qui habeat maculam in oculo,qui visũ impediebat, seu inducebat magnam deformitatem, nec generabat, scandalum in populo:& tamen etiam hoc casu requirit dispensationem Episcopi. Præterea, quamuis Doctores communiter *in c. Thomas de corpore vitiatis*, tradant, quod vt vitium corporis repellat à promotione,requiritur, vt sit tale vitium,quod scandalum generet in solemniter celebrante, vel in actu solemniter celebrandi, vt post Butrium *in capit.primo & in dict. capit. Thomas*, tradit P.de Baisio *in directorio election. cap.* 19. 2. *par.&* B. Ant.*in tr.de irregurit. cap.* 5. tamen non videtur tutum in casu proposito dicere,quod vitium nõ sit tale,quod non inducat magnã deformitatem,&non sit aptum generare scandalum,maxime cumDoctores passim hanc distinctionem adhibeãt in quibusdam vitiis albuginum,& macularum, non autem effessionis oculi,vel mutilationis membri, vt videre est ex his,quæ tradunt præfati Doctores, & Pauinus *de visitat.qu.*6.2. *part. n.* 21. & in hoc casu versatur arbitrium iudicis, non autem in mutilatione,vt colligitur ex traditis per Menoch.qui alios citat *de arbitr.casu* 226. longe enim differunt huiusmodi vitia à mutilationibus. *& quantum, cum sex, vel* 7. *legib. seqq. de adil. edict.* Hinc inferebatur, necessarium fuisse hoc casu dispensationem Papæ, vt tradunt supradicti Dd. *in dict. capit. non confidat.*& Bellamera *in dict.ca.de gradib.col.*1.Specul *de dispensatio.§.iuxta, numero tertio & 61.* cum simus in mutilatione Et facit *capit.primo de re iudicata in* 6.& ibi Archidiac. Milis *in verb. dispensare.*Ioan Andr. *in capit. primo de corpore vitiatis.* Et secundum istam distinctionem sunt intelligendi moderni, qui tradunt in nonnullis vitiis & deformitatibus non requiri Papæ dispensationem,quia procedit in leuibus vitiis,& delibilitatibus,non autem in membrorum principalium mutilationibus: vel quando quis dispensatur,vt iam susceptis ordinibus ministret,quod facilius permittitur, & ita procedit textus *in cap.*1.*&* 2.*de corpore vitiatis.& cap. quincunque.*50. *dist.* Sed dato etiam, quod in casu isto non requireretur dispensatio Papæ,seu sufficeret dispensatio Ordinarij; vtique clericatus non potest sustineri, quia non reperitur dispensatus cum causæ cognitione, prout requiritur in Episcopo.Speciale enim est in Papa, vt scienter gratiam faciens inhabili, censeatur cum eo dispensare,Speculat.*de dispensat.§. qualiter, n.* 2.3.*&* 4. Abbas *in c.cum in cunctis,§.inferiora. nu.* 8. *de election.* & ibi Dec.n.8.Et ita cõclusũ pro inualiditate clericatus.

Nec obstat dicta † doctrina Nauarri,de eo,qui vinum 31
non potest bibere, nam contra eum tenet Toletus *dict. capit.*57.1.*regu.*dicens,non esse probandam eius sententiam, nam longe aliud est cum ordinato, siue cum ante promotionem superuenit defectus, & cum post promotionem: si enim ante promotionem defectus est, ad nullos debet promoueri:quia omnes homines ordinantur ad sacramentum altaris, ad quod ille inhabilis est, iam vero ordinatus toleratur in susceptis,ad quos habilis est,& sine deformitate, aut scandalo potest exercere, vt colligitur ex *d.cap.*2,*de clerico ægrotante*,& ibi Panormit. & est communis sententia. Ita Toletus. Et † ad id quod diximus,quod inter sacerdotium, & alios ordines inferiores non sit necessaria actualis cõnexio, potest dici, requiri nihilominus habilitatem, & capacitatem ad sacerdotium, ad quod reliqui ordinantur.

Præterea respondetur, † quod quidquid esset in eo, 32
qui vinum non potest bibere, tamen in corpore vtiatis aliud dicendum esset, ex quo sunt absolute irregulares, 33
vt in d.c.non confidat.

CAPVT XIII.

Quod non sit excommmunicatus.

SVMMARIA.

1 *Oportet eum, cui de beneficio prouidetur,non esse aliqua censura ligatum.*
2 *Quæ secundum Canonistas triplex est,excommunicatio, suspensio,& interdictum.*
3 *Imprimis oportet,quod non sit excommunicatus,nam excommunicatio beneficia conferri non possunt.*
4 *Et collatio excommunicato facta de iure est nulla.*
5 *Etiam si sit facta motu proprio.*
6 *Et ideo non præstat titulum coloratum, & sic possessio illius non est restituibilis,constando ex actis,quod collatio fuit facta excommunicato.*
7 *Licet secus ad effectum regulæ de triennali.*
8 *Non conualescit collatio per sequentem absolutionem.*
9 *Prædicta doctrina procedit etiam in collatione facta excommunicato occulto,& ignoranti etiam probabiliter,*

& in

& inuincibiliter se esse excommunicatum, nam adhuc collatio est nulla.

10 Secundo procedit etiam in foro conscientiæ, in qua beneficium excommunicato collatum ab ipso retineri non potest.

11 Tertio procedit, etiamsi excommunicatio sit iniusta contra Suarez. & n. 12.

13 Quamuis secus excommunicatio sit nulla.

14 Quarto procedit etiam in electione, & præsentatione, seu nominatione.

15 Quinto procedit etiam in permutatione beneficiorum facta per excommunicatum, quæ non valet. & num. 16.

17 Sed quamuis non valeat quoad excommunicatum, tenet tamen quoad non excommunicatum compermutantem.

18 Et non valet collatio facta excommunicato ex causa permutationis quamuis tempore resignationis, & admissionis non esset excommunicatus.

19 E conuerso, si tempore collationis non erat excommunicatus valebit collatio, & permutatio, quamuis tempore resignationis, & admissionis Ordinarij esset excommunicatus.

20 Quamuis si fieret coram Papa seu Legato resignatio etiam ex causa permutationis in fauorem excommunicati, sine absolutione ad effectum, quæ dari solet, non valeret admissio in fauorem illius

21 Caput 1. de rescriptis in 6, vbi quod non valet gratia, seu rescriptum impetratum ab excommunicato non habet locum in gratiis concessis ab Ordinario.

22 Sexto procedit non solum in quibusuis beneficiis Ecclesiasticis, sed etiam in quacunque dignitate, & officio Ecclesiastico, etiam temporali, habente vsum iurisdictionis, seu ordinis.

23 Nam horum est incapax excommunicatus, quia est incapax vsus iurisdictionis, & ordinis, ad quem ordinatur.

24 Et idem est eadem ratione in dignitatibus, seu officiis non Ecclesiasticis habentibus iurisdictionem, nam etiam horum collatio facta excommunicato, seu electio est, nulla, contra Suarez & n. 25.

26 Licet secus, vbi obueniunt successione, seu ratione bonorum, vel maioratus.

27 Septimo procedit etiam in excommunicato minori excommunione, nam collatio, electio, seu præsentatio illi facta, est nulla.

28 Etiamsi electores, vel collatores eum excommunicatum probabiliter ignorarent.

29 Quamuis alij aliter teneant.

30 Vbi respondetur c. fi. de cler. excom. ibi, scienter. & n. 3. seqq.

34 Octauo procedit etiam in pensione.

35 Limitatur dicta doctrina primo, vt non procedat in beneficij iam collati, vel sub sua expectatiua cadentis acceptatione facta ab excommunicato, quæ valida est.

36 Et ratio est, quod exceptatio ius titulumque non tribuat, sed potius ad factum, quam ad ius pertineat.

37 Beneficium tamen acceptatum vigore expectatiuæ non potest ei conferri ante absolutionem, sed collatio suspendetur.

38 Et respondetur difficultati, quam mouet Couarruuias, quod acceptatio beneficij iam collati iuris in re, acquisitionem inducere videtur.

39 Et iuxta dicta accipiendus Caietanus. & n. 3. seqq.

43 Si collatio fiat excommunicato, qui eam acceptauit, ablata excommunicatione, non valebit.

44 Improbatur quod ait P. Ledesma, & alij, excommunicatum acceptantem collationem beneficij, seu electionem, peccare nihilominus mortaliter, & satisfit eorum rationi & n 45. seqq.

47 Quando excommunicatus peccaret acceptando coram aliis, cum quibus communicare non posset, propter communicationem cum illis solum esset peccatum veniale.

48 An excommunicatus possit optare.

49 Vbi resoluitur, quod poterit optare, quando non mutatur titulus, sed optio sit tantum quoad prebendam temporalem, etiam si esset notorius excommunicatus, seu denuntiatus & extra Kalendarium, & communione Ecclesiæ, vbi vero mutatur titulus, & debet fieri noua collatio beneficij, poterit optare, id est, declarare suam voluntatem ad optionem, seu illam acceptare, non tamen sibi facere prouideri de beneficio optato, sed tunc differri debet prouisio, donec sit absolutus. & n. 3. seqq.

53 Vbi optio solum operatur retentionem vnius beneficij, & dimissionem alterius, procul dubio valet optio facta ab excommunicato.

54 Et respondetur cap. referente. de prebendis.

55 Accessus, & coadiutoriæ cum futura successione, si sunt in forma commissaria, nihil refert, quod tempore vacationis beneficij impetrans sit excommunicatus, modo tempore collationis sit absolutus.

56 Si vero essent in forma gratiosa, ita quod succedente vacatione Papa ex nunc, prout ex tunc confert, & valet collatio, & prouisio facta per Papam, etiam si tempore vacationis impetrans esset excommunicatus. & n. seq.

58 Et conducit decisio Gambari adducta.

59 Secundo limitatur prædicta doctrina, vt non procedat in prouisione facta in fauorem excommunicati à Papa, vel Legato, cum clausula absolutionis à censuris ad effectum gratiæ consequendum in literis Apostolicis apponi solita, & n. seq.

61 Vbi referuntur agentes de ista clausula, quæ non prodest insordescentib. nec irregulari.

62 Cum absolutio illa, quæ datur in literis, si ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, excommunicatus, qui impetrauit beneficium in forma commissaria, debet absolui, antequam fiat collatio à commissario, alias collatio erit nulla.

63 Nam ista absolutio ad effectum operatur impetrationis validitatem, propter cap. 1. de rescript in 6. & solum prodest ad effectum, vt literæ sint validæ: & si sunt in forma commissaria ad effectum solum, vt valeat mandatum de prouidendo, si vero in forma gratiosa, vt valeat prouisio.

64 Et si illa absolutio prodesset, vt valeret prouisio per Commissarium, & excutorem facienda, prodesset etiam quod censuram futuram.

65 Impetrans sic absolutus ab excommunicatione non poterit celebrare, nec diuinis interesse, nec alia facere, cum illa absolutio sit ad effectum præsentium dumtaxat consequendum.

66 Nec faciet fructus suos beneficij sic collati.

67 Per dictam clausulam, teque à quibusuis, &c. positam in literis Papæ, absoluitur etiam impetrans ab excommunicationibus, & censuris reseruatis Papæ etiam in Bulla Cœnæ.

68 At per dictam clausulam positam in literis Legatorum, solum absoluitur à censuris, à quibus ipse aliàs poterat absoluere.

69 Sed quamuis hoc de iure verum sit, videtur Nuntium Hispaniæ posse per dictam clausulam absoluere ad effectum à quibuscunque censuris etiam Papæ reseruatis, à quibus alias non posset absoluere ex clausula suarum facultatum posita. & n. 70.

71 An Ordinary possint vti dicta clausula in suis prouisionibus.

72 Vbi resoluitur affirmatiue, quamuis non soleant eam apponere, & per eam tantum possent absoluere ab iis, à quibus alias poterant. Facit, quod iudex potest suspendere interdictum ad aliquem effectum, & etiam cessationem.

73 Tertio limitatur, vt possit quis post absolutionem retinere beneficium tempore excommunicationis collatum, si cum eo fuerit dispensatum.

74 Quæ dispensatio ab Episcopo fieri potest.

75 Et dispensatione facta non requiritur alia collatio.

76 Non poterit Episcopus dispensare vbi beneficium illud conferre non potest.

77 Et ideo vbi collatio, electio, seu præsentatio ad alium spectat,

ſpectat, non poteſt, Epiſcopus diſpenſare, niſi illo conſentiente.

78 *Et vbi Papa beneficium prouidit, non poteſt etiam Epiſcopus diſpenſare, quia beneficium manet affectum.*

79 *Non poteſt etiam diſpenſare Epiſcopus, qui ſcienter huic beneficium contulit.*

80 *Sed contrarium tenetur cum Suarez, quia non eſt priuatus poteſtate illud iterum conferendi. Nam* cap. in cunctis. §. final. de electione, *habet locum ſolum in defectibus ibi expreſſis, & non in alio, ſaltim de ſe temporali & facile mobili, contra gloſſam, & alios,* & n. 6. ſeqq.

87 *Et facit conſilium Nauarri. quod Epiſcopus authoritate Concilij* cap. 6. ſeſſion. 24. *poteſt diſpenſare in irregularitate deſcendente ex delicto occulto, & ipſo ſciente, & etiam de conſenſu & mandato eius facto.*

88 *Non poteſt etiam Epiſcopus diſpenſare, vbi quis ſcienter intruſus eſt in beneficio ſibi excommunicato collato propter inhabilitatem ex intruſione contractam.*

89 *Quartò & vltimo limitatur prædicta doctrina, vt non procedat in poſſeſſione beneficij capta ab excommunicato, quæ valida eſt.*

1 DEnique oportet eum, cui de beneficio prouidetur, non eſſe aliqua cenſura ligatum, ſeu irretitum, Cechus *de Republica Eccleſiaſtica. c. de beneficiatis. n. 3. verſ. 6.* Leſſius *de iuſt. & iur. lib. 2. c. 34. dub. 22.* & Azor *inſtit. mor. 2. p. lib. 6. c. 7. q. 2.* Quæ † ſecundum
2 canoniſtas triplex eſt, ſcil. excom. ſuſpenſio, & interdictum tantum, ex *c. quærenti. de verb. ſignificat,* Lamber. *de iure patron. 1. p. 2. lib. q. 9. ar. 3. num. 3.* Vgolin. *de cenſuris. tab. 1. c. 26.* & Soarez Theologus doctiſſimus *5. tom. de cenſuris. diſp. 1. ſect. 3.* recte Auila *de cenſuris. 1. p. dub. 5.* Acoſta de Andrada ad bullam cruciatæ. 48.

Et in primis oportet, † quod non ſit excommuni-
3 catus, nam excommunicato beneficia conferri non poſſunt. *c. poſtulaſtis. de Clerico excommunicato miniſtrante.* Quod † adeo verum eſt, vt collatio excom-
4 municato facta de iure ſit nulla, vt *in d. c.* & ibi doct. Selua *de benef. 3. p. quæſt. 4.* Caputaquen. *deciſ. 305. p. 2.* Flam. Pariſ. *de reſignat. benef. lib. 4. qu. 3. à n. 44. & lib. 5. q. 6. à num. 77.* Doct. Frechilla *de excom. ar. 5. 2. p. nu. 6. & 10.* Cardin. Toletus *in ſum. lib. 1. c. 13.* in editione Rom. & Sairus *de cenſuris lib. 2. c. 5. n. 1.* & alij. Etiamſi facta † ſit motu proprio Rebuff. *in concord. tit. de ex-*
5 *communicatis non vitan. verſ. aduertendum eſt*, Sairus *ibi num. 6.* & Coua. *n. 2.* & Suarez *n. 13.* & alij citandi, *n. 9.* Et ideo non præſtat tit. coloratum, & ſic poſ-
6 ſeſſio illius, non eſt reſtituibilis conſtando ex actis, quod collatio fuit facta excommunicato, vt fuit deciſum in vna Conchen. Capellaniæ de anno 1547. vt per Puteum. *dec 78. lib. 3.* Exiſtimo † tamen ſecus eſſe
7 dicendum ad effectum reg. de triennali, cum ij ea excipiantur tantum ſimoniacus, & intruſus in beneficio reſeruato in corpore iuris, quamuis Rebuff. *de pacificis poſſeſſor. n. 253.* alias 205. *& in rep. d. c. poſtulaſtis. in gloſſ. verb. retinere. n. 69.* contrarium velit, contra quem ex Sarnen. *in d. reg. de triennali quæſt. 27. & 28.* tenet in terminis Nauar. *in c. ſi quando de reſcrip. excep. 10. n. 9.*

Nec conualeſcit collatio † per ſequentem abſolutio-
8 nem, Rebuff. *d. verſ. advertendum eſt.* Corraſ. *de benef. 4. p. c. 1. n. 13.* Sairus *ſup. n. 1.* Vega in Eſpejo de curas, *c. 12. n. 83.* & ſtatim citand.

Et prædicta doctrina † procedit etiam in collatio-
9 ne facta excommunicato occulto, & ignoranti, etiam probabiliter, & inuincibiliter ſe eſſe excommunicatum, nam adhuc collatio eſt nulla gl. 2. Panorm. & communis *in capitulo penul. de clerico excommunicato.* Rebuff. *in repet. d. cap. poſtulaſtis 2. notab. & conſ. 53.* Caſſad. *deciſ. 1. de præben.* Puteus 67. *libro 1.* Mandoſ. *de ſignatura gratiæ. tit. de prouiſion. verſ. clauſula, & cum abſolutione.* Couarr. *in cap. alma mater. 1. p. §. 7.* Nauar. *in man. capitulo 27. numero 21. & 271. verſ. 8.* quòd aliàs *numero 273. & in conſ. 13. numero 4. de clerico excommunicato.* Salzedo *in pract. Bernardi Diaz cap. 33. addit. 1.* Cæſar de Graſſis *deciſ. 191. numero 12.* Frechilla *ſup.* Vgol. *de Cenſur. tab. 2. c. 13. numero 2. & §. 1.* Coſm. Philiar. *de officio Sacerd. 1. p. lib. 3. cap. 12.* Enriq. *in ſum. libro 13. cap. 3. §. 3. & c. 13. §. 1.* Lud. Lop. *inſtr. conſcient. 2. to. 2. par. c. 17.* Man. Rod. *in ſum. 1. to. c. 29. n. 5.* Vega 1. *p. ſummæ. capitulo 36. caſu 15.* Toletus *ſupra* & Sairus *n. 8. & 9.* & Suarez *d. 5. tom. diſp. 13. ſect. 1. n. 2. 25. & 30.* Auila *de cenſuris, 2. p. c. 6. diſp. 5. dub. 2.* & Azor *d. c. 7. q. 8.* qui late hoc explicant. Quamuis Nauar. *in c. fratres. de pœnitentia. diſt. 5. n. 46.* dicat, quod impetratio beneficij facta per eum, qui ſe probabiliter ignorabat excommunicatum, tenet ex *gl. 2. illius cap. Apoſtolicæ penul.* putata ſingulari à Felin. *in cap. ſicut tuis. col. 2. de ſimon.* & probata per Card. *in conſ. 40.* & dicit probabile Leſſ. *ſup. n. 117.* ſed communis eſt in contrarium, quam putat veriorem Leſſius ibi, & eam potius tenet d. gl. vt ſup. citauimus, vt conſtat circa medium, ibi: *Non credo, quod electio de ipſo facta teneat, &c.* Et antea ſolum dicit, quod ignorans ſe excommunicatum non peccat, ſi literas obtinuerit pro beneficio, vel alio negotio, nec qui ipſum eligerent hoc ignorantes.

Secundo procedit † etiam in foro conſcient. in quo 10
beneficium excommunic. collatum ab ipſo retineri non poteſt *d. cap. poſtulaſtis.* & ibi Rebuff. *in d. gloſſ. verb. retinere. n. 62.* Vgol. *d. c. 13. §. 5. n. 1.* & Sairus *n. 21.*

Tertio, procedit etiamſi excommunicatio ſit iniuſ-
ta, Rebuff. *d. 2. notab. n. 723. ampliat.* Couarr. *d. §. 7. n.* 11
7. *ad fin.* Vgolin *d. ca. 12. §. 1. n. 1.* Enriquez *d. lib. 13. c. 14. §. 1. in gloſſ. litera A & cap. 15. §. 2.* & Sairus *num. 10.* Cæſar de Graſſis *d. deci. 191. n. 19. & 20.* Quidquid † 12
Suarez *d. 5. tom. diſp. 4. ſect. 7. à n. 26.* dicat eſſe validam, donec in iudicio irrita declaretur, & alij Theologi male tenentes excommunicationem iniuſtam ex parte cauſæ eſſe nullam.

Quamuis ſecus † ſi excommunicatio ſit nulla, Re- 13
buff. *ibi, & n. 24. & 29. & d. titul. de excommun. non vitan. verſ. 1. fallit,* & Couar. *ibi, n. 5.* Nauarr. *in cap. cum contingat. de reſcrip. rem. 6. n. 9. & 11.* Cæſar de Graſſis *d. deciſ. 119.* Vgo in *d. §. 1. n. 2.* Enriquez *d. c. 14. §. 1. in tex. & gl. litera A. & d. c. 15. §. 2. gl. 1. K.* Lu. Lop. *d. c. 17.* Cechus *d. verſ. 6.* Sairus *d. n. 10.*

Quarto procedit etiam in electione, & præſentatio- 14
ne, ſed nominatione, Lamber. *de iure patron. 1. par. 2. lib. q. 9. ar. 1.* Rebuff. *d. 2 notab. n. 34. & 55. ſeu n. 85. & 97. & d. tit. de excommunicatis non vitan. verſ. item electio. & ſeqq.* Couarr. *n. 1.* Flam. Pariſ. *d. lib. 4. q. 3. nu. 47. & d. lib. 5. §. 6. n. 80. & 81.* Vgolin. *d. c. 13. §. 2.* Frechilla *à n. 6.* Enriquez, Lud. Lop. Toletus, Sairus *à num. 16. ad 19.* & Suarez *nu. 10. vbi ſup.* Leſſius *num. 116.* & Azor *d. q. 8.* & Auila *ſupra.*

Quinto, procedit etiam † in permutatione benefi- 15
ciorum facta per excommunicatum, quæ non valet, nam permutatione nouum beneficium, nouumque ius acquiritur, cuius eſt incapax excommunicatus, Coſmas *in pragm. ſanct. titul. de collatio. §. item inſuper. verb. diſponere.* Rebuff. *in d. c. poſtulaſtis. d. 2 notab. num. 73. ſeu numero 15. & d. tit. de excomm. non vitan. verſic. nec valet etiam & verſ. 8.* Couar. *ſupra numero 2. ver. 5.* Flam. *d. libro 4. q. 3. numero 45.* Vgoli *d. c. 13. §. 2. n. 6.* Frechilla *ſupra n. 8.* Lud. Lop. *d. c. 17.* Sairus *num. 14.* & Suarez *ſupra numero 11.* dicens, reſignationem beneficij in fauorem excommunicati, ſiue ſimplex ſit, ſiue per modum permutationis, inualidam eſſe, &c. & Azor *d. quæſt. 8.* & Auila *ſupra.*

Et facit † gloſſ. *in clem. 1. de pœnis. verb. obtinenda.* 16
quam ibi ſequuntur Card. *§. ipſius. quæſt. 3. numero 4.* Anchar. *n. 10.* Bonifacius *num. 54. & 108.* de qua memini infra *11. par. c. 3.*

Aduerte tamen, quod quamuis † non valeat per- 17
mutatio, quoad excommunicatum, tenet tamen quoad non excommunicatum compermutantem, Coſmas *d. verſ. diſponere, circa fi.* Rebuff. *d. verſ. nec valet.* & Frechilla *d. n. 8.*

18 Adverte etiam, quod non valet † collatio facta excommunicato ex causa permutationis, quamuis tempore resignationis & admissionis non esset ex communi-
19 catus, Et conuerso † si tempore collationis non erat excommunicatus, valebit collatio, & permutatio, quamuis tempore resignationis, & admissionis, ordinarij esset excommunicatus, nam licet ex resignatione ex causa permutationis factæ, & admissione illius acquiratur ius compermutanti, vt sibi fiat collatio beneficij, *cap. primo de rer. permutatio. in 6. & clement. primo eodem.* tamen id ius non impeditur per excommunicationem, cum non proueniat ex dispositione beneficij facta circa excommunicatum, sed ex facto ipsius resignantis, ex illa causa cum admissione ordinarij, & quasi ex conventione ipsorum permutantium, licet contrarium videatur velle Suarez *d. num.* 11.

20 Quamuis si fieret † coram Papa, seu Legato resignatio, etiam ex causa permutationis in fauorem excommunicati, sine absolutione ad effectum, quæ dari solet, non valeret admissio in fauorem illius, quia non valet gratia, seu rescriptum impetratum ab excommunicato, *c. 1. de rescrip. in 6.*

21 Quod † non habet locum in gratiis concessis ab ordinario, Nauar. *consil. 48. de sentent. excomm.* Enriq. *d. l. b. 13. §. 1. in tex. in fin. & gl. 1. & litera M.* & Suarez
22 *d. 5. tom. disp. 17. sect. 1. num. 2.*

Sexto, procedit † non solum in quibusvis beneficiis, Ecclesiasticis, quæ conferuntur in titulum, sed etiam in quacumque dignitate, & officio Ecclesiastico etiam temporali habente vsum iurisdictionis, seu ordinis, vt est munus Vicarij, Administratoris, seu Gubernatoris E-
23 piscopatus, Legati, Delegati, vt inquisitoris. Nam † horum omnium, licet non sint beneficium, est incapax excommunicatus: quia est incapax vsus iurisdictionis, & ordinis, ad quem hæc ordinantur. *arg. cap. fin. de clerico excommunicato, & dict. cap. postulastis, in sui ratione.* Felin. *in cap. cum dilectus. numero 2. de accusat.* Vgolin. *dict. cap. 1. 3. §. n. 3. 3. & 4.* Enriq. *d. c. 13. §.*
24 *1.* Sairus *supra. n. 35.* & Suarez *d. disp. 13. sect. 1. nu. 6.*

Et idem eadem † ratione in dignitatibus, seu officiis, non Ecclesiasticis habentibus, iurisdictionem; nam etiam horum collatio facta excomunicato, seu electio est nulla cap. venerabilem, de electio. & ibi notat gl. *verb. electus.* & Dd. Vgol. *d. §. 3.* & Enriq. *ibi* Toletus, & Sairus
25 *nu. 36. sup.* & Auila *d. c. 6. disput. 6. dub. 7. ad. fin.*

Licet contra teneat † in his Suarez *disp. 16. sect. 2.* nempe non esse irritam, sed irritandam consequenter ad
26 suam intelligentiam *d. c. fin.* de qua infra *n. 30.*

Quod tamen † accipiēdum est, vbi electione, seu libera collatione conferuntur huiusmodi dignitates, seu officia, secus vbi obueniunt successione, seu ratione bonorum, vel maioratus, in quibus excommunicatus potest succedere, & solum durante excommunicatione suspenditur vsus iurisdictionis, Vgol. *dict. §. 3. n. 2.* Sairus *n. 37.* & Suarez *ibi, n. 6.* Facit quod tradit Molina *de Hispanorum primogeniis, lib. 1. cap. 13. nu. 13. 14. & 67. & lib. 5. cap. 11. num. 54.*

27 Septimo procedit etiam in † excommunicato minori excommunicatione, nam collatio, electio, seu præsentatio illi facta est nulla, *dict. c. fi. de cle. excomm.* intelligendo verbum, *irritanda,* i. e. irrita denuntianda iuxta subiectam materiam & rationem, de qua ibi. ita gl. *ibi. verb. scienter*, Card. & Abb. *nu. 3.* & Decius *in cap. dilecti num. 5. de except.* Lamber. *sup.* Rebuf. *in d. c. postulastis, d. 2. notab. nu. 22. & 51. seu 64. & 93.* Corr. *d. 4. c. 3. n. 22.* Couarr. dicens, magis communiter receptum. *d. cap. alma mater. 1. p. §. 8. nu. 3.* Cuchus. *in instit. maiorib. l. 4. tit. 1. nu. 132.* Vgol. *de censur. tab. 3. c. 6. §. 3. n. 2.* & Frechilla *de excommunicat. 5. 5. art. 2. p. n. 12. & 13.* dicens communem Armilla *ver. excommunicatio. n. 5.* Cosmas Philiarc *sup. & 1. p. lib. 3. c.* 17. Candelabrum aureum, dicens communem de. excommun. *num.* 48. Gonçal *glos. 58. n. 25.* & Azor. *d.*
28 *lib. 6. 2. p. c. 7. qu. 7.* Etiamsi † electores vel collatores

eum excommunicatum probaliter ignorarent, *d. gl. verb. scienter,* & ibi Cardin. & Abb. *n. 8.* P. de Baisio *in directorio. electionum. c. 9. 1. p. num. 3.* Cou. Cuchus. Vgol. Frech. *n. 14.* Armilla & Candelabrum n. 49. & proximè, & est communis secundum Syluest. *excomm. 1. n. 3.* Quamuis † ipse *de excom. 4. num. 4.* Corras. *d. n. 22.* 29
contrarium teneant *ex. d. c. si.* ibi, *scienter.* Cui tamen respondetur, quod ratio illius tex. est generalis, & ideo comprehendit etiam causam, vbi fuit facta ignoranter, vt ait Vgol. *ibi.*

Et ita tenendum est, † quamuis Fel. *in cap. dilecta. de* 30
exceptio. sub num. 4. teneat quod excommunicatio minor non reddit electionem nullā, imo tenet, sed est irritanda per sententiam vt *dict. cap. fi.* ibi, *irritanda,* & sequuntur Ricar. *in 4. dist. 18. art. 7. qu. 4.* & Tolet. *infr.* Sair. *lib. 2. cap. 22.* & Suarez *d. 5. to. disp. 24. sect. 2. à nu. 13.* & Lessius *d. lib. 2. c. 34. nu. 116.* Auila *inf.* & videtur tenere
Rebuf. sibi contrarius *d. 2 notab. n. 62.* seu *num. 104.* Sed 31
D. Ant. *3. t. tit. 25 cap. 2. §. 1.* & Soto *in 4. dist. 22. qu. 2. art. 3.* & Tol. *lib 1. c. 17.* & Auil. *cap. 6. d. cap. 6. disp. 12. dub. 4.* dicunt esse irritandam, si scienter fuerit facta, vt esse clarum in iure ait Man. Rodr. *in summ. 1. tom. c. 105. num. 1.* allegans *c. si. de electione,* voluit allegare *d. c. fin. de clerico excommunicato,* cui responsum est supra.

Et quamuis † Lud Lop. *2. to. 2. par. cap. 17. & 18.* te- 32
neat, quod talis electio est valida, sed tamen venit rescindenda per sententiam, si facta est de excommunicato minori scienti, seu in quo fuit ignorantia crassa, non alias, & Ema. Sa *verb. excommunic. n. 33.* quod si se ignorabat excommunicatum, non videtur invalida. Et † quid- 33
quid inuoluant Didac. Perez ad Villad. *de irregularitate, cap. 2. à n. 2.* Enriq. *lib. 13. cap. 3. §. 3. & in gl. litera V. & X. cap. 13. §. 1.* & Man. Rodrig. *d. 1. tom. cap. 29. nu. 5.*

Octauo procedit † etiam pensione, vt dictum est, 34
sup. 1. p. c. 5. 130. vbi vide.

Sed limitatur prædicta doctrina †, primò vt non pro- 35
cedat in beneficij iam collati, vel sub sua expectatiua cadentis acceptatione facta ab excommunicato, quæ valida est *decis. 5. de conces. præb. in nouis, & 8. de sent. excom. in antiquis, & 4. cod. in antiquior.* Felin. *in cap. cum dilectus, de accus. num. 1. vers. pro quo vltimo.* Staphil. *de literis gratiæ tit. de vi & effectu clausularum, §. execut. quomodo beneficio vacanti prouideri possit, numero 22.* Rebuff. *d. 2. notab. numero 80. seu 124. & dict. tit. de excommunicatis non vitandis, vers. 3. fallit.* Gomet. *de expectatiuis, num. 60.* Nauar. *in d. c. si quando except. 10. num. 9.* Ant. Gab. *concl. 8. de probat. nu. 43.* Couar. *lib. 3. var. c. 16. n. 4. & in d. c. alma mater. 1. par. § 7. numero 4.* Flam. Paris. *de resig. lib. 10. qu. 8. nu. 39.* Vgol. *d. tab. 2. cap. 13. §. 1. n. 2. & §. 2. n. 7.* Frechilla *d. art. 5. 2. par. n. 10.* Cerola *in praxi 1. par. ver. beneficia, §. 5. 3. dub. & verb. excommunicatio. causa formalis, 8. dub.* Enriq. *dict. cap. 13. §. 3.* Lud. Lopez *d. cap. 17.* P. Ledesma *in summ. tit. de excom. 6. penul. dubio. seu difficult.* Toletus *sup. c. 13.* & Sairus *n. 11.* & posthæc Gonçalez *ad reg. mensium gloss. 58. num. 26.* & Azor. *2. par. lib. 6. c. 7. qu. 9. & lib. 7. c. 23. qu. 5.* & Alex. Monet. *de opt. canonica cap. 4. num. 25.*

Et ratio est, quod acceptatio ius † titulúmque non 36
tribuat, sed potius ad factum, quam ad ius pertineat, &c. Licet contrarium videatur velle Nauar. *cons. 53. nu. 34 & 35. de sent. excomm.*

Beneficium tamen † acceptatum vigore expectatiuæ 37
non potest ei conferri ante absolutionem, sed collatio suspenditur, donec fuerit absolutus, Nauarr. Couarr. Flam. *n. 40.* Lud. Lopez *ibi,* & Sairus *d. n. 11.* & Suarez *nu. 18.* Auila *d. c. 6. disp. 5. dub. 6.* aliàs collatio esset nulla, iuxtá dicta Crescen. *decis. 14. de probatio. ad fin.*

Nec obstat difficultas †, quam contra mouet Couarr. 38
ibi, nempe quod acceptatio beneficij jam collati, juris in re acquisitionem inducere videtur, nam licet ex collatione jus in beneficio detur, id tamen non acquiritur donec acceptatio fiat, *cap. si tibi absenti. de præben. in 6.* Ex † quo Suarez *vbi supra numero 15.* contra 39
communem ait, acceptationem factam ab excommu-

nicato esse inefficacem quoad effectum acquirendi beneficium, & plus iuris quam antea habebat donec absoluatur non tribuere, quod etiam tenet Auila *dict. 6. dub.* & Lessius *dict. lib. 2. cap. 34. numero* 118. licet fateatur contrarium esse probabile, &
40 videtur tenere Cerola *dict. 3. dub.* Imo † videtur amplius tenere, quod valeat non solum acceptatio, sed etiam collatio facta excommunicato, sed quod non
41 acquirat iûs donec absoluatur. Quia † respondetur, quod licet ante acceptationem non acquiratur ius in beneficio collato, tamen acceptatio ipsa non tribuit ius in ipso beneficio, sedcollatio præcedens, & acceptatio tantum declarat consensum illius, cui beneficium est collatum, & habet se tanquam conditio,
42 sine qua non. Nec † refert, quod tempore acceptationis, acquisitio iuris spiritualis fiat, nam ius solum prohibet fieri collationem excommunicato. Vnde è conuerso si collatio fiat excommunicato, qui eam acceptauit, ablata excommunicatione non valebit,
43 vt recte tradit Enriq. *dict. lib. 13. cap. 57. §. 3.* & Lessius *d. cap. 34. num. 119.* quicquid velit Nauar. *d. consil. 53. de sentem. excom. num. 3. & 4.* & idem Enriq. *d. lib. 13.*
44 *c. 13. §. 3. glos. h. in fin.*

Et iuxta dicta est accipiendus † Caietanus *in sum. verb. excommunicatio. circa fi. §. excommunicato plura sunt illicita. &c.*

45 Ait tamen † Pet. Ledesma *sup.* & alij excommunicatum acceptantem collationem beneficij, seu electionem, peccare nihilominus mortaliter, quia offert se tanquam minister ad exercendum ministerium Ecclesiasticum, quod non potest sine peccato, & est in-dignus.

46 Sed hoc non videtur † verum, & contrarium tenet Enriq. *dict. cap. 13. §. 3.* dicens, non videri peccare excocommunicatum, qui sic acceptat, nisi habeat animum exercendi officium absq; absolutione excõmunicationis sequitur Sairus *dict. n. 11. ad fin. & Auila sup.* & idẽ tenet Suarez sup. n. 22. & 23. dicens, non esse considerandum statum, in quo acceptat, sed pro quo acceptat, est enim illa indignitas, & inhabilitas temporanea, & facile mutabilis, & collatio fuit legitima. Ex quo satisfit rationi contrariæ.

47 Et quando excommunicatus † peccaret acceptando corã aliis, cum quibus communicari non posset, propter communicationem cum illis, solum esse peccatum veniale, iuxta tradita per Caiet. *supra Sotum in 5. distinct. 22. quæst. 1. art. 4.* Navar. *4. cap. 27. n. 12.* Couarruu. *dict. cap. alma mater. 1. parte §. 3.* Bart. Medin. *in sum. lib. 1. cap. 11. §. 5.* Angles *de excomm. art. 2. 7. & 8. difficult.* Cosm. Philiar. *1 parte libro tertio capite 15.* Candelabr. aureum *de excomm. numero 90.* Cechum *de casibus reseruatis casu 1. de excomm. vers. an participans cum excommunicato peccet martaliter.* Enriq. *d. lib. 13. cap. 8.* Ludouicus Lopez *dict. cap. 18.* Valent. *4. tom. disputat. 7. quæstion. 17. punct. 2.* Veg. *in Espeio de curas, cap. 11. à nu. 20.* Tolet. *lib. cap. 11. & 17.* Sairum *lib. 2. cap. 11. à nu. 20.* Suar. *disp. 15. sect. 2.* Auila *dict. c. 6. disp. 8. dub. 3.* Zauallos dicentem communem. *qu. 505.* & alios communiter contra Vgol. *tab. 2. c. 23. §. vltimo.*

48 Vnde infertur † ad illam quæstionem, an excommunicatus possit optare in qua dicendum est quoad poterit. optare, quando non mutatur titulus, sed optio fit tantum quoad præbendam temporalem, & solam temporalitatem, Rota *decis. 5. de conceff. præb. in fin.* aliàs *195. in nou. & 8. de senten. excomm.* aliàs *126. in antiq.* Domi. *in c. fin. in fin.* & Franch. *nu. 6. de consum. in 6.* Rebuff. *in dict. cap. postulastis, 2. notab. n. 87.* Gomet. *de expectatiuis, n. 60.* Gigas *de pensio. qu. 36. n. 15.* Ant. Gab. *d. concl. 8. de prou. nu. 43.* Cassad. *decis. 17. nu. 5. de præb.* Frech. *d. art. 5. 2. p. nu. 10.* & Tolet. *d. c. 13.* & Gonç. *gl. 34. nu. 65.* Auil. *disp. 5. dub. 6.* & Alex. Monet *d. c. 4. de optione qu. 21. nu. 20.* dicens communiorem & verissimam, quam sequitur Ripa *de nocturno tempore c. 101. nu. 4.* quamuis Moneta non procedat satis consequenter ad ea quæ dicit *eodem tract. cap. 7. quæst. 1.*

49 Quod procedit etiam † si canonicus optans aliam præbendam esset notorius excommunicatus seu, denuntiatus, & extra calendarium, & communionẽ Ecclesiæ Hispane, puesto en discuento, quidquid dicat Frechilla *ibi* cum doctore Michaele Costa *in lectura capit. referente, de præben.* quod is optare non poterit aliam præbendam, nec valebit optio ab eo facta, quia notorius excõmunicatus non potitur fructibus *c. pastoralis, §. verum. de appellatio.* & per consequens, nec optione, siquidem est fructus canonicatus, sicut electio, &c. Guil. Bened. *quæst. de camerariatu Lugd. Eccles. num. 11. & 12.* Cui † rationi respondeo, quod optio non est proprie inter fructus beneficij, quibus priuatur excom. municatus, & electio facta ab excõmunicato non valet; non est, quia sit fructus, sed quia excõmunicatus specialiter prohibetur eligere, & conferre, & si illa ratio valeret, idem concluderet, in excommunicato occulto, qui etiampriuatur fructibus, vt *in dicto. §. verum.*

Vbi vero mutatur titulus † & debet fieri noua collatio 50
beneficij, vt quando portionarius optat canonicatum, & canonicus dignitatem, & dimidius portionarius integrã portionem, vel obtinens vnam dignitatẽ, aliamdignitatẽ, &c. tunc excommunicatus poterit optare, id est, declare suam voluntatem ad optionem, seu illam acceptare, *arg. leg. ex fact ff si quis rogatus, ff. ad Treb.* Rota *d. decis. 5. in fin.* Frechil. *ibi*, Saitus *lib. 2. cap. 6. numero 13.* & Suarez *dict. sect. 1. numero 19.* Auila *supra*, non tamen sibi facere prouideri de beneficio optato, sed, tunc differri debet prouisio, donec sit absolutus, Frechilla, & Auila, *ibi.* Et ita procedet † sententia Cardin. *in dict. cap. postulastis.* Alciati *in cap. 1. de iudiciis, num.* 10. Eneæ de Falcon. *de reservatio. 4. q. 5. effectu, n. 3. 2. & add. vlt. in. d. decis. 5.* Rebuff. *dict. tit. de excomm. non vitan. vers. idem in alia. vers.* 11. Couarr. *dict. §. 7. numero 4.* Vgol. *dict. cap. 13. §. 2. num. 7.* Ludouicus Lopez *d. cap. 17.* Suar. *d. numer. 18.* tenentium excommunicatum non posse optare, Hier. Gonç. *d. gloss. 35. num. 72.*

Vbi vero optio † solum operatur retentionem v- 51
nius beneficij, & dimissionem alterius, vt in terminis *cap. 1. referente de præben.* tunc proculdubio valet optio facta ac excommunicato, quia tunc nullum beneficium acquirit, sed potius dimittit. Vgoli. Frechilla & Suarez *ibi*, quicquid dicat. *d. add. vltima,* cum Pet. de Perusio *in d. c. referente.*

Nec obstat tex. ille † vbi excommunicatus ante 52
optionem fuit absolutus, quia illud factum fuit, non quia esset necessaria absolutio ad valorem optionis, de qua ibi, sed quia erat excommunicatus propter eandem causam, quæ pendebat coram Papa, iuxta *cap. prudentiam, §. 6. de offic. del. & c. venerabilib. de sent. excom. in 6.* ita Frech. *sup.* cum D. Costa *in dict. lect.* & quicquid velit Rota *ibi dict. declar. 5.* dicens, quòd potest responderi ad illud caput, quòd per illam optionem acquiritur ius in re, & censetur collatio, siue nouus titulus, vt refert Gregor. *sup.* Et quamuis Alex. Mone. *d. cap. 4. nu. 30. & 23.* dicat illum textum loqui de optione inter duo beneficia, quæ requirunt collationem, & ideo excommunicatum optare non posse, sed ante optionem fuisse absolutum.

Vnde infertur, ad accessus & coadiutorias cum 55
futura successione, quod si sunt in forma commissaria, ita quod in euentum vacationis beneficij committatur collatio ordinario, prout committi solet, quando expediuntur in forma digno, nihil refert, quod tempore vacationis beneficij impetrans sit excommunicatus, modo tempore collationis sit absolutus. Si †, vero essent in forma gratioso, ita quod 56
succedente vacatione beneficij Papa *ex nunc, prout ex tunc*, & è contra illud conferret, tunc si tempore vacationis impetrans esset excommunicatus, est difficultas, quia videtur facta collatio in tempus inhabile, vel conferri in tempus inhabile, *ad leg. in tempus, ff. de hæred. instituen. leg. quid sponsa. cap. de donat. ante nupt.* Nihilominus † dicendum est valere 57
collationem, & prouisionem, factam per Papam, &c.

non

non obstante d. excommunicat. ex d. clausula *ex nunc, prout ex tunc*, & è contra, quæ facit, quod succedente
58 vacatione collatio videatur facta tempore datæ, Cassad. *decis. 3. de præb. nu. 14.* Iann. Paul. *decis. 71.* & Mand. *cons. 10. numero 6.* Et † conducit ad prædicta *decis.* Gambari 44. quod habens regressum per cessum, vel decessum, licet sit excommunicatus tempore mortis rectoris, est locus regressui, quia excommunicatus absolutus recuperat omnia iura pristina, *cap. Maximum, 1. quæst. 7.* Felin. *in cap. cum inter, de excep.* Item quia, excommunicatus potest ea quæ sunt executionis gratiæ præcedentis, quia non requiritur nouus titulus, nec noua prouisio, sed satis est, ipsum intrare possessionem beneficij sic vacantis, quæ possessio est actus naturalis, excommunicatus autem in dubio potest ea, quæ sunt facti, vbi non requiritur actus vel exercitium iuris, vt acceptare, secundum ea, quæ tradit Bisig. *decis. 4. de sententia excom.* Rota in antiquis 720. & nouis 195. & 307. ita concluſit
59 Rota 21. *Ianu.* 1515.

Secundo limitatur, † vt non procedat in prouisione facta in fauorem excommunicati à Papa, vel Legato, cum clausula absolutionis à censuris ad effectum gratiæ dumtaxat consequendum in literis Apostolicis apponi solita per illa verba, *téque à quibusuis, &c.* Quæ nascitur
60 ex ventre supplicationis *in 2. parte in princ.* ibi: *Et cum absolutione à censuris ad effectum, &c.* De qua clausula † Fel. *in cap. Apostolicæ, in princ. de excep.* & Staphil. *de literis gratiæ, tit. de vi & effectu clausularum, §. 1. à nu. 7.* Boërius *decis.* 290. Rebuff. *in praxi in forma & declaratione nouæ prouisionis, verb. teque absoluentes, & in concord. in forma mandati Apostolici, verb. quauis occasione, & seqq. & in dict. cap. postulasti is, 2. notab. à nu. 67.* Gigas *de pensio. qu. 14. in fin.* Mand. *de signatura d. tit. de prouisio. vers. clausula, & cum absolutione, & tit. de absolutione ab excom.* & bene Nauar. *in c. ita quorundam, de Iudæis, notab. 11. à nu. 14. & in man. c. 27. n. 23. & num. 271. vers. 8. quod aliàs 273.* Flam. Paris. *de resignatione, lib. 4. quæst. 3. nu. 53. & 62. lib. 8. quæst. 7. à n. 110.* Vgol. *de censur. tab. 1. cap. 4. §. 5. num. 17.* Ioannes Gutierrez *can. quæst. lib. 2. c. 5. nu. 94.* Cosmas Philiar. *de offic. Sacerd. 1. par. lib. 3. cap. 26.* Henriquez *d. lib. 13. cap. 13. §. 3.* Man. Rodrig. *in sum. 1. tom. c. 29. num. 5.* Vega 1. *par. c. 36. casu 15.* Toletus *d. cap. 13.* & Sairus *d. lib. 2. c. 5. nu. 6. & 12.* & Auila *dict. cap. 6. disp. 5. dub. 2.* qui istam li-
61 mitationem tenent.

Quæ tamen clausula † non prodest insordescentibus, *reg. hanc, ca. 65. de insordescentibus*, quam vide, & gloss. Soto *ibid.* Rebuff. *ibidem reg. vltim.* Nauarr. *dict. notab. 11. à num. 15.* Enriquez *dict. §. tertio, & in gloss. litera F.* & Sairum *num. 10.* & Auilam *ibi*, nec irregulari, vt dictum est *cap. 11. præced. à num. 54.* & circa istam clausulam & regulam de insordescentibus est decisio Rotæ in causa Calagurritana beneficij de Brantiuilla 8. Iunij
62 1607. d. 108.

Aduertendum est † tamen, quod cum absolutio illa quæ datur in literis, sit ad effectum præsentium dumtaxat consequendum excommunicatus, qui impetrauit beneficium in forma dignum, seu aliàs in forma commissaria debet absolui, antequam fiat ei collatio à commissario, aliàs collatio erit nulla, Entiq. *dict. lib. 13. cap. 13. §. 3. in fin.* & in simili de literis ad vacatura, quod acceptans non possit habere beneficium, sine alia absolutione, nec valeat collatio illi facta per executorē, seu commissarium, quamuis mandati impetratio teneat, docet Rebuff. *in dict. forma mandati. verb. absoluentes.*

63 Nam † ista absolutio ad effectum operatur impetrationis validitate propter *cap. 1. de rescrip. in 6.* vt per Dd. citatos, & solum prodest ad effectum, vt literæ, sint validæ, & sic si sunt in forma cōmissaria ad effectū solum, vt valeat mandatum de prouidendo, si vero forma gratiosa, ad effectum vt valeat prouisio. Et aliàs si illa absolutio prodesset ad effectum, vt valeret prouisio, & collatio, per commissarium & executorem faciendi, prodesset etiam quoad excommunicationem & censuram futuram post ipsas literas commissarias incursam, in qua ille erat tempore prouisionis, & collationis factæ per commissarium. Quod tamen dici non potest, nam solum datur à censuris de præsenti, vt patet ex verbis: Si quibus quomodolibet innodatus existis. 64

Vnde etiam impetrans † sic absolutus ab excommunicatione non poterit celebrare, nec diuinis interesse, nec alia facere, cum illa absolutio sit ad effectum præsentium dumtaxat consequendum Rebuff. *in praxi in dict. forma, & declaratione noua prouisionis, verb. téque absoluentes, à numero 15. & in dict. forma mandati, verb. ad effectum.* & Cerola *in praxi 2. parte, verb. ordo, §. 4. ad fin.* Cosmas Philiarc. *dict. 1. par. lib. 3. cap. 16.* 65

Nec facit suos fructus † beneficij sic collati. Rebuff. *ibi, numero 18.* Vgolin. *dict. tab. 2. cap. 12. in princ. sub. num. 1. vers. 6.* Alexand. Monet. *de distrib. par. 2. qu. 15. num. 23.* 66

Aduertendum est † etiam, quod per d. clausulam *téque à quibusuis, &c.* positam in literis Papæ absoluitur impetrans etiam ab excommunicationibus, & censuris reseruatis Papæ etiam contentis in bulla Cœnæ Domini, vt rectè aduertit Nauar. *in dict. cap. ita quorundam, notabili 11. numero 21.* ex dicta regula Cancellariæ, *dict. cap. insordescentibus,* & sequitur. Auila *dict. dubio 2.* limitans tamen, vt non procedat in excommunicatione incursa propter hæresim, ex Felino *supra,* & Couarruu. *in cap. alma mater. 1. par. §. 11.* 68
numero 15. At † per dictam clausulam positam in literis legatorum solum absoluitur à censuris, à quibus ipse aliàs poterat absoluere, non autem à censuris Papæ reseruatis, à quibus aliàs non potest absoluere, vt aduertit idem Nauarrus *ibi, numer. 18.* & Auila, quidquid dicat Rebuff. *in dict. forma mandati, verb. innodatus existit, vers. & an legatus,* cum Felino *in cap. ad eminentiam, de sentent. excommunicat.* 69

Sed quamuis hoc † de iure verum sit, videtur Nuntium Hispaniæ ex suis facultatibus posse per dictam clausulam absoluere ad effectum à quibuscunque censuris etiam Papæ reseruatis, à quibus aliàs non posset absoluere, nam in suis facultatibus habetur sequens clausula: Et concessiones gratiæ, & literæ prædictæ, vigore præsentium concedendæ, sublatis obstaculis suum sortiantur effectum, quascunque personas ad effectum dumtaxat omnium, & singulorum præmissorum consequendum ab omnibus, & quibuscunque excommunicationis, suspensionis, & interdicti aliisque Ecclesiasticis sententiis, & censuris, & pœnis à iure, vel ab homine, quamuis occasione, vel causa latis, si quibus quomolibet innodati fuerint, dummodo in eis per annum non insorduerint, absoluendi, & absolutos fore censendi, &c. authoritate Apostolica prædicta, tenore præsentium plenam, & liberam licentiam facultatem & authoritatem 70
concedimus, & indulgemus. Faciunt † illa verba: Ab omnibus & quibuscunque, quæ important omnimodam generalitatem, & comprehendunt, quæ aliàs non venirent, vt per citatos supra *1. parte cap. 5. numero 97.* Et si non comprehenderent etiam censuras Papæ reseruatas, superflua esset ista clausula, *& concessio.* Et certe videtur Papa in ista clausula dare facultatem nuntio apponendi in suis literis clausulam absolutionis ad effectum, quam Papa solet apponere, & absoluendi per eam à censuris, à quibus Papa solet absoluere.

Sed est difficultas, an Ordinarij † possint vti dicta 71
clausula in dictis prouisionibus? Et dico, quod quamuis non soleant eam apponere, nihil tamen obstat, quo minus ea vti possint, licet per eam tantum possent absoluere ab iis, à quibus aliàs poterant, Nauarr. *dict. notabili 11. numero 18. & 22.* Cuchus *in institut. maioribus lib. 4. tit. 1. numero 89.* & Vgolin. *dict. lib. 1. capite 4. § 5. num. 18.*

Facit † doctrina Nauarri *in manuali, capite 27. nu-* 72
mero 183. vbi ait iudicem posse suspendere interdictum ad aliquem effectum, Couarruu. *in dict. cap. alma mater, 2. par. §. 2. numero 4.* Vgolin. *dict. tab. 1. capit. 9. §. 11. numero 9.* & Suarez *d. 5. tomo, disputat. 38. section. 3. num.*

3.*num.* 5. qui idem ait in cessatione, *disputat.* 39. *sect.* 4. *numero* 4. Et ita seruat consuetudo Ecclesiæ, quamuis contradicat Cosmas Philiarcus, & Auila 5.*parte disput.* 6.*dub.* 4.& 6.*part.disput.* 3.*dub.vlt.*

73 Tertio limitatur, vt possit † quia post absolutionem retinere beneficium, quod sibi fuit tempore excommunicationis collatum, si cum eo fuerit dispensatum,

74 vt *in dict. cap. postulastis*, † quæ dispensatio ab Episcopo fieri potest, *gloss. vbi verb. dispensatum*, quam ibi sequuntur Abbas *numero* 8. & alij, & Rebuff. *ibidem in gloss. numero* 64. dicens communem Couarr. *d. cap. alma mater.* 1.*par.* §. 7. Vgolinus *dict. tab.* 2. *cap.* 13. §. 1. *num.* 3. Henriquez *lib.* 13.*cap.* 14. §. 2.& *cap.* 56. §. 1. Ludouicus Lopez *dict. capite* 17. Sair. *dict. capite* 5. *numero* 21. & Suar. *dict. disputat.* 13 *sect. prima*, *numero* 34.& *disputat.* 6.*sect.* 4.*numero* 8.& 9.& Azor. 2.*parte*, *lib.* 6.*capite* 7.*quæst.* 2.& Auila 2.*parte*, *cap.* 6. *disputat.* 5.*dub.* 4. licet contra teneat Cardinalis *in dicto capit. postulastis.*

75 Quo † casu dispensatione facta, non requiritur alia collatio, inquit ibi Abbas, Vgolinus, & Suarez *dict. nu.* 34. quia dispensatio est quædam virtualis beneficij collatio, licet Rebuffus *ibi n.* 70. & Sairus *n.* 23. tutius esse dicant, vt fiat noua collatio.

76 Non poterit tamen Episcopus † dispensare in sequentibus casibus. Primo, vbi beneficium illud conferre non potest. Rebuffus *ibi numero* 68. Nauarrus *dict. cap.* 27.*nu.* 271.*versic.* 8.*quod*, aliàs *numero* 273. Vgolinus *supra* Henriquez *dict.* §. 2. Sairus *numero* 22. *versiculo* 2. & Suarez *dict. numero* 34.& *seq.* Auila *dict. dub* 4.*disput.* 5. licet contra teneat Abbas *ibi*, *numero* 9. quem sequitur Azor *vbi proxime*, & in casu particulari, Lessius *lib.* 2. *cap.* 34.*numero* 122.

77 Et ideo vbi collatio, † electio, seu præsentatio ad alium spectat, non potest Episcopus dispensare, nisi illo consentiente, vt contra Abb. *ibi* docent Cauarr. Ludouicus Lopez, Sairus *nu.* 23. & Suarez *n.* 37. *ibi.*

78 Et ideo etiam † vbi Papa beneficium prouidet, non potest Episcopus dispensare, quia beneficium manet affectum, Abb. *num.* 10. & Rebuff. *ibi n.* 66. Couarr. Vgol. Ludouicus Lopez *ibi* Sairus *n.* 22. & Suarez *dict. nu.* 34. & dixi *supra* 5.*par. c.* 1.*n.* 138. & Simoneta *de reseruat. q.* 64.*n.* 6.& post hæc Gonçalez *ad reg. mensium gloss.* 52. *nu.* 22. Auila *nu.* 3.

79 Secundo, non potest † dispensare Episcopus, qui scienter huic beneficium contulit, quia cum peccauerit in conferendo non est dignus habere hanc potestatem, &c. Ita Abb. *dict. c. postulastis*, *n.* 9. & ibi Alex. de Neuo. *in addit.* Rebuff. *sup. n.* 65. Silueſt *verb. excommun.* 3. *nu.* 1. *vers.* 9. & Sairus *sup. n.* 22. *vers.* 3. Auila *d. dub.* 4.

80 Sed contra † tenet Suarez *sup. num.* 36. dicens, quod nulla est lex, quæ huiusmodi pœnam illi imponat ipso iure incurrendam neque etiam est ipso iure priuatus potestate iterum conferendi illud beneficium: nam *ind. c. postulastis*, dicitur debere à beneficiorum collatione suspendi, quæ verba non continent pœnam ipso iure latam, vt constat, ergo.

Respondeur † tamen, non esse verisimile textum il-

81 lum concedentem hanc facultatem dispensandi eam concedere illi, qui scienter beneficium tali contulit Et quia † contulit indigno, & incapaci, esse pro illa vice ipso

82 iure priuatũ potestate conferendi illud beneficium, *ex c. cum in cunctis*, §. *fin.* & *cap. scriptum*, *vers. si vero de ele. ctio.* Rebuff. *supra numero* 147. Vgolin. *di. c.* 13. §. 5. *nu.* 3. & Sairus *dict. c.* 5.*num.* 33. Manuel Rodrig. *dict. cap.* 105.*num.* 1.

Et facit doctrina glos. *in fin. de clerico excom. verb.*

83 *scienter*, *in fin.* quæ ait priuatos esse iure eligendi pro ea vice, qui excommunicatum minori excommunicatione scienter eligunt, *ex dictis iuribus*; quam sequuntur Ricar. *in* 4.*dist.* 18.*art.* 7.*quæst.* 4. Armilla, *verb. electio. num.* 21.

Contra quam † tamen tenet Abb. *ibi in eod. cap. fin.*

84 *n.* 8. dicens, contrarium communiter teneri, *ibi*, & *in dict. §. fin.* vbi *nu.* 6. Ioan. Andr. *in reg. odia*, docet quod ille §. habet locum solum in defectib. ibi expressis: scilicet quando eligitur patiens defectum in naturalibus, in ætate, & scientia, & moribus: si autem canonici eligerent patientem alium defectum, tunc non incurrunt pœnam de qua *ibi*, quia iure non cauetur, & quod idem est in collatoribus, sequuntur Frechilla *dict.* 5.*art.* 2.*par. num.* 15.*ad fin.* Toletus *dict. libro* 1.*cap.* 48.*versic* 6. & Suarez *disp.* 24.*s.* 2 *n* 22. & Auila *d.p.c.* 9.*disput.* 12.*d.* 4.*ad fin.* & conducit consilium Pauli de Castro 365. num. 2. part. 1. quod per collationem factam incapaci, non tamen indigno, vt quia non erat canonicus, cui erat faciendæ collatio dignitatis ex concordia & conuentione, non priuatur Episcopus potestate conferendi, & sic intra semestre potest alteri conferre, quia non habet defectus dicti cap. *cum in cunctis*, *de elect.*

Et hoc mihi videtur † verius saltim quando ille alius 85 defectus de se est tẽporalis & facilè mobilis, vt in proposito, seu concernens fauorem aliorum, vt in specie dicti cons. Pauli de Castro: cum pœnæ non sint extendendæ vltra casus expressos, vt alias dicitur *vndeci. p. c. vlt.* 7.*d. num.* 206. Et consequenter † tenendum est contra ipsum 86 Abb. *in dict. cap. postulastis*, & citatos, Episcopum, qui scienter contulit beneficium excommunicato, posse cum eo dispensare, ex quo non est priuatus potestate illud iterum conferendi, vt tenet Suarez *dict. num.* 36.

Et facit consilium † Nauar. 97.*de simonia ad* 8. *quæst.* 87 vbi concludit, quod Episcopus authoritate *Concilij Trid. sess.* 24.*cap.* 6. potest dispensare in irregularitate descendente ex delicto occulto, & ipso sciente facto, imo etiam si de consensu, & mandato eius esset perpetratum, sequuntur Cerola 2.*par. verb. Episcopi*, Manuel Rodriguez *in sum.* 2.*tom. cap.* 18. *num.* 1. & Vega 2.*par. cap.* 101. *casu.* 34.

Tertio, non potest Episcopus † dispensare, vbi quis 88 scienter intrusus est in beneficio, sibi excommunicato collato, propter inhabilitatem ex intrusione contractam, iuxta dicta *sup.* 11.*par. c. vlt. dub.* 8.*à n.* 224. Licet contra videatur tenere Enriquez *in sum. lib.* 7.*c.* 36. §. 2. *in tex.& glo. litera N*,& Auila *dict. cap.* 6.*disp.* 5.*dub.* 3. & 4.

Quarto & vltimo limitatur † prædicta doctrina, vt 89 non procedat in possessione beneficij capta ab excommunicato, quæ valida est, non obstante excommunicatione: nam non est ius eam annullans, &c. Et illa est quid facti potius quam iuris, Selua *de benef.* 3.*par. quæst.* 4.*vers.* 10.*num. decis.* Gambari *supra relata*, *num.* 58. 1.*p. verb. excommunicatio*, *causa formalis*, 8.*dubio.* Henriquez *d. lib.* 13.*cap.* 13. §. 3. & Sairus *d. libro secundo*, *cap.* 5.*n.* 11 & Azor 2.*par. lib.* 6.*cap.* 7.*quæst.* 10.

---

§. 1.

De fructibus beneficiorum excommunicati,

SVMMARIA.

90 *EXcommunicatus non amittit titulum beneficiorum ante excommunicationem habitorum, etiam insordescens priuatur tamen ipso iure fructibus ipsorum, eosque non facit suos, nec lucratur, quamdiu est in excommunicatione maiori, etiam, occulta, licet id in sententia non exprimatur.*

91 *Quamuis glo. teneat eis non priuari, nisi in sententia exprimatur*

92 *Quod quamuis verum sit in suspenso ab officio, secus tamen de excommunicato.*

93 *Excommunicatus priuatur fructibus, etiamsi non maneat in contumacia, seu non dormiat in sententia, nec sit in mora petendæ absolutionis.*

94 *Quamuis contra teneant aliqui.*

95 *Imo, etsi iudex iniuste absolutionem differat,*

non

non erunt ei fructus reddendi, nec eos lucratur contra Suarez, licet contra iudicem habeat ius ad illos, &c. num. 95. & seq.

97 *Et quamuis Vgolinus dicat quod fructus habebit, vbi impeditur quo minus absolutionem consequatur, &c.*

98 *Quamuis deposito, & suspenso à beneficio ab pœnam propter crimen, & non in contumaciam sint alimenta exhibenda, ex reditibus sui beneficij, si non habet alias vnde viuat, secus tamen in excommunicato, etiamsi egeat.*

99 *Quamuis contrarium teneant Sylueſt. & alij.*

100 *Improbatur, quod ait Henriquez, quod beneficiatus, qui manet contumax in maiori excommunicatione, non facit fructus suos, sed si horas recitauit, & fecit officium parochi aut canonici, retinere potest fructus suo seruitio respondentes. Nam seruitium illius, qui alias non habet ius ad fructus beneficij, quia est illis priuatus, non est sufficiens titulus ad id, quicquid idem dicat.*

101 *Et similiter in eo, qui non habet legitimum titulum beneficij, seruitium non est sufficiens titulus, vt possit partem fructuum pro seruitio retinere maxime si erat intrusus mala fide.* & n. seqq.

103 *Vbi ponitur decisio Rotæ, solum posset percipere distributiones quotidianas, & alia emolumenta similia, quæ dantur pro labore, & ministerio personali, incerta tamen.*

104 *Quod dicitur de sustentatione excommunicati, solum potest procedere pro tẽpore, quo excommunicatus non posset habere absolutionem, & recessit à contumacia.*

105 *Vel quando esset in extrema necessitate.*

106 *Excommunicatus amissos fructus recuperare, aut retinere non potest post absolutionem.*

107 *Et improbatur consilium Nauarri dicentis, excommunicatum satis iuste posse retinere fructus alios à distributionibus quotidianis receptos tempore excommunicationis, postquam fuerit absolutus ab ea. Et respondetur eius fundamento.* & n. seq.

109 *Excommunicatus amittit fructus, etiam vbi ante excommunicationem fructus percipiendi ipsius creditori essignati essent contra Vgolinum, cuius rationi respondetur, &c.* peruenit. de fideiuss. *& longe diuersum est in pensione, & subsidio* & n. 3. seqq.

113 *Ponitur dec. Rotæ.*

114 *Pensionarius excommunicatus non lucratur reditus pensionis pro tempore excommunicationis.*

115 *Cum excommunicatus sit priuatus fructibus beneficij, est etiã priuatus administratione bonorum eius.*

116 *Excommunicatus non amittit fructus, quando excommunicatio est nulla.*

117 *Onus tamen docendi de nullitate incumbit excommunicato, & non capitulo, quod ei denegauit distributionem, &c. ex Rota.*

118 *Non amittit etiam fructus excommunicatus iniuste, nec etiam quotidianas distributiones.*

119 *Nec placet quod aiunt Vgolinus, & alij, quod quando distributiones aliis acquisitæ, seu adiudicatæ, vt quia illis accrescũt, nõ sunt ab illis petẽdæ, sed ab eo, qui author fuit, seu causa iniustæ excõmunicationis,* &n. seq.

121 *Quamuis appellatio ab excommunicatione, tanquam iniusta, non suspendat executionem priuationis, nec sit attentata,*

122 *Distributiones vero, seu fructus remanentes in mensa capitulari, ab ipso Capit. reddendi sunt excommunicato, cum constiterit excommunicationem fuisse iniustam, aut nullam, &c.*

123 *Non placet etiam quod aliqui dicunt, quod excommunicatus iniuste, qui fuisset in mora petendæ absolutionis, seu qui se absoluendum non curaret, fructus eo tempore perceptos non recuperabit.*

124 *Quod procedet in distributionibus, & fructibus, qui residẽdo, & diuinis interessendo lucri fiunt, &c.* &n. seq.

126 *Canonicus seu beneficiatus excommunicatus pro causa suæ Ecclesiæ non amittit fructus maxime stante statuto de hoc, & idem in canonico vicario Episcopi, seu capit. vel à Legato Apostolico ratione officij excommunicato, secundùm Ioan. Gutierrez, de quo tamen valde dubitat author,* & n. 127.

128 *Excommunicatus non amittit fructus, vbi consuetudo est, vt eos non amittat.*

129 *Quæ videtur esse in Hispania.*

130 *Et solum in Ecclesiis Cathedralibus, vel Collegiatis, seu quasi, est in vsu non computare canonicos, & beneficiatos excommunicatos, &c.*

131 *Et stante illa consuetudine beneficiatus excommunicatus, non videtur teneri restituere fructus temporis, quo fuit excommunicatus, sed illos lucrari, nec posse illis priuari.*

132 *Canonicus etiam excommunicatus, cuius excommunicatio, seu declaratoria, non fuit intimata punctatoribus, & sic non fuit positus extra calendarium, non videtur teneri restituere fructus, & distributiones illius temporis ex d. consuetudine, quamuis si interfuit diuinis excommunicatus, poterit in pœnam priuari fructibus, & distributionibus tunc lucratis,* & n. 133.

134 *Fructus amissi per excommunicatum ad quem pertineant Doctores communiter dicunt, quod in vtilitatem Ecclesiæ sunt conuertendi.*

135 *Et sub Ecclesiæ vtilitate comprehenditur subuentio pauperum, licet non sit necessarium vt aliqua pars fructuum in vsus pauperum expendatur contra Suarez* & n. seqq. duobus

138 *Distributiones quas excommunicatus amittit, ad eos pertinent, ad quos alias pertinere solent, quotiescunque amittuntur à non residente, de quo alias.*

139 *Reditus pensionis amissi ob excommunicationem pensionarij remanent ipsi titulari & ipsi sunt restituendi.*

HActenus actum est de beneficiis † excommunicato prouisis & in excommunicatione obtentis, de beneficiis autem ante excommunicationem habitis, dicendum est excommunicatum non amittere titulum illorum, etiamsi insordescat, in excommunicatione per annum, & amplius, Abb. *in cap. 1. de iudic. à num.* 24. & ibi Decius 2. *sect. à num.* 83. & Ripa *num.* 78. Rom. *sing.* 303. Ang. *in sum. verb. excommunicatio, nu. decimoseptimo,* quorum sententiam, vti veriorem confirmauit Rota in vna Segorbicen. insordescentiæ, 5. Iunij 1598. coram D. Seraphino contra Menoch. *arbitr. casu* 416. *à nu.* 52. & Salcedum *in praxi cap.* 16. *num.* 13. *&* 14. vt per Gonçalez *ad reg. de mensibus, glo.* 15. *à num.* 101. & Grat. *discept. for. cap.* 119. & dicitur in Oscen. Archid. 10. Iun. 1602. coram D. Lancelloto *nouiss. Farin. decis.* 612. *nu.* 7. Priuari tamen ipso iure fructus ipsorum, eosque non facere suos, nec lucrari, quamdiu est in excommunicatione, scilicet maiori etiam occulta, licet id in sententia non exprimatur, *cap. pastoralis, §. voram, de appellat.* vbi Imola, & Abb. Franchus, & Decius, Marian. Socin. Senior *in cap. sacris, à numero* 109. *de sentent. excommun.* Ripa dicens communem *in cap. 1. num.* 27. *de iudiciis,* Borgasius *de irregularitate, 6. par. tit. quot sint. effectus excommunicationis.* Maranta *in speculo aduocator. 6. par. tit. de appellatio. numero* 179. Gigas *de pension. qu.* 64. Mandos. *de signatura gratiæ, tit. de absolutione ab excommunicatione, in fin.* Couarr. *lib. 3. variarum, capit. decimotertio, num. octauo,* Did. Perez *in leg. 1. tit. 5. libro octauo, ordin.* Iulius Clarus *libro quinto, quæst.* 37. *numero septimo,* Lancellotus *de attentatis, 2. part. capit.* 12. *limitatione* 22. D. Ioan. Ocon Senator Regius *in repetit. capit. vnic. de cleric. non residen. in 6. ex numero* 72. Flam. Paris. *de resignatione beneficij, libro 4. quæst. 3. numero* 52. *& lib. 5. quæst. 6. numero* 76. Ioann. Gutierrez *canonic. qu. lib. 1. c. 1. ex num.* 90. *vsque in fin.* Vgol. *de censur. tabula 2. c.* 12. & Manuel Rodriguez *in sum. 1. tom. c. 23. n.* 4. Vega 1. *par. sum. c. 36. casu* 1. P. Ledesma *in sum. 1. p. de excommunica. c. 6.* Toletus *in summ. lib. 1. c.* 13. *vltimo effectu in nouissimis editionibus,* Sairus *de censuris l. 2. c. 5. n.* 24. *&* 30 & Suarez 5. *to. disp.* 13. *sect.* 2. & est *l. p.* 31. *tit.* 9. *parti.* 1. vbi Grego. Lopez, & est *decis.* Putei 280. *lib.* 1. *& decis. Thanis* 20. *in manus. & decisi. Farin.* 121. quam etiam refert Genuen. *in praxi c.* 21. *in annot. n.* 16. & nouissimè do-

90

cet Scaccia, *de op. quæst. 17. lib. 22. à num.* 8. latè tradit Alexand. Monet. *de distrib. p. 2. qu. 15. concl. 1. à. n. 18.* qui ibi *num. 19. & quæst. 20. num. 12.* malè & sine fundamento id extendit ad excommunicatum minori excommunicatione, per ea quæ tradit Vgolinus *d. cap. 12. numero 1.* post Innocentium *in cap. 1. de iudic.* qui non dicit id habere locum in excommunicato minori excommunicatione, sed in quocunque clerico excommunicato, vel minor, maiorve sit: nam & Episcopus hac pœna constrictus huiusmodi fructibus caret, vt dixit Innoc. *in d.c. 1. in verbo Episcopatum*: & sic quod vult Vgol. est id habere locum tam in clericis & beneficiatis maioribus, vt sunt Episcopi, quàm in aliis clericis, & beneficiatis minoribus.

91 Quamuis † glo. *in dict. §. verum verb. subtrahuntur*, teneat excommunicatum non priuari fructibus, nisi in sententia hoc exprimatur, quod etiam tenet Pet. Navarra *de restitutione lib. 2. cap. 2. num 243. & seq.* dicens, quod præcisè ratione censuræ non est priuatus reditibus, quicunque beneficiatus excommunicatus, vel suspensus ab officio, siue curatus, siue canonicus, siue simplex habens beneficium modo tamen officia exequatur, licet cum peccato, & Auila *de censur. 2. par. cap. 6. disp. 6. dub. 1.* dicens, quod excommunicatus si præstat officium, lucratus fructus, nec eos tenetur restituere ante sententiam, & condemnationem iudicis, &c. & ait satis probabile Thomas Sanchez *de matrimonio lib. 3. disp. 51. numero 12. &* idem tenuit P. Gab. Vazquez dicēs, quod *in dict. §. verum*, non dicitur quod excōmunicatus ipso facto sit priuatus fructibus, nec alibi id in jure habetur, sed quod merito auferuntur, & nouissime Alex. Monet. sibi contrarius *de opt. can. cap. 4. numero 30.* dicens, quòd fructus non auferuntur ipso jure excommunicato, sed per sententiam: & quidem id expresse continere debet sententia, vt notat glos. *d. §. verum.*

92 Sed quamuis † id verum sit in suspenso ab officio; quia nullibi ipso facto priuatur fructibus, tamen excommunicato communis sententia bene probatur *in d. §. verum* vt recte expendunt Vgolinus *dict. cap. 12. nummero 1.* & Suarez *d. sect. 2. n. 4. & 5.* post Abb. *ibi nu. 17.* & Franchum *nu. 15.*

93 Quæ conclusio † ampliatur primo, vt procedat, etiamsi excommunicatus non maneat in contumacia, seu non dormiat in sententia, nec sit in mora petendæ absolutionis, vt tenent relati, maxime Ledesma, Toletus & Suarez, quia id non fundatur in mora, & duratione contumaciæ, sed est effectus ipsius excommunicationis ob culpam, & contumaciam latæ.

94 Quamuis contra † teneant Sylvest. *verb. clericus, 4. quæstion. 25. & verb. excommunicatio. 3. numero primo versicul. 9.* Armilla *verb. clericus, numero 28.* Enriquez *lib. 7. capit. 36. §. 1. & lib. 13. cap. 3. §. 3. ad fin. & cap. 13. §. 4.* Cechus *de casibus reseruatis, casu 1. excommunicatione, §. de malis excommunicationis, vers. 7.* Vega *in sum. dict. cap. 36. casu 2. & in Espejo de curas, cap. 12. numero 83.* Sayrus *dict. cap. 5. numero 26.* Ludou. Lopez *secundo tom. 2. part. capit. 18.* qui ait, quod excommunicatus, & suspensus in contumaciam, per quos non stat quo minus absoluantur, non amittunt fructus.

95 Imo & si iudex † iniuste absolutionem differat, non erunt ei fructus reddendi, nec eos lucratur: sufficit enim à principio iuste excommunicatum fuisse, licet Suarez *sup. n. 16. & 20. ad fin.* dicat, quod si iudex injuste absolutionē differat, ex eo tempore, quo talis iniusta dilatio incipit omnes fructus sui beneficij sunt tali excōmunicato reddendi, quia iam illud nocumentum non ex eius culpa, sed ex alterius iniuria ortum est.

96 Sed re vera iniusta † iudicis dilatio non tollit effectum excommunicationis iustæ, solum facit, vt contra eum habeat ius, & actionem ad fructus pro illo tempore amissos, & ad resartionem dāni ex eius culpa subsecuti &c. *arg. capit. sacro, vers. cumque de sentēt. excommunic.*

97 Et quamuis † Vgolinus *sup. numero quarto vers. 3.* dicat quod fructus habebit, etiamsi iure excommunicatus sit, vbi impeditur, quominus absolutionem consequatur huic enim subueniendum esse inquiunt Gardin. & Ioan. de Lignano, quos refert Decius *in citato §. verum, numero septimo* alias 18. Certe fallitur Vgolinus, nam illi solum loquuntur de sustentatione, de quo infra.

Secundo ampliatur, † vt quamuis depositō, & suspen- 98
so à beneficio ad pœnam propter crimen, & non in contumaciam, sint alimenta exhibenda ex reditibus sui beneficij, si non habent alias vnde viuat, ne mendicare cogatur, secus tamen in excommunicato, etiamsi egeat, cum possit à contumacia resipiscens absolutionem consequi, & sic ab excommunicatione liberari, *gloss. final. in cap. studeat. 50 distinct. & glossa recepta, in dicto §. verum. verb. subtrahuntur*, & ibi Abbas *num. 16.* Franchus 13. & 14. Deci. *cap. 3.* & alij, Borgas. Couarruu. Didacus Perez, Iulius Clarus, Ioan. Gutierrez, *à numero primo* Vgol. *num. 1.* Man. Rodriguez *num. 5.* Vega *casu 1.* Ledesma, Toletus, Suarez *à numero 22.* & alij *supra* & Navar. *in man. cap. 25. numero 124.* Ludouicus Lopez, *1. tom. instruct. cap. 247.* & Surdus *de alimentis, tit. 1. quæst. 82. & tit. 7. quæst. 36.* Alexan. Monet. *de distrib. par. 2. d. q. 5. num. 26. 40. & 41.* Scaccia *sup. numero 10.* & Doctores communiter. Quamuis † contrarium teneat Sylues. *dict. verb.* 99
clericus, 4. quæst. 25. Sayrus *supra nu. 82.* & Enriquez *dicto verb. libro 13. cap. 13. §. 4.* dicens, excommunicatum fructus suæ sustentationi necessarios retinere posse, etiam qui fuit in mora, quod non est verum. Nec illud † quod 100
ait, *dict. cap. 3. §. 3. ad fin.* quod beneficiatus qui manet contumax in maiori excommunicatione, non facit fructus suos, sed si horas recitauit, & fecit officium parochi, aut canonici, retinere potest fructus suo seruitio respondentes: nam seruitium illius, qui alias non habet ius ad fructus beneficij, quia est illis priuatus, non est sufficiens titulus, vt ratione eius possit partem fructum recipere, quicquid etiam dicat idem Enriquez *dicto libro decimotertio, ca. 32. §. 3. littera X.* sed tunc alius sumptibus illorum fructuum beneficio inservire, & eius munera obire debet, Vgolinus *numero tertio*, & Suarez *numero 24. supra.*

Et similiter in eos, † qui non habet legitimum titulum 101
beneficij, seruitium non est sufficiens titulus, vt possit partem fructūm pro seruitio retinere, maxime si erat intrusus mala fide, quicquid dicat Nauarr. *consil. 2.* alias *5. numero quinto de filiis. presbyteror.* & cum eo ipse Enriquez *dict. cap. 3. §. 3. litera C, & cap. 14. §. 3. ad fin* Manu. Rodriquez *1. tomo, cap. 29. num. 5. ad finem.* & Suarez *disp. 13. sect. 1. numero. 3.* & Auila *dict. c. 6. disp. 6. dub. 7. vers. ex dictis in hoc dubio.* cum istud seruitium sit exhibitum gratis, sine titulo beneficij, & ex alia parte non sit conductus ad illud, sed illud fecerit tanquam titularis, & ratione beneficij, quod non est suum.

Et ita videtur † tenere Rota in vna Placentina paro- 102
chialis de Malpartida 20. Octobris 1595. coram D. Lita, quæ sic ait: Domini censuerunt posse procedi ad declaratoriam contra Michaelem pro illo residuo ducatorum 400. occasione fructuum perceptorum à die motæ litis citra, nec non & pro expensis, in quibus alias per tres conformes condemnatus fuit, nam stante eius proteruia in soluendo, quod debet, & quod literæ executoriales eidem intimatæ fuerūt, quodque iam diis lapsus est terminus, eidem post modum ex benignitate Rotæ pro dicta solutione facienda concessus, & nunquā paruit, aliaque omnia de iure seruanda ad effectum prædictum seruata fuisse ex actis constet. Nec obstare dixerunt Domini, quod dicti ducati 400. ab Archidiacono de Medellin fuerunt detracti ex fructibus contra dictum Michaelem liquidatis pro seruitio, quod præstitit in dicta Ecclesia, quia vltra quod Archidiaconus prædictus vti merus Rotæ executor; non habuerit circa hoc iurisdictionem aliquam, Innoc. *in cap. de cætero, num. 1. ibi, mora est, de re iudicata*, cum aliis per Specul. *de executione sententiæ, §. 2. numero 6. vers. sed vtrum sententia*, ista detractio est iniusta, cum iniustus beneficij possessor teneatur restituere à die motæ litis, non tantum omnes fructus, sed etiam distributiones quotidianas perceptas, quæ non dantur, nisi inter essentibus pro seruitio, vt fuit dictum in causa Sacens. beneficij de Anso. 16. Ianuarij 1577.

coram

coram Illustrissimo Lancellotio,quod fortius procedere habet hoc in casu,ex quo Dom. Michael erat intrusus *authentic. multo magis, C. de sacrosanct. Eccles.* Neque etiam obstare dixerunt Domini commissionem admissionis ad Cap. Odoardus, obtentam pro parte Michaelis,per quam mandatur,quod reseruata in fine litis solutione ducatorum 400. & expensarum, procedatur in causa ad vlteriora,quia fuit dictum, quod ex quo dicta commissio continet clausulam constito de paupertate,ei non potest suffragari,nisi prius dicta conditione purificata,& sic probata ipsa paupertate, quam non probari fui resolutum sub die 26. Martij 1593.Quæ decisio est iam impressa in nouissimis Farin. 521. & in alia Placentina fructuum 9. Decembr. 1596. & 4. Iul. 1597. coram D. Gipsio amplius fuit resolutum, scilicet, salarium solutum capellano pro celebratione missarum capellaniæ & seruitio beneficij non esse deducendum ex fructibus restituendis, quia cùm possessor per seipsum inseruire,& eas celebrare potuisset, inter onera necessaria computari non debet. Cassad. *decisio.19.de præbend.* & dixerunt Domini in vna Hispal. beneficij 24. Maij 1561. coram D. Decano. Ratio est, quia si possessor dimisisset possessionem,victor residendo, & inseruiendo, euitasset has expensas idcirco hoc damnum illi deputandum est, ad *leg. quod quis, de regul. iur. capit. damnum, eod.tit.lib.6.*

103 Solum posset is † qui non habet legitimum titulum percipere distributiones quotidianas, & alia emolumenta similia,quæ dantur pro labore,& ministerio personali, ex quo sunt merces laboris, incerta tamen, nam distributiones certas,& assignatas perceptas, teneretur etiam restituere, iuxt.*dict,decisionem Placentinam,& dict.præced.parte,capit.3.à num.116.*quæ sunt videnda.

104 Illud autem de sustentatione † excommunicati solum potest procedere pro tempore, quo excommunicatus non posset habere absolutionem,& recessit à contumacia, Deus *numero* 18.& Nauar. *supra,* idem Nauarr. *consil.38.de sententia excommun. nu.* 10. & 11. Ioannes Gutierrez *numero* 101.Surdus *dicto tit.quæstio.82.numero* 10.& *dict.titul.7.quæst.36.numero* 7. & *tit.* 8. *priuileg.* 83.*numero* 16. Manuel Rodriguez *dict. numero* 5. Vega *d.casu* 1.& Suarez *numero* 16.Alexand.Monet.*dict.2.p.*
105 *de distrib.qu.15.num.* 27. & alij. Vel quando esset † in extrema necessitate,*gloss. dicto verb. subtrahuntur, in fin.* quam omnes sequuntur teste Decio *ibi numero* 19.Abb. *dict. numero* 16. Franchus *numero* 13.& 14. Ioannes Gutierrez *numero* 102.& 134.Vgolinus *supra num.*41. *vers.*Surdus *d.q.82.a num.9.& d.q.36. num.* 6 & 7.& *d.privil.* 83. *numero* 14. Manuel Rodriguez & Vega *ibi,* Toletus *supra* & Monet.*d.quæst.*15.*numero* 28.

106 Tertio ampliatur † vt excommunicatus amissos fructus recuperare,aut retinere non possit post absolutionem,vt per allegatos, maxime Abb. *num.*22.Franchum 21.& Baldum 20.*in d.§.verum,*& Vgolinum *dict.num.*1. *vers.*7.& Toletum *sup.* Sairum *numero* 24.& Suarez *nu.* 20.& monet.*d.qu.*15.*num.*24.

107 Vnde apparet esse falsum † *consilium* Nauarr. 54. *de sententia excommun.numero* 2.vbi ait excommunicatum satis iuste posse retinere fructus alios ex distributionibus quotidianis sui beneficij receptos tempore excommunicationis postquam fuerit absolutus ab ea arg. eorú quæ ipse tradit *in c.non liceat Papæ,*12.*qu.*2.§.2.Quæ tamen
108 † longe diuersa sunt, nam excommunicatus non priuatur fructibus ratione defectus tituli,sed ratione censuræ, nec absolutio dat nouum titulum, sed solum tollit impedimentum censuræ respectu fructuum futurorum,non vero respectu fructuum iam amissorum, & si post absolutionem restituendi essent fructus amissi, excommunicati diutius in contumacia permanerent,&c.

109 Quarto ampliatur,vt procedat † etiam vbi ante excommunicationem fructus percipiendi, creditori ipsius clerici assignati essent secundum tradita à Doctor.*in ca. peruenit,de fideiussor.*quicquid dicant Vgolinus *sup.num.* 4.vers. 7. & Sairus *num.*25.*ad fin.*& Monet. *d. qu.* 15. *numero* 30.& 31.in aliis fructibus præter distributiones id admittens,quia illa assignatio intelligitur si illos clericus lucratus fuerit,non alias.

Nec obstat ratio † Vgolini,quod alteri per alterum 110
iniqua conditio fieri non debet, nam cum isti fructus non sint excommunicati, nulla fit iniuria creditori, & si ille incidit, aut perseuerat in excommunicatione in fraudem creditoris,male facit, non tamen propterea illos debet lucrari, & per consequens non potest illos habere creditor,cũ eos debeat habere ex persona clerici.

Nec obstat † tex.*in dict.cap.peruenit,* & quod dicit 111
Abb.*in cap. Apostolica, numero septimo, de except.* nam ibi non agitur de suspensione à beneficio absolute lata, sed de suspensione lata post assignationem creditori factam, sine præiudicio ipsius,vt ibi ait Abbas.Et longe
† diuersum est in pensione,& subsidio, de quibus supra 112
1.part.capit.à 5.numero 226. nam illa sunt onus ipsorum fructuum & sic cum ipsis transeunt ad quemcunque vadant,vt ibi diximus.

Et ita plane † tenuit Rota in vna Mediolanen. fru- 113
ctuum 20. Iunij 1597. coram Domino Pamphilio, in qua fuit resolutum, Dandam esse declaratoriam contra S. stante eius contumacia in non parendo literis executorialibus, Dd.*in cap.primo,*vbi Abb. *numero* 10. Ripa 29.*de iudic.*& non obstante præiudicio, quod ex ea infertur anterioribus creditoribus in fructibus beneficij assignatis,*cap.pastoralis §. verum. de appellatio.*Quia non est impediendus, *cap. posterior creditor,* quo minus contra personam debitoris, cuius respectu non consideratur prioritas hypothecæ, vtatur hoc remedio in subsidium à iure inuento contra inobedientes,vt à communione fidelium excluſi, & fructibus beneficiorum priuati, & ad omnes actus legitimos inhabiles redditi tandem tædio affecti pareant mandatis superiorum,sicut vti potuisset remedio iustæ carcerationis ex qua idem præiudicium anterioribus creditoribus oriretur, iuxta notata *in cap. vnico* vbi Probus *numero vigesimosecundo, de cleric. non residen.in 6.*Felin. *cap. cum omnes, numero* 22.*de constitutio.& in cap.Apostolicæ,numero* 2.*de exceptio.* cum aliis per Couarruu. *variar. libro 3. cap.* 13.*numero* 8. *versic.* 11. *cum seqq.* Nec obstat quod S. fuerit admissus ad beneficium, *cap.Odoardus,*quia ista admissio non afficit C.quem non constat fuisse citatum saltim legitime & potius contrarium suadetur ex appellatione per ipsum interposita à die habitæ notitiæ, quæ non admittitur,nisi in ignorante,vel in ficto contumace, Rota *decisio.*1.& 16.*de dolo, & contumac.in nouis,* vltra quod sententia respectu C. esset manifeste iniusta, cum iam resolutum fuerit S.tanquam improbum, & dolosum litigantem dicto beneficio,*capit. Odoardus,* iuuari non posse aduersus C.

Quinto ampliatur † in pensionario excommunicato, 114
vt non lucretur reditus pensionis pro tempore excommunicationis,Suarez *sup.n.*21.& dictum est *1.p.ca.5.à n.* 131.vbi vide.

Sexto ampliatur,† vt cum excommunicatus sit priua- 115
tus fructibus beneficij, sit etiam priuatus administratione bonorum eius,Abb.*n.*18.Franchus 17.& Decius 22.*in d. §.verum,*Nauarr.*cap.*27.*n.*22.*ver.*10.dicens excommunicationẽ suspendere ab officio,& beneficio Vgolinus *dict.cap.*12.§.1.plures allegans,Sairus *sup.nu.*31.& Suarez *numero* 6. facit *capit. veritatis, in fin.de dolo & contumac.*

Limitatur tamen prædicta conclus. primo, † vt non 116
procedat, quando excommunicatio est nulla,nam quod nullum est, nullam producit effectum, nec dicitur quis excommunicatus, nisi excommunicatio valeat, *l.* 4. §. *condemnatum, ff.de re iudicata,*& tenent Dd. citati *limitatione sequenti,*& Rota in vna Salamantina censurarum, 1. Iunij 1594. coram Domino meo Corduba.*In qua † tamen* 11.*Decembris* 1595.*coram D.Seraphino fuit resolutum,Onus docendi de nullitate censurarum incumbere excommunicato,& non capit.quod ei denegauit distributiones ratione excommunicationis,& censurarum ad decisionem Veralli* 16.*lib.*1.*&c.*

Secundo limitatur, vt non † procedat in excom- 117

municato iniuſte, gloſſ. *in dict. §. verum verb. ſubtrahuntur*, & ibi Bald. *num.* 20. Abbas, Franchus, Decius, & alij, Felin. *in c. Apoſtolicæ, de except. n.* 12. Borgaſius, Couarr. Didacus Perez, Iulius Clarus. Lancellotus, D. Ioan. Ocon. *ſupra*, Vgolin. *d. cap.* 12. *num.* 4. Ioann. Gutierrez *à nu.* 135. Folerius *in pract. criminali can.* 3. *par. cap.* 33. *nu.* 111. Surdus *d. tit.* 1. *qu.* 82. *nu.* 14. Enriquez *l. br.* 13. *cap.* 13. §. 4. *& cap.* 15. §. 2. Manuël Rodriguez *ſup. nu.* 6. Vega *dicto caſu* 2. Toletus *ſupr.* Sairus *nu.* 25. 26. & Suarez *d. ſectio.* 2. *n.* 20. Alex Monet. *dict. quæ.* 15. *à numero* 32. *&* 42. & alij ſupra relati. Qui dicunt, quod excommunicatus iniuſte non ſolum fructus, ſed etiam quotidianas diſtributiones, ſicut alij legitimè impediti habebit & eſt *deciſ.* Thanis 26. & fuit reſolutum in dicta Salamantina cenſurarũ, 1. Iunij 1594. Nec contrarium vult Scaccia *de opt. dict. quæſt.* 17. *limit.* 22. *nu.* 8. dicens, quòd excommunicatus, priuatur fructibus, & diſtributionibus, etiam pendente appellatione, & licet dicatur ſententia iniuſta, &c.

119 Aiunt tamen † Vgolinus *ibi*, Sairus *nu.* 27. & Suarez *nu.* 23. quod quando diſtributiones aliis aquiſitæ, ſeu adiudicatæ ſunt, vt quia illis accreſcunt, non ſunt ab illis petendæ, ſed ab eo qui author fuit, ſeu cauſa iniuſtæ excommun. *argum. d. cap. ſacro verſ. cumque de ſentent. excommunicatio.*

120 Quod mihi non placet, † nam excommunicatio iniuſta non habet in rei veritate hunc effectum priuationis fructuum, cum res quæ culpa caret in damnum vocari non debeat, *capit.* 2. *& ibi gloſſa* 1. *de conſtitut.* & ideo excommunicatus iniuſte nunquam amiſit fructus, aut diſtributiones etiam durante excommunic. quicquid dicat idem Suarez *num.* 20. & conſequenter illi reddendæ ſunt diſtributiones ab eis, quibus adiudicatæ, & etiam traditæ fuerint, & ita contra Vgolin. tenet Monet. *dict. quæſt.* 15. *num.* 33. 44. *&* 45.

121 Quamuis † verum ſit quod appellatio ab excommunicatione, tanquam iniuſta non ſuſpendat executionem priuationis, neceſſit attentata, quia excommunicatio trahit ſecum executionem, vt *in di. §. verum*, & ibi Imola, *numero* 21. & alij, Maranta. Lancellotus, & Ioan. Gutierrez *n.* 136. *ſup.* & Duennas regul. 42. *n.* 8. Diſtributiones † vero ſeu fructus, remanentes in menſa capitulari ab ipſo capit. reddenda ſunt excommunicato, cum conſtiterit, excommunicationem fuiſſe iniuſtam, aut nullam, etiamſi fuiſſent iam aliis diuiſi, & diſtributi, quia capit. ſemper eſt idem *leg. proponebatur, ff. de iudic.* Ioan. Gutierrez *dicto numero* 236. *in fin.* Vgolin. *cap.* 12. *num.* 5. & Monet. *dict. quæſt.* 15. *num.* 20.

122

Sublimitatur † tamen hæc limitatio, vt non procedat in iuſte excommunicato, qui fuiſſet in mora petendæ abſolutionis, ſeu qui ſe abſoluendum non curaret, qui fructus eo tempore perceptos non recuperauit, eo quod ſua culpa tunc in excommunicatione iacet, ita Borgaſius *ſupra num.* 17. quem refert Ioan. Gutierrez *num* 35. *in fin.* Vgolin. *doct. num.* 4. & Sairus *dict. num.* 25. Monet. *dict. qu.* 15. *num.* 35.

123

Sed hæc ſublimitatio † mihi non placet, nam ſi excommunicatio iniuſta non habet effectum priuationis fructuum ex ſe, non habebit eum etiamſi excommunicatus fuerit in mora petendæ abſolutionis.

224

Procedet tamen † ſublimitatio in diſtributionibus, & fructibus, qui reſidendo, & diuinis intereſſendo lucrifiunt, vt tenet Didacus Perez *ſupra*, quem refert Ioannes Gutierrez *numero* 137. *in fin.* idem Manuël Rodriguez *dict. numero* 6. & Vega *dict. caſu* 2. nam ſi per excommunicatum ſtetiſſet quo minus abſolutus eſſet, & mora ei poſſet imputari in petenda abſolutione, per eum ſtaret quo minus reſideret, & diuinis intereſſet, cum poſſet remouere impedimentum: & non remoueret & per conſequens non lucraretur illos fructus, & diſtributiones, tanquam legitimè impeditus, quamuis ſi haberet dies abſentiæ, & recreationis, lucraretur tunc in illis dictos fructus.

125

Tertio limitatur † *dicto concluſ.* vt non procedat in canonico, ſeu beneficiato excommunicato pro cauſa

126

ſuæ Eccleſiæ, maximè ſtante ſtatuto de hoc, prout adeſt in hac Eccleſia, & Ciuitaten. ita Ioannes Gutierrez *ſupra numero* 124. qui idem dicit in canonico, ſeu alio beneficiato exiſtente in ſeruitio Epiſcopi, nempè eius Vicario, & à fortiori Vicario *capitul ſede vacante*, vel delegato Apoſtolico, qui ob eam cauſam ratione officij fuit excommunicatus. Sed ego † valdè dubito de tota hac limitatione, videtur enim eſſe contra ius canonicum.

127

Quarto limitatur, † vt non procedat vbi conſuetudo eſt, vt excommunicati fructus non amittant, ita Rebuff. *in repetit. dict. capit. poſtulaſtis, de clerico excommunicato, notab. 2. numero* 84. qui conſuetudine non obſeruari inquit, vt clerici excommunicati beneficiorum fructibus priuentur, niſiquoad diſtributiones quotidianas, & refert, & ſequitur Vgolin. *dict. capitul.* 12. *ad fin.* & eodem relato Suarez *dict. ſect.* 2. *ad fin.* ait, cum hoc ius poſitiuum ſit, non eſſe dubium, quin potuerit per contrariam conſuetudinem derogari, ſibi tamen non conſtare talem conſuetudinem vniuerſalem eſſe, vbi tamen illa conſtiterit, poſſe quem cum ea conformari.

128

Et quidem in Hiſpania † videtur eſſe huiuſmodi conſuetudo, & ita obſeruari, videmus enim frequenter clericos habentes beneficia excommunicatos, tam à iure, quàm ab homine, & nunquam viſum eſt, nec auditum, nec intellectum, aliquem retiſtuere fructus temporis, quo fuit excommunicatus, nec ab eorum perceptione, & adminiſtratione ſe abſtinere, nec ad id cogi per ſuperiores.

129

Et ſolum † in Eccleſiis cathedralibus, vel collegiatis, ſeu quaſi eſt in vſu non computare, ſeu numerare canonicos, & beneficiatos excommunicatos, quoad diſtributiones, & fructus, quos habẽt in mẽſa ſeu maſſa cõmuni, ſed illos ponere extra calẽdariũ Hiſpane *en diſcuento*, quando excommunicatio, ſeu declatoria eſt intimata punctatoribus Hiſpane *contadores*, quod etiam videtur faciendum, quando eſſet excommunicatus notorius, ſeu manifeſtus, maximè ſi eſſet notorius clerici percuſſor.

130

Vnde ſtante illa † conſuetudine beneficiatus excommunicatus non videtur teneri reſtituere fructus tẽporis. quo fuit excommunicatus, ſed illos lucrari, nec poſſe illis priuari, etiam per ſententiam, etiam aliquo petente, cum ius nil aliud ſtatuat niſi priuationem ipſo iure, quæ tamen per dictam conſuetudinem videtur ſublata.

131

Imo & Canonicus † ſeu præbendatus Eccleſiæ Cathedralis excommunicatus, cuius tamen excommunicatio, ſeu declaratoria non fuit intimata pũctatoribus, quia forte erat excommunicatus à iure, vel alias, & ſic non fuit poſitus extra calendarium, non videtur teneri reſtituere fructus, & diſtributiones illius temporis ex dict. conſuetudine.

132

Quamuis † interfuit diuinis excommunicatus, poterit in pœnam priuari fructibus, & diſtributionibus tunc lucratis.

133

Sed ſtante, quod † excommunicatus fructus amittat, quæritur ad quem illi pertineant, & Dd. cõmuniter dicunt quod in vtilitatem Eccleſiæ ſunt conuertendi, *argument. capit. penult. in fin. de clericis non reſiden. & c. 2. de offic. ordinarij in 6.* ibi. *Sed ipſi Eccleſiæ cedere*, & ita Abb. Franchus *numero* 22. & Decius 21. *in dict. §. verum.* Felin. *in dict. cap. Apoſtolicæ, nu.* 12. *de except.* Nauar. *conſil.* 37. *ad fin. de temporibus ordinat.* Vgolin. *dict. cap.* 12. *numero* 3. Surdus *dict. tit.* 1. *quæſt.* 82. *numero* 19. Toletus *ſupra* & Sairus *numero* 28.) qui idem dicunt de ſuſpenſo cum gloſſ. *verb. ſuſpenſus, in cap.* 2. *de vita & honeſtate clericor.*) & Suarez *ſupra numero* 24. Qui tamen † exiſtimat ſub Eccleſiæ vtilitate comprehendi ſubuentionem pauperum, & egenorum, imo exiſtimat neceſſarium fore, vt aliqua pars fructuum huiuſmodi vſus expendatur, præſertim illa, quam ſecundum prudentis arbitrium deberet beneficiatus ipſe, ſi conuenienter dictis fructibus vteretur, in huiuſmodi eleemoſynas expendere, & hanc diſtributionem, ſi res ſit publica, & præſertim ſi ad forum contentioſum deducta eſt authoritate ſuperioris, aut iudicis fieri debere: ſi vero ſit occulta, ab ipſomet excommuni-

134

135

cato,

cato, ciusque arbitrio fieri posse, qui si huiusmodi fructus in pios vsus expendat in sua Ecclesia,suæ obligatio-
136 nis satisfaciet. Hæc Suarez. Cuius doctrina † nihil placet quatenus ait sub Ecclesiæ vtilitate comprehendi subuentionem pauperum, quod etiam videntur tenere Nauarr.*capit.25.numero* 123.&Ludouic.Lopez 1. *tomo instruct.capit.*145.dum quoad modum restituendi æquiparant perditum, seu amissum ob excommunicationem, suspensionem, aut aliam, quamcunque causam perdito ob causam non recitandi,quia de similibus idem est iudicium: at perdito ob causam non recitandi erogandum est in vtilitatem, seu fabricas ipsorum beneficiorum vel pauperum eleemosynas, vt in constitutione Concilij Lateranen.vltimi, & Pij V.138. supra adducta 3. *part. cap.*1.*numero* 5.& sequitur Auila 2.*part.capite* 6.*dispu.* 6.*dubio* 2.

137 Non placet tamen, quod † Suarez ait necessarium fore,vt aliqua pars fructuum in vsus, & eleemosynas pauperum expendatur,satis enim est in vtilitatem Ecclesiæ,seu beneficij,aut alium vsum pium expendi,non enim est lex,aut ratio,quæ ad aliud cogat.

138 De distributionibus † autem quotidianis,& fructibus habentibus modum distributionum, dicendum est, vt *supra* 3.*par.cap.*2.24. *dubio ex numero* 443. nam vt ait Suarez *supra numero* 22.*&* 23.& Moner. *par.* 3. *de distrib. quæstione* 5.*numero* 40. distributiones quas excommunicatus amittit, ad eos pertinere solent, ad quos alias pertinere solent, quotiescunque amittuntur à non residente, &vide *dicta* 3. *part. cap.* 3. *dubio* 13. *à numero* 26.

139 Reditus etiam pensionis, † amissi ob excommunicationem pensionarij remanent ipsi titulari,& ipsi sunt restituendi,vt dictum est *dict.*1.*par.cap.*5.*num.*133.cum ab ipso soluantur,& sit onus ei impositum, à quo manet liber pro tempore excommunicationis,&c.

CAPVT XIV.

Quod non sit suspensus, seu interdictus.

SVMMARA.

1 *SVspensis ab officio, vel beneficio, non possunt beneficia conferri, sed illorum sunt incapaces,prouisióque eis facta nulla.*

2 *Quamuis Suarez dicat non esse irritam sed irritandam.*&n.3.

4 *Ponitur decisio Rotæ,&c.*

5 *Allegatur alia, & idem est in interdictis personaliter.*

6 *In prouisionibus Apostolicis fit absolutio, non solum ab excommunicatione,sed etiam à suspensione,& interdicto ad effectum gratiæ consequendum per illam clausulam,* téque à quibusuis, &c.

7 *Videbatur collationem beneficij factam clericis concubinariis, seu fornicariis notoriis esse nullam.*

8 *Nam ij sunt suspensi ab officio,&eorum officia audire est prohibitum.*

9 *Etiam in minoribus constituti contra aliquos*, & n.10. 11.& seq.

13 *Ponitur declaratio S. Congregationis atque adeo si celebrant sunt irregulares.*& n.seq.

15 *Et sunt etiam suspensi à beneficio* & n.seqq.

19 *Sed contrarium tenent alij, nempe clericos concubinarios notorios non esse suspensos, vera suspensione censura directè inducta in pœnam,sed suspensione ratione cuiusdam honestatis ab ipso canone facta ob decorem potius quàm in pœnam directam criminis, vel principaliter à Deo, & à canone per approbationem, & sic celebrantes non effici irregulares.*& n.seqq.

25 *Et respondetur* capit. præter. & capit. si qui sunt 32. distinct.& capit.sacerdotes 50. distinct. & cap. fin. de cohabitat.clericorum & n.seqq.

31 *Quod magis obstat est dict.declaratio S. Congregationis.*

32 *Dato quod ista suspensio esset vera censura,de iure potest dici eam tam non esse in vsu.*& n.seqq.

35 *Et ad dict.declarationem S.Congregationis dici potest respondere de iure,& non tollere consuetudinem.*

36 *Etiam secluſa consuetudine non teneremur hodie vitare clericos concubinarios, seu fornicarios notorios per sententiam aut confessionem in iudicio factam, aut per operis euidentiam,& notorietatem facti, nisi per iudicem fuissent publicati,& denuntiati,ex extrauagante ad euitanda scandala relata per citatos.*

37 *Quæ etiam hoc casu procedit,& est seruanda.*

38 *Quod procedit etiam in concubinariis notoriis notorietate facti.*

39 *Quamuis in hoc contrarium teneant Cosmas, & alij, ex exceptione de notorio excommunicato posita in dict. extrauagante iuxta literam Concilij Basilien.*

40 *Quam exceptionem habere etiam locum, & extendi paritate rationis ad suspensos, & interdictos, ita notorios,tenet Cosmas,& alij.*

41 *Resp.1.d. extrauagantem non esse vsu receptam cum d. exceptione de notorio excommunicato, sed cum sola exceptione de notorio clerici percussore, iuxta literam Conc.Constan.*& n.42.

43 *Resp.2.quod etiam retenta litera Concil.Basilien.verius est exceptionem de notorio excommunicato non habere locum in suspensis, & interdictis notoriis.*43.

44 *Nec potest dici esse eandem rationem.*

45 *Hodie solum tenentur euitare excommunicatos in duobus casibus,scilicet, quando est notorius clerici percussor, aut publice denunciatus specialiter, & expressè.*

46 *Quod non solum procedit in excommunicato generaliter à iure,vel ab homine,sed etiam in excommunicato ab homine specialiter,& nominatim, nam etiam iste non est euitandus, nisi sit publicatus, & denuntiatus in Ecclesia,seu loco publico,*& n.seqq.

49 *Vbi rectè expenditur,& inducitur dicta extrauagans, & quamuis contrarium teneant Felinus, & alij,* & n.50.

51 *Et quid seruetur in Episcopatu Abulen.*

52 *Contra illam sententiam,quod clerici concubinarij notorij sunt suspensi à beneficio, tenent alij, & vsus & consuetudo est in contrarium.*

53 *Et supposito quod non sint à iure suspensi ab officio suspensione, censura,nec etiam à beneficio.*

54 *Et supposito quod ita essent ab officio suspensi, verius*

56 *est, non esse à beneficio suspensos,* & n.55. *cap.si quis amodo,*81.*dist.Resp.d.c.praced.*

57 *Esto vera esset illa sententia, quod suspensi ab officio sunt suspensi à beneficio,tamen supposito, quod clerici concubinarij notorij non sunt ab officio suspensi ra, non potest dici,quod sint à [illegible] suspensi.*

58 *Sed absolute verius est suspensum ab officio,siosiue à iure, siue ab homine,non esse suspensum à beneficio, quoad ea, quæ competunt non interessentibus diuinis, nisi aliud constet ex mente disponentis.*

59 *Et suspensus ab officio si interfit diuinis, quamuis peccet,lucratur distributiones.*

60 *Cum clerici concubinarij notorij non sint suspensi à beneficio,nec ab officio suspensione censura, saltim ex consuetudine,valebit collatio beneficij eis facta.*

61 *Quamuis clericis concubinariis etiam non notoriis non debent beneficia conferri ex defectu morum.*

62 *Nec debent præsentari ad beneficia & si præsentarentur, & opponeretur de concubinatu, seu fornicatione, præsentatio non procederet,nisi essent emendati.*

63 *De pœnis concubinariorum,& an sint priuandi beneficiis,remissiuè.*

SVspensis itidem ab officio,† vel beneficio, non pos- 1
sunt beneficia conferri, sed illorum sunt incapaces, prouisióque eis facta est nulla,*capit.cum dilectus, versic. quia nobis,de consuetud.& ibi gl.verbo,cessauimus,c.per inquisitionem,de election.& ibi gloss.fin.in fine.*& Abb.*num.*

8.cap

8.*ca. bonæ ,de ætate, & qualitat & ibi glos.verb. suspensi, & ver.postmodum*,& Abbas. *n.6*. Et facit *c. fin.de clerico excommunicato* glos. etiam *in cap.tanta.de excessibus prælator.verb.irritas*,& glos. *in capit.cupientes*,§.*cæterum, de election. in 6. verb. beneficiis , in fine* , Abbas etiam *in capit.Apostolicæ,de exceptio.num.*8.Bertach. *de Episcopo*, 2.*lib.* 1.*part. qu.* 5. Lambert.*de iure patron.* 1.*part.*2.*lib. quæstion.artic.*2.Corras.*de benefic.*4.*par cap.*3. *cum.* 22. Nauarr.*in man.c.*25.*num.* 233.*cons.*10.*de temporibus ordinat.*Maiolus *de irregularitate,lib.*3.*ca.*19.*nu.*10. Vgolinus *de censuris,tab.*4 *de suspensione cap.*6.§.7.*num.* 4. & *cap.* 8.§.6.*num.* 1. Flam.Paris. *de resignatione benefic.or. libro.*5. *quæstio.* 6.*numero* 84. & Candelabrum aureum *de suspensione, numero* 139. Lessius *de iust.& iure, libro* 22.*c p.*34.*numero* 116.& Azor *de instit.mor.*2. *par.lib.* 6.*c.*7.*qu.*2.

2 Quamuis † Suarez 5.*tomo disput.*26.*sect.* 3.*num.* 8. male & & perperam dicat, electionem seu collationem factam suspenso ab officio , non esse ipso iure irritam , sed irritandam , nec suspensum ab officio esse personam inhabilem,sed prohibitam,quod etiam dicit de suspenso à beneficio *disput.*27.*sect.* 1. *numero* 26.

3 Et quod suspenso beneficia † conferri non possunt,& præsératio,prouisio ad eius fauorem facta non subsistat, fuit resolutum per Rotam in vna Meliten. Abbatiæ. 24. Ianuarij 1590.coram D.Gipsio,vt seq.decisione.

Præsentationem,& prouisionem ad fauorem Domin. Horatij factas de Abbatia S.Bartholomæi,non subsistere,Domini resoluerunt,quoniam vt est in confesso apud partes, citra tamen veri præjudicium,Domini.Horatius in 22.suæ ætatis anno tantum constitutus , ad sacerdotium se promoueri fecit , & sic tempore inhabili,vt habetur Concilio Tridentino, *capit.* 12.*sess.* 13.propterea tanquam suspensus ab executione ordinis suscepti , non potuit consequi dictam Abbatiam, quæ,vt præsupponitur,ordinem sacerdotij requirit , siquidem suspenso beneficia conferri non possunt , *cap. fin. de clerico excommunicato* , glos. magna *circa medium* , *in capit. tanta. de excessibus prælator.*Specul.*de dispensation.*§.*iuxta,num.* 6.declarat Abbas.*ca. cum bonæ,num.*6. *de ætate*, & *qual.* Gemin *consil.* 91.*num.*3.& 133.*numero* 2. Nec refragatur,quod iure veteri siue communi inspecto , talis suspensio sit temporalis : & durat solum , donec promotus ad congruam veniat ætatem , *capit.vel non de tempor.ordin. capit. ex ratione de ætate,& qualitate*,notant DD.per illum text.*in Clemen.generalem,eodem tit.*B.Anton. *tract. de irregular.c.*1.*n.*13.Et quod tẽpore præsentationis Horatius esset annorum 25.quia fuit per Dominos responsum nos versari in terminis constitutionis Pij Secundi, cum ex sacrorum , qua promotus ante legitimam ætatem ipso iure suspenditur, & sic perpetuo ad tradita per Tiraqu.*in leg.si vnquam,verb. reuertatur,n.*144.*Stephan. de Gaeta capit. ad limina* , §.3.*numer.*111. 30.*quæst.* 1. *l. seruus* , *C. de pœnis capit. si autem* , vbi glossa *in fine de cohabitatio.clericor.*glossa *capit.cupientes*,§.*cæterum,verb. perpetuo,de election. in 6.* Abb.*cap. ex literis* , *numero* 10. *de constit.* Et quod prædicta constitutio de suspensione perpetua loquatur , animaduertit Rebuff. *de male promotis glos.*10.*numero* 3.Nauarr.*consil.*30.*in fine* , & 33. *de tempor.ordin* Et ratione suaderi potest,si quidem constitutio promotis extra tempora , & ante legitimam ætatem eandem pœnam imponit: sed in primo casu suspensio est perpetua *cap.cum quidam,de temp.ordin.*9.Fuit insuper dictum omnem prorsus cessare dubitationem,ex eo quod De Horatius ordinum diaconatus ante vigesimumtertium ætatis annum suscepit , contra dispositionem prædicti Concilij: quocirca remansit ipso iure suspensus,vt sup. dictum est , qua suspensione stante, suscipiẽdo presbyteratum,sententiam irregularitatis incurrit. *ca.primo de eo qui ordinem furtiue suscepit* , Navarr. *man. cap.*27.*num.*241.& *consil.*51. *de tempor.ordin.* quæ irregularitas ipsum non capacem ad beneficia reddit , Paris. *consil.*136. *numero* 40. *libro.* 40. Nec legitima ætas superueniens tollit dictam irregularitatem , iuxta notata *in capit.Neophytus*, 61.*distinct.*sed necesse est absolutio Pontificis , vt in istis terminis voluit Stephanus de Gaeta *vbi supra numero* 60.Aliquibus etiam ex Dominis non displicebat illud motiuũ desumtum ex consil. Nauarri 4.*lib.*5.*de* cletico *excommunicato*, nempe quod ordinatus ante legitimam ætatem , concelebrans cum Episcopo, efficitur irregularis,vt latius ibi per eum.

Quæ de bona fide Do. Horatij in medium afferũtur, obstare non videntur , tum , quia non probantur , tum etiam, quia iuris vel crassa ingnorantia non excusẽt,*cap. Apostolicæ,de clerico excommunic.*& Navar.*consil.* 50.*de de temporibus,ordin.*loquitur de persona, quæ circa ætatem potuit , & debuit suis parentibus credere , quod constitutio Pij Secundi debet intellegi secundum ius commune , non placuit Dominis , quia reddit nouam pœnam, vt bene deducunt informãtes pro Illustrissimo & Reuerendissimo Domino Cardinali Columna. Nec dicatur, constitutionem Pij secundi , *cum ex sacrorum* , non fuisse vsu receptam,quia cum fuerit solemniter publicata in quinternoCancellariæ registrata, ac in Bullario impressa, præsumitur vsu recepta, & qui contrarium dicit tenetur hoc probare,Gozadi,*consil.*16.*numero* 16. Puteus *decisio.* 281. *libro* 1. Quidquid dixerit Mohedanus decisio. 6. cuius opinio in Rota non seruatur , cóque magis dici debet,esse in viridi obseruantia , quia Pontificis in eorum regulis illam seruari mandant , vt testatur Diaz *in pract. crimin.ca.*22.*verb. extra tempora.* Ad alia,quæ obiiciuntur, bene respondent informantes Quæ decisio fuit confirmata coram eodem 17. April. 1592. vt in decis. Farin.89.

Idem fuit resolutum in illa Vigellen. canonicatus 3. 4
Mart.1595.sup.adducta 2.*p.c.*5.*n.*12.

Et idem est in interdictis † personaliter , glos. *in d.c.* 5
tanta. Lambert.*sup. art.*3. Corras.*d.n.*22.Navar.*in d.ca.* 25.*num.*133.& Vgolinus.*tab.*5.*c.*3.§.1. *numero* 2. Lessius & Azor.*sup.*

In prouisionibus † verò Apostolicis sit absolutio non 6
solum ab excommunicatione,sed etiam à suspensione & interdicto ad effectum gratiæ consequendum per illam clausulam , *téque à quibuscuis, de* qua late *cap.præced.*

Vnde videbatur, † collationem beneficij factam cle- 7
ricis concubinariis,seu fornicariis notoriis esse nullam: nam † ij sunt suspensi.ab officio,& eorum officia audire 8
est prohibitum,*cap.nullus.cap.præter, & si qui sunt.* 32. *distinct. c.vestra, & c.fin.de cohabitat. cleric.l.*43. *tit.*6. *par.*1.&ibi Greg.Lopez,Abb.*in dict.cap.vestra.*Cosmas *in pragmatica sanct. tit de excõmunicatis,non vitan.verb. suspensionis.* Rebuff. *in concord. titul. de publicis concubinariis,prima & tertia nona pœna* Guido Papa *decis.*558. Villadiego.*de irregularitate,cap.*3.*num.* 15.& ibi Didacus Perez,Lambert.*de iure patronat.*1.*part.* 2.*lib. quæst.* 9.*artic.*20.Corras.3.*part.capit. vltimo,numero.* 82. Bernard.Diaz *in practica crimin. cap.*79. vbi Salzedo Nauarrus *in manuali,c.*25.*à n.*77.*& c.*27.*n.*154.*& cons.*17. *n.*2.*de clerico excommunicato*,Iulius Clarus,§. *fornicatio. numero* 4.*& libro* 5.*quæst.*75.*num.*3.Maiolus *de irregularitate, lib.* 5. *c.*37. Ioan.Gutierez *Canonic.quæst.libro* 1. *cap.*1.*numero* 44.Azeuedo *in l.*1.*tit.*19.*libro* 8.*recop. à num.*61.*&* 109.Leo.*in thes.for.Eccles.cap.*35.*numer.*27. Alexand Monet.*de distrib.*2.*quæst.* 17. *numero* 12. 40. *&* 41. & nouissime. Farin.*prax. & quæst. crim.parte.*4. *quæst.*138.*à numero* 55.*&.*64. D. Anton.3.*par. summa, titul.* 27. *capit.* 3. Silues. *verb.concubinarius,numero* 4. Armilla *eodem verbo, numero* 5. *& verb. clericus , numero* 13. Candelabrum. aureum *dict. titul. de suspensione , numero* 19. *& seqq.* Cechus *de casibus reservatis , casu primo, de suspensione,numero* 19. 2. *casu*, Vega *in summa* 2. *parte,c.* 108. *casu.*5.& in Speio de curas *cap.* 12. *num.* 125. Toletus *in summa libro* 1. *cap.*47. Auila *de censuris,*3.*part.disput.*5.*dub.*2.Azor *d.lib.*6.*ca.* 7. *quæst.* 5. Ludouicus Lopez *instruct.consicien.* 2. *tomo* , 2. *part. cap.* 23.*&* 31. qui id ait † procedere quoad sacerdo- 9
tes , diaconos , & subdiaconos nam in clericis minoribus ait,non inuenire , ius , in quo id fundetur , quod etiam placet Manuël Rodriguez *in summa* 1. *tomo, cap.* 202.*num.*3. Vegæ 1.*parte summa,cap.*55. *casu ad finem,*

& 2.part.dict. capit. 108.*caſu* 5. Franciſco Suarez 5. *tomo,diſputat.* 31. *ſect.* 4.*numero* 8.& 15. & dicit valdè probabile.P. Ledeſma *in ſumma* 2.*parte tractat.* 17.*c.* 18.1. *concluſ. vltim.difficultatis.*& videtur tenere Auila *dict.diſputat.* 4. *in princ.* & Azor *dict.quæſt.*5.

10 Sed text.† in *dict. cap.veſtra*, *in dict.cap. fin.*generaliter loquitur de clericis, quidquid dicat Suarez *ibi*, & etiam de conſtituto in minoribus expreſſe loquuntur Bernard. Diaz, Didacus Perez, Nauar. Maiolus Gutierrez. Farinac.71.*poſt Açor. & 3.par.lib. 3. ca. 6.* Do. Anton. Sylueſt. Armilla, Candelabrum Aureum *num.* 20. & Toletus *ſupra*, videtur ſequi Auila *dict.dub.*20.

11 Et eſt declaratio † S.Congregationis Cõcilij ſuper *ca.* 14.*ſeſſ.* 25.*de reforma.* quæ ſic ait : *Clerici concubinarij notorij ſunt etiam hodie ipſo iure à diuinis ſuſpenſi, prout in veteri iure ſunt.*

12 Quamuis † Oldradus *conſil.* 288.*num.*1. id intelligat quando eſt monitus, & in crimine perſeuerat.

13 Atque adeo † ſi celebrant,ſunt irregulares,*ca.*1. *de re iudicata, cap.*1.*verſicul.fin de ſent. excommunicat. in 6.* vt tenent Abbas, Rebuff. Guid. Pap. Villadiego, Didaco Perez. Coraſ. Gregorius. Lopez.Nauarr. Maiolus Azeuedo,Leo,Farinac.Ant. Sylueſt. Armilla, Candelabrum, *numero.*23.Cechus, Auila,Azor, & Ludouicus Lopez ſupra citati.& Coſmas *in dicta pragmatica,titul. de concubinariis §.& nihilominus,verb.inhabilis.*Bermondus *de publicis concubinariis, par.* 270. dicens communem, idem Didacus Perez *in libro* 23.*titul.* 3. *libro* 1. Ordinamenti Matien.*in leg.*6.*titul.*8.*libro* 5.*nouæ recopil. gloſſ.*2. *num.* 23. Abulen. *in tract. de clericis concubinariis,concluſ.*3.Coſmas Philiarchus *de officio ſacerd.*1.*par. lib.*4.*capit.*15.*ad fin.* Manuël Rodriguez *in ſumma* 1. *tomo,cap.*182.*n.*2.& Toletus *cap.*47.*verb.aduerte quin-*
14 *to.* Qui † ſequenti *verſic. aduerte ſexto*, ait, eſſe etiam irregulares propter crimen, licet non celebrent, ſed ſine fundamento, prout etiam Valentia 4. *tomo, diſput.* 7. *quæſt.* 18. *puncto* 1. *circa fin.* qui etiam concubinarium occultum vult eſſe ſuſpenſum ab executione ſacri ordinis, & illum exequentem incurrere irregularitatem.

15 Et dicti † clerici concubibarij, ſeu fornicarij notorij non ſolum ſunt ſuſpenſi ab officio, ſed etiam à beneficio, ſecundum Abbatem *num.*8. & Cortaſium *ſupra*, & Bermon. *folio* 161. qui dicit communem, Gregor. Lopez *verbo ſuo*,Bernad.Diaz *numero* 12.& ibi Salzedo *litera B.* Azeuedo *dict.num* 61.Leonem *d. cap.* 35.*num.* 17.Farin *d. qu.* 138.*à n.*55.*ad.*64. Sylueſt. *ſupra nu.*4.& Toletũ *d.c.*47.*verſic.aduerte quarto* qui citat etiam Archidiaconum, & Turrecrematam *in d. c. præter.*

16 Quæ ſententia videtur † probari ex *dict. cap. præter*, ibi, *Neque partem ab Eccleſia ſuſcipiat*, & ibi gloſſa *verb.ab.Eccleſia*, illa enim verba videntur denotare non ſolum imponi ſuſpenſionem ab officio, ſed etiam à beneficio in pœnam delicti, Vgolin. *tab.*6.*c.* 6.§.3. ibi *Nam.in eodem cap.præter.*

17 Secundò videtur † probari ex *cap.ſiquis modo.*81.*diſt.*

18 Tolet.ſupra † Tertio probatur, vt Coraſius ait, ex eo quod ſuſpenſus ab officio propter graue crimen videtur ſuſpenſus à beneficio,Abb.*in cap.veſtra,n.*8.Couarruu.*in* 4.2.*parte,c.*6.*in princ.num.* 12.Armila *verb. ſuſpenſio,n.*11.Valẽtia 4.*tom.diſp.*7.*qu.*18.*puncto.*1.Cechus *de caſu* 1.*de ſuſpenſione,n.*14. Ludou.Lopez.*d.*2.*tomo*,2. *par.c.*31.*&* 39. Vega *in ſumma* 2.*part. c.*108. *caſu* 3. & in Eſpeio de curas,*c.nu.* 104.*&* 105.

19 Sed cõtra prædicta tenent Couar.*in Clem.ſi furioſus*, 1. *par.*§.1. *num.* 5. Salzedo ad Bernardum Diaz *dict. cap.* 89.Ioan. Gutierrez *d. c.*7. *num.* 85.D. Ioannes. Vela *de pœnis delictor.c.*6.*verſ. ſed eorum ſententiam*,& Vgolinus *de irregularitate*, *cap.* 43.§.3. cum Innocentio, Ioanne Andrea,Speculat,Cardin. Imola,Archidiacono,Nauarro *in cap. ſi quando, de reſcript.* quos citat ibi Couar. nempe, clericos concubinarios, ſeu fornicarios notorios non eſſe ſuſpenſos vera ſuſpenſione cenſura, nec celebrantes effici irregulares, quia id iure non cauetur.

20 Nec obſtare † regulam textus *in dict. capite primo* quod ſuſpenſus celebrans efficitur irregularis, quia reſpondent eam procedere in ſuſpenſione ab homine, vel à iure directè inducta propter delictum in eius pœnam quæ eſt verè cenſura, ſecus in ea, quæ ratione cuiuſdam honeſtatis ab ipſo canone fit ob decorem potius, quam in pœnam directam criminis & ipſius delinquentis, qualis eſt iſta clerici concubinarij notorij, quæ non eſt vera cenſura. Ita Couarruuias *ibi*, quem Salzedo, Ionnes Gutierrez, D. Ioan. Vela.& Vgolinus ſupra ſequuntur.

Vel poteſt † reſponderi cum Innocentio, *in cap. fin.* 21 *de clerico excommunicato*, *numero* 3. quod notorius fornicator, ſeu concubinarius non eſt ſuſpenſus principaliter à canone, ſed à Deo, & à Canone per approbationem, quod ex eo apparet, quod quam cito pœnitet, licitè celebrat, *dict.capit. ſi qui ſunt, & dict.cap. de cohabit. clericor.*licet per canonem in odium criminis aliquid adiectum ſit, quod euidenter ab aliis, & idem videtur etiam velle Vgolinus *ſup.*

Et ita † Lambert.*dict.*1.*parte*,2. *lib.quæſt.*9. *art.* 26. 22 *numero* 21. ait, quod omiſſo caſu ſententiæ per quam ſuſpendatur concubinarius, non dicitur ſuſpenſus ſuſpenſione cenſura, † & nullam eſſe propriam ſuſpen- 23 ſionem ipſo iure latam, dicit probabile Suarez *ſuprà à numero* 11. reſpondens iuribus in contrarium.

Quamuis Ludouicus † Lopez ſupra dicat, iſtam 24 ſuſpenſionem propriam eſſe, & non ſolum ratione honeſtatis, ſed in pœnam, vt inſinuare, (inquit) videtur *dict. capitul. præter*, ibi, *Præcipimus, & omnino contradicimus, vt miſſas non cantet, &c.* per quæ videtur imponi ſuſpenſio directè. Sed eis poteſt † reſponde- 25 ri iuxta dicta, omiſſa interpretatione Suarez.*ſup.numero* 12. quod præcipitur, omnino contradicitur publico concubinario, vt non celebret ratione honeſtatis,& ad euitandum ſcandalum, vel, vt, dicit Innocentius in approbationem ſuſpenſionis, quia ſuſpenſus à Deo propter peccatum.

Et idem † poteſt reſponderi ad *d.c.ſi qui ſunt in princ.* 26 omiſſa explicatione Suarez *ibi num.* 13. Quod confirmatur, tum etiam de fornicario occulto videtur accipiendus ille textus in principio,cum generaliter & indiſtinctè loquatur.

Et ad † *cap.ſacerdotes* 50. *diſtinct.* ibi : *Non poſſunt* 27 *ſacerdotis habere honorem, &c.* reſpondetur, iſta verba non importare pœnam ipſo facto incurrendam, quia intelligi poſſunt de pœna imponenda per ſententiam, Suarez, *d. nu.*13.

Magis † obſtant illa verba *dicti cap. præter*, *Neque* 28 *partem ab Eccleſia ſuſcipiat*, quæ videntur denotare, vt dictum eſt, non ſolum imponi ſuſpenſionem ab officio, ſed etiam à beneficio in pœnam delicti, ſed eis infra ſatisfiet. *num.* 15.

Magis etiam † videtur obſtare textus *in dict. cap. fin.* 29 *de cohabitat. clericorum,ibi*, Quia quantum ad alios ſuſpenſus non eſt, niſi peccatum huiuſmodi ſit notorium per ſententiam,ſeu confeſſionem factam in iure, aut per euidentiam rei, quæ tergiuerſatione aliqua celari non poſſit. Apparet ergo, concubinarium notorium ſuſpenſum eſſe non tantum quoad ſe,ſed etiam quoad alios,& ſic ſuſpenſione cenſura, quæ ſuſpendit quoad alios.

Sed poteſt † reſponderi, dici ſuſpenſum quoad alios, 30 non quia ſit ſuſpenſus ſuſpenſione cenſura, ſed quia alij prohibentur ab eo audire diuina. Quod magis † obſtat 31 eſt dicta declaratio S. Congregationis Concilij, quæ videtur amplecti, & canonizare communem ſententiam.

Sed dato, quod iſta ſuſpenſio eſſet vera † cenſura de 32 iure,poteſt dici eam iam non eſſe in vſu,vt dicunt Sotus *in.*4.*diſt.* 1. *quæſt.* 5.*art.* 6. circa ſecundum argumentum diui Thomæ. & *diſtinct.* 13. *quæſt.* 1. *art.* 9. *circa fin.* B. Medina *in ſumma. lib.* 1. *cap.* 11. §. 8. & cum eo Manuele Rodriguez *cap. ſumma.*1.*tomo,cap.*67.*num.* 1. Vega 2. *par. ſummæ.cap.* 208.*caſu* 5.& in Eſpeio de curas *cap.*12.*numero* 124. Henriquez *lib.*9.*cap.*25.*num.* 13.*in gloſſ.lit.S.& lib.*13.*cap.*5.§.3.*in fin.& cap.* 31.§ 3. *gloſſ.lit.P.& cap.*36.& Valentia *dict.*4 *tomo, diſp.*3. *qu.*

5. *puncto*

5.puncto 3.& disp.6.quæst. 10.*punct.*1.qui ait,illam prohibitionem audiendi diuina à concubinarijs notorijs esse antiquam, & eneruatam consuetudine contraria, Nunno *3.parte quæstio. 64.artic.6.* & nouissimè
33 Suarez *dict.sect.*4. *num.* 10. Qui ait, † id etiam videri apertè supponi in Concilio Tridentino *sessio.25.capitul.* 14. *de reformatione*, vbi varias pœnas imponit clericis concubinarijs, & nullam mentionem facit de suspensione ab ordine ipso facto incurrenda,vt etiam considerauit Henriquez *dict. cap. 36.* dicens, consuetudinem interpretari ob notorium concubinatum non incurri suspensionis censuram ante nouam iudicis monitionem. Et Concilium Tridentinum *dict. cap.* 14. *& sessio.* 21.*cap* 6.renouans pœnas iuris solum iubere, istum puniri per iudicem. Et Auila *de censuris* 2. *parte*, *cap.* 6. *disp.2.dub.5.& 3.part. disputat.* 5. *dub.*2. vbi ait, Canones citatos abrogatos esse per contrariam, consuetudinem, sic modo clericos concubinarios non esse ipso iure suspensos, & probari efficaciter ex Tridentino *dict. cap.* 14. vbi loquens de clericis concubinariis, ait, quod præmissa monitione sunt suspendendi. Sed & Vgolinus *dict cap.* 43.§. 3. pro sententia Innocentij & Couarr. *dict. cap.* 14. Concilij, dicens, per eum canonem Innocentij opinionem verissimam censere, vt scilicet suspensio illa, suspensio à Deo sit, & non species censuræ Ecclesiasticæ quoniam sancta synodus *eodem cap.* 14. recensens pœnas, quas vult inferri in clericum concubinarium, suspensionem ab ordine etiam proponit: at si antiquo iure concubinarius clericus suspensus esset, frustra & inutiliter mandaretur ibi, vt ab ordine suspenderetur, ex quo vbi suspensus est ab omni officio, & ab ordine pro suspenso haberetur. Sed istæ considerationes eliduntur ex dicta declaratione Sanctæ Congregationis. Et præterea respondetur,Concilium ibi non loqui in specie de clericis concubinaris, notorijs, sed de quibuscunque clericis concubinariis, proponendo pœnas illis imponendas pro secunda, tertia & quarta vice, quod pro prima vice puniantur pœnis à sacris canonibus, vel statutis Ecclesiarum impositis, nec tollit pœnas alias ipso iure impositas. Sed quidquid sit de hoc, dicta sus-
34 pensio non videtur esse in vsu, vt dicunt prædicti authores. Quamuis † Ludouicus Lopez *dict.cap.31.* dicat dubium esse, an in omnibus prouinciis sit in vsu hæc suspensio, vel non, & ideo standum esse vsui prouinciæ.
35 Et ad dictam † declarationem Sanct. Congregationis, quæ omnibus supradictis obstare videtur, dici potest respondere de iure, & non tollere consuetudinem, si qua est.
36 Præterea etiam secluſa † consuetudine, non teneremur hodie vitare clericos concubinarios, seu fornicarios notorios sententiam, aut confessionem in iudicio factam,aut per operis euidentiam,& notorietatem facti (sicut antea tenebamur,ex iuribus adductis, sicut esset vera suspensio,cēsura,siue non) nisi per iudicem fuissent publicati & denunciati. Et *extrauagan. ad euitanda scandala*, relatam per Felin.*in cap.Raulphus,de rescriptis,num.* 39.Nauarr.*in cap.*1.§.*laboret, num.*10. *de pœnitentia, distinct.* 6. *in manuali*, *cap.* 27.*numero* 35.Couarr. *in cap. alma mater*, *parte*, §. 2. *numero* 7. Paz *in praxi*, 1.*tomo* 5.*tempore*, *numero* 72. Ioannes Gutierrez *canonicar. quæst.lib.*1.*c.*1. *in princip.*Vgolini *de censuris tab.* 1.*cap.* 13.§. 7.*numero* 1. D.Anton.3.*par. tit.*25. *cap.*3.Sylueſtrum, *excommunic.* 5.*numero* 1.Sotum *in* 4. *dist.* 22. *qu.*1.*art.*4.Aragon. 2.2.*qu.*10.*art.*9.Cosmam Philiar.1.*par.lib.*3.*c.*11.Toletum*lib.*1.*cap.* 12.Sairum *de censuris.*2.*cap.*12.*numero* 6.Sarez 5.*tomo. disput. sect.* 2 & alios.
37 Quæ etiam hoc † casu procedit, & est seruanda,Cosmas *in pragmatica sanctione*, 11. *de excommunicatis non vitand verb.suspensionis*, Nauar. *dict.* §. *laboret*, *numero* 10. Couar.*d.*§. 2.*num.* 10. Espino de testamen. *gloss.* 3. *num.* 43 Humada ad Gregorium Lopez *in reg.*43.*tit.*6.*partita* 1.*gloss.* 2. Ionnes Gutierrez.*dict.cap* 1.*nu.* 45.*& lib.*2.*cap.*7. *num.*85. Azeuedo *in leg.*1. *tit.* 15.*lib.*8. *recopil. num.*65.& Cenedo *collectanea* 19. *ad decretum*, D.Anton. *vbi sup. &.*2.*par. tit.*9. *cap.*10.§. 1. Maior.*in* 4.*in dist.*9.*in fine.*Andrea.*in eodem* 4.*de Eucharistia quæst.penult.* M.Ledesma 1.*p.*4.*quæst.*5.*art.*6. *dub.* 9.Angel. *verb.missa*, Sylueſter *eodem verb.quæst.*3.Graf. *lib.*4.*cap.*11.*num.* 9. Cechus *d. casu* 1.*de. suspensione*, *numero* 19. 2. *casu*, Henriquez *lib.*13.*c.*5.§. 3. Ludouic.Lopez 2.*tomo*, *instruct.consc.cap.*78.Manuel Rodri. *in summa*, 1. *tomo cap.*82. *sub numero* 6.P. Ledesma 1. *part. summ. de Euchar. cap.* 27. *circa fin.* Vega *in* Espeio de curas, *cap.* 12. *num.* 124. Sairus, *cap.* 12. *num.*20. & Suarez 3.*tomo,disp.*18.*sect.* 1.*& disput.*88. *sect.vlt.circa fin. &* 5.*tomo disput.*31.*sect.* 4. *num.*16.& Nunno *sup.*& Auila *d. dub.* 5. Azor *d. qu.*5.Cabrera.3. *part.D. Thomæ qu.*64. *art.*6. *disp.*2.*num.*7.*&*.8. 38

Quod procedit † non solum in concubinarijs notorijs,per sententiam,aut confessionem in iudicio factam, sed etiam in notoriis notorietate facti, ita vt nulla tergiuersatione possit celari. 39

Quamuis in hoc † contrarium teneat Cosmas *in Pragmatica supra* ex exceptione de notorio excommunicato posita *in dict. extrauag.* iuxta literam Concilij Basilienſis acceptata in dicta pragmatica sanctione, & renouata in Concilio Lateranenſ.sub Leone X. *sess.* 11. *& in concordatis* inter eum, & Franciſcum I. Galliæ Regem, vt per Nauar. *dict. cap.* 27.*numero* 35. Vgolinum, Philiarcum, & alios supra,quæ ita se habet, *Aut si aliquem ita notoriè in excommunicationis sententiam constiterit incidisse,quod nulla possit tergiuersatione celari,* 40 *aut aliquo iuris suffragio excusari.* Quam exceptionem † de notorio excommunicato habere etiam locum,& extendi paritate rationis ad suspensos, & interdictos ita notorios, vt nulla possit tergiuersatione celari, tenet Cosmas *supra dict. verb. suspensionis, & in verb. excommunicationis*, Nauarr. *in dict.* §. *laboret à numero* 10. Ioan. Gutierrez *dict. cap.*1. *num.*43. *&* 45.& Vgolinus *supra*, *numero* 9. & in proposito, licet confuse Didacus Perez ad Villadiego *de irregularitate*, *cap.*3.*numero* 15.

Sed respondetur † primo,dictam extrauagantem non 41 esse vsu receptam cum dicta exceptione de notorio excommunicato, iuxta literam Concilij Basilien. sed cum sola exceptione de notorio clerici percussore, iuxta literam Concilij Constantienſis, quæ sic ait: *Saluo, si quem pro sacrilega manuum iniectione in clerici sententiam latam canone adeò notoriè constiterit incurrisse, &c.* Ita Nauarr. *dict. cap.* 7. *num.* 35. *& consil.* 1.*d. constitutio. quæst.*24. & post alios Ioan. Gutierrez *dict.cap.* 1.*num.* 7.*&* 14. Cerola *in praxi Episcopali*, 1. *part. verb. excommun. causa formalis*, 3. *dubio,&* 2. *part. verb.excommunicatio*, §. 9. Soto *in* 4. *epist.* 22.*quæst.*1.*art.*4.Magister Ledesma 2.*part.*4. *qu.* 25.*artic.* 1. Aragon supra Angles *de excommunicatione*, *art.* 2. 3. *difficultate.* Candelabrum aureum *de excommunic.ex numero.*70.Graff *libro.*4.*cap.* 11. *ex numero* 1. *ad* 5. Valentia 3.*tomo disput.*1.*quæst.*12.*puncto* 2.4.*assertione*, *&* 4. *tomo. disput.*7.*quæst.*17.*puncto* 2.Henriquez *dist.lib.*13.*cap.*5. §.3.Ludouicus Lopez 2. *tomo.*2. *part. cap.*15.*&* 16 Vega *in summa*, 1.*parte*,*cap.*85.*casu* 78.& in Espeio de curas, *dict. cap.* 12.*num.*90.P. Ledesma 1. *parte summæ de excommun. cap.*63.*conclusione*, Toletus *dict. cap.*12. Sairus. *dict. lib.* 2. *cap.* 2.*num.*9.& Suarez 5.*tomo dicta.disputat.*9.*sect.*2.*num.*5. Auila *de censuris*,2. *part.cap.*6.*disputat.*2.*dub.*2.& Sanch. *libro* 2.*cap.* 9. *numero.*5.

Quamuis Vgolinus † supra *numero* 7.dicat,hunc vsum 42 non probari. Sed re vera ita videtur, nam omisso quod in terris hæreticorum fideles communicant absque scrupulo cum hæreticis notorijs excommunicati, quod propter multitudinem illorum & necessitatem communicandi, & negotiandi poterat excusari, vt ait Nauarr.*d ict. numero* 35. *& dicta quæst.*24. Manuel Rodriguez.*d.*1.*tomo,cap.*82.*num.* 6. & Valentia *dict.* 3. *tomo, disput.* 1. *quæst.* 10. *puncto* 5. nunquam videmus alios excommunicatos quantumuis notorios ante declara-

tionem

tionem & publicationem evitari.

43 Secundo respondeo, quod etiam retenta † litera Concilij Basilien. verius est exceptionem de notorio excommunicato non habere locum in suspensis, & interdictis notoriis, nam si dicta constitutio id voluisset, utique expressisset, & non faceret mentionem solum de excommunicatis, sed etiam de suspensis, & interdictis, ut fecit in versic. per hoc tamen & exceptio firmat regulam in casibus non exceptis, nec à verbis recedendum est sine manifesta ratione, *cap. ex literis, 1. de sponsalibus, l. non aliter, ff. de legat.*

44 Et præterea non potest † dici, esse eandem rationem, nam magis exosi sunt excommunicati, quam suspensi, & interdicti, ut patet, & sic solum excepit notorios excommunicatos tanquam magis odiosos, quia nulla est major pœna in Ecclesia excommunicatione, *cap. corripiantur, 24. qu. 3. c. per venerabilem, qui filij sint legitimi, gl. verb. tantam, in c. sacro, de sententia excom.* quam sententiam valde probabilem ait Suarez *ubi* supra *nu.* 14.

45 Unde hodie solum † tenemur evitare excommunicatos in duobus casibus, scilicet, quando est notorius clerici percussor, aut publicè denunciatus specialiter, & expressè. Quod non solum †

46 procedit in excommunicato generaliter à jure, vel ab homine, sed etiam in excommunicato ab homine, specialiter & nominatim: nam etiam iste non est evi-

47 tandus, nisi sit publicatus, & denunciatus sit in Ecclesia, seu loco publico. Quamvis † enim dicta extravagans solum videatur loqui de excommunicato generaliter à jure, vel ab homine, tamen cum in illo non contineatur, quod sit à judice specialiter declaratus incidisse in talem excommunicationem generalem, sed ulterius requirat publicationem generalem, & denuntiationem, manifestum apparet etiam in excommunicato, nominatim requiri denuntiationem, ex *dict. cap. extravag.* nam idem est esse quem specialiter & nominatim excommunicatum, & esse specialiter & nominatim declaratum, incidisse in aliquam excommunicationem generalem ju-

48 ris, vel hominis. Et hanc † sententiam tenent Cosmas *supra verb. generalite.* Navar. *in d. §. laboret, à nu. 22. & d. c. 27. num. 35.* Covarr. *in cap. alma mater, 1. part. §. 2. nu. 7.* Paz *in praxi, 1. tomo, 5. tempore, num. 76.* Espino *de testam. gloss. nbr. 11. part. numero 65.* Ioannes Gutierrez *dict. cap. 1. num. 29.* Zerola *dict. 1. part. verb. excommunic. causa formalis, 3. & 4. dub. & 2. part. verb. excommunicatio, §. 9.* Frechilla *de excommunicatione, 2. part. art. 6. numero 1. & 2. & 3. part. artic. unic. numero 7.* & Collantes *in pragmatica agricolarum, libro 2. cap. 14. num. 1.* Armilla *verb. excommunicatio, numero 6.* Caietanus *in summa, verb. absolutionis impedimenta, & verb. excommunicatio, ad fin.* Palatio *in 4. distinct. 18. disput. 1. B.* Medina *in summa, lib. 11. cap. 11. §. 6.* Catechesis Neapolitana *lib. 5. cap. 14. directorium curatorum, cap. 10. §. 3.* Polanco *in directorio confessarij, pag. 131.* Candelabrum aureum *de excommunic. nu. 75.* Graff. *d. lib. 14. c. 11. n. 1. & 2.* Ludovicus Lopez *instructo conse. 1. tomo, c. 26. 38. & 58. & 2. tomo, 2. part. c. 15. & 16.* Henriquez *dict. lib. 13. cap. 5. § 1.* Manuel Rodriguez *dict. cap. 82. nu. 7.* Vega *in sum. 1. part. c. 6. casu 46. & cap. 85. casu 78.* & in Espeio de curas *cap. 12. nu. 90.* P. Ledesma *dict. cap. 6. de excommunicatione, 3. conclusione,* Sairus *dict. libro 2. cap. 12. numero 16.* & Suarez *de 5. tomo disput. sectione 2. numero 8.* Cabrera *numero 4.* Avilla supra *dub. 3.* qui dicunt ita communi usu, & consuetudine, quæ est optima legum interpres, receptum esse, non tamen rectè expendunt dictam extravagantem, nec

49 eam inducunt, ut sup.

Quamvis † Felin. *in dicto cap. Rodulphus, numero 39. vers. primum colligo,* contrariam sententiam teneat, ex illo verbo, *generaliter*, de quo *in dict. extravag.* & Adrianus *in 4. de Eucharistia, cap. viso, de impedimentis, versic. quantum ad 3. & de confessione dub. 9.* Ioannes Medina *de confessione quæst. 22.* P. de Soto *de confessione, lect. 6. & de excommun. lect. ultima*, quam de jure scripto, veriorem censet Vgolinus *supra numero 8.* & videntur tenere Sotus, & Valentia *supra* Victoria *in summa, de excommun. nu. 239.* alias 10. Philiarc. *d. cap. 11. & 13.* Summa Corona *3. par. c. 10. de censuris, seu excommun. c. num. 87.* & alij Theologi † Et quamvis Toletus *d. c. 12.* dicat denuntiari dici quando declaratur à judice, eum contraxisse excommunicationem. Quod convincitur ex illis verbis extravagantis, Publicata, vel denũciata. Ex quibus apparet, requiri publicam denunciationẽ ad istum affectum evitandũ.

In hoc tamen † Episcopatu Abulensi videtur receptum, parochos, quibus intimata est excommunicatio, seu declaratoria contra aliquem, eum evitare in divinis, etiam ante publicationem, & denunciationem, quam multi parochi non faciunt.

Rursus † contra illam sententiam Abbatis, Corras. & aliorum, de qua supra *nu. 15.* quod clerici concubinarij, seu fornicarij notorij sunt suspensi à beneficio, tenent Hostiensis & Butrius *in cap. sicut, de cohab. cler.* & etiã usus, & consuetudo est in cõtrarium.

Et supposito, quod non † sint à jure suspensi ab officio suspensione censura, consequenter dicendum videtur, nec etiam à beneficio esse suspensos. Nã dicere, quod *in dict. cap. præter*, ponitur directè in pœnã delicti suspensio à beneficio, non verò ab officio, nõ videtur rectè dictum, nam eodem modo, & eodem tenore, & sub eadem clausula loquitur de utroque.

Imo etiam supposita † communi sententia, quod sunt ab officio suspensi suspensione censura, verius existimo: non esse à beneficio suspensos, quia non est augenda pœna sine necessitate.

Nec obstat † textus *in dict. cap. præter*, ibi: *Neque partem ab Ecclesia suscipiat*, qui fortiter urget. Nam respondetur, quod illa verba intelliguntur de parte quæ datur interessentibus divinis officiis, sicut sunt distributiones quotidianæ, & præbendæ Ecclesiarum habentium collegium, seu conventum, quæ residendo, & divinis interessendo solent lucrifieri, *cap. olim tibi, de verb. signif.* nam cum isti concubinarij non possint divinis interesse, consequenter non deberent lucrari dictam partem. Et quod ita intelligenda sint illa verba, videtur colligi ex verbis præcedentibus, ibi: *Neque in presbyterio ad divina officia cum his, qui præfatæ constitutioni obedientes fuerint, maneat.* Et statim sequitur: *Neque partem ab Ecclesia suscipiat*, quasi dicat: *Et cum non possit cum aliis interesse divinis partem ab Ecclesia non suscipiat, &c.* Et ex sequent. verbis *in vers. præcipientes.*

Nec obstat secundum † fundamentum dictæ sententiæ, *ex cap. si quis amodo, 81. distinct.* nam ultra quod potest eodem modo intelligi, respondetur, quod loquitur ille textus de suspensione, seu privatione ferenda per sententiam, nec agit de notorio concubinario.

non obstat † tertium fundamentum: nam esto vera esset illa sententia, quod suspensi ab officio sunt suspensi à beneficio, tamen supposito, quod clerici concubinarij notorij non sunt ab officio suspensi vera suspensione censura, non potest dici, quod sint à beneficio suspensi.

Item absolutè verius † existimo, suspensum ab officio, sive à jure, sive ab homine non esse suspensũ à beneficio, quoad ea, quæ competunt non interessentibus divinis, nisi aliud constet ex mente disponentis, ut docent Bonifacius *in Clem. finali de pœnis, n. 48.* Navarr. *in manuali, c. 27. n. 160. & cons. 41. n. 2. de homicid.* Didacus Perez *in l. 1. tit. 1. lib. 5. ordinamenti, vers. oppositum,* & Ugolinus rectè probans, *tab. 4. de suspensione, c. 6. §. 3.* Alex. Monet. *de distrib. p. 2. q. 15. n. 9.* Perez de Lara *de anniver. & capell. l. 12. c. 8. n. 13.* Cãdelabrum aureum *de suspensione, n. 156.* Ludovicus Lopez *1. tomo instructorij, cap. 247.* Henriquez *in summa libro*

13.*cap.*12.§.3.Toletus *libro* 1.*cap.*43.5.*regula,&* c.45. *sub* 4.*effectu*, Sairus *lib.*4.*cap.*5.*num.*16.Suarez dicens communem & certam sententiam, *dict.*5.*tomo,disp.* 26.*sect.*3.& latè Thomas Sanchez *de matrimonio,lib.*
59 3.*disp.*51.qui rectè ait, † suspensum ab officio si interfit diuinis,quamuis peccet,lucrari distributiones, cum Petro de Nauarra *de restitutione,lib.*2.*cap.*2. *num.* 243.licèt eum reprehendat Monet. *dict.quæst.*15. *n.* 39.& *quæst.*17.*n.*41. *circa fin.* malè æquiparans illum excommunicato,& dixi *cap.præcedenti,n.*92.& 93. & Auila 3.*parte,disput.*2.*dubio* 16.*conclusione*,qui ait,posse interesse diuinis,& canere in choro sicut laicum, vt infrà 11.*c.vlt.à n.*50.

60 Cum ergo clerici†concubinarij notorij non sint suspensi à beneficio,nec etiam ab officio suspensione censura,saltim ex consuetudine valebit collatio beneficij eis facta,iuxta tradita supra *c.*8.*à n.*37.

61 Quamuis clericis†concubinariis etiam non notoriis,non debeant beneficia conferri ex defectu mo-
62 rum,vt *ibi in princip.*Nec etiam † debent huiusmodi clerici præsentari ad beneficia,& si præsentarentur, & opponeretur de concubinatu seu fornicatione, præsentatio non procederet,nisi essent emendati,vt per Lambert.*d.*1.*par.*2.*lib.qu.*9.*art.*20.*n.*21.& 22.

63 Et de pœnis†concubinariorum,& an sint priuandi beneficiis,vide infra 11.*p.c.vl.dub.*6.

CAPVT XV.

De beneficiis certis personis, seu certo generi personarum debitis.

SVMMARIA.

1 *CVm sint aliqua beneficia,quæ ex fundatione, vel alias sunt debita certis personis,seu certo generi personarum, illis, & non aliis sunt conferenda, vnde eorum collatio dicitur necessaria,*

2 *Vt cum debent conferri filiis patrimonialibus,vel clericis eiusdem Ecclesiæ,vel cum ad capellaniam vocancantur consanguinei fundatoris,*

3 *Istam conditionem rectè potest fundator apponere,*

4 *Et est omnino seruanda in prouisione beneficij,* & num. 5.

6 *Vbi ponitur decisio Rotæ. Et aliter facta præsentatio, seu prouisio de non habente prædictam qualitatem parentelæ, seu consanguinitatis est inualida.*

8 *Id accipiendum est contradicente, & opponente se aliquo consanguineo, & sibi fieri prouisionem petente, alias enim præsentatio, seu prouisio alteri facta sustineretur, nisi aliter dicatur ex defectu potestatis, quia potestas conferendi erat concessa cum limitatione* & n.8.

Vbi ponitur decisio Rotæ.

9 *Permutatio etiam de tali beneficio facta cum alio non habente prædictam qualitatem parentelæ seu consanguinitatis, non valeret, seu potius annullaretur, contradicente, & opponente se aliquo consanguineo,*

10 *Quod dicitur, valere collationem factam non habenti qualitatem requisitam, si aliquis qualificatus non petit collationem sibi fieri, non est verum in beneficiis, quæ sunt conferenda personis qualificatis non ob respectum & fauorem personarum, sed Ecclesiæ,& beneficij, vt graduatis in communi, vel habentibus talem ætatem, seu ordinem melius prouideatur,*

11 *Quamuis sustineatur prouisio facta non habenti qualitatem consanguinitatis, seu aliam similem requisitam ob respectum, & fauorem personarum, si aliquis consanguineus, seu qualificatus non petit sibi fieri prouisionem, & prosequitur: tamen si is petit à patrono, quod eum præsentet, & patronus non vult,tenetur illi ad restitutionem damni, seu interesse,quamuis ille non velit litigare,seu prosequi litem,&* c.*Sicut conferens alteri,quam ciui beneficium patrimoniale, tenetur ad restitutionem,*

12 *Quando beneficium debet conferri certæ personæ, seu certo generi personarum, intelligitur data inhabilitate talis personæ,& si illa idonea sit, non alias. Et qualibet dispositio quamtumuis generalis, recipit interpretationem de habilitate,*

13 *Et sic inhabilis non potest optare, ex Rota &* num. 14.

15 *Ponitur alia resolutio Rotæ ad id:sed id de optione intelligendum est quando mutatur titulus beneficij,secus vbi non mutatur, sed optio sit tantum quoad præbendam temporalem,*

16 *Quando vocantur consanguinei fundatoris ad beneficium,seu capellaniam,an satis sit præsentare quemlibet consanguineum, an debeat præsentari proximior,* & num.seqq.

19 *Resoluitur, quod debet præsentari proximior. Et respondetur* leg.vnum ex familia, §. si de falcidia. *An attendatur proximitas respectu fundatoris, an respectu vltimi capellani,*

20 *Resoluitur respectu fundatoris,*

21 *An in æquali gradu sit præferendus consanguineus ex linea masculina seu ex parte mariti,*

22 *Resoluitur, quod non,*

23 *Quomodo sit facienda computatio graduum,an secundum canones,an secundum leges,*

24 *Resoluitur secundùm leges,*& n. seqq.

28 *Quomodo sit probanda consanguinitas seu parentela fundatoris in proposito,*

28 *Resoluitur probari per indicia & coniecturas, seu communem reputationem,& famam:nec requiri probationem per gradus distinctos, nisi agatur de probanda consanguinitate restricta ad certum gradum, seu intra certum gradum,aut detur concursus alterius, & adducuntur resolutiones, & decisio Rotæ.* & n.seqq.

32 *Descendentia antiqua probatur per enunciatiuam plurium instrumentorum diuersorum notariorum, quia æquipollet famæ, quæ sufficit ad probationem huiusmodi descendentiæ,*

33 *Et descendentia probatur per fidem libri baptismi,addito aliquo adminiculo,ex Rota.*

34 *Non vero sufficit ad probationem descendentiæ etiam antiqua vna enunciatiua,sed ad minus requiruntur duæ de antiquo emanatæ a diuersis personis non suspectis,*

Vbi ponitur decisio Rotæ.

35 *Parentela antiqua probatur per testes de auditu:& in antiquis testes de auditu probant plenè,*

36 *An quando vocantur ad capellaniã consanguinei fundatoris,seu qui sunt de eius parentela,genere,seu familia,censeantur etiam vocati spurij,seu illegitimi,& descendentes,ex illis,& videtur,quod non.nã non dicũtur,nec sunt de familia,agnatione,domo,seu casata.*

37 *Neque etiam de parentela patris*

38 *Nec cum illis est cognatio, consanguinitas,aut coniunctio ex parte patris.*

39 *Et ideo appellatione coniunctorum non veniunt.*

40 *Sed distinguitur,an sint apposita verba iuris,seu ciuiliter significantia,& tunc illi veniant, & comprehendantur* & n.seqq.

47 *Et cum vocatur consanguineus proximior, præfertur remotiori legitimo,*

48 *Et idem in legato pio.*

49 *Naturales attenta consuetudine,seu lege particulari, quæ gaudent nobilitate parentum, vt in Hispania sunt de familia,domo,seu casata paterna,genere, & agnatione, & sic naturales, & descendentes ex eis veniunt vocatione eorum,qui sunt de familia,domo,* &c.*nisi subiecta materia aliud importet,vt successio*

maioratus,

maioratus, seu iurispatronatus, & num. 50. & 51.

52 *Illegitimi etiam spurij ex parte matris sunt de eius parentela, genere, & cognatione, & sic censentur vocati ad capellaniam,*

53 *Circa materiam huius c. remissiuè.*

54 *Refertur quod tradit Gonzalez in prædicta quæstione, & quædam decisio. Rotæ.*

1 DEnique cum sint aliqua beneficia, † quæ ex fundatione, institutione, statuto, consuetudine, vel priuilegio sunt debita certis personis, seu certo generi personarum, illis, & non aliis sunt conferenda huiusmodi beneficia, vt notum est, vnde eorum collatio dicitur necessaria, vt suprà dictum
2 est 5. *part. c. 7. n. 73.* Vt † cum verbi gratia beneficia debent conferri filiis patrimonialib. seu naturalib. loci, vel præbendæ alicuius Ecclesiæ, debent conferri portionariis, seu clericis eiusdem Ecclesiæ, vel cum ad capellationem vocantur consanguinei fundato-
3 ris. Quam † conditionem rectè potest testator seu fundator opponere ad *leg. in traditionibus, ff. de pactis,* Felin. *in tract. quando literæ Apostolicæ, sub numero primo vers. corroborari potest,* Rochus *de iure patron. verb. honorificum, quæst.* 18. *ad fin.* Lamber. *3. p. 2. lib. quæst. 5. artic. 4. nu.* 8. *&* 11. Covarruu. *in reg. peccatum, in 6. 2. p. §. 7. numero 5.* Didacus Perez *in l. 1. tit. 6. lib. 1. ordin. vers. ex quibus infero,* Ioan. Gutierr. *consil. 2. numero 3.* & *Cano. quæst. libro 2. cap. 11. num. 37.* Hoieda *de incompatib. benefic. ca. 23. num. 132. & cap. 24. num. 107.* Azeuedo *leg. 14. tit. 3. lib. 1. numer. 13.* Cenedo *collect. 89. ad decretales,* & nouissimè post. hæc Perez de Lara *de anniuers. & capell. lib. 2. c. 2. a n* 1. & Azor. *instit. moralium 2. p. lib. 6. c. 4. q. 25.* Et sic huiusmodi † conditio & forma
4 in fundatione apposita est omnino seruanda in prouisione beneficij secundum ipsos. Et fuit resolutum in vna Cæsaraugustuna capellaniæ, 16. Martij. 1587. coram Illustrissimo Seraphino, vt *in decis. seq.* Fuit
5 resolutum † sententias de partibus esse reuocandas, cùm adiudicent capellaniam Bartholomæo contra formam contentam in fundatione iurispatronatus, in qua fundator voluit, quod præsentaretur vnus ex consanguineis descendentibus ex cognatione sua, *cap. decernimus, 16. quæst. 6 cap. illud in fin.* & ibi Abbas, & alij *de iure patronat.* Mohed. *decis.* 268. Put. 11. & 12. *de iure patron.* & conditiones in fundatione appositæ sunt seruandæ, Socin. *consil.* 30. *num.* 4. *libr.* 3. Rochus *de iure patron. verb. pro eo, qu.* 12. Lamber. *libro primo,* 1. *part. quæstio.* 9. *in fin. numero* 109. *& lib.* 2. 3. *part. quæst.* 5. *artic.* 5. *in fin.* Non obstat, quod Bernardus obtineret aliud beneficium, quia iam fuit resolutum per Illustrissimos Cardinales Congregationis Concilij non facere incõpatibilitatem respectu adoptionis, sed respectu tantum retentionis, & ita fuit in aliis causis in Rota receptum, vltra quod hæc incompatibilitas videtur tolli ex forma fundationum. Non obstat, quod non beneficiatus præferendus sit beneficiato, quia hoc procedit in electione, seu admissione quæ fit ad beneficia in quibus nulla adest certa forma & conditio in fundatione apposita, secus verò in beneficiis iurispatronatus, in quibus forma illa ante omnia est attendenda, alioqui is, qui non habet qualitates requisitas in fundatione, & qui non est præsentatus, nec etiam præsentari potuit, præferretur iis, quos fundator prius admitti voluit, quod est absurdissimum, quare apparet manifestè, sententias fuisse iniustas, & ideo reuocandas, *quæ decisio est* in nouissi. Farin. 582. *& in vna Perusina, &c.* R. beneficia debita certo generi personarum.

6 Et aliter facta † præsentatio, seu prouisio de non habente prædictam qualitatem parentelæ, seu consanguinitatis est invalida, vt cum Cardin. *consil.* 48. tradit Didacus Perez *supra vers. quod adeo procedit,* & cum eo Ioan. Gut. *dict. consil. 2. numer.* 3. Azeuedo & Cenedo *supr.* & Aimon *consil. 63. numero 65.*

Quod tamen † procedit, & accipiendum est contradicente, & opponente se aliquo consanguineo, & sibi fieri prouisionem petente, alias enim præsentatio, seu prouisio alteri facta sustineretur, sicut prouisio facta spreto patrono, de quo *supra 5. par. cap. vltim. numero* 232. vt in vna Tarraconen. sacristiæ, 19. Martij, 1601. coram D. Iusto, quamuis in specie de qua ibi, aliter dicatur, ex defectu potestatis conferendi erat concessa cum limitatione, vt in quæstio. Probi ad Mona. *in cap. cum illis, de præben. in 6. à num.* 50. & *consil. Pauli 365. part.* 1. Quæ † de- 8
cisio sic ait: Præsupposita concordia inter Archiepiscopum Tarracon. & Capitulum eiusdem Ecclesiæ, & circumscripta quasi possessione Archiepiscopi conferendi sacristiam, de qua agitur, aliis, quam canonicis, dubitatum fuit, an collatio facta per Archiepiscopum Antonio Teres sit nulla, ex eo quod non sit facta canonico, & dominis visum fuit, esse nullam. Dicebant enim, ex præsuppositis inferri, Archiepiscopum habuisse potestatem conferendi à concordia, & vigore illius contulisse sacristiam sine Capitulo, cuius collatio de iure spectat communiter ad vtrumque, vel coniunctim, vel separatim, secundum *decisionem* Cassadori 22. *de præbend.* Achillis 4. eodem titulo, & Puteus *decisi.* 52. *etiam eodem titulo.* Et vlterius, quod huiusmodi potestas secundùm concordiam est qualificata, vt collatio sit facienda canonico, quam Archiepiscopus alterare non potest, conferendo non canonico, & ideo collationem factam Antonio remanere sine fundamento, & non posse subsistere, Federic. *consil. 69. numero 2. versicul. item cum in Ecclesia Sanct. Laurentij,* Puteus *decisio.* 338. *libro* 1. Thomas de Thanis *decisio.* 59. & est glossa communiter recepta *in clem. 1. in verb. in huiusmodi, de iure patron.* Abbas *disput.* 5. incipit. *Augerio, sub numero 6. versicul. Secundo probatur,* Felin. *in cap. ex parte, sub numer.* 1. *colum.* 4. *versic. Secundo limita, de constitution.* Henriquez *in cap. dilectus, n.* 5. *de conces. præb.* quæ procedunt etiamsi in concordia partes vlterius non progrediantur ad annullandum actum, vt per Puteum, & alios allegatos. Et tanto magis, quia circumscripta concordia ex alia parte collatio huiusmodi erat inualida stante alternatiua acceptata ab Archiepiscopo, secundùm decisionem factam in hac eadem causa coram me, nono Iunij, anni præteriti. Quibus ita constitutis, hic, quæ opponebantur particulariter responsum fuit primo non obstare, quod quando electio, vel collatio est facienda de certo genere, valeat collatio, *glossa fin. circa med. in cap. ne pro defectu, de electione,* quam opinionem contra Hostiensem sequitur ibi Cardinalis, *versi. is vero, in 2. oppositione,* Anton. *numero 25. cum allegatis* per informantes pro Anton. qui deducunt hanc opinionem esse communiter approbatam, siquidem id verum est ea ratione, quia ibi electio spectabat ad Capitulum, quare sicut Capitulum poterat eligere alium, quàm de gremio, & valuisset electio, *capite cum inter canonicos, capite cum nobis,* & ibi glossa *de electio.* non mirum, si tunc potuit valere collatio per collatorem facta, ad quem fuerat deuoluta. Quinimo eadem conclusio nullo modo procedit quando à collatione appllatur, Ægid. *ibi, numero decimo quinto.* Puteus *decisio.* 100. *numero 4. libro tertio.* & in hoc casu non est dubium, tres canonicos de nullitate collationis dixisse, vti non canonico factæ vigore concordiæ, & appellasse à censuris, & pœnis fulminatis contra Capitulum pro traditione possessionis, qui tres possunt prosequi litem etiam cedentibus aliis, vt fuit resolutum coram Ioanne Cardin. Aldobrandino in vna Calagurritana mediet. fructuum, 14. Aprilis 1567. & coram Cardin. Plato in Virdunen. electionis Episcopi 17. Maij,

1589.& coram me in Siracusana creationis canonicatus,16.Februarij proximè præteriti,præterquam, quod præsuppositio defectu potestatis conferendi iure primæuo ordinario,sed tantum vigore concordiæ nihil prohibet,quod non possit Capitulum quocunque iuris remedio prosequi grauamen sibi illatum,*capite concertationis*,vbi Doctores *de appellatio.in 6.*præsertim stante protestatione Capituli, quæ reseruat ius,Paris.*cum allegatis consilio* 87.*n.*12.*libr.*1.Secundo non obstat, quod quando collatio facienda est certo generi personarum, vt puta graduatis nominatis canonicis,vel alio modo qualificatis, id intelligatur ipsis volentibus,& aliquo qualificato petente sibi fieri collationem,& prosequente,cum ordinarius collator non teneatur requirere qualificatos an velint sibi fieri collationem, *Rebuffus super concordatis, tit. de collatio.* §. *si quis vero,verb.ipso iure nulla,& in* §.*vlt.prosequentibus*,plenius *in tract. nominationum, quæstio.* 17. *numero* 34. *& seq.* aliàs secundùm paruam impressionem, *numero* 14. *cum seqq.*vbi multa opponit in contrarium, sed *numero* 37. *cum seqq.* alias *numero* 14. *versic. contrarium tenetur*, resoluit pro hac parte, & *quæstio.* 18. *numero* 7.*&* 10. & loquitur in fortioribus terminis, vbi adest decretum expressum, quod collatio aliter facta sit nulla. Additur simile iurispatronatus, de quo per Rebuffum *dict.* §. *fin.*nam valet collatio etiam spreto patrono, si infra sex menses patronus non præsentauerit, Felin. qui Abbatem & alios allegat. *in cap. cum ex officio, sub numero* 36. *vers. ad idem, & sub numero* 37. *vers. nec per hoc recedo, de præscript.* vbi dicitur, quod collatio huiusmodi à principio est valida,& quòd irritatur patrono præsentante infra sex menses, alias perpetuo remanet valida in casu autem nostro, nullus canonicus se opposuit,nec hodie se opponit pro collatione sibi facienda, si quidem respondebatur, ista procedere in conferente proprio iure sibi suffragante,non vigore constitutionis alicuius,vel concordia,vt in casu nostro,vbi concordia non limitat ius prius competens Archiepiscopo,sed concedit,vel dimittit potestatem,vt solus conferat,cum limitatione tamen, & qualificatione conferendi canonicis quod percutit radicem & fundamentum potestatis,& hoc videtur considerasse Rebuff.*in dict.quæst.* 17.*numero* 40. vbi dicit,tenere collationem sublato impedimento quoad ordinarium.Et procedit doctrina glossæ *in clemen.* 1. *ver. inhibentes,post medium,de jure patron.*vbi Zuarol.*n.*5. Imola *nu.* 7.*&* 8.Vital.*n.* 48.& 50.vbi dicitur,quod cum diœcesanus non recipiat potestatem confirmandi ab illa constitutione,sed constitutio habēti iurisdictionem det certum modum, valet confirmatio facta contra inhibitionem,secus si cōstitutio tribueret potestatem. Et hæc distinctio placuit dominis in casu nostro, quæ non tollitur ea consideratione, quòd concordia nihil aliud disponat, quàm quòd est statutum de iure,*cap.cum singulas,*§.*prohibemus, de præbend. in 6.* nam iure communi poterat fieri collatio canonicis aliunde translatis. Domin. *in dict.*§.*prohibemus,numer.*1.quod interdicitur in concordia, quæ disponit, quod sacristia conferatur canonicis, post annum probationis in dicta Ecclesia professis. Neque prædicta possunt hodie dici mutata, postquam Ecclesia regularis redacta ad secularitatem, cùm ista sint compatibilia; Puteus *decision.* 235. *libro* 2. notant Dd. *in cap. Abbate, de verb. signif.* vbi Butrius *numero* 22. Abbas *numero* 16. Oldrad. *consil.* 227. *numero* 3. Rebuffus *super concord. in tit. de Regia nominatione ad prælaturas facien.* §. *fin. cum allegatis.* Ex quibus cum nullitas collationis videatur resultare ex defectu potestatis collatoris, quam habet à concordia,concluſum fuit, vt supra, collationem non posse subsistere.Refert.&sequitur Gonzalez ad regulam mensium, *glos.*56.*n.*88.*& seq.*

Unde etiam permutatio de tali beneficio facta cum alio non habente prædictam qualitatem parentelæ, seu consanguinitatis, non valeret, seu potius annullaretur contradicente,& opponente se aliquo consanguineo ante illius effectuationem, & collationem factam,& petente sibi conferri,seu cum primum sciuit permutationem factam. Faciunt quæ de permutatione facta sine consensu patroni dicuntur infra 11.*part.c.*3.*à n.* 19. & de permutatione beneficiorum vnitorum *eadem part. c.*4.*à n.*27. 9

Animaduertendum tamen † est id quod dicitur, quod quando collatio est facienda certo generi personarum, valet collatio facta non habenti qualitatem requisitam, si aliquis qualificatus non petit collationem sibi fieri,non esse verū in beneficiis quæ sunt conferenda personis qualitatis, non ob respectum, & fauorem personarum, sed Ecclesiæ,& beneficij, vt melius & magis idoneis personis prouideatur vt graduatis verbi gratia in communi, non talis Vniversitatis, vel Ecclesiæ, aut habentibus talem ætatem, seu talem ordinem, vt scholastria, & pœnitentiaria, quæ sunt conferendæ Licentiatis, seu Doctoribus, tunc enim non valeret collatio aliter facta, etiam si nullus qualificatus peteret sibi fieri, quilibetque etiam non qualificatus posset petere declarari collationem nullam facit dec.Rot. coram Card.Lancelloto in Burg.portionis 20. Iun. 1583.quam refert Gratian.*in add.ad dec.*202. *num.* 3. *quod si perstat, &c.* 10

Secundo animaduertendum est, † quod quamuis sustineatur prouisio facta non habenti qualitatem consanguinitatis, seu aliam similem requisitam ob respectum & favorem personarum, si aliquis consanguineus,seu qualificatus non petit sibi fieri prouisionem,& prosequitur, tamen si consanguineus, vel alius habens ius petit à patrono, quod eum præsentet,& patronus non vult,videtur,quod teneatur illi ad restitutionem damni, seu interesse, ex quo eum prætermittit contra justitiam,quamuis ille non velit litigare,seu prosequi litem, quia est inimicus litium,ex Magistro Ledesma 2.*parte quarti,qu.*18.*art.* 2.*fol.*256.vbi ait,quod conferens alteri, quàm ciui beneficium patrimoniale tenetur ad restitutionem ciuibus,seu filiis patrimonialibus talis loci,& vni, si solus esset vnus civis, seu filius patrimonialis, quem sequitur Ioann.Gutierrez *dicto lib.*2.*c.*11.*n.*39. & quæ dicemus *c.seq.dubio* 2. 11

Tertio animaduertendum † est,quod quando beneficium debet conferri certæ personæ,seu certo generi personarum, intelligitur data habilitate talis personæ, & si illa idonea sit,non aliàs, *l. vt graduatim,versic.& si lege,ff.de muneribus,& honor.*Et quælibet dispositio quantumuis generalis recipit interpretationem de habilitate,tex.& ibi Bart.*in leg.*2.§. *prætor.ff.qui satisdare cogant.*vbi Iaso,*n.*4.& Oroscius hanc esse communem doctrinam ait,Azeuedo *in leg.* 4.*tit.*17.*lib.*4.*recopil.num.*8. & ita in proposito docet Azor *dict.lib.*6.*c.*4.*qu.*25.*versic.obijcies.* 12

Et sic in vna†Salamantina integræ portionis, 24. Apr.1582.coram D.Clemente VIII.fuit per Rotam resolutum inhabilem, vt cœcum, non posse optare aliud beneficium.Tradunt Grantius ad Simonetam, *de reseruatio.qu.*45.*addit.*1.*ad fin.*& nouissimè Gonzal. *glos.*34.*n.*60.*à n.*72. 13

Et in † vna Pacen.iuris conferendi,4.Maij,1601. coram D.Penna fuit resolutum, Collationem dimidiæ portionis factam Francisco Mogardo per Capitulum,contradicente Episcopo, fuisse nullam: licet enim constitutio, & Bulla Innocentij generaliter disponat dimidias portiones, vacantes antiquioribus,capellanis conferendas,intelligendum est de antiquiori habili, & idoneo, nam quælibet dispositio quantumuis generalis recipit interpretationem de habilitate,Iaso, *dict. leg.* 2. §. *Prætor dit, numero* 4. 14

qui

qui satisdare cogant. Surdus *consil.* 28. *à numero* 8. *lib.* 2. Rebuff. *de nominat. quæstion.* 21. *numero* 2. *versic. Tertio fallit, quæstione vltima, numero* 12. Et sic antiquiori inhabili omisso, collatio fieri debet secundo sequenti habili, quia paria sunt non esse, & inhabilem esse, Gabriel. *consil.* 5. *numero* 28. *libro* 2. Rebuff. *dict. quæst.* 21. *numer.* 22. & de inhabilitate Franciſci constabat ex dictis testium, & medicorum relationibus, asserentium Franciscum præter ætatem septuaginta annorum multis & aliis impedimentis fuisse implicatum, cum nec ambulare, nec sine magno auxilio stare, nec legere, nec aliquod officium exercere posset, nec nisi miraculosè sanari posset, &c. Notum est autem, istas inhabilitates reddere inhabilem ad obtinenda beneficia, *cap. hinc etenim*, 49. *distinct.* & ad alia optanda, vt fuit decisum in dicta Salamantina integræ portionis, 1585. 24. Aprilis, coram Sanctissimo, &c. Vnde etiam inhabiles non poterunt ex permissione nouum beneficium acquirere, gloss. *in Clem. de pœnis, verb. obtinenda*, & ibi Bonifac. *n.* 54. *& vlt.* & Card. *§. ipsius quæ.* 3. & Sanch. *lib.* 2. *c.* 28. *n.* 33. facit quod infra dicitur 11. *part. cap.* 3. *a n.* 6. quicquid velit Gonzal. *gloss.* 14. *n.* 5. dicens, quod prohibitus acquirere non prohibetur permutare, ex Domin. *num.* 3. & Franco *in cap.* 1. *de excess. Prælat. libro* 6. & Tiraquel. *de retract. lignag. §.* 32. *gloss.* 1. *num.* 28. dicētibus, quòd prohibitis nouum locum acquirere non videtur prohibitus antiquum cum alio permutare; sed id procedit in rebus temporalibus & materialibus, seu profanis, in quibus loquuntur isti Doctores, nec potest applicari beneficium, seu officium, ad quæ de nouo acquirenda semper requiritur habilitas. Et ita consultus respondi non valere permutationem factam inter duos parochos, quorum vnus erat paralyticus, & impeditus celebrare & administrare sacramenta, maximè cùm esset expedita in forma dignum, &c.

15 Id autem de optione intelligendum est, quando † mutatur titulus beneficij, vt in casu dictæ Salamantinæ, in quo dimidius portionarius volebat integram portionem optare, secus vbi non mutatur titulus, sed optio fit tantum quoad præbendam temporalem, juxta supra *dicta cap.* 13. *à n.* 48. & Gonzal. *supra, &* nouissimè in vna Salamantina dimidiæ portionis 23. Ianu. 1606. coram Domino Marcomontio fuit resolutum, &c. *R. irreg.*

16 Sed licet sunt aliqua † dubia breuiter examinanda. Primum est, quando vocantur consanguinei fundadatoris ad beneficium, seu capellaniam, an satis sit præsentare quemlibet consanguineum fundatoris, licet non sit proximior, an debeat præsentari proximior. Et videtur, quod si fundator non dicit, quod præsentetur proximior, sed quod præsentetur consanguineus, seu clericus de sua parentela, satis sit consanguineum præsentare, licet non sit proximior ex *l. vnum ex familia. §. si de falcidia. ff. legat.* 2.

17 Contrarium tenet † Lamber. 3. *part.* 2. *lib. qu.* 5. *art.* 4. *n.* 12. vbi ait, quod si testator voluerit esse præsentandum aliquem de familia, de illa familia debet esse præsentandus, si autem diceret de progenie, de genere, vel de linea ab eo descendēte, sufficiet præsentandum ab eo descendisse, quocunque modo descendat, siue agnationis, siue cognationis: & si duo reperirentur eiusdem generis, esse instituendum magis propinquum fundatori, vel patrono, quem sequitur Corduba *in summa qu.* 27. dicens, quod quando certa quantitas testamento relinquitur danda consanguineis pauperibus testatoris, quæ se præsentauerint, seu opposuerint ad talem præbendam relictam dandam vni soli, propinquior debet præferri minus propinquæ etiam pauperiori, quia propinquior censetur magis dilecta à testatore. Idem Ludouicus Lopez *instruct. conscien. 1. tomo. cap.* 137. *& 2. tomo, 1. par. ca.* 107. & Man. Rodriguez *in summa, 1. tomo, cap.* 197. *num.* 7. *& quæst. regular. 1. tomo, qu.* 34. *art.* 3. vbi de capellaniis, & Azeuedo *consil.* 16. *in princ. & à numer.* 12. *ad* 19. Ioan. Gut. *can. quæst. lib.* 2. *cap.* 11. *numer.* 38. *consil.* 26. *n.* 11. & nouissimè sequitur Perez de Lara *d. lib.* 2. *c.* 2. *à n.* 7. in terminis capellaniarum, & consonat quod tradit Peralata *in dict. §. si de falcidia, n.* 13. quod si testator ad fundū vocauit in genere vnum pauperē consanguineum, & supersint duo consanguinei, quorum alter sit pauperior, tamen remotior in gradu, alter verò non ita pauper, tamen testatori propinquior, hic secundus præferendus est. Sequitur Lara *in leg. siquis à lib. §. impubes, n.* 40. Quæ omnia probantur *ex l. peto, §. fratre, & l. cum ita, §. in fideicommiss. ff. de leg.* 2. *& l. fin. C. de verb. sig. & l.* 1. *C. de secundis nuptiis, in fin.* ibi *Gradib. seruatis*, & DD. ibi, & Ant. Gom. *in leg.* 40. *Tauri, à n.* 40.

Nec † obstat *dict. leg. vnum ex familia, §. si de falc.* quia 18
illud procedit in specie, de qua ibi, quia fuit data electio hæredi, seu commissario, dicendo, quod eligat quem velit ex familia, seu quod relinquat vni de familia, secus quando testator simpliciter aliquid reliquit familiæ, generi, seu parentelæ, aut consanguineis, quia tunc intelligitur gradatim, seu de proximiori, vt per glossam *in dict. § si de falcid. verb. vni*, Aton. Gomez, *n.* 41. Peral. 13. Azeuedo, 19. *vbi supra*, Tiraquel. *de retract. lignag. §.* 11. *gloss.* 4. *n.* 2. *& gloss.* 6. *n.* 7. Mier. *de maiora. 1. p. q.* 72. Mant. de *coniecturis. lib.* 8. *tit.* 12. *n.* 15. Craſſ. *de succeſſ. §. fideicommissum. quæst.* 16. qui alios referunt, & Cordub. & Ludouic. Lopez supra, Zauall. *qu.* 265. *à n.* 5. Vnde si fundator diceret, quod præsentetur vnus de familia, seu aliquis consanguineus, non deberet necessario præsentari proximior, quia electio data videtur, Man. Rodriguez *dict. 1. tomo c.* 106. *n.* 8. licet contra videatur tenere Lambert. supr. relatus, & nouissimè prædictam resolutionem tenet Ceuall. *qu.* 905. *à n.* 42. vbi docet, quòd vocatis ad capellaniam siue gradus prærogatiua, præferendus est propinquior absque aliqua præsentatione patronorum remotiori præsentato; & quod ita se defendente judicatum fuit in consilio Archiepiscopi Toletani: quia licèt verum sit, quod habens electionem à testatore eligendi consanguineum, potest eligere remotiorem *dict. leg. vnum ex fam.* idem procedere videtur in proposito, vbi electio non fuit data patrono, sed simpliciter dictum, quod nominetur, & præsentetur consanguineus. Quæ verba non denotant electionem absolutam sed secundùm ius, in quo disponitur, quòd proximior præferatur remotiori, & intelligenda sunt secundùm verisimilem mentem disponentis, & rationem naturalem, secundùm quam magis propinquus censetur magis dilectus.

Secundam dubium est, † an in capellaniis, ad quas 19
vocantur consanguinei proximiores, attendatur proximitas respectu fundatoris, an respectu vltimi capellani, de quo aliàs latè agunt Doctores *in l. cum ita §. in fideicommisso*, vbi Peralta, & Sarmien *ff. de leg.* 2. *& in leg. si cognatis, ff. de reb. dub.* & post alios Couar. *pract. quæst. c.* 38. Hieron. Gabr. *consil.* 86. 107. *&* 121. Iulius Clarus, *§. testamentum, qu.* 76. Menchaca *de succeſſ. creatione, lib.* 3. *§.* 27. Molin. *de Hispan. primog. lib.* 1. *ca.* 6. *à n.* 46. *& lib.* 3. *cap.* 9. Mieres *de maiorat.* 2. *parte, ca.* 8. Mantica *de coniecturis, lib.* 8. *tit.* 12. Simont. de Præt. *de interpretatione vltimar. volunt. libr.* 3. *dub.* 3. *solutio.* 3. Marzarius *in epit. de fideicom.* 2. *part. quæst.* 35. Anton. de Petra *de fideicom. qu.* 11. Peregrin. *eodem tract. art.* 20. Anton. Thesaurus, qui plurimos refert. *decis. Pedemonta.* 65. *& seqq.* Crassus *de succeſſ. § fideicommiss. qu* 18. Angelus Matthæatius *de via & ratione iuris, lib.* 2. *cap.* 21. Velazquez *in l.* 40. *Tauri, gloss.* 20. *à n.* 17. Azeuedo *consil.* 2. *à n.* 5. Ioannes Gut. *pract. lib.* 3. *qu.* 66. & plures referens *quæstione* 398. & Rota *decision.* 72. *part.* 1. *diuers.*

Et in proposito † resolutiuè dicendum est attenden- 20
dam esse proximitatem respectu fundatoris, vocatis. que simpliciter consanguineis propinquioribus, etiamsi

etiamſi non dicatur, meis, admittendum eſſe proximiorem fundatoris non vltimi cappellani, etiamſi ſit alterius lineæ, vt in terminis tenet Zauallos *d.q.* 398. & Perez de Lara *d.lib.2.cap.2.à n.* 7. cum Lamberto *dict.lib.2.3.part.quæſt.5.art.4.num.12.& 15.* & ita practicatur, & conſonat communiori ſententiæ Doctorum in ſimilibus terminis, & vocationibus fidei commiſſorum, & ſubſtitutionum. Et idem eſt in dotibus, ſeu legatis piis, etiam perpetuis relictis conſanguineis, in quibus etiam attenditur proximitas reſpectu fundatoris, quamuis in maioritatibus, & primogeniis attendatur proximitas reſpectu vltimi poſſeſſoris: & ingreſſa vna linea, non fit regreſſus ad aliam quoad vſque omnes de illa deficiant, vt per Tiraquel. *de iure primogen. quæſt.* 40. Couar. Molin. & alios, maximè Hiſpanos, *ſuprà*. Unde prædicta reſolutio limitatur à Perez de Lara *ſupra*, vt procedat, niſi vocatione ad cappellaniam fuerint ad inſtar maioratuum, & vocentur per verba de futuro poſteri de familia, & nomine fundatoris, ex Lamber. *ſupra*. & Cabedo *deciſ.51.num.4.2.p.* & traditis à P. Cauallo *conſ.60.num.8.& 16.* & fauet. *d.deciſio. Rotæ 72.num. 2. 4.caſu*. Nec prædictæ reſolutioni obſtat deciſ. Rot. in vna Toletana cappellaniæ de Ietafe 28. Ian. 1605. inf. à relata, *nu.22.* vbi dicitur, in capellaniis attendendam eſſe proximitatem vltimi poſſeſſoris: quia contrarium fuit poſtea in eadem cauſa deciſum 10. Maij 1606. vt *in deciſ. ibi relata*, quæ in hoc non fuit reuocata per deciſionem vltimam ibidem relatam.

21 Tertium † dubium eſt, an concurrentibus ad cappellaniam duobus conſanguineis eiuſdem gradus, vno per lineam maſculinam, & altero per lineam fœmininam ſit præferendus proueniens ex linea maſculina, & breuiter reſpondetur, quod cum in capellaniis non agatur de conſeruanda agnatione, iſta non eſt cauſa prælationis, *leg. maximum vitium, Codic. de liber. præter. cum aliis*, atque ita idem erit in hoc caſu, ac vbi concurrerent duo conſanguinei eiuſdem gradus, ambo per lineam maſculinam, aut fœminam, vt qui ſit præſentatus à patrono, ſeu maiori parte patronorum, præferatur & inſtituatur, Zauallos *quæſt.693.numero* 28. Perez de Lara *d.libro 2. cap. 3.nu.22.* poſt Corneum *conſ.49.n.9.vol.3.* ſi vero nulla facta fuerit præſentatio, aut vnus ſit præſentatus ab vna parte patronorum, & alter ab alia æqualiter, tunc præferatur dignior, ſeu qui maioribus iuuatur meritis, & qualitatibus, dataque paritate, erit locus gratificationi, Perez de Lara *dict.cap.2.numero 33.& dict.cap.3.* vbi de cauſis prælationis, & Zauallos *dict. qu. 695. à nu.28.* de quo *ſupra cap.9.à n.* 11. Et ita † 22 tenendum eſt, quamuis contrarium velit dec. Rot. in cauſa Cæſarauguſtana beneficiis 4. Maij 1594. coram Dom. Mantica ſupr. relata *cap.1.n.96.* quamuis Zauallos *d.qu.265. à n.24.* prædictam reſolutionem ſolum admittat, quando teſtatoris voluntas repugnat diuiſioni cappellaniæ, ex eo quod diſpoſuit, quod cappellania perueniat ad vnum conſanguineum, & quod non diuidatur: alias, inquit, cappellaniam diuidendam eſſe inter dictos conſanguineos ejuſdem gradus etiamſi alter proueniat ex linea maſculina, & alter ex linea fœminina, quod eſt falſiſſimum & contra mentem fundatoris capellaniæ, & contra ius prohibens diuiſionem beneficiorum *in cap. maioribus cap. dilecto, cap. vacante, & cap. cum cauſam, de præben.* & ita merito eum impugnat Perez de Lara *d. cap. à num.71.* Nec etiam placet, quod docet idem Zauallos *d.qu.265. à num.14.* dicens, ita fuiſſe iudicatum in concilio Archiepiſcopi Toletani, circa quandam capellaniam oppidi de Valdepennas, quod cum maritus, & vxor ſimul in eodem teſtamento, prout moris eſt, capellaniam fundarunt de bonis vtriuſque, vocando ad eam conſanguineos propinquiores, concurrentibus ad eam duobus conſanguineis, altero ex parte mariti, & altero ex parte vxoris vtroque in eodem gradu conſanguinitatis, præfertur conſanguineus mariti, eique debet conferri capellania ex *leg. cum pater, §. à te peto marite, penult. ff. de legat. 2.* & Gregorio Lopez in ſimili caſu majoriæ factæ in eodem teſtamento per maritum, & vxorem, *in leg. 2. tit. 1. part. 2. verb. el mas propinquo pariente, col. 3. ſed pone retento*. Verius enim eſt, etiam in iſto caſu procedere dictam reſolutionem. Nec ille textus *in d. §. penul.* probat ſententiam Zauallos, quia ibi conſtat de ordine: vocavit enim vxor alternatiuè mariti propinquos, ſiue ſuos: & ex ordine ſcripturæ præſumitur voluntas, vt per Dd. *ibi*, maximè Paulum de Caſtro, Anton. Gom. 1. *tomo var. 2. numero 4.& 5. limit. verſic. Secundo facit*. Peregrinum *de fidei comm. artic. 18. numero 24.* in propoſito autem non datur talis ordo. Et ſi ille textus intraret in propoſito, etiam conſanguinei mariti minus propinqui viderentur præferendi conſanguineis vxoris proximioribus, quod tamen eſt falſum, & contra ipſum Zauallos *ibi*. Nec obſtat ſimile de maioratu, de quo Gregor. *ſupr.* nam in maioratu eſt diuerſa ratio. Suppoſito enim, quod vnus eſt maioratus, in quo vnus tantum debet ſuccedere abſque miniſterio, & authoritate alicuius, in pari gradu præfertur conſanguineus mariti tanquam digniori: & ſicut ipſe vir præfertur, quia caput mulieris, *cap. fin. 32. quæſtio. ſexta*, ex quo videtur ordine ſaltim tacito à iure ſubintellecto prælatus, at in capellania ſecus eſt, quia eſt patronus ad præſentandum, cuius erit in paritate gradus præferre, & præſentare quem voluerit, & etiam iudex ad conferendum, qui ceſſante præſentatione, ſeu data etiam paritate in illa debet capellaniam conferre magis digno, ſeu qualificato aliàs. Et idem videtur, quando ſolus maritus, aut ſola vxor fundaſſet capellaniam, vocando ad eam abſolutè, & promiſcuè ſuos conſanguineos, & coniugis abſque prælatione, niſi tantum propinquiorum, ex quo illos parificauit: quando verò vocatet diſiunctivè ſuos conſanguineos, aut conjugis, ſeu è converſo, conſanguineos conjugis, aut ſuos tunc primo nominati præferrentur ſecundo nominatis, etiam propinquioribus, juxta ordinem ſcripturæ, *ex dict. §. penult. & leg. hæredes mei, §. fin. ff. ad Trebell.* & Doctores *ibi*, *& in leg. cum quidam, C. de verb. ſignific.* & Caſtillo, qui plures refert *libro 2. quotid. controuerſ. cap. 26.* Nec prædictis obeſt conſilium Ioannis Gutier. loquitur enim in duabus capellaniis fundatis in vno teſtamento à marito, vxore, vna à marito & alia ab vxore, &c. Aduerte tamen, quod ex conſanguineis exiſtentibus in eodem gradu, ille præferri debet & præſentari tanquam magis conſanguineus, qui duplici conſanguinitatis nexu eſt coniunctus fundatoribus, etiam vltra filios fratrum, vt per Perez de Lara *d.lib. 2. cap. 3. à num.32.* & Ceuall. *quæſt.398. num.21.& 23.* latius 2. *tom. qu.778. à numero 27. cum aliis*. quamuis vltra filios fratrum contrarium alias in ſimili de eleemoſyna perpetua videatur tenere Azeuedo *conſilio 14.* concurrente autem ad cappellaniam (ad quam vocantur conſanguinei, ſeu de genere fundatoris propinquiores) coniuncto ex vno latere tantùm, nempè deſcendente à fratre vterino, ſeu conſanguineo, cum vtrinque coniuncto remotiori, nempè deſcendente à fratre vtrinque coniuncto, præferendus eſt coniunctus ex vno latere, cùm ſit propinquior, & ſic in eo verificetur diſpoſitio fundatoris. Quod non ſolùm procedere exiſtimo vltra filios fratrum, ſed etiam in aliis, nam ſi concurreret ad huiuſmodi capellaniam frater conſanguineus, ſeu vterinus, cum filio fratris vtrinque coniuncti, præferendus videtur frater conſanguineus, ſeu vterinus, cùm ſit propinquior fundatori; licèt ſecus ſit in ſucceſſione hæreditaria ab inteſtato, vt *in authent. de conſanguin. & vterinis fratribus, & in authentic. ceſſante, authentic. poſt fratres, Codic. de leg. hæredibus*, & ibi

Doctores.

Doctores. Et quicquid sit in successione maioratuum & fideicommissorum in quæst. patrui & nepotis per Doctores in numero tractata : in capellaniis enim, ac legatis piis, non est succedendum per repræsentationem, sed quilibet ex sua persona : facit quod tradit Couarruu. *in practic. capit.* 38. *numero* 4. cum aliis, & conducunt tradita per Manticam *de coniectur. libr.* 6. *titul.* 6. *à numero* 20. *& libr.* 8. *titul.* 13. & per Angulum *in l.* 11. *de las maioras, gloss.* 5. alias 8. *ex numero* 4. Quamuis contradicendum in proposito videatur Ceuallos *dicta quæstione* 778. *à numero* 22. Vnde mihi non placet resolutio Rotæ in causa Toletana capellaniæ de Ietafe coram Domino Iusto, in qua 28. Iunij 1605. fuit decisum, quòd cùm, &c *R. Capellania.* Hæc Rota in dict. Toletana, in qua verior mihi videtur decisio facta 10. 1606. ex supradictis & allegatis in ea, vt in decisione præcedenti 13. Martij ejusdem anni, & Molina *de Hispan. primogenit. libro* 3. *capit.* 4. *num.* 10. *&* 11. Velazquez *leg.* 40. *Taur. glos.* 9. *numero* 20. *&* 24. qui alios allegant, & Cephal. *consilio* 5. *à numero* 37. & Decius *consil.* 379. & Capitio *decisio.* 159. citatis *in vltima decisione*, in qua malè ab ea recesserunt.

23 Quartum † dubium est, quomodo sit facienda computatio graduum in capellaniis, ad quas vocantur consanguinei proximiores, an secundùm canones, an vero secundùm leges, multum enim refert in in hoc, nam secundùm computationem canonum, secundùm quam collateralium in linea inæquali quoto gradu remotior distat à communi stipite, toto distant inter se, vel sibi attinent, poterunt aliqui concurrentes esse in eodem gradu cum fundatore, qui sunt in diuerso secundùm computationem legum, secundùm quam collateralium in linea inæquali, quot sunt personæ, stipite dempto, tot sunt gradus. Verbi gratia, vnus est in 2. cum 4. gradu consanguinitatis, alter in 3. cum 4. secundùm computationem canonicam facta computatione à remotiori, vt *in capit. fin. de consanguin. & affin.* vterque est in 4. gradu consanguinitatis, at secundùm computationem ciuilem, vnus est in 6. alter in 7. gradu, vt patet ex regulis consanguinitatis in ejus arboribus positis, & communiter tradunt Doctores agentes de materia ista.

24 In quo † dubio Zauallos *quæstio.* 398. *à num* 9. tenet, computationem faciendam esse secundùm ius canonicum, dicens, ita fuisse judicatum per consilium Archiepiscopi Toletani, in quadam capellania oppidi de Valdemoro, se & alio aduocato Toletano id patrocinantibus, à ratione, quia in beneficialibus, & capellaniis collatiuis non datur successio : nec potest dici congrue loquendo, quod illæ deferantur iure hæreditario, vel successionis, *cap. Apostolica* 8. *qu.* 1. & in foro Ecclesiastico non sunt seruandæ regulæ, & decisiones juris ciuilis, quando ad inuicem sunt contrariæ, & in contractibus, actibusque indifferentibus quælibet computatio in proprio foro seruanda est, vt docet Ioannes Andreas *in addit. ad Specul. tit. de succeff. ab intest.* §. 1. *in fin.* quem sequitur Couar. *in* 4. 2. *parte cap.* 6. §. 6. *nu.* 8. Quod quidem à fortiori in beneficialibus locum obtinet, & sic in foro Ecclesiastico in prouisione rerum spiritualium computatio canonica seruanda est, & non Cæsarea, maximè, cùm fundator capellaniæ est clericus in sacris, vt in illo casu, qui videtur potius secundum iuris canonici regulas, quam ciuilis disponere, vt *in c. cum esses*, vbi Couarr. & DD. *de testamen.* Ita Zauallos, cuius decisionem optimam dicit Parladorus ad eum remittens, *differen.* 120. *num.* 11. & sequitur Gratian. *discept. forens. cap.* 77. *num.* 10. *& seq.* Et facit quod ait Ant. Matth. *de via & ratio. iur. lib.* 2. *c.* 21. *numero* 14. quod in statutis si subiecta materia fuerit spiritualis, Pontificios, si vero sæcularis Cæsareos amplectemur gradus.

Sed ista sententia nullo modo mihi placet, certumque existimo seruandam esse computationem legalem, nam quoad successiones, & in earum materia seruanda est in vtroque foro computatio legalis, non canonica, gloss. *in* §. *hactenus, Institut. de gradibus, & in leg. Iurisconsultus, verb. item liberi*, vbi Bartol. §. *fin. ff. eodem.* Imola *in rubr. ff. solut. matrim. numero* 6. Alex. *in l. fin. Cod. vnde legitimi, numer.* 7. Bar. *conf.* 224. *lib.* 1. Bald. Salix. Alexand. Ias. *numer.* 2. & alij *in l. fin. Cod. de successorio edicto.* Felin. *in cap. ex literis, n.* 4. *de constit.* Gozad. *conf.* 19. Guil. Bened. *in cap. Raynutius, de testam. verb. & vxorem nomine Adelasiam, num.* 85. Tiraq. *de retract. lignag.* §. 1. *gloss.* 9. *nu.* 23. Couar. *d. num.* 8. Grat. *dict. cap.* 77. *à num.* 1. Mierrez *de maioritatib. lib.* 2. *qu.* 7. *nu.* 1. Henriqu. *in sum. lib.* 11. *c.* 19. §. 2. Ludou. Lop. *instruct. conf.* 2. *tom.* 2. *p. c.* 49. *pa.* 1137. & Thom. Sanchez *de matrim. libr.* 7. *disput.* 50. *num.* 8. Et quamuis in beneficiis, & capellaniis non succedatur iure hæreditario, & successionis meræ, tamen negari non potest, quin vbi consanguinei vocantur, sit materia successionis, saltim aliquo modo, seu ad instar. 25

Rursus in † quacunque materia, vbi agitur de proximitate, & consideratione propinquiores, procedit sine dubio computatio legalis, etiam in foro Ecclesiastico, & in terris Ecclesiæ, & ideo in materia retractus, etiam in foro Ecclesiastico, & in terris Ecclesiæ proximitas consideratur secundùm computationem legalem, non canonicam, Cifuentes *in leg.* 73. *Tauri, ad fin.* & Matien. *in l.* 7. *tit.* 11. *gloss.* 5. *num.* 7. *libro* 5. *Recop.* Azeu. *in l.* 12. *dict. tit.* 11. *num.* 6. Et ratio est, nam computatio canonica, quæ est propter matrimonia, quæ non nisi inter duas personas dari possunt, *cap. ad sedem* 35. *qu.* 5. *l.* 3. *tit.* 6. *p.* 4. Ioan. Andr. *in arbore consanguinitatis*, Cuchus *in instit. maior. libr.* 5. *tit.* 13. *n.* 23. Molin. *de iust. tract.* 2. *disp.* 161. Couar. & alij supra non est inuenta ad cognoscendum proximitatem in concursu, sed gradus ad matrimonia : at computatio legalis, quæ est propter hæreditates, & successiones, *dict. cap. ad sedem, dict.* 4. *part.* & citati, inuenta est ad cognoscendum non solum gradus, sed etiam proximitatem in concursu consanguineorum. Et ita in simili de eleemosyna, & memoria perpetua pro fœminis consanguineis pauperibus, tenet Azeuedo *consil.* 24. *n.* 57. graduum computationem faciendam esse attento iure ciuili, non canonico. Et conducit quoad propositum de capellaniis adducit Perez de Lara *d. lib.* 2. *cap.* 3. *num.* 33. & Alex. Rauden. *conf.* 1. *nu.* 95. *&* 99. ponente doctrinam Bart. *consil.* 10. *libro* 1. communiter receptam ad hoc, quod si de iure canonico sint duo in æquali gradu, eo in casu, quo ius canonicum est attendendum, & alter sit proximior, inspecto iure ciuiliis sit præferendus. Quod ex eo nimirum est quod diximus, quod proximitas attenditur secundum computationem ciuilem, &c. licet contra teneat Gonzad. *dict. consi.* 19. nisi vbi vnus solum debeat admitti, vt in proposito de capellaniis.

Nec obstat † ratio contrariæ sententiæ, cui ex dictis satisfactum manet, nam quicquid sit in aliis, in materia successionis, & proximitatis, proculdubio procedit computatio legalis, etiam in foro Ecclesiastico, & negotiis Ecclesiasticis, seu clericorum, vt satis patet ex dictis. Nec etiam obstat doctrina Angeli Matthæacij, nam in materia successionis, & proximitatis, potius tenet absolutè seruandam esse computationem Cæsaream, ait enim, quod vbi exclusis fœminis vocant statuta mares agnatos, vsque ad tertium gradum de iure canonico, licet quoad exclusionem fœminarum numeremus, & metiamur secundum ius Pontificum, tamen quoad successionem hæreditatis dubiam inter ipsos agnatos, proximiorem agnatum præferemus secundùm gradum iuris ciuilis, vt minus quam 27

possibile sit ius commune à statutis lædatur, &c. quod alludit ad dict. doctrinam Bart. adductam per Alexan. Rauden. & Perez de Lara. Fateorque, quod vbi ad capellaniam, vel legatum, maximè pium, vocantur absolutè consanguinei intra certum gradum, verbi gratia, intra quartum gradum, intelligitur secundum computationem canonicam, ex communi sensu, & modo loquendi, qui debet attendi, Mandos. *regul. 16. cancell. qu. 38. à num. 6.* Couar. *libro 3. var. cap. 5.* Mantica *de coniect. libro 3. tit. 8. & de tacit. & ambigu. conuent. libro 2. tit. 8.* Mascard. *concluſ. 1129. num. 15.* Ioan. Gutier. *can. qu. libr. 1. cap. 21. à nu. 3. & cap. 32. num. 46.* Gonzalez *ad reg. menſium, gloſſ. 13. n. 62. & gloſſ. 35. num. 10.* & in proposito, Bar. *conſil. 13. libro 2.* & Felin. *in proœmio decretalium, numer. 6.* vbi ex *numero 3.* plura adducit, ex quo & aliis, Parlad. *differ. 109. §. 3. à numero 15.* contra Cifuen. Matien. & Azeued. supr. tenet, quod lex Regia Hispaniæ de retractu consanguineorum vsque ad quartum gradum intelligitur secundum computationem canonicam, nihilominus tamen in concursu consanguineorum proximitas, semper consideranda est iuxta computationem ciuilem, vt dixi. Vnde etiam conuincitur distinctio, quam nouissimè posthæc in proposito affert Ceuallos *quæſt. 905. à nu. 37.* dicens, eam semper obseruasse; quia aut vocatur ad cappellaniam consanguineus propinquior in gradu, vel consanguineus proportionaliter simpliciter, non facta de graduum commemoratione. In primo casu, cùm computatio fiat à remotiori, qui est secundus in quarto gradu; aliæ ceremoniæ & qualitates considerandæ sunt. In secundo verò casu cùm non vocetur consanguineus in gradu proximior, sed solum propinquior præferatur, ille profecto dicitur propinquior consanguineus, qui est in secundo cum quarto, magis quàm ille qui est in tertio cũ quarto; cùm illa sit maior qualitas & coniunctio sanguinis, &c. quia ille qui est proximior secundùm computationem iuris ciuilis & canonici simul, præfertur illi, qui solùm de iure canonico est in eodem gradu, vt tradit Alban. *conſil. 40. verſic. nullo,* & Decian. *conſi. 71. lib. 3. n. 7.* & Perez de Lara supra. Quæ doctrina & distinctio, inquit Ceual. est vera, & menti tenenda, quia sæpè casus de facto contingit. Et ita iudicatur, prout in casu simili fuit iudicatum per dominum Doctorem Dominum Ioannem de Hozes iudicem Apostolicum 31. Ianu. 1609. in cuius distinctionis secundo casu Ceuallos certè mutat sententiam, & tenet iam nostram sententiam, licèt dicat eam semper obseruasse. In primo verò casu conuincitur ejus doctrina, idemque dicendum est ac in secundo: nam ille propinquior est in gradu, qui est proximior secundùm computationem ciuilem, quæ semper est attendenda, vbi agitur de proximitate & consideratione propinquioris, vt dixi. Item illa differentia est verbalis tantùm: & in re idem est vocare consanguineum propinquiorem absolutè, ac propinquiorem in gradu.

28 Quintum dubium est, † quomodo sit probanda consanguinitas, seu parentela fundatoris in proposito.

Et breuiter dicendum est probari per iudicia, & coniecturas, seu communem reputationem & famam, nec requiri probationem per gradus distinctos, nisi agatur de probanda consanguinitate restricta, ad certum gradum, aut detur concursus alterius. Mascard. *de probatio. concl. 409. cum ſeqq.* & Pacian. *eod. tract. libro 2. cap. 2.* post alios, & Rota in vna Placentina capellaniæ (ad quam vocabatur presbyter de prosapia & progenie de Platono) coram Domino Penna 15. Nouem. 1593. in qua fuit resolutum Quod ad probandum quem esse de genere, progenie, vel prosapia, sufficiunt indicia, & præsumptiones, seu communis reputatio, gloss. *in l. 1. verb. quoties, ff. de probatio.* & ibi Salic. *nu. 2.* Aretin. *conſ. 37. nu. 2. verſ. venio igitur ad ſecundum:* & quod verbum *prosapia* nedum descendentes, sed etiam transuersales comprehendit, *leg. pronuntiatio. §. communi. ff. de verb. ſignif. cap. progenie 35. qu. 3.* Cassad. *dec. 1. de iure patronat.* Paris. *conſ. 93. num. 33. libro 2.* Gabri. 132. *nu. 58. libro 1.* Menoch. *de præſumpt. libro 4. præſumpt. 8. num. 2.* Bald. *conſil. 334. libro 3.* Et quemcunque de familia aptum est comprehendere, Manticam *de coniectur. lib. 8. tit. 8. num. 12. &c.* Peregr. *de fidei commiſſ. artic. 43. ex numero 60.* Ceual. *quæſt. 778. ex num. 49.* Et in eadem causa coram eodem D. Penna 10. Ianu. 1594. fuit resolutum, Quod cum testator disposuisset, quod presbiter admittendus ad cappellaniam esset de prosapia, & progenie illorum de Platono, ideóque perinde esset, ac si dixisset de familia, Franchus *in cap. ſi pater, num. 110. de teſtam. in 6. verſic. 5. quid ſi fiat.* Paris. *conſil. 51. numero 11. & 93. numer. 33. libro 2.* vigore dictorum verum continebatur nedum familia, & progenies effectiua, sed etiam contentiua quales sunt transuersales, *Gabr. conſil. 132. numer. 58. lib. 1.* Mantica *de coniectur. lib. 8. tit. 12. numero 12. & ſeq.* Beroius *conſil. 6. num. 10. libro 2.* quibus non refragatur Corneus *conſ. 317. num. 3. libro 3.* & Socin. iunior. *conſil. 97. num. 68. l bro 2.* quia loquuntur, quando verbum *familia, vel progenies,* est restrictum ad certam aliquam personam, ita vt fundatoris tantùm descendentes comprehensi viderentur, &c Rursus, quod quando à lege, statuto, vel homine postulatur probatio consanguinitatis, aut alterius qualitatis intra certos gradus, tunc non sufficit probatio in genere, sed in quacunque materia requiritur probatio specificata per certos gradus, Anchar. *conſil. 52. numer. 7. &* 8 Alexand. *conſil. 52. libro 1.* Natta 388. *libro 2.* Alciat. *regul. 1. præſumpt. 8. numer. 9.* Quando vero non habetur ratio certi gradus, vel descendentiæ, sed sufficit quem esse consanguineum sine gradus præfinitione, satis est probare esse consanguineum, quamuis nullus gradus distinctè probetur, Anchar. *dict. conſ. 25.* Alex. 82. *libro 1.* Fulgos 184. *n. 1.* & quod ideo in hoc art. in quo nulla certi gradus probatio requirebatur, testes pro Francisco Platono inducto in genere, satis probant per reputationem, & famam, eum esse de familia Platonorum, quam probationem sufficientem censuit Rota in materia consanguinitatis, quæ cum sit difficilis probationis, sufficiunt in ea probanda indicia conjecturæ, & præsumptiones, Alexand. *conſil. 90. numero 12. lib. 6.* Decius 595. *num. 1.* Iaſ. 114. *numer. 20. lib. 1 cum aliis, &c.*

Et est decisio † ejusdem Rotæ in vna Burgen. ca- 29
pellaniæ de Poza 13. Mart. 1595. coram Illustrissimo Cardinal. Blancheto, quæ sic ait: Licet in probanda consanguinitate præsentati cum testatore non requiratur probatio per distinctionem graduum, juxt. *cap. licet ex quadam, de teſtibus,* sed sufficiat leuior probatio, scilic. per indicia, & præsumptiones, gloss. *in l. 1. verb. quoties, ff. de probat.* Aretin, *conſil. 37.* & fuit resolutum coram Domino Penna in vna Placentina capellaniæ 15. Nouembris 1593. & hic satis videatur probata consanguinitas, ex eo quod testes deponunt P. Hilarium fuisse consanguineum patronis, qui obtinuerunt hanc capellaniam, quia si non fuissent magis propinqui testatoris, obtinere non possent, & ipse sit in possessione sepulturæ testatoris: tamen cum detur concursus, & testator velit magis propinquum sui stipitis obtinere hanc capellaniam, debet descendentia probari per gradus distinctos, nisi Petrus sit in possessione, tunc enim sibi satis est ad obtinendum, quod non constet de iure actoris.

Et in vna Valentina † beneficij de Mercato, 6. 30
Mart. 1598. coram Illustrissimo Cardinal. Pamphilio fuit resolutum, Sententiam esse reuocandam, quia ad beneficium ex fundatione est præsentandus clericus

de

de parentela fundatricis, vel ejus mariti, & sic admitti non debuit extraneus omisso Ioann. qui est de parentela mariti, nec referre, quod non probetur descendentia per gradus distinctos, quia hic agitur de probanda parentela in genere, non restricta ad certum gradum, quo casu sufficit generica probatio parentelæ, absque alia graduum distinctione, Rubeus *consil.* 16. *n.* 16. & latè fuit deductum coram Do. Penna in dict. Placentina capellaniæ 15. Nouembr. 1593. & 10. Ianuar. 1594. præsertim cum agatur de parentela antiquissima longè vltra centum annos, in qua sufficiunt leviores probationes, etiam per indicia & conjecturas, Aretin. *consil.* 37. *numero* 3. Alexand. 90. *n.* 12. *lib.* 6. plures cumulat Ioannes Cephalus *consil.* 177. *n.* 45. *lib.* 1. *&c.*

31 Et alias in vna † Alexandrina decanatus 17. Mart. 1600. coram D. Lancelloto fuit resolutum, Quod petens institutionem tanquam præsentatus à proximiori vocato ad ius patronatus debet probare, quod ille sit proximior, quod facere non potest, nisi probata descendentia sigillatim, ac per gradus distinctos, iuxt. *cap. licet ex quadam, de testibus* vbi DD. & fuit resolutum in vna Sutrina beneficij 18. Decemb. 1587. coram D. Plato, & alias sæpe, neque sufficit probare esse proximum, nisi alius doceat se proximiorem, quia id non procedit concurrente præsentatione alterius, qui etiam est de familia, Matienzo *in l. 7. tit. 11. lib. 5. Recop. gloss. 5. num.* 4. debet præterea probari aliquis gradus consanguinitatis, Matien. *ibi, num.* 5. Et qui prætendit maiorem proximitatem, vel saltim æqualem cum alio, id probare debet, &c. & iuxta dicta est accipiendus Simon de Prætis *de interpretatione vltim. volunt. lib.* 5. *interpretatione* 2. *dub. vlt. à n.* 222.

32 Descendentia tamen † antiqua, vt fuit in vna Mediolanen. iuris patronatus 29. Febr. 1589. coram Do. Comitulo resolutum, probatur per enuntiatiuam plurium instrumentorum diuersorum notariorum, quia æquipollet famæ, quæ sufficit ad probationem huiusmodi descendentiæ, Puteus *dec.* 5. 8. *libr.* 2. Rota *in Sutrina beneficij infra adducta, n.* 34. facit *dec.* Cæsari de Grassis 181. *n.* 10. & quod dicitur 5. *part. cap. vlt. à n.* 87. & in fr. *vlt. par. cap.* 2. *à n.* 248. & tradit Simon de Prætis *sup. à n.* 225. & Peregr. *de fideicommiss. artic.* 43. *à numer.* 85.

33 Et alias † in una Regien. prioratus 29. Aprilis 1592. coram Illustrissimo Millino fuit resolutum, quod descendentia probatur per fidem libri baptismi addito aliquo adminiculo, vt fuit dictum in vna Aretina capellaniæ 10. Maij 1591. coram D. Comitulo, &c.

34 Non vero sufficit † ad probationem descendentiæ, etiam antiquæ, vna enuntiatiua, sed ad minus requiruntur duæ de antiquo emanatæ à diuersis personis non suspectis, vt fuit resolutum in d. Sutrina beneficij 18. Decembr. 1587. coram D. Plato, vt in sequenti decisione.

Dixerunt Domini non constare quod illi qui D. Mutium præsentarunt, descendant à Domin. de Ventiochio, & Ioann. de Montanea fundatoribus, quia respectu descendentiæ à Domin. non probatur, quod Iacobus Iunior descendat à Hieron. nec Hieronymus à Iacobo Seniore, & respectu alterius descendentiæ à Ioan. de Montanea, non probatur, quod Baptista descendat à Francis, & Laurentius à Baptista, & cum descendentia debeat sigillatim, & per gradus distinctos probari, vt dicit text. *in capit. licet ex quadam, ibi, singulos gradus de testibus* vbi Abb. *sub numero* 12. & alij, Anchar. *consil.* 52. *numero septimo* Bald. post Innocent. *in capitulo series, sub numero* 3. *de testibus & in l.* 1. *sub numero* 14. *Cod. de testament.* Decius *consil.* 321. *sub numero* 4. *cum aliis allegatis*, cum vtique deficiente vno gradu destruatur tota probatio ipsius descendentiæ, vt *in dict. cap. series*, tradit Innocen. Cardin. Butrius, Bald. *in vltim. not. b. & sub. numero* 3. & alij. Nec obstat, quòd simus in antiquis quo casu leviores probationes admittuntur, & sufficit fama publica, vel testes de auditu, *dict. cap. licet ex quadam* Aretin. *consil.* 37. Alexand. *consil.* 90. *lib.* 6. plures cumulat Cephalus *cons.* 137. *sub n.* 45. *libro* 1. Quia quod Iacobus Iunior descendat à Hieron. qui & ipse descendat à Iacobo Seniore, probatur ex vnica tantum enuntiatiua instrumenti anni 1514. quæ præter id quod est posita in instrumento non antiquo, ad notata per Aym. *de antiquitate, in pr.* Put. *dec.* 209. *lib.* 2. est vnica, quæ etiam in antiquis non sufficit, Bald. *d. cap. series, n.* 1. sed ad minus duæ requiruntur emanatæ à diuersis personis, & illis quidem non suspectis, Peregrin. *sup. n.* 84. Aretin. *in capitulo causam, n.* 20. *de probatio.* Socin. *consil.* 194. *sub numer.* 9. *lib.* 2. Aym. *de antiquitate, part.* 1. §. *ampliatur, numer.* 14. *cum seq.* Achilles *decisio. de iure patron.* Puteus *decisio.* 207. *libr.* 2. & fuit dictum in causa Romana capellaniæ de Capisuchis, coram bonæ memoriæ Domin. Cota de anno 1570. & in alia Vrbeuetana fideicommissi de Corbaria coram Illustrissimo Dom. Cardinal. Lancelloto, die 30. Ianuar. 1575. & in pluribus aliis causis, & ita etiam tollitur probatio, quod Laurentius sit filius Baptistæ, quod tantum deducitur ex vnica enuntiatiua de anno 1509. quæ & ipsa non est de antiquo, & tanquam vnica non suffragatur ex prædictis, quod Baptista descendat à Francisco, nec etiam bene probatur, quia licet in instrumento anni 1466. enuntietur Baptista nepos Francisc. non tamen dicitur cuius sit filius, neque quòd sit de Moscardis, & sic non concludit, prout nec etiam suffragatur alia enuntiatiua in instrumento anni 1590. vbi fit mentio de quodam Baptista de Moscardis, ibi tamen non dicitur, quod sit nepos, vel aliter descendat à Francisco, ad *caput in præsentia, de probatio. leg. non hoc, Cod. vnde legitimi cum concordan.* neque quicquam faciunt testes, quia loquuntur de simplici auditu, nec habent requisita, Dd. *in dict. cap. ex quadam*, & nihil dicunt, quoad descendentiam Hieronymi à Iacobo, & Baptistæ à Francisco, & ad destructionem descendentiæ sufficit, quod tollatur vnus gradus, Innocent. *in dict. capit. series*, & alij supra citati.

Parentela etiam seu consanguinitas † antiqua memoriam hominum excedens ad istum effectum, & vbi non agitur ad dirimendum matrimonium, probatur per testes de auditu, etiam sine fama, & adminiculis, & sine requisitis *licet ex quadam, de testibus.* Aretin. *consil.* 37. Decius 595. Cephalus *cons.* 137. *nu.* 45. *libr.* 1. Gregor Lopez *in l.* 20. *tit.* 6. *par. glos.* 1. Simon de Prætis *de interpretat. vlt. volunt. libr.* 5. *interpretat.* 2. *dubitatio.* 4. *n.* 224. Mascard. *conclus.* 419. *à n.* 9. Peregr. *de fideicomm. art.* 43. *à n.* 81. Cabedo *dec.* 73. *part.* 2. Perez de Lara *de anniuer. & capell. lib.* 2. *capit.* 4. *n.* 11. & 12. & alij. Quicquid velit Farin. *de testib. quæst.* 69. *ca.* 2. & 3. *à n.* 103. In antiquis enim excedentibus memoriam hominum testes de auditu probant plenè, *leg. si arbiter, ff. de probatio. leg.* 2. §. *idem Labeo. ff. de aqua pluuia arcen.* vbi DD. *l.* 29. *tit.* 16. *part.* 3. Felin. *in c. venient, el primero n.* 16. *de testibus.* Gregor. Lopez *d. gl.* 1. Ant. Gabr. dicens communem, & magis communem, *conclu.* 3. *de testib.* Mieres *de maioratibus* 4. *part. qu.* 10. *à nu.* 56. Ioan. Garcia plures referens *de nobilit. gl.* 18. §. 1. Perez de Lara *d. c.* 4. *à num.* 11. & *num.* 141. & plures relati per Farin. *d. q.* 69. *c.* 3. *à num.* 125. & quamuis *d. loco part.* 9. requirat etiam famam, & multi DD. relati per Gabr. *sup. nu.* 1. & per Oiedam *de incompatibil. benefic. c.* 23. *num.* 14. & Farin. *sup. nu.* 134. Tamen id intelligendum videtur in factis, seu rebus, in quibus commodè datur fama, quia sunt de se publica, seu patientia, & exposita sensibus, ac iudicio hominum, vt in terminis *dict. leg. par. de opere*, seu fabrica

35

parente,

patente, & visibili. Et ita possunt concordari opiniones contrariæ omissa distinctione de magno, seu graui, & paruo præiudicio de qua Aymon. *de antiqu. temporis*, 1. *part.* §. *viso de fama. nu.* 3. Mascard. *conclusione* 104. & Farin. *supra num.* 135. *& seq.* nec *dict. lex* 29. *par.* exculudit alia facta antiqua, ibi: *Mas en ortro pleito, &c.* sed non antiqua, quicquid Ioann. Garc. dicat sup. *n.* 5.

36 Sextum dubium † est, an quando vocantur ad capellaniam consanguinei fundatoris, seu qui sunt de ejus parentela, genere, seu familia, censeantur etiam vocati spurij seu illegitimi, (supposito quod aliàs sint habilitati, seu dispensati ad beneficia) & descendentes ex illis. Et videtur quod non, nam spurij, seu illegitimi non dicuntur, nec sunt de familia, agnatione, domo, seu casata, Bar. *in l. pronunciatio.* §. *familiæ, n.* 2. *ff. de verb. sign.* & ibi Alciat. & alij, idem Bar. *in l. tutelas, numer.* 4. *ff. de cap. dimin.* & *in l. fin. n.* 1. *C. de verb. signif.* & ibi Bald. *n.* 4. idem Bart. *de insigniis, & armis, n.* 11. Angel. Imola, Alex. & alij *in l. ex facto*, §. *si quis rogatus*, 1. *ff. ad Trebell.* Ias. *in d. l. fin. n.* 13. & 14. Felin. *in c. præsentia de probatio. n.* 23. Guill. Bened. *in rep. c. Raynutius de testam. verb. Raynutius de Clera à numero* 35. Cassan. *in Catal. glor. mund.* 1. *part. cons.* 24. & 75. *vers. item arma, &* 11. *par. consid.* 15. Rochus *de iure patronat. verb. competens*, 2. *quæst. in fin. num.* 10. Lambert. 2. *part.* 1. *lib.* 2. *quæst. art.* 27. Tiraquell. plura referens *de nobilitate. c.* 15. *à num.* 11. *num.* 12. & *num.* 24. & *de retractu lignag.* §. 1. *glossa.* 8. *num.* 6 Paleot. *de nothis & spuriis c.* 59. & 60. Castillo *in l.* 74. *Taur. num.* 24. Gregorius Lopez *in l.* 1. *tit.* 11. *part.* 7. *gloss.* 4. Anton. Gomez *in l.* 70. *Tauri, n.* 4. Roias *de successio. cap.* 20. *num.* 104. Molina *de Hispanorum primogen. lib.* 1. *cap.* 4. *n.* 46. & *seq.* Mieres *de maioratibus* 2. *part. qu.* 2. *n.* 19. & 23. Matienzo *in rub. tit.* 1. *n.* 126. & *in l.* 7. *tit.* 11. *gloss.* 2. *n.* 2. *lib.* 5. *Recopil.* Mantica *de coniect. lib.* 8. *tit.* 12. *à n.* 20. Spino *de testam. gloss.* 16. *à n.* 16. Menoch. *de præsumpt. lib.* 4. *præsump.* 88. *n.* 5. & 13. Peregr. *de fideicom. art.* 22. *à n.* 82. D. Ioan. Gutierr. *pract. quæst. lib.* 2. *q.* 155. *n.* 1. & 3. Velazquez *in l.* 40. *Tauri gloss.* 11. *num.* 44. Ceruantes *in l.* 10. *Tauri, n.* 34. Farin. *in praxi crim.* 1. *par. q.* 13. *à n.* 53. Michael Martinez del Villar del Patronado de Calatayud. 4. *par.* §. 3. *n.* 30. Azeuedo *cons.* 24. *ex n.* 14. Tuschus *concl.* 414. *litera S. tom.* 2 & alij, quicquid dicant Salyc. *n.* 5. & Fulgos. *in d. l. fin. C. de verb. sign.* & Paris. *cons.* 58. *n.* 41. 4. *p.*

37 Neque etiam sunt † de parentela patris, Butr. *in c. per venerabilem, qui filij sint legitimi*, quem refert, & sequitur Alexand. *supr.* & Cassan. *d. consil.* 15. Rochus & Lambertus *ibi*, qui inde dicunt, quod quando ius patronatus ex fundatione competeret solum illis de

38 parentela, tunc non competeret, bastardis, vel illegitimè natis. Nec cum † illis est cognatio, cõsanguinitas aut cõiunctio ex parte patris, *l. si spurius, ff. vr de cognati*, §. *vulgo quæsitos, instit. de succeff. cognator.* Fel. *in cap. nonnulli*, §. *sunt & alij, n.* 56. *de rescript.* Guillel. Bened. *sup. n.* 34. & 36. Tiraq. *d. c.* 15. *n.* 10. & *d. glo.* 8. *n.* 6. Villalpando *in l.* 22. *tit.* 1. *part.* 7. §. 42. *à n.* 7. Roias, & Molina, & Matienzo *d. n.* 2. & Spino *sup.* & Ioan. Garcia *de nobilitate, gloss.* 20. *num.* 17. & 19. Et ideo appellatione *coniunctorum* non veniunt Bald. *in l. id quod pauperibus, n.* 35. *C. de Episc. & cler.* & Fel. *d. n.* 56. & Cassa. *d. consi.* 11.

39 Sed oportet distinguere † in proposito cum Bart. *in d. l. pronunciatio*, Ias. *d. n.* 13. Felin. *d. num.* 123. Molina, Peregrino, Farin. præsertim *num.* 73. & aliis sup. an sint apposita verba iuris, seu ciuiliter significantia, an verba naturæ, seu naturaliter significantia. Verba

40 juris † sunt familia, agnatio, & etiam cognatio, domus, seu casata, genus, prosapia, progenies, stirps, seu stipes, sanguis, consanguinitas, & similia, & etiã parentela, licet in hoc contradicant & etiam parentela, licet in hoc contradicant ibi Bart. & Peregrin. *numer.* 89. & facit, quod cum Simon. de Prætis interpretationem *dubitat. 1. solut.* 11. *numer.* 59. tradit Perez de Lara *de anniuer. & capell. lib.* 2. *cap.* 2 *numer.* 25. Quod hæc vocabula *de milinage, generation*, parentela, casa, cepa, gente, progenie, consanguinidad, familia, prosapia, synonyma sunt: vnde videntur omnia esse verba iuris, & tunc spurij, & illegitimi etiam naturales non veniunt, quia de iure non dicuntur de familia, domo, seu casata, agnatione, nec etiam cognatione, stirpe, seu stipite, &c. nec etiam de parẽtela patris, & consquenter, nec descendentes ex eis, etiam legitimi, vt per citatos, Nisi aliud † constet ex 41
communi vsu loquendi, vel ex aliqua coniectura, & mente, seu ratione disponentis, Bart. *ibi, & in d. l. fi.* vbi Bald. & Ias. Paleotus *sup.* Ioan. Gutierrez *cons.* 3. *n.* 11. & alij.

Quamuis † Azeuedo *d. consil.* 24. *ex num.* 23. & 38. 42
dicat cum Benedicto de Barcis *in tract. de filiis non legitimè natis, in princ. à n.* 11. naturales esse de domo, casata, & agnatione, genere, sanguine, & parentela, etiam de iure ciuili, *arg. auth. licet. C. de natural. liber.* ex qua naturalis filius patri morienti ab intestato, sine filiis legitimis succedit in duabus vnciis, & sic venire in relicto consanguineis, & de genere, sanguine, & parentela, &c. Quod est contra communem, & Doctores citatos, nec id conuincit d. auth. licet.

Verba naturæ † seu naturaliter significantia sunt 43
coniunctus, consanguineus, cognatus, Hispane pariente, o deudo, pater, filius, nepos, parentes, liberi, descendentes, & similia, & idem videtur de verbo Hispano, *parentesco*, quod idem est ac consanguinitas, quando diceretur, *qua tenga parentesco*, seu vocaretur, *el que tiene parentesco, o consanguinidad*, (si enim diceretur, *de su parentesco*, seu vocaretur, *el que des su parentesco*, tunc illud videtur accipi pro parentela, licet barbarè, & sic esset verbum iuris, sicut etiam consanguinitas, quando diceretur de consanguinitate) & tunc cum apponuntur verba naturæ, spurij, & illegitimi, & consequenter descendentes ex eis veniunt qui ex eodem sanguine procedunt naturaliter, & verè, maximè in dispositione hominis, in qua verba sunt propriè & naturaliter intelligenda, nisi aliud appareat, *l. non aliter, ff. de legat.* 5. *l. fin. C. de his qui veniam ætatis, l.* 5. *tit.* 33. *partita* 7. Salazar *de vsu, & consuetudine, c.* 1. *à n.* 57. & dictum est supra *c.* 9. *n.* 32.
Nisi simus † in materia iuris, & merè ciuili, vt succes- 44
sionis ab intestato, vt *in dict. l. si spurius, & d.* §. *vulgo quæsitos*, & accusationis, Villalpando *dict. n.* 7. Aut † 45
nisi subiecta materia, quæ hic est attendenda, & multum inspicienda, Bart. *in dict. l. pronunciato*, aliud suadeat, vt materia successionis maioratu, seu iuris patronatus, vt per Molinam *supr. n.* 48. & *lib.* 3. *c.* 3. *ad fin.* Mieres *d. q.* 2. & alios, quidquid velit Gutier. *d. cons.* 3. *à num.* 16.

Vnde in prædicto † dubio videtur concluden- 46
dum, quod si in fundatione capellaniæ dicitur, quod præsentetur clericus de familia, domo seu casata, genere, agnatione, cognatione, sanguine, vel parentela, seu consanguinitate, non comprehenduntur, nec censentur vocati spurij, & illegitimi, seu descendentes ex eis, etiam legitimi, nisi aliud constet ex communi vsu loquendi, aut mente fundatoris, & sic etiam deficientibus legitimis non habebunt ius ad capellaniã, vt necessario debeant præsentari magis, quàm alij extranei, ex quo non habent vocationem, cum non veniant sub illis verbis. Bene tamen comprehenderentur si essent legitimati, authoritate Apostolica, vel Regia, ex traditis per Tiraqu. *in l. si vnquam, verb. suscepcrit liberos, à n.* 77. *seu* 63. Cou. *in* 4. 2. *p. c.* 8. §. 8. *num.* 4. & §. 10. *numer.* 2. Anton. Gom. *in l.* 9. *Tauri, numero* 66. & 69. Roias *de succes. c.* 23. Moli. *de primog. libro* 1. *c.* 4. *numero* 44. & *lib.* 2. *c.* 11. *n.* 18. Azeue. *in l.* 6. *tit.* 8. *libro* 5. *Recop. num.* 4. & Doctores *in leg.* 12. *Tauri*, Medin. *de just. tract.* 2. *disput.* 173. & 589. *num.* 5. Peregrin. *de fideicomm. art.* 23. *à num.* 26. Zauallos *quæst.* 2. *à nu.* 1. *l.* 4. *tit.* 15. *part.* 4. & ibi Greg.

Doct.

Doct. *in c. per venerabilem, qui filij sint legitimi,* & alios citatos supra *c. 2. n. 46.* ex quibus apparet, quod legitimati ex rescripto principis sunt de familia, & agnatione, &c. & cum capellania sit res spiritualis & Ecclesiastica, sufficiet etiam legitimatio Papæ. Quamuis ad maioratus, & fideicommissa perpetua non sufficiat simplex legitimatio per rescriptum principis, ut per Molin. *de primog. lib. 3. c. 3.* Velazq. *in l. 40. Tauri, gloss. 11. à nume. 6.* Ceruan. *in d. l. 12. Tauri à n. 48.* Molin. *d. disp. 173. & sequent.* Gama *decis. 279.* & ibi Flores de Mena *in add.* Si verò dicitur, quod præsentetur clericus coniunctus, consanguineus, seu cognatus, Hispane, *pariente, ò deudo, ò que tenga parentesco, ò consanguinidad*, vel descendens, comprehenduntur etiam spurij, & illegitimi, & descendentes ex eis, ut in terminis tenet Nau. *cons. 4. de iure patron* nec refert, quod in casu illius consilij filia clerici erat legitimata per rescriptum principis, quia in eo non
47 fundatur Nau. Et ita † si in fundatione capellaniæ dicitur, quod præsentetur cõsanguineus proximior, spurius, seu illegitimus, vel descendens ex eo, proximior præferretur remotiori, etiam legitimo, & de legitimo descendenti, Nauar. *supra*, & nouissimè Ceual. *quæst. 762. à numero 24.* nam cum illegitimus comprehendatur sub vocatione consanguinei, & ex alia parte ipse sit proximior, vocatio consanguinei proximioris intrat, & verificatur in eo, quicquid teneat Man. Rodrig. *in sum. 1. tom. capitulo 106. numero 8. ad fin.* vbi ait, quod si testator mandauerit eligi consanguineum magis propinquum, legitimus remotus debet præferri illegitimo magis propinquo, quod non est verum ex dictis. Nec id quod ibi antea ait, quod habens ius præsentandi aliquem de certa familia, qui non tenetur proximiorem eligere deficientibus legitimis illius familiæ potest eligere vnum de illegitimis idoneum, quia existentibus legitimi, ipsi sunt præferendi, licet sint magis remoti, si enim isti illegitimi censerentur de familia, vt ipse supponit, posset ille illegitimum eligere, etiam stantibus legitimis, & Ioan. Gutier. quem allegat *libro 2. pract. quæst. 67. non 66. numer. 3.* & 4. loquitur in diuersis terminis, nempe *legis 27. Tauri.* Et quicquid dicat Peregr. *supra num. 89.* ubi ait, quod naturales, & bastardi continentur appellatione conjunctorum, & consanguineorum, nam ex eodem sanguine procedunt, ac ideo in relicto coniunctis consanguineis, & parentibus, & per huiusmodi nomina naturalitatem significantia includerentur, intelligens tamen in defectum legitimorum, & non ramen spurij, quæ intelligentia non est bona, nec procedit consequenter, si enim naturales, & bastardi, etiam spurij appellatione coniunctorum, & consanguineorum continentur, & sic in relicto coniunctis, & consanguineis includuntur, non est cur defectum legitimorum expectemus, & cur spurij excludantur.

Vnde etiam legatum † pium, & dos relicta con-
48 sanguineis testatoris, potest & debet dari ipsius consanguineis illegitimis, seu venientibus per viam bastardiæ, & spuriis, quemadmodum legitimis: quamuis Azeuedo *dict. cons. 24. num. 37. & 50.* confundens nomina iuris & naturæ dicat spurias nullo modo admittendas esse ad huiusmodi legata pia. & eleemosynas. Et quamuis Corduba *dict. qu. 72. ad fin.* quem sequitur Ludou. Lopez *instructorij conscientiæ 1. t. c. 137. & 2. t. c. 107.* solum dicat, quod potest dari nisi aliud dicat testator, venientibus per viam bastardiæ, si ipsæ sunt legitimæ. In quo non bene loquitur, nam non solum potest eis dari, sed debet dari, & etiamsi ipsæ non sint legitimæ iuxta dicta. Quamuis etiam Man. Rodr. *dict. 1. t. c. 179. ad fin.* dicat, quod legitimæ licet sunt per viam bastardiæ, sunt præferendæ illegitimis, &c. quod solum procedet, quando sunt in eodem gradu, iuxta dicta infra *n. 53. ad fin.* & tam in legato pio quàm capellania, ad quam fundator vocat per verba naturæ consanguineum propinquiorem, præferri debet descendens à fundatore, etiam per viam bastardij, consanguineis transuersalibus eiusdem fundatoris in gradu propinquiori existentibus: nam descendens censetur propinquior, & magis consanguineus, nec transuersales concurrunt cum descendentibus, in quibus datur repræsentatio sine gradus limitatione, ut per Ceuallos *d. quæst. 762. à n. 24.* qui ait ita fuisse iudicatum per Concilium Archiepiscopi Toletani in quadam capellania de Ietafe in fauorem Ioannis de Benauente descendentis ex filio spurio Ioannis Martinez de Benauente presbyteri fundatoris. Sed certè in ista causa contra dictum Ioannem de Benauente tenuit Rota 1. Iulij 1605. coram D. Iusto, quia fundator vocauit presbyterum de suo genere, seu progenie de Salmax: & sic vsus est verbis iuris, & cùm Ioannes proueniret ex radice infecta, dici non poterat de radice & progenie testatoris, vt in dec. supra relata *n. 22.* Quod non considerauit Ceuallos d. Ioannis de Benauente aduocatus in d. causa: & similiter etiam in alia capellania de los Chaues de Bonilla huius diœcesis Abulen. per iudicem Metropolitanum Salmanticæ residentem, reuocata sententia ordinarij fuit iudicatum contra descendentem ex filio spurio fundatoris in fauorem transuersalis, quia fundator usus est verbis iuris.

Videtur tamen, quod naturales † attentata con-
49 suetudine, seu lege particulari, qua gaudent nobilitate parentum, ut in Hispania *ex leg. 1. titulo 11. part. 7.* vbi Gregor. Lop. & Roias *de successio. cap. 15.* Ioan. Garcia *de nobilitate, gloss. 20. n. 36. & gloss. 21. n. 33.* Azeuedo *in l. 10. t. 8. libro 5. Recop. n. 31.* & Ceruantes *dict. l. 10. Tauri, n. 164.* Zaualos *quæst. 2. à n. 47. & quæst. 203. à n. 6.* qui alios plures referunt, & Molina *1. t. tract. 2. disp. 165.* sint de familia, domo, seu casata, genere, & agnatione, stirpe, sanguine, & parentela patris, ex quo gaudent eius nobilitate, ut legitimi, ut per Guid. Papam *dec. 580. & ibi addit.* Tiraquell. *dict. c. 15. de nobilitate, n. 25.* Paleotus *qu. 61. n. 68.* Villalpandum *sup. n. 3. ad fin.* Roias *d. c. 15. de succes. num. 22.* & clarius Matiençø *d. gloss. rubr. tit. 1. num. 126. & seq. & d. gloss. 2. l. 7. tit. 11. num. 5.* Menoch. *de præsumptio. 88. lib. 4. num. 14.* Ioan. Gutier. *lib. 2. pract. quæst. 155. n. 2. & lib. 3. quæst. 81. n. 7.* Flores de Mena *quæst. 16. §. 1. à n. 9. & §. 2. à num 9.* Et sic naturales, & descendentes ex eis veniant appellatione, & vocatione eorum, qui sunt de familia, domo, seu casata, genere, agnatione, cognatione, stirpe, sanguine, & parentela, &c. ut tradit etiam Azeuedo *d. cons. 24. ex n. 27. & n. 39.* dicens naturales clarissimè esse de domo, casata, & agnatione patris, ex naturali & notoria Hispaniæ consuetudine eos admittente ad insignia, nomen, & arma, honores & nobilitatem patris, & sic in eleemosyna, seu relicto fœminis consanguineis, seu de genere pauperibus comprehendi naturales, & præferri legitimis non existentibus in eodem gradu, &c. Quod † procedit nisi subiecta
50 materia aliud importet, ut successio maioratus, in quo non succedunt naturales, seu descendentes ex eis, etiam si simpliciter vocentur filij descendentes, aut consanguinei, quia est res honorifica, & ad decus, & splendorem familiæ, quæ non ita per illegitimos decoratur & illustratur, nisi ex serie, seu circunstantiis maioratus aliud colligatur, Greg. Lopez *in lib. 2. tit. 15. par. 2. gloss. 10.* Molina *dict. lib. 1. cap. 4. n. 48. & lib. 3. cap. 3. in fin.* Mieres *d. 2. part. q. 2. num. 1.* Velazquez *d. l. 40. Tauri gloss. 11. numer. 43.* Aluarado *de coniecturata mente defuncti lib. 2. cap. 1. §. 1. nu. 13. & cap. 3. num. 56. & 57.* & Flores de Mena *d. quæst. 16. §. 1. à numero 13.* quicquid velit d. Greg. Lopez *in l. 32. titu. 9. part. 6. gloss. magna col. 6.* & Azeuedo *dict. cons. 24. numero 35.* etiam ex parte matris, Mieres *ibi num. 5.* & Velazquez *num. 45.* Aluarado 75. Ioan. Gut. *pract. lib. 3.*

lib.3.quæſt.52.num.8.&Flores de Mena *d.§.1.num.33.* dicens, hoc in praxi ſervari,& Greg. Lopez *l. vlt. tit.13.par.6.gloſſ.vlt.* licet ibi cogitandum relinquat, & contra teneat *d.l.2.gloſſ.15.*& Azeuedo *l. 11. tit. 6.*

51 *libro 5.Recop.num. 45.* Et idem † eſt in iure patronatus, quod eſt etiam honorificum, maximè in quo ſucceditur ad inſtar maioratus iux.ſupra *dict.5. part. capitulo 9.numer.146.*Quamuis in vna Ianven. iuriſpatron. 12. Febr. 1607. coram D.Lancellotto Rota tenuerit, *R.illeg.2.*

52 Illegitimi autem,† & ſpurij ex parte matris,bene ſunt de eius parentela,genere, ſanguine, & cognatione,*l.hac parte,l.ſi ſpurius,l.Modeſtinus ff.vnde cognati, & d.§.vulgo quæſitos,de ſucc.cognator.*Spino *d.gloſſ. 16.num.31.60.& ſeqq.*Paleotus *de nothis & ſpuriis c. 41.numero 3.& cap.43.numero 2.*Peregr.*d.art.22. num. 85.* & Azeuedo *d.conſil.24.num. 37.*Id intelligentes dummodo non ſint ex damnato, & punibili coitu, qui non ſuccedunt matri,Paleot *ibi,* Couarr.*in 4. 2. p.capit.8.§.5.nu.15.*Anton.Gom.*l.2.Tauri, numero 13.* Molina *de iuſt.2.tract.diſp. 167.* & alij. Et cum illis eſt conjunctio ex parte matris, Felin.*d.cap. nonnulli. §. ſunt,*& alij *de reſcript.num.57.*quia ſemper eſt certa mater, *l.quia ſemper.ff.de in ius vocan.lib. 11. & 12. tit. 13. partita 6.* & ſic cenſentur vocati ad capellaniam, dotationem, ſeu eleemoſynam, ad quam vocantur, qui ſunt de parentela, genere, & cognatione fundatoris, Azeuedo ibi dicens, ſic fuiſſe determinatum,& executoriatum in cancellaria Pinciana, licet ſecus ſit in maioratu,& iure patronatus,vt ſupra dictum eſt.

Poſt hæc ſcripta vidi † Hieronymum Gonçalez

53 *ad reg.de menſibus,* qui *gloſſ.5.à numero 109.* movet prædictum dubium, quærit enim, quid ſi fundator vocauit ad capellaniam clericum ex ſua familia,aut ſanguine, an clericus filius legitimus natus ex patre, aut matre, auo, vel auia illegitimis dicatur de familia fundatoris, vel ſanguine, vt cenſeatur vocatus ad talem capellaniam, & pluribus hinc inde adductis, tandem videtur tenere partem affirmatiuam, quam ait tenuiſſe Rotam in vna cauſa Hiſpalen.illegitimitatis 22. Februarij 1574.coram D. Rubeis, & noviſſimè etiam fuiſſe deciſum in una cauſa Tiraſonen. eleemoſyneriæ 14. Novembris 1603. coram D. Lancelloto, quod illegitimitas patris non obſtabat filio legitimo, ut præſentari non poſſet ad eleemoſyneriam iuriſpatronatus, ad quam teſtator vocauerat clericum deſcendentem à quodam Ioanne, & dictus clericus erat filius legitimus patris ſpurij, qui deſcendebat à dict.Ioanne, quia licet legitimi, ex patre illegitimo ſint incapaces eorum, quæ proveniunt ex perſona patris, ſeu contemplatione illius, tamen ſunt capaces omnium ex perſona propria provenientium, Bart. *conſil.118.libro primo*, Paleotus *de nothis & ſpuriis, cap.53.* Cephalus *conſil.103.numero 7.cum ſeqq.libro primo,*qui latè proſequitur, ſicut etiam quamuis fœminæ ſint excluſæ à majoratu, ſeu fideicommiſſo, admittitur maſculus deſcendens ex fœmina,ubi non agitur principaliter de conſeruanda agnatione,ſed præcipuè fundatur in maſculinitate, Rubeus *conſil.22.à numero 10.* Molina cùm aliis *libro 3.cap.5.num.48.*Mantica *de coniecturis, lib.8.tit.18.à n.53.& libro 5.tit.14.num.6.& 7.*& Rota *deciſ.15. part. 2. diuerſ.*& alij,& conducit, quod ait Anton.Gabr.*concluſ.6.de fideicommiſſ.num. 7. & 8.* Et quod reſpondetur iſta deciſio ad fundamenta eorum, qui tenent,quod filius legitimus natus ex patre ſpurio, non dicatur de familia. iuxta *conſilium* Fulgoſij *159.numer. 1.*cum ſimilibus adductis per Gamam *deciſ. 278.* quod procederet, quando teſtator,ſeu fundator loquitur per verba civilia, veluti, ſi vocaret capellaniam ex ſua familia, vel cognatione, ita ut conſtaret excluſiſſe nominationem naturalem: ſecus tamen eſſet quando loqueretur per verba naturalia, veluti ſi vocaret deſcendentes, aut conſanguineos, iuxta diſtinctionem Bart.*in l.tutelas num.4.ff.de capit.diminut.& in leg.pronunciatio.§.familiæ.ff.de verbor.ſignif.*nam filium non eſſe legitimum, non eſt de iure naturali, de quo omnes filij legitimi, & ſpurij ſunt æquales, ſed eſt de iure poſitiuo, ut *in auth.quibus modis natural.efficiant legitimi.§.liceat, collat.6.in authent.quibus mod.natural.efficiant.ſui.§. illud tamen,verſic.ſi quis ergo,collat.7.*imo Bart.*ubi ſupra* non loquitur in legitimo proueniente ex patre ſpurio, ſed in ipſo filio ſpurio, & ſic in fortiori caſu. Vnde apparet Rotam in d.Tiraſonen.amplexam eſſe noſtram ſententiam, & diſtinctionem in terminis noſtræ quæſtionis,& ſubdit Gonçalez *à n.123.*quod in ſumma attendenda eſt in hoc mens, & voluntas teſtatoris,& communis vſus loquendi, & an materia,de qua agitur,ſit proportionabilis,ut in ea includatur, vel excludatur talis ſpurius, aut filius legitimus ex illo deſcendens veluti teſtator reliquit legatum,aut perpetuum anniverſarium pro alendis pauperibus ſcholaribus in ſtudio,aut clericis,aut maritandis virginibus de genere,aut agnatione ſua,quo caſu minimè ſunt excludendi,nec ſpurius,nec multò minus filius legitimus ex eo,ut per Tiraquell. *in præfatione,tract.de pia cauſa,colum.7.verſic.& facit pro 1. part.* Mantica *libro 8.tit. 5.n.16.cum ſeqq.*Sed cum iſta ſint verba civilia,id reuera eſt contra dict. deciſionem Tiraſonen.& diſtinctionem à nobis factam, & ſic non placet.Item conſiderandum erit,ait; quid fuerit obſeruatum, *l.ſi de interpretatione.ff.de legibus, cap.cum dilectus,de conſuetudine,* & quod fuit dictum *in dict. deciſi.* Tiraſonen. nec non à cæteris paribus concurrat alius de familia, & genere teſtatoris, qui ſit legitimus, ac filius patris legitimi, nam tunc illum præferendum fore indubitatum erit inquit, quod placet, ita ut in pari gradu legitimus ſit præferendus, & præſentandus cum Azeue. *d. conſil. 24. numer.36.*Et quod in,dubio,quando non bene conſtat, quod fundator capellaniæ voluerit excludere etiam deſcendentes legitimos ex patribus ſpuriis, erit ad fauorem illorum interpretandum, tum quia de iure communi ſunt habiles,& idonei ad quæcunque beneficia,dignitates,& honores, &c. Tum quia in huiuſmodi filiis,& patribus eorum ſpuriis, bene cadit affectio naturalis, &c. & quod in ſumma continet illa deciſ.eſt,quòd leg.&c.*R.illegit.*

Tandem circa † materiam huius cap.videnda ſunt 54 *d.ſup.4.p.c.3'12.modo.*

CAPUT XVI.

An beneficia ſint conferenda digniori, an ſatis ſit digno conferrè.

SUMMARIA.

1 *Duo ſunt dubia. Primum,an eligens dignum ad beneficium omiſſo digniori,peccet mortaliter. Secundum,an teneatur illi ad reſtitutionem.*

2 *In primo eſt communis ſententia Theologorum pronouentem, eligentem, ſeu præſentantem dignum omiſſo notabiliter digniori, peccare mortaliter, licet prouiſio ſit valida.*

3 *Et probatur ex iuribus, & autoritatibus adductis.*

4 *Et Concil. Tridentin. adducto.*

5 *Et confirmatur ex electionibus à Deo factis.*

6 *Secundo probatur, quia violatur iuſtitia diſtributiua, ex quo beneficia ſunt etiam bona communia, & præmia meritorum, & committitur peccatum acceptionis perſonarum,& c.*

7 *Violatur etiam ſecundum aliquos iuſtitia commutatiua, &c.*

8 *In beneficiis ſine cura, licet præteritis dignioribus*

contra justitiam distributiuam delinquatur, non tamen committitur peccatum mortale, &c. secundum Sotum, quem alij sequuntur

9 *Sed merito reprehenditur per alios*

10 *Et à fortiori sententia Pedraca,*

11 *Contraria sententia, nempe non esse peccatum mortale digniorem dimittere, sed sufficere dignum, & idoneum eligere, seu præsentare, ponitur.*

12 *Quæ fundatur* & n. seqq.

16 *Tertia sententia quod prima vera sit in Episcopatibus, de beneficiis curatis ex Conc. Trident. Secunda procedat in beneficiis sine cura.*

17 *Quia placet, & est intelligenda, nisi aliqua lege, vel constitutione particulari, aut iuramento aliud cautum sit in beneficiis simplicibus,*

18 *Et maximè procedit in patronis, non solum laicis, sed etiam Ecclesiasticis.*

19 *Et in patronis laicis videtur sufficere dignum præsentare, etiam ad curata*

20 *Ad iura, & authoritates adducta pro prima sententia respondetur* & n. seqq.

23 *Et ad confirmationem.*

24 *Ad secundum respondetur, beneficia non esse bona communia, & præmia meritorum, & sic non violari justitiam distributiuam.*

25 *Nec violari justitiam communicatiuam, eligendo ministros idoneos prætermissis dignioribus, &c.*

26 *In 2. dubio, an eligens dignum prætermisso digniori, teneatur illi ad restitutionem, prima sententia est non teneri,*

27 *Quæ fundatur* & n. seqq.

30 *Contraria sententia, nempe quod teneatur illi ad restitutionem, ponitur.*

31 *Quæ fundatur* & n. seq.

37 *Et clarius procedet in beneficiis, quæ per examen & oppositionem conferuntur, & vbi ex lege, vel statuto sunt danda digniori, &c.* & n. seqq.

40 *Et eam aliqui admittunt, quando edictum propositum fuerit, quo promittatur beneficij collatio digniori, vel sit opppositio sub huiusmodi pacto, saltim implicito,* & n. 41.

42 *Primum dictum, quod in beneficiis sine cura, in quibus non est peccatum digniorem dimittere, non est obligatio restituendi ei,*

43 *Secundum dictum, quod in Episcopatibus, & beneficiis curatis, & aliis, quæ ex aliqua lege, vel constitutione danda sunt dignioribus, & magis idoneis, verior videtur prima sententia, nam cum beneficia sint instituta propter seruitium Ecclesiæ, constitutio illa, quæ est juris humani, quod dentur dignioribus, & magis idoneis facta videtur in fauorem Ecclesiæ vt ipsa habeat meliores ministros, & non in fauorem ipsorum ministrorum, &c.*

44 *Et confirmatur exemplo domini, qui suo operi præciperet eligi operarios magis idoneos, &c.*

45 *Idem dicendum est in cathedris, & aliis officiis publicis, quæ ex lege, seu ordinatione debent dari dignioribus.*

46 *In præbendis collegiorum, quia sunt institutæ, non vt stipendia pro labore, sed ut præmia meritorum, & in sustentationem pauperum dantium operam literis, & sic principaliter propter ipsos eligendos, eligentes dignum omisso digniori contra statuta collegij, non solum peccarent mortaliter contra justitiam distributiuam, sed etiam tenerentur ad restitutionem digniori,*

47 *Et si eligerent indignum non habentem qualitates, & conditiones requisitas, tenerentur etiam collegio restituere, quod cum illo expendit ipso non restituto, prout tenetur admittere collegium,* & n. 48.

49 *Constitutio, quod dignior eligatur non est facta fauore eligendorum, etiam minus principaliter, sed fauore solius Ecclesiæ, ex quo beneficia sunt instituta propter seruitium Ecclesiæ in stipendium ministrorum* & n. 50.

51 *Quamuis collatio beneficiorum, quæ dignioribus sunt conferenda, instar fieri debeat distributiuæ justitiæ, tamen ibi non est verè, & propriè distributiua justitia, etiam minus principaliter, nec eligens dignum omisso digniori peccat peccato acceptionis personarum propriè sumptæ contra justitiam distributiuam, sed solum peccato injustitiæ contra commutatiuam justitiam, & fidelitatem, ex officio debitam Ecclesiæ* & n. 52.

53 *Vnde si ex omissione dignioris sequerentur Ecclesiæ aliqua damna, vel interesse, teneretur ei ad restitutionem illorum, exemplo œconomi,* & numero 54.

55 *Id non solum procedit in beneficiis, quæ sine edicto, & oppositione prouidentur, sed etiam quæ prouidentur per edictum, & oppositionem.*

56 *Nisi fortè in edicto promitteretur collatio digniori.*

57 *Quæ tamen non videtur promitti dicendo, quod si seruabitur vnicuique sua justitia.*

58 *Quamuis præstituto habeant jus ex justitia commutatiua, vt vni ex illis prouideatur, alias teneretur collator ad restitutionem.*

59 *Et quomodo sit facienda ista restitutio* & numero 60.

61 *Hodie stante constitutione Pij V. super collationem parochialium, videtur dignior habere jus de justitia, vt ad parochialem præeligatur, & consequenter ordinarius eligens minus dignum, tenetur digniori prætermisso ad restitutionem damni,*

HIc duo † sunt dubia, 1. an eligens dignum ad beneficium omisso digniori peccet mortaliter 2. an teneatur illi ad restitutionem. 1

In primo † Theologi communiter docent promouentem, eligentem, seu præsentantem dignum omisso notabiliter digniori peccare mortaliter, licet prouisio, electio, vel præsentatio sit valida. Ita D. Thom. 2. 2. *quæst.* 63. *art.* 1. & 2. & *quæst.* 185. *a.* 3 & *quodlibeto* 4. *ar.* 15. & *quodlib.* 6. *artic.* 9. & *quodlib.* 8. *ar.* 6. D. Anton. 2. *p. tit.* 1. *cap.* 20. §. 1. Adria. *in* 4. *de restit. qu. de collat. beneficior.* Caiet. *d. quæst.* 63. *artic.* 2. & *quæst.* 185. *artic.* 3. & *in summ. verb. acceptio personarum,* Sylu. *eod. & verbo,* electio, 1. *quæst.* 16. Soto *de just. & iure, lib.* 3. *quæst.* 6. *art.* 2. & *lib.* 10. *quæst.* 2. *art.* 3. Marcado *in sum. de contract. lib.* 6. *cap.* 17. Arag. 2. 2. *q.* 62. *art.* 2. *ad* 4. 1. *concluf.* & *qu.* 63. *art.* 2. & ibi Salon. 3. *controuersia* Bannes *dub.* 3. 4. & 5. Cosm. Philiar. *de officio Sacerdotis* 2. *part. lib.* 4. *c.* 23. Valen. 3. *tom. disput.* 5. *quæst.* 7. *punct.* 2. 2. *qu.* Manuel Rodriguez *in sum.* 1. *tom. cap.* 106. & 108. Vega *in sum.* 1. *p. cap.* 97. & *cap.* 109. *casu* 1. & 2. *p. c.* 17. *casu* 1. Tolet. *in sum. li.* 5. *c.* 4. *vers.* 9. & *cap.* 78. Zechus *de benef. & pension. ca.* 4. *n.* 8. & 9. & *de munere Episcopali, c.* 4. *n.* 5. Azor. *instit. moral.* 2. *p. lib.* 6. *c.* 15. *qu.* 1. 8. & 9. & *c.* 21. *qu.* 5. & *cap.* 26. *qu.* 12. & Cantarel. *in decem præc. Decal. lib.* 2. *cap.* 50. & ex canonistis Abb. *nu.* 7. & Deci. *à num.* 13. *in c. constitutis.* 2. *de appellatio.* Gomet. *in c. de constitutio. in* 6. *à numer.* 22. dicens communem P. de Baisio *in directorio elect.* 3. *p. ca.* 24. Couarr. *in reg. peccatum* 2. *p.* §. 7. *num.* 4. & 5. Nau. *in man. c.* 17. *n.* 73. & *de ora. miscell.* 28. *cum seqq. vsque ad* 42. & *conf.* 8. *alias* 2. *n.* 1. *de simonia.* Cuchus *in institutio. maior. lib.* 4. *tit.* 1. *n.* 123. Dida. Perez *in l.* 2. *tit.* 6. *lib.* 1. *ordin. gl.* 1. Paradilla *in l. cum quidam ff. de leg.* 2. *n.* 19. Molin. *de Hispan. primog. l.* 2. *c.* 5. *à n.* 50. & *n.* 69. Flam. Paris. *de resignat. benef. lib.* 4. *qu. vlt. n.* 35. & 36. & 39. & 40. Card. Paleot. *de sacri Consistorij consultationibus, quarta parte. qu.* 1 *in pr.* Zaual. *in suis communibus contra communes qu.* 659. *n.* 1. Marc. Ant. Genu. *in praxi Archiepiscopali curiæ Neapolitanæ, cap.* 65. *n.* 8. aliàs *c.* 66. & *in man. past. c.* 36. & 38. *num.* 1. Grat. *dec.* 97. *n.* 2. Vgol. *de offic. Episc. cap.* 50. §. 13. *num.* 2. & Villar. del patronado 2

de Calatayud.4.*p.in princ. à num.*15.ubi docet, quod omnia beneficia debent dari dignioribus ſub peccato mortali,qui tamen §.3.*n.*16.ait ſecundum Nau.in beneficiis ſimplicibus ſufficere eligere dignum,licet non eligat digniorem , & idem videtur 8. *part. coſtumbre* 7.*n.*7 Azeue.*conſ.*9.*num.*30.*& conſ.*24.*à n.*40. Parlard.*differ.*8.*n.* 8. & plures relati per Bobadillam *in ſua Politica lib.*1.*cap.*3. *num.*76.& Hieron.Platus *de Cardin.dignitate , & officio cap.*31.ait , quod eligendus eſt dignior, non ſolum ad ſummum Pontificatum,ſed etiam ad quemlibet Epiſcopatum , & deciſ. Rotæ in cauſa Toletana canonicatus 18.Maij.1584. coram ſanctiſſimo Clemente VIII. ſup.adducta 5. *par.cap.*4.*nu.* 166.& in cauſa Valliſoletana præeminentiarum 24. Nouembr. 1603. coram illuſtriſſimo Pamphilio.

3 Quæ ſententia † probatur 1. ex Laone Papa *in c Metropolitano* 63.*diſt.*ubi ait : Metropolitano defuncto cum in loco eius alius fuerit ſubrogandus prouincialis Epiſcopi ad ciuitatem Metropolis conuenire debebunt , ut omnium clericorum , atque ciuium voluntate diſcuſſa ex presbyteris eiuſdem Eccleſiæ,vel diaconis optimus ordinetur,& D.Hieron. *in c.Moiſes,& in c.licet* 9. 8.*quæſt.*1.& aliis authoritatibus ſanctorum & ex *cap.*2.*de offi.cuſtodis,* ibi.Vt ad hoc opus tales ordinentur,quales ſanctiores & meliores eſſe viderint & ex *cap.vni.vt Eccleſiaſt. benefic. ſine diminut.conferant.* vbi ſic ait Innoc. III. *Debuiſti Eccleſiaſticum officium , & beneficium in perſona magis idonea diſpenſare.*

4 Et accedit † Concil.Trid.ſeſſ.24.de reform. *cap.*1. vbi ſic ait : Omnes vero,& ſingulos,qui ad promotionem præficiendorum , quodcunque ius quacunque ratione à Sede Apoſtolica habent, aut alioquin operam ſuam præſtant , nihil in iis pro præſenti temporum ratione innovando hortatur,& monet , ut in primis meminerint,nihil ſe ad Dei gloriam,& populorum ſalutem vtilius poſſe facere quam ſi bonos paſtores, & Eccleſiæ gubernandæ idoneos promoueri ſtudeant,eóſq;alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, niſi quos digniores , & Eccleſiæ magis vtiles ipſi iudicauerint,non quidem precibus vel humano affectu , aut ambientium ſuggeſtionibus , ſed eorum exigentibus meritis præfici diligenter curauerint, &c. *Et in cap.*18.*eiuſd.ſeſſ.* ubi ait ad parochiales ex dignis , & approbatis eligendum eſſe digniorem & magis idoneum.

5 Et confirmatur † ex electionibus à Deo factis in veteri,& nouo teſtamento, vbi ſemper eligit meliores , &c.

6 Secondo probatur, quia † dimittendo digniorem ſine cauſa debita violatur iuſtitia diſtributiua , ex quo beneficia ſunt, etiam bona communia, & præmia meritorum, & committitur peccatum acceptionis perſonarum , quod illi contrariatur, & eſt mortale genere ſuo, & hæc eſt ratio communis Theologorum. Violatur † etiam ſecundùm Sotum , Ara-
7 gon. Salon. & Bannes ſupra, iuſtitia commutatiua (quæ in beneficiis diſtribuendis præcipuè ſpectatur, cum primario, & principaliter ſint inſtituta in ſtipendium laborantium,ut Eccleſia habeat bonos miniſtros)nam elector,ſeu prouiſor beneficiorum cum non ſit dominus , ſed diſpenſator , & adminiſtrator inſtitutus in bonum Eccleſiæ,tenetur ex officio , & fidelitate debita Eccleſiæ,atque adeo ex iuſtitia commutatiua conſulere vtilitati Eccleſiæ , atque adeo optimum ei miniſtrum prouidere, quod etiam inquit Rebel.relatus *n ſeq.*

8 Ait † tamen Soto ſupra , quod in beneficiis ſine cura, licet præteritis dignioribus contra iuſtitiam diſtributiuam delinquatur , tamen ſubeſt tantum periculi,atque ob eam rem,aut nunquam aut perquam raro peccatum illic mortale committitur,dummodo non concedatur indignis cuius ſententiam veram exiſtimat Arag.*ſupra* , quia in ordine ad hæc adeo parum requiritur de dignitate perſonæ,ut omnes qui ſunt digni , ſint fere æquè digni,niſi in canonicatibus , & aliis beneficiis,quæ per oppoſitionem,& concurſum providentur. In quibus non dubitat eſſe peccatum mortale,prætermittere notabiliter digniorem , cum grauis ei fiat iniuria in hoc , quod impeditur à conſecutione eius quod ſecundum ſtatuta Eccleſiæ ſibi debetur, & illam etiam ſententiam Soti videtur ſequi Flam. Pariſ.*ſupra numer.* 46. & accedit , licet non in totum, Rebellus *de obligat. iuſt.*1. *p.lib.* 3. *quæſt.* 4. *num.*11.*&* 12.qui tenet, quod peccatum eſt lethale regulariter digniorem notabiliter & euidenter cognitum prætermittere, quoad beneficia curata, non ſolum quando per oppoſitionem aliúmve titulum acquiſiuit ius commutatiuum, ſed etiamſi nullum tale ius habeat , quia collatores non ſunt domini , ſed diſpenſatores beneficiorum , & non ſolum in proprio euentu contra iuſtitiam diſtributiuam, ſed etiam contra fidelitatem Chriſto & Eccleſiæ debitam delinquunt in re graui, & notabili, & fructu per digniores præſtando Eccleſias defraudant,& quod peccatum lethale etiam eſſe videtur eligere minus dignum ad cardinalatus , canonicatus , decanatus , & alia beneficia ſimplicia magni momenti , quando notabilis & evidens eſt inter promotum & digniorem prætermiſſum exceſſus , ſi vero paruus ſit, veniale videtur, vel ſi beneficium ſimplex non tanti momenti ſit , quia violatio iuſtitiæ diſtributiuæ per acceptationem perſonarum ex genere ſuo mortale eſt,quare niſi ex paruitate materiæ per reſpectum ad exceſſum eligendorum,vel beneficiorum excuſetur, lethale erit.

Sed hanc Soti † ſententiam merito reprehendunt 9
Nauarr. *d.miſcell.* 38. & P. Nauar. *de reſtitut.libro* 2. *cap.* 2. *num.* 184. nam ſi ut ipſe dicit , etiam in beneficiis ſimplicibus peccatum eſt contra iuſtitiam diſtributiuam dimittere digniorem,erit mortale,cum materia ſit grauis reſpectu ipſius dignioris cui fit iniuria.Vnde à fortiori † convincitur ſententia Pedra- 10
cæ *in ſum.* 7. *præcepto* 7. §. 36. dicentis abſolutè ſolum eſſe peccatum veniale eligere dignum præterito digniori , quamuis peccetur contra iuſtitiam diſtributiuam,& citat Caietan. *ientaculo* 12. *ad* 4. qui tamen id non tenet, ſed quod conſiderato officio , labore, & onere,non fit mortale , quod etiam dicit *verb. beneficium ,& verb.electio.* Contrariam † tamen 11
ſententiam , nempe non eſſe peccatum mortale digniorem dimittere,ſed ſufficere dignum , & idoneum eligere , ſeu præſentare,tenet gloſſ.*in cap. licet ergo , 8. quæſt.* 1. *& in cap.monaſterium,*16. *quæſt.*7.*& in cap.* 2.*de officio cuſtodis & in cap.*3.*de iure patr.& in d. cap. c nſtitutis,* 2.*appellatio* , ibi Imola & Francus,*num.*4. Rochus *de iure patronat. verb. honorificum,quæſt.* 15. *ad fin.*

Quæ ſententia † probatur 1.nam D. Paulus 1. *ad* 12
*Tim.*3.*& ad Titum* 1. ponens conditiones eligendi in Epiſcopum non loquitur comparatiuè , ſed abſolutè dicit illum debere eſſe virum probum , Doctorem,&c. ut etiam dicitur *in c.p.cum in cunctis de electio.*

Secundo probatur , ex † text. *in cap.ſi in plebibus* 13
*63.diſt.in d.c.monaſterium, & in c.cum nobis de election. & in c.graue nimis,*ibi: : *Præcipimus, vt prætermiſſis indignis idoneos aſſumant , de præbend.* & Concil. Trident.*ſeſſ.*7.*de reform.cap.*3.ibi,*Perſonis dignis, & habilibus.*

Tertio probatur , quia † eligendo dignum omiſſo 14
digniori, non fit iniuria Eccleſiæ , ex quo datur ei idoneus miniſter, nec digniori præmiſſo,ex quo beneficia non ſunt præmia meritorum , ſed ſtipendia laborantium. Confirmatur,nam ſi Dominus diceret œconomo quod conduceret operarios ad opus ſuum, ſatis eſſet ſi idoneos conduceret, &c.

15 Tertia sententia † est Leonardi Lessij *de iust. & iur. lib.2. cap.34. dub.14.* dicentis, ad beneficia habentia curam animarum, vel aliam functionem magni momenti, eligere, postulare, aut præsentare dignum vel liberè conferre omisso digniori, quia in promptu est esse peccatum mortale, in cæteris verò beneficiis, vt in canonicatibus, capellis, &c. non videri peccatum mortale semel, vel bis prætermittere digniorem, modo conferantur ei, qui verè dignus sit, quia quod semel, vel iterum dignior prætermittatur in huiusmodi beneficiis, non censetur notabile incommodum, aut notabilis iniuria in Ecclesiam, paucorum enim mediocritas aliorum virtute facilè compensatur, nec fit propriè iniuria digniori, &c. videri tamen esse mortiferum, si quis id passim faciat, aut si raro curet, vt digniores præferantur, qui enim sæpe hoc faceret, vel non curaret præponere digniores, censeretur grauiter peccare, contra fidelitatem Ecclesiæ debitam, eiúsque magnum bonum negligere, &c. & sic semper esse peccatum, saltim veniale digniorem, & aptiorem prætermittere, si autem id sæpè fiat, esse peccatum mortiferum: quod si ex sua institutione habeat, vt debeat dari digniori, vel per appositionem, tunc semper esse peccatum mortale.

16 Quarta sententia est, quod prima † sententia vera sit in Episcopatibus & beneficiis curatis ex Concil. Trident. *vbi supra*, decernente ad illa digniores, & magis idoneos eligendos esse: Secunda verò procedat in beneficiis sine cura. Nam Consilium de Episcopatibus & curis loquitur, & de aliis non dicit, quod dentur dignioribus, antiqua verò iura non ita plana, quæ si essent, *vt est d. capit.1.* vt *Ecclesiastica beneficia*, vbi sermonem facit Innoc. III. de beneficio non curato, tamen iam oppositum est introductum, & ipse Papa facit, vt abrogata videatur illa constitutio, de iure vero diuino & naturali secluſa ordinatione Ecclesiæ beneficia non videntur esse bona communia, & præmia meritorum, nec est præceptum, quod dentur dignioribus, &c. ita Nauarr. *lib.2. cap.2. n.172. & à num.182.* quem sequitur Ioan. Gutierrez *canon. quæst. lib.2. cap.11. num.12. & 28.* dicens, quod si aliud diceremus, omnes ferè prælati essent in statu damnationis prouidentes beneficia simplicia dignis prætermissis dignioribus, quæ acerbissima esset profecto sententia, &c. & Vega *d.2. part. cap.17. casu 1.* qui *in fin.* ait quod Episcopi, qui sunt distributores beneficiorum simplicium, non tenentur eligere digniorem, sed sufficit, quod eligant dignum, siue sit præsens dignior petens beneficium, siue non, & ita tenere Bannes *d. quæst.63. art.2. dub.5. pag.301.* (quem tamen male allegat) potius tenet contrarium: idem tenet P. Ledesma *in sum. 2.p. tract.7. cap.2.7. concluſ.* maximè *in princ. & 9. & 15. difficult.*

17 Quæ sententia † mihi placet, & est intelligenda, nisi aliqua lege, vel constitutione particulari, aut iuramento, aliud cautum sit in beneficiis simplicibus.

18 Et maximè † procedit in patronis, non solum laicis, sed etiam Ecclesiasticis, licet in Ecclesiasticis primam sententiam tenet Lambert. *de iure patron.*

19 *1.p.2. lib. quæst.10. art.3. ad fin.* Quinimo † in patronis laicis videtur sufficere dignum præsentare, etiam ad curata, ex *d.c. monasterium*, & docet Lambert. *ibi, n.17.* & dicunt probabile Bannes *dub.4. concl.3.* Manuel Rodrig. *d.c.106. sub n.8.* & P. Ledesma *d.9. difficult.* nam Concilium Trident. *d.cap.18.* postquam dixit in parochialibus iurispatr. Eccles. eligendum esse digniorem ex approbatis ab examinatoribus in concursu, dicit quod si ius patronatus laicorum fuerit, debeat qui à patrono præsentatus erit, examinari, & si idoneus repertus fuerit, admitti, vnde patronum laicum non arctat ad præsentandum digniorem, quod non videtur aduertisse Ioannes Gutierrez *supra num.27. & 28.*

Nec huic † sententiæ obstant arg.1. sententiæ: 20
nam ad primum, ad d.c. metropolitano, vltra quod loquitur in Episcopatibus, potest responderi, ibi non induci necessitatem, vt optimus eligatur, & ita etiam potest responderi ad *caput secundum de offic. custodis.*

Ad authoritates † Hieron. & aliorum sanctorum 21
potest responderi, quod intelligantur de honestate, & consilio, &c. & quod non sunt leges, & constitutiones pontificiæ.

Ad *cap. vnicum, vt Ecclesiastica beneficia*, potest 22
etiam responderi, quod † ibi Papa dicit Archiepiscopo Mediolan. quod debuit Ecclesiasticum officium, & beneficium in persona magis idonea dispensare, quia fortè prouisus non erat persona satis idonea, & non quia digniori esset necessario conferendum, vt colligitur ex verbis versic. cum enim, *Videlicet vt ostenderet quod prædictam Cancellariam personæ idoneæ modò canonico, & tempore competenti donasses.*

Ad † confirmationem de electionibus à Deo fa- 23
ctis respondetur solum conuincere, id melius esse, & de consilio.

Ad 2. resp. secluſa † ordinatione Ecclesiæ, seu in- 24
stitutoris, beneficia non esse bona communia, & præmia meritorum, vt dictum est, & consequenter non violari iustitiam distributiuam. † Et rursus non 25
violatur iustitia commutatiua eligendo ministros idoneos prætermissis dignioribus, nisi Ecclesia expresse præcipiat suis dispensatoribus, quod ei dent optimos ministros, & magis idoneos, sed satis implent suum officium, & debitam fidelitatem dando ministros idoneos iuxta dicta.

In secundo dubio, an eligens, † dignum ad be- 26
neficium prætermisso digniori, teneatur illi ad restitutionem: prima sententia est non teneri, quam tenent Adrianus *in 4. tract. de restitutione, c. quia iam determinatum est*, Sotus *de iust. & iure, lib.4. quæst.9. art.3. ad 6.* M. Ledesm. *2.p. quæst.18. art.2.* Nauar. *in man. c.17. n.72. & seq. & conſ.8. alias 2. de simonia, n.2.* Couarr. *in reg. peccatum, 2.p. §.7. num.6.* Cuchus *in instit. lib.4. tit.1. num.123.* Didacus Perez *in l.2. tit.6. lib.1. ordin.* Padilla *in l. cum quidam, ff. de legat. 2. num.18.* Molina *de Hispanorum primogen. lib.2. cap.5. num.57.* Spino *de testament. gloss.18. num.9. & 10.* Ioan. Gutierrez *dict. lib.2. cap.11. à num.47.* Zauallos *d. quæst.659. num.12.* Mercado *lib.6. cap.17. fol.257.* alias 208. Angles *de restitut. quæst. de clericis restitutioni obnoxiis, 4. difficult.* Pedraça *7. præcepto, §.36.* Cosmas Philiar. *2.p. lib.2. cap.23.* Summa Corona *2. part. de restitutione, num.10.* Vega, *1. part. cap.109. casu 1. & 1.p.c.17. casu 1.* Valent. *3. tom. disp.5. quæst.7. punct.2. 6. quæst.* Lud. Carb. *de restitutione, quæst.30. concluſ.4.* & Toletus *lib.5. cap.4. verſ.4. & cap.78.* & nouissime Lessius *dict. lib.2. c.34. dub.15.* & magis placet Azori *d. lib.6. cap.15. qu.12.* & sequitur Rebellius *1. 7. lib.3. quæst.4. & 5.* Vgolin. *de offic. Epiſc. d. cap.50. §.13. num.2.* dicens tamen non satis consequenter, quòd digniori prætermisso, aliquid restituendum est ratione iniuriæ illatæ, non vero ratione beneficij collati.

Quæ sententia † probatur primo, quod beneficia 27
sunt principaliter instituta, propter ipsos ministros, & in præmium meritorum, suntque stipendia ministrorum & non bona communia, vnde dicitur, quod beneficium datur propter officium, *cap. fin. de rescript. in 6.*

Secundo probatur, nam † si paterfamilias dice- 28
ret œconomo, quod conduceret ad opus suum operarios idoneos, aut magis idoneos, & ille conduceret non idoneos, aut minus idoneos, profectò nihil teneretur restituere idoneis, aut magis idoneis omissis, vt patet, ergo similiter in proposito.

Tertio, quia † si dignior haberet ius ad benefi- 29
cium,

cium,tanquam ſibi debitum, ſequeretur, quod non ſolum prælatus teneretur illi reſtituere, ſed etiam dignus, cui fuit collatum, teneretur illi dimittere beneficium, conſequens autem eſt falſum & contra omnes: ergo. Probatur ſequela,nam ſi bonum aliquid commune mihi debitum ex iuſtitia diſtributiua datur alteri, tenetur ille illud mihi reſtituere, vt ſi certa quantitas ex inſtitutione diſtribuenda pauperibus, ſeu magis egenis per diſpenſatorem daretur diuitibus, ſeu minus egenis,tenerentur illi eam reſtituere pauperibus ſeu magis egenis,quibus danda erat,nec enim diſpenſator bonorum communium poteſt illa conferre, niſi iuxta voluntatem veri domini, & facultatem ſibi commiſſam, nec refert, quod beneficium detur propter miniſterium Eccleſiæ, & non gratis, vt ait Aragon. infra, nam ſi deberetur nihilominus ex iuſtitia diſtributiua digniori, illud ei volenti cum ſuo onere eſſet reſtituendum, iuxta dicta. Hæc ſunt præcipua argum. huius ſententiæ.

30 Contrariam tamen † ſententiam, nempe quod eligens dignum, ſeu digno conferens beneficium prætermiſſo digniori teneatur ad reſtitutionem ipſi digniori prætermiſſo,tenet Palud.*in* 4. *diſt.*15.*qu.*2. *artic.*2.*n.*12. & ibidem Ricas. Caiet.2.2.*q.*82.*art.*2.*ad* 4.*in* 3.*dub.& in ſum.verb.acceptio perſonarum*,Sylueſt. *verb.reſtitut.*3.*quæſt.vlt.verſ.*2.B.Medina *in ſumm.lib.*1. *c.*14.§.32. Ludouicus Lopez *inſtruct.conſcient.*1.*tom. cap.*125. *&* 127. P.Nau. *dict.lib.*2. *cap.*2. *à num.*176. Aragon.*d.art.*2. Salon. *quæſt.*63. *artic.*4. *controuerſ.*3. *concluſ.*4. & ibi Bannes Man.Rodriguez 1.*tom.c.*108. *num.*6. P.Ledeſm. 2.*p. tract.*8. *cap.*4. 1.*concl.& c.*8. & magis communiter Theologi moderni.

31 Quæ ſententia † probatur, nam ille peccat contra iuſtitiam diſtributiuam,eſt enim acceptor perſo-
32 narum, vt omnes dicunt. Et † violatio iuſtitiæ diſtributiuæ inducit obligationem reſtituendi, D. Thom.receptus,*d.qu.*62.*art.*1.*ad* 3. & ibi Caiet.*& d. art.*2.*ſequent.*P.Nauar.*ad reſtitut. lib.*1. *à n.*10. P.Ledeſm.*cap.*4.Molina *de iuſt.tract.*2.*diſputat.*714. quicquid dicat Valent.*ſupra*, & Rebellus 1.*p.lib.*1. *qu.*3.
33 *num.*18.*& lib.*3. *quæſt.*3. Nec † valet dicere, vt dicunt authores contrariæ ſententiæ,id procedere,vbi principaliter agitur de diſtribuendis bonis communibus inſtitutis in bonum, & vtilitatem particularium, & ſic quando eſt mera iuſtitia diſtributiua, ſeu principaliter intenta, ſecus in bonis principaliter inſtitutis in bonum, & vtilitatem Eccleſiæ, ſeu Reipublicæ: nam ſi damus, vt prædicti authores dare videntur, quod in collatione beneficiorum interueniat etiam iuſtitia diſtributiua, ſaltim ſecundario & minus principaliter intenta, quia beneficia inſtituta, ſeu ordinata videntur ſecundario,propter eligendos in præmium meritorum, profecto violatio illius iuſtitiæ diſtributiuæ reſpectu dignioris inducet obligationem reſtituendi, vbicunque enim fuerit violatio iuſtitiæ, & æqualitatis ſeruandæ, reſultat inæqualitas per reſtitutionem ad
34 æqualitatem reducenda. Et † facit ſimile quod violatio immunitatis Eccleſiæ extrahendo ab ea delinquentem obligat ad reſtitutionem, ſeu ſatisfactionem non ſolum Eccleſiæ, ſed etiam ipſi delinquenti faciendam, licet illa immunitas ſit principaliter propter reſpectum, & reuerentiam Eccleſiæ, & minus principaliter propter delinquentes ad ipſam confugientes.

35 Secundo probatur hæc ſententia, nam ſi Dominus præciperet diſpenſatori, quod tribueret eleemoſynam pauperibus conſanguineis, ſeu magis egenis, & daret illam pauperibus non conſanguineis, ſeu minus egenis, teneretur reſtituere pauperibus conſanguineis ſeu magis egenis,ergo ſimiliter cum Chriſtus Dominus ſeu Eccleſia præcipiat diſpenſatori beneficiorum,quod conferat illa digniori, ſi confert minus digno, tenetur ad reſtitutionem digniori.

Tertio † probatur ex doctrina D. Thom. *dicta* 36
*quæſt.*26.*articul.*2. *ad* 4. vbi docet, quod impediens ne detur beneficium digniori tenetur ei ad reſtitutionem,nec meminit vis aut fraudis, ergo à fortiori tenebitur conferens digno omiſſo digniori.

Hæc ſunt arg.præcipua † huius ſententiæ ad quæ 37
reducuntur alia,quæ pro ea fieri ſolent,& huius ſententiæ authores(exceptis Nauar. *ſup.num.*203.*& ſeq.* Man.Rodrig. *ſup.* qui eam intelligunt in beneficiis, quæ per oppoſitionem,& concurſum conferuntur, in quibus eam etiam tenet Leſſius ſup.) loquuntur indiſtinctè de quibuſvis beneficiis. Quam † tamen 38
clarius procedere in beneficiis,quæ per examen obtinentur,vbi iubet lex vel ſtatutum,quod dentur digniori, aiunt B.Medina *ſup.*& Ludouicus Lopez *d. cap.*127. Aragon.dicit certiſſimam de cathedris & beneficiis,quæ oppoſitione obtinentur, & maximè procedere in his, quæ conferuntur per oppoſitionē,& præcedente rigoroſo examine.dicit Salon.ſup.

Et hanc † ſententiam admittit Lud. Carb. *ſup.*4. 39
& 12.*concl.* quando ex aliqua lege,vel ſtatuto beneficia danda eſſent digniori, & Marc.Anton.Genuen. *d.cap.*63.*num.*8. dicens,quod quando ex aliquo ſtatuto, vel lege beneficium, vel officium debetur digniori reperto in concurſu, Epiſcopus non ſolum peccat, ſed tenetur ad reſtitutionem,ſi minus digno conferat:quod etiam ait Gratianus *dec.*97. *num.*21. Sed contra tenet d.Genuen. *in man.paſtor.cap.*37.*artic.*5. cum Soto, &c.

Eam etiam † admittunt Molina, & Ioannes Gu- 40
tierrez cum eo, *n.*55.*vbi ſupra*,quos ſequitur Gratia *in add.ad d.deciſ.*97.*n.*11. quando edictum propoſitum fuerit, quo promittatur beneficij collatio illi, qu n digniorem eſſe conſtiterit prout in electione ca onicatuum magiſtralium, vel doctoralium, vel etiam cathedrarum ſeu præbendarum collegij (inquiunt)effici ſolet,in eo namque caſu exiſtimant limitandam primam ſententiam, & eum qui digniorem neglexerit ad damni reſtitutionem eidem teneri, hic namque non ſolum iuſtitia diſtributiua, ſed etiam commutatiua violatur ob non adimpletam promiſſionem,quia ex huiuſmodi edicti propoſitione quidam contractus vltro citróque obligatorius inter digniorem, & electores reſultat,quem tenentur electores præciſe obſeruare, prout in ſimili in ſubhaſtatione, in qua promittitur quod res dabitur plus offerenti, vt tradit Bart. communiter receptus *in l.limitation.in princ.num.*4.*ff.de vectigal.& publican.* & alias tradit Ioan.Gutierrez *conſil.*44.*n.*9. Et † no- 41
uiſſimè id tenet Rebellus *d.lib.*3.*quæſt.*5. quando ſit oppoſitio propria,ac formalis,nempe ſub pacto explicito, & in edicto expreſſo,vt è digniori conferatur,vel ſaltim implicito,quale eſſe ait ſtante conſuetudine, aut lege præcipiente dari digniori.

In hoc dubio † dico quod in beneficiis ſine cu- 42
ra,in quibus dubio præced.diximus,non eſſe peccatum digniorem dimittere, non eſt obligatio reſtituendi ei,nam ceſſante peccato conſequenter etiam ceſſat obligatio reſtituendi,quæ hic non poterat eſſe,niſi ratione iniuſtæ acceptationis,ſeu iniuriæ factæ digniori. Dico 2. quod † in Epiſcopatibus, & 43
beneficiis curatis, & aliis, quæ ex aliqua lege, vel conſtitutione danda ſunt dignioribus & magis idoneis,verior mihi videtur prima ſententia, nam cum beneficia ſint inſtituta propter ſeruitium Eccleſiæ, conſtitutio illa(quam iuris humani eſſe diximus dubio præcedenti) quod dentur dignioribus,& magis idoneis facta videtur in fauorem Eccleſiæ, vt ipſa habeat meliores miniſtros,& non in fauorem ipſorum miniſtrorum,quod ex eo apparet,quod vacantibus duobus Epiſcopatibus vno minus pingui, ſed maioris diœceſis,& indigentioris doctrina,& altero

magis

magis pingui, sed minoris diœcesis, & minus indigentis, minus pinguis debet conferri digniori.

44 Et confirmatur † exemplo domini, qui suo operi præciperet elegi operarios magis idoneos, quod quidem non in fauorem, & gratiam ipsorum operariorum, sed in fauorem, & bonum ipsius domini præceptum est, & ideo œconomus digniores dimittens illis non faceret iniuriam, sed domino, vt *in 2. arg. d. 1. sententiæ.*

45 Et idem dicendum est in cathedris, & † aliis officiis publicis, quæ ex lege, seu ordinatione debent

46 dari dignioribus. In † præbendis autem collegiorum quia sunt institutæ, non vt stipendia pro labore, sed vt præmia meritorum, & in sustentationem pauperum dantium operam literis, & sic principaliter propter ipsos eligendos, eligentes dignum omisso digniori contra statuta collegij præcipientia dari digniori, non solum peccarent mortaliter contra justitiam distributiuam, sed etiam tenerentur ad restitutionem digniori prætermisso, ita Pet. Ledesma

47 *d. tract. 8. c. 8. 13. concluf.* Et † si eligerent indignum, & non habentem qualitates, & conditiones requisitas, tenerentur etiam collegio restituere, quod cum illo expendit, ipso non restituente, pro-

48 ut † tenetur, ac dimittere collegium, in quo est contra statuta, & voluntatem fundatoris. Pet. Ledesma *ibi, 4. concluf. & 12.*

49 Nec obstat † dicere, quod esto ratione Ecclesiæ principaliter sit dignior eligendus, tamen non est negandum, quin etiam fauore eligendorum sit illa extra constitutio licet minus principaliter, ita vt cessante vtilitate Ecclesiæ habenda sit ratio vtilitatis eligendorum, quia vnde colligitur oppositum, cum hæc obligatio prima secundam non tollat, vt inquit Nauar. *sup. num. 178.* ego enim dico, vnde colligitur, quod etiam fauore eligendorum, licet minus

50 principaliter sit facta illa constitutio? Et † quod potius sit facta fauore solius Ecclesiæ colligitur ex eo, quod beneficia sunt instituta propter seruitium Ecclesiæ in stipendium ministrorum, & absque sufficienti fundamento non est addenda illa secundaria & accidentaria obligatio respectu eligendorum: & quamvis in illa constitutione habeatur aliquis respectus ad eligendos, vt excitentur, & inducantur ad studium, & virtutem, non tamen ita vt tribuatur eis aliquod ius de iustitia ad beneficium.

51 Vnde dicendum est, quod quamvis collatio beneficiorum, quæ dignioribus sunt conferenda, debeat fieri instar distributiuæ iustitiæ, tamen ibi non est verè & propriè distributiua iustitia, etiam minus principaliter, quicquid dicant authores tam primæ, quàm secundæ sententiæ, nec eligens dignum omisso digniori peccat peccato acceptionis personarum propriè sumptæ contra iustitiam distributiuam: Sed

52 solum † peccato iniustitiæ contra iustitiam, & fidelitatem ex officio debitam Ecclesiæ, ex qua stante constitutione, seu ordinatione, quod beneficium daretur digniori, & magis idoneo, debebat ei optimum ministrum prouidere, & magis idoneum.

Vnde † si ex omissione dignioris sequerentur 53
Ecclesiæ aliqua damna, vel interesse, teneretur ei ad restitutionem illorum, vt inquiunt Salon, & Bannes ad consummationem 6. *vbi sup.* & dicit probabile Pet. Ledesma *sup. 2. difficultate.* Sicut † œco- 54
nomus, cui dominus præciperet, quod conduceret operarios meliores, & magis idoneos, teneretur domino ad restitutionem damni, vel interesse ei secuti ex omissione illorum, quicquid velit Rebellus *sup. q. 4. n. 14.*

Quod † non solum procedit in beneficiis, quæ 55
sine edicto, & oppositione prouidentur, vt in Episcopatibus, in quibus id facilius procedit, vt per Nau. *sup. num. 202. & 203.* Sed etiam in beneficiis, quæ prouidentur per edictum, oppositionem, & concursum, nam dignior ex oppositoribus non habet ius de iustitia, vt sibi prouideatur iuxta dicta. Nisi † fortè in edicto promitteretur collatio, seu 56
electio digniori iuxta limitationem Molin. & Ioan. Gutierrez, de qua *sup. n. 40.*

Quæ † tamen non videtur promitti dicendo 57
quod seruabitur vnicuique sua iustitia, nam verba ista solum important, quod seruabitur iustitia, quam habuerit, non amplius.

Quamvis † oppositores descripti & concurren- 58
tes in tempore præstituto, habeant ius ex iustitia, commutatiua, vt vni ex illis prouideatur, & sic si alij non descripto prouideretur, teneretur collator ad restitutionem, Nau. *d. c. 17. n. 74.* & Philiar. *d. lib. 6. 2. p. cap. 23. ad fin.* & Rebellus *d. q. 5. n. 5. ver f. 4.* qui aiunt quod tenetur restituere digniori ex descriptis.

Sed † cum ille non habeat ius de iustitia, vt sibi 59
prouideretur, & iniuria omnibus oppositoribus dignis sit facta, potius videbatur omnibus illis restitutio facienda, vt alias ait P. Ledesma, *supr.* quod conferens alteri beneficium conferendum ciuibus tenetur ad restitutionem prædictis ciuibus, & vni, si solus esset vnus ciuis, quem sequitur Ioan. Gutierrez *d. c. 11. n. 30.* Imo † cum nulli in particulari sit 60
facta iniuria, sed omnibus in communi, non video quomodo commodè fieri possit restitutio. Et iuxta prædicta dicendum est de cathedris.

Hodie † tamen stante constitutione Pij V. super 61
collatione parochialium, ex qua digniori reiecto datur appellatio à mala electione, vt infra *9. p. cap. 2. à num. 239.* videtur dignior habere ius de iustitia, vt ad parochialem præeligatur, & consequenter ordinarius eligens minus dignum, teneri digniori prætermisso ad restitutionem damni. Et ita posthæc videtur tenere Genuen. *in Man. past. d. cap. 37. num. 5.* sic limitando sententiam Scoti.

OCTAVA PARS,

DE REQVISITIS PROVISIONIS BENEFICII.

CAPUT I.

Quod fiat gratis, liberè, & ſine pacto, modo, ſeu conditione ac ſine diminutione.

SVMMARIA.

1 NECESSARIVM requiſitum eſt, quod prouiſio fiat gratis, id eſt, non pretio, præmio, ſeu mercede.

2 Liberéque, & ſine pacto, modo, ſeu conditione.

3 Alioquin contraheretur ſimonia, quæ prouiſio beneficij vitiatur, & nulla eſt ipſo iure impediente illius acquiſitionem.

4 Etiamſi ſimonia ſit facta ignorante prouiſio, contra Felinum & alios.

5 Et verbum, penitus, de quo in capit. nobis, de ſimonia, ſignificat nullitatem ipſo iure, & num. ſeqq.

8 Quod procedit etiam in eo, qui acquiſiuit beneficium, per ſimoniam cum conſiliario, ſeu amico commiſſam, ipſo prouiſo, & etiam collatore ignorantibus, niſi factum eſſet in fraudem prouiſi.

9 Et etiam ſi collator alias eſſet collaturus, ſi etiam fuit motus conſilio, vel interceſſione illius.

10 Procedit etiam, quamuis illa ſimonia fuiſſet commiſſa cum vno ex multis electoribus, præſentatoribus, aut collatoribus, quorum maior pars alias eum elegiſſet.

11 Sed contra videtur deciſio Rotæ Farin. 103. vbi, quod præſentatio ſimoniaca vnius patroni non vitiat præſentationes aliorum.

12 Concordia.

13 Procedit etiam, licet ad beneficium per huiuſmodi ſimoniam quæſitum antea ius haberet contra Nauarr.

14 Et tunc non ſolum vitiatur confirmatio, ſeu inſtitutio, ſed etiam amittitur ius ad rem ex electione, ſeu præſentatione.

15 Poſſidens tamen beneficium habitum per ſimoniam, ſe ignorante commiſſam, habet titulum coloratum, & gaudebit beneficio regulæ de triennali.

16 An quod dictum eſt, prouiſionem beneficij ſimoniacè factam eſſe nullam ipſo iure, procedat tantum in ſimonia reali ab vtraque parte completa per dationem rei ſpiritualis, & temporalis, an vero procedat etiam in ſimonia conventionali, in qua deuentum eſt ad dationem beneficij tantum.

17 Et Navarri ſententia eſt, nullitatem collationis, ſeu tituli, & excommunicationem non incurri per ſimoniam conuentionalem ab vtraque parte completam, ex Caſſadoro deciſion. quinta de conſtitutionibus, docente Extrauagantem, cum deteſtabile, de ſimonia, quatenus inducit pœnam priuationis ipſo facto, loqui in ſimonia reali, non in conuentionali, & ita tenere Rotam, & n. 18.

19 Quam ſententiam Nauarri ſequuntur plures relati.

20 Contraria ſententia tenetur, nempe prouiſionem beneficij per ſimoniam conuentionalem factam, eſſe nullam.

21 Quæ probatur, & num. ſeqq.

28 Et eam tenent citati, & num. ſeqq.

32 Et tantum abeſt, quod contraria ſententia ſit in Rota recepta, ut potius Rota hanc ſequatur, vt apparet ex deciſionibus allegatis, & num. ſeqq.

36 Et ad d. deciſionem Caſſadori reſpondetur, quod procedit quoad pœnam priuationis ipſo iure reſpectu beneficiorum obtentorum, de qua in dicta extrauagant. cum deteſtabile, in princip.

37 Itaque ſtylus, & interpretatio Rotæ de qua Caſſador. ibi, procedit in diuerſis terminis, nempe, in priuatione beneficiorum obtentorum ipſo iure noue inducta per dictam extrauagantem.

38 Pœna depoſitionis contra ſimoniacos poſita ſolum habet locum in vera, & pura ſimonia, nam propter pactiones, & conditiones illicitas, modò non contineant veram, & puram ſimoniam, dato, quod habeant ſpeciem ſimoniæ, non eſt quis deponendus, nec beneficio priuandus, & idem erit in aliis pœnis extrinſecis, & num. ſeqq.

41 Improbatur ſententia Rebuffi dicentis, quod ſimoniacus non priuatur ipſo iure beneficiis ante ſimoniam adeptis, ſed eſt opus priuatione.

42 Improbatur etiam ſententia Suarez dicentis, ex vi illius extrauagantis, non incurri ipſo facto cenſuras, quæ in antiquioribus iuribus erant tantum ferendæ, at depoſitio non incurritur ipſo facto.

43 Eſto pœna excommunicationis poſita in dicta extrauag. cum deteſtabile, verſ. ſtatuentes, reſtringatur ad ſimoniam realem ex illis verbis, qui quomodolibet dando, vel recipiendo ſimoniam commiſerint, tamen id non poteſt referri ad verſiculum, per electiones, vbi agitur de nullitate prouiſionis ſimoniacè factæ.

44 Et verius eſt, per illa verba non reſtringi excommunicationem ibi poſitam ad ſimoniam realem completam, etiam ex parte rei temporalis, nam illæ referuntur ſolum ad ſpirituale, nempe ordines, vel beneficia: ita quod tam dantes ordines, vel beneficia per ſimoniam, quam illa ſic recipientes ſint excommunicati, niſi obſtaret ſtylus & intellectus Rotæ contrarius.

45 *Simonia mentalis non inducit nullitatem, nec simoniacus mentalis tenetur ad resignationem vel restitutionem.*

46 *Licet contra teneant aliqui citati.*

47 *Non obstat, quod vsurarius mentalis teneatur ad restitutionem, quando mutuatarius coactè dat vltra sortem ratione mutui, secus quando liberè, & sponte dat, licet mutuans iniquam habeat intentionem,* & num. 48.

49 *Nam plures assignantur differentiæ rationes inter simoniam & vsuram.*

50 *Et verior videtur ratio Caietani.*

51 *Est etiam optima ratio, quam adducit Victoria.*

52 *Quæ confirmatur, quia vsura est contra iustitiam, simonia verò contra religionem.*

53 *Est etiam bona ratio Vgolini quæ in idem recidit, quam etiam tradit Philiar.*

54 *Itaque simonia mentalis non inducit nullitatem, nec obligationem restituendi, quia nec ex natura rei, nec ex iure naturali, aut divino simonia eam inducit, quia nulli fit iniustitia, cum voluntariè hinc inde detur, nec de iure humano ea introducta est in simonia mentali, sed solum in exteriori.*

55 *Et reprobatur sententia Lessij, & Suarez.*

56 *Non solum prouisio beneficij simoniacè facta est nulla, sed etiam simoniaci inhabiles sunt ad illud.*

57 *Simoniaci infames sunt infamia iuris.*

58 *Non tamen ipso facto, sed cum per sententiam de hoc crimine fuerint damnati, secundum Abbatem, contra aliquos dubitantes,* & num. seqq.

61 *Et videtur non sufficere esse sequutam sententiam super crimine simoniæ, nisi in ea imponatur pœna d. infamiæ, saltim, si ad alias pœnas est processum.*

62 *Ad alia quæcunque beneficia simoniaci redduntur inhabiles.*

63 *Etiam in simonia conuentionali secundum Rotam.*

64 *Pro quo facit, quod simoniacus etiam in beneficio est irregularis secundum aliquos, & committentes confidentiam,* & num. 65.

66 *Sed id de iure communi difficultatem habet, etiam in simonia reali, præcipuè, quia ista inhabilitas non videtur in fine expressa.*

67 *Quamuis ob simoniam etiam conuentionalem, seu pactum simoniacum quis reddat se indignum ad acquirendum beneficium.*

68 *Et contrarium tenent alij.*

69 *Nec est verum illud de irregularitate.*

70 *Nec simoniacus in beneficio est ipso iure suspensus, vt simoniacus in ordine, sed solum excommunicatus.*

71 *Tamen hodie id de inhabilitate ad beneficia, sine difficultate procedit ex constitutione Pij Quinti, etiam in foro conscientiæ contra Nauarr.* & n. 72.

73 *Non tamen ex eo simoniacus potest dici irregularis sicut nec confidentiarius.*

74 *Quis possit dispensare in prædicta inhabilitate, remissiuè.*

Vbi ponuntur declarationes S. Congregat. Concilij.

75 *Adeo gratuita prouisio beneficij esse debet, & sine præmio, & mercede, vt ex collationibus, seu institutionibus, ac possessionibus, seu mandatis possessionum beneficiorum, & capellaniarum non possunt exigi sportulæ, nec aliquid pro pacto, non obstante quacunque consuetudine etiam immemoriali,* & num. seqq.

Ponuntur declarationes S. Congreg.

78 *Episcopus, vel Vicarius non potest aliquid recipere pro collationibus beneficiorum, etiam parum, contra Cechum,* & num. seq.

80 *An ex possessione beneficij, seu mandato, & actis illius, possint notarij, & alij officiales, quibus alias salarium constitutum est aliquid accipere pro suo labore, videtur id non tolli dictis declarationibus, quæ non loquuntur de possessione.*

81 *Quamuis ex mandatis possessionum beneficiorum, Episcopi seu alij iudices non possint accipere sportulas, alias committant simoniam, non tamen videntur incurrere pœnas impositas contra simoniacos in beneficio, vel ordine.*

82 *Qui accepit possessionem simoniacè, quamuis peccauerit, & fuerit nulla, tamen si alias beneficium est suum, & in eo habet legitimum titulum, poterit illam continuare.*

83 *A nouiter recepto, seu in admissione ad possessionem canonicatus, seu præbendæ, aut beneficij, non potest exigi, nec solùm aliquod etiam modicum conuertendum incommodum, & vtilitatem canonicorum, & beneficiariorum, & personarum Ecclesiæ, sed est simoniacum, non obstante aliquo statuto, vel consuetudine etiam immemoriali,* & num. seq.

Vbi ponitur declaratio S. Congr.

85 *Approbantur per Concilium huiusmodi statuta, vel consuetudo, quando id in vsus pios conuertitur, vt in vsum fabricæ Ecclesiæ, &c.*

86 *Quamuis de iure communi communis esset opinio valere huiusmodi consuetudinem in vsum pium, quando non processit exactio, non tamen statuta imponentia onus recepto, vel recipiendo etiam in vsum pium.*

87 *De cætero non poterit fieri statutum, vt aliquid soluatur in vsum pium, nisi fuerit per Papam ex certa scientia approbatum,* & num. 88.

89 *Nec potest post Concilium capi pro rebus piis, quod consueuit cap pro commodo proprio.*

90 *Illud etiam capitur pro commodo proprio, & tendit in vtilitatem canonicorum, quod soluitur mensæ capitulari, seu conuertitur in reparationem bonorum mensæ capitularis.*

Vbi ponuntur declarationes S. Congregationis.

91 *Consuetudo, & constitutio cuiusdam Ecclesiæ, quæ habet, nouiter receptos soluere certam quantitatem mensæ capitulari, & certam fabricæ, & certum quid capellanis, & pueris chori, est iniqua, & simoniaca, nec potest tolerari quoad id, quod soluitur mensæ & etiam capellanis & pueris.*

92 *Quamuis alias quod erogatur in sumptus ministrorum Dei, pium reputetur.*

Vbi quid in pios vsus conuerti intelligatur.

93 *Æquum videtur, & praxi consentaneum, non esse simoniacos illos, qui coacti dant sportulas pro collationibus, quia non possunt resistere, dummodo voluntariè non dent, nec etiam soluentes Capitulo in admissione ad possessionem, quod solum consuetum est.*

94 *Maximè in foro conscientiæ, modo non dent pro pretio, nec pro causa principali & immediata beneficij, seu possessionis,* & num. seq.

97 *Et licet prouisio simoniacè facta etiam cum ignorantia & bona fide est nulla, id procedit, quando beneficium est acquisitum per simoniam directè: secus in proposito, vbi non est simonia directè.*

98 *Et sic nullitas actus est pœna propriè, quæ cessante peccato simoniæ debet cessare.*

99 *Similiter etiam dispensationes gratis concedi oportet.*

100 *Quod procedit in compositionibus, non verò in iuribus expeditionis bullarum.*

101 *Quamvis etiam respectu compositionum non seruetur.*

102 *Adeo gratis dispensationes concedendæ sunt, quod ordinarij, quibus committuntur dispensationes matrimoniales, & aliæ, non possunt quidquam accipere pro labore & receptione, & examinatione testium, vel alio quovis titulo,* & num. seq.

109 *Vbi ponuntur declarationes S. Congregationis, & decretum, & clausula literarum dispensationum matrimonialium. Nec possunt excusari dicendo, quod per d. decretum non prohibentur accipere stipendium, seu mercedem pro labore, sed donativum, quia vtrumque clare prohibetur.*

110 *Nec rursus possunt excusari aliqua consuetudine*

etiam immemorali, & num.seqq.

115 *Ponitur decretum Concilij Mediolanen.*

116 *Sententia Genuen. pro acceſſu tamen ad examinandos teſtes commorantes in aliis locis, abſolutè poſſet accipere moderatas expenſas, ſi expediret eum ire, & non committere examen.*

117 *Pro tranſſumpto etiam vltra inſtrumentum diſpenſationis poſſet aliquid accipi.*

118 *Prouiſio beneficij fieri debet non precibus, obſequiis, aliáve humana gratia.*

119 *Alias eſt ſimoniaca, ſecundum gloſſam & alios.*

120 *Sed tenendum eſt cum Innocentio & aliis citatis.*

121 *Collatio beneficij ſine diminutione fieri debet.*

122 *An Epiſcopus poſſit ſtatuere, quod fructus beneficiorum vacantium primi anni applicentur fabricæ alicuius Eccleſiæ, vel menſæ Epiſcopali, ſeu capitulari remiſſiuè.*

123 *De materia ſimoniæ, qui ſunt videndi.*

1 NEceſſarium imprimis † requiſitum eſt, quod prouiſio fiat gratis, id eſt, non pretio, præmio, ſeu mercede, *cap. ordinationes, 1. qu. 1. 2. 3. 4. & 5. & cap. ſi quis objecerit, cap. Saluator. cap. ex multis, & cap. fin. 1. q. 3. c. 1. 2. & 31. qu. 3. cum aliis titul. de ſimonia.* li-
2 beréque † & ſine pacto, modo, ſeu conditione, *cap. cum pridem, c. cum clerici, c. fin. de pactis, cum aliis, & cap. quam pio, 1. q. 2.* Probus ad monachum *in cap. cum nullus, de temporibus ordin. in 6. num. 20.* Rebuff. *in praxi, tit. requiſita ad collationem, num. 2. & in concord. tit. de collat. in rubr. verſ. ad primum.* Corraſ. *de benefic. 1. part. cap. 2. ad finem, & 4. parte, cap. 1. num. 2.* Ioan. Nicol. Gimon. *in Enchirid. benef. tit. 2. cap. 3. ex num. 46.* Petrus Pechius *in regula, beneficium, in 6. num. 27.* Nauarr. *conſ. 32. de ſimonia.* Flam. Pariſ. *de reſignatione benefic. lib. 8. quæſt. 8. à n. 28.* Vgol. *de ſimon. tabula 1. de ſimoniæ genere, capit. 8. §. 3. &* Cechus *de benefic. & penſion. cap. 1. n. 3.* Rota in Calagurritana beneficij, 1587. ſupra adducta *præcedenti part. capit. 9. num. 14.* Et facit quod tradit Mandoſ. *conſil. 8.*

3 Alioquin contraheretur ſimonia, † qua prouiſio beneficij vitiatur, & nulla eſt ipſo iure impediente illius acquiſitio, *vt in c. ea, quæ cum aliis, 1. q. 3. & d. cap. cum clerici*, ibi, *Spolietis, de pact. extrauag. cum deteſtabile, de ſimon.* in commun. Abbas *in d. cap. cum clerici*, Corraſ. *3. part. c. vltim. num. 13. & 4. part. cap. 1. num. 2.* & alij infrà citandi.

4 Quod procedit etiam † in prouiſione ſimoniacè facta ignorante prouiſio, quæ etiam eſt nulla ipſo iure, *cap. ex inſinuatione, de ſimonia, & c. nobis, eodem,*
5 ibi: *Penitus reprobanda*, † nam verbum, *penitus* ſignificat nullitatem ipſo iure, *gloſ. fin. in l. ſi qui aduocatorum, C. de poſtulando*, quam ſequitur & commendat Corſetus *in ſing. ver. penitus* Felin. *in capitulo Rodulphus de reſcript. num. 24.* & plura dictione, *penitus, & omnino.* Tiraquell. *in l. ſi vnquam verb. reuertatur, à num. 96. & 87. ſeu 76. & 105.* Sylueſt. *verb. excommunicatio 1. num. 22.* Ludouicus Lopez *inſtruct. conſ. 2. p. c. 18. circa fin.* & in terminis, *d. capitulo nobis.* Felin. *in cap. inſinuatum, ſub principio, verſic. & prædicta ſimonia*, Coſmas *in pragmatica ſanctione, tit. de election. capitulo 1. §. deinde eligant. verb. ipſo iure*, & Boërius *deciſ. 117. ſub n. 4.* & dicetur infra *num. 23.* Et de *dictione* prorſus, *11. part. cap. vlt. num. 58.*

6 Et hanc † ſententiam tenent Abbas *in cap. penult. de electio. num. 2.* & ibi Barbatia, Annania *in d. cap. nobis, de ſimonia, n. 2. & 3.* Coſmas *ſupra additio deciſ. capellæ Toloſ. 439. num. 3.* Caſſad. *deciſ. 3. num. 3. de ſequeſt. poſſ.* & Sarnen. *in reg. de triennali, quæſt. 12. verſic. & iſta*, qui ait, ſequutam eſſe Rotam in vna Maſſanen. capel. de anno 1536. coram D. Vortio Creſcent. *deciſ. 4. de ſimon.* Rota *deciſ. 191. num. 5. part. 1. diuerſorum*, quæ eſt etiam apud Farin. *deciſ. 9. num. 7.* & Vega *in ſumma 2. part. cap. 101. caſu 33.* Leſſius *de iuſt. & iure lib. 2. cap. 35. num. 142.* & Suarez *de relig. 1. tomo, tr. 3. lit. C. cap. 38. num. 35.* Fr. Raph. de la Torre *eod. tract. 2. tom. quæſt. 100. art. 6. diſput. 5. pag. 798.* & etiam Ioan. Gutier. *can. quæſt. lib. 2. c. 23. à n. 24.* Quamvis † con- 7
trarium teneant Felin. *in d. cap. inſinuatum, n. 5.* Corraſ. *4. part. c. 1. n. 3.* & Nauarr. *in manuali, c. 25. num. 113. & conſ. 73. n. 3. & conſ. 95. & 96.* ſic intelligendo, *& 97. n. 7. de ſimon.* & Vgol. *tab. 4. c. 7.* nempe prouiſionem factam per ſimoniam ignoranti valere ipſo iure, ſed cum primum ſcierit ſimoniam commiſſam, teneri beneficium renuntiare, & quidquid inuoluat Couar. *in reg. peccatum, 2. part. §. 8. num. 8.*

Quæ ſententia † ampliatur, vt procedat etiam 8
in eo, qui acquiſiuit beneficium per ſimoniam cum conſiliario, ſeu amico commiſſam, ipſo prouiſo, & etiam collatore ignorantibus, nam is etiam ex dictis tenetur reſignare beneficium tanquam nulliter collatum, dum hoc ſciretur, niſi factum eſſet in fraudem ipſius, Summa Corona *3. parte tract. de ſimonia ſub n. 30.* quamvis contrarium in hoc teneat Conradus *in reſponſis caſuum conſcientiæ, quæſt. 39. & 45. in additione.*

Quod procedit, etiamſi collator † alias eſſet col- 9
laturus, ſi etiam motus fuit conſilio, vel interceſſione illius gloſ. & Felin. *in d. cap. nobis, in fin.* quidquid dicat Abbas *ibi*, & Nauar. *d. cap. 25. n. 113. ex §. vltimo, 1. quæſt. 6.* qui tamen videtur loqui quando illa ſimonia nulla modo concurrit ad electionem.

Secundò ampliatur, † vt procedat etiam, quam- 10
vis illa ſimonia fuiſſet commiſſa cum vno ex multis electoribus, præſentatoribus aut collatoribus, quorum maior pars alias eum elegiſſet, vt clarè probatur *in d. cap. nobis*, & ibi notat Abbas *1. notabili*, & Nauar. *d. num. 113.* licet quoad forum conſcientiæ videatur contradicere.

Ex quo in vna Caurien. canonicatus, 10. Maij, 1581. coram D. Seraphino fuit reſolutum, electionem eſſe ſimoniacam, & ideo reprobandam, etiam quod ſimonia commiſſa fuiſſet cum vno ſolo, *dict. cap. nobis, vbi abbas, de ſimonia.* Vt in deciſ. quam ponit Farin. *deciſio 22.*

Sed contra iſtam † ampliationem videtur deciſio 11
Rotæ in vna Comen. iuriſpatronatus 6. Martij 1595. coram illuſtriſſimo Mellino, poſita per Farin. *deciſ. 103. lib. 1.* & in nouiſ. *deciſio. 550.* vbi fuit reſolutum, quod præſentatio ſimoniaca vnius patroni non reddit præſentationes aliorum ſimoniacas in præiudicium præſentati, qui nullam ſcientiam habuit ſimoniæ, ſed ſunt validæ ad effectum, vt ſuſtineatur præſentatio in fauorem præſentati ignorantis.

Pro concordia dicendum eſt, † quod ea reſolutio 12
Rotæ procedit, & eſt vera in patronis præſentantibus, vt ſingulis: quilibet enim præſentat de per ſe, & tot ſunt præſentationes, quod patroni. Et ſic vna præſentatio vitioſa, ſeu ſimoniaca, non influit in alias. Et intrat regula iuris in 6. vtile per inutile non vitiatur: at dicta ampliatio procedit in eligentibus, præſentantibus, aut conferentibus, vt vniuerſis, ſeu iure collegij, vt in dict. capitul. nobis: nam tunc omnium vna eſt electio, præſentatio, aut collatio, & ſic ſimonia cum vno commiſſa tangit, & vitiat electionem, præſentationem, aut collationem.

Tertiò ampliatur, vt procedat † etiam, licet ad 13
beneficium per huiuſmodi ſimoniam quæſitum antea ius haberet, quamvis contra teneat Nauar. *dict. num. 113. ex capitul. ſicut, 2. de ſimonia*, quod tamen id non probat, nam non fundatur in iure prius habito per electionem, ſed in contradictione ipſius electi.

Videtur tamen quod tunc † per ſimoniam iſtam 14
ſolum vitiabitur confirmatio, ſeu inſtitutio manente valida electione, ſeu præſentatione, in quibus nullum vitium interuenit, ad *cap. ſi confirmationem, de electio. in 6.* & dicta infra *9. p. cap. 4. num. 3.* & deciſionem in cauſa Oſcen. canonicatus 1. Februarij, 1593. ſupra relatam *part. 5. cap. 4. n. 141.* & ita tenet Leſſius

ſup.

*ſup. num.*138. loquens etiam cum ipſe electus, vel præſentatus committit ſimoniam pro confirmatione, vel inſtitutione obtinenda, & putans ſufficere, vt tollatur inhabilitas contracta per actum poſteriorem, nec opus eſſe noua electione, aut præſentatione, & Suarez *de religioſis, tract.3.libr.4.cap.*58. *num.*7. contra Vgolinum *tabula* 4. *cap.*6. *num.*4. Sed verior eſt ſententia Vgolini, quia per inhabilitatem, quam contrahit confirmatus, vel inſtitutus ſimoniacè etiam eo ignorante, ad illud beneficium, *vt in dicto cap.nobis, de ſimonia, & cap.penult. de election.* amittit ius ad rem, vt ſupra *præcedenti parte, cap.*11. *num.*10.

15 Poſſidens † tamen beneficium habitum per ſimoniam ſe ignorante commiſſam, habet titulum coloratum, & gaudebit beneficio regulæ *de triennali*, Sarnen. *ſup.* & Rebuff. *de pacificis poſſeſſ. num.*241. alias 198. Vgolinus *d.c.*6. §.4.*n.*2. Leſſius *ſupra, num.*140. & tenet Rota, vt in deciſ. Calagurritana confidentiæ, infra adducta 11.*part. c.*3.*n.*169. Et in Ciuitaten. confidentiæ 23. Ianuar. 1593. coram Illuſtriſſimo Cardin. Mantica.

16 Sed eſt grauis difficultas, † an id quod dictum eſt, prouiſionem beneficij ſimoniacè factam eſſe nullam ipſo iure, procedat tantum in ſimonia reali ab vtraque parte completa per dationem rei ſpiritualis, & temporalis, ita vt non ſufficiat quoad priuationem beneficij ipſo iure, & nullitatem tituli, ſeu prouiſionis, beneficium fuiſſe ſimoniacè acquiſitum per promiſſionem, ſeu conuentionem, ſi promiſſio, ſeu conuentio non fuit executa, an vero procedat etiam in ſimonia conuentionali, in qua deuentum eſt ad dationem beneficij tantum, ita vt ſit nulla ipſo iure collatio, ſeu prouiſio beneficij ſimoniacè facta, etiamſi promiſſio temporalis, ſeu conuentio non ſit executa.

17 In qua difficultate † Nauar. *in repet. cap.fin. de ſimon.à num.*28. *& in cap.ſi quando, de reſcript. exceptione* 4. *& in Man. Latino cap.*23. *à n.*103. *& in variis conſiliis de ſimonia* docet, nullitatem collationis, ſeu tituli, & excommunicationem non incurri per ſimoniam conuentionalem, id eſt ab vtraque parte non executam, & completam, ſed collationem, ſeu prouiſionem beneficij per ſimoniam conuentionalem factam valere, ex Caſſadoro *deciſ.*5. *de conſtitut.* (quem ſequitur Sarnen. *de triennali, quæſt.*12. *in fine*, & Cerola *in praxi Epiſcopali*, 1.*part. verb. ſimonia*, §.9.)

18 Qui docet, dictam extrauagantem, *cum deteſtabile*, quatenus inducit pœnam priuationis ipſo facto loqui in ſimonia reali, non in conuentionali. Et ponderat verba illa *verſic. ſtatuentes*, *Qui quomodolibet dando, vel recipiendo ſimoniam commiſerint*, vbi datio, vel receptio requiritur, per quæ videtur declarari, quod de pœna priuationis, & aliis ſtatuerat ipſo facto: & ait, quod ſicut antiquiores, vt audit, ita & moderni patres Rotæ intelligunt, vnde ita videtur habere ſtylus Curiæ.

19 Et hanc ſententiam † Nauarri ſequuntur Couar. *in reg.peccatum*, 2.*part.* §.8.*n.*7. Salzedo *in pract. crimin. Bernardi Diaz c.*91. *litera D.* Ioan. Gutierrez *canon. q. lib.*1.*c.*9.*n.*10. Flam. Pariſ. *de reſignat. benef. lib.*7. *q.*2. *n.*16. *& de confident. q.*1.*n.*142. *&* 158. (qui tamen varius eſt, vt infra apparebit) Vgolinus *de ſimonia conuentionali, cap.*2. Cerola 2.*part. verb. ſimonia*, §.14. Humada ad Greg. *in l.*63. *tit.*5.*part.*1.*num.*4. D. Ioan. Veſa *de pœnis delictor. c.*32. & Summa Armill. *verb. ſimonia, n.*4. Viguerius *c.*5. §.9. Ludou. Beja *in reſpon. caſuum conſc. caſu* 37. Lorençana *in compendio caſuum, tit. de ſimonia, c.*9. Coſm. Philiar. *de officio ſacerdot.*2.*p. lib.*6.*c.*14.15. *&* 16. Summa Corona 3.*pract. de ſimonia, num.*9. *&* 35. Iacob. Graf. *in deciſ. aur. caſuum conſc. lib.*2.*c.*96. *à n.*20. Candelabr. aur. *in appendice cap.*1. *num.*24. *&* 29. Ludou. Carbon. *de reſt. quæſt.*60. *d.*23. Man. Rodriguez *in ſum.*2.*tomo, cap.*55.*n.*3. *& cap.*56. *n.*6. Vega *in ſumma*, 2.*part. c.*101.*caſu* 13. & Ludou. Lopez dicens æquiorem, & probabiliorem, *inſtruct. conſc.*1.1.*tomo, cap.*305. *&* 256. & nouiſſime P. Ledeſma *in ſumma* 2.*part. tract.*12. *ad finem*, & alij. Et poſt hæc videtur tenere Gonçalez *ad regul. de menſib. gloſſ.* 15. *n.*69. *&* 70. & Proſper de Auguſtino *ad ſummam bullar. verb. ſimonia*, 1. *additione*, & Piaſec. *in praxi Epiſc. part.*1.*cap.*4.*n.*48. ſequuntur etiam Leſsius *lib.*2.*c.*35. *dubitat.*27. Auila *de cenſu.*3.*part. diſp.*5.*dub.*9. 2.*ſupp.* Azor. 2.*part. libro* 7. *c.*17. 1.*quæſt.*9. *crimine, & cap.*2. 7.*q.*10. *&* 3.*part. lib.*12. *cap.*21. *q.*10. & Suarez *d. lib.*4. *cap.*56. *num.*33. *& c.*57. *à num.*51. & Fr. Raph. de la Torre *d. qu.*100. *art.*6. *diſp.*8.

Contraria † tamen ſententia vera eſt & tenenda, 20
nempe, collationem, prouiſionem, ſeu aliam diſpoſitionem beneficij per ſimoniam conuentionalem factam eſſe nullam, etiamſi promiſsio temporalis, ſeu conuentio, & pacta non ſint executa. Itaque ad effectum nullitatis tituli, ſeu prouiſionis non eſt neceſſarium implementum ex parte promittentis temporale.

Quæ ſententia † expreſſe probatur per textum *in* 21
cap.ea, quæ, 1.*q.*3. vbi Vrbanus II. in Concil. Placent. ſic ait: Ea, quæ à SS. Patribus de ſimoniacis ſtatuta ſunt, nos quoque & iudicio S. Spiritus, & Apoſtolica authoritate firmamus. Quidquid ergo vel in ſacris ordinibus, vel in Eccleſiaſticis rebus, vel data, vel promiſſa pecunia acquiſitum eſt, non irritum eſſe, & nullas vnquam vires habere cenſemus.

Probatur † etiam *ex d.c. cum clerici, de pactis*, pon- 22
derando illud verbum, *Spolietis*, quod executionem importat, & ſic denotat priuationem ipſo iure, ex Butrio *in c.fin. de poſtuland.* Felin. *in c.*2. *num.*3. *& in cap. Rodulphus, n.*25. *de reſcript. & in d.c. inſinuatum, in pr. de ſimonia.*

Probatur † etiam ex *d.c. nobis de ſimonia*, ibi, *Penitus reprobanda.* Quæ verba denotant nullitatem ipſo 23
iure, vt ponderant Felinus *in d.c. inſinuatum*, & Coſmas, & Boërius infra citandi *num.*28. & dictum eſt *ſup. num.* 5.

Probatur etiam † ex conſtitutione Martini V. 24
edita in Concilio Conſtantienſi, *ſeſſ.*43. incipient. *Multa*, & alia *extrauag.* eiuſdem quæ incipit, *damnabile*, quas refert Felin. *in c. de ſimoniac. n.*6. *de ſimonia*, & Boër. *deciſio.*117. *ad finem*, & Supplementum *verb. ſimonia, ad finem*, Redoanus *de ſimonia* 2.*p.c.*10.*n.*33. & Flam. Pariſ. *de reſign. lib.*14. *qu.*2.*n.*7. vbi ſtatuitur, collationes, & prouiſiones per ſimoniam factas eſſe nullas, &c. & in dicta conſtitutione Concilij Conſtantien. habentur eadem ferè verba, quæ in dicta *extrauag. cum deteſtabile*, Pauli II. ex qua etiam probatur iſta ſententia *in verſic. per electiones vero*, cuius verba ad ſimoniam realem ex vtraque parte completam abſque manifeſta violentia reſtringi non poſſunt.

Probatur † etiam clare hodie ex *conſtitutio.*5. Pij V. 25
incipien. Cum primum, verſic. & vt ſimoniacè, vbi ſic dicitur: Qui dignitates Eccleſiaſticas ſimoniacè acquiſiuerit, illis ſit ipſo iure priuatus, & in futurum inhabilis ad eas, & quaſcunque alias obtinendas, qui beneficium, aut officium Eccleſiaſticum ſimoniacè adeptus fuerit, illis ſimiliter ſit ipſo iure priuatus, & ad fructuum omnium, quos perceperit, reſtitutionem teneatur & perpetuò ſit inhabilis ad ea, & quæcunque beneficia Eccleſiaſtica obtinenda, & clarius probatur d. ſententia ex clauſula bullæ 72. Pij IV. ſuper reformatione pœnitentiariæ, quam adducit additio ſum. Bullar. Quar. *d. verb. ſimonia*, & Piaſec. *in praxi, part.*2.*c.*4. *num.*50. quæ ſic ait: Caueat autem pœnitentiarius, ne in abſolutionibus à ſimonia reali vel conuentionali etiam occulta vnquam concedat, vt ipſi ſimoniaci beneficia, ſuper quibus ſimoniam commiſerunt, ſeu pecunias, vel alia pro illis accepta, aut fructus exinde poſt commiſſam ſimoniam acceptos, in totum, vel in partem retinere poſſint: quinimo in abſolutionibus huiuſmodi apponatur

ponatur clausula,quòd vterque ad beneficium,super quo fuit commissa simonia,perpetuo inhabilis existat. Ex quibus verbis apparet,beneficium per simoniam etiam conuentionalem quæsitum retineri non posse sine dispensatione Papæ, atque adeò pensionem esse nullam, &c.

26 Sufficit ergo ex ista constitutione † & aliis relatis ad effectum priuationis ipso iure beneficij, & nullitatem prouisionis beneficium simoniacè fuisse acquisitum, quod satis verificatur, etiamsi prouisio rei temporalis, seu conuentio non sit executa, & completa, vt patet,quia non datur gratis & libere.

27 Et simonia † inducitur & causatur ex sola promissione,Abbas *in d.c.nobis,num.3.* & ibi Felin. *n.2.* Lambertus *de iure patron.1.part.2.lib.q.9.art.11. & 2. p.2.lib.q.9.art.3.num.8.* & Flamin.Paris.*d.lib.14. qu.7. à numero 31.*

28 Et hanc † sententiam tenent Calderin. & Abbas *num.2.* per text. ibi *in dict.c.cum clerici, de pactis* qui docent, quod collatio, & renuntiatio simoniacè facta,& cum pacto non valet,sed est mala à principio, & sequitur Fel. *in d.c.insinuatum, de simon.ad princip. & num.4.& 5.* vbi etiam citat Calder.Antonium,& Imolam *in c.nisi cum pridem de renuntiat.* concludentes,quod collatio facta per simoniam non conferat aliquem titulum, *& in c. in nostra, de rescript. com.2.* Eandem sententiam tenet Annania *in d.c.nobis, n.2. & 3.* Capella Tolosana *decis.439.& ibi Additio.* Cosmas *in pragmatica sanctione, tit.de electio. c.1.§.deinde eligant,verb.ipso iure* Boërius *d.dec.117.n.4.* Sarnen.*d. q.12.* Corras.*3.part.c.vlt.num.43.* & Clarus *4.p.c.1.n.2.* Duaren. *de beneficiis, lib.6. c.2. & lib.8.c.6.* & videntur tenere Rochus *de iure patronat. verb.& vtile,q.3.* & Mandos. *de signatura gratia, tit. de priuatio. versic. nullitas prouisionis.*

29 Eandem † sententiam tenet Rebuff. *in praxi, tit. de simonia,* in resignatione, *à n.7.vsque ad 10.* habita iuris noui consideratione ex dicta *extrauag. cum detestabile*, & dicta constitutione Concilij Constantien. quamvis de iure Decretorum(inquit *num.6.*) & Decretalium priuatio esset necessaria ex *cap.presbyter.1. quæst.1. & cap.2. de confessis,& dict.c.insinuatum,* sed non considerauit iura per nos allegata. Ex quibus apparet etiam de iure antiquo,collationem per simoniam factam esse nullam,& iura quæ citat procedunt in beneficiis alias obtentis. Et ita ipse Rebuf. videtur tenere *in praxi, tit. requisita ad collationem,n.2.& tit.de modis amittendi beneficia,n.33.& 37. & in tract. de pacificis possessor.num.239.* alias 198. *& consil.64. in fine,& 94.&* 187. Flamin.Paris. *d.lib.14. quæst.7. num.35.* qui ex dicta constitutione Concilij Constantien. quod ait,loqui de simonia conuentionali,tenet eandem sententiam *eodem libr.14.quæst.2. num.9.& de confidentia,quæst.1. num.157.* qui tamen parum sibi constat, nam *numero sequ.158.* cum Nauarro *supra,* inquit, quod per simoniam conuentionalem non annullantur acta, cum quo etiam tenuit *num.142.* vt dixi supra.

30 Hanc † etiam nostram sententiam tenent ex Theologis Caiet.2.2.*quæst.100.art.6.*& clarius opusc. *tom.2.tract.9.de simonia,qu.2.& in summa,verb.simonia,* Victoria *in relectione de pœna simon. num.2.* Soto *de iustitia,& iure,lib.9.qu.8. art.1.* Honcala nostræ Ecclesiæ Abulen. canonicus magistralis *opusculo 1. tract.de simonia,* Barthol.Medina *in summa lib.1. c.14. §.20.& 21.* Aragon.2.2.*qu.32.art.7.& d.q.100. art.6. concluf.5.* Valentia *3.tomo,2.2.disput.6.qu.16. puncto 6.* Corradus *in responso casuum conscientiæ,qu.38.& 45.in additione,* & Cardinalis Toletus *in summa lib.5.c.93.* qui docent, solum requiri simoniam esse completam, & consummatam ex parte rei spiritualis ad pœnas contra simoniacos latas incurrendas, quia res spiritualis in hoc contractu tenet principalem locum,& est radix totius repugnantiæ ad venditionem,licet dictus Toletus *lib.1. cap.48.n.17.* loquendo de suspensione contra simoniacè ordinatos, posita *in dict. extrauag. cum detestabile,* dicat, intelligi de simonia reali ex vtraque parte perfecta.

Quorum sententiam † ait de iure veriorem, P. 31
Nauarra *de restitutione,libr.2.c.2.num.402.& sequ.* licet de consuetudine veriorem dicat sententiam Nauarri,& aliorum,cum eam dicant in praxi obseruari,idem Cantarell.*in decem præc.Decal. libr.2. c.54. à num.254.* licet *cap.31. præced. n.223.* absolutè sequatur sententiam Nauarri. Et facit, quod dicetur infra *11.part. cap.3. num.145.*

Et tantum abest, † quod contraria sententia sit 32
in Rota recepta, vt potius Rota hanc nostram sequatur,vt apparet ex *decis.* Crescent.*5.de simonia,* vbi in vna Mediolanen. capellæ fuit resolutum, quod præsentatio facta cum pacto,seu conditione, quod præsentatus soluat, vel eroget, etiam in fauorem Ecclesiæ, vt simoniaca non valebit,& ex *decis.* Mohedan.*4.& 5. de simon.*

Sed præcipuè id apparet † ex *decis.* Putei *80.lib.2.* 33
& decis.83.part.3.diuersorum lib.1.& 145.& 150.lib.3. & Achilles *341. seu 2.de simonia,* & Crescent.*3.de simon.* & Caputaquen.*201.part.1.& 238.part.tertia,* vbi in vna S.Andreæ canonicatus coram Puteo, de anno 1544. & in vna Tolet.thesaurariæ coram D.Peregrino de anno 1548. post multas informationes,& in vna Regien. canonicatus coram Crescent. & in vna Cæsaraugustana confidentiæ coram D. Guidobono de anno 1551. fuit resolutum, quod simonia conuentionalis facit inhabilem,nedum ad obtinenda beneficia, super quibus facta fuit conuentio, verum etiam ad alia obtinenda.

Et in vna † Gadicen. canonicatus 5.Martij,1574. 34
coram sanctissimo D.Clemente VIII. quæ habetur, *1.part.diuersorum,decis.405.* fuit resolutum simoniam conuentionalem impedire, ne queratur ius resignatario,sed remanere penes resignantem. Quod etiam fuit resolutum in Elnen. præceptoriæ,vltimo Ianu. 1582. coram Illustrissimo Lancelloto apud Farin. *decis.23.* & eandem sententiam videtur tenere Rota in Aquen.canonicatus,1.Iulij 1591.coram D.Orano posita per Farin. *decis.83. num.2. & 3.*

Facit etiam † decisio in causa Pampilonen. Prio- 35
ratus de anno 1551. in qua fuit resolutum, quod prouisio facta cum onere legendi,alias non annexo illi Prioratui, est nulla, vt per Puteum, *decis.396. libr.3.* & Caputaquen. *241. p.3.*

Et ad dictam † *decis.5.* Cassadori quam Sarnen.se- 36
quitur dicta *quæst.12. in fin.* ex qua Nauar.& sequaces decepti sunt,respondet Rota *in dictis decisionibus,* quod procedit quoad pœnam priuationis ipso iure respectu beneficiorum obtentorum, de qua in dicta *extrauag.cum detestabile,in princ.* ibi : Prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum vestigiis inhærentes ac etiam omnes & singulas excommunicationis, suspensionis, priuationis, & interdicti sententias,censuras,& pœnas dudum à Romanis Pontificibus prædictis, & pro talibus repuratis contra simoniacos quomodolibet latas,&c. quas ipso facto eos incurrere volumus, confirmantes, & innouantes, &c.

De † qua pœna priuationis ipso facto ibi inflicta 37
loquitur expresse Cassadorus in tota illa decis.vt ex lectura apparet,dicens,quod illa extrauagans, quatenus ibi inducit ipso facto pœnam priuationis, quæ de iure communi generaliter contra simoniacos imponebatur per sententiam, *vt in dict.cap.2.de confess.& in dict.c.insinuatum,&c.de hoc,cum aliis,de simon. & dict.c.presbyterum, & c.erga 1.qu.1. & c.ex multis, 1.qu.3.* vbi contra simoniacos,ponitur pœna depositionis. (Quæ † tamen solum habet locum in vera, 38
& pura simonia, nam propter pactiones, & conditiones illicitas, modo non contineant veram, &

puram

puram ſimoniam, dato, quod habeant ſpeciem ſimoniæ, ut in tranſactione, non eſt quis deponendus, nec beneficio priuandus, ut tenent Innoc. & Abbas, *n. 3. in cap. conſtitutus, de tranſactio.* per tex. *ibi*, Pariſius dicens communem *conſil. 29. lib. 4.* Iul. Clarus *§. ſimonia, num. 10.* & Mandoſ. *ti. de priuatio. verſic. advertendum tamen eſt.* Vgolinus *de ſimonia, tabula. 1. cap. 29. §. 2. nu.* Farin. *conſ. 75. num. 11. & 14.* & idem erit in aliis pœnis extrinſecis, ut excommunicationis :) intellecta eſt, & interpretata per Rotam in ſimonia reali tantum, non in conuentionali, prout etiam intellexit Rota in d. Gadicen. canonicatus, & in d. Elnen. præceptoriæ, & ſe præſente in multis cauſis ſæpe deciſum fuiſſe teſtatur Sarnen. *dict. q. 12. verſic. ſed quod regula*, & ſequitur Mandoſ. *ſupra verſi. impetratio beneficij.*

39 Quamuis † Duareno *dict. lib. 8. cap. 6.* videatur generaliter accipienda conſtitutio, etiam quoad priuationem aliorum beneficiorum legitime acquiſitorum, quæ ibi ipſo iure imponitur, ſiue datum aliquid, ſiue promiſſum fuerit, cum hæc paria ſint, nec aliter ſenſiſſe Paulum II. ſi quis commode, & abſque cauillatione verba conſtitutionis interpretetur. Et rationes Caſſadori, & Gomezij dicit leuiſſimas, quæ ſententia Duareni in puncto iuris rectè procedit ſeclu-

40 ſo ſtylo. Vnde ſtylus, † & interpretatio Rotæ non obeſt noſtræ ſententiæ, cum in diuerſis terminis procedat illa interpretatio Rotæ, de qua Caſſadorus, & Sarnen. nempe in priuatione beneficiorum obtentorum ipſo iure noue inducta per dictam extrauagantem, nullitas enim prouiſionis, per ſimoniam etiam conuentionalem factæ antea erat inducta de iure antiquo, ut ex iuribus citatis apparet.

41 Ex † dictis obiter conuincitur ſententia Reb. ff. *d. tit. de ſimon. in reſignatione, num. 13. & conſil. 64.* vbi ait, quod ſimoniacus non priuatur ipſo iure beneficiis ante ſimoniam adeptis, ſed eſt opus priuatione. Quæ ſententia clare eſt contra *d. extrauag.* quamuis eam ſequantur Nauar. *conſil. 92. de ſimonia.* Vgol. *tab. 4. cap. 6. §. 6. num. 3.* & Suar. *d. lib. 4. c. 55. num. 8. & c. 58. à num. 1. ad 6.* & Azor *2. p. lib. 7. c. 17. q. 1. 9. crimine ad fin.* & fr. Raph. de la Torre *de reſtig. 2. to. quæſt. 100. art. 3. diſp. 5. circa fin. p. 799.* & videatur tenere Rota *deci. 411. lib. 3. p. 3. diuerſorum*, quæ eſt Paleoti. *57. & in deci.* Farinac. *134. n. 2.*

42 Conuincitur etiam † ſententia dicti Franciſci Suarez *dict. cap. 55. numer. 7. & 8. & de cenſuris diſp. 22. ſect. 5. num. 22.* ubi affirmandum eſſe ait, ex vi illius extrauag. non incurri ipſo facto cenſuras, quæ in antiquioribus iuribus erant tantum ferendæ. Quæ ſententia, quidquid ipſe dicat, eſt expreſſe contra illa verba, *Quas ipſo facto eos incurrere volumus*, licet eum nouiſſimè ſequatur fr. Raph. de la Torre *dict. quæſt. 100. art. 6. diſput. 7. circa finem.* Nec obſtat quòd in præcedentibus, verbis loquitur Pontifex de ſententiis latis à ſuis prædeceſſoribus, & non dicatur in ſententia lata ex vi iuris, niſi quando eſt ipſo facto incurrenda. Quia reſpondetur, quòd verbum *latas*, non ſignificat aliud quàm promulgatas ſeu impoſitas, vt ex eo contextu patet : & aliàs ſuperflua eſſent illa verba, *quas ipſo facto eos incurrere volumus* depoſitio autem ab ordine non incurritur ipſo facto, per d. extrauag. quæ ſolum loquitur de excommunicatione, ſuſpenſione, priuatione, & interdicto. Et ſic ceſſat obiectio Suarez *dict. num. 8.* nec eſt neceſſaria benigna interpretatio, de qua idem Suarez *cap. 56. num. 22.*

43 Nec contra noſtram † ſentiam obſtant illa verba, *ver. ſtatuentes*, ibi, *Qui quomodolibet dando, vel recipiendo ſimoniam commiſerint.* Quia eſto, ut volunt Doct. primæ ſententiæ ex iſtis verbis pœna excommunicationis ibi poſita, reſtringatur ad ſimoniam realem, nempe, quando aliquid datur, vel recipitur pro ordine, vel beneficio dato, ut explicant Caſſadorus *ſupra*, & dicta deciſio Gadicen. quæ ait, quod ea verba in ea parte poſita declarant caſum, in quo tota illa conſtitutio loquitur, tamen id non poteſt referri ad verſiculum per electiones, ubi agitur de nullitate proviſionis ſimoniacè facta, quæ, ut diximus, etiam antea erat inducta in prouiſione per ſimoniam conuentionalem facta, ut apparet ex iuribus citatis, & ita clarè ſentit Caſſadorus *ibi in fine.*

Rurſus verius exiſtimo † per illa verba, *dando*, 44
vel recipiendo, non reſtringi excommunicationem ibi poſitam ad ſimoniam realem completam, & etiam ex parte rei temporalis, nam illa referuntur ſolum ad ſpirituale, nempe, ordines, vel beneficia, de quibus in præcedentibus actum erat. Eorumque planus ſenſus eſt ut ſequitur, quod qui quomodolibet ſimoniam commiſerint dando, vel recipiendo ordines, vel beneficia per ſimoniam, ſententiam excommunicationis incurrant: ita, quod tam dantes ordines, vel beneficia per ſimoniam, quam illa ſic recipientes, ſint excommunicati, ut docent Caietanus, Soto, Medina, Aragon. & Nauarra *ſupra.* Quod ipſum ſtatutum fuerat in dicta conſtitutione Concilij Conſtantienſis *ad finem.* Et ita eſſet dicendum, niſi obſtaret ſtylus, & intellectus Rotæ contrarius. Et vide Suarez *dict. ſect. 5. diſput. 22. de cenſur. numero 22.* & de religioſis, *tract. 3. libro 4. cap. 56. num. 23.* vbi *num. 24.* ſic intelligit illa verba, *dando, vel recipiendo*, utique ordines ad beneficia, vel officia, de quibus Pontifex loquutus fuerat.

Simonia autem † mentalis non inducit nullita- 45
tem, nec ſimoniacus mentalis tenetur ad reſignationem, vel reſtitutionem, capit. finali, de ſimonia, ubi Dd. & cum communi tradunt Nauarra *in commentar. dicto cap. fin & in manuali cap. 23. n. 102. lib. 5. tit. 17. par. 1.* & ibi Gregorius Lopez, & Humada ad eum *in lib. 63. tit. 5. par. 1. n. 3.* Ioann. Gutierrez *can. quæſtio libr. 2. c. 23. a n. 31.* Flamin Pariſ. *de confidentia, quæſt 26. n. 40.* late Vgolin. *de ſimonia, tab. 2. de ſimonia mentali, cap. 2.* Diuus Thom. *2. 2. qua. 100. art. 6.* & ibi Caietanus, *& in ſumma verb. ſimonia*, Sylueſter *eodem verbo*, §. 20. & Armilla *numero 58.* Angles *in Floribus Theologic. quæſt. de reſtitutio. quæſt. quis a reſtitutione ſit liber. 15. difficultate*, Petrus Nauarra *de reſtitutione, libr. 2. cap. 2. à num. 370.* Coſmas Philiarcus *de offic. ſacerdotis, 2. par. libro 6. cap. 16.* Graff. *libro 2. c. 96. n. 18.* Summa Corona *3. parte, tract. de ſimonia, nu. 8. & 35.* Lorençana *in compendio caſuum, tit. de ſimonia, cap. 114.* Manuel Rodriguez *in ſumma. 2. tomo, cap. 66. n. 1.* Vega *in ſumma 2. parte, cap. 101. caſu 7. 9. 21. & 23.* Ludouicus Carbo. *de reſtitutione, quæſt. 60. 22. dict.* & Valentia *3. t. diſputat. 6. quæſt. 16. puncto 6.* Gaſpar Rodriguez *de annuis reditibus lib. 1. quæſt. 3. n. 25. & ſequ.* Toletus *in ſumma libro 5. cap. 93.* Rebel. *de oblig. iuſt. 2. par. libr. 18. qu. 21. n. 2.* Rota *deciſio.* Farin. *63. n. 5.* & Piaſec. in praxi Epiſc. *par. 2. cap. 4. n. 48.* Cantarell. *libr. 2. cap. 54. a num. 249.*

Licet contra teneant † Maior. *in 4. diſt. 15. quæſt. 1.* 46
articulo 7. Enriq. *quodlib. 6. quæſt. 26.* Adrianus *quodlib. 9.* Soto *de iuſtitia & iure, libr. 9. quæſt. 8. articulo 1. ad 6.* Ioann. Medina *cap. de rebus per vſuram acquiſitis qu. 4. de vſura reſtituenda in 2. argumen. verſi. tam ad rationes*, Bartholom. Medina *in ſumma libro primo, cap. 14. §. 20. & 21.* Aragon. *2. 2. dicta qu. 100. articulo 6.* Salon *eadem 2. 2. q. 78. artic. 3. controuer. 10.* & nouiſſime P. Ledeſma *2. parte ſumma, tract. 12. concl. 43. 1. & 4. difficultate*, fr. Raph. de la Torre *d. qu. 100. art. 6. diſp. 6.* & etiam Ludouicus Lopez *in prælatis 1. tom. c. 206.* male interpretantes dictum *cap. finale.*

Nec obſtat, quod vſurarius † mentalis teneatur 47
ad reſtitutionem, cap. conſuluit, de uſuris, † quod in- 48
telligitur, quãdo mutuatarius coactè dat vltra ſortem ratione mutui, ſecus, quando libere, & ſponte, & gratioſe dat, licet mutuans iniquam habeat intentionem, & prauum animum, nempe accipiendi ratione, & vi mutui, vt contra Innocent. Abbatem,

Ananiam,& Dd. *in dict.cap.conſuluit*, Palatium *libr.4. de contractibus,cap.9.part.333.& 346.* Summam Coronam *2.p. cap.7. de vſura, num.14.* & alios docent cum aliis Couarr. *in reg.peccatum,2.part. initio,à n.4.* Cauallinus *de vſuris, num.7.& 8.* Syluester *in ſumma, verb.vſura 6. quæſt.3.* Armilla *eodem verbo, n.35.* Caietanus *opuſculo 2.tomo,tract.8. de vſura,quæſt.3.& in ſumma verb.vſura mentalis,* Solis *de cenſib.lib.1. c.5. numero 13.* Rodriguez *de annuis reditib. dict. quæſt.3. num.23.* Sotus *de iuſtitia & iure,libro 6. quæſt.1. art.4.* P.Nauarra *de reſtitutione, lib.3. c.2. à num.172.* Aragon *2.2.quæſt.78. art.1.* & Bannes *ibi, articulo 3.* & ibidem Salon *10.controuerſia,* Ludou. Lopez *inſtruct. conſcient.1.tomo,cap.205.* & Ludouic.Carbo. *de reſtitutio. qu.57. 11.concluſ.* & alij.

49 Nam omiſſa noua † differentiæ ratione Ioannis Gutierrez *ſupra,num.46.& ſeq.* quæ eſt merè verbalis,& non atttingit naturam & ſubſtantiam rei,plures aſſignantur differentiæ rationes inter ſimoniam, & vſuram, vt per Flam.Pariſ.& Vgol.Rodrig. *n.26.* & alios *ſup.* inter quas Flaminius probat rationem diuerſitatis aſſignatam à Nauarro *d.cap.23.num.102. verſic. tum quia etiam.*

50 Sed mihi verior † videtur ratio Caietani *ſuprà d. artic.6.* quam ibi adducit Decius, & ſequuntur Lorençana, Manuel Rodriguez, Vega *d.caſu 7.* & Valentia ſupra allegatus, nempe,quod id, quod datur vſurario, non datur ſponte ſed inuoluntariè : quod autem datur ſimoniaco , datur voluntariè per viam contractus voluntarij,emptionis, & venditionis,ſeu commutationis, &c.

51 Eſt etiam optima ratio,† quam adducit Victoria *in relectione de pœnis ſimon. num.4.* quod in vſura afficitur iniuria ille, à quo ea exigitur,& ideo illi reſtituenda eſt, ſed in ſimonia non fit iniuria illi, qui libenter dedit pecuniam, ſed iniuria facta eſt rebus ſacris,& ſpiritualibus,& ideo nulla reſtitutio eſt illi
52 facienda de iure diuino , † quam rationem confirmo , quia vſura eſt contra iuſtitiam , ſimonia vero contra religionem,P.Nauarr. *dict.libr.2.cap.2.n.386.* & Valentia *ſupra,*& Cantarell. *num.250. & 251.*

53 Eſt etiam † bona ratio Vgolini *ſup.num.6.* quæ in idem recidit,nempe, quod recipiens vltra ſortem ex mutuo,quod gratis fieri debet,facit contra naturam contractus, & iuſtitiam commutatiuam, ideo reſtituere tenetur,ſimoniacus vero mentalis non tenetur reſtituere,quia id,quod datur,contra iuſtitiam commutatiuam non eſt;ſeruatur enim natura contractus emptionis, & venditionis reſpectu habito ad ipſos contrahentes,ex quo alter rem tradit,alter pretium, eſto ſuper materia inhabili contractus fiat. Quam etiam rationem tradit Philiar. ſupra dicens vſuram eſſe contra iuſtitiam commutatiuam, nam, vel venditur id,quod non eſt,vel idem bis venditur,& propterea ſemper obligat ad reſtitutionem. Per ſimoniam autem non fit contra iuſtitiam commutatiuam, quia hinc inde datur, & accipitur, & fit commutatio, & quædam emptio,& venditio, licet iniqua, & ſacrilega, & propterea ex natura rei ſimonia non obligat ad reſtitutionem niſi quatenus in pœnam præcipitur.

54 Itaque ſimonia † mentalis non inducit nullitatem,nec obligationem reſtituendi,quia nec ex natura rei,nec ex iure naturali, aut diuino, ſimonia eam inducit,quia nulli fit iniuſtitia,cùm voluntariè hinc inde detur, nec de iure humano ea introducta eſt in ſimonia mentali, vt patet ex *d.c.fin.* ſed ſolum in ſimonia exteriori, vt rectè Syluester *d.§.20.* & P.Nauarr. *d.lib.1. cap.2. num. 378. 382. & 383.* & etiam Caiet. *ſupra.*

55 Nec placet † ſententia Leſſij *lib.2.cap.35. dubitatione 28.* & Suarez *de relig.tract.3. lib.4. cap.4.& 59.* præſertim *à num.43.* Quod quamvis ratio & malitia ſimoniæ formaliter opponatur religioni,nihilominus habere poteſt frequenter malitiam iniuſtitiæ adiunctam ex parte vendentis, nempe cum ratione ſolius ſpiritualitatis rei aliquod temporale pretium accipitur, quia ratione ſolius ſpiritualitatis,non eſt pretio æſtimabilis,& vendibilis,& quod ſic quando ſimonia includit iniuſtitiam , etiamſi mentalis ſit, obligat ad reſtitutionem pretij ex lege naturali ſeu ex natura rei, & *dict.cap.fin.de ſimonia,* explicat procedere in ſimonia commiſſa in ingreſſu religionis, in qua data fuit reſponſio, quæ non habet neceſſario iniuſtitiam annexam. Retineri enim poteſt pecunia pro alimentis religioſi, quæ ſunt pretio æſtimabilia , & quod idem erit in ſimonia mentali ſimili , ſcilicet , non excludente iniuſtitiam. Verius enim eſt, ſimoniam non includere iniuſtitiam,ſeclusa obligatione officij:nam vt ſupra dictum eſt,quod datur in ſimonia,datur voluntariè per viam contractus voluntarij , nec fit iniuria danti pretium , ſed ipſis rebus ſacris,& ſpiritualibus, quæ ratione religionis , & non iuſtitiæ debent dari gratis , & non ſunt pretio æſtimabiles. Nec etiam placet ſententia & diſtinctio Açoris *3.part. lib.12. c.20. quæſt.2.* poſt Oſtien. *in ſum.de ſimonia n.1.*& Angel. *verb.ſimonia 7. num.1.* quod pecunia accepta per ſimoniam mentalem iure diuino prohibitum eſt reſtituenda , quia accipitur contra voluntatem domini, & contra ipſam naturam, & argum. *de vſuris, 1.* Quod verò eſt acceptum per ſimoniam mentalem ſolo canonico iure damnatam non eſt reſtituendum, & de hac intelligit c.fin. iſta enim diſtinctio eſt ſine fundamento,& d.c.fin. loquitur etiam de ſimonia iure diuino prohibita : tum quia generaliter loquitur,tum quia expreſsè loquitur de ſimonia in ſpiritualibus commiſſa,vt patet ibi *ad reſignationes ſpiritualium,&c.* quæ iure diuino eſt prohibita:tum etiam,quia in principio loquitur de ſimonia commiſſa in ingreſſu religionis,quæ planè eſt iure diuino prohibita,vt rectè animaduertunt Nauar.Caiet.Syluest. & alij ſupra,& etiam Torre. Non ſolum autem prouiſio † beneficij 56
illius facta per ſimoniam realem, aut conuentionalem,eſt nulla, ſed etiam ſimoniaci inhabiles ſunt ad illud beneficium obtinendum,vt patet ex *cap.nobis,de ſimon.& cap.pen.de elect.*vbi Dd.Vgol.*tab.4.cap.6.§.6. n.2.*Leſſius *lib.2.cap.35.n.139.*& Suarez *d.lib.4.c.58. n.9.* & alij,& facit clauſula bullæ 72. Pij IV. ſuper reformatione pœnitentiæ ſuprà poſita *num.27.* Ac etiam † ſimoniaci ſunt infames, *cap.fin.1.qu.3. gloſſ.* 57
in c.1.de teſtib.in 6. verſic.mediatores,2. infamia iuris, *c.ſane,15.qu.3.*Corraſ.*de benef.3.p.c.fin.n.20.*cum Abb. *in c.ex diligenti.* vbi gloſſ. *de ſimon. n.6.*qui † tamen 58
putat,quod ſimoniaci non incurrunt hanc infamiam iuris ipſo facto,ſed cum per ſententiam de hoc crimine fuerint damnati(licet antea poſſint incurrere infamiam facti) vt videntur ſonare dicta iura, cum loquantur de futuro, & conſtitutio odioſa debet in dubio intelligi , vt ſit ferendæ ſententiæ potius, quam latæ gloſſ. *in reg.in pœnis,in 6.* & quia hoc eſt regulare in criminibus publicis , vt quis efficiatur infamis,ſequuta ſententia,*leg.1.ff.de his qui not.* Hæc Abb. & inclinat additio, *ibi verb. per ſententiam.*

Licèt † de hoc videatur dubitare Annania *ibi,* 59
*num.10.& 11. ex dict. cap.ſane,*quod eſt originaliter, *in leg.ſi quemquam, §.ſane, Cod.de Epiſcop.& cler.*ibi, *Sed & perpetuæ etiam infamiæ damnari decernimus* (quæ tamen verba potius faciunt pro Abbate.) Et quia crimen ſimoniæ æquiparatur hæreſi, *c.quoties, de ſim.* in qua ipſo facto incurritur infamia , *auth. Gazaros, Cod. de hæreticis,* ibi, *Perpetuæ damnamus infamia.*

Et † licet etiam dubitet Fel. *in d.c.ex diligenti, nu-* 60
mero 2. quod imo iſta infamia incurratur ipſo iure, quia iſtud eſt crimen exceptuatum,ſicut hæreſis, & læſæ Maieſtatis,*d.c.ſanè,*in quibus ſtatim incurritur infamia,ſecundum gloſſ.*in d.l.1.* Sed hoc non vrget,

cùm

cùm in pœnis non debeat fieri extensio, vt dicetur infra 11.*parte*, *c.vlt. dub.7. num.206.*

61 Vnde mihi placet † sententia Abbatis, quam sequuntur Armilla, verbo *simonia*, *n.55.* Vgolin. *tab.1. c.18. §.2.n.8.* Suarez *de relig. tract.3. libr.4.c.56.n.21.* Torre.*d.q.100.art.6.disp.7.ver.3.* Ludou.Lopez *1.tom. c.307.* Quinimo videtur non sufficere esse sequutam sententiam super crimine simoniæ, nisi in ea imponatur pœna dictæ infamiæ, saltim si ad alias pœnas est processum, iuxta dicta infra 11.*p.c.3.num.106.* Ex dictis verbis *d.c.sanè, & d.c.fin.1.qu.3.* ibi, *Nota infamiæ procellantur*, quæ videntur requirere condemnationem super infamia.

62 Et etiam ad alia † quæcunque beneficia simoniaci redduntur inhabiles, vt docet Rebuff. *consil.59.* & Corras. *dict.cap.vlt. 3.parte num.22.* allegans dictum *cap. cum clerici, de pactis*, qui tamen textus id non probat, & quod simoniacus non possit eligi, tradit Petrus de Baisio *in directorio electionum, c.28.2.parte.* Et in simoniaco reali, quod sit inhabilis ad beneficia, docet Lancellotus *de attentatis 3.parte, c.24.q.27. num.3.* cum Paris. *consil.29.n.26.lib.4.* & allegat *c.consuluit, de sim.* voluit allegare *c.consulere*, qui textus id etiam non probat.

63 Sed id etiam in † simonia conuentionali tenuit Rota in causa S.Andreæ canonicatus coram D.Puteo, de anno 1544. vt per Puteum *decis.80.lib.2.* & Rotam *dec.83.part.3.lib.1.diuersorum*, & in Toletana Thesaurariæ post multas informationes coram D. Peregrino, de anno 1548. vt per Rot. *dec.145.& 150. d.p.3.lib.3.diuersorum*, & Achill. *dec.341.seu 12. de simonia*, & in causa Regien. canonicatus coram Crescent. vt per eum *decis.3. de simonia*, & in causa Cæsaraugustana confidentiæ coram D.Guidobono. de anno 1551. vt per Caputaqu. *decis.201.part.1. & 238. part.3.* requisitis per Ioan.Andream, Butr.Anchar. & alios *in cap.penult.de election.* Abbat.Felin. & alios *in cap.de simoniaco, de simonia*, & Millia *in reper.verb.simoniacus, in beneficio*, & sequitur Flam.Paris. *de confidentia, qu.1.num.147.& 158.* & posthæc Gonçalez, *d. gl.15.num.70.* & Rota apud Farin. *dec.34.num.3.*

64 Pro quo facit, quod simoniacus † etiam in beneficio est irregularis, vt cum Lambert. *de iure patron. 1. part.2.lib.quæst.9.art.10.n.4.* dicit Achilles *d.dec.341. n.4.* Maiol. *de irregul.lib.5.cap.45.num.1.* Didac.Perez ad Villadiego *de irregularitate, additione vlt. versic. simoniacus est irregularis*, & Flamin.Paris. *de confidentia, quæst.61.* dicens, communiorem sententiam.

65 Ex quo † etiam dicit, committentes confidentiam esse irregulares, vt videtur firmare Maiolus *sup. num.5.* Et moyetur etiam ex constitutione Pij V. *de consti.* quatenus eos priuat obtentis, & reddit inhabiles ad futura, quod est præcipuus effectus irregularitatis, & sequitur Prosper. de Augustino *ad summam bullarij, verb.simonia, ad finem.*

66 Sed id de iure † communi difficultatem maximam habet, etiam in simonia reali, ex adductis *in dictis* Rotæ *decisionib.* & præcipuè, quia ista inhabilitas non videtur in iure expressa.

67 Quamuis † ob simoniam etiam conuentionalem seu pactum simoniacum quis reddat se indignum ad acquirendum beneficium, vt in Calagurritana beneficij, 20.Februarij 1587. supr. adducta *7.p.cap.9. num.14.*

68 Vnde contrarium † etiam in simonia reali tenet Nauarr. *consil.10.& 91.& 97. num.8.de simonia.* Et videtur etiam tenere Boër. *decis.117.* & stando in iure communi sequitur Suar. *lib.4.c.58. à n.9. & cap.61. num.11.*

69 Nec obstat † illud de irregularitate, nam contrarium rectè tenet Nauar. *dict.consil.91.& 97. num.8.& 11.* quia non inuenitur in iure expressa, idem Vgol. *tab.4.cap.6.§.5. n.2.* & Suarez *dict.lib.4.cap.56.n.20.* quod etiam in simoniaco in ordine videtur dicendum, quidquid teneat Nauarrus *dict. consil.97.n.10.* quem sequitur Vgolin. *d. tabula 4. cap.4. §.2.* contra quos tenent Lessius *lib.2. cap.35. num.136. ad fin.* & Suarez *d.num.20.* Nec Lamber. supra id dicit, sed solum dicit, simoniam esse maius delictum quàm homicidium.

Nec † simoniacus in beneficio est ipso iure suspensus, vt simoniacus in ordine, sed solum excommunicatus excommunicatione Papæ reseruata, *vt in dict.extra.cum de testib. de sim.versic.statuentes*, Nauar. *d.cap.23.num.11.versic.ad 15.* Cosmas Philiar. *2.part. lib.6. cap.15.* Valentia *3.tomo, disp.6. qu.16. punct.6.* Vgolin. *d.§.5.num.5.* Suarez *d.c.56.num 19.* Nec contra dicit Lamber. *ibi.* 70

Tamen hodie † id de inhabilitate ad beneficia sine difficultate procedit ex constitutione 5. Pij V. relata supra *num.25.* & à Nauar. *consil.92. de simon.* vbi expresse ponitur ista inhabilitas ad beneficia obtinenda ipso facto contra eum, qui dignitatem, seu beneficium, aut officium Ecclesiasticum simoniacè adeptus fuerit. Tradit Vgolin. *dict. tab.4. capitul.6. num.2.* ex qua constitutione requiritur quod simonia sit executa, saltim quoad spirituale. 71

Quamvis † Nauar. *dict.decis.92.* dicat, eam constitutionem ita videri intelligendam, vt non censeatur habere locum in foro conscientiæ ante sententiam, quem sequitur Eman. Sa, *verb. simonia, num.9.* quod non habet fundamentum. Et conuincitur clarè ex verbis ipsius constitutionis, vt per Vgolin. *vbi proximè*, & Suarez *supra dict. cap.58. num.10.& 11.* qui tamen *ibi, & dict. cap.61. num.11.* cum Nauar. ait, dictam pœnam non esse vsu receptam, & ideo posse in praxi seruari opinionem Nauarri, & nouissimè Torre *dict. quæst.100. art.6. disp.5. ad 4. argum. pag.799.* sequitur Vgol. dicens, quòd sibi non constat non esse vsu receptum, illi tamen si vigeat, standum erit, de quibus etiam *disput.9.* 72

Non † tamen ex eo simoniacus potest dici irregularis, sicut ex confident. sit ipso iure priuatus obtentis, & inhabilis ad obtinenda. Et quis possit dispensare in prædicta inhabilitate simoniaci, vide Vgolin. *d.c.6. §.7.* & Suarez *dict.lib.4. c.61. num.10. & 11.* 73

Et conducunt ad † ista sequentes declarationes S.Congregationis Concilij super *cap.6.sess.24. de reform. Prima*, Episcopus etsi à simonia occulta dispensare potest, non tamen simoniacum rehabilitare ad beneficia in posterum obtinenda, nec ad ea retinenda quæ per simoniam occultam obtinuit. Secunda, an Episcopus in vim huius decreti, vel Capituli poterit absoluere sacerdotem suum subditum in simonia occulta, & rehabilitare ad ordines, & beneficia tam obtenta, quam obtinenda. Congregatio censuit, potuisse absoluere, & ad ordines rehabilitare, & ad beneficia, non tamen rehabilitare ad beneficia, quibus propter simoniam priuatus fuisset, nec ad obtinenda. Quas adducit, licet truncatas, & sequitur Suarez *d. 61. num.11.* & cum eis concordat Lessius *lib.2. cap.35. num.140.* 74

Et adeo † gratuita prouisio beneficij esse debet, & sine præmio & mercede, vt ex collationibus, seu institutionibus, ac possessionibus (quæ sunt etiam quid spirituale, seu spirituali annexum, vt dictum est *sup. 1.part. cap.2. numer.53. & 54.* seu mandatis possessionum beneficiorum & capellaniarum non possunt exigi sportulæ, vulgo derechos: nec aliquid pro pastu, non obstante quacunque consuetudine etiam immemoriali, *cap.fin. 1.quæst. 3. cap.cum satis, c. cum in Ecclesiæ c.Iacobus, de simon.* vbi Dd. Cosmas *in pragmat. sanctio. tit. de annatis, in princip.* præcipuè verbo, *consuetudinis*, Rebuff. *in praxi, tit. quot modis beneficia acquirantur, num.13.*) quamuis dicat, decreto Senatus Paris. permissum esse collatoribus aureum accipere pro collationibus beneficiorum. Nauar. *consil.1.& 2.cum aliis, de simon.* Fusc. *de visit. lib.1.c.32. num.8.* 75

*num.*8. Sbrocius de Vicario Epiſc. *lib.*2.*qu.*103. *n.*1. & Cerola *in praxi Epiſc.*2.*p.ver.bulla*,§.3.*&* 5. Proſper.de Auguſt.*ad ſum. bull. dict.verbo ſimonia,addit.*2. Flamin.Pariſ.*de confid.q.*28.*à n.*117.Genuen. *in man. paſt. c.*78. *n.*6.Piaſec.*in praxi Epiſc.part.*2.*c.*5.*num.*28. Suar.*de relig.tract.*3. *lib.*4.*c.*47. *à num.*5. *& cap.*48.

76 Et † ità cautum eſt in Concil. Prouinciali Compoſtel.*act.*3.*decret.*28.& eſt declaratum per Sanctiſſimum,& S.Congregationem Concilij,vt patet ex declarationibus ſeq. Prima,Epiſcopo Melphi.Sanctiſ. Dom.noſter etiam ex ſententia S.Congreg. cenſuit, declarauit, & ſanxit collatoribus beneficiorum, quacunque dignitate præfulgeant,nil pro collatione,ſeu quauis alia diſpoſitione beneficiorum,quouis quæſito colore,directè, vel indirectè, etiam ſub nomine annatæ, aut cuiuſvis alterius portionis fructuum,etiam à ſponte dantibus,vel offerentibus accipere,aut exigere poſſe,eorundem quoque collatorum notarios,& alios quoſvis officiales, quibus tamen certum ſalarium aliunde conſtitutum eſt, eadem omnino obſeruare debere, illis vero,quibus ſalarium pro officio ſuo exercendo nullum conſtitutum eſt, licere in qualibet huiuſmodi beneficiorum collatione, ſeu alia diſpoſitione pro ſuo labore aliquam mercedem accipere, quæ tamen ſcriptura,ſigillo & cæteris omnibus computatis vnum aureum non excedat,& inde collatores ipſi nil emolumenti percipere poſſint : alioquin tam dantes,quam accipientes pœnis contra ſimoniacos editis ſacris canonibus teneri, ipſaſque ipſo facto incurriſſe cenſeri, notarios autem,ſeu officiales alios à ſuis officiis ſuſpenſos eſſe. Secunda,Sanctiſ.Dom.noſter Gregorius XIII. declarauit decretum *c.*1.*ſeſſ.*21.*de reformatione*, vendicare etiam ſibi locum in collatione beneficiorum, præſertim curatorum, nec pro ſigillo aliquid accipere poſſe,non obſtante quacunq; immemoriali conſuetudine. Tertia,Rauenat.Ordinarius in collatione beneficiorum pro ſigillo nihil poteſt accipere, etiamſi ab immemoriali fuerit obſeruatum,vt certũ quid recipiat. Cum quibus declarationibus conſonat Concilium Prouinciale Mediolan.4.*part.*2.*tit.de beneficiorum collatione, & prouiſione,verſic.vt auaritiæ.*

77 Eſt etiam alia † declaratio Gerunden. præcipuè ad primum, & ſecundum , quam totam hic ponere placuit , quia eſt optima, & alias allegata per nos. Gerunden. libellus. Illuſtriſ. & Reuerendiſſimi Domini, Canonici, & Capitulum Eccleſiæ Gerunden. animaduertens , quòd Reuerendiſſ. Dom. Iacobus Caſſador. modernus Epiſcopus Gerunden. quotidie contra ſtylum antiquum dictæ Eccleſiæ multa indebitè extorquet,& multa grauamina infert, & quod non curat ſe ab illis abſtinere , ſed de die in diem illis continuando cauſam querelandi & murmurandi aliis præbet cum maximo damno , & ſcandalo populorum, ideo,vt ex dicta eorum Eccleſia extorſiones,& grauamina huiuſmodi de medio tollantur, & ne abuſus huiuſmodi in prauam conſuetudinem tranſeat , aliique ſucceſſores in dicto Epiſcopatu malum exemplum huiuſmodi imitari poſſint deliberarunt, nonnulla capitula extorſionum,& grauaminum huiuſmodi veſtris Illuſtriſſimis DD.deferre,ad hoc vt ex ſola benignitate in his in quibus eis videbitur , prouidere dignentur.

In primis Reuerendiſſimus Dom.Epiſcopus à prouiſis de beneficiis à Sede Apoſtolica in forma dignum extorquet pro collatione in vim mandati Apoſtolici facienda,Iulios duos pro quolibet ſcuto valoris dicti beneficij. Secundò item,pro collationibus beneficiorum,quas ipſe iure ordinario facit,extorquet pro qualibet proniſione aliquando ſcuta ſex, & aliquando ſeptem. Et hoc idem vult extorquere à prouiſis ab inferioribus , ad quos collatio ſpectat. Si verò collationes fiant ab Abbatibus, vel aliis inferioribus à ſua iuriſdictione exemptis , ipſe dominus Epiſcopus vult,quòd collationes ab ipſo, vel eius Vicario approbentur,ac ratæ,& gratæ fiant, & tantundem perſoluant , alioquin non vult,quod poſſint gaudere dictis beneficiis. Tertio,item pro literis dimiſſoriis, ſeu teſtimonialibus, aut commendatitiis, Dom.Epiſcopus exigit vndecim groſſos,& vnum nummum contra formam Concilij Tridentini,*c.*1.*ſeſſ.*21.*de reformatione.* Quartò,item facit ſoluere clericos volentes ſe ordinare ad aliquem ordinem ſacrum pro literis publicatoriis duos groſſos, & quatuor denarios,& id repetit in quolibet ordine ſuſcipiendo. Quintò , item pro licentiis exercendi curam animarum , & confeſſiones audiendi ſiue coadiutoris , exiguntur tredecim groſſi pro quolibet, quæ quolibet anno, ſine alio examine renouari debent , & iterum perſolui contra formam *cap.*15. *ſeſſ.*25. vbi expreſſe cauetur, quod gratis concedantur. Sexto , item pro diſpenſationibus matrimonialibus, quæ in vim literarum Apoſtolicarum conceduntur, exigit vnum marcum argenti, quod eſt valoris trium ducatorum,& vltra, contra formam ipſarum literarum Apoſtolicarum, in quibus ſua Sanctitas mandat, quod nihil percipiant à ſponte offerentibus. Septimò , item pro examine in concurſu fiendo pro obtinendo parochiales quocunque menſe vacantes facit ſolui ab examinatis & approbatis, cuilibet examinatori Iulios quatuor, contra formam *cap.*18.*ſeſſ.*24. Octauò, item quia de conſuetudine dictæ Eccleſiæ, Epiſcopi in eorum ingreſſu ſolent exigere à perſonis Eccleſiaſticis quoddam donatiuum , dictus modernus Epiſcopus ampliando hanc conſuetudinem , vult exigere , & exigit etiam dictum donatiuum ab illis,qui poſtea beneficia obtinuerunt & ſucceſſiuis temporibus obtinent, nec permittit ipſos capere poſſeſſionem beneficiorum , nec bullas , nec literas prouiſionis expedire vult , niſi prius ſoluant dictum donatiuum. Nonò, item infligit quotidie pœnas, & cenſuras Eccleſiaſticas in cauſis ciuilibus, & parui momenti , etiam pro debito duorum Iuliorum , non aliter ſeruata forma Concilij, *cap.*3.*ſeſſ.*25. ſed contra illius formam , quo fit, vt cenſuræ huiuſmodi paruipendantur. Decimò, item confert ordines generales , vt plurimum in quadam capella ſui palatij, & ſi quando illos in cathedrali conferat, id in capella remota, & obſcura, nulla præcedente intimatione , nec vocatis aliquibus canonicis facit contra formam *cap.*18. *incip. Ordines , ſeſſ.*23. *de reformat.* Hæc & multa alia dictus Dom. Epiſcopus extorquet, & in multis aliis grauat ſubditos , ideo ſupplicatur humiliter veſtris Illuſtriſſimis,& Reuerendiſſimis DD. vt præſolita benignitate dignentur conſulere benignitati ſubditorum , ac ſimul cupiditati dicti Prælati. *Reſponſio :* Reuerendiſſime Domine vti frater, Canonici, & Capitulum iſtius Eccleſiæ, libellum , qui erit cum his literis , ſacræ Congregationi Cardinalium Concilij Tridentini interpretum obtulerunt, in eo, qui de amplitudine tua conquerantur, ipſa perſpiciet , ſimulque videbit , quid ad vnumquodque ipſius libelli caput S. Congregatio reſponderit. Nempe, ad primum, & ſecundum pro collatione, aut inſtitutione Eccleſiarum, & præſertim curatarum Cancellarium poſſe in ſingulis accipere mercedem,ſuo labori conuenientem , quod tamen ſcriptura , ſigillo , & cæteris omnibus computatis , vnum aureum non excedat , & dummodo ipſi Cancellario ſalarium nullum pro ſuo officio exercendo conſtitutum ſit , & ex pecunia, quam accipiet prorſus emolumenti collatores , aut inſtitutores vllo modo directè , vel indirectè percipiant. Ad tertium , nihil exigendum pro dimiſſoriis commendatitiis , aut teſtimonialibus literis , iuxta *caput ſeſſ.*21. Concilij eiuſdem. Ad quartum , de literis publicatoriis id prohiberi

eodem

eodem c.1. seſſ.21. verſic. nec alia quacunque de cauſa. Ad quintum, gratis oportere concedi huiuſmodi licentias, iuxta *cap.15. seſſ.23. ad 6.* pro diſpenſationibus matrimonialibus non licere Epiſcopo, vel eius Vicario quidquam accipere, nec ratione taxæ etiam ex immemoriali conſuetudine, nec ratione ſigilli, vel alicuius alterius rei, quapropter decretum illud, quod ſolet poni in litteris diſpenſationum matrimonialium, vt nihil muneris, aut præmij ſponte accipi poſſit pro illarum executione, ita intelligendum eſt, vt neque Ordinarius ipſe, nec Vicarius eius quidquam pro mercede laboris, quem ea in re ſuſciperent, capere poſſent, notarios vero pro examine teſtium quartam aurei, ſeu ducati partem licitè accipere poſſe. Ad ſeptimum, non debere examinatores occaſione examinis ad parochiales Eccleſias quidquam accipere, alioquin puniendos arbitrio Ordinarij. Ad octauum, de donatiuo in ingreſſu reſpondet, iſtam conſuetudinem eſſe ſublatam per Concilium *cap.14. ſeſſ.24.* Ad nonum, non debere cenſuras infligi, niſi ſecuta forma *cap.3. ſeſſ.25.* Ad decimum, ſacrorum ordinum collationes in cathedrali Eccleſia vocatis, præſentibus ad id Eccleſiæ canonicis publicè celebrari debere, iuxta *cap.8. ſeſſ.23.* Quæ illi ſigillatim præſcribere voluimus, vt cum videat ea minime licere, ab illis Amplitudo tua abſtineat, quod facere debebit, nec cuiquam relinquere offenſionis, aut querelæ locum, interea eam bene in domino valere, gratiæque ſuæ donis cumulari optamus. Romæ, die 12. Auguſti 1558. Amplitudinis tuæ Reuerendiſſ. vti frater Cardinalis Carrara.

78 Vnde apparet, Epiſcopum, vel Vicarium non † poſſe aliquid recipere pro collationibus beneficiorum etiam parum, quidquid dicat Cechus *de repub. Eccleſiaſtica, cap.23. de Vicario Epiſcopi, verſ.2. ſub num.4. verſ. ideo Epiſcopus, part.246.*

79 Et † huc ſpectant dicta *parte ſeq.cap.2.dub.vltimo, à num.368.* de mercede examinum, quæ ſunt videnda.

80 Sed † an ex poſſeſſione beneficij, ſeu mandato, & actis illius, poſſint notarij, & alij officiales, quibus alias ſalarium conſtitutum eſt, aliquid accipere pro ſuo labore, difficultas eſt. Et videtur id non tolli dictis declarationibus, quæ non loquuntur de poſſeſſione, nec eſt in ea tanta ratio ac in collatione, ſeu alia diſpoſitione ipſius beneficij, quod tamen relinquo declarationi S. Congregationis.

81 Et quamvis ex mandatis † poſſeſſionum beneficiorum Epiſcopi, ſeu alij iudices non poſſint accipere ſportulas, alias committant ſimoniam, vt dictum eſt, non tamen videntur incurrere pœnas impoſitas contra ſimoniacos in beneficio, vel ordine, ad Nauar. *in man. c.23. n.11.*

82 Et qui accepit poſſeſſionem ſimoniacè, quamvis peccauerit, & fuerit nulla *cap.ea, quæ, 1. qu.3.* tamen ſi alias beneficium eſt ſuum, & in eo habet legitimum titulum, poterit illam continuare, Nauar. *conſil.44. n.3. de ſimon.*

83 Similiter à nouiter recepto, † ſeu in admiſſione ad poſſeſſionem canonicatus, ſeu præbendæ aut beneficij non poteſt exigi, nec ſolui aliquid etiam modicum, conuertendum in commodum & vtilitatem canonicorum, & beneficiariorum, & perſonarum Eccleſiæ, ſed eſt ſimoniacum non obſtante aliquo ſtatuto, vel conſuetudine etiam immemoriali, *dict. cap. fin. 1.qu.3. & d.cap. Iacobus,* vbi Abbas, Annania, Felin. & alij, idem Abbas *à num.25.* Felin. *n.20.* Dec. *à num.110.* Ripa *à num.175. in cap. cum M. de conſtitutio.* Coſm. *in pragmat. ſanctione, tit. de annatis, verb. conſuetudinis,* Rebuff. *in concorda. tit. de reſeruatio. §. fin. verſic.5.* Ioan. Gutierrez, *canon. qq. libr.1. cap.29. à num.26.* Azeu. in Curia Piſana, *libr.1. cap. vltim. lit.B.* & Gregorius Lopez *in l.1. tit.17. p.1. in gloſſ.1.* & Humada ad eum, *ibi,* D. Cardin. Tuſchus *concluſ.252. lit.S. num.12.* Sylueſt. *num.13.* & Armilla *num.24. verb. ſimonia,* Manuël Rodriguez *in ſumma 2. tomo, cap. 58. num.12.* Vega *2. parte, cap.101. caſu 50.* Palatius *de contractib. lib.2.c.7.* & alij relati per Cenedum *in collectanea 16. ad decretales, num.2.* Concil. Trident. *ſeſſ.24.cap.14. de reformat. & conſtitutio Pij V.106.* & nouiſſimè tradit Leſſius *libro 2. cap.35. num.211.* qui ait, *videre tamen paſſim non ſeruari, & omnino ignorari, &c.*

Et eſt declaratio † S. Congregationis in vna Leodien. quæ ſic ait, Canonicis Eccleſiæ S. Foliani Leodien. diœceſis, admodum Reuerendi Domini, nomine Arnoldi Berigelet, veſtræ Eccleſiæ canonici, expoſitum fuit Congregationi Illuſtriſſimorum Patrum Trident. Concilij interpretum iſtic abuſum vigere, vt noui canonici 153. florenos nobis ſoluere cogantur, neque fructus vllos ex ſuis canonicatibus per triennium percipiant, ſed inter vos diuidantur, quod, quia contra ipſius Concilij decreta inductum eſt, ideo Cardinales his literis ad vos ſcribi voluerunt, neque prædictam ſummam florenorum, neque fructus canonicatus ipſius oratoris exigi, & inter vos diuidi potuiſſe, refragante ipſo Concilio Tridentino, *cap.14. ſeſſ.24.* Quinimo ſi in vſum fabricæ, vel ſacriſtiæ, ſiue in alium vſum pium vltra ſemeſtre tempus ſui canonicatus fructus reperirentur conceſſi, horum dumtaxat dimidia pars ipſi fabricæ, aut pio loco tribuenda eſſet, altera vero ipſi oratori, iuxta S. memoriæ Pij V. conſtitutionem, Romæ 8. Octobris, 1592. Veſter in Domino Hieron. Card. Matthæus. 84

Et facit *Extrauagans 1. de ſimon.* inter communes.

Approbat tamen † Concil. ibi huiuſmodi ſtatuta vel conſuetudinem, quando id in vſus pios conuertitur, vt in vſum fabricæ Eccleſiæ, aut ſacriſtiæ, vel pauperum. 85

Quamvis † de iure communi communis eſſet opinio, valere huiuſmodi conſuetudinem in vſum pium, quando non præceſſit exactio, non tamen ſtatuta imponentia onus recepto, vel recipiendo etiam in vſum pium, vt per Abbat. Annan. Felin. Sylueſt. & Armil. *vbi ſupra* Nauar. *c.23. num.101. ſeu 102. verſic.11.* Ioan. Gutierrez *dict.c.29. num.26. & 31.* Manuël Rodriguez *1. tomo cap.33. numer.1. & 2. tom. d.c.58. n.12.* & Vegam *36.p.c.3. caſu 19. ad fin. & 2.p. d.c.101. caſu 50.* 86

At de cætero † non poterit fieri ſtatutum, vt aliquid ſoluatur in vſum pium, vt cenſuit S. Congregatio ſuper *d.c.14.* his verbis: Non poteſt de cætero ex quocunque ſtatuto imponi, vt aliquid ſoluatur in locum pium cedens, veluti pro fabrica, vel ſacriſtia Eccleſiæ, niſi fuerit per Papam ex certa ſcientia approbatum, † & confirmatur declaratione Segob. ad 9. ſupra adducta *3.p.c.2. n.198.* 87 88

Imo † nec poteſt poſt Concilium capi pro rebus piis, quod conſueuit capi pro commodo proprio, Nauar. & Ioann. Gut. *num.28. vbi ſupra,* & cenſuit S. Congregatio, vt in ſequ. declaratione *d.cap.14.* ibi. Nec poteſt Epiſcopus conuertere id, quod datur pro admiſſione in vſum pium, cum huiuſmodi admiſſiones cedentes tamen in propria lucra ſint ſublatæ. 89

Et † aduerte, illud etiam capi pro commodo proprio canonicorum quod ſoluitur menſæ Capitulari, ſeu conuertitur in reparatione bonorum menſæ capitularis, ex quo cedit & redundat in vtilitatem ſingulorum vt in declarationibus ſequ. ſuper *dict. cap.14.* ibi: Item cenſuit Congregatio conſuetudinem, quæ imponit onus recepto, quod tendat in vtilitatem canonicorum non valere, ſecus in vtilitatem Eccleſiæ, vel augmentum cultus diuini, item quod conuertitur in vtilitatem fabricæ intelligendum Eccleſiæ. Alia ibi: Vt laudabiles, &c. ſed non cenſentur laudabiles, quæ ſunt pro inſtauratione, vel reparatione bonorum menſæ capitularis, cederent tamen 90

in vtilitatem ſingulorum,ſed ſi extaret talis conſuetudo,vt fructus puta cuiuſlibet præſtimonij dimidij anni poſtquam vacauerit, cederent in vtilitatem menſæ capitularis, talis vtique conſuetudo per hoc decretum non eſt ſublata, eſt enim onus impoſitum beneficio,& non beneficiato,& ita cenſuit Congregatio in vna Palentina conſuetudinem,qua id quod à recepto in canonicum ſoluebatur, conuerteretur in reparationem, & inſtaurationem molendinorum menſæ capitularis eſſe ab hoc decreto reprobatam: in qua cauſa eſt *conſilium* Nauar.84. *de ſimonia.*

91 Vnde infertur † conſuetudinem, & conſtitutionem cuiuſdam Eccleſiæ,quæ habet nouiter receptos ſoluere certam quantitatem menſæ capitulari, & certam quantitatem fabricæ,ad quod ſe obligant in admiſſione ad poſſeſſionem dando fideiuſſorem,&c. Quod dicitur introitus in menſa,& fabrica,& inſuper certum quid capellanis,& pueris miniſtris chori, eſſe iniquam & ſimoniacam, nec poſſe tolerari, quoad id, quod ſoluitur menſæ,& etiam capellanis & pueris miniſtris chori, cum id non conuertatur in vſum pium, iuxta d.Concilium,& d.conſtitutionem Pij V. & declarationes adductas.

92 Quamvis alias † id quod erogatur in ſumptus miniſtrorum Dei,pium reputetur, *cap.iudices,verſic. hoc ipſum 1.qu.1.* & Dei miniſtri inter pauperes computentur,*l.priuilegia.C.de SS.Eccleſ.* At Octauius Frangipanus *in directorio Eccleſiaſticæ diſciplinæ, tit. de beneficiis Eccleſiaſtic. num.25.* ait,quod in pios vſus pro intelligentia *dict. capitulo* 14. Concilij conuerti intelligatur, quod vel in ſeminarij ſubſidium, vel in pauperum eleemoſynas, vel in Eccleſiæ fabricam deſtinatur, iuxta dicta & adducta ſupra.

93 Æquum tamen † videtur,ac praxi conſentaneum quod ait Rebuff. *d. tit. quot modis beneficia acquirantur, num.13.* non videri ſimoniacos illos,qui coacti dant ſportulas pro collationibus, &c. quia non poſſunt reſiſtere, dummodo voluntariè non dent, quod etiam dici poteſt de ſoluentibus etiam capitulo in admiſſione ad poſſeſſionem, quod ſolui conſuetum eſt, Leſſius *lib.2. cap.35. num.59.62. &* 133. dicens, quod eſt quædam redemptio vexationis, & fauet Suarez *de relig. tract.3.lib.4.c.48. n.11.*

94 Quod maximè procedit in foro conſcientiæ † modo non dent pro pretio, nec pro cauſa principali,& immediata beneficij,ſeu poſſeſſionis, ex Nauar. *dict.c.23.num.101.verſic.11.* & facit quod tradit D.Thom.2.2.*quæſt.100. artic.2. ad quartum,* & poſt eum Suarez *5.tom.de cenſuris, diſput.31.ſect.4. n.23.* & quod tradit Petrus Ledeſma *in ſumm.2.part. tract. 12. concluſ.10.*

95 Et † facit etiam, quod tradit Sebaſt. Sapia *in additione vltima verb.vexatione,* ad Abb. *in cap.cum pridem de pactis,* quod non committit ſimoniam, qui eſt neceſſitatus dare pecuniam pro ſpiritualibus, vt notatur *in capit.cum in Eccleſiæ corpore,de ſimonia,* vnde quando datur pecunia ob aliquod ſtatutum, vel conſtitutionem, non eſt ſimonia, vt tradit Abbas *in capit. ſicut pro certo, de ſimon.* ſed non video Abbatem

96 ibi hoc dicere. Et alias † eſſet condemnare plurimos,aliàs timoratos obtinentes & beneficia & præbendas, maximè in Hiſpania,in qua eſt magna barbaries & ignorantia circa hæc, & qui ſciunt non poſſunt id tollere ſeu excuſare.

97 Nec obſtat,quod prouiſio † ſimoniacè facta,etiam cum ignorantia, & bona fide acquirentis eſt nulla, vt ſupradictum eſt à *num.4.* quia id procedet quando beneficium eſt acquiſitum per ſimoniam directè, nempè interueniente pretio,ſeu pacto,ſecus in propoſito,vbi quamvis id ſit prohibitum, tanquam ſimonia, tamen non eſt ſimonia directè, cum non interueniat pretium,ſeu pactum,D.Thom.& Suarez *ibi*,& facit quod ait Abb.poſt Innoc. *in cap.cum M. Ferrarien.n.24.de conſtitut. & dici.* Achillis 344.

98 Et † ſic nullitas actus eſt pœna propriè, *ad leg.Senatus, 52. ff.de contrab. emp.c.ſi religioſus, de elect.in 6.* & tradita per Baldum *in l.non dubium,n.5. C.de legib.* Abb.*in c.2. de conſtitutio.n.5.* & ibi Decium 1.*lectura, n.14. & 16. & 2.lectura, n.30.* Menoch. *de arbitrariis libr.2.caſu 276.num.18.* Lancellot.*de attentatis cap.31. num.9.* & Thomam Sanchez *de matrimonio libr.3. diſput.4. num.9.& diſput.17. num.11.* quæ ceſſante peccato ſimoniæ debet ceſſare ad *d.c.2.de conſtitutio.*& ſic procedit quod ait Suar.*de legib.libr.3.cap.35.n.25.* quod irritatio in ſimonia eſt pœna.

99 Similiter etiam diſpenſationes gratis concedi oportet, Concilium Tridentinum *ſeſſ.22. de reform. cap.5.& ſeſſ.24.de reform.matrim.cap.5.& ſeſſ.25. de reform.capit.18.* Don Ioan.Vela *de pœnis delictor.cap.32. verſic.ex quibus deducitur,* P.Ledeſma *d.2.part.tract.11. concluſ.9.* Fuſcus *de viſit.libr.1.caſ.32.num.7.* Vgolin. *de ſimon.tab.1.cap.52.num.4.& 5.* Leſſius *lib.2.cap.35. dub.9.* Suarez *de relig.1.tom.tract.3.libro 4.cap.20. ex num.8.de legib.lib.6.cap.16.n.5.* Fr.Raph.de la Torre *d.qu.100.artic.2.& 3. diſp.3.* & Piaſec. *in praxi Epiſc. p.1. c.1. n.61. in fin.* & alij.

100 Quod † procedit in compoſitionibus, non vero in iuribus expeditionis Bullarum, vt S. Congregatio Concilij cenſuit, his verbis: Decretum Concilij, quod ait,diſpenſationes gratis concedantur,habet locum in compoſitionibus,non in mercede,quæ propter bullarum expeditionem ſoluitur ex Congregationis ſententia.

101 Quamvis † etiam reſpectu compoſitionum non ſeruetur, propter neceſſitates, & onera Papæ & Sedis Apoſtolicæ, cuius authoritas ſalua eſt in dictis Decretis,vt in Decreto vltimo *ſeſſione 25. de reform.* de quibus compoſitionibus, & titulis, quibus illæ accipiuntur, Vgolin. Leſſius, & Suarez *ſuprà.*

102 Et adeo † gratis diſpenſationes concedendæ ſunt, quod Ordinarij ſeu Vicarij, quibus committuntur diſpenſationes matrimoniales, & aliæ non poſſunt quicquam accipere pro labore, & receptione, & examinatione teſtium, vel alio quovis titulo, vt in ſequentibus declarationibus S. Congregationis, Gratis adeò diſpenſationes matrimoniales concedendæ ſunt, quod etiam ordinarij, quibus iſtæ diſpenſationes committuntur, ſuum officium gratis præſtent, ita vt nec ipſe Vicarius aliquid ſuſcipiat pro mercede: notarius verò pro examinando teſtes, & ſumendo cæteras informationes quartam partem aurei, ſeu ducati accipere poſſit, pro literis verò abſolutionum, & diſpenſationum in foro conſcientiæ tantum nihil à quoquam accipi poſſit,vt Romæ fit, declarauit S. D. noſter Gregorius XIII. *Alia.* Gratis adeo diſpenſationes matrimoniales ſunt, quod ij quibus committuntur, ſuum officium gratis præſtare debent examinando teſtes, & ſumendo cæteras informationes, & Vicarius Epiſcopi nihil prorſus poteſt accipere ſiue pro laboribus in ſtudendo proceſſu,ſiue pro decreto ſuper diſpenſationibus matrimonialibus habitis à S.Sede Apoſtolica.

103 Et ita etiam declaratum fuit à S.Congregatione † contra Vicarios Archiepiſcopi Burg.vt per D.Ioan. Vela ſupra quæ declaratio Burg. ſic ait: Officiales ordinariorum, nec ipſi ordinarij pro diſpenſationibus matrimonialibus ad eos remiſſis, nihil poſſunt accipere, non obſtante quacunque conſuetudine, etiam immemoriali in contrarium.

104 Eſt etiam † alia Hiſpalen. quæ ſic ait: Statutum concedens Epiſcopis,vt certum quid poſſint accipere in cauſis commiſſariis, non habet locum in diſpenſationibus matrimonialibus,etiam ſi factum ſit in Synodo prouinciali, notarius autem quartam partem vnius ducati accipere poteſt.

105 Et ideo in literis † diſpenſationum matrimonialium ponitur decretum,quod pro illarum executione nihil muneris, aut præmij, etiam ſponte oblati,

accipi

accipi possit, vt in clausula posita supra *6.part. c.2. num.*105.

106 Vnde † miror de officialibus,seu vicariis aliquorum Episcopatuum huius Regni, & particulariter huius Episcopatus Abulen. qui contra dict. Decretum pro dispensationibus matrimonialibus, quæ in vim literarum Apostolicarum conceduntur certum stipendium, seu sportulas exigunt in magnum periculum animarum.

107 Et † nescio quomodo excusari possint ab excommunicatione contra eos lata in fine ipsarum literarum dispensationum, his verbis: Volumus autem quod si spreta monitione nostra,huiusmodi aliquid muneris, aut præmij occasione præmissorum exigere, aut oblatum recipere temere præsumpseris, excommunicationis latæ sententiæ pœna innodatus tandiu existas, donec per satisfactionem condignam à Sede prædicta absolutionis beneficium

108 meruerit obtinere. † Et in literis dispensationum pro pauperibus cum copula,quæ propter infamiam concedi solent, additur, *Et nihilominus absolutio, & dispensatio per te factendæ prædictæ nullius sint roboris, vel momenti*, quæ clausula annullatiua inducit formam, vt per Dd. *in l.1. de liber. & posthum.* & citatos *part. sequ. cap.2. n.*230.

109 Nec possunt † excusari dicendo, prout aliqui dicunt,quod per dict. decretum non prohibentur accipere stipendium, seu mercedem pro labore, sed donatiuum, & quod Hispane dicitur, *cohecho*, quia vtrumque clare prohibetur per dict. verba,per verbum enim *muneris* prohibentur donatiua,seu cohecho, & per verbum *præmij* prohibetur stipendium, seu merces pro labore.

110 Nec † rursus possunt excusari aliqua consuetudine, etiam immemoriali, vt patet ex dict. declaratione Burgen. Tum quia est corruptela & abusus, præsertim stante dicto decreto Papæ. Tum quia est interrupta per dictum decretum ad Nauarrum *consil.1. de feriis*, & quæ diximus *supra 5. part. capit.1. num.*454.

111 Tum etiam † quia illa non potest iuuare contra speciale decretum,& præceptum Papæ, qui omnino vult gratis fieri dispensationes, P.Rauenas *de consuet. sect.4. num.*18.

112 Et ita † fuit declaratum in illa Gerunden. supra adducta *num.*77. *ad 6.* & iuxta id in Concilio prouinciali Mediolan. *5.parte 3. titul. quæ ad matrimonium pertinent*, sic statuitur, Pro dispensationum matrimonialium executione, nihil quicquam prorsus muneris præmitiuè etiam sponte oblati, ac ne pro labore quidem qui in testibus ea causa examinandis, aliisve testificationibus excipiendis ponitur, Episcopus, aut vicarius eius capiat, notarij vero pro examine testium quartam duntaxat partem aurei ad summum capiant licet.

113 Vnde plane † conuincitur contraria sententia Thom. Sanchez *de matrimon. lib.8.disp.35. à num.9.* & aliorum,quos sequitur nouiss. Salas *de legib.disp. 20.sect.10. num.99.* dicens,quòd commissarij dispensationum possunt accipere stipendium non obstante clausula.

114 Et in terminis † ita tenent Nauar. *consil.vlt.de rescript.* & Cerola *in praxi Episcopali,2.part.verb.delegatus,§.2.& verb.dispensatio.§.2.*vbi affert declarationes S.Congregationis, Leo *in thes. for. Eccl. cap.17. num.*49. referens dict. declarationem Gerunden. & Sbroc. *de vicario Episcopi in addit. ad q.36. lib.2.* referens etiam declarationem Gerunden. & alias, & nouissimè Marc. Anton. Genu. *in praxi Archiepiscopali curiæ Neapolitanæ, c.25. n.13.*

115 Qui † ait, quod delegatus, cui commissa est dispensatio, nil potest percipere pro labore impenso in capienda informatione,& aliis actis dispensationis ex claris verbis breuis ibi, *cuiuscunque muneris, aut præmij, etiam sponte oblati, neque osculenta, aut poculenta*, Nauar. *cons. de rescript.* neque pro studendo processu, vt declarauit S.Congregatio,neque etiam pro accessu ad examinandos testes commorantes in aliis locis: si tamen esset pauper, quod crederet, quod ratione interesse, quod pateretur in accessu pro vecturis equorum, posset aliquid accipere, & pariter si post concessam dispensationem vellent impetrantes habere transsumptum dispensationis, non videtur cur aliquid à Vicario accipi non possit, sicut pro transsumpto aliarum scripturarum, cum id non concernat dispensationem,notarius vero pro actis conficiendis, potest aliquid accipere,vt declarauit S.Congregat. *Hæc Genuen.*

Circa illud autem, † quod ibi ait, quod pro ac- 116
cessu ad examinandos testes commorantes in aliis locis, non posset aliquid accipere,nisi esset pauper, videtur, quod absolute posset recipere moderatas expensas, si expediret eum extra suum domicilium proficisci ad illos examinandos,(& non committere examen,nec cogere testes,vt ad se veniant)iuxta declarationem S.Congregationis Concilij in vna Castri Durantis,quæ sic ait: Episcopus potest, sed non cogitur concedere literas dimissorias ordinario inferiori, pro examinandis testibus in executione dispensationis matrimonialis, potest autem cogere testes, vt ad se veniant, *arg.c.statutum, §.insuper de rescript. in 6.*

Præterea,† circa illud de transsumpto videtur,quod 117
sit intelligendum de transsumpto vltra instrumentum dispensationis,pro quo instrumento dando cum literis originalibus, seu bulla dispensationis aut earũ transsumpto,nihil potest delegatus accipere, &c.

Præterea prouisio † beneficij fieri debet non pre- 118
cibus,obsequiis,aliaue humana gratia,*cap.ordinationes,1.q.1.& c.Moyses,& q.1.*Corras. *4.p.c.1.n.2. & 3.*

Vbi docet † collationem precibus ex carnali af- 119
fectu procedentibus obsequiis,aliaque humana gratia factam simoniacam esse ex gloss.verb.nullum in cap. tuam de ætate & qualitate, cui communis, ibi concordat. teste Nauarr. statim citando,& gloss. *in dict. cap. ordinationes, verb. vel precibus*, Ripa *in cap. cum M.Ferrarien.de constitut. num.*30. *& sequ.* Rebuff. *in praxi, titul. quibus modis beneficia acquirant, num.7. & 8.*Sarnen. *in reg. de triennali, quæst.12. versic. cum igitur regul.* Syluest. *num.16.* & Armilla *num.11. verb. simonia*, & vide Flamin.Parisium *de resignatione benefic. libr.14. qu.7. 5.casu.*

Sed in hoc † tenendum est cum Innoc. *in d. cap.* 120
tuam,quem ibi sequitur Abb. *n.3.* & cum Caiet. *2.2. q.100.art.5.& in sum.verb.simonia,5.notab.* Victoria *in relectione de simonia,à num.30.vsque ad 37.* Soto *de iustit.& iure,lib.9.qu.7.a tic.3.ad 3.* Nauar. *in man.c.23. n.101.versic.10. quod*, Ludouicus Lopez, *instruct.conscient.1.tom.c.304.* Manuël Rodriguez *in sum. 2.tom. c.59.à num.7.* Vega *2.part. sum. c.101. casu 36.& 37.* Valentia *3.tom.2.2.disput.6.q.19.punct.3.versf.4.sequitur*,& P.Ledesma *in sum.2.part.tract.12.circa 40. conclusionem*, Toleto *lib.5. cap.84. num.3.* Lessio *lib.2. cap.35. dub.20.* & Suarez *de relig.tract.3.lib.4. c.37. ad 40.* Fr.Raph. de la Torre *eod.tr.de religion. 2.tom. qu.1. art.5. disp.1.2.3. & 4.*

Tandem collatio † beneficij sine diminutione fieri 121
debet,capit.vnico,vt Ecclesiastica beneficia,sine diminutione conferantur,& ibi Dd.Rebuff.*titul.requisita ad collationem bonam,num.6.* Corras. *1.part.cap.2. in fin.& 4.part. cap.1.num.4.* Ioannes Nicol.Gimon. *in Enchiridio beneficiorum,tit.2.cap.3.num.70.* Guillel. Bened. *in repet. capit. Rainutius, verb. si absque liberis, 2. de fideicommiss. substitutione, à num.32.* Mascard. *de probatio. conclus. 313. à num.5.* Flamin. Paris. *de resignatione benefic. libro 8. quæst.9. num.32.* & vide *d.c. seq. à n.30.*

Et an Episcopus † possit statuere, seu ordinare, 122

quod fructus beneficiorum vacantium primi anni applicentur fabricæ alicuius Eccleſiæ, vel menſæ Epiſcopali, ſeu capitulari, vide *dict.c.vnicum*, & ibi gloſſam vltimam, & Doctor. & alios relatos ſupr. *2.p. c.1. n.93.*

123 Et de materia † ſimoniæ late viden. ſunt *1. quæſt. 1.& 1.quæſt.3.& tit.de ſimonia*, & ibi Dd.Hoſtienſ. *in ſumm.* Redoanus & Ioan.Carrafa *in tract.de ſimon.* & nouiſſimè Bart.Vgolin. *eod.tract.* & Flamin.Pariſ.*de reſign.benefic.lib.14.& de confident.*Rebuff.*in praxi tit. ſimonia in reſignatione*, Iul.Clarus *lib.5. §.ſimonia*, Bernard. Diaz *in pract. criminali, cap.91.* & ibi Salzedo, Nauar. *in man. cap.23.ex num.99.& in rep.c.fin.de ſimonia,& in conſiliis tit.de ſimonia*, Maſcard. *de probatio. concl.1310.cum 2.ſeq.* Ioan.Gutier. *canonicat.quæſt.lib.1. c.9.& c.29. & lib.2.c.23.* Menoch.*de præſumpt.lib.5. præſumpt.8.*& D.Ioan.Vela *de pœnis delictorum,cap.32.* Tuſchus *à concluſ.249.ad 254. litera S.* & ex Theologis D.Thom. *2. 2. quæſtio.100.* & ibi Caiet. *& opuſc. tom.2.tr.9.de ſimonia,& in ſumm.verb.ſimonia*, Victoria *in relectione de ſimonia*, 1. & 2. Soto *de iuſtitia & iure, lib.9.quæſt.5. cum ſeqq.* P.Nauarra *de reſtitutione lib.2. c.2. à num.365. vſque ad fin.* Arag.*d.q.100.per totam*, Valent.*3.tom.22.diſp.6. qu.16.* Roſella Angel. *tab.1.* Sylueſt.Arm.& alij *ſumm.verb.ſimonia*,& Summa Corona,*3.part.tract.de ſimonia*,Iacob.de Graffis *in deciſion. aureis caſuum conſcientiæ, lib.2. cap.96.97. & 98.* Candelabrum aureum *in appendice,cap.1.* Ludouicus Lopez *inſtruct.conſcientiæ,1.tomo cap.302.*Manuël Rodriguez *in ſumm.2.tom.à cap.55. vſque ad 66.* Vega *2. part.ſummæ,cap.101.* & P.Ledeſma *in ſumm.2.p.tr.12.* Toletus *libr.5. ex cap.84.ad 93.* Leſſius *lib.2. cap.35.* Suarez latiſſimè, *1.tom.de religio.tr.3.lib.4.* Fr.Raph. de la Torre *eod. tract.2.tom. quæſt.100. de ſimonia per totam*, Açor *3.part. lib.12. per totum*, Cantarell. *in decem præcept. Declar. lib.2. capit.52.53.& 54.*

CAPVT II.

Quod pure fiat collatio non conditionaliter, nec alternatiue, nec copulatiue.

SVMMARIA.

1 *Requiritur, quod pure fiat collatio non conditionaliter, nec alternatiue.*

2 *Nam* capit.2. de electione in *6. habet locum in collatione ſeu prouiſione.*

3 *In præſentatione non procedit ille text. ſed præſentatio, non ſolum alternatiua,ſed etiam conditionalis incerta,dubia, & obſcura procedet, dummodo infra tempus datum ad præſentandum purificetur, &c. ſi venit purificanda per habentem inſtituere, ſtatim dicitur purificata, &c.*

4 *Prædicta doctrina non procedit in conditione, quæ ineſt de iure, puta ſi vacat beneficium ſub qua ab ordinario,etiam ignorante mortem,ſeu vacationem collatio fieri poteſt.*

5 *Et etiam electio,* & num.*6.*

7 *Quamvis in electione contrarium teneat gl.& alij.*

8 *Quorum opinio procedet in conditionibus de futuro, quamvis tacite inſint.*

9 *Et in conditione de præterito, aut de præſenti, quæ tamen non ineſt, quæ vitiabit electionem, quamvis non collationem, quæ ſolum vitiabitur ex conditione ſuſpenſiua.*

10 *Improbatur ſententia Cuchi dicentis, quod illæ conditiones electionem non vitiabunt, videlicet eligo, ſi iuramentum ſolitum præſtiterit, vel ſi prius beneficium dimiſerit, vel in Eccleſia reſederit,modo exprimantur, ſicuti inſunt actu, &c.*

11 *Approbatur reſponſum Ripæ electionem factam ſub illa conditione, ſi placuerit ſummo Pontifici, irritam fieri, quamvis contra eum teneat Cuchus.*

12 *Non valeret collatio parochialis, ſic facta,confero tibi ſi infra annum te feceris ad ſacerdotium promoueri, valeret tamen ſi diceretur,dummodo infra annum te facias ad ſacerdotium promoueri.*

13 *Adducitur reſolutio Rotæ.*

14 *Licet expreſſio eorum, quæ tacite inſunt, non vitiat collationem,nec inducit ſimoniam,& ſic in collatione beneficij poſſunt exprimi onera, ſeu obligationes illi annexæ.*

15 *Et ita pactio facta inter reſignantem, & reſignatarium, vt ipſe reſignans poſſit exigere fructus ante reſignationem decurſos, & inexactos, non eſt confidentiaria, nec ſimoniaca, &c.*

16 *Tamen id procedit ſecundum citatos, vbi exprimuntur eo modo quo inſunt, alias ſecus.*

17 *Sicut etiam quando fit expreſſio eius,quod non ineſt, vel oneris non annexi,etiam pij, eſt ſimonia.*

18 *Illud quod de iure ineſt, non poteſt deduci in pactum ad inducendam ſpecialem obligationem,quæ eſt fortior, & excuſandam contradictionem,nec obligatio antidoralis.*

19 *Non poteſt deduci in pactum ad tollendas differentias ſeu lites illud,in quo verſantur opiniones,ſeu prætenſiones partium diuerſæ, quamvis verior ſit opinio de eo, quod in pactum deducitur.*

20 *Et ſic accipiendum eſt, quod ait Flam. Pariſius,&c.*

21 *Et ita poſſet procedere quædam deciſio Rotæ ſupra relata.*

22 *Tenet collatio parochialis ab ordinario facta habenti aliam ſub conditione, ſi primam reſignauerit, ſeu dimittat ſecundum Abb. quia iſta conditio tacite inerat de iure,* & num.23.

24 *Ponitur reſolutio Rotæ, & ſecus eſſet ſi conditio tacite non ineſſet, vt quia primum non erat vacaturum ipſo iure.*

25 *Quamvis penſio bene poſſet reſeruari per legatum, vel Epiſcopum ſub conditione, vt cum primum habuerit beneficium, cenſeatur caſſa.*

26 *Sed non poſſet quis dare clerico beneficium cum conditione, quod illud ei dimittatur, ſeu reſignet libere, cum dederit ei aliud pinguius, imo eſſet ſimonia.*

27 *Iſta ſententia Abbatis eſt accipienda, quando collatio ſecundæ parochialis fit, non cum conditione ſuſpenſiua dimittendi primam, ſed cum modo, & pacto, quod dimittat, ſeu reſignet primam,* & num. 28.

29 *An ordinarius poſſit in collatione alicuius beneficij exigere iuramentum à collatario de non reſignando illud cum penſione, nec in fauorem alicuius, ſed libere.*

30 *Et Nauarr. & alij tenent negatiue, quia beneficia ſunt conferenda ſine diminutione, & committitur ſimonia, nam in huiuſmodi collatione interuenit conditio, modus, vel pactum, quod iure non ineſt,* & num.31.

32 *Iſta reſolutio videtur habere difficultatem, ex eo enim non confertur beneficium cum diminutione.*

33 *Et iſtud de ſimonia procederet, cum non exigeretur iuramentum ante collationem, ſed collatio fieret cum conditione, modo, vel pacto, quod præſtaret poſtmodum illud, ſecus vbi ante collationem exigeretur,* & num.34.

35 *Sicut ſi exigeretur ante collationem iuramentum de reſidendo, ſeu de dimittendo primum incompatibile, aut quod non accipit illud cum intentione dimittendi, vel de ſeruandis ſtatutis, etiam quando non eſt conſuetudo illud præſtandi,&c.* & n.ſeqq.

39 *Diſtinguitur in prædicto dubio,quod aut collatio fit cum conditione, modo, ſeu pacto præſtandi poſtea dict.iuramentum,& tunc eſt ſimoniaca,& nulla.*

40 *Aut ante collationem exigitur dict. iuramentum,& tunc collatio non videtur ſimoniaca, nec exactio iuramenti illicita.*

41 *Niſi forte ille à quo exigitur,habeat ius ad beneficiũ.*

42 Quod

42 *Quod tamen non videtur militare in parochialibus, quæ prouidentur in concurſu,&c.*

43 *Nec videtur iſtud iuramentum invalidum contra Flamin. Pariſium,*

44 *An iuramentum de non petendo relaxationem ſit validum.&c.remiſſiue,*

45 *An quando Epiſcopus vult conferre parochialem alicui oppoſitori habenti aliam,ſeu eligere, & nominare cum ad illam poſſit ei dicere,quod prius reſignet parochialem quam habet,*

46 *Reſoluitur,licet non videtur adeſſe ſimonia,ſi libere,& ſine vllo pacto, & conditione fiat reſignatio, tamen non poſſe, ſi is eſt conſtitutus in ſacris, nec habet aliunde,vnde ſuſtentari poſſit, & maximè ſi eſt ordinatus ad titulum prima,*

47 *Si tamen faceret reſignationem cum conditione,quod Epiſcopus ei conferret ſecundam,eſſet ſimonia,*

48 *Et ſimiliter ſi reſignatio fieret ſaluo iure,&c.*

49 *Collatio copulatiue fieri non debet,ne duo in eodem beneficio intitulentur, aut beneficij diuiſio fiat,*

50 *A Papa ex ſuprema plenaque quam habet in beneficiis poteſtate,collatio fieri poteſt ſub conditione,etiam de futuro,& quæ non inſit,alternatiue,copulatiue,& ad tempus.*

1 ESt etiam aliud † requiſitum,quod pure fiat collatio,non conditionaliter,nec alternatiue, *cap.* 2 *de elect. num.* 6. Quod † habet locum etiam in collatione,ſeu prouiſione,gloſſ.*ibi verb.incerta*, Domin. *numero nono.* Franchus 4. & alij *ibidem*, Lapus *allegatione* 6. *numero nono* Selua *de benefic.* 3 *par. quæſtio.* 20.*numero* 3.& 5.Rebuff.*in concordatis in forma mandati,verb.innodatus exiſtit, verſic. notandum, & in repetit. c.2.de conceſſ.præbend.3.notab.*& Corraſ. *de benefic.*4.*par.*1.*nume.*4.& 5.& Azor.*inſtit.moral.*2.*par.lib.* 6.*c.*26.*q.*2.3.& 6.

3 In præſentatione † tamen non procedit ille text. ſed præſentatio, non ſolum alternatiua, ſed etiam conditionalis incerta, dubia, & obſcura procedet, dummodo infra tempus datum ad præſentandum conditio purificetur, incertitudo, dubietas, & obſcuritas certificetur, & ſi conditio vel incertitudo venit purificanda, vel certificanda per habentem inſtituere,ſtatim dicitur purificata, & certa præſentatio,vt *arg.clem.plures,§ ſi de iure patron.*cum Dom. *in d.cap.2.ſub numero* 4.docet Lamber. *de iure patron.* 2.*par.*2.*libro quæſt.*3.*artic.*5.*nu.*5.& *art.*9.contra Rochum. *verb.honorificum,qu.*8.*num.* 29. (dicens contra Dom. *ibi*, id procedere etiam in patrono Eccleſiaſtico, dummodo non præſentet plures,niſi vnum, de quo *ſupra* 5.*par.c.vlt.circa fin.nu.*217.)Rebuff.*dict. verb.innodatus ad fin.*

4 Sed prædicta † doctrina limitatur, vt non procedat in conditione, quæ ineſt de iure, puta ſi vacat beneficium, ſub qua ab ordinario, etiam ignorante mortem ſeu vacationem collatio fieri, poteſt. gloſſ. *in d.c.*2.& ibi Dom.*nu.*10.Franchus 4.& alij,Monachus *in cap.ſi tibi abſenti.de præbend.in* 6.*à nu.*5.& ibi Probus *à nu.*19.Rota *deciſio.*36.*de præbend.* alias 172. *in antiquis*, Lapus *d.allegat.*6.*num.* 2. & ibi Mandoſ. Felin. *in c. cum contingat.de officio deleg.nu.*17.Ripa *libro* 1.*reſponſ.*16.Rebuff.*dict.verb.innodatus.* Corraſ.1. *par.cap.*7.*nu.*7.& 4.*par.cap.*1.*nu.*5.& *cap.*3.*nu.*24.Gimon.*in Enchir.benefic.tit.*2.*cap.*3.*num.*48.Mohed. *deciſio.*30.*de præbend.*Mandoſ.*reg.*30.*quæſt.*1.& Couar. *lib.*3.*var.c.*16.*n.*2.Azor.*d.quæſt.*3.Rota in vna Virdunen.canonicatus,6.Martij,1595.ſupra adducta *par.*5. *cap.*3.*num.*43.

5 Sed & Corraſ. *d.c.*3. *numero* 24. verius†exiſtimat non eſſe in hoc conſtituendam differentiam inter collationem,& electionem, ſed ſicuti collationem, ita etiam electionem factam ſub conditione, *ſi vacat*, aut ſimili, non vitiari,& idem eſſe in aliis quibuſcunque conditionibus,quæ ad præſens,aut præteritum tempus referuntur, vt *eligo ſi poſſum, eligo Titium ſi viuit, aut ſi legitime natus eſt*, adiectiones enim iſtæ non ſuſpendunt actum, nec faciunt illam conditionalem,*l. ff.de legat.1.l.aliquando,ff.de conditio.& demonſtratio.*

Quod etiam † tenet Lambert. 2. *par.* 2.*libr.qu.* 3. 6 *art.*9.*num.*2.qui ait,quod ſi conditio eſt,quæ inſit in electione, tenet electio cum dict. conditione, & idem Cuchus *inſtitutio.maior.libr.*4.*tit.*1.*à num.*216.& Manuël Rodriguez *reg.*2.*to.q.*51.*art.*3.

Quamuis in electione † contrarium teneant 7 gloſſ.*in dict.c.*2.*verb.incerta.*& Archidia.Domin.*num.* 10.11.Francus *n.* 5.& alij *ibidem.*Decius *in reg.actus legitimi.ff.de reg.iuris,nu.*14.Rebuff.*dict. verb.innodatus,verſ.intellige*,& Couarr. *d.lib.*3.*variar.* 16.*num.* 2. nempè non valeret electionem factam ſub conditione,*ſi vacat*,& ſimil.& in ea nihil adiici poſſe, quod ſonet in cõditionẽ,etiã de præſenti,vel de præterito.

Quorum † opinionem probat Corraſius *dict.c.*3. 8 *nu.* 24. in conditionibus de futuro,quamuis tacite inſint,veluti eligo Titium, ſi maior pars cap. conſentiat, aut ſi electus infra tempus legitimum ſe fecerit conſecrari, & ratio eſt, nam tunc iſtæ conditiones videntur exprimi ſuſpenſiue, & faciunt actum conditionalem, & ſic non exprimuntur eo modo, quo inſunt, non enim inſunt ſuſpenſiue ad *l.ſi ita relictum,* §. *illi ſi volet.ff.de legatis* 1.Monachus *in d.c.*2.*n.*7.

Et eorum opinio, etiam † vera eſt in conditione 9 de præterito aut de præſenti, quæ tamen non ineſt, nam iſta vitiabit electionem Monachus. *ibi*, *num.*5.& 6.contra quamuis non collationem, quæ ſolum vitiabitur ex conditione ſuſpenſiua, qualis non eſt conditio de præſenti, aut de præterito.*leg. cum ad præſens,ff. ſi certum petat.*& ſic debet accipi, Corraſius *d.num.*24.

Vnde conuincitur, quod † ait Cuchus *vbi ſupra* 10 *n.*220. quod illæ conditiones electionem non vitiabunt,videlicet eligo ſi iuramentum ſolitum præſtiterit,vel ſi prius beneficium dimiſerit,vel in Eccleſia reſederit,modo exprimantur ſicuti inſunt actui, nam per iſta verba,conditiones iſtæ non exprimuntur,ſicut inſunt,ſed ſuſpenſiuè,& tunc exprimerentur ſicuti inſunt,quando diceretur, modo iuramentum ſolitum præſtet,&c.

Apparetque † bene reſpondiſſe Ripam *lib.* 2. *re-* 11 *ſponſorum cap.*32. electionem factam ſub illa conditione,*ſi placuerit ſummo Pontifici, irritam fore*, quia licet inquit in omni electione intelligatur voluntas ſummi Pontificis reſeruata, conditio tamen iſta ineſt reſolutiuè,& contra eligentium voluntatem, at expreſſa eſt ſuſpenſiuè, & iuxta eligentium voluntatem,quamuis contra eum teneat Cuchus *vbi ſup. n.*221. dicens diſtinctionem Ripæ à ſe non percipi, vt probari mereatur, quem ſequitur Man. Rodriguez *d.art.*3.*ad fin.*

Vnde idem † erit in collatione, & ſic non vale- 12 ret collatio parochialis,ſic facta, *confero tibi,ſi infra annum te feceris ad ſacerdotium promoueri, &c.* Nam licet de iure inſit, quod promotus ad parochialem teneatur infra annum ad ſacerdotium promoueri, *vt in cap.licet canon.de elect.in* 6. tamen id non ineſt ſuſpenſiuè, & conditionaliter, vt exprimitur per illam conditionem, valeret tamen ſi diceret, *dummodo infra annum te facias ad ſacerdotium promoueri*, ſeu cum conditione *quod infra annum te facias ad ſacerdotium promoueri*, tunc enim exprimit eo modo quo ineſt.

Iuxta † quæ erit accipienda reſolutio in cauſa 13 Calagurritana beneficij de Nauarrete 30.Ian.1587. coram D.Blanchetto,vbi fuit reſolutum, Receptionem, & collationem factam domino Licentiato Sanctio Gonzalez fuiſſe legitimas,clarum eſt enim, quod in electione vota conditionalia non admit-

tuntur, *capit. 2. de elect. in 6.* Ex quo ius eligendi manſit penes eos, qui purè vocarunt, *c. cum Vintonien. & c. dudum de electione*, vbi Innocen. & Abbat. Pet. de Baiſio *in directorio electionum, par. 1. c. 1.* quare cum ipſe habeat quatuor vota pura, & abſque aliqua conditione, in conſequentiam ejus electio ſuſtinetur, nec obſtare, quod de iure quilibet teneatur reſidere in ſuo beneficio, quia de iure non ineſt, vt collatio fiat ſub hac conditione, ſed ſi non reſideat, procedatur contra ipſum, vel ad ſubtractionem fructuum, vel priuationem beneficij, prout longitudo abſentiæ ſuadet. Præterea, & conſuetudinem reſidendi, & aliam iurandi non probari, cum ex probatione D. Sanctij reddatur debilior probatio Capituli, &c.

14 Et licet verum † ſit & receptum, expreſſionem eorum quæ tacitè inſunt, non vitiare collationem, nec inducere ſimoniam, & ſic in collatione beneficij poſſe exprimi onera, ſeu obligationes illi annexas, *c. ſignificaſti, de elect.* vbi gloſſ. *verb. conditione*, Abb. *num. 6.* & Decius 37. Felin. *in cap. ad audientiam. 2. de reſcript. à n. 8.* vbi alias gloſſas refert Bellam. *de permutat. beneficior. 2. par. qu. 3.* Coſmas *in pragmatica ſanctione, tit. de collat. §. ſequuntur qualificationes, verb. voluerit, & verb. alio*, Selua *de benefic. 2. par. q. 20. numer. 2. & 3.* Caputaq. *deciſ. 132. p. 1.* Nau. *in man. ca. 23. ſub num. 100. verſ. 2. quod. & conſ. 1. vt Eccleſiaſtica beneficia, n. 2. & conſ. 3. num. 4. & conſ. 37. ad 1. q. de ſimonia, & conſ. 18. num. 5. de pœnitent. & remiſſio.* Redoa. *de ſimonia, 2. par. cap. 21.* Flamin. Pariſ. *de reſignat. benefi. lib. 14. q. 6. nu. 1. & q. 7. à nu. 22.* Vgolin. *de ſimon. tab. 1. cap. 11.* & Coſm. Philiar. *de offic. Sacerdotis 2. part. lib. 6. cap. 10.* Azor. *2. par. lib. 7. c. 27. q. 6.* & Suarez *de relig. tract. 3. lib. 4. c. 39. à 9. & 16.* Rota *in dec.* Farin. 137. *n. 1.*

15 Et ita † pactio facta inter reſignantem & reſignatarium, vt ipſe reſignans poſſit exigere fructus beneficij reſignati ante reſignationem decurſos, & inexactos, non eſt confidentiaria, nec ſimoniaca, quia pactio continens id quod ius commune, non eſt ſimoniaca, nec confidentialis, Flam. Pariſ. *de confiden. qu. 45.* dicens, ita fuiſſe reſolutum in Cuſentina confidentiæ, 4. Febr. 1591. coram D. Orano, poſita per Farin. *deciſ. 102. num. 2.* & idem eſſe dicit ſi paciſcerentur, quòd reſignans poſſet exigere fructus, vſque ad diem præſtiti conſenſus, juxta tradita per eum *de reſignat. benef. lib. 1. q. 12.* de quo *ſup. 2. part. c. 1. à n. 125.*

16 Tamen illud † procedit ſecundum citatos, vbi exprimuntur eo modo, quo inſunt, alias ſecus, Achilles *dec.* 343. ſeu 4. *de ſimonia*, Puteus 234. *lib. 3.* & in vna Hiſpal. Caurien. permutationis, 10. Mar. 1597. coram D. Gipſio fuit dictum, quod quando in beneficialibus apponitur pactum alio modo expreſſum, quam de iure ineſt, pactum eſt ſimoniacum, &c. Et conducit quod de expreſſione ejus quod tacitè ineſt, alio modo tradit cum aliis Caſanate

17 *conſ. 1. à n. 61. d. conſ. 51. n. 16.* Sicut † etiam quando fit expreſſio ejus, quod non ineſt, vel oneris non annexi, etiam pij, eſt ſimonia, Coſm. *d. verb. alio.* Puteus *deciſion. 396. lib. 3.* & Caputaquen. 241. *p. 3.* Vgol. *de ſimonia tab. 1. c. 2. §. 4. num. 5. & c. 8. §. 3. & c. 10. §. 3. n. 4. & de offic. Epiſc. c. 50. §. 9. n. 2.* Et conducit deciſ. Rotæ in cauſa Salmant. integræ portionis 19. Octobr. 1579. coram D. Vicecomite, in qua fuit reſolutum, *R. ſimonia*, de quo tamen vide *d. deciſio.* Farin. 137.

18 Vnde infertur illud, quod † de iure ineſt, non poſſe deduci in pactum, ad inducendam ſpecialem obligationem, quæ eſt fortior, & excuſandam contradictionem, Feder. *d. permuta. benef. qu. 39.* Gambarus *in c. vnico de rer. permut. in 6. ad fi. n. 150. & ſeqq.* & vide Petrum de Peruſio *eod. tract. de permut. benef. p. 3. q. vlt. n. 68.* & ſic etiam non licet antidotalem obligationem deducere in pactum, quod nouam obligationem, ſeu robur adiiciat. Couar. *lib. 1. variar. c. 20. n. 4.* & Suarez *d. lib. 4. c. 45. à n. 9.* & fr. Raph. de la Torre *2. to. de relig. q. 100. art. 6. diſp. 3. dec. 3.*

Secundo infertur, non poſſe † deduci in pactum 19
ad tollendas differentias, ſeu lites, aut còntrouerſias illud, in quo verſantur opiniones, ſeu prætenſiones partium diuerſæ, quamuis verior ſit opinio de eo, quod in pactum deducitur, vt ſi inter reſignantes, ſeu permutantes fiat pactum, quod fructus debeant lucrari à tali tempore, &c. Nam eſto inſit de iure, id quod deducitur in pactum ſecundum veram opinionem, tamen alio modo exprimitur, quam ineſt. nempe ita vt alter non poſſit aliud prætendere, ſeu litem mouere, &c. Et † ſic quod ait Fla. Pariſ. *d. q. 45.* 20
accipiendum eſt, quando ſimpliciter in pactum deducitur, tanquam quod ineſt de jure, non quando ad tollendas differentias, lites, & controuerſias, & omnem difficultatem, &c.

Et ita † etiam poſſet procedere illa deciſio Ca- 21
lagurritana ſup. relata, *num. 13.* juxta id quod in ea ad finem dicitur, quod conſuetudo reſidendi non erat certa, & plana, &c.

Tertio ex prædictis † infert. Abb. *in d. cap. ſi-* 22
gnificaſti, nu. 6. cum Collectario ibi tenere, collationem parochialis ab ordinario factam habenti aliam ſub conditione, ſi primam reſignauerit, ſeu dimittat, quia iſta conditio tacitè inerat de iure, ex *c. de multa, de præbend.* ſequitur Coſmas *d. verb. voluerit*, Pauinus *de offic. & poteſtate Cap. ſede vacante, 1. qu. 2. p. num. 8.* Selua *ſupra*, Rebuff. *in praxi, tit. requiſita ad collationem bonam. num. 3.* Redoa. *ſup. num. 7.* Hieron. Gabr. *conſ. 193. libr. 1.* Maſcard. *de probatio. concluſ. 313. n. 3.*

Et in vna † Taurinen. commendæ 10. Febr. *1595.* 23
domini dixerunt: Non obſtare quod prouiſio, de qua ibi, ſit conditionalis, & ſimoniaca, quia conditio de dimittenda priori commenda, ſi de nouo prouideatur, illi ineſt de iure ex forma ſtabilimentorum, & ideo non vitiat gratiam, *d. cap. ſignificaſti, de electione*, Caputaquen. 243. *part. 3. &c.*

Vnde † ſecus eſſet ſi conditio tacitè non ineſſet, 24
ut quia primum beneficium non eſſet vacaturum ipſo iure, Coſmas, & Selua *ibi.*

Quamuis penſio † bene poſſet reſeruari per Le- 25
gatum, vel Epiſcopum ſub conditione, vt cum primum habuerit beneficium, cenſeatur caſſa, hoc eſt conſtitui poſſet penſio, donec beneficium habuerit, quia aſſignatio huiuſmodi penſionis non eſt conditionalis, ſed ad tempus, Gambarus *de offic. legati, lib. 6. ex num. 175.*

Sed non poſſet † quis dare clerico beneficium 26
cum conditione, quod illud ei dimittat, ſeu reſignet liberè, cum dederit ei aliud pinguius beneficium, imo eſſet ſimonia, quia iſta conditio tacitè non ineſt, licet contra teneat Corduba *in ſumm. caſu 30.* quem ſequuntur Lud. Lopez *inſtruct. conſcien. 1. tom. c. 307. ad fin.* Man. Rodrig. *in ſumm. 2. tom. c. 60. n. 4.* & Vega *2. p. c. 101. caſu 61.*

At iſta illatio † Abbatis eget explicatione, nam 27
patitur difficultatem ex eo, quod dixi, *num. 12.* non valere collationem parochialis factam ſub conditione, *ſi infra annum ſe fecerit ad ſacerdotium promoueri*, quia licet id de iure inſit, tamen non ineſt per modum conditionis ſuſpenſiuè, vt exprimitur per illam conditionem, quod etiam militat in propoſito, quamuis enim inſit de iure, quod aſſecutus ſecundam parochialem cum effectu teneatur reſignare, ſeu dimittere primam, cum vacet ipſo iure per aſſecutionem ſecundæ, non tamen ineſt, quod ante collationem, & aſſecutionem ſecundæ, debeat dimittere primam, & per illam conditionem cum ſit de futuro videtur ſuſpendi collatio in euentum, quo reſignet, ſeu dimittat primam.

Quare

28 Quare dicendum est dictam † illationem esse accipiendam, quando dicta collatio secundæ parochialis fit non cum conditione suspensiua dimittendi primam, sed cum modo, & pacto, quod dimittat, seu resignet primam, & ita bene intelligunt Vgolinus *d.c.* 11. *num.* 4. Nam dicit, quod habenti beneficium curatum, si aliud conferatur hac pactione, vt relinquat prius, hæc pactio licita erit, nec simonia committetur, & Cosmas Philiar. *sup.* quia ait, quod si Episcopus beneficium conferre debens, quod obligat ad residentiam, conuenit cum petente illud, quod resideat, vel aliud beneficium incompatibile, quod habet, resignet, & eo promittente ei beneficium confert, nulla est simonia, quia est expressio eorum, quæ tacitè insunt, & facere tenetur.

29 Quarto, ex prædictis † infertur ad decisionem illius dubij quod agit Nauarr. *d. consil.* 1. *vt Ecclesiastica beneficia*, an ordinarius possit in collatione alicuius beneficij exigere iuramentum à collatario, de non resignando illud cum pensione, nec in fauorem alicuius, sed liberè, &c. prout in Archiepiscopatu Toletano fieri dicitur in prouisione parochialium.

30 In quo Nauarr. ibi respondet † negatiuè, tum quia beneficia sine diminutione sunt conferenda, *d.c. vnic. vt Ecclesiastica beneficia*, & conferens beneficium cum huiusmodi oneribus videtur conferre cum diminutione, tum quia Episcopus non potest facere huiusmodi pacta cum eo cui collaturus est beneficium, *arg. cap. quam pio.* 1. *quæst.* 2. *cap. fin. de pactis*. Secundo ait, quod non auderet excusare conferentem, nec collatarium à simonia, quia negari non potest interuenire in huiusmodi collatione conditionem, modum, vel pactum, quod iure non inest actui conferendi vel recipiendi be-
31 neficium Sequitur † Flamin. Paris. *de confiden. qu.* 52. dicens, quod licet huiusmodi collatio facta ab ordinario recipiendo dictum iuramentum non est confidentialis, quia non comprehenditur in constitutionibus Pij IV. & V. *de confiden.* huiusmodi tamen conditio apposita in collatione per ordinarium est illicita, quia beneficia sunt conferenda sine diminutione, & redolet simoniam, nam in huiusmodi collatione interuenit conditio, vel modus, qui iure non inest. Sequitur etiam Vgolinus *d. tabula* 1. *de simon. cap.* 8. §. 3. *numer.* 2. ait etiam Flaminius *ibi*, cum Nauarro huiusmodi iuramentum non esse validum, & posse eo non obstante resignare, cui voluerit, & cum pensione, nam iuramentum non debet esse impedimentum maioris boni.

32 Sed hæc resolutio † Nauarri videtur habere resolutionem, nam quantum ad primum, quod ait illam exactionem iuramenti non esse licitam, quia beneficia sunt conferenda sine diminutione, ex reg. d. cap. vinci, ista regula non videtur hic intrare, ex eo enim non confertur beneficium cum diminutione.

33 Quoad secundum † verò, quod ait committi simoniam isto casu, quia negari non potest interuenire in huiusmodi collatione conditionem, modum, vel pactum quod iure non inest, istud procederet, cum non exigeretur iuramentum ante collationem, sed collatio fieret cum conditione, modo, vel pacto, quod præstaret postmodum illud iuramentum, vt *in princip. & ibi glo. &c. Artaldus* 8.
34 *q.* 3. At † vbi collator ante collationem diceret, *ego volo tibi conferre hoc beneficium, sed præsta prius iuramentum de non resignando illud cum pensione. &c.* non videtur posse dici interuenire in collatione conditionem, modum, vel pactum, nec ex tali iuramento ante collationem præstito, quia aliàs collator non vult conferre, dici potest induci simoniam, cùm illud iuramentum non sit de præstando, vel faciendo aliquid in vtilitatem, & commodum ipsius collatoris, vel alterius directè, quo casu esset simonia, *c, talia*, 8. *q.* 3. facit quod tradit Thomas Sanchez *de matrim. lib.* 1. *disp.* 39. *n.* 4.

Sicut si exigeretur † ante collationem iuramen- 35
tum de residendo, seu de dimittendo primum incompatibile, vt in casu Cosmæ Philiarchi, de quo sup. *n.* 18. aut quod non accipit illud beneficium cũ intentione dimittendi, vt exigitur Romæ in beneficiis residentiæ tempore examinis, vel de seruandis statutis, etiam quando non est consuetudo illud præstandi, non diceretur ex hoc committi simoniam. Quamuis † Franchus *in capit.* 1. *de iure-* 36
iur. in 6. num. 1. post Archidiacon. & Ioann. Andr. *ibi* dicat ante electionem iurare seruare statuta & consuetudines Ecclesiæ, esse simoniacum, nisi tale iuramentum exigeretur à superiore, vt per glossam *in dict. princip.* Quod † non videtur verum, & d. glos- 37
sa est intelligenda de iuramento in vtilitatem eligentium, juxta text. in quo fundatur *in d. capit. talia*, facit gloss. 2. *in dict. princip.* & quod tradit Abbas cum Innocent. *in cap. cum M. de constitutio. n.* 25. Et † 38
quod ordinarij possunt exigere dictum iuramentum de non resignando beneficium in fauorem, &c. ab iis qui ad beneficium promouentur, tenet Azor. *in institutio. moralibus* 1. *part. lib.* 11. *c.* 5. *ad fin. & 2. p. lib.* 6. *c.* 9. *qu.* 9. & sequitur Thom. Sanchez *in præc. Decal. lib.* 3. *c.* 17. *n.* 11.

Vnde in prædicto † dubio videtur distinguen- 39
dum, quod aut collatio fit cum conditione, modo, seu pacto præstandi postea dictum iuramentum, & tunc est simoniaca, & nulla ex *d.c. quam pio.* 1. *qu.* 2. *dict. cap. Artaldus* 8. *qu.* 3. *cap. fin. de pact. cap. tuanos de simon. cum aliis, & dictis cap. præcedenti*, & facit quod tradit Nauar. *consil.* 57. *de simon. num.* 1. Aut † ante 40
collationem exigitur dictum iuramentum, vt dixi, & tunc collatio non videtur simoniaca ex dictis, nec exactio iuramenti illicita, quia iuramentum illud non est de re illicita, & contra bonos mores. Nisi † forte ille à quo exigitur, habeat ius ad bene- 41
ficium, vt quia esset ad illud præsentatus, vel haberet literas in forma dignum, &c. nam tunc videretur sibi fieri iniuria exigendo ab eo tale iuramentum, ad quod non tenebatur. Quod † tamen non vi- 42
detur militare in parochialibus, quæ prouidentur in concursu, iuxta formam Concilij, etiamsi ille à quo exigeretur tale iuramentum, esset dignior repertus in concursu, quia non videtur habere ius ad parochialem simpliciter, sed ex suppositione, quod ordinarius velit conferre, seu eligere, vt dictum est *sup.* 5. *part. cap.* 7. *à n.* 83.

Nec videtur istud iuramentum † inualidum, vt 43
ait Flam. quia vt dixi, non est de obiecto illicito, sed potius licito & honesto, & ob bonum finem, nempe vt Ecclesiæ habeant meliores ministros, nec contrarium inquit Nauarrus, quia solum ait, quod iuramentum de non petendo relaxationem ab illo iuramentum non est validum, nec est seruandum saltim quando occurreret casus, in quo seruatum esset maiori bono impedimentum, & quod si vellet renuntiare in manibus Papæ cum pensione potest in ipsa supplicatione narrare iuramentum, & causam aliquam honestam, & sic obtinebit petitum. De
† quo an iuramentum de non petendo relaxationem 44
sit validum, &c. vide Felin. *in c. constitutus, de rescr. à n.* 9. & 13. & 14. Afflict. *dec.* 220. *n.* 11. Parisium *cons.* 96. *n.* 93. *libro primo*, Paz *in praxi* 2. *tom.* 2. *præludio, n.* 38. & Sotum *de justitia & iure, lib.* 8. *qu.* 1. *artic.* 9. & *dec.* Farin. 78. *n.* 2. & *addit. ibi*, & Suarez *de relig. tract.* 6. *libr.* 2. *c.* 11. *n.* 6.

Quinto ex prædictis † infertur ad aliud du- 45
bium, an quando Episcopus vult conferre parochialem alicui oppositori, & concurrenti habenti

aliam

aliam parochialem ſeu eligere, & nominare eum ad illam quæ vacauit in menſe Apoſtolico, ſeu alias eſt reſeruata, poſſit ei dicere, quod prius reſignet, & dimittat parochialem, quam habet, ne forte eam reſignet cum penſione, vel ne vacet ſub reſeruatione.

46 In quo dicendum eſt, licet † non videatur adeſſe ſimonia, ſi liberè, & ſine vllo pacto, & conditione fiat reſignatio, tamen non poſſe, ſi is eſt conſtitutus in ſacris, nec habet aliunde vnde ſuſtentari poſſit, nam tunc non habet ſecundam parochialem, & maximè ſi eſt ordinatus ad titulum primæ, ex decreto Concilij *ſeſſ. 21. de reform. c. 2. & conſtitutione* 58. Pij V. de qua ſupra *2. p. c. 5. n.* 198. Si † tamen faceret

47 reſignationem cum conditione, quod Epiſcopus ei conferret ſecundam, ſeu ad illam nominaret, eſſet ſi-

48 monia. Et † ſimiliter ſi reſignatio fieret ſaluo iure, prout in hoc Epiſcopatu aliquando fieri intellexi, id eſt, quod ſi non aſſequeretur ſecundam, reuerteretur ad primam reſignatam, nam reſignatio debet eſſe libera, & ſine vllo pacto, modo, vel conditione, alias eſt ſimoniaca, & nulla, vt dicetur infra *11. p. cap. 3. à num.* 145.

Similiter etiam † collatio copulatiuè fieri non

49 debet, ne duo in eodem beneficio intitulentur, aut beneficij diuiſio fiat contra Concilium Turonen. *c. maioribus, c. vacante, & c. dilecto de præben.* Fel. *in c. 2. de appellatio. ſub n. 5.* Salua *3. par. q. 20. n. 5.* Lamber. *2. p. 2. lib. q. 3. art. 6. n. 2.* Corraſ. *4. p. c. 1. n. 4.* & Açor *d. lib. 6. c. 26. q. 6.*

50 A Papa tamen ex ſuprema † plenaque, quam habet in beneficiis poteſtate, *c. 2. de præben. in 6. & clem. 1. ut lite pendente*, collatio fieri poteſt ſub conditione, etiam de futuro, & quæ non inſit, alternatiuè, copulatiuè, & ad tempus, *c. paſtoralis, 7. q. 1. cap. veniens, de filiis presbyterorum*, Franch. *d. c. 2. de elect. in 6. nu.* 4. Felin. *vbi proxime*, Selua *d. q. 20. n. 2. & 5.* Rebu. *in praxi tit. requiſita ad collationem bonam, n.* 14. Corraſ. *d. cap. 1. n. 5.* & Nauarr. *in cap. ſi quando de reſcript. præludio 2.* & Açor *d. cap. 26. q. 1. & c. præced. q. 1.*

CAPUT III.

Quod non ſit ſurreptitia prouiſio.

SVMMARIA.

1 *REquiritur, quod collatio non ſit ſurreptitia, alias non tenet.*

2 *Nam ſurreptio vitiat gratiam ipſo iure, quamuis reſcripta iuſtitiæ non niſi ope exceptionis.*

3 *Id in Papa, & Legato procedit, non in ordinario, in quo non datur ſurreptio, ſed dicitur prouidere motu proprio, & Eccleſiis non perſonis, ſicut Papa, & Legatus, & ſic prouiſio ordinarij non poteſt de ſurreptione impugnari.*

4 *Quod tamen non procedit quando Epiſcopus diſpenſauerit cum illegitimo, vt poſſit habere beneficium, & poſtmodum tacita prima diſpenſatione ab eodem impetratur ſecunda ſuper pluralitate beneficiorum, quæ non valet ſecundum Seluam.*

5 *Sed id eſt quando ex iure ſpeciali, & ex diſpenſatione fit collatio beneficij. Et ſupponunt falſum, quod Epiſcopus poſſit diſpenſare cum illegitimo ſuper pluralitate beneficiorum ſimplicium.*

6 *Id procedit non ſolum in gratia beneficiali, ſed etiam in qualibet gratia ordinarij, quæ non vitiatur ſurreptione.*

7 *Qualibet licentia ab ordinario per ſurreptionem ſeu deceptionem obtenta, erit valida, quamuis obtinens decipiendo peccet.*

8 *Ille qui cum reuera haberet ſufficiens patrimonium arbitrio prudentum, probauit habere maius ad ſatisfaciendum Epiſcopo, qui plus petebat, non poteſt dici ordinatus ſine licentia Epiſcopi, & propterea ſuſpenſionem incurriſſe, etiam ſi cum eius licentia fuerit ab alio Epiſcopo ordinatus contra Ledeſmam.*

9 *Et qui ob fictum patrimonium ſic ordinatur, non incurrit ſuſpenſionem latam contra eos, qui abſque licentia proprij Epiſcopi ordinantur.*

10 *Abſolutio excommunicationis ab ordinario, vel alio inferiore, extorta ex falſa cauſa ipſius abſolutionis, eſt valida.*

11. *Contra aliquos citatos.*

12 *Quorum ſententia ſolum procedet, in abſolutione facta ex falſa cauſa excommunicationis, quæ non valet.*

13 *Sicut excommunicatus vnica excommunicatione ob plures cauſas tacita aliqua, non cenſetur abſolutus, & ligatus pluribus excommunicationibus abſolutus ab vna non cenſetur abſolutus ab alia.*

14 *Valet tamen quoad excommunicationem expreſſam abſolutio facta etiam ab ignorante alias per ſurreptionem contra Frechillam.*

15 *At abſolutio impetratata per reſcriptum à Papa, vel legato ex falſa cauſa, etiam ipſius abſolutionis, tanquam ſurreptitia non valet.*

16 *Surreptio in vno capite, ſeu in vna parte non vitiat reſcriptum quoad alia capitula ſeparata regulariter. niſi ſurreptio ſit doloſa, nam tunc vitiat in totum quod non procedit vbi capitula videntur omnino ſeparata,* & num. 17.

18 *Ponitur deciſio Rotæ tamen quando ſurreptio in vno fuit cauſa obtinendi quoad omnia reſcriptum vitiatur in totum.* & num. ſeqq.

20 *Licet falſa expreſſio, quæ mouere potuiſſet principem ad facilius concedendum regulariter facit ſurreptitiam, ſeu obreptitiam, & vitiat gratiam, tamen non omnia tacita, quorum expreſſio mouere potuiſſet Principem, etiam ad negandum, vitiant gratiam, ſed ea ſolum, de quibus reperitur expreſſum, & quæ ex iuris diſpoſitione exprimi debent, vel de quibus in iure eſt cautum, quod eis expreſſis gratiam non conceſſiſſet.*

21 *Et idem eſt in his, quæ ex ſtylo curiæ exprimi debent.*

22 *Quamuis Couarr. & alij contrarium teneant,* & num. ſeqq.

25 *Sed prædicta reſolutio probatur, nam valet collatio facta criminoſo,* &c.

26 *Item quia alias non eſſet vlla ferè gratia tuta & certa, & eſſet valde durum, & onus graue.*

27 *Contraria ſententia poſſet procedere in reſcriptis ad lites ex cap. ſuper literis, quod in eis loquitur, & ponitur ratio differentiæ.*

28 *Infertur ratio ad doctrinam Guill. de Cuneo* in l. 3. C. de Epiſcopali audientia, *quam plures ſequuntur, nempe remiſſionem ſecundi homicidij, non facta mentione de remiſſione alterius, eſſe ſurreptitiam, & nullam.*

Et ratio ponitur, num. ſeqq.

30 *An valeat diſpenſatio matrimonialis ſuper impedimento conſanguinitatis, vel affinitatis non facta mentione de copula inter impetrantes habita, an vero ſit ſurreptitia & nulla*, & num. 31.

32 *Ponitur prima ſententia, diſpenſationem valere, ex prædicta doctrina: ſecunda ſententia talem diſpenſationem eſſe ſurreptitiam, & nullam.*

33 *Et ratio eſt, quia inceſtuoſi, etiam cum propriis conſanguineis iure prohibentur matrimonium contrahere iuxta communem Canoniſtarum contra Theologos, & alios*, & num. ſeqq.

40 *Et ſic ius tacitè exprimi iubet inceſtum, qui de iure eſt impedimentum, licet non dirimens, & intrat prædicta doctrina,*

41 *Et etiam de matrimonio de facto contracto debet fieri mentio, quamuis non ſit conſummatum.*

42 *Quod de inceſtu debeat fieri mentio in diſpenſatione facit doctrina Couarr. quod in deſpenſatione ſuper impedimento dirimente eſt facienda mentio de cognatione*

gnatione ſpirituali per catechiſmum tantum contracta quæ impedit, & non dirimit matrimonium,

43 Quod intelligitur, quando illud impedimentum dirimens non eſſet cognatio ſpiritualis ex eodem baptiſmo, tunc enim ſufficeret exprimere cognationem ſpiritualem ex baptiſmo, cum qua confunditur cognatio ex catechiſmo.

44 Sicut impedimentum publicæ honeſtatis ex ſponſalibus, aut matrimonio rato, cum affinitate ſuperueniente ex matrimonio conſummato, confunditur.

45 Licet ſecus quando impedimentum publicæ honeſtatis ex ſponſalibus concurreret cum affinitate ex copula illicita, aut affinitas ex copula illicita præcedenti, cum publica honeſtate ex matrimonio rato ſubſecuto, &c.

46 Illa doctrina Couar. procedit in vtroque foro contra Enriquez.

47 Et etiam poſt Concil. Trident. per quod non eſt ſublatum hoc impedimentum cognationis ſpiritualis ex catechiſmo.

48 Licet eſſe ſublatum teneant aliqui.

49 Contra ſupradictam ſententiam objicitur, quod conſuetudine ſeruatur ob nullum inceſtum diſpenſationem peti, nec à Papa, nec ab Epiſcopo, quæ videtur excuſare, etiamſi non conſtet Epiſcopos ſcienter diſſimulaſſe, maximè ſi eſt immemorialis, & n. ſeqq.

52 Reſpondetur verum videri id conſuetudine ſeruari, quod non petatur diſpenſatio ob inceſtum, niſi quando petitur diſpenſatio ad contrahendum cum ipſa cognata, vel affini, cum qua eſt commiſſus inceſtus.

53 Objicitur etiam valere diſpenſationem ſuper vno impedimento non facta mentione de alio, ſuper quo poſtea de per ſe poterit obtineri diſpenſatio, ſic ait valet impetratio abſolutionis ab vna excommunicatione, non facta mentione de alia, &c.

54 Sed reſpondetur, id non eſſe verum in diſpenſationibus, quæ ſe contingunt, & impedimentum tacitum auget expreſſum, tunc enim neceſſe eſt de vtroque mentionem facere, alias diſpenſatio eſt nulla omnino, vt in exemplis adductis.

55 Nam vbi plura obſtant impedimenta, difficilius conceditur diſpenſatio, & vbi plura ſunt obſtacula, eſt neceſſaria mentio ſingulorum.

56 Et idem eſt in impetratione diſpenſationis vnius irregularitatis non facta mentione de alia.

57 Et quod objicitur ſolum habet locum in diſpenſationibus, quæ non ſe contingunt, nec tacitum auget expreſſum, &c. & num. ſeqq.

60 Nec abſolutio ab vna cenſura contingit aliam, nec vna cenſura auget aliam.

61 Contra reſponſionem obijcitur, quod ex ea ſequeretur diſpenſationem, quam quis impetraret ad contrahendum cum conſanguinea, vel affini habens votum ſimplex caſtitatis, ſeu ſponſalia de futuro cum alio contracta, non facta de eo mentione, eſſe ſurreptitiam, & nullam, &c.

62 Reſpondetur diuerſam eſſe rationem in impedimento voti ſimplicis, aut ſponſalium.

63 Remanet rectè probata ſecunda ſententia, nempe diſpenſationem ſuper impedimento conſanguinitatis, vel affinitatis, non facta mentione de copula, eſſe ſurreptitiam & nullam omnino.

64 Et idem eſt in impedimento cognationis ſpiritualis: & etiam in impedimento publicæ honeſtatis.

65 Ceſſat omnis difficultas in quæſtione, nam iſta ſeruatur de ſtylo curiæ notiſſimo, qui facit ius, etiam in partibus, nec ſolum eſt pro foro exteriori.

66 Et quia ita declarauit ſacra Congregatio Concilij, ut in declarationibus poſitis.

67 Et aduertit additio Nauarri relata.

68 Et P. Ledeſma relatus.

69 Succedit iſta ſecunda ſententia, etiamſi copula ſit habita poſt impetratam diſpenſationem in forma commiſſaria, antequam ordinarius diſpenſet, nam etiam tunc diſpenſatio eſt nulla ob non factam mentionem de copula, & num. ſeqq.

Vbi ponuntur declarationes S. Congreg. & pœnitentiariæ.

73 Si copula ſit habita poſt diſpenſationem perfectam, & factam ab ordinario, vel poſt diſpenſationem impetratam in forma gratioſa, non commiſſaria, diſpenſatio, & matrimonium ſecuta ſunt valida.

74 Nec obſtat copula ſuperueniens, nam cum impetrantes iam ſint diſpenſati, & habilitati ad matrimonium, non eſt inceſtuoſa: & eſto eſſet inceſtus, non dirimeret matrimonium.

75 Et facit quod copula cum affine in 3. vel 4. gradu ex actu fornicario, non eſt hodie inceſtuoſa, ex quo poſſunt matrimonium contrahere, & num. 76.

Ponitur declaratio S. Congreg. quæ facit etiam.

77 Sufficit narrare Papæ in ſupplicatione diſpenſationis copulam, non dicendo, quot vicibus ſit habita, licet ſæpe habita fuerit.

78 Sicut ſi quis leuet, ſeu teneat in baptiſmo plures filios alicuius, vnica tantum eſt compaternitas.

79 Et ſi quis ter, vel quater contraxit nuptias non eſt neceſſe id exprimere in diſpenſatione bigamiæ.

80 Et in diſpenſatione irregularitatis contractæ, ex eo quod quis excommunicatus celebrauit, non videtur neceſſarium exprimere, quod pluries celebrauit, aut pluribus excommunicationibus ligatus, quia vna tantum videtur irregularitas, licet ſecus in eo, qui celebrat ligatus diuerſis cenſuris, & num. ſeqq.

84 Non ſolum ob celebrationem in excommunicatione, ſeu alia cenſura iteratam, vna tantum incurritur irregularitas, & non plures, ſed etiam ob homicidium, rebaptizationem ſeu aliud delictum iteratum, quamuis ſecus ſit in cenſuris, quæ multiplicantur, multiplicatis tranſgreſſionibus, ſeu peccatis, etiam eiuſdem generis, & num. ſeqq.

87 & ratio differentiæ.

88 Improbatur quod ait Enriquez, quod ſi quis cum duabus ſororibus eius, cum qua vult contrahere, copulam habuit, non ſit neceſſarium in diſpenſatione id exprimere, nec in diſpenſatione patruelium, ſeu conſobrinorum exprimere, quod ſunt per viam vtriuſque parētis, quod eſt falſum: nam ibi duplex gradus.

89 Vnde etiam in deſcendentibus ab illis erit duplex gradus exprimendus.

90 Quamuis vbi duo conſobrini ex diſpenſatione matrimonium contrahunt, in eorum nepotibus non videtur conſiderandus niſi ſecundus gradus, nam alter confunditur, & ceſſat per matrimonium, & diſpenſationem auorum, & ſecus eſſet, ſi ſine matrimonio, & diſpenſatione habuiſſent filios inceſtuoſos, & num. 91.

92 Si copula ſit habita, antequam ſupplicatio Papæ porrigatur, & in ipſa fiat mentio de copula, erit diſpenſatio valida, licet antequam ordinarius diſpenſet, iterum copula habita ſit, &c.

93 Sed ſi impetrantes poſt factam ſeparationem à Vicario delegato de nouo carnaliter ſe cognouiſſent, eſt opus noua diſpenſatione, ſeu perinde valere, &c.

94 Si coniuncti narrent copulam inter eos eſſe habitam, & copulam ipſam, ſeu potius notam, & infamiam ex ea ortam tradant pro cauſa, vt facilius diſpenſetur, ſurreptitia erit, & nulla diſpenſatio, ſi eo fine habita fuit copula, & non exprimunt, etiam in foro conſcientiæ, contra Enriquez & ita in literis diſpenſationum dicitur, quod eam habuerunt fragilitate carnis, & non animo facilius obtinendi diſpenſationem, & ponitur clauſula, quod accipiatur ab impetrantibus iuramentum de hoc, & num. ſeqq.

97 Si impetrantes non traderent pro cauſa diſpenſationis copulam expreſſam, ſeu notam, & infamiam ex ea ortam, ſed aliam cauſam, non eſſet ſurreptitia diſpenſatio, quamuis non exprimant talem intentionem, & finem.

98 Ad effectum contrahendi impedimentum inceſtus ſufficit

ficiet habere copulam penetrando vas, etiam ſine ſeminatione intra ipſum vas,

99 *Sicut ad rationem adulterij & petendi diuortij ſufficeret ſimilis copula,*

100 *Licet ad contrahendam affinitatem requiratur copula conſummata, per quam ſeminetur intra vas,*

101 *Et ad conſummationem matrimonij,*

102 *Quamvis contrarium in propoſito teneant aliqui,*

103 *E conuerſo ad contrahendum impedimentum inceſtus non videtur ſufficere ſeminare intra vas, ſi vir illud non penetrat, & idem ad rationem adulterij, & diuortij ſaltim reſpectu viri,*

104 *Quamuis ſufficiat ad contrahendam affinitatem,*

105 *Et ad conſummationem matrimonij,*

106 *Si copula ſit habita inter coniunctos ignorantes probabiliter, ſeu bona fide eſſe coniunctos, non erit opus in diſpenſatione narrare copulam, quia tunc non contrahitur impedimentum inceſtus,*

107 *Quia tunc non eſt inceſtus formaliter, nec fuit commiſſum peccatum inceſtus,*

108 *Et ideo etiam in conceſſione non eſſet opus tunc dicere circumſtantiam conſanguinitatis,*

109 *Habens tamen copulam cum coniuncta ſcienter ignorans pœnam contra inceſtuoſos iure poſitam, incurrit illam contra Vegam,*

110 *Quamuis verum ſit, quod quoties narratur copula in diſpenſatione, etiamſi dicatur ignoranter habita, ſoluitur maior compoſitio, ſicut quando ſcienter, ſicut etiam quando diſpenſatio petitur ob notam, & infamiam mulieris, etiam non ſecuta copula,*

111 *Reſpondetur* cap. ſi quis cum duabus, &c. quidam 34 q. 2. *vbi iis qui commiſerunt inceſtum ingnoranter, non permittuntur coniugia abſolutè, ſed poſt pœnitentiam,* & n. ſeqq.

114 *De ſurreptione reſcriptorum inſtitia non datur in curia propter facilem recurſum ad ſignaturam,*

115 *Et idem videtur etiam ſeruari in reſcriptis, & commiſſionibus emanatis à nuntio, ad quem recurritur pro reformatione,*

1 NEceſſarium † quoque requiſitum collationis eſt, quod non ſit ſurreptitia, alias non tenet
2 *cum adeo de re iudicata, cum aliis.* Nam † ſurreptio vitiat gratiam ipſo iure, *c. ad aures, cap. conſtitutus, cum aliis de reſcript. capit. ſi motu proprio. de præb. in 6. clem. 1. eod. tit.* ibi *Gratiam huiuſmodi, &c.* Quamuis reſcripta non niſi ope exceptionis, *gloſſ. fin. in cap. ad audientiam 2. de reſcript.* & ibi Ab. *numer.* 14. Felin. 22. & communis, Oldra. *conſ.* 257. *num.* 27. Rebuff. *in praxi, tit. de differentiis inter reſcripta gratia, & inſtitia. nu.* 1. Nau. *in c. ſi quando de reſcr. præludio* 1. Dida Perez *in l.* 1. *tit.* 12. *lib.* 3. *ordin. qu.* 8. & 9. Menoch. *de arbitr. lib.* 2. *caſu* 201. *n.* 2. & 3. & *à n.* 16. Farin. *in praxi crimin.* 1. *p. q.* 6. *n.* 46. Tuſch. *concluſ.* 722. *lit. S. D.* Sahagun. *in c. cæterum, de reſcr. n.* 6. Azor. *inſtit. moral.* 1. *p. lib.* 5. 24. *qu.* 4. Thom. Sanchez *de matrim. lib.* 8. *diſp.* 21. *in* 3. & alij plures: Caputaquen. *dec* 223. *part.* 3. & ſunt aliæ infinitæ deciſiones Rotæ impreſſæ, & manuſcriptæ ad hoc.

3 Id tamen in † Papa, & legato procedit, non in ordinatio, in quo non datur ſurreptio, ſed dicitur prouidere motu proprio, & Eccleſiis, non perſonis, ſicut Papa, & Legatus, & ſic prouiſio ordinarij non poteſt de ſurreptione impugnari, *Clem. 2. de offic. ordin.* & ibi Card. *ad fi.* Abb. *in c. cum noſtris, n.* 19. *de conceſſ. præb.* Fel. *in d. c. ad aures, n.* 15. & *in c. noſtra cor.* 29. *de reſcript.* Selua *de benef. 3. p. qu.* 12. 13. *qualitate, n.* 19. ſeu 58. Sarnen. *in reg. de annali, qu.* 9. *ad fin.* & *qu.* 10. *verſ. & quod iſta reg.* Gambar. *de offi. legati, lib.* 3. *n.* 29. & 35. Caputaq. *dec.* 406. *p.* 2. Menoch. *d. caſu* 201. *à n.* 155. Nauarr. *conſ.* 24. *n.* 1. *de temporibus ordinat.* & *conſ.* 48. *n.* 3. *de ſentent. excomm.* Flam. Pariſ. *de reſignat. benef. lib.* 8. *qu.* 9. *n.* 75. & poſt hæc Gonzalez *ad reg.* 8. *de menſibus gloſſ.* 4. *à n.* 137. vbi iſtud dictum commune declarat, & Azor 2. *p. lib.* 5. *c.* 28. *q.* 23. & dictum eſt ſup. 6. *p. c.* 2. *à n.* 219.

Quod † tamen limitat Selua ibi non procede- 4
re, quando Epiſcopus diſpenſauerit cum illegitimo, vt poſſit habere minores ordines & ſimplex beneficium, & poſtmodum tacita prima diſpenſatione ab eodem impetretur ſecunda diſpenſatio ſuper pluralitate beneficiorum ſimplicium, non valet hæc ſecunda diſpenſatio, *gl. verb. ſedem, in cap.* 2. & ibi DD. *de filiis presbyt. in* 6. ſequitur Menoch. *vbi ſup. num.* 156. dicens, in iure reperiri iſtam qualitatem coram ordinario exprimendam. Sed
†melius ait Franchus *in d. c.* 2. *num.* 3. *in fin.* quod *d.* 5
clement. 2. *de offic. ordin.* loquitur de iure communi, hic vero quando ex iure ſpeciali, & ſic quando ex diſpenſatione fit collatio beneficij, &c. Sed iſti authores videntur ſupponere Epiſcopum poſſe diſpenſare cum illegitimo in pluralitate beneficiorum ſimplicium, cuius tamen contrarium dixi *ſup.* 7. *p. c.* 2. *n.* 30.

Illúdque procedit † non ſolum in gratia benefi- 6
ciali, ſed etiam in qualibet gratia ordinarij, quæ non vitiatur ſurreptione, vt apparet ex citatis, & Eman. Sa, *verb. gratia numer.* 22. licet contra teneat Thom. Sanchez *d. lib.* 8. *diſp.* 21. *num.* 4. & *in præc. Decal. lib.* 4. *cap.* 47. *à num.* 10. & Suar. *de relig. tract.* 6. *de voto, lib.* 6. *c. vlt. à n.* 14. Unde † infertur, quod quæli- 7
bet licentia ab ordinario per ſurreptionem ſeu deceptionem obtenta, erit valida, quamuis obtinens decipiendo peccet.

Infertur † etiam contra P. Ledeſ. *in ſum. de Sacr.* 8
Ordin. c. 7. *ſub* 5. *concl.* illum qui cum reuera haberet ſufficiens patrimonium arbitrio prudentum, probabit habere ius ad ſatisfaciendum Epiſcopo, qui plus petebat, non poſſe dici ordinatum ſine licentia Epiſcopi, & propterea ſuſpenſionem incurriſſe, nam licet fuerit ordinatus cum falſa informatione maioris patrimonij, tamen licentia fuerit ab alio Epiſcopo ordinatus.

Nam † & qui ob fictum patrimonium ſic ordi- 9
natur, non incurrit ſuſpenſionem latam contra eos, qui abſque licentia, & reuerendis proprij Epiſcopi initiantur, Enriq. *in ſum. lib.* 13. *cap.* 37. §. 2. Auil. *de cenſur.* 3. *p. diſput.* 5. *dub.* 5. *verſ. ad tertium, & in ſimili* Nauar. *cap. conſ.* 24. *de temporibus ord. num.* 1. quicquid ſentiat idem Nauarr. *in man. cap.* 27. *n.* 158. *verſ.* 3. & contra teneat Suarez 5. *tom. de cenſur. diſp.* 31. *ſect.* 1. *n.* 36. & 37. quem ſequitur Proſper. de Auguſtino ad ſummam bullarij quarantæ *app. verb. ordo part.* 559. Fornar. *tract. de ordine, addito ad Summ. Toleti cap.* 8. *nu.* 9. *verſ.* 3.

Infertur † etiam quod abſolutio excommunicatio- 9
nis ab ordinario, vel alio inferiori extorta ex falſa cauſa ipſius abſolutionis, & cum mendacio, vt quia falſo dixit, ſe ſatisfeciſſe, eſt valida, Rota *dec.* 7. *ſent. excom.* alias 399. *in nouis.* Franch. *in c. venerabilibus*, §. *ſane n.* 2. *de ſentent. excom. in* 6. per tex. *ibi*, Caput. *dec.* 1. *p.* 1. Nauar. *in man. c.* 27. *n.* 38. Cou. *in c. alma mater* 1. *p.* §. 11. *n.* 14. Vgol. *de cenſur. tab.* 1. *c.* 19. §. 4. *n.* 3. D. Frechi. *de excom. art.* 4. 2. *par. n.* 6. Ludou. Lop. *inſtruct. conſc.* 2. *tom.* 2. *p. c.* 19. & alij. Quamnis † contra teneant ſumma 10
confeſſorum *lib.* 3. *tit.* 33. *q.* 74. Ang. *verb. abſolutio.* 3. *v.* 12. Silueſt. *verb. abſolutio* 1. *n.* 13. 5. *q.* Armi. *eod. verb. dub.* 65. Coſ. Philiar. *de offic. ſacerd. d.* 1. *p. lib.* 3. *c.* 24. 2. *concl.* Tolet. *in ſum. lib.* 1. *c.* 14. *ſub verſ.* 11. Auila *de cenſuris* 2. *p. c.* 7. *dub.* 4. & Cerola *in praxi Epiſcopali*, 2. *p. verb. abſolutio*, §. 13. *in fin.* quibus accedunt Felin. *in cap. quod ſuper his, de fide inſtrum. num.* 13. Palud. *in* 4. *dict.* 18. *qu.* 5. *n.* 21. dicens, quod ſi homo ſuppreſſa veritate, vel expreſſa falſitate obtinuit abſolutionem, videtur eſſe non abſolutus, Enriq. *lib.* 13. *c.* 30. §. 3. & 4. & alij. Quorum † ſententia ſolum procedet 11
in abſolutione facta ex falſa cauſa excommunicationis,

tionis,id eſt, cum excommunicatus ob aliquam cauſam, ea non expreſſa, ſed alia obtinet abſolutionem, tunc enim abſolutio non valet, ſed manet ex vera cauſa excommunicatus, quia ab excommunicatione ob eam cauſam lata,& ſic à vera excommunicatione nullo modo, nec bene, nec malè fuit abſolutus, vt in *cap. ex parte,de offic. ord. & ibi gloſſ. communiter recepta.* Innocent. *in princ.* Abb.*num.*1.*&* 3. & alij. Imola *in d.cap. quod ſupradictus,l.*29. *tit.*9. *partita* 1. & optimè Couar. *d.num.*14. maximè *ad fin.* quamvis in hoc contra communem malè teneat
13 Vgolin. *d. numer.*3. Sicut † etiam excommunicatus vnica tantum excommunicatione ob plures cauſas non cenſeretur ab ea abſolutus ſi in impetratione abſolutionis tacuerit aliquam cauſam, ſaltim æquè principalem,gloſſ.Abb.*num.*3. & alij *in d.c.ex parte*, gl. etiam,& Abb. *in c.cum pro cauſa de ſentent. excom.* D.Thom. & alij Theologi *in* 4.*diſt.*18.*q.*2.*art.*5.Ang. *verb.abſolutio.*3.*num.*10. *d.l.*29. *partita.* Couar.*d.*§.11. *n.*13.1.*concl.& n.*14.*ad fin.* Lud.Lop. *d.c.*19.Enriq. *d. c.*30.§.2. Frechilla *ſup. art.*4. 4.*part.n.*2. dicens communem, & ligatus pluribus excommunicationibus abſolutus ab vna, ſeu ab incurſa ob vnam cauſam, non cẽſetur abſolutus ab aliis,ſeu quod in idem recidit ligatus pluribus excommunicationibus obtinens abſolutionem expreſſa vna cauſa, ſeu vna excommunicatione, non habetur pro abſoluto quoad aliam, *vt in d.c.cum pro cauſa,& c.officij,de ſentent.excom.*vbi gloſſa & Doctores *& in dicto cap.ex parte,& d.l.p.*29.Anchar.*in clem.*2.*de ſentent.excom.* Rom.*conſ.* 326.*n.*7.D.Thom.& Ang.*ſup.* Couar.*d.n.*13. 2.*concl.* & Lud.Lop. *d.c.*19. Armilla *d.verb.abſolutio. num.*94.
14 Vgol. *d.*§.4.*n.*4. & Frechilla *d.num.*2. Qui † contra iſtos DD. & communem malè ait, quod abſolutio facta ab ignorante alias excommunicationes, per ſurreptionem, etiam ſi illa impetretur ab ordinario, nihil valet quoad excommunicationem expreſſam, ex *d.c.cum pro cauſa*,quod tamen potius probat contrarium, & aptius ex *d.c.officij*,ibi: *Abſolutio ſubrepta non prodeſt*, ſed iſta verba *cum gl.& DD.ibi, & in d.c. pro cauſa, & in d.c.ex part.* & citatis, maximè Vgol. *d.numer.*4. & intelligenda ſunt quoad effectum, & admiſſionem communionis, & alias excommunicationis, & etiam tenet Nauarr. *conſ.*16. *de cler. excom. numer.*1. quod abſolutio à cenſura incurſa ob vnam cauſam valet, ſed non extenditur ad incurſas,quod etiam tenet alias Nauarr. & alij infra relati *numero* 53. quod procedit etiam in abſolutione impetrata à Papa. vt *in d.cap. cum pro cauſa*, nam quoad excommunicationem expreſſam non eſt ſurreptio ob taciturnitatem aliarum, vt infra *numero* 60. Malè etiam intelligit d. iura Frechil. *d.art.*4.2.*part. num.*6.

15 At abſolutio impetrata † per reſcriptum à Papa vel legato ex falſa cauſa, etiam ipſius abſolutionis, tanquam ſurreptitia non valet ex dictis ſup. *num.*2. & 3. & ita etiam poſſet procedere text. *in d.cap. ex parte*, qui loquitur in Papa, & text. *in d.cap. officij*, qui loquitur cum legato, vt patet ex inſcriptione, & poſſet intelligi de ſubrepta ab eo.

16 Sed† an ſurreptio in vno capite, ſeu in vna parte vitiat reſcriptum, quoad alia capitula ſeparata dicendum eſt non vitiare regulariter, *vt in c.ſi eo tempore de reſcript. in* 6. ibi DD. Domin. Franchus, & alij, Abb. *num.*4. & Felin.2.*in c.ſedes,de reſcript.* niſi ſurreptio ſit doloſa, nam tunc vitiat totum, *cap.ſedes ex tenore, & cap.ſuper literis de reſcript.* DD.citati,& idem Abb. *in d.c. ſuper literis, num.*2. & ibi Sahagum *num.*11. quod intelligit ibidem Deciſ. *num.*7. vt non procedat, vbi capitula videntur omnino ſeparata & ſequitur Thom. Sanchez *d. lib.*8. *diſp.*21.
17 *n.*71.*& ſeq.* Et † eſt deciſ. Rotæ in cauſa Legionen. præſtimoniorum 26.Mart.1593. coram D. Pamphilio, quæ ſic ait, Reſoluerunt Domini gratiam Amброſ. reſpectu valoris eſſe ſufficienter iuſtificatam, nam quod præſtimonia de Valle, & de Poçadurama, de quibus agitur, non excedant ſummam 300. ducatorum, bene probatur ex 1.2. & 3. teſte, qui deponunt de publica voce & fama, quæ ſufficit pro iuſtificatione narratiua, Ægid.675. Mohed.148. Puteus 29. *libro* 1. Caputaq. 277.*p.*1. neque obſtat, quod interrogati quid ſit fama, non videantur reddere bonam rationem, quia imo primus teſtis illam bene deſcribit dicendo eſſe id quod communiter,& ordinariè dicitur, quando de aliqua re tractatur ad notata per Caſſad. *deciſ.*3.*de probatio.* & licet poſtea ſubdat famam conſtitui, ex eo quod ab octo,decem, quindecim, viginti, vel pluribus auditur, ipſius tamen dictum iuxta text. *in cap. cum tamen de teſtibus* eſt benignè interpretandum habito reſpectu ad locum, citius qualitate inſpecta talis numerus conſtituat maiorem partem populi, quod ſufficit, ex Bart. *in l.de minore,* §.*plurium, ſub num.*13. *& ſeq. de teſtib.* Et ita etiam coadiuuandum eſt dictum alterius teſtis, dicentis, famam eſſe illud, quod venit ad notitiam habentis de aliqua re, ſuper qua tractatur: quia intelligendum eſt de maiori parte illorum qui habent notitiam beneficiorum, de quibus agitur, non autem de eorum valore, ad excluſionem aliorum, qui habent notitiam prædictorum beneficiorum. Vltra quod dictum iſtorum coadiuuatur etiam ex tertio teſte, qui bene deponit, & licet ſit familiaris Ambroſij, tamen vna cum aliis admittitur, ad notata per gloſſam, *l.*3. §.2. *verb. numerus de teſtibus cum vulgat.* Quantum vero ad valorem aliorum præſtimoniorum impetratorum in eadem gratia placebat etiam dominis adeſſe ſufficientem probationem, ex teſtibus, qui licet deponant de auditu, ſufficiunt tamen in hoc caſu, vbi non agitur de canonizatione gratiæ reſpectu iſtorum præſtimoniorum, ad inſtar verificationis valoris obtentorum, in quibus Rota contentatur qualiquali probatione, Ægid. 674. etiam minori, quam ſemiplena,vt de vno teſte fama, cum adminiculo, tradit idem Ægid. 683. & in omnem euentum gratiam ſuſtineri reſpectu aliorum beneficiorum, cum ſubreptio in vna parte reſcripti, quando non eſt doloſa, prout hic non vitiet in parte ſeparata, *cap. ſi eo tempore*, vbi Franc. *numero* 4. *de reſcript.* Felin. *cap.ſedes, num.*1. *& ſeq. eodem*, & ceſſare difficultatem, quia impetratio quoad iſta præſtimonia non habuit effectum, & Ambroſius illis ceſſit, quo fit, vt nulla eorum iuſtificatio requiratur, ſicut non requiritur de valore etiam narrato beneficiorum, quæ quis offert ſe dimiſſurum, Rota *deciſ.*20. *de præbend. in nouis cum vulg.*

Tamen † quando ſurreptio in vno fuit cauſa ob- 18
tinendi quoad omnia, reſcriptum vitiatur in totum Dd. ſupra citati, & Rota in cauſa Burgen. decim. rum de Eſcalante 30.Ian.1589. & 16.Febr.1590. coram D. Bubalo. & in Oſcen. indulti 10. Decembr. 1599. coram D. Millino fuit dictum, quòd defectus intentionis in vna parte gratiæ non vitiat gratiam in alia parte diſtincta & ſeparata, in qua ceſſat defectus intentionis, &c.

Rurſus † notandum eſt, quod licet falſa expreſ- 19
ſio, quæ movere potuiſſet Principem veriſimiliter ad facilius concedendum, regulariter facit ſurreptitiam ſeu obreptitiam,& vitiat gratiam,vt dictum eſt ſup. 6.*part. cap.*2.*dub.*11. *à num.*161. *&* 197. quia literæ habent tacitam conditionem, *ſi preces veritate nitantur, cap.*2. *de reſcriptis.* Tamen † non omnia 20
tacita, quorum expreſſio mouere potuiſſet Principem etiam ad denegandum vitiant gratiam, ſed ea ſolum, de quibus reperitur expreſſum, & quæ ex iuris diſpoſitione exprimi debent, vel de quibus in iure eſt cautum, quod eis expreſſis, gratiam non conceſſiſſet. Calderinus *conſ.* 10. *de reſer-*

uat.& 1.de rer.permut.& 6. de præbend.& conſ.1.&.10. de fil.presbyt. Rota *deciſ.32.num.5. de reſcript.in nouis,* Bellamera *deciſ.697.* ſeu 698. Felin. *in c.poſtulaſti,de reſcript.ſub d.num.verſ. declara etiam,& in c.ſuper literis num.2.& in cap.noſtra cor.3.& 20.eod.tit.de reſcript.* notabiliter Selua *de beneficiis,3.part.qu.11. numer.48. q.11.n.3.4.qualit.& num.48. 7.q.& qu.12.n.11.5.quæſt.* Puteus *deciſ.97. numer.6.lib.2.* vbi, quod non dicitur ſurreptio,niſi in caſibus à iure expreſſis,& Caputaq. *deciſ.310.num.3.part.1.*Mohedanus *deciſ.7.de reſcript.* alias *335.& 13.de conceſſ. præbendæ,ad fin.* alias 317. Mandoſ.*de ſignatura gratiæ,tit.de abſolutione ab hæreſi, verſ.diſpenſatum fuerat,*vbi ait,ita reſpondiſſe Rotam in vna Hiſpalen. portionis,de anno 1541. Nauar.*in man.cap.22.num.86.& de datis,& præmiſſis num.48. & conſ.1. qu.19.de conſtit.& conſ.vlt.de cognatione ſpirituali,& conſ.9.num.3.& 4. & conſ.8. n.2. & conſ.9. n.3. de conſanguin. & affinitat. & conſ.43. num.4. de homicid. & conſ.3. num.7. de raptorib.* Maſcard. *de probationib. concluſ.846.n.2.* Flamin.Pariſ. *de reſignat.benefic.lib.6. quæſt.2.n.86.* Boſſius *in praxi titul. de remediis ex ſola clementia Princip. numer.34.* Farin. *in praxi crimin. 1. part. quæſt.6. num.46. & conſ.93.num.6.*Hortig. *in patrocinio pro Ceſar-auguſtano Gymnaſio 1.part. à num.77.* Rot. in Caunen. penſ.15.Ian.1607. coram Coccino infra adducta 11.*part.c.5. n.253.* Salas *de legib.diſſ. 20.ſect.5.* dicens,quòd ſola taciturnitas eorum,quæ iure vel ſtylo ſunt exprimenda, vitiat. Henriq. *in ſumma lib.12.c.2.§.6.& c.3.§.7.* Ludouicus Lopez *inſtructorio conſcient.1.tom.2.part. c.296. & 2.tom.2.part. cap.59.* & Manuel Rodriguez *quæſt.regul.2.tom.quæſt. 46. art.6.* & in idem recidit quod tradit Sarmiento *libro 1. Selectarum, capit. 9.* ſolum eſſe narrandum, quod de iure præſtat impedimentum. Et eſt gloſſa *in Clement.1.de præbent. verb. alteri,* quam ſequuntur plures relati per Menoch.*de arbit.lib.2.caſu 201.n.26.*

21 Et idem † eſt in his, quæ ex ſtylo Curiæ exprimi debent, vt per Menoch. *ibi, num.27.* & Maſcard. *ſupra, num.8.* Salas & alios *vbi ſupra.* Rotam in d. Burgen. decimarum, 16. Februar. 1590. vbi, quod communis ſtylus aliarum expeditionum attendi debet in materia ſurreptionis, Felin. *in cap. in noſtra 2.tom. de reſcript.* Caſſadorus *deciſ.12. numer. 14. de præbend.* & in Abulen. Parochialis S. Thomæ ſupr. adducta *præcedenti parte, cap.2. num.77.* vbi alij citantur, & in Salamantina dimidiæ portionis infra adducta 11.*part.cap.vlt.dubio 8. num.242.*& in d.Caurien. penſ. Vnde in vna Legionen. canonic.15.Martij 1577. coram Clement. VIII. fuit reſolutum,&c. *R. diſpenſ. illeg.*

22 Quamvis † Couarruvias *lib.1. variarum cap. 20. num.5. verſ. verum vt his,* contrarium teneat, nempe, taciturnitatem earum qualitatum, quarum expreſſionem ius nominatim non exigit, tunc demum obeſſe Principis conceſſioni, cum eis ſibi ſignificatis petitum minimè conceſſiſſet: & dixit Rota in vna Calagurritana iuriſdictionis 8. Aprilis 1585.

23 coram D. Rubeis. Sequitur † Menoch.*ſupra à numer.27.* dicens, quod licet tunc nulla ſurreptio verè dici poſſit ex parte impetrantis, inſpecta verò perſona concedentis ſurreptio dici poteſt, quia ſi

24 illa cognouiſſet non conceſſiſſet. Et † ſequitur Ioannes Gutierrez *canon.qu.lib.2.cap.15.n.51.* etiam quando veritas occultata, ſi exprimeretur, difficiliorem Principem redderet ad concedendum, dummodo difficultas iſta ſit conformis iuri communi, vel ex cauſa iuſta & debita, & non ex affectu, vel ex alia cauſa exorbitanti odioſa, & minimè conſiderabili, vt *num.29.* ait cum Mandoſio *in regula 32. Cancell.q.9.num.10.& qu.11.ſub num.4.*& Thom.Sanchez *de matrim. libr.8. diſput.21.& in prac. Decal.lib. 4. cap.47. à num.10.* & Suar. *de relig.tract.6. de voto lib.6.cap.vlt.à num.11.& de legib.lib.6.c.24.num.10.* & Rebell.*de obligationib. iuſtit.2.part.lib.3.q.5. num.25.* ait, quod ſi aliquid ſubticeretur,quod ſi exprimeretur, magnopere & euidenter difficiliorem redderet gratiæ conceſſionem, invalida cenſeatur gratia, & iuxta prædictam doctrinam eſt accipiendum quod Rota *deciſ.21. de præbend. in nouis, num.7.* ait, quod non omnia tacita reddunt gratiam ſurreptitiam,ſed illa ſolum, quæ vel ſunt expreſſa in iure,vel in non expreſſis illa, de quibus eſt veriſimile de iure & in iure, quod ſi Papa illa ſciuiſſet, nunquam gratiam conceſſiſſet.

Sed prædicta † reſolutio abſolutè eſt verior,quæ 25
probatur ex eo,nam valet collatio facta criminoſo, niſi ſit crimen inducens inhabilitatem ipſo iure, vt dictum eſt ſupra *parte præcedenti, cap.8.* Et tamen ſi id noſſet Papa veriſimiliter non conceſſiſſet, vt re-
ctè aduertunt citati. Item † quia ſi eſſent exprimen- 26
da omnia quæ retraherent, ſeu retardarent Principem, etiam ſi iure, vel ſtylo non cauetur eſſe exprimenda, nec de iure præſtarent impedimentum, non eſſet vlla ferè gratia, & conceſſio tuta, & certa, & eſſet valde durum, & onus graue, iuxta quam reſolutionem eſt accipiendum *c.poſtulaſti, de reſcript.* & alia iura in hac materia.

Et contraria † ſententia poſſet procedere in re- 27
ſcriptis ad lites, ex *c.ſuper literis de reſcript.* quod in eis loquitur. Et ratio differentiæ eſt, nam in reſcriptis gratioſis agitur de vitiatione, & nullitate gratiæ ipſo iure, & ſic præiudicio valde conſiderabili, in reſcriptis verò iuſtitiæ ſolum agitur de reformatione, ſeu mutatione iudicis, aut modi procedendi ope exceptionis, & ſic ad illud ſufficit quælibet taciturnitas, qua ceſſante, Princeps rationabiliter reſcriptum non conceſſiſſet, aut non in forma ſpeciali, vt d.c. ſuper literis.

Ex dicta reſolutione † infertur ratio ad doctri- 28
nam Guillelm. de Cuneo *in l.tertio per text. ibi,C.de Epiſcopali audien.* quam ibi ſequuntur Bald. *num.4.* Paul.9.& alij communiter,Felin.*ſup.* & Tiraq. plures referens *de pœnis temporan. cauſa 10. numero 4.* & Ioan. Gutierrez, qui etiam plures refert *d.capit.15. ex num.86.* & Boſius ſup.*num.35.& 38.* Medices dicens communem,*de reg.iur.reg.3.num.54.*Farin.*d.q.6. num.49.* & D.Cardin.Tuſch.*concl.730.lit.S. tom.7.* & alij relati per Cenedum *collectanea 34. ad decretales, num.4.* gratiam, ſeu remiſſionem ſecundi homicidij, non facta mentione de remiſſione alterius antea facta eſſe ſurreptitiam,& nullam. Cuius † quidem do- 29
ctrinæ ratio vera eſt,nam cum ex *d.l.ante fin.* colligatur,crimina non niſi ſemel eſſe remittenda, tacitè ſignificatur, & videtur exprimi in impetratione remiſſionis ſecundæ,primam exprimendam eſſe,vt rectè tradit Nauarr. *d.num.48.& dict.quæſt.19.* Thom. Sanchez *ſupra num.15.*

Secundò, ex prædicta † reſolutione decidenda 30
venit frequens illa quæſtio, an valeat diſpenſatio matrimonialis ſuper impedimento conſanguinitatis, vel affinitatis, non facta mentione de copula inter impetrantes habita, an vero ſit ſubreptitia & nulla.

In qua quæſtione † ſunt diuerſæ ſententiæ. Pri- 31
ma eſt, diſpenſationem valere ex prædicta doctrina, quod illa ſola taciturnitas veri nocet, quod iura iubent exprimi, & in hac ſpecie non iubent iura exprimi copulam, & quia de crimine non eſt facienda mentio, iuxta dicta. Ita tenent Nauarr. *dict. conſ.1. quæſt.19. de conſtitutio. & vltim. de cognation. ſpirituali, & dict. conſ.8. & 9. de conſanguinitat. & affinit.* Henriquez *dict. lib.12. cap.2. ex §.4. & etiam §.7.* Manuel Rodrig. *in ſumma, 1. tomo, cap. 236. num.5.* Vega *2.parte ſummæ, cap.34. caſu 97.* & tenuerunt Doctor. Nauarrus Iunior *in lectura de matrimonio,* & alij Doctores Salmantini: & noniſſimè Zaullos *in ſuis communibus opinionibus, quæſtion.737.* tenet etiam Salzedo *in praxi* Bernardi

Diaz.

Diaz. *capit.* 126. *verſicul. vnde merito*, vbi damnat conſuetudinem in aliquibus tribunalibus receptam, quod in matrimonialibus diſpenſationibus, qui contrahere volunt ſolicitè interrogantur, an ſe carnaliter cognouerint, de quo infamati minimè ſunt. Et in vltima editione addit, quod nec contrahentes tenentur iudici commiſſario diſpenſationis interroganti reſpondere, cum factum occultum ſit, & cum interrogatio ad ſubſtantiam diſpenſationis neceſſaria non eſt, vt poſt quendam Thomam Correctorem S. pœnitentiariæ, tenet Nauarr. *conſ.* 2. *de ſponſalibus*, quod in 2. editione eſt 10. *de conſanguinitat. & affinitat.* Hæc Salcedo. Et hanc ſententiam dicit probabiliorem, ſtando in iure communi P. Ledeſma *de matrimonio, quæſt.* 56. *art.* 5. *& in ſumma de matrimonio, cap.* 27. 3. *difficultate* 1. *concl.* & ſequitur in foro conſcientiæ, Cechus *de rep. Eccleſ. cap.* 28. *de parocho, pag.* 367. & abſolutè *de Sacrament. eap. de matrim.* 4. *propoſ. verſ. hodie tamen.*

32 Secunda ſententia † eſt, talem diſpenſationem eſſe ſurreptitiam, & nullam, quam tenet Sarmiento *d. lib.* 2. *ſelectarum, cap.* 9. *num.* 3. & Melchior Gallego *de cognatione ſpirituali, c.* 24. *à num.* 1. Ioan. Gutier. *can. quæſt. libr.* 1. *cap.* 15. & Nauarr. *in man. d. cap.* 22. *num.* 86. *in nouiſſima editione*, Cerola *in praxi Epiſcopali*, 1. *part. verb. diſpenſatio*, §. 4. & Marc. Ant. Genuenſis *in praxi Archiepiſcopali Curiæ Neapolitanæ, cap.* 25. *num.* 4. dicens, non valere diſpenſationem, non facta mentione de inceſtu contra Nauarrum, vt refertur cenſuiſſe S. Congregationem, & ſequuntur Manuel Rodriguez ſibi contrarius del orden. iudicial. *c.* 10. *numer.* 4. *ad fin.* & Thomas Sanchez *de matrim. lib.* 3. *diſp.* 14. *num.* 3. *& lib.* 8. *diſp.* 25. qui inde dicunt, Salcedum ſupra immerito damnare dictam conſuetudinem interrogandi de copula. Et hanc ſententiam in terminis copulæ, & inceſtus cum affine ſequitur Ludouicus Lopez *inſtructorio conſcientiæ* 2. *tomo, capit.* 296. *pag.* 886. & abſolutè Rebellus *dict. lib.* 3. *qu.* 5. *num.* 24. & nouiſſimè Magiſter ſacri Palatij *in indice librorum expurgan. in Eman. Sa pagin.* 119. *initio*, ſic corrigens, *Item non valet diſpenſatio ſuper cognatione, tacitos quod ſe carnaliter cognouerunt. Ita cenſuit S. Congregatio.*

33 Et ratio huius † ſententiæ eſt, quia inceſtuoſi etiam cum propriis conſanguineis iure prohibentur matrimonium contrahere, *cap. ſi quis viduam,* 32. *quæſt.* 7. *capit. qui propinquam, cap. de inceſtis,* 35. *qu.* 3 *cap. ſi duo,* 35. *qu.* 6. *cap. fin.* 35. *q.* 8. *cum aliis*, quam-
34 vis † ob crimen inceſtus cum propria conſanguinea non prohiberi quem matrimonium contrahere, ſed ſolum ob inceſtum cum conſanguinea vxoris viuæ, vel mortuæ: *cap. primo & ſecundo, & cap. tranſmiſſa, & cap. ex literis, de eo, qui cognouit conſanguineam vxoris ſuæ*, teneant D. Thomas *in* 4. *diſtinct.* 34. *qu.* 1. *art. fin.* & Ricar. D. Anton. 3. *part. tit.* 1. *cap.* 16. §. 4. Syluester *in ſumma, verb. matrimonium*, 7. *ſub num.* 8. Armilla *eodem verbo, num.* 57. Caietanus *in ſumm. verb. matrimonium*, Veracruz *in ſpeculo coniugiorum* 1. *p. art.* 23. *&* 3. *part. art.* 17. *ad fin.* Couarr. *in* 4. 2. *part. cap.* 6. *in princ. n.* 4. Matienzo *in rubr. tit.* 1. *lib.* 5. *recopil. gloſſ.* 1. *num.* 137. *&* 138. Candelabrum aureum *de matrim. n.* 94. & Iacob. Graf. *in deciſionibus aur. caſuum conſcientiæ, lib.* 2. *c.* 80. *num.* 13. Henriquez *d. lib.* 12. *cap.* 2. §. 4. Ludouic. Lopez *inſtruct. conſcient.* 1. *tomo, c.* 296. *&* 2. *tom.* 2. *part. capit.* 46. reſpondens iuribus allegatis, & Cardinalis Toletus *in ſumma, lib.* 5. *cap.* 12. *& lib.* 7. *c.* 15. & nouiſſimè Zauallos *ſup. num.* 3. Leſſius *de iuſtitia & iure, libro quarto, cap.* 3. *numer.* 82. & ſequitur Sarmiento *libro* 7. *ſelect. cap.* 10. *numer.* 4. niſi ea pœna à iudice, vel confeſſario imponatur ſibi contrarius *libro*
35 *ſup. citato* Et dicit † Ricardus, quem alij ſequuntur, id fuiſſe inductum ob iniuriam illatam matrimonio per coitum cum conſanguinea vxoris. Quod etiam tenent Thomas Sanchez *lib.* 7. *diſp.* 15. *numero* 16. *& dict. diſputat.* 15. dicens fundamentum prædictæ ſententiæ non eſſe, quod inceſtus præbeat impedimentum matrimonio, ſed ſtylum Curiæ.

Sed contra † eſt communis ſententia Canoniſta- 36
rum, quæ efficaciter probatur prædictis iuribus quam tenet Abb. & Præpoſitus *in d. cap.* 1. *&* 2. *& l. Pa.* 13. *titul.* 2. *p.* 4. & ibi Gregor. Lopez *ver. con ſu parienta*, Aug. *in ſumma verb. matrimonium*, §. 5. Menoch. *de arbitrar. cent.* 6. *addit. caſu* 502. *num.* 98. *&* 106. Nauarr. *in man. c.* 22. *num.* 74. *&* 75. *& d. conſ.* 8. *num.* 1. *& conſ.* 10. *de conſang. & affin.* Et probat ſtylus Curiæ, vt ipſe dicit, & ſequuntur Soto *in* 4. *diſt.* 37. *qu.* 1. *art.* 1. *&* 2. Caſtro *de poteſt. legis pœnalis, cap.* 7. 3. *docum. circa finem*, & Cord. *lib.* 1. *quæſt.* 12. Summa Corona 4. *p. de matrim. de impedimento criminis*, Man. Rodrig. *in ſumma* 1. *tomo, cap.* 227. *num.* 3. *&* 236. *num.* 8. Vega *in ſumma* 7. *part. cap.* 5. *caſu* 4. & in Eſpeio de curas *cap.* 15. *n.* 62. Valen. 4. *tomo diſp.* 10. *qu.* 5. *punct.* 2. & Rebell. *ſupra*, 9. 18. *num.* 7. Açor 3. *part. lib.* 3. *cap.* 10. *quæſt.* 1. & dicit probabiliorem P. Ledeſma *de matrim. qu.* 58. *artic.* 4. *& in ſum. de matrim. c.* 22.

Solum eſt differentia † inter hos authores, quod 37
aliqui dicunt, non ſolum inceſtuoſum cum conſanguinea prohiberi matrimonium contrahere, ſed etiam poſt contractum non poſſe debitum exigere, Angelus, & *d. l. Part.* & ibi Gregor. & Nauarr. *d. conſ.* 10. *n.* 3. & Vega *d. num.* 62. & probatur ex *d. c. tranſmiſſa*, quamvis loquatur in inceſtu cum conſanguinea vxoris mortuæ, Soto verò, Caſtro, Corduba, Manuel Rodrig. Vega *d. caſu* 4. *&* 1. *& d. cap.* 34. *caſu* 97. & Ledeſma & Rebellus *numer.* 13. dicunt, quod licet prohibeatur matrimonium contrahere, non tamen debitum exigere.

Nec ratio † Ricardi quidquam valet, cum in- 38
ceſtus cum affine nullo præcedente matrimonio etiam impediat, *cap. ſi quis cum duabus*, 33. *quæſt.* 2. *cap. ſi quis cum matre*, 35. *q.* 3.

Vnde etiam † conuincitur quod ait Soto *d. art.* 1. 39
& ſequitur Candelabrum aureum *ſupra num.* 95. & Vega *d. cap.* 5. *caſu* 2. Inceſtum cum conſanguinea vxoris mortuæ non impedire matrimonium contrahendum, quod eſt contra textum expreſſum *d. c. tranſmiſſa*, Thomas Sanchez *d. lib.* 7. *diſp.* 15. *n.* 12. Rebell. *d. q.* 18. *n.* 10.

Cum ergo inceſtuoſus † etiam cum propria con- 40
ſanguinea iure prohibeatur matrimonium contrahere, & omnis inceſtus ſit de iure impedimentum impediens, licet non dirimens matrimonium, ius tacitè exprimi iubet, & intra ſupradicta reſolutio, & doctrina. Et † etiam de matrimonio de- 41
bet fieri mentio in impetratione diſpenſationis, ſi illud de facto contraxerunt coniuncti in gradibus prohibitis, quamvis non ſit copula conſummatum, ex Trident. *ſeſſ.* 24. *de reform. matrim. c.* 5. alias etiam diſpenſatio nulla erit. Et tradit Sarmiento *d. cap.* 9. *num.* 3. Ledeſm. *in ſumma d. cap.* 272. *difficultate* 1. *concl.* & Thomas Sanchez *d. libro* 8. *diſputat.* 25. *à numer.* 21. Et † pro hac ſententia, quod de inceſtu 42
debeat fieri mentio in diſpenſatione, facit in ſimili doctrina Didaci Couar. *in* 4. 2. *part. cap.* 6. §. 4. *num. vlt.* vbi ex Dominico *conſil.* 33. docet, diſpenſationem ad matrimonium contrahendum conceſſam, ſublato aliquo impedimento quod legitimè illud matrimonium contractum dirimeret, nullam eſſe, ſi in eadem diſpenſatione mentio non fiat de cognatione ſpirituali, quæ inter impeditos aderat, per Catechiſmum tantum contracta, quæ tantum impedit, & non dirimit matrimonium, *cap.* 2. *de cogn. ſpirituali in* 6. Sequitur Ludou. Lopez *inſtructorio conſcientiæ* 2. *tom. part.* 2. *c.* 46. *ergo ſimiliter in propoſito.* Thom. Sanchez *de matrim. lib.* 7. *diſp.* 10. *num.* 8. cum Palacios *in* 4. *diſt.* 42. *diſp. vnica*, dicens quoties eſſet idem in catholico & baptizato, vnicam

43 pullulare cognationem,&c. Quod † tamen videtur intelligendum, quando illud impedimentum dirimens non eſſet cognatio ſpiritualis ex eodem baptiſmo, tunc enim ſufficeret exprimere cognationem ſpiritualem ex baptiſmo, cum qua confunditur cognatio ex catechiſmo. Sicut † impedimentum publicæ honeſtatis ex ſponſalibus, aut matrimonio rato, cum affinitate ſuperueniente ex matrimonio conſummato confunditur. Licet † ſecus, quando impedimentum publicæ honeſtatis ex ſponſalibus concurreret cum affinitate ex copula illicita, aut affinitas ex copula illicita præcedenti cum publica honeſtate ex matrimonio rato ſubſequuto. Et ſic procedet, quod ait Marcus Anton. Genuen. *d. cap.25. num.10.* quando concurrit impedimentum publicæ honeſtatis, & affinitatis, debet vtrumque exprimi in diſpenſatione, ſicut quando concurrit impedimentum affinitatis & conſanguinitatis, & ceſſat difficultas de qua Thom.Sanch.*d.lib.8.diſp.24. à n.36.* & tradit Henriquez *lib.12.cap.10.§.3.* contra Toletum *lib.7. cap.11.*

46 Et illa doctrina † Couarr. procedit in vtroque foro, licet Henriq. in ſumma, *l.11.c.12.§.dicat id pro exteriori verum eſſe*, & ſic limitandum eſſe Couarr. cum Dom.

47 Et procedit † etiam poſt Concil. Trident. nam hoc impedimentum cognationis ſpiritualis ex catechiſmo non eſt ſublatum per illud *c.2.ſeſſ.24. de reform. matrimon.* nec de iſta cognatione loquitur, ſed ſolum de cognatione ex Bapt. ſeu Confirmatione, quamvis cenſeatur reſtrictum, ſicut illa. Ita Nauarr. *in manuali c.22. num.72.* Bart.Ledeſm. *in ſummario de Sacramentis, de matrimon. difficult.45.* Coſmas Philiar. *2. part. lib.2. c.4.* Candelabrum aureum *de matrim. numer. 90.* Summa Corona *4. part. de matrim. numer.21.* Ludouicus Lopez *ſupra*, Man.Rodrig. *1.tom. cap.224. ſub num.1.* & Valentia *ſupra*, & Azeuedo *in l.7.tit.20.lib.8.recopil.num.44.* D.Sahagum *de Baptiſm.*

48 *n.118.* Rebell.*2.part.lib.3.qu.18.num.2.* Licet † eſſe ſublatum teneant Veracruz *1.part.art.22. & 55. ad fin.* Henriq. *ibi*, Vega *in ſumma 1.parte, cap.33. caſu 24.* & in Eſpeio de curas *cap.8.n.78. & c.15. n.59.* Petr. Ledeſm.*de matrim.q.56. art.3. & in ſumma c.17. & de baptiſmo c.13.concl.5.dubio 2.* Emanuel Sa, *verb.matr. impedimenta non dirimentia*, *num.4.* Thom. Sanchez *lib.7. diſp.10.* Pro quibus videtur facere declaratio S.Congreg.ſuper *d.c.2.* quam refert Leo *in theſ. for. Eccleſ. cap.24. à num.70.* eam tamen intelligit ibi *à num.69.* procedere, non quia impedimentum ex catechiſmo ſit omnino ſublatum per Concilium, ſed quia baptiſmus ibi præceſſit catechiſmum, & ſolemnitates poſteà in Eccleſia adhibitas, & ſolùm ex catechiſmo, qui præcedit baptiſmum, contrahitur dictum impedimentum, ex *dict.capit.2. de cognat.ſpir. in 6.* quod loquitur de catechiſmo, qui præcedit baptiſmum, de quibus etiam loquuntur D.Anton. Caiet.Armil. Sot. & Angles, hanc cognationem explicantes, relati per Thom. Sanchez *d.diſp.10. numer.7.* atque ita tenet Bart. à Ledeſm. *de matrim.dub. 46. §.de catechiſ.* relatus etiam per Thom. Sanchez *ibi*, qui tamen cum Couarr. *d.c.6.§.4.num.11.* & aliis allegatis veriùs tenet, quod ex catechiſmo poſt baptiſmum facto oriebatur impedimentum, & text. *in d.c.2.* loquitur de catechiſmo præcedente baptiſmum, quia ita regulariter & ordinariè fit, & gratia frequentioris uſus.

49 Sed † contra iſtam ſententiam videtur obſtare, quod conſuetudo ſeruatur ob nullum inceſtum diſpenſationem peti, nec à Papa, nec ab Epiſcopo, ut cum Paludano *in 4.diſtinct.34. q.1. num.14.* dicente, quod in criminibus impedientibus matrimonium hodie de conſuetudine non petitur diſpenſatio, teſtatur Corduba *d. qu.12. verſ. ſed vtrum ſit*, & alij.

50 Quæ † conſuetudo videtur excuſare, etiamſi non conſtet, Epiſcopos ſcienter diſſimulaſſe. Angelus *ſupra*, licet contra teneant Paludanus *ibi.* Syluester, & Summa Corona, & Rebell. *num.9. vbi ſupra.* Maxime, ſi conſuetudo eſt immemorialis, Caietanus ſup. & Lud.Lopez *d.c.46. &* Vega *d.c.5. caſu 1. & d. c.15. n.62.* & latè Thom.Sanch. *lib.7. diſp.17. à n.4.* & Açor *3. part. lib.3. cap.10. q.1.*

Ex † quo aliqui etiam tenent, non opus eſſe fa- 51
cere mentionem de inceſtu in diſpenſatione ſuper cognatione, vel affinitate.

Reſpondetur, verum † videri id conſuetudine 52
ſeruari, quod non petatur diſpenſatio ob inceſtum, niſi in noſtra ſpecie, quando petitur diſpenſatio ad contrahendum, cum ipſa cognata, vel affini, cum qua eſt commiſſus inceſtus, quia in hoc caſu in vſu eſt diſpenſationem, ſeu abſolutionem peti ob inceſtum, vt teſtantur Nauarr. *d.num.75. in fin.* Graf. *ſup. num.11.* Ludou. Lopez *d. cap.296.* Vega *ibi*, & Valentia *d.q.5.punct.5.* & quotidie videmus in bullis diſpenſationum.

Sed dices cum † Nauarro *d.conſ.1. qu.19. de conſti-* 53
tutio. & vlt. de cognatione ſpirituali: & d. conſ.7.8.9. & 10. de conſanguin. & affin. & 6. de reſcript. Enriquez *d.lib.12.cap.2.§.6. & cap.3.§.8.* Manuel Rodriguez *d.cap.236. num.5.* & Vega *d.caſu 97.* valere diſpenſationem ſuper vno impedimento, non facta mentione de alio ſuper quo poſtea de per ſe poterit obtineri diſpenſatio, ſicuti valet impetratio abſolutionis ab vna excommunicatione, non facta mentione de alia. (Quod etiam tenet Marcus Anton. Genuen. *d.cap.25. num.10.* in habente duplex impedimentum affinitatis, & conſanguinitatis, vel publicæ honeſtatis, & affinitatis,) atque adeo valere diſpenſationem ſuper impedimento conſanguinitatis, vel affinitatis, non facta mentione de impedimento inceſtus, ſuper quo poſtea poterit obtineri diſpenſatio, ſeu abſolutio, & quando non obtineretur, valebit matrimonium, cum ſolum ſit impedimentum impediens.

Reſpondetur † tamen, id non eſſe verum, in diſ- 54
penſationibus quæ ſe contingunt, & impedimentum tacitum auget expreſſum ſuper quo diſpenſatur, tunc etiam neceſſe eſt de vtroque mentionem facere, alias diſpenſatio eſt nulla omnino, vt videmus, quando concurrit impedimentum conſanguinitatis cum impedimento affinitatis, quidquid dicat Genuen. ſupra, vel quando eſt coniunctio ex duplici parte, ſeu linea, Couarr. *in 4. 2.part. cap.6. §.7. num.1.* Mandoſ. *de ſignatura gratia, tit. de diſpenſationibus matrimonialibus circa fin.* & eius filius Horatius Mandoſ. ad Roman. *conſ.194. num 1. litera A.* Enriquez *lib.12.c.10.§.3.* & P.Ledeſma *de matrim.qu.56. artic.5. verſ.quinto ſequitur, & in ſumm. de matrimon. cap.27. ſexta concluſione*, & in exemplo eiuſdem Couar. *vbi ſupra de conſanguinitat. ſeu affinit.* cum impedimento ex Catechiſmo, & ſimil. Tum enim iſtæ diſpenſationes ſe contingunt, & vnum impedimentum auget aliud: nam † vbi plura obſtant impedi- 55
menta, difficilius conceditur dipenſatio, Menoch. *de arbitrar. lib.2. caſu 203. num. 13.* & vbi plura ſunt obſtacula, eſt neceſſaria mentio ſingulorum, Felin. *in c.poſtulaſti, num.2. de reſcript.* & in terminis diſpenſationis matrimonialis, quod ſi adſunt plura impedimenta, omnia ſint exprimenda, alias diſpenſatio nulla erit, tradit Mandoſ. ſenior *vbi ſupra*, & Menoch. *ibi num.11.* & Melchior Gallego *ſupra, cap.23. à num.6. & latè* Thomas Sanchez *lib.8. diſp.23.* & nouiſſimè Suar. *de legib. lib.6. c.42. num.2.3. & 9.* & conducit deciſio Rotæ 117. *lib.1. & 70. lib.2. part.3. diuerſorum*, quod procedit in propoſito, nam impedimentum inceſtus auget impedimentum conſanguinitatis, ſeu affinitatis.

Et idem eſt eadem † ratione in impetratione di- 56
ſpenſationis vnius irregularitatis, non facta mentione

tione de alia, Nauarr. *conſ.* 17. *de reſcript.* licet contra teneat *conſ.* 16. *de clerico excommun. n.* 2. *&* 3. & Suar. *d.c.* 24. *à n.* 10.

57 Et illud, quod † dictum eſt in contrarium ſolum habet locum in diſpenſationibus, quæ non ſe contingunt, nec tacitum auget expreſſum, vt in terminis dicti *conſilij* Nauarri 6. *de reſcript.* quando ſacris initiatus impetrat à Papa diſpenſationem, vt poſſit vxorem ducere, & deinde nulla huiuſmodi diſpenſationis, facta mentione impetrauit, vt cognatam ducere poſſit, tunc enim vtraque diſpenſatio eſt valida, vt ibi docet Nauar. quem ſequuntur Manuel Rodriguez *d.c.* 136. *num.* 4. Vega *in ſumma* 1. *part. c.* 88. *caſu* 3. & Petrus Ledeſma *d. cap.* 27. 3. *diffic.* 7. *concluſionis.* & Thomas Sanchez *lib.* 8. *diſp.* 22. *n.* 6. Quia diſpenſationes iſtæ non ſe contingunt, ſed ſunt res ſeparatæ, & ſuper rebus differentiſſimis, nec vna auget aliam.

58 Quamuis è conuerſo, † ſi talis prius impetraſſet diſpenſationem, vt poſſet cognatam ducere vxorem, non facta mentione de impedimento ſacri ordinis, eſſet nulla diſpenſatio, quia impedimentum ſacri ordinis cum faciat illum omnino inhabilem ad contrahendum matrimonium, auget impedimentum conſanguinitatis.

59 Et † ſimiliter diſpenſatio conceſſa irregulari ſeu inhabili, vt plura poſſit habere beneficia, non facta mentione de irregularitate, ſeu inhabilitate eſſet nulla, quicquid velit Rebuff. *in praxi tit. de diſpenſatione ratione ætatis, verb. ſi tibi alia canonicè conferantur, à n.* 4.

60 Nec obſtat † ſimile de excommunicatione, nam abſolutio ab vna excommunicatione, ſeu alia cenſura, nec contingit aliam, nec vna cenſura auget aliam, & ſic quoad expreſſam non eſt ſurreptio, vt dictum eſt *ſup. n.* 14.

61 Sed contra iſtam † reſponſionem facit difficultatem, quod ex ea ſequeretur, diſpenſationem, quam quis impetraret ad contrahendū cum conſanguinea, vel affini, habens votum ſimplex caſtitatis ſeu ſponſalia de futuro cum alio contracta, non facta mentione de eo, eſſe ſurreptitiam, & nullam, & conſequenter matrimonium ex ea contractum nullum, quod tamen non videtur dicendum.

92 Reſpondetur, diuerſam † eſſe rationem in impedimento voti ſimplicis, aut ſponſalium: nam cum iſta ſolum impediant matrimonium propter iniuriam quæ fieret Deo, vel patri, nec inhabilitent ad contrahendum, non augent impedimentum conſanguinitatis, ſeu affinitatis, nec ſunt diſpenſationes, quæ ſe contingant, & ideo valet diſpenſatio ſuper impedimento conſanguinitatis, vel affinitatis, non facta mentione de voto, vel ſponſalibus, remanentibus illis in ſuo robore, licet in voto contrarium teneat Thom. Sanchez *d. diſput.* 23. *num.* 4. & Suar. *d. cap.* 24. *à num.* 4. Diſpenſatio etiam obtenta ſuper gradu prohibito valet, &c. Mediol. matr. *R. diſpenſatio.* Quando prius impetratur diſpenſatio conſanguinitatis.

63 Remanet ergo † ex dictis rectè probata, & defenſata ſecunda ſententia, nempe diſpenſationem ſuper impedimento conſanguinitatis, vel affinitatis, non facta mentione de copula inter impetrantes habita, eſſe ſurreptitiam & nullam omnino.

64 Et † idem eſt in impedimento cognationis ſpiritualis, & etiam in impedimento publicæ honeſtatis, ex *d. cap.* 2. *de eo, qui cognouit conſanguineam vxoris ſuæ*, vbi Abbas, *& cap. duo pueri, de diſpenſation. impub.* gloſſa, *ver. abuſus, in cap. lex illa,* 36. *qu.* 1. Matienzo *in d. rubrica, tit.* 1. *lib.* 5. *recopil. gl.* 1. *num.* 137. Ioan. Gutierrez *canonic. qu. lib.* 1. *cap.* 23. *num.* 15. & nouiſſimè Menoc. *d. centuria* 6. *addita, caſu* 502. *à num.* 1. *ad* 30. Foller. *in praxi crim.* 6. *par. numer.* 8. P. Caual. *crim. reſ. caſu vlt.* & Azor 3. *part. lib.* 3. *cap.* 9. vbi tradit quod inceſtus committitur cum conſanguineis, affinibus, & cognatis cognatione ſpirituali, & publica honeſtate, licet in cognatione ſpirituali contra teneat Thomas Sanchez *lib.* 7. *diſput.* 15. *numero* 8. *& lib.* 8. *diſput.* 25. *num.* 9. cum Nauarro *d. conſil. vlt. de cognatione ſpirituali*, & aliis, contra Gallego ſupra *d. cap.* 24.

Et ceſſat omnis † difficultas in hac quæſtione, 65
primò, nam ita ſeruatur de ſtylo Curiæ nouiſſimo, qui habet in diſpenſationibus ſuper impedimento conſanguinitatis, affinitatis, cognationis ſpiritualis, vel publicæ honeſtatis faciendam mentionem de copula, & ſoluitur maior compoſitio. Et ſtylus Curiæ facit ius, *c. quamquam graui. de crimine falſi*, cum ei adnotatis, etiam in patribus, vt dictum eſt ſupra 1. *par. cap.* 5. *num.* 87. *&* 88. quicquid dicat Zauallos ſupra *à num.* 20. Nec iſte ſtylus eſt ſolum pro foro exteriori, vt ſine fundamento perperam inquit Enriquez ſupra.

Secundò † quia ita declarauit San. Congrega- 66
tio Concilij, vt in ſequentibus declarationibus ſuper *capit.* 5. *ſeſſione* 24. *de reformatione matrimonij.* Prima, Qui ſe cognouerunt carnaliter ſine tractatu & cogitatione matrimonij, poſtea volentes matrimonium contrahere, & petentes ſecum diſpenſari in aliquo impedimento, tacentes ſe carnaliter cognouiſſe, ſi obtinent ex aliqua cauſa iam probata diſpenſationem, poſſunt dici obreptitiè ac ſurreptitiè, & ſic nullam obtinuiſſe diſpenſationem, ex eo ſolo, quia non narrauerunt cognitionem carnalem. Secunda. Congregatio Cardinalium Concilij cenſuit, diſpenſationem ſurreptitiam, ſi inter conſanguineos, vel affines, vel ſpirituali cognatione coniunctos carnalis copula præceſſiſſet, cuius mentionem in ſupplicatione non feciſſent, propterea quod tales conſanguinei, affines, & cognati ſpirituales per hanc carnalem copulam reddi- ti ſunt inhabiles ad contrahendum matrimonium, ex eo quod dicuntur commiſiſſe inceſtum, qui impedit inceſtuoſos contrahere matrimonium, ideo pro validitate diſpenſationis ſuper gradu prohibito, neceſſariam eſſe de iure expreſſionem copulæ carnalis, prout ſtylus Curiæ obſeruat. Quas declarationes adducit poſt hæc Rebellus 2. *parte ad finem, lib.* 4.

Et apparet etiam † ex declaratione vltima in- 67
fra adducta, *numer.* 70. & aduertit additio Nauarri *dicto conſ.* 9. *de conſanguin. & affin.* dicens. Aduerte, quia refertur Congreg. cenſuiſſe, conſanguineos, vel affines, qui tacita copula obtinuerunt diſpenſationem ſuper impedimento conſanguitatis, vel affinitatis, eſſe ſurreptitios, & matrimonium poſtea contractum eſſe nullum. Cui ſententiæ videtur etiam ipſe D. Nauar. poſtea adhæſiſſe in 4. editione *ſui manualis confeſſ.* 22. *n.* 86. *in fin.* & ita obſeruat praxis, & refert Ceuall. *in add. ad d. n.* 737. dicens tamen, quòd licet illud procedat de ſtylo curiæ, pro contraria opinione vidit pluries in tribunali Archiepiſcopi Toletani iudicatum.

Et ita certam † rem eſſe, ſtando determinationi 68
Congregationis Cardinalium, vt ſtandum eſſe ait, tenet P. Led. *de matrim. d. q.* 56. *art.* 5. *in ſumma d. cap.* 27. 3. *diffic.*

Proceditq; iſta ſecunda † ſententia, etiamſi co- 69
pula ſit habita poſt impetratam diſpenſationem in forma commiſſaria, antequam tamen Ordinarius, cui diſpenſatio commiſſa eſt iuxta decretum Concilij *ſeſſ.* 22. *de reform. capit.* 5. diſpenſet, nam etiam tunc diſpenſatio eſt nulla ob non factam mentionem de copula. Et ratio eſt, quia cum antequam Ordinarius diſpenſet authoritate Apoſtolica ex commiſſione ſibi facta, nondum ſit diſpenſatio perfecta, & in eſſe deducta, ſurreptitia vid-

tur non facta in ea mentione de dicta copula,cum inceſtus ſit de iure impedimentum, juxta dicta, atque adeo neceſſarium erit obtinere nouam diſpenſationem, ſeu perinde valere, juxta ſtylum Curiæ (& ſi copula eſt ſecreta, poteſt expediri gratis in foro conſcientiæ per S. Pœnitentiariam) & ita contra Cordubam *in ſumma, qu. 45. optione 2. puncto 5.* quem ſequuntur Ludouic. Lopez *d. 1. tomo, c. 296.* Manuel Rodriguez *1. tom. d. cap. 236. num. 8.* Vega *2. par. d. c. 30. caſu 97.* (qui *caſu ſeq. verſi. empero* & Man. Rodriguez *num. præced.* vbi variare videntur, loquuntur, quando ante factam diſpenſationem ab Ordinario contraxerunt de facto, male intelligentes Ioannem Gutierrez *infra*) & Cerola *in praxi Epiſcopali, 1. part. verſ. diſpenſatio, §. 6.* dicens, valere diſpenſationem, quando copula fuit habita poſt datam ſupplicationis, quod etiam conſequenter tenuit Nauarr. *conſ. 10. & 11. de conſanguinit. & affinitat.* & cum eo Zechus *de Sacram. d. c. 9. le matrim. 4. propoſ. verſ. hodie tamen*, dicens, quòd valet diſpenſatio ſuper impedimento gradus prohibiti, licèt non ſit facta mentio copulæ inceſtuoſæ inter eos habitæ, maximè poſt commiſſionem Papæ, & ſtando in iure communi P. Ledeſma *d. art. 5. cap. 27. 4. difficult. 1. concluſ.* rectius tenet Ioan. Gutierrez, *dict. lib. can. quæſt. cap. 15.* dicens ita declaratum à S. Congregatione Concilij.

70 Prout † re vera eſt, & apparet ex declarationibus ſequent. ſuper dictum capit. 5. ſi poſt impetratas literas diſpenſationis ante illarum præſentationem, & decretum Ordinarij ſe cognouerunt, nullis factis, aut adhibitis ſolemnitatibus committitur Ordinario, quod ſi dictæ literæ diſpenſationis ſibi præſentabuntur & cauſa in eis expreſſa probabitur legitimè coram ſe, & quod oratores poſt impetratas ſe cognouerunt, diſpenſet cum eis, iniuncta tamen ipſis ſalutari pœnitentia propter inceſtum arbitrio ſuo, quod ſi tales contraxerunt coram parocho, habita notitia obtentæ diſpenſationis, & ſe carnaliter cognouerunt, committitur, vt ſupra, & additur, & punito parocho, quod non ſeruata forma Concilij coniunxit oratores in matrimonium, & grauius, ſi tunc ſciuit illos in gradu prohibito ſe attinere nec literas diſpenſationis vidit. Alia. Qui Romam miſerunt pro diſpenſatione, & habito nuntio, quod literæ fuerunt expeditæ, contraxerunt, vel ſe cognouerunt, & ita verum eſt, fuiſſe expeditas, & habere datas ante contractum, vel commixtionem, dandas diſpenſationes eſſe, Congregatio Cardinalium cenſuit, idem viſum eſt, etiam quod literæ eſſent expeditæ, ſed ſupplicatio ſignata, data, & ex toto expedita, Alia. Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini cenſuit, diſpenſationem reddi nullam ex copula præcedente diſpenſationem, ſi de ea non fuerit facta mentio in ſupplicatione, copulam verò ſuperuenientem poſt diſpenſationem ab Ordinario factam, non impedire matrimonij validitatem. Quas declarationes adducit etiam poſt hæc Rebellus *dict. 2. part. ad fi. lib. 4.*

71 Et aduertit † additio Nauarri *d. conſ. 10.* dicens, aduertendum caſum, de quo in præſenti conſilio differre ab illis, de quibus in duobus præcedentibus conſiliis, ſed nihilominus referri S. Congr. inclinaſſe, & in hoc caſu ad ſedem Apoſtolicam pro quibuſdam certis literis obtinendis remittendos à iudicibus, antequam in vim priuatarum literarum diſpenſent.

72 Et idem declaratum † intellexi à S. Pœnitentiaria, ad inſtantiam D. Petri Fernandez Termini Epiſcopi Abulen. & ſtando in declaratione S. Congregationis prout ſtandum eſſe ait, tenet Petrus Ledeſma ſupra, præſertim *d. c. 27. 4. difficultat. 1. concluſione*, & nouiſſimè tenet Thomas Sanchez *lib. 8. diſput. 25. n. 8. & 11.* & ſentit Humada ad Gregorium Lopez *in l. 2. tit. 1. part. 2. gloſ. 10. à num. 5.* & ſequitur Proſper de Auguſtino *in appendice ad ſummam bullarij Quarantæ 2. p. verb. matrimoniales diſpenſationes, pag. 585.* dicens, quod praxis Romanæ Curiæ pariterque S. Concilij Congregatio cenſuit, quod diſpenſationes factæ non expreſſa copula habita inter conſanguineos, vel affines etiam poſt commiſſionem Romani Pontificis factam Ordinario de diſpenſando, ante tamen quod ab ipſo diſpenſetur, ſurreptiæ ſunt, & nullæ. Leo *in theſ. for. Eccleſ. cap. 23. à num. 46.* dicens requiri reualidationem per nouam expeditionem, perinde valere, &c. Et ita planè tenet Rota in cauſa Cæſarauguſtana ſtatus coram Bubal. *dec.* Farin. *35. & 56. n. 1.*

Si autem † copula ſit habita poſt diſpenſationem 73
perfectam, & factam ab Ordinario, vel poſt diſpenſationem impetratam in forma gratioſa non commiſſaria, non dubium eſt, quin diſpenſatio ſuper impedimento cognationis, ſeu affinitatis, & matrimonium ſequuta ſint valida, cum diſpenſatio ſit rectè facta, & tenet Corduba ſupra in fine, & Ioannes Gutierrez & Humada *ſupra*, & Rebellus *d. l. 3. qu. 5. n. 24. verſ. dixi ante confirmationem*, & facit *reg. factum legitimè, de reg. iur. in 6.* Et patet ex declaratione vltima ſupra adducta *n. 75.* licèt in hoc malè teneat contrarium Melchior Gallego *ſup. à n. 16.*

Nec obſtat † copula ſuperueniens, nam cum im- 74
petrantes jam ſint diſpenſati, & habilitati ad contrahendum matrimonium, non eſt inceſtuoſa, & conſequenter non induxit impedimentum inceſtus, Man Rodriguez *d. cap. 236. num. 7. in fin.* & Vega *d. 2. part. cap. 34. caſu 98.* Thom. Sanchez *lib. 7. diſput. 67. num. 9.* & Rebell. *vbi proximè.* Et eſto eſſet inceſtus, non dirimeret matrimonium, cum ſolum ſit impedimentum impediens, & in eo poſſet Ordinarius diſpenſare, Nauar, *cap. 22. num. 75. & 85.* Valentia *4. tom. diſp. 10. q. 5. puncto 5.* & Thom. Sanchez plures citans *d. lib. 7. diſp. 17. n. 15.*

Et facit quod in ſimili † de copula cum affine in 75
tertio, vel quarto gradu ex actu fornicario, rectè tradunt Bartholomæus Medina *in ſumma lib. 1. c. 14. in declaratione ſexti præcepti. §. verſic. 2.* Ioan. Gutierrez *d. lib. 1. c. 23. n. 3.* Petrus Ledeſma *de matrim. quæſt. 55. art. 3. 5. dubio, & in ſumma. c. 15. 3. difficultate, 6. concluſione, & 2. par. tract. 27. c. 3. concluſ. 5.* Manuel Rodriguez *1. tomo, c. 207. n. 2.* & Vega *1. parte, c. 55. caſu 7. notabili 5.* & Thomas Sanchez *dict. diſp. 67. n. 8.* non eſſe hodie inceſtuoſam, ex quo poſſunt matrimonium contrahere, quamuis contra teneant Candelabrum aureum *de matrim. n. 209.* & Ludou. Lopez *2. tomo, 2. partis, cap. 50.* Azeuedo *in leg. 7. titul. 20. lib. 8. recopi. à n. 34.* qui tamen cogitandum relinquit.

Et facit † declaratio S. Congregationis Conci- 76
lij quæ ſic ait: Sanctus Dominus noſter Gregorius ex ſententia Congregationis dixit decreto *c. 4. ſeſſione 24. de reformatione matrimonij*, ſublatum impedimentum quoque ſupervenientis affinitatis poſt contractum matrimonium, quia ſi impedimentum dirimens ſublatum eſt, quod maius eſt: ergo & iſtud, quod ſolum impedit, ne is, per quem contracta eſt affinitas ſine peccato poſſit exigere debitum, quod minus eſt. Præterea Concilium ſubſtulit tertium, & quartum gradum, ergo in omnibus.

Aduertendum † autem eſt, ſufficere narrare Pa- 77
pæ in ſupplicatione diſpenſationis copulam non dicendo, quot vicibus ſit habita, licet ſæpè habita fuerit, non enim eſt vis in hoc, quod ſemel, aut pluries ſit habita, quia non eſt maius, aut plus impedimentum ex copula pluries habita, quam ex ſemel habita, & ita practicatur, Thom. Sanch. *lib. 8. diſp. 14. nu. 7.* Azor. *3. par. lib. 3. c. 10. quæſt. 1.* & Melchior Galleg. *de cognat. ſpir. c. 19. à numero 7.* Tolet. *in ſumm. lib. 7. c. 19. ad fin.* & Vgol. *de offic. Epiſc. cap. 15. §. 3.* & alij qui docent, in omnibus impedimentis ſaltim impe-

dientibus

dientibus matrimonium præter votum & ſponſalia poſſe Epiſcopum diſpenſare.

78 Pro quo facit, quod ſi quis † leuet, ſeu teneat in baptiſmo plures filios alicuius, vnica tantum eſt compaternitas, vt audiui declarare D. Clementem VIII. dum eſſet Datarius Sixti V.

79 Et ſi quis ter, † vel quater contraxit nuptias, non eſt neceſſarium id exprimere in diſpenſatione bigamiæ, Nauarrus *conſil. 2. de bigamis*, & Vgol. *de irregularitate, capitulo* 56. §. 7. *num.* 3. Thomas Sanchez *lib. 7. diſp. 86. num. 24.* Enriquez *lib. 12. capit. 6. §. 9.* Auila *de cenſur. 7. parte, diſp. 8. in fine.*

80 Et in diſpenſatione † irregularitatis contractæ, ex eo quod quis excommunicatus celebrauit, non videtur neceſſarium exprimere, quod pluries celebrauit, aut pluribus excommunicationibus ligatus, quia vna tantum videtur irregularitas, Enriquez *lib. 12. cap. 10. §. 3. & lib. 14. cap. 7. §. 5.* Thom. Sanchez *lib. 8. diſp. 14. num. 7.* Auila *diſp. 10. dub. 8.* Et in excommunicato, qui pluries celebrauit in excommunicatione, tenet Nauar. *conſil. 3. de raptoribus num. 6.* & Cerola *in praxi, 2. parte, verb. irregularitas, §. 12. ad fin.*

81 Licet † in eo, qui celebrauit ligatus pluribus excommunicationibus, contra Nauarr. *conſil. 16. de clerico excommunic.* nempe, quod contrahat plures irre-
82 gularitates. Quod † verbum erit in eo, qui celebrat ligatus diuerſis cenſuris, nempè, excommunicatione, & interdicto, ſeu ſuſpenſione, *vt in conſil. 15. præced.* Auila *ſup.*

83 Et licet † Manuel Rodriguez *1. tom. cap. 267. n. 1.* & Vega *2. p. c. 15. caſu 2. in princ.* dicant, quod excommunicatus, ſeu interdictus ex duabus cauſis celebrando incurrit irregularitatem ex duabus cauſis in diſpenſatione exprimendis. Cuius contrarium tenet idem Man. Rodrig. ſibi non conſtans, inferius *cap. 181. num. 3.* vbi ait, quod ligatus pluribus excommunicationibus, celebrando prima vice non incurrit niſi vnam irregularitatem, quia non committit niſi vnum delictum.

84 Et non ſolum ob † celebrationem in excommunicatione, ſeu alia cenſura iteratam, vna tantum incurritur irregularitas, & non plures, ſed etiam ob homicidium, rebaptizationem, ſeu aliud delictum iteratum, ex quo incurritur irregularitas, quia eadem eſt ratio, licet contra teneat Man. Rodrig. *d. cap. 181. num. 12.* vbi ait, quod irregularis ob homicidium, rebaptizationem, aut celebrationem cum aliqua cenſura, ſi iterum id faciat, incurrit ſecundam irregularitatem.

85 Nec enim † multiplicantur irregularitates multiplicitatis tranſgreſſionibus, ſeu peccatis eiuſdem generis, ſeu ſpeciei, licet contrarium teneant Suarez *5. tomo, diſp. 42. ſect. 1. num. 2.* vbi de irregularitate ex rebaptizatione, *& de leg. lib. 6. cap. 24. ſub num. 11. vbi de irreg. & homicidio.* & Molina *de iuſtitia, tr. 3.*
86 *diſp. 41. num. 3. & 7.* Quamvis † ſecus ſit in cenſuris, quæ multiplicantur multiplicatis tranſgreſſionibus, ſeu peccatis etiam eiuſdem generis, vt per Suarez *dict. 5. tomo, diſp. 5. ſection. 3.* & Vgolinum *de cenſura, tabula 1. cap. 16. §. 3.* Molinam *ibi.*

87 Et ratio † differentiæ eſt, quod irregularitas eſt quædam inhabilitas per modum habitus, & permanentis, & ſic non multiplicatur multiplicatis actibus eiuſdem rationis, ſeu generis, cenſura autem eſt quædam pœna per modum tranſeuntis, cum ſit de ſe abſolubilis, ſeu vinculum diſſolubile, Vgolin. *dict. tab. 1. capitulo 12. & 13. & cap. 16. §. 4.* Suarez *diſp. 1. ſect. 1.*

88 Non tamen videtur † verum, quod ait Enriquez *d. capitulo 10. §. 3.* quod ſi quis cum duabus ſororib. eius, cum qua vult contrahere, copulam habuit, non ſit neceſſarium in diſpenſatione id exprimere (quod etiam tenent Manuel Rodriguez *dict. 1. tom. capitulo 236. n. 1. in fine*, & Vega *dict. 2. part. cap. 34. caſu 98. in fine*) nec in diſpenſatione patruelium, ſeu conſobrinorum ſit neceſſarium exprimere, quod ſunt per viam vtriuſque parentis, quod re vera videtur falſum, nam ibi eſt duplex gradus, & ita tenent Thom. Sanchez *lib. 8. dict. diſp. 24. à num. 4.* Vnde † etiam in deſcendentibus ab illis erit etiam duplex gradus exprimendus in diſpenſatione. Quamvis † vbi duo pa- 89
trueles, ſeu conſobrini ex diſpenſatione matrimonium contrahunt, in eorum nepotibus non videtur conſiderandus, niſi ſecundus gradus: nam alter confunditur & ceſſat per matrimonium, & diſpenſationem auorum: vnde † ſecus eſſet, ſi ſine matrimo- 90
nio & diſpenſatione habuiſſet filios inceſtuoſos.

Ex † prædictis infertur, quod ſi copula ſit habi- 91
ta, antequam ſupplicatio Papæ porrigatur, & in ipſa fiat mentio de copula, erit diſpenſatio valida, licet antequam Ordinarius diſpenſet, iterum copula habita ſit inter eos, de qua non eſt facta mentio, quia ea non auget, nec facit nouum impedimentum, Thomas Sanchez *ſupra, num. 8.*

Placet tamen, quod ait † Marcus Anton. Genuen. 92
d. cap. 25. n. 5. nempe, fuiſſe etiam reſcriptum ab vrbe anno 1601. quod ſi impetrantes poſt factam ſeparationem à Vicario delegato de nouo carnaliter ſe cognouiſſent, eſt opus noua diſpenſatione, ſeu perinde valere, quando tamen inceſtuoſi expreſſerunt in- ceſtum, & non ſeparauerunt, valet diſpenſatio, vt patet ex verbis diſpenſationis, dum præcipitur fieri ſeparationem.

Aduertendum eſt etiam, † quod ſi coniuncti in 93
gradibus prohibitis narrent, copulam inter eos eſſe habitam, & copulam ipſam, ſeu potius notam, & infamiam ex ea ortam, tradant pro cauſa, vt facilius cum eis diſpenſetur, ſurreptitia erit & nulla diſpenſatio, ſi eo fine habita ſit copula, & illum non exprimunt, tunc enim non ſolum videntur tacere verum, ſed etiam æquipollenter exprimere falſum, ſcilicet, quod non eo animo deliquerunt, vt eis fieret illa gratia, id enim ſubindicant, dando illud pro cauſa
† gratiæ quam petunt, Nauarrus *dict. cap. 22. num. 86.* 94
& in cap. ſi quando, de reſcript. except. 5. num. 5. & Ioan. Gutierrez *d. c. 15. num. 20.* Ludouicus Lopez *inſtructorio conſcientiæ 1. tom. c. 48. prope finem & d. c. 296. 2. tom. 2. part. cap. 43.* Toletus *in ſumma lib. 7. cap. 18.* & Manuel Rodriguez *quæſt. regularium 2. tom. quæſt. 46. art. 6.* & Rebellus *2. parte, lib. 3. qu. 5. num. 24.*

Quamvis Enriquez † *d. libro 12. cap. 3. §. 8.* dicat, in 95
foro conſcientiæ non eſſe neceſſarium exprimere iſtam doloſam intentionem talis finis. Et † ita in li- 96
teris diſpenſationum quando narratur copula, & petitur diſpenſatio ob infamiam, &c. dicitur, quod eam habuerunt fragilitate carnis, & non animo facilius obtinendi diſpenſationem: & ponitur clauſula, quod accipiatur ab impetrantibus iuramentum de hoc.

Si tamen impetrantes non traderent pro cauſa diſ- 97
penſationis copulam expreſſam, ſeu notam & infamiam ex ea ortam, ſed aliam cauſam, ſeu cauſas traderent, non eſſet ſurreptitia diſpenſatio, quamvis non exprimant talem intentionem, & finem, nam tunc non videntur vllo modo, nec etiam æquipollenter falſum exprimere, cum eam non tradant pro cauſa, ſed eam exprimant ratione impedimenti, atque adeo ceſſat dicta ratio. Et ita tenendum eſt, quidquid dicat Ludou. Lopez *d. cap. 296.* & Thomas Sanchez *lib. 8. diſp. 25. num. 38.*

Rurſus aduertendum † eſt, quod ad hunc effe- 98
ctum contrahendi impedimentum inceſtus ſufficiat habere copulam penetrando vas, etiam ſine ſeminatione intra ipſum vas, quia talis vere eſt copula inceſtuoſa. Sicut † ad rationem adulterij, & petendi 99
diuortij, ſufficeret ſimilis copula, Petrus Ledeſma *de matrim. q. 55. art. 3. dubio 2. ad 3.* Licet † ad contrahen- 100

dam affinitatem requiratur copula conſummata, per quam ſeminetur intra vas, *capitulo extraordinaria, 35. qu. 3.* Nauarrus *in manuali capitulo 22. n. 42.* Soto *in 4. d ſtinct. 41. quæſt. vnica art. 2.* Candelabrum aureum *de matrimon. n. 198.* Petrus Ledeſma *dict. art. 3. dubio. 2. & in ſumma de matrimon. cap. 15. 5. concluſ.* Enriquez *libro 12. cap. 10. §. 1.* Ludouicus Lopez *dict. c. 50.* Ma-
101 nuel Rodriguez *1. tom. c. 226. numero 1.* & alij, † & ad conſummationem matrimonij, vt per Thomam Sanchez *de matrimon. l. [illegible] . diſput. 21.* qui plures refert.
102 Et quamuis † contrarium in propoſito teneat Candelabrum aureum *de matrimon. numero 69.* dicens, quod ad hoc vt impedimentum hoc inceſtus incurratur, oporter vt vir talem conſanguineam cognouerit intra vas, & eum aliis circumſtantiis requiſitis in affinitate. Et nouiſſimè Thomas Sanchez *libro ſeptimo, diſputat. 15. numer. 11. & lib. 8. diſp. 25. n. 20.*

103 Et è conuerſo † ad hunc effectum contrahendi impedimentum inceſtus non videtur ſufficere ſeminare intra vas, ſeu ſemen intus intrare, ſi vir non penetrat vas & intrat clauſtra pudoris, quia ibi non eſt copula vera & perfecta, & itidem ad rationem adulterij, & diuortij, ſaltim reſpectu viri. Quamuis id
104 ſufficiat † ad contrahendum affinitatem, ex quo eſt commixtio ſeminis, & fiunt vna caro, vt per citatos, maximè Candelabrum aureum, *num. 198.* Petrum Ledeſmam, & Manuel. Rodriguez *vbi ſupra*, & Thomam Sanchez *lib. 7. diſp. 64.*

105 Et eadem † ratione ad confirmationem matrimonij, vt per Thomam Sanchez *d. diſp. 21. num. 2.* quia alios citat.

106 Vltimo aduertendum † eſt, quod ſi copula ſit habita inter cognatos ſeu affines ignorantes probabiliter, ſeu bona fide, ſe eſſe cognatos, vel affines, non erit opus in diſpenſatione narrare copulam, quia tunc non contrahitur impedimentum inceſtus, *cap. ſiquis cum duabus, & cap. ſiquis cum matre, & cap. quidem. 34. quæſt. 2. & dict. cap. qui propinquam, & c. ſiquis cum matr. 35. quæſt. 3. & d. c. ex literis, de eo, qui cognouit conſanguineam vxoris ſuæ.* Et facit *c. diſcretionem, eod. tit. & c. 2. de cognatione ſpirituali, & c. ſi vero, 2. de ſentent. excom.* Soto *in diſt. 37. qu. vnica, art. 2.* Corduba *lib. 1. qu. 12.* Petrus Ledeſma *de matrim. quæſt. 55. art. 6. 5. difficultate, & in ſum. dict. q. 15. de matrim. 13. concl. 1. de offic.* Victoria *in ſum. de matrim. n. 288.* & Candelabrum aureum, *n. 97.* Graff. *d. libr. 2. c. 81. n. 4.* Manuel Rodriguez *d. 1. tom. c. 241. n. 11.* & Vega *2. par. cap. 5. caſu 1. & 5.* Rebellus *2. par. lib. 3. qu. 18. n. 11.* & Tho. Sanchez *lib. 7. diſp. 15. numero 9. & lib. 8. diſp. 25. num. 10.* vbi id tenet etiamſi alter tantum coiens ignorarit (quod tamen non placet, quia eſt impedimentum ex parte ſcientis.)

107 Et ratio eſt, † quia tunc non eſt inceſtus formaliter, nec fuit commiſſum peccatum inceſtus, ſecundum citatos, & quod tradit D. Thomas *2. 2. quæſt. 76. artic. 3.* & ibi Caietanus, & Molina, Sylueſter *verb. ignorantia quæſt. 6.* Caſtro de lege pœnali, *libro 2. cap. 14.* Conar. *in cap. alma mater. 1. par. §. 10. n. 13. 15. & 16.* Gabriel Vazquez *1. 2. diſput. 124. num. 3. & 4.* Suarez *5. tomo, diſput. 4. ſectio. 8. n. 12. & 13.* Graff. *libr. 4. cap. 9. n. 41.* Vgolin. *de cenſur. tab. 1. cap. 9. §. 8. à n. 7.* & Zunel. *1. 2. quæſt. 76. art. 3. & art. 4. diſput. 3.* Auila *de cenſur. 2. par. cap. 5. diſput. 5. dub. 6.* Molina *de iuſtitia, tract. 3. diſp. 23.* Lorca *1. 2. diſp. 33. de peccatis, memb. 1.* & Salas *1. 2. tract. diſp. 8. ſect. 11. n. 78.*

108 Et ideo † etiam in confeſſione non eſſet opus tunc dicere circumſtantiam conſanguinitatis, ſeu affinitatis, Vega *d. caſu 1. & 1. par, capite 55. caſu 7. notab. 2.*

109 Qui tamen † male *ibi, & dict. cap. 5. caſu 1. & 5.* ait contra Man. Rodrig. *d. c. 241. n. 11.* quod habens copulam cum ſua affini, ſeu cognata ſcienter, ignorans tamen inuincibiliter pœnam contra inceſtuoſos iure poſitam non incurrit illam.

Quamuis verum † ſit, quod quoties narratur co- 110
pula in diſpenſatione, etiamſi dicatur ignoranter habita, ſoluitur maior compoſitio, ſicut quando fuit ſcienter habita, ſicut etiam quando diſpenſatio petitur ob notam & infamiam mulieris, etiam non ſequuta copula,

Nec obſtat † tex. *in d. cap. ſi quis cum duabus, & in* 111
c. quidem 34. qu. 2. vbi iis, qui commiſerunt inceſtum ignoranter, non permittuntur coniugia abſolutè, ſed poſt pœnitentiam etiam ſeptem annorum.

Quia vltra † quod Concilium Triburienſe, ex 112
quo ſumpta ſunt, non eſt generale, ſed prouinciale vt patet in tomis, & ſumma Conciliorum, id videtur intelligendum, quando imponebatur huiuſmodi pœnitentia, & prohibitio, juxta Canones pœnitentiales antiquos, qui iam non ſunt in vſu, vt alias in caſu *cap. ſi homo, 35. qu. 3.* vnde videtur proceſſiſſe dictus ſtylus ſoluendi maiorem compoſitionem in partem pœnitentiæ.

Inceſtuoſi † verò ſcienter, abſolutè, & perpetuo 113
prohibentur iure contrahere matrimonium, & ſic non erat canon pœnitentialis.

Tandem pro concluſione † huius capituli no- 114
tandum eſt, quod de ſurreptione reſcriptorum iuſtitiæ non datur in curia propter facilem recurſum ad ſignaturam, & ita fuit dictum in cauſa Toletana primitiarum, 23. Febr. 1590. coram domino Comitulo, & ita videmus reformationes commiſſionum ſemper proponi in ſignatura.

Et idem videtur † etiam ſeruari in hoc Regno in 115
reſcriptis, & commiſſionibus emanatis à Nuntio, nam ſemper pro reformatione recurritur ad ipſum Nuntium, qui ſolet reformare commiſſionem, quando aliquid rationabile, ſeu aliqua iuſta cauſa allegatur.

CAPVT IV.

An requiratur quod collatio fiat publicè, ſeu palam, & non clandeſtinè, & de probatione illius.

SVMMARIA.

1 *AN neceſſario requiratur collationem palam fieri, & non clandeſtinè,* & n. ſeqq.

Reſoluitur, quod licet collatio facta clandeſtinè & ſecretè ſuſpicione non careat, non tamen eſt nulla, ſed valet, nec ideo eſt irritanda, & etiam facta de nocte, licèt ſpeciale ſit in electione, quod facta clandeſtinè, & de nocte non valeat, in ea dumtaxat, in qua ſeruanda eſt forma, cap. quia propter, de electio. *alias enim etiam facta occultè, & clandeſtine valet ſicut collatio.*

10 *Quamuis collatio clandeſtina, & ſecreta valeat, requiritur tamen ad eius probationem, vt fides de ea quoquomodo fieri poſſit per inſtrumenta, vel teſtes quibus probatur collatio,*

11 *Quæ iuxta ſtylum Palatij, & Curiæ Romanæ non probatur literis Ordinarij, ſeu Legati ſuo ſigillo ſigillatis contra impetrantes, ſeu prouiſos Apoſtolicos, & in eorum præiudicium ad euitandas fraudes, & c. etiamſi eſſent nominati teſtes, ſi ſecretarius non eſſet notarius, vel ſi teſtes non eſſent ſubſcripti,* & n. ſeqq.

14 *Circa quod adducuntur variæ reſolutiones, & deciſiones Rotæ,* & n. ſeqq.

27 *Quarum ſumma ponitur.*

28 *Quot teſtes requirantur, vt titulus, ſeu prouiſio Ordinarij cum ſubſcriptione notarij, & teſtibus recte probet, vti publicum inſtrumentum, de iure communi certum eſt, duos ſufficere in inſtrumentis.*

29 *Difficultas eſt in Regnis Caſtellæ, an tres requiran-*

tur,

tur, attento iure regio, cui in eis ſtandum eſt etiam in cauſis Eccleſiaſticis, cum non ſit ius Canonicum contrarium, & reſoluitur, duos ſufficere etiam de iure Regio, quamuis tres communiter apponantur contra aliquos, & num. ſeqq.

34 *Vbi non agitur de antidatione, ſeu anterioritate prouiſionis, ſtatur literis Ordinarij ſolo ſuo ſigillo roboratis in his, quæ ad eius officium pertinent coram eo, vno & eodem tempore factis, alias ſolum probarent vltimum actum, contra Maſcard,* & num. ſeqq.

38 *Sententia Maſcardi procedit quoad ſolemnitates requiſitas ad actum enuntiatas, ſaltim in genere in literis Epiſcopi.*

39 *Ex qua ratione præcipuè procedit* deciſio *Rotæ* penult. 11. de iure patronat. in nouis, *alias* 423. *quæ ait, præſentationem probari per ſolam narrationem Epiſcopi factam in literis inſtitutionis, quia factum præſumitur ſolemniter actum, niſi contrarium probetur, quam ſequuntur relati.*

40 *Et intelligitur in Epiſcopo narrante de facto coram eo, non autem in Vicario aſſerente de facto coram Epiſcopo, nempe, de præſentatione facta coram Epiſcopo ex Rota.*

41 *Quæ tamen intelligentia non videtur, & difficultatem patitur, ex alias dictis.*

42 *Ponuntur aliæ reſolutiones Rotæ circa dicta, vbi an credatur literis Epiſcopi de reſignatione,* & n. ſeqq.

47 *Et placet deciſio Creſcentij, quod literæ Epiſcopi ſolo ſigillo ſigillatæ ſine tabellione non probent reſignationem, etiamſi eſſet eodem tempore facta, intill gendo contra eum quem dicit reſignaſſe id negantem, & contradicentem, alias ſecus.*

48 *Vnde dicta* deciſio penult. de iure patronat. in nouis, *non procedit contra ipſum patronum negantem ſe præſentaſſe, & reclamantem, ſaltim infra tempus datum ad præſentandum.*

49 *Nec etiam procedit vbi agitur de præiudicio alterius, ſeu tertij.*

50 *Ponitur* deciſio 20. *Rotæ.*

51 *Inſtrumentum præſentationis requirit teſtes.*

Vbi ponitur reſolutio Rotæ.

52 *Adducitur doctrina Hieron. Gonçalez de probatione collationum Epiſcoporum, & ponitur ejus regula, quæ tamen in parte reprobatur,* & num. ſeqq.

54 *Et ſeptem ampliationes illius adducuntur.*

Vbi aliquæ earum examinantur.

1 QVæſtio eſt, an neceſſario † requiratur collationem palam fieri, & non clandeſtinè. Et videtur † requiri, nam electio clandeſtina non valet, *c. quia propter, §. fi. de elect.* & idè in collatione videtur tenere Archidiaconus *in c. ſi tibi abſenti, de præben. in 6.*

2 Nihilominus † dicendum eſt, quod licet collatio

3 facta clandeſtinè, & ſecretè ſuſpicione non careat, *cap. vnico, § porro, vt Eccleſiaſt. benefic. ſine diminut. conferant.* & ibi Abbas *numer. 7. & in cap. de clandeſt. deſponſ. numero 2.* gloſ. *in cap. conſuluit, verb. odit lucem, de offic. deleg.* nam actus clandeſtini ſunt ſuſpecti, *d. cap. conſuluit, & dict. gloſ. & in l. C. de interdict. matrim.* non tamen eſt nulla, ſed valet, & tenet, nec ideo eſt irritanda, vt ex *d. cap. vnico* colligitur, gloſſa *ibi, verb. occulta,* & ibidem Imola & Abbas *d. nu. 17. & 18. & in d. cap. 1. numero 2.* Domin. & Franchus *n. 1. in de cap. ſi ſi tibi abſenti,* Selua *de benefic. 3. part. quæſtion. 17. nu. 4.* Lambert. *de iure patronatus, 3. part. 2. lib. q. 11. art. 13.* Rebuff. *in concor. rub. de collatio. verſic. palam etiam,* Corraſ. *de benefic. 4. p. c. 1. num. 7. & 8. & cap. 3. numero 29.* Ioan. Nicolaus Gimon. *in Enchirid. benefi. tit. 2. c. 3. ex nu. 57.* Petrus de Baiſio *in directorio electionum, 3. parte, c. 37. n. 3.* & Maſcard. *de probationibus concluſ. 176. n. 7.* & Azor. *inſtit. mora. 2. p. libr. 6. cap. 26. quæſtion.*

5 Et collatio † etiam facta de nocte valet, Felinus *in d. cap. conſuluit. num. 20.* & ibi Decius *num. 32.* Selua *ſupra.* & Gimon. *nu. 60.* Creſcen. *dec. 13. de reſcrip. nu. 2.* & Polidorus Ripa *de nocturno tempore cap. 100.* Nec

6 † obſtat textus *in d. c. quia propter, §. fin.* nam ſpeciale eſt in electione, quod facta clandeſtinè non valet, gloſſa *d. verb. occulta,* Abbas *in d. cap. 1. num. 2.* Selua, Gimon. *nu. 58.* & Petrus de Bai. *ſup.* & Lamber. *2. p. 2. lib. quæſt. 9. art. 7.* Cuchus *in inſtitutio. maior. lib. 4. tit. 1. num. 238. & ſeq.*

7 Nec etiam electio † facta de nocte valet, Felinus, Selua, & Gimon. *n. 61. ſup.* & Ripa *lib. 2. reſpon. c. 13.* & Cuchus *ſup. n. 22.* qui ait non decere, ut electio noctu fiat, niſi neceſſitas fortè aliqua vrgeat, quo tamen caſu non ſine tribus luminaribus celebranda erit, ne clam facta dici poſſit, ſequitur Manuel Rodriguez *quæſt. regul. 2. tom. q. 51. art. 15.*

8 Idque non in † omni electione procedit, ſed in ea dumtaxat, in qua ſeruanda eſt forma *d. cap. quia propter*, alia enim etiam facta occultè, & clandeſtinè valet, ſicut collatio, Abb. *in d. cap. vnico. num. 18. & in d. cap. quia propter, §. fin.* Selua *ſupra*, Corraſius *d. cap. 3. n. 27.* Gimo. *d. n. 61.* & P. de Baiſio *ſupra n. 3.* & Cuchus *n. 246.* Rip. *de noct. temp. cap. 98.* Nauar. *conſi. 8. de elect. numero 2.* & Manuel Rodriguez *ſupra*, qui duo

9 † vltimi dicunt, quod etiam electio, quæ fit per ſchedulas ſecretas, iuxta formam Concilij Tridentini, *ſeſſ. 25. de regular. cap. 6.* non poteſt fieri poſt tenebras ſine lumine artificiali, ſeu candela, quia alias commodè fieri non poteſt: & ſequitur Ripa *de noct. temp. cap. 99.*

10 Sed quamuis † collatio clandeſtina, & ſecreta valeat, requiritur tamen ad eius probationem, vt fides de ea quoquo modo fieri poſſit, Abb. *in dict. capit. 1. numero ſecundo*, ſcilicet per inſtrumenta, vel teſtes, quibus probatur collatio. Rota *deciſ. trigeſima octaua, de probationib.* alias 780. *in antiquis*: Maſcard, *concluſ. 174. numero primo, & concluſ. 313, numero 21. & concluſ. 845. numero octauo 11. & 12.* qui alios refert, & Perez de Lara *de anniuerſariis & capellan. libro ſecundo, capitulo 10. numero 84. & 85.* Quæ † tamen iuxta

11 ſtylum Palatij, & Curiæ Romanæ non probatur literis Ordinarij, ſeu legati ſuo ſigillo ſigillatis contra impetrantes, ſeu prouiſos Apoſtolicos, & in eorum præjudicium ad euitandas fraudes. Rota *deciſ. 1. & 10. de probat.* alias 22. *& 348. in nouis, & deciſ. 17. de probationibus in antiquis*, Ægidius *deciſ. 321. 326.* Creſcen. *deciſ. decimatertia, n. primo, de probatio.* Puteus 324. *libro ſecundo* & Achilles 171. *& 172. 7. & 8. de probationibus.* Millis *in repert. verb. literis Ordinarij*, Selua *tertia parte, quæſtion. 23.* Rebuffus dicens communem opinionem *in dict. rubrica de collatio. verſic. palam etiam,* Lambertus *ſecunda parte, ſecundo libro quæſtion. 10. art. ſeptimo, & tertia parte, qu. 11. artic. tertio.* Corraſ. *dict. capitulo primo, n. nono,* Mandoſius *conſilio decimoſexto, nu. decimoſeptimo, & conſi. 30. n. ſeptimo, & conſil. 50.* & Maſcard. *concluſ. 991. à n. decimotertio, cum aliis,* & ita eſt accipiendum quod Azor ſup. ait vſu Curiæ Romanæ receptum eſſe, ne collatio ſine teſtibus facta ſit rata & firma.

12 Quod *in d. dec.* Achillis 172. ampliatur, † etiam ſi

13 in literis Ordinarij ſuo ſigillo ſigillatis eſſent nominati teſtes, ſi ſecretarius non eſſet notarius, vel ſi teſtes non eſſent ſubſcripti.

14 Limitatur † tamen ibidem, ſi poſt primas literas prouiſus reſignaſſet, & de conſenſu reſignationis conſtaſſet per duos teſtes, quia ob id ceſſabat omnis timor antidationis.

15 Eſt etiam *deciſio* Chiſanen. 81. in manuſcrip. *in qua habetur † quod* literis Ordinarij, & etiam legatorum, non creditur, niſi habeant teſtes in præjudicium impetrantium Apoſtolicorum, intelligendo tamen quod teſtes ſubſcripſerint, vel notarius fuerit rogatus de ipſorum præſentia, & interuentu, non autem, quod Epiſcopus apponat præſentibus talibus, niſi illi poſtmodum examinati deponant interfuiſſe, & hoc fallere in reſignationibus. Item, ſi adeſſet

inſtrumentum

inſtrumentum poſſeſſionis,tunc enim per illud iuſtificatur collatio, ſi tamen poſſeſſio præcedat impetrationem Apoſtolicam.

15 Fuit † etiam reſolutum in vna Auximana caſtri Baldi coram Roſanen.de anno 1552.quod prouiſio Ordinarij habentis teſtes,notarium, & ſigillum, præfertur Apoſtolicæ, & deciſiones Rotæ habent locum,quando prouiſio Ordinarij eſt ſine teſtibus, & quod erat etiam ibi iuſtificata prouiſio Ordinarij per inſtrumentum poſſeſſionis à tergo confectum per notarium, & coram aliis teſtibus, ut per Rotam *deciſ.*58.cui conſonat Mandoſ.*reg.*8. *Cancellariæ,quæſt.*8.*n.*4.

16 Et etiam alia † deciſio *Thanis* 50.,in manuſcriptis, *in qua habetur,quod* non ſtatur literis Ordinarij ſine teſtibus in præiudicium Apoſtolici:& limitatur,niſi prouiſus ab Ordinario ſit in poſſeſſione, quia tunc tolleretur præſumptio fraudis,per addit. *ad d. deciſ.* 22.alias 1. *de probationibus*, Quod vltimum in vna Foroliuien. Domini intellexerunt,quando prouiſus ab Ordinario,Nuntio, vel Legato vigore prouiſionis huiuſmodi poſſeſſionem acciperet ante prouiſionem Apoſtolicam, ſecus ſi aliunde poſſeſſionem habuiſſet,& ad excludendum Apoſtolicum, produceret titulum Ordinarij, Nuntij,vel Legati,ſine teſtibus,quo caſu Domini voluerunt,quod non ſtaretur ei propter præſumptam fraudem. *Hæc in dicta deciſione Thanis.*

17 Fuit etiam † reſolutum per Rotam, quod prouiſio Ordinarij ſine notario,& teſtibus ſub die 3.Martij,cuius vigore fuit capta poſſeſſio beneficij die ſequenti, probat contra impetrantem Apoſtolicum prouiſum ſub die 4.Martij, quia apprehenſio poſſeſſionis concurrens cum prouiſione Apoſtolica opitulatur prouiſioni Ordinarij,cum ſit inſtrumentum publicum,& facit præſumi pro validitate,& veritate prouiſionis antecedentis Ordinarij.Et facit *c. ſi à ſede,de præb.in* 6.vt per Guidobonum,*dec.*69.*in manuſcrip.*& per Caputaquen.408.*parte* 2.

18 Et † in vna Virdunen.canonicatus 6.Martij, 1505. coram D.Pamphilio ſupra adducta *in* 5.*part.c.* 3.*nu.* 43. fuit reſolutum quod literæ prouiſionis Legati, quæ non ſolum erant ſigillatæ ſuo ſigillo, ſed etiam ſubſcriptæ à Legato,& ab eius Vicelegato,qui erat protonotarius Apoſtolicus,& à ſecretario, qui & ipſe erat notarius Apoſtolicus, probant anterioritatem gratiæ contra prouiſum Apoſtolicum,quia, vt declarat Achilles *d.deciſ.*172.*d.dec.*1.*&* 10.*de probationib.in nouis*,non procedunt,vbi eſt ſubſcripta à ſecretario Legati,qui ſit notarius publicus, prout in in illo caſu, &c.

19 Quod † tamen intelligitur iuxta dictam deciſionem Achillis,quando etiam eſſent nominati teſtes, qui ſi non eſſent nominati,non probarent literæ Ordinarij, ſeu Legati, etiam ſubſcriptæ à ſecretario notario.

20 Quamuis in caſu † dictæ deciſionis Virdunen. recte probarent, etiamſi non eſſent nominati teſtes, ex quo erant ſubſcriptæ non ſolum à ſecretario, ſed etiam Vicelegato,& ſic intrabat alia limitatio dictæ deciſionis Achillis,& Chiſanen.quando teſtes ſubſcripſerunt, nam illi ad minus deſeruirent de teſti-

21 bus ſubſcriptis, † quorum ſubſcriptiones parte opponente deberent comprobari,& recognoſci in forma ſaltim per alios teſtes, qui alias eos viderunt ſcribere,ſicut ſubſcriptio notarij,Rotæ *deciſ.*570.*par.* 1.*diverſorum*,Gonçalez *gloſſ.*64.*num.*6.*cum aliis.*

22 Et iuxta † prædicta in vna Mediolanen.canonicatus,& præbendæ 1. Iunij, 1592.coram D.Blancheto fuit reſolutum ſtante reſeruatione facta per Sixtum V. de beneficiis vacantibus, ſed per obitum Gregorij XIII. vacante, non obſtare prouiſo Apoſtolico prouiſionem Archiepiſcopi cum data præcedente reſeruationem,quia cum careat ſubſcriptione notarij & teſtibus,propter timorem antidatæ, non ſuffragatur ex allegatis, nec obſtare inſtrumentum captæ poſſeſſionis, quia tunc poſſeſſio ſuffragatur, quando præcedit reſeruationem Chiſanen. Thanis, & Guidobonus ſup. & ibi reſeruatio præceſſit apprehenſionem poſſeſſionis, nec obſtare quod tunc temporis non adeſſet prouiſus Apoſtolicus, quia ſtante reſeruatione poterat dubitari in futurum, & habitura potiora iura, &c.

23 At in Placentina † beneficiorum de anno 1603. ſupra adducta 6.*parte*,*c.*3.*n.* 28.fuit reſolutum, prouiſionem Ordinarij habentem ſubſcriptionem notarij, teſtes, & ſigillum,probare contra prouiſum Apoſtolicum, illam factam ante diem 5.Decembris, 1600.&ſic ante reſeruationem Gregorij XIV. &c. iuxta ſupradictas reſolutiones.

24 Prouiſio tamen † Ordinarij non habens ſubſcriptionem notarij,probat contra Apoſtolicum,quando non tractatur de antidatione, ſed prouiſus ab Ordinario fatetur prouiſionem Apoſtolicam eſſe anteriorem,ſed dicit inualidam,ex eo quod cum Papa Ordinario indultum conceſſiſſet, ſibimet manus ligauerat,tunc enim cum conferre beneficia ſpectet ad Ordinarium,creditur eius literis cum ſolo ipſius ſigillo,Mill.*verb.literis Epiſcopi*,Nauarr.*conſil.* 1.*de fide inſtrumen.*Cerola *in praxi Epiſcopali*,2.*parte*, *verb. bullæ*,§.7.vt habetur *in dec.*Veralli,341.*lib.*1.*in manuſcripti.*& quod ita fuit ſæpe reſolutum.

25 Et in vna † Leodien. canonicatus 18.Ianua.1557. coram D. Chiſanen.fuit reſolutum, prouiſionem Epiſcopi conferentis vigore indulti, quæ habet teſtes,ſigillum,& ſubſcriptionem Epiſcopi, licet non notarij,eſſe in forma probante, quia ceſſat præſumptio fraudis, de qua *in deciſ.*10. 22.*&* 348.*in nouis*, ex quo contulit vigore indulti, & eſt præferenda prouiſioni nuntij vigore ſuarum facultatum, quocumque tempore conferat Epiſcopus, quia nuntius non poterat derogare indulto.

26 Et in cauſa † Theanen. beneficij S.Euſtachi, 20. Aprilis, & 20.Maij 1587.coram D.Gipſio fuit reſolutum, quod literis prouiſionis Epiſcopi ſolo ſuo ſigillo roboratis creditur,licet careant teſtibus.

27 Apparet ergo in ſumma † ex reſolutionibus adductis,quod iuxta ſtylum Curiæ,ſeu Rotæ literæ,& titulus ordinarius etiam cum ſigillo ipſius non probant contra prouiſum Apoſtolicum, quando agitur de anterioritate propter timorem antidatæ, etiam ſi ſint nominati teſtes, niſi ſubſcripſerint,vel poſtmodum examinati deponant interfuiſſe, vel niſi poſſeſſio capta vigore illius prouiſionis præcedat prouiſionem, ſeu reſeruationem Apoſtolicam, ante quam prouiſio Ordinarij facta prætenditur,titulus vero, prouiſio Ordinarij cum ſubſcriptione notarij, & teſtibus, recte probat,uti publicum inſtrumentum.

28 Sed licet eſt † difficultas, quot teſtes requirantur. Et quidem de iure communi certum eſt, duos teſtes ſufficere in inſtrumentis, & ſcripturis publicis,*authen.de inſtrumen.cautela & fide*, §.*ſed etſi inſtrumenta*,& ibi gloſſ. *verb. adjiciatur*, quam ſequuntur plures relati per Burgos de Paz *in leg.*3.*Tauri*, 1.*par num.*127.*&* gloſſ. 1. & Dd. *in cap. primo de fide inſtrum.* communiter recepta,teſte Couarr.*practic.cap. vigeſimo num.*4.

29 Difficultas eſt in † his Regnis Caſtellæ, an tres requirantur, attento iure Regio, cui in eis ſtandum eſt, etiam in cauſis Eccleſiaſticis, cum non ſit ius Canonicum contrarium,*cap.*1.*de novi operis nuntia.* & tres † requiri,*ex leg.*54.*tit.*18.*partita* 3.*&* leg.1.*tit.*9. *lib.*2.*fori*,tenet Couarruuias *ſupra.*& Oroſcius *in leg. ſi quis ex argentariis*,§.*ſi initium*,*num.* 34.*ff.de edendo*, Olanus *in concordia & differentia iuris communis*, *& Regij,litera I. num.*29.*&* 30.& Villad. *lib.* 1.*tit.*15.*lib.* 2.*for.iud.num.* 11.

30 Sed verius eſt, duos † ſufficere etiam de iure Regio, 31

gio, tametsi tres communiter apponantur, ex *leg.* 111. & 114. *d. tit.* 18. *par.* 3. & tenet Greg. Lopez *in d. l.* 54. *verb. res*, & *in d. l.* 114. optimè Burgos de Paz supra ex *n.* 124. *ad* 135. Doctor Paz *in praxi* 1. *tomo*, *ult. annot. n.* 26. & Ioan. Guttierez *pract. lib.* 1. *q.* 140. & Parladorus *lib.* 2. *rerum quotidianarum*, *c.* 20. *à n.* 16. qui maximè Burgos de Paz rectè satisfaciunt *d. l.* 54. & *d. l. fori*, & Curia *Philipp.* 1. *parte*, §. 17. *n.* 30.

32 Et contra Olanum † adverte, quod *dict. l.* 114. ibi, *Como de suso mostramos*, non refertur ad *d. l.* 54. sed ad *d. l.* 111. proximiorem.

33 Et quamvis † Azevedo *in leg.* 13. *tit.* 25. *lib.* 4. *recop. num.* 37. teneat regionis consuetudinem servandam, non est recedendum à dicta sententia, quia non apparet consuetudo contraria. Nam quamvis communiter apponantur tres testes, ut dixi, non sequitur quòd sint necessarij, & quòd sufficiant duo, nec id est contra legem, quæ contentatur cum duobus testibus: nam si possunt apponi duo, multò magis tres, & ad majorem cautelam & abundantiam, & ad excusandam controversiam & difficultatem: nec constat fuisse annullatum aliquod instrumentum ob oppositionem duorum testium tantùm: facit cons. Decij, *n.* 12. Farin. *de invent. par.* 3.

34 Apparet etiam † ex adductis, illa procedere ubi agitur de antidatione, seu anterioritate provisionis, alias enim statur literis Ordinarij solo suo sigillo roboratis in his, quæ ad ejus officium pertinent, *cap. post cessionem*, *de probationibus*, *c.* 2. *de offic. ord. in* 6. Abbas, Felin. *num.* 15. Decius, & alij *in d. c. post cessionem*, Selva 3. *par. q.* 23. Lambert. 2. *par.* 2. *lib. q.* 10. *art.* 7. & Mascardus plures referens, *concl.* 99. alias 998. *à num.* 1. & *concl.* 492. aliàs 448. *n.* 1. qui sunt videndi circa materiam sigilli (de qua etiam Abbas, Felinus, & Decius *in c.* 2. *de fide instrumen.* Covarruvias *pract. c.* 22. & Menochius *de arbitr. casu* 113. Tuscul. *concl.* 240. *litera S. tomo* 7. Gonçalez *gl.* 61. & Paz *in leg.* 65. *styli*, *à n.* 36. Corras. *d. c.* 1. 4. *parte*, *n.* 9. Mandos. *consil.* 16. *n.* 16. & *cons.* 30. *n.* 7. & *cons.* 50. Navarr. *d. cons.* 1. *de fide instrum.* Rota *d. dec.* 1. *de probationibus*, *in novis*, alias 22. & *dec.* 16. *eodem in antiquis*, alias 397.

35 Vbi habetur, † quod creditur literis Episcopi solo sigillo suo sigillatis sine notario, & testibus super resignatione facta in suis manibus per eum admissa, & collatione subsequuta, & faciunt plenam fidem, dummodo omnia in literis suis contempta, coram eo, & per eum uno & eodem tempore facta, & completa existant, alias non facerent fidem, nisi de ultimo actu, quia omnia & singula prædicta spectant ad officium suum, & inter subditos suos extra judicium per eum expediuntur, idem Fel. *dict. n.* 15. & Millis, *verb. literis Episcopi*, *cujus sigillo*, Puteus, *dec.* 384. *lib.* 1. Caputaquen. 87. *par.* 3. & *decis.* Achillis 173. *seu* 9. *de probatio.* ubi habetur quod literis ordinarij narrantis partes præsentes, & resignationem coram ipso factam creditur, juxta dictas decisiones, & *decisio* Chisanen. 81. de qua supra *n.* 14. Cæsar de Graffis *dec.* 132. *n.* 17. & 18. quam vide. Flamin. Paris. *lib.* 8. *de resignatione benefic. q.* 11. *à n.* 35.

36 Quinimo Mascard. *dict. concl.* 991. *n.* 10. contra dictam † limitationem Rotæ amplius ait literas Episcopi suo sigillo sigillatas in pertinentibus ad ejus officium probare omnia in eis narrata, etiam si diverso tempore gesta sint, & non solum ultimum actum.

37 Sed limitatio Rotæ † verior videtur ex dictis per eundem Mascard. *ibi*, *n.* 21. & *seq.* & Felin. *supra n.* 13. *vers. item*, *nota* 2. & Flamin. Paris. *n.* 42.

38 Sententia autem † Mascardi procedet, quoad solemnitates requisitas ad actum enuntiatas, saltim in genere in literis Episcopi, ex Decio, *in cap. quoniam contra*, *de probatio. n.* 183. & 191. & *dictis infra ult. par. c.* 2. *num.* 122.

Ex qua ratione † præcipuè procedit *decisio* Rotæ *penult.* 11. *de jure patron. in novis*, alias 423. quæ ait præsentationem probari per solam narrationem Episcopi factam in literis institutionis, quia factum præsumitur solemniter actum, nisi contrarium probetur, *c. in præsentia*, *de renunciat.* &c. quam sequuntur Felin. *in c. post cessionem*, *d. n.* 13. *vers. quid autem*, & *in c. sicut de re judic. num.* 26. Rochus *de jure patr. verb. honorificum*, *q.* 50. *n.* 83. Lambert. 2. *par.* 2. *lib. q.* 10. *art.* 4. *n.* 7. & *art.* 7. & 3. *p.* 2. *lib. q.* 11. *art.* 11. Rebuff. *in praxi* 3. *part. signatura*, *verb. necnon juris patronatus*, *n.* 14. & 15. Everard. *in topicis iuris in loco ab extremis*, *sub num.* 3. & Rota in illa Ostunen. capellaniæ de qua infra ad finem, *n.* 50. & Menoch. *de præsumpt. lib.* 6. *præsump.* 36. *num.* 4. 39

Et ista decisio † intelligitur in Episcopo narrante de facto coram eo, non autem in vicario asserente de facto coram Episcopo, nempe de præsentatione facta coram Episcopo, ut in una Vercellen. capellaniæ de anno 1552. in qua fuit decisum, quod narrativa institutionis facta per Vicarium Episcopi non probat præsentationem, & dictum extitisse, & præcessisse coram Episcopo, quia sunt solemnitates extrinsecæ, quæ non præsumuntur *l. quacunque*, §. *fin. de Publicana*, ut per Caputaquensem *decisione* 238. *parte* 2. 40

Quæ tamen decisio, † & intelligentia non videtur certa, & difficultatem patitur, ex dictis *dicto cap. secundo ultimæ partis*, *à numero* 121. quæ etiam in terminis istius decisionis Caputaquen. videntur procedere, maximè cum idem sit tribunal Episcopi, & ejus vicarij. 41

Et in una Faventina † prætensæ dotis 5. Iunij 1560. coram D. Verallo fuit tenta *d. dec.* 1. *de probat. in novis*, & dictum quod Rota non servat *decisionem* Guidonis Papæ 175. nec dictum Baldi *in Rubr. C. de fide instrum. n.* 40. ut per eundem Verallum *decis.* 240. *lib.* 1. *in manuscriptis*. 42

In una tamen † Dolen. coram D. Ioan. Maria cum fuisset dubitatum, an literæ Episcopi solo sigillo suo sigillatæ sine tabellione, quod conferebat beneficium vacans per resignationem hodie in manibus ejus factam, & per eum admissam probarent resignationem, major pars dominorum tenuit negative, ut sicut talibus literis non creditur in præjudicium impetrantis Apostolici, & sic tertij propter fraudes præsumptas ita, nec in isto casu, propter majorem fraudis præsumptionem, alias enim esset in facultate ordinariorum privare beneficiatos suæ diœcesis asserendo eos in manibus suis resignasse, & ad supradictas decisiones, quæ contrariæ videntur, respondetur, quod intelligi debent sanè, & secundum rationem ex qua movetur, scilicet, quia creditur Episcopo, & ordinario in his, quæ pertinent ad ejus officium, unde id procederet in admissione resignationis, & collatione, non autem in resignatione, quæ fit per tertium. Item respondetur, quod illa verba per resignationem hodie in manibus nostris sponte factam possunt verificari per plures horas ante, & ita non concludenter probant omnia eodem contextu facta esse, ut volunt dictæ decisiones, ut per Crescen. *decisione* 13. *de probation.* alias 157. qui etiam ait ita in alia Burgen. coram eo determinatum fuisse, & idem videtur tenere Felin. *in dict. cap. post cessionem*, *numero* 17. *vers.* 5. *considera*. 43

At in una Barchinonen. coram Achille de anno 1554. dum dubitaretur, † an esset credendum literis ordinarij de resignatione facta, non aliter constito de consensu resignantis, domini fecerunt distinctionem, quod aut Episcopus attestatur resignationem fuisse factam in manibus suis eodem tempore, quo refert, & admisit, & tunc creditur Episcopo attestanti 44

ſtanti de his, quæ facta ſunt coram ipſo, & ad ejus officium pertinent, juxta *deciſ.*1. & ſine conſuetudine, aut Epiſcopus atteſtatur reſignationem factam in manibus ſuis, & non dicit, hodie, vel eodem tempore coram eo, & tunc non creditur atteſtationi ipſius, niſi cum conſuetudine probata per decem annos, quia non eſt contra jus, ſed contra ſtylum Rotæ, & communem opinionem, ut dicit *dict.dec.*1. aut Epiſcopus confert beneficium narrando, quod vacat per reſignationem, nec dicit coram quo ſit facta, & quãdo & tunc non creditur ſuæ atteſtationi, quia atteſtatur de facto, quod poteſt eſſe factum coram notario citra præſentiam ipſius, & quia eſt dictum unius ſine juramento, quo caſu quia conſuetudo eſt contra jus, ad illius probationem, requirerentur quadraginta anni, & ita fuit declarata *dict.deciſ.* Creſcentij 157. *& d.dec.*1. *de probat. in novis*, ut per Verallum *dec.*99. *lib.*2. *in manuſcriptis* refert & ſequitur Flam.Pariſ.*dict.lib.*8. *q.*11. *à num.*35. licet non ita extenſe.

45 Et conſonat † deciſio Rotæ in una Portugallen. Vicariæ, 21. Maij 1599. coram D.Penna, quæ ſic ait, Dubitavi an erectio Vicariæ facta per ordinarium Portugallen. anno 1588. eſſet valida, & Rota utraque parte informante invalidam eſſe cenſuit, ex hoc potiſſimum fundamento in quo omnes domini conſenſerunt, quia non conſtabat, quod hæc parochialis eſſet unita monaſterio aliunde, quam ex aſſertione ipſius Epiſcopi in erectione, & non creditur ordinario, quoad narrativam in his, quæ coram eodem ordinario unico contextu non ſunt facta, *Creeſc.dec.*157. alias 13. *de probat.* & fuit deciſum coram Achille in una Barchinonen. de Monte mellorie, die 12. Octobr. 1554.

46 Vnde apparet † non eſſe verum *conſilium* Ferreti 302. ubi ait ſtandum eſſe, & adhibendam eſſe fidem ſigillatis literis ordinarij collatoris narrantis reſignationem factam fuiſſe in manibus alterius, maximè ſubſcriptis per notarium, & teſtibus roboratis, ex *dict.deciſ.penult. de jure patr.in novis*, alias 423. de qua ſupra, *num.*39. quæ tamen loquitur in diverſis terminis.

47 Mihi vero ſatis † placet dict. deciſio Creſcentij, dum dicit literas Epiſcopi ſolo ſigillo ſigillatas, ſine tabellione non probare reſignationem, etiamſi eſſet eodem tempore facta, intelligendo ſcilicet contra eum, quem dicit reſignaſſe, id negantem, & contradicentem ex ratione, de qua *in dict.deciſione*, alias vero ſecus, & ſic procedet *dict.dec.*1. *cum aliis ſupra adductis.*

48 Vnde infertur † dictam *deciſ. penul.*11. *de jure patr. in novis*, de qua *dict. num.*39. non procedere contra ipſum patronum negantem ſe præſentaſſe, & reclamantem ſaltem infra tempus datum ad præſentandum, & ita colligitur ex eadem deciſione *circa finem*, & tenet Everar. *dict.loco ab extremis*, *n.*3. & Menoch. *d.lib.*6. *præſumpt.*36. *n.*5.

49 Quæ etiam non procedit, ubi agitur † de præjudicio alterius, ſeu tertij, Felin. *in d.c. ſicut de re judicat.n.*26. & Rochus *dict. verb.honorificum*, *q.*50. Rota in cauſa Oſtunen. capellaniæ 17. Novembris 1600.

50 coram D.Iuſto, in qua † fuit reſolutum, Non conſtare de legitima præſentatione, & ſic non obſtare clauſulam, dummodo non ſit alteri jus quæſitum, quia præſentatio ad hoc, ut tribuat jus, fieri debet coram habente inſtituere, Lamber. *de jure patron.*2. *par.*2. *lib.q.*4. *art.*1. qui intelligitur eſſe Epiſcopus, & ejus vicarius officio vicariatus in genere, qui habet ex generali mandato inſtitutionem, Lambert. *ſupra num.*5. & quod ex reſcriptis committentibus cauſarum deciſionem, & in quibus non committatur ſuper præſentatione, intelligatur commiſſa collatio, & inſtitutio, vel ut poſſit rejici præſentatio, hoc non reperitur jure cautum, niſi in auditore curiæ, *clemen. auditor de reſcript.* Barbatia *in c. ſuper eo*, *n.*38. *de offic. delegati*, quidquid ſit in caſu, de quo *in d.c. ſuper eo.* & per Lamber.3. *par.*1. *lib.q.*1. *art.*9. *&c.* nec obſtare quod aſſertio ordinarij ſatis concludenter probet coram ipſo præſentationem eſſe legitime factam. Rota *dec.*22. *de probat. in novis*, *&* 11. *de jure patr.* quoniam loquuntur probata vocatione & inſtitutione, tunc enim de facili præſumitur medium, quod eſt præſentatio. Ita intelligit Rochus *de jure patr.verb.honorificum*, *ſub n.*83. Rebuff. *in praxi*, 3. *part. ſignaturæ*, *verb.necnon juriſpatronatus*, *n.*14. Everar. *loco ab extremis ſub num.*3. *verſ. hinc etiam*; præterea non procedunt dict. deciſiones, ubi agitur de præjudicio tertij. Rochus ſupra Felin. *ca.ſicut ſub num.*26. *verſ. tamen illam deciſionem*, *de re judicat.* ubi dicit, quod ita ſervant domini illam deciſionem, & ita dixit Rota coram Paleoto in una Aretina Parochialis 7. Febru. 1562. & ita procederet ad evitandam devolutionem in præjudicium ordinarij, vel ad probandam validitatem inſtitutionis, Ferretus *conſ.* 328. *numero tertio.*

Inſtrumentum tamen † præſentationis requirit 51
teſtes, Lambert. *de jure patr.*2. *lib.q.*10. *art.*6. & fuit reſolutum in una Mediolanen. juriſpatronatus 20. Maij 1566. coram Illuſtriſſimo Cardinali, Blancheto, in qua fuit reſolutum, Scripturam præſentationis non eſſe in forma probanti, tum ex defectu teſtium, tum etiam quia non fuit expreſſus locus loci, utrumque enim concurrere oportet, ut inſtrumento fides adhibeatur, *leg.inſtrumenta*, *leg.rationes*, *Cod. de probatio dict.capit.contractus*, *de fide inſtrument.* Puteus *dec.*386. *in fin.lib.*1. Covarr. *pract.c.*20. *n.*3. *&* 4. & de præſentatione, quot requirantur teſtes, tradit Lambert. 2. *par.*2. *lib. quæſtione* 10. *artic.*6. *num.*2. *&* 6. *cum aliis allegatis* : non obſtat, quod iſte actus ſit judicialis, in quo non requiruntur teſtes, nam non concurrunt ea, quæ requiruntur ad judicij ſubſtantiam, videlicet actor, reus, & perſona judicis, *c.forus de verb.ſignificat.& totus tit.ff. & Cod. de judic.* Præterea iſte præpoſitus nullam habebat penitus juriſdictionem, & cætera. Poſtea tamen in una Firmiana juriſp.16. Iun.1608. coram D.Cavallerio fuit reſolutum, quod licèt præſentationes, &c. *R. præſentatio* 4.

Poſt hæc vidi Hieronymum † Gonçalez *ad reg.* 52
de menſibus, *qui* §. *tertio proœm. ex n.*147. agit de probatione collationum Epiſcoporum, & ponit regulam cum ſeptem ampliationibus, & quinque limitationibus, & regula eſt, quod Epiſcopi faciant ſuas collationes per inſtrumentum celebratum coram notario, & teſtibus ſe ſubſcribentibus in eodem inſtrumento, alias non probat in præjudicium proviſi Apoſtolici, etiamſi ſit ſuo ſigillo munitum, ne confingantur fraudes in anticipanda data, ut ſæpè accidit, & quod ita de ſtylo curiæ ſeruatur, & allegat Rotam, & aliquos ſupra citatos à me, *numero* 10. & alios.

Sed in primis † etrat Gonçalez in conſtituenda 53
regula, quatenus in inſtrumento collationis factæ coram notario requirit ſubſcriptionem teſtium, qnæ ſolum requiritur, quando non eſt facta coram notario, ſed per literas ipſius Epiſcopi ſuo ſigillo munitas, ut ex ſupradictis apparet, nam in inſtrumento publico non requiritur ſubſcriptio teſtium, ſed ſatis eſt quod eorum nomina inſcribantur à notario, ut cum communi tradit Covarr. pluries citatus *pract. cap.*20. *n.*4. & deciſ. Rotæ in cauſa Conchen. beneficij de Valdejudios 14. Novembris 1611. coram Domin. Sacrato : & ita practicatur.

Prædictam autem † regulam ampliat primò Gon- 54
çalez *num.*150. ut procedat non ſolum in Epiſcopis, & aliis collatoribus inferioribus, ſed etiam in

Cardinalibus

Cardinalibus legatis de latere, nam ſi ſuæ prouiſiones careant prædicta ſolemnitate, non probant contra prouiſos à Papa, Rota *dict. deciſ.* 10. *de probat. in nouis*, Achill. *dict. deciſ.* 7. & 8. *num.* 2. *de probat.* vt dixi *num.* 11.

Secundo ampliat *num.* 151. vt etiam procedat, ſi ab Epiſcopo fuerit facta collatio vni, & à nuntio intra limites ſuæ facultatis alteri, nam dict. prouiſio ordinarij, licet anterior non probabit ſine notario, & teſtibus contra prouiſum à nuntio, vt per Puteum *deciſ.* 324. *lib.* 2. per me allegatam *dicto numer.* 11. quæ loquitur in prouiſione legati non nuntij, ſed eadem eſt ratio in vtroque. Tertiò ampliat *num.* 152. quod idem procedat eadem, imò fortiori ratione in aſſertione facta ab ordinario de reſignatione, coram eo facta in præiudicium Apoſtolici prouiſi, nam alias eſſet in facultate ordinariorum eludere omnes prouiſiones per obitum aſſerendo beneficia fuiſſe in eorum manibus prius reſignata, & allegat *deciſionem* Creſcentij 13. *de probation.* ſed male, nam non dicit id, ſed quod ſupra *numero* 43. Vera tamen videtur iſta ampliatio, vbi is quem ordinarius aſſerit coram ſe reſignaſſe, eſt mortuus, & agitur contra prouiſum Apoſtolicum per obitum illius, nam militat eadem ratio euitandæ fraudis, &c. Quartò ampliat *numero* 153. & 154. vt non ſufficiat, quod collatio fuerit facta coram ſecretario Epiſcopi, & teſtibus, ſi ſecretarius non eſſet notarius, vel ſi teſtes non eſſent ſubſcripti, vt per Achillem *dict. deciſ.* 8. *num.* 2. *de probation.* quod eſt accipiendum, iuxta ſupradicta. Quintò ampliat *num.* 155. quod non ſolum procedat in antidatione, ſed etiam in clauſula, in qua eſſet aliqua ſuſpicio, & quæ auferret beneficium Apoſtolico, Achill. *dict. deciſ.* 7. *numero* 3. *de probat.* Sextò ampliat *à numero* 156. vt neque ipſi ordinarij collationes per ipſos factas, vt per Rom. *ſingul.* 725. Aufrer. *de reprobation. teſtium, numero* 19. & Maſcard. *de probation. concluſ.* 315. *cum aliis.* Septimò ampliat, *numero* 160. vt teſtes adhibendi in collationibus Epiſcoporum ſint omni exceptione maiores, ideo familiares, & domeſtici, quibus imperari poteſt, non probarent, Rebuff. *in Rubric. de collation. verſic. non admittuntur tamen collationes ſub verſicul. palam etiam.* Sed id videtur procedere, quando non fierent coram notario, nam ſi fierent coram notario, probarent, etiamſi teſtes in inſtrumento deſcripti eſſent familiares, & non omni exceptione maiores, propter publici inſtrumenti authoritatem.

55 Limitat nunc † prædictam regulam, & ſtylum curiæ *numero* 161. Primò, quando conſtaret de poſſeſſione anteriori habita à prouiſo ordinario ante datam literarum impetrantis Apoſtolici, nam tunc fraus excluditur, &c. allegat Maſcard. *concluſione* 991. *numero* 18. & *deciſionem* Thanis 50. ſupra adductam, *numero* 16. Guidoboni ſexageſimamnonam relatam, *numero* 17. Chiſanen. octuageſimamprimam adductam, *numero* 14. & *deciſionem* Veralli 146. *lib.* 1. & 55. *libri tertij in manuſcript.* & deciſionem Placentinam beneficiorum 2. Maij 1603. coram Domino Mellino, de qua ſupra *numero* 23. Secundo limitat *numero* 162. quando poſt datam literarum ordinarij abſque dict. ſolemnitate ille, cui erat prouiſum reſignaſſet, ante datam literarum Papæ, & de conſenſu reſignationis conſtaret per duos teſtes, quia ob id ceſſabit omnis timor antidationis, per Achillem *dict. deciſion.* 172. alias 8. *de probation. num.* 3. & dixi *numero* 13. Tertiò limitat, *numero* 163. quando prouiſio ſpectaret ad duos prælatos, & eſſent literæ illorum, quia tunc magis creditur illis, quam literis vnius tantum, ac excluditur fraudis ſuſpicio, Pauinus *de officio & poteſtate Capituli ſede vacante* 1. *parte quæſtion.* 3. *numero* 10. *ante fin.* quem ſequitur Achilles *dict. deciſion.* 7. *numero* 4. *de probation.* & Maſcard. *dict. concluſ.* 991. *numero* 19. & idem ait Gonçalez, *à numero* 164. in literis prouiſionis præbendarum factæ ab Epiſcopo, & Capitulo Eccleſiæ Cathedralis, vel collegiatæ, cum ſubſcriptionibus & ſigillis illorum, quamvis deficerent notarius & teſtes, quia non eſt veriſimile, quod tot perſonæ capitulares acquieſcant dict. fraudi, *gloſſ. verb. collegium in fin. in leg. metum* 2. §. *animaduertendum*, *ff. quod metus cauſa.* Quartò limitat *à numero* 167. quotieſcunque concurreret pro literis Epiſcopi carentibus notario & teſtibus aliqua præſumptio, ſeu veriſimilitudo, quæ excluderet dict. præſumptionem fraudis, & antidationis, nam vna præſumptio potentior, & maior excludit aliam, Puteus *dict. deciſion.* 7. *numero* 4. *de probat.* Menoch. *de arbitrar. l.* 2. *caſu* 472. *cum aliis*, & *num.* 171. adducit reſolutionem Rotæ in Virdun. canonicatus 6. Martij 1595. coram Domino Pamphilio ſupra relatam, *numero* 18. Quintò limitat, ſeu declarat, *num.* 172. quod collatio facta ab Epiſcopo, ſeu nuntio, legitimè probetur, quando adſunt notarius, & teſtes, ac illorum ſubſcriptiones cum ſigillo Epiſcopi, ſeu nuntij, quamvis talis notarius rogatus non fuerit de prouiſione, de qua agitur, Rota *deciſ.* 163. *lib.* 2. *parte* 3. *diuerſorum.* Sed ibi non dicitur, quod adeſſent ſubſcriptiones teſtium, ſed notarij, licet non atteſtaretur de præmiſſis ſe fuiſſe rogatum, & tamen fides adhibetur literis prouiſionis Nuntij, quæ habebant teſtes, ſigillum Nuntij, & ſubſcriptionem dicti notarij, quia erat notarius publicus legalis, & fide dignus, & quia erat ſecretarius Nuntij ſolitus recipere conſenſus præſtitos in curia eiuſdem Nuntij, & alios actus legales, ſi enim adeſſent ſubſcriptiones teſtium, non eſſet difficultas, etiamſi omnino defuiſſet notarius, iuxta ſupradicta.

NONA PARS,

DE FORMA IN PROVISIONE SERVANDA.

CAPVT I.

De forma in communi, & an ea non ſeruata, prouiſio ſit nulla, etiam in foro conſcientiæ.

SVMMARIA.

1 *OPORTET in prouiſione beneficiorum obſeruare formam à iure, ſtatuto, conſuetudine vel fundatione præſcriptam, alias nulla erit, nam forma non ſeruata actus corruit.*

2 *Quod procedit etiam in foro conſcientiæ, in qua non poterit acceptari, nec retineri beneficium prouiſum, non ſeruata forma requiſita.*

3 *Contra Flam. Pariſium relatum, cuius dicta videntur falſiſſima.*

4 *Licet in illa controuerſa quæſtione, an cõtractus minus ſolemnis, ſeu actus nullus de iure poſitiuo, ſit nullus in foro conſcientiæ, an validus, ſint variæ Dd. ſententiæ, prima, quæ ait eſſe validum, ſecunda, quæ ait eſſe nullum, & tertia media: veriſſima eſt ſecunda ſententia, & reliquæ improbabiles, vt bene oſtenditur*; & num. ſeq.

13 *Licet olim prima ſententia fuerit communis, iam tamen communiter rejicitur, & ſecunda eſt magis communiter recepta, præſertim per Iuriſtas.*

14 *Quibus in hoc de intentione legum, etiam pro foro conſcientiæ magis deferendum eſt, quàm puris Theologis, &c.*

15 *Quicquid eſſet de aliis actibus, ſeu contractibus minus ſolemnibus, in propoſito tamen de electionibus, ſeu prouiſionibus beneficiorum tenenda eſt dicta ſecunda ſententia.*

1 RVrſus oportet † in collatione, & prouiſione beneficiorum obſeruare formam à iure, ſtatuto, conſuetudine, vel fundatione præſcriptam, alias nulla erit. Puteus *deciſ.* 338. *libro* 1. & Than. *deciſ.* 99. *de manuſcript.* nam forma non ſeruata actus corruit, vt per Felin. *in c. cum dilecta de reſcript.* Iaſ. & alios *in leg. cum hi, §. ſi prætor, ff. de tranſact.* late Brunus *in tractat. de forma*, Euerard. *in loco à defectu formæ cum aliis.*

2 Quod procedit † etiam in foro conſcientiæ, in quo non poterit acceptari, nec retineri beneficium prouiſum, non ſeruata forma requiſita, Couar. *in regul. peccatum, 2. parte §. 3. numer. 9.* Molin. *de iuſt. 1. tomo tractat. 2. diſput. 81. circa fin. verſicul. ad dictum Innocentij.*

3 Quamvis † Flamin. Pariſius *de conſident. quæſt. 114. à num. 34.* dicat, quod forum conſcientiæ ligat, & validat actum, in quo eſt prætermiſſa forma tradita, vel non ſeruata, dummodo dolus non interuenerit, Innocent. *in capit. quod ſicut, de election. & in cap. fin. de clerico excommun.* Abb. *in cap. 1. de conſtit.* vbi Felin. *num. 39.* Decius 1. *lectura, num. 28.* ſeu 70. & 2. *lect. num. 19.* ſeu 32. Iaſon. *in leg. ſi non ſortem in princip. ff. de condict. indebiti, num. 4.* Gigas *de penſio. qu. 34. num. 9.* quod nota (inquit) pro eo, qui non publicat reſignationem iuxta Gregorianam, non emiſit profeſſionem fidei, non fuit approbatus ab examinatoribus ſynodalibus, habuit beneficium per electionem, non ſeruata forma tradita à iure, vel per præſentationem patroni elapſo tempore, aut per collationem non habentis facultatem, vel habentis, & non valentis conferre propter excommunicationem, ſuſpenſionem, aut aliam cauſam, nam iſti omnes videntur tuti in foro conſcientiæ, Abb. *in capit. 1. de in integ. reſtitut. in fin.* Anchar. *regul. 1. in 6. quæſt. 7.* Tiraquel. *de legibus connub. gloſſ. 2. num. 20.* Boër. *deciſion. 1. num. 15.* cum aliis relatis per Couar. *in capit. cum eſſet, num. 5. de teſtament. & in dict. regul. peccatum, §. 3. num. 9.* Soto *libro 4. de iuſtitia & iure, quæſt. 5. artic. 3.* & plura exempla huius notabilis concluſionis affert Niconitius *in capit. quoniam contra, parte 1. num. 682. de probationibus.* Hæc Flaminius, quæ mihi videntur falſiſſima.

4 Nam † licet in illa controuerſa quæſtione, an contractus minus ſolemnis, ſeu actus nullus de iure poſitiuo ſit nullus in foro conſcientiæ, an validus, ſint variæ Dd. ſententiæ, vt per relatos Cenedo *collectanea 67. ad decretales, num. 2.*

5 Prima quæ ait † eſſe validum, quam vltra citatos per Flamin. tenet Butrius, & Abb. *in capit. quia plerique de immun. Eccleſ.* idem Abb. *in dict. cap. cum eſſes.* Domin. *in cap. 1. in princip. de ſponſal. in 6. numer. 3.* Bart. *in tractat. Minoricarum, libro 1. capit. 3. 1. & 2. diſtinctione.* Iaſon. *in leg. poſt diuiſionem, numero 11. & in leg. cum quis, numero 9.* Couarr. *de iuris & facti ignorant. & in l. 2. à numero 3. Codic. de fideicomm. & in l. 1. à num. 16. ff. de condit. indebiti. & in leg. nemo poteſt. 1. lect. à num. 75. ff. de legat. 1.* vbi Ripa *à n. 96.* Alciat. *de quinque pedum præſcript. a num. 34.* Coru. *conſil. 119. & 137. libr. 2.* Boër. *deciſ. 240. ſub num. 19.* Brun. *in tractat. de forma, titul. de potentia & effectu formæ, folio 57. & 60.* Didacus Perez *in l. 1. titul. 2. lib. 5. ordinat. verb. Si el teſtador.* Oroſc. dicens communem *in leg. omnes populi, num. 65. ff. de iuſtit. & iure,* Menchaca *de ſucceſſion. creatione, §. 1. num. 24. & §. 2. num. 9. & 11.* Nauarr. *in commentario de vſuris, n. 88.* & Domin. Anton. *3. part. titul. 10. cap. 3. §. 14. in fin.* Sylueſt. *in ſummar. verb. alienato, §. 13. & verb. hæreditas, 3. §. 7. verb. legatum, 4. §. 10. & verb. teſtamentum 1. §. 5.* Armill. *verb. hæreditas, num. 14.* Adrian. *quod lib. 6. art. 1.* Ioan. Medina *Cod. de reſtitut. qu. 23. ad finem,* Angles *in Floribus Theologic. quæſt. quæſt. de dominio,*

artic.

artic.vltim.& videtur tenere Costa *in capit. si pater de testament. in 6. verb. in suo testamento, num.*14. *&* 15. & Caldus *in leg. si curatorem habens verb. læsis, num.*71. & dicit communem Soto *supra*, & magis communem Couarruuias *dict. num.*5. & Mantica qui eam sequitur *de coniect. libr.*2. *tit.*14. vt etiam Grassus *de succes.*§.1. *à num.*12. *& lib.*2. *communium, cap.*4.

6 Secunda, quæ ait † esse nullum, etiam in foro conscientiæ,quem tenet Innocent. *in dict. capit. quia plerique*,Fortun.Garcia *de vltimo fin. illat.*15. Couarr. *dict. cap. cum esses à num.*6. *& dict.*§.3. *num.*9. Anton. Gomez *in leg.*3. *Tauri, num.*123. Padilla *in dict. leg. cum quis,Cod. de iuris & facti ignorant. ex num.*7.Mexia *ad legem frum. concluſ.*6. *à num.*75. Matienço *in l.*1. *titul.*4. *lib.*5. *Recopilat. gloſſ.*10. *à num.*6. & Azeuedo *in l.*2. *titul.*3. *numero* 42. *eodem lib.* Parlad. *differ.*12.§.1. *à numero* 2. *&* 17. Ceruantes *in dict. leg. Tauri, à numero* 189. Zauallos *quæst.*71. *&* 137. qui alios referunt, & Vltramontani relati per Iason. *in prædictis locis*, dicentes relicta in minus solemni testamento non deberi naturaliter : & ex Theologis, Mar. Ledesm.2.4. *quæst.*18. *art.*1. *dub.*12.Bart.Medin.1.2. *qu.*90. *artic.*2. *post solutionem* 4. *& in summar. libro* 1. *cap.*14. §.26. *& in lectu. de censibus*, Nauar. *de restit. libro* 3. *cap.*2. *numero* 350. Salon. 2. *quæst.*5. *de dom. articul.*4. Gabr. Vazquez 1.2. *tomo* 2. *disput.*163. Lorca *eadem* 1.2. *disput.*21. *de legibus ad fin.* & Mag. Cano. & ait probabiliorem Aragon. 2.2. *quæst.*62. *de dom. p.*160. & Pater Mich. Marcos, nec displicet Iulio Clar. §. *testamentum quæstione* 90. & sequuntur Molina *d. disput.*81. & Lessius *de iust. & iur. lib.*2. *cap.*9. *dub.*2. Licet quoad vltimas voluntates sint in particulari sententia, quod non sit legum intentum eas irritare, sed quod non faciant fidem in testamento non sit de forma substantiali testamenti, sed tantum probatoria, vt contra communem voluit tenere Ripa *in dicta leg. nemo potest, à numero* 27. & ibi Crotus.

7 Tertia sententia † media, quæ ait eatenus esse nullum,vt bona conscientia possit quis contra eum agere, & petere declarari nullum, ante sententiam vero ex æquitate esse validum in conscientia, & ex eo transferri dominium, licet reuocabile, quam tenent Soto *supra.* Victoria,& Fra. Ioannes de la Penna, Beia *in respons. casuum conscientiæ casu* 53. Philiar. *de officio Sacerdotis* 2. *part. lib.*6. *capit.*20. *& seq.* Fr. Ludou.Lopez *instr. conscientiæ*, 1. *tom. cap.*164. Bannez 2.2. *præamb. ad quæst.*62. 3. *disp.* Valent. 3. *tom. disp.*5. *quæst.*6. *pun.*5. Fr.Manuël Rodriguez *in summ.* 1. *tom. cap.*132. *num.*5. Vega 2. *part. sum. cap.*114. *casu* 2. *&* 3. Lud.Carbo *de restitut. quæst.*45. *& in* 2. *&* 3. *concl.* Bernar. *in summar. cap.*18. *num.*111. *&* 112. & nouissimè Pet.Ledesm.2. *part. summ. tract.*8. *cap. à pag.*494. & alij Theologi,& ex Iuristis,Iason. *in leg. si post diuisionem, num.*13. *vers. posset in prædictis, & in dict. leg. nemo potest.*2. *lect. à n.*96. cum Alex. *ibi*, idem Ias. *cons.*67. *lib.* 3. Tiraquel. *de leg. connubialibus, gloss.*2. seu 4. *à n.*20. Burgos de Paz *in leg. Tauri, à num.*1406. & particulariter 1460. & 1482. & Ioan. Gutierrez *in d.l. nemo potest, ex num.*456. *& can. quæst. lib.*2. *cap.*25. *num.*10. *&* 11. & hanc tenet Menoch. *de præsumpt. libro* 1. *qu.*80. licet eum pro secunda sententia citet Ioann. Gutierrez *d. num.*11. & in simili sententia est Laçar. *de monit. sect.*3. *qu.*6. satis confusè loquens & procedens. Sequuntur etiam nouissimè hanc secundam sententiam Açor 3. *part. lib.*6. *cap.*9. *quæst.*1. *&* 2. Salas *de legib. disp.*16. *sect.*2. Suarez *eodem tract. lib.*5. *c.*20. *n.*14. *& cap.*24. *à num.*4. *& cap.*32. *à num.*6. tandem Fr. Basilius Legionen. *de impediment. matrim. cap.*9.§.25. licet quoad testamenta teneat cum Molina.

8 Mihi est † verissima secunda sententia,& reliquæ improbabiles cum Salon supra, nam omnis lex iusta non fundata in falsa præsumptione est seruanda in foro conscientiæ,sed istæ leges sunt iustæ,vt supponimus, & non fundatæ in falsa præsumptione, ergo sunt seruandæ in foro conscientiæ. Consequentia est euidens, & maior certa : minor autem, quod non sint fundatæ in falsa præsumptione, probatur clare,nam lex irritans testamentum,seu alium actum, in quo non est seruata forma, & solemnitas requisita, non fundatur in præsumptione falsitatis, & fraudis hic & nunc,& in quolibet,sed in vniuersum illum irritat ex defectu solemnitatis, & forma, quantumcunque fraus absit, ad vitandas fraudes, quæ alias possent aliquando committi.Quod † etiam 9
patet, nam quamvis certo constet de veritate,& voluntate testantis, ex confessione partium, non valet testamentum minus solemne,sed adhuc per iudicem est irritum declarandum,glossa, & Doctor. communiter *in l.*2. *Codic. de bonor. possess. secundum tabul.* Couarr. *dict. cap. cum esses, num.*7. Burgos de Paz plures referens supra, *num.*1394. *& seq. & num.*1456. Matien. *num.*16.18.25. *&* 34. & alij supra citati, quod secus esset si fundaretur in præsumptione fraudis iuxta notata *in cap. is qui fidem spons.* Præterea forum † interius, & exterius non sunt diuersa, absque 10
vlla exceptione, quoties forum exterius præsumptione non fundatur, nam cognita veritate in idem omnino vtrumque forum semper consentit, Gabr. Vazquez 1.2. *disput.*66. *num.*3. & Suarez 5. *tomo disput.*40. *sect.*5. *num.*16. *& sect.*6. *num.*1. quod forum internum non discrepat ab externo, nisi vbi ex præsumptione sola procedit præter rei veritatem secreto cognitam.

Quod si dicas † cum tertia sententia huiusmodi 11
leges nolle irritare actum in foro conscientiæ ante sententiam probatur id esse gratis dictum, & sine fundamento, cum lex absolute loquatur, nec ista æquitas est contra ius scriptum attendenda, cum non sit in iure scripta, *capit. fin. de transact. & leg. placuit. Cod. de iudicis*,& ibi Doctores. Et † vt inquit 12
Fortun. *supra num.*236. relatus per Burgos de Paz *supra num.*1460. Hoc in negotio potius legum authoritati standum est, quam interpretum assertionibus eas in interiori foro non ligare explicantibus.

Et licet olim † prima sententia fuerit communis, 13
iam tamen communiter rejicitur, & secunda est magis communiter recepta, præsertim per Iuristas, quibus † in hoc de intentione legum,etiam pro fo- 14
ro conscientiæ magis deferendum esse existimo, quicquid Soto supra velit, maximè aliquam Theologiæ peritiam habentibus, quam puris Theologis, qui suo modo, & ex proprio capite leges interpretari solent eas etiam canonicas potius suo iudicio metientes, & regulantes,quam cum legibus, vt par erat,contra quos Cano. de locis, *libr.*8. *cap.*6. *&* 7. & conducit quod tradit Fr.Ioan.Marquez *del gouernador Christiano, lib.*1. *cap.*7. *pag.*101. de examinantibus & iudicantibus legem contra id quod ait *in B. Iacob. Epist. cap.* sicut est iudicans legem,non est factor legis, sed iudex.

Præterea quicquid esset † de aliis actibus,seu con- 15
tractibus minus solemnibus, in proposito tamen de electionibus,seu prouisionibus beneficiorum tenenda omnino est prædicta secunda sententia, vt per Salon. *supra vers. excipitur* 3. Bannez 4. *concluſ.* & Pet. Ledesm. *pag.*497. quicquid è contra teneat Parlad. *d. differ.*12. §.2. *n.*24.

CAPVT II.

De forma seruanda in prouisione parochialium.

SVMMARIA.

1 *IN prouisione parochialium seruanda est forma præscripta à Concilio Trid. de examine per concursum.*

2 *Et Pius V. in ſua conſtitutione ſuper collatione parochialium ſtatuit omnes prouiſiones propter, & contra dictam formam factas, nullas eſſe, &c.*

3 *Et ponitur d. conſtit.*

4 *Iſta conſtitutio non habet locum, niſi in his diœceſibus in quibus fuit coacta ſynodus, & in eis iuxta formam Concilij deputati examinatores, ex declaratione Gregor. XIII. & S. Congregat.*

5 *Circa decretum Concilij & conſtitutionem Pij V. aliqua dubia ſunt explicanda.*

6 *An ſede Epiſcopali vacante capitulum, ſeu eius vicarius poſſit facere concurſum ad parochiales vacantes, & ad ipſum ſpectet obire illa munia, quæ Concilium ſtatuit obeunda ab Epiſcopo, ſeu eius vicario cum parochialis Eccleſiæ vacatio contigerit.*

7 *Reſoluitur affirmatiue & ponitur declaratio S. Congregat. Toletanæ,* & num. 8.

9 *Iſta declaratio, licet loquatur de examinibus & concurſu faciendis pro collatione parochialium, ſede cathedrali vacante procedit etiam in examinibus, & concurſu faciendis per Epiſcopum, ſeu eius vicarium ſede plena.*

10 *Ex iſta declaratione apparet primo, ſtatim habita notitia vacationis parochialis conſtituendum eſſe in ea idoneum vicarium per Epiſcopum, ſeu vicarium ſede vacante, quod procedit etiam in parochialibus ſpectantibus ad collationem aliorum,* & num. 11.

12 *Ponitur quædam declaratio S. Congr. quæ declaratur.*

13 *Quorſum tendant illa verba Concilij,* ſi opus fuerit, *cum ſemper videatur eſſe opus vicario.*

Vbi reſpondetur cum declaratione S. Congregationis poſita.

14 *Secundo apparet vicarium eſſe conſtituendum cum congrua fructuum portionis aſſignatione.*

15 *Circa quod ponuntur declarationes S. Congregationis.*

16 *Vicario parochiali vacante ſimpliciter dato, non omnes fructus, ſed congrua portio arbitrio ordinarij iuſte determinanda debetur, nec Epiſcopus à principio poſſet omnes aſſignare, niſi omnes eſſent neceſſarij ad congruam portionem.*

17 *Non tollit declaratio S. Congregationis, quin ſi pro loco, & tempore videatur plus neceſſarium ad congruam portionem, quam duorum aureorum pro ſingulis menſibus aſſignari poſſit.*

18 *Tertio apparet, quod vicarius ſic poſitus parochialis onera ſuſtinebit, donec de rectore prouideatur, qui etiam debet habere cuſtodiam omnium bonorum parochialis.*

Vbi ponitur declaratio S. Congregationis.

19 *Deputatio vicarij, ſeu œconomi cum congrua, donec de rectore prouideatur per eum ad quem ſpectat, non eſt de forma concurſus, & prouiſionis, ita vt alias non valeat quicquid alias vellet Rota, quæ tamen poſtea hoc admittit, &c.* & num. 20.

21 *Quarto apparet parochialem vacantem non poſſe conferri in commendam temporalem ei, qui magis idoneus fuerit iudicatus, & electus, dum affert bullas Papæ, nec poſſe interim conſtitui vicarium in ea, aut ei quoquo modo præfici,* & num. 22.

23 *Vbi ponitur declaratio S. Congregationis, quamvis contrarium ſeruetur.*

24 *Id videtur conforme ex* cap. auaritiæ de electio. in 6. *quod procedit in quibuſlibet beneficiis.*

25 *Ex quo etiam non poteſt dignior electus ante collationem fructus percipere etiam vti adminiſtrator, etiamſi antea eſſet conſtitutus adminiſtrator, &c.*

26 *Nec videtur valere conſuetudo contraria.*

27 *Quamvis videatur excuſare à pœna priuationis beneficij, ſeu iuris, de qua ibi.*

28 *Nam conſuetudo etiam mala, non tamen euidenter, tribui iuſtam cauſam ignorantiæ, & qui facit quod alij faciunt, excuſatur, &c.*

29 *Et qui haberet in eo malam fidem, & conſcientiam læſam, non excuſaretur à dict. pœna priuationis.*

30 *Dato, quod magis idoneus iudicatus, & electus ad parochialem, ex eo quod in ea adminiſtrauit vt vicarius, amitteret ius ſibi competens, an gratia, & prouiſio de illa à Papa ei facta ſit valida, non facta mentione de dicta intruſione, ſeu adminiſtratione,* & num. ſeqq.

Reſoluitur eſſe inualidam.

35 *Quinto apparet, per edictum publicum vocandos eſſe, qui voluerint examinari pro obtinenda parochiali vacante.*

36 *Quod accipiendum eſt vbi Concilium prouinciale id ſtatuerit, vt Toletanum, & Compoſtell.* & n. ſeqq.

38 *Vbi ponitur declaratio S. Congregationis, quamvis aliqui abſolute dicant eſſe neceſſarium.*

39 *Edictum apponendum erit ad ſummum cum termino 20. dierum, cum ſuccedat loco nominationis ab Epiſcopo faciendæ, ad quam ex Concilio præfixum eſt tempus decem dierum, nec vltra alios decem prorogari poteſt, ex conſtitutione Pij V.*

40 *Et ſic erit accipiendũ decretũ Concilij Compoſtellani.*

41 *Terminus edicti curret, ex quo tam in valuis Eccleſiæ cathedralis quam Eccleſiæ beneficij præfixum eſt, iuxta dict. decretum Concilij Compoſtellani.*

42 *Nec eſt neceſſarium, quod ſtet affixum per illud tempus, ſed eſt arbitrarium quanto tempore debeat manere affixum*

43 *Et ſufficit quod nuntius, vel notarius referat, quod edictum fuit affixum in loco, licet non dicat quanto tempore ſtetit.*

44 *Debet etiam apponi dies affixionis, & propoſiti edicti, vt ſciatur an intra terminum, vel poſt ſit factum examen.*

45 *Et ſufficit, quod affigatur, nec eſt neceſſe, quod prius legatur.*

46 *Si edictum cum maiori termino 20. dierum ponatur, an ideo vitietur prouiſio parochialis,* & num. ſeq.

Reſoluitur ex æquitate, & mente Papæ edictum poſitum cum maiori termino 20. dierum, etiam à principio, non eſſe nullum in totum, ſed quoad exceſſus, & ſic qui ſe oppoſuerint infra 20. dies, legitimos eſſe oppoſitores, non vero qui poſtea, niſi quando infra 20. dies nullus ſe oppoſuit &c.

50 *Cum quo termino debeat poni edictum, vbi Concilium prouinciale illud requirens non deſignat.*

51 *Reſoluitur eſſe arbitrarium, modo non excedat 20. dies.*

52 *Sexto apparet examen ad parochiales debere fieri cum examinatoribus ſaltim tribus.*

53 *Circa quod ponitur declaratio S. Congregationis.*

54 *Septimo apparet, quod ſi vota examinatorum paria, aut ſingularia fuerint, accedere poteſt Epiſcopus, ſeu vicarius, quibus magis videbitur.*

55 *Nam Epiſcopus tantum, vel vicarius habet votum deciſiuum in hoc caſu, ex S. Congregatione,* & num. 56. & 57.

58 *Iſta acceſſio Epiſcopi, ſeu vicarij, videtur debere fieri in ipſo examine, ſeu coram ipſis examinatoribus ſimul congregatis, & non ſeparatim.*

59 *Quamvis electio ex approbatis facienda ab Epiſcopo poſſit ab eo fieri, ex poſtfacto, & ſeparatim.*

60 *Quod dicitur de votis ſingularibus, quod Epiſcopus poſſit accedere, quibus videbitur, non procedit quando ſinguli examinatores approbant vnum, quem alij reprobant.*

Vbi ponuntur declarationes S. Congregationis.

61 *Quando dicantur vota ſingularia, vt Epiſcopus poſſit accedere, quibus videbitur, ſuppoſito quod examinatores debent eſſe tres ad minus.*

62 *Reſoluitur, quod cum ex tribus vnus approbat vnum, quem alter reprobat, & alter nec approbat, nec reprobat.*

63 *Reprobatur, quod ait Ledeſma, quod ſi tres examinatores fuerint diuiſi in ſuis votis, poteſt Epiſcopus accedere cui voluerit, & ſi duo fuerint pro vna parte, & alius pro alia, poteſt etiã accedere parti cui voluerit.*

64 Octauo

64 *Octauo apparet debere ſingulis annis in diœceſana ſynodo, quam etiam Capitulum, ſeu vicarius ſede vacante facere poteſt, deputari examinatores ſaltim ſex, qui debent proponi ab Epiſcopo, & à ſynodo approbari, &c.*

65 *Ex quibus Epiſcopus, vel vicarius debeat ſaltim tres eligere, vt ſecum examen perficiant, &c.*

66 *Si pauciores quam ſex examinatores in ſynodo deputantur, non erit legitima deputatio, & examen, & concurſus, cum illis factum erit nullum.*

67 *Debent deputari in ſynodo vera, & formali, quæ eſt Congregatio legitima, quam facit Epiſcopus cum clericis ſibi ſubditis, ad tractandum de his, quæ curæ paſtorali incumbunt, &c.*

68 *Et non ſufficeret congregari clerum ad effectum ſolum nominandi examinatores, & iudices ſynodales, &c.*

69 *Non apparet, quod ſi ex ſex examinatoribus aliqui intra annum mortui fuerint, aut alias abfuerint, tota facultas examinandi ad ſuperſtites ſpectabit eo anno durante, etiamſi vnus tantum ſupereſſet.*

70 *Quid ſi intra annum omnes mortui ſint, vel abfuerint, videbatur Epiſcopum eo caſu poſſe per ſe ipſum examinatores deputare, nam vbi forma præſciſe ſeruari non poteſt, ſufficit actum facere eo modo, quo fieri poteſt,* & num. 71.

72 *Sed Clemens VIII. facit decretum ſuper hoc, vt in declaratione S. Congregationis poſita.*

73 *Decimo apparet examinatores ſemel deputatos, quorum officium non expirat cum morte Epiſcopi, durare etiam poſt annum, donec alij fuerint electi, dummodo ſex ſuperſint: at ſi pauciores ſupereſſent lapſo anno, alios loco mortuorum eſſe eligendos in ſynodo, alias qui ſupererunt, pro legitimis non eſſe habendos.*

74 *Et non ſolum alij loco mortuorum ſunt tunc eligendi, ſed etiam qui ſupererant, ſunt de nouo eligendi, vel relinquendi pro examinatoribus, vel alij loco eorum, &c.*

75 *Non requiritur pro forma, quod examinatores ſingulis annis deputentur in ſynodo, dummodo poſt annum, ſaltim ſex remaneant contra Rotam.*

76 *An idem ſit in iudicibus ſynodalibus in terminis Concilij* cap. 10. ſeſſ. 25. de reform. *an ſi quatuor ſaltim non adeſſent, alij eſſent legitimi iudices.*

77 *Reſoluitur tunc rectè poſſe à Nuntio, vel Legato cauſas aliis committi, quamvis ſi committantur iudicibus ſynodalibus recte etiam poſſit reſcriptum illis præſentari.*

78 *Epiſcopus, ſeu Capitulum ſede vacante in locum examinatorum defunctorum, vel abſentium alios deputare non poteſt, nec intra annum, niſi omnes deficiant, nec poſt annum, etiamſi omnes deficiant.*

79 *Quamvis in iudicibus ſynodalibus detur facultas ordinario ad ſubſtituendum, &c.*

80 *Quæ facultas ſubſtituendi videtur intelligenda, quando nondum aduenit tempus faciendæ ſynodi, & tranſibit in Capitul. ſede vacante.*

81 *Et ponuntur declarationes S. Congregationis,* & n. ſeq.

86 *Quamvis Rota tenuerit deficientibus examinatoribus ſynodalibus poſſe Epiſcopum deputare examinatores abſque celebratione ſynodi, vt in deciſionibus poſitis,* & num. ſeqq.

92 *Magis conformis Concilio videtur ſententia S. Congregationis, nam lapſo anno defectus examinatorum contingit culpa ipſius Epiſcopi non facientis ſynodum, & ſic non excuſat eum ab obſeruatione formæ, & ceſſat ratio Rotæ.*

93 *Quod procedit etiamſi Epiſcopus de nouo veniat ad Epiſcopatum, &c.*

94 *Sententia Rotæ poſſet procedere in terminis deciſionum Literen. nempe in beneficiis iuriſpatronatus laicorum, à quibus præſentati, ſi non ſunt examinatores ſynodales, poterunt examinari coram aliis ab ordinario deputatis.*

95 *Et ponitur reſolutio Rotæ.*

96 *In literis reſignationum parochialium in forma dignum dicitur, quod examen fiat adhibitis examinatoribus ſynodalibus, ſi illic ſint, vt eſſe debent, alioquin ab ipſo ordinario nominandis.*

97 *Iſto caſu eſt difficultas, an ſi illic ſint examinatores, qui habentur pro ſynodalibus, tamen non ſunt legitimi, & coram illis tanquam ſynodalibus fiat examen in forma dignum, ſit validum.*

98 *Reſoluitur negatiue.*

99 *Vndecimo apparet examen, & approbationem in concurſu requiri ſemper pro forma ad ſingulas parochiales,* & num. 100.

101 *Vbi ponitur declaratio S. Congregationis, & reprobatur quædam ſententia Cerolæ.*

102 *Iſta forma omitti non poteſt, etiamſi Epiſcopus velit parochialem conferre perſonæ, quantumcunque, & notoriè doctæ, idoneæ.*

103 *Et etiam vicario, vel doctori, ſiue licentiato in Theologia, ſeu iure canon. &c. ex S. Congregatione.*

104 *Duodecimo apparet requiri pro forma, quod examinatores renuntient, quotquot idonei reperti fuerint.*

105 *Debent facere relationem, & approbationem de omnibus non ſolum quoad literaturam, ſed etiam clericatum, ætatem, legitimitatem, mores, &c.*

106 *Alias videntur peccare mortaliter examinatores.*

107 *Circa modum dandi vota ponitur quædam declaratio S. Congregationis.*

108 *Decimotertio apparet, quod ex approbatis per examinatores ſolus Epiſcopus, vel vicarius, & non ipſi examinatores, debet eligere magis idoneum.*

109 *Ex approbatis Epiſcopus ſuo iudicio, & non ex votorum calculo, numero, & collectione poteſt eligere, & debet eum, qui ſibi magis idoneus videatur.*

Vbi ponitur declaratio S. Congreg.

110 *Poterunt examinatores priuatim, præſertim Epiſcopo petente renuntiare, quis ſit magis idoneus, & niſi Epiſcopo id alias conſtet, poterit, & debebit priuatim ſe informare de hoc ab ipſis examinatoribus, &c.*

111 *Et ſic procedit quædam declaratio S. Congreg. poſita.*

112 *Quamvis aliqui teneant ad examinatores ſpectare renuntiare, quis ſit magis idoneus.*

113 *Et reſpondetur conſtit. Pij V.*

114 *Nec contrarium tenet Cechus relatus.*

115 *Decimoquarto apparet S. Congregationem ſentire quod Capitulum ſede vacante, etiam ſtante Concilio, non poſſet facere collationem parochialium, in quocumque menſe vacarent, etiam ſecluſa reſeruatione beneficiorum vacantium ſede Epiſcopali vacante, quæ tempore factæ declarationis ſuperius Toletanæ non ſtabat, &c.*

116 *Ad quod facit alia declaratio adducta.*

VNde in prouiſione † parochialium obſeruanda eſt forma præſcripta à S. Concil. Trid. *ſeſſ. 24. de reform. cap. 18.* vbi S. Syno. ſtatuit, vt occurrente vacatione parochialis Eccleſiæ, etiam generaliter, vel ſpecialiter reſeruatæ, ſeu affectæ, debeat Epiſcopus ſtatim habita notitia vacationis, ſi opus fuerit, idoneum in ea vicarium, cum congrua eius arbitrio fructuum portionis aſſignatione conſtituere, qui onera ipſius Eccleſiæ ſuſtineat, donec ei de rectore prouideatur, & deinde præuio concurſu, & examine coram examinatoribus, ſaltim tribus iuxta formam eiuſdem Concilij in Synodo deputatis, ex approbatis Epiſcopus eum eligat, quem cæteris magis idoneum iudicauerit, atque illi, & non alteri collatio Eccleſiæ ab eo fiat, ad quem ſpectabit eam conferre, &c. alias prouiſiones omnes præter dictam formam factæ ſurreptitiæ cenſeantur, &c. 1

Et † Pius V. *in ſua conſtitutione 32. ſuper collatione parochialium Eccleſiarum* ſtatuit omnes prouiſiones parochialium & præter & contra formam ab 2

eodem Concil. Trid. præſertim in examine per concurſum faciendo præſcriptam factas, & faciendas nullas, irritas, ac nullius roboris, vel momenti eſſe, nullúmque prouiſi ius, aut titulum etiam coloratum poſſidendi præbere, &c. vt in dicta conſtitutione, quam hic ponere placuit.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

3 In conferendis † beneficiis Eccleſiaſticis, & præſertim parochialibus Eccleſiis perſonis dignis, & habilibus, quæ in loco reſidere, & per ſeipſos curam exercere valeant, quantam diligentiam adhiberi oporteat, Alexandri III. in Lateranenſi, & Gregorij X. in Lugdunenſi generalibus Conciliis, ac Innocentij ſimiliter Tertij, & aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum editæ conſtitutiones teſtantur: quod vt diligentius, ac rectius perficiatur, ſtatuit etiam Synodus Tridentina, vt occurrente vacatione parochialis Eccleſiæ, etiam generaliter, vel ſpecialiter, etiam vigore indulti in fauorem Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, aut alias quomodolibet reſeruatæ, vel affectæ, debeat Epiſcopus habita notitia vacationis Eccleſiæ, ſi opus fuerit, idoneum in ea vicarium cum congrua eius arbitrio fructuum portionis aſſignatione conſtituere, qui onera ipſius Eccleſiæ ſuſtineat, donec ei de rectore prouideatur. Et deinde Epiſcopus, & qui eius patronatus habet intra decem dies, aut aliud tempus ab Epiſcopo præſcribendum aliquos clericos ad regendum Eccleſiam idoneos examinatoribus, iuxta formam eiuſdem Synodi deputatis, nominet, & non niſi ab eiſdem examinatoribus per concurſum aliorum examinatorum, etiam tanquam magis idoneo ab Epiſcopo iudicato, & electo de Eccleſia prouideatur, alias prouiſiones, ſeu inſtitutiones omnes præter formam prædictam factæ, ſurreptitiæ cenſeantur. Sed quoniam res humanæ ſemper in deterius prolabuntur, niſi ſit, qui eas retineat, ac debitæ executioni demandet, & verendum ſit, ne propter conſtitutionum huiuſmodi tranſgreſſionem maximi abuſus oriantur. Nos ad quorum notitiam non ſine graui noſtra moleſtia peruenit, nonnullos ex venerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopis, & Epiſcopis occurrente vacatione parochialium Eccleſiarum, eas nullo, aut minus ritè ſeruato examine, præſertim illo, quod per concurſum fieri debet ex Concilio Tridentino, vel etiam examine ritè ſeruato perſonis minus dignis, carnalitatis, aut alium humanæ paſſionis affectum, non rationis iudicium ſequentes contuliſſe, & de eis prouidiſſe; volentes, quantum cum Deo poſſumus, huiuſmodi, ac etiam futuris periculis occurrere, eorundem prædeceſſorum noſtrorum conſtitutiones præfatas etiam innouando, authoritate Apoſtolica tenore præſentium omnes & ſingulas collationes, prouiſiones, inſtitutiones, & quaſuis diſpoſitiones parochialium Eccleſiarum ab eiſdem Epiſcopis, & Archiepiſcopis, ac quibuſuis aliis collatoribus, tam ordinariis, quàm delegatis, etiam S.R.E. Cardin. ac Sedis Apoſtolicæ Legatis, vel Nuntiis, præter & contra formam ab eodem Concilio Tridentino, præſertim in examine per concurſum faciendo præſcriptam, factas, aut in futurum faciendas, nullas, ac nullius roboris, vel momenti fore, & eſſe, nullumque prouiſi ius, aut titulum etiam coloratum poſſidendi præbere, & parochiales Eccleſias huiuſmodi, vt prius ante collationes huiuſmodi vacabant, ex nunc vacare ſtatuimus, decernimus, & declaramus, eaſque omnes pro tempore ſic vacantes noſtræ, & Sedis Apoſtolicæ, ſeu eorum, quibus ius conferendi eas, præterquam Epiſcopis, & Archiepiſcopis, qui curam dicti examinis iuxta decretum eiuſdem Concilij habere debent, competere, diſpoſitione reſeruamus. Inſuper ne parochiales Eccleſiæ diu in ſuſpenſo maneant, in maximum animarum periculum quarumcunque parochialium Eccleſiarum, quarum, dum pro tempore vacant, ad Epiſcopos, Archiepiſcopos, Primates, & Patriarchas, & quoſuis alios ordinarios collatores in menſibus ordinariis collatoribus, etiam per noſtras regulas aſſignatis prouiſio, & collatio ſpectat, & pertinet, de quibus iiſdem Epiſcopi, & Ordinarij prædicti intra ſex menſium ſpatium, à die vacationis, earundem perfecto examine, iuxta formam Concilij Tridentini præfati non prouiderint, ac illarum etiam, quarum collationes nobis, & dictæ Sedis generaliter, vel ſpecialiter, & ex quauis cauſa reſeruatæ, ſeu affectæ exiſtunt, aut aliis ex indulto Sedis Apoſtolicæ competunt, ad quas occurrente illarum vacatione Epiſcopi, & Archiepiſcopi præfati perſonas per examen concurſu mutuo habito, iuxta dicti Concilij Trid. formam approbatas, & magis idoneas non elegerint, aut electas nobis, vel ſucceſſoribus noſtris, aut iis, ad quos collatio ſpectabit, pro collatione obtinenda intra quatuor menſium ſpatium à die illius vacationis non ſignificauerit, necnon parochialium Eccleſiarum ſimilium, quæ iuriſpatronatus Eccleſiaſtici, vel aliorum, ſeu clericorum, & laicorum ſimul fuerint, ſi præſentatus intra tempus eiſdem patronis à iure præfixum præuio examine iuxta formam dicti Concilij approbatus petatur inſtitui, inſtitutioque ipſa per duos menſes à die præſentationis dilata fuerit, collationem, prouiſionem, inſtitutionem, ac commodam diſpoſitionem nobis, & ipſi Sedi, ac perſonis indulta huiuſmodi conferendi, prouidendi ſeu inſtituendi obtinentibus reſpectiuè reſeruamus, data tamen in parochialibus iuriſpatronatus optione ipſis patronis, vt ſi inſtitutio ad ordinarios ſpectabit, ipſis ordinariis illam facere negligentibus, & vltra dictos duos menſes differentibus, poſſint pro huiuſmodi inſtitutione obtinenda habere recurſum ad Metropolitanum, vel viciniorem ordinarium, aut ad Sedem Apoſtolicam. Prohibentes etiam eiſdem ordinariis, ne tempus decem dierum eiſdem ordinariis, & patronis ab eodem Concilio Tridentino ad nominandum idoneos clericos coram deputatis examinatoribus præfixum vltra alios decem dies prorogare audeant, vel præſumant. Diſtrictius inhibentes, ne quis præter Romanum Pontificem, aut alios indulta huiuſmodi obtinentes, vt præfertur, quacunque ſit ſuper hoc authoritate munitus, de huiuſmodi beneficiis ſic reſeruatis (vt præfertur) diſponere, vel circa etiam per viam permutationis, vel alias innouare quoquo modo præſumat. Vt autem non ſolum dignis, ſed magis idoneis repertis iuxta eiuſdem Concilij decretum parochiales Eccleſiæ conferantur, volumus, & eadem authoritate decernimus, quod ſi Epiſcopus minus habilem poſthabitis magis idoneis elegerit, poſſint ij, qui reiecti fuerint, à mala electione huiuſmodi ad Metropolitanum, vel ſi ipſe eligens Metropolitanus, aut exemptus fuerit, ad viciniorem ordinarium vti noſtrum & Sedis huiuſmodi delegatum, aut alias ad ipſam Sedem Apoſtolicam appellare, ac præelectum ad nouum examen coram ipſo appellationis iudice, & eius examinatoribus prouocare, & conſtito de prioris eligentis irrationabili iudicio, eóque reuocato, parochialis magis idoneo per eundem iudicem appellationis authoritate noſtra (quatenus collatio ad Epiſcopum, à quo appellatum fuit ſpectaret) conferatur, alias eidem magis idoneo per iudicem appellationis approbato conferenda remittatur ad eum, ad quem collatio, prouiſio, vel inſtitutio ſpectabit. Hæc tamen appellatio interpoſita interim non impediat, aut ſuſpendat, quominus electio per ordinarium,

ordinarium, primo loco facta interim demandetur executioni, & prouiſus ab eadem Eccleſia cauſa appellationis huiuſmodi pendente non amoueatur. Et ſi quis à ſententia per iudicem appellationis lata duxerit appellandum, is tunc ad Sedem ipſam Apoſtolicam appellabit. Si ſecus in præmiſſis omnibus & ſingulis actum, aut attentatum fuerit, irritum decernimus, & inane. Volumus autem quod præſentium præſumptis manu alicuius notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ, quodque literæ ipſæ Cameræ Cancellariæ Apoſtolicarum, & audientiæ cauſarum Palatij Apoſtolici valuis, & in acie Campi Floræ dimiſſis inibi copiis publicatæ, & affixæ omnes, ita afficiant, & arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, ſtatuti, decreti, reſeruationis, prohibitionis, inhibitionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolicorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſexageſimo ſexto. Quintodecimo Kal. April. Pontificatus noſtri anno ſecundo.

4 Quam conſtitutionem Pij V. ſanctiſſimus D. N. Gregorius XIII. audita † relatione Congregationis reſpondit, non habere locum, niſi in his diœceſibus, in quibus fuit coacta ſynodus diœceſana, & in eis, iuxta formam *cap.* 18. *ſeſſ.* 24. fuerunt deputati examinatores, & ita Anaſ. Germo. *de indultis Cardinalium, §. quibuſuis, num.* 8. ait Cardinalem Carrafam 9. Martij 1589. reſpondiſſe Epiſcopo Volaterrano.

5 Circa quod decretum † Concilij, & conſtitutionem Pij V. oportet aliqua dubia ſcitu digna, & in praxi occurrentia breuiter explicare.

6 Et in primis † dubitatur, an ſede Epiſcopali vacante Capitulum ſeu eius vicarius poſſit facere concurſum ad parochiales vacantes, & ad ipſum ſpectet obire illa munia, quæ Concilium vbi ſupra ſtatuit obeunda ab Epiſcopo, ſeu eius vicario, cum parochialis Eccleſiæ vacatio contigerit.

7 In quo probatur † affirmatiuè ex regula tradita ſupra *5. part. cap.* 7. quod capitulum ſede vacante fungitur vice Epiſcopi, & ſuccedit in his, quæ ſunt iuriſdictionis ordinariæ, exceptis caſibus in iure expreſſis, & iuriſdictio data à Concilio Epiſcopis circa concurſum parochialium eſt ordinaria ad tradita per gloſſ. *verb. ſpecialiter, in leg.* 1. *Cod. ne liceat potentiorib.* & Doctores *in leg. morte, ff. de iuriſdictio. omnium iudicum, & in cap. licet de officio ordin.* & Couarr. *lib.* 3. *variar. c.* 20. *num.* 1. *verſic. & id deducitur numero* 5. 6. 9. *&* 10. & Thom. Sanch. *de matr. lib.* 2. *diſp.* 40. *num.* 14. & ita poſt hæc reſoluit Molina *de iuſt. tract.* 5. *diſp.* 11. *num.* 11.

8 Et ita in terminis † cenſuit S. Congreg. Concilij, per quandam declarationem factam ad inſtantiam Capituli Toletani, anno 1577. ſede Archiepiſcopali vacante, quæ ſic ſe habet: Obſeruanda in examinibus faciendis per collationes parochialium ſede cathedrali vacante, in primis capitulum nullam ſibi hiſce examinibus authoritatem vindicauit, ſed conſtituit officialem, & vicarium infra octo dies poſt mortem Epiſcopi, prout mandat Concil. Trid. *ſeſſ.* 24. *cap.* 16. Secundo is vicarius ſic conſtitutus obibit illa omnia munia, quæ Concilium *ſeſſ.* 24. *cap.* 18. ſtatuit obeunda ab Epiſcopo, ſeu eius vicario, cum parochialis Eccleſiæ vacatio contigerit. Tertio, & in ſpecie ſtatim habita notitia vacationis Eccleſiæ, & antequam vllum fiat examen, conſtituit idoneum in ea vicarium cum congrua fructuum portionis aſſignatione, reſeruatis reliquis fructibus iis, quibus verè debebuntur, hic autem vicarius ſic poſitus eiuſdem parochialis onera ſuſtinebit, donec de rectore prouideatur. Quarto, poſtea per edictum publicum vocabit eos omnes, qui voluerint examinari pro obtinenda ea parochiali vacante. Quinto, deinde examinabit eos, qui concurrerint, adhibitis etiam aliis examinatoribus, ſaltim tribus, quorum vota ſi paria, aut ſingularia fuerint, accedere poſſit ipſe vicarius quibus magis ei videbitur. Sexto, curabit idem vicarius, vt ſingulis annis in diœceſana ſynodo probentur examinatores ſaltim ſex, ex quibus tres ipſe eliget, eoſque congregabit, qui ſecum examen perficiant ad ſingulas vacantes parochiales, & ſi duo vel vnus tantum ex dictis examinatoribus, etiam cum vicario, vel omnes tres, atque etiam ſex abſque vicario ſeipſo congregauerint, ac examen perfecerint, nullum erit. Et ſi ex dictis ſex examinatoribus, aliqui intra annum ſuæ electionis mortui fuerint, tota facultas examinandi vna cum vicario ad ſuperſtites, etiam vnus tantum ſupereſſet, expectabit eo anno durante. Septimo, ſi contingat ſequentibus annis nullos examinatores eligi in ſynodo diœceſana, illi ſex, qui ſemel præcedente anno ex decreto Concilij fuerint electi, pro legitimis habeantur, etiam poſt lapſum ſuæ electionis, & ſic in officio ſuo perſeuerare poſſint, donec alij ſeruata forma Concilij fuerint electi, & ſi ex dictis ſex examinatoribus aliqui mortui fuerint, curabit vicarius, vt lapſo anno alij in locum mortuorum ſufficiantur, ſeu eligantur in ſynodo diœceſana, alioquin qui ſupererint, pro legitimis non habeantur. Octauo, examen, & approbatio pro legitimis non habeantur, ad parochiales vacantes, ſi antea ad alias parochiales, quæ prius vacauerint, fuerit facta, ita vt non ſufficiat, quem iudicatum fuiſſe idoneum præteritis menſibus, aut annis ad aliquas parochiales, ſed ſemper opus ſit nouo examine, & noua approbatione ad ipſam parochialem, de cuius collatione ſingulis vicibus agetur. Nono, examinatores ex pluribus examinatis, non vnum ſolum, ſed plures, quos iudicauerint idoneos, ſignificabunt vicario, & ex iſtis pluribus per examinatores iudicatis, non ipſi examinatores, ſed ſolus vicarius eliget, quem cæteris magis idoneum iudicauerit, hæc enim facultas nullo modo examinatoribus competit, cum ſoli Epiſcopo à Concilio ſit attributa, cuius loco erit vicarius ſede vacante. Decimo, ipſe etiam vicarius ſolus, abſque examinatoribus ſcribet literas ad S. dominum noſtrum, ad quem collatio parochialis ſpectabit, quibus præcipuè teſtabitur vacaſſe parochialem, propoſitum fuiſſe edictum, & ex examinatis fuiſſe tot idoneos à tribus ſaltim examinatoribus iudicatos, ſe vero ex iſtis idoneis talem cæteris magis idoneum iudicaſſe, & elegiſſe. Vndecimo, Capitulum, aut decanus cathedralis Eccleſiæ, nullum ius ſibi vendicet proponendi edictum, aut deputandi, ſeu eligendi, vel conuocandi coram ſe examinatores, nec iubendi, aut curandi, vt coram ſe, aut examinatoribus deputatis ab eo examen fiat, motus eligendi magis idoneum, aut literas teſtimoniales de eo ſcribendi, ſed hæc omnia, vt ſupra dictum eſt, exequetur partim ſynodus diœceſana, partim vicarius ſede vacante conſtitutus quem capitulum omnino, vt ſupra quoque in principio iniunctum eſt, conſtituere debebit, ex *dict. cap.* 19. Duodecimo, Multo magis idem capitulum abſtineat à conferendo parochialem vacantem in commendam temporalem ei, qui magis idoneus fuerit iudicatus, maximéque etiam caueat, ne concedat omnes fructus ipſius parochialis eidem dicta commenda durante, quoniam Concilium hæc omnia prohibuit, dum ſtatuit debere Epiſcopum,

ſtatim habita notitia vacationis parochialis idoneum in ea vicarium, cum congrua fructuum portione conſtituere, quod munus, vt ſupra quoque dictum eſt, obibit præcisè vicarius ſede vacante deputatus, cauebitque etiam ipſe à dicta commenda, & conceſſione omnium fructuum, & illud quoque interdictum ſciet, ne eum quem magis idoneum ipſe iudicauerit, conſtituat vicarium in parochiali, aut ei quoquo modo præficiat, donec collatio fiat, ſed debebit omnino à principio vacationis, & antequam vllum examen fiat, conſtituere in ea alium vicarium, qui curam animarum interea gerat, donec parochialis fuerit à ſede Apoſtolica collata magis idoneo.

9 Quæ declaratio † eſt ſummè notanda, & licet loquatur de examinibus, & concurſu faciendis pro collatione parochialium ſede cathedrali vacante, procedit etiam in examinibus, & concurſu faciendis per Epiſcopum, ſeu eius vicarium ſede plena: nam quoad formam examinis & concurſus, non eſt aliquid ſpeciale in capitulo, ſeu eius vicario ſede vacante.

10 Ex † qua declaratione §. 3. apparet primo, ſtatim habita notitia vacationis parochialis conſtituendum eſſe in ea idoneum vicarium per Epiſcopum, ſeu vicarium ſede vacante, quod procedit etiam in parochialibus ſpectantibus ad collationem aliorum, vt infra dicemus, *3. dubio, num.* 127.

11 Circa quod aduertenda † eſt quædam declaratio S. Congreg. ſuper *dict. cap.* 18. quæ ſic ait: Licet conſtituere Vicarium tempore vacationis ad cuſtodiam Eccleſiæ vacantis, ſpectet ad Epiſcopum, tamen in caſibus repentinis, ſi vicaria eſt ad præſentationem alicuius Collegij, illum poteſt conſtituere quamprimum, donec Epiſcopus certior ſit factus,

12 & prouiderit. Non † tamen intelligas, quod collegium iſto caſu poſſit dare iuriſdictionem alias non habenti, & approbationem ad Sacramentum Pœnitentiæ adminiſtrandum, &c. ſed ſolum poteſt illum ponere ad cuſtodiam, &c.

13 Sed ſtatim offert † ſe difficultas quorſum tendant illa verba Concilij *dict. cap.* 18. Si opus fuerit, nam ſemper videtur eſſe opus vicario, ad quod reſpondetur cum declaratione S. Congreg. ſuper *dict. cap.* 18. quæ ſic ait: Quo pacto ſuccurrendum erit parochialis curæ, quando onus nemo ſubire duxerit. Poſtremo quærendum erit, quorſum huiuſmodi verborum, ſi opus fuerit, tendat intellectus, cum continuo locus, vbi animarum curæ imminet, ſacerdote, ſacrorumque, adminiſtratione indigeat, donec loco prædefuncti alius inſtituatur. Congregatio reſpondebit, ordinarium omni diligentia vti debere, vt aliquem inueniat, qui velit, & poſſit hoc munus obire, qui ſi reperiri nequiuerit, ſaltim illud curare, vt aliqui mercenarij diurni, vel hebdomadarij, aut vicini parochi curam animarum interea exerceant. Ad ſecundum, eo nempe, qui in eadem Eccleſia poſſent adeſſe miniſtri ſacramentorum, qui interea curam quoque illam, quæ ad defunctum ſpectabat, exercerent, vel aliqui vicini parochi libenter idem præſtarent, aut alij ſimiles caſus euenirent, quibus appareret, non opus eſſe conſtituere alium vicarium.

14 Secundo † apparet ex *d.* §. 3. vicarium eſſe conſtituendum cum congrua fructuum portionis aſſignatione, vt inquit S. Concilium *dict. cap.* 18. Cùm congrua eius arbitrio fructuum portionis aſſignatione, *circa quæ verba aliàs S. Congregatio ſic cenſuit:* duorum aureorum pro ſingulis menſibus, viſa fuit congrua portio. Secunda, hoc ipſum poteſt ſede vacante capitulum, quod ſi in portionis aſſignatione grauamen intulerit, poterit nouus Epiſcopus corrigere. Tertia, fructuum portio conſtituenda parochiarum Eccleſiarum vacantium vicario curam exercenti quouſque ad nouam inſtitutionem deueniatur, an referri debeat ad ſolam ipſius ſuſtentationem, aut ad ipſarum vacantium annuum valorem, vel ad ipſius vicarij qualitatem, & quid ab ordinario ſuper præmiſſis erit agendum, & portio hæc vnde ſumenda ſit, quando conſtet fructus eſſe conſumptos, aut ſtantes ita tenues ſint, vt vicarij ſuſtentationi non ſufficiant. Congregatio reſpondit ad hæc omnia referenda ad congruam portionem, & ſtipendium arbitrio ordinarij, & ſumendam ex fructibus percipiendis, niſi aliquæ perſonæ ſint iure obligatæ ad ſupplendum aliunde.

Vnde rectè † reſpondit Nauar. *conſ. 5. de officio ordinarij,* quod vicario parochiali vacanti ſimpliciter dato, non omnes fructus, ſed congrua portio arbitrio ordinarij iuſtè determinanda debetur, nec Epiſcopus à principio poſſet omnes eidem aſſignare, niſi omnes eſſent neceſſarij ad congruam portionem. 16

Nec tollit dicta † prima declaratio, quin ſi pro loco, & tempore videatur plus neceſſarium ad congruam portionem, quàm duorum aureorum pro ſingulis menſibus aſſignari poſſit, non enim in hoc poteſt dari certa regula, omni loco & tempore. 17

Tertio apparet † *ex dict.* §. 3. quod vicarius ſic poſitus parochialis onera ſuſtinebit, donec de rectore prouideatur, vt inquit ipſum Concilium, qui etiam debet habere cuſtodiam, & adminiſtrationem omnium bonorum ipſius parochialis, vt inquit quoque Concilium *d. cap.* 18. *verſ. alioquin,* & cenſuit S. Cong. ibi: Idoneum in ea vicarium, qui vicarius debet habere cuſtodiam, & adminiſtrationem omnium bonorum, vt *infra verſ. alioquin vicarius,* etiam Eccleſiæ, cuius inſtitutio non ad Epiſcopum, ſed ad inferiorem ſpectaret, non obſtantibus his, quæ traduntur per DD. *in cap. cum vos de offic. ordin.* 18

Aduertendum eſt † tamen circa prædicta, quod deputatio vicarij, ſeu œconomi cum congrua fructuum portionis aſſignatione, donec de rectore prouideatur per eum, ad quem ſpectat, non eſt de forma concurſus, & prouiſionis, ita vt alias non valeat, quidquid vellet Rota in vna Detruſen. parochialis de Tibiſa 12. Februarij 1593. coram D. Penna ſupra adducta *4. p. cap. 3. ad fin.* Quæ † tamen in eadem cauſa coram D. meo Corduba 24. Nou. 1595. hoc admittit, & reſpondet ad dictam deciſionem D. Pennæ, vt videre eſt in deciſ. D. Cordubæ adducta *d. c. 3. ad fin.* 19 20

Quarto apparet † ex *d.* §. 3. & 12. parochialem vacantem, non poſſe conferri in commendam temporalem ei, qui magis idoneus fuerit iudicatus, & electus, interim quod affert bullas Papæ, vt dictum eſt *4. part. cap. 4. num.* 15. nec poſſe interim conſtitui vicarium in ea, aut ei quoquo modo præfici. Quod etiam fuit declaratum pro parte Epiſcopi Placentini, anno 1593. vt in ſequenti declaratione, Illuſtriſſ. & Reuerend. Dom. vacante parochiali Eccleſiæ in menſe ad S. Pontificem reſeruato, Epiſcopus Placent. habito concurſu ex dignis digniorem elegit, ſupplicatur pro parte eiuſdem Epiſcopi ſequentia declarari. Primo, ſi poteſt in dicta parochiali conſtitui vicarius, qui vti dignior ad parochialem nominatus eſt. Secundo, ſi poteſt magis idoneus in commendam temporalem dictam parochialem habere. Tertio ſi virtute mandati Epiſcopi, poteſt antequam ſit facta ei à Papa collatio, capere poſſeſſionem parochialis. Quarto, ſi dignior ante confirmationem poteſt fructibus parochialis gaudere ſub prætextu Rectoris, commendatarij, ſeu vicarij. Quinto, ſi facit contra formam Concilij agendo aliquid ex ſupradictis, tam Epiſcopus mandans, quam dignior obediens. Sexto, ſi faciendo contra Concilium, an amittat aliquod ius, ſi fortè ei competebat ex nominatione, ex eo quod ante confirmationem ſe immiſcuit in adminiſtratione parochialis. 21

Ad primum,

Congregatio

Congregatio Concilij cenſuit ſtatim habita notitia vacationis parochialis debere Epiſcopum conſtituere vicarium idoneum, & ſic non eſſe expectandum tempus, quo dignior ad ipſi parochiali præficiendum nominatus ſit. Ad ſecundum, minimè poſſe. Ad tertium, pariter non poſſe. Ad quartum, ante collationem non poſſe fructus percipere, niſi vti adminiſtratorem. Ad quintum, facere contra Concilij decretum. Ad ſextum, prouiſum Apoſtolicum apprehendentem poſſeſſionem beneficij literis non expeditis ex Iulij III. conſtitutione amittere beneficium, ſiue ius ad illum habentem, ac ad aliud obtinendum de cætero inhabilem effici. Quam declarationem vidi in forma authentica manu Illuſtriſſimi Cardinalis Matthæi, eiuſque ſigillo munitam.

23 Quamvis in his † Regnis Caſtellæ & particulariter in hoc Epiſcopatu contrarium ſeruetur, & malè, quod tamen in hoc Epiſcopatu videtur iam emendatum.

24 Et quod dictum eſt † videtur conforme, ex *cap. auaritiæ, de elect. in* 6. quod procedit in quibuſlibet beneficiis, vt dicetur infra *11.part. cap.vlt. dub.vlt. num.* 216.

25 Ex quo etiam † textu videtur, non poſſe digniorem electum ante collationem fructus percipere, etiam vti adminiſtratorem, etiamſi antea eſſet conſtitutus adminiſtrator, Ioannes And. *ibi*, & Dominicus, *num.*4. & Franchus 1. Quamvis contrarium velle videatur dicta declaratio Placentina *ad* 4. Cui reſponderi poteſt, illud ibi eſſe obiter dictum, & non principaliter reſolutum. Vnde etiam videtur, quod is non poterit eſſe. Vicarius, etiam ſi antea eſſet talis conſtitutus.

26 Non videtur valere † conſuetudo contraria. Abbas *in cap. tranſmiſſam, num.*3. *de elect.* Franchus *in d. cap.auaritia, num.*2. Dominicus *in cap.eum qui, §.inſuper, num.*7. *de præb.in* 6. & ibidem Franchus *num.*5. Selua *de benef.*2.*part.qu.*15.*n.*4. Rochus *in c.fin.de conſuet.ſect.*5.*n.*41. Gigas *de intruſo ſub num.*25.6 *fallentia*, Rebuff. *in praxi ſuper reg.de ſubrogan. collitigan.gl.*4. *n.*8. *& reg.*29. Cancell. *vel ſecundo etiam.* Lamber. *de iure patron.*2.*part.*2.*lib.qu.*5.*art.*11.*n.*7. *&* 8. Cuchus *in inſtitutionib. maiorib. lib.*4. *tit.*4. *num.*3.

27 Quamvis conſuetudo † iſta videatur excuſare à pœna priuationis beneficij, ſeu iuris, de qua *ibi*, Anchar. *conſ.*51. *cum aliis*, vt per Alexand. *conſil.*107. *lib.*2. *ſeu* 8. *lib.*6. Rochum *in dict.cap fin. de conſuetud. in princ.num.*35. *& ſect.*6.*n.*19. Rebuff. *vbi ſupra.* Probum ad Monach. *in cap.*1. *de clericis non reſiden.in* 6. *num.*39. & Flam. Pariſ. *de reſiden.qu.*5. *num.*24. Ludou. Gom. *in cap.*1. *de conſtitution. in* 7. *num.*131. Farin. *in praxi crimin.*3.*part.qu.*95. & Villar del patronado de Calatayud. 4.*part.* §.3. *num.*1.

28 Nam conſuetudo etiam mala, † non tamen euidenter mala tribuit iuſtam cauſam ignorantiæ, & qui facit illud, quod alij faciunt excuſatur, & puniri non debet, qui communi iudicio non peccat, vt ibi per eos. Et conſuetudo inualida, & irrationabilis nondum reprobata excuſat à pœna, Felinus *in c.ex tenore, de reſcript. num.*12. Nauar. *conſ.*29. *de ſent. excommunic. num.*9.

29 Vnde qui haberet in † eo malam fidem & conſcientiam læſam, vt quia ſibi conſtaret, conſuetudinem non eſſe bonam, vel ſaltim de eo dubitaret, non excuſaretur à pœna priuationis, de qua in dicto capite *auaritia*, maximè, in foro conſcientiæ, in quo irrationabilis conſuetudo non excuſat, Ludou. Gom. *ſupra.*

30 Sed eſt difficultas, an † dato, quod magis idoneus iudicatus, & electus ad parochialem in concurſu, ex eo quod in ea adminiſtrauit vt Vicarius contra ſupradicta, amitteret ius ſibi competens, ex *ex d. c.auaritia*, gratia, & prouiſio de illa à Papa ei facta, ſit valida, etiam non facta mentione de dicta intruſione, ſeu adminiſtratione.

Et videtur inualida † ex doctrina Abbatis *in cap.* 31
*qualiter, de elect. num.*8. Petri Baiſij *in directorio electionum,*2.*part.c.*8. & Cuchi *lib.*4.*tit.*1.*num.*147. *& ſeq.* Et ex hoc capite fuit Romæ impetrata parochialis oppidi de Ontiueros huius diœceſis Abulenſis, quamvis non habuit effectum impetratio, ſed tandem fuit concordatum inter partes, concordia confirmata per Papam.

Nihilominus † videtur eſſe valida, nam prædicta 32
non videtur vera intruſio, ex quo non adminiſtrat tanquam titularis, & ſic non intrant, nec applicantur dicta 11. *part. cap. vlt. dubio vlt. à numero* 224. Nec poteſt dici gratia ſurreptitia, nam non narrat parochialem ſibi eſſe debitam, ſed ſolum exhibet ſuam approbationem, & literas teſtimoniales Ordinarij, & ex clauſulis generalibus fit gratia, etiam ſi alias ſpecialiter, vel generaliter reſeruata exiſtat.

Nec rurſus † his inſtat conſtitutio trigeſima ter- 33
tia Iulij Tertij, de qua ſupra 4.*part.cap.*2. *à num.*47. Quia illa loquitur de apprehendente poſſeſſionem beneficij virtute ſupplicationis, literis non expeditis.

Sed verius eſt † huiuſmodi poſſeſſionem eſſe in- 34
ualidam per ſurreptionem, quia exhibendo, & ſignificando Papæ, electionem de ſe factam ab Ordinario in concurſu, videtur etiam ſignificare habere aliquod ius ad Eccleſiam parochialem.

Quinto apparet ex dicta † declaratione Toleta- 35
na, §.4. per edictum publicum vocandos eſſe, qui voluerint examinari pro obtinenda parochiali vacante.

Sed hoc † recipiendum eſt, vbi Concilium pro- 36
uinciale id ſtatuerit, vt fecit Concilium prouinciale Toletanum, factum anno 1566. *act.*2. *decret.*24. & Compoſtellanum, factum anno, *act.*2. *decret.*3. nam Concilium Tridentinum, *d.cap.*18. *verſic. & ſi Epiſcopo*, id relinquit arbitrio Epiſcopi, vel ſynodi prouincialis, & ita docet Nauarr. *conſ.*4. *de præbend.* & nouiſſimè Vgolin. *de offic.& poteſt.Epiſc.c.*50.§.4.*n.*3.

Reſpondit † S. Congregatio Concilij Epiſcopo 37
facien. his verbis: Congregatio cenſuit, faciendum examen per concurſum, quoties contigerit vacare parochialem Eccleſiam: nec ideo à decretis Concil. Trident. recedendum erit, quod rixæ, & tumultus oriantur, & alia forſan peiora ſequantur: quod vero ad propoſitionem edicti publici attinet, hoc totum poſitum eſſe arbitrio ipſius Epiſcopi faciat, necne, niſi prouincialis Synodus aliquid circa hoc præcisè ſtatuerit, quod obſeruandum erit. *Alia.* Congregatio Concilij cenſuit propoſitionem edictorum publicorum relictam eſſe arbitrio Epiſcopi, vel ſynodi prouincialis.

Quamvis † Cerola *in praxi Epiſcopali* 1.*parte, ver-* 38
bo, parochia. §.2. 2.*dubio* & Cechus *de repub. Eccleſiaſtica, cap.*28. *de paroch. ſub num.*6. dicant, edictum eſſe neceſſarium ex dicta Bulla Pij V. & declaratione S. Congregationis, dicentibus, collationem parochialis, factam ſine examine per concurſum eſſe nullam. Sed falluntur, nam edictum non eſt præcisè neceſſarium ad concurſum, qui ſine edicto fieri poteſt, vt in dicto decreto Concilij. In quo etiam nouiſſimè fallitur Ioan. Franciſ. Leo *in theſ. for. Eccl. c.*18. *num.* 28.

Edictum autem † apponendum erit ad ſummum 39
cum termino viginti dierum, cum ſuccedat loco nominationis ab Epiſcopo faciendæ, ad quam ex dicto Concilio præfixum eſt tempus decem dierum, nec vltra alios decem dies prorogari poteſt ex dicta conſtitutione Pij V. *verſ. prohibemus etiam*, quod ſimiliter in edicto dicendum eſt, vt vltra alios decem dies prorogari non poſſit, Cerola *d.*§.2.3.*dubio*, & Cechus *ſupra*, & Leo *ſup. num.*19.

Et

40 Et † sic erit accipiendum dictum decretum Concilij prouincialis Compostellani, vbi statuitur, quod Episcopi intra quindecim dies à tempore notitiæ vacationis per publicum & necessarium edictum conuocent omnes quotquot voluerint examinari, quod in valuis Ecclesiæ Cathedralis, & Ecclesiæ beneficij & ubi aliàs Episcopo visum fuerit per viginti dies, vt minimum præfigatur sub censuris & pœnis contra eos, qui tale edictum, vel tollere, vel delere ausi fuerint.

41 Qui terminus † edicti currit, ex quo tam in valuis Ecclesiæ Cathedralis, quàm Ecclesiæ beneficij præfixum est, juxta dictum decretum Concilij Compostellani, & sic expectandum erit, quod labatur terminus, ex quo vltimo præfixum est.

42 Nec est necessarium, quod edictum † stet affixum per illorum viginti dierum spatium, sed est arbitrium quanto tempore debeat manere affixum, Cerola *d.* §. 2. *dubio*, Socin. *de citat. art.* 23. *quæst.* 10. Rebuf. *ad ll. Gall. tract. de citat. in præf. n.* 102. & nouissimè Ceuall. *qu.* 898. *n.* 36. dicens, quod edictum debet manere affixum per aliquod tempus, &c.

43 Et † sufficit, quod Nuntius, vel Notarius referat, quod edictum fuit affixum in loco, licet non dicat quanto tempore stetit, ad Bart. *in extraug. ad reprimendum. verb. publice.* Socin. & Rebuff. *supra.* Maran. 6. *par. memb.* 1. *de citat. n.* 96. & ita practicatur. Et illa verba decreti Concilij Compostellani. *Per viginti dies, vt minimum præfigatur*, designant terminum edicti, non tempus affixionis, quamuis Cechus *dict. n.* 6. *circa fin.* dicat, quod edictum debet state affixum per totum tempus illius.

44 Debet † etiam apponi dies affixionis & propositi edicti, vt sciatur, an intra terminum, vel post terminum sit factum examen, vt in decisione Toletana parochialis, 3. Iulij 1595. coram D. Seraphino infra adducta, *dub.* 20. & 26. Decemb. 1597. coram dom. Corduba infra adducta, *dub.* 21.

45 Et quamuis † Cerola *d.* 1. *dubio* dicat, quod edictum ipsum prius debet legi publicè & postea affigi, ex Bartol. & Marant. *sup.* & Fusc. de visit. *lib.* 2. *cap.* 5. *numero* 1. *ad fin.* tamen id etiam non est necessarium, nec seruatur, sed sufficit, quod affigatur, & Fuscus ibi ait, quod id non in omnibus seruatur. Et *Clem.* 1. *de iudi.* quam allegat Bartolus, loquitur in longè diuersis terminis: & accedit quod tradit Vantius *de nullitate ex defectu citationis, n.* 135.

46 Sed est difficultas †, si edictum cum maiori termino viginti dierum ponatur, an ideo vitietur prouisio parochialis. Et videtur, quod non, quia licet faciat Episcopus contra prohibitionem Concilij, & dictæ constitutionis, assignando maiorem terminum, tamen id non videtur pertinere ad formam necessariam prouisionis, sicut nec deputatio Vicarij idonei, &c. Sed quod solum erit nullum edictum quoad excessum termini vltra vignti dies, ex dicta constitutione Pij V. & consequenter non essent oppositores legitimi, nisi qui se opponerent intra viginti dies, & non post.

47 In contrarium † tamen, nempe quod vitietur prouisio, & sit nulla, facit, nam edictum positum à pincipio cum maiori termino viginti dierum, videtur in totum nullum ex dicta constitutione Pij V. & eius decreto irritãte, nã forma est indiuidua, Decius *conf.* 532. *n.* 5. & in simili de locatione rerum Ecclesiæ vltra triennium, diximus supra 2. *par. c.* 1. *n.* 56. & consequenter prouisio videtur nulla, tanquam facta sine edicto valido requisito, ex Concilio prouinciali.

48 Et † tunc non esset edictum nullum in totum, quando à principio positum esset cum termino competenti, & postea prorogaretur vltra viginti dies, tunc enim sola prorogatio, vtpote de per se, & separatim facta, esset nulla ad regulam, *vtile per inutile non vitiatur, lib.* 6.

Nihilominus † tamen in proposito ex æquitate, & mente Papæ, verius videtur edictum positum etiam à principio cum maiori termino viginti dierũ non esse nullum in totum, sed quoad excessum, & sic qui se opposuerunt infra viginti dies legitimos esse oppositores, non verò qui postea se opposuerunt, nisi qnando intra viginti dies nullus se opposuit. Sed hoc vide infr. *dub.* 10. *à n.* 200. 49

Rursus est difficultas † per quod tempus seu cum quo termino debeat poni edictum, vbi Concilium prouinciale illud requirens, non designat tempus vt Concilium prouinciale Toletanum supra. 50

Et videbatur ponendum esse, saltim cum termino decem dierum, ex dicto decreto Concilij Tridentini, & constitutione Pij V.

Nihilominus tamen † dicendum est tempus esse arbitrarium arbitrio boni viri, modo non excedat viginti dies, ad *l.* 1. *ff. de iure deliberandi*, nam dictum decretum Concilij ad nominationem faciendam, non assignat præcisè decem dies, sed eos, aut aliud tempus ab Episcopo præscribendum. 51

Sexto † apparet ex d. declaratione Tolet. §. 5. examen ad parochiales vacantes debere fieri cum examinatoribus saltim tribus, quod patet ex ipso Concilio *dicto cap.* 18. ibi: *Non paucioribus, quam tribus*, & notat Petrus Lesdesma 2. *par. summæ, tract.* 7. *c.* 17. *conclusione circa* 13. *difficultatem*, & Marc. Ant. Genuen. *in praxi c.* 66. *in annot. n.* 17. 52

Circa quod Sacra Congregatio Concilij declarauit, † quod non statuit præcisè, vt examinatores sint tres, sed quod non possint adesse pauciores tribus, ita quod si tres sunt tantum examinatores, vota non possint esse paria, sed singularia, quando singuli singulos approbant. Declarauit etiam, quod tres examinatores etiam adhiberi debent in parochialibus modici valoris. Declarauit rursus, quod satisfactum erit huic decreto, si tertius examinator examinauerit, & sit præsens in approbatione, licet votum suum non explicauit. 53

Septmo apparet † ex dicta declaratione Toletana, *d.* §. 5. quod si vota examinatorum paria, aut singularia fuerint, accedere, potest Episcopus, seu Vicarius quibus magis ei videbitur, vt patet ex ipso Concilio, *vers. transacto.* 54

Nam † vt censuit S. Congregatio, Episcopus tantum, vel eius Vicarius habet votum decisiuum in hoc casu. 55

Et † ita Flam. Paris. *de resignat. benef. lib.* 8. *qu.* 9. *nu.* 105. & 106. ait, per S. Congregationem fuisse resolutum, examen esse faciendum coram Episcopo, vel eius Vicario absque ipsorum voto decisiuo, & tantum eos posse accedere, vbi vota sunt paria, vel singularia, quod etiam ait Cechus *dict. n.* 6. & 7. & Gratianus *dec.* 97. *num.* 18. Sbroc. *de vicar. Episc. lib.* 2. *qu.* 211. *num.* 8. & *in addit. ibi*, Vgol. *de offic. Episc. c.* 50. §. 3. *n.* 1. & §. 12. *n.* 3. 56

Accedit etiam † alia declaratio S. Congregationis quæ sic ait: An si existentibus quatuor examinatoribus singuli examinati dimidiam tantum suffragiorum reportarunt, ex non approbatis Episcopus aliquem possit facere approbatum, Congregatio censuit, posse. 57

Quæ accessio Episcopi † seu Vicarij videtur debere fieri in ipso examine, seu coram ipsis examinatoribus simul congregatis, & non separatim, nam approbatio, vel reprobatio eorum, qui examinantur, non potest fieri separatim, sed examinatoribus simul cum Ordinario congregatis, vt in *d. ver. transact. & in vers. seq. aduenientes.* 58

Quamuis † electio ex approbatis facienda ab Episcopo ex versiculo, peracto deinde examine, possit ab eo fieri ex postfacto, & separatim, cum ad ipsum solum spectet, vt dicemus infra *versic.* 13. apparet. 59

Illud

60 Illud autem quod dicitur de votis ſingularibus, quod † Epiſcopus, ſeu Vicarius poſſit accedere, quibus magis videbitur, non procedit, quando ſinguli examinatores approbant vnum, quem alij reprobant: nam tunc reuera non ſunt vota ſingularia, vt in ſeq. declarat S. Congregat. Prima, vtrum ſtantibus verbis Concilij, ibi, Quorum votis, ſi pares, aut ſingulares fuerint, &c. & ſi ex tribus examinatoribus quilibet eorum vnum approbauerit, & alij duo approbatum ab altero reprobauerint, accedente Epiſcopo vni, vincat alios duos reprobantes, ex quo ſunt numero pares probantium & reprobantium. Congregatio reſpondit, non vincere, & neminem iſtorum videri approbatum. Secunda. Item, an idem dicendum ſit, quando ſunt quinque examinatores, & quilibet eorum approbat vnum ex examinatis, & cæteri quatuor reprobant approbatum ab altero, Epiſcopo vni illorum accedente, ex quo vota ſunt ſingularia, an iſte, cui accedit Epiſcopus, ſit præferendus, & ſic vnus ex examinatoribus cum Epiſcopo vincat alios quatuor reprobantes. Idem reſpondit Congregatio. Tertia. Similiter, ſi vnus tantum compararet ad ſe examinandum coram tribus examinatoribus, vno illorum approbante, cæteris reprobantibus, an illi accedere poſſit Epiſcopus. Reſpondet Congregatio, non poſſe, & examinatum dici reprobatum. Et ita eſt accipiendum, quod tradit Genuen. *dict. cap. 66. num. 4. & in annot. num. 18.*

Sed iuxta hoc ſuccedit difficultas, quando dican-
61 tur † vota ſingularia, vt Epiſcopus poſſit accedere, quibus magis videbitur, ſuppoſito quod examinatores debent eſſe tres ad minus, vt dictum eſt.

62 Reſpondetur, quod † cum ex tribus examinatoribus vnus approbat vnum, quem alter reprobat, & alter non approbat, nec reprobat, tunc dicentur vota ſingularia, vt Epiſcopus poſſit accedere quibus magis videbitur. Et ita procedit quod ait Vgol. *dict. cap. 50. §. 12. num. 3.* quòd ſingulares ſunt, quando quiſque examinator vnum approbauerit: & idcirco ſinguli ſingulos.

63 Vnde videtur † falſum, quod ait Petrus Ledeſma ſup. quod ſi tres examinatores fuerint diuiſi in ſuis votis, poteſt Epiſcopus, vel Vicarius accedere cui voluerit, & ſi duo fuerint pro vna parte, & alius pro alia, poteſt etiam Epiſcopus, vel Vicarius accedere parti, cui voluerit, quod eſt omnino falſum, nam ſi duo ſunt pro vna parte, & vnus pro alia, non ſunt pares, nec ſingulares, &c.

64 Octauo apparet † ex dict. declar. Toletana. §. 6. debere ſingulis annis in diœceſana ſynodo, quam etiam Capitulum, ſeu Vicarius eius ſede vacante facere poteſt, deputari, & probari examinatores, ſaltim ſex qui debent proponi, ſeu nominari ab Epiſcopo vel Vicario, & à Synodo approbari, &c.

65 Ex quibus Epiſcopus, vel Vicarius debeat † ſaltim tres eligere, vt ſecum examen perficiant ad ſingulas parochiales vacantes, quod eſt ſatis conforme Concilio *dicto c. 18. verſ. examinatores*, & notat Ledeſma *ſupra*.

66 Vnde infertur, quod ſi pauciores † quàm ſex, puta quatuor, vel quinque examinatores in ſynodo deputantur, non erit legitima deputatio, & conſequenter examen & concurſus cum illis factum erit nullum tanquam factum contra formam Concilij, vt tenuit Rota in vna foro Sempronien. parochialis 15. Ianu. 1593. coram Domino Mantica, quam infra adducam *num. 133.*

67 Et aduertendum eſt, debere † deputari in ſynodo, vera, & formali, quæ eſt congregatio legitima, quam facit Epiſcopus cum clericis ſibi ſubditis in ſua diœceſi ad tractandum de his, quæ curæ paſtorali incumbunt, & de ſpectantibus ad reformationem & bonum regimen Epiſcopatus, vt per Botteum *de Synodo 1. p. num. 5. & 3. in pr. per totum.*

Vnde non ſufficeret † congregari clericum ad ef- 68
fectum ſolum nominandi examinatores iudices Synodales, prout audiui factum eſſe in hoc Epiſcopatu Abulen. in quadam ſede vacante, tunc enim reuera non deputantur in Synodo, & ſic examen, & concurſus, cum eius factum eſſet nullum.

Nono apparet † ex *d. §. 6.* quod ſi ex ſex exami- 69
natoribus aliqui intra annum mortui fuerint, aut alias abfuerint, tota facultas examinandi vna cum Epiſcopo, vel Vicario ad ſuperſtites ſpectabit eo anno durante, etiamſi vnus tantum ſupereſſet, quod etiam eſt conforme Concilio *dict. verſic. examinatores*, nam Synodus diœceſana non debet niſi ſingulis annis congregari, vt *in cap. 2. ſeſſ. 24. de reformatione.*

Sed ſtatim offert † ſe difficultas, quid ſi intra an- 70
num mortui ſint, vel abfuerint. In qua dicendum videbatur, Epiſcopum eo caſu poſſe per ſeipſum examinatores deputare, & nominare abſque celebratione Synodi, quæ, vt dixi, non debet niſi ſingulis annis celebrari.

Nam † vbi forma præcisè ſeruari non poteſt, & 71
impleri, ſufficit actum facere eo modo quo fieri poteſt, Aimon. *conſ. 12. num. 2. & conſ. 177. numero 5.* cum aliis adductis per Tiraquell. *de legib. connubialib. gloſſ. 6. num. 32. & 69.* & Flamin. Pariſ. *de reſignat. benef. lib. 7. quæſt. 5. num. 19.* & in deciſione Placentina parochialis, coram D. Lita, 26. Nouemb. 1539. infra adducta ſub *num. 90.*

Verum cum † anno 1593. apud S. Congregatio- 72
nem Concil. propoſitum eſſet pro parte Epiſcopi Ciuitaten. ſequens memoriale. In Epiſcopatu Ciuitaten. fuerunt deputati examinatores Synodales, iuxta S. Concilij formam, & intra annum faciendi aliam ſynodum, omnes mortui ſunt, ante finem anni, quaſi in medio parochialis vacauit, ſupplicatur declarari, an Epiſcopus ſolus illi prouidere poſſit, præcedente publico edicto cum examinatoribus nominatis ab eo, qui tamen non ſint pauciores tribus. Sic reſponſum eſt: Sanctus Dominus noſter Clemens VIII. decreuit, hoc in futurum obſeruari, quando omnes examinatores ſynodales intra annum eorum deputationis mortui fuerint, nempe, vt Epiſcopus ex examinatoribus antiquis ſynodalibus, ſi fuerint, ſubroget alios non pauciores numero ſex, & ſi non ſteterint tot examinatores ſynodales antiqui, qui ad hunc numerum aſcendant, tunc Epiſcopus eligat illos, qui fuerint, ac alios ſuppleat de nouo, approbatos tamen à Capitulo uſque ad numeri prædicti complementum: verum ſi nulli antiqui ſynodales examinatores ſuperſtites fuerint, tunc Epiſcopus omnes nouos examinatores probitate, ac ſcientia idoneos, qui à Capitulo probati ſint, non pauciores præfato numero ſubſtituat, & veniente vacatione cuiuſlibet parochialis Eccleſiæ Epiſcopus debebit ex præfatis examinatoribus eligere tres, qui cum eo examen iuxta decretum Concilij *cap. 18. ſeſſ. 24.* perficiant, officium autem omnium prædictorum examinatorum ſynodalium ſubrogatorum expiret, cum primum aduenerit tempus nouam ſynodum iuxta *cap. 2. ſeſſion. 24.* celebrandi. Hieronym. Card. Matthæus, quam declarationem adducit Leo *in theſ. for. Eccleſ. cap. 18. num. 25.*

Apparet ex dicta declaratione † Toletana *dict.* 73
§. 7. examinatores ſemel deputatos (quorum officium non expirare cum morte Epiſcopi, alias Sanct. Congregatio cenſuit, & in Tutolen. infra adducta *num. 116.* & notat Petrus Ledeſma *ſupra*) pro legitimis eſſe habendos, & durare etiam poſt annum ſuæ electionis, donec alij, ſeruata forma Concilij fuerint electi, dummodo ſex ſuperſint, at ſi pauciores ſupereſſent lapſo anno, alios in loco mortuorum eſſe eligendos in ſynodo diœceſana, aliàs, qui ſupererunt, pro legitimis non eſſe habendos. Quod eſt

conforme

conforme. Concilio *dict. verſicul. examinatores*, quod vult adeſſe ſex ſaltim examinatores ſynodales, vt occurrente vacatione parochialium, tres ex illis eligat Epiſcopus, vel Vicarius, qui cum eo examen perficiant. Et ita eſt intelligendum quod dicit Ledeſma *ſuprà*

74 Et † intellige non ſolum alios in loco mortuorum eſſe tunc eligendos, ſed etiam de nouo eligendos in ſynodo illos qui ſupererant, vel alios loco eorum, vel ſaltim illos eſſe relinquendos pro examinatoribus, ſicut antea, vt videntur relinqui, ſi ſolum in loco mortuorum alij eligantur, ita, vt maneat numerus ſaltim ſex examinatorum.

75 Vnde † etiam apparet contra deciſionem Rotæ foro Sempronien. infra adductam *numer.* 133. non requiri pro forma, quod examinatores ſingulis annis deputentur in ſynodo, dummodo poſt annum ſaltim ſex remaneant. Et iuxta iſta intelligenda eſt declaratio S. Congregationis quam adducunt Genuen. *in praxi cap. 66. in annot. n. 17. &* Leo *cap. 18. n. 25.* quòd examinatores licet debeant quotannis deputari in ſynodo, nihilominus ſi ſynodus non celebretur, examinatores ſemel deputati munus ſuum exerceant, donec ſynodus habeatur: intelligenda enim eſt, dummodo ſex remaneant. Et alia declaratio ejuſdem S. Congregatio. in vna Soanen. 1. Febr. 1593. quæ ait: Congregatio. Concilij cenſuit, examinatores ſynodales durare, donec alij in ſynodo deputati fuerint: verùm ſi anno elapſo aliqui ex eis mortui fuerint, officium omnino expirare: intelligenda eſt, vbi ſex tantùm deputati fuerant, ſeu anno elapſo aliqui mortui fuerint, ita vt ſex non remaneant.

76 Sed hic ſe offert † dubium, an idem ſit in iudicibus ſynodalibus in terminis, *cap. 10. ſeſſ. 25. de reformat.* vbi Concilium ſtatuit in ſingulis Conciliis prouincialibus, aut diœceſanis aliquot perſonas deſignari, vt præter Ordinarios, iis cauſæ delegandæ committantur, & ſi aliquem interim ex deſignatis mori contigerit, ſubſtituat Ordinarius loci cum conſilio Capituli alium in ejus locum vſque ad futuram prouincialem, aut diœceſanam Synodum, ita vt habeat quæque diœceſis quatuor ſaltim iudices ſynodales, quibus cauſæ à quolibet Nuncio vel Legato, atque etiam à Sede Apoſtolica committantur, &c. an ſi tot non adeſſent, alij eſſent legitimi iudices ſynodales.

77 In quo dicendum videtur, tunc rectè, poſſe à Nuntio, vel Legato cauſas aliis committi, cum non adſit numerus à Concilio requiſitus, quamuis committantur iudicibus ſynodalibus, rectè etiam poſſit reſcriptum illis præſentari, quia verum eſt, eſſe in ſynodo deputatos, nec eſt prohibitum, cauſas illis committi, cum aliàs habeant etiam qualitates, juxta *cap. ſtatutum de reſcript. in 6.*

78 Ex quibus colligitur, † Epiſcopum, ſeu Capitulum ſede vacante in locum examinatorum defunctorum, vel abſentium alios deputare non poſſe, nec intra annum, niſi omnes deficiant. vt dictum eſt, *nu. 70. & ſeq.* nec poſt annum, etiamſi omnes deficiant. Et Sbrocius *de vicar. Epiſc. in addit. quæſtio. 211. lib. 2.* ait, quod S. Congregatio. cenſuit vicarium ſede Epiſcopali vacante in locum examinatorum abſentium, vel defunctorum, alios autoritate propria ſufficere non poſſe, ſed curare debere, vt elapſo anno alij in locum demortuorum ſufficiantur, ſeu eligantur in ſynodo: alioquin pro legitimis non ha-
79 beri qui ſupererunt. Quamuis iudicibus † in ſynodo prouinciali, vel diœceſana deſignatis, iuxta *dict. capit. 10. ſeſſ. 25.* ſi aliquem interim ex deſignatis mori contigerit, datur ibi facultas Ordinario ad ſubſtituendum cum conſilio Capituli alium in ejus locum, vſque ad futuram prouincialem, aut diœ-
80 ceſanam Synodum. Quæ † tamen facultas ſubſtituendi videtur ſolum intelligenda quando nondum aduenit tempus faciendæ Synodi, & tranſibit in Capitulum ſede vacante. Et ita inter alia † reſpondit 81
S. Congregatio. Concilij Epiſcopo Segobien. 11. Iulij 1590. ad 14. ann. deficientibus examinatoribus ſynodalibus vel ipſis impeditis, Epiſcopus, vel Capitulum ſede vacante alios poſſit creare, donec ſynodus habeatur, cenſuit ita non poſſe. Et Epiſcopo Placentino ſic † reſponſum eſt, Illuſtriſſ. & Reue- 82
rendiſſ. Domini poſt Concilij Trid. publicationem fuit in Epiſcopatu Placentino Prouinciæ Compoſtellanæ diœceſana Synodus congregata de anno 1586. per Epiſcopum pro tempore exiſtentem, qui in ea ſynodales examinatores elegit, quorum interuentu & concurſu ſeruato Parochiales pro tempore vacante, iuxta formam S. Concilij prouiſæ fuerunt ferè vſque ad ann. 1581. vacante autem quadam parochiali eodem anno 1581. poſt ejus vacationem nouus Epiſcopus accepit poſſeſſionem Epiſcopatus, qui vnum ſynodalem tantum in diœceſi viuum invenit, reliquis præmortuis, & alio in remotis agente. Et cum in hac S. Congregatione non ſemel reſponſum ſit, prouiſionem parochialium ſine concurſu, & ſynodalibus non valere, maximè in ea diœceſi, vbi Concilium publicatum, & receptum eſt, & ſynodus diœceſana jam congregata, formáq; Concilij in prouiſione parochialium obſeruata, ſi poſt lapſum annum congregandi ſynodum non fuerit congregata, nec examinatores ſynodales electi, & dict. modernus Epiſcopus hoc conſiderato ſynodum congregavit, & cum examinatoribus ibi deputatis prouidit, humiliter ſupplicatur pro parte Epiſcopi Placentini ſequentia declarari. Primum, an ad prouiſionem dict. parochialis neceſſe fuerit d. Epiſcopo Synodum congregare, & examinatores eligere, & cum illis in concurſu parochialem prouidere, vt fecit. Secundum, an ſi non feciſſet, ſed iudices nominaſſet, vel cum ſolo illo viuente concurſum, & examen faceret, an prouiſio valeret, nam hoc non ſolet S. Congregatio admittere, niſi quando tempus congregandi ſynodum nondum aduenit, vel vbi poſt S. Conc. nulla fuerat Synodus congregata, quod ceſſat in caſu noſtro. *Reſp.* Perilluſtr. & Reuerend. do. vti fratri Epiſcopo Placentino. Perilluſtr. & Reuerend. Dn. vti frater ad duas dubitationes, quæ amplitudinis tuæ nomine per libellum his literis adiunctum propoſita fuerunt Congregationi Illuſtr. Cardinalium Trid. Concilij interpretum id reſponſum datum fuit, videlicet ad primam vtique neceſſe fuiſſe, ad alteram minimè quidem valuiſſe, Hæc fuit de vtroque propoſito ipſorum Cardinalium ſententia, qui Amplitudini tuæ omnia proſpera & ſalutaria à Domino precantur, Romæ, die 28. April. 1593. amplitudinis tuæ perilluſtris & Reuerendiſſime vti frater, Hieronymus Card. Matthæus.

Et ita etiam in † vna Toletana ſic reſponſum eſt, 83
Illuſtriſſ. & Reuerend. Domini, ſupplicatur Illuſtr. & Reuerend. DD. veſtris ad effectum videndi, ſi prouiſiones factæ de parochialibus præuio infra ſcripto examine & concurſu teneant, vel potius ſint nullæ, & ad ſedem Apoſtolicam deuolutæ, ſtantibus tribus examinatoribus vel pluribus ſynodalibus in vltima Synodo ab annis 14. vel circiter celebrata deputatis, & ſtante obſeruantia d. Synodi vltimæ in illa diœceſi fuit factum examen, & concurſus cuiuſdam parochialis ab aliis examinatoribus ab Ordinario vel eius Vicario deputatis, non interuenien-
te in d. examine, niſi vnico dictorum examinatorum ſynodalium in d. Synodo deputatorum. Quæritur, an d. examen & concurſus factus fuerit contra formam Concil. Trident. ac proinde prouiſio d. parochialis taliter ab Ordinario facta fuit nulla, & Sedi Apoſtolicæ reſeruata Congr. Concil. cenſuit, eſſe

nullam

nullam collationem,& ex conſtitutione S.memoriæ Pij V.Sedi Apoſtol.reſeruatam eſſe Hier. Card.Matheus.Et in vna†Saſenat. ſic reſponſum eſt:Illuſtriſ. & Reuerendiſſ.Domini,ex parte Capituli Saſenaten. ſupplicatur Illuſtriſſimis & Reuerend. Domina. veſtris ſequens dubium declarari ſuper *cap.18.ſeſſ.24.* Concil.Trid.quæritur, an ex ſex, vel pluribus examinatoribus ſynodalibus in vlt.Synodo deputatis, vno,vel duob.tantum ſtantibus, deficientibus reliquis, concurſus facti pro parochialibus prouidendis,illo vno,vel duobus illis non interuenientib.ſed aliis examinatoribus ab Ordinario extra Synodum deputatis ſint contra formam Concil.Trid.& prouiſiones dictarum parochialium ab Ordinario taliter factæ ſint nullæ,& Sedi Apoſtol. reſeruatæ. Congr. Concilij cenſuit, huiuſmodi prouiſiones veluti factas,non ſeruata forma Concilij,eſſe nullas, & collationem earum parochialium eſſe ex conſtitutione ſanctæ memoriæ Pij V. Sedi Apoſtolicæ reſeruatam 1596.Hieronym. Cardinal. Matthæus.

85 Nam in iſtis † duobus declarationibus Toletan. & Saſenaten. non ex eo ſolum, ſic reſponſum eſt, quod non interuenerunt examinatores ſynodales ſtantes,poſt annum enim non ſtantibus ſaltim ſex, illi non erant legitimi, vt ſupra dictum eſt, ſed ex eo præcipuè,quod Ordinarius non poteſt examinatores deputare abſque Synodo:& ita etiam ait Genuenſ. *in praxi c.66.in annot.n.*17.quòd in vna Patauina S.Congregatio.cenſuit, quòd Epiſcopus, qui non conſtituit examinatores in Synodo,ſed ex ſe ipſo deputauit; vel quia priores erant mortui, vel quia nulla aderat facultas congregandi ſynodum,nempè propter peſtem,nulliter prouidet de parochialibus, licet quandoque ſummus Pontifex mandauerit iſtos tolerari,iniungendo,vt quàm primum facta ſynodo noui eligantur examinatores:& quòd prouiſi per concurſum cum examinatoribus ab Epiſcopo ſolo deputatis nouas prouiſiones impetrēt:vel denuo legitimè examinati & approbati ab Epiſcopo,de iiſdem parochialibus prouideantur,ſi in menſibus ordinariis vacauerint. Hæc S.Congregatio. Quare(inquit Genuenſ.) Epiſcopi ad tollendas difficultates ſolent impetrare licentiam à ſummo Pontifice deputandi alios examinatores in locum demortuorum, & quòd ita vidit ſeruatum Neapoli.

86 Quamuis Rota in vna Litteren.Archipresbyteratus,6.Iunij,1582.coram Domino Blancheto, & in Placentina parochialis de Malpartida,20.Decembr. 1585.coram Domino Pamphilio,adducta *part.ſeq.c.* 2.*n.*23.Et in eadem coram Dom.Lita,29.Nouembr. 1593. Et in vna Pampil.de Munnain.21.Ianu.1591. coram Dom.Bubalo,& 29.April.eodem anno coram Dom.Pamphilio tenuerit, deficientibus examinatoribus in Synodo deputatis, poſſe Epiſcopum deputare examinatores abſque celebratione ſynodi,vt in deciſionibus ſequentibus.

87 Litteren.Archipresbyteratus 6.Iunij,1582.coram Dom.Blancheto.Dubitaui in cauſa Litteren.Archipresbyteratus,an Inſtitutio Ferdinandi ſit ritè & rectè facta,& Domini 6.Iunij,1582.dixerunt, inſtitutioni Ferdinandi obſtare nonnulla deducta per Decium, quod non fuerit ipſe examinatus ab examinatoribus non deputatis in ſynodo diœceſana, cum ſynodus non fuerit facta,non vitiat inſtitutionem, vbi enim forma ſeruari non poteſt, ſufficit actum facere eo modo,quo fieri poteſt Aymon.*conſil.* 177. *n.*5.*& c.*12.*n.*2.Et placuit ſimile deductum ex Dd.*in l.turpia.*§.1.*ff.de lega.*1.Quod ſtatutum mandans mulieres debere contrahere cum conſenſu conſanguineorum, intelligitur, quatenus adſint in loco contractus. Secundum obiectum pariter reiecerunt circa citationem perſonalem Decij, cum ipſe comparuerit die 12.Septembris, & aſſerat ad ſuam notitiam deueniſſe edictum Epiſcopi, ex quo comparuit, tollitur omnis defectus.Quo verò ad tertium, videlicet,quod examen fuerit factum extra terminum in edicto præfixum,domini dixerunt,quod ſi in beneficiis de iure patronatus, quando plures ſunt nominati, non requiritur examen per concurſum, defectus iſte non obſtat, quia per examen & approbationem nullum infertur præiudicium, ſi autem requiritur, domini inclinabant pro nullitate:quomodo autem Concilium hoc caſu veniat intelligendum, cum Rota non poſſit illud interpretari ſine commiſſione ſpeciali, conſulant Illuſtriſſim. Dom. Cardinalem Carrafam, addiderunt tamen, quod in inſtitutione Ferdinandi veniebat citandus Decius, niſi ſibi obſter proteſtatio,quod nolebat comparere coram ipſo, quod pendet à iuſtitia cauſæ recuſationis,de qua erit particulariter diſcutiendum. Quatenus tamen dicta inſtitutio ex prædictis non ſubſiſteret,Domini cenſebant,non eſſe ex hoc extinctum ius ex præſentatione Ferdin.adquiſitum,ſed locum eſſe nouo concurſui.Pampilon.parochialis de Munnain, 2.Ianuar.1591.

Coram D. Bubalo.

Una†tantum parte informante propoſui dubium 88
in hac cauſa, an ſententia de partibus lata in fauorem Domin.Andreæ de Luquin,ſit confirmanda,vel infirmanda, & Domini dixerunt, ſententiam eſſe confirmandam, quia cum duo concurrant ad hujuſmodi parochialem, nempè, Andreas,& Mar. de Torres,Andreas fuerit repertus idoneus, & approbatus ab examinatoribus deputatis ab Epiſcopo, & Martinus fuerit declaratus per eoſdem examinatores inhabilis, iuſtè protulit ſententiam Ordinarius ad fauorem Andreæ,declarando, illum eſſe inſtituendum. Quæ ſententia eſt conformis diſpoſitioni S.Concilij Trident.*cap.*18.*ſeſſ.*24.Nec refert, quod Martinus fuerit præſentatus à maiori parte patronorum,quoniam hoc caſu quando præſentatus à maiori parte eſt habilis & idoneus, præfertur inhabili præſentato à maiori parte *capit.dudum,el primero, de elect.* vbi Abbas *vltimo notabili.* Rochus de Curte *de iure patronatus verb. honorificum, quæſtion.* 16.*numero* 47.Lambert.*eod.tract. libro* 2.*part.* 3. *quæſt.* 4.*artic.*5.*numero* 2. ea ratione,quia præſentatio facta de inhabili eſt nulla.Minus obſtat,quod examinatores non ſint deputati in Synodo diœceſana. prout requirit Concilium Trident. quia non exiſtentibus examinatoribus deputatis in Synodo ſufficiunt examinatores deputati per Ordinarium, vt fuit eſolutum in pluribus cauſis á ſacra Congregatione S. Concilij Trident.& Domini hoc formarunt in cauſa Litteren. Archipresbyteratus coram R. P. D. Blancheto,6.Iunij, 1582. Reſeruarunt Domini videndum, an ſtante appellatione interpoſita per Martinum à dicta ſententia, ipſe ſit admittendus ad nouum examen.

In eadem † 29. Aprilis, 1591. coram Domino Pamphilio. 89

Domini ſteterunt in reſolutis coram bonæ memoriæ Domino Bubalo, non obſtantibus depoſitionibus teſtium de nouo examinatorum, qui licet dicant in Synodo conuocata de anno 1587.per quendam Petrum de la Fuente prædeceſſorem moderni Epiſcopi fuiſſe nominatos ſex examinatores, ſubdunt tamen, quod propter contradictiones & appellationes Capituli, & clericorum Eccleſiæ Pampilonenſis, Synodus non fuit concluſa, nec perfecta,vnde ſequitur,quod dicti examinatores non cenſeantur Synodales,ita quod eorum prætermiſſio vitiet examen, cum in condendis conſtitutionibus in Synodo diœceſana neceſſario requiratur

consilium Capituli,*cap.quanto*, & ibi Hostiensis *de iis, quæ fiunt à Prælatis*, Archidiacon. & Geminian. *in summa, dist.* 18. Abbas *in capitul. cum consuetudinis, numero quinto de consuetudin.* Decius *in capitul. cum omnes,*2.*lect.col.*3.*de constitut.*cum aliis per Henriq.Botteum,*Trid.Synodo,part.part.*3.*numero* 137. qui testatur de communi, & tenuit Rota sub die 30. Martij anni præteriti in causa Hispal. Synodi coram bon.mem.D.Bubalo,quod eo magis videtur admittendum in hoc casu, quia vt iidem testes asserunt, obseruantia non recepit tales examinatores pro Synodalibus,sed tam præfatus quondam Petrus de la Fuente,quam etiam modernus Episcopus semper nominauerunt examinatores,*leg. illud* vbi Bald. *de excusat.tutor.*Decius *consil.*344.*n.*2.Et tales nominati semper fuerunt habiti,& tenti pro valide deputatis,ad *leg.Barbarius,ff.de offic.Prætor.*quod etiam videtur admisisse ipse Martinus, qui acquieuit huiusmodi deputationi,& passus est se ab illis examinari, absque eo quod nunquam allegauerit,illos non esse synodales,& maximè,quia ex tribus examinatoribus adhibitis in approbatione Andreæ duo fuerunt nominati in Synodo, alius non benè probatur, quod non fuit nominatus:imo primus testis dicit,se credere fuisse Synodalem,& non bene probatur, quod de tempore examinis alij essent in rerum natura, vt deducitur per informantes pro Andrea.

90 *Placentina † parochialis de Malpartida 29. Nou. 1593. coram D. Lita.*

Præsuppositio quod in diœcesi Placentina fuit Synodus celebrata de anno 1566. post S. Concilij Tridentini publicationem, in qua fuerunt nominati tredecim examinatores synodales, eo quod de tempore vacationis parochialis de Malpartida, omnes illi obierant præter vnum, & quod à dicto anno 1566. vsque ad idem tempus anni 1582.nunquam fuerat alia Synodus celebrata, fuit dubitatum, an tunc Episcopus ad effectum prouidendi de parochali,de qua agitur, & aliis potuisset deputare nouos examinatores absque celebratione Synodi, & concluſum fuit,eum potuisse.Primum, quia cum eo tempore non adessent examinatores synodales, de quibus loquitur Sacrum Concilij Trident. *sess.* 24. *capit.*18.*de reform.* potuit Episcopus non obseruata forma Concilij prouidere,nam vbi forma à lege inducta non potest præcise impleri, tunc illa remittitur,& actus aliter factus sustinetur, Roman. *consil.* 431. *numero* 5. cum aliis adductis per Aymonem, *consil.*177.*num.*1 & Tiraquell.*de legibus connubia. gloss.* 6.*& num.*6.*&* 32.*&* 69.Roland.*cons.*81.*numer.* 25. *& seq.lib.*1.*& cons.*43.*num.*36.*lib.*2.*& consil.*30.*num.*3.*lib.* 3.& Alciat.*in l.*1.*num.*41.*de liber. & posth.* Concilium enim loquitur cum præsuppositio, quod examinatores synodales existant,ergo cessante hoc præsuppositio,cessat eius dispositio,vt notatur *in leg. mancipia. Cod. de seru. fug.* & ibi Fulg. & Salic. *numero tertio* Decius *consil.* 201. *numero secundo.* & Ruinus *cons.* 55.*in fin.lib.*3.*& cons.*83.*num.* 5.*lib.* 5. & Socin. iun. *consil.*154.*num.*22.*lib.*3.Secundo, quia quando constitutio inducit nouam formam & illa de facto non potest obseruari,veluti,quia non adsunt personæ,vel qualitates requisitæ,sufficit, quod actus fiat eo modo,quo prius fieri poterat,*capit.quia propter*, & ibi Abbas *num.* 12. *de elect.*Idem Abbas post Ioannem Andream *in consil.*25.*num.*12.*libro* 2.*& in consil.*1.*num.* 11.*de elect.*Aymon.*consil.*12. *num.* 2. *cum seq.* Quare Episcopus,qui cum synodalibus examinatoribus,qui nondum erant deputati,non potuit de parochialib., vt Conciliũ disponit,prouidere,potuit per se ipsum examinatores deputare, sicut ante Concilium hoc ei permissum fuit, vt in *capit. accepimus,*& ibi gloss. *verb.examinari de ætate & qualitate*, quod eò facilius Dominis placuit esse recipiendum,quia in casu proposito Episcopus, qui intra tempus constitutionis non prouidit de parochiali,vult se excusare à deuolutione,vt ius habeat conferendi; vnde non potest ad commodum cedere,quod debet in pœnam potius retorqueri,*capit.& si necesse.de donat. inter virum*, atque ita ex sua negligentia non debet Episcopus commodum reportare,non enim negligentibus subuenitur,sed necessitate rerum impeditis,*leg. non enim negligentibus,ff.ex quibus caus.maior.* nam cum adhuc ipse esset intra annum sibi constitutum ad Synodum faciendam, potuit vel extra synodum examinatores deputare vt dictum est,vel saltim, si eos non deputauit, potest ei negligentia imputari, quia erat in eius potestate Synodum intra sex menses perficere, & ideo impedimentum, quod potuit adhibita diligentia remouere, eum non excusat, *leg. sed si per prætorem* §. *hæc clausula, sed non ad eos, ff. ex quibus caus. maiores*, gloss. *in capit. quia diuersitatem, verb. suspensionis* ibi. *Et hoc, quod tempus istud non currit, de conces. præbend.* Bartol. *in leg. quibus diebus. in pr.* & ibidem Socin. *numero tertio de cond. & demonstr.* Ruin. *consil.* 15. *numer.* 5. *libro* 4. Et hanc opinionem communem dicit Socin. iun. *consil.* 76. *num.*79.*&* 80.*libr.*2.& ex his ad ea,quæ obiiciuntur colligitur responsio. Neque obstat decretum irritans Concilij,quit fuit à Dominis responsum, illud tanquam accessorium esse intelligendum,secundùm ea,quæ sunt disposita.Puteus *decis.* 309. *numer.*2. *& seq.libro* 1.Cassad.*decis.*10.*num.*4.*super regulis Cancell.* Nec etiam obstat, quod Episcopus non potuerit ante celebrationem Synodi prouidere de Ecclesiis parochialibus propter defectum examinatorum synodalium,quia satis est,eum potuisse examinatores deputare. Nec iustum dicitur esse impedimentum, quod ex culpa propria procedit, *capit.* 1. *de ætate & qualit.*Gemin.*consil.*42.*num.*12.*& sequ.& consil.* 42. *num.*1.*versic.& ex prædictis apparet.* Neque ad rem pertinet, quod ad excusandum Episcopum etiam deductum est, sex tantum dies fuisse elapsos post semestre præstitum Ordinariis ad conferendum Ecclesias parochiales,ex constitutione felic.record.Pij V.quæ est in ordine 32.Quia Domini dixerunt tempus constitutionis ad vnguem obseruari oportere, *leg. scire oportet*, §. *quando autem est*, ibi, *non alibi audietur,quam si constitutum tempus,ff.de excusat.tut.*& notat Felin. *in cap.cum dilecta, num.* 6. *de rescript.* & Curt.iun.*consil.*66.*num.*4.& Ruin.*in consil.*144.*num.*6. *lib.*4.

Et idem etiam † tenuit Rota in vna Volaterr.pa- 91
rochialis,20.Maij, 1592.coram Domin. Gipsio, vbi fuit resolutum propter erroneam expressionem factam in edicto,quod parochialis erat reseruata,non esse locum reseruationi,nec constitutioni Pij V.quia talis expressio tanquam non necessaria, non vniat, *leg.testium,Codic.de testament.*Et qui impugnat prouisionem Ordinarij, quia non fuit factus concursus coram examinatoribus synodalibus quemadmodum fieri debere in edicto dicebatur debere ostendere, cum sit fundamentum suæ intentionis,tunc temporis affuisse examinatores deputatos in Synodo,& in locum examinatorum Synodalium defunctorum potuisse Episcopum examinatores deputare,probari, tum ex Epistola Cardinal. Carrafæ,tum ex decisionibus Rotæ in similibus causis factis, præsertim in Pampilon. parochialis 28. Aprilis præteriti coram Domin. Pamphil. & idem fuit dictum in Toletana parochialis 18.Maij 1596. coram Domin. Arigonio infra adducta *numero* 341. & refert Genuen. *in praxi capit. 66. in annot. numero* 17. & nouissimè idem fuit resolutum in alia Pampilonens. parochialis de Badoztain 5. Iulij 1600. coram Domin.Mançanedo, vbi quòd gratia Bernardi non est justificata, &c. *R.gratia.*

Sed

92 Sed magis conformis † Concilio videtur ſententia S. Congregationis, nam lapſo anno, defectus examinatorum contingit culpa ipſius Epiſcopi non facientis ſynodum, in qua illi deputentur, vt diſponit S. Concilium *in dict. cap. 2. & in dict. cap. 18. ver. examinatores*, & ſic defectus iſte culpa ſua & negligentia contingens, non excuſat eum ab obſeruatione formæ, & ſic ceſſat ratio Rotæ, quæ malè in illa dec. parochialis de Muña in ſuprà adducta *n. 88.* & in Volaterrana parochialis, & Pampilon. parochialis de Badozta in relatis in præced. allegat pro ſua ſententia S. Congregatio. Concil. cùm imo teneat contrarium, vt patet, facit regula *leg. in iure ciuili, ff. de regul. iur. & leg. iure ciuili, ff. de condit. & demonſtr. & leg. in executione, §. final. ff. de ver. obligat.* & quæ dicuntur infra 11. *part. c. 3. n. 36.* & ita tenet Azeuedo *conſil. 9. à n. 31.* vbi loquitur *in c. ſede vacante.*

93 Quod procedit etiamſi Epiſcopus † de nouo veniat ad Epiſcopatum, vt in caſu dictæ cauſæ Placentinæ, nam ſi annus celebrandæ Synodi eſt elapſus, ſtatim ſibi currit tempus celebrandi, annus enim faciendæ ſynodi non currit à tempore captæ poſſeſſionis Epiſcopatus, vt videtur in dicta dec. Placentina coram Lita, ſed ab vltima Synodo, vt clarè, patet ex decreto Concilij *dict. cap. 2. & dict. c. 18. verſ. examinatores.*

94 Sententia tamen Rotæ † poſſet procedere in terminis dictarum deciſionum Litteren. quam ſequitur Flamin. Pariſ. *dict. libro 7. quæſtione 5. num. 2.* & Pampilonen. nempe, in beneficiis iuriſpatronatus laicorum, à quibus præſentati, ſi non ſunt examinatores ſynodales, poterunt examinari coram aliis ab Ordinario deputatis, ex dict. ratione Rotæ, quod vbi forma à lege inducta præcisè ſeruari & impleri non poteſt, ſufficit factum facere eo modo, quo fieri poteſt, & culpa, & negligentia Epiſcopi in non faciendo Synodum, non debet nocere patronis, & præſentatis ab eis.

95 Pro quo facit † alias reſolutio Rotæ in vna Caſalen. parochialis 9. Nouembris 1597. coram Domin. Seraphino, in qua fuit reſolutum, quod licet inſtitutio parochialis fuit nulla ob non ſeruatam formam Concilij Tridentini, *ſeſſ. 24. c. 18.* vt in ſpecie cenſuit Congregatio Concil. tamen præſentatio facta per patronos in tempore fuit valida, & per illam quæſitum præſento ius ad rem conſiderabile, quod cenſetur præſeruatum per clauſulam, *dummodo non ſit alteris ius quæſitum*, vt fuit reſolutum in cauſa Aſtoricen. Archidiaconatus coram Sanctiſſimo, & ideo potuit Rota inſtituere illum præſentatum, ſeruatis ſeruandis *per Clement. auditor. de reſcript.* nec dict. præſentatio annullatur per conſtitutionem Pij V. ſuper collatione parochialium, quia Bulla, quæ venit in executionem Concilij, loquitur retentis iiſdem terminis, & ſic in prouiſionibus Epiſcoporum, & aliorum inferiorum ordinariorum, & non de patronis præſentantibus, nec debet culpa Epiſcopi patronis nocere, vt fuit alias reſolutum coram Domin. Robuſterio. Facit *cap. ſi confirmationes*, vbi DD. *de elect. in 6.* Neque obſtare, quod ille ſe ingeſſerit in adminiſtratione ante validam inſtitutionem, & ſic inciderit in *capit. auaritiæ, de electio. in 6.* quia cum eſſet in poſſeſſione vigore inſtitutionis Ordinarij, ceſſat pœna *illius capit.* tum ratione bonæ fidei, tum etiam, quia in materia pœnali quælibet cauſa colorata excuſat, Decius *conſil. 452. numer. 12.* Aymon. 18. *num. 9.* & in terminis noſtris gloſſ. *in capit, verſicul. inanes, de elect. in 6.*

96 Facit etiam quod in literis reſignationum † parochialium in forma dignum dici ſolet iuxta Conſtitutionem Pij V. 162. quod examen fiat adhibitis examinatoribus ſynodalibus, ſi illic ſint, vt eſſe debent, alioquin ab ipſo Ordinario nominandis, vt *in deciſ. 546. nouiſſim. Farin.* & 10. Apr. 1598. coram eodem ſteterunt in deciſis; nec obſtare, quòd examinatores retulerint tantùm eum idoneum reſpectu literaturæ: quia Epiſcopus præſumitur fuiſſe informatus de omnibus requiſitis ad Fel. *cap. fin. de præſumpt. n. 2.* quod ſufficit ad inſtitutionem Rotæ.

Quo caſu eſt difficultas, † an ſi illic ſint examinatores, qui habentur pro ſynodalibus, tamen non ſunt illegitimi, vt quia ſunt deputati in genere, vel non ſunt ſex, &c. & coram illis tanquam ſynodalibus fiat examen in forma dignum, ſit validum. Et videtur, quod ſic, nam cum Ordinarius tunc poſſet illos eligere, ſeu nominare, valebit examen factum coram illis, ſaltim tanquam electis ab Ordinario. Et accedit, quòd deficit iuramentum, quod examinatores ab ordinario tunc nominato præſtare debeant de nouo. Contrarium † tamen verius videtur, nam examen fit cum illis tanquam ſynodalibus, & non tanquam electis ad illud ab Ordinario, & ſic intrat regul. *cap. cum ſuper de offic. deleg.* quod potui, nolui, & quod volui, non potui. 97 98

II. Apparet † ex dict. declarat. Tolet. §. 8. examen, & approbationem in concurſu requiri ſemper proforma ad ſingulas parochiales, quod eſt ſatis conforme dict. decr. Concil. *cap. 18.* & conſtit. Pij V. vbi adeſt decretum irritans, quod formam inducit. Bartol. & alij *in leg. non dubium C. de legibus* & infr. *dub. 15.* Facit etiam 1. declarat. Congregatio. ſupra adducta, *num. 37.* & † alia quæ ait: An ſatis ſit eum quem Epiſcopus idoneum iudicat, proponere examinandum abſque alio concurſu. Reſp. Congr. non eſſe ſatis, imo decr. Conc. teneri Epiſcopum plures nominare examinatores, alios etiam ab aliis nominatores admittere, ſicque examen per concurſum omnino facere, prout ex Bulla Pij V. ſtatuitur, exceptis illis caſibus, in quibus præſenti decreto, *verſic. ſi tamen*, adeo permittitur, poſſe omitti examen per concurſum, ſi Epiſcopus pro ſua conſcientia cum conſilio deputatorum ita expedire arbitrabitur. Vnde apparet, parochiales vacantes per aſſecutionem aliarum, & reſultantes ex alio concurſu non poſſe abſque nouo concurſu & examine prouideri approbatis in præcedenti concurſu, quamuis in Archiepiſcopatu Toletano ſecus fiat, vt mihi relatum eſt. 99 100 101

Vnde etiam apparet falſa † ſententia Cetolæ *in praxi Epiſc. 1. par. 2. verb. parochia.* §. 1. dicentis quod approbatus alias ad parochialem non debet examinari quoad literaturam, ſi concurrat ſolus, licet ſecus, ſi alij concurrant, & circa mores. 102

Vnde etiam iſta forma † omitti non poteſt, etiam ſi Epiſcopus velit parochialem conferre perſonæ quantumcunque & notoriè doctæ, idoneæ, & benemeritæ, Fuſc. *de viſitat. lib. 2. c. 5. n. 10.* Cenedo *in collect. 15. ad decretum, n. 15.* Flam. Pariſ. *de reſignatione, libro 8. q. 9. à n. 83.* & Zechus *d. n. 6.* Vgol. *de off. Epiſc. c. 50. §. 6. n. 6. & §. 10. n. 6.* & d. eſt ſupr. *6. p. c. 2. à n. 265.* 103

Vnde etiam eadem † Congregatio Concilij cenſuit, quod Epiſcopus vacante Eccleſia parochiali debet ſeruare formam examinis per concurſum, licet velit eam Vicario conferre. Et aliàs quod Doctor, ſiue Licentiatus in Theologia, ſiue in iure Canonico etiam in publica Vniuerſitate graduatus non excuſatur ab examine, quando petit ſibi prouideri de aliqua Eccleſia parochiali. Et Flam. Pariſ. *dict. lib. 8. qu. 9. num. 8. & 91.* & Cechus ſup. Cerola *dict. 2. parte, verb. Doctor, §. 1.* & Marc. Anton. Genuen. *in praxi Archiepiſcopali Curiæ Neapolitanæ, cap. 65. num. 1. ad fin.* & poſt hæc Gonzalez *gloſſ. 4 à numero 90.* & Proſper. de Auguſt. *in additione ad ſummam bullarij quarantæ, verb. parochialium beneficiorum collatio. qu. 1.* & Leſſius *de iuſtit. & iure, libro 2. c. 34 num. 82.* Vgol. *dict. c. 50. §. 10. num. 6.* & nouiſſimè Piaſec. *in praxi Epiſc. par. 2. c. 5. num. 17. 12.* Apparet † ex d. declar. Tolet. §. 9. & Concil. *d. c. 18. verſ. peracto.* requiri pro forma, quod examinatores renuntient quotquot idonei reperti fuerint, 104

fuerint,vt habetur etiam in declaratione Abulen.ſupra adducta 5.*part.c.7.nu.11.ad* 3. & in alia Abulen. ſupra adducta *d.5.part.cap.8.ſub n.87.ad* 7. & in alia Abul.infra adducenda ſub *n.295.*ad 4. & in alia declaratione ſuper *d.c.* 18. quæ ſic ait : Examinatores peracto examine debent eos ex communi ſententia renunciare Epiſcopo, quos idoneos repererint.

105 Et debent † facere relationem, & approbationem de omnibus,non ſolum quod literaturam,ſeu ſcientiam,ſed etiam quoad clericatum,ſeu ordinem, ætatem,legitimitatem,mores,&c.vt in d.verſic.Peracto deinde examine renuntientur, quotcunque ab his idonei iudicati fuerint ætate,moribus,doctrina,prudentia, & aliis rebus ad vacantem Eccleſiam gubernandam opportunis,& notat P.Ledeſma ſupra quidquid velit Cerola, qui confusè loquitur, vt ſolet 1. *p.verb.parochia.§.2.dub.* 10. de quo dictum eſt ſupra *6.par.c.2.n.236.* vbi ad hoc adduxi declarationes S. Congregat.& alia quæ ſunt videnda.

106 Vnde videtur†peccare mortaliter examinatores facientes relationem,& approbationem ſolum quoad literaturam, etiamſi Epiſcopus ita velit, quia non adimplent, nec faciunt ſuum officium vt debent.

107 Et circa modum†dandi vota eſt quædam declaratio ſacræ Congregationis *dict.c.*18.quæ ſic ait:Licet Concil.non expreſſerit, an vota examinatorum palam aut ſecretè fieri debeant,magis tamen expedit, vt examinatores palam inter ſe ſua vota conferant, deinde notario iubeant, vt in actis ſuis ſimpliciter ſcribat, Titium approbatum idoneum, Seium vero reprobatum,vt Romæ fit,refert Genuenſ. *in prax. c. 66.in annot.c.66.n.17.*Vgol.*de offic.Epiſc.dict.c.50.* §. 11.& Leo *in theſaur.for.Eccleſ.capit.*18.*numer.35.* qui tamen ait,quòd Bononiæ vota examinatorum per fabas albas & nigras ſecretè in pixidem iniiciuntur, indéque apertis votis pronuntiatur examinatus vel approbatus, vel reprobatus ; & hoc modo ceſſant diſputationes, quæ aliàs quandoque ex affectione oriri poſſent : in vrbe tamen ob maximum concurſum ad examen confluentium hic modus haud facilè obſeruari poteſt : verùm extra vrbem putat per ſecretos calculos licitè vota cribrari poſſe. Quod mihi certum videtur : nam in dict. declaratione Sanct.Congregat.non imponit neceſſitatem, vt vota eo modo ferantur, ſed ſolum ait id magis expedire.

108 13.Apparet ex *dict.*§.quod ex approbatis,& † renunciatis per examinatores ſolus Epiſcopus, vel Vicarius, & non ipſi examinatores, debet eligere magis idoneum,vt in declarationibus Abulen.ſupr. cit.*num.*104.& in alia declar.ſuper *dict. cap.* 18. quæ ſic ait : Item cenſuit Congregatio, non ſpectare ad examinatores,ſed ad Epiſcopum eligere ex approbatis magis idoneum.Et in alia Peruſi.& Barchinon. quæ ſic ait : Sciendum, quod aliqui examinatores prætendebant ad eos ſpectare idoneiorem eligere,& ita de facto plures fuerunt prouiſi,quibus ex gratia Sanctiſſimus mandauit, vt expedirent nouas prouiſiones. Et in alia Paduana, quæ ſic ait:Per hoc decretum nulla vnquam facultas data eſt examinatoribus in electione idoncioris, ad ei beneficium conferendum,ſed ea ad ſolum Epiſcopum ſpectat.& ita etiam cenſuit S.Congreg 5. April. 1598. & in vna Conchen.5.Iulij 1599 & tradit Leo *dict.cap.*18.*num.* 34.referens dictam declarationem Barchinonenſ. & Paduan.

109 Vnde ex approbatis † Epiſcopus ſuo iudicio, & non ex votorum calculo, numero & collectione poteſt eligere,& debet eum, qui ſibi magis idoneus videatur, vt aliàs cenſuit S. Congregatio ſuper dictum *cap.*10.his verbis : Singuli examinatores poſſunt & debent dare vota ſuper qualitate cuiuſlibet examinati,ex forma *verſ. tranſacto*, & Epiſcopus non ex collectione horum votorum debet eligere, ſed ex *verſic.peracto.*Examinatores debent ſolum renuntiare duos,vel tres,verbi gratia,examinatos idoneos,deinde Epiſcopus abſque votorum calculo,ſed ſuo iudicio eligere debet digniorem.Alia.An ſi pluribus examinatis aliqui vltra dimid. partem vocum fuerint conſequuti,& ſic approbati, & vnus omnia ſuffragia proſpera reportauit, Epiſcopus facta per examinatores relatione poſſit, poſtpoſito illo, in quem omnia ſuffragia confluxerunt,alium ex eis eligere,qui vltra dimidiam partem vocum habuerint, cum omnes approbati dicantur.Reſpondit Congregatio poſſe.tradit Genuen.in praxi *cap.66. in annot. n.*108.& Leo *d.c.*18.*n.*32.

Poterunt tamen†examinatores priuatim,præſertim Epiſcopo petente, renunciare, quis ſit magis idoneus,& ita ceſſat difficultas,quæ contra dicta ſe offerebat quomodo Epiſcopus intelliget, quem ex approbatis debeat eligere,vti magis idoneum, præſertim, literatura, ſi examinatores non debent renunciare, quis ſit magis idoneus : nam niſi Epiſcopo id alias conſtet, poterit & debebit priuatim ſe informare de hoc ab ipſis examinatoribus,& aliàs, ſi nolit ſcire,qui ſit dignior,ſed ſolum,qui ſint digni,peccat mortaliter,vt per Medinam,& Fr.Ludouicum Lop.infra citando,*n.*112. 110

Et ſic procedit ſequens † declaratio S.Congreg. Approbantibus licet examinatoribus aliquem tanquam magis idoneum in ſcientia, cuius tamen mores ignorantur, & habentibus alium non tam doctum,ſed ab eis cognitum, & approbatum in moribus hic vltimus eſt præferendus.Cui conſonat alia, quæ ſic ait : Præferendus eſt minus doctus modo idoneus,quando eius mores ſunt noti,& approbati, doctiori,cuius vita ignoratur. Quam adducit Gonzal.*gloſſ.4.n.*112.Genue.*dict.c.66.in annot.n.*11.Vgol. *de offic.Epiſc.c.*50.§.12.*n.*4.Piaſec.*in praxi Epiſc. par. 2.c.5.n.*19.& etiam Leo *d.c.*18.*numer.* 33. qui etiam *numer.* 31. ait, quòd Epiſcopus eum eligere debet, quem examinatores magis idoneum iudicauerint, &c. 111

Quamuis†Cerola *d.*§.2.*in princip.*& in dubio velit ad examinatores ſpectare, renunciare, quis ſit magis idoneus.Et quamuis Bart.Medina *in ſum. lib. 1.c.*14.§.32.& cum eo Fr.Lud.Lopez *inſtructo.conſi.*1. *tom.c.*127. dicunt quod examinatores ab Epiſcopo, vel Vicario, quibus beneficia prouidere incumbit, accerſiti tenentur ſignificare,& ſubſcribere,quis ſit dignus,& quis dignior,alias peccant mortaliter,&c. & Petr.Nauarr.*de rect.lib.2.cap.2.n.*187.inquit,examinatores ſynodales teneri ex officio, & iuſtitia commutatiua meliorem iudicare,&c. Quam & ſententiam, quod examinatores ex officio teneantur nominare non ſolum dignos, ſed etiam digniores, alias peccent grauiſſime,dicit probabiliorem P. Ledeſma *d.tract.7.c.*1.7.*concl.*13. *diffic.* noſtram dicens probabilem quæ tamen eſt certa ex Concilio,& dictis declarationibus. Quamuis etiam in dec. Detruſ. parochialis infra adducta *n.* 232. quam refert & ſequitur Genuen. *à c.66.in annot.n.*14.dicatur, quòd redditur ſuſpectum iudicium Epiſcopi, qui noluit relationes ab examinatoribus iuxta ſolitum fieri de magis idoneo, ſed ſolùm ſibi reſeruari iuſſit, an illi qui concurrebant, eſſent idonei, quod feciſſe præſumendum eſt, vt faciliùs relinqueretur locus gratificationi, idcirco nulla cenſeri debet electio, &c. Quæ reſolutio conuincitur ex dictis, & licet ab examinatoribus ſolerent fieri relationes de magis idoneo,tamen cum non eſſet conforme Concilio, nec ad eorum officium ſpectaret,rectè potuit Epiſcopus id verare. 112

Nec obſtat † dicta conſtitutio Pij V. in qua principaliter fundatur Ledeſma dicens,quod ſi examinatores iuridice non nominant digniorem, ſed ſolum dignos, nunquam poterit eſſe locus appellationi, 113

de

de qua ibi ab electione digni, quam facit Epiſcopus, omiſſo digniori, quia nunquam poterit conſtare, quod Epiſcopus elegit, dignum omiſſo digniori. Reſpondetur enim, quod id non debet conſtare ex actis primæ inſtantiæ, nec ex examine facto coram Epiſcopo, ſed ex examine faciendo coram iudice appellationis, & ejus examinatoribus, vt expreſſe dicit dicta conſtitutio.

114 Nec contrarium † tenet Cechus *de repub. Eccleſ. d.c.28.de paroch.num.7.in princ.* qui ait, quod peracto examine renuncientur, qui magis idonei, ſcientia, moribus, & ætate ad Eccleſiam regendam per fabas ſecretas, albas, & nigras, fuerint iudicati, ex quibus Epiſcopus eliget, quem cæteris magis idoneum iudicauerit, &c. Non magis idoneos videtur intelligere, reſpectu eorum, qui non ſunt idonei: quod patet, nam per fabas votatur circa approbationem, vel reprobationem vniuſcuiuſque examinati per fabam albam, approbando, & per nigram reprobando.

115 Apparet ex d. declaratione † Tolet. §.10.ibi, *Ad quem collatio parochialis ſpectabit.* & §. 12. *in fin.* ibi: *Donec parochialis fuerit à Sede Apoſtolica collata magis idoneo*, congregationem ſentire, quod Capitulum ſede vacante, etiam ſtante Concilio non poſſet facere collationem parochialium in quocunque menſe vacarent, etiam ſecluſa reſeruatione beneficiorum vacantium, ſede Epiſcopali vacante, quæ tempore factæ d.declarationis non ſtabit. Quamuis ad illa verba, *Ad quem collatio parochialis ſpectabit*, poſſet reſponderi, quod intelligerentur, id eſt, ſi & quatenus ad eum collatio parochialis ſpectabit, *ad l.Stichus, qui meus erit, ff.de legat.1.*

116 Ad quod etiam † facit alia declaratio ſuper *d.c.* 18. quæ ſic ait: Datarius teſtatur Papam prouidere de beneficiis vacantibus in menſibus non reſeruatis, ſede Epiſcopali vacante, licet de his nulla habeatur relatio reſeruationis, vel in corpore iuris vel in extrauagantibus, vel in regulis. Quam declarationem videtur allegare Manuel. Sa *verb.Capitulum, n.1.* dum ait, quod Capitulum ſede vacante non confert beneficia, id enim Papæ reſeruatum ſecundum declarationem Congregationis Concilij, de quo diximus ſup. *5.p.cap.7. à numer.79.* vbi vide, & iſta declaratio videtur ſumpta ex quadam declaratione ſuper *d.c.18.* quæ ſic ait, 59. Cui conſonat alia adducta *5. par.c.4.num.150.* Quæ quidem declarationes, quatenus volunt collationem parochialium, & aliorum beneficiorum vacantium ſede Epiſcopali vacante pertinere ad Papam priuatiue, non erant ſatis iuri conformes, cùm de iure iſta collatio reſeruetur futuro Epiſcopo *cap.illa 2.ne Sede vacante*, vbi Doctores Paul. *de offic.& poteſt.ca.ſede vacante, q.2.2.par.* & alij citati *5.par.c.7.n.51.* & in his parochiis Rot. *d. num.442.par.1.diuerſ.* & accedunt declarationes Placent. Parochialis de Malpartida coram D. Seraphino, Pamphilio, & Bubalo infr. adductæ *10.par.c.2. n.* 22.23.& 24. & ideo cùm à tempore Sixti V. per omnes Pontifices regula 2. Cancellariæ reſeruantur iſta beneficia vacantia Sede Apoſtolica vacante, vt *ſupra 5.par.cap.1.à n.221.*

---

§. 1. *De aliis dubiis.*

SVMMARIA.

117 *AN Vicarius Epiſcopi ex generali commiſſione abſque ſpeciali mandato poſſit facere concurſum ad parochiales, & ex approbatis digniorem eligere.*

Reſoluitur affirmatiue,

119 *Quod procedit etiam vbi eſſet locus gratificationi inter plures approbatos, æque idoneos. Nec per Con-*

cilium id tollitur, etiamſi Epiſcopus non ſit impeditus,

120 *Non tamen poterit Vicarius abſque ſpeciali mandato facere collationem parochialium magis idoneo electo*

121 *An concurſus poſſit fieri ab inferioribus Epiſcopo, habentibus ius conferendi.* & n.ſeqq.

125 *Reſoluitur negatiue & adducuntur declarationes S. Congreg.& Decretum Concilij prouincialis Mediol.5.* &

126 *Allegantur deciſiones Rotæ, per quod tamen non tollitur præuentio inferiori competens in collatione,*

127 *Deputatio etiam Vicarij ſpectat ad Epiſcopum, ſeu Vicarium eius in parochialibus ſpectantibus ad collationem aliorum,*

128 *Et in locis exemptis Vicarij electio ad eum ſpectat, ad quem ſpectat concurſus ex S.Congregatione,*

129 *Limitatur prædicta reſolutio, niſi inferior Epiſcopo ſit nullius diœceſis, habens proprium & diſtinctum territorium, & omnimodam, & quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem, & ius congregandi ſynodũ,* & n.ſeq.

136 *Vbi ponuntur declarationes S.Congregationis, & deciſiones, & reſolutio Rotæ id tenentis. Et idem videtur in inferiori exempto, licet non ſit nullius diœceſis, habente tamen proprium diſtrictum, & Epiſcopalem iuriſdictionem priuatiue, & ius congregandi Synodum,*

137 *Adducitur declaratio S. Congregationis.*

138 *Et ita eſt intelligendum, quod dicit Ledeſma relatus,*

139 *Eo ipſo quod quis habet iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, videtur habere ius congregandi Synodum, niſi aliud ſit in contrarium,*

140 *Quamuis habeat ius congregandi Synodum, ſi nondum illam congregauit, aut examinatores non deputauit, ſpectabit concurſus ad Epiſcopum, intra cuius fines, ſeu diœceſim parochialis exiſtit, ſeu ad viciniorem,*

141 *Quod tamen videtur ceſſare ſemel congregata Synodo, & in ea deputatis examinatoribus, licet illi extincti fuerint, ſed tunc fieret deuolutio ad Papam,*

142 *Diſpenſationes ſubditorum inferiorum, qui ſunt nullius, diœceſis, & iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem habent, illis ſunt committenda, ex S.Congregatione,*

143 *Prius tamen coram datario docendum eſt habere dictas qualitates, vel eſſe in quaſi poſſeſſione, vt ei committantur ex eadem S.Congregatione,* & n.ſeqq.

146 *Et idem videtur in inferioribus exemptis, habentibus quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem, & proprium diſtrictum, licet non ſint nullius diœceſis cum ſint ordinarij,*

147 *Vnde etiam vicariis huiuſmodi prælatorum poterunt committi,*

148 *An Epiſcopus qui facit concurſum ad parochiales ſpectantes ad collationem inferiorem, ſi ex approbatis reperit plures æque idoneos, debeat omnes illos eligere, vt inferior parochialem conferat cui maluerit, an vero poſſit Epiſcopus gratificare, & vnum ſolum eligere,* & n.ſeqq.

Reſoluitur, poſſe Epiſcopum vnum ſolum eligere, & reſpondetur cuidam declarationi S.Congreg. quæ videtur contra.

152 *Intra quatuor menſes à die vacationis notæ debet Ordinarius facere concurſum ad parochiales ſpectantes ad collationem aliorum & illis ſignificare perſonas electas pro collatione obtinenda, alias omnimoda diſpoſitio illis reſeruatur,*

153 *An Epiſcopus poſſit facere concurſum ad parochiales vacantes in menſibus reſeruatis, vel alias reſeruatas, ſeu affectas, non obſtantibus regulis reſeruatoriis, reſoluitur affirmatiue,*

154 *Ponitur declaratio ſacræ Congreg.* 155 *Et ita in-*

telligitur, quod ait Nauarrus, parochiales esse ab omni reseruatione exemptas, scilicet ad effectum concursus tantum collationis, quæ à Papa facienda est,

156 *An in beneficiis vacantibus per resignationem debeat fieri concursus,* & num.seq.

161 *Resoluitur, in resignatione simplici debere fieri, secus in resignatione in fauorem, in qua non requiritur examen per concursum, sed solum in forma dignum, & ponuntur declarationes S.Congregationis. Et idem in beneficiis resignatis ex causa permutationis, vt non sit faciendum examen per concursum,*

162 *An esto non requiratur examen per concursum in prouisionibus faciendis de beneficiis resignatis ex causa permutationis, requiratur tamen nouum examen ipsorum compermutantium coram examinatoribus synodalibus,* & num.seq.

166 *Resoluitur, non requiri nouum examen, nisi fiat permutatio cum beneficio simplici, aut nisi esset magna inæqualitas numeri parochianorum, vel permutantes alias non fuissent examinati, ex sacra Congregatione, cuius declarationes ponuntur, & decretum Concilij prouincialis Mediolan. 5. Expediret tamen tunc fieri examen ante renunciationem,*

167 *In permutationibus tamen quæ fiunt coram Papa, semper committitur Ordinario in forma dignum,*

168 *Circa parochiales obtentas ex regressu, ponuntur declarationes sacræ Congregationis,*

169 *An in parochialibus litigiosis vacantibus habeat locum concursus, non obstante lite,* & n.seqq.

172 *Resoluitur affirmatiue ex sacra Congregatione, cujus declaratio ponitur. Electo tamen, & iudicato magis idoneo ab Episcopo, non potest fieri interim collatio de parochiali litigiosa ab Episcopo, seu alio inferiori, ad quem alias collatio spectaret,*

173 *Sed vel erit recurrendum ad Papam, vel expectandus finis litis.*

174 *Et talis electus si petierit, ad defensionem litis admittetur.*

175 *An in beneficiis, quorum cura per plures administratur, sit faciendus concursus,* & n.seqq.

Resoluitur, esse faciendum ex Concilio, quamuis alias beneficia ista non dicantur curata, tamen ex authoritate Papæ, & sacræ Congregationis non esse receptum decretum Concily de concursu quoad ista beneficia, maxime in Ecclesia, vel collegiata.

182 *Poterit Episcopus Canonicos, seu capellanos ad exercendam curam animarum deputatos à Capitulo vel aliis, examinare, neque eis permittere absque ejus approbatione curam exercere, licet ab immemoriali per eos exerceatur, absque examine, & approbatione Episcopi ex sacra Congregatione, cujus declarationes ponuntur.* & n.183.

184 *Ponitur alia, quæ declaratur,*

185 *Et alia declaratur.*

186 *Quamuis Nauarr. dicat, quod si canonici & capellani eo ipso, quod fiunt canonici & capellani habent annexam facultatem exercendi curam, non potest Episcopus illos examinare, secus, si requiratur deputatio ad curam exercendam, tamen additio ibi ait, quod Congregatio, vt refertur absolutè censuit, Episcopum posse eos examinare,* & num.seq.

188 *Quamdiu tamen Episcopus eis non inhibuerit, ne alias curam exerceant poterunt eam exercere absque examine & approbatione Episcopi, quando non requiritur deputatio, aliàs secus,*

189 *Si cura animarum pertineret ad vnum canonicum ratione sui canonicatus, cui est annexa, in prouisione talis canonicatus esset faciendus concursus,*

Vbi ponitur declaratio sacræ Congregationis.

190 *Si cura animarum toti Capitulo incumbens, transferretur in certam dignitatem, seu canonicatum Ecclesiæ, prout fieri potest per Episcopum de consensu Capituli, ex sacra Congregatione, in prouisione talis dignitatis canonicatus, seu esset faciendus concursus,*

191 *Et videtur faciendus concursus in prouisione beneficij simplicis alicuius Ecclesiæ parochialis habentis de per se administrationem curiæ in aliquo loco dictæ parochialis,*

192 *An in prouisione dignitatum habentium vnitam parochialem faciendus sit concursus. Resoluitur negatiue, cum vnio perpetuo & accessorie facta est,*

193 *Et declaravit S. Congregatio in declarationibus positis.*

194 *Sed si esset vnita æque principaliter faciendus esset concursus,*

195 *An in dignitatibus habentibus curam animarum in Ecclesiis collegiatis faciendus sit concursus, resoluitur, quod non,*

Vbi ponitur declaratio S.Congregationis, & n. seq.

197 *An in beneficiis regularibus curatis faciendus sit concursus, resoluitur negatiue,*

Vbi ponitur declaratio S.Congregationis,

198 *Resolutio Rotæ.*

199 *Quod videtur procedere etiamsi sint solita commendari sæcularibus,*

200 *An qui se opponit post terminum edicti, possit & debeat admitti cum descriptis, præsertim nondum facto examine, videtur resoluendum negatiue,*

201 *Et idem videtur vbi non apponeretur edictum, sed examinandi nominati essent coram examinatoribus intra decem dies, aut aliud tempus ab Episcopo præscribendum,* & n.seq.

Vbi ponitur declaratio S. Congregationis.

203 *Id videtur limitandum, nisi in edicto diceretur, quod etiam post ejus terminum admitteretur, qui vellet examinari, aut si decreto Concilij prouincialis inbentis apponi edictum, id caueretur, vt in Concilio prouinciali Toletano,*

204 *Et Concilio Compostellano censent aliqui cautum esse,*

205 *Sed falluntur,*

Vbi illud explicatur.

206 *Nihilominus resoluitur esse admittendum re integra.*

207 *An ad concursum possit admitti habens aliud curatum, resolnitur affirmatiue,* & n. seqq.

Vbi ponitur declaratio S.Congregationis,

209 *Nec est in potestate Episcopi illum non admittere, nec valet constitutio contraria,*

210 *An Episcopus possit admittere ad concursum parochialium in suis manibus resignatarum consanguineos, & affines aut familiares suos vel resignantium, stante constitutione Pij V. 58.*

211 *Resoluitur, non posse, vt censuit S. Congregatio.*

212 *Quod non procedit in vacatione per obitum, vel alias,* & n.seqq.

Vbi ponitur decisio Rotæ.

214 *An si vnus tantum ad concursum apparuerit, debeat examinari, & ei si reperitur idoneus de parochiali prouideri,*

215 *Resoluitur, quod sic, & adducuntur declarationes S.Congregationis,*

216 *Si ex oppositoribus descriptis aliqui non compareant ad examen in die pro examine & concursu deputato, nec se excusent legitime, poterit sine eis examen & concursus fieri,* & n.seq.

Vbi ponitur declaratio S.Congregationis.

218 *Quid faciendum si semel edicto proposito nullus compareat, vel ex oppositoribus nullus repertus sit idoneus,*

219 *Resoluitur, vt in declaraoionibus S.Congregationis, positis,*

220 *Circa quod etiam considerandæ sunt aliæ declarationes positæ,*

221 *An si facto concursu desistat magis idoneus, ex reliquis,*

reliquis oppoſitoribus ſit eligendus magis idoneus, an vero ſit faciendus alius concurſus de nouo, propoſito nouo edicto,

222 *Reſoluitur, quod ſi ante factam per Ordinarium electionem de magis idoneo, ille deſiſtat, non eſt faciendus nouus concurſus, ſed ex reliquis eligendus eſt magis idoneus intra eundem terminum: ſi vero facta per Ordinarium electione de magis idoneo reperto, ille deſiſtat, ſeu cedat, vel decedat, non poterit eligi alius ex oppoſitoribus ejuſdem concurſus, ſed faciendus erit nouus concurſus, ad quem Ordinarius habebit nouum terminum, à die deſiſtentiæ, ſeu ceſſionis, vel mortis ei notæ,* & numero 223.

224 *Id tamen intelligitur quando deſiſtit, cedit, aut decedit ante lapſum quadrimeſtre, datum ad ſignificandum Papæ, alias enim infra quadrimeſtre, non facta ſignificatione ad Papam deuoluitur,*

225 *An electio minus digni ex approbatis, omiſſo digniori, & prouiſio parochialis ſubſequuta, ſit nulla ipſo iure ex decreto Concilij & conſtitutione Pij V. An vero ſit inualida,*

226 *Et multis hinc inde adductis contra Rotam, cuius deciſiones ponuntur, reſoluitur eſſe validam, non obſtante decreto irritante Concilij, & conſtitutionis Pij V. quod inducit formam, nam non videtur referendum ad prouiſiones factas de minus dignis.*

237 *Vnde talis electus & prouiſus videtur facere fructus parochialis ſuos, donec ejus prouiſio per iudicem appellationis reuocetur, & ſic non eſt condemnandus in fructibus, niſi ad ſummum à tempore primæ ſententiæ reuocatoriæ, & non à die motæ litis, vt dicebat Rota, nec à die intruſionis, vt videbatur, ſuppoſito quod prouiſio eſſet nulla propter decretum irritans,* & n. 238.

239 *An & quando detur appellatio à mala prouiſione, ſeu diſpoſitione parochialis,* & n. ſeqq.

Reſoluitur, non dari appellationem à relatione examinatorum, nec ab eorum reprobatione, à mala tamen Ordinarij electione, dari appellationem, & adducitur declaratio ſacræ Congregationis, & reſolutio.

242 *Quod dictum eſt, non dari appellationem à reprobatione examinatorum, quod etiam de deuolutiua intelligitur, ſolum procedit in beneficiis curatis,*

243 *Secus in ſimplicibus, in quibus licet præſentati à quibuſuis Eccleſiaſticis perſonis non debeant inſtitui, niſi prius fuerint ab Ordinariis examinati, & idonei reperti, tamen à reprobatione examinatorum datur appellatio ſuſpenſiua, non obſtante,* cap. 9. ſeſſ. 25. verſ. adhæc & n. ſeqq.

245 *Imo etiam in parochialibus iurispatronatus laicorum datur appellatio præſentatis, quando vnus ſolus eſt præſentatus: nec habet locum concurſus à probatione examinatorum, ſicut habenti gratiam in forma dignum,*

246 *Licet parochialibus detur appellatio à mala Ordinarij electione, eſt ſolum ad effectum deuolutiuum, nam non impedit, aut ſuſpendit, quo minus executioni demandetur, & prouiſus, pendente appellatione à parochiali non eſt amouendus,*

247 *Etiam ſi contra eum ſit lata ſententia per iudicem appellationis, à qua ipſe appellauit: nam iſta ſecunda ſententia non eſt executioni demandanda, pendente appellatione, quæ habet vtrumque effectum, ſicut etiam quando conceditur gratia per Papam de parochiali, & adeſt certus poſſeſſor, datur appellatio ſuſpenſiua à ſententia executoris.*

Vbi quod procedit etiam quando examinatores ſunt diſcordes.

248 *Lata prima ſententia contra poſſeſſorem apud Curiam, parochialis ſequeſtrabitur, non obſtante conſtitutione Pij V. quia loquitur in prima ſententia Ordinarij,*

249 *Tunc datur appellatio à mala Ordinarij electione, quando aliàs ſeruata eſt forma Concilij, illa enim non ſeruata, prouiſio eſt nulla, & parochialis manet Papæ reſeruata,*

250 *Circa hoc de appellatione à mala Ordinarij electione, notanda eſt deciſ. Rotæ poſita.*

251 *De qua late,* & n. ſeq.

Vbi quando ſit locus huiuſmodi appellationi, & an requiratur dolus Epiſcopi.

253 *An auditor Rotæ, cui commiſſa eſt cauſa appellationis, poſſit appellanti obtinenti conferre parochialem reſeruatam,*

254 *An quando electus cedit, vel decedit ante factum examen coram iudice appellationis, expiret ius appellantis.*

SEcundo principaliter dubitatur, an † Vicarius Epiſcopi ex generali commiſſione abſque ſpeciali mandato poſſit facere concurſum ad parochiales, & ſucceſſiue ex approbatis, digniorem eligere. In quo breuiter reſpondetur affirmatiue, nam regulariter Vicarius ex generali commiſſione poteſt exercere quæ ſunt iuriſdictionis, niſi in caſibus exceptis, ad tradita ſup. 5. *part. cap.* 8. Et hic caſus non reperitur exceptus. Facit etiam d. declaratio Toletana adducta ſup. *in dubio præcedenti, num.* 8. & ita docent Grat. *deciſ.* 97. *num.* 18. Leo *in theſ. for. Eccl. c.* 18. *nam.* 31. & Sbrotius *de vicario Epiſc. in add. ad qu.* 148. *lib.* 2. 117

Quod procedit etiam † vbi eſſet locus gratificationi inter plures approbatos æque idoneos, ad tradita d. *cap.* 8. *n.* 88. 118

Nec obſtat † Concilium *d. c.* 18. *verſ. tranſacto.* ibi: *Ab Epiſcopo, ſiue eo impedito, ab eius Vicario generali.* vbi videtur velle Concilium ita demum Vicarium poſſe facere examen per concurſum, ſi Epiſcopus ſit impeditus, & videbatur ſentire Sbroc. *d. lib.* 2. *quæſtio.* 211. *numer.* 7. quia reſpondetur, per illa verba non tolli, quin coram Vicario poſſit fieri examen, etiam Epiſcopo non impedito, ſed poſita eſſe ad denotandum conuenire, quod ab ipſo Epiſcopo, ceſſante impedimento, fiat examen, &c. & ſic cauſa admonitionis. Et ita etiam accipiuntur illa verba, *vel eo impedito, &c. in c.* 12. *verſ. prouiſi etiam, ſeſſ.* 24. *de reform.* vt dicemus *cap. ſeq.* 119

Non tamen poterit † vicarius abſque ſpeciali mandato facere collationem ipſarum parochialium magis idoneo iudicato, & electo, vt dixi *d.* 5. *par. cap.* 8. *n.* 109. 120

Tertio principaliter dubitatur; an concurſus poſſit fieri ab inferioribus Epiſcopo habentibus ius conferendi. Et reſpondetur non poſſe, quia Concilium *d. c.* 18. hoc committit ſolis Epiſcopis, vel vicariis, & non aliis collatoribus, vt colligitur ex *verſ. peracto.* ibi: *Atque illi, & non alteri collatio. Eccleſiæ ab eo fiat, ad quem ſpectabit eam conferre,* & ex dicta conſtitutione Pij V. *verſ. ac illarum etiam,* & docent Anaſt. Ger. *de indultis Cardinalium. in* §. *quibuſuis, ad fin.* Cerola *d.* 1. *par. verb. parochia.* §. 2. 4. & eo dubio, Cechus *d. c.* 28. *de paroch. n.* 6. Marc. Ant. Genuen. *d. c.* 65. *num.* 1. Leo *d. c.* 18. *à nu.* 49. Vgol. *de offic. Epiſc. c.* 50. §. 4. *num.* 2. & 3. & Flam. Pariſ. *d lib.* 8. *qu.* 9. *num.* 96. dicens, hoc ſæpe fuiſſe in Congregatione Concilij reſolutum Et † vltra declarationes, quas ibi ipſe affert, *à num.* 97. apparet ex quadam declaratione data Epiſcopo Palentino, quæ ſic ait: Reuerendiſſime Domine, actum fuit in S. Congregatione Cardinalium Concilij Trident. interpretum de his, quæ in libello his literis adiuncto continentur, & matura conſideratione decretum eſt ex Concilio Tridentino non licuiſſe Abbati oppidi Valliſoleti. nec in poſterum licere parochiales ſæculares conferre, niſi his, 121 122

qui ab examinatorib.in Sinodo Palentina conſtitutis idonei fuerint iudicati,& ab amplitudine ſua vti ordinario,tanquam magis idonei electi,collationeſque ab ipſo Abbate poſt Concilium non ſeruata hac forma factas nullas eſſe, iuſque parochiales ipſas conferendi ex Bulla S. memoriæ Pij V. ad Sedem Apoſtolicam deuolutum eſſe,ideoque amplitudinem tuam debere poſſeſſione dejicere eos,qui ab Abbate ſic immiſſi fuerint,& edictis propoſitis,examen per concurſum indicere,& nomina eorum,quos examinatores iudicauerint idoneos, quique abs te tamquam magis idonei electi fuerint,ad ſanctiſſimũ dominum noſtrum mittere,vt parochiales eis conferri poſſint,quæ omnia,vt quamprimum efficiantur,amplitudo ſua quantum in ſe eſt,curabit,cui bonam valetudinẽ,& perpetuum diuinæ gratiæ præſidiũ opto. Romæ 24.die Octo.1573.amplitudinis tuæ tanquam Frater Philippus Bo. Compag. Card. S. Sextio.

123 Apparet etiam ex † quadam declaratione Salamantina, Veronen. & Rauennaten.quam adducunt Leo *d.c.*18.*n.*53.quæ ſic ait:Commendatarius Abbatiæ exemptæ exiſtentis intra fines alicuius diœceſis,& habens iura quaſi Epiſcopalia,non poteſt facere concurſum beneficiorum curatorum, ſed hoc ſpectat ad Epiſcopum,in cuius diœceſi eſt Abbatia, qui electo magis idoneo mittet eundem ad commendatarium pro collatione.

124 Et aliàs S.Congregatio†declarauit,quod in vacatione parochialis Eccleſiæ, cuius collatio etiam ab immemoriali tempore ad inferiorem, vel Patriarcham pertinet,examen, & electio perſonæ idoneæ, ac edictorum oppoſitio, & etiam vicarium conſtituere, & omnia alia facere ad ordinarium ſpectat: de quo etiam ſunt plures declarationes,& decretum Concilij prouincialis Mediolanen. *5. part. 3. titul.* quæ ad beneficiorum collationem attinent,*verſ. vacante*,quod ſic ait:Vacante Eccleſia parochiali, cuius conferendi ius,non ad Epiſcopum diœceſanum, ſed ad alium, etiam ab Epiſcopali iuriſdictione exemptum, & regularem item ſpectat, edictum de concurſu proponat Epiſcopus diœceſanus, & quicunque examen eo nomine ſubire volent,ad ipſum conueniant, qui exploratione per examinatores Synodales facta ex probatis digniorem, & magis idoneum deligat,cui vacans illa Eccleſia ab illo conferatur,cuius ius eſt,ſi ſecus fiat,collatio reſcilla, nullaque ſit.

125 Nec per hoc tollitur † præuentio competens inferiori in collatione parochialis, ad quam præſeruandam S. Congregatio ſic faciendum cenſuit. Si inferior haberet præuentionem cum ordinario, debet habita notitia vacationis parochialis coram notario declarare ſe velle dict. parochialem conferre, & ideo rogare Epiſcopum, vt proponat edicta, & hac ratione tuebitur ius ſuæ præuentionis. Tradit Gonzalez ad *reg. menſium* §.3.*proœm.num.*16. & 17. Leo *d.c.*18.*n.*51.

126 Et illud ipſum†tenuit Rota in vna foro Sempronien. parochialis 15. Ianu. & 7. Maij 1593. coram D.Mantica,vt in deciſionibus ſtatim adducendis, *n.* 133.*& ſeq.*& in vna Taruiſina iuriſdictionis,de qua infra,*n.*135.

127 Vnde apparet † etiam deputationem vicarij ſpectare ad Epiſcopum, ſeu vicarium eius in parochialibus ſpectantibus ad collationem aliorum. Vnde

128 † etiam Congregatio cenſuit, In locis exemptis vicarij electionem ad eum ſpectare, ad quem ſpectat concurſus.

129 Limitatur tamen † prædicta reſolutio, niſi inferior Epiſcopo ſit nullius diœceſis habens proprium, & diſtinctum territorium, & omnimodam, & quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem, & ius congregandi Synodum Anaſt. Germ. *ſupra* & Flam. Pariſ. *d. qu.*98.dicens ita cenſuiſſe S. Congregationem Concilij: Rectéque etiam poteſt Epiſcopus alicui qui non ſit vicarius, committere & delegare huiuſmodi examen & concurſum cum electione dignioris, vel ſine ea, cùm id competat ipſi Epiſcopo ex iure ordinario, vt ſuprà dictum eſt *num.* 7. facit cap.*fin.de offic.ord.*& Doctores ici.& Th.Sanch. *de matrim.lib.2.qu.*211.*n.*7.& † conſtat, ex ſequenti 130
declaratione ſuper *d. c.*18.ibi:Poterit ordinarius ſi pro ſua conſcientia,&c, ex hoc verbo, ordinarius, colligitur hoc decretum locum habere in inferioribus prælatis,vnde inferior Epiſcopo,qui omnimodam iuriſdictionem habet Epiſcopalem, nec alicui ſubditur, ſed eſt immediate ſubiectus Sedi Apoſtolicæ,nullius diœceſis proprium territorium habens, ſi habet ius congregandi Synodum,& legitimè conſtat illam congregaſſe,& eligiſſe examinatores, poterit concurſum inſtituere,examinare.& approbare, ac œconomos,& vicarios deputare, denique omnia illa,quæ per hoc decretum permittuntur, præſtare. Et ſuper *c.*10.*ſeſſ.*23.*de reforma.* eſt†alia declaratio, 131
quæ ſic ait: Abbati habenti iura quaſi Epiſcopalia, licet dare dimiſſorias ſubditis,intellige regularibus, vt in *d.c.* 10. Concurſum facere non licet,niſi probetur habere ius congregandi Synodum,& alias legitime congregaſſe,vt *c.*18.*ſeſſ.*24. ſequitur Proſper. de Auguſtino ad ſummam Bullarij, verb. parochialium,beneficiorum,collatio,*q.*2.Leo *d.c.*18. *num.* 54. & Vgolin.*d.c.*50.§4.*n.*3.

Et ita etiam ex ſententia † S. Congregationis,te- 132
nuit Rota in d.foro Sempronien.vt in deciſ.ſequentibus.

Foro † Sempronien. parochialis 15. *Ianuar.* 1593. 133
coram D.Mantica.

Placuit Dominis gratiam Baptiſtæ Fortunæ in omnibus eſſe juſtificatam,&c. Item vacatio ex conſtitutione Pij Quinti, ex eo probatur,quod Abbas, à quo Lucas Anton. fuit prouiſus, in diſtrictu Rabignanæ,in quo ſita eſt Eccleſia parochialis, non habet omnimodam,& quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem ſicuti S. Concilium Tridentin.diſponit, & à S. Congregatione Illuſtriſſimorum, ac Reuerendiſſimorum dominorum Cardinalium ſæpiſſimè fuit declaratum, & à Rota deciſum in Legionen.S.Faciundi, & in Marſicana exemptionis, neque etiam Abb. docet ſe eſſe ſolitum conuocare Synodum, & in ea deputare examinatores: quinimo Epiſcopus foro Sempronien.tanquam vicinior eſt,in quaſi poſſeſſione conuocandi ipſam Synodum, & deputandi examinatores, & à S. Congregatione Illuſtriſſimorum ac Reuerendiſſimorum Dominorum Cardinalium eiuſdem Concilij Tridentin. interpretum ſuper hoc, die 18. Ianuar. 1585. obtinuit mandatum de manutenendo in ſua quaſi poſſeſſione donec Abbas legitime probauerit ius cogendi Synodum habere, & alias coegiſſe, & in ea examinatores ad præſcriptum Concilij deputaſſe. Accedit etiam quod, & ſi Abbati in eo loco plena iuriſdictio, & facultas deputandi examinatores in Synodo ab eo Congregata competeret, non tamen in collatione huius parochialis forma præcepta à S. Concilio *in capitulo* 18. *ſeſſion.* 24. *de reform.* fuit obſeruata, quia anno 1590. quo tempore parochialis vacauit, non fuerunt deputati examinatores, ſed anno 1588. & in ſingulis annis debent deputari in Synodo diœceſana, quæ etiam ſingulis annis celebranda eſt, vt in *d. Concilio capite* 20. *conuento. dict.cap.*18.§. *examinatores ſeſſione* 24. neque etiam d. examinatores de anno 1588. deputati, iuxta decretum Concilij præſtiterunt iuramentum,& cum ſex requirantur,& non pauciores, *vt in dict.* §. *examinatores*, quatuor tantum fuerunt deputati,igitur collatio Abbatis non reſeruata forma Concilij facta nullius eſt momenti.*l.conſtitutionibus.*

bus. ff. ad municipalem l. 1. non dubium. Codic. de legibus l. 1. §. ſi quis ita, & de verborum obligationibus, & Doctores ibidem, & in lege prima de liberis & poſthumis.

134 *In eadem † coram eodem 7. Maij 1593.*

Placuit dominis, &c. quod verò attinet ad vacationem ex conſtitutione Pij V. domini cenſuerunt à deciſione in cauſa facta die 15. Ianuar. proxime præteriti non eſſe recedendum, illa etenim verificatur, quia vacante parochiali Epiſcopus foro Sempronien. tanquam vicinior illius loci, in quo ſita eſt, fecit concurſum, & Abbas Claſſen. ad quem ſpectat ius conferendi noluit conferre dict. parochialem ei, qui in dict. concurſu fuerat approbatus, ſed ipſemet facto alio concurſu eam Lucæ Antonio Archangelo, tanquam legitime approbato, quæ quidem prouiſio non poteſt ſuſtineri, quia vt inferior collator poſſit facere concurſum iuxta formam S. Concilij Tridentin. *capit. 18. ſeſſione 24.* tria neceſſaria requiruntur. Primum, quod locus, in quo parochialis ſita eſt, nullius ſit diœceſis, & immediate ſubiectus Sedi Apoſtolicæ. Secundum, quod collator in ea habeat omnimodam, & quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem. Tertium, quod habeat ius congregandi Synodum, & ſit ſolitus congregare, ſicuti fuit in S. Congregatione d. Concilij Trident. ſæpe, & in ſpecie in hac cauſa reſolutum, quæ cum in caſu propoſito non concurrunt, prouiſio facta ab Abbate Lucæ Anton. Archangelo præter formam S. Concilij Triden. *d. cap. 18. ſeſſione 24.* corruit. *l. ſi plures, in princip. de conditionib. inſtit. cap. quoniam frequenter. §. porro coniuncto. §. ſin autem*, & ibi notat Abb. *vt lite non conſtat.* Ripa *in l. 1. n. 125. ff. ſoluto matrimonio.* quod multo magis dicebant domini eſſe recipiendum, quia extat vltimus ſtatus anni 1581. & 1588. quibus Abbas fecit collationem his, qui facto concurſu coram Epiſcopo foro Sempronien. ab eius examinatoribus fuerunt approbati. Præterea S. Congregatio declarauit, Epiſcopum foro Sempron. eſſe manutenendum in quaſi poſſeſſione deputandi examinatores, etiam pro collatione parochialis iſtius loci, donec Abbas legitime docuerit ſibi ius competere faciendi concurſus, quod cum ipſe adhuc non docuerit, quia probatio non excludit probationem. Puteus *deciſio. 203. lib. 3.* ſane Epiſcopus debet interim manuteneri, *cap. 1. & 2. vt lite pendente.*

135 Et in d. Taruiſina † iuriſdictionis coram D. Lita 17. Februar. 1592. fuit reſolutum, concurſum facere ad parochiales ſpectare ad Epiſcopum diœceſis, & non ad Abbatem, qui non docet eſſe nullius diœceſis, & Synodum legitime congregaſſe, minus examinatores deputaſſe, iuxta declarationem S. Congregationis Concilij.

136 Et idem videtur † in inferiore exempto, licet non ſit nullius diœceſis, habente tamen proprium diſtrictum, & Epiſcopalem iuriſdictionem priuatiue, & ius congregandi Synodum, nam eadem videtur ratio, Rota in Vrbinaten. iuriſd. 4. Maij 1594. coram Gypſio. nouiſſim. Farin. *deciſ. 619.* & ita videtur tenere Flores *quæſt. 24. numer. 21.* loquens de Abbate S. Facundi Legionen. diœceſis, quem *n. 25. 29. 32. & 33.* ait Synodum facere, & ait Congregationem Cardinalium Concilij declaraſſe *d. cap. 18.* Concilij, quod loquitur de modo prouidendi Eccleſiæ parochiali vacanti, intelligi etiam debere in dict. Abbate ordinario, & ita in cauſa inter eum, & Epiſcopum Legionen. à Rota deciſum eſſe, de qua deciſione meminit *dicta prima deciſ.* foro Sempronien. & ſic quotidie dictum Abbatem conferre beneficia, & ponere edicta, & admittere concurſum, & nominare examinatores. Et † facit declaratio S. Con- 137
gregationis in vna Farfen. Legionen. Marſicana, & Cremonen. quæ ſic ait, Commendatarium Abbatiæ habenti iura Epiſcopalia, poſſe coram ſe, vel ſuo vicario de curatis vacantibus concurſum facere, ſi modo habeat ius congregandi Synodum, & eligendi examinatores.

Et ita eſt intelligendum, quod dicit Ledeſma *d.* 138
tract. 7. c. 1. 7. concl. circa 23. difficultatem, quod priores ordinum militarium habentes iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, vt prior Emeriten. poſſunt nominare examinatores Synodales congregando Synodum, intelligendum eſt enim, ſi alias habent ius congregandi Synodum, &c.

Et aduerte, quod eo † ipſo, quod quis habet iu- 139
riſdictionem quaſi Epiſcopalem, videtur habere ius congregandi Synodum, cum ſit ius Epiſcopale, *c. conquerente. de offic. Ordinarij*, niſi aliud ſit in contrarium.

Quamuis autem habeat ius congregandi Syno- 140
dum, ſi nondum illam congregauit, aut examinatores non deputauit, ſpectabit concurſus ad Epiſcopum, intra cuius fines, ſeu diœceſim parochialis exiſtit, ſeu ad viciniorem, vt colligitur ex adductis. Quod † tamen videtur ceſſare ſemel congregata Sy- 141
nodo, & in ea deputatis examinatoribus, licet illi extincti fuerint, ſed tunc fieret deuolutio ad Papam, iuxta dictam conſtitutionem Pij V.

Ex quibus infertur † ad decretum Concilij *ſeſſ.* 142
22. de reformat. capit. 5. vbi cauetur, quod diſpenſationes quacunque authoritate concedendæ, ſi extra Romanam Curiam committendæ erunt, committantur ordinariis impetrantium, vt ſi impetrantes ſint ſubditi inferiorum Epiſcopis, qui ſunt nullius diœceſis, & iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem habent, illis ſint commmittendæ, vt S. Congregatio declarauit anno 1593. in vna prioratus de Vcles ordinis D. Iacobi his verbis: Congregatio Concilij cenſuit diſpenſationes matrimoniales, & alias quaſcunque quæ ſubditis inferiorum Epiſcopis à Sede Apoſtolica conceduntur, ſi eas extra Romanam Curiam committi contigerit, & illi inferiores nullius diœceſis exiſtant, & iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem habeant, eiſdem inferioribus, non autem viciniori bus Epiſcopis eſſe committendas. Hieronym. Card. Matthæus.

In eadem tamen † poſtea eadem S. Congregatio de- 143
dit ſequentem declarationem ad inſtantiam Cardinalis Toletani. Congregatio Concilij cenſuit priùs coram D. Datario eſſe docendum priorem habere qualitates requiſitas, vt ipſi diſpenſationes matrimoniales committi poſſint, vel eſſe in quaſi poſſeſſione, vt prædictæ diſpenſationes eidem committantur. Hier. Card. Matthæus.

Et in vna † Prioratus de Magacela Congregatio 144
ſic air: Congregatio Concilij alias cenſuit, ſi prioratus, vt proponitur, nullius ſit diœceſis, & quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem habeat, literas diſpenſationum matrimonialium, & alias eiuſdem generis priori committendas 5. Maij, 1593. & 5. Iul. 1599. Congr. &c. 160.

Et alia declaratio † eiuſdem Congregationis ſic 145
ait: Præpoſito Piſcien. cui mandata eſt iuriſdictio, viſitatio, correctio, & ſuperioritas, etiam quoad inſtitutionem, præſentationem, & nominationem, prout illam habebat Epiſcopus Lucanus, ſunt committendæ literæ in forma dignum, & diſpenſationes matrimoniales.

Id tamen non † videtur procedere in inferiori- 146
bus, quantumuis exemptis, & habentibus Epiſdopalem iuriſdictionem, ſi non ſunt nullius diœceceſis, nam diſpenſationes eorum ſubditis concedendæ, videntur committendæ Epiſcopis, intra quorum diœceſim ſunt, ex iſtis declarationibus, quæ id

velle

velle videntur, & ratio poteſt eſſe quod Curia in rebus ab ea committendis, non confidit de aliis ab Epiſcopis,& ita etiam capitulo ſede vacante,ſeu eius vicario,non vult committere,vt dictum eſt ſupr. *6.part.cap.* 2.

147 Nihilominus verius † videtur idem eſſe dicendum in inferioribus exemptis habentibus quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem, & proprium diſtrictum, licet non ſint nullius diœceſis, cum ſint ordinarij, & ſic verificentur in eis verba Concilij, nec dictæ declarationes excludunt caſum ſimilem, & habentem eandem rationem, & dicta declaratio adducta, *num.*145. non dicit, quod ſit nullius diœceſis, & ita Flores *d.q.*24. *num.* 22. dicit diſpenſationes & commutationes vltimarum voluntatum ex *d.c.6.& 5.ſeſſ.* 22. debere committi d. Abbati S. Faciundi, cum ſit ordinarius, &c. Vnde etiam vicariis huiuſmodi prælatorum habentium iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem poterunt dari dictæ commiſſiones, Thom. Sanchez *de matrimon. libro* 8. *diſp. vigeſima ſeptima,num.*34. Sed Thom.Sanchez ibi loquitur de vicariis prælatorum nullius diœceſis, in quibus etiam verius exiſtimo non habere locum dictas commiſſiones: nam vicarij inferiorum Epiſcopi nullo modo ſunt in dignitate conſtituti, nec ſunt capaces huiuſmodi commiſſionum vt tenent gloſſ. *verb. Epiſc. in Clemen. etſi principalis de reſcript.* & ibidem Zencell. Guillelm. & Paulus Anchar. *num.*1.Card. *qu.*14.Imola *numer.*19.Bonifac. 30. & Abbas *num.* 1. per illum text. qui ſolum loquitur de officiali Epiſcopi: & ita plane ſentit S. Congreg.in d.declarationibus, in quibus ſolum dicitur,committendas eſſe ipſis prælatis: & ita,vt exiſtimo,eis diriguntur huiuſmodi commiſſiones, & non eorum vicariis, nec officiali illius diœceſis, vt perperam inquit Thomas Sanchez ibi: nam pro locis nullius diœceſis non dantur reſcripta nec commiſſiones ſub nomine talis diœceſis,ſeu nullius diœceſis.Vnde etiam male pro ſe allegat praxim ipſe Thomas Sanchez, cùm potius ſit contra eum, & patet ex pract.Cancell.Hieron.Paul.*titul.de iudicibus & eorum ordine, verſ. item quando ſcribitur officiali,* vbi ait,quod non ſcribitur niſi officiali maiorum prælatorum.Et rurſus verius exiſtimo,prælatis exemptis, qui non ſunt nullius diœceſis, non eſſe prædictas commiſſiones faciendas, ſed Epiſcopis, ſeu eorum officialibus, quorum diœceſis ſunt.nam ita reuera vult Sacra Congreg.in dictis declarationibus, quæ loquuntur ſub conditione, ſi nullius diœceſis exiſtant,& ita expreſſe vult Rota in deciſ.Burg. adducta 3. *part. capit.* 2. *num.* 209. nec eſt eadem ratio in ſubditis prælatorum exemptorum habentibus proprium Epiſcopum diœceſanum, cui dirigantur dictæ commiſſiones, ac in ſubditis prælatorum nullius diœceſis, qui non habent talem Epiſcopum.

148 Sed hic offert, † ſe difficultas,an Epiſcopum qui facit concurſum ad parochiales ſpectantes ad collationem inferiorum, ſi ex approbatis reperit plures æque idoneos, debeat omnes illos eligere, vt inferior parochialem conferat cui maluerit, an vero poſſit ipſe Epiſcopus gratificare, & vnum ſolum eligere. Et videtur debere eligere omnes æque idoneos repertos, nam non eſt maior ratio
149 de vno, quàm de altero. Et † ita videtur velle ſacra Congregatio in quadam declaratione data Epiſcopo Vicen. quæ ſic ait: Quoties aliqua Eccleſia parochialis vacauerit, ad quam aliquis Abbas habet ius nominandi, quemcunque Abbas nominauerit,eum ordinarius ad examen admittere debet, ſi autem Eccleſiæ vacabunt ob mortem Rectorum,in quibus Abbas habet ius conferendi, earum curationem, qui ſuſcipere volunt, eos ordinarius probare debet illo examinis genere,quod vocatur per concurſum, nec Abbas ob eam cauſam vllum examinis edictum proponere poteſt, nec illius officij partem aliquam attingere,ſed id pertinet ad ordinarium, qui debet ipſe proponere edicta, & examinatores ex Concilij præſcripto deputatos adhibere, à quibus omnes iſtiuſmodi concurſu examinantur,quo examine confecto ex his, quos vitæ integritas,& doctrina commendabit,ordinarius debet eligere magis idoneos,ac poſtea Abbati relinquere, vt ex electis cui maluerit, curam conferat, quam declarationem affert Flam. Pariſ. ſupr. *n.* 101. ſed diminute.

Nihilominus tamen † verius videtur poſſe Epi- 150
ſcopum vnum ſolum eligere, cui inferior collator debeat conferre, etiamſi ſint plures æque idonei reperti, nam cum ordinario detur electio dignioris, videtur etiam ei dari gratificatio in caſu quo ſint plures æque idonei, & ita videmus ſeruari in parochialibus Papæ reſeruatis, de quibus dicemus *dubioſeq.*& conducunt,quæ trademus infra *dub.* 18.*à n.*265.de patrono Eccleſiaſtico.

Nec obſtat † dicta declaratio Vicen. *in fin.* nam 151
procedet vbi Epiſcopus eligeret plures æque idoneos,tunc enim inferior collator poterit parochialem conferre,cui maluerit ex illis.

Et intra quatuor†menſium ſpatium à die vacatio- 152
nis,intellige notæ,iuxta *dict.part.ſequ.c.*2. debet ordinarius facere concurſum ad parochiales ſpectantes ad collationem aliorum, & illis ſignificare perſonas electas pro collatione obtinenda, alias omnimoda diſpoſitio illis reſeruatur, ita vt libere eam poſſint conferre, vt diſponit Pius Quintus *in dicta conſtitutione,verſ.ac illarum.*

Quarto principaliter † dubitatur, an Epiſcopus 153
poſſit facere concurſum ad parochiales vacantes in menſibus reſeruatis,vel alias reſeruatas,ſeu affectas, non obſtantibus regulis reſeruatoriis, &c. In quo reſpondetur affirmatiue ex *dicto capite decimooctauo* Concilij, ibi: Etiamſi ipſa parochialis Eccleſia reſeruata,vel affecta fuerit generaliter vel ſpecialiter, &c.Et ex dict.conſtitutione Pij Quinti,Cerola *dict. verb.parochia.*§.2.*dub.*4.& 10.Cechus *d.c.* 28. *de parocho,n.*2.& Marcus Anton.Genuen.*d.c.*65.*num.*1. & poſt hæc *gloſſ.*6.*à n.*111.Rota *dec.*48.*part.*1.*diuerſ.n.* 1.Leo *in theſſor.Eccleſ.c.*18.*n.*23.& 59.Vgolin.*de offic.Epiſc.cap.*50.§.4.*n.*2.& nouiſſimè Piaſec. *in praxi Epiſcop.part.*2.*ca.*5.*n.*9.& 17.qui cum Gonzal.*n.*116. ait quod de curatis tantùm vacantibus per obitum in curia, ſiue per reſignationem,ſeu dimiſſionem,in manibus Papæ,ſolet dataria prouideri ſine concurſu præmiſſo ſolo examine ſuper ſufficientia, quod quotidie videmus.

Et ita cenſuit ſacra Congregatio†his verbis, In 154
beneficiis curatis reſeruatis Sedi Apoſtolicæ,& quibuſuis aliis,etiam ex antiqua conſuetudine ordinarij proponunt edicta concurſus, & à Sede Apoſtolica prouiſio fiat approbato ab examinatoribus in Synodo diœceſana deputatis,ſi habet fidem approbationis ſuæ ab ordinario, & de hoc eſt bulla Pij Quinti. Et ita reſpondiſſe ſacram Congregationem Anaſtaſ.Germon.*de indultis Cardinalium,*§. *quibuſuis, n.decimoſeptimo,* & Flamin.Pariſ.*ſupra nu.*103.*& libr. decimo,quæſtio.*7.*numer. duodecimo,* & Gonzalez *ſupr. nu.*112.

Et ita eſt intelligendum † quod ait Nauarrus 155
in capite ſi quando, de reſcript. in auctuario, num. decimoquinto, omnes Eccleſias parochiales eſſe ab omni reſeruatione exemptas,ex *dict.cap.*18.intelligendum enim eſt ad effectum collationis, quæ ab ipſo Papa facienda eſt juxta dictum decretum,ibi Ab eo quem ſpectabit,& dictam conſtitutionem Pij Quinti, &c. & dictum eſt ſupra 2.*par.cap.*1.*num.* 508. & minus bene locutum fuiſſe Nauarrum *ibi*,ait Gonzalez *vbi proxime.*

Quinto principaliter † dubitatur, an in benefi- 156
ciis

ciis vacantibus per reſignationem debeat fieri concurſus. In quo videtur dicendum, quod ſic, ex *d. capite decimooctauo*, ibi, *Vel reſignationem, etiam in curia.* Fuſcus *de viſitatione lib. 2. cap. 5. n. 3.* Vnde etiam in parochialibus reſignatis in manibus legati debet fieri concurſus ab ordinario, vt in ſequenti declar. 78.

157 Sed hoc procedit in reſignatione † ſimplici, ſecus in reſignatione in fauorem, in qua non requiritur examen per concurſum, ſed ſolum in forma dignum, niſi Romæ ſit examinatus, & approbatus, vt pluries S. Congregatio Concilij reſpondit, Flam. Pariſ. *de reſignation. lib. 1. qu. 7. n. 8.* & latè *libr. 10. qu. 7. à n. 13.* vbi ponit declarationes S. Congregationis, Ioan. Gutierres *canon. quæſt. libro 2. cap. 11. num. 11.* Cerola *d. §. 2. dub. 5. & 6.* Cechus *d. num. 6.* Marc. Ant. Genuen. *dict. cap. 65. & num. 1. & 2.* & poſthæc Gonçalez *ſupr. à num. 121. & gloſſ. 14. n. 14.* Proſper de Auguſtino *ſuper quæſt. 3.* & Leſſius *lib. 2. capit. 34. num. 84.* Leo *in theſ. Eccleſ. c. 32. n. 27. & 32.* Vgolin. *dict. cap. 50. §. 3. n. 2. & 3. & §. 18. num. 1. & 5.* Piaſec. *d. part. 2. cap. 5. num. 18.*

158 Et ratio eſt, nam beneficia † reſignata in fauorem non dicuntur vacare ad effectum, vt alteri conferri poſſint, vt dicetur infra *11. part. c. 3. n. 4. & 10. & c. 4. n. 40.*

159 Et confirmat † S. Congregatio, vt in declarationibus ſequentibus, Cum Parochialis Eccleſiæ reſignatio fit in manibus ſanctiſſimi, quia tunc non dicitur vacare antequam alteri adquiratur, nec in ea poteſt ſtatim deputari vicarius, non eſt neceſſarium examen per concurſum, & aptiorem eſſe eligendum per ordinarium, ſed ſatis eſt reſignatarium ab examinatoribus in Synodo deputatis ſimul cum ordinario probari idoneum. Alia. In parochialibus per reſignationem in fauorem, quam appellant, concurſus fieri non debet, cum propriè non dicantur vacare, prouiſiones tamen iſtarum ordinariis committuntur, qui examinatis, prouiſis, ſiue reſignatariis, & idoneis repertis, iis parochiales huiuſmodi confe-
160 rant. Et † aliàs ſic cenſuit Congregatio. In ceſſione iurium in fauorem eius, qui prætendit habere ius, nec examen, nec expreſſio beneficiorum, aut valoris eſt neceſſaria, ſi vera lis fuerit. Et in vna Gienen. in prouiſionibus à Sede Apoſtolica factis non eſt neceſſaria, nec de iure fieri debet examinatio, quæ fit per concurſum, quia dum ex Papæ commiſſione, quis examinatus, & approbatus fuerit Romæ, debet haberi tanquam ſi fuiſſet examinatus, & approbatus per concurſum.

161 Vnde etiam in beneficiis † reſignatis ex cauſa permutationis, non eſt faciendum examen per concurſum. Flam. Pariſ. *lib. 8. qu. 9. n. 95.* Cechus *d. num. 6.* Genuen. *d. n. 2.* Proſper de Auguſtino *qu. 3.* quicquid dicat Leſſius *ſup. n. 85.* quando fit permutatio cum ſimplici, vel cum alia parochiali, vbi maior requiritur induſtria.

162 Sed difficultas eſt, an eſto † non requiratur examen per concurſum in prouiſionibus faciendis de beneficiis reſignatis ex cauſa permutationis, requiratur tamen nouum examen ipſorum compermutan-
163 tium coram examinatoribus Synodalibus. In quo † Cechus *d. n. 6.* ait, quod ſi ambo ſunt curata, non requiritur nouum examen, ait inferius *c. de beneficiatis. circ. fin.* ait quod non eſt faciendum examen in beneficiorum permutatione ſi ambo ſint curata & paria, ſecus de ſimplici ad curatum, vel inæquali, ex *declaratione Congregationis 352. & in tract. de beneficiis. c. 10. n. 2. v. 14.* ait, quod debent permutantes examinari circa ſcientiam, & inquiri de eorum ordine, moribus & ætate, & ſi Eccleſiæ ſint parochiales, ij denuo debent examinari coram Epiſcopo, vel eius vicario eo impedito, & tribus examinatoribus in Synodo conſtitutis, vt mos ſeruat.

Sed † Flam. Pariſ. *lib. 8. quæſt. 9. num. 95.* docet ex de- 164
claratione S. Congregationis, quod in prouiſionibus faciendis de beneficiis, ex cauſa permutationis, non ſit neceſſarium nouum examen, poteſtque apponi clauſula, vt non obſtantiæ beneficiales, &c. Et dummodo permutatio non ſit fraudulenta, nec de ſimplici ad curatum, nec in valore ſit magna inæqualitas, nec aliud ſimile, aliàs debet fieri examen. Quæ declaratio ſic habetur ſupr. *dict. c. 18.*

Sunt etiam † circa hoc aliæ declarationes S. 165
Congregationis. *Prima*, ſi permutatio parochialis cum beneficio ſimplici coram ordinario iure fieri poteſt, requiri nouum examen quoad parochialem, ſed abſque concurſu. *Secunda*, in vacationibus etiam per permutationem nullum prorſus examen requiritur, cum propriè non dicantur vacare. *Clement. 1. de rerum permutatione*, ſic etiam eſſet magna inæqualitas numeri parochianorum, & quod alias iſti permutantes non fuerint examinati, iterum examinabuntur ab ordinariis, ſed abſque concurſu. *Tertia*, in permutationibus, quæ fiunt de beneficio ſimplici, curato, licet non ſit neceſſarius concurſus, examen tamen neceſſarium eſt. *Quarta*, in permutationibus Eccleſiarum parochialium non requiritur examen, ſi tamen adſit magna inæqualitas numeri parochianorum, vel permutantes non fuiſſent examinati eo tempore, quo parochiales adepti ſunt, tunc eos examinandos eſſe, ſed abſque concurſu, & ſi fiat permutatio cum beneficio ſimplici, erit neceſſarium examen, ſed non per concurſum. *Quinta*, præſuppoſito, quod alicubi à tempore, cuius initij non eſt memoria, parochi Eccleſiarum, Eccleſias parochiales pro tempore vacantes optare conſueuerunt, reſpondit Congregatio, non eſſe ſublatam per Concilium huiuſmodi conſuetudinem, & in illis parochialibus, quæ optantur, non eſſe neceſſarium examen per concurſum, vt in decreto de permutationibus, quia omnes ſunt examinati per concurſum cum vltimis, & qui de nouo admittitur per concurſum erit examinandus. *Et iſta clarius habentur in ſequentibus declarationibus 56. & 57.* Et in Concilio prouinciali Mediolanen. *5. part. 3. titul.* quæ ad beneficiorum collationem attinet, ſic ſtatuitur. In Eccleſiarum curatarum permutatione coram ordinario facienda, ne locum habeat, quod primo prouinciali Concilio decretum eſt de proponendo edicto examinis cauſa in vacatione Eccleſiarum parochialium, ſi tamen vel parochialium hominum multitudo valde inæqualis eſt vel qui permutant, quo tempore parochiales illas Eccleſias adepti ſunt, examen præſcriptum non ſubierunt, fiat tunc de illis experimentum examinis, ſed abſque concurſu, idem examen ſine concurſu adhibeatur de eo, qui beneficium ſimplex commutat cum alio, quod curam animarum habeat, ſi quando eiuſmodi permutatio coram ordinario fieri iure poteſt. Et ita cum S. Congreg. tradit Leo *d. c. 18. n. 62.* & Vgolin. *d. c. 50. §. 3. n. 3. verſ. 7. & §. 20. n. 3.* Aduerte autem, quod cum in permutatione parochialium examen requiritur, licèt ſine concurſu faciendum eſt cum tribus ſaltem examinatoribus ſynodalibus, vt inquit Cechus ſupra relatus *num. 163.* & ſentit S. Congregatio & d. Concilium Mediolan. & clarius Leo *161.* ſicut in parochialibus iuriſpatr. laicorum dicetur infra *255.*

Expedire tamen, quando † aliqui vellent facere hu- 166
huiuſmodi permutationes, in quibus requiritur examen ad curatum, quod ante renuntiationem fieret examen ad illud, vt fieri recte poteſt, ne forte poſtea inueniatur non idoneus, &c.

In permutationibus tamen, † quæ fiunt coram 167
Papa, ſemper committitur ordinario in forma dignum, niſi mittatur approbatio ordinarij cum examinatoribus Synodalibus ad parochiales, quæ

permutantur,

permutantur, aut ad parochiales in communi, aut nisi permutantes sint Romæ examinati, &c. Sed & cum approbatione ad quamlibet parochialem expenduntur in forma gratiosa, & sine commissione examinis permutationes, & reseruationes in fauorem,& aliæ prouisiones Papæ, vt vidit tempore S. D.N.Pauli V.

168 Et circa parochiales † obtentas ex regressu Congregatio sic censuit,Qui parochialem obtinuit post Concilium,ex regressu vero ante Concilium acquisito, non est examinandus. Alia. In parochialibus, quas quis acquirit per regressum, non est necessarium examen quod intelligendum si eam possederit, secus si eam nunquam possederit.

169 Sexto principaliter † dubitatur,an parochialibus litigiosis vacantibus habeat locum concursus non obstante lite. In quo videbatur dicendum, quod non ex *c.1.& 2.vt lite pendente in 6.& clem. 1. eodem tit.*& Gonzalez *d.gl.6.n.142.*

170 Nihilominus tamen † contrarium censuit Sancta Congregatio,23.Iun.1594.his verbis:Congregatio Concilij censuit decretum Concilij Trident.*c.18.sess. 24.de reform.* vbi de concursu faciendo super parochialibus agitur, habere locum, etiam quod parochiales litigiosæ sint,quando in illis S.Pontifex noluerit collitigantem subrogare,verum ius demortui in alium transferre, nisi constet sanctitatem suam voluisse d.decreto Concilij derogare. Hieronymus

171 Card.Matth.Quæ†declaratio potest fundari *d. c. 19.* ibi,Non obstantibus huic decreto,&c. Pondero illa verba,Et aliis impedimentis quibuscumque.Accedit alia declaratio infrà relata *n.259.*

172 Existimo tamen, quod electo † & iudicato magis idoneo in concursu ab Episcopo ad parochialem litigiosam non posset fieri interim collatio de ea ab Episcopo, seu alio inferiori ad quem aliàs collatio illius spectaret, ex *d. c. 1. & 2. & Clementin. 1.*

173 *vt lite pendente.* Sed † vel erit recurrendum ad Papam vel expectandus finis litis,juxta dicta,supra, *5. par.c.1.à num. 131.* nam licet intra quatuor menses non recurratur ad Papam subrogatione, & jure defuncti, nec fiat illi significatio, sed expectetur finis litis,vt ab ordinario tunc fiat collatio, non intrabit deuolutio, seu reseruatio ex d. constitutione Pij V.ex quo parochialis non erat Papæ reseruata propter litem, quæ non inducit reseruationem, vt

174 dictum est suprà *d.c.1.* Et talis † electus si petierit, erit ad defensionem litis in statu in quo est admittendus pro suo interesse,juxta *d.c.2.vers.sane.* & ibi glossa & Doctores.

175 Septimo principaliter † dubitatur, an in beneficiis,quorum cura per plures administratur, & exercetur sit faciendus concursus,ex *d.c.18.* In quo respondendum videtur, quod quamuis aliàs beneficia ista non dicantur curata, ex *consilio Oldradi 67.*quod sequuntur Felin.*in cap.nostra. de rescript.* Corollario 10.& Staphil.*de literis gratiæ.titul.de qualitate & statu beneficij.§.circa secundum,de qualitate beneficiorum, quæ sunt curata.num.11.*Prob. ad Mona.*in capit.super eo.de præb.in 6.n.20.*Rebuff.*in praxi.tit. de non promotis.à n.63.*Sarnen.*in reg.de idiomate, qu. 11.* Hoieda *de incomp.benef.cap.13.n.7.*Quintanaduen. *Ecclesiasticon lib.4.num.69.*& Rota *decis.52.à nu.17.part.2.diuer-*

176 *sorum.* & Gonzalez *gl.6.à n.42.*Tamen † ad effectum concursus censentur curata ex decreto Concilij *d. cap. 18.* ibi. Etiamsi cura Ecclesiæ vel Episcopo incumbere dicatur, & per vnum, vel plures administretur,etiam in Ecclesiis patrimonialibus, seu receptiuis,in quibus consueuit Episcopus vni vel pluribus curam animarum dare, quos omnes ad infra scriptum examen tenere mandat, &c. Quæ verba sunt expressa, & ita in terminis tenuit Rota in vna Gerunden.Sacristiæ,26.Maij 1567. coram D. Rota, quæ habetur *p.1.diuersorum dec.48.* in qua obtinentes tale beneficium exercebant curam alterius hebdomadis,& Gonz.*sup.n.114.* Et†aliàs per S.Congre- 177
gregationem, Collatio mansionariorum curatorum facta sine examine concursus nulla est iudicata,etiam quod consuetudo esset, quod conferrentur simpli- 178
citer. Vt in declarationibus super *d. cap. 18.* In † quibus tamen statim dicitur, sciendum tamen est, quod postea fuit à sanctissimo domino nostro decisum,in huiusmodi mansionariis concursum non esse accessarium.

179 Et † Flam.Paris.*d.lib. 8. quæstio. 9. numer. 93.* ait, dictum decretum non procedere in cura animarum, quæ in Ecclesia collegiata exercetur per canonicos, vel hebdomadarios,aut alios clericos,namque in vacatione cuiuslibet canonicatus hebdomadariæ, aut clericatus non requiritur concursus, & quod ita censuit S.Congregatio Concilij in vna Neapolitana hebdomadariæ S.Ioannis Maioris 15.Calendas Augusti 1569. per dictum *consilium* Oldradi 67. &c. Quamuis in puncto iuris contrarium dicit aliàs de- 180
fendisse ex pluribus. Et † est alia declaratio super *d.cap.18.*ibi:*Vni vel pluribus.& c.*quæ sic ait, Sed non intelligitur de canonicis cathedralis, & collegiatæ Ecclesiæ, quibus cura animarum incumbit, & per quos ipsa cura animarum exercetur. Tradit etiam Marc.Ant.Genuen.*d.c.65.n.2.* & posthæc Gonzalez. *supra n.158.*Et Piasec.*in praxi Episc.par.2.cap.5.n.18.* quamuis additio summ.Bullar.*verb.beneficiorum parochialium collatio.qu.3.*& nouissimè Vgol.*de offic.Episc. cap.50.§.3.ad finem* cum Rot.*d.decis.48.part.1. diuers. in d.Gerund.sacristiæ* id intelligunt,vbi promiscuè & indeterminatè cura per plures exercetur & administratur,nec Ecclesiæ vel Episcopo incumbit ex consil.Oldr.secus vbi cura Ecclesiæ, vel Episcopo incumbit, & per plures exercetur propriè & districte veluti singuli hebdomadis, ex dict. decret. Concil. quod ita intelligi dicunt.Quæ intelligentia & conciliatio nihil valet:nam dictæ declarationes generaliter & indistinctè loquũtur:& dicta declar.Neapol. loquitur de hebdomadaria,& sic vbi cura exercetur per plures discretè alterius hebdomadis : Ratione, consil.Oldr.procedunt etiam,vbi cura exercetur per plures discretè,& semper cura vel Ecclesiæ vel Episcopo incumbit necessario,vbi non adest vnus rector, vt in eodem consilio nec Concilium facit talem distinctionem.

Vnde d.decretum†Concilij de concursu faciendo 181
non videtur receptum,seu intellectum,ex authoritate Papæ,& S.Congregationis Concilij quoad beneficia,quorum cura per plures administratur,maxime in Ecclesia cathedrali, vel collegiata.Et est alia declaratio super *d.c.18.*quæ ait:Quod sanctissimus statuit in dignitatibus & mansionariis seu hebdomadariis habentibus curam animarum in Ecclesiis cacathedralibus vel collegiatis, non esse necessarium examen per concursum, quia Concilium non fecit expressam mentionem dignitatum, & ex *c. statutum de elect.in 6.* In mansionariis autem & hebdomadariis,ex *cons.Old.67.& Anch.56.* quamvis Concilium videatur ea tollere,in parochialibus autem, quæ non sunt in cathedralibus, nec collegiatis, in quibus adsunt tres, vel quatuor exercentes curam animarum alternis vicibus, nihil decisum, licet Congregatio senserit absque dubio faciendum examen per concursum,iuxta *dict. dec.*Rotæ Gerund.Sacristiæ.Vnde in hac re concludendum existimo, quod in beneficiis Ecclesiæ cathedralis vel collegiatæ,in quibus cura exercetur per plures,siue promiscuè,siue alternatiuè,non requiritur concursus:quod videtur certum ex dictis declarationibus S Congreg.maximè vbi sunt ad nutum amouibilia,vt in hac Ecclesia Abul.in qua cura exercetur per duos cappellanos maiores ad prouisionem Episcopi,& capituli capitulantium,& ad eorum nutum amouibiles,vt habe-

tur

tur in bulla Apoſtolica, in quibus id multò facilius procedit, ut non requiratur concurſus, nec in eis dici poteſt loqui Concilium, cùm non ſint perpetua. In beneficiis verò Eccleſiæ parochialis, non collegiatæ, in quibus cura exercetur per plures alternativè, vel promiſcuè abſque alia particulari deputatione, ſeu commiſſione, requiritur concurſus, ex d. decreto Concilij, quod in his loqui videtur, & non de Eccleſia collegiata. Et ita rectè ait Gonçalez ſuprà *n.*159. licèt ſub verbo, *forſan*, quod ad Concilium poteſt reſponderi, quod non loquitur de Eccleſia collegiata, ſed de alia Eccleſia, quæ collegiata non ſit. Pro qua interpretatione faciunt verba Concilij, ibi: *Vbi cum parochialis Eccleſiæ vocatio, &c.* Ex quibus apparet, Concilium loqui de parochiali Eccleſia, qualis abſolutè dici non poteſt collegiata: & conſtitutio loquendo ſimpliciter de Eccleſia parochiali, non extenditur ad collegiatam, *d.c. ſtatutum de elect. in* 6. & ibi Doctores. Quamvis quod ibi addit Gonçalez & *n.*160. quod etiam idem Concilium, dum loquitur de cura incumbente Epiſcopo, videtur intelligendum in caſu, quo parochialis eſſet diſtincta & diviſa, ſecus autem ſi limites certos non haberet, quia deficit unum requiſitum parochialis, & quòd ſic in iſto caſu examen non debeat fieri, falſum mihi videtur, licèt ea non ſit parochialis in vigore ob defectum parochiæ & territorij diſtincti & limitati: tamen eſt eccleſia curata, ſi habeat populum & ſubditos, ut per Doctores citatos ſuprà 1. *part. c. ult. n.*4. Quod ſufficit, ut requiratur concurſus, & ad ejus effectum poteſt dici parochialis: aliàs enim ad Eccleſiam curatam non habentem territorium diſtinctum, etiamſi cura Epiſcopo non incumberet, ſed proprio rectori, non eſſet faciendus concurſus: quòd tamen dici non poteſt: & ita planè eſt de mente Concilij, & practicatur particulariter in hoc Epiſcopatu Abulenſi, in quo in civitate, & in oppidis de Arevalo, & Olmedo, & Madrigal, & in oppido de Oropeſa, & ejus diſtrictu, non ſunt parochiæ diſtinctæ, tamen earum beneficia curata ſemper providentur per concurſum, & communiter dicuntur Eccleſiæ parochiales, &c. In beneficiis autem Eccleſiæ parochialis, in quibus cura exercetur per unum vel plures beneficiatos, quibus Epiſcopus eam committit ad annum, vel aliud tempus, ut in diœceſi Calagurr. & aliis, Gonçalez *d. gloſ. 6. à n.*65. non requiritur concurſus, cum talibus beneficiis nõ inhæreat per ſe cura animarum, vel exercitium ejus. Nec obſtat Concilium *d. c.*18. ibi, *In quibus conſultis Epiſcopis uni, vel pluribus curam animarum dare, &c.* quia intelliguntur iſta verba de illis, quibus per Epiſcopum data eſt cura animarum, perpetuò annectendo eam ipſis beneficiis ita ut ipſa beneficia vacent, ſeu provideantur cum iſto onere, & cura annexa, ad quod facit *d. conſ. Oldr. & d. dec. Rot.*48. Et iſta interpretatio confirmatur & comprobatur, nam Concilium ibi agit de examine per concurſum faciendo ad proviſionem beneficiorum vacantium, & ſic dum ad illud teneri vult illos, cura animarum per Epiſcopum data eſt Eccleſiis patrimonialibus, ſeu receptivis, neceſſario intelligendum eſt de beneficiis tempore vacationis, ſeu penſionibus, habentibus curam animarum annexam: ſi enim tunc illam non haberent, non verificarentur in eis verba Concilij de cura data ab Epiſcopo.

182 Poterit † tamen Epiſcopus Canonicos, ſeu capellanos ad exercendam curam animarum deputatos à capitulo, vel aliis ad id authoritatem habentibus examinare, neque eis permittere abſque ejus approbatione curam exercere, licet ab immemoriali tempore per eos exerceatur cura abſque examine, & approbatione Epiſcopi, Gonçalez *d. gl. 6. n.*160. ut cenſuit S. Congregatio Concilij in declarationibus ſequentibus, Licet Epiſcopis, capellanos, ſeu adjutores ad exercendum curam animarum deputatos à capitulo, ſive à quocunque ad id authoritatem habente examinare, nec permittere illis abſque ejus approbatione curam exercere, nec Sacramenta adminiſtrare. Secunda etiam in Eccleſiis cathedralibus vel collegiatis, in quibus exercetur cura animarum per capellanos amobiles ad nutum capitulorum, aut per ſe ipſoſmet canonicos abſque examine ab immemoriali tempore hoc non obſtante, omnes tenentur ſubjicere ſe examini Epiſcoporum. Tertia, an juriſdictione, & quaſi poſſeſſione immemoriali tempore præſcripta à capitulo exercendi curam in civitate, & deputandi ad id capellanos adjutores, ad nutum amobiles poſſint ſe tueri poſt Concilium, quod non licet Epiſcopo eos examinare, & approbare. Congregatio cenſuit ordinario licere.

183 Pro † quo etiam facit declaratio S. Congregationis in una Calaguritana, his verbis: Congregatio Concilij cenſuit ad beneficia in Eccleſiis patrimonialibus ſive receptivis numeratis, & non numeratis, neminem admittendum eſſe, niſi prævio examine, & approbatione Epiſcopi, & cum illis, quibus in prædictis Eccleſiis per Epiſcopum cura animarum demandata eſt, ſervandum eſſe decretum Conc. *ſeſſ.*24. *c.*18. Quæ † *in* 2 *part.* intelligenda videtur de exami- 184
ne & approbatione ad exercendam curam, non tamen per concurſum aut cum examinatoribus Synodalibus, vel de illis beneficiis, quibus in perpetuum cura animarum demandata eſt, ut per unum ſolum adminiſtretur, aut etiam per plures, cum loquatur de Eccleſiis parochialibus, non collegiatis, juxta ſuprà dicta, *num.*181.

Et ſic etiam poteſt † intelligi *declar.*3. *ſupra ad-* 185
*ducta. 2. p. c. 2. ſub n.*167. ibi: *Eodemque jure examinandi, &c.* juxta aliam declarationem infra adductam, *num.*103.

Quamvis Nau. *conſ.*8. *de privilegiis, n.*9. tenuerit, 186
quod † ſi canonici capellani eo ipſo, quod fiunt canonici, & capellani à Capitulo, vel alio habent annexam facultatem exercendi curam, non poteſt Epiſcopus illos examinare, ſi vero requiritur alia deputatio ad curam exercendam, poterit Epiſcopus eos examinare, & prohibere, ne antea exerceant illam.

Sed † additio ibi ait, quod Congregatio, ut re- 187
fertur, abſolute cenſuit Epiſcopum poſſe examinare dictos capellanos, canonicos & dignitates volentes curam exercere, & eiſdem inhibere, ne curam exerceant, vel ſacramenta miniſtrent, abſque ſua probatione.

Quando tandem Epiſcopus † eis non inhibuerit, 188
ne aliàs curam exerceant, poterunt eam exercere abſque examine, & approbatione Epiſcopi, quando non requiritur deputatio, alias ſecus ex Concilio, *cap.*15. *ſeſſ.*23. *de refor.*

Sed ſi cura † animarum pertineret ad unum cano- 189
nicum ratione ſui canonicatus, cui eſt annexa, tunc in proviſione talis canonicatus eſſet faciendus concurſus, ex *d. c.*18. ut cenſuit S. Congregatio in una Segovien. his verbis: Quando cura animarum pertinet ad canonicum, & præſentationem Capituli, ad quod collatio hujuſmodi canonicatus ſpectat, Epiſcopus debet ponere examen concurſus, & ſi hoc examen ab alio fieret, collatio eſt nulla.

Vnde ſi cura animarum † toti capitulo incum- 190
bens transfertur in certam dignitatem, ſeu canonicum Eccleſiæ, provt fieri poſſe per Epiſcopum de conſenſu Capituli cenſuit Congregatio, his verbis: An poſſit Epiſcopus curam animarum toti Capitulo cathedralis Eccleſiæ incumbentem transferre per viam unionis perpetuæ in certam perſonam ſeu dignitatem ejuſdem Eccleſiæ, Congregatio reſpondit poſſe de conſenſu Capituli, ſi in proviſione talis dignitatis, ſeu canonicatus eſſet faciẽdus cõcurſus, *&c.*

191 Et etiam videtur † faciendus concurſus in prouiſione beneficij ſimplicis, alicuius Eccleſiæ, parochialis habentis de per ſe adminiſtrationem, & exercitium curæ, in aliquo loco dictæ parochialis. Et ita practicari vidi in hoc Epiſcopatu Abulenſi in aliquibus beneficiis huiuſmodi: ſecus tamen in beneficiis vel capellania habente onus adiuuandi rectorem in adminiſtratione curæ ipſius Eccleſiæ, in quibus non requiritur concurſus, ſed ſolùm approbatio Epiſcopi, vt in declaratione infra adducta, *n.* 303.

192 Octauo principaliter † dubitatur, an in prouiſione dignitatum habentium vnitam parochialem, faciendus ſit concurſus. In quo reſpondetur negatiue, cum vnio perpetuo & acceſſorie facta eſt, ex dictis infra *vltima parte, cap. ſecundo à num. duode-*
193 *cimo.* Et † ita declarauit S. Congregatio, his verbis: Examen concurſus non eſt neceſſarium in dignitate, quæ parochialem perpetuo & acceſſorie vnitam habet. Refert Anaſtaſius Germ. *de indultis Card.* §. *quibuſuis, n.* 7. & 8. & Epiſcopo Conchenſi, & Nuntio Hiſpaniæ, ſic reſpondit 22. Iunij 1575. S. D. noſter, ex ſententia Congregationis Concilij declarauit examen, quod ex decreto Concilij *ſeſſ.* 24. *c.* 18. faciendum eſt per concurſum in collatione parochialium, non debere fieri in prouiſione dignitatis Abbatiæ, tametſi vnita ſit ei parochialis Eccleſia, dummodo hæc vnio authoritate Sedis Apoſtolicæ, ac perpetuo & acceſſorie facta ſit, & tradit Gonzalez *gl.* 5. §. 7. *n.* 13. & *gl.* 6. *num.* 162. Proſper de Auguſtino *ſupra quæſtione tertia.* Leſſius *d. cap.* 34. *num.* 82. Vgolin. *de offic. Epiſc. c.* 50. §. 3. *n.* 3. *verſ.* 5. & 9. Piaſec. *in praxi Epiſc. par.* 2. *c.* 5. *n.* 18.

194 Unde colligitur, quod † ſi parochialis eſſet vnita dignitati, æque principaliter faciendus eſſet concurſus ratione parochialis, ex dictis *d. c.* 2. *à nu.* 37.

195 Sed an in † dignitatibus habentibus curam animarum in Eccleſiis collegiatis faciendus ſit concurſus, dicendum eſt quod non, ex *capit. ſtatutum. de election. in* 6. & declarauit ſacra Congregatio his verbis: Congregatio cenſuit in dignitatibus habentibus curam animarum in Eccleſiis collegiatis, non eſſe neceſſarium examen per concurſum, quale requiritur in parochialibus Ec-
196 cleſiis, per hoc *cap. decimum octauum.* Et † Cechus *d. c.* 28. *de paroch. numer.* 6. ait, quod ſi Eccleſia ſit collegiata, Papa eam conferet ſine concurſu, ex declaratione S. Congregationis, & vide declarationem ſup. adducta *num.* 181. & aliam ſupra adductam *numer.* 156. ad 3. & 26. Ian. 1601. Congregatio Concilij cenſuit beneficia curam animarum habentia, quæ verè ſunt dignitates, non ſubiacere concurſui.

197 Nono principaliter dubitatur, an † in beneficiis regularibus curatis, faciendus ſit concurſus. In quo reſpondetur negatiue, nam de his non loquitur Concilium *dicto capite decimooctauo.* & ita cenſuit S. Congregatio, his verbis: Hoc decretum de concurſu non habet locum in beneficiis regularibus, quæ regularibus conferri conſueuerunt, & approbatur, & confirmatur per Breue Sixti V. poſitum per Manuelem Rodriguez *collect. priuil. reg. bulla,* 22. Sixti Quinti *pag.* 1173. & poſt hæc tenet Gonzalez adducens prædictam declarationem, *gloſſ. ſexta n.* 162. Vgol. *d. c.* 50. §. 3. *verſ.* 4. Piaſec. *d. c.* 5. 2. *par. n.* 18. Rota in vna Ferrarien. parochialis, 8. Nouem. 1596. coram Domi-
198 no Corduba, in qua † fuit reſolutum, Dandum eſſe mandatum de manutenendo Abbati Sancti Georgij, & in quaſi poſſeſſione conferendi clericis ſecularibus, aut regularibus, quia apparet de pluribus deputationibus ſecularium, & etiam de pluribus deputationibus regularium: tum etiam, quia per ſententiam Cardin. Iordan latam anno 1537. conſtabat de facultate Abbatis deputandi in dicta Eccleſia monachos, ſiue clericos ſeculares, & per vſum facultatis ſtatus non mutatur nec inducitur neceſſitas ita faciendi in futurum. Ripa *in capite cum Eccleſia de cauſis poſſeſſionis, num.* 4. & collationes Papales non mutant ſtatum, nec poſſeſſionem inferioris collatoris, Achilles *deciſione* 12. *de iure patronatus.* Rota *diuerſorum deciſ.* 545. *parte* 1. Ægid. *deciſio.* 107. & etiam dandam eſſe manutentionem Michaeli Angelo prouiſo ab Abbate, de cuius poſſeſſione conſtat ex præcepto ſibi facto ad inſtantiam Horatij per iudicem ſuarum literarum de dimittendo poſſeſſionem liberam, & ſic præſupponit, & fatetur illum poſſeſſorem, Rota *deciſ.* 62. & *deciſ.* 681. & 802. *par.* 1. *diuerſorum*, nec impedire decretum Concilij *ſeſſione* 24. *cap.* 18. diſponens, quod beneficia curata ſecularia non conferantur ſine examine per concurſum, quia non habet locum in beneficiis regularibus, quæ regularibus conferri conſueuerunt, licet ſecus dicendum ſit ſi ſecularibus conferantur, ac ideo non impedit manutentionem interim, dum conſtat beneficium, de quo agitur, eſſe regulare, &c. Et in vna Fauen. beneficij *R. con.* 1.

Quod videtur † procedere, etiamſi ſint ſolita com- 199
mendari ſecularibus, vt in ſequenti declaratione ſacræ Congregationis, die 26. Iulij 1590. Congregatio cenſuit in prioratibus regularibus habentibus curam animarum ſolitis commendari ſecularibus, non requiri concurſum, & alias ſic ait 30.

10. Principaliter † dubitatur, an qui ſe opponit 200
poſt terminum edicti petens admitti ad examen, & concurſum præſertim nondum factum, poſſit, & debeat admitti cum deſcriptis. In quo breuiter videtur reſpondendũ negatiue, quia fieret iniuria deſcriptis, qui ex edicti oppoſitione cum certo termino ius habent, ne alij admittantur, ad tradita per Molinam *de Hiſpanorum primog. libro* 2. *ca.* 5. *num.* 57. Nauarr. *in manu ca.* 17. *num.* 74. & Ioan. Gutierrez *conſil.* 44. *nu.* 9. & *canon. quæſt. libr.* 2. 11. *n.* 55. & *libr.* 3. *pract. quæſtio.* 42. *à num.* 45.

Et idem videtur † dicendum, vbi non appone- 201
retur edictum, ſed examinandi nominati eſſent coram examinatoribus intra decem dies, aut aliud tempus ab Epiſcopo præſcribendum, juxta formam Concilij. nam tranſacto dict. tempore, ij etiam ex eodem Concilio videntur habere ius, ne alij admittantur.

Et † ita cenſuit S. Congregatio ſuper *d. c.* 8. his 202
verbis: Alius non deſcriptus petens admitti ad examen iam peractum, ſed beneficij nondum facta collatione, non eſt audiendus, nec ſi non eſt factum examen, ſed terminus tantum lapſus, non eſt admittendus cum deſcriptis. refert & ſequitur Genuen. *in praxi c.* 66. *in annot. n.* 17. *ad fin.* & Leo *theſ. for. Eccl. c.* 18. *num.* 30. Unde conſuetudo contraria videtur eſſe contra ius & rationem.

Hoc tamen † videtur limitandum, niſi in ipſo 203
edicto diceretur, quod etiam poſt eius terminum admitteretur, qui vellet examinari, tunc enim ceſſat prædicta ratio, aut ſi decreto Concilij prouincialis iubentis apponi edictum id caueretur, tunc enim perinde eſt, ac ſi edictum cum illa conditione poneretur, vt in dicto Concilio prouinciali Toletano cauetur, *actione* 2. *decreto* 24. vbi dicitur, quod qui poſt diem edicto præfinitum ante renunciationem ab examinatoribus Epiſcopo faciendam venerint, æquo cum aliis iure examinari poſſint, vt examinatores, & Epiſcopi, vel eorum Vicarij generales, ſeruata Synodi Tridentinæ forma eorum rationem habeant, & parochialium regimini ſalubrium conſulatur.

Et † dicto Concilio prouinciali Compoſtellano 204
cenſent aliqui cautum eſſe, vt qui poſt terminum edicti, antequam examen ſit abſolutum, comparuerint, admittantur, vt *in actione ſecunda, decreto tertio.*

Sed

205 Sed falluntur, nam ibi ſolum † dicitur, quod tempore edicti, ſi qui ab Epiſcopo nominati fuerint, & antequam examen eorum qui prius comparuerint, ſit abſolutum, venerit ad ſubeundum examen, admittantur, vnde Concilium ibi non dicit abſolute, quod qui poſt terminum edicti ſe oppoſuerint, ſeu comparuerint admittantur, ſed quod nominati ab Epiſcopo in termino edicti, ſi venerint antequam examen oppoſitorum ſit abſolutum, admittantur: amplexum eſt enim dictum Concilium prouinciale & modum edicti, & modum nominationis faciendæ ab Epiſcopo, de qua Tridentinum *dicto cap.* 18. Qui tamen modus nominationis vſitatus multis in locis non videtur, vt monuit Vgolin. *de offic. Epiſcop. cap.* 50. §. 4. *num.* 3. & certe in Hiſpania eum non videmus in vſu.

206 Nihilominus † tamen tenendum eſt abſolute opponentem ſe poſt terminum edicti re integra, id eſt, ante peractum examen poſſe, & debere admitti, vt verius ſeu poſtea cenſuit S. Congregatio, vt in ſequenti declaratione, manu Illuſtriſſimi Cardinalis Matthæi ſubſcripta, eiuſque ſigillo munita, An occurrente vacatione beneficij in concurſu prouidendi, ad quod intra terminum in edicto præfixum, plures ſint oppoſiti, ſi dicto termino elapſo alter ſuperueniat, re integra debeat admitti. Congregatio Concilij cenſuit re integra eſſe vtique admittendum. Hieronymus Cardinalis Matth. Quæ declaratio fuit adducta in vna Calagurritana dimidij, ſeu portionis, 22. April. 1602. coram Domino Ortembergo, & iuxta eam fuit per Rotam reſolutum. Nempe quod prouiſor potuit admittere ad concurſum veniente elapſo termino ab eo præfixo, licet contradicat aduerſarius, qui comparuit in termino, propter authoritatem Congregationis Concilij, quæ in ſimili caſu reſpondit, ſi termino elapſo alter ſuperueniat cum re integra eſſe admittendum. Idque æquitas & fauor Eccleſiæ ſuadere videtur, cuius intereſt plures oppoſitores concurrere, & hanc opinionem domini, tanquam receptiorem, & de iure veriorem laudarunt, *argum. l. etſi poſt tres, ff. ſi quis cautionib. cap. conſuluit.* & ibi *verb. gratiam*, & Fel. *num.* 1. *de offic. delegat. l.* 1. *C. quomodo & quando iudex. l. cum dies.* §. *ſi quis ex arbitratorib. ff. de arbitris*, nec enim in electionibus & prouiſionibus, ſicut in iudiciis circumducitur edictum, *c. Eccleſia.* 2. & ibi *gl.* 1. *&* 2. *de elect.* Innoc. *in d. c. conſuluit, n.* 3. Hoſtien. 5. Butrius 27. & fuit deciſum in vna Firmana parochialis 6. Mar. 1592. coram Illuſtriſſimo Pamphilio: in qua non ſolum agebatur de poteſtate, verum etiam de neceſſitate admiſſionis. Non obbat *conſ.* Oldradi 3. quia ibi agitur de accuſatione, & oppoſitione criminum, & obiectuum, quæ ſtatum hominis reſpiciunt, ideoque lapſus temporis à iudice præfixi omnibus viam claudit, vt amplius audiri non debeant. Aliud eſt, ſi quis ius ſuum, vel ſibi debitum proſequatur, aliud etiam reſpectu ſuperioris, vt ad deliberationem & expeditionem per propoſita extra tempus viam aperiat. Old. *ibi n.* 6. *&* 12. *&c.* Et fuit etiam dictum in vna Valen. beneficij de Octinente 27. Iunij 1607. coram D. Penna, & ita tenent Gonzalez *gl.* 9. §. 1. *à n.* 115. refert d. declarationem S. Congregationis, & deciſionem Calagurritanam, & in annotationibus ſub *n.* 183. air, quod ſi is non admitteretur, poſſet à tali denegatione appellare. Et ex dictis tollitur ratio contraria de iure oppoſitorum, nam cum principaliter agatur de re & vtilitate Eccleſiæ, ea attendenda eſt, & terminus non præfigitur, vt poſtea alij nequeant admitti, ſed vt ſciatur non eſſe amplius expectandum, &c.

207 11. Principaliter † dubitatur, an ad concurſum poſſit admitti habens aliud beneficium curatum, in quo reſpondetur affirmatiue ex traditis per Roch. *de iure patron. verb. honorificum*, *n.* 19. Lamber. 1. *p.* 2. *lib. q.* 7. *art.* 5. Hier. Gabr. *conſ.* 193. *num.* 7. *lib.* 1. & dictis infra 11. *p. c.* 5. *n.* 297.

Et ita cenſuit S. Congregatio, his verbis: Epiſcopus poteſt occurrente vacatione beneficij curati vocare, & admittere ad concurſum habentem aliud beneficium curatum, ſed non poteſt ſine concurſu, licet obtinuerit ille beneficium, quod poſſidet per concurſum, & poſtquam vacauerit adepta pacifica poſſeſſione alterius beneficij curati, poterit Epiſcopus ponere edicta per concurſum. 208

Vnde cum habens † beneficium curatum, non habeat de iure vllum impedimentum, quo minus poſſit admitti ad concurſum alterius, non erit in poteſtate Epiſcopi, illum non admittere, Genuenſ. *in praxi cap.* 16. *in annot. num.* 17. nec videtur valere conſtitutio Synodi diœceſanæ vel prouincialis, qua ſtatuatur, ne habens beneficium curatum admittatur ad concurſum alterius intra certum tempus, v.g. intra tres vel quatuor annos: conducit ad hoc, quod omnes debent admitti ad concurſum, & peccat Epiſcopus nolens admittere ad examen volentes concurrere, vt cum Bellug. *in ſpec. in princ. Rub.* 11. §. *præſtat. num.* 5. docet Genuenſ. *in man. paſt. cap.* 39. *num.* 5. id credens verum, niſi aliqui ſint notoriè inhabiles: nam tales neque deſcribendi ſunt, inquit, in concurſu, circa quod eſt declar. S. Congreg. quæ ſic ait 55. &c. 209

12. Principaliter † dubitatur, an Epiſcopus poſſit admittere ad concurſum parochialium in ſuis manibus reſignatarum conſanguineos, vel affines, aut familiares ſuos, vel reſignantium ſtante conſtitutione Pij V. 58. de qua infra 11. *p.* . 3. *à num.* 267. 210

In quo reſpondetur † ſtante dicta conſtitutione non poſſe, & ita S. Congregatio Concilij cenſuit, his verbis, Epiſcopus non poteſt admittere in parochialibus in ſuis manibus reſignatis conſanguineos, vel familiares, tam ſuos, quam reſignantium, ex Bulla Pij V. anno eius 3. Kalendis April. ita S. dominus noſter Gregorius XIII. ex ſententia Congregationis declarauit, & ideo admonendum Epiſcopum, ne huiuſmodi conſanguineos vel familiares admittat ad concurſum, tradit Leo *d. cap.* 18. *num.* 69. 211

Quod tamen † non procedit in vacatione per obitum, vel aliàs, vt fuit reſolutum in vna ciuitatis Caſtelli parochialis 16. Iunij 1589. coram domino Orano, & in vna Fanen. parochialis 28. Iunij 1596. coram Domino Corduba, vt in ſequenti deciſione. 212

Contra † electionem factam per Reuerendiſſimum Epiſcopum Fanen. de perſona Petri Pauli Eliſei, qui per tres aut quatuor examinatores Synodales, qui interfuerant examini, fuit iudicatus idoneior ad parochialem, de qua agitur, cauſa coram me pendente multa opponebantur per Aſcan. Faurelium appellantem à dicta electione. Primo, quod examinatores non iurauerant, iuxta formam Concilij, ſed hæc obiectio dominis non placuit, cum conſtet de iuramento ex atteſtatione notarij, & per literas teſtimoniales ipſorum examinatorum qui dicunt ante examen ſe præſtitiſſe illud in manibus notarij. Minus placuit ſecundum obiectum, quod fuerit approbatus familiaris Reuerendiſſimi Epiſcopi, quia licet in vacatione per reſignationem poſſet hoc procedere, non tamen habet locum in vacatione per obitum, quo caſu familiaris Epiſcopi admittitur ad concurſum, & ita fuit intellecta quædam reſolutio Congregationis Concilij, quæ indiſtincte loquitur, ne familiares Epiſcopi admittantur ad concurſum, illam enim in quadam cauſa ciuitatis Caſtelli parochialis 16. Iunij 1589. coram R. P. D. Orano domini intellexerunt in vacatione per reſignationem non per obitum, ex mente bonæ memoriæ Card. Carrafæ, qui de hac 213

re alloquutus est Pontificem illius temporis. Tertium aliud, quod Ascan. esset doctor,ac magis qualificatus,non habens beneficium,domini reiecerunt, quia concurrunt etiam plures qualitates in Eliseo, quæ sufficiunt ad defectum, vt iudicium Episcopi non possit dici irrationabile, vt Bulla requirit ad hoc, vt sit locus appellationi, & sæpius Rota resoluit. Quartum oppositum de indulto conferendi beneficia originariis fuit etiam reiectum,quia vsu non fuerit receptum, & adsunt plures prouisiones factæ clericis extraneis. Fuit etiam oppositum, quod in dicto concursu interuenerunt examinatores,qui non sunt Synodales, quo casu electio & collatio sunt nulla, vt ex resolutione Congregationis Concilij fuit decisum in causa Toletana parochialis coram Illustrissimo Arigonio, sed quantum ad personam Michaëlis de Petra acuta Lectoris Ordinis Minorum, domini censuerunt, illum fuisse Synodalem, quia constabat extitisse Lectorem quo tempore fuit nominatus in Synodo, & de tempore prouisionis parochialis,de qua agitur. Difficultas versabatur respectu alterius Fratr.Ioannis de Firmo Ordinis Prædicatorum,quem constabat non fuisse lectorem, & ideo nec potuisse interuenire, nec obstabat, quod eius loco soleat mitti prædicator, vt in fide data, nam esto quod esset prædicator, non poterat interuenire obstante decisione Congregationis, quæ impedit, ne ista facultas transeat ad subrogatum, vt fuit resolutum in dicta Toletana parochialis:quare ad tollendam dictam difficultatem placuit dominis quod de nouo fieret examen in concursu, non obstante alio facto in Curia, cui Eliseus non interfuit prætendens fieri non potuisse,& ita Sixtus Quintus facta ei relatione per Congregationem decreuit, & die 15.Iunij 1589. S.Congregatio declarauit,tradit Genuen. *in praxi cap.66. in annot.num.16.*

214 13. Principaliter † dubitatur, an si vnus tantum ad concursum apparuerit,debeat examinari, & ei si reperitur idoneus, de parochiali prouideri. In quo respondetur quod sic,Prosper de Augustino ad summam bullarij,verb. parochialium beneficiorum col-
215 latio,*quæst.5.* Vt † S.Congregat.Concil. censuit, his verbis: Congregatio censuit,si vnus tantum ad concursum comparuerit intra terminum, posse solum examinari & approbari. *Secunda super illis verbis:* Ex hisque Episcopus eum eligat, &c. non ideo prohibetur quin si vnus tantum comparuerit in concursu, isque repertus fuerit idoneus, ei debeat Ecclesia conferri. *Tertia,* item,an vno comparente possit prorogari terminus,& proponi aliud edictum:Congregatio censuit edictum aliud non esse proponendum, sed illum qui comparuerit, examini subjiciendum, & si idoneus repertus fuerit, eidem beneficium esse conferendum,nisi qui descripti sunt, excusent se legitimo impedimento detineri,quo minus valeant ad concursum accedere, tunc enim poterit Episcopus legitime terminum prorogare, tradit Leo *d.cap.18. num.55. & 56.* Vgol. *d. c.50. §.10. num.4.*

216 Ex qua vltima † declaratione apparet,quod si ex oppositoribus descriptis aliqui non compareant ad examen in die pro examine, & concursu deputato, nec se excusent legitimè, poterit sine eis examen &
217 concursus fieri. Vt † etiam aliàs censuit S.Congregatio,his verbis:Episcopus vacante parochiali proposuit edicta ex hoc cap. & infra sex dies quatuor comparuerunt,qui adscripti fuerunt, iuxta formam Concilij, sed in die pro concursu, & examine deputato ex ipsis quatuor duo tantum comparuerunt, qui examini se subjicerent, idoneique reperti sunt, dubitatum fuit,an examen prædictum subsistat, ex quo duo alij adscripti non fuerunt examinati, cum Concilium præcipiat, quod omnes adscripti examinentur, Congregatio censuit subsistere, quia verba Concilij intelliguntur,quatenus veniant ad examen, aliàs in potestate vnius esset nolle venire, impedireque, ne vlterius procederetur.

14. Principaliter † dubitatur, quid faciendum si 218
semel edicto proposito nullus compareat, vel ex oppositoribus nullus repertus sit idoneus. Respondetur † S. Congregationem sic censuisse *dict. cap.18.* 219
Item,si Episcopus semel edictum proposuit per concursum, & ex multis examinatis nullus repertus sit idoneus, licet Concilium non videatur necessario requirere edictum per concursum, fuit tamen tutius iudicatum aliud edictum proponi,vt supra,& si nemo comparuerit idoneus,tunc alicui præuio examine sine concursu beneficium conferetur. Et Episcopo Vicen. sic responsum est, perillustri & Reuerendissimo Domino vti fratri Domino Episcopo Vicen. Reuerendissime Domine vti frater vacante aliqua parochiali Ecclesia, si intra terminum edicti vnus solum comparuerit, & nolit se examini subjicere, nec parochialem curet obtinere, censuerunt Illustrissimi Patres,qui Tridentini Concilij decretis interpretandis sanctissimi Domini nostri authoritate præfecti sunt, ab amplitudine tua assignandum esse aliud edictum, rursusque vocandos oppositores, ita igitur obseruauit amplitudo tua, cui optimam valetudinem, & cœlestis gratiæ dona à Domino exoptamus. Romæ 4. Martij 1592. amplitudinis tuæ illustriss. & Reuerendiss. vti frater Hieronymus Cardinalis Matthæus, & ita tradit Prosper de Augustino *dicta quæst.5.* & Vgol. *d.cap.50. §.10. num.4.*

Circa quod † etiam considerandæ sunt sequentes 220
declarationes S.Congregationis, *d.c.18. Prima,* Episcopo Vercellen. S.Dominus noster Gregorius XIII. audita relatione Congregationis censuit,vt in collatione parochialium,quæ sunt tenues,quarum fructus 24. ducatos auri de Camera non excedunt,si proposito primo edicto examinis per concursum nemo comparuerit, fiat secundum edictum examinis, sed sine concursu, si Episcopus Vercellen. pro sua conscientia cum deputatorum consilio,ita expedire arbitrabitur, seruatis tamen temporibus præscriptis à Pio V. in sua bulla super collatione parochialium. Secunda, Beneficia curata,cuius reditus adeo exigui sunt, vt ea, aut nullus idoneus requirat,vel comparent in concursu presbyteri ita rudes,vt neque vulgarem linguam calleant, an melius sit non idoneis conferre, vel ea diu vacare permitti, sanctissimus Dominus noster, ex sententia Congregationis dixit esse conferenda illis,quos inter omnes maioris literaturæ esse cognouerit Episcopus, eosdemque amplius erudiri curabit, vbi vero ob dominos temporales, vel aliam iustam causam concursus non esset liber, & fructus parochialis essent pingues, dixit ponendos vicarios, donec conferri poterunt magis idoneis seruata forma Concilij. Tertia,nullius diœcesis, quod si nullus sit idoneus, sanctissimus mandauit parochialem conferri vni ex comparentibus minus insufficienti, quem postea instrui curare debeat Episcopus, vt idoneus euadat, *referunt has declarationes 2. & 3.* Genuen. *d.c.66. in annot. sub n.17.* & Leo *d.cap.18. num.64.*

15. Dubitatur, an si facto † concursu desistat ma- 221
gis idoneus,ex reliquis oppositoribus sit eligendus magis idoneus, an vero sit faciendus alius concursus de nouo, proposito nouo edicto, &c.

In quo distinguendum † existimo, quod si ante 222
factam per ordinarium electionem, seu nominationem de magis idoneo ille desistat, non est faciendus nouus concursus, sed ex reliquis oppositoribus eligendus est magis idoneus intra eundem terminum. Si enim nondum sequuta est electio, seu nominatio magis idonei reperti ex approbatis, non dicitur finitus primus concursus. Si † vero facta per 223
ordinarium electione, seu nominatione de magis idoneo reperto, ille desistat, seu cedat, vel decedat,

non

non poterit eligi alius ex oppoſitoribus eiuſdem concurſus, qui per electionem ſemel factam finitus eſt, & conſequenter faciendus erit nouus concurſus poſito nouo edicto, &c. Ad quem ſecundum concurſum ordinarius habebit nouum terminum, qui incipiet currere à die deſiſtentiæ ſeu ceſſionis, vel mortis ei notæ ad *cap. ſi electio. de electio. in 6.* & tradita infra *part. ſeq. cap. 2. à numero 15.* vbi de termino ad prouidendum parochialibus agitur, Nauarrus *conſilio 11. numero 3. de reſcriptis* & Cerola *in praxi Epiſcopali. 2. part. verb. concurſus*, §. 25.

214 Id tamen intelligendum † eſt, quando ille electus deſiſtit, cedit, aut decedit, ante lapſum quadrimeſtre datum per conſtitutionem Pij V. ad ſignificandum Papæ, aliàs enim infra quadrimeſtre non facta ſignificatione, omnimoda diſpoſitio ad Papam libere deuoluitur, iuxta dictam conſtitutionem, etiamſi Epiſcopus dediſſet literas electo ad ſignificandum Papæ, quicquid dicant Nauarrus, & Cerola *ibi.*

215 16. Principaliter † dubitatur, an electio minus digni ex approbatis omiſſo digniori, & prouiſio parochialis ſubſequuta ſit nulla ipſo iure ex dicto decreto Concilij, *cap.* 18. & dicta conſtitutione
216 Pij V. an vero ſit valida. Et videbatur † eſſe valida, ex traditis per D.Thom. 2. 2. *quæſt.63. artic.2. ad 3.* Imolam, Abbatem, Francum, Decium & alios *in cap. de conſtitutis, 2.de appellation.* Couarr. *in reg.peccatum, 2. part. §.7 num.3.* Molinam *de Hiſpanor. primogeniis, libro 2. cap.5. à numero 47.* Ioan. Gutierrez *canonicar. quæſt.libro 2. cap.11. à num.15.* Petrus Ledeſma *in ſumma 2.part.tract.7. cap.1. concl.6.* & alios relatos *ſup. 7.part. cap.16.*

217 Ex quibus in cauſa † Toletana canonicatus S. Scripturæ inter dominum Gabrielem de Cardenas, & Doctorem Barrio, qui in concurſu habuerunt paria vota, & poſſeſſio fuit data domino Gabrieli, tanquam magis nobili, cum pro parte Doctoris Barrio prætenderetur prouiſionem factam D. Gabrieli fuiſſe nullam, quia ipſe erat magis idoneus, iuxta decretum Concilij prouincialis Toletani, *actione 2. decreto 28.* vbi ſtatuitur, quod iſta præbenda prouideatur in concurſu magis idoneo, aliter facta prouiſio ſit irrita, & inanis, Rota coram ſanctiſſimo 22.Iunij 1583. reſoluit conſtare Doctorem Barrio eſſe magis idoneum ex probationibus, poſtea tamen in alia poſitione coram eodem 18. Maij 1584. reſoluit, quod dictum decretum Concilij Toletani erat contra ius, quatenus annullabat prouiſionem factam digno omiſſo digniori, & quod ſic indigebat confirmatione Apoſtolica, vt in deciſionibus ſupra adductis, *5.part. c.4. num.166.* Et fuit dictum in cauſa Calagurritana reductionis Motus proprij 29. Martij 1591. coram Domino Seraphino, & refert poſt hæc Gonzalez *gloſſ.4. à num. 126.* dicens, quod fuit etiam confirmatum in vna Valliſoletana præeminentiarum, 24. Nouembris 1603. coram Dom. Pamphilio. Et ſic dominus Gabriel remanſit cum canonicatu.

218 Et in terminis tenet † Couarruuias *ſupra, in nouioribus editionibus* dicens, quod Tridentina Synodus *ſeſſ.24. cap.1. & cap. 18.* digniorem eſſe eligendum aſſeuerat, vt à peccato elector immunis ſit, nec tamen ſtatuit electionem digni omiſſo digniori reſcindendam fore, & videtur tenere Cechus *de Republic. Eccleſiaſtica dict. cap.18. de parocho, numero 7.* qui ait, quod ſi Epiſcopus digniori omiſſo minus dignum eligat, tanquam perſonarum acceptator mortaliter peccat, &c. Et Petrus Ledeſma *ſupra.*

219 Nihilominus † tamen in propoſito dicendum videbatur electionem, & prouiſionem digni omiſſo digniori eſſe nullam, vti forma Concilij non ſeruata volentis eligendum eſſe magis idoneum, &c. Et prouiſiones præter ſupra dictam formam factas ſubreptitias cenſeri, quod clarius patet ex dicta conſtitutione Pij V. vbi prouiſiones, & quaſuis diſpoſitiones parochialium, præter, & contra formam à dicto Concilio præſcriptam factas nullas, irritas, ac nullius roboris, vel momenti fore, & eſſe decernitur, & declaratur: & in fine adeſt etiam decretum irritans, ſi ſecus in præmiſſis omnibus, & ſingulis actum, aut attentatum fuerit. Et † clauſula 230
annullatiua, ſeu decreti irritantis inducit formam, Iaſon *in leg. omnium, numero 8. C. de teſtament.* Felin. *in cap. cum acceſſiſſent, num.8. de conſtit.* Staphil. *de literis gratia in præfatione, num.15.* Anton.Gab. *de clauſul. concluſ.3. n.70.* Matienzo *in l.1. tit.4. lib.5.Recopil.gloſſ.4. n.19.* Ioan.Garcia *de nobilitate, gloſſ.18. n.9.* & Flamin. Pariſ. *de reſignatione lib.5. quæſt.vltim. numer.226.* Mand. *reg.27. Cancell.quæſt.24. n.15.* Auend. *reſp.14. numero 1. & 2.* Ioan. Gutierrez *pract. lib.3. quæſt.15. à num.4.* & nouiſſimè Suarez *de legib. lib.5. capit. 32. à num.1.* & declaratio S. Congregationis Concilij ſupra adducta *2.p.cap.5.num.193.* & dictum eſt *ſup. 4.p.c.2. num.42.* Et ita † in propoſito tenet 231
Spino *de teſtament. gloſſa 4. num.86.* & tenuit Rota in vna Dertuſen. parochialis de Villafranca 18. Decembris 1581. & 4. & 10. Maij 1582. coram D.Gypſio, vt in deciſionibus ſequentibus.

Dertuſen. parochialis † de Villafranca, 18. Decembris 1581. 232

Die 18. Decemb. 1581. fuit reſolutum conſtare, D.Capellotum fuiſſe ab examinatoribus Metropolitanis iudicatum magis idoneum D.Gaudioſo, hocque ſibi ſufficere ad obtinendam parochialem, de qua agitur, moti fuerunt domini, quia ex huiuſmodi relatione dignoſcitur eſſe locum diſpoſitioni Concilij Trident. *ſeſſ. 24. capitulo 18.* & conſtitutioni felicis recordationis Pij V. quibus cauetur licere electum ad nouum examen prouocare, & qui magis idoneus repertus fuerit, reuocata prima electione, parochialem obtinere debeat, quod in propoſita facti ſpecie haud difficulter procedit cum D. Capellotus, etiam ab examinatoribus Epiſcopi Dertuſen. fuerit ætate, idoneitate, prudentia vna cum aliis habilis iudicatus: de bonis eiuſdem moribus non videtur hæſitandum, tum quia contra ipſum nihil objicitur, aut probatur, ex iuriſque præſumptione idoneus cenſetur, *ad c. dudum, de præſumptionibus dec. 2.de teſtam.in nouis*, tum de illis in teſtimonialibus literis, & licentia prædicandi, audiendique confeſſiones à Vicario generali eiuſdem Epiſcopi Dertuſen. obtenta ſufficienter conſtat, talia enim, niſi doctrina, vita, & morib. approbatis non conceduntur, *d. Concilium, ſeſſ.5. c.12. §. caueant.* Accedunt etiam teſtes vltimo loco examinati qui ſimul cum aliis præmiſſis bene probant intentionem domini Capelloti. Non placuit dominis, quod Epiſcopus poſſit eum eligere, quem cæteris magis idoneum iudicauerit, quaſi hoc eiuſdem iudicio, & arbitrio relinquatur, quia dicebant intelligendum eſſe illud Epiſcopo commiſſum, tanquam bono viro, vt indicat verbum, *Iudicauerit*, Abbas *c. cum autem n.6. de iure patr. in capitulo 2. de corpore vitiatis, leg. fideicommiſſa. §. quanquam, de legat. 3.* tenebatur igitur Epiſcopus iuſtum, & rationabile iudicium proferre, *§. omnes, in authentic. de iudicibus gloſſ. in c.1. de conſt.* & ſic D. Gaudioſum, eius Secretarium, non magis idoneum cæteris iudicare, & eo magis redditur ſuſpectum eius iudicium, qui noluit relationes ab examinatoribus, iuxta ſolitum fieri de magis idoneo, ſed ſolum ſibi referri iuſſit, an illi, qui concurrebant, eſſent idonei, quod feciſſe præſumendum eſt, vt facilius relinqueretur locus gratificationi, id circo nulla cenſeri debet dict. electio. Facit, quod in

simili dicitur de creatione officialis, quæ nisi fuerit facta secundum antiquam consuetudinem, non valet, *l.actuarios,C.de numerat. & actua. lib.*12. vbi Bar. notat, Corsetus *singulari* 56. incip. *consuetudo.* Præterea dicebatur, quod si Episcopus posset pro eius voluntate hoc pacto eligere,sequeretur, quod facillime Bulla reddatur eluloria & nunquam esset locus prouocationi. Insuper visum etiam fuit non obstare, quod ex quinque examinatoribus Metropolitanis duo non erant Synodales, quia cum tres ex dispositione Concilij sufficerent, alij qui ad maiorem cautelam fuerunt adhibiti, non possunt vitiare, *l.testamentum, Codic. de testament.* Modernus *in l. quæ dubitationis,ff.de regulis iuris,* sed potius tenuit ad illius augmentum, nec Concilium vbi supra hoc prohibet, nec vtitur aliqua taxatiua, propterea licuit Metropolitano vltra Synodales duos alios examinatores eligere, & ita concluſum fuit non obstantibus aliis ex aduerso adductis, *quæ decisio est* in nouis. Farin. 672. refert Genuen. *in praxi cap.*69. *in annotat.*

In eadem coram † eodem 4. & 10. Maij 1582.

233

Retentis aliis decisionibus in hac causa factis dubitaui, an & in quibus fructibus Gaudiosus veniret condemnandus:& dubio bis proposito domini pro maiore parte firmarunt ipsum teneri ad illorum fructuum restitutionem, quos ex decimis & primitiis rectori eius Ecclesiæ debitis, à die motæ litis ipse percepit, in hanc enim iuerunt sententiam, eo potissimum fundamento,quia hæc electio forma Concilij non seruata, vti surreptitia nulla, & nullum ius irrita, aut iustum possidendi titulum ipsi Gaudioso præbere potuit, vt clarè demonstrant Concilium Tridentinum *sessione* 24. *cap.*18. & constitutio Pij V. super collatione parochialium, quapropter fructus absque dubio restituendi sunt, quod etiam sibi locum vendicasset, vbi Episcopus tantum sine ordine præcessisset. Afflictis *decision.* 218. *numero* 5. Quamobrem cessare dicebatur obiectum, quod licuerit Gaudioso, dictos fructus veluti bona fide, ac iusto titulo perceptos in proprios vsus convertere, ad *l.qui authore, ff.de regulis iuris, l.bonæ fidei de acquiren. rerum domin.* Dd. *in cap. grauis, de restitutio.spoliatorum*, cum aliis adductis per informantes, cum enim ius hoc pacto dictæ electioni, ac prouisioni resistat,visum fuit, non esse hæsitandum Gaudiosum prædictam restitutionem minime euitare posse,idem voluit Abbas *in cap. dilecto de prabend. numer.*12. per doctrinam Bartoli *in leg. sed etsi.* §. *scire, de petition. hæreditat.* quam vti pulchram sequitur Felinus *in d. c.*4. *num.*31. *versic.*3. *restrictio de præscriptionibus.* Nec placuit dominis ex eo Concilij formam satis posse dici iure seruatam, quod in proposita facti specie huiusmodi electio Episcopi iudicio relinquatur, quia vt aliàs resolutum fuit. Concilium de iusto,& irrationabili iudicio loquitur,& ita intelligi debet, vt aperte summus Pontifex in dicta constitutione demonstrat, nam is profecto non seruat legem quinimo in illam committit, qui legis verba amplexus contra legis nititur voluntatem, *leg.non dubium, Cod. de legibus, capitulo certum, de regulis iuris, in* 6. facit illud vulgare sensum magis quàm verba spectari, *l.*3. §.*conditio,de adimen.legat. leg.*3. *Codic. de liberis præteritis.* Non obstat, quod appellatione pendente prouisus ab eadem Ecclesia moueri non possit, quasi quod interim fructus suos facere valeat: quia responderunt domini hoc sibi non suffragari, cum eius electio, vt dixi,contra formam à iure præscriptam inducta fuerit, & eo magis cum sententia Episcopi, siue iudicium ex eisdem reuocetur, quo fit, vt à die motæ litis in mala fide præsumpta constitutus censeatur,& ideo fructus huiusmodi lucrari non debet. Rota *decisione* 4. *de restitut. spoliatorum in nouis,* & ita etiam dicere nos cogit ratio, vt fraudibus & malitiis, quantum fieri potest, occurratur, alioquin minùs idonei ab ordinariis sic electi, & in possessionem immissi, vt diuturni prædictos fructus consequi possent,lites immortales proculdubio reddere conarentur. Faciunt notata *in Clementina vnica, de sequestration. possession. & fructuum,* & post hæc ita tenet Gonzalez *glossa* 4. *à num.* 136. & Azeuedo *consilio* 9. *à num.*27. & Rebellus 1.*parte libro* 3. *quæstion.*4. *num.*15. *& quæstion.*5. *numer.*5. *versic.*5. *quæ decis. est* in nouis. Farin. 674. refert Genuens. *d.cap. 69. num.*15.

Sed quod attinet † ad fructus, quamuis in ista vltima dec. dicatur teneri ad fructuum restitutionem à die motæ litis videtur teneri, etiam à die intrusionis, supposito quod prouisio sit nulla propter dict. decretum irritans ex dictis sup. 5.*p.cap.*5. *à num.*24. 234

Sed adhuc † verior videtur prima sententia,quod d.electio minus digni,& prouisio subsecuta sit valida,neque obstat dictum decretum irritans Concilij, & Constitutionis Pij V. nam non videtur referendus ad prouisiones factas de minus dignis, sed ad factas, non seruata aliàs forma ibi præscripta, nam si referendum esset ad prouisiones, & institutiones factas de electis minus dignis, sequeretur prouisiones factas à collatoribus inferioribus electis ab Episcopis, & institutiones factas de præsentatis per patronos Ecclesiasticos esse nullas,si forte non sunt electi magis idonei: cum tamen tales collatores, & instituentes,ad quos electio non spectat,nullam habeant culpam. Præterea † in dicta constitutione Pij V. *versicul. vt autem*, specialiter prouidetur de remedio appellationis, quando Episcopus minus habilem elegerit, vt eius iudicium irrationabile reuocetur,& interim electio, & prouisio habeant effectum, vnde videtur illa esse valida,donec reuocetur per iudicem appellationis, & nouissimè post hæc ita tenet Vgol. *de offic. episc. c.*50. §.23. *num.*4. 235 236

Et secundum † contrariam sententiam nulla fere electio & prouisio esset certa, & secura, & daretur locus mille scrupulis. Et si talis electio & prouisio esset nulla,vti forma non seruata, etiam reiecto non appellante posset, ac deberet retractari,& nulla declarari. Quod tamen videtur contra dictam constitutionem Pij Quinti, quæ solum dignioribus reiectis concedit tunc ius appellandi. 237

Et hæc sententia videtur magis conformis vsui, & communi sensui.

Vnde talis electus † & prouisus videtur facere fructus parochialis suos, donec eius electio & prouisio per iudicem appellationis reuocetur & rescindatur,& consequenter non esse condemnandum in fructibus, nisi ad summum à tempore primæ sententiæ reuocatoriæ, vsque ad illud enim tempus iuste possidet, & cum iusto, ac legitimo titulo, faciunt tradita per Felin. *in dict. capitulo* 4. *num.*33. 238

17. Principaliter † dubitatur,an & quando detur appellatio à mala prouisione, seu dispositione parochialis, in quo dicendum est, non dari appellationem à relatione examinatorum, nec per eam impediri,aut suspendi,quo minus executionem habeat,vt *in dict. capitulo* 18. *versic. nec prædictorum examinatorum,* & sic à reprobatione examinatorum non dari appellationem, à mala tamen Ordinarij electione dari appellationem, ex constitutione Pij V. *versic. vt autem non solum,*vt in dict. decisione Dertusen.supra adducta *dubio præcedenti.* Et ita † censuit S.Congregatio Concilij his verbis: Ex Bulla Pij V. quæ incipit,In conferendis Congregatio respondit, non dari appellationem à reprobatione examinatorum, sed duntaxat à mala Ordinarij electione. Flam.Paris. ita accipiendus *dict.libro* 8. *quæst.*9. *num.*104. Cechus 239 240

d.capi

d.capitulo 28. *de parocho, num.6. & 7.* Marcus Anton. Genuenſis *d. capitulo 65. num.5.* Gratian. *deciſ. 97.* Leo qui refert d.declarationem *d.cap.18. num.36.* & Vgolin. *d.cap.50.§.5. ad fin.* vbi an examinatores recuſari poſſint,& in effectu concludit,ex accidentali cauſa recuſari poſſe, & ſic eſt intelligendus Cerola *dict.1.parte, verb.parochia,§.2.dub..9.* circa quod vide dicta ſupra *6.p.capitulo 2. à num.76.* eſt & alia declaratio S.Congreg. quæ ſic ait 60.

241 Et in vna Lucana plebis, ſeu † parochialis 8. Iunij 1571. coram D. Lancelloto, ſeu Binarino, fuit reſolutum, relationem examinatorum non poſſe ſuſpendi per appellationem, quo minus ex ea fiat inſtitutio,ex Concilio Tridentino ſupra, licet ſecus, ſi agatur de inſtitutione facienda vigore iuris patronatus, & non relationis, vt in deciſione adducta *cap.4. ſeq. num.18.*

242 Id autem quod dictum † eſt, non dari appellationem à reprobatione examinatorum, quod etiam de deuolutiua intelligitur, vt ex adductis apparet, ſolum procedit in beneficiis curatis,in quibus loqui-

243 tur *dict.capitul.18.* Secus in † beneficiis ſimplicibus, in quibus licet præſentati ſeu electi,vel nominati à quibuſuis Eccleſiaſticis perſonis non debeant inſtitui, niſi prius fuerint ab Ordinariis examinati, & idonei reperti, & nullus appellationis remedio ſe tueri poſſit, quo minus examen ſubire teneatur, vt

244 *in capitulo 13. ſeſſio 7.* Tamen † à relatione & reprobatione examinatorum datur appellatio ſuſpenſiua non obſtante *capitulo 9. ſeſſio.25. de reformat. verſic. ad hæc,* quod quatenus refert ſe ad alia ſtatuta, relatio quoad beneficia patronata curata debet fieri, ad *dict.capit.18.* Quo vero ad beneficia patronata ſimplicia ad *dict. capit. 13.* vt fuit reſolutum in cauſa Calagurritana portionis de Amarita, de anno 1575. coram D.Cantucio,vt *in deciſione 6. & 10.part. diuerſorum,* & tradit Gonçalez *gloſſ.9.in annotationibus à numer.184. & num.209.* iuxta quod procedit quod Genuenſ. *in praxi cap.66. in annot. num.9* refert fuiſſe dictum in Rota in vna Legionen. beneficij 13. Februarij 1588. coram illuſtriſſimo Pamphilio eſſe admittendum ad nouum examen reiectum ab examinatoribus & ab Epiſcopo pro beneficio ſimplici presbyterali,quem Epiſcopus ordinauerat presbyterum contra diſpoſitionem *cap. accepimus, de ætate &*

245 *qualitate, &c.* Quinimo † etiam in parochialibus iuris patronatus laicorum puto dari appellationem præſentatis quando vnus ſolus eſt præſentatus, nec habet locum concurſus à reprobatione examinatorum, ex quo ex præſentatione habent ius ad parochialem, ſicut de habente gratiam ad parochialem in forma dignum, dixi *ſupra 6.p. cap.2. num.76.* Sed contra id quod diximus in beneficiis curatis non dari appellationem etiam deuolutiuam à reprobatione examinatorum, eſt declaratio Sacræ Congregationis in vna Vrbinaten. 4.Maij 1592. quæ ſic ait: Congregatio Concilij cenſuit à reprobatione examinatorum dari appellationem ad effectum deuolutiuum à die ſcientiæ. *Et alia 7. Auguſti 1600. quæ ait:* Congreg. Concilij cenſuit, à reprobatione examinatorum, qui aliquem ex concurrentibus ad parochialem Eccleſiam vacantem minus idoneum renunciarunt, dari appellationem ad effectum deuolutiuum, non autem ſuſpenſiuum. Reſpondetur, iſtas declarationes non eſſe contrarias ſupradictis, & declarationi ſupra adductæ *num.240.* nam dicta declaratio, & quod dictum eſt, non dari appellationem deuolutiuam à reprobatione examinatorum, intelligitur ad effectum infringendi electionem & prouiſionem Epiſcopi, & ut ſibi parochialis conferatur, ad quem effectum non datur appellatio deuolutiua à reprobatione examinatorum, vt colligitur ex Concilio *dict.cap.18.* & conſtit. Pij V. Iſtæ verò declarationes, quæ dicunt dari appellationem deuolutiuam à reprobatione examinatorum, intelliguntur ad effectum, vt reprobatus declaretur idoneus ad parochialem, & auferatur nota ſeu infamia ex reprobatione illicita. Pro qua intelligentia & concordia facit declaratio relata per Genuenſ. *in praxi cap.62. in annotat. num.10.* dicentem, quòd S. Congregat. Concilij cenſuit,reprobato ab examinatoribus non dari appellationem ab electione Epiſcopi, qui elegit approbatum ab examinatoribus, ſed à reprobatione examinatorum, ad effectum deuolutiuum, non autem ſuſpenſiuum. Et iſta appellatio videtur poſſe interponi ad Epiſcopum, qui eſt ſuperior examinatoribus, à quibus appellatur, vt cum aliis examinatoribus ſynodalibus eum examinet,&c. niſi quando reprobatio facta eſt ex voto Epiſcopi, quia vota examinatorum erant paria,aut ſingularia, & Epiſcopus acceſſit reprobantibus, iuxta Concil. *dict. cap.18.* & ſupra dicta *à num.54.* tunc enim cùm appelletur etiam ab ipſo Epiſcopo,appellandum erit ad ſuperiorem.

Sed aduertendum eſt, quod licet † in parochiali- 246
bus detur appellatio à mala Ordinarij electione, eſt tamen ſolum ad effectum deuolutiuum, nam ea interpoſita interim non impedit, aut ſuſpendit quo minus executioni demandetur, & prouiſus pendente appellatione à parochiali non eſt amouendus, vt in dict. conſtitutione Pij V. *verſic. hæc tamen,* Cerola,Cechus & Genuen. *vbi proxime,* & dictum eſt *dubio præcedenti, à num.36.* Quod † procedit, etiamſi 247
contra eum ſit lata ſententia per iudicem appellationis, à qua ipſe appellauit: nam iſta ſecunda ſententia non eſt executioni demandanda,pendente appellatione, quæ habet vtrumque effectum deuolutivum, & ſuſpenſiuum, vt per Ioan. Gutierrez *dict. libro 2. canonicarum quæſt. capitulo 11. num.25. & pract. quæſt. libro 1. quæſt.146.* & Gonzalez poſt hæc viſum,*gloſſ.6. à num.163.* qui plura affert, & ſequitur Ceuall. *quæſt. 897. à num.862.* Sicut etiam quando conceditur gratia per Papam de parochiali,& adeſt certus poſſeſſor,datur appellatio ſuſpenſiua à ſententia executoris, nec tunc procedit dicta conſtitutio Pij V. vt fuit reſolutum in vna Agrigentina beneficij 12.Nouembris 1601. ſupra adducta *6. part. capitulo 2. num.130.* & vide aliam quæſtionem per Gonzalez *dict.gloſſ.6.ex num.222.* vbi multa vtilia tradit. Et procedit etiam, quod dictum eſt, dictam appellationem non ſuſpendere,etiam quando examinatores ſunt diſcordes, quamuis tunc contrarium teneat Gonzalez *gloſſ.9. in annotationibus num.209.* vbi cum dixiſſet,quod collationes, & poſſeſſionum traditiones Eccleſiarum parochialium per nullam appellationem ſuſpenduntur, vt in Concilio *dict. capitulo 18.* & in dicta conſtitutione Pij V. ſubdit, id non procedere ex ſententia Sacræ Congregationis, quando examinatores ſunt diſcordes, vt per Flam. Pariſ. *de reſignat. beneficior. libro 8. quæſt.9. num.104.* & ſequitur Ceuall. *dict.quæſt.897. num.842.* Sed Flamin. ibi ſolum ait, quod in vna Vicentina fuit reſolutum in Congregatione Concilij, pridie Kalend. Septembris, 1570. quod datur appellatio à mala electione, quam facit Epiſcopus, quoties examinatores ſunt diſcordes: quod quidem eſt intelligendum de appellatione deuolutiua tantum,ſicut etiam ſi examinatores fuiſſent concordes,vt patet ex dicta conſtitutione Pij, *verſic. hæc tamen,* quæ generaliter & indiſtincte loquitur. Et ſuppoſito, quod tam electus, quam appellans ſint de approbatis ab examinatoribus, iuxta formam Concilij, nil refert, quod illi fuerunt concordes,aut diſcordes, à quorum approbatione,ſeu reprobatione, ſiue in concordia,ſiue in diſcordia facta non appellatur, ſed ab electione Epiſcopi, in qua non attenditur, an examinatores fuerint concordes, ſeu diſcordes in approbatione, ſed quis ex approbatis ſibi magis idoneus videatur.

148 Nihilominus vero † lata prima ſententia contra poſſeſſorem apud Curiam parochialis ſequeſtrabitur, iuxta Clementinam vnicam, de ſequeſtratione poſſeſſionum,& fructuum, & ita in dict. Dertuſen. parochialis 18. Martij, 1582. coram Domino Gipſio fuit reſolutum, parochialem ſequeſtrandam eſſe in illo caſu non obſtante dicta conſtitutione Pij V. quæ prohibet, pendente appellatione prouiſum amoueri, quia loquitur in prima ſententia Ordinarij: vt *in deciſ.* 673. *Ear.* & tradit referens iſtam deciſionem Genuenſ. *in praxi cap.* 66. *in annot. num.* 15.

149 Rurſus † aduertendum eſt, tunc dari appellationem à mala Ordinarij electione, quando alias ſeruata eſt forma Concilij, illa enim non ſeruata, electio, & prouiſio eſt nulla,& parochialis manet Papæ diſpoſitioni reſeruata, iuxta dict. conſtitutionem Pij V.

150 Et circa hoc † notanda eſt deciſio Rotæ in cauſa Rauenaten. parochialis. 2. Decembris 1592. coram Illuſtriſſimo Arigonio, quæ ſic ſe habet: In concurſu ad parochialem ab examinatoribus, Zauara, & Morigius fuerunt æquè idonei reperti,& approbati, & quia Reuerendiſſimus Archiepiſcopus horum vnum eligere debebat,& elegit Morigium Zauara dixit, in huiuſmodi electione fuiſſe grauatum, cum ipſe eſſet Sacerdos, Doctor,& pauper,& ſine beneficio,& conſequenter præferendus erat Morigio. Hac controuerſia coram me per appellationem, pendente, illam in Rota propoſui,& per Dominos fuit reſponſum, non conſtare de grauamine. Et quamuis qualitates Doctoratus, Sacerdotij,& aliæ ſupra dictæ ſint conſideratione dignæ Abbas *in cap.* 1. *de maioritat. & obedient.* Decius *conſil.* 502. *num.* 12. & 13. nihilominus ipſæ ſolæ non faciunt aliquem digniorem pro obtinenda & gubernanda parochiali Eccleſia, cum vltra doctrinam, in qua ambo fuerant approbati æquè idonei, erant quoque conſiderandi mores, prudentia, & alia opportuna ad gubernandam Eccleſiam, vt apparet in Concilio Tridentino, *ſeſſ.* 24. *cap.* 18. *& in cap. cum in cunctis, in princ. de elect.* & plures tradit Lambert. *de iure patronat.* 2. *lib.* 1. *p.* 10. *quæſt.* & præſertim *verſic.* 3. *requiritur, &c.* Imo neque etiam aliquando ille, qui eſt Doctor, & ſanctior, eſt iudicandus dignior, ſed is, qui iuxta munus & rem, cui præficiendus eſt, aptior eius miniſterio apparet. Et fieri poteſt, quod Doctor, & pauper non ſit ita aptus, vt non Doctor, & non pauper, & merito non Doctor, & non pauper iudicandus ſit dignior, vt poſt alios annotauit Couarr. *reg. peccatum, parte* 2. §. 7. *num.* 4. *verſic. dignior vero,* & etiam ita fuit dictum in cauſa Beneuentana parochialis, 13. Iunij, 1590. coram Reuerendiſſimo P.D.Orano. Vnde cum Archiepiſcopus vnum ex æquè idoneis ab examinatoribus approbatis elegerit, dicendum eſt, maiores qualitates agnouiſſe concurrere in Morigio circa mores, prudentiam, & alia, quæ ſunt neceſſaria pro gubernanda parochiali, quam in Zauara, cum pro iudicio Epiſcopi ſit præſumendum, *cap. in præſentia, de renuntiatio.* & idem colligitur ex conſtit. fel. recor. Pij Papæ V. cum permittat tantum appellationem, quando appellans docet de dolo & irrationabili iudicio Epiſcopi, vt apparet in illius narratiua, ibi, Carnalitatis, aut alium humanæ paſſionis affectum, non rationis iudicium ſequentes, &c. Et in diſpoſitione, ibi, & conſtito, &c. quod non docetur in caſu de quo agitur, præter illas ſolas qualitates, quando in illo poſſunt concurrere maiores qualitates circa mores, & alia, quæ reddunt illum habiliorem ad gubernandam parochialem, de quibus omnibus cum Morigius eſſet ciuis, & canonicus eiuſdem ciuitatis, & ſemper ibidem permanſiſſet, Archiepiſcopus habuit plenam notitiam, Caputaquen. *deciſ.* 406. 2. *part.* Et licet Zauara eſſet eiuſdem diœceſis, & in diuerſis locis, Archiepiſcopus non poterat ita de facili habere notitiam de eius moribus, vita, & aliis qualitatibus, ſicut de Morigio, & Ordinarius debet præferre illum, de quo eſt melius informatus, vt poſt alios tradit Lambertin. *dict. tract. de iure patronat.* 24. *articulo* 7. *quæſt. principali, part.* 1. 2. *lib.* Neque deciſiones in cauſa ciuitatis Caſtelli parochialis, & in cauſa Aretina capellaniæ dant contrarium. Nam in illa ciuitatis Caſtelli docebatur de grauamine oſtendendo irrationabili,& doloſum iudicium Ordinarij, per multa, quæ adducebantur,& præſertim, cum electus eſſet eius familiaris, & forenſis, non electus eſſet eiuſdem diœceſis,& repertus magis idoneus ab examinatoribus, & ſic non fuit ſola qualitas Doctoratus. Idem erat in cauſa Aretina, in qua non ſolum concurrebat huiuſmodi qualitas Doctoratus, ſed etiam concurrebant alia in præſentato, propter quæ veniebat præferendus,& præcipuè, qui erat vnus de compatronis. Præterea fuit dictum,& dūmodo abſit dolus, & irrationabile iudicium Ordinarij multas eſſe qualitates, propter quas aliquem reputandum eſſe magis dignum, & eſſe tales, quas ſi Ordinarius non attendit, eligendo alterum, dummodo ſit idoneus & dignus, malefaciet, non tamen annullabit electiones. Decius *in conſilio* 129. *colum.* 1. & ita poſt Hoſtien. Ioan. Andream, Anton. de Butrio, Cardin. & alios declarat, & de magis communi atteſtatur Couarr. *in d. cap. peccatum,* 2. *parte,* §. 7. *ſub numer.* 4. *verſic. qui tamen in conſenſu accipiendus eſt, & in verſic. igitur iura humana,* quia alias eſſet locus mille litibus,& nulla electio fieri poſſet, quæ litibus & controuerſiis non vexaretur, in magnum damnum Eccleſiarum, & idem refert Molina *in tract. de Hiſpanorum primogeniis, cap.* 5. *num.* 47. *& iſta dec. de menſe Decembris* 1592. *& iam impreſſa in nouiſ.* Farin. 654. *circa fin.*

Sexta Iunij 1594. coram eodem Domini ſteterunt in hac deciſione, & dixerunt: Ex eo quod quis ſit Doctor diœceſanus, & maior ætate, non cenſetur magis idoneus, vt ſit præferendus in parochiali prouiſo Ordinario,& refert Genuen. *dict. cap.* 66. *num.* 11. & deciſ. Beneu. parochialis in ea citata, eſt 655. & illa ciuitatis Caſtelli parochialis, de qua etiam in ea fit mentio, eſt 677. *quæ ſunt videndæ,* & in Pampilonenſi parochialis 12. Decembris 1597. coram D. Lita.

Concordat etiam † deciſio Fanen. parochialis 151
ſupra adducta *dubio* 12. *num.* 213.

Et poſt hæc ſcripta vidi Hieronymum Gonzalez qui *gloſſ.* 4. *à numero* 114. refert dictam deciſionem Rauenaten. 2. deciſ. 1592. & in ea contenta, & allegat aliam concordantem in alia nullius concurſus, 4. Decembris, 1600. coram Domin. Ludouiſio. Et addit, quod non ſolum intereſt habere notitiam priſtinam de vita & moribus, & aliis qualitatibus, ſed etiam de ſcientia & literatura, quia poteſt quis in vno examine apparere magis doctus ex fortuna puncti aſſignati, vel quæſtionis propoſitæ, cum re vera ſit minus, & è conuerſo, vt per Tiraquell. *de pœnis temperan. cauſa* 51. *num.* 159. Et quod ideo appellantes ab iniuſta electione, vel iudicio Epiſcopi, non facile poſſunt docere de grauamine,& iam factam electionem euertere, ex quo Concilium Tridentinum multum deferat iudicio Ordinarij, qui ex variis animi ſui moribus penſatis, & conſideratis omnibus ſupradictis ſe informare potuit, & à *numero* 141. refert deciſionem Dertuſen. ſupra adductam *numero* 232. & idem fuiſſe nouiſſime reſolutum in vna Tuden. parochialis, 18. Aprilis, 1603. pro maiori parte dominorum coram D. Sacrato, vbi fuit deciſum electionem factam ab Ordinario Tuden. ad fauorem cuiuſdam ſui familiaris eſſe irrationabilem, & reuocandam, & parochialem adiudicandam cuidam Doctori Scobar appellanti, vti magis idoneo, ac plures & maiores qualitates habenti,

haben i, quas memorat ibi deciſio, quæ deciſio Tudentina eſt jam impreſſa in noviſ. Farin. 628. & ſequitur Grat. *in addit. ad dec.* 97. *a n.* 4. & noviſſimè in Camerinen. concurſus R. *cap.* 2. & reſpondet ad dictam deciſionem Ravenaten. & reliquas ſuperius citatas, dicens, quod quamvis relinquatur judicio Epiſcopi, an quis ſit magis idoneus: hoc procedit dumtaxat, quatenus Epiſcopus rectè judicaverit, ſecus quando conſtat de iniqua, & irrationabili electione. Vnde Gonçalez ait, quòd quamvis ſemel Rota dixerit, quod ad hoc ut appellans à mala electione Epiſcopi, juxta formam conſtitutionis Pij Quinti poſſit in ſecunda inſtantia provocare ad novum examen, debeat prius docere de fumo læſionis, & gravaminis, alias audiri non debet, tamen noviſſimè S. Congregatio Concilij Tridentini in una cauſa Piſtorien. contrarium ſenſit, quia aliter eſſet ligare manus appellanti, ut non poſſit docere de gravamine, præſertim cum ſæpè & ut plurimum acta examinis primæ inſtantiæ tali modo componantur, & fabricentur, ut ex illo de læſione apparere minimè valeat, nec non eſſet fruſtratoriam fere reddere dictam conſtitutionem Pij Quinti, ac illius literam, & mentem violare, quæ ideo diſponit, ut in ſecunda inſtantia poſſit appellans ad novum examen provocare, ut ex illo liqueat de irrationabili, vel rationabili judicio Ordinarij, & in ſumma ait ad judicandum, an ſit magis idoneus electus vel non, multum valere judicis ſuperioris arbitrium, penſatis & conſideratis omnibus, Menochius *de arbitr. caſu* 67. *num.* 3. *& caſu* 69. *n.* 4. *cum aliis.* Et tandem *num.* 146. ait, unum certum eſſe, quod quicquid ſit in foro exteriori, in interiori ſaltim Epiſcopus minus bene eligens exactam rationem Deo reddet, apud quem nulla excuſatio valebit, cum arcanorum cognitor & judex ſit, *capitulo erubeſcant, in fine,* 32. *diſtin. capitulo novit,* ubi Navar. *notabili* 1. *de judic.* Hæc Gonçalez.

252 Circa quæ animadverto 1. quod certum videtur, quod ad hoc † ut appellans à mala electione Epiſcopi poſſit in ſecunda inſtantia ad novum examen provocare, non debeat prius docere de fumo gravaminis, id enim non dicit conſtitutio Pij V. maximè, cum appellatio interim non impediat, aut ſuſpendat, quo minus electio Ordinarij effectum habeat, ut in dicta conſtitutione dicitur. Secundo, quod ad hoc ut dicta conſtitutio Pij V. locum habeat, non eſt opus, quod appellans doceat de dolo & irrationabili judicio Epiſcopi ex propoſito, ſed ſatis eſt, quod per examen factum coram judice appellationis, & ejus examinatoribus conſtet de mala electione, & irrationabili judicio Epiſcopi re ipſa, appellatio enim inventa eſt ad corrigendum gravamen, non ſolum ex dolo, & animo illatum, ſed etiam re ipſa, Bart. *in leg.* 1. *in princ. num.* 5. *de appella.* Abbas *in cap. ſuggeſtum, num.* 3. & ibi Franch. 2. *notab. eodem tit. cum aliis,* & examinatores ſecundæ inſtantiæ, attento examine literaturæ ab eis facto, & viſis informationibus ſuper moribus & vita, prudentia & aliis qualitatibus appellantis, & appellati, ſolum debent renuntiare, & declarare, quis eorum ſit magis idoneus, non autem an Epiſcopus doloſe verſatus fuerit, quod ad eos non attinet. Et magis idoneo ab examinatoribus judicato, debet ipſe judex appellationis parochialem adjudicare, revocata prius Epiſcopi electione, ut in dicta conſtitutione. Quamvis enim examinatores concurſus primæ inſtantiæ non debeant renuntiare, quis ſit magis idoneus, ſed ex approbatis ab eis Epiſcopus eligere debeat quem cæteris magis idoneum judicaverit, ut in Concilio *dict. c.* 18. *ſeſſ.* 24. & dictum eſt ſupra *à num.* 108. tamen examinatores ſecundæ inſtantiæ renuntiare debent, quis ex duobus ſit magis idoneus, ad hoc enim fit novum examen coram eis, ex dicta conſtitutione Pij V. Cum autem ipſorum vota eſſent paria, ſeu ſingularia, quia duo, verbi gratia, renuntiant magis idoneum appellantem, & alij duo renuntiant magis aut æque idoneum appellatum, aut quia unus ex tribus approbat tanquam magis idoneum appellantem, & appellatum tanquam magis, aut æque idoneum, & alius nec approbat unum, nec alterum tanquam magis idoneum, nec tanquam æquè idoneos. Vt enim appellans vincat, debet declarari magis idoneus, tunc judex appellationis accedere poſſet quibus magis videbitur arbitrio boni viri, ut alias dicitur in examinatoribus primæ inſtantiæ *d. cap.* 16. *verſ. tranſacto,* & dictum eſt ſupra *à num.* 54 & tunc ſolum habebit locum, quod ait Gonçalez *numero* 145. quod ad judicandum, an ſit magis idoneus electus, vel non, multum valet judicis ſuperioris arbitrium. Nec obſtant illa verba narrativa d. conſtit. *Carnalitatis, aut alium humanæ paſſionis affectum, non rationis judicium ſequentes, &c.* quæ ponderat dicta deciſio Ravenaten. quia illa denotant cauſam impulſivam conſtitutionis, & non reſtringunt diſpoſitionem, *leg.* 1. §. *ſexum. ff. de poſtulando, cum aliis.* Tertio animadverto, quod illæ qualitates, de quibus in deciſione Ravenaten. quod rejectus ſit Doctor, ſacerdos, diœceſanus, pauper, & major ætate, non ſic electus, non ſufficiunt, quamvis de eis conſtet in proceſſu primæ inſtantiæ, & eſſent alias æquè idonei reperti per examinatores, ut abſque alio examine ſit ei adjudicanda parochialis per judicem appellationis, quia Epiſcopus ad quem ſpectat eligere magis idoneum, potuit ex aliis judicare alterum magis idoneum, & ſic procedet deciſio Ravenaten. & concordantes. Quartò & ultimo animadverto, quod quamvis à relatione examinatorum primæ inſtantiæ non detur appellatio etiam devolutiva, *ut in d. cap.* 18. Concilij, *verſic. nec prædictorum examinatorum,* & ſuprà dictum eſt *à num.* 259. ſed ſolum à mala electione Ordinarij: tamen à relatione examinatorum ſecundæ inſtantiæ in effectu datur appellatio etiam ſuſpenſiva, ex quo poteſt appellari à ſententia per judicem appellationis lata, quæ fundatur in relatione examinatorum, juxta dictam conſtitutionem Pij V. & ſupradicta: & conducit ad prædicta deciſ. Rot. in cauſ. Pampilon. *R. conc.*

Et circa ſupradicta, † & dictam cauſam Tuden. 253
parochialis addit Gonçalez *gloſ.* 31. *à num.* 51. quod Auditor Rotæ, cui commiſſa eſt cauſa appellationis à mala electione Ordinarij, non poteſt appellanti in cauſa obtinenti conferre parochialem vacantem in menſe Apoſtolico, ſeu alias reſervatam, vigore Clementinæ, Auditor, de reſcriptis, niſi ad hoc habeat ſpecialem Papæ commiſſionem, & ita nuper reſpondiſſe in dict. cauſa Tuden. parochialis, nam cum vacaret illa parochialis in menſe reſervato, affixis edictis ſe oppoſuerunt A. & B. & prævio concurſu Ordinarius elegit A. qui obtinuit collationem Apoſtolicam, juxta formam Concil. *dict. cap.* 18. B. autem appellavit à mala electione Ordinarij, & commiſſa cauſa in Rota obtinuit declarari, conſtare de irrationabili electione A. & illam revocari debere cum omnibus inde ſecutis. Et dubitatur, an D. Sacratus Rotæ Auditor, & cauſæ judex poſſet conferre d. B. eandem parochialem vigore *dict. Clement.* 3. dixit quod non, quia regula ligat omnes non ſolum Rotæ Auditores, ſed etiam Cardinales legatos de latere, ut dixit *gloſſ.* 24. *num.* 29. 39. *&* 44. Item, quia Rotæ Auditor in caſu dictæ Clementinæ ſuccedit locum Ordinarij, Cæſar de Graf. *dec.* 14. *de præben. num.* 9. & ideo ſicuti Ordinarius ſolummodo eligere poterat in hoc caſu, ſic & D. Rotæ Auditor. Item quia reſultaret aliter præjudicium tertij, hoc eſt, officialium Cancellariæ, & quando reſultat præjudicium tertij, Auditor delegatus conferre non poteſt,

teſt, *cap. ſuper eo, de offic. deleg.* latè Selva *de benefic. 2. par q. 13.* & ita inquit fuit ſervatum, quia dict. B. obtinuit de ordine Rotæ proviſionem Apoſtolicam de d. parochiali, & de d. Clementina, Auditor, vide dicta ſupra *5. par. c. 8. à n. 100.*

254 Sed offert ſe † dubium, an quando electus, ſeu proviſus, à cujus electione per rejectum fuit appellatum, cedit, vel decedit, ſeu obtinet aliam parochialem, ſeu beneficium incompatibile, antequam coram judice appellationis ſit factum examen literaturæ, expiret jus appellantis, an vero poſſit illud proſequi? Et ratio dubitandi eſt, quod tunc non poteſt electus ad examen coram ipſo appellationis judice, & ejus examinatoribus provocari, ut ait dicta conſtitutio Pij Quinti, etiam ſi adhuc vivat, ex quo jam jus ſuum expiravit. Nihilominus tamen dicendum videtur, non expirare jus appellantis, ſed poſſe illud proſequi. Licet enim electus non poſſit ad examen vocari, poteſt alias probari major, vel minor idoneitas, & literatura per examinatores concurſus, vel alios teſtes habentes notitiam literarum, & ſcientiæ utriuſque. Vbi enim forma præcisè ſervari & impleri non poteſt, ſufficit actum facere eo modo quo fieri poteſt, Aymon. *conſ. 177. cum aliis*, ut in deciſione Litteren. Archipresbyteratus ſupra adducta. *n. 87.* & Placentina parochialis adducta *n. 90.* Faciunt deciſiones Barchinon. parochialis relatæ *2. part. cap. 1. n. 144.* & *145.* & ſi dictus electus vivit, & percepit aliquos fructus, ſaltim poſt motam litem, quos appellanti in cauſa obtinenti debet reſtituere, ſecundum Rotam, ut *in deciſ. ſupra adducta, n. 233.* poſſet ratione illorum, niſi illis cederet, ad examen provocari, ſtando in illa ſententia Rotæ, contra quam tamen ego teneo *ſupra n. 238.*

---

§. 2. *De aliis dubiis.*

SVMMARIA.

255 *AN in parochialibus juriſpatronatus requiratur examen per concurſum, reſoluitur primò in parochialibus juriſpatronatus laicorum non requiri examen per concurſum, ſed ſolum præſentatum examinandum eſſe ab Ordinario cum tribus ſaltim examinatoribus ſynodalibus, & illi idoneo reperto inſtitutionem faciendam.*

Vbi ponuntur declarationes S. Congregationiis.

256 *Id limitatur quando fuerint plures præſentati à patronis laicis, nam tunc inter ipſos requiritur examen per concurſum.*

257 *Vbi ponitur declaratio S. Congregationis. Quod intelligitur, quando ſinguli præſentati habent æqualem vocem, nam ſi aliquis haberet plures voces, is ſolum eſſet examinandus.*

258 *In propoſito nil videtur referre, quod juriſpatronatus ſit ex fundatione, vel dotatione, aut ex privilegio, ſeu conſuetudine.*

259 *Lite pendente ſuper jurepatronatus ſeu præſentandi, manutenendus eſt Epiſcopus in poſſeſſione conferendi parochiales, ſeu faciendi concurſum.*

260 *Vbi ponitur reſolutio Rotæ, ſicut manutenendus eſt Epiſcopus in juriſdictione in tota ſua diœceſi contra inferiores prætendentes immemorialem, donec de ea conſtet ex juris communis aſſiſtentia, non aliter probata quaſi poſſeſſione Epiſcopi.*

261 *In parochialibus juris patronatus Eccleſiaſtici requiritur examen per concurſum, ita ut ſi inſtitutio ad Epiſcopum pertineat, quem patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus judicabit, Epiſcopo præſentare teneatur, ut ab eo inſtituatur, cum vero inſtitutio ab alio erit facienda, Epiſcopus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei præſentet ad quem inſtitutio ſpectat.*

262 *Circa quod ponuntur declarationes S. Congregationis.* & n. 263

264 *Debent examinatores approbare quotquot idonei reperti fuerint, ut ex eis patronus eligat.*

Vbi ponitur declaratio S. Congregationis.

265 *An ſi reperiantur duo æque idonei, patronus Eccleſiaſticus poſſit gratificare, & præſentare Epiſcopo quem maluerit, an vero debeat ambos præſentare, ut Epiſcopus inſtituat unum ex eis, quem voluerit,* & n. ſeqq.

Reſoluitur, patronum poſſe gratificare, & ponitur declaratio S. Congregationis.

268 *An ſi patronus digniorem non elegerit, Epiſcopus tum inſtituere teneatur,* & num. ſeq.

Reſolnitur teneri, niſi alius ex approbatis in termino edicti pro inſtitutione appoſiti, ſeu ſaltim ante inſtitutionem ſe oppoſuerit.

270 *Quod dictum eſt de parochialibus juriſpatronatus Eccleſiaſtici procedit, niſi aliud in inſtitutione, & fundatione cautum ſit, quæ erit ſervanda.* & num. ſeq.

272 *Et ipſi inſtititutio facienda ſit à S. Pontifice, ut quia vacauerunt in menſibus Apoſtolicis, vel alias ſint reſervatæ, nam tunc Ordinarius nulla habita ratione patronorum, debet facere concurſum, & magis idoneum eligere, ac inſtituendum remittere & ſignificare S. Pontifici,* & num. ſeqq.

Vbi ponuntur declarationes S. Congregat.

276 *Quid in parochialibus juriſpatronatus mixti, an ad iſtum effectum concurſus cenſendum ſit Eccleſiaſticum, an potius laicale,* & n. ſeq.

278 *Reſoluitur, cenſendum eſſe Eccleſiaſticum, ex ſacra Congregatione, cujus declarationes ponuntur,* & n. ſeqq.

281 *Quod dictum eſt de parochialibus juriſpatronatus Eccleſiaſtici, idem dicendum videtur de parochialibus, in quibus perſona Eccleſiaſtica habet jus nominandi Rectorem, nam idem in effectu eſt.*

282 *Et declaratur quædam declaratio S. Congregat.*

283 *Suppoſito quod juſpatronatus mixtum ad effectum concurſus cenſendum ſit Eccleſiaſticum, an parochiales talis juriſpatronatus cadant ſub reſervationibus, ita ut ſi vacaverint in menſibus reſervatis, Ordinarius, nulla habita ratione patronorum, debeat facere concurſum, & eligere magis idoneum.*

284 *Reſoluitur, non cadere, ſed ad iſtum effectum cenſendum eſſe laicale.*

285 *An in vicariis perpetuis parochialium unitarum debeat fieri concurſus, ſicut in parochialibus juriſpatronatus Eccleſiaſtici,* & n. ſeqq.

Reſoluitur, non debere fieri concurſum, ſed ad nominationem illorum, quorum dignitati, vel Eccleſia parochialis eſt unita, deputandos Vicarios cum examine, & approbatione Ordinarij, etiam ſine examinatoribus ſynodalibus, nec valere decretum Concilij Toletani contrarium, nec ſuffragari poſſeſſionem contrariam etiam injudicio poſſeſſorio, & adducuntur declarationes S. Congregationis, & alia.

298 *Id non procedit in beneficiis curatis, quæ dicuntur vicariæ, non tamen ſunt vicariæ parochialium unitarum, ſed de per ſe, nam in his debebit fieri concurſus.* & num. ſeqq.

Ponuntur reſolutiones.

301 *Et idem eſt in vicariis erectis in Eccleſiis unitis, abdicando & ſeparando curam ab ipſis Eccleſiis, & transferendo eam in vicarias; hujuſmodi enim vicariæ ſunt vere beneficia curata de per ſe,* & n. 302. & ſeq.

Adducitur

Adducitur declaratio S.Congregationis.

304 *An quod dictum eſt de vicariis perpetuis parochialium unitarum procedat etiam quando vicaria vacat in menſibus reſervatis,* & n.ſeqq.

Adductis variis deciſionibus Rotæ,reſoluitur, vicarias perpetuas electas ante Concilium comprehendi ſub reſervationibus, & tunc earum proviſionem ad Papam ſpectare abſque prævio concurſu: in vicariis vero perpetuis ex decreto Concilij erectis vacantibus in menſibus Apoſtolicis poſſe fieri nominationem, & deputationem, non obſtante reſervatione, ita tamen, quod vicarij teneantur expedire novam proviſionem, nec alias ad poſſeſſionem admitti poſſunt,ex conſtitutione *Pij V.46.quæ ſolùm loquitur de vicariis Eccleſiarum unitarum, quæ ante Concilium non habebant vicarios perpetuos, ſed amovibiles, ſicut Concilium, nec habent locum in Eccleſiis, in quibus ante Concilium vicariæ perpetuæ jam erectè erant ex S.Congregatione,contra Rotam.*

319 *Alia beneficia, quæ dicuntur vicariæ, quæ tamen ſunt beneficia de per ſe, & vicariæ erectæ in Eccleſiis unitis, abdicando ab illis curam, & transferendo in vicarias, comprehenduntur certè ſub reſervationibus.*

320 *De vicariis parochialium unitarum, qui ſunt videndi.*

321 *An examen, & concurſus factum cum tribus examinatoribus ſynodalibus, adhibito etiam alio, vel aliis non ſynodalibus vitietur,*& n.ſeqq.

Reſoluitur vitiari ex S.Congregatione, & cum ea Rota,licet alias tenuiſſet contra.

326 *An examen factum ante lapſum termini edicti ſubſiſtat,* & n.ſeqq.

329 *Reſoluitur negativè, etiam nullo poſt modum comparente,nam non ſervatur forma Concilij, quæ eſt præciſa,& non ad effectum, ut apparet ex decreto irritanti, ut alias fuit reſolutum per Rotam in deciſione poſita,* & n.ſeq.

331 *Et in propoſito in deciſione poſita.*

327 *Licet antea ſecus tenuiſſet* in deciſione *poſita.*

332 *Et ex quadam doctrina Lambertini, cui reſpondetur.*

333 *An examinatores in Synodo deputandi ſint in particulari,& nominatim,an vero poſſint deputari in genere,*& n.ſeqq.

339 *Reſoluitur, non poſſe in genere deputari,ita ut ſucceſſores,ſeu ſubrogati in officio,ſeu prebenda comprehendantur, ſed ſolum comprehendi tunc ſtantes,ex ſacra Congregatione, cujus declaratio ponitur,*& n.ſeq.

341 *Et Rota in deciſionibus poſitis,* & n.ſeqq.

345 *Et obſervantiam & conſuetudinem contrariam non videri rationi multum conformem, nec præſcriptam, nec poſſe introduci propter decretum irritans, nec revelare quod dicatur Concilium quoad id non eſſe à principio receptum,*& n.ſeqq.

348 *Cum deputatio examinatorum in genere verbi gratia, lectorum, &c. non comprehendat ſucceſſores, ſeu ſubrogatos, ſed ſolum tunc ſtantes,videtur illos etiam dimiſſo officio manere examinatores.*

349 *Iudices Synodales ſimiliter debent deputari, & deſignari nominatim, & in particulari, & non poſſunt deſignari in genere,* & n.ſeq.

351 *Ponitur quædam declaratio ſacræ Congregationis.*

352 *Decretum Concilij de committendis cauſis judicibus Synodalibus, ſolum videtur eſſe in uſo reſpectu Nuntij ſeu Legati,non vero Papæ.*

353 *Circa quod decretum notandæ ſunt declarationes poſitæ.*

354 *An requiratur pro forma,quod examinatores jurent ſe quacunque humana affectione poſtpoſita fideliter munus executuros, alioquin examen, & concurſus coram eis facta nulla ſint.*

355 *Reſoluitur affirmativè.*

356 *Quando & quomodo præſtandum ſit hoc juramentum,reſoluitur expedire, ut publice in Synodo quo primum tempore delecti ſunt,illud præſtent,quamvis hoc non videatur neceſſarium,* & n.ſeq.

558 *Vbi ponitur formula juramenti. Et præſtandum eſt tactis Evangeliis, & alias non ſervaretur forma Concilij.*

359 *Nec opus eſt illud præſtare in quolibet examine, ſed ſatis eſt juramentum generale ſemel præſtitum.*

360 *An ubi concurſus, & examen non fuit factum legitime, juxta formam Concilij, gratia, & proviſio Apoſtolica facta in favorem illius, qui præſentavit approbationem, & literas Ordinarij, quibus teſtatur,concurſum factum legitimè, & ex approbatis illum elegiſſe,juxta formam Concilij, ſit valida,& bona,an verò ſurreptitia & nulla.*

361 *Et videtur dicendum,non eſſe ſurreptitiam,ſed validam, quia proviſus non narrat concurſum legitimè factum, ſed ſolum præſentat literas Ordinarij id teſtantis,quibus Papa dans fidem,id ait ſibi innotuiſſe,& ſic non eget juſtificatione,* & n.ſeqq.

365 *Sed contrarium videtur verius, quia fundatur falſa cauſa, & ex verbis Concilij,* & n.ſeqq.

368 *An examinatoribus, qui ex decreto Concilij nihil prorſus occaſione examinis,nec ante,nec poſt, poſſunt accipere, quacunque etiam immemoriali conſuetudine non obſtante, &c. poſſit ſtipendium pro ſuo labore dari, præſertim ex fructibus beneficij,* & n.ſeq.

Reſoluitur negativè, ex S.Congregatione, & aliis, licet contrarium ſit ſtatutum Concilio Compoſtellano,& Toletano,& ita practicetur.

380 *Multo minus poſſunt Epiſcopi, ſeu eorum Vicarij aſſiſtentes examinibus & cum examinatoribus aliquid accipere, ſeu ſportulas ex hujuſmodi examinibus, quia cum non poſſint id accipere ex proviſionibus beneficiorum, ita nec ex examinibus.*

381 *Item, quia accipere ſportulas judices Eccleſiaſticos, eſt contra jus canonicum.*

382 *Et quando detur valere conſuetudinem in contrarium,ut tenet Speculator,& alij relati.*

383 *In quo tamen non valeat talis conſuetudo, tenent Abbas,& alij dicentes communem.*

384 *Tamen in propoſito non eſt conſuetudo præſcripta.*

385 *Et quod tempus requiratur ad eam,*&.nſeqq.

389 *Sed ſtando in primo fundamento, nulla conſuetudo etiam immemorialis excuſaret.*

390 *Dicto decreto Concilij videtur plane prohiberi examinatoribus quidquid dicatur occaſione examinis,ſive ante,ſive poſt,etiam gratioſe, & liberaliter, & ad captandam benevolentiam, & etiam ſi ſit modicum, id enim rectè poteſt prohiberi tanquam ſimoniacum.*

391 *Ponuntur quæ de examine per concurſum habeantur in Concilio Provinciali Bononien. primo, à S.Congregatione approbato.*

DEcimooctavo principaliter † dubitatur an in parochialibus juriſpatronatus requiratur examen per concurſum. 255

In quo dico primo, in parochialibus juriſpatronatus laicorum non requiri examen per concurſum, ſed ſolum præſentatum examinandum eſſe ab Ordinario cum tribus ſaltim examinatoribus Synodalibus, & illi idoneo reperto inſtitutionem faciendam ex *dict.c.*18. Concilij, *verſ. quod ſi jus patronatus laicorum*, & ita ſæpè S. Congregatio Concilij reſpondit,ut ſequentibus declarationibus ſuper *d.c.*18. Congregatio jam dudum cenſuit hoc capit.non requirere examen per concurſum ad parochialem,quæ ſit juriſpatronatus laicorum validi, ideo admittendum ad eam illum qui intra tempus, quod jure patronatus

tronatus laicis præfixum fuit Epiſcopis, præſentatus, & à deputatis examinatus, & idoneus repertus fuit. *Alia.* Examen per concurſum fieri non debet in vacatione parochialium, quæ ſunt juriſpatronatus laicorum, ſed ſufficit, quod deputatus à potronis examinetur ab examinatoribus in diœceſana Synodo deputatis, & idoneus judicetur, prout ſtatuit hic Concil. Trid. non poſſunt tamen patroni, quacunque conſuetudine contraria non obſtante, ad nutum amovere ſemel inſtitutos, & Rectorem deputatum, & tradit Flamin. Pariſ. *lib.8.q.9.n.111.* Cerola *dict. verb.parochia, §.2.7.dub.* Cechus *dict.c.28. de parocho, n.2.& poſt hæc* Gonçalez *dict.gloſ.n.134.* Leſſius *lib.2. c.34.n.58.& 81.* Leo *in theſ.for.Eccleſ.c.18.num.39. & c.21.n.10.& 12.& c.32.n.32.* Genuenſ.*c.66. in annot. n.19.* Vgol. *de offic.Epiſcop.c.50.§.3.n.3.verſ.1.* Piaſec. *in praxi.Epiſcop. part.2.c.5.n.18.*

256 Hoc tamen primum † dictum limitatur, quando fuerint plures præſentati à patronis laicis, nam tunc inter ipſos præſentatos requiritur examen per concurſum, ut S.Congregatio cenſuit his verbis: Veniente vacatione parochialium de jure patronatus laicorum, quando plures ſunt præſentati, requiritur examen per concurſum inter ipſos præſentatos tantum ex his, qui facto examine ab examinatoribus renuntiati fuerint, Epiſcopus eum eligat, quem cæteris magis idoneum judicaverit, atque illum, & non alterum inſtituat, juxta hoc decretum, de quo fuit dubitatum in deciſ. Literen. Archipresbyteratus coram Dom. Blancheto 6. Iunij 1582. adducta *ſupra num.87.* & dictum quod conſuleretur illuſtriſ. Card. Carrafa præfectus S.Congregationis Concilij, quæ tenuit ut ſupra, & fuit tentum in Rota 30. Iunij 1587. coram eodem Dom. Blancheto, ut per Flamin.Pariſ.*lib.7.q.5.n.21.* & noviſſimè tradit Gonçalez *dict. gloſſ.6.num.138.* vbi adducit dict.declarationem Gongreg.Leo *dict.c.21.n.12.* Genuen.*d.n.19.* dicens, quòd dictam declarationem S. Congreg. retulit, & ſequuta fuit Rota in una Legionen. parochialis 30.Mart.& 9.Aprilis 1590.coram Dom.Comitulo, Vgol.ſupra, & Piaſec. ponens dictam declarationem, & noviſſimè Rot.in cauſ.Pampilonen. de Yſal. *R. parocho, &c.*

257 Quod tamen † intelligo, quando ſinguli præſentati à patronis laicis habent æqualem vocem, nam ſi aliquis haberet plures voces, is ſolus eſſet examinandus, ut diximus, & idoneus repertus inſtituendus, ex *cap. jure patronatus,* & ibi gloſſa Covar. *règ.Peccatum, 2.p.§.7.num.4.* Lambert.1. *parte, 2. lib. quæſt.10.art.3.num.17. & 3.part.1.lib.q.4.art.1.* Ioan. Gutierrez *d.lib.2.q.11. num.20.* & Vega *in ſum.1. p. cap.36.caſu 34.*

Secundò limitatur in parochialibus juriſpatron. laicorum devolutis, ut *in dec.165.* refert & ſequitur Genuenſ.*d.c.66.n.19.*

258 Et in propoſito † nihil videtur referre, quod jus patronatus ſit ex fundatione, vel donatione, aut ex privilegio, ſeu conſuetudine, ſuppoſito quod non ſit de revocatis.

259 Advertendum † eſt autem, quod lite pendente ſuper jure patronatus, ſeu præſentandi manutenendus eſt Epiſcopus in poſſeſſione conferendi parochiales, ſeu faciendi concurſum, ut in una Portugal. juris præſentandi 3. Novembris 1599. coram Domino Corduba, ubi fuit reſolutum, Reverendiſſ. Epiſcopo Portugalen. concedendum eſſe mandatum de manutenendo in poſſeſſione conferendi parochiales de quibus agitur in menſibus ordinariis, & in Apoſtolicis faciendi concurſum, & approbandi, pendente lite ſuper jure præſentandi, quia iſtæ Eccleſiæ exiſtunt intra ſuam diœceſim, quod ſufficit non docto de alterius poſſeſſione, ut ſit manutenendus propter juris aſſiſtentiam. Caputaquent. *deciſ. 396. parte 1. & 201. parte 2.* & fuit reſolutum in cauſa Vlisbonen. juris conferendi, 27. Novembris 1596. coram Domino Lita, & alibi ſæpe. Et facit declarat. Sacræ Congregat. Concil. *ſuper dict. cap.18.* quam refert Leo *in theſ. forenſ. Eccleſ. cap.18. num.40.* nempè, quod vacante Eccleſia parochiali, &c.

Sicut manutenendus † eſt Epiſcopus in juriſ- 260
dictione in tota ſua diœceſi contra inferiores prætendentes immemorialem, donec de ea conſtet ex juris communis aſſiſtentia, non aliter probata quaſi poſſeſſione Epiſcopi, ut cenſuit S. Congregatio Concilij, & Rota in cauſa Veronen. juriſdictionis 28. Martii, 1596. coram Domino Pamph. ut *ſupra 3. parte cap.2. n. 194. & ſequent.* & in cauſa Valen juriſd. Aprilis 1590.coram D.Bubalo, & in cauſa Burgen. juriſdict.20. Iunij 1594. coram Domino Seraphino, &c. Et in alia Burgen. juriſd.de Caſtrojeriz 19.Decembris ejuſdem anni coram eodem Domino Seraphino.

Dico ſecundo, in parochialibus juriſpatronatus 261
Eccleſiaſtici requiri † examen per concurſum, ex *dict.cap.18. verſ.porro Epiſcopus, & qui jus patronatus, & verſ.ſi vero juriſpatronatus Eccleſiaſtici*, ita ut ſi inſtitutio ad Epiſcopum, & non alium pertineat, is quem patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus judicabit, Epiſcopo præſentare teneatur, ut ab eo inſtituatur, cum vero inſtitutio ab alio quam Epiſcopo erit facienda, tunc Epiſcopus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei præſentet, ad quem inſtitutio ſpectat, *ut in dict.verſ.ſi vero, & ſeq.* Concil. provinc. Mediol. *quinta parte tertio, tit.quæ ad beneficiorum collationem attinent, verſ. eadem ratio.*

Quod confirmatur ex declarationibus ſequen. S. 262
Congregat.ſuper *dict.cap.18. Prima.* Cum nominatis à patrono Eccleſiæ poteſt Epiſcopus etiam clericos ad concurſum admittere. *Secunda.* Epiſcopus inſtituere decet in beneficio præſentatum ab Eccleſiaſtico patrono, ſi digniorem elegerit ex approbatis ab examinatoribus. *Tertia.* Si inſtitutio iſtarum parochialium de jure patronatus Eccleſiaſtici ad inferiores pertinet: licet exemptos, & Abbates, nihilominus Epiſcopus Ordinarius debet edicta concurſus proponere, & inferior inſtituet idoneum approbatum ab Epiſcopo, quod ſi ſecus actum fuerit, collatio eſt nulla.

Eſt etiam Breve Sixti Quinti, poſitum per Manuël. Rodriguez in collectione privilegiorum regularium, Bulla 22. Sixti V. *pagina 1173.* ubi ſic dicitur. Inſuper etiam volumus, & juxta ejuſdem Concilij diſpoſitionem, & mentem ſtatuimus, & mandamus, quod in parochialium Eccleſiarum, & beneficiorum curam animarum habentium, quæ de ejuſdem ordinis, & congregationis jure patronatus Eccleſiaſtico, extiterunt, & ſecularibus clericis conferri conſueverunt, earum vacatione quandocunque occurrente, quamvis per dictos Epiſcopos ad concurſum & examen admitti poſſint alij, ultra eos, qui per ejuſdem Congregationis Abbates, & alios ſuperiores patronos erunt nominati, nequeant tamen per eoſdem Epiſcopos, ſi ad eos inſtitutio, & non ad alium pertineat inſtitui, & ordinari, niſi illi tantum, qui inter approbatos, & ab examinatoribus idoneos repertos, ab ejuſdem ordinis, & congregationis Prælatis, patronis, digniores & magis idonei judicati; & pro inſtitutione recipienda eiſdem Epiſcopis præſentati fuerint: quod ſi inſtitutio non ab ipſis Epiſcopis, ſed ab aliis fuerit facienda, tunc quidem ſoli Epiſcopi ex dignis digniorem eligere debeant, ſed non ante ab eo, ad quem ſpectat, inſtitui poſſint, quam ab eiſdem patronis ei fuerint præſentati. Et tradit Leo *cap.18. à n.43.& add.conſilij* Navarr.5. *de jurepatr.* ait, ad primam, &c. & in Flor.paroch. & c. *R. parochiales.*

Vnde,

263 Vnde, † cum inter alia dubia, quæ petierunt Sereniſſimus Rex Portugaliæ tanquam adminiſtrator perpetuus militiarum Ieſu Chriſti, Sancti Iacobi, & Auis in ſuo Regno conſiſtentium, & Ordinarij eiuſdem Regni, à Congregatione Concilij Tridentini decidi & determinari, proponeretur ſequens dubium.

Quinta dubitatio eſt ex *cap.* 18. *ſeſſ.* 24. vbi agitur de modo prouidendi, ſeu diſponendi de parochialibus Eccleſiis iuriſpatronatus Eccleſiaſtici, quemadmodum Sereniſſimus Rex prætendit, ex his, quæ fuerunt dicta in informatione, non debere obſeruari in Eccleſiis pertinentibus ad illius præſentationem ratione magiſtratuum militiarum Ordinariis contrarium aſſerentibus. Congregatio cenſuit, imo debere obſeruari & in iſtis, nam iſtud iuſpatronatus eſt Eccleſiaſticum, vt diximus ſup. 5. *part. cap.* 1. *num.* 515.

264 Et debent examinatores † approbare quotquot idonei reperti fuerint, vt ex eis patronus eligat, vt *in ſeq. declarat.* Sanct. Congregatio. ſuper *dict. capit.* 18. Atreuaten. per hæc verba: Inter approbatos fuit reſolutum, examinatores plures approbare debere, vt patronus Eccleſiaſticus vnum eligere poſſit Epiſcopo præſentandum pro inſtitutione, repugnat hoc decretum examinatoribus, qui vnum tantum probant, vt electio patrono tollatur.

265 Sed eſt difficultas, an † ſi reperiantur duo æquè idonei, patronus Eccleſiaſticus poſſit gratificare, & præſentare Epiſcopo, quem maluerit, an vero debeat ambos præſentare, vt Epiſcopus inſtituat vnum ex eis, quem voluerit, & ſic gratificatio ad eum ſpe-
266 ctat. In † qua breuiter reſpond. patronum Eccleſiaſticum poſſe gratificare & præſentare vnum ex illis, quem maluerit, nam cum ad eum ſpectet præſentatio, & electio dignioris, ad eum etiam videtur ſpectare gratificatio, vbi ſunt plures æquè idonei, vt in ſimili dixi ſupra *dubio* 3. *num.* 150. Et ita tenet Nauarr. *conſil.* 5. *de iure patronat.* Cerola 2. *part. verſic. iuſpatronatus*, §. 10. Genuenſ. *dict. cap.* 65. *num.* 5. Azor. 2. *part. lib.* 6. *c.* 22. *quæſt.* 15. Gratian. *dec.* 97. *n.* 20.
267 Leo *in theſ. for. Eccleſ. cap.* 21. *num.* 13. Et † cenſuit S. Congreg. ſuper *dict. cap.* 18. *verſic. ſi verò*, ibi: Is quem patronus digniorem inter approbatos ab examinatoribus iudicabit, &c. Et ad eundem Patronum Eccleſiaſticum ſpectabit, quando duo æquè idonei ab examinatoribus fuerint iudicati, quia electio dignioris ſpectat ad patronum, inſtitutio ad Epiſcopum, quando ad Epiſcopum pertinet.

268 Eſt etiam difficultas, an † ſi patronus digniorem non elegerit, Epiſcopus eum inſtituere teneatur? Et videtur quod non, *ex c.* 2. *declarat. ſupra adducta*,
269 *num.* 262. Nihilominus † tamen probabilius videtur, quod cum ad inſtituentem non ſpectet electio, debet inſtituere præſentatum à patrono, niſi alius ex approbatis in termino edicti pro inſtitutione oppoſiti, ſeu ſaltim ante inſtitutionem ſe opponat, dicens, non eſſe præſentatum magis idoneum, ſed ſibi vti magis idoneo, eſſe parochialem conferendam, tunc enim conſtando ita id eſſe ex relatione examinatorum, facta vel facienda, vel alias videbatur parochialis oppoſitori conferenda *argum. de conſtitut.* Pij V. *verſic. vt autem*, & id forte intendit *dict.* 2. *de-*
270 *claratio*. Hoc † tamen ſecundum dictum procedit, niſi aliud in inſtitutione, & fundatione cautum ſit, quæ erit ſeruanda, non obſtante hoc decreto, vt Sanct. Congregatio. cenſuit ſuper *dict. verſic. ſi vero*, his verbis: Non habet locum hoc decretum contra inſtitutionem, & fundationem, ſed ſeruanda eſt lex in ipſa inſtitutione poſita, ſed tantum præſentatus eſt examinandus, & approbandus ab Ordinario citra concurſum, ſi repugnaret inſtitutioni, ſiue fundationi, alia 6. Aprilis 1598. 157. tradit Marc. Anton. Genuenſ. *dict. capit.* 65. *num.* 3. & Cechus *de benefic. & penſio. cap.* 12. *n.* 52. Et nouiſſimè Vgol. *de officio Epiſcopi cap.* 50. §. 3. *num.* 3. *verſic.* 3.

Et † alias, quod hoc decretum non procedit, vbi 271
in fundatione fuit data diuerſa forma, quæ eſt obſeruanda, fuit dictum in vna Vlisbonen. prioratus 4. Iulij, 1601. coram Dom. Seraphino ſupr. adducta 4. *part. cap.* 3. *num.* 74. Secundo † procedit, niſi inſti- 272
tutio ad parochiales iuriſpatronatus Eccleſiaſtici facienda ſit à ſummo Pontifice, vt quia vacauerint in menſibus Apoſtolicis, vel alias ſint reſeruatæ, nam tunc Ordinarius nulla habita ratione patronorum debet facere concurſum, & magis idoneum eligere, ac inſtituendum remittere, & ſignificare ſummo Pontifici, vt Sacra Congreg. cenſuit, vt † *in* 273
declarationibus ſequent. Prima, ſi inſtitutio ad parochiales Eccleſias, quæ iuriſpatronatus Eccleſiaſtici ſint, facienda erit à ſummo Pontifice, quia fortaſſis id menſibus reſeruatis vacauerit, ius eligendi digniorem ad ſolum Epiſcopum pertinet, qui tranſmittere debet atteſtationem examinis facti, & concurſus, quot in eo approbati, & quem ex approbatis vti digniorem, cui & Sanctitas gratiam faciat, nominarit, ita Congregat. cenſuit, Sanctiſſimus voluit, quia Epiſcopus melius cognoſcit perſonas. *Secunda*, Barchinon. Electio dignioris ad Epiſcopum ſpectat, licet inſtitutio à Papa facienda ſit. *Tertia*, ſi beneficium curatum iuriſpatronatus Eccleſiaſtici in menſibus Sedi Apoſtolicæ reſeruatis vacauerit, Epiſcopus ipſe ordinarius, nulla habita ratione patronorum debet edicta concurſus proponere, & idoneum eligere, ac Romam mittere cum fide Ordinarij à Sum. Pontifice inſtituendum, ſicut fit in aliis curatis, quæ non ſunt de iure patronatus. Et † Archiepiſcopo Bracaren. ſic reſponſum eſt: 274
Congregatio cenſuit, ſi inſtitutio ad parochiales Eccleſias, quæ iuriſpatronatus Eccleſiaſtici ſint, facienda eſt à Sum. Pontifice, ius eligendi digniorem inter approbatos ab examinatoribus ad ſolum Epiſcopum, non ipſum patronum pertinere. Et † cum 275
pro parte Ordinis S. Benedicti Congregat. Hiſp. propoſitum eſſet ſequens memoriale: Illuſtriſſ. Domini, quia Abbates Congregat. S. Benedicti Hiſpan. in omnibus, & per omnia decretis S. Concilij obedire deſiderant, & intellectum, & interpretationem eorum, quæ obſcura & ambigua videntur, ab hac S. Congregatione petere tenentur, ideo humiliter ſupplicant Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. DD. veſtris dignentur decidere, & explicare, an idem S. Concil. *ſeſſ.* 24. *cap.* 18. *de refor.* §. *cum vero*, quando inſtitutio ab alio, quam ab Epiſcopo erit facienda ſub illa generalitate, & dictione, *ab alio*, comprehendat etiam Sum. Pontificem, an vero ſolos alios collatores, inferiores, & quod deciſum & decretum fuerit ipſis oratoribus tradi, vt ſciant quid obſeruare teneantur. Sic reſponſum eſt: Congregatio Concilij cenſuit, verba illa, *ab alio*, intelligenda eſſe de inferiori collatore. Conſonat Concil. Mediol. ſup. Leo *dict. cap.* 18. *num.* 42. Gonzalez *gloſſ.* 6. *num.* 112. qui ponunt dictam 3. *declarationem* Piaſec. *p.* 2. *cap.* 5. *numer.* 17.

Sed hic ſe offert † præcipua difficultas, quid in 276
parochialibus iuriſpatronatus mixti clericorum, & laicorum, an ad iſtum effectum concurſus cenſendum ſit Eccleſiaſticum, an potius laicale. Et † dicen- 277
dum videbatur, cenſendum eſſe laicale, ad tradita per Felin. *in tractat. quando literæ Apoſtolicæ, amplius* 6. *& limit.* 3. Roch. *de iure patr. verb. ius, numero* 15. Lambert. 3. *p.* 2. *lib. quæſt.* 9. *art.* 9. Couarr. *pract. cap.* 36. *num.* 5. *verſic.* 3. *opportune*, & alios per nos citatos ſup. 5. *p. c.* 1. *num.* 558.

Nihilominus tamen in propoſito † contrarium, 278
nempè cenſendum eſſe Eccleſiaſticum, cenſuit Sacra Congregat. vt apparet ex declarationibus ſequ.

ſuper *d.ver. ſi vero. Prima*, idem in collatione & inſtitutione iuriſpatronatus mixti, ſcilicet, partim laici, partim Eccleſiaſtici. *Secunda*, ſi iuſpatronatus mixtum ſit laicale, ſcilicet, & Eccleſiaſticum, quoad examen per concurſum, Eccleſiaſticum cenſendum eſt. *Tertia*, In collatione Eccleſiæ parochialis, quæ ſit iuriſpatronatus, partim Eccleſiæ, partim laici, ſeruanda forma eſt examinis per concurſum hic poſita, quam Concil. præſtituit in conferenda parochiali, quæ iuriſpatronatus ſit mere Eccleſiaſtici. Idem dicendum eſt, quando patronatus pro duabus partibus pertinet ad laicos, pro vna tantum ad Eccleſiaſticum. Conſonat Concilium Mediolanenſe *ſuprà*, & tradit Genuenſ. *d.c.65. ſeu 66. n.2.* Zechus *d.c.12. n.52.* Leo *c.18. à num.46.* & nouiſſimè Vgol. *de offic. Epiſcop. c.50. §.3. n.3. verſ.3.*

279 Cuius ratio † eſſe poteſt fauore Eccleſiarum, vt illis melius prouideatur. Et quod qualitas clericalis attenditur, cum Eccleſiæ, vel perſonæ Eccleſiaſticæ prodeſt, Felin. *in tract. quando literæ Apoſtolicæ, concl. 6.* Rochus, Lambertus, *1.p. lib.1. quæſt.1. artic.6.* & alij. Quæ clariùs conſtat in ſequentibus declarationibus Sacræ Congreg. 52. & 53.

280 Et hæc † omnia in hoc dubio dicta habentur in Concilio prouinciali Bononienſ. de quo infra *in fine.*

281 Et quod dictum † eſt de parochialibus iuriſpatronatus Eccleſiaſtici, idem dicendum videtur de parochialibus, in quibus perſona Eccleſiaſtica habet ius nominandi Rectorem, nam idem in effectu eſt habere ius præſentandi, & habere ius nominandi Rectorem.

282 Et ita † declaratio Vicen. ſupra adducta *3.dubio, num.149.* quæ ait, quod vacante parochiali, ad quam Abbas habet ius nominandi, quemcunque Abbas nominauerit, eum Ordinarius ad examen admittere debet, intelligitur de examine concurſus, ſicut patronus poteſt ad concurſum aliquos nominare, vt *in d.c.18. verſ. porro Epiſcopus*, & facto concurſu, quem digniorem ex approbatis iudicabit, Epiſcopo nominabit.

283 Sed ſuppoſito, quod † ius patronatus mixtum ad effectum concurſus cenſendum ſit Eccleſiaſticum, ſuccedit alia difficultas, an parochiales iuriſpatronatus mixti cadant ſub reſeruationibus, ita vt ſi vacauerint in menſibus reſeruatis, Ordinarius nulla habita ratione patronorum, debet facere concurſum, & eligere magis idoneum à Summo Pontifice inſtituendum, vt in parochialibus iuriſpatronatus Eccleſiaſtici dictum eſt.

284 In qua difficultate † dico, quod quamuis ad effectum concurſus iſtud iuſpatronatus cenſeatur Eccleſiaſticum propter fauorem Eccleſiarum, vt melius prouideantur, vt dixi, tamen ad effectum reſeruationis ipſarum parochialium cenſendum eſt laicale, ex traditis *d.c.1. 5.p. à n.558.* ne laicus ex ſocietate clerici nimium præiudicium patiatur, quamvis Concilium Mediolanenſ. ſupra contrarium videatur ſancire.

285 19. Principaliter † dubitatur, an in vicariis perpetuis parochialium vnitarum debeat fieri concurſus, ſicut in parochialibus ſaltim iuriſpatronatus

286 Eccleſiaſtici. In † quo videbatur dicendum, quod ſic, *argum.Clem.vnica, de offic.vicar.* nam vicariæ perpetuæ ſunt beneficia, Rota *deciſ.2. numero 1. de exceſ. prælat. in nouis*, Rebuff. *in praxi, titul. de vicariis perpetuis, & in tract. de nominatio. qu.9. num.8.* alias 7. Gimon. *in Enchirid. beneficiorum, tit.3. cap.1. num.37.* Gambarus *de offic. legati libro 5. Rubrica 1. num.100. & libro 6. numero 11.* Mandoſ. *regul.34. quæſt.17.* & Hoied. *de incompatibilitate beneficiorum, capit.15. numero 11.* Ioannes Quintinus *in repetit. cap. de multa, de præben. num.27.* Leſſius *libro 2. capit.34. numer. 3.* & Azor *2.parte, libro 3. capit.6. quæſt.5. & 6. & lib.5. cap.28. quæſtion.6. & capit.29. quæſt.19.* non ſimplicia, ſed curata, *capit.final. de offic.vicar. gloſſ. fin. in d. Clementina*, & ibi Bonifacius *num.42.* Rebuff. *in praxi tit. de diſpenſatione ratione ætatis, verb. vel earum perpetua vicariæ*, Nauar. *conſilio vndecimo, de ſtatu monachor. num.3.* & poſt hæc late Gonzalez *gloſſa 5. §.3. à numero 19.* Et diſpoſita in beneficiis habent locum in vicariis perpetuis, Hoieda *dict. tractatu 2. part. cap.10. num.10.* & in eis habent locum iura ſtatuentia de Eccleſiis parochialibus, vt ex *dict. Clement. vnica*, dicit Nauar. *dict. num.3.* & quæ dicuntur in beneficio curato, habent locum etiam in vicaria perpetua, Rebuff. *dict. quæſt.9. num.8.* Gonzalez *ſupra num.21.*

Et in dicto Concilio † prouinciali Toletano de 287
anno *1565. actione 2. decreto 24. in fine*, ſtatuitur, quod in parochialibus Eccleſiis quibuſcunque, quæ dignitatibus, præbendis, capitulis, monaſteriis, collegiis, aliiſve locis piis vnitæ ſunt quocunque modo, vicarij perpetui ſeruata forma, quæ in eligendis, atque inſtituendis presbyteris parochialibus à Tridentina Synodo, & illo decreto præſcripta extat, deputentur: ita tamen, vt is, ad quem parochialis Eccleſia iure vnionis pertinet, quem digniorem inter probatos ab examinatoribus iudicauerit, præſentare Ordinario teneatur, vt ab eo perpetuus eiuſdem Eccleſiæ vicarius inſtituatur. Et † ita etiam vi- 288
di ſeruari in hoc Epiſcopatu Abulen. in vicaria de Cebreros, & de Niarra, & del Herradon.

Nihilominus † tamen dicendum eſt, in huiuſmo- 289
di vicariis non debere fieri concurſum. Vgolin. *de offic. Epiſcop. capit.50. §.3. verſic.8.* ſed ſolum ad nominationem ſeu præſentationem illorum, quorum dignitati, vel Eccleſiæ parochialis eſt vnita, & annexa, deputandos, & inſtituendos eſſe, *capit. extirpandæ, §. qui vero, ex cap. de monachis, de præbend. cap. vnico. de capell. monachor. in 6. & Clement.1. de iurepatronat.* Abbas *in repetit. d. §. qui vero, num.9.* Petrus de Peruſio *de vnionibus capit.11. quæſt.6.* Ripa *lib.2. reſponſo 18. num.4.* Nauar. *dict. conſil.11. de ſtatu monachor. numer.3. & 7.* Ioann. Gutier. *conſil.44.* Rota in vna Tiraſon. iuris præſentandi, 18. Iun. 1584. vt *in dec.798. n.5. parte 1. diuerſorum in impreſſis*, & alias coram Domino Bubalo 27. Maij 1588. *vt in deciſione ſeq.*

Tiraſon. iuris † præſentandi 27. Maij 1588. 290

Domini concorditer tenuerunt ius præſentandi competens Capitulo Tiraſon. ad vicarias, de quibus agitur, non eſſe ſublatum per Concilium Tridentinum, *ſeſſ.25. cap.9.* Neque per erectionem Eccleſiæ B. Mariæ de Borgia in collegiatam, nam quod attinet ad diſpoſitionem Concilij, dum abrogat patronatus, ſeu ius præſentandi aliter quam ex fundatione & dotatione, hoc non procedit in caſu de quo agitur, quia Capitulum Tiraſon. non habet hoc ius præſentandi ex priuilegio, ſed ex diſpoſitione iuris communis. Cum enim Capitulum & Canonici ſint Rectores, vt pluries fuit reſolutum, ad ipſos ex diſpoſitione iuris communis pertinet præſentandi vicarios, qui exerceant curam animarum, & vt ſuſtineant vices ſuas, & deſeruiant in locum ſuum, & ius inſtituendi ſpectat ad Epiſcopum, *cap. de monachis, de præbendis, capit.1.* vbi gloſſa, *verb. præſentantur*, & ibi Doctores *de capellis Monachorum in 6. & nouiſſimè in vna Vlysb. fuit reſolutum* R. vicariæ.

Et confirmat † *conſtitutio* Pij V. 46. ſuper decla- 291
ratione portionum aſſignandarum vicariis perpetuis parochialium vnitarum, quæ incipit. Ad exequendum, ver. volumus, vbi Papa ſic ait: Volumus inſuper, & ita mandamus quod dicti vicarij perpetui non ad liberam ordinariorum electionem, ſed ad nominationem illorum, in quorum Eccleſiis vnitis ponuntur cum ipſorum ordinariorum, ſeu

eorum

eorum vicariorum præuio examine approbatione deputentur, & ita ſolet indici in ipſis literis vnio-
292 num. Et † Concilium Tridentinum *dict. capit.* 18. & conſtitutio Pij V. ſuper collatione parochialium, loquuntur de parochialibus ipſis, non vero de vicariis ipſarum parochialium vnitarum, in quibus vicarios nominari per eos, in quorum Eccleſiis vnitis ponuntur, iuri & rationi conſonum eſt, cum ſuarum parochialium vnitarum vicarij ſint, vices ſuas ſuſtineant. Nec *dict. conſtitutio* 46. Pij V. eſt in hoc correctoria, ſeu limitatoria Concilij, quidquid dicat Gonzalez *dict. gloſſa* 5. §. *tertio, num.* 53. & *gloſſa* 6. *num.* 161.

293 Vnde in huiuſmodi † vicariis non ſolum non requiritur concurſus, ſed nec examen nominati cum examinatoribus ſynodalibus, ſed ſufficiet examen, & approbatio Ordinarij, iuxta dictam *conſtitutionem* 46. Pij Quinti, decretum Concilij *cap.* 13. *ſeſſ.* 7. *de reform.*

294 Et ita † cenſuit Sanct. Congregatio, vt in ſequentibus declarationibus ſuper *capit.* 7. *ſeſſ.* 7. *de reform. Prima* Congregatio cenſuit, nominationem vicariorum ad beneficiatos pertinere, hoc eſt, ad eos, ad quos beneficia ſpectant. Sic etiam Pius Quintus dicta Bulla addens: Ordinarij, vel eius vicarij præuio examine approbationem neceſſariam eſſe. *Secunda.* Ex dicta Bulla Pij Quinti Kalendas Nouembris anno ſecundo, nominatio vicariorum perpetuorum ſpectat ad Eccleſias, ſeu loca, quibus dictæ parochiales ſunt vnitæ. Et ad dictam nominationem poterit Epiſcopus præficere terminum decem dierum. *Tertia.* Nominationem vicarij perpetui Sanctiſſimus Dominus noſter Gregorius XIII. audita relatione Congregationis, reſpondit, ſpectare non ad Ordinarium, ſed ad eum, cuius eſt beneficium, in quo erigitur vicaria, & 28. Aprilis 1594. Congregatio Concilij cenſuit, vicarios perpetuos in parochialibus capitulo vnitis non eſſe præuio concurſu inſtituendos.

295 Et fuit † reſponſum Epiſcopo Abulenſ. de anno 1593. vt in declaratione ſequent. *Ad primum.* Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi Domini pro parte Reuerendiſſimi Epiſcopi Abulen. ſupplicatur declarari ſequentia, circa quæ dubitari contingit. Primum dubium, an in aſſignanda portione vicariis attendenda ſit diſpoſitio S. Concil. *ſeſſ.* 7. *de refor. cap.* 7. an vero Bulla Pij V. & an illa ſit reualidata, & nominatio vicarij ſpectet ad eum, cuius dignitati, vel beneficio parochialis eſt vnita, vt in dict. Bulla. *Secundum,* an parochi poſſint abeſſe duos menſes abſque Ordinarij licentia ex cauſa, quæ ſibi videatur iuſta, vt tradit Nauarr. *in man. cap.* 25. *num.* 121. *verſic. & quamuis. Tertium dub.* an matrimonium contractum coram parocho, qui non ſit ſacerdos, valeat. *Quartum,* an examinatores peracto examine ad parochiales, quos iudicauerint idoneos, ita debeant renuntiare, vt explicent, quis inter illos ſit magis idoneus, abſque eo tamen quod ipſi eligant vt ſic Epiſcopus melius intelligat, quem ex illis debeat eligere vt digniorem, quod menti Concil. conſonum videtur, Perill. & R.D. vti frat. D. Epiſc. Abulen. Perilluſtris & R.D. vti frater quatuor dubitationibus, quæ Amplitudinis tuæ nomine per libellum his literis adiunctum propoſitæ fuerunt Illuſtriſſimis Cardinalibus, qui Tridentini Concilij decretis interpretandis præſunt, ita ſigillatim reſponſum fuit, nempe ad primam de aſſignanda portione vicariis, vtique ſeruandam eſſe Sanct. memoriæ Pij V. conſtitutionem, & nominationem vicariorum ſecularium ad tempus in beneficiis curatis vnitis, ſpectare ad amplitudinem tuam, perpetuorum in vim eiuſdem conſtitutionis ſpectare ad nominationem illorum, in quorum Eccleſiis vnitis ponētur, ipſi tamen præuio examine, & approbatione, erunt ab Amplitudine tua deputādi.

Ad ſecundum de licentia parochorum, cenſuit Congregatio, eos minime abeſſe poſſe abſque Amplitudinis tuæ licentia.

Ad tertium reſpondit, matrimonium contractum coram parocho non ſacerdote vtique valere.

Ad quartum, examinatores debere renuntiare quotquot idonei reperti fuerint, non autem quis eorum dignior ſit, Amplitudinem vero tuam debere eligere digniorem, de quibus ſingulis cum teneat Congregationis ſententiam, eam ſedulo obſeruandam curabit, & bene valebit in Domino, qui illi gratiæ ſuæ munera abunde largiatur. Romæ, die 14. Decembris 1593. Amplitudinis tuæ Perilluſt. & Reuerend. vti frater ſtudioſiſſimus Hieronymus Cardinalis Matthæus.

Et prædicta reſolutio, & declarationes S. Congregationis approbantur, & confirmantur per Breue Sixti V. poſitum per Man. Rodriguez in collectione priuilegiorum regularium, Bulla 2. Sixti V. *pag.* 1173.

Vnde dictum † decretum Concilij Toletani vi- 296
detur contra ius, & egere confirmatione Papæ, alias non valere.

Nec videtur † ſuffragari poſſeſſio contraria 297
etiam in iudicio poſſeſſorio, & manutentionis, quia ius commune illis aſſiſtit, quorum Eccleſiæ, ſeu beneficio parochiales vnitæ ſunt, qui de iure fundatam habent intentionem in libera nominatione vicarij perpetui, & Ordinarius reſiſtit quoad concurſum, præſertim, ſtantibus dict. *conſtitutione* 46. Pij V. & dictis declarationibus S. Congregationis, ex *cap. ad decimas, de reſtitut. ſpoliator. & c. cum perſonæ, de priuileg. in* 6. & Rotam in vna Conchen. exercitij, notoriatus, 14. Martij, 1594. coram D. Blancheto, & in cauſa Veronen. iuriſdictionis, 28. Martij 1596. coram D. Pamphilio, & in aliis cauſis ſupra relatis *num.* 260. & declarationibus S. Congregationis ſupra adductis 3. *p. cap.* 2. *num.* 194. & maxime, ſtante decreto irritan. & clauſula ſublata dict. conſtitutionis ad Creſcen. *deciſ.* 4. *de priuil. ad fin.* & quod dixi ſupr. *p.* 5. *c.* 5. *num.* 102.

Hoc tamen † non procedit in beneficiis curatis 298
quæ dicuntur vicariæ, non tamen ſunt vicariæ parochialis alicui beneficio vel loco vnitarum, ſed de per ſe, nam in his debebit fieri concurſus ſicut in aliis parochialibus, ex dicto decreto Concilij. Et de his vicariis loquitur in deciſione Pampilonen. decimarum, 14. Ianuarij 1591. coram Domino Bubalo, in qua fuit reſolutum, Vicarios perpetuos habere fundatam intentionem ſuper decimis, quando non adſunt alij Rectores, Rota *deciſione* 5. *de officio Vicarij, in antiq.* Rebuff. *de congrua, num.* 110. licet alias non habeant, gloſſ. *in cap. G. perpetuus, de fide inſtrumentorum*, Cardinalis *Clementina* 1. *de decimis, quæſt.* 10. & vacante Eccleſia parochiali, vel tantum ſtante vicario temporali debuiſſe deputari legitimum defenſorem, vel cauſam agendam cum Epiſcopo ſuper decimis, ad notata per Doctores, poſt gloſſam, *verb. defenſore, in cap.* 1. *de reb. Eccl. in* 6. 299

Et in vna † Cæſarauguſtana fructuum, 10. No- 300
uembris 1595. coram Domino Iuſto fuit dictum, quod cum non oſtenduntur iſti duo tituli, Rectoris, & Vicarij ſeparati, ſed videmus ipſum Vicarium ſine Rectore, Vicarius reputatur verus Rector, & talis dici poteſt, Bonifacius *in Clem. Dudum,* §. *cæterum, num.* 4. *de ſepultur.*

Et idem † eſt in Vicariis erectis in Eccleſiis vni- 301
tis alicui beneficio, vel loco abdicando, & ſeparando curam animarum ab ipſis Eccleſiis, & transferendo eam in vicarios, vt in vicaria per Gregorium XIII. de anno 1583. erecta in Eccleſia loci de la Ventoſa, Abulenſis diœceſis vnita per eum monaſterio Beatæ Mariæ de la Meiorada ordinis Diui Hieronymi.

302 Huiuſmodi † enim vicariæ appellantur,& ſunt vere beneficia curata de per ſe, & ſic in eis debet fieri concurſus, ſicut in aliis beneficiis curatis.

303 Ad quod eſt † declaratio S. Congregationis ſuper dictum *caput* 18. quæ ſic ait:Præſuppoſito,quod Eccleſia parochialis,quæ proprium Rectorem habebat, nec vlli pio loco erat vnita, authoritate Apoſtolica poſt Concilium redacta fuerit in ſimplex, & ſine cura beneficium erecta ibidem vicaria perpetua, & capellania etiam perpetua, cum onere coadiutoriæ in cura animarum ipſi vicario perpetuo, dotata ab ipſo Rectore, & ſtante conſtitutione Pij V. de vicariis perpetuis, an præſentatio vicarij perpetui & capellani pro tempore ſpectet ad prædictum Rectorem, vel horum prouiſio pertineat ad Epiſcopum, in cuius diœceſi eſt Eccleſia. Reſpondit Congregatio, in vicario ſeruandum eſſe hoc decretum vt vicaria detur per concurſum, & capellanum ſufficere, vt approbatus ab Epiſcopo, ab ipſo detur,iuxta *cap.6.ſeſſ.21.* & ſic vtrunque beneficium ſpectare ad Epiſcopum.

304 Sed offert ſe † difficultas, an id quod diximus de vicariis perpetuis parochialium vnitarum, procedat etiam, quando vicaria vacat in menſibus reſeruatis?

305 In † qua dicendum videbatur, non procedere; ſed tunc prouiſionem vicariæ ad Papam ſpectare abſque præuio concurſu, ex regula reſeruatoria menſium, quæ capit etiam beneficia iuriſpatronatus Eccleſiaſtici, vt ſupra dictum eſt *5.part. cap.1. à n.505.* Atque adeo etiam vicarias iſtas, in quibus habent ius præſentandi, ſeu nominandi illi, quorum Eccleſiæ, vel beneficio parochiales ſunt vnitæ.

306 Et hoc † videtur tenuiſſe Rota in vna Tiraſon.iuris præſentandi, & inualiditatis præſentationis 19. Ianuarij, 1583. coram Domino Robuſt. in qua agebatur de ſimili vicaria, quæ deciſio ſic ſe habet.

Fuit reſolutum,quod præſentatio Capituli Eccleſiæ Tiraſon. fuit nulla, quia beneficium vacauit in menſe reſeruato, & regula reſeruatoria octo menſium capit etiam iſta beneficia, etiam quod ſint debita certo generi perſonarum, vt Papa & non alius conferat illa dictis perſonis, vt per Puteum *deciſ.6. de menſe*,& latius *deciſ.164. lib.2.* refert Ant.Auguſt. in eadem *reg. de menſe, num.5.* provt Papa prouidit in caſu iſto perſonæ habenti qualitates Bullæ Alexandrinæ, qualitas enim iſta quod conferantur iſtis perſonis, non contradicit reſeruationi, ſed tuetur ius illarum partium,vt illis dicantur debita iſta beneficia. Sarnen. *de iure quæſito, qu.1.* & ideo iſta cauſa debet aſtringere reſeruationes, iuxta limites, illius, quia limitata cauſa, limitatum producit effectum, & ſic quoad ipſas perſonas tantum comprehenſas dicta Bulla, vt Papa ſolus poſſit illis prouidere, & non alius. Nec mouebant Dominos clauſulæ, *non obſtantibus reſeruationibus*, quia recipiunt interpretationem à principali diſpoſitione 5. ad effectum prouidendi illis perſonis, & ſic, vt illa beneficia non conferantur aliis, non autem vt Papa non poſſit illis quouis modo prouidere, præueniendo, aut reſeruando, præſertim, cum Papa non dicat etiam per *Nos*. Nec placebat deciſio ex aduerſo adducta, quia eſt defectuoſa, & acephala.

Conſiderabant etiam Domini,quod clauſulæ illæ executiuæ de reſeruationibus, ſunt intelligendæ & referendæ reſpectiue ſingulæ ſingulis,vt ſint conferenda per Ordinarios iſtis perſonis,vbi non adſunt reſeruationes, & per Papam,vbi ſunt reſeruationes, quia quælibet diſpoſitio recipit paſſiuam interpretationem à iure communi. Et iſtæ clauſulæ regularum reuocatoriarum iſtarum facultatum conferendi reſeruatæ ſunt prægnantes, & appoſitæ in legibus vniuerſalibus, quæ capiunt omnia.

Nec facit Concilium Tridentinum, quia agimus de præſentatione patroni, & inſtitutione Ordinarij, quæ nullæ ſunt,cum ſint clericorum & comprehenſæ ſub reſeruatione. Et non eſt neceſſe diſputare de prouiſione Papæ, & de illius validitate, quia ſufficit, vt obtineat per non ius actoris, vltra quod Conſilium in caſu iſto non intrat, vt per informantes, ſed hoc eſt ex abundanti.

Et idem † tenuit Rota in d. Tiraſon. iuris præ- 307
ſentandi 18. Iunij, 1584. quæ habetur *d. 1.parte diuerſorum deciſ.798. num.4. ad 5.*

Poſtea tamen in alia Tiraſon. vicariæ † coram 308
Domino Lita 13. Octobris, & 4. Decembris 1595. Rota tenuit etiam in menſibus Apoſtolicis poſſe nominare, ſeu præſentare ad vicarias eos, quorum Eccleſiis parochiales ſunt vnitæ ex *d.conſtit.46.* Pij V. quam ait procedere etiam in menſibus reſeruatis,ex eo præcipue, quod *in verſicul. & quoniam iniquum eſſet*, ſtatuitur, quod Eccleſiæ, monaſteria, & loca pia, in quorum parochialibus Eccleſiis vnitis continget vicarias perpetuas erigi pro quantitatibus fructuum ipſis vicariis perpetuis aſſignatorum ad ſolutionem quinquenniorum, vlterius non teneantur, ita tamen, quod Vicarij perpetui,qui pro tempore deputabuntur, teneantur expedire nouam prouiſionem ſuæ deputationis, & ſoluere annatam pro portione fructuum ſibi aſſignata, &c. quod procedit in reſeruatis, nam expeditio nouæ prouiſionis, & ſolutio annatæ non ſolet fieri, niſi quando beneficium eſt reſeruatum, vel alias eius prouiſio ſpectat ad Papam,vt latius habetur in dictis deciſionibus, quarum tenor talis eſt.

Tiraſonenſ. Vicariæ † S. Michaëlis, 309
13. *Octobris* 1595.

Tenuerunt Domini, præſentationem factam à Capitulo Tiraſon. ad vicariam S. Michaëlis eſſe validam in caſu, & ad effectum,de quo agitur, vt ſcilicet noua prouiſio conceſſa Michaëli ſuſtineatur. Moti, tum quia certum ius præſentandi ad iſtam vicariam ſpectaret ad Capitulum Tiraſonenſ. illudque non fuiſſe ſublatum per Concilium Tridentinum, vt alias deciſum fuit coram bonæ memoriæ Bubalo, cuius deciſionis copia exhibita fuit per informantes pro ipſo Capitulo. Tum quia conſtitutio Pij V. in ordine 46. tribuit facultatem nominandi vicarios perpetuos Rectoribus Eccleſiarum vnitarum. Vnde cum apud Capitulum Tiraſon. ius Rectoriæ, ſeu parochiæ etiam reſpectu huius Eccleſiæ S. Michaëlis reſideat, ad text. *in cap. extirpandæ, §.qui vero parochialem habet Eccleſiam*, vbi ſcribentes hoc paſſim notant,*de præbend.& dignitatib.* Sequitur propterea, præſentationem ipſam de perſona Michaëlis factam, & in concurſu per Ordinarium approbatam validam cenſeri debere ad effectum, de quo agitur. Nec obſtare dixerunt Domini, quod vicaria iſta vacarit in menſe reſeruato, quod regula reſeruatoria etiam capiat beneficia iuriſpatronatus Eccleſiaſtici, ad notata per Felin. *in tract. quando literæ Apoſtolicæ in 3. limitatione*, etiamſi ſint debita certo generi perſonarum, Puteus *deciſion.2. ſuper reg. de menſe*, & alias fuit reſolutum in ſimili vicaria coram Reuerendiſſimo Oriolen. cuius deciſionis copia data fuit, tum quia Papa ſatis ipſam præſentationem approbaſſe videtur, dum facta expreſſione per ſupplicantem, quod vicaria vacauit in menſe reſeruato, & quod Michaël fuit ad eam præſentatus, & ab Ordinario in concurſu approbatus, eidem conceſſit ipſam nouam prouiſionem, ad rextum *in cap. ex ore, de his, quæ fiunt à Prælatis.* Tum etiam,quia ſupradicta conſtitutio Pij V. habet locum etiam quando vicariæ vacant in menſe reſeruato,ſeu cadunt ſub alia reſeruatione. Quod patet ex eo,quia alias fuiſſet non ſolum ſuperflua,*ex cap.de monachis,*

de

de præbendis, cum notatis in cap. 1. de capel. monach. in 6. ſed etiam eſſet valde exorbitans, grauando prouiſos ab Ordinariis in eorum menſibus, ad accipiendum nouam prouiſionem, expediendum literas, & ſoluendum annatam, quod non ſolet fieri, niſi quando beneficium eſt reſeruatum, vel alias eius collatio ſpectat ad ſedem Apoſtolicam, quo caſu ne Cancellaria defraudetur ſuis regalibus, opus eſt noua prouiſione, quæ reualidet præſentationem alias defectiuam. Puteus *deciſ. 2. de præbend.* & ſoluenda eſt annata, quæ non ſoluitur, niſi de reſeruatis, & ſpectantibus ad collationem ſedis Apoſtolicæ, vt notorium eſt. Et quod dicta conſtitutio procedat in reſeruatis, indicat ratio poſita in §. *& quoniam iniquum eſſet*, dum pro rata aſſignata Vicariis adimitur Rectoribus onus ſoluendi quinquennia, & transfertur in Vicarios perpetuos, grauando ad ſolutionem annatæ expeditionem nouæ prouiſionis: at ſi ſolutio quinquennij prius fiebat à Rectoribus pro beneficiis reſeruatis: ergo pariter Vicarij tenentur in reſeruatis ad expeditionem nouæ prouiſionis, & ſolutionem annatæ, cum regulariter tranſlatio fiat cum ſuo onere, ad textum in leg. Caio, & ibi gloſſa, & Dd. *ff. de aliment. & cibar. legat.*

Nec obſtare dixerunt Domini, quod de hac vicaria non ſoluatur annata: & conſtitutio videtur loqui de illis, quæ ſoluunt annatam, ex portione ſua, quia fuit dictum, conſtitutionem eſſe generalem, & ita comprehendere etiam caſum vbi vicaria non ſoluat annatam, cum talis ſolutio dependet ab expreſſione valoris, an excedat 24. maxime cum in hoc nulla poſſit conſtitui ratio differentiæ, ex quo vbi ſumus in reſeruatis, ſemper facienda eſt expeditio in Curia, & ſic ſiue ſit ſoluenda de dicto beneficio annata, ſiue non. Vnde ſequitur, quod illa qualitas ſolutionis annatæ, de qua in dict. conſtitutione fit mentio, non habet reſtringere generalem diſpoſitionem ipſius conſtitutionis, ſed potius intelligi debet in caſu, quando eſſet ſoluenda, vt ſic cenſeatur data lex generalis, quæ capiat vtrumque caſum ad notata per Bart. *in leg. quæſitum, §. ſi quis fundum, n. 1. & ſeq. de fundo inſtructo, & inſtrument. leg.* ad illud, quod conſtitutio loquatur de vicariis illarum parochialium, quæ ante Concilium non habebant vicarios perpetuos, ſed amouibiles, & quod ideo non procedit in iſta vicaria perpetua erecta ante Concilium, fuit reſponſum, quod licet in proœmio loquatur de vicariis, qui ante Concilium erant mouibiles, tamen in diſpoſitiua loquitur, tam de vicariis perpetuis, quam temporariis & ratio ipſa eſt etiam generalis, & conuenit tam perpetuis vicariis ab initio conſtitutis, quam amouibilibus, & poſt Concilium perpetuis effectis, vt ex lectura ipſius conſtitutionis videre eſt. Quo fit, vt cum in omnem caſum rationi legis magis ſit concedendum, quam cortici verborum, *leg. ſcire oportet, §. aliud, ff. de excuſationib. tutorum, leg. nominis, §. verbum ex lege. ff. de verbor. ſign. c. propterea, & c. intelligentia, cod. tit.* Caſſad. *deciſ. 16. num. 5. ſuper regulis*, nec incongruum ſit, vt conſtitutio vna reſtringatur, vel amplietur ad limites rationis, *l. cum pater. §. dulciſſimis, ff. de legatis 2. cum aliis*, per Caſſad. *vbi ſupra, num. 6.* ideo, &c. Ad illud autem, quod in prouiſione Michaëlis dicatur ius præſentandi ſpectare ad Tiraſon. ceſſantibus reſeruationibus Apoſtolicis, fuit reſponſum, quod vltra quod illa eſt clauſula ordinaria, quæ non altera, debet intelligi de iure præſentandi plene, ita vt præſentatus non egeat noua prouiſione Apoſtolica. Et dum dicebatur, quod conſtitutio illa eſt reuocata per ſuperuenientiam regularum, fuit dictum contrarium verius eſſe, ſtante quod procedit per viam legis, vt per Sarneu. *in proœm. qu. 5. in fin.* Vltimo ad deciſionem in ſimili vicaria, alias facta coram Reuerendiſſimo Oriolen. fuit reſponſum, quod tunc non fuit deducta iſta conſtitutio Pij V. ſed tantum quædam Bulla Alexandri mandans prouideri filiis patrimonialibus, cui reſponderetur ex regula reſeruatoria, quæ capit etiam beneficia debita filiis patrimonialibus, vt dicitur *in d. deciſ.* vltra quod in illo caſu vicarius inſtitutus ab Epiſcopo non obtinuerat nouam prouiſionem, neque hic in Curia expediuerat literas, iuxta diſpoſitionem d. conſtitutionis, provt in caſu, de quo agitur, obſeruatum fuit. Refert Gonz. *gl. 5. §. 3. 4 n. 59.*

In † eadem 4. Decembris, 1595.

Placuit dominis deciſio in hac cauſa facta ſub 370
die 13. Octobris proxime præteriti, & propterea ab ea recedendum non eſſe dixerunt, & ad illud, quod conſtitutio Pij V. fuit reuocata per regulam reſeruatoriam octo menſium fuit reſponſum, quod ſicut regulæ reſeruatoriæ non tollunt facultatem conceſſam diſponendi de reſeruatis, Gemi. *conſ. 3.* Simoneta *de reſeruat. qu. 47.* ita reg. de qua agitur, non tollit ius nominandi rectores ad vicarias, quod Capitulo Tiraſonenſ. competit, etiam in reſeruatis vigore dictæ conſtitutionis, & ad illud, quod reg. vlterius procedat tollendo indulta, & priuilegia diſponendi de beneficiis reſeruatis, fuit dictum, quod non per hoc tollit facultatem conceſſam per viam legis, quæ eſt ſpeciali nota digna, vt cenſeatur ſublata, Creſcent. *dec. 194.* alias *11. de priuil. & 223.* alias *16. eo. tit.* Et ad illud quod credatur Papæ atteſtanti beneficium eſſe reſeruatum, fuit dictum non negari reſeruationem, ſed ea non obſtante Capitulum potuiſſe præſentare, & hoc vigore d. conſtitutionis, & ad illud quod Papa in prouiſione facta Michaëli declarat, quod nemo diſponere poſſit, non obſtante ſi Epiſcopo, vel Capitulo, aliquod ius præſentandi ſpectat, ceſſantibus reſeruationibus Apoſtolicis, fuit dictum, ex tali declaratione potius cenſeri præſeruatum, quam ſublatum ius præſentandi, ſeu nominandi rectorem ad dictam vicariam, quod Capitulo Tiraſon. competit vigore d. conſtitutionis Pij V. ſtante quod Papa videtur eo præſuppoſito loqui, quod huiuſmodi facultas Capitulo non competat in reſeruatis, cuius tamen contrarium verius eſſe dignoſcitur ex lectura dict. conſtitutionis, ad text. *in leg. mancipia, Cod. de ſeruis fugiti. cum vulgaribus*, & illud quod vicaria non eſt beneficium per ſe, ſed vnitum cum portione, & quod principalis denominatio fit à portione, & ideo non eſt locus dict. conſtitutioni, quæ de vicariis loquitur, fuit reſponſum, alias fuiſſe reſolutum extare vicariam hanc, & alias duas S. Mariæ, & S. Bartholomæi in ciuitate Borgiæ, & ius præſentandi ad eas ſpectare ad Capitulum Tiraſonenſ. in tantum vt præſentati ad eas, ſimul cum eis portiones eis reſpectiue annexas conſequi debeant, & cum circa hoc adſit res iudicata, fruſtra nunc prætenditur ſub falſo prætextu dict. principalis denominationis, non intrare conſtitutionem Pij V. de vicariis generaliter, & indiſtincte loquentem. Et ad illud quod prouiſio Michaëlis ſit ſimplex prouiſio, vti de reſeruato facta, & non noua prouiſio, fuit dictum huiuſmodi prouiſionem Michaëli ſuffragari, maxime cùm ipſe non ſit cauſa, & agatur de beneficio, cuius prouiſio propter reſeruationem ſpectet ad Papam, ſed per hoc non ſequi, quod præſentatio, ſeu nominatio de eo facta à Capitulo Tironenſ. ſit inualida, ſtante, quod conſtitutio Pij V. de qua ſupra d. Capitulo huiuſmodi facultatem, tribuit etiam in reſeruatis, vt latius in alia deciſione explicatum fuit, nec fuit in poteſtate Michaëlis facto ſuo præiudicare dict. Capitulo, ſicut nec mediante illa aſſertione, quod ſcilicet ius præſentandi perſonam idoneam ad dictam vicariam ſpectet

ad Capitulum Tiraſonenſ. ceſſantibus reſeruationibus, & affectionibus Apoſtolicis, maxime cum huiuſmodi verba non excludant, quin etiam dict. Capitulo competere poſſit eadem facultas nominandi, etiam in reſeruatis, prout vere eidem competere dignoſcitur, ex lectura dict. conſtitutionis, ideo &c. *Quæ deciſ. eſt nouiſſim.* Farin. 294.

311 Mihi in hac re † primo dicendum videtur, dict. conſtitutionem 46. Pij V. ſicut & Concilium Tridentinum *ſeſſ.7. de reform. c.7.* loqui de vicariis illarum parochialium vnitarum, quæ ante Concilium non habebant vicarios perpetuos, ſed amouibiles, nec habere locum in Eccleſiis, in quibus ante Concilium Tridentinum vicariæ perpetuæ iam erectæ erant, quamuis contrarium teneat Rota in d. Tiraſonen. vicariæ, & cum ea Gonzalez *d. gloſſ.5. §.3. n.75.* vt S. Congregatio cenſuit, his verbis: In Eccleſiis, in quibus ante Concilium Tridentinum vicariæ perpetuæ iam erectæ erant, nec decretum Concilij, nec conſtitutio Pij V. de vicariis perpetuis habet locum.

312 Illud † tamen, quod dicitur in d. conſtitutione, *verſic. volumus*, de deputatione vicariorum ad nominationem illorum, in quorum Eccleſiis vnitis ponentur, habebit etiam locum in vicariis perpetuis erectis ante Concilium ex quo eſt iuri antiquo conforme, *vt in d. cap. extirpanda, §. qui vero, ex d. c. de monachis, & dict. cap. vnico, & dict. clem.1., citatis ſupra num. 289.*

313 Secundo videtur † dicendum vicarias perpetuas erectas ante Concilium Tridentinum, ex quo ſunt vere beneficia, vt dictum eſt *num.286.* comprehendi ſub reſeruationibus beneficiorum, vt in dictis deciſionibus Tiraſonenſ. iuris præſentandi, & apparet ex Bulla prouiſionis d. vicariæ Tiraſonenſ. de qua fit mentio in dictis deciſionibus Tiraſonenſ. vicariæ, in qua declaratur dictam vicariam eſſe reſeruatam, & neminem de ea diſponere potuiſſe, &c. Quod etiam vidi in alia Bulla vicariæ del Herradon, hu-

314 ius diœceſis Abulenſ. de ann. 1551. Quamuis † in Hiſpania id non ſeruatur, ſicut nec in beneficiis iuris patronatus Eccleſiaſtici, vt diximus ſupra *5. part. cap.1. num.516.* & ibi dicta poſſunt hic accommodari.

315 Vnde prouiſio † huiuſmodi vicariarum vacantium in menſibus reſeruatis, ſeu ſub aliis reſeruationibus ſpectabit ad Papam, abſque præuio concurſu iuxta dicta.

316 Tertio † dicendum videtur in vicariis perpetuis erectis, ex dict. decreto Concilij, *c.7.* de quibus loquitur dict. conſtitutio Pij V. vt dictum eſt, vacantibus in menſibus Apoſtolicis, ſeu alias reſeruatis, poſſe fieri præſentationem, ſeu nominationem, & deputationem, non obſtante reſeruatione, ita tamen quod Vicarij deputati teneantur expedire nouam prouiſionem, nec alias ad poſſeſſionem admitti poſſint, ex dicta conſtitutione Pij V. quatenus ſtatuit, quòd vicarij perpetui pro tempore deputandi teneantur expedire nouam prouiſionem, & ſoluere annatam pro portione fructuum ſibi aſſignata pro qua debet fieri detractio in ſolutione quinquennij, ex d. conſtitutione, &c.

317 Quod intelligendum videtur de vicariis vacantibus in menſe Apoſtolico, ſeu alias reſeruatis, vt tenuit Rota in d. Tiraſonenſ. vicariæ, ex rationibus de quibus ibi.

318 Et ſic vult illa † conſtitutio, non obſtare reſeruationes, ſi enim obſtarent, & vti reſeruatæ à Papa eſſent prouidendæ, non opus eſſet ſtatuere, quod expediretur noua prouiſio, & ſolueretur annata, ne Cancellaria defraudaretur, cum in prouiſione à Papa facienda de illis, quando vacarent in menſibus reſeruatis, ſeu ſub aliis reſeruationibus, eſſent literæ expediendæ, & ſoluenda eſſet annata, & ſic Cancellaria non defraudaretur. Et ita poſthæc tenet Gonzalez ſup. ex *d.num.59.* qui tamen *num.63.* male ait, quod d. conſtitutio Pij V. grauat vicarios ad obtinendam nouam prouiſionem, etiam in menſibus ordinariis.

Certum † vero eſt alia beneficia, quæ dicuntur 319
vicariæ, quæ tamen ſunt beneficia de per ſe, & non vicariæ parochialium vnitarum, & vicarias erectas in Eccleſiis vnitis abdicando ab illis curam, & transferendo eam in vicarias, comprehendi ſub reſeruationibus ad dicta ſupra *à num.298.*

Et de huiuſmodi † vicariis perpetuis parochia- 320
lium vnitarum videndi ſunt Dd. maxime Abbas *in d. §. qui vero, & in d. c. de Monachis*, & Dd. *in c. ſuper eo, de præben. in 6. & in d. cap. vnico, de capell. monachor. eo, lib. & in d. clem.1. de offic. vicarij, & de iure patronatus*, Rebuff. *in praxi tit. de vicariis perpetuis, & in repetit.1. dict. §. qui vero, & in tract. de congrua portione*, Hoieda *de incompatibilitate beneficiorum, c.15.* Ioann. Gutier. *conſil.8.* & Flores de Mena *qu.10.* Azor. *2. part. lib.3. cap.6. & lib.6. c.29.* & vide deciſionem Rotæ in cauſa Salamantina vicariæ de anno 1596. adductam *1. part. cap.2. num.94.* vbi de vicariis amouibilibus, & infra *11. part. cap.2.*

Vigeſimo principaliter † dubitatur, an examen, 321
& concurſus factum cum tribus examinatoribus, Synodalibus adhibito etiam alio, vel aliis non Synodalibus vitietur.

In quo Rota † in cauſa Dertuſen. parochialis de 322
Villa franca, 18 Decembris 1581. ſupra adducta *dub.16. n.232.* tenuit non vitiari ex regula *l. teſtamentum, C. de teſtam.* quod ſuperabundans, & maior cautela non nocet. Et dictam deciſionem Dertuſen. refert & ſequitur in propoſito Genuenſ. *in praxi c.66. annot. n.18.* ſed id intelligit, dummodò attendatur maior pars votorum examinatorum ſynodalium, quòd aliàs poſſet fieri fraus, & † facit, quod tenet 323
Rota in cauſa Legionenſ. capellaniæ, 6. Iunij, & 5. Decembris 1575. coram Domino Cæſare de Graſſis, quod præſentatio non dicitur nulla, ſi rector, qui ex forma erectionis, & fundationis adhibere debebat in electione vnum parochianum, adhibuit duos, ad *cap. cum Eccleſia Sutrina, de cauſa poſſeſſion.* & quia non ſolent, quæ abundant vitiare, nec in hoc caſu eſſe violatam formam, ſicut non eſſet violata, ſi in teſtamento adhiberentur nouem teſtes, vt per Cæſarem de Graſſis *dec.169. num.4.5. & 6. & dec.170. num.8. & 9.*

Nihilominus tamen † contrarium cenſuit Sanct. 324
Congreg. Concilij in vna Toletana infra adducenda *dubio 22. n.339. ad tertium*, & cum ea Rota in Toletana parochialis de Alcaudete, vt in deciſionibus adducendis *d. dubio, à n.341.* Nam † cum Concilium 325
velit examen, & concurſum fieri coram examinatoribus Synodalibus ſaltim tribus faciendo examen cum quinque, verbi gratia examinatoribus quorum duo non ſint Synodales, non ſeruatur forma Concilij quod vult omnes examinatores eſſe Synodales, & ſic illi duo non poſſunt dici adhibiti ad maiorem cautelam, & abundantiam, vt in exemplo de teſtamento, & in caſu dict. deciſ. Legionenſ. & ceſſat ratio deciſionis Dertuſen. facit quod formæ nihil addi, vel detrahi poteſt, Felin. *in c. cum dilecta de reſcript. n.6. verſ. ampliat.1.* & Mandoſ. *reg.27. Cancell. q.24. num.16. & 18. cum aliis.*

21. Principaliter † dubitatur, an examen factum 326
ante lapſum termini euicti ſubſiſtat. In quo Rota in vna Carthag. parochialis de Iorquera. 9. Decembr. 1588. coram D. Orano reſoluit examen, & prouiſionem factam ante lapſum termini in edicto expreſſi, nullo poſtmodum comparente ſuſtineri, ex Lambertino de iure patronatus *2. part. 2. lib. q.6. art.25.* qui ait, quòd inſtitutio, ſeu confirmatio facta ante lapſum termini appoſiti in edicto, licet ſit nulla,

ex

ex *c. fin. de elect. in 6.* nemine tamen comparente validatur, prout ex nunc, ad inſtar collationis factæ per ordinarium ſpreto patrono quæ patrono non comparente infra tempus datum ad præſentandum tener.

327 Quæ deciſio † Carthaginenſ. ſic ſe habet: Ioan. de Cerro ſub prætextu inter alia, quod ordinarius in collatione parochialis Eccleſiæ loci de Iorquera, iuxta decretum S. Concil. Trident. & conſtitutionem Pij Papæ V. ſuper modo & forma prouidendi de parochialibus Eccleſiis editam præmiſſis edictis concurſum facere neglexiſſet, obtinuerat à felic. record. Papa Greg. XIII. de illa ſibi prouideri: Pro cuius adiudicatione facta inſtantia, dedi dubium an narratiua ſuæ gratiæ ſit iuſtificata, ita quod intret, Domini vnanimiter pro negatiua concurrunt, nam quamuis teſtes pro illius iuſtificatione adducti deponant, ſe non vidiſſe propoſita edicta, & quod vidiſſent, ſi fuiſſent valuis Eccleſiæ affixa, tamen ex quo teſtes plures numero de contrario atteſtantur, magis placuere affirmantes vidiſſe edicta, quam negantes, iuxta gloſſ. *leg. diem proferre, §. ſi plures, ff. de arbitr. & cap. 1. gloſſ. fin. de præſcript. in 6.* Felin. *in c. in noſtra num. 4. de teſtib. cum ſimilib.* Hoc autem tanto magis, quia quando actus qui affirmantur, vel negantur, habent tractum temporis, vt in hoc caſu, tunc præferuntur affirmantes negantibus, in tantum quod negantes ſuſpiciones falſi non euitant, vt per Aretin. *in cap. in noſtra, num. 17. de teſtibus.* Nec refert, quod teſtes pro affirmatiua deponentes ſunt Epiſcopi familiares, præterquam enim, quod omnes non ſunt tales, nullam propterea exceptionem patiuntur, cum intereſſe Petri hic tractatur, non autem Epiſcopi, & eorum dicta coadiuuantur partim aſſertione Epiſcopi, qui in collatione parochialis dicit præmiſiſſe edicta, Rota *deciſ. 11. de iure patronat. in nouis*, Caputaquen. 238. *p.* 2. partim ex verifimilitudine, cum in confeſſo ſit apud partes oppoſitores concurſus faciendi gratia comparuiſſe. Non obſtat, quod prætenditur Epiſcopum, quo facilius ſuo familiari de parochiali prouideret, noluiſſe ad concurſum admittere oppoſitores, ſub prætextu autem diſmembrationis de illius fructibus faciendæ fraudulenter eos auertiſſe, quia domini reſponderunt non conſtare præſtitutum fuiſſe oppoſitoribus aliquod impedimentum, quo ex facto poterant coram notario, & examinatoribus iuxta tenorem edictorum comparere, & de impedimentis ſi, quæ occurriſſent, proteſtari: fraudulenta vero auerſio Epiſc. à concurſu remouetur. Ex quo ſatis notum eſt, non modo ipſam Regiam Maieſtatem pro impetranda à Papa diſmembratione in vſum ſeminarij interpellaſſe, ſed etiam hanc animi ſui voluntatem Capitulo communicaſſe, vt bene hic deducit in facto ſcribens. Minus releuat, quod non probetur præciſè dies affictionis edictorum, ex quo etiam infertur, certam notitiam haberi non poſſe collationem ab ordinario factam fuiſſe tranſacto tempore in edictis expreſſo, quia huius defectus probatio incumbit parti alleganti formam traditam ex Concilio & Conſtitutione Pij V. non fuiſſe ſeruatam, & nihilominus quando collatio doceretur facta ante temporis lapſum in edictis expreſſi nullo poſtmodum comparente collatio ſuſtinetur, Lambert. *de iure patr.* in terminis, *2. part. 2. lib. qu. 6. art. 25.* & ex his fuit concluſum, narratiuam Ioannis non fuiſſe iuſtificatam.

328 Nihilominus † tamen contrarium verius eſt in prædicto dubio, nam tunc reuera non ſeruatur forma Concilij *dict. cap. 18. verſ. tranſacto*, & ſic examen & prouiſio ſunt nulla ex decreto irritanti, de quo *ibi in fine*, & in dicta conſtitutione Pij V.

329 Ex † quo apparet formam iſtam eſſe præciſam, & non ad effectum, vt aliàs fuit reſolutum in vna Toletana profeſſionis, 17. Februarij 1595. coram D. Pamphilio, quam † hic ponere placuit, quia eſt etiam 330
aliàs per nos allegata, Domini ſtetерant in reſolutis 13. huius, quod profeſſio Ioannis fuerit nulla, ex quo iuxta formam conſtitution. felic. record. Sixti V. non fuit approbata in Capitulo generali, vel prouinciali, ſed tantum per diffinitores Ordinis Diſcalciatorum, quos non conſtat habuiſſe facultatem admittendi aliquos ad Religionem contra formam prædictæ conſtitutionis, quæ vult admiſſiones & approbationes fieri debere in Capitulo generali, vel prouinciali præuia plena, & indubitata fide ſuper parentibus patria, vita, & moribus ipſius admittendi. Nec contrarium dicit ſecunda conſtitutio eiuſdem Sixti, quatenus *in §. neque vero*, vult in receptione religioſorum ſufficere numerum vocalium, ſuffragiorum, qui legitimus à iure, vel per ordinis ſtatuta fuerit præfinitus, quia loquitur reſpectu receptionis faciendæ in Capitulo generali, vel prouinciali, quod non vult ideo minus habere facultatem recipiendi religioſos, licet aliquis vocalis deſit vel à diffinitorum conſenſu diſcrepet, dummodo adſit ſufficiens vocalium, & ſuffragiorum numerus à iure, & per ſtatuta ordinis requiſitus. Nec obſtat fides ſecretarij in qua dicitur, inquiſitionem, & admiſſionem Ioannis fuiſſe approbatam in Capitulo generali, quia ipſemet ſecretarius poſtea ſe correxit, declarando approbationem fuiſſe factam antequam Capitulum celebraretur eo medio tempore, quo Gremiales ſimul ſe congregabant, quod manifeſte conſtat, ex eo, quod approbatio & admiſſio Ioannis, quæ fuit ſub die 24. Maij præcedit fere per menſem ipſum Capitulum generale, quod poſtea ſub die 22. Iunij ſequentis fuit inchoatum. Et tanto magis, quod ex atteſtationibus datis conſtat non fuiſſe adhibitam in hac admiſſione illam diligentem inquiſitionem ſuper parentibus, patria, vita, & moribus admittendi, quam conſtitutio requirit, cum illa fuerit fundata ſuper erronea atteſtatione teſtium deponentium, Ioannem fuiſſe filium Laurentij Oliuerij, cum tamen vere eſſet filius Ioannis Ruiz de Ribera, quo fit, vt licet aliàs potuiſſet hæc inquiſitio fieri extraiudicialiter, iuxta *conſilium* Abbatis 41. tamen cum fuerit adhibita ſcriptura, ex qua conſtat de mala informatione, ceſſat omnis præſumptio alterius bonæ informationis aliunde habitæ, ad *conſ.* Caſtrenſ. 81. *num. 3. lib. 2.* Felin. *in cap. ſicut colum. 15. ver. 7. & vltim. de re ind.* Caſſad. *dec. 12. num. 6. ſuper reg.* Pariſ. *conſ. 15. n. 21. lib. 4.* Dec. *conſ. 13. num. 2.* Neque obſtat quod ideo non reddatur nulla profeſſio cum conſtitutio, ſaltim reſpectu huius inquiſitionis faciendæ, non procedat vlterius annullando, quia cum ſtatuat non aliter ad Religionem aliquos eſſe admittendos, niſi prius facta diligenti inquiſitione, de qualitatibus profitentis, dicitur inducere formam, ita vt ea non ſeruata actus ſit nullus, ad notata in *leg. ſi non dubium C. de legib. cum aliis* per Brunum de forma, *in tit. quar. aliquid cenſeatur datum pro forma, col. 5. in 2. concl.* præſertim ſtante decreto irritanti, quod in fine poſitum refertur ad totam diſpoſitionem *leg. talis ſcriptura, §. fin. ff. de legat. 1.* Rebuff. *in tit. de firma & irreuocabili concordator. ſtabilit. ver. vlt. notand. eſt*, & ceſſat difficultas ex 2. conſtit. ipſiuſmet Sixti, quæ in §. quod autem expreſſe annullat profeſſiones factas, non ſeruata forma in prima conſtitutione præſcripta. Neque obſtat, quod iſta forma ſit ad effectum, vt non admittantur inhabiles, & ideo ſatis eſſe, quod hodie conſtet Ioannem habere qualitates requiſitas ad ſuſcipiendum habitum, iuxta formam præfatæ conſt. quia hoc non procedit, quando adeſt decretum irritans, vel conſtitutio vlterius procedit annullando profeſſionem aliter factam, vt in hoc caſu ad tradita præſcribentes *in l. 1. vbi Iaſ. n. 11. ff. de lib. & poſt.* Alex. *in l. fin. n. 3. C. de procuratorib.* Pariſ.

*conſ.19.num.187.lib.2.*Syluester Aldobrand. *conſ. 92. nu.27.cum aliis allegatis.* Alia in contrarium deducta bene ſoluuntur per informantes,conducit etiam *deciſ.* Pedem. Cacher.165.*à num.7.*& Paz *in l.200.ſtyli à num. 61.*

331 Et in propoſito † ita tenuit Rota in d. Toletana parochialis de Alcaudete coram D. Seraphino 3. Iulij 1595.vt in deciſ.ſeq.Fuit de ordine ſanctiſſimi Domini noſtri dubitatum in Rota præſuppoſito concurſu, & collatione per ſereniſſ. Cardinalem ab Auſtria de parochiali, de qua agitur, Michaëli de Ayala de menſe Aprilis 1595. an ei concedenda ſit prouiſio ſimplex,vel ſaltim noua prouiſio, & difficultatem faciebat prouiſio facta à Papa de menſe Februarij Hieronymo de Leiua,tanquam de vacante per obitum cuiuſdam Criſtophori de Buſtamante, vſque de anno 1593.cum clauſula,*ſeu alio quouis modo, & ex alterius cuiuſcunque perſona*, quare in concurſu prouiſorum orta eſt dubitatio ſuper validitate concurſus, & collationis factæ Michaëli,& cauſa per me vtraque parte informante propoſita, pro parte Hieronymi duo opponebantur contra huiuſmodi concurſum, & prouiſionem Michaëlis, & primo fuitoppoſitum de reſeruatione ex ſecunda regula reſeruatoria, in qua reſeruantur beneficia vacantia ſede Epiſcopali vacante,vſque ad promotionem ſucceſſoris, & adeptam poſſeſſionem. Verum hæc oppoſitio non placuit, quia cum Cardinales non ligentur diſpoſitione extrauagantis iniunctæ, vt fuit aliàs in Rota reſolutum coram Illuſtriſſim. Lancelloto,vt poſſint etiam ante adeptam poſſeſſionem conferre,vt poſt Belorci.*de charitatiuo ſubſidio, quæſt.66.*qui dicit ita fuiſſe reſolutum in Rota, tradit Sarnen. *in Proœmio regularium quæſt. 4. numero 9.* vtique non applicatur regula,maxime cum requirat vacationem, quæ hic non datur propter gratiam coadiutoriæ cum futura ſucceſſione,& cum clauſula,*ex nunc, prout ex tunc*, neque facit quod dicitur, quod quando in regulis Papa voluit excipere Cardinales, hoc expreſſit, vt etiam habetur in vltima regula, de edendo, à qua excludentur Cardinales, quia hoc eſt intelligendum de his regulis,quæ poſſunt applicari Cardinalibus,non autem in illis,quarum rationes non applicantur, vt eſt iſta, in qua neque ratione expeditionis literarum, neque ratione fructuum debitorum Cameræ qui ad prouiſos ſpectant ſtatim poſt præconizationem in Conſiſtorio,maxime in Regnis Hiſpaniæ, poteſt verificari ratio finalis regulæ.Et hoc quidem ſenſit Rota, nuper in cauſa Toletana canonicatus à me propoſita. Secundo oppoſitio facta fuit contra huiuſmodi concurſum præſentatum in dataria ſanctiſſimi domini noſtri,& domini cenſuerunt ex pluribus concurſum hunc eſſe defectiuum, nec in eo ſeruatam formam Concilij Triden.Primo,quia non fuit appoſita dies propoſiti edicti,adeo,vt ſciri non poſſit,an intra terminum, vel poſt terminum fuerit Michaël examinatus,quod tamen videtur neceſſarium ad examinis validitatem,cum terminus ille qui præfigitur, iuxta diſpoſitionem Concilij Trident.*ſeſſ.24.cap.18.* ſit ad conuocandum eos,qui concurrere voluerint, & eo tranſacto,non prius debeant examinari: cum quo concordat Concilium prouinciale Toletanum, & iſta non eſt forma ad effectum, ſed præciſa, vt fuit dictum coram R. P. D. Gipſio in vna Volaterrana parochialis, 20. Maij 1591. & ratio poteſt eſſe,ne per præuentionem vnius alij ſupplantentur. Secundo, quia ex teſtibus apparet fuiſſe examinatum, & approbatum Michaëlem intra tempus pendentis termini, qui licet ſint examinati ad perpetuam rei memoriam: tamen reddunt negotium ſuſpectum, ex quo in concurſu non fuit appoſita dies edicti, prout ex ſtylo ſolet in aliis, qui præſentantur apponi, & quorum nonnulli fuerunt dominis meis oſtenſi.Tertio, quia cum adeſſent plures examinandi, vnicus Michael examinatus, & ſtatim approbatus reliquis non expectatis, eique facta collatio, quæ etiam ex eo redditur ſuſpecta, quia erat familiaris Archiepiſcopi, neque fuit expectatum temups, intra quod potuiſſent alij concurrentes ſeſe examini ſubiicere.Et quamuis per vnum ex Reuerendis dominis meis fuit allegata coram Reuerendo Patre Domino Orano in vna Carthaginen. parochialis,9.Decembr.1588.in qua dictum fuerat, quod examen poterat fieri pendente termino, & quod partim pugnanti concurſum incumbebat onus probandi adfuiſſe alios, qui concurrere volebant,& non fuerant admiſſi: tamen hoc caſu non fuit habita ratio huius deciſionis,quia hic conſtabat de exiſtentia aliorum concurrentium, quod non apparebat in illa Carthaginen.& ideo concluſum, nihil eſſe concedendum Michaëli, nec concurſum eidem ſuffragari.

Et d.doctrina Lamber.† *d.art.25.* mihi non videtur vera,ex *d.c.fi.de elect. in 6.*nec facit ſimile de collatione facta ſpreto patrono,vt apparet ex *dict.ſup.5. par.c.fi.à n.241.* 332

22. Principaliter dubitatur, an † examinatores in Synodo deputandi ſint in particulari,& nominatim N.N.N.an vero poſſint deputari in genere,verbi gratia,prior, ſeu lectores talis monaſterij, canonicus Doctoralis Magiſtralis,Canonicus lecturæ,& Pœnitentiarius, ita vt comprehendantur etiam ſucceſſores. 333

In quo dubio † dicendum videbatur poſſe ita deputari in genere, nam cum obtinentes talia officia, & præbendas,ſoleant eſſe perſonæ doctæ, & qualificatæ, videntur recte poſſe Synodo ſatisfacere, & ab ea probari,& ita factum eſt in aliquib.Epiſcopatib. Hiſpaniæ, & particulariter in hoc Epiſcopatu Abulen. cum quibus non ſolum qui tunc erant, ſed etiam ſucceſſoribus fiunt examina ad parochiales vacantes,& ita tenet P.Led.*in ſum.2.par.tr.7.cap.1.7. conc. circa tertiam difficultatem*, dicens, ita tenere communiter homines doctos Hiſpaniæ,& ita habere vſum communem Eccleſiarum Hiſpaniæ,quod ordinariè facta eſt nominatio ita. 334

Nihilominus tamen † tenendum eſt, non poſſe examinatores in genere deputari, ita vt ſucceſſores ſeu ſubrogati comprehendantur, ſed ſolum comprehendi tunc ſtantes, quod videtur eſſe de mente Concilij, nam cum velit examinatores in Synodo diœceſana ab ordinario proponi, qui Synodo ſatisfaciant, & ab ea probentur, videtur velle eos in particulari, & nominatim deputari, ſucceſſores enim cum ſint incerti & incogniti, non poſſunt rectè probari. 335

Nec † obſtat, quod obtinentes prædicta officia, & præbendas ſoleant eſſe perſonæ doctæ, & qualificatæ,nam licet ita ſoleat eſſe, poteſt tamen id in aliquib.deficere,& quamuis ſint docti, poſſunt eſſe malæ,ſeu nimis amplæ conſcientiæ,& malæ vitæ,& morum,& econtra. Et demum ſatisfactio & approbatio debet eſſe de perſonis in particulari, non in communi,& in genere. 336

Et ita in Concilio † prouinciali Mediolan. *5.par. 3.tit.quæ ad Synodum attinent*, dicitur quod in ſynodo ab Epiſcopo proponantur examinatores nominatim,& de his probandis ſuffragia recte ferantur. Et in Archiepiſcopali Bonon.Card.Paleoti, ſeu de Bonon.Eccleſiæ adminiſtratione, *par. 4.de Synodo diœceſan.num.28.pag.108.*ponitur forma deputandi examinatores in Synodo hoc modo, quod electo decreto Concilij Trid.de eligendis examinatoribus tunc ſubiungunt,*Nos igitur Gabriel,&c. hoc decretum exequi cupientes proponimus vobis* R R. N. N. N. N. qui nominatim (inquit) plomulgantur,*placentne vobis?* Secretarius autem accipit vota à Synodo, & dicit, 337

Si

Si quis eſt, cui non placeant, aſſurgat, & ad Illuſtriſſ. Archiepiſcopum accedat.

338 Et † Proſper de Auguſtino in append. ad ſummam Bullarij, *part.2.verb. Synodus diœceſana pag.596.* ait, quod pro examinatoribus probandis ſuffragia ferantur, & electi nominatim promulgentur, & quod de hoc S. Congregatio Concilij Patriarchæ Venetiarum ſic reſcripſit, Illuſtriſſ. & Reuerendiſſime Dn. vti frat. conſultat, amplitudinis tuæ ſuper examinatoribus in Synodo approbandis, ſic reſpondit Congregatio S. Tridentini Concilij interpres, nempe examinatores, qui ab amplitudine tua propoſiti fuerunt à Synodo, tam per vota ſecreta, quàm aperta poſſe probari: itaque amplitudo tua eum modum in probatione ſeruari faciat, quem magis expedire iudicauerit, quod reliquum eſt Deum illi quam beneficentiſſimum precamur, Romæ die 11. Iulij 1592. amplitudinis tuæ Illuſtriſſ. & Reuerend. vti frat. Hieronymus Cardinalis Matthæus. Quæ declaratio eſt impreſſa in Synodo Veneta celebrata in menſe Sptembris 1592. *pag.*46.& eam ponit Piaſec. *in praxi Epiſc. part.2. cap.2. num.4.*

339 Et in terminis † ita cenſuit Sacra Congregatio Concilij in vna Toletana de anno 1594. his verbis: Exponitur in diœceſi Toletana ab annis quatuordecim citra nullam fuiſſe celebratam Synodum diœceſanam, in vltima vero, quæ fuit celebrata de anno 1580. fuiſſe deputatos certos examinatores Synodales, ex quibus aliqui diuerſis occupationibus detinentur, alij verò promoti, & aliqui mortui ſunt, vltra præfatos, fuerunt deputati in genere auditores conſilij ipſius Archiepiſcopi abſque certa expreſſione perſonarum: quæritur nunc, an iſta deputatio auditorum ſic generice facta valeat, vel non, & dato quod valeat, an comprehendantur deputati examinatores Synodales, illi tantum auditores, qui tempore Synodi erant, an vero cæteri, qui fuerunt in locum illorum ſubrogati, & præſuppoſito, quod comprehendat etiam auditores ſubrogatos, an concurſus factus cum tribus ex iſtis auditoribus, vna cum aliis nominatis ab Archiepiſcopo Toletano, abſque eo quod à Synodo approbati ſint, valeat. Et omnia prædicta quæruntur ad effectum videndi, ſi collationes factæ de parochialibus præuiis talibus concurſibus teneant, vel potius ad Sedem Apoſtolicam ſint deuolutæ. Ad primum Congregatio Concilij cenſuit valere, ſi tamen in Synodo ab Archiepiſcopo auditores propoſiti fuerint, & ab ea probati. Ad ſecundum minime comprehendi ſubrogatos. Ad tertium non valere, & ideo collationes factas inualidas eſſe, eaſque ad Sedem Apoſtolicam eſſe deuolutas. Hieron. Cardin. Matthæus.

340 Et idem tenuit † Rota in d. Toletana parochialis de Alcaudete, 10. Maij 1596. coram D. Arigonio, & 16. Decembris eodem anno coram D. Corduba, & 2. Maij 1597. coram D. Lita, vt *in deciſion. ſeqq.*

341 ***Toletana parochialis † de Alcaudete, 10. Maij 1596.***

Cum Hieronymus de Leyua prouiſus fuiſſet de parochiali Eccleſia de Alcaudete, in cuius prouiſione, quæ erat facta ad ſui ſupplicationem, multa fuerunt narrata, & controuerteretur ſuper illorum iuſtificatione, propterea dubitaui, an dict. gratia eſſet iuſtificata, qua dubitatione propoſita fuit reſolutum omnia eſſe iuſtificata, nam vacationem huius parochialis per obitum Petri Zarate de menſe Decembris 6. de anno 1564. fuit dictum probari per plures teſtes deponentes de publica voce & fama, primus ſuper quinto, ſecundus, tertius, & quintus ſuper primo, quæ probatio ſufficit ad hunc effectum, Bartol. *in leg.2. §. ſi dubitetur, ff. quemadm. teſtam. aperiant.* Tanis *in deciſ.* 75. ſereniſſimum Cardinalem ab Auſtria tunc temporis non adeptum fuiſſe poſſeſſionem Archiepiſcopi probari per fere omnes teſtes ſuper 2. artic. & licet deponant de publica voce, & fama, tamen vt narratiua dicatur iuſtificata, non requiritur plena, ſed ſufficit etiam ſemiplena probatio, ad tradita per Ægidium *in deciſ. 116. circa finem*, qualitates Hieronymi, nempe doctoratum, & presbyteratum, & eſſe oriundum ex diœceſi Corduben. per tres teſtes ſimiliter deponentes de publica voce & fama. Bald. *in l. prouidendum, Cod. de poſtulan.* Alexand. *add. ad Bart. in l. de minori. §. plurium. col. fin. in verb. vana vox. ff. de quæſtionibus*, Caputaquen. *deciſ.* 277. *part.*1. imo reſpectu presbyteratus exiſtant duo teſtes, qui dicunt, vidiſſe illum celebrare miſſam. Valorem annuum iſtius parochialis non excedentem ducatos 2660. per teſtes ſuper 5. art. deponentes de publica voce & fama. Ægidius *in deciſ.* 675. Puteus *deciſ.* 29. incip. *in vna Colon. lib.*1. & perficiunt tempus obtentæ gratiæ. Caſſad. *in dec.*19. *in fin. ſupra reg.* Non obſtat, Hieronymum non eſſe oriundum de ciuitate Corduben. provt continetur in literis expeditis, ſed eſſe ex diœceſi, quia in ſupplicatione dicitur tantum presbyter Corduben. quæ ſupplicatio debet attendi, tanquam prima matrix, Bart. *in leg. Sempronius, ff. de legat.2. & in leg. ſi librarius, num.9. ff. de reg. iur.* Alexand. & Iaſ. *in leg. ſi quis ex argentariis, §. prætor. ff. de eden.* & expeditores non poſſunt præiudicare partibus in expeditione literarum. Caputaquen. *in deciſ.*217. *lib.*1. circa aliam difficultatem, quod diſpoſitio huius parochialis ſpectaret Sedi Apoſtolicæ, iuxta conſtitutionem felic. record. Pij Papæ V. provt ipſe Hieron. narrauit, domini dixerunt, hoc quoque eſſe verificatum, quia cum ex examinatoribus Synodalibus adhuc viuerent, & extarent tres, & iuxta formam Concilij Trident. *ſeſſ.*24. *cap.*18. ad minus debent interuenire tres, & tamen in examine Michaëlis non interfuit, niſi vnus, merito ob non ſeruatam formam fuiſſe factum locum reſeruationi, de quo in dicta conſtitutione, & nihil referre, quod notarius in inſtrumento concurſus aſſerat omnes illos examinatores, qui interuenerunt, eſſe Synodales, quia in hoc non eſt ſtandum notario, cùm ei non credatur, niſi de his, de quibus fuit rogatus, *§. non autem, in auth. de tabellio.* Innocent. *in cap.*1. *ſub num.*5. *de fin. inſt.* vltra quod contrarium apparet de ipſamet deputatione facta in vltima Synodo, in qua ſunt deſcripti omnes examinatores, quorum vnum tantum conſtat interueniſſe. Non obſtat, quod in Synodo fuerunt etiam deputati examinatores conſiliarij Archiepiſcopi, & quod in hoc examine interuenerint tres Conſiliarij, quia non erant ex illis, qui tunc fuerant deputati, ſed alij, qui ſucceſſerant in officio, quos ſucceſſores & ſubrogatos, deputatio minime comprehendebat, provt fuit reſolutum in Congregatione Concilij in alia Toletana, & quatenus etiam illos comprehendiſſet, fuit dictum, ex quo interuenerunt alij, qui non fuerant approbati in Synodo, ideo concurſum, & examen ex hoc quoque capite fuiſſe nullum, & inualidum, & collationem deuolutam fuiſſe ad Sedem Apoſtolicam, vt in *ead. deciſ.* Toletana. Nec ſupradictis obſtat deciſio facta in cauſa Placentina parochialis de Malpartida, in qua fuit dictum Epiſcopum poſſe deputare alios examinatores, quia loquitur in caſu, quando non extarent amplius examinatores Synodales, quod non erat in caſu, de quo agitur, cum tunc temporis tres alij extarent. Et eo magis quam plures ex dominis veniebant in hanc ſententiam, quia cum infra terminum edicti plures alij ſe oppoſuerint, & ſe deſcribi fecerint, vt apparet quoque ex inſtrumento ipſiuſmet concurſus, ideo examinato Michaële concurſus non debebat ſtatim eadem die, qua fuit inceptus, claudi, provt fuit clauſus,

ſed

ſed erat expectandum per aliquot dies videndi gratia, ſi alij oppoſitores volebant ſe examini ſubjicere, nam ſi à die finiti termini, de quo in edicto vſque ad diem, in quo fuit cœptus & apertus concurſus, & examinatus Michaël fuerat elapſum tempus vnius menſis, infra quod tempus illi alij oppoſitores habebant iuſtam cauſam de non comparendo. Ad primo ſubijciendum examini tanto magis erat expectandum poſt examen Michaëlis, vt alij quoque poſſent venire ad ſe examinandum, & præſertim ita erat faciendum, quia prout deponunt teſtes, quando exiſtant plures oppoſitores, examen durat per plures dies, & non omnes ſimul examinantur, primus & ſecundus teſtes repetiti, juxta 29. interrogatorium.

342 *In eadem † 16. Decembr. 1597. coram D. Corduba.*

Domini ſteterunt in deciſis non fuiſſe ſeruatam formam Concilij in concurſu, de quo agebatur, quia non ſolum in eo non interuenerunt tres examinatores Synodales, prout requirebatur, quinimo fuerunt adhibiti alij non Synodales, quod illud annullant, prout declararunt Illuſtriſſimi Cardinales Concilij Trid. interpretes, ex actis enim per Dom. Michaëlem præſentatis conſtat, ex ſexdecim examinatoribus deputatis in Synodo, de anno 1580. ſolum interueniſſe Dom. Anton. de Couarr. ſcholaſticum, ex quo Hieronymus habet intentionem ſuam fundatam, eo ipſo quod oſtendit in eo concurſu interueniſſe examinatores non Synodales, Alex. *conſ. 55. num. 12. lib. 5.* Decius *conſil. 483. numer. 5.* Sylveſt. Aldobran. *conſil. 113. numer. 26.* nec tenetur probare id quod eſt de intentione & replicatione Michaëlis dantis de aliorum examinatorum defectu, vel impedimento, iuxta *conſilium* Oldradi 229. *n.* 3. Curtius Senior *conſil. 72. num. 1.* Ruin. *conſ. 120. nu. 5. lib. 4.* quod maximè procedere dixerunt domini, quia erant tres examinatores, qui poſſent interuenire, cum de menſe Aprilis 1595. quo fuit concurſus factus, reſiderent in ciuitate Toletana R. P. Ribadeneira, & R. P. Mariana, & Licentiatus Briuieſca, & Mureion examinatores deputati in vltima Synodo, vt deponunt teſtes in ſummario, *num.* 3. qui non ſe reſtringunt ad publicam vocem & famam, ſed exponunt de publica reputatione, & tertius de viſu. Sed quamuis ex aduerſo prætendatur Briuieſcam defuiſſe, eſſe examinatorem Synodalem eo ipſo, quod fuit prouiſus de canonicatu, hoc tamen non probatur, & ſunt ſatis adinuicem compatibilia eſſe quem canonicum & examinatorem, neque etiam apparebat de vlla incompatibilitate circa officium examinatoris, & inquiſitoris, ad quod Dom. Antonius Moreion fuerat aſſumptus. Verum quidquid in his ſit, difficultatem ceſſare dixerunt domini reſpectu Patrum Marianæ, & Ribadeneiræ, quos non ſolum non apparet renuntiaſſe, quinimo primus, & ſecundus teſtis Michaëlis deponunt contrarium, & quod ſæpius interuenerunt in multis concurſibus, & reſpectu Patris Marianæ concludunt, de dict. menſe Aprilis 1595. fuiſſe præſentem Toleti, ex quibus ſatis probata videbatur iſta reſeruatio. Neque obſtabant teſtes in contrarium adducti, qui vltra quod ſunt nulliter examinati, non probant ſufficienter ad elidendam contrariam probationem Hieronymi, quo caſu non ſufficit ordinaria, ſed requiritur plena, & concludens probatio. Nec dominis placuit, quod eodem die, quo fuit inceptum examen, fuerit clauſus concurſus, examinatus, & approbatus Michaël, & facta illi collatio, non vocatis, nec expectatis reliquis oppoſitoribus, qui intra tempus edicti fecerant oppoſitionem, at debebant ſaltim vocari, cum concurſus fuiſſet dilatus per menſem, poſtquam erat tranſactum tempus edicti, prout iura poſtulant, & fert conſuetudo, maximè obſeruantia illius diœceſis vocandi oppoſitores, vt deponunt teſtes in ſummario, *num.* 2. ad notata per Abb. *in cap. quam graui. de crimine falſi. num.* 2. Felin. *in capit. 2. num. 16. de reſcript.* Menoch. *de præſumpt. libro 5. præſumpt. 20. num. 21.* Aymon. *conſ. 28. num. 2.* Quæ nimis feſtinatio non arguit eam fidem bonam, quæ in ſimilibus actionibus deſideratur: pro quo fundamento non parum facit, quod prima ſcriptura data concurſus erat abſque die affictionis edictorum, vt non poſſit cognoſci, an concurſus fuiſſet factus intra tempus legitimum, necne, poſtea ſequuta deciſione coram R. P. D. meo Decano fuit data alia noua cum aſſertione notarij, quod tempus edictorum durabat vſque ad diem 8. Martij, ſine eo tamen, quod notarius dicat quo die fuerunt affixa edicta, quod ad eius ſolius officium ſpectabat, & de quo fidem facere tenebatur. Cum vero ſcriptura concurſus fuerit data parti, & ſuper ea diſputatum, notarius nihil potuit addere, & ſi addat, ei non creditur, niſi probato coram iudice errore, Caputaq. *deciſ. 247. part. 2.* Decius *in leg. ſi librarius, num. 7. verſ. ſecus ſi fuit data copia parti. de regul. iuris*, & multo magis conſiderato, quod eſt ius in tempore, quo caſu minimè ſtatur notario circa tempus omiſſum. *Dec. vbi ſupra, num. 6. verſ. in quo eſt aduertendum.* Alexand. *conſ. 180. num. 3. lib. 6.* Caputaquen. *dec. 35. lib. 1. in manuſcript.* quoniam an cœperint, vel non cœperint currere edicta, non eſt factum, ſed ius, cum multa poſſent euenire, quæ etiam ſtante affictione edictorum illorum curſum incipere, aut inceptum currere impedire poſſent.

343 *In † eadem 2. Maij 1597. coram D. Lita.*

Domini tenuerunt remiſſoriam Michaëli eſſe denegandam moti rationibus infra ſcriptis. Primo, quia ex deciſionibus huc vſque factis ſatis ſuperque conſtat de iuſtitia ſententiarum contra eum latarum, quo fit, vt petitio huius remiſſoriæ, quæ ex ſui facie ſtudiosè concepta videtur ad euitandas dictas deciſiones, non caret maxima ſuſpicione calumniæ, propter quam indiſtincte denegari ſolet. Roma. *conſil. 273. in fin.* quem ſequitur Felin. *in capit. de cætero, numero 12. de re iudicat.* contra Milis *in ſuo repertorio, in verb. remiſſio. verſic. 4.* Idem tenent Angelus, Paulus, Alexander, & alij omnes *in leg. de die, §. tutor, ff. quis ſatiſdare cogatur.* Caputaquen. *deciſio. 63. libro 3.* Seuerolus *de remiſſionibus ca. 6.* & fuit tentum in illa Toletana puritatis ſanguinis 6. Nouembris 1595. coram R. P. D. Millino, calumnioſa enim arbitrari poteſt ex variis circunſtantiis ad deciſionem Caſſador. *3. de dilatio.* & fuit dictum in dict. Toletana, vnde cum hoc in caſu non vna, ſed plures concurrant grauitas ſcilicet cauſæ, additio illa temporis in inſtrumento concurſus per compulſum producto, quæ non aderat in inſtrumento eiuſdem concurſus extraiudicialiter per prius in manib. R. P. D. Decani, in prima poſitione huius cauſæ pro parte Michaëlis, dato quod Michaël ipſe eſt familiaris Archiepiſcopi potens in illius partibus, contẽptor mãdatorũ Rotæ, vt latius infra dicetur, & adeo officialib. illis de partib. gratus, vt plurib. deſcriptis pro concurſu faciendo meruerit ſpreta omni iuris diſpoſitione ſolus examinari, & eodem tempore aliis oppoſitorib. non expectatis, ſed ſtatim clauſo concurſu approbare, quod vt iam reſolutum fuit, fieri non potuit, ſtante maximè diſpoſitione Concilij Tridentini, *ſeſſ. 24. capit. 18.* ideo, &c. Secundo, quia circa illos examinatores, qui interuenerunt, non deputatos in Synodo, & propter quorum interuentum nullus fuit concurſus ipſe, iuxta reſolutionem Illuſtriſſimorum intetpretum S. Congregationis Concilij, quam Rota ſecuta eſt, non datur fumus, quod fuerint deputati

per

per Archiepiſcopum,& capitulum loco Synodalium abſentium prout prætenditur ex parte Michaëlis, nam licet teſtes deponant de deputatione nonnullorum,& aliquos nominent, qui interfuerunt concurſui,& ſufficit pro victoria Hier.vnum interfuiſſe, qui non fuerit deputatus,& ſine fumo clarum eſt in beneficialibus non dari remiſſoriam.Thom.de Thanis *deciſione 6. Illuſtriſſim. Paleotus deciſio. 93.* Rota *diuerſorum 183.part.1.*Ultra quod de tali deputatione Archiepiſcop. & approbatione Capituli conſtare debet per ſcripturam, & de more Romanæ Curiæ non datur remiſſoria pro his,quorum probatio habetur, vel poteſt faciliter fieri per ſcripturas. Ægid. *deciſio.9.numer.1.*Felin.*in capit. 1. parum ante finem de appellation.* Rota *deciſio. 46. de teſtibus in antiquis.* Milles *in ſuo repertorio. in verb. remiſſio verſicul.6.*qui allegat Romanum idem tenentem *conſilio* 248. Tertio, quia ſtante relaxatione ſequeſtri per Rotam, iuxta Clement.vnicam,de ſequeſtrat. poſſeſſ. & fructuum, & illius intimatione Michaëli perſonaliter facta,ipſemet auxilio prouiſionis Regiæ obtinuit illius reuocationem,& quod peius eſt, facto proprio, hoc eſt vlteriori perceptione fructuum,in hoc Rotæ decreta inexcuſabiliter contemnendo illam violauit, quo fit, vt eo ipſo videat incidiſſe in pœnas, *dict. Clement.* hoc eſt amiſſionis iuris, quod aliàs ei competeret,& excommunicationis : quo fit,vt tanquam excommunicatus, etiam vigore Bullæ Cœnæ Domini, non ſit in hac ſua prætentione audiendus. Ad textum *in capit. fin. de exceptionibus in 6.* ita gloſſa *antepen. in dict. Clement vnica.* vbi Ancha. *numero octauo* Imol. *numero ſeptimo* & Vital. *ibi in §. ſi quis autem, numer.1.& 4.de ſequeſtrat. poſſeſſ. & fructuum.*

344 Idem fuit † in propoſito reſolutum in vna Fanen. parochialis,28.Iul.1596. coram D. Corduba ſupra adducta,*dub.12.n.213.*Et in Pampil.ſuprà relata*n.91.*

345 Et obſeruantia, † conſuetudo contraria, ſi quæ eſſe, non videtur rationi multum conformis ex dictis,vltra quod non poteſt eſſe præſcripta cum tamen ſit contra ius ſtante declaratione S.Congregationis, nec videtur poſſe introduci, propter decretum irritans dict. conſtitutionis Pij V. iuxta *dub. 5. par.c.4.n.175.*

346 Et ſi prætenderetur † Concilium,quoad id in aliqua parte, ſeu prouincia non eſſe à principio receptum,non videretur releuare,eſto ita eſſet, maximè quoad concurſus, in parochialibus reſeruatis, ſeu affectis, nam cum Concilium det facultatem ordinariis,aliàs non habentibus faciendi in eis concurſum, & eligendi magis idoneum, cui collatio fiat, cum iſto modo & forma debent eam acceptare cum ſua qualitate,ad *l.4.& 5.ff.de legat.2.*& aliàs ſupra *5. par.c.4.n.178.*

347 Et ſuppoſito,quod † in concurſu faciendo in non parochialibus reſeruatis ea forma ſit omnino ſeruanda, erit etiam ſeruanda in concurſu faciendo in non reſeruatis, non obſtante prætenſa non receptione, nam non debet diuerſo iure cenſeri huiuſmodi concurſus. Nec ſupradictis obeſt, quod quidam Theologus Canonicus huius Eccleſiæ, & examinator ad defendendam ſuam deputationem dicebat aliud eſſe deputari examinatores in genere verborum,dicendo, Deputamus auditores Concilij,vt in terminis dict.declarationis Toletanæ ſupra adductæ *numero 339.* aliud deputari ſubrogatos expreſsè, verbi gratia dicendo, Deputamus auditores Concilij præſentes & futuros,ſeu qui nunc ſunt,& eorum ſucceſſores, aut lectores Theologiæ ſeu Canonicos doctoralem, magiſtralem, lectorem & pœnitentiarium, qui nunc ſunt, & eorum ſucceſſores. Et in primo caſu non comprehendi ſucceſſores ſeu ſubrogatos, quia per illam deputationem in genere factam non intelliguntur nominati ſucceſſores, ſed tantùm præſentes,& id eſſe quod vult dict.declarat. Toletana.in ſecundo verò caſu ſucceſſores eſſe legitimos examinatores,quia ſunt expreſsè deputati, & poſſunt deputari. Nam illa diſtinctio, & explicatio conuincitur ex dictis,& non eſt ad mentem dict.declarationis Toletanæ,in qua ex eo certè dicitur,quod in illa deputatione examinatorum genericè ſeu in genere facta de auditoribus Concilij non comprehenduntur ſubrogati:quia illi non potuerunt deputari:ſi enim poſſent deputari,rectè in ea comprehenderentur, cum verba ſint generalia, & ſub nomine officij & non reſtricta ad auditores præſentes, ſicut delegatio facta ſub nomine dignitatis ſeu officij tranſit ad ſucceſſores,*c.cum Abb.de offic.de leg.*& doct. & ex iſta cauſa fuerũt Romæ impetratæ parochiales loci de Mingonia & de Miurel huius Abul.diœceſ. quæ vacarunt ann. 1612.ſede Epiſcopali vacante,& ad eas vicarius fecerat concurſum. Et ſtante, quod deputatio † examinatorum in genere,v.g.lectorum, 348
ſeu auditorum, &c. non comprehendit ſucceſſores, ſeu ſubrogatos,ſed ſolum tunc ſtantes,vt dictum eſt, videtur etiam conſequenter dicendum illos tunc ſtantes tempore deputationis, etiam dimiſſo officio lectoris,ſeu auditoris,ſub cuius nomine fuerunt deputati,maneant examinatores.Unde infertur † ad de- 349
cretum Concilij Trid.*ſeſſ.25.de refor.c.10.* vbi ſtatuitur in ſingulis Conciliis prouincialibus aut diœceſanis, aliquot perſonas, quæ qualitates habent iuxta *c.ſtatutum,de reſcr.in 6.*alioquin ad id aptas deſignari,quibus præter ordinarios cauſæ delegandæ à Sede Apoſtolica,& Legatis ac Nuntiis committantur,&c.qui dicuntur iudices Synodales, vt ſimiliter debeant deputari,& deſignari nominatim,& in particulari,vt in d.Archiepiſc.Bonon. ſupra, *n. 29. pag.* 208.vbi ponitur forma eos deputandi,& non poſſint deſignari in genere,v.g.canonicus doctoralis, obtinentes dignitates,&c.ita vt ſucceſſores comprehendantur,vel ad eos tranſeat deputatio,ſed ſolum comprehendantur tunc ſtantes, & facit idem decretum, *verſic.& ſi aliquem interim,* quamuis hoc male ſeruetur in hoc Epiſcopatu Abul.& credo etiam in aliis.

Et † ita in terminis tenuit D.Michaël à Coſta *in* 350
*lectura cap.quoniam Abb.de offic.deleg.*ann. 1580. vbi docuit,ex Concilio ſupra corrigi,vt plurimum deciſionem illius textus,nam ſi habens dignitatem deputetur à Synodo etiam expreſſo ſolo nomine dignitatis,poſt illius mortem non ſuccedit in iuriſdictione,nec in deputatione ſucceſſor in eadem dignitate, ſed debet ſuccedere is, qui ab Epiſcopo cum Concilio Capituli fuerit nominatus, vſque ad futuram Synodum, vt aperte declarat Concilium *in dict.ver.& ſi aliquem*, qua ratione ſi poſt mortem obtinentis dignitatem, qui fuerat deputatus à Synodo, reſcriptum directum iudicibus Synadalibus & eorum cuilibet præſentetur coram ſucceſſore in eadem dignitate proceſſus nihil valet ex defectu iuriſdictionis, & ita, inquit in practica fuit declaratum & obtentum in Regia Cancell.Pinciana,in quadam cauſa Salamantina. Et † facit declaratio Sanct. 351
Congregatio.ſuper *dict.c10.* quæ ſic ait:An is, qui tempore commiſſionis reperiebatur conſtitutus in dignitate, & deſignatus inter iudices Synodales ſi eã reſignauerit,poſſit de eadem cauſa cognoſcere,vel potius is, qui eam dignitatem obtinuit, vel neuter, Congregatio cenſuit,die 21.Maij 1587.etiamſi eam reſignaſſet, de eadem cauſa reſignantem cognoſcere poſſe,quia ſufficit ab initio fuiſſe capacem,non autem reſignatarium. Et refert Flamin.Pariſius *de reſignatione,beneficior.libr.1.qu.11.n.14.* & Zauallos *qu.* 666.& conſonat Concilium Prouinciale Bononien. *tit. de iudicibus delegandis, verſic.at ſi is*, poſitum in dict Archiepiſcopali Bononien.*part.4.*

Circa quod decretum † de committendis cauſis 352
iudicibus Synodalibus, aduerto illud videri eſſe in

vſu

vſu reſpectu nuntij ſeu legati, non vero Papæ, qui canonicis, & aliis perſonis in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutis, etiam non deputatis in Synodo, ſolet cauſas committere & executionem literarum Apoſtolicarum faciendo eos executores mixtos, & etiam auditores Rotæ, & auditor Cameræ faciunt eos iudices remiſſoriarum, & compulſoriarum & liquidationum, &c. quod ex eo proueniſſe exiſtimo, quod Epiſcopi huiuſmodi nominationes,& deſignationes iudicum factas ad Summum Pontificem tranſmittere non curant, vt præcipit Concilium, *dict. cap.*10. Sed & Nuntij Hiſpaniæ aliquando cauſas committunt perſonis in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutis, etiam non deputatis in Synodo, maximè in curia Regia, vbi ipſi Nuntij reſident, vbi etiam ſolent cauſas committere iudicibus Synodalibus aliarum diœceſium in dicta curia reſidentibus. Quod non videtur conforme Concilio, ſed potius contra illud, quod vult,vt quæque diœceſis habeat ſuos iudices deputatos,ſaltim quatuor, vt in vnaquaque diœceſi cauſæ committantur iudicibus illius diœceſis, non alterius. Facit ſimile de confeſſario approbato in vna diœceſi,qui non cenſetur approbatus in alia,nec poteſt ibi eligi in confeſſarium, vt cenſuit Sacra Congregatio Concilij, vt dictum eſt 5.*part. cap.*8. *num.*32.

353 Et circa dictum † decretum notandæ ſunt ſequentes declarationes. *Prima, ibi:* Ad id aptos deſignare, quorum nominationem ad Epiſcopum quidem principaliter, non tamen priuatiue quoad alios ſpectare Congregatio reſpondit: quia & cæteri, qui in Synodo intereſſe debent, alios quoque nominare poſſunt, vt in dict. Concilio prouinciali Bononien. ſupra verſicul. horum vero. *Secunda, ibi:* Aliquem ex deſignatis mori contigerit, habet etiam locum in diuturna abſentia, quæ æquiparatur morti. *Tertia, ibi:* Subſtituat ordinarius loci cum conſilio Capituli. Congregatio 26. Ianuarij 1588. cenſuit conſilium requiri pro forma. Felin. *in capit. ex parte, de conſtitut.* quod conſilium ordinarius non poterit prætermittere, ſed non tenetur illud ſequi. Conſonat cum his declarationibus dict. Concil. Bononienſ. verſic. quod ſi ex deſignatis.

354 23. Principaliter dubitatur, an requiratur pro forma, quod examinatores † iurent ſe quacunque humana affectione poſtpoſita fideliter munus exercuturos, vt dicitur in dict.decreto Concil. *capit.*18. *verſic. iurentque*, & alioquin examen, & concurſus coram eis facta nulla ſint.

355 In quo reſpondetur † affirmatiue; vt apparet ex dicto decreto, maximè ſtante decreto irritante prouiſiones aliter factas,de quo *in fine dicti decreti*, & in conſtitutione Pij V. & tenuit Rota in illa foro Sempronien. ſupra adducta *dub.*3. *n.*133.

356 Sed hic † ſe offert difficultas,quando,vbi,& quomodo præſtandum ſit hoc iuramentum,& dico breuiter expedire, vt publice in Synodo, quo primum tempore delecti ſunt, hoc iuramentum præſtent (quamvis hoc non exiſtimem neceſſarium) vt dicitur in Concilio prouinciali Mediolanenſ. 5. *part.* 3.*tit. de examinandi ratione*, ibi: Iurisjurandi quo publice in Synodo, quo primum tempore delecti ſunt, ſeſe obſtrinxerint, memores, &c.

357 Et † in dict.Archiepiſcopali Bononienſ. *dict. p.*4. *de Synodo diœceſana, num.*28. vbi ponitur forma huius iuramenti, ſic dicitur: Tunc illi qui denunciati ſunt examinatores, & præſentes adſunt ſinguli vocati à magiſtro cæremoniarum, & deducti,in manibus Illuſtriſſ.Archiepiſcopi iuramentum præſtant in hunc modum,Ego N.deputatus in præſente Synodo examinator eorum,qui eligentur ad parochiales Eccleſias,iuro me fideliter hoc examinandi munere perfuncturum, reiecto omni humano reſpectu, ita me Deus adiuuet, & hæc ſancta Dei Euangelia.

Ex qua formula, † & ex dict. decreto Concilij 358
*dict. cap.*18. ibi: *Ad ſancta Dei Euangelia*, apparet huiuſmodi iuramentum præſtandum eſſe tactis Euangeliis,& faciunt, quæ de profeſſione fidei dixi ſupra 3.*part.cap.*3. *dub.*20. *à num.*69. & aliàs non ſeruaretur forma Concilij.

Apparet † etiam non eſſe opus iſtud iuramen- 359
tum præſtare in quolibet examine, & concurſu, ſed ſatis eſſe iuramentum generale, ſemel præſtitum de fideliter exercendo munere examinatoris, &c.

24. Principaliter dubitatur, an † vbi concurſus, & 360
examen non fuit factum legitime, iuxta formam Concilij, vel quia examinatores non erant legitimi Synodales,vel quia interuenit aliquis non Synodalis, vel quia non approbarunt, & fecerunt relationem, quoad omnes qualitates neceſſarias, vel quia non fecerant iuramentum à Concilio requiſitum, vel aliàs, gratia, & prouiſio Apoſtolica facta in fauorem illius, qui præſentauit approbationem, & literas ordinarij, quibus teſtatur concurſum factum legitime, & ex approbatis ſe illum tanquam magis idoneum elegiſſe, iuxta formam Concilij, ſit valida & bona, an vero ſurreptitia & nulla,

In quo videtur dicendum, non † eſſe ſurrepti- 361
tiam ſed validam, præſertim ſtantibus clauſulis generalibus. *Etiamſi ſpecialiter, vel aliàs generaliter reſeruata exiſtat*, quia ipſe prouiſus non narrat concurſum legitimè factum, ſed ſolum præſentat literas teſtimoniales ordinarij, id teſtantis,quibus Papa dans fidem, ſic ait:Nos tibi, quia dilectis filiis examinatoribus in Synodo diœceſana, iuxta formam Concilij Tridentini deputatis, ſeruata forma Concilij huiuſmodi in concurſu aliorum examinatus, & idoneus repertus, & teſtimonio ordinarij de vita,& moribus prædictis, ac idoneitate commendatis. Vnde iſta non eſt narratiua patris, ſed ipſius Papæ, & ſic non eget iuſtificatione. Nam † licet narratiua 362
Papæ de facto alieno, in qua fundatur gratia, non probet, nec faciat fidem, niſi ſcribat motu proprio, Nauarr. dicens communem *in cap. ſi quando de reſcript. exception.*8. *num.*5. Anton.Gabr. *de probat. concluſ.*2. Rota *dec.*154. *num.*4. *parte* 2. *diuerſorum*,Maſcard. *concluſion.* 622. *num.*3. *&* 1233. *à num.*52. Farinac. *de teſtibus quæſt.*63. *à num.*98. *&* 157. Tuſchus *concluſion.* 62. *litera P. tomo* 6. tamen narratiua iſta non eſt de facto alieno omnino, ſed de facto proprio nempè illud ſibi innotuiſſe teſtimonio ordinarij,& ſic intrat *Clement.*1. *de probationibus* & facit deciſio Bonon. canonicatus de anno 1591. de qua ſupra 6.*part. cap.*2. *num.*181.

Et † creditur principi aſſerenti fuiſſe informatum 363
de aliqua. Socin. *conſil.*86.*num.*18.*volum.*3. Alexand. *conſil.*15. *num.*3. *volum.*5. Grammaticus *dec.*104. *numer.*228.*l.*32.*tit.*16.*partita.*3.& ibi Gregorius Lopez *gloſſ. penultim.* Maſcard. *d. concluſ.*622. *num.*7. *& concluſione* 1233. *n.*68. Farinacius *ſupra n.*110.

Et facit etiam † reſolutio in cauſa Parm. iuriſpa- 364
tronatus 9. Maij 1594. coram Domino Corduba, in qua fuit tentum, Papæ aſſertionem dicentis *ſibi innotuiſſe aliquam Eccleſiam eſſe de iure patronatus alicuius,& ſic illud præſeruantis probare,ex dict.Clementina* 1. Creſcen. *deciſ.*2. *de renuntiatione. Achilles* 10. *de probationibus* Gabriel. *dict.concluſione* 2. maximè ſi motu proprio,& ex certa ſcientia, quia tunc etiam de facto alieno facit fidem, Gabriel. *ſupra num.*53. & cum non conſtet, an ſit ex fundatione, & dotatione, vel non, credendum eſſe,ex fundatione, quia Papa tale eſſe declarauit, cum præſeruari voluerit non ignarum diſpoſitionis Concilij, *ſeſſ.*25. *de reformatione, cap.*9. *&c. Et in deciſ.*522. *nouiſſ.* Farin. *in qua etiam cauſa ſunt alia deciſiones ſequentes.*

Sed in contrarium facit primo, † quod licet ſtan- 365
dum eſt dictæ aſſertioni, & narratinæ Papæ, nempe

ſibi

ſibi innotuiſſe dictam approbationem teſtimonio ordinarij, & ſic ille prouiſus non teneatur amplius iuſtificare dictam ſuam approbationem, iuxta dicta, & *deciſion.* 171. *num.* 3. & 6. *parte* 1. *diuerſorum*, vbi quod ſuper narrata conſuetudine Papa fundat intentionem ſuam, tunc ſtatur eius narratiuæ, donec contrarium probetur, tamen conſtando de contrario, nempe dictam approbationem non fuiſſe factam legitimè, & iuxta formam Concilij, prout Epiſcopus perperam teſtabatur, dict. gratia & prouiſio non videtur ſubſiſtere, ex quo fundatur falſa cauſa de approbatione legitima, & falſo teſtimonio, ad dicta ſupra 1. *part. cap.* 5. *à num.* 502. de expreſſione falſa in gratia motu proprio, & dictam *deciſ.* 171. *n.* 6.

366 Secundo faciunt † verba Concilij *dict. cap.* 18. *ad finem*, ibi: Alias prouiſiones omnes, ſeu inſtitutiones præter ſupra dictam formam futuræ ſurreptitiæ eſſe cenſeantur, &c. Quæ verba etiam prouiſiones Papæ comprehendunt, Rota *deciſ.* 48. *num.* 3. *parte* 1.

367 Vnde † hæc pars videtur verior, & ideo oportere in ſupplicatione apponere clauſulam, *Etiamſi forma Concilij non ſit rectè obſeruata, &c.* ſi dataria eam vellet admittere, quod non puto. Et confirmatur iſta pars, nam cum parochialis loci de Mingaria Abulen. diœceſis, quæ vacauerat de menſe Ianuarij 1612. ſede Epiſcopi vacante fuiſſet Romæ impetrata cum penſione centum ducatorum habita, vel non habita poſſeſſione, iuxta conſtitutionem Pij V. ob defectum examinatorum ſynodalium legitimorum, vt dixi *ſupra num.* 347. & impetrans expediuiſſet literas in forma gratioſa, quarum virtute ſtatim cepit poſſeſſionem, electo in concurſu qui ſe præſentauerat in dataria in tempore ante dictam impetrationem cum teſtimonialibus ſuæ electionis & concurſus fuerunt oblatæ & datæ etiam cum penſione & gratia, & bullæ cum data anteriori de tempore præſentationis, & poſſet litigare, ſi vellet, cum dicto impetrante, qui erat in poſſeſſione, & idem etiam contigit ſub eodem tempore in parochiali loci de Muriel eiuſdem diœceſis, quæ etiam fuit Romæ impetrata: quod tamen non fieret, nec deberet, ſi ex illa gratia ſuppleretur defectus ille in præiudicium impetrantis, maximè ſoluentis penſionem. Quando verò per reſignatarium, ſeu impetrantem parochialem exhiberetur teſtimonium approbationis ordinarij ad aliam parochialem, vt gratia expediretur in forma gratioſa, & non in forma dignum, tunc quamvis illa approbatio non fuiſſet ritè & rectè facta, non videtur gratia ſurreptitia & nulla, quia ea non fundatur in illa approbatione & teſtimonio: ſed ſolum fuit cauſa, quòd in forma gratioſa expediretur, ad quod dataria contentatur illa tali quali approbatione, & teſtimonio ordinarij, nec in huiuſmodi prouiſione procedit decretum Concilij *dict. cap.* 18. iuxta dict. *ſuprà* 5. *dubio:* & idem eſſet, quando ad beneficium ſimplex, ſeu præbendam, exhiberetur approbatio ordinarij, quæ non eſſet rectè facta, &c.

36 25. Principaliter dubitatur, † an examinatoribus qui ex d. decret. Concil. *c.* 18. *ver. cauеant*, nihil prorſus occaſione huius examinis, nec ante, nec poſt poſſunt accipere, (quacunque etiam immemoriali conſuetudine non obſtante, vt cenſuit S. Congregatio, & quòd non licet eis aliquid ab eo recipere, cui beneficium collatum fuit.) Alioquin ſimoniæ vitium, tam ipſi, quàm alij dantes incurrunt, à qua abſolui nequeunt, niſi dimiſſis beneficiis, quæ quomodocunque, etiam antea obtinebant, & ad alia in poſterum inhabiles redduntur, quod etiam habetur in dict. Concilio prouinciali Mediolan. *part.* 3. *tit. de examinandi ratione, ver. examinis cauſa*, poſſit nihilominus aliquod ſtipendium, ſeu merces pro ſuo labore dari, præſertim ex fructibus beneficij.

In quo videbatur † dicendum poſſe, cum dignus ſit 369
mercenarius mercede ſua, *cap. cum ſecundum Apoſtolum, de præbend.* nec videntur poſſe cogi hoc munus ſubire, ſine ſtipendio, ac præmio. Et † ita vti licitum, 370
& Concilio Tridentino non contrarium ſtatuitur in Concilio prouinciali Compoſtellano, *actione* 2. *decret.* 3. vbi ſic dicitur: Quibus *(ſcilicet examinatoribus)* munus ſuum ex eiuſdem Concilij ſententia fideliter exequentibus æquam laboris mercedem prælati ſuæ rectæ conſcientiæ arbitrio iubeant perſolui, quæ omnia expenſis beneficij vacantis fieri debent. Et in dict. Concilio prouinciali Toletano, *actione* 2. *decreto* 24. *verſic. horum vero*, vbi † ſic dicitur: Horum vero exa- 371
minatorum cuilibet pro muneris ſuſcepti labore ordinarius poſt beneficij collationem, ex reditibus Eccleſiæ vacantis, qui alioqui rectori debeantur, iuſtam aliquam mercedem eius arbitrio reddi curabit, cum & dignus ſit mercenarius mercede ſua. Et † ita pra- 372
cticatur in hac prouincia Compoſtellana, & Toletana, & tenet Petrus Nauarra *de reſtit. lib.* 2. *c.* 2. *n.* 188. nouiſſimè P. Ledeſma *d.* 2. *part. ſummæ, tr.* 7. *c.* 1. 7. *concl. circa* 13. *difficultatem*, dicens eſſe communem ſententiam omnium Doctor. & vſum communem omnium Eccleſiarum Hiſpaniæ, &c. & ſequitur Fr. Raph. de la Torre *de relig.* 2. *tom. qu.* 100. *art.* 6. *diſp.* 3. *pag.* 387. dicens, quòd per modum ſtipendij aliquid examinatores recipere ex fructibus beneficij receptiſſimum eſſet. Et ad dicta verba † Concilij poteſt reſponderi 373
quod intelliguntur, quando examinatores aliquid accipiunt extra ſtipendium, vel quando aliquid datur examinatoribus pro approbatione obtinenda, quo caſu, licet committatur confidentia, quia iſte caſus non comprehenditur, neque in ratione, neque in verbis conſtitutionum Pij IV. & V. de confidentia, committitur tamen ſimonia, nam per approbationem factam in concurſu acquiritur approbato ius ad beneficium, & pro illo beneficio, & pro illo iure ſpirituali datum, vt ex Nauarro *conſil.* 67. *verſ. ad* 4. *de ſimon.* tradit Flam. Pariſ. *de confidentia, qu.* 48. ſequitur Cerola *in praxi Epiſcopali*, 2. *part. verb. dimiſſoriæ*, §. 7. Add. ſum. Bull. Quar. *verb. ſimonia, pag.* 463. & Vgol. *de ſimonia, tab.* 1. *c.* 48. §. 3. *& de offic. Epiſc. c.* 50. §. 5. *n.* 2. & ita interpretatur Ledeſma *vbi ſupra*, & Torre ſuprà ait, Concilium ibi intelligendum eſſe de acceptatione alicuius rei temporalis per modum pretij, quæ verè ſimonia eſt. † Nihilominus tamen dicendum 374
eſt contrarium, ex d. Concilij decreto, verſic. caueant, vbi id etiam prohibetur, & ita cenſuit S. Congregatio Concilij in declaratione Gerund. ſup. adducta *præced. parte, cap.* 1. *n.* 77. *ad* 1. & in illa Abul. ſup. adducta 5. *part. c.* 7. *n.* 11. *ad* 2. quæ ſunt omnino videnda, & in vna Salernitana, quæ ſic ait, Non poteſt ordinarius ſtatuere aliquod ſtipendium, etiam minimum examinatoribus deputatis in Synodo pro concurſu parochialium, & ſi Synodus diœceſana ſecus ſtatuerit, decretum eſſet irritum & nullum. Tradit & refert Genuenſ. *in praxi, c.* 66. *in annot. num.* 17. Et hoc idem † videtur velle d. Concilium prouin- 375
ciale Mediolan. 5. *d. verſic. examinis cauſa*, vbi ſic dicitur: Examinis cauſa occaſione: nihil quicquam, ne minimum quidem, neque vero poſt accipiant, alioquin ſciant, &c.

Quod eſt † conforme iuri antiquo, tum quia cum 376
ex prouiſionibus, & collationibus beneficiorum, non poſſit aliquid accipi vllo modo, nec ſportulæ, vt ſupra diximus *parte præcedenti, dict. c.* 1. *à n.* 75. ita nec ex examinibus, quæ ſunt præparatoria ad prouiſionem, facit *cap. quando* 24. *diſtinct.* Tum, quia † in iudicibus 377
Eccleſiaſticis prohibentur ſportulæ, *ex cap. cum ab omni fin. de vita & honeſtate clericorum*, vt ſtatim dicam, & dicti examinatores ſunt quodammodo iudices, Suarez *de religion. tract.* 3. *lib.* 4. *cap.* 22. *num.* 17.

Ex quibus ceſſat † ratio in contrarium adducta, & 378
rectè poſſunt examinatores cogi hoc munus gratis

subire, cum sit munus publicum, & à S. Concilio Trident. inductum, facit dict. *c. fin. de vita & honestate clericorum, & c. statutum, de rescriptis in 6.*

379 Poterit tamen † Episcopus, si sponte velit, aliquod præmium, seu stipendium eis de suo dare, hoc enim nullibi videtur prohibitum, de quo post hæc vidi declarationem S. Congregationis, quæ sic ait, 51. Et

380 multo minus † possunt Episcopi, seu eorum vicarij assistentes examinibus, cum examinatoribus aliquid accipere, seu sportulas, ex huiusmodi examinibus, primo ex allegatis, *dict. c. 1. præced. par. à d. n. 75.* quia cum non possint aliquid accipere, seu sportulas, ex prouisionibus, & collationibus beneficiorum, ita etiam non possunt accipere ex examinibus, quæ sunt præparatoria ad prouisionem, vt dixi.

381 Item, quia accipere † sportulas, seu propinas iudices Ecclesiasticos, est contra ius canonicum, vt tenet Ioannes Andreas, & Abbas. *n 9. & 10.* & alij *in dict. cap. cum ab omni. titul. de vita & honest. clericor.* per illum textum glossa *in Clement. statutum. verb. ex iurisdictione, de elect.* & ibi Bonifacius, *numero 45.* Neuizanis *in Sylua nuptiali. in titul. indican. pro communi. numero 97.* Grauatius ad Vestrium *in praxi, libro 7. cap. 1. numero 31.* & communiter Dd. vt inquit ipse Abbas *ibi*, Angelus *in summa, verb. index. §. 15.* Sylvest. *eodem verb. index. 1. quæst. 8. & 10.* Armilla *eodem numero 9.* Roman. *singulari 180.* & Corsetus *in suis singularibus verb. sportulæ*, maximè in Episcopis seu ordinariis, qui habent reditus sui Episcopatus, seu Ecclesiæ, vt subeant onera omnia, & officium, quod eis incumbit, propriis oportet explere stipendiis, Cosmas *in pragmatica sanction. tit. de elect. §. & vt omnia, verb. scripserint.* Surdus *de alimentis, tit. 1. quæstio. 64. numero 1. & 2.* Et Episcopi ideo possident Episcopatuum reditus, vt suo sumptu iustitiam ministrare faciant. Segura de Aualos in directorio iudicum Ecclesiast. *1. part. cap. 14. n. 39.* Suarez *de religion. 1. tom. tract. 3. lib. 4. c. 20. n. 15.* quidquid in ordinariis aliquid dicant, vt per Cardinalem *in dict. Clement. statutum, num. 4.*

382 Et quando demus valere † consuetudinem in contrarium, nempe exigendi sportulas, seu propinas, vt tenent Speculator *1. part. titul. de salariis, numero 9. & 13.* Vestrius *supra num. 13.* & sequuntur Segura de Aualos *d. cap. 14. numero 36.* Flores *quæst. 8. §. 4. numero 8.* & Pater Molina *de iustitia. 1. tom. tract. 2. disput. 84.* & videtur tenere Cerola *in praxi Episcopali. 1. part. verb. trigesima*, dicens, hodie indifferenter videri obseruari in curiis spiritualibus accipi quotam litis, seu sportulas pro munere iudicandi, & 2. parte, verbo, delegatos, dicens, sic se habere consuetudinem, & communem vsum, omnes delegatos sumere propinas pro quolibet actu, imò trigesimam pro decretis, & sic vidisse practicari, &c. & verbo, *Episcopi, §. 16.* vbi ait, quod licet Afflictus in constitutionibus iudiciariis, *not. ab. 3. n. 4.* dicat Episcopum, seu vicarium, non posse accipere duos ducatos, vel aliquid pro actuario proferenda sententia, nec valere consuetudinem in contrarium, & ita se consuluisse Archiepiscopo Neapolitano, tamen videt ipse Cerola obseruari oppositum vbique.

383 In † quo tamen contrarium, quod non valeat talis consuetudo, tenet Abbas *vbi supra num. 10.* per illum textum gloss. & Bonifacius *supra.* Romanus, & Corsetus. Cosmas, *verb. consuetudinis.* Neuizanis *5. ampliatione*, & Sylvester. *vbi supra*, & Felinus *in ca. ad Apostolicam de simon. num. 2. ad fin.* dicentes communem, & Gratianus *disc. for. ca. 55. num. 40.* dicens eam

384 non validam de iure Canonico. Tamen † in proposito non est, aut vix esse potest consuetudo præscripta, cum ad summam inceperit à tempore Concilij Tridentini, ex quo introducta sunt huiusmodi examina & concursus.

385 Et consuetudo, in qua sunt Episcopi, † & eorum prouisores exigendi aliquas sportulas, si est proprie consuetudo, vt quia viget in aliquo Regno, seu prouincia, vniformiter debet esse ad minus quadraginta annorum, vt sit præscripta, prout debet esse contra ius canonicum, ex *capit. final. de consuetudin.* vbi notant Dd. præcipue Rochus *sectione 3. numero 35. & sequenti.*

Si vero non est † proprie consuetudo, sed præ- 386
scriptio, vt quia non viget, nisi in vno Episcopatu, ad tradita per relatos *supra 5. part. capit. 4. numero 73.* vel esto vigeat in Regno, vel Prouincia, est diformis, quia in vno Episcopatu exigitur certa quantitas, & in alio alia, &c. (Nam † consuetudo non in- 387
ducitur ex actibus diformibus, seu in his, quæ vario modo obseruata fuerunt, Bartolus *in leg. 2. numer. 22. ff. solut. matrimon.* Aymon. *consil. 96. numero 5. & 134. numero 20. & 313. numero 4.* Menoch. *consil. 8. num. 17. volum. 1.* Rota *decisio. 338. numero 3. par. 1. & decis. 19. num. 6. & decisio. 712. num. 28. & 29. par. 2. diuersorum.*)
Tunc debet † esse immemorialis, cum resistat ius 388
commune, & non adsit titulus, ex *c. 1. de præscriptionibus in 6.*

Ultra quod stando in primo † fundamento nulla 389
consuetudo, etiam immemorialis excusaret, cum sit materia, seu species simoniæ, ex adductis *d. cap. 1. præcedentis partis, à numer. 75.* & Suarez *de relig. tract. 3. lib. 4. c. 48. & c. 29. sub n. 3.* quamuis valere consuetudinem in his, quæ prohibentur, vt simoniaca iure humano, velit Villar del patronado de Calatayud. 4. *par. §. 3. n. 36.* & Lessius *de just. & iur. lib. 2. cap. 3. nu. 31. 49. 58. 59. & 62.*

Ex dicto decreto † Concilij videtur plane pro- 390
hiberi examinatoribus, quicquid datur occasione examinis, siue ante, siue post, etiam gratiose, & liberaliter, & ad captandam beneuolentiam, & etiam si sit modicum, quicquid dicat Cerola *prima parte verb. parochia. §. 2. dubio 11. & 2. par. verb. dimissoria, §. 7.* & Petrus Ledesma & Torre, *supra*, id enim recte potest prohiberi à Concilio, tanquam vitium simoniæ, propter ordinem ad beneficium, estque simonia. quia prohibita à iure positiuo, iuxta dicta supra *1. parte cap. 2. à num. 8.* Suarez *de religion. 1. tom. tract. 3. lib. 4. cap. 7. n. 4. & c. 49.*

Pro conclusione † & summa huius capitis, & 391
materiæ, operæ pretium duxi hic ponere, quæ de examine per concursum habentur in Concilio prouinciali Bononien. primo supra allegato facto ab illustrissimo, doctissimo, & sapientissimo Cardinali Paleoto primo Archiepiscopo Bononien. Anno Domini 1586. & Romæ à S. Congregat. Concilij 11. Illustrissimorum Cardinalium approbato, vt in eiusdem præfatione dicitur, & habetur ad finem illius, his verbis: Superiora omnia Synodi huius prouincialis decreto recognita, & approbata fuerunt à Sacra Congregatione Concilij Tridentini. Hieronym. Cardinal. Matthæus. ibi enim continentur omnia fere, quæ à nobis tradita sunt (ex quo summopere confirmantur) sumpta, ex ipso Concilio Tridentino, & eius mente, & ex declarationibus S. Congregationis, & traditur forma in huiusmodi examinibus, & concursibus seruanda.

Quod Concil. ita habetur in dicta Archiepiscopali Bononien. *part. 4.* de examine per concursum. Ex omnibus Ecclesiasticis functionibus, cum illæ, quæ in Sacramentorum administratione, ac morbis animarum curandis versantur, cæteris vtilitate, mysterio, ac potestatis vi præstare censeantur, merito sacrum Concilium priusquam huiusmodi munera aliquibus committantur, de illorum meritis diligentius, ac maturius deliberandum duxit. Nam si in sæcularibus certaminibus, non iis, qui aut nobilitate, aut diuitiis, aut ornatu splendido antecellunt, palma brauiumque decerni solet:

sed

ſed iis, qui pugna, aut curſu cæteros ſuperarunt: ſic in ſacra hac, ſpiritualique militia, non eos belli Duces, aut caſtrorum præfectos deſignandos Concilium ſtatuit, qui ſponte currentes pugnent, quaſi incertum, ac veluti aërem verberantes, ſed qui collato cum aliis morum & doctrinæ prælio, ſe illis prudentia, ſcientia, ac bonitate præſtantiores oſtenderint. Hinc igitur quamuis ſapienter admodum eodem fuerit Concilio ſanctum, vt illi ad parochiales Eccleſias tantum admittantur qui inito antea per concurſum examine, cæteris digniores fuerint renunciati. Quoniam tamen multa frequenter ad hoc ſaluberrimum Synodi conſilium impediendum, aut implicandum, à nonnullis obtrudi ſolent: Synodus noſtra prouincialis, vt difficultates huiuſmodi, ſeu callida multorum inuenta prorſus amoueantur, hæc quæ ſequuntur, ex eiuſdem Tridentini Concilij ſententia ſubijcienda eſſe decreuit.

De edicto proponendo.

IN primis enim quoties vacare parochialem aliquam Eccleſiam contigerit, tunc mandat, habita notitia vacationis parochialis, edictum per Epiſcopum, vel ejus vicarium generalem per valuas cathedralis, & vacantis Eccleſiæ, aliiſque publicis locis ſi videbitur, proponi, in eoque omnes conuocari, qui ſe poſt decem dies ab affixionis tempore, examini per concurſum ſubjicere voluerint hac forma, videlicet:

Formà edicti.

VAcante parochiali Eccleſia, S.N. noſtræ diœceſis, cupientes eidem de idoneo prouidere Rectore, atque ſacri Concilij Tridentini decreta pro viribus Deo adiuuante exequi, tenore præſentium requirimus, & monemus primo, ſecundo, tertio, & peremptorie omnes, & ſingulos præsbyteros, & clericos volentes ad examen per concurſum faciendum ſe præſentare, ac omnes volentes clericos ad id aptos nominare quatenus infra decem dies proxime futuros à die executionis præſentis edicti computandos, debeant in actis notarij infra ſcripti N. noſtræ Curiæ deſcribi facere eorum nomina, cognomina, ætatem & patriam, ad effectum, vt de eorum natalibus, vita, moribus, & aliis rebus ad vacantem Eccleſiam gubernandam opportunis, iuxta decreta dicti ſacri Concilij inquiri, & tranſacto conſtituto tempore examinari poſſint. In quorum fidem, &c. Dat. &c.

De quibus beneficiis edictum ſit proponendum per concurſum.

HOc edictum non ad dignitates canonicatus, aut beneficia ſimplicia pertinet, nec ad beneficia regularia quæ regularibus conferri conſueuerunt, neque ad permutationes beneficiorum, neque ad Eccleſias iuriſpatronatus laicorum, niſi aliter in ipſa fundatione cautum exiſteret. At vbi Eccleſia parochialis iuriſpatronatus Eccleſiaſtici fuerit, aut etiam partim Eccleſiaſtici, partim laicorum, etiam ſi pro duabus partibus ad laicos pertineret, & pro vna tantum ad Eccleſiaſticum, erit edictum proponendum, debebitque Epiſcopus cum nominatis à patrono Eccleſiaſtico, alios etiam clericos ad concurſum admittere, niſi in inſtitutione, aut fundatione aliter cautum eſſet, tunc enim tantum debebit præſentatus examinari citra concurſum, & approbari ab Ordinario, etiamſi inſtitutioni, & fundationi repugnaret.

A quibus proponendum.

PRæterea edictum hoc ab aliis Epiſcopis inferioribus non eſt proponendum, niſi omnimodam iuriſdictionem Epiſcopalem haberent, nec alicui ſubderentur, ſed immediate ſedi Apoſtolicæ ſubiecti eſſent, ac nullius diœceſis cenſerentur, propriumque territorium, haberent, cum facultate congregandi Synodum, quam antea etiam coegiſſent, & in ea examinatores elegiſſent, Tunc enim in collatione parochialium, tum edictum, tum alia, ab Epiſcopis ſeruari debent, erunt & ab ipſis obſeruanda.

Quando edictum prorogandum.

NOn aliter licebit Epiſcopo diem examinis ad alium terminum prorogare, niſi qui deſcripti ſunt, legitimo impedimento detenti fuerunt, quo minus præſtito tempore ad concurſum acceſſerint: ſiue etiam, ſi in tempore quidem ſe obtulerint, ſed legitima aliqua cauſa, ne ad concurſum accederent, impediti fuerint, nam tunc poterit Epiſcopus vſque ad alios, decem dies terminum prorogare.

At ſi nullus intra priorem terminum ſe obtulerit, vel ex accedentibus nullus idoneus repertus fuerit: tunc aliud edictum erit proponendum, cuius termino elapſo, ſi nemo ſe exhibeat, aut ex oblatis nullus idoneus inueniatur, tunc omiſſo edicto, atque concurſu, præcedente tamen examine, alteri beneficium poterit conferri. Non etiam aliud edictum erit neceſſarium proponere, aut propoſitum prorogare, ſi infra terminum, vnus tantum ſe exhibuerit, nam de eo ſolo periculum erit faciendum.

De venientibus ad examen.

PORro, qui ad examen ſunt acceſſuri, ea quæ in edicto conſtituta ſunt, ad vnguem obſeruari debebunt, ac ſaltem per tres dies ante examinis faciendi terminum per ſe, vel per alios dare nomina, cognomina, ætatem, & patriam: docereque de natalibus, & moribus, aliiſque neceſſariis, tum præſentare ſe in habitu, tonſura, ac totius corporis compoſitione congruenti, paratoſque in primis ad peritiam ſuam declarandam in legendo, exponendo, reſpondendo, concionando, atque etiam in cantu firmo, ſi videbitur.

De examinatoribus.

ITem, examinatores, modo plures pro Eccleſiarum conditione, modo pauciores, non tamen infra tres ab Epiſcopo conuocentur, qui in Synodo diœceſana ſint delecti, & qualitati. b à Trid. Concil. requiſitis prædíti, ac præſtito iuramento, nihil ſe prorſus occaſione huius examinis ante, vel poſt accepturos, ſub pœnis ab eodem Concilio conſtitutis. Quos quidem Synodus noſtra biduo ſaltem ante diem examinis, de Eccleſiæ vacantis atque examinandorum qualitatibus ab Ordinario admoneri mandat, vt maturius de tota re deliberare poſſint: cauentes tamen ſub pœnis arbitrio ordinarij infligendis, ne quemquam ex deſcriptis, à die, quo edictum propoſitum fuit edocere de examinibus habendis, vel exercere audeant.

De ratione examinandi.

NEc vero vniformis examinandi ratio illis erit præſcribenda, ſed pro varia Eccleſiarum conditione, prudenti eorum arbitrio relinquenda, cum ad inſigniores Eccleſias per grauiora certamina clericos aſcendere æquum eſſe videatur.

Illud tamen noſtra Synodus obſeruandum eſſe ducit, vt cum plures ſe obtulerint examinandos, illi, qui prius nomina dederint, primi ad examen admittantur, aut ſi ita expediat, omnes ſimul coram examinatoribus conuocentur, vt de vnoquoque coram examinatoribus periculum fiat, ac ſi ex re magis videatur, liceat ſingulis examinatoribus aliquid interrogare, ea ſemper ratione ſeruata, vt inter examinandos, quanta fieri poterit æqualitas obſeruetur, & ſuper eadem re, & per eaſdem interrogationes ſinguli examinentur, & omnis colluſio, ſiue inſtructio præcedens amoueatur ſub periurij periculo.

Quod quidem & in patronatu laicorum, vbi plures ſunt præſentati, erit retinendum, nam & concurſum fieri inter ipſos præſentatos tantum, & ex pluribus præſentatis digniorem eligere oportebit: at ſi vnus tantum fuerit legitimè præſentatus, illum quoque ſubijci examini neceſſe erit, ſed non per concurſum.

De votis examinandorum.

PEracto examine licebit examinatorib. aliquam inter ſe de illorum conditionibus, & peritia, ſeu imperitia in examine cognita, in morem colloquij tractare: certum tamen illorum iudicium, conſtanſque determinatio non à verbis palam prolatis, ſed à ſecreta ſuffragiorum per albas fabas, & nigras deciſione pendebit: ita tamen, vt nec etiam priuatas illas ſermocinationes cuiquam ſub pœna arbitrio Ordinarij infligenda liceat propalare.

Suffragiis detectis, ſi plures approbati fuerint, in patronatu quidem Eccleſiaſtico ad patronum ſpectabit gratificatio, ſi inſtitutio ad ipſum Epiſcopum, non autem ad inferiorem ſpectet. In aliis vero eliget Epiſcopus digniorem ex renuntiatis, nec à rejectione examinatoris licebit appellare, ſed bene à mala electione Epiſcopi, verum appellatio interim non ſuſpendit executionem.

De collatione beneficiorum, & inſtitutione.

HIs abſolutis collatio Eccleſiæ, & inſtitutio erit facienda ab eo, ad quem ſpectat: & ſit fuerit beneficium, iuriſpatronatus Eccleſiaſtici, quod vacauerit in menſe reſeruato, inſtitutio ſpectabit ad Papam, facta ei atteſtatione examinis per concurſum, & dignioris ab Epiſcopo electi.

CAPUT III.

De forma ſeruanda in prouiſione beneficiorum ſimplicium.

SVMMARIA.

1 *AGendum de forma ſeruanda in prouiſione beneficiorum ſimplicium,*

2 *In prouiſione beneficiorum ſimplicium ſpectantium ad liberam collationem Ordinariorum etiam inferiorum Epiſcopo nulla ſpecialis forma à iure præſcripta reperitur,*

3 *Nec in collationibus beneficiorum requiritur citatio, aut vocatio etiam per edictum,*

4 *Nec de iure requiritur concurſus, ſed ſufficit, vt is, cui prouidetur ſit idoneus.*

5 *In beneficiis ſimplicibus præſentati, ſeu electi vel nominati à quibuſuis Eccleſiaſticis perſonis, non debent inſtitui, neque confirmari, nec admitti etiam pratextu cuiuſuis priuilegij, vel conſuetudinis, niſi prius fuerint ab Ordinariis examinati, & idonei reperti,*

6 *Et ſi inſtitutio ad inferiores Epiſcopos pertineat, nempe ex fundatione ante Concilium aut immemorabili, quæ non tolluntur per Concilium, præſentati debent prius ab Epiſcopo examinari, & approbari, alias inſtitutio erit nulla.*

7 *Et in præſentatis patronis laicis,* & n. 8.

9 *Vbi inſtitutio ad Epiſcopum pertinet in præſentatis à patronis laicis, quos Epiſcopus, ſi velit, poteſt examinare, non requiritur examen neceſſario ex Concilio,* c. 13. ſeſſ. 7. *Quod ſolum loquitur in præſentatis à perſonis Eccleſiaſticis, ac videtur etiam procedere in iure patronatus mixto,*

10 *In quibus datur forma, ex quo, cum examen præcedere debeat, datur conſequenter ordo, qui inducit formam, qua non ſeruata, actus eſt nullus,* & num. ſeq.

Vbi ponitur deciſio Rotæ,

12 *Quamuis alias in terminis ſtatuti Romæ ſtatuentis, quod ante executionem ſententiæ fiat certum monitorium, & ſic dantis ordinem, ſit reſolutum executionem aliter factam, non eſſe nullam,*

14 *Quod impugnatur.*

13 *Improbatur quod ait Flaminius Pariſius. decreta Concilij omnia habere decretum irritans, ex conſtitutione Pij IV. ſuper eius confirmatione,*

15 *Cum dicta examinatio & approbatio requiratur pro forma, non poterit omitti, quantumuis præfatus ſit notorie idoneus.*

16 *Videtur iam ceſſare* deciſio *Caputaq.* 367. p. 2. *Epiſcopum non poſſe examini denuo ſubijcere pro beneficio ſimplici præſentatum à clericis, quem iam examinauerat, quando illum promouit ad ſacros ordines,* & n. 17.

Adducitur quædam declaratio S. Congregat.

18 *Quæ tamen deciſio poſſet hodie procedere in præſentatis à patronis laicis, quando inſtitutio ad Epiſcopum pertinet, & etiam in præſentatis ab Eccleſiaſticis quoad literaturam,*

19 *Supradicta doctrina confirmatur, & declaratur ex declarationibus S. Congregationis poſitis.*

ACtum eſt de forma ſeruanda in prouiſione parochialium, & beneficiorum curatorum, nunc agendum † erit de forma ſeruanda in prouiſione beneficiorum ſimplicium. 1

De quo dico † primo, quod in prouiſione beneficiorum ſimplicium ſpectantium ad liberam collationem Ordinariorum etiam inferiorum Epiſcopo nulla ſpecialis forma à iure præſcripta reperitur. 2

Nec in collationibus † beneficiorum requiritur citatio, aut vocatio etiam per edictum, gloſſa *in c. fin. de elect. in 6. verb. obſeruari.* Franch. *in c. conſtit. 2. n. 12. de appellat.* Prob. ad Monac. *in c. licet Epiſc. de præb. in 6. n. 2.* Sarn. *in reg. de infirmis, q. 18. ad fi.* Flores *q. 3. à n. 54.* & Rota *dec. 309. n. 2. p. 1. diuer.* & nouiſſimè Ceuallos *qu. 809. n. 28.* 3

Nec de iure in † eorum collatione requiritur concurſus, ſed ſufficit vt is, cui prouidetur, ſit idoneus, iuxta gloſſam *in c. monaſterium, 16. vlt. & in c. 3. de iure patron.* verb. qui maioribus. vbi Abbas *nu. 11.* Decius *conſ. 129. n. 2. cum aliis.* Ita in Calagurritana reductionis motus proprij, 29. Martij 1591. coram D. Seraphino, vbi quod ita ſæpiſſime Rota reſoluit, vt per Caputaq. *deciſ. 69. libr. 1. in manuſcrip.* & Creſc. *12. de concep. præb.* & poſt hæc tradit Gonzal. *ad reg. menſium, gl. 6. à n. 242.* Vgolin. *de offic. Epiſc. c. 50. §. 3. num. 3.* Nec in beneficio ſimplici requiritur, quod prouiſus ſit approbandus ab examinatoribus ſynodalibus, iuxta formam Concilij, Marc. Anton. Genuenſ. *in. praxi cap. 119. num. 5.* dicens fuiſſe dictum in vna Burgen. portionis 19. Octobr. 1579. coram Bubalo, & quod poteſt probari habilitas per teſtes, &c. 4

Dico ſecundo, † quod in beneficiis ſimplicibus 5

bus præſentati, ſeu electi vel nominati à quibuſuis Eccleſiaſticis perſonis etiam Apoſtolicæ Sedis Nuntiis non debent inſtitui, neque confirmari, nec admitti, etiam prætextu cuiuſuis priuilegij, vel conſuetudinis etiam immemorialis, niſi prius fuerint ab Ordinariis examinati, & idonei reperti. Nec appellationis remedio vllus ſe tueri poteſt, quominus examen ſubire teneatur, vt in S. Conſil. Triden. *ſeſſ. 7. de reform. capitul. 13.* quod tamen
6 male ſeruatur in hoc Epiſcopatu Abulen. Et † ſi inſtitutio ad inferiores Epiſcopo pertineat, (nempe, ex fundatione ante Concilium, aut immemoriali, quæ non tolluntur per Concilium *ſeſſ. 14. de reformat. cap. 12.* quod ſolum loquitur de iuribus patronatus de nouo erigendis, vt cenſuit S. Congregatio, nec per caput ſequens, quod ſolum tollit priuilegium, non autem fundationem, nec immemorialem, vt eadem Sacra Congregatio cenſuit (præſentati debent prius ab Epiſcopo examinari, & approbari, aliàs inſtitutio ab inferioribus facta erit nulla, vt in eodem Concilio *ſeſſ. 25. de reform. cap. nono. verſ. ad hæc.* de quo *ſupra cap. præceden. n. 243.*

7 Quod vltimum videtur † procedere etiam in præſentatis à patronis laicis, cum Concilium dicto *verſ. ad hæc*, generaliter & indiſtincte loquatur. Niſi dicas, Concilium ibi ex illis verbis, *iuxta*
8 *aliàs ſtatuta ab hac ſancta Synodo*, referre † ſe quoad beneficia patronata ſimplicia ad dictum *cap. 13.* & quoad curata ad *cap. 18. ſeſſ. 24.* vt dictum eſt *cap. præced. numer. 244.* ac ideo quoad beneficia ſimplicia, intelligendum eſſe, iuxta terminos dicti *cap. 13.* Sed poteſt reſponderi, illam relationem fieri quoad
9 formam & modum examinis. (At † vbi inſtitutio ad Epiſcopum pertinet in præſentatis à patronis laicis, quos Epiſcopus, ſi velit, poteſt examinare, ex dicto *verſ. ad hæc.* non requiritur examen neceſſario, ex *d. cap. 13* quod ſolum loquitur in præſentatis, ſeu electis, vel nominatis à perſonis Eccleſiaſticis. Ac videtur etiam procedere in iure patronatus mixto, ad dicta *c. præc. à num. 278.*)
10 in quibus datur forma, ex † quo, cum examen præcedere debeat, datur conſequenter ordo, qui inducit formam, qua non ſeruata, actus eſt nullus, Felinus *in c. cum dilecta de reſcr. n. 6. verſ. ſextum ſignum.* Brun. *in tract. de forma, tit. quatenus cenſeatur datum aliquid pro forma.* Cacher. *dec. Pedemontana 65. n. 14.* cum Neuiz *conſ. 87. num. 13.* Mandoſ. *reg. 24. q. 3. n. 9.* Imola. Alex. *num. 38.* & Iaſ. *num. 19. in l. a diuo Pio. §. in venditione, ff. de re iudic.* Angulo *in l. 19. meliorationum glo. 4. num. 2.* & fuit dictum in Toletana profeſſionis 27. Februarij 1595. coram D. Pamphilio ſupra adducta *præcedenti cap. dub. 21. nu. 330.* Et in Treuerin. loci capitularis 10. Mart. 1606. coram D. Mançanedo, & Abulen. præſtim. 15. Februar. 1610. coram eodem ſuprà relata *5. part. cap. 3. num. 91.* & ita tenuit Rota in vna Calagurrit. beneficij de Archua, 7. Maij 1584.
11 coram Sanctiſſimo, vt † in deciſione ſequenti. Tenuerunt Domini, receptionem non ſuffragari Ioanni ex declaratione S. Congregationis. Non obſtat, quod decretum S. Concilij Tridentini non annullat, quia imo annullat, ex quo cum examen præcedere debeat, *c. 13. ſeſſ. 7.* datur conſequenter, quoniam ordo inducit formam, qua non ſeruata actus eſt nullus ex Bruno, qui reliquos cumulat de forma, *titul. quatenus cenſeatur datum aliquid de forma, fol. 4. concluſ. 15.* Non obſtat, quod hæc forma ſit ad effectum, qui hìc adeſt, ex quo hodie Vrbina poteſt examinari, quia cum receptio huiuſmodi, præſertim facta à beneficio conſtituto in extremis, non eſſet bona, interim alteri fuit ius quæſitum per Ordinarij prouiſionem, duobus enim indigebat Ioannis, receptione, & examine, vnum ergo ſine alio ſibi ſuffragari non potuit. *l. ſi hæredi plures, de condit. inſtit.* Non obſtat, quod per ipſum non ſteterit, quia imo nunquam ſe obtulit examinandum, ſed prætendebat, non eſſe neceſſarium examen, & quando Vicarius mandauit Petrum, & Martinum examinari, appellauit ipſe ab hoc decreto, non autem obtulit ſe examinari.

Quamuis aliàs in † vna Romana Vincæ, 5. Maij 12
1589. coram D. Orano fuerit reſolutum, quod licet per ſtatutum Romæ ſtatuatur, quod ante executionem ſententiæ fiat certum monitorium, tamen executio aliter facta non eſt nulla, cum non procedat vlterius annullando actum in contrarium factum. *Dd. in l. non dubium. C. de legib.* non obſtante decreto irritante, poſito in confirmatione ſtatutorum Romæ, nam illud non alterat naturam ſtatutorum, ſed operatur, quod non poſſint per inferiores reuocari, ſeu interpretari, *cap. dilecto. de præben.* & poſitum in principio, & confirmatione, ſiue in fine, ſolum habet locum in illis ſtatutis, quæ de iure communi ſunt talia, vel ex quorum tenore talis expreſſio colligatur, quod inducat nullitatem. Abbas, Felin. & Ripa *in c. cum acceſſiſſent. de conſtitut.* Brunus *de forma ſtatutorum, fol. 36.* Ita ibi.

Ex quo obiter infertur, † falſum videri, quod 13
tradit Flam. Pariſ. *de confidentia, qu. 38. num. 26. de reſignatione beneficiorum, lib. 4. qu. 9. num. 28.* quem poſt hæc ſequitur Gonzalez *ad regul. menſium, gloſſ. 15. num. 37.* decreta Concilij omnia habere decretum irritans, ex conſtitutione Pij IV. ſuperius confirmatione, dicens, ita omnes tenere, & fuiſſe reſolutum in Rota, in vna Seguntina vnionis coram D. Blancheto, 1. Iulij 1592. maxime, quod decretum irritans in d. confirmatione Concilij poſitum, videtur referri ad interpretationes, & ſtatuta ſuper ipſius decretis facta, quæ ibi inhibentur. Nec etiam placet quod in vna Calagurrit. iuris vocandi 28. Maij 1586. coram D. Blanqueto fuit dictum, quod conſtitutio concilians habeat decretum irritans, *capit. ex parte de cap. min. &c.* quia ex illo reg. ſolùm poteſt deduci, quòd conſtitutio conciliaris habeat clauſulam derogatoriam ad ſequentes diſpoſitiones contrarias, ſeu futura reſcripta, vt dictum eſt *4. part. cap. 5. n. 50. & 51.* non verò decretum irritans omnia in contrarium acta, ſeu quicquid ſecus à quoquam contigerit attentari, &c.

Sed cum in terminis † dicti ſtatuti Romæ detur 14
ordo, ex quo monitorium præcedere debet executionem ſententiæ, quæ inducit formam, iuxta dicta, verius videtur executionem aliter factam eſſe nullam, etiamſi ſtatutum non procedat vlterius annullando.

Vnde cum dict. † examinatio, & approbatio, de qua 15
n. 5. & 6. requiratur pro forma, non poterit omitti, quantumuis præſentatus ſit notorie idoneus, iuxta dicta *ſupr. 6. par. c. 2. à n. 275. & c. præced. n. 102.* & facit declaratio 8. infra adducta *n. 19.*

Et videtur iam † ceſſare *deciſ.* Caputaq. 367. *part.* 16
2. vbi fuit reſolutum, Epiſcopum non poſſe examini denuo ſubiicere pro beneficio ſimplici præſentatum à clericis, quem iam examinauerat, quando illum promouit ad ſacros ordines, ſed teneri illum inſtituere abſque nouo examine, ex *cap. accepimus, de ætate & qual.* Ex † quo aliàs S. Congregatio de 17
anno 1573. reſpondit Patauino, & Hiſpalen. quod Epiſcopus non poteſt examinare promotos à ſuo prædeceſſore, niſi poſt promotionem aliqua noua cauſa ſuperuenerit, quod ſi ipſemet Epiſcopus aliquos minus idoneos ordinauerit, eos ſuſpendere debet. De quo vide Nauarrum *conſ. 8. de priuilegiis* Gonzal. *gl. 4. à n. 85.* 18

Quæ tamen deciſio † Caputaque. poſſet in-
procedere in præſentatis à patronis laicis in eis
do inſtitutio ad Epiſcopum pertinet, (dixi, &
non requiratur tunc examen pro form quoad lite-
etiam in præſentatis ab Eccleſiaſtici raturam,

raturam, iuxta declarationes S. Congregationis Concilij adducta 6.*p.c.*1.*n.*234.vbi etiam examen erat pro forma.

19 Et ſupradicta † doctrina confirmatur, & declaratur ex ſeqq. declarationibus S. Congregationis ſuper dictum *cap.*13.*& dict.ca.*9.Prima, an approbatio facta ab Epiſcopo, etiam ſi inſtitutio pertineat ad inferiores iuxta formam *c.*4.*ſeſſ.*25.*& c.*13.*ſeſſ.*7. debeat fieri etiam in beneficiis, quorum inſtitutio pertineat ad Epiſcopos,aut monachos.Congregatio cenſuit,etiam in iſtis beneficiis debere fieri.*Secunda.* Adeo verum eſt, quod in beneficiis iuriſpatronatus examen ab Epiſcopo fieri debet, quod procedit, etiamſi inferiores inſtitutores haberent iuriſdictionem ordinariam in clericos ad dicta beneficia præſentatos, & comprehenduntur Abbates, Commendatarij, & quicunque inferiores qualibet exemptione muniti etiamſi ordinariam iuriſdictionem haberent in locis beneficiorum,& ordinarij inſtitutorum ſint,vt in eos omnem iuriſdictionem habeant, aliàs irritam eſſe inſtitutionem. *Tertia.* In beneficiis ſimplicibus, quæ non ſunt de iure patronatus, ſed ſunt ad collationem inferiorum, examen Epiſcopi non eſt neceſſarium. *Quarta.* Congregatio cenſuit, dictam approbationem non requiri in beneficiis ſimplicibus, quorum collatio libere pertinet ad inferiores. *Quinta.* Super *d.c.* 13. non comprehenditur in hoc decreto Eccleſia collegiata, cuius canonicatuum collatio libere ſpectat ad Capitulum. *Sexta, ibi*: Non inſtituantur, nec confirmentur. Congregatio cenſuit, hoc non procedere in Eccleſiis electiuis. *Septima.* Qui admittuntur in Eccleſiis patrimonialibus, ſiue receptiuis, tam numeratis,quam non numeratis,ad beneficia ſeruitoria non poſſunt admitti, niſi præuio examine, & approbatione Epiſcopi, iuxta hoc decretum. Concordat alia declaratio Calagurritana adducta *capit. præced.n.*183.*Octaua.*In illis Eccleſiis, in quibus occurrente vacatione canonicatus ad illum præſentare debeat, & ab inferiori inſtitui antiquior portionarius, ad portionem antiquior beneficiatus, ad beneficium antiquior expectans,cenſuit Congregatio,non ſufficere aliquem examinatum, & approbatum fuiſſe ab Epiſcopo,quando admiſſus fuit ad expectandum, iuxta diſpoſitionem huius decreti, ſed neceſſarium eſſe in quolibet aſcenſu nouum examen. Ita etiam fuit reſolutum iuxta hanc reſolutionem per Rotam in cauſa Calagurritana beneficij de Hornillos,12.Oct.1587.coram D.Pamphilio. Et in alia Calagurritana aſcendendi 28.Iun. 1599. coram D. Seraphino,vt per Gonzal.*gl.*34.*n.*74. *Nona.* Si inſtitutio legitime pertinet ad inferiorem,ita vt non dependeat ab aliquo iurepatronatus,quod per Concilium ſublatum eſt,*c.*9.*ſeſſ.* 25. præſentatio ſoli Epiſcopo facienda eſt ad effectum examinis dumtaxat,nõ attenta quacunque conſuetudine immemoriali contraria prout hic ſancitum eſt.*Decima.* Compoſtellana. Illuſtriſſ. & Reuerendiſſime Dn. quidam Archidiaconi, & forſan alij Dignitates obtinentes prætendunt in eorum diſtrictibus poſſe inſtituere ad præſentationem patronorum,tam clericorum,quam laicorum,allegantes immemorialem,& quia hoc videtur contra Concil.*ſeſſ.*14.*cap.*13. vbi diſponitur, vt non liceat patrono cuiuſuis priuilegij prætextu, aliquem ad beneficia iuriſpatronatus, niſi Epiſcopo loci ordinario præſentare cum decreto irritante, & annullatiuo,ideo quæritur primo,an huiuſmodi inſtitutiones factæ ab Archidiaconis & aliis minoribus ſuſtineantur vigore immemorialis,attento,quod cum Concilium tollat priuilegium, multo magis videtur tollere immemorialem, quæ inducit ſolum priuilegium præſcriptum Congreg.Concilij reſpondit inſtitutiones Archidiaconis.& aliis inferioribus ex immemoriali competentes, non eſſe per Concilium ſublatas.Secundo quæritur,vtrum in caſibus,in quibus dicti Archidiaconi poſſunt inſtituere,poſſint id facere,non examinatis prius præſentatis per Ordinarium,nam in hoc videtur prouiſio expreſſa Concilij,*ſeſ.*7.*c.*13.vbi diſponitur,vt præſentati ad quæuis beneficia Eccleſiaſtica, à quibuſuis Eccleſiaſticis perſonis,etiam ſedis Apoſtolicæ Nuntiis, non inſtituantur,niſi fuerint à locorum Ordinariis examinati,& idonei reperti cum derogatione cuiuſcunque priuilegij,& immemorialis.Et idem ſtatuitur in Concil.*ſeſ.*25.*c.*9.*ver.ad hæc liceat.*& Congregatio iam reſoluit ſeruandum eſſe in quibuſuis beneficiis, & in Eccleſiis patrimonialibus,ita vt quatenus concernant curam animarum,ſeruetur etiam forma *c.*18. *ſeſſ.*24.vt in copia,quæ datur. Congregatio Concilij reſpondit. Si de ſimplicibus beneficiis agatur, præſentatos abſque præuio examine Epiſcopi inſtitui non poſſe,iuxta *cap.* 13.*ſeſſ.* 7. ſi autem de parochialibus,ſeruandam eſſe formam *c.*18.*ſeſſ.*24.Tertio, Poſito, quod ſupradicta facere poſſint, an interim quod probant immemorialem R. Archiep. poſſit & debeat exercere iuriſdictionem circa præmiſſa.Quod videtur,quia cùm Reuerendiſſimus Dom. Archiepicopus habeat fundatam ſuam intentionem de iure, nec inferiores oſtendant priuilegium per ſe ſufficiens,vel quod ſaltim præſtet legitimæ præſcriptionis titulum,ſed allegent ſolum immemorialem, donec probetur dicta immemorialis,non impeditur iuriſdictio ordinarij, vt ex text. *in capit. cum perſona* §. *fin.de priuileg.in* 6.Congregatio Concilij reſpondit, non videri Archidiaconos ſpoliandos ſua quaſi poſſeſſione, donec probent immemorialem, quatenus inſtitutiones dependeant à patronatibus validis,qui non ſint de reuocatis per Concilium, poteſt tamen ordinarius compellere patronos, vt titulum patronatus oſtendant,quo valido reperto,ad examen præſentatum admittat,vt poſtea, ſi fuerit approbatus, Archidiaconis pro recipienda ab eis inſtitutione præſentetur. *Vndecima.* Regien. præpoſituræ S. Chirini ſub Leone & Clemente Papis fuit erecta in collegiatam cum duodecim canonicis inſtitutis,tam ex introitibus dictæ præpoſituræ, quàm etiam aliarum Eccleſiarum,ei à Rom.Pontif.vnitarum,quæ ad liberam ordinarij ſpectabant collationem:prædicta vero præpoſitura erat iuriſparronatus Domicellorum oppidi, in qua erectione fuit per eoſdem Papas conceſſum iuſpatronatus dictorum canonicatuum, maiori numero dictorum, Domicellorum, & inſtitutio canonicorum ipſiſmet canonicis nullo requiſito,nec interueniente ordinarij conſenſu. Modo ad quæſtionem de iure patronatus huius Eccleſiæ collegiatæ,an inſtitutio canonicorum qui præſentantur à patronis,pertineat ad canonicos ipſos, vt prætendunt,ex priuilegio,an ad ordinarium,cum ex *cap.* 9. *ſeſſ.* 25. huiuſmodi priuilegia ſint abrogata, & ex *cap.*13.*ſeſſ.*14.ad ordinarium ſpectet, ceſſante omni priuilegio:quoniam ius patronatus hoc eſt de illis, quæ reuocata ſunt,*dict.cap.* 9. & fuit conceſſum ex lege expreſſa, vt inſtitutio fieret ab ipſis canonicis. Congregatio cenſuit,hoc ius conſtitutionis non eſſe à Concilio ſublatum, ſed ſaluum adhuc manere, *ex cap.* 13.*ſeſſ.* 6.*& dict. cap.* 9. Si tamen de ſimplicibus beneficiis agatur, præſentatos non poſſe inſtitui à canonicis, priuſquam fuerint ab Epicopo examinati,& idonei reperti,vt decretum eſt *dict.cap.* 13.*& dict. capit.* 9. Si vero de parochialibus Eccleſiis agatur, ſeruandam eſſe formam examinis, quæ præſcribitur *ſeſſ.* 24. *cap.* 18. *Duodecima.* Congregatio Concilij cenſuit,præſentationem Epiſcopo faciendum eſſe quoad effectum examinis duntaxat, nec opus eſſe vt edicta proponantur ab Epiſcopo de viribus iuriſpatronatus,&c.Deinde,ſi controuerſia fuerit circa illud,dilucidato,& approbato iurepatronatus,Epiſcopus debet remittere ad inferiorẽ pro

inſtitutio

inſtitutione, ſed ſi præſentatus fuerit illegitimus, inferior cognoſcet de validitate,& inualiditate diſpenſationis, etiamſi eſſet præſentatus ad beneficium curatum, *ex cap.*18. *ſeſſ.*24. *Decimatertia*, Epiſcopus cum examinatoribus non aget,niſi de vita moribus, & doctrina, & ætate. *Decimaquarta*, Congregatio cenſuit, Epiſcopum debere admittere examen eius, qui eſt præſentatus à patrono, de cuius patronatus validitate in petitorio controuertitur coram eodem Epiſcopo, facta tamen per Epiſcopum proteſtatione de iuribus ſuis, & ſine eorum præiudicio, vel committere alteri Epiſcopo viciniori. *Decimaquinta*, Congregatio cenſuit,cognitionem validitatis & inualiditatis iuriſpatronatus controuerſi ad Epiſcopum duntaxat,non ad inferiores, qui ius habent inſtituendi, pertinere, ſecus vero, ſi huiuſmodi inferiores ordinariam, & in loco habuerint iuriſdictionem. *Decimaſexta*, Congregatio cenſuit pertinere edictorum,ſiue citationum ad vocandos oppoſitores relaxationem, quæ fieri debeat in præſentationibus patronorum, edicta ponere ante inſtitutionem iuriſpatronatus, ad eos, ad quos ante Concilium ſpectabat, cum de his nihil per Concilium fuiſſet diſpoſitum. *Decimaſeptima*, Super dictum *caput* 9. ibi. *Irrita ſit & inanis* non ſufficit,quod præſentatus fuerit aliàs examinatus, & approbatus ab alio ordinario, ad beneficium creatum.

CAPVT IV.

De forma edicti, ſeu vocationis in inſtitutione facta.

SVMMARIA.

1 *IN inſtitutione præſentati ſeruanda eſt forma* cap. fin. de elect. in 6. *Vnde inſtitutio facta non propoſito edicto eſt nulla, nam illud cap. etiam in inſtitutione procedit.*
2 *Et procedit etiam in canonicatibus,& præbendis, abſque ſimplicibus beneficiis.*
3 *Ponitur deciſio Rotæ.*
4 *Allegantur aliæ deciſiones.*
5 *Adducuntur reſolutiones Rotæ,* & num.6.
7 *In edicto debet aſſignari terminus competens & peremptorius.*
8 *Non ſufficit citatio generalis per edictum, quando ſunt alij patroni certi, ſed debent ſpecialiter & nominatim citari, aliàs inſtitutio eſt nulla,* & n.9.
Vbi ponuntur reſolutiones Rotæ.
10 *Prædicta reſolutio non procedit, vbi eſſet conſuetudo in contrarium,* & num. ſeq.
Vbi ponitur reſolutio Rotæ.
12 *Et cum non ſit contrarius, ſed contra communem opinionem, ſufficeret decennalis.*
13 *Et in his partibus non eſt in vſu ſpecialiter citare alios patronos, licet ſint certi, ſed ſolum ſit citatio generalis per edictum.*
14 *Quamvis Doctores dicant, poſt terminum edicti non eſſe quem admittendum, ſeu audiendum, etiam re integra, id eſt, inſtitutione non ſequuta, tamen contrarium ſeruatur, nam ante inſtitutionem ſemper admittuntur qui præſentantur ab aliis patronis, ſeu prætendunt habere ius.*
15 *Quod non videtur contra ius, ex quo in edictis non dicitur, quod poſt terminum illius non admittentur, ſed procedetur in cauſa.*
16 *An quando inſtitutio eſt facta in contradictorio iudicio ſeu ſententia lata ſuper ea facienda, cauſa ſit appellabilis. Reſoluitur inſtitutionem præſentati factam pendente appellatione per alteram interpoſita à ſententia ordinarij, & poſſeſſionem ſubſequutam, & etiam poſſeſſionem à præſentato inſtituto captam, pendente appellatione iudiciali interpoſita ab inſtitutione facta in ſententia, eſſe attentatam,* & num.ſeqq.
Adducuntur variæ reſolutiones & deciſiones Rotæ, & num. ſeqq.
20 *Reſpondetur doctrina Lambertini, quod loquitur quando inſtitutio fuit facta extraiudicialiter & ſine contradictore, &c.*
26 *Improbantur Zanallos & Azeuedo contrarium tenentes.*
27 *Non eſt curandum de ſtylo contrario, ſeu conſuetudine, qui in aliquibus Epiſcopatibus ſeruatur, nam non eſt toleratus, ſed admiſſus, ſed per ſuperiores reuocantur tanquam attentata.*
28 *Etiam ſicut non eſt curandum de ſtylo tribunalis iudicis metropolitani, Salmanticæ reſidentis, qui ſemper dat executoriam ſuæ ſententiæ, quando eſt confirmatoria primæ ordinarij.*
29 *Si illa conſuetudo exequendi ſententiam,& mittendi in poſſeſſionem capellaniæ, ſeu beneficij, eum, in cuius fauorem lata eſt, reuera ſtaret, & de ea conſtaret, ceſſarent attentata.*
30 *Et idem eſſet ſtante ſtatuto ſeu conſtitutione Synodali id ſtatuente, ſeu prohibente appellationem reſpectu effectus ſuſpenſiui,* & num.ſeq.
Vbi ponitur deciſio Rotæ, & declaratur.
32 *Prædicta reſolutio procedit etiam quando plures ſunt præſentati ab vno patrono, vel æquali patronorum ſuffragio, nam cum tunc Epiſcopus teneatur digniorem inſtituere, dignior prætermiſſus poterit ab eo appellare.*
33 *Quamvis contrarium teneant aliqui.*
34 *Et quamvis à gratificatione Epiſcopi, quando ſunt æque digni, non detur appellatio.*

PRæterea in inſtitutione † præſentati ſeruanda 1
eſt forma *cap. fin. de elect.*6. Vnde inſtitutio facta non propoſito edicto, iuxta *dict. cap. fin.* eſt nulla, nam illud etiam in inſtitutione procedit, vt poſt gloſſam ibi notant Ioan. Andr. Dominic. Franc. & alij, Lapus *allegatione* 8. *numero* 4. & ibi Mandoſ. *litera V.* dicens communem, & ita ſeruari, Rochus *de iure patronat. verb. honorificum, qu.*2. *num.*5. *& quæſt.*38. *numero* 69. Lambert. qui dicit communem 2.*part.* 2.*lib. quæſt.*6. *artic.*2 4.12. *&* 16. qui per totam illam quæſtionem videndus eſt de hoc, Hieronymus Gabriel *conſil.*199.*num.*2.*lib.*1. & Flores de Mena. *quæſt.*3. *num.*55. Aym. *conſil.*63. *num.*2. & nouiſſime Perez de Lara *de anniuer. & capell. lib.*2. *cap.* 10. *n.*32. *&* 39.

Et procedit etiam † in canonicatibus, & præ- 2
bendis, aliiſque ſimplicibus beneficiis, vt ibi notant Ioan.Andr.Dominic.& Anchar. & Gabr. *ſupra*, & Lara *num.*40.

Et eſt † *deciſio* Guidoboni 55. *in manuſcriptis*, vbi 3
habetur, quod inſtitutio præſentati facta non ſeruata forma *dict.cap.fin.* eſt nulla,quia ſemper tentum eſt,quod dictum *cap.fin.* habet locum etiam in præſentatione, & non tenetur deciſio Bellameræ 620. tamen, quod per præſentationem factam ordinario, etiam ante inſtitutionem fuit quæſitum ius parti, quod non tollitur per prouiſionem Papæ. Et quamvis inſtitutio ſubſequuta fuerit nulla propter non ſeruatam formam *dict.cap.fin.* præſentatio tamen facta firma manet, Lamb. ſupr. *art.*17. & ſic impetratio facta à Papa de dicto beneficio, non facta mentione dictæ præſentationis, & inſtitutionis alterius eſt nulla. Hæc Guidobonus. Cui † concordat *deci-* 4
ſio Creſcent. *vltim. de iure patron.* Caputaquen. 37. *part.*1. & Cotæ 387. *in miſcellaneis manuſcriptis.* Eſt etiam *deciſio* Putei 484. *libro* 2. Lara *ſup.num.*41. Et facit deciſio in cauſa Oſcen. canonicatus 1. Febr. 1593. relata ſupra 5.*part, cap.*4. *n.*141.

5 Vnde in vna † Lucana capellaniæ 13.Maij 1553. coram D. Augustino fuit resolutum, institutionem factam eadem die, qua fuit facta præsentatio, non tribuere titulum coloratum, quia est contra decretum *dict.cap.fin.* iuncta gloss.1. *in fin.* & ibi Domin. & Franc. & dictum fuit, quod aliàs fuit idem resolutum coram Achille in Lucana.

6 Et quod institutio † facta non præmissis edictis, & sic non seruata forma tradita *in dict. cap. fin.* est nulla, & nullum ius tribuit, fuit dictum in vna Salmantina capellaniæ del Voto 3.Iunij,1583. sup. adducta *6.p.c.9.num.*13. & vide dicta *5.p.cap.5. num.9.*

7 Et † in edicto debet assignari terminus competens, & peremptorius, *vt in dict.cap.fin.* & ibi Dd. Lamb. *sup. art.*21. Perez de Lara *à n.*44. Rota in decisionibus relatis *num.seq.& 9.* & in vna Parmen. beneficij 28.Nou.1586. coram D. Gipsio,in qua fuit resolutum, institutionem beneficij,&c. refert & sequitur Marc.Anton. Gen. *in praxi c.*100. *n.*15.

8 Et non † sufficit citatio generalis per edictum, quando sunt alij patroni certi, sed debent specialiter & nominatim citari, aliàs institutio est nulla, *dict.cap.fin.* vbi Dd. Perez de Lara *sup.num.*42.*&* 43. Vt in vna Foroliuien. iurispatronatus,& 8.Februarij 1599. coram Domino Lancelloto, in qua fuit resolutum, Petrum præsentatum fuisse in tempore,quia præsentatio fuit facta infra quadrimestre,quod competit patronis laicis ad præsentandum,*c.vnico,de iure patron. lib.6.* Et quamvis potuerit iudex abbreuiare terminum, *iuxta c.fin.de elect. in 6.* Rochus *verb. honorificum, num.*5. ita vt post terminum edicti, & institutionem primi præsentati non sint amplius audiendi alij patroni, & pro illa vice ius præsentandi amiserint, Rochus *supra,* Lambertinus *2.parte, 2.lib. quæst.*1. *artic.*2. tamen in hoc erat seruanda forma *dicti capit. fin.* quæ habet locum in præsentatione, & institutione, vt ibi notant gl. & Dd. communiter,Puteus *decis.*306. *lib.*1. Guidobonus 55. Aymon *consilio 63. num.*2. aliàs institutio est nulla, cum habeat decretum irritans, Lambert. *supra quæst.6. articulo* 12. hic autem non fuisse seruatam formam *dict. cap.fin.* apparet ex eo, quia patroni non fuerunt citati, prout requirit textus ibi, vocationem autem huiusmodi. Et secundo, quando sunt certi, non sufficit generalis citatio, sed debent specialiter citari, aliàs institutio est nulla. Lambert. *dict.quæst.9. artic.* 11. *&* 13. Nec obstare, quod patroni non erant certi, quia satis erant certi apud vicarium, à quo rogati prius fuerant, vt eius fratrem præsentarent. prout colligitur ex attestatione, de qua in processu. Addebat vnus ex Dominis, quod ad hoc sufficiebat, quod potuisset haberi certitudo per inquisitionem, & de facili scire potuisset. Et mouebatur ex iis,quæ dixit Ancharanus *dict.cap.fin.verſ. & pondera.* quem sequitur Geminianus *ibi.* Secundo non fuit seruata forma *dict. cap. fin.* quia non fuit seruatus terminus competens. Licet enim non declaretur, quot dierum esset talis terminus, tamen trium dierum fere in continenti post vacationem est nimis breuis, & non

9 competens, &c. Et † 26. Aprilis eiusdem anni coram eodem Domino Lancelloto, Domini steterunt in decisis,ex duobus fundamentis consideratis in decisione. Primo, quia patroni non fuerunt nominatim citati, prout requirit *cap. fin. de elect. in 6.* Sufficit enim ad hunc effectum, vt ibi notat Anchar. quod non sint penitus incerti, nam si per inuestigationem possit haberi certitudo, vt inquirere, quis sit hæres talis, vel quis possideat, non valet citatio generalis, sicut etiam, quod certi dicantur, qui verisimiliter sciri possunt,tradit Lambert. *2.part. 2.lib. quæst.6. artic.*12. Et facit *decis.*387. *part.*1. *diuersorum*, & ista scientia sufficit, si adsit in præsentato, vel in præsentante, vel in instituente,Lambert. *dict. art.*12.*num.*8. Neque obstare, quod scientia respectu Elisabethæ non iuuet alios compatronos, vt per Franch. *dict. cap. fin. num.9. verſ.4. quæritur,* quia in specie Franchum reprobat Lambert. *sup. art.*20. *&* 28. qui dicit Ioan. Andream tutius fuisse loquutum, quia *in dict. cap. fin.* irritatur institutio, ideo si est nulla, ipso facto non citato vno de certis, non potest pro parte valere & pro parte non, quia est actus indiuisibilis, & ea, quæ affert Franchus, & Baldus, dicit procedere in actu diuisibili, &c. Nec obstare stylum, qui vti aduersans iuri communi esset alio modo probandus, & saltim, quod fuerit in iudicio contradictorio obtentum, vt *in iuribus vulgaribus.* Placuit etiam secundum fundamentum de nimia temporis breuitate, &c.

Prædicta resolutio † nullo modo procedit, vbi 10
esset consuetudo in contrarium, Lambertin. *dict. quæst.6. articulo* 14. Aymon *dict. cons.*63. *numero* 2. Puteus *decis.*306.*lib.*1. vbi quod allegans talem consuetudinem, ex quo erat contra communem opinionem,debeat illam probare,quidquid dicat Ægid. *dict. decis.*620. & Rota in vna Lamascen. beneficij, 21.Iunij 1596. coram Domino meo Corduba, in
† qua fuit resolutum, quod licet institutio præsen- 11
tati debeat fieri præuiis edictis, *cap.fin.de elect. in 6.* termini tamen assignatio commissa est arbitrio iudicis, *gloss. ibi competenti.* & stante vsu illius regionis potest fieri institutio sine edictorum præfixione, ad tradita per Lambert. *lib.2. part.2. quæst.6. art.*14.

Et cum ista † consuetudo seu stylus non sit con- 12
tra ius clarum, quidquid velit Rota in dicto Foroliuien. 26.April. sed contra communem opinionem, vt dicit Puteus *dict. decis.*306. & contra decisiones Rotæ, sufficeret decennalis ad tradita *in cap. fin. de consuetudine,* & supra *5.parte,cap.*4. *à num.*97. 1.*tomo.* Puteus *decis.* 241. *libro* 3. Et † in hoc Episcopatu 13
Abulensi, non est in vsu specialiter citare alios patronos, licet sint certi, sed solum fit citatio generalis per edictum.

Et quamvis Doctores † dicant post terminum 14
edicti non esse quem admittendum, seu audiendum, etiam re integra, id est, institutione non sequuta, Oldrad. *consil.*3. Felin. *in capitulo Cum Bertoldus.num.* 13. *de re iudicata.* Rochus *verb. honorificum, numero* 5. *& verb. competens, num.*51. Lambert. *dicta quæstione 6. articulo 26. &* 28. qui ait, post tempus edicti non esse quem admittendum etiam re integra, ignorantem tamen, vel impeditum, admittendum esse lapso termino edicti, re tamen integra, id est, institutione non sequuta: tamen contrarium seruatur, nam ante institutionem semper admittuntur, qui præsentantur ab aliis patronis, seu prætendunt habere ius, † quod non videtur contra ius, ex quo in 15
edictis non dicitur, quod post terminum illius non admittentur, sed quod procedetur in causa, & fient acta in absentia, seu in stratis. Et quod transacto edicti termino, ante institutionem tamen, poterit patronus comparere, & præsentare, inquit Perez de Lara *libro 2. capit.9. num.*47. *&* 50. citans Felinum, Rochum, & Lambertinum *supra,* qui tamen id non dicunt, sed potius contrarium, vt sup. Melius fauet idem Felin. *in c.gratum de offic. deleg. num.*3. vbi ait, quòd effectus citationis per edictum elapso tempore non facit quin audiantur illa, quorum interest etiam post tempus, nisi iudex interloquatur, imponendo silentium illis, ex Innoc. *in cap. fin. qui matrim. accus.poss.* Angel. *in l.*1. *C.vt nemo inuitus,*& Bald. *in l.diffamari, C.de ingen. & manum.* audiuntur enim isti regulariter elapso termino, nisi quando res non est integra per *dict.cap.fin.* & Bald. *supra,* & quando in assignatione termini apponitur clausula ista,aliàs ex tunc imponitur silentium, Abb. *in cap. penult. de iud.* post Card. &c. Ita Felin. & nouissimè sequitur Ceuall. *quæst.*898. *à num.*43. dicens esse vtile in praxi, & sic obseruari in constit. Archiepiscop. Toletani,

tani, quòd etiam elapſo termino citationis per edictum, audiendi ſunt illi quorum intereſt, ſi compareant re integra pro ſuo intereſſe, vt tradit Felin. *ibi*, & ſequitur And. Gail. *lib.* 1. *pract. obſeruat. in obſeru.* 57. *n.* 8. & 12.

16 Sed hic offert † ſe difficultas, an quando inſtitutio eſt facta in contradictorio iudicio, ſeu ſententia lata ſuper ea facienda, cauſa ſit appellabilis, in qua reſolutiue dicendum eſt, inſtitutionem præſentati factam, pendente appellatione per alterum interpoſita à ſententia Ordinarij, & poſſeſſionem ſubſequutam, & etiam poſſeſſionem à præſentato inſtituto captam pendente appellatione iudiciali, interpoſita ab inſtitutione facta in ſententia, eſſe attentatam, Ioan. Andreas, Lapus, Dominicus *num.* 7. & Francus *ſup. in capitulo auaritiæ, de election. in* 6. & tenuit Ro-

17 ta † in pluribus cauſis, & ſignanter in vna Neapolitana capellaniæ de menſe Decembris 1562. coram Domino Oradino, & in Calagurritana beneficij, 7. Maij 1574. coram Domino Blancheto, & in alia Calagurritana portionis de Amarita, 27. Iunij 1575. coram Domino Cantucio, quæ eſt 2. *part. diuerſorum, deciſion.* 6. & in vna Lucana plebis, ſeu parochialis, 18. Iunij 1571. coram Domino Lancelloto, ſeu Binarino, vt *in deciſione ſequenti.*

18 Domini dixerunt, poſſeſſionem † eſſe attentatam, quia captam appellatione pendente. Non obſtat, quod Ordinarius proceſſerit tanquam executor deputatus in confirmatione donationis, quia hoc non procedit, quando aſſumit partes iudicis. Felin. *cap. final. de præſumptionibus* & pronunciauit parte citata, inſtitutionem faciendam. Non obſtat, quod attentata, deſerta appellatione non ſint reuocanda, quia hoc tollitur ex facto, cum appellatio non ſit deſerta, & in appellatione Apoſtoli ſint dati, & terminus præſentationis non ſit elapſus, & etiam per Papam prorogatus. Minus facit, quod paſſus fuerit procedi in negotio principali, quia cum non conſtet, quod ſciuerit poſſeſſionem captam, non poteſt induci aliqua renuntiatio attentatorum. Minus facit allegatum *capitulum* Concilij Tridentini, quia loquitur in relatione facienda, ab examinatoribus, quæ non poteſt ſuſpendi per appellationem, quo minus fiat inſtitutio, ſecus in caſu iſto, quo agitur de iure patronatus, & inſtitutione facta vigore illius, & non relationis. Non obſtat noua prouiſio, quia vltra hoc appellans habet anteriorem nouam prouiſionem, ſed quidquid ſit, non potuit vigore nouæ prouiſionis capere poſſeſſionem, aliàs incidit in pœnas extrauagantis Iulij Tertij contra capientes poſſeſſionem literis non expeditis.

19 Et † tradit rectè Lancellotus *de attentatis* 2. *part. cap.* 4. *numero* 614. & 627. & *cap.* 12. *in præſentatione, num.* 79. & præſertim *limitatione* 40. & 49. vbi reſpondet *cap. conſtitutis.* 2. *de appellationib.* quod loquitur in appellatione extraiudiciali, vt etiam intelligunt Ioann. Andreas, Lapus, Dominic. & Francus *ſupra*, & Cuchus *in inſtitutionibus maior. lib.* 4. *tit.* 4. *num.* 67.

20 Et ſimiliter † cum Rota in dicta Neapolitana reſpondet idem Lancellotus doctrinæ Lambertini *de iure patronat.* 2. *part.* 2. *lib. quæſt.* 11. *artic.* 5. *numero* 2. dum dicit, inſtitutum poſſe pendente appellatione ab inſtitutione capere poſſeſſionem, quia eſt quid facti, & effectus conſecutiuus inſtitutionis, quod eius lectura eſt corrupta, & loquitur quando inſtitutio non habet vim diffinitiuæ, ſed fuit facta extraiudicialiter, & ſine contradictore, vt aperte colligitur ex his, quæ ipſe dicit *numero præcedenti in fine*, quo caſu appellatio tanquam interloquutoria non debet facere attentata, vt pro regula firmauit *in d. cap.* 12. 1. *limitation.* & eſt etiam deciſio 534. in nouiſ. Farin.

21 Et idem etiam † tradit Brederodius *in tractat. de appellationibus* 1. *parte, à quibus actibus, titul.* 20. *verſic. ab inſtitutione præſentati, pag.* 419. & Marcus Antonius Genuenſis *in praxi Archiepiſcopali Curiæ Neapolitanæ, capit.* 61. *num.* 19. dicens, receptum in dicta Curia Archiepiſcopali Neapolitana, & vbi poſt ſententiam eſt facienda inſtitutio, ſeu collatio, tenet Azeuedo in Curia Piſana, *lib.* 2. *cap.* 4. *num.* 14. & nouiſſimè Perez de Lara *lib.* 2. *cap.* 11. *à num.* 1.

Et nouiſſimè in vna Aurien. † parochialis, pri- 22
ma Iulij, anno 1596. coram Domino Penna fuit reſolutum, quando inſtitutio facta eſt in contradictorio iudicio, & per ſententiam, tunc cauſa eſt appellabilis, ex Lancelloto, *dict. num.* 79. & *dict. limitatione* 49. & quod appellatione pendente, capta poſſeſſio eſt ſequeſtranda maxime, quia fuit capta infra decem dies datos ad appellandum, Cæſar de Graſſis *dec.* 108. *num.* 5. *de appellationibus.*

Et in alia † Aurien. Parochialis quarta die De- 23
cemb. 1598. coram Domino Lancelloto fuit reſolutum, conſtare de attentatis, & poſſeſſionem ſequeſtrandam, fuit enim facta inſtitutio, & poſſeſſio capta poſt appellationem, &c.

Et ita fuit etiam † reſolutum in vna Compoſtel- 24
lana parochialis de Bayona 9. die Decembris, anno 1592. coram Domino Penna, *vt in ſequenti deciſione* videri poteſt.

Dubitaui, an mandatum de manutenendo, aliàs Alphonſo Laſſo conceſſum eſſet reuocandum, vel confirmandum, vt licet cauſa ſæpe propoſita propter multas obſcuritates inſertas per informantes, non potuerit capi reſolutio. In iſta parte fuit concluſum, mandatum fuiſſe reuocandum, & poſſeſſionem ſequeſtrandam, nam cum poſſeſſio Alphonſi eſſet capta appellatione pendente, non erat manutenibilis, *cap. non ſolum de appellationibus, lib.* 6. *cum ibi notatis*, quod procedit, quamvis eſſet capta authoritate Ordinarij inſtituentis, ad late tradita per Modernum, *de attentatis, parte* 2. *cap.* 4. *n.* 627.

Nec refragatur *deciſio* 9. Antonij Auguſtini *lib.* 1. nam eo caſu conſtabat de conſuetudine exequendi ſententias, quæ in caſu propoſito, ex deductis pro parte Alfonſi, non videbatur Dominis probata, qua ceſſante, licet Ordinarius procedat iudicialiter, pendente tamen appellatione abſque vitio attentatorum non poteſt capi poſſeſſio. Antonius Auguſtinus *in epitome, tit. vt lite pendente, num.* 22. Quod habet etiam locum, licet Ordinarius non ſit in lite, ſed tantum ea controuerteretur inter præſentatos à diuerſis patronis, vt aperte conſtat per eundem modernum Lancellotum ſupra relatum, *de attentatis, parte* 2. *cap.* 4. *num.* 618. *& ſequenti*, & quamvis etiam poſſeſſio foret vacans Puteus *dec.* 35. incip. *proceſſus, tit. de iudic.*

Satis enim eſt ad cauſandum attentata, ſi poſſeſſio capiatur infra terminum ad appellandum, licet nulla adhuc appellatio ſit interpoſita, vt fuit deciſum coram me in vna Nolana capellaniæ, die 3. Martij, 1589.

Nec obſtat, quod in propoſita facti ſpecie non erat appellatum à mala electione & grauamine. Quo caſu à Concilio Tridentino, & conſtitutione Pij V. admittitur appellatio, ſed erat appellatum ab inualiditate præſentationis ex defectu poteſtatis Gregorij, vnius ex præſentantibus: vnde appellatio non poterat ſuſpendere, nec retardare poſſeſſionem, Decius *in capitulo conſtitutis, el* 2. *num.* 12. *de appellationibus.* Lambertinus *de iure patronatus, libro* 2. *part.* 2. *art.* 5. *quæſt.* 11. *num.* 2. quia licet in facto id potuiſſet admitti, adhuc quidem ex dominis referebat, in eiſdem terminis fuiſſe contrarium deciſum in Rota, die 10. Iunij, 1575. in vna Camoren. beneficij coram Cota, vbi fuerat facta deciſio inter appellationem iudicialem, quæ ſuſpendit, & extra iudicialem, quæ non operatur ſuſpenſionem, in quibus terminis

procedunt

procedunt ſupradictæ doctrinæ. Vnde cum hic adeſſet iudicialis appellatio proceſſum ſuſpendent, poſſeſſio fuit attentata Guidobonus *deciſ.*104. & fuit reſolutum in vna Calagurritana beneficij, die 7. Maij, 1574. coram Domino Blancheto, & ideo non potuit eſſe manutenibilis, ſed ſequeſtranda, & videndum de bono iure in negotio principali.

25 Idem fuit † reſolutum in vna Pinciana iuriſpatronatus, 9. Maij, 1598. coram Domino Gorduba, vt in ſequenti deciſione.

Dixerunt Domini conſtare de attentatis, nam inſtitutio fuit facta pendente termino ad appellandum, ac inde vt attentata venit reuocanda, *capit. non ſolum. de appellationibus, in 6. cum vulgaribus.* Mohedanus *deciſio* 11. *de præbend.* quod maxime locum habet, quando fuit iudicialiter proceſſum, Calderinus *conſil.*1. *vt lite pendente.* Sarnen. *deciſ.*31. & fuit dictum in Calagurritana de Amarita, 29. Iunij, 1575. coram Reuerendiſſimo Lauretano, & conſequenter fuit etiam attentata poſſeſſio ſubſequuta, Guidobonus *deciſ.*104. tradit Modernus *de attentata appellatione, limitatione* 49. quæ inde venit ſequeſtranda, Caſſad. *deciſ.*3. *num.*6. *de reſtitutione ſpoliatorum*, Cæſar de Graſ. *deciſ.*2. *de appellationibus*, Anton. Auguſtin. *in epitome, titul. de ſequeſtratione ex officio*, §.3. & 6. Caputaquen. *deciſ.*7. *parte* 1. & 157. *parte* 3. Puteus *deciſ.*414. *libr.*2. & ſæpe Rota tenuit. Neque obſtabat, quod opponebatur non conſtare de iure Caualcantium, quia ad hunc effectum requiritur notorietas non iuris: quæ nec colorate impugnari poſſit, vel modo aliquo velari, Ægidius *deciſ.* 173. qualis eſt quæ reſultat ex re iudicata, vel confeſſione partis, Rota *deciſ.*3. *de reſtitutione ſpoliator. in nouis*, Tanis *deciſ.*19. & fuit reſolutum in Eugubina S. Petri de Vignate 21. Iunij coram Domino Orano, & 4. Iulij 1597. coram me in alio ſanctæ Agathæ Gotorum *ad caput fin. de cohabitatione clericorum.*

Minus obſtabat, quod dicebatur, dictos dominos de Caualcantibus fuiſſe paſſos cognoſci de meritis cauſæ, nam vltra quod ex aduerſo negatur, cum verſemur in inſtitutione facta pendente termino ad appellandum, quæ ex capite nullitatis reuocatur etiam poſt rem iudicatam, & litem deſertam, vt tenuit Rota coram Domino Decano, 7. Maij, 1574. in vna Calagurritana beneficij del burgo, quæ eſt diuerſorum 406. parte 1. relata etiam per Cæſarem de Graſ. *deciſ.*2. *num.*5. *de appellationibus*, illud impedimentum obſtare non debuit, cum cauſa attentatorum ſtatim fuerit commiſſa.

Et poſt hæc tradit Gonzalez *ad regul. de menſibus gloſſa* 9. *in annotationibus, à n.*203. dicens idem fuiſſe reſolutum in Calagurritana beneficij, 18. Aprilis 1603. coram Domino Lancelloto, & in alia Calagurritana de Ollauari, 28. Ianuarij, & 22. Martij 1604.

26 Et prædicta † reſolutio tenenda & practicanda eſt, quamvis contrarium teneat Zauallos *in ſuis communibus contra commun. quæſt.*693. *numero* 31. & *quæſt.*830. *à num.*44. dicens faciendam eſſe prouiſionem capellaniæ appellatione ſpreta, & in caſu confirmationis, ſeu inſtitutionis factæ in ſententia, Azeu. *vbi ſupra.*

27 Nec curandum videtur † de ſtylo contrario, ſeu conſuetudine, qui in aliquibus Epiſcopatibus, & particulariter in hoc Abulen. ſeruatur: nam iſte ſtylus, ſeu conſuetudo non eſt toleratus, ſed quoties recurritur ad ſuperiores, reuocantur tanquam attentata, niſi forte, quando conſtat, appellantem nullum ius habere, & Perez de Lara, *d. capitul.*11. *num.* 8. ait, quod cum fertur cauſa ad Regiam Cancellariam, prætextu violentiæ, iubentur reponi omnia in eo ſtatu, quo erant tempore ſententiæ prælationis. Si tamen ex actis apparet de notoria iniuſtitia appellantis, ex eo, quod non eſt deferendum appellationibus friuolis, *capitulo cum appellationibus, de appellationibus, libro* 6. iudices Regij declarant vim non fieri in executione ſententiæ, & collatione capellaniæ. Et ideo eſt quod ait Ceual. *dict. quæſt.*693. *num.*31. quòd in regali Cancellaria per modum violentiæ aliquando tales prouiſiones reſcinduntur, aliquando non, prout iudices ſupremi arbitrantur, quòd etiam repetit *d. quæſt.*830. *num.*49. dicens, quòd in Regali Cancellaria Pinciana variè ſolet iudicari, licèt practica communior ſit, vt prouiſio & collatio tanquam attentata reuocetur, &c. & *in add. ad d. quæſt.*693. *à num.*3. vbi videtur remanere cum noſtra ſententia, ait, quòd ſic practicatur in curia Regis, licèt aliquando determinetur contrarium, ſecundum cauſæ merita, & litigantium iuſtitiam, & nouiſſimè *lib.*4. *quæſt.*1. *ſeu* 897. vbi *à numero* 818. pro quarto tractat iſtam quæſtionem, tandem *à num.*388. cum Lara *d. num.*8. videtur reſoluere, collationem, ſeu poſſeſſionem datam poſt dictam appellationem, eſſe attentatam, & reuocandam, niſi vbi de iuſtitia inſtituti ad oculum conſtaret.

Sicut etiam non videtur † curandam de ſtylo tri- 28
bunalis iudicis Metropolitani Salmanticæ reſidentis, qui ſemper dat executorias ſuæ ſententiæ quando eſt confirmatoria primæ ordinarij, nam ſimiliter per iudices appellationis ab eo interpoſitæ, reuocatur executio tanquam attentata.

Quamvis ſi illa conſuetudo † exequendi ſenten- 29
tiam, & mittendi in poſſeſſionem capellaniæ ſeu beneficij eum in cuius fauorem lata eſt, reuera ſtaret, & de ea recte conſtaret, ceſſarent attenta, vt per Antonium Auguſtinum *deciſ.*9. *lib.*1. quæ eſt 3. *part. lib.* 1. *diuerſorum* 1155. Lancellotum *de attentatis.* 2. *part. cap.*12. *limitatione* 48. & Rotam in d. Compoſtellana ſupra adducta *num.*24. & tradit poſt hæc Gonzalez *ſup. num.*211. *& ſeq.* & Perez de Lara *ſup. n.*13. dicens, eſſe talem conſuetudinem in conſilio Archiepiſcopi Toletani, & nouiſſimè Ceuallos *dict. quæſt.*897. *à numero* 843. teſtificans coram Deo & hominibus, iſtam conſuetudinem vigere & ſeruari in tribunali Archiepiſcopi Toletani, cuius origo memoriam excedit, & ſic collationes capellaniarum in eos factas non debere reuocari, cùm cauſæ deferuntur in modum violentiæ ad Regalem Cancellariam, licèt ſecus in ſententiis aliorum tribunalium, vbi non viget talis conſuetudo, quam etiam in dicto tribunali Toletano non credo eſſe toleratam, & ſic de ea non erit habenda ratio, vt *ſup. num.*27.

Et idem eſſet ſtante † ſtatuto, ſeu conſtitutione 30
ſynodali id ſtatuente, ſeu prohibente appellationem reſpectu effectus ſuſpenſiui, Lancellot. *d. limitat.*48. & Rota in vna Pampilonen. parochialis de Illundam, 16. Iunij 1597. coram D. Lita, his verbis: Domini tenuerunt, non eſſe locum ſequeſtro, ea moti ratione quia licet Ioannes fuerit immiſſus in poſſeſſionem beneficij, de quo agitur poſt appellationem interpoſitam pro parte Saluatoris, non tamen attentata dici poteſt immiſſio ad effectum opponendi ſequeſtrum, ſtante conſtitutione ſynodali, qua prohibetur omnis appellatio reſpectu effectus ſuſpenſiui. Anton. Auguſtin. *dec.*1155. *lib.*3. *part.*3. *diuerſorum.* Lancellot. *part.*2. *cap.*12. *limitat.*48. maxime, quia dicta conſtitutio facta fuit, ne interim Eccleſia pateretur detrimentum in ſeruitio. Quæ deciſ. eſt in nouiſ. Farinac.

Et poſt hæc tradit † Gonzalez ſupra *à num.*213. 31
dicens huiuſmodi ſtatutum, ſeu conſtitutionem ſynodalem debere eſſe clarum, non autem dubium & turbidum, vt recte declarauit Rota in dicta Calagurritana de Ollauari coram Domino Penna, 22. Martij 1604. circa quandam *conſtitutionem* ſynodalem Calagurritanam *decimoquarto, titulo de inſtitutionibus*, vt latius per eum ibi *num.*116. *& ſequenti*, & *num.*218.

*num.*218. ait, quod sufficeret tamen, si esset sublata appellatio per verba æquipollentia, vt per Lancellot. *dict. capit.*12. *limitat.*8. *num.*4. *&* 5. *& limitat.*53. *num.*63. Sed addit ipse Gonzalez ibi, *n.*214. *&* 215. quod dictum statutum, aut constitutio debet esse Apostolica authoritate confirmatum, aut longo tempore obseruatum, nam alias non teneret, cum nullus alius præter Principem possit auferre appellationem, *l. prima, §. interdum, ff. a quibus appellare non liceat, cap. quod super his, de maioritate & obedient. cap. Pastoralis.*53. *de appellatio.* Francus *in rubr. de appellat. n.*23. *l.*13. *ad fin.* & ibi Gregorius *verb. ningun juzgador, titulo* 23. *partita* 3. cum aliis adductis per Lancellot. *d. cap.*12. *limitat.*8. *ex num.*118. Quæ sententia mihi non placet, & reuera est contra Lancellot. *dict. limitat.*48. & Rotam *in decisionibus allegatis.* Vbi non requiritur talis confirmatio, aut obseruantia, quamvis enim appellatio non possit tolli per dispositionem hominis inferioris principe, ex allegatis per Gonzalez, bene tamen potest tolli per statutum in aliquo casu ex rationabili causa, vt in proposito ad Botteum, *de synod.* 3. *part. art.*1. *n.*62. & etiam potest tolli per fundamentum beneficij Lancellot. *d. limitat.*8. *num.*7. & Gonzalez *supra n.*219. & quòd possit tolli per constitutionem synodalem, etiam sine confirmatione Apostolica, contra gloss. nouiss. post Azeued. tenet Ceuallos *d. qu.*897. *à n.*853. dicens valere talem constitutionem, quæ fit de consensu omnium Ecclesiasticorum authoritate prælati, qui potest consentire, vt sententia capellaniæ mandetur executioni, & quòd à principio non suspendat executionem; quia aliud est tollere appellationem, aliud quòd appellatio non suspendat collationem, maximè interueniente consensu quorum interest, vt probaui *in d. l.*13. *part.* & ibi Gregor. *verb. Fizie e postura*, & *verb. Ningun juzgador*, & *in l. fin. C. de tempor. appell. &c.* Sed ista ratio de consensu & renunciatione appellationis nihil valet, nec intrat in proposito: nam ad tollendam appellationem ratione consensus & renuntiationis, requiritur in particulari consensus partium litigantium, vt *in d. §. fin. & dd. partita.*

Prædictaque resolutio † procedit etiam, quando plures sunt præsentati ab vno patrono, vel æquali patronorum suffragio, nam cum tunc Episcopus teneatur digniorem instituere, *cap.*3. *de iure patronat. cap. si forte* 63. *distinct.* Rochus *verb. honorificum, qu.*16. Lambertus 2. *part.* 2. *lib. qu.*5. *art.*1. *&* 2. Greg Lopez *lib.*5. *tit.*15. *part.*1. *verb. digno.* Perez de Lara *d. lib.*2. *cap.*2. *à num.*34. Azor 2. *part. lib.*6. *cap.*12. *qu.*14. & Vega *in sum.* 1. *p. cap.*36. *casu* 34. dignior prætermissus poterit ab eo appellare. Abbas *in cap. cum autem, num.*5. *de iure patronat.* Lamb. *dict. art.* 26. *& d. artic.*2. qui pro contraria parte male citatur, nam quod ibi in fine cum Decio *consilio* 129. ait, quod quamvis præferendus sit idonior ante factum, sed idoneus fuerit institutus, tenebit institutio, non obstante quod alter sit idonior, procedit non appellante idoniori, &c. Azor *supra* & ita videtur seruare Rota, vt in Salmantina capellaniæ adducta supra 7. *p. c.*9. *num.*11. 32

Quamvis contrarium † teneant Couar. *in reg. peccatum,* 2. *part.* §. 7. *num.*4. Didacus Perez *in leg.*2. *tit.*6. *l.*1. *ordinamenti vers. notum* & Ioan. Gut. *canonic. quæst. lib.*2. *cap.*11. *num.*23. & nouissimè Gratian. *in addit. ad decis.*79. *n.*9. *&* 10. 33

Et quamvis à gratificatione † Episcopi quando sunt æque digni, non detur appellatio. Decius *dict. cons.*129. *num.*1. & ita iudicauit Rota coram Domino Brauo in vna Hispalen. beneficij, vt per Fuscum *de visitat. l.*2. *c.*10. *n.*3. & conducit resolutio Rotæ in causa Calagurr. beneficij de Zurbano 29 Octobr. 1608. & 4. Nouemb. 1609. coram D. Penna, quòd gratificatio Episcopi est valida nec vitiatur ex eo, quod alter non fuerit ad eam citatus, quia non est iudicatum quòd in ea requiratur citatio, cùm pendeat à libera Episcopi voluntate. 34

DECIMA PARS,

DE TEMPORE, QVO, ET INTRA QVOD DEBET PROVIDERI DE BENEFICIIS.

CAPVT I.

Quando debeat prouideri de beneficiis.

SVMMARIA.

1 *POST vacationem oportet beneficium conferri, non antea, nam beneficium nondum vacans, non potest conferri, vel promitti.*
2 *Nec iuramento confirmabitur.*
3 *Præterquam à Papa, qui ex plenitudine potestatis ius tribuit à vacatura.*
4 *Patronus non potest præsentare ad beneficium vacaturum antequam vacet, nec potest fieri promissio obligatoria de facienda præsentatione ad beneficium vacaturum, nec valet consuetudo contraria.*
5 *Nec præsentatio facta per patronum ante vacationem beneficij quidquam obstat præsentationi postea factæ.*
6 *Legatus non potest alicui committere receptionem resignationis beneficiorum, & collationem ipsorum in genere, aut in specie.*
7 *Quod habet locum in aliis collatoribus.*
8 *Licet legatus bene possit resignationes beneficiorum recipere, & illa conferre.*
9 *Quamvis Episcopus possit committere vicario suo, aut officiali generali facultatem recipiendi resignationes, & conferendi beneficia, non tamen poterit id committere singulari personæ, nec etiam ipsi vicario de certo beneficio.*
10 *Quamvis contrarium tenuerit Rota, & Staphileus.* & num. seq.
12 *In permutatione, quam partes facere desiderant, posset*

posset procedere opinio Rotæ, & Staphilei, quando esset de beneficiis diuersarum diœcesium.

13 *Diuisim bene potest concedi facultas admittendi resignationem, & postea illa admissa, facultas conferendi.*

14 *Non potest constitui procurator in specie ad præsentandum ad beneficium vacaturum.*

15 *Non solum in beneficiis vacaturis per mortem, sed etiam per renunciationem, vel aliàs.*

16 *Id limitatur primo, nisi persona sit Illustris vt Episcopus, per caput significasti de iure patronatus, secundum vnum intellectum, qui tamen non conuenit illi, nec placet ista limitatio,* & num. 17.

18 *Secundo limitatur, nisi ex iusta causa patronus haberet se absentare in longinquas partes: quia tunc poterit, authoritate ordinarij interueniente, aliquem ponere, vt præsentet ad vacatura.*

19 *Tertio limitatur, vt non procedat quando daretur potestas præsentandi in genere.*

20 *Quarto limitatur, vt non procedat in procuratore, seu administratore generali negotiorum patroni, ex iusta causa absentiæ constituto ante vacationem beneficij, cui præsentationem committeret, nam tunc valet datio procuratoris, etiam quod vnicam præsentationem haberet,* & num.seq.

Vbi ponitur resolutio Rotæ.

22 *Quod tamen secus esset, si essent nominatæ personæ præsentandæ.*

23 *De impetrante, seu obtinente beneficium viuentis, qui sunt videndi.*

24 *Beneficium viuentis vniuersitati conferri potest secundum Corrasium.*

25 *Sed secundum Rebuffum non potest conferri in titulum, secus in proprietate, id est per vnionem absque præiudicio possidentis,* & num.26.

27 *Nec potest ei conferri beneficium in titulum etiam si non sit viuentis, sed solum in proprietate per vnionem, & sic est intelligendus Corras.*

28 *Et collatio, seu resignatio in fauorem Capituli, vel Collegij, vnioni æquipollet.*

29 *Et vnio de beneficio viuentis potest fieri non solum Collegio, vel Capitulo, sed etiam dignitati, aut beneficio alicuius personæ particularis,* capit.1.2. & 3. de concess. præben.

30 *Loquuntur de collatione tituli.*

31 *Cum vacat beneficium, non solum conferri, sed etiam promitti potest, & promissum debetur, licet effectum non sit, sed valeat collatio alteri facta.*

32 *Et patronus qui promisit alicui eum præsentare ad beneficium vacans, licet possit variare, tenetur etiam illum præsentare, secundum Rochum.*

33 *Contra quem tenet Lambert. cuius tamen rationes non videntur bonæ,* & num.34.

35 *Refertur sententia Gabrielis Vazq. Authori vero satis probabile videtur, promissionem etiam de beneficio vacante, licet iure non sit prohibita, nunquam tamen obligare,* & num.36.

37 *Conferri beneficium potest simul atque beneficiatus mortuus est, vel alias vacat ab ordinario etiam ignorante mortem, seu vacationem, & sub conditione, si vacat.*

38 *Cum per obitum vacat beneficium, conferri potest, etiam nondum sepulto corpore defuncti, quidquid sit in electione Prælati, quæ aliàs videtur cassanda,* & num. seqq.

41 *An beneficium quod vacat de iure, licet non de facto, quia aliquis est in possessione, conferri possit.*

42 *Et posse conferri docent relati.*

43 *Quod procedit, quando possessio est euidenter iniusta, aut eius color cassatus à iure.*

44 *Secus vbi possessio est colorata, & color non est cassatus à iure, vel ab homine, nam tunc collatio est nulla, etiam facta ab ordinario ex defectu potestatis,* & n.seq.

46 *Sed contrarium tenetur, quia in ordinario non datur sumptio, quæ solum consideratur in proposito,* & num. seq.

48 *Licet in prouisione Papæ, vel Legati, in quibus cadit surreptio, facienda est mentio de colorata alterius possessione, aliàs est surreptitia & nulla.*

49 *Id non procedit in prouisione facta motu proprio, qui excludit surreptionem, contra aliquos,* & n.seq.

51 *Nec in possessione beneficij generaliter, vel specialiter reseruati ex prouisione inferioris à Papa, nam illa possessio non est colorata, nec considerabilis, sed caret omni effectu.*

52 *Etiam si fuisset acceptata ignoranter, contra Felin. & Seluam.*

53 *Impetrans tamen beneficium tunc per annum pacifice possessum, debet facere mentionem de possessione illius ex regula de annali, cui tantum quoad istam primam partem solet derogari, quæ habet locum etiam in beneficiis reseruatis non solum specialiter, sed etiam generaliter, quamvis tempore Gregorij vndecimi loqueretur solum de specialiter reseruato,* & num.seq.

55 *Ponitur resolutio Rotæ.*

56 *Tertio id non procedit stante clausula in supplicatione, ac d. N. & aliorum quorumcumque concessiones, prouisiones & possessiones habeant pro expressis.*

57 *Et idem stante clausula,* ac d. N. & aliorum quorumcumque concessiones, iura, prouisiones, &c. *habeantur pro expressis.*

58 *Quarto non procedit, quando in rescripto est clausula, vocatis vocandis, quæ operatur expressionem coloratæ possessionis.*

59 *Et vbi ea apponatur,* & num.seq.

61 *Quinto non procedit, quando in rescripto est clausula, dummodo non sit alteri ius quæsitum.*

62 *Et vbi ea ponatur.*

63 *Et ratio limitationis ponitur.*

64 *Quæ clausula non suspendit gratiam.*

65 *De ea remissiue.*

66 *Sexto non procedit, quando in literis est clausula, amoto quolibet detentore, nam satis videtur facta mentio de possessione colorata per istam clausulam, quæ habet vim expressionis illius.*

67 *Quæ limitatio procedit, quando ista clausula apponeretur in literis gratiosis, secus si in literis executoriis, vel in executione gratiæ, prout consueuit poni, secundum Dd.* & num.seqq.

70 *Quamvis contrarium tenetur,* & num.seq.

73 *Et de d. clausula amoto remissiue.*

74 *Ponitur decisio Rotæ Colonien. canonicatus.*

POst vacationem oportet † beneficium conferri, non antea, nam beneficium nondum vacans, non potest conferri, vel promitti, ne desiderare quis mortem proximi videatur, seu ne alienæ mortis votum ingeratur, aut captandæ alienæ mortis occasio tribuatur, *cap.2. & 3. de concess. præbenda, & c.2. eod. tit. in 6.* & ibi Dd. & Rebuffus videndus *in proœmio concordat. verb. fati. & in repetit. d.cap.2. de concess. præbenda.* Corras. *de benef. 1.part. c.7. num.1.* Sylvester *in summa, verb. beneficium, 2. n.5.* Nec † iuramento confirmabitur, Rebuff. *in dict. repetit. c.2. 1.notab. 4.ampliat.* præterquam † à Papa, qui vt dicit Corrasius *ibi,* ex plenitudine potestatis ius tribuit ad vacatura, *cap. proposuit. de conc. præb. & cap.2. de præben. in 6.* 1 2 3

Hinc etiam patronus † non potest præsentare ad beneficium vacaturum antequam vacet, nec potest fieri promissio obligatoria de præsentatione ad beneficium vacaturum, *c.fin. de concess. prabend.* Lamb. *de iure patron. 1.part. 2.lib. quæst. 6. art. 1. & 19.* Ioan. Nicol. Delphinas *eodem tract. num. 190.* & Didacus Perez *in l.1. tit.6. lib.1. ordinat. gloss.2. vers. non minus elegans, & seq.* Nec videtur valere consuetudo 4

contraria,

contraria, etiam immemorialis, vtpote irrationabilis, & iniqua, quicquid dicat Cabebo *de patronatibus Regiæ coronæ, cap.* 14. vbi ait, id non seruari de consuetudine Regni Lusitaniæ, & passim Reges suos consueuisse, & solere promittere præsentare aliquem in Ecclesia sui patronatus in genere ob merita, & seruitia, & de hac promissione prouisionem Regium fieri. Nec † præsentatio facta per patronum
5 arte vacationem beneficij quicquam obstat præsentationi postea factæ, cum fuerit nulliter facta, *reg. nm præstat impedimentum lib.* 6. cum aliis per Felin. *in cap. ex tenore, num.* 4. *de rescript.* ita resolutum in causa Pampilonen. beneficij de Vgarte, 13. Februarij 1595. coram D. Iusto.

6 Et ne † aperiatur via ad beneficia vacatura contra Lateranens. Concilium, prohibitum est, ne legatus possit alicui committere receptionem resignationis beneficiorum, & collationem ipsorum in genere, aut in specie, *vt in cap. deliberationes, §. prohibemus, de offic. legati, lib.* 6.

7 Quem † textum non habere locum in aliis collatoribus docet Domin. *ibi num.* 4. & Flamin. Parisius *de resignat. benef. lib.* 7. *quæst. vltim. numero* 1.

8 Licet † legatus bene possit resignationes beneficiorum recipere, & illa conferre, glossa *in dict. §. prohibemus, verb. cuicunque, & in capit. dudum, verb. potestate, de præbend. in* 6. Rota in Virdunen. canonicatus, 6. Martij, 1595. adducta supra 5. *part. cap.* 3. *num.* 45.

9 Vnde quamvis Episcopus † possit committere vicario suo, aut officiali generali facultatem recipiendi resignationes, & conferendi beneficia, *capit. vltimo*, vbi Doctores *de officio vicarij, in* 6. de quo supra 5. *part. cap.* 8. *ex num.* 112. Non tamen poterit id committere singulari personæ, nec etiam ipsi vicario de certo beneficio, ex *dict. §. prohibemus*, & ratione ibi expressa tenet glossa *ibi d. ver. cuicunque, in fine*, & Franc. *num.* 2. Rota *decis.* 1. & 4. *de officio vicarij in antiquis, & decision.* 5. *eodem titul. in nouis.* & ibi Papaz. Selua *de benef.* 2. *part. quæst.* 21. Rebuffus *in praxi, tit. de vicariis Episcop. numero* 20. *& in forma vicariatus, num.* 110. *& in regula* 13. *Cancellar. vers. aut vicarios perpetuos.* Gambarus *de officio legati, libro* 2. *à numero* 363. Flamin. Paris. *dict. quæstion. vltima, numero* 30. & Sbrocius *de vicario Episcopi, libro* 1. *quæstione* 52. *num.* 4. *& 25.*

10 Quamvis contrarium † tenuerit Rota *decision* 5. *de concess. præbendæ in antiquior.* & Staphil. *de literis gratiæ, titul. de modis vacationis, §. resignationis modus, numero* 21. dicentes, quod compilatores *libro* 6. errauerunt in reddenda ratione *dict. §. prohibemus,*

11 quæ † responsio est contra textum, *in proœmio sexto*, vt inquiunt Domin. & Franc. *supra* & Gambarus *numero* 366. Vnde etiam conuincitur ratio, quam assignat Couarruu. *libro* 3. *var. capit.* 20. *numero* 6. quem sequitur Thom. Sanchez *de matrim. libro* 2. *disput.* 40. *numero* 16. quod ea ratione obtentum est, Episcopum non posse potestatem conferendi beneficia committere alteri quam eius vicario generali, quia ea iurisdictio magni sit momenti: text. enim *in dist. prohibemus*, ex quo communis id docet, non tradit istam rationem, sed quod per hoc aperiri posset via contra Lat. Concil. ad beneficia vacatura.

12 In permutatione tamen, † quam partes facere desiderant, ex quo in ea collatio est necessaria, & debita compermutantibus, posset procedere opinio Rotæ *dict. decis.* 5. *de concess. præbend.* & Staphil. maxime quando esset de beneficiis diuersarum diœcesium, Puteus *decis.* 76. *libro* 3. *gloss. in cap. vnico de rerum permutat. in* 6. *verb. collationem, versic. in* 2. *communiter approbata*, vt infra *sequenti part. cap.* 4. *num.* 65. & fauet Villadiego *de legato, qu.* 9. 1. *part. num.* 98.

13 Diuisim autem bene potest † concedi facultas admittendi resignationem, & postea illa admissa facultas conferendi, glossa, Francus, & alij *supra*, & Rota *d. dec. de officio vicarij in nouis in additione, n.* 10. Sbrocius *d. qu.* 52. *num.* 28. *& q.* 53. *num.* 7. fauet Villadiego *supra.*

Similiter etiam † non potest constitui procura- 14
tor in specie ad præsentandum ad beneficium vacaturum, Rebuff. *sup.* & Lambert. etiam *sup. & 4. quæst. art.* 1. 2. *&* 3. & Cassad. *decis.* 5. *de iure patr.* Mandos. ad Lapum *allegat.* 8. *litera N.*

Quod procedit † non solum in beneficiis vacatu- 15
ris per mortem, sed etiam per renuntiationem, vel aliàs ex *d. §.* prohibemus, quamvis contra teneat Lambert. *d. art.* 2. *num.* 6.

Sed limitatur primo, nisi persona † sit Illustris, 16
quod procederet tantum in Episcopo, intellexerunt domini in vna Burgi sancti sepulchri, coram Achille 1555. vt apud Verallum *lib.* 1. *decision.* 377. *in manusc.* Lambert. *d. qu.* 4. *art.* 2. *num.* 7. *&* 7. *qu. art.* 24. *n.* 13. per textum *in cap. significasti de iure patr.* secundum vnum intellectum, de quo per Dd. *ibi.* Sed † iste intellectus non conuenit illi textui, vt patet 17
ex verbis, ibi, *Pro Ecclesiis sibi commissis adepti fuerint*, vt recte aduertit Lambert. *d. num.* 13. qui plures intellectus affert ad illum textum, vnde mihi non placet ista limitatio.

Secundo limitatur, nisi ex iusta † causa patronus 18
haberet se absentare in longinquas partes, quia tunc poterit authoritate ordinarij interueniente aliquem ponere loco sui, vt præsentet ad vacatura, vt cum Corseto tradit Lambert. *d. qu.* 4. *art.* 2. *num.* 3.

Tertio limitatur, vt † non procedet, quando da- 19
retur potestas præsentandi in genere, Abbas *in dict. cap. fin. num.* 6. Probus ad Monach. *in cap.* 1. *de offic. vicar. in* 6. *num.* 9. & Lambert. *dicta qu.* 4. *art.* 3.

Quarto limitatur, vt † non procedat in procura- 20
tore, seu administratore generali negotiorum patroni, ex iusta causa absentiæ constituto ante vacationem beneficij, cui præsentationem committeret, nam tunc valeret datio procuratoris, etiam quod vnicam præsentationem haberet, Ioann. Andreas *in cap. fin.* Pauin. *de officio & potestate Capituli sede vacante, 2. part. qu.* 5. Rebuff. *in forma vicariatus, n.* 13. *&* 71. Probus *supra*, & Lambert. *supra dict. art.* 3. *&* 8. *qu. artic.* 9. *num.* 4. & fuit resolutum in d. Pampilonens. beneficij de Vgarte 13. Februarij 1595 coram Dom. Iusto. Nempe † præsentationem factam per 21
procuratorem, seu administratorem generalem patroni datum ante vacationem beneficij sustineri, præsertim ex iusta causa ratione longæ absentiæ, vt per Ioann. Andream, *numero* 3. *in fin.* Imolam, Anton. & alios *in dict. capit. fin. de concess. præbendæ.* Millis *verb. patronus potest.* & Lambert. *supra, &c.*

Quod tamen secus esset, si † essent nominatæ 22
personæ præsentandæ, vt fuit resolutum in alia Pampilonen. parochialis de Licaroz, 17. Maij 1595. coram D. Orano. Et postea coram D. Peregr. 19. Ianuarij 1598. vbi quod non habet mandatum datum procuratori ad præsentandum certam personam ad beneficium vacaturum, non solum certum sed etiam incertum, siue ad omnia, siue ad particularia beneficia, ad *capit.* 2. *& fin. de concess. præbend.* seu ad certum beneficium, etiam non expressa certa persona, &c. Et circa dicta est decisio Rotæ in causa Valentina beneficij 13. Iunij 1609. coram Domino Ludouisio, quæ sic se habet 176.

Et de impetrante seu obtinente † beneficium vi- 23
uentis, vide textum, & ibi Doctores *in capite* 1. *de concess. præbend.* Rebuff. *in praxi, titul. de reprobata beneficiorum viuentium impetratione.* Corras. *dict. cap.* 7. *numero* 2. *&* 3. Rosin. *de beneficiis, capit.* 9. Bernard. Diaz *in praxi crimin. Canon. capit.* 50. & ibi Salcedum vbi late de hoc, & in regula Cancellariæ,

de non impetrando beneficia per obitum viuentis, & ibi gloſſatorem, Soto, & Rebuffum, ac Sarnen. qui eam per ſeptem quæſtiones tractat, & Mandoſium, qui per duodecim, & P. Gregorium *de beneficiis, capit. 32. num. 2.*

24 Ait tamen † Corraſ. *dict. c. 7. n. 4.* quod cum improbabile votum captandæ mortis veriſimiliter in collegio ceſſet, quando ſoleant negligi quæ communiter poſſidentur, *leg. 2. C. quando & quibus 4. pars debeat, libro 10.* & nemini datum cenſeatur, quod vniuerſitati conceditur viuentis beneficium ei conferri poſſe proditum eſt, *c. cum veniſſet*, vbi gloſſa, & Panorm. *de reſt. ſpoliat.*

25 Rebuffus † vero *in dict. proœmio, verb. fati.* aut etiam Collegio, vel Capitulo non poſſe conferri in titulum beneficium viuentis, ſecus ſi in proprietatem, id eſt, per vnionem, per quam non confertur Eccleſia, vt titulus, ſed conceditur, tanquam proprietas,

26 P. de Peruſio *de vnione, cap. 4. num. 32.* Et † idem quod poſſit vniri abſque præiudicio poſſidentis, dicit *in praxi, dict. titul. de reprobata beneficiorum viuentium impetratione, n. 56. & 57.* Quia licet forte, *inquit*, omnes de collegio deſiderabunt mortem poſſeſſoris, tamen quia per vnionem non fit præiudicium viuenti, ideo vnio valet.

27 Sed ego non video, † quomodo Collegio, vel Capitulo poſſit conferri beneficium in titulum, etiamſi non ſit viuentis, ſed ſolum concedi in proprietate per vnionem, de qua loquitur textus, & gloſſ. *in d. c. cum veniſſet*, & Abbas *ibi num. 10.* Et ſic

28 etiam erit intelligendus Corraſ. iuxta textum, & authores quos citat. Nam † collatio, ſeu reſignatio facta in fauorem Capituli, vel Collegij vnioni æquipollet, cum talis beneficij collati, ſeu reſignati vlterius vacatio contingere non ſoleat, Mandoſ. *de ſignatura gratiæ, tit. de vnio. verſ. idem fit.* & Flam. Pariſ. *de reſignat. benefic. lib. 4. quæſt. 10.* & Vgol. *de offic. Epiſc. cap. 52. in princ. num. 3.*

29 Rurſus exiſtimo vnionem † poſſe fieri de beneficio viuentis, non ſolum Collegio, vel Capitulo in quo procedit ratio, quam ex gloſſa, & Panorm. aſſignat Corraſ. ſed etiam dignitati, aut beneficio alicuius perſonæ particularis. In qua licet videatur poſſe cadere votum captandæ mortis, tamen in vnione, in qua conceſſio non fit ipſi particulari perſonæ, ſed eius dignitati, vel beneficio, non conſide-

30 ratur iſta ratio. Et † textus *in d. c. 1. 2. & 3. de conceſſ. præbenda, cum aliis*, loquuntur de collatione reſpectu tituli.

31 Verum cum † vacat beneficium, non ſolum conferri, ſed etiam promitti recte poteſt *dict. cap. 2.* ibi, *Antequam vacent*, & promiſſum debetur, licet affectum non ſit, ſed valeat collatio alteri facta, *cap. ſi ſoli. de conceſſ. præbend. in 6.* Abbas *in dict. cap. 2. n. 2.* Rebuff. *dict. verb. fati, verſic. quod verum eſt, quando promiſſio valeret*, qui erit videndus; Corraſ. *d. cap. 7. n. 6.* & Rochus *de iure patron. verb. honorificum, quæſt. 36.*

32 Qui † ex hoc ait, quod patronus qui promiſit alicui eum præſentare ad beneficium vacans, licet poſſit variare, tenetur etiam illum præſentare, quia talis promiſſio de præſentando obligat.

33 Contra quem † tamen tenet Lambert. *2. part. 2. lib. quæſt. 7. art. 15.* dicens huiuſmodi promiſſionem eſſe nullam, quia ſapit ſimoniam, & quia videretur acceptaſſe præſentationem antequam præſentaretur. Sed hæ rationes Lambert. non videntur bonæ, nec veræ.

34 Pater Gabriel Vazquez † Societatis Ieſu in materia de beneficiis dicebat, promiſſionem de beneficio iam vacante obligare, ſi is cui fit, ſit benemeritus, dum tamen alius non ſit magis benemeritus, nam tunc eſſet contra iuſtitiam.

35 Mihi vero ſatis † probabile videtur promiſſionem etiam de beneficio vacante, licet iure non ſit prohibita, nunquam tamen obligare, ex eo quod in beneficiorum prouiſione debet eſſe libertas, vt Eccleſiis melius poſſit prouideri, maxime cum collator non ſit dominus, ſed adminiſtrator, & diſpenſator beneficiorum. † Nec obſtat textus *in dict. c. 2.* 36
& in dict. cap. fin. de conceſſ. præbend. à contrario ſenſu, quia ex eis ſolum poteſt colligi promiſſionem iſtam de beneficio vacante, non eſſe iure inhibitam, non tamen colligitur eam eſſe obligatoriam.

Conferri autem beneficium † poteſt, ſimul atque 37
beneficiatus mortuus eſt, vel alias vacat, ab ordinario etiam ignoramte mortem, ſeu vacationem, & ſub conditione ſi vacat, Corraſius *ſupr. num. 7.* & diximus 8. *part. cap. 2. à num. 4.*

Et cum per obitum vacat † beneficium, conferri 38
poteſt, nondum etiam humato, ſeu ſepulto corpore defuncti, gloſſa *in cap. bonæ. 2. de elect. verb. tractatum*, & ibi Abbas *num. 11.* qui ait, Innocentium Compoſtell. Ioan. Andream, & communiter Dd. ſequentes tenere opinionem gloſſæ, ſcilicet non eſſe neceſſarium ad electionem exſpectare ſepulturam prælati, licet id ſit honeſtum, ex *cap. nullus, 2. 79. diſtinct.* quod etiam tenet Bertachi. *de Epiſcopo. 1. part. 1. lib. 3. quæſt.* P. de Baiſio *in directorio electionum, cap. 2. 3. part.* Matthæus Boiſ. *Miſcell. in materia electionis. §. quando tempus currat.* Ripa *lib. 2. reſponſ. 13. num. 4.* Lambert. *2. part. 2. lib. quæſt. 2. artic. 1.* vbi ait, id multo magis procedere in præſentatione, & videtur tenere Cuchus *in inſt. maior. lib. 4. tit. 1. num. 20.*

Et quidquid ſit † in electione prælati, de qua lo- 39
quitur textus *in dict. cap. nullus, & in dict. cap. bonæ*, ex quibus eam non poſſe fieri, antequam mortuus ſit traditus ſepulturæ, tenent Maiolus *de irregul. lib. 4. cap. 35. num. 6.* & Fr. Manuel Rodriguez *quæſt. regul. tom. 2. quæſt. 53. art. 13.* pro qua ſententia ſatis reuera vrgent illa iura maxime *dict. cap. bonæ*, non vt electio ſit nulla ipſo iure, ſed caſſanda. In † collatione 40
tamen certum videtur, non eſſe opus exſpectare ſepulturam defuncti, quia eſt diuerſa ratio, quamvis etiam in collatione contra teneat, ex *dict. iuribus* Corraſ. *dict. cap. 7. n. 7.* & Duarenus, *de benef. lib. 6. c. 1.* ait, fuiſſe quorumdam opinionem, ne mortuo quidem beneficiario poſſe beneficium dari antequam demortui cadauer ſepulturæ traditum fuerit, *d. cap. bonæ. 2.* hoc tamen vſquequaque receptum eſſe.

Difficultas eſt, an beneficium † quod vacat de 41
iure, licet non de facto, quia aliquis eſt in poſſeſſione, ſeu intruſus, recte conferri poſſit. Et † poſſe 42
conferri, docent Rota *deciſ. 9. de iure patron. in antiquis* Lapus *allegatione 16.* vbi Mandoſ. *add. 1.* dicens, veram & communem concluſionem, Felin. *in cap. caterum, de reſcript. numer. 24.* Rebuff. *in praxi, tit. requiſita ad collationem, num. 60. & de prohibita beneficiorum viuentium impetratione, num. 47. & 48.* Rochus *verb. honorificum, numero 86.* Lambert. *1. part. 2 lib. quæſt. 6. articul. 9.* Corraſ. *dict. cap. 7. num. 4.* Duaren. *dict. lib. 6. cap. 1.* & Hoieda *de incompatib. benef. cap. 4. à num. 7. & c. 13. num. 60.* & poſt hæc Gonzalez *de reg. menſium, gl. 15. §. 1. à num. 20.*

Quod procedit, quando poſſeſſio eſt † euidenter 43
iniuſta, aut eius color caſſatur à iure, vt in terminis *cap. licet Epiſcopus, de præbend. in 6. per cap. de multa, eod. titul.* Secus † vero vbi poſſeſſio eſt colorata, & 44
color non eſt caſſatus à iure, vel ab homine, nam tunc colorata poſſeſſio alterius ante caſſationem reddit inualidam collationem alteri factam. Et † at- 45
tenditur iſta inualiditas, etiam in collatione ordinarij ex defectu poteſtatis, ne videatur conferre beneficium viuentis, & non ratione ſubreptionis, quæ non cadit in ordinario, ita Abbas *num. 19.* poſt Butrium *in cap. cum noſtris, de conceſſione præbendæ*, & Imol. *ibi*, Francus *in dict. cap. licet Epiſcopus, numero 2.* & videntur tenere Felin. *in cap. in noſtra, de reſcript. cor. 29.* & Selua *3. parte, quæſtione 12. 13. qualitate, num. 19. ſeu 58.*

Contrarium

46 Contrarium tamen, † scilicet, quod valeat collatio facta ab ordinario de beneficio vacante de iure, non obstante colorata possessione alterius, ex quo in eo non datur surreptio, vt supra dictum est 8. *part. cap. 3. num. 3.* quæ solum considerabatur in proposito, tenet Calder. Hostien. & Ioan. And. *in dict. c. cum nostris.* Menoch. *de arbitrar. lib. 2. casu 201. num. 152.* Flam. Paris. *de resignat. lib. 8. quæst. 9. num. 69.* Et idem videtur tenere Gambarus *de offic. legati. lib. 3. n. 511.* iuncto *num. 566.* & Gregor. Lopez *in leg. 10. titul. 16.*

47 *part. 1. glos. fin.* ibi, *Aliàs autem conferri potest.* Et † hoc etiam tenet Cosmas *in pragmatica sanctione titul. de pacificis possessoribus ad fin. verb. prouideatur*, nisi collatio fiat post triennalem pacificam possessionem, cum titulo colorato declaratione non præcedente, ex illo textu, & regula, quod etiam ait Francisc. Marcus *decis. 141. part. 2. num. 1. & 10.* & videtur sentire Lapus *dict. allegatione 16.* ibi, *Quia ibi litera fuerant surreptitia, &c.*

48 In prouisione † autem Papæ, vel legati, in quibus cadit surreptio, vt dictum est *d. 8. part. cap. 3. num. 3.* facienda est mentio de colorata alterius possessione, aliàs est surreptitia, & nulla *dict. cap. cum nostris* & ibi DD. Felin. *in d. cap. in nostra. cor. 36.* Selua 3. *part. quæstion. 11. 20. qualitate, num. 34. seu 102.* Beroius *in cap. super literis de rescript. num. 72. vers. 17.* & Menoch. *d. casu 201. num. 139.*

49 Quæ conclusio limitatur primo † vt non procedat in prouisione facta motu proprio, qui excludit surreptionem, vt post Chalder. *consil. 13. de rescript.* & *in dict. c. cum nostris*, docent Felin. *dict. cor. 36. num. 35.* Selua *supra num. 37. seu 115.* & Menoch. *num. 142.*

50 Quamvis † contrarium teneant Imola, Butrius, & Abbas, *num. 19. in d. c. cum nostris*, ex eo quod in proposito adsit in Papa defectus intentionis, qui non tollitur motu proprio.

51 Secundo limitatur † seu declaratur, vt non procedat in possessione beneficij, generaliter, vel specialiter reseruati, ex prouisione inferioris à Papa, nam illa possessio non est colorata, nec considerabilis, sed caret omni effectu, & iuris adminiculo, vt dictum est *supra 5. part. cap. 1. à num. 417. & cap. 5. à numero 21.* Imola *in d. cap. cum nostris.* Felin. *numer. 33.* Selua 35. *seu 105.* & Menoch. 147. *vbi supra.* Lapus *d. allegat. 16. num. 2.* & ibi Mandos. *litera E.*

52 Vnde non est verum, quod † aiunt Felin. *ibi numer. 36.* & Selua *num. 34.* quod si possessio fuisset accepta ignoranter contra reseruationem, & decretum Papæ, qui prius reseruasset beneficium, esset facienda mentio de eo, cuius contrarium videtur tenere Menoch. *sup. num. 144.*

53 Impetrans † tamen beneficium, tunc per annum pacifice possessum debet facere mentionem de possessione illius, &c. ex regula de annali (cui tamen quoad istam primam partem solet derogari,) quæ

54 habet † locum etiam in beneficiis reseruatis, non solum specialiter, sed etiam generaliter, quia regula indistinctè loquitur, & est fauorabilis, & militat eadem ratio in proposito, vt per Mandos. *dict. reg. de annali. quæst. 15. in 3. opinione.* Quamvis tempore Gregorij XI. solum loquerentur de beneficio specialiter reseruato, vt per Rotam *decis. 78. de rescript. in antiquis*, & ita tenendum est, quidquid teneant Felin. *supra num. 33.* & Selua *dicto numer. 35.* Cassad. *decis. 14. num. 9. super regulas*, & Sarnen. *dict. reg. de annali. quæst. 23.* & ita fuit resolutum per Rotam in vna Calciaten. scholastriæ 16. Maij 1588. coram D. Plato, & in vna Cracouien. canonicatus, 24. Ianuarij

55 1594. coram D. Seraphino. In † qua domini dixerunt, Quod regula de annali contentatur sola detentatione de facto etiam sine titulo, Cassadorus *dict. decis. 14. num. 9. & 10.* & habet locum in omni modo vacandi, Cassad. *decis. 15. super regulis*, etiamsi ex persona alterius, quam annalis possessoris vacet. Sarnen. *de annali. quæst. 34.* & licet beneficium sit reseruatum, tamen intrusus potest dare de regula, quicquid teneat Felin. *dicto numero 35.* Cassad. *d. decis. 14. num. 9.* Sarnen. *quæst. 23.* & Rota Colonien. canonicatus, coram D. Verallo 29. Maij 1570. quia fuit ab ista opinione recessum per Rotam in d. Calciat. Et post hæc tradit Gonzalez *& gl. 31. num. 26.* dicens nouissime fuisse resolutum in vna Seguntina canonicatus 28. Maij 1603. coram D. Lita.

Tertio limitatur, vt non † procedat stante clau- 56
sula *in supplicatione, ac dicti N. & aliorum, quorumcunque concessiones, prouisiones, & possessiones habeantur pro expressis, &c.* Rota in Colonien. canonicatus infr. adducta *num. 74.* Et † idem videtur stante clausula, 57
Ac d. N. & aliorum quorumcumque concessiones, prouisiones, aliaque iura habeantur pro expressis, seu clausula, *Ac d. N. & aliorum quorumcumque iura, prouisiones, &c. habeantur pro expressis*, nam sub verbo, *iura*, videtur *possessio* venire.

Quarto limitatur, vt non procedat, † quando in 58
rescripto est clausula, vocatis vocandis, quæ operatur expressionem coloratæ possessionis, cum per eam citandus sit possessor, ita Felin. *dict. cor. 36. num. 32.* Selua *dict. num. 34. seu 103.* & Menoch. *num. 104. vbi supra* post Cardin. *cons. 93.* Et † dicit Menoch. *ibi*, 59
quod scribunt relati omnes clausulam hanc, *vocatis vocandis*, solum in scriptis executoriis apponi consueuisse, quod nunc non declarat.

Sed ego non video † quod id relati dicant, & si 60
in literis executoriis apponerentur, esset difficultas, de qua aliàs infra *6. limitatione*, imo d. clausula *vocatis vocandis*, non solet poni in literis beneficialibus, nec in gratiosis, nec in executoriis solum quando exprimitur detentor, seu intrusus, in supplicatione datur mandatum de prouidendo, committendo collationem cum clausula, *Vocato possessore*, &c. & cum detentor, seu intrusus, exprimitur in literis tantum, & non in supplicatione, prouisio fit in forma gratiosa, si impetrans habet approbationem, & in executione dicitur, quod citetur possessori, &c.

Quinto limitatur, † vt non procedat, quando in 61
rescripto est clausula, *dummodo non sit alteri ius quæsitum*, ita citati *limitatione præcedent.* & Felin. *in capitul. super literis, num. 11. de rescriptis*, & Gonzalez *dict. glossa 15. §. 1. num. 67.* & Rota in dict. Colonien. canonicatus infra adducta.

Quæ † clausula, *vt videmus*, ponitur in omnibus 62
literis, de beneficiis non reseruatis, ac etiam in literis, de beneficiis reseruatis, quando exprimitur detentor, seu intrusus, Hier. Paulus *in pract. Concil. in notab. super vacantibus non reseruatis, vers. clausula, aliàs ius quæsitum.* Sarnen. *in reg. de non tollend. iure quæsito. quæst. 1. in princip.* Et † ratio huius limitationis est, 63
nam ista clausula tollit omnem surreptionem quæ posset allegari à tertio præcedente rescriptum esse sibi præiudiciale, & non est opus alia mentione suæ coloratæ possessionis, ex quo per illam clausulam præseruatur ei ius in beneficio quæsitum, & conceditur gratia sub conditione, vt tunc tantum procedat, quando per eam non præiudicatur iuri quæsito, vt per Cardin. *d. cons. 93.* & Felin. *d. numero 11.* Quamvis † d. clausula non suspendat gratiam, & sic 64
non est aliàs iustificanda, Achilles *decis. 18. num. 2. de probation.* & Rota in d. Colonien.

Et de d. clausula, † *dummodo non sit alteri ius quæsi-* 65
tum, vide dicta supra *4. parte, capit. 3. à num. 19.*

Sexto limitatur, vt non procedat, quando in lite- 66
ris est clausula *amoto quolibet detentore*, nam satis videtur facta mentio de possessione colorata per istam clausulam, quæ habet vim expressionis illius, ita Rota *dec. 38. & 69. de rescript. in antiquis*, quæ ait, quod hodie propter dictam clausulam, quæ ponitur

in bullis, non eſt neceſſaria mentio coloratæ poſſeſſionis, & Ioan. Andreas, Cardin. Imola, Butrius, & Abbas *num.21. in dict. cap. cum noſtris*, idem Cardin. *conſil.31.* Domin. *in cap. nemo, de election. in 6.* Felin. *dict. cor.36. n.32.* Selua *dict. num.34. ſeu 104.* Staphil. *tit. de vi & effectu clauſularum, §. de clauſula, amoto quolibet detentore.* Rebuffus *in praxi in forma & declaratione nouæ prouiſionis, verb. amoto, exinde, & in concord. in forma literarum executor. verb. contradictores*, Menoch. *ſup. num.141.* & nouiſſime Rota in d. Colon. canonicatus, Gonzalez *ſupra num.68.*

67 Sed hæc limitatio procedit, quando iſta clauſula poneretur in literis gratioſis, ſecus ſi in literis executoriis, vel in executione gratiæ, id eſt, intra clauſulas executorias, (prout hodie conſueuit poni,) ex *clement.1. in fine, de præbend.* vbi verba poſita in executione non augent diſpoſitionem, Lapus *allegat. num.5. & 6.* vbi Mandoſ. *litera N. & litera B.* Calder. *conſil.25. de præbend.* Cardin. Imola. Butrius, & Abbas *vbi ſupra.* Domin. *conſil.86.* Staphil. Re-

68 buff. & Menoch. *ibi.* Et † facit quod dicunt Imola in dict. clemen. prima, quod tales clauſulæ executoriæ apponuntur in Cancellaria, præter intentionem Papæ, qui non exprimit, niſi diſpoſitiua fundantia gratiam, ergo ſolum illa excludunt ſurre-

69 ptionem, non alia. Et † eſt notandum, quod iſti authores, excepto Rebuffo, parificant, quod illa clauſula ponatur in executione gratiæ, id eſt, inter clauſulas executiuas, vel in literis executoriis ſeparatis, vt per Felin. *in capit. licet num.7. de offic. ordinarij.* Rebuffus vero, *dicto verbo amoto*, facit differentiam inter iſta, nam dicit dictam limitationem procedere, quando iſta clauſula appoſita ſit in literis principalibus gratiæ, licet inter clauſulas executiuas, vt ibi in forma nouæ prouiſionis, quam ponit, & declarat, ſecus ſi tantum in literis executoriis ſeparatis, in quo Rebuffus non loquitur conſequenter, nam in vtroque caſu eadem eſt ratio.

70 Bart. tamen Zauarella † nepos Cardinalis, quem refert & ſequitur Fel. *d. cor.36. num.32.* & Selua *d. num.34. in ſuo conſil.8.* tenet contra iſtam limitationem & conſiderationem, dicens, non eſſe veram, quia ſtylus Curiæ non habet, nec vnquam habuit talem clauſulam, apponi in literis gratioſis, nec illis conuenire poteſt, cum illæ ſimpliciter dirigantur ad eum, cui fit gratia, ſed talis clauſula ſolum conuenit, & apponitur literis, ſeu clauſulis executoriis, vt *in cap. propoſuit. de conceſſ. præbend. & cap. cum vniuerſor. de rer. permut.* ideo concludit ſimpliciter tenendum, quod d. clauſula poſita in literis executoriis operatur mentionem coloratæ poſſeſſionis, quando literæ gratioſæ, & executoriæ ſunt ſimul factæ, id eſt ſub eadem data, vt ſolet, & quod dicta conſideratio forte procedere poſſet, vbi literæ executoriæ fuiſſent factæ ex interuallo poſt gratioſas. Quæ ſententia mihi placebat, & ita plane videtur tenere Rota *ſupra*, & in d. Colonien. infra adducta *ad fin.*

71 Nec † obſtat *d. clem.1. in fin.* quia in propoſito non agitur de augenda diſpoſitione, ſed de excludenda ſurreptione, quæ recte excluditur per clauſulas in executione, ſeu in literis executoriis poſitas, ex quo per illas conſtat de ſcientia Papæ, & eius intentione, Felin. *in cap. nonnulli, de reſcr. num.27.* Iaſ. *in l. ex pupillari, ff. de vulgari num.2.* Surd. *de alimen. tit.2. qu.1. num.18. & alij.*

72 Nec obſtat † dictum Imolæ *ibi*, quia verius eſt tales clauſulas executiuas, apponi ex intentione, ordine, & commiſſione Papæ, vt placet, maxime quia ſemper in ſupplicationibus dicitur, cum clau-

73 ſulis opportunis. Sed † nihilominus tenenda videtur d. ſublimitatio, & communis ſententia, quæ plane probatur ex *d. clem.1. in princ. de præbend.* vbi per clauſulam in executione poſitam non excluditur ſurreptio, Gonzalez *gloſſ.9. in annotat. num.243.* & de d. clauſula amoto, vide *dicta ſup.6. part. cap.3. à num.48.* & Mandoſ. *d. lit. O.*

Et dicta deciſio Colonien. † canonicatus 20. 74
Maij 1602. coram D. Pamphilio poſt hæc ſcripta viſa, ſic ſe habet, Fuit reſolutum gratiam nouæ prouiſionis Ioannis eſſe iuſtificatam, vacationem enim canonicatus, de menſe Septem. extra Romanam Curiam per obitum Chriſtophori fatetur Enriquez, qui & ipſe in ſua prouiſione nititur eadem vacatione, Ægidius *deciſ. 595.* & inſuper in inſtrumento adeptæ poſſeſſionis fatetur obitum Chriſtophori de menſe Septemb. Ægid. *deciſ.263.* & in commiſſione cauſæ narrat obiiſſe extra, Curius, *leg. cum pretium, C. de lib. cauſ.* quod de huiuſmodi canonicatu ſic vacante fuerit ipſe Ioan. prouiſus ab Archiep. Colonien. in vim indulti, iuſtificatur ex literis ipſius Archiepiſcopi cum eius ſubſcriptione & ſigillo, quæ probant prouiſionem, Rota *dec.16. de probat. in antiq.* Fel. *in c. poſt ceſſion. ſub n.3.* infra, *& n.15. eo. tit.* præſertim ad effectum verificationis prouiſionis narratæ, quam ſufficit iuſtificare de facto, Ægid. *dec.16. in fin.* Creſcen. *dec.154.* aliàs *de præbend.* Caputaqu. *dec.407. part.2.* habilitates Ioannis iuſtificantur ex eo, quod Papa in ſua gratia atteſtatur illum fuiſſe examinatum ab examinatoribus deputatis in vrbe, & idoneum repertum fuiſſe, vltra quod adſunt teſtes, qui deponunt de eius idoneitate, & publica voce & fama, & communi reputatione, & probant habilitates impetrantis. Rota *in ant. dec.114. Moheda.128. in fin. cum vulgar.* Clericatus Ioannis probatur ex eiſdem teſtibus, qui viderunt ipſum inceſſiſſe in habitu, & cum tonſura, & deponunt de clericatu ex communi reputatione, quæ ſufficit, vt in ſupra allegatis deciſionibus ceſſat difficultas ex ſuſceptione minorum ordinum, & presbyteratus in vrbe, vt patet ex literis illuſtriſſimi vicarij, quæ probant etiam clericatum, cum non ſoleat vicarius ſequentes ordines conferre, niſi ſibi prius conſtet de præcedentibus, Innocentius *in c.1. in verb. inferioribus, n.3.* & ibi Ioan. Andreas, & Butrius *num.17. de clericis peregr.* Abbas *in capit. niſi. in 1. notab. de præbend.* Felin. *in c. vnico, ſub num.2. de litis conteſt.* Familiaritas bonæ memoriæ Cardinalis Madritij probatur ex atteſtatione eiuſdem vicarij vrbis in literis promotionis ad ordines, in quibus etiam dicitur illum eſſe clericum Colonien. & coadiuuatur ex eiſdem teſtibus, qui dicunt vidiſſe illum inſeruire prædicto Cardinali, & hoc ſufficit ad iuſtificandam familiaritatem narratam, cum de ea non agatur ad effectum reſeruationis, vt pluries fuit deciſum. Valor canonicatus, quod non excedat 24. non eget alia iuſtificatione, quia fructus canonicatus Germaniæ, qui conſiſtunt in diſtributionibus & ex eis non ſoluitur annata, ſemper habent exprimi ad hanc ſummam, Sarnen. *ſuper reg. de valore, q.8. ſub num.5.* Rebuff. *in forma nouæ prouiſionis, verb. cuius & illi forſan. & in 3. part. ſignaturæ, verb. nec non verus valor, num.4. & 7. & ſuper reg. vnio. gloſſ. 5. & 7.* & fuit reſolutum coram me in cauſa Leodien. canonicatus 9. Decembris 1589. & ſæpius pluribus aliis, & hanc conſuetudinem ita exprimendi valorem in his canonicatibus notoriam eſſe aſſerunt etiam teſtes in cauſa examinati ſuper 8. *art.* De valore obtentorum ſatis conſtat, quantum enim ad canonicatum, & præbendam Sanctorum Caſſei, & Florentis in oppido Bononien. diœceſis Colonien. quod non excedat 24. ſatis iuſtificatur ex ſupra dictis. Valor autem Præpoſituræ S. Stephani, Moguntin. probatur ex eiſdem teſtibus ſuper 8. qui dicentes articulum verum probant omnia contenta in art. & ſic quod habet exprimi in hac ſumma, quod non excedit 24. Bart. *in l. Labeo. num.8. ff. de ſupellectili legata.* Bald. *in repetit. l. de quibus, num.40. verſ. ſed quid ff. de legib.* Felin. *in cap. auditis, num.24. circa finem. verſ. vnde ſi in capitulo, de præſcript.* & iſte etiam valor

compro

comprobatur ex impetratione prædeceſſoris,& notiſſimum eſt in iuſtificatione valoris obtentorum admitti qualemqualem probationem. Ægid. 674. Puteus 29. *libro* 1. Cota 198. etiamſi ſit minor quam ſemiplena, vt de vnico teſte de fama cum adminiculo tradit Ægid. *deciſ.* 683. *cum aliis allegatis.* Non obſtant deducta contra gratiam Ioannis, quod enim non fiat in ea mentio prouiſionis ordinarij ad fauorem Enrici, & eius poſſeſſionis, & inde ſecutorum, iuxta *capit. cum noſtris, de conceſſ. præbend.* Non obſtat ſtante clauſula, de qua in ſupplicatione dict. defuncti, & aliorum quorumcumque prouiſiones, conceſſiones, inſtitutiones, collationes, & poſſeſſiones, pro expreſſis habendo, quæ operatur indiuiduam omnium expreſſionem, *iuxta conſilium* Butrij 2. aliàs 49. ſæpius à Rota approbatum. Tollitur etiam iſte defectus ex aliis clauſulis, nempe, *amoto quolibet illicito detentore*, quæ poſita in eadem gratia habet vim expreſſionis coloratæ poſſeſſionis. *cap. propoſuit. de conceſſ. præbend.* Ioan. Andreas *in d. cap. cum noſtris, in gl. penult.* Rota *deciſ.* 38. *& 69. de reſcript. in antiquis.* Felin. *in c. in noſtra. 36. cor. verſ. 2. nota. de reſcript.* Rebuff. *in forma nouæ prouiſionis, verb. amoto. numer.* 1. & inſuper adeſt alia clauſula, *dummodo non ſit alteri ius quæſitum*, per quam excuſatur gratia à vitio ſurreptionis, propter ius, vel poſſeſſionem alterius, quod per hanc clauſulam cenſetur præſeruatum. Cardin. *conſ.* 92. *num.* 4. Felin. *d. cap in noſtra. d. 36. cor. verſ. 1. nota. & in cap. ſuper literis, numero* 11. *eodem tit. de reſcript.* Selua *de benef. part.* 3. *quæſt.* 11. *numero* 103. non obſtat, quod dicitur non fuiſſe iuſtificatam hanc clauſulam, *dum modo tempore data non ſit alteri ius quæſitum*, quia non eſt aliàs iuſtificanda, cum non ſuſpendat gratiam. Achilles *dec.* 18. *num.* 2. *in fine, de probation.* per eam enim præſeruatur tantum ius alteri competens, de quo non docet Enricus, qui ſolum nititur collatione ſibi facta vigore expectatiuæ ab ordinario emanatæ, quæ non ſuffragatur, cum concedi non poſſit ab inferiore à Papa, *c. nulla. c. relatum. cap. ex tenore, & cap. conſtitutus, de conceſſ. præb.* & ſit etiam prohibita, ex Concil. Trident. *ſeſſ.* 24. *cap.* 19. & conſequenter videtur quoque excluſa ab indulto, quod remouet tantum obſtacula, & vult, vt collationes fiant ſecundum ſacros Canones, & decreta Concilij Trident. Quod dicitur in hac prouiſione non fuiſſe factam mentionem litis inter Ioan. & Enricum, tollitur ex clauſula, etiam inter aliquos lis, *cuius ſtatum, &c.* pendeat indeciſa per quam dicitur facta ſufficiens mentio litis, & ſic ita vt Papa intellexerit litem eo modo, quo pendebat, Rota *dec.* 20. *de reſcript. in nouis.* Gemin. *conſ.* 120. *num.* 6. *& ſequent.* Puteus *dec.* 2. *de reſcript.* Achilles. *dec.* 9. *eodem tit.* & fuit dictum coram me in cauſa Mediolanenſ. Capellæ de Valdarno, 3. Iulij, 1595. Non obſtat, quod in ſupplicatione Ioannis dicatur tempus octo menſium ad obtinendam nouam prouioſionem, nondum fuiſſe elapſum, cuius contrarium dicitur in literis, quia fuit expedita alia ſupplicatio cum expreſſione, quod tempus erat elapſum, & hæc concordat cum literis, quæ ſuper iſta fuerunt expeditæ.

CAPVT II.

De tempore, intra quod debet de beneficiis prouideri.

SVMMARIA.

1 DE beneficiis debet prouideri infra ſex menſes.
2 *Quod habet locum non ſolum in collatione, ſed etiam in electione.*
3 *Niſi ſit cathedralis, vel regularis Eccleſia, quæ vltra tres menſes prælato vacare non debet.*
4 *Quod intelligitur reſpectu principalis prælati perpetui.*
5 *In cæteris autem Eccleſiarum ſæcularium prælaturis, ac in dignitatibus, & aliis beneficiis, in quibuſlibet Eccleſiis conſtitutis, habet locum ſemeſtre.*
6 *Secundo habet locum in præſentatione, niſi ſint patroni laici tantum, qui ſolum habent quadrimeſtre.*
7 *Tertio habet locum in prouiſione parochialium, etiam ſtante Concil. quando earum collatio ad Epiſcopos ſpectat, licet quando ad Papã aut alios ſpectat, debeant infra quatuor menſes perſonã magis idoneam præuio concurſu eligere, & electam illis ſignificare.*
8 *Quarto habet locum, etiam in hoſpitalibus, quæ conferuntur in titulum beneficij.*
9 *Et quod dicunt Dd. quod non eſt tempus ſtatutum ad conferendum hoſpitalia, accipitur de hoſpitalibus, quæ non conferuntur in titulum beneficij.*
10 *Quinto, habet locum in habente à Papa indultum conferendi beneficia reſeruata, licet prouideat virtute indulti, alias prouiſio deuoluetur ad Papam.*
11 *Licet ſecus ſit in executore Papæ, qui Papæ vice fungitur.*
12 *Papæ etenim nullus terminus eſt præfixus, contra Paulum de Citadinis,* & num. 13.
14 *An iſtud tempus currat legato, & nuntio remiſſiue.*
15 *Dicti ſex menſes dati ad conferendum ſunt à tempore ſcientiæ vacationis numerandi.*
16 *Nam dantur in odium negligentis.*
17 *Et ſic etiam non currunt impedito, ſiue fuerit impedimentum iuris, ſiue facti.*
18 *Et in tempore impedimenti computatur tempus ſuſpenſionis, & peregrinationis pro abſolutione obtinenda, &c.*
19 *Durante lite ſuper iure conferendi, ſeu eligendi, non currit tempus, licet ſecus ſit in patronis.*
20 *Quod neceſſario requiratur notitia vacationis, vt currat tempus ad conferendum, &c. adducitur reſolutio Rotæ.*
21 *Tempus ſex menſium datum ordinariis ad conferendum parochiales ad eorum collationem ſpectantes per bullam Pij V. quæ dicit à die vacationis, intelligitur à die vacationis notæ quamvis Epiſcopus nondum accepiſſet poſſeſſionem Epiſcopatus, cum per ipſum ſtetiſſet, ex Rota in dec. poſitis,* & n. ſeqq.
25 *Ex quibus conuincitur ſententia Flores docentis ſemeſtre datum in dicta bulla currere à die vacationis, etiam ignorantibus.*
26 *Et quædam doctrina Rebuffi.*
27 *Sex menſes numerandi ſunt à tempore ſcientiæ, vel à tempore, quo ſcire potuit, & debuit collator, vt Epiſcopus qui tenetur viſitare ſingulis annis,* & n. ſeqq.

Vbi adducuntur reſolutiones Rotæ.

30 *Oportet enim, quod ignorantia Epiſcopi non ſit ſupina.*
31 *Et debet intelligi de notitia vera, vel præſumpta vacationis, quæ determinari debet per iudicem conſiderata qualitate beneficij, modo vacationis, & longitudine temporis illius, diſtantia locorum, & forma,* & num. ſeqq.

Ponuntur reſolutiones Rotæ.

34 *Patronis tempus datum ad præſentandum, ſiue à iure, ſiue à fundatore, currit non à die vacationis, vt tenuit Rota antiqua, & alij, ſed à die notitiæ vacationis,* & num. ſeq.
36 *Et adducuntur reſolutiones Rotæ,* & num. 37.
38 *Sufficit contra patronũ ſcientia præſumpta, nec id negant, qui dicunt non ſufficere ſcientiã interpretatiuã.*
39 *Et ad deciſiones Putei, & Mohedani in contrarium citatas, reſpondetur, quod in propoſito non agitur de omiſſione, vel priuatione iuris conferendi, vel præſentandi abſolute, ſolum pro ea vice, quod non eſt maximi præiudicij, & ideo ſufficit ſcientia præſumpta, etiamſi ſit narrata in gratia.*
40 *Scientia vnius patroni non nocet alteri, ex Rota.*
41 *Et ius præſentandi etiam in vno ex patronis, qui non habuit ſcientiam, conſeruari poteſt aliis propter ſcientiam excluſis ex Rota, cuius reſolutio ponitur.*

42 *Dicti menses debent computari secundum calendarium, & secundum quod menses occurrunt, & quod deficit de primo mense accipiendum est de vltimo, cum assignetur tempus à quo debeant incipere.*

43 *Et de momento ad momentum est huiusmodi computatio facienda, à tempore scilicet scientiæ, seu vacationis notæ.*

1 DE beneficiis † vacantibus prouidere debent ij, ad quos prouisio spectat infra sex menses, *cap. nulla, de concess. prabend. & c. licet, de supplenda negligentia prælato. & Clem. 1. eodem tit. l. 8. tit. 16. part. 1.* de quo late Rebuff. *in praxi, tit. de deuolut. & in repet. d. cap. 2. circa fin.*

2 Quod habet † locum non solum in collatione, sed etiam in electione, vt docet Abbas per textum *ibi in cap. dilectus, de concess. prabendæ, num. 2.* & alij,

3 † nisi sit cathedralis, vel regularis Ecclesia, quæ ob maius periculum impendens, siue imminens, vltra tres menses prælato vacare non debet, *cap. postquam 50. dist. cap. obeuntibus, 63. dist. & c. ne pro defectu, de electione.*

4 Et † intellige in Ecclesiis cathedralibus respectu principalis prælati, nempe Episcopi, & in regularibus, in quibuscunque eorum prælatis principalibus perpetuis, quocumque nomine nuncupentur, siue Abbates, siue Priores, siue Præpositi.

5 In cæteris autem † Ecclesiarum secularium prælaturis, ac in dignitatibus, & aliis beneficiis in quibuslibet cathedralibus, & aliis Ecclesiis, tam secularibus, quam regularibus constitutis, habet locum semestre, de quo *in dict. capit. 2.* Innoc. Ioan. And. & Abbas *in dict. cap. ne pro defectu*, idem Abbas *in d. cap. 2.* Rota *decis. 5. de electione in nouis.* Rebuff. *d. tit. de deuolutio. num. 4. & in concordatis, tit. de Regia ad prælaturas nominatione*, §. 1. *verb. intra sex menses*, Mandagotus *in tract. de electione nouorum Prælator. 1. part. cap. 1.* & ibi Boër. Petr. de Baisio *in directorio election. 3. parte, cap. 42.* Matth. Boiss. *in Miscell. in materia electionis*, §. *tempora electionum*, & Cuchus *in institutio. maioribus lib. 4. tit. 1. num. 168.*

6 Secundo, habet † etiam locum dictum capitulum secundum in præsentatione, nisi sint patroni laici tantum, qui solum habent quadrimestre ad præsentandum, *cap. vnico.* §. *verum, de iure patronat. in 6.* & ibi gloss. & Dd. & dictum est supra *5. part. cap. vltim. 9. notab. à num. 209.*

7 Tertio, habet † locum in prouisione parochialium, etiam stante Concilio Tridentino, *sess. 24. de reformat. cap. 18.* quando earum collatio ad Episcopos spectat, licet, quando earum collatio ad Papam, aut alios spectat, debeant infra quatuor menses personam magis idoneam præuio concursu eligere, & electam illis significare, &c. vt in constitutione Pij V. supra adducta *præcedenti parte, cap. 3. num. 3.* quæ est videnda.

8 Quarto, habet locum † etiam in hospitalibus,

9 quæ conferuntur in titulum beneficij. Et † quod dicunt Feder. *de permutat. quæst. 29.* Paulus *in clem. 2. de religios. domibus.* Cosmas *in pragmatica sanctione, tit. de collatio.* §. *item circa, verb. respectiue*, Selua *de benefic. 3. parte, quæstion. 64. num. 3.* Corras. *4. parte, cap. 1. n. 6.* Gambarus *in cap. vnico, de rerum permutat. in 6. n. 137.* & Cerola *in praxi Episcopali, 1. parte, verb. beneficium*, §. 3. quod non est tempus statutum ad conferendum hospitalia, accipiendum est de hospitalibus, quæ non conferuntur in titulum beneficij Ecclesiastici, de quibus supra *1. parte, cap. 3.* & ita in terminis tradit Rebuff. *d. verbo, intra sex menses, versic. Item quando*, & ante eum Calder. *consil. vnico, de supplenda negligentia prælatorum.*

10 Quinto, † habet locum in habente à Papa indultum conferendi beneficia reseruata, licet prouideat virtute indulti, alias prouisio deuoluetur ad Papam, Cassadorus *decis. 8. de prabend.* Crescen. *15. eodem tit.* Mandos. *de signatura gratiæ, tit. de prouisio. versic. in beneficiis reseruatis*, Anast. Germon. *de indultis Cardin.* §. *volumus, num. 56.* & facit, quod dicitur in decisione Colonien. canonicatus circa finem adducta *cap. præcedenti, ad fin.* Licet † secus sit in executore Papæ, qui Papæ vice fungitur, Cassad. *dict. decis. 8. num. 6.* Selua *dict. quæst. 64.* Cosmas *dict. verb. respectiue*, Rebuff. *dict. verb. intra sex menses, & in forma mandati, verb. inducentes, versic. quæritur, intra quod* Corras. *d. cap. 2. num. 6.* Cerola *d.* §. 3. & Flores *quæst. 4. num. 73.* 11

Papæ † etenim nullus terminus est præfixus, Francus *in cap. statutum, de prabend. in 6. num. 6.* Cassad. *ibi*, & Rebuff. *d. verb. intra sex menses, & d. tit. de deuolutionibus, num. 5.* Lambert. *de iure patronatus 2. parte, 3. lib. quæst. 2. art. 8. n. 9.* & Mandos. *reg. 34. de annali, quæst. 90. num. 5.* qui † merito reprehendit Paulum de Citadinis *de iure patron. 6. part. art. 3. qu. 26. num. 44.* dicentem quod Papa etiam habet sex menses, ex *dict. cap. licet, de supplenda negligent. prælator.* quod id non probat, & dictum est supra *5. part. cap. 1. num. 97.* 12

Et an istud † tempus currat legato, dictum est dicta *5. parte, cap. 3. ex n. 22.* & de Nuntio, *num. vltimo.* 13 14

Et dicti sex menses † dati ad conferendum sunt à tempore scientiæ vacationis numerandi, *cap. quia diuersitatem, in fine, de concessione prabendæ, & d. cap. licet*, & ibi Innocentius, & Abbas, & alij, & *dict. leg. 8. tit. 16. parte 1.* & ibi Gregorius Lopez, Selua *3. parte, quæst. 59.* Rebuff. *dict. tit. de deuolutio. à num. 10. in repetit. d. cap. 2. circa finem, versic. 3. quæritur*, Mandagotus *supra 1. part. cap. 1. & 3.* & ibi Boërius, Petrus de Baisio *1. part. cap. 23. & 3. part. cap. 42.* Corras. *1. part. cap. 7. num. 8.* Ioan. Nicol. Gimon. *in Enchiridio benefic. tit. 2. cap. 3. ex num. 26. & tit. 3. n. 30. & 34.* Cerola *d. 1. part. verb. ius patronatus*, §. 8. *1. dubio.* & Flores de Mena, *quæst. 3. numer. 6.* Ioan. Quintin. *in repetit. cap. multa, de prabend. num. 97.* & Azor *institut. moralium, 2. part. lib. 6. cap. 26. quæst. 10.* & de tempore dato ad eligendum, idem dicunt Mandagot. Boërius, Petr. de Baisio, & Flores *ibi*, & Tiraqu. *de retractu lignag.* §. *35. gloss. 4. n. 7.* & Cuchus *d. lib. 4. tit. 1. n. 170.* 15

Nam istud † tempus datur in odium negligentis, Francus *in dict. cap. statutum*, & Dd. *in dictis iuribus*, & 16

sic etiam † non currit impedito, siue fuerit impedimentum iuris, siue facti, Abbas *in dict. cap. quia diuersitatem, num. 3.* Cosmas *d.* §. *item circa, verb. tempus*, Selua & Rebuff. *supra*, Mandagot. *dict. cap. 1. & 2.* & ibi Boërius, & Petr. de Baisio *supra*, Rochus *de iure patronat. verb. honorificum, quæst. 28. num. 58.* Ioan. Gutierrez *canon. quæst. lib. 1. cap. 28.* Cerola, & Flores, *n. 4. supra, & decisio* Placent. *vltima ad finem* adducta infra, *num. 24.* quæ est videnda. 17

Et in tempore impedimenti † computatur tempus, ius pensionis, & peregrinationis pro absolutione obtinenda, quousque perueniat in domum suam, etiam data notitia vacationis, vt reuera videtur probari *in dict. cap. quia diuersitatem*, & ibi tenet glossa penultima, Innocentius *num. 5.* & Abbas *num. 3.* idem Innocent. *in dict. cap. 1. eodem tit.* quamvis contra dicant Cosmas, & Selua *supra.* 18

Vnde durante lite super iure † conferendi, seu eligendi, non currit tempus, licet secus sit in patronis, Feder. *consil. 232.* Rebuff. *in concord. d. titul. de Regia ad prælaturas nominatione*, §. 1. *verb. intra sex menses*, Lambert. *2. part. 2. lib. qu. 1. art. 2.* Beroius *in cap. quoniam, de iure patr. n. 42.* & Flores *d. quæst. 3. n. 33. & 34.* 19

Vnde in vna † ciuitatis Castellanæ 18. Iun. 1557. coram Illustriss. Quiroga fuit per Rotam resolutum, Quod capta possessione canonicatus vigore supplicationis, literis non confectis die 10. Augusti & sic facto loco extrauaganti Iulij 3. si quis illum impetrasset, die 18. Februarij sequentis certo modo cum narratiua deuolutionis ad sedem Apostolicam, non probatur deuolutio, quia licet lapsi erant sex menses 20

dati

dati ordinariis ad conferendum, quibus dies termini computatur in termino ſecundum communem, vt per Francum, *in c. quam ſit, §electus, n. 3. de elect. in 6.* Ioan. Andr. & Abb. *in c. bonæ 2. de elect.* Lamber. *2. p. 2. lib. qu. 2. art. 1. n. 3.* Tamen ob tam modicum tempus lapſum vnius, vel quatuor dierum, non conſtabat de notitia vacationis, quæ neceſſario requiritur, vt currat tempus ad conferendum, &c.

21 Et in † vna Placentina parochialis de Malpartida, coram D. Seraphino, 28. Iunij 1585. & coram D. Pamphilio, 20. Decembris eiuſdem anni, & præſertim coram Dom. Bubalo, 24. Mart. 1586. Rota reſoluit tempus ſex menſium datum ordinariis ad conferendum parochiales ad eorum collationem ſpectantes per bullam Pij V. quæ dicit à die vacationis, intelligi à die vacationis notæ, quamuis Epiſcopus nondum accepiſſet poſſeſſionem Epiſcopatus, cum per ipſum ſtetiſſet, vt in ſequentibus deciſionibus.

22 *Coram † Domin. Seraphino, 28. Iunij 1585.*

Fuit reſolutum gratiam Domin. Bartholomæi eſſe canonizandam, cum Papa in collatione huiuſmodi parochialis præuenerit, cum enim vacaſſet 16. menſis Decembris 1581. quo tempore Reuerendiſſimus Epiſcopus habebat literas ſuæ promotionis ad Epiſcopatum in manibus, & habuerat notitiam vacationis huius parochialis 25. eiuſdem menſis, vt ex eiuſdem depoſitione conſtat, vtique ſex menſes dati in bulla felic. recor. Pij V. ad faciendum concurſum, & prouidendum, etiam quod præſupponamus incipere, non à die vacationis, ſed à die ſcientiæ, durabant vſque ad 25. Iunij 1582. Quare cum approbatio examinatorum fuerit 28. Iunij, & prouiſio Epiſcopi 3. Iulij, vtrumque extra tempus, & poſt ſex menſes datos à Pio V. intra quos vtrumque expedire debebat, intrat prouiſio Bartholomæi, ſed die 1. Iulij cum Papa, tam poteſtate ordinaria præuenire poſſit, *c. dum, & c. ſi à ſede præb. in 6.* quam vigore bullæ Pij V. reſeruantis beneficia huiuſmodi, de quibus non fuit facta prouiſio intra ſex menſes, & hoc reſpectu ſubſequentis prouiſionis Epiſcopi, poteſt dici præuentio inuecta reſeruationi. Non obſtat diſpoſitio Concilij *ſeſſ. 24. cap. 18. de reform.* quia eius obſeruatio debet fieri, iuxta terminos bullæ Pij V. cuius diſpoſitio eſt clara, & ideo non habet locum in caſu iſto, in quo lapſum erat tempus dictorum menſium, quod Epiſcopus nondum fuiſſet aſſecutus poſſeſſionem Epiſcopatus, non releuat, ex his quæ deducta fuerunt coram Illuſtriſſimo Lancello. in Burgen. canonicatus 28. Iun. 1583. maximè cum haberet per multos dies ante vacationem literas ſuæ prouiſionis in manibus. Vltimo non obſtat, quod deducitur de iure quæſito, ex oppoſitione, & examine, quia id procedit in terminis ſtatutorum quarundam Eccleſiarum patrimonialium, non in caſu iſto, in quo ex diſpoſitione bullæ ſupradictæ intra ſex menſes requiritur, quod quis fuerit examinatus, & prouiſus de beneficio, alias eius diſpoſitio ad ſolum Papam ſpectat. Et ex his ceſſant omnia ex aduerſo deducta.

23 *In eadem † coram D. Pamphilio 20. Decembris 1585.*

Dixerunt Domini gratiam Domini Bartholomæi eſſe canonizandam ex rationibus, alias per R. P. D. meum Seraphinum diligenter, & accurate more ſuo conſideratis, in eius deciſione ſub die 28. Iunij proximè præteriti, non obſtantibus his, quæ nunc pro parte Dom. Michaëlis deducuntur, nam quod ſpatium ſex menſium datum ordinariis ad conferendum parochiales, ex conſtitutione felicis record. Pij V. non currat Epiſcopo, niſi à die captæ poſſeſſionis Epiſcopatus, repugnat dict. conſtitutioni, quæ loquitur expreſsè à die vacationis, & tamen in caſu, de quo agitur, etiam incipiendo à die notitiæ, quæ fuit 25. Dec. 1581. collatio fuit facta poſt ſex menſes, videlicet ſub die 3. Iul. 1582. & eo magis cum Epiſcopus haberet literas expeditas, iam de menſe Nou. 1581. & ſic longe ante vacationem, ita quod potuit capere poſſeſſionem Epiſcopatus, & ideo cum per ipſum ſteterit, perinde eſt, ac ſi illam accepiſſet, & ideo tempus currit, *c. fin. de elect.* non enim dicitur impeditus, qui de facili poterat impedimentum remouere, *leg. qui poteſt facere, cum ibi notatis, ff. de regul. iuris*, & licet fuerit detentus per Regem, nihilominus, quia poterat capere poſſeſſionem per procuratorem, prout poſtea illam accepit de menſe Ianuarij, huiuſmodi impedimentum non ſuffragatur. Bartolus *in leg. ſed & ſi per prætorem, §. 1. ff. de quibus ex cauſis maiores*, Bald. *in leg. eos, Apoſtolos, in princip. Cod. de appell.* Boërius *conſil. 43. n. 9.* Aym. *conſ. 179. n. 9. in fine*, Benefacit, *dec. 1. de iure patronatus in antiquis*, & aliàs fuit dictum coram R. P. D. meo Cantucio, in vna Foroliuien. fideicommiſſi 21. Apr. 1582. impedimentum infirmitatis non excuſare appellantem, qui non rediit pro Apoſtolis, cum potuerit mittere procuratorem. Neque obſtat, quod in Epiſcopatu non adeſſent examinatores Synodales, & ideo eſſet expectandus aduentus Epiſcopi, qui congregaret Synodum, quia vt alias fuit reſolutum in vna Literen. Archipresbyteratus, coram Reuerendo P. D. meo Blancheto, die 6. Iunij 1582. vbi illi non adſunt, poteſt examen fieri ab aliis, etiam quod non ſint in Synodo deputati. Neque etiam obſtat clauſula, *dummodo non ſit alteri ius quæſitum*, quia placuit reſponſio data in deciſione, vltra quod etiam ſi fuiſſet Michaëli aliquod ius quæſitum ex oppoſitione, illud eſſet reſolutum non ſecuta collatione intra ſex menſes à die vacationis, vel notitiæ, iuxta dictam conſtitutionem Pij V. ius enim dicitur acquiſitum cum ſua cauſa, Iaſon, poſt alios, *in leg. qui Romæ, §. Flauius numer. 14. ff. de verbor. obligat.* Decius *in capit. Eccleſia ſanctæ Mariæ, ſub numer. 35. de conſtitut.* Neque obſtant, quæ dicuntur de ſurreptione, & obreptione, quia non ſunt narrata iſta præparatoria ad collationem, quia ſtante, quod vigore bullæ nedum examen, ſed etiam collatio erat facienda intra ſex menſes, & ideo ea non facta beneficium erat affectum, & reſeruatum, iſta qualitas non eſt talis, quæ retraxiſſet Papam à conceſſione, & ſic non vitiat. Innocent. *in capitulum cum noſtris, de conceſſion. prabendæ*, Felin. *in capit. ſuper literis, ſub numero 8. de reſcript.* Ægidius *deciſ. 4.* quod vero ſit narratum, prouiſionem Epiſcopi non fuiſſe canonice, iuxta formam Concilij, & conſtitutionis Pij V. factam, & Michaëlem nullo canonico titulo, vel iuris adminiculo intruſum, ſatis ex præmiſſis eſt vericatum, ſtante dicta reſeruatione, quia ſi collatio fuit facta per ordinarium de beneficio reſeruato nullum fuit ei acquiſitum ius, & dicitur intruſus, Rota *dec. 2. de reſtit. ſpoliat. in antiquis*, Caſſadorus. *dec. 2. eod. tit.*

In eadem † coram domino Bubalo, 24. Martij 1586. 24

Propoſui dubium in hac cauſa ſtantibus ſummariis teſtium, & iurium, & aliis hinc inde deductis, à quo tempore ſex menſes dati in conſtitutione felic. recordatio. Pij V. inceperint currere Reuerendiſſimo Domino Epiſcopo Placentino de nouo prouiſo ad prouidendum de Eccleſia parochiali de Malpartida in caſu, & ad effectum de quo agitur, & Domini concorditer concluſerunt, quod tempus ſex menſiũ tantũ incipiat currere à die, quo Dominus Epiſcopus habuit notitiam vacationis huius parochialis quæ

fuit 25. Decembris 1581. per textum, *in cap. quia diuersitatem, de concessione præbend. cap. licet de supplenda negligent. prælator.* Rebuffus *in praxi tit. de devolutio. num.* 10. quamvis Domini admitterent, ex testibus examinatis pro parte Episcopi probare consuetudinem Hispaniæ, quod Episcopi de nouo prouisi non admittantur à Capitulis ad possessionem suorum Episcopatuum, nisi prius ostensis, & visis literis Apostolicis, iuxta *extrauag. iniunctæ de elect.* nec non nisi visis literis in consilio Regio, & obtenta scedula manu sereniſſimi Regis subscripta pro executione literarum Apostolicarum. Nihilominus dixerunt domini ex hoc non probari tale impedimentum, vt Episcopus Placentin. non potuerit accipere possessionem sui Episcopatus ante diem 22. Ianuarij 1582. quo die fuit capta possessio per procuratorem, seu ante diem tertiam eiusdem mensis. In confesso enim est inter partes, quod bullæ Episcopatus expeditæ fuerunt in Curia, & transmissæ ad partes 18. Septembris 1581. & quod pervenerunt Vlissipon. die 19. Novembris sequentis, vbi etiam accessit modernus Dominus Episcopus Placentinus ex ciuitate Poltalegren. 30. eiusdem mensis Novembris, à quo tempore vsque ad diem 27. Decembris, vel saltim ad diem 3. Ianuarij sequentis potuerunt omnia de facili expediri, præsertim cum ex intervallo temporis duorum mensium, quo literæ pervenerunt Vlissipon. multum verisimile fuit, quod iam bullæ essent visæ per consilium Regium in oppido de Madrid, vel quod postea potuerint expediri in dicto consilio ex quo qualibet hebdomada per tabellarios citatis equis transmittuntur literæ ab oppido Madritij ad ciuitatem Vlissipon. & cum pars Domini Michaëlis de Ayala se fundet in impedimento Episcopi, debet illud concludenter probare, quia sumus in impedimento, quod scripturis, & testibus probari potest, puta per exhibitionem scedulæ Regiæ, ex cuius data apparebit de impedimento, item per productionem expeditionis factæ in consilio Regio, & hoc casu requiritur plena probatio, vt per Iasonem post alios *in l. 2. §. quod diximus, n. 2. ff. si quis cautionibus*, vel quatenus hæc probatio in iudicis arbitrio resideat, ex allegatis per Menoch. *de arbitris, casu* 118. *num.* 3. videbatur dominis, hoc impedimentum non probari, ex supra deductis, & hoc maximè dicendum est, cum non sufficiat allegare impedimentum, nisi etiam probet fuisse adhibitam omnem diligentiam in illud removendo, Bartol. *in leg. quibus diebus, in principio*, & ibi Socinus *n. 3. de conditionibus & demonstrationibus*, Felin. *in cap. ex transmissa, in princip. de rescript.* Ruinus *consil.* 15. *num.* 5. *lib.* 4. Socinus iunior *consil.* 76. *num.* 79. *& seq. lib.* 1. Aymon. *consil.* 279. *sub num.* 3. *versic.* 3. *dico*, Felin. *in cap. venerabilis, num.* 3. *in fin. versic.* 3. *limita de iudiciis*, alias quis dicitur impedimentum pati ex propria voluntate, vt per Aymon. *vbi supra*, & ex his cessant ea, quæ dicuntur pro parte Domini Michaëlis, quod impedito impedimento iuris, vel facti non currit tempus ad conferendum, iuxta textum *in cap. quia diversitatem ad finem*, vbi Abbas *num.* 3. *de concessione præbendæ*, & Imola *num.* 13. qui testatur de communi, Panormit. *in dict. cap. ex transmissa, n.* 28. *de præscript.* cum aliis per Tiraq. *de retractu lignag.* §. 35. *glossa* 4. *num.* 5. quia vt supra dictum est, hic non constat sufficienter de impedimento Episcopi, quinimo potius de negligentia in non adipiscendo possessionem Episcopatus, saltim per procuratorem ante diem 22. Ianuar. 1582. & consequenter tempus sex mensium incepit currere à die notitiæ vacationis, & ita Domini concluserunt. Quæ decisiones noviſſimè sunt confirmatæ per aliam decisionem in eadem causa coram D. Lancell. 29. Maij 1610. quæ sic ait 159.

25 Ex quibus † convincitur sententia Flores *dicta quæst.* 3. *à n.* 36. docentis semestre datum in dicta Bulla ad parochiales conferendas currere à die vacationis etiam ignorantibus.

Conuincitur, etiam † doctrina Rebuffi, *dict. tit. de Regia ad prælaturas nomina*, §. 1. *verb. à die vacationis*, quam sequitur Flores *ibi à n.* 23. 26

Intelligi autem sex menses † numerandos à tempore scientiæ, vel à tempore quo scire potuit, & debuit collator, vt Episcopus qui tenetur visitare singulis annis, Rota *decis.* 7. *de præbend. in antiquioribus*, quæ in antiquis est 13. *de iure patronatus*, alias 556. *& decis.* 6. *eodem tit. de iure patronat. in nouis*, alias 263. Lapus *allegat.* 80. alias 51. *num.* 17. & ibi Mandos. *litera L.* Abbas *in dict. cap. licet, de supplenda negligent. prælator. num.* 3. Felin. *in cap.* 2. *num.* 2. *de exceptionibus*. Decius *consil.* 135. *in fine*, Bertachin. *de Episcopo* 1. *part.* 1. *lib. q.* 7. Selua *d. q.* 59. Rebuff. *d. tit. de devolut. num.* 10. Rochus, *verb. honorificum, q.* 27. *num.* 57. Lambert. 2. *p.* 2. *lib. qu.* 1. *art.* 8. *& 3. part.* 2. *lib. qu.* 2. *art.* 8. Gimon. *tit.* 3. *cap.* 3. *sub num.* 34. Gregorius Lopez *supra*, Hieronym. Gabriel. *consil.* 185. *lib.* 2. Mascard. *conclus.* 879. *num.* 10. Anastas. Germon. *de indultis Cardin.* §. *volumus, n.* 63. Cerola *in praxi*, 2. *parte*, *verb. devolutio.* §. 2. Flores *supra à num.* 8. Cechus *de benef. & pensio. cap.* 5. *num.* 5. 27

Et ita fuit dictum in Burgen. canonicatus 27. Martij 1583. coram D. Bubalo supra adducta 5. *part. cap.* 4. *num.* 34. Tempus sex mensium non currere à die vacationis, sed à die illius notitiæ, vel ab eo tempore quo scire potuit, vel debuit, iuxta opinionem, quam tenet Rota, &c. 28

Et in vna † Maceraten. beneficij 1. Iunij 1594. coram Domino Lita fuit dictum, Quod licet tempus conferendi non currat à die vacationis, sed à die scientiæ, tamen iuxta opinionem, quam amplectitur Rota, currit ab eo tempore, quo Episcopus facultatem conferendi iure potuit, vel debuit habere, Rota *d. decis.* 13. Bisignetus *d. decis.* 7. *de præbend.* Rebuff. *d. num.* 10. *&c.* 29

Oportet † enim, quod ignorantia Episcopi non sit supina, Abbas *in cap. fin. n.* 7. *de iure patron.* Bertach. *in repert. verb. Patrono non præsentante, n.* 28. Gomez *in c.* 2. *de constitut. in* 6. *num.* 54. Mascard. *concl.* 626. *n.* 9. & Cerol. *d. verb. ius patronatus*, §. 8. 2. *dub.* & vide dicta supra 5. *p. cap.* 1. *circa finem, num.* 790. 30

Et † debet intelligi de notitia vera, vel præsumpta vacationis, quæ determinari debet per iudicem considerata qualitate beneficij, & modo vacationis, & longitudine temporis illius, distantia locorum, & fama ista, Hostiens. & Ioan. Andreas *in cap. ex parte, de concess. præbend.* & ibi Abbas *num.* 13. *& in dict. cap. quia diuersitatem*, *num.* 17. Rota *d. decis.* 6. Roman. *consil.* 481. *num.* 4. 5. *&* 6. Cosmas *d. tit. de collatio.* §. *item, circa, verb. præsentandum ad finem*, Selua *sup.* Lambert. *d.* 2. *part.* 2. *lib. q.* 2. *art.* 18. *n.* 2. Mascard. *dict. concl.* 626. *à n.* 9. & Cerola *d.* §. 8. 1. *& 2. dubio*, & alij, & fuit dictum in dict. Burgen. & in d. Maceraten. 31

Vnde in vna † Toletana beneficij 18. Nouembris 1587. coram D. Seraphino, quæ est 1. *p. diuersorum, decis.* 481. fuit resolutum, Tempus quatuor mensium per d. Bullam Pij V. datum ordinariis ad significandam Papæ personam præviso concursu electam ad parochiales reseruatas non currere, nisi à die notitiæ habitæ vacationis, quamvis Bulla dicat à die vacationis, ex *d. cap. quia diuersitatem, & d. cap. licet*, tamen ignorantiam debere esse probabilem, & verisimilem, qualis non erat in illo casu, attenta qualitate beneficij, & longitudine temporis vacationis, & ideo bullam obstare, &c. Flamin. Paris. *de resignat. benef. lib.* 8. *q.* 9. *num.* 107. & Marc. Anton. Genuens. *in praxi Archiepiscopali Curiæ Neapolitanæ*, *cap.* 65. *n.* 5. & post hæc Gonçalez, *gloss.* 6. *num.* 132. & Prosper de Augustino *ad summam bullarij, verb. parochialium beneficiorum, collatio. q.* 4. 32

33 In vna tamen † Eugubina præpoſituræ de anno 1548. tenuerunt domini, Famam quæ conſtituit Epiſcopum in negligentia de morte beneficiati, ad hoc, vt poteſtas conferendi deuoluatur iuxta dictam *dec.6.* ſeu 265. Bellameram *dec.* 659. & quæ tradit Roman. ſupra procedere, quando fama eſſet omnino clara, ſecus ſi eſſet dubia, & dubiam eſſe famam, ſi habuerit ortum à duobus, vel tribus, qui dicebant ſe audiuiſſe, vel quia affines, aut coniuncti, dato quod adeſſet fama de morte, tamen non fecerunt luctum, ad notata per Bartol. *l.2.§. quod ſi dubitetur, ff. quemadmod. teſtam. aperiant.* vt per Achillem *deciſ.*46. ſeu *vnica de ſupplend. negligen. prælator.* ſequitur Maſcard. *d. concl.* 626. *num.* 11.

34 Similiter etiam † patronis tempus datum ad præſentandum, ſiue à iure, ſiue à fundatore currit, non à die vacationis, vt tenuit Rota *deciſ.*1. *de iure patron. in antiquis,* & Lambert. *dict.2. part. 2. lib. quæſt.1. art.8.* & videtur ſequi Mandoſ. *reg.*34. *quæſt.*53. *n.*14. & nouiſſimè ex profeſſo, ſequitur Flores *dict. q.3. à num.*20. qui tamen male pro ſe citat Rebuff. *de deuolut. num.*15. Sed à die notitiæ vacationis, Rota *dict. deciſ.7. de præbend. in antiquior. &* 13. *de iure patron. in antiquis,* Caputaquen. *deciſ.*248. *part.*3. & Rota in vna legionen. parochialis de anno 1577. quæ eſt 1. *part. diuerſorum, deciſ.*421. & in Spoletana iuriſpatr. ſeu beneficij 3. Iulij, 1589. coram Bub. quæ eſt deciſ. 520. nouiſ. Farin. dicens pluries in Rota reſolutum, & cùm non probetur patronos habuiſſe notitiam vacationis, ignorantiam præſumi, &c. Lapus *alleg.*78. *ad* 4. *quæſtionem, num.*12. (vbi Mandoſ. *litera T.*) qui ait, quod intelligitur hoc de ſcientia certa, & non interpretatiua, Bertachin. *ſuprà,* Coſmas *dict. tit. de collatio. §. item circa, verb. præſentandum,* Selua *dict. quæſt.*59. qui poſtquam dixit, quod tempora conferendi, ac præſentandi non currunt, niſi à tempore notitiæ, ait illud debere intelligi de notitia vera, vel præſumpta vacationis, quæ vt diximus, debet determinari per iudicem, conſiderata beneficij qualitate, & quantitate, locorum diſtantia, & fama, &c. Quod etiam ait Rebuff. *in concordatis, dict. tit. de regia ad prælaturas nomina, §.1. verb. intra ſex menſes.* Rochus *dict. quæſt.*27. qui cum Abbate *in capitulo nos quidem, de teſtam.* recte ait, hoc eſſe verum, etiamſi teſtator mandaſſet præſentationem eſſe faciendam infra quatuor menſes à die mortis, vel vacationis, quia debet intelligi, & ſuppleri, & à die notitiæ, & cum Lapo *ſuprà,* quod requiritur ſcientia vera, non interpretatiua, & Paulus de Citadinis, 6. *parte, art.*3. *num.*42. Petrus de Baiſio 1. *parte, cap.*23. Beroius *in cap. quoniam, de iure patronat. n.*52. Gimon. *tit.*2. *cap.*3. *num.*28. *& tit.*3. *cap.*3. *num.*32. Ioan. Nicol. Delphinas *de iure patron. lib.*2. *num.*178. Tiraquel. *de retractu lignag. §.*35. *gloſſa* 4. *num.*7. qui etiam dicit, quod requiritur vera & certa ſcientia, nec ſufficit interpretatiua, quod etiam cum Lapo, & aliis ait Caldas de reuocatione emphyteuſis, *q.*6. *à num.*23. Hieronym. Gabriel *dict. conſil.*186. *lib.*2. qui ait, quod non currit niſi à die ſcientiæ certæ, aut ſaltim requiritur adeo fuiſſe notam vacationem, vt inde appareat negligentia patroni, qui ſcire debuerit ex Rocho *ſuprà* (dicente, quod tempus currit patronis à tempore ſcientiæ, vel à die, quo ſcire debuit.) Et quod quamvis ordinario, qui viſitare debet, & perquirere, imputetur negligentia, ſi neſciat beneficium vacaſſe, cum de facto vacat, iuxta ſupra dicta: tamen patronus non debet cenſeri negligens, ſi ignorat vacationem, tametſi notam in loco, vel Eccleſia beneficij eius iuriſdictioni non ſubiectis, quia id inueſtigare non tenebatur. Et quod præſentatio debet præſumi facta tempore debito, niſi ex aduerſo ſcientia patroni probetur, cuius ſcientiæ tempus probandum eſt plenè, cum ſit de ſubſtantia. Hieronym. Gabriel. Spino *de teſtam. gloſſa* 4. *num.*21. Anaſtaſ. Germon. *ſupra num.*69. & Cerola *dict. §.*8.1. *dubio,* qui ait, quod tempus ad præſentandum currit à die veriſimilis notitiæ. Idem Perez de Lara *de anniuerſ. & capellan. lib.*2. *cap.*9. *n.*35. Leſſius *de iuſtit. & iure, lib.*2. *cap.*34. *num.*27. & Azor *dict. lib.*6. *cap.*21. *quæſt.*11. & Cabedo *de patronatibus Regiæ Coronæ, cap.*28. *à num.*5. qui ait Regi ignoranti non currere tempus ad præſentandum, ſicut nec cuilibet alij patrono. Et quamvis officiales Regis id ſciant, negligentiam eorum Regi non nocere, & etiamſi Rex ſciat non currere ei tempus quatuor menſium ex legitima præſcriptione, qua omnes Reges Hiſpaniæ tuti ſunt, eo quod impediti multis occupationibus, tam in bello, quam in pace, non poſſunt intra illud tempus præſentare, & ita obtinuiſſe, &c. Et ita ſemper practicari videmus, cum Rege enim non curatur de tempore, & termino ad præſentandum, tam in Epiſcopatibus, quam in aliis præſentationibus.

Et fundamentis † contrariæ ſententiæ ſatisfacit 35
Beroius, & alij *ſupra.* Et † ſic in vna Parmen. bene- 36
ficij, coram Domin. Pamphilio 1590. fuit reſolutum, Patrono non currere tempus ad præſentandum ad beneficium vacans per priuationem, niſi à die notitiæ ſententiæ, & priuationis, Lapus *allegat.*78. & cum agatur de excludendo patrono à iure præſentandi, debere probari veram ſcientiam, ex Puteo *deciſ.*147. *lib.*1. Mohed. 160. quæ eſt 4. *de probatio.* præſertim, cum eſt narratum in gratia impetrationis patronum habuiſſe ſcientiam illius, & ſic iſtam narratiuam debere verificari, & ſcientiam vnius patroni non nocere alteri, &c.

Et in vna Firmana † altaris, coram Domin. Blan- 37
cheto, 5. Decembris 1594. fuit reſolutum, Quod habens gratiam fundatam in deuolutione ob negligentiam patronorum in præſentando intra tempus à iure præfixum, debet probare ſufficienter ſcientiam ipſorum, Rebuff. *de deuolut. num.*12. Deinde quod Epiſcopus neglexerit poſt lapſum dictum tempus conferre, iuxta *cap.2. de conceſſione præbendæ.* Præterea cum vna pars patronorum prius præſentaſſet, & præſentatus acceptaſſet præſentationem, non currit tempus, niſi à die, quo ipſum pœnituit proſequi ius ſuum, & patroni ſciuerunt, & quando teſtator mandat præſentari presbyterum, ſeu rectorem cauſa celebrandi Miſſas, beneficium non dicitur Sacerdotale, &c. ita in dict. Firmana, in qua vide alias deciſiones *cap. ſeq.* & in vna Signina iuriſpatr. 12. Iun. 1596. coram Dom. Orano fuit dictum, quod ſi impetratur beneficium de iure patronatus laicorum per deuolutionem ad Sedem Apoſtolicam ob non factam præſentationem intra tempus à iure ſtatutum, non valet impetratio, niſi probetur ſcientia certa & indubitata patroni vacationis beneficij, quia tempus limitatum patronis non currit à die vacationis, ſed ſcientiæ, *in cap. fin. num.*6. *de iure patron.* Roch. *in verb. honorificum, quæſt.*27. *num.*57. & ſcientia eſt probanda certa & indubitata, Lap. *allegat.*78. *num.*12. Beroi. *conſ.*68. *num.*86. *lib.*1. Put. *deciſ.*6. *de præbend.* & ignorantia veriſimilis præſumitur propter abſentiam beneficiati à loco beneficij quando deceſſit, Abb. Felin. & alij *cap. cognoſcentes de conſtit.* & impoſſibile eſt patronos neglexiſſe ius ſuum ſi ſciuiſſent obitum beneficiati, Angel. *leg. cum de indebito de probat.* facit quod communiter receptum eſt, ignorantiam ſemper præſumi, niſi ſcientia probetur, *leg. verius, ff. de probat. cap. præſumitur, de regul. iur. in* 6. quam deciſ. refert & ſequitur Mar. Anton. Genuenſ. *in praxi cap.*100. *num.*7.

Aduertendum † eſt tamen, quod licet Rota in 38
dict. Parmen. videatur velle non ſufficere contra patronum ſcientiam præſumptam, tamen contrarium dicendum eſt, vt patet ex *citatis,* & ex *ſupradictis,* nec id negant, qui dicunt, non ſufficere ſcientiam

tiam interpretatiuam, aliud enim est scientia interpretatiua à præsumpta.

39 Nec obstant † decisiones Putei, & Mohedani citatæ in dict. Parmen. quia in proposito non agitur de amissione, vel priuatione iuris conferendi, vel præsentandi absolutè, sed solum pro ea vice, quod non est maximi præiudicij, & ideo sufficit scientia præsumpta, iuxta supradicta 5. *part. c. 5. à num.* 134. etiamsi sit narrata in gratia, nam illa est probatio plena, iuxta subiectam materiam. Et ita in Pampilonen. de Cicur maior 30. Octobr. 1602. coram Lancelloto dicitur, quòd ius præsentandi non incipit currere à die vacationis, sed à die verisimilis scientiæ illius, &c. vt *in decis.* 532. *nouiss. Farin.*

40 Et vt dicitur † in dict. Parmen. & in dict. Firmana, 12. Maij 1595. adducta *cap. sequenti, num.* 13. scientia vnius patroni non nocet alteri.

41 Et ius † præsentandi, etiam in vno ex patronis, qui non habuit scientiam, conseruari potest, aliis propter scientiam exclusis, vt fuit resolutum in causa Spoletana beneficij, 28. Maij 1590. coram D. Blancheto, in qua fuit dictum, Quod cum tempus ad præsentandum non currat patronis, nisi à die scientiæ, vt in hac causa fuit resolutum coram Domino Bubalo, sententia eiusdem Domini Bubali est confirmanda: nec obstare, quod dicitur constare de scientia patronorum, ex præsentatione per ipsos facta die 7. Maij 1588. de persona Ioannis Anton. Bart. & sic præsentatio postea facta de persona Vincentij 17. Septembris eiusdem anni sit post tempus quatuor mensium, & sic Vincentio minime suffragetur, quia fuit responsum, quod in illa præsentatione facta 7. Maij non interuenerunt omnes patroni, & sic ex ea probatur tantum scientia illorum, qui dictæ præsentationi, 7. Maij nomina sua dederunt, non autem eorum, qui in illa non interuenerunt, & ex persona illorum, qui non interuenerunt, sustinetur præsentatio Vincentij, cum ius præsentandi etiam in vno ex patronis conseruetur, Feder. *consil.* 102. Abbas 54. *num.* 3. *part.* 1. & quod scientia vnius non noceat alteri compatrono, fuit superioribus mensibus resolutum in vna Parmen. beneficij coram Bubalo. Quare qui vult ostendere nullitatem istius præsentationis, debet probare scientiam istorum omnium patronorum, qui Vincentium præsentarunt, cum illa possit etiam ex persona vnius, qui ignorauit, sustineri, &c.

42 Rursus dict. menses † debent computari secundum Calendarium, & secundum quod menses occurrunt, & quod deficit de 1. mense, accipiendum est de vltimo, cum assignetur tempus, à quo debeant incipere, verbi gratia, si beneficium vacat 8. Februarij, 7. die Iunij finietur semestre, etiamsi sit bissextus, ita glossa *in cap. quam sit, verb. mensem de elect. in* 6. & ibi Archidiacon. Ancharan. Dominic. & Franch. Ioan. Andreas, & Baldus *in cap. ne pro defectu, de elect.* Butrius *num.* 12. & Abbas 6. *in cap. licet, supplend. negligent. Prælat.* Bartol. & Dd. *in leg. cum bissextus, ff. de verbor. significat.* Mandos. *dict. tract. de election. nouor. prælator.* 1. *part. cap.* 3. & ibi Boërius *in additio.* qui plures refert, Rochus, *verb. honorificum, quæst.* 52. Lambert. *secunda parte,* 2. *lib. quæst.* 1. *art.* 14. Menoch. *de arbitr. libro* 2. *casu* 50. *à num.* 21. nouissimè Thomas Sanchez *de matrim. lib.* 2. *disp.* 24. *num.* 15. & Gutier. *de gabell. quæst.* 143. & Staphileus *tit. de vi, & effectu clausular.* §. *mensis in data.* Quamvis Ioannes Quintinus *in repetitione, cap. de multa, num.* 97. cum Hostiens. *in dict. cap. licet*, dicat hoc semestre tempus ita computandum esse, non vt medium conficiat annum, sed vt in singulis mensibus vnus & triginta dies numerentur, *argum. l.* 2. *& fin. C. de tempor. appellat.*

43 Et de momento † ad momentum est huiusmodi computatio facienda, à tempore scilicet, scientiæ, seu vacationis notæ, ita quod si beneficium vacauit, & fuit nota vacatio 1. Martij, hora 11. vsque ad primam Septemb. hora 10. per totam, & non post, prouidere possunt. Mandos. *dict. cap.* 3. & ibi Boër. P. de Baisio 3. *part. cap.* 2. *num.* 4. Matth. Boisius *in dictis Miscellan.* in materia electionis, §. *quando tempus currat*, Lambertus, & Thomas Sanchez *vbi proximè*, & Rota in illa ciuitatis Castellanæ supra relata, *num.* 20.

CAPVT III.

De devolutione.

SVMMARIA.

1 *SI non providetur de beneficiis intra tempus præfixum, ad superiores gradatim fit devolutio.*

2 *Et idem est vbi provident indignis, seu inhabilibus, & incapacibus,* & n. 3.

Vbi ponitur resolutio Rotæ.

4 *Quod etiam locum habet in patronis etiam laicis.*

5 *Quamvis in patronis laicis contra teneat glossa, & alij.*

6 *Patronus non excusatur à lapsu temporis ad præsentandum, ex eo quod præsentavit Ordinario electum, vt examinaretur, quando collatio facienda est per inferiorem, nisi actualiter intra tempus præsentet coram illo, qui est facturus collationem, ex Rota.*

7 *Excusatur patronus à devolutione per præsentationem factam ei, quem habuit iustam causam credendi, habere ius instituendi, licet in veritate non haberet,* & num. seq.

Vbi ponitur decisio Rotæ.

9 *Cuilibet superiori ad quem gradatim fit devolutio, non currit semestre, quod sibi datur ad conferendum, etiamsi devolutio fiat à patrono laïco, nisi à die notitiæ,* & num. seqq.

Vbi ponuntur resolutiones, & decisiones Rotæ.

16 *Qui impetrat certo modo tanquam devolutum, debet probare devolutionem, nec clausulæ generales supplicationis*, siue alio quovis modo, &c. *alias locum habent, præsertim quia ponitur in calce supplicationis clausula, & de devolutione detur dispositiuè in literis.*

17 *Maximè stante in literis clausula*, dummodo collatio sit devoluta, *vt præfertur.*

18 *Vnde, si beneficium erat reservatum, gratia locum non habebit, nam devolutio non cadit in beneficiis reservatis.*

19 *Et vacationis tempus, non devolutionis debet considerari, vt dicatur beneficium liberum, vel reservatum.*

20 *Et clausula generalis apponi solita*, etiamsi reservatum, &c. *operatur, quando Ordinarius vigore indulti reservatum conferre possit.*

21 *Quando beneficium existens in diœcesi suffraganei impetratur, vt devolutum ad sedem Apostolicam, iuxta Concilium Lateranense, quomodo sit probanda devolutio gradatim, vtrum præsumatur scientia Archiepiscopi de vacatione beneficij in diœcesi suffraganei, & ei currat tempus,* & n. seqq.

24 *Et ei currere, tenent Rota & alij, quia debet celebrare Concilium prouinciale, & in eo statuere personas, quæ soliciti inuestigent quæ correctione sunt digna, & referant in Concilio sequent. & quia habet visitare prouinciam. Sed resolvitur id de personis statuendis, nihil referre ad propositum, vltra quod non videtur vniuersaliter esse in vsu, & similiter non esse in vsu, Archiepiscopos visitare prouinciam, nec ex Concilio posse, nisi causa cognita & probata in Concilio prouinciali, & sic non*

præsumi

præsumi scientiam dictæ vacationis, nec currere tempus, nisi probata alias scientia, & num.seqq.

30 *Duobus modis potest quis à Papa impetrare beneficia devoluta, vel tanquam ad sedem Apostolicam devoluta, iuxta Concilium Lateranen. & tunc debet probari devolutio gradatim, vel tanquam devoluta ad inferiores ob negligentiam primi collatoris, vel patroni, quia Papa cum illis concurrit, & tunc sufficit probare negligentiam primi.*

31 *Collatio facta à secundo collatore ante factam devolutionem non valet, nec convalescit, etiamsi primus non conferat intra tempus.*

32 *Etiamsi collatio sit facta simpliciter, non dicendo iure devoluto, quamvis secus sit in collatione facta ab Ordinario de beneficio iurispatronatus spreto patrono.*

33 *Sicut de Capitulo ad Episcopum, ita de Episcopo ad Capitulum fit devolutio.*

34 *Quoad beneficia spectantia ad collationem Episcopi proprio iure, secus si iure speciali, vel devoluto.*

35 *Cum ius conferendi spectat simul ad Episcopum, & Capitulum, qui inter se prouisionem diuiserunt per turnos si Capitulum in suo turno non confert infra tempus, aut confert indigno, non fit devolutio ad Episcopum, sed ad superiorem.*

36 *Et idem est quando per canonicum, cui in turno capituli ex commissione ipsius prouisio competit, non prouideretur infra tempus.*

37 *Quando vero iste Canonicus prouideret indigno, prouisio infra semestre reuerteretur ad Capitulum, nisi scienter eam ratam habuerit.*

38 *Nec isto casu Capitulum haberet novum semestre, vbi prouisio ipso iure est nulla.*

39 *Et ponitur resolutio Rotæ, & alia,* num.40.

41 *Ad quos fiat deuolutio remissiue.*

42 *Deuolutio fit cum onere, & qualitatibus requisitis in prima prouisione.*

43 *An in beneficiis manualibus, & ad nutum amouibilibus, habeat locum deuolutio.*

44 *Resolvitur, dari in eis deuolutionem contra Æn. de Falc. ad effectum, vt superior suppleat negligentiam inferioris, qui tamen re integra poterit moram purgare, & prouidere, quamvis in aliis non est locus purgationi moræ, nec valet collatio facta post deuolutionem ab inferiori etiam re integra,* & num.seq.

1 SI ij, ad † quos spectat, non prouident de beneficiis vacantibus infra tempus præfixum, ad superiores gradatim fit devolutio. *cap.licet de supplenda negligent.Prælatorum, & c.2.de concessione prabendæ,* vbi Doctores, Corrasius *de beneficiis, 1.parte, cap.7. num.8. & 4.parte, cap.1.n.11.* Cald. Pereira *responso 3. num.2.* Azor *institut.moralium, 2.parte, lib.6. cap.27.* & alij.

2 Et idem † est vbi prouident indignis, seu inhabilibus, & incapacibus, *cap. cum in cunctis, §.final. de election.* vbi Doct. *& cap.scriptum, versic.si vero, eodem titul. & cap.si compromissarius.eodem in 6.* Corras. *dict. num.11.* Cechus *de beneficiis, & pensio.cap.5.num.5.* & fuit resolutum in vna Toletana portionis, 9.Decembris 1559.coram Illustrissimo Mantica, in † qua fuit dictum, collationem istius portionis, ex iure devoluto ad Papam pertinere, cum Archiepiscopus soli Papæ subiectus sit, & eam Dionysio incapaci propter impuritatem sanguinis contulit, *cap. licet, de supplend.negligent.prælatorum,* & constitutio Gregorij XIII. 68. Et quamvis non possit argui negligentia ordinarij, nisi à die scientiæ, *d. cap.licet,* tamen Archiepiscopus debuit scire conditionem eius, cui confert beneficium, & ita præsumitur, quia antequam ei conferat, de vita & moribus illius tenetur inquirere, & plenam eius notitiam habere debet, *cap.innotuit, de electione, cap.bona, 2. in fine,* & ibi notat Abbas *num.3. de postulatione Prælatorum,* Reb. *de pœnis contra collatores indignis conferen. num.3.* Et hic cessat omnis dubitatio, quia idem Archiepiscopus huic Dionysio aliam prius contulit portionem, sed ille propter inquisitionem factam à Capitulo, fuit excluſus, vnde nulla eum ignorantia in prouisione huius portionis excusat, & ideo pro hac vice potestate conferendi intelligitur esse priuatus, *cap.cum in cunctis, §. fin. de election.* Rebuff. *sup.num.1.*

Quod etiam † locum habet in patronis etiam laicis, Rota *decis.5.de iurepatronatus, in nouis,* Abbas *num.5. & 6. & vbi Additio.* & alij, *in cap. cum vos, de officio Ordinarij.* Rochus *de iurepatronat.verb.honorificum, num.36.* Lambert. *1.part.2.lib.quæst.10. art.4. & 3.parte, 2.lib.quæst.2.art.2. num.27.* Probus ad Monachum *in cap.si tibi absenti, de præbend.in 6.numero 53.* Crescen. *decis.11. de iurepatronat.* Padilla *in leg. cum quidam, num.17.ff.de legat.2.* Quintanaduennas *Ecclesiasticon.lib.1.c.7.num.10.* & decisio Rotæ in causa Valentina iurispatron. 20. Martij, 1589. supra adducta, *7. p. c.1. n.112.* ex qua & eo quod ibi dicitur *n.65.* conuincitur *consilium* Aimonis *63.n.10.* 4

Quamvis in patronis † laicis contra teneat glossa *in dict.c.cum vos,* quam sequuntur *l.5.tit.15.partita 1.* vbi Gregorius Lopez *verb.otro,* & Corras. *dicta 4.p. c.vlt.num.10. & 31.* Fuscus *de visitatione, lib.2. c.10. num.10.* & Spino *de testament. glossa 4. num.87.* & ex dicta *4.part.* Zeuallos *quæst.659.* (de qua tamen leg. partitæ non est curandum ex defectu potestatis ad tradita *in c.Ecclesia S.Maria, de constit. & in c.2. & 3. de iudic.*) & Lessius *de iust. & iur. lib.2. c.34.num.24.* Azor *d.lib.6.c.21.q.13. & c.22.q.6.* §

Nec patronus † excusatur à lapsu temporis ad præsentandum, ex eo quod præsentauit ordinario electum, vt examinaretur, quando collatio facienda est per inferiorem, iuxta Concilium Tridentinum, de quo supra *part. præced. c.3.* nisi actualiter inter tempus præsentet coram illo, qui est facturus collationem, vt fuit resolutum in vna Mediolan. iurispatronatus 22. Maij, 1595. coram Illustrissimo Blancheto. 6

Excusatur tamen † patronus à deuolutione per præsentationem factam ei, quem habuit iustam causam credendi habere ius instituendi, licet in veritate non haberet, Lapus *allegat.95. ad finem,* Rochus *verbo honorificum, quæst.37.* & alij, quos citat Mandosius, *ibi* & † tenuit Rota in dict.causa Mediolanen.iurispatronatus, 29.Ianuarij, 1596.coram Domino Blancheto, his verbis: Fuit resolutum, Fulvium esse instituendum, cum enim fuerit resolutum coram Reuerendissimo Perusino constare de iurepatronatus coram me 10.Nouembris 1595.præsentationem factam Præposito de Aliate impedire ius deuolutionis, & ad hunc effectum esse validam, quia ad hunc effectum sufficit, patronos iustam causam credendi illum, cui præsentarunt, habere ius instituendi, licet in veritate non haberet, Rib. *de deuolutio.num.56.* Lapus *allegat.95. in fine,* vbi Additio. Reliquum est, vt à me instituatur, *Clement. Auditor de rescript.* Rota *de iurepatronatus in nouis, decis.4.* Cresc. *de iurepatronatus, decis.12. in fine,* alias frustratoria fuisset excusatio, si nunc liceret præsentare, nec posset præsentatus instituí. Non obstat pendentia litis, quia patronus, qui est in quasi possessione præsentandi, litis pendentia non obstante potest præsentare, Abbas *in cap. ex literis, de iurepatronat.num.6.* Ægidius *decis.700.* Lapus *allegat.136.num.7.* Modernus *de attentat. 2.p. c.4.n.546. & seq.* Præterea, pendentia litis impedit præsentationem tertij, non autem illius, qui est in lite, Rochus *verb. honorificum, quæst.23. Tertio.* Litispendentia operatur, ne mortuo altero ex collitigantibus fiat noua præsentatio, non autem vt 7 8

præsenta

præsentatus institui non possit, vt hoc casu, & ex his ita decisum.

9 Cuilibet autem † superiori, ad quem gradatim fit devolutio, non currit semestre, quod sibi datur ad conferendum, etiamsi devolutio fiat à patrono laico, qui tantum habet quadrimestre, nisi à die notitiæ iuxta dicta *cap. præcedenti*, Innocent. *in dict. cap. licet*, Abbas *in cap. quia diuersitatem, num. 18. & in 10. parte, num. 13. de concessione prabend. & in cap. final. num. 7. de iurepatronatus*, Rota *decis. 6. de iurepatronatus in nouis.* Lambert. *tertia parte, 2. lib. q. 2. art. 8.* & Cerola *in praxi Episcopali, 1. parte, verb. beneficium*, §. 3. ibi, *à die deuolutionis, vel verisimilis notitia.*

10 Et † sic in vna Calciaten. coram Domin. Orano, de anno 1584. fuit resolutum, Deuolutionem ad Papam non probari, nisi constet de lapsu temporis superioribus etiam præfixi, de quo non constat, nisi probetur scientia illorum, &c. Et est decisio in dict. Valentin. iurispatronatus, de qua supra, *num. 4.*

11 Et † in vna Spoletana beneficiorum coram D. Mantica 31. Ianuarij 1594. fuit resolutum, Deuolutionem debere probari gradatim de inferiori ad proximum superiorem, & quemlibet eorum habere sex menses ad conferendum à tempore scientiæ. Et sic in casu, de quo ibi, debere probari de Abbate, ad cuius collationem spectabat ad Episcopum, & de Episcopo ad proximos superiores, nec constare de scientia vacationis Abbatis licet sciuerit, fuisse resignationem admissam à vicario Episcopi, nam ad admittendam resignationem, requiritur speciale mandatum, alias non inducitur vacatio, vt in vna Nolana Abbatia coram Domino Blancheto de mense Iunij, 1588. contra Rotam *decis. 7. de prabend. in antiquioribus, num. 85.* cui consonat, *decis. 8. num. 2. de renunciat. in antiquis, & 1. de electio. in antiquior.* quæ decisio Spolet. est in nouissimis Farin. 529. & 631. & fuit confirmata 28. Martij eiusdem anni, vt *in decis. seq.* 632. vbi tamen malè fuit resolutum, quod in casu resignationis gradatim debeat fieri devolutio ad Sedem Apostolicam, etiam stante constitutione Gregor. XIII. *de public. resign.* & quòd tempus vnius mensis ibi præfixum ordinariis ad prouidendum vnicuique superiorum gradatim concessum intelligatur, vt ius commune minus corrigatur quàm fieri possit, quod certè est contra dictam constitutionem, quæ immediatè inducit devolutionem ad sedem Apostolicam in casu resignationis.

12 Et † in causa Firmana altaris, 27. Ianuarij 1595. coram D. Blancheto fuit resolutum, Narratiuam factam in gratia, quod aduersarius non est constitutus in ordine presbyteratus, debere probari per narrantem, & qui impetrat, vti deuolutum debere probare scientiam collatoris, à quo tempore currit tempus conferendi, *dict. cap. quia diuersitatem.* Narratiuam quoque, quod sit præsentatus à maiori parte, esse iustificandam, etiamsi dicatur obiter dictum, quia ea, quæ potuerunt Papam ad concedendum gratiam facilius mouere, sunt verificanda, *c. 2. de rescript.* Caputaq. *decis. 128. p. 1.*

13 Et idem decisum † est in eadem Firmana beneficij coram eodem, 12. Maij, 1595. vt in sequenti decisione. Domini steterunt in decisis gratiam Ricardi non esse iustificatam. *Primo*, dum narrat se præsentatum à maiori parte patronorum, hoc est falsum. Cum enim habuerit Coriolanus viginti quinque suffragia, & ipse Ricardus decem & octo, tantum apparet de falsitate narratiuæ. Nec obstat, quod narratiua prædicta inspecto numero eorum, qui ipsum non præsentarunt, satis sit verificata, quia Papa intellexit de præsentatione facta à maiori numero, respectu eorum, qui præsentarunt Coriolanum, cum dicatur in literis, ipsum ad præsentationem aliquorum hominum fuisse præsentatum. Nec obstat minuta in forma perinde valere, in qua ista declaratur narratiua, perinde ac si fuisset expositum, quod à medietate vniuersitatis fuisset præsentatus, quia in hoc casu medietas suffragiorum nullum ius tribuit Ricardo, cum vniuersitas præsentetur per consensum saltim duarum partium, ex tribus, qui consensus operatur vt à tota vniuersitate dicatur præsentatio Coriolani facta, non obstante aliorum contradictione. Lapus *alleg. 78. cum aliis allegatis* per Dominum Nicolaum, & ideo præsentatio ipsius habetur perinde ac si facta non fuisset. Nec etiam iuuari potest derogatione pro medietate, quia talis derogatio non potest applicari iuri patronatus vniuersitatis quæ vnum tantum corpus constituit, licet secus esset dicendum si ad singulos pertineret. Non etiam est iustificata quoad deuolutionem, quia cum ex præcepto testatoris deuolutio fieri debeat ad Plebanum Sancti Salvatoris, & Rectorem Sanctorum Iacobi, & Philippi, coniunctim vtriusque scientia euenit concludenter probanda cum de illorum præiudicio agatur, vt fuit decisum coram Rubeis die 20. Octobris, anno Domini 1582. in vna Bononien. terrarum, ideo non probata scientia Rectoris, non intrat deuolutio. Nec quidquam facit allegata scientia Plebani, quia cum beneficium vacaret de iure & non de facto, collator non dicitur in mora, nisi data scientia vacationis de iure, Rota *de rerum permutatione, decis. 5. in antiquis.* Quæ decisio non fundatur super colorata possessione, sed super possessione de facto. Minus probatur scientia ordinarij, tum quia licentia Vicarij, quod traderetur possessio Coriolano, non infertur ad scientiam Archiepiscopi. Et talis enuntiatiua nec etiam probat scientiam Vicarij, quia notario non creditur in hoc casu, authentic. *Si quis in aliquo, Cod. de edendo.* Præterea, cum Coriolanus fuisset præsentatus ab vniuersitate & institutus, ac posset, & obtinuisset gratiam Apostolicam cum derogatione fundationis, requirebatur scientia, quod de iure vacaret, vt supra dictum fuit ex *dicta decisione de rerum permutattone.* Aliquibus etiam ex Dominis placebat gratiam Ricardi non sustineri, quia non fecit mentionem de gratia Apostolica obtenta à Coriolano, & de his ita decisum. In eadem coram Domino Seraphino, 4. die Martij, 1596. Domini dixerunt, standum esse in decisis non constare de deuolutione.

Idem fuit resolutum † in vna Casertana beneficij, 5. Maij, 1595. coram Domino Blancheto: vt in sequenti decisione. Domini dixerunt, non esse locum executioni sententiæ in hac causa latæ. *Primo*, quia est nulla ex defectu iurisdictionis, cum Auditor Cameræ iuxta suas facultates ordinarias non habeat iurisdictionem in beneficialibus. Ægidius *decis. 210.* & fuit resolutum coram Bubalo in Mantuana capellæ, neque potest in vim prorogationis sustineri, quia vbi nulla est iurisdictio, prorogationi locus non est, *leg. priuatorum, Cod. de iurisdict. omnium iudic.* Non fuit etiam iustificata gratia circa caput deuolutionis, nam cum in gratia adsit limitatio, dummodo collatio deuoluta existat, debet probare gradatim lapsum temporis præfixi inferioribus collatoribus, iuncta eorundem scientiæ, vsque ad sedem Apostolicam, *cap. 2. & cap. licet, de supplenda negligentia prælatorum, cap. 2. de concession. prabend.* Rebuff. *in praxi, tit. de deuolutione, num. 30.* & tenuit Rota coram Rubeis in causa Salamantina portionis, & coram Mantica in causa Spoletana benefic. 31. Ianuarij 1594. quia Papa non intelligitur aliter voluisse prouidere, quam si esset deuolutum, Mohed. *decis. 210.* 14

Idem etiam † in vna Aarchinon. beneficij 23. Iunij, 1595. coram Domino meo Corduba, & quod 15

cum

cum beneficium est iurispatronatus, maxime, mixti, maius tempus requiritur, vt detur deuolutio ad Papam, &c.

16 Et qui impetrat certo † modo tanquam deuolutum, debet probare deuolutionem, nec quamvis aliud velit Abbas *in dict. capitul. ex parte, de conceſſ. præbend. numero* 13. clauſulæ generales ſupplicationis, *Siue alio quovis modo, &c.* alias locum habent, præſertim, quia ponitur in calce ſupplicationis clauſula, *& de deuolutione detur diſpoſitiuè in literis*, quæ ſignificat, in expeditione literatum exprimendam eſſe deuolutionem purè & ſimpliciter, & non conditionaliter, & ſic eſſe verificandam. Caſſadorus *deciſ.5. de præbendis*, Creſcen. 15. *eod. tit.* Caputaq. 253. *part.* 1. Mohedan. 17. *de præbendis*, alias 210. Mandoſius *de ſignatura gratiæ, tit. de certo modo*, & fuit reſolutum in dict. Spoletana beneficiorum, de qua ſupra, *num.* 11. & in Maceratenſ. beneficij 1594. de qua *cap. præcedent. num.* 29. & in dicta Caſertana adducta *num.* 14. & facit deciſio Bellameræ 734. & dicta infra *part. ſeq. cap.* 1. *à num.* 36. & poſt hæc tradit Gonzalez *ad reg. de menſib.* §. 4. *proœm. à num.* 75. *& gloſſ.* 32. *num.* 9.

17 Quod † maximè procedit ſtante in literis clauſula, *Dummodo collatio ſit deuoluta, vt præfertur*, Caſſad. *d. deciſ. num.* 3.

18 Vnde ſi beneficium † erat reſeruatum, dicta impetratio, & gratia locum non habebit. Creſcen. & Caputaq. *vbi proxime*, & Mandoſius *verſ. amplia etiam*, nam deuolutio non cadit in beneficiis reſeruatis, cum in eis non detur negligentia ordinarij, Caſſad. *deciſ.* 8. *de præbendis*, Creſcen. & Caputaq. *ſup. numero* 2. Mandoſ. *de prouiſionib. verſic. in beneficiis reſeruatis*, & fuit reſolutum in vna Placentina de Valuerde, 1554. coram Dom. Antonio Auguſtino, vt apud Guidobonum, *deciſ.* 120. *in manuſcriptis*, & fuit dictum in cauſa Salamantina parochialis de los Villares, de anno 1593. coram Dom. Argonio. Et poſt hæc tradit Gonzalez *gloſſ.* 11. *numero* 16. & additio conſil. Nauarr. 11. *de reſcript.* quamvis in cauſ. Mediolan. beneficij 5. Iunij 1569. coram Domino Pamphilio, de qua ſuprà 11. *part. cap.* 1. *n.* 45. *& vlt. part. cap.* 2. *n.* 192. ſit dictum, ad iuſtificationem gratiæ ſufficere verificationem deuolutionis de facto, vt impetrans poſſit vigore clauſularum generalium capere vacationem antiquam, etiam ex parte reſeruationis reg. reſeruatoriarum beneficiorum vacantium Sede Apoſtolica vacante, vel omni alio modo, Rot. *deciſ.* 17. *de præbend. in antiq.* Sarnenſ. *ad regul. de infirm. quaſt.* 34. *num.* 2. *cum aliis, &c.* Quod non videtur verum ex dictis, nec in deuolutione poteſt dari verificatio de facto tantum; & in vna Aquen. ab vſu presbyter. 11. Martij 1602. coram Domino Lancelloto fuit reſolutum, gratiam Petri, &c. *R. vnio.*

19 Et vacationis † tempus, non deuolutionis, debet conſiderari, vt dicatur beneficium liberum, vel reſeruatum, vt in pulchro caſu reſoluit Rota *dec.* 774. *lib.* 3. *part.* 3. *diuerſorum*, Gonzal. *ibi, num.* 66. *& gl.* 15. §. 2. *n.* 21. *& gl.* 51. *num.* 10.

20 Et † clauſula generalis apponi ſolita *etiamſi reſeruatum, &c.* operatur, ne fruſtratoriè videatur apposita, quando ordinarius vigore indulti reſeruata conferre poſſit, nam tunc poſt negligentiam temporis, iuris communis, amplius conferre nequit, & ad ſedem Apoſtolicam collatio deuoluitur, Caſſad. *dict. deciſ.* 8. *de præbendis*, & dictum eſt *cap. præcedenti, numer.* 10. Ita Creſcen. *dict. deciſ.* 15. *num.* 3.

21 Sed difficultas † eſt, quando beneficium exiſtens in diœceſi ſuffraganei, impetratur vt deuolutum ad ſedem Apoſtolicam, iuxta Concilium Lateran. de quo *dict. cap.* 2. quomodo ſit probanda deuolutio gradatim. Et difficultas verſatur circa ſcientiam Archiepiſcopi, ad quem de Epiſcopo ſit deuolutio, & de eo ad Papam, vtrum præſumatur ſcire vacationem beneficij in diœceſi ſui ſuffraganei.

Nam † quamvis Doct. dicant, quod iudex arbitrabitur, an præſumatur ſcire ex qualitate beneficij, & modo vacationis, de quantitate temporis, diſtantia locorum, & fama. Hoſtienſis, & Ioan. Andr. *in dict. cap. ex parte*, & ibi Abbas *numer.* 13. Annania *in cap. ſicut, de accuſat. n.* 4. & alij citati *c. præcedent. n.* 1. Tamen re vera ex his ferè nunquam, aut raro poteſt præſumi ſcientia Archiepiſcopi circa vacationem beneficij in diœceſi ſuffraganti, maximè, cum Archiepiſcopatus, & prouincia ſunt magni, & Epiſcopatus ſuffraganei longè diſtantes ab Eccleſia Metropolitana, vt patet experientia. 22

Et † regula eſt in contrarium, quod præſumitur ignorantia, niſi ſcientia probetur, vt eſt regula iuris in 6. & in propoſito Rebuff. *d. tit. de deuolut. n.* 12. Lambert. *d. art.* 8. *n.* 1. de qua regula latè Maſcard. *de probationib. concl.* 879. 23

In hac difficultate † primo Rota *d. deciſ.* 6. *de iurepatronatus in nouis*, alias 263. ait, quod cum Archiepiſcopus debeat celebrare Concilium prouinciale cum ſuis ſuffraganeis, & in ea ſtatuere perſonas idoneas, quæ ſollicitè inueſtigent quæ correctione, vel reformatione ſunt digna, & referant in Concilio ſubſequenti, *cap. ſicut de accuſationibus* ei currit tempus, ex quo ſcire potuit, & debuit, ſequitur Abbas *in dict. cap. ſicut, num.* 2. dicens, quod inducitur ille textus per Doctores in argumentum contra Archiepiſcopos prætendentes ignorantiam circa vacationes beneficiorum prouinciæ, nam præſumuntur ſcire, cum debeant ibi habere perſonas idoneas, vt in illo textu, & ſi non ſtatuunt tales perſonas, ſunt in affectata ignorantia, &c. Et Anan. *ibi numero* 4. dicens, Nota, ſecundum Ioann. Andr. quod Archiepiſcopus non poteſt probabiliter ignorare facta ſuæ prouinciæ, & ſic facit contra Metropolitanos, qui conferunt beneficia, quæ longo tempore vacauerunt, quaſi liceat eis ignoraſſe vacationes, & ſic ſibi non cucurriſſe tempus. Sequuntur etiam Lambert. *dict. art.* 8. *n.* 2. & Maſcard. *concluſ.* 879. *num.* 10. 24

Secundo † Rota *deciſ.* 7. *de præbend. in antiquior.* quæ in antiquis eſt 13. *de iure patronat.* alias 556. *n.* 4. ait, quod Archiepiſcopo, qui ſcire debet, cum ſuam prouinciam habeat etiam viſitare, *cap. ſopitæ, cap. cum nuper. de cenſib. & cap.* 1. *eod. in* 6. currit tempus, ex quo ſcire potuit, & debuit, ſicut Epiſcopo in ſua diœceſi, ex quo habet illam viſitare. 25

Sed quoad primum † de perſonis ſtatuendis, &c. nihil videtur referre ad propoſitum, cum illæ non eſſent ſtatuendæ ad inueſtigandam beneficiorum vacationem, quarum in Concilio prouinciali non eſt danda ratio, ſed ſolum ea, quæ ſunt correctione, & reformatione digna referenda in Concilio ſubſequenti, vt *in dict. cap. ſicut*, & ita ex culpa non ſtatuendi dictas perſonas, non infertur culpa circa ignorantiam vacationum beneficiorum in diœceſi ſuffraganeorum. 26

Vltra † quod non videntur vniuerſaliter eſſe in vſu ſtatuere dictas perſonas, & ita in hac prouincia Compoſtellana in Concilio prouinciali vltimo, facto anno 1566. non ſunt ſtatutæ, quamvis in Concilio prouinciali Toletano facto eodem anno, ſint ſtatutæ decreto vltimo. 27

Rurſus quoad † ſecundum de viſitatione quod magis faciebat ad propoſitum, ſimiliter non eſt in vſu, maximè in Hiſpania, Archiepiſcopos viſitare prouinciam, nec eſt memoria in contrarium, & ſic cum ratione conſuetudinis Archiepiſcopi ſint excuſati ab huiuſmodi viſitatione prouinciæ, conſequenter etiam ſunt excuſati ab ignorantia vacationis beneficiorum in diœceſi ſuffraganei. 28

Præterea, iam ex Concilio † Tridentino *ſeſſ.* 24. 29

de reformatione, cap.3. Metropolitani non possunt visitare diœceses comprouincialium, nisi causa cognita, & probata in Concilio prouinciali,& aduertit Fuscus *de visitatione lib.1. cap.2. num.11.* Nec refert, si contra hoc dicas, quod sunt in culpa in non celebrando Concilio prouinciali, vbi de hoc agatur, prout tenentur quolibet saltim triennio, Concilium Trident. *cap.2.sess.24. de reformatione,* nam ex eo, quoad propositum non potest inferri culpa, aut negligentia, & si aliqua est valde remota, quæ non habetur in consideratione.

30 Sed est † aduertendum cum Mandos. *regul.3.4.de annal. quæst.90. num.6.* quod duobus modis potest quis à Papa impetrare beneficia deuoluta, vel tanquam ad sedem Apostolicam deuoluta, iuxta Lateranens. statuta Concilij,& tunc debet probari deuolutio gradatim, iuxta supradicta,vel tanquam deuoluta ad inferiores ob negligentiam primi collatoris, vel ob non præsentationem patroni in tempore, iuxta *regulam Cancell.41. de derogatione iurispatronatus,* quia Papa potest concurrere cum Episcopo, seu Archiepiscopo, aut Capitulo, ad quos facta est deuolutio Abbas *in dict.cap. quia diuersitatem, num.5.* & dictum est supra *5.part. cap.1. à n.8.* & tunc sufficit probare negligentiam Cap. & tradit post hæc Gonzal. §.3. *proœm. à num.3. & §.4. à num.88.*

31 Secundo † aduertendum est, quod collatio facta à secundo collatore, verbi gratia Archiepiscopo, ante factam deuolutionem, non valet, cum antea is non habeat facultatem conferendi. Nec conualescit, etiamsi primus non conferat intra tempus,Felin. *in cap.cum ex officij,de præscriptionib. num.37.* Rebuff. *dicto titulo de deuolut. num.32.* Additio magna Rotæ *decis.10. de iurepatronat. in antiquis.*

32 Quod † procedit etiam si collatio fit facta simpliciter, non dicendo iure deuoluto, quamvis collatio facta ab Ordinario iure ordinario de beneficio iurispatronatus, spreto patrono valeat non præsentante, nec contradicente infra tempus datum ad præsentandum, vt dictum est *5.part.cap.vlt. num.242.* Ex quo Ordinarius tunc confert ex iure & potestate originali, & collatio ab eo facta, spreto patrono, solum est nulla in fauorem patroni, atque adeò eo volente, & reclamante, non alias, vt ibi. Similiter etiam collatio facta ab ordinario iure deuolutionis, ex sententia rejiciente præsentatos, à qua fuit appellatum, seu intra tempus datum ad appellandum, est attentata; quia cùm contulerit ex prætenso iure deuolutionis post appellationem, proculdubio attentauit, Oldrad. *cons.299. num.5.* Paul. de Castro *consil.403. lib.1.* Mohedan. *decis.11. de præbend. n.1. in fin.* Ita in Aretina capellaniæ 19.Martij 1601. coram Domino Penna. Sed mihi non placet ista resolutio; nam hìc deuolutio non oritur ex sententia, sed ex præsentatione extra tempus facta, seu de indigno, seu incapaci.

33 Tertio † aduertendum est, quod sicut de Capitulo ad Episcopum, ita de Episcopo ad Capitulum fit deuolutio, *dict.cap.2. de concessione præbendæ,cap. cum in cunctis, §.fin. de elect.* ob magnam, quæ est inter eos communionem, *cap. requisisti, de testam.* Corras. *4.part. cap.1. num.12.*

34 Quod tamen † intelligitur quo ad beneficia spectantia ad collationem Episcopi proprio iure, secus si iure speciali, vel deuoluto, Abbas *in dict. cap.2. num.6. & 8. & in dict. § fin.num.5. & in dict. cap.quia diuersitatem, num.10.* Francus *in cap. vn. §. cum vero, num.3. & 4. ne sede vacante, in 6.* Felin. *in capitul. irrefragabili,de officio ordinarij, num.3.* Rebuff. *dict. tit. de deuolutione, à num. 21.* Cassad. *dict. decision.8. de præbend.* Mandos. *dict. quæst.90. numero 5.* Gregorius Lopez *in leg.9. tit.16. part.1.* Anast. Germon. *de indultis Cardinalium, §. volumus, num.56.* Azor *cap.27. quæst.2.*

Quarto aduertendum † est, quod cum ius conferendi spectat simul ad Episcopum & Capitulum,qui inter se prouisionem diuiserunt per turnos, si Capitulum in suo turno non confert infra tempus à iure statutum, aut confert indigno, non fit deuolutio ad Episcopum, qui est par collator cum Capitulo, sed ad superiorem, quia diuisio non tollit,aut mutat ius deuolutionis, quæ est ad proximum superiorem & non ad eundem inferiorem, qualis est in hoc casu Episcopus. 35

Et † idem est, quando per canonicatum, cui in turno Capituli ex commissione, seu ordine ipsius, prouisio competit, non prouideretur infra tempus. 36

Quando † vero iste canonicus prouideret indigno, prouisio infra semestre reuerteretur ad ipsum Capitulum, nisi scienter talem prouisionem ratam habuerit, *capitul. si compromissarius, de elect. in 6.* 37

Neque † isto casu Capitulum haberet nouum semestre,vbi prouisio ipso iure est nulla,quidquid velit glossa *ibi, verb. libere,* nam committens, & commissarius non debet habere nisi vnum terminum, seu semestre. 38

Et † ita in vna Romana beneficiatus S. Petri, in qua cum ius conferendi ista beneficia priuilegio Apostolico spectaret simul ad Archipresbyterum,& Capitulum, & inter eos collatio esset diuisa per turnum, & in turno Capituli prouideret canonicus hebdomadarius, & in illo casu hebdomadarius de beneficio vacante in turno Capituli prouidisset indigno & incapaci, nempe, non clerico, Fuit resolutum 28. Aprilis 1595. coram D. Gipsio, & 20. Nouembris 1596. coram D. Corduba, & 8. Martij, 1601. coram Domino Penna, Deuolutionem fieri ad Papam, cui Ecclesia est immediatè subiecta Capitulo, ad quod prouisio reuertitur, *dict. cap.si compromissarius,* non conferente infra tempus digno, *capitul. ex parte, de concession. præbend.* vbi Abbas, & non ad Archipresbyterum, qui est par collator cum Capitulo, & deuolutio fit ad superiorem. Nec obstare dictam decisionem, quia ea non tollit, aut mutat ius deuolutionis, quod datur ad proximum superiorem, & non ad eundem inferiorem, qualis in hoc casu erat Archipresbyter: quamvis stante dicta diuisione quilibet eorum in suo turno iure proprio conferat, nec collatio sit communis, Ioan. Andr. *in capitul. cum in illis, §. si vero* vbi Geminian. *num.3.* & Francus *num.1. de præbend. in 6.* & fuit dictum in Salamantina, alternatiuæ coram Domino Robusterio. 39

Præterea † dicta die 8.Martij fuit resolutum,quod ex quo lis per sententias,& rem iudicatam, erat extincta, non erat locus restitutioni in integrum contra triennalem pacificum possessorem, non obstante commissione,quæ erat cum clausula, prout de iure, & de iure post lapsum triennium, à die vltimæ sententiæ, non potest competere restitutio, Cassad. *decis.2. de restit. in integrum,& 11. super regulis,* Achilles *decis.2. & 7. super regul. de triennali.* 40

Et ad quos † fiat deuolutio, vide Abbatem *in dict. §.fin. numero 5.* & textum, & Doctores *in capit. quanquam, de election. in 6.* Rebuff. *dict. tit. deuolutio, numero 17. & in repetit. dict.cap.2. de concession. præbend. circa finem, vel sic. Quarto quæritur, in concordat. tit. de collation. §. si quis vero, verb. immediatum,* Paulum de Citad. *6. part. art.3. quæst. 26. numero 4.* Mandos. *dict. quæst.90. numero 5.* P.Greg. *de benefic. cap.39. numero 1.* Cerolam *1.part. verb. beneficia, §.2. 2.fallen.* & Cechum *de benefic. cap.5. num.5.* & Azorem *d.lib.6. cap.27.* 41

Vltimò † est aduertendum, deuolutionem fieri cum onere, & qualitatibus requisitis in prima prouisione, Felin. *in cap. cum accessissent, de constitutionib. num.18.* Rochus *verb. honorificum, quæst.3.* Lambert. *3.p.2.lib.quæst.7.* Silua *3.part.q.49.* Rebuff. *dict. tit. de* 42

de deuolut. à numero 40. *& in d. repetit. cap.* 2. *in fine.* Corraſ. 4. *part. cap.* 4. *num.* 16. Ferret. *conſ.* 211. *n.* 12. Azeuedo *in leg.* 5. *tit.* 6. *lib.* 1. *de recopil. num.* 2. Ioan. Gutierrez *conſil.* 1. *num.* 31. & Cauedo *deciſ.* 52. *num.* 4. *& deciſ.* 97. *num.* 9. *part.* 2. & de patronatibus Regiæ Coronæ, *cap.* 28. *num.* 3. *&* 4. Azor *d. cap.* 27. *qu.* 8. Perez de Lara *de anniuerſar. & capell. lib.* 2. *cap.* 10. *num.* 27.

43 Sed reſtat † difficultas, an in beneficiis manualibus, & ad nutum amouibilibus habeat locum deuolutio.

44 Et † Æneas de Falcon. *de reſeruatione. 3. qu. princ. n.* 24 ait in beneficiis manualibus non habere locum deuolutionem ſecundum Franciſcum de Aretio *conſ.* 63. *in præſenti conſultatione, verſ. ſed ad iſtud.*

45 Et † Puteus *deciſ.* 180. *num.* 1. *lib.* 3. ait, dixiſſe Dominos, quod beneficia regularia non cadunt ſub reſeruatione *cap.* 2. *de præbend. in* 6. cùm ſecundùm Archidiaconum ibi, *illa beneficia veniant in reſeruatione illius cap.* quæ adducuntur ad ſuperiorem ex *cap.* 2. *de conceſſione præbendæ*, & regularia non deuoluuntur: quod non alia ratione videtur eſſe, niſi quia ſunt manualia, vt dictum eſt ſupra 1. *part. cap.* 2. *num.* 66.

46 Sed † contrarium, ſcilicet, quod in eis habeat locum deuolutio ad ſuperiorem, & ſit locus ſupplentioni negligentiæ, probat *Clem. vnica de ſupplen. negligentia prælat.* & ibi gloſſa, §. *præmiſſa, verb. reuocari*, & Cardinalis, *ibid. num.* 4. & Bonifacius *num.* 8. & Aretinus ſupra potius tenet hoc, quod in beneficiis manualibus detur deuolutio ob lapſum ſemeſtris, iuxta *dict. cap.* 2. Quamvis cuſtodia, & deputatio œconomi interim ad collationem ſpectet. Et idem tenet poſt hæc Gonzal. *gloſſ.* 5. §. 6. *num.* 55.

47 Vnde † exiſtimo in beneficiis manualibus dari deuolutionem ad effectum, vt ſuperior ſuppleat negligentiam inferioris, qui tamen re integra poterit moram purgare, & prouidere in iſtis beneficiis manualibus, ex quo ad eius nutum ſunt amouibilia:

48 quamvis † in aliis non eſt locus purgationi moræ. Nec valet collatio facta poſt deuolutionem ab inferiori etiam re integra, *cap. licet, & cap. ſeq. de ſupplenda negligentia prælator.* & ibi Abbas, & Doct. & *in dict. cap.* 2. Roch. *verb. honorificum, num.* 62. Rebuff. *d. tit. de deuolutionib. à num.* 27. *& in repet. d. c.* 2. *circa fin verſ.* 8. *quæritur*, Azor *d. c.* 27. *qu.* 16.

CAPVT IV.

De tempore intra quod debet fieri inſtitutio, & confirmatio, & collatio neceſſaria.

SVMMARIA.

1 *Supradicta ſolum procedunt in prouiſione voluntaria, & libera ad inſtitutionem vero præſentati, & confirmationem non eſt præfinitum tempus à iure.*

2 *Et idem eſt in beneficiis reſignatis ex cauſa permutationis, ad quorum collationem tempus præſtitutum non eſt.*

3 *Quamvis contra teneat Ioannes Nicolaus Delphinus.*

4 *Quod eſt falſum, quia in collatione neceſſaria non habet locum c.* 2. *de conceſſione præbendæ, ſed in habente liberam poteſtatem conferendi.*

5 *Si habens inſtituere, vel confirmare, aut conferre beneficia permutata ſit negligens, & differat, ſeu recuſet id facere, recurrendum eſt ad ſuperiorem, qui tempus præfigat, quo elapſo, ipſe ſupplebit, vel compellendo, vel inſtituendo.*

6 *Quidquid dicant Bellamera, & Gimon. relati.*

7 *Data negligentia habentis inſtituere ex præfixione termini illi facta à ſuperiore, & ſic ad eum facta deuolutione non intelligitur ei præfixum ſemeſtre ad inſtitutionem faciendam contra Lambertinum,* & num. 8.

9 *Præſentatus, etiamſi Epiſcopus differat eum inſtituere ſine cauſa, poteſt appellare à grauamine ſibi illato.*

QVæ duobus præcedentibus capitulis dicta ſunt, 1
ſolum † procedunt in collatione, ſeu prouiſione voluntaria, & libera: ad inſtitutionem verò præſentati, & confirmationem non eſt præfinitum tempus à iure. Vnde in Dertonen. iuriſp. 8. Februarij coram Domino Penna, de quibus 5. *part. cap.* 6. *n.* 30. fuit dictum, quòd beneficium non eſt deuolutum ex eo, quòd ordinarius diſtulit inſtituere, cum non ſit tempus præfixum, &c. quamvis anteà in vna Caſalen. parochialis 2. Martij 1584. quia ſufficit, quòd ſaltim ſit infra ſex menſes datos ad conferendum. Rota *deciſ.* 4. *de iurepatron. in nouis*, Abbas *in cap.* 2. *de conceſſ. præbendæ, num.* 12. *&* 13. Coſmas *in pragmatica ſanctione, titul. de collat.* §. *item circa, verb. reſpectiuè.* Selua *de benefic.* 3. *part. quæſt.* 64. *num.* 1. Rochus *de iurepatronat. verb. honorificum, num.* 55. Paulus de Citadinis 6. *parte, artic.* 3. *num.* 103. Lambert. 3. *part.* 2. *lib. quæſt.* 2. *artic.* 6. *&* 7. Gloſſa *reg.* 40. *Cancell.* Rebuff. *in praxi, tit. de deuolut. num.* 6. *& in concordatis, tit. de regia ad prælaturas nominatione*, §. 1. *verb. intra ſex menſes*, Ioan. Nicol. Gimon. *in Enchir. benef. tit.* 5. *cap.* 7. *num.* 24. Anaſtaſ. Germon. *de indultis Cardin.* §. *volumus, à num.* 76. & Cerola *in praxi Epiſcopali*, 1. *p. verb. beneficium*, §. 3. *& verb. ius patronat.* §. 8. 3. *dub. &* 2. *p. verb. inſtitutio.*

Et † idem eſt in beneficiis reſignatis ex cauſa 2
permutationis, ad quorum collationem tempus præſtitutum non eſt, Federic. de Senis, *de permut. benef. quæſt.* 29. P. de Vbal. ſeu Peruſ. *cod. tract.* 2. *p. quæſt. vlt. num.* 31. alias *à num.* 52. Franc. *in cap. vnico, de rerum permut. in* 6. *num.* 10. & ibi Gambar. *n.* 137. Coſm. & Selua *num.* 2. *&* 3. *vbi ſupra*, Rebuff. *dict. tit. de deuolut. numero* 6. *& tit. de permutat. numer.* 39. Corraſ. *de benef.* 4. *p. cap.* 1. *num.* 6. Gimon. *dict. tit.* 5. *cap.* 8. *num.* 1. & Cerola *dict.* §. 3. Azor *lib.* 7. *cap.* 30. *quæſt.* 2.

Quamvis † Ioann. Nicol. Delphinus *de iure pa-* 3
tronat. lib. 2. *quæſt.* 11. teneat etiam in beneficiis renuntiatis ex cauſa permutationis habere locum text. *in dict. cap.* 2. *de conceſſ. præbend.* & ſic Epiſcopum intra ſemeſtre teneri conferre beneficium in ſuis manibus reſignatum ex cauſa permutationis, quod † eſt 4
falſum, quia in collatione neceſſaria non habet locum ille text. ſed in habente liberam poteſtatem conferendi, Selua *dict. num.* 2. & alij. Sed circa permutationem vide hodie conſtitutionem Gregorij XIII. de publicandis reſignationibus, & quæ dicemus *p. ſeq. c.* 3. *à num.* 273. *&* 282.

Si tamen † habens inſtituere, vel confirmare, aut 5
conferre beneficia reſignata ex cauſa permutationis, ſit negligens, & differat, ſeu recuſet id facere, recurrendum erit ad ſuperiorem, nempe metropolitanum, ſeu Legatum, aut Nuntium, qui tempus præfigat, infra quod id faciat, quo elapſo ipſe ſupplebit, vel compellendo, vel inſtituendo, &c. vt per Doct. citatos *num.* 1. *&* 2.

Quamvis † Bellamera *de permut. beneficiorum,* 6
5. *part. quæſt.* 1. & cum eo Gimon. *d. tit.* 5. *c.* 7. *n.* 24. *& c.* 8. *num.* 8. teneant, poſt lapſum tempus à ſuperiore præfixum ad inſtituendum, vel conferendum beneficia reſignata ex cauſa permutationis, non deuolui ad eum poteſtatem conferendi, quia hoc iure cautum non reperitur, ſed permutantes ad ſua beneficia redire poſſe, & † data negligentia habentis inſti- 7
tuere ex præfixione termini illi facta à ſuperiore, & ſic ad eum facta deuolutione, non intelligitur ei præfixum tempus ſemeſtris ad hanc inſtitutionem faciendam.

8 Quamvis † contrarium teneat Lambertus *d. qu.2. art.8. num.3. & 6. ex dict. cap.2. de conceſſ.præb.* quod tamen, vt diximus, in collatione neceſſaria nunquam habet locum.

9 Abbas † etiam *in cap. Paſtoralis, de iure patronat. num.6.* dat aliud remedium præſentato, ſi Epiſcopus differat eum inſtituere, ſine cauſa legitima, vt appellet à grauamine ſibi illato. Sequitur Rota *d. deciſ.4. in fin.* Rochus *d. num.55.* Paulus de Citadinis *6.part. artic.2. num.1.* Ioan. Gutierrez *de iuramento confirmatio, 3.part.c.13.n.8.* & Cerola *d.§.8. dubio 3.* Circa quod tamen Rota in Feltrina canonicatus. 5. Decembris 1603. coram D. Ortembergo reſoluit, quòd vt poſſit appellari à retardata, ſeu denegata inſtitutione & negligentia, requiritur trina interpretatio, & aliàs non deuoluitur negotium ad ſuperiorem, Ioan.Andr. *in cap.dilecto, col.2.de appell.* Abb. *in cap.ex parte, el 2. num.3.* vbi Dec. *num.11. eod.* Felin. *in cap. propoſuiſti prope fin. de for. compet.* Alex. *in leg. hoc amplius, §. Celſus, num.13. de damnoinfecto, deciſione Pedem.12. à num.2.* & quod fuit dictum in Calagurr. iur. ingrediendi 28. Aprilis 1580. coram Domio Seraphino, &c. Sed quòd non requiratur trina interpellatio, ſed vna tantùm ſufficiat ad conſtituendum iudicem in mora ſeu negligentia, à qua poſſit appellari; rectius tenet Roman. *ſing. 424. ego dixi, & conſ.427.* Felin. *in cap. ex literis de conſtit. n.8.* Felin. *in cap. cùm cauſam in fin. de offic.deleg.* & Franch. *in dict. cap.ex parte, num.6.* qui ait, quòd requiratur tertia monitio, procedere ex abundanti, & de cautela, cùm de iure ſufficiat ſemel requirere iudicem, *leg. Titia Seio §.vſuras, ff.deleg.2.& leg.mora, ff.de vſuris,* & ibi Bart. & ad *cap.1.de ſupplend.neglig.prælat.* in quo communis fundatur. Reſpondetur, quòd loquitur in caſu ſpeciali, vt reuera eſt, & longè diuerſus, prout etiam *cap. ſi quis erga 2.qu. 7. authent. ſtatuimus in fine, Cod. de Epiſc.& cleric.* loquuntur in aliis caſibus ſpecialibus, vt ex ipſis patet.

VNDECIMA PARS,

DE MODIS VACANDI, ET AMITTENDI BENEFICIA.

CAPVT I.

De Vacationis modis in communi.

SVMMARIA.

1 VACATIO *beneficij variis modis contingit, quos ponunt relati.*

2 *Et vacant aliquando de iure, & de facto aliquando de iure & non de facto, aliquando de facto, & non de iure.*

3 *Omnes vacationis modi verbo vacationis veniunt, præſertim vbi eadem eſſet ratio.*

4 *Et verbum,* vacatio, *ſimpliciter prolatum, comprehendit omnem modum vacationis, etiam in materia pœnali.*

5 *Et ita quando in ſupplicatione fit mentio de vacatione ſimpliciter, comprehenditur omnis modus vacandi.*

6 *Et idem in expectatiua.*

7 *In gratia tamen de beneficio vacante requiritur de ſtylo, quod exprimatur modus vacandi, & ex qua perſona, niſi quando impetratur certo modo.*

8 *Vno expreſſo vacationis modo, alij non veniunt.*

9 *Cuius quinque limitationes ponunt Felin. & Selua.*

10 *Prima eſt, quod capitulum, ſuſceptum, non procedat, vbi communis opinio eſt, quòd vacet beneficium vno modo, nam quamvis re vera vacet alio modo, tamen illa communis opinio excuſat impetrantem, quando eſt vnicus impetrans.*

11 *Quæ limitatio intelligitur, quando exprimitur vacatio ex perſona eius, qui communiter reputabatur verus beneficiatus, aliàs ſecus.*

12 *Si prædeceſſor triennio pacificè poſſedit, & communiter reputabatur beneficiatus, & in poſſeſſione ceſſit, ſeu deceſſit, non tenetur amplius ſucceſſor iuſtificare illius titulum, & præferetur cuilibet alij impetranti ex perſona alterius, ex allegatione Lapi, quam palatium ſeruat, & reducit ad triennium.*

13 *Et qui ſint videndi de ea.*

14 *Probatur vacatio beneficij ex perſona alicuius, probata poſſeſſione, & obitu eius, niſi detur titulus alterius.*

15 *Secunda limitatio, niſi aliud appareat de intentione impetrantis, vt dicitur* in dict. cap. ſuſceptum.

16 *Seu potius de intentione mandantis, videlicet Papa.*

17 *Et quando dicatur de ea conſtare,* & num. ſeqq.

20 *Tertia limitatio eſt in acceptatione.*

21 *Quarta limitatio, quando exprimitur certus vacationis modus, cum clauſ.* vel alio quovis modo vacet, *tunc enim venit omnis modus vacandi ex perſona expreſſa, licet non ex alia, niſi addatur, aut ex alterius cuiuſcunque perſona, quæ clauſulæ communiter apponuntur,* & num.22.

23 *Et tamen ſatis probabile, quod ſi diceretur,* vel alio quovis modo vacet, *tunc propter verbum* vacet, *non comprehendatur modus vacandi: etiam ex alterius perſona.*

24 *Et ita poteſt accipi deciſio Rotæ.*

25 *Per dict. clauſulas ſolum venit modus vacandi de præſenti, non autem de futuro.*

26 *An per eas veniant vacationes, etiam beneficiorum reſeruatorum, reſoluitur negatiue, ſi non eſt facta mentio reſeruationis.*

27 *Facta autem mentione reſeruationis per dictam clauſulam venit omnis reſeruatio.*

28 *Præterquam per vacationem apud ſedem, ſeu in Curia, nam hæc requirit ſpecialem mentionem.*

29 *Et ad quandam deciſionem Rotæ in vna Spoletana, quam Mandoſ. allegat in contrarium, reſpondetur quod ibi aderat etiam clauſ.* veruſque, & vltimus vacationis modus, *etiamſi ex illo quævis generalis*

reſer-

reſeruatio, etiam in corpore iuris clauſula reſultet, habeatur pro expreſſo.

30 *Quod dictum eſt, quod facta mentione reſeruationis per dict. clauſ.* ſiue alio quovis modo, *veniat omnis reſeruatio, procedit maxime ſtante clauſ. ac diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel alias generaliter reſeruatum exiſtat.*

31 *Et quando illa apponatur, & quando ſolum dicatur, ac diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter reſeruatum exiſtat, quo caſu non venit generalis reſeruatio.*

32 *Dicta clauſula,* ſiue alio quovis modis, *capit etiam vacationem per priuationem.*

33 *Reſignatarius, ſeu ceſſionarius virtute clauſulæ,* ſiue alio quovis modo, *poteſt capere beneficium tunc vacans per obitum alterius, quamvis reſignans, ſeu cedens nullum ius in eo haberet.*

34 *Et præferetur alteri, qui poſtea impetraſſet per obitum, etiam ab eodem contra* Rebuff.

35 *Si quis velit capere beneficium per dict. clauſulas generales, obſtabit reg.* de menſe, *ſi vacauit in menſe reſeruato, nec eſt alias alia ratione reſeruatum, quia erat neceſſaria expreſſio menſis.*

36 *Ita demum per dictas clauſulas generales poteſt impetrans conſequi beneficium ex alia vacatione, ſi vacationis modus diſpoſitiuè ſeu aſſertiuè expreſſus, ſaltim de facto iuſtificetur, prout fieri debet, vt poſſit recurri ad clauſulas generales, & ſtant iſta ſimul.*

37 *Et ita procedunt deciſiones citatæ.*

38 *Et fuit reſolutum in deciſionibus relatis,* & n.ſeq.

47 *Et facit reſolutio adducta.*

48 *Iuxta quod ſunt accipiendæ deciſiones, & DD. citati.*

49 *Vera videtur ſententia Ægidy, quod quando plures modi vacandi copulatiuè narrantur, omnes debent ſaltim de facto verificari contra alios.*

50 *Non videtur vera* dec. 2045. lib. 3. p. 3. *diuerſorum.*

51 *Nec deciſio Supporegien. canonicatus relata.*

52 *Infertur ad deciſionem Ceneten. parochialis relatam. Quæ declaratur* ibi, & num.ſeqq.

55 *Gratia de beneficio vti vacante tali menſe, non valet, ſi vacauit in alio, nec poteſt capi beneficium ex clauſulis generalibus, niſi ſaltim de de facto verificetur vacatio in menſe narrato,* & n.ſeqq.

Vbi adducitur reſolutio Rotæ.

57 *Quod procedit ſine dubio, quando beneficium vacaſſet in menſe reſeruato, nec eſſet alias reſeruatum alia ratione, propter regulam de expreſſione menſis.*

Vbi ponitur reſolutio Rotæ.

58 *Procedit etiam, quamvis menſis narratus eſſet reſeruatus, & vacaſſet in menſe ordinario, aut alias eſſet reſeruatum beneficium,* & num.ſeq.

Ponitur reſolutio Rotæ.

60 *Quamvis alias Rota teneat, non debere verificari menſem vacationis reſeruatum narratum, non dato concurſu prouiſionum, vt in reſolutionibus adductis,* & num. ſeq.

63 *Sed verius eſt etiam tunc debere verificari ſaltim ſemiplene.*

64 *Non videtur vera doctrina Seluæ, tenentis, quod ſi Papa in conferendo beneficium, cuius collatio ad eum ſpectat iure deuoluto, aut alias fundat ſe ſuper reſeruatione, tenet prouiſio, non obſtante narratione reſeruationis.*

65 *Non poteſt capi beneficium per obitum, ex clauſula,* ſiue alio quovis modo, *poſita in reſignatione, cum ante factam reſignationem per procuratorem principalis eſt mortuus, & ſic reſignatio non poteſt verificari, nec de iure, nec de facto.*

66 *Quidquid ſit de alio capite, ex reg.* de verisimili, *quæ non videtur intrare, cum non principaliter impetratur per obitum,* & num.ſeq.

Vbi ponitur deciſio Rotæ.

68 *Vacatio narrata non eſt neceſſario verificanda, quando gratia non eſt ad illam reſtricta, ſed narrat etiam aliam vacationem, ſaltim in genere, dicendo, aut alias certo modo, & ideo ſufficit illam certificare,* & num.ſeqq.

Vbi adducuntur reſolutiones & deciſiones Rotæ.

73 *An Ordinarij poſſint in prouiſionibus vti dict. clauſul.* vel alias quovis modo, & num. ſeqq.

Reſoluitur affirmatiuè contra Rebuff. & poſſe conferre vacationis modo non expreſſo, & habere modum vacationis pro expreſſo.

77 *In Ordinario non procedit dict. c.* ſuſceptum, *ſed etiam vno modo expreſſo continetur alius, ſecundum Dom. quod probabiliſſimum videtur,* & n.ſeqq.

80 *Et quidquid eſſet de hoc, certum eſt in Ordinario apponente clauſulam,* ſiue alio quovis modo, *non eſſe neceſſarium vllo modo verificare modum expreſſum, nec etiam de facto.*

81 *In executore ſeu commiſſario Papæ rectè procedit deciſio* dict. cap. ſuſceptum.

82 *Sicut etiam in legato.*

83 *Quinta & vltima limitatio eſt in materia non odioſa, in qua veniunt omnes vacationes, licet exprimatur vacatio per mortem.*

84 *In literis ad beneficia, quæ ambitioſæ reputantur, expreſſo vno modo vacationis non venit alius.*

85 *Alias verò in diſpoſitione hominis expreſſo vno modo vacationis non includitur alter, etiam in materia fauorabili.*

86 *Niſi fieret mentio de morte, & in caſu de quo agitur, eundem effectum operaretur mors ciuilis, quem naturalis, tunc enim mors ciuilis, & naturalis æquiparantur, etiamſi materia non ſit fauorabilis.*

87 *In diſpoſitione iuris facta mentione de vacatione certo modo, puta, per mortem, etiamſi materia ſit odioſa, includetur alius, quando in eo eſt eadem ratio, ac in expreſſo, alias ſecus.*

88 *Ex quo reprobatur quoddam dictum Franchi.*

89 *Alia ſexta limitatio ponitur, quando beneficium iamdiu vacauit, ita quod de eius vero vacationis modo certa notitia non habetur, quod tunc falſa expreſſio reſcriptum non vitiat.*

90 *Sed hæc limitatio reprobatur.*

VAcatio † beneficij variis multiſque modis contingit, quos ponunt Staph. *de lit. gratiæ, tit. de variis modis vacationis, per totum,* Pauin. *de offic. & potſtat. Capituli ſede vacante, vlt. prælud.* Rebuff. *in praxi, tit. requiſita ad collationem bonam, à n. 49. & in concor. tit. de Regia ad prælaturas nomination. §. monaſteriis, verb. vacantibus, & in repet. cap. nulla, 2. de conceſſ. præb. 6. præmiſſio,* & Corraſ. *de benef. 1. p. cap. 8.* 1

Et vacant † beneficia aliquando de iure, & de facto, aliquando de iure, & non de facto, aliquando de facto, & non de iure, vt per Mand. *conſil. 4. à n. 20.* & Gonzalez *ad reg. menſium gloſſ. 15. §. 1. à n. 2.* 2

Omnes † autem vacationis modi verbo *vacationis* veniunt, præſertim, vbi eadem eſſet ratio, gloſſ. *in cap. ſi propter, de reſcript. verb. vacabunt, & in cap. quia ſæpe, de præb. in 6. ver. vacat, & in cap. cupientes, in pr. de elect. eodem libro ver. vacationibus,* & ibi Ioan. Monach. Archid. & Franc. *num. 2. & in cap. ſuſceptum, de reſcript. in 6. num. 3.* qui notat † quod verbum, *vacatio,* ſimpliciter prolatum comprehendit omnem modum vacationis, etiam in materia pœnali: ſequuntur Staph. *d. tit. de variis mod. vacat. n. 6.* Felin. *in cap. in noſtra, de reſcript. cor. 37.* Selua *de benef. 3. p. quæſt. 12. n. 21.* Pauin. *ſup.* & Corraſ. *dict. cap. 8.* Mandoſ. *reg. 19. qu. 17. n. 2. & reg. 30. qu. 7. num. 21.* Menoch. *de arbitr. lib. 2. caſu 201. n. 100.* Flam. Pariſ. *de reſign. benef. lib. 11. qu. 14. n. 24.* Conducit quod ait Gonzalez *gl. 15. n. 2.* 3 4

Ita † Rebuff. *in dict. cap. nulla, 6. præmiſſo* ait, quod quando in ſupplicatione fit mentio de vacatione 5

ſimpliciter, comprehenditur omnis modus vacandi, quod etiam ait Mandoſ. ad Lapum. *alleg.6.num.5. litera K.*

6 Et † Mohed. *deciſ.10. de præbend.* alias 134. ait, quod cum expectatiua dat beneficium vacans, per vacationem ſimpliciter comprehenditur omnis modus vacandi.

7 In † gratia tamen de beneficio vacante requiritur de ſtylo, quòd exprimatur modus vacandi, & ex qua perſona, niſi quando impetratur certo modo, vt per deuolutionem.

8 Sed † vno expreſſo vacationis modo, alij non veniunt, *cap.ſuſceptum, de reſcript. in 6.* Rota *deciſ.53. de reſcript.* alias 743. *& 17. de præb.* alias 726. *in antiqu. & deciſ.22. de præbend.* alias 338. *& 1. de cler. coniug. in fin.* alias 26. *in nouis,* Faſtol. *dub.46.* Fr. *n.3.* & alij *in d.c.ſuſceptum,* Fel. *d.cor.37. & in c.ſuper literis, n.3. de reſcript.* Selua *vbi ſupra.* Rebuff. *in concord.tit. de forma mandati, verſic. aliam quamcunque, & in tractat. de nominatio. quæſt.17.n.25.* alias 62. Sarnen. *in reg. de impetrand. benef. per obitum familiarium.* Cardinal. *qu.7. verſ.vlt.ne aliquid,* Gigas, *conſil.131.* Corraſ. *d.n.2.* Petrus *deciſ.25. lib.1.* Rota *deciſ.80. lib.3.p.3. diuerſ.* Mandoſ. *d.regul.30. qu.7.n.22. & d.reg.19. qu.17. num.3.* qui cum Franco *ſupra,* id ampliat, eſto, quod in aliis ſit fortior ratio, & Menoch. *dicto caſu 201. num.203.*

9 Cuius doctrinæ † quinque limitationes ponit Felin. *dict.cor.37.* & Selua, qui eius dicta refert *vbi ſuprà.*

10 Prima † eſt, quod deciſio *dict. cap. ſuſceptum,* non procedat, vbi communis opinio eſt, quod vacet beneficium vno modo, nam quamvis re vera vacet alio modo, tamen illa communis opinio excuſat impetrantem, quando eſt vnicus impetrans, illo capite putatiuo, & non habet competitorem, qui impetrauerit etiam poſterior, ex alio verò capite, qui concurrat, & ſe opponat ante complementum negotium, id eſt, ante adeptam poſſeſſionem ab illo.

11 Quæ † limitatio intelligitur quando exprimitur vacatio ex perſona eius, qui communiter reputabatur verus beneficiatus, & ſic loquuntur Lap. *allegat. 89. n.14. & 15.* & Dominic. *in d.c.ſuſceptum,* & Socin. *in repet. c.poſtulaſti, de reſcru.* quos Felin. & Selua citant, & ſequitur Franc. *d.c.ſuſceptum, n.5. & 11.* & alij citati per Mand. ad Lap. ibi, lit.P. & Q. alias enim communis opin. non excuſaret, ſi re vera beneficium non vacabat modo expreſſo, ex *d. c. ſuſceptum.* Et iſtam limitationem ponunt etiam Rebuff. *d. verb. aliam quamcunque ad fin.* & Menoch. *ſupra num.104.* Thom. Sanch. *de matr. libr.8. diſp.24. num.20.*

12 Aduerte tamen, quod † ſi prædeceſſor triennio pacificè poſſedit, & reputabatur beneficiatus, & in poſſeſſione ceſſit, ſeu deceſſit, non tenetur amplius ſucceſſor iuſtificare illius titulum, & præfertur cuilibet alij impetranti ex perſona alterius, ex *d. alleg.* Lapi, quam Palatius ſeruat, & reducit ad triennium, Caſſad. *deciſ.2.3. & 4. de cauſ.poſſ.* Achill. *deciſ.178.* Creſcen. *21. de probat.* Guidobon. *deciſ.1. & 2. in manuſcript.* Sarnen. *in regul. de triennal. qu.16. & 3.* Maſcard. *de prob. concl.175. & 1379.*

13 Et † de *dict.alleg.* Lapi, videndus eſt Mandoſ. *ibi,* qui latiſſimè agit de ea, Hieron. Gabr. *conſ.190. lib.1.* Maſcard. *ſupra,* & Flamin. Pariſ. *libro 10. de reſign. qu.4. & libro 11. qu.6. à num.95. & deciſ.779. libro 3. p.3. diuerſ. & 189. p.2.*

14 Aduerte etiam † probari vacationem beneficij ex perſona alicuius probata poſſeſſione & obitu eius, niſi detur titulus alterius, Puteus *deciſ. 87. lib.3.* & fuit reſolutum in cauſa Gienen. præſtimonij, 19. Nouembris 1593. coram Dom. Blancheto, & in Placentina beneficiorum, 23. Martij 1609. coram Domino Pamphilio.

15 Secunda limitatio, quam † ponit Felin. & cum eo Selua eſt, niſi aliud appareat de intentione impetrantis, vt dicitur *in dict.cap.ſuſceptum,* & notat Lap. *ſup.* & eam ponunt Mandoſ. *dict.regul.30. qu.7. num.22.* & Menoch. *ſup. num.105.*

Circa † quam eſt aduertendum cum Papaz *in addit. deciſ.1. de reſcript. in nou. n.4.* quod litera Felini & ſequacium, eſt corrupta, dum dicit de intentione impetrantis, intentio enim impetrantis nihil poteſt operari in propoſito, & text. quem allegat *in dict. capitul. ſuſceptum,* non loquitur de intentione impetrantis, ſed mandantis, ſcilicet Papæ. 16

Et † de intentione conſtare dicitur (inquiunt Mandoſ. & Menoch.) ex veriſimili coniectura, ſi talis ſit impetrans, cui Pontifex conceſſiſſet, quod tamen apud ſe ait, non carere dubitatione Mandoſ. 17

Nec mihi † placet, nam ſecundum hoc *d. cap.ſuſceptum,* nunquam ferè haberet locum, quoniam cui Papa concedit gratiam per vnum modum vacandi, maximè, difficiliorem, ferè ſemper concederet per alium, & exprimeretur, cum non ſit maior ratio in vno, quam in alio. Facit quod tradit Felin. *in dict. cap. ſuper literis, n.3. limit.4.* 18

Vnde † tunc dicerem, conſtare de intentione mandantis, quando id ex aliquibus verbis literarum conſtaret, ſeu colligeretur, vt ſi ſcriberet, *motu proprio,* vel adeſſet clauſula, *ſiue alio quovis modo,* de quo infra Franch. *in dict.capit.ſuſceptum, num.9.* 19

Tertia † limit. quam ponit Felin. & Selua, eſt in acceptione, quam etiam vltra citatos ab eis tenet Franc. *in dict. cap.ſuſceptum, numero 12.* Rebuff. *dict. qu.17. de nominat. à dict. num.25. & dict. verb. aliam quamcunque, verſic. fallit, in acceptatione,* & Menoch. *ſup. num.106.* 20

Quarta limit. eſt, quando † exprimitur certus vacationis modus, cum clauſula, *vel alio quovis modo,* qua vti commodiſſimum eſſe ait Corraſ. *dict. num.2.* cum Coſma *in pragmat. ſanct. titul. de cauſis, §. item quod monaſteria, verb. alias quovis modo.* Tunc † enim venit omnis modus vacandi ex perſona expreſſa, licet non ex alia: niſi addatur, *Aut ex alterius cuiuſcunque perſona,* (quæ clauſula communiter apponitur, Mandoſ. *de ſign. grat. tit. de reſign. verſic. clauſulæ, ſiue præmiſſo*) ita Felin. & Selua *ſupra,* Franc. *dict. c. ſuſceptum, num.8. & 9.* Staph. *de lit. grat. tit. de expectatiuis ad diuerſ. benefic. §. quo vero ad alias,* Sarnen. *reg. de infirm. qu.34. & de public. quæſt.16.* Hier. Pau. *in pract. Cancell. in not. b. ſuper vacantibus non reſeruat. verſic. clauſula, aut ex alterius,* Rebuff. *dict. verb. aliam quamcunque, & dict. quæſt.17. num.26.* alias 63. Mandoſ. *dict. reg.19. quæſt.17. à numer.4. & dict. regul.80. qu.7. n.22. & conſil.4. num.17.* Nauarr. *in cap. ſi quando de reſcript. except.2. num.3.* Menoch. *ſupr. num.107. & 122.* Flamin. Pariſ. *libr.8. de reſign. benefic. qu.7. n.65. & à n.119.* & Rom. *dict. dec.1. de reſcript. in nouis, & ibi Additio.* maximè Papaz, qui refert plures Rotæ deciſiones circa hoc. Marc. Anton. Genuenſ. *in praxi cap.120.* vbi latè de hac clauſula. 21 22

Eſt tamen † ſatis probabile, quod cum Cardinal. tradit Felin. & Selua *ſupra,* quod ſi diceretur, *vel alio quovis modo vacet,* tunc propter verbum, *vacet,* comprehendatur modus vacandi, etiam ex alterius perſona, & ſequuntur Mohed. *2. de offic. deleg.* alias 265. *num.2.* & Flamin. Pariſ. *ſup. num.126.* & Genuenſ. *ſup. declar.6. verſ. item ſublimita.* 23

Et † ita poteſt accipi *deciſ.52. de conceſſ. præbend.* alias 613. *in ant.* & quod tradit Maſc. *concl.181. ad fin.* 24

Et † eſt aduertendum quod per dictas clauſulas ſolum venit modus vacandi de præſenti, non autem de futuro, vt contra Sarnen. *dict. quæſt.34. de infirm.* rectè docet & explicat Mandoſ. *dict. quæſt.17. n.13.* Caput. *deciſ.256. part.2.* Flamin. Pariſ. *ſup. num.133.* Genuenſ. *ſup. declar.2.* & conducit *deciſ.36. lib.2. & 10. lib.2. part.3. diuerſ.* & fuit reſolutum in Virdunenſ. canonicatus 6. Martij 1595. *ſupra adducta 5. part. cap.3. num.43.* 25

Et

26 Et † an per dictas clauſulas veniant vacationes etiam beneficiorum reſeruatorum, dicendum eſt, quod clauſula prædicta nulla facta mentione alicuius reſeruationis, non ſe extendit ad reſeruata, Rebuff. *in praxi in forma ſignaturæ, verb. affectum, verſic. imo ſi Papa*, Mandoſ. *d. q.* 17. *n.* 7. & 8. Simon *de reſerv. q.* 14. Æneas de Falc. *eod. tract.* 4. *q.* 4. *effect.* Quamvis contrarium teneant Sarn. *d. q.* 34. *in pr.* & Flam. Pariſ. *ſup. n.* 131. & 132.

27 Facta † autem mentione reſeruationis per dict. clauſulam venit omnis reſeruatio, Mandoſ. *ibi.*

28 Præterquam † per vacationem apud ſedem, ſeu in Curia, nam hæc requirit ſpecialem mentionem, Domin. & Fran. *in c.* 2. *de præb. in* 6. Simon. *q.* 4. *n.* 15. & *q.* 73. *n.* 1. Gonçal. *gl.* 13. *à n.* 35. Quamvis Man. ibi velit venire etiam tunc vacationes apud ſedem, dicens, Rotam in vna Spoletana beneficiorum, 4. Iulij 1550. coram Domino Vertano reſoluiſſe, ſtante clauſula, *quovis modo*, & clauſula *quamcunque generalem reſeruationem* importante, venire etiam vacationem per obitum in curia Roman. de quo modo vacandi nulla fuit facta mentio.

29 Sed † reſpondetur, quod in *illa dec.* quæ eſt Fabij, & habetur 3. *part. diuerſ. lib.* 2. *deciſ.* 266. & *lib.* 3. *deciſ.* 341. vbi pro Spoletana dicitur Toletana, fuit ita deciſum, quia vltra clauſulam, *quovis modo*, & clauſ. *quamcunque generalem reſeruationem* importante aderat etiam clauſ. *Veruſtque, & vltimus vacationis modus, etiamſi ex illo quævis generalis reſeruatio etiam in corpore iuris clauſa reſulteť, habeatur pro expreſſe, ſeu in toto, vel in parte exprimi poſſit.* Et ſic erat perinde ac ſi obitus in Curia fuiſſet expreſſus, & in literis potuiſſet exprimi. Æneas *dict. effectu* 36. Vnde illa deciſio potius eſt pro noſtra ſententia. Pro qua etiam eſt deciſio Calagurritana de Arcaya, 28. Iunij, 1591. ſupra adducta 5. *p. c.* 1. *n.* 527.

30 Et id † quod diximus, quod facta mentione reſeruationis per d. clauſulam, *ſiue alio quovis modo veniat omnis reſeruatio, &c.* procedit maximè ſtante clauſ. *Ac diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel alias*

31 *generaliter reſeruatum exiſtat*, quæ † in literis Apoſtolicis apponitur, quando fuit facta mentio diſpoſitiuè, id eſt, aſſertiuè, purè, & determinatè alicuius reſeruationis, & non exprimitur detentor, ſeu intruſus, alias ſolum dicitur, *Ac diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter exiſtat*, iuxta *regul. Cancel.* 55. *de clauſulis in beneficiis vacan. ponen.* vbi gloſſ. *regul.* 62. & Hier. Pau. *in pract. Cancell. in notab. ſuper vacantibus non reſeruatis, verſic. quando non præponitur reſeruatio.* Et ſi tunc non venit generalis reſeruatio: & quæ ſit illa, & quæ ſpecialis videndum eſt ſupra 5. *p. c.* 1. *à n.* 56. & nouiſſimè tradit Genuen. *d. c.* 120. *ampliat.* 6. allegans etiam deciſio. Virdunen. canonicatus 15. Mart. & 13. Maij 1596. coram D. Pamphilio infr. adducta *c.* 3. *n.* 332. vbi de priuatione ob homicidium.

32 Vnde † dicta clauſula, *ſiue alio quovis modo*, capit etiam vacationem per priuationem, Mohed. *deciſ.* 2. *de ſequeſtr. poſſ.* alias 333. Flam. Pariſ. ſupra *num.* 146. & fuit reſolutum in vna Burgen. canonicatus 27. Iun. 1586. coram D. Gipſio, in qua fuit tentum, prouiſionem Aloiſij ſuſtineri vi dict. clauſ. generalis, quamvis conſtaret ſimoniam realem inter Antonium & Georgium commiſſam fuiſſe, vt per Flamin. ibi.

33 Vnde † etiam reſignatarius, ſeu ceſſionarius virtute clauſ. *ſeu alio quovis modo* poteſt capere beneficium tunc vacans per obitum alterius, quamvis reſignans, ſeu cedens nullum ius in eo haberet, Puteus *deciſ.* 25. *lib.* 3. Mohed. *deciſ.* 5. *de præbend.* alias 107. Rota *deciſ.* 266. *lib.* 2. & 305. & 341. *lib.* 3. *part. diuerſ.* Mandoſ. *de ſignat. tit. de reſignat. verſic. non addita autem illa*, Flamin. Pariſ. *ſup. n.* 64. & *à n.* 120. Genuen. *ſup. ampliat.* 3. allegans etiam dictam deciſionem Virdunen. canonicatus. Et fuit reſolutum in vna Pacen. canonicatus, 27. Febr. 1559. coram Dom. Chiſanen.

Et præfertur † alteri, qui poſtea impetraſſet per 34
obitum etiam ab eodem, quidquid dicat Rebuff. *d. verb. aliam quamcunque, ver. nam hoc intelligerem*, nec Lop. quem citat, loquitur in his terminis.

Aduerte † tamen primo, quod ſi quis velit capere 35
beneficium per dictas clauſulas generales, *ſiue alio quovis modo, &c.* obſtabit regul. *dict. menſe*, ſi vacauit in menſe reſeruato. Neque eſt alias alia ratione reſeruatum, quia erat neceſſaria expreſſio menſis, ex *dict. regul.* vt diximus ſupra 5. *part. cap.* 1. *à num.* 654.

Secundo † aduerte, quod ita demum per clauſu- 36
las generales, *ſiue alio quovis modo*, poteſt impetrans conſequi beneficium ex alia vacatione, ſi vacationis modus diſpoſitiuè, ſeu aſſertiuè expreſſus ſaltim de facto iuſtificetur, provt fieri debet, vt poſſit recurri ad clauſulas generales, & ſtant iſta ſimul, quod beneficium vacet alio modo, quàm narrato, & tamen vacatio narrata poſſit iuſtificari ſaltim de facto, quia ille ex cuius perſona vacatio narratur, habebat poſſeſſionem, ſeu aliquod ius in illo beneficio. Addit Rotæ *d. c.* 1. *de reſcript. in not. à n.* 8. & facit *d. deciſ.* 305. & 475. *n.* 2. *lib.* 3. *p.* 3. *diuerſ.* & *dec.* Putei 400. *lib.* 1. & 266. *n.* 5. *lib.* 3. Flamin. Pariſ. *lib.* 10. *de reſign. q.* 3. *n.* 11. & 12.

Et † ſic procedit *dict. deciſ.* 266. *lib.* 2. & 341. *lib.* 3. 37
part. 3. *diuerſ.* quæ ſunt eiuſdem cauſæ cum *dict. deciſ.* 305.

Et † ita fuit reſolutum in cauſa Salamantina Ar- 38
chidiaconatus de Alba, de anno 1582. in qua fuit conſideratum, clauſulis generalibus non fuiſſe locum, quia narratiua reſignationis, neque de iure, neque de facto iuſtificabatur.

Et † in vna Calagur. theſaurariæ 11. Ianuar. 1578. 39
coram Dom. Cæſare de Graſſis, in qua fuit dictum, quod viderentur bene literæ an modus vacandi per contractum matrimonij ſit datus diſpoſitiuè, quia ſi id eſſet, non poſſet impetrans ex clauſula, *ſiue præmiſſo*, alias vacationes capere, quam per contractum matrimonij, vt *in deciſ.* eiuſdem Graſſ. 125. *num.* 6. 7. & 8.

Idem † fuit reſolutum in cauſa Mediol. præpoſi- 40
turæ 17. April. 1589. coram Domino Plato, in qua fuit dictum, Impetrantem teneri concludenter verificare vacationem narratam ob non publicationem, nec poſſe ſe iuuare ex eo quod alias vacet per promotionem: quia nihilominus tenetur probare vacationem narratam, & 28. Iun. & 10. Decembris eiuſdem anni coram eodem, vt *in deciſ.* 752. *nouiſ.* Farin.

Et in † vna Bononien. canonicatus, 1. Decembr. 41
1589. & 19. Mart. 1590. coram D. Pamph. in qua fuit dictum idem fuiſſe tentum in dict. cauſa Salamantina Archidiaconatus de Alba, 22. Maij, 1582. coram D. Decano, & in pluribus aliis cauſis. Idem fuit tentum in Spoletana beneficiorum de anno 1595. ſuprà adducta 5. *part. cap.* 1. *num.* 92. & in † Oxomen. capel- 42
laniæ, 13. Ianuarij, 1595. coram Dom. Lita fuit dictum, Vacationem narratam debere verificari ſaltim de facto, vt intret clauſula generalis vacationis alterius, &c. *In qua coram eodem* 25. *Iunij eiuſdem anni fuit reſolutum* A. impetrantem, cui facta † fuerat gra- 43
tia per obitum Hieronymi cum clauſula, *ſiue præmiſſo, ſiue alio quovis modo, &c.* non teneri probare obitum Hieronymi in poſſeſſione, dummodo probetur, eum aliquando obtinuiſſe beneficium de facto, vel de iure, quia cum non nitatur ſubrogatione gratioſa contenta in ſua prouiſione, ſed intendat iuſtificare gratiam ſuam ad effectum conſequendi poſſeſſionem beneficij, ſufficit, vt iuſtificet, Hieronymum aliquando habuiſſe ius in dicto beneficio, & quod illud de tempore collationis vacabat.

Quæ † tamen deciſio erit intelligenda, dummo- 44
do illud ius, quod Hieronymus aliquando habuerat

in beneficio, ſiue bonum, ſiue malum, ſtaret adhuc tempore obitus ipſius, & non ceſſaſſet iam per ceſſionem, ſiue rem iudicatam contra eum latam, alias enim non ſtante tunc tali iure, nec poſſeſſione, non verificaretur vllo modo vacatio narrata ex eius perſona, neque de iure, neque de facto, vt requiritur.

45 Et † in vna Mediol. beneficij, 11. Decembris 1595 & 5. Iunij, 1596. fuit reſolutum, Quod ad effectum iuſtificationis narratiuæ, ſatis eſt, quod probata ſit vacatio ex reſignatione narrata ſaltim de facto, vt intrent poſtea clauſulæ generales, atque ita vacatio per aſſecutionem, aut alias, &c.

46 Idem † fuit reſolutum in Virdunen. canonicatus 15. Martij, & 13. Maij, 1596. coram Dom. Pamphilio, vt *in deciſ.* infra adducta *cap. 3. n. 332.* & in illa Tarviſina parochial. 11. Ianuarij 1602. coram Domin. Ludouico ſupra adducta *6. part. cap. 2. num. 239.* vbi dicitur quod cum probetur vacatio narrata de facto ſaltim, intrat clauſula, *vel alio quovis modo*, vt fuit dictum in Placentina capellaniæ, 27. Iunij, 1597. coram Domino Penna, & in cauſa Meten. Monaſterij 17. Mart. 1600. coram Domino Lita, vbi fuit reſolutum, Barbaram non obſtantibus illis verbis in diſpoſitiua ſuæ gratiæ oppoſitis, ſiue vt præmittitur ſeu alio quovis modo vacet, & illis, de quibus in narratiua, aliàs certo modo Abbatiſſæ regimine deſtitutum exiſtat, non poſſe aliam vacationem capere niſi iuſtificata ſaltem de facto vacatione illa per eam diſpoſitiuè narrata, & expreſſa, & quod deciſiones in contrarium allegatæ procedunt, quando duo modi fuerint alternatiuè expreſſi, vt in Bononien. canonicatus 19. Febr. 1590. coram Domino Pamphilio, tunc enim ſufficit alterum verificari, &c. Idem in Tiraſonen. canonicatus 24. Maij 1612. coram Pamphil. & in Pampilonen. de Ianzi 28. Iunij 1612. coram Domino Seraphino, & in Romana clericatus S. Petri 27. Nouembr. 1602. nouiſſ. Farin. 616. & 21. Maij 1603. coram Pamphilio, & nouiſſimè tradit Genuenſ. alias etiam deciſiones allegans *d. c. 120. declar. 1. & 7.* Conducit *deciſ.* Farin. 134. *num. 4.* & eſt videnda illa deciſ.

47 Et prædictis facit † deciſio in cauſa Cremonen. parochialis 8. Decembris 1556. & 15. Ianuarij & 8. & 26. Mart. 1557. coram Dom. Quiroga, in qua fuit reſolutum quod impetrans beneficium per obitum cum narratiua, quod defunctus erat familiaris Cardinalis, tenetur pro canonicatione gratiæ verificare familiaritatem, quia Papa facilius concedit, vbi narratur familiaritas, quia ſcit conſenſum etiam Cardinalis requiri, ideo Papa liberè concedit, quia ſcit ad ſe plenè non pertinere. Et per notata per Ægid. *deciſ. 76.* Rotam *de prabend. 20. in nouis*, Gem. *conſil. 15.* Nec obſtat, quod in eadem gratia ſit derogatum indulto Cardinalis Epiſcopi diœceſ. vbi eſt beneficium in clauſulis generalibus, quia illæ habent contradictionem tacitam in euentum, in quem haberet indultum, ideo non ita expreſsè oſtendunt mentem Papæ. Vnde ſequitur, quod ſi Cardinalis ille non habebat indultum, Papa nil ei derogauit, & tunc remanet objectio, ſcilicet Papam fuiſſe inductum ad facilius concedendum ob expreſſam familiaritatem alterius Cardinalis. Et clauſula, *ſiue alio quovis modo*, non tollit qualitatem familiaritatis expreſſam, Rota *deciſ. 1. de ſequeſtratione poſſeſſ. & 1. de reſcript. in nouis.* Gem. *dict. conſil. 15.*

48 Et iuxta prædicta eſt † accipienda Rota *deciſ. 17. de prabend. in antiquis*, & Felin. *in cap. in noſtra, de reſcript. cor. 6. & deciſ.* Caputaq. *256. part. 2.* & quod dicit Ripa *in cap. 2. de reſcript. num. 60.* & Ioan. Gutier. *can. qu. lib. 2. cap. 15. num. 60. & deciſ.* Legionen. præſtimoniorum *ad fin.* ſupra adducta *5. part. cap. 1. num. 136.*

49 Ex quibus † infertur primo veram videri ſententiam Ægidij *deciſ. 734.* ſeu *735. in fin. verſ. & ideo cum forſan*, quod quando plures modi vacandi copulatiuè narrantur, omnes debent ſaltim de facto verificari contra *deciſ. 14. de reſcript. in nouis, & dict. deciſ.* Ægidij *num. 5. & 6.* quam ſequuntur Felin. *in cap. 2. de reſcript. num. 23. & in cap. licet cauſam de probatio. n. 40.* Rebuff. *in concord. tit. de collatio. §. præfatique ordinarij, verb. collationem*, Maſcard. *de probatio. concl. 181. & 886. ex n. 13. & 1128. n. 26.* & Ioan. Gutier. *ſup. n. 58.* contra quos facit deciſio Fabij Acoramboni, & *deciſ. 674. n. 6. p. 1. diuerſorum*, de quibus ſup. *6. p. cap. 2. n. 192. & ſeq.*

Secundo † infertur, non videri veram *deciſ. 1045.* 50
lib. 3. p. 3. diuerſorum.

Tertio † infertur, non videri etiam veram deci- 51
ſionem Rotæ in vnà Hipporigien. canonicatus 22. Octobris 1584. coram Domino Orano, in qua Domini confirmarunt literas gratiæ Petri non eſſe ſubreptitias, cum enim haberent clauſulam, *quovis alio modo*, capiunt quemlibet modum vacationis, adeo, quod ſi non ſit, verificetur ex correſpectiuitate admiſſionis, & promiſſionis in continenti coram eiſdem notario & teſtibus modus vacationis expreſſus, nihilominus intrat vacatio, ex quo vicarius Hipporigien. per reſignationem de canonicatu & præbenda, contra formam conſtitutionis Pij V. conſanguineo reſignantis prouidit, ex Rota *deciſ. 1. de reſcript. in nouis, & 52. de conceſſion. prabend. in antiquis*, quæ reſolutio conuincitur ex dictis, quamvis eam ſequatur Genuenſ. *d. c. 120. ampliat. 1.*

Quarto † infertur, ad deciſionem Rotæ in cauſa 52
Ceneten. parochialis, 11. Iun. 1557. coram Domino Iunio, in qua fuit reſolutum: Impetrantem beneficium vti reſeruatum per obitum prothonotarij, non teneri verificare reſeruationem, ſed poſſe capere ex clauſulis generalibus, quia ſi Papa conceſſit beneficium vti reſeruatum, facilius conceſſit, ſi non fuiſſet reſeruatum, quia ſi eſt reſeruatum, eſt proprium Papæ, & difficilius concedit, ſi autem non eſt reſeruatum, eſt alienum, & facilius concedit, Rota *deciſ. 73. de reſcript. in antiqu.* Quæ deciſ. intelligenda erit, quod in illo caſu neceſſarium eſſet verificare vacationem narratam per obitum illius ſaltim de facto, vt eſſet locus clauſulis generalibus. Quamvis † non eſſet neceſſarium verificare 53
prothonotariatum, & ſic reſeruationem, niſi daretur concurſus cum prouiſione ordinarij anteriori ex ratione, de qua ibi.

Qui † tamen hodie videtur neceſſario verifican- 54
dus, etiam non dato concurſu cum prouiſione anteriori ordinarij, quia hodie non ſolum Papa non concedit facilius beneficia ſpectantia ad collationem ordinariorum, quinimo regulariter non vult illa prouidere, ne illis præiudicet. Ægid. *deciſ. 654.* ſeu *655. verſ. tamen contrarium puto*, & Achilles *deciſ. 264. ſtatim referenda.*

Quinto † infertur, quod gratia de beneficio vti 55
vacante tali menſe non valet, ſi vacauit in alio, ex *dict. cap. ſuſceptum*, & ibi Franc. *num. 7. additio. 3. dict. deciſ. 1. de reſcript. in nouis.* Genuenſ. *dict. cap. 120. ſub declar. 6.* Nec poteſt capi beneficium ex clauſulis generalibus, *ſiue alio quovis modo, &c.* niſi ſaltim de facto verificetur vacatio in menſe narrato ex dictis, & eſt optima deciſio Achillis de Graſſis 264. ſeu *1. de prabend.* Vbi † in vna Palentina coram Dom. 56
Reomano, de anno 1548. fuit tentum: Quod proviſio beneficij per Nuntium Apoſtolicum facta de beneficio, tanquam vacante de menſe Pontificis, non capit beneficium, quod vacaſſet alio menſe ordinarij, etiamſi adeſſet clauſula, *quovis modo.* Tum, quia illa clauſula reſtringitur, ne contradicat expreſſis, & non capit vacationem per aliam perſonam, &c. item quia tempus eſt adjectum cauſa taxationis, vt per Oldrad. *conſil. 330.* conſidera-

tum

tum etiam fuit, quod facilius Pontifex, & Nuntius prouident de beneficiis in ſuis menſibus, quam quod velint grauare ordinarios collatores. Et deciſio Virdunen. canonicatus, 19. Iunij 1595. coram Domino Pamphilio ſupra adducta 5. *p. cap.* 3. *num.* 44. & poſt hæc tradit Gonçalez *regulam de menſibus*, §. 4. *proœm. num.* 80. vbi allegat alias deciſionem nouiſſimam, & *gloſſ.* 32. *n.* 9. & 59.

57 Quod procedit † ſine dubio, quando beneficium vacaſſet in menſe reſeruato, nec eſſet alias reſeruatum alia ratione, propter regulam *de expreſſione menſis*, vt in vna Toletana canonicatus de Talauera, 24. Febr. 1552. coram Domino Caputaquen. in qua fuit reſolutum, Quod impetranti per obitum in menſe ordinarij, non ſufficit verificare obitum præceſſiſſe impetrationem, ſed debet verificare menſem narratum, quia ſi non vacaſſet in menſe ordinarij, tenebatur facere mentionem de menſe, propter regulam reſeruatoriam, quia ſi Papa intellexiſſet vacationem in menſe reſeruato, difficilius conceſſiſſet, quam ſi intellexiſſet vacationem in menſe ordinario, & licet de iure non teneatur exprimere menſem vacationis, tamen quia expreſſit, tenetur verificare, ſicut dicitur de valore, Rota *deciſ.* 524. *in antiquis*, Felin. *in cap. in noſtra de reſcript.* idem dicitur de ætate, quando eſt expreſſa, tenetur impetrans illam verificare, vt per Cotam *deciſ.* 61. *in Miſcellaneis manuſcriptis*, quidquid dicat Gonçal. *gloſſ.* 32. *num.* 61.

58 Procedit † etiam ex dictis, quamvis menſis narratus eſſet reſeruatus, & vacaſſet in menſe ordinario, aut alio reſeruato, aut alias eſſet reſeruatum beneficium, vt *in dict. deciſ.* Achillis 264. & dicta Virdunen. canonicatus: & vide ſupra 5. *part. cap.* 1. *num.* 656.

59 Et in † vna Sutrina parochialis, 8. Iunij 1588. coram Domino Plato reſolutum, Quod obitus licet probetur per teſtes dicentes vidiſſe ſepeliri, tamen non probatur obitus in menſe Ianuarij per teſtes dicentes vidiſſe ſepeliri 2. Ianuarij, cum ex aliqua cauſa potuerit funus differri per duos dies, & ideo magis fuit data fides teſtibus qui in iſto caſu depoſuerunt vidiſſe mortuum, die S. Sylueſtri 2. hora noctis, & licet velit capere beneficium vigore clauſulæ generalis, *ſiue præmiſſo, ſiue alio quouis modo, &c.* nec ſit neceſſaria expreſſio menſis, quando reſeruatio aliunde ſumitur, quam ratione menſis, tamen quia fuit expreſſus obitus in menſe Ianuarij debet iuſtificari ille menſis, vt fuit reſolutum in vna Toletana canonicatus coram Cantucio.

60 Quamvis † in vna Corduben. beneficij 21. Aprilis 1559. coram Dom. Quiroga fuit reſolutum, Quod prouiſus à Papa de beneficio per obitum N. in menſe Auguſti, cum clauſula, *ſiue alio quouis modo, etiamſi reſeruatum, &c.* non tenetur verificare vacationem per obitum in menſe Auguſt. cum non datur concurſus cum prouiſione ordinarij, vel alia prouiſione alicuius qui ſe opponeret, ſed agitur contra intruſum, & ſi Papa dedit beneficium tanquam reſeruatum, multo magis dediſſet, ſi ſciuiſſet non reſeruatum, Rota *deciſ.* 73. *de reſcript. in antiquis*, præſertim quia aderant clauſulæ generales, *ſiue alio quouis modo, &c.* ex quibus poteſt capi hoc beneficium, & ſæpius fuit firmatum, Caſſad. *deciſ.* 5. *de præbend.* Simoneta *de reſeruat. quæſt.* 61. Felinus *in cap. in noſtra* 6. *cor. de reſcript.* & quæ adducebantur ex aduerſo, quod procedunt, quando datur concurſus ordinarij, tunc enim quia reſeruatio affertur ad eum excludendum, ideo planè eſt probanda, Sarnen. *de impetran. beneficia per obitum familiaris*, Cardinal. *quæſt.* 13. Ægid. *deciſ.* 342. & 612. Caſſad. *deciſ.* 2. *de conſtitut.* Puteus *deciſ.* 10. *de præbend.* & fuit reſolutum in vna Cremonen. præpoſitura coram Domino Oradino, Simoneta *de reſeruat. quæſt.* 29. & illud fuit dictum procedere, etiamſi in prouiſione Papæ adeſſet clauſula, *dummodo hac vice collatio ad nos pertineat*, quia ſatis dicitur pertinere ſi non apparet de contrario, licet aliqui tenerent contrarium in hoc per *deciſ.* 5. Caſſad. *de præbend.* & Gemin. *conſil.* 92. Hæc in dict. Corduben.

61 Quod † etiam videtur tenuiſſe Rota in Burgen. præſtimonij de Pancoruo 28. Nouembris 1588. ſupra adducta, 6. *part. cap.* 4. *num.* 12. & Clarius in Placentina canonicatus, 1. Mart. 1599. coram Dom. Orano, in qua † fuit reſolutum, Gratiam Baëcæ eſſe 62 iuſtificatam, quoad vacationem narratam de menſe Februar. vti de reſeruato per teſtes de publica voce & fama, quod ſufficit, quando de ſimplici probatione vacationis agitur, Puteus *deciſ.* 266. *lib.* 3 licet enim aliud ſit receptum, quando prouiſio in reſeruatione fundatur, vt hic, cum eo caſu plena probatio obitus requiratur, ex quo agitur de præiudicio ordinarij, vel alterius prætendentis collationem beneficij ad ſe ſpectare, vt fuit reſolutum in Elnen. ſacriſtiæ coram Lancelloto, & Pampilonen. beneficij de Allo coram Lauretano, hoc tamen intelligendum venit dato concurſu alterius, ita quod impetrans pro victoria egeat probatione reſeruationis, nam alias non dato concurſu ſufficit ſola iuſtificatio ad ſuſtinendam prouiſionem Apoſtolicam, vel tanquam ad ſe ſpectantem, vel per viam præuentionis, vt fuit dictum coram Quiroga in Corduben. benefic. de Caſtro del Rio, 21. Aprilis 1559. & in Burgen. de Pancoruo coram Gipſio 28. Nouembris 1588. &c.

Sed † nihilominus ex ſupradictis verius videtur, 63 etiam non dato concurſu prouiſionum debere verificari menſem vacationis reſeruatum narratum, quamvis non dato concurſu alterius, qui exhibeat prouiſionem ordinarij, vel alterius prætendentis ad ſe ſpectare, ſufficiat illum ſemiplene probare, cum non agatur de præiudicio alterius, iuxta aliàs deducta 6. *p. cap.* 4. & poſt hæc tradit Gonçalez *gloſſ.* 11. ex *num.* 100. & 104. & dictum eſt 6. *p. cap.* 2. *num.* 229. vbi vide.

Sexto † infertur, non videri veram doctrinam 64 Seluæ *de benefic.* 3. *p. q.* 4. tenentis, quod ſi Papa in conferendo beneficium, cuius collatio ad eum ſpectabat iure deuoluto, aut alias, fundat ſe ſuper reſeruatione generali, vel particulari, tenet prouiſio, non obſtante narratione reſeruationis.

Septimo † infertur, in terminis quæſtionis quam 65 ponit Sarnen. *in reg. de veriſimili, quæſt.* 3. non poſſe capi beneficium per obitum ex clauſula, *ſiue alio quouis modo, &c.* poſita in reſignatione. Nam cum ante factam reſignationem per procuratorem principalis ſit mortuus, reſignatio non poteſt verificari, nec de iure, nec de facto, cum mortuus non poſſit verè dici reſignare vllo modo, Flamin. Pariſ. *de reſignat. lib.* 4. *quæſt.* 2. *num.* 72. & 73. & conducunt quæ ipſe tradit *lib.* 9. *quæſt.* 24. & deciſio in cauſa Burgen. decimarum de Eſcalante, 29. Ianuarij 1589. coram Domino Bubalo, vbi quod mortuus non poteſt dici verè ſupplicaſſe: ſic non poteſt recurri ad dictam clauſulam generalem, & intrat deciſio Rotæ in illa Salamantina Archidiaconatus de Alua *ſupra num.* 38.

Quicquid † ſit de alio capite, ex regula *de veri-* 66 *ſimili*, de quo ibi agit Sarnen. Mandoſ. *ibid. regul.* 30. *quæſt.* 2. tenens contra Sarnen. contra quem etiam tenet cum aliis Corraſ. 2. *part. cap.* 3. *num.* 9. & eorum ſententia mihi verior videtur, quod attinet ad dict. regulam.

Pro † qua eſt *deciſ.* Chiſanen. 168. *in manuſcript.* 67 vbi habetur, Quod gratia ſi neutri, ſi obtineatur, etiamſi per obitum, non ſubjicitur regulæ de veriſimili, etiamſi capiat per obitum, quia non principaliter impetratur per obitum, & regula loquitur

in

in impetratione principali ita decisum in Conchen. de la Molilla coram Dom. Thoma 1546. licet cum Sarnen. teneat Nauar. *in cap. si quando, de rescript. excepto. 2. num. 3.*

68 At † vacatio narrata non est necessario verificanda, quando gratia non est ad illam restricta, sed narrat etiam aliam vacationem, saltim in genere, dicendo, *Aut alias certo modo.* Et ideo sufficit illam verificare, nam in alternatiuis sufficit vnum verificare, *regul. in alternatiuis, lib. 6. cap. inter cæteras, de rescript.* Mascard. *conclus. 1128. num. 31.* ita fuit resolutum in vna Lunen. Saçarnen. prioratus, 9. Febr. 1590. coram Domino Seraphino, & in causa Bononien. canonicatus, 19. Februar. 1590. coram Domino Pam-

69 philio, in qua † fuit decisum, Quod vacatio narrata non est necessario verificanda, quando gratia non est restricta ad illam, sed narrat etiam aliam vacationem saltim in genere, & ideo sufficit illam verificare, cum adesset clausula, *seu alio certo modo*, nam in alternatiuis sufficit vnum verificare, *regul. in alternatiuis, lib. 6.* vt fuit resolutum in dict. Lunen. Saçarnen. prioratus. Nec obstat, quod clausula, *seu alias certo modo*, non sit in literis, quia stante expedito perinde, & etiam valere, nihil refert, & in omnem euentum potest recurri ad supplicationem tanquam matricem, quando literæ sunt semel expeditæ, &c.

70 A qua decisione † quamvis receserunt Domini coram eodem 19. Martij 1590. ex eo, quod clausula, *seu alias certo modo, non sint in literis, &c.* tamen idem postea fuit decisum coram eodem 24. Maij 1591. nam tenuerunt Domini, Quod vacatio ex cõstitutione Pij V. de non conferendis beneficiis resignatis consanguineis resignantium verificatur ex confessione aduersarij, qui in sua gratia confessus est vacâsse per resignationem sui patrui, &c. non est necessarium in casu de quo agitur, verificare alium modum vacandi ob non factam publicationem, vt fuit in hac eadem causa resolutum coram eodem, &c. & fuit confirmatum in illa Meten. monasterij supra relata *num. 46.* & idem fuit tentum in Placentina capellaniæ 23. Maij 1598. coram Dom. Penna, & in Tirason. canonicatus 24. Maij 1602. coram Pamphilio, & nouissimè tradit Genuen. *d. cap. 120. sub declar. 1.*

71 Item fuit resolutum † in vna Calagurritana beneficij de Ariola 16. Nouembris 1592. coram Dom. Gipsio, vt in decisione sequenti. Dubitaui an gratia Petri Ruiz esset iustificata, & esse iustificatam Domini concluserunt, quoniam siue beneficium vacet per obitum Ioan. siue Dominici, satis verificantur narrata, maximè stante clausula, *aut alias certo modo*, quo fit vt sufficiat Petro ex pluribus modis narratis verum verificare per regulam *in alternatiuis in 6.* Et fuit resolutum in vna Bononien. canonicatus de anno 1590. coram Domino Pamphilio, & sat est, quod gratia de facto verificetur; Rota *decis. 8. de electio. in antiquis*, Ægid. *decis. 116. in fin.* eoque magis hoc dicendum videtur, cum in supplicatione legatur clausula, *siue præmissis, siue alio quovis modo*, Dd. *in cap. susceptum de rescript. in 6.* obitum Ioannis de mense Octobris 1588. probant testes, primus super quarto, & tertius super octauo, & coadiuuantur ex fide notarij. Non obstat, quod in supplicatione fuerit expressus 1589. quia huiusmodi error fuit in literis correctus, & corrigi potuit propter clausulam, quod præmissorum verior expressio in literis fieri possit, quamvis ad alias habilitates Petri, & quod sit filius patrimonialis prædicti loci, benè probant dicti testes, qui dicunt ipsum esse filium patrimonialem, & habilem, & intelligi debet de habilitate, iuxta formam per constitutiones requisitam, maximè quia in hac materia leuiores probationes admittuntur. Nec refragatur, quod testes videantur nulliter examinati ex defectu iurisdictionis, ex eo quod literis non expeditis causa commissa fuerit, quod fieri non poterat propter *regulam Cancellariæ 29.* de qua per Caputaq. *decis. 37. & 38. part. 3.* quoniam cum lis ageretur inter Dom. Ruiz & Dom. Garciam, qui literas expediuerat, & Petrus obtinuit postea commissionem cum clausula, *quam, & quas, vigore cuius fuit ad causam admissus*, non potest dubitari de iurisdictione, quia *dict. regul.* non habet locum in commissione non dependenti, vt per Anton. August. *super dict. regul. num. 10.* quæ objiciuntur de regula *de annali, & triennali*, erunt particulariter discutienda.

Et in dicta † Calagurritana Thesaurariæ 13. 72
Ianuarij 1578. fuit resolutum, Quod narrata vacatione, siue per resignationem, siue per matrimonium potest capi vacatio per resignationem, & eius casus intrare, vt *in dict. decis.* Cæsaris de Grassis, *125. num. 10.*

Sed dubitatur, † an ordinarij possint in prouisio- 73
nibus vti dicta clausula, *vel alias quovis modo.* In quo Rebuffus *in praxi, tit. requisita in literis collationum, num. 16.* tenet Episcopum non posse in literis collationum apponere clausulam, *quovis modo vacet*, quia nõ potest in omnibus vacandi modis prouidere, & si apponat dictam clausulam, nihilominus beneficium non deberi, nisi per modum expressum, sequitur P. Gregor. *de benefic. cap. 25. n. 11.* dicens ordinarium non posse vti clausula, *vel alias quovis modo*, quæ solum potest adjici à S. Pontifice.

Et *num. 15.* † ait ibi Rebuff. ordinarios non posse 74
habere modum vacandi pro expresso, quia hoc ad Papam solum pertinet, & sequitur Flam. Paris. *lib. 8. quæst. 9. num. 50.* idem docet Rebuff. *conf. 35.* vbi ait, opus esse exprimere, ex cuius persona vacauerit, vt sciatur, an collatio ad ordinarium spectet, necne.

Verius tamen est Episcopos, & alios collatores 75
posse in suis prouisionibus vti dicta clausula, *quovis modo*, vt omnis modus, ex quo possint conferre, contineatur, cum non inueniatur prohibitum, vt tenent Francus *in dict. cap. susceptum, num. 10. & in c. 2. num. 4. de electio. in 6.* Cosmas *in pragmat. sanct. tit. de causis, verb. alias quovis modo*; Puteus *decis. 181. lib. 3.* Papaz *in additione dictæ decis. 1. de rescript. in nouis, num. 14.* & bene Hieron. Gabr. *conf. 188. lib. 1.* quod tenet iam idem Rebuffus *in nouioribus editionibus, in additione d. num. 16.* & in patronis idem tradit Lapus *allegat. 78. num. 14.* alias 9. *& in add. 3. decis. 10. de in-repatron. in antiquis*, & in electoribus, idem Lapus *allegat. 6.* Rebuff. *in concordatis, tit. de forma mandati, verb. innodatus*, & quòd prædicta clausula operetur etiam in gratia ordinarij nomine tradit Genuens. allegans aliquas decisiones Rotæ modernas *d. cap. 120. ampliat. 5.* Et † præterea verius est posse 76
conferre vacationis modo non expresso, & habere modum vacationis pro expresso, Franc. & Hieron. Gebriel *vbi proximè*, & Rebuff. *d. verb. innodatus, & conf. 73.*

Quinimo Dominicus † *consil. 52. & 119. colum. fin.* 77
notat in ordinario non procedere *d. cap. susceptum*, sed etiam vno modo expresso contineri alium, Staphileus *de literis gratiæ, tit. de variis modis vacationis, §. resignationis modus, num. 22.* ait alirer pro nunc non discutere, & Hieron. Gabr. *suprà n. 1.* ait, se nunc non affirmare.

Et † contrarium tenet Francus *in d. cap. susceptum,* 78
n. 10. & Rota loquendo in electione, *in d. decis.* Putei *181. n. 1. lib. 3.* & videtur tenere Lapus *d. alleg. 6. n. 5.* & ibi Mandos. *litera I.*

At mihi probabilissimum videtur, † quod notat 79
Dominicus *ibi*, & sequitur Ferretus *conf. 304.* nam in ordinario, in quo non datur surreptio, *Clem. 2. de de offic. ordinarij*, & dictum est supra *8. p. cap. 3. num. 3.*

modus

modus vacationis expreſſus non videtur cauſa taxationis ſicut nec in Papa, quando prouidet motu proprio, vt cum Franc. *ibi*, *num.9.* diximus ſupra *num.19.*

80 Et quicquid eſſet † de hoc certum tamen exiſtimo in ordinario apponente clauſulam, *ſiue alio quouis modo*, non eſſe neceſſarium vllo modo verificare modum expreſſum, nec etiam de facto.

81 In executore † tamen, ſeu commiſſario Papæ, rectè procedet deciſio *d. cap. ſuſceptum*, Puteus *deciſ.25.lib.1.* Rota *deciſ.830. lib.3. part.3. diuerſorum.*

82 Sicut † etiam in legato, in quo cadit ſurreptio *dict. Clem.2.& cap.fin.de offic. legati in 6.* ad dictam *deciſ.* Achillis 264.& Virdunen.canonicatus 13.Maij 1596. infra adductam *cap.3 n.332.*

83 Quinta, & vltima † limitatio, ſeu fallentia, quam adducit Felin. & cum eo Selua, eſt in materia non odioſa, quia veniunt in ea omnes vacationes, licet exprimatur vacatio per mortem, ex gloſſ. *in Clem. ne Romani, de elect. verb. moriente*, Domin. *in dict. cap. ſuſceptum*, *in fin.* Abbas, *q.1. ad fin. cum aliis*, tenent Boërius *deciſ.2. n.4.* Corraſ. *dict. cap.8. n.2. verſ. in aliis tamen*, & hanc limitationem ponit etiam Menoch. *ſupra n.108.*

84 Ego autem † omnia comprehendens ſic reſolvendum puto, quod in literis ad beneficia, quæ ambitioſæ reputantur, expreſſo vno modo vacationis non venit alius *d. cap. ſuſceptum, & ibi gloſſ.*

85 Alias † vero in diſpoſitione hominis, ſi verbum *vacatio* profertur ab hoc homine, tunc etiamſi materia non ſit ambitioſa, ſeu odioſa, ſed fauorabilis, expreſſo vno modo vacationis, non includitur alter, vt eſt textus iuncta gloſſa, *verb. cedentium, in cap. quamvis 2. de præbend. in 6. & in cap. fin. de verb. ſignificat. eodem lib.* Franc. *in d. cap. ſuſceptum, num.6. & 17. & in cap. ſi propter eod. tit. de reſcript ſub num.7.* Gigas *d. conſ.131. à n.4.*

86 Quod † tamen ego limito, vt non procedat vbi fieret mentio de morte, & in caſu, de quo agitur, eundem effectum operaretur mors ciuilis quem naturalis, tunc enim mors ciuilis & naturalis æquiparantur, etiamſi materia non ſit fauorabilis, ex *l. Gallus*, §. *& quid ſi tantum*, *ff. de liber. & poſthum.* & ibi Dd. Felin. *in cap. quia licet, de offic. delegati, num.2.* Roderic. Suar. *allegat.20.* Gigas *d. n.4.* Mandoſ. *reg.30. quæſt.7. num.16. & conſ.9. à num.6. cum aliis.* In

87 diſpoſitione † iuris ſi ſit mentio de vacatione certo modo, puta per mortem, etiamſi materia ſit odioſa, includetur alius modus, quando in eo eſt eadem ratio, ac in expreſſo, aliàs ſecus gloſſ. *in cap. penult. verb. ſed capitulum, de ſupplen. negligent. prælator. lib.6. & gloſſ.2. in cap. vnic. ne ſede vacante, & in cap. ſi cui, verb. moriatur, de præbend. & in cap. fin. verb. deceſſum, de conceſſio. præbend. eodem lib. & in d. Clemen. ne Romani, verb. moriente, & in Clement.1. verb. mori*, *vt lite pendente*, (quæ gloſſæ ſunt communiter approbatæ.) Ita Franc. *d. num.17.*

88 Ex quo non videtur verum, † quod idem Franc. *ibidem numero quarto*, *in fin.* dicit cum Ioan. Andr. & Domin. de ſtatuto facto, & iurato, quòd mortuo plebano non eligatur aliquis, qui non ſit in Sacerdotio conſtitutus, quod ſi non vacat per mortem, ſed alio modo, & eligunt non presbyterum, non erunt perjuri, ex dictis enim conuinci videtur.

89 Aliam ſextam † limitationem ponit Menoch. *ſupra num.109.* ex Rebuff. *in praxi, tertia parte, ſignatura, verb. alia clauſula*, *num.4.* quem id ſentire ait, ſcilicet quod quando beneficium iam diu vacauit, ita quod de eius vero vacationis modo certa notitia non habetur, tunc falſa expreſſio reſcriptum non vitiat

90 Sed † hæc limitatio vera non videtur, nam tunc non debebat impetrans certum modum exprimere determinate, & ſi expreſſit, ſibi imputet, ſi poſtea falſus apparet. Nec Rebuffus contradicit.

CAPUT II.

De vacatione per obitum.

SVMMARIA.

1 *PEr mortem beneficiati vacat beneficium, nam mors omnia ſolvit.*

2 *Fallit vbi beneficium ſuppreſſum eſſet ab habente poteſtatem, vel vnitum.*

3 *Secundo fallit vbi beneficium eſſet de menſa prælati, dignitatis, ſeu cap. quod non vacat per mortem clericorum illi ſeruientium, quibus illius fructus quandoque conceduntur, & huiuſmodi beneficiis, etiam curatis poteſt ſeruiri per vicarium temporalem, & ad nutum amouibilem, &c.*

4 *Hodie in huiuſmodi beneficiis curatis vnitis menſæ, ſeu quoad ſpiritualia, & temporalia, ordinarius poteſt facere deſeruiri per vicarium perpetuum, ex decreto Concilij, vbi derogatur priuilegio ponendi vicarium temporalem, ſeu amouibilem, &c. habet etiam locum in vnitis menſæ, &c.* & num. ſeqq.

7 *Et derogatur etiam immemoriali deſeruiendi per vicarios temporales, ſeu amouibiles.*

8 *Non poteſt ordinarius liberè, & ſine cauſa id facere quia eius arbitrio videtur relictum nempe arbitrio boni viri, & ſic ratione regulato,* & num. ſeq.

10 *Vbi ponuntur declarationes S. Congreg. nec niſi citatis & auditis partibus.*

11 *Nec appellatione remota, niſi in viſitatione, & tunc tollitur quoad effectum ſuſpenſiuum tantum.*

12 *Nec poteſt fieri, niſi in viſitatione, quando beneficia ſunt vnita monaſteriis, &c.*

13 *In quibus hodie ex conſtitutione Pij V. debet deputari vnus ex ipſis regularibus ad nutum amouibilibus, &c.*

14 *In parochialibus tamen, quæ non ſunt vnita monaſteriis, ſed eorum membra, nec decretum Concilij, nec conſtitutio Pij V. locum habent.*

15 *In executionem d. decreti debet prius erigi vicaria perpetua.*

16 *Et ſi non conſtat de erectione, non eſt attendendus vltimus ſtatus, quod ſit collata, vt perpetua, &c.*

17 *Tertiò illud fallit, vbi canonicatuum, & præbendarum non eſt certus numerus, vbi vacatio etiam per mortem dari nequit.*

1 PEr mortem † beneficiati vacare beneficium euidens eſt, *cap. ſuſceptum, de reſcript. in 6. cum aliis*, nam mors omnia ſoluit, *authent. de nuptiis*, §. *deinceps*, de quo aſſumpto tractatum edidit Sebaſt. Medices, qui dicitur, mors omnia ſoluit, & tradit poſt hæc Gonçales *ad reg. menſium, gloſſ.15. à num.3.*

2 Id tamen fallit, vbi beneficium † ſuppreſſum eſſet ab habente poteſtatem, *cap. cum acceſſiſſent de conſtitut.* vbi Doctores, vel vnitum acceſſoriè, vt infra *vltima parte, cap.2. ex num.112.* Gonçales *ibi, num.7.*

3 Secundo fallit, vbi beneficium † eſſet de menſa prælati, dignitatis, ſeu Capituli, nempe quod eſt vnitum eorum menſæ, ſeu quoad ſpiritualia, ſeu temporalia. Nam huiuſmodi beneficia non vacant per mortem clericorum illis ſeruientium, quibus illorum fructus quandoque conceduntur, quia illi non ſunt proprij rectores, ſeu beneficiati, ſed veluti vſufructuarij, & ſic eis mortuis ad inſtar vſusfructus menſæ conſolidantur. Et huiuſmodi beneficiis, etiam curatis poteſt ſeruiri per vicarium

tempora

temporalem, & ad nutum amouibilem, quamvis vbi vnita sunt quoad temporalia, debeat curatis deseruiri per vicarium perpetuum, *cap. extirpandæ.* §. *qui vero de præbend.* Ita gloss. *in Clem.*1. *de rescript. verb. haberent, & in Clem.*1. §. *eadem verb. de mensa, de supplend. negligent. prælator. in Clem.* 1. §. *quidam etiam, verb. ad mensam, de excessib. prælator.* per textum *ibi*, & Dd. *ibid.* Rota *dec.*2. *de excessib. prælator.* alias 273. *in nouis.* Felin. *in cap. cum excessissent, n.*2. *de constitut.* Corras. *de benef.* 1.*part. c.*8. *n.*4. Hoieda *de incompatibil. beneficiorum,* 1.*par. capit.*15. *numero* 4. & 8. & nouissimè Flores de Mena, qui alias plures refert *q.*10. *num.*13.

4 Hodie tamen † in huiusmodi beneficiis curatis vnitis mensæ, seu quoad spiritualia, & temporalia, ordinarius potest facere deseruiri per vicarium perpetuum, ex decreto Concilij Trident. *sess.*7. *de reform. c.*7. vbi datur facultas ordinariis deputandi vicarios perpetuos in beneficiis curatis vnitis, nisi aliter expedire videbitur, non obstantibus appellatione, priuilegiis, & exemptionibus, &c.

5 Et sic † derogatur priuilegio ponendi vicarium temporalem, seu ad nutum amouibilem, & literis vnionis contrariis, Nauar. *cons.*11. *de statu monach.* alias 9. *de præbend. num.*7. Flores *d. quæst.*10. *num.*38. nisi sint concessa post Concilium, etiam sine eius derogatione, ex dictis 4.*p.c.*5. *à num.*130. licet difficulter Flores *num.* 50.

6 Et habet etiam † locum in beneficiis vnitis mensæ, seu quoad spiritualia, & temporalia, ex mente & verbis Concilij, quod generaliter loquitur de beneficiis vnitis Flores *num.* 39. & est declaratio S. Congreg. infra adducta *n.*9.

7 Et ex mente eiusdem Concilij derogatur † etiam immemoriali deseruiendi per vicarios temporales, seu amouibiles, vt censuit S. Congregatio super d. decreto, his verbis: Per hoc decretum tollitur consuetudo immemorialis, vt in illis beneficiis vnitis deseruiatur per capellanos amouibiles, si aliter Episcopo videbitur. Quamvis contrarium teneat Flores *num.*44. facit quod in simili dicitur supra 3. *part. cap.*2. *num.*197.

8 Sed † non potest ordinarius libere, & sine causa id facere, quia eius arbitrio, & iudicio videtur relictum, vt colligitur ex illis verbis, *solicite prouidere procurent*, & ex illis, *nisi aliter expedire videbitur*, quæ denotant arbitrium boni viri, & sic ratione regularum, & in hac mutatione inspiciendam esse expedientiam & vtilitatem Ecclesiarum, vt in terminis

9 Nauar. *supra*, & Flores *n.*47. Et † ita tenet S. Congregatio, vt in declaratione supra adducta *numero* 7. & in declarationibus sequentibus, Congregatio censuit relinqui arbitrio Episcopi ponendi perpetuum vicarium in parochialibus vnitis Archidiaconatus, seu aliis dignitatibus seu canonicatibus secundum facultatem, & prout colligitur ex hoc decreto, nec constitutio Pij V. obstat, quod & de vnitis ante Concilium intelligatur. Alia de parochialibus vnitis Capitulis cathedralium, seu collegiatarum Ecclesiarum, sic censendum est, si cura animarum incumbit certæ personæ per illam exercenda est, si immineat toti Cap. vt per singulos per vices exerceatur, ipsi cogendi sunt ad illam exercendam, vt per notata *c. statutum, de elect. in* 6. si spectat ad illorum mensam, ita vt institutio illarum personarum, quæ illam curam exercent, à nullo superiore facienda esset, canonici non possunt compelli, vt nec per se ipsos, nec per vicarios perpetuos illam exerceant, gloss. *in Clem.*1. *de excessibus prælator. verb. mensam,* & ibi Card. Imola. Anch. *in c. extirpandæ*, §.4. *de præbend.* idem dicendum si per Sedem Apostolicam eis esset indultum, vt per temporarios cura exerceatur: sed in istis duobus casibus postremis, ex Congregatione cogi possunt ad constituen. vicarios perpetuos, iuxta tamen decretum Congregationis supra non præcise. Vt in declarationibus super d. decreto habetur.

Et non † potest Episcopus procedere ad execu- 10
tionem d. decreti, & positionem vicarij perpetui, nisi citatis, & auditis partibus, Flores *num.*80.

Nec † potest procedere appellatione remota, 11
sed videtur esse locus appellationi, etiam suspensiue, Nauarr. *supra*, nisi id faciat in visitatione, nam quatenus d. decretum tollit appellationem, loquitur de ordinario visitante, Flores *num.*75. & tunc tollitur quoad effectum suspensiuum tantum, vt in sequenti declaratione Sacræ Congregationis super d. decreto, *Hæc appellatio deuoluit, sed non suspendit.* Et circa alia decreta Concilij, vbi tollitur appellatio, censuit alias ead. Sacra Congregatio, vt supra 4.*part. c.*5. *num.*10.

Nec † videtur id posse fieri, nisi in visitatione, 12
quando beneficia sunt vnita monasteriis, & locis regularibus, & exemptis, contra quæ non videtur dari iurisdictio à Concilio, nisi in visitatione, vt videtur velle quædam declaratio S. Congregationis super d. decreto, quæ sic ait, *ni fallor.* Hoc decretum videtur habere locum in actu visitationis, non cum causæ cognitione, & via ordinaria procedendo, sed si essent monasteria, & loca regularia. Et facit alia declaratio, quæ sic ait, Si Ecclesiæ curatæ sint vnitæ monasteriis, possunt ordinarij locorum eas visitare, & ponere in eis vicarios perpetuos, siue temporaneos, iuxta dispositionem huius decreti, prout eis expedire videbitur.

Sed hodie ex † constitutione 46. Pij V. de vica- 13
riis perpetuis in parochialibus vnitis monasteriis regularium mendicantium, ad nominationem superiorum debet ab Episcopo deputari vnus ex ipsis præuio examine approbatus ad nutum superiorum amouibilis, & idem in regularibus monachis, dummodo cum monacho sic deputato habitent saltim quatuor alij monachi, licet ex decreto Greg. XIII. sufficiat, quod vnus tantum habitet, & in sequenti declaratione S. Congregationis, S.D.N. Gregor. XIII. non habet pro reuocata bullam Pij V. de vicariis perpetuis in parochialibus vnitis monasteriis regularium, vbi Episcopus ad nominationem monachorum deputat vnum ex ipsis præuio examine approbatum ad nutum ipsorum amouibilem, & cum vicario sic deputato debet habitare vnus dumtaxat alius monachus, ne plures extra clausuram maneant.

In parochialibus † tamen, quæ non sunt vnitæ 14
monasteriis, sed eorum membra, aut quoquo modo dependentes sunt, nec d. decretum Concilij; nec constitutio Pij V. locum habent, vt S. Congregatio declarauit.

Et vbi ordinarius † voluerit in executionem 15
dict. decreti Concilij vicarios temporales in perpetuos mutare, debet prius erigi vicaria perpetua, nam ea est beneficium, vt supradictum est 9. *part. cap.*2. *num.*286. quod antea non erat, quia vicaria temporalis non est beneficium, vt supradictum est 1. *part. capit.* 2. *numero* 93. cum Rota in Salamant. vicariæ 15. Martij 1596. ibi adducta, *numero* 94. quæ est videnda, & sic modo debet de nouo erigi. Et ita ait quædam declaratio S. Congregatio. *vicarij perpetui non possunt institui absque erectione tituli vicariæ.* Et facit d. constitutio Pij V. ibi: In quorum parochialibus Ecclesiis vnitis continget vicarias prædictas erigi. Et si † non constat de erectione, 16
quæ est quid facti, & non præsumitur, non est attendendus vltimus status, nempe quod sit collata, vt vicaria perpetua, nisi probetur spatio 40. annorum, vt *in decis. Salamantina.* Imo stante bulla vnionis, cum facultate ponendi vicarium amouibilem & d. decreto irritan. videtur requiri immemorialis,

vt

vt ſupra 7.*p. c.*10.*n.*36. licet alias ad inſpiciendum, an ſit vicaria perpetua, vel temporalis, ſit attendendus vltimus ſtatus, Gonçalez *gloſſ.*5. §.3.*n.*18. dicens ita reſolutum in vna Pampilonen. decimarum 1. April. 1591.

17 Tertio fallit, † vbi canonicatuum, & præbendarum, non eſt certus numerus, ibi enim canonicatus, aut præbendæ vacatio, etiam per mortem dari nequit, nam illud ius naſcitur cum electo, & deſinit cum defuncto, *cap. dilecto, de præbend. & c. ex parte, de conceſſ. præbend.* & ibi Dd. Gonçalez *gloſſ.*9.§.3.

CAPUT III.

De renuntiatione.

SVMMARIA.

1 *VAcat renuntiatione beneficium, per quam amittitur omne ius in beneficio competens, proprietas, titulus, & poſſeſſio.*

2 *De qua materia reſignationis beneficiorum videndus copioſus tractatus Flamin. Pariſ.*

3 *Id verum eſt, etiam ſi ex cauſa permutationis facta ſit renuntiatio, quæ eſt vera reſignatio, licet ad effectum reſeruationis, ſuppreſſionis, & vnionis habeantur pro non vacantibus, præſertim, quando non ſunt de primo vacaturo,* & n.ſeq.

6 *Qualitas requiſita in beneficiis alias vacantibus, requiritur etiam in vacantibus ex cauſa permutationis.*

7 *Et ſic beneficia, quæ debentur filiis patrimonialibus, non poſſunt permutari ad fauorem aliorum.*

8 *Priuilegium de fructibus primi anni beneficiorum vacantium comprehendit etiam vacantia cauſa permutationis.*

9 *Et reprobatur conſilium 2. Mando.* & n.ſeqq.

11 *Doctrina Maſcardi, quod licet beneficia reſignata ex cauſa permutationis vacent: tamen de æquitate quadam, non dicuntur vacare ad effectum, vt alteri conferri poſſint, & vt comprehendantur in iuribus, & priuilegiis loquentibus de beneficiis vacantibus, & in expectatiuis intelligitur de iuribus & priuilegiis, per quæ permutatio poſſet impediri conferendo beneficia alteri.*

12 *An ſi beneficium eſt patronatus, requiratur in reſignatione ad eius validitatem patroni conſenſus,* & num. ſeqq.

16 *Reſolvitur negatiuè contra Abb. & alios, quorum ſententia procedit in reſignatione facta coram Papa in fauorem alicuius, ſine conſenſu patroni laici, & abſque derogatione iuris patronatus, quæ patrono reclamante intra tempus datum ad præſentandum eſt irrita,* & num. ſeqq.

Adducitur reſolutio Rotæ.

19 *Permutatio facta abſque conſenſu patroni non eſt nulla ipſo iure, ſed venit annullanda patrono intra tempus datum ad præſentandum contradicente, niſi facta ſit in magnam Eccleſiæ vtilitatem.*

Vbi ponitur deciſio Rotæ.

20 *Quamvis eſſe nullam teneant Bellamera, & alij.*

21 *Et alia dicta Cabedi reprobantur.*

22 *Et idem erit in permutatione facta ſine conſenſu electorum vel inferiorum collatorum.*

23 *Quando permutatio fieret coram ordinario, illis quorum intereſt, ſcilicet patronis, collatoribus, ſeu electoribus inuitis, & contradicentibus, eſſet nulla, ita quod abſque alia ceſſatione poterit prouiſio fieri, niſi fiat propter neceſſitatem, vel vtilitatem ipſarum Eccleſiarum.*

24 *Sed ſi fieret per Papam, aut niſi eſſent patroni laici per legatum, abſolutè valeret.*

25 *Reprobatur Staphileus dicens in permutatione, quæ ſit inter beneficiatos de authoritate Epiſcopi, non requiri conſenſum patroni.*

26 *Refertur dictum Rebuffi hodie vſum communem obtinuiſſe, quod poſt requiſitionem patroni maximè etiam eo non conſentiente, permutatio approbatur ab Epiſcopo, & valet.*

27 *Quod videtur approbari S. Congregatio in declaratione poſita.*

28 *Sed accipienda erit quando permutatio fieret in magnam Eccleſiæ vtilitatem.*

29 *Reſciſſa permutatione ob contradictionem patroni, abſque cuius conſenſu fuit facta, poſſunt permutantes, etiam inuito patrono redire ad ſua beneficia mediante noua collatione, quando non fuerunt in culpa.*

30 *Alias ſi eſſent in culpa, redire non poſſunt,* & num.ſeq.

Vbi adducitur reſolutio Rotæ.

32 *Nec excuſat in propoſito ignorantia iuris, cum requiratur ignorantia probabilis.*

33 *Quod contra teneat Bellamera, cum ſententia ſolum procedet in ignorantia iuris dubij.*

34 *Et ſic quando eſſent in culpa, patronus poſſet præſentare, & collator conferre talia beneficia tanquam vacantia per reſignationem.*

35 *Et idem videtur in reſignatione in fauorem coram Papa facta ſcienter, ſine conſenſu patroni laici.*

36 *Quoties reſignans in fauorem, ſeu conditionaliter & ſcienter, nulliter reſignat, per talem reſignationem ius abdicatur ab illo.*

37 *Ex quo procedit, quod tradit Zauallo citatus.*

38 *Si quis reſignauit beneficium in fauorem alterius in forma dignum, qui non fuit repertus idoneus, non poteſt redire ad beneficium, ſed remanebit vacans liberè per reſignationem, quia ſcire, vel ſcire debuit illum non eſſe idoneum, niſi probaret diligentiam adhibitam, aut iuſtam ignorantiam, &c. & ſi reſignauit reſeruata ſibi penſione, non valebit etiam reſeruatio.*

39 *Si quis reſignat beneficium in fauorem alterius reſeruata ſibi valida certa penſione, non alias, & reſeruatio fuit nulla ob expreſſionem maioris valoris beneficij factam ab ipſo reſignante ſcienter, & ſic culpa ſua non poterit redire ad ſuum beneficium, ſed ius ab eo abdicatur, nec tenebitur ſucceſſor in beneficio ad ſolutionem penſionis, quamvis reſignatarius, qui conſenſit, non poſſit excuſari ab eius ſolutione, niſi fuerit in errore iuſto.*

40 *Expreſſio valoris maioris vero beneficij reſignati facta à reſignante, & reſignatario, vt Papa ſignet ſupplicationem cum maiori penſione pro reſignante, non efficit eos ſimoniacos, vel confidentiarios, licet peccent mortaliter, & idem quoties non fuerit expreſſus verus valor aliorum beneficiorum obtentorum per reſignatarium, ſuper quibus impoſita eſt penſio pro reſignante.*

41 *Ponitur reſolutio Rotæ, quæ conducit ad prædicta.*

42 *Iuxta quam eſt accipienda alia citata.*

43 *Et quod reſignans cum reſeruatione penſionis, ſi penſio non eſt valida, poſſit agere ſpolio, fuit alias reſolutum, quod intelligitur iuxta dicta, niſi culpa ipſius reſignantis penſio non ſit valida.*

VAcat item † renuntiatione beneficium, toto titulo de renuntiatione, per quam amittitur omne ius in beneficio competens, proprietas, titulus, & poſſeſſio, Caſſad. *dec.*4. *de reſtit. ſpoliat.* Ferret. *conſ.*6. *n.*9. *& conſ.*207. *n.*17. Hieron. Gabr. *conſ.*192. *lib.*1. Rota *deciſ.*197. *n.*1. *p.*1. *diuerſ.* Cechus *de benef. & penſio. c.*13. *n.*8. & latè Flamin. Pariſ. *de reſignat. benef. lib.*1. *q.*5. *à n.*15. qui † de hac materia reſignationis beneficiorũ edidit

edidit copioſum tractatum duobus tomis contentum, ad quem in materia iſta recurrendum eſt, de qua etiam multa Azor *inſtitut. moral. 2.part. lib.7. à cap.19. ad 28.*

3 Idque verum eſt, † etiamſi ei cauſa permutationis facta ſit renuntiatio, *c.1. de rerum permutat. in 9. & Clem.1. eodem*, Rota *deciſ.7. de rerum permutat.* alias 399.*& 16.eod.tit.* alias 863.*in antiquis,& deciſ.10.* alias 398. *de renuntiat. etiam in antiquis, & deciſ.1. de rerum permutat.* alias 23. *num.4. in nouis.* Domin. *in cap. vnico, de rerum permutatio. in 6. num.11.*& ibi Francus, *num.4.* & Probus ad Monach. ex *num.10.* & Gambarus *num.53.& 54.* Bellam. *de permut.beneficiorum,9.part. quæſt.1.* Petr. de Peruſino *eodem tract. 2.part.num.21.23.& 42.* Staphil.*de literis gratiæ,tit.de variis modis vacationis à num.10.* Selua *de benef. 3.d. quæſt.24.* Boërius *deciſ. 2. num.2.* Sarnen. *in regul. de publican.quæſt.3.* Corraſ. *de benef.1.part.cap.8. num.4.* Lambert.*de iure patron.1.part.2.lib.q.6.art.3.& 6.n.2. & 16.* Ioan. Nicol. Delphinas *eodem tract. lib.2. à n.136.* Mandoſ. *de ſignatura gratiæ, tit. de permutat. verſic.2. de noua prouiſione, verſ. in noua prouiſione*, Maſcard.*de probat.concl.1401.* Petr. Gregor.*de benef. c.31.n.2.* Vgol.*de offic.& poteſt.Epiſc.cap.50.§.20.n.4.* & Flam. Pariſ. *lib.11.quæſt.5.num.20.* Hieron. Gabr. *cap.199.lib.2.*

4 Vbi dicit, † quod beneficia reſignata ex cauſa permutationis, licet vacare dicantur, tamen ad effectum reſeruationis, ſuppreſſionis, & vnionis habentur pro non vacantibus, præſertim, quando ſunt de primo vacaturo.

5 Nam † renunciatio ex cauſa permutationis vera reſignatio eſt, *d.c.1.de rerum permut.* ibi, *reſignantur, & Clem.1. eodem*, ibi, *reſignata*, Rota *d. deciſ.16. de rerum permutat. in antiquis, & prima eodem in nouis*, Domin.*d.c.1.num.2.& 11.*& Probus *num.10.* Sarnen. *d.q.3.verſic.1.quia*, Mandoſ.*reg.19. q.12. ad fin.* Ioan. Nicol.*d.n.136.* Flam.Pariſ.*d.lib.11.q.5.n.19. & lib.12. q.5.n.19 & de conſiden. q.25.* Azor *d.lib.7.c.29. q.20. & c.30.q.19.*

6 Vnde qualitas † requiſita in beneficiis, alias vacantibus requiritur etiam in vacantibus ex cauſa permutationis,Puteus *deciſ.331.& 338.lib.1.*Mohed. *deciſ.7.de conceſſ. præbendæ*, & Rota *deciſ.1135.lib.3. part.3.diuerſorum*, Flam.Pariſ.*de reſignatione,lib.4.q.9. n.25.& 42.*

7 Et ſic in vna † Iacen. rectoriæ de Anſo 19.Octob. 1598.coram D.Decano fuit reſolutum, Quod beneficia,quæ debentur ex indulto Apoſtolico filiis patrimonialibus, non poſſunt permutari ad fauorem filiorum non patrimonialium.

8 Vnde etiam priuilegium de fructibus † primi anni beneficiorum vacantium, vt in terminis *Cap. ſi propter,de reſcr.in 6.* comprehendit etiam beneficia vacantia in cauſa permutationis, *gloſſ.ibi,verb.vacabunt*, & DD.Feder. *conſ.156.* Ioan.Nicol.*ſupra n.46.*

9 Vnde etiam non † videtur verum *conſil.2.* Mandoſij.

10 Nec obſtat † doctrina Maſcard. *dict. concl.1401.* vbi dicit, quod licet beneficia reſignata ex cauſa permutationis vacent, & tanquam vacantia indigeant collatione, tamen de æquitate quadam non dicuntur vacare ad effectum, vt alteri conferri poſſint, & vt comprehendantur *in iuribus, & priuilegiis loquentibus de beneficiis vacantibus, & in expectatiuis*, & ſequitur Flam.Pariſ.*lib.1.q.4.à n.24.*& dicetur *cap.ſeq. à n.38.*

11 Quia reſpondetur illam intelligi de iuribus, & priuilegiis, per quæ permutatio poſſet impediri conferendo beneficia reſignata cauſa permutatio-

12 nis alteri. Sed eſt difficultas, an ſi beneficium † eſt patronatum, requiratur in reſignatione ad eius validitatem patroni conſenſus. Et requiri tenet Abb.*in cap. quod in dubiis de renunt. num.6. & in cap. ſignificatum, de præbend.* Rochus *de iure patron. verb. beneficium,q.3.num.8.& q.51.*Lambert.*lib.3.q.5.art.5.* Gigas *de penſio.quæſt.23.num.4.* Duar. *de benefic.lib.8. cap.2.*Corraſ.*d.c.8.num.4.& 13.* Mandoſ.*conſ.7.à n.1.* Zauallos *q.282.n.13.* & alij, quos refert & ſequitur Flam.Pariſ.*lib.2.q.4.à n.4.lib.8.q.10.à n.2.*& Proſper de Auguſtino *in additio.ad ſummam bullarij quarantæ, verb. beneficiorum permutatio, verſ. quos terminos intellige.* Contrarium tamen, nempe † quod reſignatio beneficij iuriſpatron. ſine conſenſu patroni valeat, tenuit Calder. *conſ.6. de renuntiat.* quem ſecuta eſt Rota in vna Hiſpalen. de anno 1558. vt per Mohed. *deciſ.6. de iure patron.* alias 268. idem tenet Pauinus *de offic.& poteſtat.Capituli ſede vacante, q.2. p.2.num.16.* & ſequitur Tuſchus *concl.257. num.9. & concl.62.num.1.litera R.tom.6.* Quæ † ſententia mihi 13 placet in reſignatione ſimplici, in qua ipſi loquuntur, vnuſquiſque enim liberè poteſt reſignare ſuum beneficium in manibus ſuperioris,nec poteſt in hoc conſiderari conſiderabile præiudicium patroni, cui manet ſua præſentatio ſalua, & ita videtur in praxi ſeruari.

Ex quo † idem exiſtimo quando beneficium ſpe- 14 ctat ad collationem inferioris,vt non requiratur illius conſenſus, & ſimiliter nec eligentium, contra Abb.*in d.c.quod in dubiis, d.n.6.*

Prima vero ſententia † procedet in reſignatione 15 facta coram Papa in fauorem alicuius, ſine conſenſu patroni laici, & abſque legitima derogatione iuriſpatronatus (nam de iure patronatus Eccleſiaſtico non eſt neceſſaria mentio, nec derogatio in literis Apoſtolicis, vt dictum eſt ſupra *5.part.cap.1. num.506. & c.3. num.18.*) quæ patrono reclamante intra tempus datum ad præſentandum eſt irrita,Rota *deciſ.203.num.5.lib.3.p.3.diuerſ.* quia in hac reſignatione in fauorem non poteſt patronus præſentare quem vult,Mohed.*deciſ.8.de iure patron.* alias 326.*& deciſ.vlt.de renuntiat.* alias 341. Puteus 412.*lib.1.*Thanis *deciſ.81.& 82. in manuſcriptis.* Et fuit reſolutum in cauſa Mediolan. iuriſpatronatus, de anno 1588. coram D.Blancheto. In † qua fuit deciſum, Quod 16 reſignatio facta in fauorem de beneficio iuriſpatronatus laicorum,ſine ipſorum conſenſu & mentione, eſt nulla, & ideo ius non abdicatur à reſignante, & per conſequens præſentatio facta per patronum, tunc de illo beneficio, tanquam vacante non valet, tamen ſi poſtea beneficium vacat ex perſona reſignantis, vt quia contraxit matrimonium,& patronus continuat litem cum reſignatario, vt conſtituatur ille præſentatus, hæc perſecutio litis æquipollet nouæ præſentationi factæ in tempore, & ſic non poteſt dici diſpoſitionem fuiſſe deuolutam ob non factam præſentationem infra quatuor menſes, & licet lis penderet, nihil obſtat, quominus illa tacita præſentatio valeat,ſicut etiam expreſſa,cum ſit facta de collitigante, iuxta doctrinam Rochi *de iure patronatus, verb.honorificum, quæſt.23.* quæ deciſio fuit alias allegata & confirmata in vna Vercellen.capellaniæ 7.Maij 1601.coram Dom.Millino,vt *indec.545. nouiſſ.* Farinac. *num.3.* & in vna Bononienſ. iuriſpatron. de Marſiliis 19. Februar. 1608. coram Dom. Sacrato fuit reſolutum, &c. *R. reſign. ben. iuriſpatron.*

Nec ab hac diſtinctione † diſtat Couarru. *pract.* 17 *c.36.n.9.verſ.9. ab eadem*, vbi ſolum conſiderat præiudicium patroni in eo, quod per reſignationem fiat collatio ſine eius conſenſu. Et Zauallos *ſupra*, quod etiam conſiderat præiudicium patronorum, quia alias raro, aut nunquam eſſet locus ſuis præſentationibus. Et Sarnen.*in reg.de infirmis,quæſt.17. 2.& 3. caſu*, Cabedo *de patronatibus Regiæ Coronæ, cap.10.* qui loquitur de renuntiatione in fauorem, *vt in tit.quæſtionis, & num.7.* & Leſſius *de iuſtit.& iur. lib.2.c.34.num.193.& 207.* & tenet Cechus *de benef.*

&

& penſio.cap.13.num.3.veriſimili modo,& Azor.*d.lib.7. cap.25.q.4.*

19 Permutatio vero facta † abſque conſenſu patroni non ſolum laici (ſed etiam Eccleſiaſtici , ſi facta eſt coram ordinario) non eſt nulla ipſo iure , ſed venit annullanda , patrono intra tempus datum ad præſentandum contradicente (niſi facta ſit in magnam Eccleſiæ vtilitatem, Couarr. *infra* , & Vgolin. ex Lamber. 1.*par.2.lib. qu. 6.artic. 6.* quo pacto ſunt accipiendi ſtatim referendi,nec ſufficit eſſe vtilem Eccleſiis , P. de Peruſio *de permutatione benef. 3.part.num.34.*)Ita Feder.*de permutat. benef. quæſt. 30.* Rota *deciſ.5.de rerum permutat. in nouiſ. deciſ.* Ægidij 87.*&* 179.Felin.*in cap.cum Bertholdus, num. 15. de re iudic. & in tract. quando litera Apoſtolicæ , ampliatione 5. additio.* Ant. Fran. & Sapiæ ad Abb.*in capit. quæſitum. de rerum permutat.* Probus ad Monach. *in Rubrica de rerum permutat. in 6. num. 5. & in cap. vni.num. 11. & 13.* Rochus *verb.honorificum,quæſt.3.* Rebuff.*in praxi 3.p.ſignnatura,verb. necnon iuriſpatronatus,num.40.& 41.* Aym. *conſ.83. num. 2.* Corraſ. *de benef. 4. p. cap. vltim. num. 29.* Ioan. Nicol. Gimon. *tit.5.cap.7.ex numer.2.* & Ioan. Nicol. Delphinas *de iure patron.libro 2.num. 153. 6.fallentia, & num.155.* Ferret.*conſ.211.num. 15.* Couaruu. dicens frequentiorem. & communiorem , *d. cap. 36. numero nono* ; Dida.Perez *in leg. 1. tit. 6. libr. 1.ordin.*Eman.Suar.*in theſauro receptar.ſententiar.verb. beneficiorum permutatio,*Maſcard.*concluſ.178.nu.12.& 13.*Spino.*de teſtam. gloſſ.4.numer.101.* & Flamin. Pariſ. qui ait pluries in Rota deciſum,*libro 2.quæſt.4.numer.18.*Thanis *d.dec. 81.*Azor *d.libro 7.cap.29.qu.6.& 32.* & dicit magis communem ſententiam,Proſper.de Auguſtino *d.additione verb.beneficior. permutatio.* & nouiſſime Vgol. *de offic.Epiſcopi c.50.§.19.n.4.*Et tenuit Rota in vna Gerund.permutationis 5.Iulij 1593.coram Dom.Lita.vt in dec.ſequenti.Dubitaui an ſit locus reſſiſcioni permutationis,de qua agitur.ita vt vnicuique permutantium competat ius redeundi ad prima ſua beneficia, & domini dixerũt eſſe locum reſciſſioni permutationis, & requiri nouam collationem , vt permutantes conſequantur prima beneficia , quam patronus prætenſus impedire non poteſt, & moti fuerunt eo fundamento, quia cum fuerit facta permutatio,de qua agitur , abſque conſenſu Archidiaconi prætenſi patroni,non eſt nulla ipſo iure , ſed venit annullanda ipſo prætenſo patrono contradicente infra tempus datum ad præſentandum , Aym. *conſ. 82.numero 2.* Rota *deciſio. 5. de rerum permutat. in nouis*,de frequentiori & communiori teſtatur Couarr. *pract.cap.36.numero nono , verſ. tametſi* , & ea reſciſſa non poſſunt permutantes redire ad priora beneficia ſine noua collatione , Dd. *in cap. vni. de rerum permut.in 6.*ea ratione, quia beneficium vacans per liberam reſignationem , ſine noua collatione recuperari non poteſt , *capit. ex frequentibus. de inſtit.* Rota *deciſion.1.numero quinto , verſ. nam beneficium,de rerum permutat. in nouis,* & hanc opinionem tutiorem, & ſecuriorem dicit Rota *eodem titul. in antiqu. deciſio. vltim.* Ioann.Selua *tract.de benefic.p. 3.qu. 24.numero tertio.* & Rebuff. *in praxi , titul. de permutatione , numero 11. & 16.* Quod autem huiuſmodi collatio fieri debeat non obſtante oppoſitione prætenſi patroni , ex eo cenſuerunt domini , quia non conſtat permutantes habuiſſe notitiam prætenſi iuriſpatronatus ante ipſam permutationem , ad *l. vlterius. ff. de probatio.* vnde cum ipſis aliqua culpa aſcribi non poſſit , merito etiam inuitis patronis ad priora beneficia , mediante tamen noua collatione reintegrari debent , ad notata per Dd. *in capit. nemo deinceps* , vbi Gemin. *numero 11. verſ. poterit etiam* , Butrius *num. 10. verſ. ſin. autem ignorabat*, Anchar. *numero 3. verſ. ſi autem ignorabant de elect. in 6.* quod tanto magis eſt dicendum , cum concludenter non iuſtificetur prætenſum iuriſpatronatus, ſatis ſuperque ſit confeſſiones permutantium poſt permutationem emanatas permutantibus ipſis nocere reſpectu ipſius permutationis , ſecus quoad alia,ad *l.ſi quis intentione,de iudic.*Mohed. *dec. 37.*nec fama iuriſpatronatus probatur,vltra quod ſi probaretur,ex ea non induceretur ſufficiens probatio iuriſpatron.cum ſit de retenti, Caſſad. *dec. 2. de probationibus.*

Quamuis contrarium , † nempe eſſe nullam ipſo 20
iure , teneant Bellamera *in d. deciſion. 87. & 179. de permutat.benef. 4.parte , quæſt. 2. & 3.*Petr.de Peruſio *d.3.parte num.35.& 36.*Gambarus *d.c.vnico, ex num. 119.* Paulus de Citadinis *de iure patronatus 6. part. artic.3.quæſt.52.*& relati Couar.*ſupra*,& Zauallos *ſupra num. 14.* confundens permutationem cum reſignatione.

Et quamuis Cabedo † *de patronatibus ca.11. num.* 21
3. dicat , quod permutatio facta irrequiſitis patronis firma eſt , quamuis poſſit poſtea infirmari probata legitima cauſa ſecundum communem , verius enim eſt ſecundum communem , ex parte patronis reclamantis non requiri probationem legitimæ cauſæ , ſed ſolum quod contradicat cum cauſa , quod ita eſt, niſi ex aduerſo probetur, ſeu conſtet factam eſſe in magnam Eccleſiæ vtilitatem , vt colligitur ex Couarr. *d. numero 9.* quem allegat , & quod dicit idem Cabedo *ibi num. 4.* quod permutatio facta in Curia Romana , non facta mentione iuriſpatronatus laicorum , nulla eſt propter ſurreptionem, vt ſentit , inquit , Collectarius *in cap. cum olim,num.5. de iure patron.* Lapus *allegat.96.*Gigas *de penſio.qu.24.num.5.*Couar.*vbi ſupr.* & Rebuff. *ſupra num.21* non eſt abſolutè verum, nam illa non eſt nulla propter ſurreptionem, ſed annullanda patrono intra tempus præſentandi contradicente , propter præiudicium illius , cui Papa non intendit præiudicare, & ita planè tenet Couar. *ſupr.* dicens, quod permutatio beneficij iuriſpatronatus laicorum facta in Curia Romana ſummi Pontificis authoritate , non præmiſſa mentione iuriſpatronatus laicorum,eſt nulla ipſo iure in caſibus , quibus apud Epiſcopum , & Ordinarium eſſet nulla , & deinde per ſententiam erit reſcindenda , quoties foret iudicis ſententia reſtringenda , ſi facta fuiſſet apud Ordinarium inferiorem , quemadmodum inquit,iure probatur , & explicat optime Lamber. 2. *lib.3.p.qu.9.art.12.*& Pauinus *de poteſtate , capit. ſede vacan. 2. qu. 2. par. verſ. adde etiam quod non valet.* & ita eſt accipiendus Lapus *d. allegatione 96. numer. 4.* quem allegat etiam Couarr.*ibi*,dum ait , quod permutationes, quæ fiunt in curia taliũ Eccleſiarũ non facta mentione , quod in illis ſpectat præſentatio ad laicos,non valet,ſed ſunt ſurreptitiæ,&c.& hoc reuera eſt,quod vult Fel.*d.tracta.quando litera Apoſtolicæ ampl.9.*explicando Lapum *ibi* , licet eum carpat Couarr.*ibidem*, quaſi velit eam abſolutè valere. & facit quod dictum eſt ſupra 5.*p.c.vltim.ad fin.* Nec etiam verum eſt,quod ait Cabedo *d.cap.11.numero 5.*quod in patronatibus Regiis indiſtincte dicendum eſt , non valere permutationem Eccleſiæ , abſque Regis conſenſu,& illo inſcio,&c.idem enim eſt quoad hoc in patronatibus Regiis,ac in aliis patronatibus priuatarum perſonarum,&c. 22

Et idem erit in permutatione † facta ſine conſenſu electorum,vel inferiorum collatorum, vt non ſit nulla,ſed annullanda , ſi volunt agere de contemptu infra tempus datum ad prouidendum.Feder. Gimon. & alij *ſupra.*& Franc.*in d. cap. vni. de rerum permutat. in 6. num. 7.* quamuis eſſe nullam teneant P. de Peruſio , Gambarus , & alij relati *numero 20. præcedenti.* 23

At vero † quando permutatio fieret coram ordinario,illis, quorum intereſt ſcilicet patronis collatoribus,

latoribus, seu electoribus inuitis, & contradicentibus, tunc esset nulla, ita quod absque alia cassatione, vel declaratione poterit præsentatio, collatio, seu electio fieri, nisi talis permutatio fiat propter necessitatem, vel vtilitatem ipsarum Ecclesiarum, Lapus, & Francus, *n.7.in d.c.vnic.* Rota *d.decis.5.de rerum permutat. in nouis ad fin.* quæ sic debet intelligi Açor *d.q.6.* quicquid contra teneat Ioan.Nicol.Delphinas *sup.num.*134.& vtilitatem intellige magnam, ex Couar. *supra*, cum Lambert. & sic procedit *consilium* Calder. 2. *de rerum permut.* & *cons.* Aym.82. *&* 153.

24 Dixi coram ordinario, nam si talis † permutatio fieret per Papam, cum ipse possit eis inuitis conferre, & disponere, aut si fieret per legatum de latere (nisi essent patroni laici, quibus legatus præiudicare non potest, vt dictum est 5.*p. c.*3.) absolutè valeret d.permutatio facta illis inuitis, Franch. *vbi proximè.*

25 Et ita † tenendum videtur, quamvis Staphil. *de lite gratiæ,tit.de modo & forma impetran.*§.*de iurispatr. permutatione,n.*3. dicat in permutatione quæ fit inter beneficiatos de authoritate Episcopi, non requiri consensum patroni, quem sequitur Cerola *in praxi Episcopali,* 1.*part. verb.ius patronatus,* §.6. dicens, se ita obtinuisse in facto in Curia Archiepiscopali Beneuenti.

26 Sed † Rebuff.*de permutatione,n.*22. ait hodie vsum communem obtinuisse,quod post requisitionem patroni, maximè etiam eo non consentiente permutatio approbatur ab Episcopo, & valet,&c. sequitur Lessius *lib.*2.*c.*34.*n.*198.

27 Quod videtur † approbare S.Congreg. Concilij, vt in declaratione sequenti super *cap.*9.*sess.*25.*de reform.*ibi; In permutatione beneficij iurispatronat. non requiritur consensus patroni,sed satis est illum tantum requirere, Rebuff.*de permutatione.*

28 Sed ista † declaratio accipienda erit,quando permutatio fieret in magnam Ecclesiæ vtilitatem, iuxta dicta,& sic etiam procedet quod ait Cabedo *d.c.*11. *n.*1. quod quando patroni absque causa legitima contradicerent, tunc permutatio valida erit.

29 Rescissa autem permutatione † ob contradictionem patroni, absque cuius consensu fuit facta, possunt permutantes, etiam inuito patrono, redire ad sua beneficia, mediante tamen noua collatione, de quo *seq.cap.*4 *num.*5. quando non fuerunt in culpa, ex quo non constat illos habuisse notitiam iurispatronatus ante ipsam permutationem, vt fuit resolutum in illa Gerunden. permutationis supra adducta *num.*19. ex ibi citatis, quibus addo Federicum *de permutat. benefic. quæst.*8. *&* 9.Bellam.*decis. vltim.& eod.tract.*9.*p.q.*2.3.*&* 5. *&* 11.*p.q.*1.2.4.*&* 5. Petr.de Perusino *eod.tract.*6.*p.*4 *num.*15. alias 84.86. *&* 87. Francum post alios *in d.cap.vnic.de rerum permutat.in* 6.*n.*11.& ibi Gambarum, *num.*62. Bonif.*in Clem.*1.*eod.tit.ex num.*92.præcipuè 95.96.*&* 98.Lambert.*d.art.*6.*num.*52. *&* 74. Gimon. *d.tit.*5.*c.*14.*n.*1.5. *&* 14. qui communiter requirunt ignorantiam probabilem.

30 Alias si essent † in culpa, redire non possent, Feder. *quæst.*6. *&* 7. Bellam. & Petr. de Perusio *supra,* Domin.*num.*10.& Francus 11. *in d. cap. vnico,* & ibi Gamb.*num.*114.*&* 115.& Probus ad Monach.*ibi sub n.*14. *circa fin.* Bonif. ex *d.n.*92. Cosmas *in pragmat. sanction.tit.de collatio.* §.*sequitur qualitates, verbo,alio,* Selua *de benef.*3.*q.*24.Rebuff.*in praxi, tit.de permutat. n.*17.Auffrer.ad Cap.Tolosanam, *decis.*261.*n.*3. Lambert.*vbi proximè,* Gigas *de pensio.q.*23.*num.*5.Gimon. *d.cap.*14.*num.*5. Roffin.*de benefic.cap.*36.*n.*19.*additio. vltim. ad decis.*1. *de rerum permutat. in nouis,* Cassad. *decis.*1.*num.*2.*eod.tit.*Achill.*decis.*403.seu 3.*super reg. de valore, num.*4. Prosper de Augustino & Vgolin. *supra.*

Et ita † in Salmantina pensionis, 13.Iunij 1586. 31
coram D.Bubalo fuit resolutum Quod quando permutatio, seu resignatio conditionalis culpa resignantis non habet effectum, non potest redire ad suum beneficium, & quod sic in permutatione constitutio de publican. solum annullat illam resignationem, in qua non fuit reseruata forma, non vero aliam, in qua forma seruata est, cum sint separatæ, non obstante correspectiuitate,&c.Flam.Paris.*de resignatione, lib.*11. *q.*5. *num.*27.& post hæc Gonçalez *gloss.*15.*num.*50.& Thom.Sanch. *in præcept. Decalog. lib.*2. *cap.*28. *num.*34. dicens, quòd quoties culpa permutantis non tenuit permutatio, nec sortita est suum effectum, valet permutatio in ipsius præiudicium, ita vt nequeat ad beneficium proprium regredi.

Nec † excusat in proposito ignorantia iuris cum 32
requiratur ignorantia probabilis, vt dictum est, tenet in expresso Gambarus *vbi proximè,* & faciunt in simili decisiones Rotæ in causa Toletana cappellaniæ de Baraias infra adductæ, *c.*5.*à n.*225.

Quamvis † Bellamera supra, etiam iuris ignoran- 33
tiam excusare dicat, quia agitur de damno vitando. Cuius sententia solum procedet in ignorantia iuris dubij, & difficultatem habentis, vt *decis.*214.*num.*5. *part.*1. *diuersorum*, de qua infra *num.*36. iuxta dicta supra 5.*p. c.*5.*n.*88.

Et sic † quando essent in culpa, patronus posset 34
præsentare, & collator conferre talia beneficia, tanquam vacantia per resignationem, Feder. *d.q.*6. *&* 7. & ibi additio Lapi.Bellam. *supra,*& Pet.de Perusio *d.* 6.*p. n.*45. alias 87.Domin.Auffrer.& Roffin. *supra, & d.additio vlt. ad fin.* & post alios, Franc.*d. n.*11. qui tamen male ait vacare per iuris priuationem, quando permutantes sunt in culpa,& scienter permutauerunt, nam etiam tunc vacant per resignationem, Bonif. *supra.*

Vnde idem videtur dicendum † in resignatione 35
in fauorem coram Papa facta scienter,sine consensu patroni laici, vt eo contradicente resignans non possit ad beneficium redire, sed potius patronus possit ad illud præsentare,tanquam vacans per d.resignationem,*d.additio vlt.ad fin.* Sarnen.*q.*17.*de infirmis,* 2.*casu,* quem sequitur Cabedo *cap.*10.*n.*1.quamvis contrarium videantur tenere Mohed. Puteus, Achilles & Thanis citati supra *num.*16.*&* 30.& Rota in illa Mediolanen.iurispatron.de qua supra,*num.*17. & Flamin. Paris. *de resignat. lib.*1.*quæst.*3.*num.*96. *& lib.*2. *quæst.*4. *num.*23. qui iuxta dicta accipienda erunt.

Nam quoties resignans in fauorem, seu condi- 36
tionaliter, scienter nulliter resignat, per talem resignationem ius abdicatur ab illo, vt resolvit Rota in vna Romana canonicatus 17.Nouembr.1567.coram D.Seraphino.Flam.Paris.*d.lib.*1.*q.*3.*n.*71.*&* 118. *& lib.*2.*q.*9.*n.*21. *&* 11. *&* 12. *lib.*4. *q.*2. *n.*26.*& lib.*9.*q.*21.*n.*8. & Rebuff.*cons.*192.*n.*5. inquit, quod clausula, *non alias, nec alio modo,* non operatur, quando adest culpa resignantis, & per eum stat. Et in vna Claramonten. monasterij, 20.Octobr.1574. coram Sanctissimo Clemente VIII. quæ habetur *part.*1. *diuersorum, decis.*214. *num.*5. fuit dictum, *Quod clausula* non alias, &c. *non operatur in fauorem illius,qui sciens defectum tacuit, nisi habuerit probabile dubium ex ignorantia iuris dubij, & difficultatem habentis.* Facit reg. *l.in iure ciuili, ff.de reg.iuris,& l.iure ciuili ff.de condit. & demonstr. & l.in executione,* §.*fin. ff.de verb. obligat.* & Petr. Gregor. *de benef. cap.*28. *num.*11. ait quod quando resignatio in fauorem, vel ex causa permutationis, non potest sortiri effectum propter dolum vel culpam resignantium, tunc resignatio, & ex ea vacatio firma remanent, & potest beneficium liberè prouideri, & vide dicenda infra *num.*217. *& cap.seq. num.*34.

Ex

37 Ex quo procedit, † quod tradit Zeuallos *q.* 147. *num.* 8. de permutatione Rectoris de Batres in facti contingentia, de quo infra *num.* 71.

38 Ex quo etiam videtur, † quod si quis resignauit beneficium in fauorem alterius in forma dignum, qui non fuit repertus idoneus, non potest resignans redire ad beneficium, sed remanebit vacans libere per resignationem, quia culpa sua non habuit effectum, ex quo prius tenebatur inquirere, & se informare de idoneitate resignatarij, & sic sciuit, vel scire debuit illum non esse idoneum, nisi probaret diligentiam adhibitam, aut iustam ignorantiam, quia communiter reputabatur idoneus, vel alias erat approbatus, &c. *cap. innotuit, de elect.* vbi gloss. *verb. ignorantiam*, Abb. *num.* 9. & 21. alij gloss. *in reg. præsumitur, lib.* 6. Decius *in cap. cum in cunctis, §. fin. de elect. n.* 2. & 13. Rochus, *verb. honorificum, n.* 17. Lambert. 1. *p.* 2. *lib. q.* 10. *art.* 4. Anton. Gabr. *de regul. iuris, concl.* 5. *num.* 10. & 11. & *concl.* 6. *num.* 43. Rota in decis. Pistorien. alternatiuæ de anno 1558. supra adducta 5. *p. c.* 1. *n.* 739. Mascard. *concl.* 879. *n.* 7. Ioan. Garc. *de nobilit. gloss.* 4. *num.* 28. & 29. & Flores Mena *q.* 3. *n.* 9. & si is resignauit reseruata sibi pensione non valebit etiam reseruatio illius, ex quo fuit reseruata de assensu resignatarij, qui non successit in beneficio, nec habuit ius in illo. Facit Rota *decis.* 191. *p.* 1. *diuersorum, num.* 5. quæ etiam est apud Farin. *decis.* 9. *num.* 7.

39 Ex quo etiam infertur ad † casum in praxi frequentem, quod si quis resignat beneficium in fauorem alterius reseruata sibi valide certa pensione, non alias, & reseruatio pensionis fuit nulla ob expressionem maioris valoris beneficij factam ab ipso resignante scienter, & sic culpa sua, non poterit redire ad suum beneficium, sed ius ab eo abdicatur per talem resignationem, nec tenebitur successor in beneficio ad solutionem pensionis, ex quo fuit nulliter reseruata, quamvis resignatarius ipse, qui non consensit pensioni cum dicta expressione valoris, non possit excusari ab eius solutione, iuxta dicta *supra* 1. *p. c.* 5. *à n.* 442. nisi fuerit in errore iusto, nam probando iustum errorem valoris, posset etiam ipse dare de nullitate pensionis ad dicta infra, *à n.* 132. & *d. cap.* 5. 1. *p. n.* 514.

40 Circa quod obiter nota † cum Flam. Paris. *de confidentia, q.* 41. quod expressio valoris maioris vero beneficij resignati facta à resignante, & resignatario ad effectum, vt Papa signet supplicationem cum maiori pensione pro ipso resignante, &c. non efficit eos simoniacos, vel confidentiarios, Nauar. *cons.* 28. & 29. *de simonia*, licet peccent mortaliter, & idem erit quoties non fuerit expressus verus valor aliorum beneficiorum obtentorum per resignatarium, super quibus imposita est pensio pro resignante, vt resignationi consentiret, vt latius per Flamin. *ibi*, & vide dicta infra *n.* 149. & *seq.*

41 Conducit ad prædicta decisio † in causa Placentina portionis, 10. April. 1559. coram D. Chisanen. in qua fuit resolutum, Quod si quis resignat reservata sibi pensione valida, & non alias qui per 20. annos percepit dictam pensionem, & post modum resignatarius cessit in fauorem alterius, qui dicit de nullitate dictæ pensionis, quia tempore resignationis beneficium erat grauatum alia pensione, de qua non erat facta mentio, potest resignans agere spolio stante dicta nullitate, quia licet vbi agitur de amittenda possessione, non requiritur authoritas Papæ, sed sufficit solus animus, Cassad. *decis.* 2. *de renuntiat.* Ægid. *in c. quod in dubiis, de renuntiat. n.* 10. tamen in proposito non apparet animus amittendi possessionem, quia ab initio fuit conditionalis, tam quoad titulum, quam quoad possessionem, scilicet reservata valide pensione, & non alias, Gloss. *in c. olim, de restitut. spoliat.* Rota *decis.* 2. *de renuntiat. in antiq.* vnde videtur hic animus eodem modo conditionalis semper durasse: & quamvis ipse exegerit pensionem, tamen intelligitur cum eadem conditione exegisse, quia mutatio animi non præsumitur, & potuit semper quando exegit, credere pensionem validam esse, alias non exegisset: cum autem resignatio est conditionalis, non impleta conditione posse agere spolio, satis notum est. Mohed. *decis.* 83. & 91. Puteus 145. *lib.* 1. & fuit sæpe resolutum, & contra spolium non datur præscriptio. Cassad. *dec.* 5. *de restitut. spoliat.* Nec obstat, quod ipsemet resignans tacuerit primam pensionem, quia satis constabat fuisse per errorem, & nullam fraudem fuisse, vt rei euentus, dum litigatum est, docuit, vnde sibi non præiudicat, nisi probetur vera scientia.

Et iuxta hanc † decisionem erit accipienda reso- 43
lutio in vna Tarraconen. de qua Mandos. *regul.* 33. *Cancel. q.* 6. *n.* 9.

Et quod resignans beneficium cum † reseruatio- 44
ne pensionis, si pensio non est valida, possit agere spolio, fuit etiam resolutum coram eod. Chisanen. in causa Bisignaten. Archidiaconatus 7. Maij 1559. vt per Cotam *decis.* 401. & coram D. Orano in causa Illerden. canonicatus 27. Nouembr. 1595. quod est intelligendum iuxta dicta, *nisi culpa ipsius resignantis pensio non sit valida, &c.* & vide dicta *d. c.* 5. 1. *p. à n.* 534.

§. I.

Qui possint renuntiare beneficio.

SVMMARIA.

44 *Regulariter cuique liberum est proprio renuntiare beneficio.*

45 *Hodie tamen in Curia non admittuntur absolutè resignationes parochialium, & aliorum beneficiorum residentiæ, nam dataria vult, quod exprimatur per quantum tempus beneficium possedit resignans, seu à quo tempore illud obtinet, & si tempus est breue, resignatio rejicitur.*

46 *Et idem est in permutationibus huiusmodi beneficiorum cum aliis non residentiæ.*

47 *Qui stylus incepit à tempore Gregor. XIV. & hodie regulariter requiritur, quod possederit per quinque annos, vel circa.*

48 *Quantum tempus importet dictio,* vel circa, *quando narratur, quod resignans possedit beneficium per quinque aut sex annos,* vel circa, *& quando dicitur esse in tali ætate, &c.*

49 *Resolvitur importare ad summum sex menses, seu per illam tolli sex menses. Alias si diceretur sine dictione,* vel circa, *deberet illud tempus integrè verificari,* & n. seq.

51 *An sit differentia inter expressionem, quod possedit beneficium per tantum tempus, vel quod illud obtinet à tanto tempore,* & n. seqq.

Resolvitur expressionem, quod possedit per tantum tempus, importare, quod illud possedit, saltim de facto, & sic cum titulo, vel sine, expressionem vero quod à tanto tempore obtinet importare, quod à tanto tempore in illo habet ius in re, vel illud de facto possidet, nam is dicitur obtinere qui habet ius in re, vel qui possidet de facto.

56 *Hodie sacris ordinatus præsertim ad titulum illius, non potest libere renunciare beneficio, nam non potest illud resignare, nisi aliunde habeat, vnde commode viuere possit.*

57 *Licet de iure communi infirmus posset beneficio renuntiare, tamen hodie non valet renuntiatio infirmi infra* 20. *dies decedentis ex reg. Cancellariæ* de infirmis.

58 *Et qui scribunt super ea.*

59 *An minor possit beneficio renuntiare, remissiuè.*

60 *Et an minori in beneficialibus competat restitutio, etiam remissiue,* & n.61.

Ponitur resolutio Rotæ in ista quæstione.

62 *An accusatus de crimine, ex quo venerit priuandus beneficiis, possit illud renuntiare,*

63 *Resoluitur posse,*

64 *Ampliatur primo, vt procedat etiam in renunciatione in fauorem alterius,*

65 *Contra aliquos citatos.*

66 *Cautela tamen Ferratij in proposito, quam Felin. & alij sequuntur, non est tuta, maxime attenta constitutione Pij V. de confidentiis,*

67 *Secundo ampliatur, vt talis accusatus pendente lite possit permutare,*

68 *Quamuis contrarium teneant aliqui relati.*

69 *Sed prima sententia est verior, nisi forte obstet ei infamia orta ex accusatione apud bonos, & graues viros, ne possit ad aliud beneficium promoueri, & sic permutare, &c.*

70 *Aut nisi ob delictum esset de iure inhabilis ad beneficia obtinenda,* & n.seq.

Ponitur casus practicatus Rectoris de Batres.

72 *Tertio ampliatur, vt procedat, etiamsi quis prius impetrasset beneficium in euentum priuationis, adhuc enim poterit accusatus valide renuntiare, nec impedietur renuntiatio, & ejus effectus, ex dicta impetratione, nec post renuntiationem poterit procedi ad priuationem,*

73 *Hoc tamen fallit secundum Gambarum, & Villad. quando quis impetrasset per priuationem, & quouis alio modo vacaret, quia tunc comprehenderetur etiam vacatio per renuntiationem, nisi fieret in Curia,*

74 *Sed reprobatur.*

75 *Contra hanc ampliationem obiicitur doctrina glossæ* verbo, finita, in c. 2. vt lite pendente in 6. in fin. *& decisiones relatæ* & n.seqq.

80 *Ex quibus videtur quod cum agitur contra aliquem, vt à beneficio amoueatur & sibi adiudicetur, tanquam debitum, beneficium sit litigiosum, &c. Respondetur ea procedere, quando agitur de priuatione incursa ipso iure, & remotione à possessione, quo casu non est materia priuationis, sed magis causa beneficialis, & declaratoria iuris, & pœnæ incursæ, & quando principaliter agitur ad canonizationem gratiæ, & incidenter deducitur delictum, causa est beneficialis,* & n.81.

82 *At vbi agitur de priuatione per sententiam infligenda, vt hic benefic um non fieri litigiosum, nec esse causam beneficialem, nisi superueniat sententia quæ priuet beneficio, & illud alij adiudicet, cui facta erat gratia in euentum priuationis,*

83 *Etiam vbi ageretur de priuatione ipso iure incursa, etiam ad instantiam habentium interesse, & ius prætendendi beneficium, si tamen non petebant adiudicationem, seu collationem illius, in illo iudicio beneficium non esset litigiosum, vt in resolutione Rotæ posita.*

84 *Quarto ampliatur, vt possit renuntiare, siue simpliciter, siue in fauorem alterius, etiam post scientiam impetrationis factæ à tertio de beneficio in euentum priuationis, vel post impetrationis præsentationem,*

85 *Et decretum irritans positum in impetratione solum operatur in euentum priuationis,*

86 *Et si illud obstaret, obstaret etiam si renunciatio fieret ab ignorante impetrationem, vt tenet Flores.* & num.87.

88 *Nec* decisio *Rotæ* 5. de re iudic. in antiq. *facit contra,*

89 *Quinto ampliatur, vt procedat etiam post concursum in causa,*

90 *Etiam in renuntiatione in fauorem,*

91 *Sexto ampliatur, vt accusatus possit renuntiare etiam lata priuationis sententia, si ab ea fuerit legitime appellatum, quoniam per appellationem integrum manet ius eius.*

92 *Cum per eam extinguatur, aut saltim suspendatur sententia,*

93 *Quam ampliationem tenent relati.*

94 *Nec est necesse facere mentionem priuationis, & processus,*

95 *Et procedit, etiam si appellatio postea pronuntietur mala, & iniusta,*

96 *Tamen procedit, quando priuationis sententia contineret in se adiudicationem beneficij.*

97 *Septimo ampliatur, vt procedat, etiamsi pro homicidio quis sit condemnatus pœna perpetui carceris, vel alias si non est priuatus beneficiis, nihilominus enim poterit renuntiare, & collatio sequuta erit valida,*

98 *Et ratio est quia condemnatus per sententiam latam super homicidio, vel alio crimine priuatione digno, non est priuatus beneficiis, nisi exprimatur in sententia, secundum Innocentium, & alios,* & n.seqq.

Vbi ponitur resolutio Rotæ,

100 *Obijcitur* l.1.ff. ad Turpil. *ibi:* Si autem pronunciauerit, &c. *ex qua apparet damnatum de crimine, quod de iure meretur priuationem, eo priuatum esse, licet in sententia non exprimatur, & ita videtur alias tenere Innoc. quamuis alias etiam videatur velle, quod requiratur noua sententia in executione pœnæ,* & n.seqq.

Vbi ponuntur sententiæ Dd. in hoc.

105 *Concordantur opiniones, vt secunda sententia Innocentij procedat, quando iudex pronunciauit tantum super crimine, nullam imponendo pœnam expresse, tunc enim videtur intrare* dict. lex. 1. *Prima vero sententia Innocentij, & aliorum procedat, quando iudex in sententia condemnatoria aliquam pœnam imposuit, non faciendo mentionem de priuatione,* & num.106.

107 *An in hoc vltimo casu possit & debeat iste condemnatus priuari beneficiis,* & n.seqq.

Resoluitur affirmatiue in condemnato pro delicto inducente irregularitatem, licet secus in condemnato pro delicto, quod licet sit dignum priuatione, non tamen inducit irregularitatem.

110 *Obiicitur crimina depositione digna, si sunt notoria, irregularitatem inducere, & crimen notorium dici, de quo lata est sententia, quæ transiit in iudicatum, & sic omnem criminosum condemnatum de crimine priuatione digno, posse etiam postea priuari beneficiis, tanquam irregularem ex crimine notorio per sententiam,* & n.seqq.

113 *Respondetur, verius esse indistincte non esse irregularem notorium peccatorem, & explicatur capitulum finale de tempor. ordinar. quo fundatur communis,* & n.seqq.

118 *Nec etiam crimen notorium; etiam enorme, inducere irregularitatem ratione infamiæ,*

119 *Et istam sententiam videri magis conformem praxi, & consuetudini, & ideo tenendam contra communem,*

120 *Octauo ampliatur, vt possit renuntiare etiam in fauorem & renuntiatio valeat etiam, non facta mentione de crimine, nec de accusatione, seu inquisitione, aut processu, nec de priuatione,*

121 *Quia id iure non cauetur,*

122 *Sed limitatur, primo, vt non procedat, quando in impetratione facta à tertio in euentum priuationis fuerit adiecta clausula, & cum decreto. quod resignatio illius cedat in fauorem impetrantis,*

123 *Ex eo tamen non tollitur Episcopo dispensandi potestas in casibus, in quibus alias potest, ipsaque dispensatio impediet priuationis sententiam,*

124 *Secundo limitatur, vt non procedat in criminoso priuato ipso iure beneficiis, qui renuntiare non potest, maximè in fauorem,*

125 *Et idem erit in priuato beneficiis per sententiam,*

quæ

quæ transiit in iudicatum, per quam beneficium vacat.

126 *Quamvis Rebuffus dicat, quod ante executionem potest resignare, quia sola sententia non priuat iure, nec possessione, quod solum verum est respectu possessionis, qua non est priuatus ante executionem, & sic procedit dictum Felini, quod canonicus priuatus per sententiam non perdit ipso iure stallum in choro, & locum in Capitulo, sed oportet, quod distalletur per superiorem, non tamen est verum quoad ius, & titulum beneficij, quo statim priuatus est, & potest conferri,* & n.127.

128 *Renuntiatio facta in fauorem à priuato beneficio ipso iure, vel per sententiam ante executionem, vel ab obtinente beneficium, alias sine titulo erit bona nihilominus & valida ex clausulis generalibus,* siue præmisso, siue alio quovis modo, &c. *dummodo alteri non sit antea ius quæsitum.*

Vbi ponitur resolutio Rotæ.

129 *In permutatione vero secus erit, propter clausulam quæ in permutationibus apponitur iuxta* reg. Cancellar.39.

130 *An valeat pensio reseruata tali resignanti, qui resignauit reseruata pensione, non facta mentione de defectu tituli,* & n.seqq.

138 *Resolvitur contra Nauarrum, non valere, & adducuntur aliquæ resolutiones Rotæ ad propositum, & fundamentis Nauarri respondetur,* & n.seq.

136 *Pensionarius agens ad pensionem sibi reseruatam ex causa resignationis non tenetur probare resignationem fuisse validam, etiam aduersario opponente, sed ei incumbit onus probandi contrarium.*

Vbi adducitur resolutio Rotæ.

137 *Et is, cui est reseruata pensio ex causa cessionis iuris, non tenetur iustificare ius cessum, quamvis contra successorem in beneficio debeat docere de aliquo iure, licet non illud iustificare.*

140 *Obijcitur, quod si non valet reseruatio pensionis facta resignanti, qui non habebat ius in beneficio, non valebit prouisio beneficij, etiam ex clausulis generalibus, cum reseruatio sit conditionalis reseruata valide prouisione, & non alias.*

141 *Respon[illegible], quod cum pensio alias sit valide reseruata, defectusque illius conditionis solum proueniat ex defectu iuris ipsius resignantis, perinde est, ac si impleta fuisset.*

142 *Potest quis beneficio renuntiare non solum per se, sed etiam per procuratorem.*

Vbi de procuratore ad resignand. remissiuè.

44 NOtandum autem est primo, quod † regulariter cuique liberum est proprio renuntiare be-
45 neficio, Corras.2.*part. cap.*8. *num.*5. Hodie † tamen in Curia non admittuntur absolutè, & indistinctè resignationes parochialium, & aliorum beneficiorum personalem residentiam requirentium, præsertim cum pensione, nam quoties resignatur parochialis, vel aliud beneficium residentiam requirens, dataria vult, quod exprimatur per quantum tempus illud possedit resignans, seu à quo tempore illud obtinet, & si tempus est breue, resignatio rejicitur, vt per Flam.Paris. *de resignat.lib.*3. *quæst.*2.*n.*21.

46 Et † idem est in permutationibus huiusmodi beneficiorum cum aliis non requirentibus similem re-
47 sidentiam. Qui † stylus datariæ incepit à tempore Gregorij XIV. in quo fuit datus iste ordo, & hodie, vt videmus, regulariter requiritur, quod illud possederit per quinque annos, vel circa, aut saltim tres, quamvis antea requirerentur septem, vel sex anni.

48 Sed est dubium, quantum † tempus importet dictio, *vel circa*, quando narratur, vt solet, quod resignans possedit beneficium per quinque, aut sex annos, vel circa, & quando in dispensationibus, vel aliis concessionibus, dicitur esse in tali ætate, vel circa, &c.

In quo † omissa doctrina Redoani *de reb.Ecclesiæ non alienan. lib.quid, & quando dicatur modicum, n.*15. 16. *&* 17. breuiter dicendum videtur importare ad summum sex menses, ita quod narrato quod possedit per quinque annos, vel circa, sufficiat verificare, quod possedit per quatuor annos, & dimidium, & similiter in ætate, *argum.l.non tantum, ff.de excusat. tut.*Alex.*cons.*88.*lib.*6.Rebuff.*in l.cæterorum, ff.de verb. signific. in fine, & in praxi, tit.de dispensatione ratione ætatis, versic. seu circa, & in concord.in forma mandati Apostolici, verb.pro expressis, versic.*29.*& consil.*73.Menoch.*de arbitr. lib.*2. *casu* 44. *num.*5. & Rota in vna Meliten.parochialis 2.Iunij, 1552. coram D.Caputaq. in qua fuit dictum, quod cum testes dicunt, à tot annis vel circa, Rota per illam dictionem, *vel circa*, tollit sex menses, vt per Cotam *decis.*86. *in miscellaneis in manuscriptis*, & Rota *decis.* 297. *lib.*2. *part.*3.*diuersorum, num.*1. vbi de ætate narrata in coadjutoria 60.annorum, vel circa solum tollitur dimidius annus. 49

Et alias si diceretur, † quod illud possedit per quinque annos, vel quod illud obtinet à quinque annis, sine dictione, *vel circa*, deberet illud tempus integrè verificari, iuxta dicta suprà 6. *part. cap.*2. *num.*174. 50

Est etiam dubium, an sit † differentia inter expressionem, quod possedit beneficium per tantum tempus, vel quod illud obtinet à tanto tempore. 51

In quo dicendum † videtur expressionem, quod possedit per tantum tempus, importare, quod illud possedit saltim de facto, & sic cum titulo, vel sine: vnde quoad illam sufficeret verificare possessionem de facto, iuxta tradita *d.c.*2. 6.*p.n.*206. expressionem vero, quod à tanto tempore obtinet, importare, quod à tanto tempore in illo habet ius in re, vel illud de facto possidet. 52

Nam † is dicitur obtinere, qui habet ius in re, *cap.si gratiosè, cap.si pro te, de rescript.* Paris. *consil.*74. *n.*21.*vers.ipse enim Ioannes obtinebat præposituram, dato, quod non haberet possessionem, lib.*4. Millis *in rep. verb. obtinere*, Rebuff. *in concord. tit.de collatio. §. volumus, verb.obtineat, & in forma mandati Apostolici, verb.obtineat*, Mandos.*reg.*3.*q.*13.*& reg.*16.*q.*39.*& reg.*27.*q.*22. *sub n.*3. & Rota in Salamantina capellaniæ del Voto, 20.Nouembr.1592. coram D.Pamphilio, supra adducta, 6.*p. cap.*4.*n.*39. 53

Vel † qui possidet de facto, Millis *supra*, Mandos. *d.q.*13.*&* 39.*& d.q.*22. *sub n.*2. & vide dicta *supra* 5.*p. c.*1. *à n.*197. Quod est etiam notandum circa coadjutorias, in quibus similes expressiones fieri solent. 54

Licet † Cosmas *in pragmat.sanct.tit.de collatio. §. item insuper, ver. obtinebunt*, dicat, quod qui habet solum titulum beneficij sine possessione, non dicitur obtinere beneficium, *cap.si tibi concesso, de præbend.in* 6. & sic verbum, *obtinebunt*, de quo ibi explicat, cum apprehensione possessionis. Quod etiam tenet Ioan. Quintinus *in repetit. cap.de multa, de præbend. à n.*10. *&* 74.*& n.*146. Sed id non probat dictum *cap.si tibi concesso.* 55

Rursus, hodie sacris ordinatus, † præsertim ad titulum illius, non potest libere renuntiare beneficio, nam non potest illud resignare, nisi aliunde habeat vnde commode viuere possit, vt dictum est *supra* 2.*p. cap.*5.*à n.*192 & 3. 56

Præterea, licet de iure communi † infirmus posset beneficio renuntiare, *cap. penult.* vbi Abbas *de renuntiat.* tamen hodie non valet renuntiatio infirmi infra viginti dies decedentis, ex *reg. Cancellariæ de infirmis resignantibus.* Super † qua vltra gloss. antiquum, Soto, & Rebuff. *ibi, & in praxi* 3. *parte*, 57 58

latè ſcribunt Sarnen. & Mandoſius, & Roffin. *de benefic. cap.*29. & Petr. Gregorius *cap.*31. *à num.*12. *ad* 17. & Flamin.Pariſ. *de reſignatione, libr.*12. *per totum, per* 14. *quæſtiones*, ad quos lectorem remitto, de qua etiam Azor 2.*p. lib.*7. *cap.*28.

59 Et an minor † poſſit beneficia renuntiare, vide Rebuff. *in praxi, tit. ratione perſonæ, & rei vitiatur reſignatio*, Corraſ. *d.c.*8.*num.*5. Petr.Gregorium *cap.*31. *num.*7. & Flamin.Pariſ. *lib.*3.*quæſt.*7. vbi latè agit de hoc, & in minori in beneficialibus competat reſtitutio. De † hoc vltra eum vide Probum ad Monach.

60 *in rubrica de renunt. in* 6. *ex num.*4. Sarnen. *in reg. de triennali, quæſt.*15. Boërium *deciſ.*350. Roſiniacum *de benef. cap.*17. Couar. *lib.*1. *variarum c.*1. *à n.*5. Coſtam *in* §. *& quid ſi tantum, num.*62. Cald.Pereiram *in l.ſi curatorem habens, C.de in integ. reſtitut. verb. læſis, à num.*38. Menoch. *de recuper. remed.*10. *num.*104. & nouiſſime Doctorem Sahagun. *in c.at ſi clerici*, §. *de adult.de iudic. ex num.*17. *&* 43. & Frechillam *in cap. admouet. de renuntiat. n.*40.

61 In qua quidem quæſtione † Rota in vna Pampilonenſ. beneficij de Andron. 10.Martij 1593.coram D. Orano reſoluitur, Reſtitutionem in integrum non competere minori aduerſus reſignationem beneficij poſt collationem alteri factam licet in hoc ſint variæ ſententiæ, quas adducit Caldas *ſupra*, tamen in ſacro Rotæ Auditorio hæc ſententia præualuit, ad notata per gloſſam, & ibi Abb. & Dd. *in capitulo ex parte, de reſtitut. ſpoliat.* Puteum *deciſ.*9. *libro* 3. *& vltim. num.*8. *&* 9. *libr.*1. Thanis *deciſ.*54. Achillem *deciſ.*88. ſeu *vlt. de in integ. reſtitution.* & hoc niſi probetur,reſignantem facto reſignatarij,vel alterius tertij fuiſſe læſum, vel etiam ad reſignandum dolo circumductum, tunc enim metus, & doli incuſſi, potius quam ætatis ratio habetur: & non obſtare deciſiones Putei 437. *libro* 1. & Than. 47. quia procedunt re integra, quando beneficium non eſt collatum, &c. & hanc reſolutionem tenet poſt alios Doctor Sahagun *ſupra*.

62 Sed eſt alia † grauis & difficilis quæſtio, *an accuſatus de crimine, ex quo veniret priuandus beneficio, poſ-*

63 *ſit illud renuntiare*. Et † concludendum eſt, *poſſe* ex gloſſa, quam ibi ſequuntur Dd. *in capit.*2. *vt lite pendente, lib.*6. *verb. finita*, quæ ait, quod ſi accuſatus lite pendente cedit, non impedietur tunc prouiſio per illum text. propter litem, cum non ſit ſuper beneficio, ſed ſuper crimine, ſequuntur Rebuff. *in praxi, tit. de modis amittendi beneficia, num.*51. *& in regul. in infirmis reſignant. gloſſ.*12. *num.*19. *& de pacificis poſſeſſor. num.*315. alias 262. gloſſa *reg. de annali circa principium*, & Sarnen. *ibi quæſt.*42. *& in reg. d.ſubrogan.collitigan.quæſt.*7. Corraſ. *dict.cap.*8. *num.*6. Mandoſ. *de ſignatura gratiæ, titul. de priuation. ad fin.* Couar. *in Clem. ſi furioſus, de homicid.*2. *part.* 3. *n* 7. Plaça *de delictis, c.*11. *n.*3. *&* 9. Lancellot. *de attentatis,*2.*part.c.*5. *numer.*6. Hieron. Gabr. *conſ.*196. *lib.*1. Salcedo ad Bernardum Diaz *in practica crimin. canon. cap.*94. Petrus Gregor. *de benefic. capitul.*26.*num.*35. *& capit.*33.*num.*3. Flamin. Pariſ. *de reſignat. libro* 3. *quæſt.*16. *à num.*8. Ioannes Gut. dicens communem, *canon. quæſt. lib.*2. *capit.*5. *num.*29. D.Ioann. Vela *de pœnis delicto, c.*15. *pag.*74. Zauallos *quæſt.*147. *num.*7. & Flores de Mena, *quæſt.*13. *n.*8. *&* 9. qui plures alios idem tenentes referunt. Et tenuit Rota in vna Parmen. parochialis coram D. Rubeis de anno 1562. vt refert Lancellot. *ſupra num.*7. & alias ſæpe, vt per Gambarum *de offic. legati libro* 10. *num.*137. & nouiſſime in vna Virdunen. canonicatus 6.Martij 1595. coram D.Pamphilio ſupra adducta 5.*part. cap.*3. *numero* 43. Et poſt hæc tradit Gonzalez ad *reg. menſium, gloſſa* 15. *num.*147. dicens idem reſolutum in Legonien. canonicatus, 15. Februarij, 1593. coram Illuſtriſſimo Arigonio, Proſper de Auguſtino *in additione ad ſummam bullarij quarantæ, verb. beneficiorum reſignatio* 5. *cauſa*, & Azor 2.*part. libro* 7. *cap.*17. *qu.*2. *verſic.*3. *& capit.*20. *quæſt.*8. Molina *de iuſtitia, tr.*3. *diſput.*78. *n.*2. Tuſc. *concluſ.*166. *&* 260. *lit.R. tomo* 6. Leo *in theſ.for. Eccleſ. cap.*35. *num.* 39. Farin. *part.*4. *quæſt.* 119. *à num.*70. Rota etiam in vna Conchenſ. Archipresbyteratus de Buendia 23. Martij, 1607. & 10. Nouembris 1608. coram D. Penna, vbi quòd propter homicidium, &c. *R. homicidium.* Et facit declaratio S. Congregationis Concilij, quam ſupra retuli 1.*part. capit.*5. *num.*299.

Qua † concluſio ampliatur primo, vt procedat 64 etiam in renuntiatione in fauorem alterius, Felin. *in capit. inquiſitionis, de accuſationibus num.*4. Ferrarius *cautela* 44. *num.*2. Rebuff. *d.tit. de mod. amittendi beneficia, num.*53. *& de pacificis poſſeſſ. n.*316. alias 263. Roſiniacus *de beneficiis, cap.*20. *num.*4. Couar. Salcedo, Flamin.Pariſ. *num.*45. Ioan.Gutierrez *num.*30. D.Ioannes Vela, & alij *ſupra*, & Flores qui ait poſſe reſignare in fauorem alterius, etiam cum reſeruatione penſionis, & Henriquez *in ſum. lib.*13. *cap.*56. §.4. *& capit.*57. §.1. *in fine*, & Thom.Sanchez *de matrimon. lib.*7. *diſp.*42. *num.*2. *& in præcepta Decal. libro* 2. *cap.*26. *num.vltim.* & Farin. *n.*72. *&* 75. Gonzalez & Molina *ſupra*.

Quamvis modernus † Pariſienſ. *in reg.Cancellariæ* 65 18. *num.*55. contrarium in hoc tenuerit, cuius ſententiam fortaſſis iure, & æquitate prævalere ob fraudem, quæ in hac ſpecie manifeſta videtur, inquit Couarr. *ſuprà*, qui tandem relinquit cogitandum. Et quidquid dicat Marc. Anton. Genuenſ. *in prax. Archiepiſcopali Curiæ Neapolitanæ, cap.*64. *n.*9. quando teſtes ſunt recepti, & nihil reſtat, niſi ſententia ferenda. Sed *in* 2. *editione Romana in annot. d. capit.*1. *quod cum eſt* 65. *circa d.numerum* 9. *infra relata num.*193. videtur mutaſſe ſententiam.

Obiter tamen † aduerto, cautelam Ferratij ſupra, 66 quam Felin. & Rebuff. *vbi proxime* ſequuntur, & Petrus de Baiſio *in directorio elect.* 2. *parte capit.* 30. *num.*3. Didacus Perez ad Villadiego *de irregularitate cap.*1. *num.*21. non eſſe tutam, maxime, attenta *conſtitutione* Pij V. 87. *de confidentiis*, vt bene aduertit Ioan. Gutierrez ſupra, & antea Maiolus *de irregularitate lib.*5. *cap.*43. *in fin.* qui dicit erroneam eſſe hodie dictam cautelam, nam tali caſu committeret crimen confidentiæ.

Secundo ampliatur, † vt talis accuſatus pendente lite poſſit permutare, vt docet gloſſator dict. 67 *reg.annali*, & cum eo Sarnen. *d.quæſt.*7. *&* 42. Æneas & Falcon. *de reſeruation. quæſtione perſonali effectu* 4. *n.*12. Petrus Gregorius *d.c.*26. *num.*15. *& d. cap.*33. *num.*3. Flamin.Pariſ. dicens communem ſupra *n.*10. cum Nauarro *conſ. de accuſationibus* apud quem id non inuenio, & ſequitur Salcedo *ſupra* in vltima editione anni 1594.

Quamvis † contrarium in hoc teneant Staphi- 68 leus *de literis gratiæ, tit. de variis modis vacationis, num.*15. Rebuff. *dict.gloſſ.*12. *in reg. de infirmis, n.*19. Boër. *deciſ.*205. *num.*6. Mandoſ. *ſupra*, & Lancellot. *num.*14. cum Dominico *conſilio* 105. *verſicul. ad ſecundum*, quem refert etiam Sarnen. *in reg. de non tollendo iure quæſito, quæſt.*1. *verſic.*9. *modus* ſaltim quando alius impetrauerat in euentum priuationis, quo caſu id etiam tenet eos ſequutus Flamin. Pariſ. *ſupra num.*49. & Farin. *num.*90.

Sed primam ſententiam † veriorem exiſtimo, niſi 69 fortè obſtet ei infamia orta ex accuſatione apud bonos & graues viros ne poſſit ad aliud beneficium promoueri, & ſic permutare, ex *cap. omnipotens, de accuſationibus*, vbi Abbas, Felin. & alij ſupra relati 7.*part. cap.*8. *num.*6. *&* 7. qui docent, quod ſi accuſatus non eſt infamatus apud bonos, & graues homines, accuſatio non impedit promotionem, † aut 70 niſi ob delictum eſſet de iure inhabilis ad beneficia obtinenda, gloſſa *in Clem.*1. *de pœnis, verb. obtinenda*,

&

& ibi Cardin. §. *ipſius, num.*4. Ancharran. *numer.*10. & Bonifac. *num.*54. & 108. Coſmas *in pragmat. ſanctione, titul. de collatio.* §. *item inſuper, verb. diſponere*, & Vgolinus *de cenſuris, tab.*2. *capit.*3. §.2. *numero* 6. aut ſaltim indignus.

71 Et ita tenet † Zauallos *ſupra num.*8. qui ait, vidiſſe practicari in negotio Rectoris de Batres, qui renuntiauit ſuum beneficium curatum lite pendente, imo permutauit illud cum beneficio curato de Almorox, & admiſſa fuit permutatio, & literis Apoſtolicis expeditis miraculoſa Dei prouidentia vtroque beneficio priuatus fuit, primo de Batres per renuntiationem & permutationem, ſecundo de Almorox, quia idoneus non fuit repertus ab ordinario, cum plurima ſcelera perpetraſſet, & ſic illud beneficium de Almorox, quod vacauit per dictam permutationem, in Curia Romana impetratum fuit à Licentiato Ludouico de Molina, qui nunc eſt in quieta & pacifica poſſeſſione illius beneficij curati, quod procedit iuxta ſupra dicta *num.*36. & Bonifacius *Clement. vnica, de rerum permutat. num.*97.

72 Tertio ampliatur, vt procedat † etiamſi quis prius impetraſſet beneficium in euentum priuationis, ad hunc enim poterit accuſatus valide renunciare, nec impedietur renunciatio, & eius effectus ex dicta impetratione. Nec poſt renunciationem poterit procedi ad priuationem, Sarnen. *d. quæſt.*42. Probus ad Monach. *in cap. alma mater, de ſententia excomm. in* 6. *num.*6. Gambarus *ſupra, à num.*321. *ad* 351. Couar. *dict. num.*7. dicens magis communem, Plaça *ſupr. num.*10. qui tamen varius eſt Salcedo, & Ioannes Gutierrez *num.*39. & D. Ioan. Vela, & Molina *ſupra*, & Farin. *d. quæſt.*119. *à num.*86. & Piaſec. *in praxi Epiſc. part.*2. *cap.*4. *n.*96. & Thomas Sanchez *in præcepta Decal. d. lib.*2. *cap.*26. *numer. vltim.* Facit *deciſio* Rotæ 14. *vt lite pendente, in nouis*, quam ſequuntur Villadiego *in tractat. de legato*, 1. *part. quæſt.*14. & Roſin. *cap.*21. *num.*7. & Capel. Toloſ. *deciſ.*437. & ibi Aufrer. quidquid teneant Domin. *dict. conſ.*105. Boër. *d. deciſ.*205. *n.*7. & Flam. Pariſ. *num.*41.

73 Ait tamen Gambarus *d. n.*351. hoc fallere, † quando quis impetraſſet per priuationem, & quouis alio modo vacaret, quia tunc comprehenderetur etiam vacatio per renunciationem, niſi fieret incuria, *c.*2. *de præbend. in* 6. quod etiam tradit Villadiego *de leg. quæſt.*14. 1. *part. n.*54.

74 Sed † hoc non videtur verum, nam clauſula, *ſiue alio quouis modo*, ſolum intrabit, quando tempore gratiæ, aut etiam priuationis, alias vacabat, ſequuta tamen priuatione de facto, iuxta dicta ſupra, *cap. n.*25. & 36.

75 Verum contra † hanc ampliationem videtur facere doctrina gloſſæ, *verb. finita, in d. capit.*2. *vt lite pendente in* 6. *in fine*, vbi docet quod ſi quis agit contra clericum, petens illum ab Eccleſia remoueri, & illam ſibi aſſignari, quia dicit, ad ſe ſpectare, tunc locum habet ille textus, ſic illo cedente, lite pendente impeditur prouiſio, donec lis pendet, & ſequuntur ibi Francus *n.*6. *verſ. ſed ſi petitor.* & alij, *ibidem, & dict. deciſ.* Capellæ Toloſanæ, 437. *num.*1. & ibi Aufrer. *n.*6.

76 Et † Putei *deciſ.*496. *libro* 2. vbi habetur, quod quando petitur, quod quis amoueatur, vt beneficium ſibi adiudicetur tanquam debitum, tunc dicitur beneficium litigioſum ex *dicta gloſſa*, & quod licet lis ſuper priuatione non facit beneficium litigioſum, hoc tamen non procedit, quando lata eſſet vna ſententia priuationis continens in ſe adiudicationem beneficij, nam tunc licet penderet cauſa appellationis, beneficium effectum eſſet litigioſum, vt docet Staphileus *de literis inſtitiæ*, §. *ſubrogatus an teneatur inſtificare, num.*16. qui ait, quod licet vbi de crimine agitur ad priuationem, non datur ſubrogatio, nec gratia, ſi neutri, vel ſi nulli, quia beneficium non eſt litigioſum, ſed perſona propter crimen, & ideo antequam priuetur, poteſt cedere in fauorem alterius, tamen poſt diffinitiuam priuationis ſententiam gratiæ prædictæ, & ſubrogatio dari poſſunt, quia per ſententiam prouidetur de beneficio Et tacito authore, ſequitur Sarnenſis *dict. quæſt.*7. *de ſubrogand. collitigan.* & Mandoſ. *de ſignatur. gratiæ, tit. de ſi neutri, & tit. de priuation. verſic. in priuationibus.*

77 Et † Rota apud Chiſanen. *deciſ.*171. *in manuſcriptis*, vbi fuit tentum, quod licet iudicium ſuper priuatione beneficij ob non ſolutionem penſionis, &c. ſit perſonale, tamen quando ſuperuenit ſententia, quæ priuat ipſum beneficio, & alij adiudicatur, tunc afficitur ius beneficij & dici non poteſt, quia adſit aliqua moleſtia, quæ ſufficit, vt per Geminian. *conſil.*76. Sarnenſem *de triennali, quæſt.*53. & quando præcedit iudicium priuatorium beneficij alteri aſſignando, dicitur introducta lis ſuper beneficio, dicta gloſſa, *verb. finita, in fine*, & ideo ſuper dicto beneficio obtinens ſententiam, poteſt habere ſequeſtrum.

78 Et † Rota in cauſa Placentina canonicatus, die 26. Nouembris 1593. coram Dom. Orano. in qua fuit reſolutum, quod lis narrata per Petrum in gratia ſubrogationis, nempe, inter fiſcum, & Petrum pro ſuo intereſſe illi, & liti adhærentem ex vna, & Chriſtophorum, canonicatus Placentini poſſeſſorem coram iudice confidentiarum, ex altera ſuper canonicatu, & quod lite huiuſmodi indeciſa pendente, obiit Chriſtophorus, hæc inquam lis narrata diſpoſitiuè & aſſertiue debet iuſtificari, & pro eius iuſtificatione requiritur, quod fiſco Petrus adhæſerit ante obitum Chriſtophori, & ſola lis cum fiſco ſuper priuatione non facit beneficium litigioſum, gloſſa *d. verb. finita.* Puteus *deciſ.*66. *lib.*3. Sarnenſis *de ſubrogandis, quæſt.*7. niſi adſit etiam lis ſuper eo, vt ſequuta priuatione alteri omnino adiudicetur, cui incumbere debebat Petrus, vt beneficium redderetur litigioſum, Puteus *dict. deciſ.*496. Alias potuit prouideri per Ordinarium, ſi vacat ſuo menſe, & clauſulam *ſtatum litis, & merita cauſæ, &c.* operari veram expreſſionem ſtatus litis, non autem expreſſionem eius, quod non erat, & ſic litis, per quam cenſeretur affectio inducta, poſſeſſionem autem defuncti ſatis verificari ex inſtrumento, cuius continuatio vſque ad obitum præſumitur, non obſtante prætenſo ſequeſtro, quod poſſeſſione non priuat.

79 Ergo † cum quis impetrauit benficium alicuius in euentum priuationis, & agit contra eum petens beneficio priuari, & ſibi adiudicari, ex impetratione, & gratia ſibi facta, non videtur accuſatus poſſe lite pendente renunciare cum effectu, ita vt ex iſta renunciatione poſſit fieri prouiſio.

80 Sed † reſpondetur, doctrinam gloſſæ *in dict. verb. finita, in fine*, ac Franci, & aliorum, *ibi*, & Rotæ in dict. Placentina canonicatus, in qua agebatur de confidentia, quæ priuat ipſo iure, procedere, quando agitur de priuatione incurſa ipſo iure, & de remotione à poſſeſſione, ſeu detentatione, quo caſu non eſt materia priuationis, ſed magis cauſa beneficialis, & declaratoria, non iuris, & pœnæ incurſæ, Achilles *deciſion.*416. & 417. ſeu 4. & 5. *de penſionibus in impreſſis*, quæ multum placuerunt Rotæ in cauſa Placentina decanatus, 26. Octobr. 1594. coram Domin. Penna. Et ideo vbi agitur de priuatione incurſa ipſo iure, vt quis declaretur priuatus, & beneficium alteri adiudicetur, beneficium ſtatim effectum eſt litigioſum, gloſſa *dict. regul. de annali*, & Probus ad Monach. *in capit. præſenti, num.*16. *de offic. leg. in* 6. cum Capella Toloſ. & Aufr. *ſupra.*

81 Nam quando † principaliter agitur ad canonizationem gratiæ, & incidenter deducitur delictum

tunc

tunc causa est beneficialis, vt fuit dictum in vna Casalen. præposituræ, 9. Iunij 1597. coram Domin. Gipsio, ex dicta gloss. *verb. finita*, Puteo *dict. dec.* 496. Achille *dict. decis.* 5. *num.* 6. *de pension.* Tolomeo *decis.* 2. & ideo causam esse beneficialem, quando quis non petit aliquem ob homicidium priuari, sed tantum declarari vti ab initio inhabili, non potuisse eidem conferri, & ideo beneficium vt prius vacare, & sibi concedi, gloss. *in Clement. dispendiosam, verb. beneficialis, in final. de iudic.* quam sequitur ibi Imola, *num.* 30. *versicul. vltimo quæro*, Vital. *num.* 28.

82 At vbi agitur † de priuatione per sententiam infligenda, vt hic, beneficium non efficitur litigiosum, nec est causa beneficialis, gloss. *supra*, & Probus *in dict. capit. præsenti*, *num.* 16. & 23. nisi superueniat sententia quæ priuet beneficio, & illud alij adiudicet, cui facta erat gratia in euentum priuationis, tunc enim ex quo beneficium tanquam vacans per priuationem est alij adiudicatum, effectum est litigiosum, ex Staphileo, Sarnen. Mandos. Puteo, & Chisanen. *supra*, & tunc non habebit locum hæc *tertia ampliatio.*

83 Cætetum † etiam vbi ageretur de priuatione ipso iure incursa, etiam ad instantiam habentium interesse, & ius prætendendi beneficium, si tamen non petebant adiudicationem, seu collationem illius in illo iudicio, beneficium non esset litigiosum, vt in vna Calagurritana beneficij coram Dom. Lancelloto, 29. Octobris, 1601. in qua fuit resolutum, prouisionem Ordinarij non fuisse attentatam, & nec esse locum sequestro, nam lis moderna commissa in Rota super simonia ad instantiam filiorum patrimonialium non facit beneficium litigiosum, cum non esset super titulo beneficij, Puteus *decision.* 496. *libro* 2. *cum aliis*: filij enim patrimoniales non habebant titulum, nec petebant adiudicationem beneficij Lancellot. *de attentatis, capit.* 3. *num.* 119. & fuit dictum in Terdonen. præposituræ in Rota præcedenti, coram Domino Coccino, & in similibus in Calagurritan. de Iocano, 8. Nouembris 1599. coram Domin. Seraph. Et licet filij patrimoniales haberent interesse, ex quo sequuta priuatione, poterant petere collationem, & vigore consuetudinis, ac constitutionis haberent ius, de quo etiam fuit oppositum, tamen interim beneficium non fit litigiosum, vt dictum est, nec lis generalis inter Episcopum & clerum facit prouisionem attentatam, cum ea non obstante Episcopum potuisse facere collationem, fuerit iam decisum coram Domin. Lita.

84 Quarto † ampliatur, vt possit renuntiare, siue simpliciter, siue in fauorem alterius, etiam post scientiam impetrationis factæ à tertio de eius beneficio in euentum priuationis, vel post impetrationis præsentationem, quia qui renunciat, suo iure vtitur, & ideo nullam fraudem committit, quippe qui sibi ipsi consulturus, vel consanguineo, aut amico renunciet, non vt noceat impetranti, nisi ex aliquibus coniecturis, alias fraus appareat, *vt in cap. de renuntiat. in 6.* Ita Couar. *supra*, quem sequitur Plaça *dict. num.* 10. & Salcedo *supra*, & Ludouic. Lopez *instructor. consc.* 2. *tom. capit.* 30. & Manuel Rodriguez *in summa*, 1. *tom.* 179. *num.* 3. & Molina *supra*, & videtur tenere Gambarus supra contra Antonium de Butrio, *consil.* 43. quem sequuntur Sarnen. *dicta qu.* 42. *de annali*, Boërius *dict. decis.* 205. *num.* 8. Aufrer. *dict. decis.* Capellæ Tolosanæ 437. *num.* 5. & Felin. *in cap. cui nostra, de rescript. num.* 38. & Lancellot. *supra numero* 10. Flam. Paris. *num.* 34. & 35. & 48. Ioann. Gutierrez, *num.* 41. & Marc. Anton. Genuens. Prosper de Augustin. *supra* Leo & Farin. *num.* 88. & 89. & Henriquez *dict. libro* 13. *cap.* 56. §. 4. & refert Rosiniacus *cap.* 21. sed Genuens. *in annot. circa dict. locum infra relata num.* 193. videtur mutasse sententiam.

85 Nec obstabit decretum † irritans positum in impetratione, quia istud solum operatur in euentum priuationis ex traditis per Rotam *d. dec.* 14. *num.* 1. *vt lite pendente in nouis*, Oldrad. *cons.* 229. *num.* 4. Cassad. *decis.* 1. & 2. *de decretis*, & 3. *de præbend.* Caputaqu. 251. *part.* 1. & Mohed. 21. *de præb.* Puteum *decis.* 281. *num.* 3. *lib.* 1. Probum ad Monach. *in capit. tibi, qui de rescript. in 6. n.* 16. Simon. *de reseruat. c.* 60. *ad fin.* Mandos. *de resignatura gratiæ, titul. de priuat. versic.* 2. & Flam. Paris. *de resignat. lib.* 8. *qu.* 7. *num.* 175.

86 Et si illud † decretum obstaret, obstaret etiamsi renunciatio fieret ab ignorante impetrationem, cum decretum irritans etiam ignorantes afficiat, *capit. dudum, de præb. in 6. cap.* 1. *de concession. præbend. eodem li.* Anton. Gabriel. *de clausulis, concl.* 3. & Lancellot. *de attentatis*, 2. *parte, cap.* 10. *à num.* 27. vt contra Butrium, & sequaces recte aduertunt Couarr. & Plaça *supra*. Et † ita magis consequenter procedebat Flores *dict. quæst.* 13. *num.* 18. tenens, in casu huius ampliationis non valere resignationem etiam ab ignorante factam in præiudicium gratiæ impetrantis.

87

88 Nec † *decisio* Rotæ 5. *de re iudic. in antiquioribus* probat vllo modo sententiam Butrij, quamvis Sarnen. supra pro ea illam alleget.

89 Quinto † ampliatur, vt procedat etiam post conclusum in causa, *argum. cap. dudum.* 2. *de election.* & ibi Butr. Rebuff. *dict. tit. de modis amittendi beneficia*, 51. *& de pacificis possessor. dict. num.* 315. alias 263. Boërius *decis.* 206. *num.* 3. Plaça *sup. n.* 9. Petrus Gregor. *cap.* 33. *num.* 4. & Flores *supra à num.* 12. maxime, *num.* 16. & est de mente Couar. & Salcedi *supra*: & alios refert Flam. Paris. *supra num.* 11. & nouissimè Farin. *à num.* 78. quamvis contrarium teneat Lancellot. *sup. num.* 13. qui male citat pro se Boërium *d. dec.* 206. Nec Felin. *in cap. per tuas, num.* 5. *de sim.* probat sententiam Lancelloti, quamvis pro ea etiam citetur, solum enim ibi agit, an inquisitus renuncians iuri, & liti post conclusum in causa euitet infamiam.

90 Et ista † ampliatio procedit non solum in renunciatione simplici, sed etiam in renunciatione in fauorem, licet in ea contrarium teneat Flamin. Paris. *supra num.* 16. & 46. sic intelligens Felin. *dict. n.* 5. & Rosiniacum *de benef. cap.* 20. *num.* 8. *& seq.* & Ioan. Gutierr. *supra numer.* 33. & Prosp. de Aug. & Farin. *supr. num.* 81.

91 Sexto † ampliatur, vt accusatus possit renunciare etiam lata priuationis sententia, si ab ea fuerit appellatum, quoniam per appellationem integrum manet ius *leg. qui à latronibus, §. fin. ff. de test. leg. si quis filio, §. hi autem ff. de iniusto rupto, leg.* 2. *versic. si quis, de pœn. leg.* 1. *ff. nil nouari appellatione pendente, leg. furti, ff. de his qui not. infamia.*

92 Cum † per appellationem extinguatur, aut saltim suspendatur sententia, *leg.* 1. *§. fin. ff. ad Turpilia. capit. venientes, de iureiurand.* vbi id explicant Abbas, & alij, *& in Rubr. eod. tit.* & Couar. *practicarum cap.* 23. *num.* 1. Duennas *regul.* 42. Paz *in praxi*, 6. *parte*, 1. *tomo in proœmio*, *num.* 11. & 12. Scaccia *de appell. quæst.* 3. *à num.* 82. Facit *decisio* Rotæ 834. *libro* 3. *pag.* 3. *diuersorum*, & Putei, 30. *lib.* 1. Mohed. 12. *de præbend.* & Chisanen. 1. *in manusc.* & in causa Pampilonen. beneficiorum 4. Iulij, 1607. coram D. Cauallerio, vbi fuit resolutum, collationem factam per priuationem, antequam sententia priuationis transeat in iudicatum, seu intra tempus datum ad appellandum, esse nullam, & licèt non appelletur, postea non conualidari, ex Mohed. *dict. decis.* 11. *de præbend.* Et quòd appellatio à sententia priuationis, vel pendente termino ad appellandum, non possit dici priuatus, & possessio virtute illius capta sit attentata, & non impedit manutentionem condemnati, qui non habuit se pro spoliato, fuit resolutum in Brixien. canonicatus 22. Iunij 1609. coram Domino Manzanedo.

93 Et † hanc ampliationem tenent in terminis Rebuff. *dict. titul. de modis amittendi beneficia*, *num.* 52.

&

& de pacificis possessor. dict. num. 315. alias 262. *& in cons.* 82. Corras. *dict.* 1. *parte, cap.* 8. *num.* 6. *&* 3. *parte, cap. vltimo. num.* 15. Rosiniacus *d. c.* 20. *num.* 6. Petrus Gregor. *cap.* 33. *n.* 3. Flamin. Paris. *à num.* 17. & Ioan. Gutier. *n.* 38. *sup.* & Gonzalez *sup.* qui ait, posse resignare ante priuationem per tres sententias conformes subsequutam. Farin. *dict. quæst.* 119. *à num.* 82. Piasec. *dict.* 2. *part. cap.* 4. *num.* 99. & Genuens. *in praxi dict. cap.* 65. *in* 2. *editione num.* 18. *in annot. circa n.* 9. dicens in Rota Romana haberi pro indubitato, quòd beneficia possunt resignari appellatione pendente à condemnato ad priuationem beneficij, & possunt resignati ad fauorem, etiamsi habeatur notitia collationis factæ per Papam in casu priuationis. Quare in vna canonicatus Legionens. 15. Februarij 1593. coram illustrissimo Arigonio fuit dictum, resignationem canonicatus factam post appellationem à condemnato ex diuersis criminibus in pœnam perpetui carceris, & depositionis, & priuationis canonicatus, & omnium beneficiorum, & admissam appellatione pendente fuisse validam, & impetrantem à sede Apostolica esse excludendum; Anton. de Butr. *in consil.* 43. *num.* 3. Crescent. *decision.* 6. *num.* 3. *de ren.* Nec potest dici, huiusmodi resignationes esse in fraudem collationis factas tanquam de canonicatu vacante per priuationem, & meritò non esse admittendas, ad tradita per Butr. *dict. consil.* 43. quia Butrius loquitur in resignatione facta in manibus ordinarij, etiam post habitam notitiam de collatione facta à Papa: secus vbi tractatur de resignatione facienda in manibus eiusdem Pontificis, & pendente iudicio nullitatis & iniustitiæ, non potest dici vacare canonicatum per priuationem, Ant. Aug. *decis.* 3. *libro* 1. Put. *dec.* 50. *lib.* 1. ita Genuens.

94 Nec est necesse † facere mentionem priuationis & processus, vt dicemus 8. *ampliatione.*

95 Et procedit † hæc ampliatio, etiamsi appellatio postea pronuncietur mala & iniusta, *arg. d. l. furti,* & est de mente allegatorum.

96 Limitanda † tamen est hæc ampliatio, vt non procedat, quando priuationis sententia contineret in se adiudicationem beneficij, ex dictis supra 3. *ampliatione à num.* 46.

97 Septimo † ampliatur, vt procedat, etiamsi pro homicidio quis sit condemnatus pœna perpetui carceris, vel alias, si per sententiam latam super crimine non est priuatus beneficiis. Nihilominus enim poterit renunciare, & collatio inde sequuta erit valida Rota *dec.* 5. *de re iud.* Visig. in antiq. sequuntur Sarnen. *quæst.* 42. *de annali,* Rebuff. *dict. tit. de modis amittendi beneficia, n.* 64. Flamin. Paris. *n.* 28. & Ioan. Gutierrez 36. *vbi supra,* Farinac. 85. & Piasec. Et aduerte, quod in ista ampliatione supponitur, sententiam illam transisse in rem iudicatam.

98 Et ratio † istius ampliationis, & decisionis est, quia condemnatus per sententiam latam super homicidio, vel alio crimine priuatione digno, non est priuatus beneficiis, nisi exprimatur in sententia, Innocentius *in cap. qualiter,* 2. *de accusation. numero* 10. Felin. *in dict. cap. inquisitionis, eod. tit. num.* 7. *& in cap. cæterum, num.* 24. *& cap. suscitatus, num.* 2. *de rescript.* Hippol. *singulari* 200. Rebuff. qui plures refert, *de pacificis possess. dict. num.* 315. alias 262. *& dict. titul. de modis amittendi beneficia, num.* 64. Simonet. *de reseruation. quæst.* 29. & ibi Granu. *lit.* B. Lambert. *de iurepatronatus,* 1. *part.* 2. *lib. quæst.* 6. *art.* 9. *num.* 1. Bernard. Diaz *in practica crimin. cap.* 131. *n.* 3. Mandos. *de signatura, dict. tit. de priuation. vers. condemnatus, de homicid.* Petr. Gregor. *cap.* 26. *num.* 9. *& c.* 33. *n.* 3. Flamin. Paris. *num.* 29. *& seq.* Ioan. Gutierrez *num.* 7. *vbi supra,* & Cerola *in praxi Episcopal.* 1. *part. verb. priuatio,* §. 1. Prosper de August. *supra, vers. si quid in sententia.*

99 Vnde in † vna Fauentina de anno 1545. Rota resoluit, quod condemnatus de homicidio, ex quo in sententia non erat posita priuatio beneficiorum antea obtentorum, non erat priuatus iure sibi in beneficio ante homicidij condemnationem competenti, vt per Puteum *decis.* 233. *lib.* 2. & nouissime Rota in vna Foroliu. canonicatus coram Illustr. Mellino sequitur *d. decis.* 5. *de re iud.* dicens, quod Rota solita est eam sequi, *in decis.* Farin. 134. *num.* 3.

Sed ista sententia magnam difficultatem patitur, 100
ex *leg.* 1. *ff. ad Turpil.* ibi: Si autem pronunciauerit calumniatus, & condemnauit eum, & quamvis nihil de pœna subiecerit, tamen legis potestas aduersus eum exercebitur, & ibi gl. *verb. fact.*, & Bart.

Ex † quo text. qui reuera loquitur etiam in pœ- 101
na infligenda per sententiam, apparet damnatum de crimine, quod de iure meretur priuationem, eo ipso priuatum esse beneficio, licet id in sententia non exprimatur, & quod ex hoc text. apparet defendi non posse opinionem Innoc. *in dict. cap. qualiter,* tradit Sarnen. *lib.* 1. *select. cap.* 13. *num.* 3. sed quod falsa est, vbi pœna est certa, ita vt non cadat arbitrium, &c. & ita sentit idem Innoc. *in cap. inter dilectos, de excess. præl. num.* 1. ibi: *Vel de crimine condemnatus.*

Quamvis † Abbas *ibi num.* 11. & Bern. Diaz *sup.* 102
& eos sequutus Rebuff. *dict. tit. de modis amit. beneficia num.* 65. videntur eum intelligere, quando crimen erat tale, quod ipso facto inducebat priuationem, prout loquitur etiam Felin. *in cap. Rodulph. de rescript. num.* 35. vbi ait, quod licet in pœnis ipso iure incursis non requiratur, quod iudex per sententiam puniat, sed satis est, quod pronuntiet, seu declaret delictum commissum, pœna autem sequitur à iure, tamen vbi lex non priuat ipso iure, sed mandat priuari, tunc iudex non declarat solum delictum esse commissum, sed priuat, *& num.* 37. quod vbi lex imponit pœnam per sententiam, etiamsi factum esset notorium, semper opus est sententia priuationis, & Cerola *sup.* Accedunt Suar. *de leg. libro* 5. *cap.* 10. *n.* 7. & Thom. Sanch. *in præc. Decal. libr.* 2. *cap.* 22. *num.* 27. dicentes, quòd quando continet pœnam ferendam, requiritur sententia condemnans ad illam, secus quando imponitur ipso iure, vel facto, & allegat *l. præses, C. de sent. & interloquut.*

Sed re † vera Innoc. *in dict. cap. inter dilectos, num.* 1. 103
ibi: *Verbi gratia, quod sit hæreticus,* loquitur de crimine, quod ipso facto inducit priuationem, & ibi, *Vel de crimine condemnatus,* loquitur de condemnato de crimine digno priuatione, quamvis eam non inducat ipso facto, & ita eum intelligit Alex. de Neuo *in addition. magna ad Abb. ibi.* Idem clarè videtur tenere Abb. *in cap. postulasti, de foro comp. num.* 7. vbi dicit, quod lata sententia tantum super crimine priuatione digno, immediate, & in continenti sequitur iuris pœna, & iuris effectus priuationis, *vt in dict. leg. prima ff. ad Turpill. & in cap. si quem,* §. *notandum,* 2. *quæst.* 3. Nec requiritur noua sententia priuationis, sed de facto priuabitur, imponendo pœnam iuris, vbi etiam sic intelligit Innocent. *in dict. cap. inter dilectos, num.* 1.

Quamvis † idem Innoc. *in dict. cap. postulasti, in* 104
princ. dicat, quod lata sententia super crimine, quæ erit talis, *Condemno te de tali crimine* postmodum executio pœnæ fiet, secundum Canones, qui præcipiunt, criminosos & damnatos deponendos, *cap.* 1. 25. *distinct. & c.* & sic videtur velle Innoc. cum glossa *ibi,* quod requiratur noua sententia priuationis, quasi in executionem sententiæ generaliter latæ super crimine, vt etiam voluit *in dict. cap. qualiter,* & Alexandri de Neuo *in dict. additione magna ad Abbat. in dict. cap. inter dilectos,* ait, Nota bene verba Innocentij *in dict. cap. postulasti, nam vult,* quod condemnatus de crimine non intelligitur incontinenti priuatus beneficio, licet pœna criminis sit priuatio beneficij, sed debebit ab eo deponi in executionem

sententiæ

ſententiæ latæ,&c. Et pro hoc allegat textum *in capit. ex literis, eodem titulo de exceſſibus prælatorum.* Sed ille textus parum facit, nam ibi ipſa ſententia Papæ exprimitur, quod ille Epiſcopus moueatur, vt Epiſcopatui cedat,alias ab eo amoueatur,& ſic Papa noluit eum ſtatim priuare.

105 In hac difficultate, omiſſa † concordia, quam adducit Alex. de Neuo *vbi ſupr.* ſic videntur poſſe concordari opiniones, vt ſententia Innocentij *in dict.cap.inter dilectos,*& Abbatis *in dict. cap. poſtulaſti,* procedat, quando iudex pronunciauit tantum ſuper crimine, dicendo, vt dicit Innocent. *Condemno te de tali crimine*, vel dicendo, *Declaro, te commiſiſſe tale crimen*, nullam imponendo pœnam expreſſe. Tunc enim videtur intrare deciſio *dict. leg.1.ff. ad Turpil.* quæ re vera loquitur in his terminis, *gloſſ. ibi, verb. facti.* Fauet Simanc. *tit.9. n.164. & ſeq.* dicens,quòd ſententia declaratoria criminis vim condemnationis habet, & nihil diſtat ab ea, quæ reum nominatim condemnet ad ſubeundas omnes pœnas iure ſtatutas, *dict. leg.1.* Vnde non obeſt *dict.leg. præſes.* Alia

106 † vero opinio Innocentij *in dict. cap. qualiter, & in dict.cap.poſtulaſti,*& Rotæ *d.deciſ.5.* & aliorum,quos ſupra citauimus *num.98.* procedat quando iudex in ſententia condemnatoria de crimine digno priuatione,non tamen eam ipſo facto inducente, aliquam pœnam,prout communiter fit,impoſuit,non faciendo mentionem de priuatione beneficiorum, vt in terminis dictæ *deciſ.5.* vbi fuit impoſita pœna perpetui carceris, tunc enim cum iudex proceſſerit ad impoſitionem pœnæ, non videtur ſuccedere pœna legis non impoſita ipſo iure, Bart. *in dict. leg. ad Turpill. num 9.& in leg. quid ergo,*§.*pœna grauior, n.4. ff.de his,qui notant. infamia.*

107 Sed reſtat modo dubium, an in hoc † vltimo caſu poſſit, & debeat iſte condemnatus priuari beneficiis,nam videtur,quod non,ex quo pro delicto extitit ſemel condemnatus, & iudex functus eſt officio ſuo quo ad punitionem iſtius,& ſic non videtur poſſe ferre aliam ſententiam priuationis ſuper eodem crimine, vt dicitur *in d.dec.5. num.3.* facit *l. de crimine,C.de accuſation.& cap.at ſi clerici,* §.*de adulteriis,de iudic.* ibi : *Cum ſuo ſit functus officio, nec duplici debeat ipſum contritione conterere.*

108 Ex alia † vero parte videtur, quod ſic, nam ſi eſt irregularis, vt homicida, non debet cum beneficiis remanere, niſi ſecum diſpenſetur, cum ſit inhabilis ad illa, maxime, ſi beneficia requirunt reſidentiam, & ſeruitium perſonale, *cap. fraternitati, de clerico excommunicato miniſtrante*, Nauarrus *in c.cum contingat, de reſcript.2. remed. n.5.* Molin. *d.tract.3. diſputat.78. num. 2.*

109 Vnde dico, iſtam partem † eſſe veram in condemnato pro delicto inducente irregularitatem ex ratione tacta, & tunc priuatio non fit tam in pœnam, quam ratione inhabilitatis, & ſic ſatisfit rationi in oppoſitum adductæ, quæ militabit in condemnato pro delicto, quod licet ſit dignum priuatione, non tamen inducit irregularitatem, vt adulterium, periurium, &c.

110 Sed dices, crimina † depoſitione digna, vt adulterium,&c. ſi ſunt notoria, ſeu manifeſta, irregularitatem inducere, capite finali,de temporibus ordinar. & ibi Abbas, Syluester, *verb.irregularitas,quæſt. 14.* Nauarrus *in manuali cap.25. num.73. & cap.27. num.248.* Maiolus *de irregularitate libro 5. cap.1. numero 6. & cap.12. num.1.* Flam.Pariſ. *lib.5. de reſignatione, quæſt.3. num.184. & ſeq.* Coſmas Philiarcus *de offi io ſacerdotis, 1.parte, libro 4. cap.15.* Ludouic. Lopez *inſtructorio conſcientiæ, 2.tomo, p.2. c.23.* Manuel Rodrig. *in ſumma 1. tomo, cap.182.* Valentia 4. *tomo d ſp.7. quæſt.19. pun.3. de 5.ſpecie irregularitatis,* Sairus *de cenſuris lib.7.cap.12 num.12. & 13.* & Toletus *in ſumma, lib.1. cap.93. ad finem,& cap.74.* vbi ait, in hoc non eſſe controuerſiam Doctorum, & Auila *de cenſura, 7. parte, diſp.4. dubio 7.* Et † crimen notorium dicitur, de quo lata eſt ſententia, quæ tranſiit in iudicatum, capite finali de cohabitatione clericorum,*in dict.cap.finali de temporibus ordinat. ver. notoria*, Nauarr. Philiarcus, Ludouic. Lopez, Manuel Rodrig.& Sairus *n.6. vbi ſupra,*& Toletus *dict.c.74.* Ergo † omnis criminoſus condemnatus de crimine priuatione digno,etiamſi ſit impoſita aliqua pœna, poterit etiam poſtea priuari beneficiis tanquam irregularis ex crimine notorio per ſententiam. 111 112

Sed reſpondeo, veriorem † mihi videri ſententiam Couar. *in d.Clem.ſi furioſus, 1.p.§.1. num.5.* qui indiſtincte ait,non eſſe irregularem notorium, ſeu manifeſtum peccatorem, & ſic intelligendum eſſe text. *in d.c.fin. de tempor. ord.* 113

Qui re † vera non probat dictam communem ſententiam. Solum enim dicit, quod qui per adulterium,periurium,&c. bonum conſcientiæ rectæ perdiderunt, ſi eorum crimina ordine iudiciario comprobata, vel alias notoria non fuerint, non debent propter reos homicidij poſt pœnitentiam in iam ſuſceptis, vel ſuſcipiendis ordinibus impediri,ex quo non infertur,quod ſi dicta crimina fuerint notoria, illis notati ſint irregulares, etiam poſt actam pœnitentiam. Sed dicit,ſi non fuerint notoria,quia ſi talia ſunt, vel ordine iudiciario comprobata, debent deponi,*vt in cap.at ſi clerici,verſic.ſi vero,*& §.*de adulteriis,de iudiciis,*text.optimus,*in cap.presbyter,11. qu.5.* 114

Pro qua † ſententia & interpretatione facit,nam text. *in d.c.fin.* non ſolum dicit,ſi notoria non fuerint, ſed etiam,vel ordine iudiciario comprobata,& tamen per probationem factam iudicio non ſunt notoria,vt patet ex *d.cap.fin.de cohabit.cleric.*& gloſſ. *d. verb. notoria*, Nau. Lud. Lopez, & Man. Rodriguez *ſup.* quidquid dicat Tolet. *d.cap.74.* Nec obeſt text. *in cap.2. de apoſtatis,* quem ita interpretatur Toletus, *cap.70.verſic.4.* quia ille textus loquitur in caſu ſpeciali, nec eſt trahendus in conſequentiam, cum ſit pœnalis. 115

Accedit, quod † irregularitas non eſt inducenda, niſi vbi eſt expreſſum in iure, *cap.is qui, de ſent. excomm. in 6.* 116

Et † hanc ſententiam nouiſſime tenent Cechus *de caſibus reſtruatis, caſu 1. de irreg. num.38.* & Vega in Eſpejo de curas,*cap.12.n.303.* & Suar.*5.tom.diſp. 43.ſect.5.n.4.& 5.* dicens *in dict.cap.fin.* excepto homicidio propter alia crimina non imponi irregularitatem, neque incurri ſupponi, neque aliquod impedimentum canonicum, vt probauit *diſp.1.ſect.4.* ſed ſolum ſupponi propter huiuſmodi crimen publicum, poſſe clericum, qui tale crimen publice commiſit, impediri ab vſu ordinum,in quo ius prælatorum Eccleſiæ, & prouidentia ab eis adhibenda declaratur,non vero ſpeciale impedimentum ipſo iure incurrendum imponitur. Et ibi etiam explicat alia iura, quæ pro contraria ſententia adducuntur. 117

Rurſus etiam † exiſtimo,crimen notorium etiam enorme, non inducere irregularitatem ratione infamiæ,etiam pro tempore, quo durat talis ſtatus perſonæ,vt dictum eſt ſup.7.p.c.8.*à num.64.* quamvis in hoc contra teneat Suar. *dict.num.5. in fin.& diſſ.49. ſect.2. num.8. cum aliis.* 118

Et iſta † ſententia videtur magis conformis praxi, & conſuetudini, & ideo tenenda contra communem,ad Hoiedam plures citantem *de incompatibilitate benefic. 1.p.cap.19.num.46.* & Simonce. *de decretis, lib.1. tit.1. num.68.* Nau. *in man. cap.27. num.285.* & Lud. Lopez *inſtr. conſ. 1.tomo. c.287. & ſeq.* 119

Octauo † ampliatur, vt poſſit renunciare etiam in fauorem, & renunciatio valeat,etiam non facta mentione de crimine, nec de accuſatione, ſeu inquiſitione, aut proceſſu, nec de priuatione,vt eſt de mente Ferratij, Felin.Sarnen.Couar,Lancel. Salcedi, 120

&

& aliorum ſup.citatorum,& probat *dict. deciſio.5. de re iud.in antiq.* & Rebuff.*conſ.* 82.quamuis idem Rebuf. *dict. titul. de modis amittendi benef.n.*52.& Flam. Pariſ.*numero* 23.*&* 24.& Ioann.Gut.*numero trigeſimo-ſecundo &* 38.& Proſp.de Aug. *vbi ſupra* & Farin.*numero* 76.*&* 77. *&* 84. contrarium teneant.

121 Et ratio † eſt, nam iure non cauetur,talem mentionem fieri debere, vel quod eis expreſſis Papa gratiam nullatenus conceſſiſſet, & non omnia tacita, quorum expreſſio mouere potuiſſet, ad denegandam gratiam,vitiant,ſed ea ſolum, quæ de iure, vel ſtylo ſunt exprimenda,ſeu de quibus reperitur expreſſum, vel eſt in iure cautum, quod eis expreſſis Papa gratiam non conceſſiſſet Rota *deciſ.*32.*de reſcript. in nouis.*Ægid.*deciſ.*697.*num.*4.Felin. *in capit.poſtulaſti, de reſcr.ſub.num.*1.& alij citati 8.*p.cap.*3.*nu.*20.*& ſeq.*

122 Sed dicta † concluſio limitatur primo, vt non procedat, quando in impetratione facta à tertio in euentum priuationis fuerit adiecta clauſula, *Et cum decreto,quod reſignatio illius cedat in fauorem impetrantis,*de qua per Probum ad Monach.*in dict.cap. Alma mater,de ſentent.excommunicat.in 6.num.* 7.& Mandoſ. *dict.tit.de priuatio.verſic.penult.*quæ ſolet concedi poſt primam ſententiam priuationis, vt per Mandoſium *ibi.*Ita Probus *ibi,*Staphileus *tit.de variis modis vacationis,numero* 19.Rebuff.*in dict.reg.de infirmis gloſſ.* 12. *numero* 19. Couar. Plaça *num. decimo.* Lancellotus 14. Flam. Pariſius 63.Ioan. Gutierrez 40. Farin. 91. Domin.*conſ.*105.*col.fin.*Bernard Diaz.*dict.cap.*94.*num. ſecundo,ad fin.* vbi Salced.*lit. C.* & Manuel. Rodrig. *vbi ſupra,*& Molina *dict.diſp.* 78.*numero* 2.

123 Ex eo tamen † non tollitur Epiſcopo diſpenſandi poteſtas in caſibus, in quibus alias poteſt, ipſaque diſpenſatio impediet priuationis ſententiam,Couar. Plaça, Ioann.Gutierrez & Manuel Rodrig. *ſupra* & Henriq.*dict.lib.*13.*cap.* 57. §. 1.& Thom.Sanch. *dict. lib.* 7. *diſputat.* 42. *numero ſecundo*, & Molina *ſupr.* Quamuis contrarium teneat Gambarus *dict. lib.*10. *numero* 227. *&* 317.& Villadiego *dict.quaſt.*14. *num.* 53.Flam.Pariſ.*numero* 52.dicens communem, & Farin. *numero* 60.*cum aliis*, ex eo quòd non valet talis diſpenſatio in præiudicium impetrantis,cùm iam eſt quæſitum ius ad beneficium, quorum ſententia procedet, vbi non ſimpliciter fuit impetratum beneficium in caſu ſeu euentu permutationis. Sed quando mandatur priuari, & beneficium conferri impetranti, vt per Abb. *in cap. at ſi clerici* §. *de adult. de jud. numero* 18. cum Ioan. de Lign. & facit cap.*quamuis, de reſcr.in 6.*

124 Secundo † limitatur, vt non procedat in criminoſo priuato ipſo iure beneficiis,quoniam is renunciare non poteſt, maxime in fauorem. Felin. *in cap. noſtra, de reſcript. numero* 38. Aufrer. *ad dict. deciſionem* Capellæ Toloſ. 437. *numero quinto.* Boer. *deciſ.* 205. *numero* 8. Rebuff.*conſ.*59. *dub.* 3. *verſ.imo non ſolum,ad finem,*Gamba.*dict.libr.* 10. *num.* 340. Roſin. *de benef.cap.*7.& Pet.Greg.*cap.*26. *numero* 15.*& cap.* 33. *numero* 4.Hoieda *de incompatib.*1.*p.cap.* 4.*num.* 11. *& cap.*13. *nu.*62. & Lancel. *ſup.num.* 12. *&* 34. & Flam. Pariſ. *num.*33.*vbi ſupra & lib.* 3.*quaſt.*1.*à n.* 20. *&* 21. dicens eſſe communem omnium ſententiam,vbi ponit, quod priuentur ipſo iure,*& qu.* 2. *n.* 22. Ioan. Gutier. *ſupra n.*44.Açor.2.*p. lib.*7. *cap.*17.*qu.*2. *verſ.* 3.*& cap.*20.*qu.*8.Gonçal.*gloſſ.*15.*n.*146.& Flor.*qu.*13. *numero* 7. faciunt quæ tradit Tir. *in l. ſi vnquam verb. reuertatur,num.*267.& Flam.Pariſ.*d.qu.*1.*num.*13. Nec obſtat quod cum Açore 1. *tom.libr.*8.*quaſt.*5. nouiſſimè ait Sanch.*lib.*2.*in præc.Decal.cap.*26.*num.*6. quod donec crimen hæretici, vel alterius priuati ipſo iure declaretur, valet eius reſignatio, & acquirit ius ille,in quem beneficium reſignatur,ſiue ſimpliciter, ſiue via permutationis, &c. eſt enim contra prædictam doctrinam, & præterea conuincitur ex dictis infrà *cap. vlt.à numero* 18. Et caſus, in quibus quis ipſo iure priuatur beneficio, vide infra *cap. vlt. &* per ibi citatos *num.* 6.

Vnde † idem erit in priuato beneficiis per ſen- 125
tentiam,quæ tranſiit in iudicatum,vt fuit reſolutum in vna Romana beneficiatus S.Petri coram D. Oradino de anno 1561.vt per Flam.Pariſ.*dict.quaſt.* 1. *n.* 151. nam per ſententiam priuationis, quæ tranſiit in rem iudicatam,beneficium vacat,Puteus *deciſ.* 30. *lib.* 1.Mohed.12.*de præb.*Rota *dec.*434.*libr.*3.*p.* 3. *diuerſorum.*

Quamuis Rebuff.*conſ.*82. dicat quod priuatus per 126
ſententiam beneficio ante executionem poteſt reſignare, quia ſola ſententia priuationis ſine executione non priuat iure, nec poſſeſſione beneficij, & citat *caput grauem, de exceſſibus prælator.* nam id ſolum eſt verum reſpectu poſſeſſionis, qua non eſt priuatus per ſententiam priuationis ante executionē, Nauar.*in c.accepta, de reſtit.ſpol.oppoſi.*10.*ſolut.à n.*35.

Et † ſic procedit quod ait Fel.*in cap.inquiſitionis*, 127
numero 7.*de accuſ.* quod canonicus priuatus per ſententiam non perdit ipſo iure ſtallum in choro, & locum in Capitulo,ſed oportet, quod diſtalletur per ſuperiorem, non tamen eſt verum quoad ius, & titulum beneficij,quo ſtatim priuatur per ſententiam priuationis, quæ tranſiit in rem iudicatam, Felin. *in cap. cum venerabilis, numer.*29 *de excep.*& ſtatim ante executionem poteſt conferri, Archid.n.3.& Domin. §.1.*n.*7.& Franch.*ſub.n.*5.*in cap. ordinarij, de off.ordinarij,in* 6.nec contrarium probat *dict.cap.grauem.*

Aduerto † tamen, quod renunciatio facta in fa- 128
uorem à priuato beneficio ipſo iure, vel per ſententiam, quæ tranſiit in iudicatum ante executionem, ſeu ab obtinente beneficium alias ſine canonico titulo erit bona nihilominus & valida, ex clauſulis generalibus apponi ſolitis,*Siue præmiſſo ſiue alio quouis modo,&c.* dummodo alteri non ſit antea ius quæſitum in tali beneficio. non ſtante iſta reſignatione de facto facta à poſſeſſore, licet priuato,veniet vigore d. clauſ. vacatio ex priuatione, ſeu alias, iuxta ſupradicta *cap.*1.*à numero* 21.Rota in vna Salamantina dimidiæ portionis 11. Decembris 1585. coram D. Orano,in qua fuit tentum, quod quamuis dimidia portio vacaret ipſo iure per aſſecutionem canonicatus ex decreto S.Congreg. Concilij:hoc tamen non obſtante fuit locus reſignationi in iſta cauſa, cum capiatur portio ex aliis clauſulis generalibus, vt etiam alias in eadem cauſa fuit reſolutum, non obſtante deciſione in cauſa Archidiaconatus de Alba,quia ibi fuit conſideratum, quod clauſulis generalibus non fuit locus,quia narratiua reſignationis, neque de iure,neque de facto iuſtificabatur, quod ſecus in præſenti,in qua ceſſio ſatis verificatur,cum obtinens portionem, ius ſuum ceſſerit ſaltim de facto,&c.& in terminis etiam tenet Nauar.*conſ.* 12. *de reſcrip.num.*7.*&* 10.

In † permutatione vero ſecus erit propter clauſ. 129
quæ in permutationibus apponitur,iuxta *regul.Cancellar.* 39. quod neuter permutantium ius acquirat, niſi quilibet ipſorum ius habuerit in beneficio per ipſum reſignato.

Sed hic eſt difficultas, an valeat penſio reſeruata 130
tali reſignanti,qui reſignauit reſeruata penſione,non facta mentione de defectu tituli.

In qua † Nauar.*dict.conſ.*12.*ex numero* 4. tenet va- 131
lere, ex eo quod ex tenore ordinario ſupplicationis colligitur ſufficienter eſſe factam mentionē Papę de defectu tituli generaliter,vel ſpecialiter.Primo ex illis verbis,Ex certis cauſis animum ſuum mouētibus reſignare proponat, & reſignet,&c.Secundo per illa verba, reſeruatis valide infra ſcriptis,& non alias, &c. Tertio, per illa verba, ſiue præmiſſo,ſiue alio quouis modo,&c.Et per illa verba,Quomodolibet ſe intromittente moleſtan. perturban. &c. & per illa, illaque ex quauis cauſa nulla, & inualida, &c.

vel ſimilia in reſeruatione penſionis apponi ſolita. Per quæ omnia, *inquit*, colligitur, Papam velle penſionem reſignanti reſeruare, etiamſi nullum ius in beneficio reſignato haberet, & quia paſſim de ſtylo Curiæ fiunt cauſa concordiæ, reſignationes ſeu ceſſiones litigantium reſeruatis penſionibus, de quibus nunquam dubitatum eſt, an deſinerent valere, eo quod reſignantes, ſeu cedentes non haberent ius in illis beneficiis.

132 Nihilominus † tamen verius exiſtimo, non valere reſeruationem dictæ penſionis, ex eo præcipuè, quod penſio reſeruatur reſignanti cum clauſula, ne ex reſignatione nimium diſpendium patiatur, Mandoſ. *de ſignat. grat. tit. de penſion. verſ. aut datur*, & ſic ex cauſa oneroſa, Flam. Pariſ. *lib. 6. de reſignat. q. 2. n. 10.* Quæ non verificatur in reſignante beneficium, in quo ius non habet, nam cum illud dimittere habeat, nullum ex reſignatione diſpendium reuera patitur. Et hanc ſententiam tenet Gambar. *de officio Legati, lib. 6. num. 150. & 151.* Gigas *conſ. 128. num. 3. & 4.* alias *reſponſ. 19. de penſion.* & Flam. Pariſ. *d. lib. 3. q. 2. ex n. 24. & additio.* Nauar. *dict. conſ. 12. de reſcript.* Et videtur etiam tenere Mandoſ. *ſup. verſic. clauſula in ſupplicatione penſionis*, vbi ait, quod in ſupplicatione penſionis ex cauſa ceſſionis nonnunquam conceditur clauſula, *Et quod penſio debeatur, etiamſi nullum ius cedenti competeret*, ad tollendas lites, quæ inter penſionarium, & ceſſionarium oriri poſſent, illo aſſerente ius ceſſiſſe, hoc negante, &c. aliquando denegatur: ergo ſine illa clauſula non deberetur penſio, ſi nullum ius cedenti competeret, Flam. Pariſ. *lib. 6. quæſt. 2. num. 105.*

133 Et † facit *deciſio* Caputaq. 300. *p. 2.* vbi habetur, quod penſio reſeruata in fauorem Rectoris ex cauſa reſignationis in manibus Papæ, cuius Rectoris ius ſuper d. beneficio per ſententias & rem iudicatam in Rota fuerat canonizatum, non poterit per ſucceſſorem in beneficio tanquam nulla impugnari, ex eo, quia ille primus Rector non habebat ius: & ita fuit tentum in vna Calagurritana penſionis coram D. Chiſanen. die 1. Aprilis 1552. Innuit ergo quod ſi ius illius Rectoris non eſſet per rem iudicatam canonizatum, poſſet d. penſio tanquam nulla impugnari, ex eo quod non habebat ius.

134 Facit † etiam *deciſ.* Moheda. *25. de præbend. ad fin. lib.* aliis 166. quam refert Mandoſ. *ſub verſ. quæro ſubſequenter*, quatenus innuit, quod ſi ceſſionarius, de quo ibi, qui conſenſit penſioni ex cauſa ceſſionis iuris cum quo ſe contentauit, & remanſit ſatisfactus, expertus eſſet in iudicio cum illo iure, & ex illo ſuccumberet, non teneretur ad penſionem.

135 Et tandem † id videtur tenuiſſe Rota in vna Cremonen. 4. Nouembris 1583. coram D. Cantucio, & in vna Valentina 4. Iunij 1585. coram D. Robuſterio, in quibus fuit reſolutum, reſignatarium poſſe annullare penſionem, aut reſeruationem fructuum, quia reſignans habebat ius, & beneficium ex reſignatione mortui, qui non publicauerat, ex quo omne ius amiſerat, & ſic iſte ſecundus reſignatarius poteſt dicere de nullitate penſionis, aut reſeruationis fructuum, quamvis conſenſerit, iuxta *deciſ. 9.* Achil. *de penſio*, alias 421. refert, & ſequitur, dicens, valde notandum, & mente tenendum, Flam. Pariſ. *de*

136 *reſign. lib. 11. q. 8. n. 61.* Penſionarius † tamen agens ad penſioem ſibi reſeruatam ex cauſa reſignationis, non tenetur probare reſignationem fuiſſe validam, etiam aduerſario opponente, ſed aduerſario incumbit onus probandi contrarium, vt in vna Salamantina penſionis 26. Iunij, 1582. coram D. Bubalo, in qua fuit reſolutum, quod penſionarius agens ad penſionem ſibi reſeruatam ex cauſa ceſſionis, reſignationis, adverſario opponente, reſignationem non fuiſſe publicatam, iuxta conſtitutionem Pij V. non tenetur probare fuiſſe publicatam, ſed aduerſario incumbit onus probandi contrarium. Nam licet in reſignatione ſe fundans dato concurſu alterius tituli, ad excluſionem tituli aduerſarij, tenetur concludenter probare titulum validum, & ſic procedunt deciſiones, in cau. Calagurritana Theſaurariæ coram ſanctiſſimo Clement. VIII. & Hiſpal. Archidiaconatus de Rayna, coram D. Blancheto, quod dans de reſignatione debebat illam oſtendere publicam, ſecus vero vbi non agitur de excluſione alterius tituli, tunc ſufficit verificare narrata de facto, &c.

Vnde is cui † reſeruatur penſio ex cauſa ceſſionis 137
iuris, ne ex ea nimium diſpendium patiatur, non tenetur iuſtificare ius ceſſum, quamvis contra ſucceſſorem in beneficio debeat docere de aliquo iure, licet non illud iuſtificare, ne de facili grauentur beneficia penſionibus contra ſucceſſores ſub prætextu ceſſionis iuris, Puteus *deciſ. 342. & ſeq. lib. 1.* Flam. Pariſ. *lib. 6. q. 2. n. 106.*

Nec obſtant † fundamenta Nauarri. Negamus 138
enim ex tenore ſupplicationis colligi, factam eſſe mentionem Papæ de defectu tituli generaliter, vel ſpecialiter, nam ex illis verbis, ex certis cauſis animum ſuum mouentibus, &c. aut ex illis, Reſeruatis valide infraſcriptis, &c. id nullo modo colligi poteſt, maximè cum poſtea petatur reſeruari penſionem, ne ex reſignatione nimium diſpendium patiatur. Et clauſulæ generales, *Siue præmiſſo, ſiue quovis modo, &c.* ſolum referuntur ad prouiſionem beneficij reſignati, & non ad reſeruationem penſionis. Et illa verba, quod reſignatario illam impugnante, ſeu annullante, aut etiam illa, nulla & inualida exiſtente, liceat reſignanti ad beneficium liberum habere regreſſum, potius denotant, ipſum habere ius in beneficio.

De penſionibus † autem reſeruatis litiganti, reſi- 139
gnanti, ſeu cedenti cauſa concordiæ, diuerſa eſt ratio, nam quamvis penſiones iſtæ reſeruentur etiam ne ex ceſſione nimium diſpendium patiatur, tamen reſeruantur reſpectu ceſſionis iuris, talis qualis, ac litis, & cauſæ, Mohed. *deciſ. 14. de renunciat.* alias 110. quam refert Mandoſ. *de ſignatura, tit. de regreſſib. verſ. regreſſus conceſſus fuerat.*

Sed dices, ſi † non valet reſeruatio penſionis facta 140
reſignanti, qui non habet ius in beneficio: ergo nec valebit prouiſio ipſius beneficij reſignanti, etiam ex clauſulis generalibus, *Siue premiſſo, ſiue alio quovis modo, &c.* cum reſignatio ſit conditionalis reſeruata valide penſione, & non aliàs, qua conditione non impleta, non datur reſignatio, etiam de facto, vt ſit locus dictis clauſulis, iuxta ſupradicta *d. c. 1. à n. 39.*

Reſpondetur, † quod cum d. penſio aliàs ſit valide 141
reſeruata, & quantum eſt ex parte Papæ, & reſignatarij, defectuſque illius conditionis ſolum proueniat ex defectu iuris ipſius reſignantis, perinde eſt ac ſi impleta fuiſſet.

Secundo notandum eſt, † quod poteſt quis bene- 142
ficio renunciare non ſolum per ſe, ſed etiam per procuratorem, vt per Corraſ. *d. c. 8. n. 7.* Roffin. *c. 22. & 24.* Flam. Pariſ. *lib. 9. de reſignat.* vbi per 32. quæſtiones latè agit hanc materiam de procuratore ad reſignandum, & ideo ad eum lectorem remitto, de qua etiam Azor *2. p. lib. 7. cap. 22.*

§. II.

Quod renunciatio debeat eſſe libera & pura.

SVMMARIA.

143 *VT renunciatio conſiſtat, debet eſſe libera & ſpontanea, non metu facta, aut per dolum, vel fraudem, licet donec reſcindatur, mero iure teneat.*

144 *Et de renunciatione ſic facta, aut poſt ſpolium, & de prouiſione metu facta remiſſiuè.*

145 *Reſignatio etiam pura eſſe debet non ſolum à pecunia,*

nia, sed etiam ab omni pactione, debet enim esse libera, & sine vllo pacto, modo, vel conditione, aliàs simoniaca est, & nulla, & n. seqq.

Quamuis non est confidentialis resignatio beneficij facta cum pacto, quod resignatarius suffragetur resignanti, vel alteri in aliqua electione committitur.

147 Resignatio facta cum pacto, quod resignatarius faciat omnem impensam in admissione & expeditione literarum pensionis pro resignante, est simoniaca, etiam si postea retineat in primo termino solutionis pensionis, contra Flam. Parisium, nisi fiat cum beneplacito Papæ, & n. seqq.

149 Gratia & beneplacitum Papæ, vt expensæ fierent per resignatarium obtenta ex falsa causa expressa in supplicatione, puta, quia fuit dictum, attenta paupertate resignantis, præcedente tractatu est confidentialis, nisi illa clausula fuisset posita in supplicatione à reuisoribus, inscijs resignante, & resignatario,

150 Sed objicitur, quod supradictum est 40. de expressione valoris maioris vero beneficij resignantis,

151 Quæ doctrinæ concordantur & explicantur.

152 Renunciatio facta in fauorem certæ personæ, seu vt beneficium alicuius conferatur, simoniaca est, & nulla,

153 Quidquid dicant alij relati.

154 Quorum opinionibus omissis, communis tenetur, & probatur.

155 Nec poterit inferior à Papa conditionem retinere, & resignationem simpliciter admittere, contra aliquos,

156 Vnde resignatio facta in manibus Legati simpliciter, cum mandatum ad cedendum esset in fauorem, certæ personæ, licet enim prouiderit, fuit nulla, ex Rota contra Rebuffum & alios,

157 Obtinens beneficium non potest illud renunciare seu cedere in manibus Episcopi, ad effectum, vt vniatur alicui loco, seu Ecclesiæ, & non aliàs, quamuis contrarium videatur supponere Rota in vna Segob. relata.

158 An esto, quod non possit fieri coram Ordinario renunciatio in fauorem alterius, possit tamen quis consentire, quod suum beneficium conferatur certæ personæ seu vniatur certo loco in sui præiudicium, sicut potest absolute consentire, quod prouideatur, & n. seq.

Resoluitur affirmaiuè.

160 An coram Ordinario fieri possit cessio iuris, litis, & causæ in fauorē collitigantis.

161 Renunciatio facta, & ab aliàs non renunciaturo etiam in manibus inferioris, ea intentione, & spe, vt alicui certæ personæ conferatur, sine pacto tamen, aut conditione valet, nec committitur vlla simonia, etiam mentalis,

162 Et sic non est simonia cum mandatum ad resignandum certa beneficia in manibus inferioris à Papa, pure, libere, & simpliciter, nec non petendum, & obtinendum de eis prouideri certæ personæ, ex Rota apud Cassadorum,

163 Et simile ait Rebuff. relatus.

164 Objcitur constitutio Pij V. de confidentia, ibi, etiam sola dimittentis intentione, & ibi licet ipsum confidentiæ crimen alterius tantum partis conscientia sit admissum,

165 Pro responsione dicitur, quod absque pacto, modo, seu conditione, confidentia beneficialis non est simoniaca, prohibita, & punibilis per dictam constitutionem Pij V. & Pij IV. contra aliquos, absque pacto enim, modo, seu conditione non inducitur simonia,

166 Adducuntur resolutiones Rotæ, & n. seqq.

169 Decisio Rotæ.

170 Vnde ex mutuo inducitur simonia & confidentia, quando adest pactum tacitum, siue expressum, cessante vero pacto non.

171 Quamuis aliqui tenuerint ex mutuo non committi confidentiam, etiam stante pacto: quæ opinio certa videtur, quando mutuum fuit factum ante resignationem, vel in ipsa resignatione,

172 Vnde etiam renunciantes beneficia reseruata pensione, ea spe & intentione, vt illa statim redimatur, non committit confidentiam, nec simoniam, nisi pactum interuenerit,

173 Et conuincitur opinio Joannis Gutierrez dicentis in dictis constitutionibus comprehendi confidentias illicitas, licet non simoniacas quoad vtrunque forum, & etiam licitus quoad forum interius,

174 Eo supposito, ad dicta verba constitutionis Pij V. etiam sola dimittentis intentione, ponitur prima responsio Fla. Paris.

175 Quæ non satisfacit,

176 Secunda responsio eiusdem cum Hiero. Gabr. quam sequitur Suarez, ponitur.

177 Qui reprobat interpretationem Nauarri, & num. seqq.

181 Sed ista responsio, & interpretatio Flam. reprobatur. & n. seqq.

184 Author dicit, quod intentio renuntiantis, vt beneficium alteri detur, &c. duplici modo potest se habere. Primo quod non intendat ad id arctare, & obligare, sed vt libere & sponte fiat, & tunc nulla committitur simonia etiam mentalis. Secundo modo, quod intendat ad id arctare, non tamen declarat prauam suam intentionem, & tunc committitur simonia mentalis, & n. 185.

186 Sicut in simili dicitur de vsura mentali, quæ non est perpendenda ex intentione principali, vel minus principali, sed ex eo, quod mutuans intendat aliquid sibi dari gratis, vel non gratis,

187 Et d. secundo modo intelligit dicta verba constitutionis Pij Quinti, qui voluit prohibere, & punire, saltim in quatuor casibus crimen confidentiæ simoniacæ mentalis, etiam vnius tantum partis intentione, & conscientia commissum, & n. 188.

198 In istis casib. simonia mentalis confidentialis subiecta erit obligationi restitutionis, & censuris, & pœnis ex dicta constitutione, licet aliàs simonia mentalis nullo modo obliget ad restitutionem, nec subiaceat censuris, ex cap. fin. de simonia, ex quo tantum colligitur, quod de facto non punitur, non tamen, quod Ecclesia non possit illam punire,

190 Sicuti etiam constitutio Gregorij XIII. de datis & promissis pro gratia, vel iustitia obtinenda, & ejus pœna locum habent etiam in simonia mentali.

191 Et est in simili constitutio 33. Pauli IV. quæ declaratur,

192 An in versiculo, quare nos, dictæ constitutionis Pij V. ibi, Aut illius fructus legendum sit illi, vel aliis, aut alij, vel aliis, & n. seqq.

Resoluitur legendum esse illi vel aliis, contra aliquos.

Reliqua de confidentia apud quos videnda sunt.

196 Hallucinatur Nauarrus confundens quatuor, casus confidentiæ, qui ponuntur in dict. constitutione Pij V. à vers. quare nos cum coniecturis, quæ etiam sunt quatuor, & ponuntur in vers. ad probandum, & illi quatuor, casus vocantur præsumptiones iuris, & de iure, & non sunt arbitrariæ, sed iure definitæ.

197 Licet perceptio fructuum per resignantem post resignationem inducat præsumptionem confidentiæ, purgatur tamen constito de causa, ex qua fuerunt percepti, nam contra quatuor coniecturas positas à Pio V. admittitur probatio in contrarium.

198 Ex donatione omnium fructuum, aut partis facta à resignatario resignanti intrat præsumptio confidentiæ, quoties fuit facta illico post resignationem, secus, si postea aliquo tempore interiecto, vel ex aliqua causa.

198 *Et ex ista prima coniectura non inducitur, nec concluditur vera confidentia, sed colligitur præsumptio, ex qua aliis concurrentibus vult Papa probationem resultare, & idem in 2.3.& 4.coniectura, contra aliquos,* & n.seqq.

202 *Obijcitur etiam contra istam resolutionem alia* constitutio *Pij Quinti 58.* vers. *caueant, ex quo apparet, non posse coram Ordinariis renuntiari beneficia, designando quouis modo successorem, aut ea intentione, vt alteri, conferantur etiam libere,*

203 *Nec potest procedere d.decisio Cassadori,*

204 *Et conuincitur interpretatio Flaminij Parisij, quod intelligatur de intentione tacite, vel expresse in conuentionem deducta.*

205 *Et interpretatio Ioannis Gutierrez, quod procedat in foro exteriori secus in interiori,*

206 *Existimat author ex ista constitutione noui prohiberi resignationem coram Ordinariis factam cum mutua intentione vt certæ personæ beneficium conferatur, etiam sponte, aut designando etiam nutu, vel signo futuros successores, alias resignatio erit nulla propter decretum irritans,*

207 *Et tamen beneficium tanquam vacans manebit reseruatum Sedi Apostolicæ, aut superioribus Ordinarij,*

208 *Ac admittens talem resignationem, incurri suspensionis pœnam,*

209 *Si vere resignatio fieret cum intentione, & spe resignantis tantum, vt beneficium conferatur alteri, pro quo postea rogare intendit, non tamen vllo modo illum designando, non videtur esse contra dictam constitutionem, quæ tamen videtur prohibere mutuam intentionem,*

210 *An non obstante d.*constitutione 58.dict.vers.caueant.*possit resignari beneficium coram Ordinario cum intentione mutua, vt libere vniatur alicui certo loco seu beneficio, vel designando locum, cui vniri desideratur, absque vllo tamen pacto, modo, vel, conditione,* & n.seqq.

Resoluitur negatiuè.

213 *An per renuntiationem simoniacam, quamuis sit nulla, abdicetur ius à resignante, & valeat in eius præiudicium,* & n.seqq.

218 *Resoluitur negatiuè contra aliquos, quamuis sic renuncians non poterit repetere beneficium à resignatario, seu alio possessore illius, allegando propriam turpitudinem,*

143 TErtio notandum est, quod † vt renunciatio consistat, & firma sit, oportet eam ilberam esse, & spontaneam, non metu factam, aut per dolum, vel fraudem extortam, licet donec rescindatur, mero iure teneat, *c.super hoc, cap. penult. de renun. c.Abbas, ca.ad aures, & c.ad audientiam, de iis quæ vi.*

144 vt per Corras.*d.c.*8.*n.*10.*&* 11. Et † de renun. metu facta, vide Rebuff. *in praxi, titul. de resig. metu extor. & lit.de vi in resignationibus adhibita.* Rosin. *capit. 19. de benefic.*& Nauar.*in c.accepta.de restit. spol. oppositi.* 4.5.*&* 6.*solut.*& Flam.Paris.*lib.*13.*quæst.*1.*&* 2.Azor 2. *par.li.*7.*quæst.*1.*&* 2.& de prouisione metu facta, Seluam *de benefic.*3.*par.quæst.*32.& de renunciatione per dolum, vel fraudem facta, vide Rebuff. *titul. de causis resignationem irritan. & primo de dolo*, & Flam. Paris. *dict.libr.*13. *q.* 13. *&* 4.*&* *q.* 5. agit de renuntiatione post spolium,& Açor *dict.c.*26.1.*q.*3.

145 Deinde resignationem † puram esse oportet, non solum à pecunia, *dict. cap. super hoc de renuntiat.* sed etiam ab omni pactione, debet enim esse libera, & sine vllo pacto, modo, vel conditione, alias simoniaca est,& nulla, *c.cum pridem.c fin.de pact.ca.ex parte.1. de offic.deleg.& c.tua nos, de simon.*Felin.*in c.ad audientiam 2.de rescript.num.*3.Staphil.*de literis gratiæ, tit. resignationis modus, n.*5.Rebuff *in praxi, tit. de pura resignat.*Corras.*d.c.*8.*n.*12.Ioan.Nicol.Gimon. *tit.*5.*c.*5. *n.*6.Flam.Paris.*lib.*14.*q.*3.*n.*1.Armil.*verb.renunciatio.n.* 2.& Cechus *de benefic.& pensio.c.*13.*n.* 7. *vers.*2.*loco.* Tuschus *concl.*253.*litera S.*

Vnde rectè docet † Flam. Paris.*de consid. q.* 48.*in fin.* quod quamuis non est confidentialis resignatio beneficij facta cum pacto, quod resignatarius suffragetur resignanti, vel alteri in aliqua electione, in qua ipse habet vocem, vel multum potest, quia hic casus non comprehenditur in constitutionibus Pij IV.& V.*dict.consident.* verum ex hoc committitur simonia, Nauarr.*c.*25.*n.*100.*versic.nam cum quis.* 146

Vnde etiam † resignatio facta cum pacto, quod resignatarius faciat omnem impensam in admissione & expeditione literarum pensionis pro resignante, est simoniaca. Nauarr.*cons.*25.*&* 30.*de simonia*, & Flam.Paris.*d.libr.*14.*de resignatione, q.*7.*n.*9.*&* 10. Qui tamen ait, id procedere, quando postea illam non retinuit, nam stylus satis vulgaris est, quod resignatarius expendat in expeditione pro resignante, retinet autem id quod impedit in primo termino solutionis pensionis,& quod ita practicatur absque scrupulo, sequitur Azor 2.*part.*7.*c.*27.*q.*7. 147

Quod tamen † ego non existimo verum, quando præcedente pacto resignatarius facit impensam pro resignante, etiamsi postea illam sit retenturus in primo termino solutionis pensionis, nam etiam tunc committitur simonia ex dictis. Nec practica est in contrarium, quicquid dicat Flamin. sed vt id licitè fiat, solet requiri,& peti bene placitum Papæ ad Rebuff.*titul.de noua prouisione, n.*35. & Cotam *dec.* 338. *in miscell.manuscriptis.*Et quod pacta, quod vnus permutans soluat omnes expensas, vel expediat suis sumptibus bullas ad vtrumque permutantium pertinentes,& similia, simoniaca sunt, nisi Pontifici declarentur, & ipse consentiat, docet Suarez *de relig. tract.*3.*libr.*4.*c.*34.*n.*19. 148

Et gratia & beneplacitum † Papæ, vt expensæ, verbi gratia faciendæ in expeditione fierent per resignatarium obtenta ex falsa causa expressa in supplicatione, puta quia fuit dictum, *Attenta paupertate resignantis*, præcedente tractatu est confidentialis, nam cum dicta gratia sit surreptitia, & nulla negotium remanet in statu, quo erat ante dictam concessionem, quo considerato constat de pacto illicito prohibito, & confidentiali, quod fuit consummatum, nam fuerunt factæ expensæ, ex quo sequitur esse commissam confidentiam, sicuti esset commissa non obtenta dicta concessione faciendi dictas expensas secuto effectu, iuxta dict.constitut, *de consid. q.* 46. qui in fine limitat non procedere, quoties illa clausula, attenta paupertate, fuisset posita in supplicatione à reuisoribus inscijs resignante & resignatario, nam hoc casu excusarentur à confidentia, ex verisimili ignorantia, clausulæ appositæ, vt in terminis fuit resolutum in causa Aretina confidentiæ 23. Ianuarij 1565. coram Domin. Lita, posita per Farinac. *consil.* 75. *à numero* 65. *& decision.* 101. licet ante contrarium iudicasset iudex confidentiarum. 149

Sed obstat, quod † cum eodem Flamin. Paris. *quæst.* 41. supra diximus *numero* 40. quod expressio valoris maioris vero beneficij resignati facta à resignante, & resignatario, vt Papa reseruet maiorem pensionem resignanti, non inducit simoniam, vel confidentiam, &c. & tamen illa reseruatio est etiam surreptitia & nulla. 150

Concordari † possunt istæ doctrinæ, quod id quod *d.n.*40.dictum est, procedat cum resignans, & resignatarius simpliciter tractant, quod maior valor exprimatur, vt reseruetur pensio inter eos conuenta, non tamen tractant, quod pensio sit soluenda à resignatario, non obstante, quod reseruatio sit surreptitia, & nulla,& sic non est conuentio de soluenda pensione nulla, & inualide reseruata, id vero 151

quod

quod ſupradictum eſt, *n.* 149. procedat, cum reſignans & reſignatarius tractant, quod dict. expenſæ fiant per reſignatarium, & ad colorandum iſtum tractatum & pactum, petunt beneplacitum Papæ, cum clauſula attenta paupertate reſignantis, quia fortè aliàs non concederet, cum tamen ea cauſa ſit falſa, & ſic in effectu expenſæ fiunt per reſignatarium ex pacto, quia non tractant ſimpliciter de petendo à Papa, quod ſolutio expenſarum fiat per reſignatarium attenta paupertate reſignantis, ſed de expenſis faciendis per reſignatarium, obtento beneplacito Papæ, cum dicta cauſa falſa.

152 Vnde etiam renunciatio † facta in fauorem certæ perſonæ, ſeu vt beneficium alicui conferatur, ſimoniaca eſt, & nulla, gloſſa *in dict. c. ex parte 1. de offic. deleg.* & Abb. *ibi, & in c. dilecto. de præbend. & in cap. cum vniuerſorum, numero 5. de rerum permutation.* Felin. *in cap. ad audientiam, 2. de reſcript. num. 3.* Ripa *in c. cum M. de conſtitut. num. 174.* Mill. *in rep. verb. renunciatio beneficij ſimoniace facta, additio deciſionis* Capellæ Toloſ. 439. *num. 4.* Rebuff. *in praxi, tit. de reſignatione pura, & tit. de reſignatione conditional. num. 1. & de pacificis poſſeſſ. n. 178. aliàs 154. & conſil. 94.* Sarnen. *in regul. de triennali. qu. 16. verſ. poſtremo.* Aymon. *conſil. 122.* Corraſ. *d. c. 8. n. 12.* Petrus de Baiſio *in directorio elect. 3. par. c. 1. n. 4.* Ferretus *conſil. 95. n. 13. & 14.* Nauarr. *in cap. ſi quando, de reſcript. except. 4. n. 2. & in man. c. 23. nu. 107. verſic. ad 10.* Mandoſ. *reg. 19. de infirmis qu. 16. n. 11. & reg. 34. de annali. qu. 46. n. 2.* Redoa. *de ſimonia. par. 2. c. 22.* Roſini. *de benefic. c. 14. à numer. 4.* & Petr. Gregor. *cap. 28. num. 8.* Flamin. Pariſ. *de reſignatio. libro 1. quæſt. 3. num. 3. & libro 5. quæſt. 6. num. 1. & 189. & libro 8. qu. 7. num. 11. & 12. & libro 9. qu. 9. & libro 14. qu. 3. num. 12.* qui plures refert, & dicit communem, & in praxi obſeruatam, Vgol. *de ſimonia. tab. 1. cap. 28. §. 2. nnmer. 1. & 5. & cap. 3. §. 4. numero 5. & de offic. Epiſcop. cap. 50. §. 18. num. 1. & 5. & 19. numer 3.* Ioannes Guttierez *conſ. 42. num. 7. & 8.* & Dom. Spino *in cap. admonet de renuntiatione numero 11.* & Domin. Frechilla *in Rubrica eodem titulo, numero 29.* & Caſſad. *deciſ. 3. numer. 1. de renuntiat. & deciſ. 2. de ſimonia.* Puteus *deciſ. 455. num. 3. libro 2.* quæ loquitur in nuntio. Caputaquen. *deciſ. 192. par. 2. & deciſ. 93. par. 3.* & Rota *deciſ. 146. libro 2. & 921. libro 3. par. 3. diuerſ. & deciſ. 265. num. 2. par. 2. & deciſ. 666. nouiſſ. Farin. ad fin.* ſum. Bullar. Quar. *verb. beneficiorum reſignationes, & addit.* & ex Theologis Dom. Antonin. *ſum. 2. par tit. 1. cap. 5. §. 11.* Sylueſt. *verb. renuntiatio. qu. 6* Coſmas Philiarcus *de offic. Sacer. 2. par. libro 6. cap. 3.* Ludouic. Lopez *inſtruct. conſcien. 1. tom. cap. 303.* Manu. Rodriguez *in ſum. 2. tom. c. 60. num. 1.* & Cechus *de benefic. & penſio. cap. 13. n. 2. verſ. quæ quidem reſignatio. & num. 7. verſic. dicitur autem,* & poſthæc Gonzalez *gl. 14. num. 21. & 57.* Azor *2. part. libro 7. cap. 21. qu. 1. & 2. & c. 27. qu. 1. & 4. & 3. part. libr. 12. c. 8. qu. 3. & 4.* & attento ſtylo Curiæ, Leſſius *libro 2. cap. 35. nu. 87.* & ſtante conſtitutione Pij V. Suarez *dict. libro 4. cap. 35.* & fr. Raph. de la torre *de relig. 2. tom. quæſt. 100. art. 5. diſp. 11.* & Gratian. *diſcept. forenſ. c. 155. n. 5.* & videnda ſunt dicta ſupra 8. *par. capit. 1. ex n. 2.*

153 Quamuis Soto † *de iuſtit. & iure libro 9. qu. 7. art. 2.* doceat, licite poſſe fieri coram ordinario renunciationem in fauorem deſignatæ perſonæ, & non alias, quoniam, inquit, nullo iure prohibetur in prælati arbitrio ponere, ſi voluerit conferre Petro, quod ſi noluerit aliter ille, qui iure poſſidet, non renunciat: ſequuntur Arago. 2. 2. *quæſt. 100. art. 4. verſic. eſt aliud dubium, do permutationibus 2. concluſ.* Valentia 3. *cum diſput. 6. quæſt. 16. num. 3. verſicul. 2. circumſtantia,* & Vega *in ſumm. 2. part. c. 101. caſu 54.* Quod etiam tenet Duaren. *de benefic. libro 8. cap. 2. §. quomodo beneficium euirandum ſit, & in parte,* ſequitur Couar. *libr. 1. variar. cap. 5. numero 5.* dicens in ea renuntiatione nullum adeſſe vitium, ſaltim ſimoniæ, cum ea conditionalis reſignatio in hunc ſenſum, tantum iure prohibeatur, vt ex ea prælatus minime teneatur præciſe beneficium conferre ei, cuius fauore adiecta fuerit conditio. Quod ipſum videtur tenere Staphileus, *de literis gratia, titulo, de variis modis vacationis, §. reſignationis modus, num. 8. 9. 10. 11. & 12.* & ſequitur Cerola *in praxi Epiſcopali 1. parte verb. renuntiatio §. 2. & 3. verſicul. 10.* Quintanaduennas *libr. 2. Eccleſiaſticon ex num. 19. ad 28.* addens, quod quamuis huiuſmodi renuntiatio, apud ordinarium conſtitutione Pij V. poſtea prohibita ſit, & collatio irritetur, non tamen eſt ſimoniaca, Et Duarenus, *vbi ſupra in final.* inquit, Hoc tamen iure vtimur, vt Pontifices, ſeu antiſtites conditionem reſignationi adiectam velut turpem, ac bonis moribus contrariam reiiciant, & beneficium quaſi pure, ac ſimpliciter euiratum arbitrio ſuo alij concedant, non ſine magna euirantium captione, præterquam ſi ex cauſa permutationis euiratio facta fuerit. Probus vero ad Monach. *in capitulo ſecundo de offic. legati in 6. numero 5.* vult quod reſignatio in fauorem alicuius intelligitur, ſi ille ſit benemeritus, & idoneus, alias poteſt alteri conferri, nec inducitur ſimonia, & *in capitul. nullus de temporibus ordinat. numero 20.* videtur velle talem renunciationem valere, niſi appareat Ediſcopum, in cuius manibus fiebat renuntio conſenſiſſe proteſtationi, quod tali conferatur.

Sed omiſſis omnibus iſtis opinionibus, communis tenenda eſt, quæ rectè probatur ex *d. c. cum pridem, & c. fin. de pactis, & c. ex parte, 1. de offic. deleg. & d. c. tua nos. & ſimon. cum aliis,* & eſt approbata per Pium IV. *in ſua conſtitut. 144.* de beneficiorum fraudulentis permutationib. & per *conſtitutionem* Pij V. *58. verſ. caueant.* vbi abſolute prohibetur reſignatio in fauorem coram ordinario, etiam ia caſibus, in quibus in dicta conſtitutione permittitur fieri reſignatio in manibus ordinarij, qui de reſignatione ſimplici, & pura loquuntur, quicquid dicat Ioannes Gutierrez *d. conſ. 42. n. 9.* 154

Nec poterit inferior à Papa † conditionem reiicere, & reſignationem ſimpliciter admittere, vt rectè tradunt Rebuff. *d. tit. de reſignat. conditional. num. 7.* Roſiniacus *d. c. 14. à n. 18.* & Ioan. Gutierrez *d. conſil. 42. num. 8.* quamuis contrarium teneat Boërius *in tract. de dignitate legati. qu. 2. n. 115.* Staphileus *d. §. reſignationis modus. num. 9. & 10.* & videtur Probus *in dict. c. nullus n. 20.* & inclinat Fuſcus *de viſitatione lib. 2. c. 28. n. 20.* 155

Vnde in vna Sarſinaten. beneficij coram Do. Nouato † de anno 1549. Rota reſoluit reſignationem factam in manibus legati ſimpliciter, cum mandatum ad cedendum eſſet in fauorem certæ perſonæ, licet eidem prouiderit fuiſſe nullam, vt per Mandoſ. *dict. regul. 19. quæſtio. 16. numero 11.* quamuis contrarium teneat Rebuff. *d. tit. de reſignat. conditionalis numero 23. & 28.* cum Paulo Pariſ. *conſil. 15. volum. 4.* idem Rebuff. *conſil. 85. & 87.* & Ferretus *conſil. 208.* quod conſ. Pariſij ſequitur poſthæc Gonzalez *gloſſ. 12. numero 91.* & Azor *2. par libro 7. cap. 23. q. 6.* 156

Ex dictis infertur † obtinentem beneficium, non poſſe illud renunciare, ſeu cedere in manibus Epicopi ad effectum, vt vniatur alicui loco, ſeu Eccleſiæ, & non aliàs, vt videtur tenere Rota in Elnen. præceptoriæ vltim. Ianuarij 1582. apud Farinac. *deciſio. vigeſima tertia,* quamuis contrarium videatur ſupponere Rota in vna Segouien. præſtimonij 24. Octobr. 1580. coram Domin. Cantucio, quæ habetur *ſecunda parte, diuerſorum deciſio. 133.* in qua fuit reſolutum, vnionem factam per Epiſcopum Segobien. fabricæ Eccleſiæ Cathedralis, propter eius paupertatem, de quodam præſtimonio reſignato in eius manibus per illius poſſeſſorem, ad effectum, vt vniretur dictæ fabricæ, fuiſſe validam: in qua cauſa 157

quamvis multa opponerentur contra dictam vnionem, non tamen fuit facta vlla difficultas in hoc, quod fuisset facta ab ordinario per viam cessionis factæ ad effectum, vt vniretur, & nouissimè sequitur Gratian. *discept. forens. capit.* 155. *à num.* 5. dicens, quòd dicta constitutio Pij V. non habet locum in resignatione beneficij facta ad effectum illud vniendi fabricæ Ecclesiæ, quia bulla loquitur de beneficiis resignatis ad effectum transferendi illorum titulos in alienam personam per viam prouisionis faciendæ per ipsum ordinarium, & sic de illis beneficiis resignatis, quibus dantur successores, vt patet ex lectura eiusdem constitutionis. Sed quando vnitur beneficium, non solum transfertur titulus, sed penitus extinguitur, ita vt procedat nomen beneficij, vnde cum deficiat persona cessionarij, non intrat constitutio, prout in specie fuit decisum per Rotam in dicta Segouien. & coram Cardinali Lancelloto ad causam 28. Iunij 1581. cùm præsertim dicta constitutio concedat ordinariis, vt admittant permutationes permissas à sacris sanctionibus, & Apostolicis constitutionibus. Id etiam extenditur ad istas vniones beneficiorum, quæ admittuntur pro fabrica Ecclesiæ: Imola *in cap. cùm accessissent n.* 14. *de constitut.* ita vt etiam Episcopus cogatur vnire causa subsistente, Mandos. *regul.* 12. *quæst.* 6. *num.* 3. & 4. Hæc Gratianus. Sed certè cum talis resignatio non fiat liberè & simpliciter, sed in fauorem illius, cui vnitur, & cum pacto seu modo vt illi vniatur, videtur esse simoniaca, & comprehendi in dict. constitutione: nam & fabrica cui vnitur beneficium, est successor suo modo, seu largè, vt *infra num.* 212. & simonia etiam vitiat vnionem. Rebuff. *in praxi, titul. de vnionis reuocatione, num.* 8.

157 Sed offert se dubium, † an esto, quod non possit fieri coram ordinario renunciatio in fauorem alterius, possit tamen quis consentire, quod suum beneficium conferatur certæ personæ, seu vniatur certo loco in sui præiudicium, sicut potest absolute consentire, quod prouideatur, *cap. beneficium, de regul. in 6. & cap. commissa, de elect. eod. lib.* & ibi Francus *n.* 2. *& in d. c. beneficium, n.* 5.

158 Et videtur quod non, nam † consentiendo, beneficio renunciat, vt dicit glossa *verb. assensus, in dicto capite beneficium*, & sic sicut non potest renuntiare in fauorem certæ personæ, seu loci, ita nec consentire.

159 Nihilominus † tamen videtur posse, quia consentiens, vt suum beneficium prouideatur, non renunciat vere, & propriè, sed tantum fictè, & improprie, & ita est intelligenda *dicta glossa*, & colligitur ex Franco, *supra*, & Mohed. *decision. 10. de priuileg.* & Flamin. Paris. *libro* 1. *de resignatione quæst.* 1. *num.* 23. qui loquitur per verbum, *videtur*, quod denotat improprietatem, & fictionem. Quod patet, quia antequam prouideatur consentiens manet beneficiatus, & potest reuocare consensum, & sic consentiens, quod huiusmodi beneficium conferatur certæ personæ, seu vniatur certo loco, non renunciat in fauorem, &c. nec ibi interuenit pactum, conditio, seu modus, sed nudus consensus, qui non inducit simoniam. Et idem videtur in renunciatione in fauorem sub conditione propria, & suspensiua, nempe si beneficium conferatur tali, nam in effectu est quidam consensus, quod conferatur illi, nec etiam hic interuenit pactum, seu modus, licet Suarez *dict. c.* 35. *à num.* 5. contradicat.

160 Rursus se offert † dubium, an saltim eorum ordinario fieri possit cessio iuris litis, & causæ in fauorem collitigantis, in quo quidem Rota in vna Gienen. Archidiaconatus, 1. Iulij 1680. coram Illustrissimo Lancelloto, posita per Farin. *decis.* 20. tenuit talem cessionem factam in manibus prouisoris validam esse. Sed quamvis id sit verum in cessione litis, & causæ, quæ etiam sine authoritate superioris fieri potest, & etiam in cessione iuris simpliciter facta, quæ in manibus ordinarij, sine difficultate fieri potest, Rota *decis.* 3. *de renuntiatione, aliàs* 306. *in nouis.* Iason. *in leg. postquam lit. num.* 1. & ibi alij. *Cod. de pactis*, de quod tamen vide infra *num.* 249. at in cessione iuris facta in fauorem alterius ad effectum, vt ordinarius, seu alius à Papa illi conferat ius cessum, non videtur securum, nec certum, cum fiat cessio iuris spiritualis cum modo, seu conditione, iuxta dict. Vnde ea resolutio videtur intelligenda de cessione iuris facta in fauorem collitigantis, non vt illi ordinarius conferat ius cessum, sed vt careat omnino aduersario, & tollatur penitus cedenti recursus ad beneficium, & causam, & ita in dict. decisione solum dicitur, quod prouisor dictam cessionem admisit, & non quod contulerit ius cessum, vt dicit de cessione facta in manibus Papæ, de qua *n.* 3. inquit, quod fuit prouisus is, in cuius fauorem facta est, & ad istum tantum effectum videntur fieri huiusmodi cessiones extra Curiam.

Renunciatio vero † facta etiam ab aliis non re- 161
nuntiatur, etiam in manibus inferioris ea intentione, & spe, vt alicui certæ personæ conferatur, sine pacto tamen, aut conditione valet, nec committitur vlla simonia, etiam mentalis, cum nulla emptio, vel venditio, nec contractus, non gratuitus sit, nec spes facit simoniam. Ita tenent gloss. & Dd. *in dict. c. ex parte* 1. *de offic. deleg* gloss. etiam communiter recepta *in c. ordinationes*, 1. *quæst. verb. pretio.* Felin. *supra in dict. c. ad audientiam* 2. *de rescript. nu.* 3. Aufrerius *d. decis.* 439. *nu.* 4. Rebuff. *titul. de pura resignatione.* Corras. *d. c.* 8. *num.* 18. Rosiniacus *d. c.* 14. *n.* 6. Nauarr. *in dict. cap. si quando, de rescript. exceptione* 4. *num.* 2. *& in man. c.* 23. *num.* 107. *vers. ad* 10. *& num.* 109. *& conf.* 18. 19. 20. 35. *&* 38. *num.* 3. *de simon.* Petr. Gregor. *c.* 28. *nu.* 7. Flam Paris. *d. lib.* 14. *qu.* 6. & Ugol. *dict. tab.* 1. *de simon. c.* 22. §. 1. *à num.* 4. *& c.* 28. §. 2. *num.* 5. *& de offic. Episcop. c.* 50. §. 18. *n.* 5. & addit. sum. Bull. Quar. *dict. verb. beneficiorum resignationes, circa finem*, Io. Gut. *can. q. li.* 2. *qu.* 23. *nu.* 75. D. Frechilla *in d. rub. de renuntiat. nu.* 38. & D. Ant. *d.* 2. *p. tit.* 1. *c.* 5. §. 11. Sylvest. *verb. renunciatio. qu.* 6. Armilla *eod. verb. num.* 3. Cosm. Philiar. *dict. c.* 3. Man. Rodrig. *d.* 2. *tom. c.* 56. *numero* 8. *& c.* 60. *num.* 3. *ad fin.* & Vega. *dict.* 2. *par. cap.* 101. *casu* 56. *& 62. cir. fin.* Azor *libr.* 7. *c.* 21. *qu.* 3. *& c.* 27. *qu.* 6. *&* 3. *par. libr.* 12. *cap.* 8. *quæst.* 5. *in fine*, & Torre *dict. quæst.* 100. *artic.* 5. *diff.* 11. Suarez *dict. libr.* 4. *cap.* 35. *n.* 16. *&* 18. *& capitulo* 44. *ad fin.*

Et sic Rota † resoluit, non esse simoniacum man- 162
datum ad resignandum certa beneficia in manibus inferioris à Papa pure, libere, & simpliciter, nec non petendum, & obtinendum de beneficiis resignatis prouideri certæ personæ, vt per Cassad. *dict. decis.* 2. *de simon.* & clarum est ex illo mandato colligi intentionem resignantis, vt conferrentur nominato per eum, sed quia non fuit id positum sub pacto, modo, vel conditione, cessabat simonia, vt Nauarr. Flamin. Paris. & Philiar. *vbi supra*, & Vgolin. *dict. cap.* 28. §. 2. *n.* 5. & Azor. *d. c.* 27. *qu.* 6. inquiunt facit *dict. ca. tua nos, vers. si vero, de simonia.*

Et similiter † dicit Rebuff. *dict. titul. de resignat. con-* 163
dit. n. 12. quod in mandato ad resignandum coram legato potest adiici clausula, quod roget constituens legato, vt tali N. conferat, & tunc legatus si velit, conferet illi, quia non arctuatur *dict. capitul. tua nos, de simonia.*

Sed huic † resolutioni videtur obstare Constitutio 164
Pij V. de confidentiis 87. in ordine, ibi: Etiam sola dimittentis intentione, & ibi, Licet ipsum confidentiæ crimen alterius tantum partis conscientia sit admissum. Ex quibus videtur, dictam renunciationem factam cum intentione, vt beneficium certæ personæ conferatur, esse simoniacam, & confidentialem.

Pro

165 Pro reſponſione dico, † quod abſque pacto, modo, ſeu conditione confidentia beneficialis non eſt ſimoniaca, prohibita & punibilis per dictam *conſtitutionem* Pij IV. & Pij V. 169. vt contra Maſcardum *de probat. concluſ.* 1312. aliàs 1307. & Cordub. *in ſum. quæſt.* 32. *ad fin.* quem videntur ſequi Manuël Rodriguez *dict.* 2. *tom. cap.* 60. *num.* 7. & Vega *in ſum.* 1. *part. cap.* 39. *ad fin.* & contra Petrum Ledeſmam *in ſum.* 2. *part. tract.* 12. *concluſ.* 40. *vltim. difficult.* dicentem eſſe valde veriſimile, quod in dicta conſtitutione prohibetur, & tollitur quilibet modus confidentiæ, non ſolum ex iuſtitia, ſed etiam ex gratitudine, licet confidentia ſit ſolius partis dimittentis beneficium, propter periculum magnum, quod erat committendi ſimoniam, &c. tenent Nauar. *dict. cap.* 23. *num.* 107. & 109. & *in multis conſiliis de ſimonia.* Hieron. Gabr. *conſ.* 172. *num.* 4. *lib.* 2. Bocacius *in comm. conſtit.* Piceni, *num.* 60. & 68. Menoch. *præſumpt. lib.* 5. *præſumpt.* 9. Vgolin. *dict. cap.* 22. §. 1. *num.* 1. & 3. Zauallos *quæſt.* 280. *à num.* 20. Ludou. Lopez *inſtruct. conſcient.* 1. *tom. cap.* 240. & 207. Ioan. Bapt. Corrad. *in reſponſ. caſuum conſcient. quæſt.* 42. *in addition.* quamvis *quæſt.* 218. contra teneat, & Mand. Rodriguez *d.* 2. *tom. cap.* 56. *num.* 8. & *cap.* 60. *num.* 5. & Vega *dict.* 2. *part. cap.* 101. *caſu* 56. & Magiſter Fr. Ioan. Vincentius cathedraticus S. Theologiæ Salmanticæ, & poſtea procurator generalis, ſeu Vicarius Ordinis Prædicatorum Romæ, in materia, quam legit Salmanticæ de ſimonia, & Henriquez in eadem materia, qui dicit, ita etiam tenere viros doctos Romæ, & Salmanticæ conſultos. Et inde infert, quod ſi beneficiatus aliquis eſſet valdè amicus collegio pauperi religionis, & in gratiam illius reſignat beneficiũ confidens ex gratitudine, ſe recepturum magna, & tamen exprimit, ſe non intendere pactum, aut obligationem induci, præſumi quidem poteſt, ſed non eſt ſimonia, quamvis habito beneficio ſuperior ex gratitudine obliget ſe etiam inſtrumento ſoluere aliquid quotannis. Infert ſecundo, quod ſi quis reſignauit in me beneficium, certo confidens abſque pacto, me reſignaturum in illum alterum, non eſt ſimoniaca confidentia, nec peccatum, idque licere quando difficile eſt permutare vnum beneficium cum altero alterius diœceſi, & *in ſum. lib.* 13. *cap.* 56. §. 1. *in text.* & *gloſſ. litera C.* ait, non prohiberi confidentiam, niſi in qua interuenit pactum ſimoniacum. Leſſius *lib.* 2. *cap.* 35. *num.* 95. & 96. Azor *dict. lib.* 7. *c.* 27. *q.* 6. *ad fin.* & 3. *p. lib.* 12. *c.* 10. *q.* 2. Suarez *dict. lib.* 4. *c.* 43. *n.* 9. & 12. & nouiſſimè Fr. Raph. de la Torre *dict. q.* 100. *art.* 6. *diſp.* 4.

166 Et iſtam ſententiam ſequitur Flamin. Pariſ. dicens, ita † in praxi receptum, de confidentia, *q.* 26. & 27. *à num.* 76. & *quæſt.* 31. 49. 51. & 53. abſque pacto enim, modo, ſeu conditione, non inducitur ſimonia, *capitulo Arthaldus*, 8. *quæſt.* 3. & *gloſſ. verb. poſtmodum, in cap. quam pio.* 1. *quæſt.* 2. gloſſ. & communiter Dd. *in d. cap. tua nos, de ſimon.* & *in cap. veniens*, 1. vbi Felin. & Decius *num.* 9. *de teſtibus*, idem Decius *conſ.* 118. *num.* 4. Pariſ. 30. *num.* 21. *lib.* 4. Natta *conſ.* 299. *num.* 11. Sarnen. *de triennali, quæſt.* 12. *verſ. principaliter*, Puteus *deciſ.* 171. *à num.* 9. *lib.* 2. Mohed. 167. alias 1. *de ſimon.* Farin. *conſ.* 75. *num.* 3. & 24. & hoc ſæpè in Rota fuit reſolutum, vt in vna Firmana Capellaniæ, 7. Maij 1582. coram ſanctiſſimo Clemente VIII. poſita per Farin. *dict. conſ.* 75. *à num.* 40. & in Britorienſ. commendæ 12. Decembris 1588. coram Dom. Gipſio poſita per Farin. *deciſ.* 63. & in vna Tollen. parochialis 28. Maij 1593. coram Dom. Seraphino, poſita per Farin. *d. conſ.* 75. *à num.* 45. & in Aquen. ſimoniæ 1594. coram Dom. Blancheto poſita per Farin. *ibi, à num.* 61. & in Romana, ſeu Hiſpalen. ſimoniæ 7. Februar. 1596. coram eodem Dom. Blancheto poſita per Farin. *ibid. à num.* 76. & in Taruiſina prætenſæ ſimoniæ 13. Maij 1596. coram D. Corduba, poſita per Farin. *deciſ.* 111. & in Tullen. prætenſæ ſimoniæ, vltimo Ian. & 21. Aprilis 1597. coram Dom. Orano, poſitis per Farin. *conſ.* 75. *num.* 105. & 106. & idem Flamin. *eodem tract. quæſt.* 10. cum Nauarr. *dict. cap.* 23. *num.* 109. docet, prædictas conſtitutiones Pij IV. & Pij V. ſolum emanaſſe contra confidentiam beneficialem ſimoniacam, nec inducere aliquam nouam prohibitionem confidentiæ beneficialis. Quod docet Suarez *dict. cap.* 43. *num.* 5. & 9. & addit rectè *dict. num.* 5. per eas non omnes ſimoniacas confidentias eſſe prohibitas, ſed illas quæ circa talem materiam, & ſub tali quaſi pretio, ſeu in eo genere confidentiæ, & quaſi pretij fierent. Et ita in terminis † fuit tentum per Rot. in vna Coſentina 167
confidentiæ 4. Febr. 1591. coram Domino Orano, poſita per Farin. *deciſ.* 102. & in Buxien. confidentiæ 5. Iunij 1595. coram Dom. Penna ſupra adducta 1. *p. cap.* 5. *num.* 52. & in cauſa Imolen. confidentiæ 24. Februar. 1592. coram Dom. Pamphilio, poſita per Farin. *dict. conſ.* 75. *à num.* 128. & in Lunen. Sarçanen. confidentiæ 9. Iun. 1600. coram Dom. Pamphilio, poſita per Farin. *deciſ.* 135. in quibus fuit dictum, ſolam fructuum perceptionem non inducere confidentiam, ſed animum, & conuentionem hoc faciendi ab initio. Et in vna Carthaginen. confidentiæ 21. Iunij 1591. coram Dom Gipſio, † in qua fuit 168
dictum, Confidentiam licet ſit cum ſimonia, & ſic occultè fiat, & per conſequens difficilis probationis, poſſit probari per coniecturas & præſumptiones. Iulius Clarus *lib.* 5. *recept. ſentent.* §. *ſimonia, n.* 12. tamen debere eſſe euidentes, & claras, ac ita confidentiam, & ſimoniam includere, vt nihil aliud importare valeant, Felin. *in cap. ſuper his*, *num.* 17. *de accuſat.* Natt. *conſ.* 199. *num.* 13. Iulius Clarus, *ibi*, Caputaq. *deciſ.* 202. *part.* 1. (de quo Flam. Pariſ. *q.* 64. & *de reſignatione*, *lib.* 4. *quæſt.* 8. & *deciſ. citat.*) & confidentiam non probari ex ſola perceptione fructuum facta poſt reſignationem, per reſignantem de mandato reſignatarij, niſi ante reſignationem præceſſerit conuentio, vel ex aliis coadjuuetur, ſecus vero ſi poſt reſignationem liberè, & ſpontè aliquid detur reſignanti. Natta *dict. conſil.* 299. *n.* 10. Mohed. *deciſ.* 167. cum aliis adductis in dict. Coſentina confidentiæ, non obſtante dict. conſtitutione Pij V. &c.

Idem fuit † tentum in vna Calagurritana confi- 169
dentiæ 14. Decembris 1592. coram Dom. Penna, vt in ſequenti deciſione, Franciſcus Ximenez quondam canonicus Calagurritan. die 1. Nouembris ann. 1561. Did. Vaz. in Romana Curia reſidentem procuratorem conſtitui ad conſentiendum coadiutoriæ ſui canonicatus cum futura ſucceſſione ad fauorem Iuſtini Sanctorij filij Ioannis Sanct. etiam canonici Calagurritani, & die 3. eiuſdem menſis idem Ioannes eundem Didacum procuratorem fecit ad conſentiendum coadiutoriæ ſui canonicatus cum futura ſucceſſione ad fauorem Didaci Ximenez filij Franciſci Ximenez, quarum coadiutoriarum ſupplicationes, 3. Idus Decembr. eiuſdem anni, felic. record. Pius Papa IV. ſignauit, & procurator literas Apoſtolicas expediuit, quarum vigore Didacus die 17. Iulij, quo tempore Ioanes obierat, & Iuſtinus die 23. eiuſdem menſis, & anni 1561. poſſeſſionem dictorum canonicatuum apprehendentes in eadem pacifice per 25. annos, & amplius vſque ad annum 1589. permanſerunt quo anno, cum quidam Andreas Martinez coram iudice confidentiarum in Romana Curia Iuſtinum, & Didacum accuſaſſet, & ſententiam fauorabilem à prædicto iudice reportaſſet, & cum voto Rotæ deinde procedere iuſſus eſſet, dubitaui an conſtaret de tali confidentia, quæ præiudicaret Iuſtino & Didaco. Et domini re mature diſcuſſa pronunciauerunt non

conſtare de tali confidentia, ſiue ſimoniaca pactione, quæ prædictis Iuſtino & Didaco præiudicaret, rationes viuas, & ſpirantes, quibus hæc ſententia roboraretur, has eſſe cenſuerunt. Primum, quia nuſquam apparebat Franciſcum primum reſignantem dediſſe mandatum ſub confidentia, vel præcedente pactione, ut Ioannes poſtea ſimile mandatum daret ad reſignandum ſuum canonicatum filio dict. Franciſc. vnde cum fieri potuerit, vt Franciſcus primo loco ſponte, & nulla præcedente pactione confidentiaria mandatum ad reſignandum dederit, & poſtea Ioannes idem quoque ſponte præſtiterit, in dubio eam interpretationem accipere oportuit, quæ delictum excluderet, *leg. merito, ff. pro ſocio, cap. eſtote, de regul. iuris*, S. Thom. 2. 2. *quæſt.6. art.4.* Bart. *leg. non ſolum*, §. *ſed vt probari, num.2. verſ.dico quod in delictis, ff.de noui oper.nunciat.* Primus enim actus reſignationis ſecluſa pactione, non erat illicitus, neque ſecundus gratuito, & ſponte factus fuerat ſimoniacus, Felin. *in pr.* & ibi communiter canoniſtæ, *in cap. tua nos, de ſimonia.* Et cum à gratitudinis fonte manare potuerit, & qui accipit beneficium, lege neturali obligatus ſit ad antidora, & ad habendam, agendam, & opportuno tempore gratiam referendam, *leg.ſi non ſortem, §.libertus*, vbi *gloſſ. verb. naturaliter, ff. de condict. indeb.leg.ſed etſi*, §.*conſuluit, ff. de petit. hæred. cap. cum in officiis de teſtament.* S. Thom.2.2.*quæſt.*106. *art.3.* Nauar. *de datis & promiſſis, notat.*11. pactione, modo, & conditione deficiente, non poterat ob prædictos reſignationis actus ſimonia iudicari. Altera ratio fuit, quia cum in propoſita facti ſpecie ageretur de prætenſa confidentia commiſſa inter Franciſcum, & Ioannem, & ſic inter tertios iam defunctos, non autem de perpetrata inter Iuſtinum & Didacum longo tempore bonæ fidei poſſeſſores, licet inter primos reſignantes ſimonia confidentiaria probaretur, adhuc iſtis con præiudicaſſet, cum beneficio regulæ de triennali tuti redderentur. Sarnen. *dict.reg. de triennal. quæſt.*12. & fuit deciſum in vna Hiſpa. beneficij de Ecija, die 16.Nouembr.1579. coram S.D.N. Clemente VIII. tunc Rotæ auditore, *part.2. diuerſ.*319. Nec prædictis refragabantur mandata infra modicum trium dierum interuallum ad reſignandum data, quaſi ex eorum vicinitate correſpectiuitas præſumenda foret. Anch.*conſ.*434.*num.*3. Aym. *conſ.*153.*num.*8.*&* 9. quoniam cum non eſſent eodem die rogata, non poterunt omnino correſpectiua cenſeri. Verall. *deciſ.*197. 2.*part.* incip. *mandata, num.*1. Peregrinus *deciſ.*289. incip. *in cauſa, lib.*3. quando enim inter duos actus contrahentes digreſſi fuerunt ad alios extraneos actus, tunc illi duo actus non cenſentur correſpectiui. Verall. *dict.deciſ.*197.*num.*3. deciſio in illa Oſcen. prioratus, coram Reuerendiſſimo Oriolen. die 20. Iunij 1582. 2.*part.diuerſor.*234.non oppugnabat præcedentem reſolutionem, quia præterquam quod loquebatur ad alium effectum in fine, etiam addebatur, quòd prædicta fortaſſis non ſufficerent ad inducendam ſimoniam. Similiter non intrabant deciſiones nuper editæ in illa Gerunden. præceptoriæ, coram R.R.P.P. Dominis Gipſio, & Decano, neque enim ibi deciſum extitit actus fuiſſe correſpectiuos, propter mandata facta infra paucos dies, ſed ideo ita pronunciatum fuit, quoniam locus erat conſtitutionibus Pij IV. & Pij V. quibus expreſsè, tanquam ſimoniacæ, & confidentiariæ annullabantur reſignationes, & retroceſſiones, cum reſeruatione regreſſus, circumſcriptis enim præfatis conſtitutionibus nunquam Rota voluit declarare præfatas reſignationes confidentiarias, aut ſimoniacas, licet modicum tempus inter data mandata ad reſignandum interceſſiſſet. Ad deciſionem in cauſa Reatina penſionis coram R.P.D. Pamphilio reſpondebatur multa in ea affuiſſe iudicia, & præſumptiones confidentiam probantia, quæ in caſu propoſito deſiderabantur. Quod à Franciſco & Ioanne reſignantibus idem Did. Vaſquez fuerit conſtitutus procurator, non concludebat ſimoniam, aut confidentiam, neque releuabant allegatæ *deciſ.*Paleoti 150. & Peregrini 81. *lib.*1. cum expreſsè loquerentur, quando mandata erant facta eodem die, & coram eodem notario, & teſtibus, ſecus vero dicendum, ſi diuerſis diebus conceſſa reperirentur. Veral.*d.deciſ.*197.*p.*2. neque quod eodem die & hora, & coram eodem notario per eundem procuratorem in Curia, fuerit præſtitutus conſenſus, inducebat ſimoniacam correſpectiuitatem, nam ſi principales eum conſtituerunt, omni ſimoniæ & confidentiæ vitio ceſſante, non poterat procurator per aliquem actum vel delictum Dominis præiudicare, itavt ex facto procuratoris in aliquam pœnam inciderent, *leg.*1. §.*ſi procurator, ff. ſi quis ius dicendi.* Bart.*in l. ſi procurator, num.*8.vbi Iaſ. *num.*5.*ff.de condict. indeb.* Alex. *conſ.*17. *num.*3. *lib.*6. *deciſ.* Achillis 4. *de renuntiat.* & illa in cauſa Bonn. tranſlationis penſionis,coram S.D.N.Clement.VIII. die 23. Ianuar. ann.1579. non applicabantur ad propoſitam facti ſpeciem, cum non loquerentur de præſtatione conſenſus procuratoris à diuerſis, & in diuerſis diebus conſtituti: imo in illa Bonon. conſenſus fuerat præſtitus ab ipſis principalibus in Curia præſentibus ex conceſſione Iuſtini ad interrogationem iudicis quærentis, an permutationes canonicatuum inter Franciſc. & Ioannem fuerint factæ ſub beneplacito Sedis Apoſtolicæ, reſpondente ſub dict. beneplacito fuiſſe factas, nulla certa aſſertio ſuper permutatione colligi poterat, cum reſponſio principaliter interuentum beneplaciti Sedis Apoſtolicæ, enunciatiuè autem dictam permutationem reſpicere videretur: vnde cum non dubitaretur de eo, ſuper quo confeſſio principaliter emanauerat, enuntiatum minus principaliter non probat, Alexand. *conſ.*136.*num.*11.*lib.*1.Decius *in authent. ſi quis in aliquo, num.*37. *Cod. de eden.* quod ipſum in depoſitionibus teſtium, vt enuntiata in eorum depoſitionibus non probent, voluit Bartolus *conſ.*113.incipit *proceſſum eſt, num.*5.quam interpretationem apertè ſuadebat altera Iuſtini depoſitio, cum interrogatus, an ſciret cauſam ob quam Franciſcus ſibi reſignauerit canonicatum, ſe nihil ſcire reſponderit, itaque in altera diſpoſitione noluit aliquid dicere de ipſis permutationibus: minus etiam obſtare videbatur alia confeſſio Didaci ex literis eius collecta, nam præterquam quod ſolum referebat prætenſionem contra ipſum notam, ex qua nulla certa confeſſio poterat deprehendi, non loquebatur affirmatiuè, cum dixerit, vt aſſerit Caſſad. *deciſ.*4. *num.*8.*de probat.* & licet præfatæ Didaci literæ legitimè recognitæ, ipſi præiudicare potuiſſent, non tamen poterunt nocere Iuſtino. Quantum attinet ad famam ſuper probatione prætenſi tractatus, ſeu præcedentis conuentionis inter Franciſcum, & Ioannem reſignantes, fuit dictum in cauſis maximi præiudicij, non eſſe multum famæ tribuendum, cum ſit indicium inconſtans, vagum, & à delicto longè remotum, & cum totum probationis pondus à fama proueniens in eo conſiſtat, vt à fide dignis, probis, honeſtiſque perſonis ortum habeat, non autem à maleuolis & malignis, *cap.qualiter, 2.de accuſat.cap.licet Heli.§.final. in fine, de ſimonia.* Gandinus *tractatu de malefic.titul. quomodo cognoſcatur de maleficio per inquiſitionem, num.6. verſic.*5. quod non prouenerit à maleuolis. Achil. *deciſ.*321. incipit *alia tamen vice*, aliàs eſt 8.*tit.de iure patronatus, in impreſſis.* Neque hic docetur de legitimo famæ initio, non videbatur huic generi leuis probationis ad priuandum, & condemnan

demnandum aliquid deferendum, præsertim cum non concurrerint alia indicia, quæ simul cum fama aliquem legitimæ probationis graduũ constituerent, Gratus *consil.57.num.8.lib.2.* Iulius Clarus *practic.crimin.quæst.21.versic.fama sola.* Neque Veralli 299.incipit,*ad probandam famam,lib.1. in manuscript.* firmat contrarium, dum indicat non esse necessarium, vt testes dicant à quibus fama ortum habuerit, quia ex fine decisionis apparet, nihil fuisse stabilitum, cum fuerit dictum, quod diligenter iterum videretur, ex eo quod resignatarij forent filij resignantium, non concludebatur simonia, vel confidentia, præsertim cum mandata non fuissent correspectiua. Postremo, in bullis Pij IV. & Pij V. non poterat fieri aliquod fundamentum, nam confidentia, quam in casu proposito Fiscalis affuisse contendebat, non erat talis qualis damnatur in præfatis constitutionibus: cum enim duplex sit confidentia beneficialis, vna simoniaca, qua quis confidit, quem collaturum beneficium, mediante pretio, pacto, vel conditione expressa, vel tacita, digno, vel indigno: altera qua quis confidit, aliquem collaturum aliquod beneficium ob cognationem, vel amicitiam, digno, vel indigno, sine tamen pacti, modi, vel conditionis interuentu, prout contigit in hoc casu, in quo non apparebat inter resignantes præcessisse pactum aliquod, conditionem, vel modum: talis confidentia non damnatur per illas constitutiones, cum non fuerint editæ contra omnem confidentiam beneficialem, nec contra quamlibet confidentiam illicitam: sed tantum contra illicitam simoniacam. Nauarr. *in manual. cap.23. num.109. vers.ad duodecimum.* Ex prædictis autem patebat, talem confidentiam illicitam simoniacam, præcedente videlicet pactione, conditione, vel modo irritam pro parte Fisci, & Andreæ ei adhærentis, non fuisse probatam, & propterea Iustinum & Didacum fore absoluendos, & in statum pristinum plenariè restituendos. Quæ decisio fuit confirmata coram Domino Pamphilio, 25.Iunij 1593. vt in decis. posita per Farinacium *consil.75. à num.53.* circa eam tamen obiter aduerto, quod si in eius specie mandata fuissent correspectiua interueniente pactione, esset simonia, non tamen confidentialis, Suarez *dict. cap.43. n.5.* iuxta dicta supra *num.166.* Et ita in eadem causa tenuit Rota coram Dom. Penna, de mense Iunij 1592. vbi domini conformiter censuerunt sententiam per iudicem confidentiarum latam contra dictos Iustinum Sanctorium, & Didacum Ximenez canonicos Calagurritanos, fuisse nullam, & reuocandam ex manifesto defectu iurisdictionis prædicti iudicis, qui licet habeat facultatem cognoscendi de confidentiis beneficialibus simoniacis, non tamen de simonia, quæ latius patet quam ista confidentia, quamvis enim omnis beneficialis confidentia illicita simoniaca, sit simonia, non tamen reciprocatur, vt omnis simonia sit confidentia: in hoc autem casu dicebant domini, quod tametsi aliqua posset esse simonia, de qua erat videndum, nulla tamen erat confidentia beneficialis illicita simoniaca, qualem prohibent Apostolicæ Constitutiones Pij IV. & Pij V. super quibus iste auditor confidentiarum vigore particularis indulti fuit constitutus iudex, ad tradita per Nauarrum *cap.23. num.109. vers.ad* 12. vt *in decis.* Farin. 80. *num.3.* & nouissimè in vna Lucana confidentiæ 27.Febr.1606 coram D.Ludouisio fuit resolutum non constare de confidentia, in qua, & quando ciuiliter agatur, requiritur plena & concludens probatio, vt in pluribus causis fuit resolutum: & licet testes dicant, Cosmum dixisse, se impetrasse canonicatum, vt rem gratam decano, & aliis: hoc tamen nullo iure est prohibitum, & confidentia non consistit in hoc, vt gratificetur tertius in impetratione, sed vt gratificetur in admissione & dispositione beneficij impetrati, & ex sequutis absque præcedenti pactione & tractatu ante impetrationem, non probatur confidentia, nec simonia, &c.

Vnde Flam.Paris.*d.tract.de confiden.q.36.* vbi agit, quando † ex mutuo præsumatur simonia, & confidentia docet, quod ex mutuo inducitur simonia, & confidentia, quando adest pactum tacitum, siue expressum, & hoc siue fiat ante, vel post, vel in ipsa resignatione ipsum mutuum, cessante vero pacto non adest simonia, nec confidentia. Nauar.*cons.22. & 23.de simonia,* & idem Flam.Paris.*de resignatione, lib.14.q.7.à num.2.* qui *d.q.36.num.40.* ait, negatiuam opinionem, scilicet ex mutuo non committi confidentiam, etiam stante pacto vidisse consultam per viros peritissimos in facti contingentia, qui mouebantur, quia verba constitutionis huic casui non adaptantur, nec applicantur, &c. quæ opinio mihi placet, & est certa, quando mutuum fuit factum ante resignationem, vel in ipsa resignatione, quia tunc non videtur committi confidentia,sed simonia. Et quod ex mutuo committitur simonia stante pacto, seu conditione,aliàs non tradunt Vgol.*tab.1. c.9.§.5.n.2.* Azor *2.p.lib.7.q.2.* & Suarez *d.lib.4.c.38. à num.6.* 171

Vnde etiam infertur † ad casum frequentem, quod renuntiantes beneficia reseruata pensione, ea spe & intentione, vt illa statim redimantur, non committunt confidentiam, nec simoniam etiamsi resignatarius id intelligat, & præstet intentionem illam redimendi, nisi pactum interuenerit, provt loquitur Gigas *de pension.quæst.87. ad finem*, vt patet ex illis verbis: *Et ita paciscentes*, imo & pacto interueniente erit simonia, non tamen confidentia prohibita per dict.constitutiones,quæ non loquuntur in hoc casu. 172

Vnde etiam † conuincitur opinio Ioan. Gutierrez *dict.lib.2.num.83.ad finem*, qui ait in dictis constitutionibus comprehendi confidentias illicitas, licet non simoniacas, quoad vtrumque forum, & etiam licitas, quoad forum exterius, quæ est sine fundamento, & contra id quod est supra dictum, *num.166.* 173

Hoc supposito † ad d.verba constitutionis Pij V. ibi, *Etiam sola dimittentis intentione, &c.* Flam.Paris. *d.quæst.16.* Primò respondet, ea verba declarari per alia posita *in §.seq.* ibi, *Ea conditione tacita, vel expressa*, sequentia enim declarant præcedentia, *l.si seruus,§.fin.ff.de legat.1.* cui videtur accedere Azor *dict. 3.p. lib.12. c.10. q.2.* dicens quod in dicta constitutione per illa verba, *sola dimittentis intentione*, comprehenditur non solum confidentia in pactum expressum deducta, sed etiam ea, in qua pactum tacitè continetur, & ea quæ in iudicio aliqua possit coniectura probari. 174

Sed ista † interpretatio non satisfacit, nam dicta verba, *Etiam sola dimittentis intentione, &c.* non recipiunt commodam declarationem per illa, *Ea conditione tacita, vel expressa*, vt patet ad sensum. 175

Secundo, & melius, † vt ipse ait, respondet cum Hieron.Gabr.*d.cons.172.lib.2. n.3.* illa verba esse intelligenda de intentione nota ei,qui beneficium recepit, qui sciens mentem renunciantis, vel concedentis, videtur assentiri, non autem de eo cui intentio nota non fuit. Et ita etiam respondet *in dict. q.27. & 53.* & sequitur Rota in vna prioratus 17. Maij 1600. coram D. Seraphino, posita per Farin. *decis.133.n.4.& 5.* 176

Et † Flam.Paris.*dict.quæst.26. num.27.* reprobauit interpretationem Nauar. *dict.q.23.n.210. 6.notab.* dicentis, quod Pius V. non intendit asserere, per d. verba, quod sola intentio renunciandi beneficium, vt detur aliqui absque pacto constituat in foro in- 177

teriori

teriori ſimoniam, ſed probatio eius faciat in exteriori præſumi illam: quam interpretationem Nauar. ſequitur Vgol. *dict. quæſt.* 22. §. 3. *num.* 1. Ioan. Gutier. *d. q.* 22. *n.* 80. & Zaullos *d. q.* 280. *num.* 20. & Rota *ſup. d. num.* 5. & Torre *d. art.* 6. *diſp.* 4. *ſub* 1. *dub.* reprobat, inquam, eam Flam. quia ſi non probetur, etiam illam intentionem fuiſſe notam alteri, non committitur, nec præſumitur confidentia, vt etiam videtur intelligere Rota *ibi.*

178 Et † iſtam interpretationem Flamin. nouiſſimè tenet Fr. Suarez 5. *tom. de cenſuris, diſp.* 22. *ſect.* 6. *n.* 15. & 16. vbi ait, in d. conſtitutione Pij V. non puniri actum merè internum, ſed exteriorem à praua intentione interiori procedentem, nempe receptionem beneficij ab eo, qui tali intentione confidentiali confert, non poſſe autem hanc excommunicationem incurri, ſi intentio dantis ita ſit interna & occulta, vt à recipiente nullatenus cognoſci queat, nam tunc non poſſet ita recipere, quaſi conſentiendo illi intentioni confidentiali, quia confidentia neceſſario debet incipere ex voluntate, & parte dantis, alioquin confidentia non eſt, & ſic etiam neceſſe eſt, vt hæc intentio dantis ſit etiam nota recipienti, &c. & quod ait Pontifex, *Sola dimittentis intentione*, ſubintelligere cognita quacunque ratione à recipiente id probabiliter credente, etiamſi inter eos non intercedat pactum, vel expreſſus ſermo de hac re, ſed coniecturis & quaſi nutibus ſe intelligant, &c. ſed *num.* 20. intelligit illa verba, *Licet ipſum confidentiæ crimen alterius tantum partis conſcientia ſit admiſſum*, pertinere ad præſumptionem fori exterioris cum Nauar. *ſuprà.*

179 Concludit † igitur Flam. Pariſ. *ibi. d. q.* 26. ſolam voluntatem reſignantis, aut collatoris, vel alterius, non inducere confidentiam illicitam, & punibilem per d. conſtitutiones, ſed eſſe neceſſarium pactum, aut conuentionem, modum, ſeu conditionem, expreſſam vel tacitam.

180 Ait tamen † *n.* 39. quod inficiari minimè poteſt, quin collator, aut reſignans ex cogitatione mentis, & praua animi intentione, ſine aliquo exteriori actu incidat in eam ſpeciem ſimoniæ, quam mentalem vocant, opere tamen ſubſecuto, id eſt adepta re, quæ ſperatur, & ſecuto effectu cum Abb. *in c. nemo, n.* 6. *de ſimonia, & in c. tua nos, & in c. conſulere, n.* 5. *eod. tit.* Decio *in dict. c. ex parte,* 1. *de offic. deleg. n.* 17. & Angel. *in ſum. verb. ſimonia* 1. *verſ. penul. cum aliis,* vt per Redoar. *de ſimonia* 1. *p. c.* 3. *n.* 6.

181 Sed circa iſta, † quæ Flam. docet, in primis animaduerto mihi non placere etiam dictam interpretationem, quam cum Hieron. Gabr. aſſignat ad dict. verba conſtitutionis Pij V. *Etiam ſola dimittentis intentione, &c.* Conuincitur enim ex *dict. deciſ.* Caſſadori 2. *de ſimonia*, quam ipſe Flam. adducit, & ſequitur *d. lib.* 14. *de reſignat. q.* 6. *n.* 6. in qua ex verbis mandati, ſatis nota erat collatori intentio reſignantis, vt beneficia reſignata conferrentur certæ perſonæ nominatæ in mandato, & tamen deciſum eſt, non eſſe ſimoniam.

182 Præterea, ex eo † quod intentio reſignantis, ſeu dantis beneficium, ſit nota collatori, ſeu beneficium recipienti, non ſequitur adeſſe pactum, vt conſtat, quod eſt duorum, pluriumve in idem placitum, & conſenſus, id eſt, placidus conſenſus, *l.* 1. *ff. de pactis,* iuncta gloſſ. *ibi, verb. placitum & conſenſus*, intellige, *obligatorium, & animo ſe obligandi, &c.*

183 Secundo † animaduerto, Flam. Pariſ. in eo quod dicit *dict. n.* 39. quod inficiari non poteſt, quin collator, aut reſignans ex cogitatione mentis, & praua animi intentione incidit in ſimoniam mentalem, &c. videri contrariari ſibi ipſi, *d. lib.* 14. *de reſign. q.* 6. *n.* 7. & 8. vbi ait, cum communi opinione ex Nauar. *c.* 23. *n.* 107. *verſ. ad* 10. contra Abb. Decium, & alios, non committi ſimoniam, nec etiam mentalem à renuntiante hac intentione, vt beneficium conferatur certæ perſonæ, etiam aliàs non renuntiaturo, ſi hoc non expreſſit.

In qua contrarietate † & controuerſia dico, quod 184
intentio renuntiantis, vt beneficium alteri detur, &c. duplici modo poteſt ſe habere. Primo, quod ita renuntians non intendat ad id arctare, & obligare, ſed vt liberè, & ex voluntate, ac ſponté fiat. Et tunc nulla committitur ſimonia, etiam mentalis, etiamſi eſſemus in ſimoniacis de iure diuino, quamvis talis intentio nota eſſet conferenti, & etiamſi aliàs non eſſet renuntiaturus, iuxta ſupradicta, quia habere ſpem non eſt ſimonia, Sylueſt. *de verb. renuntiat. q.* 6. *verſic. ad fin.* rectè Vgolin. *d. cap.* 22. §. 1. *num.* 4. *ad* 6. & Leſſius *d. lib.* 2. *cap.* 35. *n.* 93. & ſic procedit quod Flam. Pariſ. tradit *d. lib.* 14. *q.* 6. *n.* 7. & 8. & conducunt, quæ tradit Caiet. *in ſum. verb. ſimonia, verſic. circa primum caput.*

Secundo † modo poteſt ſe habere, quod renun- 185
cians tali intentione intendat ad id arctare, & collatorem obligare, non tamen declarat prauam ſuam intentionem, & tunc reuera committitur ſimonia mentalis, Leſſius *ibi, num.* 96. & ſic eſt accipiendum, quod tradunt Abb. & Decius *ſupra*, & alij citati, & cum eis Flam. Pariſ. *d. q.* 26. *n.* 39. & ſi aliud volunt, non bene dicunt, & conducunt tradita per Sotum *de iuſt. & iur. lib.* 6. *quæſt.* 8. *art.* 1. *verſ. poſthæc.* Rebel. *de oblig. iuſt.* 2. *p. lib.* 8. *quæſt.* 3. *num.* 2. & Suarez *dict. lib.* 4. *cap.* 44. *& ſeq. tract.* 3. *de relig.* & Fr. Raph. de la Torre *eod. tract.* 2. *tom. q.* 100. *art.* 6. *diſp.* 2. 3. & 4.

Et pro hac † diſtinctione facit text. *in d. c. tua nos,* 186
de ſimonia, qui ſic debet intelligi. Et quæ in ſimili de vſura mentali tradunt Caietan. 2. 2. *quæſt.* 78. *art.* 1. *& in opuſc.* 2. *tom. tract.* 8. *de vſura, quæſt.* 2. & 3. *& in ſum. verb. vſura,* §. *de vſura mentali*, & Soto *de iuſtitia & iure, lib.* 6. *quæſt.* 1. *art.* 2. 2. Salon. 22. *d. quæſt.* 78. *art.* 2. *controuerſ.* 1. *& artic.* 3. *controuerſ.* 10. Valent. 3. *tom. diſp.* 5. *q.* 21. *punct.* 1. *& diſp.* 6. *q.* 16. *punct.* 3. Molina *de iuſtitia,* 2. *tom. diſp.* 305. Ludouicus Carbo. *de reſtitut. quæſt.* 57. 11. *concluſ.* & Ludou. Lopez *inſtruct. conſcient.* 1. *tom. cap.* 204. Leſſius *de iuſtitia & iure, lib.* 2. *cap.* 20. *dub.* 5. Rebellus *dict. quæſt.* 3. & Azor 3. *p. lib.* 5. *cap.* 17. *quæſt.* 3. qui bene aduertunt contra Sylueſt. *in ſum. verb. vſura,* 1. *in princ.* Nauar. *in comm. de vſuris, à num.* 19. *& in man. cap.* 17. *num.* 209. & alios, vſuram mentalem (& idem eſt de ſimonia) non eſſe perpendendam ex intentione principali, vel ſecundaria, ſeu minus principali, ſed ex eo mutuans intendat aliquid ſibi dari gratis, vel non gratis, ita quod ſibi intendat aliquid dari immediatè pro mutuo & ratione, & vi mutui præcisè, licet minus principaliter intendatur, ſed principaliter intendatur ſubventio proximi, ſit vſura: ſi vero intendat ſibi dari gratis, & liberaliter, ac ratione beneuolentiæ, ſeu gratitudinis, ex mutuo prouenientis, non eſt vſura. A quo non multum diſtat Nauar. *ſup. & cap.* 23. *num.* 100. *verſ.* 3. & Summa Corona 2. *part. c.* 7. *de vſura, n.* 13. & Morla *in emporio iuris, tit.* 2. *q.* 10. *n.* 13. ait, quod tunc cenſetur aliquis, liberaliter dare, quando non dat in pretium, nec cum pacto explicito vel implicito rei faciendæ, quia cum nihil eorum interuenerit, non ponitur, nec intenditur obligatio iuſtitiæ, ergo totum negotium eſt gratia, & liberalitas, quod oportet inquit, notare contra Nauar. *in extrauag. de datis & promiſſis*, tenentem, quando principalis, vel totalis intentio eſt iudicem corrumpere, vel beneficium obtinere non eſſe dationem gratuitam, & liberalem. Quod etiam eſt notandum contra Couar. *lib.* 1. *variar. c.* 20. *n.* 3. 4. *& 5. & in reg. peccatum,* 2. *p. initio, ad fin.* quem ſequuntur Ioan. Gutier. *canonica. quæſt. lib.* 2. *c.* 15. *ex n.* 4. & Vega *in ſum.* 2. *p. c.* 101. *caſu* 30. Flam. Pariſ. *de confident. q.* 36. *à n.* 10. Sand. *de offic. Eccl.* 6. *p. c.* 17. ſed contra eſt Leſſ. *d. lib.* 2. *c.* 35. *n.* 10. Rebel. *d. n.* 2. & Suar. *d. c.* 44. & Torre *d. diſp.* 2.

Et

187 Et dicto ſecundo † modò intelligo illa verba d. Conſtitutionis Pij V. ibi ; Etiam ſola dimittentis intentione , & ibi ; Licet ipſum confidentiæ crimen alterius tantum partis conſcientia ſit admiſſum. Nempe quando renunciatio beneficij fit cum confidentia , & praua intentione , vt illud eidem dimittendi , vel alteri poſtea conferatur , aut fructus, vel eorum pars aliis concedatur , aut quando confertur beneficium cum confidentia & praua intentione , vt poſtea in alterum pro arbitrio collatoris, ſeu alterius diſponatur, &c. intendendo ad id arctare, & obligare. Et vt in ſumma dicam , quando dans , vel recipiens beneficium animo interius ideo dat , vel recipit , vt poſtea debeat dari beneficium, penſio, ſeu fructus , &c. etiamſi alteri parti nihil de eo ſit notum.

188 Itaque voluit † ibi Pius V. prohibere, & punire, ſaltim in illis quatuor caſibus , de quibus à *verſ. Quare nos*, vſque ad *verſ. Poſtremo ſi quis* crimen confidentiæ ſimoniacæ mentalis , etiam vnius tantum partis intentione , & conſcientia commiſſum. Et hæc interpretatio videtur eſſe Menochij *d. lib. 5. præſumpt. 9. n. 12.*

189 Vnde in his † caſibus ſimonia mentalis confidentialis ſubiecta erit obligationi reſtitutionis , & cenſuris & pœnis,ex d.conſtitutione Pij V. (quamvis ignorans alterius partis prauam intentionem, à cenſuris & pœnis excuſetur durante ignorantia) quicquid contra videatur tenere Flam.Pariſ. *d. q. 26. d. num. 39. & 40.* quando intentio alteri parti nota non eſt, & expreſsè Suarez *ſupra dicta diſput. 22. de cenſuris , ſect. 6. num. 15. & 16.* qui *d. tract. 3. de relig. lib. 4. cap. 43. num. 12.* requirit etiam pactum exterius expreſſum, vel tacitum,vt etiam Leſſius *dict. cap. 55. num. 95. & 96.* & Azor *dict. cap. 27. q. 6.* & Fr. Raph. de la Torre *dict. quæſt. 100. art. 6. diſp. 4. verſic. Sed vt diſcernas.* Licet aliàs ſimonia mentalis non obliget ad reſtitutionem , nec ſubiaceat cenſuris , vt diximus *8. part. cap. 1. à num. 45. ex cap. final. de ſimon.* ex quo tantum colligitur, quod de facto ſimonia mentalis non punitur cenſuris Eccleſiaſticis, & obligatione reſtituendi , non tamen quod Eccleſia non poſſit illam punire,vt contra Nauar. *in comm. d. cap. fin. de ſimonia*,quem ſequitur Vgolin. *de ſimonia, tab. 2. de ſimonia mentali, cap. 2. n. 3.* P.Nauar. licet ſub *verbo fortaſſe, de reſtitutione, lib. 2. cap. 2. num. 378.* & Suarez *d. 5. tom. diſp. 4. ſect. 2. n. 18. & 20. & 21.* rectè cum communi Dd. tradit P.Ledeſm. *in ſumm. de cenſuris, c. 30. dub. 3.* & dicit valde probabile d. Suarez *de relig. tract. 3. lib. 4. c. 55. n. 10.* & ſentit Torre *d. art. 6. diſp. 8. in princ.* & dicetur inf. *cap. vlt. dub. 1. à n. 101.* & ſic bene potuit Pius V. punire d. crimen ſimoniæ confidentialis mentalis.

190 Sicut etiam † conſtitutio Gregor. XIII. 28. de datis & promiſſis pro gratia , vel iuſtitia obtinen. & eius pœnæ locum habent etiam in ſimonia mentali, ſcilicet vbi aliquid datum, acceptumve eſt pro gratia, vel iuſtitia obtinenda, nullo pacto , conuentioneque , ac nulla promiſſione præcedente , vt tradit Nauar. *de datis, & promiſſis, n. 32. verſic. ex quo ſequitur*, & cum eo latius Vgolin. *tab. 1. de ſimonia, cap. 21. in princ. ſub n. 4.* qui ſibi certè non conſtant, nec procedunt conſequenter.

191 Et etiam *conſtitutio 33.* Pauli IV. † quam adducit Gonzalez *gl. 15. num. 90.* punit pœna excommunicationis , priuationis beneficiorum , & inhabilitatis ad illa, ac nullitatis prouiſionum ipſo facto , inter alios , eos qui beneficia pro aliis , cum ſpe penſionem , aut aliud temporale commodum ab eis conſequendi, vel pro ſeipſis principaliter animo & intentione ea poſtmodum in fauorem aliorum , etiam quantumvis idoneorum , & benemeritorum cum ſimili penſione , aut commodo , aut etiam ſine eo reſignandi obtinere procurauerint , &c. quæ conſtitutio planè loquitur,& procedit etiam nullo pacto, ſeu conuentione præcedente. Vt euidenter conſtat ex verbis proœmij eiuſdem conſtitutionis , ibi, *Et interdum pacto expreſſe firmato.* Videtur tamen intelligenda de habentibus animum , & intentionem ea poſtmodum reſignandi ſtatim , ſeu infra parvum tempus , non de habentibus animum , & intentionem ea reſignandi poſt aliquot annos , ſeu longum tempus, in hoc enim nulla apparet ordinatio , nec tenetur quis habere animum tenendi ſemper beneficium , maximè , cui incumbit onus curæ animarum , aut reſidentiæ perſonalis , & ita videtur vſu receptum. Et ita etiam videtur accipiendum iuramentum , quod Romæ exigitur in beneficiis reſidentiæ tempore examinis , quod non accipit beneficium cum intentione dimittendi,vt referunt Flam. Pariſ. *de reſignatione, lib. 9. quæſt. 10. ad fin. additione conſilij* Nauar. *16. de clericis non reſiden.* & Gonzalez *dict. num. 90.* & dixi ſupra *8. part. cap. 2. num. 35.* & expertus ſum. Vnde non videtur ſatis tutum , & firmum dictum conſilium Nauar. *16.* quod non peccaret quis accipiendo beneficium curatum animo permutandi cum alio ſimplici , vel renuntiandi reſervata penſione , ſi proponat ſeruire illi , vt debet tempore magno, vel paruo quo ipſum tenuerit,&c. Et aduertit dict. additio eiuſdem Nauarri *ibi* , & Gonzalez *vbi ſupra dict. num. 90.* quamvis rectè procedat iſtud conſilium in habente animum illud renuntiandi poſt magnum tempus , vt dixi , & etiam in habente animum permutandi etiam ſtatim, quod attinet ad dictam conſtitutionem Pauli IV. quæ non videtur loqui de habentibus animum permutandi : ſed dictum iuramentum , quod Romæ exigitur , videtur etiam comprehendere , in ſui generalitate permutationem ſaltem cum beneficio non requirente ſimilem reſidentiam. Sicut etiam dicta conſtitutio non procedit in habentibus animum renunciandi ſimpliciter , & liberè , & non in fauorem , quia ſolum loquitur de habentibus animum reſignandi in fauorem aliorum. Dictum vero iuramentum comprehendit etiam ſimplicem dimiſſionem , quamvis Gonzalez *dict. num. 90.* videatur velle dictam conſtitutionem Pauli IV. etiam in habentibus animum ſimpliciter dimittendi procedere, ait enim ex ea non procedere , quæ dicit Nauar. *in man. de oratione, cap. 21. num. 52. & miſcell. 49. alias 44. num. 2.* vbi Nauar. loquitur de capientibus beneficium animo relinquendi illud ſimpliciter. Præterea dicta conſtitutio , & etiam dictum iuramentum non videntur procedere in obtinentibus beneficia cum animo dubio , aut conditionali illa reſignandi, etiam in fauorem aliorum , iuxta aliàs dictum *3. p. cap. 2. dub. num. 48.* & quamvis dicta conſtitutio loquatur de obtinere procurantibus , & accipienda eſt de obtinere procurantibus cum effectu , id eſt, de facto obtinentibus , vt colligitur ex eius verbis, ibi , *Et nihilominus ſicut præfertur, obtenta prouiſiones, &c.* & ibi, *Tam ſi impetrata, &c.* maximè cum ſit pœnalis, & ſic reſtringenda *regula odia, lib. 6. cum aliis.* Rurſus iſta conſtitutio procedit in ſic obtinentibus, ſeu impetrantibus beneficia in Curia Romana , ſeu à Papa, non ab ordinariis, ſeu extra Curiam , vt ex dictis verbis, & toto tenore ipſius apparet, & conducunt aliàs tradita per Mandoſ. *regul. 29. de ſubrogan. collitigan. quæſt. 3.*

An autem † *in verſic. quare nos* , dictæ conſtitutionis Pij V.ibi, *Aut illius fructus, &c.* legendum ſit, *illi, vel aliis*, aut *alij, vel aliis.* Flam. Pariſ. *q. 27. de confidentia, num. 99.* ait, legendum eſſe *illi*, vel *aliis*, cum Maſcardo ſup. adducta *concl. 1312. aliàs 1307.* & committi ſimoniam confidentiariam, ſiue fructus dentur reſignanti , ſiue alij , quod etiam tenuit Nauarr. *conſ. 75. n. 1. & conſ. 78. de ſimon.* & videtur tenere Menoch. *de præſumpt. 9. n. 8.* 192

Contra

193 Contrarium † nempe legendum esse alij, vel aliis, & sic non esse confidentiam à Pio V. damnatam, licet sit simonia resignare cum pacto, vt dentur aliqui fructus resignanti, tenet Nauarr. *consilio* 33. *num.*4. *& conf.*76. *n.*6. *de simon.* quem sequitur Vgolin. *d.tab.*1. *de simon. cap.*22. §.1. *n.*8. & Menoch. *de arbitr. centur.*6. *addito casu* 566. *n.*8. & additio Nauar. *dict. conf.*78. quæ ait, hanc lecturam esse modo vsu receptam, & hanc opinionem modo teneri, & ita legitur in bullario impresso Romæ, & in motibus propriis impressis Lugduni, anno 1582. & in manu. Nauar. *c.*23. *n.*110. vbi ponitur d. constitutio Pij V. & in summa Bullarij quarantæ, *verb. simonia*, & sic legit Lessius *lib.*2. *c.*35. *n.*94.

194 Nihilominus tamen † mihi verior videtur prima sententia, ex *versicul. ad probandum*, ibi, *Aut fructus perceperit, &c.* vbi inter præsumptiones, & coniecturas confidentiæ ponitur perceptio fructuum per resignantem, post resignationem, quæ præsumptio, & coniectura cessaret, si non esset confidentia resignare cum pacto, vt dentur aliqui fructus resignanti. Præterea pro hac sententia, *vers. vt idem*, ibi, *siue vt de eo prouisus, &c.* maiorque ratio erat ad damnandam hanc confidentiam, quæ est frequentior, quam aliam de dandis fructibus aliis, & hoc videtur sentire Rota *in decisionibus supra allegatis*, & DD. communiter, & dicit valde probabile Lessius *supra*, licet credat non esse receptum, & nouissimè sequitur Suarez *d.tract.*3. *de relig. lib.*4. *c.*43. *a num.*6. qui rectè aduertit, quod illa verba, *Alij, vel aliis*, non debent intelligi respectu resignantis, sed respectu recipientis beneficium, à quo est alius resignans, & sic comprehenditur sub *illo* relatiuo, pro quo singulare videtur positum, & plurale pro *aliis, &c.* & subdit sibi non constare, aliud consuetudine receptum esse: sequitur etiam nouissimè Fr. Raph. de la Torre *dict. q.*100. *art.*6. *disp.*4. *vers. sed exceptis.*

195 Reliqua de confidentia † videnda sunt apud Nauarr. & Mascard. *supr.* Menoch. *d.lib.*5. *præsumpt.*9. *& dict. centuria* 6. *casu* 566. Vgolin. *dict. tab.*1. *cap.*22. & præcipuè apud Flam. Paris. *dict. tract. de confidentia.* Prosperum de Augustino *ad summam Bullarij*, *dict. verb. simonia*, & Suarez *d.cap.*33. & Fr. Raph. de la Torre *d.art.*6. *disp.*4.

196 Solum aduerto † primo cum Flaminio Paris. *ibi, q.*7. *n.*21. hallucinari Nauar. *in dict. cap.*23. *num.*110. *vers. not.*7. nam confundit quatuor casus confidentiæ, qui ponuntur in d. constitutione Pij V. *à vers. quare nos*, cum coniecturis, quæ etiam sunt quatuor, & ponuntur, *à vers. ad probandum*, & ita ait Flam. aduertisse Rotam in d. Cosentina confidentiæ coram Orano, & illos quatuor casus vocat præsumptiones iuris, & de iure, Menoch. *de præsumpt.*9. *n.*12. & non esse arbitrarias, sed iure definitas ait *dict. centuria* 6. *casu* 566. *n.*1.

197 Secundo aduerto, quod licet perceptio † fructuum per resignantem post resignationem inducat præsumptionem confidentiæ, vt fuit resolutum in d. Cosentina confidentiæ, purgatur tamen constito de causa, ex qua fuerunt percepti, Hieron. Gabr. *d. conf.* 172. *lib.*2. *num.*8. ita Flam. Paris. *q.*27. *num.*124. nam contra quatuor coniecturas positas à Pio V. *de vers. ad probandum*, admittitur probatio in contrarium, & ita communiter practicatur, & fuit dictum in d.

198 Cosentina, & Brixien. ita idem Flamin. *q.*77. † qui *q.*31. *n.*27. *& quæst.*49. ait, ex donatione omnium fructuum, aut partis facta à resignatario resignanti, intrare præsumptionem confidentiæ, intelligit tamen hoc quoties remissio, seu donatio fuit facta illico post resignationem, secus si postea aliquo tempore interiecto, vel ex aliqua causa, nam hoc casu nulla committitur confidentia, vt fuit resolutum in d. Cosentina, & in alia Otiolen. confidentiæ, 1. Februarij 1591. coram D. Bubalo.

Et † idem Flaminius *dict. quæst.*31. *n.*29. *& d.q.*49. 199
ait, ex ista prima præsumptione, seu coniectura non induci veram confidentiam, sed ex ea colligi coniecturam, & præsumptionem, ex qua aliis concurrentibus vult Papa delicti commissi probationem resultare. Et idem ait *in* 2. *coniectur. q.*32. *n.*69. *& in* 3. *quæst.*33. *n.*43. *& in* 4. *quæst.*34. *in fin.* & ita fuisse resolutum in dicta Cosentina, in qua domini concluserunt coniecturas positas in dicta constitutione, non concludere necessario, vt ex illis constet commissum fuisse delictum confidentiæ, & simoniæ, sed ex vna illarum elici præsumptionem, ex qua & pluribus aliis coniecturis concurrentibus vult Pius V. delicti commissi resultare probationem, vt ait etiam Flamin. *d.q.*77. & in d. Brixien. & in Imolen. confidentiæ 24 Februarij 1594. coram D. Pamphilio. Et idem fuit resolutum in dict. Carthaginen. confidentiæ supra relata, *num.*168. & id probatur ex dict. constitutione Pij V. *vers. testes*, ibi, *Pluresque huiusmodi præsumptiones, &c.* Et tenet Nauarr. *dict. cap.*23. *num.*110. *not.*8. & Mascard. *d. conclus.*1312. aliàs 1307. *num.*17.

Quicquid † velit Maiolus *de irregularitate*, *lib.*5. 200
*cap.*45. *num.*5. *versicul. sed etsi nulla*, *& seq.* Et licet Menoch. *de præsumpt. præsumpt.* 9. *circa fin.* teneat vnam illarum coniecturarum, seu præsumptionum plenam probationem facere, non rectè intelligens d. verba, *pluresque, &c.* quæ potius contra eum faciunt.

Et † licet idem Flamin. Paris. *quæst.*73. *numero* 15. 201
concludat vnam illarum præsumptionum, de quibus in dict. constitutione probatam per duos testes conteste sufficere, & probare confidentiam, vel duas probatas per testes singulares, in margine tamen habetur, sed à contraria opinione non est recedendum.

Sed adhuc † supradictæ resolutioni, de qua 202
*num.*161. 162. 163. & obstat alia Constitutio Pij V. 58. *in versic. caueant*, vbi sic dicitur: Caueant autem Episcopi, & alij prædicti, itemque omnes electores, præsentatores, & patroni, tam Ecclesiastici, quàm laici, quicunque sint, ne verbo quidem, aut nutu, vel signo futuri in huiusmodi beneficiis, & officiis successores ab ipsis resignantibus, aut aliis eorum significatione, vel hortatu designentur, aut de his assumendis promissio inter eos, aut etiam intentio qualiscunque intercedat. Ex quibus planè colligitur, non posse coram ordinariis renunciari beneficia, designando quovis modo successorem, aut ea intentione, vt alteri conferantur, etiam liberè, & sponte, nam etiam ista intentio videtur excludi per dictum verbum, *qualiscunque*, quod omnimodam generalitatem importat.

Per quam † constitutionem ait Vgolinus *d.tab.*1. 203
*de simonia, c.*18. §.2. *ad fin.* prohibitum esse hodie designari successores quacunque ratione à resignante, nec posse procedere dictam *decisionem* Cassadori 2. *de simonia.*

Ex quo conuincitur † interpretatio, quam ad 204
dict. constitutionem videtur assignare Flamin. Paris. *dict. lib.*14. *de resignatione benef. quæst.*6. *numero* 7. vt intelligatur de intentione tacitè, vel expressè in conuentionem deducta, vt etiam videtur intelligere Prosper de Augustino *in additione ad summam Bullarij, verb. beneficiorum resignatio. ad fin.* quæ interpretatio ex eo etiam conuincitur quod per verbum, *promissio*, conuentio excluditur, & sic per verba illa, *Aut etiam intentio qualiscunque amplius prohibetur.*

Ioan. Gutierrez † *conf.*42. *n.*9. *circa finem*, ait, di- 205
ctam constitutionem in illis verbis *procedere*, intelligi in foro exteriori, secus in interiori, quemadmodum interpretatur Nauar. & ipse cum eo similia verba constitutionis Pij V. *de confiden.* de quo sup.

*n.*177.

*n.*177. sed hoc caret fundamento, nam illa verba non denotant præsumptionem, maximè stante decreto irritanti.

206 Quare existimo † ex ista constitutione nouè prohiberi resignationem coram ordinariis factam cum mutua intentione, vt certæ personæ beneficium conferatur, etiam spontè, aut designando etiam nutu, vel signo futuros successores, aliàs resignatio erit nulla propter decretum irritans ibi positum.

207 Et tamen † beneficium sic resignatum, tanquam vacans manebit reseruatum Sedi Apostolicæ, aut superioribus ordinariis, qui talem resignationem admiserunt, iuxta aliam constitutionem eiusdem Pij V. 42. de suspensione facultatum Episcoporum, & aliorum admittendi resignationes, vel permutationes beneficiorum, quam aliàs Pius V. *in d. const.* 58. in suo robore reliquit perpetuo valituram.

208 Ac † puto, quod admittentes talem resignationem incurrunt suspensionis pœnam, de qua *in dict. const.* 58. *versic. qui vero*, qui ad omnia supra contenta refertur *ad c. inquisitioni, de appell. cum aliis*, quicquid dicant Flam. Paris. *lib.* 5. *de resignat. q.* 6. *à num.* 123. Prosper de Augustino supra *circa fin.* & Azor *dict. lib.* 7. *cap.* 19. *q.* 5. & Vgolin *de offic. Episc. cap.* 50. §. 18. *in fin.*

209 Si vero resignatio fieret cum intentione & spe resignantis tantum, vt beneficium spontè conferatur alteri, pro quo postea rogare intendit, non tamen vllo modo illud designando, non videtur esse contra dictam constitutionem, quæ tantum prohibere videtur mutuam intentionem resignantis, & collatoris, seu patroni, vt colligitur ex illis verbis, *inter eos*, quæ tam ad verba, *qualiscunque intentio*, quam ad verbum, *promissio*, referuntur, vt constat ex illa dictione, *etiam*, quæ illa repetit, ad tradita per Fast. *dub.* 46. *num.* 8. & Bart. *in leg. Seia*, §. *Caio, ff. de fundo instructo*, & ita videtur tenere Cech. *de benef. & pens. c.* 13. *n.* 2. *vers. quæ quidem resignatio*, & nouissimè post hæc ita explicat Suar. *de relig. tract.* 3. *lib.* 4. *c.* 35. *n.* 18. dicens, Pontificem ibi loqui de intentione, quæ aliquo modo exterius proditur, & tacitam petitionem offert, & hanc solam voluisse prohibere pro quo rectè considerat, Pontificem ibi non dirigere sermonem directè ad resignantes, sed ad prælatos, sic enim habet, *caueant Episcopi, &c.* qui non possunt cauere ab intentione resignantis merè interna, & sic non loquitur de illa, &c.

210 Sed dubitatur, an non obstante † dicta *const.* 58. *dict. versic. caueant*, possit resignari beneficium coram ordinario cum intentione mutua, vt liberè, & spontè vniatur alicui certo loco, seu beneficio, vel designando locum, cui vniri desideratur, absque vllo tamen pacto, modo, vel conditione.

211 Et † videtur, quod sic, nam per vnionem extinguitur & supprimitur titulus, & nomen beneficij, ita vt amplius beneficium dici non possit, sed prædium beneficij, cui facta est vnio, vt dicetur *infra vltima parte, cap.* 2. *num.* 12. & sic non est dare successorem in beneficio, & consequenter, non videtur hoc casu procedere d. constitutio, quæ cum sit correctoria, seu exorbitans, quantum ad hoc non videtur extendenda.

212 Verius tamen videtur † oppositum, quia omnes rationes, quæ in dicta constitutione considerari possunt, militant in proposito, & locus, cui fit vnio beneficij, dici potest successor saltim largè.

213 Sed restat difficultas, † an per renunciationem simoniacam, quamvis sit nulla, abdicetur ius à resignante, & valeat in eius præiudicium: & abdicati ius à resignante, valereque in eius præiudicium, & sic posse beneficium, vt vacans impetrari, tenet Corras. *dict. cap.* 8. 1. *part. num.* 2. citans Panormit. *in cap. penult. de rer. permutat. num.* 5. qui tamen id non dicit clarè. Idem tenet Rebuff. *in praxi, tit. de simonia in resignatione, num.* 10. vbi ait resignationem simoniacam tenere in præiudicium resignantis, etiamsi clausula fuerit in ea non aliter, nec aliàs, &c. & P. de Baisio *in directorio electionum, 2. part. cap.* 1. *n.* 4. dicens, renunciationem factam in fauorem certæ personæ esse simoniacam quam inferior Rom. Pontifice non potest admittere, & beneficium sic renuntiatum posse impetrari tanquam vacans. Idem etiam tenent Tiraquel. *de retract. lignag.* §. 26. *glos.* 2. *num.* 10. Flam. Paris. *de resignat. benefic. lib.* 7. *quæst.* 1. *num.* 15. qui dicunt, quod licet renuntiatio beneficij simoniacè facta nulla sit, valet tamen in præiudicium renuntiantis, & citant Gloss. *in cap. super hoc, verb. pecunia, de renunciatione*, quæ solum dicit, quod quamvis renuntiatio simoniaca non teneat, non tamen potest resignans beneficium repetere, quia priuari debet iste, qui simoniam commisit pecuniam recipiendo, quod etiam inquit Flamin. Paris. *dict. lib.* 14. *de resign. quæst.* 2. *numero* 16. Idem etiam nouissimè tenet Leo *in thes. for. Eccles. cap.* 17. *à num.* 40.

Contrarium tamen, nempe, † quod resignatio simoniaca non teneat etiam in præiudicium resignantis, nec per eam abdicetur ius ab illo, videtur tenere Innocentius *in dict. cap. penult. de rerum permut. ad fin.* sequuntur Rota *decis.* 7. *de renunt. in antiqu.* alias 236. Staphil. *de lit. gratia, tit. de variis modis vacationis,* §. *resignat. modus, num.* 10. *addit.* Capellæ Thol. *de iis.* 439. *num.* 3. Cosmas *in pragm. sanct. titul. de elect. cap.* 1. §. *& cum humana, versic. deinde eligant, verb. ipso iure.* Lambert. *de iure patr.* 1. *part.* 2. *lib.* 9. 6. *art.* 3. *num.* 4. & Rebuff. *in praxi, tit. de modis amittendi beneficia, num.* 35. Cassad. *decis.* 3. *num.* 1. *de renuntiat.* Cresc. *decis.* 4. *de simon. aliàs* 231. Caputaq. 83. *num.* 1. *part.* 3. & Mohed. *decis.* 4. *de simon. alias* 245. Rosin. *de benefic. cap.* 18. *à num.* 8. Nauar. *in man. cap.* 23. *num.* 105. *in fin. & consil.* 36. *num.* 2. & 43. *num.* 7. *de simon.* Flam. Paris. *lib.* 9. *de resignat. quæst.* 9. *num.* 4. Cenedo *collect.* 174. *ad decretales, num.* 2. Vgolin. *de simonia, tabul.* 1. *cap.* 28. §. 2. *num.* 5. Petr. Gregor. *de benef. cap.* 31. *num.* 11. *ad fin.* (qui ait cum Rota *dict. decis.* 236. dicens notabile, quod resignatio facta simoniacè, non tenet etiam in præiudicium resignantis, nihilominus tamen, quod verum erit priuandum beneficio, qui commisit simoniam, ex *dict. gloss. verb. pecunia*, vt etiam aiunt Cosm. & Rosin. *vbi supr.*) & Cechus *de benef. & pensio. cap.* 13. *num.* 7. *versic.* 2. *loco*, Tusc. *concluf.* 253. *litera S, num.* 4. Rota *decis.* 191. *num.* 4. quæ est etiam apud Farinac. *decis.* 9. *& decis.* 305. *part.* 1. *diuersorum, & decis.* 319. *part.* 2. *& decis.* 146. *lib.* 2. *part.* 3. *n.* 3. & in Elnen. præceptoriæ vlt. Ianuar. 1582. coram Lancelloto, apud Farinac. *decis.* 23. *num.* 2. & nouissimè in vna Taruisina canonicatus 16. Nouembr. 1601. coram Dom. meo Corduba, in † qua fuit resolutum, Quod quamvis fuerit resolutum in c. 13. Maij 1596. probari simoniam respectu resignatarij, qui illam confessus est, non vero respectu resignantis, cui resignatarij confessio præiudicare non potuit, non tamen potest prætendere resignans sibi adiudicari beneficium, ex eo quod non fuerit ab eo ius abdicatum propter dictam simoniam confessatam per resignatarium, & sibi restitui, quia non potest in proposito diuidi confessio, & ita per maiorem partem fuit conclusum. 214 215

Et hæc secunda opinio mihi † videtur verior, pro qua facit regula *non præstat de reg. iuris in* 6. *& l.* 4. §. *condemnatum, ff. de re iudicata*, & approbatur per magistrum S. Palatij in indice librorum expurgan. in Eman. Sa, *pag.* 444. *num.* 7. corrigens sic, Renuntians simoniace puniri potest, & priuari beneficio, non tamen perdit ipso iure illud, quia renuntiatio est nulla, Nauar. *cap.* 23. *num.* 105. nec obstat constitutio 216

Pij V. quæ de acquirentibus ſimoniace, non de reſignantibus loquitur.

217 Nec obſtabit, † quod ſupra diximus *num.*36. renuntiantem nulliter ſcienter abdicare ius, nam illud procedit in eo, qui renuntiat in fauorem, ſeu conditionaliter nulliter tamen, quia non adimpletur conditio, nec acquiritur ius reſignatario, talis enim ſic renuntians ſcienter abdicat ſibi ius, quia culpa ſua, & per eum videtur ſtetiſſe, quominus conditio impleretur, & ſic ad eius præiudicium habetur pro impleta, ex reg. *l.in iure ciuili, ff. de regul. iuris, l.in iure ciuili, ff.de condit. & demonſtr. & leg. in executione, §.fin.ff.de verb.obligat.* at renunciatio ſimoniaca eſt de ratione ſimoniæ, non propter defectum conditionis, nam etiam renuntiatio ſimplex ſimoniace facta nulla eſt.

218 Verum eſt tamen quod † ſimoniace renuntians, quamvis nulliter, non poterit repetere beneficium à reſignatario, ſeu alio poſſeſſore illius, dicendo renuntiationem fuiſſe ſimoniacam, & ſic ab eo ius non fuiſſe abdicatum, nam etiam ſecluſa priuatione allegans propriam turpitudinem non auditur, Rebuff. *d.tit.de ſimonia in reſignatione, num.*2. Bernard. Diaz *reg.*24. Gratian.*reg.*477. & Laſſarte *de decima venditionis, cap.*14.*n.*64.

§. I.

Quod renuntiatio cum authoritate ſuperioris fieri debet.

SVMMARIA.

219 *RE*nuntiatio cum licentia, ſeu authoritate ſuperioris fieri debet.

220 *Alias non tenebit in præiudicium Eccleſiæ, aut ſuperioris, tenebit tamen in damnum, ac præiudicium renuntiantis, quia ex hoc videtur fuiſſe tacitum pactum de non petendo beneficium, &c. ſecundum Gloſſas, & Dd.relatos.*

221 *Pro quo faciant deciſiones Rotæ relatæ,* & n.ſeq.

223 *Sed verius eſt non tenere etiam in præiudicium renuntiantis, nec quoad ipſum beneficium valere, ſed adhuc verum habere titulum, & ius in eo, donec ea renuntiatio per ſuperiorem admittatur, ſeu ratificetur*

224 *Et ſic de beneficio taliter renuntiato debet fieri mentio in impetratione.*

225 *Et adducitur reſolutio Rotæ.*

226 *Quod dicitur, renuntiationem factam ſine authoritate ſuperioris tenere in præiudicium renuntiantis, eſt quoad hoc, vt ſuperior poſſit eam approbare, & ratam habere.*

227 *Niſi ſi ante admiſſionem, & ratificationem reuocaverit renunciationem, nam re integra poterit pœnitere.*

228 *Et ideo in ſupplicationibus, & in literis ponitur illa clauſula ſiue præmiſſo, &c. quæ operatur, vt Papa per eam approbare videatur renunciationem factam coram non ſuperiori de beneficio illo, & de illo ſic vacante prouidere,* & n.ſeq.

230 *Dicitur etiam renunciationem tenere in præiudicium renuntiantis, quoad hoc, vt ſuperior poſſit eum priuare ob delictum ſuum, quia reſignauit ſine conſenſu ſuperioris, ex cap.quod in dubiis de renunciatione.*

231 *Sed ille text. id non probat, ſed tantum renunciantem in manibus laici, & ab eo denuo ſuſcipientem, quod maius delictum eſt, eodem beneficio eſſe priuandum.*

232 *Deciſionibus Rotæ pro contraria ſententia adductis,* num.221. & ſeq. *Reſpondetur,* & num. ſeqq.

235 *Licet renuntians ſine ſuperioris authoritate non amittat ius, & proprietatem beneficij, amittit tamen poſſeſſionem, quæ facilius amittitur.*

236 *Circa quod remiſſiuè.*

237 *Et ita videtur procedere deciſio Rotæ relata.*

238 *Etiam in renunciatione tacita, vt quæ fit per adoptionem ſecundi, requiritur licentia, ſeu approbatio ſuperioris, alias non vacat primum, ſecundum communem.*

239 *Contrarium tamen tenet gloſſ. & alij relati.*

240 *Author dicit, quod duplex eſt renunciatio tacita quædam, quæ ſine verbis fit facto hominis, & in hac requ ritur conſenſus ſuperioris, ſicut expreſſa, & ita procedet communis.*

241 *Sufficit tamen conſenſus tacitus ipſius ſuperioris in acceptando.*

242 *Alia renuntiatio tacita eſt, quæ à iure inducitur, & ipſo iure fieri intelligitur, etiam parte contrarium proteſtante, vt quæ fit per adoptionem ſecundi incompatibilis, & in aliis caſibus quæ non eſt vera renuntiatio.*

243 *Et in hac contra communem non requiritur licentia, ſeu approbatio ſuperioris, & procedit ſententia gloſſæ.*

244 *Pro quo faciunt iura adducta,* & n.ſeqq.

247 *Supradicta non procedunt in renuntiatione literarum ad beneficia, ſeu iuris ad rem, nam abſque ſuperioris authoritate illis poteſt renuntiari.*

248 *Reprobatur tamen dictum Flaminij Pariſij, quod poteſt quis abſque authoritate ſuperioris tacite renuntiare literis beneficiorum vacantium, in quibus per collationem, & acceptationem habet ius in re, non capiendo poſſeſſionem illorum.*

249 *Non procedunt etiam in renuntiatione beneficij litigioſi, in qua, ſi ius anceps ſit, ſuperioris authoritas non deſideratur.*

250 *Intruſus etiam poteſt renuntiare beneficio detento propria authoritate, quando eſt intruſus exiſtenter, & apparenter carens titulo.*

251 *Superior hic intelligitur non collator, ſed is, qui poteſtatem habet inſtituendi, & deſtituendi.*

252 *Vt Papa.*

253 *Et Epiſcopus.*

254 *Et inferior habens Epiſcopalem iuriſdictionem.*

255 *Vicarius Epiſcopi non poteſt reſignationem admittere niſi habeat ſpeciale mandatum.*

256 *Bene poteſt eas admittere Capitulum ſede vacante contra Rebuffum,* & n.ſeq.

258 *Quod procedit non ſolum in reſignatione, quæ fit in reſignantis pœnam, ſed etiam in qualibet reſignatione, contra Flamin. Pariſ.*

259 *Cuius rationi reſpondetur.*

260 *Procedit etiam in beneficiis ſpectantibus ad collationem ſolius Epiſcopi.*

261 *Qui ſolum haberet poteſtatem conferendi, vt executor datus ad prouidendum de beneficiis vacantibus, non poſſet recipere reſignationem alicuius volentis in eius manibus beneficium ſuum reſignare, vt de eo prouideat, niſi hoc ei nominatim eſſet iniunctum.*

262 *Generaliter qui iure ſpeciali beneficium confert, quoniam deſtituere non poteſt, reſignationi authoritatem non interponit.*

263 *Non videtur verum dictum Flaminij Pariſij, quod ſi priuilegium conferendi conceſſum fuerit ab eo, cuius iuriſdictioni tantum detrahitur, venit facultas deſtituendi, & per conſequens, recipiendi reſignationem, niſi addatur dictio taxatiua, nam & vicarius Epiſcopi habens facultatem conferendi, non poteſt recipere reſignationes, ſecundum eundem Flamin. Pariſium.*

264 *Beneficium reſignatum poteſt ab Ordinario liberè conferri, & à clerico impetrari.*

265 *Intelligendo de beneficiis ſimpliciter reſignatis, quæ quibuſlibet alias idoneis poſſunt liberè conferri, & impetrari. Nam reſignata in fauorem non niſi his, in quorum fauorem reſignantur, poſſunt conferri.*

266 *Et cum coram ordinariis non renuntientur beneficia, niſi ſimpliciter, poſſunt per eos conferri liberè quibuſlibet, excipiendo caſus exceptos per* conſtitutionem 58. *Pij V. videlicet, quod beneficia communia ordinariis reſignata non poſſunt conferri conſanguineis, affinibus, aut familiaribus ipſorum collatorum, vel reſignantium.*

267 *Quod etiam procedit in parochialibus prouidendis per concurſum.*

268 *Non tamen in beneficiis iuriſpatronatus.*

269 *Videnda eſt dict. conſtitutio, quæ præſcribit caſus, in quibus ordinarij poſſunt admittere reſignationes.*

Vbi de ea remiſſiuè.

270 *Iſta conſtitutio non videtur bene ſeruari in Hiſpania, in qua prætenditur eam non eſſe receptam, ſed ab ea ſupplicatum.*

271 *Circa quod ponitur reſolutio Rotæ.*

272 *An ſupplicatio interpoſita à lege, & conſtitutione generali ſuſpendat interim eius executionem, donec ſecunda iuſſio ſupereueniat, reſpond. quòd non cum Manuel Rodriguez contra alios.*

219 QVarto notandum eſt, † quod renuntiatio cum licentia, ſeu authoritate ſuperioris fieri debet, *capitulo admonet, quod in dubiis, capitulo niſi cum pridem, & cap. fin. de renuntiat. cap. denique, 6.* 220 *quæſt. 3. & cap. 1. 17. quæſt. cum aliis*, alias † non tenebit in præiudicium Eccleſiæ, aut ſuperioris: tenebit tamen in præiudicium renuntiantis, quia ex hoc videtur feciſſe tacitum pactum de non petendo beneficium, vt tradit Gloſſa *in dict. cap. quod in dubiis*, & idem tenet *gloſſa 2. in cap. quod Dei timorem, de ſtatu mona.* h. quæ tenet, renuntiantem ſine authoritate ſuperioris, cum quantum in ſe fuit, renuntiauerit, non poſſe in beneficio miniſtrare ſine licentia ipſius ſuperioris, & gloſſ. *in cap. ſi quis vero, 7. quæſt. 1.* quæ dicit, quod taliter renuntians non poteſt Eccleſiam repetere Corraſ. *1. parte, cap. 8. n. 13. & 14* idem etiam tenet Felin. *in capitulo lator, num. 13. de re iudic.* qui dicit, quod renuntiatio facta coram non ſuperiore valet ex parte renuntiantis, & ad inducendam vacationem, Rebuff. *in praxi in forma ſignaturæ, verbo, etiam coram notario*, & Mandoſ. *in regul. 30. Cancellariæ, quæſt. 7. num. 4.* qui aiunt, quod per renuntiationem factam non accedente authoritate ſuperioris, ſed coram laico in præiudicium renuntiantis, vacat beneficium, & poteſt impetrari, ſed Mandoſius ibi falſo allegat plures Doctores. Eandem ſententiam, quod renuntiatio facta coram non ſuperiori, licet ſit nulla quoad præiudicium ipſius ſuperioris, teneat tamen, & ſit valida in præiudicium renuntiantis tenet Flamin. Patiſ. *lib. 7. de reſignatione beneficior. quæſt. 1.* dicens communem, qui tamen non bene citat Doctores, ſed eorum ſententias confundit, & ſibi contradicit. Nam à *num. 27. ad 42.* tenet, taliter renuntiantem non priuari ex hoc proprietate beneficij ipſo iure, ſed requiri ſententiam declaratoriam priuationis ob delictum commiſſum, renuntiando in manibus non ſuperioris, & *num. 28. & ſeq.* cum Abbate *in dict. cap. quod in dubiis, num 8.* ait beneficium ex hoc non vacare, ſed interim eſſe in pendenti ad iudicium ſuperioris, & ideo poſſe interim taliter renuntiantes, beneficia poſſidere, & in eis miniſtrare ſine nouo conſenſu ſuperioris, & gloſſam, quæ contrarium vult *in dict. cap. quod Dei timorem*, communiter damnati. Poſtea vero *num. 51.* ait, veram tamen eſſe concluſionem, vt taliter renuntiantes abſque ſuperiori non poſſint abſque ſuperioris conſenſu redire ad beneficia ita reſignata, cum *dict. gloſſ. in d. cap. quod Dei timorem, & lib. 10. q. 2. num. 83. & 86.* tenet cum Felin. Selua, & Caſſad. *infra*, idem Cechus *de beneficiis & penſion. c. 13. n. 1. & 2.*

Et pro iſta ſententia † facit *deciſ. 4. de renuntiat. in nouis*, alias 352. quæ ait, quod per renuntiationem factam in manibus ſuperioris, licet non admiſſam, amittit renuntians ius, & poſſeſſionem, quamvis illa in nullo præiudicet ſuperiori, quo minus poſſit ipſum retinere, ſi velit, ſequuntur Sarnen. *in regul. de infirmis, q. 29.* & Mandoſius *in eadem regul. 19. q. 15. num. 10.* 221

Facit etiam † *deciſ. 1. de electione in antiquioribus & 8. de renunt. in antiq. n. 2.* quæ dicunt, quod tempus conferendi currit Epiſcopo à tempore renuntiationis factæ in manibus priuati, & non à tempore ratihabitionis. 222

Sed his non obſtantibus, † dicendum eſt, renuntiationem fieri non poſſe ſine ſuperioris authoritate, neque factam valere, etiam in præiudicium renuntiantis, *dict. cap. admonet, cap. quod in dubiis, cap. niſi cum pridem, & cap. final. de renuntiatio. cap. 1. 17. quæſtio, 2. cum aliis*, ac ipſum beneficium nondum vacare, etiam quoad ipſum renuntiantem, ſed adhuc poſt ipſam renuntiationem verum habere titulum, & ius in eo, donec ea renuntiatio per ſuperiorem admittatur, ſeu ratificetur, Innocent. *in dict. cap. quod in dubiis, num. 1.* & ibi Hoſtienſ. Cardinalis, Henriquez, Butrius, & Imola, Abbas *in cap. ad aures, num. 7. his, quæ vi, & in dicto cap. quod Dei timorem, num. 4.* vbi dicit contra gloſſam ibi tenere omnes fere Doctores, Rota *deciſ. 3. & 4. de renuntiat. in antiquioribus & 14. eodem, in antiqu.* alias 573. Felin. *in cap. in noſtras de reſcript. corol. 34.* Staphil. *de literis gratiæ, titul. de variis modis vacationis, §. reſignationis modus, num. 13.* Selua *de beneficiis, 3. parte, q. 11. n. 32.* Rebuff. *in praxi, tit. de reſignatione expreſſa, n. 11. & 13.* Beroius *in cap. 2. à num. 16. de reſtitut. ſpoliat.* Roſin. *de benefic. cap. 14. num. 1. & 2. & à n. 14. & 27.* Caſſador. *deciſ. 2. & 3. de renuntiatio.* Puteus *deciſ. 429. lib. 3.* Caputaq. *deciſ. 45. part. 1.* & Mohed. *deciſ. 22. de renuntiat.* alias 135. Nauar. *in cap. accepta, de reſtitut. ſpoliator. oppoſ. 7. ſolutione, num. 23. 26. 27. 32. & 35.* vbi reprobat, & bene conuincit nouam interpretationem, & intellectum, quem ad dictum *cap. cum in dubiis*, aſſignat Rebuff. *de pacificis poſſeſſor. num. 171.* alias 149. optimè Couar. *lib. 1. variar. c. 5. n. 6.* Menoch. *de arbitr. lib. 2. caſu 201. n. 47.* Quintanaduen. *lib. 2. Eccleſiaſticon, n. 10.* Ioan. Gutierrez *conſ. 42. n. 4.* Cabedo *deciſ. 23. n. 4. & 5. 2. part.* Spino *in cap. admonet, num. 2.* & Frechilla *in dict. Rubrica de renunt. n. 5. & 6.* Tuſchus *concl. 155. 256. & 257. lit. R.* 223

Ex † quo inferunt Felin. Selua, Roſin. & Menoch. *ſupra* de beneficio, taliter renuntiatio, debere fieri mentionem in impetratione ſecundi. 224

Et † in vna Spoletana beneficiorum coram Dom. Mantica 31. Ianuar. 1594. de qua ſupra *præced. part. cap. 3. num. 11.* fuit tentum, non conſtare de ſcientia vacationis Abbatis ad quem collatio ſpectabat, licet ſciuerit, fuiſſe reſignationem admiſſam à Vicario, nam ad admittendam reſignationem requiritur ſpeciale mandatum, aliàs non inducitur vacatio, vt in vna Nolana Abbatiæ coram Dom. Blancheto, de menſe Iunij 1588. 225

Et quod dicitur, † renuntiationem factam ſine authoritate ſuperioris tenere in præiudicium renuntiantis, eſt quoad hoc, vt ſuperior poſſit eam approbare, & ratam habere, Abbas *in d. cap. quod Dei timorem*, Rota *ſupra, & deciſ. 1. de renuntiat. in antiq.* Felin. Selua, Roſin. *num. 34. & 36.* Caſſador. Puteus, Caputaq. & Mohedanus *ſupr.* idem Puteus *deciſ. 16. n. 3. lib. 2.* 226

& Mandosius, qui sic debet intelligi, iuxta allegata per eum *de signatura gratiæ, tit. de resignatione, vers. concedi passim consuevit.*

227 Hoc tamen intelligo, nisi ante admissionem,† & ratificationem revocaverit renuntiationem, & mutaverit voluntatem: nam re integra poterit pœnitere, Rota *dict. decis. 1. in fin. & dict. decis. 3. n. 2. vers. dicunt tamen quidam, de renunt. in antiquioribus.* Sarnen. *de infirm. quæst. 29. circa fin.* & Petrus Gregorius *de benefic. cap. 31. num. 11.* quamvis contrarium dicant *dict. decis. 4. de renunt. n. 2. in antiquioribus*, & Felinus, & Selua *supra.*

228 Et ideo in supplicationibus, † vt dicit Mandos. *vbi proximè*, & in literis ponitur illa clausula *Siue præmisso, siue alio quovis modo, aut ex alterius cuiuscunque persona, seu per liberam resignationem dict. N. vel cuiusvis alterius de illo in Romana Curia, vel extra eam etiam coram notario publico, & testibus sponte factam.*

229 Quæ operatur, † vt Papa per eam approbare videatur renuntiationem factam coram non superiori de beneficio illo, & de illo sic vacante prouidere. Rota *d. decis. de renuntiat. in antiquiorib.* Cassadorus *dict. dec. 3. post principium*, Puteus *dict. dec. 420.* & Caputaq. *dict. dec. 45.* quamvis alias Rota fuerit diuisa apud Mohedanum *d. dec. 22.* Granutius ad Simonetam *de reseruatio. quæst. 46. num. 6.* Flamin. Paris. *lib. 7. de resignatio. quæst. 25. num. 5. & lib. 8. q. 7. num. 66. & à num. 147.*

230 Dicitur etiam, renuntiationem † tenere in præiudicium renuntiantis, quoad hoc vt superior possit eum priuare ob delictum suum, quia resignauit sine consensu superioris, secundum Innocent. *in dict. cap. quod in dubiis, num. 1.* per textum, *ibi*, cuius literam ait, hoc sonare, & Abb. *in d. cap. quod Dei timorem, n. 4.* Rota *d. decis. 3. & 4.* & Petrus Gregorius *d. c. 31. n. 11.*

231 Sed re vera † ille text. non dicit, renuntiantem in manibus laici, seu alterius non superioris ob hoc solum priuandum, seu spoliandum esse beneficio, sed tantum probat renuntiantem in manibus laici, & ab eo denuo suscipientem, quod maius delictum est, in pœnam suæ temeritatis, eodem beneficio esse priuandum & spolian. vnde cum pœnæ non sint extendendæ, renuntians solum in manibus non superioris etiam laici, non videtur ob hoc debere privari beneficio ratione delicti, quamvis renuntiatione per superiorem admissa, & ratificata saltim antequam renuncians illam revocaverit, posset amoveri ab illo tanquam vacante per renuntiationem, iuxta dicta.

232 Nec obstat † *d. decis. 4. de renuntiat. in nouis*, quamvis Sarnen. & Mandos. sequuntur, nam de veritate illius decisionis multum dubitat Papaz *in addit. n. 5.* & contra eam tenent Cassadorus *d. decis. 2.* & *3. de renuntiat.* Nauar. *supr. à n. 26.* & Couar. & Frechilla *dict. n. 5.* & Petrus Gregorius *d. cap. 31. n. 3.* & Flamin. Paris. *lib. 1. de resign. benefic. quæst. à num. 41. & q. 5. n. 9. 24. & 25.*

233 Nec rursus obstat † *d. decis. 1. de elect. in antiquiorib.* cui consonat dicta *decis. 8. de renuntiat. in antiq.* nam de eius veritate videtur dubitare Cassadorus *dicta decis. 2. num. 6.* & Nauar. *supra, n. 31.* ait, dubiam esse, & facile negari posse, & mihi quidem falsa videtur, sicut & *decis. 7. præbend. in antiquiorib.* cuius contrarium tenuit Rota in dicta Spoletana beneficiorum, de qua supra *num. 225.* & dixi *d. cap. 3. parte præcedenti, num. 11.*

234 Præterea, quando illa decisio † esset vera non obstat supradictæ resolutioni, vt ostendunt Cassa-
235 dorus, & Nauar. *vbi proximè.* Aduertendum † est tamen, quod licet renuntians sine superioris authoritate non amittat ius & proprietatem beneficij, vt remanet dictum, amittit tamen possessionem, quæ facilius amittitur, Innocent. *in dict. cap. quod in dubiis, n. 1.* & ibi Abbas, *n. 8.* Rota *dict. decis. 3. n. 2. de renuntiat. in antiquior.* Felin. *dict. cerol. 34.* Selua *d. q. 11. num. 32.* Probus ad Monach. *in cap. 2. de renuntiat. in 6. num. 30.* Rebuff. *in praxi dict. tit. de resignatione expressa, n. 15.* Rosin. *supr. n. 35. & 36.* Cassadorus *decis. 2. num. 3.* Menoch. *dict. casu 201. n. 47.* Rota *decis. 519. num. 2. part. 1. diuersorum.* Cechus *dict. cap. 13. num. 2. in princip.*

Circa † quod vide Nauarrum *in dict. cap. accepta,* 236
dicta appositionis, 7. solutione, n. 33. & 37. & per totam, Mohed. *decis. 1. de renuntiat.* & Flamin. *dict. lib. 1. cap. 5.*

Et ita videtur † procedere decisio in causa Con- 237
chen. monasterij, 14. Decembris 1551. coram Domin. Verallo, quam adducit Cota *in suis Miscellaneis manuscriptis, dec. 250.* in qua fuit resolutum, communem opinionem esse, quod quando quis renuntiat licet nulliter, tamen quoad renuntiantem, renuntiatio valet, & ei præiudicat, & amittit possessionem, ita quod non potest agere spolio, nisi incubuerit possessioni de facto, & hoc quod incubuerit possessioni de facto est probandum per renuntiantem, cum ex voluntate sua & animo iam constet, quod voluerit possessionem dimittere.

Ampliantur autem † supradicta, vt etiam in re- 238
nuntiatione tacita, vt quæ fit per adeptionem secundi incompatibilis, requiratur licentia, seu approbatio superioris, aliàs non vacat primum. Ita Innoc. *in dict. c. admonet*, & ibi Abbas, *& in d. c. quod in dubiis, n. 9. & in cap. de multa, n. 5. de præbend. & in cap. ex ore, de his, quæ fiunt à maiori parte Capituli, n. 10.* & ibi Imola, Glossa *in d. cap. si quis vero, in fine 7. q. 1.* Corras. *d. c. 8. n. 14.* Rosin. *d. cap. 14. à n. 36.* Ioannes Quintinus *in repet. cap. de multa, de præbend. n. 89.* Rota *decis. 6. de consuetud. in nouis, n. 4.* dicens tamen contrarium seruari de consuetudine, Puteus, qui dicit communem, *decis. 94. lib. 1.* Hoieda *de incompatibilitate beneficiorum, 1. parte, cap. 13. num. 36.* Petrus Gregor. *c. 25. n. 3.* Flaminius Parisius, qui etiam dicit communem, *lib. 7. de resignatione, q. 2.* Spino. *in d. c. admonet, n. 34.* & ibi etiam Frechilla *num. 21.* Et inde est, quod concludit Bonifac. *in Clement. si Romanus, de præbend. num. 31.*

Contrariam tamen sententiam † tenet glossa *in d.* 239
cap. ex ore, verb. renuntiasse, per text. *ibi*, & ibi Hostiens. *num. 9.* qui, vt inquit Abbas *in d. cap. admonet*, dicit quod ita quotidie seruatur: eandem tenet Stephanus relatus per Cardin. *in Clement. gratia, de rescript. num. 1.*

Pro huius † difficultatis explicatione dico, quod 240
duplex est renuntiatio tacita, quædam, quæ sine verbis fit facto hominis, vt in terminis *d. c. ex ore*, per reuerentiæ exhibitionem tanquam superiori, & in hac, cum ex consensu immediato renuntiantis fiat, requiritur consensus superioris, sicut in expressa, & ita procedit dicta communis sententia.

Sufficiet † tamen consensus tacitus ipsius supe- 241
rioris in acceptando istam renuntiationem tacitam, quemadmodum sufficit consensus tacitus renuntiantis, vt dicit Abbas *in d. c. ex ore, n. 10.* qui ita intelligit illum textum: nam ex quo superior non contradixit, videtur tacitè acceptasse.

Alia renuntiatio † tacita est, quæ à iure induci- 242
tur, & ipso iure fieri intelligitur, etiam parte contrarium protestante, vt ea, quæ fit per adeptionem secundi incompatibilis, & in aliis casibus relatis per Corrasium *d. 1. part. cap. 10. n. 1. dict. Clement. gratia, de rescript.* ibi: *Renuntiare videris*, iuncta Glossa, *ibi*, & Imola *num. 16.* Rebuff. *in praxi, tit. de tacita renuntiatione*, Rosiniacus *d. cap. 14. num. 3.* Petrus Gregorius *de benefic. cap. 28. num. 4.* & Flamin. Paris. *dict. lib. 1. quæst. 1. à num. 9.* Lessius *lib. 2. cap. 34. num. 189.*

Azor

Azor 2.p. lib.7.c.19.q.2. quæ non eſt vera renuntiatio expreſſa, neque tacita, ſed perditio iuris, & ficta, & impropria renuntiatio, Nauar. *in d.cap.acceptæ, oppoſit.*8.*ſolutione*,n.6.Frechilla *in renuntiatione, num.*24.

243 Et in hac † exiſtimo contra communem non requiri licentiam, ſeu approbationem ſuperioris, cum ab ipſo iure inducatur. Et procedit ſententia Gloſſ. & Hoſtienſ.*in d.cap.ex ore*,ac Stephani citati,quæ re vera in praxi videtur recepta, vt tradit idem Hoſtienſ.*in d.cap.admonet,n.*15.*ad finem*, cum quo Sacra Congregatio Concilij viſa eſt inclinare, cum in ea iſta quæſtio proponeretur, cuius ſolutionem ad ſe non pertinere dixit,ſed petendam eſſe ex diſpoſitione iuris communis,& ita rectè tenet Quintanaduen. poſt hæc ſcripta viſus *lib.4.Eccleſiaſt. n.*89. & Gonzal.*gloſſ.*14.*n.*71. vbi ait, quod huiuſmodi tacita reſignatio non requirit authoritatem ſuperioris ſicut expreſſa, & allegat Capram *in Clem.gratia, num.*5.*de reſcript.*

244 Pro qua ſententia facit in ſimili † text.*in cap.fin. de foro competenti,& in c.*1.§.*contrahentes, eod.tit.in* 6. *& in c.*1.*&* 2.*de mutuis petitionibus*, *& in cap.diſpendia*,§.*reus quoque,de reſcript.in* 6.vbi etiamſi clericus non poſſit conſentire in alium iudicem, nec illius iuriſdictionem prorogare, ſine conſenſu, & licentia proprij Epiſcopi,*c.*1.*& cap.ſignificaſti,de foro compet.* tamen ratione delicti, aut contractus, & etiam in cauſa reconuentionis, manet prorogata iuriſdictio aliena ſine licentia proprij Epiſcopi, quoniam prorogatio fit legis authoritate.

245 Facit etiam pro iſta ſententia † text. *in d. cap.de multa, de præbend. & in Extrauag.execrabilis, de præbend.verſic.qui vero*, vbi dicitur, quod per aſſecutionem ſecundi incompatibilis,eo ipſo vacat ipſo iure primum beneficium, & quod is, ad quem prioris ſpectat collatio, illud poſt receptionem alterius liberè conferre poteſt : videtur ergo, non eſſe neceſſaria licentia ſuperioris.

246 Et illa † dimiſſio, quæ iubetur fieri *in dict. verſiculo, qui vero*, non eſt ad effectum, vt per eam vacet beneficium, quod iam vacauerat ipſo iure, vt ibi dicitur, vt optimè dicit gloſſa Cencelini, *ibi verb. dimittere in extrauag.* Ioannis XXII. quæ ait, quod illa dimiſſio ad factum refertur ſolum, cum iure in illo competenti ſint priuati, ſed vt verè, & cum effectu dimittatur, & materiæ fraudum non ſit locus. Ægidius Bellamera *deciſ.*754.*ſub n.*3.vel vt dici Ægidius *ibi*, vt Ordinarius citius ſciens dimiſſionem,citius de reſeruatis Papæ referat, vtque ipſe citius conferat.

247 Limitantur † vero ſupradicta, vt non procedant in renuntiatione literarum ad beneficia, ſeu iuris ad rem, nam abſque ſuperioris authoritate renuntiari poteſt literis ad beneficia, ac iuri ad rem,ad beneficium competenti per electionem, præſentationem, &c. *vt in cap. ad audientiam,*2.*de reſcript. & cap.ſanè, de renuntiat.* & docet Gloſſa, & Doctores *in cap.ſi electio,de elect.in* 6.Innoc.*in dict.cap.quod in dubiis*, & ibi Dd.Lambert.*de iure patronat.lib.*3.*q.*5.*art.*5. Corraſ.*d.cap.*8.*n.*15.Roſiniacus *ſupra à num* 41. Nauar.*in cap.ſi quando,de reſcript.excepit.*6.*num.*3. Flamin.Pariſ. qui plures Dd. & deciſiones Rotæ refert, & dicit communem *dict.lib.*7.*quæſt.*1.*à num.*74.*ad* 99. *& lib.*2. *quæſt.*23.*num.*18. & Cechus *dict. cap.*13.*num.*2.5.*lim.* Frechilla *in cap. admonet, de renuntiat. n.*20.*& in rub. n.*25.*&* 26.

248 Aduertendum † tamen eſt falſum videri quod Flamin.Pariſ.*ibi dict.q.*1.*num.*100. dicit, quod poteſt quis abſque authoritate ſuperioris tacitè renuntiare literis beneficiorum vacantium, in quibus per collationem in ipſis literis factam, & acceptationem habet ius in re, non capiendo poſſeſſionem illorum,nam cum illis non poſſit renuntiare expreſsè abſque authoritate ſuperioris, quia iuri in re non poteſt renuntiare abſque ſuperiore, vt ipſe Flamin. ait,*n.*99.& Rota *dec.*14.*de renuntiat.in antiq. ante n.*2. non poterit etiam illis renuntiare tacitè, non capiendo poſſeſſionem abſque authoritate ſuperioris, ſaltim tacita, iuxta ſupradicta, *à num.*238. & Abbas quem ipſe allegat *in dict.cap.ad audientiam,* 2.*de reſcript.num.*3.loquitur expreſsè in literis ad beneficia obtinenda, & non obtenta.

Secundo limitantur, † vt non procedant in renuntiatione beneficij litigioſi, in qua, ſi tamen ius anceps ſit,& ambiguum, ſuperioris authoritas non deſideratur,*c.*2.*de in integr. reſtitut.* ita poſt Abbatem *in d.cap.quod in dubiis, num.*4. Corraſ.*d.cap.*8.*n.*16.& Roſiniacum *ſupra n.*43.*&* 44.& alios plures, quos refert, tradit Flamin. Pariſ. *d.lib.*7.*q.*1.*n.*104. *&* 105. dicens communem, & Cechus *dict. cap.*13. *num.*2. 6.*lim.* 249

Præterea intruſus † poteſt renuntiare beneficio, detento propria authoritate, quando eſt intruſus exiſtenter,& apparenter carens titulo,Gloſſa *in cap. niſi cum pridem,de renuntiat.verb.ſed dumtaxat*, Felin. *in dict.cap.in noſtra, de reſcript.coroll.*2.*num.*13. de quo Flamin. Pariſ. *dict.lib.*2. *quæſt.*2. Cech. *dict. numero* 2. 7.*fallen.* 250

Superiorem † autem hic intellige non collatorem, ſed eum, qui poteſtatem habet inſtituendi, & deſtituendi, Gloſſ. *in Clement. vnica, de renuntiat.* Staph.*dict.*§.*reſignationis modus, num.*13. Corraſ.*dict. cap.*8.*num.*13. Flamin.Pariſ.*dict.lib.*7.*q.*10.*per totum, & q.*15.*&* 16. qui plures refert, & Cechus *dict. n.*2. Azor 2.*p.lib.*7.*cap.*19.*q.*7. † vt Papam *cap.denique*, 5. *quæſt.*3.Corraſ.*ibi*,& Flamin.Pariſ.*dict.lib.*7.*q.*11. Legatum à latere, *cap.ſi Abbatem*, §. *fin. de elect. in* 6. Corraſ.*ibid.*& Flamin.Pariſ.*dict.lib.*7.*q.*13.† & Epiſcopum *cap.cum ex iniuncto*,§.*fin.de hæret.cap.nullus*,16. *q.*7.*cum aliis*, Corraſ.*ibid.* & Flamin. Pariſ. *dict.lib.*7. *quæſt.*14. 251 252 253

Et idem † erit in inferiori habente Epiſcopalem iuriſdictionem, Flores *q.*24.*n.*21.vt de permutatione dicetur *cap.ſeq.n.*70. 254

Vicarius autem ipſius † Epiſcopi non poteſt reſignationes admittere, niſi habeat ſpeciale mandatum, vt in illa Spoletana beneficiorum ſupra relata *num.*225 Staphileus *dict.*§.*reſignationis modus,num.*19. Pauinus *de offic.& poteſtate Capituli ſede vacante,*2.*p. quæſt.*10.Rebuff. *in forma vicariatus,num.*106.Cuchus *in inſtitutionibus maioribus, lib.*2.*tit.*8.*num.*82.Flamin. Pariſ.*dict.lib.*7. *quæſt.*24. Strochius *de vicario Epiſcopi, lib.*2.*quæſt.*130. Cerola *in praxi Epiſcopali,* 1.*part. verb.renuntiatio,*§.4.& Cechus *dict.cap.*13.*num.*2. *vicarius, verſ. quoque*, & eſt *conſilium* Calder. 3. *de renuntiat.* 255

Sed bene poteſt eas admittere † Capitulum ſede vacante, cum fungatur vice Epiſcopi, & ſuccedat in eius iuriſdictione, Abbas *in cap.cum olim, de maiorit. & ob.dientia*, & ibi Felinus *num.*4. Rota *deciſ.* 6. *de rerum permutat. in nouis*, Pauinus *dict.* 2. *parte, quæſt.*2. *à numero* 11. Corraſ. *dict. cap.*8. *numero* 17. Cuchus *dict.lib.*2. *tit.*9. *à num.*40. qui receptum dicit, Flaminius Pariſius *dict.lib.*7.*quæſt.*23. *num.*20.& Sbrocius *dict.lib.*2.*quæſt.*71. *num.*12. qui plures referunt Azor 2.*parte, lib.*3.*cap.*38.*quæſt.*3.*&lib.*7. *c.*19. *quæſt.*7. 256

Quamvis † contrarium teneat Rebuff. *in praxi, titul. de denelatio. num.*94. *&* 95. niſi in reſignatione, quæ ſit ex cauſa permutationis, quam ait ſolum poſſe recipere, quia eſt neceſſaria, & cum cauſa, cum quo videtur tenere Roſiniacus *cap.*33. *num.*2. 257

Et procedit † non ſolum in reſignatione quæ fit in reſignantis pœnam,ſed etiam in qualibet reſignatione, Pauin. *ſupr.n.*13.& Sbrocius *d.n.*12. quamvis contrarium cum Lapo dicat Flam. Pariſ. *vbi proxi-* 258

mè.num.35. & 36. & Cech. *d.c.13.n.2.sub verſ.quinto loco*, & Proſper de Auguſt. *in additione ad ſummam Bullarij, verb. Capitulum ſede vacante, ſub num.1.q.9. limit.5.*

259 Nec obſtat † ratio Flaminij, quod Capitulum ſolum ſuccedat in his, quæ ſunt iuſtitiæ, non autem in his, quæ ſunt gratiæ, Ioan.Andr. *in c.vnic.de maior. & obed. in 6.* Quia reſpondetur, imo regulam eſſe, quod Capitulum ſede vacante fungitur vice Epiſcopi, & ſuccedunt in omnibus, quæ ſunt iuriſdictionis ordinariæ, exceptis caſibus à iure expreſſis, vt dictum eſt ſupra *5.p.cap.7.* & hic caſus non reperitur in iure exceptus

260 Procedit etiam † non ſolum in beneficiis ſpectantibus ad collationem Epiſcopi, & Capituli, ſed etiam in ſpectantibus ad collationem ſolius Epiſcopi, vt tradit Pauin. *ſupra num.13.* & Doctores citati, generaliter & indiſtinctè loquuntur, quamvis Flaminius Pariſius *dict. quæſt.23.num.37. & 38.* & Proſper de Auguſtin. *ſuprà* contrarium dicat. Et Rota *dict. deciſ.9. de rerum permut. numero 2. in fine*, & Puteus *deciſ.329. lib.2.* quos pro ſe allegat, loquuntur in reſignatione ex cauſa permutationis, in qua eſt diuerſa ratio, vt videbimus *cap. ſequenti, à num.75.*

261 Itaque qui † ſolum haberet poteſtatem conferendi, vt executor datus ad prouidendum de beneficiis vacantibus, vel vacaturis, non poſſet recipere reſignationem alicuius volentis in eius manibus beneficium ſuum reſignare, vt de eo prouideat, niſi hoc ei nominatim eſſet iniunctum, *cap. dudum, in princ. de præbend. in 6.* Rota *deciſ.5. & 13. de renuntiat.* alias 218.& 531. *in antiqu.* Corraſ.*dict.cap.8. num.17.* & Flamin. Pariſius *dict. lib.7.quæſt.10.n.36. & 37.*

262 Et generaliter, qui iure † ſpeciali beneficium confert, quoniam deſtituere non poteſt, reſignationi authoritatem non interponit, Gloſſa & Abbas *in d.cap.cum ex iniuncto, §.fin.de hæretic.* Felinus *in cap. auditis, n.13. de præſcript.* Staphil. *dict.§.reſignationis modus, à n.13.* Rebuff.*in dict. forma vicariatus, n.108.* Corraſ.*d.cap.8.num 18.* Roſiniac.*de benefic.cap.1.n.13. 14.15.& cap.14.à n.52.* Flamin.Pariſ.*d.lib.7.quæſt.10. à num.21.* Cerola *dict.verb.renuntiatio.§.4.* & Azor *d. lib.7.cap.19.n.7.* quidquid velit Leſſius *lib.2.cap.34. num.191.*

263 Aduerte tamen, † quod illud quod ibi dicit Flamin. *n.26.* quod ſi priuilegium conferendi conceſſum fuerit ab eo, cuius iuriſdictioni tantum detrahitur, venit facultas deſtituendi, & per conſequens recipiendi reſignationem, vt tradit Abbas *in dict. cap.cum ex iniuncto, num.5.* vbi id ſequitur Alexander de Neuo *in additione ad eundem*, niſi addatur dictio taxatiua in priuilegio, mihi non videtur verum, nam conferre, & deſtituere ſunt longè diuerſa, Hieronymus Gabriel *conſ.187.lib.1.* Vnde quamvis ſimus in priuilegio latiſſimè interpretando contra concedentem, non poteſt venire facultas deſtituendi, *argum.leg.Papinianus exuli, ff.de minoribus*, Francus *in cap.ſuſceptum, de reſcript. in 6.n.6.* Cæſar de Graſſis *deciſ.118.num.11.& deciſ.120. num.8.* Et conuincitur etiam ex eo quod ipſe Flaminius Pariſius *ibi n.38. & quæſt.24. eiuſdem libri, num.15.* poſt alios docet, quod vicarius Epiſcopi habens facultatem conferendi beneficia, non poteſt recipere eorum reſignationes, & tamen hic agitur de præiudicio Epiſcopi tantum.

264 Quinto notandum eſt, quod † beneficium reſignatum poteſt ab ordinario liberè conferri, & à clerico impetrari, *cap.2. de reſcript.* cum vacet per reſignationem, vt in principio capituli diximus, Corraſ.*dict.cap.8.num.9.* & Flam. Pariſ. dicens communem, & plures referens *libro 1. quæſt.4. num.57. & ſeq.*

Quod tamen intellige de beneficiis † ſimpliciter 265
reſignatis, quæ quibuſlibet alias idoneis poſſunt liberè conferri & impetrari, nam reſignata in fauorem, & ſic conditionaliter, non niſi iis, in quorum fauorem reſignantur, poſſunt conferri, Puteus *deciſ. 177.lib.3.num.3.* Roſiniacus *d.cap.14.à n.14.* Granut. ad Simonetam *de reſignationibus, q.89.n.9.* & Flamin. Pariſius *dict.q.4.à n.59.* † qui *n.62.* inquit, quod cum 266
coram ordinariis non renuntientur beneficia, niſi ſimpliciter, poſſunt per eos conferri liberè quibuſlibet, excipiendo tamen caſus exceptos per *conſtitutionem* 58.Pij V. de qua ſupra *2.p.cap.vlt.à num.198.* videlicet, quod beneficia coram ordinariis, reſignata, non poſſunt conferri conſanguineis, affinibus, aut familiaribus ipſorum collatorum, vel reſignantium, iuxta dictam conſtitutionem, *verſ.cæterum præcipimus*

Quod etiam procedit † in parochialibus Eccleſiis 267
prouidendis per concurſum, vt Sacra Congregatio Concil.cenſuit, & dictum eſt ſuprà *9.p.c.12.dub.12. à num.210.*

Non tamen procedit † in beneficiis iuriſpatrona- 268
tus, vt declarauit Gregorius XIII.vt in fine & declaratione ſequ. Nos Hieronymus tituli S.Pancratij S. R. E. Presbyter Cardinalis Matthæus fidem facimus, & atteſtamur in libris S.Congregationis Concilij, qui apud nos aſſeruantur, adnotatum eſſe, quod felic.record.Gregor.XIII. declarauit, beneficia iuriſpatronatus non comprehendi *in §.cæterum contento. in conſtit.* S.memoriæ Pij V. relaxante prohibitionem de non admittendis reſignationibus: quo §. prohibentur Epiſcopi beneficia in eorum manibus reſignata, eorum, aut reſignantium affinibus, conſanguineis, vel familiaribus conferre. Hieronym. Cardinal. Matthæus. Quam declarationem ponit Proſper de Auguſt. *in appen.ad ſummam Bullarij Quarantæ, part.2. verb. reſignatio beneficiorum, pag.608.* eamque ex authentico habuiſſe ait, & factam fuiſſe fidem iſtam ad requiſitionem Reuerendiſſ. Archiepiſcopi Salernitani: & eam refert (licet locus ſit diminutus & mendoſus) Vgolin.*de offic.Epiſc.c.50.§.8.n.5.* Et ratio iſtius declarationis eſt, quia beneficia iuriſpatronatus debent conferri præſentatis à patronis quibus *d.§.cæterum*, non interdicitur præſentatio conſanguineorum, affinium, vel familiarium, nec de eis loquitur *ille* §. qui tamen procedit, & loquitur in collatoribus etiam inferioribus Epiſcopo.

Et videnda † eſt dict. conſtitutio Pij V. quæ pre- 269
ſcribit caſus, in quibus ordinarij poſſunt admittere reſignationes, & eam ponit, & latè declarat Flam. Pariſ. *lib.5.de reſign.quæſt.vlt.* Proſper de Auguſt. *in addit.ad ſumm. Bullar. verb. beneficiorum reſignatio.* Azor *2.p.lib.7.c.19.q.5.* poſt Fuſc.*de viſit.lib.2.c.28.ex n.14.* videque circa eam deciſ. Rotæ Virdunen.canonicatus, 13.Maij 1596.infr. adductam, *n.332.* & Gregor. Brand.*ad concordata Germaniæ, q.12.* quam refert Gonzal.*ad regul.menſium, gloſſ.14.n.25.& 31.*

Quæ tamen † conſtitutio non videtur bene ſeruari 270
in Hiſpania, vbi prætenditur, eam non eſſe receptam, ſed eſſe ab ea ſupplicatum, ſaltim quoad illud de non conferendis beneficiis reſignatis conſanguineis, affinibus, aut familiaribus collatorum, vel reſignantium, & audiui ita fuiſſe per Conſilium Regium ſcriptum Epiſcopis.

Et cum in vna † Hipporegien. canonicatus, 24. 271
Maij 1584. coram Domino Orano prætenderetur, dict.conſtit.non habere locum in ciuitate & diœceſi Hipporegien. nec ibi fuiſſe vſu receptam, Domini firmarunt, habere locum in dict.ciuitate, & diœceſi, quia publicata Romæ, & Papa voluit omnes, & ſingulos perinde afficere, & obligare, ac ſi illis fuiſſet ſingulariter intimata, & præſumi eſſe in vſu, quandiu non fuit probatum contrarium, Creſcen.*dec.79.* Roland.*conſ.90.n.54.lib.1.*

272 At an ſupplicatio † interpoſita à lege,& conſtitut. generali ſuſpendat interim eius executionem,donec 2.iuſſio ſuperueniat, vide Mandoſ.Rod. *qq.regul. 1. tomo quæſtio.6.artic.7.*Gabriel Vazquez *1. 2. tomo. 2. diſpoſ.156.numero 43.*Lorcam *eadem 12. diſpoſit. 20. de legibus* & Suarez *de leg.libro 4.capit. 16. numero 8. & libro 5.capit.33.numero 9.*qui recte oſtendunt,non ſuſpendere, licet contrarium teneat F. Franciſc. de Soſa Generalis ſui Ordinis S. Franciſci Epiſcopuſque Canarien. & nunc Conſilij Inquiſitionis ſuper conſtitut. Clementis VIII. de largitione munerum Regularibus interdicta §.12.*num.* 109. & 112.& alij circa conſtit. Pij V. *de cenſibus*,& Salas *de legibus diſputat.13.ſect. 1.numero 6.& ſect.4.*qui tamen inferius diſp.16.ſect.11.numero 48.tenet non ſuſpendere.

§. IV.

De publicandis reſignationibus.

SVMMARIA.

273 *REſignatio etiam cauſa permutationis publicari debet iuxta conſtit.Gregorij XIII. & ejus formam,per quam conſtitutio Pij V. fuit in totum abrogata.*

274 *Et ſumma dict.conſtitut. Gregor.ponitur.*

275 *Ea conſtitutio ſolum loquitur de reſignationibus etiam cauſa permutationis,& ceſſionibus,& ſic non procedit in coadiutoria etiam de conſenſu cum futura ſucceſſione, nam licet videatur habere naturam reſignationis,non eſt vere reſignatio.*

276 *Dicta conſtitutio habet etiam locum in reſignationibus nullis ſeu inualidis.*

277 *Sed non intrat vacatio,ex dict.conſtitutione, ob non publicationem,quando reſignatio alias eſt nulla ex defectu conſenſus:nam tunc vere non eſt reſignatio. Et ſic quamuis tempus publicandi currat à data gratia, intelligitur,modo ſit præfixus, & extenſus conſenſus.*

278 *Et adducitur reſolutio Rotæ.*

280 *Et ita accipitur Flam. Pariſ.*

279 *Similiter non videtur intrare vacatio,ex dict. conſtitutione,ob non publicationem,quando reſignatio eſt nulla : quia reſignans in ſacris conſtitutus non habet aliunde, vnde viuere poſſit,vt Papa vult ; aut quia non fuit facta mentio, quod ad illius titulum eſt ordinatus.*

281 *Nec intrat vacatio ex dicta conſtitutione,ob non publicationem, quando reſignatarius deceſſit intra tempus datum ad publicandum.*

282 *Dicta conſtitutio capit reſignationem factam in manibus ordinarij.*

283 *Etiam quod ordinarius de beneficio reſignato non diſpoſuit.*

284 *Vbi ponitur reſolutio Rotæ in vna Mediolanenſi in qua habetur, quod licet in vnione non ſit neceſſaria publicatio,id procedit data validitate vnionis, ſecus vbi beneficium reſignatum vnitur nulliter, quamuis in eadem, & antea in alia Madiolanenſi relata fuiſſet contrarium deciſum.*

285 *Sed verius neceſſariam eſſe publicationem, quando vnio eſt inualida, & intrare dict.conſtitut. Gregor. XIII.*

286 *Etiam in vnione valida beneficij reſignati requiritur publicatio, & habet locum conſtitut. Gregor. XIII. quamuis conſtitut. Pij V. non procederet in vnionibus.*

287 *Cum impetratum beneficium coram ordinario reſignatum ob non factam prouiſionem per ordinarium, ſeu publicationem infra tempus dict.conſtitutioni præfixum,impetrans debet publicare infra ſex, aut nouem menſes:& non infra tres,contra notata,*

288 *Et reſtitutio ad publicandum impetrata ante lapſum tempus non ſuffragatur, niſi Papa id intellexerit, contra eandem.*

289 *Quoad reſignationes & permutationes coram ordinario factas iſta conſtitutio non videtur vſu recepta in his partibus.*

290 *Publicatio facienda eſt cum literis, ſeu earum tranſumpto authentico in manibus.*

291 *Vbi ponitur formula publicationis,nec opus eſt ipſas literas legere,nec earum datam.*

292 *Et oportet eam facere in lingua vulgari, quamuis non ſit neceſſarium.*

293 *Non valet publicatio facta ſummiſſa voce,& in tali loco,quod plerique eam non intelligunt,ſed ſolum illi, qui ſunt in teſtes adhibiti:& ſi qui forte prope ſint.*

294 *Nam & publicatio facta in choro coram canonicis & presbyteris dumtaxat eſt nulla ex Rota.*

295 *Debet affigi in valuis Eccleſiæ exemplum continens ea, quæ dicta ſunt,& debet affigi quædam charta, quæ ſufficit quod ſit ſimplex,in qua dicatur, vt in formula poſita.*

296 *Et ſufficit affigi in vna porta,quamuis Eccleſia plures habeat.*

297 *Praxis tamen habet,vt affigatur copia integra ipſarum literarum, quo pacto pinguius adimpletur forma dictæ conſtitutionis.*

298 *Sicut etiam pinguius adimpletur affigendo ipſummet originale,*

Vbi adducitur deciſio Rotæ.

299 *Publicati,& apprehenſio,ſeu petitio poſſeſſionis in tempore,eſt pars reſignationis, & ſic qui nititur reſignatione,id probare debet,*

300 *Vbi ponitur deciſio Rotæ,*

301 *Quod etiam procedit in gratia, & impetratione ob non publicationem,*

Vbi adducitur reſolutio Rotæ.

302 *Publicatio probari poteſt, non ſolum inſtrumento authentico, nempe à notario cum teſtibus nominatim expreſſis, confecto,*

303 *Sed etiam teſtibus.*

304 *Publicatio facta extra tempus conſtitutionis non ſuffragatur, nec reſtitutio obtenta ad publicandum, ſi fuit impetrata lite pendente,nec de ea fuit facta mentio :*

Vbi ponitur reſolutio Rotæ.

305 *Quod debeat doceri de publicatione, hodie ſtante dicta conſtitutione Greg. XIII. tantum procedit, quando reſignatarius agit ad canonizationem ſuæ gratiæ,ſecus quando non vult ſuam gratiam canonizare,ſed tantum nititur excludere vacationem per obitum,de qua in gratia aduerſarij.*

Vbi ponitur deciſio Rotæ.

306 *Ponitur reſolutio eiuſdem.*

307 *Idem fuit reſolutum in cauſa Abul.beneficij, fuit tamen dictum,quod ad excludendam vacationem per obitum contra actorem, qui probauit intentionem ſuam,debet in cæteris iuſtificari reſignatio, etiam per eum,& poſſeſſorem, vt dec.poſita.*

308 *Impetrans ob non publicationem tenetur iſtam negatiuam plene probare,*

309 *Nam negatiua debet plene probari per eum, qui in ea ſe fundat, ſiue agendo, ſiue excipiendo,*

310 *Et adducitur reſolutio Rotæ.*

311 *Et deciſio eiuſdem.*

312 *Id in tantum eſt verum, vt etiam poſt probatam non publicationem,donec declaretur id per iudicem, detur manutentio reſignatario,*

313 *Illud maxime procedit, quando reſignatarius eſt triennalis pacificus poſſeſſor, quia ex triennali poſſeſſione præſumitur publicatio.*

314 *Quæ tamen præſumptio non habebat locum in ſpolio, quando reſignans in terminis conſtitutionis Pij V. agebat ſpolio contra reſignatarium, qui non docebat de publicatione.*

315 *Nam nec triennalis, nec allegatio Lapi, habent*

locum in ſpolio,

315 *Quibus modis poſſit probari huiuſmodi negatiua non publicationis, remiſſiue.*

317 *Et adducitur reſolutio Rotæ, quod non probetur niſi per confeſſionem partis, vel probato quod literæ non fuerunt expeditæ intra tempus ad publicandum. Et idem eſt, quando fuerunt expeditæ intra tempus, ad finem tamen termini, ita vt non potuerit deferri in tempore ad locum,*

318 *Et negatiua non expeditionis literarum probatur ex diligentiis factis in Cancellaria, Camera, & regiſtro ſecreto, parte citata.*

319 *Probatur non probationis negatiua ex non petitione poſſeſſionis infra tempus, & ex eo quod infra tempus datum ad publicandum non habuit reſignatarius collationem, ſine qua poſſeſſio adipiſci non poteſt: nam conſtitutio intelligitur de valida poſſeſſione.* & n. ſeqq.

321 *Vbi ponitur deciſio Rotæ, & intrat vacatio ex dicta conſtitutione, ſi non eſt petita poſſeſſio infra tempus, iam quod reſignatio alias fuerit nulla: nec eſt ſatisfactum per præſentationem commiſſionis ſuper executione literarum, & petitionem executionis earum, niſi copulatiue etiam concurrat, quod poſſeſſio inſtanter petatur, ex Rota.*

322 *Nec ſatisfit per mandatum de immittendo datum in ipſa collatione, ſeu purificatione gratiæ in forma dignum, ex eadem,*

323 *Contra prædictam reſolutionem, quod non publicationis negatiua probetur ex eo, quod infra tempus datum ad publicandum non habuit reſignatarius collationem, obijcitur primo, quod cum literæ reſignationis nullæ publicantur, & capitur poſſeſſio, obtento poſtea perinde valere, non eſt opus alia publicatione: & quod dicta conſtitutio vult reſignationes etiam nullas, & invalidas publicari, & ex eis apprehendi, ſeu peti poſſeſſionem, &c.*

324 *Secundo quod ex actu nullo amittitur, & acquiritur poſſeſſio,*

325 *Et poſſeſſio capta ſine titulo eſt mala, & iniuſta, non tamen nulla.*

326 *Author dicit, prædictam reſolutionem Rotæ procedere in caſu, in quo loquitur, nempe quando reſignatarius non habuit collationem, nec bene, nec male, aut eam non habuit ab executore deputato, tunc enim etſi infra tempus apprehenderet poſſeſſionem, non ſatisfeceret d. conſtitutioni.*

327 *Quamuis ad publicationem non ſit neceſſarium factam eſſe collationem ab executore,*

328 *At vbi virtute reſignationis & literarum facta eſſet collatio reſignatario per executorem, ſiue bene, ſiue male, ſiue valide, ſiue inualide, & ſucceſſiue apprehenſa poſſeſſio infra tempus datum in dicta conſtitutione, non videtur illa intrare,*

329 *Si probatur publicatio facta non debito tempore, præſumitur non fuiſſe facta alias debito tempore,*

330 *Quod procedit, dummodo conſtet illam publicationem eſſe factam per reſignatarium, ſeu de eius ordine, non alias,*

Vbi ponitur deciſio Rotæ ſic accipienda.

331 *An dicta conſtitutio obſtet reſignatario, quod non vult capere beneficium ex reſignatione, ſed ex alia vacatione propter clauſulas generales,*

332 *Et non obſtare fuit per Rotam reſolutum in deciſione adducta.*

333 *Sed iſta deciſio non placet,* ex verſ. quod ſi quicquam *d. conſt.*

334 *Dicta conſtitutio non habet locum in beneficiis vacantibus per adoptionem aliorum, iuxta decretum apponi ſolitum de dimittendo libere in manibus Sanctiſſimi intra duos menſes, ex Rota,*

335 *Et alia deciſio, quæ contrarium videbatur decidere, loquitur in reſignatione facta ad fauorem, licet de vacante per adoptionem ſecundi, iuxta decretum,*

336 *Et ratio eſt, quia reſpectu reſignationum in manibus Papæ dicta Cõſtitutio ſolũ videtur loqui de reſignatione infauorem arctando reſignatarium ad publicationem intra tempus, de quo ibi, & non de reſignationibus ſimplicibus, maxime ex decreto, in quibus Papa poteſt libere, & quandocunque prouidere,*

337 *Quamuis reſpectu reſignationum coram ordinario loquatur de reſignationibus libere, & ſimpliciter factis, etiam coram ordinario, qui non prouidit intra menſem, ita vt collatio ſit deuoluta ad ſedem Apoſtolicam, &c.*

338 *Alia circa dict. Conſtitutionem videnda per Flamin. Pariſ.*

VLtimo notandum † eſt, quod reſignatio etiam 173
cauſa permutationis, publicari debet iuxta perpetuam conſtitutionem Greg. XIII. & eius formam, quæ hodie viget, & eſt in bullar. 87. *in ordine*, & apud Flam. Pariſ. *de reſignat. benef. lib.* 11. *in præfat. num.* 5. & Quarantam, *in ſumma bullarij verb. beneficiorum reſignatorum publicationem*, Proſper de Auguſt. *in addit.* per quam conſtitutionem alia *conſtitutio* perpetua Pij V. 182. poſita per eundem Flam. *ibi num.* 3. fuit in totum abrogata, vt per eundem Flam *ibi à num.* 6. *& in quæſt.* 11.

Et quod † in ſumma continet d. conſtitut. Gre- 174
gor. XIII. eſt primo, quod omnes reſignationes, etiam cauſa permutationis, de quibuſcunque beneficiis, nec non ceſſione litis, & iurium beneficij per ceſſionarium, tempore ceſſionis non poſſeſſi factæ in manibus Papæ, & ſuper eis prouiſiones, ſeu mandata de prouidendo, publicari debeant cum literis Apoſtolicis deſuper confectis intra ſex menſes, ſi beneficium intra menſes fuerit, ſiue vero, vt in Hiſpania, intra nouem à data prima conceſſionis gratiæ, non autem à die præſtiti conſenſus numerandos. Secundo, quod ipſa publicatio fiat in cathedrali, & in beneficij eccleſia, vel eccleſiis, ſi illud in pluribus ſit: & eccleſia eſt ruralis in parochiali, intra cuius limites conſiſtit: & ſi locus bello, peſti, aliisve manifeſtis periculis ſubiacet, in proxima parochiali, dum frequens populus ad Miſſarum ſolemnia conuenerit, palam omnibus prædictas literas Apoſtolicas, earumve tranſumptum authenticum exhibendo, claraque, & intelligibili voce pronunciando reſignationem, ſeu ceſſionem, ac beneficij qualitatem, & inuocationem, nominaque, & cognomina reſignantis, ſeu cedentis, ac illius, in cuius, fauorem gratia facta eſt, ita vt hæc omnia poſſint ad notitiam ibi exiſtentium veriſimiliter peruenire, & de quibus omnibus ſcripto exemplo collato valuis aliarum Eccleſiarum affixum relinquatur. Tertio, quod intra dictum tempus gratiam habens poſſeſſionem beneficij, etiam litigioſi, & à cedente non poſſeſſi, vigore literarum Apoſtolicarum deſuper confectarum, nec alias apprehendere debeat, & ſi propter litem, vel aliud legitimum impedimentum, nequiuerit ſaltim literas Apoſtolicas cum earum publicatione, ſi tunc facta erit iudici, ſeu executori illarum, vel iis, ad quos pertinet, intra idem tempus præſentare & apud illum, vel illos, pro ipſarum literarum executione inſtare, & poſſeſſionem huiuſmodi inſtanter petere teneatur: alias gratia ſit irrita, & inanis, nullaque alia gratia ſuper huiuſmodi beneficio, ſeu iure ceſſo, iis quibus conceſſa fuerit ſuffragetur, ſed ipſi inhabiles, & incapaces ſint ad huiuſmodi beneficia quandocunque obtinenda, ipſaque, ſiue iura, ab ipſa ſtatim prima reſignatione, ſeu ceſſione, etiamſi illæ alias nullæ, & inualidæ eſſent, vacauiſſe, & tunc vacare cenſeantur eo ipſo, &c. Quarto, quod reſignationes beneficiorum etiam ex cauſa permutationis in manibus ordinariorum, & aliorum inferiorum à Papa factæ infra menſem debeant admitti, vel reiici, & prouiſio, ſi per

eos facienda erit, fieri, & prouiſus infra tres menſes à die factæ prouiſionis illam publicet, & poſſeſſionem beneficij capiat modo & forma prædictis, alioquin nulla ſit prouiſio, & beneficium vacare cenſeatur eo ipſo eiuſque diſpoſitio ad ſedem Apoſtolicam deuoluta exiſtat, &c.

275 Ex qua conſtit. apparet † primo eam ſolum loqui de reſignationibus etiam cauſa permutationis, & ceſſionis, & ſic non procedere in coadiutoria, etiamſi de conſenſu cum futura ſucceſſione. nam licet videatur habere naturam reſignationis, Mand. *de ſign. gratit. de coadiuto. verb. ſi in Papa.* ea non eſt vere reſignatio, Mohe. *dec.* 1. *de priu.* alias 338. Putei 108. *lib.* 2. Rot. *dec.* 10. *num.* 3. *par.* 3. *diuerſ.* & ſic ei non conueniunt verba conſtitutionis, nec etiam eius rationes. Nec eius diſpoſitio poteſt illi adaptari cum in coadiutoria non poſſit capi poſſeſſio beneficij infra ſex aut nouem menſes à tempore datæ, & ita ſine dubio tenendum eſt, quamuis aliqui de hoc dubitauerint, & aliquæ coadiutoriæ ſint publicatæ, & ita poſt hæc vidi tenere Gonçal. *gl.* 5. §. 6. *à num.* 69. & particulariter *num.* 72. & Leonem *in Theſ. for. Eccleſ. cap.* 19. *à n.* 48.

276 Secundo † apparet, dictam conſtitutionem habere etiam locum in reſignationibus, nullis, ſeu inualidis, vt in ipſa dicitur, & fuit dictum in vna Lugdun. canonicatus, 8. Iunij, 1598. coram D. Lita.

277 Aduertendum † vero eſt, non intrare vacationem ex d. conſtitutione ob non publicationem, quando reſignatio alias nulla eſt ex defectu conſenſus, vt fuit dictum in vna Hiſpalen. & Cordub. præſtimoniorum, 14. Iunij 1600. coram D. Lancelloto, vbi dicitur, ita in illa, & aliis cauſis fuiſſe reſolutum. Et eſt ratio, nam tunc vere non eſt reſignatio. Vnde, quamuis tempus publicandi currat à data gratiæ, intelligitur, modo ſit præſtitus, & extenſus conſenſus talis reſignationis. nam alias non dicitur eſſe reſignatio. Flam. Pariſ. *de reſign. lib.* 1. *q.* 12. *à n.* 16. *& lib.* 8. *q.* 8. & ipſa conſtitutio præſupponit præſtitum conſenſum.

278 Vnde † in vna Vercellen. canonicatus, 23. Ian. 1598. coram D. meo Corduba fuit reſolutum, quod ſtante reſignatione non ſortita effectum, nec abdicato iure à reſignante propter non adimplementum conditionum, & pactorum, quæ fuerant appoſita in reſignatione, non poteſt eſſe locus conſtitutioni Gregorianæ de publicandis, quæ licet annullet reſignationes nullas, hoc tamen non procedit in nullitate proueniente ex defectu conſenſus, vt fuit reſolutum in cauſa Brixien. parochialis ſub die 10. Maij, 1589. coram D. Plato, quamuis non publicatio, quæ eſt probanda ab eo, qui fundat ſuam intentionem ſuper iſta negatiua, vt fuit alias reſolutum, ſatis videbatur probata ex diligentiis factis in Cancellaria, Camera, & regiſtro ſecreto, parte citata, quæ bene probant negatiuam non expeditionis literarum, iuxta *deciſ.* Caſſad. 5. *numero* 4. *ſuper reg.* Et fuit dictum in Calagur. de Arriola, 26. Iun. 1595. coram D. Gipſio, in Oxom. ſcholaſtr. 9. Sept. 1590. coram D. Bubalo, & conſequenter non factam publicationem, quæ præcedentem literarum expeditionem requirit, iuxta dict. conſtit. Greg. quamuis ſecundum illam Pij V. potuiſſet fieri ante expeditionem. Et idem fuit reſolutum in illis Aretina plebis 4. Decembr. 1600. coram D. Mellino ſup. adducta 1. p cap. 5. numero 438. ad quam remittit deciſ. Mutinen. can. 10. Nouembr. 1612, coram Lita, quæ eſt 614. nouiſ. Farin.

279 Et † ſimiliter non videtur intrare vacatio ex d. conſtit. ob non publicationem, quando reſignatio eſt nulla, quia reſignans in ſacris conſtitutus non habet aliunde, vnde commode viuere poſſit, vt Papa vult: nam tunc reſignatio eſt nulla, quaſi ex defectu conſenſus Papæ, qui non vult aliter eam admittere, ne reſignans cum ordinis dedecore mendicare cogatur, iuxta ſupradicta 2. *p. capit. vlt. à numero* 198. & quia tunc in reſignante non eſt potentia ad reſignandum, iuxta conſtitutionem Pij V. de qua *ibi.*

Et ita eſt † accipiendus Flamin. Pariſ. *dict. lib.* 11. *quæſt.* 7. *numero* 36. vbi ait, ex *d. conſtit.* induci vacationem beneficij reſignati, vbi reſignatio eſt nulla ex defectu publicationis, non autem de alio, vt fuit reſolutum in Rota in cauſa Brixien. parochialis de menſe Maij 1589. coram Illuſtriſſimo Card. Plato. Accipiendus inquam eſt, quando reſignatio alias eſt nulla ex defectu conſenſus, iuxta dictam deciſionem Brixien. quam allegat. 280

Nec † etiam intrat vacatio ex dict. conſtitutione ob non publicationem, quando reſignatarius deceſſit intra tempus datum ad publicandum. nam cum ipſe reſignatarius arctetur ad publicandum, & ante lapſum tempus deceſſerit, non intrat dict. conſtitutio, ex quo iam non eſt, qui debeat publicare, & ita poſt hæc tenet Conçales *gloſ.* 15. §. 2. *n.* 53. & 54. 281

Tertio † apparet, d. conſtit. capere reſignationem factam in manibus ordinarij, vt *in verſ. de beneficiis*, auth. Fla. Pariſ. *d. lib.* 11. *q.* 5. *à num.* 1. & fuit reſolutum in vna Aretina commendæ 27. Februar. 1595. coram D. Pamphilio, in qua fuit dictum, quod ſi intra publicationis tempus non præſentantur literæ prouiſionis cum publicatione, ſi eſt facta coram executore, ſeu iudice alias competente, & poſſeſſio petitur, obſtat conſtit. Greg. 13. etiam ſi ſit reſignatio facta coram ordinario, & ſic prouiſio eſt nulla, & quod illa conſtitutio habet locum etiam in commendis ordinis Hieroſolymitani, & in Spoletana beneficiorum 28. Iunij 1595. coram D. Mantica ſupra adducta 5. p. capit. 1. num. 92. Et † procedit etiam quod ordinarius de beneficio reſignato non diſpoſuit, Flam. Pariſ. *d. q.* 5. *n.* 10. 49. & 50. & fuit reſolutum in vna Sabinien. beneficiorum 5. Martij 1586. coram D. Gipſio, vt in deciſ. 662. nouiſ. Farin. quæ tamẽ loquitur de conſtitutione Pij V. & in vna Mediol. Parochialis 26. Martij 1599. coram D. Seraphino, in qua Domini recedentes à reſolutis coram eod. 27. Octob. 1598. reſoluerunt impetrantem parochialem vacantem ex cauſa reſignationis coram Ordinario, iuxta conſtitutionem Pij V. teneri docere de publicatione, quæ eſt pars gratiæ, & cum non oſtendatur alia vacatio, non intrare clauſulas generales, & ratione vnionis annullatæ non dari nouam vacationem, ſed remanere antiquam, licet ſecus eſſet, ſi fuiſſet valida, & diſſolueretur, Caſſad. *deciſ.* 2. *de vnio.* & ſic non facere deciſionem allegatam in cauſa Virdu. Nec etiã ratione deuolutionis, quia deuolutio non mutat modum vacandi, ſed præſupponit, beneficium vacare, illudque deuolui eum qualitatibus requiſitis, Rota *deciſ.* 774. *n.* 2. *part.* 3. *in nouiſſ.* & vacationem ex d. conſtitutione de publicandis debere diſpoſitiue narrari, nec intrare ſub clauſulis generalibus, & eſſe publicandam, vt cauetur in d. conſtitutione. Neque in terminis iſtius conſtitutionis eſſe differentiam inter reſignationem factam manibus Papæ ad fauorem, & quæ fit in manibus Ordinarij, nam vtraque eſt publicanda. Et quamuis in vnione non ſit neceſſaria publicatio, id procedere data validitate vnionis, hic vero contrarium ſupponi, cum fuerit beneficium vti adhuc vacans impetratum, Caputaq. *deciſ.* 345. *p.* 3. 282

Quamuis in iſta cauſa † d. die 26. Octobr. 1598. fuiſſet dictum, non requiri publicationem, quando beneficium reſignatum vnitur etiam nulliter, & inualide, & fuit antea deciſum in cauſa Mediolan. beneficij 13. Ian. 1597. coram D. meo Corduba, in qua fuit reſolutum, Confirmandam ſententiam Rotalem, canonizantem literas prouiſionis Fabij, nam cum fuerit reſolutum coram D. Orano, vnionem ad fauorem ſeminarij nulliter factam, recte Fabius impetra- 283 284

uit

uit beneficium tanquam vacans ex reſignatione, & deuolutum ad Sedem Apoſtolicam, & ſolum tenebatur exprimere reſignationem, nomen,& cognomen reſignantis,& publicare,prout fecit infra tempus à conſtitutione præfixum.Nec obſtabat, quod Fabius non oſtenderit reſignationem Antonij reſignantis factam in manibus Ordinarij fuiſſe publicatam,& inde beneficium non poſſe dici vacare per reſignationem, ſed potius ob non publicationem, vt reſolutum eſt in cauſa Spoleten.28.Iun.1595.coram D.Mantica,quia fuit reſponſum,diſtinguendos duos caſus.Vnus, quando reſignatio in manibus ordinarij, qui prouidit,ſed prouiſus non publicauit, & tunc intrat conſtitutio, quod beneficium ad Papam deuoluitur,& impetrandum eſt ab eo cum expreſſione,quod non ſit ſeruata forma conſtitutionis,& cum expreſſione nominis,& cognominis reſignantis, ac prouiſi.Alter eſt,quando Ordinarius non prouidit, ſed illud vniuit,quo caſu non intrat conſtitutio de publicandis, quæ non habet locum in vnionibus, Rota diuerſorum 133.*p.*2.Minus obſtabat,quod publicatio Fabij non apparebat facta in tempore,ex eo quod fuit facta poſt ſex menſes, nam gratia fuerat expedita ſub 8.Idus Decemb.1593. & publicatio facta 3.Iul.1594.prorogatio vero ad duos alios menſes fuit obtenta per viam reſtitutionis in integrum, durante termino ad publicandum, quæ non datur, vbi durat remedium ordinarium,*in l.cauſæ, 2. de minor.*& ibi gloſſ.& Doct.nam placuit reſponſio, quod cum reſignatio fuiſſet facta in manibus ordinarij,& Papa de beneficio vti deuoluto prouidiſſet, deuolutio facta intelligitur cum qualitatibus requiſitis *in l. collatione*, & ſic cum opere publicandi infra tres menſes, vt in *d.conſtitut.§.de beneficiis*,ibi,*quod collatio,&c.*& §.*illorum.*Dicebant etiam Domini, quod licet prorogatio, & reſtitutio, ad publicandum ſint obtentæ, ſub prætextu lapſus trium menſium, hoc tamē æquiuocum non nocet.Et ſuffragaretur etiam, quod haberet ſex menſes,quod Papa intellexit,cum in dictis gratiis fiat mentio de collatione habita,& ſic intellexit, quod prouiſus haberet ſemeſtre,Fel.*c. ſuper literis.de reſcript. num.* 8. 2.*reg.*Vltra quod iſtæ prorogationes ſoleant de facili concedi,& non omnis ſurreptio vitiat gratiam, ſed illa quæ difficiliorem Papam reddidiſſet ad eam concedendam, Ægidius *deciſio.*4.Caſſ.6.10.& 17.*de præbend.*Creſcen. 1. *de feſ iis*, nec in publicatione ſunt exprimendæ prorogatio, & reſtitutio obtentæ, quia non legitur in conſtitutione. Et fuit reſolutum de reſtit. in cauſa Oxomen.beneficij.2.Decembr.1585.coram D.Oriol. de prorog.in Iacen.vicariæ.31.Ian. 1590. coram D. Plato.Et ad obiectum, quod Fabius non probabat, literas fuiſſe exhibitas,vt ab omnibus tangi,& legi poſſint,fuit dictum, quod ſatis eſt,quod notarius illas publice haberet præ manibus, vt ipſe teſtatur, qui dicit ſe alta & intelligibili voce publicaſſe literas Apoſtolicas,& illas ad omnium notitiam deduxiſſe,& tranſumptum earum in valuis Eccleſiæ dimiſiſſe.Nec obſtat quod in valuis Eccleſiæ dimiſerit tantum tranſumptum literarum, non autem inſtrumentorum ipſius publicationis, quoniam viſum eſt Dominis hoc ſufficere,& verba conſtitutionis, ſcriptoque de iis omnibus exemplo, &c. referri ad omnia contenta in literis Apoſtolicis,non autem ad inſtrumentum publicationis,quod affigendum non eſt, vt fuit reſolutum in cauſa Salamantina dimidiæ portionis,8.Aprilis,1585.coram D. Orano, & Leodien.canonicatus,7.Iun.1585.coram D.Pen.

285 Sed verior eſt d.deciſio † Mediolan.parochialis, 26. Martij, 1599. neceſſariam eſſe publicationem, quando vnio eſt inualida,& intrare *aict. conſt.* Greg. XIII.Nam tunc verum eſt dicere:Ordinarium de beneficio reſignato non prouidiſſe intra menſem, &c.

286 vt conſtitutio requirit. Imo † etiam in vnione valida beneficij reſignati exiſtimo, requiri publicationem, & habere locum *d.conſt.* Greg. XIII.vt patet ex verbis illius *in princ.*ibi : *Et quæcunque aliæ diſpoſitiones, ſiue temporales, ſiue perpetuæ*, quæ verba, *diſpoſitiones perpetuæ*,plane de vnionibus intelliguntur,& ibi : *ac piis locis quocunque priuilegio ſi ffultis facta*, nam piis locis non poſſunt fieri niſi vniones, quamuis conſtitutio Pij V.in cuius terminis loquitur *d.dec.* 233. *p.2.diuer.* non procederet in vnionibus, quia de eis non loquebatur. Et † cum impetratur beneficium 287
coram Ordinario reſignatum ob non factam prouiſionem per Ordinarium, ſeu publicationem infra tempus dicta conſtitutione præfixum,impetrans debet publicare infra ſex aut nouem menſes, & non infra tres.Id enim important verba dicti *t.ſ. de beneficiis,modo & forma prædictis*, quidquid dicat Rota in Mediol. beneficij, Contra † quam etiam exiſti- 288
mo,quod reſtitutio ad public.impetrata ante lapſum tempus non ſuffragatur, niſi Papa id intellexerit, ex reg.*cap.cum ſuper,de off. del.*Cæterum † quoad re- 289
ſignationes & permutationes coram Ordinario factas,iſta conſtitutio non videtur vſu recepta in his partibus ſaltim in hoc Epiſcopatu Abul. in quo nunquam fit publicatio earum, vt eſt notorium, quamuis Flam.Pariſ.*dict.lib.*11.*q.* 9. dicat iſtam conſtitutionem eſſe vbique receptam.

Quarto † apparet, publicationem faciendam eſſe 290
cum literis, ſeu earum tranſumpto authentico in manibus,vt per Flam.Pariſ.*d.l.*11.*q.*6.*ex num.* 28.dicendo verbi gratia : Notum ſit omnibus, quatenus A. Gonçalez reſignauit in manibus ſuæ Sanctitatis beneficium ſimplex Eccleſiæ D.Petri huius ciuitatis, ſeu beneficium curatum Eccleſiæ de Cardennoſa, huius diœceſis, & de eo facta eſt gratia N. Martinez,vt apparet ex his bullis ſeu literis Apoſtolicis, aut tranſumpto authentico, quas in manibus habeo. Nec † opus eſt, ipſas literas legere,nec earum 291
datam,Flamin.*dict.quæſt.*6.*à num.*41.Quam † publi- 292
cationem oportet facere in lingua vulgari,quamuis in rigore id non videatur neceſſarium.

Quinto † apparet non valere publicationem fa- 293
ctam ſummiſſa voce & in tali loco, quod plerique eam non intelligunt,ſed ſolum illi, qui ſunt in teſtes adhibiti,& ſi qui forte prope ſunt,vt ab aliquibus annis fit ordinarie in hac Eccleſia Abul. culpa notariorum qui re vera non videntur poſſe excuſari à mala publicatione,& à falſitate, dando prout dant fidem,publicaſſe alta & intelligibili voce.Nam † & 294
publicatio facta in choro coram canonicis,& presbyteris dumtaxat,eſt nulla,vt fuit reſolutum in vna Tarentina canonicatus 12.Maij 1589.coram D. Orano.Flam.Pariſ.*dict.lib.*11.*quæſt.*6.*n.*18.

Sexto † apparet debere affigi in valuis Eccleſiæ 295
exemplum continens ea,quæ dicta ſunt,nempe reſignationem, ac beneficij qualitatem, & inuocationem,nominaque & cognomina reſignantis,ac illius in cuius fauorem gratia facta eſt,eo modo quod dictum eſt in publicatione,& ſic debet affigi quædam charta,quæ ſufficit, quod ſit ſimplex,in qua dicant v. g.A.Gonçalez reſignauit in manibus ſuæ Sanctitatis beneficium ſimplex Eccleſiæ D.Petri huius ciuitatis,&c.de quo facta eſt gratia N.Martinez. Nec exiſtimo amplius eſſe neceſſarium.Et hoc ſibi volunt illa verba conſtitutionis, Scriptoque de his omnibus exemplo collato valuis dictarum Eccleſiarum affixum relinquatur. Et ita ſentit Flam. Pariſ. *dict.quæſt.*6.*numero* 56.*&* 59.& ſic eſt accipienda dicta *deciſ.* Mediolan. ſupra relata *n.*284.Et † ſufficiet 296
affigi in vna porta,quamuis Eccleſia plures habeat, vt videmus in praxi.

Praxis tamen,vt † etiam ibi ait Flamin.habet, vt 297
affigatur copia integra ipſarum literarum, vt fuit factum in dicta Mediolanen. beneficij, quo pacto pinguius adimpletur forma dictæ conſtitutionis.

Sicut

298 Sicut † etiam pinguius adimpleretur, affigendo ipſummet originale, vt fuit reſolutum in cauſa Legionen. præſtimoniorum, vndecimo Martij, 1594. coram Dom. Pamphilio, vt *in ſequenti deciſione*. Dixerunt Domini, gratiam Si neutri obtentam de anno 1587. per Ferdinandum de Palacios non eſſe iuſtificatam quantum ad vacationem ex perſona Guterrij ob contractum matrimonium, quia conſtat ipſum antea valide reſignaſſe præſtimonia, de quibus agitur ad fauorem Gabrielis de Couarruuias, quæ reſignatio cum habuerit effectum, ſequuta etiam poſſeſſione reſignatarij, & fuerit firmiter publicata, etiam cum affixione ipſiuſmet originalis, & ſic pinguius & perfectius adimplendo formam conſtitutionis Gregorianæ, quæ contentatur affixone ſimplicis tranſumpti, ad notata per Iaſ. *in l. ſi quis mihi bona. §. coram, in 2. notab. ff. de acquirend. hæred.* abdicauit à reſignante omne ius, & poſſeſſionem, ita vt penes ipſum nihil remanſerit, quod tempore contracti matrimonij ex eius perſona potuerit vacare, iuxta notata per Ioannem Andream, & alios *in capit. ſolicite, de reſtitut. ſpoliat.* Caſſadorum *deciſ. 4. eod. m titul. & deciſ. 2. de renunt.* & tanto magis non aliter iuſtificatio iure ipſius Guterrij, quod cum non fuerit triennalis pacificus poſſeſſor, debuit iuſtificari per Ferdinandum, qui illud alias impugnauit, & modo ex eo agit ad canonizationem gratiæ contra tertium poſſeſſorem non habentem ius à Guterrio, quo caſu non ſufficit iuſtificatio vacationis de facto, ſed probandum eſt ius actoris, vt tradit Ægidius *deciſio.* 112. & Caſſad. *2. de cauſa poſſeſſor. & propriet.* alia deducta contra iſtam gratiam. Domini reſoluerunt particulariter diſcutienda, ſi opus erit.

299 Septimo † apparet, publicationem, & apprehenſionem, ſeu petitionem poſſeſſionis in tempore eſſe partem reſignationis, & ſic qui nititur reſignatione, id probare debet, vt ſæpe fuit reſolutum in Rota & particulariter in dict. Spolet. beneficiorum, 28. Iunij 1595. coram D. Mantica ſupra adducta *5. p. c. 1. n. 92.* & in vna Abulen. beneficij de Monuel tran. 30. Octobr. 1595. coram D. Blanch. vt in deciſ. ſeq. Fuit per Dominos reſolutum, gratiam vltimo loco per Ferdinandum obtentam illi ſuffragari, & eſſe iuſtificatam, nam quoad vacationem per obitum Caroli de menſe Iunij, cum non agatur ad effectum reſeruationis, ſatis probari per teſtes de publica voce & fama. Put. *dec. 266. libr. 5. dec. 75.* Guidob. *dec.* 145. habilitates etiam Ferdinandi Domini habuerunt ſatis pro probatis, non publicationem reſignationis probare, non tenetur, cum non ex *hoc cap.* ſed per obitum Caroli impetrauerit id, Aluarus ſi reſignatione nititur, illam tenetur oſtendere cum ſuis qualitatibus requiſitis, vt fuit reſolutum coram ſanctiſſimo Domino noſtro in cauſa Calagurrit. Theſaurariæ, & poſtea in pluribus cauſis in Rota, valor beneficij, de quo agitur, ſatis eſt iuſtificatus per teſtes, de quibus in *ſum. Ferd. n. 5.* qui bene deponunt de publica voce & fama, quæ ſufficit. Ægid. *dec. 675.* Put. 29. *lib. 1.* Caputaq. *dec. 277. p. 1.* quo vero ad valorem obtentorum, ille ſatis videtur probatus, nam quoad duo beneficia exiſtentia in diœceſi Hiſpal. teſtes *n. 6.* bene probant, quia ſæpius Rota tenuit, iuxta *deciſ.* Ægid. 624. ſufficere qualemqualem probationem etiam ſemiplena minorem, in caſu autem iſto vltra vnum teſtem de fama adeſt adminiculum alterius teſtis deponentis de aſcenſu ad valorem 130. vel 140. ducatorum in circa. Id etiam putauerunt Domini circa alia beneficia Corduben. Burgen. Gien. diœceſis ex eiſdem rationibus, & authoritatib. Quod autem beneficium, de quo agitur, pariter non requirat reſidentiam, ſatis ex eo probatum videtur, quod teſtes dicunt eſſe beneficium ſimplex, quia omnia beneficia præſumuntur ſimplicia. Ægid. *dec. 766.* Staph. *de ſtatu & qualit. benef. in pr.* & fuit reſolutum 1571. in vna Calagurr. congruarum, coram bon. mem. Oradino, & per conſequens de conſuetudine perſonalem reſidentiam non requirit, Doct. *in c. ſi. de cler. non reſid.* quo ad penſionem illam non eſt iuſtificanda, quia regula de valore non loquitur de penſionibus, & & placuit Dominis, quod etiamſi non iuſtificetur, per hanc gratia non redditur nulla, quia ſi illam Ferdinand. non obtinet, facilius Papa gratiam conceſſiſſet, de valore beneficiorum, ad quæ ius ſibi competit, eſſe alias agendum. Non obſtat, quod noua prouiſio ſuppleat tantum defectum litis narratæ in prima gratia, non autem alias ſurreptiones, quia procederent allegata ſi Papa conceſſiſſet reualidando primam gratiam in forma perinde valere, ſecus quando concedit nouam gratiam, tunc enim ſufficit illam verificare de facto, Paleot. 338. & in omnibus, & per omnia iudicatur, ac ſi eſſet prima &c.

Idem † in cauſa Zamoren. beneficij de Morales 300
28. Iun. 1576. coram Domin. meo Corduba. in qua fuit reſolutum, P. qui vtitur ceſſione ſibi facta per Hieronymum, teneri docere de illius publicatione intra tempus conſtitutionis, nempe 9. menſes à die datæ, quod non probauit, quia publicatio facta fuit 20. Iul. 1592. & ſic longe poſt tempus legitimum 9. menſium à die datæ quæ eſt 10. Calend. Octobr. 1591. Nec obſtabat impedimentum ſedis vacantis, quo tempore literæ non potuerunt expediri, imputet enim ſibi, ſi illas ſaltim in intermedio Pontificatu Innocent. non expediuit. Minus obſtabat, quod non tenebatur, ex quo non aderat ſufficiens tempus, iuxta *deciſ.* Ægidij 83. quia hanc rationem potius in ipſum domini retorquebant, ex quo poſt aſſumptionem ſanctiſſimi domini noſtri aderant 4. menſes quibus poterat, & literas expedire, & illas in partibus publicare, & diuerſum eſt in fatalibus, ex quibus ſubducitur totum tempus ſedis vacantis, quia illo tempore litigari non poteſt, cum ius non reddatur: in propoſito vero in principio Pontificatus potuerunt literæ expediri, & tempore ſedis vacantis publicari, quare impedimentum ſuperueniens non excuſat illum, qui ſe arctauit, & intrat etiam aliud motiuum de petitione poſſeſſionis, quæ peti debet infra dict. tempus nec refragabatur commiſſio admiſſionis ad cauſam pro intereſſe ſub die 4. Maij 1592. coram D. Gipſio, & quod procederetur ad executionem literarum, prout iuris eſſet, & deinde facta citatio ad videndum procedit, iuxta formam commiſſionis, quia illa non poteſt deſeruire pro petitione poſſeſſionis, iuxta conſtitutionem, ſecundum quam petenda eſt inſtanter, & copulatiuè cum petitione executionis literarum, vt fuit reſolutum in cauſa Aretina commendæ 16. Februar. 1596. coram Dim. Lita. & in vna Bracaren. parochialis de Moreira 11. Ianuar. 1602. coram Domin. Iuſto fuit reſolutum, gratiam, *ſi neutri*, Petri eſſe iuſtificatam quoad non ius Amari, quoniam ex reuolutione actorum de eo non conſtat, &c. neque obſtare reſignationem in fauorem Amari, ex qua prætendit oriri ius ipſius, quia oportet oſtendere eam validam, quæ non eſt talis, niſi oſtendatur publicata, &c.

Quod † etiam procedit in gratia, & impetratione 301
ob non publicationem, vt patet ex *dict. conſt. verſ. illorum vero*, Flamin. Pariſ. *dict. libro 11. quæſtic. 4. numero 25.* & fuit reſolutum in vna Teleſina beneficij, vltim. Ianuarij 1594. coram Domin. Seraphino, in qua fuit dictum, Gratiam, quæ pendet à reſignatione prius obtenta, & non publicata, eſſe quoque publicandum, vt cauetur in conſtitutione Gregor. XIII. & qui nititur hac gratia, debere docere eam eſſe validam, quod ſine publicatione fieri nequit, ex dict. conſtitutione, idem enim eſt iudicandum de eo, qui impetrat ob non publicationem, quod de primo impetrante ex cauſa reſignationis, quod pluries fuit in Rota reſolutum, &c.

302 Et † publicatio probari poteſt, non ſolum inſtrumento authentico nempe à notario teſtibus nominatim expreſſis confecto, Flamin. *dict. lib. 1. quæſt. 6.*

303 *à num. 65. & quæſt. 14. à num. 40.* Sed † etiam teſtibus, *l. in exercendis, Cod. de fide inſtrument.* vt in illa Abul. canonicatus 16. Iunij 1589. coram D. Gipſio ſupra adducta *7. p. cap. 1. n. 47.* de qua Flamin. *d. q. 6. n. 69. & q. 14. n. 48.*

304 Publicatio † vero facta extra tempus conſtitutionis non ſuffragatur, vt in d. Zamoren. beneficij, nec reſtitutio obtenta ad publicandum, ſi fuit impetrata lite pendente, & de ea non facta mentione, vt in vna Pacen. capell. 16. Febr. 1598. coram Dom. Pamphilio, in qua viſum fuit dominis, Gratiam Angeli non eſſe iuſtificatam quoad publicationem, cum ſit facta extra tempus conſtitutionis, & reſtitutio poſtea obtenta ad publicandum non ſuffragatur vti impetrata lite pendente coram Ordinario, de qua non fuit facta mentio *cap. 1. vt lite pendente, cap. cauſam, quæſt. 2. de teſtibus.* Felin. *cap. cæterum, ſub num. 2. de reſcript.* & alias fuit deciſum in hac cauſa coram Dom. Penna. Dependentia autem litis non dubitabant, quia purificata per ordinarium, vti executorem gratiæ Aug. in forma dignum, potuit idem ordinarius ex propria iuriſdictione ad inſtantiam præſentati cognoſcere de inualiditate, ſeu ſurreptione prouiſionis Apoſtolicæ, iuxta not. *in cap. cum veniſſent de iudic. cum allegatis* per Gabr. *conſ. 182. num. 15. lib. 2.* & ex obſeruantia Rotæ non dicitur conſtare de non iure collitigantis, vt intret limitatio Ægidij *deciſ. 249.* Gabr. *concluſ. 4. de iudic. num. 39.* donec de eo doceri poteſt, &c. quod maximè procedit, vbi tempore impetrationis erat in actis oppoſitum de nullitate ob non publicationem, Oldr. *conſil. 229. num. 5. &c.*

305 Id † tamen quod debebat doceri de publicatione, &c. hodie ſtante dicta conſtitutione Gregorij XIII. tantum procedit quando reſignatarius agit ad canonizationem ſuæ gratiæ, ſecus quando non vult ſuam gratiam canonizare, ſed tantum nititur excludere vacationem per obitum, de qua in gratia aduerſarij, vt fuit reſolutum in vna Mediolanenſ. præpoſituræ, 28 Iunij 1589. coram Dom. Plato. vt in ſequent. deciſione fuit reſolutum, Gratiam ſi neutri, productam per D. Carpanum non intrare. Cum enim gratia ſi neutri, recipiat duplicem conditionem, alteram ſcilicet, vt beneficium vacet, alteram vt neutri collitigantium ius competat, Rota *deciſ. 24. de reſcript. in nouis,* Puteus 48. *num. 4. lib. 1.* incumbit Carpano agenti, & gratiam producenti, vtramque conditionem verificare. Caputaquenſis *deciſ. 30. lib. 2.* at ipſe Carpanus neutram harum conditionum verificat, nam quod attinet ad vacationem, ſi vult capere vacationem ob non publicationem reſignationis, iam fuit reſolutum, eum non eſſe in probatis, ſi vero vult capere vacationem ob promotionem Lelij Morelij reſignantis ad Epiſcopatum, conſtat, huiuſmodi vacationem intrare non poſſe. Ex quo etiam ex confeſſione Carpani conſtat, Lelium Morelium reſignaſſe præpoſituram ante promotionem. Non obſtat, quod dicitur, Garimbertum reſignatarium ex quo opponit de reſignatione ante promotionem facta, debere docere de reſignatione valida, & ſic publicata, iuxta reſolutionem factam coram Illuſtriſſ. Aldobrandino in Calagurritana Theſaurariæ, 4. Febr. 1579. quia dicebant Domini, illam deciſionem procedere, ſecundum illa tempora, quibus vigente conſtitutione Pij V. de publicandis reſignationibus, non facta publicatione, remanebat ius apud reſignantem, vnde ſi poſtea reſignans matrimonium contraxiſſet, vel fuiſſet ad Epiſcopatum promotus, tunc temporis beneficium non per reſignationem, ſed per contractum matrimonij, aut per promotionem vacabat: quapropter iure merito qui volebat inhærere vacationi per reſignationem, tenebatur docere de reſignatione valida ac tali, vt per eam fuiſſet ius abdicatum à reſignante, at poſtquam per Gregor. conſtitutionem fuit diſpoſitum, quod non facta publicatione, nihilominus beneficium ſtatim ab ipſa prima reſignatione vacet ad probandum vacationem per reſignationem, non eſt amplius neceſſe docere de publicatione. Quia ſiue fuerit publicata reſignatio, ſiue non, ſatis eſt quod beneficium vacauit per reſignationem, ita vt non poſſit amplius, ſiue per promotionem, ſiue alias vacare. Nec ad rem facit, quod potuerit reſignatio eſſe nulla ex alia cauſa, quam ob non publicationem & propterea tam facta, quam non facta publicatione poſſe vacare beneficium per promotionem, niſi doceatur, quod reſignatio ex aliis cauſis fuerit valida. Nam reſponſum fuit, quod conſtitutio Gregor. inducit vacationem beneficiorum reſignatorum, non facta publicatione, etiamſi alias reſignationes nullæ atque inualidæ forent, quare, ſi præſupponimus, non fuiſſe factam publicationem, non eſt tractandum de validitate, & inualiditate reſignationis, quia ſiue alias valida, ſiue inualida fuerit, vacat beneficium per ipſam reſignationem, nec ius aliquod remanere poteſt penes reſignantem, vt oſtendunt aperta verba conſtitutionis, ſi vero præſupponimus, factam fuiſſe publicationem tempore debito, tunc Garimbertus reus & poſſeſſor non eſt grauandus onere probationis, ſed Carpanus agens, & objiciens nullitatem, tenebitur illam verificare, ad tradita per Mohed. *deciſ. 130.* ſæpe, ac ſæpius.

Idem † in cauſa Placentina capellan. Angelorum 21. Octobris 1594. coram Domino Penna, in qua fuit deciſum, quod impugnanti reſignationem, ex eo quod conditio appoſita, dummodo patronorum ad id accedat aſſenſus, non fuerit verificata, & ſic in negatiua iſta ſe fundanti incumbit onus eam concludenter probandi contra reum, & poſſeſſorem, quinimo non probata negatiua, non præſtiti conſenſus, effectuatio reſignationis vſque ad obitum reſignantis ſine reclamatione, aut contradictione patronorum faciebat illum præſumi, & opponens anteriorem reſignationem ad excludendum vacationem per obitum in terminis conſtitutionis Gregorianæ, non tenetur docere de publicatione, cum reſignatio etiam non publicata & nulla, inducat vacationem, quidquid alias dicendum foret in terminis conſtitutionis Pij V. vt ſæpe Rota decreuit, & præſertim in Mediolan. præpoſituræ 28. Iun. 1589. coram Illuſtriſſ. Plato, quod procedit etiamſi reſignatio non publicata, alias nulla eſſet, *vt in §. quod ſi quidquam*, ſufficitque reo excludere prætenſam vacationem per obitum, ex quo aduerſarius non capit alium vocandi modum, præſertim cum reus, & poſſeſſor non teneretur aliquid iuſtificare. 306

Idem † etiam fuit reſolutum in Abulenſ. beneficij de Mombeltran. coram D. Blancheto 24. Ianu. 1596. fuit tamen dictum, quod ad excluden. vacationem per obitum contra actorem qui probauit intentionem ſuam, debet in cæteris iuſtificari reſignatio, etiam per reum & poſſeſſorem, quia poſſunt dari plures caſus, quod per reſignationem, etiam publicatam, non ſit abdicatum ius à reſignante, &c. vt ſequenti deciſione, Fuit per dominos reſolutum, reſignationem Caroli obſtare Ferdinando, etiamſi de publicatione non doceatur, dummodo in cæteris iuſtificetur, non enim tenetur reſignatarius, qui non agit ad canonizationem ſuæ gratiæ, ſed tantum nititur excludere vacationem per obitum poſt conſtitutionem Gregor. de publican. docere de publicatione reſignationis, quia ſiue 307

fuerit

fuerit publicata, ſiue non publicata, ſemper excluditur vacatio per obitum, cum ius omne fuerit abdicatum à reſignante, provt fuit deciſum in cauſa Mediolanen. præpoſituræ coram Illuſtriſſimo Plato. & alia Placentina coram Domino Penna, quibus non obſtant deciſiones in cauſa Calagurritana theſaurariæ coram ſanctiſſimo Domino noſtro, & Salamantina coram D. Bubalo, quia procedunt iuxta terminos conſtitutionis Pij V. per quam annullabatur reſignatio, non facta publicatione, & ius remanebat penes reſignantem, ideo probato obitu reſignantis, quia allegabat reſignationem, tenebatur docere de illius publicatione: ſecus in hoc caſu, in quo ad eliden. probationem actoris impetrantis beneficium per obitum deducitur reſignatio. Sed quia poſſunt dari plures caſus, quod reſignatio, etiam publicata patiatur tales defectus, per quos ius reſignantis, non fuerit ab eo abdicatum, iuxta *deciſionem* Putei 158. *lib.* 2. ad hunc effectum tenetur Aluarus iuſtificare, taliter eſſe ſatisfactum menti reſignantis, vt excluſa remaneat vacatio per obitum præcipuè cum gratia ſit in forma dignum, vnde de illius executione doceat oportet: nec hoc caſu ſibi ſuffragatur poſſeſſio ad excluſionem iuris actoris, quia cum actor probauerit intentionem ſuam, reus debet etiam ipſe probare ſuam exceptionem, *lege* 1. *ff. de except. leg. quinquaginta*, *ff. de probat.* Aymon. *conſil.* 226. quæ in eo conſiſtit, vt dictum eſt, quod ius fuerit omnino abdicatum à reſignante, ita vt per eius obitum vacare non potuerit.

308 Rurſus impetrans † ob non publicationem, tenetur iſtam negatiuam plenè, & concludenter probare, tanquam fundamentum ſuæ gratiæ, vt fuit reſolutum per Rotam in pluribus cauſis relatis per Flamin. Pariſ. *d. lib.* 11. *q.* 6. *n.* 71. *& q.* 10. *n.* 3. *& ſeq.* 14. *num.* 5.

309 Et ratio eſt, † nam negatiua debet plenè probari per eum qui in ea ſe fundat, ſiue agendo, ſiue excipiendo, *l. in illa*, vbi Bartol. & Iaſ. *ff. de verbor. oblig.* Herculanus latè *in tract. de negatiua proban.* Puteus *deciſ.* 39. *lib.* 2. Bernard. Diaz. *reg.* 488. Anton. Gabr. *de probat. concluſ.* 6. & Maſcard. *de probat. concl.* 1092. & Pacianus *lib.* 1. *cap.* 51. *à num.* 28. Zauallos *q.* 145. Rota in vna Cremonen. Monaſterij 19. Decembr. 1583. coram ſanctiſſimo Clemente VIII. & in vna Virdunen. canonicatus 19. Iunij 1589. coram Domino Gipſio. Et ita in terminis latè tradit Flamin. Pariſ. *dict. quæſt.* 14. ſequitur Proſper de Auguſtino *ſuprà.*

310 Et fuit reſolutum † in d. Mediolanen. præpoſituræ coram Domin. Plato 17. Aprilis 1589. nempe, Quod impetrans tenetur verificare vacationem narratam ob non publicationem, & requiritur concludens probatio, nec poteſt ſe iuuare, ex eo quod alias vacet per promotionem, quia nihilominus tenetur probare vacationem narratam, *vt in deciſ.* 752. *nouiſ. Farin.*

311 Et in vna Aretina parochialis 25. Iun. 1559. coram Domino Orano, quæ ſic ait, Domini tenuerunt gratiam Pyrrhi non eſſe iuſtificatam, quia non probauit, quod Sebaſtianus fuit de iſta parochiali proviſus, non facto concurſu, ita quod prouiſio ſit nulla, & parochialis adhuc vacet per obitum Laurentij Boſci, quod tamen concludenter probare debet, cum ſit fundamentum ſuæ impetrationis, ad tradita per Bartol. & alios, *in leg. in illa*, *ff. de verbor. obligat.* Crauera *conſil.* 112. *num.* 6. & fuit in terminis reſolutum coram me in vna Salamantina prætenſæ parochialis 21. huius, à pari enim procedit cum eo, qui impetrat ob non promotionem, nam debet non promotio probari, vt nouiſſimè tenuit Rota coram D. Seraphino in 5. Marci Abbatiæ, & cum eo qui impetrat propter non publicationem, vt fuit dictum in vna Bononien. canonicatus coram D. Pamphilio. Et in vna Leodien. beneficij 17. Ianu. 1601. coram Dom. Ludouiſio, vbi fuit dictum, quòd narratiua, quod aduerſarius retinebat duo beneficia incompatibilia abſque diſpenſatione videtur iuſtificanda, tanquam pars gratiæ, & quòd contineat negatiuam, vt fuit dictum in Salamantina penſionis 25. Iun. 1582. coram Bubalo de impetrante ob non publicationem, tantò magis quia non ſumus in negatiua improbabili cùm probari poſſit per diligentiam regiſtri, vbi omnes gratiæ regiſtrantur. Corn. *conſil.* 191. *lib.* 1. Mohed. *d. cap.* 9. *de cauſ. poſſeſ.* Caputaq. 45. *&* 193. *part.* 3. *& in terminis eſt conſil.* Pariſ. 138. *num.* 1. *&* 7. *lib.* 4. Quamvis in hoc Domini non fuerunt concordes, & fuit allegatus Rebuff. *in forma diſpenſationis ratione ætatis*, *num.* 14. qui tenet contra Pariſ. fuit allegata etiam deciſ. Auximana Molendini 13. Iun. 1572. de agente ex titulo prohibente alienationem in forenſem ſine licentia, quòd non tenetur probare licentiam non interueniſſe, ſed ſufficit probare alienationem in forenſem, &c. Sed cum Pariſio contra Rebuff. tenuit Rota in Burgenſ. canonic. 6. Martij 1606. coram eodem Dom. Ludouiſio, & in Bononien. prioratus 9. Iun. eiuſdem anni coram D. Mançanedo, & illa Burgen. fuit confirmata coram D. Ortembergo 4. Iul. 1608. & 19. Febr. 1609. quia narratiua gratiæ, ſiue affirmatiua, ſiue negatiua eſt iuſtificanda, Gabr. *concluſ.* 6. *de probat. &c. Et conducunt tradita ſupra* 9. *p. cap.* 22. *à num.* 275.

Et id † ait Flam. Pariſ. *d. q.* 15. *n.* 50. in tantum eſſe 312
verum, vt etiam poſt probatam non publicationem, donec declaretur id per iudicem, detur manutentio reſignatario, non obſtante conſtitutione, vt fuit reſolutum in Rota in vna Aſculana coram D. Blancheto 28. Iun. 1589.

Et illud maximè procedit, † quando reſignatarius eſt triennalis pacificus poſſeſſor, quia ex trien- 313
nali poſſeſſione præſumitur publicatio, vt fuit reſolutum in vna Placentina applicationis fructuum 24. Febr. 1584. coram D. Bubalo, & 3. Iun. eiuſdem anni coram D. Orano, & nouiſſimè in vna Ripina beneficij 15. Decembr. 1599. coram D. Sacrato, in qua fuit dictum *Triennalem*, *poſſeſſorem præſumi publicaſſe*, *& feciſſe omnia neceſſaria requiſita in dict. conſtitutione, &c.* Flam. Pariſ. *dict. q.* 14. *à n.* 26. quia licèt regul. *de trien.* non profit reſignataria, qui non publicauit, quia nullus ei remanet titulus, nec etiam coloratus, ſed titulus redit ad non titulum, & ipſe manet inhabilis, & incapax ad illud beneficium, vt dicitur *in dict. conſtitutione*, *§. quòd ſi quicquam*, Pariſ. *q.* 6. *n.* 7. *& q.* 7 *n.* 19. *allegans dict. §. verſic. nec qui, ſolum loquitur de reſignantibus remanentibus in poſſeſſione, tamen* Ex triennali, *&c. in fine*, & eſt *deciſ.* 67. *nouiſ. Farin.*

Quæ tamen præſumptio † non habebat locum 314
in ſpolio, quando reſignans in terminis conſtitutionis Pij V. agebat ſpolio contra reſignatarium, qui non docebat de puclicatione, vt tenuit Rota in vna Auximana parochialis 14. Ianu. 1585. coram D. Brauo, & in Cæſarauguſtana parochialis 13. Novembr. eiuſdem anni coram D. Robuſterio, vt *in deciſ.* 663. *nouiſ. Farin.* & in Vergomen. parochialis 28. Februarij coram Domino Cantucio, & in Abulen. præſtimoniorum 10. Octobr. 1587. coram Domino Comitulo, & in dict. Abulen. canonicatus 16. Iun. 1589. coram D. Gipſio adducta 7. *p. cap.* 1. *n.* 47. Flamin. Pariſ. *dict. q.* 14. *num.* 31. & Proſper de Auguſt. *ſup a.*

Nam nec triennalis, † nec allegatio Lapi ha- 315
bent locum in ſpolio. Sarnen. *de triennali, q.* 11. Caſſad. *deciſ.* 5. *de reſtitut. ſpoliat.* Simoner. *deciſ.* 37. Puteus *deciſ.* 10. *de allegatione Lapi*, & fuit reſolutum in cauſa Lucana. S. Annæ 7. Februar. & 4. Martij 1558.

coram Do. Chiſanen. & in d. Cæſarauguſtana, & Bergomen. Flam. *dict. quæſt.* 14. *numero* 32. *& quæſt.* 6. *numero* 108.

316 Et quibus modis poſſit probari † huiuſmodi negatiua non publicationis, tradit Flamin. Pariſ. *dict. q.* 14. *à num.* 56. & Proſper de Auguſtino *ſupra ad fi.* & in d. Ripana beneficij 17. April. 1600. coram D. Sacrato fuit reſolutum, Quod negatiua non publicationis, non probatur, niſi per confeſsionem partis, vel probatio quod literæ non fuerunt expeditæ intra tempus ad publicandum, &c.

317 Et † idem eſt, quando fuerunt expeditæ intra tempus datum ad publicandum, ad finem tamen termini, ita vt non potuerunt deferri in tempore ad locum, vbi erat facienda publicatio, vt fuit reſolutum in vna Salamantina penſionis 27. Iunij 1584. & in vna Oxomen. ſcholaſtriæ 9. Febr. 1590. coram Domin. Bubalo, Flamin. *ibi, dict. numero* 56. *& 57.*

318 Et negatiua † non expeditionis literarum probatur ex diligentiis factis in Cancellaria, Camera, & regiſtro ſecreto parte citata, vt in illa Vercellen. ſupra relata *numero* 269. & in illa Leodien. ſuprà relata *numero* 311. & in vna Compoſtellana canon. 5. Iul. 1599. coram D. Lancelloto, vbi fuit reſolutum, quod vt factus ſit locus decreto vacationis poſito in coadiutoria canon. ob non dimiſsionem parochialis in manibus Papæ, poſtquàm cœperit exercere officium coadiutoris, vel per eum ſteterit, duo erant probanda. Primum, quòd cœperit exercere coadiutoriam, de quo aderat plena probatio ex vno teſte de viſu, & aliis de fama. Bart. *in l. admonendi de iureiur. num.* 48. & ibi Iaſ. *num.* 257. *&c.* Secundum, quòd non demiſerit, quod etiam eſt ſufficienter probatum ex diligentiis factis in regiſtris, tam ſecretis, quàm publicis, & Cameræ, in quibus locis adnotantur huiuſmodi dimiſſiones, cùm iſtæ perquiſitiones ſint factæ parte citata, ſufficiunt pro probatione negatiuæ, Caſſad. *deciſ.* 8. *ſuper reg. Achi.* 3 87. Caputaqu. 33. *lib.* 1. *in manuſcriptis*, & ſæpè tenuit Rot. & in vna nullius cantoris 15. Ianuarij 1603. coram D. Lita, quòd negatiua diſpenſationis probatur ex diligentiis factis in regiſtris expeditionum Cameræ, & Cancellariæ, Caſtan. *deciſ.* 5. *num.* 4. *ſuper reg.* Caputaq. 192. *num.* 3. *par.* 3. qui modus probandi negatiuam fuit pluries approbatus per Rotam ſignanter in vna Senogalien. Scilicæ. 24. Maij 1577. coram Cota, &c. conducunt tradita per Pacianum ſupra *c.* 44. *& ſeqq.*

319 Addo, non publicationis † negatiuam probari ex non petitione poſſeſſionis infra tempus, & ex eo, quod infra tempus datum ad publicandum non habuit reſignatarius collationem, ſine qua poſſeſſio adipiſci non poteſt, nam conſtitutio intellegitur de valida poſſeſſione, & apprehenſio poſſeſſionis ſine collatione nulla eſt, *capit.* 2. *ne ſede vacante, cap. paſtoralis de priuileg.* Abb. *in cap. cum iam dudum, de præben.* Rebuff. *in praxi, tit. de miſſione in poſſeſſionem, num.* 7. *&* 8. Ita reſolutum

320 † in cauſa Iacen. portionis 14. Maij ſeu Iun. 1593. coram D. Orano his verbis. Conſtitutum eſt bulla felic. record. Greg. XIII. de publican. reſignationibus, quod beneficiorum reſignatorum vltra montes exiſtentium ne dum intra nouem menſes à data conceſsionis publicatio, ſed etiam poſſeſsionis eorum apprehenſio fiat: cum igitur Petrus Maſſe impetraſſet portionem de qua agitur, tanquam vacantem, ex cauſa intra tempus ordinatum non publicatæ per Ioannem Romero reſignationis, neque acceptæ illius poſſeſsionis, dubitatum fuit, an impetratio eſſet iuſtificata. Et domini habuerunt eam in omnibus pro iuſtificata, nam quoad defectum publicationis, cum appareat literas reſignationis fuiſſe in forma dignum expeditas, vigore illarum reſignationis collationem poſt duos menſes extra dictos 9. menſes, factam, impoſsibile eſt, quod fuerit in tempore facta publicatio, & apprehenſa eius poſſeſſio, maximè, quo conſtitutio de publicandis, intelligitur de validis reſignationibus, vt fuit reſolutum in vna Calagurritana prioratus coram Domin. Blancheto, reſignatio autem non poteſt iudicari valida ante collationem, quia poteſt eſſe, quod ex aliqua cauſa gratiam habens non ſit capax collationis, & apprehenſio poſſeſſionis ſine collatione eſt nulla, *cap.* 2. *ne ſede vacant, cap. paſtoralis de priuileg.* Abb. *in capit. cum iam dudum de præb.* Reb. *in praxi, tit. de miſſione in poſſ. ſſ. n.* 7. *&* 8. *&c.* Fuit etiam reſolutum in cauſa Leod. canonicatus coram Dom. Pamphilio 23. Maij 1597. & fuit confirmata 26. Ian. 1598. coram eodem, & vide dicta ſupra *6. p. c.* 2. *n.* 59.

In qua Leodien. fuit † etiam reſolutum intrare 321
vacationem, ex d. conſtitutione, ſi non eſt petita poſſeſsio infra tempus d. conſtitutionis, etiam quod reſignatio aliàs fuerit nulla, & idem fuit reſolutum in d. Aretina commendæ 16. Febr. 1596. & Gerunden. beneficiorum 23. Febr. 1598. coram eodem D. Pamphilio, nec eſſe ſatisfactum d. conſtitutioni per præſentationem commiſſionis ſuper executione literarum, & petitionem executionis earum, niſi copulatiue etiam concurrat, quod poſſeſsio inſtanter petatur, vt fuit etiam reſolutum in d. Zamoren. beneficij de Morales ſupra relata, *numero* 300.

Et in † d. Leodien. 15. Nou. 1596. coram Do. Penna 322
fuit reſolutum, Non ſatisfieri dict. conſtitutioni per mandatum de immittendo, datum in ipſa collatione, ſeu purificatione gratiæ in forma dignum, maxime quia huiuſmodi mandatum eſt pars ipſius prouiſionis, &c.

Sed prædicta reſolutio, † quatenus ait non pu- 323
blicationis negatiuam probari, ex eo quod infra tempus datum ad publicandum, non habuit reſignatarius collationem, nam conſtitutio intelligitur. de valida poſſeſſione, &c. difficultatem patitur. Primò, ex eo quod docet Flamin. Pariſ. *dict. lib.* 12. *quæſt.* 7. *numero* 89. quod ſi literæ reſignationis ſunt nullæ ob ſurreptionem, quas reſignatarius publicauit, & poſt publicationem habuiſſet gratiam perinde valere, ſufficiet illa publicatio, & non eſt opus alia, & in praxi conſtat multas reſignationes inualidas publicari, & ex eis capi poſſeſſionem, & poſtea obtineri perinde valere, nec fieri aliam publicationem, &c. Quod confirmatur ex d. conſtitutione Greg. XIII. quæ vult reſignationes, etiam nullas & invalidas, publicari, & ex eis apprehendi, ſeu peti poſſeſsionem, alias beneficia ipſa, ab ipſa ſtatim prima reſignatione vacare cenſeri ob non ſeruatam formam d. conſtitutionis, &c. *vt in verſic. illaque.*

Secundo, † quia ex actu nullo amittitur, & ac- 324
quiritur poſsio, *l.* 1. §. *ſi vir vxori. ff. de acquir. poſſeſſ.* & ibi Dd. Tiraquel. *de iure conſtituti.* 3. *part.* 7. *limitatione*, Rota *deciſio.* 519. *numero* 2. *&* 612. *numero* 2. *part.* 1. *diuerſorum.*

Et text. † *in d. cap.* 2. *& in d. cap. paſtoralis*, & Abbas 325
& Rebuff. allegati ſolùm probant, quod capiens poſſeſsionem ſine titulo & collatione eſt intruſus & ſic quod poſſeſsio ſit mala, & illicita, & iniuſta, non tamen nulla.

Ego dicerem † prædictam reſolutionem Rotæ 326
procedere in caſu, in quo loquitur, nempe quando reſignatarius non habuit collationem nec bene, nec male, aut eam non habuit ab executore, & commiſſario deputato, tunc enim, etſi infra tempus apprehenderet poſſeſsionem, non ſatisfaceret dict. conſtitutioni, quæ vult capi poſſeſsionem vigore literarum Apoſtolicarum deſuper confectarum, nec

alias,

alias, quod debet intelligi ſeruatis ſeruandis, atque adeo præuia collatione executoris, quando literæ ſunt in forma dignum, ſeu alias in forma commiſſaria, cum ſine collatione vigore talium literarum capi poſſeſſio non poſſit.

327 Quamvis † ad publicationem non ſit neceſſarium factam eſſe collationem ab executore, vt in vna Burgen. canonicatus 19. Ianuar. 1598. coram Dom. Pamphilio, in qua fuit reſolutum, Quod prouiſus in forma dignum per reſignationem publicans literas reſignationis, ante collationem ſibi factam per executorem, ſatisfacit conſtitutioni de publicandis reſignationibus, &c. & facit deciſ. in dict. Abulenſ. canonicatus adducta 7. *p. cap.* 1. *n.* 47.

328 At vbi virtute dictæ † reſignationis, & literarum Apoſtolicarum deſuper confectarum facta eſſet proviſio, & collatio reſignatario per executorem, & commiſſarium in eis deputatum, ſiue bene, ſiue male, ſiue valide, ſiue inualide, & ſucceſſiue apprehenſa eſſet poſſeſſio infra tempus datum in dict. conſtitutione, non videtur illa intrare ex dictis.

329 Præterea, ſi probatur † publicatio facta non debito tempore, præſumitur non fuiſſe facta alias debito tempore, ad deciſionem Rotæ in cauſa Toletana poſſeſſionis ſupra adductam 9. *p. cap.* 2. *n.* 330. & tradita infra *vlt. part. c.* 2. *à n.* 188.

330 Quod tamen procedit, † dummodo conſtet illam publicationem eſſe factam per reſignatarium, ſeu de eius ordine, non alias ſecundum Rotam, vt in vna Palentina, & Oxomen. præſtimoniorum 11. Martij 1594. coram Domin. Penna, quæ ſic eſt accipienda, & ait ſic, Dubitaui de iuſtificatione gratiæ Didaci de Monterroſo, & domini reſponderunt eam non fuiſſe iuſtificatam reſpectu vacationis narratæ ob non publicationem, cum enim eſſet fundata in publicatione non facta, aut non facta debito tempore, id concludenter probare tenebatur, vt fuit deciſum in cauſa Tullen. Abbatiſſatus coram ſanctiſſimo. Didacus autem, licet produceret publicationem factam per Dom. Ludouicum Ronquillo, extra terminum nouem menſium, non habebat concludentem probationem, nam cum Ludouicus haberet prærogationem, & publicatio ſit actus reiterabilis, poſſibilis erat alia, atque alia publicatio: & huic ceſſabat obiectio, quod productio tituli infecti probaret non adeſſe alium titulum, nam cum productio non adeſſet facta à Ludouico, ſed à Didaco, propterea non tollebatur præſumptio alterius publicationis, Caſſad. *deciſ. vlt. num.* 7. *de procurator.* Creſcen. *deciſ.* 21. *de probat.* & in hanc ſententiam eo potiſſimum nomine itum eſt, quia materia erat obiectiua, & Didacus agebat ad priuan. Ludouicum iſtis præſtimoniis impetratis, ideo ne caderet à iure ſuo, præſumenda fuit pluralitas, licet alias non ſoleat præſumi, Card. *in cap. cum Ioannes de fide inſtrum. num.* 1. Felin. *cap. auditis, num.* 27. *verſ. limita ex dicto, de præſcript.* Neque eliciebatur probata inualiditas publicationis ex atteſtatione notarij aſſerentis ſe ad inſtantiam Ludouici eam feciſſe, quia non creditur notario, non actuario atteſtanti de geſtis coram ſe de tempore præterito, Crauetta *conſil.* 88. *num.* 21. Puteus *deciſ.* 17. *de fide inſtrument.* maximè cum atteſtatio illius notarij eſſet ſine teſtibus, Creſcen. *deciſ.* 4. *n.* 1. *de fide inſtrument.* Puteus *deciſ.* 5. *num.* 1. *lib.* 3.

331 Sed eſt grauis † difficultas, an dict. conſtitutio obſtet reſignatario, qui non vult capere beneficium ex reſignatione, ſed ex alia vacatione, propter clauſulas generales, *Siue præmiſſo, ſiue alio quouis modo, &c.*

332 iuxta ſupradicta *cap.* 1. *à n.* 21.

Et non † obſtare fuit per Rotam reſolutum in cauſa Virdunen. canonicatus 13. Maij 1596. coram Illuſtriſſimo Pamphilio, vt in ſequenti deciſione, Domini non obſtantibus deductis ſteterunt in reſolutis, quod gratia Arturi impediat canonizationem gratiæ Petri, quia quicquid dicendum ſit, ſi eſſet reſtricta ad vacationem ex reſignatione, & Arturus vellet capere canonicatum ex reſignatione, quo caſu dicendum eſſet, de iure reſignantis, & de reſignatione valida, & publicata, vt loquuntur deciſiones allegatæ pro Petro, tamen quia gratia non eſt reſtricta ad vacationem ex reſignatione. Sed propter clauſulas generales, *ſiue præmiſſo, ſiue alio quouis modo, &c.* capit etiam vacationem per homicidium concanonici, quam iuxta text. *in cap. in quibuſdam de pœnis*, Arturus prætendit, ſufficit ei, quod reſignatio narrata verificetur ſolum de facto, vt *in deciſ.* 1. *de reſcript. in nouis*, & 14. *eodem in antiquis*, Caſſad. *deciſ.* 5. *in princip. de præbend.* & in his terminis, Puteus *deciſ.* 25. *in lib.* 3. & fuit reſolutum in cauſa Placentina canonicatus, de anno 1559. coram Chiſanen. & in deciſione ſub die 15. Martij, in hac cauſa facta, & ideo cum in hoc caſu reſignatio Iacobi ſatis dicatur de facto iuſtificata per illius exhibitionem, Ægid. *deciſ.* 116. *in fin.* maximè cum reſignans adhuc eſſet in poſſeſſione, & nondum conſtaret homicidium ab eo fuiſſe commiſſum, niſi præſumptiuè ob defectum in purgatione ſibi indicta, *capite inter ſolicitudines de purgatione canon.* non eſt quærendum, an conſtet de iure reſignantis, & de publicatione reſignationis, & an conſtitutio Gregoriana de publican. annullet reſignationes ab initio, ita vt medio tempore potuerit acquiri ius Petro, iuxta *deciſ.* Caſſadori 24. *num.* 7. *ſuper regulis*, vel potius annullet non ſecuta publicatione, vt pendente tempore ad publican. non dicatur quæſitum ius Petro, iuxta notata per Sarnen. *in reg. de publican. quæſt.* 17. *num.* 6. *cum aliis, in deciſione allegatis*, quia iſta reſpiciunt validitatem ipſius reſignationis, quando quis vult capere beneficium ex reſignatione, in quibus terminis loquitur & procedit conſtitutio de publicandis, non autem quando quis nititur alia vacatione, vt fuit reſolutum in cauſa Tudertina commendæ 8. Iunij 1590. coram me, & tanto magis, quod dominis viſum fuit conſtitutionem prædictam non annullare reſignationes vſque ab initio, quia licet ad differentiam regularum antiquarum & conſtitutionis Pij V. inducat vacationem facta reſignatione, abſque eo quod ius redeat ad reſignantem, provt redibat ſecundum conſtitutiones antiquas, tamen ſtatuit nouum modum vacandi ob non ſeruatam formam conſtitutionis, qui nouus modus vacandi repugnat annullationi ab initio, quæ induceret vacationem ex reſignatione. Neque obſtat, quod in §. *quod ſi quicquam, &c.* conſtitutio annullet gratiam ab ipſa ſtatim prima reſignatione, quia non loquitur de ipſa prima reſignatione, quam in principio *dict.* §. annullat, ſi in omnibus non ſit ſeruata forma conſtit. ſed loquitur de aliis reſignationibus, ceſſionibus, & gratiis ſubſecutis poſt primam reſignationem, quas vult ſtatim ab ipſa prima reſignatione eſſe irritas, & inanes, vt clarè colligitur ex eo quod annullata prima reſignatione ſubdit, nullaque alia gratia ſuper huiuſmodi beneficio, ſeu iure ceſſo iis, quibus conceſſa fuerit, ſuffragetur, vltra quod in omnem euentum, vt dicitur in vltima deciſione, conſtitutio *in dict.* §. *quod ſi quicquam* annullat reſignationes, vbi conſtat, non fuiſſe ſeruatam formam ibi præſcriptam, quod in caſu non apparet, nec Petrus oſtenderet, provt tenetur, cum excipiat de incurſu conſtitutionis contra Arturum reum, & poſſeſſorem, qui nititur ſua poſſeſſione ad excludendum Petrum actorem per non ius, vt fuit reſolutum in cauſa Salamantina penſionis 15. Iunij 1582. coram D. Bubalo, & alias ſæpius, quicquid alias dicendum ſit, ſi Arturus fundaret ſe in ſua reſignatione,

ne, & illam allegaret ad excludendum titulum Petri, provt loquuntur decisiones factæ in causa Calagurritana thesaurariæ coram sanctissimo, & in causa Hispalen. Archidiaconatus de Reina coram D. Blancheto, & aliæ in contrarium allegatæ, vt bene declarat bonæ memoriæ Bubalus in dict. Salamantina. Quantum vero ad aliam constitutionem Pij V. de non admittend. resignationibus allegatam contra prouisionem Arturi, placuit responsio data in dict. decisione, quod loquatur de iis quibus de iure, vel consuetudine competit ius admittendi resignationes, & conferunt authoritate ordinaria, non autem comprehendat legatum, qui non iure ordinario suæ legationis, sed vigore indulti, & facultatis sibi expressè, & specialiter concessæ prouidendi de vacantibus per resignationem, etiam causa permutationis authoritate Apostolica contulit, iuxta notata per Glossam *in cap. si Apostolica, verb. legatus, de præbend. in 6.* Butri. *in cap. penult. in fin. de filiis presbyt.* Gamb. *de offic. legati, lib. 1. n. 40. vers. fallit, & n. 42.* Quod dicitur ex prouisione legati non fuisse quæsitũ ius in Arturo obtinenti duo incompatibilia, *cap. ordinarij, §. in conferendis, de officio ordinarij in 6.* tollitur ex facto, quia non constat de possessione pacifica Arturi, & adest decretum dimittendi habita pacificata possessione, &c.

333 Sed ista decisio salua pace † mihi non satisfacit, nec placet, ex vers. quod si quicquam d. constitutionis, vbi dicitur, quod non seruata forma ibi præscripta omnes dispositiones, & gratiæ resignatorum, & cessorum beneficiorum, ac iurium sint irritæ, & inanes, nullaque alia gratia super eis resignatariis suffragetur, sed ipsi inhabiles, & incapaces sint ad huiusmodi beneficia, quandocunque obtinenda, illaque sine iura ab ipsa statim prima resignatione, seu cessione, etiamsi illæ alias nullæ, & inualidæ essent, vacauisse, & vacare censeantur ex ipso, &c. cum ergo non facta publicatione resignationis, etiam alias nullæ, & inualidæ, gratia sit irrita & inanis, &c. clarè apparet resignatarium, non posse se iuuare clausulis generalibus illius. Et vide quæ circa dictam decisionem alias diximus supra *5. p. c. 1. à n. 90.*

334 Tandem aduertendum est, † quando dicta constitutio Gregor. de publican. non habet locum in beneficiis vacantibus per adeptionem aliorum, iuxta decretum opponi solitum de dimittendo liberè in manibus Sanctissimi intra duos menses, vt fuit resolutum in causa Feltren. parochialis 10.
335 Nouembr. 1600. coram D. Lancelloto. Vbi † respondetur ad decisionem factam coram Sanctissimo Clemente VIII. in causa Cæsaraugustana canonicatus 30. Martij 1579. quæ contrarium videbatur decidere, videlicet, quod loquatur in resignatione facta ad fauorem, licet de vacante per adeptionem secundi iuxta decretum: & quod continet illa decis. Feltren. est, quod constitutio Gregor. &c. R. constitutio de publican. vt *in decis. 599. nouiss. Farin.*

Sed rationes istius decisionis mihi non placent; nam prima, quòd tale beneficium non vacat per resignationem, sed per assequutionem, est reuera contra stylum cancellariæ & datariæ, vbi prouisiones de huiusmodi beneficiis dantur tanquam de vacantibus per dimissionem, & resignationem. Nam refert, quod apponatur etiam clausula, *seu alio quouis modo, &c.* nam in omnibus prouisionibus illa apponitur, vt videmus: vt si fortè beneficium vacat alio modo non expresso, ille veniat, vt dictum est *suprà cap. 1. huius partis*, & stante illo decreto de dimittendo in manibus Papæ non vacat statim primum per assecutionem secundi: quia per illud tacitè dispensatur, vt interim retineri possit, vt dicitur *infrà c. 5. n. 56. & seq.* Nec etiam est bona secunda ratio, quia ista dimissio etiamsi esset resignatio, non esset vera & propria resignatio, cùm non sit libera & spontanea, sed coacta: nam cùm ista resignatio habuerit principium voluntarium, & quo is sua voluntate acceptauit pensionem secundi cum illo decreto, necessitas illa non habetur in consideratione, iuxta aliàs dictum *2. part. cap. vlt. num. 41. & ibi allegatos*: vltra quod de essentia resignationis non est, quòd sit libera & spontanea, nam resignatio coacta, seu metu facta, non est nulla ipso iure, sed mero iure valet, donec rescindatur, secundùm communem, vt per Nauar. *in cap. accepta de restitut. spol. 5. op.* & Flamin. Paris. *de resignat. lib. 13. q. 2.* & voluntas coacta voluntas est, *cap. maiores, §. item quæritur, de bapt. cum aliis.*

Et ratio prædictæ † resolutionis est, quod re- 336
spectu resignationum in manibus Papæ d. constitutio solum videtur loqui de resignationibus in fauorem arctando resignatarium ad publicationem intra tempus, de quo ibi à tempore datæ suæ gratiæ numeran. & non de resignationibus, seu dimissionibus simplicibus, maximè ex decreto, in quibus Papa potest liberè, & quandocumque prouidere, quicquid velit Flam. Paris. *dict. lib. 11. quæst. 5. dub. 7. n. 48.*

Quamvis † respectu resignationum coram Or- 337
dinario loquatur de resignationibus liberè & simpliciter factis etiam coram Ordinario, qui non prouidit infra mensem, ita vt collatio fuerit deuoluta ad sedem Apostolicam, à qua prouisus tenebitur publicare, vt *in versic. de beneficiis autem*, & fuit resolutum in d. Sabinen. parochialis, de quibus supra *numero 283.* Flamin. *dict. quæst. 5. 7. dub. num. 49. & 50.*

Alia circa dict. constitutionem † videnda sunt 338
per Flamin. Paris. *dict. lib. 11. per totum*, vbi latè tractat istam materiam, adducendo resolutiones Rotæ, vsque ad suum tempus in ea factas.

CAPVT IV.

De resignatione beneficiorum.

SVMMARIA.

1 *Vacant beneficia renunciatione facta ex causa permutationis, quæ potest fieri etiam exprimendo Episcopo, quod renuntiant ex ista causa, & n. 2.*

3 *Referuntur agentes de materia permutationis beneficiorum, quamvis non debeant, nisi permutantibus conferri.*

4 *Adeo vt non solum expectatiua, sed nec optio permutationis effectum impediat.*

5 *Cum beneficium vacet renunciatione facta, ex causa permutationis non poterit ad illud redire renuntians, sine noua collatione, etiamsi permutatio non sequatur, seu non teneat, nec habeat effectum.*

6 *Quamvis contra teneant alij relati.*

7 *Nempe, quod si permutatio non habuit effectum, permutantes possunt redire ad sua beneficia, absque noua collatione, quorum opinio tantum procedet in permutatione facta in manibus Papæ, nisi quando culpa eorum non habet effectum, & n. seq.*

Vbi ponitur decisio Rotæ.

9 *Et ratio est, quia in permutatione facta coram Papa, si non habet effectum, ius non abdicatur à resignante, sicuti in resignatione in fauorem, & conditionali.*

10 *Non tamen potest quis redire ad beneficium à se dimissum, ex eo quod compermutans decesserit ante factam ei collationem, quamvis superstes, cui fuit*

collatum

collatum beneficium compermutantis, poſſit vtrumque retinere illo decedente ante ipſius reſignationem.

11 *Poſſunt beneficia liberè permutari.*

12 *Non ſolum habi ta in titulum, ſed etiam commendam.*

13 *Sed cum beneficia commendata ſint affecta, non poteſt eorum permutatio fieri, niſi coram Papa.*

14 *Et procedit etiamſi pro duobus vnum commutetur, ſi nihil aliud obſtat.*

15 *Et etiamſi nondum adepta ſit poſſeſſio, nam habens ius in re, non tamen poſſeſſionem poteſt cum alio permutare.*

16 *Permutatio ſolum fieri poteſt de beneficiis propriis.*

17 *Et ſic non poteſt fieri de iure ad rem.*

18 *Nec de penſionibus.*

19 *Si vnus ex permutantibus non habet ius in beneficio, non valet permutatio contra Gambarum, & à fortiori non valet permutatio facta cum beneficio ficto.*

20 *Si duo litigarent ſuper aliquo beneficio, etiam ab vno ex illo poſſeſſo, non poſſet coram Ordinario, ex cauſa concordiæ fieri permutatio illius cum alio beneficio.*

21 *Non valet permutatio pro tertio.*

22 *Et debet eſſe inter duos, non triangularis, vel quadrangularis.*

23 *Ita demum beneficia poſſunt permutari, ſi cui vnita non ſint, nam beneficia vnita permutari non poſſunt.*

24 *Quod poteſt intelligi primo de beneficiis vnitis poſtquam vnio ſortita eſt effectum.*

25 *Sed beneficium vnitum capitulo poteſt permutari cum alio Petri, vt hoc vniatur capitulo, & illud conferatur Petro, &c.*

26 *Et beneficia vnita videntur poſſe permutari inter ſe.*

27 *Secundo poteſt intelligi de beneficiis vnitis, antequam vnio ſortiatur effectum, quæ etiam permutari non poſſunt.*

28 *Non ſolum coram Ordinario, ſed etiam coram Papa: nam effectus vnionis non tollitur per prouiſionem Papæ ſubſequentem, niſi ſit facta motu proprio.*

29 *Et niſi permutatio, ſeu reſignatio in fauorem fiat coram Papa cum narratiua vnionis: nam tunc videtur ſuſpendi pro illa vice, etſi non ſit derogatum regulæ* de iure quæſito.

30 *Et in reſignationibus, ſeu permutationibus ſolet dari ſuſpenſio vnionum, ſuppreſſionum, & aliarum gratiarum.*

31 *Et ſic procedunt declarationes S. Congregat. adductæ,* & n.ſeq.

33 *An facta reſignatione ex cauſa permutationis, ſeu in fauorem, non facta mentione, ſeu ſuſpenſione vnionis, ſtatim ſubintret vnio,* & n.ſeqq.

Reſolvitur negatiuè, niſi ſit facta ſcienter, quamvis in reſignatione ſtatim ſubintret: iuxta quæ accipitur declarat. S. Congreg. adducta, &c.

37 *Iſta procedunt in vnione de beneficio certo, ſeu beneficiis certis, per quam acquiritur ius ad tale beneficium, ſaltim ad rem.*

38 *Vnio vero de beneficio primo vacaturo non capit beneficium reſignatum ex cauſa permutationis, ſeu in favorem.*

39 *Et prædicta de plano procedunt in vnione de beneficio, ſeu beneficiis certis ſimpliciter facta: vnio vero de beneficiis etiam certis per ceſſum, vel deceſſum facta non videtur habere locum in beneficiis reſignatis in fauorem, ſed intelligi de ceſſu ſimplici, niſi diceretur per ceſſum etiam in fauorem.*

40 *Nam beneficia reſignata ex cauſa permutationis, ſeu in fauorem, non dicuntur vacare ad effectum, vt alteri conferri poſſint, &c.*

41 *Sed verius eſt, non valere talium beneficiorum reſignationem in fauorem, ſeu ex cauſa permutationis, niſi facta mentione, & ſuſpenſione vnionis,* & num.ſeq.

Vbi ponitur deciſio Rotæ,

43 *Et ſi facta eſſet ſcienter, intraret ſtatim vnio.*

44 *Permutatio debet fieri ex cauſa, nam ad eam iuſta cauſa requiritur, quam Epiſcop. diſquirere, & cognoſcere debet.*

45 *An debeat fieri ex cauſa neceſſitatis, ſeu vtilitatis Eccleſiæ, an vero poſſit fieri ex ſola expedientia, & vtilitate perſonarum,* & n.ſeqq.

Reſolvitur poſſe fieri ex expedientia, & vtilitate perſonarum, quæ redundat in vtilitatem Eccleſiæ, quamvis ad hoc vt ſuperior teneatur admittere permutationem, requiratur cauſa neceſſitatis, vel magnæ, & euidentis vtilitatis Eccleſiæ.

49 *Permutatio facta abſque vlla cauſa iuſta, quæ ſaltim redundet in vtilitatem Eccleſiæ, & ad eam ſaltim reductiuè pertineat, nulla eſt, ſi coram inferiore à Papa fiat: ſufficeret tamen cauſa ex parte vnius permutantium, modo ex parte alterius non ſit in damnum Eccleſiæ conſiderabile.*

50 *Quod maximè procedit ſtante* conſtitut. 58. *Pij V.* ad hoc.

51 *Ex qua, iuncta* conſt. 42. *eiuſdem, beneficia ſic permutata coram ordinarius, abſque iuſta cauſa, manebunt tanquam vacantia reſeruata, & admittens ſuſpenſus.*

52 *Non præſumitur in dubio permutatio facta ex iuſta cauſa, nec credetur ordinario dicenti ſe facere illam iuſta de cauſa, niſi probetur illa ſi non eſt facta cum cauſæ cognitione.*

53 *Quamvis contrarium teneant Bellamera & Anchar. cuius ſententia procedet, quando ordinarius in ipſa permutatione enuntiaret adhibuiſſe cauſæ cognitionem.*

54 *Et pro prædicta doctrina fuit, quod cum regula ſit, permutationes beneficiorum de iure fieri non poſſe, qui dicit fuiſſe factum ex cauſa, quo limitatur regula, debet probare cauſam, &c.*

55 *Facit etiam, quod aſſertioni iudicis non ſtatur ſuper cauſa, ſine qua actum facere non poteſt.*

56 *Permutatio debet fieri authoritate ſuperioris: & licet clerici inter ſe tractare de permutando valeant, per ſe tamen permutare beneficia nullo modo poſſunt.*

57 *Alias permutatio propria authoritate facta erit ſimoniaca, & ſic nulla.*

58 *Et ſua beneficia perdunt, qui ea ſic permutant, quæ illis priuantur per ſententiam.*

59 *Imo ex Extrauag. cum deteſtabile, de ſimonia, videntur illis priuare ipſo iure, & incurrere excommunicationem, contra aliquos.*

60 *Superior hic intelligitur non ſolum Papa, ſed etiam Epiſcopus.*

61 *Et etiam coram Legato à latere poſſunt fieri permutationes, licet ſecus ſi non ſit de latere.*

62 *Improbatur Flaminius Pariſius dubitans, an hodie Epiſcopi poſſint admittere permutationes beneficiorum, quia dicta* conſtit. 58. *Pij V.* verſ. ad hæc, *expreſsè id conceditur ordinariis, &c.* & n.ſeq.

64 *Et ceſſat iam dictum Mandoſij, quod permutationes in manibus Papæ tantum fieri poterant ex alia bulla Pij V.*

65 *Quid ſit faciendum, quando beneficia, quæ permutantur, ſunt in diuerſis diœceſibus, remittitur ad Gloſſam* in cap. 1. de rerum permutatione in 6. verb. collationem, *& ibi Doctores.*

66 *Et ſententia Gloſſ. eſt communiter approbata, quam ſequuntur relati.*

67 *An in permutatione beneficiorum inæqualium in valore coram ordinario poſſit authoritate ipſius reſeruari*

reseruari pensio, seu refundi pecunia ad coæquandos fructus, remissiuè.

68 *Episcopo inferior non potest permutationi authoritatem præstare contra Sylvestr.* & n. seq.

70 *Nisi iurisdictionem haberet Episcopalem, aut id præscripsisset.*

71 *Nec Episcopus habens ius conferendi beneficium in aliena diœcesi, potest admittere resignationem illius, etiam ex causa permutationis.*

72 *Requiritur in permutatione consensus illorum, ad quos collatio, electio seu præsentatio pertinent, quamvis Episcopus totum debeat expedire, &c.*

73 *An requiratur consensus omnium habentium eligere, præsentare, vel conferre, an vero sufficiat consensus maioris partis, remissiuè.*

74 *Nec etiam vicarius Episcopi potest permutationes expedire, nisi mandatum habeat speciale.*

75 *An Capitulum sede vacante possit permutationi authoritatem præstare,* & n. seqq.

81 *Resoluitur posse, nisi beneficium spectaret ad prouisionem Episcopi solius, sine capitulo, quamvis alij aliter teneant. Sed si Episcopus admisisset resignationem ex causa permutationis de beneficiis ad eius collationem spectantibus, & antequam conferret decederet, posset Capitulum illa compermutantibus conferre.*

82 *Nec etiam Episcopus potest permutationem expedire, si beneficia sunt reseruata, quorum permutationi solus Papa authoritatem interponit.*

83 *Pro quo allegatur extrauagans* execrabilis de præbend. vers. inhibentes, *sed non multum facit.*

84 *Verum tamen est, quia de beneficiis reseruatis inferior non potest se intromittere, &c.*

85 *Post resignationem, quæ in permutatione debet intervenire, à superiori admissam, requiritur collatio beneficiorum sic vacantium.*

86 *An sufficeret, si præsentibus permutare volentibus, & petentibus renuntiationem admitti, & collationem fieri Episcopus dicat placet nobis & permittimus.*

Resoluitur non sufficere, sed opus esse, quod fiat expressa renuntiatio, & collatio contra Bellam. &c.

89 *Cum coram Papa fit permutatio, debent permutantes de aliis beneficiis obtentis, & de qualitatibus beneficij, alias exprimendis mentionem facere,* & n. seqq.

92 *Et idem erit in permutatione facta coram Legato.*

93 *Quamvis aliqui teneant contrarium, quia hic non est impetratio, nec collatio simpliciter facta, sed ob causam permutationis.*

94 *Cui rationi respondetur.*

95 *Nec obstat alia ratio, quod in permutatione collatio non est gratiosa, & libera, sed necessaria, nam admissio non est necessaria.*

96 *Ex ista ratione videbatur, non esse necessariam mentionem obtentorum in prouisione de parochiali, quæ à Papa fit electo in concursu ab ordinario, nam est illi debita collatio.*

97 *Sicut etiam in institutione præsentati facta à Papa, non est necessaria mentio obtentorum.*

98 *Nihilominus in prouisione parochialium praxis, consuetudo, & stylus videtur habere contrarium.*

99 *In permutatione facta coram Ordinario, non est opus facere mentionem de obtentis, sicut nec in illa prouisione ab eo facta.*

100 *Quia superioris authoritas fraudis suspicionem tollit, nec delictum præsumendum est, permutationem non in fraudem, sed ex honesta affectione processisse credendum est.*

101 *Nisi in contrarium vrgeant coniecturæ.*

102 *Sed coniecturæ istæ, quas adducunt Doctores citati, militant respectu expectantium, quando erant expectatiuæ, nunc autem cum non adsint expectantes, quia sunt sublati per Concilium, istæ coniecturæ fraudis permutationum videntur cessare.*

VAcant † etiam, vt *cap. præced. in princip.* diximus, beneficia renuntiatione facta ex causa permutationis, de qua materia permutationis beneficiorum vltra ordinarios, *in tit. de rerum permutatione in Decretal. Sexto, & Clem.* sunt tract. Feder. de Senis, & P. de Vbaldis, de Perusio, & Ægidij Bellameræ, latè etiam scripsit Gambarus super titul. *de rerum permutatione in* 6. qui omnes habentur *in* 15. *tom. tract. nouorum, parte prima,* & Rebuff. *in praxi, titul. de permutatione,* & Ioan. Nicol. Gimon. *in Enchirid. benef. tit* 5. *de permutatione benefic.* & Ioan. Nicol. Delphinas *de iure patronat. lib.* 2. *ex num.* 136. Corra. *de benef.* 1. *parte, cap.* 9. Roffin. *benef. ex cap.* 31. *cum seq.* Mandos. *de signatura gratiæ, tit. de permutatione,* Barthol. Vgolinus *de simonia, tab.* 1. *cap.* 27. *per totum,* D. Anton. *in sum. Theolog. part.* 3. *titul.* 15. *cap.* 3. Sylvest. *verb. permutatio* 2. & alij Summistæ *eodem verb.* Lessius *de iustitia & iure, lib.* 2. *cap.* 34. *dub.* 36. *& cap.* 35. *dub.* 17. & Suarez *de relig. tract.* 3. *lib.* 4. *cap.* 31. 32. 33. *&* 34. Azor *instit. moral. part. lib.* 7. *cap.* 29. *&* 30. & Tuschus *à conclus.* 303. *lit. P.* & Fr. Raphaël de la Torre *de relig. tom.* 2. *quæst* 100. *art.* 5. *disp.* 7. 8. 9. *&* 10. 1

Vacant ergo beneficia † renuntiatione ex causa permutationis, quæ potest fieri etiam exprimendo Episcopo, quod renuntiant ex causa permutationis, vt constat *ex cap.* 1. *de rerum permutat. in* 6. *& Clem.* 1. *eodem tit.* & ibi Imola, Bonif. *num.* 22. *& à num.* 87. & Dd. & Petr. de Perusio *d. tract. de permutat. benef. vlt. part. num.* 56. *alias* 90. Gamb. *d. cap.* 1. *de rerum permut. in* 6. *num.* 4. Cerola *in praxi Episcopali,* 2. *p. verb. renuntiatio.* §. 3. Cechus *de benef. & pensio. Eccles. c.* 2. *n.* 2. *vers.* 11. & formularium instrumentorum, *pag. mihi* 334. & vbi ponitur collatio ex causa permutationis. 2

Quamvis non debeant, † nisi permutantibus beneficia, ex ista causa resignata conferri, *dict. cap.* 1. *& dict. Clem.* 1. Adeo † quidem, vt non solum expectatiua, sed nec optio permutationis effectum impediat, *d. cap.* 1. Feder. *quæst.* 28. Card. *in d. Clem.* 1. *q.* 16. & Bonif. *num.* 60. Bellam. *de tract.* 7. *part. quæst.* 2. *&* 12. *p. q. vlt. pet.* de Perusio latè *vlt. p. q. vlt. à n.* 57. alias 92. Gamb. *d. cap.* 1. *num.* 43. Corras. *dict. cap.* 9. *num.* 9. Gim. dicens receptum communiter, *d. tit. 5. c.* 10. *n.* 3. Ioan. Nicol. Delphinas *d. lib.* 2. *q.* 16. *à num.* 156. Rota *decis.* 1. *de rerum permutat. in nouis in addit. n.* 7. Feder. *consil.* 211. *num.* 14. Bursat. *consil.* 351. *num.* 6. *lib.* 4. Petr. Gregor. *de benef. c.* 39. *n.* 4. Flam. Paris. *de resignat. benef. lib.* 2. *q.* 20. *n.* 2. Azor *c.* 30. *q.* 7. & vide Gigan. *de pensio. q.* 63. *n.* 4. 3 4

Vnde cum beneficium † vacet renuntiatione facta ex causa permutationis, non poterit ad illud redire renuntians sine noua collatione, etiamsi permutatio non sequatur, seu non teneat, nec habeat effectum, ita Gloss. *in cap. penult. de rerum permutat.* Domin. *in dict. cap.* 1. *numero* 21. & ibi Prob. ad Monach. *à num.* 14. Felin. *in cap. cum venerabilis, n.* 11. *de except. & in cap. cum ex officij, in fin. de præscript.* Aufrer. ad Capellam Tolos. *decis.* 261. Selua *de benef.* 3. *part. quæst.* 24. Bellam. *de tract.* 11. *part. q.* 3. Petr. de Perusio 6. *p. ex num.* 51. alias 84. Gamb. *in dict. cap. ex num.* 62. Rebuff. *dict. titul. de permutat. num.* 11. *&* 16. *& pacificis poss. ff. num.* 66. alias 145. Corras. *d.* 1. *part. cap.* 8. *num.* 9. Ioan. Nicol. Gimon. *d. titul.* 5. *cap.* 14. *ex num.* 5. Ioan. Nicol. Delphin. *d. lib.* 2. *quæst.* 6. *num.* 146. Mascard. *de probat. conclus.* 1401. *numero* 5. & Rota *decis.* 3. *in antiquior. &* 9. *& vlt. in antiq. de rerum permutat. &* 1. *&* 4. *in nouis eodem tit. &* 1. *de filiis presbyt. etiam in nouis in fine,* quæ dicit, quod noua collatio debet fieri per superiorem habentem ad hoc 5

potesta

potestatem,& sic per Papam, si beneficia sunt reseruata, alias per Ordinarium collatorem, vt inquit Francus statim citandus, casu quo sit necessaria noua collatio: & idem fuit resolutum in illa Gerund. permutationis, coram domino Lita 5. Iulij 1593. supra adducta *cap.præcedent.num.*10.& est videnda in proposito.

6 Quamuis † contrarium teneant Ioan. Andr. & Francus cum aliis, quos refert *in d. cap. 1. de rerum permut.in 6.num.* 11. Feder.*quæst.*8.dicens opinionem. Ioan.Andr. æquiorem, quia per eam vitatur circuitus,& incommoda beneficiorum, & Bonif. *in dict. Clem.1.num.*96.& Papaz *in additione ad decis.4.de renunt.in nouis n.*10.*& additio vlt.dict.decis.* 1. *de rerum permutat.in nouis.*Rosin.*de benef.capit.* 38. & Duaren. *lib.*8.*cap.*3 Mandos. *dict.tit.de permut. vers.clausula vt alteri*, Flam.Paris. *lib.*1.*quæst.* 14.*n.*12.Zauallos *quæst.* 561.*à n.*6.*&* D.Frechilla *in rubrica de renuntiat. n.* 51. *& de excommunic.5.art.2. p.n.* 9. qui alios referunt, & dicunt, quod si permutatio non habuit effectum, permutantes possunt redire ad sua beneficia, absque noua collatione.& Azor *dict.capitulo* 29.*quæst.*21. & Lessius *d.c.*34.*numero*,195.& Thom.Sanch.*lib.*2. *c.*26. *num.* 9.

7 Quorum opinio tantum † procedit in permutatione facta in manibus Papæ, tunc enim si permutio non habet effectum,potest permutans sine noua collatione redire ad suum beneficium,vt *in d.c.*4. *de rerum permut.* alias 293. *&* 2.*de renuntiat.*alias 67. *in antiq.* & fuit resolutum in causa Salamantina pensionis 8. Iunij 1585. coram D. Bubalo, nisi quando culpa eius non habet effectum,vt in eadem causa 13. Iunij 1586 & diximus *cap.præced. à nu.* 30. quamuis eadem causa 24.Maij 1585.domini fuissent varij, an correspectiuitas in permutatione inducat conditionem suspensiuam, taliter, quod possint redire sine noua collatione, si fiat in manibus Papæ.

8 Et est † decisio in vna Barchinonen. parochialis 10.Decemb.1601.coram D.Sacrato,quæ sic ait, Dixerunt domini, Ioannem Caluum non cecidisse à possessione beneficij, de quo agitur per resignationem ad fauorem Iacobo, quia resignatio non fuit simplex, sed conditionalis, nempe ex causa permutationis, vnde cum alterum ex beneficiis permutatis non fuit acquisitum Iacob, resignatio ex cap. non impleræ conditionis cessauit,Rota decis.4.de rerum permut. in antiq.Guidobo.decis. 58.Puteus 158. lib. 3.Chisanen.155.Achilles 10. n.4.de restit.spoliat.

Et ratio est, quia † in permutatione facta coram
9 Papa,si non habet effectum,ius non abdicatur à resignante, vt *in d.decis.*4.*de rerum permutat.& 2. de renuntiat.in antiqu.* Probus ad Monach. *in c. 2. de præbend.in 6.num.*29.& Flam.Paris.*d.lib.*1.*qu.*3.*num.*49.*&* 95.sicuti in resignatione in fauorem,& conditionali, Flam. Paris. *d. qu. 3. num. 95.& per totam*,vbi id latè probat, multas decisiones & authoritates afferens de resignatione conditionali, & in fauorem, quod tamen magis videtur de stylo,& æquitate, quam de rigore iuris,quia in huiusmodi resignationibus conditio magis videtur resolutiua, quam suspensiua in rigore.Vnde sicut in renuntiatione conditionali, & in fauorem, non seruatis conditionibus resignans potest redire sine noua collatione,quia non abdicatur ius ab eo,& resignasse non censetur.Flam.Paris. *d.lib.*1.*qu.*14.*à nu.*6.ita in resignatione ex causa permutationis facta coram Papa.

10 Aduerte † tamen,quod si duo resignant sua beneficia,causa permutationis, & facta collatione vni alter decedat ante factam sibi collationem, superstes non habet ingressum ad beneficium à se dimissum, quia quoad eum permutatio habuit effectum, vt per Gonçal.*ad reg.mensium,gloss.* 15.§.2.*à n.*40.quem vide, quamuis superstes, cui fuit collatum beneficium à compermutante resignatum possit vtrumque retinere illo decedente,antequam ipse suum resignaret, cum per eum non stet,quin permutatio adimpleatur, & consequenter, licèt Gonçal. *à numero* 55. dubitet de hoc, an beneficium maneat vacans ex illa resignatione, siue fuerit facta coram Papa, siue coram ordinario, & non per obitum. Et ratio dubitandi Gonçalez tollitur *infra num.*88. Rebuff.*d. tit. de permut. num.*28.Lessius *d.c.*34.*num.*97.& Azor *d.c.*29.*q.* 29.nisi ambo essent incompatibilia,nam tunc mortuo compermutante vacaret beneficium superstitis, tanquam prius ab eo obtentum,aut certè ei dabitur optio, vt dimittat, quod voluerit, argum. eius, quod tradit Hoieda *de incompatib. benefic.*1.*p. c.* 13. *numero* 56.*&* 57.& quod dicitur *infra c.*5.*num.* 312. *&* 319.Si vero compermutans, qui resignauit, decederet ante factam collationem superstiti, qui nondum suum resignauerat, cum permutatio iam non possit habere effectum, non debebitur illud beneficium superstiti,sed liberè prouidebitur,tanquam vacans per d. resignationem.

Possunt autem † omnia beneficia liberè permuta- 11
ri,vt *in tit.de rerum permut.*Corras.*dict. cap. 9. num.* 1. & Suar.*dict.lib.*4.*c.*34.*n.*1.

Quod procedit † non solùm in beneficiis habitis 12
in titulum,sed etiam in commendam,Corras.*ibi,& c.* 6.*eiusdem* 1.*p.n.*7.& vide Feder.*quæst.* 15.Bellam. 3.*p. q.*4.Pet.dePerusio 1.*p.q.*3.*n.*6.alias 9.Gamb.*in d.c.*1.*n.* 87.*&* 88.*de offic.legati libr.*4.*rubrica de potestate legati in commendando beneficia,n.*113.*& sequ.*Seluam 3. *p. q.* 33.*n.* 2 Probum ad Monachum *in c.nemo de elect.in 6.* n.33.Gimon.*d.tit.*5.*c.*6.*ex n.*1. Cuchum *in instit. maior.lib.*3.*tit.*6.*n.*20.& Flam.Paris.*lib.*2.*q.*17.Azor.*cap.* 29.*q.*11.& D.Card.Mantic.*de tacitis & ambiguis conuentionibus lib.*25.*tit.*9.*à n.*26.

Et quidem † cum beneficia commendata sint re- 13
seruata,seu affecta,vt dictum est suprà 4.*p.cap.*4 *à n.* 64. non potest eorum permutatio fieri, nisi coram Papa, iuxta dicta infrà à *numero* 82.& docet Mantica *ibi.*

Secundo procedit † etiam si pro duobus,seu plu- 14
ribus vnum commutetur,si nihil aliud obstat,Feder. *quæst.*12 Domin.*in d.c.*1.*n.*8 Bonif.*in d.Clem.*1.*a n.*76. Bellam.3.*p.q.*9.Pet.de Perusio 1.*p.q.*1.*num.*4.alias 5. Gamb.*in d.c.*1.*ex n.*73.Rebuff.*tit.de permutatione,nu.* 40.Corras.*d.c.*9.*n.*1.Gimon.*d.cap.*6.*n* 17.*&* 18. Ioan. Nicol.Delphinas *d.libr.*2.*quæst.*20.*num.* 164.Nauarr. *conf.*43.*n.*3.*de simon.*& Cechus *d. cap.*2. *n.*2. Azor *d. cap.*29.*q.*12.& Mantica *supra n.* 65.

Tertio † procedit,etiam si nondum adepta sit pos- 15
sessio,nam habens ius in re,non tamen possessionem potest cum alio permutare,Franc.*in d.cap.* 1.*nu.*16.& ibi Gamb.*n.*86.Pet.de Perusio 1.*p.n.*1.Probus ad Monach.*in cap.licet Episcopus de præbend.in 6. n.* 6.Corras.*d.cap.*9.*n.*1.& Mantica *sup.n.*2. *&* 9.

Intellige tamen † permutationem solum fieri pos- 16
se de beneficiis propriis *dict.cap.*1.& ibi, Dominic. ex *n.*5.Franch.*n.*1.*&* 15.& alij,Bonif.*in d.Clem.* 1.*ex n.*70.Feder.*quæst.*13.Bellam.2.*p.q.*1.P.de Perusio 1.*p. n.*1.*&* 2.Felin.*in cap.ad audientiam* 2.*de rescript.n.* 11. Corras.*d.c.*9.*n.*2.Gimon.*d.tit.*5.*c.*2.*n.*5.*& c.*5.*n.*1.Rosin.*de benef.c.*35.Nauarr.*in man.cap.* 23.*n.*100.*vers.* 3. *quod,& consil.*43.*de simon.num.* 2.& Vgolin. qui alios refert *d.c.*27.§.1. *n.* 5.& Cechus *d. num.*2. & nouissime D. Card. Mantica *de tacitis & ambiguis conuent. lib.*25.*tit.*9.*à n.*2.

Ex quo † infertur non posse fieri permutationem 17
de iure ad rem,quod etiam tenet Ioan. Nicol. Delphinas *sup.qu.*21.*n.*156.Flam.Paris.*lib.*2.*q.* 21. *&* 23. Cerola *d.*2.*p.verb.renunciatio.*§. 1. & Cechus *d. n.* 2. *ver.*9.Azor *c.*29.*q.*22.Torre *disp.*7.quamuis contrarium posse sustineri doceat Gamb.*in rub.de rerum permut.in 6.n.*8.*& in d.c.*1.*n.*42. cuius opinio communiter reprobatur,secundum Flam.Paris.*dict.q.*23.*n.* 15. & quamuis has permutationes non esse irritas, si

ordinarius illas admittat, putet Leſſius *de iuſt. & iure, lib. 2. c. 34. n. 199.* & in manibus prælati fieri poſſe, ſi alias habentes talia iura haberent facultatem transferendi in alios, concludat Suarez *d. lib. 4. cap. 31. numero 19.*

18 Nec etiam fieri poteſt † permutatio benef. cum penſione, nec penſionum inter ſe, quamuis ſint cum facultate transferendi, quia penſio non eſt beneficium, vt dictum eſt *1. p. c. 5.* & Epiſcopis ſolum conceſſum eſt permutationes beneficiorum authorizare, ita Suarez *d. lib. 4. c. 33.* & Torre *diſp. 9.* Azor *2. part. lib. 8. cap. 12. q. 8.* & Vgolin. *de offic. Epiſc. cap. 50. §. 10. n. 4.*

19 Secundo † infertur, quod ſi vnus ex permutantibus non habet ius in beneficio, non valet permutatio, vt per Domin. *n. 6.* & Franc. *17. in d. cap. 1.* Feder. *quæ. 10.* Bellam. *2. p. q. 9.* & *10. p. q. 2.* Per. de Puruſio *1. par. n. 3.* Coſm. *in pragm. ſanctione, tit. de collatio. §. item inſuper, verb. diſponere, circa fin.* Gimon. *d. tit. 5. cap. 5. num. 2.* & Cechus *ſup. verſ. 6.* & 8. Leſſius *d. cap. 34. nu. 195.* Azor *d. c. 29. quæſt. 19.* & alij, quamuis Gamb. *d. cap. 1. ex num. 58.* teneat valere collationem, ex parte eius, qui ſuum beneficium bene obtentum reſignauit, niſi antea ius fuerit quæſitum alteri in hoc per permutationem adepto. Vnde à fortiori infertur contra Rebuff. *d. tit. de permut. num. 14.* & *15.* non valere permutationem factam cum beneficio ficto, quod non habet compermutans, ſed falſo illud nominat Leſſius *ſup. n. 200.* & Azor. *cap. 30 q. vlt.* & *c. præced. q. 16.* & Suar. *d. lib. 4. cap. 35. n. 19.* & *20.*

20 Tertio † infertur, quod ſi duo litigarent ſuper aliquo beneficio, etiam ab vno ex illis poſſeſſo, non poſſet coram Ordinario ex cauſa concordiæ fieri permutatio illius cum alio beneficio, beneficia enim debent eſſe permutantium pacifice nec coram Ordinario poteſt in his fieri concordia, ad tradita ſupra *1. p. cap. 5. à n. 350.* quicquid dicat Torre *diſp. 12. 3. dicto.*

21 Quarto † infertur, non valere permutationem pro tertio, Domin. *n. 5.* & Gamb. *n. 56.* quem vide *in d. cap. 1.* Feder. *q. 40. ad fin.* Bonif. *in d. Clem. 1. n. 43.* Petr. Peruſio *vlt. p. n. 56.* Ioan. Nicol. Delphinas *ſupra q. 19. n. 162.* Nauar. *d. conſ. 43. de ſimon. n. 5.* & Cechus *d. n. 2. verſ. 11.* Leſſius *lib. 2. cap. 35. n. 87.* Azor *cap. 30. quæſt. 6.* & Suarez *d. lib. 4. c. 35. num. 18.*

22 Et † permutatio debet eſſe inter duos, non triangularis, vel quadrangularis, Achill. *deciſ. 298.* & Caputaq. *325. p. 2.* Gonçal. *gl. 14. n. 58.* Leſſius *ibi, n. 88.* & Suar. & Boërius Epon. de Saturnino permutationis beneficialis, etiam triangularis iure commentarium fecit.

23 Secundo † intellige, ita demum beneficia poſſe permutari, ſi cui vnita non ſint, nam beneficia vnita permutari non poſſunt, vt docet Corraſ. *d. c. 9. num. 1.*

24 Quod poteſt † intelligi dupliciter, primo de beneficiis vnitis, poſtquam vnio ſortita eſt effectum, nam cum per vnionem extinguatur titulus, & nomen beneficij, & non dicatur amplius beneficium, nec cenſeatur beneficium ſeparatum, ſed ſub titulo beneficij, cui facta eſt vnio, ſit confuſum, vt dicit infra *vlt. part. cap. 2. à n. 12.* & ideo non poſſit renuntiari, Ferret. *conſ 255. num. 9.* nec poſſit per ſe impetrari, etiam à Romano Pontifice, niſi narrata vnione, &c. Hoieda *de incompatibilitate benefic. 2. p. cap. 3. n. 12.* non valet de tali permutatio Sarnen. *in reg. de infirmis qu. 15.* & Bellamera *3. p. q. 7. ad fin.* dicens, quod de ſuppreſſo eſt indubitatum permutari non poſſe, quia illud, quod non eſt, permutari non poteſt, niſi ſuppreſſio veniſſet poſt renunciationes, & tradit Gonçalez *gloſſ. 5. §. 7. nu. 11. 14.* & *22.* Azor *d. cap. 29. qu. 7.* Mantica *ſupra n. 11.*

25 Sed an beneficium † vnitum, verbi gratia, Capitulo, poſſit permutari cum alio Petri, vt hoc vniatur Capitulo, & illud conferatur Petro, Bonifacius *in d. Clem. 1. ad fin.* tenet, quod ſic, ſed id fit diſſoluta prima vnione ex cauſa vtilitatis, ſeu neceſſitatis Eccleſiæ.

Et etiam beneficia † vnita videntur poſſe permutari inter ſe, ad *c. cum venerabilis de exceptio.* & Corr. *d. c. 9. n. 1.* ibi: *Sine proprietatis iure.* 26

Secundo † poteſt intelligi de beneficiis vnitis, antequam vnio ſortiatur effectum, & de his loquitur Corraſ. *b.*, vt patet ex *deciſione* Rotæ, quam allegat *160. in antiquis*, quæ alias eſt *3. de rerum permutat.* & dicit, quod beneficium vnitum non poteſt permutari per eum, qui illud tenet, antequam vnio ſortiatur effectum, idem ait *deciſ. 1. eod. tit. in antiquior.* & Franc. *in d. cap. 1. num. 4.* Oldra. *conſil. 257. à num. 20.* Pauinus *de offic. & poteſtat. Capitul. ſede vacante 3. q. 2. p. num. 18.* Staphil. *de literis gratiæ, tit. de vi. & effectu clauſular. de clauſula motu proprio, §. ſexto, numero 6.* Bellam. *d. tract. de permutatione benef. 3. p. quæſt. 7.* dicens, in hoc omnes concordare, & ipſum cum eis, dummodo vnio ſit iuridice facta, ita quod de iure teneat, quia ſi de iure non valeret, propter aliquem defectum, tunc non impediret permutationem, *reg. non præſtat, libro 6.* & dummodo vnio ipſa tota permutationem, & renunciationes, ſeu renunciationem factam ex cauſa permutationis præcedat. Et Per. de Peruſio *eo. tract. 1. part. quæſt. 6. à num. 10.* alias *15.* Caccialup. *de vnio. artic. 8. qu. 13.* & Gambar. *in d. cap. 1. num. 81.* Rebuff. *in praxi reg. de vnio. gloſſ. 11. numero 8.* & de vnionis reuocatione, *numero 32.* & *33.* & *tit. de vicariis perpetuis num. 18.* Gimon. *d. tit. 5. c. 6. numero 9.* Hoieda *d. cap. 3. numero 9. verſ. ſed vtrum practicabilia.* Rota *c. de vnione, numero 14.* Cerola *in praxi Epiſcopal. 1. par. verb. vnio. §. 71.* & *3. dub.* & *2. p. eo. verbo. §. 4.* Azor *d. qu. 7.* & eſt communis opinio, vt per Flam. Pariſ. *lib. 2. de reſignat qu. 9. num. 2.* qui alios refert, & idem in reſignatione in fauorem, vt per Flamin. *ibi*, cum communi, & Azor *d. lib. 7. cap. 25. qu. 8.* & facit decretum Concil. Trident. *ſeſſ. 25. c. 5. ad fin.* & *ſeſſ. 23. c. 18. verſ. nec per reſignationem,* & *ſeſſ. 24. cap. 15. ad fin. de reformat.* 27

Quod non ſolum † procedit coram Ordinario, ſed etiam coram Papa, nam effectus vnionis non tollitur per prouiſionem Papæ ſubſequentem, quia alias ſequeretur, quod vnio poſſet eſſe inutilis per frequentes, & plures permutationes, ſeu prouiſiones, quod non eſt de mente Papæ, Rota *d. deciſ. 3. de rerum permutat. in antiq.* Staphil. *d. nu. 6.* Bellam. *ſupra,* & *3. p. qu. 9. num. 11.* Caccialup. *art. 9. quæ. 5.* Rebuff. *d. titul. de vnionis reuocatione, nume. 32. practic.* Rota, *numero 15. verſ. vnio per prouiſionem*, & Cerola *ſupra*, & Azor *d. quæſt. 8.* & Rota in Agrigentina beneficij S. Anton. 12. Nouembris 1601. coram D meo Corduba adducta *6. par. ca. 2. n. 130.* niſi ſint factæ motu proprio, Cerola *dict. §. 7. 1. dub.* iuxta *dict. vlt. p. cap. 2. n. 94.* contra Staphil. *d. n. 6.* & Selua *de benefic. 3. part. 4. qu. 11. n. 26. 14. qualit.* 28

Hoc † tamen non procedit, quoties permutatio ſeu reſignatio in fauorem facta eſſet coram Papa cum narratiua vnionis, nam tunc videtur ſuſpendi vnio pro illa vice, etiamſi non ſit derogatum regulæ *de iure quæſito.* Puteus *deciſ. 337. lib. 1.* Flamin. Pariſ. *ſup. à n. 8.* Cechus *d. cap. 2. n. 3. verſ. ſi vero beneficium,* & hæc poſt Gonçal. *gl. 5. §. 7. à num. 137.* & videtur tenere Azor *d. q. 8.* 29

Et in † reſignationibus, ſeu permutationibus, ſolet dari ſuſpenſio vnionum, ſuppreſſionum, & aliarum gratiarum, Mand. *de reſigna. gratiæ, tit. de reſignatio. verſic. datur ſuſpenſio.* Flam. Pariſ. *lib. 8. q. 7. num. 172.* 30

Et † ſic procedunt ſequentes declarationes S. Congregationis Concil. *d. c. 15.* Prima, Vniri poſſunt beneficia viuentium, ſine tamen præiudicio obtinentium ſeruata forma huius decreti: ſed ſi beneficium 31

viuentis

viuentis vnitum contingat resignari, & resignationem per Sedem Apostolicam admitti, vnio pro illa vice suspenditur. *Secunda.* Quando beneficium à Sanctissimo confertur, etiam ex causa resignationis, etiam si per ordinarium cap. sit vnitum, & in literis Apostolicis non adsit specialis derogatio, tunc valet collatio, dummodo habeat suspensionem generalem, vel specialem.

32 Sed † an facta resignatione ex causa permutationis, seu in fauorem, non facta mentione, seu suspensione vnionis, statim subintret vnio, Franc. *vbi supra*, cum Feder. & Imola docet, quod statim facta resignatione ex causa permutationis vacant beneficia, & habet locum vnio, quia ille tex. *in d. cap. 1. de rerum permutat. in 6.* non habet locum in beneficiis vnitis, & facit *decis.* Putei 292. *n. 2. & 3. lib. 2.*

33 Cæterum † Flam. Paris. *d. lib. 2. qu. 9. n. 20.* ait, communem opinionem esse per resignationem in fauorem sic factam de beneficio vnico non abdicari ius à resignante & per consequens resignantem posse continuare, seu redire ad suum beneficium, cum Paulo Parisio *cons. 114. à num. 7. vol. 4.* & sic fuisse iudicatum per S. Congreg. Concilij.

34 Quod tamen limitat *num. 21.* non habere locum quoties resignans sciens vnionem non fecit de eà mentionem, nam cum tunc scienter nulliter resignare videatur, amittit ius per resignationem, iuxt. decisionem Rotæ in causa Romana canonicatus coram D. Seraphino, de anno 1567. de qua supra *cap. præced. num. 36.* & quæ ibi diximus, quamvis in resignatione simplici statim subintret vnio, vt per Flam. *d. q. 9. à num. 22.*

35 Iuxta † quæ accipienda est declaratio S. Congregationis Concilij super *d. c. 18. sess. 23.* quæ sic ait, Vniones legitime factæ sortiri debent effectum, non tantum cum vnita beneficia vacare contigerit per obitum, sed etiam cum per resignationem, eaque de re poterit Episcopus datarium docere, & quod ait Azor *d. q. 8.*

36 Ex quibus † dicendum erit in permutatione contra Francum, quod si permutatio facta fuerit ignoranter coram ordinario, vel coram Papa, non facta mentione, & suspensione vnionis, permutantes possunt redire ad sua beneficia, & vnio pro tunc non habet locum, sed erit expectanda vacatio libera, si verò scienter facta sit talis permutatio, subintrabit vnio, & sic procedit sententia Franci, Rebuff. *d. tit. de vicariis perpetuis, n. 19. & 20.* pro distinctione est *decis.* Cassadori *vnica de rerum permut. n. 2.* & sic est accipiendum, quod tradit Franc. *supra n. 6. vers. imo statim.*

37 Sed aduertendum † est, ista procedere in vnione de beneficio certo, seu beneficiis certis, & ita loquuntur citati, per quam acquiritur ius ad tale beneficium, saltim ad rem; Puteus *d. dec. 357. num. 10. lib. 1.* Flam. Paris. *d. qu. 9. num. 6.* sicut per reseruationem de certo beneficio pro aliquo factam Sarn. *in reg. de non tollendo iure quæsito, quæst. 1. vers. 6. modo,* & Simoneta *de reseruatio. q. 20.* vt dicitur *supra 4. part. c. 36. modò num. 41.*

38 Vnio † vero de beneficio primo vacaturo, non capit beneficium resignatum ex causa permutationis, seu in fauorem, Hieron. Gabr. *cons. 199. lib. 2.* vbi loquitur de indulto concesso S. Inquisitioni Hispaniæ, de primo canonicatu, & præbenda vacante, in vnaquaque Ecclesia, sequitur Flamin. Paris. *lib. 10. quæst. 7. n. 18.*

39 Item † prædicta de plano procedunt in vnione de beneficio, seu beneficiis certis simpliciter, & absolutè facta, vnio verò de beneficiis, etiam certis per cessum, vel decessum facta, & sic restrictè ad istos modos vacandi, non videtur habere locum in beneficiis resignatis in fauorem, sed intelligi de cessu simplici, nisi diceretur per cessum etiam in fauorem certæ personæ, Put. *d. decis. 357.* Flam. Paris. *lib. 1. quæst. 4. n. 38. & lib. 2. q. 9. n. 12. & q. 17.* & facit *decis.* Cassadori *3. de renunt.* & Putei 523. *lib. 2. & 177. lib. 3.* & Mohed. *vlt. de renuntiat.* alias 341. & Paleoti 402. *lib. 3. p. 3. d. uers.* Mandos. *de signatura gratiæ, tit. de regressibus, vers. notandum est,* & Flam. Paris. *d. lib. 2. quæst. 18. & 19. n. 9.* & in terminis *decis.* Putei 262. *lib. 2.* sententia ipsius Putei, & Aquen. de qua ibi *à n. 4.*

Nam † beneficia resignata ex causa permutationis, seu in fauorem, non dicuntur vacare ad effectum vt alteri conferri possint, Probus ad Monach. *in d. c. 1. de rerum permut. in 6. numero 11. ad fin.* & vt comprehendantur in iuribus, & priuilegiis loquentibus de beneficiis vacantibus, Mascard. *de probatio. conclus. 1401.* alias 1395. Flam. *d. lib. 1. q. 4. nu. 24. & lib. 10. quæst. 7. a n. 18.* & dictum est *cap. præced. n. 4. & 10. & 9. par. cap. 2. à num. 157.* & conducit 2. declaratio S. Congregationis ibi adducta *num. 159.* vnde vnio per cessum vel decessum non intraret facta resignatione in fauorem, seu ex causa permutationis, Put. *d. decis. 357.* 40

Nihilominus † tamen dicendum est, non valere talium beneficiorum resignationem in fauorem seu ex causa permutationis, nisi facta mentione, & suspensione d. vnionis ex supradictis, Rebuff. *d. tit. de vnionis reuocatione, n. 32.* Puteus *d. decis. 357.* Rota in vna Eugubina beneficij S. Stephani 10. Decembr. 1590. coram D. Pamphilio, quæ † sic ait: Fuit resolutum vnionem factam per Leonem, & Clementem Congregationi Montis Oliueti fuisse purificatam per obitum Aurelij, per cuius cessum, vel decessum facta fuit, non obstante resignatione de anno 1554. per Aurelium in manibus Rom. Pontificis ad fauorem Lactantij, quæ tanquam nulla propter non factam mentionem vnionis non abdicauit ius à resignante, quæ resignatio non expressa vnione fuit nulla, & surreptitia, tradit Rota *decis. 3. de rer. permutat. in antiqu.* vbi post Ioann. Andr. *in additionibus ad Specul. in tit. de præb. in princip.* dicit, quod prouisio Papæ non tollit effectum vnionis, nisi fiat mentio de vnione, quæ alias de facili posset reddi inutilis, propter frequentes renuntiationes, Oldrad. *cons. 257.* Felin. *in cap. in nostra cor. 27. de rescript.* Boer. *dec. 346. in fin.* Selua *de benefic. par. 3. quæst. 11. numero 75.* præsertim stantibus clausulis amplissimis, de quibus in literis vnionis cum decreto irritan. ad futuras dispensationes, & licet hoc non procedat, vbi in gratia est apposita clausula suspensionis vnionis, Puteus *decis. 357. lib. 1.* Fabrus *decis. 20. lib. 1.* in quibus terminis loquitur Cassad. *decis. 3. renunciat.* vbi erat clausula cum suspensione omnium gratiarum, quæ habet vim suspensionis vnionis, vt habetur *in dict. dec. paulo ante numero 1.* & tradit Rebuff. *tit. de reuocatione vnionis, numero 32.* Hæc tamen suspensio non legitur in ista resignatione, in qua adest tantum clausula generalis derogatoria omnium obstantiarum, per quas effectus gratiæ differri, vel impediri valeret, quæ non operatur suspensionem vnionis, de qua non est facta mentio cum non tollat vitium surreptionis, nec referatur ad non expressa, Bald. *cons. 400. sub. numero 2.* Corneus *cons. 245. lib. 1.* Aym. *cons. 296. sub num. 3.* quod autem per resignationem nullam non fuerit abdicatum ius à resignante, & consequenter beneficium vacauerit per obitum, & ex persona Aurelij, satis constat ex eo quod est facta in fauorem certæ personæ, quæ dicitur conditionalis, quatenus resignatario ius quæratur, & alias conditione non secuta euanescit, & non abdicat ius à resignante, Abb. *in cap. cum pridem circa fin. de pact.* Puteus *decis. 158. lib. 3.* Guidobon. 59. Achill. 10. *de restit. spoliat.* Mohed. *decis. 83.* Caputaq. *decis. 2. libro 1.* in manuscript. & in impressis 215. *part. 1. & 84. p. 3.* & ita cessant, quæ dicuntur, quod vnio non purificatur ex cessione facta ad fauorem certæ personæ ex

ex Cassad. *a.decis.3.de renun.* Puteus *libro 1.cum aliis allegatis*, quia Congregatio non prætendit effectu... tionem vnionis excessione Aurelij, sed per eius obi... m de anno 1564.non obstante præfata resignatione nulla, per quam non fuit abdicatum ius à resignante,vt supradictum fuit,& ita domini concluserunt,reseruata tamen facultate D. Lactantio Mariano videndi,an possit iuuari ex longissima possessione,iuncta taciturnitate monasterij, quod erit particulariter videndum,& c.& ita iuxta hanc decisionem procedit resolutio eiusdem Rotæ in causa Monasterien.Capellaniæ 10.Mart.1604.coram'D.Ludouisio, qui allegat d. Eugub. S. Stephani 17. Mart. 1599. nempe quod vnio,&c. *R.vnio 2.*

43 Et si talis † resignatio in fauorem, seu ex causa permutationis de beneficio vnito per cessum,vel decessum,esset facta scienter,intraret statim vnio,iuxta dicta,& in terminis Rebuff.*d.tit.de vicariis perpetuis, num. 20.*

44 Tertio † intellige permutationem debere fieri ex causa, nam ad permutationem iusta causa requiritur, quam Episcopus disquirere & cognoscere debet(licet malè seruetur) *cap.quæsitum de rer.permut.* & ibi Doct.*l.63.in fin.tit.5.partita 1.*Cardin.*in d.Clem.1. num.15.*Anchar. *cons.279.*Rota *decis.4.de procurat. in antiq.n.4.* Bellamera *decis.94.& de permut.benef.6.par. in pr.& q.1.*Staphil.*de literis gratiæ,tit.de modo & forma impetran.§.de iurepatron.permut.n.2.*Dec. *cons. 141. n.4.*Aym.*cons.82.n.8.& cons.153.*Probus ad Monach. *in cap.2.de renunciat.in 6.n.24.& 25.* Rebuff. *in praxi tit.de permut.n.19.*Gimon.*d.tit.5.cap.2.n.12. & cap. 5. n.10.& ca. 7. n. 6.*Duaren.*de benef.lib.8.cap.3.*& Cechus *ca.10.n.2.vers.2.*conducit *cons.* Cald. *2.de rerum permut.n.2.*vbi *ait*, quod permutationes sunt odiosæ, & restringendæ,quia contra Concilium,*cap. maioribus de præbend.* ideo requiritur causa, vt contra illud Episcopus dispenset,Tusch.*conclus.303.n.1.& 365.n. 2.& 5.litera P.*

45 Sed dubitatur,an † permutatio debeat fieri, ex causa necessitatis, seu vtilitatis Ecclesiæ,an vero possit fieri ex sola expedientia, & vtilitate personarum. Et quidem videtur requiri causa necessitatis seu vtilitatis Ecclesiæ,ex *d.cap.quæsitum,vers.si autem Episcopus,*& tradunt Anchar. Bellam. Staph. Aym. Probus,& Gimon.*supra*,& Boerius *decision.205.n.7.* Flam.Paris.*lib.11.quæst.5.n.24.* Cerola *in praxi Episcopali 1.part.verb.renunciatio,seu permutatio.§.3.5.dub.*& D.Thom.*in 4.dist.25.quæst.3.artic.3.*ait, quod permutatio debet fieri pro causa spirituali puta, vt melius Deo seruiatur, seu vt tali loco possit quis Deo melius seruire, alias si pro aliquo terreno commodo vtriusque, vel alterius fiat permutatio, est simoniaca,sequitur Sylvest. *verb.permutatio 2.n. 3.* & Ioann. Baptist.Corras.*in respon.casuum conscientiæ.quæst.42.*& Vgolin.*de tab.1.de simon.cap.27.§.1.n.6.*qui ait,quod simonia committitur, vel certè peccatur vbi non ob necessitatem vtilitatemve Ecclesiæ, & idcirco, vt melius Deo inseruiat, permutatio fit, vt debet, sed ob terrenum commodo nullo habito respectu ad diuinum cultum, &c. quare qui beneficium permutat cum alio ob id, quod vbi aliud beneficium est, venationibus, & piscationibus operam dare potest, planè hic peccabit, ex quo ob has causas permutatio permissa non est,secus autem si permutatio fiat, vt Dei cultus magis augeatur, & liberius ac tutius Deo inseruiatur. Et §.3.*num. 6.vers.6.* ait simoniam cessare, vbi ob vtilitatem necessitatemque Ecclesiæ permutatio fit,& secundum formam traditam à Pio V.*in constitut.58.* & Cechus supra, & Azor *d. lib. 7. cap.30. q. 4.* & est declaratio S.Congregat. Concil. sup.adducta *q. p. cap. 2.*

46 Sed † quod sufficiat expedientia, seu vtilitas personarum tenet gloss. 2. per text. ibi *in capit. cum vniuersorum. de rerum permutatione,*& ibi Abb. *num.7. & in dict. cap. quæsitum, numero sexto.* Cardin.*in dict. clement.1.n.12.*Francus *in dict.cap.1.n.6.*Per. de Perusio *dict.tract.de permutat. benef.3. parte, quæst.2.& vlt. parte,n.54.*alias 88.Lambert.*de iure patronat. 8. part. 2. lib.q.6.art. 6.n.39.* (qui etiam *numero seq.*malè ait permutationem posse fieri per Ordinarium ex sui libito)nam expedientia, ac vtilitas personarum redundat in augmentum cultus diuini, & vt melius, ac promptius seruiatur Deo.

Vnde † Sylvest.*supra, num. 12.*ait requiri, quod 47
permutatio fiat ex causa spirituali, & talem causam esse secundum S. Thom. vt melius seruiatur Deo, quod etiam innuitur in d.cap.quæsitum,& timorem inimicorum, secundum Ioann. Andr. & generaliter credere,ita esse de omni causa,quæ non resoluitur in pecuniam,vel aliquid mensurabile pecunia,cum quo Vgolinus *d.§.1.num. 6.in fin.*ait,quod simoniam non committit,qui ob inimicitias,ob pestilentem aërem, & huiusmodi causas beneficium permutat, & Gambarus *in d.cap.de 1.rerum permutat.in 6.num. nono*, ait posse etiam fieri permutationem attenta vtilitate personarum, modo non resultet Ecclesiæ damnum, sed vtilitas,secundum Anchar. *in d.Clemen.1.*Anton. *in dict. c. quæsitum*, & Calder.*in consil. 1. hoc titul.*vbi dixit, quod licet permutatio possit fieri vtilitate permutantium, tamen semper debet adesse Ecclesiæ vtilitas saltim consecutiua, vt iustitiæ innitatur: idem ait Azor *d. quæst. 4.* & ita est accipiendum, quod tradit Bellamera *6.part.quæst.2.* & Gimon. *d. tit.5.cap.9.num.4.*

Quamuis † ad hoc, vt superior teneatur admitte- 48
re permutationem, requiratur causa necessitatis, vel magnæ & euidentis vtilitatis Ecclesiæ, iuxta *dict. vlt.part.c.2.n.110.*

Apparet † ergo ex dictis permutationem factam, 49
absque vlla causa iusta, quæ saltim redundet in vtilitatem Ecclesiæ, & ad eam saltim reductiue pertineat,nullam esse, si coram inferiore à Papa fiat, sufficeret tamen causa ex parte vnius permutantium, modo ex parte alterius non sit in damnum Ecclesiæ considerabile (quamuis vtilitatem vtriusque Ecclesiæ requirat Tuschus *d.conclus. 305. n. 5.*ex Gemin. *cons.105.n.5.)*Nam ita demum datur ordinariis facultas faciendi permutationes, quæ sunt de iure prohibitæ, Bellamera *d.6.part.in princip.*& dicitur infra *n. 54.* si ex causa fiant, vt *in d. c. quæsitum* quamuis idem Bellamera *d. 6. part. quæst.2. num. duodecimo* teneat permutationem sine vlla causa ab Episcopo factam,quamuis malè faciat, & possit irritari, non esse ipso iure nullam.

Quod † maximè procedit stante,*d.constitut.58.* Pij 50
V. *vers.adhæc*, vbi solum conceditur ordinariis admittere beneficiorum & officiorum permutationes, quæ canonicis sanctionibus,& Apostolicis constitutionibus permittuntur cum decreto irritanti si secus,&c.

Ex qua † etiam constitutione iuncta *constit.* 42. 51
eiusdem Pij V. de suspensione facultatis Episcoporum, & aliorum admittendi resignationes,vel permutationes beneficiorum,&c.quam alias Pius V.*in d. constitut.58.*in suo robore relinquit,beneficia sic permutata coram ordinariis, absque iusta causa, manebunt tanquam vacantia reseruata Sedi Apostolicæ, aut superioribus ordinarij qui talem permutationem admisit,& admittens talem permutationem incurret suspensionis pœnam, de qua *in d.constit.58. vers.qui vero*, vt etiam alias diximus,*c.præced.n.207. & seq.*

Nec præsumetur † in dubio permutatio facta, ex 52
iusta causa,nec credetur ordinario dicenti se facere illam de iusta causa,nisi probetur illa si non est facta cum causæ cognitione, ad tradita de dispensatione inferioris per Abb. *in cap.diuersis fallaciis de clericis coniug.num. 3.* Rebuff. *in praxi tit.de dispensatione super defectu natalium, numero 9. & in repetit. cap. extirpandæ,*

extirpanda, §. qui vero de præbend. circa quintam conclusionem Abbatis de pluralitate beneficiorum, Mand. *de signatura gratiæ, tit. dispens. vers. aduertendum tamen est,* Nauarr. *in man. præludio, 9. num. 15.* alias 13. *& cap. 25. n. 74. & consi. 1. n. 4. qui filij sint legitimi,* Vgol. *de irregularit. c. 44. §. 2. n. 5. & c. 62. §. 1. n. 9.* vbi bene Syly. *verb. dispensatio. n. 4.* Ludou. Lopez *instruct. conscien. 1. tom. c. 4.* & Man. Rodriguez *in sum. 1. tom. c. 235. num. 1. & q. reg. 1. tom. q. 22. art. 4.* & tradita per Sarmiento *lib. 1. select. c. 8. n. 19.*

53 Quamuis contrarium † teneat Bellamera *d. 6. part. quæst. 2. num. 12.* dicens, quod in dubio permutatio facta ab Episcopo præsumitur bene facta, & ex iusta causa, ex *cap. in præsentia. de renuntia.* & quamuis contrarium etiam in proposito videatur velle Anchar. *cons. 279.* cuius sententia procedet, quando ordinarius in ipsa permutatione enuntiaret adhibuisse causæ cognitionem, tunc enim pro eo præsumeretur, juxta dicta alias de vnione *vlt. par. c. 2. à n. 121.*

54 Et pro † prædicta doctrina facit, quod cum regula sit, permutationes beneficiorum de iure fieri non posse, *cap. minorib. de præben. & d. c. quæsitum,* qui dicit fuisse factam ex causa vtilitatis, seu necessitatis Ecclesiæ, quo casu limitatur d. regula, & dicitur dispensatio *in d. l. 63. tit. 5. par. 1. in fin.* debet probare causam limitationis, & specialitatis per Pinel. *in l. 1. C. de bonis matern. 3. par. n. 23.*

55 Facit etiam † doctrina Decij *in c. quæ in Ecclesiarum, n. 130. de constit. & in c. cum sit Romana, n. 7. de appell.* quod assertioni iudicis non statur super causa, sine qua actum facere non potest, Aym. *de antiquitat. tempor. 2. part. §. 1. n. 13. & 21.* Alciat. *de præsumpt. reg. 3. præsump. 6. n. 27.* & in simili de pensione tradit Corras. *1. part. c. 4. n. 14.* & diximus *1. par. c. 5. à n. 325.* & de vnione *d. c. 2. n. 120.*

56 Quarto † intellige permutationem debere fieri authoritate superioris, & licet clerici inter se tractare de permutando liberè, & licitè valeant, per se tamen permutare beneficia nullo modo posse, *c. quæsitum, & c. penult. de rerum permutatione.* vbi Abb. gloss. & DD. *in dict. c. 1. & dict. Clement. 1.* Pet. de Perusio *2. parte, n. 30.* alias *51.* Decius *cons. 210. n. 3.* Probus ad Monach. *in c. 2. de renuntiat. in 6. n. 22.* Corras. *d. c. 9. n. 2. & 3.* Gimon. *d. tit. 5. c. 2. n. 13.* Nauar. *cons. 42. n. 1. de simon.* & Vgol. *d. c. 27. §. 2.* Lessius *lib. 2. cap. 34. num. 196. & c. 35. n. 10.* Azor. *d. lib. 7. c. 29. q. 3. & 4. & 18. & 3. part. lib. 12. c. 12.* Suarez latè *d. lib. 4. c. 32.* Torre *disp. 8.* & alij, qui dicunt id procedere non solum in beneficiis diuersarum Ecclesiarum, sed etiam in præbendis eiusdem Ecclesiæ; Mantica *sup. n. 55.*

57 Et † alias permutatio propria authoritate facta, & sine authoritate superioris, erit simoniaca, *d. cap. quæsitum,* & ibi Abb. *n. 3.* Dec. *cons. 141. n. 1.* Nauar. *in man. cap. 23. vers. 3. quod* Mand. *de signatura gratiæ, tit. de permutat. ad fin.* qui ait, quod quælibet permutatio facta præter formam iuris simoniaca est, & Card. Tolet. *in sum. lib. 5. c. 91.* & Cechus *c. 10. n. 1. & 2.* Lessius *d. n. 100.* Azor *d. q. 3.* & Suarez *d. c. 32. & præced.* Torre *sup. disp. 7.* & sic nulla, P. de Perusio *d. num. 30.* alias *51.* ex *d. c. præced. num. 145. & 8. part. c. 1. à num. 3. & 20.*

58 Et † sua beneficia perdunt, qui ea propria permutant authoritate, quia illis priuantur per sententiam, vt *in cap. cum olim. de rerum permut.* vbi doct. Pet. de Perusio *dict. num. 30.* & Cechus, & Lessius *sup.*

59 Imo † hodie ex *extrauag. cum detestabile, de sim. in princip.* videtur illis priuari ipso iure, & incurrere excommunicationem, de qua ibi §. *statuentes*: atque hæc videtur communis sententia, vt fatetur P. Nauarr. *de restitutione libro secundo, cap. 2. à numero 410.* quamuis ipse contrarium teneat (citans Couarr. *libro primo variar. cap. 5. num. 3. in fin. & numero 3. versicul. quod vidimus.* & Nauarrum *cap. 2. num. 105. in fin.* qui tamen id non dicunt) quem sequuntur Aragon. *2. 2. q. 200. art. 6. circa fin.* Man. Rodrigu. *in 2. tom. c. 56. n. 6. vers. lo quarto, & c. 64. n. 6.* Vega *in 2. part. c. 101. cas. 12.* & Corrad. *in respon. casuum conscientia, q. 42. in additione,* licet non citet Nauarr. & Lessius *d. c. 35. n. 100. & 141.* vbi istam sententiam esse probabilem, licet fateatur nostram esse communiorem, quam nouissimè sequitur Suarez *dict. libro 4. c. 55. à n. 18.* citans pro ea Nauarr. *in cap. si quando de rescrip. exceptione 4.* & Torre *d. quæst. 100. art. 6. disputat. 7. vers. sed dubitat.* & videnda sunt dicta *dict. c. 1. 8. part.*

Et superior † hic intelligitur, non solum Papa, 60
sed etiam Episcopus *dict. cap. quæsitum,* vbi Abb. & alij, *& dict. cap. primo eod. tit. in 6.* Pet. de Perusio, *2. par. q. vl. n. 27.* alias *46. & 4. part. in princip. n. 42.* alia *69.* Corras. *d. c. 9. n. 3.* Gonzal. *infr.* Azor *d. c. q. 4.* & Suarez *dict. c. 32. n. 9.* Tuschus *concl. 304. lit. a P.* Torre *dict. q. 100. art. 5. disp. 8.*

Et etiam † coram Legato à latere possunt fieri 61
permutationes, licet secus si non sit de latere, Bellamera *1. part. q. 6.* Gamb. *de offic. legati. libr. 5. tit. de permutatione,* & Flam. Paris. *de resign. benef. lib. 7. q. 13. n. 16.* Azor. *d. c. 29. q. 4.*

Sed an hodie † Episcopi possint admittere per- 62
mutationes beneficiorum, dubitauit Flamin. Paris. & vidisse dubitari ait *libr. 5. q. 6. n. 231.* quia Pius V. *in d. constit. 42.* suspendit facultates ordinariorum recipiendi resignationes, & permutationes beneficiorum, donec detur modus, *& in d. constitutione 58.* dat modum resignationibus; ergo suspensio durat in permutationibus.

Sed minor † de Flaminio Parisio, cum *in dict.* 63
constitut. 58. cuius tenorem ipse ponit in principio illius quæstionis, *vers. adhæc.* expresse concedatur ordinariis admittere beneficiorum permutationes, quæ canonicis sanctionibus, & Apostolicis constitutionibus permittuntur, vt dictum est supra *numero 50.* & ita rectè aduertit Fuschus *de visitatio. libro secundo, cap. 28. numero vigesimo secundo,* dicens, quod permutationes beneficiorum fieri possunt coram Ordinariis ex *d. vers. adhæc,* licet per primas literas fuissent abrogatæ, sed tamen seruata forma canonicarum sanctionum, &c. & rectè etiam Cerola *in praxi 1. part. verb. renunciatio, seu permutatio §. 3. 1. dub.* dicens, quod d. bulla admittit beneficiorum permutationes, juxta canonicas sanctiones, *cap. quæsitum. de rerum permut. & cap. 1. cod. tit. libr. 6. &c.* & Flores de Mena. *qu. 24. num. 21.* dicens, quod in d. vers. adhæc concessum est ordinariis admittere permutationes simpliciter, secundum ius commune, & clarè sentit Vgolin. *d. cap. 27. §. 3. num. 2.* & clariùs *de offic. Episcop. cap. 50. §. 19. numer. 1.* vbi carpit Parisium, & Cechus *de Republ. Ecclesiastica, cap. de beneficiatis, n. 8.*

Et cessat jam, quod dicit † Mandos. *d. tit. de per-* 64
mutat. ad fin. quod permutationes in manibus Papæ tantum hodie fieri possunt prout *in d. bulla* Pij V. & contra Flam. Paris. nouissimè post hæc tenet Gonzal. *gloss. 14. à num. 33.* Quaranta in summa bullarij, *verb. beneficiorum permutatio,* & Azor *d. libr. 7. c. 19. q. 5. circa fin. & c. 29. q. 16.*

Et quid † sit faciendum, quando beneficia, quæ 65
permutantur, sunt in diuersis diœcesibus, vide optimam glossam *in d. c. 1. de rerum permut. in 6. verb. collationem,* & ibi Domin. *n. 19.* & Francum, & alios, formularium instrumentorum *fol. mihi 334.* vbi ponitur collatio ex causa permutationis.

Et † quidem sententia gloss. est communiter ap- 66
probata, quam sequuntur Bellamera *d. tract. 1. p. q. 5. & 5. par. q. 3.* Pet. de Perusio *2. part. sub vlt. q. n. 27.* alias *50. & 4. part. q. 1. n. 43.* alias Gambarus *in d. c. 1. n. 133. & seq.* Rebuff. *in praxi, tit. de permutat. n. 36. & de no-*

na prouiſione n. 34. Gimon. *d. tit. 5. cap. 2. n. 21. & cap.* 8. *à n. 2. &* Roſin. *de benef. cap.* 34. *ad fin.* Azor *ſupra cap.* 9. *q.* 8. *& cap.* 30. *q.* 1. & vide quod dictum eſt ſupra *proced. part. capit. primo, n.* 12.

67 Et † an in permutatione benficiorum inæqualium in valore coram Ordinario poſſit authoritate ipſius reſeruari penſio, ſeu refundi pecunia ad coæquandos fructus, vide dicta ſuprà 1. *part. cap.* 5. *à num.* 344.

68 Epiſcopo † vero inferior non poteſt permutationi authoritatem præſtare, gloſſ. *in dict. clemen.* 1. quæ dicit cum Hoſtien. *in ſum. eod. tit.* quod Epiſcoporum eſt permutare, ſeu permutantibus authoritatem præſtare, & non inferiorum, ſequuntur ibi Cardin. *n.* 15. & Bonif. 32. Abbat. *in dict. capit. quæſitum, n.* 4. dicens communiter receptum, & Francus *in d. cap.* 1. *n.* 8. 9. & 11. Feder. *quæſt.* 22. *&* 32. Bellamera 1. *part. quæſt.* 1. *&* 7. *&* 2. *par. quæſt.* 6. *n.* 5. Pet. de Peruſio 2. *part. quæſt.* 7. *n.* 15. alias 42. Gamb. *in d. cap.* 1. *num.* 122. Corraſ. *d. cap.* 2. *num.* 4. Gimon. *dict. tit.* 5. *cap.* 2. *num.* 14. *& cap.* 4. *&* 5. *num.* 11. Rebuff. *in praxi d. tit. de permutat. num.* 20. *& in* 3. *part. ſignatura, verb. necnon iuriſpatronatus, num.* 24. Ioan. Nicol. Delphinas *de iurepatron. lib.* 2. *quæſt.* 4. *à num.* 139. Roſin *de benef. cap.* 10. *num.* 18. *& cap.* 31. *n.* 5. & Nauarr. *conſ.* 97. *num.* 2. *de ſimon.* & Cerola *d. verb. renuntiatio,* §. 4. Leſſius *de iuſt. & iure lib.* 2. *cap.* 34. *numero* 196. Azor *cap.* 29. *quæſt.* 4. *verſ. ſi quæras.*

69 Quamuis † Sylueſt. *verb. permutatio* 2. *num.* 2. & Angel. *eodem verb. num.* 5. dicant ſuperiorem, cuius authoritate fit permutatio, non eſſe Epiſcopum, quando ad eum non ſpectat collatio, ſeu inſtitutio, ſed eum ad quem pertinet collatio, ſeu inſtitutio, quod non eſt verum.

70 Niſi ille † inferior iuriſdictionem haberet Epiſcopalem, ſeu quaſi, Abb. *in d. c. quæſitum, numero* 4. Franc. *in d. c.* 1. *numero* 8. *&* 9. & ibi Gambat. *numer.* 112. *&* 148. Corraſ. *d. c.* 9. *num.* 4. Gimon. *d. c.* 5. *n.* 12. Greg. Lopez *in l.* 2. *tit.* 6. *partita* 5. *gloſſ.* 6. & Flores *quæſt.* 24. *num.* 21. & Azor *d. quæſt.* 4. quidquid dicat Bellamera 1. *part. quæſt.* 2. aut id præſcripſiſſet, Rebuff. *d. tit. de permut.* 20. & Cechus *d. cap.* 10. *de benefic. & penſio. num.* 2. Leſſius *d. num.* 196. Azor *d. q.* 4. *in fin.* & Suarez *d. cap.* 32. *num.* 14. admonens, vt alias receptiſſima in praxi ſeruetur, licet ſententia Angeli & Sylueſtri ſibi videatur valde veriſimilis, & dicitur alias infra *vlt. part. cap.* 2 *à n.* 71.

71 Vnde † etiam Epiſcopus habens collationem, ſeu ius conferendi beneficium in aliena diœceſi ex conſuetudine, vel alio iure ſpeciali non poteſt admittere reſignationem illius, etiam ex cauſa permutationis, Rota *dec.* 6. *de rerum permutat.* alias 398. *in nouis,* & ibi Papaz, Abb. *in c. cum ex iniuncto. in fin. de hæret.* & Corraſ. *d. c.* 9. *n.* 3.

72 Requiritur † tamen in permutatione conſenſus illorum, ad quos collatio, electio, ſeu præſentatio pertinet, quia ipſorum intereſt quamuis Epiſcopus totum debeat expedire, gloſſ. *in d. c.* 1. *verb. collationem*, & ibi Franc. *numero* 6. 7. *& ſequen.* gloſſ. etiam *in d. Clem.* 1. & ibi Cardin. *numero* 12. *&* 16. & Bonif. *numero* 33. 47. *&* 48. Abb. *in d. c. quæſitum, numero* 9. Feder. *quæſt.* 19. 22. *&* 32. Bellam. 1. *part. q.* 7. *&* 2. *p. quæſt.* 4. *num.* 5. *&* 4. *p. quæſt.* 1. 2. 3. *&* 4. Pet. de Peruſio 2. *p. quæſt.* 9. *& vlt. &* 3. *p. à quæſt.* 1. *vſque ad* 6. *ex numero* 33. alias 55. *&* 4. *part. in princ. num.* 42. alias 69. Probus *in rubrica de rerum permutat. in* 6. *numero ſexto & ſeptimo.* Gamb. *in d. c.* 1. *num.* 110. 112. 118. *&* 121, Gimon. *ſupra cap.* 3. *& c.* 5. *num.* 9. *& cap.* 7. *nume.* 18. Rebuff. *dict. tit. de permut. num.* 20. *&* 21. Ioan. Nicol. Delphinas *d. quæſt.* 14. *num.* 142. *& ſequ. & quæſt.* 14. *numero* 154. Roſin. *c.* 32. & Cechus *ſupra*, Leſſius *d. c.* 34. *num.* 198. Azor *d. c.* 29. *q.* 6. *&* 32. & Suarez *d. c.* 32. *num,* 12. qui tamen *numero* 14. malè ait executionem, & collationem remittendam eſſe ad inferiorem collatorem contra communem, & ſi permutatio fieret ſine illorum conſenſu, an ſit nulla, vel annullanda, vide *dict. c. præced. à n.* 19.

Et an † requiratur conſenſus omnium haben- 73
tium eligere, præſentare, vel conferre, an vero ſufficiat conſenſus majoris partis, vide Cardin. *in d. Clemen.* 1. *num.* 12. & ibi Bonif. *num.* 47. *&* 48. Franc. *in d. cap.* 1. *num.* 6. Feder. *quæſt.* 20. *&* 21. Bellam. 2. *p. quæſt.* 8. *&* 4. *p. quæſt.* 5. Pet. de Puriſio *d.* 3. *p. quæſt.* 2. *&* 3. Gamb. *ſupra n.* 117. Gimon. *dict. cap.* 5. *à num.* 10. & quæ tradunt Felin. Decius, & alij, *in c. cum omnes, de conſtit.*

Nec † etiam vicarius Epiſcopi poteſt permuta- 74
tiones expedire, niſi mandatum habeat ſpeciale Bellam. 1. *p. quæſt.* 3. Gamb. *in d. cap.* 1. *num.* 116. Gimon. *d. tit.* 5. *c.* 2. *num.* 17. *& ſeq.* & Roſſin. *d. c.* 10. *numero* 18. *& c.* 31. *numero* 5. & Cechus *d. c.* 10. *numero* 2. Azor *d. c.* 29. *q.* 4. cum communi: nec videtur ſufficere, quod habeat poteſtatem conferendi, contra Calder. *conſ.* 7. *de rerum permutat.* vt prædicti authores ſentiunt.

Sed an † Capitulum ſede vacante poſſit permu- 75
tationi authoritatem præſtare, gl. *in dict. clem.* 1. *verb. conferantur, verſ. quid de cap.* putat, quod ſic, cum hoc ſit iuriſdictionis Epiſcopalis, in qua tunc ſuccedit, niſi beneficia illa, aut alterum illorum ſpectaret ad collationem, electionem, vel præſentationem Epiſcopi ſolius ſine Capitulo, quia cum in talium beneficiorum collatione, electione, vel præſentatione, non ſuccedat, neque etiam in conſenſu, quem neceſſe habet præſtare collator, &c. ne vna via concedatur quod alia prohibetur, *reg. cum quod lib.* 6. ſi vero vna cum Capitulo haberet facere prædicta, cum Capitulum tunc poſſit conferre, eligere, vel præſentare, *cap. vnic. ne ſede vacante libro ſexto*, poterit vt Capitulum conſentire, & vt Epiſcopus authorizare. Quam doctrinam gloſſæ ſequuntur ibi Cardin. *n.* 17. & Bonif. licet cogitandum relinquat ex *n.* 34. & alij, Rota *deciſ.* 6. *de rerum permut. in nouis num.* 2. Felin. *in cap. cum olim de maioritate, & obed. n.* 3. *verſ. ad* 3. Prob. *in d. rubrica de rerum permut. in* 6. *numero* 4. Gamb. *in d. c.* 1. *num.* 114. Corraſ. *d. c.* 9. *à num.* 6. Put. *deciſ.* 329. *lib.* 2. Cuchus *in inſtit. maior. lib.* 2. *tit.* 9. *num.* 39. & Cechus *de benef. & penſio. cap.* 12. *num.* 2 *ſub verſ. quinto loco*, Proſper de Auguſt. *in addit. ad ſummam bullarij Quarantæ verb. Capitul. ſede vacante ſub num.* 19. *quæſt.* 4. *limitat.* dicens, poſſe interponere authoritatem in beneficiorum permutatione, quando eorum collatio ſpectabat communiter ad Epiſcopum, & Capitulum, & quando beneficia pertinent ad collationem tertij, & Azor idem dicens *d. cap.* 29. *ſub.* 4. *quæſt.* Et conducit quod ait Probus ad Monach. *in capit. cum in illis de præbend. in* 6. *num.* 62. *verſ. tu tamen.*
Et † tenenda eſt, quamuis Bellam. *dict. tract. de per-* 76
mut. benef. 1. *p. qu.* 4. & cum eo Gimon. *d. tit.* 5. *cap.* 2. *num.* 18. *& ſeq.* dicant Capitulum ſede vacante, non poſſe permutationes facere, etiamſi ad ſuam collationem ſpectent beneficia. Et † quamuis Pauinus *de* 77
offic. & poteſt. Capitul. ſede vacante 2. *quæſt.* 2. *part. num. decimonono.* & cum eo Rebuff. *in praxi, tit. de deuolut. num.* 95. & Cerola *in praxi* 2. *p. verb. Capitul.* §. 7. abſolute videantur velle Capitulum ſede vacante poſſe admittere permutationes, etiam beneficiorum ad ſolius Epiſcopi collationem ſpectantia. Quamuis † 78
etiam Imola in capit. de rerum permutatione & cum eo Gregor. Lopez *in d. l.* 2. *tit.* 6. *par.* 5. *gloſſ.* 6. Pet. de Puruſio 2. *part. quæſt.* 6. *num.* 23. *&* 24. alias 41. *&* 42. quem ſequitur Cechus *d. cap.* 10. *num.* 2. *& cap.* 1. *verſ. vicarius etiam*, poſt Feder. *quæſt.* 36. quem ſequitur Azor *d.* 2. *par. libro* 3. *c.* 38. *quæſt.* 4. dicant Capitulum ſede vacante poſſe recipere reſignationes beneficiorum ad collationem ſolius Epiſcopi pertinen-

tium

tium ex causa permutationis, licet permutationem authorizare, & perficere non possit, sed sit expectandus qui perficiat permutationem beneficiorũ renunciatorum in manibus Capituli: & si perficere illam nolit, per superiorem cogetur, vel redibunt renunciantes ad eorum beneficia, *argum. cap. si beneficia de præbend.*

79 *lib. 6.* Quod impugnat † Gambarus supra dicens, quod si Episcopus nolit permutationem explicare, isti non habebunt regressum ad primum beneficium, quod culpa sua amiserunt, renunciando ex causa permutationis coram Capitulo, quod non poterat permutationem expedire, quamuis posset talem renunciationem admittere, sicut dicitur de beneficiis reseruatis resignatis ex causa permutationis coram Ordinario, quorum renunciatio valet, quamuis ipse non possit permutationem expedire, Feder. *quæst.* 3. Bellam. 1. *part. quæst.* 8. Petr. de Perusio 5. *part. numero* 50. alias 83. Bonif. *in d. clem. à numero* 94. circa quod vide *dict. cap. præced. à num.* 30.

80 Et Capitulum † sede vacante non posse conferre beneficia spectantia ad collationem Episcopi, vacantia per resignationem ex causa permutationis, fuit dictum in c usa Abul. parochialis de la Calcada 22. Iun. & 24. Octob. 1584. coram D. Blancheto, vt in decisionibus supra adductis 5. *p. cap.* 5. *num.* 92. & 93.

81 Exiitimo, † tamen quod si Episcopus admisisset resignationem, ex causa permutationis de beneficiis ad eius collationem spectantibus, & antequam conferret decedere, posset Capitulum sede vacante, seu eius vicarius illa compermutantibus conferre, ex Millis *rep. verb. Capitulum vacante sede*, quia potest, nam in isto casu præcessit iam consensus Episcopi, ad cuius collationem beneficia spectant, & ex alia parte collatio est debita compermutantibus ex *dict. cap.* 1. *de rerum permutat. in 6. & Clem.* 1. *eod. tit.* & sic necessaria, in qua succedit Capitulum sede vacante, vt dictum est *cap.* 7. 5. *p. à num.* 54.

82 Nec etiam † Episcopus potest permutationem expedire, si beneficia sunt reseruata, quorum permutationi solius Papæ authoritatem interponit, Rota *decis.* 1. *de rerum permutat.* alias 23. *in nouis*, Feder. 1. *quæst. à numero* 1. Bellam. 1. *p. quæst.* 6. vbi loquitur in Legato de latere, & *quæst.* 8. & 3. *part. quæst.* 1. & 7. *part. quæst.* 4. Petr. de Perusio 2. *p. quæst.* 1. & 2. *ex numero* 19. alias 32. & 5. *part. numer.* 50. alias 83. Bonif. *in d. Clem.* 1. *à numero* 66. & 94. Felin. *in capit. in nostra de rescript. num.* 12. Corras. *dict. cap.* 9. *numero quarto.* Gimon. *d. tit. cap.* 2. *numer.* 6. & *capit.* 3. Æneas de Falcon. *de reseruatio.* 4. *quæst.* 3. *effectu*, Cassad. *decis.* 1. *de rerum permutat.* Mandos. dicens esse communem opinionem *reg.* 1. *Cancell. quæst.* 13. & Granutius dicens illud pro constanti tradi, ad Simon. *de reseruatio. quæst.* 42. *numero* 2. & *quæst.* 46. *numero* 4. qui dicunt permutationem reseruati beneficij, siue generaliter, siue specialiter, coram Ordinario fieri non posse, & fuit resolutum in vna Ferden. coram Domino Ioann. Paulo de anno 1545. in qua omnes domini conuenerunt quod beneficium reseruatum non poterit permutari in manibus Ordinarij, vt per Puteum *decis.* 262. *libri secundi*, & est *consilium* Cald. 3. *de rerum permutat.* & sequitur Azor *libro septimo, capit.* 29. *quæst.* 10. & Tuschus *concluf.* 307. P. & nouissime Mantica *de tacitis, & ambiguis conuentionibus libro* 25. *titul.* 9. *à n.* 12.

83 Pro quo † allegatur text. *in extrauag. execrabilis*, *verf. inhibentes*, ibi, *Vel circa illa per medium permutationis, & c. de præben.* Sed meo videri, iste tex. non multum facit, nam beneficia, de quibus ibi antequam vacent, vt ibi, *non cadunt sub reseruatione, cum sint incerta*, quamuis gloss. Censelini *ibi*, *verb. permutationis in extrauag.* Ioann. 22. velit beneficia, de quibus ibi etiam vacatura esse per reseruationem affecta, & tamen Papa ibi specialiter voluit, vt non possent permutari: nos autem agimus de beneficiis reseruatis plenis, de quorum permutatione agunt ea obtinentes, & vide Cosinam *in pragmatica sanctione, titul. de collatio.* §. *item insuper. verb. disponere.*

Vera † tamen est d. doctrina ea ratione, quia de 84
beneficiis reseruatis Papæ inferior non potest se intromittere, nec illa conferre, *cap.* 2. *de præb. in 6. cum aliis, vt in d. decis.* 1. quamuis in beneficiis reseruatis in specie vigore huius reseruationis non impediri permutationem, posse probabiliter defendi, cum Azone de Ramengis, contra omnes teneat Gambarus *in d. c.* 1. *ex n.* 33.

Post resignationem † autem, quæ in permutatio- 85
ne debet interuenire à superiori admissam, requiritur collatio ipsorum beneficiorum sic vacantium: Bonif. *in d. Clem.* 1. *n.* 17. Pet. de Perusio 4. *p. n.* 42. alias 65. Lessius *d. libr. capit. n.* 197.

Sed † an sufficeret, si præsentibus permutare vo- 86
lentibus, & petentibus renunciationem admitti, & collationem hinc inde fieri, Episcopus dicat Placet nobis, & permittimus. Feder. *quæst.* 27. ait, quod licet de subtilitate iuris possit sustineri ista breui locutione verborum, videri illos renuntiasse, & Episcopum acceptasse & contulisse ad *l. iam hoc de iure, ff. de vulgari*, tamen tutius, & securius est, vt etiam consulit Hostien. *in cap. ex ore de his quæ fiunt à præl.* quod fiat expressa renunciatio, & collatio, ex *d. Clem.* 1. & quod sic seruat consuetudo, sequuntur Pet. de Perusio 4. *p.* 2. *quæst.* 4. *n.* 45. alias 71. & 72. Gim. *d. tit.* 5. *c.* 5. *n.* 17. & Ioan. Nicol. Delphinas *lib.* 2. *de iure patr. n.* 155.

Et † hoc esse verum etiam de subtilitate iuris te- 87
net Alex. de Sintilla relatus per Bellam. 3. *p. quæ.* 2. Nam illo modo non datur vacatio, quæ in permutatione interuenire debet, quia licet isti peterent admitti renunciationem, nondum supponitur admissa per Episcopum (seu potius nondum supponitur facta) & sic non vacabant ad *cap. quidam de renuntiat.* vbi quod petitio licentiæ cedendi non est cessio, &c. Quod mihi † placet, licet Bellamera ibi censeat 88
de veritate iuris per talium verborum breue compendium fieri permutationem, quoad renuntiationes, & collationes, *argum. c. beneficium de regul. in sexto*, & quæ notat Inn. *in d. c. ex ore* 1. *gloss.* qui tamen fatetur cum Hostien. & Feder. quod ad tollendas difficultates, quæ contrarietate opinionum occurrere possunt, consultius est ante factum, quod omnia expresse fiant. Nec placet quod posthæc dicit Gonçalez *gloss.* 14. *à n.* 43. ex Rota *decis.* 16. *sub n.* 6. *de rerum permutat. in antiq.* & aliis, quod admissio resignationis ex causa permutationis continet in se tacitam collationem, &c. quod etiam ait *gl.* 15. §. 2. *à n.* 57.

Aduertendumque † est, quod cum coram Papa 89
fit permutatio, debent permutantes de aliis beneficiis obtentis mentionem facere, Rota *decis.* 5. *de rescript.* & 12. *de præben. in antiq.* alias 593. quæ ait ita obseruare sacrum Palatium, & ad idem est *decisio* Rotæ 15. *de rerum permutat. in antiq.* alias 722. quæ ait ita tenere Rotam, sequuntur † Bellam. 3. *p. quæst.* 90
2. *ex numero* 10. dicens curiam id seruare, Felin. *in d. c. in nostra cor.* 13 *num.* 16. Rebuff. *d. tit. de permutatione, num.* 34. & 35. & Coras. *d. c.* 9. *n.* 8. Azor *d. lib.* 7. *c.* 29. *q.* 27.

Et similiter erit † facienda mentio de qualitati- 91
bus beneficij, alias de iure, vel stylo exprimendus Lapus *in dict. c.* 1. *de rerum permut. in* 6. & ibi Gamb. *n.* 138. & *seq.* & Azor.

Et idem † erit in permutatione facta coram Le- 92
gato, ex *cap. fin. de offic. Legati in* 6. & *Clemen.* 2. *de officio ord.* vt sentit Rota *d. decis.* 15. ibi, *Si fiat in*

manibus alicuius non ordinarij, & tenent Bell. & Azor *supra*.

93 Quamuis † Fed. *quæst.* 18. *& conſ.* 70. indiſtinctè teneat in permutatione non eſſe neceſſarium facere mentionem de obtentis, nec de qualitatibus beneficij etiam coram Papa, & Legato ſaluo ſtylo Curiæ, quia hic non eſt impetratio, nec collatio ſimpliciter facta, ſed ob cauſam permutationis, & non additur beneficium beneficio, ſed vnum in locum alterius ſubrogatur, ſequuntur Francus *in d. cap.* 1. *numero decimotertio.* Gimon. *d. tit.* 5. *capit.* 13. *ad fin.* & Ioan. Nicol. Delphinas *d. lib.* 2. *qua.* 17. *nu.* 159. & quod permutatio fit propter vtilitatem, vel neceſſitatem Eccleſiarum, Pet. de Peruſio 4. *p. q.* 4. *ex n.* 48. alias 79.

94 Cui rationi reſpondetur, † eſſe impetrationem, & collationem noui tituli, licet ex cauſa permutationis, quod ſatis eſt.

95 Nec obſtat † alia ratio, ex qua Federicum ſequuntur Domin. *in dict. cap.* 1. *num.* 25. & Villadiego *de legato qu.* 9. 1. *p. num.* 31. & Gambarus *de offic. legati lib.* 3. *num.* 39. quod in permutatione collatio non eſt gratioſa, libera, & voluntaria: ſed neceſſaria, &c. Nam reſpondetur, quod licet admiſſa renunciatione, ex cauſa permutationis collatio ſit neceſſaria, & debita compermutantibus, tamen admiſſio non eſt neceſſaria.

96 Ex † qua tamen ratione Domin. obiter videbatur inferri, non eſſe neceſſariam mentionem obtentorum in prouiſione de parochiali, quæ à Papa fit ei, qui in concurſu eſt electus ab ordinario & ſignificauit in tempore iuxta conſtitutionem Pij V. nam ex Concilio *ſeſſ.* 24. *cap.* 18. *de rerformat.* ibi: *Atque illi, & non alteri.* eſt illi debita collatio.

97 Sicut † etiam in inſtitutione præſentati facta à Papa, non eſt neceſſaria mentio obtentorum, non ſolum ex eo, quod præſentatus nil petit, ſed patronus cum præſentat, vt tenuit Rota *deciſ.* 350. *p.* 1. *diuerſorum*, ſed etiam quia inſtitutio eſt debita præſentato, &c.

98 Nihilominus † tamen in prouiſione parochialium praxis, conſuetudo & ſtylus videtur habere contrarium.

99 In permutatione † vero facta coram Ordinario, non eſt opus facere mentionem de obtentis, ſicut nec in alia prouiſione ab eo facta, *dict. Clem.* 2. ita Rota *dict. deciſ.* 15. Lapus, & Felinus, *ſup.* Corraſ. *dict. cap.* 9. *num.* 8. & Menoch. *de arbitr. lib.* 2. *caſu* 201. *numero* 150.

100 Tandem, quia † ſuperioris authoritas, & præſentia fraudis ſuſpicionem tollit, nec delictum præſumendum eſt, permutationem non in fraudem, ſed ex honeſta affectione proceſſiſſe credendum eſt, Franc. *in d. cap.* 1. *num.* 12. Rota *deciſ.* 8. *n.* 4. *de procurator. in antiq.* Per. de Peruſio 1. *p. q. vlt. n.* 18. alias 31. Decius *conſ.* 210. *n.* 5. Corraſ. *d. cap.* 9. *n.* 10. & Menoch. *de præſumpt. lib.* 6. *præſumpt.* 78. *n.* 4.

101 Niſi † in contrarium vrgeant coniecturæ, vt per Abb. *in cap. quia veriſimile de præſumpt.* & ibi Felin. *n. primo & reper.* ipſius Felini, *verb. permutans beneficium tenue*, Francus *in d. cap.* 1. *n.* 12. & DD. *in cap.* 2. *de renunciat. in* 6. & ibi Probus ad Monach. Bellamera *dict. tractatu de permutatione benef.* 2. *part. quæſt.* 2. Gambar. *in d. cap.* 1. 4. *notab. ex n.* 18. Decius *dict. conſ.* 210. *num.* 5. Selua *de benefic.* 3. *p. quæſt.* 18. *n.* 2. Rebuff. *in praxi, tit. de permutat. à n.* 42. Corraſ. *d. n.* 10. Ioann. Nicol. Delphinas *d. lib.* 2. *n.* 138. Iul. Clar. *lib.* 5. *receptar. ſententiar.* §. *fin. q.* 73. *n.* 7. Maſcard. *de probatio. concl.* 178. *&* 1175. Menoch. *de præſump.* 78. Flam. Pariſ. *de reſign. benefic. lib.* 12. *q.* 5. *n.* 20. *& lib.* 13. *q.* 4. *à n.* 5. *ad* 15. Azor *d. c.* 29. *q.* 15. *&* 30. & Manticam *de tacitis & ambiguis conuentionibus lib.* 25. *tit.* 10.

Circa quod ego aduerto † coniecturas iſtas, quas adducunt Dd. citati militare reſpectu expectantium, quando erant expectatiuæ, vt rectè aduertit Menoch. *ſupra n.* 2. vbi ait, quod quando facta eſt renunciatio, vel permutatio beneficij authoritate ſuperioris, & de nullius præiudicio agitur, quippe nullus adeſt expectans primum vacaturum, renunciatio, vel permutatio non præſumitur fraude facta. Nunc autem cum non adſint expectantes, expectatiuæ enim ſunt ſublatæ à S. Concilio Trident. *ſeſſ.* 24. *de reformat. cap.* 19. iſtæ coniecturæ fraudis permutationum videntur ceſſare. 102

CAPVT V.

De vacatione per aſſecutionem alterius.

SVMMARIA.

1 *PRo intelligentia materiæ de incompatibilitate beneficiorum & vacatione vnius per aſſecutionem alterius, de qua eſt copioſus tractatus Hoiedæ, ſunt conſideranda, & diſtinguenda quatuor tempora, ante Concilium Tridentin. cum Doct. relatis.*

2 *Primum tempus eſt ante Concilium Lateranen. ſub Alex. III. & tunc obtinenti duo curata, vel dignitates, vel alias incompatibilia, dabatur optio, & non vacabat primum ipſo iure per aſſecutionem alterius, nec priuabatur ſecundo,*

3 *Secundum tempus eſt d. Concilij Lateran. ſub Alex. III. in quo fuit prohibitum, vt nullus diuerſas dignitates, & plures Eccleſias reciperet, alioquin priuaretur ſecundo, &c.*

4 *Improbatur Quintanaduennas dicens* cap. referente, & cap. præterea, de præbend. *non eſſe ante, ſed poſt dict. Concilium Lateranen.* & n. 5.

6 Cap. eam te de ætate & æqualitate, *in quo fundatur, explicatur,*

7 *Tertium tempus Concilij Lateranen. ſub Innocen. III. in quo ſtatuit, quod ſi habens beneficium curatum, aut perſonatum, vel dignitatem, reciperet ſecundum, ipſo iure vacet primum, & ſi illud retinere contenderit, etiam, ſecundo ſpolietur per ſententiam,*

8 *Et idem in officiis, & in beneficiis regularibus curam animarum habentibus, & in dignitatibus regularibus, etiam manualibus, ac in vicariis perpetuis.*

9 *Improbatur Quintanaduennas dicens quod ſi in variis Eccleſiis plures aliquis dignitates conſecutus ſit, non amittet priorem ipſo iure, ex* cap. de multa, *&c.*

10 *Quartum tempus extrauagantis* execrabilis præbend. *in qua ſtatuitur, quod recipientes ſecundum beneficium curatum, aut dignitatem, perſonatum, ſeu officium, primum, quod ipſo iure vacat, abſque mora coram Ordinariis dimittere debeant, verbo, & facto, &c. alioquin ex tunc ſint ipſo iure ſecundo priuati, & ad ſacros Ordines, & beneficia inhabiles,*

11 *Ante iſta quatuor tempora poſſunt notari alia tria cum Quintanaduennas,*

12 *Primum ex Concilio Calcedonen. de quo* in cap. clericum 21. quæſt. 1.

13 *Secundum, ex Nicena ſynodo* 2. ſeu 7. *generali, de qua* in cap. 1. 21. quæſt. 1.

14 *Tertium, ex Concilio Vrbani II. Placentiæ, de quo* in cap. ſanctorum 70. diſt. *vbi titulorum pluralitas generaliter prohibita eſt.*

15 *Antiquitùs enim nemo poterat ordinari, ſine titulo certæ Eccleſiæ, ſeu beneficij, in qua Eccleſiaſtica munia perſonaliter obiret,*

16 *Cum*

16 *Cum postea ex generali consuetudine in beneficiis simplicibus requireretur ministerium, seu residentia personalis, consequenter variatum est circa pluralitatem beneficiorum, & secutæ sunt prædictæ constitutiones, & prædicta quatuor tempora.*

17 *Redeundo ad vltimum tempus* d. extrauag. execrabilis, *notatur, quod inhabilitas ibi posita cum inducatur in obtinendis, non extenditur ad obtenta.*

18 *Nec habet locum in legitimè dispensato ad plura, qui illa recepit non canonicè.*

19 *Quando dispensatio est concessa circa obtinenda, secus si circa obtenta.*

20 *Secus etiamsi sit concessa conditionaliter, si alias canonicè conferantur eidem, secundum Butrium, & alios.*

21 *Sed contrarium tenetur, nam illa clausula non inducit formam, & conditionem, sed est expressio eius, quod tacitè inest, & sic nihil operatur.*

22 *Nec etiam habet locum pœna* d. extrauag. *in habente dispensationem, quamvis surreptitiam, & insufficientem, nisi surreptio, & insufficientia esset clara.*

23 *Nec in retinente plures parochiales obtentas cum dispensatione Papæ, quas ipso iure perdidit ob non promotionem, vel alias.*

24 *Dicta extrauagans, & eius pœna habet locum, etiamsi dignitas, personatus, aut officium sit sine cura.*

25 *Quamvis contrarium teneant Staphil. & Hojeda.*

26 *Nec d. extrauagans id requirit* in vers. qui vero.

27 *Nec contradicit* in vers. quantum autem, & n. 28.

29 *Nec obstat ratio Hojedæ, quod pœna ipso iure ibi imposita non debet extendi, quia hic non agitur de extensione, sed de comprehenso in verbis* d. vers. qui vero.

30 *Ex ista ratione infertur, quod pœna d. extrauagantis non habebit locum in retinente, alias duo beneficia vniformia sub eodem tecto.*

31 *Quamvis ea retinens, vel alia incompatibilia, sine dispensatione legitima sit indignus, & ineligibilis.*

32 *Non tamen verè dici potest irregularis.*

33 *Nec inhabilis, ita vt prouisio sit nulla, nisi iuxta Capitulum Ordinary,* §. in conferendis.

34 *An dimissio primi beneficij, quæ* in d. vers. qui vero, *iubetur fieri coram ordinario, sit facienda intra mensem, sicut in versiculis præcedent. an vero statim, & quam primum secundi possessionem prouisus habuerit, &c.* & n. seqq.

38 *Resolvitur faciendam esse statim, & incontinenti cum gloss. Cencelini, & aliis, contra gloss. Guillielmi, & alios: & quando dicatur fieri statim, & incontinenti, &c. intelligitur cum aliquo temperamento secundum subiectam materiam arbitrio boni viri.*

39 *Et quomodo sumantur dictiones istæ,* incontinenti, mox, statim, illico, quam primum, & circa, *remissiuè.*

40 *Ad euitandas pœnas d. extrauagantis sufficit, quod quis dimittat primum realiter, & cum effectu, ac sine fraude, licet coram Ordinario sub publico testimonio, illud verbo tenus non dimittat.*

41 *Quod licet in rigore non sit verum, quia repugnans verba d. extrauagantis, quæ sunt clara, videtur consuetudine receptum, & approbatum.*

42 *Ad probandam execrabilitatem requiritur, quod probetur eum possedisse.*

43 *Et debet liquido constare de possessione incompatibilium ex Rota.*

44 *Ex qua etiam non sufficit producere instrumenta possessionum parochialium, nisi probetur perceptio fructuum, vel tantum tempus effluxisse, quod ei posset pro notabili negligentia imputari, quæ decisio si requirit actualem perceptionem fructuum, non videtur vera, maximè si ingessit se administrationi.*

45 *Per extrauag.* vers. qui vero, & seq. *non reseruantur beneficia priora, quæ per adeptionem posteriorum vacant virtute* cap. de multa, *sed solum posteriora quæ propter indebitam retentionem priorum vacant virtute* dict. extrauagantis.

46 *Quicquid dicant alij relati,* & n. seqq.

49 *Iuxta quæ est accipienda reseruatio* regulæ 1. Cancellariæ, *in qua reseruantur beneficia quæ per constitutionem* execrabilis *vacant, vel vacare contigerit.*

50 *Beneficia tamen priora, quæ tempora illius constitutionis quis retinebat de facto sine dispensatione, comprehenduntur in d. reseruatione.*

51 *Beneficia vacantia per assecutionem alterius authoritate Apostolica facta sunt reseruata Papæ per extrauag.* ad regimen, *quæ renouatur per omnes Sum. Pontifices in* reg. 1. Cancellariæ, & n. 52.

53 *Quæ reseruatio procedit in beneficiis vacaturis per assecutionem alterius non solum ex dispositione iuris, sed etiam ex decreto Papæ,*

54 *Similis erat reseruatio, quam pro suo tempore fecerunt Clemens VI. & Vrbanus VI. de omnibus beneficiis vacantibus per assecutionem alterius incompatibilis virtute expectatiuarum.*

55 *Hodie in gratia facta de aliquo beneficio habenti aliud incompatibile, seu ius ad illud, apponitur decretum, quod infra duos menses primum dimittere, seu iuri cedere in manibus Rom. Pontificis omnino teneatur alioquin ambo vacent eo ipso, &c.*

56 *Per quam clausulam tacitè dispensatur, vt per illos duos menses possit retineri primum cum secundo, & ideo ratione illius bulla pluris taxatur, quæ maior taxa excusatur expediendo bullam cum clausula,* quod si habita possessione, quam primum dimittere teneatur.

57 *Quamvis etiam ista clausula importare videatur, quod non vacat primum per assecutionem & possessionem secundi, interim dum fit dimissio in manibus Papæ.*

58 *Istud decretum de dimittendo obtentum intelligitur de dimissione pura & simplici, & non ex causa permutationis, seu in fauorem, non obstante stylo prætenso, quia non constat, Papam sciuisse fuisse factam ex decreto, & quia si aliquas admisit, id fuit in eius voluntate, &c. ex not.*

59 *Quamvis Flamin. Paris. videatur velle, stante illa clausula posse resignare in fauorem, & cum pensione, quia ait, quod hodie apponitur, vt liberè dimittant: vnde non possunt resignare in fauorem, vt antea fiebat.*

60 *Hodie ad magis euitandas similes renunciationes, dicitur quod liberè, cum specifica mentione præsentis decreti dimittere omnino teneatur, &c.*

61 *Is cui positum est huiusmodi decretum, siue post habitam possessionem secundi, siue ante, non poterit resignare primum coram Papa conditionaliter, seu ex causa permutationis, non facta mentione d. decreti, alias resignatio esset surreptitia & nulla à principio, & non facta alias dimissione iuxta formam decreti lapso bimestri, vtrumque vacaret ex dicto decreto.*

62 *Nec etiam poterit coram ordinario resignare simpliciter, vel ex causa permutationis: alias lapso dicto termino vacabit vtrumque ad dispositionem solius Papæ: & quamvis interim valuisset, tamen habita*

possessione secundi, & adueniente tempore admittendi, irrita censebitur.

63 *Moriente tamen illo, &c. ante aduentum dicti temporis, non intrabit decretum in beneficiis sic vacantibus, nec erunt reseruata, &c.*

64 *Vbi forma dict. dimissionis, &c. Prædicta reseruatio est extensa per Paulum V. ad vacatura ante assecutionem resignata, seu dimissa, & per constitutionem positam.*

65 *Cum* cap. quia nonnulli, & cap.de multa, & extrauagans, execrabilis, *solum loquantur in beneficiis curatis, & dignitatibus, ac personatibus, seu officiis, sequitur decisionem* cap. referente, & cap. præterea, de præbend. *dantium optionem non esse correctam per d.iura in aliis beneficiis incompatibilibus, &c. nec in eis per assecutionem secundi vacare primum.*

66 *Contra Innocentium, & alios relatos.*

67 *Consideratur incompatibilitas duplici modo, quædam est illorum beneficiorum, quæ simul teneri non possunt: & primum vacat ipso iure per assecutionem secundi. Alia est quoad retentionem tantum, scilicet beneficiorum, quæ simul licitè retineri possunt, licet non vacat primum ipso iure per assecunem secundi.*

68 *Et ad ista reducitur triplex incompatibilitas, quam considerat Card.*

69 *Prædicta doctrina declaratur primo, vt non procedat in iure ad rem ad aliquod beneficium, cui censetur quis renunciare per assecutionem alterius beneficij, quod simul retineri non posset cum illo, etiamsi non sit curatum, dignitas, personatus.*

70 *De materia* Clem. gratiæ, de rescript. *videndi sunt relati.*

Et dec. Rotæ ibi posita.

71 *Secundo declaratur, vt non procedat, quando beneficiatus in vna diœcesi accepit aliud beneficium requirens similiter residentiam in alia, & ibi commoratur: nam tunc tacitè inducitur renuntiatio primi, nisi aliud appareat.*

72 *Sed contra tenetur,* & n.seq.

74 *Tertio declaratur, vt non procedat, quando beneficia simplicia requirerent residentiam, ita quod non posset in eis deseruire per alium: nam tunc per adeptionem secundi videtur renuntiari primo.*

75 *Sed non placet.*

76 *Successit postea secundum tempus Concilij Trident.* sess.7. de reform.c.4.

77 *Cui decreto non aduersatur aliud eiusdem Concilij* sess.24. de reform. c.17. *quod obtinentes plures parochiales, vna retenta, alias infra spatium sex mensium dimittere teneantur: nam loquitur de obtinentibus tunc plures parochiales, &c. non autem de pluribus parochialibus, aut alias incompatibilibus beneficiis post Concilium obtentis, de quibus loquitur* d.cap.4.

78 *Et ita accipitur quod tradunt Salzedo, & alij relati.*

79 *An in beneficiis residentiam requirentibus, etiam simplicibus, vel alias quomodolibet incompatibilibus d.decretum Concilij* cap.4. *inducatur vacatio primi ipso iure per adeptionem secundi.*

80 *Ponitur sententia Nauarri, & aliorum negatiua.*

81 *Quam tenuit Rota in decisionibus relatis.*

82 *Et est in praxi seruata in Hispania.*

83 *Contraria sententia, & sic affirmatiua tenetur, quæ est approbata per S.Congreg.Concilij, vt in declarationibus adductis, & recepta, & practicata in dataria, & Cancellaria, & tenetur tam à Rota, vt in resolutionibus, & decisione adductis, & est re vera satis conformis Concilio, quod extendit* cap. de multa, *ad quæcunque beneficia incompatibilia,* & n.seqq.

94 *Addit etiam Concilium* cap. de multa, *quod quamvis in terminis* d.cap.de multa, *contendens retinere primum, quod ipso iure vacauerat, etiam secundo esset priuandus per sententiam, tamen ex decreto Concilij ipso iure est priuatus etiam secundo.*

95 *Addit etiam, quod licet* in d.cap.de multa, *vt privaretur, secundo requiratur monitio, vel quod retineret vsque ad litis contestationem: tamen cum Concilium dicat, retinere præsumpserit, non videtur necessaria iudicialis contentio, nec monitio.*

96 *Nam illa verba solum denotant, dolosam, seu malitiosam retentionem saltim ex lata culpa.*

97 *Quæ rectè datur sine monitione, aut litis contestatione, &c.*

98 *Et adducuntur declarat. S.Congreg.*

99 *Sufficeretque ad pœnam Concilij retinere primum de facto secundo, licet fructus non reciperet.*

PRo pleniori intelligentia huius † grauissimæ, frequentissimæ, & vtilissimæ materiæ *de incompat.benefic. & vacatione vnius per assecutionem alterius,* de qua copiosum tractatum edidit Alph.de Hojeda, oportet considerare & distinguere quatuor tempora ante Concilium Tridentinum, cum Card.& Imola *in cap.referente de præbend.*& Abbate *in cap.quia nonnulli, n.4.de cler.non resid. & in d.cap.referente, num.3.* & ponunt Cassad.*d.c.1.de const.* Gamb.*de offic.legati, lib.5. rubr. an legatus possit plura beneficia vni conferre à n.67.* Rosin.*de benef.cap.5. à n.18.*& Hojeda *dict. tract.de incompatib.benefic. 1.p. cap.7.n.7.* & post hæc Gonçal.*ad reg.de mensib.gloss.15. à num.10.* Azor *2.p. lib.6.c.13.q.1.* 1

Primum † tempus est ante Concil.Lateranen. sub Alexandro III. de quo fit mentio *in d.c.quia nonnulli,* & tunc obtinenti duo beneficia curata, vel dignitates, seu alias incompatibilia, dabatur optio, vt vnum retineret & alterum dimitteret, & non vacabat primum ipso iure per assecutionem alterius, nec priuabatur secundo, vt *in d.cap.referente, & cap. præterea de præb.* 2

Secundum tempus † est dicti Concil. Later. sub Alex.III. in quo fuit prohibitum, vt nullus diuersas dignitates, & plures Ecclesias reciperet, alioquin priuaretur secundo, & conferens potestate conferendi pro illa vice, vt *in d.cap.quia nonnulli,* & refertur *in c.de multa, in princ.de præb.*& si tunc obtinenti duo curata, vel dignitates, non dabatur optio, sed debebat amittere secundum, non ipso iure, sed per sententiam. 3

Quamvis † Quintanadu. *Eccleſiaſt. lib.4. ſub n.46.* dicat *d.c.referente, & c.præterea,* non esse ante, sed post dictum Concilium Lateranense, ex *cap. eam te 4. de ætate & qualit.* quod cum illis concordat, & Concilij Lateranensis decreta non quidem antecessit: quod falso (inquit) Panormit. *in d.c.quia nonnulli, n.4.*& alij in temporum descriptione decepti crediderunt, sed secutum est, vt indicant illa archetypæ constitutionis verba, *Ne vllus in eis contra decreta quæ in Lateranensi Concilio edidimus, vel contra antiquas sacrorum canonum sanctiones clericus ordinetur:* & patet ex verbis capituli, ibi: *Quæ scientia, moribus, & ætate Concilij non congruant institutis,* vbi in margine dicitur, *Concilij Lateranensis, &c.* 4

Sed † nihilominus verius est, dictum Concilium Lateranense posterius *d.cap.referente, & cap.præterea,* vt colligitur ex *d.cap.de multa,* de quo sequenti tempore, vbi in principio refertur constitutio dicti Concilij Lateranensis, de qua *in d. cap.quia nonnulli,* tanquam tunc vigens. 5

Nec † obstat text. *in d.cap.eam te,* quod re vera est post dictum Concil. Lateranense, quia potest intelligi de Ecclesiis collatis ante Concilium Lateranense, vt ibi dicit Ioannes Andreas, & Panormitanus *num.8.* & est additio glossæ, *verb.dimittendam,* qui etiam dicunt, quod vel ibi fuit gratia, quod sequitur Ioannes Quintinus *in repet. cap. de multa,* 6

sub

sub num. 69. nec Panormitanus *in d. cap. quia nonnulli, numero* 4. dicit *d. cap. eam te*, esse d. Concilium Lateranense.

7 Tertium † tempus fuit Concilij Later. sub Innocentio III. in quo statuit, quod si habens beneficium curatum, aut personatum, vel dignitatem, reciperet secundum, seu secundam, ipso iure vacet primum, & si illud retinere contenderit, etiam secundo spolietur per sententiam, vt *in d. cap. de multa*, & *in c. dudum. 2. de elect.*

8 Et idem † in officiis ex *cap. 1. de consuetud. in 6.* & in beneficiis regularibus curam animarum habentibus, etiamsi cura per alium habeat exerceri, & in dignitatibus regularibus etiam manualibus, ex *ca. cum singula. de præben. in 6. & Clemen. 1. de supplenda neglig. prælator.* ac in vicariis perpetuis, ex *Clemen. 1. de offic. vicar.* Corras. *de benef. 1. part. cap. 10. & vlt. nu.* 9 *6.* & Quintanaduenna, *d. lib. 4. num. 97.* qui † *num. 118.* malè ait, quod si in variis Ecclesiis plures aliquis dignitates consequutus sit, non amittet priorem ipso iure, ex *dict. cap. de multa*, sed habebit locum dictum *cap. quia nonnulli*: nam cum hæc species, inquit, ab Innocentio prætermissa sit, non videt cur eiusdem constitutionis pœnis contineatur, sed reuera de his etiam loquitur Innoc. ibi, vt patet ex *princip. & vers. hoc idem.*

10 Quartum † tempus est *extrauag. execrabilis* Ioan. XXII. *de præb.* in qua *in ver. qui vero*, statuitur quod recipientes secundum beneficium curatum, aut dignitatem, personatum, seu officium primum, quod ipso iure vacat, postquam secundi possessionem habuerint, vel per eos steterit quominus habeant, absque moræ dispendio coram ordinariis dimittere debeant verbo & facto, ac sine fraude, sub testimonio publico, alioquin ex tunc sint ipso iure secundo priuati, & ad sacros ordines suscipiendos, & & ad habendum quodcunque beneficium inhabiles. Hæc *in dicta extrauagante.*

Sed † ante ista quatuor tempora, quæ Dd. com-
11 muniter considerant, possunt notari alia tria, cum Quintanaduenna, *d. lib. 4. ex principio*, præcipuè *dict. num. 46.*

12 Primum † ex Concilio Calcedonen. *canon. 10.* de quo *in c. clericum, 21. qu. 1.* quamuis Gratianus ibi addidit illa verba, *eodem tempore*, vt per Quintanaduen. *ibi n. 6.*

Secundum † ex Nicena Synodo 2. seu 7. Synodo
13 generali, de qua *in c. 1. 21. qu. 1.* vbi pluralitas beneficiorum nominatim prohibita est in vrbe Constantinopolitana.

Tertium, ex † Concilio Vrbani II. habito Placen-
14 tiæ, de quo *in cap. sanctorum 70. dict.* vbi titulorum pluralitas generaliter prohibita est.

15 Antiquitus † enim nemo poterat ordinari sine titulo certæ Ecclesiæ, seu beneficij, in qua Ecclesiastica munia personaliter obiret, *vt in cap. neminem*, *& d. c. sanctorum, 70. dict.* Quintanaduennas *d. l. 4 nu. 60. & 61.*

16 Cum † vero postea ex generali consuetudine in beneficiis simplicibus non requireretur ministerium, seu residentia personalis, consequenter etiam variatum est circa pluralitatem beneficiorum, & subsecutæ sunt prædictæ constitutiones, & prædicta quatuor tempora.

17 Redeundo † autem ad vltimum tempus dictæ *extrauag. execrabilis*, notandum est, quod inhabilitas ibi posita cum inducatur in obtinendis, non extenditur ad alia, puta ad obtenta Cassad. *d. decis. 1. de constit.* gloss. *in Clem. 1. §. ipsius de pœnis, versic. obtinendis*, quam sequuntur ibi Cardin. Imola, & Bonifacius *num. 54.* & Abb. *in Clem. 2. eod. tit.* Hoieda *de incompatibilitate, c. 23. n. 101.*

18 Nec habet † locum in legitime dispensato ad plura, qui illa recipit non canonicè, nam licet pec-

cet, & contra eum procedi possit, quia malè tenet, & sine titulo canonico, non tamen quia plura tenet, ex quo habet dispensationem, Specul. *in tit. de dispensatione, §. dicendum, num. 23.* Ioan. And. *in cap. non potest, de præbend. in 6.* & ibi Dominic. §. 1. *num. 5. & cons. 126.* & Franch. *dict. §. 1. num. 4.* Millis *in repertorio vers. dispensatus*, vt possit plures, & Cassad. *decis. 36. super reg. num. 3.* Hoieda *de incomp. benefic. 1. part. cap. 17. num. 29 & 2. p. cap. vlt. num. 80.* Tuschus *concl. 69. litera B. à numero 37.* & Anton. de Butr. *in cap. dudum. 2. de election.* qui tamen † id primo limi- 19
tat, vt procedat in dispensatione concessa circa obtinenda, secus si circa iam obtenta: nam tunc cum dispensatio sit surreptitia, non exprimendo vitium ipsorum beneficiorum, in nullo prodest &c. sequuntur Dominic. *ibi dict. num. 5.* & Franch' *dict. num. 4.*

Secundo † limitat, vt procedat in dispensatione 20
circa obtinenda simpliciter concessa, secus si conditionaliter, si alias canonice conferantur eidem, quia tunc dispensatio non prodest, nec habet locum, ex quo non adest conditio & forma in ea expressa, sequitur Dominic. & Franc. *ibid.* & Rebuff. *in praxi tit. de dispensatione ratione ætatis, vers. si tibi alias canonice conferantur.*

Sed † contra istam limitationem expresse te- 21
nent Specul. Millis, & Cassad. & Hoieda, & Tuschus *supra*, meritóque, nam illa clausula, *si alias canonice conferatur eidem*, non inducit formam & conditionem, sed est expressio eius, quod tacitè inest, *vt in dicto cap. dudum ad fin. & cap. si gratiosè, de rescript. in 6. & in dict. cap. non potest. §. 1. & ibi gloss. verb. canonice*, & sic nihil operatur *l. tertia, ff. de legat. 1. l. conditiones extrinsecus, ff. de condit. & demonstr.* Thomas Sanchez *de matrimon. lib. 2. disp. 11. num. 18. & lib. 3. disp. 33. num. 3.* & dicitur alias infrà *num. 335.*

Nec † etiam habet locum pœnæ dictæ extraua- 22
gantis in habente dispensationem, quamuis surreptitiam, & insufficientem, quæ nihilominus excusat assequentem secundum curatum à pœna illius, secundum Gomez *in reg. de annali qu. 14.* dicentem sæpe approbasse Rotam hoc dictum: quod mihi videtur intelligendum, nisi surreptio, & insufficientia dispensationis esset clara, &c.

Nec etiam † habet locum in retinente plures 23
parochiales obtentas cum dispensatione Papæ, quas ipso iure perdidit ob non promotionem infra annum, vel alias, vt per Nauarr. *cons. 12. de rescript. à num. 12.* & conducit *decis.* Guidob. 57. de qua infrà *num. 190.*

Secundo notandum † est, quod dicta *extraua-* 24
gans, & eius pœna habet locum, etiamsi dignitas, personatus, aut officium sit sine cura, ita quod ad incurrendam eius pœnam non est necessarium retinere duo curata, aut beneficium curatum cum dignitate, personatu, vel officio habentibus curam animarum, saltim fori contentiosi, sed sufficit retinere beneficium curatum, siue strictè siue largè, cum dignitate, personatu, vel officio sine vlla cura, vel duas dignitates, personatus, aut officia sine cura, aut dignitatem cum personatu, vel officio sine cura, &c. vt rectè inquit glossa Zenzelini *ibi verb. simile, in extrauagantibus* Ioannis XXII. & videtur tenere Abbas *in d. cap. quia nonnulli numero quarto, vers. quartum fuit tempus*, & sequuntur Staphileus *de literis gratiæ, tit. de variis modis vacationis, §. tertius vacationis modus, numero primo, & tit. de qualitate, & statu benefic. §. huiusmodi, num. 7.* alias 41. Cassad. *d. decis. 1. de constitutionib. n. 2.* ibi: *Sed curatis, & alijs, de quibus, &c.* Nauar. *in cap. si quando, de rescrip. except. 6. n. 5.* & sentit idem Nauarr. *in cap. accepta, de restitut. spoliat. oppos. 10. solut. n. 30.* & Mandos. *in reg. 1. Cancell. q. 14.* Azor *d. lib. 6. c. 13. q. 1.*

25 Quamvis contrarium † teneat d.Staph.*d.§.huiusmodi.n.9.& 10.* vbi dicit, quod ad hoc, vt sit locus *dict.const. execrabilis*, & pœnis in ea contentis circa dignitates, & beneficia incompatibilia, requiritur quod sint curata strictè, vel saltim largè & ideo quod obtinentes personatum, seu dignitatem sine cura si retinerent illum absque dispensatione cum beneficio curato, non incurrit pœnas *dict. constitutionis*: quod sequitur Hoieda *cap.16.n.4.5. & 6. & cap.13.n.8.vers.declaratur.*

26 Sed reuera † *dicta extrauagans in d.vers.quaro*, non requirit, quod ambo sint curata, ut ex eius verbis apparet: nam illa verba, *Animarum curam habens annexam*, solum referuntur ad verbum immediatè præcedens, *aut aliud beneficium*, & non ad dignitatem, personatum, seu officium, vt patet ex contextu, alias enim diceret in plurali, *Animarum curam habentia.*

27 Nec † contrarium, inquit, aut minuit dicta extrauagans in finalibus verbis, nempe *in vers.quantum autem*, in quibus fundatur Staphileus *d. num.9.* & Hojeda *dict.vers.quarto declaratur*, quia, vt ibi dicitur, solum ibi declaratur, quæ dicantur beneficia curata circa modificationem ante factam, nempe, *in vers. nos itaque*, vt ibi not. glossa Zenzelini *verb. ante factam*, vnde nihil potest inferri contra nostram sententiam.

28 Et quando † declaratio, de qua *in dicto versiculo quantum autem*, referat ad omnia præcedentia, & ad dictum *versiculum, quaro*, vt videtur sentire glossa Gulielmi, *ibi*, in extrauagantibus communibus non faceret etiam contra nostram sententiam, nam solum ibi declaratur, quæ beneficia censeantur curata in terminis dict. constit. non vero dicitur, quod ambo beneficia, quæ quis retineat, debeant esse curata, vt habeat locum illa constitutio, & eius pœna.

29 Nec obstat † ratio Hojedæ *dict. cap.16. num.5. & 6.* quod pœna ipso iure ibi imposita non debet extendi, &c. quia hic non agimus de extensione, sed de comprehenso in verbis *dicti versicul.quaro*, ibi, *Dignitatem, vel personatum, seu officium*: & ibi, *Simile.*

30 Ex ista tamen † ratione bene infertur, quod pœna dictæ extrauagantis, non habebit locum in retinente alias duo beneficia vniformia sub eodem tecto, quamvis sint incompatibilia, ita quod per assecutionem secundi vacet primum ipso iure, *cap. literas, de conces. præbend. & Clement. final.de præbend.* neque in retinente alia beneficia incompatibilia. Faciunt quæ tradit Cassadorus *dict. decis.1.* & Bellamera *decisione penultim. 754. num.3. vers.nam certum est.* Mandos. *dict.regul.1. quæst.14.* & Nauarrus

31 *consil.13. num.3. de præbend.* quamvis † retinens duo vniformia sub eodem tecto, vel alia incompatibilia sine dispensatione legitima, sit indignus, & ineligibilis, ad *dictum cap.dudum 2. de elect.* cuius ra-

32 tio est generalis, non † tamen verè dici potest irregularis, vt male aiunt Mandos. *de irregularit. lib.3. cap.4.* & Enriquez *in sum.lib.14.cap.9.§.1.* cum Speculatore, *de dispensatione*, *§.iuxta*, *num.37. & §.dicendum*, *num.11.* nam id non est de iure expressum, *cap.is qui, de sententia excommunicat.in 6.* imo nec inhabilis, ita vt collatio, seu prouisio sit nulla, iuxta dicta supr.*7.part.cap.8.à n.47.* nisi iuxta *c.ordinarij, §. in conferendis, de offic.ordin.in 6.* de quo infra *à n.170. & n.109.& 299.*

34 Sed circa † dictum *vers. qui vero*, dubitatur, an dimissio primi beneficij, quæ ibi iubetur fieri coram Ordinario, sit facienda intra mensem, sicut in *vers. præced.* an vero sit facienda statim, & quamprimum secundi possessionem prouisus habuerit, vel per eum steterit.

35 In quo glossa † Gulielmi, *ibi, verb. pari modo*, dicit faciendam esse intra mensem, ita intelligens verbum illud, pari modo, scilicet intra mensem, sub testimonio publico, verbaliter, realiter, & cum effectu. Idem tenet Rebuffus *in praxi, in forma signaturæ, verbo, aut per constitutionem, execrabilis: & titulo de dispensatione ratione ætatis, verb. quoad vixeris, num.12.* Ferretus *consil.255.num.2.* & Zerola *in praxi Episcopali 1.p. verb. beneficium, §.3.circa fin.* & idem videtur tenere Ægidius Bellamera *dict. decis.754. in princip.* ibi: *Et infra mensem à tempore huiusmodi assecutionis computan.* & Hieronymus Paulus *in practic. Cancellariæ, §.nota plura notabilia, tam circa beneficia reseruata, quam non reseruata, vers.habens beneficium curatum*, Staphil.*d.§.tertius vacationis modus, ad finem*, & Hojeda *c.9.n.6.ad fin.*

Contrarium † tamen, videlicet quod dicta dimissio debeat fieri statim, & in continenti, videtur tenere glossa Zenzelini, ibi, *verb.absque morâ dispendio, & verb.pari modo*, & Abbas *in dicto cap. quia nonnulli, num.4.vers.quartum fuit tempus*, ibi, *Nisi de facto in continenti post habitam secundi pacificam possessionem, &c.& in dicto cap.de multa, num.10.* ibi, *Tenetur illico*, & Gambarus *supra num.71.* ibi, *Nisi statim*, & Hojeda *d.cap.7.n.8.ad finem, & cap.13.n.79.* qui idem dicit, & Bernard.Diaz *in practic.crim.can.cap.48. ad fin.* & ita habet summarium dict. Extrauagantis, *in Extrauag. Ioan. XXII.* Et nouissimè ita tenet Flores de Mena *q.13.n.2.& 4.* 36

Quæ sententia mihi videtur † verior, & probatur ex illis verbis, *Absque morâ dispendio*: & illa verba, *Pari modo*, solum significant, quod fiat dimisso verbo & facto, & sic sine fraude, cum effectu, ac sub testimonio publico, vt dicitur *in versiculis præcedentibus*, vt rectè explicat *gloss.3.* Zenzelini, *ibi*, nec enim possunt referri ad tempus, cum circa illud hic particulariter disponatur per illa verba, *Absque morâ dispendio*, ad reg. *generi per speciem derogatur, in 6.l. sanctio legum, ff.de pœnis, & l.doli clau.ff.de verb.oblig. & ibi gloss.* 37

Et quando † dicatur fieri statim in continenti, & absque moræ dispendio intelligendum est cum aliquo temperamento secundum subiectam materiam arbitrio boni viri, *l.ratum, l.quod dicimus, ff.de solutionibus.* Abbas *in c ap.potuit, de locato.* Menoch. *de arbitrariis, lib.2.casu 9.cum 5.seqq.* Puteus *decis.266.num.4. lib.1.* Anton. Thesaur. *decis.Pedemontan.77.num.3.* & Gonçalez *gloss.9.in annotationib.n.217.* 38

Et quomodo † sumantur decisiones istæ, incontinenti, mox, statim, illico, quamprimum, & circa, vide per Romanum *in l.1.ff.de verb.oblig.* 39

Tertio notandum est, † quod ad euitandas pœnas *dict. Extrauag. vers. qui vero*, sufficit, quod quis dimittat primum beneficium curatum, seu dignitatem, &c. realiter, & cum effectu, ac sine fraude, & eius possessionem, licet coram Ordinario, sub publico testimonio illud verbo tenus non dimittat, vt docent Staphileus *d.§.tertius vacationis modus, n.6. 7.& 8.* & Hojeda *c.9.n.6.& c.11.n.80. vers. sexto declaratur*, & Zerola *dict.§.3.circa finem*, ex Bellamera *dict. decis.754.* quæ † sententia quamvis in rigore non sit vera, quia repugnant verba *dict. Extrauagan.* quæ sunt clara, vt inquit Zerola, *vbi proximè*: tamen vt inquit Bellamera ibi, *num.6. vers. tamen de facto videtur consuetudine recepta*, & approbata, quia nunquam, aut raro fiat talis verbalis dimissio coram Ordinario. 40 41

Quarto notandum est, † quod ad probandum execrabilitatem requiritur, quod probetur eum possedisse ex d.Extrauagante, *Execrabilis*, vt fuit dictum in vna ciuitatis Castellanæ 6.Decembr.1556.coram D.Oradino. 42

Et † in alia Cracouien. canonicatus 13.Octobris 1562.coram Domino Rubeis fuit decisum, Ad execrabilitatem, & incapacitatem indicandam debere 45

liquido

liquido constare de possessione incompatibilium, Fabius *decis.25.* & fuit resolutum in vna Oscen. parochial. 9. Iunij 1559. † ait tamen Thanis *decis.93.* 44 quod non sufficit ad probandum quem execrabilem, producere instrumenta possessionum parochialium, nisi probetur perceptio fructuum ad *cap. de multa, de præbend. & cap. si tibi concesso*, iuncta glossa *de præbend. in 6.* vel nisi probetur tantum tempus effluxisse, quod ei posset pro notabili negligentia imputari: quæ decisio si requirit actualem perceptionem fructuum, non videtur vera, maximè si ingessit se administrationi.

45 Quinto notandum est, † quod per dictum *vers. qui vero*, & sequentem *vers. quæ omnia*, non reseruantur beneficia priora, quæ per adeptionem posteriorum vacant virtute dicti *cap. de multa*, sed solum posteriora, quæ propter indebitam retentionem prioris vacant, virtute dictæ *extrauagantis*, vt rectè tenet glossa Zenzelini *ibi, verb. vt præmittitur*, & *verb. vel dimissa*, Oldrad. *consil.152. num.2.* Felin. *in cap. causam quæ, de rescript. n.4. limit.5.* sequuntur Nauar. *in d. cap. accepta oppositionis 10. solutione, n.31. & cons.12. de rescript. n.12. & 14. versic. quarto principaliter, & cons.18. num.3. de præbend.* Quintanadu. *d. lib.4. n.94.* & Zerola *dict. verb. beneficium, §.3. circa finem*, dicens, sic vidisse seruari in praxi, & in facto non vidisse adiri sedem Apostolicam pro collatione parochialis, quæ vacabat per assecutionem alterius: *2. part. eodem verb.* §.22. neque contrarium tenet gloss. Gulielmi *ibi, verb. vacatura*: & posthæc tenet Gonçalez *gloss.15. n.42. & gloss.51. num.38.* & est declaratio Sacr. Congreg. Concil. quæ sic ait, *Congregatio censuit*, 43.

46 Quamvis † Æneas de Falcon. *de reseru. 3. quæst. princ. num.12. & 4. quæst. effectu 18. & 41.* dicat, quod beneficia incompatibilia post tempus præfixum in dicta *extrauag.* sunt reseruata ex *d. §. quæ omnia*, licet non antea.

47 Et † quamvis Cosmas *in pragmat. sanctione, tit. de reseruatio. verb. execrabilis*, dicat per dictam *extrauag. inter cætera*, reseruari omnia beneficia vacantia per assecutionem aliorum incompatibilium, & Flamin. Paris. *de resign. benef. lib.2. quæst.16. num.22.* quod primum curatum, quod vacat per receptionem alterius, est reseruatum ex *d. extrauag. quæ omnia*: quod sentit Rebuff. *in praxi in forma signaturæ, vers. aut per constitutionem execrabilis*, & Flor. *dict. quæst.13. num.7.*

48 † qui tamen *q.23. n.58.* ait, iftam reseruationem esse iam antiquatam, & qui adipiscitur beneficium incompatibile, ipso iure priuatum esse primo, & Ordinarium conferre primum, siue illico dimittat, siue non, iuxta text. *in cap. licet Episcopus, de præbend. in 6.* & ita semper vidisse practicari, & nunquam de tali reseruatione vidisse mentionem, aut existimationem fieri, & in regno Galliæ esse antiquatum, secundum Rebuff. *ibi.*

49 Et iuxta dicta est † accipienda reseruatio *regul.1. Cancellariæ*, in qua reseruantur beneficia, quæ per constitutionem execrabilis vacant, vel vacare contigerit.

50 Verum est † tamen, quod beneficia priora, quæ tempore illius constitutionis quis retinebat de facto sine dispensatione, de quibus *in versic. porro*, comprehenduntur in reseruatione *d. ver. quæ omnia*, quod tenet *dict. gloss.* Gulielm. quamvis contra teneat glossa Zenzelini *de verb. dimissa*, & Quintanadu. *supra.*

51 Beneficia vero vacantia † per assecutionem alterius authoritate Apostolica factam, sunt reseruata Papæ, Rebuff. *in dict. forma signaturæ, verb. seu per assecutionem*: nam † beneficia quæcunque vacantia per 52 assecutionem quarumcunque dignitatum, personatuum, officiorum, canonicatuum, & aliorum beneficiorum per Papam collatorum, seu authoritate literarum ipsius, reseruantur *in Extrauag. ad regimen de præbend.* quæ semper renouatur per omnes Summos Pontifices *in reg.1. Cancell.* Gonçalez *gl.15. §.2. n.13. & gl.51. n.36.*

Quæ reseruatio † procedit in beneficiis vacaturis 53 per assecutionem alterius, non solum ex dispositione iuris, sed etiam ex decreto Papæ, Simoneta *de seruation. quæst.26.* Rota in Segouiens. canonicatus 24. Nouembr. 1588. coram D. Plato, de qua supra *5. p. c.1. n.685.*

Et similis † erat reseruatio, quam pro suo tem- 54 pore fecerunt Clemens VI. & Vrbanus VI. de omnibus beneficiis vacantibus per assecutionem alterius incompatibilis virtute expectatiuarum, quæ iam non extant: de qua Bursat. *consil.126. n.96 lib.2.*

Et hodie † in gratia facta de aliquo beneficio ha- 55 benti aliud incompatibile, seu ius ad illud, apponitur decretum, quod ipse orator infra duos menses à die habitæ possessionis secundi, seu qua per eum steterit, quominus illam assequatur, primum dimittere, seu iuri competenti cedere, in manibus Romani Pontificis omnino teneatur, aliqquin ambo vacent eo ipso, ita vt de illis per Sedem Apostolicam dum taxat, disponi possit, ac irritum, &c.

Per † quam clausulam tacitè dispensatur, vt per 56 illos duos menses possit retineri primum cum secundo, & ideo ratione illius bulla pluris taxatur, quæ maior taxa excusatur, expediendo bullam cum clausula, quod habita possessione quamprimum dimittere teneatur, & non infra duos menses, vt dicebatur in publicatione: † quamvis etiam ista clau- 57 sula importare videatur, quod non vacet primum per assecutionem & possessionem secundi, interim dum fit dimissio in manibus Romani Pontificis: & vide infra sub *n.106.*

Et illud decretum † de dimittendo obtentum, in- 58 telligitur de dimissione pura, & simplici, & non ex causa permutationis, seu in fauorem non obstante stylo prætenso, quia non constat, Papam sciuisse fuisse factam talem dimissionem ex causa permutationis, seu in fauorem ex decreto: & quia si aliquis admisit, id fuit in eius voluntate, & ideo dans mandatum ad permutandum, seu resignandum conditionaliter, non satisfacit decreto Rotæ *dec.13. & 14. de rerum permut. in antiquis, & 65. de rescript.* Simoneta *d. q.26.* & Rebuff. *in praxi, tit. de dispensatione ratione ætatis, versic. quoad vixeris, n.8. & 9.* & ita fuit resolutum in vna Illerden. portionis de anno 1593. coram Illustriss. Dom. Pamphilio, & posthæc tradit Gonçal. *ad reg. de mensib. gloss.15. n.225. & seq.* vbi *ex num.109.* agit de isto decreto.

Quamvis † Flamin Paris. *lib.3. de resignat. q.1. n.64.* 59 *& 65.* videtur velle stante illa clausula posse resignare in fauorem, & cum reseruatione pensionis, qui ait, quod hodie in dicta clausula apponitur vt liberè dimittat: vnde non possunt resignare in fauorem, neque etiam cum aliqua reseruatione pensionis, aut fructuum, vt ante fiebat tempore felicis recordationis Gregorij XIII. & quod ita quotidie practicatur.

Et hodie à tempore † Sanctissimi Domini nostri 60 Clementis VIII. ad magis euitandas similes renuntiationes, dicitur in dicto decreto, quod in manibus Romani Pontificis tantum liberè, cum specifica mentione præsentis decreti, dimittere omnino teneatur, &c.

Vnde is, cui † positum est huiusmodi decretum, 61 siue post habitam possessionem secundi, siue ante, non poterit resignare primum coram Papa conditionaliter, seu ex causa permutationis, non facta mentione dicti decreti, alias resignatio esset surreptitia, & nulla à principio, vt *in decis.13. ad finem*, licet non simoniaca, Farinac. *consil.75. à n.1. & 17.* & non facta alias dimissione, iuxta formam decreti, lapso bimestri vtrumque vacaret, ex dicto decreto, &c.

62 Nec † etiam poterit coram Ordinario resignare simpliciter, vel ex causa permutationis, alias lapso dicto termino vacabit vtrumque ad dispositionem solius Papæ,ex dicto decreto, cui non paruit. Et quamuis interim valuisset resignatio, seu permutatio facta coram Ordinario,tamen habita possessione secundi,& adueniente tempore dimittendi, irrita censebitur ex dicto decreto maxime irritante : 63 moriente † tamen illo, seu matrimonium contrahente,&c. ante aduentum dicti temporis, non intrabit decretum in beneficiis sic vacantibus, nec erunt reseruata, &c. ex quo vacarunt alias ante aduentum temporis & conditionis. Nec irrita censebitur dicta resignatio,seu permutatio : facit quod dictum est supra 5.*parte*, *capitulo* 1.*num.*152.& iuxta hoc videtur accipiendum quod ait Gonzales *gloss.* 52.*num.*14. Et formam dimissionis, seu resignationis, iuxta decretum ponit Flamin. Paris. *libro* 8. *q.* 7.*sub numero* 103. quam etiam vide *quæstion.* 8. *numero* 74. Et dicto decreto satisfit per æquipollens, vt fuit resolutum in vna Compostellana Canon. 10. Maij 1600. coram Domino Lancelloto, vbi quod saltem per æquipollens fuit adimpletum, ita vt veniat excusandus dimittens, & absoluendus ab impetratione vltimi beneficij per alium facta,Gonçalez *gloss.* 15. *numero* 119. in qua etiam coram eodem 29. Ianuarij 1601. fuit resolutum, quod quamuis tempus ad dimittendum ex decreto currat à die, in qua per prouisum stetit quominus possessionem adipisceretur,& in solo lapsu temporis sit fundata intentio aduersarij, ex *consil. Calderini.*5.*de præb.* tamen stantibus impedimentis non currit, ad *capitul. commissa.*& ibi gloss.*verb.iusto impedimento,de elect. in* 6. qualia sunt ante expeditionem literarum prouisio pecuniæ in notabili summa, & post expeditionem difficultas, & dilatio, & literæ perueniant ad manus, &c. Quod in eadem 20. Iun. 1601. coram Domino Corduba fuit confirmatum : & quod satisfit decreto per dimissionem in manibus notarij in partibus factam cum mentione decreti,transmissam ad Curiam,vt Papæ præsentaretur,cuius instrumentum fuit productum in Dataria, licet Dataria noluerit approbare ratione styli : quia forma data per decretum est ad effectum, qui potuit adimpleri per æquipollens,Cassa.*dec.*2.*n.*2.*de iudiciis*,Æg.754. Put. 100.*n.*6.*lib.*2.

64 Et prædicta † reseruatio beneficiorum vacantium per assecutionem aliorum est extensa per Sanctissimum Dominum nostrum Paulum Quintum, etiam ad vacatura ante assecutionem resignata, seu dimissa,vt in sequenti constitutione.

S. D. N. Pauli,diuina prouidentia,Papæ,V.

Declaratio reseruationis beneficiorum per assecutionem pacificam vacaturorum.

SANCTISSIMUS in Christo Pater, & Dominus noster Dominus Paulus, diuina prouidentia,Papa Quintus, qui in crastinum ejus assumptionis ad summi Apostolatus apicem vestigiis felicis recordationis Benedicti XII. & aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum suorum inhærēdo,omnia & singula beneficia Ecclesiastica per pacificam assecutionem quorumcunque aliorum, & per Sanctitatem suam, seu eius authoritate conferendorum beneficiorum Ecclesiasticorum, ex tunc vacatura, ordinationi, & dispositioni suæ, cum decreto irritanti desuper opposito inter alia reseruanda,& cui ex fide dignorum relatione innotuit,quod plerique de beneficiis Ecclesiasticis, præsertim curam animarum habentibus, seu alias personalem residentiam requirentibus, dum pro tempore vacant, Apostolica authoritate prouisi, seu prouidendi,ante illorum assecutionem alia cum eisdem incompatibilia beneficia Ecclesiastica per eos tunc obtenta,in fraudem reseruationis,& decreti prædictorum resignabant, seu dimittebant. Cupiens opportunum super his remedium adhibere, Voluit, decreuit, & declarauit, quod si in posterum quibusuis personis de aliquibus beneficiis Ecclesiasticis tunc vacantibus, seu vacaturis per sanctitatem suam, aut ejus authoritate prouideri,ipsosque prouisos, seu prouidendos intra vacationis, prouisionis, seu assecutionis eorundem beneficiorum tempora quæcumque alia cum illis incompatibilia beneficia Ecclesiastica secularia, vel quorumuis ordinum,ac etiam Hospitalium regularia, per eos tunc obtenta, nulla speciali, & expressa de eisdem in prouisionibus prædictis facta mentione,simpliciter, vel causa permutationis,ac alias quomodolibet, siue in sanctitatis suæ, vel alterius Romani Pontificis pro tempore existentis,aut Lagatorum, vel Nuntiorum dictæ Sedis siue Ordinariorum, vel aliorum collatorum quorumcunque manibus resignare, seu dimittere aut iuribus sibi in illis, vel ad illa competentibus cedere contigerit, omnes, & singulæ concessiones, collationes, prouisiones, & quæuis aliæ dispositiones de beneficiis,seu iuribus sic resignandis, dimittendis,& cedendis pro tempore faciendæ, cum inde secutis quibuscumque cassæ, aut irritæ, nulliusque roboris, vel momenti existant, nec cuiquam suffragentur, sed beneficia, & iura, vt præfertur, resignata, dimissa, & cessa, ipso iure vacent, & vacare, ac sub reseruatione, & priori decreto præfatis, quæ Sanctitas sua, etiam quoad hoc extendit, & ampliauit, comprehensæ censeantur. Ita quod de illis per alium quam eandem Sanctitatem suam, vel pro tempore existentem Romanum Pontificem nullatenus disponi possit in omnibus, & per omnia, perinde, ac si per pacificam assecutionem aliorum beneficiorum huiusmodi vere, & realiter vacauissent. Decernens sic per quoscunque iudices, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, ac Sacræ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, dictæque Sedis Legatos, & Nuntios. Sublata, &c. iudicari, & diffiniri debere, irritumque, &c. attentari. Placet publicetur, & describatur C.Lecta & publicata fuit supradicta regula Rom.in Cancellaria Apostolica, anno incarnationis Dominicæ millesimo sexcentesimo nono, die vero Iouis vigesimo quinto mensis Februarij, Pontificatus prædicti sanctissimi Domini nostri Papæ anno 5. M. Perettus Custos.

Cum autem ex dictis † appareat, *dict. c.quia non-* 65
nulli,& dict.c.de multa,& dict.Extranag.execrabilis,solum loqui in beneficiis curatis & dignitatibus, ac personatibus, seu officiis, sequitur decisionem dicti *cap.referente*, *& dict.c. præterea*, non esse correctam per *dicta iura* in aliis beneficiis incompatibilibus,vt in curato cum canonicatu,& in duobus simplicibus residentiam requirentibus, &c. *argum. l. præcipimus, C.de appel.*& sic in eis per assecutionem secundi non vacare primum ipso iure, sed obtinenti dari optionem dimittendi quod voluerit, vt post Ioann. Andream tenet Lapus *allegatione* 116.*& sequen.*Oldrad. *cons.*165. Abbas *in c. cum in cunctis.* §. 1. *n.* 9. *de electio.& in c.final.num.*6.*de clericis non residentibus,& in dict.c.referente,num.*3.*& in dict.c.multa, num.* 2.*& repet.c.extirpanda.*§.*qui vero,de præbend.à numero* 47.*ad* 52.& ibi Rebuff.circa materiam pluralitatis, *versic. successione circa* 4.Abbatis,Imol.*in dict.c.final.& in d. cap.de multa*,qui ait,quod curia eam seruat, & sibi placet,Franc.*in cap.* 1.*de consuetud.in* 6.*n.* 7. Staphil. *de literis gratiæ,tit.de qualitate,& in statu beneficiorum huiusmodi, numero octauo,tit. de variis modis vacationis*, §. *tertius vacationis modus, n.* 5. *& in tertia forma expectatiuarum*

Et atiuarum numero 5. Cosmas *in pragmatic. sanction. titul. de collat. §. sequuntur qualificationes. verb. residentiæ,* Millis *in repertorio, verſic. beneficium curatum,* Rosin. *de benefic. capitul. 5. à numero 28.* Ioann. Quintinus *in dicto cap. de multa num. 80. & sequent.* Greg. Lopez *in l. 3. tit. 16. part. 1. verb. de seruir le.* vbi Humada, Nauar. qui dicit communem *in cap. si quando, de rescript. except. 6. n. 4. & conſ. 13. n. 4. & conſil. 17. 24. & 25. de præb.* Capr. qui ait veriorem, & communem sententiam, *reg. 90. n. 110.* Hojeda *de incompatibilitate cap. 9. n. 5. & cap. 11. à n. 5. & cap. 12. num. 12. & cap. 13. numero 79. verſic. quæ concluſio, & cap. 17. a num. 37. & cap. 18. numero 30.* Quintanaduennas *dict. libr. 4. numero 96. & 120.* Flamin. Pariſ. *de reſign. lib. 3. quæſtione 1. n. 132. & 138. & 147.* & Zech. *de republ. Eccleſiaſtic. tit. de beneficiatis, numero 4. verſic. in 2. capit. & verſic. ad dignoſcendum, in fin.* Azor *2. p. capit. 13. quæſt. 2. 5. 7. & 8. & lib. 7. cap. 16. quæſtione 9.* D. Cardin. Tuschus *concl. 69. litera B. à numero 25.* & Rota *deciſion. 37. de præbend. in antiq.* alias 184. Puteus *deciſ. 441. numero 2. lib. 1.* Achil. *269. num. 3. & 4.* & Mohed. *deciſ. 15. de præben.* alias 176. & & tenuit Rota in causa Maceraten. parochialis coram Illustrissimo Lancelloto de anno 1575. quæ *p. diuerſ. deciſ. 484.* & in causa foro Sempronien. canonicatus coram Domino Rubeis de anno 1582. & in Gerunden. beneficij 27. Martij 1596. coram Domino Iusto, vbi fuit dictum, quod incompatibile non impedit assecutionem secundi, sed retentionem, *c. non poteſt. §. vlt. de præbend. in 6.* & si est incompatibilitas primi gradus, vacat primum per assecutionem secundi *c. de multa de præbend.* si vero est incompatibilitas secundi gradus, datur electio dimittendi, *cap. referente, eodem tit.* & ibi Doctores, &c. & in alia Virdunens. canonicatus, de anno 1589. in qua fuit dictum, quod de iure communi canonicatus non dicatur incompatibilis, nec vacat per assecutionem parochialis, contra † Innoc. *in c. ex tua. n. 4. & c. final. in fin. de clericis non reſidentibus,* & ibi Calderinum Enricum *dict. c. de multa, n. 6.* & alios, quorum opinionem curiam seruare inquit Butrius *in d. c. præterea, n. 9. de præb.* & sequitur Burſat. dicens communem *conſ. 446. n. 3. lib. 4.* Et probauit Rota in Toletana capellaniæ de Baraias 3. Martij 1589. coram Illustrissimo Mantica infra adducta sub *n. 222.* 66

Vnde Doctores considerant † incompatibilitatem duplici modo, & distinguntur duo genera incompatibilium beneficiorum: quædam incompatibilitas est illorum beneficiorum, quæ simul teneri non possunt, & quorum primum vacat ipso iure per assecutionem secundi, qualia sunt illa, de quibus *in dict. capit. de multa, & in d. Extrauag. execrabilis, & in capitul. literas, de conceſſ. præbend. & in dict. Clementin. fin. de præbend.* Alia incompatibilitas est quoad retentionem tantum, scilicet beneficiorum, quæ simul licite retineri non possunt, licet non vacet primum ipso iure per assecutionem secundi, vt in parochiali cum canonicatu, & duobus simplicibus residentiam requirentibus, &c. Ita Staphil. *dict. tit. de ſtatu & qualit. benef. §. vt ſciri poſſit, n. 9.* Rebuff. *in praxi, tit. de diſpenſatione ratione æquitatis, verbo, incompatibilia,* & Nauarr. *d. conſ. 24.* 67

Et ad ista reducitur † triplex incompatibilitas, quam considerat Cardinalis cum gloss. ibi. *verb. beneficium, in Clem. gratia, n. 5. de reſcr. & conſ. 3.* de qua *in d. dec. 485. p. 1. diuerſorum.* 68

Prædicta tamen † doctrina declaratur primo, vt non procedat in iure ad rem ad aliquod beneficium cui censetur quis renuntiare per assecutionem alterius beneficij, quod simul de iure retineri non posset cum beneficio, ad quod habebat ius, etiamsi non sit curatum, dignitas, personatus, vt ex *dicta Clem. gratiæ, de reſcrip.* tenet gloss. ibi *verb. beneficium.* & DD. Abbas *in d. c. final. de cleric. non reſid. in d. repet. §. qui vero. n. 52.* Capra *ſupra à n. 115.* optime Nauar. *in dict. 6. except. & conſil. 13. de præb. n. 7.* qui receptum dicit Hoieda *dicto c. 17. n. 41.* & Burſat. *ſupra n. 5.* quamuis Rebuffus supra eam intelligat iuxta terminos *c. de multa.* cum Anchar. Card. imola, *ibi.* 69

Et de † materia *dict. Clement. gratiæ,* vltra DD. ibi vide Staphil. *tit. quib. modis expirent literæ ad benef. §. 4. modo,* & Puteum *dec. 346. lib. 2. & dec.* Rotæ in causa Toletana parochialis de Huerta 3. Ianu. 1589. coram Illustrissimo Pamphilio, quæ sic ait: Fuit resolutum, gratiam, si neutri, Gundisalui non suffragari, quia cū hæc gratia sit conditionalis pendens à futuro litis euentu, & antequam vigore illius sit facta collatio, Gundisaluus assecutus fuerit dignitatem scholastriæ, quæ cum hac parochiali simul retineri non potest, censetur dictæ gratiæ renuntiatum, ita vt in illius executionem beneficium amplius consequi non possit iuxta textum *in Clem. gratiæ de reſcr.* vbi Imola *in 4. notabili* dicit hanc præsumptionem esse iuris, & de iure, quod præstatio contraria non iuuat, vt ibidem subdit *n. 16. cum aliis allegatis.* Neque obstare, quod Æg. *dec. 563.* dicat dictam Clementinam non procedere data ignorantia, quia loquitur in eo, qui ignorabat beneficium secūdo loco acquisitum non posse cum primo retineri: & procedit facta protestatione in assecutione secundi, vel alias, vt declarat Staphil. *in tit. quib. modis expirent literæ, ad benefiia in 4. modo, verſic. limita tamen,* quem secuta fuit Rota, vt per Puteum *dec. 346.* incipit dec. Æg. *libr. 2.* & ideo non applicatur huic casui vbi nulla adest protestatio, sed potius concurrit mala fides, & scientia ipsius Gundisalui, quia tempore assecutionis scholastriæ, iam nō erat talis super qualitate huius parochialis, quod esset curata actu, & habitu, *vulgar. l. ſed etſi lege, §. ante litem. ff. de petitione hæreditatis*: & cessat omnis difficultas, quia nunc non agitur de prima gratia Gundisalui, facta tanquam de simplici: quo casu, ob ignorantiā quod esset curatum, posset forsan se tueri, quominus per assecutionem incompatibilis non debeat illa priuari, sed agitur de gratia, si neutri, quæ facta est, vti de beneficio, curato, & ideo non potest Gundisaluus, prætextu ignorantiæ se excusare, quonimus acceptādo aliud incompatibile non dicatur ei renuntiasse: quia cum sciret vigore illius non posse sibi beneficium conferri, nisi vti curatum, debuit cogitare, quod acceptando aliud incompatibile, reddebat se inhabilem ad obtinēdum vigore dictæ gratiæ, si neutri, hoc beneficium, quotiescunque declararetur curatum, *vt in dict. Clem.* Neque obstat quod Gundisaluo saltim sit aliquod tempus indulgendum ad dimittendum alterum ex istis beneficiis incompatibilibus: quia quicquid dicendum sit in terminis, *cap. de multa, de præbend.* prout loquuntur ex aduerso allegata in casu *Clemen. gratiæ,* non est præfigendum aliquod tempus, quia per assecutionem incompatibilis inducitur tacita renuntiatio prioris gratiæ, ita vt illius vigore non possit quis amplius assequi beneficium, etiam quod impetrans resignet incompatibile, postea adeptum, vel illud resignare, paratus sit, vt expresse dicitur *in dicta Clementina*: & tradit ibi Imola *column. penultim.* Bonifacius *numero trigesimo sexto,* quod ad excludendum ius Didaci, dicitur gratiam illius non capere hanc futuram vacationem ortam post suam gratiam vigore tacitæ renuntiationis ob assecutionem scholastriæ, quæ fuit acceptata post impetrationem Didaci, ad notata per Felinum *in capitul. conſtitutus, column. penultim. de reſcript.* modern. super *regul. Cancellariæ de impetrand. beneficia vacantia per obitum familiarium,* Cardin. *quæſtion. 3. numero ſeptimo.* Non obstat, quia vltra quod hoc est extra dubium, in quo tantum quæritur, an integret gratia Gundisalui, fuit dictum, quod per tacitam renunciationem gratiæ, si neutri, ob assecutionem scholastriæ, cessat tantum illud ius conditionale pendens 70

dens à futuro litis euentu, & redditur Gundisaluus inhabilis ad obtinendam illius executionem, non tamen inducitur noua vacatio: sed remanet antiqua, quia Gundisaluo non fuit quæsitum aliquod ius in re, Sarnen. *in reg. de infirmis resignan. quæst.* 17. *num.* 6. *versic. quia vt dicatur, &c.* Prima enim prouisio, vti de simplici facta non voluit, quia resolutum fuit beneficium esse curatum. ad notata *in decisione* 75. Papæ supplicatur, *de rescriptis in antiquis*, alia gratia, si neutri, non fuit executa, & cum expectet post se collationem faciendam per auditorem, si ei per euentum litis constiterit, neutri ius competere, in ea non attenditur tempus datæ, seu purificatæ conditionis, quando per euentum litis constat neutri ius competere, Rota *decis.* 1. *de sequestr. possess. & fruct. in nouis*, Geminianus *cons.* 79. *n.* 9. & 10. Sarnen. *de publican. quæst.* 16. *in fin.* Ripa *in capit. eam te, nu.* 27. *de rescript.* Caputaq. *decisione* 41. *libro secundo* in impressis, & tanto magis, quia ista gratia, si neutri, fuit præsentata, postquam iam fuerat facta inutilis, & ei fuerat renuntiatum, per assecutionem scholastriæ: & sic in tempore, quod in illius executione nõ poterat amplius Gundisaluo huiusmodi beneficium conferri: quo casu tempus præsentationis attenditur per ea, quæ de mense Decemb. 1587. dicta fuerunt in causa Calciaten. scholastriæ coram R.P.D. meo Gipsio, & alias sæpius. Et ex his resoluerunt Domini gratiam, si neutri, non suffragari Gundisaluo, reiectis aliis oppositionibus, quæ pro parte Didaci contra illam deducebantur, quæ Dominis non placuerunt, & bene tolluntur per informantes pro Gundisaluo. Vide etiam resolutionem in causa Florentina canonicatu supra adductam, *n.* 106. *ad finem.*

71 Secundo declaratur † prædicta doctrina, vt non procedat quando beneficiatus in vna diœcesi acceptat aliud beneficium requirens similiter residentiam in alia, & ibi commoratur, nam tunc tacite inducitur renuntiatio primi, nisi aliud appareat. Ita Abb. *in d. c. fin. n.* 6. *de cleric. non resid.* ita intelligens glo. *in c. ex parte* 1. *eod. tit. de cler. non resid.* & Innoc. *vbi supra*, sequuntur Cosm. *supr.* & Capra *n.* 125. Hoieda *d. c.* 17. *n.* 47. & Bursat. *n.* 7.

72 Sed contra hanc † declarationem tenet Rosin. *supra*, & merito: etenim si primum beneficium residentiam requirens, non vacat ipso iure per adeptionem secundi, similis acceptatio secundi extra diœcesim, & commoratio ibi, nisi alia concurrant, non est sufficiens ratio ad inducendam tacitam renuntiationem primi, *arg. d. c. ex parte.*

73 Nec est † sufficiens differentiæ ratio inter acceptationem secundi in alia diœcesi, & commorationem ibi, ac inter acceptationem secundi in eadem diœcesi, in diuerso tamen loco, & commorationem ibi.

74 Tertio declaratur, vt non † procedat, quando beneficia simplicia requirerent residentiam, ita quod non posset in eis deseruire per alium, nam tunc per adeptionem huiusmodi secundi beneficij, videtur renuntiari primo ex eo, quod impossibile est, vt in vtroque beneficio per se quis deseruiat. Ita Capra *n.* 120. Hoieda, *d. c.* 17. *n.* 44. & Bursat. *n.* 6. supra cum Floriano *in d. c. final. de cleric. non resident.*

75 Sed ista † declaratio & limitatio non est bona, alias enim destrueret totaliter prædictam communem doctrinam, quæ procedit in beneficiis requirentibus residentiam personalem: nam si posset deseruiri per alium, non possent dici beneficia incompatibilia ratione residentiæ.

76 Successit postea † quintum tempus S. Concilij Tridentini, in quo *sess. 7. de reformat. capit.* 4. decretum est, quod quicumque de cætero plura curata, aut alias incompatibilia beneficia Ecclesiastica, siue per viam vnionis ad vitam, seu commendæ perpetuæ, aut alio quocunque nomine & titulo contra formam sacrorum canonum, & præsertim constitutionis cap. de multa. recipere, ac simul retinere præsumpserit, beneficiis ipsis iuxta ipsius constitutionis dispositionem ipso iure, etiam præsentis canonis vigore, priuatus existat.

Cui decreto † non aduersatur aliud decretum 77
eiusdem Concilij *sessione* 24. *de reform. capitul.* 18. vbi decernitur, quod obtinens plures parochiales, vna retenta, alias infra spatium sex mensium dimittere teneatur, ex quo aliqui vulgo existimant, obtinentem incompatibilia habere sex menses ad dimittendum quod voluerit: nam illud decretum solum, loquitur de obtinentibus tunc plures parochiales aut vnam cathedralem, & aliam parochialem ex dispensatione, seu vnione ad vitam, quibus iniunxit Concilium, quod vna retenta, alias infra sex menses dimitterent, alias tam parochiales, quam alia beneficia, quæ obtinebant, ipso iure vacare censerent, &c. non autem loquitur Concilium ibi de pluribus parochialibus, aut alias incompatibilibus beneficiis post Concilium obtentis, de quibus loquitur dict. *c.* 4.

Et ita est accipiendum † quod tradunt Salzed. *in* 78
practic. Bernard. Diaz. c. 48. *litera* C. Manuel. Rodrig. *in summa, c.* 31. *n.* 4. Vega 1. *p. c.* 36. *cas.* 24. Petr. Ledesma 2. *parte summ. tract.* 7. *c.* 2. 12. *concl.* 6. *diffi.* qui satis confuse loquuntur.

Sed circa dictum † decretum Concilij *sess.* 7. *cap.* 79
4. est grauis difficultas, an in beneficiis residentiam requirentibus, etiam simplicibus, vel alias quomodolibet incompatibilibus per istud decretum inducatur vacatio primi ipso iure per adeptionem secundi.

In qua difficultate † Nauarrus *consil.* 17. *de præben.* 80
ait, quod nisi authoritas S. Congregationis Concilij eum in contrariam sententiam traheret, putaret de iure respondendum esse negatiue, *arg. l. præcipimus. Cod. de appell. & l. si vero, §. de viro. ff. soluto matr.* & quod ibi notat Bart. communiter receptus, & *gl. penult. in cap. si de iure patron.* quam dicit memorabilem: nam dictum decretum Concilij non dicit contrarium expresse, & per tacitos intellectus non debet fieri iuris correctio, iuxta glossam, quam dicit solemnem, & receptam *in cap. cupientes, §. quod si. de cle. in* 6. & solum loquitur expresse de curatis, & de incompatibilibus generaliter, & sine correctione iurium antiquorum potest intelligi de dignitate, & personatu, non de curatis, de quibus loquitur dictum *cap. de multa*, quod ibi allegatur, & de simplicibus vniformibus sub eodem tecto, de quibus *in dict. capit. literas, de cons. præb. & in Clem. fin. de præbend.* & quod verbum, etiam, in eo positum, clare significat noluisse Concilium includere ibi vacationem nouam ipso iure, sed veterem confirmare, & disponere, quod beneficia incompatibilia, quæ per vetus ius vacabant, etiam per illud nouum vacent ipso iure. Hæc Nauarr. Et hoc videtur tenere Quintanaduenas, Flam. Parisius, & Zechus supra citati *n.* 65. cum scripserint, Concilium Tridentinum & Flor. de Mena. *q.* 13. *n.* 5. *& seqq. & q.* 23. *n.* 59. dicens, quod hæc opinio semper in praxi recipitur, & nouissime tenet Marc. Anton. Genuen. *in praxi Archiepiscopali curiæ Neapolitanæ c.* 64. *n.* 4. & 5. Prosper de Augustino ad summam bullarij Quar. *verbo beneficiorum resignatio, 6. caus.* & Piasecius *in praxi Episc. parte* 2. *c.* 5. *num.* 26. *vers.* 2.

Et ita † tenuit Rota in dicta Maceraten. paro- 81
chialis de anno 1575. coram Illustrissimo Lancelloto, *vt in decision.* 484. *part.* 1. *diuersorum*, & in dict. Foro Sempronien. canonicatus de anno 1582. coram Domino Rubeis, & in vna Calagurritana beneficij de Subizana 30. Octobris 1577. coram Domino Brauo, in qua fuit resolutum, beneficia omnia de iure esse compatibilia. Card. cõsilio tertio, Capr. *reg.* 90. *n.* 109. & sic beneficium nunquam vacare regulariter per assecutio

assecutionem secundi, nisi in casibus à iure expressis, &c. Et in alia Calagurritana de Triuinno 1. Iun. 1582. coram D. Orano, & in allis causis.

82 Et hanc sententiam † vidi in praxi sæpe seruari in Hispania, & particulariter in hoc Episcopatu Abulensi.

83 Contrariam † tamen sententiam, & sic partem affirmatiuam in prædicta difficultate tenet Hoieda *capitul. nono numero quinto*, dicens quod tex. *in dict. capitul. de multa*, qui loquitur in curatis, & dignitatibus & personatibus extenditur ex dict. decreto Concilij ad quæcunque beneficia incompatibilia, & idem vult *cap. 11. in fine.* & idem videtur tenere Ioann. Gutier. *consil. 10. n. 3. & 4.* ex decreto eiusdem Concilij *sess. 24. de reform. c. 17.* Sed hoc decretum id non probat, solum enim ex eo deducitur duo beneficia sufficientia ad congruam sustentationem, aut residentiam requirentia, esse incompatibilia: non tamen probat induci vacationem ipso iure. & Zechus *in tractat. de benef. & pensionib. eccles. 1. c. 5. n. 4.* ait, verius esse quod si obtinet canonicatum, vel aliud beneficium requirens residentiam, si postea consequitur curatum, vel è contra, primum vacat eo ipso iure ex declaratione S. Congregationis.

84 Et enim hæc sententia, † vt etiam fatetur Nauarr. *supra*, approbata est per S. Congregationem Concilij, quæ ita declarauit per multas declarationes, quas hic pono. Prima super *d. c. 4.* Quod de incompatibilibus beneficiis dicitur, id intelligendum est de omnibus beneficiis residẽtiam requirentibus, quæ aliquis post publicationem Concilij receperit, veluti duos canonicatus, vel canonicatum cum Parochiali. Secunda in vna Leodiens. Hoc incompatibilitatis decretum procedit etiam in illis, qui post Concilium Tridentinum recipiunt duo canonicatus, & retinent sine dispensatione sedis Apostolicæ. Tertia Cardinal. Borron. Episcopus potest habenti canonicatum, aut beneficium simplex, quod ad vitam ejus sufficit, parochialem ecclesiam conferre, & adepta possessione pacifica parochialis, vacabit canonicatus. Quarta, eidem. Habens beneficium simplex, sufficiens ad eius victum, si adipiscatur pacificam possessionem parochialis Ecclesiæ, sibi legitime collatæ, vacat beneficium simplex. Quinta super *dict. capitul.* 17. dum hoc decretum loquitur de beneficiorum pluralitate tollenda, scire oportet, quod ante Concilium non erat necessaria dispensatio pro retentione parochiæ cum canonicatu, quod si iam habenti parochialem canonicatus conferatur, adepta possessione canonicatus, vacat parochialis, nec ad obtinendos duos canonicatus ante Concilium opus erat dispensatione. Sexta, in vna Salamantina dimidiæ portionis Congregatio censuit, in residentiam requirentibus, aut alias quomodocunque incompatibilibus, etiamsi canonicatus sint, vel portiones, induci vacationem primi ipso iure per adeptionem secundi pacifice possessi, per decretum Concilij Tridentini *sess. 7. c. 4.* iuxta dispositionem *c. de multa, de præbend.* In qua S. Congregatio solum remisit ad Rotam, vt videretur an hoc procederet, quando primum esset litigiosum, vt fuit dictum in vna Tarraconens. Archidiaconatus coram Domino Lita de qua infra numero octuagesimooctauo.

85 Sunt aliæ plures † declarationes de hoc, quarum aliquæ adducentur *infra numero octauo*: & primam & sextam declarationem supra adductam adducit posthæc Gonçalez *dict. gloss. 15. numero decimosexto*, ex quibus indubitanter tenendum esse ait, quod in beneficiis etiam simplicibus residentiam requirentibus, primum vacat ipso iure per assecutionem secundi, quando residentia est præcisa, & obligatoria, secus si caulatiua, respectu amissionis fructuum, aut non continua, sed ad certum tempus, quia tunc beneficium non dicitur incompatibile. Sed id de residentia ad certum tempus accipiendum est quando in eodem tempore non concurrit residentia, seu seruitium alterius beneficij, vt *infr. n. 261.* & facit secunda & tertia declaratio, infra ad *numerum* 98. Est etiam alia declaratio, quam nouissime adducit Wamesius *consilio ducentesimo trigesimotertio, in additione supra posita, numero vltimo*, & Farin. *nouiss. dec.* 608. & stante declaratione sequitur etiam nouissime Leonar. Lessius *de iust. & iur. libr. 2. c. 34. n. 145.* quamuis alias teneret cum Nauarr. eandem sententiam tenet Azor 2. *p. libr. 6. c. 13. q. 2. 4. 5. 7. & 8.* Gratian. *discep. forens. c. 133. n. 28.* & etiam Genuen. *in 2. c.* & Roman. *dict. c. 64. quod ibi est 65. in annot. n. 6.*

86 Et hæc sententia recepta est, † & practicatur in dataria & cancellaria Apostolica, & tenetur iam à Rota, quæ per dictam declarationem sacræ Congregationis in illa Salamantina recessit à prima opinione, vt in dicta Salamantina dimidiæ portionis 11. Decembris 1583. coram Do. Orano, in qua Rota resoluit vacare dimidiam portionem per assecutionem canonicatus, ex dict. declaratione S. Congregationis, idque multo magis procedere, quando dimidia portio est, litigiosa, &c.

87 Idem fuit tentum † in causa Virdun. canonic. 2. Iun. 1589. coram Domino Pamphilio & in Toletana capellaniæ de Baraias coram eodem 15. Febr. 1591. supra adducta, *n. 224.* & in dicta Tarracon. Archidiaconatus 22. Martij 1593. coram Domino Lita, quibus fuit dictum, Hodie per dispositionem Concilij *d. c. 4. ex declar.* Illustrissimorum dominorum Cardinalium S. Concilij interpretum indistincte per adeptionem secundi induci vacationem primi ipso iure in omnibus beneficiis residentiam requirentibus, etiam si sint canonicatus, vel portiones, aut aliter quomodocunque incompatibilibus, &c.

88 Idem fuit resolutum in causa Conch. Archipresbyteratus de Huete 17. Maij 1593. coram Domino Penna, in qua conclusum fuit, Per assecutionem dimidiæ portionis D. Hieron. Badillo collatæ, de cuius pacifica possessione constabat per instrumentum adeptæ possessionis vacasse ipso iure dictum Archipresbyteratum, quem idem obtinebat, supposito, quod archipresbyteratus haberet curam iurisdictionalem, quæ faceret incompatibilitatem, iuxta dispositionem *d. c. de multa*, & Concilium Triden. *dict. c. 4.* & dictam declarationem S. Congregationis in Salamantina dimidiæ portionis: nec obstare quod archipresbyteratus esset litigiosus, quia ad inducendam vacationem primi, satis est secundum incompatibile non esse litigiosum, glos. *in Clem. gratiæ de rescrip. in verb. renuntiare*, vbi Bonifacius, & alij, & fuit sæpe dictum in Toletana capellaniæ de Baraias &c. Idem in vna Leodicen. 26. Febr. 1597. coram Domino Gipsio, vbi sic dicitur, & quod per assecutionem secundi, &c. vt in dec. 607. nouiss. Farin.

89 Hæc † in d. Conchen. in qua vide aliam decisionem adductam. Idem fuit resolutum in vna Zamoren. canonicatus de Toro 12. Ian. 1598. coram Seraphino, vt in dec. 659. nouiss. Far. Censuerunt Domini, standum esse in decisis coram Domino Decano, quia non ecclesia de Toro habeat omnia requisita, ad hoc, vt dici possit collegiata, nempe Abbatem & canonicos, vt apparet ex statuto antiquissimo de anno 1493. & ex aliis nouioribus, rursus archam communem, sigillum, & tractatus capitulares, ad Alex. *consil. 75. num. 2. lib. 4.* Dec. *consil. 6. num. 2. lib. 2.* & fuit decisum in hac causa coram Domino Decano, & in illa Oritan. parochialis coram Domino Orano 26. Maij 1598. vbi late, non dubium, quin canonicatus, de quo agebatur, sit incompatibilis cum parochiali: quia vtrumque beneficium requirit personalem residentiam, vt de canonicatu sunt text.

in

in cap. inter quatuor, de cleric.non reſiden. Concilium Trident. *ſeſſ.24.cap.12.verſ. propterea,de paroch. vero,* text.*in cap.extirpanda, §.qui vero de præbend. cap. quia nonnulli,de cleric.non reſiden. cum ſimil.* ac inde per aſſecutionem ſecundi vacare primum ipſo iure, vt ſæpe fuit in Rota deciſum. Non obſtabat differentia incompatibilitatis ex aduerſo conſiderata narratione tituli, quæ in præſenti non adeſt, ſed ratione fructuum,& hæc per acceptationem ſecundi non inducit priuationem primi ipſo iure. Abb. *in cap. de multa,num.2.de præbend.& in cap.fin.num.4. de cler.non reſiden.* Staphil. *de qualit. & ſtatu benef. num.42.* Put. *deciſ.441.lib.1.* Achill.*deciſ.6.* Mohedanus 15.vterque *de præbend.* Nam dixerunt Domini, quod in præſenti incompatibilitas non cauſabatur ratione fructuum tantum, ſed ratione reſidentiæ requiſitæ, & ſeruitij perſonalis per ſe,& non per ſubſtitutum præſtandi: quo caſu incompatibilitas comparatur illi quæ prouenit ratione tituli, & inducit vacationem ipſo iure. Cardin. *conſ.3. num.5.* quod vtrumque cenſuit S.Congregatio Concilij in canonicatu,& parochiali, & quod requiratur perſonalis reſidentia per ſe, & non per ſubſtitutum, *ad ſeſſ.24.c.2.* & quod aſſecutione ſecundi ipſo iure vacet primum, ad *cap.4. ſeſſ.27.* & fuit reſolutum coram Illuſtriſſimo Lancelloto 14.Martij 1575.in vna Maceraten.parochialis, quæ eſt *diuerſorum 483. part.1.* ita vt hæc inſpectio iam in controuerſiam deduci non poſſit, quicquid ſit ex diſpoſitione iuris communis ante Concilium Tridentinum, vt per Anchar. *conſil.26.* Nimis obſtabat, quod iſti canonicatus non requirant continuam reſidentiam ex ſtatutis Eccleſiæ, quia ad effectum, de quo agitur, ſufficit eos habere aliquam, quæ ſatis eſt ad inducendam incompatibilitatem cum parochiali habenti continuum onus reſidentiæ annexum reſpectu adminiſtrationis Sacramentorum. Nec placuit Dominis, quod canonicatus poſſint ſeruiri per ſubſtitutum ex conſuetudine, tum quia teſtes non concludunt conſuetudinem cum requiſitis neceſſariis iuxta *deciſ.* Ægidij 64. Alex.*conſil.196.num.14.lib.2.* Tum etiam, quia cum fructus canonicatus conſiſtant in diſtributionibus quotidianis, quæ non dantur niſi intereſſentibus, canonici per ſeipſos, & non per ſubſtitutos debent ſeruire, Concilium Tridentinum *ſeſſ.24. c.12. §.omnes,* in quo omnis in contrarium inducta conſuetudo tollitur, vltra quod erat neceſſaria quadragenaria, quæ non interuenit, cum tempora ante & poſt Concilium iungi non valeant ſtante maximè, quod de anno 1590. fuit per viſitatorem prohibitum ſub pœna excommunionis quibuſdam canonicis, ne retinerent parochiales cum canonicatibus, ſed perſonaliter reſiderent: cum ergo nulla adſit conſuetudo,illa non potuit excuſare Petrum.

91 Quæ ſententia † & interpretatio eſt re vera ſatis conformis S.Conc.*d.c.*4.nam vt dicitur in *deciſ.483. part.1.diuerſorum,* & per Genuenſ. *d.c.65.n.16.* Concilium ibi loquitur de quibuſcunque incompatibilibus vigore quorumcunque canonum, nec ſe reſtringit ad dictum *cap.de multa,* quia dicit,*præſertim,* quæ dictio eſt ampliatiua, & implicat idem in aliis, & includit alia,*l.qui ſe patris,C.vnde liberi,* & ibi Dd. & Iaſon.*n.*34.Abbas *in cap.ſicut,de re iudic.n.14.&* 15. & ibi Felin.*num.*21.Euerardus *loco à natura dictionum implicatorum,n.1.* Mandoſ. *regula 29.Cancel.q.6.n.2.*& Ioan.Gutier.*canonic.quæſt.lib.1.c.20.n.3.&* 6.& quoad vacationem primi inducit vacationem ſecundùm terminos *cap.de multa,*illud extendendo ad quæcunque beneficia incompatibilia.

92 Et hoc eſt,quod denotant † illa verba: *Iuxta ipſius conſtitutionis diſpoſitionem, etiam in præſentis canonis rigore,* quaſi dicat beneficia quæcumque incompatibilia vacent ipſo iure per aſſecutionem ſecundi, iuxta diſpoſitionem conſtitutionis *cap. de multa* : & quia illa conſtitutio non loquitur in quibuſcumque incompatibilibus : etiam vigore præſentis canonis illam extendentis ad quæcumque incompatibilia vacent.

Ex quibus ſatisfit rationibus Nauarri † in con- 93
trarium. Et iſta ſententia videtur iam recepta in practica.

Alia duo † addit S.Concil.ibi conſt.*d.c.de multa* : 94
primum quod quamvis in terminis conſt.*d.c.de multa,*contendens retinere primum, quod ipſo iure vacauerat, etiam ſecundo eſſet ſpoliandus & priuandus per ſententiam,vt dictum eſt ſupra *n.*7.quidquid dicat Majol.*de irreg. lib.3.c.*4. & cum eo Henriquez *in ſum.lib.*14.*c.*9.§.1.& ſentiat Ioan. Quint. *in cap.de multa, n.*90. tamen ex decreto Concilij ipſo iure eſt priuatus etiam ſecundo.

Secundum quod addit eſt, † quod licet *in d.cap.de* 95
multa, vt priuaretur ſecundo, requiratur monitio, vel quod retineret vſque ad litis conteſtationem, ex Gloſſ.*ibi,verb.contenderit,& d.l.part.3.tit.16.p.1.*Rota *d.deciſ.584.n.3.part.1.diuerſorum,* tamen cum Concilium dicat, *retinere præſumpſerit,* non videtur neceſſaria iudicialis contentio,nec monitio,quamvis contrarium videatur velle Rota *in deciſ.*484. *num.*4. nam
† illa verba, *Retinere præſumpſerit,* ſolum denotant 96
doloſam, ſeu malitioſam retentionem (ſaltim ex lata culpa) *l.quod Nerua, ff. depoſiti,* ad tradita per Cardinalem *in Clement.1. de priuileg. q.*39. Nauar. *in cap.accepta, de reſtit.ſpoliatorum, oppoſit.8.ſolutione, à n.*32. & in Manuali *c.27.n.*74.107.& 155. & Ludou. Lopez *inſtruct. conſcient.2.tom.2.part. c.*13. & in propoſito Flor.de Mene *q.*13.*n.*4.

Quæ doloſa, † ſeu malitioſa retentio, rectè da- 97
tur ſine monitione, aut litis conteſtatione : ſufficit etenim ad id retinere ſine legitima diſpenſatione primum beneficium incompatibile, quod ſcit, vel ſcire debet ipſo iure vacaſſe per aſſecutionem ſecundi.

Et conſtat ex quadam † declaratione S.Congre- 98
gationis Concilij, ad inſtantiam Capituli Eccleſiæ Caurien.quæ ſic ſe habet, Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi Domini dubitatur pro parte Cap.Caurien. ſi tres capellanas ſub eodem tecto vniformes quis per annum ex collatione Epiſcopi retinuerit,an incidat in priuationem omnium ipſo iure, non obſtante Epiſcopi diſpenſatione, Congregatio cenſuit incidere. Hieronym. Cardin. Matthæus. Conſtat enim ex declaratione Hiſpalenſi 7. de qua infra *num.*310. *ad* 2. & ex declaratione illata *num.*301. & ex alia poſita *num. vltim.* & alia quæ ſic ait, 7. & ex alia Hiſpan.49.

Sufficeretque ad pœnam † Concilij retinere pri- 99
mum de facto cum ſecundo, licet fructus non reciperet, quia Concilium ibi de ſola retentione loquitur, quamvis Flores *d.n.*4. etiam fructuum receptionem requirat, pro quo faciebat *deciſio* Thanis 93. ſupra adducta *n.*44.

§. I.

De declaratione prædictorum, & requiſitis ad huiuſmodi vacationem.

SVMMARIA.

100 *Ad inducendam vacationem primi beneficij incompatibilis per aſſecutionem ſecundi, non ſufficit collatio ſola, & acceptatio eius, ſed requiritur adeptio poſſeſſionis ſecundi pacifica,vel quod per prouiſum ſtet, quominus eam adipiſcatur.*

201 *Collatio vero non acceptata,vel ius ad rem, non ſufficit ad inducendam vacationem primi, quamvis per eum ſtet, quominus habeat ius in re, & poſſeſſionem.*

102 *Si aliquis esset prouisus de beneficio incompatibili, in quo alius esset intrusus, non vacabit primum, licet contra intrusum nullam faciat diligentiam pro capienda possessione secundi,*

103 *Etiamsi esset monitus, & præfixus terminus per superiorem ad faciendam diligentiam.*

104 *Prouisus à Papa de secundo incompatibili non potest excusare vacationem primi, ex eo quod non expedierit bullas, sine quibus non potest capere possessionem, si per eum stat,*

105 *Ita demum per assecutionem secundi beneficij incompatibilis vacat primum, si assecutio & possessio secundi sit pacifica, non solum de facto sed etiam de iure, id est, non litigiosa, sed absque controuersia iuris & facti iudiciali, & extraiudiciali, contra Innocentium & alios,*

Vbi ponitur decisio Rotæ:

106 *Nec alias intrat decretum de dimittendo, quod non currit, nisi à die captæ possessionis pacificæ, & notæ: sufficit tamen, quod possessio secundi sit pacifica quoad obtinentem, &c.*

107 *Vt per assecutionem secundi beneficij incompatibilis vacet primum, non requiritur, quod vtriusque habeatur pacifica possessio, nam quamuis primum sit litigiosum, multo magis vacabit per assecutionem secundi pacifice possessi: & sic intelligitur declaratio S. Congreg. allata: nec per possessionem pacificam, id est, acceptam post obtentionem secundi litigiosi, istud vacat,* & num. 108.

109 *In terminis vero* cap. ordinarij, §. in conferendis, *vt collatio tertij facta habenti duo similia incompatibilia non valeat, nil refert, quod tertium sit litigiosum; quamvis valeret, si fieret collatio tertij retinenti duo incompatibilia, quia secundum erat litigiosum; quæ tamen vacarent per assecutionem tertij pacificam.*

110 *Non videtur quis adeptus pacificam possessionem, quando statim, & in continenti, seu in limine legitimæ possessionis, fuit in ea turbatus, seu lis mota,*

111 *Et quando dicatur in continenti turbari,*

Ponuntur sententiæ Doctorum, & resoluitur tunc dici, quando infra duos menses lis superuenit, seu turbatio non si postea. Et si intra duos menses lis non fuerit mota, primum censetur vacare à principio captæ possessionis, &c. & n. seqq.

117 *Similiter si prouisus de parochiali possessionem illius aliquando, id est, saltim per duos menses obtinuit sine litigio, arctatur constitutione* cap. commissa, de elect. in 6. *& tenetur infra annum ad sacerdotium promoueri, & sufficit quod semel cœpit pacifice possidere, quamvis postea lis moueatur secundum glossam, & alios,*

118 *Sed in terminis d. cap. commissa verius videtur, quod etiamsi post duos menses lis superueniat, prouisus de parochiali nec tenetur se promoueri facere, nec arctatur illa constitutione, saltim, si adhuc restabat tempus sufficiens ad se promouendum,* &

121 *Sed contrarium tenet S. Congregatio, etiam si à principio parochialis sit litigiosa, vt in declarationibus positis,*

122 *Cui erit standum,*

119 *Impedimentum in fine anni superueniens non excusat à promouendo, si intra illud tempus non poterat promoueri, cum Bellamera contra Rebuffum,*

120 *Et parochus in fine anni impeditus restituitur, non ad alterum annum sed ad tempus, in quo fuit impeditus,*

123 *Vt inducatur vacatio primi beneficij incompatibilis per assecutionem secundi, requiritur quod habeat pacificam possessionem, nedum beneficij & tituli, seu exercitij, curæ, vel officij, sed etiam bonorum, & fructuum, seu maioris partis eorum: nam si fructus, seu maiorem partem eorum secundi non potest habere, quia ex priuilegio, vel alias ad alium pertinet ad tempus, non vacat primum, ex* capitulo si tibi concesso, de præbendis, in 6.

124 *Et idem est in beneficiis promoti ad Episcopatum,*

125 *Et decisio* dict. cap. si tibi concesso, *non est correcta per* extrauag. execrabilis.

126 *In terminis,* dict. cap. commissa, & cap. licet canon. de elect. in 6. *sufficit habere pacificam possessionem beneficij seu tituli, & liberum curæ exercitum vt prouisus teneatur ad sacerdotium promoueri, & currat tempus, de quo* ibi, & n. seqq.

128 *Vbi ponitur declaratio S. Congregat. & reprobatur seu declaratur quædam doctrina rebuffi,*

129 *Durante tempore perceptionis fructuum per priuilegiatum obtinens secundum beneficium, etiam post adeptam eius possessionem potest ipsum dimittere, & primum retinere, sicut posset ante adeptam possessionem, quia interim non vacat, contra Ioan. And. & alios,* & num. seqq.

132 *Et quando illorum opinio vera esset, non procederet, vbi ante assecutionem fructuum moueretur lis super beneficio,*

133 *Decisio* dicti capituli si tibi concesso, *non videtur procedere, quando maior pars fructuum secundi beneficij, aut etiam omnes sunt alteri reseruati, si non est etiã reseruata tota administratio,* & n. seq.

Vbi adducitur declaratio S. Congreg.

135 *Et d. c.* si tibi concesso, *accipitur, quando ad certum tempus alter fructus percepit, aut quando beneficium est devento, quod nondum habet fructus, licet succedente vacatione alterius, eos sit habiturus,* & num. seq.

Et adducitur decisio Rotæ.

137 *Decisio* dicti cap. si tibi concesso, *non procedit, vbi solutio fructuum differtur post mortem, quia quod differtur, non aufertur,*

138 *Et qua ratione huiusmodi statuta, seu consuetudines Ecclesiarum, non comprehenduntur Decreto Concilij,* sessio. 24. de reformat. cap. 14. *nec bulla Pij V. ex S. Congregatione,*

Vbi ponuntur declarationes,

139 *Vbi refertur, ita fuisse declaratum in causa Ciuitaten. & ita fuit per Rotam resolutum in decisione posita.*

141 *Quamuis contrarium tenuerit Palatios, & alias Rota in decis. posita,*

142 *Et in resolutione adducta,*

143 *Et procedit etiamsi illi fructus non dentur renuntianti, aut permutanti, aut qui non sepelitur in ipsa Ecclesia,*

144 *Quid dicendum sit in Ecclesiis, in quibus ex earum statutis, & consuetudinibus noui beneficiati, non percipiunt fructus primi anni, nec reseruantur eis post mortem, Resoluitur, quod si illi fructus applicantur fabricæ aut aliis piis vsibus, habebit locum decisio* dict. capitulum si tibi concesso, *nam illa non reuocantur per Concilium, & constitutionem Pij V. nisi pro dimidia, quando vltra semestre reperiuntur concessi: si vero fructus cedunt antiquis, non habebit locum* dict. cap. si tibi concesso, *cum cessent iam dicta statuta & consuetudines etiam immemoriales stante Concilio & constitutione Pij V. quibus reuocantur, etiam si iuramento, & confirmatione Apostolica, etiam ex certa scientia munita sint, &c. Quamvis ante Concilium videbatur habere locum, quia tunc tolerabantur talia statuta, & consuetudines, saltim ab immemoriali tempore obseruata,* & n. seq.

149 *An in Ecclesiis, in quibus non est receptum dictum Decretum Concilij, & constitutio Pij V. sed adhuc seruantur prædicta statuta, & consuetudines, procedat hodie* dict. cap. si tibi concesso,

150 *Pro parte affirmatiua adducitur regul. quod lex etiam canonica non recepta non obligat, quamvis primi non recipientes peccauerint,*

151 *Et ratio ponitur,*

152 *Et precedit etiamsi lex habeat Decretum irritans,*
153 *Et etiam si deroget consuetudini,*
154 *Et etiam si non sit recepta per ignorantiam,*
155 *Et quando dicatur lex non recepta, & an requiratur decennium,* & n.seqq.
158 *Nec obest, quod Concilium est in Hispania receptum, nam receptio ista est in genere, & verbalis, cui non receptio in specie, & re derogat,*
159 *Nec refert, quod sit non receptio vnius Ecclesiæ, seu Capituli in proposito, non consideratur vti persona particularis sed vti vniuersitas, &c.* & num.seq.
161 *Contra istam rationem obiicitur, quod cum Concilium ibi reiiciat, & aboleat huiusmodi constitutiones, & consuetudines, vt pranas, ac scandalosas, non videtur excusare non receptio,*
162 *Nam & maiorem vim habere videtur consuetudo immemorialis, quam non receptio, & tamen illa tunc non valet, nec excusat,*
163 *Et quod non excuset non receptio in proposito, videtur sentire Nauarr. & S. Congregat. in declaratione posita,* & n.164.
165 *Quidquid sit de hoc, an non receptio dicti Decreti Concilij, & constitutionis Pij V. excuset, vel non, tamen in Ecclesiis, in quibus predicta statuta, & consuetudines adhuc seruantur, siue de iure, siue de facto, videtur habere locum decisio* dicti cap. si tibi concesso, &c.
166 *Nisi dicatur, quod in terminis predictorum statutorum, & consuetudinum, ex quibus noui residentes non lucrantur fructus, sed remanent in mensa diuidendi inter antiquos, siue seruentur de iure, siue de facto, non habeat locum decisio* dicti capituli si tibi concesso, *nam Capitulum non percipit illos fructus, tanquam fructus prabendæ noui residentis, sed iure proprio, &c. quod videtur probabile, supposito quod nouus residens lucratur aliquos fructus, seu distributiones, &c.*
167 *Similiter dicendum videtur in Ecclesiis, vbi est statutum seu consuetudo, quod beneficiati, qui nondum sunt promoti ad bresbyteratus, vel diaconatus, aut subdiaconatus ordinem, non lucrentur fructus, quod non est contra d. Decretum Concilij, & constitutionem Pij V.* & n.seq.
Vbi ponitur declaratio S. Congregationis.
169 *Si habenti duo, vel plura beneficia incompatibilia conferatur aliud, eius possessione adepta pacifice vacant etiam omnia prima,* Cle.si plures de præb.
170 *Cuius Clem. decisio difficultatem patitur ex* c. ordinarij, §. in conferendis. de offic. ordinariis in 6. *ex quo enim collatio tertij non tenet, non potest inducere vacationem priorum,*
171 *Respondetur, quod licet collatio tertij non valeat, tamen eius possessione pacificata adepta vacant priora, ex* c. cum qui, 1. p. de præben. in 6.
172 *Et idem erit si per prouisum steterit, quominus eam adipiscatur, quamuis collatio non valeat, nisi antea ei renuntiauerit,*
173 *Sed verior est contraria sententia gloss.*
174 *Circa* d. c. cum qui, 1. *p. qui sint videndi,*
175 *Et ponitur resolutio Rotæ.*
176 *Potest etiam* dict. Clem. si plures, *intelligi in obtinente plura incompatibilia ex dispensatione, qui acceptat tertium ex prouisione Papæ, in qua fuit mentio priorum, seu sunt habita pro expressis, quo casu tenet prouisio tertij, quia dict. §. in conferendis non habet locum in Papa,* & n.seq.
Vbi adducitur dec. Rotæ.
178 *Quæ impugnatur, quatenus dicit regressum ad incompatibilia causare impedimentum collationi tertij, sicut ipsa beneficia,*
179 *Ex d.* Clem. si plures, *credit Gambarus dispensatũ, vt possit tenere quartum beneficium ad annum, si completo anno illud non dimittit, vacare alia tria.*
180 *Sed contrarium tenuit Rota in decisione posita.*
181 *Ad inducendam incompatibilitatem debent esse beneficia perpetua saltim aptitudine, vt sunt beneficia manualia, seu ad nutum amouibilia, quæ etiam cum dentur in titulum, & possint esse perpetua, inducunt incompatibilitatem: officia vero, seu dignitates, quæ conferuntur ad certum tempus, non inducunt talem incompatibilitatem,*
Vbi ponitur decisio Rotæ.

DEclarantur autem prædicta † primo, quod ad 100
inducendam vacationem primi beneficij incompatibilis per assecutionem secundi, non sufficit collatio sola, & acceptatio ejus, sed requiritur adeptio possessionis secundi pacificæ, vel quod per prouisum stet, quominus eam adipiscatur, *d. c. de multa,* ibi, *Recoperit, c. licet Epist. de præb. in 6. d. extrauag. execrabilis de præb. vers. qui vero, & Clemen. si plures,* & ibi gloss. *de præben.* & facit *c. commissa. de elect. in 6.* & patet ex declarationibus 3. 4. 5. *& 6. sup.* adductis *n.* 84. (quæ iuxta hoc intelligi debent) *gloss. verb. pacifice, in Clem. gratia, de reser.* Abb. *in c. de multa, n.* 16. Franc. *in d. c. licet Episcopus n.* 1. Corras. 1. *p. c.* 10. *n.* 4. *&* 5. Burs. *consil.* 353. *libr.* 4. Nau. *consil.* 14. *&* 18. *de præb.* Mascar. *de prob. concl.* 183. Flamin. Paris. *l. bro* 3. *de resignat. q.* 1. *num.* 129. Caputaq. *dec.* 294. *part.* 2. & facit *decis.* Mohed. *de conces. præben.* iuxta quod est accipiendum quod tradit Cerola *in praxi Episcopali,* 2. *p. verb. alternatiua,* §. 1.

Collatio vero non acceptata, † vel ius ad rem, 101
non sufficit ad inducendam vacationem primi incompatibilis, quamuis per eum stet quo minus habeat ius in re, & succesiue possessionem quia id non reperitur iure cautum.

Si tamen aliquis † esset prouisus de beneficio in- 102
compatibili, in quo alius esset intrusus, non vacabit primum, licet contra intrusum nullam faciat diligentiam pro capienda possessione secundi, quia tunc non videtur stare per eum, sed per intrusum ad *dec.* 148. *p.* 1. *diuer.* præsertim, si non sit monitus, aut ei præfixus terminus per superiorem ad faciendam diligentiam, ad *dec.* Mohed. *de præb.* alias 348. *&* *dec.* 827. *libr.* 3. *p.* 3. *diuers.* Achil. *dec.* 358. & posthæc Gonzal. *gl.* 15. *n.* 116. *& seq.*

Quod † etiam videtur procedere, licet esset moni- 103
tus, aut præfixus terminus per superiorem ad faciendam diligentiam quia non potest cogi agere titul. *c. vt nemo inuitus agere, vel accusare cogatur,* & in terminis dict. decisionis est longe diuersa ratio.

At prouisus à Papa † de secundo incompatibili, 104
non potest excusare vacationem primi, ex eo quod non expedierit bullas, sine quibus non potest capere possessionem, si per eum stat quo minus expediat, iuxta decisionem Rotæ in causa Leodien. canonicatus 9. Decembr. 1589. coram Domino Pamphil. in qua fuit resolutum, Quod si alicui opponitur in gratia secundi decretum de dimittendo primum in manibus Sanctissimi infra duos menses à die possessionis, alias vacet vtrumque, si non expedit bullas ad capiendam possessionem, & sic stat per eum, vacat vtrumque iuxta Decretum. &c.

Secundo declarantur, † vt ita demum per assecu- 105
tionem secundi beneficij incompatibilis vacet primum si assecutio & possessio secundi sit pacifica, non solum de facto, sed etiam de iure, id est, non litigiosa, sed absque controuersia iuris, & facti. iudiciali, & extraiudiciali, Archid. & Ioann. Andr. *in dict. c. commissa.* Card. *in dict. Clem. gratia, n.* 8. Abbas *in d. c. de multa, n.* 16. Felin. *in c. cum Ioannes, num.* 3. *de fide instrumen.* Ripa *in rubrica de causa de poss. ff. num. trigesimo nono.* Staphil. *tit. de qualitate, & statu benefic.* §. *huiusmodi. numero decimo secundo & tit. de variis modis vacationis,* 3. *vacationis modo à n.* 3. Villadiego *de legato q.* 14. 1. *p. n.* 96. Rebuff. *de pacificis poss. n.* 197. alias 164.

Cosmas.

Cosmas *in pragmat. sanct. tit. de collatio. §. item quod vniuersitates, verb. possederint*, Bellam. *decisio.* 596. Cassad. *decisio. 9. n. 1. de causa possess.* Sarnen. *in regul. de triennali, quæstio. 53.* Mandos. *regul. 34. q. 26.* Hoieda *c. 13. num.* 80. Mascard. *dict. conclusio. 183. n. 40.* Quintanaduennas *dict. lib. 4. n. 77.* & Flam. Paris. *l. 3. qu. 1. n. 130.* Azor. *2 p. lib. 7. c. 16. quæst. 9.* & resoluit Rota in causa Toletana Archidiaconatus de Talauera de mense Iunij 1592. coram Do. Seraphino reiecta opinione Innocentij *in capit. constitutus 2. de appell.* Rot. *dec. 3. de causa poss. in antiq.* alias 36. & addit. *decis. 3. de præben.* alias 61. *in nouis*, dicentium, quod vbi aliquis est in possessione beneficij, licet sibi moueatur lis super beneficio, tamen videtur pacificam possessionem habere, quia ad hoc, vt aliquis videatur pacificam possessionem habere, sufficit, quod de facto possideat, licet super iure sibi controuersia moueatur. Et sequitur Ioan. Quintinus *in c. de multa, num. 73.* addens etiam per solam acceptationem beneficij litigiosi scienter factam, sine corporali receptione vacare primum per *leg. fin. C. de litigiosis*, vbi id non probatur, & Tuschus *conclus. 69. litera B. n. 3.* Quæ decisio Toletana sic se habet, Fuit dubitatum, an Archidiaconatus vacaret de tempore factæ prouisionis D. Didaco, ita vt prouisio censeatur valida, & domini censuerunt non fuisse tunc temporis vacantem, ideoque gratiam fuisse nullam. Moti fuerunt, quia cum bonæ memoriæ Cardinalis de Mendoça teneretur dimittere Archidiaconatum infra spatium anni, isque obtinuisset plures prorogationes, quæ durabant vsque ad diem 23. Iulij 1558. & interim fuisset ei mota controuersia super Diaconatu, quem Papa prætendebat vacare per promotionem ad Cardinalatum, non currebat ei tempus, sed interim cessabat, donec molestiæ cessarent, cum impedito non currit tempus *l. quibus diebus. de condit. & demonstrat. l. non possunt. C. de dolo malo, cap. imputari. de regul. iur. in 6.* & in propriis terminis materię, de qua agitur, probatur *in c. cõmissa*, & ibi glossa *de elect. in 6. c. licet Episcopus*, & ibi *Doctores de præben. lib. 6. Clem. 1. §. cæterum. de statu Monach.* Vital. *in Clem. gratiæ, n. 43. in fin. de rescrip. & in Clem. si plures. num. 27. de præben.* Ægidus *decis. 43. & 153. & 593.* Tiraq. *de retractu lignag. gloss. 10. n. 32.* Rebuff. *in praxi beneficia. titul. de non promotis intra annum, numero 47.* quod etiam obseruatur in eo, qui vigore Decreti tenetur expedire literas intra sex menses, Mohed. *decis. 161.* Neque obstat, quod hæc controuersia non fuerit iudicialis, quia hoc procedit indifferenter in omni molestia, siue iudiciali, siue extraiudiciali, vt post gloss. tradit Cardi. *in d. Clem. gratiæ n. 8.* & ibi Andr. Barbatia, *numero 22.* Probus addit. ad Monach. *in c. commissa, numero. 2. de elect. in 6.* Felin. *in cap. cum Ioannes, num. 33. de fide instr.* Cassad. *decis. 9. de causa possess. & proprie.* Rebuff *in tract. de pacificis possess. numero 165.* & siue molestiæ sint de iure, siue de facto, & post glossam tradunt Anchoranus, & Gemin. *in d. cap. commissa* & Cassad. *d. decis. 9.* molestiæ illatæ Cardinali visæ fuerunt maxime considerabiles, cum prouenirent facto Principis qui poterat ad libitum voluntatis suæ disponere de beneficio, etiam priuando sine causa, vt tradit Mohed. *decis. 86.* & cum introducta esset cognitio in Principis Consistorio, non currebat dilationis tempus, quemadmodum etiam dicitur non currere fatalia, & resolutum fuit coram me in Imolen. Castri 16. Ian. 1573. Neque releuat, quod à principio possessio fuerit pacifica, tam respectu tituli, quàm perceptionis fructuum, quia sufficit, quod quandocunque præstetur impedimentum citra culpam impediti, vt per Archid. *in cap. cum ex eo. numer. 2. de elect. lib. 6.* quem sequitur Ioan. And. *in d. cap. imputari. col. 1. de regul. iur. lib. 6.* ideoque tantum temporis ei restituendum est, quantum per impedimentum ablatum fuit. Ægid, *dict. decis. 83.* & fuit resolutum in Salamantina parochialis coram R. P. D. Orano 1589. quod intelligendum est respectu temporis, quod dilationi concessæ propter molestias subtractum est: non obstat, quod quidquid sit de lapsu temporis respectu Decreti, quo inducebatur priuatio vtriusque beneficij, tamen respectu iuris communis non posse dici Archidiaconatum non vacasse statim expiratis dilationibus, maxime cum postquam cessarunt molestiæ, adhuc supererat tempus, quo poterat fieri dimissio Archidiaconatus, quia loco duorum mensium, qui ex benigna interpretatione dantur ad dimittenda incompatibilia, vt tradit glos. & Dd. *in cap. commiss.*, & Cassad. *dict. decis. 9. de causa possess. & propr.* Papa subrogavit tempus illud annis, quod postea fuit pluries prorogatum, & ideo quemadmodum de iure communi non vacasset Archidiaconatus per lapsum illorum duorum mensium, si interim superuenisset molestia, ita neque per lapsum termini à Papa constituti potest intrare vacatio stantibus molestiis prædictis. Et hoc maxima ratione constitutum est, videlicet, ne clericus dimittendo prius obtentum careat vtroque beneficio, & mendicare cogatur, prout tradunt Dd. *dict. capit. cõmissa*, Gemin. *cõsil. 82.* Cassad. *dec. 9.* Rebuff. *in praxi titul. de non promotis, numer. 41. & 45.* Postremo non obstat, quod non sufficeret molestia super titulo, nisi etiam esset super fructibus, Rota *dec. 3. de præben. in nouis*, vbi addit, quia fundata est in doctrina Innocentij *in c. constitutus. de appell.* quam Rota reprobat, vt per Ægid. *decis. 596.* & Cassad. *9. de causa possess. & proprie.* Sarnen. *qu. 53. in 1. column. de triennali.* vltra quod illud tendit ad diuersum effectum, nempe quando quis dicatur possessor pacificus. Et ex his concluditur Archidiaconatum non vacasse, ideoque collationem non valere. *& in causa Tirasonen. canon. 8. Nouembr. 1596. coram Do. Orano fuit resolutum decretum. &c. R. decr. dedi, ibi vna die ista.*

Est etiam ad id † alia Rotæ decisio coram eodem 106
domino Seraphino, in vna Tirasonen. canonicatus 9. Ianuar. 1598. quæ sic ait, Domini steterunt in decisis, etiam circumscripto fundamento sententiæ, ex solo capite molestiarum, cum enim prouisus debeat esse in pacifica possessione secundi, antequam teneatur ex Decreto dimittere primum, itavt sit certus de assecutione secundi, ne detur casus, quod careat vtroque, *c. licet Episcopus cum ibi not. de præbend. in 6.* vbi Franc. *n. 4.* ad hunc effectum sufficiunt molestiæ, etiam extraiudiciales, & de facto Paul. de Eleaz. *in Clement. gratiæ*, & ibi Cardin. *q. 13.* & Vital. *num. 50. de rescript.* Gemin. *consil. 78. n. 3.* Abb. *in cap. de multa, n. 18. de præbend.* Cassad. *decis. 9. de causa possess. & propr. cum aliis allegatis* in causa Toletana Archidiaconatus, quicquid sit ad effectum interrumpendæ possessionis, quo casu molestiæ debent esse circa possessionem, & fructuum perceptionem, & ad hunc effectum tendunt omnia in contrarium allegata, secus in casu isto, in quo adest timor, ne quis careat vtroque beneficio, ad notata *in cap. si tibi concesso. de præbend. in 6.* maxime cum molestiæ præcesserint facto ipsius aduersarij, qui in Dataria se opposuit obtinendo, nihil transeat, & allegando collationem spectare ad Episcopũ, & se ab eo prouisum, & sibi esse faciendam nouam prouisionem, vt bene probat testes. Nec obstat quod postea fuerit relaxata prouisio: nam non ideo cessauit molestia aduersarij volentis prosequi ius suum, & iactando se habere prouisionem ab Episcopo, quam etiam aliquibus ostendit, vnde fuit necesse committere causam super iactationibus, & molestiis contra aduersarium, qui citatus dixit generalis contra, & citatus ad sententiam appellauit, & vltimo expiscatus est istam gratiam, & prosecutus est hanc litem, quæ adhuc durat. Non obstat notorietas non iuris Bernardi ob mẽsis reseruationẽ, quia multa in facto poterãt turbare hic reseruationẽ, vel ratione alternatiuæ, vel ratione simultaneæ

ſimultaneæ collationis cum Capitulo,ideo concluſum non intrare Decretum, & ſtandum eſſe in deciſis.Ex quibus deciſionibus apparet, per aſſecutionem ſecundi beneficij incompatibilis non vacare primum, niſi poſſeſſio ſecundi ſit pacifica, & ſine controuerſia, & moleſtia, etiam extraiudiciali, & de facto, nec alias intrare Decretum in prouiſione ſecundi poſitum de dimittendo primum habita poſſeſſione ſecundi,& tradit poſthæc viſus Gonçalez ad *regul.menſium gloſ.*15.*n.*117. vbi allegat d.deciſionem Tiraſonen.canonicatus ſub 8.Septemb.1598. coram D.Orano,& *n.*111.ait, quod tempus dimittendi ex Decreto non incipit currere, niſi à die captæ pacificæ poſſeſſionis, non autem à die prouiſionis ſine poſſeſſione pacifica,ita vt verba Decreti ciuiliter intelligantur,id eſt,ſecuta pacifica poſſeſſione,& *n.*112. ait, quod non ſolum non incipit currere, niſi à die captæ pacificæ poſſeſſionis, ſed etiam eſt neceſſaria notitia d. poſſeſſionis pacificæ, vt incipiant termini curſus, vt late fuit reſolutum in d. Tiraſonen.canonicatus coram D. Orano 8. Nouemb. 1596.vbi propterea fuit excuſatus vnus à pœna dicti Decreti de dimittendo infra quatuor menſes primum beneficium, quia allegabat ignorantiam adeptæ poſſeſſionis de ſecundo,& in contrarium nihil releuans probabatur. idem etiam nouiſſime fuit reſolutum in cauſa Cordubenſi capellaniæ 27. Ian. 1606. coram D. Pamphilio, ibi,*quod vt fuit,&c.R.decr.de dim.* videtur tamen ſufficere ad vacationem primi beneficij incompatibilis, quod poſſeſſio ſecundi ſit pacifica quoad obtinentem, licet beneficium ſit litigioſum quoad alios, niſi ignorantia excuſetur, ex Sarnen. *in regul.de triennali,quæſt.*41. & Ægid. Bellamer. *deciſio.*562.*ſeu* 563.& Rota in vna Florentina canonicatus 14. Iun. 1557. coram Dom. Chiſanen. in qua fuit reſolutum, Quod per acceptationem canonicatus inter alios litigioſi poſſeſſione ſubſecuta vacat ius ingrediendi ad alium canonicatum in eadem Eccleſia, ſi acceptatio fuit ſimplex ſine proteſtatione, *c.eum qui,de præbend. in 6.clem.gratiæ,de reſcript.* præſertim ſi ille qui acceptauit.permanſit in poſſeſſione vltra triennium, & ſemper quo ad eum pacifica fuit poſſeſſio,quamuis quoad alios beneficium poſſet dici litigioſum,quia iſta ſunt diuerſa, Sarnen.*de triennali qu.*41.& facit Ægid.*deciſ.*562. alias 563.& quia *Clem.gratiæ*, loquitur de pacifica poſſeſſione, quæ poteſt ſubſiſtere, licet res ſit litigioſa quoad alios.

107 Aduertendum eſt autem,† quod ad hoc,vt per aſſecutionem ſecundi beneficij incompatibilis vacet primum,non requiritur, quod vtriuſque habeatur pacifica poſſeſſio,vt perperam dicunt Staphil.*dict.* §. *huiuſmodi*,*n.*12. & Hoieda *d.cap.*13.*n.*79.nam quamuis primum ſit litigioſum,multo magis vacabit per aſſecutionem ſecundi incompatibilis pacifice poſſeſſi,quæ eſt determiuatio Innocent.*in c.in noſtra. de reſcript.*quam ſequitur,& dicit ab omnibus receptam, Nauar.*conſil.* 14. *n.*1.*de præbend.*Rebuff.*in praxi titul. de tacita renuntiatione, verſic.* 3. *qui litigat*, & reſoluit Rota in vna Barchinonen. Archidiaconatus 9. Decembr.1560.coram D. Groperio,& in d.Salamantina dimidiæ portionis, & in dict. Conchen. Archipresbyteratus de Huete, vt ſupra *n.* 87. & 89. Et ſic declaratio S.Congregationis ſuper *d.c.*17.*ſeſſ.*24.quæ ſic ait,Reiecta eſt à S. Congregatione petitio N. de duabus parochiis,quarũ altera eſt litigioſa, vt poſſit vtrãque retinere,dum alterius lis terminatur,intelligenda erit,quãdo prima eſt litigioſa,& non ſecunda.

108 Et nouiſſime idem † tenet Leſſius *de iuſt.& iure, libro ſecundo,c.*34.*n.*141.dicens, quod ſi beneficium ſecundum ſit litigioſum, non vacabit prius,donec pacificus ſecundi poſſeſſor fueris: ſi autem ſecundum pacifice poſſederis,vacabit prius, etiamſi ſit litigioſum.Et addit, quod ſi obtento titulo vnius talis beneficij,abſque poſſeſſione accipias ſecundum litigioſum,& poſtea, antequam incipias eſſe pacificus poſſeſſor ſecundi, accipias pacificam poſſeſſionem primi, non ideo amittis ſecundum litigioſum,vt quidam putauerunt, quia id iure ſtatutum non eſt, vt docet Nauarr.*dict.conſil.*14. alias 31.*de præbend.* quod mihi placet,& videtur certum.

E contra † vero in terminis *cap.ordinarij.*§.*in conferendis. de offic. Ordin. in* 6.ad hoc,vt collatio tertij beneficij facta habenti duo ſimilia incompatibilia non valeat,nihil videtur referre,quod tertium ſit litigioſum,& non pacificum, quidquid velit Rota in illa Virdunen.canonicatus 13.Maij 1596.ſupra adducta*c.*3.*n.*332.Rot.in dict.Barchin.Archid.21.Decemb. 1560.coram Dom.Groperio,vbi fuit deciſum, quod ſi quis efficitur triplex, proculdubio prouiſio non valet,non obſtante qualibet lite & cauſa,argum.*l.diximus in princ.ff.de excuſ.tut.*Quod etiam fuit deciſum in Oxomen.cappellaniæ de anno 1582.coram Robuſterio: quamuis valeret, ſi fieret collatio tertij retinenti duo incompatibilia, quia ſecundum erat litigioſum,quæ tamen vacarent per aſſecutionem tertij pacificam. 109

Aduertendum eſt etiam, † quod non videtur quis adeptus pacificam poſſeſſionem,quando ſtatim,& in continenti, ſeu in limine legitimæ poſſeſſionis fuit in ea turbatus,ſeu lis mota,*gloſſ. verb.pacificam,in dicto capitulo commiſſa,de elect.in* 6.Abbas & Staphileus *locis citatis ſupra n.*105. Bellamera *dicta deciſione* 596. Caſſadorus *dicta deciſio.* 9. *de cauſa poſſeſſ.n. ſecundo.* Tiraquell.*in leg.ſi vnquam,verb.ſuſceperis liberos,n.*149. Hoiedas *dicto capitulo* 13.*n.*49.*&* 80.Maſcard.*dict.concluſ.*183.*n.*42.& Flam.Pariſ.*dict.libr.*3.*quæſt.*1.*n.*130. 110

Et † quando dicatur in communi turbari, dicunt Probus ad Monach.*in dict.cap.commiſſa.numero* 2.Villadiego *de legato* 1.*p. q.*14.*numero* 105. Roſin. *de benefic. cap.* 2. *numero* 57. & Hoieda, & Flamin.Pariſ. *ſupra*,cum Tiraq. Menochio,& aliis, id relinqui iudicis arbitrio. 111

Bonifacius † in *Clementin. ſi plures. de præbend.n.* 63. dicit, quod quandiu durat annus, cenſetur adeptio poſſeſſionis in ſuo limine,& ſic quod vbi quæſtio, vel controuerſia mota eſt infra annum, non cenſetur poſſeſſio pacifica, & ſic non vacant priora beneficia,&c.cum quo Maſcardus *ſupra n.*6.& 48.tenet requiri annalem poſſeſſionem, vt pacifice dicatur poſſediſſe,per ea,quæ tradit Felinus *in capitulo in noſtra*,*n.*33.*de reſcript.*ſed illa ſunt ad effectum regular.*de annali.* 112

Lapus † tamen *in dict. capitul.commiſſa.*interpretatur, ſi infra duos menſes lis ſuperueniat, ſeu turbatio, non ſi poſtea: cuius opinionem ait bis vidiſſe ſeruari in Rota *dict. additio.*1.*deciſionis* 3.*de præbend. in nouis*, & ſequuntur Caſſador. *dict. deciſio. nona nu.* 2. Staphil. *dict.* §. *huiuſmodi*, *num.*13.Rebuffus *in repet. cap.* 1. *poſtulaſtiq. de clerico excommunicato miniſtrante in gloſſ.n.*72.Quintanaduennas *dict. lib.*4.*n.*80. & Hieron. Gabriel. *conſilio* 191. *n.* 7. *libro primo*, vbi dicit per extrauagantem *execrabilis*, non poſſe dari vacationem primæ parochialis, cum non ſunt elapſi duo menſes, qui dantur ad dimittendum primum, iuxta notata *in d. cap. commiſſa*, & Caſſador. *ſupra*, & cum intra eos lis ſuperuenerit, retineri illam adhuc poſſe, quouſque poſſeſſionem ſecundæ pacificam haberet. Et Rota in dict. Toletana Archidiaconatus ſupra,*n* 106.in qua fuit dictum, iſtos duos menſes ex benigna interpretatione dari ad dimittendum incompatibilia, & per lapſum eorum non vacare primum incompatibile, ſi interim ſuperueniſſet moleſtia ſuper ſecundo. Rota etiam in Calagurr. dimidij beneficij de Ocon.17.Mart.1606. coram Do.Ortembergo,in qua fuit reſolutum,quòd dimidia portio,& c.*R.vac.in comp.* 113

At ſi infra † duos menſes lis non fuerit mota, nec moleſtia ſuperuenerit, primum incompatibile 114

cenſetur

censetur vacare à principio captæ possessionis, vt apparet ex decis. Rotæ in dict. Salamantina dimidiæ portionis coram Domino Orano, de anno 1585. in qua fuit resolutum, vt supra diximus, Per assecutionem canonicatus vacare dimidiam portionem, ex declaratione S. Congregationis Concilij, & rursus non obstare quod deberet expectari per duos menses, iuxta dicta, quia hoc procedit, si constaret, quod lis fuisset super canonicatus infra duos menses, &c. *Et ita sunt accipiendi Doctores citati.*

115 Quamvis † Rebuff. & Hier. Gabr. *supra* videantur sentire, non dari vacationem ante lapsum duorum mensium, etiamsi in eis non sit moralis, & Nauarr. *cons.* 18. *de præben. in fin.* ait, quod possessio accepta in continenti non dicitur pacifica.

116 Apparet † ergo ex his, quod si prouisus de secundo incompatibili steterit in pacifica possessione secundi, saltim per duos menses, censetur à principio primum vacare, & sic collatio, & prouisio de eo à principio facta erit bona, quamvis post duos menses lis, seu controuersia super secundo ei moueatur, saluo tamen remedio, & beneficio, *cap. si beneficia de præbend. in 6.* Falsum tamen videtur, quod in Calagur. *supra relata num.* 113. dicit Rot. cum Paulo *cons.* 265. *in fin. par.* 2. quod vbi agitur de iure impetrantis primum beneficium, tanquam vacans per assecutionem secundi, satis est quod alius assecutus sit secundum incompatibile litigiosum, deinde pendet ex futuro litis euentu, an benè impetrauerit, &c. nam quandiu secundum est litigiosum, primum non vacat, quicquid postea eueniat in lite, ex supra dictis & allegatis, & sic impetrans illud tanquam vacans per assecutionem secundi ante finitam eius litem, non benè impetrauit, impetrauit enim beneficium tanquam vacans.

117 Et similiter † dicit glo. *in d. c. commissa, verb. pacifica, ver. si autem possessionem*, quam ibi DD. sequuntur, & Staphil. *d. §. huiusmodi, numer.* 12. quod si prouisus de parochiali possessionem illius aliquandiu, id est, saltim per duos menses, vt Lapus exponit, obtinuit sine litigio, illa constitutione arctatur, & tenetur infra annum ad sacerdotium promoueri, & sufficit quod semel cœpit pacifice possidere, quamvis postea lis moueatur, sequuntur etiam Sarnen. *in reg. de triennali, q. 53. vers. & ideo*, & P. Gregor. *de benef. cap. 25. n.* 10.

118 Ego autem † in terminis *d. c. commissa*, verius existimo, quod etiamsi post duos menses lis superueniat, prouisus de parochiali nec tenetur se promoueri facere, nec arctatur illa constitutione, saltim si adhuc dum superuenit lis, restabat tempus sufficiens ad faciendum se promoueri ad sacerdotium, vt tenet expresse Ægid. Bellamera *decis.* 83. Sufficit adesse impedimentum litis, dummodo fraus cesset antequam labatur tempus, quo poterat se promoueri facere, durum enim videtur cogi quem promoueri ratione beneficij litigiosi, in quo posset succumbere. Monachus *in d. c. commissa n.* 1. pro quo benefacit *decis.* Mohed. 8. *de conces. præbend.* alias 161.

119 Circa † quod vide Rebuff. *in praxi tit. de non promotis, n.* 48. vbi contra Bellam. inquit, quod impedimentum in fine anni superueniens excusat à promouendo, etiamsi intra illud tempus non poterat promoueri, quem sequitur Salcedo in pract. Bern. Diaz *cap.* 53. *litera C.* in quo verior videtur sententia Bellameræ.

120 Vide † etiam Nauarr. *cons.* 1. *de in integrum restitut.* vbi docet parochum in fine anni promoueri impeditum restitui, non ad alterum annum, sed ad tempus, in quo fuit impeditus.

121 Verum S. Congregatio † Concilij, sic respondit Episcopo Veronen. Obtinens parochialem Ecclesiam per prouisionem Sedis Apostolicæ habens liberum curæ exercitium, & omnium bonorum, fructuum, & prouentuum ad d. Ecclesiam parochialem pertinentium possessionem, licet in limine adeptæ possessionis prædictæ mota lis fuerit per aliquem in petitorio, tamen tenetur se promoueri facere intra annum lite pendente, & ad residendum in d. Ecclesia, etiam præsuppositio, quod non tenetur residere, Episcopus eo casu debet deputare vicarium, partemque fructuum ei pro sufficienti victu assignare, iuxta Concilij Triden. formam. Vt habetur inter declarationes *cap.* 4. *sessio.* 22. *de refor.* & alias *numero* 258. Et inter declarationes super *cap.* 2. *sess.* 2. *de refor.* habetur alia, quæ sic ait, *Quod si beneficium esset litigiosum, & curam animarum haberet, tenebitur obtinens sacros ordines suscipere, si modo liberum habeat curæ exercitium.*

122 Quæ † declaratio licet non videatur iuri conformis iuxta supradicta, tamen ei erit standum, dum aliud non decernatur, & forte ita declaratum est, quia sic placuit Papæ propter seruitium parochialium.

123 Tertio † declaratur prædicta, quod ad hoc, vt inducatur vacatio primi beneficij incompatibilis per assecutionem secundi, requiritur, quod habeat pacificam possessionem, nedum beneficij, & tituli, seu exercitij, curæ, vel officij annexi beneficio, sed etiam bonorum & fructuum beneficij, seu maioris partis eorum, nam si fructus, seu maiorem partem eorum secundi non potest habere, quia ex priuilegio, vel alias ad alium pertinent ad tempus non vacat primum, text. *in cap. si tibi concesso de præbend. in 6. & ibi gloss. fin.* Abb. *numero* 16. & DD. communiter *in d. cap. de multa, & in d. cap. cum in cunctis* §. 1. *de electione*, Francus *in d. cap. commissa, numero* 3. & ibi Prob. ad Monach *numero* 2. Staphil. *dict.* §. *huiusmodi, num.* 14. & 15. Villadiego *supra num.* 95. *addit.* 1. Rotæ *decis.* 3. *de præbend. in nouis*, Cassad. *dict. decis.* 9. *de causa poss. num.* 2. Sarnen. *in reg. de annali qu.* 47. *vers. hinc videmus, & de triennali q.* 53. *vers. & ideo*, Corras. *d.* 1. *p. cap.* 10. *num.* 8. & Hoieda *dict. cap.* 13. *num.* 48. *& n.* 80. *vers.* 3. *declaratur*, Azor 2. *p. lib.* 7. *c.* 16. *q.* 9.

124 Et ita intelligunt † text. *in d. cap. cum in cunctis*, §. 1. quod in beneficia promoti ad Episcopatum non vacent, etiam post consecrationem: & adeptam possessionem, si fructus Episcopatus non percipit, sed ex causa aliquo tempore alteri debentur, vt etiam docet Roma. *consilio* 335. *numero* 4. & 355. *numer.* 17. vbi tamen Horatius Mandos. *in additione d. cons.* 335. *litera B.* ait, Sed aduerte, quod ista opinio non seruatur.

125 Et † decis. *d. cap. si tibi concesso*, non est correcta per *extrauag. execrabilis, de præbend.* vt docet Oldrad. *cons.* 152. *n.* 1.

126 Quamvis † in terminis *d. c. commissa, & c. licet canon. de elect. in 6.* sufficiat habere pacificam possessionem beneficij, seu tituli, & liberum curæ exercitium, vt prouisus teneatur ad sacerdotium promoueri, & currat tempus, de quo ibi gloss. *d. verb. pacificam in d. ca. commissa*, & ibi Franc. *numero* 3. & Prob. 2. & alij, *& d. gl. fi. in d. ca. si tibi concesso*, Staphil. *d. additio* Rotæ, Cassad. & Sarnen. *vbi proxime*, & Rebuff. *d. titul. de non promotis intra annum à n.* 11. & Graffis *in decisio. aureis casuum conscien. lib.* 2. *c.* 97. *n.* 49.

127 Vnde † S. Congreg. Concilij sic censuit, Licet reseruati sint fructus in fauorem alterius, tamen non reseruata administratione, nec domo abbatiali, reseruatio non tollit curam & administrationem, vnde tenetur promoueri, & curam exercere, gl. *in cap. si tibi concesso de præben. in 6.* vt habetur inter declarationes *c.* 2. *sess. 6. de reform.*

128 Vnde etiam † non videtur vera doctrina Rebuf. *d. tit. de nõ promotis, n.* 13. nisi intelligatur de resignatario, cum reseruatione fructuũ & totius administrationis in fauorẽ resignantis, iuxta dicta *supra* 3. *p. c.* 2. *à. n.* 55.

126 Et adeo procedit iſta declaratio, quod durante tempore perceptionis fructuum per priuilegiatum obtinens ſecundum beneficium, etiam poſt adeptam eius poſſeſſionem poſſit ipſum dimittere,& primum retinere,ſicut poſſet ante adeptam poſſeſſionem,cum non videatur adhuc adeptus plenè ſecundum beneficium,vt ait *gloſſ.fin.in d. cap. ſi tibi conceſſo.*

130 Quamuis † contra teneant ibi Ioann. Andr. Domin. & Francus,*num.* 2.& Bonifacius *in Clement. ſi plures de præben. num.* 60. & Coſmas *titul.de collatio. §. item inſuper,verb. diſponere*, ad medium dicentes, quod iſte tex. non tollit vacationem inductam per *d. cap. de multa*, quia in veritate vacat ſtatim, ſed tantum ſuſpendit eius effectum : & quod ideo non dicit text.quod non vacet,ſed quod non debet reputari vacare.

131 Mihi † vero non videtur eam fuiſſe mentem iſtius tex.ſed potius limitare deciſionem *d.capit.de multa*, & prorogare tempus vacationis in illo caſu, vt primum beneficium nullo modo interim vacet, ex d. ratione gloſſæ, ſicut non vacat ante adeptam poſſeſſionem,& ita videtur eſſe de mente Abbatis,& aliorum ſupra,& d.gl.& Card.*in d.clem.ſi plures, de præb. q.* 1. qui dicit quod tunc non dicitur adepta poſſeſſio,& Rebuff.*ſupra,n.*12.*&* 13.

132 Et quando opinio Ioan. And. Domin.Franci, & aliorum vera eſſet, non procederet vbi ante aſſecutionem fructuum moueretur lis ſuper beneficio,iuxta dicta *declaratione præcedenti*, & fuit dictum in Placentina portionis infra adducta,*n.* 136.

133 Deciſio † tamen *d.cap.ſi tibi conceſſo*, non videtur procedere, quando maior pars fructuum ſecundi beneficij, aut etiam omnes fructus ſunt alteri reſeruati,ſi non eſt etiam reſeruata tota adminiſtratio, iuxta dicta *ſupra,& d. c.*2.3.*par.à n.*46.

134 Et facit † declaratio S.Congregationis ſuper *d. c.* 17.*ſeſſ.* 24. *de refor.* quæ ſic ait,Habens vnam parochialem, & titulum alterius, cuius fructus omnes ſunt alteri reſeruati, nihilominus alteram dimittere tenetur.

135 Alias † enim eſſet maximum inconueniens, quod pro tota vita reſeruatarij, ſeu penſionarij poſſet vtrumque retinere,& tex.*in d.ca.ſi tibi conceſſo*,loquitur,& accipiendus eſt, quando ad certum tempus alter fructus percipit,aut quando beneficium eſt de vento,quod nondum habet fructus, licet ſuccedente vacatione alterius eos ſit habiturum, quandiu enim beneficium eſt de vento,& ſine fructibus,æquum eſt quod non inducat aliquam incompatibilitatem, ſeu vacationem alterius.

136 Et † fuit reſolutum in cauſa Placentina portionis vltima Maij 1591.coram D.Seraphino,vt in ſequen. deciſione, Domini ſine difficultate cenſuerunt eſſe procedendum ad vlteriorem executionem ſententiæ latæ in Rota,nam de eius iuſtitia conſtat.Etenim ad effectum,vt per aſſecutionem vnius incompatibilis vacet primum, requiritur perceptio fructuum ex æquitate, *c. ſi tibi conceſſo*, *de præben.in* 6. & ibi per DD. ne interim beneficiatus cogatur mendicare, vt bene declarat additio ad *deciſionem* Rotæ 3. *de præben,in nouis*,quæ requirit,vt concurrat adminiſtratio bonorum Eccleſiæ,vel maioris partis ipſorum,& faciunt notata per Vitali.*in dict. Clem.gratia, nu.* 52.*de reſcript.*maxime attenta qualitate huius canonicatus de vento,qui nullos habet fructus, niſi ſecuta diſmembratione facta vigore bullæ Adriani,& ſic verſamur in propriis terminis *capitis,ſi tibi*,quod loquitur, quando fructus erant alteri reſeruati ad certum tempus, nec ſtallum in choro, & vox in Capitulo habetur pro fructu ad hunc effectum,cum ex his nemo ſe ſuſtentare valeat. Nec obſtat, quod aſſecuta poſſeſſione vacet primum, nec poſſit dimitti ſecundum, ex notat.per Gemin.& Francum. *in d. capit. ſi tibi*, quia hoc non ſuffragatur Franciſco,ex quo ante aſſecutionem fructuum fuerit mota lis, quæ impedit vacationem primi, *Clemen. ſi plures de præben.* vltra quod ex fide data apparet ſtatim in ipſamet prouiſione,& illius poſſeſſione fuiſſe motam litem, quæ excludit vacationem ob aſſecutionem, iuxta gl. in capit.commiſſa cum ibi not.de electione in 6. refert & ſequitur Genuenſ.*d.cap.*65.*n.*17.Idem fuit reſolutum in alia Placentina canonicatus 26. Febr. 1596. coram D.Orano. ſupra adducta 5.*p.c.*4.*num. quarto*, quòd tamen ſolùm videtur procedere in beneficio de vento quod nondum habet fructus,eos tamen expectat,& habiturum eſt ex vacatione alterius, ſeu aliàs vt in ſtis canonicatibus Placentinis. nam illud quidem eſt nudus titulus, & honorarium tantùm:vt dignitas ſeu perſonatus ſine fructibus incompatibilitatem inducit ſaltim ſub eodem tecto,vt in ſeq.declar.Sac. Congreg. Concil. 44. & facit quod pœnitentiario infra dicitur *n.*251.

137 Præterea † deciſio *d.cap.ſi tibi conceſſo*,non procedit, vbi ſolutio fructuum differtur poſt mortem, provt in aliquibus Cathedralibus Hiſpaniæ,ex eorum ſtatutis,priuilegiis,aut conſuetudinibus, vt tenuit Rota in d. Salamantina dimidiæ portionis 11. Decembr. 1585.coram D.Orano.in qua fuit reſolutum,Per aſſecutionem canonicatus vacare dimidiam portionem, & iſtud procedere, etiamſi fructuum ſolutio differatur poſt mortem,non obſtante *dict. cap. ſi tibi conceſſo*, *&c.* Et ratio eſt,quia quod differtur, non aufertur.

138 Ex † qua ratione alias S. Congregatio Concilij cenſuit,Quod nec decreto Concilij *ſeſſ.*24.*de reform. cap.* 14. nec bulla Pij V.ſuper hac eadem re edita comprehenduntur ſtatuta Eccleſiarum deſeruiendo per annum, vel aliquod tempus, & nihil percipiendo interim de maſſa groſſa, niſi peracto integro dicto ſeruitio, vel quod poſt obitum hæredibus debeatur, cum ſit potius differre, quam auferre. Et in vna Mediolanen. ſic cenſuit. Si in aliqua Eccleſia ſit conſuetudo,vt duobus primis annis, quibus quis fuerit canonicus, fructus canonicatus ſint hæredum anteceſſoris, iſte caſus non comprehenditur Decreto *cap.*14*ſeſſ.* 24. nec bulla Pij V. *Quod refert Leo* cap.32.n.6.

139 Et ita † etiam D.Ioann. Gutierrez. *canon. quæſtio. libro primo, cap.* 29.*n.* 30.refert fuiſſe declaratum per d. S.Congregationem, prædictum Decretum Concilij,& bullam Pij V.quæ in bullario eſt 106. *in ordine*, minime eſſe contraria conſtitutionibus Eccleſiæ Ciuitaten.ex quibus fructus primi anni auferuntur primis reſidentibus,& inter aliquos diſtribuuntur,reſeruantur tamen totidem eis poſt mortem eorum pro ſolutione debitorum, & funeralium. Sequuntur Man. Rodriguez *in ſum.*1.*tom. capit.*33. *numero* 1.& Vega*in ſum.*1.*par.c.*36.*caſu* 19.& nouiſſime Suarez *de relig.*2.*tom.tract.*4.*libr.*4.*capit.*20.*n.*9.

140 Et ita † fuit per Rotam reſolutum in vna Oriolen.fructuum 26.Nouemb. 1593.coram D.Seraphino,vt in deciſione ſequen.Domini cenſuerunt quantum ad fructus primi anni poſt obitum beneficiati eos deberi eius hæredibus, præſupoſita conſuetudine, quod beneficiati primo anno non percipiant fructus beneficiorum, ſed eorum ſolutio differatur poſt eorum obitum, quam conſuetudinem informantes pro hæredibus dicunt eſſe notoriam, & ſi opus fuerit ſe eam probaturos,quæ ideo videtur introducta, vt prouideri poſſit de his,quæ ad ſepulturam ſunt neceſſaria, quæ plerumque ob inopiam defuncti negliguntur cum magno ordinis Eccleſiaſtici dedecore. Ioan. Andr.*in reg.nemo plus iuris* 1. *de reg. iuris in mercurial.* Abb. *in c.cum in officij, n.*5.*in fin.* & ibi Couarr.*n.*9.*de teſtamen.* Feder. de Senis *conſ.* 246. *n.*1.Lamb.*de iure patro.libro* 3.*art.*8.*qu.*2.*num.* 1.Pariſ. *conſ.*33.*n.*4.And. ab Exea *in c.cum omnes, n.*13.*de conſtitut.* & fuit deciſum in cauſa Burgen. fructuum 13.

Iunij

Iunij 1590. coram R.P.D. meo Pamphilio. Nec obstat constitutio Pij V. super qua est fundata decisio in causa Zamoren. neque Concilium Trident. *sess. 24. de reform. c. 14.* quia loquuntur de ea consuetudine, in qua fructus applicantur mensæ Episcopali, vel Capitulari, vt in communes vsus cedant, seu inter canonicos diuidantur, quibus casibus adest præsumptio simoniæ, vt per Lambert. *vbi supra numero 5.* Secus vero vbi fructus reseruantur hæredibus, ex causa non solutionis fructuum primi anni, quæ consuetudo nullam habet iuris resistentiam, imo potius assistentiam ex supra deductis, cum sit potius dilatio solutionis, quam dispositio fructuum ad alium spectantium. Et ita declaratum fuit per S. Congregationem *dict. cap. 14. de reform.* & constitutionem Pij V. non habere locum, quando fructus primi anni reseruantur hæredibus post obitum beneficiati. Neque hic locum habet constitutio Iulij III. quia non versamur in fructibus non exactis, sed vt dictum est, in fructibus, quorum resolutio dilata est post obitum beneficiati. Nonobstat constitutio synodalis, quia per eam est derogatum huic consuetudini, quæ nullam habet iuris resistentiam. Quantum ad fructus decursos in vita beneficiati, domini non fuerunt concordes, ideo de illis erit particulariter agendum, & difficultas versatur in ea Doctorum controuersia, quæ est circa articulum, qui beneficiati dicantur habere administrationem, de qua per glossam *in ca. si propter*, vbi Gemin. numer. 9. de rescript. in 6. *glos.* in cap. præsenti, de officio ordin. libro 6. verb. reseruari videantur ij, *quos cumulat Mascard.* de reditibus Eccles. part. 2. cap. 24. & parte 3. cap. 34. n. 18. &c. 35. *Gutierrez* in canonic. quæst. cap. 33. Quæ decisio est in nouissim. Farin. 660.

141 Quamvis † contrarium tenuerit Palacio *de contractibus lib. 2. cap. 7.* & Villar. del patronado de Calatayud. 4. *part.* §. 3. *num.* 23. *ad fin.* & alias Rota in causa Zamoren. dimidiæ annatæ 5. Martij 1586. coram D. Gipsio, vt in decisio. sequenti, Præsentis dubij resolutio modicam difficultatem penes dominos habuit, tum quia testes consuetudinem, de qua agitur, non bene probant, cum per dictionem *citra* sine copula, & loquantur, ad Bar. *in l. Celsus, nu.* 23. & 28. *de vsucapio.* & ibi Bald. *tract. de præscript.* 4. *par. principali, n.* 10. 14. & 17. Tum etiam, quia publica voce & fama fere omnes per verbum, *est*, solum testantur, vnde ipsorum depositio non concludit, & animaduertit Bart. *in loco supra citato:* nec de frequentia actuum satis deponunt, prout ad consuetudinem proban. requiritur, Decius *consi. 215. n. 2. circa medium*, Curtius Iunior 184. *n.* 10. Aymon. 134. *n.* 6. Sed esto millies, quod dicti testes huiusmodi consuetudinem probauerint, attamen, hæredibus decani defuncti suffragari non potest, quandoquidem ex Pij V. felic. recor. constitutione super reuocatione priuilegiorum, & statutorum, *quod fructus primi* anni, &c. omnis consuetudo, etiam immemorialis sublata existit, siue pro soluendis oneribus Ecclesiarum, vel prælatorum debitis, siue pro supportandis illorum oneribus siue aliis, etiam maioribus, maximis, & vrgentissimis causis inducta, atque approbata fuerit, ex dict. præfatæ constitutionis verbis clare patet in hac specie locum sibi eam vindicare, ac etiam omnia, quæ in contrarium pro hæredibus afferuntur, non obstare.

142 Et idem † tenuit Rota in illa Leodien. canonicatus 9. Decemb. 1589. coram D. Pamphilio, de qua supra, *n.* 104. in qua fuit resolutum, Quod *d. cap. si tibi concesso*, non habet locum, quando quis percipit, aut potest percipere maiorem partem fructuum beneficij, cum fundetur in æquitate, &c. & ita tollitur impedimentum perceptionis fructuum. ex asserta consuetudine Ecclesiæ Leodien. assignante, vt prætenditur pro primo anno fructus hæredibus canonici defuncti, & pro aliis tribus annis sequentibus fabricæ ipsius Ecclesiæ, quia non sufficit allegare impedimentum, nisi quis probet feciisse diligentiam pro illius amotione, *l. quibus diebus, in princ.* & ibi notant Bald. Socin. & alij. *ff. de condit. & demonstrat.* Felin. *in c. ex transmissa, in princ. de præscript.* Aymon, *cons.* 270. *sub n.* 3. præsertim cum de facili potuisset illud remoueri stante constitutione felic. recor. Pij V. quæ præsumitur vsu recepta, quandiu contrarium non probetur, Mohed. *decis.* 89. & reuocat huiusmodi priuilegia, statuta, & consuetudines etiam immemoriales, quoad fructus applicatos hæredibus absolutè, quo vero ad applicatos fabricæ, vel sacristiæ, vel alterius pij loci vsibus, vltra tempus sex mensium pro dimidia, quod ita beneficiatus semper habeat vnam dimidiam l. qui potest, cum ibi not. ff. de reg. iuris, &c.

Sed † vt vides, iam Rota mutauit sententiam, ex 143
sententia S. Congregationis, & nouissime id tenet Vuamesius consil. 213. quòd videtur procedere, etiamsi fructus, qui post mortem reseruantur, non dentur renuntianti, aut permutanti, vt fit in d. Ecclesia Ciuitaten. & aliis, vbi sunt huiusmodi constitutiones, seu consuetudines, vel etiam decedenti cum præbenda, qui non sepelitur in ipsa Ecclesia, vt audiui fieri, esse tamen iam alteratum in Ecclesia Salamantina, nam adhuc non possunt dici auferri illi fructus, sed differri, & reseruari post mortem, licet cum illis conditionibus, quæ videntur rationabiles, & iustæ. Et ita est de mente S. Congregationis, & Rotæ iam, Ioannis Gutierrez, & aliorum allegatorum.

Ex quibus † resultat dubium, quid dicendum sit 144
in Ecclesiis, in quibus ex earum statutis, & consuetudinibus noui beneficiati non percipiunt fructus primi anni, nec reseruantur eis post mortem. In quo dicendum est, quod si illi fructus applicantur fabricæ, aut aliis piis vsibus, habebit locum decisio *d. cap. si tibi concesso*, & sic per assecutionem canonicatus, seu portionis, aut dignitatis in illis Ecclesiis, non vacabit primum beneficium incompatibile, quod quis obtinet, quousque lucretur fructus canonicatus, seu portionis dignitatis integre, seu maiorem partem, nam dicta statura, & consuetudines applicantia fructus fabricæ, aut aliis piis vsibus, non reuocantur per dictum Decretum Concilij, & constitutionem Pij V. nisi pro dimidia, quando vltra semestre reperiuntur concessi, ex d. constitutione Pij V. Quod maxime † procederet vbi ista constitutio Pij V. non 145
fuisset vsu recepta, quoad dictam reuocationem pro dimidia, vt alicubi posse contingere ait Suarez *d. cap.* 20. *num.* 10.

Si vero † fructus quos amittit nouiter receptus, 146
cedunt antiquis, aut mensæ Episcopali, seu mensæ Capitulari remanent inter antiquos diuidendi, maior est difficultas, an in talibus Ecclesiis habet locum *d. c. si tibi concesso*, ita vt per assecutionem canonicatus, portionis, aut dignitatis in tali Ecclesia non vacet primum incompatibile, quousque incipiat lucrari seu per eum stet.

Et quidem † ante Concilium Triden. & d. consti- 147
tutionem Pij V. videbatur habere locum, quia tunc tolerabantur & tolerari posse videbantur talia statuta, consuetudines saltim ab immemoriali tempore obseruata, ad Rochum *in c. si de consuetud. sectione 6. num.* 15. maxime si essent à Papa confirmata in specie, quamvis Concilium prouinciale Senonen quod est 5. *tom. Concilium c.* 21. damnabilem iudicet huiusmodi consuetudinem, & veram corruptelam & notorium abusum.

Stante † vero dicto Decreto Concilij, & consti- 148
tutione Pij V. quæ venit in executionem, & declarationem dicti Decreti, quibus reuocantur prædicta statuta, & consuetudines, etiam immemoriales Ioan. Gutierrez *d. cap. 29. num.* 29. Cenedo collect. 16.

ad Decretales *n.*2.Man.Rodriguez *d.cap.*33.*num.*1. *& in addit.*ad bullam compoſitionis *n.* 8. & Vega *d. c.* 36.*caſu* 19. Suarez *d.c.* 20.*à nu.* 6.& declaratio Leodien. ſupra adducta 8.*p.cap.*1. *num.* 84. etiamſi iuramento, confirmatione Apoſtolica, aut alio quovis præſidio munita ſint, per quæ verba tollitur confirmatio Apoſtolica, etiam ex certa ſcientia : gl. *in extrau.ſuſcepti, de elect.*Ioan.XXII. *verb.confirmatione*, non habebit locum in illis Eccleſiis *dict.capit. ſi tibi conceſſo*, cum ceſſent iam dicta ſtatuta, & conſuetudines.

149 Sed cum in aliquibus Eccleſiis non ſit receptum dictum Decretum Concilij & conſtitutio Pij V. ſed adhuc ſeruentur prædicta ſtatuta,& conſuetudines, difficultas eſt, an in illis procedat hodie *d.cap.ſi tibi conceſſo.*

150 Et pro † parte affirmatiua facit regula, quod lex etiam canonica non recepta, non obligat,quamvis primi non recipientes peccauerint. *l. de quibus. ff. de legib. c. in iſtis* §.*leges.*4. *diſt.*vbi Domin.*gloſ.*2.*ad fin. in c.*1.*de treuga & pace*, & ibi Calder.Card. Imola,& Fel.Bott.*de ſynodo* 3.*par.*2.*à num.*60.*ad* 63. Capra *regul.*5.Iaſ.*in l.rem non nouam, à num.*4.*C. de iudic.* Rolan.*de lucro dotis qu.*99.Puteus *dec.*1.*l.*1. Naua.*in man. cap.*32.*num.*41.*&* 62.*& conſ.* 1. *de conſtit.q.*5. *&* 6.*à n.* 23.*& conſ.*18.*de ſtatu monach.& conſ.* 44.*à n.*4. *de ſentent.excommunicat.* Couar. *lib.*2.*vari.ca.*16.*n.*6.Duenn. *reg.*79.*ampliatione* 5. Mandoſ. *reg.*23.*Cancell.quaſt.*1.*à n.*4.Granutius ad Simonetam *de reſeruatio.q.*99.*n.*12. Menoch.*de præſumpt.lib.*2.*præſumpt.*2. *nu.* 1. Ioan.Gutierrez *de iurament.confirm.*1.*par.capit.*38.*n.*3.*& cano. quæſt.lib.*1.*capit.* 8. *à n.*2.Flam.Pariſ.*de reſignat. benef. lib.*11.*qu.*9.*n.*26.*& de confiden. quæſt.* 11.*n.*21. & Solis *de cenſibus lib.*1.*cap.*9.*ex n.*8.& Sylueſt.*verb.lex, quæſt.* 6.Armill. *eodem verb.n.*11.B.Medina 1.2.*qu.*90. *art.* 3. *ad ſecundum.*Valen.2.*tom.* 1.2.*diſp.*7.*quæſt.*5. *pun.*5. 4. *quæſt.*Man.Rodrig.*in ſum.*1. *tom.cap.* 193. *à n.* 9.*& qu. regul.* 1. *tom.q.* 6.*art.*10.11.*&* 12.Salas *de leg.diſp.* 13. *ſect.*1.Suarez *eodem tract.lib.* 3.*cap.*19.*à n.*1.*& libr.* 4. *cap.*16 *à n.*9.Vega *in ſum.*2.*part.c.*23.*caſu* 11.Azor *lib. c.* 4. & Tho.Sanc.*de matrimonio lib.*3.*diſp.*18. *num.*1. Mantica *de tacitis & ambiguis conuentionib.lib.*5.*tit.* 13. *à num.*35. & Rota in vna Valliſoletana præeminentiarum 23. Maij 1608. coram D. Lancelloto.Flam. *lib.* 8. *quæſt.* 8. *numero* 154. Grat. *in addit. dec.* 186. *à numero* 1.

151 Et ratio † eſt,nam vt inquit Domin.*ſupra*, quem reliqui ſequuntur, lex cenſetur lata ſub conditione, *ſi recipiatur*, nam & præſumendum eſt eam legem, quæ à Republica non recipitur, ei non conuenire, Couarr. & alij *ſupra.*

152 Et ita † reg. procedit etiamſi lex habeat Decretum irritans.Puteus *dict. deciſ.* 1. & Anton. Gabr. *de clauſulis concluſ.*3.*n.*43.Flamin.Pariſius *ſuprà d.n.*154. & Rota in d. Valliſoletana poſt Alexand.*conſil.* 132. *vol.*1.& Ruinum dicentem communem *conſil.*13. *nu.* 27.*vol.*2.& Rochum *infrà.* Quicquid dicat Gratian. *ſupra n.quinto*, cum Caputaquen. *deciſion.*204. *part.*3. & Doctores poſt eos allegatos *in cap. cum benef. de præbend. in* 6. loquuntur in conſuetudine, vt *ſupra* 5.*part.capit.*4.*n.* 175.

153 Et † etiamſi deroget conſuetudini, Rochus *in d. ca.fin.de conſuetud.ſect.*7.*n.decimoquinto*, Bot.*dict. artic.* 2. *n. ſexageſimo quarto* Duennas *reg.* 144. 2.*limitat.* & Man.Rodriguez *dict. artic. vndecimo* Salas *dict.diſp.* 13.*ſect.* 5.

154 Etiamſi † non ſit recepta per ignorantiam. Nau. *d.conſ.*2.*qu.*6.*à n.*25.Manus Rodriguez *d. cap.* 195.*n.* 10 & Vega *ſupra.*

155 Et tunc † dicitur lex non recepta, quando aliqui contractus contra eam fiunt, ſeu à principio per maiorem partem, communiter non ſeruatur principe ſciente, & tolerante, & quando eo ignorante per decennium negligitur, & non admittitur, Calder. Car. Imola, Felin.Iaſ.Puteus, Nauar. Couarr. Ioan. Gut. Flam.Pariſ.Manu.Rodriguez,Azor.Rota, Alexand.Monet.*de diſtrib.ar.*2.*q.*12.*n.*5.& Salas *d.diſp.*13. *ſect.*2.3.*& 6.*& alij ſupra.

Et † probabile etiam eſt non requiri tempus de- 156
cennij, ſed ſufficere actus contrarios etiam principe ignorante,vt per Feli. *ſupra*,& tenet Bott.*n.* 63. Nauarr.*d.conſ.*44.*num.* 7.& in effectu Manu.Rodrig. *d. art.*10. *&* 12. licet plus velit Suarez *d.tract.*4.*de reli. libr.*4. *cap.*22.*n.*5.*& leg.libro quarto.cap.* 16. *nu.* 2. & ita videtur in praxi ſeruari, nom ſolum videtur attendi non vſus per actus contrarios &c.

Vbi ergo dictum † Decretum Concilij, & conſti- 157
tutio Pij V.non ſunt recepta,poterit ſeruari prædictum ſtatum, & conſuetudo, quod nouiter recepti non lucrentur primo anno, ſicut ante Concilium, & conſequenter habebit locum *dict.ca.ſi non conceſſo.* 158

Nec huic † rationi obeſt dicere, quod S. Concilium Triden. eſt in Hiſpania receptum,& particulariter in Concilio prouinciali Compoſtellano facto anno 1565. per Epiſcopos, & procuratores Eccleſiarum, vt in actione prima. Reſpondetur enim receptionem iſtam eſſe in genere,& verbalem,cui non receptio in ſpecie, & re derogat, ex *reg. generi per ſpeciem derogatum in* 6. & quia voluntas magis factis, quam verbis declaratur, Tiraquel. *de retractu conuent.in fin.tituli. n.*75.Rota *deciſio.*811.*n.* 21.*par.* 1. *diuerſorum*,& in propoſito receptio,vel non receptio maioris partis populi, ſeu communitatis facto ipſo, & praxi videtur attendenda quicquid dicat Valentia *ſupra* : facit quod dicit Azor *lib.*10.*capit.* 11.*qu.*6. de quo ſupra 3.*p.cap.*2.*n.*22.

Nec rurſus † obeſt dicere, quod iſta ratio proce- 159
deret,ſi generaliter, & à maiori parte Eccleſiarum, ſaltim vnius prouinciæ, non eſſet receptum dictum Decretum Concilij, & conſtitutio Pij V. & quod non receptio vnius Eccleſiæ, ſeu Capituli,nihil refert,tanquam non receptio vnius particularis.

Reſpondetur † enim, Capitulum in propoſito non 160
conſiderari vti perſonam particularem, ſed vti vniuerſitatem, cum non agatur de acquirendo ipſi Capitulo, vt Capitulo,& vti priuatæ,& ſingulari perſonæ,ſed omnibus, & contra omnes de Capitulo in communi,ac in publico,& in vniuerſum promiſcue: nam omnib.nocere, & prodeſſe poteſt, & agitur de fauore, & præiudicio incertarum perſonarum, & ſic verſamur in materia conſuetudinis Capituli, & non præſcriptionis, Rota *dec.*6.*de conſuetud.in nouis*, Butrius *numero* 49. & Abb. 20. *in c. fin.de conſuet.* & ibi Rochus *ſect.*5.*numero* 3. Rebuff. *ad leges Gallicas* 3. *tom.tit.de conſuetud. in præfat.num.*23.Aym. *de antiquitate temporis* 4.*par.*7.*differentia*, & fuit alias reſolutum in vna Hiſpal.voti 26.Nouembr. 1594 coram D. Gipſio.

Sed contra iſtam rationem facit, quod cum Con- 161
cilium ibi retineat,& aboleat huiuſmodi conſtitutiones,& conſuetudines, vt prauas,& ſcandaloſas,non videtur excuſare non receptio, illa enim reg. quod lex non recepta non obligat,non videtur procedere quando lex, quæ ſemper loquitur *l. Arriani.C.de hæret.*aliquid prohibet tanquam alias malum,ſeu ſcandaloſum, & quando derogat conſuetudini non ſimpliciter,ſed illam damnando,& reprobando, vt iniquam,& irrationabilem, nam tunc ceſſat ratio illius regulæ:& ita videtur docere Suar.*de leg.lib.* 7. *c.* 7.*n.* 7.8.*&* 9.

Et confirmatur,nam † maiorem vim habere vide- 162
tur conſuetudo immemorialis,quæ habet vim priuilegij quam non receptio, & tamen illa tunc non valet nec excuſat,Cou.*lib.*3.*variarum c.*13.*n.*5.Duennas *reg.*144.*ampliatio.*3.Ceuallos *quæſtio.*897.*n.* 474.

Et quod † non excuſet non receptio in propoſito, 163
videtur ſentire Naua.*de orat.c.*7.*n.*30.relatus ſupra 3. *par.c.*1.*n.*79.

Et

164 Et ita † videtur sentire S.Congregatio Concilij in sequenti declaratione, cuidam Episcopo directa, Perillustris, ac reuerendissime domine vti frater, ista in Cathedrali ante Concilium à tempore cuius initij memoria non existit conditum esse, & adhuc post Concilium obseruari statutum nuper delatum est, ad S. Congregationem Cardinalium Concilij Tridentini interpretum, videlicet canonici, aliique beneficiati, qui in dies recipiuntur, prioribus decem mensibus exiguam distributionum partem percipiant, residuumque canonicos & beneficiatos antiquiores inter se partiri, ac in suos vsus, & vtilitatem conuertere, itaque illustrissimi Patres amplitudini tuæ serio iniungunt, vt huiusmodi constitutionem tanquam prauam, & scandalosam rejicias, atque aboleas, neque vlla ratione seruari permittas, & contra facientes pœnis contra simoniacos, sacris canonibus, & variis Summorum Pontificum constitutionibus propositis coërceas, quemadmodum prouide cauetur Decreto Tridentini Concilij *c.*14. *sess.*24. Romæ die 18.Iulij, anno 1601. Hier. Card. Matthæus. Quam declarationem suo breui, vt intellexi, confirmauit Clemens VIII.

165 Sed quicquid † sit de hoc, an non receptio dicti Decreti Concilij, & constitutionis Pij V. excuset, non tamen in Ecclesiis in quibus prædicta statuta & consuetudines adhuc seruantur, siue de iure, siue de facto, videtur habere locum decisio dicti *cap. si tibi concesso.* Ita quod per assecutionem canonicatus portionis, aut dignitatis in huiusmodi Ecclesiis non censeatur vacare primum beneficium incompatibile, quandiu is non lucratur fructus canonicatus portionis, aut dignitatis in totum aut saltim maiorem partem, nec stat per eum alias, ex eo quod de obligatione recitandi in terminis huiusmodi statutorum dicit Nauar. *d.cap.*7. *de oratione, n.*30. & diximus supra *d.cap.*1.3. *p.n.*76.

166 Nisi † dicas, quod in terminis prædictorum statutorum, & consuetudinum, ex quibus non residentes non lucrantur fructus, sed remanent in mensa Capitulari diuidendi inter antiquos, siue seruentur de iure, siue de facto, non habet locum decisio *dict. cap. si tibi concesso*, nam in terminis talium statutorum capitulum non percipit illos fructus tanquam fructus canonicatus, aut præbendæ noui residentis, sed potius iure propio: quia præbenda noui residentis, non videtur habere tunc fructus, nec d.nouus residens eos lucratur, ex forma dicti statuti, seu consuetudinis, & sic tunc non potest dici auferri ei fructus, sed potius non dari, & perinde est quoad illos fructus, ac si non resideret: faciunt quæ dicit Ioannes Gutierrez *canon. quæst.lib.*1.*c.*1.*num.*108. & diximus supra 1.*part. c.*5. *n.*208. decisio autem *d. cap. si tibi concesso*, videtur procedere, quando alius percipit fructus secundi beneficij, tanquam fructus illius, quod videtur probabile, supposito tamen, quod d. nouus residens lucraretur aliquos fructus, seu distributiones, licet non maiorem partem, & sic non esset pro tunc beneficiorum de vento, quod nullus haberet fructus, ex supra dictis.

167 Et similiter † dicendum videtur in Ecclesiis, vbi est statutum, seu consuetudo, quod canonici & beneficiati, qui nondum sunt promoti ad presbyteratus, vel diaconatus, aut subdiaconatus ordinem, non lucrentur fructus: quod non est contra dictum Decretum Concilij, & constitutionem Pij V. sed est rationabile quicquid contradicat. Man. Rodrig. *in add.* ad bullam compositionis *à n.*6.

168 Et † patet ex declaratione S.Congregationis Concilij in fortioribus terminis, quæ sic ait, Congregatio censuit consuetudinem Ecclesiæ Malfitan. authoritate Apostolica Leonis X. confirmatam, vt Presbyteri, & canonici ad participationem massæ communis ipsius Ecclesiæ non admittitur, nisi prius decem annos acolithatu subdiaconatu, & diaconatu, videlicet in quolibet ex dictis ordinibus per triennium, & in sacerdotio per annum dictæ Ecclesiæ seruierint, sublatum non esse per Concilium *c.*14. *sess. de reform.* & per bullam Pij V. quia dictæ constitutiones loquuntur in diuersis terminis: imo quod dicta consuetudo est rationabilis, tendensque ad cultus diuini augmentum. Ita censuit Congregatio, id tamen temporis, quo quis in seminario degit, computandum in decennio.

169 Quarto † declarantur prædicta, quod sicut si habenti beneficium conferatur aliud incompatibile, habita eius possessione pacifica vacat primum, ita si habenti duo, vel plura beneficia incompatibilia conferatur aliud, eius possessione adepta pacifice, vacant omnia prima, *Clem. si plures de præb.*

170 Sed istius † Clem. decisio difficultatem patitur, ex *cap. Ordinarij, §. in conferendis, de officio Ordinarij, in* 6. vbi dicitur, quod habenti plura incompatibilia, etiam cum dispensatione sufficienti, non potest aliud tale conferri, nisi dispensatio etiam ad illud extendatur, vel nisi prius habita resignet, & alias collatio nullius est momenti, contra Azor 2. *part. lib.*6. *cap.*13. *q.*10. ergo si collatio tertij non tenet, non potest inducere vacationem priorum, ex reg. *non præstat impedimentum, quod de iure non sortitur effectum lib.*6.

171 Sed respondetur, quod † licet collatio tertij non valeat, tamen eius possessione pacifica adepta vacant priora, ex *cap. cum qui prima parte de præbend. in* 6. vbi per adeptionem beneficij incompatibilis de facto obtenti, ita vacat primum, sicut per adeptionem iustam. Et ita intelligunt *d. Clem. gloss. ibi, verb vacare*, & Cardin. 4. *oppos. & 5. quæst.* & alij, Domin. *in §. in conferendis, num.*5 *&* 7. & Franc. *num.*2. Gambarus *de offic. legati libro* 5. *tit. an legatus possit vni plura beneficia conferre num.*150. & Roffin. *de benef. c.*5. *num.*37.

172 Et idem † erit si per prouisum steterit, quominus adipisceretur pacificam possessionem tertij, quamvis eius collatio non valeat, nisi antea renunciaverit collationi minus legitimè factæ de tertio *argum. cap. licet Episcopus, de præbend. in* 6. *& extrauag. execrabilis*, §. *qui vero, de præbend.* ne sit melioris conditionis is, qui acceptat collationem tertij illicitam quam qui licitam, *argument. dict. cap. cum qui*, vt cum Laurentio tenet Cardinal. *supra quinta opposit.* contra glossam *ibidem, verb. adepta*, & Paulum *ibidem.*

173 Sed nihilominus † verior est sententia glossæ, quam ibi sequitur Bonifacius *n.*10. *&* 24. *& à n.*33. reddens rationem differentiæ, & Mascard. *de probatio concl.*183. *in fin.* qui ait, quod in habente titulum reprobatum inducitur vacatio per solam assecutionem possessionis de facto, nec consideratur potuisse assequi, & videtur tenere Domin. *d.n.*7. & sequitur Villadiego *de legato, q.*14.1. *p.n.*97. *sequenti.* Text. autem *in d. cap. ord. §. in conferendis*, non procedit in obtinente in eadem Ecclesia dignitatem & canonicatum, seu portionem ex consuetudine, ex qua sine dispensatione possunt simul obtineri, iuxta infrà dicta *à n.*230. nam tali bene poterit conferri alia dignitas, aut canonicatus, absque eo quòd prius dimittat dicta obtenta, cùm stante dicta consuetudine non sint incompatibilia, quamvis contrarium videatur velle Rota in Burg. canonicatus 21 Iun. 1596. coram D. Seraphino supra adducta 5. *p.c.*4. *n.*173. per assecutionem tamen vltimæ dignitatis præbendæ, prima vacabit, arg. *Clem. nt. fin. de præben.*

174 Et circa † text. *in d.c. cum qui*, 1. *p.* & eius interpretationem vide vltra ordinarios ibi, Mascard. *d. concl.*183. *à n.*8. & decisiones Rotæ in causa Toletana Capellaniæ de Baraias infra adductas *à n.*22.

Circa

175 Circa † quem etiam text. alias in vna Cæsaraugustana pensionis 13.Nouembr. 1591. fuit resolutum, Quod pensio non extinguitur per assecutionem beneficij super quo fuit imposita,quando assecutio non fuit valida, vt quia pensionarius accepit possessionem beneficij vigore regressus, qui tamen non habebat locum,quia non fuit declaratus,provt declarari debet in vita titularis, Cassad.*decis.*4.*de locat.*Puteus *decis.*341.*lib*1. & requiritur sententia declaratoria ad canonizandum regressum,etiamsi adsit clausula capiendi possessionem propria authoritate, Cassad.*dicta decis.*4. Gigas *q.*78. & requiritur nimia contumacia in non solvendo pensionem, Sarnen. *de subrogan.n.*7.Anton.Augustin. *in epitome,tit.de priuatione ob non solutionem.* Nec obstat,quod sciat, vel scire debeat, non habere locum regressum, quia requiritur dolus, vt extinguatur pensio adepta possessione beneficij ratione regressus, qui cessat quando accipit protestando,non velle eam accipere, nisi quantum de iure,&c. vt in casu de quo agitur,nec etiam *c.eum qui de præbend.lib.*6.habet locum,vbi cessat dolus Ægid.*decis.*563. nec cum sit pœnale, debet extendi ad pensionem.

176 Potest † etiam dicta *Clem. si plures*, intelligi in obtinente plura incompatibilia ex dispensatione, qui acceptat tertium ex gratia, seu prouisione Papæ, in qua fuit facta mentio priorum, seu sunt habita pro expressis beneficia, quæ impetrans obtinebat, quo casu tenet prouisio tertij, quia textus *in d.§.in conferendis,*non habet locum in Papa,Rota *decis.*1095. *lib.*3. *part.*3. *diuers.* quamvis non facta mentione priorum gratia esset surreptitia, & nulla, ex *cap. si motu proprio de præbend. in* 6. *& Clem.*2. *de offic.Ordin. &c.* Et ita tenuit Rota in vna Hispalen. canonicatus 1554.

177 In qua † dixerunt domini,Quod si obtinenti duo incompatibilia ex dispensatione confertur tertium, collatio est nulla *d.cap.ordinarij, §.in conferendis,* vbi DD.gloss.*in d.Clem. si plures*, vbi omnes, & eodem modo regressus ad incompatibilia causat impedimentum, sicut ipsa beneficia, *Clem.gratiæ,de rescript.* tamen ista essent vera, vbi huiusmodi collatio fieret sine mentione priorum : at cum Papa in prouisione habuit pro expressis omnia beneficia quæ impetrans obtinebat, & ad quæ ius sibi competebat, tenet collatio facta habenti duo incompatibilia, seu regressum ad illa ex dispensatione, quamvis non censeatur dispensare super retentione priorum, per *cap.non potest, de præbend.in* 6. & sic per assecutionem tertij vacant priora : & ita præmissa intelligunt Card.& Bonif. *in d.Clem. si plures*, Gemin. *in d. cap. non potest, §.fin.addit.* Mohed.*in d.cap ordinarij,in fine,* & sentit in ratione Paris. *cons.*74. *lib.*4. vt per Guidobon. *decis.*58. quamvis † id, quod ibi dicitur, eodem modo regressum ad incompatibilia causaret impedimentum collationi tertij, sicut ipsa beneficia, mihi non videtur verum : nam *d.§.conferendis,* solum loquitur in obtinente plura incompatibilia : nec *d.Clem. gratiæ*, obstat, nam solum probat gratiæ ad beneficium censeri renunciatum per assecutionem alterius, quod cum illo retineri non potest.

178

179 Et † ex dicta *Clem.si plures*, in odium pluralitatis credit Gambarus supra *n.*156. dispensatum,vt possit tenere quartum beneficium ad annum, si completo anno illud non dimittit,vacare alia tria, paria enim sunt non habere titulum, vel ex post deueniisse ad non titulum,*l.quia in eum,ff.ad l.Aquil.* nam post annum remanet merus detentor, & sine titulo, ideo non debet esse melioris conditionis, eo qui haberet perpetuum titulum, *cap.eum, qui de præbend. in* 6. Hæc Gambar.

180 Contrarium † tamen tenuit Rota, scilicet, quod cum dispensatus ad tria,quæ fuerat assecutus,postea obtinuit dispensationem ad quotcumque,& qualiacumque beneficia incompatibilia, ad annum, & similiter fuit assecutus quartum, quod retinuit vltra annum, propter huiusmodi retentionem quarti vltra tempus dispensationis vacat tantummodo quartum, & non priora, quia *cap.de multa,de præbend.& Clement. gratiæ de rescript.* procedunt in eo, qui à principio assequitur sine dispensatione incompatibile, & habet malum initium, quod à canone consideratur, & eo casu sit execrabilis, & vacant priora : at hic habet bonum initium, quia licet per lapsum temporis iniustè retineatur, non est casus à iure consideratus, ita quod incidat in pœnam priuationis obtentorum, & vbi à iure non reperitur imposita pœna priuationis expressa,illa non venit imponenda, not. *in cap.fin.* vbi Abb. & alij *de iurepatronat.*Alexand.*in l.etiam, §.licet, num.*7.*ff. soluto matrim.* Pro qua decisione facit quod ait Cardin.*consil.* 132. quem sequitur Felin. *in cap. quoniam frequenter, §.porro,col.*7.*vt lite non contest.*Ita Guidob.*decis.*57.*in manuscriptis.*

181 Vltimo † declarantur prædicta quod ad inducendam incompatibilitatem debent esse beneficia perpetua,saltim aptitudine,vt sunt beneficia manualia, seu ad nutum amouibilia, quæ etiam cum dentur in titulum, & possint esse perpetua, inducunt incompatibilitatem, sicut perpetua : officia vero, seu dignitates,quæ conferuntur, & dantur ad certum tempus, non inducunt talem incompatibilitatem, vt fuit latè resolutum in vna Seguntina thesaurariæ 29.Aprilis 1596.coram D.Orano,vt in decisione sequenti. Ioan. Morales impetrauerat thesaurariam Ecclesiæ Seguntinæ sub eo prætextu vacan. quod Rodericus de Lorençana miles ordinis S.Iacobi de Spata, illam possidens, prioratum militiæ S. Iacobi Monasterij regularis S. Marci Legionen. ad triennium in gubernium, siue administrationem concedi solitum, fuisset assecutus : introducto autem coram me in gradu appellationis iudicio, dubitaui, an per assecutionem dict. prioratus vacasset thesauraria Segunt. in casu, & ad effectum, de quo agitur: Domini vnanimi suffragio concluserunt, nullum inductum fuisse vacationis modum : nam cum huiusmodi prioratus non detur in titulum, sed in administrationem ad triennium, cum facultate semel tantum illud prorogandi, non potest dici vllam causatam ex eius assecutione incompatibilitatem, cum receptissima sit conclusio, quod officia & dignitates, quæ non sunt perpetuæ, nec in titulum perpetui beneficij conferuntur, non faciunt incompatibilitatem, vt est text. *in cap. de multa, de præbend.* ibi : nunquam autem reputamus, aliquem ad hanc constitutionem teneri, nisi perpetuam habeat dignitatem : notant ibi Innoc. *num.*6. Anchar.*n.*15. Imola *num.*136. Abbas *num.*22. *&* 23. *& in cap.*1.*de consuetud. lib.*6. Capra. *reg.*90. *num.*67. Gambar. *de offic.legati lib.*5.*titul.* an possit legatus vni plura beneficia conferre *num.*23. Hoieda *de incompatibilitate benef.part.*2.*cap.*10.*num.*13. *&* 14. *in fin.& 1.part.c.*12. *num.*52. cui non repugnat, *cap. cum singula, de præbend.lib.*6. vbi post gloss.*in verb.intelligibilis,*Domin. *num.*9. & post eum Franc.*num.*5. voluerunt beneficia regularia, etiam quod non sint perpetua, causare incompatibilitatem, quia ipsi loquuntur de beneficiis regularibus manualibus ad differentiam aliorum beneficiorum regularium, quæ non sunt manualia, sed perpetua, provt equidem omnia beneficia regularia electiua, & curata sunt de sui natura perpetua, & simpliciter tanquam talia in titulum perpetui beneficij conferuntur, non adjiciendo prouisioni certum, nec determinatum tempus, ideoque ad ea electi vel prouisi non possunt ad nutum superiorum remoueri, *cap. nullam 18.quæst.*2. *cap.Monasterij, §.priores, de statu Monach.*

Cassad.

Cassad. *dec. 4. n. 2. & 3. & dec. 52. n. 9. de præb.* quod secus est in beneficiis regularibus, quæ sunt ad nutum superiorum amouibilia, & quæ hoc respectu per Domin. & Francum dicuntur non perpetua, licet de sui natura sint perpetua, Cardinal. *Clem. 2. quæstion. de rescript.* Vitali *Clement. vni numero nono, de supplen. negligen. prælator.* Ægid. *decision. 203.* quilibet prioratus. Nam etiamsi sint ad nutum amouibilia, tamen quia possunt aptitudine esse perpetua, non mirum si inducunt incompatibilitatem: verum quando regularia beneficia, vt inter illa est prioratus, de quo agitur, non conferuntur in titulum beneficij perpetui, sed ad certum tempus, non possunt causare incompatibilitatem, Imola *in Clem. & si principalis, n. 22.* & ibidem Barbat. *eodem num. de reser.* ex quo non sunt beneficia, sed potius temporales administrationes, Vital. *in dict. Clem. vni. n. 4.* allegans Hostiensem *in d. c. de multa, n. 10.* vbi quærens qualis debeat esse dignitas siue beneficium in casu, *d. c.* respondit debere esse perpetuum. Propterea, quod temporales administrationes non sunt beneficia, neque inducunt incompatibilitatem, Gamb. *de officio legati. tit. de potestate legati in reseruan. n. 12. in fin. & seq.* vt etiam cadunt sub regul. reseruatoria, Cald. *consil. 26. de præb.* Æneas de Falcon. *tract. de reseru. 3. q. principali, n. 25.* Achill. *d. c. 2. de reseru.* Itaque ad esse beneficij Ecclesiastici requiritur, vt eius titulus sit saltim aptitudine perpetuus, Oldra. *consil. 81.* Anch. *in Clem. per literas 3. not. de præbend. & in c. beneficium 2. col. de regul. iuris lib. 6.* Felinus *in c. in nostra, columna 6. vers. restant. multa, de rescript.* Ex quo tollitur dictum Calder. *consil. 9. de rescript.* & ibi Gemin. *in annotatio. ad Calder.* dum dicunt dari titulum beneficialem, licet non perpetuum, sed ad tempus, quamuis non loquuntur de beneficio manuali quod confertur ad certum tempus, cuius non est facienda mentio, Felinus *d. c. in nostra n. 18.* Nam in consequentiam, si ejus non est facienda mentio, non inducit incompatibilitatem, vel etiam non dicitur beneficium, quod inducat incompatibilitatem, cum de beneficio simplici ad effectum euitandæ surreptionis sit facienda mentio, quod tamen non causat incompatibilitatem. Non obstat, quod prioratus iste nedum est dignitas simpliciter, sed curata, habens curam iurisdictionalem fori exterioris suspendendi, excommunicandi, absoluendi, inquirendi, visitandi, *capit. dudum, el segundo*, §. *sel cum iure*, vbi Abb. *num. 7. de elect.* quia cum insit illi cura temporalis temporalitate determinata, non causat incompatibilitatem, Ioann. Andr. *in capit. de offic. deleg. libro 6.* Anchar. *in d. c. de multa, n. 10.* Capra *d. reg. 90. n. 67. 12.* fallit, Hoieda *d. c. 13. n. 61.* & hoc citra omnem contentionem, quia prior non habet iurisdictionem iure proprio, sed vice magistri magni, vt probant testes ad 17. interrogatorium, Puteus *dec. 117. libr. 2.* vbi firmat procuratores, & officia, quæ alterius vice geruntur, & exercentur, non inducere incompatibilitatem, nec etiam habet fructus, aliquos, nec mensam distinctam à conuentu, sed solum alimenta, prout prior claustralis, *cap. 2. cap. ad Monasterium, de regular.* & tenetur de illis reddere rationem, gloss. *dict. Clement. vnica*, §. *præmissa*, *verb. de mensa.* Vltra quod quando probatum esset ipsum esse curatum, in consequentiam veniret, quod esset perpetuus, Cassad. *decis. 4. de præbend.* cum temporalitas repugnet curæ, Oldrad. *consilio 277. num. 8.* curatus enim dicitur pater qui non datur ad tempus, sed est perpetuus, ex quo naturam ars imitatur, quod eo ipso, quod quis est curatus, sit perpetuus, vt bene hic per informantes, &c.

§. II.

De incompatibilitate duorum beneficiorum sub eodem tecto.

SVMMARIA.

182 NOn solum duæ dignitates, personatus, seu officia, sed etiam duo canonicatus, seu præbendæ, aut portiones, vel duo simplicia beneficia vniformia, siue similia, sub eodem tecto, sunt incompatibilia adeo, vt per assecutionem secundi: vacet primum ipso iure, etiam de iure antiquo,

183 *Nec valet statutum Episcopi in contrarium,*

184 *Nec etiam consuetudo contraria etiam immemorialis,*

185 *Nec Episcopus potest dispensare,*

186 *Et improbatur dictum Zerolæ,*

187 *Quamuis possit quis tenere duo curata, quando vnum venit per annexionem, tamen in eadem Ecclesia, non potest quis habere duas præbendas, etiamsi altera sit annexa dignitati,*

188 *Vnde dispensatus ad duo sub eodem tecto, non poterit illa obtinere, si alteri sit annexa capellania, vel aliud beneficium in eadem Ecclesia, nisi hoc quoque dispensatione fuerit expressum, secundum Rebuffum,*

189 *Nec potest quis sine dispensatione retinere beneficium simplex seu præbendam cuiusdam Ecclesiæ, cum rectoria alterius, cui annexum erat aliud beneficium simplex Ecclesiæ primæ, secundum Nauarr.*

190 *Et dicunt Doctores, quod iura magis abhorrent pluralitatem duarum præbendarum, seu duorum beneficiorum similium sub eodem tecto, quam duorum curatorum,*

191 *Et duæ præbendæ sunt magis incompatibiles sub eodem tecto, etiamsi altera sit annexa, quam dignitas cum parochiali annexa præbendæ in Ecclesia Cathedrali secundum Gomezium,*

192 *Secundum authorem, non est differentia in hoc inter curata, & duas præbendas in eadem Ecclesia, sed solum est differentia in modo annexionis: nam per annexionem, & vnionem Ecclesiæ parochialis factam præbendæ supprimitur & extinguitur titulus parochialis, &c.*

193 *Et sic tunc nõ intitulatur quis in parochiali annexa, sed in præbenda,*

194 *Et non censetur habere curam,*

195 *Et consequenter parochialis possessa vti vnica, & membrum alterius, non inducit incompatibilitatem,*

196 *Et qui habet duo curata, quando vnum venit per annexionem, non dicitur habere duo curata: sed vnum curatum, & aliud simplex, nam curatum annexum simplici assumit naturam simplicis, &* num. seqq.

Vbi adducuntur declarationes S. Congregationis,

198 *Et idem esset in annexione portionis factæ dignitati accessorie, & sic obtinens talem dignitatem, cui est vnita portio, si simul obtineret aliam portionem, seu præbendam eiusdem Ecclesiæ non esset triplex, aut in eadem specie duplex,*

199 *At per annexionem præbenda, nempe canonicalis, quæ proprie dicitur præbenda, factam dignitatem eiusdem Ecclesiæ, etsi videatur fieri accessorie, non solet extingui titulus, & nomen præbendæ, & canonicatus, sed vti duo beneficia obtinentur, & ideo non possunt duæ præbendæ, simul teneri in eadem Ecclesia, etiamsi vna sit annexa dignitati, vt in* Clem. fin. de præb.

200 *Ista Clementina intelligitur de præbendis canonicalibus, seu quasi,*

201 *Et præbenda quaſi canonicalis eſt quando eam habens reputatur pro canonico, & habet vocem in Capitulo, vt canonicus, licet non ſit canonicus,*

202 *Et intelligitur de præbendis ſpiritualibus & titulis beneficialibus, ſecus vero de præbendis, ſeu portionibus temporalibus, quæ non inducunt incompatibilitatem,*

203 *Quando aliqua dignitas habet duas præbendas, ſeu portiones, neutra illarum eſt proprie præbenda canonicalis, nec cenſetur duplex titulus beneficialis, ſed tantum vnus, nempe ipſius dignitatis cum duplici reditu præbenda, ſeu portione temporali.*

204 *Niſi aliunde conſtet aliquam illarum eſſe vere canonicalem, ſeu quaſi, &c.*

205 *Quod tamen conſtare non dicetur ex eo ſolo, quod obtinens talem dignitatem habeat vocem in Capitulo, ſeu ſit de Capitulo,*

206 *Nam licet de iure cõmuni id competat ſolis canonicis, canonicæ & rationi.*

207 *Tamen de iure ſpeciali poteſt aliis competere, & ratione dignitatis,* & n. ſeqq.

Vbi adducuntur reſolutiones Rotæ.

210 *Quamvis ex eo ſolo, quod habeant vocem in Capitulo, etiam in omnibus, non ſequitur eos eſſe de Capitulo,*

211 *Et dignitas habens de conſuetudine, vel priuilegio vocem in Capitulo, ſi aſſequatur canonicatum, debet habere duplicem vocem, ſicut etiam duplices diſtributiones, niſi aliud habet conſuetudo,*

212 *Quod quoad vocem non ſeruatur, in Eccleſia Abul.*

213 *Et ita in Eccleſia Palentina decanus, & in Seguntina decanus, & theſaurarius, qui habent duas præbendas, & vocem in Capitulo ſolent ſimul obtinere aliam præbendam canonicalem, ſeu portionem, non obſtante impetratione, & contradictione facta, &c.* & n. ſeqq.

216 *Tenetur contra Rebuffum ſupra, quod diſpenſatus ad duo ſub eodem tecto, poterit illa obtinere, etiamſi alteri ſit annexa capellania, vel aliud beneficium in eadem Eccleſia,*

217 *Et contra Nauar. ſupra quod non impeditur retentio beneficij ſimplicis cuiuſdam Eccleſiæ cum Rectoria alterius, propter annexionem factam Rectoriæ de alio beneficio ſimplici Eccleſiæ primæ,*

218 *Sententia eorum ſolum procederet, quando vnio facta eſſet æque principaliter, vel ad tempus, ſeu vitam obtinentis tantum.*

219 *Nam vnio ad vitam inducit incompatibilitatem, ſaltim hodie ex Concil. Trid. Quamvis antea ſecus eſſet, ſicut in commenda ad vitam,*

220 *Et ſic habens in aliqua Eccleſia dignitatem ad ſui vitam erectam, cui pro eius dote portio dict. Eccleſiæ eſt vnita, non poteſt iam obtinere aliam portionem, ſeu præbendam eiuſdem Eccleſiæ, nec in ea coadiutor deputari, ſine ſpeciali diſpenſatione Apoſtolica, quæ tamen vix concederetur.*

221 *Duæ capellaniæ ſub eodem tecto ſunt incompatibiles, tanquam beneficia vniformia, & non poſſunt ſimul teneri abſque diſpenſatione Papæ, ſed per aſſecutionem ſecundæ, prima vacat.*

222 *Et tenuit Rota in deciſionibus poſitis,* & n. ſeq.

225 *Secundum Nauar. & alios duæ cappellaniæ, ſeu altaria ſub eodem tecto, non ſunt beneficia vniformia ad effectum incompatibilitatis, niſi ſint inſtitutæ ad vnum finem, & ad eadem munera, & vnam Congregationem, ſecus ſi ad diuerſa, & ſeparata munera,*

226 *Quod videtur ſeruari in aliquibus partibus Hiſpaniæ,*

227 *Sed contrarium tenent relati ſupra, & Rota in deciſionibus adductis.*

228 *Et ſtante, quod ſint beneficia vniformia, conſuetudo in contrarium non erit habenda in conſideratione, nec diſpenſatio Nuntij, ſicut nec Epiſcopi,*

229 *Sed cum non ſit ius clarum eſſe beneficia vniformia, ſed in eo ſint opiniones, conſuetudo tenendi in eadem Eccleſia duas capellanias huiuſmodi ſine diſpenſatione aut cum diſpenſatione Ordinarij, ſeu Nuntij, videtur tolerabilis, etiam poſt Concilium, vbi illud quoad hoc non ſit receptum,*

230 *An duo beneficia difformia, & diſſimilia ſub eodem tecto ſint incõpatibilia, vt dignitas, & canonicatus, curatum & ſimplex, canonicatus, & capellania, &c.*

231 *Prima ſententia, eſſe incompatibilia, ita tamen, vt non vacet ipſo iure vnum per aſſecutionem alterius, & ex conſuetudine, ſeu ſtatuto, aut diſpenſatione Epiſcopi poſſint retineri,* & num 232.

Adducuntur reſolutiones Rotæ,

233 *Et obiectioni, quod ſi de iure ſunt incompatibilia, non poteſt ſtatui contrarium per ſtatutum, reſponderi poteſt ſtando iniſta ſententia, quod non eſt ius clarum, &c.* & n. ſeq.

235 *Contraria ſententia, quod ſint incompatibilia de iure niſi alias ſint ſibi repugnantia ratione reſidentiæ, ſeu ſeruitij,*

236 *Pro qua allegantur iura,*

237 *Et videtur verior de iure,*

238 *Quicquid ſit de hoc in eadem Eccleſia, nullo modo poteſt quis eſſe triplex abſque Papæ diſpenſatione, nec valet conſuetudo, vel ſtatutum in contrarium contra Botteum.* & num. ſeq.

240 *Et reprobatur conſilium Nauarr. docentis poſſe teneri duas capellanias cum dignitate in eadem Eccleſia ex conſuetudine, ſi dignitas non eſt ſufficiens,*

241 *Et alias doctrina Cerola,*

242 *Nec poterit Nuncius, ſeu Legatus in hoc diſpenſare, niſi haberet ſpecialem facultatem.*

243 *S. Cõgregatio Concilij approbauit primam ſententiã, quod duo beneficia difformia ſub eodem tecto ſint incompatibilia, vt in declarationibus poſitis,*

244 *Et ſic conſequenter dicendum eſt primum ipſo iure vacare per aſſecutionem alterius ex Concilio.*

245 *Poteſt tamen ex conſuetudine teneri dignitas cum canonicatu in eadem Eccleſia, cui non eſt per Concilium derogatum, ex eadem S. Congregatio. vt in declarationibus poſitis,* & num. ſeqq.

248 *Nec huiuſmodi conſuetudo eſt periculoſa, ſed rationabilis contra Hoiedam.*

249 *Iſta conſuetudo non procedet in canonico pœnitentiario, vt in declaratione S. Congregationis poſita.*

250 *Habet enim officium pœnitentarij, & inſuper canonicatum tali officio annexum,*

251 *Nec refert, quod officium pœnitentiarij de per ſe non habet fructus, quia ſufficit, quod eos habeat ratione adiuncti canonicatus.*

252 *Aliquando tamen ex gratia, & diſpenſatione Apoſtolica obtinet ſimul dignitatem,*

253 *Et iſta ratio conſiderata in pœnitentiario, non militat in canonico lectura, nec in canonico doctorali, aut magiſtrali, in quibus ſolum conſideratur canonicatus, & præbenda cum tali onere, &c.*

254 *Supradictis videtur conformis ſtylus Curiæ, qui facit ius, adductus.*

255 *An ſi conſuetudini tenendi dignitatem cum canonicatu, vel portione in eadem Eccleſia non eſt derogatum per Concilium, ita etiam non ſit derogatũ conſuetudini tenendi duo alia beneficia difformia, & videbatur ſimiliter dicendum non eſſe illi derogatum.*

256 *Sed contrarium cenſuit S. Congregatio, & ponitur ratio differentiæ.*

257 *Sed vbi Concilium non ſit quoad hoc receptum videtur poſſe adhuc ſeruari dicta conſuetudo, quæ tamen non videtur certo ſtare in Epiſcopatu Abul.*

258 *Quando beneficia dicantur ſub eodem tecto, ſeu in eadem Eccleſia, an ſi vnum ſit in Eccleſia, & aliud in capella, clauſtro, aut cœmeterio, vel ambitu eiuſdem Eccleſiæ, cenſeantur eſſe ſub eodem tecto, & in eadem Eccleſia,*

259 *Reſoluitur, quod beneficium ſitum in capella, clauſtro,*

claustro, cœmeterio, seu ambitu contiguis Ecclesiæ, censetur esse in eadem Ecclesia, si vero non essent Ecclesiæ contigua, sed extra septa illius, beneficium ibi situm non censeretur esse in Ecclesia principali.

182 NVnc operæ pretium erit aliqua † tractare circa incompatibilitatem duorum beneficiorum sub eodem tecto In quo certum est, non solum duas dignitates, personatus, seu officia, sed etiam duos canonicatus, seu præbendas, aut portiones, vel duo simplicia beneficia vniformia, siue similia sub eodem tecto, id est, in eadem Ecclesia esse incompatibilia, adeo vt per assecutionem secundi vacet primum ipso iure antiquo, text. *in dict. cap. de multa, de præb.* ibi: *Addentes vt in eadem Ecclesia, & c. literas, de conces. præb. 1. de consuet. in 6.* vbi DD. *Clem. fin. de præb.* & ibi Gloss. & DD. Cardin. *in Clem. gratiæ, n. 5. de rescript.* Imola *in d. c. de multa, sub n. 5.* Staphil. *de literis gratiæ 2. forma expectatiuarum, n. 44.* Rebuff. *in concord. titul. de mand. Apostolicis, §. 1. verb. ita tamen,* Probus ad Monach. *in d. cap. 1. de consuet. in 6. sub n. 6.* Lambert. *de iure patron. 1. p. 2. lib. q. 7. art. 15.* Gregor. Lopez *in lib. 3. tit. 16. p. 1. verb. otro en otra Iglesia.* Dicens procedere, etiamsi sint talia, quæ non requirant residentiam in conformibus titulis, Duennas *reg. 71. n. 5.* Ferret. *consil. 255. num. 4.* Nauar. *cons. 16. 18. & 22. num. 1. & cons. 24. num. 2. de præbend.* Hoieda qui plures refert *de incompatibilitate, cap. 20.* Quintanadu. *lib. 4. Ecclesiasticon. num. 120.* & Flam. Paris. *de resignat. beneficior. lib. 3. quæst. 1. à num. 121.* Et nouissimè Vuamesius *consil. 235.* Prosper de Augustino *ad summam Bullarij, verb. beneficiorum resignatio. 9. causa* Azor. *2. part. lib. 6. cap. 11. quæst. 1. & 3. & cap. 13. quæst. 6. & lib. 7. cap. 16. quæst. 10.* Tusch. *conclus. 64. & 66. lit. B.*

183 Quod adeo † verum est, vt non valeat statutum Episcopi in contrarium, Bott. *de synodo 3. part. art. 1. num. 88.*

184 Nec † etiam consuetudo contraria etiam immemorialis *dict. cap. literas,* & ibi gloss. Abb. *num. 2.* & Dd. idem Abb. *in repet. cap. extirpanda, §. qui vero de præbend. num. 41.* Dom. *in d. c. 1. num. 12.* & ibi Probus sub *d. n. 6.* Gomez. Rebuff. Lamber. & Duen. *vbi proximè,* Caputaquen. *decis. 356. num. 4. & 5. p. 2.* Hoieda *dict. cap. 20. num. 3.* & Flam. Paris. *q. 1. num. 124.* qui dicunt communem, & Azor. *d. q. 1.* & Gratian. *dec. 155. à num. 17. & discept. forens. cap. 133. à num. 18.* quamvis dicat, quod in exiguis salvari potest dicta consuetudo.

185 Nec Episcopus † potest dispensare *gloss. vlt. in d. Clem. fin.* Abb. *in dict. cap. literas, num. 3. & 6. & in d. rep. §. qui vero, num. 41. & in cap. cum iam dudum, de præb. num. 9.* Dom. *num. 12.* & Franc. 7. *in d. c. 1.* Probus sub *d. n. 6.* Selua *de benef. 4. p. q. 7. casu 171. & vltim.* Gomez. Rebuff. & Lamber. *supra.* Hoieda qui alios citat *dict. cap. 20. num. 2. & cap. 12. num. 13.* Quintanaduen. *dict. lib. 4. num. 131.* Flam. Paris. *d. quæst. 1. num. 123.* Azor. *dict. 2. p. lib. 3. cap. 50. q. 6. & lib. 6. cap. 11. q. 4. & cap. 12. q. 6.* Mosconius *de maiest. milit. Eccles. lib. 1. part. 3. cap. 2. pag. 453.*

186 Et † cauendum est à Cerola *in praxi Episcopali 1. part. verb. beneficia, §. 7. 6. conclus.* qui ait, quod hodie per Decretum Concilij *sess. 24. cap. 17. de reformat.* potest quis habere duo beneficia conformia sub eodem tecto, modo sint simplicia, & non requirentia personalem residentiam, & non sufficientia, quæ doctrina est falsa, & absque fundamento, nam Concilium ibi nihil innouat, seu disponit circa hoc. Quamvis nouissimè referat, & videatur sequi Perez de Lara *de anniuers. & capel. lib. 2. cap. 7. num. 13.*

187 Et quamvis † possit quis tenere duo curata, quando vnum venit per annexionem, vt *in cap. super eo,*

de præbend. n 6. tamen in eadem Ecclesia non potest quis habere duas præbendas, etiamsi altera sit annexa dignitati, vt *in d. cap. literas,* vbi Abb. *num. 2.* & alij, & text. *in d. Clem. fin. & ibi gloss. vlt.* & Cardin. *4. oppositione,* & alij DD. & Domin. *in d. cap. 1. num. 12.* dicens, quod quis non potest esse triplex in eadem Ecclesia, nec iure annexionis, & ibi Francus *num. 7.* & Hoieda *d. cap. 20. num. 1.* & Prosper de Augustino *supra.*

Vnde † Rebuff. *in praxi titul. de dispensatione ratione ætatis, verb. etiamsi sub eodem tecto, verb. quinimo, si fuerit,* docet, quod dispensatus ad duo sub eodem tecto, non poterit illa obtinere, si alteri sit annexa capellania, vel aliud beneficium in eadem Ecclesia, nisi hoc quoque in dispensatione fuerit expressum *d. Clem. fin.* & † Nauar. *consil. 23. de præbend.* consuluit non posse quem sine dispensatione retinere beneficium simplex, seu præbendam cuiusdam Ecclesiæ cum rectoria alterius, cui annexum erat aliud beneficium simplex Ecclesiæ primo dictæ. 188 189

Vnde † dicunt Doctores, quod iura magis abhorrent pluralitatem duarum præbendarum, seu duorum beneficiorum similium sub eodem tecto, quam duorum curatorum, Abbat. *in d. c. literas, sub num. 2.* Francus *sub num. 7. circa fin.* & alij *in d. c. 1.* & ibi Probus *sub num. 6.* & dicitur in Toletana capellaniæ de Baraias 15. Febr. 1591. coram Dom. Pamphilio infra adducta. 190

Et † Gomezius *de expect. numero 54.* dicit, quod duæ præbendæ sunt magis incompatibiles sub eodem tecto, etiamsi altera earum sit annexa, quàm sit dignitas cum Ecclesia parochiali, quæ est annexa præbendæ in Ecclesia Cathedrali, vt probatur *in cap. super eo, de præbend. lib. 6.* licet aliquando disputando publicè sustinuit contrarium, tam Romæ, quam Patauij, &c. 191

Ego † autem contra Dd. animaduerto, non esse in hoc differentiam inter curata, & duas præbendas in eadem Ecclesia, sed solum esse differentiam in modo annexionis, nam per annexionem, & vnionem Ecclesiæ parochialis factam præbendæ, cum fiat accessoriè, supprimitur, & extinguitur titulus parochialis, & perdit nomen beneficij, ita vt amplius beneficium dici non possit, sed prædium præbendæ, vt dicitur infra *seq. part. cap. 2. à num. 12.* 192

Et sic † tunc non intitulatur quis in parochiali annexa, sed in præbenda, seu beneficio principali, Abb. *in d. §. qui vero in lectura in fin.* Franc. *in c. 1. n. 7. de filiis presbyter. in 6.* 193

Et non † censetur habere curam, Felin. *in cap. in nostra de rescript. cor. 10.* Decius *in cap. ad aures, eodem tit. num. 13.* Sarnen. *in regul. de idiomate, quæst. 11.* Menoch. *de arbitrariis, lib. 2. casu 201. num. 67.* Nauarr. *consil. 14. num. 4. de rebus Ecclesiæ,* & Quintanadu. *dict. lib. 4. n. 70.* 194

Et † consequenter parochialis Ecclesia possessa vti vnita, & membrum alterius, non inducit incompatibilitatem, Rota *decis. 786. num. 3. part. 1. diuersorum,* & Quintanaduen. *supra,* & Mandosius ad Lapum *alleg. 35. addit. vltim.* dicens, quod annexum non facit incompatibile, Gonçalez *gloss. 5. §. 7. num. 21.* 195

Et qui † habet duo curata, quando vnum venit per annexionem, non dicitur habere duo beneficia curata, seu duas Ecclesias curatas, Abb. *vbi proximè,* sed vnum curatum, & aliud simplex, nam beneficium curatum annexum beneficio simplici assumit naturam simplicis, cui est vnitum, Probus ad Monach. *in dict. cap. super eo, à num. 2.* Rebuff. *in praxi tit. de non promotis, n. 31.* Capra *regul. 90. n. 65.* Hoieda *c. 13. n. 50.* Aluarus Valascus *consult. 14. n. 1.* Lessius *de iustit. & iure, lib. 2. c. 34. n. 148.* & Azor. *2. p. lib. 6. c. 28. q. 20. in fin.* 196

197 Et † censuit S.Congregatio Concilij,vt apparet ex declarationibus sequentibus, Prima, beneficia, etiam curata aliis beneficiis annexa, transeunt in simplicium naturam, dummodo accessorie sint vnita, & illorum per vicarium ab ordinario positum exerceatur cura. Secunda. Congregatio Concilij censuit parochialem perpetuo vnitam beneficio simplici desinere esse parochialem, & assumere naturam simplicis,dummodo vnio sit facta accessorie, & cura per vicarium temporalem non exerceatur, vide dicta supra 5. *part. capit.* 3. *à numero centesimo vigesimo secundo.*

198 Et idem † esse in annexione portionis factæ dignitati accessorie,vt in terminis decisionis Burgen. seruitij,supra adductæ 3. *part. capit.* 1. *numero* 510. nam per eam extinguitur, & supprimitur nomen, & titulus portionis, & sic obtinens talem dignitatem, cui est vnita portio si simul obtineret aliam portionem,seu præbendam eiusdem Ecclesiæ non esset triplex, aut in eadem specie, seu genere beneficij duplex,&c.

199 At vero per † annexionem præbendæ, nempe canonicalis, quæ proprie dicitur præbenda, factam dignitati eiusdem Ecclesiæ, etsi videatur fieri accessoriè, non solet extingui, & supprimi titulus, & nomen præbendæ, & canonicatus, sed vti duo beneficia obtinentur. Quamuis contrarium velit Nauar. *dict. cons.* 14. *numero* 4. *de rebus Ecclesiæ*, vt dicetur infra *part. sequent. capitul.* 2. *à numero quinquagesimo septimo.* vbi vide, & ideo non possunt duæ præbendæ simul teneri in eadem Ecclesia, etiamsi vna sit annexa dignitati, seu officio, vt *in dict. Clement. fin. de præb.* & in declaratione S. Congregationis super pœnitentiaria infra adducta, *numero* 249.

200 Quæ † Clementina intelligitur de præbendis canonicalibus,seu quasi canonicalibus, vt per Bonifacium *ibi*, *numero* 42. 43. & 46. Rotam in vna Lucana beneficiorum 22. Februar. 1580. coram D. Seraphino, quæ habetur 1. *part. diuersorum decision.* 684.

201 Et † præbenda quasi canonicalis est, quando eam habens reputatur pro canonico, & habet vocem in Capitulo, vt canonicus, licet non sit canonicus vt in specie *capit. cum in Ecclesia, de præb. in 6.* Bonif. *vbi proxime*, præsertim, *numero quadragesimo, sexto.*

202 Et rursus † intelligitur de præbendis spiritualibus, & titulis beneficialibus, de quibus *in decisio.* Rotæ *6.de consuetud.in nouis*: secus vero de præbendis, seu portionibus temporalibus, quæ cum non sint tituli beneficiales, non inducunt incompatibilitatem, vt per Roman. *consil.* 318.præsertim,ex *numero octauo*, Caputaquen. *dict. decisione* 356. *parte* 2. & Bonifacium *dict. numero* 43.qui ait,quod in pluribus locis dignitatem principalem obtinens habet duas præbendas, vel duplicem portionem canonicalem, nam vna illarum proprie non est canonicalis,& habetur solum pro quodam iure, & beneficio temporali, ex quo differt à præbenda, quæ est ius rituale.

203 Imo amplius † dico, quod quando aliqua dignitas habet duas præbendas,seu portiones, neutra illarum est proprie præbenda canonicalis, nec censesetur duplex titulus beneficialis, sed tantum vnus nempe ipsius dignitatis, cum duplici reditu, præbenda,seu portione temporali.

204 Nisi aliunde † constet aliquam illarum esse vere canonicalem,seu quasi, vt quia habens talem dignitatem habeatur pro canonico & inter eos numeretur, vel ex canonicatuum, & præbendarum numero,aut ex distributione missarum, tanquam canonico,&c.vt *in d.dec.* 584.

Quod † tamen constare, non dicetur ex eo solo (quamuis aliquod adminiculum faciat, vt *in dicta decision.* 684.*numero* 2.) quod obtinens talem dignitatem habeat vocem in Capitulo, & etiamsi sit de Capitulo. 205

Nam † licet de iure communi id competat solis canonicis, & ratione canoniæ, Compostellanus *in cap.* 1.*de elect.* Abb.*in cap.auditis,numero* 3.*& in cap.rescriptum,num.*4.*eodem tit.& in capit. cum olim. num.* 8. *de re iudicata*, Felin. *ibi*, *num.* 4. *& in capit.cum M. numero* 18. & ibi Ripa *numero* 186.*de constitutionibus.* Decius *in capitul. eam te.* 2.*not.numero* 24. *de rescript. & in cap. relatum de præbend.numero* 5.Pauinus *de offic. & potestat. Capitul. sede vacante præludio* 5.*numero* 4. Pet.de Baisio *in directoria elect.*1.*part.cap.*2. *numero* 2. & 3.Cechus *de republica Ecclesiastica capit.* 24.*de canonicis,&c.numero* 4.*versic.*7. Azor 2.*part.libro* 3.*cap.* 10.*q.*1.*& capit.* 11. *q.* 18.Genuens. *in praxi cap.* 85. *in annot.numero* 20.*&* 21.*& capit.*116.*ad fin.*Rota *in d.decis.*684.*num.*2.*&* 411.*numero* 5.*&* 6.*ead.*1.*par. diuers. & decis. num.*5.*part.*2.Cæsar de Grassis *dec.*131. *n.*6. Rota in Calagurritana fructuum 1.Iun.1583.coram D. Bubalo, de qua 3.*part.c.*2.*num.*377.& in Abulen. iurisdictioni contrarios portionarios 6. Februar. & 17. April. 1589. coram D. Pamphilio. & in Corduben. iurisdictionis 17. Iun. 1596. coram Do.Orano, & declaratio S. Congregationis Concilij supra adducta 5. *parte*, *capite septimo*, *numero vigesimotertio.* 206

Tamen † de iure speciali, vt de consuetudine, statuto, vel priuilegio potest aliis competere, & ratione dignitatis, Abb. Felin. Ripa, Decius, & Baisius, & alij *supra*, Domin. *in capitul. fin. de præb. in 6. numero* 5. *circa fin.* & ibi Franc. *numero* 6.Ferretus *consil.*204.*numero* 15. & Rota *decis.*713.*numero* 5. *part.*1.*diuersor.*& in dict. Corduben.iurisdictionis 7. Februar. & 17. Martij 1597. coram eodem Domin. Orano. 207

Vbi tandem fuit † resolutum,Portionarios Ecclesiæ Cordubens. esse de capitulo ex statuto, consuetudine, & concordia confirmata faciente eos de Capitulo, & personas capitulares constituentes capitulum,licet in aliquibus non habeant vocem, vt in electione,siue admissione prælati,& aliis,& sic corrigendos esse cum adiunctis, iuxta formam Concilij *sess.*25.*de reform.c.*6.*&c.* 208

Et in causa † Calagurritana iurisdictionis 10.Dec. 1599.coram Do.Iusto.in qua fuit resolutum,Dignitates, & portionarios esse de Capitulo,quod & alias Rota resoluit in alia Calagurritana iuris vocandi 27. Febr.1595.coram Domin.Orano,& in hac eadē causa Domin. Corduba 25.Maij 1598. nam etsi de iure communi personæ existentes in Ecclesia extra numerum canonicorum. non dicuntur esse de Capitulo, Rom.*consi.*332.*n.*20.Abb.*c.auditis n.*3.*de elect.cum aliis allegatis*,quia soli canonici faciunt Capitulum,& vnū corpus cum Episcopo,*c.quanto*,*c.nouit*,*de his*,*quæ fiunt à prælatis*,tamen dicit Abb.& alij DD.quod statuto, & consuetudine induci potest dignitates,& alios in Ecclesia esse posse de Capitulo,& amisso statuto,seu sententia arbitrali de anno 1235.domini fundarunt se in obseruantia, cuius pro dignitatibus, & portionariis dantur actus multiplices, & antiquissimi,qui non possunt conuenire personis non existentibus de Capitulo,& ex quibus inducta est consuetudo, vt sint de Capitulo, & inter alios actus præcipue consideratum fuit,quod interuenerunt in statutis condendis cum aliis canonicis, qui est actus proprius Capituli Ecclesiæ, Abb. *in capit. cum omnes*, *numero* 4. *de constitut.* & Rota coram Domin. Corduba in Illerden. statuti 3.Decembr.1593.& 19. Mart.1597.Secundo interuenerunt in Capitulo congregato super expediēdis negotiis,& administratione 209

iurisdictio

iurisdictionis Ecclesiæ sede vacante. Tertio interuenerunt capitulariter congregati in traditione possessionis Ecclesiæ Episcopo, & aliis præbendatis, qui actus spectant ad capitulares, Cassad. *decis.* 8. *de causa possess.* Puteus 20. *libro* 2. & licet omnes actus non probarentur succesiue, & continuati, & in aliquibus non constaret dignitates, & portionarios interuenisse, nihilominus non consequeretur, non esse de Capitulo, quia ad istum effectum esset necessaria quasi possessio negatiua cum contraditione, & acquiescentia, quam Do. Episcopus non probauit, &c. Et dicta 25. Maij 1598. coram Do. Corduba fuit resolutum, Pendente lite, an illi sint de Capitulo, vel non, non debere interim ab Episcopo turbari in possessione, in qua sunt. Rot. etiam in causa Caluaten. comm. iudic. 24 April. 1600. coram D. Ortembergo, ibi tamen resolutum, &c. *R. eo. iudices ibi.* 1595. *coram Do. Orano*, quæ est decisio. 658. in nouis. Et tradit post Gonzal. *glos.* 45. *à n.* 43.

210 Quamuis † ex eo solo, quod habeant vocem in Capitulo etiam in omnibus non sequitur eos esse de Capitulo, vt Congregat. Concilij censuit circa *d. c.* 6. & principaliter 22. Ian. 1593. his verbis, Congregatio Concilij censuit, ex eo quòd portionarij & dimidij habent vocem in capitulo, illos esse capitulares, sed tunc inter capitulares censendum, cum ex Apostolico priuilegio, vel ex consuetudine, aut Ecclesiæ statuto inter capitulares connumerentur, imò si ipsi talibus facultatibus non putantur, Episcopus poterit contra illos, non cum adiunctis solum procedere. Et nouissimè tradit Genuen. *suprà* cum Domin. & Franc. *in c. fin. de præb. in* 9. & Felin. *in c. cum olim. de re iudic.* & resoluit Rota in Abul. iurisdictionis, & in d. Cordub. 17. Iun. 1596.

211 Et ita † dignitas habens de consuetudine, vel priuilegio vocem in capit. si assequatur canonicatum, debet habere duplicem vocem, sicut etiam duplices distributiones, nisi aliud habeat consuetudo, vt post Ioann. Andr. tradit Cardinal. *n.* 4. Abb. ex *n.* 2. & Felin. *n.* 1. & 2. *in d. c. cum olim, de re iudic.* Francus *in d. c. cum Ecclesia, de præbend. in* 6. *sub. n.* 4. Couar. *lib.* 3. *variar. c.* 13. *n.* 6. & Hoieda *de incompatibilitate, c.* 12. *n.* 15. & 19. dicentes communem, Azor, 2. *p. libr.* 3. *c.* 11. *q.* 19. Quicquid cum aliis contra tenet Alexand. Monet. *de distrib. p.* 2. *q.* 4. qui tamen nostram sententiam fatetur communiorem.

212 Quod † tamen quoad vocem non seruatur in hac Ecclesia Abulen. in qua dignitates ex consuetudine sunt de Cap. & tamen si simul obtinent canonicatum prout consueuerunt, non habent, nisi vnam vocem, quamuis habeant duas distributiones.

213 Et ita redeundo † ad nostrum propositum, in Ecclesia Palentina decanus, & in Seguntina decanus, & thesaurarius, qui habent duas præbendas, & vocem in Capitulo, solent simul obtinere aliam præbendam canonicalem, seu portionem.

214 Et tunc † modernus decanus Palentinus obtinuit simul canonicatum, non obstante, quod quidam curialis in eo tempore impetrauerat illius decanatum tanquam vacantem per assecutionem canonicatus juxta *d. Clem. fin. de præb.* nam dicta impetratio, antequã ad registrum peruenisset, fuit contradicta & impedita pro parte decani allegando dictum decanatum, quamuis habeat duas præbendas, non tamen habere annexam præbendam canonicalem iuxta dicta.

215 Et similiter † modernus decanus Seguntinus obnuit simul cum decanatu portionem, quamuis tempore prouisionis portionis pro parte Capituli fuit facta contradictio in dataria allegando, quod dict. decanatus habet duas præbendas annexas, &c. in qua causa Do. Iustus Rotæ auditor: cui fuit commissa, extra Rotam dedit votum Do. datario in fauorem decani ex dictis.

Vnde † in casu Rebuff. *vbi supra, dict. tit. de dispensatione ratione ætatis, versicul. etiamsi sub eodem tecto, versic. quinimo si fuerit*, tenendum est contra ipsum, quod dispensatus ad duo sub eodem tecto poterit illa obtinere, etiam si alteri sit annexa capellania vel aliud beneficium in eadem Ecclesia, quamuis hoc in dispensatione non fuerit expressum, nam beneficium illud vnitum non habetur in consideratione, cum per vnionem de illo factam accessorie sit suppressum. & extinctum, & sic ille non dicitur obtinere, nisi duo beneficia, ad quæ erat dispensatus iuxta dicta. 216

Vnde etiam † in terminis *d. cons.* Nauar. 23. *de præbend.* tenendum est contra ipsum non impediri retentionem beneficij simplicis cuiusdam Ecclesiæ cum rectoria alterius propter annexionem factã dictæ rectoriæ de alio beneficio simplici Ecclesiæ primo dictæ, cum per illam factam accessorie extinctum sit, & suppressum nomen, & titulus talis beneficij simplicis annexi, & confusum sub dicta rectoria, cuius fit quasi prædium, & sic sola rectoria est in consideratione iuxta dicta. 217

Et sententia † Rebuffi, & Nauarri solum procederet, quando vnio facta esset æque principaliter, vel ad tempus, seu vitam obtinentis tantum, iuxta *d. c.* 2. *seq. à n.* 37. 218

Nam vnio ad † vitam inducit incompatibilitatem saltim hodie, ex Concilio Triden. *d. c.* 4. *sess.* 7. ibi *Siue per viam vnionis ad vitam & sess.* 24. *c.* 17. *de reform.* §. *illi vero*, ibi, *Ac vnionib. ad vitam*, & ita sentit Mand. *de signatura gratiæ, tit. de vnio. versic. contra vniones*, dicens contra vniones ad vitam habens nouissime Concilium Tridentinum *sess.* 7. *de reform. c.* 4. & *sess.* 24. *de reform. c.* 17. *versic. illi vero*, & tenet Quintanaduen. *libro* 1. *Ecclesiast. c.* 4. *numero* 12. & *c.* 7. *n.* 6. & præcipuè *libro* 4. *n.* 46. 8. *tempore*. Quamuis antea secus esset (sicut in commenda ad vitam, de qua *supra* 4. *p. c.* 4. *à n.* 35.) ad *decisionem* Mohedani 2. *de præb.* & Putei 246. *libro* 1. Domin. *cons.* 38. *n.* 11. *gl. regul.* 11. *Cancell. versic. vnum tamen*, Cassad. *dec.* 33. *num.* 5. *super regulis*, & 2. *de vnio. numero* 8. & 3. *de iudic. numero* 3. Mandos. *regul.* 19. *quæstion.* 10. *numero* 5. & Flamin. Paris. *de resignat. benef. libro* 12. *quæstio.* 3. *numero* 49. Gonzalez *glos.* 5. §. 7. *n.* 145. 219

Vnde infertur † habentem in aliqua Ecclesia dignitatem ad sui vitam erectam, & institutam, cui pro ejus dote portio dict. Ecclesiæ est vnita, annexa, & incorporata, vt in hac Ecclesia Abulen. Archidiaconus de Oropesa, non posse iam obtinere aliam portionem, seu præbendam eiusdem Ecclesiæ, nec in ea coadiutorem deputari, sine speciali dispensatione Apostolica, quæ tamen vix conceditur, & fuit denegata tempore Clementis Octaui, & Pauli V. quamuis contrarium in facti contingentia tenuerint aliqui aduocati, & iuristæ Hispani, qui non sciunt, neque callent materias beneficiales, & res Curiæ Romanæ, sed omnia fere semper male, perperam, & præpostere intelligunt. 220

Ex supradicta † autem resolutione infertur, duas capellanias sub eodem tecto esse incompatibiles, tanquam beneficia vniformia, & non posse simul teneri absque dispensatione Papæ, sed per assecutionem secundæ primam vacare, Domin. *n.* 14. Francus *n.* 8. *in d. capit.* 1. *de consuetudin. in* 6. vbi tradunt duo altaria in eadem Ecclesia, quæ dantur in titulum, non posse teneri sine dispensatione Papæ, ex illo text. quem habere locum & procedere etiam in beneficiis simplicibus, tenuit Rota in vna Barchinonen. Archidiaconatus 21. Octobr. 1560. coram Do. Groperio, idem tenent Rebuff. *in concord. titul. de mandat. Apostolic.* §. 1. *verb. ita tamen*, Sylueſt. *in summ. verb. beneficium* 4. *numero* 11. & Armilla *eodem verb. num.* 46. & sequitur Fuscus *de visitatione libro* 2. *c.* 11. *numero* 9. qui ait non posse quem habere duas capellanias, in 221

eadem Eccleſia,nec duo altaria in titulum,nec etiam Epiſcopum diſpenſare poſſe,ex *d.c.*1.& in eis procedere Concilium Trident.*d.ſeſſ.*7.*de reform.c.*4.Et nouiſſime Genuen.*in praxi c.*65.*in ann.n.*12.*&* 13.

223 Et fuit † reſolutum in cauſa Toletana capellaniæ de Baraias 3.Martij 1589.& 4.Iunij 1590.coram D. Mantica,& 15.Febr.1591.coram D.Pamphilio, vt in deciſionibus ſeqq.

3.Martij 1589.coram domino Mantica.

Apud me fuit quæſitum,an gratia ſi neutri D.Hyppolyti ſit iuſtificata,deciſum fuit illam fuiſſe iuſtificatam,& nunc vtroque informante,idem concluſum fuit,hoc tamen reſeruato,vt particulariter videatur, an hæc capellania à Franciſco de Henao fuerit primo,vel ſecundo loco obtenta, quia ſi ſecundo loco eſt obtenta,non vacat,ſed prima,*capit.de multa*, *de præbend.cum concordan.* Alia vero quæ obiiciuntur, fuerunt reſoluta. Et primo non obſtat,quod obiicitur non conſtare de lite,ſine qua gratia,ſi neutri non poteſt conſiſtere,*in regul. de annali, quæſtione* 28.*numero* 3. *verſic.præterea*,nullamque litem fuiſſe probetur, quia tempore datæ non erant literæ expeditæ, ex regula, quod commiſſiones cauſarum, cui ſane fuit derogatum cum illa clauſula, dummodo literæ expediantur intra terminum ad articulandum, & interim non eſt vera lis, Staphil. *de literis gratiæ ſuper ſignatura parte*, 2. *tiiulo de clauſula*, ſi neutri, *in literis ſuppoſita numero ſecundo* Rebuff. *in praxi de reſcript. ſi neutri*, *n.*10. *cum ſeq.* quia à Dominis fuit reſponſum, non probari, quod tempore quo gratia ſi neutri fuit conceſſa, literæ non fuerint expeditæ, imo cum illæ ſint in actis expeditæ, legitimo tempore præſumuntur expeditæ, Caſſad.*dec.*4.*n.*2.*in fin.cum ſeq.ſuper regul.*Mohed.*dec.* 141.ex hoc tollitur etiam quod dicitur ius patronatus fuiſſe derogatum cum clauſula quatenus ſit vera lis, quia cum literæ intelligantur expeditæ,apparet fuiſſe veram litem,quæ etiam calumnioſa dici non poteſt, ex eo quod diuerſus valor fuerit expreſſus,quia hoc facile potuit contingere per errorem, qui in dubio magis præſumitur,quam dolus *l.quoties*, §.1.*ff.de probatio.cum concordan.*& ob id ſecunda gratia ſi neutri fuit impetrata. Nec etiam obſtat, quod lis dicatur extincta per regulam, *de annali*, quæ quandocunque poteſt opponi, & habet oculos retro, Caſſad. *deciſio. decima ſecunda,numero quarto & quinto ſuper regul.* Sarnen. *de annali*, *quæſtione quinta.* quia regula fuit, quoad omnes eius partes derogatum, & cum prima gratia fuerit nulla ob non expreſſionem veri valoris,& ſic aliter,quam ex regula, illa non habet locum in hac gratia ſi neutri, Sarnen.*regul. de annali,quæſtio.*28.*numero* 4.*verſicul. vt tamen iſta concluſio*, & fuit deciſum in cauſa Brixien. parochialis coram R. P. D. Bubalo 22. Iunij 1587. Neque etiam refragatur, quod ſecundo loco obiicitur,non conſtare de vacatione,quia agitur de capellauiis ſimplicibus; quarum vna per aſſecutionem alterius non vacat ipſo iure, ſed per optionem, quæ datur, Ioann. Andr. *in capit.*1.*gloſſa penultim. de conſuetudin. libro* 6. Abb. *in capit.referente*, *numero* 3. *de præbend.* quia diuerſa ſententia magis probatur, Innocent. & Hoſtien.*in capit. ex tua*, *de clericis non reſiden.* & ſequitur Henric. Boie. *in cap. de multa ſub num.* 6. item non credo verum *de præbend.* & Antonius de Butrio *in cap.præterea*, *n.*9. *in fin. de præbend.* dicit, quod hæc opinio ſeruatur in Curia, quam etiam communem fatetur Abbas in *cap.referente,num.*3.*eodem tit.* quæ multo etiam facilius eſt recipienda in beneficiis conformibus in eadem Eccleſia, vt in caſu propoſito quia ſine diſpenſatione Sedis Apoſtolicæ non poſſunt obtineri, Imola *in capit. de multa, ſub num.* 3. *verſic. ſed ſuper duabus, de præbend.* & fuit deciſum in cauſa Barchinonen.Archidiaconatus coram R.P.D Groperio 21. Octobr.1560.Longe minus officit,quod tertio loco obiicitur à fundatore fuiſſe diſpoſitum, vt præſentatus poſſit vtramque cappellaniam retinere iuxta Feder. de Senis *conſilio* 120. quia hoc in fundatione non fuit expreſſum, ſed poſtea longe ex interuallo, & ideo patronus contra iuris diſpoſitionem nouam legem beneficio non potuit imponere, Imola poſt gloſſam *in capit. cum dilectus*, *numero* 21. Abb. *numero quinto de conſuetudin.* Felin. *in ea ſignificauit n.* 3. *de teſtibus.* Neque obſtat,quod Franciſcus de Henao eſſet triennalis, & ideo prima capellania non poſſit vacare per aſſecutionem alterius, cum poſſit allegare diſpenſationem, & quemlibet meliorem titulum de mundo,vt vulgo dici conſueuit, quia fuit reſponſum eum, non eſſe triennalem pacificum poſſeſſorem, quoniam litem habuit cum Ferdin. Solier. vt ex actis conſtat & deducitur per informantes:atque his reſolutis,reſtat ſolum videre,an capellania, de qua eſt controuerſia, fuerit primo, vel ſecundo loco obtenta.

In eadem † coram eodem 4.Iunij 1590. 224

Dubitaui,an per aſſecutionem capellaniæ de Pennaloſa facta à D. Franciſco de Henao anno 1583. cenſeatur vacare capellania de Baraias, quam ipſe prius obtinuit 1579. & cauſa ſæpius propoſita diuerſæ fuerunt ſententiæ dominorum. Sed tandem concluſum fuit eam vacaſſe,quia idem D.Franciſcus poſtea de facto aſſecutus fuit d. capellaniam de Pennaloſa, & qui ſe ſcienter in aliquo beneficio intrudit,ipſo iure priuatur eo, quod prius obtinebat, *cap.eum qui de præben. lib.* 6. nam vitioſa poſſeſſio poſterioris beneficij facit vacare priora, gloſſ. *in Clem.ſi plures in verb.vacare in fin. de præb.* Rota *dec.* 3.*eodem tit. in nouiſſ.* Quod domini dicebant eſſe intelligendum,non ſolum de beneficiis cum cura, ſed etiam ſine cura, dummodo ſint incompatibilia, vt ſentit.Archidia.*in d.c.eum qui*,*n.*2.& Gemin.*n.*7.*verſ. an autem*, & Francus *n.* 1. & alij, & ideo habet etiam locum in duabus capellaniis exiſtentibus in eadem Eccleſia quæ cum ſint beneficia vniformia, non poſſunt abſque diſpenſatio ſub eodem tecto retineri,*cap.*1.*de conſuetud.lib.*6.*c. literas*, *de conc.præb.* Abbas *in cap.extirpandæ*,§.*qui vero in* 2. *lectura num.* 41.*de præbend.* imo maior videtur incompatibilitas duarum præbendarum in eadem Eccleſia,quam duorum curatorum,vt tradit Cardin.Zau. *in Clement.ſi iuxta* 4. *oppoſit. de præbend.* Neque dictum *c.eum qui*, debet intelligi de eo tantum, qui occupat beneficium, vt videtur ſentire Caſſador. *deciſio.*6.*num.*6.*de cauſa poſſeſſ.* quia ille textus loquitur alternatiue de eo,qui beneficium vi occupat, ſeu ſe ſcienter iniuſte in eo intruſerit: & ido ſufficit alteram partem eſſe veram,*l.ſi hæredi plures*, *ff. de cond.inſtit. l. ſi quis ita ſtipulatus*, *de verbor. obligat. reg. in alternatiuis in* 6. & ita videntur ſentire Dd. *in dict. cap. eum. qui*, & Bonif.de Vital. *in Clem.gratia,numero* 12. *de reſcript.* itaque ſufficit,dictum Franciſcum ſe ſcienter iniuſte in dicta capellania intruſiſſe, etiamſi per vim eam non occupauerit, vt ſit locus vacationi alterius. Neque dici poteſt dictum Franciſcum ignoranter poſſeſſionē dictæ capellaniæ de Pennaloſa accepiſſe, & conſequenter ceſſare pœnam dicti *cap. eum qui*,vt explicat gl. *ibidem verb. ſcienter. per cap. ſi beneficia*, *eodem tit.*quia gl.aperte loquitur de ignorantia facti, & aliud dicit de ignorantia iuris, quæ non excuſat, *capit.ignorantia de regul. iur. in* 6. & ita intelligit etiam Gemin. *conſilio* 78. *col.* 1. *in fine*, *verſic. nec obſtat ſi dicatur*,& Prob.*in addit.*ad Monach.*in d. c. eum qui*, *numero tertio verſ. ex præmiſſis.*& Vital. *in d.Clement. gratia*, *num.* 13.in propoſito autem Franciſcus

ſcire

scire potuit, aut ignorare non debuit vacare capellaniam de Pennalosa, quia hoc à iure statutum est, *d.c. eũ qui*, paria enim sunt scire, & scire debere, *l. si Titius, ff. de fideiussor. l. quod te mihi. ff. si cert. petatur, l. si duo de acqu. hæred.* Ang. *consil.* 160. *circa finem*, Tiraq. *de retract. lign. §. duodecimo, gloss.* 10. *n.* 9. nam stultus non debet esse melioris conditionis quam peritus, *l. Seruius, ff. quod vi aut clam.* Et hæc ratio expressa est *in d. cap. eum qui.* Porro dictus Franciscus *in 6. positione* aperte confitetur, quod quando assequutus fuit capellaniam de Pennalosa, habebat capellaniam de Baraias, igitur scire debuit tandem Capellaniam de Baraias ipso iure vacare. Idem quoque, quod sciens se habere aliam capellaniam assecutus fuit dict. capellaniam de Pennalosa, colligitur expetitione ipsius facta coram illustrissimo Toletano *in processu parvo folio* 4. dum dicit non obstare, quod dicta capellania de Pennalosa sit incompatibilis cum altera quam obtinet in eadem Ecclesia, & quod non possit obtineri, cum ambæ sint sub eodem tecto, quia quantum ad primum fuit, inquit, satis factum, & responsum, cum ipsamet institutrice, quæ dicit, quod prædictus Franciscus obtineat dict. capellaniam in dicta Ecclesia, quamuis habeat aliam, seu alias, & sic, inquit, cum ista libertate, & dispositione sufficit, & potest illam obtinere. Ex quibus verbis colligitur eum sciuisse incompatibilitatem, sed seipsum tuetur ex dispositione testatricis, qua defensione idem etiam vtitur *in quinto articulo in eodem processu parvo fol. octauo*, igitur factum non ignorauit, sed ius, & ignorantia iuris non potest ei suffragari, vt dictum est. Neque obstat, quod dictum *capitulum eum qui*, habeat locum in eo, qui se sine vllo titulo scienter intrudit in alio beneficio, vt sentit Vital. *in Clement. si plures, numero* 4. *de præbend.* & Gigas *de intrus. numero* 2. & 4. & quod dict. Franciscus habeat titulum in capellania de Pennalosa, licet non sit canonicus, quia primo responsum fuit dictum *capit. eum qui*, loqui de eo, qui se scienter iniuste in beneficio intrudit, intrusus autem dicitur non solum is, qui nullum habet titulum, sed is etiam, qui habet titulum ab eo, ad quem non spectat ius conferendi, vt notat Abb. per illum text. *in capit. quia diuersitatem numero secundo de conces. præbend.* Calder. *consil.* 13. *de verbor. signific.* & Decius *cons.* 121. *numero* 4. Cassad. *decisione* 7. *numero tertio super regulis.* Secundo responsum fuit, quod Franciscus nullum habet titulum, quia per assecutionem capellaniæ de Baraias ille titulus, quem obtinuerat in capellania de Pennalosa, fuit extinctus vt in hac eadem causa decisum fuit, die 7. Octobris 1589. igitur perinde habetur, ac si nunquam illum titulum habuisset, Sarnen. *in regul. de triennali, quæstio.* 18. *numero* 1. *in fin.* Nec obstat, quod expectatiua, quamuis fuerit reuocata, tribuat titulum coloratum, Mohed. *decis.* 184. Sernen. *de triennali, quæstio.* 24. *numero* 4. Caputaquen. *decis.* 312. *lib.* 3. quia hoc intelligitur ad effectum spolij, & in odium spoliatoris, quia spoliatus ante omnia est restituendus, *cap. in literis, de restitut. spoliat. cap. licet Episcopus, de præbend. libro* 6. Præterea hoc intelligitur, quando quis probabiliter ignoravit expectatiuam esse reuocatam, & conceditur pœnam *dict. cap. eum qui, cum simil.* locum non habere in eo, qui recipit beneficium incompatibile credens se habere ius in eo, & non habet, Ægid. *dec.* 563. & Staphil. *de literis gratiæ folio* 110. *versic. limita tamen*, & Puteus *decisione* 346. *libr.* 3. diuersum est autem in eo, qui sciuit, aut ignorare non debuit titulum esse revocatum, & ideo cum in casu proposito Franciscus sciuerit illum titulum, quem habuerat in capellania de Pennalosa, fuisse extinctum, aut saltim hoc ignorare non debuit, quia hoc à iure statum est, *Clem. gratiæ, de resc.* à pœna dicti *c. eum qui*, excusari non potest. Vnde non obstat decisio Virdun.

canonicatus R. P. D. Pamphilio die 18. Iunij 1589. quia illa ex eo potissimum nititur, quod Guido factum ignorauit, & facti ignorantia excusat *d.c. ignorantia de reg. iur. lib. 6. cum concordan.* at in casu proposito Franciscus errauit in iure, cuius ignorantia neminem excusat, vt superius dictum est. Ex his etiam tollitur, quod dicitur titulum etiam nullum, inualidum, surreptitium, & putatiuum, excusare à pœna priuationis propter incompatibilitatem, quia domini dicebant, hoc non habere locum, quando quis sciuit, aut ignorare non debuit vitium ipsius tituli, vt ex prædictis apparet. Neque enim placuit Franciscum posse excusari, ex eo quod Maria testatrix voluit eum dictam capellaniam de Pennalosa simul cum alia sub eodem tecto posse retinere, quia hæc est crassa iuris ignorantia, cum potius hoc non possit disponere, Abb. *in dict. c. extirpandæ, §. qui vero, in 2. lectura numero quadragesimo primo de præbend. & in capitul. præterea numero 7. de iure patronat.* itaque sub dictis contrariis rationibus, domini censuerunt, propter assecutionem capellaniæ de Pennalosa vacasse capellaniam de Baraias. Hanc decisionem sed non integram, ponit Farin. *decision. sexagesima sexta.*

In eadem † 15. Februar. 1591. coram D. Pamphilio. 224

Fuit resolutum sententias ad fauorem D. Hyppolyti latas esse confirmandas, quia pro parte Francisci nihil deducitur quod alias coram R. P. D. Mantica discussum, & resolutum non fuerit. Nam quod *capitul. eum qui, in princip. de præbend. in* 6. loquatur tantum in beneficiis curatis, & ideo non debeat extendi ad alia beneficia simplicia, quamuis incompatibilia, fuit sublatum in decisione facta 4. Iunij anni præteriti, vbi ex Archid. *in d. cap. eum qui, num.* 2. Gemin. *num.* 7. *vers. an autem*, & Franco *num.* 1. Fuit resolutum illud habere locum in quibusuis beneficiis incompatibilibus, propter rationem text. ne melioris conditionis existat stultus, quam peritus, & inuasor eo, qui iuste ingreditur. Quæ ratio cum sit expressa in textu, & militet in omnibus beneficiis incompatibilibus, facit, vt constitutio etiam pœnalis illa comprehendat, glossa *in Clement.* 1. *in verb. eligatur*, & ibi Imola *de elect.* Alexan. *consil.* 171. *numero* 4. *libro* 7. & Francus *in capit. eum qui, numero* 1. *in fin.* maxime cum versemur in duabus capellaniis in eadem Ecclesia, quæ cum sint beneficia vniformia, æquiparantur duobus curatis, & non possunt absque dispensatione sub eodem tecto retineri, *capit. literas, de conces. præbend. cavit.* 1. *de consuetud. in 6. Clement. fin. de præbend.* Abbas *in capit. extirpandæ, §. qui vero, num.* 41. *eod. tit.* Cardin. *in Clem. gratiæ sub num.* 5. *de rescript.* Rebuff. *in titul. de dispensatione ratione ætatis, in verb. incompatibilia, numero* 4. *& in verb. etiamsi sint sub eodem tecto, in prin.* Nauar. *de præbend. dict. consilio* 26. *numero* 6. *& cons.* 29. *numero* 5. vbi quod sunt incompatibilia primi generis *libro* 3. imo maior est incompatibilitas duorum vniformium sub eodem tecto, quam duorum curatorum, vt tradit glossa *in dict. Clement. fin.* & ibi Cardinal. *in* 4. *oppositione*, & Abb. *in d. cap. literas, in* 1. *not. sub numero* 2. *in fin.* iura enim magis abhorrent pluralitatem in eadem Ecclesia, quam in diuersis, Probus *in addit.* ad Monachum *in d. c.* 1. *sub n.* 6. & Francus *sub numero* 7. *circa fin.* & alij *de consuetudine in* 6. vnde sequitur, quod constitutio *dict. capit. eum qui*, loquens in vno ex æquiparatis, vendicet sibi locum in alio, etiam respectu pœnæ, quæ vni adiecta, censetur etiam in altero repetita, *gloss. in cap. si postquam, verb. prouisione, de elect. in* 6. Cassad. *decis.* 5. *de constit. numero* 4. Non obstat, quod *capite eum qui*, emanauerit ad declarationem *capitul. de multa, de*

præbend. quod non habet locum in beneficiis ſimplicibus, quia cum hodie ex declaratione illuſtriſſimorum dominorum Cardinalium S. Concilij interpretum indiſtincte per adeptionem ſecundi inducatur vacatio primi ipſo iure in omnibus beneficiis reſidentiam requirentibus, etiamſi ſint canonicatus, vel portiones, ſatis poteſt dici *capite de multa* procedere de omnibus beneficiis quæ reſidentiam requirunt, & per conſequens, quod *capitulum eum qui* illa comprehendat, quia conſtitutio declarans, etiamſi ſit pœnalis, extenditur ad omnes caſus, in quibus habet locum conſtitutio declarata gloſſ. *in capitul. is qui de elect. in 6.* Archid. *in dict. capit. eum qui, in 1. not.* Francus *in princip.* & Gemin. *numero 7.* Neque obſtat, quod quicquid dicendum ſit in duabus præbendis, dignitatibus, & perſonatibus, tamen in pluribus ſimplicibus, etiamſi reſidentiam requirant, per adeptionem ſecundi non inducitur ipſo iure vacatio primi, ſed datur obtinenti optio dimittendi quod voluerit, vt poſt Ioann. Andr. & alios *c. 1. de conſuetudine in 6.* tradit Oldr. *conſi. 165.* Lapus *allegat. 116. cum aliis allegatis*, quia vt fuit cõſideratum in deciſione ſub die 3. Mart. 1589. hæc opinio non caret difficultate, ex notatis per Innocen. *in c. ex tua.* & ibi Hoſtienſ. *d. cleric. non reſid.* Butr. qui dicit curiam contrarium obſeruare *in capit. præterea, n. 9. in fin. de præb. cum aliis in deciſ. allegatis.* præſertim in beneficiis vniformibus exiſtentibus ſub eodem tecto, quæ, vt dixi, non poſſunt, abſque diſpenſatione retineri, & æquiparantur curatis *dict. cap. de conſuetudine in 6.* quod loquitur etiam in beneficiis ſimplicibus: vt tenuit Rota in vna Barchinonen. Archidiaconatus 21. Octob. 1560. coram D. Groperio, & ceſſat hodie difficultas ſtante ſupradicta Illuſtriſſimorum Cardinalium declaratione, quæ tollit omnem ſcrupulum, vt in fortioribus terminis beneficiorum exiſtentium in diuerſis Eccleſiis, fuit reſolutum coram me in cauſa Virdunen. canonicatus ſub die 2. Iunij 1589. & ſi ceſſant omnia, quæ deducebantur pro excuſatione Franciſci, quia verſamur in ignorantia iuris ſatis clari, quæ non excuſat, vt in iſtis terminis poſt Gemin. *conſilio 78. col. 1. in fin. verſicul. nec obſtat ſi dicatur*, tradit Probus *in addit.* ad Monach. *in c. d. eum qui ſub n. 3. verſicul. ex præmiſſis*, paria enim ſunt ſcire, vel ſcire debere, *l. quod te, ff. ſi certum petatur cum ſimil.* & eo magis, quia vt alias deductum fuit coram D. Mantica, die 4. Iunij, Franciſcus non ſe fundabat in iſta dubietate iuris communis, ſed nitebatur alia ratione, videlicet ex facultate ſibi data à Maria fundatrice retinendi capellaniam à ſe fundatam vna cum alia, etiam ſub eodem tecto, quæ ratio nullam ei præbet cauſam excuſationis cum in ipſa fundatione hoc non fuerit expreſſum, nec poſſit patronus, ſaltim ex interuallo imponere nouam legem beneficio contra iuris diſpoſitionẽ, gloſſa *in c. cum dilectus*, & ibi Abb. *n. 5.* & Imola *n. 21. de conſuetudine*, Abb. *in c. præterea, ſub n. 1. de iure patr.* Fel. *in c. ſignificauit ſub n. 2. de teſtib.* Non obſtat, quod *c. eum qui*, loquatur in eo, qui ſcienter abſque titulo ſe intrudit in beneficio, quia fuit reſponſum in deciſione ſub die 4. Iunij, quod Franciſcus ſcienter, & abſq; titulo ſe intruſerat, quia titulus habitus à Maria per aſſecutionem capellaniæ, de qua agitur, euanuerat, *Clem. gratia, de reſcr.* Nec tanquam titulus reuocatus poterat ei deſeruire, cum ſciret, aut ſcire debuerit, reuocationem, vltra quod illud, quod dicit de titulo reuocato, procedit tantum ad effectum ſpolij in odium ſpoliatoris. Non obſtat triennalis poſſeſſio Franciſci, quia ſub die 3. Martij 1589. fuit reſolutum, illam non fuiſſe pacificam propter litem motam per Ferdinandum de Solier, quæ lis non impediuit vacationem iſtius capellaniæ de Baraias, quia per rem iudicatam ad fauorem poſſeſſoris poſtea fuit extincta, Sarn. *de annali. q. 44. in fin.* Mohed. *dec. 206.* vt bene deducunt informantes pro Domin. Hyppolyto, qui bene evacuant cætera in contrarium deducta, & has duas deciſiones refert & ſequitur Genuenſ. *d. c. 55. n. 12. & 13.*

Nauarrus † tamen *in conſil. 16. & 22. de præb.* ſecundum vltimam impreſſionem, & ſecundum primam 35. & 36. tenet duas capellanias, ſeu altaria ſub eodẽ tecto, non eſſe beneficia vniformia ad effectum incompatibilitatis, quamuis vno, & ſimili nomine capellaniæ nominentur, niſi ſint inſtitutæ ad vnum, & eundum finem, & ad eadem munera, & vnam Congregationem, vt ſunt in multis capellis Hiſpaniæ, ſecus ſi ſint inſtituræ ad diuerſa & ſeparata munera. Quod etiam videtur tenere, Mand. *de ſignatura gratiæ, tit. de diſpenſatione ad beneficia ſub eodem tecto, verſic. ad duo*, & ſequuntur Cerola *in praxi Epiſco. 2. p. verb. beneficium*, §. 13. *& verb. conformitas*, §. 1. & Cechus *de rep. Eccleſiaſt. c. de beneficiatis ſub n. 4. verſic. in 1. c. & de ben. & penſio. c. 5. n. 4.* & poſthæc Gonzal. *gl. 10. à n. 34.* & Proſper de Auguſtino *ſupr. d. verb. beneficiorum reſignatio 9. cauſa* & Grat. *diſcep. forenſ. c. 133. à n. 20.* Piaſec. *in praxi Epiſc. p. 2. c. 5. n. 26.* 225

Quæ ſententia † Nauarri videtur ſeruari in aliquib. partib Hiſpaniæ, præſertim in hoc Epiſcopatu Abul. nam ſæpe obtinentur ab vno duæ capellaniæ in eadem Eccleſia abſque Papæ diſpenſatione, imo nec Epiſcopi, & aliquando cum diſpenſatione Nuntij, qui eam ſolet concedere, & ſæpe in praxi ſeruatam percepiſſe, ait ibi Gonzalez. 226

Sed contrarium, vt dictum eſt, † tenent relati, & Rota in dicta Toletana capellaniæ de Baraias, in qua capellaniæ erant diſtinctæ, & diuerſæ, & à diuerſis fundatoribus fundatæ. 227

Et ſtante, quod ſint † beneficia vniformia, conſuetudo in contrarium non erit habenda in conſideratione, ex dictis *n. 184.* nec diſpenſatio Nuntij, ſicut nec Epiſcopi, ex dictis *ibid. n. 185. & 221.* & Rota in d. Toletana capellaniæ de Baraias, qui non poteſt contra Concilia, & canones diſpenſare, Hoieda *c. 11. n. 4. & c. 11. n. 13. cum aliis.* 228

Verum cum † non ſit ius clarum, eſſe beneficia vniformia, ſed potius in eo ſint opiniones, conſuetudo tenendi in eadem Eccleſia duas capellanias huiuſmodi, ſine diſpenſatione, aut cum diſpenſatione Ordinarij, ſeu Nuntij videtur tolerabilis, etiam poſt Concilium, ſine diſpenſatione, vbi illud quoad hoc non ſit receptum, vt infra, *n. 257.* 229

Sed difficultas eſt, † an duo beneficia difformia, & diſſimilia ſub eodem tecto ſint incompatibilia, verbi gratia, dignitas & canonicatus, beneficium curatum, & ſimplex canonicatus, & capellania, beneficium curatum, ſeu ſimplex cum capellania. 230

Et eſſe incompatibilia, † ita tamen, vt non vacet ipſo iure vnum per aſſecutionem alterius, & ex conſuetudine, ſeu ſtatuto, aut diſpenſatione Epiſcopi poſſint retineri, tenet gloſſ. *verb. niſi vnicum, in d. c. 1. de conſuetudine in 6. & gl. fin. in c. ſuper eo. de præb. gl. etiam fin. in d. Clement. fin. eodem tit.* Ioan. Andr. & Abb. *n. 6. in d. c. literas*, idem Abb. *in c. cum iam dudum n. 9. & in rep. c. extirpanda* §. *qui vero, n. 41. de præb. Domin. in d. 1. n. 13. & in c. gratia, de reſcr. in 6. ſub n. 8.* Franc. *in d. c. 1. n. 7.* & ibi Probus *ſub n. 6.* Ripa *in c. eam te, de reſcr. n. 28.* Selua *de benefic. 3. p. q. 39. n. 1. & 4. p. q. 7. caſu vltimo*, Staphil. *de literis gratiæ ſecunda forma expect. n. 5.* Gomezius *de expectat. n. 44.* Greg. Lopez *in d. l. 3. tit. 16. p. 1. verb. otro en otra Igleſia*, Duennas *reg. 71. n. 5.* Ferretus *conſil. 255. n. 4.* Mandoſ. *de ſignatura gratiæ, tit. de diſpenſatione ad beneficia ſub eodem tecto, verſic. ad duo, & verſic. canonicatus, & dignitas*, Hoieda *c. 11. n. 4. & 5. & capit. 20. numero 25.* Quintaduennas *dict. lib. 4. numero 131.* Cechus *de republica Eccleſiaſtica, capit. de beneficiatis ſub numero 4. verſicul. in 1. car. & de benefic. & penſio. capit. 5. ſub numero 4.* & Achilles dicens communem *deciſ. 269.* Puteus *466. lib. 2. n. 3. deciſ. 189. lib. 3.* 231

Et

232 Et fuit † dictum in cauſa Lucana beneficiorum coram D.Seraphino 4. Nouembr. 1579. Archipresbyteratum cum ſit dignitas, etiam ſine præbenda, eſſe incompatibilem ſub eodem tecto cum canonicatu, &c. Et in vna Teleſina beneficij coram eodem vltima Ianuar. 594. fuit dictum. Diſpenſationem narratam ad retinendum plura ſub eodem tecto debere iuſtificari, etiam quod poſſint retineri ex diſpenſatione ordinarij, ſi ſunt difformia, iuxta notata per gloſſ. *in d.c.1. de conſuet. in 6.* & ita fuiſſe reſolutum ex voto habito à dominis de Parco in cauſa Iuuenacen. Archypresbyteratus 26. Iunij 1561. coram Domin. Pamphilio, &c. In qua quidem Iuuenacen. fuit reſolutum, habita etiam ſententia d. abbreu. de Parco maiori, quòd ſi habens beneficia deformia ſub eodem tecto, impetrat aliud, debet in narratiua dicere, quòd duo beneficia ſub eodem tecto obtinet ex diſpenſatione Apoſtolica, vel ex conſuetudine, & narratur confirmatio hoc pacto, videlicet, quæ inſimul obtineri conſueuerunt abſque diſpenſatione Apoſtolica: & talis narratiua eſt neceſſaria, quòd ſi in ſupplicatione nihil fuiſſet expreſſum, ſupplendum eſſet ex officio alterum illorum ad iuſtificationem partis, & aliter literæ non expedirentur: & dicta narratiua eſt iuſtificanda. Et fuit concluſum narrantem in ſua gratia ſe obtinere canonicatum cum capellania ſub eodem tecto ex diſpenſatione Apoſtolica, teneri iuſtificare diſpenſationem Apoſtolicam, non obſtante quod dicta beneficia obtineri poſſint abſque diſpenſatione Apoſtolica, ſed ex diſpenſatione ordinarij vel conſuetudine, propter ſtylum Cancellariæ, & ex vulgari regula, quod omnia narrata tanquam pars gratiæ ſunt verificanda, Felin. *in cap. conſtituti in princip. de reſeru. &c.* vt per Genuenſ. ita referentem iſtam deciſionem Iuuenacen. *in præxi 2. edit. cap. it. 65. in annot. num. 14.* & in Campanien. canonicat. 26. Octob. 1598. coram Seraphino, quæ eſt deciſio 164. nouiſſim. Farinac. fuit dictum, vacare canonicatum per aſſecutionem canonicatus in eadem Eccleſia, id eſſe indubitatum, & extare deciſionem coram Gypſio in cauſa Leodien. canonicatus 26. Febr. 1557. Et iſta ſententia eſt communis, vt per Nauar. *conſ. 18. n. 1. de præb.* & eam tenet Azor. *2. p. lib. 3. c. 50. q. 6. & lib. 6. c. 11. q. 2. & 4. & c. 12. q. 6. & c. 13. q. 6.* licet non poſſe Epiſcopum diſpenſare dicat *d. lib. 3. c. 7. q. 4. c. 8. q. 6. c. 9. q. 3. & 6. c. 10. q. 4. & c. 11. q. 18. &* 23. & nouiſſimè Genuenſ. *d. n. 11. & 14. & in Man. paſt. c. 72. n. 15.* dicens non poſſe retineri beneficia difformia ſub eodem tecto, poſſe tamen ab ordinario obtineri, ſi ita habeat conſuetudo, quod obtineantur in eadem Eccleſia, vel ſtatutum Eccleſiæ, aut diſpenſationes Epiſcopi, & Moſcon. *de maieſt. milit. Eccl. libr. 1 part. 3. c. 2. pag. 453.* dicens quod plura ſimplicia ſub eodem tecto difformia quis retinere poterit cum diſpenſatione Epiſcopi ex cauſa.

233 Quæ tamen † non videtur procedere conſequenter in eo, quod dicit poſſe ex ſtatuto retineri, nam ſi de iure ſunt incompatibilia, non poteſt ſtatui contrarium per ſtatutum, ex traditis per Felinum *in c. quod ſuper his, de maiorit. & obedient.* Rochum *in c. fin. de conſuet. ſect. 3. à n. 7.* Bott. *de ſynodo 3. p. art. 1. à n. 36.* & Alex. Monet. *de diſtrib. p. 2. q. 13. ex n. 2.*

234 Sed reſponderi † poteſt ſtando in iſta ſententia, quod licet ſint incompatibilia de iure, non tamen, eſt ius clarum, ſed dubium, in quo verſantur opinioens, & ideo recte valet ſtatutum, ex traditis per Felinum *ſupra n. 9.* Roch. 23. & Bott. 96. *& ſeq.* & Monet. *n. 21.*

235 Verum contrariam ſententiam, † nempe quod ſint compatibilia de iure, niſi alias ſint ſibi repugnantia ratione reſidentiæ ſeu ſeruitij, tenent Abb. *conſil. 96. dub. 2. part. 2.* Domin. *in c. cum in Eccleſia de præb. in 6. n. 7.* & ibi Francus *n. 4.* Lapus *allegat. 116. & 127.* vbi Mandoſ. Millis *in repet. verb. beneficia plura in fin.* Felin. *in c. ex par. 2. n. 3.* & ibi Decius *n. 4. de reſcript.* Staphil. *tit. de qualitate, & ſtatu benefic. §. circa iſtam nu. 5.* Lamb. *1. p. 2. lib. q. 7. art. 15. n. 5. & 14.* & Rebuff. *in concord. tit. de mandatis Apoſtolicis, §. 1. verb. ita tamen prope fin. verſic. nota tamen, quod ſine diſpenſatione, & in praxi tit. de non promotis n. 76. & tit. de diſpẽſatione ratione ætatis verb. incompatib. n. 4.* qui tamen ſibi contrariatur ibi, *verb. in cathedralibus, verſ. & quamuis Epiſcopus*, Flam. Pariſ. *d. lib. 3. q. 1. n. 128.* dicens communem. Et ſequitur Nauar. *conſ. 21. de præb.* vbi docet, quod dignitas, & canonicatus iure communi in eadem Eccleſia ab vno poſſunt obtinere, & *conſil. 24. eodem tit. n. 4. & 6.* vbi ait, quod de iure communi duo beneficia difformia eiuſdem Eccleſiæ ſibi alioqui non repugnantia propter onera vtrique eodem tempore incumbentia, nunquam ſunt incompatibilia, etiam quoad retentionem, quia non facit ea incompatibilia neceſſitas reſidendi, nam cum conſiſtant in eadem Eccleſia, poteſt quis in vtroque reſidere regulariter, vt in dignitate, & canonicatu, &c. Proſper de Auguſt. ſupra, Leſſius *de iuſt. & iure, lib. 2. c. 34. n. 144.* Perez de Lara *anniu. & capel. libr. 2. c. 7. à n. 17.* & hanc ſententiam videtur tenere Francus *in d. c. 1. n. 8. verſ. ſoluit tamen Lapus.* Et nouiſſime tenet Marcus Anton. Genuen. *in praxi Archiepiſc. curiæ Neapolitanæ, c. 64. n. 5.* & poſthæc Gonz. *gl. 10. à n. 41.* dicens veriorem, & communiorem, quamuis dicat, quod cum hodie ex diſpoſitione S. Concilij Trident. omes dignitates & canonicatus, & portiones requirant præciſam reſidentiam, ac ſint incompatibilia, minimè poſſit quis habere ceſſante conſuetudine, aut diſpenſatione Papæ, vel ſaltim Epiſcopi dignitatem cum canonicatu, vel portione, nec canonicatum cum portione, quamvis ſint beneficia difformia, cum neque in diuerſis Eccleſiis inſimul retineri poſſint, ſed certe ſi ratione reſidentiæ eſſet ius incompatibilis dignitas cum canonicatu, ſeu portione in eadem Eccleſia, non poſſent teneri cum diſpenſatione Epiſcopi, iuxta dicta infra *à n. 370.* ſicut teneri non poſſunt in diuerſis Eccleſiis, nec canonicatus & portio poſſunt teneri in eadem Eccleſia cum diſpenſatione Epiſcopi Genuen. (qui tamen iam mutauit ſententiam, vt *ſupr. n. 232. in fin.*) tenet etiam iſtam ſententiam cum Gonzal. Grat. *diſcept. forenſ. c. 133. à n. 21.* & Rota in Ceſanaten. canonicatus 19. Febr. 1590. coram Gipſio 119. nouiſſimè Farinac. vbi quòd de iure capellania & canonicatus in eadem Eccleſia non ſunt beneficia incompatibilia, ex Lapo & aliis.

Et pro † prædicta ſententia facit tex. *in c. ſuper eo de præb. in 6.* vbi abſolute dicitur, non eſſe neceſſariam diſpenſationem, quod non ita abſolute diceretur, ſi diſpenſatio Epiſcopi eſſet neceſſaria. Allegatur etiam pro iſta ſententia tex. *in c. eam te. de reſcrip. & in c. cum olim. de re iudic.* 236

Et hæc ſententia † mihi videtur verior de iure, nam non video aliquem tex. ex quo contraria ſententia probetur. 237

At quicquid ſit † de hoc, in eadem Eccleſia nullo modo poteſt quis eſſe triplex abſque Papæ diſpenſatione, nec valet conſuetudo, vel ſtatutum in contrarium, *ex d. c. 1. de conſuetudine in 6.* & ibi Dom. *n. 5. & 12.* Franc. 7. Probus *ſub n. 6. & gl. fin. in d. Clem. fin. de præb.* Alexan. de Neuo. *in addit. 1. ad Abb. in c. Iacobus, de ſimon.* Puteus *d. dec. 46. lib. 2. n. 3.* Ferret. *de conſi. 55. n. 4.* & Marc. Anton. Genuen. ſupra dicens ſeruari in vrbe & Gratian. *dec. 155. n. 19. & diſc. forenſ. c. 133. n. 18.* Et facit declaratio S. Congregationis infra adducta, *n. 249.* 238

Quamvis † Botteus *de ſynodo 3. par. 1. num. 88.* dicat valere ſtatutum Epiſcopi, quod quis poſſit in eadem Eccleſia eſſe duplex, vel triplex in beneficiis difformis citans Dominicum & Francum *in dict. capitul. 1.* quod dicunt de triplici, ſed potius contrarium. 239

240 Ex quo videtur falsum † *consil.* Nauar.22. *de præbend.* vbi docet posse teneri duas capellanias, cum dignitate in eadem Ecclesia ex consuetudine,si dignitas non est sufficiens ad sustentationem, sequitur Cerola *in praxi* 2.*parte, verb.conformitas.*

241 Cuius † etiam doctrina falsa videtur 1.*part.verb. beneficia*, §.7.3.*& 4.concluſ.* vbi ait, quem in eadem Ecclesia posse habere canonicatum cum præbenda, & dignitate, & simplex beneficium,quando simplex beneficium,vel ille canonicatus non esset per se sufficiens,ex Cardin.*consil.*3.& Staphil.4.*forma expectat. n.*5.qui tamen id non dicunt.Nec obstat ratio,quod canonicatus cum præbenda, & dignitate habentur loco vnius Staphil. *ibi*, *n.*2. nam in triplicitate ea non procedit, facit d.declaratio S. Congregationis adducta, *num.*249.

242 Nec poterit Nuntius, † seu Legatus in hoc dispensare, nisi haberet ad id specialem facultatem, quam tamen non solent habere maximè Nuntij, quamvis sciam aliquando Nuntium Hispaniæ dispensasse ad tria sub eodem tecto, & ita quando in supplicatione & gratia beneficij impetrans narrat obtinere tria sub eodem tecto, additur ex dispensatione Apostolica.

243 S. tamen † Congregatio Concilij approbauit primam sententiam, quod duo beneficia difformia sub eodem tecto sint incompatibilia, vt apparet ex declarationibus sequentibus. *Prima* Episcopo Ferrar. Reuerendissime domine S. Congregatio censuit, si re ipsa vera sunt, quæ in hoc libello commemorantur, Sanctorum Cosmæ, & Damiani capellaniam ipso iure non vacasse, nec item ex Concil. Decretis incompatibilem cum mansionaria, de qua agitur, habita ratione annorum fructuum vtriusque beneficij, qui perquam tenues sunt, opus tamen esse dispensatione Sedis Apostolicæ, vt Ferrinus iste vtrumque beneficium retinere possit ea ratione, quia vtrumque est sub eodem tecto, die 9. Decembr. 1570. *Secunda* eidem 17. Decembr. 1570. Capellania & monasterium, quorum fructus sunt tenues, sunt incompatibilia beneficia, nec possunt retineri sub eodem tecto,sine dispensatione Apostolica. Sed ista declaratio cum loquatur in monasterio, potest procedere, iuxta dicenda infra *cap.*7. *Tertia*, super *cap.*7. *sess.*24. Capellania, cui adiunctum est onus deseruiendi in choro, obtineri non potest cum canonicatu per hoc Decretum, non autem si haberet simpliciter onus celebrandi Missam, nisi essent sub eodem tecto, & tunc potest cum dispensatione Apostolica. Et ex declaratione Abulen. supra adducta 5.*part.cap.*8.*num.*87. *ad* 6. de qua infra *n.*156. & ex declaratione supra adducta, *num.*136.

244 Vnde cum † ex sententia S. Congregationis talia beneficia sint incompatibilia, consequenter dicendum est primum ipso iure vacare per assecutionem alterius, ex *d. cap.*4.*sess.*7. iuxta declarationes supra adductas, *num.*84. nec hoc negatur in d.declaratione Ferrari. 9. Decembr. quia solum ibi dicitur non vacasse, nec esse incompatibilem capellaniam cum mansionaria habita ratione fructuum, id est, ratione sufficientiæ. Et ita apparet ex alia declaratione eiusdem S. Congregationis, quæ sic ait, Canonicus obtinens dignitatem perdit canonicatum. Quam refert Cechus *d.cap.de benefic. citatis, ad finem.*

245 Alias † tamen Congregatio censuit, Posse aliquem in vna Ecclesia ex priuilegio, vel consuetudine fungi duplici officio,vt sit thesaurarius,& canonicus, & propterea duplices lucrari distributiones, quia obtinet eas diuerso iure, cum inter dignitates suppleat numerum dignitatum, & inter canonicos suppleat numerum canonicorum, nec eget substituto. Abb.*in c.cum olim, n.*6.*de re iudicata.*

Et quod dignitas † possit retineri cum canonicatu in eadem Ecclesia, vbi est consuetudo absque alia dispensatione, est declaratio supra adducta, 3.*p. cap.*2.*num.*483.& alia supra adducta *n.*136.& in vna Valentina 1593. Congregatio censuit,Consuetudini permittenti, quod in eadem Ecclesia dignitates cum præbendis canonicalibus teneantur, non esse derogatum à S.Concilio Trident. *sess.*24.*c.*17. 246

Et postea dato † huiusmodi memoriali, Illustrissimi, & Reuerendissimi domini in Metropolitana Ecclesia Valentina ex antiquissima, & immemoriali consuetudine absque dispensatione Apostolica consueuerunt illius dignitates canonicis eiusdem Ecclesiæ, tam Apostolica, quam ordinaria authoritate conferri, & per eosdem canonicos obtineri, idque licitè fieri posse per S. Congregationem declaratum fuit, quærit tamen D. Archiepiscopus, an quando canonicus ex illius præbenda honestè sustentari potest pro sui gradus qualitate,liceat sibi eidem canonico aliquam ex huiusmodi dignitatibus conferre. Sic responsum fuit, Congregatio Concilij censuit consuetudini permittenti, vt in eadem Ecclesia dignitas cum canonicatu per eundem obtineri, & retineri possit, non censeri derogatum, ex Decreto Concilij 17.*sess.*24.*de reform.* vbi disponitur habenti beneficium Trid.*cap.*competens, non posse conferri alterum, Hieron.Card.Matthæus. 247

Ex quibus † declarationibus apparet huiusmodi consuetudinem non esse periculosam, quicquid dicat Hoieda *cap.*19. *n.*12. Videtur enim rationabilis, & introducta, vt decentius obtinentes dignitates sustentarentur,&c. Et eam approbat Azor 2.*p. lib.*3. *cap.*11.*q.*18.*& lib.*6.*c.*11.*q.*1.*& cap.*13.*q.*6. 248

Quæ tamen consuetudo non procederet, nec habebit locum in canonico pœnitentiario, vt in sequenti declaratione S. Congregationis. Iuxta declarationem Congregationis, alias editam posse canonicum ex consuetudine Ecclesiæ in eadem Ecclesia obtinere dignitatem, an obtinens canonicatum, cui post Concilium iniunctum est onus pœnitentiarij, possit vigore d. consuetudinis obtinere, etiam dignitatem in eadem Ecclesia. Congregatio censuit non posse,quia consuetudo stricte est interpretanda, & quia nemo potest esse triplex in eadem Ecclesia 8.Ianuar. & 29.Martij 1594. Congr. Concilij censuit obtinentem canonicatum, cui post Concilium munus sit iniunctum pœnitentiarij, non posse in eadem Ecclesia vna cum dicto canonicatu obtinere dignitatem in vim consuetudinis Ecclesiæ permittentis canonicum posse retinere canonicatum cum dignitate, & tradit Salaçar de Mend. §.3. *c.fin.* ponens istas declarationes. 249

Pœnitentiarius † enim habet officium pœnitentiarij, & insuper canonicatum tali officio annexum, vt clarè colligitur ex Concilio *sess.*24. *de reformat. cap.*14. & Nauar. *d. consil.*14. *de rebus Ecclesiæ num.*4. Licet ipse male velit præbendam per illam annexionem esse extinctam, vt supra dixi, *n.*199. & dictum est alias 5.*part.cap.*1.*num.*756.quamvis etiam contra Nauarr.teneat Alex. Monet.*de optio. cap.*4. *num.*12. *&* 13. officium potius ipsum, & onus pœnitentiariæ habere se sicut accessorium quoddam mortuum & extinctum respectu præbendæ quàm contra. Sed quicquid ipse dicat, pœnitentiarius principaliter habet officium: præbendam autem per annexionem, licet non extinctiuam, vt patet ex decreto Concilij, cui non bene respondet Moneta *d. n.*13. dicens illud solum intendere Concilium, præbendam aliquam cum tali munere connectere, ita vt si non vacaret alia præbenda, statim institueretur officium, quod si iam vacaret, & præbenda, potuisset Episcopus iuxta mentem Concilij præbendæ vacanti officium ipsum vnire & annectere: nam imo mens Concilij est, vt pœnitentiarius & eius officium 350

cium instituatur cum vnione præbendæ vacaturæ, seu vacantis, si tempore institutionis vacaret: & sic ex dispensatione Concilij officium ipsum est principalius, & præbenda accessoria, & illi vnita.

251 Nec refert quod officium † pœnitentiarij de per se non habet fructus, & beneficium sine fructibus, & de vento, non inducit incompatibilitatem, vt supra dictum est, *num.*135. Quia sufficit, quod habeat fructus ratione adjuncti, seu annexi canonicatus, refert & sequitur Salaçar vbi suprà, item id procedit, vt dixi, *n.*136.

252 Aliquando tamen † ex gratia & dispensatione Apostolica, canonicus pœnitentiarius obtinet simul dignitatem in eadem Ecclesia, vt vidimus in Ecclesia Salamantina.

253 Est ista ratio † considerata in pœnitentiario, non militat in canonico lecturæ, nec in canonico doctorali, aut magistrali, nam in eis solum consideratur canonicatus, & præbenda, cum tali onere, & non tale officium, cui sit annexus canonicatus, vt alias dixi *d.cap.*1.5.*par.n.*762. & sic isti canonici, iuxta dictam consuetudinem poterunt simul obtinere dignitatem eiusdem Ecclesiæ, & ita practicatur, sequitur Salaçar. 6. §.3. *in fin.* quamvis in vna Lucana optionis domus 24. Iun.1607. coram Mançanedo idem dicatur de canonico lecturæ quod de pœnitentiario, nempe quod pœnitentiarius & Theologus Canonicus principaliter habent officium pœnitentiariæ, aut lectionis: præbendam autem habent per annexionem, & quod sic in istis præbendis non datur optio actiuè nec passiuè. Vnde obiter conuinci videtur eiusdem Rotæ decisio in causa Caurien. pensionis 15. Ianuar. 1607. coram D. Coccino, quæ sic ait 173. contra quam decisionem verius existimo, reseruationem dictæ pensionis fuisse inualidam, tum quia licèt per annexionem officij pœnitentiarij præbenda dicti canonicatus non extinguatur, tamen officium ipsum est principalius, vt dixi *supra n.*250. *& d.cap.*1.5.*part.n.*730. & sic oportebat illud exprimere in gratia pensionis, iuxta dicta *d. n.*730. Tum, quia quando ipsi canonicatui esset annexum onus pœnitentiariæ, vt dicitur in ista decis. Caurien. & sic consideraretur canonicatus cum isto onere, sicut canonicatus lecturæ, & Doctoralis, & Magistralis cum suo onere, non valeret reseruatio pensionis super eo reseruata, non facta mentione de tali onere, quia est canonicatus qualificatus, & speciali nota dignus, & sicut non valeret impetratio & gratia talis canonicatus, ea qualitate tacita, vt dicitur in dicta decisione, eadem ratione non debet valere reseruatio pensionis, quemadmodum etiam in beneficio curato, sicut non valet eius gratia & impetratio, non facta mentione de cura, *cap. cum in illis, de præbend. in 6. & Clement.*1. *eodem titul.* & ibi Doctores, ita etiam non valeret pensio super eo reseruata sine expressione curæ.

254 Supradictis etiam † videtur esse conformis stylus Curiæ, qui, vt dictum est 1.*part. cap.*5. *num.*87. facit ius, nam non solet dari dignitas canonico, seu portionario, vel è contra, nisi cum narratiua, quod dignitas per vnum ex ipsius Ecclesiæ canonicis, seu portionariis, etiam cum illius canonicatu, & præbenda, seu portione, absque dispensatione Apostolica obtineri consueuit. Vnde videtur stylus habere dignitatem cum canonicatu, seu portione in eadem Ecclesia esse incompatibilem de iure, nec posse obtineri absque dispensatione secluſa consuetudine, & insuper isti consuetudini non esse derogatum per Concilium. Et quando in gratia, seu impetratione narratur aliquod obtentum, etiam dissimile sub eodem tecto, solet apponi Decretum de illo dimittendo, tanquam incompatibili, nisi petatur, & detur dispensatio ad retinendum.

Sed hic se offert † difficultas, an sicut consuetu- 255
dini tenendi dignitatem cum canonicatu, vel portione in eadem Ecclesia non est derogatum per Concilium, ita etiam non sit derogatum consuetudini tenendi duo alia beneficia difformia, vt beneficium curatum, vel simplex cum capellania, in eadem Ecclesia. Et videbatur similiter dicendum non esse illi derogatum.

Nihilominus † contrarium censuit S. Congrega- 256
tio, vt in illa declaratione Abulens. adducta 5.*part.* c.8.*n.*87. *ad sextum*, & potest esse ratio differentiæ, quod præbenda, & dignitas in eadem Ecclesia habentur loco vnius, Staphil. 4. *forma expecta. n.*2. *&* 5. ad illum effectum, & in præbenda, & dignitate, videtur inducta consuetudo, ex ratione particulari, de qua supra, *n.*248.

Sed vbi Concilium non sit quoad † hoc recep- 257
tum videtur posse adhuc seruari dicta consuetudo, iuxta supradicta, *n.*150. Quæ tamen consuetudo non videtur stare in hoc Episcopatu, aut saltem non est certa, & firma, quamvis in quæsito dictæ declarationis Abulen. supponatur, & aliquando ita prætendatur, nam licet per aliquos habeantur talia beneficia sine dispensatione, tamen per alios habentur cum dispensatione Nuntij, iuxta dicta *n.*231. & infra *à n.*374.

Sed antequam hinc discedamus, † oportet scire, 258
quando beneficia dicantur sub eodem tecto, seu in eadem Ecclesia, quod idem est, Hoieda *dict. cap.*20. *n.*27. an si vnum sit in Ecclesia, & aliud in capella, claustro, aut cœmeterio, vel ambitu eiusdem Ecclesiæ, censeantur esse sub eodem tecto & in eadem Ecclesia.

Et omissa distinctione † Rotæ *decis.*9. *de præbend.* 259
alias 549. *in antiqu.* & Dominici *in d.cap.*1. *de consuetud. in 6. num.*10. *versic. vltimo quæro.* ad quem se refert Franch. *ibi*, *num.*7. *ad fin.* dicendum est cum Rota *decis.*6. *de concess. præbend.* alias 197. *in nouis*, quam sequitur Pacianus *de probatio. lib.*1. *cap.*26. *n.*31. *& seq.* & posthæc Gonçalez *glos.*10. *num.*24. quod beneficium situm in capella, claustro, cœmeterio, seu ambitu contiguis Ecclesiæ, censetur esse in eadem Ecclesia, & pars illius Ecclesiæ sunt, & ideo polluta, seu interdicta Ecclesia, etiam capella, claustrum, & cœmeterium, prædicta pollura, seu interdicta censentur *cap.*1. *de consecrat. Ecclesia in sexto, cap. si ciuitas, de sentent. excommunicat. eodem libro*, facit *decis.*15. *&* 16. *de iurepatronat. in antiqu.* & ita videtur communiter intelligi: si vero capella, seu cœmeterium, non essent Ecclesiæ contigua, sed extra sepia illius, tunc beneficium ibi situm, non censeretur esse in Ecclesia maiori, seu principali, *argum. dicto cap. si ciuitas, in fine*, licet capellanus, seu beneficiatus illius haberet facere aliquod ministerium in Ecclesia maiori, puta, interesse diuinis, vel celebrare in festiuitatibus, vel alia similia: attendendus enim est locus, vbi beneficium est situm, erectum, & fundatum, quamvis secus sit ad effectum decreti Concilij Tridentini, *sess.*25. *de reform. c.*5. *de filiis clericorum*, quia in Ecclesia paterna prohibentur, quoquo modo ministrare, vt supra, *cap.*3. *n.*69.

§. III.

De incompatibilitate, seu compatibilitate beneficiorum simplicium.

SVMMARIA.

260 *SVpereſt agendum de incompatibilitate, seu compatibilitate beneficiorum simplicium.*

261 *Et primo certum est, duo beneficia etiam simplicia non posse simul teneri, si ambo requirunt personalem residentiam incompossibilem.*

262 *Secundo certum est, posse quem licitè obtinere duo beneficia simplicia personalem residentiam non requirentia, quando alterum eorum non est sufficiens ad congruam sustentationem.*

263 *Difficultas est, an plura beneficia simplicia residentiam non requirentia sint incompatibilia & non possunt retineri, quando alterum eorum est sufficiens.*

264 *Et prima sententia Innocentij, & aliorum est, posse teneri, quam seruat consuetudo, quam Papa scit, & tolerat, &c.* & num.seqq.

268 *Contraria sententia est glossæ, Abbatis, & aliorum, & communem obseruantiam, & consuetudinem contrariam non valere,* & num.seqq.

272 *Secundum authorem, loquendo ante Concilium Tridentinum secunda sententia est verior de iure, ex* c.conquerente, de cleric. non resid.

273 *Prima tamen sententia Innocentij posset procedere ex consuetudine, modo non esset magna coaceruatio, & nimia pluralitas beneficiorum arbitrio boni viri, etiamsi congruam excederent sustentationem: nam & duo beneficia incompatibilia possunt teneri ex consuetudine: & beneficiorum non curatorum multitudo prohibita diuina lege non est,* & num.seqq.

279 *Prædicta sententia Innocentij, & consuetudo sublata est per Concil.Trident.*sess.24.c.17. *cuius verba ponuntur.*

280 *Quod decretum comprehendit beneficia iuris patronatus non obstante quadam declaratione S. Congregationis, cui respondetur.*

281 *An habenti beneficium sufficiens nequeat conferri aliud nisi prius illo dimisso, & alias collatio sit nulla ex d.decreto, vt videtur ex eius verbis, & facit* cap.is cui de præb. in 6.& n.seq.

283 *Sed contrarium resolvitur, nam verba dicti decreti intelliguntur ad effectum retentionis tantum, ex S.Congregatione, & Rota.*

284 *Dictum* cap.is cui, *procedit in habente potestatem delegatam prouidendi de beneficio personæ idoneæ, qui non potest prouidere beneficiato sufficienter, quia ad istum effectum non dicitur persona idonea de iure.*

285 *Secus vero est in collatore ordinario, & conferente authoritate ordinaria.*

286 *Et in patrono.*

287 *Et quamvis in delegatione non apponatur verbum, personæ idoneæ intelligitur, nisi exprimatur, quod alias beneficiato possit prouidere,* & n.seq.

289 *Prouisio legati, qui prouidit authoritate Apostolica, & sicut delegatus habenti aliud est nulla, secundum Rotam ex* dict. cap. is cui, *quod tamen non habet locum in habente beneficium insufficiens, & tenue,* & num.seq.

291 *Et sic Nuntius Hispaniarum, cui datur facultas beneficia 24.ducatorum personis idoneis prouidendi, non potest prouidere alicui aliud beneficium sufficiens obtinenti, & alias prouisio erit nulla.*

292 *Vicarius Episcopi habens specialem facultatem conferendi, poterit conferre omnibus, quibus potest Episcopus, & sic etiam habentibus beneficium, etsi dictum sit, quod conferat idoneis, non obstante* d.cap. is cui, *quod non procedit in delegato ordinarij, sed solum in habente potestatem delegatam conferendi authoritate Apostolica,* & num.seqq.

295 *Improbatur Sbrocius id verum non putans, vbi fieret collatio beneficiatis aliorum beneficiorum collatorum, vel alias incompatibilium: nec iura per eum adducta id probant, sed solum quod per assecutionem secundi vacat primum, &c. solum procedet in terminis* cap.ordinarij, §. in conferendis de offic. ordin. *quod non solum videtur procedere in habentibus plures personatus, dignitates, vel beneficia curata, sed etiam alia beneficia incompatibilia,* & n.seqq.

300 *An si habenti beneficium sufficiens conferatur aliud non sufficiens, per assecutionem istius vacet ipso iure primum.*

301 *Resolvitur affirmatiuè.*

302 *Et idem si habenti vnum non sufficiens, conferatur aliud sufficiens de per se,* & n.seq.

304 *Nec tollit Concilium, quin habenti beneficium simplex non sufficiens, liceat conferre aliud non curatum, &c.*

305 *An habenti duo, vel tria beneficia, quæ non sufficiunt ad congruam, possit aliud, vel alia beneficia vsque ad congruam conferri ad effectum retentionis.*

306 *Et certum est, ante Concilium licuisse plura beneficia alias non incompatibilia etiam vltra duo tenere vsque ad congruam.*

307 *Sed stante Concilio id non licet, vt contra Nauarrum, & alios, & Rotam, tenet Sacra Congregatio in declarationibus adductis,* & n.seqq.

311 *Ex quibus apparet, Episcopum habenti duo simplicia, etiam insufficientia, non posse conferre aliud ad effectum retentionis, & si contulerit tertium quod sit sufficiens, per assecutionem illius duo priora ipso iure vacare: si vero tertium non sit sufficiens vacabit vnum ex prioribus, quod maluerit dimittere, & sic tunc habet locum optio, sicut quando duo curata simul conferuntur, &c.* & num.seq.

313 *Ponitur decretum Concilij prouincialis Mediolanensis V.*

314 *Dictum decretum Concilij non habet locum in pensionibus, ex Sacra Congregatione, licet enim pensiones hodiernæ succedant loco beneficij, tamen non sunt tituli beneficiales.*

315 *Vnde pensio non facit incompatibilitatem sub eodem tecto.*

316 *Sed contrarium tenet Rebuff.& habere videtur stylus curiæ,* & n.seq.

318 *Ponitur quædam declaratio Sacræ Congregationis, quæ est notanda in proposito.*

319 *Si quis habeat duo beneficia, quorum quodlibet de per se non est sufficiens, & postea aliquod eorum contingit fieri sufficiens, an possit adhuc illa simul retinere, stante dicto decreto Concilij, resolvitur non posse, sed debere vnum ex eis dimittere.*

320 *Quod dicatur beneficium sufficiens remissiuè.*

321 *Et ad istum effectum computandæ sunt distributiones quotidianæ certæ in beneficiis requirentibus residentiam, & de grossa canonicatuum certum videtur licet residendo lucrifiat, & ideo etiam non computetur in fructibus ad effectum regulæ de valore,* & n.seq.

323 *Licet dicta rectè procedant, stante & attento decreto Concilij, illud non videtur vsu receptum, saltim in Hispania, nam post illud, sicut antea, ordinarij conferunt plura beneficia, etiam vltra duo vni. etiam quod vnum sit sufficiens, & omnia simul retinens, dummodo alias non sint incompatibilia.*

324 *Et etiam in curia idem fit: nam Summi Pontifices narranti plura obtenta, solent alia concedere, nec apponitur decretum de dimittendo obtenta, nisi sint incompatibilia,* & n.seq.

326 *Nec potest dici, Papam super illis tacitè dispensare contra Ledesmam.*

327 *Et id solum posset procedere, vbi Papa illa simul conferret.*

Vbi ponitur declaratio sacræ Congregationis.

328 *Nec etiam dici potest id in Papa procedere ex facultate sibi tradita ab ipso Concilio per decretum vltimum* sess.25. de reformat. *quia id intraret, si Concilium prohiberet collationem:*

sed

sed non prohibet nisi retentionem.

329 *Et non solum retinentur plura ex provisione manu sanctissimi signata, sed etiam ex prouisione signata per concessum manu Cardinalis, vel alterius, qui non possunt dici dispensare contra Concilium.*

330 *Et refertur quod circa hoc ait Zechus.*

331 *Et quod successit Romæ de impetrationibus, quæ fieri prætendebantur iuxta decretum Concilij, & declarationes S. Congregat.*

332 *Vnde videtur probabile, opinionem Innocent. de qua supra, quam consuetudo antiquissima approbauit, etiam hodie posse procedere, &c.*

333 *An illegitimus, seu irregularis dispensatus, vt quæcunque, & qualiacunque beneficia recipere & retinere valeat, dummodo plura simul non sint, quam quæ à Concilio Trident. permittuntur, seu dummodo plura non sint, quod idem est, iuxta stylum vigore talis dispensationis possit retinere plura beneficia alias non incompatibilia, etiamsi vnum sit sufficiens, stante quod Concilium in eo non liget, vtpotè non receptum, &c.*

Et resolvitur affirmatiuè.

260 SVpereſt agendum de † incompatibilitate, ſeu compatibilitate beneficiorum ſimplicium.

261 In quo primo certum eſt, † duo beneficia etiam ſimplicia, non poſſe ſimul teneri, ſi ambo requirunt perſonalem reſidentiam incompaſſibilem; vt apparet ex ſupradictis, Abbas *in repetit. dict. cap. extirpanda, §. qui vero, de præbend. num.* 30. Corraſ. *1. part. cap.* 5. *num.* 2. Gregor. Lop. *ſupra lib.* 3. *tit.* 16. *p.* 1. & Hoieda *c.* 17. *num.* 30. & conſtat ex decreto Concilij *dict. c.* 17. *ſeſſ.* 24. *de reform.* ibi: Dummodo vtrumque perſonalem reſidentiam non requirat, ex quo id notat Zerola *1. part. verb. beneficium*, §. 7. & *2. part. verb. incompatibilitas*, §. 2. Quod intellige, quando reſidentia eſt præciſa, & ſimpliciter requiſita ratione tituli, & ſub eius priuatione, ſecus quando non præciſa, & ſimpliciter requiſita, ſed cauſatiuè, quia non reſidendo priuaretur fructibus, ſeu non lucraretur, quia tunc beneficium non eſt incompatibile, vt cum Imola, Abbate, & aliis *in cap. fin. de cler. non reſid.* Capra *reg.* 99. *num.* 11. & Nauar. *conſil.* 4. *num.* 1. *de cleric. non reſid.* docet Gonçalez *gloſſ.* 5. *à num.* 20. & Villar del patronado de Calatayud, 9. *part. coſtumbre* 9. *num.* 1. & nouiſſimè Gratian. *diſcept. forenſ. cap.* 133. *à num.* 25. circa quod vide dicta *ſupra* 3. *part. cap.* 2. *num.* 187. quamvis ex eo, quòd de licentia alicuius poſſit ſeruiri per ſubſtitutum, non deſinunt eſſe reſidentia præciſa, & beneficium incompatibile, cùm beneficium ex ſe, & abſolutè illam requirat, & obtinens ad eam cogi poſſit ceſſante licentia. Et ita cenſuit S. Congregat. Concilij in ſeq. declar. Dubitatur, an capellaniæ, quibus incumbit onus celebrandi Miſſas, & in choro inſerviendi, ſint incompatibiles cum canonicatibus & parochialibus, cùm per earum conſtitutiones liceat eis inſeruire per ſubſtitutum cum licentia ordinarij & capituli, Congregatio Concilij cenſuit non eſſe compatibiles. Intellige etiam quando reſidentia eſt continua, & perpetua, ſecus ſi ad certum tempus: nam tunc beneficia non ſunt incompatibilia, quamvis & gratia ibi, quando ſcilicet in eodem tempore occurrerit reſidentia, ſeu ſeruitium vtriuſque beneficij, vt ſuprà dixi *numero octuageſimo ſexto*, & eſt deciſio Rot. in vna Bononien. prioratus 9. Iun. 1606. coram Domin. Mançanedo, vbi fuit reſolutum, quòd reſidentia non continua, ſed temporalis, & certis diebus duntaxat non inducit incompatibilitatem cum alio reſidentiam requirente, ex quo poteſt vtriuſque onus adimplere, Imol. *in cap. fin. n.* 4. *de cler. non reſid.* Capra *regul.* 99. *num.* 102. Hoied. *de incompat. benef. part.* 1. *cap.* 17. *num.* 35. Rot. *deciſ.* 483. *n.* 3. *part.* 1. *diuerſ.*

262 Secundo certum eſt, poſſe † quem licitè obtinere duo beneficia ſimplicia, reſidentiam non requirentia, ſeu vnum reſidentiam requirens cum alio eam non requirente, quando alterum eorum non eſt ſufficiens ad congruam ſuſtentationem. Nauarr. *in Man. cap.* 25. *num.* 127. Gregor. Lopez *ſupra*, Hoieda *2. part. cap.* 1. & 2. & Man. Rodriguez *in ſumma* 1. *tom. cap.* 31. *num.* 2. & conſtat ex dicto decreto Concilij *cap.* 17.

263 Difficultas eſt, an plura beneficia ſimplicia reſidentiam non requirentia, ſint incompatibilia, & non poſſint retineri, quando alterum eorum eſt ſufficiens ad congruam ſuſtentationem.

264 In qua † difficultate Innocentius *in cap. fin. de cleric. non reſid. num.* 1. *& in cap. cum iam dudum, num.* 2. & 4. *de præbend.* ait indiſtinctè, licere tenere plura beneficia non requirentia reſidentiam pura mente, non propter auaritiam, vel ambitionem: ſequitur gloſſ. *in cap. gratiam, de reſcript. in* 6. Lapus *allegat.* 36. ſeu 35. *num.* 1. vbi Mandoſ. *additione* 1. & 2. Cardinalis *in dict. cap. cum iam dudum*, & *in Clem. gratia, de reſcript. num.* 12. Rebuff. *in praxi, tit. de diſpenſatione ratione ætatis, verb. in cathedralibus, verſic. quod eſt verum, & in repet. d. cap. extirpanda*, §. *qui vero*, circa materiam pluralitatis beneficiorum, vbi ait communem, & ab ea non eſſe recedendum in conſulendo, & iudicando, licet non procedat de rigore iuris, Ferret. *conſilio* 255. *num.* 3. & ante Concilium Trident. Nauar *in Man. cap.* 25. *n.* 129. *& de Horat. miſcel.* 60. *num.* 12. *& 13. & de reditibus Eccleſiaſticis, quæſt.* 1. *mon.* 76. *num.* 2. *& in tract. de incompatibil. benef. n.* 25. *& conſ.* 11. *num.* 1. *& conſ.* 19. *num.* 1. *de præbend.* & vt † inquit Gloſſ. & Card. *ibi*, opinionem Innocentij ſeruat conſuetudo, quam Papa ſcit & tolerat, & aliter dicendo totus modus damnatur: & ita etiam communiter ſeruari teſtatur Capra *regul.* 90. *num.* 96. & Rebuff. *ſupra* ait, quod iſta opinio de conſuetudine inualuit, & cum Spec. *tit. de diſpenſatione*, §. *dicendum, num.* 6. inquit, quod cum iſtam conſuetudinem Papa ſciat & toleret, videtur excuſare, quod etiam ait Ferretus *ſupra.*

266 Eandem ſententiam † videtur tenere Soto *de iuſtit. & iure, lib.* 3. *quæſt.* 6. *art.* 3. *concl.* 4. vbi ait, in beneficiis ſimplicibus reſidentiam non exigentibus nullam eſſe neceſſariam diſpenſationem, vt plura eadem perſona obtineat, & quod non ſolum iam receptus vſus, verum & ratio id docet, & cum ſequuntur Dd. *tract. de benef. ſimplic.* Aragon. 2. 2. *q.* 63. *art.* 2. *concluſ.* 3. & Valentia 3. *tom. ſuper* 2. 2. *diſput.* 5. *quæſt.* 7. *punct.* 2. *verſ. quarto quæritur*, dicens, plura beneficia ſimplicia eatenus poſſe quem licitè habere, quatenus id fuerit vſu, & probata conſuetudine receptum & P. Ledeſma *in ſumma* 2. *part. tract.* 7. *cap.* 1. 11. *concluſ.* & nouiſſimè D. Card. Tuſch. *concluſ.* 61. *lit. B.*

267 Id tamen intelligunt, dummodo † non fiat magna beneficiorum coaceruatio, quæ non poteſt carere culpa, & quandoque mortali, ac grauiſſimo ſcandalo.

268 Contrariam tamen ſententiam † tenet Gloſſ. *in cap. dudum* 2. *de elect. verb. intitulatam, & verb. retinere*, quam ibi ſequitur Abbas *num.* 36. *& in dict. cap. cum iam dudum, num.* 8. *& in repet. d.* §. *qui vero n.* 34. *de præbend. & in cap. conquerente, num.* 2. *de clericis non reſiden.* Bertach. *in rep. verſ. beneficia plura*, Gregor. Lop. *ſupra*, Bernard. Diaz *in pract. crim. can. cap.* 47. ſeu 48. *num.* 5. vbi Salzedo *litera C.* Hoieda 1. *part. cap.* 19. *num.* 1. Flamin. Pariſ. *de reſignatione benef. lib.* 3. *quæſt.* 1. *num.* 138. *& lib.* 5. *quæſt.* 6. *num.* 115. Zerola 2. *p. verb. incompatibilia* §. 2. Leo *in theſ. for. Eccleſ. cap.* 18. *à num.* 10. *& cap.* 23. *num.* 25. *&* 26. Vgol. *de offic. Epiſc. cap.* 14. §. 2. *num.* 1. *&* 2. Dionyſ. Carthuſian. *in tract. de pluralit. beneficior.* Sylueſter *in ſumma, verb. beneficiorum* 4. *num.* 2. Armil. *eodem verb. num.* 24. Salon. 2. 2. *quæſt.*

*quæſt.63.art.2.concluſ.3.*Ludouic.Lopez.*inſtructor conſcientiæ, 1.tomo, cap.251.* Manuel.Rodriguez *in ſum. 1.tomo,cap.31.num.2.& 3.* Vega *1.part.c.36. caſu 25. 26.& 27.* Zech. *de benefic. & penſ. cap.5. num.4. verſ. circa tertium,* & P. Ledeſma *in ſum. dict.tract.7.cap.1. 12.concluſ.5.diffic.* & Azor. *1. part. lib.5. cap.19. verſ. conſuetudo, quæ quis in eadem Eccleſia, & 2.part.lib.3. cap.7.quæſt.4.cap.8.quæſt.6.cap.9.quæſt.3. & 6. cap.20. quæſt.4.cap.11.quæſt.23. & cap.50.q.6.& lib.6.c.3.q.4.* & eſt communis ſecundum Hoiedam,& Flam.Pariſ. *ibi*, & ſecundum Nauar. *dict.cap.25. num.125. & aliis locis citatis, & miſcel.62.num.1.& conſil.13. num.1. de præbend.*

269 Quæ ſententia de iure antiquo † videtur probari ex *dict.cap.conquerente, de cleric.non reſident.* & hodie probatur per S.Concilium Trident. *d.cap.17. ſeſſ.24. de reformat.*

270 Et communis † obſeruantia & conſuetudo contraria non valet, nec excuſat retinentem plura beneficia, quorum vnum eſt ſufficiens, à mortali ſecundum Abb. *in d.repet.§.qui vero, num.36.* Bertach. *in dict.repet. verſic. beneficiorum ſufficientia*, Gregor. Lopez *ſupra*, Hoiedam *dict. cap.19.num.8.* & Flam. Pariſ. *d.quæſt.6.n.219.* & Dd. communiter ſecundum eum, Azor. *dict. lib.5.cap.19.& 2.part. lib.6.cap.11. q.5.& 6.*

271 In quo † tamen Florian. *in d.cap.cum iam dudum,* quem refert & ſequitur Capra *d.reg.90.n.190.* contrarium tenet.

272 In hac re mihi videtur † quod loquendo ante Concilium Tridentinum, ſecunda ſententia gloſſ. *in dict. cap.dudum*, & ſequacium, ſit verior de iure,
273 ex *dict. cap.conquerente.* Prima tamen ſententia † Innocentij poſſet procedere ex conſuetudine, vt tenent Florian. & Capra *vbi proximè*, & Rebuffus *in praxi, tit.de diſpenſ.ad plura, num.29. & in d.rep. qui vero ſupra, circa 4. art.* Abbat. & Ferret. *vbi ſupra,* modo non eſſet magna coaceruatio, & nimia pluralitas beneficiorum, etiamſi congruam excederent ſuſtentationem : nam conſuetudo iſta non videtur omnino ſine ratione, ſed tolerabilis, ex traditis per Sot.& Arag. ſup. & Cord. *lib. quæſt.20. propoſ.3. cum limit.dicta,ex cap. quia in tantum,de præb.* & quæ
274 tradit Hoied. *d.1.p.c.21.* † nam & duo beneficia incompatibilia poſſunt teneri ex conſuetudine, Feder. *conſil.206.* & fuit dictum in cauſa Tiraſonen. iuris præſentandi 20. Martij 1588. coram D. Bubalo. Et
275 † beneficiorum animarum curam non habentium multitudo prohibita diuina lege non eſt, Quintanaduen. *Eccleſiaſt.lib.4.c.4.n.59.& 119.*

276 Et hoc idem † videtur tenere Abbas *in dict. cap. dudum, num.36.* dicens valere conſuetudinem, quando diſponit ſolum circa potentiam retinendi plura beneficia ſimplicia, ſecus ſi diſponeret, vt pro libito voluntatis poſſet beneficiatus de fructibus illorum diſponere, & ſic intelligit gloſſ. *ibi*, ſequuntur Coſm. *in pract.ſanct.tit.de collat. §.1. verb.pluralitate*, & Selua *3.part.q.39.n.2.* qui ait, quod iura,quæ videntur innuere valere in hoc conſuetudinem, debent intelligi ſecundum Dd. quando conſuetudo diſponit ſolum circa potentiam retinendi plura ſimplicia ſine nimia multitudine, &c. & Sylu.*d.verb.beneficium 4.num.4.*& accedit Ioan.Quintinus *in cap.de multa, à n.145.& 197.*

277 Et quando ſit magna † coaceruatio,& nimia pluralitas beneficiorum, relinquendum eſſet arbitrio boni viri,quod conſideratis numero & valore beneficiorum, ac qualitate, dignitate, & idoneitate, ſeu ſufficientia perſonarum, & aliis circumſtantiis id arbitrabitur, ex traditis per Hoied. *d.c.11.à num.14.* & Flam.Pariſ.*d.lib.3.q.1.à n.142.*

278 Stanteque magna coaceruatione, † & nimia pluralitate beneficiorum, non videbantur poſſe à peccato mortali excuſari, nec acceptantem, nec retinentem, nec etiam conferentem, propter deformitatem, deordinationem, & ſcandalum, quæ in de in Eccleſia ſequuntur, & ex *ſupradictis, & allegatis.*

At prædicta † ſententia Innocentij, & conſuetu- 279
tudo, ſublata eſt per S. Concilium Tridentinum *dict. c.17.ſeſſ.24.de reform.* cuius verba ſunt, *cum Eccleſiaſticus ordo peruertatur, &c.*

Quod decretum comprehendit † etiam beneficia 280
iuriſpatronatus, nam eadem eſt ratio in omnibus non obſtante quadam declaratione Sacræ Congregationis ſuper eo, quæ ſic ait : Hoc decretum non comprehendit beneficia iuriſpatronatus : nam vel eſt mendoſa, vel eſt intelligenda de beneficiis iuriſpatronatus, quæ ex fundatione poſſunt cum aliis ſimul retineri, & ita planè tenet Rota in vna Cæſarauguſtana capellaniæ 16. Martij 1587. coram Cardinali Seraphino ſuprà adducta *7.p. c.15.n.5.* & cum ea Genuenſ. *in praxi cap.65.in annot.n.15.*

Et circa iſtud decretum † dubitatur primo, an ha- 281
benti beneficium ſufficiens nequeat conferri aliud, niſi prius illo dimiſſo, & alias collatio ſit nulla.

Quod † ita videtur ex eius verbis, ibi : Vnum tan- 282
tum beneficium Eccleſiaſticum ſingulis conferatur, & facit text. *in cap.is cui,19.de præbend.in 6.*& videtur ſentire D. Ioan. Gutierez *conſil.1. num.42. & 43. conſil.2.n.12. & conſil.10.n.3.*

Sed contrarium eſt dicendum, † nempe, quod ha- 283
benti beneficium ſufficiens rectè poteſt conferri aliud illo prius non dimiſſo : quamvis per aſſecutionem ſecundi vacabit primum ipſo iure, ex *d.cap.17.* iuncto *cap.4.ſeſſ.7.de reform.* iuxta ſupra dicta *à n.83.* quidquid dicat Gonçalez *d.gloſſ.15.num.26.* qui certè non loquitur conſequenter : nam illa verba citata *dict. cap.17.* intelliguntur ad effectum retentionis tantum, vt Sacra Congregatio Concilij declarauit ſuper illis verbis, Singulis conferatur, in hunc modum : Id intelligitur cum effectu, vt vnum poſſit retinere, quia ordinarius poteſt inſtituere præſentatum, vel conferre aliud beneficium incompatibile, vel ratione reſidentiæ, vel ratione ſufficientiæ, dummodo habita poſſeſſione pacifica ſecundi beneficij dimittatur primum.

Alia etiam declaratio eiuſdem Sacræ Congregationis, ſic ait : Habenti beneficium ſufficiens poteſt conferri aliud, ſed habita poſſeſſione ſecundi beneficij ſufficientis vacat primum ſufficiens. Et idem conſtat ex declarationibus tertia & quarta ſupra adductis *numero octuageſimoquarto*, & tenuit Rota in cauſa Calagurritana de Subiçana coram Dom.Brauo,& in alia de Triuinno coram D.Orano, de quibus *ſupra numero octuageſimoprimo*, & in Aſſiſien.beneficij 9.Martij 1587. coram D.Orano ſupra relata *5.p. c.3.n.42.* & in Cæſarauguſtana capellaniæ 16.Martij 1587. coram D.Seraphino ſupra adducta *7.p.c.15.n.5.*& in aliis cauſis,& docet Genuen. *d.c.65. in annot.n.15.*

Non obſtat † text.*in dict.c.is cui*, quia procedit in 284
habente poteſtatem delegatam prouidendi de beneficio perſonæ idoneæ, qui non poteſt prouidere de beneficiato ſufficienter, qui ad iſtum effectum non dicitur perſona idoneat de iure ex *c.ſuper inordinata de præbend.*

Secus vero eſt † in collatore ordinario, & confe- 285
rente authoritate ordinaria, nam is rectè poteſt prouidere, etiam alias beneficiato competenter, vt notant Lap.Dominic.& Franc. *num.1.in d.cap.is cui*, Paul.Pariſ.*conſ.40.n.10.4.p.* & Caputaquen. *dec.411. part.2. num.5.* & colligitur ex *Clem.2. de offic. ordinat.*

Et ſimiliter † patronus, tam clericus, quam laicus 286
poterit præſentare aliud beneficium habentes, quicquid dicat Pauinus *de offic. & poteſtate, cap.ſede vacante, 5.quæſt.2.parte, num.3.* ibi : Prætermiſſa intelligé,

lige, dummodo præsententur idonei, id est, aliud beneficium non habentes, *cap. is cui, de præbend. lib.6.*

287 Et quamvis in † delegatione & commissione non apponatur verbum, *Personæ idoneæ*, intelligitur tamen, vt docet Gloss. *in dict. cap. is cui, verb. idoneæ*, & Probus ad Monach. *ibid. num.5.* Paris. *d. consil.40. num.14.* & Pauinus *vbi proximè*, & sentit Caputaq. *dict. decis.411. num.4.* ibi, *Præsertim*, quæ dictio implicat casum magis dubitabilem, vt est vulgatum.

288 Quamvis † Francus *dict. num.1.* ibi, *Secus tamen est, si authoritate delegata ad personam idoneam restricta*, videatur velle contrarium: sed explicari potest quod id dicat ad excludendum casum, quando exprimitur in commissione, quod alias beneficiato possit prouidere. Et ita Villad. *de legato q.9. num.34.* ait, quod quando legatus confert, beneficia in vim specialis commissionis, debet tenere formam circa personam cui prouidet, de qua *in dict. cap. is cui.*

289 Et quod ideo † ipsi obtinent à Papa apponi in simili facultate, quod possit conferre beneficia idoneis personis quotcumque, & quæcumque, & qualiacumque beneficia obtinentibus, vt iam ipse vidit, & cum hoc se eximunt ab obseruatione illius c. & per textum *in d.c.cui.* Rota in vna Maioricen. beneficij 1552. resoluit, quod prouisio legati, qui prouidet authoritate Apostolica, & sic vt delegatus, de duobus sub eodem tecto, cum dispensatione ad illa obtinenda, illi, qui iam in eadem Ecclesia aliud obtinebat, est nulla, vt habetur apud Guidobonum *decis.83. in manuscriptis*, & latius apud Caputaq. *dict. decis.411.*

290 Et in eadem † fuit dictum *d.c.is cui*, non habere locum in eo, qui habet beneficium insufficiens & tenue, Caputaq. *decis.62.p.1.* Franc. *ibi n.3.* & Paris. *supra n.17.*

291 Ex quibus infertur, † quod Nuntius Hispaniarum, cui inter alia datur facultas beneficia 24. ducatorum personis idoneis prouidendi, vt in clausula supra posita *5.p. c.3.n.84.* non potest prouidere de aliquo beneficio, alicui aliud beneficium sufficiens obtinenti, & alias prouisio erit nulla, ex *d.c.is cui.* Cuchus *in institutionibus, lib.2.tit.5.n.155.* quamvis Nuntij de hoc curare non soleant. Faciunt dicta supra *1.p.c.5.n.289.*

292 At vicarius Episcopi † habens specialem facultatem conferendi poterit conferre omnibus, quibus potest Episcopus & sic etiam habentibus beneficium Paris. *supra n.11.* Rebuff. *in praxi in forma vicariatus, n.84.*

293 Et si in vicariatu, † seu facultate dictum sit, quod conferat idoneis, non ex hoc prohibetur vicarius conferre beneficiatis, sed intelligitur de idoneis moribus scientia, & ætate, &c. Paris. *d. conf.40. à n.10.* Rebuff. *supra num.87.* & Iacob. Sbrocius *de vicario Episcopi, lib.2.q.100. & 101.n.1.*

294 Nec obstat † textus *in d.c.is cui*, nam etiamsi vicarius habens specialem facultatem conferendi conferat vt delegatus, vt quando datur talis facultas separatim ab ipso vicariatu, iuxta supra dicta *5.p.c.8. à n.40.* Tamen sicut ordinarius non prohibetur conferre alias beneficiato, vt dictum est, ita nec delegatus ordinarij, vt est gloss. *verb. habentibus*, iuncto text. *in d.Clem.2. de off. ordin.* & docet Parisius *supra num.10.* & *d.c.is cui*, loquitur tantum in delegato à Papa, vt tenent Lap. & Dominic. *ibi*, & Parisius *d. conf.40. num.14.* Itaque solum procedit in habente potestatem delegatam conferendi authoritate Apostolica.

295 Quod tamen † verum non putat Sbroc. *ibi dict. q.101. n.2.* vbi fieret collatio beneficiatis aliorum beneficiorum curatorum, vel alias incompatibilium, per text. *in d.cap. de multa, de præb.* & Concil. Trid. *sess.7. de reform. c.4. & seq.*

Sed ista iura † non probant, quod non possit fieri collatio beneficiatis aliorum beneficiorum curatorum, vel alias incompatibilium, † sed solum quod per assecutionem secundi vacat primum, & collatio ab ordinario facta de parochiali habenti aliam non est inualida, sed tenetur is, adepta possessione secundæ, primam dimittere, vt patet ex notatis *in c. ordinarij, de offic. ordinarij, in 6. & in Clem. si plures, de præb.* & docent Rochus *de iure patron. verb. honorificum, n.18.* Lambert. *1.p.2.lib.q.7.art.15.* Hier. Gabr. *cons.19. num.7. lib.1.* 296 297

Vnde quod ait Sbrocius, † solum procedet in terminis *d.c. ordinarij, §. in conferendis.* 298

Quod non solum † videtur procedere in habentibus plures personatus, dignitates, vel beneficia curata in quibus loquitur, sed etiam in habente sub eodem tecto plura beneficia incompatibilia, vt duas præbendas, vt non possit ei conferri alia in eadem Ecclesia, & hodie stante Concilio, in habente plura beneficia incompatibilia ratione sufficientiæ aut numeri, aut ratione residentiæ, vt non possit ei conferri aliud simile, cum militet eadem ratio. 299

Secundo circa dictum † decretum Concilij *c.17.* dubitatur, an si habenti beneficium sufficiens conferatur aliud non sufficiens, per assecutionem istius vacet ipso iure primum. 300

Et quidem videtur † vacare, nam cum ex dicto decreto habenti beneficium sufficiens non possit aliud conferri ad effectum retentionis, apparet secundum etiam non sufficiens, esse incompatibile cum primo sufficienti & consequenter primum vacabit ipso iure per assecutionem secundi, *ex d.c.4. & declarationibus supra adductis*, & sibi imputet qui accipit secundum beneficium minus sufficiens, & hoc potest colligi ex *declarationibus 3. & 4.* adductis *num.84.* quæ indistinctè dicunt, per assecutionem secundi vacare primum sufficiens: & ex alia declaratione eiusdem S. Congregat. quæ sic ait: Episcopus habenti congruam non potest aliud beneficium dare, & si dederit, vacat primum illud, quod habebat, dummodo beneficium titulare sit, quamvis difforme à secundo recepto: & si vtrumque retinere tentauerit, accepta pacifica possessione secundi, vacabit vtrumque, licet contrarium videatur colligi ex *2. declaratione* adducta *num.283.* sed in illa non negatur, nec agitur de secundo non sufficienti. 301

E conuerso vero, si habenti † vnum beneficium non sufficiens conferatur aliud sufficiens de per se, non videbatur vacare primum, sed posse retinere vtrumque, dummodo alias non sint incompatibilia ratione residentiæ, vel alia ratione: nam Concilium ibi permittit, vt habenti beneficium minus sufficiens liceat aliud sufficiens conferre. 302

Nihilominus † tamen idem erit dicendum, nempe vacare primum, nam intentum Concilij est, ne quis habeat duo beneficia, quorum alterum est sufficiens de per se, siue illud sit primo collatum, siue secundo: & ita colligitur ex declaratione sacræ Congregationis supra adducta *n.377.* & idem est de mente Doctorum: & illa verba Concilij. *Aliud sufficiens*, intelliguntur de sufficienti simul cum primo: quamvis super hoc fuerit magna controuersia in S. Congregatione Concilij & diuersæ sententiæ illustrissimorum Cardinalium. 303

Et quamvis † Concilium dicat, *Aliud simplex sufficiens*, non tollit quin habenti beneficium simplex insufficiens, quod residentiam non requirat liceat conferre aliud curatum, &c. solum enim est vis in eo, quod vtrumque personalem residentiam non requirat, vt rectè considerat Hoieda *2.p.c.2.n.1. ad fin.* 304

305 Tertio, circa d. decretum † dubitatur, vtrum habenti duo, vel alia tria beneficia, quæ non ſufficiunt ad congruam ſuſtentationem, poſſit aliud, vel alia beneficia vſque ad congruam ſuſtentationem conferri, vel vtrum habenti vnum beneficium inſufficiens, poſſint alia duo plurave vſque ad competentem ſuſtentationem conferri, etiam ad effectum retentionis.

306 In quo in primis † certum eſt, ante Concilium Tridentinum licuiſſe plura beneficia, alias non incompatibilia, etiam vltra duo, tenere vſque ad congruam ſuſtentationem, Abb. *in d.c.cum iam dudum, n.8.& in d.repetit.§.qui vero, n.*34. Francus *in d.cap.is cui, n.*3. Gregor Lopez *ſupra*, Hoieda 2.*part.c.*1.& 2. Nauar.*conſil.*10.& 19.*n.*2.*de præbend.* & Flam.Pariſ.*d. lib.*3.*q.*1. *n.*141. ſaltim vbi non eſſet magna, & nimia multitudo beneficiorum, iuxta tradita per Hoiedam *d.cap.*21.

307 Difficultas eſt, an † ſtante Concilio *d.c.*17. id liceat: videtur enim non licere, vltra duo beneficia vni conferre, ex illis verbis; Quod quidem, ſi ad vitam eius, cui confertur, honeſtè ſuſtentan. non ſufficiat, liceat nihilominus aliud ſimplex ſufficiens, &c. cum ſolum dicat, *Aliud*, in ſingulari, tenet Marc.Anton.Genuenſ.*c.*63.ſeu 64.*n.*3.dicens ita obſeruari in vrbe, Leo *in theſ.for.Eccleſ.c.*18.*n.*11.& *c.*23. *n.*7.& *c.*32. *n.*25. Vgolin.*de offic.Epiſc.c.*145.§.2.*n.*2. & ſentit Gonçalez *gloſſ.*15.*n.*39.

308 Nihilominus etiam ſtante † Concilio id licere, tenet Nauar.*d.conſ.*10.& *in Man.c.*25.*n.*129. & *miſcel.*60.*de orat. n.*13. latè Hoieda *d.*2.*p.cap.*1.*à n.*24. qui à *n.*32.id probat pluribus rationibus, & fundamentis, *n.*36. dicit hanc opinionem receptam eſſe, & approbatam ſtylo curiæ: nam poſt Concilium Tridentinum Romani Pontifices ſæpè conceſſerunt vni plura beneficia ſimplicia reſidentiam non requirentia, ad quam ſe refert Zenedo *collectan.*150.*ad Decretales num.*2.& ſequitur Flam.Pariſ. *d.n.*141. Azeued. *conſil.*20. *n.*1. & Perez de Lara *de anniuerſ. & capel. lib.*2.*cap.*7.*n.*12. & ſentiunt Quintanaduen. *dict.lib.*4. *n.*119. Zerola 1.*p. verb. beneficium* §.7.2.& 6.*concluſ.* & *ſub* 8.*concluſion.principali*, & 2.*part. verb.conformitas*, Salon.*d.q.*63.*art.*2. *concluſ.*3. *controuerſias* 5. & 3. & Zechus *de republica Eccleſiaſt.cap.de beneficiatis, verſ. ad dignoſcendum vero*, & Piaſec.*in praxi Epiſc.p.*2.*c.*5. *n.*26.† & tenuit Rota in vna Theanen. S.Euſtachij 20.April.1587. coram Dom Gipſio, in qua agebatur de prouiſione ordinaria facta vni de rectoria, ac aliis ſine cura beneficiis: & fuit dictum, non obſtare Concilium Tridentinum *d.c.*17. quia Concilium non loquitur de pluribus beneficiis ſimplicibus ad vitæ ſuſtentationem non ſufficientibus: & ſequitur ſaltim ex conſuetudine Azor 2.2.*part.lib.*6.*c.*11. *quæſt.*8.

310 At S. Congregatio † Concilij primam partem approbauit Leo, & Vgolin. *vbi ſupra*, vt apparet ex declarationibus ſequentibus. Prima Epiſcopo Segouien. Epiſcopus habenti vnum ſimplex beneficium quod ſufficiat ad eius ſuſtentationem poteſt aliud ſimile conferre abſque diſpenſatione Apoſtolica: ſed non poteſt plura ſimplicia vſque ad ſufficientem eius ſuſtentationem conferre citra diſpenſationem Apoſtolicam. Refert Zechus *d.c.beneficiatis, ad finem.* Secunda, Epiſcopus poteſt conferre ſecundum beneficium, ſi primum non ſufficit ad ſuſtentationem: ſed ſi duo non ſufficerent, non poſſet conferre tertium abſque diſpenſatione Apoſtolica. Tertia. Vltra duo beneficia ſimplicia Epiſcopus vni conferre non poteſt. Quarta. Nuntio Hiſpaniarum, Plura beneficia non poſſunt obtineri, licet ſint ſimplicia, ſine diſpenſatione Papæ. Quam refert Salzedo *in praxi cap.*47.*lit.C.* Mandoſ. Rodrig. *in ſum.* 1.*tom. cap.*31. *n.*2. & Zerola *d.* §.7. 6.*concluſ.* eam intelligens, quando vnum eſſet ſufficiens. Quinta pro Epiſcopo Zamoren. Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſimi Domini, ſupplicatur Illuſtriſſ.& Reuerendiſſ.DD.veſtris pro declaratione infra ſcripti dubij, vtrum Epiſcopus poſſit obtinenti duo præſtimonia, vel beneficia ſimplicia perſonalem reſidentiam non requirentia, quæ ad congruam ſuſtentationem non ſufficiant, conferre ei authoritate ordinaria aliud, ſiue alia præſtimonia, vel beneficia ſimplicia, vel curatum, aut dignitatem, quæ vna cum obtentis ad congruam ſuſtentationem ſufficiant, & quatenus non poſſit, an vacent priora obtenta, vel vltimum, quod confertur ſtante decreto Concilij Trid.*ſeſſ.*24.*c.*17.cum Eccleſiaſticus ordo, Reuerendiſſ.Dom.Epiſcopo Zamoren. Reuerendiſſ.Dom.vti frater, mittimus, ad amplitudinem tuam libellum, in quo duæ continentur declarationes, quæ Sacræ Congregationi Cardinalium Concilij Trid. interpretum eius nomine propoſitæ fuerunt, ad quorum primam de conferendo tertio beneficio Eccleſiaſtico, ei qui duo obtinet, Congregatio cenſuit, Epiſcopum non poſſe. Ad ſecundam, ſi contulerat adepta pacifica poſſeſſione tertij, vnum ex prioribus vacare, quod ſupereſt, Deum rogamus, vt illam incolumen tueatur, gratiæque ſuæ donis ſanctiorem faciat, Romæ die 5.Octobr.1587.Sexta, Placent.Illuſtriſſ.& Reuerend.Domine, quidam Lupus Ochoa de Manzanas, canonicus Calagurritanus, dictum canonicatum obtinens, fuit prouiſus per Epiſcopum Placentinum eius patruum de vno in Deleitoſa, & altero capellania del Hoyo nuncupato perpetuis ſimplicibus beneficiis Eccleſiaſticis, quorum duorum vltimorum beneficiorum inſimul fructus 240. ducatos auri de camera aſcendunt: & quoniam de dictis beneficiis ſimplicibus fuit authoritate Apoſtolica prouiſus Ioannes de Monte mayor clericus Placent. Illuſtriſſ. Card. de Terra noua familiaris, vtpote Sedi Apoſtolicæ reſeruatis cum penſione 80. ducatorum, ſupplicatur Illuſtriſſ.& Reuerendiſſ.DD.veſtris declarari, an prouiſio dictorum beneficiorum per Epiſcopum D.Lupo facta fuerit contra formam Concil. Trident. *ſeſſ.*24.*cap.*17. Congreg.Concilij ſæpius reſpondit, Epiſcopum habenti vnum ſimplex beneficium, quod non ſufficiat ad eius ſuſtentationem, poſſe aliud ſimile conferre, ſed non poſſe plura ſimplicia vſque ad ſufficientem ſuſtentationem eidem conferre citra diſpenſationem Apoſtolicam Hier.Card. Matthæus. Septima pro Archiepiſc. Hiſpal. Illuſtriſſ. & Reuerendiſſ. Domini, cum in S. Concil. Trident. *ſeſſ.*24. *cap.*17. deciſum ſit, Epiſcopum non poſſe habenti beneficium ſufficiens aliud dare, ideo ſequuntur ſequentes dubitationes. Primò, an ſi ordinarius conferat tertium beneficium habenti iam duo beneficia ſimplicia, & dicta duo non ſufficiant ad ſuſtentationem, talis prouiſio tertij beneficij ſit valida, vel potius nulla, vel per aſſecutionem tertij vacent omnia dicta priora, iam alias obtenta, aut quodnam ipſorum. Secundò, an in caſu, quo ex decreto Concil.Trident. *ſeſſ.*24.*cap.*17. per aſſecutionem ſecundi beneficij vacet primum, & nihilominus illud habens continuat poſſeſſionem amborum, recipiendo ex eis fructus, poſſit à ſede Apoſtolica fieri impetratio tam de primo, quam de ſecundo beneficio. Tertiò, an decretum Concil. Trident. *ſeſſ.*24. *cap.*17. habeat locum, quando beneficium primo obtentum eſt ſufficiens, iuxta ſuum verum valorem & honeſtam poſſidentis ſuſtentationem, quamvis tempore, quo ſecundum beneficium confertur, non ſufficiat propter onus penſionis ſuper tali beneficio impoſitum. Quartò, an quod dicitur in beneficiis, habeat locum in penſionibus, ſcilicet quod ordinarius non poſſit conferre beneficium habenti iam in penſionibus Eccleſiaſticis ſufficientem ſuſtentationem. Ad primum S. Congregat. Concil.

cenſuit,

censuit, collationem tertij beneficij esse validam: sed si tertium sit sufficiens, vacare illa duo priora beneficia: sin minus tenere prouisum dimittere alterum ex illis. Ad secundum, vtrumque beneficium vacare. An autem collatio spectet ad Sedem Apostolicam, Congregat. id remisit ad S.D.N. Ad tertium valere, dummodo prouisus post collationem sibi factam non consenserit pensioni. Ad quartum, minimè habere locum in pensionibus.

311 Ex quibus declarationibus † apparet, Episcopum habenti duo beneficia simplicia etiam non sufficientia, non posse conferre aliud ad effectum retentionis, iuxta supradicta, quamvis Caualc. *3.p. decis.33.n.6.* dicat, quod qui habet duo insufficientia, non potest habere aliud sine dispensatione Episcopi, & si contulerit tertium, quod sit sufficiens, per assecutionem illius illa duo priora ipso iure vacare, ex *d.c.17.* iuncto *d.cap.4. sess.7. de reform.* si vero tertium non sit sufficiens, vacabit vnum ex prioribus, quod maluerit dimittere.

312 Et † sic in hoc casu, cum non sit maior ratio de vno quam de alio, habebit locum optio, sicut quando duo curata simul conferuntur vni, Abb. *in dict. cap. de multa, de præbend. num.11.* Bernard. Diaz *in pract. cap.48. num.7.* & Hoieda *1.part. cap.13. n.56. cum aliis:* & idem quando ordinarius vni simul conferret duo beneficia sufficientia, seu plura beneficia.

313 Iuxta quod † in Concil. prou. Mediol. *5.part.3. tit. quæ ad beneficiorum collationem attinent. vers. quod synodi*, ita statuitur, quod synodi Trident. authoritate 4. Concil. prou. nostro permissum est simplex beneficium habenti alterum, etiam eiusdem generis, quod personalis residentiæ munus non requirat, ob honestam illius sustentationem conferri, id ita locum habeat, vt ne tamen eo prætextu, causaue vitæ honestæ sustentandæ, plura quam duo beneficia simplicia vni, eidemque conferri liceat sine consensu, permissuve Sedis Apostolicæ.

314 Apparet etiam † ex dicta declaratione Hispalensi ad 4. dictum decretum Concilij *cap.17.* non habere locum in pensionibus: & ratio quæ potuit mouere sacram Congregationem, est, quod licet pensiones hodiernæ succedant loco beneficij, &c. vt dictum est *1.part.c.5.* tamen non sunt tituli beneficiales, vt ibi dictum est, & Concilium videtur habuisse respectum ad pluralitatem titulorum beneficialium, vt colligitur ex illius verbis, ibi, Qando vnus plurium officia occupat clericorum, & ibi: Neminem oportere in duabus Ecclesiis conscribi, &c. Et quod pensiones etiam plures non faciunt incompatibilitatem cum beneficiis, tradunt Duen. *regul.71. limit.5.* Hoieda *2.p. c.7.* & nouissimè Gonzalez *gloss.5. §.5. n.14. cum aliis:* & Azor *2.p. lib.8.c.10.q.8. & c.12.q.6.* Conducit quod ait Mandos. *reg.16. Cancel.q.38. circa finem*, quod maius odium est habere plura beneficia, quam plures pensiones, potest enim vnus habere beneficium de iure, licet reditus essent ad mille ducatos, & tamen non habere centum beneficia, quorum quodlibet valeat decem ducatos, *argum. cap. singula, 89. dist.* at in pensione, quid refert habeat vnam pensionem mille, an centum pensiones decem ducatorum?

315 Vnde etiam pensio † non facit incompatibilitatem sub eodem tecto, vt cum Hieronymo Paulo *in practica Cancellariæ, seu prouinciali, versic. & inter cætera est necessaria*, tradit Gigas *de pensionibus, q.32.* Mandos. *de signatura gratiæ, tit. de dispensatione ad benefic. sub eodem tecto, versicul. an autem pensio*, & Hoieda *1.parte, cap.20. num.18. & 22.* facit decretum Sacri Concilij Tridentini *sess.25. de reformat. c.15.*

316 Sed contrarium † tenet Rebuff. *in praxi, tit. de dispensatione ratione ætatis, versic. etiamsi sunt sub eodem tecto*, nempe pensionem esse incompatibilem, cum non possit simul obtineri sine dispensatione, nisi alia, seu cum alio beneficio in eadem Ecclesia, & consuetudo illud suadeat, quia pensionem Papa concedit loco beneficij, *cap. ad audientiam, 2. de rescript.* & ideo consuluisse, quod acceptans præbendam in eadem Ecclesia, in qua habet pensionem, eidem pensioni renuntiare videtur per *Clem. gratiæ, de rescript.* nisi fuerit dispensatum ad obtinendum vtrumque.

Quam sententiam † habere videtur stylus curiæ, 317
vt apparet ex clausula in pensionibus pro palatinis apponi solita, supra adducta *d.c.5. 1. part. n.89.* ibi, Etiam sub eodem tecto, &c. Et quia quando impetrans beneficium narrat habere pensionem super fructibus certi beneficij, additur, Non tamen in eadem Ecclesia consistentis.

Notanda tamen est † in proposito quædam de- 318
claratio S. Congregat. super *dict. c.17.* quæ sic ait, Congregatio Concilij censuit, hoc decreto non comprehendi terrulas beneficiales, seu pia legata cum onere missas, aliave diuina officia celebrandi, quæ neque Ecclesiæ habent aliquam denominationem, conferri tamen consueuerunt in titulum simplicis beneficij vni, vel pluribus Presbyteris ad præsentationem hæredum, siue patronorum, & singula duorum, aut trium aureorum valorem non excedunt: quod decretum Congregationis Sanctissimus Dominus Noster probauit, & placuit seruari stylum Cancellariæ, vt vnica collatione plura vni conferri possint in titulum simplicis beneficij, & alias S. Congregat. respondit, beneficia, seu legata pia, quæ non habent altare, seu capellam, non inducere incompatibilitatem, de qua *in d.c.17. sess.24.*

Quarto, circa dictum † decretum dubitatur si 319
quis habeat duo beneficia, quorum quodlibet de per se non est sufficiens, & postea aliquod eorum contingat fieri sufficiens, an possit adhuc illa simul retinere, stante dicto decreto Concilij: & videtur dicendum non posse illa retinere, sed debere vnum ex eis dimittere, ad tradita in simili per Hoiedam *1.p.c.13.n.57.*

Et quod dicatur † beneficium sufficiens, vide 320
Caputaquen. *decis.63. part.1.* Nauarr. *miscel.62. de orat.* Menochium *de arbitrar. lib.2. casu 216.* Gomez. *de expectat. num.107.* Hoiedam *1.part.c.19. à num.22.* Bursat. *consil.186. lib.2. num.12.* Flamin. Paris. *de resignatione benefic. lib.5. quæst.6. à num.131.* Zerolam *verb. beneficium, §.7.8. conclus. principali*, & Marcum Anton. Genuens. *dict. cap.64. num.3.* & Gonzalez *dict. gloss.15. num.39.* Prosperum de Augustino *in addition. ad summam Bullarij Quarantæ, verb. beneficiorum resignat. 8. causa*, Azor *2.p. lib.6.c.10.q.8. & 9.*

Existimo vero, ad istum † effectum computandas 321
esse distributiones quotidianas certas in beneficiis requirentibus residentiam, vt in canonicatibus, &c. Cosm. *in pragmat. sanct. tit. de collatio. §. quod si quis ex dictis, verb. residendo, & verb. interessendo*, licet contrarium videatur tenere Caputaquen. *dict. decis.65.n.3.* & Flam. Paris. *d.n.131.* quamvis ad effectum regulæ de valore secus sit, ad dicta supra *5.p. cap.3.n.197.*

Et de † glossa canonicatuum id certum existi- 322
mo, licet residendo lucrifiat, & ideo non computetur in fructibus, ad effectum dictæ regulæ, *de valore.*

Sed licet † dicta procedant stante & attento de- 323
creto Concilij *d.cap.17.* tamen illud non videtur vsu receptum saltim in Hispania: nam post illud, sicut antea, ordinarij communiter contulerunt, & conferunt plura beneficia, etiam vltra duo vni, etiam quod vnum sit sufficiens ad congruam sustentationem, & omnia simul retinent, dummodo alias

non sint incompatibilia: & etiam in curia idem fit,
324 etiam † post Concilium Tridentinum Summi Pontifices narranti plura obtenta beneficia simplicia, nisi fortè narretur magna multitudo titulorum, solent alia concedere: nec apponitur decretum de dimittendo obtenta intra duos menses, quod solet apponi, quando narratur aliquod obtentum incompatibile.

325 Nec potest † dici, Papam super illis tacitè dispensare, quia hoc tollitur ex *cap. non potest, versic. cum vero, de præbend. in 6.* & tradit in proposito Nauar. *de orat. miscel. 61. num. 2.* alias *c. 22. miscellan. 16. num. 64.* & Salzedo *in pract.* Bernardi Diaz, *d. cap. 47.* seu 48. *litera C.* Manuel Rodriguez *in summa 1. tom. cap. 31. num. 2.* & Vega *1. part. c. 36. casu 25.* & posthæc
326 Gonçalez *dict. gloss. 15. num. 27.* licet † contrarium dicat valde probabile, non stante stylo curiæ Romanæ contrario, Petrus Ledesma *in summa 2. part. tract. 7. cap. 1. 11. conclusione, 4. difficult.* non respondens *dict. capitul.* non potest, & sentire videatur Mandosius ad Lapum *allegatione 117. litera B. ante finem*, & quicquid alias dicat Menoch. *de præsumptionibus, lib. 2. præsumptione 20. num. 15.* ex Imola *num. 8.* & Bonifacio *num. 10. & 30. in clausula, si Romanus, de præbend.* qui non dicunt, quod ipse dicit.

327 Et id † solum posset procedere, vbi Papa illa simul conferret, vt in sequenti declaratione S. Congreg. super *d. c. 17.* ibi, Quidam obtinuit duo beneficia incompatibilia à Summo Pontifice: & illa in literis expressit, sed non fuit dispensatum: respondit Congregatio teneri posse, nisi essent duæ parochiales ante Concilium obtentæ.

328 Nec rursus † dici potest, id in Papa procedere ex facultate sibi tradita ab ipso Concilio per decretum vltimum, *sess. 25. de reformat.* iuxta dicta supra *4. p. c. 5. à n. 30.* quia id intraret, si Concilium *d. c. 17.* prohiberet collationem: sed, vt diximus, non prohibet nisi retentionem.

329 Et præterea † non solum retinentur plura ex prouisione manu Sanctissimi signata per fiat, sed etiam ex prouisione signata per concessum manu Cardinalis, vel alterius prælati, qui habent signaturam per concessum, qui non possunt dici censeri, & posse tacitè dispensare contra Concilium, vt apparet ex declaratione. Abulens. adducta *d. cap. 5. num. 34.*

330 Vnde † Zechus *de republic. Ecclesiast. cap. de beneficiatis, n. 4. vers. notandum tertio*, ait, Pro pluribus beneficiis simplicibus simul obtinendis & retinendis, quantum ex vsu & consuetudine colligi potest, non esse necessariam dispensationem, passim enim sine dispensatione acquiruntur, & retinentur, raro tamen fortè tuta conscientia, &c. Et eodem *num. 4. vers. notandum secundo, ad finem, & vers. circa tertium caput*, ait, quod Papæ tolerantia, qui id scit & tolerat, in foro exteriori videtur excusare, *argum. cap. 1. de constit. in 6.* & regulariter in hoc dispensatio non petitur, & videtur id relinqui conscientiæ cuiusque, cum non possit tradi certa regula, quantum cuique ob personarum diuersitatem sufficiat ad honestè degendum. Hæc Zechus. Et Moscon. *de maiest. milit. Eccles. lib. 1. p. 3. c. 2. pag. 452. in fin.* ait, quòd hodie de consuetudine non datur dispensatio ad plura beneficia simplicia, sed prælati inferiores videntur quòd conferre possunt, & de facto conferunt quibus placuerit, nulla habita ratione, an sint pinguia, vel tenuia, quæ secundùm ea quæ habentur *in d. Concilio sess. 24. c. 17.* non satis laudabilia sunt.

331 Et cum † meo tempore Romæ per aliquos Hispanos prætenderentur fieri aliquæ impetrationes, iuxta dictum *c. 17.* Concilij, & dictas declarationes sacræ Congregationis de beneficiis per ordinarios prouisis, & aliquæ essent signatæ, tandem ad instantiam Regis nostri Philippi II. cuius anima requiescat in pace, & eius ambassiatoris, cessauerunt, & non fuerunt ad effectum productæ.

Vnde videtur posse † probabiliter dici, opinio- 332
nem Innocentij, de qua suprà, *à n. 264.* quam consuetudo antiquissima approbauit, etiam hodie posse procedere, etiam in foro conscientiæ, iuxta ibi dicta, non obstante dicto decreto Concilij *c. 17.* quia non est vsu receptum, ad notata *in c. erit autem lex, 4. dist.* & per Felinum, Nauarrum, & alios citatos supra *n. 150.* & alia ibi dicta.

Quo † stante, offert se dubium, cum in dispen- 333
sationibus cum illegitimis, vel alias irregularibus, seu inhabilibus dispensetur, vt quæcunque, & qualiacunque beneficia Ecclesiastica, recipere, & retinere, dummodo plura simul non sint, quam quæ à Concilio Tridentino permittuntur, iuxta stylum curiæ, liberè, & licitè valeant, an vigore talis dispensationis possit quis retinere plura beneficia, alias non incompatibilia, etiamsi vnum sit sufficiens ad sustentationem.

Et videtur † quod non, propter illa verba, *Dum-* 334
modo plura simul non sint, quam quæ à Concilio Tridentino permittuntur: quæ restringunt dispensationem, & sic quoad illa retinenda non videtur dispensatus.

Nihilominus tamen † contrarium videtur dicen- 335
dum, stante quod Concilium in hoc non liget, vtpote non receptum, sed adhuc possit procedere opinio Innocentij: nam illa verba, *Dummodo plura non sint, &c.* non restringunt, & modificant dispensationem, sed exprimunt id quod inest de iure Concilij, quod receptum præsumitur, & ponuntur ad denotandum, quod Papa ibi per illa verba, *Quæcunque, & qualiacunque beneficia, &c.* non intendit dispensare super retentione incompatibilium, & sic non sonant in conditionem, seu modificationem, sed in monitionem, & instructionem, *ad leg. 3. ff. de legat. 1.* & tradita per Innocentium, Abbatem, & alios, *in cap. fin. de præsumpt.* vbi Felin. *num. 29.* Nauarr. *in c. si quando, de rescript. except. 9. num. 9 & in Manuali, c. 27. num. 37.* Couar. *in cap. alma mater, 1. p. §. 9. ad finem*, & Thomas Sanchez *de matrim. lib. 3. disp. 33. num. 3.* & dicta supra *num. 21.* & sic illegitimus taliter dispensatus, retinendo plura incompatibilia, non faceret contra ius eum inhabilitans, & prohibens tenere beneficia, sed contra ius prohibens tenere beneficia incompatibilia, vt alias in simili dictum est sup. *num. 18.*

Dispensatus tamen cum clausula, *dummodo* plura simul non sint, non potest virtute talis dispensationis obtinere plura quàm vnum, etiamsi non sit sufficiens ad sustentationem: quia ista clausula magis restringit dispensationem, solum dispensando ad vnum retinendum absolutè & simpliciter: & ita declarauit S. Congreg. Cõcilij 1. Iulij 1595. his verbis: Congregatio Concilij censuit, qui dispensatus est ad beneficia, dummodo plura simul non sint, non posse obtinere plura quàm vnum, quamvis illud ad vitam obtinentis honorificè sustentandam non sufficeret. Et facit Consil. Nauar. *26. de præbend.* vbi ait, Datarium ei respondisse, mentem Papæ esse, vt virtute dispensationis cum dicta clausula, *dummodo non sint plura*, nullus duo beneficia simul retinere possit. Sed quòd in hoc tantum prosit, quod absque illa non poterat obtinere, nisi vnum simplex ex dispensatione ordinarij: & primum quod sibi conferretur, virtute huius poterit obtinere, & retinere aliud quodcunque maluerit, modo non retineat duo simul.

§. IV.

De dispensatione super pluralitate beneficiorum.

SVMMARIA.

336 *An Episcopus, seu Legatus possit dispensare super pluralitate beneficiorum incompatibilium.*

337 *In dignitatibus, personatibus, seu officiis, & curatis, indistinctè dispensare non potest, sed solus Papa dispensat.*

338 *Etiamsi dispensatio fieret principaliter, propter necessitatem, seu vtilitatem Ecclesiæ, contra Hostiens. & alios.*

339 *Quod Episcopi possunt dispensare contra ius canonicum, etiam Concilij, ex magna causa necessitatis, seu vtilitatis, procedit, quando superior consuli non potest: & in proposito non videtur posse considerari periculum in dilatione ad consulendum superiorem,* & num. 340.

341 *Infertur ad illam quæstionem, an Episcopus possit dispensare in impedimentis matrimonium dirimentibus quando impedimentum est occultum, & ad Papam non potest haberi recursus propter paupertatem, vel alia impedimenta, & in separatione esset magnum scandalum.*

342 *Et communiter tenetur pars affirmatiua, ex dicta doctrina, quod Episcopi possunt dispensare contra ius etiam Concilij, ex causa necessitatis, quæ hic concurrit.*

343 *Contrariam sententiam tenent Sot. Corduba, & alij relati.*

344 *Quæ probatur, quia Episcopus non potest dispensare in lege Papæ, vel Concilij, qualis est ista, nisi ei specialiter concedatur, quod tamen nullibi ei conceditur in hoc casu.*

345 *Et idem est in Legato, seu Nuntio, nisi vbi habeat specialem facultatem.*

346 *Et procedit ista sententia, non solum quando mala fide contractum est matrimonium, sed etiam quando bona fide, &c.*

347 *Rationi primæ sententiæ respondetur; quod illa doctrina intelligitur ex magna causa necessitatis, non particularis, seu priuatæ, sed publicæ, & communis, seu Ecclesiæ, sicut ex causa vtilitatis publicæ, & non priuatæ,* & n. seq.

349 *Et alias posset aliquando Episcopus dispensare in prædictis impedimentis, etiam ante contractum matrimonium, licet impedimentum esset publicum, & tamen id non conceditur,* & num. 350.

351 *Non obstat alia ratio primæ sententiæ, quod tunc propter epicheiam videatur Papa dare facultatem dispensandi Episcopis, aut eam sibi non reseruare: quia quod Episcopus non possit dispensare in lege Papæ, vel Concilij, prouenit ex natura rei, quia est inferior, qui non habet potestatem in superiorem, nec in eius legem, & non ex eo, quod Papa sibi reseruet potestatem dispensandi, & eam tollat Episcopis: & epicheia est moderatio legis, non vero dat potestatem, aut iurisdictionem alias non habenti, quamvis posset moderari legem Papæ sibi reseruantis id, quod alias poterat Episcopus, vt in voto,* & n. 352.

353 *Quod confirmatur exemplis adductis.*

354 *Ad replicam, ius naturale, quod inferior dispensare nequeat in lege superioris, interpretari ex epicheia, vt non intelligatur in casu magnæ necessitatis, respondetur procedere, quando necessitas est publica, non priuata.*

355 *Nec in impedimento affinitatis superueniente matrimonio potest Episcopus dispensare ad petendum debitum, nisi fortè ex consuetudine.*

356 *Quando prima sententia admittenda esset, quæ tamen absolutè placet, esset accipienda, quando bona fide contractum esset matrimonium ex parte vtriusque, ex decreto Concil.* sess. 24. de reform. matrim. c. 5. *contra Thom. Sanchez, & alios,* & n. seqq.

360 *Non admittit Author sententiam Gabr. Vasq. docentis, posse nos operari contra nostram opinionem, & sequi opinionem contrariam, quam viri docti sequuntur, & communiter existimatur non continere errorem, sed adhuc probabilitatem habere, quamvis ex propriis, & extrinsecis principiis, & rationibus non probetur, &c.*

361 *Nam quamvis possit sequi opinio probabilis relicta probabiliori.*

362 *Quod etiam procedit in iudice, qui potest iudicare secundum opinionem probabilem, relicta probabiliori, non ex parte facti, sed iuris.*

363 *Tamen ea opinio probabilis est, quam asserunt viri sapientes & confirmant optima argumenta, quæ sequi nihil improbabile est: & sic, debet esse conformis non solum existimationi sapientum, sed etiam rectæ rationi.*

364 *Et vt possit quis sequi opinionem probabilem, debet eam iudicare veram probabiliter, etsi non veriorem, nec id repugnat etiam ex propriis principiis, & rationibus,* & num. seq.

366 *Et sententia Gabr. Vasquez solum videtur vera in subdito obedienti superiori, &c.*

367 *Nuncio Hispaniæ solet dari facultas dispensandi super quocumque impedimento publicæ honestatis ex sponsalibus, &c. vt in clausula posita.*

368 *Et Commissario Cruciatæ conceditur facultas in foro conscientiæ dispensandi cum his, qui primo & secundo affinitatis ex fornicatione contractæ gradibus coniuncti matrimonium contraxerunt, nec non in superueniente simili affinitatis impedimento, &c. vt in clausula posita.*

369 *Circa alia beneficia Episcopus, seu Legatus potest dispensare, vt quis habeat plura beneficia, etiam residentiam requirentia, quæ non sunt curata, aut dignitates, personatus, vel officia, vel duo vniformia sub eodem tecto, vel duæ præbendæ diuersarum Ecclesiarum, quarum qualibet per se sufficiat, secundum Abbatem, & alios, ita explicantes* cap. sanctorum, 70. dist.

370 *Sed in requirentibus residentiam verius est, non nisi Papam posse dispensare, ex* d. c. sanctorum.

371 *Et hodie certum est, ex Concilio Tridentino, contra quod Episcopus, seu legatus dispensare non potest.*

372 *Ex quo etiam non potest dispensare, vt quis habeat duo simplicia sufficientia.*

373 *Adducitur declaratio sacræ Congregationis.*

374 *An hodie stante Concilio possit Episcopus, Nuncius, seu Legatus, dispensare ad duo beneficia difformia sub eodem tecto, sicut antea poterat, ex communi,* & n. seqq.

377 *Resoluitur posse: nam ista facultas non apparet sublata per Concilium, non obstante,* cap. 4. sess. 7. *& clarè censuit S. Congregatio in declaratione posita.*

378 *An obtinens plura beneficia ex dispensatione Papæ, sine causa tamen rationabili, sit tutus in foro conscientiæ, remissiuè.*

379 *Regula de triennali non suffragatur contra decreta Concilij* d. c. 4. sess. 14. & c. 17. sess. 24. *ex S. Congregatione.*

380 *De quo remissiuè.*

381 *Adducitur alia declaratio S. Congregationis.*

PRo complemento † huius materiæ videndum 336
est, an Episcopus, seu Legatus possit dispensare super pluralitate beneficiorum incompatibilium.

337 In quo † breuiter dico, quod in dignitatibus, personatibus seu officiis, & curatis distincte dispensare non potest, sed solus Papa dispensat, vt tenet gloss. *in cap. dudum 2. de elect. & in d. c. de multa, de prabend.* vt ibi gloss. *verb. per sedem, & in cap. 1. de consuetudin. in 6. verb. absque dispensatione, & in ca. ordinarij, de officio ordinarij in 6. verb. sui beneficij, & in capit. non potest, de prab. eod. lib. verb. Apostolica sedis*, & gloss. Guliel. *in extrauagant. execrabilis, de prabend.* inter communes, *verb. quæ alias* Domin. *in dict. capit. 1. num. 13.* & Francus *ibi num. 7. & in cap. super eo, de prabend. eodem libro, num. 4.* Felin. *in c. at si clerici §. de adulter. de indic. num. 5.* Millis *in repert. verficul. dispensare non potest legatum de latere super pluralitate*, Rota *decis. 4. de offic. legati in nouis*, alias 286. Mandos. *de signatura gratia titul. de disp. ad plura versicul. aut loquitur*, Granu. ad Simonet. *de reformat. quæst. 50. nu. 22.* P. Ledesma *in summa 2. par. tract. 7. capit. 1. 9. & 12. conclus.* & Doct. communiter, vt testatur Abb. *in repert. d. capit. extirpandæ, §. qui vero num. 38.* & faciunt quæ tradit Staphil. *titul. de qualitate & statu benefic. §. 1. quod sit, num. 5. & 6.* & vt dicit Hostiens. *in d. cap. de multa*, & refert Abb. *num. 19. & in d. repert. §. qui vero, num. 38.* & ibi Rebuff opinionem hanc seruat curia Romana, & eius stylus, & sequitur Villad. *de legat. qu. 14. 1 part. numero 81.* dicens, quod ita stylus curiæ recipit, & Quintin *in capit. de multa, numero 11.* dicens, quod pars Dd. melior hoc tenet, forique Romani seruat vsus, &c.

338 Quamvis † ipse Hostiensis *ibi*, & Abb. *locis citatis*, Selua 4. *par. quæst. 7. num. 29.* Rebuff. *in praxi, tit. de dispensatione ad plura, à num. 30. & in repetit. dict. §. qui vero, circa 5. artic.* Abbas, *de pluralitate beneficior.* Gambarus *de offic. legati, libro 5. titul. an legatus possit plura beneficia vni conferre, à num. 98.* Duaren. *de benefic. libro 8. capit. 4.* Gregorius Lopez *in l. 3. titul. 16. part. 1. gloss. vlt.* & Hoieda *2. part. cap. vlt. à numero 16.* & alij teneant, Episcopum & Legatum de iure posse dispensare, quando dispensatio fieret principaliter propter necessitatem, seu vtilitatem Ecclesiæ, & non ob vtilitatem personæ, propter prærogatiuam meritorum.

339 Nec obstat, quod † Episcopi possunt dispensare contra ius canonicum, etiam Concilij, ex magna causa necessitatis, seu vtilitatis, Rot *decis. de iure patron. in nouis*, Abbas *in dict. cap. at si clerici, §. de adulter. num. 9.* post Ioan. de Lignano, *ibi*, Roman. *consil. 325. num. 7. & 8.* vbi Horat. Mandos. *litera C. & singul. 486.* Felin. *in capit. 1. de constitut. num. 49. & in ca. 1. de sponsal. sub num. 5.* Millis *versicul. dispensare potest Episcopus contra Concilium*, Gambarus *de officio legati libro 10. à num. 400.* Tiraqu. *de pœnis in præfat. nume. 31.* Duennas *regul. 284. num. 2.* Hoieda, qui plures refert *d. c. vltim. num. 22.* Ioan. Gutierrez *canonic. q. lib. 1. c. 23. num. 1.* Sylvest. *verb. dispensatio. num. 15.* & Thom. Sanchez, qui plures etiam refert, *de matrimon. libro 2. disputat. 40. n. 3. & lib. 7. disput. 7. n. 6. & libro 8. disput.*

340 *5. n. 1.* nam † id procedit, quando superior consuli non potest, Felin. *in d. c. 1. de constitut. n. 50.* Decius *in dict. §. de adulter. n. 82.* Rochus *in capit. fin. de consuetud. sect. 3. n. 13.* Bott. *de Synodo 3. par. art. 1. n. 50.* Duennas *ibi*, & Hoieda *n. 23.* & Ioan. Gutierrez, Sylvest. & Thom. Sanchez, & Armilla *verb. dispensatio, n. 19.* At in proposito non videtur posse considerari periculum in dilatione ad consulendum superiorem: & conducit quod tradit in proposito Less. *de iust. & iur. libro 2, cap. 34. n. 150.*

341 Vnde obiter † infertur ad illam quæstionem, an Episcopus possit dispensare in impedimentis matrimonium dirimentibus, quando impedimentum est occultum, & ad Papam, vel alium habentem facultatem dispensandi non potest haberi recursus propter paupertatem, vel alia impedimenta, & in separatione esset magnum scandalum.

In † qua Dd. communiter tenent partem affirmatiuam ex prædicta doctrina; quod Episcopi possunt 342
dispensare contra ius etiam Concilij ex causa necessitatis, quæ hic concurrit. Ita Angelus verb. dispensatio *n. 5.* Sylvester *dict. n. 15.* Tabiena *quæstio. 14. Margarita confess. eodem verb.* & Armilla *n. 19.* Nauar. *in Man. c. 22. n. 85. & consil. 14. de consanguinit. & affin.* Cuchus *in institutionibus maiorib. lib. 2. titul. 6. nu. 310.* Spino *de testament. gloss. 15. n. 86.* Anton Gomez *in explicatione Bullæ Cruciatæ, ad 10. clausulam, n. 58.* Zerola *in praxi Episcopali 1. part. verb. dispensatio §. 3.* Bartholom. Ledesma *in summa Sacramentorum, de matrimonio dub. 50.* Man. Rodrig. *in explicatione Bullæ Cruciatæ, §. 13. n. 6. & in addition. n. 14. & in summ. 1. tom. c. 234. n. 2.* Candelabrum aureum *de matrimon. n. 248.* Graffius *libro 2. capitulo 81. n. 14.* Vega *in summa 1. parte capitulo 88. casu 1.* Ludouic. Lopez *instructor. conscient. 2. tom. part. 2. capitulo 59.* Enriquez *in summa libro 12. cap. 3. §. 2. & libro 13. cap. 14. §. 3.* Valentia *4. tom. super 3. part. disp. 10. quæstio. 5. puncto 5.* Toletus *in summa lib. 7. cap. 18.* Azor *2. part. lib. 3. c. 51. quæst. 1.* Rebellus *de obligat. iust. 2. part. libr. 3. quæst. 5. n. 20.* & nouissime Thomas Sanchez *dicto libro 2. disput. 40. & dicto libro 8. disput. 5. numero 1. & disp. 6. numero 20. & 24.* & Theologi moderni Hispaniæ communiter: & ita practicari aiunt Manuel. Rodriguez supra, & Enriquez *dict. §. 2. in glossa, litera K.* Tolet. *c. 18. seu 22. dic. 3.* Leo *in thes. for. Eccles. cap. 23. numero 43.* Vgol. *de offic. Episc. cap. 60. §. 1.* Piasec. *in praxi Episc. par. 2. c. 1. sub n. 14. pag. 104.* Salas *de leg. disp. 20. sect. 3. a num. 24.* D. Sahagun *in dict. §. de adult. n. 79.*

Contrariam † tamen sententiam tenent Soto *de* 343
iust. & iur. libro 1. quæstio. 7. articul. 3. & in 4. dict. 37. quæstio. 1. artic. 2. Corduba *libro 1. quæst. q. 11. & in summa quæstio. 45. 2. puncto primæ opinionis*, Veracr. *inspec. coniug. 3. part. articul. 18, ad fin.* Bart. Medina *1. 2. quæstio. 97. articul. 4.* & Petrus Ledesma *de matrimon. quæstio. 56. articul. 5. dub. 1. & in summa de matrimon. capitulo 27. 1. difficult.* quam etiam communem, & practicari in Ecclesia dicit Corduba *dicta quæstione 11.*

Quæ † sententia probatur, quia Episcopus non 344
potest dispensare in lege Papæ, vel Concilij, qualis est ista, nisi id ei specialiter concedatur, *cap. dilectus, de tempor. ordin. ibi, cum illi huiusmodi dispensatio minime sit permissa, & ibi gloss. verb. cum Pap. ibi, n. 13. & deleg. lib. 6. c. 15. a num. 4.* Salas *eod. tract. dict. disp. 20. sect. 3. à n. 19.* Vgolin. *de offic. Episc. c. 57. §. 2. in princip.* vt notant Dd. *in d. §. de adulter.* Suarez *5. tom. de censuris, disput. 6. sect. 4. n. 7. & disput. 7. sect. 4. à n. 1. ad 6. & disputat. 29 sect. 1. n. 21. & disp. 41 sect. 2. num. 3.* & in proposito Couarr. *in 4. 2. par. cap. 6. §. 10. n. 11.* quod tamen nullibi ei conceditur in hoc casu: & est declaratio S. Congregat. Concilij super *capit. 5. sessio. 24. de reformat. matrimon.* quæ sic ait: Episcopus authoritate ordinaria non habet facultatem in gradibus affinitatis, seu consanguinitatis à iure prohibitis, contrahentes matrimonia, dispensandi.

Et idem † est in legato, seu nuncio, nisi vbi ha- 345
beat specialem facultatem, Sanchez *de matrimon. d. lib. 8. disput. 6. n. 15.*

Et procedit † ista sententia non solum quando 346
mala fide contractum est matrimonium, quo casu ipsi contrahentes se sua culpa in illam necessitatem & periculum iniecerunt, & ideo sibi imputent, sed etiam quando bona fide, & in facie Ecclesiæ, ignorando impedimentum, ex dicta ratione: quamvis tunc primam sententiam dicant esse piam & probabilem, Sotus *dict. art. 2.* Corduba, Veracruz, & P. Ledesma *supra*, & eam admittat. Gabr. Vazquez *tom. 2. disputat. 178. num. 16.* nisi Pontifex consuli possit per Episcopum, &c. qui male allegat Sotum *dict. art. 3.*

Nec obstat † ratio primæ sententiæ: nam illa do- 347
ctrina, quod Episcopi possint dispensare etiam contra

ius

ius Concilij ex magna causa necessitatis, quando superior consuli non potest, intelligitur ex magna causa necessitatis, non particularis, seu priuatæ, sed publicæ, & communis, sed Ecclesiæ, vt patet ex citatis *n.* 338. *& sequ.* tunc enim ratio boni communis id exposcit: nec de necessitate particulari & priuata est habenda ratio, cum lex in communi feratur, &c.

348 Et quod † intellgenda sit de necessitate publica, constat: nam Dd. eodem modo loquuntur de magna causa vtilitatis, quæ necessario in proposito intelligenda est de vtilitate publica, & non priuata, imo expresse Dd. citati *d. num.* 338. id negant de vtilitate personæ.

349 Et si † intelligeretur de necessitate particulari, posset aliquando Episcopus dispensare in prædictis impedimentis, etiam ante contractum matrimonium: nam etiam tunc posset aliquando occurrere tali necessitati, & tamen tunc nullus scriptor id admittit præter Thomam Sanchez *supra n.* 7. & Salas, & aliquos Episcopos dispensasse audiui, quamvis sciam Nuncium Hispaniæ semel dispensasse ante contractum matrimonium in impedimento primi gradus affinitatis ex copula fornicaria, de consilio aliquorum Theologorum. Et de mense Augusti 1610. dispensauit in simili impedimento primi & secundi gradus affinitatis ex copula illicita D. Lauræ, Ottanus Episcop. Abulen. de consilio lectorum S. Thomæ, & aliorum Theologorum huius ciuitatis, quod & alij postea probarunt, vt Maria, quæ habuit copulam cum Petro, ex qua mansit grauida, nuberet nepoti ex sorore dict. Petri, & copula & grauidatio attribueretur nepoti, & non ipsi Petro, de quo erat rumor in populo, & sic consuleretur honori puellæ & auunculi, scandalisque ac periculis quæ inde oriri poterant: quod tamen successit malè, sicut factum est: nam postea ipsa rem detexit & recessit à marito. Nec ista erat iusta causa ad talem dispensationem quantumvis aliàs posset Episcopus dispensare etiam ante contractum matrimonium: nam non erat sumendum matrimonium, vt medium ad id, nec erat absolutè necessitas illud contrahendi, cum antea inter illos tractatum non esset nisi ad prædictum finem, qui non est procurandus medio matrimonij, ad quod propter affinitatem erant inhabiles, &c.

350 Et similiter † posset etiam aliquando dispensare, licet impedimentum esset publicum, nam etiam tunc posset occurrere talis necessitas, & tamen tunc nullus author id concedit, sed omnes loquuntur quando impedimentum est occultum, &c. quamvis etiam tunc posse Episcopum dispensare in facti contingentia, quando etiam matrimonium erat iam separatum, consuluerint aliqui Theologi huius ciuitatis, & de facto dispensasse audiuerim: iam enim moris est Theologis Hispanis huius temporis, omne facere probabile, nouas inuentando opiniones, adeo vt nihil fere sit, quod ab eis non probetur: vnde veritas, & doctrina solida & antiqua, magnam iacturam fecerunt.

351 Nec obstat † alia ratio primæ sententiæ, nempe, quod tunc propter epicheiam videatur Papa dare facultatem dispensandi Episcopis, aut etiam tollat sibi reseruando, non enim vult iniicere laqueos peccatorum, & animas in huiusmodi laqueis manere: quia pro responsione aduertendum est, hoc quod Episcopus non posset dispensare in lege Papæ, vel Concilij, prouenire ex natura rei, quia Episcopus est inferior, & inferior non habet potestatem in superiorem, nec in eius legem, *cap. inferior, 21. distinct. capit. cum inferior, de maiorit. & obedient. Clement. ne Romani, in princip. de elect.* & non ex eo, quod Papa sibi reseruet potestatem dispensandi, & eam Episcopis, Suarez *d. 5. tom. disp. 7. sect. 4. n. 4. & disp. 41. sect. 6. n. 3.* sequitur Thom. Sanchez *libro 7. disput. 7. n. 6. & libro 8. disp. 2. n. 12. & disp. 6. n. 14.* quamvis contrarium videretur dicere *in d. libro 2. disp. 40. n. 3. in 2. ratione* dicens istam reseruationem in casu tantæ necessitatis intelligendam non esse, epicheia autem est moderatio legis deficientis propter vniuersale, & temperat illius rigorem in casibus specialibus, & extraordinariis, non vero dat potestatem, aut iurisdictionem alias non habenti, quamvis posset moderari legem Papæ, sibi reseruantis id, quod alias poterat Episcopus, auferendo illi potestatem, alias competentem.

Vnde cum † Episcopus possit dispensare in omni voto, nisi Papa sibi specialiter reseruasset, posset Episcopus in casu magnæ necessitatis, cum ad Papam non posset haberi recursus, dispensare in voto reseruato, puta castitatis, vt dicunt Sylvest. Armil. Cuchus, & alij *supra*, & Petr. Ledesm. *in summa 2. par. tract. 10. capit. 8. 3. p. dicto 4.* & Thom. Sanchez plures citans *libro 8. disput. 9. nu. 22.* Açor *supra*, *& 1. p. libro 11. capitulo 9. quæst. 8.* Suarez *de relig. 2. tom. tract. 6. libro 6. capitulo 26. à nu. 9.* quia quod Episcopus in illo nequeat dispensare, prouenit ex reseruatione Papæ, & non ex natura rei: vnde epicheia potest moderari legem, per quam fit illa reseruatio, vt non intelligatur in casu tantæ necessitatis. 352

Et quod † epicheia non det potestatem & iurisdictionem alias non habenti ex natura rei, etiam in casu magnæ necessitatis priuatæ, patet exemplo excommunicationis, à qua non potest quis absolui etiam in casu extremæ necessitatis, vt in articulo mortis, ab eo qui non est sacerdos: neque à simplici sacerdote posset, nisi ius id specialiter concessisset: & exemplo matrimonij, quod non potest contrahi coram non parocho, etiam in casu magnæ necessitatis, & mortis periculi. Accedit quod, vt inquit Gabr. Vazquez *1. 2. tom. 2. disp. 176. n. 3.* Epicheia non habet locum in iure naturali, quale est illud, quod inferior non dispenset in lege superioris, quin in eo non cadit emendatio, sicut in lege humana. 353

Quod si replices, † ius illud naturale, quod inferior dispensare nequeat in lege superiori interpretari vt non intelligatur in casu magnæ necessitatis. Respondeo id procedere, quando necessitas est publica, non priuata, iuxta supradicta. 354

Vnde † etiam verior videtur opinio Cordubæ *lib. 3. qu. 9. 12. 4. dict.* & Corar. *in 4. 2. p. c. 7. §. 2. numero 6* quod in impedimento affinitatis, superueniente matrimonio, non posset Episcopus dispensare ad petendum debitum, nisi forte ex consuetudine, quamvis Dd. communiter contra teneant, & etiam Sot. & Medin. *sup.* & Ioan. Gutier, *à numero 15.* Man. Rodrig. *nume. 7.* & Lud Lop *sup. & 1. tom. cap. 80. & 296.* & Valen. etiam *vbi supr.* de quo late Tho. Sanchez *d. lib. 3. 8 disp. 12.* 355

Et quando † prima sententia admittenda esset (quæ tamen mihi absolute non placet) esset omnino accipienda, quando bona fide contractum esset matrimonium, vt voluit Barthol. Ledesm. Man. Rodriguez & Vega & Piasec. *supra.* & etiam Zerola, & Leo qui volunt quod matrimonium sit contractum ignoranter quoad impedimentum, & sit consummatum: & regulariter Reuel. quamvis Angel. Sylvest. Tabiena, Margarita, Armilla, Nauar. Cuch. Spino, Anton. Gom. Candel. aur. Graf. & Valent. & Tolet. Vgol. & Salas *supra*, bonæ fidei non meminerint, & Enriquez *d. §. 2. in glo. litera K. & litera O.* videatur eam non requirere. 356

Et † requireretur bona fides non solum ex parte vnius, sed vtriusque, ita quod ambo contrahentes probabiliter impedimentum ignorassent, & in contrahendo solemnitates requisitas seruassent, vt recte inquit Lud. Lop. *dict. cap. 59.* ex decreto Concilij *sess. 24. de reform. matrimon. cap. 5.* dicente, quod si quis intra gradus prohibitos scienter matrimonium contraxerit, aut solemnitatibus requisitis neglectis separetur, & spe dispensationis consequendæ careat: 357

quamuis † Thom. Sanchez *supra numero* 4. teneat
368 sufficere bonam fidem vnius, licet alter mala fide contraxerit, non obstante Concilio, quia Tridentinum, inquit, vocat hanc pœnam, ibi, *Eisdem subjiciatur pœnis*, non autem æquum est puniri innocentem ob alterius delictum, vt tenet P. Ioseph. de Acosta *libr.6.de conuersione Indorum cap.22.*& quidam viri docti neoterici.

Sed respondeo, dicta † verba Concilij in vno
369 sic contrahente verificari, cum dicat, *Si quis, &c.* & ob delictum & pœnam vnius alterum non ponam sed damnum in consequentiam sustinere, quod iniquum non est.

Nec admitto, † vt obiter dicam, sententiam P.
360 Gabr. Vazq. 1.2. *disp.62.c.4.* præcipue docentis, posse nos operari contra nostram opinionem, & sequi opinionem contrariam, quam viri docti sequuntur, & communiter existimatur non continere errorem, sed adhuc probabilitatem habere, atque adeo non esse antiquatam, quamuis ex propriis, & & intrinsecis principiis, fundamentis & rationibus illa nobis non probetur, sed nostram opinionem veram existimemus, & contrariam falsam, quia per extrinseca principia, nempe authoritatem Dd. qui contrariam sequuntur, possumus iudicare illam esse probabilem, & sic secundum eam operari, tenta adhuc propria opinione, & assensu illius per propria, & intrinseca principia, fundamenta, & rationes: quam sententiam tenet etiam Azor *part. libro 2. c. 17. 7. q.* Sairus *in claui regia, lib. 1. capit. 6.* & videtur sequi Thom. Sanchez *in præcept. Decalog. libro 1. cap. 9. n. 6.& 16.* hanc inquam sententiam non admitto.

Nam quamvis † possit sequi opinio probabilis
361 relicta probabiliori, vt contra Sylvest. *verb. opinio*, §. 2. *ad fin.* Caiet. *eod. verb.* Corradum, *tract. 7. de contractibus, quæstio, vltim.* Adrianum *quodlibet 2. 3. part.* Sotum *libr. 3. de iust.& iur. q. 6. artic. 5. ad 4.* Nauarr. *c. 27. num. 286.*& Cordubam *lib. 2. quæst. 3.* Ant. Perez *certamine 10. Scholast. n. 55.* tenent Armilla *verb. opinio*, Bartol. Medina 1.2. *quæst. 19. articul. 6.* Aragon. 2.2. *quæst. 63. artic. 4.*& ibi Salon. 2. *controuersia*, Bannes *eod. 2.2. quæst. 10. articul. 1.* Valentia 3. *tom. disp. 5. quæst. 7. pun. 4.*& Ludou. Lop. *instruct. consc. 1. tom. c. 120.& 287.* Sairus *de censur. lib. 155. num. 4.& 8.*& P. Nauar. *de restitutio. lib. 3. capit. 1. numero 237.* Sairus 12. *tractat. 8. disp. vnica sect. 6.* (qui tamen tenet tutiorem partem sequendam, si fieri potest absque notabili detrimento) Suarez *tom. 5. de pœnit. disp. 22. sect. 9. num. 6.& 5. tom. de cens. disp. 40. sect. 5. num. 6.* Thom. Sanchez *de matrimon. lib. 2. disp. 41. num. 30. lib. 3. disp. 20. num. 4.& libr. 8. disp. 6. numero 18.& in præcept. Decal. dict. libro 1. c. 9. à num. 14.* & nouissime Lorca 1. 2. *disp. 39.* de actibus humanis (qui etiam tenet prædictam sententiam,) Gabr. Vazq. *disp. 41.* & recentiores communiter.

Quod † etiam procedit in iudice, qui potest iu-
362 dicare secundum opinionem probabilem relicta probabiliori, non ex parte facti, sed iuris, secundum prædictos, excepto Bannez, *dict. quæstion. 63. artic. 4.* & Gabr. Vazquez *disp. 64. cap. 2.* & Sanchez *dict. cap. 9. num. 47. dicente probationibus*, & Valent. *supra* qui non solum in iudice, sed in qualibet materia iustitiæ, quando agitur de præiudicio tertij tenet contrarium.

Tamen † ea opinio probabilis, quam asserunt
363 viri sapientes confirmant optima argumenta, quæ sequi nihil improbabile est, vt diffinit Arist. 1. *topicor. c. 1.& 1. ethicorum c. 4.*& tradunt Medina, Aragon, & Salon *supra*, & Anton. Perez *supra numero 48.* ait non omnem opinionem posse dici probabilem, sed illam dumtaxat quæ fulcitur, atque firmatur rationibus bonis, & authoribus authoritate dignis, &c. Itaque vt opinio probabilis sit, non satis est quod eam asserant viri sapientes, sed etiam opus est, quod eamc onfirment optima argumenta, &c. Et vt etiam dicunt Medina, & Aragon. *ibidem*, opinio probabilis, non solum debet esse conformis existimationi virorum prudentum, & sapientum, sed etiam rectæ rationi.

Et vt † possit quis sequi opinionem probabilem, 364
debent eam iudicare veram, etsi non veriorem, vt dicit Salon, & Valentia *supra*, & Ludouic. Lopez *dict. cap. 287.*& alij. Quod apertius tenet idem Salon *supra, q. 5. articul. 4.* dicens, quod quando variæ sunt Dd. opiniones in his, quæ pertinent ad mores, & conscientiam, & vtraque opinio habet authores grauissimos, vtraque est probabilis illi, qui non valet quæ verior sit, & vim argumentorum expendere: qui vero valet attingere, quæ illarum verior sit, ita vt vnam iudicet veram, & alias falsas, debet agere iuxta illam, quam iudicat veram, quia aliter ageret contra conscientiam, & ita tenet etiam Valentia *supr.* & communiter Thomistæ.

Nec verum † est, quod dicunt Gabr. Vazquez, 365
& Azor *supra* repugnare ex propriis principiis, & rationibus haberi assensum vtriusque partis, & opinionis contrariæ, duo enim assensus contrarij de eadem re in eodem esse non possunt, nam quamvis verum sit quod duo assensus contrarij certi, & euidentes de eadem re esse non possint, & quod ex propriis principiis, & rationibus veris in se, & à parte rei, non possit haberi assensus circa opposita, tamen ex propriis principiis, & rationibus probabiliter veris bene potest haberi assensus circa opposita vti probabiliter vera, quia bene potest quis probabiliter assentiri vni opinioni ex aliquibus rationibus & principiis, quæ videntur probabilia, & alteri contrariæ etiam probabiliter, aut probabilius ex aliis rationibus, fundamentis, & principiis, quæ videntur etiam probabilia, aut etiam probabiliora, & bene potest quis vtramque opinionem iudicare probabiliter veram, qui tamen bene scit à parte rei vnam tantum, cum sibi contradicant, esse veram, & aliam falsam, & sic non potest habere iudicium de veritate, & falsitate rei, scilicet, quod res ipsa sit, & non sit vera vel falsa, vt recte Salon *supra d. 2. controuersia 4. conclus. versicul. obseruandum quoque*, Anton. Perez *supra n. 39.& 41.*& tenet etiam Salas *d. sect. 6. in princ.*& Lorca *d. disp. 39. n. 1.*& Sanch. *d. c. 9. n. 12.*

Sententia † autem Gabriel. Vazquez & Azor, 366
solum videtur vera in subdito, qui superiori præcipienti iuxta opinionem aliorum, quam ipse subditus putat falsam, potest & debet contra propriam opinionem obedire formando conscientiam, quod id sibi licet ratione obedientiæ debitæ, vt tenet Cord. *lib. 3. quæst. 9.* quem sequuntur Gabr. Vazquez *d. disp. 62. cap. 6.*& Azor supra *quæst. 9.*& licet diuersa ratione, nempe sumpta à sua opinione, de qua supra, & Salas *sect. 8. à n. 75.* Et ita procedit quod ait Mag. fr. Ioan. Marq. *en su gouernador Christiano, lib. 1. cap. 10. pag. 52. ad fi.& seq.*

Et aduerte † quod nuntio Hispaniæ solet dari 367
facultas super quocumque impedimento publicæ honestatis & iustitiæ, vbi solum sponsalia interceserint, vt matrimonium inter se contrahere & in facie Ecclesiæ solemnizare, ac post quam contractum fuerit in eo remanere, ac pariter cum illis, qui huiusmodi impedimentis non obstantibus illud alias tamen rite iamiam contraxerint, etiamsi carnali copula consummauerint, & prolem exinde susceperint, ipsos ab incestus reatu, ac etiam à synodalibus censuris absoluendi, vt matrimonium denuo inter se, dummodo propter hoc mulieres raptæ non sint, contrahere & vt præfertur solemnizare, ac pariter in eo remanere libere, & licite valeant dispensandi, prolemque exinde

susceptam, & suscipiendam legitimam decernendi, atque nuntiandi, vt his verbis habetur in facultati Do. Cæsaris Speciani Nuntij Sixti V.

368 Ac commissario † Cruciatæ conceditur facultas nullis datis literis seu per confessores laceratis cum his, qui primo & secundo affinitatis ex fornicatione contractæ gradibus coniuncti matrimonium contraxerunt, dummodo si post Concilium Tridentinum illius formam seruauerint, ac impedimenta huiusmodi penitus occulta sint, & alter contrahentium tempore contracti matrimonij impedimenti ignarus extiterit, vt altero ita, vt prædicitur, impedimentum ignorante de nullitate prioris consensus prius certificato, tacitoque, si videbitur ad euitanda scandala causa nullitatis matrimonium inter se, etiam secrete de nouo contrahere possint in foro conscientiæ duntaxat, si ad euitanda grauia scandala dispensandum iudicauerit, dispensare, prolemque susceptam, & suscipiendam exinde legitimam decernere, nec non etiam in superueniente simili affinitatis impedimento, similiter dispensare, vt debitum petere possint, vt his verbis habetur *in summario Latino*, explicat Manuel Rodriguez *in d. explicatione bullæ, §. 13. à n. 6. in addition. à n. 13.* Thom. Sanchez *d. lib. 8. disp. 6. à n. 23.*

369 Circa † alia vero beneficia Episcopus seu legatus potest dispensare, vt quis habeat plura beneficia, etiam residentiam requirentia, quæ non sint curata, aut dignitatis, personatus, vel officia, vel duo vniformia sub eodem tecto, vel duæ præbendæ diuersarum Ecclesiarum, quarum quælibet per se sufficiat, secundum Abbatem, *in d. c. cum iam dudum, n. 9. & in repetit. d. §. qui vero, n. 41. &* 42. Staph. *2. forma expectat. n. 4. &* 5. & Seluam *d. 4. p. q. 7. casu vltimo.* & Gambarum *d. lib. 1. tit. an legatus possit plura beneficia vni conferre à n. 231. &* 238. qui ita explicant *c. sanctorum* 70. *distinct.* Rebuff. *d. tit. de dispensatione ad plura, n. 29. & in repetit. d. §. qui vero, vbi supra.* Ioan. Quintinum, *supr. n. 112. & seq.* Hoiedam *d. 2. p. c. vlt. n. 13. &* 14. & Granuccium ad Simonetam *d. q.* 50. *de referu. verb. incompatibilia.* Post hos Piasec. *in praxi Episcop. p. 2. c. 25. n. 26.*

370 Qui tamen † in requirentibus residentiam ait non nisi Papam posse dispensare, quod etiam ait Rebuff. *tit. de dispensatione ratione ætatis, verb. in cathedralibus, verb. insuper, quod est verius ex d. cap. sanctorum* 70. *distinct.* quod ad omnia beneficia pertinet, & non solum ad præbendas Ecclesiarum Cathedralium seu collegiatarum, vt contra Doctor recte explicat. Quintanaduennas, *d. lib. 4. ex n. 23. ad* 44. qui est videndus.

371 Et est hodie † certum ex S. Concilio Trident. *dict. capit. 17. sessio. 24. de reform.* ibi: Dummodo vtrumque personalem residentiam non requirat, contra quod Episcopus seu legatus dispensare non potest, ex gloss. per text. *ibi in c. dilectus 1. verb. cum se facultas, de præb.* communiter approbata, vt per Nauar. *de oration. c. 11. n. 24.* Felin. *in d. c. 1. de constitution. n. 49. & in d. c. 1. de sponsal. n. 5. & in d. c. at sit clerici, §. de adulteriis, n. 5.* & ibi Decius *n. 37.* Probus ad Monach. *in cap. fin. de consuetudin. in 6. n. 21. &* 22. Duennas *regul. 249.* Leo *in thes. for. Eccles. c. 23. n. 44.* & in terminis Zerola *in praxi Episcopali, verb. benefic. §. 7. concluf. 7. &* 8. *principali ad fin.* & Zechus *de republica Ecclesiast. c. de beneficiatis, n. 4. versic. notandum 3.* & Azor *1. p. lib. 3. c. 8. q. 6. c. 9. q. 3. & 6. c. 10 q. 4. c. 11. q. 23. & c. 50. q. 6.* & nouissimè

372 Vgol. *de offic. Episc. c. 14. §. 2. n. 1. &* 2. qui † ex eo etiam dicunt non posse dispensare, vt quis habeat duo beneficia simplicia sufficientia contra d. decretum, & Quintanaduenn. *d. libr. 4. n. 131.* Villar del patronado de Calatayud. *4. p. in princ. n. 9.* & Lessius *d. lib. 2. c. 34. n. 146.* Azor etiam *d. lib. 2. c. 7. q. 4. & lib. 6. c. 2. q. 6.* & patet ex declarationibus supra adductis *n. 310.* & ex adducta infra, *n. 377.*

373 Et † est alia declaratio supra *d. §. 17.* in vna Hieracen. quæ sic ait: Dispensatus legitime sine dubio canonicatum, & parochialem retinere potest: sciendum tamen est ordinarium super hoc dispensandi facultatem habere, *c. 4.* Et vide declarationem 5. supra adductam, *n. 84.*

Sed offert † se difficultas, an hodie stante Concilio possit Episcopus, & consequenter nuntius seu legatus dispensare ad duo beneficia difformia sub eodem tecto, sicut antea poterat ex communi, de qua supra, *n. 231.* 374

Et videbatur † dicendum, quod non, ex *sess. 7. de reform.* vbi Concilium videtur absolute prohibere retentionem beneficiorum quomodolibet incompatibilium, & in terminis ita videtur colligi ex declarationibus supra adductis *n. 243.* 375

Nihilominus † tamen contrarium est verius, nam ista facultas non apparet sublata per Concilium, nec obest decretum *d. c. 4.* nam ibi Concilium solum inducit vacationem beneficiorum quomodolibet incompatibilium, quæ contra formam sacrorum canonum quis recipere, ac simul retinere præsumpserit, vnde non prohibet retentionem beneficiorum, alias incompatibilium in casu à iure permisso, & sic vbi Episcopus posset de iure dispensare, &c. & nuntius quotidie dat similes dispensationes. 376

Et ita † alias clare censuit S. Congreg. vt in sequ. declaratione 17. Ian. 1594. super *d. c. 17.* Congregatio Concilij censuit Episcopum ex causa posse dispensare, vt quis possit obtinere duo beneficia difformia sub eodem tecto, dummodo quodlibet per se non sit sufficiens ad sustentationem prouisi, & tenuit Rota in illa Telesina beneficij 1594. supra relata, *n.* 232. & docet Leo *in thes. for. Eccles. capit. 18. n. 21. & c. 23. n. 55.* dicens fuisse de mense Augusti 1590. à S. Congregat. decisum. 377

Et an † obtinens plura beneficia ex dispensatione Papæ, sine causa tamen rationabili, sit tutus in foro conscientiæ, vltra Abb. *in repetit. d. c. extirpandæ, §. qui vero, de præb. n. 43.* & ibi Rebuff. *circa 6, & vltim. argum.* Abbatis, Gambarum, *libro 5 tit. an legatus possit plura beneficia vni conferre, à n. 84.* Hoiedam *dict. c. vlt. 2. p. n. 38.* Nauar. *supra & conf. 1. de constitut. à n. 37.* Sotum, Aragon. & Salon. *supra*, vide Caietanum *in summ. verb. beneficium*, Armillam *eod. verb. n. 43.* Cordubam *libro 1. q. 20.* Angles *de restitutio. quæst. de restit. facienda propter negligent. Ecclesiasticor. articul. 1. 2. difficul. dub. 3. 3.* Ludou. Lopez *instruct. conscientiæ 1. tom. c. 152. & seq.* Manuel. Rodrig. *in summ. 1. tom. c. 31. n. 7. &* 8. Vegam *1. p. c. 36. casu 30.* Toletum *libr. 5. c. 81.* Corradum *in respons. casuum conscientiæ, q. 35. in additione* Pet. Ledes. *in summ. 2. p. tract. 7. c. 1. circa 9. conclusionem, &* 11. Didac. Perez ad Villad. *de irregul. c. 1. n. 13.* Lessium *d. lib. 2. c. 34. n. 151. & seq.* Azorem *2. p. libr. 6. c. 12. q. 7. 8. &* 11. *& lib. 5. c. 3. q. 2.* 378

Tandem † aduertendum est regulam de triennali possessore non suffragari contra decreta Concilij, *d. c. 4. sess. 7. & d. c. 17. sess. 24. de reform.* vt censuit S. Congreg. Concil. his verbis: An præsumpta dispensatio, in qua fundatur regula de triennali habeat locum contra decreta Concilij, *c. 4. sess. 7. c. 17. sess. 24. & c. 15. sess. 25. de reformatione*: ita vt possidentes beneficia contra dispositionem dictorum decretorum, ex tali præsumpta dispensatione suam possessionem tueri valeant, sanctissimus dominus noster, ex sententia Congregationis respondit non habere locum contra citata Concilij Trident. decreta à Cardinal. Carrafa. Et est alia declaratio S. Congregationis & decis. Rotæ in causa Calagurritana canonicatuum supra adducta *7. p. c. 3. n. 83. &* 88 Est etiam ad id dec. Rot. in causa Leod. cano. 26. Febr. 1597. coram Gipsio nouis. Farin. *607. in fin.* 379

De quo † vide tradita per Sarn. *regul. de triennali, q. 10.* Menoch. *de præsumpt. libr. 3. præsumpt. 133. à n. 72.* & Flores *q. 23. ex n. 51.* 380

381 Et nouiſſime † poſt hæc vidi aliam declarationem S. Congregationis Concilij adductam per Ioan. Vuameſium *conſil. 233. in addition.* his verbis: An duo canonicatus de iure in vim S. Concilij Tridentini Decretorum ſint incompatibiles, Congregatio reſpondit eſſe incompatibiles. An per aſſecutionem ſecundi canonicatus ipſo iure vacaret primus, Congregatio cenſuit poſt adeptam pacificam poſſeſſionem ſecundi primum ipſo iure vacare. An is qui duos canonicatus ſimul abſque diſpenſatione Apoſtolica per triennium, & vltra detinet, vtroque ipſo iure excidat in vim dict. Decretorum Concilij Tridentin. Congregatio iudicauit, ſi duos huiuſmodi canonicatus ſimul retinere perrexerit, vtroque eſſe ipſo iure priuatum ex Decreto Concilij Tridentin. An vtriuſque canonicatus poſſeſſionem tueri, & defendere valeat poſſeſſor, ex *reg. de triennali*, Congregatio reſpondit non poſſe. Quæ declaratio quoad 1. 2. & 4. habetur eiſdem ferè verbis in dec. 608. nouiſſim. Farin.

CAPVT VI.

De vacatione ob promotionem ad Epiſcopatum.

SVMMARIA.

1 *Beneficia promoti in Epiſcopum vacant ſine controuerſia.*
2 *Vacantque omnia beneficia.*
3 *Etiam ſimplicia.*
4 *Ac etiam penſiones.*
5 *Quando illa vacare cenſeantur, controuerſia eſt, & reſoluitur de iure non vacare, niſi poſt adeptam poſſeſſionem pacificam & conſecrationem, ſeu huius loco lapſum trimeſtris ad conſecrationem dati.*
6 *In curia tamen beneficia electi in Epiſcopum & in curia conſecrati ſtatim conferuntur etiam ante adeptam poſſeſſionem ſecundum gloſſam, & alios.*
7 *Alij vero dicunt, quod de ſtylo & conſuetudine curiæ beneficia promoti ſtatim vacant per promotionem: ſtatimque vt vacantia per Papam conferuntur.*
8 *Declarando tamen, quod licet ſtatim conferantur, tamen collatio non debeat habere effectum, & beneficia vere, & effectualiter vacare non cenſeantur, niſi ſaltim adepta poſſeſſione, vel per eum ſtante ſecundum Abb. & alios.*
9 *Rota tamen, & alij interpretantur iſtud de ſtylo curiæ procedere, quando in promotione Papa decreuit beneficia vacare, alias ſtari iuris communis diſpoſitioni, & ab eo regulari ſtylum curiæ.*
10 *Et tunc non intrabit dicta declaratio Abbatis, ſed decernente Papa beneficia ſtatim vacare vacabunt vere, & effectualiter ſtatim, & prouiſus de eis poterit poſſeſſionem capere, etiam ante adeptam à promoto poſſeſſionem Epiſcopatus, quamvis ſi non poſſet, poſtea eam capere poſſet, & redire ad ſua beneficia, etiam ſine noua collatione.*
11 *An promotus intra trium menſium ſpatium datum à iure ad faciendum ſe conſecrari, debeat etiam poſſeſſionem Epiſcopatus adipiſci, & alias non docto de impedimento dicantur vacare beneficia,* & n. ſeq.
13 *Reſoluitur ad capiendam poſſeſſionem, non eſſe aſſignatum dict. tempus, & ſolum ſpectabitur, an eam ſit adeptus, vel per eum ſteterit.*
Ponitur dec. Rotæ.
14 *An ſi cum promoto eſſet diſpenſatum, quod non teneretur conſecrari intra annum durante tempore talis diſpenſationis, beneficia vacent, reſoluitur non vacare, etiam ſi diſpenſatio eſſet ad inſtãtiam partis contra aliquos,* & n. 15.
16 *Et idem in prorogatione temporis dati ad ſe conſecrandum, quia in effectu idem eſt, & eadem ratio.*
17 *An ſi electus adminiſtraſſet de facto, ante confirmationem vacent beneficia priora,*
Refertur ſententia Abb. & Decij, & reſoluitur vacare, quando ille etiam conſecratus, licet illicite & iniuſte, modo conſecratio ſit alias valida, & in forma Eccleſiæ, & n. ſeqq.
24 *Beneficia promotorum ad Epiſcopatus in terris infidelium exiſtentes, ſeu titulares, non vacant,*
25 *Licet per promotionem ad Epiſcopatum vacent penſiones, non tamen vacabunt, niſi adepta poſſeſſione, & conſecratione ſecuta,*
26 *Nec vacabunt penſiones promotorum ad Epiſcopatus in terris infidelium, ſeu Epiſcoporum titularium Eccleſiarum, quæ ſunt in partibus infidelium.*
27 *Et quamvis in promotione decernerentur beneficia vacare, non facta expreſſa mentione de penſionibus, Decretum iſtud ad eas non extenderetur.*
28 *Et quando penſiones etiam expreſſe decernerentur vacare, non cenſerentur effectualiter vacare ante adeptam poſſeſſionem Epiſcopatus,*
29 *Sed verius eſt tunc ſtatim vere vacare, & ex tunc non deberi.*
30 *Beneficia, quæ promoti obtinenti tempore promotionis ſunt Papæ reſeruata, per extrauagan. ad regimen, ſiue tunc, ſiue poſtea, quomodocumque vacent,*
31 *Et quamuis* dict. extrauagans *ſit temporalis, tamen omnes Summi Pontifices eam renouant in prima regula Cancellariæ.*
32 *Et ponitur deciſio Rotæ.*
33 *Et quod in ea dicitur beneficia promoti vacare in curia, & vt ſic eſſe etiam reſeruata, intelligitur quando in promotione Papa decernit ea vacare.*
34 *Prouiſiones, & quæcunque diſpoſitiones factæ de beneficiis reſignatis ſimpliciter vel ex cauſa permutationis per promouendos ad Eccleſias Cathedrales, & quaſcunque prælaturas inter earum vacationis, & promotionis tempora ſunt caſſæ, & irritæ vt* regula 25. *Cancellariæ.*
35 *Et qui eam explicant.*
36 *Quæ regula habet locum, non ſolum in reſignationibus factis in manibus ordinariorum, ſed etiam in manibus Papæ, etiam in fauorem, & cum reſeruatione aliqua, &c.*
37 *Beneficia tamen, quæ habent nominati ad Epiſcopatus, per Regem Hiſpaniæ reſignari ſolent cum derogatione iſtius regulæ in fauorem illorum, quos rex vult.*
38 *Supradicta procedunt in minoribus beneficiis, quæ promotus antea obtinebat, de quibus loquuntur iura citata,* num. 38. & c. ſi quis iam tranſlatus 21. quæſt. 2. *de minoribus, tam primo, quam ſecundo.*
39 *Secus in Epiſcopo tranſlato ad alium Epiſcopatum, num primas ſtatim vacat per tranſlationem ad ſecundum, & abſolutionem à primo per prius factam à Papa accedente ipſius tranſlati conſenſu, etiam non adepta poſſeſſione ſecundi contra Rom. & Felin.* & n. ſeq.
41 *Videtur conſuetudine receptum in Hiſpania, quod Epiſcopi tranſlati ad alium Epiſcopatum adminiſtrent in primo, & in eius poſſeſſione permaneant, donec poſſeſſionem ſecundi adipiſcantur, vel promotus ad primum poſſeſſionem eius capiat, quamvis non lucrabuntur fructus à die tranſlationis factæ cum conſenſu illorum, & ita ſeruatur, maximè*

cum

cum lucrentur fructus ſecundi Epiſcopatus.

42 *Non tamen valebit prouiſio ab eis facta de beneficiis vacantibus poſt tranſlationem*, ex regula 2. Cancellar.

43 *Licet per Epiſcopatum priora beneficia vacent, per adeptionem tamen dignitatum, vel beneficiorum, non vacat Epiſcopatus, nec Abbatia.*

44 *An collatio dignitatum, vel beneficiorum facta Epiſcopo valeat. Reſoluitur, quod non, niſi fiat ex diſpenſatione Papæ, aut ex iuſta & neceſſaria cauſa.*

45 *Epiſcopo tamen titulari, vel qui renuntiauit Epiſcopatum, facta collatio, præſertim de beneficiis ſimplicibus, valebit contra Cardinal. & Burſatum.*

46 *Et reſeruatio penſionis maximè facta mentione de Epiſcopatu.*

47 *Valebit collatio beneficij facta electo in Epiſcopum ante confirmationem, & vacabit poſt confirmationem, ſicut alia obtenta, nec per illius aſſecutionem ius per electionem quæſitum perditur.*

1 BEneficia † promoti in Epiſcopum vacare plànum eſt, & ſine controuerſia, *cap. cum in cunctis, §. 1. de elect.*

2 Vacantque † omnia beneficia Caputaq. *deciſ.* 400. & 401. *p. 2.*

3 Etiam † ſimplicia, Lamber. *de iurepatron. 1. p. 2. lib. q. 6. art. 15. à n. 5.* Hoieda *de incompatibilitate benefic. 1. p. c. 4. n. 3.* & Flam. Pariſ. *de reſignat. benef. lib. 3. q. 1. n. 76.* & alij.

4 Ac † etiam penſiones, vt tradidi ſupra *1. part. c. 5. num. 110.*

5 Quando autem † illa vacare cenſeantur, controverſia eſt, in qua dicendum eſt de iure non vacare, niſi poſt adeptam poſſeſſionem pacificam, & conſecrationem, ſeu huius loco lapſum trimeſtris ad conſecrationem dati, & ita probat text. *in d. cap. cum in cunctis, §. 1.* & ibi gloſſ. *cap. ſi qui Epiſcopi, 92. diſtinct.* Innoc. *n. 4.* Ioan. Andr. Butr. Imola *n. 4.* Abb. *à n. 1. & 6.* Bellam. Decius *à num. 1. & 11.* & alij *in d. §. 1.* qui reprobant opinionem Hoſtienſis volentis, quod vltra poſſeſſionem, & conſecrationem haberetur etiam tempus trium menſium, idem Oldra. *conſil. 14. à n. 4.* Roman. *conſil. 335. & 345. num. 17.* Pauin. *de offic. & poteſtat. Cap. ſede vacante, 2. p. q. 9.* Felin. *in tract. quando literæ Apoſtolicæ, limit. 5. verſicul. & benè conſiderata,* Hier. Paul. *in practica Cancell. §. notabilia de vacantibus ſpeciali reſeruatione*, Probus ad Monachum *in cap. 2. de præbend. in 6. num. 49.* Coſm. *in pragmatica ſanctione, cap. licet, §. cenſuit, verb. promotus,* Staphil. *de literis gratia, titul. de variis modis vacationis, §. ſecundus principalis modus*, Lamber. *de iure patron. dict. 1. part. 2. lib. 6. art. 15.* Gigas *penſion. 7. 56. num. 3. & 4.* & Rebuff. *in concord. titul. de mandat. Apoſtol. §. ſtatuimus, verb. Eccleſias,* Corraſ. *de benefic. 1. part. cap. 10. à num. 6.* Roſiniacus *cap. 5. à num. 1.* Petrus de Baiſio *in Directorio electionum, 3. part. cap. 48. num. 2. & 3.* Simoneta *de reſeruat. quæſt. 27. num. 2.* & ibi Paulus Granutius, *num. 6.* Mandoſ. *reg. 1. Cancell. q. 15. num. 2. & regul. 26. q. 4. n. 2.* Ferretus *conſ. 53. num. 3. & 4.* Burſat. *conſil. 351. libro 4.* Nauar. *conſil. 14. de election.* Hoieda *de incompatibilitate dict. cap. 4. num. 13.* Petr. Gregor. *de benefic. c. 24. n. 10.* Anaſt. Germonius *de indultis Cardinal. §. ſi vero à n. 20.* Flamin. Pariſ. *dict. lib. 3. q. 1. n. 76.* Quintanaduen. *lib. 1. Eccleſiaſticon. num. 114. & 115.* Cerola *in praxi Epiſcopali, 1. parte, verb. vacatio.* Et Achilles *deciſ. 37.* alias *1. de promotis,* Caputaquen. *deciſ. 401. parte 2.* Cuius literam *num. 3.* dum dicit, *Iuxta ſtylum, & conſuetudinem Romanæ curiæ*, exiſtimo eſſe mendoſam, & debere dicere, *Licet non iuxta ſtylum, &c.* vt patet ex ſequentibus, & allegationibus Abbatis, Felini & Gigantis, & maximè, quia dicit, quod non ſufficit ſola allegatio conſuetudinis, ſed debet per teſtes probari. Et Rota in Toletana ſcholaſtriæ de Alcala 22. Iunij 1592. coram Dom. Orano infra adducta *num. 13.* & in Barchinonen. canonicatus 9. Martij 1598. coram Dom. Millino ſupra adducta *6. p. c. 4. n. 23.* Et poſt hæc Gonçalez *ad regul. de menſibus, gl. 15. n. 53.* Azor. *2. p. lib. 7. c. 16. q. 12.* Card. Tuſchus *concl. 71. lit. B.* Vgol. *§. 2. n. 3.*

Gloſſa tamen † *in Clement. 1. vt lite pendente, verb.* 6
collato, ait, quod in curia beneficia electi in Epiſcopum in curia conſecrati ſtatim conferuntur, etiam ante adeptam poſſeſſionem. Et idem dicit Romanus *ſupra*, & Staphil. *num. 2. & 3.* Corraſ. *n. 7.* & Horatius Mandoſ. *in addit. ad Roman. dict. conſil. 335. lit. A*, qui ait, quod ante conſecrationem beneficia de ſtylo curiæ non conferuntur, licet poſt conſecrationem illico conferuntur, etiam ante adeptam poſſeſſionem, & Tuſchus ſupra *n. 4.*

Alij vero † dicunt, quod de ſtylo, & conſuetudi- 7
ne curiæ beneficia promoti ſtatim vacant per promotionem, ſtatimque vt vacantia per Summum Pontificem conferuntur, Abb. *n. 3.* Decius 7. & alij *in dict. §. 1.* Card. & Imola *in Clem. 1.* Lamber. *num. 12.* Gigas, Rebuff. Mandoſ. *dict. quæſt. 15. num. 3. & 4. & dict. quæſt. 4. num. 4.* Ferretus *num. 5.* & Burſatus *num. 4. & 15.* & Hoieda *num. 14.* & Azor *vbi ſupra*, & Vgolin.

Quem † ſtylum, qui durus aliquibus videtur, ita 8
temperat, & declarat Abb. *dict. num. 3.* quod licet beneficia promoti ſtatim conferantur, tamen illa collatio non debeat habere effectum, & dicta beneficia verè, & effectualiter vacare non cenſeantur, niſi ſaltim adepta poſſeſſione, vel promoto in mora exiſtente in illam capiendo, quia quis non debet perdere primum beneficium, niſi ſecundum ſit plenè conſecutus, vt *in cap. ſi quis iam tranſlatus, & ibi gloſſ. verb. tranſlatus 21. quæſt. 2. dict. cap. ſi qui Epiſcopi, 92. diſtinct.* ſequuntur Lamber. *dict. num. 21.* Mandoſ. *dict. regul. 26. quæſt. 4. num. 5.* Burſat. *num. 4.* Hoieda *num. 15.* & Flamin. Pariſ. *num. 78.* & Vgolin. *vbi ſupra.* Et iſtam declarationem Abbatis ad dictum ſtylum curiæ ſecuta eſt Rota in vna Panormitana beneficij, ſeu penſionis coram Dom. Fabio de anno 1548. vt per Achill. *d. deciſ. 37. num. 1.* & teſtatur Mandoſ. *dict. q. 4. n. 5.*

Verum in dict. Toletana † ſcholaſtriæ inter Do- 9
ctorem Neroni, & Doctorem Herrera dixerunt Domini Rotam interpretari iſtud, quod Doctor. dicunt de ſtylo curiæ procedere, quando in promotione Papa decreuit beneficia vacare, iuxta *deciſio.* Caſſad. *2. de conſtit. num. 3.* & quod quando non adeſt expreſſum Decretum vacationis, ſtatur iuris communis diſpoſitioni, & ab eo regulatur ſtylus curiæ, vt fuit deciſum in vna Vegelen. coram D. Seraphino, & idem fuit dictum in vna Pharen. penſionis coram ſanctiſſimo Clemente VIII. quæ eſt *1. part. diuerſor. deciſ. 253.* vbi *num. 1.* dicitur, quod quamvis in curia ſit introductum, quod vacent beneficia promoti per promotionem: hoc tamen eſt, quia eo ipſo, quod Papa aliquem promouet ad Epiſcopatum, decernit beneficia vacare illa illico conferendo, Et ita circa dictum ſtylum Anaſt. Germon. *ſupra num. 17.* ait ſibi placere, quod ei dixit Dom. Ioſephus Ferrerius, referendarius, & abbreuiator, vt de ſtylo tantum per promotionem beneficia non dicantur vacare, ſed de ſtylo decernantur vacare, vt dicit Simoneta *ſupra num. 3.* & Nauar. *in cap. accepta, de reſtit. ſpol. oppoſ. 10. ſolutione, n. 34.* & Do. Sahagun. *in cap. eam te, de reſcript. n. 10.* ait, quod praxi receptum eſt eodem Conſiſtorio Epiſcopum à Pontifice confirmari, omniaque eius beneficia, & penſiones vacare pronuntiatum.

Sed an † intrabit tunc dicta declaratio Abbatis? 10
Credo, quod non, ſed quod decernente Papa beneficia ſtatim vacare, vacabunt verè, & effectualiter

ſtatim,

ſtatim,& prouiſus de eis poterit poſſeſſionem capere,etiam ante adeptam à promoto poſſeſſionem Epiſcopatus,quia ita videtur velle Papa, ita decernendo,quamvis ſi forte promotus non poſſet poſtea capere poſſeſſionem Episcopatus poſſet redire ad ſua beneficia,etiam ſine noua collatione,quia illud Decretum Papæ intelligitur ſub tacita conditione, niſi forte prouiſus non poſſit conſequi Episcopatum:facit *c.ſi beneficia,de præb.in 6.*

11 Sed dubitabitur,an † promotus intra trium menſium ſpatium datum à iure ad faciendum ſe conſecrari,vt dicunt Dd.citati,& probat text. *in cap. quoniam 75.diſtinct. & in c. quoniam 100. diſtin.* & Concilium Tridentinum,*ſeſſ.7.cap.9.& ſeſſ.23.c. 2. de reformation.* debet etiam poſſeſſionem Episcopatus adipiſci,& alias non docto de impedimento, quare intra iſtud tempus, poſſeſſionem etiam non ſit adeptus, dicantur vacare beneficia, quod ſentit Anaſ. Germonius *ſupr.n.24.*& clarius *n.48.*cum Caputaq. *dec.401. n.5.*

12 Sed † verius eſt ad capiendam poſſeſſiionem,non eſſe aſſignatum dictum tempus trium menſium, quia non eſt text. qui ita dicat, nec ex quo id colligi poſſit. Vnde ad vacationem beneficiorum, quod attinet ad poſſeſſionem, ſolum ſpectabitur, an poſſeſſionem Episcopatus ſit adeptus, vel per eum ſteterit, quin eam acceperit, Roman. Staphil. Rofin.*n.1.& 6.*Pet. de Baiſio,Mando.Hoieda, & alij *ſupra,ad c.licet Epiſcopatus,de præb.in 6.& extrauagan. execrabilis,verſicul.qui vero, de præb. & c.commiſſa, de elect.in 6.*& hoc eſt, quod dicit Caputaquen. *d. dec. 401.n.5.& 6.*

13 Et ita † plane tenet Rota in dicta Toletana ſcholaſtriæ, quæ deciſio ſic ſe habet, Toletana ſcholaſtriæ 22.Iun.1592. Ioannes Garcia ſcholaſticus Eccleſiæ Complut.fuit ad Eccleſiam Almerien.16.Calend.Septem.anni 1587.promotus, conceſſa ſibi retentione ſcholaſtriæ ad ſex menſes, & demum data prorogatione ad ſex alios, à die quo poſſeſſionem foret aſſecutus,& conſecratus,ſuſcepto conſecrationis munere,15.Nouembr.1587. poſſeſsionem Eccleſiæ penult.Decemb.ſequentis apprehendit, ſed quia priuileg.felic.memor.Leonis X.& concordia ſcholaſtriæ collatio Archiepiſcopo Toletano occurrente eius vacatione in menſibus Ianuarij,Martij,Maij, Iulij,Septemb & Nouemb.fuerat reſeruata : in reliquis menſibus Vniuerſitatis Compluten. permiſſa ad eam nominatio & Regi Catholico præſentatio, ideo inter Franciſcum de Herrera iuri vniuerſitatis innitentem, & Ioannem Baptiſt. Neroni prouiſum ab Archiepiſcopo orta differentia dubitaui,an Franciſci intentio reſpectu vacationis ſcholaſtriæ in menſe Decembris eſſet iuſtificata, & domini tenuerunt pro affirmatiua,quia ſiue ius commune,ſiue ſtylum curiæ inſpiciamus,ad inducendam vacationem beneficiorum promoti, duo ſunt requiſita, adeptio, ſcilicet poſſeſſionis, & conſecratio, ſeu huius loco lapſus trimeſtris ad conſecrandum, Innoc. *in c.cum in cunctis,n.4.*Abb.*n.6.* Ioan.Andr. Bellamera, & alij,qui reprobant opinionem Hoſtienſis volentis vltra conſecrationem,& poſſeſſionem,quod etiam liberetur tempus trium menſium,idem Anton.de Butrio in *gloſſ.3.verſ. note.1.* & ibi Imola *numero 4. de elect.*Oldrad.*conſ.14.num.4.& ſeq.*Calder.*conſ.1. num. 2. de tranſlatione prælati,* Achil. *deciſion.* 271. alias 1. *de promotis.* Vnde cum Ioannes 15. Nouembr. fuerit conſecratus,& ſucceſſiue penult.Decembr.poſſeſſionem Eccleſiæ adeptus,non poteſt dici inducta ſcholaſtriæ vacatio,niſi poſt prædictam diem penul. Decembr. quia poſſeſſionem Episcopatus accepit. Neque enim curandum eſt, quod multi Doctores teneant non expectari apprehenſionem poſſeſsionis poſt conſecrationem vel lapſum tempus ad conſecrandum,& de ſtylo curiæ omnia beneficia promoti, vacare,gloſſ.*in d.c.cum in cunctis,§. cum vero, verb. ad quem ſpectat,*& ibi Abb.*n.6.*Enric.Boie.*num.6.* Ioan. Andr.in Clem.1.& ibi Imola,& Cardinal. *verb. collatio, vt lite pendente*, Roman. *conſil.* 335. Gigas *de penſio. q. 56. num. 3.* Staphil. *de literis gratiæ, fol.69. verſic.2. principalis modus*, quia Rota eorum dictum interpretatur procedere, quando in promotione, vel tranſlatione Papa decreuit beneficia vacare, iuxta *deciſ.*Caſſad.*2.de conſtitutio.*verum quando non adeſt expreſſum Decretum vacationis, ſtatur iuris communis diſpoſitioni,& ab eo regulatur ſtylus Curiæ, vt fuit deciſum in vna Veglen. coram R. P. D. meo Decano.Neque dicatur culpa Ioannis accidiſſe quominus prius poſſeſſionem Episcopatus non fuerit aſſecutus,nam ſatis verificatur,haud in ſua poteſtate fuiſſe tempeſtiuius poſſeſsionem aſſequi ex infirmitate,quæ ei ſuperuenit.gloſſ.*in c.quamuis ſit,verb. iuſto impedimento,de elect.in 6.Clem.1.§.cæterum,de ſtatu Monach.cum allegatis*, quando enim adeſt impedimentum,quod cauſam præſtat quominus intra tempus debitum accipiatur poſſeſsio,non vacant beneficia promoti,Innocent.*in d.c.cum in cunctis, n. 4. &* ibi Bellamera *q.7.n.24.de elect.*Caputaquenſ.*dec.401. n.5. libr. 2.* Nec obſtat, quod potuit procuratorem mittere ad capiendam poſſeſsionem, quia cum in adeptione poſſeſsionis teneretur emittere profeſſionem Fidei, neceſſum fuit, quod corporaliter id faceret, iuxta reſolutionem Sacræ Congregationis Concilij, non autem per procuratorem vt notant Dd.*in capitul.ego N.*vbi poſt alios : Abb. *numero ſexto de iureiurando*, ea enim, quæ requirunt perſonalem reſidentiam, non poſſunt per procuratorem ſupplerı, Hoſtien. *in capitul. cum deſideres, de ſentent. excommunicat.* Gemin. *in capit. eos qui, in princip. numero 6. eod. in 6.* & ita alias fuit concluſum in vna Carthagin. fructuum coram illuſtriſsimo Domino Cardinali Plato.

Secundo dub.an ſi cum † promoto eſſet diſpenſatum,quod non teneretur conſecrari intra annum, durante tempore talis diſpenſationis beneficia vacent, in quo dicendum eſt non vacare, etiamſi diſpenſatio conceſſa eſſet ad inſtantiam partis,ex quo tunc non eſt in mora,nec negligentia poteſt ſibi imputari Butrius,& Abb.*à n.7.* & Decius,*n.12.in dict.c. cum in cunctis,*§.1.Felin.*in c.poſtulaſti,n.13.limitat.6. de reſcr.*Staphil.*ſupr.n.5.*Coſmas *tit.de collatio.§.item inſuper.verb.conſecrari,*Rofin.*d.c.5.à n.13.ad 16.*& Per. de Baiſio.*ſupr.à n.4.*& Thom.Sanch. *de matrim.lib.8. diſp.1.n.24.* 14

Quamuis † contrarium videatur tenere Caputaquen.*d.dec.401. n.8.* & quamvis in diſpenſatione ad inſtantiam partis contrarium teneat Probus ad Monach. *in d.c.2.de præb.in 6.numero 50.* cum Io. Andr. *in d.§.1.* 15

Et idem † videtur dicendum in prorogatione temporis dati ad conſecrandum,quia in effectu idem eſt, & eadem ratio,quamuis contrarium in ea niſi concederetur motu proprio, tenet Gomezius *de breuibus,n.12.* 16

Tertio † dubitatur, an ſi electus adminiſtraſſet de facto, ante confirmationem vacent beneficia priora,in quo Abbas *in d.§.1.num.10.*cum Collectario ibi ait quod ſic,lapſo tamen tempore trimeſtris, ad conſecrationem præfixi,*argum.c.cum qui,de præb.in 6.*Et facit text.*in c.quanto de tranſlat.Epiſcopi,*qui loquitur in Epiſcopo,qui tranſtulit ſe de facto ad aliũ Episcopatum,nam quia de facto plene tranſlatus eſt, perdit primum,& non debet habere ſecundum, vt ſic careat,& habito,& ambito,vt recte ait Abb.*d. §. 1.num.11.* 17

At Decius † *d.§.1.n.14* docet,quod per adminiſtrationem,& poſſeſsionem de facto,non vacant priora beneficia,niſi alia requiſita concurrant,ſcilicet,quod ſit confirmatus, & conſecratus. 18

In

19 In quo † Decius videtur quæſtionem hanc confundere, nam ſi confirmatus eſt, & conſecratus, non poteſt dici adminiſtrare de facto, niſi forte intelligat de eo, qui propria authoritate immiſcuit ſe adminiſtrationi alio exiſtente in poſſeſſione Epiſcopatus, eum ſpoliando, iuxta notata *in c. tranſmiſſum, de elect. & ſupra 5. p. c. 4. à n. 243.*

20 Rurſus ſententia † Abbatis non videtur poſſe ſtare, nam cum ad vacationem beneficiorum, non ſolum requiratur adeptio poſſeſſionis, ſed etiam conſecratio, juxta dicta, per ſolam adminiſtrationem de facto non poteſt induci vacatio.

21 Nec † obſtat, quod loco conſecrationis ſufficiat lapſus temporis ad eam præfixi, vt ſupra dictum eſt; nam id verum eſt, & procedit in eo, qui eſt negligens, & in mora eam petendi, & faciendi ſe conſecrari: at ille qui non eſt confirmatus, licet de facto adminiſtret, non poteſt dici eſſe in mora petendi conſecrationem, etiam lapſo tempore alias præfixo ad eam petendam, nam quamuis eam peteret, non daretur nec poſſet dari illi, ex quo non eſt confirmatus, nec tempus illud currit, niſi confirmato.

22 Vnde † ſententia Abbatis ſolum procedet, quando quis adminiſtrat de facto ante confirmationem, qui eſt etiam conſecratus, licet illicite, & iniuſte, nam ſi aliquis ſe faciat iniuſte in Epiſcopum conſecrari, eodem modo vacant beneficia, ac ſi canonice conſecratus eſſet, gloſſ. per text. *ibi in d. c. eum qui, de præbend. in 6. verb. obtinebat*, quam ibi ſequuntur Monachus, Archidiacon. Ioann. Andr. Francus *num. 7.* & alij.

23 Quod tamen † ego intelligo, modo conſecratio ſit alias valida, & in forma Eccleſiæ, alias enim perinde eſſet, ac ſi facta non eſſet.

24 Ex dictis † infertur primo, beneficia promotorum ad Epiſcopatus in terris infidelium exiſtentes, ſeu titulares, non vacare, cum non poſſint, nec per eos ſtet aſſequi poſſeſſionem illorum, Staphil. *titul. de qualitate, & ſtatu benefic. §. huiuſmodi autem, n. 5.* Mand. *d. reg. 26. q. 4. n. 5.* Burſat. *conſil. 351.* Nauar. *d. conſil. 4. de elect. n. 3.* Hoieda *d. c. 4. n. 16.* Paulus Granutius ad Simon. *de reſeruatio. d. q. 27. n. 7.* Anaſt. Germon. *d. §. ſi vero n. 16.* Quintanaduennas *d. libr. 4. n. 115.* & Flam. Pariſ. dicens communem *dict. libr. 3. q. 1. n. 9. & 89. & q. 6. 49.* & Achilles *dict. deciſ. 37.* Azor *dict. libr. 7. capitul. 16. quæſt. 12.* & Vgolin *de offic. Epiſc. dict. cap. 1. §. 2. n. 3. verſicul. excipitur.* nec contrarium dicit Leſſius *de inſt. & iure lib. 2. cap. 34. numero 139.* quia deeſt dictio *non.*

25 Secundo † infertur, quod licet per promotionem ad Epiſcopatum vacent penſiones ſicut beneficia, vt in principio diximus, non tamen vacabunt, niſi adepta poſſeſſione, & conſecratione ſecuta; iuxta ſupradicta, & ſentit Anaſt. Germon. *ſupra à numero 39.* & Rota, quamuis dubitante *d. dec. 233. n. 1. diuerſ.*

26 Nec † vacabunt penſiones promotorum ad Epiſcopatus exiſtentes in terris infidelium, ſeu Epiſcoporum titularium Eccleſiarum, quæ ſunt in partibus infidelium, Puteus *deciſ. 16. de penſio.* Flam. Pariſ. *d. n. 9.*

27 Imo † quamvis in promotione decernerentur beneficia vacare iuxta ſupra dictum ſtylum, non facta expreſſa mentione de penſionibus, Decretum iſtud ad eas non extenderetur, cum ſit exorbitans, & penſio non ſit beneficium, vt dictum eſt *1. p. c. 5.* maxime cum ſit diuerſa ratio, quoad hoc in penſionibus, ac beneficiis. Nam in beneficiis fit iſtud Decretum, vt ſtatim poſſint à Papa prouideri, quæ ratio ceſſat in penſionibus.

28 Et quando † penſiones, etiam expreſſe decernerentur vacare de ſtylo non cenſerentur tamen effectualiter vacare ante adeptam poſſeſſionem Epiſcopatus, iuxta ſupradictam ſtyli interpretationem Abbatis, & aliorum, de qua ſupra *num. 8.*

29 Sed † nihilominus verius puto, tunc ſtatim vere vacare, & ex tunc non deberi, quia Papa ita vult, iuxta dicta *n. 10.*

30 Aduertendum † eſt tamen, quod beneficia quæ promoti obtinent tempore promotionis ſunt Papæ reſeruata per extrauag. ad regimen. de præbendis, ſiue tunc, ſiue poſtea, quomodocunque vacent, Caſſad *dec. 2. & 3. de conſtitut.* Simoneta *dict. quæſt. 27.* Mandoſ. *reg. 1. q. 15.* & Nauar. *in d. c. accepta oppoſitio ſolutione, n. 34.*

31 Et † quamvis *d. extrauagans, ad regimen.* ſit temporalis, & ad vitam conditoris, non perpetua, tamen omnes ſummi Pontifices eam renouant *in 1. reg. Cancellaria*, vt ait Caſſad. *dec. 3. ad fin.* & ita videmus ſemper.

32 Vnde † alias Rota reſoluit, promoto ad Epiſcopatum ſpoliato beneficiis, quæ ante promotionem obtinebat, ſi non oſtendit, quod in promotione habuit retentionem, non eſſe dandam reſtitutionem, quia per promotionem huiuſmodi beneficia vacant in curia, & ſunt reſeruata, tam propter vacationem in curia, quam propter extrauagantem *ad regimen*, ac propterea ſtante Decreto irritanti, quod diſcolorat titulum, & poſſeſſionem inficit, non venire reſtituendam & ita tenuerunt omnes domini vno excepto 2. Martij 1574. vt per Guidobonum *deciſio. 106. in manuſcr.*

33 Id autem, quod † in iſta deciſione dicitur, beneficia promoti vacare in curia, & vti in curia vacantia, eſſe etiam reſeruata intelligendum eſt, iuxta ſupradicta, quando in promotione Papa decernit ea vacare per promotionem ipſam, quæ fit in curia, iuxta dicta *5. p. c. 1. à n. 73.* & circa iſtam deciſionem, vnde dicta *d. c. 1. à n. 415.*

34 Rurſus aduertendum † eſt, quod prouiſiones, & quæcunque diſpoſitiones factæ de beneficiis reſignatis ſimpliciter, vel ex cauſa permutationis per promouendos ad Eccleſias Cathedrales & quaſcunque prælaturas inter earum vacationis, & promotionis tempora ſunt caſſæ, & irritæ, nulliuſque roboris, vel momenti, vt *regula 25. Cancellaria, de beneficiis vacaturis per promotionem.*

35 Quam † vltra gloſſatorem, Soto, & Rebuff. *ibi, & in concord. tit. de mandatis Apoſtolicis, §. ſtatuim us. ver. monaſteria, verſic. quæro, an electus*, explicant Mandoſ. *ſupra eadem regul.* quæ apud eum eſt 16. & Flam. Pariſ. *d. lib. 3. quæſt. 1. à num. 83.* & ex profeſſo *quæſt. 6. per totam.*

36 Quæ † regula habet locum, non ſolum in reſignationibus factis in manibus ordinariorum, ſed etiam factis in manibus Papæ, etiam in fauorem, & cum reſeruatione aliqua, vt tenuit Rota in vna Cremon. penſionis, coram Do. Cantucio de anno 1584. vt per Flam. Pariſ. *d. c. 6. n. 19 & 35.* quæ deciſio habetur *1. p. diuerſ. 791.* & in eadem cauſa eſt alia 794. quæ mihi non videtur vera.

37 Beneficia † tamen quæ habent nominati ad Epiſcopatus per Regem Hiſpaniæ, reſignari ſolent cum derogatione iſtius regulæ in fauorem illorum, quos Rex vult & nominat.

38 Supradicta † autem procedunt in minoribus beneficiis, quæ promotus antea obtinebat, de quibus loquitur text. *in d. c. cum in cunctis, §. 1. de elect. & in d. c. ſi quis Epiſcopi 92. diſt.* text. vero *in d. c. ſi quis iam tranſlatus, & ibi gl. 21. q. 2.* loquitur de minoribus beneficiis, tam primo, quam ſecundo.

39 Secus autem † eſt in Epiſcopo tranſlato ad alium Epiſcopatum, nam primus Epiſcopatus ſtatim vacat per tranſlationem ad ſecundum, & abſolutionem à primo, per prius factam à Papa accedente ipſius tranſlati conſenſu, etiam non adepta poſſeſſione ſecundi, Abb. poſt alios *in c. fin. n. 13. de poſtulat. prælat.* & optime *conſil. 101. part. 3.* Pauinus *de offic. & poteſtate ei.*

præludio vltimo, numero 7. & 2. p. 8. quæst. n. 30. Gregor. Lopez *in l. 3. tit. 16. par. 1. gl. penul.* Mand. *de signatura gratiæ, tit. de translationib. vers. 2. 3. & 5.* & cum communi, Mascard. *d. concl.* 183. *à n.* 13. & particulariter *n.* 33. qui plures Doct. refert, Franc. Marcus *dec.* 1089. & Prosper de Augustino *in appen. ad summam bullarij quarantæ, verb. Capitulum sede vacante, in princip. pag.* 520. qui ait, quod terminum octo dierum post mortem Episcopi præscriptum cap. ad constituen. vicarium, ex Decreto Concil. Trid, *sess. 24. cap. 16.* refertur S. eiusdem Concilij Congregationem declarasse currere Capitulo, etiam à die scientiæ translationis Episcopi ad aliam Ecclesiam, quando tamen à summo Pontifice fuerit Episcopus absolutus à vinculo prioris Ecclesiæ, quia tunc dicitur propriè vacare sedes per translationem, etiam ante adeptam possessionem secundæ Ecclesiæ, & tunc cessare administrationem, & fructuum perceptionem, censuit S. Congregatio super causis Episcoporum, &c.

40 Quamuis † contra teneat Romanus *dict. cons. 345. numero* 17. nempe, quod ad hoc, vt ipsius translati vacet Ecclesia, necesse est, quod translatus ipse possessionem Ecclesiæ, ad quam translatus extitit, quæsierit, aut per eum steterit, quem sequitur Felin. *in cap. eam te de rescript. num. 8. vers. & dicitur translatus*, & Hoieda *1. p. c. 3. n. 12.* & Azor *dict. lib. 7. c. 16. q. 12.* & Parlad. *differ. 120. n. 12.* Nec multum discrepat Gonzal. *d. gl. 15. 49.*

41 Videtur † tamen consuetudine receptum, in Hispania, saltim frequentius, quod Episcopi translati ad alium Episcopatum administrant, in primo & in eius possessione permaneant, donec possessionem secundi adipiscantur, vel promotus ad primum possessionem eius capiat, quamuis non facient fructus suos, nec eos lucrabuntur à die translationis factæ, cum consensu illorum, argum. notatorum supra *2. p. c. 1. à n.* 125. & ita seruatur, maxime cum lucrentur fructus secundi Episcopatus. Et ita fuit seruatum in Ecclesia Pampilonen. in promotione Illustrissimi D. Bernardi de Roias Sandoual ad Ecclesiam Gienen. & in promotione D. Anton. Zipata Card. Illustrissimi ad Burgen. nam non fuit publicata sedes vacans, donec acciperetur possessio secundæ Ecclesiæ, & cum in promotione D. Bernardi de Roias Capitulum prætenderet publicare sedem vacantem, constando de promotione, & translatione ante adeptam possessionem secundæ, consilium Cameræ dedit prouisionem, vt non publicaretur, donec esset accepta possessio Ecclesiæ Gienn. & ita etiam fuit seruatum in Ecclesia Lucen. & Segobien. & in aliis Ecclesiis.

42 Non tamen † valebit prouisio ab eis facta de beneficiis vacantibus post translationem, ex *reg. 2. Cancel.* vbi reseruantur beneficia vacantia post Ecclesiarum dimissionem, seu amissionem, vsque ad promotionem, & possessionem successorum, de quo supr. *5. par. cap. 1. à n.* 245.

43 Verum licet † per Episcopatum priora beneficia vacent, per adeptionem tamen dignitatum, vel beneficiorum non vacat Episcopatus, *c. cum nostris, de concess. præb.* vbi Abb. *n.* 4. Rebuff. *in concord. tit. de mandat. Apostolic. §. statuimus, verb. monasteria, vers. nota tamen, & in reg. 56. Cancellariæ circa fin.* vbi idem dicit in Abbatia, quod non vacat per adeptionem beneficij, Corras. *d. c. 10. 1. p. num. 8.* & Cosmas *d. tit. de collatio. §. item insuper verb, disponere*, qui dicit, quod capitulum de multa loquitur in curatis, & dignitatibus, nec habet locum in Episcopatu, Nauarr. *d. cons. 14. de elect. n.* 3. & Hoieda *d. c. 4. n. 12.*

44 Sed an collatio † dignitatum, vel beneficiorum facta Episcopo valeat, dicendum est quod non, nisi fiat ex dispensatione Papæ, aut ex iusta & necessaria causa, vt verbi gratia, quia Episcopus non erat in possessione Episcopatus, sed exulabat, vel quia non fructus sufficientes ad se sustentandum, &c. vt *in d. c. cum nostris* & ibi Ab. *n. 4. 7. & 15.* & communis ibi idem Abb, *in c. Ecclesia vestra 2. de election. n. 3. & dict. consil. 101. p. 2. n. 6.* Staphil. 7. *forma expectat. n.* 3. Cosmas *d. verb. disponere*, Lamb. *1. p. 2. lib. q. 7. art. 16.* & Man. Rodrig. *in sum. 2. tom. c. 10. n. 7.* Lessius *de iust. & iur. lib. 2. c. 34. n. 139.*

Episcopo tamen † titulari, vel qui renuntiauit Episcopatui, facta collatio, præsertim de beneficiis simplicibus valebit, Nauar. *d. consil. 14. & 15. de elect.* fauet Perez de Lara *de anniuer. & capell. lib. 21. c. 7. n. 16.* pro quo facit text. *in c. ad supplicationem, de renuntiat.* quamuis Cardin. *ibi n.* 1. dicat, quod ei qui renuntiauit Episcopatui, non possit sine causa, & dispensatione conferri beneficium. Et quamuis Bursatus *d. cons. 351. lib. 4.* præcipuè *n.* 23. teneat, quod persona promoti ad Episcopatum titularem redditur inhabilis ad alia beneficia in futurum obtinenda, ita vt sine Pontificis indulto alia beneficia minime obtineat, dicens ita in specie tenere Cardinalem *in Clem. in plerisque §. fin. de elect. q. 3.* qui tamen id non dicit. 45

Et ita † consultus respondi pensionem reseruatam Episcopo titulari, absque dispensatione esse validam, maxime facta mentione Papæ, quod erat Episcopus, ex quo inducebatur dispensatio in casu, quo esset necessaria ad *leg. quidam consulebant, in fin. ff. de re iudic.* & tradita per D. Card. Tuschum *litera D. verb. dispensatio.* & Thom. Sanchez qui plures refert *de matrimonio lib. disput. 4. à numero 2.* Azor *1. part. lib. 5. c. 15. quæst. 10.* & Salas *de legibus disp. 20. sect. 2. numero 8.* & Rotam in vna Ferrentina pensionis 23. Ianuarij 1602. coram D. Ortembergo dicentem, quod eo ipso, quod Papa sciens & volens grauauit Ecclesiam pensione, licet fructus essent tenues, Decreto Concilij Tridentini, *sess. 24. cap. 13. de reform.* satis derogauit ex *dict. leg. quidam consulebant, &c.* Nec obstat text. *in dict. cap. ad supplicationem*, quod in contrarium allegabatur, ibi: *Ad sustentationem conserues ipsius*, quasi dispensatiue id sit: quia respondetur ex istis verbis non colligi dispensationem sed id esse secundum ius. Secundo, quando ibi sit dispensatio, ex eo esse, quod Archiepiscopo, de quo ibi beneficium fuit collatum ante licentiam cedendi Archiepiscopatui, & absolutionem ab eo datam à Papa, vt videtur colligi ex ipso textu. 46

Præterea valebit † collatio beneficij facta electo in Episcopum ante confirmationem: nam ante confirmationem est capax alterius beneficij, si sibi conferatur, & vacabit post confirmationem, sicut alias obtenta, nec per illius assecutionem ius per electionem quæsitum perditur ipso iure, cum non inueniatur iure cautum, &c. Cosmas *d. verb. disponere.* 47

CAPVT VII.

De vacatione ob promotionem ad Abbatiam.

SVMMARIA.

1 *OMnia etiam beneficia promoti ad Abbatiam vacant adepta possessione pacifica ipsius, vel si per eum steterit, etiamsi non fuerit benedictus,*

2 *Pro quo allegatur* cap. presbyteros 16. quæst. 1. *& facit* reg. Cancel. 25.

3 *Id procedit tam in Abbatiis regularibus, quam secularibus,*

4 *Intelligendo de Abbatiis secularibus quando Abbas in Ecclesia collegiata habet generalem, & omnimodam, & quasi Episcopalem iurisdictionem, ita vt dici possit sponsus, & pastor, secus in aliis Abbatiis secularibus,*

5 *Pro*

5 *Procedit etiam in Priori, ſeu prioratu, qui habet locum Abbatis, & eſt principalis prælatura in Eccleſia regulari, ſeu collegiata, & in effectu eſt eadem dignitas, ac Abbatia, & idem ſi vocaretur alio nomine,*

1 SImiliter † etiam omnia beneficia promoti ad Abbatiam vacant adepta poſſeſſione pacifica ipſius, vel ſi per eum ſteterit quominus eam adipiſcatur, etiamſi non fuerit benedictus, Oldrad. *conſil.* 14. Felin. *in cap. eam te de reſcript. num.* 7. Decius *in c. cum in cunctis, §. 1. de elect. n.* 4. Probus ad Monachum *in c. 2. de præb. in 6. n.* 31. Coſmas *in pragmatica ſanctione, tit. de elect. c. licet, §. cenſuit, verb. benedictionis,* Selua *de benef. 1. p. q. 2. n.* 49. Rebuff. *in concordatis, tit. de mandat. Apoſtolicis, §. ſtatuimus, verb. monaſteria, & conſ.* 14. & cum Pauino Gigas *de penſion. quæſt.* 65. Roſin. *de benef. cap. 5. à num.* 33. Pet. de Baiſio *in Directorio electionum 3. part. c.* 48. *n.* 7. & 8. Hoieda qui alios refert. *de incompatibilitate benef. 1. part. cap.* 6. *à n.* 1. Flam. Pariſ. *de reſignatione benef. lib.* 3. *quæſt.* 1. *à num.* 95. & Zechus *de benefic. & penſion. Eccleſiaſt. cap.* 5. *numero* 4. & nouiſſime D. Cardin. Tuſchus *concluſ.* 71. *litera B. n.* 11. & 12.

2 Pro quo allegatur † text. *in c. preſbyteros* 16. *q* 1. & facit *reg.* 25. *Cancell. de beneficiis vacaturis per promotionem ad Eccleſias, & monaſteria,* tam in titulo, quam in text. ibi, *Vacaturis per promotionem quorumcunque ad Eccleſiarum & monaſteriorum regimina, &c.*

3 Quod procedit tam in Abbatiis † regularibus, quam ſecularibus, Hoieda *ibi numero* 2. & Flamin. Pariſ. *n.* 99. & facit quod idem Hoieda dicit *c.* 5. *præced. n.* 2.

4 Hoc tamen † de Abbatiis ſecularibus intelligo, quando Abbas in Eccleſia collegiata habet generalem, & omnimodam, & quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem, ita vt dici poſſit ſponſus, & paſtor, argum. eorum, quæ notantur per gloſſam, *verb. Eccleſiis,* Abb. *à n.* 7. & alios *in cap. quia propter, de elect.* & per nos ſupra 1. *part. c. vlt. num.* 19. ſecus in aliis Abbatibus ſecularibus, quorum beneficia non vacabunt per adeptionem Abbatiæ, magis quam per adeptionem aliarum dignitatum, & ita videtur vſu & praxi receptum.

5 Procedit etiam in priore, † ſeu prioratu, qui habet locum Abbatis, & eſt principalis prælatura in Eccleſia regulari, ſeu collegiata, & in effectu eſt eadem dignitas, ac Abbatia, vt Prioratus Ronceuallis, &c. Selua *dict. quæſt. 2. num.* 53. Hoieda *d. cap. 6. n.* 2. & Flamin. Pariſ. *ſup. à n.* 100. & idem eſſet ſi vocaretur alio nomine, vt Præpoſitus, &c. non enim eſt ius in nomine.

CAPVT VIII.

De vacatione ob contractum matrimonij.

SVMMARIA

1 *MAtrimonio etiam non ſecuta copula clericus ipſo facto beneficium perdit,*

2 *Et ſic etiam acceſſus, regreſſus, & alia iura ad beneficium competentia, licet non extinguatur diſpenſatio, & habilitas ad beneficia,*

3 *Admittuntur beneficia per matrimonium, etiamſi eo non conſummato vxor religionem ingrederetur, & ſic matrimonium diſſolveretur,*

4 *Etiam per matrimonium cum conſanguinea, aut alias de facto contractum à beneficio minorum ordinum, ſecundum communem contra Cardinalem, Butrium, Imolam, & alios dicentes, priuandum eſſe per ſententiam, quibus accedunt Decius, & alij, quando ſcienter contrahit in gradu prohibito, dicentes communem habere, quando ignoranter contraxit, quam Deci ſententiam reprehendunt Gregorius Lopez, Couarruuias, & alij: non enim ex eo quod ſcienter contraxerit, videtur in eo deficere conſenſus contrahendi: & quia magis peccans non debet eſſe melioris conditionis,* & n. ſeqq.

8 *Author è diuerſo exiſtimat, quod talis beneficiatus contrahens matrimonium in gradu prohibito ignoranter, & cum debita ſolemnitate, non amittit beneficium ipſo iure, nec per ſententiam debet priuari, quamuis ſcienter contrahens illud amittat ipſo iure.*

9 *Et ratio differentiæ ponitur.*

10 *Si matrimonium eſſet nullum ex defectu conſenſus clerici, non perdet beneficium, nec ipſo iure, nec per ſententiam.*

11 *Et idem quando matrimonium eſt nullum ex defectu conſenſus mulieris, procedentis ab eius furore, ſeu amentia,*

12 *At ſi eſſet nullum ex defectu conſenſus legitimi mulieris, vt quia fuit vi, vel metu compulſa, clerico libere conſentiente, ipſo iure perdet beneficium, quando ipſe libere, & ſcienter contraheret cum muliere coacta,*

13 *An ſi hodie ſtante Concilio Trident. beneficiatus contraheret ſine parocho, aut teſtibus, perdet ipſo facto beneficium, & partem affirmatiuam tenuit.*

Rota in deciſione poſita.

14 *Sed contrarium verius videtur.*

15 *Nam matrimonium iſtud nullum eſt ex defectu formæ contractus, & ex actu nullo, propter defectum formæ, ſeu ſolemnitatis, non incurritur pœna,*

16 *Et ita tenent citati,*

17 *Beneficiatus in ſacris conſtitutus matrimonium contrahens de facto, indiſtincte non perdit ipſo facto beneficium: ſed eſt priuandus per ſententiam,*

18 *Quamuis alij teneant ipſo facto priuatum eſſe,*

19 *Per ſponſalia de futuro certum eſt non vacare beneficium,*

20 *Et ſic reprobatur deciſio Rotæ antiquæ dicens, quod clericus contrahens matrimonium cum impubere vndecim annorum per verba de præſenti, etiam non ſecuta copula, perdit beneficium: nam hic contractus cum impubere iuris interpretatione ſolum eſt ad ſponſalia de futuro, & contra illam tenet communis.*

21 *Nec placet concordia, quod communis procedat, quando clericus ſciebat eam eſſe impuberem: & opinio Rotæ, quando ignorabat,* & n. 22.

23 *Quod contractus matrimonij cum impubere iuris interpretatione ſit ad ſponſalia de futuro, procedit etiam hodie ſtante Concil. in matrimonio clandeſtino contracto ſine parocho & teſtibus, quamuis alias eſt omnino nullum ex S. Congreg.*

Vbi ponitur declaratio S. Congreg.

MAtrimonio quoque, † etiam non ſequuta copula, clericus ipſo facto beneficium perdit, *cap. 1. de diuerſis fallaciis, de cleric. coniug.* & ibi gloſſ. & Dd. Rota *dec. 1. eod. tit. in nouis, & 21. de probat. in antiq.* Capel. Toloſ. *dec.* 240. Palac. Rub. *in repetit. rubricæ de donatio. inter virum §. 55. n.* 5. Roſiniac. *de benef. c.* 3. P. Pechius *in reg. beneficium lib. 6. n.* 26. Mandoſ. *de reſign. gratia tit. de priuat. ver. impetratur beneficium ob contractum matrimonij,* Maſcard. *de probat. concluſ.* 182. Zaallos *q.* 147. Rota in Lucana infra adducta *n.* 13. & Saitus *de cenſuris lib. 6. c. 5. n.* 10. *& ſeq.* & citandi infra *n.* 4. & Tho. San. qui plures refert de matrimonio *lib. 7. diſput. 42. à numero* 4. & poſt hæc Gonz. *ad reg. de menſ. gloſ.* 15. *numero* 43. Leſſius *de iuſt. & iur. lib. 2. cap.* 34. *dub.* 21. Azor *inſtitut. moral. p. 2. lib. 7. c.* 16. *à quæſt.* 4. Decia. *tract. crim. lib. 6. cap.* 22. Rot. *deciſio.* 125. C. de Graſ. & Genuen. *in praxi, cap.* 37. *numero* 24. Rot. in vna Siracuſ. capellaniarum 28. Februarij 1609. coram D. Pen-

na, vbi quòd beneficium vacat ipso iure per contractum matrimonij,&c. Vgol. *de offic. Episcop. c.* 30. §. 1. *vers.* 3. Gratian. *discept. fer. c.* 5. *n.* 39. & Farin. *p.* 4. *q.* 138. *à n.* 101.

2 Vnde per matrimonium † amittit clericus accessus, regressus & alia iura ad beneficium competentia, Prob. ad Monach. *in cap.* 1. *de cleric. coniugat. in* 6. *ex n.* 5. Couar. *in* 4. 2. *p. c.* 6. §. 3. *n.* 5. Iul. Clar. *libr.* 5. *recep. sentent.* §. 1. *q.* 73. *n.* 5. Salz. ad Bernard. Diaz *in pract. crim. can. c.* 80. *litera E.* Flam. Paris. *de resignat. benef. libr.* 1. *q.* 1. *n.* 14. & Zauallos *supr. n.* 2. Farinac. *supr. num.* 102. Thom. Sanchez *supra numero* 7. qui tamen contra Probum ibi recte ait *numero* 9. per matrimonium non extingui dispensationem & habilitatem ad beneficia, quia per eam solum amouetur impedimentum.

3 Quod ampliatur primo, † vt procedat, etiam si vxor non consummato matrimonio religionem ingrederetur, & sic matrimonium dissolueretur iuxta *c. ex publico, de conuers. coniugator.* nam adhuc ipse beneficia amittit, nec ea recuperat, Dd. *ibi d. c.* 1. Gigas *de pension. q.* 54. *n.* 8. Rofin. *n.* 10. Couar. *n.* 6. Sairus 14. & aliis supra citati, & citandi *seq. ampliat.* & Sanchez plures citans supra *n.* 6.

4 Secundo, † ampliatur, vt etiam matrimonium cum consanguinea, aut alias de facto contractum à beneficiato minorum amittatur beneficium ipso iure, Abb. *in d. c.* 1. Rebuff. *de pacific. possessor. n.* 223. alias 187. qui ait, ita seruari de stylo, Corras. *de benefic. 1. p. c.* 10. Gigas *d. q.* 44. *n.* 11. Tiraq. *de retractu lignagier.* §. 26. *gl.* 2. *n.* 9. Mandos. *supra.* Gregor. Lopez *in leg.* 1. *tit.* 6. *p.* 1. *vers. el beneficio* Couarr. 53. *n.* 4. Menchac. *de testam.* §. 22. *n.* 64. Nauarr. *in man. c.* 25. *n.* 119. Bernard. Diaz *in addit.* ad Palac. Rub. *supra litera B.* & Salzedo ad eund. *in pract. d. c.* 80. *litera F.* Didac. Perez *in leg.* 1. *tit.* 1. *lib.* 5. *ordinamenti, vers. item quia*, Cuchus *in instit. maior. libr.* 5. *tit.* 12. *n.* 226. Petrus Greg. *de benef. c.* 25. *n.* 4. Flam Paris. *d. lib.* 1. *q.* 1. *n.* 12. Zauallos *supr. n.* 5. Caldas Pereira 3. *p. de potestat. eligend. ad emphyteusim cap.* 5. *n.* 14. Sylueft. *in sum. verb. beneficium* 3. *n.* 22. *& verb. clericus* 2. *n.* 2. *vers.* 1. *si contrahat*, Armilla *verb. beneficium num.* 20. Ludou. Lopez *instruct. conscientiæ* 1. *tom. c.* 256. *&* 1. *tom.* 2. *part. cap.* 49. Mand. Rodriguez *in sum* 1. *tom. cap.* 30. *numero* 29. Vega 1. *part. cap.* 36. *casu* 20. Ioann, Baptist. Conradus *in responsio. casuum conscientiæ quæst.* 34. *in addit. ad fin.* & Sairus *sup. num.* 13. qui plures alios referunt, & communem dicunt, & Rota *in dict. Lucana*, & Azor 1. *part. lib.* 13. *c.* 13. *q.* 8. *&* 2. *p. d. lib.* 7. *c.* 16. *q.* 5. & post hæc Gonzalez *d. gl.* 15. *n.* 44. *& gl.* 57. *n.* 44. Vgolin. Gratian. & Farin. *à n.* 109. *vbi supra.*

5 Quamuis † Cardin. *in Clem. gratia, de reser. n.* 10. Butrius, & Imola. *in d. c.* 1. & Bermundus *de publicis concubinariis, fo.* 404 quem sequitur Iul. Clarius *d. q.* 73. *n.* 5. & Decian. *d. lib.* 6. *c.* 22. *n.* 5. dicant per tale matrimonium non amitti beneficia ipso iure, sed priuandum esse per sententiam, sequitur Lessius *supr. n.* 113. & ait probabilius Thom. Sanch. *dict. lib.* 7. *disp.* 43. quomodocunque, & ex quacunque causa matrimonium sit irritum.

6 Cui opinioni accedunt † Decius *cons.* 166. Probus *d. c.* 1. *n.* 15. *&* 16. & Bernard. Diaz *d. c.* 80. quando beneficiatus scienter contrahit in gradu prohibito dicentes communem habere locum quando ignoranter contraxit.

7 Quam Decij sententiam † reprehendunt Greg. Lopez, Couar. Salzedo, & Zauallos & Farin. supra, non enim ex eo, quod scienter contraxit, videtur in eo defuisse consensus contrahendi, ex traditis per ipsum Couar. *d.* 2. *p. c.* 3. §. 7. *n.* 7. Pet. Ledesm. *de matrimon. q.* 55. *art.* 9. *circa fin. & in sum. de matr. c.* 15. 15. *concl. vlt. diffi.* & Thom. Sanch. *de matrim. lib.* 2. *disput.* 37. qui alios refert, & Suarez 5. *tom. disp.* 23. *sect.* 5. *n.* 19. contra Nauar. *in man. c.* 22. *n.* 43. Armilla *verb. matrimon. n.* 44. Vega 2. *p. cap.* 34. *casu* 58. 59. *&* 84. & alios relatos per Thom. Sanch. *ibi*, & quia magis peccans non debet esse melioris conditionis.

At ego † è diuerso existimo, quod talis beneficiatus contrahens matrimonium in gradu prohibito ignoranter bona fide, & cum debita solemnitate non amittit beneficium ipso iure, nec per sententiam debet priuari, quamuis scienter seu mala fide contrahens illud amittat ipso iure. 8

Et ratio differentiæ est, † nam is qui bona fide ignoranter contrahit, non facit actum beneficio seu clericatui contrarium, cum matrimonium sit nullum, & sic non potest dici facto suo beneficio renuntiasse, & rursus in eo cessat delictum, & *argum. cap. cum, qui de præbend. in* 6. quod militat in contrahente scienter, cum loquamur de constitutione in minoribus. 9

Si vero matrimonium † esset nullum ex defectu consensus ipsius clerici, vt quia non erat sanæ mentis, vel fuit vi vel metu coactus, tunc non perdet beneficium, nec ipso iure, nec per sententiam, Prob. *n.* 15. Gigas 9. *&* 10. Bern. Diaz *n.* 5. & Rofin. *ad fin. vbi supra*, & sentiunt relati, Rota *in dict. Lucana*, & Sairus *d. n.* 13. & Azor *d. q.* 8. *& d. q.* 5. & Lessius *d. n.* 113. Gratian. *d. c.* 5. *n.* 39. & Farin. *n.* 114. 10

Et idem videtur, quando † matrimonium est nullum ex defectu consensus mulieris procedentis ab eius furore, seu amentis, quia perinde est ac si contraheret cum imagine, aut cum dormiente, vt dicit æquius Ioann. And. quem sequitur Gigas *d. n.* 10. Rofiniacus *ibi*, & videtur tenere Probus *d. n.* 15. & facit, quod dixi *n.* 8. *&* 9. de contrahente ignoranter. Quamuis contra teneant Staphil. *tit. de variis modis vacationis* §. *quintus vacationis modus, n.* 9. & Bernard. Diaz *d. n.* 5. & Sairus *ibi*, & Azor *d. cap.* 16. *quæst.* 6. & Farin. *d. n.* 114. 11

At si matrimonium † esset nullum ex defectu consensus legitimi ipsius mulieris, vt quia fuit vi vel metu compulsa clerico ipso libere consentiente, tunc ipso iure perdet beneficium, sicut quando contraheret cum consanguinea, Probus *d. n.* 15. & post And. Gigas *dict. n.* 10. Bernard. Diaz *d. n.* 5. & Sairus *d. n.* 13. Vgol. *supra.* & Farin. *d. n.* 114. quod ego intelligo iuxta dicta, quando ipse clericus libere, & scienter contraheret cum muliere coacta. 12

Sed hic est difficultas grauis, † an si hodie stante Concilio Trident. *sess.* 24. *c. de reformatione matrimo.* beneficiatus contraheret sine parocho, aut testibus, perderet ipso facto beneficium, in qua partem affirmatiuam tenuit Rota in d. Lucana de insula sancta, coram illustrissimo Cardinali Lancelloto, in qua 6. Iunij 1575. fuit conclusum, Constare quod Michaël contraxit matrimonium cum Virginea de anno 1565. de mense Septembris vt bene probant 1. & 5. testes, qui coadiuuantur 2. 4. & 6. & licet quintus in interrogatorio præcise non recordetur de anno, tamen postea fatendo dictum articulum verum in quo constituitur dict. mensis, & annus, censetur expresse deponere de eodem mense, & anno. Nec obstat verba, de quibus deponunt quintus & sextus testis, important sponsalia de futuro, non autem matrimonium de præsenti, ad quæ respondetur, quod cum sint prolata ad interrogationem alterius, an velit, ad inuicem matrimonium, de præsenti contrahere videntur, vt per Couarruuiam *in* 4. 2. *part. cap.* 4. §. 1. *numero* 4. præsertim cum in continenti fuerit, vt subsecuta annuli immissio, vt deponunt 4. 5. & 6. testes, nam per hunc actum denotantem consensum coniugalem probatur etiam matrimonium de præsenti, vt late Couarruu. *dict. cap.* 4. *in princip. num.* 3. maxime, quia idem Michael confessus fuit, dum examinaretur, se suscepisse filium ex Virginea sub 29. vel 30. Octobr. 1566. & postea de ann. 1576. 10. Ianuarij fuit conclusum, quod matrimonium fuit contra- 13

ctum

ctum per verba de præsenti, vnde inducebatur vacatio beneficij ipso iure *cap. primo, de clericis coniugatis*, & ibi notat gloss. *verb. delinquendo in princip. quæ* est communiter approbata, Couarruu. *supra 2. part. cap. 6. §. 3. n. 4.* & hanc opinionem tenet Cancellaria, vt dicit Collectarius *in cap. Ioannes, numero 1. in fin. de cleri. coniugat.* quæ conclusio procedit, etiam si non fuerit subsecuta copula, iuxta *dict. cap.* Rotæ *eod. tit. in nouis, & 1. de sponsalib. in antiq.* & procedit, etiam vbi matrimonium sit nullum ex alia ratione, quam defectu consensus, quia quantum in eo fuit, contraxit, & habuit beneficium pro derelicto, & quia non debet esse melioris conditionis qui contraxit nulliter, & illicite, quam qui licite, vt tradit Ioan. And. *in dict. cap. Ioannes, colum. penul.* quem ibi cæteri sequuntur, Roman. *consil. 283. colum. 3. num. 5. versic. videamus*, Abb. *in d. capit. 1. num. 2. & in fin.* Brixien. *quæst. dominica*, Marsil. *singul. 386.* Aufrer. *in addit. ad decis.* Tolos. *236. in fin.* Staphil. *de literis gratia fol. 75. versic. posset tamen*, Rebuff. *super reg. de publican. in fin.* Ias. *in leg. vbi pactum, num. 24. Cod. de transactio.* Gigas *de pension. quæst. 54. num. 11.* Couarruu. dict. §. 3. & est communis opinio, vt ait Barbat. *consil. 16. colum. 2. in fin. versi. præterea accedit*, Imola *in dict. cap. Ioannes numero 24. versic. quarto casu*, bene Capra *regul. 93. num. 93.* Non placuit dominis fundamentum factum exemplo ad probandum hic adesse defectum consensus, quia videlicet non fuit probatum in hoc matrimonio interuenisse parochum, prout disponit Concilium Trident. *sess. 24. de reformatione cap. 1.* quod habet decretum irritans inducens resistentiam iuris in actu in contrarium gesto, quia dixerunt, quod etiam lex cum decreto irritan. resistit matrimonio contracto cum consanguinea, *cap. non debet, de consanguinit. & affinit.* & tamen communiter concludunt supradicti Dd. vacationem, quia in hac materia inspicitur factum ipsum, non autem facti validitas. Præterea tunc dicitur deficere consensum, quando nullo modo fuit præstitus, vt exemplificant Dd. in contrahente per metum, vel non habente intellectum, non autem quando est præstitus, & illum lex annullat, imo dicunt, quod Concilium in eius procœmio non negat adesse consensum in matrimonio clandestino. Nec obstat, quod tunc non inducatur talis vacatio beneficij quando adest talis nullitas matrimonij, quæ inducit impedimentum publicæ honestatis, quia respondetur hoc nullibi probari, sed potius contrarium esse vehorum per *c. 1. de sponsal. in 6.* vbi hoc impedimentum publicæ honestatis oritur ex consanguinitate, & tamen vt dictum est, tenent beneficium per contractum matrimonij cum consanguinea vacare: vnde est verificata narratiua Iuliani narrantis, quod beneficium vacauit per matrimonium, per verba de præsenti legitime contractum, quia cum fuit contractum interueniente consensu per verba de præsenti, verum est, quod fuerit legitime contractum secundum subiectam materiam. Præterea ea cum talis surreptio verisimiliter non mouisset Papam ad concedendum non vitiat, Ægid. decis. 4. cum vulgar. Quam decisionem refert & sequitur Gratian. *d. cap. 5. num. 39.* dicens factam 13. Iunij 1576.

14 Mihi tamen † contrarium verius videtur in prædicta difficultate, nempe, quod contrahens matrimonium sine parocho aut testibus, non perdat ipso facto beneficium (licet posset priuari sic contrahens) *argum. leg. si quis legatum 6. ff. ad leg. Cornel. de falsis.*

15 Nam matrimonium istud † nullum est ex defectu formæ contractus, & ex actu nullo propter defectum formæ seu solemnitatis non incurritur pœna, vt fuit dictum in vna Hipporegien. canonicatus 22. Octobris 1584. coram domino Orano *dict. leg. si quis legatum*, Ias. *in leg. fin. Cod. de iure emphyt. numer. 139.*

Tiraquel. *de retractu lignagier. §. 1. gloss. 2. n. 6. & §. 26. gloss. 2. num. 11. & in leg. connubial. gloss. 8. num. 207.* Simoncellus *de decretis lib. 2. tit. 6. n. 30.* Azeuedo *in l. 1. tit. 1. lib. 5. recopillat. n. 48.* & Thomas Sanch. *de matrimon. libro 3. disput. 2. n. 8. ad 3.* & non adhibita forma requisita, perinde est, ac si actus non fieret, quia forma dat esse rei, &c conducunt tradita per Felin. *cap. ex tenore, de rescript. à n. 6.* & Molinam *de Hisp. primog. libr. 2. cap. 16. n. 17. & 18.* & per Suar. *de leg. lib. 5. c. 34. à n. 10.* nec hic inducitur vacatio propter factum matrimonium clandestinum.

Et ita in proposito † tenet Man. Rodrig. *in sum. dict. cap. 30. n. 9.* & Vega *dict. cap. 36. casu 20. ad quartum* & facit, quod in simili tradit Pet. Ledesm. *de matrim. dict. quæst. 55. art. 9. 4. dub. & in sum. d. cap. 15. 15. cõclusio. 4. diffic.* & Thom. Sanch. *dict. lib. 7. disp. 48. n. 8.* 16

In beneficiato † autem in sacris constituto matrimonium contrahente de facto dicendum est indistincte non perdere ipso facto beneficium, cum sit omnino inhabilis ad matrimonium, sed illis est priuandus per sententiam iudicis, ita *gloss. fin. in dict. cap. 1. de cleric. coniugatis*, & ibi Butrius, & Imola, Bernard. Diaz *dict. cap. 80.* & ibi Salcedo *liter. C.* dicens communem, & Mascard. *conclus. 182. n. 5. & 6.* dicens communiorem, Gregor. Lopez, Nauar. Per. Gregor. *n. 5.* Decian. *dict. lib. 6. cap. 22. a n. 4.* Farin. *n. 104.* Sylvest. Armilla, Ludoui. Lopez, Man. Rodrig. Vega, Corradus, & Sairus *n. 16.* & Lessius *n. 115. vbi supra*, & Enriquez *in sum. lib. 7. cap. 36. §. 1. liter. G.* & videtur inclinare Gigas *sup. n. 6.* 17

Quamvis † Staphil. *vbi supra à n. octauo* & Aufrerius *ad dict. decis.* Capellæ Tolos. 240. *n. 4.* & Rofiniacus *à n. 10.* & Couarru. *supra* cum Ioann. Andr. Anchar. Cardin. Rom. & aliis teneant ipso facto priuatum esse, & Cuchus *dict. libro 5. tit. 12. n. 215.* & Açor *dict. libro 13. cap. 13. quæst. 6. & d. lib. 7. 2. par. cap. 16. quæst. 5.* & Vgol. *dict. cap. 50. de offic. Epis. §. 1. vers. 3.* 18

Per sponsalia vero de futuro † certum est non vacare beneficium, Rota *dict. decis. 1. de cleric. coniug. in nouis: & 21. de probatio. in antiq.* Abb. *consil. 62. num. 18. part. 2.* Corras. *dict. capit. 10. num. 11.* Rofiniacus *dict. cap. 3. num. 17.* Mand. *supra*, Fuscus *de visitat. libro 2. capit. 28. num. 18.* Mascard. *dict. conclus. 182.* Pet. Pechius *in dict. reg. beneficium, num. 16.* Decian. & Vgolin. *supra*, Farinac. *numero 108.* Mand. Rodrig. dicens communem, Vega, & Sairus *numero 15. vbi supra*, & alij citati, & Thom. Sanch. plures referens *d. lib. 7. disput. 42. numero 1.* & Gonçal. *dict. gloss. 15. numero 43.* & Lessius *supra numero 114.* qui tamen ait quod contrahens sponsalia meretur priuari beneficio sed non placet mihi. 19

Ex quo † reprobatur *dec.* Rotæ *1. de sponsal. in antiq.* alias *102.* cum qua tandem tenent Staphil. *supra numero 9.* & Mandos. *de ætate minori quæst. 24.* & Vgol. *supra, ibi, versic. quid si, d. tit. de priuat.* Decian. *dict. cap. 22. numero 7.* quæ ait, quod clericus contrahens matrimonium cum impubere 11. annorum per verba de præsenti, etiam non secuta copula, perdit beneficium. Nam hic contractus cum impubere iuris interpretatione solum est ad sponsalia de futuro, *cap. fin. de despons. impub. capit. 1. §. 1. eod. in 6.* & ita contra illam tenent Rosin. *numero 16.* & Iul. Clar. *supra*, & Mandos. *versic. quid si* Azor *dict. quæst. 5.* Couar. dicens communem *dict. numero 4.* & Bernard. Diaz *dict. cap. 80. num. 6.* & ibi Salzed. *litera G.* † qui cum Menchaca *dict. capit. vigesimo secundo n. 47.* intelligit communem, quando clericus sciebat eã esse impuberem: & opinionem Rotæ procedere posse quando ignorabat eam esse impuberem. 20 21

Sed hæc concordia † nimis restringit communem, & præterea conuincitur ex dictis supra *numero 8. & 9.* de contrahente ignoranter in gradu prohibito: maxime quia etiamsi ignoraret eam esse impuberem, adhuc iuris interpretatione ille contractus 22

esset ad sponsalia de futuro, ex *dict. cap.* 1. §. 1. ibi: Et matrimonium contrahere intenderent contrahentes. Et ita eam distinctionem reprobat Thom. Sanch. supra *disp.* 43. *n.* 6.

23 Et adeo verum est, † quod contractus matrimonij cum impubere iuris interpretatione sit ad sponsalia de futuro, vt procedat etiam hodie stante Concilio in matrimonio clandestino contracto sine parocho & testibus, vt in vna Valentina censuit S. Congregatio Concilij his verbis, Matrimonium contractum clandestine inter puberem in sponsalia de futuro resoluitur per *c. vnicum*, §. 1. *de desponsatione impub. in* 6. Quamuis alias matrimonium contractum sine parocho aut testibus, est omnino nullum, nec habet vim sponsalium, vt eadem S. Congregat. censuit. Thom. Sanch. *de matrim. lib.* 1. *disput.* 20. & 21. qui alios cumulat.

CAPVT IX.

De vacatione per ingressum religionis.

SVMMARIA.

1 *QVemadmodum matrimonio ita etiam per ingressum religionis vacat beneficium secuta professione expressa, vel tacita, non ante,*

2 *Et de professione tacita intelliguntur verba* c. beneficium, de regular. in 6. *ibi*: Aut constet, &c. & *ibi*, seu scienter, &c. & n. 3.

4 *Quamuis olim posset fieri professio expressa, vel tacita infra annum probationis: tamen hodie ex decreto Concilij Tridentini non potest fieri nec tacita, nec expressa, nec quæ obliget religioni, etiam in genere, non solum in Mendicantibus, sed nec in alia religione,* & n. 5.

6 *Circa quod refertur declaratio S. Congregationis,*

7 *Annus probationis debet esse continuus intra claustra, non interpolatus, nec priuilegium aliquod suffragatur, quia est sublatum, nec anno probationis renuntiari potest, & habet locum etiam in eo, qui ex voto religionem ingreditur, & in professo in vna transeunte ad aliam etiam laxiorem, nec potest abbreuiari etiam in ingresso post matrimonium ratum, &c. ex S. Congreg.*

8 *Seruato tempore præfixo, & concurrentibus aliis requisitis professio tacita non est exclusa à Concilio, sed remanet in dispositione iuris communis ex S. Congregat.*

9 *An ingressus religionem possit in anno probationis beneficium resignare, & ante Concilium clarum est quod poterat,*

10 *Difficultas est stante Concilio* c. 16. sess. 25. de regul. *an illud decretum procedat etiam in renuntiatione beneficij, & procedere tenet Maiolus.*

11 *Et Flam. Paris. relatus.*

12 *Sed contrarium tenetur.*

13 *Nec Flam. loquitur consequenter.*

14 *Nec creditur sacram Congregationem censuisse, quod decretum habeat locum in renuntiatione beneficij.*

15 *Non est verum, illud decretum ex Congregationis sententia habere locum, quando renuntiat ante ingressum, sed intuitu ingressus religionis, vt ait Flaminius: sed contrarium sæpe censuit Congregatio, nempe non habere locum in donationibus & renuntiationibus factis ante ingressum, sed per ingressum, seu in ipso ingressu, & ita tenent aliqui Dd. licet alij etiam contra teneant,* & n. 16.

17 *Non habet locum d. decretum in testamentis, & vltima voluntate, vel eleemosynis, ex eadem S. Congreg.*

18 *Licet contra fuit dictum per Rotam.*

19 *Non placet dictum Molinæ valere renuntiationem, seu donationem factam à nouitio sub conditione professionis: nam non seruatur forma d. decreti,*

20 *Et videtur etiam facta in tempus inhabile: nam facta professione non poterat donare. Nisi essemus in religione bonorum incapace, nam tunc posset dici incipere ab hærede, nisi obstaret dictum decretum Concilij, vt quia esset facta à nouitio, licet renuntiatio hæreditatis futuræ, seu pactum de non succedendo factum sub dicta conditione professionis, valeret cum iuramento, &c.*

21 *Sicut etiam donatio facta à nouitio, cum pacto & modo, vt eo professente sit nulla non valet.*

22 *Non placet etiam doctrina Manuelis Rodriguez dictum decretum non habere locum in donationibus causa mortis, nam licet sint reuocabiles, & quoad effectum legatis æquiparentur, tamen in fieri sunt instar contractus, & respectu formæ solemnitatis & ordinationis æquiparantur contractibus,*

23 *Stante* constitutione 58. *Pij V. non potest Ordinarius admittere resignationem beneficij religionem ingressuri, nisi statim re ipsa profiteatur: ita enim intelliguntur verba illius religionem ingressuri, & non de habitus susceptione, vt volunt Fuscus, & Flam. Paris. qui reprobantur,* & n. seq.

25 *Et ita iuxta d. constitutionem, & non iuxta mentem Concilij procedet dictum Man. Rodrig. relati.*

26 *In casibus tamen alias permissis poterit ordinarius admittere resignationem nouitij, seu religionem ingressuri etiamsi statum non profiteatur, seu religionem ingrediatur, non obstante dicta constitutione.*

27 *Cum per ingressum religionis ante professionem non vacent beneficia nouitij non resignata, an interim lucretur fructus,*

28 *Resoluitur, quod in beneficiis habentibus fructus in absentia nouitius interim eos lucrabitur, nec debet eis priuari, siue postea exeat, siue profiteatur.*

29 *Interim tamen debet per alium deseruiri beneficio, si seruitium requirit, assignata sibi congrua de ipsius prouentibus,*

30 *Et si est curatum, debet obtinere licentiam ordinarij in scriptis, & si nollet eam dare, esset recurrendum ad superiorem.*

31 *In beneficiis vero non habentibus fructus in absentia vt canonicatibus & præbendis quorum fructus residendo lucrifiunt, non lucrabitur, cum non resideat.*

RVrsus, quemadmodum matrimonio, † ita etiam 1
per ingressum religionis vacat beneficium, secuta tamen professione expressa, vel tacita, non ante, *c. Gonsaldus*, 17. *q.* 2. *c. beneficium, de regular. lib.* 6. vbi Dd. Staphil. *de liter. gratia, tit. de var. mod. vacat.* 6. *modo*, Flam. Paris. *de resignat. libr.* 3. *q.* 3. Fuscus *de visitatione libro* 2. *c.* 15. *n.* 84. & Man. Rodrig. *q. regul.* 1. *tom. quæst.* 37. & post hæc Gonzalez *ad reg. de mensibus gloss.* 15. *numero* 45. & D. Card. Tusch. *concluf.* 72. *lit. B.* Vgol. *de offic. Epis. cap.* 50. §. 1. *vers.* 4. Rot. in vna Toletana beneficij 6. Iunij 1605. coram D. Lita in qua fuit resolutum gratiam Gasparis esse iustificatam cum præsuppositò, quòd instrumentum professionis sit in forma probanti, dum enim narrauit beneficium vacare per ingressum Augustini in monasterium, & emissionem professionis, probatur ex instrumento professionis extracto ex libro monasterij, in quo registrantur huiusmodi professiones, & *ista* annotata reperitur, talem autem librum probare, vt de libro baptismi & morientium sæpe fuit resolutum, & professio præsumitur valida, donec contrarium probetur) vt alias fuit resolutum in Abulens. cap. 17. Maij 1600. coram Dom. Seraphino) beneficium autem vacare ipso iure per emissionem professionis, probat

text.

text. *in cap. beneficium de reg. in 6.* Rebuff. *in praxi p. 3. de mod. amit. benefic. num. 44. &c.* Et in eadem coram eodem 7. Nouembr. 1605 fuit resolutum, instrumentum professionis esse in forma probanti, quia mediantibus compulsorialibus à Rota emanatis liber originalis monasterij fuit coram iudice compulsore parte citata & seruatis de iure seruandis productus & recognitus, & inde extracta particula professionis August. & alia in similibus fieri solita impleta, &c. & alij, licet Menoch. *de præsumpt. lib. 6. præsumpt. 82.* dicat, quod ingressus religionem præsumitur beneficiis renuntiasse, etiam intra probationis annum, &c.

2 Et de professione tacita intelliguntur illa verba *dict. cap. beneficium*, ibi: *Aut constet quod vitam voluerit absolutè mutare*, iuxta text. *in cap. consulti, & c. statuimus, eod. tit. & cap. non solum, eod. tit. in 6.* Domin. *num. 6.* & Franc. *num. 1. 3. notab.* ibi, *in d. cap. beneficium*, † sicut etiam illa verba, *Seu scienter habitum receperit professorum*, iuxta text. *in cap. constitutionem, eod. tit. in 6.*

3

4 In quo tamen † animaduertendum est, quòd quamvis olim posset fieri professio expressa, vel tacita infra annum probationis, iuxta text. *in d. cap. ad Apostolicam, & d. cap. statuimus, de regul. & d. cap. non solum, & d. cap. constitutionem, & d. cap. beneficium, eod. in 6. cum aliis.*

5 Tamen † hodie ex decreto S. Concil. Trident. *sess. 25. de reg. c. 15.* non potest fieri professio infra annum probationis, nec tacita, nec expressa, nec quæ obliget religioni, etiam in genere, non solum in Mendicantibus, sed nec in alia religione.

6 Ex quo † S. Congr. Conc. censuit, quod qui professionem emisit infra annum probationis, non est obligatus neque ad religionem in genere, neque in specie, contra *d. c. non solum, & cap. constitutionem, de reg. in 6.* nec etiam in foro conscientiæ vlla inducta est obligatio.

7 Et vt eadem † S. Congr. censuit, annus probationis debet esse continuus intra claustra, non autem interpolatus, nec priuilegium aliquid suffragatur, cum censeatur sublatum *cap. 22. eiusdem sessionis*, & huic anno probationis renuntiari non potest, & habet locum etiam in eo, qui ex voto religionem ingreditur, & etiam in eo, qui professus in vna transit ad aliam etiam laxiorem, authoritate Apostolica, nec potest abbreuiari etiam in eo, qui post matrimonium ratum, vt potest, est religionem ingressus, etiamsi de vna religione transeat ad aliam, & ita tempus professionis differatur. Licèt quando professio emittitur extra religionem in manibus executoris à S. Patre ad id deputati, non requiritur probatio, seu nouitiatus, tunc enim cùm Papa de Abbatia regulari alicui prouideat, & mandat executori extra religionem, vt illum in canonicum recipiat, regularem habitum exhibeat, & ad professionem admittat, non est expectandum aliquod tempus, cùm sit à Papa probatus, maximè quia prouisio est facta consistorialiter, quod est conforme regulæ 58. Ita in Legionen. professionis 18. Decembr. 1609. coram D. Lancelloto.

8 Seruato tamen tempore † ibi præfixo, & concurrentibus aliis ad tacitam professionem requisitis, professio tacita non est exclusa à Concilio *dict. cap. 15. & 16.* sed remanet in dispositione iuris communis sicut ante, vt eadem Congregatio censuit, de quo Menoch. *d. lib. 6. præsumpt. 83.* & nouissimè docet Fr. Basil. Legionen. *de imped. matrim. cap. 5.* circa finem.

9 Sed est difficultas, an ingressus religionem possit in anno probationis beneficium resignare, & ante Concilium clarum est quod poterat, iuxta *c. ex transmissa, de renunt. & d. c. beneficium*, ibi: *Nisi ad id ipsius accedat assensus*, & ibi gloss. *verb. assensus*, & DD.

Difficultas est, † stante Concilio Tridentino *d. cap. 16. sess. 25. de regul.* an illud decretum procedat etiam in renuntiatione beneficij, & procedere tenet Maiol *de irregul. lib. 3. cap. 6. sub num. 2.* dicens quod statuit Concilium ibi, *ne quis intra annum probationis possit beneficio renuntiare, quinimo facta renuntiatio non teneat*, vt, † & sequitur Flamin. Paris. *d. lib. 3. quæst. 13. à num. 4.* dicens, Sæpius censuisse S. Congregat. Concil. illud decretum habere locum in renuntiatione beneficij, & sic esse faciendam de consensu superiorum ante duos menses professionis, ne temerè quis renuntiet, dum est nouitius, & postea contingat carere beneficio & monachatu, si fortè non admittatur ad professionem, vel ipse nolit postea professionem emittere, & Episcopum non debere conferre illa beneficia, nisi facta professione, vt respondit pluries Sacra Congregatio. Et rursus illud decretum ex Congregationis sententia habere locum, etiam quando quis renuntiat ante ingressum, sed intuitu ingressus religionis, nam videtur renuntiatio facta in fraudem, & hoc quando ille non habet aliunde ex quo viuere potest, vel est ordinatus ad titulum illius beneficij: nam his casibus resignatio non debet admitti, nisi habeatur certitudo de professione, & eo modo, vt dictum est, de stylo exprimitur in supplicatione, &c. Hæc Flamin. Paris. Et quod decretum habeat locum in renuntiatione beneficij, tenet etiam Azor *2. p. lib. 7. c. 20. q. 6.* & Vgol. *de offic. Episcop. cap. 26. §. 6. num. 4. & c. 50. §. 1. versic. 4. cum Parisio.* 10

Sed ista sententia mihi † non placet, & verius existimo, d. decretum Concilij non habere locum in renuntiatione beneficij, nam reuera Concilium ibi solum loquitur de renuntiatione, & obligatione bonorum, & renuntiatio beneficij, & collatio illius, non debebat esse in pendenti, vt non sequuta professione non intelligeretur effectum suum sortiri, sed debet esse perpetua, & stabilis, & non temporalis, &c. vt per Manuel. Rodriguez *in sum. 2. tom. 1. 7. num. 2. & d. quæst. 37. art. 2.* 11 12

Nec Flaminius Parisius supra loquitur consequenter, nam si illud decretum haberet locum in renuntiatione beneficij, dicendum erat eam non valere, nisi iuxta formam, de qua ibi, etiamsi renuntians haberet aliunde, vnde viuere posset: nam in renuntiatione bonorum, non dubium est, quin habeat locum, etiamsi aliunde habeat, vnde viuere possit. 13

Nec credo † sacram Congregationem censuisse, quod dict. decretum habeat locum in renuntiatione beneficij, nec vidi, nec inueni talem declarationem. 14

Nec rursus verum † est illud decretum ex Congregationis sententia habere locum, quando quis renuntiat ante ingressum, seu intuitu ingressus religionis, quinimo contrarium sæpè censuit Congregatio, nempe illud decretum non habere locum in donationibus, & renuntiationibus factis ante ingressum, seu ante susceptionem habitus, sed in factis per ingressum, seu in ipso ingressu, vt habetur in declarationibus super *d. cap. 36.* & 18. Martij 1598. eadem Congregat. Concilij censuit, decretum Concilij *cap. 16. sess. 25. de reg.* non vindicare sibi locum in donationibus, vel renuntiationibus ante habitus susceptionem, etiam animo & proposito religionem ingrediendi factis, & ita tenet Mandos. *consil. 22.* & Menoch. *de arbitrar. lib. 2. casu 436.* maxime *in noua additione*, vbi adducit declarationem S. Congregationis de anno 1595. in vna Mediolanen. & Prosper de Augustino *in appendice ad summam Quarantæ part. 2. verb. Monasteria, & conuentus regularium virorum, pag. 590.* ponens etiam declarationem, & Ioan. Baptist. confert *in sum. priuil. mend. tit. 13. cap. 13. pag. 325.* dicens ipse responsum fuisse per Illustr. Card. Sanct. 15

Congreg. Concili Trident. interpretes R.P.Fr.Gaſpari Paſſarelo Ordinis Minimorum tunc Generali conſulendi die 22.Octobris 1575.vt ipſe in ſuis not. *num.*37.teſtatur.Gratian.*deciſ.*37. *& in addit.ad eam*, & nouiſſimè Vgol.*de offic.Epiſcopi*,*cap.*20.§.7.*num.*3. qui etiam adducunt declar. S.Congreg. & Manuel. Rodriguez *quæſt. regularium*, 2.*tomo*, *quæſt.*47. *art.*8. qui ait ita iudicatum eſſe in prætoriis, & conſultos Doctorem Moya, Solis, & Pinciæ, Valdes, & alios hanc tenuiſſe opinionem, vt accepit à quodam viro docto, & ita declaraſſe Dominos Cardinales 22. die Octobris anno 1563. vt refert Paſſarelus *in ſuo compendio priuileg.* licet ad finem ipſe Manuel. Rodrig. ibi vacillare videatur, & contrarium tenet *in ſum.*1.*tom.cap.*90.*num.*2.*&* 2.*tom.cap.*7. *num.*8. dicens d.declarationis non vidiſſe literas authenticas.

16 Et licet contra teneant Nauar. *conſil.*81.*&* 82.*de regular.* alias *conſil.*7. *&* 8. *de donatio.* (vbi tamen apoſtilla ait aduertendum, referri ſacram Congregationem cenſuiſſe, dictum decretum non habere locum in donationibus factis ante ſuſceptum habitum) & Ioan. Gutier. *in cap. quamvis pactum, de pact.in 6.ver.dum nuptui*, *num.*5. & Couar. *in apoſtillis ad dictum decretum Concilij*, & Pater Molina *de iuſtitia*, 1. *tomo*, *tract.*2. *diſput.*146. & videtur tenere Roias *de ſucceſſ.cap.*7.*num.*31.& Zauallos *quæſt.*121. *num.*4.*&* 5.

17 Nec etiam habet locum † dictum decretum in teſtamentis, & vltima voluntate, vel eleemoſynis, vt eadem S.Congregatio declarauit: & quod non habeat locum in vltima voluntate, tenent Nauarr. *conſil.*83.*de regularibus, & comment.*2. *de regular.n.*51. Ioan.Gutierrez *dict.verb.Dum nuptui tradebatur*, *n.*4. *& canonic.quæſt.lib.*2.*cap.*1.*à num.*29. Gratian.*reg.*456. *num.*7. Caualcanus *deciſ.*10. *num.*113. 3.*p.* Humada ad Gregorium Lopez *in leg.*7.*tit.*7.*part.*1.*gloſſ.*3. Cenedo *collect.*50.*ad decretum*,Zauallos *quæſt.*63.*num.*7. *& quæſt.*121.*à num.*4. Men.*in dict.addit.caſ.*436.*n.*16. & Grat.*in add .deciſ.*37.*n.*3.*&* 4. Manuel.Rodriguez *dict.cap.*90.*num.*5. *& dict.cap.*7.*num.*8.*&* 9. *& d.q.*47. *art.*10.Molina *ſuprà*,& Azor *inſtit.moral.lib.*12.*cap.*2. *quæſt.*14. licet contrarium teneat Spino *de teſtam. gloſſ.*12. *num.*30. & videtur tenere Caſtillo *de vſufr. cap.*65.*num.*7.

18 Et licet † in cauſa Toletana nullitatis profeſſionis coram D. Orano 12.Ianuarij 1598. fuit dictum, Quod teſtamentum à moniali factum ſit nullum, ſi non fuit factum intra duos menſes ante profeſſionem, vt requirebatur iuxta ordinationem Tridentini *ſeſſ.*25.*de regular.cap.*16. habentis decretum irritans, &c.

19 Non tamen placet † quod docet Molina, ibi valere renuntiationem, ſeu donationem factam à nouitio ſub conditione profeſſionis, id eſt, ſi profeſſionem fecerit: nam non ſeruatur forma dicti decreti.

20 Et videtur † etiam facta in tempus inhabile, nam facta profeſſione non poterat donare, cum non ſit iuris,& omnia acquirantur monaſterio,*auth.ingreſſi*, *Cod. de ſacroſanct. Eccleſ.* & paria ſunt aliquid fieri tempore inhabili, ſeu conferri in tempus inhabile, *leg.quod ſponſa*,*Cod.de donation.ante nupt.*niſi eſſemus in religione bonorum incapace: nam tunc poſſet dici incipere ab hærede, iuxta *leg. vnicam*, *Cod.vt ab hæredibus, & contra hæredes*, niſi obſtaret dictum decretum Concilij, vt quia eſſet facta à nouitio, licet renuntiatio hæreditatis futuræ, ſeu pactum de non ſuccedendo, factum ſub dicta conditione profeſſionis valeret cum iuramento, (niſi obſtet Concilium, vt quia ſit factum à nouitio) Couar.*in d.cap. quamvis pactum*, 3.*p.*§.2.*n.*3. *&* 4. & ibi Ioan.Gutier. *verb. Dumnuptui*,*n.*1.

21 Sicut etiam † donatio facta nouitio, cum pacto & modo, vt eo non profitente ſit nulla, non valet, ob non ſeruatam formam dicti decreti, Nauar. *d. conſil.*82.*&* 83.*de regul.*& videtur tenere Manuel.Rodriguez *d.c.*90.*n.*3.*&* *d.art.*8.

Nec placet quod docet idem † Manuel *d.cap.*90. 22
*num.*5. *&* *d.art.*10. dictum decretum non habere locum in donationibus cauſa mortis: nam licet iſtæ donationes abſolutè, & ex natura ſua ſint irreuocabiles, & quoad effectum legatis,& vltimis voluntatibus æquiparentur, & connumerentur, *leg.fin.Cod. de donat. cauſa mortis*, *& princip. inſtit. de donat.* vbi DD.tamen in fieri ſunt inſtar contractus & actus inter viuos, & reſpectu formæ, ſolemnitatis, & ordinationis, æquiparantur contractibus, Ant.Gomez 2.*tom.variar.cap.*4.*n.*16. Couar.*in rubr.de teſtam.*3.*p.à num.*1.Craſſus *de ſucceſ.*§.*donatio cauſa mortis*,*q.*2. qui alios plures referunt,& communem dicunt: & Zavallos *quæſt.*695.*n.*2.Mol.*de iuſtitia*, 2.*tom.diſp.*288. & Rota *deciſ.*245. *part.*1. *diuerſ.num.*4. vbi dicunt, Doctores omnes conuenire, quod donatio cauſa mortis quoad ipſum in eſſe deducendum, ſit contractus, &c.

Verum vt redeamus ad noſtrum † propoſitum, 23
ſtante conſtitutione 58. Pij V.de qua ſupra *cap.*3. *à num.*267.ex qua non poſſunt ordinarij admittere reſignationes beneficiorum, niſi in certis caſibus ibi expreſſis, inter quos vnus eſt religionem ingreſſuri, vel matrimonium contracturi, ſi ſtatim poſtea id re ipſa exequatur,dicendum eſt, non poſſe ordinarium admittere retentionem beneficij religionem ingreſſuri, niſi ſtatim re ipſa profiteatur. Ita enim ſunt intelligenda illa verba, *religionem ingreſſuri*, ſcilicet *per profeſſionem*, non per habitus ſuſceptionem iuxta ſubiectam materiam de qua agitur, alias enim ſi poſſet admittere reſignationem illius qui vult habitum ſuſcipere, ſi poſtea exiret intra annum, remaneret ſine beneficio, & ſuſtentatione.

Nec † poteſt dici, vt dicunt Fuſcus, *dict. lib.*2. 24
*cap.*28.*num.*18. & Flamin. Pariſ. *lib.*5.*quæſt.vlt.n.*166. *& ſeq.* quod ordinarius poteſt amittere renuntiationem illius, qui vult ingredi religionem, ſi ſtatim ingrediatur, ſed eo ingreſſo ſtatim non poteſt conferre illud beneficium, ſed debet expectare per annum intra quem poteſt exire, & quod prius non dicitur vacare beneficium, &c. Nam ſi daremus, vt iſti volunt, quod illa verba, *religionem ingreſſuri*, intelligerentur de habitus ſuſceptione: & quod ſic ordinarius poſſet admittere renuntiationem illius, qui vult habitum religionis ſuſcipere, ſi ſtatim id exequatur, dicendum etiam eſſet, poſſe ſtatim illud beneficium conferre, nam per renuntiationem legitimè admiſſam ſtatim vacat beneficium, & poteſt conferri, vt ſupra dictum eſt *dict. cap.*3.

Et ita † iuxta *d.conſtit.* Pij V. & non iuxta men- 25
tem Concilij *dict.cap.*16. procedet quod ait Manuel Rodrig.*d.q.*37.*art.*2. 1.*tom.qu.regul.* quod renuntiatio beneficij non poſſit fieri per nouitium, niſi paulo ante profeſsionem, quando ſcilicet d.nouitius iam ad ipſam profeſſionem accingitur,& eſt receptus ad profeſſionem à fratribus, & omnia ſunt parata,itavt moraliter loquendo profeſſio indubitanter fieri debeat, &c.

Videtur tamen, † quod in caſibus alias permiſſis 26
poterit ordinarius admittere reſignationem nouitij, ſeu religionem ingreſſuri, etiamſi ſtatim non profiteatur, ſeu religionem ingrediatur, non obſtante d. conſtitutione Pij V. quia id quod dicit quod ſtatim id exequatur, &c. eſt quando reſignat ex cauſa ingreſſus religionis, &c.

Sed cum per ingreſſum † religionis ante profeſ- 27
ſionem non vacent beneficia nouitij non reſignata, reſtat dubium, an nouitius interim lucretur fructus.

In

28 In quo † breuiter dicendum est, quod in beneficiis habentibus fructus in absentia nouitius interim eos lucrabitur, nec debet eis priuari, siue postea exeat, siue profiteatur, cum sit absens ex iusta causa, *cap. relatum, de cleric. non residen.* & lege permittente, & sic non mereatur pœnam, *leg. Gracchus, Cod. ad leg. Iuliam de adulter.* ita Archid. & Franchus, *n.2. & 6. & in d. cap. beneficium, de regular, in* 6. Sylvest. *verb. religio. 2. quæst. 8.* Manuel. Rodriguez *d. quæst. 37. art. 1.* & sentit Azor *lib. 12. cap. 3. quæst. 1.* quicquid teneant *gloss. vlt.* & Domin. *in d. c. beneficium*, & Fuscus *d.*

29 *lib. 2. cap. 15. n. 84.* † interim tamen debet per alium deseruiri beneficio, si seruitium requirit, assignata sibi congrua de ipsius prouentibus portione, vt *in d. cap. beneficium.*

30 Etsi est curatum, debet obtinere licentiam ordinarij in scriptis, iuxta decretum Concilij Trident. *sess. 23. de reform. cap. 1.* & si ordinarius nollet eam dare, esset appellandum & recurrendum ad superiorem, vt alias dictum est supra *3. part. cap. 2. n. 86.* in

31 † beneficiis vero non habentibus fructus in absentia, vt in canonicatibus & præbendis, quorum fructus residendo lucrifiunt, non lucrabitur nouitius interim fructus, cum non resideat: licet enim absit ex iusta causa, non tamen ad effectum vt habeatur pro præsenti, quia iste non est de casibus in iure expressis, maximè cum propter priuatam vtilitatem absit, vt ait Francisc. *d. n. 6.* & facit declaratio S. Congregat. adducta *d. cap. 2. n. 332. vers. an durante:* vbi dicta vide.

CAPVT X.

De vacatione per priuationem.

SVMMARIA.

1 *BEneficium vacat, & amittitur priuatione, seu depositione, quæ propter graue delictum imponitur.*

2 *Nec est locus pœnæ priuationis beneficiorum, nisi in casibus à iure expressis.*

3 *Sed quia non omnia crimina comprehenduntur certa diffinitione, debebit iudex in his quæ similia sunt expressis, in quibus imponitur depositionis pœna, eandem regulam sequi.*

4 *Non tamen debet iudex attendere multum ad canones antiquos, quia illi de facili imponebant pœnam depositionis, nec nisi pro graui crimine depositioni, seu priuationi locus est.*

5 *Nullum crimen, etiam depositione dignum, inducit priuationem beneficij ipso iure, nisi sit iure cautum, sed est priuandus per sententiam, & ita in dubio præsumitur.*

6 *Et casus in quibus quis ipso iure priuatur beneficiis, & in quibus venit priuandus remissiuè.*

7 *An qui commisit crimen, propter quod incurrit pœnam priuationis beneficij, ipso iure amittat statim titulum, ita vt teneatur in conscientia illud dimittere, etiam ante sententiam declaratoriam.*

8 *Et partem negatiuam tenent relati.*

9 *Pro qua facit quod de lege pœnali imponente pœnam ipso iure, seu ipso facto, vltra eos tradunt Doctores communiter contra Abb. Felin. Castr. & alios, quod non obligat in conscientia ad pœnam ante sententiam, quando requirit aliquam actionem seu executionem positiuam, seu imponitur iure iam quæsito, &c.*

10 *Adeo vt committens delictum, propter quod ipso iure priuatur bonis, non amittat dominium eorum ante sententiam secundum aliquos.*

11 *Quamvis contrarium alij teneant.*

12 *Quæ sententiæ concordantur:*

13 *Id in beneficiis intelligendum est, quando non subiungitur aliud verbum, vnde constet mentem Papæ esse, vt amittantur nulla expectata sententia, secundum Molin. & alios.*

14 *Sed etiam tunc non teneri delinquentem in conscientia dimittere beneficium ante sententiam, tenet Couar. & alij.*

15 *Imo ait Couar. posse retinere beneficium priuatum per sententiam, vel ipso iure etiam sequuta sententia declaratoria, donec sententiæ executio fiat, cui consonant Henriquez & Azor.*

16 *Pro quo facit quod priuatus bonis ipso iure, etiam post latam sententiam, non tenetur pœnam exequi, & bona offerre fisco, nisi illi præcipiatur,* & num. seq.

18 *Verius videtur quod committens delictum, ob quod priuatur ipso iure beneficiis, seu officiis publicis, tenetur in conscientia illa dimittere non solum post sententiam, quod certum videtur contra Couarru. Henriquez & Azor. sed etiam ante sententiam.*

19 *Nam licet in pœna amissionis propriorum bonorum non debeat lex, imo nec secundum aliquos possit obligare delinquentem, vt executor illius contra se ante sententiam, & sic per illa verba* ipso iure, *seu* ipso facto *non censeatur ad id obligari, tamen in bonis communibus, quæ iam sunt beneficia, & officia publica, rectè potest obligare delinquentem ad illa dimittenda ante sententiam,* & num. seq.

21 *Quod confirmatur, nam lex potest in pœnam impedire acquisitionem fructuum beneficiorum, & aliorum publicorum, ita vt in conscientia debeant restitui, &c.*

22 *Et quod per illa verba* ipso iure, *seu* ipso facto *censeatur velle obligare in conscientia ad illa dimittenda ante sententiam, patet ex ipsa significatione, & vi verborum, & subiecta materia, & etiam quia in pœna excommunicationis, suspensionis, inhabilitatis, & similibus ex illis solis verbis censetur lex obligare ad pœnam in conscientia ante sententiam, &c.*

23 *Confirmatur prædicta sententia, nam secundum DD. communiter cum quis est priuatus beneficio ipso iure etiam in pœnam, statim potest prouideri, contra Lapum, & Lancellotum,* & n. seq.

25 *Et sic tempus datum ad prouidendum currit à die sententiæ commissi criminis, ob quod quis priuatur ipso iure.*

26 *Vnde sequitur quod ille non habet in eo titulum, nec potest illud retinere, sed tenetur relinquere ei cui prouisum est.*

27 *Confirmatur etiam, nam secundum DD. communiter gesta ab eo, qui est priuatus beneficio, seu officio ipso iure, non valent si priuatio est notoria, quæ tamen alias deberent valere.*

28 *Confirmatur etiam, nam in casu* cap. licet canon. de elect. lib. 6. *obtinens parochialem, si non sit infra annum ad sacerdotium promotus, ob quod ipso iure illa priuatur, non potest illam retinere, sed debet relinquere.*

29 *Nec satis, quod dicunt Nauar. & alij, quod in illo casu constat de mente Legislatoris id volentis, & quod priuatio, de qua ibi, non imponitur propriè vt pœna, sed vt quædam conditio, vel motus rei traditæ, &c.* & n. 30.

31 *Improbatur Zerola dicens in casu* dict. cap. licet canon. *non teneri parochum dimittere parochialem, nisi post latam sententiam.*

32 *Et D. Sahagun dicens, indicis pronuntiatione opus esse in specie* dict. cap. licet canon.

33 *Qui improbatur etiam dum ait iudicis pronuntiatione opus esse in specie,* cap. licet Episcopus, 2. part. de præbend. in 6. *vbi non agitur de pœna, & requiritur*

quiritur ibi vocatio poſſeſſoris, nam & iniuſtus poſſeſſor non debet amoueri à poſſeſſione inauditus, & ſine cauſæ cognitione, & n.34.

35 *Ex dictis planè conuincitur illa communis ſententia, de qua,* num.8. *quæ non poteſt admitti niſi fortè ex vſu, & conſuetudine, ſi illam recepit, nec tunc eſſet admittenda, vbi beneficium eſſet alteri collatum, nec vbi priuatio eſſet notoria.*

36 *Infertur leges collegiorum imponentes pœnam priuationis collegij ipſo iure, ſeu ipſo facto, tale quid facientibus obligare in conſcientia ad pœnam etiam ante ſententiam contra aliquos.*

37 *Qui effectus reſultent ex illis verbis, ipſo iure, vel ipſo facto, remiſſiuè.*

38 *Videndum eſt quæ crimina priuationem inducant, & 1. de homicidio, an priuationem inducant, & quomodo.*

39 *Reſoluitur homicidam non eſſe priuatum beneficiis ipſo iure, ſed priuandum per ſententiam.*

40 *Quod procedit non ſolum in ſimplici homicidio, in quo id receptiſſimum eſt, ſed etiam in qualificato,* & n.ſeq.

42 *Quamvis in qualificato contra teneat Felin. & in parricidio Rebuff. & Corraſ.*

43 *Et ita intelligitur* cap.minor.50.diſt. *de priuatione per ſententiam.*

44 *Poteſt etiam intelligi de priuatione executionis, & exercitij ordinis ſacerdotii.*

45 *Prædicta conci. procedit etiam ſtante Concil. Trid.* ſeſſ.14.c.7. *cuius verba accipienda ſunt ſecundum ius antiquum contra Maiolum, & præcipuè ibi agit Concilium de incapacitate homicidæ ad acquirenda beneficia de nouo,* & n.46.

47 *Regulariter irregularis non eſt priuatus ipſo iure beneficio iam quæſito, ſed illud retinere poteſt antequam priuetur per ſententiam, per quam illo priuatur, quando irregularitas ſequuta eſt ob eius culpam, ſeu delictum.*

48 *Cum homicida non perdat ipſo iure beneficium antea acquiſitum, faciet ſuos fructus illius irreuocabiliter, donec per ſententiam priuetur.*

49 *Quicquid dicant relati.*

50 *Et ſi eſſet canonicus, poſſet canonicatui deſeruire ſtando, & canendo in choro.*

51 *Nam irregularis eas functiones obire poteſt, quas laici licitè obeunt, vt canere.*

52 *Et ſic Sacerdos excommunicatus in choro cantans cum aliis, licet peccet, non incurrit irregularitatem.*

53 *Et ſimiliter etiam ſuſpenſus ab ordine, ſeu officio poteſt canere in choro ſicut laici.*

54 *Prædicta concluſio non procedit in aſſaſſino, qui eſt priuatus beneficiis ipſo iure.*

55 *Nec in occidentibus Cardinalem, qui beneficiis ſunt ipſo iure priuati.*

56 *Nec in occidentibus Epiſcopum qui etiam ſunt priuati beneficiis, quæ Eccleſia, cui talis Epiſcopus præeſt, obtinet.*

57 *Nec in occidente prælatum, vel combeneficiatum, qui eſt priuatus ipſo iure beneficio, quod obtinet in ea Eccleſia,* & num.ſeq.

Vbi quod dictio prorſus *importat ipſo iure.*

1 DEnique beneficium † vacat, & amittitur priuatione, ſeu depoſitione, quæ propter graue delictum imponitur, vt homicidium, ſimoniam, periurium, &c. Selua *de benefic. 3.p. q.2. & 3.* Rebuff. *in praxi tit. de modis amittendi beneficia, n.61. & 62.* Corraſ. *de benefic.1.part. c.10. num.1.* Roſiniacus *c.20. num.1. & 2.* Bernard.Diaz de Lugo *in pract. crimin. canonic. caſ.131.* & Mandoſ. *de ſignatura grat. tit. de priuatio. in princip.*

2 Quin etiam docent † non eſſe locum pœnæ priuationis beneficiorum, niſi in caſibus à iure expreſſis & Aymon. *de antiquitate temporis, 4. part. ſect.1. num.148.* & Achilles *deciſ.201.* ſeu *1. de iureiurand. num.5.* ex gloſſ. *in cap. fin. de iure patron.* communiter approbata, vt per Tiraq. *in l. ſi vnquam, Cod. de reuoc. don. verb. reuertatur, num.249.* ſeu 206. Didac. Per. ad Seguram, *in tract. de bonis lucratis conſtante matrim. num.166.* & ad Villad. *de irreg. cap.1. num.17. & ſeqq.* Hoiedam *de incompatibilib. benef. c. à n.5.* Azeuedum *in l.2. tit.1. lib.2. regul.10.* & Piaſec. *in praxi Epiſc. p.2. c.4. n.69.* & Henriquez *in ſum. lib.13. cap.56.§.4.* & poſthæc tradit Gonzalez *ad regul. de menſibus gloſ.15. à num.136.*

Sed quia non omnia † crimina comprehenduntur certa diffinitione, debebit iudex in his, quæ ſimilia ſunt expreſſis in quibus imponitur depoſitionis pœna, eandem regulam ſequi, quia de ſimilibus ad ſimilia procedendum eſt, ita Abb. *in cap. at ſi clerici de iudic. num.34.* Selua *dict. quæſt.3. num.2.* & Duaren. *de benefic.8. lib.8. cap.6.§.6.* qui † admonent 4 non debere iudicem attendere multum ad canones antiquos, quia illi de facili imponebant pœnam depoſitionis ad text. *in cap. fraternitatis, 34. diſtinct.* nec niſi pro graui crimine depoſitioni, ſeu priuationi locus eſt, *cap. inuentum 16. quæſt.7.* & Bernard. Diaz *cap.235.* Iul.Clar. *§. fin. quæſt.74. num.1.* Menoch. *de arbitr. caſu 266.* Sahag. *d. cap. at ſi clerici, verſicul. ſi vero, num.4. & à num.7.* & DD. ſupra citati, *num.1.* 3

At nullum crimen, † etiam priuatione dignum, 5 inducit priuationem beneficij ipſo iure, niſi ſit iure cautum, ſed eſt priuandus per ſententiam, & ita in dubio præſumitur. Felin. *in cap.2. de reſcript. numero 3.* Selua *dict. quæſt.2. numero 6. & 9.* Rebuff. *de pacificis poſſeſſ. num.318.* ſeu 264. Corraſ. *ſupra, & 3. part. c.6. num.12.* Tiraquel. *d. verb. reuertatur, num.248.* ſeu 205. Bernard Diaz *ſupra*, Mandoſ. *dict. tit. de priuatio. in princip. & verſicul. ſciendum eſt, quod pœna.* Plaça *de delictis, c.11. num.2.* Hoieda *c.24. num.82.* Azeuedo *ſupra*, & Hieron.Gabriel. *conſil.196. lib.1. & 187. lib.2.* Henriquez *dict. lib.13. cap.56.§.4.* & Gonzalez *ſupra, num.153.* Ioan. Quint. *in repet. cap. de multa, de præbend. num.80.* & Farin. *in praxi crimin. 1. part. quæſt.19. num.46.* Rota *deciſ. eiuſdem Farin. 134.* & Achil. *366. ſeu vnica de pœnis diuerſ. 1. part. deciſ.769. num.2.* Suarez *de relig. tract.3. lib.4. c.58. n.4. & tract.5. lib.3. c. vltim. num.4. & 6.*

Et caſus in quibus † quis ipſo iure priuatur be- 6 neficiis, & in quibus venit priuandus, vide per Felin. *in d. c.2. & in c. querelam, de iureiurand.* Staphil. *de literis grat. titul. de variis modis vacationis, §. quando quis veniat priuandus beneficio,* Rebuff. *in praxi titul. de modis amittendi beneficia, & pacificis poſſeſſ. num.319.* alias 295. *& in concord. rubr. de regia ad prælaturas nominatione, §. monaſteriis, verb. vacantibus,* Iulium Clar. *lib.5. q.73.* Mandoſ. *d. tit. de priuatio.* vbi ponit caſus, in quibus poteſt impetrari beneficium ob priuationem, Corraſ. *d. c.6.3. part.* Hieron. Gabr. *d. conſil.196. & 197. p.* Gregor. *de benef. c.25. & 26.* Quintanaduen. *Eccleſiaſt. lib.c.10. num.1.* Flamin. Pariſ. *de reſignation. benef. lib.3. quæſt.1.* Zechum *de benefic. & penſion. c.5. num.4.* & Lud.Carb. *de reſtitut. quæſt.61.6. dicto,* Leſſium *de iuſt. & iur. lib.2. c.34.* Azor. *inſtitut. moral. 2.p. lib.7. c.17. & 18.* Moſconium *de maieſtate militantis Eccleſiæ, lib.1. part.3. cap. ex pag.437.* & poſthæc clarè Gonzal. *d. gloſſ.15.* ponit caſus & modos vacationum ipſo iure.

Sed hic eſt † grauis difficultas, an qui commiſit 7 crimen, ſeu delictum, propter quod incurrit pœnam priuationis beneficij ipſo iure, amittat ſtatim titulum: ita vt teneatur in conſcientia illud dimittere, etiam ante ſententiam declaratoriam.

Et partem † negatiuam tenet Couar. *in 4. 2. part.* 8 *c.6 §.8. num.8. verſicul. quod ipſe intelligerem,* Nauarr. *in comment. de datis & promiſſis, n.61.* Didacus Perez

in

in l.2.tit.8.lib.2.ordinam. Simancas *de Catholicis inſtit. c.46. num.72. ibi*: tum quia ſemper. D. Sahagum de Villaſante *in c.fin.de ſequeſtratione poſſeſſ. num.79.* 80. & 81. Ioan.Gutier.*canon.quæſt.lib.2.c.5.n.28.*Vgolin. *de ſimonia tabula 1. c.21.§.3.verſ.quoad priuationem,& c.22.§.4.n.4.* Zerol. *in praxi Epiſcopali, verb. priuatio.* Morla *in emporio iuris, 1.part.tit.1.q.9.n.42.*& Piaſec. *in praxi Epiſc. part.2.c.4.n.96.* Suar.*de legib.lib.5.c.8.* & Salas *diſp.15.ſect.2.& 3. præcipuè à n.45.* Thomas Sanch. *in præc. Decalog. lib.2.c.22.q.2. & c.26.n.7.& cap.39.n.32.* & ex Theologis Soto *de iuſtitia & iure, lib.1.quæſt.6. art.6.* præſertim *ad vltim.* Henriquez *in ſum.lib.7.c.36.§.1. lit.F. & lib.13. c.56. §.2.* Manuel Rodrig. *in ſum.1.tom.c.129.n.3. c.149. n.3. & c.208. num.2.& 2.tom. c.56. ſub num.6. verſ.9.* Vega *2.part. c.101.caſu 68.*Molin.*de iuſtitia, 1.tom.tract.2.diſp.96.* Azor *inſtit. moral.1.part.lib.5.c.8. q.3.* Zechus *dict. num.4. circa fin.* Suarez *5. tom. de cenſuris, diſput.27. ſect.1.num.8.ad fin. & diſp.40.ſect.2.num.17. & 22. de relig. tract. 3.lib.4.c.43.num.13.& c.58. num.2.* & noviſſimè P. Ledeſma *in ſum. 2.part. tract.1.c.6.14.concluſ.& tract.9.c.4.21.concluſ.vlt.difficultate,pag.1090. & tract.27.c.15.4.concluſ.vlt.diffic.* & Gabr. Vaſquez *1.2.tom.2.diſput.168. ex num.23.* Quaranta in ſumma bullarij verbo, alienatio, *num.49.* & Proſper de Auguſt.*in addit.ad eum, verb.beneficiorum reſignationes, & verb.ſimonia,& verb.ſodomia*, Leſſius *d.lib.2.c.29.à n.63.& d.c.34.n.14.& 188. & c.53.n.47.*& 148.

9 Pro quo facit quod de lege † pœnali imponente pœnam ipſo iure, ſeu ipſo facto, vltra iſtos tradunt Couar. *ibi n.10. & in regul.peccatum,2.part.cap.8.§.6.* Nauar.*in manual.c.2.num.69.* Simancas latiſſimè *dict. tract.de,Cathol.inſtitut.c.9.à num.157.*Ludouic.Mexia *in pragmatica frumen.concluſ.6.à num.64.* Penna *in directorio inquiſitorum,3.parte,comment.158.*Ant.Gomez *variarum, 3.tomo,c.3. num.5.* præſertim nouis editionibus,*& cap.vltim.num.3.*Botteus *de ſynodo,3.p.art.2. num.106.& 107.* Padilla *in l.ſiquis maior. num.58. C. de tranſactio.* Azeuedo *in initio tit.1.lib.2.recop.à n.23.* Ioan.Gutier.*can.quæſt.lib.1.c.1.num.23. & lib.2. d.c.5. num.28.*Vgolin.*de ſimonia tab.2.c.6.§.1.num.2.*Zerola *dict.verb.priuatio.§.5.*Morla *dict.q.9.* & Domin.Ioan. Vela *de pœnis delictorum, c.14. verſ. tertio hæretici, & c.13.verſ.contra eos vero,*Zaual. *q.113. & 687.* Parla. *differ.1.num.17.* & ex Theologis Caiet.*2.2.q.62.art.3. & in ſum.verb.pœna,*Sylueſt.*verſ.aſſaſſinus,n.4. & verb. hæreſis, 1.§.& verb.pœna, num.25.*Victoria *in rel.ect.1. de inſulanis 1.part.num.14.*Cord.*lib.1.q.36.* Bar.Med. *1.2.q.96.art.4.* Bannez *2.2.q.12. art.3. & q.62. art.3.* Aragon.*quæſt.12.art.2.& q.62.art.3.& ibid.*Salon.*controuerſ.1.*Valent.*2.tomo,diſp.7.quæſt.5.punct.6.& 3.tom. diſp.1.quæſt.11.punct.3.*Molina *dict.diſp.96. & præced. & 715.num.10.* Ludouic.Lopez *inſtruct.negotiantium, lib.2.cap.30.& inſtruct. conſcient.1.tomo, c.296.*Coſmas Philiarc.*de offic.ſacerdotis,2.part.lib.6.c.22.*Graffiis *in deciſ.aureis,lib.2.cap.11.* Ludou. Carb. *de legib. lib.8. diſp.9.*Vega *in ſum.2.part.cap.23.caſu 6.& 7.* Manuel Rodriguez *quæſt.regul.1.tomo,quæſt.6.art.16.* & Azor *lib.5.c.7.* & alij plures quos refert Cenedo *collect.2. ad decretum num.3.* qui contra Abb. & Felinum *in cap.de conſtitut.* Corſetum *in ſingular. verſ.pœnam vbicunque,* Ludouicum Gomezium *in cap.1. de reſcript. in 6.num.9.*Tiraquel.*dict.verb.reuertatur,num.446.*ſeu 236.Guill.Benedict.*in repetit.cap.1.Raynutius,verb.& vxorem 5.num.276.*Alphonſ.à Caſtro *de iuſta hæretic. punition.lib.2. cap.6.* & latiſſimè *de lege pœnali lib.2. per totum,* Fr.Franc.à Chriſt.*in 3.dict.23.24.& 25.de hæreſi q.6.* & alios quos ipſi referunt, docent, quod etſi lex pœnalis imponens ipſo iure, ſeu ipſo facto pœnam, quæ conſiſtit in mera priuatione, & non requirit aliquam actionem, ſeu executionem poſitiuam, ſed quod in idem recidit,primam rei acquiſitionem impedit, obligat in conſcientia ad pœnam abſque alia iudicis declaratione, vt in excommunicatione, ſuſpenſione, irregularitate, inhabilitate, incapacitate, & ſimilibus: tamen quando pœna requirit aliquam actionem, ſeu executionem poſitiuam, ſeu imponitur in re iam quæſita, non obligat in conſcientia ad pœnam ante ſententiam ſaltim declaratoriam, ſeu condemnationem de crimine *cap.cum ſecundum leges,de hæret.in 6.* facit *leg. eius qui delatorem,ff.de iure fiſci.*

Quod adeo verum † eſt ſecundum aliquos ex ci- 10
tatis, vt committens delictum, propter quod ipſo iure priuatur bonis, non amittat dominium eorum ante ſententiam, ſed illud retineat, & non ſolum legitimam poſſeſſionem, Archidiac.*in dict. cap. cum ſecundum leges*, Simancas *ſupra à numero 228.*& Ioan. Gutierrez *dict. num.28.* Victoria, Soto, Medina, Bannez, Henriquez, Molina, & Mandoſ. Rodriguez *ſupra*, & Ludouic. Lopez *inſtruct. conſcient. 1.tomo, cap.112.* Petrus Ledeſm. *dict. tract.1. cap.6. 15.concluſ. & tract.8. cap.9. 7. concluſ.* & dicit probabile Corduba *ſupra*, & nouiſſimè tenet Gabriel Vaſquez *5. diſput.170. à numero 4.* Salas *dict. diſp.15.ſect.4. a num.54.*& Thomas Sanch. *d.cap.22. num.3.& 30.*qui tamen *cap.26.num.7.10.& 12.de titulo beneficij* aliter dicit, non procedens conſequenter.

Quamvis contrarium,† nempe quod ſtatim amit- 11
tat dominium, & acquiratur fiſco, ſentiunt Ancharran. Domin.Franciſcus, & alij, *in dict. cap. cum ſecundum leges*, & tenet Caiet. *d.art.3.* Ioan. Medina *C.de reſtituen. quæſt.1. §. poſt rerum dominium*, Cord. Aragon. Salon. & Carb. *ſupra* Valent. *dict. 2.tomo, diſp.7.quæſt.5.punct.6.& 3.tomo,diſp.1.quæſt.12.punct.2. ad fin.* Graff.*dict.cap.11.num.25.*Veg.*d.cap.23.caſu 6.* & dicit probabile *1.part.cap.125.caſu 6.*licet ibi probabilius cenſat Domin.Iuan.Vela *ſupra dict. cap.54.* Azor dicens communem *d.cap.7.q.2. & c.8.q.2.& 3.* Leſſius *d.c.29.n.64.* & videtur probari *in d.c.cum ſecundum leges.* Quæ † tamen ſententiæ concordari 12
poſſunt, vt prima intelligatur de dominio naturali, ſeu de iure naturali, ſecunda vero de dominio ciuili, ſeu de iure ciuili, & canonico: ſeu prima de dominio imperfecto quod retinet, ſecunda de dominio imperfecto,quod admittit Fr.Franc à Chriſt.*ſupra 1.* Siman.*ibi num.230.233.& 242.*Sed ait † Molina *dict.* 13
diſp.96. illud in beneficiis præſertim Eccleſiaſticis intelligendum eſſe, quando non ſubiungitur aliud verbum, vnde conſtet mentem Summi Pontificis eſſe, vt amittantur nulla ſpectata ſententia, quale, ait, videtur eſſe illud Pauli II. *in extranag. ambitioſæ*, clericus qui bona Eccleſiæ alienauerit, ipſo facto priuatus exiſtat beneficiis Eccleſiaſticis,illaque abſque declaratione aliqua vacare cenſeatur.Idem tenet Sylueſt.*verb.aſſaſſinus, in final.* & videtur tenere Sor. *dict. art.6. ad final.* & ſequuntur Ioannes Gutierrez *dict. num.28.* Salon.*dict. controuerſ.1. ad fin.* Coſmas Philiar.*ſupra in fin.*Ludouic.Carb.*circa fin.*Azor *dict. c.7.q.6.& c.8.q.3.*& Zech.*ſupr.*Auila *de cenſur.1.part. dub.7.*& nouiſſimè Suarez *de leg.dict.lib.5.c.8.3.regul. & c.5. n.8.* & idem tenet Viuald. author Candelabri aurei *in explanat.conſtit.* Sixti V.*de habitu,& tonſura, 11.not.ab.* in terminis illius conſtitutionis,vbi clerici obtinentes beneficia non deferentes habitum clericalem, & tonſuram, elapſo tempore eis præfixo priuantur beneficiis, ac ſine vlla alia monitione, citatione iudicis, decreto, aut miniſterio ipſo facto priuari declarantur, &c. licet Ledeſma contradicat, *d.2.p.ſum.tract.7.cap.2. circa 14.concl.ad fin. pag.384.* & 385.

Sed etiam tunc non † teneri delinquentem in 14
conſcientia dimittere beneficium ante ſententiam tenet Couar.*in 4.2.p.cap.6.§.8.n.10.ver.3.* ibi Morla *ſupra,num.43.*Zerola *dict.verb.priuatio.§.6.*Graffiis *d. cap.11.num.41.* Mand.Rodrig.*dict.1.tom.c.194.num.3.* Vega *d.2.p.cap.23.caſu 7.* & Henriq. *dict.lib.13.c.56. §.3.& addita ſola particula abſque declaratione*, Vaſq.

dict.

*dict.disp.*168. *à num.*23. Quarant. *dict.verb.alienatio. num.*49.& Prosp.de Aug.*in append.ibi pag.*105. Less. *d.c.*29.*num.*63. & Salas *d.sect.*3. *à num.*45. & Sanch.
15 *dict.c.*22.*num.*20.Imo amplius † ait Couar.*ibi num.*8. non esse intrusum, imo posse retinere beneficium priuatum per sententiam, vel priuatum ipso iure etiam secuta sententia declaratoria,donec sententiæ executio fiat, sequitur Lessius *d.num.*63.& Sanch.*d. c.*26.*n.*8.ad quod etiam alludit, quod dicit Henriq. *d.*§.3.*in fine*, post datam sententiam,oportere vt reus spolietur antiqua possessione, alias in vtroque foro videri gaudere fructibus suæ præbend. sequitur Prosp.de Augusł.*dict.append.pag.*506. *& in addit. ad verb. Sodomia, in fin.* etiam quod priuatus ipso iure, etiam post sententiam non teneatur in conscientia beneficium dimittere, donec sibi adimatur, tenet etiam Azor *d.c.*8.*q.*4.qui tamen 2.*part.lib.*7.*c.*17.*q.*4. ait priuatum ipso iure beneficio non facere fructus suos, quia caret titulo, sed eos debere restituere, quod etiam dixit *d.c.*8.*q.*3. & sic non procedit satis consequenter,& eum reprobat Sanch.*d.c.*26.*num.*10.
16 Pro † quo facit quod priuatus bonis ipso iure, etiam post latam sententiam non tenetur pœnam exequi, & bona offerre fisco, nisi illi præcipiatur, Couar.§.8.*num.*3.*vers. secundo, infertur*. Simancas *d. cap.*9.*num.*184.209.*&* 233. Ludouic.Mixia *num.*134. Padilla & Azeuedo *n.*24. *sup.* Bannez *d. q.*62. *art.*5. *dub.*2. qui tamen contrarium tenet *d. quæst.*12. *art.*2. 2.*concluſ.* Molina *d.disp.*95. *ad* 2. *principale argum. & in fin.*Ludou.Lopez *d.c.*2.*num.*96.Ludou.Carbo *dict. disp.*9.*ad fin.* Vega 2.*part.c.*63.*casu* 2. *ad fin.* Henriq *d.c.*56.§.2.*in gloss.lit.L.*& Azor *d.c* 8.*q.*4. & Sanch.*d.*
17 *c.*22. *à num.*8. † Quamvis enim lata sententia saltim declaratoria statim reus amittit omnino dominium bonorum,& transfertur in fiscum, quidquid sit ante sententiam *d. c. cum secundam leges.* Bannez *d. dub.*2. *concluſ.*7. tamen ea conditione censetur transferri in fiscum,vt ipse fiscus sit executor sententiæ illius, non vero reus,nisi illi in sententia iubeatur,Bannez *d.concl.*7. alias enim durum esset obligare reum ad se spoliandum bonis, & exequendum sententiam contra se,&c. De quo Suarez *d.lib.*5.*de leg.c.*8.*n.*23. *& c.*10.*à n.*5.
18 His tamen non obstantibus † verius mihi videtur, quod committens delictum, ob quod priuatur ipso iure, seu ipso facto beneficiis, seu officiis publicis, tenetur in conscientia illa dimittere non solum post sententiam, quod certum existimo, quicquid dicant Couar. Henriquez, & Azor, sed etiam ante sententiam, vt in specie tenent Abb.*in repetit.cap.extirpandæ,*§.*qui vero num.*24. *de prabend.* Felinus *in cap.in nostra de rescript.corol.*2.*num.*12. *&* 13.*& in cap. inquisitionis,de accusatio. num.*7. Nauar. *in man.c.*23.*n.*67.& Flam.Paris.*d.lib.*3.*q.*1. *n.*22. *&* 81. & posthæc Lorca 1.2.*disp.*24. *de legibus mem.*2.§.*vlt.*
19 Nam licet in pœna † amissionis propriorum bonorum non debeat lex, imo nec secundum aliquos ex citatis possit obligare in conscientia delinquentem,vt sit executor illius contra se ante sententiam, talis enim non esset tolerabilis, & moraliter possibilis, vt requiritur *cap. erit autem lex* 4.*dist.* quamvis ad aliquas paruas pœnas rectè possit lex obligare in conscientia ante condemnationem. Nauar.*d.c.*23. *n.*67. Molina *d.disp.*95. *circa fin.* & alij iuxta tradita per Suarez *d.*5.*tomo,disp.*3.*sect.*1.*n.*10.*&* 11.Vasquez *d.disp.*168. & Lorca *d.disp.*24. Suarez *de leg. d. lib.*5. *c.*5.*n.*15.*&* 16.*& c.*7.*n.*5. *& c.*8.*n.*9. & Salas *disp.*15. *sect.*2.& sic per illa verba *ipso iure,*seu *ipso facto,*non censeatur ad id obligare.
20 Tamen in bonis communibus † qualia sunt beneficia, & officia publica, rectè potest obligare delinquentem ad illa dimittenda ante sententiam, cum illa particulariter dependeant à lege Ecclesiæ, seu republica, vel principe, à quibus conferuntur,& sic possint ab eis dari,vel auferri, vt placuerit maximè ex causa, & tenent Sylvest. Soto, Ioan. Gutierrez, Salon, Molina,Vivaldus, & Azor supra relati *n.*13. & Henriquez *d.cap.*56.§.*in princip.cum aliis citatis,in gloss.lit.T.* ait ius ob crimen posse clericum titulo de beneficij habiti, quod tanquam bonum commune pertinet ad dispensationem Ecclesiæ, priuare ipso facto absque alia declaratione.

Et confirmatur,† nam vt est in confesso apud omnes, lex potest in pœnam impedire acquisitionem fructuum, & prouentuum beneficiorum, & aliorum officiorum publicorum, ita vt in conscientia debeant restitui absque aliqua sententia, ita sæpè de facto facit, vt in non recitantibus horas & non facientibus professionem fidei,&c. Ergo potest etiam obligare ad illa dimittenda, alias enim non posset impedire dictam acquisitionem fructuum, cum esset indirectè obligare ad illa dimittenda,sicut in bonis priuatis propriis, quemadmodum non potest, aut non debet lex obligare aliquem in pœnam ad illa dimittenda in conscientia, & se illis spoliandum,ita non potest,aut non debet obligare ad restitutionem fructuum illorum, &c. 21

Quod autem † per illa verba *ipso iure,*seu *ipso facto* censeatur vel obligare in conscientia ad illa dimittenda ante sententiam, patet ex ipsa significatione, & vi verborum,& subiecta materia; tum etiam,quia in pœna excommunicationis, suspensionis, inhabilitatis, & similibus, ex illis solis verbis censetur lex obligare ad pœnam in conscientia ante vllam sententiam: ergo similiter in proposito dicendum est, per illa verba velle obligare in conscientia ad pœnam amissionis beneficiorum, seu officiorum publicorum, stante, quod ad illam rectè potest obligare, vt dictum est, & si aliquando addantur alia verba, est ad maiorem declarationem, & abundantiam: facit quod tradit Suarez *d.*5.*tomo,disp.*3.*sect.*3. *num.*8.*& de leg.d.lib.*5.*c.*8.*n.*1.& Salas *disp.*15.*sect.*3. & ita tenet Lorca *d.disp.*24. *mem.*1. *reg.*1. *& mem.*2. §.*vlt.* 22

Et confirmatur † prædicta sententia, nam secundum DD.communiter, cum quis est priuatus beneficio ipso iure, etiam in pœnam, statim nulla exspectata sententia, nec citato possessore potest conferri, & impetrari præsentatio, vel electio fieri,*vt in c. licet Episcopus, de prabend. in* 6. *& gloss.verb.te non vocato.*& Franc.*in fin.& in c.*1.*de homicidio, eodem lib. & ibi gloss.vltim.* Domin. & alij, *& in cap. felicis, de pœnis, eodem lib.* & ibi DD. *& in d.extrauag. ambitiosæ, in d.constit.* Sixti V. *de habitu & tonsura,* ibi: *Ac tam beneficia ipsa per priuationem huiusmodi vacare, & liberè aliis conferri posse.* Et in bulla Sixti IV. de qua in motu proprio, & bulla Leonis de canonicatu Doctorali, & magistrali, supra adductis, 5.*p. c.*4.*n.*169. vbi diximus *num.*125. Cardin. *in Clem.*1.*n.*15.*de pœn.* Felin.*in cap.caterum,num.*24.*de rescript.*Lapus *allegat.* 127.*num.*7.& ibi Mandos.*litera P.& alleg.*16.*addit.*1. Rochus *de iurepatron.ver.honorificum,n.*87. Lambert. 1.*part.*2.*lib.quæst.*6. *art.*10. Probus ad Monachum *in c.alma mater, sententia excomm.in* 6. *num.*8. Rebuff. *in praxi tit. de modis amittendi beneficia,num.*5. Tiraq.*d. verb.reuertatur, num.*275.seu 335.*& seq.in fin.* Farin. 4 *part.quæst.*119.*num.*67.Sanch.*d.c.*26.*num.*12.Achil. *decis.*366.*num.*2. Bernard. Diaz *in pract.c.*131.*num.*3. Rosiniacus *de benef.c.*20.*num.*7. Pet.Gregor.*dict.c.*16. *num.*13. Hoieda *c.*4.*num.*6. Cauallinus *milleloquio* 69. *num.*1.Flamin.Paris.*d.lib.*3.*q.*1.*num.*32.*& lib.*11.*q.*10. Achilles *decis.*345. *in fin,* & Rota *decis.*707. *&* 728. *lib.*3.*part.*3.*diuers.*

Quamvis † Lapus *allegat.*78. *ad* 4. *quæst. vers.imo etiam si sciuissent*, teneat requiri sententiam declaratoriam priuationis. Et quamvis Lancellot. *de attentatis,c.*5.*num.*26. dicat id non videri omnino tutum, cum etiam in hæreticorum bonis,quamvis sint ipso 24

iure

iure confiscata requiratur declaratoria, vt per Misinger. *singul. obseruat. centur. 2. decis.43.* & Bursa. *consil.14. num.18.* & *19. lib.1.* sed inde solum conuincitur requiri sententiam declaratoriam ante executionem, & ablationem possessionis, vt *in cap. cum secundum leges, de hæret.* & *cap. licet Episcopus, de præbend. in 6.*

25 Vnde tempus † datum ad conferendum, seu præsentandum, curret collatori, seu patrono à die scientiæ commissi criminis, ob quod quis priuatur beneficio *ipso iure*, seu *ipso facto*, sed probabiliter & iustè ignoranti, non curret. Lapus *d. alleg.78. ad 4. q.* Lambert. *2. part. 2. lib. art. 20.* & dixi alias *5. part. c. 4. num. 22.*

26 Si ergo † beneficium, quo quis est ipso iure privatus, potest tanquam vacans alteri conferri ante sententiam, sequitur quod ille non habet in eo titulum, nec potest illud retinere, sed tenetur relinquere ei, cui prouisum est, &c.

27 Confirmatur etiam † prædicta sententia, nam secundum DD. communiter gesta ab eo qui est priuatus beneficio, seu officio, ipso iure non valent, si privatio est notoria, vt per DD. citatos *dict. part. cap. 4. n. 329.* vbi de hoc, quæ tamen deberent valere, si ille ante sententiam non teneretur dimittere beneficium, seu officium, alias enim daretur quædam implicatio.

28 Rursus confirmatur, † nam in casu *cap. licet canon. de elect. lib. 6.* omnes ferè conueniunt obtinentem parochialem, si non sit infra annum ad Sacerdotium promotus, ob quod ipso iure illa priuatur, non posse illam retinere, sed debere relinquere.

29 Nec satisfacit, † quod dicit Nauar. *in man. cap. 25. num. 117. & de orat. c. 21. n. 54.* Salzedo *in praxi c. 53. addit. 1.* Ioan. Gutier. *dict. c. 5. num. 15.* Ludou. Lopez *1. tom. c. 256.* Cosmas Philiarcus *d. 2. part. lib. 6. c. 22. circa fin.* Man. Rodrig. *1. tom. cap. 30. num. 3.* & Vega *1. part. c. 36. cas. 20.* Lessius *lib. cap. 34. n. 101.* quod in illo casu constat de mente legislatoris id volentis, & quod priuatio, de qua ibi, non imponitur propriè vt pœna, sed vt quædam conditio, vel modus rei traditæ, sub qua beneficia conferuntur quodammodo, &c. Ad quod etiam alludit, quod aiunt Soto *lib. 5. quæst. 5. art. 6.* & Bartol. Medin. 12. *dict. q. 96. art. 4. ad 9.* quod ista lex non est pœnalis, sed conuentionalis, &c.

30 Nam magis † constat de ista mente in illo casu, quam in aliis, in quibus imponitur pœna priuationis beneficiorum ipso iure, & si in illo casu est, vt quædam conditio, vel modus rei traditæ, idem etiam erit in aliis, & ita Nauar. ibi non solum loquitur in illo casu, sed etiam in aliis, vt patet ibi *vt illo, vel illo casu*, &c. consequenter ad id, quod dicit *d. c. 23. n. 67.* Negari tamen non potest illam esse propriè pœnam, & legem pœnalem, Suar. *d. lib. 5. de leg. c. 5. n. 8.* & *c. 8. à n. 10.* qui tamen malè ait, illam obligationem in conscientia apertissimè declarari *d. cap. licet canon. ibi, Nulla etiam præmissa monitione*, ibi enim non agitur de monitione circa dimissorias beneficij, sed circa promotionem.

31 Nec audiendus † est Zerola *1. part. verb. benef. §. 4. d. 4.* dicens in casu *d. c. licet canon.* non teneri parochum dimittere parochialem, nisi post latam sententiam.

32 Nec † etiam audiendus est Doctor Sahagun. *in dict. cap. fin. de sequestrat. possession. num. 81.* dicens iudicis pronunciatione opus esse in specie *dict. c. licet canon.* quem videtur sequi Morla *dict. 1. part. titul. 1. q. 9. num. 45.* in quo malè loquitur, & contra communem.

33 Et peius † ibi loquitur idem Sahagun. dum ait, iudicis pronuntiatione opus esse in specie *dict. cap. licet Episcopus, 2. part. de præbend. in 6.* quem etiam videtur sequi Morla *ibi num. 46.* nam in specie illius textus absque controuersia debet dimitti, etiam ante sententiam iudicis primum beneficium, quod vacauit per assecutionem secundi incompatibilis, quia ibi non agitur de pœna. Henriquez *dict. lib. 13. c. 56. §. 2. vers. sic sine crimine, & in gloss. litera C,* & alij.

Requiritur autem ibi vocatio possessoris, † cui 34
forsan ius posset competere retinendi, nam & iniustus possessor non debet remoueri à possessione inauditus & sine causæ cognitione, arg. *cap. in literis, de restit. spoliat.* Felin. *in cap. fin. de præsumpt. n. 24.* Nauar. *in cap. accepta, de restit. spol. oppos. 8. solut. n. 18.* Ferret. *cons. 1. n. 4. & 9. & cons. 10. n. 10. & cons. 339. n. 7.* Mandos. *reg. 16. q. 23. n. 5.* & ad Lapum *dict. allegat. 16. litera H.* Grauatius ad Vestrium *in pract. lib. 5. cap. vltim. num. 22.*

Ex quibus tandem planè † conuincitur meo iudi 35
cio illa communis sententia, de qua *supra n. 8.* quæ non potest admitti, nisi fortè ex vsu, & consuetudine, si illa recipitur, nec tunc esset admittenda, vbi beneficium vti vacans per priuationem ipso iure esset alteri collatum iuxta supradicta, nec vbi priuatio esset notoria, vt supra *n. 27.*

Et ex supradictis infertur † leges collegiorum 36
imponentes pœnam priuationis collegij ipso iure, seu ipso facto tale quid facientibus, obligare in consequentia ad pœnam etiam ante sententiam, Sot. *d. lib. 1. q. 6. art. 6.* Medin. *d. c. 96. art. 4. ad 4.* & alij, maximè cum istæ leges in effectu impediant acquisitionem eorum, quæ accepturi sunt à collegio, Aragon. *d. q. 11. art. 3. vers. ad aliud*, de legibus collegiorum, licet contra teneant Nauar. *c. 23. n. 62.* Ioan. Gutier. *d. c. 5. num. 17.* Molin. *d. disp. 69. circa fin.* & Cosmas Philiarc. *supr.*

Et qui effectus resultent † ex illis verbis *ipso iure*, 37
vel *ipso facto*, vide DD. citatos, & maximè Tiraquel. *d. verb. reuertatur à n. 266.* seu 249. Ludou. Gomez. *in d. cap. de rescript. in 6. à n. 4.* & Petr. Gregorium *d. c. 26. de benef. à n. 13.* Graff. *d. lib. 2. c. 11. à n. 25.* Vega *d. part. sum. c. 23. casu 6.* & Henriquez *d. lib. 13. c. 56. §. 2. vers. ea tamen verba legis in text. & in gloss.* & Gonzalez *dict. gloss. 15. ex num. 141.* qui *num. 158* ponit *constit. 20. Pij IV.* circa beneficia per priuationem vacantia ipso iure, vel per sententiam non conferenda iudicibus ipsarum causarum, &c. & Azor. *dict. lib. 7. 2. part. cap. 17. quæst. 2.* & Thom. Sanch. *d. lib. 2. c. 22. à num. 26.*

His præmissis † operæ pretium erit discurrere & 38
videre, quæ crimina priuationem inducant: & in primis dubitatur de homicidio, an priuationem inducat, & quo modo.

Et concludendum est, † homicidam non esse pri- 39
uatum beneficiis ipso iure, sed priuandum per sententiam, *cap. cum non ab homine, de iudic. cap. clericis, ne clerici, vel monachi*, &c. *ex literis, de excess. prælat.* vbi DD.

Quod procedit † non solum in simplici homici- 40
dio, in quo id receptissimum est, vt tenet capella Tholosana *decis. 208.* Bernard. Diaz *in praxi crim. canon. cap. 94.* & ibi Salced. *addit. 1.* Plaça *de delict. c. 11. n. 2.* Couar. *in Clem. si furiosus, 2. p. §. 3. n. 6.* Iulius Clar. *§. homicidium, num. 21.* Didac. Perez *additio. ad Villad. de irreg. c. 1. n. 21.* Ioan. Gutier. *canon. quæst. lib. 2. c. 5. num. 6.* D. Ioan. Vela *de pœnis delictor. cap. 15. pag. 74.* Zerola *in praxi Episc. 1. p. verb. priuatio §. 2. & 2. p. verb. clericus, §. 6. & verb. homicida, §. 11.* Zauallos *in suis communibus contra communes, quæst. 147. numero 9. & quæst. 569.* & Cardin. Toletus *in summa in edition. nouissim. lib. 1. cap. 88. vers. 7.* qui alios plures referunt: Leo *in thes. for. Eccles. cap. 35. numero 38.* Farin. *4. part. quæst. 119. à numero 63.* & Piasec. *in praxi Episcopali, part. 2. cap. 4. numero 96.* & Rota in Posnanen. parochialis *16.* Ianuarij *1598.* coram D. Penna, vbi quòd homici-

dium non inducit priuationem,ſeu vacationem beneficij ipſo iure : & in Conchen. Archipresbyt. de Buendia coram eodem 23. Martij 1607. & 10.Nouembris 1608. ſupra relata *c.3.n.63.* ſed † etiam in homicidio qualificato,vt tenent Ioan.Ign. *in leg.neceſſarios*, §.*non alias*, *ff.ad Silania*,dicens quod omnes penè canoniſtæ & legiſtæ,ita tenent Corraſ.*1.p.c.10. n.3.& 3.p.c.6.n.12.& 14.*Roſin.*de benefic.1.n.59.*Iul. Clar.*dict.n.21.*Salzed.*ſupra*,& optimè Hieron.Gabr. *conſ.196.lib.1.& 187.lib.2.* vbi reſoluit, beneficium, aut penſionem non amitti ipſo iure propter homicidium etiam qualificatum, & parricidium , ſed eſſe priuandum per ſententiam,quia,vt dictum eſt,pœna non incurritur ipſo iure,niſi vbi ius exprimitur,&c. Petr.Greg.*de benef.c.6,à n.7.*Tolet.*d.c.88.verſ.7.& 8.* & Pet.Franc.Suar. *5.tom.de cenſur. diſp.44. ſect.4.* & poſt hæc Gonzal. *gloſſ.15.n.79.& 80.* & Azor *2.part. lib.7.c.17.q.1.*& Farin.*ſup.n.64.& 65.*

42 Quamvis † in homicidio qualificato contra teneat Felin.*in d.cap.inquiſitionis,n.5.de accuſat.*& Farin. *conſ.14.n.5.*& in parricidio Rebuff.*in praxi tit.de modis amittendi beneficia,n.47.* & Corraſ.*d.c.6.n.15.* cum Felino *ſupra* de quo parricidij crimine curioſum librum nouiſſimè edidit C.Ioan.Solorzanus,& de eius pœna & actione agit Farin.*d.4.part.q.120.ſect.1.*

43 Et ita debet † intelligi text.*in cap.minor,50.diſt.*ibi, *Sacerdotio priuatus*, intelligendus eſt enim per ſententiam,vt dicit Felin.*in d.cap.inquiſitionis,num.4. & in c.2. de reſcript.n.3.*

44 Poteſt etiam iſte † text. intelligi de priuatione executionis, & exercitij ordinis Sacerdotij qua homicida priuatus eſt ipſo iure propter irregularitatem,quam ex homicidio incurrit:qui videtur genuinus intellectus illius text.& ita intelligit Suar.*ſupra*

45 *diſp.40.ſect.8.n.15.* Et † prædicta concluſio procedit etiam ſtante Concilio Trident.*ſeſſ.14.de reform.cap.7.* Nauar.*conſ.13.de homicidio*,Man.Rodrig.*quæſt.regular. 1.tom.q.24.art.16.& in ſum.1.tom.c.179.n.1.* Auila *de cenſuris,7.part.diſp.9.ſect.5.dub.3.in fin.*Molina *de iuſt. tract.3.diſp.78.n.2.*quamvis Maiolus *de irregularitate, lib.5.c.47.n.1.*docet,quod illa communis opinio DD. quam recenſet Turzanus *in ſuis communibus opinionibus,concl.102.*quæ habet,quod homicidium ſine aſſaſſino non inducit vacationem ipſo iure, non procedit hodie, neque in foro interno, neque in foro externo , ob verba *d.c.7.* neque poteſt defendi opinio Felin.*in cap.de quarta , col.10. de præſcript.* quæ habet, quod homicida irregularis poteſt retinere ſuas dignitates & beneficia, &c. Hæc Maiolus.

46 Sed certè † verba Concilij ibi accipienda ſunt ſecundum ius antiquum, cum non exprimat contrarium , & præcipuè ibi agit Concilium de incapacitate homicidæ ad acquirenda beneficia de nouo, de qua ſupra *7.part. c.11.* & ita contra Maiolum rectè tenet Suar.*d.ſect.7.*

47 Et regulariter † irregularis non eſt priuatus ipſo iure beneficio iam quæſito , ſed beneficium ante irregularitatem quæſitum retinere poteſt antequam priuetur per ſententiam , per quam tamen illo priuatur quando irregularitas ſequuta eſt ob eius culpam , ſeu delictum, vt per Rebuff. *de pacific. poſſeſſ. n.280.*alias 226. Nauar.*in Manuali, c.27.n.251.* alias 249. *verſ.5. & in cap. cum contingat de reſcript.2.rem. n.5.& conſ.13.41.& 43. de homicid.& 44. & conſ.10.de tempor.ord.n.2.& conſ.69.& 91.n.2. & conſ.97.n.14. de ſimon.*Flam.Pariſ.*lib.5.de reſignat.q.3.à n.182.*Vgol.*de irregul.cap.65.§.2.*Zerolam *2.p.verb.irregularitas,§.4.* Valent.*4.tom.ſuper 3.p.diſp.7.quæſt.19.punct.3.*Suar.*d. diſp.40.ſect.2.ex n.14.*Tolet.*d.verſ.7.*Sairum *de cenſur. lib.6.c.2. n.24.* & Vegam *in lib.Eſpeio de curas , c.12. n.313.*Auilam *dict.7.p.diſp.2.dub.6.4.concl.* Molinam *ſupra.*

48 Vnde cum homicida † non perdat iure beneficium antea acquiſitum , faciet ſuos fructus irreuocabiliter, donec per ſententiam eo priuetur,vt poſt alios tradunt Felin.*in d.cap.de quarta,de præſ.ex n.33.* Boërius *deciſ.98.n.4.*Pet de Baiſio *in directorio electionum 2.part.c.30.n.3.* Ludou.Gomez.*in c.1.de reſcript.in 6. n.9.*Plaça *d.c.11.à n.3.& n.8.*& 12.Salzedo *ſupr. verſ. ex quibus omnibus*, Nauar.*d.conſ.41.de homic.& d.conſ. 69.& d.conſ.97.n.1.de ſimon.& conſ.14.de cler.excomm.* Flam.Pariſ.*lib.3.de reſign.q.16n.7.* D. Ioan.Vela *ſupr.* Zauallos *d.q.569.*& Cord.*in ſum.q.41.*Ludou.Lopez *inſtruct.conſcient.1.tom.c.193.*Graffiis *lib.2.c.62.n.11.* Man.Rodrig.*in ſum.1.tom.c.179.n.1.& 2.tom.c.21.n.10.* Vega *in ſum.1.part.c.36.caſu 13.& 2.p.c.23.caſu 6.& c.65.caſu 8.* Henriq.*lib.13.c.56* §.4. & Suar.*d.diſp.40. ſect.2.n.20.& ſeq.*Gonzalez *gloſſ.5.n.150.*& Azor *2.p. lib.7.c.17.q.2.2.effectu*, Mol.*ſupra.*

Quamvis † contradicat poſt alios Ant.de Burgos 49
in cap.ad noſtrum,de empt.& vendit. n.34. & quidquid teneant Bernard.Diaz *in dict. pract. c.131.* alias 123. Iul.Clar.*lib.5.q.73.n.9.* Zerola *d.*§.4. Graffiis *d.lib.2. c.11.n.30.* & Couar. *in 4.2.p.c.6.*§.8. *n.7.* cum quo ſemper aſſentiendum exiſtimat in propoſito Did.Perez *ſupr.n.22.* & Ioan. Gutier. *d.c.5.à n.8.*& Farin.*d. q.119.n.70.*

Et ſi eſſet † canonicus, poſſet canonicatui deſer- 50
vire, ſtando & canendo in choro, vt per Nauarrum *conſ.14.de reſcript.*quod eſt 43.*de homicidio*, nam irregularis eas functiones obire poteſt, quas laici licitè obeunt,& † laici licitè poſſunt canere,& pſallere in 51
choro officia diuina, vt videmus. Ita Nauar. *ibi*, & Vgolin. *d.c.65.de irregularit.*§.4.*n.2.* Auila *d. dub.6. 5.concluſ.*

Vnde † etiam Canonicus, vel alius Sacerdos ex- 52
communicatus,quia in choro cantat cum aliis licet peccet , non incurrit irregularitatem, vt docet Nauar.*conſ.37.n.9.& conſ.48.n.9.* de materia excommunicationis, Man. Rodrig. *d.1.tom.c.167.n.8.* Vega in Eſpeio de curas *d.c.12.num.226.* Tolet. *d. lib.1.c.72. verſ.4.*& cum communi Suar. *d.5.tom.diſp.12.ſect.2. num.12.*

Et ſimiliter † etiam ſuſpenſus ab ordine , ſeu ab 53
officio, poteſt canere in choro ſicut laici, Nauar. *in man.c.27.num.163.* Ludou. Lop. *d.1.tom.inſtruct.conſ. c.247.& 2.tom.2.part.c.21.* & Valentia *d.4.tom.diſp.7. q.18.punct.1.*Auila *de cenſuris, 3.p.diſp.2.dub.1. 6.concl.* & *7.p.diſp.9.ſect.2.dub.2.*& 3.

Limitatur † tamen prædicta concl. primo,vt non 54
procedat in aſſaſſino, qui eſt priuatus beneficiis ipſo iure , ex *c.1.de homicid. in 6.* vbi DD. Hier. Gabr. & P.Greg. *ſupra*, & Tolet.*d.c.88. verſ.7.* & 8.& Suar.*d. diſp.44.ſect.4.*dicens nullum eſſe ius, quod priuationem ipſo facto adiungat irregularitati homicidij voluntarij, etiam alias qualificati , niſi in aſſaſſino, *in d.c.1.* & alij ſupra citati , & Gonzalez *d.gloſſ.15. n.76.*& Farin.*d.q.119.n.66.*

Secundo † limitatur , vt non procedat in occi- 55
dentibus Cardinalem, qui beneficiis ſunt ipſo iure priuati , ex *cap. fœlicis de pœnis , in 6.* Toletus *vbi proximè.*

Tertio † limitatur,vt non procedat in occidenti- 56
bus Epiſcopum,qui etiam ſunt ipſo iure priuati beneficiis,quæ in Eccleſia, cui talis Epiſcopus præeſt, obtinet,*ex clem.1.de pœn.* & notat etiam Toletus *vbi ſupra*,& Gonzal.*n.75.* Molina *de iuſt.tract.3.diſp.65. num.7.*

Quarto † limitatur , vt non procedat in benefi- 57
ciato occidente prælatum , vel combeneficiatum, is enim eſt priuatus ipſo iure beneficio quod obtinet in ea Eccleſia , ex *cap.in quibuſdam , de pœnis* , vbi DD. quamvis in hoc contrarium teneat Felin. *in dict.cap.inquiſitionis , de accuſat. numero 3. & in dict. cap.2. de reſcript. num.3.* dicens quod text.*in dict.cap. in quibuſdam* , non loquitur de beneficio Eccleſiaſtico , ſed de beneficio temporali , ſeu profano , id eſt feudo , vel ſimilibus , & placet Abbati *ibi n.6.*

Sed

Sed reuera de vtroque videtur expresse loqui, & tenent Rebuff. *dict. tit. de modis amittendi beneficia, num.45.* Hier. Gabr. P. Greg. & Toletus *supra*, & Farin. *num.68.* & dicit communem Abb. *d.num.6.* & communem & veriorem Alex. de Neuo *in addit. ad eum ibi.*

58 Et tenuit † Rota in vna Virdunen. canonicatus Martij & 19. Iunij 1595. coram Illustriss. Cardinali Pamphilio, vt in decisionibus supra adductis 5. *part. cap.3. num.43. & seq.* & in eadem coram eodem 13. Maij 1596. vt *in decis.* suppra adducta *cap.3. num.332.* & post hæc Gonzal. *glos.15. à num.77.* & ita tenendum est, quamvis etiam Azor *d.lib.4.cap.18. quæst.1. vers. deinde quares*, dicat, quod *in d.cap. in quibusdam*, non dicitur, *ipso iure*, vel *ipso facto* amittat, sed simpliciter tantum amittat: quod verbum, vt omnes testantur, non continet sententiam ipso iure latam, sed iudicis sententia ferendam: & sic ex *eo cap.* non constare talem priuationem ipso iure, vt etiam quosdam dicere ait Abbas *ibi num.7.* Respondetur enim *in d. cap. in quibusdam*, non dici simpliciter amittant, sed prorsus amittant, quæ dictio, *prorsus*, importat *ipso iure*, vel *ipso facto*, vt ibi tenent communiter DD. Abbas *num.7. & additio eius*, Glos. *verb. ipso iure in c. fin. de præscript. in 6.* vbi DD. Matthesilan. *singulari 112.* Corset. *verb. penitus.* Felin. *in c. Rodulphus, numero 34. de rescript.* & Ludou. Lopez *instruct. consil. 2. tom. 2. part. 2. c. 18. circa finem*, & alij: & de simili dictione *penitus*, dictum est supra 8. *part. c. 1. num. 5.*

§. I.

De Hæreticis, Apostatis, & Schismaticis.

SVMMARIA.

59 *AN hæreticus sit priuatus beneficiis ipso iure, an sit priuandus per sententiam.*

60 *Et communis sententia est, esse priuatum ipso iure.*

61 *Pro quo citatur* cap. cum secundum leges, de hæretic. in 6. *Quod tamen non loquitur de beneficiis, sed de bonorum temporalium confiscatione.*

62 *Citatur etiam* cap. quo iure, 8. dist. *quod parum probat, vltra quod non est iuris decisio: sed D. Aug. sicut etiam alia tria iura allegata.*

63 *Allegatur etiam* cap. ad abolendam, §. 1. de hæretic. *ibi*, & sic omni officio, &c. *nam verbum* spoliatus *executionem importat, ideo denotatur priuatio ipso iure.*

64 *Sed hæc inductio cessat, & tollitur ex verbis præcedent.*

65 *Contrariam sententiam, quod hæreticus non sit ipso iure priuatus beneficiis, sed per sententiam priuandus, tenent Castro & alij, quia in iuribus in quibus hæc pœna non statuitur, non inueniuntur verba significantia ipso iure.*

66 *Nihilominus tenetur communis, quæ rectè probatur per* dict. cap. cum secundum leges: *nam ver.* bonorum, *beneficia etiam Ecclesiastica continentur, &c.*

67 *Probatur etiam per* cap. vt commissi, §. priuandi, *ibi*, vel priuatos nuntiandi, *quæ expositiuè accipiuntur, & non solum ad hæreticos, sed etiam ad receptatores, fautores, & defensores referuntur, contra Couar. &c.* & n. 68.

69 *Et reprobatur interpretatio, quam ad dictum* §. priuandi *aliqui tradunt, quod verbum*, priuandi, *stet propriè, & referatur ad beneficia obtenta ante hæresim, & verba*, vel priuatos nuntiandi, *referantur, ad obtenta post hæresim, &c.*

70 *Clarius probatur communis ex* constitutione 2. *Nicolai III.*

71 *Et facit* constitutio 27. *Pij V. vbi dispositioni Se-*

dis Apostolicæ reseruantur beneficia vacantia propter hæresim, &c.

72 *Non solum hæretici credentes, receptatores, & defensores ipsorum, sed & ipsorum filij & nepotes, priuantur ipso iure beneficiis obtentis tempore commissi criminis, ita quod non solum sunt inhabiles ad obtinenda beneficia, sed etiam ipso iure priuantur obtentis.*

73 *Quæ sententia omisso fundamento ex* cap. fœlicis, §. quod si quis de pœnis, lib. 6. *quod parum vrget, probatur, ex* d. §. priuandi, *& ex* constit. 8. *Innoc. IV. & clarius ex dict. constitutione Nicolai III.*

74 *Et tenent relati.*

75 *Licet contra teneant alij relati,* & n. 76.

77 *Primam sententiam tanquam magis de iure veram, & communiter receptam, amplexa est Rota dicens procedere etiam in pensionibus.*

78 *Et promittens communem conclusionem, filios natos ante hæresim pœnis canonicis affici, & comprehendi, contra alios.*

79 *Quæ decisio ponitur.*

80 *An hæreticus sit irregularis, & inhabilis ad acquirenda beneficia, & affirmatiuè tenent Speculator, & alij.*

81 *Qui tenent, quod qui est, vel fuit hæreticus irregularis est, etiamsi conuersus fuerit ad Catholicam fidem, & pœnitentiam peregerit: aiunt tamen, quod post abiurationem, & peractam pœnitentiam, dispensari potest, vt in susceptis ordinibus administret tantum.*

82 *Et quis possit cum eo dispensari, videndus Vgolinus & Suarez, qui tamen Vgolin. malè ait, potestatem, quam de iure antiquo Episcopus habebat ad dispensandum cum eo, quoad ordines susceptos ante hæresim, ipsis sublatam esse iure nouissimo Concilij,* sess. 24. de reform. c. 6. *vbi hæresis non est occulta, & vbi ad forum contentiosum deducta est, &c.*

83 *Iura allegata videntur loqui, & procedere in hæretico publico,* & c. 2. §. hæretici, de hæreticis in 6. *loquitur de his qui sunt hæretici, & nondum conuersi, &c.*

84 *Et secundum Sairum, cum Philiarcho & alios, ob crimen hæresis secundum se, & simpliciter sumptum, non incurritur irregularitas: & si sit hæreticus occultus, non est irregularis post pœnitentiam, & absolutionem ab excommunicatione, qua in iure non est expressum.*

85 *Et sic hæreticus occultus, si à secreta hæresi, vel apostasia, sit in foro conscientiæ legitimè absolutus, non videtur manere irregularis, quicquid alij dicant.*

86 *Iuxta id cessat illa quæstio, quam tractat Vgolin. an irregularitate orta ex hæresi occulta dispensare Episcopus possit ex decreto Concilij* d. c. 6. *in quo partem affirmatiuam tenet contra Maiolum: quia hic non agitur de absolutione ab hæresi, quæ est ablata Episcopis, sed de dispensatione irregularitatis eis permissa à Concilio, & sic cessat ratio* cap. cum illorum sententia excom. &c.

87 *Suspectus de hæresi abiurans de vehementi, & publicè priuatus, non est inhabilis ad beneficia.*

88 *Hæretici sunt excommunicati de iure antiquo, sed illa excommunicatio non est reseruata.*

89 *Excommunicantur etiam excommunicatione reseruata in Bulla Cœnæ Domini, primo casu, quem explicant relati.*

90 *Et an sit vna, vel plures excommunicationes remissiuè.*

91 *Ista excommunicatio non incurritur per hæresim mentalem, sed requiritur quod sit verbo, aut facto exterius prolata: nam lex humana non ligat actus merè internos, nec in eos Ecclesia potestatem habet, etiam ad præcipiendum.*

92 *Quæ ſententia eſt hoc tempore communiſſima, & ſumitur ex D.Thom.docente, quod de his poteſt homo legem facere, de quibus poteſt iudicare, &c. & habet fundamentum in ſcriptura.*

93 *Et tenenda eſt, quamvis contrarium teneant gloſſ. & alij citati.*

94 *Et ratio ponitur.*

95 *Quæ confirmatur & explicatur.*

96 *Reſpondetur iuribus, quibus excommunicantur aliquid credentes, ſeu ſentientes, quod intelligunt de creditoribus & ſentientibus in foro Eccleſiæ, &c.*

97 *Propter opus factum cum ignorantia commitanti non incurritur excommunicatio, irregularitas, & obligatio reſtituendi, quæ ceſſante ignorantia incurreretur.*

98 *Quanta expreſſio hæreſis requiratur, vt excommunicatio incurratur, & aliqui dicunt requiri expreſſionem verbo, ſigno, vel opere exteriori, quod de ſe, vel ex circumſtantiis illam ſignificet, ſeu manifeſtet, alioquin non incurri excommunicationem.*

99 *Et idem tenet in effectu Nauar. relatus, & alij.*

100 *Et ſequitur etiam Suarez relatus.*

101 *Secundum alios, actus exterior, qui eſt effectus interioris, non tamen repræſentans in ſe malitiam interioris, poteſt puniri ab Eccleſia per cenſuras, quia ille actus eſt peccatum extremum, &c.*

102 *Sed quod de facto Eccleſia non punit tales actus, & ſic quando in actu exteriori nulla eſt ſignificatio expreſſa, vel interpretatiua malitiæ interioris, non incurritur cenſura lata ſimpliciter contra committentes tale peccatum.*

103 *Vnde ſecundum iſtam ſententiam, quamvis poſſet, tamen de facto non punitur hæreticus, cum in actu exteriori nullo modo apparet malitia hæreſis.*

104 *Author dicit, actum exteriorem, qui eſt effectus interioris, etiam non repræſentantem in ſe malitiam interioris, poſſe puniri ab Eccleſia per cenſuras, & generaliter poſſe ab Eccleſia præcipi, prohiberi, & puniri actus exteriores, vt procedentes à talibus interioribus, ſeu quod idem eſt, actus interiores, vt informantes, vel afficientes exteriores.*

105 *Dicit etiam, hæreticum in caſu quo hæreſis in mente concepta oculis, vel digitis, aut capite, aliaſve annuit, vel dicit, ita eſt, incurrere excommunicationem latam contra hæreticos, quamvis in illo actu exteriori non manifeſtetur vllo modo malitia hæreſis.*

106 *Et reſpondetur* cap. fin. de ſimonia, *procedere in pœnis ſimpliciter latis contra aliquod vitium, ſeu peccatum: ſecus in propoſito, &c.*

107 *Placet quod docet Azor, quod qui ex interna hæreſi aliquod opus externum indifferens facit, verbi gratia, coram ſanctiſſimo Sacramento caput non nudat, ſeu non flectit genu, non eſt hæreticus exterior, ita vt excommunicationem incurrat, &c.*

108 *Licet ſecus quando omiſſio exterioris, quod debet quis facere, fit ad exprimendam hæreſim, & ſic intelligitur Toletus, &c.*

109 *An excommunicatione incurſa propter hæreſim Papæ reſeruata in dicta bulla cœnæ non poteſt quis abſolui virtute bullæ Cruciatæ, vel alterius priuilegij, ſeu Iubilæi, in quibus non datur ſpecialis facultas abſoluendi ab hæreſi, quia in facultate generali non cenſetur conceſſa abſolutio ab hreſi, niſi id exprimatur.*

110 *Quamvis contra teneant Soto, & alij.*

111 *Et patet ex breui Gregorij XIII. ex quo hodie in bulla Cruciata Hiſpana expreſsè excipitur hæreſis: ſed contraria ſententia approbatur per magiſtrum ſacri Palatij, & ſacram Congregationem, quæ non procedet in bulla Cruciata ex dicto breui, &c.*

112 *Epiſcopi ex decreto Concilij* ſeſſ.24. cap.6. *poſſunt ab hæreſi occulta in foro conſcientiæ abſoluere per ſe ipſos, non per eorum vicarios vllo modo, quamvis in aliis caſibus occultis, etiam ſedi Apoſtolicæ reſeruatis, poſſint abſoluere per ſe ipſos, aut vicarium ad id ſpecialiter deputandum,* & n.113.

114 *Vnde conuincitur ſententia Cordubæ, quam alij ſequuntur, & tenet Nauar. &c.*

115 *An dicta facultas conceſſa Epiſcopis ex dict. decreto ſit hodie ſublata, dicitur primo eam abſque dubio fuiſſe ſublatam per bullas cœnæ Domini, Pij V. & Gregor.XIII.* verſ.cæterum, *& alias ſimiles.*

116 *Quamvis contrarium teneant Bannez, & alij relati.*

117 *Qui non rectè reſpondent verbis bullæ.*

118 *Nec fuit opus ſpecialiter, & expreſsè derogare Concilio.*

119 *Et ita fuiſſe ſublatam cenſuit ſacra Congregat. in declaratio.poſitis.*

120 *Et an ſit derogatum facultati Inquiſitorum,* & num.ſeq.

122 *Accedunt ad prædicta Gregor.XIII.declaraſſe dict. decretum Concilij non habere locum in caſibus poſt Concilium ex noua lege reſeruatis, quaſi illa abſolutè reſeruando cenſeat derogare Concilio, vt in declaratio. poſitis.*

123 *Et teneant relati.*

124 *Licet contrarium teneant Nauar. & alij, & Suarez, reſpondens primæ declarationi, quam adducit: ſed eius interpretatio non ſatisfacit, &c.* & n.125.

126 *Secundo dicitur, quod videbatur ſublata dicta facultas per bullas cœnæ Domini, Sixti V. ſaltim anni 1586. & 1587. quia* in d.verſic.cæterum in fine, *ponuntur illa verba,* niſi in eis etiam caſus præſentibus literis expreſſi comprehendantur, *quæ etiam ponuntur à Clement.VIII.in bulla anni 1593. & 1598.*

127 *Per quæ verba videtur reſtituta, & correcta manere facultas Epiſcopi conceſſa in dicto decreto Concilij circa abſolutionem ab hæreſi, & cæteris caſibus bullæ cœnæ, qui etiam in dicto decreto comprehenduntur.*

128 *Sicut etiam facultas bullarum, & priuilegiorum, & etiam Cruciatæ, in quibus datur facultas abſoluendi à caſibus ſedi Apoſtolicæ reſeruatis, etiam in bulla cœnæ: nam ſi horum non fit expreſſa mentio, non veniant in generali facultate abſoluendi à caſibus ſedi Apoſtolicæ reſeruatis.*

129 *Licet quoad facultatem bullæ Cruciatæ, etiam ſi non ponerentur dict. verba, non cenſeri reuocatam per bullam cœnæ ex alia ratione doceant aliqui.*

130 *In bulla cœnæ Clem.VIII. anni 1599. non ponuntur illa verba,* & fuiſſe derogatam facultatem Cruciatæ quoad caſus dict.bullæ cœnæ, & dict. facultatem à Concilio Epiſcopis conceſſam, *dixiſſe Clem.VIII. refertur.*

131 *Et ſic videtur conſiderandus tenor bullarum quæ ſingulis annis publicantur.*

132 *Quamvis Man.Rodriguez dicat, quod etiamſi non exprimantur d.verba,* niſi in eis, &c. *non cenſetur Papa in bulla cœnæ reuocare facultates, & priuilegia, quæ concedunt expreſsè caſus bullæ cœnæ, cuius interpretatio improbatur.*

133 *Et eius ratio.*

134 *Etiam ſtantibus d.verbis,* niſi in eis etiam caſus præſentibus literis expreſſi comprehendantur, *verius videtur eſſe ſublatam d.facultatem Epiſcopis conceſſam.*

135 *Nam illa verba non referuntur ad facultates & indulta conceſſa, & innouata ad concedenda, innouanda poſt bullam, & ad verba immediatè præcedentia.*

136 *Et*

136 *Et regula* cap. inquisitioni de appellat. *quod clauſ. in fine poſita refertur ad omnia præcedentia, non procedit vbi eſt diuerſa ratio, nec vbi adeſt maior ratio, quod referatur ad proximiora, quam ad præcedentia, nec vbi conſtat de mente contraria, vt hic.*

137 *Suppoſito, quod illa facultas abſoluendi in foro conſcientiæ data à Concilio Epiſcopis, adhuc durarèt, quæ ſaltim durat quoad alios caſus antè Concilium ſedi Apoſtolicæ reſeruatos, quomodo intelligantur illa verba in foro conſcientiæ, Doctores communiter ea intelligunt, quod abſolutio data proſit, tantum quo ad forum conſcientiæ: tamen quod ab excommunicatione poterit Epiſcopus abſoluere, etiam extra confeſſionem Sacramentalem vigore illius decreti,* & n.ſeq.

139 *Sed aliud videtur dicere, quod abſoluant in foro conſcientiæ, aliud quod abſoluant quo ad forum conſcientiæ, licet vbi agitur de diſpenſatione in foro conſcientiæ, non requiratur ſacramentalis confeſſio, & ſic ſacra Congregatio videtur intelligere illa verba in foro conſcientiæ, id eſt in foro ſacramenti Pœnitentiæ, & in Confeſſione ſacramentali, vt in declarat. adductis.*

140 *Et ita tenet Candelabrum aureum, qui tamen male ait, quatenus idem dicit in diſpenſatione in qua non dicit Concilium, quod fiat in foro conſcientiæ.*

141 *Infertur ad iubilea, in quibus datur facultas abſolvendi in foro conſcientiæ, quod virtute eorum non poſſit dari abſolutio, etiam à cenſuris extra Confeſſionem ſacramentalem.*

142 *Man. Rodriguez docet, quod facultas data Epiſcopis à Concilio circa abſolutionem ab hæreſi, intelligitur ſolum quando ipſe hæreticus ſolus abſque eo, quod ab alio audiuerit, committit occultè crimen nemine audiente, & non extenditur ad hæreſim occultam, quando adeſt complex, atque Concilium non dat facultatem abſoluendi ab obligatione denuntiandi complicem, &c.*

143 *Sed iſta reſtrictio non placet, nam ex vno etiam non complice non deſinit eſſe occulta: neque etiamſi ſint plures complices, niſi ſint plures quam duo, quia per duos ſolos non probatur, nec ex eo deſtruitur machina ſancti Officij, nec tollitur obligatio denuntiandi complicem, &c.* & n.ſeqq.

146 *De materia hæreſis ac de hæreticis, qui ſunt videndi.*

147 *De apoſtatis à fide idem dicendum, quod de hæreticis, cum & ipſi hæretici, & pluſquam hæretici ſint: & ſic ipſo iure amittunt beneficia.*

148 *Licet alij apoſtatæ non ſint ipſo iure priuati beneficiis.*

149 *Et de apoſtatis qui ſint videndi.*

150 *Similiter dicendum de ſchiſmaticis, quod vbi ſchiſma eſt cum hæreſi, ſunt ipſo iure priuati beneficiis, vt hæretici, & vt tales etiam ſunt excommunicati iure antiquo.*

151 *Si ſchiſma eſt ſine hæreſi, non videtur ius expreſſum, vbi ipſo facto priuentur beneficiis.*

152 *Et reſpondetur* cap. nos conſuetudinem, 12. diſt. & cap. quia diligentia, de elect. *allegatis.*

153 *Huiuſmodi ſchiſmatici non videntur abſolutè, & in vniuerſum excommunicati iure antiquo, quicquid aliqui dicant, nam cap. licet de electione loquitur in caſu particulari.*

154 *Nec capitulum firmiſſimè de hæret. probat contrarium.*

155 *Nec etiam excommunicantur* in cap. de liguribus 23.q.4. *nec* in c.2. de ſchiſmat.

156 *Nec etiam* in c. nulli 19. diſt.

157 *Nec* in c.1. de ſchiſmat.

158 *Sed quidquid ſit iam in bulla cœnæ caſu 1. excommunicantur abſolutè ſchiſmatici.*

159 *Non poſſunt etiam de iure antiquo ſchiſmatici conferre beneficia.*

160 *Quamvis videatur valere collatio ratione publici officij facta à ſchiſmatico occulto, & tolerato.*

161 *Non poſſunt ſine diſpenſatione obtinere beneficia, etiamſi ad Eccleſiæ vnitatem redierint, ſed ſchiſmaticus etiam ad vnitatem Eccleſiæ reuerſus de iure communi contra, ineligibilis, inhabilis & irregularis remanet.*

162 *Quod videtur poſſe intelligi de ſchiſmatico publico, ſecus de occulto, maximè emendato, & conuerſo, qui non videtur inhabilis, ſeu irregularis.*

163 *An requiratur diſpenſatio Papæ, an verò ſufficiat diſpenſatio Epiſcopi,* & n.ſeq.

Reſoluitur requiri diſpenſationem Papæ cum Abb. licet alias aliter dicat.

165 *De ſchiſmaticis qui ſunt videndi.*

SEcundo † dubitatur de crimine hæreſis, an hæreticus ſit priuatus beneficiis ipſo iure, an ſit priuandus per ſententiam. 59

Et quidem † communis ſententia eſt eſſe priuatum ipſo iure, quam tenent Ioan. And. Dom. Francus *n.2.* & DD. communiter *in cap. vt commiſſi, §. priuandi de hæret. in 6.* dum exponunt illa verb. *vel priuatos nuntiandi*, vt dictio *vel* ſtet expoſitiuè pro, *id eſt*, & Abbas *in cap. inter dilectos, de exceſſibus prælator. n.11.* Millis *in repert. verb. hæret.* Probus ad Monach. *in cap. alma mater, de ſentent. excommun. in 6. n.8.* Caſſad. *deciſ. 14. ſuper regulis, n.1.* Rebuff. *dilatat. de modis amittendi beneficia, n.4.* Corraſ. *de benef. 2.p.c.4.n.13. & 3.p. c.6. n.13. & 17.* Roſiniacus *c.20.n.2.* Duaren. *lib.8.c.6.§.5.* Bernard. Diaz *in pract. crimin. c.114.n.2.* & ibi Salced. *1. addit.* Couar. *lib.2. variar. c.8.n.4.* Roias *in ſingularibus in fidei fauorem ſingul.73.* D. Penna *in directorio Inquiſitorum 3.p. commun.162.* Lancel. *de attentatis c.5.à n.34.* Flamin. Pariſ. *lib.3. de reſignat. q.1. n.31. & ſeq.* dicens communem, Quintanadu. *Eccleſ. lib.1.c.10.n.1.* Azor *lib.8.c.13.q.3. & 8.* Man. Rodrig. *in ſum. 1. tom. c.129. num.3.* & Petr. Ledeſma *2. part. ſum. tract. 1. cap.4. dub.6. 14. concluſ.* & Rota in Mutinen. Capellæ de anno 1562. quæ eſt *3. pars diuerſor. lib.3. deciſ. 707. & 728.* de qua ſupra *5. part. cap.1.n.80.* & poſt hæc Gonzal. *gloſſ.15. num.65.* Leo *in theſ. for. Eccleſ. cap.37. à n.51.* Thomas Sanchez *lib.2. cap.26. ex numero 6.* Azor *2. part. lib.7. cap.17. in princ.* & plures alij relati per citatos.

Pro † qua ſententia Corraſius, Roſiniacus, Duarenus, Rota, Azor, & alij citant text. *in cap. ſecundum leges, de hæret. in 6.* qui tamen non loquitur de beneficiis, ſed de bonorum temporalium confiſcatione. 61

Citat etiam † Corraſius text. *in cap. quo iure 8. diſtinct.* qui text. parum probat, vltra quod non eſt iuris deciſio, ſed D. Auguſtini, ſicut etiam text. *in cap. ſi vos, 23. quæſt. 5. & cap.1. & 2. 23. quæſt.7.* qui pro hoc etiam allegantur, & ſimiliter parum probant. 62

Rebuff. † vero, Roſiniacus, Duarenus, Flam. Pariſ. & Quintanaduennas, & Gonzalez, & Azor ſupra allegant text. *in cap. ad abolendum, §.1. de hæret.* ibi: Et ſic omni officio, & beneficio ſpoliatus Eccleſ. ſeculari relinquatur arbitrio poteſtatis. Nam verbum *ſpoliatus* executionem importat, ideo notatur priuatio ipſo iure, ex Butrio *in cap. fin. de poſtul.* Felin. *in c.2. n.3. & in c. Rodulphus, n.25. de reſcript. & in cap. inſinuatum, de ſimon. in prin.* & dixi ſup. *8.p.c.1.n.22.* quod placet Salc. *vbi ſup.* 63

Sed hæc inductio † ceſſat, & tollitur ex verbis præceden. ibi: Totius Eccleſ. ordinis prærogatiua nudetur. Quæ verba important priuationem per ſententiam, vt patet ex adductis per Felinum *in d. cap. Rodulphus:* vnde dicta verba ſtatim ſequentia, *Et ſic omni officio, & beneficio ſpoliatus,* &c. important exe- 64

cutionem dictæ priuationis per sententiam faciendæ, non priuationis ipso iure. & non intrat doctrina Butrij & Felin. *vbi supra.*

65 Vnde † contrariam sententiam, nempe quod clericus hæreticus non sit ipso iure beneficiis priuatus, sed per sententiam priuandus, tenet Alphonſ. à Castro *lib.2.de iusta hæretic. punitione, cap.9.* quia in iuribus, quibus hæc pœna statuitur, non inueniuntur verba significantia priuationem, & sententiam ipso iure latam, vt *in dict.cap.ad abolendam, & in cap. excommunicamus, §.credentes eod.* Sequitur Simancas *de Cathol.instit.cap.46. num.72.* quamvis *in Enchirid. iudicum violatæ religionis, tit.58. de pœnit.n.3.* videatur eum communi tenere, ibi: *Et hæretici beneficiis Ecclesiasticis priuati sunt.* Sequuntur etiam Arag.2.2.q.11. *art.3.verſ.pœna,* qui tamen contrarium tenet *quæſt.1. art.10 pag.66.* Candelabrum aureum *in appendice, c.1. n.15.* & Zerola *in praxi Episcopali, 1.p. verb.priuatio, in princ.*

66 Nihilominus † tamen tenenda est communis sententia, quæ rectè probatur per *d. cap. cum secundum leges,* ex quo bona hæreticorum ipso iure confiscantur, & eis priuantur, nam verbo, *bonorum,* beneficia etiam Eccl. continentur *cap.1.de præb. & l.bonorum, ff. de verb.signif.* vbi Rebuff. *& in praxi tit.de simonia in resignatione, n.31.* Quintanadu. *lib.2.Eccl.n.3. & 93. &* 94. & quamvis in beneficiis non habeat locum confiscatio, quia non sunt transitoria ad fiscum, habet tamen locum priuatio, de qua ibi Achilles *dec.345.* seu *1.de hæret.n.5.*

67 Probatur † etiam communis sententia per text. *in d.c.vt commissi, §.priuandi,* ibi: *Vel priuatos nuntiandi,* quæ verba expositiuè accipienda sunt, id est, priuatos nuntiandi, vt ibi volunt Ioan.Andr. & alij Doct. vt diximus.

68 Et † non solum ad hæreticos, sed etiam ad receptatores, fautores, & defensores hæreticorum referuntur, quicquid dicat Couar. *supra,* & Farin. *d.c.20. n.15.* tenens hæreticorum fautores, & receptatores non esse ipso iure priuatos beneficiis obtentis, sed per sententiam priuandos, iuxta *cap.excommunicamus, §.credentes, verſ. si vero clericus, de hæret.* quod idem tenet Penna suprà: sed licet verum sit de iure decretalium iuxta *d.§.credentes:* tamen de iure nouo non est verum iuxta *d.§.priuandi,* & constitutionem Nicolai infra allegan.

69 Nec valet † solutio, & interpretatio, quam ad *d. §. priuandi,* aliqui tradunt, nempe quod verbum, *priuandi,* stet proprie, & referatur ad beneficia obtenta ante hæresim, quibus per sententiam est priuandus hæreticus, & verba, *Vel priuatos nuntiandi,* referantur ad beneficia obtenta post hæresim: & sic nulliter collata ex *c.2 §.hæretici, eod.tit. in 6.* conuincitur enim ista interpretatio ex *seq. verſ. sunt autem diœcesani in priuando tales, vel nuntiando priuatos,* &c. vbi apparet omnia ista verba *priuandi, vel priuatos nuntiandi,* referri etiam ad beneficia obtenta post hæresim, & sic non potest stare ista solutio.

70 Et † clarius probatur communis ex constitutione 2. Nicolai III. quæ est in bullario *tom.1.fol.30.* vbi sic dicitur: Hæretici autem, defensores, & fautores eorum, ipsorumque filij vsque ad secundam generationem ad nullum Ecclesiasticum beneficium, seu officium admittantur, quod si secus actum fuerit, decernimus irritum & inane, nos enim prædictos ex nunc priuamus beneficiis acquisitis, volentes vt tales & habitis perpetuo careant, & ad alia similia nequaquam in posterum admittantur. Quæ constitutio, licet non sit inserta *in lib.6.* tamen non est per proœmium illius abrogata: nam constitutiones editæ super negotio hæreticæ prauitatis non contrariæ constitutionibus *eiusdem 6.* referuantur *cap.fin. in fin. de hæret. eod.lib.* & notat gloss. *in dict. proœmio, verb. reſeruantur.*

Facit † etiam pro hac sententia *constit.29.* Pij V. 71
incipiens, *cum ex Apostolatus,* vbi dispositioni sedis Apostolicæ perpetuo reseruantur beneficia vacantia propter hæresim, & sic denotatur hæreticos ipso facto priuari beneficiis, vt per Pennam supra, & Azor *dict.q.8.*

Non † solum autem hæretici credentes, receptatores, & defensores ipsorum, sed & ipsorum filij, & 72
nepotes priuantur ipso iure beneficiis obtentis tempore commissi criminis, ita quod non sunt solum inhabiles ad obtinenda beneficia, vt *in d.c.2.§.hæretici, & cap.statutum 2.de hæret.in 6.* Palacios Rubios, & alij infra citandi, quicquid dicant Man. Rodrig. *d.cap.126.num.4.* & Petr. Ledesma *dict. tract.1. cap.6. 17.concl.2.difficult.* citantes Simancas, & Iulium Clar. *vbi infra num.75. & 76.* qui tamen loquuntur de beneficiis antea obtentis: sed etiam ipso iure priuantur obtentis.

Quæ sententia † omisso fundamento desumpto 73
ex *cap.fœlicis, §.qui, si quis, de pœnis, lib.6.* quod parum vrget, cum in pœnalibus non sit facienda extensio, vt rectè aduertunt Villad. Couar. & Penna infra citandi, probatur ex *dict.cap.vt commissi, §.priuandi,* qui simpliciter, & indistinctè loquitur & ex constit. 8. Innoc. IV. quæ est in bullario *tom.1.fol.5. & verſ.caterum,* ad quam se refert Bonifacius in d.cap.vt commissi, & clarius ex d.constit. Nicolai III. supra adducta, & latius deducitur in decis. Conchen. quam infra adducam.

Quam † sententiam tenent Ioan.Andr. *in cap. vt* 74
commissi, & ibi Domin. *d.§.priuand. n.4.* & Franc. *n.3.* & alij Henriq. & Anania *in cap. vrgentis, de hæret.* Palacios Rubios *in tract.de iustitia retentionis, & obtentionis Regni Nauarræ 5.part.§ 8.* dicens quod cum hoc transeunt Doctores communiter *in dict. cap. vt commissi,* Gigas *in tract.de crimine læsæ Maiestatis lib.7. tit. de pœnis, quas filij incurrunt, q.11.n.3.* & alij, quos referunt Couar. & Penna & statim citandi, & Rota in dict. Conchen. & Lamber. *de iure patron. 1.p. 2.lib. q.9.art.6.sub n.7.* ait quod hæretici, & eorum filij, & nepotes, sunt priuandi iam habitis beneficiis, *in d. §. priuandi,* & quod vacent ipso iure beneficia, & pensiones etiam prius obtenta à filiis hæreticorum, cum communi, & Rota in d. Conchen. tenet post hæc Gonzal. *gloss.15.n.67.*

Licet † contrariam sententiam, nempe, quod 75
filij, aut nepotes hæreticorum non sint priuati, nec priuandi beneficiis antea obtentis; teneant Abbas, & Felin. *ubi in dict.cap.vergentis,* Villad. *de hæret.q.25. repertorium inquisitorum, verb. filij,* Austerius ad Capellam Tolos. *decis.120. ad fin.* Rebuff. *in praxi tit. de modis amittendi beneficia, num.25.* Couar. *d.lib.2.variar. cap.8.num.4.* Simancas *de Cathol.instit.tit.29.num.20. & in Enchir.iudicum violatæ religionis, tit.63. numero 9.* Penna *dict. part. directorij inquisitorum comment.163.* Otalora *de nobilitate 4.part. cap.9. numero 9.* Decian. *in pract.lib.5.cap.45.num.6.limit.7.* Azeued. *lib.1.tit.3. à num.204.* Menoch. *consil.805.num.33. & consil.808. num.36.vol.8.* Villad. *in for.iud.in prol.lib.21.numero 73.* Montal. *in lib.4.titul.26.part.7.* Paramo *lib.3. quæst.9. num.203.* Card. Toletus *in sum. in edit.nouiss.lib.1.c.67. verſ.9.* Azor *1.part. dict. lib.8.cap.13.8. pœna.* Petr. Ledesm. *d.tract.1.* & Suarez *dict.5.tom.disp.43.sect.3. numero 2.* & videtur tenere Flamin. Paris. *d.l.b.3.q.1. num.34.* & 35.

Quam † sententiam dicit mitiorem atque beni- 76
gniorem Iulius Clarus *lib.5.§.hæresis, numero 6.* & cum eo Salcedo ad Bernard. Diaz *dict. cap.114. addit.1. in fin.* & consuetudine Hispaniæ receptam, & obseruatam, & ita tenendam contra communem dicit Hoieda *de incompatibil.ben.cap.23.num.100.* & cum eo Ioan. Gutier. *can.quæst.lib.2.cap.30. numero 38.* & huic tanquam probabiliori adhæret Sanch. *lib.2. c.88. à num.28.*

Sed

77 Sed primam † sententiam tanquam magis de iure veram, & communiter receptam amplexa est Rota in dict. Conchen. pensionis 6. Martij 1568. coram D. Peregrino, dicens procedere etiam in pensionibus iuxta tradita per Sanch. *d.c.* 29. *n.* 36. præmittendo prius, prout necessario supponi debet, commu-
78 nem conclusionem, filios † natos ante hæresim pœnis canonicis affici, & comprehendi, quam contra alios, quos sequuntur Simancas *d. tit.* 29. *de Cathol. institut.* ex *n.* 22. Molina *de Hispanorum primog. libro* 4. *c.* 11. *n.* 55. *& seqq.* Vgolin. *de irregul. c.* 36. §. 1. *n.* 6. Man. Rodrig. *in sum.* 1. *tom. d.c.* 129. *n.* 5. & Pet. Ledesma *dict. tract.* 1. *c.* 6. 17. *concluf.* 1. *difficul.* & P. Molina *de iustit. tom.* 3. *disp.* 658. *n.* 21. & Zauallos dicens magis communem *q.* 653. latè tenent post alios plures quos referunt Couarru. *d.c.* 8. *n.* 5. Gregor. Lopez *in leg.* 2. *tit.* 2. *p.* 7. *verb. sus hijos*, Anton. Gomez *tom.* 3. *variar. c.* 2. *n.* 16. Otalora *d.* 4. *p.c.* 6. *n.* 8. Roxas *de hæretic.* 2. *p.n.* 354. *& sing.* 68. Penna *d. comment.* 163. Hoieda *d.* 23. *n.* 99. Velazquez *in leg.* 4. *Tauri n.* 10. Menoch. *de præsumpt. lib.* 5. *præsump.* 33. *a n.* 16. Ioan. Gutierrez *d.c.* 30. *à n.* 37. Parlad. *differ.* 108. *n.* 25. Castro *de iusta hæretic. punit. lib.* 2. *c. vlt. & lege pœnali lib.* 1. *c.* 7. & magis communem dicit Rota *dec.* 104. *n.* 5. *lib.* 2. *p.* 3. *diuers.* & fortiter probatur ex *d.c. statutum*, 1. *vers. hoc sane, de hæretic. in* 6. nec contrarium fuit iudicatum in causa comitatus de Bailem.

79 Quam † decis. Conchen. quia optima est, & hanc sententiam exactè probat, hic ponere placuit.

Conchen. pensionis Veneris 5. *Martij M.D. XCVIII. decisio.*

Coram R. P. D. Peregrino.

FVerunt reseruatæ duæ pensiones à Felic. rec. Gregorio XIII. Gundisaluo, tunc in tertio, vel circa suæ ætatis anno constituto, vt succedentibus annis commodius se sustentare posset: Vna trium mille ducatorum super Archidiaconatu de Alarcon. Ecclesiæ Conch. altera medietatis fructuum super vno ex Canonicatibus, & præbendis eiusdem Ecclesiæ soluendæ Antonio Patri, tunc Catholici Hispaniarum Regis à secretis, & vbi ipse voluerit, durante minori ætate filij, cum primum fuisset clericali charactere insignitus. Verum, quia Antonius fuerat per sententiam diffinitiuam declaratus hæreticus, ac hæreticorum fautor, eiusque imago publicè combusta, postquam in ipsius personam, qui è manibus Curiæ se eximens, & vt dicitur, ad hæreticos, & hostes fidei, & Reipublicæ Christianæ se contulerat, sententia exequi non potuisset, fuit dubitatum, an dictæ pensiones ipsi Gundisaluo amplius deberentur.

Et re maturè discussa de expresso ordine sanctissimi Domini nostri Papæ, præcipuè, quia vna tantum pars informabat DD. vnanimiter negatiuam fuerunt amplexi.

Dixerunt namque communem illam esse conclusionem, ac magis de iure veram, quod pœnæ impositæ à sacris Canonibus filiis hæreeticorum, comprehendunt natos ante, & post patris delictum

Hanc enim probare dicebant textum *in cap. statutum, de hæret. in* 6. ibi, *qui tales esse, vel tales decessisse probentur*, ponderando verbum, esse, per quod denotatur, quod ad hoc, vt filij hæreticorum puniantur, satis sit probare, quod tunc parentes ipsorum essent hæretici.

Ad hoc etiam adducebant text. *in cap. filij eod. tit. & lib.* vbi filios hæreticorum, qui articulo mortis hæresim commiserunt, puniri sancitum fuit, quod non potest intelligi, nisi de iam natis, nec non & text. *in cap. vt inquisitionis, eod. tit. & lib.* vbi à pœnis eximuntur tantum filij qui reuelarunt delictum occultum patris, ita vt præsupponatur iam natos, qui non reuelauerint pœnas hæreticis statutas non effugere.

Et quidem cum pœna filiis imponatur, non ex eo quod ipsi prouenerint ex radice infecta, & sanguine improbato, quandoquidem crimen sit mere spirituale non trahens originem vel commercium, non intrat distinctio, an sint nati ante, vel post delictum patris, vt tollens obiectum considerat Claudius, qui late ad partes hanc quæstionem disput. *in leg. si quis id quod, numero* 19. *ff. de iurisd. om. iud.* & alij multi authores practici per informantes allegati.

Hæreticorum enim filij puniuntur, vt filij, quod æque conuenit natis, & nascituris, Zabar. *in cap. ex quibusdam, extra, de pœn. versicul. quæro an filij*, & hoc, vt parentes ipsi in filiorum personam acrius puniantur, & affligantur iuxta *leg. isti quidem, in fin. ff. quod met. caus. capitul. aff. etc, de præsumpt.* cum pater magis terreatur posse affligi filios, quam se ipsum, vt considerat Hostiens. *in capitul. vergentis, in final. verbis, de hæret.* & ibi Ioann. Andr. *in versic. primogeniem*, & singulariter gloss. *in extrauag.* Ioann. XIII. §. *filij eius in versic. quemodolibet, de pœn.* quæ quidem ratio magis militat in natis, quam in nascituris, quia fortasse hæretici post delictum filios non suscipient, & maior est pœna, & dolor videre infamatum filium iam adultum, & forte in dignitate constitutum, quam minorem, & fortasse infantem, qui nihil adhuc cognoscit, vltra quod iam nati facilius, quam nascituri possunt imitari patris actiones, quas vident, quæ fuit ratio præcipua, propter quam filios in hoc puniri ob parentum delicta fuerit sancitum.

Quod etiam indistinctè fuisse statutum per leges ciuiles in crimine læsæ Maiestatis humanæ, ex *leg. quisquis, C. ad leg. Iul. Maiestatis* vbi communiter scribentes voluerunt, vt animaduertit Claudius *loco supra citato*, & Gig. *tract. de crimin. læsæ Maiestatis quæstione* 5. Vnde multo magis id seruandum erit in crimine læsæ Maiestatis diuinæ, vt in terminis argumentatur Innocentius III. *in capitul. vergentis, de hæret.*

Cui firmæ conclusioni non obstare visum fuit text. *in c. iam itaque* 1. *q.* 4. desumptum ex dicto Augustini, tum quia S. Augustini dictum debet intelligi respectu pœnæ spiritualis, cum adducit illud Domini per Ezechielem, Anima, quæ peccauerit, ipsa morietur: vt bene ex eiusdem S. Augustini dictis declaratur *in capit. si habes* 24. *quæst.* 3. tum etiam, quia crescente hæreticorum corruptela ad illorum audaciam reprimendam, qui vix vllis pœnis resipiscunt, augendæ erant pœnæ, vt influit summus Pontifex *in dict. capitulo vergentis in princip. de hæret.* vbi atque alibi ad hæreticorum filios pœnæ extenduntur.

Et ad Concil. Toletan. *capit.* 1. dum mandat restitui ex benignitate ad pristinos honores filios hæreticorum natos post paternum delictum, si eorum parentes resipuerint, vltra quod illud Concilium est generale, fuit dictum necessario non inferri natos ante delictum dicta benignitate non egere, cum per Concilium fuerit prouisum in eo casu tantum, vti magis dubitabili *argument. l. fin. C. qui ætat. se excus. lib.* 10.

Prout cessare quoque fuit consideratum illud alterum, quod ab impugnantibus hanc opinionem deducebatur, nempe hoc non reperiri iure cautum, cum imo contrarium verius sit, cum ex iuribus supra adductis hoc necessario inferatur, vt tenuit Ioann. Andr. *in capit. vt commissi numero* 7. *de hæret. in* Gemin. *ibidem sub num.* 4. *vers. & per eundem me-*

dum, Henric. Boich. *in cap. vergentis, num.* 3. *de hæret.* Couar. *variar. resol. lib.* 2. *c.* 8. *n.* 5. & illi omnes, quos ipse cumulat.

Non tamen DD. approbarunt illius, ac aliorum, qui hanc sequuti sunt sententiam, dum voluerunt, vt hæreticorum filij, licet inhabiles reddantur ex delicto patris ad obtinenda beneficia, non priuentur tamen obtentis ante delictum, nam imo contrarium magis de iure verum & communiter receptum existimarunt, idque præcipuè probari ex text. *capit. vt commissi, de hæret. in* 6. dum enumerando, Pontifex facultates Inquisitoribus hæreticæ prauitatis concessas, illa vti præcipua ab ipso dinumeratur, videlicet priuandi, ac priuatos nuntiandi hæreticos, hæreticorum fautores, ac illorum filios, & nepotes, & hoc in executionem constitutionum Innocentij, Alexandri, & Clementis illius prædecessorum, si enim huiusmodi pœnæ hæreticorum filiis possunt ab Inquisitoribus imponi, vtique aut id iam fuisse cautum, aut postquam à potestate habente tales pœnas constituendi id exprimitur, de nouo statui necessario est præsupponendum.

Sed vere dicebant hoc fuisse antea statutum ab Innoc. IV. in ipsius constitutione, quæ est octaua in ordine inter suas constitutiones *versic. cæterum*, quæ habetur in *Bullario tomo* 1. *folio* 9. ad quem se refert Bonifacius *in d. c. vt commissi*, dum canonizat Federici constitutionem lata contra hæreticos, & hæreticorum fautores, ipsorumque filios, & nepotes, priuando eos omnibus beneficiis, honoribus, & dignitatibus, quæ quidem constitutio licet ex defectu potestatis ad beneficia Ecclesiastica non extenderetur, ad illa tamen extendi est dicendum, postquam Pontificis constitutio dicitur effecta per ipsius approbationem *l.* 1. *§. sed nec, Codic. de veter. iur. enucl. c. ad Apostolicæ, de præb. in* 6.

Et certe satis foret absurdum, vt hæreticorum filij priuarentur beneficiis, honoribus, ac dignitatibus ex benignitate ac largitate Imperatoris prouenientibus, non quidem, quia particulariter eorum parentes in ipsorum Principem machinauerint, sed quia in Deum peccauerint, illius Catholicam Ecclesiam scindendo, ex permissu vero Pontificum, ad quos ex iniuncto officio præcipuè spectat in huiusmodi sceleſtos homines, ac illorum progeniem animaduertere, bonis Ecclesiasticis, quæ dicuntur patrimonium Christi, potirentur, ac forsan luxuriarentur, nimirum igitur si pro absoluto, præsupponitur in *constitutione* Alexand. IV. quæ est *decima* in ordine, inter suas constitutiones *in fine versicul. frequenter dicto Bullario* 1. *tomo folio* 19. relata *in dict. cap. vt commissi*, quod etiam beneficiis Ecclesiasticis sint priuandi hæreticorum filij, dum explicando, quomodo se gerere debeant hæreticæ prauitatis Inquisitores, si quando eis ab Apostolica Sede committitur, vt in hæreticos, & hæreticorum filios animaduertant, illos priuando beneficiis Ecclesiasticis, honoribus, ac dignitatibus, quod frequenter accidere dixit Pontifex, quod quidem non esset, si tales pœnæ contra eos à iure non fuissent statutæ, vt scilicet id exequantur, dummodo tunc tales reperti fuerint, non etiam in iis, quos emendatos constiterit.

Prout etiam hoc pro absoluto præsupponitur à Pontifice *in capit.* 1. *de schis. in* 6. vbi cum schismatici, & eorum filij, vti hæretici, veniant puniendi, eos indistinctè beneficiis omnibus Ecclesiasticis obtentis, & obtinendis indignos reddit, & propterea ex hoc cessat obiectio, quod ille sit casus specialis, nam licet fuerit particularis prouisio, pœnæ tamen in dicto casu iunctæ præsupponuntur omnibus hæreticis communes, dum schismaticis vti hæreticis infliguntur ita vt si qua extensio ibi fiat, ea est, vt hæreticorum pœnæ ad schismaticos etiam extendantur, quod animaduertit etiam Bero. *in capit. item cum quis, sub. num.* 44. *in fin. de rest. spol.*

Sed hoc clarius disponitur *in constitutione* Nicolai III. *in fine, quæ est* secunda *in ordine inter suas relata* in Bullario *dict. tomo* 1. *folio* 30. ibi: Nos enim prædictos ex nunc priuamus beneficiis acquisitis, volentes vt tales, & habitis perpetuo careant, & ad alia similia nequaquam in posterum admittantur, quæ constitutio non potest dici antiquata, & contrarium de consuetudine seruari, tum quia per *constitutionem* Pauli IV. *quæ est in ordine* quadragesima secunda inter suas constitutiones *in Bullario dict.* 1. *tomo folio* 620. renouantur omnes antiquæ Summorum Pontificum constitutiones latæ contra hæreticos, & hæreticorum fautores, eorumque filios, tum etiam quia non multo ante à Paulo III. in eius *extrauaganti* 20. in ordine inter suas eodem Bullario *tomo* 1. *folio* 185. & nouissimis temporalibus ab aliis Summis Pontificibus contra hæreticorum & criminis læsæ Maiestatis reorum filios id seruatum videmus; tum denique quia sacrorum Canonum insignes interpretes, hoc iuri consonum semper fuisse iudicatum attestantur, Ioannes Andr. *in dict. c. vt commissi n.* 2. Ioann. Monach. *ibi, ante n.* 1. *versic.* 6. Gemin. *num.* 4. Franc. *in c. fœlicis n.* 5. *de pœn. in* 6. hoc etiam videtur sensisse Annan. *in c. vergentis sub n.* 12. *de hæret.* & ibi Henric. Boich. *sub n.* 3. *versic. si de beneficiis Ecclesiasticis*, Præpos. *it. c. satis peruersum, n.* 4, 5 6. *dist.* Bero. *in cap. cum quis n.* 43. *de rest. spol.* Imol. *in leg. insulam, n.* 2. *vers. & adde. ff. solut. matr.* Alex ad Bart. *in leg. quisquis in lit. L. C. ad leg. Iul. Maiest.* Rom. *sing.* 693. Restaur. *de Imp. q.* 118. *n.* 1 & idem videtur voluisse Direct. Inquis. *qua.* 114. Lapus & Palat. Rub. *de retent.* Reg. Nauar. *p.* 5. §. 8. *ver. quarta obiectio*, & alij multi relati per informantes, & qui contrarium senserunt, hanc tamen esse communem opinionem affirmarunt, & propterea ab ea in iudicando non esse recedendum fuit dictum

Nec contrarium sensit gloss. *in d. c. satis peruersum* 56. *distinct.* dum voluit, quod si pater commmiserit crimen læsæ Maiestatis humanæ in Principem secularem filius beneficiis Ecclesiasticis non priuetur, ea ratione, quia secularis Princeps non potest suis legibus clericos ligare, & sic in Principe Ecclesiastico, cuius Maiestas læsa, aliter videtur sensisse, vt bene deducit Præpos. *ibi, sub n.* 4. *versic. & notanda rationem*, Franc. Marc. *Dec. Delph.* 1. 390. *in fin.* & multo magis in crimine læsæ Maiest. diuinæ, prout ita illam gl. ad hoc ponderat Imo. *loco proxime citato*, Annan. *in d. c. vergentis n.* 12. *de hæret.* Couar. *variar. resolut. cap.* 8. *numero versic. hoc vero gloss.* licet ipse ab hac opinione, quam communem dicit, dissentiat, & male.

Ex prædictis tollitur fundamentum illud præcipuum contrarias partes tenentium, nempe non fuisse iure cautum, quod hæreticorum filij obtentis priuentur, cum imo expresè id dispositum fuisse, ex supra deductis satis appareat.

Nec ex eo, quod *in c. quicunque*, solum filij ad obtinenda inhabiles declarantur, sequitur, quod etiam obtentis non priuentur, quia quod ibi statutum non fuit, alibi cautum fuisse videmus, & hac ratione attenta, cum ibi hæretici, & hæreticorum fautores solummodo ad beneficia obtinenda inhabilitentur, vtique obtentis priuandi non essent, quod tamen nemo vnquam dubitauit, licet disputetur, an sint priuati ipso iure, an vero veniant per sententiam priuandi.

Imo cum semper respectu pœnarum temporalium, & earum, quæ non sunt corporis afflictiuæ, parificentur hæretici, hæreticorum fautores, & illorum filij, vtique quod de vno disponitur, & de alio dispositum censeri debet, & sic etiam cessat illa alia obiectio, nempe quod inhabilitatus ad obtinenda non priuetur obtentis, gloss. *in Clement.* 1. §. 1. *sius de pœn.* vbi

Zuarez,

Zauarel. *n.* 3. Imol. *ſub n.* 33. quia hoc procedit, quando ſimpliciter eſſent hæreticorum filij ad obtinenda inhabilitati, ſed vt fuit demonſtratum fuerunt etiam obtentis indigni, iudicati non ſolum in crimine læſæ Maieſtatis diuinæ, vt in iuribus ſupra deductis, ſed etiam in crimine læſæ Maieſtatis humanæ. *Et in cap. fœlicis*, §. *quod ſi quis de pœn. in* 6. crimen enim de quo *in d. c. fœlicis* puniri ratione læſæ Maieſtatis ex illis verbis deprehenditur (*ſicut reus criminis læſæ Maieſtatis*) vt in indiuiduo conſiderat Præpoſit. *in d. c. ſatis peruerſum in fin.* 56. *diſtinct.* & prius animaduertit Gemin. *in d. c. vt commiſſi*, §. *priuandi ſub n.* 4. *verſic. nec obſtat de hæret. in* 6.

Quæ pœna non per extenſionem, ſed per comprehenſionem capere dicitur etiam hæreticorum filios, poſtquam ſacri canones non ſolum parificent hæc crimina, ſed ſtatuant, tanto grauius puniendos fore hæreticorum filios, bonis omnibus illos ſpoliando, (quæ verba poſſunt comprehendere, etiam beneficia Eccleſiaſtica) quando grauior eſt offenſa, quæ in æternam quam quæ in temporalem Maieſtatem committitur, ſic Innocent. III. *in dict. cap. vergentis.*

Nec aliter quidem dici poteſt, nam cum iſti hæreticorum filij ſunt perpetuo infames infamia iuris *capit. ſi quis* 6. *quæſt.* 1. iunct. *capitul. vergentis de hæretic.* Couar. *variar. reſol. lib.* 2. *c.* 8. *ſub n.* 1. *verſic. ab hac eadem reſolutione*, Alphonſus à Caſtro *de iuſt. hæret. punit. libro* 2. *capit.* 11. *paulo poſt princip. verſ. propter hanc cauſam filij hæreticorum*, ſequitur neceſſario, quod ſint ipſo iure priuati, vel ſaltem veniant priuandi etiam beneficiis obtentis *l.* 2. §. *miles, ff. de his qui not. infam. leg. infam. Codic. decurio. libr.* 10. *gloſſ. in regul. infam. de regul. iur. lib.* 9. Ioan. de Imol. *in l. inſulam in fin. princ. ff. ſolut. matr.* Præpoſit. *poſt gloſſ. in cap. ſatis peruerſum* 50. *diſtin.* Rom. *ſing.* 693. Barb. ad Panorm. *in c. querelam ſub n.* 3. *de iure iur.* cum aliis per informantes adductis.

Vnde iure Inquiſitores in ſententia per eos lata contra Anton. declararunt, eius filios inhabiles ad habendum, tenendum, & poſſidendum dignitates, beneficia, officia, tam Eccleſiaſtica, quam ſecularia, quæ ſententiæ verba apte quidem comprehendunt & obtenta, & obtinenda, vt bene per informantes.

Et licet Rota non ſoleat attendere aliorum tribunalium ſententias niſi viſis actis, & conſituto de bono iure, hoc tamen non ſeruat in ſententiis latis ab Inquiſitoribus hæreticæ prauitatis, quorum tribunalis acta pandi non ſolent, Veral. *dec.* 134. *part.* 3.

Quod ſi priuantur hæreticorum filij quibuſcunque Eccleſiaſticis beneficiis, quinetiam penſionibus priuati cenſeantur, non dubitarunt Domini, tum quia in hac materia verbum, *beneficium* latè ſumitur, vt dicit gloſſ. *in c. quicunque* §. *hæretici in verb. beneficiū libr.* 6. ex qua not. Gemin. *ibi ſub n.* 2. *verſic. nota bene*, quod conſtitutio pœnalis extenditur, de ſtricta ſignificatione ad lata, & in terminis, quod ob id comprehendat etiam penſionem, voluit Abb. *in c. ad audientiam, el* 2. *ſub n.* 2. *verſic. dicerem tamen, de reſcr.* cum quo tranſit ibi Felin. *in princ.* tum iam quia canones non ſimpliciter eos priuat beneficiis, ſed quibuſcunque beneficiis, *vt in d. c. vt commiſſi*, verbum enim (*quodcunque*) importat omnimodam generalem, *c. ſolitæ benignitatis, circa fin. de maiorat. & obed.* in qua cõprehenduntur etiam penſiones, vt voluit Caccialupus, *tract. de penſ. q.* 39. etiam in literis ad beneficia, quæ vti ambitioſæ ſtrictiſſime interpretantur, & de hoc eſt gloſſ. *in Clement.* 2. *in verb. quodcunque de vit. & honeſt. cleric.* quam ſequitur Felin. *in cap. poſtulaſti, n.* 39. *de reſcript.* & late proſequitur Gig. *de penſ. q.* 28. multa ad propoſitum deducens, qui in propriis terminis penſionem comprehendi tradit *in quæſtio.* 94. *n.* 10. & 7.

Tum denique, quia omnibus bonis priuatos hæreticorum filios canones volunt, *dict. cap. vergentis*, & propterea ſi appellatione *beneficij* non veniret penſio, ſaltim ſub nomine bonorum comprehenderetur, maximè vigente identitate rationis, prout in propoſito caſu vigere non fuit dubitatum, nempe vt hæreticorum filij in ſumma, ac perpetua egeſtate viuant, ac continuo mœrore tabeſcant, ita vt eis ſit mors ſolatium, & vita ſupplicium, *c. ſi quis cum militibus*, 6. *quæſt.* 1. & vt illorum parentes grauius, acriùſque puniantur, omnibus bonis ſpoliatos filios videntes, *vt in dict. cap. vergentis*, & hoc pro abſoluto alias habuit Rota in vna Hiſpal. portionis, de qua per Put. *dec.* 350. *lib.* 1. Peregr. Fabium, *n.* 109. *libro* 2. Acoramb. 17. *libro* 1. Mohed. 6. *de reſcript.* Anton. Auguſt. 1266. *libr.* 3. *p. diuerſ. & in Epitom. tit. de penſ. c.* 2.

Nec obſtare dicebant quod Ant. fuiſſet in contumaciam condemnatus, quaſi ex hoc in præiudicium filiorum non haberetur pro hæretico, ad doctr. Bart. *in leg. cum filiis fam. ff. de verb. obligat.*

Non in crimine hæreſis poſt annalem contumaciam iuxta terminos, *c. excommunicamus el.* 1. *de hæret. & c. cum contumacia eodem tit. in* 6. cum vehemens præſumptio tranſeat in violentiam, talis contumax æquiparatur pertinaci, & ob id habetur pro hæretico, ſic Hoſtien. Ioann. Andr. & cæteri *& in d. c. excommunicamus*, & idem Ioann. Andr. Gemin. & Franc. *in d. c. cum contumacia*, & iſte dicitur vnus modus probandi, quem eſſe hæreticum, vt animaduertit Socin. *in d. c. excommunicamus, n.* 15. & propterea omnes hæreticorum pœnas patitur, inter quas illa eſt præcipua, quæ in perſonem illius filiorum exequitur.

Quod indubitanter procedit ſequuta ſententiæ condemnatoria contra contumacem, non propter contumaciam, ſed quia plene fuit probatum delictum, vt fuiſſe probatum enuntiatur in ipſa ſententia lata contra Antonium, priuando etiam illius filios omnibus dignitatibus, ac beneficiis, vt ſupra, ſic Bald *in l.* 2. *num.* 4. *C. quibus res indic. nec.* Alex. *in l. cœpi, num.* 79. *ff. de iudic.* Felin. *in cap. Bertoldus, num.* 24. *de re indic.* & alij de quibus per informantes, cui ſententiæ in cauſa hæreſis, vt dixi ſtandum eſt, etiamſi non viſis actis, maxime cum ab ea reclamatum non fuiſſet, & duraret adhuc poſt quinquennium pertinacia dict. Antonij, cum non redierit ad Eccleſiam.

Et propterea ex his omnibus cenſuerunt vnanimiter DD. beneficiatos amplius ad dictarum penſionum ſolutionem non eſſe aſtrictos.

Quam quidem ſententiam eos libentius ſunt amplexi, tum quia animaduerterunt, hunc rigorem, quod filij puniantur ob delictum patris, poſſe dici in æquitate canonica fundatum, cum etiam in aliis minoribus introduxerint canones, quos citat gloſſ. *in dict. c. vergentis, in verſicul. canones*, & *in capit. cum multa* 15. *quæſt.* 8. dicti Pontifices ex multis exemplis, de quibus in teſtamento veteri, *Geneſ.* 29. *Reg.* 21. *capit.* 12. & 13. & *Ioſue cap.* 6. *Exod.* 24. & *Iudicum libr.* 2. *c.* 11. 14. quæ & alia in propoſito deducit Alphonſ. de Caſtr. *de iuſt. hæret. punit. lib.* 2. *c.* 2. Couar. *variar. reſolut. lib.* 2. *capit.* 8. Simanc. *de Cathol. inſt. tit.* 29. *num.* 5.

Tum quia, ſi quando ab hoc rigore ex benignitate eſſet recedendum, quod tamen nequaquam DD. admiſerunt fauore fidei, propter quam nedum à iure ſcripto non receditur, ſed imo pœnales eiuſdem iuris conſtitutiones extenduntur, Ioan. Andr. *in capit. ex tenore*, *el* 1. *verſic. dic ergo qui filij ſint legit.* & ibi Hoſt. *in fin. verſ. dicas ergo*, occurrentis tamen facti circumſtantiæ totum contrarium ſuaderent.

Hæc enim penſio fuerat contemplatione reſer-

nata,

uata, quod patet ex literis reſeruationis, *ibi : Dilecto filio Gundiſaluo Perez dilecti filij Antonij etiam Perez, laici multis virtutibus prædditi, &c.* & quia dedit electionem patri durante minori ætate filij, quæ hodie durat, eligendi locum, vbi vellet penſionem ſolui, intra vel extra Hiſpaniam, vt in facto conſideratur, & colligi etiam ex eo facile poteſt, quia tunc in Gundiſaluo, in tertio vel circa ſuæ ætatis anno conſtituto nulla merita conſiderari poterant, vltra quod de hoc cum iuramento fuit atteſtatus excellentiſſimus Dux Soræ, qui illius tunc fuit interceſſor apud Pontificem, & hoc, vt eſt credendum, in gratiam Sereniſſimi Hiſpaniarum Regis, cuius tunc Domin. Antonius pater erat à Secretis, & cuius Maieſtatem ipſe poſtea læſit, vt fidem faciunt ipſius Regis verba, de quibus in quodam mandato procuræ dato in perſonam fiſcalis Regni Aragonum ab eadem Maieſtate Catholica, & cum penſiones fuerint fere quatuor mille ducatorum, non quidem pro alimentis ſimpliciter, ſed ad dignitatem illam tuendam, quam vti intimus Regis acquiſiuerat, conceſſæ quoque dicebantur, vnde & æquitas ſuadebat, & benignitas patiebatur, vt Gundiſaluus remitteret, id quod contemplatione patris delinquentis acquiſiuerat, in gratiam illius, cuius grauiſſimè Maieſtatem pater læſerat, & ad dignitatem illam tuendam, qua ob tam graue delictum, imo delicta, vna cum patre priuatus, ac perpetua notatus infamia reperiebatur.

80 Sed hic ſe offert difficultas, an † hæreticus ſit irregularis, & inhabilis ad acquirenda beneficia, in qua affirmatiuè tenet Specul. *tit. de diſpenſat. §. iuxta num. 16. verſic. 6.* dicens, quod eſt irregularis hæreticus cap. inter ſolicitudines, de purgatione canonica, & qui fuit hæreticus, *cap. conuenientibus, & §. fin. 1. qu. 7. & cap. omnis, 1. qu. 1.* ſequuntur Felin. *in capit. eam te, de reſcript. num. 12. limitat. 1.* Lambert. *de iure patronat. 1. par. 1. libro quæſt. 7. cap. nos conſuetudinem 12. diſtinct.* ad idem *cap. ſi qui presbyteri, 1. capit. ſaluberrimum, 1. qu. 7. artic. 4. num. 26.* Mandoſ. *de ſignatura gratia, tit. de abſolutione ab hæreſi in princip. & verſicul. vltra abſolutionem*, Maiolus *de irregularitate libro 5. cap. 46. n. 1. & 2.* Nauarr. *in man. cap. 27. nu. 105. & conſil. 19. de hæret.* qui allegat *capit. ſi quis omnem 1. quæſt. 7. & cap. 2. §. hæretici, de hæret. libro 6.* Penna *d. 3. part. directorij inquiſitorum, comment. 162. verſic. num autem, & commen. 175.* Vgolin. *de irregularitate, capit. 36. in princ. n. 1. 2. & 3.* Sylueſter, *verb. irregularitas, 5.* Felician. *de cenſuris, cap. 7. de irregularitate,* Candelabrum aureum *de irregularitate. n. 71. & 72.* Lud. Lop. *2. tomo inſtruct. conſcien. 2. par. cap. 24.* Toletus *in ſum. libro 1. cap. 69.* in editionibus nouiſſimis, qui citat *cap. qui in aliquo 51. dict. & dict. cap. 2. de hæret. in 6.* & nouiſſimè Suarez *5. tomo diſput. 43. ſect. 1.* Auila *de cenſuris: 7. par. diſp. 4. dub. 2.* & Thom. Sanch. *libr. 2. c. 45. à n. 2.* Azor *1. par. lib. 8. ca. 11. qu. 13. & c. 21. q. 8.*

Hi omnes † tenent, quod qui eſt, vel fuit hæreti- 81
cus, irregularis eſt, etiamſi conuerſus fuerit ad Catholicam fidem, & pœnitentiam peregerit : quamuis Pariſius *conſil. 2. n. 185. & 188. libro 4.* & Rolan. *conſ. 63. n. 26. libro 3.* dicant communem eſſe opinionem, quod hæreticus formaliter abiurans prima vice, non efficitur inhabilis ad beneficia, ſed illa retinere, & recuperare poteſt virtute reconciliationis Eccleſiæ, etiam pro miſericordia factæ : de qua opinione meminit Rota in Gadicenſ. canonicatus, de qua infra *n. 87.* aiunt, tamen prædicti Dd. quod poſt abiurationem & peractam pœnitentiam diſpenſari poteſt, vt in ſuſceptis ordinibus adminiſtret, ſed non vt ad alios aſcendat, vel de nouo ordinetur *dict. capit. conuenientibus, dict. capit. ſaluberrimum, & dict. capit. nos conſuetudinem*, Maiol. *n. 2.* Penna, Vgol. *n. 1.* Sylueſt. & Suarez, *n. 2. vbi proximè*, & Sanch. *ibi.*

82 Et † quis poſſit cum eo diſpenſare, vide eundem Vgolinum *d. cap. 36. §. 5.* & Suarez *ibi à n. 5.* & Sanch. *à n. 13.* qui tamen Vgolinus *ibi n. 2.* malè ait poteſtatem quam de iure antiquo Epiſcopus habebat ad diſpenſandum cum eo quoad ordines ſuſceptos ante hæreſim ex *dict. cap. omnis, & dict. cap. ſaluberrimum*, vbi Archid. *& capit. presbyteros, 50. diſtinct.* vbi gloſſ. ipſis ſublatam eſſe de iure nouiſſimo Concilij Trident. *ſeſſ. 24. de reform. cap. 6.* vbi hæreſis non eſt occulta, & vbi ad forum contentioſum deducta eſt, &c. non aduertens quod illud decretum non tollit facultatem diſpenſandi, quam alias Epiſcopi habebant, quia non venit in diminutionem, ſed augmentum poteſtatis eorum.

Verum prædicta iura † videntur loqui, & procedere in hæretico publico, & text. *in dict. §. hæretici*, loquitur de his, qui ſunt hæretici, & ſic nondum emendati, & conuerſi ſicut reſpectu filiorum intelligitur de filiis hæreticorum, qui tales eſſe, vel tales deceſſiſſe probantur, non autem emendatorum, vt explicat in *ca. ſtatutum 2. eodem titul.* de quo Leſſius *de iuſt. & iur. libro 2. capit. 34. num. 123. & 124.* Açor *2. part. libro 6. cap. 4. quæſt. 1. 2. & 3.* & Auila *ſupra dub. 3.* 83

Et † Sairus *de cenſuris lib. 7. cap. 12. num. 16.* cum Coſma Philiarco, *libro 4. capit. 15.* & aliis ait, quod ob crimen hæreſis ſecundum ſe & ſimpliciter ſumptum, non incurritur irregularitas, & quod ſi ſit hæreticus occultus, non eſt irregularis poſt pœnitentiam, & abſolutionem ab excommunicatione, quia iure non eſt expreſſum, *& dict. capitul. in aliquo*, non probat eſſe irregularem, ſed quod non debet ordinari, ſicut etiam alij, qui in aliquo crimine detecti ſunt, aut qui concubinas, aut fornicarias habuerunt, qui tamen non ſunt irregulares, &c. Contra quem tamen & Sanchez *dict. capitul. 25. n. 1.* aduertendum eſt, hæreticum publicum eſſe irregularem irregularitate huius criminis peculiari impoſita in dict. iur. & non irregularitate generali orta ex delicto notorio depoſitione digno, quæ ceſſat per pœnitentiam, de quo *capite tertio, à n. 110.* 84

Vnde hæreticus † occultus ſi à ſecreta hæreſi, vel apoſtaſia ſit in foro conſcientiæ legitime abſolutus, non videtur manere irregularis, Enriquez *in ſumm. libro 14. capit. 4. §. 6.* & Candelabrum aureum *in append. capit. 1. n. 13.* vbi ait hæreticum fieri irregularem, ſi hæreſis ſit publica, ſecus ſi ſit ſecreta, etiam verbo, ſigno, vel aliter expreſſa exterius : quia tunc non inducit irregularitatem, & Auila ſupra *dict. dub. 2.* & Sa *verb. irregularitas*, quamuis præcitati authores generaliter loquantur, & contrarium clare teneat Vgolinus *dict. cap. 36. in pr. n. 6. & §. 5. n. 3.* & Manuel Rodrig. *in addit. bulla ad §. 13. n. 12.* & Suarez *ſupra n. 4.* & Sanchez *dict. n. 2.* & quamuis Didacus Perez *in l. 3. titul. 4. libro 8. ordinan. in tract. de hæretic. 1. part. prope fin. pag. 99.* dicat hæreticos occultos ex Concilio, *dict. cap. 6.* fieri irregulares, diſpenſationem tamen pertinere ad Epiſcopos, & eorum Vicarios, quod eſt ſine fundamento, nam Concilium non inducit irregularitatem, nec loquitur de diſpenſatione, ſed de abſolutione in foro conſcientiæ ab excommunicatione, & peccato hæreſis, & ita merito eum reprehendit Auila *ſupra*, & Sanchez *dict. num. 1.* 85

Et iuxta † id ceſſat illa quæſtio, quam tractat Vgolin. *d. §. n. 3.* an in irregularitate orta ex hæreſi occulta, & non deducta ad forum contentioſum, diſpenſare Epiſcopus poſſit ex decreto Concilij *d. cap. 6.* in quo partem affirmatiuam tenet contra Maiolum *ſupra n. 5.* quia hic non agitur de abſolutione à peccato hæreſis ſeu ab excommunicatione ob eam incurſa, quæ eſt iam ablata Epiſcopis. Nec obſtat quod ex quo non permittitur eis abſolutio, nec diſpenſatio, quod maius eſt, *cap. cum illorum de ſententia excommunic.* ex qua ratione probabiliſſimum exiſtimat Suar. *ſupra n. 7.* etiam diſpenſationem huius irregularitatis 86

ritatis nunc esse reseruatam summo Pontifici, non solum quoad promotionem, sed etiam quoad exercitium ordinum. Quia rectè respondebat Vgolinus, quod ex quo à Concilio id eis vtrumque permissum est, & in absolutione tantum prohibitum, in reliquo à Concilio non est discedendum: & ratio *d.c.cum illorum*, procederet, vbi maius non est expresse permissum: & idem tenet Toletus *dict. cap. 69. in fin.* & Sanchez *dict.cap.5.num.*18. aliter respondens *dict.cap.cum illorum*, nempe quod intelligitur regulariter, & maior censetur dispensandi quam absoluendi potestas: attamen valdè diuersa est ratio ob strictissimam ab hæresi reseruationem, qualis circa dispensationem minimè inuenitur, licet idem quod Suarez, videantur tenere compendium Bernardorum Hispaniæ, *verb.dispensatio 1.sub.*§.8.

87 Suspectus autem † de hæresi, qui abiurauit de vehementi, & fuit publice pœnitentiatus, non est inhabilis ad beneficia, vt resoluit Rota in Gadicen. canonicatus 20. Iul. 1587. coram Dom. Comitulo posita per Farin. *decisio.* 51. *libro* 1. & relata per Genuens. *in praxi cap.* 55. *in annot.n.*6. Sa verb. *hæresis nu.* 5. Nauarr. *consil.* 18. & 19. *alias* 5. & 6. *de hæret.tit. de reser. lib.*4. *quæst.* 3. *num.* 17. Enriqu. *lib.*13. *cap* 56. §.1. Sanchez *dict.cap.*25. *n.*12. contra Açor 1. *part.l.lib.* 8. *c. qu.*8. *ad fin.*

88 Nunc non abs re erit † agere de excommunicatione, quam hæretici incurrunt, & de eius absolutione: sunt igitur hæretici excommunicati per *cap. ad abolendam & cap. excommunicamus*, 1. & 2. *de hæret.* directorium inquisitorum, 2. *p. tit. cap.* 8. & 13. & 3. *par. quæst.*122. P. Ledesma 2. *part. summa, tractat.* 1. *cap.* 6. 8. *concluf.* sed illa excommunicatio non est reseruata.

89 Excommunicantur etiam † hæretici excommunicatione reseruata in Bulla Cœnæ Domini 1. *casu*, Valentia 3. *tomo disputat.*1. *quæstio.* 11. *punct.* 3. 3. *pœna*, explicant Caietan. *verb. excommunicat. cap.* 1. Nauar. *in Man. cap.*27. *n.*55. Candelabrum autem *in explanat. Bullæ Cœnæ* 1. *casu à n.*1. Graffiis *libr.*4. *cap.*13 *à n.* 10. Vega *in summa* 1. *part. capit.*85. *casu* 133. Vgolinus in Bulla Cœnæ, seu *de censuris Roman. Pontifi. reseruatis*, 2. *part. capit.*1. Cardin. Tolet. *in summ. in explicat. casuum Bullæ Cœnæ Domini*, 1. *excommunicatione*, alias in editione Roma. *libro* 1. *capit.*19. Sairus *de censuris lib.* 3. *capit.*4. & 5. & Suarez 5. *tomo disput.*21. *sect.*2. Acosta de Andrada ad Bullam Cruciatæ, *quæst.*61. 62. & 63. & Thomas Sanch. *lib.*2. *cap.*9. & 10.

90 Et an sit † vna vel plures excommunicationes, vide Nauarr. *in capit. ita quorundam, de Iudæis, notab.* 11. *ad fin.* Vgolinum *de censuris tab.*1. *cap.*16. §.3. Sairum *lib.*1. *c.*10. *n.*11. & Suarez *dict. disput.*21. *sect.*1. *n.*3. & 4.

91 Quæ tamen † excommunicatio non incurritur per hæresim mentalem, sed requiritur quod sit verbo aut facto exterius prolata: nam lex humana non ligat actus mere internos, nec in eos Ecclesia potestatem habet etiam ad præcipiendum, Caietan. 2. 2. *quæstio.*11. *artic.*3. & 4. & *in summ. verb. hæresis, in fin.* Syluest. *excommunicatio.*7. *n.*3. & 4. Armilla *verb. hæresis, n.*1. & 19. Soto *in* 4. *distinct.*22. *quæstio.* 2. *art.* 3. *concluf.*5. Castro *de iusta hæretic. punitione libro* 2. *capit.*18. & *de lege pœnali libro* 2. *capit. fin.* Bannes *dict. quæst.* 11. *artic.*3. & 4. *dub.*2. & ibi Aragon. Valentia 2. *tom. disput.*7. *quæst.*5. *punct.* 7. & *dict.* 3. *tomo vbi supra.* Enriquez *in summ. libro* 4. *capit.*4. §.1. *in gloss. litera D.* Graffiis *libro* 2. *cap.*9. *n.*3. Ludouic. Carbo *de legib. libro* 8. *disputat.*14. Vega *dict.*1. *part. capit.* 54. *casu* 1. & *capit.* 85. *casu* 26. & 133. & *capit.*125. *casu* 10. P. Ledesma *in summ.*1. *part. de censuris, capit.*3. & 2. *part. dict. tractat.* 1. *cap.* 69. & 10. *concluf.* Toletus *supra concluf.*1. dicens communissimam & tenendam, & ibi Victorellus *in annotat.* & *cap.*8. Gabriel Vazquez 1. 2. *tomo* 2. *disputat.*160. & Lorc. *disput.*16. *de leg.* Azor *lib.*5. *capit.* 10. & *lib.*8. *capit.*10. *quæst.*3. & *cap.*19. *quæst.*4. Sairus *libro* 1. *cap.*9. *n.*14. & 15. & *libro* 3. *cap.*4. *à n.*20. & Suar. *dict. sect.*2. *num.*2. & *disput.*4. *sect.*2. & *disput.*4. *sect.*3. *à n.* 5. & *de legib. lib.*3. *cap.* 13. & *libro* 4. *cap.*12. Salas *eodem tract. disput.*9 *sect.*1. Fr. Franc. à Christ. *in* 3. *dict. cap.* 3. 24. & 25. *de hæresi quæst.*8. Thom. Sanch. *lib.* 2. *cap.*8. *à n.*1. Auilla *de censuris*, 1. *par. dub.* 10. & 7. *par. disput.*2. *dub.*1. & ex canonistis, Couar. *in regul. peccatum* 2 *par. in princip. n.*7. Nauar. *in man. cap.*11. *n.*17. & *cap.* 27. *n.* 56. & *in cap. cognationis, de pœnitent. distinct.* 1. & *in princ. de pœnitent. dist.*5. *n.* 19. & 20. & *in rubr. de indic. n.*67. Simanc. *de Catbol. instit. tit.*42. Ioann. Gutierrez *can. qu. lib.*1. *cap.*13. *n.*4. 5. & 28. Vgolin. *de censur. tab.* 1. *cap.*9. §.12. & *de irregular. cap.*36. *in princ. n.* 6. & in Bullæ Cœnæ *par.*2. *cap.*1. §.1. *n.*16. & *seq.* & §.4. *n.*12. & alij plures, Villaguta *de extensio. tit. de extensione pœnarum inflictarum hæreticis à num.*94.

Et hanc † sententiam dicit hoc tempore communissimam Cordub. *infra*, prout reuera est maximè Theologorum, & sumitur ex D. Thom. 1. 2. *quæstio.*91. *artic.*4. vbi docet, quod de his potest legem facere, de quibus potest iudicare, iudicium autem hominis non potest esse de interioribus motibus qui latent, sed solum de exterioribus actibus qui apparent: & habet fundamentum in Scriptura 1. *Corint.* 4. *Nolite ante tempus iudicare, &c.* 1. Regum, 16. *Homo videt quæ apparent, Deus autem intuetur cor.* 92

Et † ita tenendum est, quamuis contrariam sententiam teneat gloss. *in Clement.*1 §. *verum, verb. eo ipso, de hæret.* quam ibi DD. sequuntur, D. Anton. 3. *par. tit.* 24. *cap.*4. & 7. Adrianus *quodlib.* 8. & 4. *qu.*2. *de confess.* Roias *de hæretic. 1. p. n.*246. Cantera *quæst. crim. 2. p. cap.* 1. Do. Ioan. Vela *de pœnis delict. capit.*14. *vers. iure vero can.* Zauall. 7. 698. & Cordub. *libr.* 4. *qu.* 1. *quæstio.*13. qui ait Ecclesiam habere potestatem in actus purè interiores, & illos posse punire pœna Ecclesiastica, vel spirituali, & dicit probabilem Ioan. Med. *de erat. qu.*15. 93

Et ratio † nostræ sententiæ est; Nam Ecclesia tantum potest leges condere circa actus, de quibus potest cognoscere, & habere per se notitiam, licet per accidens sint occulti, sed actuum cordis, & puro internorum, nullam potest habere notitiam, sed sunt ei incognoscibiles per se, & ex natura sua: ergo circa illos non potest legem condere. 94

Confirmatur & explicatur † ratio, cum Suarez *d. disp.*4. *sect.*2. *n.*6. nam Ecclesia est visibilis ac sensibilis, & ideo sicut directè non habet potestatem nisi in homines sensibiles, & in animas non nisi vt in corporibus vnitas: ita non habet directè potestatem in actus purè internos, sed in eos qui ex internis & externis componuntur, & in internos non nisi vt informant externos. Aliam rationem adducit Gab. Vazq. *disp.*160. *num.* 8. 95

Et ad † iura & decreta, quibus excommunicantur aliquid credentes, seu sentientes dicendum est intelligi de credentibus & sentientibus in foro Ecclesiæ, seu verbo aut opere, &c. 96

Vnde † Gabriel Vazquez, 1. 2. *disput.*123. *n.*9. & 10. docet propter opus factum cum ignorantia comitanti non incurri excommunicationem, irregularitatem, & obligationem restituendi, quæ cessante ignorātia incurreretur: nā Ecclesia non ligat, nec ligare potest propter actus omnino internos, neque propter externos, qui non sunt peccata: cum autem aliquis peccat ignorantia comitante, solo affectu peccare potest, & opus exterius non est peccatum: quod etiam docet Suarez 5. *tom. disp.*4. *sect.*8. *num.* 8. & 9. & Thom. Sanchez *de matrim. libro* 9. *disp.*31. *n.*26. & *lib.* 1. *c.*16. *n.*13. & Zumel 12. *qu.*76. *art.*4. *disp.*3. & Auila *de censur.* 2. *par. c.*5. *disp.*5. *dub.*6. Molina *de iust. tract.* 3. *disp.*53. *n.*2. & 3. Lorca 1. 2. *disp.*32. *de peccatis mem.*2. & *disp.*33. *mem.*1. & Salas *tract.*13. *disput.*8. *sect.*5. licet contra teneant Couar. *in c. alma mater.* 1. *n.*§. 10. *n.*15. Vgol. *de censur. tab.*1. *c.*9. §.8. *num.*8. Graff. *libr.* 4. *cap.* 9. *nu.*42. & Ludou. Lopez 2. *tom.* 2. *part. capitul.*13. & alij 97

Sed

98 Sed eſt † difficultas, quanta expreſſio hæreſis requiratur, vt excommunicatio incurratur: in qua aliqui dicunt requiri expreſſionem verbo, ſigno, vel opere exteriori, quod de ſe, vel ex circumſtantiis illam ſignificet, ſeu manifeſtet, & alioqui non incurri excommunicationem, vt ſi quis præconcepta in mente hæreſi oculis, vel digitis, aut capite illi annuat, vel externis proferat, ita eſt, inquiunt, non incurrere excommunicationem, quia iſta non ſunt ſufficientia ſigna, per quæ poſſit deueniri in cognitionem hæreſis. Ita Bannes *ſupra*, & Candelabrum aureum *tit. de abſolutio. num.* 10. *& de excommunicatione* 1. *caſu Bullæ Cœnæ num.* 2. Vega *dict. c.* 125. *caſu* 13. P. Ledeſma *dict. tract.* 1. *c.* 6. 10. *concluſ.* 2. *dubio*, & alij & dicit ſatis probabile Azor *lib.* 8. *c.* 9. *q.* 12. & tenet Gabr. Vazq *d. diſp.* 160. *n.* 20. *& ſeq.* Allegans Caſtrum, *d. c.* 18. qui tamen id non tenet, ſed potius contrarium, nec inſinuat Simancas, & cum Vazq. nouiſſimè tenet Salas *de leg. diſp.* 9. *ſect.* 1. *n.* 26.

99 Et idem † tenet in effectu Nauar. *in cap. fin. de ſimon. num.* 20. dicit enim citans Almainum, quod ſicut Eccleſia propter malum opus omnino inter ius, ſeu mentale, punire non poteſt, ſic nec propter exterius, quod ſolum malum eſt ratione, & relatione ad inordinatam voluntatem interiorem, ſicut inſinuat, inquit Bonifacius VIII. *in cap. venerabilibus*, §. *pen.* cum ei annotatis *de ſentent. excommunicat. libro ſexto*, & quod huiuſmodi eſt ſimonia mentalis, ſcilicet datio & acceptatio exterior, nulla conuentione præcedente, de qua in illo *capit. fin.* quod dicit eſſe textum ſingularem pro prædicta concluſione, ſequitur Vgolin. *de ſimon. tabul.* 2. *c.* 2. *n.* 3. & P. Nauarr. licet ſub verbo fortaſſe de reſtitutione *lib.* 2. *c.* 2. *n.* 378.

100 Et ſequitur † etiam Suarez *dict. diſput.* 4. *ſect.* 2. *à num.* 18. vbi docet, quod quamuis Eccleſia poſſit prohibere, & per cenſuram ipſo iure punire actionem externam alioqui in ſe malam, vt procedentem ex tali intentione, vel affectu, aut diſpoſitione interiori, & non alias, vt *in Clemen.* 1. §. *verum, de hæret.* nam illa limitatio non eſt ratio per ſe talis cenſuræ, ſed potius adhibetur ad coarctandam & reſtringendam prohibitionem, & cenſuram: & quamuis quando actus interior eſt veluti de ſubſtantia exterioris actus, vt moralis eſt, tunc recte poſſit ab Eccleſia præcipi, vel prohiberi, illo eodem præcepto quo præcipitur, vel prohibetur actus externus, vt talis actus moralis eſt, vt in præcepto de recitando attente, de quo in *cap. dolentes de celebratione Miſſarum*, & in præcepto confeſſionis exterioris fidei, &c. quia tunc exterior & interior non ſunt duo, ſed vnus actus, veluti compoſitus ex ſpirituali forma, & materia ſenſibili, & ideo totus ſenſibilis eſt, & ſub obiecto Eccleſiaſticæ poteſtatis contentus, &c. tamen quando actus exterior ſecundum ſe non eſt malus, nec abſolute prohibitus, non poteſt Eccleſia prohibere, ne ex praua intentione extrinſeca fiat, & conſequenter, nec cenſuram ferre in eum qui praua intentione talem actum effecerit: nam eſſet directe punire, vel prohibere intentionem, &c. hoc ait recte probari ex *d. cap. fin. & cap. tua nos, de ſimo.* idem nouiſſimè docet Suar. *dict. lib.* 4. *de leg. capit.* 13. & Thom. Sanchez *d. libro* 2. *cap.* 8. *à numero* 7. cum ergo in illo caſu, quo quis hæreſi in mente concepta oculis aut digitis; vel capite annuit, aut dicit, ita eſt, actio exterior non ſit mala, ſed indifferens, & ſolum ex praua intentione interna habeat malitiam, non poteſt ab Eccleſia puniri, & conſequenter non incurritur excommunicatio lata contra hæreticos.

101 Alij dicunt, quod † actus exterior, qui eſt effectus interioris, non tamen repræſentans in ſe malitiam interioris, poteſt puniri ab Eccleſia per cenſuras, quia ille actus eſt peccatum externum, non internum, & Eccleſia habet poteſtatem ſuper peccata externa, & probatur *in Clem.* 1. §. *quia vero, verſ. quod ſi, de ſtatu mon.* vbi excommunicantur monachi, qui curiam adeunt animo nocendi prælatis, aut monaſteriis, etiamſi cum licentia vadant, vt recte inquit gl. *ibi. verb. ipſo facto*, & conſtat ex ipſo text. & tamen animus ille non apparet, nec manifeſtatur in illo itinere, ſeu acceſſu: probatur etiam *in Clem.* 1. §. *verum, de hæret.*

102 Addunt † tamen quod Eccleſia de facto non punit tales actus, & ſic quod quando in actu exteriori nulla eſt ſignificatio expreſſa, vel interpretatiua malitiæ interioris, non incurritur cenſura lata ſimpliciter contra committentes tale peccatum, & probant ex *d. capit. fin. de ſimon.* & quia ſecundum regulas iuris odia ſunt reſtringenda, fauores vero ampliandi: ergo cenſuræ ſimpliciter latæ contra aliquod vitium intelligendæ ſunt, quando exterius apparet tale vitium. Ita P. Ledeſma *d. c.* 3. *dubio* 3. & 4. & ante eum Bannes *in lectura de cenſuris, in communi q.* 4. *&* 5.

103 Vnde ſecundum † iſtam ſententiam, quamuis in caſu propoſito poſſet hæreticus puniri ab Eccleſia per cenſuras, dicendum videtur de facto non puniri, cum in actu exteriori nullo modo appareat malitia hæreſis, & ſic videtur intelligendus Bannes in impreſſo *loco ſupra citato*, ne ſibi contradicat, & P. Ledeſma *ſupra.*

104 In hac difficultate † dico cum Bannes, & P. Ledeſma, *ibi*, actum exteriorem, qui eſt effectus interioris, etiam non repræſentantem in ſe malitiam interioris, poſſe puniri ab Eccleſia per cenſuras & generaliter poſſe ab Eccleſia præcipi, prohiberi, & puniri actus exteriores, vt procedentes à talibus interioribus, ſeu quod idem eſt, actus interiores vt informantes, vel afficientes exteriores, vt videtur etiam tenere Vgolinus *dict.* §. 12. *num.* 7. & alij ſupra citati, & recte probat *dict. Clem.* 1. §. *quia vero*, & §. *verum & ratio facta*, ſufficit enim actum eſſe exteriorem, vt legi humanæ ſubdatur, nam licet in indiuiduo & particulari malitia actus non poſſit ab alio cognoſci, ſatis eſt eſſe cognoſcibilem de ſe, & ex genere ſuo tanquam exteriorem: nec Gabr. Vazquez *ſupra num.* 12. bene reſpondet *dict. Clem.* ſed eius ſolutio eſt violenta & diuinatoria, & eam confutat Lorca *dict. diſp.* 16. *de legib. mem.* 2. tenens hoc dictum, & dicens quod opinio Vazqu. eſt ſingularis, & verbis canonum repugnat, & communi omnium ſententiæ, &c.

105 Rurſus dico hæreticum † in illo caſu, quo hæreſi in mente conceptæ oculis vel digitis, aut capite, aliaſve annuit; vel dicit, ita eſt, incurrere excommunicationem latam contra hæreticos, quamuis in illo actu exteriori non manifeſtetur vllo modo malitia hæreſis, quia ille actus eſt malus, malitia hæreſis, & peccatum hæreſis: & ita videtur tenere Cajet. *dict. quæſt.* 11. *artic.* 3. *&* 4. *verſic. patet ſecundo*, ibi: Etiam ſi nullus audiat, videat, aut quomodolibet percipiat, niſi ipſemet: & Sylueſt. *dict. verb. excommunicatio.* 7. *num.* 4. vbi dicit, quod ſi hæreticus procedat in opus etiam occultiſſime ſcribendo, vel aliud faciendo quantumcunque occulte, ſtatim incidit, & Nauarr. *d. c.* 11. *n.* 17. vbi ait hæreticum eſſe excommunicatum, dummodo errorem verbo vel ſcripto, vel opere etiam ſibi ſoli expreſſit, alioqui vere non eſſe excommunicatum, quoniam ob ſolum actum interiorem non incurritur excommunicatio, & Toletus *ſupra* 3. *concluſ.* vbi inquit, quod hæreticus, qui interius habet errorem, & exterius exprimit aliquo ſigno, vel verbo, vel omiſſione alicuius exterioris, quod debeat facere, & ex errore omittit, quantumcunque ſit occultiſſimus, incidit in excommunicationem iſtam: nam ille talis eſt hæreticus, ſuper quem Eccleſia facultatem habet, &

ligat,

ligat, hæreticos quoſcumque ligare poteſt, &c.

106 Nec obſtat † text. *in d.c.fin. de ſimonia*, vbi probatur, quod ſimoniamentalis non punitur; nec comprehenditur pœnis Eccleſiaſticis contra ſimoniacos propoſitis: & reſpondet ibi Papa in facti conſultatione, quia reſpondetur id procedere in pœnis ſimpliciter latis contra aliquod vltium ſeu peccatum, ſecus vero in propoſito, nam vt dicit Toletus *ibi*, canon ligare intendit hæreticos quoſcunque ligare poteſt, quod patet tum ex prauitate & magno odio criminis, tum etiam ex verbis valde generalibus, enixis, & prægnantibus, quæ videntur comprehendere hæreſim quomodocumque exteriorem, vt *in d.c. ad abolendam*, ibi: *Aliter ſentire, &c. & in dicto capitul. excommunicamus*, 1. ibi, *omnem hæreſim*, & ibi *Condemnantes hæreticos vniuerſos, & in dict. cap. excommunicamus* 2. ibi: *Vniuerſos hæreticos, &c.* & in Bulla Cœnæ, ibi, *Quoſcumque, &c. ac. ac omnes, & ſingulos.*

107 Placet tamen † quod docet Azor *d. lib.* 8. *c.9.qu.* 12. quod qui ex interna hæreſi aliquod opus externum indifferens facit, verbi gratia, coram ſanctiſſimo Sacramento caput non nudat, ſeu non flectit genu, quia interius credit non eſſe ibi corpus Chriſti, non eſt hæreticus exterior, ita vt excommunicationem contra hæreticos latam incurrat, quia cum illud factum ſit ſua natura indifferens, hæreſim externam non exprimit, nec fit ad proferendam, ſeu manifeſtandam hæreſim, ſicut fit actus illius, qui hæreſi mente concepta ore dicit, *ita eſt, &c.* itaque ille actus non eſt actus hæreſis exterior, ſed omiſſionis reuerentiæ, &c.

108 Et quod dicit Toletus † ſupra relatus, *n.*109. qui videtur tenere contrarium, intelligitur quando omiſſio exterioris, quod debet quis facere, & ex errore omittit ſit ad exprimendam hæreſim, loquitur enim de exprimente hæreſim omiſſione, &c. & iuxta hoc erit accipiendum quod tradit Sairus *dict. libro 3. cap.4.n.*30. & Sanchez *dict. capit.8.n.* 16.

109 Et ab iſta † excommunicatione incurſa propter hæreſim, quæ eſt Papæ reſeruata in d. Bulla Cœnæ, non poteſt quis abſolui virtute Bullæ Cruciatæ, vel alterius priuilegij ſeu iubilei, in quibus non datur ſpecialis facultas abſoluendi ab hæreſi, quia in facultate generali non cenſetur conceſſa abſolutio ab hæreſi, niſi id exprimatur, Nauarr. *in Man.c.* 27. *nu.* 275. Couarr. *in cap. alma mater, 1. part.* §.11. *num.* 15. Simancas *de Catholic. inſtitutionib. tit.3. num.1. & 2. & in enchiridio cap.*15. *num.*4. Rojas *de hæret. aſſert.*39. *n.* 321. *& de priuileg. inquiſitor. num.* 416. vbi ait, id hodie plenius declaratum per motum proprium Pij V. datum 1572. Ioan. Gutier. *cano. qu. lib. 1. c.*13. *numer.* 26. Vgolin. *de cenſur. tab. 1. c.* 10. §.4. *num.*13. Angles *in Florib. Theologicar. qu. de confeſſ. artic. de caſib. reſeruatis difficult.*6. Arag. 2. 2. *qu.* 11. *art.*3. Coſmas Philiar. *de offic. Sacerdotis, 1. p. libr.3. cap.*27. *& 2. par. lib. 2. c.* 25. *& in addit. poſita in fin. 2. tom. Candelabrum aureum, tit. de abſolutione n.*16. *& in explanat. Bullæ Cœnæ, nu.* 134. Graſſis *lib. 1. cap.*13. *n.*33. *& lib.*4. *c.* 15. *n.* 25. Manuel Rodriguez *in explica. Bullæ Cruciatæ*, §.9. *nu.*40. Enriquez *in ſum. lib.*3. *ca.*16. §.2. *lib.*7. *cap.*13. §.1. *& lib.* 13. *ca.*27. §.5. Vega *in ſumm. 1. p. cap.*125. *caſu* 12. Lud. Lopez *inſtruct. conſcientiæ 2. tom. 2. p. capit.*8. *&* 19. Sorbo *in compendio mendican. verb. abſolutio ordinaria quoad fratres pag.*20. Rutilius Benzonius Epiſcopus Lauretanus, dicens tutiorem, & practicatam *de fuga libr. 1. diſp. 1. quæſt.*6. Azor 1. *p. lib.*8. *cap.*10. *qu.* 12. *& c.* 19. *q.* 2. dicens ita habere ſtylum, & vſum Curiæ Romanæ, Suarez 5. *tom. diſput.*7. *ſect.*5. *num.*12. & P. Ledeſma *dict. 2. part. tract. 1. c.6. concluſ* 19. *&* 20. *vltim. difficult.* Auila *de cenſuris ſecunda parte cap.*7. *diſputatio. 1. dub.* 7. Acoſta de Andrada ad Bullam Cruciatæ, *quæſt.* 59. *& ſeq.* Et Thomas Sanchez *lib.2.c.11. numero 7. & capit.*12. *n.*10.

Quamvis contrarium † tenuerint Soto, & alij relati à Candelabro *ſupra*, & Penna *in directorio inquiſitorum commentar.* 25. Doctor Frechilla *de excommunicatione 1. art.4. p. n.*7. 1. *dub.* & Zerola *in praxi Epiſcopali, 1. p. verb. abſolutio.* §.5. *& 2. p. eod. verb.* §. 8. & quamvis Graſſis *d. n.* 25. *in fin.* dicat aliter haberi in praxi de hæretico occulto incidente in excommunicationis cenſuram, de qua praxi non conſtat maxime in Hiſpania. 110

Et patet prædicta † communis ſententia ex Breui Gregor. XIII. quod ponit Manuel Rodriguez *in addit.* ad explicationem Bullæ, §, 9. *num.*66. ex quo hodie in Bulla Cruciatæ Hiſpana, expreſſe excipitur hæreſis, quamvis non ſit excepta *in Latino ſummario*, & refert Arag. & Auila *ſupra*. Sed contraria ſententia approbatur per magiſtrum S. Palatij *in indice librorum expurgan.* in Eman. Sa, 184. *n.*20. *corrigentem ſic*, Conceſſis omnibus caſibus huius bullæ intelligitur etiam conceſſus caſus hæreſis, ita declarauit S. Congregat. ſed aduertendum, conceſſionem eiuſmodi ſingulis annis reuocari, cum ampliſſimis derogatoriis, dum hæc Bulla in die Cœnæ Domini promulgatur. Quæ ſententia, & declaratio Sacræ Congregationis non procedet in conceſſione Bullæ Cruciatæ ſaltim Hiſpaniæ, ex dict. Breui Greg. XIII. 111

Epiſcopi tamen † ex decreto S. Concilij Trid. *ſeſſ.*24. *de reformat. c.* 6. poſſunt ab hæreſi occulta in foro conſcientiæ abſoluere per ſeipſos, tamen non eorum vicarios, vt patet ex illis verbis, *Eis tantum, non eorum vicariis.* 112

Per quæ † vult S. Concilium, quod quamvis in aliis caſibus occultis etiam Sedi Apoſtolicæ reſeruatis, poſſint Epiſcopi abſoluere per ſeipſos, aut Vicarium ad id ſpecialiter deputandum, vt ibi: in hæreſis tamen crimine non poſſint vllo modo per Vicarium abſoluere, Suarez 4. *tom. de pœnitentia diſp.* 30. *ſect.2. n.* 9. 113

Vnde conuincitur † ſententia Cordubæ *in ſum. qu.* 8. *punct.* 1. quam ſequitur Man. Rodriguez *in d. explicat. Bullæ* §. 9. *n.*79. *& in addit eiuſdem* §.9. *num.*69. *& in ſum. 1. tom. cap*, 130. *num.*5. *& qq. regul. tom. qu.*20. *artic.*11. Enriquez *libro 3. cap.*14. §. 7. Ludou Lopez *d. cap.*8. Emanuel Sa *verb. Epiſcopus, n.*37. nec improbat Iacobus Seuertius *in ſumma excommunicat. & caſuum reſeruat. part. ſecunda excommunicatione* 5. & tenet Nauarr. *conſ. 1. de conſtit. a n.*88. *& conſ.* 11. *de priuileg. num.*4. quem ſequuntur Vega 1. *par. cap.* 125. *caſu* 12. Azor *libro* 8. *cap.*10. *qu.*11. & Zerol. 1. *par. verb. Vicarius, 1. dub. & 2. par. verb. abſolutio*, §.9. *& verb. hæretici*, §. 4. & Sbroc. *de vicar. Epiſcop. in add. ad quæſt.* 20. *lib.* 2. Sanchez *lib.2. c.*11. *n.*23. *& ſequent.* & in parte Lauretanus *dict. quæſt.*6. Sed etiam merito improbat Ioann. Gutierrez *dicto capit.* 13. *n.*19. & cum eo P. Ledeſma *dict. tract. 1. c.* 6. 20. *concluſ.* 6. *difficult.* & nouiſſime Acoſta de Andrada *quæſt.*57. Molina *de iuſtit. tract.* 5. *diſp.*18. *n.*2. 114

Dicultas eſt † an dicta facultas conceſſa Epiſcopis ex dicto decreto ſit hodie ſublata. In qua difficultate breuiter dicendum eſt primo, eam abſque dubio fuiſſe ſublatã per Bullas Cœnæ Domini Pij V. & Gregorij XIII. *verſi. cæterũ* relato à Nauar. *d.c.*27. *n.*72. alias 73. & à Ioan. Gutierrez *ſupra*, & in Bullario *conſtit.*92. Greg. & alias ſimiles. Et ita tenet Nauarr. *d.c.*27. *num.* 260. *verſi. ſeptimo dico & 275. in nouiſſ. editio.* alias 27. Simanc. *d. tit.3. n.* 6. Penna *in d. directorio inquiſitorum, 3. p. comment.* 141. qui ait in ſupremo Inquiſitionis Prætorio ſanctæ & Romanæ generalis inquiſitionis ſæpe pronuntiatum eſſe, nec poſſe, nec debere Epiſcopos amplius virtute Concilij abſoluere occultos hæreticos in foro conſcientiæ, ſiue quòd per proceſſum Bullæ in Cœna Domini ſit Concilio Tridentin. derogatum, ſiue quod ita Pius V. ac Gregor. XIII. alias expreſſe declarauerunt, vt etiam præcitato loco Nauar. teſtatur, Maiolus idem refe- 115

rens de irregularitate *libro 5. cap. 46. num. 6.* Ioan. Gutierrez *supra n. 28. & 29.* Zerola *1. part. verb. absolutio, §. 4.* Vgol. *de irregular. c. 36. §. 5. num. 3.* Cosmas Philiarcus *2. p. lib. 2. c. 25.* dicens, quod priuilegium, de quo in d. decreto, & alia priuilegia quoad casus Bullæ Cœnæ Domini, sunt sublata vigore dictæ Bullæ propter clausulas derogatorias in illa contentas, *& lib. 4. c. 22. & in bull. Cœn. c. 2. versic. etiam, per text. quarumuis facultatum num. 3.* Fusc. *de visit. libr. 2. c. 31. num. 5.* quod etiam ait Graffiis *lib. 1. c. 13. n. 30. 31. & 34.* post catechesim, Neapol. *lib. 1. c. 25. & lib. 3. c. 2. & lib. 4. c. 1.* & Lauretanus *d. qu. 6.* qui ait quod tempore Greg. XIII. est ablata sine dubio Episcopis facultas absoluendi ab hæresi, & cæteris casibus Bullæ Cœnæ, Toletus supra in explicatione casuum Bullæ Cœnæ Domini, *14. excommunicatione ad fin.* & in Rom. edit. *lib. 1. c. 30. n. 2. & cap. 41. num. 5. versi. hic autem aduertendum est*, qui exponit Bullam Sixti V. anni 1586. vt patet *c. 28.* Sorbo *in dict. compendio, verb. absolutio ordinaria quoad fratres pag. 20.* & in resolutionibus materiæ absolut. *pag. 46.* Azor *lib. 8. cap. 10. quæst. 10. & c. 19. q. 3.* Suarez *4. tom. de pœnitentia disp. 30. sect. 2. num. 10. & 11. & 5. tom. disp. 21. sect. 3. num. 3.* & Marcus Anton. Genuen. *in pract. Archiepiscopali curiæ Neapolitanæ, cap. 66. num. 10.* dicens ita declarasse Gregorium XIII. Clementem VIII. & S. Congregationem, Leo *in thes. for. Eccles. c. 37. num. 16.* & Piasec. *in praxi Episcop. part. 2. c. 1. num. 14. pag. 100.* Paramo *de orig. inquis. lib. 3. quæst. 9. n. 19.* Felician. *de excom. cap. 18.* & nouissimè Victorellus in annotationibus ad Toletum *libro 1. cap. 63.* Acosta de Andrada *quæst. 58.* Molina *de iust. tract. 3. disput. 64. num. 8. & tract. 5. disput. 18. num. 2.* & magister S. Palatij *in indice librorum expurgandorum in Candelabrum aureum de absol. fol. 122. num. 13.* & in Eman. Sa. *pag. 156. n. 27.* corrigens sic, & absoluere ab excommunicatione reseruata Papæ occulta, dummodo non sit lata in Bulla Cœnæ Domini, aut modo simili reseruata. Toletus *libr. 1. c. 41.* & ita declarauit S. Congregatio, & seruat consuetudo, estque de se clarum, si legatur tenor ipse Bullæ, qualis iam ab aliquot annis edi consueuit, idem tradit frater Iacobus Bleda *in defensione Fidei in causa Moriscorum, p. 1. c. 13. ex pag. 91.* videtur tenere compendium Bernard. *verf. dispensatio sub. §. 8.* tandem tenet Thom. Sanch. *in prac. Decal. libr. 2. c. 11. n. 26. & 27.*

116 Quamuis † contrarium tenuerit Bannes *2. 2. quæst. 11. artic. 3. & 4. dub. 2.* quem sequuntur Angles *supra d. difficul.* Candelabrum aureum *d. tit. de absolutione n. 13.* & in explanatione Bullæ Cœnæ *n. 141.* qui tamen in postrema edit. mutauit sententiam ex dicta censura, Enriquez *d. libr. 3. c. 14. §. 7. lit. M. & c. 16. §. 1. & libro 13. c. 27. §. 5. lit. Q.* Man. Rodriguez *in sum. 1. tom. cap. 130. num. 3. quæst. regul. 1. tom. quæst. 20. artic. 10.* Lud. Lopez *d. 2. tom. 2. c. p. c. 8.* Veg. *d. cap. 125. casu 11.* Eman. Sa. *d. num. 37.* Zerol. *d. 2. q. verb. absolutio, §. 8. & 18. & verb. hæretici, §. 4.* Iacob. Seuert. *supra*, & P. Ledesma *d. cap. 6. 20. conclus. 7. diffic.* & quidquid in Concilio prouinciali Toletano de anno 1583. dictum sit.

117 Nec Bannes † & sequaces recte respondent verbis Bullæ Cœnæ, & eius solutionem ait metaphysicam, & non correspondere formæ Bullæ, Lauretanus *dict. quæst. 6.* nam stante reseruatione non poterat Episcopus absoluere, nisi ex facultate concessa per Concilium, quod non tollit reseruationem, sed dat facultatem adsoluendi ea non obstante, sicut quando Papa dat priuilegium, & facultatem absoluendi à casibus reseruatis, non tollit reseruationem, &c. & illa facultas est reuocata per Bullam Cœnæ *dicto versiculo caterum*, vt clarissime patet ex illis verbis, *At cuiusuis Concilij decreta.*

118 Nec fuit opus specialiter, † & expresse derogare decreto Concilij, vt perperam dicunt Candelabrum aureum, Man. Rodriguez *d. artic. 10.* Zerola *d. §. 8.* & P. Ledesma *supra*, quorum sententia, & responsio conuincitur ex dictis supra *4. p. c. 5. ex n. 50.* maxime cum simus in dispositione legis iuxta ibi dicta *n. 47.* & merito Lauretanus ibi reprehendit Candelabrum.

Et ita fuisse sublatam † censuit S. Congregatio 119
Concilij, vt per Nauarr. *cons. 11. de priuileg. num. 1.* Azor, Suarez & Genuen. *supra*, & apparet ex declarationibus seq. *super d. c. 6.* Congregatio censuit hoc decreto Concilij derogatum esse, non tantum in crimine hæresis, sed in omnibus casibus comprehensis in Bulla Cœnæ Domini Pij V. Alia, Episcopus, aut Inquisitor absoluere non potest hominem hæreticum in foro conscientiæ, licet hæc facultas à Concilio sit tradita Episcopis, refert Zerola *d. 1. part. verb. absolutio §. 4. & 2. part. d. §. 8.* ei non satisfaciens.

Quamuis Graffiis † *d. n. 31.* dicat fuisse decisum 120
in quibusdam illustrissimorum Cardinalium decisionibus, quod per prædictam Bullam abrogata sit d. potestas Episcopis non autem Inquisitoribus, & quod etiam videtur sentire Penna, & tenet Victorellus *supra*, & quod non sit abrogata Inquisitoribus, Bannes, & Lud. Lop. *supra*, & nouissime Fr. Iacobus Bleda *supra* dicens, Dominos Inquisitores habere facultatem absoluendi à crimine hæresis, & apostasiæ: & Sanch. *lib. 2. c. 12. à num. 1.* dicens non dubitari de facultate inquisitorum absoluendi ab hæresi in vtroque foro causa cognita quoniam manifestum est, eos illam habere licèt de facultate absoluendi in solo foro conscientiæ sit difficultas, quam ibi tractat. Sed reuera d. Bulla Cœnæ etiam facultati Inquisitorum ad absoluendum ab hæresi derogare videtur: † quamuis quoad facultatem In- 121
quisitorum Hispaniæ adhuc videtur tenendum non esse illi derogatum, quia ita habet obseruantia cum certa scientia Papæ, maxime quia Inquisitor generalis habet frequenter confirmationes, & reuocationes suarum facultatum: expediret tamen quod singulis annis post publicationem Bullæ Cœnæ statim peteretur reualidatio facultatum.

Accedit ad prædicta † Gregorium XIII. declara- 122
sse dict. decretum Concilij non habere locum in casibus post Concilium Trident. ex noua lege seu constitutione reseruatis, quasi illa absolute reseruando censeatur derogare Concilio, cuius non est necessaria expressa derogatio, maxime in lege contraria, vt dictum est *dict. cap. 5. 4. partis*, vt in sequentibus declarationibus S. Congregatio. Concilij super *dict. cap. 6.* Item *quærentibus, an hoc decretum locum habeat in casibus post Concilium Tridentin. ex noua lege Sedi Apostolicæ reseruatis, S. D. N. Gregor. XIII. audita relatione Congregationis non habere respondit. Alia, item in delictis occultis in materia clausuræ, idem respondit audita relatione eiusdem Congreg. per Constitutionem Pij V. censeri huic decreto derogatum.*

Et † tenet Lælius Zechus *de casibus reseruatis ca-* 123
su 1. de excommunicatione, §. de absolutione ab excommunicatione, versi. secundo sciendum est, & casu 10. de violatione monialium, & de sacram. tit. de pœnit. cap. 19. circa pr. dicens, Episcopum absoluere non posse virtute d. decreti à casibus licet occultis, quod sibi Papa reseruauit post publicationem Concilij: & ita Congregationem Concilij censuisse, & respondisse Episcopo Cremon. & refert & sequitur Vega in Espejo de Curas *c. 12. n. 60.* & nouissime Mar. Anto. Gen. *d. c. 66. n. 11.* & Lazar *demonitor. sect. 4. q. 14. n. 19.* Io. Capeauil. *de casib. reseru. c. fi. q. fin.*

Licet contrarium teneant † Nauarr. *consil. 10. de* 124
priuileg. Man. Rodriguez *in sum. 1. tom. c. 81. num. 4.* Vega *sum. 2. part. c. 15. casu 2.* & Lauretanus *d. libr. 1.*

disp.

diſp.1.q.6. (qui non viderunt dictas declarationes) & Toletus *d.lib.1.c.41.circa fi.* id intelligens, quando excommunicatio eſt tantum reſeruata, & non eſt appoſita clauſula *non obſtantibus*: ſi enim inquit, *ita reſeruatur Papæ, vt nemo alius poſſit abſoluere non obſtantibus, &c.& ſeq.* & Sanch. *d. c.11. n. 27. & cap. 39.num. 27.* Epiſcopus vigore Concilij non poteſt, nam vt dicit Rota, per hanc clauſulam tollitur facultas conceſſa per Concilium, & Bleda ſupra, ſequens Toletum, & Suarez *d. 4. tom.diſputat.30.ſect. 2.à n.12.* qui adducit d. primam declarationem, quam ad ſuas manus fide digna authoritate peruenisse ait.

125 Reſpondens quod quandiu de mente Apoſtolicæ Sedis certius non conſtiterit, & ſub illius cenſura videtur probabile illam intelligendum eſſe de caſibus poſtea reſeruatis cum aliqua clauſula, aut verbis ſufficientibus, per quæ dicto decreto derogari videatur, qualia eſſent, ſi in ipſa reſeruatione expreſſe adderetur, *Etiam in caſibus occultis*, aut ſi adderetur clauſula non obſtante quocumque decreto etiam Concilij generalis, &c. Sed iſta interpretatio non ſatisfacit, & conuincitur ex d. declaratione, &c. & poſtea idem Suarez *de relig.tract.3.lib.4.c.61. n.11. ad fi.* abſolute ait, quod illa facultas Concilij non extenditur ad caſus noua lege Pontificia reſeruatos poſt Concilium, iuxta quandam declarationem Greg. XIII. audita prædicta Congreg. quæ inter reſponſa eius refertur.

126 Secundo dico, quod non videbatur ſublata d. facultas per Bullas Cœnæ Domini Sixti V. ſaltim anni 1586. & 1587. quia *in d.verſic.cæterum, in fin.* ponuntur illa verba: *Niſi in eis etiam caſus præſentibus literis expreſſi comprehendantur*, vt apparet ex *d. verſ. cæterum* Bullæ Sixti V. d. anni 1586. & 1587. relato à Candelabro aureo *in d.explanat.Bullæ ante num. 132.* & Manuel Rodriguez *d.addit.§. 9.num. 64. & quæſt. reg.1.tom.q.20.art.6.* vbi ait eadem verba poni etam à Clement. VIII. in ſua Bulla publicata anni 1593. & eadem poni à Clemen. VIII. in ſua Bulla anni 1595. ait Suarez *d.5.tom.diſp.21.ſect.3.n.4.* iuncta *ſect.1.n.2.* ſed in indice dicitur ann. 1593. & eadem ponuntur à Clemente VIII. in Bulla anni 1598. vt per Sairum *lib. 3.c.25.n.3. & 13. & c.3.n.2.* & Vgolinum in bulla Cœnæ qui eam ponunt.

127 Per quæ quidam verba † videtur reſtituta & incorrecta manere facultas Epiſcopi conceſſa in dicto decreto Concilij, *c.6.* circa abſolutionem ab hæreſi, & cæteris caſibus bullæ Cœnæ (qui etiam in dicto decreto comprehenduntur, vt clare colligitur ex limitatione illa quoad hæreſim, Nauarr. *d. conſ.10. de priuileg.n.3.* Manuel. Rodrig. *in ſum.1. tom.c.81.num.4.* Lauretanus *d.q.6.* & Suarez *d.diſp.21.ſect.3. n.5.*) & ſic intrat exceptio illa, *Niſi in eis, &c.* ita Manuel Rodriguez *in d.explicatione Bullæ §.9.n.70. & d.art.9. & 10.* Ioan. Gutier. *d.c.13. in fin.* in noua editione Lauretanus *d.q.6.*

128 Sicut etiam † facultas Bullarum & priuilegiorum, & etiam Cruciatæ, in quibus datur facultas abſoluendi à caſibus Sedi Apoſtolicæ reſeruatis etiam in Bulla Cœnæ Domini contentis (nam ſi horum non ſit expreſſa mentio, non veniunt in generali facultate abſoluendi à caſibus ſedi Apoſtolicæ reſeruatis, vt cum Staphileo, & Gomezio recte docet Manuel Rodriguez *d.addit.§.9.n.64. & d.art. 9.* Graffiis *lib.4.c.15.n.76. & c.18.n.2.* Summa Corona *4.p.c.6.de Sacramento pœnitentiæ n.25.7.dubio*, Vgolinus *de cenſuris, tab.3.c.10.§.7.n.7.* Frechilla *de excommunicatione art.1.4.p.n.7. ad finem primi dubij.* & Suar. *d.5.tomo, diſp.7.ſect.5.n.11.* Et Sanch. *libr.2.c.12.n.13. ibi, n.4. & 5.* & Sanchez *d. n. 27. c. 11.* propter dicta verba, & exceptionem, non eſt reuocata, vt per. Man. Rodriguez *in d.explicat.Bullæ, §.9.num.69. in fin.* Candelabrum aureum *in dict.explanat.Bullæ, num. 134.* & Suarez *d.5.tom.diſp.21.ſect.3. n.4. & 5.* quamuis ſit contra Vgolinum *d.ſect. capit.2. verſic. niſi in eis etiam numero 2.* qui illam exceptionem intelligit, quando caſus Bullæ in indiuiduo expreſſi ſunt, & non generaliter dicendo à caſibus reſeruatis in Bulla Cœnæ.

Licet quod attinet † ad facultatem Bullæ Cruciatæ, etiamſi non ponerentur d. verba, & *exceptio*, non cenſeri reuocatam per Bullam Cœnæ, ex alia ratione doceat Man. Rodriguez *d.n. 69. & in addit. eiuſdem §.9.n.65. verſic. delo dicho*, & Sorbo *in d. Compendio mendicantium verb. Cruciata, pag.181.* & Acoſta de Andrada *q.55.* 129

Sed in Bulla † Cœnæ Clementis VIII. publicata anno 1599. ann. 8. non ponuntur illa verba, *& exceptio, niſi in eis, &c.* Et fuiſſe derogatam facultatem Cruciatæ quoad caſus dict. Bullæ Cœnæ, donec petatur reualidatio, audiui dixiſſe Clementem VIII. in quodam examine ad Epiſcopatum Caietanum, & refert Iacobus Bleda ſupra, *pag. 93.* quod duo viri Hiſpani cùm examinarentur ad Epiſcopatum coram Pontifice Clemente VIII. repulſam tulerunt, quia reſponderunt à caſibus Bullæ Cœnæ Domini poſſe abſolui in Hiſpanis virtute cuiuſdam priuilegij in his partibus valde vſu recepti, nempe Bullæ Cruciatæ, quod certe contigit in examine ad dictum Epiſcopatum Caietanum, & in propoſito Azor *d. q. 10.* ait, audiuiſſe à viro religioſo, & docto, & fide digno idem reſpondiſſe Clementem VIII. nempe dictam facultatem à Concilio Epiſcopis conceſſam fuiſſe derogatam per clauſulam Bullæ Cœnæ, vt etiam dicit Genu. *vbi ſupra.* & Bleda ſupra dicens, idem etiam declaraſſe Paulum V. 130

Vnde videbatur † conſiderandus tenor Bullarum, quæ ſingulis annis publicantur, & ſtante *d. verſic. cæterum* ſine dictis verbis *& exceptione, niſi in eis, &c.* ſtandum eſſe dictis in primo dicto, poſitis vero illis verbis *& exceptione* non eſſe ſublatam dictam facultatem, vt in ſecundo. 131

Quamuis nouiſſime † Manuel Rodriguez *d. addit.§.9.à num.63. & d.q.20. art.9.* dicat, quod etiam ſi non exprimantur dicta verba, *niſi in eis, &c.* non cenſetur Papa in Bulla Cœnæ reuocare facultates & priuilegia, quæ concedunt expreſſe caſus Bullæ Cœnæ, & quod ſolum vult quod ſub prætextu priuilegiorum & Bullarum, quæ dant facultatem abſoluendi à caſibus Sedi Apoſtolicæ reſeruatis nullus audeat abſoluere à caſibus in Bulla Cœnæ reſeruatis. Sed hæc interpretatio eſt reuera contra mentem & verba *d. verſ. cæterum*, & propterea conuincitur ex declarat. ſupra adducta. 132

Et minus valet ratio, † quam idem tradit *d.quæſt. 20.artic.9.* quod ſicut in conceſſione generali caſuum Papalium non includitur poteſtas ad abſoluendum à caſibus Bullæ Cœnæ Domini, niſi expreſsè in ea comprehendantur, ita etiam in reuocatione priuilegiorum & facultatum abſoluendi, de qua in Bulla Cœnæ, non cenſentur reuocata priuilegia & facultates concedentia authoritatem ad abſoluendum à caſibus Bullæ Cœnæ, ex quo in ea non fit expreſſa mentio de huiuſmodi priuilegiis dicendo, etiam ſi in ipſis priuilegiis authoritas ad eorum abſolutionem concedatur: eſt enim longe diuerſa ratio in reuocatione, ac in conceſſione in propoſito, difficultas enim conſiſtit in conceſſione, non in reuocatione, & cum Bulla deroget priuilegiis & facultatibus contrariis reſeruationi, clare derogat priuilegiis & facultatibus quibuſcunque, per quæ daretur facultas abſoluendi ab illis. 133

Sed & ſtantibus dict. verbis: *Niſi in eis etiam caſus præſentibus literis expreſſi comprehendantur*, verius exiſtimo eſſe ſublatam d. facultatem Epiſcopis conceſſam, vt tenent Toletus *d.lib.1.cap. 30. & 41.* cum exponat bullam Sixti V. anni 1566. vt patet *cap.18.* vt dixi; Sorbo *in dict. Compendio in reſolutionibus ma-* 134

*tenia absolutionem, pag.*46. & Suarez *d. disp.* 21. *sect.* 3.*num.*5. quia licet fortasse,inquit,verba bullæ prout ponderata sunt non cogerent : hanc tamen nihilominus intelligo esse voluntatem Pontificum, & praxim Romanam, &c.& Sanch. *supra*, & videtur sentire Molina & alij *supra*, & Magister sacri Palatij,supra relatus.

135 Nec obstant † quidem illa verba, nam non referuntur ad facultates & indulta concessa & innouata, sed ad concedenda & innouanda post bullam, & ad verba immediate præcedentia : *Ad concedendorum, & innouandorum*, ad significandum quod in futurum non manent ligatæ manus ipsius Papæ,vel eius successoris, si velit dare facultatem, seu indultum absoluendi à casibus ibi expressis, qui tamen sub facultate generali absoluendi à casibus, etiam Sedi Apostolicæ reseruatis non veniunt, nec comprehenduntur,vt supra dictum est sub *num.*128.vnde respectu facultatum, & indultorum concessorum & innouatorum non erat opus facere derogationem, si nollet derogare eis, in quibus casus ibi expressi

136 comprehenderentur nec † obstat regula *c.inquisitioni, de appellatio.* quod clausula in fine posita refertur ad omnia præcedentia quia non procedit vbi est diuersa ratio,Anton.Gabr.*de clausulis conclus.*9. *num.* 3. Rota *dec.*55.*n.*18.*p.*2.*diuer.*Pereg.*de fidei.art.*16.*n.*106. Menoch.*de præsump.lib.*4.*præsump.*81.*n.*2.Sanch. *lib.* 4.*c.*54.*n.*16.nec vbi adest maior ratio,quod referatur ad proximiora quam ad præcedentia. Rota *dec.*666. *n.*2.*p.*1.nec ibi constat de mente contraria,vt constat hic ex praxi Romana & declarationibus ipsius Papæ,& Congregationis,&c.

137 Sed supposito quod illa facultas † absoluendi in foro conscientiæ data à Concilio Episcopis adhuc duraret, quæ saltim durat quoad alios casus ante Concilium Sedi Apostolicæ reseruatos, est difficultas quomodo intelligantur illa verba *in foro conscientiæ.*

138 Et quidem † Doctores communiter intelligunt illa verba,quod absolutio data prosit tantum quoad forum conscientiæ, tamen quod ab excommunicatione poterit Episcopus absoluere etiam extra confessionem sacramentalem vigore illius decreti, Ita Nauarr.*de cons.*11.*de priuil.n.*2.Graffiis *libr.*1.*c.*13. *n.* 32.Enriq *lib.*7.*c.*13.§.2.Man.Rodrig.*qq.regul.*1.*tom.*1. 20.*artic.* 7.*& quæstion.* 61. *articul.* 10. Suarez 5. *tom. disp.*41.*sect.*2.*n.*11.P.Ledesma *d.c.*6.20.*concl.*8.*diffic.*& Marc.Ant.Gen.*d.c.*66.*n.*18.& Tho.Sanch.*de matr.* 8. *disp.*34.*n.*29.Auila *de censuris* 1. *p. c.*7. *disp.*3.*dub.*13. Suar.*de relig.*2.*tom.tract.*6.*lib.*6.*c.*16.*n.*4. *Et de leg.lib.* 8.*c.*6.*à n.*13.& Lazar.*de monit.sect.*4. *quæst.*15. *n.*9.

139 Sed aliud videtur dicere,† quod absoluant in foro conscientiæ, aliud quod absoluant quoad forum conscientiæ (licet vbi agitur de dispensatione in foro conscientiæ, & non requiratur sacramentalis confessio,sed idem sit dicere,quod dispensent in foro conscientiæ, vel quoad forum conscientiæ.) vnde S. Congreg. Concilij videtur intelligere illa verba *in foro conscientiæ*, id est, in foro sacramenti pœnitentiæ, & in confessione sacramentali, vt appareret ex declarationibus sequentibus super *dict. cap.*3. Quæsitum fuit à Cardinalibus Congregationis, an Episcopo in aliquod delictorum, de quibus hoc capite, prolapso liceat ad se absoluendum proprium confessarium deputare cum eadem authoritate,quam ipse potest ex eodem hoc capite in sibi subditos exercere, Congregatio censuit id Episcopo licere, etiam si Episcopus Romæ esset,& si extra suam diœcesim. Alia. Archiepiscopo Compostellano, Ordinarius potest, ex decreto Concilij Trident.*sess.*24. *c.*6. in illis verbis, Sibi subditos, absoluere in Sacramento pœnitentiæ forensem, qui gerit officium Prætoris,medici, vel officialis, qui habet domum,& commoratur in ciuitate vel diœcesi,& in eis Ecclesiastica sacramenta percipit, non tamen poterit cum eisdem dispensare.Alia.Qui non est subditus Episcopi puta medicus,Prætor, & similes cæteri qui tantum habitant in ciuitate, hoc decreto comprehenduntur, etiamsi commiserint crimina in aliis ciuitatibus, habita tamen hac distinctione, quod scilicet possint absolui in sacramento pœnitentiæ à suis criminibus, non tamen dispensari, & ita S. D.N.Gregor.XIII.audita relatione Congregationis declarauit. Alia : Quærebatur, an Episcopus in casu huius *c.* 6.habeat facultatem dispensandi cum suo diœcesano absente, in aliena diœcesi legitime impedito commorante. Congreg. censuit, quod forensis in casu huius *c.* 6. potest absolui in Sacramento pœnitentiæ ab illo Episcopo, in cuius diœcesi,vel ciuitate commoratur, non autem dispensari facit ad hæc, quia Nuntij, qui possunt absoluere excommunicatos ob iniectionem manus in clericos, non possunt absoluere subditos extra prouiciam excommunicatos ob iniectionem manus in clericos. Accedit etiam, quia Concilium loquitur de absolutione sacramentali in foro conscientiæ,quæ requirit præsentiam, exemplo confessionis quæ non potest fieri per nuntium vel per literas:quam refert Suarez *d.sect.*2.*n.*10.

Et ita Candelabrum † aureum *in appendice, c.*1. *n.* 140
2. qui tamen male ait, quatenus idem dicit in dispensatione, nam quoad dispensationem in irregularitatibus,& suspensionibus non dicit Concilium, quod fiat in foro conscientiæ,vt alias aduertit Vgolinus *de irregular.c.*36.§.5.*n.*3.Enriquez *lib.*14.*cap.*20. §.1.*in gloss. litera E.* & ita constat ex dictis declarationibus.

Ex quo infertur † ad iubilea, in quibus datur fa- 141
cultas absoluendi in foro conscientiæ, quod virtute eorum non possit dari absolutio etiam à censuris extra confessionem sacramentalem, imo ex eis maxime confirmatur dicta sententia, nam cum data sit facultas absoluendi in foro conscientiæ tantum, postea declaratur quoad absolutionem in foro conscieniiæ, non autem in foro fori suffragari : Idque non solum probabile,sed etiam tutius sibi videri ait Lazarius *supra n.*10.

Tandem † aduertendum est, quod Man. Rodri- 142
guez *d. addi.*§.9.*num.*69. docet, quod facultas data Episcopis à Concilio *d. c.* 6. circa absolutionem ab hæresi, intelligitur solum quando ipse hæreticus solus, absque eo quod ab alio audiuerit, committit occulte crimen hæresis, manifestando illam aliquo actu exteriori,quamuis nemo eum audiat, & quod illa facultas non extenditur ad hæresim occultam quando adest complex, nam alias,inquit, esset destruere machinam S. Officij, &c. & quod Concilium non dat facultatem absoluendi ab obligatione denuntiandi complicem, quem habet, alias est excommunicatus per edictum S.Officij,cuius excommunicatio stat semper.

Sed ista restrictio † non videtur omnino vera, & 143
potius dicendum d.facultatem (modo non esset reuocata) habere locum, etiam si ab alio audiuerit, & habeat complicem, maxime si non est nisi vnus complex,nam ex vno etiam non complice, non desinit esse occulta, iuxta declarat. alias adductas 7. *p.c.*11.*n.*47.

Imo etiam si sint † plures complices,non ideo de- 144
lictum desinit esse occultum, nisi sint plures quam duo,quia per duos solos non probatur illud cap. *in fidei fauorem de hæret.lib.*6. Simancas *de Cathol.instit. tit.*51.*n.*10.

Nec ex eo quod † dicta facultas extendatur ad 145
hæresim occultam, quando est complex, destruitur machina S. Officij, quia illa absolutio datur virtute Concilij solum datur, & prodest in foro conscientiæ, vt dictum est : nec rursus ex eo tollitur

tur obligatio denuntiandi complicem, bene enim ſtat, quod ille poſſit abſolui ab hæreſi occulta in foro conſcientiæ, & quod teneatur denuntiare complicem.

146 Et de materia hæreſis † ac de hæreticis videndi ſunt *tit. de hæreticis in Decretal. Sexto, & Clement.* & ibi Doct. Villad. Ambroſ. à Vignate, Ioann. Lupus decanus Segobien. Nicolaus Arelatus, Zanchinus *cum addit.* Campegij, Grillandus, Conradus, Brunus, & Rojas *in tract. de hæreticis.* & idem Rojas *in ſingul. in fidei fauorem*, Simancas *de Cathol. inſtitutio. & in enchiridio iudicum violatæ religionis, repertorium inquiſitorum, & directorium inquiſitorum cum comm. pœnæ, & lucerna inquiſitorum, ac iudiciale inquiſitorum*, Albertinus *ad tit. de hæretic. in 6. & in tract. de de agnoſcen. aſſertion.* Cantera *in quæſt. criminal.* Caſtro *de iuſta hæreticorum punit. & aduerſus hæreſes*, Boſſius & Carrerius *in ſuis pract. tit. de hæreticis*, Bernard. Diaz. *c.* 114. *& ſeq.* & ibi Salzedo, Iulius Clarus *libr. 5. §. hæreſis*, Palacios Rubios *in allegatione in cauſa hæreſis*, Corraſ. *lib. 3. Miſcell. c.* 8. Anton. Gom. *3. tom. c.* 3. Didacus Perez *in tract. de hæretic. ſuper tit. 4. lib. 8. ordin.* Maſcar. *de probatio. à concluſ.* 855. *ad* 863. Menoch. *de præſumpt. lib. 5. præſumpt. 6. &* 7. Doct. Io. Vela *de pœnis delictorum, c.* 14. D. Thom. 2. 2. *q.* 11. *per totam*, & ibi Caiet. Bannes & Aragno. Valentia *3. tom. diſp. 1. q.* 11. Azor *libr. 8. ex c. 9. ad* 19. Angelus, Sylueſt. Armil. & alij *ſummiſtæ verb. hæreſis*, & Tabiena *verb. inquiſitor*, Graſſiis *libr. 2. cap. 8. &* 9. Man. Rodrig. *in explication. Bullæ Cruciatæ, §. 9. n.* 70. & ibidem Licentiatus, Ant. Gomez *ad* 10. *clauſulam à n.* 39. P. Ledeſma *in ſum. 2. p. tract. 1. c.* 6. Leo *in theſ. for. Eccleſ. cap.* 37. Paramo *de orig. inquiſ. præſertim. libr.* 3. Thom. Sanchez *in præc. Decal. lib.* 2.

147 De apoſtatis † autem à fide idem dicendum quod de hæreticis, cum & ipſi hæretici, & plus quàm hæretici ſint, Abb. *in c.* 1. *de apoſtat. n.* 3. & ſic ipſo iure amittunt beneficia, Rebuff. *in prax. tit. de modis amittendi beneficia, n.* 47. & Gonzal. *gl.* 15. *n.* 66. Accedunt Simanc. *tit.* 6. *n.* 6. Summiſtæ *verb. apoſtaſia.* Azor. 1. *p. lib.* 8. *c.* 21. *q.* 7. & Thom. Sanch. *lib.* 2. *c.* 7. *à n.* 16. cum aliis dicentes, quòd omnes pœnæ impoſitæ hæreticis procedunt in huiuſmodi apoſtatis veluti verè hæ-
148 reticis: licet † alij apoſtatæ non ſint priuati ipſo iure beneficiis, vt per eum Rebuff. *ibi*, quia non eſt in iure expreſſum.

149 Et de apoſtatis † vide titulum, & ibi Doct. *de apoſtatis in Decretal. & Cod.* Hoſtien. *in ſum. eod.* directorium Inquiſitorum, 2. *p. q.* 49. & ibi Penna *comment.* 77. Lucernam Inquiſitorum *verb. apoſtata*, Simancas *de Catholic. inſtitutionib. tit.* 7. *& in enchiridio, tit.* 4. Rojas *de hæret. 1. p. ex n.* 484. Alber. Trotium *de vero & & perfecto clerico, libr.* 2. *c.* 30. Bertach, *de Epiſcopo. 1. p.* 2. *libro, q.* 25. Lambert. *de iure patr. 1. p. 1. libro, q.* 7. *art.* 7. *& 1. p. 2. libro, q.* 9. *art.* 9. Achilles *dec.* 346. ſeu *vnica de apoſtatis*, Bernard. Diaz *in pract. crim. c.* 111. & ibi Salzed. Iulium Clarum, *libr. 5. §. fin. q.* 78. Maiol. *de irregularitate lib. 5. c.* 34. Nauarr. *conſil. de apoſtatis*, D. Ioann. Vela *de pœnis delict. c.* 2. Vgol. *de irregularitate c.* 36 §. 4. & in Bulla Cœnæ 2. *p. c.* 1. *verſic. & à Chriſtiana fide apoſtatas*, D. Thom. 2. 2. *q.* 12. & ibi Caiet. Bannes, & Aragon D. Ant. *in ſum. 2. p. tit.* 12. *c.* 6. Canum de locis *libr.* 12. *c.* 9. Caſtro *de iuſta hæreticor. punit. lib.* 1. *cap.* 7. & 23. Valentiam 3. *tom. diſp. 1. q.* 12. Azor *lib.* 8. *c.* 21. Suar. 5. *tom. diſp.* 43. *ſect.* 2. *n.* 1. *&* 2. Angel. Sylu. Tabienam, Armillam, & alios Summiſtas, *verb. apoſtaſia*, & P. Ledeſm. *d. tract.* 1. *c.* 7.

150 Similiter etiam dicendum † eſt *de ſchiſmaticis*, quod vbi ſchiſma eſt cum hæreſi, ſunt ipſo iure priuati beneficiis, vt hæretici, vt per Rebuff. *d. tit. de modis amittendi beneficia, n.* 29. & Flamin. Pariſ. *lib. 3. de reſignatione, q.* 1. *n.* 36. Et vt tales etiam ſunt excommunicati iure antiquo.

151 Si verò ſchiſma † eſt ſine hæreſis, non video ius expreſſum vbi ipſo facto priuentur beneficiis.

Nec obſtat † text. *in c. nos conſuetudinem*, 12. *diſt. in & in c. quia diligentia, de elect.* quos allegant Rebuff. Flam. *ibi*, nam non agunt de priuatione antea obtentorum, vltra quod *d. c. conſuetudinem*, loquitur de hæreticis. 152

Nec huiuſmodi ſchiſmatici † videntur abſolute, & in vniuerſum excommunicati iure antiquo, quicquid aliqui dicant, nam textus *in c. licet de elect.* in quo fundatur Abb. *in rubr. de ſchiſmat.* Corraſ. 3. *p. c. vlt. n.* 18. id dicentes, loquitur in caſu particulari, nempe de electo in Papam à tertia parte Cardinalium alio electo à duabus partibus, & illi adhærentibus, vt contigerat in electione Alexand. III. cuius eſt ille text. vt per Platinam, & Chacon. in eius vita, vt recte aduertunt Azor *lib.* 8. *c.* 20. *q.* 6. & Suar. *d.* 5. *tom. diſput.* 23. *ſect.* 3 *n.* 2. 153

Nec capitulum † firmiſſime de hæreticis allegatum, etiam per Corraſium ibi probat contrarium, vt in eo patet. 154

Nec etiam † excommunicantur *in cap. de liguribus*, 23. *quæſt.* 4. nec *in cap.* 2. *de ſchiſmatic.* quos duos text. ad id adducit Turrecremata *libr.* 4. *ſummæ p.* 1. *c.* 8. nam *in c. de liguribus* Pelagius non excommunicat ſchiſmaticos, ſed dicit quod excommunicentur, & *in d. c.* 2. nihil dicitur de excommunicatione, vt inquit Valentia *d.* 3. *tom. diſp.* 3. *q.* 15. *punct. verſic.* 3. *certum eſt.* 155

Nec etiam † excommunicantur *in c. nulli*, 19. *diſtin.* quod ad id citat Sylueſt. *verb. ſchiſmaticus, num.* 5. & Valent. *ibi*, & ſequitur Toletus *in ſum.* in edit. Rom. *lib.* 1. *c.* 19. *circa princip.* nam quando loqueretur de ſchiſmaticis, non eſt canon latæ ſententiæ, ſed ferendæ, vt patet ex illis verbis: *Sed extorris à ſancto miniſterio fiat*, & ibi: *Quia maioris excommunicationis deiectione eſt abiciendus.* Nec obſtat. verbum, *Iam damnatus*, quia intelligitur poſt latam ſententiam, vt patet ex eo textu, & quod ille text. non agat de cenſura ipſo iure lata ſed ferenda, non propter ſchiſma, ſeu hæreſim, ſed propter inobedientiam Eccleſiæ, tradit Suarez *dict. 5. tom. diſputat. 22. ſect. 1. numero primo & ſecundo diſputat. 23. ſect. 2. numero 5.* 156

Nec etiam † excommunicantur ſchiſmatici *in c. 1. eod. tit.* de quo Suarez *d. t. diſput. 23. ſect. 3. num. 1. & à n. 4.* 157

Sed quicquid ſit, jam † in Bullæ Cœnæ Domini caſu 1. excommunicantur abſolute ſchiſmatici, notat Azor *d. cap. 20. q. 5.* & explicantes Bullam *ibi* & Suarez *ſupra diſput. 21. ſect. 2. à num. 12.* & Petr. Ledeſm. *2. parte tract. 3. cap. 12. 10. concluſ.* Acoſta de Andrada ad Bullam Cruciatæ, *quæſt.* 64. Sanch. *dict. c. 36. n. 11.* 158

Non poſſunt tamen † etiam de iure antiquo ſchiſmatici conferre beneficia, *c. 1. & fin. de ſchiſmat.* Corraſ. *ſup. n.* 19. 159

Quamuis † videatur valere collatio ratione publici officij facta à ſchimatico occulto, & tolerato, ad tradita ſupra, 5. *p. c.* 4. *à num.* 276. Abb. *in d. c. 1. circa fin.* Nauarr. *conſ.* 8. *de clandeſt. deſponſ.* & Azor *d. c.* 20. *q. vlt.* 160

Nec poſſunt ſine diſpenſatione † obtinere beneficia, etiam ſi ad Eccleſiæ vnitatem redirent *d. cap. quia diligentia, de elect.* & ibi Abb. & Decius, idem Decius *in c. at ſi clerici, §. de adulter. n.* 251. *de iudic.* Rebuff. *d. n.* 29. Corraſ. *d. num.* 9. P. de Baiſio *in directorio elect. c.* 2. 2. *p.* Lamber. 1. *p.* 2. *libro q.* 9. *art.* 8. Maiol. *li.* 5. *c.* 46. *n.* 4. Penna *in d. directorio inquiſitor.* 2. *p. commun.* 73. qui cum Butrio, Imola, & aliis *in d. c. quia diligentia*, & Maiolo ibi ait, talem etiam ad vnitatem Eccleſiæ reuerſum, de iure communi ineligibilem, inhabilem, & irregularem remanere, & item Azor *d. c.* 20. *q.* 8. & ſequitur Vgolinus *de irregularitate, cap.* 36. §. 3. *n.* 7. 161

162 Quod tamen videtur † posse intelligi de schismatico publico, secus de occulto maxime emendato & conuerso, qui non videtur inhabilis seu irregularis, iuxta supradicta de hæretico à *numero* 83. & in hoc casu posset procedere sententia Aymon. Crauetæ *cons.* 293. *numero* 10. dicentis, quód sublato schismate per abiurationem eligi quis potest ac si nunquam schismaticus fuisset, ex *d. cap. quia diligentia*, licet contradicat Azor ibi. Sed verior est sentia Suar. *dict.* 5. *tom. disput.* 43. *sect.* 2. *numero* 7. absolute tenentis, huiusmodi schismaticos etiam post pœnitentiam, & abiurationem schismatis esse inhabiles ad beneficia acquirenda, ex *dict. cap. quia diligentia*, & ibi Doctores: nam ibi dispensatiuè tantùm electio permittitur, & confirmari sine distinctione, an esset publicus vel occultus, non tamen esse irregulares, nam *dict. cap. quia diligentia*, & Doctores ibi nil dicunt de irregularitate, sed solùm de inhabilitate ad beneficia, nec etiam imponitur irregularitas *in c.* 1. *de schism. nec in cap. qui contra* 24. *q.* 1. *nec in cap. in nomine* 23. *dist.* nec *in cap. licet de elect.* vt ex ipsis text. constat, & latius ostendit Suar. ibi, cuius sententiam nouissimè sequitur Thomas Sanchez *d. cap.* 36. *num.* 17. & 20. addens ex Sair. *de censur. lib.* 7. *cap.* 12. *n.* 16. existente schismate notorio hos fore irregulares irregularitate generali, quæ ex quouis crimine notorio digno depositione oritur, quæ cessat ablata infamia per contrariam pœnitentiam, de quo vide quod dixi suprà *c.* 3. *à n.* 113.

163 Sed an requiratur dispensatio † Papæ, an vero sufficiat dispensatio Episcopi, Abbas *in d. cap. quia diligentia*, tenet requiri dispensationem Papæ ex illo text. ibi: *Dispensatiue permittimus*, & sequuntur de Baisio & Penna *supra*, *& in d. c. at si clerici*, §. *de adulteriis*, tenet indistinctè sufficere dispensat. Episcopi, & sequitur Decius *in d. c. quia diligentia*, *n.* 17. & Lambert. *supra.*

164 Verum † idem Abbas *in c.* 2. *de schismaticis*, *num.* 7. post Hostien. distinguit, quod in Episcopatu solus Papa dispensat, vt *in d. cap. quia diligentia*, & idem in dignitate exempta; in aliis vero dispensat Episcopus, nisi receperint ordinem à schismaticis scienter, vel cum crassa ignorantia, & sequitur ibi Anania *n.* 11. & Decius *in d.* §. *de adulteriis n.* 124. primum tamen mihi magis placet: & sequitur Sanchez *d. n.* 18. dicens tamen, quod si schismatici delictum esset occultum, posset Episcopus in dicta inhabilitate dispensare virtute Concil. Trid. *sess.* 24. *c.* 6. *de reformat.* vt de quacumque inhabilitate ad beneficia ex delicto occulto consurgenti, docet Enriq. *lib.* 13. *c.* 56. §. 1. *lit. F.*

165 Et de schismaticis † vide late per Baldum *in tract. de schismate* Doct. *in tit. de schism.* directorium inquisitorum, 2. *part. quæst.* 48. & ibi Penna *commen.* 73. repertorium & iudiciale, & Lucernam inquisitorum *verb. schisma.* Palacios Rubios de iusta retentione, & obtentione regni Nauarræ 5. *p.* Brunum *de hæreticis*, *lib.* 1. *cap.* 16. *& lib.* 2. *per totum*, Simancas *de Cathol. instit. tit.* 58. *& in enchiridio*, *tit.* 5. Rojas *de hæreticis*, 1. *p. à n.* 498. Lambert. *de iure patr.* 1. *p.* 1. *libr.* 7. *art.* 6. *&* 1. *p.* 2. *libr.* 9. *art.* 8. Rebuff. *de pacific. poss. n.* 238. alias 197. Bern. Diaz *in pract. crim. c.* 112. & ibi Salzedo, Vgol. *de irregul. c.* 36. §. 3. D. Thom. 2. 2. *quæst.* 39. & ibi Caiet. Bannes, & Aragon. & eund. Caiet. *in sum. verb. excommunicatio. c.* 7. D. Anton. *in sum.* 2. *par. tit.* 3. *c.* 11. Angelum, Syluestr. Tabienam, Armilla, & alios summistas *verb. schisma.* Valentiam 3. *tom. disp.* 3. *q.* 15. Azor. *lib.* 8. *c.* 20. & P. Ledesmam *in d. tract.* 3. *cap.* 12.

§. II.

De periuris, falsariis, sacrilegiis, concubinariis & sodomitis.

SVMMARIA.

166 *AN periurus sit priuatus ipso iure, an sit priuandus beneficiis.* & n. seqq.

169 *Resoluitur cum communi non esse priuatum ipso iure, sed priuandum, contra Rebuffum, & de stilo non dari pro periurio priuationem beneficiorum, nisi sit iudiciale,* & n. seq.

Adducitur resolutio Rotæ.

171 *Falsarij literarum Apostolicarum an sint priuati beneficiis, resoluitur affirmatiue ex capitul. ad falsariorum, de crimine falsi, ex quo etiam excommunicati sunt, & in Bulla Cœnæ* casu 5. seu 6. *explicato per relatos.*

172 *Et generaliter de falsariis huiusmodi, qui sunt videndi.*

173 *Sacrilegi ant sint priuati, seu priuandi beneficiis, resoluitur esse priuandos per sententiam: nam est graue delictum, & depositione dignum,*

174 *Sacrilegique sunt infames, & impediuntur promoueri.*

175 *Sacrilegi autem insequentes, percutientes, aut capientes cardinalem, sunt ipso iure priuati, beneficiis.*

176 *Et percutientes, aut capientes, seu bannientes Episcopum.*

177 *Et etiam procurantes capi Ecclesiasticos, vt suis renuncient beneficiis, aut ne citati vadant ad Curiam Romanam.*

178 *Quamuis alias percutientes clericum non sunt priuati, nec regulariter priuandi beneficiis, sed incurrunt excommunicationem canon. si quis suadente diabolo,*

179 *De cuius can. excommunicatione qui sunt videndi.*

180 *Et qui de sacrilegiis generaliter.*

181 *Concubinarij an sint priuati, seu priuandi beneficiis, resoluitur non esse priuatos, nec priuandos seu deponendos, seu suspensionis pœna puniendos.*

182 *Nisi fuerint moniti, & ad secundam vel tertiam monitionem non destiterint, nam tunc sunt priuandi beneficiis.*

183 *Et hodie debet præcedere tertia monitio. ex Concilio, sess.* 25. *c.* 14. *vbi præfigitur ordo, & modus procedendi, & puniendi concubinarios,*

184 *Et adducitur resolutio Rotæ.*

185 *De pœnis concubinariorum, qui sunt videndi.*

186 *Et viden. Concilium & declarationes S. Congreg. posita.*

187 *Pius V. monet ordnarios, & præcipit, vt statuta Concilij contra concubinarios districtè faciant obseruari, &c.*

188 *Nihilominus ea non obseruant, nec puniunt concubinarios iuxta formam & dispositionem Concilij, sed semper contra eos vtuntur pecuniariis pœnis, quæ non causant emendationem & correctionem delinquentium, sed potius scandalum, & notam, &c.*

190 *Pœna priuationis fructuum ipso facto imposita à Concilio* d. cap. 4. *non videtur recepta in conscientia ante condemnationem, & sic non videtur in ea obligare, quamuis deberent iudices eam exequi.*

191 *Sodomitæ an sint priuati beneficiis ipso iure, an priuandi, Rebuff. tenet quod ipso iure,*

192 *Sed id non est expressum, nec probatur in iure, sed quod sunt priuandi & deponendi,*

193 *Et qui videndi sunt de hoc crimine,*

194 *Nec etiam est expressum in iure, quod sint ipso iure suspensi, aut irregulares, contra Doctores,* & n. seq.

196 *Hodie ex conſtit. Pij V. omnes clerici tam dirum nefas exercentes omni priuilegio clericali, omnique officio, dignitate, & beneficio Eccleſiaſtico ipſo iure priuantur, &c. & ſic ſunt ipſo iure depoſiti, & in effectu irregulares.*

197 *Quod procedit etiam in foro interiori, ſaltim quoad priuationem executionis officij, & inhabilitatem, ſeu irregularitatem.*

198 *Cum de exercentibus ſodomiæ crimen iſta conſtitutio loquatur, non habebit locum in eo, qui ſemel aut iterum illud perpetrauerit, ſed ſolum in eis, qui quaſi ex vſu continuato id exercent, & dici poſſunt exercitores eius.*

199 *Licet contra teneant Salzedo & alij, ex alia conſt. anteriori eiuſdem Pij V.*

200 *Cui reſpondetur, quod licet pœna iſtius primæ conſtitutionis comprehendat perpetrantes, pœnæ tamen ſecundæ, quæ ſunt grauiores comprehendunt tantum exercentes, ſicut etiam ſecunda non habet locum in laicis, vt prima, quæ reſponſio eſt melior alia adducta per Man. Rodriguez, & Ledeſmam, quod ſecunda declarat primam,* & num. ſeqq.

203 *Nec comprehendit exercentes pollutionem extraordinariam, ſeu extra vas, ſed ſolum exercentes copulam ſodomiticam.*

204 *An comprehendat exercentes beſtialitatem,* & num. ſeqq.

207 *Reſoluitur negatiuè contra Man. Rodriguez, & Ledeſmam, ſaltim quoad pœnas ipſo iure impoſitas: nam licet beſtialitas ſit crimen grauiſſimum, contra naturam, & grauius Sodomia, non tamen eſt Sodomia, ſed diſtincta ſpecies, & in pœnalibus non fit extenſio, etiam ex identitate, & maioritate rationis, &c. procedet tamen in cognoſcente feminam præpoſtere.*

166 TErtio principaliter † dubitatur de periurio, an periurus ſit priuatus ipſo iure, an ſit priuandus beneficiis: & eſſe priuatum ipſo iure, defendit Rebuff. *de pacificis poſſeſſ. à n.* 269. alias 223. *& in repet. rubricæ de reſcript. n.* 1.

167 Communis tamen † opinio eſt non eſſe priuatum ipſo iure, ſed priuandum, quam tenent Innoc. *in c. inter dilectos, de exceſſibus prælator.* Abb. & Felin. *in cap. querelam, de iureiurand. & in cap. de reſcript.* & ibi Decius & Ripa, idem Decius *in cap. cum non ab homine, de iudic.* & ibi Alciat. Selua *de benef. 3. p. quæſt. 2. à num. 7. & de iuramen. quæſt. vlt.* Lambert. *1. part. 2. libro, quæſt. 9. art.* 15. Rebuff. qui contrarius *dict. tit. de modis amittendi beneficia, num.* 58. Corraſ. *3. part. cap. vlt. num.* 11. *&* 12. Duaren. *lib. 8. cap. 6. §. 3.* Bernard. Diaz *in pract. crimin. cap.* 92. & ibi Salzedo, Iulius Clarus, *lib. 5. §. periurium,* Mandoſ. *de ſignatura gratiæ, tit. de priuatio. verſ. impetratur etiam,* Rot. in Tullen. monaſt. S. Manſueti 16. Maij 1597. coram D. Penna, quæ habetur apud Farin. *conſil.* 80. *n.* 69. Couar. *in cap. quamvis pactum, 1. part. §.* 7. Maiolus *lib. 5. cap.* 33. D. Ioan. Vela *cap.* 28. & Ioan. Gutierrez *cap. quæſt. lib. 2. c. 5. à num.* 95. & Suarez *de relig. 2. tom. tract. 5. lib. 3. cap. vlt. num. 6. &* 12. 21. *&* 22. qui ſunt videndi de hac materia, & Staphileus *de literis gratiæ, tit. de variis modis, §. quando quis veniat priuandus*

168 *beneficio, à num.* 6. † Qui *num.* 8. ait, quod ſignatura non dat pro periurio priuationem beneficiorum, niſi ſit periurium iudiciale, quod etiam ait Rebuff. *ſupra de pacificis, n.* 268. alias 221. & refert Bernard. Diaz *d. c.* 92. *in fin.* & Mandoſ. *ſupra,* & ſequitur Maiol. *n.* 7. Piaſec. *in praxi Epiſc. part. 2. c. 4. num.* 96. & Farin. *lib. 5. q.* 160. *à n.* 91. dicens, quòd clericus periurus in iur. iud. priuatur beneficiis, non ipſo iure, ſed per ſententiam.

269 Et † in vna Gerunden. priuationis regreſſus de anno 1550. coram D. Achille fuit reſolutum: Periurum ob non ſeruatam fidem, qui ſecundum omnes eſt infamis, Felin. *in c. teſtimonium de teſtib.* & ideo inhabilem ad beneficia, tamen non priuari beneficiis obtentis, nec amittere regreſſum, ex quo habet cauſam de præterito, &c. Vt per Achillem *deciſ.* 201. ſeu 1. *de iureiur.*

Quarto principaliter † dubitatur de falſariis literarum Apoſtolicarum, an ſint priuati beneficiis: & reſpondendum eſt affirmatiuè ex *c. ad falſariorum, de crimine falſi,* ex quo text. falſarij literarum Papæ, qui per ſe, vel per alios eas falſant, excommunicati ſunt, cum ſuis fautoribus, & defenſoribus, & beneficiis priuati ipſo iure, &c. Abb. Anania, & alij *ibi,* Lambert. *1. p. 2. lib. q. 9. art.* 22. Rebuff. *d. tit. de modis amittendi beneficia, n.* 43. P. de Baiſio *c.* 21. *2. part.* & alij. 170

Et in bulla Cœnæ Domini † excommunicantur falſarij literarum Apoſtolicarum & ſupplicationum, vt *in caſu* 5. ſeu 6. explicant Rebuff. in bulla Cœnæ Domini poſita poſt *pract. benefic.* ibi Caietan. *in ſum. verb. excommunicatio, c.* 26. Nauar. *in man. c.* 27. *à n.* 62. Salzedo ad Bernard. Diaz. *in pract. cap.* 117. Candelabrum aureum *in explanat. bullæ Cœnæ à num.* 46. Vgolin *in bulla Cœnæ, 2. part. cap.* 6. Toletus *in ſum. lib.* 22. Sairus *de cenſuris, lib. 3. c.* 10. & Suarez *5. tom. diſp.* 21. *à n.* 44. 171

Et generaliter de † falſariis huiuſmodi vide Bernard. Diaz. & Salzedo *d. c.* 17. Boſſium *in pract. tit. de falſis,* Iulium Clarum *lib. 5. §. falſum,* & Menoch. *de arbitr. lib. 2. caſu* 306. Didac. Perez ad Villad. *de irregularitate addit. vlt. verſ. quæritur, an falſificans literas,* & D. Ioan. Vela *de pœnis delictor. cap.* 10. Farin. *lib. 5. quæſt.* 15. 172

Quinto dubitatur de ſacrilegis, † an ſint priuati, ſeu priuandi beneficiis: & dicendum eſt cum Rebuff. *dict. tit. de modis amittendi beneficia, num.* 56. eſſe priuandos beneficiis per ſententiam, nam eſt graue delictum, & depoſitione dignum *c. ſi quis presbyt.* 50. *diſt.* idem *de pacificis, num.* 248. alias 203. Bernard. Diaz *in pract. cap.* 87. *numero* 2. Sacrilegique † ſunt infames *cap. infames 6. quæſt. 1.* & impediuntur promoueri *cap. venerabilem, verſ. nunquid enim,* & ibi gloſſ. *verb. ſacrilegum de elect.* Rebuff. *ibi,* & Corraſ. *dict. cap. vlt. num.* 25. Salzed. ad Bernard. Diaz *d. c.* 87. *addit. 1.* 173 174

Sacrilegi autem † inſequentes, percutientes, aut capientes Cardinalem, ſunt ipſo iure priuati beneficiis, vt *in c. fœlicis, de pœnis in 6.* vbi aliæ etiam pœnæ in eos ponuntur. Rebuff. *ſupr. num.* 39. & Corraſ. *d. c. vlt. num.* 14. 175

Et ſimiliter † etiam percutientes, aut capientes, ſeu bannientes Epiſcopum, ſunt ipſo iure beneficiis priuati, vt *Clement. 1. de pœnis,* & notat Rebuff. *ibi num.* 40. 176

Et † etiam procurantes capi viros Eccleſiaſticos, vt ſuis renuntient beneficiis, aut ne citati vadant ad Curiam Romanam *Clement. 2. de pœnis,* Corraſ. *d. num.* 14. 177

Quamvis alias † percutientes clericum, & ſic ſacrilegium committentes, non ſunt priuati, imo nec regulariter priuandi beneficiis, ſed incurrunt excommunicationem *can. ſi quis ſuadente diabolo* 17. *quæſt.* 4. 178

De cuius † canonis excommunicatione vide Rebuff. *repetit. eiuſdem,* Nauar. *in man. c.* 27. *n.* 67. Didac. Perez *in l. 1. tit. 3. lib. 1. ordin.* Iulium Clarum *lib. 5. quæſt.* 77. *à num.* 2. 2. Follerium *in pract. crim. can. 2. part. c.* 7. Salzed. *d. c.* 87. 2. *addit.* Caietan. *verb. excommunicatio c.* 10. Sylueſt. *excommunic. 6. & abſolut.* 4. *&* 5. & Armillam *verb. excommunicatio excomm.* 1. Angles *in floribus Theolog. quæſt. de excommunicatione art.* 5. Coſmam Philiarcum *de officio Sacerd. 1. p. lib. 3. c.* 22. 23. *&* 33. Graffiis *in deciſ. aureis caſuum conſcientiæ lib. 2. cap.* 49. *per totum,* ſummam Coronam *3. part. tract.* 179

*de excommunicatione num.*15. Ludou. Lop. *inſtru. conſcientiæ, 2.tom. 2.part.c.*20. (qui ſequitur Nauarrum *ſupra*) Man. Rodriguez *in ſum.1.tom.2.*80. Vegam *in ſum.1.part.c.*85.*caſu* 147. *ad* 150. Toletum *in ſum.in editione Rom.lib.1. c.*31. *cum ſeq.ad* 34. Sairum *de cenſuris,lib.3.c.*26.27.*&* 28.Suarez 5.*tom.diſp.*22.*ſect.*1.*à num.*4.Auilam *de cenſuris* 2.*part.c.*5.*diſp.*3. Molin. *de iuſtit.tract.*3.*à diſp.*50.*vſque ad* 66.qui latè agunt de materia dicti canonis.

180 Et de ſacrilegis † generaliter vltra Panormit. & alios *in cap.conqueſtus, de foro compet.* vide Bernardum Diaz *d.c.*87. & ibi Salzedum, Iulium Clarum *lib.5. §. ſacrilegium.* Follerium *d. 2.part. c.*17. Maiolum *de irregularitate, lib.3.c.*30. Menoch. *de arbitrariis,lib.2. caſu* 289. Grillandum *de pœnis omnifariam coitus, quæſt.*1. D.Ioan.Vela *de pœnis delict. c.*30. Sylueſt. & alios Summiſtas *verb. ſacrilegium*, & vide Suarez *d. diſp.*22. *ſect.*2. *à num.*4. *& diſp.*47. *ſect.*4.*à n.*5. *& de relig.*1.*tom.tract.*3.*lib.*3. & Fr.Raph.de la Torre *eodem tract.*2.*tom.q.*6.*diſp.*9.*ibi c.*30. Decian. *tract.crim.lib.*6. *ex c.*14. Farin.4.*p.q.*146.

181 Sexto dubitatur † de concubinariis, an ſint priuati, ſeu priuandi beneficiis, & dicendum eſt non eſſe priuatos, nec priuandos, ſeu deponendos, ſed ſuſpenſionis pœna puniendos, gloſſ. *in c.Maximianus* 81.*diſtinct.verb.remoueantur*, Imola *num.*11. Felin. 14.Decius 225.alias 36. Beroius *à num.*165.*in cap.at ſi clerici, in princ. de iudic.* Corſetus *in ſingul. verb. fornicatio*, Selua *de benef. 3.part. quæſt.3. num.*7. alias *à num.*13. Lambert. *de iure patron.*1.*part.*2.*libro, q.*9. *art.*20.Iulius Clarus *lib.5.§.fornicatio, n.*3. Follerius *in pract.crimin. can. fol.*221. *num.*6. Duennas *reg.*101. *in princip.* & Ioan. Gutierrez *can. quæſt.lib.*2.*c.*7. *n.*54. qui dicunt communem, & plures alios referunt. Quamvis Farinac.4.*part.quæſt.*138.*à num.*37.cum aliis dicat, clericum pro concubitu regulariter deponi debere.

182 Limitatur † tamen prædicta reſolutio, niſi fuerint moniti, & ad ſecundam, vel tertiam monitionem non deſtiterint, nam tunc ſunt priuandi beneficiis cap. ſicut, & cap. ſi autem de cohabitatione clericorum, vbi DD. Staphil. *d. tit. de variis modis vacationis, §. quando quis veniat priuandus beneficio, num.*4.*d.num.*7. alias 16. Corraſ. 3.*part. cap.vlt.n.*28. & Mandoſ. *titul. de priuatio. verb. concubinarius.* Et

183 † hodie debet præcedere tertia monitio ex ſacro Concilio Tridentino *ſeſſ.*25. *de reform.c.*14. vbi præfigitur ordo & modus procedendi, & puniendi concubinarios, Farin. *conſil.*80.*n.*13.*&* 47.*& d.q.*38. *num.*81.

184 Vnde in vna † Tullen. monaſterij S. Manſueti 27. Ianuar. 1597. coram D. Penna fuit per Rotam reſolutum, Quod clericus concubinarius, etiam publicus, non eſt ipſo iure beneficiis priuatus, nec venit priuandus, niſi quando poſt legitimas monitiones indurato animo in concubinatu perſiſtit, *cap.ſicut, cap.ſi autem de cohabitatione clericor.* Concil. Trident *ſeſſ.*25.*cap.de reformat.* Probus *ad pragm.ſanctionem, tit.de concubinarij,* §. *nec non, verb. priuet*, & ad effectũ priuationis neceſſaria eſt plena,& concludens probatio illius etiam ſi ciuiliter ageretur, nec ſufficit probatio de publica voce & fama, &c. vt in deciſ. poſita per Farin.*d.conſil.*80.*à n.*51.& relata per Genuen.*in praxi c.*37.*in annot.à n.*6.*ad* 9.

185 Et de pœnis concubinariorum † videndi ſunt Abbas, Felin. Decius, & alij *in dict.cap. at ſi clerici*, Bermon.*de concubinariis*, Lambert.*d.art.*20. Rebuff. *in concord. tit.de publicis concubinariis*, Bernard. Diaz *in pract.c.*79. alias 72. & ibi Salzedo, Iulius Clarus *d. §. fornicatio*, Maiol.*de irregular.lib.5.c.*37. Anton. Gomez.*in l.*80. *Tauri à num.*18.*l.*43.*tit.*6. *p.*1. & ibi Gregor. Lopez, Azeued. *de exequen. mandatis,*2.*part. c.*26. Auiles *in c.prætorum,c.*47.Didac.Perez *in leg.*21. *cum ſequent.tit.*3.*lib.*1. *ordin.l.*1.*cum ſeq.tit.*19.*lib.*8. *recopil.* & ibi Azeuedo, Matienço *in l.*6.*tit.*8.*lib.*5.*recopil. gloſſ.*2. Menoch. *de arbitrariis, lib.*2. *caſu* 418. D.Ioan.Vela *de pœnis delict.c.*6. latè Ioan. Gutier.*d. c.*7. Decian. *tractatu crim.l.*6.*c.*21. Farin.*d.*4.*p.q.*137. *&* 138. Abulenſ.*tract.de clericis concubinariis*, Angel. Sylueſt. Armilla,& alij Summiſtæ,*verb.concubinarius.* Man. Rodriguez *in ſum.1.tom.cap.*102. Vega 1.*part. cap.*56. *caſu* 3. & Petr. Ledeſma 2.*part.ſum.tract.*27. *cap.*18.

Et vide ſacrum Concilium Tridentin. † *ſeſſ.*24. 186
*cap.*8.*& ſeſſ.*25. *dicto cap.*14. *de reformat.* ſuper quo ſacra Congregatio, ſic cenſuit, Hoc decretum de concubinatu, & impudicitiæ ſordibus clericorum, non procedit in ſimplici incontinentia abſque *qualitate concubinatus.* Secunda *habet locum*, etiam ſi quis clericus modo cum vna, modo cum alia *comprehendatur.* Tertia, *patroni poſſunt*, ſi ad eos ſpectat præſentatio alicuius beneficij per concubinarium detenti, vel alij laici parochiani pro ſuo intereſſe, quia ab iis percipiunt Sacramenta, eos accuſare, quinimo poteſt ordinarius procedere contra ipſos, prout de iure non expectata forma huius text. & huius literæ, *Ex congregationis ſententia.* Quarta,ibi, *Quod ſi à ſuperioribus moniti, ſpecialiter, non autem generaliter, puta per edictum.* Quinta, *Monitiones*, ex eodem decreto faciendæ non tantum in viſitatione, ſed aliis quoque temporibus, *Fieri poſſunt.* Sexta, *Tempus quod* inter vnam & aliam monitionem intercedere debet, arbitrio Epiſcopi *relinquitur.* Septima, *Poterit Epiſcopus* contra eos procedere etiam incarcerando, quando timetur de fuga, iuxta formam traditam *in c.6. abſque monitione.* Octauo Epiſcopo Salamantino, *Ordinarius poteſt ipſe ſolus*, ex decreto Concilij *ſeſſ.*25. *cap. in crimine concubinatus* ad informationem ſummariè, & incarcerationem procedere, vbi de fuga timetur, idque abſque forma & monitione illa, quæ præſcripta eſt decreto Concilij Tridentini *ſeſſ.*25.*c.*14.2.*Iun.*1575. Nona, *Pœna de qua in verſ. quod ſi à ſuperioribus moniti*, non habet locum in clericis, qui primo deliquerint, etiam ſi edicta generalia ordinaria præceſſerunt, ſed incurritur vbi clericus ſecundo deliquit : in primo enim puniri debet aliis pœnis à ſacris Canonibus, vel ſtatutis Eccleſiarum impoſitis, & demum ſi monitus fuerit, & quidem ſpeciali monitione, & ſecundo delinquat, priuatus eſt tertia parte fructuum, non tamen diſtributionibus quotidianis, quas ratione canonicatus, vel dignitatis diuinis intereſſendo, percipit præter fructus *prebendæ diſtinctæ.* Decima, *eadem pœna* cenſetur repetita *in verſ. ſin vero in delicto eodem*, ſi ſecundæ monitioni non paruerit, qui ſuſpendendus eſt ab adminiſtratione beneficiorum, & cum non poſſit intereſſe choro, amittit etiam diſtributiones *quotidianas.* Vndecima, *Epiſcopus poteſt procedere*, per denuntiationem, inquiſitionem ex officio, vel quo alio ſibi *videbitur modo.* Duodecima, *Prædictam executionem, exemptio, aut appellatio ante, vel poſt diffinitiuam ſententiam ſuſpendere non poteſt.* Decimatertia, *In hoc cap. qui ſunt ſubcollectores, vel commiſſarij ſpoliorum, non comprehenduntur ſub diſpoſitione ordinariorum, ſed Nuntij Apoſtolici iuxta eorum priuilegia, quemadmodum reſpondit S.D.N. Gregor.XIII.* Decimaquarta ibi : *Non ad Archidiaconos,Congregat.cenſuit hoc non intelligi in immemoriali.* Et vide declarationes adductas 1.*part.c.*5. *n.*299.*&* 304. & Leonem *in theſ.for. Eccl.c.*35.*à n.*23. & Genuen. *in praxi c.*37.

Et aduertendum eſt Pium V.*in ſua conſtit.*5. in or- 187
dine bullarij monere omnes locorum ordinarios, & in virtute ſanctæ obedientiæ eis præcipere,vt ſtatuta Trident.Concil. contra concubinarios, tam clericos, quam laicos edita diſtinctè faciant obſeruari, reddituri Deo,ac ſibi,ſi id omiſerint,rationem,& advertit Ioan.Gutier. *d.c.*7.*n.*68.*& ſeq.*

Nihilo

188 Nihilominus † tamen ordinarij ea non obſervant, nec obſeruari curant, nec puniunt Concubinarios iuxta formam, diſpenſationem Concilij, ſed ſemper contra eos vtuntur pœnis pecuniariis, etiam ſi bis, ter, quater, aut pluries deliquerint, ita vt cenſum annuum à concubinariis extorquere elaborent, quo ſoluto adhuc indurato animo peccatis ſordeſcant, quia nullam reus pertimeſcit culpam, maximè concubinarius, & carnalis, quam redimere nummis exiſtimat, vt rectè inquit Segura de Avalos *in directorio iudicum Eccleſiaſtici fori*, 2. *part. cap.* 10. *num.* 1. vbi merito inuehit contra huiuſmodi pœnas pecuniarias, maximè in delictis perſeuerantiam, & actum ſucceſſiuum habentibus, vt concubinatu, & ſimilibus.

189 Et † certè huiuſmodi pœnæ pecuniariæ non ſolum non cauſant emendationem, & correctionem delinquentium, maximè concubinariorum, ſed potius ſcandalum, & notam contra ipſos iudices, & Epiſcopos, maximè quia eos conducunt à rege, ſeu Commiſſario Bullæ Cruciatæ eas Regi applicantis in expeditionem belli: quod non eſſet faciendum, ſed quod colligerentur Regi, aut locarentur aliis. Et contra iſtas pœnas pecuniarias vide quod dicit Ribadeneira *in Flora Sanct.* 1. *part. in vita S. Hugonis Epiſcopi* 17. *Nouemb. pag.* 553.

190 Aduertendum etiam eſt, quod illa † pœna priuationis fructuum, quæ ipſo facto imponitur à Concilio *d. cap.* 14. non videtur recepta in conſcientia ante condemnationem, nunquam enim vidimus, audiuimus, aut intelleximus aliquem clericum concubinarium, cum ſint multi, ſemel, & bis, & pluries moniti, eos reſtituere, & ideo tanquam non recepta non videtur obligare in conſcientia, iuxta ſupradicta *c.* 5. *à n.* 150. quamvis deberent iudices nihilominus eam exequi, &c.

191 Septimo dubitatur † de Sodomitis, an ſint priuati beneficiis ipſo iure, an priuandi? in quo Rebuff. *in praxi, tit. de modis amittendi beneficia, num.* 38. tenet quod ipſo iure perdit beneficium is, qui crimen ſodomiticum commiſit, grauiſſimum enim eſt crimen, &c.

192 Sed id non eſt † expreſſum, nec probatur in iure, ſed quod ſunt priuandi, & deponendi *cap. clerici, de exceſſibus prælator.* & notant Staphil. *titul. de variis modis vacationis*, §. *quando quis veniat priuandus beneficio, n.* 4. Mandoſ. *de ſignatura gratiæ, tit. de priuatio. verſ. fortius procedere*, Bernard. Diaz *in pract. c.* 86. alias 80. vbi Salzedo Bermon. *de publicis concubin. cap. de peccato Sodomiæ*, Duennas *regul.* 101. *in fin.* Menoch. *de arbitrar. caſu* 286. Grillandus *quæſt.* 2. & 8. Farin. 4. *part. q.* 148. *num.* 25. & Azor 2. *p. lib.* 7. *cap.* 18. *quæſt. vltima*, & 3. *p. lib.* 3. *c.* 19. & D. Ioan. Vela *c.* 33.

193 Qui † & Iulius Clarus § *Sodomia*, Anton Gom. *in l.* 80. *Tauri à n.* 32. Azeuedo *in l.* 1. *tit.* 21. *lib.* 8. *recopil.* & alij per eos relati videndi ſunt de hoc crimine, & eius pœnis.

194 Nec etiam eſt † expreſſum in iure, puod ſint ipſo iure ſuſpenſi, aut irregulares, quamvis eos eſſe irregulares dicant Specul. *de diſpenſat.* §. *iuxta*, *num.* 19. & Maiolus *lib.* 5. *c.* 43. & eſſe ſuſpenſos, & celebrando irregulares DD. communiter, quos ſequuntur Lambert. 1. *part.* 2. *lib. quæſt.* 9. *art.* 18. Couar. *in Clem. ſi furioſus*, 1. *part.* §. 1. *num.* 6. Iulius Clarus *n.* 5. Salzedo, Azeuedo *num.* 20. D. Ioan. Vela, Farin. *num.* 27. & alij *ibi.*

195 Contra quos † tenent Aret. *in c. cum non ab homine de iudic. num.* 90. Nauar. *in man. c.* 27. *num.* 249. Vgolin. *de irregul. c.* 43. §. 2. *num.* 4. Candelabrum aureum *de ſuſpenſ. num.* 172. Graffiis *lib.* 2. *c.* 90. *num.* 2. Henriquez *in ſum. lib.* 13. *c.* 36. *& lib.* 14. *c.* 5. §. 1. in text. & gloſſ. Ludou. Lopez 2. *tom. c.* 23. Man. Rodriguez *in ſum.* 1. *tom. c.* 208. *num.* 1. Valentia 4. *tom. diſp.* 7. *q.* 19. *punct.* 1. *de quinta ſpecie irregularitatis.* Toletus *lib.* 1. *c.* 74. *n.* 3. P. Ledeſma 2 *p. ſum. tract.* 27. *c.* 15. *circa* 3. *concluſ.* Auila *de cenſuris* 3. *part. diſp.* 5. *dub.* 3. & 7. *p. diſp.* 4. *dub.* 7. & Proſper de Auguſtino *in addit.* ad ſummam bullarij Quarantæ *verb. Sodomia*, 1. *limit.* Farin. *dict. c.* 19. *quæſt. vltima.*

Hodie vero † ex *conſtitut.* 70. Pij V. in bullario 196
omnes clerici tam dirum nefas exercentes omni priuilegio clericali, omnique officio, dignitate, & beneficio Eccleſiaſtico præſentis canonis authoritate priuantur, ita quod per iudicem Eccleſiaſticum degradati poteſtati ſtatim ſeculari tradantur, &c. & ſic ipſo iure priuantur beneficiis, officiique executione, & ſunt ipſo iure depoſiti, & in effectu irregulares, Nauar. *dict. cap.* 27. *num.* 249. & alij infra relati.

Quod habet locum, † & procedit etiam in foro 197
interiore & in occulto, ſaltim quoad priuationem executionis officij, & inhabilitatem, ſeu in effectu irregularitatem, Nauar. ibi iuxta dictum ſupra *n.* 9. quicquid dicant Graffiis à *n.* 4 Henriquez, Man. Rodriguez *n.* 7. Vgolin. Toletus, Petr. Ledeſma *circa* 4. *concluſ. vltim. difficult.* Auila *dict. dub.* 7. Proſper de Auguſt. 3. *limit. vbi ſupra*, & Suarez 5. *tom. diſp.* 31. *ſect.* 4. *n.* 22. Quorum ſententia ſolum poſſet procedere in priuatione beneficiorum obtentorum iuxta ſupradicta à *num* 7. an autem ea conſtitutio in foro conſcientiæ vſu recepta ſit, an non, vt ait Vgolin. & inclinant Henriquez, Auila, Proſper de Auguſtino *ſupra*, & Azor 2. *p. lib.* 7. *c.* 18. *in fin.* res facti eſt, ſeu quæſtio de facto, ad quam reſpondere non eſt iuriſconſulti, vt inquit Nauar. *ſupra.*

Sed cum de exercentibus † Sodomiæ crimen iſta 198
conſtitutio loquatur, non habebit locum in eo, qui ſemel aut iterum illud perpetrauerit, ſed ſolum in eis qui quaſi ex vſu continuato id exercent, & qui ſic labuntur in tale crimen, vt arbitrio boni viri dici poſſint exercitores eius, *argument. l. ſciendum*, §. *l. ff. de ædilitio edict.* & quæ tradunt Chaſſan. *in conſuetud. Burgundiæ, rubr.* 4. § 1. *f.* 131. *B.* Straccha *de mercatura, part.* 1. *à num.* 6. & Salzedo *in praxi, c.* 55. *verſ. & vt huius*, ita Nauar. *ſupra* dicens, ita ſibi reſpondiſſe Gregor. XIII. Matthæum Cantarellum eius datarium, ſequuntur Coſmas Philiarcus *de officio Sacerdotis*, 1. *part. lib. c.* 15. Candelabrum aureum *ſupra*, & Graffiis *à n.* 3. Henriquez *d. c.* 36. *in gloſſ. lit. N*, & *d. c.* 5. *gloſſ. lit. F.* Ludouic. Lopez *dict. c.* 13. Man. Rodriguez *ſupra num.* 2. & *quæſt. regul.* 1. *tom. q.* 30. *art.* 19. Vgol. *ſupra*, Marcus Anton. Genuenſ. *in praxi Archiepiſcopali Curiæ Neapolitanæ*, *c.* 80. *num.* 1. Sairus *de cenſuris, lib.* 7. *c.* 12. *n.* 23. Auila *dict. dub.* 7. Suarez *dict. ſect.* 4. *à num.* 20. Proſper de Auguſtino *ſupra* 4. *limit.* & Azor *d. c.* 18. *quæſt. vlt. circa fin.* & *dict.* 3 *part. lib.* 3. *c.* 19. *quæſt.* 2. Leo *in theſ. for. Eccleſ. c.* 35. *num.* 29. & 30. Piaſec. *in praxi Epiſc. part.* 2. *c.* 4. *num.* 94. & videtur Mar. del Rio *de magia libro* 5. *ſect.* 16. *verſ.* 2. *loco pag.* 408.

Licet contrarium, † nempe dictam conſtitutio- 199
nem habere locum in clerico, qui vnicum crimen tantum Sodomiæ commiſit, teneant Salzedo *dict. c.* 86. *addit.* 2. (quem ſequuntur D. Ioan. Vela, & Azeuedo *num.* 22. & 23. *vbi ſupra*, & Zauallos *quæſt.* 228. *num.* 4.) ex alia conſtitutione anteriori, cuius illa meminit eiuſdem Pij V. quinta in ordine, vbi ſtatuit, quod ſi clericus crimen nefandum contra naturam perpetrauerit, degradatus curiæ ſeculari puniendus tradatur, & non verb. *Exercuerit, ſed perpetrauerit* vtitur, quod non expoſcit criminis reiterationem, &c.

Sed † bene reſpondet Man. Rodriguez *d. art.* 19. 200
quod licet pœna iſtius primæ conſtitutionis (de qua loquuntur D. Ioan. Vela, & Azeuedo) comprehendat perpetrantes, pœnæ tamen ſecundæ, quæ ſunt grauiores comprehendunt tantum exercentes. Et huc tendit quod Farin. ſuprà *num.* 30. loquens

quens de clerici ſodomitæ traditione curiæ ſeculari ait, quòd à ſententia in foro contentioſo non crederet in iudicando recedendum, ex §. *item Lex Iulia, inſtit. de publ. iudic.* vbi gladio puniuntur illi qui cum maſculis nefandam libidinem exercere audent: & tamen pœnam hanc à iudicibus imponi etiam pro vnica vice, & omnes Doctores communiter tenent, & etiam praxis paſſim recipit, &c. quamvis in foro conſcientiæ contrarium defendere conetur add. Quar. *ſup. d. 4. limit.*

201 Et iſta reſponſio eſt melior † illa, quam ponit idem Man. Rodriguez *in ſum. d. c.* 208. *num.* 2. & cum eo Petr. Ledeſma dicens ambas ſententias probabiles ſupra 4. *concluſ.* 1. *difficultate*, quod ſecunda conſtitutio ponens dictum verbum *Exercentis*, declarat primam ſolum ponentem verbum *perpetrauerit.*

202 Sicut etiam iſta ſecunda † conſtitutio non habet locum in laicis, vt habet prima, ſed ſolum in clericis, de quibus tantum agit Nauar. Graffiis *num.* 11. Vgolin. Toletus, Azor *dict. c.* 19. *q.* 1. & alij *ſupra.*

203 Nec comprehendit iſta † conſtitutio exercentes pollutionem extraordinariam, ſeu extra vas, ſed ſolum exercentes copulam ſodomiticam, vt per Navar. *ſupra*, quem cæteri relati ſequuntur.

204 Sed eſt difficultas, † an comprehendat exercentes vitium beſtialitatis, comprehendere tenent Man. Rodriguez *dict. c.* 208. *num.* 2. Petr. Ledeſma ſupra *circa* 4. *concluſ.* 2. *diffic.* & Proſper de Auguſt. 2. *amplia.* & nouiſſimè Farin. *ſupra n.* 47. quia beſtialitas, etiam eſt peccatum contra naturam, & grauius ſodomia, & lex pœnalis extenditur de vno caſu ad alium graviorem, in quo eſt eadem ratio, gloſſ. *in c.* 1. *de temporibus ordin. in* 6. *verb. Italiæ.*

205 Contrarium tamen † mihi videtur verius, nempe, quod iſta conſtitutio non comprehendat exercentes beſtialitatem, ſaltim quoad pœnas ipſo iure impoſitas, nam licet ſit crimen grauiſſimum & contra naturam, & grauius ſodomia, non tamen eſt ſodomia, ſed ſpecies diſtincta à ſodomia, D. Thom. 2. 2. *q.* 154. *art.* 11. & ibi Caiet. D. Ant. 2. *part. tit.* 5. *c.* 4. Sylueſt. *verb. luxuria*, §. 1. Ludou. Lopez 1. *tom. c.* 73. Petr. Ledeſma ſupra 2. *concluſ.* 1. *diffic.* Azor 3. *p. lib.* 3. *c.* 17. & alij.

206 Et in † pœnalibus non fit extenſio, etiam ex identitate, ſeu maioritate rationis, ex *reg. odia in* 6. & *c. pœna, de pœnitentia, diſtinct.* 1. vbi Nauar. *à num.* 1. reprobans illam gloſſ. *verb. Italiæ*, Domin. *num.* 9. & Franc. 5. *in d. c.* 1. *de temporib. ordin. in* 6. Iaſon. *in l. cum quidam, ff. de liberis & poſthum. à num.* 9. Decius *in l. ſi quis id quod num.* 47. *ff. de iuriſdict. omnium iudic. & in l. factum cuique*, §. *in pœnalibus*, *de regulis iuris*, Aymon *de antiquitate temporis*, 4. *p. ſect. videamus modo num.* 24. Euerardus *loco à ratione legis larga à num.* 63. Duennas *regul.* 287. Caſtro *de poteſtate legis pœnalis, lib.* 1. *c.* 7. *docum.* 3. Auila *de cenſuris* 7. *p. diſp.* 7. *dub.* 5. cum aliis præſertim cum pœna ipſo iure imponitur, Tiraq. *in l. ſi vnquam, verb. reuertatur à n.* 248. ſeu 30. & Villaguta *de extenſio. tit. de extentione legum pœnalium reſpectu meræ pœnæ*, Salas *de legibus, diſp.* 21. *ſect.* 5. *num.* 11. dicens cum Rebello *de obligat. iuſt. & rel. lib.* 1. *quæſt.* 7. *ſect.* 4. quòd lex pœnalis non extenditur de caſu ad caſum ex identitate vel maioritate rationis, maximè ſi pœna executionem ſecum afferat, & Suarez *eod. tract. lib.* 6. *c.* 3. *à num.* 5. & *c.* 4. *num.* 2. Sanch. *lib.* 2. *c.* 24. *n.* 5. & 37. maximè, quia in beſtialitate ceſſat illa frequentia (raro enim iſtud crimen committitur) quia videtur motus Pius V. ad ſodomiæ crimen comprimendum, vt ex ipſa conſtitutione colligitur, & ita planè tenet Bannes *de iuſt. & iure* 2. 2. *q.* 64. *art.* 8. *circa princip.* qui ait quod ſi ſit impoſita irregularitas contra ſodomitas, non ſequitur, quod cõmittentes peccatum beſtialitatis incurrant illam.

Rectè tamen † ait Proſper de Auguſtino ſupra *in princip.* dictam conſtitutionem procedere non ſolum in clerico ſodomita maſculorum concubitore, ſed & in eo qui fœminam præpoſtera venere cognoverit: cum in hoc caſu ſodomia propriè committatur, vt per citatos ſupra *num.* 162. & 193. & alios, & præcipuè per Iul. Clar. *dict.* 8. *num.* 3. qui de communi teſtatur, Menoch. *dicto caſu* 286. *num.* 5. & *in addit. ad eundem caſum num.* 40. & Couar. *in* 4. 2. *part. c.* 7. §. 7. *num.* 7. & Sair. *de cenſur. lib.* 7. *c.* 12. *num.* 21. licet contra teneat Azor *d.* 3. *part. lib.* 3. *c.* 19. *quæſt.* 3. dicens, in dicta conſtitutione non comprehendi clericum committentem copulam contra naturam cum fœmina extra vas debitum & ordinarium, quia licet extra vas ſit contra naturam, non eſt tamen peccatum ſodomiticum, quia ſodomia eſt concubitus, in quo non ſeruatur debitus ſexus, vt dixit *in c.* 18. *in principio ex S. Thom. dict.* 2. 2. *quæſt.* 154. *art.* 11. & ibi Card. *ad* 4. *dubium*, & Sylueſt. *verb. luxuria, quæſt.* 1. *circa finem.* Sed verius videtur, etiam concubitum cum fœmina extra vas debitum, eſſe & dici peccatum ſodomiticum, licet ſpecie differat à concubitu in quo non ſeruatur debitus ſexus: & ſic ſodomia erit ſpecies ſubalterna: vterque enim concubitus videtur fuiſſe illorum de Sodoma, & filiorum diffidentiæ, vnde crimen nomen accepit, de quo loquitur dicta conſtitutio. Et nouiſſimè ſequitur Farinac. *ſupra num.* 35. & 36. 207

§. III.

De violento beneficij poſſeſſore, & intruſo.

SVMMARIA.

208 *An ob violentam beneficij apprehenſionem, ſeu occupationem quis priuetur beneficio, Correſius dicit, quòd ſic*, ex cap. eum qui, de præbend. in 6.

209 *Quem text. explicant relati.*

210 *Et quando dicatur violentus poſſeſſor remiſſiuè.*

211 *Sed id intelligitur reſpectu iuris, quod in beneficio violenter occupato, vel ad illud taliter occupanti competebat.*

212 *Et non eſſet priuatus ipſo iure qui poſſeſſionem apprehenderet, niſi violentiam adhiberet illi qui iam eſt in poſſeſſione, quamvis capiens propria authoritate poſſeſſionem beneficij ab alio occupatam, debeat puniri, etiamſi violentiam non adhibeat, nec lucraretur fructus, nec eſſet manutenendus ſecundum Rebuff.*

213 *Id de manutentione intelligitur, niſi poſſeſſor habeat ſe pro ſpoliato: nam etiam ſpoliatori, & detentori conceditur mandatum de manuten. etiam contra ſpoliatum, &c.*

214 *Quod non eſſet priuatus iure, qui apprehenderet poſſeſſionem, niſi violentiam adhiberet poſſeſſori, intelligitur de habente ius in re, ſecus in habente ius ad rem.*

215 *Nam is priuatur eo iure intrudendo, & ingerendo ſe adminiſtrationi beneficij, etiamſi vacet, & nemo illud detineat, ex* cap. auaritiæ, de elect. in 9. *quod procedit in quibuſlibet beneficiis, & in præſentatis, ſeu nominatis*, & n. ſeq.

217 *Nec excuſatur ab illa pœna etiamſi ſit inſtitutus, ſi inſtitutio ſit nulla ex defectu iuriſdictionis, vel alias, vt quia fuit facta non propoſitis edictis:* & n. ſeq.

219 *Niſi excuſaret error facti, aut iuſta crudelitas, vel ſententia ſuperioris declarantis non eſſe neceſſaria edicta*, & n. 220.

221 *Et adducitur reſolutio Rotæ.*

222 *Non habet locum pœna* d. c. auaritiæ, *in capiente poſſeſſionem, niſi ſe ingerat adminiſtrationi, aut fructus percipiat.*

223 *Videtur quod capiens possessionem, etiamsi non se ingerat administrationi, nec fructus percipiat, ac etiamsi violentiam non habeat, sit priuatus iure ad rem: quia eam capiens ante collationem, & ius in re, est intrusus, cum eam capiat sine titulo.*

224 *Et intrusus non solum cadit à iure, si quod habet ad beneficium, sed etiam fit inhabilis ad illud.*

225 *Intrususque tenetur in gratia illius facere mentionem de sua intrusione, alias gratia est surreptitia, & nulla,* & n. seq.

Vbi adducitur resolutio Rotæ.

227 *Et etiam de fructibus si quos percepit, tenetur mentionem facere, nam fructus indebitè percipiens inhabilis fit, & rehabilitatione indiget.*

228 *Quod tamen non habet locum in distributionibus, quando alias habet fructus præbenda, alioquin idem esset in eis saltim ingressa.*

229 *Et gratia non facta mentione de fructibus malè perceptis non suffragatur.*

230 *Iuxta quod erit accipiendum quod tradit Nauar. & Henriquez citati.*

231 *Ad ista dicitur verum esse de intrusione faciendam esse mentionem, etiamsi intrusus non administraverit, nec fructus perceperit, & si fructus perceperit, etiam de illis faciendam esse mentionem.*

232 *Nisi fructus debeantur tertio.*

233 *Vel nisi quando adest lis, ex qua timere potest restitutionem fructuum.*

Vbi adducitur resolutio Rotæ.

234 *Nullibi tamen rectè probari, quod intrusus, aut percipiens fructus indebitè, sit inhabilis ad beneficium illud, nisi in casu capit. quisque de electione.*

235 *Et quamvis de stylo Curiæ videtur intrusum, quandiu est intrusus, & qui percipit fructus indebitè quandiu illos habet, esse inhabilem ad illud beneficium, nam de stylo datur illis rehabilitatio, tanquam inhabilibus cum compositione tertiæ partis fructuum perceptorum, tamen id non procedere in eo, qui habens ius ad rem intrusit se in beneficio per solam possessionem absque eo quod se ingesserit administrationi, vel fructus perceperit, &c.* & n. 236.

237 *Secundum Mandos. stante in supplicatione clausula, necnon causæ annullatiuæ, & infectiuæ, etiam proprij tituli, ac possessionis exprimi possint, &c. non obstitisset præcedens occupatio, & intrusio, nec etiam mala fructuum perceptio, etiamsi de illis non esset alias facta mentio, &c.*

238 *Qui bene ait non obstare tunc intrusionem, male tamen non obstare malam fructuum perceptionem,* & n. 239.

240 *Dictus stylus non videtur procedere in impetrante non habente alias bonum titulum, ad cuius vtilitatem, & instantiam fuit capta possessio nomine Cameræ, antequam ei cessa sit.*

241. *Nec etiam in eo qui se intrusit in aliquo beneficio tanquam vnito accessoriè alteri, & sic non vt titulo, si postea impetraret in titulum, quamvis procederet si de nouo impetraret vnionem.*

242 *Non procedit etiam in bonæ fidei possessore, vt in decis. Rotæ posita.*

243 *Et licet alias contra eam tantum est possidentem beneficium reseruatum ex prouisione ordinarij, etiam cum bona fide, non facere fructus suos, etiamsi reseruatio non sit clausa in corpore iuris, nec de certo beneficio, adhuc tamen potest in eo procedere ad effectum, vt in impetratione nouæ gratiæ non teneatur facere mentionem de fructibus perceptis, nec se super illis componere, &c.*

Hoc quod dicitur de bonæ fidei possessore videtur posse procedere, etiamsi tempore impetrationis nouæ gratiæ dubitet, seu habeat iam notitiam de suo malo titulo, si statim confugit ad remedium & ad Papam pro noua gratia, nec fuit in mora, etiamsi interim permaneat in possessione, &c.

OCtauo & vltimo † dubitatur, an ob violentam beneficij apprehensionem, seu occupationem, quis priuetur beneficio: & quidem Corras. *de benef. 3. part. cap. vlt. num. 14.* inter alia dicit, quod etiam violenta beneficij apprehensio ipso facto priuat beneficiis, ex *c. eum qui. de præbend. in 6.* Quem † text. præter ordinarios ibi, & alios explicant Ripa *in cap. sæpè de restitut. spoliat. numero 68. add.* Capellæ Tolosanæ, *decis. 444.* Rebuff. *de pacificis possessor. ex numero 186.* alias 131. & Pontanus *de spolio lib. 1. c. 9. à num. 91.* Et quando † dicatur violentus possessor, vid. Lapum *allegat. 127.* & ibi Mandos. Francum *in dict. cap. eum qui, §. insuper, num. 3.* & ibi Probum ad Monach. Rebuff. *supra*, Couar. *lib. 3. variarum, c. 16. num. 7.* quem sequitur Molina *de iustitia, tom. 1. tract. 2. disput. 16.* Sed istud intellige † respectu iuris, quod in beneficio violenter occupanti competebat, vt patet *in dict. c. eum qui, vers. insuper,* vbi DD. & notat Lapus *supra num. 4.* Cosmas *in pragmatica sanct. tit. de pacificis possessor. verb. violentus,* & Rebuff. *supra & in praxi, tit. de modis amittendi benef. num. 28. & tit. de missione in possessionem, n. 3. & 4.* † vbi ait, quod non esset priuatus iure qui possessionem apprehenderet, nisi violentiam adhiberet illi, qui iam est in possessione, quamvis capiens propria authoritate possessionem beneficij ab alio occupatam, debeat puniri, etiam si non adhibeat violentiam, nec lucraretur fructus, nec esset in illa possessione manutenendus, quia est vitiosa, &c. vt etiam inquit *num. 37.* & sequitur Rota *decis. 21. num. 3. & 6. part. 2. diuers.*

Quod † tamen de manutentione intellige, nisi possessor habeat se pro spoliato, nam etiam spoliatori, & detentori conceditur mandatum de manutenendo, etiam contra spoliatum, donec constiterit eum iniustum esse possessorum, quia sine causæ cognitione possessione priuari non debet, *c. in literis, de restit. spoliat. c. licet Episcopus, de præb. in 6.* & notat Bart. *in l. 2. n. 2. C. si propter publicas pensitationes cum aliis* adductis à Rom. *consil. 158. num. 1.* Decius *199. n. 9.* & Cephal. *26 à n. 9.* Paleot. *d. c. 87. in manuscr.* quæ est *3. p. diuers. lib. 3. 482.* & Rota *decis. 50. n. 29. p. 2.* & fuit resolutum coram Dom. Oriolen. in Romana vineæ 23. Iunij 1581. quæ est *1. p. decis. 641. n. 8.* & in Abulen. Capellaniæ 27. Aprilis 1594. coram illustrissimo Mantica.

Præterea id † quod ait Rebuff. quod non esset priuatus iure, qui apprehenderet possessionem, nisi violentiam adhiberet possessori, intellige de habente ius in re beneficij, contra Pontanum supra *n. 93. & seq.* secus in habente ius ad rem.

Nam is † priuatur eo iure intrudendo, & ingerendo se administrationi beneficij, etiamsi vacet, & nemo illud detineat, ex *cap. auaritiæ, de elect. in 6.*

Quod † procedit in quibuslibet beneficiis, & in præsentatis, seu nominatis, Lapus *allegat. 8. sub num. 4.* & ibi Mandos. *sup. lit. Y.* Francus *ibi sup. num. 2.* Rochus *de iure patron. verb. honorificum, quæst. 39. n. 7.* Rebuff. *in praxi 3. part. signaturæ, verb. nec non iurispatronasus à numero 54. & reg. 29. Cancell. vers. secundo etiam ad fin.* & tenet Rota, Crescen. *decis. 6. de iure patr.* Cota *decis. 127.* in vna Eugubina canonicatus de anno 1561. Mandos. *de signatura gratiæ, tit. de priuat. vers. dubitatur,* & Hieron. Gabr. *consil. 199. lib. 1.* Prosper de Augustino *in addit. ad summam bullarij Quarantæ, vers. beneficiorum possessio, lit. D. & in append. ad eum locum pag. 516.* licet contra teneat Lessius

ſius *de inſtit.& iur.lib.2.c.34.num.15.*ex Rebuff. *ſupra d. eg.29.* & Rocho *ſupra*,qui id non dicunt, ſed potius contrarium, ad quod eos citaui, & fuit reſolutum in vna Iuuenacen. beneficij 15.Decembr.1593. coram D.Mantica.

217 In † qua etiam fuit reſolutum, Non excuſari ab illa pœna, etiamſi ſit inſtitutus, ſi tamen inſtitutio ſit nulla ex defectu iuriſdictionis, & ſic intelligit Millis *in reper.verb.pœna decretalis anaritiæ*, Hieron. Gabriel *ſupra*: nec iuris ignorantia, niſi probabilis, & iuris dubij; nam alias iuris ignorantia non excuſat in compendiis, &c. ita in d. deciſ. Et idem

218 † dicit Hieron. Gabr. ibi, etiamſi non ſit nulla ex defectu iuriſdictionis, ſed alias, vt quia inſtitutio fuit facta non propoſitis edictis, contra Millis *ſupra cum gloſſ. in cap.fin.de elect.in 6.verb.inanes*, & ibi Ioan. And. Domin.*num.*18. & Fran. *num.*8. Rota in vna Viterbien. Capellaniæ 12. Iunij 1606. coram D.Mançanedo, vbi quod præſentatus, qui ab ordinario fuit inſtitutus ſine cauſæ cognitione, nec ſeruato ordine *cap.fin. de elect. in 6.* ex poſſeſſione nomine illius inſtitutionis capta, & fructuum perceptione, dicitur incurriſſe in pœnas *d.cap. anaritiæ de elect.in 6.*ad tradita per Lamb.*de iure patron.lib.2.p.2. q.6.art.12.n.6.*

219 Quod intellige, niſi excuſaret † error facti, quia credidit edicta propoſita, gloſſ. ibi & DD. aut alias iuſte credere potuit ſeruatam eſſe debitam formam, vt in illa Caſalen. parochialis 9. Nouembris 1597. ſupra relata *9.p.c.2.num.95.*quæ eſt deciſ.546. nouiſ. Farin.& in eadem 30.Maij 1586.coram Robuſterio, vt in deciſ.652.& in Bracaren. parochialis infra relata *n.252.*

220 Et niſi excuſaret ſententia † ſuperioris declarantis non eſſe neceſſaria edicta, vt per Puteum *deciſ.*

221 484.*lib.2.* Et † facit deciſ. facta in cauſa Calagurritana abbatiſſatus coram D. Peregrino, vbi tentum fuit, Quod electus adminiſtrans in vim confirmationis nullæ defectu iuriſdictionis, vel nouæ proviſionis non gratioſæ, aut ſurreptitiæ, efficitur inhabilis non obſtante dicto Millis *in verb. pœna decretalis*, vt per Pap. *in addit.* ad Rotam *deciſ.6. in nouiſ. num.5.*

222 Non tamen habet † locum pœna *d. cap. anaritiæ*, in capiente poſſeſſionem, niſi ſe ingerat adminiſtrationi,aut fructus percipiat: loquitur enim de ingerente ſe adminiſtrationi: ita Puteus *deciſ.45.lib.3.* & Cora *deciſ.129.* in d. Eugubina canonicatus, & fuit reſolutum in d.Iuuenacen.beneficij. Nec etiam habet locum in prouiſionibus Apoſtolicis in quibus non proceditur per viam confirmationis, nec eſt ſeruanda forma cap.fin.*de elect.in 6.* Lamber.*lib.2. part.2. quæſt.6. art.3.* licet prouiſus ſe ingeſſerit adminiſtrationi pendente appellatione ab eius prouiſione facta per executorem. Ita in Bracaren. parochialis de Moreira 13. Iunij 1605. coram Dom.Ortembergo, vbi etiam quòd cap. *anaritiæ*, requirit dolum, vt patet ex illis verbis, *temeritate & fraudibus:* & ideo inſtitutio etiam nulla ex errore facti excuſat ab illius pœna, gloſſ.*in d.cap.fin.verb.inanes in fine*, & ibi Franc.*n.*8. Millis *verb.pœn.decret.anaritiæ, &c.*

223 Sed videtur quod capiens † poſſeſſionem, etiamſi non ſe ingerat adminiſtrationi, nec fructus percipiat, ac etiamſi violentiam non adhibeat, ſit priuatus iure ad rem ſibi ad beneficium competenti, ex eo quod accipiens poſſeſſionem beneficij ante collationem, & ius in re, eſt intruſus, cum eam capiat ſine titulo, *cap.cum iam dudum, de præbend.* vbi DD. Rebuffus *in praxi in declaratione nouæ prouiſionis, verb. officiali Epiſcopi, num.7. & titul. de miſſione in poſſeſſionem, num.*8. Ioan.Gutierrez *conſil.*10. *num.*12.

224 Et intruſus non ſolum † cadit à iure,ſi quod habet ad beneficium, ſed etiam efficitur inhabilis ad illud, vt ex *dict. cap.cum iam dudum, & cap. per inquiſitionem, de elect.* docet Coſmas *d. tit. de pacificis poſſeſſ. ad fin. verb. violentus*, & ait quod ſolus Papa poteſt cum eo diſpenſare, quod idem tenet Nauar. *in cap.ſi quando, de reſcript.except.18.num.6. & in man. c.27.num.194.verſ.ad quæſitum,& conſil.12.de reſcript. n.13.& 14.* qui tamen iſto *n.14.*ait non fieri inhabilem qui poſſeſſionem beneficij cum titulo quæſitam continuat poſt titulum ipſo iure perditum, Ludou. Lopez *inſtruct.conſcient.2.tom.2.part.c.22.*Azor *2.part. lib.6.cap.4.quæſt.27.* & Rebuff. *dict.tit.de remiſſione in poſſeſſionem, num.*8.vbi ait quod ſi quis acciperet poſſeſſionem ante collationem, eſſet intruſus, & poſtea collatio illi facta non valeret, ſequitur Ioan.Gutier. *ſupra.*

Intruſuſque in beneficio † tenetur in impetratio- 225
ne, & gratia illius facere mentionem de ſua intruſione, alias gratia eſt ſurreptitia & nulla, Abbas *in dict.cap.cum iam dudum, num.3. & in cap. præterea, de iure patron.numero 2.* Millis *verb. gratiam beneficij impetrans.* Hier. Paul. *in pract. Cancell. §. notabilia ſuper vacantibus non reſeruatis, verſ. gratiam beneficij impetrans*, Felin. *in cap. poſtulaſti de reſcript. ad fin.* Ripa *inter cæteras, numero 22. & in cap. ad aures, num.41. de reſcript.* Selua *de benefic. 3.part. quæſt. 11. 5. qualit.* Villad.*de legato quæſt.14.1.part.numero 118.* Rebuff. *dict.verb.officiali Epiſcopali num.7.& in concord.in forma mandati Apoſtolici verb. pro expreſſis,verſ.quarto intruſio,& ſeq.& in repet.c.nulla 2.de conceſſ. præbend. 31. qualitate,deciſ.*Capel.Toloſ.484. & ibi Aufrer,Ægid. *deciſ.*497.ſeu 498. Caſſ.*6.de præbend.* Æneas de Falc. *de reſeruat.10.4.quæſt.effectu 35.*Mandoſ.*de ſignatura tit. de prouiſio. ad fin.& conſil.4. num.19.* Menoch. *de arbitrariis lib.2.caſu 201.num.129.* Nauarr.*ſup.dict.n.194. & conſil.2.de ætate & qualitat. num.2.* Flamin.Pariſ.*de ſignat.benef.lib.10.q.2.num.98.* Ludou. Lop. & Azor *ſupr.*Man.Rodrig.*in ſum.1.tom.c.29. num.6.* & Vega *in ſum.1.part. cap.36. caſu 4.* & alij, licet Leſſius *lib.2. c.34. num.16.* dicat intruſum non effici inhabilem ad idem beneficium iterum impetrandum, quia iure non exprimitur, niſi quod amittat ius prioris electionis, citans Felin.*in dict.c.poſtulaſti, in fin.* qui id non dicit.

Et ideo † in vna Tiraſon. capellaniæ 18. Decem- 226
bris 1559.coram Dom. Oradino fuit reſolutum per maiorem partem, Subrogationem in ius defuncti non ſuffragari propter intruſionem,quia cum ceperit poſſeſſionem inſtrumentalem pendente lite, & hinc ad paucos dies fuerit ſubrogatus, præſumitur continuatio, &c.

Et † etiam de fructibus,ſi quos percepit,tenetur 227
mentionem facere, nam fructus indebitè percipiens inhabilis efficitur, & rehabilitatione indiget, Mill. & Hier. Paulus, *ſupra* Felin. *in c.in noſtra,de reſcript. corol.2.*Selua *ſupra*, & Villad.Rebuff. *ſupra,& 3.part. ſignaturæ, verb.necnon iuriſpatronatus, numero 56.& 57. & titul. de diſpenſat. cum regular. num.66. & 67.* Caſſad.*dict.deciſ.6.de præbend.* Put.*dec.26.lib.1.* Rota *deciſ.1922.lib.3.p.3.diuerſ.* Mandoſ. *de ſignatura tit.de abſolutione à mala fructuum perceptione*, vbi latè de hoc, & *d.conſil.4.num.19.* & Nau.*d.conſil.2.numero 2.* & Leo *in theſ.for.Eccleſ.c.332.à numero 35.* (qui tamen malè ait, fructus indebitè percipientem incurrere pœnam inhabilitatis ad quæcunque beneficia obtinenda & irregularitatem, cum Abb.*in dict.cap. iam dudum, num.3.* qui id non dicit, & Rebuff. *d.tit. de diſpenſ.cum reg. numero 66.*qui de beneficiis, quorum fructus indebitè percepit, loquitur, vt apparet *dict.numero 67.*) & poſt hæc Gonçalez *§.7. proœm.à num.171.*

Quod † tamen non habere locum in diſtributio- 228
nibus, quæ inter fructus non computantur, & aiunt Caſſad.& Gonzal. *ibi* Gambarus *de offic. legati, lib.6.*

n.36.

n.36. intellige, quando alias habet fructus præbenda, alioquin idem esset in distributionibus, saltim in grossa.

229 Et gratia † non facta mentione de fructibus male perceptis non suffragatur, Peregrin. *dec.41. in manuscript.* quæ est 3. *p. diuersor. lib.1. dec.41.* & fuit resolutum in vna Maceraten. parochialis 29. Aprilis 1580. coram D. Seraphino.

230 Iuxta † quod erit accipiendum, quod tradit Navarr. *de spoliis*, §.12. *num.4. vers. subinfertur etiam*, & *consil.12. num.11.* & *16. num.4. de rescript.* & *70. num.5.* & *72. num.1.* & *79. num.10. de simon.* & Henriquez *in summ.7. cap.36. §.2.* & *lib.13. cap.3. §. vers. at quia fructus*, & *cap.14. §.3. vers. circa fructus*, de quo vide infra *num.244.*

231 Sed ad † ista dicimus verum esse de intrusione faciendam esse mentionem, vt docent citati *n.225.* ex *dict. cap. cum iam dudum*, & *d. cap. per inquisitionem*, etiamsi intrusus non administrauerit, nec fructus perceperit, & si fructus perceperit, etiam de illis faciendam esse mentionem, vt docent citati *num.227.*

232 Nisi fructus † debeantur tertio, vt per Cassad. *dec.7. de præb.* Mandos. *d. tit. de absolutione à mala fructuum perceptione, vers. limitat Cassadorus.*

233 Vel † nisi quando adest lis, ex qua timere potest restitutionem fructuum, nam tunc de fructibus perceptis non est necessario facienda mentio, nec propterea gratia vitiatur, vt fuit resolutum in vna Parmen. prioratus 29. Iunij 1589. coram Dom. Mantica, in qua fuit resolutum, Gratiam non posse dici surreptitiam: ex eo quod non fuerit facta mentio fructuum male perceptorum, quia in casu, quo Iulius Cæsar succumberet fructus non deberentur Cameræ Apostolicæ, sed Angelo præsentato, & ideo cessat vitium surreptionis, Cassad. *decis.6. de præbend.* & fuit dictum coram D. Pamphilio hoc anno in Toletana parochialis, &c. & in Salamantina dimidiæ portionis 1591. infra adducta *n.242.* & in dict. Iuuenacen. beneficij 16. Maij 1594. coram D. Mantica.

234 Nullibi † tamen rectè probatur, quod intrusus, aut percipiens fructus indebitè, sit inhabilis ad beneficium illud, nisi in casu *cap. quisquis de elect.* nam *d.c. cum iam dudum*, & *d.c. per inquisitionem*, ad summum probant, quod est indignus, ita quod electio deberet cassari, non tamen inhabilis.

235 Et quamvis † de stylo Curiæ videtur intrusum, quandiu est intrusus, & qui percepit fructus indebitè, quandiu illos habet, esse inhabiles ad illud beneficium, nam de stylo datur illis rehabilitatio, tanquam inhabilibus cum compositione tertiæ partis fructuum perceptorum.

236 Tamen † id non procedit in eo qui habens ius ad rem ad beneficium intrusit se in illo per solam possessionem, absque eo quod se ingesserit administrationi, vel fructus perceperit: nam iste talis non fit inhabilis ad beneficium, cum non amittat ius, quod ad illud habet, vt in dict. c. auaritiæ, & in decisionibus relatis sup. *num.222.*

237 Aduertè † tamen, quod Mandos. *d. tit. de prouisio. ad fin.* ait, quod stante in supplicatione clausula, *Nec non causæ annullatiuæ, & infectiuæ, etiam proprij tituli, ac possessionis, exprimi possint*, &c. quæ concedi solet, non obstitisset præcedens occupatio, & intrusio, nec etiam mala fructuum perceptio, etiamsi de illis non esset alias facta mentio, & ita si illa verba, *Ac possessionis*, fuissent in casu posito per Cassad. *dict. decis.6.* contrarium decidendum erat, sed in terminis Cassadori, vel dicta verba, *Ac possessionis*, non fuerunt posita in supplicatione, vel per signaturam deleta fuerant, vt aliquando deleri solent. Hæc Mandos. qui idem ait *dict. cons.4. n.18.* & 19.

Qui † bene ait, quatenus docet stante dicta clausula cum illis verbis, *Ac possessionis*, (quæ tamen hodie non conceduntur) non obstare intrusionem impetrantis, de qua alias non fuit facta mentio, nam per illa purgatur vitium intrusionis, iuxta dictam *decisionem* Cassadori, & Achillis 270. *seu 7. de præben.* & Paleoti 633. *num.8. lib.3. part.3. diuersorum* in impressis. 238

In eo † tamen, quod ait, *stante dicta clausula, etiam non obstare malam fructuum perceptionem*, non bene loquitur: nam cum de fructibus verbum nullum, non purgatur per eam vitium malæ fructuum perceptionis, vt *in dict. decis.* Cassadori, maximè cum non soleat purgari, nisi cum compositione partis illorum. 239

Aduerte † etiam, quod dictus stylus non videtur procedere in impetrante non habente alias bonum titulum, ad cuius vtilitatem, & etiam instantiam fuit capta possessio nomine Cameræ antequam ei cessa sit: quia donec ei cessa sit, seu translata possessio, non potest ipse verè dici intrusus. 240

Nec etiam † videtur procedere in eo, qui se intrusit in aliquo beneficio, tanquam vnito accessoriè alteri, & sic non vt titulo, sed vt prædio, seu proprietate, si postea impetraret in titulum, quia vt sic non est intrusus, quamvis procederet, si de nouo peteret, & impetraret vnionem, vt vidi in literis Gregorij XIII. vnionis abbatiæ de Parrazes in fauorem Regij monasterij S. Laurentij del Escurial, quia tunc est eadem ratio. 241

Rursus, non † procedit in bonæ fidei possessore, vt fuit resolutum in dicta Salamantina dimidiæ portionis 1. Aprilis 1591. coram D. Pamphilio his verbis: Fuit resolutum gratiam si neutri, impetratam per Petrum non esse nullam, ob non factam mentionem fructuum, & distributionum perceptarum, quia tempore impetrationis non constabat fructus istos pertinere ad Cameram, ita vt de illis esset facienda mentio, iuxta *decis.* Cassadori *6. num.6. de præben.* nondum enim fuerat resolutum in Rota gratiam Ferdinandi fuisse surreptitiam, vnde cum potius adhuc esset dubius, an fructus deberentur Cameræ, vel colliganti, ratione incertudinis, etiam quod fuisset possessor malæ fidei, non tenebatur illos exprimere, ne alias contingeret ipsum posse affici duplici dispendio, scilicet soluendo Cameræ, & collitiganti, si condemnaretur, Cassad. *decis.7. de præbend.* præsertim cum Petrus percipiendo istos fructus bona fide, & cum iusto titulo optionis vigore consuetudinis immemorialis à sede Apostolica confirmatæ, ad notata *in cap. fin. de consuetudine in 6.* illos suos fecerit, Rota *decis.4. de restitutione spoliator. in nouis*, vnde illorum expressio non fuit necessaria, quia tantum requiritur in malæ fidei possessore, qui sine titulo se intrusit in beneficio, Cassad. *dict. decis.6. de præbend.* Rebuff. *super concord. in forma mandati Apostolici, verb. pro expressis, vers.5. etiam*: neque obstare: quod Petrus impetrando gratiam, si neutri, videatur, saltim implicitè, confiteri, nec sibi nec collitiganti ius competere, & propterea ipsum indebite percepisse istos fructus ex defectu non iuris sui, vel collitigantis, pendente conditione, & sic durante lite, ad notata per Rebuff. *in titul. de non promotis infra annum, numero 77. cum sequent.* neque etiam obstare, quod statim in ipso limine assecutionis dimidiæ portionis fuerit Petrus constitutus in mala fide per contradictionem Gasparis de Bustos prouisi ab ordinario, qui contra ipsum litem induxit: quia neque hoc verificatur in facto, cum Gaspar fuerit prouisus de mense Septembr. 1581. & sic per annum post possessionem apprehensam per Petrum vigore suæ optionis, neque lis mota impedit, quominus possessor 242

ſeſſor bonæ fidei lite pendente faciat fructus ſuos, licet ſi condemnetur, debeat & illos reſtituere, Bart. *in l.1. num 5. Cod. de fructib. & litium expenſ.* neque etiam obſtare, quod ſtante vacatione in menſe Aprilis Petrus dicatur intruſus, ex quo aut dimidia portio erat in turno Epiſcopi, & Petrus fuit in mala fide intrudendo ſe cum prouiſione capituli, aut erat in turno capituli, & tanto magis, quia menſis Aprilis erat reſeruatus, Caſſad. *deciſ.1. de reſtitut. ſpoliator.* nec ſuffragabatur alternatiua, qui capita tantum beneficia, quæ ad liberam ipſius Epiſcopi diſpoſitionem pertineant vt in alia Salamantina dimidiæ portionis coram R.P.D.Comitulo fuit reſolutum, quoniam iſta vacatio de menſe Aprilis per obitum Didaci Valdes controuertitur, nam vacante canonicatu, & præbenda in Eccleſia Salamantina per obitum Ioan.de Mendoça de menſe Septembris 1580. & ſubſecutis optionibus antiquioris canonici, & antiquioris integri portionarij, Didacus antiquior, dimidius optauit integram, & Petrus antiquior capellanus optauit dimidiam, de qua agitur, dimiſſam per dictum Didacum, & illius poſſeſſionem, in qua vſque ad præſens exiſtit, adeptus fuit, & ſic vacatio potius contigit in menſe Septembris, quia vt pluries fuit reſolutum, omnes iſtæ optiones ſucceſſiuæ habentur pro vnica vacatione: & licet coram Illuſtriſſimo D.Card. Aldobrandino fuerit reſolutum, optionem Didaci propter eius cæcitatem non ſubſiſtere: tamen quicquid dicendum ſit, ſi ageretur pro canonizatione ipſius optionis, ad effectum de quo agitur, vt Petrus tanquam habens titulum coloratum dicatur in bona fide, & fecerit fructus ſuos, ſufficit hæc vacatio de facto per dimiſſionem Didaci, quia hoc caſu non requiritur bona fides poſitiua, ſed ſufficit malam abeſſe, Rota *d.deciſ.4. de reſtitut. ſpoliat. in nouis*, Ægid. *in cap. grauis, num.40. eodem titul.* Caſſad. *deciſ.6. ſub num.9. de præben.* quod procedit etiam in beneficiis reſeruatis non data ſcientia reſeruationis, niſi reſeruatio ſit clauſa in Corpore iuris, vel ſub certo corpore beneficij, aut alias indubitata & notoria, Pureus *deciſ.180. lib.3.* & fuit reſolutum in cauſa Salamantina fructuum pro hæredibus Franciſci de Burgoa de anno 1587. coram D. Gipſio, & ita etiam tollitur, quod dicebatur, dimidiam portionem fuiſſe in turno Epiſcopi, non autem capituli, quia ſtante declaratione, ſeu concordia, per quatuor annos antea facta inter Epiſcopum, & capitulum, quod cenſeretur conſumptus turnus Epiſcopi, & ſequens eſſet capituli, Petrus dicitur in bona fide, quia hæc declaratio, licet erronea, præbet ſibi iuſtam cauſam, & bonum titulum ad effectum acquiſitionis fructuum, vt in ſimilibus terminis fuit pluries dictum in præfata cauſa Salamantina fructuum. Vltimo non obſtat, quod ex ſtylo datariæ, qui in dignoſcenda ſurreptione eſt attendendus, Caſſad. *deciſ.12. num.4. de præbend.* Peregrin. *deciſ.4. lib.1.* hæc gratia cum mentione fructuum perceptorum non fuiſſet expedita abſque compoſitione, quia iſte ſtylus, vt ſit conformis iuri communi, provt eſſe debet ex Sarnen. *in reg. de impetrantibus per obitum familiarium Cardinalium q.6.* debet intelligi in caſibus, in quibus de iure requiritur expreſſio fructuum perceptorum, vt puta ſi ſpectarent ad Cameram, vel verſaremur in malæ fidei poſſeſſore intrudente ſe in beneficio abſque titulo, non autem quando iſta expreſſio non eſt neceſſaria, vt in poſſeſſore bonæ fidei: & quando fructus non pertinent ad Cameram vt per Caſſad. *d.deciſ.6. & ſequent. de præbend.*

De qua † deciſione meminimus ſupra *5. part. c.5. numero* 28. & licet ibi contra eam tenuimus poſſidentem beneficium reſeruatum ex prouiſione ordinarij, etiam cum bona fide, non facere fructus ſuos, etiamſi reſeruatio non ſit clauſa in corpore iuris, nec de certo beneficio: adhuc tamen hæc deciſio poteſt in eo procedere ad effectum, vt in impetratione nouæ gratiæ non teneatur facere mentionem de fructibus perceptis, nec ſe ſuper illis componere, ſufficit enim ad iſtum effectum, quod illos bona fide, & non mala perceperit, licet illos non fecerit ſuos, ex quo ceſſat vitium intruſionis, & malæ perceptionis fructuum, Caſſad. *dict. deciſ.6. numero 9. de præbend.* 243

Vnde etiam hoc, quod dicitur † de bonæ fidei poſſeſſore, videtur mihi poſſe procedere, etiamſi tempore impetrationis nouæ gratiæ dubitet, ſeu habeat iam notitiam de ſuo malo titulo, ſi ſtatim confugit ad remedium, & ad Papam pro noua gratia, nec fuit in mora, ex quo ceſſat in eo mala fides, etiamſi interim permaneat in poſſeſſione, & fructus occurrentes percipiat, iuxta tradita per Henriquez *dict. lib.13. c.14 §.2.* & ſic non videtur habere neceſſitatem narrandi fructus perceptos, nec ſe componendi ſuper illis, cum illos ſine mala fide perceperit, nec egere rehabilitatione, & tunc rectè intrabit doctrina Nauarri, & Henriquez, de qua ſup. *num.130.* quod ad eum tanquam ſucceſſorem ſpectabunt. 244

De intruſo † autem, & modis intruſionis, vide Felin. *in cap. noſtra, de reſcript. col.2. & in cap. veniens de accuſat. n.2.* & 3. Decius *conſil.121. num.4.* Scluam *de benefic. 3.p.q.11. n.5.* Sarnen. *in regul. de triennali, q.27.* & 47. Rebuff. *in praxi ſuper reg. de ſubrogandis collitigan. gloſſ.4.* latè Gigan. *tract. de intruſo*, Mandoſ. *dict. rect. de ſubrogan. q.4. & de monitoriis quæſt.60. num.40.* Bernard. Diaz *in pract. crim. can. cap.49.* Maſcard. *de probat. concluſ.937.* Flamin. Pariſ. *de reſignat. benefic. lib.3. quæſt.1. à num.39. & lib.7. quæſt.1. à num.107.* & Zerolam *in praxi Epiſcopali, ve b. intruſus*, & Moſconium *de maieſtate militantis Eccleſiæ lib.1. part.3. c.2. pag.417. & ſeq.* & Tuſchum *lit. I. concluſ.342.* Azor *p.2. lib.7. c.35. q.10.* & Vgolin. *de offic. Epiſc. cap.15. §.1. num.2.* 245

DVODECIMA ET VLTIMA PARS,

DE MODIS, QVIBVS EXTINGVITVR, VEL ALTERATVR BENEFICIVM.

CAPVT I.

De ſuppreßione, & extinctione.

SVMMARIA.

1 SVPPRESSIONE *extinguitur beneficium, & deſinit eſſe, vt cum ſupprimitur dignitas, vel prabenda, ſeu numerus illarum diminuitur.*

2 *Suppreſſio, & diminutio, licet ſine cauſa fieri non poſſit, tamen ex cauſa, puta propter diminutionem reditnum bene poteſt fieri ab Epiſcopo cum conſenſu capituli ſicut vnio.*

3 *Licet vbi à Papa, vel eius authoritate numerus ſit præfixus, vel confirmatus, vel dignitas creata, non poſſint etiam ex cauſa diminuere, vel ſupprimere, tamen id intelligitur, niſi cauſa diminuendi, nempe diminutio reditnum, ex poſt facto ſuperueniſſet,* & n.4.

5 *Vt enim poteſt fieri augmentum excreſcentibus facultatibus, non obſtante confirmatione Papæ, ita & diminutio diminutis facultatibus.*

6 *Et idem videtur etiamſi in confirmatione ſit clauſula decreti irritantis, ſicut ea non obſtante ſit, augmentum auctis facultatibus ſecundum Felin. contra Abb. de diminutione ſtante dicta clauſula aliter dicentem, qui tamen poteſt intelligi vbi non euenit dicta diminutio ſecundum eundem Felin.* & n.7.

8 *Author aduertit, quod vbi non euenisſet diminutio, non poteſt fieri d. diminutio, ſeu ſuppreſſio, ſi authoritate Papæ numerus eſt præfixus, vel confirmatus, vel dignitas creata, etiamſi non adſit clauſula* decreti irritantis, *quamvis ſecus ſit in augmento, quod poteſt fieri, etiam non auctis facultatibus, non obſtante confirmatione, ſi non eſt clauſula* decreti irritantis, *per quam videtur Papa habere pro illicito, quod fieret in contrarium, & animaduertiſſe ad fauorem Eccleſiæ, & obuiare facultati canonicorum, &c.* & n.ſeqq.

12 *Statuentes non poſſunt reuocare ſtatutum confirmatum à Papa, quando concernit fauorem alterius, & quando eſt confirmatum cum præcepto, quo omnino ſeruetur ex Rota.*

13 *De ſuppreſſione, & extinctione beneficij, remiſſiuè.*

14 *Extinguuntur etiam beneficia, quando authoritate Papæ vel Epiſcopi, vel alio modo Eccleſiæ deſtruuntur vna cum reditibus.*

1 SVppreſſione quidem extinguitur † beneficium & deſinit eſſe, veluti cum in aliqua Eccleſia ſupprimitur dignitas, vel aliquæ præbendæ, ſeu numerus illarum diminuitur, vt *in l. cum acceſſiſſent, de conſtitutio.* vbi Doct. Pet. Gregor. *de benef. cap.19. cum aliis.*

2 Quæ ſuppreſſio, & † diminutio, licet ſine cauſa fieri non poſſit *c. ex parte, de conſtit.* tamen ex cauſa, puta propter diminutionem reditnum, bene poteſt fieri ab Epiſcopo, cum conſenſu capituli, ſicut vnio, de qua *ſeq. c.* ita Imol. Abb. *num.4.* & 9 Felin 17. Decius *à num.43. in dict. cap. cum acceſſiſſent*, & Azor *inſtitut. moral. 2. p. lib. 6. c. 30. q. 11.* & 12. & ita in vna Calagur. de locano 9. April. 1601. coram D. Seraphino fuit reſolutum, quòd non fuit locus ſuppreſſioni, &c. R. *ſuppreſſio.*

3 Et licet † vbi à Papa, vel eius authoritate numerus ſit præfixus, vel confirmatus, vel dignitas creata non poſſit etiam ex cauſa diminuere, vel ſupprimere, *argum. cap. cum venſſent, de iudic. & c. 1. & 2. de confirmat. vtili*, vt tenent DD. communiter ſecundum Abbatem *dict. numero* 4. & Decius à *num.4.*

4 Tamen † intelligendum eſt, niſi cauſa diminuendi, nempe diminutio reditnum ex poſtfacto ſuperueniſſet.

5 Quemadmodum † enim poteſt fieri augmentum excreſcentibus facultatibus, non obſtante confirmatione Papæ, *cap. cum M. Ferrarien. de conſtit.* ita & diminutio diminutis facultatibus, &c. Abb. *d.n.4.* & Felin. *d.n.17.*

6 Qui † ait quod per iſtam rationem idem videtur dicendum, etiamſi in confirmationem ſit clauſula decreti irritantis, ſicut ea non obſtante, è conuerſo fit augmentum auctis facultatibus, vt ibi ſuperius dixit *num.8.* & 13. cum Abb. *dict. num.4.* (& ſequitur Azor *d.c.30.q.10.*) & quod ita ſenſit Imol. *ibi*, licet Abbas *d.n.6.* de diminutione, ſeu ſuppreſſione ſtante dicta clauſula dicat, ſine lege loquutus, vt inquit Felin.

7 Qui † tamen ſubdit, quod poſſit intelligi, vbi non euenit dicta diminutio.

8 Sed ego † aduerto, quod vbi non euenisſet diminutio, non poteſt fieri dicta diminutio, ſeu ſuppreſſio, ſi authoritate Papæ numerus eſt præfixus: vel confirmatus, vel dignitas creata, etiamſi non adſit clauſula *decreti irritantis.*

9 Quamvis † ſecus ſit in augmento, poteſt enim numerus augeri, etiamſi non ſint auctæ facultates, non obſtante confirmatione Papæ, ſi in ea non eſt clauſula decreti irritantis, vt *in cap. dilecto, de prabend.* Azor *d. q.10.* quia augendo cultus diuinus ampliatur, & confirmatio videtur facta fauore ſtatuentium,

& canonicorum quoad hoc, ne numerus ſit maior, & ſic illi renuntiare poſſunt, niſi in confirmatione ſit dicta clauſula, vt *in d.cap.dilecto*,& ibi gloſſ.*verb. huiuſmodi clauſula.*

10 Quia † per dictam clauſulam videtur Papa habere pro illicito, quod fieret in contrarium, & animaduertiſſe ad fauorem Eccleſiæ, & obuiare facilitati canonicorum, Abb.*in d.cap.dilecto,num.*10.*& 14. & in d.cap.cum acceſſiſſent,numero* 4.& Felin.7.*&* 13. Anton.Gabriel plura adducens de clauſulis *concl.*3. *2.effectu*,& alij citati ſupra *3.p.c.2.num.*242.vbi vide, *& num.ſeq.*

11 Diminuendo † vero cultus diuinus extenuatur, & confirmatio videtur facta non fauore ſtatuentium, ſeu canonicorum, ſed fauore Eccleſiæ, & cultus diuini quoad hoc, ne numerus ſit minor,& ſic nullo modo poſſunt illi renuntiare, Abbas *in dict.cap.cum acceſſiſſent, numero* 2. Felin.4. & Dec. *à num.*11.

12 Et † quod ſtatuentes non poſſint reuocare ſtatutum confirmatum à Papa, quando concernit fauorem alterius, & quando eſt confirmatum cum præcepto, quod omnino ſeruetur, fuit tentum per Rotam in vna Gerunden.Anniuerſariorum 3.Iulij 1581. coram D. Seraphino.

13 Et de ſuppreſſione, & extinctione beneficij videnda ſunt *d.c.ſeq.à n.*172.

14 Extinguuntur † etiam beneficia, quando authoritate Papæ, vel Epiſcopi, vel alio modo Eccleſiæ deſtruuntur vna cum reditibus, Pet.Greg.*de benefic. c.*21.& nouiſſimè Gonzal.*ad reg.de menſib.gloſſ.*5.§.7. *à n.*147. vbi ex quibus cauſis poſſit de iure dari deſtructio Eccleſiæ.

CAPVT II.

De vnione.

SVMMARIA.

1 *PEr vnionem etiam beneficium extinguitur, ſeu ſaltim alteratur aliquo modo.*

2 *Vbi ponitur ſumma totius materiæ vnionum, de qua qui ſunt videndi.*

3 *Diffinitio vnionis.*

4 *Vniri ſeu incorporari poſſunt fructus beneficij remanente beneficio penes ſuum rectorem ex Rota, ſed iſta potius eſt diſmembratio.*

5 *Quinque modis fit vnio, quos ponunt relati.*

6 *Primo quoad ſpiritualium excommunicationem tantum, ſed iſta non eſt vnio propriè: ſecundo,cum vna Eccleſia ſubjicitur alteri: tertio, vt neutra alteri ſubjiciatur, ſed æque principaliter: quarto, cum ex duabus fit vna: quinto, cum vna Eccleſia erigitur in Cathedralem vniendo illam alteri, vt idem ſit Epiſcopus vtriuſque, quæ reducitur ad tertium modum.*

7 *Vnio tribus modis potiſſimum fit: primo, vt ex duobus beneficiis, ſeu Eccleſiis vnum fiat: ſecundo, vt vna Eccleſia alteri ſubjiciatur, ſeu vnius beneficij alteri acceſſoriè: tertio, duorum beneficiorum, ſeu Eccleſiarum inuicem æquè principaliter.*

8 *Et quando duæ Eccleſiæ Cathedrales vniuntur,vtraque æque principaliter cenſetur vnita,&c.& idem quando duæ parochiales vniuntur.*

9 *Vnio alia eſt perpetua, alia temporalis, ſeu ad vitam illius cui conceditur.*

10 *Vnio primo modo operatur, vt conſuetudo, & priuilegia data alteri competant alteri, & ſi ſunt contraria, meliora, & fauorabiliora conſeruabuntur.*

11 *Operatur etiam, quod canonici qui ſunt in vna Eccleſia ſint in alia, & faciant vnum corpus.*

12 *Vnio vnius beneficij facta alteri acceſſoriè operatur extinctionem, & ſuppreſſionem nominis, & tituli beneficij vniti, ita vt amplius beneficium dici non poſſit, ſed indicatur, vt prædium eius,cui fit vnio,* & n. ſeq.

Vbi adducitur reſolutio Rotæ.

14 *Et ſic vnum tantum eſt beneficium, nam vnum omnino transfertur in aliud beneficium, & cum tit. illius cui facta eſt vnio, confunditur & efficitur vna maſſa, ſeu vnum corpus.*

15 *Et non datur vacatio beneficij vniti.*

16 *Et non ſolum nomen, ſed etiam titulus beneficij extinguitur, contra Pet.Greg.*

17 *Et attenditur tantum qualitas, & natura beneficij principalis, non autem annexi.*

18 *Nam vnitum aſſumit naturam, conſuetudines, & priuilegia principalis.*

19 *Infertur primo non videri verum* conſ.*Nauar.*13. de rebus Eccleſiæ.

20 *Secundo, quod in impetratione debet exprimi principale, nec eſt opus exprimere vnitum acceſſoriè.*

21 *Et per collationem principalis habetur vtrunque, nec eſt neceſſaria alterius collatio.*

22 *Et capta poſſeſſione Eccleſiæ, ſeu beneficij principalis, etiam alterius illi vnitæ intelligitur capta.*

23 *Tertio infertur, quod habens canonicatum, ſeu dignitatem, cui ſit vnita parochialis acceſſoriè, & perpetuo debet reſidere in canonicatu, ſeu dignitate, & non in parochiali.*

24 *Et adducitur declaratio S.Congreg.*

25 *Et declaratur alia, quæ videtur contraria.*

26 *Quarto infertur, quod ad canonicatum, ſeu dignitatem, cui eſt vnita parochialis acceſſoriè, & perpetuo, non requiritur ætas 25.annorum,quæ in parochiali requiritur, ſed ſufficit ætas alias in canonicatu, ſeu dignitate requiſita.*

27 *Quinto infertur, quod in reſignatione ſufficit factæ publicationem in Eccleſia beneficij principalis, vbi fieri debet.*

28 *Sexto infertur, quod in beneficio vnito non habet locum reg.de triennali.*

29 *Et ſimiliter, nec allegatio Lapi.*

30 *Quamvis diuerſum ſit in reg. de annali, in qua non requiritur titulus, & ſic obtinens beneficium, vt vnitum, poteſt excipere de regul. annali contra actorem qui illud impetrauit tanquam beneficium, quia ex perſona actoris ins metimur,* & n.ſeq.

Vbi ponitur reſolutio Rotæ.

32 *Septimo infertur,quod lis introducta ſuper beneficio, vt vnito non eſt ſuper beneficio.*

Vbi ponitur reſolutio Rotæ.

33 *Vltimo infertur, quod literæ vnionis non dicuntur literæ de beneficio, ſed de proprietate, & re profana.*

34 *Per iſtam vnionem omnia emolumenta beneficij vniti tranſeunt in Eccleſiam cui facta eſt vnio, & ad eam pertinent.*

35 *Per vnionem vnius Eccleſiæ ad aliam non alteratur ſtatus Eccleſiæ vnitæ, ſed debet in ea more ſolito deſeruiri, nempe per vicarium perpetuum, ſi eſt curata, & ſi ſunt beneficia ſimplicia, per vicarium temporalem, niſi in Eccleſiis collegiatis vnitis.*

36 *De vnitis vero menſæ prælati, vel cap. ſeu quoad ſpiritualia, & temporalia remiſſiuè.*

37 *Vnio facta æque principaliter nihil aliud operatur, niſi vt rector vnius ſit rector alterius, vtrumque tamen beneficium manet beneficium ſicut erat, & quælibet Eccleſia in ſuo ſtatu, & honore remanet, & proprios reditus agnoſcit, & gaudet ſuis priuilegiis.*

38 *Id procedit,etiam quando vno acceſſoriè facta eſt ad*

tempus, seu vitam: nam non est extinctiua tituli, nec vera, & propria vnio, sed magis quædam palliata dispensatio, &c.

39 *Et sic hodie vnio ad vitam inducit incompatibilitatem.*

40 *Et obtinens canonicatum cui sit vnita parochialis ad vitam, debet in parochiali residere, & non in canonicatu.*

41 *Quando beneficia sunt annexa inuicem æque principaliter, cuiuslibet qualitas & natura est attendenda, & sic si alterum illorum curatum, vel incompatibile impediret assecutionem alterius similis sine dispensatione, alias per assecutionem alterius incompatibilis vacaret vtrumque.*

42 *Quamvis ipsa beneficia alias incompatibilia inuicem vnita non sunt incompatibilia inter se ratione vnionis.*

Vbi adducitur declaratio S. Congreg.

43 *In impetratione oportet facere mentionem de vtroque beneficio sic annexo.*

44 *Quamvis sæpe solum facta sit mentio de vno per clausulam cum annexis in literis apponi solitam confertur vtrumque, & per clausulam supplicationis, quorum & illi forsan annexorum, &c.*

45 *Habens duo beneficia vnita æque principaliter requirentia alias residentiam personalem, debet in digniori residere, & alias vbi commodius & vtilius esse videbitur, ac in æqualitate, in quo maluerit.*

46 *In resignatione, seu permutatione beneficiorum sic annexorum facienda est publicatio in Ecclesia vtriusque.*

47 *Si duo beneficia diuersarum diœcesum, vel alias ad diuersos collatores spectantia essent vnita æque principaliter, in prouisione illorum requiritur consensus vtriusque.*

48 *Sicut in Ecclesiis Cathedralibus, seu Collegiatis sic vnitis, quamvis canonici vnius non sint canonici alterius electio deberet fieri ab omnibus communiter, & ab vtroque collegio simul, &c.*

49 *Quamvis in prouisione beneficij, cui alterum alterius diœcesis est vnitum necessario, sufficiat consensus Episcopi beneficij principalis.*

50 *Et sic si vnum monasterium vniatur alteri, Episcopus principalis habebit confirmare abbatem, secundum Ioannem de Lignano contra Pet. de Perusio, cuius opinio solum procedet quando vnio est æque principaliter, contra Caccialupum,* & n. seqq.

55 *An vnio sit accessoriè, vel æque principaliter, colligendum est ex verbis ipsius vnionis, &c.*

56 *Et alias quomodo id cognoscatur remissiuè.*

57 *Annexio prebendæ, scilicet canonicalis facta dignitati personatus, seu officio eiusdem Ecclesiæ, etsi videatur facta accessoriè, tamen non fit per viam incorporationis, & suppressionis, sed vti duo beneficia obtinentur, &c.*

58 *Et ideo collatio prebendæ pœnitentiarij spectat ad collationem illorum, ad quos ante spectabat, quamvis prouisio officij pœnitentiarij, cui illa est annexa, ad solum Episcopum spectet.*

59 *Et ideo etiam non possunt duæ prebendæ simul teneri in eadem Ecclesia, etiamsi vna sit annexa dignitati.*

1 PEr vnionem † etiam beneficium extinguitur, seu saltim alteratur aliquo modo, quod vt melius percipiatur, & materia vnionum explicetur, breuiter videndum est, primo, quid sit vnio, secundo, quotuplex sit, tertio, quid operetur, quarto, quis possit eam facere, & ex qua causa: quinto, quæ forma & solemnitas requiratur, sexto, quomodo probetur, septimo, quando dicatur sortita effectum, vltimo de eius reuocatione, quibus comprehenditur tota materia vnionum.

De qua † videndi sunt Ostiensis *in sum. tit. ne sede vacante*, Ioan. Baptista Caccialupus *in tract. de vnionibus*, Pet. de Vvaldis, seu de Perusio *in tract. de vnione Ecclesiarum*, Gamb. *de offic. legati, lib. 5. rub. 1. de potestate legati in vniendo*, Rebuff. *in praxi tit. de vnio. benefic. & reg. 12. Cancell.* Mandos. *de signatura gratiæ, tit. de vnio. & in reg. 12. & 22. Cancellar.* Rosin. *de benef. c. 7.* Duaren. *de benef. lib. 5. cap. 6.* Hoieda *de incompatibilitate beneficior. 2. part. c. 3.* Lancell. *inst. lib. 2. tit. ac vnio.* Fuscus *de visitatione, lib. 2. cap. 26.* Zerola *in practica Episcopali, verb. vnio.* & practicabilia Rotæ impressa *in fine 2. partis decisionum Rotæ diuersorum cap. de vnione*, & Azor *instit. moral. 2. p. lib. 6. c. 28. & seq.* 2

Ad primum † omissa diffinitione, quã tradit Caccialup. *art. 1.* vnio est beneficiorum, seu Ecclesiarum ab Episcopo, vel alio superiore facta annexio, quam definitionem ponit, & explicat Rebuff. *d. tit. de vnio.* ex *n. 1.* & Lancell. *sup. §.* licet breuius. 3

Aduerte † tamen, quod vniri, seu incorporari possunt fructus beneficij remanente beneficio penes suum rectorem, quia aliud est habere beneficium, aliud fructus beneficij. Bonifac. *in Clem. 1. n. 40. de præb.* Mandos. *reg. 12. q. 2. & reg. 22. q. 4.* ita fuit resolutum per Rotam in causa Portalegren. vnionis coram D. Iusto 16. Decemb. 1594. & 17. Febr 1595. Sed ista potius est dismembratio; de qua *cap. seq.* 4

Ad † secundum Ostiens. *sup. vers. quot modis fit vnio, & in c. 1. ne sede vacante*, ponit quinque modos, quibus fit vnio, quos refert; & sequitur Abbas *in d. c. 1. n. 6.* & Caccialup. *art. 2.* Pet. de Perusio *c. 1. vers. hæc vnio quinque modis*, Paulus *de officio & potestate, cap. sede vacante 3. q. 2. p. n. 20.* & Fuscus *d. c. 26. n. 4.* 5

Primo † modo quoad spiritualium communicationem tantum, sed vt dicit Ioan. de Lignano relatus per Pet. de Perusio, ista non est vnio propriè, quia non vnitur vna Ecclesia alteri, sed spiritualium communicatio, & quædam confraternitas: secundo cùm vna Ecclesia subjicitur alteri: tertio, vt neutra alteri subjiciatur, sed æque principaliter, & vnus sit vtriusque prælatus: quarto cum ex duabus fit vna; quinto cum vna Ecclesia erigitur in Cathedralem vniendo illam alteri, vt idem sit Episcopus vtriusque, vt in terminis *d. c. 1.* sed ista partim est status Ecclesiæ commutatio, vt dicit Ioan. de Lignan. relatus per Pet. de Perusio *ibi*, partim vnio æque principaliter, & sic reducitur ad tertium modum. 6

Vnde vnio † tribus modis potissimum fit, vt tradit gloss. *in cap. & temporis 16. q. 1. verb. vnire, & in d. c. 1. verb. vniendo*; & ibi Innoc. & alij P. de Perusio, *d. c. 1. & 2. in princip.* Gambar. *sup. a n.* Rebuff. *a n. 11. & in repetit. cap. extirpanda, §. qui vero, de præbend. 4. præmiss.* Duaren. *d. c. 9.* Hoieda *sup. n. 2.* P. Gregor. *de benef. c. 20. n. 2.* Azor *d. c. 28. q. 2.* Primo modo fit vnio, vt ex duobus beneficiis, seu Ecclesiis vnum fiat, *cap. decimas, §. sicut enim 16. q. 1.* qui modus videtur parum frequens, de quo tamen videtur loqui *decis.* Putei 442. *lib. 1.* & Cæsaris de Grassis 128. *n. 10.* Secundo modo fit vnio, vt vna Ecclesia alteri subjiciatur, seu vnum beneficium alteri accessoriè. Tertio fit vnio duorum beneficiorum, seu Ecclesiarum inuicem æque principaliter, & tradit post hæc Gonzalez *ad regul. de mensibus, gloss. 5. §. 7. art. 26.* & Mosconius *de maiestat. milit. Ecclesiast. lib. 1. p. 3. c. 12. pag. 461.* 7

Et quando † duæ Ecclesiæ Cathedrales vniuntur, vtraque æque principaliter censetur vnita, ita vt nulla amittat statum suum, ita fuit resolutum in causa Maceraten. iurisdictionis coram Domin. Gipsio 29. Aprilis 1596. & ita videtur procedere textus *in d. c. ex temporis*, vt intelligit gloss. *ibi verb. & vtrarumque*, in primo intellectu: idemque videtur quando duæ parochiales vniuntur. 8

9 Rurſus † vnio alia eſt perpetua, alia temporalis, ſeu ad vitam illius cui conceditur, Rebuff. *d.tit.de vnio.à n.6.*vbi etiam tradit, quomodo cognoſcatur, Mandoſ.*ſup.*Fuſcus *d.c.29.n.1.* Hoieda *d.c.3.num.1.*& Lancel. *ſup.*§.2.

10 Ad † tertium vnio primo modo operatur,vt conſuetudo,& priuilegia data vni competant alteri,& ſi ſunt contraria, meliora, & fauorabiliora conſeruabuntur, dict.gloſſ.Hoſt.Abb.Caccialup. & Rebuff. *ſupra*,& Pet.de Peruſio *c.2.n.3.*P.Gregor.*n.15.* Gonzalez *n.28.& 55.* & vt inquit ipſe ibi,fit retentione facta in vno priuilegiorum vtriuſque.

11 Operatur † etiam quod Canonici qui ſunt in vna Eccleſia, ſint in alia & faciant vnum corpus, &c. dict.gloſſ.Hoſtienſ.Abb.Caccialup. *ibidem*, & P. de Peruſ.*d.c.1.num.6.& d.c.2.n.3.& d.deciſ.* Cæſaris de Graſſis 128.*n.3.*

12 Loquendo † verò de vnione 2. & 3. modo qui ſunt in vſu, dicendum eſt, quod vnio vnius beneficij facta alteri acceſſoriè operatur extinctionem, & ſuppreſſionem nominis & tituli beneficij vniti, ita vt amplius beneficium dici non poſſit, ſed iudicatur vt prædium eius cui fit vnio, Oldr.257.*n.15.* Felinus *in c.in noſtra,de reſcriptis,corol.33.* Caccialup. *art.8.q.11.& ſeq.* Selua *de benef. 3.part.q.12.14.qualit. num.20.*Sarnen.*in regul.de triennali, q.8.& de infirmis, q.15.* Rebuff. *in praxi in forma nouæ prouiſionis, verb. cum annexis.*Gambarus *ſupra num.139.*Mandoſ.*in regul.19.q.10. num.2. & 3. & regul.22.q.13.à num.18.* Ferret.*conſ.125.num.1.& 236.num.1.& 242.n.5.6.& 7. & 255.num.7.*Hoieda *ſupra n.11.* practicabilia Rotæ, *d.c.de vnione,n.13.* Rota *deciſ.111.de rebus Eccleſiæ antiquis,*Caſſador.*deciſ.2.n.2.de vnio.& 13. n.1. ſuper regul.*Put.*deciſ.6.de vnio.*Caputaquen.*deciſ.349.part.3.* Rota *deciſ.758.n.6.p.1. & deciſ.133.n.16.p.2.diuerſor.* vbi ex hoc fuit reſolutum conſtitutionem de publicandis reſignationibus non procedere in beneficiis vnitis per reſignationem, &c. & fuit reſolutum in vna Virdunen.decanatus de anno 1580.ſupra relata *5.p.c.1.n.270.*& in cauſa Burgen. ſeruitij decani 13. Iunij 1594. quam ſupra adduxi *3.p. c.2.n.510.*& in cauſa Illerden. penſionis 6.Martij 1593. & in cauſa Compoſtellana prioratus 17.Mart.1596. coram D.

13 Lita. in qua † fuit dictum: Quod quando vna dignitas minus principalis vnitur alteri principaliori, vel quando vnio fit per incorporationem, dignitas minus principalis, vel illa quæ alteri incorporatur, remanet ſuppreſſa, extinctus titulus, ac facta prædium illius magis principalis, vel cui incorporatur etiam.

14 Et ſic † vnum tantum eſt beneficium, Mandoſ. *dict.regul.9..q.10.n.5.ad finem*, Ferret.*d.conſ.236.n.1. & 242.n.7.& 255.n.7.*& dictum eſt *d.c.2.à num.508.* vbi adduxi quandam declarationem S. Congregationis Concilij,nam per huiuſmodi vnionem vnum omnino transfertur in aliud beneficium,Caccialup. *art.8. q.11. &* cum titul. illius cui facta eſt vnio, confunditur, & efficitur vna maſſa, ſeu vnum corpus,Sarnen.*d.q.15.* Mandoſ.*d.q.1.n.3.*Flamin.Pariſius *de reſignatione beneficior.lib.12.q.3.num.50.*& Zerola *in praxi 1.part.verb.beneficium,*§.4.*dicto 4.2.dubio.*

15 Et † non datur vacatio benificij vniti,Oldra *dict. conſil.257.n.20.* Rebuff. *in praxi dict. tit.de vnio.n.12. & tit.de Vicariis perpetuis,n.18.& conſil.106.* Sarnen. *dict.q.8.*Ferretus *ſupra,& dict.conſil.242.num.8.&* 14. Nauar.*conſil.6.n.2.de verbor.ſignific.* Hoieda *ſupra n.2. deciſ.*Pedemon.Cacherani *116.num.3.*Rota *deciſ.114. n.5.p.2.diuerſ.*& P.de Peruſio *c.9.n.1.*licet *n.2.3.& 4.* videatur variare.

16 Et † licet P.Gregor.*ſupra num.1.* dicat, quod vnitum perdit nomen beneficij, & non debet dici beneficium, ſicut ante, ſed per iſtam vnionem extinguitur, vel ſupprimitur nomen beneficij, & ſic per ſe non dicuntur talia beneficia vacare, *& num.2.* dicat,quod quando Eccleſia vnaalteri ſubjicitur, quæ iungitur,non extinguitur, ſed amittit nomen ſuum, & accipit eius cui ſubjicitur, &c. quod non eſt verum, nam non ſolum nomen, ſed etiam titulus beneficij extinguitur: & ideo priuilegium de percip. annat. benefic. vacan. non habet amplius locum in beneficiis vnitis effectuata vnione, quando extinguitur vltimum beneficium, non datur vacatio,licet in prima vacatione, quando euenit vnio, debeatur annata, Rot.*deciſ.690.& 753.nouiſſ.Farin.* vbi etiam quod ex eis non debentur quindennia loco annatæ, niſi adſit particulare priuilegium & indultum,vt *in aliis deciſ.787.*

Et † attenditur tantum qualitas & natura bene- 17
ficij principalis, non autem annexi, gloſſ. *in Clement. per literas,verb.Eccleſias,de præbend.* & ibi Cardin.*quæſt.17.*Imol.*à num.15.* Abb.5. Bonif. *à num.20.* Rebuff. *in dict. repert. §. qui vero 3. notab. 4. concluſ.* Corraſ.*de benefic.1.part.cap.3.num.1.* Rota *deciſ.144. à num.4.*

Nam † vnitum aſſumit naturam, conſuetudines 18
& priuilegia principalis, cui eſt annexum, gloſſ. *in dict.cap.& temporis,& in d.c.1.* P.de Peruſio *c.2.n.10. & 19.* Nauar. *dict.conſil.6.n.2.* & per propriam prærogatiuam,Nauar.*conſil.10.de maiorit. & obedient. n.2. & 3.*& dictum eſt *ſupr.11.part.c.5.à n.192.* quidquid dicat Pacian.*de probat.lib.1.c.27. a n.14.* & tradit ſupradicta nouiſſimè Gonçalez *dict. gloſſ.§. §.7. ex n.2.* Et Rota in Seguntina dimidiæ annatæ 7.Maij 1607. coram D.Mançanedo, vbi fuit reſolutum, &c.*R.annatæ indict.*

Vnde fit † primo non videri verum *conſilium* 19
eiuſdem Nauar.*13.de rebus Eccleſiæ*, quod primitiatus, prima dignitas cuiuſdam Eccleſiæ poſt Pontificalem, authoritate Apoſtolica vnitus menſæ capituli, non ſit ſuppreſſus, nec extinctus, nec propter huiuſmodi vnionem deſierit eſſe prima dignitas, &c. Nam cum iſta vnio ſit acceſſoriè facta menſæ capituli, operatur ſuppreſſionem, & extinctionem iuxta ſupradicta.

Secundo † fit, quod in impetratione debet ex- 20
primi principale, nec eſt opus exprimere vnitum acceſſorié, Felin. & Selua ſupra Caccialupus *dict. art.8.q.11.*Petr.de Peruſio *dict. cap.9. num.1. gloſſ. regul.11.Cancell.ad finem.* Rebuff.*in praxi,in dicta forma nouæ prouiſionis,verb.cum annexis, & dict.titul.de vnio. num.14.& in 3.part.ſignaturæ,verb.annexerum*, Ferret. *dict.conſil.236.& 255.* Menoch. *de arbitrariis libro 2. caſu 306.num.67.* Corraſ.*4.part.cap.4.num.56.*Hoieda *dict.num.2.&* 11.Flamin.Pariſ. *lib.10.quæſt.2.num.36.* Pacian.*d.cap.27.num.7.&* 54.Azor *dict.c.28.quæſt.20.* & Rota *deciſ.786.ſub num.3.part.1.diuerſor.* quicquid dicant Rom. *conſil.362.num.3.* & Aymon. *conſil.104. num.12.*

Et † per collationem principalis habetur vtrum- 21
que, neque eſt neceſſaria alterius collatio, gloſſ. *verb.de iure in cap.gratia de reſcript.in 6.* quam ibi ſequuntur Domin. & Franc.*n.6.* Nauar.*ſupr.* & Rota in dict.Virdun. & † capta poſſeſſione Eccleſiæ, ſeu 22
beneficij principalis, etiam alteri illi vnitæ intelligitur capta,Ferretus *dict.conſil.236. num.8.* Gonçalez *ſupra n.6.*

Tertio † fit,quod habens canonicatum, ſeu digni- 23
tatem,cui ſit vnita parochialis acceſſoriè, & perpetuo, debet reſidere in canonicatu, ſeu dignitate, & non parochiali,*cap.extirpandæ, §.qui vero, de præbend.* & ibi Abb.& Rebuff. *ibid. in 4.notab.* Pet.de Peruſio *c.8.ad fin.*& S.Congregatio Concil.*in declaratione 12.* ſuprà adducta dicta *3.p.c.2. ſub n.179.*

Vnde † etiam alias cenſuit S. Congregatio ſuper 24
cap.17. ſeſſ.24. de reform. quòd habens duas parochiales, quarum altera eſt beneficio ſimplici, vel dignitati in perpetuum vnita, alteram dimittere non tenetur.

Et

25 Et alia † declaratio quæ ſic ait, Licet aliàs fuerit reſolutum, quod habens ante Concilium duos Canonicatus, quibus ſingulis, eſſet vnita parochialis, per hoc decretum non tenetur ad eius dimiſſionem, nihilominus in contrarium eſt veritas, quod alterum dimittere teneatur videtur intelligenda de vnione æque principali.

26 Quarto † fit, quod ad Canonicatum ſeu dignitatem, cui eſt vnita parochialis acceſſorie, & perpetuò, non requiritur ætas 25. annorum, quæ in parochiali requiritur, ſed ſufficit ætas aliàs in canonicatu ſeu dignitate requiſita, vt in declarationibus ſupra adductis *7. part. capit. 4. à num.* 30. Hoieda *ſupra num.* 5. Gonçalez. *n.* 13. licet Pet. de Peruſio *dict. tract. ca. 7. qu.* 3. dicat, quod ſi Eccleſia parochialis ſit annexa beneficio ſine cura, requiritur ætas 22. annorum, quod non videtur poſſe ſuſtineri, neque habere fundamentum, cum beneficium ſine cura non requirat eam ætatem, &c.

27 Quinto † fit, quod in reſignatione ſufficiat facere publicationem iuxta conſtitutionem de publicandis in Eccleſia beneficij principalis, vbi fieri debet, neque erit opus eam facere, etiamin Eccleſia beneficij vniti.

28 Sexto † fit, quod in beneficio vnito non habet locum regula de triennali, quia regula loquitur in poſſeſſore titulo beneficij, & qui poſſidet beneficium vt vnitum, non poſſidet vt titulum beneficij, ſed vt membrum & prædium tituli, iuxta dicta, & ſic regula iuuari non poteſt. Et ſi aliter diceretur, daretur perpetua ſuppreſſio beneficij per præſcriptionem triennalem, quod eſſe non debet, vt ex Sarnen. *de triennali quæſtio.* 8. Pariſ. *conſil.* 121. *numero* 58. *vol.* 4. Rebuff. *de pacificis numero* 62. *&* 293. reſoluit Rota in vna Romana S. Priſcæ coram Domin. Chiſanen. vt per eum *deciſio.* 202. in manuſcriptis, & in vna Benetuentana Sancti Feſti de anno 1552. coram eodem, & per Caputaquen. *dict. deciſio.* 349. *parte* 3. & idem fuit reſolutum in vna Terdonen. prioratus 13. Iunij 1594. coram Domin. Penna, nempe in vnione inualida non intrare regulam *de triennali*, & in vna Mediolanen. beneficij 5. Iunij 1596. infra relata *numero* 192. & poſt hæc tradit Gonzal. *ſupra numero* 9. id intelligens *numero* 10. quando opponitur de triennalitate ex parte eius, qui fundatur in vnione, ſecus vero, ſi opponatur ex parte poſſeſſoris titularis contra actorem prætendentem beneficium eſſe vnitum.

29 Et † ſimiliter in vna Peruſina eremitorij 10. Martij 1557. coram Domin. Chiſanen. fuit reſolutum. In beneficiis vnitis non habere locum allegationem Lapi, quemadmodum etiam non habet locum dicta regula *de triennali* Sarnen. *ibidem quæſtion.* 8. quæ eſt propè ſimilis regulæ Caſſador. *deciſio.* 2. *numero ſexto, de cauſa poſſeſſio.* Et ideo dandam eſſe remiſſoriam ad probandam vnionem.

30 Quamvis † diuerſum ſit in regula *de annali*, in qua non requiritur titulus: vt dictum eſt *in dict. dec.* Chiſanen. 202. & ſic obtinens beneficium, vt vnitum, poteſt excipere de regul. *de annali* contra actorem qui illud impetrauit tanquam beneficium, & titulum, quia ex perſona actoris ius metimur, Caſſado. *deciſ.* 13. *ſup. regulis*, Mandoſ. *regul. de annali, qu.* 14. & fuit reſolutum in cauſa Segobricen. Arhipresbyteratus 28. Maij 1584. coram D. Bubalo in † qua fuit

31 dictum regulæ de annali eſſe locum, cum capitulum per plures annos poſſediſſet Archipresbyteratum, quem alius impetrauit, & debuit iuxta illam intra ſex menſes ad iudicium euocare facere, non obſtante, quod in beneficiis per viam ſuppreſſionis vnitis regula non habet locum, Sarnen. *q.* 25. quia eſt perſona actoris, qui illud impetrauit tanquam beneficium, venit ius metiendum *l.* 1. §. 1. ff. ſi pars hæreditar. petat. *Ægid. deciſio.* 916. *Caſſador. dict. deciſio.* 13. &c. *idem tenet Gonçalez dict. n.* 10.

Septimo † fit, quod lis introducta ſuper beneficio, vt vnito, non eſt lis ſuper beneficio, vt fuit reſolutum in vna Legionen. præſtimoniorum de Palacios 16. Ianuar. 1595. coram Domin. Pamphilio, in qua fuit reſolutum: Gratiam, ſi neutri Palatij non eſſe iuſtificatam, quoad litem: nam lis introducta inter Franciſcum de S. Petra actorem, cuius loco fuit ſubrogatus Palacios, & Antonium, erat ſuper iſtis præſtimoniis vti vnitis Archidiaconatui Calciaten. & ſic cum ius metiatur ab actore, *l.* 1. *ff. ſi pars hæredit. petat.* lis non erat ſuper beneficio, Card. *Clem. diſpendioſam, quæſtio.* 36. *de iudic.* Caſſador. *deciſio.* 2. *de iudic.* non obſtante commiſſione obtenta per Guterium, qui commiſit cauſam reſtitutionis, & appellationis, &c. quia ſecunda inſtantia reputatur eadem cum prima, & non mutat qualitatem primæ: rurſus non obſtante clauſula, *quam & quas* necnon clauſula, *rebuſque aliis, &c.* quæ erant in commiſſionibus dictæ cauſæ obtentis per Franciſcum de S. Petro, & Palacios quia cum ſolum fuiſſet deductum ius annexionis, non fuit in aliis inducta lis ad L. 3. *Cod. de tranſactio.* nec dictam gratiam, ſi neutri, eſſe iuſtificatam quoad vacationem ex perſona Antonij, quia non prodeſt decennalis ſucceſſori in beneficio, ſi anteceſſor mortuus eſt in lite: ad hoc, vt non teneatur iuſtificare gratiam illius, etiamſi aduerſarius fuerit mediatus ſucceſſor illiuſmet, & tenet, Gonçalez. 3. *n.* 17. 32

Vltimo † fit, quod literæ vnionis non dicuntur literæ de beneficio, ſed de proprietate, & re profana, Rota *deciſ.* 2. *n.* 5. *de reb. Eccleſiæ in antiq.* & practicabilia Rotæ *d. num.* 13. 33

Per iſtam † tamen vnionem omnia emolumenta beneficij vniti tranſeunt in Eccleſiam, cui facta eſt vnio, & ad eam pertinent, Petr. de Peruſio *capitul.* 2. *numero* 1. *&* 22. Rota *deciſio.* 758. *&* 799. *part.* 1. *diuerſor.* 34

Sed aduerte, quod † per vnionem vnius Eccleſiæ ad aliam non alteratur ſtatus Eccleſiæ vnitæ, ſed debet in tali Eccleſia more ſolito deſeruiri, Abb. per text. *ibi in capitul. propoſuiſti, n.* 7. *de præbend.* Rota *deciſio.* 133. *n.* 15. *part.* 2. *diuerſor.* & in dicta Virdunen. decanatus de anno 1580. nempe per Vicarium perpetuum, ſi eſt curata, vt *in dict. cap. extirpanda* §. *qui vero, de præbend. & in Clement. vnica de offic. Vicarij*, & ſi ſunt beneficia ſimplicia per Vicarium temporalem, niſi in Eccleſiis collegiatis vnitis, in quibus debent deputari clerici perpetui, ita Rota *deciſ.* 758. *n.* 2. *&* 3. *part.* 1. *diuerſorum.* Hoieda 1. *part. cap.* 15. *n.* 8. 35

De † vnitis vero menſæ prælati vel capituli, ſeu quoad ſpiritualia, & temporalia vide dicta ſupra *parte præcedenti c.* 2. *à n.* 3. 36

Vnio † verò facta æque principaliter nihil aliud operatur, niſi vt rector vnius ſit rector alterius, vtrumque tamen beneficium manet beneficium ſicut erat, & quælibet Eccleſia in ſuo ſtatu, & honore remanet, & proprios reditus agnoſcit, & gaudet ſuis priuilegiis, gloſſ. *in capitul. & temporis*, 16. *quæſtio.* 1. *& in dict. capitul.* 1. *ne Sede vacante* & gloſſ. *in dict. Clement. per literas de præbend.* & ibi Cardinal. Imol. Abb. & Bonifac. ſupra citati *n.* 7. Caccialupus *artic.* 2. *num.* 2. *& artic.* 8. *quæſtio.* 3. Petr. de Peruſio *capit.* 1. *num.* 6 *& capit.* 2. *ſub n.* 3. Reb. *d. tit. de vnio. n.* 15. *& d. tit.* 3. *de Vicar. perpetuis n.* 3. *& in repet. d.* §. *qui vero* 3. *notabili ad fin. & 4. præmiſſ.* Corraſ. 4. *part. capitul.* 4. *n.* 57. Mandoſ. *regul.* 12. *qu.* 1. *num.* 4. *& conſ.* 27. *n.* 1. 2. 3. *&* 9. Hoieda *dict.* 1. *par. cap.* 15. *n.* 2. *&* 8. *& d.* 2. *p. c.* 3. *n.* 4. P. Greg *ſup. n.* 15. & Rota *dicta deciſio.* 114. *&* 73. *part.* 2. *diuerſor.* Et ita fuit reſolutum in dicta Illerd. penſionis, de qua ſupra *n.* 12. & in cauſa Tiraſon. iuris præſentandi 16. Octobris 1592. coram Domin. Blanchero & 21. Octobris 1594. coram D. Lita infra adductis *n.* 241. *& ſeq.* Gonçalez *ſupra à n.* 112. 37

38 Quod † procedit etiam quando vnio acceſſorie facta eſt ad tempus ſeu vitam, vt fuit dictum in dicta Illerden. ex Caſſad. *dec.2.de vnio.& 3.de iudic.* nam non eſt extinctiua tituli, nec vera, & propria vnio, ſed magis quædam palliata dipenſatio, licet non dicatur prælatus, aut rector beneficij vniti, ſed adminiſtrator, Caſſador. *ibi.* Mandoſ. *reg. 22. quæſt. 12. & de ſignatura gratiæ titul. de vnio. verſicul. vnio altera*, Fuſchus *dict. libr. 2. cap. 26 numero 1. cum aliis adductis ſupra 4. part. cap. 4. n. 75.* Et probatur ex declaratione S. Congregationis Concilij ſupra adducta *3. part. c. 2. num. 509.*

39 Et † ſic hodie vnio ad vitam inducit incompatibilitatem, vt dictum eſt *præcedent. parte, capitul. 5. num. 219.*

40 Et † obtinens canonicatum, cui ſit vnita parochialis ad vitam, debet in parochiali reſidere, & non in canonicatu, vt S. Congregatio Concilij cenſuit *in declaratione* 13. adducta *dict. capitul. 2. ſub numero* 179.

41 Vnde quando † beneficia ſunt annexa inuicem æque principaliter, cuiuſlibet qualitas, & natura eſt attendenda. Et ſic ſi alterum illorum eſſet curatum vel incompatibile, impediret aſſequutionem alterius ſimilis ſine diſpenſatione, Reb. *in repet. dict. §. qui vero, 3. not. in fine.* Alias per aſſequutionem alterius incompatibilis, vacaret vtrumque annexum.

42 Quamuis † ipſa beneficia, alias incompatibilia, inuicem vnita, non ſunt incompatibilia inter ſe ratione vnionis, vt tenent Doctor. communiter, & eſt declaratio S. Congregationis Concilij *ſupra c. 17. ſeſſ. 24. de reform.* quæ ſic ait: Si duæ vel plures parochiales ſunt inuicem vnitæ, non ſunt comprehenſæ ſub hoc decreto, ſed poſſunt legitime retineri tanquam non incompatibilia.

43 Secundo † in impetratione oportet facere mentionem de vtroque beneficio ſic annexo, Felin. Selua, Caccialupus, Petr. de Peruſ. gloſſ. Rebuff. Hoieda, & Flam. Pariſ. citati ſupra *n. 20.* & Gim. *in enchiridio benefic. tit. 4. c. 5. n. 22.* & Corraſ. *vbi ſupr.* & Pacian. *d. c. 27. n. 55.* Azor *d. q. 20.*

44 Quamuis † ſi ſolum facta ſit mentio de vno, per clauſulam, *Cum annexis*, in literis apponi ſolitam, confertur vtrumque, Rebuff. *dict. verb. cum annexis*, Hoieda *d. c. 3. numero 12.* & per clauſulam per ſupplicationem poni ſolitam, *Quorum & illi forſan annexorum fructus, &c.*

45 Tertio † habens duo beneficia vnita, æquæ principaliter requirentia alias reſidentiam perſonalem, debet in digniori reſidere, & alias vbi commodius & vtilius eſſe videbitur, ac in æqualitate, in quo maluerit, *d. c. & temporis 16. q. 1.* Petr. de Peruſio *dict. tract. c. 8. & declaratio* S. Congregationis, 14. & 16 adducta *d. c. 2. 3. p. n. 179. & 3.* adductæ ibi ſub *n. 185.* quæ ſunt videndæ in propoſito.

46 Quarto † in reſignatione, ſeu permutatione huiuſmodi beneficiorum, ſic annexorum facienda erit publicatio in Eccleſia vtriuſque, iuxta conſtitutionem *de publicandis.*

47 Vltimo, † ſi duo beneficia diuerſarum diœceſum, vel alias ad diuerſos collatores ſpectantia, eſſent vnita æquè principaliter, in prouiſione illorum requiritur conſenſus vtriuſque Epiſcopi ſeu collatoris, ſicut in †

48 Eccleſiis Cathedralibus, ſeu Collegiatis ſic vnitis, quamuis canonici vnius non ſint canonici alterius, electio facienda deberet fieri ab omnibus communiter, & ab vtroque collegio ſimul in loco, de quo vnione conuentum eſt, vel in digniori, nempe in Cathedrali, quando vna eſt Cathedralis, alias conuentualis, vel alias vbi conueniunt. Abb. *d. c. 1. n. 6.* Caccialup. *art. 2. n. 2. & art. 8. q. 3.* Petr. de Peruſio, *c. 1. n. 6.* Quamuis † alias in prouiſione beneficij, cui alterū alterius diœceſis eſt vnitum acceſſorie, ſufficiat conſenſus Epiſcopi beneficij principalis, iuxta ſupra dicta, Petr. de Peruſio *de reuocatione vnionis c. 6. 6. q. num. 4.* Puteus *dec. 433. lib. 1. & deciſ. 40. lib. 1. & 15. lib. 2. part. 3. diuerſor.* Gonzalez *ſupra n. 24.*

Vnde † verum eſt, quod ait Ion. de Lignano *in cap. 2. de religioſ. domibus* quod ſi vnum monaſterium vniatur alteri, Epiſcopus maioris monaſterij, nempe cui facta eſt vnio, habebit confirmare Abbatem, quia fit denominatio à capitul. *leg. cum diuerſis, ff. de religioſ.* 50

Quamuis † iſtud non videri verum dicat Petr. de Peruſio *d. tract. de vnio. cap. 10. num. 4.* quia cum Epiſcopo reſeruetur iuriſdictio Epiſcopalis in monaſterio ſuæ diœceſis, vnito dicto *cap. 2. de religioſ. domibus* & diximus infra *numero* 222. videtur, quod vterque diœceſanus debeat illum Abbatem confirmare, alias derogaretur iuriſdictioni monaſterij vniti, quod fieri non debet, vt *d. c. 2.* 51

Nihilominus † doctrina Ioannis de Lignano eſt vera, ex dictis: nam quamuis alia iura, & iuriſdictio ſalua maneant Epiſcopo Eccleſiæ vnitæ, tamen confirmatio ſeu inſtitutio, aut collatio ceſſat in Eccleſia vnita ex natura vnionis acceſſorie, ex quo Eccleſia ſic vnita non vacat, vt dictum eſt *ſupra n. 15.* & ita tenet Caccialupus *art. 8. q. 15. & 16.* 52

Et ipſe † Petr. de Peruſio *dict. cap. 10. numero 1.* ſibi non conſtans aduertit, quod dicit Innocent. *in cap. paſtoralis, de donationibus* quòd diœceſanus in Eccleſia vnita habet ius inſtituendi, non procedere, quia vnita non vacat, *Clement. frequens, de exceſſibus prælat.* Ergo non fit inſtitutio rectoris in ea, ſed ſolum in ea, cui fit vnio. 53

Et † opinio Petr. de Peruſio *dict. numero 4.* ſolum procedet, quando vnio eſt, æque principaliter, iuxta dicta: quamuis Caccialupus, *dict. artic. 8. quæſtion. 5.* dicat, quod Abbatem confirmabit Epiſcopus maioris monaſterij, etiam quando æque principaliter fieret vnio, neque Innocent. ibi loquitur de Eccleſia vnita abſolute, & ſuppreſſa. 54

Et an † vnio ſit acceſſorie, vel æque principaliter, colligendum eſt ex verbis ipſius vnionis, vt ſi dicat, *quod vnit vnum alteri*, &c. vnio fit acceſſorie, maximè ſi dicat, &c. *& incorporamus*: ſi vero dicat, quod *vnit tale, & tale beneficium, vnio ſit æque principaliter.* 55

Et alias † quomodo id cognoſcatur, tradunt Anchar. *conſil. 114. ad fin.* Felin *in dict. capit. in noſtra, de reſcript. conſil. 33. & in capit. tranſlata, num. 6. & 7. de conſtitut.* Selua *dict. 3. part. 12. num. 20. gloſſ. verb. Eccleſias in d. Clem. per literas*, & ibi Cardinal. Imola, Bonifacius, & Abb. Rebuff. *d. tit. de vnio. n. 19. & 20. & in d. rep. §. qui vero, d. 3. notat. in fin.* Hoieda *d. c. 3. n. 5.* Maſcard. *de prob. concl. 1418.* Menoch. *de præſump. lib. 6. præſumpt. 80. n. 6.* & Rota *d. dec. 114. p. 2. diuerſ.* & poſt hæc Gonzal. *ſupra à v. 120* 56

Aduertendum † eſt tamen, quod annexio præbendæ, ſcilicet canonicalis facta dignitati, perſonatui, ſeu officio eiuſdem Eccleſiæ, etſi videatur facta acceſſorie, tamen non fit per viam incorporationis, & ſuppreſſionis, ſed vti duo beneficia obtinentur, quamuis contrarium velit Nauarr. *conſil. 14. numero quarto, de rebus Eccleſiæ.* Nam ad hunc effectum fit iſta vnio, vt praxis, & experientia docet, vt obtinens dignitatem ſit dignitas inter dignitates, & canonicus præbendatus inter canonicos, conſeruato numero canonicorum, & præbendarum, & tanquam canonicus habet vocem in capitulo, &c. 57

Et ideo † eſt quod collatio præbendæ pœnitentiarij ſpectat ad collationem illorum, ad quos antea ſpectabat, quamuis prouiſio officij pœnitentiarij, cui illa eſt annexa, vt in decreto S. Concilij *ſeſſ. 24. de reform. c. 8.* ad ſolum Epiſcopum ſpectet, vt dictum eſt, *ſup. 5. p. c. 4. à n. 137.* 58

Et

Et ideo † etiam est, quod non possunt duæ præbendæ simul teneri in eadem Ecclesia, etiam si vna sit annexa dignitati, seu officio, vt dictum est *præcedent. par. à n. 192.*

§. I.

Quis possit vnionem facere, & ex qua causa.

SVMMARIA.

60 SOlus *Papa potest vnire Episcopatus,*
61 Qui *etiam potest vnire omnia alia beneficia.*
62 *Episcopus etiam ex legitimis causis potest vnire beneficia suæ diœcesis non exempta.*
63 *Non tamen poterit vnire omnia beneficia suæ diœcesis,*
64 *Vbi adducitur declaratio S. Congregationis, quòd possunt plures Ecclesiæ seu beneficia vni vniri.*
65 *Legatus à Latere, qui est maior Episcopo, & omnia potest in sua prouincia, quæ Episcopus in sua diœcesi potest ex causa rationabili, & legitima vnire beneficia suæ prouinciæ, quæ conferre potest.*
66 *Quamvis legatus non alteret, ex quo non potest conferre beneficia, non possit etiam illa vnire, nam qui non potest conferre, non potest vnire.*
67 *In hac potestate vniendi succedit capitulum Sede vacante.*
68 *Non tamen poterit sibi vnire, sicut Sede plena non potest consentire vnioni faciendæ ipsi capitulo directe, & principaliter, &c.*
69 *Vicarius generalis Episcopi vnire non potest sine speciali mandato, etiam si sibi sit data facultas conferendi cum clausula generali, & ad omnia alia, &c. quæ non extenditur ad maiora.*
70 *Quamvis contra teneant Mohed. & Hieron. Gabr. & Gambarus relati.*
71 *Inferior Episcopo, etiamsi habeat facultatem conferendi, non potest vniones facere, nisi hoc ei competat ex priuilegio, vel præscriptione immemoriali, aut quadragenaria cum titulo, aut nisi haberet iurisdictionem Episcopalem,* & num. 72.
73 *Possunt etiam inferiores Episcopo facere vnionem, stante consuetudine proprie sumpta præscripta, licet non immemoriali.*
74 *Et pro prædictis facit declaratio S. Congreg. adducta.*
75 *Nec obstant aliæ declarationes adductæ.*
66 *Quibus respondetur.*
77 *Potest Episcopus facere vniones etiam monasteriis, & locis religiosorum.*
78 *Etiamsi religiosi, & monasteria sint exempta.*
79 *Ac fabricæ Ecclesiæ etiam Cathedralis.*
80 *Nec obstat declaratio adducta.*
81 *Cui respondetur.*
82 *Et comprobatur ex alia declaratione adducta.*
83 *Potest Episcopus facere vnionem cum onere legendi.*
84 *Non tamen potest facere vniones ad tempus seu ad vitam, sed solus Papa.*
85 *Et sic* cap. 15. sess. 24. de reformat. *non habet locum in suppressionibus ad tempus, sed perpetuis ex S. Congregatione.*
86 *Hæc facultas vniendi restringitur à Concilio in aliquibus casibus, primo, in terminis* capit. 9. sess. 14. de reform. *vt beneficia vnius diœcesis non vniantur beneficiis, seu locis alterius.*
87 *Secundo in terminis* cap. 13. sess. 24. *vt beneficia curata non vniantur monasteriis, dignitatibus præbendis, seu aliis beneficiis simplicibus, &c.*
88 *Quo decreto non solum vnio parochialis est prohibita, sed etiam partis fructuum, ex S Congregatione, sicut in terminis* capit. 16. sess. 25. de reform. *beneficia curata in simplex conuerti non possunt, etiam pro parte fructuum, vt in declarationibus*
89 *Et positis.*
notatur error Gonçalez.
90 *Tertio restringitur in terminis,* cap. 18. sess. 25. & cap. 15. sess. 24. de reform. *ad beneficia simplicia, & sic* d. c. 15. *non comprehendit dignitates ex S. Congregatione.*
91 *Quarto in terminis* c. 9. sess. 25. *vt beneficia libera non possint vniri beneficiis, vel hospitalibus iuris patronatus.*
92 *An Episcopus possit vnire beneficia reseruata, seu deuoluta.*
Resoluitur quod sic, nam reseruatio non impedit fieri vnionem per ordinarium, sed suspenditur eius effectus pro tempore prouisi de illo à Papa, præterquam si reseruatio esset perpetua, vt in prima dignitate, quicquid aliqui dicant. & n. seq.
94 *Similiter reseruatio superueniens impedit effectum vnionis, & illum suspendit donec reseruatio cesset, ex quo fit motu proprio, quamvis aliud sit in prouisione Papæ subsequente ad instantiam partis, non facta mentione seu suspensione vnionis.*
95 *Quamvis contra teneat Felinus dicens vnionis effectum non suspendi per reseruationem superuenientem, &c.*
96 *Et quamvis Rebuffus dicat reseruationem generalem non impedire vnionem, quia beneficium per vnionem dicitur suppressum, ob id non dicitur amplius vacare.*
97 *Vnio enim de beneficio non vacante impedit eius vacationem pro prima vice, imo vt vnio intret, & habeat effectum, requiritur vacatio illius.*
98 *Vnio enim ista non fit, vt ex nunc, sed in futurum, cum vacauerit,* & num seq.
Vbi adducitur declaratio S. Congregat.
100 *In terminis Concilij,* sess. 21. cap. 5. & sess. 23, cap. 18. & sess. 24. cap. 13. de reform. *reseruatio non impediet, nec suspendet effectum vnionis, ex illis decretis.* & num. seq.
Vbi adducitur resolutio Rotæ.
102 *Id solum habet locum in vnionibus factis ante vacationem, alias non valent vniones de beneficiis reseruatis factæ virtute illorum decretorum,* capitul. 18. & 15. *ex S. Congregatione, vt in declarationibus positis.*
103 *Consonat Concilium Bononien. adductum.*
104 *Nec obstant aliæ declarationes adductæ.*
105 *Quia intelliguntur, vt possit Episcopus vnire beneficia reseruata, etiam post vacationem quando vacantia in suo mense, & ad eius collationem spectantia ipse prius vniuit, alias secus, vt in prioribus declarationibus, & idem quando vniret ante ipsorum vacationem, si tempore vnionis erant affecta, eadem enim ratio fraudis tunc militat,* & num. seq.
107 *Ob quam fraudem fuit etiam alias decretum, quod si Episcopus beneficia vacantia seminario non applicauit detrahat tantum taxæ seminarij, quantum illa redderent, & de sua mensa assignet, &c. vt in declaratione S. Congregationis posita.*
108 *Causæ, ex quibus ab ordinariis debet fieri vnio, ad duas reducuntur, scilicet ad euidentem necessitatem, vel vtilitatem.*
109 *Et plures adducuntur causæ, à citatis.*
110 *Vnio magis concernit iustitiam quam gratiam, & cum causa præsertim necessitatis, tenetur Episcopus eam facere, & si recusaret, posset adiri superior.*
111 *Et similiter si capitulum nollet consentire, recurrendum est ad superiorem, & posset compelli, si iusta causa subesset.*
112 *In terminis autem Concilij dict. cap. 15. sess. 24. potest Episcopus, sed non tenetur, nec Metropolitanus potest supplere ex S. Congregatione.*
113 *Vnio facta per ordinarium sine causa, vel ex causa falsa, etiam seruata iuris forma, est nulla ipso iure.*
114 *Quicquid in facto ex falsa causa dicant citati.*
115 *Etiam vnio Apostolica facta ex causa falsa est nulla.*

116 *Etiamsi*

116 *Etiamsi facta sit Motu proprio.*

117 *Et etiam surreptio vitiat ipso iure vnionem Apostolicam,* & n.seqq.

Vbi adducuntur resolutiones Rotæ.

120 *Non præsumuntur causæ vnionis veræ etiamsi ordinarius, vel legatus eas inserat in vnione, & asserat esse veras, sed inuans se vnione, tenetur illas probare.*

121 *Si ordinarius, vel legatus in ipsa vnione enunciet adhibuisse causæ cognitionem & solemnitates requisitas, & reperisse causas esse veras, videtur standum ejus assertioni, & præsumendum esse pro vnione, donec contrarium probetur, etiamsi processerit parte non vocata, quia forte nullus tunc aderat, qui deberet vocari.*

122 *Quamuis contradicat practicabilia Rotæ.*

123 *Ratio est, quod licet alias regulariter non præsumatur solemnitas extrinseca, etiam enuntiata in instrumento quæ tempore actus verisimiliter interuenire non potuit parte opponente, tamen pro decreto, vel actu iudicis in quo enunciantur solemnitates, præsumitur, quod omnia sint solemniter acta, nisi contra probetur,* & num.seqq.

126 *Id intelligitur quando causæ, & solemnitates requisitæ nominatim, & in specie exprimuntur, secus in genere.*

127 *Sed quod præsumatur etiam pro decreto, si in genere exprimantur solemnitates, dicendo in communi causa cognita, vel iuris solemnitate seruata, tenent alij.*

128 *Et absolute Surdus relatus.*

129 *Omissa concordia Alciati, quod prima procedat in decreto requirente diligentem, & magnam causæ cognitionem, secunda in requirente leuem, quæ est probabilis, concordantur, vt prima procedat quando solemnitates enuntiantur à tabellione, seu notario, in instrumento decreti, secunda quando enuntiatio solemnitatum in genere fit ab ipso iudice,* & n.130.

131 *Et declaratur quod ait Menoch.relatus.*

132 *Tenetur dicta doctrina, quamuis contra eam, quod non stetur assertioni, etiam iudicis, qui non potest facere actum sine cognitione causæ, & solemnitate, si dicat eam adhibuisse etiam in specie, sed debere aliter de eo apparere ex separata scriptura, teneant Rom. & alij.*

133 *Et regul.*l.ſi fortè.ff.de caſtrenſ. pec. *non procedit in iudice, pro quo iura præsumunt stante enuntiatione solemnitatum.*

134 *An si iudex delegatus, seu executor, cui iuxta regulam Cancellarij committitur, vt si vocatis vocandis repererit causas esse veras, vnionem faciat, & c. referendo adhibuisse causæ cognitionem, & causas reperisse veras, procedat ad vnionem, præsumatur pro illo, & ei fides in iudicio contradictorio adhibeatur super veritate causarum.*

135 *Resoluitur negatiue non obstante supradicta doctrina, quæ non procedit in executore, & iudice delegato, pro cuius decreto non ita præsumitur.*

136 *Obiicitur, quod delegatus, cui Papa cõmittit, vt se diligenter informet de vtilitate causæ, & si repererit in euidentem vtilitatem Ecclesiæ cedere alienationem, confirmet, seu licentiam alienandi concedat, satis est, si adhibeat cognitionem extraiudicialem absque citatione, & pro eo & eius sententia præsumitur absque processu, & c.* & n.seq.

Vbi adducitur resolutio Rotæ.

138 *Respondetur hoc procedere, quando Papa simpliciter committit alicui, vt se informet, & c. tunc enim circa informationem statur ejus assertioni, & pro ejus decreto præsumitur absque processu.*

139 *Quod non solum videtur procedere, vbi non est clausula vocatis vocandis, & nullus est cõtradictor sed etiam vbi est d. clausula, nullus tamen est contradictor, nec qui debeat vocari, ex quo etiam tunc proceditur extraiudicialiter.*

140 *At supradicta resolutio procedit, vbi committitur cum clausula vocatis vocandis, quæ facit executorem mixtum, & est interesse habens, qui debet vocari, seu alias est, contradictor, tunc enim debet fieri processus, & c.*

141 *Si apparet de processu, seu actis super vnione, & receptione testium, siue parte vocata, siue non, quia non erat qui deberet vocari, stabitur illis, donec contra probetur, si postea res deducitur in litigium.*

142 *Facit quod vbi in alienatione rerum Ecclesiæ seruata fuit forma & iuris solemnitas, in dubio præsumitur facta ex causa iusta,*

143 *Quamuis quando fuit processum parte non vocata, etiamsi sit in possessione, qui obtinuit vnionem, contra teneant Ægidius, & practicabilia Rotæ:*

144 *Iuxta prædicta accipitur dictum Cardin. quod sufficit, quod de vnione constet: debet enim præsumi omnia fuisse solemniter acta, & c.*

AD quartum † dicendum est, solum Papam posse vnire Episcopatus, *capitulo, sicut vnire, de excessibus prælatorum,* Rebuff.*d.tit.de vnio. n.*22.23. & 25.Duaren.*lib.*5.*c.*9.Pet.Greg.*c.*20.*n.*6. Hoieda *d. c.*3.*n.*7.Lancel.*de tit.de vnio.*§.*non tamen*, & Cenedo plures referens *coll.* 87.*ad Decretales, n.*1.qui † etiam potest vnire omnia talia beneficia, cum in eis habet plenam potestatem, *c.*2 *de præb.in 6.Clem.*1.*vt lite pendente,* Caccialupus *art.*3.*n.*1.& *art.*4.*n.*1.*ad* 2.P.de Perusio *c.*4.*n.*2.Rebuff.*d.n.*23.& Hoieda *ibi,* & Azor 2. *p.lib.*6.*c.*28.*q.*6. 69 61

Episcopus etiam † ex legitimis causis potest vnire beneficia suæ diœcesis non exempta *d.c.sicut vnire,* vbi sic dicitur, *Sicut vnire Episcopatus, atq; potestati subjicere aliena, ad S.Pontificem pertinere dignoscitur: ita ad Episcopum Ecclesiarum suæ diœcesis vnio, & subiectio earundem, c.exposuisti de præb.* vbi Panor. & alij *c. consultationibus, pastoralis, de donat.clem. si vna de ribus Ecclesiæ, & Clem.*1.§.*ad hæc.de statu monach.* Rota *dec.* 1.& 2.*de offic.legati in nouis,* Caccialupus *art.*2.*q.*5.*n.* 18.Pet.de Perusio, *c.*4.*ex n.*21.Rebuff.*d.tit.de vnio. n.* 22.& *in rep.d.*§.*qui vero.*4.*præmisso, & notab.*3.*versic.de iure autem,* Gambar.*d.lib.*5.*subr.*1.*n.*35.Mandos.*d. tit. de vnio.* Duar.& P.Gregor.*sup.* Hoieda *d.n.*7. Lancel. *d.*§.*non tamen,* Fuscus *de visitatione libr.*2.*c.*2.*n.*19.Nauar.*conſ.*9.*n.*1.*de offic.ordinarij, &* 20.*de præb. &* 15.*n.* 1.*de rebus Ecclesiæ,* practicabilia Rotæ *d.c.de vnione, a n.*10. Rota *dec.* 133.*n.*5. *p.*2. *diuersorum,* & Azor *d. q.*6. Et nouissimè Vgol.*de offic.Episc.cap.*52.*in princ. &* §.1.*n.*1. 62

Non tamen † poterit Episcopus vnire omnia beneficia suæ diœcesis, Oldrad.*conſ.*262.*n.*2.& S.Congregatio Concilij super *c.*18.*sess.*23.*de refor.* sic censuit, Concilium non decernit, vt omnia beneficia simplicia vniantur Seminario, sed aliquot, ideo vnio facta omnium beneficiorum non valet, vt alias decreuit Congregatio. 63

Quamuis † possint plures Ecclesiæ, seu beneficia vni vniri, Caccialupus *art.*4.*q.*12. 64

Similiter † etiam legatus à Latere, qui est maior Episcopo, & omnia potest in sua prouincia quæ Episcopus in sua diœcesi, vt sup. dictum est 1.*p.c.*5.*n.* 183.potest ex causa rationabili, & legitima vnire beneficia suæ prouinciæ, quæ conferre potest, Rota *d.c.*459.*in antiq.* alias 3.*de offic.legati.& dec.*1.& 2.*eodem tit.in nouis,* Ægidius *dec.*512.Abb. *in c.fin.de confirmatio.vtili* & ibi Dec.*à num.*19.idem Abb. *in c.sicut vnire, n.*5.& 6 Rebuff.*in praxi.d.tit.de vnio.n.*24.& *in regul.de vnio.gloss.*11.*n.*13.& *in repet.d.*§.*qui vero, d.notab.*3.*versic.de iure autem.* Gambarus *supra à n.*41.Pet. Gregor.*supra* Hoieda *d.n.*7. Cuchus *in institutio. maiorib.* 65

iorib.lib.2.tit.5.à n.87 practicabilia Rotæ *ſup. n.12.* P. de Peruſ.*c.4.n.3.*& Caccialup.*art.3.2. q.ev n. 2.* qui tamen videtur remanere dubius,Villad.*de legato.q.9. à n.82.*& Azor *2.p.libr.5.c. 29.q.14.& ſeq.& lib.6.c.28.* & Vgol.*d.c.52.§.1.ſub n.1.*

66 Quamuis † legatus non à latere, ex quo non poteſt conferre beneficia *c.1.de offic.legat.in 6.*non poſſit etiam illa vnire , nam qui non poteſt conferre, non poteſt vnire,Caccialupus *art.3.n.12. & 14.* Pet. Greg.& practicabilia Rotæ *n.9. vbi ſup.* & alij conducunt dicta in ſimili *de penſione ſupra dict. 1. part. cap. 5. num. 286.* licet contra teneat Villadieg.*ſup. num. 87.*

67 Et in hac poteſtate vniendi ſuccedit capitulum ſede vacante,Caccialup.*art.3.q.6.n.19.* Petr.de Peruſio *c.4.n.29.*Rebuff.*l.1.it.de vnio.n.36.tit. de deuolutio. n.100.* Pet.Greg *ſupr.n.8.*Zerol.*in praxi Epiſcopali,1. p.verb.vnio.§.11.& 2.p.verb.capitulũ §.4.& verb.vnio.§. 7.*& Marc.Ant.Genuen.*in praxi Archiepiſcopali curiæ Neapolitanæ c.85.n.25.*Azor *d.lib.6.c.28. q.9.* Vgol.*d. c.52.§.1 ſub n.1* quicquid dicat Paulnus *de offic.& poteſtat.capit.Sede vacante 3.q.2.p.à n.17.*Hoieda *d. n.7.* & Cuch.*d.lib.2.tit.9.n.87.*& Azor ſibi contrarius *d.*

68 *2.p.lib.38.q.9.* Non † tamen poterit capitulum Sede vacante ſibi vnire,vt cenſuit S.Congregatio Concilij ſuper *c.15 ſeſſ.de reform.*his verbis, *Capitulum Sede vacante non poteſt ſupprimere quodcumque beneficium & ſibi vnire.*& in vna Hieracen.reſpondit non licere capitulo,etiam Sede vacante ſupprimere portiones vigore huius decreti,vt per Alexand.Monet.*de diſtrib. p.1.q.5.n.29.*Sicut Sede plena non poteſt conſentire vnioni faciendæ ipſi capitulo directe,& principaliter,& ideo requiritur authoritas Papæ,*d.Clem.ſi vna, §.ſin.vt infr.à.n.168.*

69 Vicarius autem etiam generalis † Epiſcopali vnire non poteſt ſine ſpeciali mandato , etiam ſi ſibi ſit data facultas conferendi cum clauſula generali , & ad omnia alia , etiam requirentia ſpeciale mandatum , quæ non extenditur ad maiora expreſſis , *c.qui ad agendum de procurat.in 6.Clem.2.eodem tit.*ita Caccialupus *art.3.q.8.n.23.*Pet.de Peruſio *c.4. n.32.* Pariſ.*conſ.40.lib.4.*Rebuff.*in praxi in forma vicariatus n.102.& d.tit.de vnio.n.37.*Mandoſ.*d.tit.de vnio.verſi. vicarius tamen,*Hoieda,*d.n.7.*Cuchus *d.lib.2.tit.8.num. 106.*Sbrocius *de vicario Epiſcopi lib.2.q.215.*Azor *d. lib.3.c.44.q.11.& lib.6.c.28.q.10.*Vgol.*ſupra,* Rot. *in Caputaq.benef.infrà addu&ta n.103.*

70 Quamuis Mohedanus † *deciſ. 3. de offic. vicarij* , & Hieronym. Gabr. *conſ.200. num.3. lib.1.* teneant contrarium, nempe vicarium poſſe vnire & quamuis Gambarus *ſupra* ex *num.115.* teneat vicarium habentem mandatum ad conferendum beneficia ,

71 poſſe vnire. Inferior etiam † Epiſcopo , etiam ſi habeat facultatem conferendi , non poteſt vniones facere, niſi hoc ei competat ex priuilegio , vel præſcriptione immemoriali, aut quadragenaria cum titulo *d.c.ſicut vnire,& d.Clem.1. §. adhæc.* & ibi gloſſ. *verb.ordinarios.*Abb.*in d.c.ſicut vnire,n.3.* & ibi Alex. de Neuo.*in additio.*Felin.*in c.auditis,n.9. de præſcript.* Caccialupus *art.3.q.7.& 9.* & Pet.de Peruſio *c. 4. n. 29.& 30.*& ibidem *de permutat.benefic.2. p. q.8. n.42.* Gambar.*in c.vnic.de rerum permut.in 6.n.113.* Gimon. *in enchidio benefic.tit.5.c.2.n.16. & 17. & 30.* Nicol. Delphinas *de iurepatron.libr.2.q.12.n.153.* (qui aiunt poſſe præſcribi ius vniendi, & authorizandi permutationem)& Rebuff.*tit.de vnio.n.32.& 33.* & in forma vicariatus *n.102.& in repet.d.§.qui vero 4.præmiſſo,& 3.notabi.verb.de iure autem,*Pariſ.*ſupra* Hojeda *d. n.7.*Petr.Gregor.*n.7 ſup.*Fuſcus *d.c.26.n.7.*Lancell.*d. §.non tamen.*in text.& in gloſſ.*verb. inferiores,* Sbroc. *n.12.*& practicabilia Rotæ *n.10.vbi ſup.*Azor *d.c.28. q.11.*Vgol.*d.c.52.§ 2.n.1.*

72 Aut † niſi haberent iuriſdictionem Epiſcopalem, quia poſſet vnire.Cardin.*conſ.74.*Abb. & Alexan.de Neuo *ſup.*Caccialupus *d.q.7.*Gambarus *d.lib.5.rubrica 1.n.16.*Pet.Gregor.*ſup.*Lancellot. *d.verb.inferiores,* practicabilia Rotæ,*ſupr.n.11.* Flores *q.24.n.15.* Manuel.Rodrig.*quæſt.reg.tom.3.quæſt.80.art.1.* & Vgol. *ſuprà.*

Poſſent † etiam inferiores Epiſcopo facere vnionem ſtante conſuetudine proprie ſumpta præſcripta,licet non immemoriali, ex Bellamera *de permut. benef.1.p.q.2.n.9.* 73

Et pro prædictis † facit declaratio S. Congregationis ſup.*c.5 ſeſſ.21.de reform.* quæ ſic ait : Cenſuit Congregatio dignitati curatæ poſſe vniri aliam dignitatem ex cauſa paupertatis iuxta hoc decretum , & *ſeſſ.24.c.13.* eamque vnionem facere poſſe Abbatem , ſi ſibi hanc facultatem vniendi legitimè præſcripſit , aut ex priuilegio in Eccleſia ſibi pleno iure ſubiecta iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem habet in in omnibus,& per omnia,alioquin vnionem faciendam eſſe per Epiſcopum cum conſenſu ipſius Abbatis & capituli. 74

Neque obſtant † ſequentes declarationes ſup. *c. 15.ſeſſ. 24. de reform.* ex quibus videtur inferiorem etiam habentem iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem non poſſe facere vniones. Prima, an Abbati exempto collegiatæ ſecularis iuriſdictionem ordinariam & quaſi Epiſcopalem, licet in ſua Eccleſia,vbi præbendæ ſimul cum diſtributionibus quotidianis adeo tenues ſunt, vt pro ſuſtinendo decenti canonicorum gradu,loci,& perſonarum qualitate, non ſufficiant , cum conſenſu capituli aliquibus ex iis ſuppreſſis,& earum fructibus , & prouentibus reliquarum præbendarum diſtributionibus applicatis eas ad pauciorem numerum reducere , Congregatio cenſuit non licere id Abbati,ſed Epiſcopo, tamen cum conſenſu capituli,ſi modo ipſa collegiata Eccleſia inſignis ſit , & alias ſeruentur , quæ præcepta ſunt à Concil.in hoc cap.Secunda, quæſitum fuit , an hoc idem liceret Abbatibus,& ſecularibus exemptis habentibus iuriſdictionem ordinariam,& quaſi Epiſcopalem ? Reſpon. Abbati qui iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem habet,etiam ſi eſſet exemptus, & ordinarius illius Eccleſiæ , & ſi in dicta Eccleſia omnia, quæ in hoc decreto continentur, concurrant , non licet , ſed tantum Epiſcopo prout hic. Tertia, prælatus collegiatæ Eccleſiæ hanc tenuium præbendarum ſuppreſſionem facere non poteſt,licet ſit exemptus , & Eccleſia ſit inſignis , cum hanc ſolis Epiſcopis Concilium conceſſerit cum conſenſu ſuorum capitulorum.Quam refert Alex.Monet.*de diſtrib. p.2.q.5.n.50.* 75

Quia iſtæ † declarationes ſolum id negant in ſpecie illius decreti quod ſolis Epiſcopis id concedit cum conſenſu capituli, quod Cenſuit Congregatio intelligendum eſſe tantum de conſenſu illius capituli,cui fit vnio. 76

Et poteſt Epiſcopus † facere vniones etiam monaſteriis,& locis religioſorum,*vt in d.c. conſultationibus,& d.c.paſtoralis & d.Clem.ſi vna,*Rota *dec.2. offic. ordinarij in antiq.*Felin.*in c.in noſtra n.42.de reſcript.* † etiamſi religioſi,& monaſteria ſint exempta , Cald. *conſ. 5. de rebus Eccleſiæ* , Cardin. *in dict. Clemen. ſi vna. num. 11.* Caccialupus. *art. 4. 4. quæſt.*& practicabilia Rotæ *ſup. n. 1.* quamuis contra teneat P. de Peruſio *c.4. n. 10.* ac fabricæ Eccleſiæ etiam cathedralis,Imol.*in d.Clem.ſi vna,n.14.& in c. cum acceſſiſſent,n.4.de conſtit.*& ibidem Felin.*n.22.*Rota *d.dec.133. n.6.p.2.diuerſ.* 77 78 79

Neque obſtat † ſequens declaratio ſupra *d. c.15. ſeſſ.24.* data Epiſcopo Tudertino, Epiſcopus,ſeu ordinarius non poteſt ſimplicia beneficia vnire diſtributionibus capellanorum Eccleſiæ cathedralis pro diuini cultus augmento, & ſimiliter non poteſt eas vniones facere fabricæ,ſeu ſacriſtiæ ob eius paupertatem ad ornatum, & alia Eccleſiæ neceſſaria:etiam 80

attento

attento quod sufferat omnia onera dictæ Ecclesiæ,
81 & parum possideat,† quia intelligenda est non posse Episcopum per illud decretum *d. c.* 15. & ex vi eius facere istas vniones,cum loquatur solum de præbendis. Non tamen negat id posse facere alias ex iure communi,&c.

82 Quæ † intelligentia comprobatur ex declaratione super *d.c.*15.quæ videtur eadem cum illa, & sic ait: Per hoc decretum non licet Episcopo vnire beneficio capellaniis,etiam Cathedralibus quæ habeant reditus tenues, cum loquatur solum de præben. item neque sacristiæ neque fabricæ. Sed hoc erit intelligendum, quando talis vnio fuit alicui Ecclesiæ, seu loco religioso, vt in vna Burgens. præstimon. 27. Iul. 1603. coram D. Lita, vbi fuit resolutum, quòd vnio facta per ordinarium, &c. *R.vnio.* 1.

83 Potestque Episcopus † facere vnionem cum opere legendi,Caputaquen.*dec.*348.*p.*3.& Zerola 2.*p.verb. vnio.*§.2.

84 Non tamen potest † facere vniones ad tempus, seu ad vitam,sed solus Papa, Staph. *de literis gratia,tit. de modis prouisionis,n.*19.Gambarus,*de lib.*5. *ubr. a n.* 17.*&* 127.dicens quod hæc vnio,neque Episcopo, vel legato conceditur,nisi habeant specialem facultatem,&c.Mandos.*in reg.* 12.*q.*6.*n.*5.*& reg.*19.*q.*10.*n.* 5.*& q.*16.*n.*4.*& reg.*22.*q.*11.*n.*2. *& in praxi signaturæ tit.de vnio.versi.vnio altera,*Mohed.*dec.* 1.*de officio vicarij,* aliàs 94.*&dec.*3.*de locato* aliàs 95.Zerola 1. *p. verb.vnio.*§. 7. & Concilium Prouinciale Bononien. *tit. de vnio.* §. *quæ obstant vnionibus beneficiorum*, vbi *in fine* sic ait:Quocunque autem casu beneficia quæcunque ad vitam vnire omnino & intra dictum,& nouissime Azor *d.lib.*6.*c.*28.*c.*17.

85 Vnde S. Congregatio † censuit quod decretum Concilij *c.*15.*sess.* 24 *de reform.* non habet locum in suppressionibus ad tempus,sed perpetuis, non tamen vnionem ad vitam fieri prohibentur per Concilium,*sess.*7.*c.*4.vbi perperam ait Gonzalez *gl.*5.§.7. *n.*146.sed solum decernitur, quod inducant incompatibilitatem,vt supra 11.*p.c.*5.*n.*219.

86 Hæc autem facultas vniendi † restringitur à S. Concil. Trident. in aliquibus casibus, videlicet in terminis *c.*9.*sess.*14.*de reform.*vt beneficia vnius diœcesis non vniantur beneficiis seu locis alterius, notant Fuscus *d.libr.*2.*c.*26.*n.*24.Hoieda *d.c.*3.*n.* 6. Zerola 1.*p. verb. vnio.* §.8. Azor *d.q.*17.quamuis antea possent vniri per Caccialupum *c.* 4. *q.*13.*& articul.* 6.*num.*8.

87 Secundo † in terminis *cap.*13.*sess.*24. *de reformat.* vt beneficia curata non vniantur monasteriis, dignitatibus, præbendis,seu aliis beneficiis simplicibus, &c. Hoieda *ibi*,& Zerola *ibi*,*&* §.2. Azor *dict. quæst.* 17.

88 Quo † decreto censuit S. Congregatio, Non solum vnio parochialis est prohibita, sed etiam aliqua pars fructuum earum vniri non potest, sicut in terminis *c.*16.*sess.* 25.*de reform.* beneficia curata in simplex conuerti non possunt, etiam pro parte fructuum &c. vt in sequentibus declarationibus super *dicta capit.* 16. Prima, Parochiales Ecclesiæ in simplex beneficium conuerti non possunt, quod intelligendum est etiam in aliqua parte fructuum ipsius parochialis. Secunda, Nec ordinarius dismembrare potest beneficia curata,ac vnire beneficiis simplicibus.Tertia ibi:Non conuertantur,etiam pro parte,videlicet ex parte etiam minori fructuum parochialis constituere beneficium simplex.Quarta, Non poterit ordinarius separare ab Ecclesiis parochialibus beneficia simplicia, siue oratoria, si illis vnita essent, etiamsi illis separatis parochiales non egeant.

89 Ait autem post hæc † Gonzalez *gl.sess.* 6. *num.*96. quod decretum Concilij [illegible].13.vbi disponitur,quod Ecclesiæ parochiales non vniantur, locum habet quando vere sit Ecclesia parochialis, & habet certos fines, alias non,vt censuit S.Congregatio Concilij per hæc verba:Parochiæ,quæ certos fines non habent, sed certum tantum populum, & per certas familias distinguuntur, vsque adeo vt sacramenta promiscue non administrentur, hoc Concilij decreto vtiquam non comprehenduntur, in quo certe fallitur Gonzalez. nam ista declaratio non refertur ad dictum decretum *in versi. in vnionibus*, sed *in versi. in iis quoque.* sicut alia declaratio, quæ ait: Congregatio Concilij censuit sufficere ad hoc, vt non sit locus *cap.* 13.*sess.* 24. *de reform.* curam esse distinctam.

Tertio restringitur†in terminis *c.*18.*sess.*23.*&c.*15. 90
*sess.*24.*de refor. ad beneficia simplicia.* Vnde in vna Elnen.*Congregatio censuit dictum decretum c.*15.*non comprehendere dignitates.*

Quartò † in terminis *c.*9.*sess.*25.*de refor.versi.insuper*, vt beneficia libera non possint vniri beneficiis, vel Hospitalibus iuris patronatus.Circa quod vide Leonem *in thes.for.Eccl.c.*31.*n.*14. 91

Sed an Episcopus possit † vnire beneficia reseruata, seu deuoluta, dic quod sic: nam reseruatio non impedit fieri vnionem per ordinarium, sed suspenditur eius effectus pro tempore prouisi de illo à Papa,Rota *decis.*4. *&* 6.*de rebus Ecclesiæ*, *in antiq.* Cardin. *in d. Clem.si vna in princ. quæst.* 6. Franc. *in c. si sibi absenti. num.* 11. *de præbend. in* 6. Felin. *in cap. in nostra de rescript. cons.* 27. Staphil. *de literis gratiæ,*2. *forma mandati, num.* 7. Selua 3. *part. q.*11.*num.*26.14. *qualitate.* Æneas de Falcon. *de reseruatio. q.* 4. *principali effectu* 23.Mandos.*rc.*12. .5.*n.*3. Granutius ad Simonetam *de reseruatio.q.*3.Zerola *de verb. vnio.*§.7. 1.*dub.*sic intelligendus 2.*dub.seq.& 2.part. eodem verb.* §.8.10.*&* 16.practicabilia Rotæ, *d. c.de vnione n.*12. & Hoieda *d.cap.*3.*num.*7.*&* 22.qui id recte intelligit *num.* 7. 92

Præter quam † si reseruatio beneficij esset perpetua,vt in 1. dignitate post Pontificalem quæ semper reseruata est,seu affecta per regulam Cancellariæ,& ideo non potest vniri per Episcopum. 93

Et ita absolute † tenendum est, quamuis Abb. *in d.c.sicut vnire ad fin.* & ibi Alexand. de Neuo.*in addition.*Caccialupus *art.*4.*q.*6.& P. de Perusio *c.*4.*num.* 6.*&* 24.& Azor *d.lib.*5.*c.*29.*q.*17.*& lib.*6.*c.*28. *q.*16. dicant quando Papa suæ dispositioni,seu ordinationi reseruat, seu reseruauit sibi ordinationem & dispositionem, non posse vnire: & quamuis Nauarr. *cons.*12. *de rebus Ecclesiæ* videatur velle non suspendi effectum vnionis per deuolutionem, vel reseruationem:& ita posthæc tenet Gonzalez supra *d.gl.*5. §.*n* 136. 94

Et similiter etiam reseruatio † superueniens impedit effectum vnionis, & illum suspendit, donec reseruatio cesset, ex quo fit motu proprio. Quamuis aliud sit in prouisione Papæ subsequente ad instantiam partis, non facta mentione, seu suspensione vnionis,Rot.*dec.*3.*de rerum permutat.in ant.* Bellamera *de permutat.benef.*3.*p.q.*9.*n.*11.practicabilia Rotæ *sup.n.*15.*versic.vnio per prouisionem,*Zerol.1.*p.verb. vnio.*§.7.1.*dub.*& dicitur *supr.*11.*p.c.*4.18.Rota *d.dec.* 4.*&* 6.Caccialupus *art.*9.*q.*5. Æneas *d.q.*4.*effectu* 42. practicabilia Rotæ *n.*12.*versi.vnio facta ab ordinario de beneficio.* 95

Quamuis † contrarium in hoc teneat Feli.*d.cons.* 27. dicens vnionis effectus non suspendi per reseruationem superuenientem, etiam motus proprio, non facta mentione de vnione, quam sequitur Selua *vbi supra.* 96

Et quamuis † Rebuff. *d.tit. de vnio.n.*32.absolute, & indistincte dicat, generalem reseruationem non impedire vnionem, quia beneficium per vnionem dicitur suppressum, ob id non dicitur amplius vacare, 97

care, *c. cum accessissent. de constitutio.* & sequitur Menoch. *cons.* 294. *n.* 4. 10. *& 17. lib.* 3.

97 Sed falsum est vnionem † factam de beneficio non vacante impedire eius vacationem pro prima vice, imo vt vnio intret, & habeat effectum, requiritur vacatio illius, Mandos. *reg.* 12. *q.* 5. *n.* 2.

98 Vnio † enim beneficij ante vacationem facta non fit, vt ex nunc, sed in futurum, cum vacauerit, gloss. *in d. Clem.* 1. vna verbo *vocatus*, & ibi Doctores.

99 Et est † declaratio S. Congregationis *supr. cap.* 18. *sess.* 23. ibi: Ante vacationem, &c. vt vnio facta sit non prout ex nunc, sed in futurum, vt per decessum obtinentis censeatur beneficium incorporatum, & vnitum Seminario.

100 In terminis autem † Concilij *sess.* 21. *c.* 5. *& sess.* 23. *c.* 18. *& sess.* 24. *c.* 15. *de refor.* reseruatio non impediet, nec suspendet effectum vnionis ex illis decretis, quod non aduertit Menoch. *dict. consil.* 294. vbi agit de vnione facta Seminario de beneficio, quod prætendebatur reseruatum, &c.

101 Et sic Rota in vna † Tudertina beneficij 25. Maij 1594. Coram D. Seraphino resoluit, vnionem factam de beneficiis reseruatis Ecclesiæ parochiali pauperi valere, neque esse necessariam mentionem de reseruatione, nec per eam suspendi, *ex d. c.* 5. *sess.* 21. *de reformat.* & in terminis *d. cap.* 18. est *decisio* Cæsaris de Grassis 132.

102 Si tamen Congregatio † Concilij declarauit, id solum habere locum in vnionibus factis ante vacationem beneficiorum, & alias non valere vniones de beneficiis reseruatis factas virtute illorum decretorum, *cap.* 18. *&* 15. vt apparet ex declarationibus seq. Prima super *d. c.* 18. Gienen. Congregatio Concilij censuit, vniones beneficiorum reseruatorum validas esse, modo factæ fuerint ante ipsorum vacationem, seruata forma à Concilio Triden. præscripta anno 1589. Secunda sup. *d. c.* 15. Idem seruandum est hic, quod S. memoriæ Pius V. & sanctiss. D. N. Gregor. XIII. decreuerunt in vnionibus factis, seu faciendis seminariis, quod vniones de beneficiis reseruatis validæ sunt, si modo fuerint factæ ante ipsorum vacationem: quod si post vacationem factæ reperiantur, nullæ sunt, & prouisi à Sede Apostolica mitti debent in possessionem dictorum beneficiorum. Tertia 18. Decemb. 1597. Congreg. Concilij censuit, si Episcopus beneficia simplicia seruata forma Concilij seminario vniuerit ante ejus vacationem, etiam in mense reseruato, vnionem debere effectum sortiri.

103 Consonat † Concilium Bononien. *tit. de Seminario, §. quæ beneficia Seminario vniri nequeunt*, vbi sic dicitur, Sicuti nec beneficia reseruata, quando post eorum vacationem vnio fieret: nam si ante vacationem vnita fuissent, vnio obtineret, & tradit Leo *in thes. for. Eccles. c.* 31. *n.* 23. & fuit dictum in causa Assisien. beneficij 11. Maij 1607. coram D. Marcomontio, quòd S. Congreg. Concilij censuit, vnionem, de qua ibi, factam seminario, tanquam de reseruato, fuisse inualidam, &c. Et est decis. in causa Caputaqu. benefic. coram eodem 12. Decembris 1608. quæ sic ait 133.

104 Neque obstat alia † declaratio Episcopo Aquilano 20. Aprilis 1572. quæ sic ait: Beneficia simplicia, quæ per mortem vacant, possunt vniri per Episcopum Seminario, licet essent reseruata, vel affecta, nisi tamen alia beneficia quæ jam vacassent in mense suo, scilicet Episcopi prædicti, & quorum collatio ad ipsum spectabat, non Seminario vniuisset, sed aliis contulisset, vel eandem vnionem factam non continuo enuntiasset, refert Cerola 1. *part. verb. Seminarium §.* 5. Et alia quæ sic ait: Si Episcopus beneficia in suis mensibus vacantia non vniuerit. videlicet & vacantia in mensibus reseruatis vnire non potest, cum fraus in hoc censeatur.

Quia † istæ duæ vltimæ declarationes intelliguntur, vt possit Episcopus vnire beneficia reseruata, etiam post vacationem, quando vacantia in suo mense, & ad eius collationem spectantia, ipse prius vniuit: tunc enim cessat omnino fraus, & ratio priorum declarationum, quæ procedunt, quando Episcopus prius non vniuisset beneficia vacantia ad suam collationem spectantia: tunc enim ad euitandam fraudem negatur illi facultas vniendi beneficia reseruata post ipsorum vacationem. 105

Et idem erit quando † vniret ante ipsorum vacationem, si tempore vnionis erant affecta, vt quia erant subcollectorum familiarium, militum, vel officialium curiæ, &c. eadem enim ratio fraudis tunc militat. Et ita 22. Febr. 101. Congregat. censuit de cætero ad obuiandum fraudibus oportere decerni, vt non possint etiam ante vacationem vniri Seminario beneficia, quæ obtinent personæ, quæ ob familiaritatem Cardinalium, vel aliam rationem tales sint, vt quocunque mense decedant, certum sit ea forte affecta sedi Apostolicæ. Ob quam † fraudem fuit etiam alias decretum, quod si Episcopus post erectionem Seminarij beneficia simplicia vacantia ei non applicauit, sed suis consanguineis, vel familiaribus contulit, detrahat tantum taxæ Seminarij, quantum illa redderent, & id de sua mensa Episcopali assignet Seminario quoad vixerit, vel alia beneficia vacantia, saltem eiusdem valoris, & ad eius collationem spectantia, etiam Seminario vniuerit Zerola *d. verb. Seminarium §.* 5. vt in sequent. declaratio. Congregationis data Vicario Aquilegien. Episcopus, qui ante diem 11. Iullij 1567. re ipsa seminarium non erexit, quandocunque illud erigere constituerit, ab ipsa reali erectione, nihil eius nomine, nisi dimidiam decimam redactam ad antiquam taxam exigat: & si quid amplius exegerit, vel restituat, vel cum eo compenset, quod in posterum post ipsam erectionem ad eam rationem exigendum erit, nisi tamen clare appareat totum illud quod amplius exactum erit, iam vere fuisse conuersum in præparamenta necessaria, aut aliam similem operam Seminarij. Antiqua autem taxa in hoc domino Veneto est intelligenda, quæ antea in vsu fuit, antequam alia nouissima in vsu fuerit, ibi. Quicunque vero Episcopus ante diem illum 11. Iunij re ipsa Seminarium erexerit, & seruata forma Concilij Trident. certam taxam stabiliuit, eamque à maiori parte taxatorum rationem summæ exigere incepit, seu illi sponte aut ex conuentione, aut metu executionis factæ, vel faciendæ soluerint, dummodo sit Episcopus in hac quasi possessione sic exigendi, eaque taxa in vsum Seminarij versa sit, & quotidie vertatur, in exactione huiusmodi perseueret, & omnes, qui detrectauerint soluere dictam summam, & taxam stabilitam, possit rigore, & iuris remediis compellere. Si aliqua tamen beneficia simplicia post erectionem Seminarij vacassent in sua diœcesi, quæ non applicasset Seminario, sed familiaribus, suis vel consanguineis contulisset, detrahat taxæ Seminarij tantam summam, quantam reditus illorum beneficiorum capit, & tantundem de sua mensa Episcopali assignet Seminario quoad vixerit, vel donec alia beneficia vacantia, saltim eiusdem valoris, & ad eius collationem spectantia eidem Seminario vniuerit, & eorum fructus cum effectu applicauerit. Si vero beneficia aliqua Seminario vniuisset, & nihil propterea taxæ iam stabilitæ detraxisset, cogatur omnino tantum inde detrahere, quantum est reditus illorum beneficiorum vnitorum Seminario præscripto. Sanctissimus tamen D. N. Clemens VIII. die 7. Octobris 1562. facultatem fecit, vt Episcopus in taxa facienda pro Seminariis possit, seruata 106 107

tamen forma tradita *in d.c.*19.onera beneficia nedum in dimidia decima, habito reſpectu ad antiquam taxam, iuxta Pij V. decretum verum & in maiori ſumma, prout beneficiorum, & locorum habito reſpectu, iuſtum & æquum viſum fuerit.

108 Cauſæ autem, ex quibus † ab ordinariis debet fieri vnio ad duas reducuntur, ſcilicet ad euidentem neceſſitatem, vel vtilitatem, *d.c.expoſuiſti, de prab.* vbi Dd. Oldrad. *conſ.*261. *& ſeq.* Rebuff. *d.tit.de vnio.n.* 38. *& in d.repet.§.qui vero.*3.*notab.verſic.*2.*poſſetis quærere,* Duaren. *ſup.* Mand. *d.tit.de vnio.& in regul.* 22. *q.*4.*n.*4. Lancell. *in inſtit. Cano. de vnio.*§.3. Hoieda *d.*2.*p.c.*3. *n.*8. Azor 2.*p.lib.*6.*c.*28.*q.*4.*&* 13.

109 Et † plures adducuntur cauſæ à Caccialupo *art.* 5. & à Petr. de Peruſ. *de vnio.c.*3. *& de renocatione vnio. c.*1. & aliquas ponit Fuſcus *d.lib.*2.*c.*26. & P. Greg. *de benef.c.*20.*n.*14.

110 Vnde vnio magis † concernit iuſtitiam, quàm gratiam, Abb. *d. cap. ſicut vnire n.* 6. & practicabilia Rotæ *ſup.n.*3. & cum cauſa, præſertim neceſſitatis, tenetur Epiſcopus vnionem facere, & ſi recuſaret, poſſet adiri ſuperior, vt per Rebuff. *d.tit.de vnio. num.* 42. cum Caccialupo *art.*5. & Pet. de Peruſio *c.*3. *&* 10. In quo tamen *c.*10. nihil dicit, voluit allegare *cap.*11. 3. *quæſt.* (vbi tamen potius dicit contrarium: nam ait, quod dictum *cap. expoſuiſti*, dicit, quod Epiſcopus poteſt id, diſcretione præuia: & ſic videtur relinqui arbitrio Epiſcopi, verbum enim *poteſt*, importat voluntatem, & non neceſſitatem, &.) & per Mandoſ. *regul.*12.*q.*6.*n.*4.

111 Et ſimiliter ſi capitulum † nollet conſentire, recurrendum eſt ad ſupetiorem, Bonifac. *in d.Clem. ſi vna.num.*20. & poſſet compelli, ſi iuſta cauſa ſubeſſet,

112 Caccialupus *art.*5.*num.*2. in terminis † autem Concilij *dict. cap.*15. *ſeſſ.*44. *de reform.* ſuper illis verbis: *liceat Epiſcopis*, ſic cenſuit S. Congregatio, *Ergo poteſt, ſed non tenetur: vnde metropolitanus non poteſt ſupplere in hoc.*

113 Et vnio facta † per ordinarium ſine cauſa, vel ex falſa cauſa, etiam ſeruata iuris forma, eſt nulla ipſo iure, ex *d.c.expoſuiſti*, vbi Abb. & Imola, Oldrad. *d. conſil.* 261. *& ſeq.* Caccialupus *artic.* 5. Mandoſ. *d.regul.*12.*quæſt.*6.*n.*3. *& de ſignatura gratia, d.tit. de vnio.verſi.ſine cauſa vero*, Duaren. *d.cap.*6. Hoieda *d. c.*3. *à num.*16. Burſat. *conſil.*285.*n.*13. *lib.*2. qui ait, quod vnio beneficiorum, vt valeat, manifeſta Eccleſiæ vtilitas, neceſſitaſque requiritur, cauſæ cognitio, ac omnium, quorum intereſt, citatio: & Rota *dec.*133. *n.* 3.*p.*2.*diuerſ.*

114 Quicquid in vnione † facta ex falſa cauſa dicat Rota *dec.*1. *de exceſſi.prælator. in nouis*, *&* 2.8. *&* 12. *de rebus Eccleſiæ, in antiqu. &* 2. *eodem in antiquior.* Ægid. *dec* 617. ſeu 618. *ad fin.* Caſſador. *dec.*1. *de vnio.* Boerius *dec.*345.*n.*1. Millis *in reper. verb. vnio facta ex falſa cauſa*, Rebuff. *in praxi in d. regul. de vnio. gloſſ.* 5. *&* 9. *& in d.rep.*§. *qui vero d. verſ.* 2. *poſſeſſ.* Ferret. *conſ.*236.*n.*4. Maſcard. *de probat.concl.*1419. Petr. Gregor. *d.c.*20.*n.*13. & practicabilia Rotæ, *ſupran.*3. Azor *d.c.*28.*q.*14.

115 Et etiam vnio † Apoſtolica facta ex falſa cauſa, eſt nulla, Ægidius, Caſſador. & Millis, *vbi proxime*, Felin. *in capit. poſtulaſti*, *num.* 3. *de reſcript.* Rebuff. *d.gloſſ* 5. *&* 9. Maſcard. & practicabilia Rotæ *numero 6. ſupr.*

117 Etiamſi † facta ſit motu proprio, iuxta dicta *ſup.* 1.*p.c.*5.*n.*502. & ſequenti Cardin. *conſil.* 96. Socin. Senior *conſ.*1.*n.*7.*vol.*3. Felin *in c. ad aures de reſcript. n.*9. *verſic. & pulchre, & in c. cauſam. de teſtib. n.*3. Staphil. *de literis gratia. tit. de vi & affectu clauſular.* De clauſula *motu proprio, verſic.*7. *& vltimo, n.*5. Selua 3. *p.q.*12.*n.*3. Mand. *regul.*22.*q.*2.*n.*3. practicabilia Rotæ *d.n.*6. & Gambarus *d.lib.*5. *rubric.* 1. *de poteſtate legati in vniendo à n.* 94. idem dicens in vnione facta à legato, quia in eius literis ſurreptio vitiat, ſicut in literis Papæ. Quamuis contrarium in vnione Apoſtolica facta motu proprio teneant Millis, & Maſc. *ſupr.* & abſolutè Rota, Boerius, & Ferretus ſup. citati *n.* 114.

Et etiam ſureptio † vitiat ipſo iure vnionem Apo- 117
ſtolicam, Abb. *conſ.*101.*p.*1. Felin. *in d. c. poſtulaſti, n.*3. Ripa *lib.*2. *Reſpon.c.*10. Rebuff. *d.gloſſ.*5. *& conſil.* 195. *verſi.*10. *ſurreptitia*, & Mandoſ. *d.tit.de vnio. verſi. penultim. & fin.* Concilium Tridentin. *ſeſſ.*7. *c.*6. *& ſeſſ.* 25.*c.*9. *verſic. inſuper, de reform.* Rota in vna Volaterana vnionis 3. Ianuarij 1595. coram D. Blanchetto, † 118
in vna fuit reſolutum, quod vnio eſt ſurreptitia facta monaſterio ad ſupplicationem prioris in conuentu, ſi tamen conſtat, quod ibi quandoque vnus monachus, quandoque vnus presbyter pro ſeruitio Eccleſiæ degebat. Et etiam ſurreptitia non facta mentione qualitatum beneficiorum annexorum, vt quia ſunt curata. Rota in antiquis *dec.* 37. *&* 75. *de reſcript.* & etiam non narrata diſtantia loci, quæ vel retraxiſſet Papam à concedendo, vel ſaltim difficiliorem reddidiſſet, & etiam non narrato, quod Eccleſia monaſterij, cui fit vnio, ſit vnita alteri monaſterio, &c.

Rota etiam † in vna Auellina vnionis 13. Ianua- 119
rij 1594. coram D. Penna, in qua fuit reſolutum, vnionem monaſterij factam à Leone X. ſurreptionis vitio laborare, primo ex omiſſa ſpecificatione 50. & amplius monaſteriorum, quæ veniebant in vnione, de quibus non fuit facta mentio. Secundo, ex eo quod aliquot monaſteria dicerentur eſſe de iure patronatus laicorum, ad Couarr. *pract.c.*36.*n.*1. Rebuff. *in praxi tit. de vnio. n.* 28. Tertio ex tacita qualitate Abbatis monaſterij vniti, quem ſi Papa intellexiſſet habere mitræ, & baculi paſtoralis vſum, & ſolemniter populo benedicere, & iuriſdictionis, cognoſcendi inter vaſallos cauſas matrimoniales, participem fuiſſe, non eſt dubium, quin vel negaſſet, vel difficilius vnionem conceſſiſſet, *ſuper literis, & c. poſtulaſti, de de reſcript. &c.*

Nec præſumuntur † cauſæ vnionis veræ, etiam 120
ſi ordinarius, vel legatus eos inſerat in vnione, & aſſerat eſſe veras, ſed iurans eſſe veras, tenetur illas probare, Oldrad. *d.conſ.*261. Caputaquent. *dec.*350. *n.*30.*p.*3. & practicabilia Rotæ ſupra *n.* 6. Quamuis Rebuff. *in praxi tit. de vnionis reuocatione.n.*10. videatur velle credendum eſſe Epiſcopo, vel alteri facienti mentionem de cauſa vnionis, ſi exprimatur: & facit doctrina Decij *in c. quæ Eccleſiarum, n.*130. *de conſtit. & in c. cum ſit Romana, num.*7. *de appellat.* quod aſſertioni iudicis non ſtatur ſuper cauſa, ſine qua actum facere non poteſt, Aymon. *de antiquit. temporis,*2. *par.* §.1. *num.*13. *&* 21. Alciat. *de præſumpt. reg.* 3. *præſumpt.* 9. *num.*27.

Si vero ordinarius, † vel legatus in ipſa vnio- 121
ne enuntiet adhibuiſſe cauſæ cognitionem, & ſolemnitates requiſitas, & reperiſſe cauſas eſſe veras, videtur ſtandum eius aſſertioni, & præſumendum eſſe pro vnione, donec contrarium probetur, etiamſi proceſſerit parte non vocata, quia forte nullus tunc aderat qui deberet vocari, Cæſar de Graffiis *deciſ.*132. *num.*16. vbi inter alia dicitur in caſu illius deciſionis conſtare de conſilio quatuor Deputatorum requiſito ex forma Concilij Trident. *ſeſſ.*23. *cap.*28. in vnione per Epiſcopum facienda ſeminario ex ipſa enuntiatione, de qua in vnione, &c.

Quamuis practicabilia Rotæ *ſup. num.*6. *verſ. idde*, 122
quod ſi inſtrumenta, cum Calderino *conſil.* 4. *de rebus Eccleſiæ*, dicat, quod ſi in inſtrumento vnionis dicatur per ordinarium habito prius ſpeciali tractatu & conſilio cum multis canonicis, & cum authoritate & & conſenſu canonicorum, & præpoſiti, &c. iſta verba non probant tractatum præcedentem.

tem. Quod etiam dicit Rot. *decis.* 716. *p.* 2. *diuers.* circa finem, non ex assertione prælati, sed aliter probari debet.

123 At nostræ sententiæ † ratio est, quod licet alias regulariter non præsumatur solemnitas extrinseca etiam enuntiata in instrumento, quæ tempore actus verisimiliter interuenire non potuit, *l. quicumque* §. *fin. ff. de publican.* Felin. *in c. sicut, de re iudicat. n.* 26. & 27. Ant. Gomez 2. *tom. variarum, c.* 11. *n.* 17. Mascard. *de prob. concl.* 1321. *ex n.* 1. Menoch. *de præsumpt. libro* 3. *præsumpt.* 132. *à n.* 28. & 33. *dec.* Pedemontani Cacherani 172. Cæsar de Graffis *d. dec.* 132. *num.* 15. & 17.

124 Parte † tamen opponente, Felin. *d. c. sicut, num.* 28. Aymon. *de antiquitate temporis*, 1. *part. sectione quæritur num.* 30. Anton. Gomez & Menoch. *numero* 35. ibi Mascardus *d. conclus.* 1321. *num.* 19. & 936. *num.* 5. & 1412. *n.* 8.

125 Tamen † pro decreto, vel actu iudicis, in quo enuntiantur solemnitates, præsumitur quod omnia sint solemniter acta, nisi contra probetur, *l. ab ea p.* 2. *respon. ff. de prob. c. in præsentia, de renuntiat. leg.* 1. *in fine principij, ff. de rebus eorum, l. etsi præses, C. de prædiis minorum. & l.* 1. *C. de fid. instr. & iur. hast. fisc. libr.* 10. & *ibi gl.* 1. *in fin.* & nouissimè Grat. *discept. forens. c.* 153. *à n.* 16. Speculator *tit. de empt. & venditio.* §. *nunc demum restat. n.* 5. Alex. Iason. & alij *in l. sciendum, ff. de verb. oblig.* Baldus & Paulus, *n.* 2. *in l. cum hi,* § *si prætor ff. de transactio.* Faber *in* §. *fin. n.* 3. *de fideiussor.* Felin. *in c. quoniam contra, n.* 37. *conclus.* 7. & Decius *à n.* 187. *de prob.* idem Felin. *in c. Albericus, de testibus sub n.* 4. Alciat. *d. reg.* 3. *præsumpt.* 10. Aymon. *supra* 2. *p.* §. 1. *à n.* 14. Ang. Gabr. *de sententiis, concl.* 5. *in princ. & n.* 37. & 38. Masc. *concl.* 487. & 489. & *d. concl.* 1321. *n.* 21. & Menoch. *de præsumptio. libr.* 2. *præsumpt.* 75. *à n.* 12. dicens magis receptum, & plures per eum relati, & per Simoncell. *de decretis libro* 3. *tit.* 7. *numero* 41. Achilles *dec.* 199. alias 2. *de decretis*, Puteus *dec.* 410. *lib.* 2. & Rota *dec.* 589. *ex numero* 3. *part.* 1. & *dec.* 72. *numero* 34. & 36. & *decis.* 179. *num.* 4. & *dec.* 193. & 316. *num.* 7. *part.* 2. *diuers.*

126 Quod tamen intelligitur † quando causæ, & solemnitates requisitæ nominatim, & in specie exprimuntur, secus in genere, Faber & Felin. *supra*, Parisius *cons.* 12. *n.* 58. *libro* 2. & *consil.* 85. *n.* 39. *libr.* 3. Ant. Gabr. *d. n.* 38. & Achilles *supra*, Rota *d. dec.* 72. & Menoch. *vbi proxime n.* 22. dicens communem, & veram opinionem, & alij, vt per Alciat. *supra n.* 2. & in terminis vnionis. Oldrad. *d. consil.* 262. *n.* 4. & practicabilia Rotæ *supr. n.* 6. *in fin.*

127 Sed † quod præsumatur etiam pro decreto, etiam si in genere exprimantur solemnitates, dicendo in communi, causa cognita, vel iuris solemnitate seruata, tenent Baldus, & Paulus *supra*, & Aymon. *num.* 9. & 14 dicens communem, & alij per eum relati, & per Simoncellum *supra num.* 42. & Gratian. etiam *supra*, & quod ex † decreto præsumatur causæ co-

128 gnitio, & solemnitates requisitæ, absolute ait Surdus *de alimen. tit.* 8. *priuil.* 56. *n.* 113. & *seqq.*

129 Et omissa † concordia Alciati *d. præsump.* 10. *num.* 5. quod prima procedit in decreto requirente diligentem, & magnam causæ cognitionem, secunda verò in requirente leuem causæ cognitionem, quam sequitur Ang. Gabriel. *supra num.* 42. & 43. & Mascard. *d. concl.* 487. *à n.* 6. qui eandem distinctionem videtur facere in assertione notarij *ibi n.* 23. & est pro-

130 babilis.

Possunt concordari, † ut prima proceda, quando solemnitates enuntiantur à Tabellione, seu notario in instrumento decreti, & ita loquuntur Faber, Felin. & alij: eo quod alias notarius videretur scripsisse, vt iudex, & non vt testis. Secunda verò procedat, quando enuntiatio solemnitatum in genere fit ab ipso iudice, tunc enim cessat dicta ratio, Faber *supra*. Et ita distinguit Decius *supra*

num. 183. dicens, quòd distingui potest, quod instrumentum nomine iudicis concipitur, & satis est, quod generaliter dicat, secus est, si nomine notarij, vt colligitur ex decis. Ioan. Fabri *in d.* §. *fin.* & sequitur Aymon. *supra num.* 10. in actu, in quo præiudicatur tertio, vel in quo partes sibi præiudicare non possunt, quia tunc magis præsumeretur pro actu iudicis quam notarij.

Et quod † ait Menoch. *supra num.* 46. citans alios, 131
quod quando decretum fuit interpositum à iudice, sed solus notarius iudice ipso non mandante asseruit adhibitas esse solemnitates, antequam decretum interponeretur, non præsumitur pro ipso decreto, siue de leuibus, siue de grauioribus causis agatur, procedit quando notarius separatim id assereret, & nō in ipso istrumento decreti concepto nomine notarij, & in eius persona, maxime si est subscriptum, aut sigillatum à iudice: nam tunc, etiamsi enuntiatio solemnitatum fieret in genere, sufficeret propter approbationem iudicis.

Et ita tenendum est, † quamuis contra dictam 132
doctrinam, quod non stetur assertioni etiam iudicis seu prælati, qui non potest facere actus sine cognitione causæ, & solemnitate, si dicat se adhibuisse causæ cognitionem, & debitas solemnitates, etiam in specie, sed debere alias de eo apparere ex separata scriptura, teneant Romanus *in d. l. sciendum, n.* 36. & Paulus *consil.* 38. quem sequuntur Rebuff. *in concordatis, rubr. de Concil. Lateranen. Concilij* 23. & 4. *illatione*, & alij relati per Simoncellū *d. tract. de decretis lib.* 1. *tit. n.* 101. & per Menoch. *supra n.* 6. & Rota *dec.* 716. & 752. *n.* 3. *p.* 1. & *dec.* 160. *p.* 2. *diuers.* quam opinionem in puncto iuris dicit veriorem Alciatus *d. præsumpt.* 10. *n.* 3. & 4. Sed iura per eum allegata eam non probant, vt recte ostendit Menoch. *supr. n.* 16. & 17. Et de iure † etiam dicit certissimam 133
Simoncellus *d. lib.* 3. *tit.* 7. *n.* 42. quamuis ex consuetudine dicat præsumi pro decreto, in quo enuntiantur solemnitates, etiam in genere.

Nec obstat † regula *l. si forte, ff. de castrens. pecul.* 134
quia non procedit in iudice, pro quo iura præsumunt stante enuntiatione solemnitatis, iuxta dicta, & Dd. citatos. Nec etiam obstat text. *in cap.* 1. *de reb. Eccles. non alienand.* ex quo notant ibi Doctores, Archid. 3. not. Domin. *num.* 5. Franc. & alij, quod licet in instrumento alienationis rei Ecclesiasticæ dicatur, vtilitatem, vel necessitatem alienandi subesse, nisi aliter probetur, non adhiberetur fides, sequitur Genuens. *in praxi cap.* 65. *in annot. numero* 21. & ex eo tenere videtur contra prædictam doctrinam. Nam respondetur, quòd ille text. & Doctores ibi non loquuntur de decreto iudicis, seu prælati, & assertione in eo contenta, de quo nos agimus, sed instrumento alienationis, & assertione ipsorum contrahentium & alienantis (ibi enim ipse Episcopus vt patet, fuit author alienationis & concessionis decimarum) pro quo non debet præsumi, quòd non stetur assertioni alienantium, Rot. *decis.* 722. *nouissi.* Farin. *num.* 2. cum alienans, & contrahens sit pars formalis in illo actu: & ita etiam procedit decis. Rotæ in causa Toletana parochialis de Madrid. 19. Nou. 1601. coram D. Corduba infra adducta *c.* 3. *seq. n.* 7. nam ibi etiam ordinarius est author dismembrationis, & ideo non stetur eius assertioni de causa, sed erit per processum iustificanda.

Sed est difficultas, † an si iudex delegatus, seu 135
executor, cui iuxta *regul. Cancellariæ* 21. seu 22. *de vnio.* committitur, vt si vocatis vocandis reperierit causas esse veras, vnionem faciat, &c. referendo adhibuisse causæ cognitionem, & causas reperisse veras procedat ad vnionem, præsumatur pro illo, & ei fides in iudicio contradictorio adhibeatur super veritate causarum.

135 In qua difficultate † reſpondet negatiuè Ægidius *deciſ.*377. & 617. & practicabilia Rotæ *ſub num.*6. non obſtante ſupra dicta doctrina præſumi pro decreto iudicis, in quo enuntiantur ſolemnitates, quia id non procedit in executione, & iudice delegato, pro cuius decreto non ita præſumitur. Ægid. *ibi*, Angel.Gabriel.*dict.concluſ.*5.*de ſentent.*44. vbi regulæ, quod præſumatur pro decreto iudicis, limitat, vt procedat in iudice ordinario generali, ſecus in iudice ſpeciali ad certum actum deputato, Puteus *deciſ.*144.*num.*4. *libro* 2. Rota *dict. deciſ.*195. *num.*4.

136 Difficultatem † tamen facit, quod delegatus, cui Papa committit, vt ſe diligenter informet de vtilitate Eccleſiæ, & ſi repererit in euidentem vtilitatem Eccleſiæ cedere alienationem, confirmet, ſeu licentiam alienandi concedat, ſatis eſt adhibeat cognitionem extraiudicialem abſque citatione, & pro eo & eius ſententia præſumitur abſque proceſſu, maximè ſi aſſereretur adhibuiſſe cognitionem, ſeu ſe informaſſe, &c. Abb. *conſil.*41. *part.*1. quod conſilium ſequitur, & commendat Decius *conſil.*341.*num.*12. Capic. *deciſ.*16. *numero* 4. Puteus *deciſ.*432.*lib.*2. & Rota in vna Raguſina emphyteuſis 20.Iunij 1578. coram D. Lancelloto, quæ habetur *part. diuerſ. deciſ.*479. & in vna Anconitana terrarum de anno 1577. coram D. Seraphino, & in vna Romana deuolutionis 20. Maij 1580. coram D. Lancelloto, quæ habetur *dict.* 1. *part. diuerſor. deciſio.*636. *num.*1. & 4. & in vna Auerſana tenimenti 15. Februar. & 5. Martij 1582. quæ habetur *d.*1.*part.deciſ.*716.*num.*4. & in vna Auximana bonorum 13.Maij 1585. coram Dom. Seraphino, & 15. Nouembr. eiuſdem anni coram D.Robuſterio. & in vna Gadicen. cenſus 23.Ianuarij 1595 coram Dom. Seraphino,& illa coram Seraphino,quæ deciſ.714. nouiſſ.Farin.

137 In qua fuit reſolutum, Cenſum conſtitutum à cap. Gadicen. pro extinguendis prioribus cenſibus ad maiorem rationem creatis, & ſumptis à perſonis particularibus, quorum reditus per plures annos capitulum recognoſcendo bonam fidem, quod pro ipſius cap. neceſſitatibus dicti particulares ſe obligauerint, ſoluit, fuiſſe vtilem, & validum non obſtante, quod non conſtet de verificatione cauſæ, nempe quod fuerint creati pro neceſſitatibus capituli, quia cum hoc faſſi fuerint capitulares, & negotium fuerit confectum cum authoritate ordinarij Gadicen. habentis ad hoc authoritatem à ſede Apoſtolica, vtique præſumitur pro ipſius decreto, & hoc pacto recognitio bonæ fidei facta per capitulum fuit approbata per ordinarium in conſtitutione huius noui cenſus, &c. Et fuit dictum ſupra *6.part. n.*248.Rot.etiam in alia Romana cenſus 2.Decemb. 1609. coram D.Marcomontio, vbi fuit reſolutum, &c. *Rub.alien.ver. Eccleſ.* & tradit Gratian. *in addit. ad dec.ſ.99.num.*3.allegans deciſ.Rotæ in Papien.bonorum 28.April.1595. coram D. Seraphino, Rota etiam in Hiſpalen. legitim. 11. Maij 1612. coram D.Vualdo.

138 Reſpondetur hoc procedere, † quando Papa ſimpliciter committit alicui, vt ſe informet, &c. tunc enim citra informationem ſtatur eius aſſertioni: & pro eius decreto præſumitur abſque proceſſu, Rota *d.deciſ.*716.*n.*4.*& deciſ.*160.*n.*8.*part.*2. & Proſper de Auguſtino *in append.ad ſummam bullarij*, *verb.alienatio ſub n.*12.*pag.*498.

139 Quod non ſolum † videtur procedere vbi non eſt clauſula, vocatis vocandis; & nullus eſt contradictor, Puteus *d.deciſ.*144.*n.*1.*&* 2. ſed etiam vbi eſt clauſula *vocatis vocandis*, nullus tamen eſt contradictor,nec qui debeat vocari, ex quo etiam tunc proceditur extraiudicialiter, Rota *d.deciſ.*636.& in d.Anconitana terrarum,vbi,vt *in deciſ.* dicitur,commiſſio cantabat vocatis vocandis, quamvis contradicat Ægid.*d.deciſ.*617.

At ſupradicta reſolutio † procedit vbi committitur cum clauſula *vocatis vocandis*, quæ facit executorem mixtum, Felin.*in cap.exhibita*, *n* 4. *de iudic. & in cap. de cætero*, *num.*10. *de re iudicat. cum aliis*, & eſt intereſſe habens qui debet vocari, ſeu alias eſt contradictor, tunc enim debet fieri proceſſus, & requiritur receptio teſtium, & probationum ſuper veritate narratorum, de quo proceſſu debet doceri, Ægidius *d. deciſ.*617. & Puteus *d.deciſ.*144. *num.*4 Et quando in reſcriptis Papa committit executori, vt ſe informet per receptionem teſtium & probationum, ſeu quod procedat iuxta formam Paulinæ requirentis teſtes, & probationes pro veritate narratorum recipi, vt *dict. deciſ.*716. *&* 760. Quamvis iſtam diſtinctionem rejiciat Genuen. *in praxi d. cap.*65. *in annot. num.*21. tenens indiſtinctè ſemper debere conſtare euidenter de cauſa & vtilitate Eccleſiæ per teſtes, & alias legitimas probationes, & non eſſe ſtandum aſſertioni commiſſarij, etiamſi ei Papa ſimpliciter committat quòd ſe informet, per text. & Doctores *in d. cap.* 1.*de reb. Eccleſ.in* 6. qui id non probat, vt *ſup à num.*133. & per Ægid. Bellam. *in rep. Clem. ſi vna de reb. Eccleſ. non al en. num.*256. concludentem non eſſe adhibendam fidem executori cui Papa commiſit, quod diligenter ſe informet de cauſa vnionis faciendæ. 140

Si tamen apparet † de proceſſu, ſeu actis ſuper vnione, & receptione teſtium & probationum, ſiue parte vocata, ſiue etiam non vocata, quia nullus erat qui deberet vocari, ſtabitur illis, donec contra probetur, ſi poſtea res deducitur in litigium, quia fortè rector, vel ſucceſſor dicit cauſam non fuiſſe veram, & ita colligitur ex *dict. deciſ.* Rotæ 716. *ad fin.* Et alias eſſet durum cogere habentem vnionem ad iterum probandum cauſas, cum titè & rectè eas probauerit tempore vnionis. 141

Facit † doctrina Alexan.*conſ.*79. *num.*18. *lib.*1. Iaſon.*conſ.*54.*n.*3.*lib.*1 Cornei 181.*col.*12. *lib.*2. Couar. *lib.*2. *variarum*, *cap.*17. *n.*2. quod vbi in alienatione rerum Eccleſiæ ſeruata fuit forma, & iuris ſolemnitas, in dubio præſumitur facta ex cauſa iuſta, & dicit in propoſito Hojeda *d.c.*3.*n.*19.*verſic.vel aliter, & ſecundo.* 142

Quamvis † contrarium in hoc, quando fuit proceſſum parte non vocata, etiamſi ſit in poſſeſſione qui obtinuit vnionem, teneant Ægid. *d. deciſ.*617. & practicabilia Rotæ *ſupra n.*6. 143

Et iuxta prædicta eſt † accipiendum, quod ait Cardin *in Clem.*1.*de elect.q.*9. *n.*10. quod poſſit dici, quod ſufficit, quod de vnione conſtet, debet enim præſumi omnia fuiſſe ſolemniter agitata, ſecundum ea,quæ notantur *in d.cap.ſicut*, *de re iudicat. & in d. l.ſciendum.* 144

§. II.

Quæ forma & ſolemnitas requiratur in vnione.

SVMMARIA.

145 *Vltra cauſæ cognitionem in vnione facienda per Epiſcopum requiritur conſenſus cap.*

146 *Quamvis non requiratur tractatus.*

147 *Qui conſenſus poteſt interuenire, etiam poſt vnionem.*

148 *De qua relati.*

149 *Quamvis contrarium teneat Burſatus cum relatis.*

150 *In vnione facienda per legatum non requiritur conſenſus capituli.*

151 *Nec*

151 *Nec in facienda per Papam, seu ex ejus commissione, nec clausula vocatis quorum interest, id importat.*

152 *Vbi extat consuetudo in contrarium, videtur vni posse fieri per Episcopum absque cap.*

153 *Licet gloss.* in Clem. si vna, *& alij citati teneant, non valere consuetudinem contrariam.*

154 *Et respondetur verbis dictæ Clem.*

155 *Debebit tamen esse consuetudo immemorialis, aut quadragenaria cum tit.*

156 *Nisi simus in consuetudine generali, quæ esset consuetudo propria, & non præscriptio, tunc enim sufficeret solum tempus 40. annorum, quæ consuetudo in his regnis esse videtur.*

157 *An hodie possit Episcopus vnire beneficia sine consensu cap. ex Concilio* sess. 21. c. 5. *vbi datur Episcopis facultas vniendi, etiam tanquam sedis Apostolicæ delegatis.* & n. seqq.

160 *Resoluitur negatiue, ex illis verbis, iuxta formam iuris contra Nauar. & Zerolam ex S. Congregatione, cuius declaratio adducitur.*

161 *Et adducitur resolutio Rotæ, vltra quod illud decretum procedit solum in vniombus beneficiorum cum curatis, &c.*

162 *At vbi extat consuetudo in contrarium, non videtur consensus cap. necessarius, etiam in terminis d. decreti.*

163 *Ita demum vnio est nulla ex defectu consensus capit. si hoc dicat capitulum in cuius fauore fuit introducta ista solemnitas, alias non, exemplo alienationis rei Ecclesiæ, quæ est nulla, si placet Ecclesiæ, &c. secundum Rotam in vna Segouien.*

164 *Sed non placet, nam consensu cap. in vnione non tam fuit introductus in eius fauorem, quam pro forma, & solemnitate, &c.*

165 *Et adducitur resolutio Rotæ.*

166 *Et sic vnio facta sine consensu cap. erit nulla, etiam cap. non dicente, nec allegante, & ista nullitas poterit opponi à quocunque, cuius interest.*

167 *Et de alienatione rei Ecclesiæ est diuersa ratio quia eius nullitas est in fauorem ipsius Ecclesiæ, &c.*

168 *Cum quis non possit authorizare in facto proprio, non valet vnio facta ab Episcopo ipsi cap.* d Clemen. si vna §. fin. *quæ est iuris antiqui declaratiua, contra Oldra. & ideo requiritur authoritas Papæ.*

169 *Dicta* Clem. *procedit quando vnio fit cap. principaliter, & directè: secus vero quando in consequentiam, & indirectè est in vtilitatem cap.*

170 *Secus etiam vbi vnio fieret alicui dignitati, vel præbendæ cap. imo etiam omnibus præbendis distinctis, non simul, sed separatim, & distinctè vnicuique alicuius beneficij: & sic intelligitur decretum Concilij* cap. 15. sess. 24. 1. par. tit. singulis præbendis singula beneficia vniantur, *non omnibus simul indistinctè, vnum aut plura, secundum Hier. Gabriel.*

171 *Quæ videtur nimia restrictio ad dict. decretum, in cuius terminis verius videtur posse ex eo fieri vnionem omnibus præbendis, seu distributionibus simul, vt videtur sentire S. Congreg. cuius declaratio adducitur, quamuis non possit fieri cap. seu mensæ capitulari,*

172 *Dicta* Clementina *non procedit in suppressione, & extinctione alicuius dignitatis, vel præbendæ quam ex causa potest facere Episcopus cum consensu cap. nisi bona Episcopi & cap. sint communia.*

173 *Sed contrarium tenent alij, si id caderet in vtilitatem cap. quia fructus ei applicantur, seu eius mensæ etiam diuisæ.*

174 *Tamen si vellent applicare vni præbendæ, vel etiam singulis possent, secundum Imolam, quem sequitur Decius contra Felinum, cuius rationi respondet.*

175 *Sequitur etiam Hier. Gabr. ita intelligens secundam partem d. decreti Concilij.*

176 *Sed in terminis istius decreti verius videtur posse ex eo applicari fructus præbendarum suppressarum reliquarum distributionibus simul, & in communi, & indistincte.*

177 *Consensus cap. non præsumitur nisi expresse probetur, & asserenti incumbit onus cum probandi, vel nisi alias de eo appareat.* & n. m. seq.

179 *An ex diuturnitate temporis præsumatur interuenisse consensus capit. etiam in vnione non enuntiatus, videbatur præsumi, si lapsum esset tempus longissimum 30 annorum. ex traditis per Felin. & alios citatos, aut etiam concurrente possessione, & obseruantia vnionis cum scientia, & patientia aduersarij, si lapsum esset longum tempus 10. annorum ex traditis per Aymon. & alios citatos, &c.*

180 *Sed resoluitur, ita demum ex diuturnitate temporis præsumi consensum cap. in vnione non enuntiatum, seu solemnitatem alias in actu requisitam, si lapsum sit tempus 30. annorum, cum possessione, & obseruantia vnionis, seu actus per illud tempus, alias non.* & n. seqq.

186 *Vbi adducuntur resolutiones Rotæ, & reprobatur doctrina Flores circa hoc.*

187 *An in exemplatione instrumenti præsumatur solemnitas ext. intrinseca ex antiquitate temporis remissiue.*

188 *Huiusmodi præsumptioni non est locus, vbi ex ipso instrumento apparet de contrario, nempe non interuenisse d. consensum, solemnitatem, alias in actu requisitam.* & n. seq.

Vbi adducuntur resolutiones Rotæ.

190 *In vnione facienda seminario non videtur requiri consensus cap. sed eius loco requiritur, quod fiat cum consilio quatuor deputatorum ex decreto Concilij, alias vnio non valet.*

Vbi ponitur declaratio S. Congregationis:

191 *Sed Episcopus non tenetur sequi eorum consilium, ex eadem S. Congregatione.*

192 *Et adducitur resolutio Rotæ.*

193 *Requirit etiam, vt valeat vnio facta seminario, quod sit actu erectum, & habeat actu scholares, & magistros, ex S. Congregatione, cuius declarationes ponuntur.* & n. seq.

195 *Et adducuntur resolutiones Rotæ,* & n. seq.

197 *An si semel benefacta vnione seminario actu erecto, & habenti scholares, postea illi desinant ibi esse ad tempus, vt reditus insumantur in fabricam, seu reparationem domus, vel alia de causa expiret vnio beneficiorum.* & n. seqq.

200 *Resoluitur non expirare, in odium tamen Episcopi tollentis scholares è Seminario, licet ad tempus forte impetrarentur, & concederentur beneficia illi vnita à Papa dissoluente vnionem.*

201 *Et si esset pensio reseruata seminario, licet tunc non expiraret, posset exigi pro illis annis.*

202 *Requiritur etiam in vnione vacatio, & consensus patroni, ac inferioris collatoris, & electorum.*

203 *Nam debet fieri vocatis quorum interest, alias non valet, tam ex iure communi, quam ex Concilio Trident.*

204 *Et qui sint isti quorum interest qui vocandi sunt, remissiuè.*

205 *Circa quod adducuntur resolutiones Rotæ.* & n. seqq.

210 *Et declarationes S. Congreg.*

211 *Improbatur, quod ait Azor, quod legatus potest vnire sine consensu patronorum clericorum, vel laicorum, ex præscriptione, consuetudine, ac priuilegio.*

212 *Improbatur, quod ait Man. Rodriguez, quod per priuilegium, & facultatem datam priori S. Benedicti vniendi monasteria, consentientibus abbatibus,*

bus, & monachis monaſteriorum vniendorum, non obſtante fundatione, dotatione, &c. poteſt fieri vnio monaſteriorum iuris patronatus ſine conſenſu, & vocatione patronorum, &c.

213 *Contra patronum, aut inferiorem collatorem non præſumetur eorum conſenſus, etiamſi in vnione enuntietur ab Epiſcopo.*

214 *Certum eſt non requiri vocationem rectoris beneficij, nec eius conſenſum, cum ei ad ſuam vitam non prouidetur, nec defenſoris, ſi vacat.*

215 *Quod procedit etiam in vnione ſecunda per legatum.*

216 *Nec etiam rector Eccleſiæ eſt vocandus in vnione facienda de aliquo beneficio ſeu præſtimonio ſuæ Eccleſiæ.*

217 *Quod procedit etiam in caſibus poſitis per Concilium Trid. vt vocatis his, quorum intereſt, vniones fiant, quamuis in illis citandum eſſe rectorem, & poſſeſſorem beneficij videatur velle Fuſcus.*

218 *Procedit etiam in vnione facienda ex commiſſione Papæ vocatis quorum intereſt.*

219 *Nec etiam plebs debet vocari, audiretur tamen ſi cauſam rationabilem allegaret, ne fieret vnio.*

220 *Nam parochianorum intereſt bonum habere paſtorem, ideo ſunt legitimæ perſonæ in cauſa hoc reſpiciente, ex Rota.*

221 *Non etiam oportet in vnione facienda per legatum, ſeu ex commiſſione Papæ, vocare Epiſcopum, contra aliquos.*

222 *Nam quamuis ex vnione ei auferatur collatio, id prouenit ex natura vnionis, & legatus habet in hoc eandem poteſtatem, quam Epiſcopus, & concurrit cum eo, & alias ſententia, iura, & iuriſdictio inuiolata remanent Epiſcopo.*

223 *Et dictum Petr. de Peruſio, quod ſicut Epiſcopus non poteſt vnire ſine conſenſu ordinarij collatoris, ita nec legatus, intelligitur de ordinario collatore inferiori.*

145 AD quintum † vltra cauſæ cognitionem, de qua in ſuperiori in vnione facienda per Epiſcopum, requiritur conſenſus capituli, *d. c. paſtoralis, de donat. & d. Clem. ſi vna. de reb. Eccleſiæ cum alijs*, Abb. *in d. c. ſicut vnire, de exceſſibus prælator. n. 2*. Caccialupus *art. 6.* Pet. de peruſio *c. 5. 7. q.* Rebuff. *in praxi d. reg. de vnio. gloſſ. 11. n. 2. & in reg. d. §. qui vero, tertio nota. verſic. tertio poſſet quari*, Gambarus *d. lib. 5. rub. 1. de poteſtat. legati in vniendo n. 58. & 108.* Faſtoli *cauſa 8. dub. 37.* Lancell. *in inſtit. canon. libr. 2. tit. de vnio. §. vſque adeo, & §. nec ſolum.* Hojeda *d. c. 3. n. 9.* Fuſcus *d. lib. 2. c. 26. n. 5.* Azor *2. p. lib. 6. c. 28. q. 12.* & Rota in Segouien. præſtimonij de anno 1580. quæ habetur *d. dec. 133. p. 2. diuerſ. n. 2.* quicquid dicat Man. Rodrig. *q. regul. tom. 3. q. 80. art. 1.* & vide dicta ſupra *n. 111.*

146 Quamuis non † requiratur tractatus, Rota *dec. 1. de rebus Eccleſiæ in antiqu.* Pauinus *de offic. & poteſt. c. ſede vacante 3. q. 2. p. n. 22.* Boerius *dec. 345. n. 2.* Rebuff. *vbi proxime, & in compendio alienationum, n. 24.* Hojeda *d. cap. 3. n. 9. verſ. ſed vtrum*, Pet. Greg. *d. c. 20. n. 10.* & practicabilia Rotæ *d. c. de vnione, n. 8.* & Azor *d. q. 12.*

147 Et † conſenſus cap. poteſt interuenire, etiam poſt vnionem, Alex. *conſ. 219. n. 16. 17. & 22. libr. 6.* Boerius *ſupra libro 3. & 4.* Rebuff. *d. gl. 11. n. 20.* Hoieda *d. n. 9. ſed vtrum.* Rota *d. dec. 133. n. 9.* Azor *d. q. 12. in fin.* quod probatur ex *c. cum vos, de his quæ fiunt à prælatis, &*

148 *c. cura, de iure patron.* De † quo Mar. Socin. *conſ. 15. lib. 1.* Roch. *de iure patr. verb. pro eo quod q. 4.* Lamb. *1. p. 1. lib. q. 2. art. 12.* Selua *1. p. q. 6. à n. 11.* Mand. *conſ. 30. n. 5. & conſ. 32. n. 2* Simoncellus *de decretis in præfatio. ex n. 42.* & Flamin. Pariſ. *de reſignatione benef. libro 8. q. 10. à*

149 *num. 6.* Quamuis, † contrarium in terminis teneat Burſatus *conſ. 185. lib. 2. n. 14.* dicens, quod cum conſenſus cap. requiratur à lege per modum ſolemnitatis in ipſo actu & expreſſe adhiberi debet. ex Imola, Anton. & cæteris *in d. c. cum vos*, & Rebuff. *in compen. lio alienatio. n. 15.*

In vnione tamen † facienda per legatum non re- 150
quiritur conſenſus cap. Rota *dec. 1. & 2. de offic. legati in nouis additio.* Ægidius *dec. 513* Caccialupus *art. 6. 14. concl.* Pet. de Peruſio *c. 5. num. 18.* Pauinus *d. q. 3. n. 19.* Gambarus *ſupra n. 58. & 110.* Hojeda *vbi ſupra.* Nauarr. *conſ. 10. n. 1. de offic. delegati*, & practicabilia Rotæ *ſupra n. 2. verſic. vnio poteſt*, quamuis contrarium videatur velle Boerius *ſup. n. 4.*

Et eadem ratione † non requiritur conſenſus ca- 151
pituli in vnione facienda per Papam, ſeu ex eius commiſſione, Nauarr. *d. n. 1.* Quamuis in vnione facienda per Epiſcopum ex conceſſione ſeu commiſſione Papæ contrarium dicant Faſtol. *dub. 5.* & Boer. *ſup. n. 4.* practicabilia Rotæ *d. n. 12. verſic. in vnione facienda*, quod etiam videtur velle Rebuff. *d. gl. 11. n. 2.* nec clauſula *vocatis*, quorum intereſt, id importat, quicquid dicant Boerius & Rebuff.

Et vbi extat conſuetudo † in contrarium, vide- 152
tur vnio poſſe fieri per Epiſcopum abſque capitulo, vt cum Dd. *in d. Clem. ſi vna* tradit Fuſcus, *d. libr. 2. cap. 26. n. 5.* quod tenuit Laurentius relatus à Cardin. *ibi num. 12.* & Caccialupus *art. 6. num. 10* præſertim *num. 14.* Pet. Greg. *ſupra num. 6.* & ponitur in concilio prouinciali Bononien. *tit. de vnio. §.* quæ ſeruanda in vnionibus ibi: Deinde cum conſilio, & conſenſu capituli, niſi aliter ex locis, ſiue Eccleſiæ conſuetudine receptum eſſet.

Licet † gloſſa *in d. Clem. ſi vna, verb. conſentiente,* 153
& ibi Imola, & Bonifacius *à n. 16.* Abb. *n. 2.* & idem Abb. *conſ. 106. n. 4. part. 2.* Faſtol. *d. dub. 26. n. 2.* Fel. *in c. cum cauſam de re iudic. n. 10. & 20* Pet. de Peruſio *c. 5. q. 8.* Lancell. *de §. vſque adeo in gloſ. verb. conſentiente capitulo*, & practicabilia Rotæ *d. n. 12. verſic. in vnione facienda*, teneant non valere conſuetudinem contrariam.

Neque obſtant † illa verba *in fine d. Clem.* poſita, 154
Contraria quauis conſuetudine non obſtante, nam referuntur ad *verſ. quod ſi Epiſcopi*, vt patet ex textu.

Debebit tamen eſſe † conſuetudo immemorialis: 155
vt ait Cardin. *ſupra* quem ſequitur Gamb rus *ſupra num. 109* & Rochus *in c. fin. de conſuetud. ſect. 6. n. 15. in fi c.* aut quadragenaria cum titulo, ex *c. 1. de præſ r. in 6.*

Niſi † ſimus in conſuetudine generali quæ eſſet 156
conſuetudo propria, & non præſcriptio, tunc enim ſufficeret ſolum tempus quadraginta annorum ad notata *in dict. capit. fin. de conſuet.* Duennas *regul. 140.* quam conſuetudinem in his regnis eſſe exiſtimo.

Sed eſt difficultas, an hodie † poſſit Epiſcopus 157
vnire beneficia ſine conſenſu capituli, ex Concil. Trident. *ſeſſ. 21. c. 5. de reformat.* vbi datur Epiſcopis facultas vniendi, etiam tanquam ſedis Apoſtolicæ delegatis, & partim affirmatiuam tenet Nauar. *dec. 10. de offic. deleg.* ex dictis *ſupra n. 150. & ſeq.* & ſequitur Zerola *2. p. verb. vnio. §. 9.*

Nihilominus † tamen contrarium eſt dicendum, 158
nam dictum decretum Concilij requirit in vnione conſenſum capituli, etiam ſi fiat ab Epiſcopis tanquam Apoſtolicæ ſedis delegatis, ex illis verbis *Iuxta formam iuris*, & ita S. Congregatio Concilij declarauit, vt aduertit additio dicti Concilij Nauarri, dicens aduertendum referri S. Congregationem cenſuiſſe contrarium: & ſequitur Vgoli. *de offic. Epiſc. c. 52. §. 1 ſub n. 1.*

Et † patet ex ſequenti declaratione ſupra *dict.* 159
cap. 5. ibi Iuxta formam iuris, qua præterita nulla erit vnio, hoc eſt de conſenſu capituli, iuxta *Clem. ſi vna. de rebus Eccleſiæ non alienan.* Epiſcopus has vniones facere poteſt. Vnde conuincitur diſtinctio Zerolæ *ſupra.*

Et

160 Et Rota in vna † Leodien. beneficij 23. Ianuar. 1593. coram D. Gipsio resoluit. Vnionem redituum capellæ, seu altaris, factam parochiali ob paupertatem illius sine consensu capituli, esse nullam, *d. Clem. si vna*, & ibi Abb. Imola, & Bonifacius Cald. *cons.* 65. Abb. 106. *n.* 4. *lib.* 2. Fastol. *dub.* 5. &c.

161 Et præterea illius † decretum procedit solum in vnionibus parochialium, & aliorum beneficiorum curatorum, vel curatorum cum curatis, & illa verba, *Et in cæteris casibus à iure permissis*, non ampliant, vt vigore illius decreti possit fieri vnio aliorum beneficiorum, seu aliis beneficiis, sed ampliant causam vnionis, vt in specie illius decreti possit fieri vnio, non solum ex causa paupertatis, sed etiam ex aliis causis legitimis, vt patet ex contextu.

162 At vbi extat † consuetudo in contrarium, non videtur consensus capituli necessarius, etiam in terminis dicti decreti, cum consuetudo iuri deroget, &c.

163 Hoc tamen † de consensu capituli in vnione requisito intelligit Rota in dicta 1. *decis.* Segouien. 133. *a n.* 10. quod ita demum vnio est nulla ex defectu consensus capituli, si hoc dicat capitulum, in cuius fauorem fuit introducta solemnitas consensus ipsius, alias non. Oldrad. *cons.* 282. *in fin.* exemplo alienationis rei Ecclesiæ, quæ ita demum est nulla, si placet Ecclesiæ. Itaque nullitas vnionis ex defectu consensus capituli non potest allegari ab alio, quam ab ipso capitulo, cuius fauore vnio esset nulla ad instar nullitatis alienationis rei Ecclesiæ ob defectum solemnitatum, quæ non potest allegari ab alio, quam ab Ecclesia, ibi latius.

164 Sed hæc intelligentia † mihi non probatur, nam consensus capituli in vnione, non tam fuit introductus in eius fauorem, cum de eius præiudicio non agatur, quam pro forma & solemnitate, ne passim, & temere fiat, ad tradita per Simoncel. *de decretis in præfat. n.* 54. & in terminis quod consensus capituli in vnione requiratur à lege per modum solemnitatis, docet Burfat. *d. consil.* 185. *n.* 14. *lib.* 2.

165 Et alias in vna † Anconitana terrarum de anno 1577. coram D. Seraphino fuit resolutum, Quod in alienatione consensus capituli non requiritur vti personæ interesse habentis, sed solum tanquam solemnitas, vt colligitur ex traditis per Francum *in c.* 1. *n.* 16. & 20. *de rebus Ecclesiæ in* 6. *declarat.* Rebuff. *in compendio alienationum in* 2. & 3. *requisito*: & sic stante commissione si in euidentem, cum clausula *vocatis vocandis* ad alien. terras mensæ Episcopi separatæ à mensa capituli: quo casu sufficit, vt Episcopus vendat, vt per Francum *d. n.* 20. capitulum non fuit vocandum: nam clausula, *vocatis vocandis*, videtur intelligenda de his, qui habent interesse, non autem de his, qui pro solemnitate adhiberentur, quia authoritas Papæ adhibetur, vt suppleat omnes solemnitates, Abb. *cons.* 41. *num.* 3. *lib.* 1. nec curatur propterea in his de solemnitatibus, sed tantum, de vtilitatibus Ecclesiæ: Socinus *cons.* 15. *n.* 15. *vers. insuper*, *lib.* 1.

166 Vnde vnio facta † sine consensu capituli erit nulla, vtpote forma non seruata, etiam capitulo non dicente, nec allegante, & ista nullitas poterit opponi à quocunque cuius interest, Rota *d. c. f.* 247. *n.* 5. *p.* 1. *diuersorum*.

167 Nec obstat † simile de alienatione rei Ecclesiæ sine debita solemnitate, quia eius nullitas est in fauorem ipsius Ecclesiæ, & sic ab alio, quam ab ea allegari non potest. At in proposito nullitas vnionis factæ sine consensu capituli non est in fauorem ipsius capituli, vt diximus, & sic est diuersa ratio.

168 Vnde cum quis † non possit authorizare in facto proprio, non valet vnio facta ab Episcopo ipsi capitulo *d. Clem. si vna*, §. *fin.* quæ est iuris antiqui declaratiua, *gl. pen.* & Anchar *ibi*, Hieron. Gabriel. *cons.* 186. *lib.* 2. quamvis contrarium velit Oldr. *cons.* 182. *n.* 1. contra quem tenet Caccialupus *art.* 4. 20. *quæst.* & ideo requiritur authoritas Papæ, gloss. *ibi*, *verb. mensa*, *ad fin.* quam sequuntur ibi Card. *in fine*, *num.* 3. & Abb. *n.* 6. Oldrad. *cons.* 262. *num.* 3. & practicabilia Rotæ, *d. c. de vnio. n.* 12. *vers. vnio facta ab ordinario*: & Rota in Perusina beneficij 4. Iulij 1608. coram D. Penna, vbi quòd in vnione, quæ fit ad fauorem capituli, quam ipsum non potest authorizare, requiritur authoritas Papæ, etiamsi fiat vigore Concil. *sess.* 21. *cap.* 5. *de reformat.* &c. quamvis Bonif. *ibi num.* 12. teneat posse recurri ad Archiepiscopum.

Sed *d. Clem. si vna*, §. *fin.* † procedit, quando vnio 169
fit capitulo principaliter, & directè secus vero quando in consequentiam, & indirectè est in vtilitatem capituli, Rota *decis.* 1. *de Ecclesiis ædificandis in antiq.* & *d. decis.* 133. *num.* 7. & 8. 2. *p. diuers.* & practicabilia Rotæ *d. num.* 12. *vers. vnio facta per ordinarium*, & *n.* 15. *in fin.* quamvis in contrarium potius sit *decis.* 3. *de rebus Ecclesiæ*, *in antiq.*

Secus etiam vbi vnio fieret † alicui dignitati, vel 170
præbendæ capituli, Rota *decis.* 788. *num.* 4. *part.* 1. *diuersorum*, imo etiam omnibus præbendis distinctis non simul, sed separatim & distinctè vnicuique alicuius beneficij, tunc enim non dicitur fieri vnio capitulo, & sic potest fieri per Episcopum cum consensu capituli, *d.* §. *fin. n.* 13. 14. & 15. & Hier. Gabr. supra qui ita intelligit decretum Concilij *d. cap.* 15. *sess.* 24. *de reform.* 1. *p.* vt singulis præbendis singula beneficia vniantur, non omnibus simul indistinctè vnum, aut plura.

Quæ tamen videtur † nimia restrictio ad dictum 171
decretum, & verius existimo in terminis dict. decreti posse ex eo fieri vnionem omnibus præbendis, seu distributionibus simul, & ita videtur sentire S. Congregatio Concilij, vt in sequenti declaratione sup. eo. Hæ vniones fieri possunt in distributionibus quotidianis, vbi illæ tenues sunt, & etiam præbendæ tenues, secus si præbendæ non essent tenues, quia hoc casu tenuitati distributionum succurri potest per remedium *cap.* 3. *sess.* 21. idem licere censuit Congregatio, quando nullæ sunt distributiones, & præbendæ tenues, vel è contra. Et *in declaratione* 2. supra adducta *præcedenti parte*, *cap.* 4. *num.* 31. quamvis non possit fieri dicta vnio capitulo, seu mensæ capitulari, vt per Gonzalez *gloss.* 37. *num.* 25. vbi ait consuluisse & obtinuisse in S. Congregatione Concilij Trident. de mense Septembr. anni 1601. quod vnio facta ab Episcopo Cauen. mensæ capitulari de quibusdam beneficiis simplicibus vigore Concilij *d. c.* 15. esset nulla, quia dictum Concilium non dat facultatem vniendi mensæ capitulari, sed tenuibus præbendis singulorum capitularium, & aliud est capitulum, aliud singuli de capitulo: & allegasse Felinum *in c. cum accessissent*, *de constit. num.* 22. quod tamen iuxta ista accipiendum videtur, vt etiam omnibus præbendis simul fieri possit dicta vnio, quia non ideo fit capitulo, seu mensæ capitulari, fauet Azor *dict. cap.* 28. *q.* 17. *in fin.*

Præterea † *d. Clement. si vna.* §. *fin.* non procedit in 172
suppressione, & extinctione alicuius dignitatis, vel præbendæ, quam ex causa potest facere Episcopus cum consensu capituli, nisi bona Episcopi, & capituli sint communia, vt notant Hostiens. & Abb. *num.* 5. *in c. cum accessissent*, *de constitutio.* & gloss. *in d.* §. *fin. ver. mensa*, *vers. item facit*, quam ibi sequitur Card. *ad fin. d. num.* 1. Oldral. *d. consil.* 182. *num.* 5. & Gambarus *de offic. legati lib.* 5. *rubr. de dismembratione num.* 22.

Sed contrarium † tenent Butrius, & Imola *in d.* 173

cap.cum acceſſiſſent, & cum eis Felin. *n.*22. & Decius *57.ibi*,& Bonifac.*d.*§.*fin.num.*11.& Hier. Gabriel *ſupra*, nempe,quod etiam ſi bona Epiſcopi,& capituli ſint diuiſa, non poteſt Epiſcopus cum conſenſu capituli ſupprimere dignitatem, vel præbendas diminuere, ſi id caderet in vtilitatem capituli quia fructus applicantur ipſi capitulo, ſeu menſæ capituli, etiam diuinæ, nam tunc capitulum authorizaret in facto proprio contra dicta §.*fin.*& allegant Gloſſam *ibi,verb.menſæ*, quæ re vera non affirmat opinionem Hoſtienſ.

174 Ait tamen Imola *ibi*, quod licet menſæ capituli applicare non poſſint, quia hic agitur de intereſſe capituli, & tangitur commodum totius capituli, tamen ſi vellent applicare vni præbendæ, vel etiam ſingulis, poſſent, quia non authorizarent in facto proprio, cum aliud ſit applicare capitulo, aliud ſingulis canonicis, ſeu ſingulis de capitulo, & ſequitur Decius *ibid.num.*54. & reſpondet ad rationem Felini *vbi ſup.* reprobantis in hoc ad Imolam, quod licet propter commodum ſingulorum canonici videantur in hoc eſſe ſuſpecti, tamen iſta ſuſpicio non facit, quod dicatur cauſa propria capituli, & ideo licet ſingulis vtilitas acquiratur, verum tamen eſt dicere, capitulum non præſtare authoritatem in facto proprio, provt videtur conſiderare Imola, &c.

175 Sequitur † etiam Hieron. Gabriel *ſupra* dicens, quod poteſt item Epiſcopus cum conſenſu capituli ſupprimere præbendam, dignitatem, aut officium eius, fructus applicando non capitulo, ſed diſtribuendo inter ſingulos canonicos, aſſignando ſcilicet cuique canonico, vel præbendæ certam portionem, & quod ita procedit dictum capitulum, cùm acceſſiſſent cum notatis de conſtitutio. & ſecunda pars dicti decreti Concilij.

176 In terminis † tamen iſtius decreti verius exiſtimo poſſe ex eo applicari fructus, & prouentus præbendarum ſuppreſſarum, reliquatum diſtributionibus ſimul, & in communi, & indiſtinctè iuxta ſupradicta. Conſenſus † autem capituli non præſumitur, niſi expreſsè probetur, vt docet Burſatus *ſupra*, ex Felin.*in cap. ſicut, de re iudicata, num.*29. & Millis *in reper. verſ. Epiſcopus poteſt cum conſenſu*, & aſſerenti incumbit onus probandi conſenſum interueniſſe, Boërius *d.deciſ.*345.*num.*5. vel niſi alias de eo appareat, iuxta dicta ſupra *à num.*121. quidquid dicat Gemin. *conſil.*87. quam refert practicabilia Rotæ ſupra *num.*12.*verſ.contra prædicta, vel circa prædicta*, & latè Prob.ad Monach.*in c.*1.*de reb.Eccleſ.in* 6.*n.*6.*cum aliis*, & licet Azor *d.*2.*part.lib.*6.28.*q.*12. dicat, quod iſte conſenſus capituli interueniſſe creditur,niſi contrarium appareat ex Alex.*conſil.*219.*lib.*6.qui *num.*17. ait quod ex poſſeſſione præſumitur, quòd titulus vnionis fuerit legitimus, & ſic cum conſenſu capituli, niſi oſtendatur contrarium per partem aduerſam per text. *in c.cum veniſſent, de inſtitutio.* qui id non rectè probat, vt per gloſſ. *ibi verb. probatum*,& Abb. *num.*8.

178 Sed an ex diuturnitate † temporis præſumatur interueniſſe conſenſus capituli, etiam in vnione non enuntiatus, videbatur dicendum præſumi, ſi lapſum eſſet tempus longiſſimum 30. annorum, ex traditis per Felin. *in cap. Alberic. num.*4. *de teſtib. & in c.illud tom.*6. *de præſumpt. & cap.ſicut, num.*29. *& ſeq. de re iudicata*, Alciat. *de præſumpt.reg.*3. *de præſumpt.*10.*num.*7. Balbum *de præſcript.*1.*p.*3.*partis q.*10. *num.*10. Aym. *de antiq.temporis,*3.*part.ſect.*1.*à num.*6. Hier.de Monte *de finibus regun.cap.*105. Anton.Gabrielem *concluſ.*1. *de præſumpt.*Burſatum *conſ.*424.*lib.* Simoncellum *de decretis lib.*3.*tit.*7.*num.*34.Menoch. *de præſumpt. lib.*2. *præſumpt.*75. *num.*24. *& lib.*3.*præſumpt.*32.*à num.*55. Gratian. *reg.*144.*num.*17.*&* 19. & Velazq.*in l.*42.*Tauri gloſſ.*2.*num.*7. (qui docent,quod quando agitur de graui præiudicio alterius, præſumitur ſolemnitas non enuntiata ex lapſu non minoris temporis 30. annorum. Aut etiam concurrente poſſeſſione, & obſeruantia vnionis cum ſcientia, & patientia aduerſarij, ſi lapſum eſſet longum tempus 10.annorum, ex Alexand.*d.conſil.*219.*num.*13.*&* 22. *cum ſeqq.* & ex traditis per Aym. *ſup. num.*1.*&* 9. & Anton.Gom.2.*tom.variar.cap.*11. *num.*17. Simoncel. *d.num.*34. Menoch. *de præſumpt.*131.*à num.*45.*&* 62. & Roder. Suar. *in l.*3. *titul.de las deudas libro* 3. *fori limit.*9. *verſic. ſed pone numero* 24. vbi additio Baldi alios adducit, & in terminis quod Eccleſiæ vnio de conſenſu Epiſcopi, & capituli ex diuturnitate temporis facta præſumatur,cum Alex.Decio,Tiraq. & Anton.Gabr.tradit Maſcar. *de probat.concluſ.*587. *n.*4.*&* 1322.*n.*9.& quod in dubio conſenſus capituli in vnione, & eius ſolemnitas ex temporis diuturnitate præſumitur, tradit Hojeda *d.*2.*p.c.*3.*n.*9.*verſ. ſed vtrum.*

Nihilominus tamen dicendum † videtur ita demum ex diuturnitate temporis præſumi conſenſum capituli in vnione non enuntiatum, ſeu ſolemnitatem, alias in actu requiſitam, ſi lapſum ſit tempus 30.annorum cum poſſeſſione, & obſeruantia vnionis, ſeu actus per illud tempus, alias non (& ita accipiendi ſunt Felin. Alciat. Balb. Anton. Gabriel, Velazq.& alij citati,Tiraquel.*de præſcript.*§.1.*gloſſ.*4. *verſ.*21.*&* 39.& Alexand.Stiaticus,qui plura cumulat *in reper. extrauag. ambitioſè, de reb. Eccleſiæ, num.*2c. Caſſad.*deciſ.*3.*de procurat.*Eman. Suar. *verb.ſolemnitas antiquo actui*, Menoch.*de ſucceſſ.reſolut.*§.5.*num.*38.& Nauar.*conſil.*38.*num.*7.*de ſentent. excommun.* neć multum diſcrepat Maſcard. *d. concluſ.*1322. *num.*49. cum Hieron.Gabriele *conſ.*36.*num.*52.*lib.*1. idem *conſ.*60. *num.*18.*lib.*2. & facit *cap. prouenit, de empt. & vendit.* quamvis etiam ſine poſſeſſione id velint Aym. Simoncel.& Menoch. (ex *deciſ.* Putei 136. & 365.*n.*4. *libro* 2.*&* 1. *de rebus Eccleſiæ*, Afflict.*deciſ.*368.Cota *deciſ.*335.*& ſeq. in ſuis miſcellaneis manuſcriptis*, Rota *deciſ.*143.*num.*8.9. *&* 10. *p.*2.*diuerſor.* & in vna Neapolitana funda.1.Iunij 1579. coram D. Robuſterio, quæ eſt *d. p.*2. *diuerſorum deciſ.*179. in qua fuit reſolutum, Ex lapſu 30.annorum cum poſſeſſione præſumi beneplacitum ſedis Apoſtolicæ in alienatione bonorum Eccleſiæ, ex Puteo, & Auguſt. de rebus Eccleſiæ non alienan. & aliis pluribus in Romana S.Laurentij in Damaſo coram D. Rubeis iſto anno allegatis, Rota etiam in vna Sarcanen. terrarum de ann.1575. coram D. Cota, in qua fuit reſolutum. Confirmationem, & ſolemnitatem præſumi ex lapſu 30. annorum data obſeruantia per illud tempus, Hieron.Gabr.*conſil.*80.*&* 82.*lib.*2. *additio.* Alex. *conſ.*219. *num.*22. *lib.*6. licet ad effectum præſcriptionis requirantur 40. & licet deducatur ibi tempus Epiſcopi alienantis, ſecus tamen ad hunc effectum, &c. & in vna Elnen. mineriorum 16.Decembr.1588.coram D.Orano, & in vna Placentina decimarum coram Dom. Robuſterio, vt *in dec* 813. *nouiſſ. Farin.* & poſt hæc tradit Gonzalez *gloſſ.*12. *à numero* 76. & Proſper de Auguſtino *ad ſummam bullarij Quarantæ, verb. alienatio num.*46.& latius *in append.ad eum locum pag.*506.*&ſeq.*Gratian.*dec.*150.*n.*4. *& in add. ad eam num.*3.*&* 4. & Genuen. *in praxi c.*106.*n.*1. 170

Et in vna Romana † caſalis 21. Maij,1593.coram D. Seraphino, in quo agebatur de alienatione cuiuſdam caſalis monaſterij S. Pauli Romæ facta à Leon. X. fuit reſolutum, Nulla alia ſolemnitate opus eſſe, quando cum Papa contrahitur, præſentia enim eius ſupplet omnem defectum ſolemnitatis, Baldus *in l.reſcripta,C.de precib.Imperat.offeren.& in l.ſancimus,C.de donat.* Imola *in c.*1.*de litis conteſtat.* Alexand. *conſ.*157. *lib.*2. *cum aliis*, Etiamſi fiat contractus cum Papa tanquam cum perſona priuata: 180

adhuc

adhuc enim conſentit ipſi alienationi,& contractui, ſicut Papa, & quod reſeruatio conſenſus capituli generalis cum non requireretur, niſi ad authorizandum, non autem ratione præiudicij, recipit conditionem quatenus opus ſit, vt de beneplacito Apoſtolico paſſim obſeruatur,Puteus *deciſ.42.lib.2.* Rota *deciſ.519.num.3. p.1. diuerſ.* interueniente vero authoritate Papæ non erat neceſſarius, & quatenus ille conſenſus neceſſarius eſſet, vtique præſumeretur interueniſſe ex lapſu 30. annorum, Felin. *in cap. illud,num.6. de præſumpt.* Puteus *dict. deciſ.365. & d. deciſ.1. de reb. Eccleſiæ*, & quod conſenſus rectoris ſpatio 30.annorum præſumatur talis, qualis requiritur. fuit reſolutum in cauſa Conchen. fructuum coram Domino Gipſio 10. Februarij 1586. & licet ad effectum præſcriptionis deducatur tempus prælati alienantis: ſecus tamen ad hunc effectum. Hæc in dicta Romana caſalis.

181 Et 28.Iunij eiuſdem anni † coram eodem cauſa iterum propoſita, Domini fuerunt concordes ſuper primo fundamento de conſenſu Papæ, vti perſonæ priuatæ, quod ſufficiat, ideo eo omiſſo, itum eſt in eam ſententiam, vt iſta ſolemnitas authoritatis Papæ præſumatur ex curſu temporis,nec ad hanc præſumptionem eſt neceſſarium, quod enuntietur ſolemnitas, vt eſt communis, & fuit reſolutum in Cabalin. coram Rubeis 10.Ianu.1575.

182 Idem etiam fuit † reſolutum in cauſa Romana relocationis domus 20. Iunij 1594. & 13. Martij 1595.coram D.Gipſio.

183 Quamvis in vna † Anconitana terrarum, 27. Ianuarij, & 18.Aprilis 1581. coram D.Blancheto fuerit dictum, Beneplacitum ſedis Apoſtolicæ etiam ſpatio 40. annorum non præſumi, quia cum fuerit poſitum in conditione, & non ſit ſolemnitas iuris communis, requiritur tempus antiquum,Mohedan. *deciſ.52.* Socin. Iunior *conſ.56.n.29.lib.2.* Aymon.*de antiquitate temporis, part.3.n.18.* Sequitur Proſper de Auguſtino *d.append.pag.507.* citans Caualcan.*dec.8. ſub n.23. p.2.& alios.*

184 Et in † dict.Romana caſalis 25. Martij 1594. coram eodem Domino Seraphino, fuit facta difficultas circa præſumptionem licentiæ capituli,quod reſeruatio illius fuit facta ſub conditione. Sed aliqui ex Dominis reſpondebant hoc non impedire præſumptionem ex Beroio *in rub.de probatio.n.46.& 49.* & Menoch. *de præſumpt. lib.1. præſumpt.37. num.20. & ſeq.*

185 Et in cauſa † Mediolanen. reſciſſionis permutationis 10. Ianuarij 1597.coram Domino Pamphilio fuit reſolutum, quod licet tranſactio ſuper bonis Eccleſiaſticis requirat eaſdem ſolemnitates, quas requirit alienatio, Caputaquen. *deciſ.106.part.1.* & ſic ſolemnitatem, & iuſtam cauſam, pro ſolemnitate tamen ſufficit beneplacitum Apoſtolicum, quod ſupplet omnes alias ſolemnitates: & licet huiuſmodi beneplacitum non oſtendatur, quia tamen fuit reſeruatum in ipſo inſtrumento, in quo Abbas & Monachi ſuſceperunt in ſe onus illud obtinendi, ſatis præſumitur obtentum ſtante obſeruantia ipſius tranſactionis ſpatio 30. annorum & vltra, quo tempore ſæpius deciſum eſt præſumi beneplacitum Apoſtolicum in alienatione bonorum Eccleſiæ, Felinus *in cap. Albericus de teſtib. num* 4. vbi dicit hoc procedere, etiamſi beneplacitum non ſit enuntiatum, quod ſeruat Rota, vt per Puteum *deciſ.365. lib.2.* & fuit reſolutum in cauſa Romana caſalis 28. Iunij 1593. coram Decano, & ſæpiſſimè in aliis cauſis,'&c. & eo ipſo quod præſumitur etiam vtilis Eccleſiæ, & monaſterio, quandiu contrarium non probetur, Abbas *conſil.41. ſub num.2. part.1.* Alex. *29.num.6.lib.1.* Iaſon. *54.num.3.lib.1.* Dec.*192. num.1.* Pariſ.*24.num.5.lib.4.* Bald. *in cap.1. de his qui feudum dare poſſunt.:* & in Capen. ſeu nullius, &c. *R. ſol.* Circa quod etiam eſt deciſ. Rot. in cauſa Fauent. iuris inſtit. & confet.4.Februarij 158;.coram D.Vicecomite in nouiſ.Farin.638. & in Tarracon. ſacriſtiæ 9. Iunij 1600. coram D. Iuſto, quæ eſt *359.* nouiſſ. Farin. *num.1.* & in cauſa Valentina baroniæ de Cortes, 15. Decembris 1603.coram D. Lita, in qua fuit reſolutum,&c.*Rub.conſ.*eſt etiam deciſ.Rotæ in cauſa Hiſpal. legitim. 11.Maij 1612.coram Dom. Vbaldo.

Et ita † tenendum eſt, quamvis nouiſſimè Flores de Mena *quæſt.23.numero 94.& 95.* doceat ſolemnitatem neceſſariam etiam enuntiatam in ſcriptura, de qua non conſtat in ſcriptura ſeparata, vel tabellio fidem non facit, in rebus minorum Eccleſiarum, & aliorum,quæ ſine ſolemnitate alienari non poſſunt, non præſumi, etiamſi poſſeſſio triennalis, & quadragenalis ſit, niſi poſſeſſio reorum ſit admodum antiqua, vel immemorialis, vel centenaria, aut magis, & minus, & dummodo ſi non ſit vltra centum annos, fama tituli, aut alia indicia concurrant quæ arbitrio iudicis relinquit, neque eſſe conſtituendam differentiam (vt communiter conſtituunt Doctores, & particulariter Maſcard. Menoch. & alij relati) inter titulum, & ſolemnitatem neceſſariam, & eſſentialem præſumendam, ſed ad illam præſumendam non minorem probationem, aut minores coniecturas, quam ad præſumptionem tituli requiri, ex *dict. cap. peruenit*, & aliis quæ id non probant. 186

Et an † in exemplatione inſtrumenti præſumatur ſolemnitas extrinſeca, ex antiquitate temporis, vide Aymonem *dict.3.p.ſect.2.à num.12.* Couar.*pract. cap.21.* Nauar.*conſ.2.de fide inſtrum.*& Rot. *deciſ.193. p.2. diuerſ.* 187

Huiuſmodi autem † præſumptioni non eſt locus, vbi ex ipſo inſtrumento apparet de contrario,nempe non interueniſſe dictum conſenſum, ſeu ſolemnitatem alias in actu requiſitam, Paulus *conſil.81. lib.2.*Alexand.*conſil.1.lib.4.num.21.vbi add.* Nattæ & alios allegat, & Gratian. *in addit.ad deciſ.91.num.1. & 2.* Aymon. *dict.3.p.ſect.1.7.limit.num.27.deciſ.* Pedemontana Cacherani *273.à num.7.* Mieres *de maiorit.4.part.quæſt.20.num.28.* Velazquez alios citans *in leg.41.Tauri, gloſſ.3. num.5.* Surdus *de alimen. tit.8. priuileg.22.num.10.* Proſper de Auguſtino, *d. append. pag.505.* & Rota *deciſ.84.num.7 part.2. diuerſ.* & in vna Aſtorien. beneficij de Villarin. 11. Decembris 1585. coram D. Pamphilio, in qua fuit reſolutum, Tranſumptum factum coram vicario Archipreſbyteri de Villaſafila, ad cuius inſtantiam fiebat tranſumptum, non eſſe in forma probanti, quia eius vicarius non dicitur iudex ad id, etiam quod haberet iuriſdictionem ordinariam, & non eſſet vicarius foraneus, Abbas *num.2.* Felin. 4. *in cap.fin.de fide inſtrum.* Cum ageretur de intereſſe Archipreſbyteri, *cap. inſinuante*, vbi Abbas, Felin. & alij *de offic.delegati*, & quia ex facie inſtrumenti apparebat, non ſolum nullam adhibitam cauſæ cognitionem ex temporis breuitate, Anchar. *conſil.83.* Gabriel. *concluſ.5. de ſentent. num.34.* Achilles *deciſ.48.* ſed etiam ex defectu citationis requiſitæ, *dict.cap.fin.*vbi Doctores, quia notarius ait, quod facta comparitione coram domino Vicario ſtatim iuſſit tranſumptari, & notarius incontinenti dedit tranſumptum, quæ citatio cum requirat aliquod temporis ſpatium, excluditur ex illis dictionibus, ſtatim, & incontinenti, Tiraquel. *in l.g. ſi vnquam, verb.reuertatur, num.114.& 116.* Vnde tollitur omnis præſumptio, quæ ex temporis antiquitate oriri alias potuiſſet, Dec. *conſ.445.n.68.* quando enim ex facie inſtrumenti conſtat ſolemnitates non eſſe ſervatas, ceſſat præſumptio ex lapſu temporis, Paulus *conſ.81.lib.2.* Alexand.*conſil.1.lib.4.*Gabriel.*concl.1.de præſumpt. n.57.* 188

Et

289 Et in cauſa Auximana terrarum 23. Ianuarij 1595. coram domino Orano fuit reſolutum, Citationem factam canonicis in Eccleſia, ſeu in choro non ſufficere etiam ſtante lapſu 30. annorum, Gambarus *deciſ.* 10. Ægid. *deciſ.* 10. *in fin.* Felin. *cap. cum omnes, num.* 24. *de conſtitutio. & cap. eam te, num.* 13. *de reſcript. cum aliis*, quia non ſunt congregati capitulariter, & cum ex facie actus appareat citationem factam eſſe nulliter, ceſſat præſumptio ex lapſu 30. annorum ad Paulum, Alexand. & Gabriel. *ſupra*, & fuit alias reſolutum, &c. Et conducit deciſio in cauſa Toletana nullitatis profeſſionis coram Domino Pamphilio 27. Februarij 1595. adducta ſupra 9. *p. cap.* 2. *num.* 330. Item quia iſta præſumptio ex lapſu temporis fundata eſt in taciturnitate partium not. per Felin. iun. *conſ.* 56. *num.* 18. *lib.* 1. non eſt ei locus, ſi partes per triginta annos non tacuerunt, ſed lis mota eſt. Ita Rota *deciſ.* 160. *part.* 2. *diuerſ.* & Farin. 722.

290 In vnione verò † facienda ſeminario non videtur requiri conſenſus capituli, ſed eius loco requiritur, quod fiat cum conſilio quatuor deputatorum, duorum de capitulo, & duorum de clero, ex decreto Concilij *cap.* 18. *ſeſſ.* 23. *de reformat.* Alias vnio non valet, Rota *dict. deciſ.* 131. Cæſaris de Graſſis, & cenſuit ſacra Congregatio Concilij his verbis, Congregatio cenſuit, vniones factas ſeminario abſque conſilio eorum quatuor, quos iubet Concilium adhiberi, minimè valere. Alia, Non valent vniones ſimplicium beneficiorum factæ irrequiſito deputatorum conſilio. Alia, 3. Martij 1594. Congregatio Concilij cenſuit, in vnionibus benefic. faciendis ſeminario ſatis eſſe ſeruare formam traditam à Concilio *cap.* 18. *ſeſſ.* 23. *de reform.* nec requiri conſenſum capituli.

291 Verum Epiſcopus † non tenetur ſequi eorum concilium, vt eadem Congreg. cenſuit his verbis, Epiſcopi quatuor deputatos ſeminarij debet adhibere in conſilium pro tota temporali adminiſtratione prædicti ſeminarij excepta exactione, quæ ad ſolum Epiſcopum ſpectat, non tamen tenetur eorum ſequi conſilium. Quamvis Leo *in theſ. for. Eccleſ. c.* 11. *n.* 14. præſentiam & conſenſum eorundem quatuor deputatorum dicat requiri.

292 Et ita in vna † Mediolanen. beneficij 5. Iunij 1596. fuit reſolutum, Quod deuolutio eſt iuſtificata lapſu temporis à die vacationis, iuxta capitulum ſecundum de conceſſione præbendæ cum aliis: neque obſtat vnio facta ſeminario, quæ ſine conſenſu capituli eſt nulla ſecundùm ius commune, *Clem.* 2. *de rebus Eccleſiæ*, & attento Concil. Trident. ad eius validitatem requiritur interuentus adiunctorum, vt fuit ſæpe à Congregatione declaratum, & conſequenter non impedit deuolutionem, nam ignorantia iuris non præſtat iuſtam cauſam, ex deductis in cauſa Gienen. præſtimonij, &c. nec regula de triennali ſuffragatur ſeminario, quia illa defendit titulo poſſidente, non autem vti vnitum, Chiſan. *deciſ. vlt.*

293 Requiritur etiam ad hoc, † vt valeat vnio facta ſeminario, quod ſit actu erectum, & habeat actu ſcholares, & magiſtros, vt cenſuit Sacra Congregatio anno 1588. in vna Gienen. his verbis, Congregatio Concilij cenſuit vnionem nullam eſſe, & inualidam, cùm ſeminarium non fuerit erectum, iuxta formam Concilij, vtpote, nec magiſtris, nec ſcholaribus verè, & actu in eo exiſtentibus, quæ declaratio fuit confirmata per breue Sixti V. in eius executionem datum 26. Octobris 1588.

294 Et Epiſcopo † Caurien. ſic fuit reſcriptum, Perillustris & reuerendiſſime domine vti frater, cum nomine capituli iſtius Eccleſiæ expoſitum fuerit Congregationi illuſtriſſimorum Patrum qui Trident. Concil. decretis interpretandis præfecti ſunt, decē ab hinc annis iſtic vix extitiſſe cœptam ſeminarij fabricam illam, tamen nunquam perfectam, ac ſuper beneficiis non fuiſſe certam taxam conſtitutam, minuſque in ipſo ſeminario magiſtros & ſcholares habitos, cenſuit ipſa Congregatio beneficia eidem ſeminario vnita, atque in menſibus Apoſtolicis vacata, ſpectare ad liberam ſanctiſſimi Domini noſtri diſpoſitionem: quam Congregationis ſententiam amplitudini tuæ notam eſſe voluimus, &c. Romæ 26. Ianuarij 1596. Hieronymus Cardinalis Matthæus.

Vnde in cauſa † Gienen. præſtimonij de menſe 295
Iunij 1593. coram domino Blancheto fuit reſolutum, Collationem beneficij factam ab Epiſcopo poſt lapſum multi temporis à vacatione non ſuſtineri, *cap.* 2. *cum aliis*, *de conceſſio. præbendæ*, nec obſtare vnionem factam de dicto beneficio ſeminario faciendo verbaliter tantum erecto, quaſi ignorantia iuris dubij fuerit excuſatus à deuolutione, quia reſpondetur ius eſſe clarum, quod Eccleſiæ nondum exiſtenti donari non poteſt, *cap. ad audientiam* 2. & ibi Abbas *de Eccleſ. ædificand.* Nec obſtare *cap. nemo, de conſecrat. diſt.* 1. quia ſolum probat antequam Eccleſia fiat, debere eſſe obligationem dotandi, nec obſtare Concilium *dict. cap.* 16. quia reſpondetur, quod vt poſſet fieri vnio, debebat ſeminarium actu eſſe erectum ſaltim in domo conductitia, & Concilium præcipit debere fieri contributionem de fructibus menſæ, &c. *& eſt deciſ.* 836. *nouiſſ. Farinac.*

Et in vna † Corduben. præſtimonij 6. Nouembris 296
1596. coram Domino Lita fuit reſolutum, Poſſeſſio ſeminarij fuit de facto capta, & propria authoritate vigore vnionis factæ eidem ſeminario ante erectionem illius, quam vnionem certo certius eſt non ſubſiſtere, ad notata per Anchar. *in Clem. ſi vna, 3. oppoſ. de reb. Eccleſiæ non alien.* & provt fuit dictum in illa Gienen. præſtimonij 20. Februar. 1594. coram Illuſtriſſimo Blancheto. Et idem fuit reſolutum in alia Corduben. præſtimoniorum 7. Februarij 1601. coram eodem Dom. Lita, vt per Gonzalez poſthæc viſum, *gloſſ.* 5. §. 7. *à num.* 68. qui id ſolum admittit, quando colligeretur aliquis fumus, vel ſuſpicio fraudis in tali vnione, vel quando reditus beneficiorum vnitorum ſeminario nondum erecto forſan non conuerterentur in eius vtilitatem, & proſecutionem, ſed in alios extraneos vſus, ac etiam quando omiſſa detractione fructuum menſæ Epiſcopalis, & capitularis, & cunctorum beneficiorum diœceſis, provt dictum Concilium pro forma requirit, vt vel alias forma non ſeruata fieret vnio, alias inquit validam eſſe talem vnionem futuro ſeminario, quamvis nec domus ſit empta, nec fabrica conſtructa, nec ſcholares actualiter admiſſi. Sed iſta ſententia eſt re vera contra dictas declarationes S. Congregationis, & deciſ. Rotæ. Quamvis cum gloſſ. nouiſſimè teneat Gratianus *diſceptat. forenſ. cap.* 145. *num.* 91. & eſt notoria illa Rotæ deciſ. Cordub. præſtimoniorum 7. Febr. 1601. quæ eſt nouiſſ. Farin. *dicto* 835. vbi fuit reſolutum, quòd ſeminarium non dicitur erectum ex emptione domus pro eo, & creatione deputatorum, ſed duntaxat ex introductione puerorum, ex qua in eſſe deducitur ſicut collegium ex perſonis, *l. Neratius, de verb. ſignific.* Gloſſ. *cap.* 1. *de elect.* & ſic ante non poteſt ei fieri vnio, nec poteſt dici poſſidere: nec futuro collegio, ſeu ſeminario poteſt fieri vnio, vt in dict. Gienen. præſtimonij 17. Aprilis 1594. coram D. Blancheto, &c. quòd nulla poſſeſſio poſſit conſiderari reſpectu ſeminarij ante dictum decretum & introductionem: nec reſpectu prætenſorum adminiſtratorum, qui eam apprehenderunt, cum ea intentione & animo non fuerit per eos apprehenſa, ſed nomine ſeminarij, quod non erat in rerum natura, *l. vnic. Cod. vti poſſidetis*, fuit dictum in eadem Cor-

dub.

dub. coram eodem Domino Lita 7. Nouembr. 1601. idem in Teleſina beneficiorum 29. Nouembr. 1603. coram Dom. Lancelloto.

197 Vbi ſe † offert difficultas, an ſi ſemel bene facta vnione ſeminario actu erecto, & habenti ſcholares, poſtea definant ibi eſſe ſcholares ad tempus, vt reditus inſumantur in fabricam, ſeu reparationem domus, vel alia de cauſa, expiret vnio beneficiorum.

198 Et † videtur, quod ſic, nam omnis res per quaſcunque cauſas naſcitur, per eaſdem diſſoluitur, *c.1. de regul.iur.& leg.nihil tam naturale, ff.eod.* & deficientibus ſcholaribus non videtur collegium, & ſubiectum in quo vnio permaneat.

199 Nihilominus † tamen contrarium videtur verius ex doct. Abb. *in cap.gratum de poſtulat. prælator.n.12.* Cuch. *de inſtitut.maior.lib.4.tit.1. num.17.* & Horatij Mandoſ. *de priuileg.ad inſtar.gloſſ.7. numero 44.* Azor *lib.5.numero 22.11.quæſt.* & Suarez *de leg.lib.8.cap.5.* & aliorum, & accedit reg. *l. patre furioſo, ff. de his qui ſunt ſui, &c. factum legitimè, de reg.iur.in 6. & l.in ambig. §.1. ff. eod.* vbi Doctores, & turpius ejicitur, quam non admittitur hoſpes, *cap.quemadmodum, de iureiur.*

200 In odium † tamen Epiſcopi tollentis ſcholares è ſeminario, licet ad tempus fortè impetrarentur, & concederentur beneficia illi vnita à Papa diſſoluente vnionem.

201 Et ſi † eſſet penſio reſeruata ſeminario, licet tunc non expiraret, & extingueretur, iuxta dicta tamen videtur, quod non poſſet exigi pro annis quibus non ſunt ſcholares. Quod tamen dixi, vnionem factam ſeminario actu erecto, & habenti ſcholares, non expirare, licèt poſtea definant ibi eſſe ſcholares ad tempus, intelligo de vnione perfecta & conſummata, & ſortita effectum per vacationem; nam vnio de beneficio non vacante videtur expirare, ſi ante vacationem primi beneficij definant eſſe ſcholares, quia actus non perfectus & conſummatus vitiatur, ſi deueniat ad caſum, à quo non potuit inchoari, *leg.pro parte, ff.de ſeru.leg.ſi ſub vna, §.ſi quis viam, leg.pluribus, §.ſed & ſi placeat, leg.inter ſtipulantem, §.ſacram, de verb. oblig. leg.ſi in metallum ad fin. 8. de his quæ pro non ſcriptis, leg.poſt finitam de ſuſpect. tut.* cum aliis, & ibi Bart. Din. *in dict.regul.factum legitimè, à num.7.* & Decius *in d.regul.in ambiguis, §.1. num.2.* Caſtillo *lib.2.cap.13. à num.51.* & alij, idque videtur procedere, etiamſi tempore vacationis beneficij rediiſſent ſcholares, quia ceſſante cauſa extinctionis, ſeu annullationis, non ceſſat effectus, *d.§. ſacram,* & ibi Iaſ. *n.8.& 9.* & *l.qui res, §.aream, de ſolut.* cum aliis.

202 Rurſus † requiritur in vnione vacatio, & conſenſus patroni, ſiue Eccleſiaſtici, ſiue laici, ac inferioris collatoris, & electorum, *Clem.vnica, §.de ſtatu Monach.* Concil. Trident. *cap.15. ſeſſ.24. de reform.* ibi, *Cum patronorum conſenſu, &c.* Bonifacius *in dict. Clem.ſi vna, à num.21.* & Cardin. *num.6. & 17.* Faſtol. *dub.6.* Caccialup. *art.6.* Pet. de Peruſio *cap.5. 6.quæſt. principali.* Rebuff. *in praxi tit.de vnio.num.28. & in reg. de vnio.gloſſ.11.num.61. & in dict.repet.§.qui vero, 3.notab.verſ.tertio poſſet quari, & in conſ.20. verſ. quinto reſpondetur,* vbi ait, quod ſi per inferiorem à Papa facta eſt vnio, oportet probare non ſolum vnionem, ſed & conſenſum collatoris, ſeu patroni, & Lamber. *de iure patron.lib.3.quæſt.6.art.2.* Mandoſ. *reg.22. q.8. num.3.* Couar. *pract.cap.36.num.10.* Hojeda *dict.cap.3. num.9.verſ.ſed vtrum,* Fuſcus *dict.lib.2.cap.26. num.26.* Lancellot. *in inſtitut.dict. lib.2. titul. de vnio. §.nec ſolum,* Flamin. Pariſ. *de reſignatione benef.lib.2.quæſt.4. num.11.* & Zerola *in praxi 1.part.verb.vnio.§.7.dub.4.* & alij.

203 Nam † vnio debet fieri vocatis his quorum intereſt, alias non valet tam ex iure communi, vt per Pet. de Peruſio *dict.cap.5.n.1.* Rebuff. *dict.tit.de vnio. num.43.* Duaren. *dict.lib.5.cap.6.* Hojedam *d.numero 9. verſ. ſecundum quod,* & Lancellotum, *ibi,* & Azor *dict. lib.6.cap.28.quæſt.14.* & Leo. *in thſ. for. Eccleſ.cap.31. num.13.* quam ex Concil. Trident. *ſeſſ.7. de reform. cap.6.* Rota *in dict.* Segouien. *præſtimonij 133.numero 4. part.2.diuerſorum,* & in vna Theanen. beneficij S. Euſtachij 20. Maij 1587. coram Domino Gypſio, & Concilium Bononien. *dict.tit.de vnio. §. quæ ſeruanda in vnio.* ibi, *Et vocatis quorum intereſt, tota erit res pertractanda.*

Et qui † ſint iſti quorum intereſt, qui vocandi 204
ſunt, tradunt Caccialupus *dict.art.6.* & Pet. de Peruſio *d.c.5.* & Rebuff. *d.gloſſ.11.*

Vnde in † vna Spoletana capellaniæ 29. Maij 205
1551. coram Domino Capiſuco, Rota tenuit, *Vnionem factam per legatum de latere de beneficio iuriſpatronatus ſine conſenſu patronorum eſſe inualidam,* vt per Caputaq. *deciſ.350. part.3.* Et in eadem 17. Iunij eiuſdem anni tenuit, Vnionem factam de beneficio iuriſpatronatus eorum, non accedente conſenſu omnium patronorum eſſe nullam, vt per eundem Caputaq. *deciſ.346. part.3.* Et in Salernitana capellaniæ 2. Decembris 1587. coram Seraphino *in nouiſſ. Farinac. deciſ.567. ad fin.* dicitur non obſtare vnionem factam ſeminario, cùm non potuerit fieri niſi accedente conſenſu patronorum, ex Lamberto *ſuprà.*

Et in † vna Taruiſina plebis de Medulo ſuo die 206
28. Iunij 1593. coram Illuſtriſſimo Domino Millino habita opinione Romanorum dominorum abbreuiatorum de parco maiori, fuit reſolutum, In vnione facienda de beneficio ſolere, & debere exprimi poſſeſſionem iuris conferendi, ſi qua penes aliquem adeſt maximè iure ſpeciali competens.

Quod † etiam, ad huiuſmodi poſſeſſionem iuris 207
conferendi facere intrare regulam de iure quæſito, vt ſit neceſſaria derogatio, fuit reſolutum in vna Peruſina beneficiorum, ſeu vnionis 8. Martij 1596. coram Illuſtriſſimo Domino Blancheto, in qua antea 24. Nouembris 1595. coram eodem fuerat reſolutum vnionis exceptionem obſtare iuri conferendi quando vnio eſt bona.

Et † in dicta Taruiſina 20. Ianuarij 1594. coram 208
Domino Orano fuit reſolutum, De collationis pertinentia cum non agitur contra ordinarium, ſed contra inferiorem qui prætendit vnionem beneficij, & cui ius commune reſiſtit, ſufficere probationem leuiorem etiam per famam, Rota *deciſio. de probat.in nouis,* Caſſador. 5. *eodem tit.* Chiſanen. 3. quamvis in eadem Taruiſana 16. Decembris 1588. coram Dom. Bubalo fuit reſolutum, Ad effectum infringendi vnionem ob non expreſſionem iuris præſentandi, Rota *deciſ.penult. & fin.de exceptio.in nouis,* de quo ſupra *3.part.cap.5.*

Et in † vna Aquen. iuriſpatronatus 7. Nouembris 209
1601. coram Domino Lancelloto eſt reſolutum, Conſtare de iure patronatus ex ipſa fundatione & dotatione cum reſeruatione iuriſpatronatus de conſenſu Epiſcopi pro Anton. fundatore, & eius ſucceſſoribus, Caputaquen. *deciſ.133.part.2.* & hoc ius patronatus fuiſſe in communitatem tranſlatum conſtat ex publico inſtrumento donationis ei factæ, cuius validitas controuerti non poteſt, cum interuenerit authoritas viſitatoris Apoſtolici, & fuerit ratificata ab ordinariis pro tempore exiſtentibus, qui præſentationes admiſerunt, conſenſus namque ordinarij ſufficit tacitus, & ſatis eſt, quod interuenerit ante, vel poſt, Thanis *deciſ.20.* conſtat etiam de effectuatione iſtius donationis ex pluribus præſentationibus continuatis ſpatio centum annorum, & vltra, quæ ſortitæ fuerunt effectum, & ab Epiſcopis confirmatæ, neque poteſt dici ante donationem beneficium fuiſſe effectum liberæ collationis, cum non

probetur

probetur, nec præſumatur mutatio ſtatus, neque concurrant requiſita pro illius mutatione, & præſcriptione libertatis, iuxta textum cum ibi notatis *in cap. cum de beneficio de prebend. in 6.* Hinc ſequitur inualiditas vnionis de iure patronatus laicorum, factæ ſine conſenſu patroni, non facta de hoc mentione, eſt nulla, Abb. *cap. cum dilecta, in fin. de iurepatronatus.* Faſtol. *dub.6.* Caputaquen. *deciſ.246. part.3.* & fuit tentum in cauſa Apruſinæ iuriſpatronatus 20. Aprilis 1584. coram Domino Bubalo, & in alia Taruiſina plebis coram eodem, & in vna Romana iuriſpatronatus coram Domino Mellino.

210 Vnde etiam † Sacra Congregatio Concilij ſupra *cap.5. ſeſſ.21. de reform.* ſic cenſuit, Hoc capit. quo diſponitur poſſe Epiſcopum facere vniones perpetuas quarumcunque Eccleſiarum parochialium, & aliorum beneficiorum cum curatis propter eorum paupertatem, non comprehendit beneficia iuriſpatronatus: Et ſupra *dict. cap.18. ſeſſ.23.* ſic, vniri non poſſunt beneficia iuriſpatronatus etiam Eccleſiaſtici, nec pertinentia ad prouiſionem inferiorum, neque beneficia, quæ reſidentiam requirunt, neque regularia, nec etiam quæ commendata ſunt, nec quæ monaſteriis ſunt vnita, vel annexa. Conſonat d. Bononien. *dict. tit. de vnion. §. quæ obſtant vnionibus beneficiorum, & tit. de ſeminario, §. quæ beneficia vniri nequeunt*, & tradit Leo *in theſ. for. Eccleſ. cap.31. num.23.*

211 Ex quibus † apparet falſum, quod ait Azor *dict. 2. part. libro 5. cap.29. quæſt.16. & libro 6. cap.28. q.12.* quod legatus poteſt vnire beneficia iuriſpatronatus clericorum, vel laicorum ex præſcriptione, conſuetudine, aut priuilegio, ſine ipſorum conſenſu, tunc enim iuri (inquit) poteſt legatus derogare. Sed iſta ratio ſolum procedit in prouiſione de qua ſupra *5.p. c.3. n.71. & 72.* non vero in vnione, quæ aufert in perpetuum prouiſionem.

212 Nec etiam † verum exiſtimo, quod ait Manuel Rodriguez *quæſt. regul. tom.3. quæſt.80. art.1.* quod per priuilegium, & facultatem datam priori S. Benedicti vniendi monaſteria conſentientibus Abbatibus, & Monachis monaſteriorum vniendorum, non obſtante fundatione, dotatione, &c. poteſt fieri vnio monaſteriorum iuriſpatronatus ſine conſenſu, & vocatione patronorum, cum in priuilegio nulla fiat mentio de vocatione, & conſenſu ipſorum, conuincitur enim ex regula *leg. ſi quando, Cod. de ineffic. teſtament.*

213 Nec contra † patronum, aut inferiorem collatorem, præſumetur eorum conſenſus, etiam ſi in vnione renuncietur ab ipſo Epiſcopo, nam alias eſſet in facultate Epiſcopi illis præiudicare, ad *deciſ.13.* Creſcen. *de probat.* de qua ſupra *8.p. cap.4. num.43.*

214 Hoc autem † certum eſt, non requiri vocationem rectoris beneficij, nec eius conſenſum, cum ei ad ſuam vitam non præiudicetur, ſed poſt mortem ipſius vnio ſortiatur effectum, nec defenſoris, ſi vacat *dict. cap. conſultationibus, de donat. & dict. Clem. ſi vna,* & ibi gloſſ. & DD. Rebuff. *dict. gloſſ.11. numero 8.* Hojeda *dict. cap.3. numero 9. verſ. ſed vtrum.* Lanulo. *dict. tit. de vnio. vſque adeo*, & Rota *in dict. deciſ.* Segouien. *133. numero 13. & 14. part.2. diuerſor.*

215 Quod † procedit etiam in vnione facienda per legatum, Gambarus *dict. lib.5. rubr.1. de poteſtat. legati in vniendo, numero 114.* nec contrarium dicit Ægid. *deciſ.403.* vt ei imponit Gambarus *ibi, & num.112.* Nam illud de vocando rectore immediato, &c. ſolum dicit quoad diſmembrationem, & alienationem.

216 Nec etiam † rector Eccleſiæ eſt vocandus in vnione facienda de aliquo beneficio, ſeu præſtimonio ſuæ Eccleſiæ, Rota in dict. Segouien. *num.14. & 15.*

Quod † procedit etiam in caſibus poſitis per 217
Concilium Tridentinum, vt vocatis his quorum intereſt vniones fiant, quamvis contrarium, nempe in illis caſibus citandum eſſe rectorem, & poſſeſſorem beneficij, videatur velle Fuſcus *dict. lib.2. c.26. num.11.* nam illa verba *vocatis quorum intereſt*, accipienda ſunt, iuxta ius antiquum, cum aliud non caueatur expreſsè ad *l. præcipimus, Cod. de appellat. cum aliis.*

Et etiam † procedit eadem ratione in vnione fa- 218
cienda ex commiſſione Papæ, vocatis quorum intereſt, quamvis tunc vocandum eſſe rectorem beneficij videatur velle gloſſ. *reg. Cancellariæ 21. verſic. item ſecundo.*

Nec † etiam plebs debet vocari, Boërius *dict.* 219
deciſ.345. num.4. Rebuffus *dict. gloſſ.11. n.11.* Hojeda *dict. num.9. verſ. ſecundum quod*, qui nempe Rebuffus *num.12.* & Hojeda *ibi* rectè aiunt, quod audiretur, tamen ſi cauſam rationabilem allegaret, ne fieret vnio.

Nam † vt fuit reſolutum in vna Gerunden. vnio- 220
nis 20. Martij 1600. coram D. Sacrato parochianorum intereſt bonum habere paſtorem, ideo ſunt legitimæ perſonæ in cauſa hoc reſpiciente, Alexand. de Neuo *conſil.48. num.7.* Petr. de Peruſio *de vnione cap.2.*

Nec † etiam oportet in vnione facienda per le- 221
gatum, ſeu ex commiſſione Papæ vocare Epiſcopum, & ita ſentiunt citati *ſupra num.65.* & tenet Ripa *libro 2. reſponſ.18. numero 7.* Gambarus *ſupra numero 114.* quamvis in legato contrarium videantur velle Ægidius *deciſ.512.* ſeu *513.* & Rebuff. *dict. gloſſ.11. num.7.* & tenet Caputaquen. *deciſ.150. num.1. p.3.* & practicabilia Rotæ *dict. cap. de vnion. num.12. verſ. circa prædicta*, Zerola *in praxi 2. part. verb. vnio, §.3.*

Sed quidquid † ipſi velint, non videtur verum 222
Epiſcopum debere vocari, nam quamvis ex vnione ei auferatur collatio in beneficio vnito, tamen id prouenit ex natura vnionis, & legatus habet in hoc eandem poteſtatem, quam Epiſcopus, & concurrit cum eo, Gambarus *ſupra numero 46. 47. & 54.* & alias ſua iura, & iuriſdictio inniolata remanent Epiſcopo, *cap.2. de religioſ. domibus*, & ibi DD. *cap. paſtoralis*, vbi Innocent. & alij de *priuileg.* Caccialup. *artic.2. quæſt.16.* Petr. de Peruſio *cap.10.*

Et quod † dicit ipſe Petr. de Peruſio *cap.5.6. quæſt.* 223
principali, quod ſicut Epiſcopus non poteſt vnire ſine conſenſu ordinarij collatoris, ita nec allegatus intelligitur de ordinario collatore inferiore, vt patet ex ipſa quæſtione, & ex comparatione Epiſcopi.

§. I.

Quomodo probetur vnio, & quando dicatur ſortita effectum, & de eius reuocatione.

SVMMARIA.

224 *Vnio non præſumitur, ſed probari debet ab eo, qui factam aſſerit, cum vnire ſit quid facti, & odioſum.*

225 *Et reprobatur Menoch. id declarans, vt non procedat, quando aſſeritur facta vnio duarum Eccleſiarum, de quarum paupertate & inopia apparet: nam tunc facta præſumitur, quod eſt ſine fundamento: nec Felinus, quem citat, id dicit, ſed ſolum, quod eſt coniectura, &c.*

226 *Pro*

226 *Probanda eſt vnio per inſtrumentum, ſeu literas ipſius vnionis,* & n.ſeq.

228 *Vbi quod requiritur ſcriptura, nec ſufficiunt teſtes, ex Rota contra Caccialupum, & Zerolam relatos.*

229 *Probatur etiam vnio ex diuturnitate temporis.*

230 *Seu quod tempus requiratur, reſoluitur contra aliquos relatos requiri tempus immemoriale, vel quadragenarium cum titulo putatiuo dante cauſam præſcribendi,* & n.ſeq.

232 *Et in probanda dicta immemoriali debet probari, quod beneficium ſemper eſt tanquam vnitum poſſeſſum, & debet eſſe probatio 40. annorum de viſu.*

233 *Quod probatur ex* cap.1.de præſcript.in 6.*& quia vnio eſt contra ius commune, & odioſa.*

234 *Et ita tenet Rota, vt in reſolutionibus adductis.*

235 *Et in deciſionibus poſitis,* & n.ſeqq.

238 *Et in reſolutione adducta.*

239 *Id ſolum videtur procedere in vnione acceſſoria,& extinctiua tituli, ſecus in vnione aque principaliter, in qua quodlibet beneficium remanet in ſuo ſtatu, & retinet nomen,& iura ſua, & ſolum agitur, vt vnus ſit rector vtriuſque, & ſic non ita reſiſtit ius commune, vnde in ea non erit neceſſaria immemorialis, aut quadragenaria cum titulo, ſed ſufficiet quadragenaria ſine titulo cum bona fide, vt videtur velle Rota in deciſ. poſitis,* & num.ſeqq.

243 *Pro quibus facit declaratio Sacræ Congregationis adducta.*

244 *Secundum Felinum,& Rebuffum, alleganti vnionem eſſe factam ſufficit ad eam probandam probare poſſeſſionem 40. annorum cum fama tituli ex doctrina Bartoli* in leg.Celſus, de vſucapion. *volentis, quod ſufficiat probare titulum ad vſucapionem publica forma.*

245 *Sed id videtur falſum, nec doctrina Bartoli videtur vera, &c.*

246 *Et quamvis Rota ſecuta ſit dictam doctrinam Felini in vna Alexandrina, vt in reſolutionibus adductis.*

247 *Tamen videntur poſtea reuocata, vt in reſolutione adducta.*

248 *Probatur etiam vnio ex verbis enuntiatiuis plurium inſtrumentorum antiquorum, in quibus beneficia tanquam vnita enuntientur.*

249 *Nam verba enuntiatiua plurium inſtrumentorum antiquorum habent vim famæ.*

250 *Et fama in antiquis bene probat, etiam quod agatur de graui præiudicio, dummodo ſit vniformis, & ſolida, ac conſtans, & illæſa, &c.* & n.251.

252 *Et quod verba enuntiatiua inſtrumentorum antiquorum probent, tradunt citati.*

253 *Adducitur reſolutio Rotæ.*

254 *Id procedit, quando iſta inſtrumenta antiqua haberent originem à diuerſis perſonis, non ab eiſdem.*

255 *Et quando verba enuntiatiua ſunt clara.*

256 *Sufficiet tamen virtualiter enuntiare vnionem, vt in reſolutione poſita.*

257 *Et debent habere originem à diuerſis perſonis non ſuſpectis.*

258 *Nam enuntiatiuæ plurium inſtrumentorum antiquorum non habent vim publicæ vocis & famæ, ſi videntur emanaſſe à perſonis ſuſpectis.*

259 *Et ſufficiunt, & requiruntur ad minus duo inſtrumenta.*

260 *Et adducitur reſolutio Rotæ.*

261 *Quod dicatur antiquum in propoſito, aliqui docent debere eſſe centum annorum.*

262 *Et facit, nam quamvis variæ ſunt opiniones, quod dicatur antiquum in materia probationis, tamen communis, & magis recepta eſt, vt requiratur tempus 100. annorum,* & n.ſeq.

264 *Quod Rota intelligit, quod inſtrumenta, & ſcripturas: in teſtibus vero illud dicit antiquum, quod excedit 60. annos,* & n.ſeq.

Vbi adducitur reſolutio Rotæ.

266 *Rota tamen alias in inſtrumento tenuit tempus 99. annorum pro antiquo, & ſequitur Maſcard. & ſuſtineri poteſt, cum ei tanto tempore vnus annus parum importet.*

267 *Tam in teſtibus, quàm in inſtrumentis cum ambigitur, an ſint de antiquo, detrahendum eſt tempus litis,* & n.ſeq.

Vbi adducuntur reſolutiones Rotæ.

269 *Quod dictum eſt vnionem probari ex enuntiatiuis inſtrumentorum antiquorum, accipitur concurrente longiſſima quaſi poſſeſſione ipſius vnionis, non alias.*

270 *Et facit doctrina Aymon. & aliorum, quod licet alias in antiquis probationes leuiores, ſeu præſumptiuæ, & coniecturales admittantur: hoc tamen non habet locum contra poſſeſſorem, contra quem actor debet pleniſſimè probare, non obſtante temporis antiquitate.*

271 *Quamvis idem Aymon alias teneat ſufficere probationes leuiores per iudicium, & coniecturas in antiquis etiam contra poſſeſſorem, qui nondum præſcripſit.*

272 *Quæ ſententia non placet, & ſolum poſſet procedere quando præſens ſtatus, & poſſeſſio illius contra quem agitur, non repugnaret illis iudiciis, & coniecturis, ſeu intentioni agentis, aut quando ageretur de recuperanda re amiſſa, de qua amiſſione alias conſtaret.*

273 *Probatur etiam vnio per confeſſionem partis adverſæ.*

274 *Sed obijcitur, quod titulus beneficij non probatur per confeſſionem aduerſarij, licet ex ea poſſit iuſtificari, & coadiuuari.*

275 *Et quod ius patronatus non probatur ex ſola confeſſione aduerſarij, vt Sacra Congregatio cenſuit in declaratione adducta.*

276 *Et ſic prædicta ſententia non videtur vera, niſi concurrentibus adminiculis, & coniecturis, vt in ſimili de iure patronatus tenuit Rota in deciſione poſita,* & n.ſeq.

278 *Et in deciſione poſita.*

279 Et aliis ibi allegatis.

280 *Iuxta quas deciſio.ita demum ex confeſſione partis aduerſæ, concurrentibus etiam adminiculis probabitur vnio, ſi non agatur ad illius canonizationem: alias id non ſufficeret, vt dicitur de iure patronatus, quamvis confeſſio etiam ſola non reuocata actoris prætendentis beneficium tanquam non vnitum ſufficeret imponendum ei ſilentium.*

281 *Quando vnio dicatur ſortita effectum, quod eſt vtile ad regulam Cancellariæ reuocatoriam vnionum, & ad decretum Concilij* ſeſſ.7.c.6.& ſeſſ.25.cap.9. *reſoluitur dici ſortitam effectum ſi ſecuta ſit poſſeſſio, non alias.*

282 *Et ſic non ſubſecuta poſſeſſione ante dictam regulam reuocatoriam ſuperuenientem, vnio per eam reuocatur, & ſuccedente vacatione poteſt de beneficio tanquam verè vacante legitimè prouideri, niſi vnio ſit facta pro dote neceſſaria, &c.* & n.ſeqq.

Vbi ponuntur reſolutiones Rotæ.

289 *Ponitur deciſio eiuſdem, & refertur quod tradit Gonzalez.*

287 *Regula Cancellariæ, quæ ſuperuenit de vnionibus non ſortitis effectum, non obſtat quando aliqua bonorum ſortio à beneficio eſt diſmembrata, & vnita monaſterio, ex Rota.*

288 *Sed non videtur verum, quia regula etiam de dismembrationibus expresse loquitur.*

290 *Quamvis Mandos.& Rota cum Calder. videantur velle, vt vnio dicatur sortita effectum, fructus etiam esse perceptos, id non videatur necessarium, sed statim ac possessio capta est, dici sortitum effectum.*

291 *Et adducitur resolutio Rotæ.*

292 *Nec est necessarium ad istum effectum, quod possessio sit pacifica.*

293 *Requiritur tamen precisè possessio, nec sufficit voluisse eam capere, & feciſſe quantum in se fuit, & non potuisse habere.*

294 *Regula ista reuocatoria vnionum non videtur intrare, si saltim in parte vnio sortita fuit effectum.*

295 *Licet secus in decretis Concilij* dict. cap.6. & 9. *ex Sacr. Congregat. & Rota,* & n.seq.

297 *Vnio facta ex causa onerosa, & in recompensa, non reuocatur per dictam regulam Cancellariæ.*

298 *Et facit quod videtur tenere Mandos.regul.illam locum non habere in vnione facta ex causa remuneratoria ob seruitia, seu merita extraordinaria.*

299 *Quamvis in vnione facta cum clausula in vim contractus habere locum alias Rota resoluerit.*

300 *Quando vnus dat de regula reuocatoria, & alter replicat vnionem fuisse sortitam effectum, cui incumbat onus probandi, remissiuè.*

301 *De reuocatione vnionis qui sunt videndi.*

302 *Et in summa dicitur primo, quod ille potest vnionem dissoluere, qui potuit illam facere.*

303 *Et potest Episcopus vnionem non solum à se factam, sed etiam à Papa, vel Legato reuocare causa subsistente, nisi facta sit à Papa ex plenitudine potestatis, secundum Petrum de Perusio,* & n.304.

305 *Secundo vnio reuocari potest cessante causa, propter quam facta est, vel alias ex causa necessitatis, & vtilitatis Ecclesiæ, vel quia redundat in eius damnum.*

306 *Sed vnio facta de Ecclesia paupere non dissoluitur, si peruenerit ad pinguiorem fortunam, tribuit tamen talis restauratio iustam causam dissolutionis.*

307 *Tertio, in reuocanda vnione requiritur causæ cognitio, & consensus capituli, sicut in facienda.*

308 *Et vlterius requiritur vocatio defensoris, & citatio eorum, quorum interest.*

309 *Quarto, reuocatio vnionis operatur, quod Ecclesia vnita remaneat in statu antiquo, & sicut erat ante vnionem.*

224 AD sextum, quomodo † probetur vnio, dicendum est in primis vnionem non præsumi, sed probari debere ab eo qui factam asserit, cum vnire sit quid facti, & odiosum, Ripa *respons.1. de legib. numero octauo.* Rebuff. *conſ.*8. *verſ.quinto respondetur,* Mandos.*reg.*12.*quæſt.*7.*lib.*5.Rota *decis.*557.*numero* 5. *libro tertio, part.*3. *diuersor.* Mascard. *conclus.*1418. *num.*1. *&* 2. Menoch. *de præsumpt. lib.*6. *præsumpt.*80. *num.*1.

225 Qui *num.*2.id † declarat,vt non procedat, quando asseritur facta vnio duarum Ecclesiarum, de quarum paupertate & inopia apparet, nam tunc facta præsumitur, & citat Felinum *conſ.*2. *n.*23. Sed hoc est sine fundamento, & Felin. *ibi* solum dicit, quod est coniectura, non tamen quod ex ea sola præsumatur vnio, & ita tenet Rota in Tirasonen. infra adducta *n.*241.

226 Probanda autem † est vnio per instrumentum, seu literas ipsius vnionis, Aymon.*conſ.*258.*num.*10. *&* 11.Mascard.*concl.*587.*n.*1.Rota *decis.*127.Cæsaris de Grassis *n.*8. Zerola *in praxi* 1.*part.verb. vnio.*§.8. dicens, quod alioquin vacare censerentur beneficia vnita, si solo verbo, & facto vnirentur & hoc accidisse in facto Beneuenti, vbi quædam beneficia erant vnita seminario solo verbo, & facto, sicque per multos annos vnita stetere: sed Reuerendiſſimus Nuntius Apostolicus hoc præsentiens tulit sententiam, qua dictas vniones irritauit, & condemnauit seminarium Beneuentanum ad multam pecuniarum quantitatem pro fructibus interim male perceptis.

Et quod † ad probationem vnionis requiratur 227
scriptura ex Aymone supra fuit resolutum in causa Theanen. beneficij S. Eustachij 20.Maij 1587. coram Domino Gyptio, & quod non sufficiant testes, Rota *decis.*557. *numero quarto, lib.*3. *part.*3. *diuersor.*

Quamvis † Caccialupus *artic.*7. dicat vnionem 228
posse probari per priuilegia Apostolica, per instrumenta authentica, vel publica, per testes, & alias species probationum, & Zerola 2. *part. verb. vnio*, quod probatur etiam per testes, & per instrumenta, & ex præscriptione immemoriali.

Secundo † probatur etiam vnio ex diuturnitate 229
temporis,Anchar.*conſ.*162.Felin. *in cap. ex parte,n.*2. *de testib. & in cap. causam quæ,n.*3. *de præscript.* Iaſ.*in leg.secundum,ff.de verb.obligat.num.*17.*verſ.quinto fallit,* Balbus *de præscript.*1.*part.*5.*partis,quæſt.*19. *num.*2.Tiraquell.*de præscript.*§.1. *gloſſ.*4.*verſ.*20. Anton.Gabr. *concl.*1.*de præsumpt.à num.*12.Menoch.*de præsumpt.*80. *n.*3. *&* 4.

Sed † dubium est, quod tempus requiratur, in 230
quo quamvis Hostiensis *in cap. quoniam, de vita & honeſt.clericor.& in ſumm.tit.de ſupplenda negligen. prælator.* dicat, quod quanticunque temporis diuturnitas non inducit vnionem, & quamvis Boërius *dict. decis.*345.*n.*6. & Chassanæus *conſ.*10. dicant sufficere solum tempus 40. annorum ad præsumptiuè probandam vnionem, quod sequitur Rebuff. *conſil.*20. *verſic. non obest*, dicens, quod vt probetur vnio per præscriptionem, necesse est, quod quis probet possediſſe illam sine collatione tanquam vnitam per 30.vel 40. annos, & quamvis Flores *quæſt.*23. *n.*50. dicat sufficere, & requiri maius tempus 40.annorum cum aliis iudiciis.

Dicendum † est ad probandam vnionem requiri 231
tempus immemoriale, Ioan.Andr. *in reg. qui contra, lib.*6. Oldrad.*conſ.*296. *n.*3. Millis *in repet. verb.vnio,* Felin.*conſ.*2.*& in cap.ſi diligenti, num.*21.*de præscript.* Balbus *ſup.num.*1. Rebuff. *in praxi dict.regul. de vnio. gloſſ.*3.*ad fin.& conſ.*187.Probus ad Monach. *in cap.*1. *de præscript.in* 6.*num.*25. Aymon.*dict.conſ.*255.*num.*1. Mascard.*concluſ.*179.587.*&* 1418. Petr.Gregor.*dict. cap.*20.*num.*13. Menoch. *dict.præsumpt.*80.*n.*5. practicabilia Rotæ *dict.cap.de vnio.n.*12.*verſ.vnio debet probari,* Flores *quæſt.*10. *n.*19.*deciſ.Pedemont.* Cacherani 116.*num.*11. & Rota *decis.*9.*&* 10. *de rebus Ecclesiæ, in antiq.* Puteus *decis.*238.*lib.*1.*&* 209.*lib.*2. Caputaq. 344.*&* 347. *part.*3 & Cæsar de Grassis *dict.decis.*124. *num.*12.*&* 127.*num.*5.*&* 8. vel quadragenariam cum titulo putatiuo dante causam præscribendi, (nam vnio potest præscribi,Petrus de Perusio *cap.*4.*n.*31. *&* 32.) Cardin.*in Clem.*1.*de ſupplenda negligent. prælator. quæſt.*20. Felin. *dict. conſil.*2. *deciſ. Pedemontana ſup.num.*12. Mascard. *d.concluſ.*179.*&* 1418. & Flores *supra.*

Et † in probanda dicta immemoriali debet pro- 232
bari, quod beneficium semper est tanquam vnitum possessum,Ioan.And.*ſup.num.*2.& Rota in causa Toletana iuris nominandi de qua *ſup.*1.*p.c.*23.*num.*41. & debet esse probatio 40. annorum de visu, Puteus *d.deciſ.*209.*num.*3. vbi enim ait 15. annorum, debet dicere 40.

Quod probatur ex *cap.* 1. *de præscript. in* 6. iuncta 233
reg. quod quælibet Ecclesia debet habere suum rectorem *cap.cum non ignores,de præbend.cap.ſingul.*89.*d.*

cap.

cap. quia nonnulli, de cleric. non reſiden. cap. 1. 2. 4. & 21. *quæſt.* 1. *cap. cum ſingula, de præbend. in* 6. Vnde vnio duarum Eccleſiarum, ſeu duorum beneficiorum eſt contra ius commune, Oldrad. *conſ.* 260. *num.* 1. *gloſſ. regul. Cancell.* 11. *in princip.* Mandoſ. *reg.* 22. *quæſt.* 11. *numero* 3. Rota *deciſ.* 557. *num.* 3. *lib.* 3. *part.* 3. *diuerſorum*, & vniones ſunt odioſæ de iure, gloſſ. *ibi*, & *reg.* 21. & Mandoſ. & Rota *dict. num.* 1. & quod vnio eſt odioſa, & iuri communi repugnans, ait Calder. *conſil. vlt. de reb. Eccleſiæ, num.* 1. Anchar. *conſil.* 114. & Aymon. *d. conſ.* 258. *n.* 10.

234 Et ita † fuit reſolutum in cauſa Caputaq. vnionis coram Domino Bubalo de anno 1587. vt infra *numero* 260. & coram Domino Penna de menſe Nouembris 1593. vbi fuit tentum, Vnionem non probari per lapſum 40. annorum, ſed Rotam requirere immemorialem, vel ſaltim 40. annos cum titulo, &c. Et in Papien. iuriſpat. 18. Iunij coram D. Blancheto, vbi quoad probandam vnionem vel requiritur immemorialis, vel quadragenaria cum titulo, vt *in deciſ.* 525. *nouiſſ. Farin. ad fin.*

235 Idem fuit † reſolutum in cauſa Tiraſonen. iuris præſentandi coram Domino Bubalo 14. Octobris 1588. & 17. Martij, & 9. Iunij 1589. vt apparet ex deciſ. ſeqq. 14. Octobr. 1588.

Quo ad annexionem portionum cum Vicariis S. Michaëlis, & S. Bartholomæi, Domini tenuerunt non probari dictam annexionem, teſtes enim non probant immemorialem, nam ſecundus, & tertius, ſuper quibus præcipuè fundatur hæc probatio, non concludunt de 40. annis ante motam litem propter defectum ætatis, nec præſentationes antiquæ ſuffragantur, quia non dicunt cum portionibus annexis, & modernæ præſentationes non poſſunt conſtituere aliquem ſtatum annexionis, quia ad probandam annexionem non ſufficit ſtatus 40. annorum, vt per Pureum *deciſ.* 238. dubitaui *lib.* 1. neque erectio Eccleſiæ de Borgia in collegiatam poteſt recipere interpretationem, ex obſeruantia ſubſecuta, quia de obſeruantia antiqua non conſtat, & obſeruantia moderna non poteſt interpretari erectionem antiquam factam de anno 1449. vt fuit reſolutum in illa Placentina voti coram Reuerendiſſimo Oriolen. confeſſiones in duabus viſitationibus non ſuffragantur, tum quia confitentur ſtatum de præſenti, tum etiam, quia ex illis non elicitur expreſſa confeſſio, quod iſta beneficia ſunt annexa, non enim ſequitur, cura animarum conſueuit exerceri per vnum ex portionariis: ergo portiones ſunt annexæ, ita vt capitulo Tiraſonen. competat ius præſentandi ad portiones, & vicarias, quia potuit induci conſuetudo præſentandi ad vicariam vnum ex portionariis, prouiſiones Apoſtolicæ de anno 1543. in quibus prouidetur de portione, cui cura imminet animarum, non inducunt ſtatum annexionis, quia non ſunt enunciatiuæ antiquæ, quæ habent vim famæ, & conſequenter ex eis non probatur annexio.

236 *In eadem* † 17. *Martij* 1589.

DOmini pro maiori parte tenuerunt non conſtare de aliquo titulo annexionis portionum ad vicarias S. Michaëlis, & S. Bartholomæi, nec de aliquo ſtatu qui ſuffragetur capitul. Tiraſonen. nam vt alias dictum fuit, ad probandam vnionem requiritur immemorialis, vel quadragenaria cum titulo habili ad præſcribendum, ita Felin, *conſ.* 2. vbi dicit, quod non ſufficit probare, quod Eccleſia fuit poſſeſſa per quadraginta annos tanquam vnita, ſeu annexa, ſed vel probetur titulus ſaltim putatiuus, vel immemorialis, hic autem non probatur immemorialis, nec ex teſtibus qui non habent ætatem, vt alias dictum fuit, nec etiam ex ſcripturis præſentationum, quia præſentationes ad vicarias cum portione annexa incipiunt ab anno 1535. Nec videbatur iſtis Dominis, quod bulla erectionis Eccleſiæ Borgiæ in collegiatam præſtaret aliquem titulum iſtius annexionis, quia quamvis in prima bulla dicatur vicarias gaudere debere diſtributionibus, tamen cum bulla fuerit poſtea reuocata, non poteſt fieri in ea fundamentum, nec poteſt dici conſtare de aliquo ſtatu, qui ſuffragetur capitulo Tiraſonen. quia ſi volumus conſiderare hunc ſtatum ad effectum inducendi vnionem, & tunc non eſt ſufficiens ſtatus 40. annorum, vt ſupradictum eſt, nec intrat diſpoſitio, *cap. cum de beneficio, de præbend. in* 6. quia in materia vnionis non agitur de qualitate beneficij, ſed de ſubſtantia, Puteus *deciſ.* 238. *lib.* 1. Si autem volumus conſiderare hunc ſtatum ad effectum, vt Tiraſonen. acquiſiuerit quaſi poſſeſſionem præſentandi portiones, etiamſi ſint ſeparatæ, & hoc prætendere non poſſunt, quia ipſi non præſentarunt vti ad portiones ſeparatas, & ſic cum hoc iure vſi non fuerint, non poſſunt dicere hoc ius ſibi acquiſiuiſſe per ea, quæ dicta fuerunt in vna Sipontina iuriſdictionis coram R. P. D. Decano 18. Aprilis 1586.

In † *eadem* 9. *Iunij* 1589. 237

FVit iterum cauſa propoſita, & Domini ſtetерunt in deciſis, quod nec ex verbis bullæ erectionis, neque ex obſeruantia poteſt colligi prætenſa annexio.

Et † quod in præſcribenda vnione requiratur 238
vel quadragenaria cum titulo, vel immemorialis cum requiſitis à gloſſ. *in cap.* 1. *de præſcript. in* 6. fuit reſolutum in cauſa Aquinaten. beneficij 29. Aprilis 1602. coram Domino Ludouiſio. Vbi etiam, quòd per ſcripturas non probetur immemorialis, & in eadem 29. Nouembris 1604. quòd probetur vnio per immemorialem, & in Feltren. præbend. 6. Iunij 1605. coram Domino Coccino fuit reſolutum, & in cauſa Val. parochialis de Palma 6. Iunij 1606. coram eodem Domino Coccino, quòd vnio eſt legitimè probata, quia adeſt quadragenaria poſſeſſio cum titulo & bona fide, quæ ceſſante immemoriali ſufficit, *cap.* 1. *de præſcript. in* 6. & quòd ſufficit titulus habitus à Papa Clement. VII. ſchiſ. propter iuſtum errorem, cum miſtura facti, & iuris valde dubij, Felin. *conſ.* 2. *num.* 14. & *in cap. de quarta de præſcript. num.* 24.

Quod † tamen ſolum videtur procedere in vnio- 239
ne acceſſoria & extinctiua tituli, ſecus in vnione æquè principaliter, in qua quodlibet beneficium remanet in ſuo ſtatu, & retinet nomen, & iura ſua, & ſolum agitur, vt vnus ſit rector vtriuſque, vt ſupradictum eſt ad tertium, *à numero* 37. & ſic non ita reſiſtit ius commune, vnde in ea non erit neceſſaria immemorialis, aut quadragenaria cum titulo, ſed ſufficiet quadragenaria ſine titulo, cum bona fide tamen, vt videtur velle Rota in dict. Tiraſonen. iuris præſentandi 16. Martij, & 16. Octobris 1592. coram illuſtriſſimo Blancheto, & vltim. 21. Octobris 1594. coram Dom. Lita, vt in deciſionibus ſequentibus.

16. *Martij* † 1592. *coram Domino Blancheto.* 240

DOmini in propoſitione huius dubij fuerunt concordes, multa concurrere pro capituli Tiraſon. quæ probant ſtatum vicariarum S. Michaëlis, & S. Bartholomæi eſſe talem, quod præſentatio facta ad ipſas habuerit etiam locum quoad duas portiones in Eccleſia collegiata exiſtentes, de quibus agi-

tur: primo enim ponderatur erectio in collegiatam, in qua tribus beneficiatis iniungitur cura animarum collegiatæ Eccleſiæ, & S.Bartholomæi, & S. Michaëlis cum reſeruatione diſtributionum quotidianarum in Eccleſia collegiata, quæ diſtributiones non conſueuerunt conſignari, niſi beneficiatis in Eccleſia *cap.1. de clericis non reſiden.in 6.* quæ erectio cum habuerit effectum ſuum quoad vicariam in Eccleſia S. Mariæ idem videtur ſentiendum de portionibus, tum quia ratio propter quam contrarium decidi debeat, non aſſignatur, tum etiam, quia videtur ſuffiecre obſeruantia in vno capite, vt in alio non diſſimile idem ius ſtatui debeat, vt fuit reſolutum in cauſa Toletana annatarum coram Reuerendiſſ.P.Domino Orano coadiuuatur ex aliis, quæ precedunt, & ſubſequuntur laudum. Et primo ex collatione facta 1494. Alphonſo de Cordoua, per cuius obitum anno 1530. vacante vicaria, datur poſſeſſio eius ſucceſſori primæ portionis in Eccleſia collegiata cum aſſignatione ſtalli in choro, vbi eius anteceſſores ſedere conſueuerunt, vt in ſummario iurium capituli, *n.2.* Secundo ex poſſeſſione tradita anno 1523. procuratori Petri Marquez, de qua in ſummario, *n.10.* quibus accedunt verba laudi, *ibi: Provt hactenus conſueuerunt*, & ad eos pertinent, quæ ſecundum aliquos ex dominis cauſatiuè prolata, non autem limitatiuè ſtare videntur. Hæc omnia tertio loco coadiuuantur ex collationibus ſubſequentibus laudum, & dictis teſtium, Tiraſonen. viſitationibus, articulis vniuerſitatis Borgiæ in cauſa congrui ſeruitij, & teſtibus capituli Borgiæ, ex quibus probatur effectum præſentationum ad vicarias porrectum fuiſſe ad portiones, non ſolum ſpatio 40. annorum, ſed de audita à maioribus, ita vt magis verificetur narratiua laudi, ex omnibus his ſimul iunctis præſumi poſſe dicebant hunc ſtatum præceſſiſſe laudum, cum de præſenti in præteritum facile præſumatur, cum adſit aliqua iuſta cauſa ita præſumendi, Alexand. *conſil.16. num.3. lib.1.* Salicet. *in leg. ex qua perſona, Cod. de probat.* Alciat. *regul.2. præſ.2. num.20.* præcipuè cum de ſtatu contrario nihil doceatur. Non obſtat, quod agatur de ſubſtantia beneficij, non de ſtatu, quia cum non prætendatur vnio beneficij extinctiua, ſed vt præſentati à capitulo ad iſtas vicarias cenſeantur etiam præſentati ad portiones, quod conſuetudine, & præſcriptione fieri poteſt, Gemin. *in cap. cum de beneficio, num.3. de præbend. in 6.* non obſtat vulgaris regula, quod prouiſiones Apoſtolicæ non immutent ſtatum beneficij, Ægid. *deciſ.107.* Achilles *de ſtatu benefic. deciſ.vnic.* quia declarauit ſtatum, in quo beneficium reperitur, præcipuè ſtante traditione poſſeſſionis ſubſecuta per cap. Borgiæ, quæ, ſi aliter res ſe habuiſſet, non ſic facile tradita fuiſſet. An autem prædicta omnia ſuffragentur in caſu de quo agitur poterit particulariter videri, &c.

241 *In † eadem Tiraſonen. annexiones 16. Octobris 1562.*

FVit reſolutum probari talem ſtatum qui ſuffragatur capitulo Tiraſonen. ad dictum effectum, cum enim agatur de interpretatione laudi *in cap.17.* vbi reſeruatur ius præſentandi capitulo ad iſtas vicarias, provt hactenus conſueuerunt, multa concurrunt, quæ probant quale eſſet conſuetum, ante laudum enim indubitatum eſt, quod anno 1594. vacante vicaria S. Michaëlis fuit ad illam præſentatus Alphonſus de Cordoua qui habuit poſſeſſionem portionis, quod probatur ex poſſeſſione tradita anno 1530. eius ſucceſſori, cui aſſignatur ſtallum in choro in collegiata cum aſſertione, quod erat illud, in quo ſui anteceſſores ſedere conſueuerunt, & poſtea datur obolus pro diſtributionibus quotidianis. Demum deducitur, ad Eccleſiam parochialem anno 1523. etiam data fuit poſſeſſio portionis vicariæ nuncupatæ in Eccleſia S. Bartholomæi, Michaëli Marquez procuratori Petri Marquez, ex his duobus actibus præcedentibus laudum conſuetum, ſatis eſt probatum, Bartol. *in leg. mella, §.1. ff. de aliment. & cibar. legat.* Creſcen. *deciſ.10.* Nec obſtat, quod illa anno 1530. ſubſequatur laudum, quia reſpondetur: *Primo*, ex illa declarari ius Alphonſi de Cordoua, cuius prouiſio præceſſerat laudum. *Secundo*, quod cum laudum egeret confirmatione, nec dum eſſet confirmatum, imo non eſſent data mandata ad petendam confirmationem, iſti actus debent potius adſcribi tempori præcedenti laudum, quam ſubſequenti, quia confirmatio actus nullius recipit robur à confirmante. Felinus *in cap. inter dilectos, num.14. & ſequentib. de fide inſtrument.* Pariſ. *conſil.19. num.16. in princip.* Nec refragatur, quod prouiſiones Apoſtolicæ non mutant ſtatum beneficij, quia vltra dicta in deciſione facta 16. Martij proximè præteriti non attenditur tantum prouiſio Apoſtolica, ſed factum capituli Borgiæ in tradendo poſſeſſionem vicariæ: ſi enim fuiſſet ſeparata portio, & vicaria, gratia Apoſtolica ſupra vno beneficio fuiſſet ſine narratiua partis, & præcepto Papæ demandata executione ſuper duobus: ſed cùm in gratia nulla ſit facienda mentio de annexis *cap. ſupra eo*, vbi DD. *de præbend. in 6.* Rota *de reſcript. in antiquis deciſ.46.* Felin. *in cap. in noſtra, n.3. de reſcript.* neceſſe eſt fateri titulum ad vicariam tribuere ius etiam ad portionem. His accedit ipſa erectio facta anno 1452. ſub Nicolao Papa V. in qua ſupprimuntur nouem portiones cum narratiua, quod ex 17. portionibus tres exercebant curam animarum, & ex hac cauſa erant exempti ab intereſſentia in choro temporibus deſtinatis ad diuinorum celebrationem. Quæ narratiua, cum ſimus in antiquis, plenè probat ſtatum annexionis, Alexand. & Iaſon. *num.4. in leg. cum aliquis, Codic. de iure deliberandi*, Felin. *in capit. cauſam, colum.2. verſicul eſt verum, de probat.* Pariſ. *conſil.104. num.48. volum.1.* præcipuè cum concurrat narratiua ipſorum Borgien. anno 1433. Neque eſt faciendum fundamentum ſupra non ſortito effectu erectionis, quia licet prima non fuerit effectum ſortita, ſub prætextu, quòd multa fuiſſent narrata à vero aliena, nihilominus iſta tantum anno 1452. habuit effectum, & fuit per Epiſcopum Tiraſon. executioni demandata, in qua idem quod in prima narratum legitur. Præterea vt fuit dictum in deciſ. facta 16. Martij præteriti, cum non detur ratio diuerſitatis, quare magis præſentatio ad vicariam in Eccleſia B. Virginis debeat habere locum, etiam quoad canonicatum in eadem Eccleſia, quam præſentationes ad duas vicarias quoad iſtas portiones, poteſt argui ab obſeruantia erectionis in illa ad iſtas, de quibus agitur, & ex illa ſtatui ius eſſe quæſitum etiam quoad reliquas eiuſdem ſpeciei, ex deciſ. coram Reuerendiſſ. P. Domino meo Orano in illa Toletana annatarum, quia in iſtis inſpicitur cauſa priuilegij, non exercitium, Bald. *in l.1. n.24. Cod. de mancipationibus liberorum.* Coadiuuatur hæc probatio ex vnione facta 1425. cuius copiam dederunt ſcribentes pro Borgien. in qua propter paupertatem vicariæ in Eccleſia B. Mariæ vnitur portio primo vacatura, quæ præſumptio paupertatis intrat etiam in iſtis duabus, & licet non inducat præſumptionem tituli, provt vult Felin. *conſil.2. num.25.* tamen negari non poteſt quin faciat maximum gradum probationis, præcipuè cùm non conſtet de alia dote harum vicariarum. Hoc etiam probatur ex articulis Borgien. & teſtibus deſuper examinatis, & aliis articulis vniuerſitatis in cauſa congrui ſeruitij, ex quibus colligitur ſemper exercitium curæ animarum fuiſſe penes

vnum

vnum canonicatum in Ecclesia collegiata, & penes duos portionarios in aliis Ecclesiis, confessione autem propria nulla maior probatio. Doctor. *in leg. eunte, Codic. de transactio. & in cap. 1. de confessis in 6.* alias hoc sequeretur inconueniens, quod cum Borgien. quinque partes decimarum recipiant, si duæ portiones non essent applicatæ pro dote vicariarum, de quibus agitur, vicariæ remanerent sine dote, & ius præsentandi esset inutile, quia nemo hoc onus acceptaret, & ad hoc euitandum intrat regula, quod concesso vno ea censentur concessa, sine quibus illud stare non potest, *l. 2. ff. de iurisdict. omnium iudic. leg. oratio. ff. de sponsal.* præmissis ex abundanti, Domini dixerunt, coniungendas esse præsentationes, quæ laudum fuerunt subsecutæ, ex quibus, quod fuerit prius obseruatum, argui potest ex allegatis *in præterita decisione*, & Ruino. *consil. 145. num. 21. & 23. lib. 5.* nulla enim ratio assignatur, cur capitulum Borgien. à tempore lati laudi, vsque ad annum 1584. quando super hoc incidenti actum fuit, tacuit, imo non solum tacuit, sed institutis ad vicarias per capitulum Tirasonen. præsentatis portionum possessionem assignauit: & hinc oritur alia præsumptio, quod si præsentatio ad vicarias non traxisset effectum suum ad portiones, non est vero simile, quod ordinarius nunquam contulisset ipsas portiones, & illas semper pro derelicto habuisset, vel nullus tanquam deuolutas à sede Apostolica impetrasset, cum prouisi nullum alium titulum habuerint, quam præsentationes & institutiones ad vicarias. Non obstant deducta in contrarium, & primo quod illa verba, *prout consueuerunt*, stent conditionaliter, non autem causatiuè, & ideo veniat verificanda conditio, quia quando tales dictiones apponuntur in dispositione, de cuius natura est aliquid de nouo dare, & in ea conceditur aliquid certum, tunc talia verba stant causatiuè, non conditionaliter, Felin. *in cap. ex parte el primero, num. 10. de rescript.* & Tiberius Decian. latè *in consil. 58. n. 61. lib. 2.* & fuit dictum in causa Caurien. iurisdictionis coram bonæ memoriæ Lauretano 8. Nouembris 1576. in laudo autem non reseruatur ius præsentandi, sed arbitri pronuntiant illud ius pertinere capitulo Tirasonen. in illis verbis, *prout hactenus consueuerunt, & ad eos pertinent.* Præterea in dubio illa facienda est interpretatio, vt verba stent potius causatiuè quàm conditionaliter, vt per Decian. *vbi supra*, & alios allegatos. Non obstat etiam, quod confirmatio retrotrahatur ad datam confirmationem, quia quando actus est omnino nullus, vt dictum fuit, & eget ad sui validitatem confirmatione, attenditur tempus confirmationis, non autem actus gesti, nec retrotractioni est locus, Bald. *in leg. ex placito, num. 8. versicul. secundo casu, Cod. de rerum permut.* & fuit resolutum coram bonæ memoriæ Domin. de Rubeis in vna Auersina tenimenti 27. Iunij 1583. nec obstat, quod hoc casu requiratur immemorialis, vel quadragenaria cum titulo: Primo, quia vbi concurrit voluntas partium, & confirmatio Papæ, non est necessaria probatio immemorialis possessionis. Secundo, dicitur quod hic non agitur de vnione tituli extinctiua, vel accessoria, per quam vnum beneficium fit prædium alterius, & nomen admittit beneficij, Calder. *cons. vlt. de reb. Ecclesiæ non alienan.* Rota 11. *eodem titul. in antiquis*, sed agitur de vnione æque principali, in qua quodlibet beneficium retinet nomen, & iura sua, vnio solum datur facta quod titularem, vt vnus & idem sit prælatus vtriusque. Hostiens. *cap. 1. col. 1. versic. tertio sic.* Buttrius *col. 2. ad fin. versic. tertia species*, Abb. *num. 6. ne sede vacante*, Caccialupus *de vnio. quæst. 2. num. 2.* quare potius controuertitur pertinentia collationis, seu de iure præsentandi, quam de vnione, cum capitulum Tirasonen. tantum prætendat, quod præsentatus ab ipso ad vicarias debeat consequi portionem, quare cum ordinarius non sit in causa, nec reclamet, sufficit sola fama, Cassador. *decis. 1. de probat.* & vt fuit resolutum in Rota in pluribus causis, quod decretum Concilij Trident. *cap. 9. sess. 25.* non habet locum, quando causa agitur inter præsentatos à patronis tantum, non existente in iudicio prouiso Apostolico, seu ab ordinario. Præterea, *cap. cum de beneficio, de præbend. in 6.* procedit, quando probatur aliquis status præcedens, sed Borgien. nedum non probant statum diuersum, quod imo eorum probationes incalescunt in hanc partem, quod præsentati ad vicarias obtinuerunt etiam portiones, vt fuit supra deductum, & ex hoc respondetur summario institutionum factarum ad præsentationem capituli Tirasonen. dato per scribentes pro Borgien. cum enim præsentati simpliciter ad vicarias obtinuerint portiones absque alia præsentatione, sequitur præsentationem capituli Tirasonen. cum institutione subsecuta ius sibi ad portiones tribuere. Ex abundanti etiam dictum fuit quod requireretur immemorialis, seu quadragenaria cum titulo hìc attento tempore litis motæ supra hoc incidenti quadragenaria per testes optimè probatur, & cum sufficiat titulus putatiuus, alias enim si esset verus, cessaret disputatio, Felin. *in dict. consil. 2.* pro titulo putatiuo deseruit erectio, in qua enunciatur, vt ex 17. portionariis tres in tribus parochialibus exerceant curam animarum. Et ex his ita fuit decisum, &c.

In † eadem Tirasonen. iuris præsentandi 243
21. *Octobris* 1594. *coram*
Dom. Lita.

PLuries proposita hac causa non potui certam capere resolutionem ex eo, quod pro vna parte informabatur supra statum, pro alia vero supra vniones: vnde Domini die 13. Iunij mandarunt super omnibus æque informari, quo tandem facto resoluerunt constare de vnione: ad effectum, de quo agitur, qui est, vt præsentatus ad vicariam regimini vicariæ non tantum præesse debeat, sed etiam portiones, quæ per obitum ipsius vicarij contingeret vacare, considerantes hic non agi de vnione extinctiuæ tituli, vel accessoriæ, cui resistat ius commune, ad quam probandam cum agatur de notabili præiudicio Ecclesiæ, nil mirum si immemorialis ipsa, vel saltim quadragenaria cum titulo putatiuo requiratur, iuxta cons. Felin. secundum pluries per Rotam canonicatum, cum sic Ecclesia, quæ sic alteri vnitur, efficiatur prædium, & amittat omnem spiritualitatem, Carder. *cons. vltim. de rebus Ecclesiæ*, sed potius agitur de vnione, per quam status Ecclesiæ, seu essentia beneficiorum non alteratur, sed in suo statu, & honore remanent, & eo tantum respectu fit, vt ab vno & eodem prælato regantur, *capit. & temporis 16. quæst.* Caccialupus *de vnio. artic. 2. num. 2.* Petr. de Perusio *de vnio. Ecclesiarum capit. 1. numero 4. & 6.* quo fit vt cum non agatur de præiudicio Ecclesiæ ita considerabili, nil mirum si ad talem vnionem iustificandam tam exacta probatio necessaria non est: cautius enim est agendum, vbi maius periculum imminet, *capitul. periculum, de elect. in 6. capitul. quiescamus 42. dist. leg. manifestissimi, Cod. de furtis.* Nec leuis visa est dominis probatio ad hùc effectum adducta per *cap.* Tirasonen. primo, quia ex lectura literarũ erectionis Ecclesiæ S. Mariæ de Borgia in collegiatam, quæ facta est de anno 1452. apparet qualiter vnus ex portionariis dict. Ecclesiæ præerat curæ animarũ parochianorum ipsius Ecclesiæ B. Mariæ, alius

Eccleſiæ S Michaëlis, alius vero Eccleſiæ S. Bartholomæi, quo fit vt cum prædicti tres eodem tempore eſſent portionarij in ipſa Eccleſia B. Mariæ, & vti tales diſtributiones vt alij perciperent, & ſimul præeſſent curæ animarum reſpectiuè in dictis Eccleſiis, & vicarij nuncuparentur, ſicque in futurum fieri deberet, merito ex dictis literis videtur conſtare de tali vnione, cum citra eam iure permiſſum non ſit, vt vna eademque perſona præſit regimini duarum Eccleſiarum, *cap. de multa de præbend. cum vulgar.* & cum prædictæ literæ erectionis non tantum reſpectu ipſius erectionis habuerint effectum, ſed etiam vicariæ exiſtentis in eadem Eccleſia, ad quam præſentatus per capitulum Tiraſonen. eam non tantum conſequitur, ſed ſimul canonicatum, qui ex ſimili portione creatus fuit: idem idcirco videtur poſſe iudicari reſpectu vicariæ S. Michaëlis, & S. Bartholomæi, vt ſcilicet præſentati ad eas non tantum eas conſequi habeant, ſed ſimul & portiones, quæ cum eis vacare contigerit, cum & ipſæ ab eodem fortè procedant, & ratio diuerſitatis aſſignari non poſſit inter vicarias S. Mariæ, & iſtas, ad gloſſ. *in cap. ſi poſtquam, de elect.* & notata per DD. *in leg. illud*, per illum text. *ad legem Aquiliam*, quod maximè placuit dominis, ſtàte quod etiam reſpectu vicariæ S. Michaëlis, & S. Bartholomæi minimè conſtat de ſtatu contrario, imo ex multis prouiſionibus factis pro tempore de dictis vicariis ad præſentationem capituli Tiraſonen. quæ in aliis poſitionibus huius cauſæ coram Domino Blancheto ex parte capituli Borgiæ datæ fuerunt, quarum duæ ſunt de anno 1468. vna de anno 1497. altera de anno 1506. altera de anno 1523. & altera de anno 1524. videtur apparere de effectuatione dictarum literarum, & ſimul de iuſtificatione huius vnionis, ex eo ſignanter, quod etiam præſentati ad dictas vicarias licet non eſſent tunc temporis portionarij in Eccleſia S. Mariæ, provt verè non erant, nihilominus eo ipſo, quod admiſſi fuerunt ad vicarias, effecti ſimul fuerunt portionarij in dicta Eccleſia B. Mariæ, & nulla maior ſcriptura, aut actus præcedentis interpretatio allegari poteſt, quam quæ ex obſeruantia ſubſecuta deducitur, *leg. ſi interpretatione, ff. de legibus*, Aymon. *conſil. 39. num. 9. & 192. numero 19.* vltra quod ex obſeruantia dictarum literarum, quæ non controuertitur reſpectu erectionis, & reſpectu vicariæ exiſtentis in dicta Eccleſia poteſt dici quæſita quaſi poſſeſſio ad fauorem capituli Tiraſonen. reſpectu omnium diſpoſitorum in dictis literis ad eiuſdem capituli fauorem, & ſic etiam reſpectu vicariæ S. Michaëlis, & S. Bartholomæi, vt in ſimili alias dictum eſt in Toletana annatarum coram Domino Orano. Secundo, quia in confeſſo eſt, apud partes ad capitulum Tiraſonen. ſpectare ius præſentandi ad vicarias, onus autem eas exercendi iniunctum eſſe portionariis Borgiæ, hacque de cauſa eis aſſignatas fuiſſe quinque partes ex duodecim decimarum; quæ ſpectant ad capitulum Tiraſonen. vt lectura laudi per ſedem Apoſtolicam confirmati, quod emanauit de anno 1529. quo fit, vt neceſſario concludendum videatur pro ipſa vnione, & ſic, vt præſentati ad vicarias ad eas non tantum admitti debeant, ſed etiam ad portiones, quæ ſimul cum eis vacarunt, cum aliter prædicta duo concurrere non poſſent, vt ſcilicet ſuccedente vacatione capitulum Tiraſonen. poſſit præſentare ad vicariam vacantem, quem vult, & quod vicaria exerceri debeat per portionarium, iuxta tenorem dict. laudi ad *leg. Oratio de ſponſal. l. 2. de iuriſdict. omnium iudic.* Nec obſtare dixerunt Domini ſi dicatur, idem verificari poſſe, vbi capitulum Tiraſonen. præſentetur ad vicariam vacantem vnus ex ipſis portionariis conſiderantes, quòd ſic ius liberum præſentandi ad vicarias non competeret ipſi capitulo, ſed potius reſtrictum ad certas perſonas, quod in dubio ita minimè ſeruatum fuiſſe credendum eſt, *ad §. ſed ius quidem ciuile, de iure naturali, & libro 1. §. qui in perpetuum, ſi ager vectigalis*, vltra quod ex ſupra narratis prouiſionibus clarè apparet dictum ius præſentandi ad vicarias non fuiſſe reſtrictum ad portionarios, ſed omnino liberum. Tertio, quia vbi eſſemus etiam in caſu, in quo neceſſaria eſſet quadragenaria cum titulo putatiuo, ex quo verus titulus non eget aliqua præſcriptione, Rota *9. de rebus Eccleſiæ*, Felinus *cap. cum contingat, num. 4. de foro compet. & dicto conſilio 2. num. 2.* Rebuff. *in praxi de vnio. num. 31.* Put. *deciſ. 240. lib. 1.* dixerunt Domini de ea ſatis conſtare, tum quia pro titulo putatiuo ſeruire poſſunt literæ erectionis, nec non & laudum vti confirmatum à ſede Apoſtolica, & ſic ab habente poteſtatem vniendi, *ad cap. ſicut vniri, de exceſſibus prælatorum*, Mandoſ. *3. quæſt. 6. numero 21* præſertim cum ex prouiſione facta de vicaria S. Michaëlis ad fauorem Alphonſi de Cordoua de anno 1494. iuncta prouiſione facta de eadem vicaria ad præſentationem eiuſdem capituli de anno 1530. ad fauorem ſucceſſoris Alphonſi apparet, qualiter Alphonſus ipſe vigore dictæ præſentationis, & prouiſionis conſecutus fuit non tantũ poſſeſſionem vicariæ, ſed etiam portionis, ſicuti etiam ex poſt illius ſucceſſori tradita eſt per ipſummet capitulum Borgiæ, quæ prouiſiones iunctis aliis de eiſdem vicariis factis cum portionibus vti annexis ſaltim operari debent, vt literæ dictæ erectionis, & laudum ad effectum de quo agitur, deſeruire poſſent pro titulo putatiuo, Puteus *deciſ. 15. in fin. lib. 3.* poſt Socin. *conſil. 260. num. 14. libro 2.* maximè cùm vigore dictæ erectionis, tum & laudi emanarint dictæ proviſiones, & ſic per conſequens per prouiſos capta præſumatur poſſeſſio dictarum vicariarum, & portionum reſpectiuè *ad leg. 2. Cod. de acquirend. poſſeſſ. leg. quædam mulier, de rei vendicat.* tum etiam, quia de ipſa quadragenaria ſatis conſtare dixerunt Domini in depoſitione teſtium, de qua in ſummario Tiraſonen. cum illi ſint ætatis 60. annorum, & aliqui maioris ætatis, & deponant de recordatu 50. annorum, quodque ſemper viderunt fieri prouiſiones de vicariis cum portionibus annexis, & licet reſpectu eorum depoſitionis non vtantur dictione, *& citra*, vtuntur tamen dictione, *ſemper*, quæ idem operatur reſpectu probationis quadragenaria, Socin. *conſil. 54. libro 4.* Felin. *cap. licet, numero 8. de probat.* Quæ probatio eo fortior redditur, quod etiam ſemper depoſitione teſtium partis diuerſæ fundatur, Roma. *conſil. 104.* Socin. iun. *96. lib. 1.* Riminald. iun. *60. lib. 1.* & eo veriſimilior redditur, quod confeſſione partis aduerſæ munitur reſultante ex articulis, & teſtibus deſuper examinatis in cauſa congrui ſeruitij, ad notata per DD. *cap. 1. de confeſſis in 6.* & tanto magis videtur ſuſtinenda hæc probatio, ex quo non agitur principaliter de ipſa vnione, ſed incidenter ad effectum, vt prouiſi de vicariis ſimul, & portiones conſequi habeant, & ordinarius, ſeu eius fiſcus non eſt in cauſa: quo fit, vt etiam leuiores probationes ſufficiant, Gloſſ. *leg. ſi certi, §. ſed ſi ſeruit. vendicet.* Calder. *conſil. de præb.* Cæſar. *deciſ. 13. eodem*, nec de præiudicio capituli Borgiæ, quod eſt in cauſa, tractatur, cum teneatur omnino per portionarios ſuſtinere onus dictarum vicariarum, propter quod etiam eiſdem aſſignatæ ſunt quinque partes, ex duodecim decimarum ſpectantium ad capitulum Tiraſonen. minuſque ei competat aliquod ius conferendi dictas portiones, quoties eas vacare contigerit, ideo, &c. Nec poteſt dici, quod prædicti teſtes non deponant de quadraginta annis ante litem motam, ſiquidem, quia fuerunt examinati de 1586.

&c

& iis iuxta aſſertionem Burgien. fuit cœpta de 1580. vnde cum deponant de recordatis à quinquaginta annis, vtique deponunt de tempore quadraginta quatuor annorum ante litem. Nec refert, quod primus & tertius dicant à 40: annis habuiſſe communicationem in vtroque populo, quia non per hoc ſequitur, quin antequam habuerint communicationem, potuerint ſcire id, ſuper quo depoſuerunt à ſuo recordatu; qui eſt annorum quinquaginta, cùm iſta duo adinuicem non contrarientur, maximè cùm teſtes dum deponunt habere communicationem in vtroque populo à quadraginta annis, ſubdant, & vltra, quæ dictio poteſt etiam verificari reſpectu reſtantis temporis eorum recordatus, vt notum eſt, & regulariter dicta teſtium ſunt iuuanda, non cauillanda, *cap. cum tu, de teſtibus, leg. quoties de rebus dub.* Caſſad. *deciſ. 3. de probationib.* nec poteſt dici, quod dum teſtes dicunt vidiſſe, & ſcire eſſe annexas, &c. non probent, quaſi quod deponant per verbum iuris, quia conſiderarunt domini, quod teſtes etiam dicunt, quod quandocunque vocarunt aliquæ vicariæ, viderunt prouideri ſimul cum portionibus annexis: quo fit, vt cum eorum depoſitio fundetur in ſenſu corporis, merito ſuſtineri debeat, *cap. teſtes 3. part. 3.* Innocent. *cap. cum cauſam, de teſtibus*, Gemin. *conſil. 42. num. 10.* Nec eneruari huiuſmodi probationem concluſum fuit ex eo, quod medio tempore vicariæ ſimul cum portionibus fuerint poſſeſſæ per prouiſos Apoſtolicos, quaſi quod ſubducendum ſit tempus dictarum prouiſionum, ad *deciſ.* Guidoboni 133. *de præſcript.* quæ deciſio aliquibus ex Dominis faciebat difficultatem, quia per alios fuit reſponſum, quod cum prouiſi de vicariis, ſiue à Papa, ſiue ab ordinario poſſederint per quadraginta annos, & vltra vicarias ſimul cum portionibus, negari non poteſt, quin bene probetur quadragenaria præſcriptio, quæ in poſſeſſione radicatur, & non in eo, quod qui poſſederint, fuerint ab eodem prouiſi, ad *cap. cum in tua, de decimis*, & *cap. fin. de offic. Archid.* imo ex dictis prouiſionibus magis iuſtificari prætenſionem Tiraſonen. dixerunt Domini, cum illa neceſſario præ ſe ferant vnionem de qua agitur, ſiquidem quia prouiſiones illæ loquuntur de vicariis ſimpliciter, & tamen prouiſi per capitulum Borgiæ ſemper fuerunt immiſſi in poſſeſſionem vicariarum, & portionum reſpectiuè, cum expreſſa aſſertione, quod eſſent vnitæ vicariis, quod citra veritatem dictæ vnionis, aut manifeſtum capituli Borgiæ delictum fieri non potuit, ad quod euitandum admittitur omnis interpretatio *leg. merito, ff. pro ſocio.* Vlterius circumſcripta ipſa vnione deliquiſſent ordinarij qui pro tempore extiterunt, patiendo portiones, quæ vacarunt morte vicariorum, tanto tempore vacare, & abſque aliqua collatione à prouiſis de vicariis tantum indebitè detineri, quod ſimiliter in ſenſum ſenſati hominis cadere non debet, tum quia vnuſquiſque diligens præſumitur in his, quæ ſpectant ad officium ſuum, *cap. ad audientiam de præſcript. & cap. deputati, de appellat.* tum etiam, quia veriſimile non eſt, quod ita ſupine paſſi fuiſſent ordinarij ſe priuari iure conferendi ſeparatim dictas portiones, vbi de veritate ipſius vnionis informati non fuiſſent, *argument. leg. cum de indebito, ff. de probat.* & denique deliquiſſent etiam prouiſi de vicariis tandiu poſſidend. abſque titulo portiones ipſas, & in peccato tali moriendo, contra id, quod habetur, *in cap. ſancimus, 1. quæſt. 7.* quod ſcilicet nemo præſumitur immemor ſuæ ſalutis. Et denique conſiderabant Domini, quod deciſio Guidoboni poſſet applicari, vbi capitulum Tiraſonen. prætenderet acquiſiuiſſe ius præſentandi ad vicarias & portiones mediante ipſa quadragenaria, nam hoc caſu bene deducendum eſſet tempus prouiſionum Apoſtolicarum, vbi illæ factæ non fuiſſent ad præſentationem capituli, & ratio eſt manifeſta, quia poſſeſſio capituli tunc non eſſet vniformis, ſtante quod prouiſi Apoſtolici non poſſederunt vigore præſentationis ſuæ, vnde ſicut ſtatui primæuo beneficij aliquid non detrahunt proviſiones Apoſtolicæ aliter factæ, vt omnibus notum eſt, ita etiam ei robur attribuere non debent, vt pari paſſu res ipſa metiatur, & propterea nil mirum, ſi illud tempus deducitur. Verum hoc in caſu capitulum Tiraſonen. non prætendit principaliter acquiſiuiſſe aliquod ius præſentandi ad vicarias, minus ad ipſas portiones mediante hac quadragenaria, ſed ex quo non dubitatur, quin ſibi comperat ius liberum præſentandi ad ipſas vicarias, vt ex deductis conſtat, quod huiuſmodi vicariæ debent exerceri per portionarios Eccleſiæ B. Mariæ de Borgia, ideo iure merito prætendit capitulum, quod præſentati ad vicarias debeant non tantum de eis prouideri, ſed ſimul de portionibus, quæ cum eis vacarunt, & hoc tum per neceſſariam conſequentiam ipſius iuris præſentandi vicarias, iuncta tamen obligatione capituli Borgiæ, de qua in literis dictæ erectionis, & laudi: tum etiam quia ad fauorem dictarum vicariarum poteſt dici tale ius legitimè præſcriptum fuiſſe mediante ipſa quadragenaria poſſeſſione, & ita reſpectu capituli Tiraſonen. non videtur intrare poſſe regulam, *l. 1. ff. de authorit. tut. & leg. Ariſtot. in fin. quæ res pignori obligari poſſ.* de qua per gloſſ. *verb. diuturni, in §. ex non ſcripto, de iure natural.* quod ſcilicet in conſequentiam ei permittitur, quod alias principaliter denegaretur: reſpectu autem commodi ipſarum vicariarum poteſt dici principaliter intrare quadragenariam ipſarum præſcriptionem, cùm ſemper dict. durante tempore prouiſi de vicariis, vniformiter poſſederint ipſas portiones, vt vicariis annexas.

Pro † quibus facit ſequens declaratio S. Congre- 243
gationis Concil. ſuper *cap. 13. ſeſſ. 24. de reform.* Si duæ parochiæ per conſuetudinem, quæ per quadraginta annos viguerit tanquam vnitæ vni ſemper collatæ, ſine diſpenſatione fuerunt, eorum poſſeſſor non eſt moleſtandus.

Aduertendum † eſt autem circa ſupradicta, Felin. 244
dict. conſil. 2. à num. 16. & Rebuff. *in praxi, tit. de vnic. num. 35.* quem ſequitur Hoieda *dict. cap. 3. 2. p. n. 14.* docere, quod alleganti vnionem eſſe factam ſufficit ad eam probandam probare poſſeſſionem quadraginta annorum, cum fama tituli, & citant Bart. *in leg. Celſus, numero 5. ff. de vſucapio.* vbi vult, quod ſufficiat probare titulum ad vſucapionem publica fama, & ſequuntur alij relati *in additione ibi litera F. & G.* & Balbus *in repet. dict. leg. Celſus 1. part. num. 41.*

Sed hæc † doctrina mihi videtur falſa, & con- 245
tra textum *in dict. capitul. 1. de præſcript. in 6.* nec obſtat doctrina Bartoli, & ſequacium, quia non videtur vera, & eorum rationes ſolum concludunt ex fama cauſari iuſtum errorem, non vero probari titulum, & quando illa eſſet vera, non procederet, vbi ius commune præſcribenti reſiſteret, vt in propoſito.

Et quamvis Rota † ſecuta ſit dictam doctrinam 246
Felini in cauſa Alexandrina S. Stephani 2. Maij, & 20. Iunij 1597. coram Domino Lita, vbi fuit reſolutum, Vnionem probari ex poſſeſſione quadragenaria cum titulo ad conſilium Felini ſecundum pluries per Rotam canonicatum, Rebuff. *de vnio. num. 35.* & de titul. conſtare, ex teſtibus deponentibus de ipſa vnione, de publica voce & fama, ad Felini, *ibi, num. 16. & 17.* Item ex ſententia lata ad fauorem Abbatiæ S. Iuſtinæ de anno 1526, quæ dum dicit Eccleſiam hanc S. Stephani eſſe membrum dict. Abbatiæ, virtualiter præſupponit ipſam vnionem.

247 Tamen † istæ resolutiones videntur postea reuocatæ, nam in eadem 15. Februarij 1599. coram Dom. Penna, Rota censuit, Reuocandum esse mandatum de manutenendo datum oblatis habentibus dictam Abbatiam, & concedendum seminario Alexandrino, pro cuius parte ostensum fuit de anteriori possessione, & consequenter posterior possessio instrumentalis ablatorum, non poterat manuteneri, nec obstare prætensam vnionem, & sic seminarium non potuisse acquirere validam possessionem: quia respondebatur adhuc de vnione non constare, & consequenter non posse in ea fieri fundamentum.

248 Tertio † vnio probatur ex verbis enunciatiuis plurium instrumentorum antiquorum, in quibus talia beneficia tanquam vnita enuntientur, Puteus *decis.*209. *lib.*2. Caputaquen. *decis.*344. *num.*2. & 374. *à num.*2. *parte* 3. Mascardus *dicta conclusione* 1418. *num.*12.

249 Et reddunt † rationem: nam verba enuntiatiua plurium instrumentorum antiquorum habent vim famæ, Baldus, Salicetus, & Paulus *in leg. cum aliquis, Cod. de iure deliberandi.* Aymon. *de antiquit. temporis, 1. part. sect. ampliatur nunc, num.*14. Hieronym. de Monte, *de finibus regun. cap.*66 *num.*2. Valascus *de iure emphyteutico, quæst.*9. *num.*25. Menochius *consil.*191. *numero* 79. *lib.*2. Caputaquen. *decis.*337. *parte* 3. & Rota *decis.*130. *numero* 1. *parte* 2. *diuersor.* & alibi sæpè.

250 Et fama † in antiquis bene probat etiam quod agatur de graui præiudicio, Innocent. *in cap. veniens* 1. *de testibus*, & ibi Felinus *num.*16. Decius *num.*20. & 21. & alij, idem Decius *in cap.*1. *de appellat. à numero* 43. Alexand. *consil.*89. *numero* 4. *libro* 5. Aymon. *dict.*1. *part. sect. viso in hac* 1. *part.* Alciat. *de præsumpt. regul.* 2. *præsumpt.* 3. *& ibi additio.* Boërius *decis.*42. *num.*32. Lambert. *de iure patronat.* 2. *part.* 2. *lib. quæst.*10. *art.*4. *numero* 13. Hieronym. de Monte *supra cap.*55. Gregorius Lopez *in leg.*19. *titul.*16. *parte* 3. *glossa* 2. Duennas *regul.*299. *numero* 7. Mascardus *conclusione* 105. *à num.*1. *& concluf.*753. *numero* 7. *& conclusione* 1129. *num.* 10. Farinacius *in praxi crimin.* 1. *part. quæst.*47. *numero* 106. *& sequent.* plures referens, & dicens magis communiter receptum: & in Rota Romana canonicatuum: & Ioan. Garcia *de nobilitate gloss.*18. §.1. *num.*6. *&* 7. plures etiam referens Zauallos, *quæst.*302. *numero* 8. Rota *decis.*171. *num.*7. *&* 176. *numero* 6. *parte* 1. *diuersor. & dict. decis.*130. *parte* 2.

251 Dummodo sit † vniformis, & solida, Menoch. *dict. consil.*191. *numero* 86. ac constans, & illæsa, sine varietate, & contrarietate. Ioannes Garcia *ibi*, *num.*13.

252 Et quod † verba enuntiatiua instrumentorum antiquorum probent, tradunt Hieronym. de Monte *supra cap.*60. Valascus *supra num.*22. *&* 23. Mascardus *concluf.*106. *&* 622. *à num.*15. Chisanen. *decisione* 68. & Rota *decisione* 684. *numero* 1. *part.*1. *diuersor. & decis.*591. *nouiss. Farinac. &* 767. *num.*2.

53 Et ita in vna † Parmen. prioratus Sancti Iacobi 28. Iunij 1594. coram Domino Lita fuit resolutum. Ex pluribus enuntiatiuis priuilegiorum antiquorum probari prioratum esse membrum monasterij, & sic Abbatem dicti monasterij videri habere fundatam suam intentionem respectu collationis illius prioratus, & non Episcopum, & enunciatiuas duas antiquas habere vim famæ, &c. & in Ferrarien. prioratus 4. Decembris 1609. coram Domino Penna fuit resolutum, de regularitate constare ex pluribus instrumentis antiquis excedentibus metam centum annorum, quæ cùm habent vim famæ, probant in antiquis istam qualitatem beneficij, cum quibus concurrebant multa adminicula, &c.

Quod † procedit, quando ista instrumenta antiqua haberent originem à diuersis personis, non ab eisdem, Aretin. & Felin. *num.*4 *in cap.*4 *cum causam. de probat.* Aymon. *dict. sect. ampliatur nunc, n.*17. Hieronymus de Monte *dicto cap.*60. *num.*7. *&* 10. & *cap.*66. *num.*7. Caputaquensis *dict. decis.*337. Achilles *decis.*8. *de iure patronat.* Mascardus *dict. concluf.*622. *numero* 18. Rota *decis.*388. *part.*1. *diuersor. & dicta decis.*130. *&* 289. *num.* 1. *parte* 2. *diuersorum*, & in Mediolanen. iurispatronatus coram Domino Comitulo de anno 1589. de qua supra 5. *part. cap. vltim. num.*88. 254

Et quando verba † enunciatiua sunt clara, Aymon. *ibi*, *numero* 26. Rota *decisione* 168. *numero* 9. *part.*2. 255

Sufficiat † tamen virtualiter enunciari vnionem, vt in vna Alben. plebis, 8. Aprilis 1598. coram Illustrissimo Seraphino, in qua fuit resolutum, Constare de vnione, seu annexione plebis de Dugliano, præposituræ Ferraniæ ex enuntiatiuis antiquissimis, de quibus in literis Innocent. III. & IV. in quibus enunciatur plebs tanquam de pertinentiis d. præposituræ, quæ confirmatæ sunt per bullam Sixti IV. Puteus *decis.*209. *lib.*2. & fuit dictum in pluribus causis, vt in Tirasonen. annexionis canonicatus coram Bubalo, & in Burgen. iurisdictione coram Orano, & Tudertina prioratus coram Lita, & aliis: nec obstare, quod clare in dictis literis non fiat mentio de vnione, seu annexione, quia sufficit, quod id virtualiter in eo contineatur, Socin. *in leg. in ambiguo, num.*7. *de rebus dubiis*, Parisius *consil.*44. *num.*5. *lib.*1. Aymon. 149. *num.*11. & fuit dictum in causa Alexandrini Sancti Stephani 20. Iunij 1597. coram Lita, vbi enunciabatur quædam Ecclesia membrum, ista plebs, esse de possessionibus, & pertinentiis præposituræ, quod idem importat, cum vna Ecclesia alteram non possit possidere, nisi sit ei annexa: nec obstare, quod istæ literæ non exhibeantur, sed eis tantum constet per insertum in literis Sixti, quia cum inserantur de verbo ad verbum, faciunt fidem, & operantur diuersas enunciationes, Mohedan. *decis.*3. *de fide instrument. &c.* 256

Et intellige, debere † habere originem à diuersis personis non suspectis, Hieronym. de Monte *supra dict. cap.*60. *num.*11. & fuit resolutum in Sutrina beneficij 18. Decembris 1587. supra posita 7. *p. cap.*15. *num.*34. 257

Nam † enunciatiuæ plurium instrumentorum antiquorum non habent vim publicæ vocis, & famæ, si videntur emanasse à personis suspectis, Hieron. de Monte *ibi*, & Caputaquens. *dict. decis.*337. Achil. *dict. decis.*8. *de iure patronat.* Rota *dict. decis.*130. *n.*2. *part.*2. & fuit resolutum in vna Nouarien. coram Domino Pamphilio 5. Nouembris 1586. & in causa Taruisina plebis de Medulo 16. Decembris 1588. coram Domino Bubalo, & in Albanen. prioratus 26. Nouembris 1588. coram Domino Orano adducta 6. *parte, cap. vlt. num.*99. *decis.*590. *n.*3. *&* 593. *n.*5. *nouiss. Farin.* 258

Et † sufficiunt, & requiruntur ad minus duo Instrumenta, Aretinus, Felin. Aymon. *num.*19. & Mascard. *vbi proximè*, Hieronym. de Monte *dict. cap.*60. *num.*9. *& cap.*66. *à num.*3. Valasc. *num.*24. *supr.* Puteus in terminis *dict. decis.*209. *lib.*2. Chisanen. *dict. decis.*68. Rota *decis.*185. 388. *&* 462. *num.*3. *parte* 1. *&* 130. *num.*1. *&* 168. *num.*8. *&* 288. *& seq. num.*1. *parte* 2. *diuersor.* & in illa Parmen. prioratus, de qua *supra n.*255. & fuit alias resolutum in d. Sutrina beneficij 18. Decembris 1587. *& est decis.*723. *nouiss. Farinacij.* 259

Et ita in † causa Caputaquens. vnionis, 27. Nouembris 1587. coram Domino Bubalo fuit resolutum, Quod vnio non probatur per enunciatiuam 260

instru

instrumenti locationis de anno 1509. Tum quia est vnica, tum quia non est de antiquo, & enuntiatiua instrumentorum, bene probant, quando sunt plures, & de antiquo, quia habent vim famæ, & in probatione vnionis requiritur immemorialis. Et causa iterum proposita 12. Februarij, & 16. Martij 1588. domini steterunt in resolutis: & concordat decisio 153. nouissim. Farin. *n.* 7. & 8.

261 Sed † difficultas est, quod dicatur antiquum in proposito: in quo Mascard. *dict. concl.* 622. *n.* 16. cum Socino Iuniore, Bertrando, Decio, & Gail docet, hanc antiquitatem in hoc casu debere esse centum annorum: idem docet Hieronym. de Monte *d. c.* 60. *n.* 17. Valascus, *supr. n.* 16. & Menoch. *d. consil.* 191. *n.* 79. *libr.* 2.

262 Et † facit, nam quamuis variæ sunt opiniones, quod dicatur antiquum in materia probationis, vt per Aymon. *de antiquitate, prima parte, sectione prima*, Duennas *d. regula* 299. *n.* 7. Menoch. *de arbitrariis libro* 2. *casu* 3. Mascardum *concl.* 103. *à n.* 1. Simon. de Prætis *de interpr. vlt. volun. libr.* 5. *interpretatione* 2. *dubitatione vltima à n.* 231. & Morlam *in Emporio iuris* 1. *p. q.* 10. *tit.* 11. *n.* 7. Pereg. *de fideic. art.* 44. *n.* 18.

263 Tamen † communis, & magis recepta opinio est, vt requiratur tempus centum annorum, vt per Alexandrum *d. consil.* 89. *n.* 5. *& in aliis consiliis. Iason. in repet. leg. admonendi, n.* 246. *ff. de iureiuran. & in leg. cum aliquis, n.* 7. *Cod. de iure deliberandi*, Decium *in c.* 1. *de appellat. n.* 47. Aymon. *n.* 4. Duennas, Valascum, Mascardum, *n.* 7. & Morlam *ibi.* & Ioannem Gutierrez *consil.* 1. *n.* 5. & Farinacium 1. *p. q.* 47. *n.* 112. *&* 117. *& de testibus q.* 69. *à n.* 142. Zauallos *d. q.* 302. *n.* 9.

264 Quod † Rota intelligit quoad instrumenta & scripturas, Puteus *dec.* 212. *libr.* 1. Caputaquen. *dec.* 28. *n.* 4. *p.* 1. Quæ sic debet intelligi, & Rota *in d. dec.* 185. *p.* 1. *& in dec.* 288. *in princ. p.* 2. & in dec. 723. nouis. Farin. & in Sutrina: in testibus vero illud dicit antiquum quod excedit sexaginta annos, Caputaquensis *dec.* 5. *n.* 3. *& dec.* 298. *p.* 3. Granutius Theoremate 22. *n.* 5 Bursatus *cons.* 151. *à n.* 29. *libro* 2. & Farinacius *d. q.* 47. *n.* 116. *&* 122. *& d. q.* 69. *n.* 145. & Rota *dec.* 155. *n.* 13. *p.* 2. *diuersorum.*

265 Et ita † in vna Fauentina prætensæ dotis 5. Iunij 1560. fuit dictum, Rotam tenere quod respectu testium illud dicitur de antiquo, quod excedit metam 60. annorum, iuxta consilium Alexandri 4. *libro* 2. licet respectu instrumentorum requiratur tempus centum annorum, vt per Verallum *dec.* 240. *libr.* 1. *in manuscript.* & vide declarationem Sacræ Congregationis Concilij supra adductam 5. *p. c. vlt. n.* 92.

266 Rota † tamen *d. dec.* Putei 209. *libr.* 3. *in fine* in terminis illius decisionis in instrumento tenuit tempus nonaginta nouem annorum pro antiquo, & sequitur Mascardus *d. concl.* 1418. *n.* 12. dicens cum d. dec. quod ex verbis enuntiationis instrumentorum antiquorum, puta 99. vel 100. annorum probatur vnio. Quod sustineri potest, cum in tanto tempore vnus annus, plus vel minus, importet parum.

267 Et tam † in testibus, quam in instrumentis cum ambigitur, an sint de antiquo, detrahendum est tempus litis, Put. *dec.* 449. *n.* 2. *in fin. libr.* 2. Rota *dec.* 185. *in princ. &* 188. *n.* 1. *p.* 1. *& d. dec.* 288. *in princ. p.* 2. Et in Tudertina bonorum 23. Maij 1569. coram D. Seraphino, in qua fuit resolutum, Commissionem, quemadmodum interrumpit præscriptionem, ita interrumpere eam præsumptionem, quæ oritur ex antiquitate temporis, & passim tam in testibus, quam in instrumentis cum ambigitur, an sint de antiquo, Rotam solere detrahere tempus litis, &c. Granutius supra & Farinacius *d. n.* 116. *& dec.* 822. *nouis. eiusdem Farin.*

268 Ad quod etiam est † decisio in causa Melitensi præcedentiæ 5. Decembris 1578. coram eodem Domino Seraphino, in qua fuit resolutum, Quod quamuis regula sit, quod sit præsumendum pro sententia, Gabriel *de sententiis, conclu.* 5. tamen stylus Rotæ non admittit talem præsumptiuam iustificationem in sententiis extra Rotam, nisi in sententiis valde antiquis, puta centum annorum, & in quibus clara est obseruantia, & quod cessat etiam præsumptio ex reclamationibus, non obstante sententiæ antiquitate, quia sententia, an sit de antiquo, est arbitrarium, Abbas *consil.* 4. *n.* 14. 1. *parte*, Præsumptio autem quæ ex antiquitate oritur, facile elliditur per contradictionem, vt fuit resolutum in dicta Tudertina bonorum: nec in Rota attenditur transitus in rem iudicatam, nisi constet de iustitia, & si sententia est iniusta, non transibit in iudicatum, de quo quando sententia dicatur antiqua, vide decisiones in causa Burgensi iurisdictionis de Virbiesca supr. adducta 3. *p. c.* 2. *à n.* 205. maximè tertiam & quartam.

Quod autem dictum † est, vnionem probari ex 269
enuntiatiuis instrumentorum antiquorum, accipiendum est concurrente longissima quasi possessione ipsius vnionis, non alias, iuxta illud, quod alias in simili de iure patronatus tradit Achilles *dec.* 6. *de iure patronatus* seu 319. Puteus 60. *&* 140. *in fin. libri* 1. & dictum est sup. 5. *p. c. vltim. à n.* 87.

Et facit † quod dicit Aymon. *consil.* 276. *n.* 32. quod 270
licet alias in antiquis probationes leuiores, seu præsumptiuæ, & coniecturales admittantur, hoc tamen non habet locum contra possessorem, contra, quem actor debet plenissimè probare, non obstante temporis antiquitate: & idem concludit Ripa in *leg. rem quæ nobis, de acquir. possess. n.* 59. Corneus *cons.* 35. *colum. penult. libr.* 1. *& cons.* 19. *colum.* 2. *libr.* 2. *& consil.* 24. *&* 130. *libr.* 4. Socinus *consil.* 194. *colum. fin. libr.* 2. Tobias Nonius *consil.* 6. *n.* 10. post Abbatem *in c. veniens* 1. *n.* 8. vbi Decius *n.* 22. *de testibus, & in c. inter dilectos, de fide instrumen. n.* 6. Afflictis *dec.* 277. Ioannes Nicolaus Arelatanus *in addit. ad vlt.* ad Alciatum *regul.* 2. *præsumpt.* 20. & Mascardus *concl.* 547. *n.* 6. *&* 5. *concl.* 551. *n.* 9. *&* 19.

Quamuis † idem Aymon. *d. tract. de antiquitate*, 1. 271
p. sect. visa in hac 1. *n.* 4. *&* 5. *& sect. vlt. n.* 33. teneat sufficere probationes leuiores per indicia, & coniecturas, vel famam in antiquis etiam contra possessorem, qui nondum præscripsit, & sequitur Menochius *de arbitrariis libr.* 2. *casu* 115. *n.* 4. Mascard. *d. concl.* 103. *n.* 17. Farinacius *d. q.* 47. *n.* 118. & Ioannes Garcia *de nobilitate, g.* 18. §. 1. *à n.* 9. post Aretinum & Felinum *n.* 6. *in d. c. veniens*, & Decium *consil.* 428. *& in c.* 1. *de appell. à n.* 44

Quæ † sententia mihi non placet, & non solum 272
posset procedere, quando præsens status & possessio illius contra quem agitur, non repugnaret illis indiciis, & coniecturis seu intentioni agentis, aut quando ageretur de recuperanda re amissa, de qua amissione alias constaret.

Vltimo † probatur vnio per confessionem partis 273
aduersæ, Oldradus *cons.* 296. *n.* 4. Caputaquensis *dec.* 344. *n.* 3. *&* 4. *p.* 3. & sequitur Mascardus *d. concl.* 1418. *num.* 15.

Sed hæc † sententia patitur difficultatem, primo ex 274
eo, quod titulus beneficij non probatur per confessionem aduersarij, licet ex ea possit iustificari, & coadiuuari, gloss. *in c. duobus, verb. si non appareat*, & ibi Doctores *de rescript. in* 6. Rebuff. *de pacificis possess. n.* 194. alias 162. Aymon. *consil.* 93. *n.* 5. Azeuedus *consil.* 12. *à n.* 16. Rota *dec.* 9. *de restitut. spoliat. in nouis, & ibi additio, & in dec.* 8. *de causa poss. in antiquis & dec.* 44. *de testibus in antiquis*, quæ ait, quod confessio partis non sufficit ad effectum adiuuandi beneficium alteri, licet sufficiat ad imponendum silentium parti confitenti, & Rota *dec.* 534. *n.* 3. *p.* 1. *diuersorum*: ergo nec vnio.

Secundo, quia † ius patronatus non probatur 275
ex sola confessione aduersarij, vt Sacra Congre-

gatio Concilij cenſuit ſupr.*c.9.ſeſſ.25.*de reform.his verbis:An per confeſſionem ſupplicantis, & narratiuam,quod beneficium eſt iurispatronatus alicuius ex fundatione, vel dotatione probetur titulus iurispatronat. ad formam huius Capituli Concilij in principio, ita vt non ſit neceſſe eundum titulum oſtendere, etiam ex authentico documento, ſiue ex multiplicatis præſentationibus per tempus quod hominum memoriam non excedat, Congregatio reſpondit non ſufficienter probari per ſolam confeſſionem.

276 Vnde † prædicta ſententia non videtur vera, niſi concurrentibus adminiculis & coniecturis, vt in ſimili de iurepatronatus, alias tenuit Rota in vna Regienſi iuriſpatronatus 9. Maij 1586. coram Domino Pamphilio, vt in deciſione ſequenti, Domini pro maiori parte tenuerunt, ſatis conſtare de iurepatronatus,&c. Accedit etiam pro confirmatione iurispatronatus confeſſio ipſius domini Camilli in ejus prouiſione, quæ ſaltim in ſui præiudicium ſufficit ad probandum ius patronatus, etiam ex fundatione,vel dotatione.Caſſadorus *dec.7. de iure patronatus*,Puteus *dec.6.libr.3.*Peregrinus *dec. 62.libr.2.*Præſertim vbi eſt adminiculata ex pluribus adminiculis & coniecturis,Achilles *dec.vnica de confeſſis.* Sic non obſtat reſolutio Sacræ Congregationis Concilij quæ loquitur, vbi quis ſola confeſſione nititur.refert Genuenſ.*in praxi c. 66. n. 26. in annot.*

277 Idem in vna Gerundenſi † permutationis 17.Maij, 1593.coram Domino Lita,vt deciſion.ſequenti.Dubitaui,an conſtet, quod hebdomadaria acurata Eccleſiæ parochialis loci de Aquaviua ſit de iure patronatus Archidiaconatus Empuritanenſis in caſu,& ad effectum, de quo agitur : & domini tenuerunt ſufficienter conſtare de iure patronatus in caſu, & ad effectum, de quod agitur, hoc eſt ad effectum, vt ipſa permutatio non valeat tanquam facta ſine conſenſu dicti Archidiaconi, & non ad effectum canonicandi ipſum ius patronatus : nam hoc caſu maior probatio requireretur : moti igitur fuerunt domini ex eo, quod permutantes pluries confeſſi fuerunt etiam medio iuramento, quod dict. hebdomadaria eſt de iure patronatus dicti Archidiaconi, quas confeſſiones Archidiaconus acceptauit denegando conſenſum præſtare dictæ permutationi iam factæ, quæ confeſſio in præiudicium ipſorum confitentium plene probat ad textum *in leg. eum te Cod.de tranſactio.in leg. generaliter Cod. de non numerata pecunia.*Baldus *conſ.*192.*n.*8. *libro* 2. Oldradus *conſ.*296.*n.*4.Caputaquenſis *dec.*344.*n.*3. *libro* 3. & in terminis iuris patronatus tenuit Rota,concurrentibus tamen aliis adminiculis in illa Pampilonenſi iuriſpatronatus,26. Iunij 1586. coram Reuerendo Patre Domino Orano, & in vna Regienſi iuriſpatronatus, coram Reuerendo Patre Domino Pamphilio, & in illa Mediolanenſi Capellaniæ coram R. P. D. meo Decano. Verum hoc in caſu non deſunt adminicula,datur enim inſtrumentum viſitationis de anno 1578.in quo dicitur hanc hebdomariam eſſe de iure patronatus d. Archidiaconatus, & in aliis pluribus inſtrumentis viſitationum dicitur eam ſpectare ad collationem dicti Archidiaconi, & clarum eſt verbum *collatio* comprehendere præſentationem, vt per Rebuffum *in praxi de deuolutione n.* 70. Dantur etiam literæ prouiſionum factarum de dicto beneficio ab ordinario, cum conſenſu dicti Archidiaconi eo expreſſo, quod ad illius collationem ſeu præſentationem ſpectet,& dantur teſtes deponentes de auditu, quod d. hebdomadaria ſit de iure patron. d. Archidiac. quæ omnia viſa fuerunt dominis ſufficientia pro adminiculis hoc in caſu, cum non agatur,vt dixi,ad canonicationem d.iuriſpatronatus.

Idem etiam in cauſa † Pampilonenſi beneficij 278
de Tanſi 10.Aprilis,& 20.Nouembris 1595. coram D.Mantica, & 9. Maij 1597. coram Lita, vt in *dec.* 526.533.& 536. & in cauſa Placentina Capellaniæ, 24. Nouembris eiuſdem anni coram Domino Penna, vt in deciſione ſequenti. Circumſcriptis teſtium exceptionibus gratia D.Iulij de Becoria vltimo loco producta videbatur iuſtificata quoad narratiuam iuriſpatronatus ex fundatione, vel dotatione ex confeſſione Auguſtini,qui in ſua gratia confeſſus fuerat Capellaniam ad altare Sanctæ Mariæ Angelorum in Eccleſia S. Petri oppidi de Caſtigio eſſe de iure patronatus laicorum de Becoria,Put.*dec.*326.*n.*3.*libr.*2. & *dec.*36.*libro* 3.Peregrinus 64.*libr.*2.Præſertim cum eſſet adminiculata ex duabus præſentationibus de annis 1495. & 1507. nec ageretur ad canonicationem iuriſpatronatus, cum ordinarius non eſſet in cauſa,nec pro libertate beneficij certaret : item dicebatur iuſtificata, quoad præſentationem narratam factam à patronis de perſona Iulij infra quatuor menſes cum inſtitutione ſubſecuta ex ſola exhibitione inſtrumentorum,qualiſcunque præſentio fuiſſet,ſufficeret factam fuiſſe de facto.Ægidius *dec.*115. incipien.*falſa expreſſio*,Verallus 407.*p.*2. Quod vero idem Iulius nullos fructus percepiſſet ex prædicta Capellania ex eiuſdem Iulij aſſertione cenſebatur probatum ex eo,quod actus negatiuus in facto proprio negantis conſiſtens per eius aſſertionem cum iuramento probari poſſit,Ripa *in leg.ſi conſtante ff.ſoluto.matrimon.n.*20.& 21. Alciatus *de præſumpt. regul. 3.præſumptione* 20.*n.*2.

Tandem idem † tenuit Rota in vna Lucana paro- 279
chialis 25.Iunij 1601.coram domino Pamphilio.

Iuxta quas deciſiones, † ita demum ex confeſ- 280
ſione partis aduerſæ concurrentibus etiam adminiculis & coniecturis probabitur vnio, ſi non agatur ad illius canonicationem, ſi enim ageretur ad canonicationem vnionis, ſeu ad declarandum beneficium vnitum, id non ſufficeret, vt dicitur de iure patronatus,ſed probanda erit per inſtrumentum ſeu literas ipſius vnionis, aut per immemorialem, ſeu quadragenariam cum titulo, vel ex verbis enuntiatiuis inſtrumentorum antiquorum, iuxta dicta. Quamuis confeſſio etiam non ſola reuocata actoris præcedentis beneficium,tanquam non vnitum,ſufficeret ad imponendum ei ſilentium iuxta dictam *dec.* 44.*de teſtibus in antiquis,&c.*& Aymon. *d. conſil.* 93. *num.* 5.

Ad ſeptimum, quando vnio † dicatur ſortita ef- 281
fectum, quod eſt vtile ad *reg.* 12. *Cancellariæ* ab omnibus Papis fieri ſolitam, in qua reuocantur vniones,quæ ſuum non ſunt ſortitæ effectum, & ad Decretum Concilij,*ſeſſ.7.c.6.de reform.& ſeſſ.25.c.9.verſic.inſuper acceſſiones* dicendum eſt vnionem dici ſortitam effectum,ſi ſecuta ſit poſſeſſio,non alias. Gloſſator *d.regula* quæ apud eum eſt qui ait, quod ſuper hoc emanauit quædam extrauagans Martini Quinti,quæ declarat iſtam regulam in quantum dicit,niſi ſortitæ ſint effectum, ſcilicet,quando non eſt ſecuta poſſeſſio,& ibi Mandoſius *q.*5.Hojeda *d. c. de vnio. in fin.*

Et ſic ſubſecuta poſſeſſione ante d. regulam re- 282
uocatoriam ſuperuenientem, vnio per eam reuocatur, & ſuccedente vacatione poteſt de beneficio, tanquam vere vacante legitime prouideri, niſi vnio ſit facta pro dote neceſſaria, &c. Mandoſius *ibi & q.*3.Mohedanus *dec.6.de priuil.*alias 138.& Rota *dec.*1136. *libr.*3.*p.*3. *diuerſorum* in Abulenſi anno 1540.Thanis *dec.*43.*de manuſcr.* quæ videtur eſſe in cauſa Conchenſi medietatis fructuum parochialis de Villanueua de la lara, vbi reſolutum eſt per Rotam,collegium ſcholarium eſſe locum pium, & applicationem dictæ medietatis per bullam Adriani Sexti factam collegio Conch.vniuerſitatis Salmantinæ

tinæ fuiſſe in dotem neceſſariam illi aſſignatam in erectione collegij, & pro ſuſtentatione pauperum, quamuis poſtea dicta applicatio fuit nulla iudicata, quia non fuit facta mentio de alia prima penſione, vt dictum eſt 1.*p. c.*5. *n.*562. & totum id refertur in libro ſtatutorum dicti collegij.

283 In qua dicitur, quod † regula reuocatoria vnionum, quæ non ſunt ſortitæ effectum, intelligitur, quod vnio ſit ſortita effectum, quando ipſius vigore fuit capta poſſeſſio, ita commentator ipſius reg. ibi, quem domini alias ſecuti ſunt, & licet dict. reg. habeat verba ampliſſima etiam de vnionibus facta in fauorem Eccleſiarum, & piorum locorum, tamen intelligitur reuocata vnio facta pro conſtitutione dotis, vel augmento cultus diuini, quia ſi de eis Papa cogitaſſet vel interrogatus eſſet, veriſimiliter reſpondiſſet, *argum. tale pactum* § *finali ff. de pactis*, & referebant antiquiores ita iudicatum in vna Calagurritana, & ita tenuere 13. Octobris 1542. in vna Conchen. coram Ioanne Paulo: fuit tamen dictum, quod alias tentum eſt ſolum in dote neceſſaria, & non augmentatiua. Ita dixit Cardinalis Creſcentius tunc Auditor. Ita in *d. dec.* Thanis.

284 Et in vna Toletana † beneficij de Vallecas, 20. Nouembris 1592. coram D. Gipſio fuit reſolutum, Quod vnio beneficij, quæ nõ fuit ſortita effectũ ante regulas reuocatorias Gregorij Decimitertij, & Sixti Quinti, eſt per illas reuocata, per ea quæ ſcribit Gloſſator ſuper regula reuocatoria vnionum *in fine*, Thanis *dec.* 43. *Acorambonus* 20. *libr.* 1. & non fuit ſortita effectum, ſi Papa voluit effectum ſortiri poſt obitum poſſeſſoris, qui obiit de anno 1590. & etiamſi ante regulam reuocatoriam poſſeſſio capta non fuit per monaſterium, cui vnio facta eſt, minuſque fructus percepti, prout requiritur, Calderinus *conſilio vltimo, n.* 2. *de rebus Eccleſiæ*, tradit Modernus *in regula* 12. *q.* 5. *n.* 3. Thanis *ſupra*. Nec refert, quod medietas fructuum loco penſionis reſeruata fuerit monaſterio, Calder. *ſupra*, & licet vnio pro augmento cultus diuini facta ſub dicta regula reuocatori comprehendi non videatur, Creſcent. *dec.* 14. *libro* 1. aliàs 141. quæ in impreſſis eſt 1. *de parochiis*, Mohedanus 145. Tholomeus 49. quæ eſt 3. *p. diuerſorum*, *libro* 3. *dec.* 1143. Achilles *ſuper regul.* id intelligendum eſt de augmento pro dote neceſſaria illius Eccleſiæ, cui fit vnio, (de quo debet conſtare) Oldradus *conſ.* 261. Puteus *dec.* 337. *libr.* 1. Achilles *ſup.* & in vna Conchenſi erectionis 13. Aprilis præteriti coram Domino Seraphino, & in vna Virdunenſi canonicatus, 28. Maij 1582. coram eodem Domino Gipſio, alias regulæ reuocatoriæ fruſtratoriæ eſſent, cum ſemper vniones pro augmento cultus diuini fiant. Nec refert, quod fratres monaſterij viuant eleemoſynis, quæ non computantur in dotem Eccleſiæ, Rochus *de iure patron. verb. dotauit*, Lamb. *lib.* 1. 1. *p. q.* 5. cum dictum monaſterium ſit fratrum mendicantium Sancti Dominici, qui ex eleemoſynis viuere debent, & ſatis eſt, quod ante affectuationem monaſterio opulenta hæreditas relicta ſit: nam quando vnio deuenit ad caſum, &c.

285 Et in † vna Mediolan. diſmembrationis 16. Nouembris 1594. coram Domino Orano fuit reſolutum, Quod vnio facta, quæ non eſt ſortita effectum, ante regulam Sixti Quinti, reuocatur, quando non fuit facta ex cauſa neceſſitatis, ſed voluptatis, vel vtilitatis, &c.

286 Et in vna † Cæſarauguſtana fructuum 10. Nouembris 1595. coram Domino Iuſto fuit reſolutum dictas regulas ceſſare, quando diſmembratio fit pro dote monaſterij in augmentum cultus diuini, Puteus *deciſion.* 331. & 337. *libro* 1. Achilles *deciſio.* 1. *de regula, &c.* Fuit enim d. diſmembratio pro dote cuiuſdam monaſterij monialium erigendi in oppido de Alcania.

In qua † etiam fuit dictum d. reg. Cancellariæ, 287
quæ ſuperuenit de vnionibus non ſortitis effectum non obſtare in caſu illo, in quo aliqua bonorum portio à beneficio eſt diſmembrata, & vnita monaſterio, & nouiſ. in vna Tolet. capituli de Paſtrana, 23. Ianu. 1608. coram D. Pamphil. fuit reſolutum, quòd vnio non fuit valida, &c. R. Vnio.

Quod † tamen non videtur verum, quia regula 288
etiam de diſmembrationibus expreſſe loquitur, ibi, *& diſmembrationes etiam perpetuas.* Mandoſius *ibi*, *quæſt.* 2.

Eſt etiam circa prædicta deciſio † in cauſa Con- 289
chenſi erectionis, 13. Aprilis 1592. coram Domino Seraphino, quæ ſic ait: Domini vnanimiter cenſuerunt vnionem, de qua agitur, non cadere ſub regula reuocatoria vnionum, ex quo applicatio iſta bonorum fabricæ laicorum depopulatorum fit pro dote neceſſaria beneficij erigendi, & pro augmento cultus diuini, Mohedanus *dec.* 145. Creſcentius 116. & 141. alias 1. & 3. *de paroch.* Fabius 5. *libr.* 1. Puteus 341. *libr.* 1. Achilles 397. Verallus 389. *libr.* 1. *in manuſcriptis*, Thanis 43. Antonius Auguſtinus *in regula reuocatoria vnionum, n.* 1. & 2. nec procedit ſolum in vnione pro beneficio erecto, ſed etiam in ea, quæ fit in ipſa beneficij erectione, prout expreſſe loquitur *d. dec.* 116. & 141. Creſcentius, vt patet ex earum lectura, & ex *d. dec.* 138. in qua narratur factum illius cauſæ, Confirmabitur ex eo, quod cum gratia erectionis non expirauerit vnio, quæ venit in neceſſariam conſequentiam, cum ſit dos omnino neceſſaria. Præterea rationes conſideratæ *d. dec.* 141. hic militant, cum hic non extinguatur aliquod corpus beneficij, & alteri applicetur: nec etiam bona alicuius beneficij, ita quod in nullo læditur facultas conferendi, quæ fuit præcipua cauſa regulæ reuocatoriæ, ſed tantum applicantur bona vacantia fabricæ locorum depopulatorum, in quibus Eccleſiæ deſierunt eſſe in rerum natura, quæ eſſent conuertenda in vſum fabricæ earundem Eccleſiarum, ſi extarent, & non eſſent dirutæ. Et quod d. regula non habeat locum quando vnio fit ex cauſa dotis & neceſſaria alicuius loci, vel rei piæ, tradit etiam poſthæc Gonzalez *d. glo. ſ.* 5. §. 7. *numero* 48. dicens fuiſſe dictum in dicta Cæſarauguſtana diſmembrationis fructuum, 13. Maij 1596. coram eod. Domino Iuſto, & *n.* 51. ait, quod etiam non habetur locum dicta regula, quando vnus ordo ſuprimeretur in totum, & eius beneficia alteri applicarentur, vt fuit reſolutum in vna Tiraſonenſi Prioratus 17. Februarij 1595. coram D. Blanchero.

Aduertendum eſt autem, † quod quamuis Man- 290
doſ. *dicta quæſt.* 5. *numero* 3. & Rota in dicta Toletana cum Calderino videantur velle, vt vnio dicatur ſortita effectum, fructus etiam eſſe perceptos, id non exiſtimo neceſſarium, ſed ſtatim ac poſſeſſio capta eſt, dici ſortitam effectum, & ita videntur tenere Gloſſator *in d. regula dec.* Thanis & practicabilia Rotæ *ſupra*.

Et † conducit deciſio in cauſa Peruſina benefi- 291
cij 1. Aprilis 1596. coram Domino Blanchero, in qua fuit reſolutum, Quod vnio facta de Eccleſia, ſi ũ beneficio de licentia beneficiati cum fructuum ſibi reſeruatione, ſtatim ſortitur effectum capta poſſeſſione ante fructuum perceptionem, ita vt non reuocetur per regulam Cancellariæ reuocatoriam vnionis ſuperuenientem, durante adhuc reſeruatione fructuum, ſecus eſſet, ſi vnio eſſet ſuſpenſa poſt ceſſum, vel deceſſum beneficiati, Pariſius *conſil.* 36. *n.* 18. *libr.* 4. Oldradus *conſ.* 223.

Neque etiam eſt neceſſarium † ad iſtum effectum, vt 292
vnio dicatur ſortita effectum, quod poſſeſſio ſit pacifica, quicquid gloſſa *ſupra*.

Requiritur † tamen præciſe poſſeſſio, nec ſufficit 293
voluiſſe capere poſſeſſionem, & feciſſe quantum in

ſe

se fuit, & non potuisse habere, &c. quicquid velit Gloss. *ibi.*

294 Rursus aduertendum est,† quod reg. ista reuocatoria non videtur intrare, si saltem in parte vnio sortita fuit effectum: nam tunc dici non potest vnionem suum non esse sortitam effectum: cum in parte eum sortita fuerit, & negatiua totum excludat, in dubio potius est pronuntiandum pro non reuocatione, Roman. *consil.* 327. *in princip.* & Rota *decis.* 468. *n.* 1. *p.* 1. *diuers.*

295 Et cum in vna † Burgensi vnionis de Helinis dubitaretur, An dictum *cap.* 6. §. *illa vero, sess.* 7. habeat locum in vnione, quæ tempore publicationis Concilij Tridentini erat effectuata in parte, *sic responsum est:* Congregatio Concilij Tridentini responderat non habere locum. Postea dubio iterum proposito stetit in decisis à Cardinali Carrafa 12. Iunij 1580.

296 Et in † hac causa Rota coram Domino Orano 28. Iunij 1589. resoluit: Intrare decretum Concilij *sess.* 25. *cap.* 9. *versic. insuper receſſiones*, quia vnio in ea plenarium non fuit sortita effectum, licet beneficia vnita supprimantur, quæ differentia prouenit ex diuersitate verborum illorum decretorum.

297 Vltimo vnio facta † ex causa onerosa, & in recompensam, non reuocatur per dict. regulam Cancellariæ reuocatoriam vnionum, vt fuit resolutum in vna Eugubina beneficij 4. Iunij 1584. coram D. Rubeis: & in alia Eugubina Sancti Stephani 29. Martij 1596. coram Domino Aragonio, de qua supra *parte praced. cap.* 4. *numero* 42. ad Mohedan. *decis.* 145. Crescen. 141. Puteum 337. *lib.* 1. Gonzalez *sup. num.* 50.

298 Et facit, quod videtur tenere Mand. *ibi quæst.* 8. regulam illam locum sibi non vendicare in vnione facta ex causa remuneratoria ob seruitia, seu merita extraordinaria, vt per eum *regula* 13. *quæst.* 8. *num.* 11. *& sequent.*

299 Quamvis † in vnione facta cum clausula in vim contractus habere locum alias Rota resoluerit in vna Abulensi de anno 1540. vt per Mohedanum *decis.* 6. *de priuil.* Puteum 52. *libro* 1. *& decis.* 1136. *libro* 3. *part.* 3. *diuersorum*, & tradit Mandosius *ibi quæst. vlt.*

300 Et quando vnus dat † de regula reuocatoria, & alter explicat vnionem fuisse sortitam effectum cui incumbat onus probandi, vide Mandosium *ibi quæst.* 7.

301 Ad vltimum de † reuocatione vnionis, vide Petrum de Perusio *in tract. de reuocatione vnionis*, Caccialupum *dicto tract. de vnio. articulo* 9. *&* 10. Rebuff. *in praxi titul. de vnionis reuocatione*, Gambarum *de offic. legati libro* 5. *rubr.* 1. *de potestate legati in vniendo, ex numero* 153. & Rotam *decis.* 542. 578. 596. *&* 642. *lib.* 3. *part.* 3. *diuersorum*, & Azor *d.* 2. *part. lib.* 6. *cap.* 29.

302 Et in summa † dicendum est primo, quod ille potest vnionem dissoluere, qui potuit illam facere, quam regulam ponit Caccialupus *art.* 9. & Rebuff. *num.* 15.

303 Qui † *numero seq.* cum Petrus de Perusio *d. tract. cap.* 4. ait, quod potest Episcopus vnionem non solum à se factam, sed etiam à Papa, vel legato reuocare causa subsistente, nam Papa vniendo noluit tollere potestatem ordinarij *cap.* 2. *de religios. domibus*, Feder. *cons.* 263. & sequitur Azor *dict. cap.* 29. *quæst.* 5.

304 Hoc † tamen de reuocanda vnione facta à Papa intelligit Petrus de Perusio *dict. cap.* 4. quando illa vnio facta sit à Papa ex ordinaria potestate, secus si ex plenitudine potestatis, quam etiam legatum non posse reuocare ait.

305 Secundo dicendum † est, quod vnio reuocari potest cessante causa propter quam facta est, Caccialupus *dict. articul.* 9. Rebuffus *numero* 1. *&* 2. vel alias ex causa necessitatis, & vtilitatis Ecclesiæ, vel quia redundat in eius damnum, Rebuff. *à num.* 5. & Azor *dict. cap.* 29. *quæst.* 4. *& cap. præced. quæst.* 21.

Aduertendum est tamen † cum Petr. de Perusio 306
cap. 3. *quæst.* 3. quod vnio facta de Ecclesia debili, seu paupere, non dissoluitur, si peruenerit ad pinguiorem fortunam, Cenzellinus *Clement. fin. verb. defensor. de rebus Ecclesiæ:* tribuit tamen talis restauratio iustam causam dissolutionis, Azor *dict. quæst.* 4.

Tertio dicendum est, quod in † reuocanda vnio- 307
ne requiritur causæ cognitio, & consensus capituli, sicut in facienda, Petrus de Perusio *cap.* 3. 4. 5. *&* 6. Rebuffus *à numero* 24. Azor *dict. cap.* 29. *quæst.* 5. *&* 6.

Et vlterius requiritur † vocatio defensoris, gloss. 308
in dict. Clem. fin. verb. vacabat, Petrus de Perusio *dict. cap.* 3. & Rebuffus *numero* 13. & citatio eorum quorum interest vnionem non reuocari, Petrus de Perusio *dict. cap.* 6. Rebuffus *supr. à num.* 26. & Azor *dict. quæst.* 6.

Quarto dicendum est, quod † reuocatio vnionis 309
operatur, quod Ecclesia vnita remaneat in statu antiquo, & sicut erat ante vnionem, Caccialupus *art.* 10. Petrus de Perusio *supra cap.* 7. *& vltim.* & Rebuff. *à num.* 38.

CAPVT III.

De dismembratione.

SVMMARIA.

1 *Per dismembrationem licet non extinguatur beneficium: seu Ecclesia, alteratur tamen & diminuitur in bonis & fructibus, seu reditibus: est enim dismembratio, cùm aliqua bona, seu fructus beneficij ab eo separantur, & alteri applicantur.*

2 *Et ita quando fructus beneficij alteri vniuntur, & remanente beneficio penes suum rectorem, potius est dismembratio quam vnio.*

3 *In dismembratione, seu diminutione beneficij eadem causa & solemnitates requiruntur, quæ in vnione, & sic consensus capituli requiritur, etiam vocatio rectoris, vel defensoris, & aliæ solemnitates in alienatione rei Ecclesiæ requisitæ,* & n. seqq.

Vbi ponuntur decis. Rotæ.

9 *Circa illud, quod in decis. Marsican. positis dicitur ad augendum seruitium requiri, quod probetur, aliquos parochianos sine sacramentis decessisse ob multitudinem incolarum, & ministrorum paucitatem, obiter aduertitur Sacram Congregationem contrarium censuisse, vt in declaratione posita.*

10 *Cui standum est, quamvis Rota eam intelligat, Episcopum ita posse ex officio, si sibi extra iudicialiter videbitur, ita esse opus, & arbitretur, &c. vt in resolutione posita.*

11 *Quod dictum est in dismembratione, seu diminutione beneficij, requiri consensum capituli sicut in vnione, ita demum procedit in dismembratione beneficiorum Ecclesiæ inferioris, si Episcopus sit author ipsius.*

12 *Secus si Episcopus non sit author, sed rector, nam in alienatione, qualis est dismembratio rei Ecclesiæ inferioris, quando Episcopus non est author, sed rector ipsius Ecclesiæ non habentis collegium, sufficit, quod rector alienet cum authoritate solius Episcopi, & si habet collegium, requiritur etiam consensus collegij.*

PEr diſmembrationem † licet non extinguatur beneficium,ſeu Eccleſia,alteratur tamen, & diminuitur in bonis,fructibus,ſeu reditibus, eſt enim diſmembratio , cùm aliqua bona, fructus, ſeu reditus beneficij ab eo ſeparantur , & alteri applicantur.

2 Et ita † quando fructus alicuius beneficij alteri vniuntur , remanente beneficio penes ſuum rectorem,potius eſt diſmembratio,quam vnio,vt diximus *c.præced.in princ.n.4.*

3 In diſmembratione † autem,ſeu diminutione beneficij eædem cauſæ , & ſolemnitates requiruntur , quæ in vnione,& ſic conſenſus capituli,Abbas *conſil.106.n.4.p.2.* Pauinus *de poteſtate capituli ſede vacante 3.q.2.p.n.19.*Mandoſius *regul.22.q.13.n.8.& 9.* & practicabilia Rotæ *de vnio. n.12. verſic.item ſcias.* Requiritur etiam vocatio rectoris,vel defenſoris,& aliæ ſolemnitates in alienatione rei Eccleſiæ requiſitæ *c.1.de reb.Eccleſiæ non alienan.in 6.& c.ne ſede vacante*,& ibi Doctores,gloſſ.*in Clemen.ſi vna, de rebus Eccleſiæ, verb.defenſ.*& ibi etiam Doctores,Rota *dec. vnica de his, quæ à prælatis in nouis*,Gambarus *de officio legati libr.5.rub.de diſmembratione n.14.& 15.*Mandoſ.*d.q.13.numero duodecimo* , & practicabilia Rotæ *ſupra numero 15. & 16. verſic.penultim.* & nouiſſimè Genuenſ. *in praxi cap. 17. n. decimoſeptimo* , & 18. vbi refert deciſionem Marſicanam infra adductam.Rota *dec.574.part.1.diuerſorum*,& in vna Marſicana diſmembrationis fructuum 14. Februarij & 28.Martij 1564. coram Domino Pamphilio , & in vna Toletana parochialis de Madrid, 27. Iunij & 19.Nouembris 1601.& 1.Februarij 1602.coram domino meo Corduba,vt in deciſionibus ſequentibus.

Marſicana diſmembrationis fructuum 14.Februarij 1594.

4 PRo informante , † videlicet diſmembrationem fructuum parochialis Eccleſiæ Sancti Nicolai non ſuſtineri , quia dicitur alienatio , Achilles *dec. vnica de rebus Eccleſiæ non alienandis* , & requirit omnes ſolemnitates, quæ requiruntur in alienatione rerum Eccleſiæ , Rota *dec.1.de rebus Eccleſiæ non alienandis in nouis.*Franc.*c.1.col.1.eodem tit. libr.6.* Rebuffus *in compedio alienationum rerum Eccleſiæ,n.68.* & conſequenter duo copulatiue nempe ſolemnitatem,& iuſtam cauſam nec vnum ſine alio ſufficit, *c.1.de rebus Eccleſiæ non alienandis in 6.Clem 1. eod.tit.* Doctores *in c.ſine exceptione,12.q.2.*vbi latiſſime Lauren.de Rodulphis *in 3.q.* Bertrandus *conſil.364 numero 2.in 2.primi*,Decius *conſil.142.n.4.* Couarruuias qui alios citat, *variarum reſolution.libr.2.c.17.num 2.* vbi teſtatur de communi,& ſæpius fuit deciſum:h c autem utrumque deficit, nam de ſolemnitate aliqua non conſtat , imo potius de contrario , cum diſmembratio ſit facta Eccleſia vacante, & non conſtituto ei defenſore,prout requiritur *capit.* 1.vbi gloſſ. *in verb. defenſor*, Francus & alij *de rebus Eccleſiæ non alienan. in 6.* & tradunt Doctores , Cardin. Vitallinus *n.35.*& alij *in Clem.fin.eod.tit.*de cauſa quæ debet eſſe vel neceſſitatis , vel euidentis vtilitatis. Minus conſtabat , quod aliqua vigeat , vt potuerit fieri diſmembratio pro erigendis iſtis nouis canonicatibus , cum numerus parochianorum non ſit talis , quod rector cum vno clerico in adminiſtratione ſacramentorum non poſſit ſupplere capitulo , vt quiſque , vbi Cardin. Im. & alij *de vita & honeſtate clericorum*, Caſſadorus *dec. 19. de prabendis.* Rebuffus *de congrua numero 65.* præſertim cum non probetur defectus ſeruitij , ita quod propter paucitatem miniſtrorum, & multitudinem incolarum , ſeu parochianorum aliqui deceſſerint ſine ſacramentis,vt requiritur ad augendum ſeruitium, per ea quæ alias deducta fuerunt in pluribus cauſis & vltimo loco in cauſa Tiraſonenſi congrui ſeruitij de menſe Maij præteriti coram me. Et tanto magis, quod iſtis canonicis , ſeu coadiutoribus nouiter erectis non fuit impoſitum aliquod onus adiuuandi rectorem in adminiſtratione ſacramentorum , & alias non ſunt neceſſarij, cum miniſtri pro cantandis miſſis & horis canonicis in Eccleſia parochiali , ſint tantum ad bene eſſe, vt alias fuit reſolutum in cauſa Legionen. congruæ , ſub die 11. Octobris 1577. coram bonæ memoriæ Lauretano : nec iſta diſmembratio poteſt ſuſtineri vigore Concilij Tridentini, quia per illuſtriſſimos dominos Cardinales d. Concilij interpretes fuit reſolutum , Epiſcopum non potuiſſe ex fructibus huius parochialis erigere canonicatus.

In eadem † 28. Martij 1594. 5

DOmini ſteterunt in deciſis , non obſtantibus teſtibus nuper examinatis , quia præterquam quod nihil dicunt de deputatione defenſoris Eccleſia vacante , & aliis ſolemnitatibus ad validitatem diſmembrationis vna cum iuſta cauſa copulatiue , vt in deciſione dicitur , requiſitis , nullam etiam probant neceſſitatem augendi numerum miniſtrorum in iſta Eccleſia , intra cuius fines non conſtat ſine ſacramentis deceſſiſſe aliquos parochiales ob incolarum multitudinem , & miniſtrorum paucitatem , vt requiritur ad augendum ſeruitium per ea quæ alias deducta fuerunt in Legionenſi congruæ ſub die 11. Octobris 1577. coram Domino Lauretano , maxime cum non probetur in hoc oppido , populum eſſe ita numeroſum , vt rector cum vno clerico coadiutore non poſſit ſufficere Eccleſiaſtis ſacramentis adminiſtrandis , & cultui diuino peragendo , vt loquitur Concilium Trid. *ſeſſ.21.c.4.*& facit *capit. vt quiſque* , vbi Cardinalis, Imola , & alij , *de vita & honeſtate clericorum* Caſſadorus *dec.19.de præb.* Rebuffus *de congrua, n.65.* & ceſſat difficultas,quia non apparet , iſtis canonicis, ſeu coadiutoribus in eorum erectione fuiſſe impoſitum aliquod onus adminiſtrationis ſacramentorum , & licet aliquando de facto ſe illi ingeſſerint , hoc tamen fecerunt hactenus de conſenſu rectoris, & abſque eo quod ad hoc cogi poſſint , quod eſt potiſſimum requiſitum , ad effectum , vt dicatur ei iniunctum onus curæ,iuxta gloſſ.*in Clem.dudum,verb. impendant,de ſepultura.*Abbas *in c.de multa,de præb.ſub num.24.*

Toletana † parochialis de Madrid, Iunij, 1601. 6

IOannes Franciſcus prouiſus pet ſedem Apoſtolicam de parochiali Eccleſia Sancti Sebaſtiani oppidi de Madrid, agit ſpolio contra Franciſcum Ortiz exiſtentem in poſſeſſione cuiuſdam membri Sancti Laurentij nuncupati , vigore diſmembrationis factæ per Ordinarium Toletanum , vnde contingit dubitari , an ad dictum effectum dictus Ioannes Franciſcus fundet ſuam intentionem , & fuit reſolutum affirmatiue , nam de titulo colorato , & ſecundo extremo per partes non controuertebatur , de primo verò , ſcilicet poſſeſſionis Eccleſiæ Sancti Sebaſtiani , ſatis apparebat ex inſtrumento poſſeſſionis captæ per eius procuratorem , de cuius ſpeciali mandato conſtabat in actis , *leg. prædia*, vbi Bartolus , *ff. de acquirend. poſſeſſ. leg. non idcirco* , vbi Baldus , *Cod. de fideiuſſor.* Puteus *deciſio. 360.numero octauo , libro primo* Cæſar de Graſſis *deciſio. quinta de cauſa poſſeſſ.* iuncta aſſertione dictæ poſſeſſionis in intimatione ei facta ab ordinario pro reſidentia in beneficio. Quod autem Eccleſia Sancti Laurentij ſit membrum , ac parochiani illi aſſignati ſint Sancti Sebaſtiani vltra diſmembrationem factam,

factam, ſatis videbantur probare teſtes qui dabantur, aſſignantes certos limites, nulla interiecta parochia, & quod adminiſtrabantur ſacramenta, & decimæ ſoluebantur. Ex quibus ſequitur, quod d. Ioannes habeat intentionem fundatam ſuper omnibus parochianis, & iuribus parochialibus exiſtentibus intra limites ſuæ parochiæ, *capit. finali, de paroch. càpite ad decimas, de reſtitut. ſpoliat. in 6.* & conſequenter dixerunt Domini, poſſe agere pro illis, & abſque alia ſui tituli exhibitione, Rota *dec. 1. de reſtitut. ſpoliator. in nouis*, Caputaquenſis *dec. 6. p. 3.* Compoſtella. *in c. nil. de elect.* vbi Abb. *n. 24.* non obſtante prætenſa diſmembratione, quæ eſt de intentione Franciſci, ac tenetur de ea, & illius validitate docere, *leg. 2. ff. de exceptio. leg. in exceptionibus ff. de probat.* Pariſius *conſil. 45. numero primo volumine 1.* Maxime quia ex aduerſo prætendebatur non fuiſſe effectuatam, ex quo Eccleſia Sancti Laurentij nunquam fuit conſtructa. Nec obſtat conſenſus rectoris prædefuncti præſtitus pro diſmembratione, quoniam Eccleſiæ competit actio ſpolij, quando cecidit à poſſeſſione facto iniuſto, vel nullo rectoris, Verallus *deciſio. 170. part. 3.* & fuit nouiſſime reſolutum in cauſa Neapolitana ſpolij 13. Iunij huius coram D. Lancelloto, & alibi ſæpe.

7 *In eadem* † 19. *Nouembris* 1601.

FVit reſolutum vna parte informante diſmembrationem, de qua agebatur, fuiſſe inualidam, nam, cum ſit quædam ſpecies alienationis, indubitatum eſt requiri, ſolemnitatem, & iuſtam cauſam pro ſui validitate, ac inde citandus erat rector, & eius conſenſus adhibendus & vacante Eccleſia conſtituendus illi defenſor, *c. 1.* vbi gloſſator *ver. defenſor. de rebus Eccleſiæ*, Lapus *allegat. 66. n. 3.* Rota *deciſione vnica de rebus Eccleſiæ in nouis.* Achilles *dec. vnica eodem titulo*, & fuit late deductum coram D. Decano in vna Toletana beneficij 13. Octobris 1579. *diuerſorum 524. p. 1.* & coram Dom. Pamphilio in alia Vlisbonenſi fructuum, 21. Iunij 1596. & in cauſa Marſicana diſmembrationis fructuum, 14. Februarij, & 28. Martij 1594. quod neutrum in præſenti videbatur fuiſſe factum. De cauſa autem vtili, vel neceſſaria, minus conſtabat, illa enim numeroſitas populi iam diu per Sanctam Congregat. Concilij fuerat reprobata, & dictum tali caſu adhibendum eſſe remedium, de quo *in c. ad audientiam de Eccleſia ædificand.* renouatum huic incommodo per augmentum ſeruitij ſubueniendum, maxime, cum alias non oſtenderetur impedimentum, nec adeſſet talis diſtantia, vt parochiani impediantur accedere ad parochiam. Quod impedimentum ſi quod tunc adeſſet, iam hodie videbatur ceſſare per receſſum Regiæ Curiæ ab oppido de Madrid. nec de illa apparebat, niſi per aſſertionem ordinarij in diſmembratione facta, cui non ſtatur, Bartolus *in leg. ſi forte, ff. de caſtrenſi peculio, n. 6.* Legitima autem cauſa erat alias per proceſſum iuſtificanda, nec adhuc noua Eccleſia fuerat ædificata ſed ambo rectores in vna eademque ſacramenta miniſtrabant. Vnde ſemper ſtabat inconueniens, quod propter latitudinem parochiæ, vel populi multitudinem, non poſſent parochiani adire illam, nec parochus ad eos accedere.

8 *In eadem* † 1. *Februarij* 1602.

DOmini ſteterunt in deciſis 19. Nouembris proxime præteriti, tam ex defectu ſolemnitatis, quam cauſæ: nec defectus defenſoris deputandi ſupleri poteſt ex tribus œconomis pro adminiſtratione ſacramentorum, cum illi abſque citatione inſtarent pro diſmembratione facienda, tantum abeſt quod tuerentur, & defenderent iura Eccleſiæ, prout faceret defenſor ad iſtum effectum deputatus vt iura requirunt. *c. 1. de rebus Eccleſiæ non alienan. in 6. cum aliis in dictis deciſionib. allegatis.* Et defenſio ſatis videbatur facilis, cum de nulla cauſa legitima appareret, prout fuit deciſum. Cui ex aduerſo non dabatur congrua reſponſio: nam illa numeroſitas populi, vltra quod ante declarationem S. Congregationis Concilij, non poteſt dici ſufficiens, non fuit ſublata ex dict. diſmembratione facta per diuiſionem parochianorum à dextris & à ſiniſtris, cum idem inconueniens diſtantiæ, & latitudinis parochiæ remaneret ſacramenta adminiſtrando in eadem Eccleſia. Nec obſtabat, quod poſtea ſuperuenerit conſenſus rectoris, quia illius vocatio non requirebatur ſolum pro eius intereſſe, ſed pro forma inducta ac rigorem iuris obſeruandum in fauorem publicum, ne Eccleſiæ depauperentur, vt fuit late deductum in cauſa Senogal. ſpolij 10. Decembris 1568. coram Fineto, ac inde conſenſus ſubſequens non conualidat alienationem nullam, ſed operatur, quod ipſe rector non poſſit contradicere, Ioannes Andreas *in c. 1. n. 3. de rebus Eccleſ.* Tiraq. *poſt leges connubiales gl. 6. n. 3.* Soc. *conſ. 87. n. 4. libr. 1.* & fuit dictum in Elborenſi diſmembrationis 17. Nouembr. 1600. coram Domino Iuſto, & fuit reſolutum, quòd diſmembratio, &c. *R. diſmembr.*

Circa illud † autem, quod in illis deciſionibus 9
Marſic. dicitur ad augendum ſeruitium requiri, quod probetur aliquos parochianos ſine ſacramentis deceſſiſſe ob multidinem incolarum, & miniſtrorum paucitatem, obiter aduerto, Sanctam Congregationem Concilij in cauſa Tiraſonenſi contrarium cenſuiſſe, his verbis: Congregatio Concilij cenſuit non debere expectari, quod parochiani decedant ſine ſacramentis, vt Epiſcopi cogant rectores ſibi adiungere alios ſacerdotes in Eccleſiis parochialibus, in quibus populus ita numeroſus eſt, vt vnus rector non ſufficiat, *iuxta c. 4 ſeſſ. 22. de reform.* Hieronymus Cardinalis Matthæus.

Cui ſtandum eſt, quamuis † Rota in dicta Tira- 10
ſonenſi congrui ſeruitij 6. Iunij 1594. coram Domino Gipſio reſoluerit, Quod licet Epiſcopus poſſit cogere rectores adiungere alios clericos ad adminiſtrationem ſacramentorum, & diuina officia, ſi vnus rector non ſufficiat, iuxta *c. 4. ſeſſ. 21. de reform.* tamen Rota non ſolet ad id compellere, niſi probatum ſit aliquem deceſſiſſe ſine ſacramentis defectu congrui ſeruitij. Quæ deciſiones non repugnant cum declaratione Sacræ Congregationis, quæ declarauit poſſe Epiſcopum cogere ad id, ſi viderit eſſe neceſſarium, nec eſſe expectandum, quod aliqui moriantur ſine ſacramentis. Intelligendum enim eſt Epiſcopum ita poſſe ex officio, ſi ſibi extraiudicialiter videbitur ita eſſe opus, & arbitretur. Rota tamen ad inſtantiam partis, niſi ſibi iudicialiter appareat de neceſſitate ex prædicta probatione, non compellit, alias enim ipſa non poteſt arbitrari neceſſitatem. Maximè, quod alij clerici participantes de decimis tenentur adiuuare rectorem in adminiſtratione ſacramentorum, prout fuit dictum in Toletana primitiarum, &c. & fuit confirmatum in eodem 19. Decembris eiuſdem anni 1594. vt *dec. 603. nouiſſ. Farin.*

Illud vero quod ſupra † dictum eſt in diſmem- 11
bratione, ſeu diminutione beneficij requiri conſenſum capituli, ſicut in vnione, ita demum procedit in diſmembratione, ſeu diminutione beneficiorum Eccleſiæ inferioris, ſi Epiſcopus ſit author ipſius diſmembrationis, ſeu diminutionis, vt *d. c. 1. de rebus Eccleſiæ in 6.*

Secus † ſi Epiſcopus non ſit author, ſed rector, 12
nam in alienatione (qualis eſt diſmembratio, vt in dictis deciſionibus) rei Eccleſiæ inferioris, quando Epiſcopus non eſt author, ſed rector ipſius

Eccle

Eccleſiæ non habentis collegium, ſufficit, quod rector alienet cum authoritate ſolius Epiſcopi, & ſi habet collegium, requiritur etiam conſenſus collegij, Abbas *in c.1.n.5.de his quæ fiunt à prælatis.* Aufrerius *in additione* 1.Capellæ Toloſanæ *dec.98.* Couarruuias *libro 2.variar.c.17.n.1.* Caual. *in milleloquio 135.1.p.* Caualc. *dec.45. n. 28.* Redoan. *de rebus Eccleſiæ n. 25.& 26.* Menochus *addit. ad libr.2.de arbitrariis, caſu 172.num.155.* Solis *de cenſibus lib.2.c.3.n.7.* Caſtillo *de vſufructu, c.64.n.22.* & P.Molina *de iuſtitia.2.tom. diſp.408.5.concl.*

CAPVT IV.

De diuiſione beneficij.

SVMMARIA

1 *Diſmembrationi proxima eſt diuiſio beneficij, per quam diuiditur, & ſecatur ex vno faciendo duo, &c.*
2 *Quæ eſt prohibita Concilio Turonenſi.*
3 *Niſi ex iuſta & rationabili cauſa fiat, & facultates ſufficiant.* & n.ſeqq.
Vbi ponuntur deciſiones Rotæ.
6 *Circa hanc materiam diuiſionis beneficiorum videndi ſunt citati.*
7 *Qui vltra dicta requiſita in ea requirunt conſenſum capituli, ſicut in alienatione, &c.*

1 Diſmembrationi † proxima eſt diuiſio beneficij, per quam diuiditur & ſecatur beneficium ex vno faciendo duo, vel plura beneficia.

2 Eſt autem diuiſio, ſeu ſectio † beneficiorum prohita Concilio Turonenſi, vt *in c.maioribus, & c.dilecto. de præb.* vbi Abbas & alij.

3 Niſi ex † iuſta & rationabili cauſa fiat, & facultates ſufficiant, *cap.vacante, & cap. cum cauſam, de præb.* gloſſ. *in d.cap.maioribus verb.diuiſionem.* Abbas & alij *in d.c.vacante.* Et ita fuit reſolutum in vna Calagurritana beneficij de Ondategui 28.Martij 1583. coram Illuſtriſſimo Domino Lancelloto, & in alia Calagurritana beneficij de Arriola 18.Iunij 1593. coram Domino Gipſio, vt in ſequentibus, deciſionibus, quæ ſunt notandæ.

4 *Calagurritana † beneficij de Ondategui.*

REſolutum, quod diuiſio portionis integræ non potuit fieri per ordinarium, quia licet plures patroni præſentauerint plures, ita vt præſentati fuerint pares, optio eſt Epiſcopi in gratificando, cui voluerit, vt poſt Ioannem Andr. notat Abb. *cap.autem, n.8.de iure patronat.* Decius *conſilio 127. in princip.& 129.col.2.verſic.licet alius,* Lambert. *de iure patronat.libro 2.part.3.q.5.artic.1.* non autem poſſunt dicti patroni inſtituere plures ſecundum Cardinal. *Clem.plures, fin. §.q.2.* & notat Abb. *in c.2.n.2.de iure patron.* Lambert. *d.quæſt.5.artic.21.* quia beneficia non poſſunt diuidi, *capit.maioribus de præb.* & licet id fieri poſſit ex cauſa rationabili *cap.vacantante, de præbend.* tamen cauſas allegatas in dicta diuiſione domini dixerunt eſſe vanas, quia litibus & ſcandalis, quæ narrantur, potuit occurri per dictam gratificationem. Concordia etiam de iure admittitur, dummodo non ſequatur ſectio beneficij, *capitul. niſi eſſent, de præbend.*

5 *Calagurritana † beneficij de Ariola 18. Iunij 1593.*

VNa tantum parte informante domini concluſerunt diuiſionem integræ portionis, de qua agitur, in vnam dimidiam portionem, & duo quarta de iure non ſubſiſtere quoniam ſectio beneficiorum eſt prohibita, *capit. maioribus, capit. dilecto,* vbi poſt alios, Abb. *de præb.* vt dixerunt domini in alia Calagurritana beneficij de Ondategui coram Illuſtriſſimo Lancelloto 28.Martij 1583. niſi ex iuſta cauſa fiat, *capitul.vacante, capit.cum cauſam, eodem tit.* gloſſ. *in d. c.maioribus,* iuſta enim cauſa in propoſito caſu non apparet, non quidem reſpectu indigentiæ beneficiatorum, quia in dicta Eccleſia adſunt duo integri beneficiati, qui regulariter ſufficiunt, pro cura & gubernio vnius Eccleſiæ, *cap.1.vt quiſque,* vbi Abb. *num.1.de vita & honor.cleric.capit.propoſuit, de filiis presbyter.* Caſſador. *deciſion.19.num.1.verſic.ſed pro affirmatiua, de præbend.* non ex augmento diuini cultus, quia huiuſmodi augmentum non habetur in conſideratione, ex numero beneficiorum, niſi vbi vbi Eccleſia propter defectum beneficiatorum, ſuis debitis ſeruitiis defraudaretur. In hoc conſiſtit cultus diuinus, vt diuina officia celebrentur, *capitul. ex parte de conſtitut.cap.fin.de reſcript.in 6.* Per.de Vbald. *tractat. de canonica Epiſcopi, capitul. 7. numero 6.* Nec dicatur, quod imo ex augmento numeri beneficiatorum diuinus cultus augeatur, vt colligitur ex *dict. capit. ex parte.* Quia reſpondetur, quod ex ſola cauſa non eſt ſufficiens ad inducendam diuiſionem beneficiorum, & præbendarum, Abb. & Imola *dict. capit.vacante,* Lambert. *de iure patronat. libro ſecundo, pag.1. quæſtion.12. articul.7.* & inter alia requiritur, quod fructus ſufficiant pro omnibus beneficiatis, ſed non eſt probatum in caſu propoſito, quod fructus dict. integræ portionis ſufficiant pro tribus beneficiatis, iuxta diuiſionem prædictam. Et ſi aliter diceretur, ſequeretur, quod ſemper ex iſta cauſa augmenti diuini cultus eſſet locus diuiſioni beneficiorum contra iura prædicta. Non obſtat, quod ad lites dirimendas diuiſio beneficiorum aliquando permittatur, quia alio modo dirimi potuiſſet dicta lis, vt per reſeruationem penſionis, ſub beneplacito Apoſtolico, & concordiæ ſemper fieri debent, dummodo non ſequatur ſectio beneficij, *capitulo niſi eſſent, de præbend.* vt bene deducitur in dicta Calagurritana beneficij, cuius copia data fuit.

6 Et † circa hanc materiam diuiſionis beneficiorum vltra Dd. *in dict. capitul. maioribus, & capitul. vacante, & capitul. dilecto, de præbend.* & Lambert. *1.pag.2.libro quæſtio.7.articul.17* vide etiam Rebuff. *in repet.capitul. extirpanda, §. qui vero, de præbend. 6. nota. in 3.modo percipiendi fructus,* & Burſatum *conſil. 185.libr.2.*

7 Qui vltra † dicta requiſita in diuiſione beneficiorum acquirunt conſenſum capituli, ſicut in alienatione, &c. Ad quod facit quod dictum eſt de diſmembratione beneficij, *capitul. præcedenti.*

CAPVT V.

De erectione beneficij ſeu Eccleſiæ, in alium ſtatum.

SVMMARIA.

1 *Alteratur beneficium in melius per erectionem in alium ſtatum ſuperiorem, vt cum collegiata erigitur in Cathedralem, & Epiſcopalis in Metroplitanam, quod tamen ſolus Papa facere poteſt.*
2 *Aliquando Eccleſia ſimplex erigitur in curatam, & parochialem, quod ex cauſa facere poteſt Epiſcopus.*
3 *Cui obeſt declaratio S.Congregationis adducta.*
Cui reſpondetur ibi.

4 *Aliquando*

4 *Aliquando Eccleſia erigitur in collegiatam, quod videtur poſſe fieri per Epiſcopum, licet ſoleat fieri authoritate Papæ,*

1 TAndem alteratur † beneficium in melius per erectionem in alium ſtatum ſuperiorem, vt cum Eccleſia collegiata erigitur in Cathedralem, & Epiſcopalis in Metropolitanam. Quod tamen ſolus Papa facere poteſt, *c.1. ne ſede vacante.* Et facit *c. quod tranſlationem, & gl. ibi de offic. legati,* & docet Rebuff. *in praxi tit. de erectione Eccleſiæ in Cathedralem*, qui de materia iſtius erectionis videndus eſt, & Azor 2. *p. lib.* 5. *c.* 29. *q.* 25. *& lib.* 6. *c.* 30. *q.* 2. *&* 4.

2 Aliquando etiam † Eccleſia ſimplex erigitur in curatam, & parochialem, quod ex cauſa facere poteſt Epiſcopus, vt per Rebuff. *tit. de erectione in curatam, & parochialem,* qui eſt videndus de hoc, & Azor *d. c.* 29. *q.* 25. *& d. c.* 30. *q.* 3. *&* 4. Cui tamen † obeſt declaratio 3 S. Congregationis Concilij ſuper *c.* 16. *ſeſſ.* 25. *de refor.* quæ ſic ait: *Nec beneficia ſimplicia in curata conuerti ab ordinario poſſunt.* Sed poteſt intelligi, ceſſante cauſa, & neceſſitate.

Aliquando etiam Eccleſia † erigitur in collegia- 4 tam, quod videtur poſſe fieri per Epiſcopum, licet ſoleat fieri authoritate Papæ, Rebuff. *tit. de erectione in collegiatam,* licet contra teneat Azor *d. c.* 30. *q.* 2. nempe non poſſe fieri per Epiſcopum, ſed per ſolum Papam. Quod tutius videtur Fuſco *de viſitat. libr.* 2. *c.* 1. *n.* 6. & allegat Rebuff. *ibi,* & Mand. *de ſignatura gratiæ, tit. de erectionibus.*

FINIS.

INDEX

INDEX LOCVPLETISSIMVS VERBORVM, RERVM,

ET SENTENTIARVM, DECISIONVM, AC SACRÆ Congregationis Concilij Tridentini Declarationum insignium, in primam & secundam partem Tractatus de Beneficiis.

Prior Numerus Romanus I. & II. vnum & alterum Tomum *designat*; *Alter* paginam, *tertius verò* numerum marginalem *indicat*.

A

ABBATIS doctrina, quod collatio facta non idoneo scientia, moribus & ætate, seu facta indignis ex quatuor defectibus, qui continentur in cap. cum in cunctis, de electione, est nulla ipso iure, non est omnino vera. Tom. II. pag. 60. num. 65

Abbatis illatio, & sententia in cap. significasti, n. 6. de electione, accipienda est, quando collatio secundæ parochialis fit, non cum conditione suspensiua dimittendi primam, sed cum modo, & pacto, quod dimittat, seu resignet primam. II. 128. & 129. n. 27. & 28

Abesse an possint licitè Canonici, vltra tempus à Conc. permissum, amittendo distributiones & fructus, qui residendo lucrifiunt. I. 186. 319. cum seq.

Et resoluitur negatiuè.

Et an sit satis lucrari grossam residendo ad horam, seu tempus illius. ibid. 324. cum seqq.

Abesse vltra tempus à Concilio permissum, & lucrari fructus ex causa peregrinationis, maximè ex voto, an liceat. I. 193. 392. cum seqq.

Resoluitur negatiue.

Abesse beneficiatos à choro, etiam stante consuetudine, quod possint à choro exire, dum Missa, Prima, Sexta, & Nona dicuntur modo ad finem redeant. I. 213. 569. circa medium.

Absens bona fide sine licentia, videtur esse liber à culpa, & pœna amissionis fructuum, in foro conscientiæ, licet secus in foro exteriori. I. 150. 36

Absens licet ratione studij percipiat fructus præbendæ, non tamen distributiones quotidianas. I. 158. 112.

Limita. ibid. 113. cum seqq.

Vbi ponuntur declarationes S. Congregationis.

Absentes an in mensibus qui dantur recreationis gratia, non solum lucrentur fructus, sed etiam distributiones quotidianas, maximè stante consuetudine. I. 180. 247. cum seqq.

Absens pro seruitio & vtilitate Ecclesiæ de iure percipiat fructus, & etiam distributiones si est præsens loco. I. 191. 359. & seq.

Limita, & declara. ibid. 361. & 362

Absentiæ iusta causa, vltra bimestre regulariter nō dicitur lis, aut prosecutio eius super parochiali. I. 151. 47

Et limita. ibid. 48

Absentia trium mensium à Concilio permissa locum habet etiamsi constitutio, aut consuetudo Ecclesiæ requirat seruitium totius anni. I. 185. 311. & 312

ad Absentiam trium mensium an requiratur causa & licentia. ibid. 313. cum seq.

Absentiæ licentia non est sumenda in diebus maximæ solemnitatis. I. 185. 317

Quod in Hispania non seruatur. I. 186. 318

Absolui ab excommunicatione incursa propter hæresim Papæ reseruata in Bulla Cœnæ non potest quis virtute Bullæ Cruciatæ, vel alterius priuilegij, seu Iubilæi, in quibus non datur specialis facultas absoluendi ab hæresi, quia in facultate generali non censetur concessa absolutio ab hæresi, nisi id exprimatur. II. 349. 109

Absolui quis an possit virtute Cruciatæ per confessarium à suspensione incursa propter ordines male susceptos, vt ante ætatem. I. 108. 48. cum seqq.

Vbi resolutio traditur.

Absolutio à censuris virtute Bullæ, aut Iubilæi, nisi in eo dicatur, in foro conscientiæ, suffragatur tantum in foro exteriori, quando facta est satisfacta parte contra aliquos. I. 109. 55. cum seqq.

Absolutio à suspensione, seu alia censura sine literarum expeditione valet in foro conscientiæ. I. 233. 32

Absolutio à censuris & pœnis latis vigore breuis, non datur, nisi dimissa possessione, refectis expensis & fructibus restitutis, vel cautione de restituendis præstita. I. 694. 131

Absolutio excommunicationis ab Ordinario, vel alio inferiore extorta ex falsa causa ipsius absolutionis, est valida. II. 132. 10

Contra aliquos citatos. ibid. 11

Quorum sententia saltim procedet in absolutione facta ex falsa causa excommunicationis, quæ non valet. ibid. 12

Sicut excommunicatus vnica excommunicatione ob plures causas, tacita aliqua, non censetur ligatus pluribus excommunicationibus: absolutus ab vna, non censetur absolutus ab aliis. I. 133. 13

Valet tamen quoad excommunicationem expreſſam abſolutio facta etiam ab ignorante alias per ſurreptionem,contra Frechillam. ibid.14
At Abſolutio impetrata per reſcriptum à Papam, vel Legato,ex falſa cauſa etiam ipſius abſolutionis, tanquam ſurreptitia,non valet. ibid.15
Abſolutio fit in prouiſionibus Apoſtolicis, non ſolum ab excommunicatione,ſed etiam à ſuſpenſione,& interdicto ad effectum gratiæ conſequendum per illam clauſulam, *téque quibuſuis, &c.* II.94.6
Abſolutio illa quæ datur in literis,cum ſit ad effectum præſentium duntaxat conſequendum excommunicatus qui impetrauit beneficium in forma commiſſaria,debet abſolui antequam fiat collatio à commiſſario,alias collatio erit nulla. II.87.62
Nam iſta abſolutio ad effectum operatur impetrationis validitatem propter c.1.de reſcriptis in 6. & ſolum prodeſt ad effectum vt literæ ſint validæ : & ſi ſunt in forma commiſſaria ad effectum ſolum, vt valeat mandatum de prouidendo:ſi vero in forma gratioſa,vt valeat prouiſio. ibid.63
Et ſi illa abſolutio prodeſſet, vt valeret prouiſio per commiſſarium, & executorem facienda, prodeſſet etiam quoad cenſuram futuram. ibid.64
Accedere quod poſſit Epiſcopus votis ſingularib. quib. videbitur, non procedit quando ſinguli examinatores approbant vnum,quem alij reprobant. II.155.60.
Vbi ponuntur declarationes S.Congregat.
Acceſſio Epiſcopi ſeu Vicarij ad vota paria ſeu ſingularia examinatorum, videtur debere fieri in ipſo examine,ſeu coram ipſis examinatoribus ſimul congregatis,& non ſeparatim. II.154.58
Quamuis electio ex approbatis facienda ab Epiſcopo poſſit ab eo fieri ex poſt facto & ſeparatim.ibid. 59
Acceſſus,& coadiutoriæ cum futura ſucceſſione,ſi ſunt in forma commiſſaria,nihil refert quod tempore vacationis beneficij impetrans ſit excommunicatus, modo tempore collationis ſit abſolutus. II.86.55
Si vero eſſet in forma gratioſa, ita quod ſuccedente vacatione, Papa ex nunc prout ex tunc confert, & valeat collatio, & prouiſio facta per Papam, etiam ſi tempore vacationis impetrans eſſet excommunicatus. ibid.56
Et conducit deciſio Gambari adducta. II.87.58
Accuſatus de crimine,ex quo veniret priuandus beneficio,an poſſit illud renuntiare. II.236.62
Reſoluitur poſſe. ibid.63
Accuſatus de crimine, ex quo veniret priuandus beneficio, poterit illud renuntiare in fauorem alterius. ibid.64.
Contra aliquos citatos. ibid.65
Cautela tamen Ferrarij in propoſito, quam Felin. & alij ſequuntur,non eſt tuta,maxime attenta conſtitutione Pij V. de confidentiis. ibid.66
Accuſatus pendente lite poterit permutare. ibid.67.
Quamuis contrarium teneant aliqui relati. ibid.68
Sed prima ſententia eſt verior, niſi fortè obſtet ei infamia orta ex accuſatione apud bonos, & graues viros, ne poſſit ad aliud beneficium promoueri, & ſic permutare,&c. ibid.69
Aut niſi ob delictum eſſet de iure inhabilis ad beneficia obtinenda. ibid.70
Ponitur caſus practicatus Rectoris de Batres.
Accuſatus poterit renuntiare lite pendente, etiam poſt concluſum in cauſa. II.238.89
Etiam ſi renuntiatio ſit in fauorem. ibid.90
Accuſatus poterit valide renuntiare, etiamſi quis prius impetraſſet beneficium in euentum priuationis, nec impedietur renuntiatio, & eius effectus ex dicta impetratione,nec poſt renuntiationem poterit procedi ad priuationem. II.237.72
Hoc tamen fallit ſecundum Gambarum, & villad. quando quis impetraſſet per priuationem, & quouis alio modo vacaret, quia tunc comprehenderetur etiam vacatio per renuntiationem, niſi fieret in curia. ibid.73
Sed reprobatur. ibid.74
Obiectio ponitur,& deciſiones relatæ. ibid.75
Reſpondetur. ibid.n.80.81.& 82
Accuſatus potetit renuntiare,etiãſi pro homicidio quis ſit condemnatus pœna perpetui carceris,vel alias, ſi non eſt priuatus beneficiis:nihilominus enim poterit renuntiare,& collatio ſecuta erit valida. II.239.97
Et ratio eſt,quia condemnatus per ſententiam latam ſuper homicidio vel alio crimine priuatione digno, non eſt priuatus beneficiis,niſi exprimatur in ſententia ſecundum Innoc.& alios. ibid.98
Vbi ponitur reſolutio Rotæ.
Accuſatus poteſt renuntiare, ſiue ſimpliciter ſiue in fauorem alterius, etiam poſt ſcientiam impetrationis factæ à tertio de beneficio in euentum priuationis, vel poſt impetrationis præſentationem. II.238.84
Et decretum irritans poſitum in impetratione ſolum operatur in euentum priuationis. ibid.85
Et ſi illud obſtaret, obſtaret etiam ſi renuntiatio fieret ab ignorante impetrationem, vt tenent Flores. ibid.86.& 87
Nec dec.Rotæ 5. de re iudicata in antiquioribus facit contra. ibid.88
Accuſatus poteſt renuntiare etiam lata priuationis ſententia,ſi ab ea fuerit legitime appellatum, quoniam per appellationem integrum manet ius. ibid.91
Cum per eam extinguatur, aut ſaltim ſuſpendatur ſententia. ibid.92
Quam tenent relati. ibid.93
Nec eſt neceſſe facere mentionem priuationis, & proceſſus. II.239.94
Et procedit etiamſi appellatio poſtea pronuntietur mala, & iniuſta. ibid.95
Non tamen procedit quando priuationis ſententia contineret in ſe adiudicationem beneficij. ibid.96
Accuſatus ſeu denuntiatus de aliquo crimine interim pendente accuſatione ſeu denuntiatione, promoueri non debet. II.57.5
Quod procedit quando perſona eſt infamata apud bonos & graues homines, alias accuſatio non impedit promotionem. ibid.7
Et de hac materia qui ſunt videndi. ibid.8
Adeptus non videtur quis pacificam poſſeſſionẽ,quando ſtatim,& incontinenti,ſeu in limine legitimæ poſſeſſionis fuit in ea turbatus, ſeu lis mota. II.292.110
Et quando dicatur incontinenti turbari. ibid.111
Ponuntur ſententiæ Doctorum & reſoluitur,tunc dici,quando infra duos menſes lis ſuperueniet,ſeu turbatio, non ſi poſtea : & ſi intra duos menſes lis non fuerit mota,primum cenſetur vacare à principio captæ poſſeſſionis,&c.
Admitti an poſſit ad concurſum habens aliud curatum reſoluitur affirmatiue. II.171.270
Vbi ponitur declaratio S. Congregationis:nec eſt in poteſtate Epiſcopi illum non admittere, nec valet conſtitutio contraria. ibid.209
Ædificare an poſſint regulares ſine licentia Ordinarij remiſſiue. 612.80
Ætas eadem,quæ requiritur ad Beneficium requiritur ad penſionem,& ſic ſeptẽnium de iure antiquo,& hodie decimus quartus annus. I.32.126
Ætatem probare cui incumbat, quando de illa non eſt facta mentio in gratia. I.602.175
Ætas quomodo probetur remiſſiue. I.664.186
Ætas ad Epiſcopatum eſt,quod promouendus debet eſſe maior annis triginta, ita quod trigeſimum annum iam exceſſerit, & in ſacro ordine ſaltim ante ſex menſes conſtitutus. II.46.76
Ponitur conſtitutio Gregorij XIV.de forma faciendi proceſſus,& inquiſitiones ſuper promouendis ad Eccleſias Cathedrales. ibid.71
Ætas à natiuitate connumeranda eſt, non à die conceptio

ceptionis. II.49.89
Ætas cum hodie ex Concilio Tridentino ad subdiaconatum requiratur viginti annorum, ad diaconatum vigesimi tertij, ad presbyteratum vigesimi quinti cœpti, ad canonicatum, aut portionem Ecclesiæ Cathedralis subdiaconalem requiritur ætas vigesimi primi, & ad presbyteralem viginti quatuor annorum completorum, ita quod attigerit annum sequentem, II. 43.21
Vbi adducuntur aliquæ declarationes S.Congregationis.
Ætas eadem & habilitas, quæ requiritur, & sufficit ad titulum beneficij, requiritur, & sufficit ad coadiutoriam à Papa concessam. II.49.90
Ætas eadem quæ in Episcopo, requiritur in Cardinalibus. ibid.78
Hodie tamen diaconus Cardinalis esse potest, qui in vigesimo secundo ætatis anno fuerit constitutus, ex constitutione Sixti V. ibid.79
Ætas in quolibet beneficio hodie requisita examinanda est, quia multa sunt innouata per Concilium. II.42.3
Ætas legitima etiam vltra clericatum legitimitatemque requiritur. II.41.1
De qua qui sunt videndi. ibid.2
Ætas licet de iure antiquo eadem requiratur ad dignitates, vel personatus, quibus animarum cura nulla subest, quæ in curatis, in quibus tamen Episcopus poterat dispensare cum maioribus 20. annis: tamen hodie ex Concilio requiritur, quod sint viginti & duobus annis, non minores, quod non poterit Episcopus dispensare. II.45.54
Ætas promouendorum ad canonicatus Ecclesiæ Collegiatæ non est innouata, nihilque circa eam innouat, seu disponit Conc.Trident. II.44.36
Vbi ponuntur declarationes S.Congreg.
Ætas quænam requireretur ad canonicatum, licet olim de hoc esset controuersia, præcipue Ecclesiæ Cathedralis, qui de iure communi non habet annexum ordinem sacrum, sed tantum primam tonsuram, an sufficeret ætas septem annorum, sicut ad alia beneficia simplicia, vt tenent multi: an vero requiratur ætas quatuordecim annorum, vt alij tenent. Tamen hodie cessat ista controuersia ex regula Cancellariæ 18.de ætate ex decreto Concilij, vbi statuitur quod nemo ad dignitatem, canonicatum, aut portionem recipiatur, nisi qui ordine sacro requisito sit initiatus aut in ætate, vt infra annum initiari valeat, & quod in omnibus Ecclesiis Cathedralibus, omnes canonicatus, ac portiones habeant annexum ordinem presbyterij, diaconatus, vel subdiaconatus. II.42.15
Ætas quæ requiritur in Abbatissa, seu Prioriss, remissiue. II.49.80
Et de ætate requisita ad beneficia regularia etiam remissiue. ibid.81
Ætas requisita ad ordinem annexum, requiritur in aliis beneficiis habentibus ordinem sacrum annexum, licet non actu. II.44.49
Et aliàs prouisio est nulla, etiam ex causa permutationis facta. ibid.50
Quod non solum procedit in beneficiis habentibus annexum ordinem presbyteratus, sed etiam diaconatum, vel subdiaconatum, contra Ioan. Andream, & alios. ibid.51
Et in his ætas ordinum requiritur tempore datæ impetrationis, nisi sit ad vacatura in genere, tunc sufficit tempore vacationis. ibid.52
Ætas requisita in Canonico Pœnitentiario est quadraginta annorum vltra gradum doctoratus, vel licentiæ in Theologia, vel iure canonico, seu alias qui aptior pro loci qualitate reperiatur. II.44.32
Et secundum S. Congreg. defectus istius ætatis non obstat, vbi alias aptior pro loci qualitate non reperitur. ibid.33
Sufficietque, quod non reperiatur in ciuitate, aut etiam diœcesi persona apta cum dictis qualitatibus, nec est quærenda extra diœcesim. ibid.34
Et debet esse dicti quadraginta anni completi. ibid.35
Ætas requisita in eligenda in Abbatissam est quadraginta annorum completorum, nec contra potest Episcopus aut Nuntius dispensare. II.46.71
Ætas septem annorum licet de iure antiquo tantum requiratur ad beneficia simplicia, & sic quod quis sit maior septennio. II.42.4
Ex quo septenni potest conferri prima tonsura. ibid.6
Et idem in minoribus ordinibus. ibid.7
Tamen hodie nullus ante decimum quartum annum beneficium potest obtinere ex decreto Concil. Trident. ibid.8
Quod procedit secundum S. Congregat. nisi in fundatione aliter statuatur, quia non est ei derogatum. ibid.9.& 10.
Vbi refertur quædam Rotæ resolutio.
Ætas vigintiquinque annorum regulariter requiritur ad dignitatem principalem in Collegiata, cum habeat curam animarum. II.45.65
Ætas vigintiduorum annorum requisita ad dignitates, & personatus non curatos, intelligitur, nisi alias habeant annexum ordinem presbyteratus, tunc enim requiritur ætas vigintiquinque annorum ad sacerdotium requisita. II.46.72
Vnde ad Decanatum, Præposituram, & Archipresbyteratum, etiamsi eis animarum cura nulla subsit, ea ætas requiritur etiam hodie. ibid.73
Et in Abbate. ibid.74
Improbatur Mandosius dicens, quod stante consuetudine, quod Abbas constitutus esse debeat in ætate annorum triginta sufficiat annum trigesimum attigisse. ibid.75
Ætate in dicta 25. annorum si quisquam sit, poterit obtinere beneficia curata, & quælibet alia sacerdotalia, aptitudine, etiamsi tantum habeat primam tonsuram: nec requiritur, quod sit in quatuor minoribus constitutus. II.44.44
Vbi adduntur declarationes S.Congregationis.
Ætatem in beneficio requisitam non habenti prouisio facta est nulla. II.49.82
Etiam in conscientia. ibid.83
Et etiamsi ad ætatem requisitam desit quantumuis paruum & modicum tempus, vt vnus dies, vel hora, quidquid aliàs circa ætatem ordinum male teneant aliqui. ibid.84
Ætatis decimumquartum annum vt quis attingat, & primam tonsuram habeat, sufficiet ad canonicatus Ecclesiæ collegiatæ, etiam insignis, sicut ad alia beneficia, interim tamen non habebit vocem in Capit. II.44.39
Et idem est in dimidiis portionibus Ecclesiæ Cathedralis. ibid.40
Ætatis sufficit attigisse decimum quartum annum, licet non sit expletus. II.42.11
Affertur alia declaratio S. Congregationis super decreto Concilij. ibid.18
Et de ætate ad pensiones remissiue. ibid.14
Ætatis vigesimumquintum annum attigisse debet promouendus ad parochiales Ecclesias, seu curata beneficia, & dignitates quascunque, quibus animarum cura subest, & alias prouisio est nulla. II.44.41
Hinc in Abbate ea ætas requiritur. ibid.42
Et quando dicatur animarum cura subesse remissiue, ibid.43
Ætatis vigesimum secundum annum satis an sit attingere, vt quis possit ad dignitates, vel personatus admitti: an vero sit necessarium habere viginti duos annos completos. II.45.66
Resoluitur necessarium esse habere viginti duos completos. ibid.67
Ponuntur declarationes S.Congregationis. ibid.70
Affectio Beneficij, vide *verbo* reseruatio, & *verbo* re-

ſignatio, & reſignans.

Affectio, per dotationem coadiutoris factam à Papa etiam inualidam non inducitur. I.284.174
Nec per vnionem nullam. ibid.175
Licet ſecus in vnione ad vitam de beneficio vacante ibid.176

Agens de ſpolio, aut nullitate geſtorum vigore breuis ſeu appellans, ſi allegaret paupertatem: ſignatura etiam iuſtitiæ daret commiſſionem reſeruatis fructibus & expenſis in finem litis, cum clauſula dimiſſa poſſeſſione,& conſtito de paupertate. I.692.106
Sicut & dantur aliis. ibid.107

Alienatio patrimonij, ad cuius titulum eſt quis ordinatus,eſt nulla poſt Concil. I.120.176
Vſque ad. n.181

Alienatio patrimonij, ad cuius titulum eſt quis ordinatus,an valeat ſine licentia Epiſcopi,ſi tunc habet beneficium vnde viuere poſſit. ibid.184
Et reſoluitur valere.

Et talis cauſa poteſt occurrere, & neceſſitas, quod ea mediante Epiſcopus teneatur dare licentiam, etiamſi aliunde ordinatus non habeat vnde viuere poſſit.ibid. n.187.& 188

Alimenta quamuis ſint exhibenda depoſito,& ſuſpenſo à beneficio ob pœnam propter crimen, & non in contumaciam ex reditibus ſui beneficij, ſi non habet alias vnde viuat, ſecus tamen in excommunicato, etiam ſi egeat. II.90.98
Quamuis contrarium teneant Syluester,& alij.ibid.99

Alternatiua ſola remouet obſtaculum reſeruationis. I. 271.22

Alternatiua ſecunda Pij V.non erat reſtricta ad reſidentes duntaxat, ſed ad reſidentes iuxta formam Conc. & ſic in tribus menſibus abſentiæ permiſſis à Conc. illa gauderent. I.420.461
Vbi Rotæ deciſiones contrariæ referuntur & explicantur alternatiuæ verba. I.421.464
Et reprobatur ſententia Gonzalez. I.422.469

Alternatiua in Canonicatibus & Præbendis,locum habet,quando Epiſcopus eſſet in quaſi poſſeſſione conferendi,ſine interuentu Capit. I.423.477
Ad quod vltimus ſtatus beneficij conſideratur. I. 424.478
Cum ſemiplena probatione. ibid.479

Alternatiua non habet locum,ſi duo beneficia, quorum vnum ſpectat ad prouiſionem Epiſcopi,& alterum ad prouiſionem alterius,ſunt inuicem vnita,ſecus ſi ſpectarent ad prouiſionem duorum Epiſcoporum. ibid.480

Alternatiua non poteſt ſe iuuare Epiſcopis in beneficiis ad aliorum collationem ſpectantibus. ibid.481

Alternatiua quomodo accipiatur eſt varietas in regulis. ibid.482

Alternatiuæ acceptatio eſt voluntaria. ibid.483
Semel vero acceptata non eſt locus pœnitentiæ, niſi Papa acceptauerit renuntiationem. ibid.484

Alternatiuæ acceptatio,eſt mentis, & voluntatis declaratio,& ſic facta ab excommunicato tenet. ibid.485
Et debet fieri per literas patentes. ibid.486
Subſignatas manu propria ipſius Epiſcopi. ibid.489
Et ſuo ſigillo. ibid.490
Et de aliis requiſitis neceſſariis. ibid.491
Vſque ad. n.496

Alternatiuæ acceptatio inducta eſt adeuitandas fraudes circa vſum ipſius. ibid.497
Cuius formula & fides quæ datur per datarium traditur remiſſiue. ibid.498
Et quomodo acceptatio probãda ſit.ibid.n.499.& 500

Alternatiua non definit gaudere Epiſcopus, non reſidens in menſibus Iunij, & Decembr.qui ſemper ſunt Ordinarij& conſequenter prouiſus ab Epiſcopo,de beneficiis in eis vacantibus,non tenetur probare reſidentiam, ſicut in aliis quatuor menſibus, contra Gonzalez. I.426.507

Alternatiua non habet locum in vacantibus per reſignationem cum non ſint reſeruata per hanc regulam, & in quibus locum habeat I.435.545

Alternatiuam quando habet Epiſcopus quod dicitur de octo menſibus reſeruatis ſcilicet debere fieri mentionem,de menſe vacationis:procedit etiam in ſex menſibus alternatiuis Papæ, I.454.658

Alternatiua ſolum conceditur Epiſcopis, & Archiepiſcopis,& Patriarchis reſidentibus,vt inuitentur ad reſidendum. I.459.682
Et ſic non habet locum in inferioribus. ibid.683
Nec in Capit. ibid.684
Etiam ſede vacante. ibid.685

Alternatiuæ menſes an debeant eſſe integri, vt Epiſcopus ea vti poſſit. I.461.692
Reſoluitur negatiue,quamuis Rota contradicat.

Alternatiua an gaudeat Epiſcopus, qui de ordinario, & vt plurimum non reſidet in ſuo Epiſcopatu, ſed ad tempus cum animo recedendi, in beneficiis tunc vacantibus cum reſidet. I.463.699

Alternatiua an poſſit gaudere Epiſcopus qui eam acceptauit,in beneficiis ad eius prouiſionem ſpectantibus exiſtentibus in alia diœceſi, I.465.705
Reſoluitur affirmatiue cum Rota.

Alternatiua an poſſit gaudere Epiſcopus in ſuo turno, in Eccleſiis in quibus collatio eſt communis Epiſcopi,& Capituli,facta inter eos concordia de prouidendo alternis vicibus. I.466.707
Reſoluiturque affirmatiue cum Rota cuius deciſio ampliatur. ibid.708

Alternatiua conceſſa Epiſcopo prodeſt Capit.vbi menſes ordinarij inter Epiſcopum & Capit.ſunt diuiſi ex concordia etiam facta ante conceſſam alternatiuam. I.468.n.718.& 719
Et quid ſi concordia non ſit authoritate Apoſtolica confirmata. ibid.721

Alternatiua an poſſit gaudere Epiſcopus in Canonicatu & Præbenda Pœnitentiariæ, & in qua electio perſonæ eſt ſolius Epiſcopi,non obſtante quod collatio Præbendæ ſit communis Epiſcopi & Capit.vel ſolius Capituli. I.469.729
Reſoluitur affirmatiue.
Et quid in beneficio, cuius præſentatio ad Epiſcopum,inſtitutio vero ad alium ſpectat. I.472.734

Alternatiuæ acceptatæ an videatur renuntiari per indultum ad obtentum conferendum in omnibus menſibus. I.473.737
Reſoluitur quod nõ,& quomodo ea amittatur.ibid.738
Vbi deciſiones Rotæ ponuntur.
Et an ſit neceſſaria declaratio. I. 474. & 475. n.743. & 784
Et quid debeat fatere Epiſcopus, qui ſemel eam amiſit. I.476.751

Alternatiuam an amittat Epiſcopus qui ſe intromiſit in prouiſione beneficiorum reſeruatorum, propter ignorantiam reſeruationis. ibid.752
Reſoluitur cum diſtinctione.Et quid ſi ab initio habuit iuſtam cauſã ignorantiæ,ſed poſtquam certioratus eſt,mitti in poſſeſſionẽ ab eo prouiſũ.I.477. 756

Alternatiuam an amittat Epiſcopus qui ſe intromittit in prouiſione beneficij litigioſi. ibid.760
Reſoluitur quod non, niſi ſcienter ſe intromitteret. ibid.761

Alternatiua, quomodo acceptetur,& de modo illius remiſſiue. ibid.762

Alternatiua Romæ acceptata, an Epiſcopus poſſit ante habitam notitiam acceptationis valide prouidere in quatuor menſibus, an vero ſtatim illi ceſſent, & effectualiter incipiat gaudere alternatiua. ibid.762

Alternatiua non poſſe vti Epiſcopum,ante notitiam acceptationis, & receptam fidem aliqui curiales voluerunt. I.478.767

Alternatiua ſolum remouet obſtaculum reſeruationis, & licet Ordinarius ignoret eius acceptationem, certus

tus tamen est de fundamento suæ prouisionis, quod videtur sufficere. ibid.768
Animarum cura subesse quando dicatur remissiue. II. 44.43.
Annexio præbendæ scilicet, canonicalis facta dignitati, personatui, seu officio eiusdem Ecclesiæ, etsi videatur facta accessoriè, tamen non fit per viam incorporationis, & suppressionis, sed vti duo beneficia obtinentur, &c. II.368.57
Et ideo collatio præbendæ pœnitentiarij spectat ad collationem illorum, ad quos antea spectabat, quamuis prouisio officij pœnitentiarij, cui illa est annexa, ad solum Episcopum spectet. ibid.58
Et ideo etiam non possunt duæ præbendæ simul teneri in eadem Ecclesia, etiam si vna sit annexa dignitati. I.369.59
Annus probationis debet esse continuus intra claustra, non interpolatus, nec priuilegium aliquod suffragatur, quia est sublatum, nec anno probationis renuntiari potest, & habet locum, etiam in eo qui ex voto religionem ingreditur, & in professo in vna transeunte ad aliam, etiam laxiorem: nec potest abbreuiari, etiam in ingresso post matrimonium ratum, &c. ex S. Congregat. II.331.7
Antiquum tempus, quod dicatur, vide *verbo*, tempus antiquum.
Appellatio suspensiua non datur à sententia in iudicio executionis pensionis. I.76.570
Et quæ clausula tunc ponantur in commissione appellationis traditur. ibid.571
Appellare non licet à Vicario generali ad Episcopum. I.589.28.
A foraneo tamen secus est, quia nec facit vnum consistorium cum Episcopo. ibid.29
Nec potest esse delegatus Apostolicus.
Appellari potest à iudice Metropolitani Archiepiscopi Compostellani residente in ciuitate Salmantina, ad Archiepiscopum, ex Rota. I.590.30
Nec potest esse delegatus Apostolicus. ibid.31
Appellatio datur à liquidatione, seu taxatione excessiua suspensiua ejus. I.694.132
Non tamen nisi semel. ibid.133
Et ea pendente, datur absolutio à censuris cum moderatione tamen de qua. ibid.135
Appellanti obtinenti, an Auditor Rotæ, cui commissa est causa appellationis, possit conferre parochialem reseruatam. II.177.253
Appellantis ius an expiret quando electus cedit, vel decedit ante factum examen coram iudice appellationis. II.178.254
Appellatio Abulens. venit ciuitas & diœcesis, & verbum clericus Abul. est aptum capere vtrumque. II. 63.27
Et etiam appellatione diœcesis in proposito venit ciuitas. ibid.28
Appellatio, an, & quando detur à mala prouisione, seu dispositione parochialis. II.174.239
Resoluitur non dari appellationem à relatione examinatorum, nec ab eorum reprobatione, à mala tamen ordinarij electione dari appellationem. Et adducitur declaratio S. Congregationis, & resolutio. ibid.240.
Appellationem non dari à reprobatione examinatorum, vt dictum est, quod etiam de deuolutiua intelligitur, solum procedit in beneficiis curatis. II.175.242
Secus in simplicibus in quibus licet præsentari à quibusvis Ecclesiasticis personis non debeant institui, nisi prius fuerint ab ordinariis examinati, & idonei reperti, tamen à reprobatione examinatorum datur appellatio suspensiua, non obstante c.9.sess.25. vers.adhæc Concilij Trident. ibid.243
Imo etiam in parochialibus iuris patronatus laicorum datur appellatio præsentatis, quando vnus solus est præsentatus. Nec habet locum concursus à reprobatione examinatorum, sicut habenti gratiam in forma dignum. ibid.245
Appellatio licet in Parochialibus detur à mala ordinarij electione est solum ad effectum deuolutiuum, nam non impedit, aut suspendit, quominus executioni demandetur, & prouisus pendente appellatione à parochiali non est amouendus. ibid.246
Etiamsi contra eum sit lata sententia per iudicem appellationis à qua ipse appellauit: nam ista secunda sententia non est executioni demandanda pendente appellatione, quæ habet vtrumque effectum, sicut etiam quando conceditur gratia per Papam de parochiali, & adest certus possessor, datur appellatio suspensiua à sententia executoris. ibid.147
Vbi quod procedit etiam quando examinatores sunt discordes. II.176.248
Appellationi à mala ordinarij electione quando sit locus, & an requiratur dolus Episcopi. ibid.150.& 251
Vbi ponitur dec. Rot.
Appellatio tunc datur à mala ordinarij electione, quando alias seruata est forma Concilij: illa enim non seruata prouisio est nulla, & parochialis manet Papæ reseruata. ibid.249
Apostata est plus quam hæreticus, & sic idem dicendum est de eis quod de hæreticis, & ipso iure amittunt beneficia. II.353.147
Licet alij apostatæ non sint ipso iure priuati beneficiis. ibid.148
Et de apostatis qui sint videndi. ibid.149
Archidiaconi iurisdictio, quæ à iure ei data est, si esset in Archipresbytero ex Ecclesiæ consuetudine, ille Doctor esse deberet, &c. secundum Menoch. II.35.42
Archidiaconi qui oculi dicuntur Episcopi, debent esse in omnibus Ecclesiis vbi fieri poterit, Magistri, seu Doctores aut Licentiati in Theologia, vel iure canonico ex decreto Concilij Trident. ibid.36
Nec sufficeret gradus iuris ciuilis, Medicinæ, vel Artium. ibid.37
Et intelligitur de Archidiaconis, de quibus loquitur titulus de officio Archidiaconi, qui sunt caput capituli, & habent iurisdictionem: & ea munera exercent, quæ de iure communi Archidiaconi exercent, &c. ibid.38
Et Adducuntur declarationes S. Congregationis. ibid.41
Archiepiscopus, an debeat visitare prouinciam. II. 217.28
Arctati occasione beneficij recepti, illi dicuntur qui obtinent aliquod beneficium, ratione cuius tenentur se promoueri facere. I.583.97
Arctati occasione beneficij recipiendi qui dicantur, traditur. ibid.99.& 100
Arctatus occasione beneficij recepti, vel recipiendi, non potest dici electus in concursu, ad beneficium Curatum, cuius collatio facienda est à Papa. ibid.101
Arctatus occasione beneficij recipiendi non dicitur is, cui aliquis vult resignare beneficium requirens actu ordinem, quo ille caret. ibid.102
Assassinus qui est priuatus ipso iure beneficiis, non facit fructus suos irreuocabiliter ante sententiam. II.338.54
Nec occidentes Cardinalem qui beneficiis sunt ipso iure priuati. ibid.55
Nec occidentes Episcopum, qui etiam sunt priuati beneficiis, quæ in Ecclesia cui talis Episcopus præest, obtinet. ibid.56
Nec in occidente Prælatum, vel cum beneficiarium qui est priuatus ipso iure beneficio, quod obtinet in ea Ecclesia. ibid.57
Vbi quod dictio prorsus importat ipso iure.
Assertioni iudicis non statur super causa, sine qua actum facere non potest. II.275.55
Assignatio & deputatio Præbendæ pro Pœnitentiario, non impedietur per optionem post electionem fa-

ctam, quamuis ante electionem recte possit optari. I.521..129

Et concordantur Rotæ declarationes. ibid. 130. & 131

Assumendus ad Episcopatum in primis debet esse Magister, Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel iure canonico, aut publicum alicuius Academiæ testimonium habere. II.54.32

Auditoriatus, & Clericatus Cameræ, quomodo vendantur. I.4.21

Augmentum vt enim potest fieri ex crescentibus facultatibus non obstante confirmatione Papæ, ita & diminutio diminutis facultatibus. II.363.5

Et idem videtur, etiamsi in confirmatione sit clausula decreti irritantis sicut ea non obstante fit augmentum auctis facultatibus, secundum Felin. contra Abbat. de diminutione stante d. clausula aliter dicentem, qui tamen potest intelligi, vbi non euenit dicta diminutio, secundum eundem Felin. ibid.6.& 7

Authoritas Papæ non requiritur in redemptione pensionis ex eo quod cedat in causam alimentorum I. 24. 30

Sed ad excludendum Simoniam. I.25.n.31.33.& 34

Author ex constitutione Pij V.58. existimat noue prohiberi resignationem coram ordinariis factam cum mutua intentione, vt certæ personæ beneficium conferatur, etiam sponte, aut designando etiam nutu, vel signo futuros successores, alias designatio erit nulla propter decretum irritans. II.253.206

Et tamen beneficium tanquam vacans manebit reseruatum Sedi Apostolicæ, aut superioribus Ordinarij. ibid.207

At admittentes talem resignationem incurrunt suspensionis pœnam. ibid.208

Si vero resignatio fieret cum intentione, & spe resignantis tantum, vt beneficium conferatur alteri, pro quo postea rogare intendit, non tamen vllo modo illum designando, non videtur esse contra dictam constitutionem, quæ tamen videtur prohibere mutuam intentionem. ibid.209

Authori non placet quod aliqui dicunt, quod excommunicatus iniuste, qui fuisset in mora petendæ absolutionis, seu qui se absoluendum non curaret, fructus eo tempore perceptos non recuperabit. II. 92.123

Quod procedat in distributionibus, & fructibus qui residendo, & diuinis interessendo lucrifiunt, &c. ibid.125

Authoritas Matthæi, & Marci, quos Deus coniunxit homo non separet, intelligitur de matrimonio consummato. II.73.85

In quo non potest Papa dispensare. ibid.86

Authoritate propria capiens possessionem beneficij, vide verbo beneficio an priuetur.

Axioma turpius ejicitur, &c. refertur. .....

Azoris opinio improbatur, quod legatus potest vnire sine consensu patronorum clericorum, vel laicorum ex præscriptione, consuetudine, aut priuilegio. II.384.211

B

Beneficium in genere quid sit traditur. I.1.n.1.2.& 3

Déque varia acceptione beneficij. ibid.4

Beneficij appellatione de iure Canonico intelligitur beneficium Ecclesiasticum. ibid.5

Et per antonomasiam. ibid.6

Beneficium ab aliquibus Sacerdotium dicitur, sed non est relinquendum verbum beneficium vsitatum. I. 1.7

Beneficium dicitur etiam Præbenda, & quomodo accipiatur Præbenda. ibid.8.& 9

Et de origine beneficiorum remissiue. ibid.10

Beneficij Ecclesiastici variæ definitiones tradũtur, I.3.1

Beneficium est ius percipiendi fructus ex bonis dedicatis clerico, propter diuinum officium competens. ibid.2.& 3

Loco verbi (clerici) melius esset ponere, personæ Ecclesiasticæ, & addere, (vel obsequium) vt definitio comprehendat Præceptorias. ibid.4

Beneficium est ius spirituale. ibid.5

Non principaliter, sed annexum. ibid.6.& 7

Beneficium non potest à laico, sine priuilegio Apostolico teneri. I.5.28

Quo casu beneficium sit quid seculare, & laicum. ibid.29

Beneficium non potest à laico conferri. ibid.32

Nisi ex priuilegio Apostolico. ibid.33

Beneficium datur propter officium, quod in laudibus diuinis consistit. I.9.60

Beneficium quomodo cognoscatur. ibid.61

Et ibi resolutiones Rotæ. ibid.62

Beneficij essentia non est esse perpetuum. I.10.66

Limita saltim aptitudine. I.11.79

Beneficia manualia sunt vere beneficia, & vt talibus in eis committitur Simonia. ibid.77

Licet aliqui contra teneant. ibid.78

Beneficij manualis, & ad nutum amouibilis, facienda est mentio in impetratione secundi. ibid.80

Beneficio dimisso, non tenetur quis ad solutionem pensionis, nec ad cautionem Banchariam promissam, etiam si ei consenserit, & se obligauerit in forma cameræ, & cum iuramento. I.38.178

Et cessat obligatio fideiussorum. ibid.181

Et etiamsi resignatio sit nulla, si resignatarius possidet. ibid.182

Et resolutiones Rotæ traduntur. ibid.179.& 180

Beneficium habens pensione grauatum non iuuatur beneficio c. Odoardus quo ad pensionem. I.44.237

Beneficij variæ diuisiones traduntur. I.80.n.1. 2. 3. 11. 14.& 36

Beneficium habens curam fori exterioris dicitur Curatum. ibid.7

Beneficium in dubio non censetur Curatum, sed simplex, & qui dicit curatum debet probare. ibid.8

Beneficia triplicia dicuntur, Dignitates, Personatus, & Officia. ibid.9

Et quæ illa sint, & in quo differant. ibid.10

Beneficia censentur secularia, nisi contrarium probetur. I 80.12

Beneficia regularia quæ sint. ibid.13

Beneficia quæ prouidentur per electionem, quæ non egent confirmatione superioris, non sunt electiua, sed potius collatiua, & dicuntur mixta, quia conferuntur eligendo. I.81.23

Beneficia electiua adeo sunt speciali nota digna, vt non veniant in mandatis de prouidendo, non facta mentione de electione, etiamsi nullus modus exprimatur, sed simpliciter mandetur prouideri. ibid.27

contrarium traditur. ibid.28.& 29

Beneficij appellatione large sumpto vocabulo, omnia comprehenduntur beneficia. I.82.37.& 39

Non improprie, sed proprie, quia beneficium est genus. ibid.38

Beneficij appellatione in materia stricta, vt in literis, non veniunt omnia, nec curata, & Dignitates. I. 83.49

Ex defectu intentionis concedentis. ibid.50

Nec Præbenda Canonicalis. ibid.51.& 52

Beneficiorum quorumcunque appellatione in materia restringibili, an comprehendantur Canonicatus, & Dignitates. I.83.52

Et Decius, & Staphileus declarantur. ibid.54.& 55

Et quid de stylo Curiæ. ibid.56

Beneficium à iure prolatum, etiam in materia stricta comprehendit omnia beneficia. I.84.74

Et ratio traditur. ibid.75

Beneficium seruit de titulo quoad ordines ad quos (præ

(præsertim sacros) non potest quis promoueri sine titulo. I.105.1
Beneficium habens etiam curatum non sufficiens, non potest ad eius titulum sacris initiari. I.114.121
Et quid ante Conc. obseruaretur traditur. ibid. 122. 123.& 124
Et amplia etiam si cum eo,& pitanciis haberet honestum victum,& etiam si Episcopus promittat se suppleturum. ibid.n.125.& 126
Beneficium ad cuius titulum quis fuit sacris ordinatus non potest renuntiari, nisi facta mentione, quod ad illius titulum fuit ordinatus,& constito quod aliunde viuere possit. I.121.191
Et amplia. ibid.193.& 194
Beneficium per cuius assecutionem vacat illud,ad cuius titulum fuit quis ordinatus,non potest dici subrogatum loco illius. I.122.211
Quod dicitur de beneficio & patrimonio ad cuius titulum quis est ordinatus,procedit etiam in beneficio, & patrimonio subrogato loco illius. ibid.210
Beneficium quodlibet, obligat saltim ad recitandum Horas cum detur propter officium. I.126.1
Etiam si sit tenue. I.130.n.38.39.& 40
Et non recitantes etiam intra sex menses peccant mortaliter,& post sex menses, non faciunt fructus suos,pro rata omissionis officij & temporis. I.126.2
Beneficium nullos omnino habens reditus non obligat ad Horas. I.130.41
Et amplia. ibid.42.43.44.& 45
Beneficij titulum tantum habens,,reseruatis aliis omnibus fructibus,an teneatur recitare? ibid.46
Vsque ad. n.59
Beneficia aliqua sunt quæ requirunt ordinem Sacerdotij,Diaconatus,aut Subdiaconatus. I.222.1
Et obtinentes ea,tenentur infra annum ordines suscipere requisitos. ibid.2
Et Parochus id non faciens, est parochiali ipso iure priuatus. I.223.3
Quæ priuatio obligat in conscientia. ibid.5
Limita vt. ibid.6.7.& 9
Traditur declaratio Congregationis. ibid.8
Et vide infr.*verbo* Parochus, & tales non habent vocem in Cap. ibid.12
Et dimidiam partem distributionum perdunt,& post monitionem possunt beneficiis priuari. I.224.16
Nisi careant ætate requisita. ibid.17
Beneficia variis modis prouidentur, & acquiruntur. I. 228.1.& 2
Beneficium vacat per mortem impetrantis qui signata supplicatione decessit,& non vt prius. I.231.14
Beneficium vacare per obitum, seu resignationem, habentis solam supplicationem signatam etiam in forma gratiosa,sed vt prius,tenet Cancellaria & Camera cui erit standum. I.232.18
Et dubium refertur. ibid.19
Beneficium vacat ante acceptationem collatarij, licet non libere, & illo moriente ante acceptationem vacat vt prius. I.238.41
Et decisio Rotæ. ibid.42
Beneficium aliquando conceditur non in titulum, sed in commendam, & quando dicatur concedi in titulum. I.246.1
Beneficium conceditur in commendam, cum datur alicui in custodiam,& administrationem. ibid.6
Beneficium,seu Prioratus,datus in commendam perpetuam non requirit professionem. I.247.27
Nec ad id cogi potest illud habens. ibid.28
Beneficium an vacet per obitum commendatarij, & an per commendam expiret reseruatio. I.248.60
Et amplia. I.249.73
Beneficium manet affectum per commendam factam à Papa siue ad vitam siue ad tempus, quamuis apud Gallos id non seruetur. ibid.68 69.& 70
Beneficia reseruata, seu quoque modo affecta non cadant sub spectatiua, ibid.71.& 72
Beneficiorum libera,& plena dispositio pertinet primo, & principaliter ad Papam. I.269.1
Beneficia sunt instituta de iure positiuo, & quod sint titulus perpetuus, est de iure positiuo Canonico, ibid.3
Limita. ibid.4
Beneficia affecta per appositionem manus Papæ, an dicantur specialiter reseruata. I.275.62
Beneficia in curia vacantia specialius cæteris sunt affecta Papæ. I.276.72
Et quando dicatur apud sedem vacare.ibid.73.& 74.
Beneficia hæreticorum vacant in partibus vbi fuit commissum delictum, & non in curia vbi sententia lata fuit. I.277.80
Quæ hodie sunt reseruata. ibid.81
Beneficia habentium domicilium in Romana Curia non comprehenduntur in hac reseruatione nisi curiales sint. ibid.83
Et quid de beneficiis officialium & Capellanorum Papæ,& aliorum. ibid.84
Beneficia vacantia ob non publicationem non vacant in curia,nisi resignatio sit facta coram Papa. ibid.90
Et narrans resignationem non publicatam,& beneficium adhuc per resignationem vacare,narrat verum. ibid.91
Licet Rota teneat contra.
Beneficia vacantia in curia, si Papa non confert infra mensem à die vacationis,Ordinarij possunt illa conferre,ex c.statutum de præb.in 6. I.298.96
Limita. ibid.97
Beneficia vacantia post renuntiationem Episcopatus, à Papa admissam,vel post translationem ad alium Episcopatum, etiam antequam Episcopus habeat notitiam sunt reseruata,quamuis Episcopatum possit administrare. ibid.245
Quod limita. I.391.146
Cessatque dubium,quod fuit in Rota agitatum, ibid. 247
Et respondetur quibusdam decisionibus Rotæ. I. 392.250
Beneficia vacantia per obitum alicuius, cuius mors ignoratur quo die & mense fuerit, an censeantur vacare in mense Apostolico,an in Ordinario,& an Ordinarius possit illud conferre. I.432.527
Vbi late resoluitur.
Beneficia vacantia in mense Ordinario, non sunt reseruata,ex eo quod vacatio,duret, ac intret in mensem reseruatum, quia regula solum reseruat Beneficia de nouo vacatura,in mensibus Apostolicis, secus ac in regula secunda reseruatoria beneficiorum vacantium sede Episcopali vacante. I.434.537
Beneficia vacantia, sede Apostolica vacante in mense alias Apostolico,non reseruantur per superuenientem regulam mensium. ibid.538
Beneficia vacantia in Romana curia non includuntur in reseruatione huius regulæ, in qua tamen includuntur alia beneficia reseruata contra Gonzalez. ibid.541
Quamuis quoad expressionem mensis vacationis, Non habeat locum regula in beneficiis alias reseruatis. ibid.542
Beneficia litigiosa non sunt reseruata contra aliquos, I.280.133
Et ponuntur decisiones Rotæ.
Beneficium non manet affectum per Breue de capienda possessione nomine cameræ,etiamsi possessio sit capta eius nomine, & prouisus decedat antequam illi possessio sit cessa. I.284.173
Beneficia familiarium Papæ reseruantur per tertiam partem regulæ,& qui de ea tractent. I. n.397. 273 & 274
remissiue.
Beneficia Collectorum, & Subcollectorum cameræ

Apoſtolicæ reſeruantur. I.404.344
Et an requiratur eius exercitium vt ſint reſeruata, dicitur quod non. ibid.345
Et deciſio Rotæ. ibid.346
Sola enim deputatio ſufficit etiam ante notitiam. I. 405.147
Quamuis alij contra. ibid.350
Et explicantur verba regulæ. ibid.351
Et etiam ſi ante officium illa obtinuiſſent. ibid.352
Quamquam Mandoſius contra. ibid.353
Et ibi de interpretatione verbi obtinere. ibid.354
Beneficia Subcollectoris particularis in vna Ciuitate ſunt reſeruata,etiam ſtante Subcollectore generali in vna Prouincia. ibid.357
Et amplia. ibid.358
Limita in Subcollectore particulari deputato,ab alio Subcollectore particulari, etiam ex facultate data à Papa. I.406.373
Eſſent tamen reſeruata beneficia primi Subcollectoris à Collectore deputati. ibid.374
Et quid ſi vnus Subcollector eſſet in ciuitate,& alius in Diœceſi. ibid.375
Dic quod non,etiam ſi eſſet Diœceſis valde lata.
Beneficium Subcollectoris à Collectore generali deputati,qui tempore deputationis erat excommunicatus, & publicatus,exercuerat tamen officium,eſt reſeruatum. I.407.381
Limita. ibid.381
Beneficium impetranti vt reſeruatum, ratione Subcollectoriæ,ſufficit illam probare: nec tenetur probare quod erat vnitum,ſed aduerſario incumbit onus probandi pluritatem: I.405.356
Beneficia illius qui vni tantum negotio eſt impoſitus non ſunt reſeruata, & ibi ratio traditur. I. 407. 382
Beneficia regularia perpetua comprehenderentur in regula,etiam ſi de regularibus expreſſa mentio non fieret. I.430.512
Quia beneficiorum appellatione etiam regularia veniunt.
Beneficia regularia Ordinum militarium, etiam minora, non comprehenduntur in hac reſeruatione. I.431. 513
Contra Gonzalez, comprehenduntur tamen beneficia,etiam tenuiſſima in hac reſeruatione. ibid.514
Beneficia Patrimonialia, an comprehendantur in reſeruatione remiſſiue. ibid.515
Et an Canonicatus Doctoralis, & Magiſtralis. ibid. 516
Et quod in beneficiis Eccleſiæ non numeraræ. ibid. 517
Beneficia vnica ſiue monocularia comprehenduntur ſub reſeruatione,etiam ſi ſint Dignitates maiores, & principales. ibid.518
Et beneficia poſtea creata. ibid.519
Limita. ibid.520
Et amplia. ibid.521
Beneficia iuris patronatus Eccleſiaſtici, in hac reſeruatione comprehenduntur,nam etiam non facta particulari expreſſione in reſeruationibus comprenderentur,nec in gratia beneficij eſt neceſſaria mentio patronatus Eccleſiaſtici. I.435.552
Beneficia iuris patronatus Eccleſiaſtici, licet receptum ſit comprehendi in reſeruationibus, tamen in Hiſpania non ſeruatur, & an id defendi poſſit. I. 436.557
Et reſoluitur negatiue. ibid.558
Et quid ſi beneficia debita ſint certis perſonis, aut certo generi perſonarum. I.457.155
Vſque ad. n. 569
Beneficia iuriſpatronatus laicorum, non comprehenduntur in reſeruationibus etiam in corpore iuris clauſis,nec legatus poteſt illa conferre,imo in gratia eorum neceſſaria eſt mentio & derogatio iuris patronatus. I.440.571
Verba regulæ non comprehendunt præſentationem laicorum,ſed clericorum. ibid.572
Declara. ibid.573
Etiam ſi ſpectet ad Duces, & Principes, niſi ſit regnum. I.441.575
Et ad excludendam reſeruationem ratione patronatus oportet docere de iure patronatus ex fundatione. ibid.576.
Et quid ſi oſtendatur per immemorialem. ibid. 577. & 578
Et quid ſi ſunt veri patroni,ſed non ſunt in quaſi poſſeſſione præſentandi,ſed alij. I.442.579
Et limita. ibid.580.& 581
Beneficia iuriſpatronatus mixti non comprehenduntur ſub reſeruationibus nec à Legato conferri poſſunt, nec valeret prouiſio Papæ,non facta mentione de eo. ibid.583
Beneficia in quocumque menſe reſignata in manibus Ordinarij,non ſunt reſeruata per hanc regulam,& reprobatur Gonzalez. I.435.542
Beneficia poſſunt permutari in quolibet menſe anni coram Ordinario,cum vacant per reſignationem. ibid. 543
Et regula excipit reſignationem expreſſam,non vero tacitam,quæ ipſo iure fieri intelligitur. ibid.544
Beneficia ad collationem, vnius tantum pertinentia, comprehenduntur in verbis regulæ,ibi quorumcunque collatorum, quia pluralitas reſoluitur in ſingularitates. I.449.618
Etiam collatorum ex priuilegio. I.449.619
Et tam ordinorios,quàm extraordinarios. ibid.620
Et alios. ibid.621
Beneficia tunc per reſeruationem ante vacationem ſunt affecta,cum reſeruatio facta eſt abſolute & pure, & de beneficiis certis,ſeu certarum perſonarum, ſeu ratione qualitatis beneficij,ſeu perſonæ. I.480.788
Secus ſi alias. ibid.789
Vbi refertur Gonzalez. Et quid attendendum ad inducendum reſeruationem. I.481.790
Quæ omnia ſunt approbata per Rotam,cuius deciſio traditur. ibid.791
Beneficia ſimplicia, quæ parochialem habent annexam acceſſoriè non cenſentur curata, ſed ſimplicia. I.496.122.& 123
Et ſic à Nuncio poſſunt prouideri,niſi annexio eſſet æque principalis. ibid.124
Beneficia ſimplicia quæ ex conſtitutione,vel ex conſuetudine Eccleſiæ habent onus gerendi vices curati in ſede illius vacante, non ſunt curata, & ideo poterunt à Nuncio prouideri. I.496.125
Limita in ſimplicibus quæ habent onus perpetuum adminiſtrandi Sacramenta. ibid.126.& 127
Beneficia quæ curam animarum habent annexam,etiam ſi per plures adminiſtrentur videntur curata,& obligant ad reſidentiam. ibid.128
In Beneficiis reſeruatis,poſſidens Beneficium,etiam cum bona fide & ex prouiſione Ordinarij non facit fructus ſuos,ſed contra eum fit condemnatio fructuum à die intruſionis. I.553.24
Quamuis alias à die motæ litis fieri ſoleat. ibid.25
Etiam in ſpolio,niſi ſit violentũ,aut attẽtatũ.ibid.26
Quod procedit non ſolum in reſeruatione clauſa in corpore iuris,ſed & in aliis,etiam non data ſcientia in prouiſo. I.554.27
Beneficia cum de iure præſumatur libera, ex vnica præſentatione non acquiritur quaſi poſſeſſio præſentandi,ad hunc effectum quia bona fides non præſumitur niſi probetur fama iuris patronatus. I.561.95
Beneficij vtilitas,in fori etiam priuilegio conſiſtit.I.99.1
Beneficia alia ſunt ſecularia, ſcil. ſecularibus addicta, qualia cenſenda ſunt omnia,niſi contrariũ probetur: alia regularia,quæ ex fundatione vel cõſuetudine,&c. religioſis ſunt addicta: & cum indecorum ſit & rationi non congruat, homines diſparis profeſſionis,

vel

vel habitus Ecclesiis præficere, &c. secularia secularibus, & regularia regularibus conferri bebent. II. 65.1

Beneficia alia sunt, quæ non nisi actu presbyteris, vel alium ordinem habentibus prouideri possunt ex fundatione, consuetudine, statuto, vel priuilegio. II.6.57

Vt quando institutio, vel statutum dicit, quod beneficium non conferatur, nisi presbytero, vel quod conferatur presbytero, & capellaniæ in quarum fundatione dicitur, quod præsentetur sacerdos, vel quod præsentetur capellanus, seu clericus qui missam celebret, vel alia verba respicientia tempus seu actum præsentationis, & tunc præsentatus tempore præsentationis debet esse sacerdos actu, &c. ibid.58

Et idem quando fundator, vel statutum diceret, quod prouisus de capellania sit capellanus, vel sacerdos aut quod sit sacerdos, vel capellanus. ibid.59.& 60

Beneficia aliqua sunt sacerdotalia, quæ requirunt de iure, consuetudine, statuto, priuilegio, vel fundatione, quod ea obtinentes in presbyteros ordinentur, alia diaconalia, & alia subdiaconalia similiter. II.5.40

Et tunc dicitur annexus ordo aptitudine, & attento tempore prosecutionis. ibid. 41

Beneficia amittuntur per matrimonium, etiamsi eo non consummato vxor religionem ingrediatur, & sic matrimonium dissolueretur. II.328.3

Beneficia an vacent durante tempore dispensationis, si cum promoto esset dispensatum quod non teneretur consecrari intra annum, resoluitur non vacare etiam si dispensatio esset ad instantiam partis, contra aliquos. 2.324.14.& 15

Et idem in prorogatione temporis dati ad se consecrandum, qui in effectu idem est & eadem ratio. ibid.16

Beneficia commendatariorum ordinis D.Iacobi,& similium, aliis alterius professionis nullatenus conferri poterunt, nec etiam commendatarij ipsi ad beneficia secularia admitti poterunt. II.66.9

Beneficia conferentes habentibus defectum scientiæ competentis, seu alias indignis, non solum peccant mortaliter, sicut etiam indignus acceptans, sed etiam tenentur Ecclesiæ de damno & interesse. II. 54.24. & 25.

Et tenetur restituere fructus, & reditus, quos indignus quotannis percipit ex beneficio indigne, ibid.26

Licet non sit indistincte verum, quod aliqui dicunt, quod collatio facta indigno est nulla vtroque foro. ibid.27

Beneficia cum sint aliqua, quæ ex fundatione, vel alias sunt debita certis personis, seu certo generi personarum, illis & non aliis sunt conferenda, vnde eorum collatio dicitur necessaria. II.99.1

Vt cum debent conferri filiis patrimonialibus, vel clericis eiusdem Ecclesiæ, vel cum ad capellaniam vocantur consanguinei fundatoris. ibid.2

Beneficia duo curata quamuis possit quis tenere, quando vnum venit per annexionem: tamen in eadem Ecclesia non potest quis habere duas præbendas, etiam si altera sit annexa dignitati. II.301.187

Vnde dispensatus ad duo sub eodem tecto non poterit illa obtinere, si alteri sit annexa capellania, vel aliud beneficium in eadem Ecclesia, nisi hoc quoque in dispensatione fuerit expressum, secundum Rebuffum. ibid.188

Nec potest quis sine dipensatione retinere beneficium simplex Ecclesiæ primæ, secundum Nauar. ibid.189.

Et dicunt DD. quod iura magis abhorrent pluralitatem duarum præbendarum, seu duorum beneficiorum simplicium sub eodem tecto, quam duorum curatorum. ibid.190

Et duæ præbendæ sunt magis incompatibiles sub eodem tecto, etiamsi altera sit annexa, quam dignitas cum parochiali annexa præbendæ in Ecclesia cathedrali, secundum Gomez. ibid.191

Beneficia duo difformia, & dissimilia sub eodem tecto, an sunt incompatibilia, vt dignitas, & canonicatus, curatum, & simplex, canonicatus, & capellania. II. 306.230

Vsque ad. n.236

Beneficia duo difformia sub eodem tecto, quod sint incompatibilia tenet S. Congregatio Concilij, vt in declarationibus positis. II.308.243

Et sic consequenter dicendum est primum ipso iure vacare per assecutionem alterius, ex Concilio. ibid.244

Potest tamen ex consuetudine teneri dignitas cum canonicatu in eadem Ecclesia, cui non est per Concilium derogatum, ex eadem S. Congreg. vt in declarationibus positis. ibid.245

Nec huiusmodi consuetudo est periculosa, sed rationabilis, contra Hoiedam. ibid.248

Beneficia duo diuersarum diœcesum, & alias ad diuersos collatores spectantia, si essent vnita æque principaliter, in prouisione illorum requiritur consensus vtriusque. II.368.47

Sicut in Ecclesiis Cathedralibus seu collegiatis sic vnitis, quamuis canonici vnius non sint canonici alterius, electio deberet fieri ab omnibus communiter, & ab vtroque collegio simul. ibid.48

quamuis in prouisione beneficij, cui alterum alterius diœcesis est vnitum accessorie, sufficiat consensus Episcopi beneficij principalis. ibid.49

Et sic si vnum monasterium vniatur alteri, Episcopus principalis habebit confirmare Abbatem, secundum Ioan. de Lignano contra Petr. de Perusio, cuius opinio solum procedet, quando vnio est æque principaliter, contra Caccialupum. ibid.50.

Beneficia duo etiam simplicia, certum est non posse simul teneri, si ambo requirunt personalem residentiam incompatibilem. II.311.261

In ordine, sed non in impressione.

Beneficia duo habens vnita æque principaliter requirentia alias residentiam personalem debet in digniori residere, & alias vbi commodius, & vtilius esse videbitur in æqualitate, in quo maluerit. II.368.45

Beneficia duo simplicia vniformia, siue similia, ac duæ dignitates, personatus, præbendæ, portiones, canonicatus, seu officia sub eodem tecto, sunt incompatibilia, adeo vt per assecutionem secundi vacet primo ipso iure, etiam de iure antiquo. II.301.182

Nec valet statutum Episcopi contrarium ibid.183

Nec etiam consuetudo contraria etiam immemorialis. ibid.184

Nec Episcopus potest dispensare. ibid.185

Et improbatur dictum Zerolæ. ibid.185

Beneficia duo simplicia personalem residentiam non requirentia, certum, est posse quem obtinere, quando alterum eorum non est sufficiens ad congruam sustentationem. II.311.292

Beneficia duo si quis habeat, quorum quodlibet de per se non est sufficiens, & postea aliquod eorum contingit fieri sufficiens, an possit adhuc illa simul retinere stante decreto Concilij Trident. sess.24.c.17. Resoluitur non posse, sed debere vnum ex eis dimittere. II.315.319

Beneficia duo, vel tria habenti, quæ non sufficiunt ad congruam, an possit aliud, vel alia beneficia, vsque ad congruam conferri ad effectum retentionis. II. 314. 305

Et certum est ante Concilium licuisse pluta beneficia alias non incompatibilia, etiam vltra duo tenere vsad congruam. ibid.306

Sed stante Concilio id non licet, vt contra Nauarr. & alios & Rotam tenet S. Congregatio in declarationibus adductis. ibid.307

Beneficia extinguuntur, etiam quando authoritate Papæ,

pæ,vel Episcopi, vel alio modo Ecclesiæ destruuntur vna cum reditibus. II.364.14
Beneficia nouitij non resignata,cum per ingressum religionis ante professionem non vacent, an interim lucretur fructus. II.332.27
Resoluitur quod in beneficiis habentibus in absentia nouitius interim eos lucrabitur,nec debet eis priuari, siue postea exeat siue profiteatur. II.333.29
Et si est curatum, debet obtinere licentiam ordinarij in scriptis,& si nollet eam dare , esset recurrendum ad superiorem. ibid.30
In beneficiis vero non habentibus fructus in absentia,vt canonicatibus , & præbendis , quorum fructus residendo lucrifiunt,non lucrabitur,cum non resideat. ibid.31
Beneficia omnia possunt libere permutari. II.271.11
Non solum habita in titulum,sed etiam in commendam. ibid.12
Sed cum beneficia commendata sint affecta , non potest eorum permutatio fieri , nisi coram Papa, ibid.13
Beneficia omnia promoti ad Abbatiam vacant adepta possessione pacifica ipsius , vel si per eum steterit , etiamsi non fuerit benedictus. II.327.1
Pro quo allegatur cap.presbyteros 16.q.1.& facit regula Cancellariæ 25. ibid.2
Quod procedit tam in Abbatiis regularibus quam secularibus, ibid.3
Intelligendo de Abbatiis secularibus quando Abbas in Ecclesia collegiata,habet generalem,& omnimodam,& quasi Episcopalem iurisdictionem,ita vt dici possit sponsus , & pastor : secus in aliis Abbatiis secularibus. ibid.4
Procedit etiam in priori,seu prioratu , qui habet locum Abbatis,& est principalis prælatura in Ecclesia regulari , seu collegiata , & in effectu est eadem dignitas,ac Abbatia,& idem si vocaretur alio nomine. ibid.5
Beneficia plura obtinens ex dispensatione Papæ , sine causa tamen rationabili,an sit tutus in foro conscientiæ remissiue. II.321.378
Beneficia plura retinentur hodie non solum ex prouisione manu Sanctissimi signata,sed etiam ex prouisione signata per concessum manu Cardinalis, vel alterius qui non possunt dici dispensare contra Concilium. II.316.329
Et refertur,quod circa hos ait Zechus. ibid.330
Et quod successit Romæ de impetrationibus quæ fieri prætendebantur,&c. decretum Concilij , & declarationes S.Congregationis. ibid.331
Vnde videtur probabilem opinionem Innocentij , quam consuetudo antiquissima probauit,etiam hodie posse procedere,&c. ibid.332
Beneficia plura simplicia residentiam non requirentia, an sint incompatibilia,& non possint retineri, quando alterum eorum est sufficiens. II.311.263
Et prima sententia Innocentij, & aliorum est , posse teneri , quam seruat consuetudo quam Papa scit , & tolerat,&c. ibid.264
Contraria sententia est glossæ,Abbatis,& aliorum,& communem obseruantium , & consuetudinem contrariam non valere. ibid.268
Quomodo procedant dictæ opiniones ante , & post Concilium Trid. II.312.272
Vsque ad. n.280
Beneficia priora, quæ per adeptionem posteriorum vacant virtute capituli de multa,nõ reseruantur per Extrauagantem,execrabilis, vers. quæ vero de præbendis,sed solum posteriora, quæ propter indebitam retentionem priorum vacant virtute dictæ Extrauagantis. II.283.45
Quidquid dicant alij relati. ibid.46
iuxta quæ est accipienda reseruatio regulæ 1.Cancellariæ,in qua reseruantur beneficia,quæ per constitutionem , execrabilis, vacant , vel vacare contigerit. ibid.49
Beneficia tamen priora,quæ tempore illius constitutionis quis retinebat de facto sine dispensatione, comprehenduntur in dicta reseruatione. ibid.50
Beneficia priora licet per Episcopatum vacent,per adeptionem tamen dignitatum , vel beneficiorum non vacat Episcopatus,vel Abbatia. II.326.43
Beneficia promoti in Episcopum quando vacare censeantur,controuersia est,& resoluitur de iure non vacare , nisi post adeptam possessionem pacificam , & consecrationem,seu huius loco lapsum trimestris ad consecrationem dati. II.323.5
In Curia tamen beneficia electi in Episcopum consecrati in Curia, statim conferuntur , etiam ante adeptam possessionem,secundum glossam,& alios.ibid.16
Alij vero dicunt,quod de stylo,& consuetudine Curiæ beneficia promoti statim vacant per probationem , statimque , vt vacantia per Papam conferuntur. ibid.7
Declarando tamen,quod licet statim conferantur,tamen collatio non debeat habere effectum,& beneficia vere,& effectualiter vacare non censeantur , nisi saltim adepta possessione vel per eum stante , secundum Abbatem, & alios. ibid.8
Rota tamen, & alij interpretantur istud de stylo Curiæ procedere, quando in promotione Papa decreuit beneficia vacare , alias stari iuris communis dispositioni, & ab eo regulari stylum Curiæ. ibid.9
Et tunc non intrabit dicta declaratio Abbatis,sed decernente Papa beneficia statim vacare,vacabunt vere, & effectualiter statim , & prouisus de eis poterit possessionem capere,etiam ante adeptam à promoto possessionem Episcopatus,quamuis si non posset postea eam capere , posset redire ad sua beneficia,etiam sine noua collatione. ibid.10
Beneficia promoti in Episcopum vacant sine controuersia. II.323.1
Vacantque omnia beneficia. ibid.2
Etiam simplicia. ibid.3
Ac etiam pensiones. ibid.4
Beneficia promotorum ad Episcopatus in terris infidelium existentes,seu titulares,non vacant. II.325.24
Beneficia quando dicantur sub eodem tecto,seu in eadem Ecclesia , an si vnum sit in Ecclesia , & aliud in capella,claustro,aut cœmeterio , vel ambitu eiusdem Ecclesiæ censeantur esse sub eodem tecto,& in eadem Ecclesia. II.309.258
Resoluitur , quod beneficium situm in capella,claustro , cœmeterio , seu ambitu contiguis Ecclesiæ , censetur esse in eadem Ecclesia : si vero non essent Ecclesiæ contigua , sed extra sepia illius , beneficium ibi situm non censeretur esse in Ecclesia principali. ibid.259
Beneficia quando sunt annexa invicem æque principaliter,cuiuslibet qualitas,& natura est attendenda, & sic si alterum illorum esset curatum,vel incompatibile , impenderet assecutionem alterius similis sine dispensatione,alias per assecutionem alterius incompatibilis vacaret vtrumque annexum. II.368.41
Quamuis ipsa beneficia aliàs incompatibilia inuicem vnita,non sunt incompatibilia inter se ratione vnionis. ibid.42
Vbi adducitur declaratio S.Congregationis.
Beneficia quæ dicuntur vicariæ, quæ tamen sunt beneficia de per se,& vicariæ erectæ in Ecclesiis vnitis abdicando ab illis curam , & transferendo in vicarias, comprehenduntur certe sub reseruationibus. II. 186.319
Et qui sint videndi de vicariis parochialium vnitarum. ibid.320
Beneficia quæ permutantur , quando sunt in diuersis diœcesibus quod faciendum,remittitur ad glossam in cap. 1. de rerum permut. lib. 6. verbo collationem , &

& ibi DD. II.271.65
Et sententia glossæ communiter approbata,quam sequuntur relati. ibid.66
Beneficia quæ promoti obtinent tempore promotionis, sunt Papæ reseruata per Extrauagantem ad regimen, siue tunc, siue postea quomodocunque vacent. II. 325.30
Et quamuis Extrauagans sit temporalis,tamen omnes SS.Pontifices eam reuocant in prima regula Cancellariæ. ibid.31
Et ponitur decisio Rotæ. ibid.32
Et quod in ea dicitur beneficia promoti vacare in Curia, & vt sic esse reseruata intelligitur quando in promotione Papa decernit ea vacare. ibid.33
Beneficia regularia in titulum regularibus professis prouideri consueta Concilio Trid.decretum est, vt religiosis tantum illius ordinis,& non aliis conferantur. II.66.8
Beneficia regularia non possunt conferri nouitiis,sed debent dari expresse professis II.65.4
Beneficia regularia secularibus vniri Concil.Trid.prohibetur. II.66.7.
Beneficia secularia possunt conferri nouitio, & valebit collatio,seu electio de eo facta. II.65.5
Qui consentiendo & beneficiū acceptando non videtur ipsi religioni renuntiare, sicut è conuerso.II.66.6
Beneficia secularia quod secularibus regularia regularibus conferantur,limitatur,nisi vrgeat necessitas,quia puta idonei non reperiantur. ibid.16
Beneficia secularia quod secularibus, regularia regularibus conferantur, limitatur secundo, vt non procedat in Ecclesiis parochialibus, seu curatis secularibus,ad quas promoueri potest monachus, maxime si est aptus concionator. ibid.17
Sed contraria sententia tenetur, scilicet quod monachi sint inhabiles ad beneficia secularia etiam curata, nec Episcopus possit in hoc dispensare:canonici tamen regulares possunt obtinere curata. II.67.20
Beneficia secularia quod secularibus, regularia regularibus conferantur, limitatur tertio, nisi sit mutata qualitas, & status beneficij,ad quod requiritur quadraginta annorum possessio cum bona fide, scilicet quando constat de vera qualitate beneficij, & anteriori statu : non alias attendendus videtur vltimus status,maxime secularitatis. ibid.34.
Adducuntur resolutiones Rotæ.
Nec sufficit quadragenaria stante priuilegio, vel dispositione Papæ cum decreto irritante seu prohibitione, sed opus esset immemoriali. II.68.36
Beneficia si sint simplicia, & requirant residentiam, ita quod non posset deseruiri in eis per alium : tunc per adeptionem secundi videtur renuntiari primo. II. 286.74
Sed non placet. ibid.75
Beneficia vacantia per assecutionem alterius authoritate Apostolica facta,sunt reseruata Papæ per extrauagantem ad regimen,quæ renouatur per omnes SS.Pontifices in regula 1.Cancellariæ. II.283.51.& 52
Quæ reseruatio procedit in beneficiis vacaturis per assecutionem alterius, non solum ex dispositione iuris,sed etiam ex decreto Papæ. ibid.53
Et similis erat reseruatio, quam pro suo tempore fecerunt Clemens VI.& Vrbanus VI.de omnibus beneficiis vacantibus per assecutionem alterius incompatibilis virtute expectatiuarum. ibid.54
Beneficia vacantia propter hæresim,dispositionis Sedis Apostolicæ reseruantur ex constitutione 26.Pij V.II. 342.71
Beneficia vacant renuntiatione facta,ex causa permutationis, quæ potest fieri, etiam exprimendo Episcopo, quod renuntiant ex ista causa. II.270.1.& 2
Referuntur agentes de hac materia permutationis beneficiorum quamuis non debeant, nisi permutantibus conferri. ibid.3
Adeo vt non solum expectatiua,sed nec optio permutionis effectum impediat. ibid.4
Beneficialis causa,& beneficium litigiosum,an sit quando quis se opponit prætendens sibi vti præsentando, vel alias beneficium esse debitum. I.242.76
Beneficiatus, an sit dominus fructuum, & an possit de eis libere disponere,disputatur. I.87.2
Vsque ad. n.7
Beneficiatus etiam simplex, de iure communi non potest testari de fructibus beneficij,seu de acquisitis ex eis. ibid.8
Beneficiatus ex consuetudine potest testari de acquisitis,quæ consuetudo est approbata in Hispania, quoad clericos Episcopis inferiores, per Rotam Romanam. I.88.11.& 12
Beneficiati stante consuetudine,an possint licite testari etiam ad vsus prophanos, eaque relinquere consanguineis etiam diuitibus,disputatur pro vtraque parte. ibid.13
Vsque ad. n.21
Beneficiatus an possit locare fructus, etiam ad longum tempus vel sibi bene visum,traditur. ibid.22
Beneficiati non recitantes, non tenentur ad restitutionem fructuum,ex iure naturali & diuino, sed ex iure positiuo. I.127.7
Et ita de iure antiquorum non tenebantur fructus restituere. ibid.8.& 10
Beneficiatus omittens aliquod seruitium,seu munus iunctum,non tenetur ad restitutionem,sed illud si potest supplere debet. ibid.16
Beneficiatus non recitans intra sex menses primos,facit indistincte fructus suos, quidquid alij dicant. II. 128.17
Vsque ad. n.23
Beneficiatus omittens officium, primo semestri non tenetur ad restitutionem,non solum si statim post collationem beneficij incipiat omittere,sed etiam si post per aliquod tempus horas persoluerit,& postea incipiat illas omittere, contra Summam coronam. ibid. 24.& 25
Beneficiatus qui bona fide, & absque peccato mortali, omisit recitare etiam post sex menses,non tenetur ad restitutionem. ibid.26
Et intellige. ibid.27
Beneficiati non recitantes, tenentur in ingressum restituere omnes fructus,etiam si beneficium sit curatum. I.129.28
Beneficiatus dicens officium per aliud Breuiarium à Romano,vel dicens de Sancto, cum esset de feria, an satisfaciat,ita vt non peccet saltim mortaliter. I.137. 145
Et quid si recitaret de vno Sancto,cum esset recitandum de alio. I.140.175
Et quid si secutus fuit sententiam peritorum. ibid. 176.
Beneficiatus recitans sine debita attentione, an teneatur ad restitutionem fructuum. ibid n.181
Et quid si recitat cum attentione, sed sine intentione satisfaciendi,an teneatur iterum recitare. I.141.189
Beneficiatus qui non potest recitare per se,potest tamen cum socio,an teneatur sic recitare. I.143.212
Et an qui non potest totas horas, potest tamen partem,teneatur illam recitare. ibid.216
Beneficiandus non debet esse bigamus. II.50.1
Beneficiatus, an si hodie stante Concilio Tridentino contraheret sine parocho,aut testibus, perderet ipso facto beneficium,& partem affirmatiuam tenuit Rota in decisione posita. II.328.13
Sed contrarium verius videtur. II.329.14
Nam matrimonium istud nullum est ex defectu formæ contractus, & ex actu nullo propter defectum formæ,seu solemnitatis, non incurritur pœna. ibid. 15
Ita tenent citati. ibid.16

Index.

Beneficiatus in ſacris conſtitutus, matrimonium contrahens de facto indiſtinctè non perdit ipſo facto beneficium, ſed eſt priuandus per ſententiam. ibid. 17.

Quamvis alij teneant ipſo facto priuatum eſſe. ibid. 18.

Beneficiatus in vna diœceſi, ſi acceptat aliud beneficium requirens ſimiliter reſidentiam in alia, & ibi commoratur, tunc tacitè inducitur renunciatio primi, niſi aliud appareat. II. 286.71

Sed contra tenetur. ibid.72.& ſeq.

Beneficiatus qui non habet ſcientiam competentem beneficio, quamvis collatio valuerit, tenetur addiſcere, quamprimum commode poſſit, alias tenetur illud dimittere. II.54.21

Et etiam fructus reſtituere, ſecundum Aragon. ibid. 22.

Quod tamen non videtur verum. ibid.23

Beneficij priuationem ipſo iure nullum crimen, etiam depoſitione dignum inducit, niſi ſit iure cautum, ſed eſt priuandus per ſententiam, & ita in dubio præſumitur. II.334.5

Beneficio an priuetur quis, ob violentam beneficij apprehenſionem, ſeu occupationem, Corraſius dicit quod ſic, ex cap. eum qui de præbend. in 6. II. 359. 208.

Quem textum explicant relati. ibid.209

Et quando dicatur violentus poſſeſſor remiſſiuè. ibid.210.

Sed intelligitur reſpectu iuris, quod in beneficio violenter occupato, vel ad illud taliter occupanti competebat. ibid.211

Et non eſſet priuatus iure qui poſſeſſionem apprehenderet, niſi violentiam adhiberet illi, qui iam eſt in poſſeſſione, quamvis capiens propria authoritate poſſeſſionem beneficij ab alio occupatam debeat puniri, etiamſi violentiam non adhibeat, nec lucraretur fructus, nec eſſet manutenendus, ſecund. Rebuf. ibid.212.

Beneficiorum permutatio, vide *verb.* permutatio.

Beneficiorum prouiſio debet fieri infra ſex menſes, vide *verb.* prouiſio beneficiorum.

Beneficiorum ſecularium ſimplicium ſunt incapaces religioſi, etiam canonici regulares. II.67.28. & 29

Vbi ponitur reſolutio Rotæ.

Beneficium alteratur in melius per erectionem in alium ſtatum ſuperiorem, vt cum collegiata erigitur in Cathedralem, & Epiſcopalis in Metropolitanam, quod tamen ſolus Papa facere poteſt. II.400.1

Beneficium amittitur, etiam per matrimonium cum conſanguinea, aut alias de facto contractum à beneficiato minorum ordinum, ſecundum communem contra Cardinalem, Butr. Imol. & alios dicentes priuandum eſſe per ſententiam, quibus accedunt Decius, & alij, quando ſcienter contrahit in gradu prohibito, dicentes communem habere quando ignoranter contraxit: quam Decij ſententiam reprehendunt Gregor. Lopez, Couar. & alij, non enim ex eo, quod ſcienter contraxit, videtur in eo deficere conſenſus contrahendi, & quia magis peccans, non debet eſſe melioris conditionis. II.328.4

Sed author è diuerſo exiſtimat, quod talis beneficiatus contrahens matrimonium in gradu prohibito ignoranter, & cum debita ſolemnitate, non amittit beneficium ipſo iure, nec per ſententiam debet priuari, quamvis ſcienter contrahens illud amittat ipſo iure. ibid 8

Et ratio differentiæ ponitur. ibid.9

Beneficium, an quod vacat de iure licet non de facto, quia aliquis eſt in poſſeſſione, conferri poſſit. II. 206.41.

Et poſſe conferri docent relati. ibid.42

Quod procedit quando poſſeſſio eſt euidenter iniuſta, aut eius color caſſatus à iure, vel ab homine, nam tunc collatio eſt nulla, etiam facta ab Ordinario ex defectu poteſtatis. ibid.44.& ſeqq.

Sed contrarium tenetur, quia in Ordinario non datur ſurreptio, quæ ſolum conſideratur in propoſito. II.207.46.

Licet in prouiſione Papæ, vel Legati, in quibus cadit ſurreptio, facienda eſt mentio de colorata alterius poſſeſſione, alias eſt ſurreptitia, & nulla. ibid. 48.

Beneficium, an ſi eſt patronatum, requiratur in reſignatione ad eius validitatem patroni conſenſus. II. 230.12.

Reſoluitur negatiue contra Abbatem & alios, quorum ſententia procedet, in reſignatione facta coram Papa in fauorem alicuius ſine conſenſu patroni laici, & abſque derogatione iuriſpatronatus, quæ patrono reclamante intra tempus ad præſentandum eſt irrita. ibid.16

Beneficium clerico dare quis non poſſet cum conditione, quod illud ei dimittatur, ſeu reſignet libere, cum dederit ei aliud pinguius: imo eſſet ſimonia. II. 128.26.

Beneficium conferri poteſt ſimul atque beneficiatus mortuus eſt, vel alias vacat, ab Ordinario, etiam ignorante mortem, ſeu vacationem, & ſub conditione ſi vacat. II. 206.37

Cum per obitum vacat beneficium conferri poteſt, etiam nondum ſepulto corpore defuncti quidquid ſit in electione Prælati, quæ alias videtur caſſanda. ibid 38.

Beneficium cum detur propter officium, oportet quod promouendus non ſit irregularis. II. 74.1

Beneficium cum vacat, non ſolum conferri, ſed etiam promitti poteſt, & promiſſum debetur, licet affectum non ſit, ſed valeat collatio alteri facta. II. 206.31

Et patronus qui promiſit alicui eum præſentare ad beneficium vacans, licet poſſit variare, tenetur etiam præſentare, ſecundum Rochum. ibid.32

Contra quem tenet Lambertin. cuius tamen rationes non videntur bonæ. ibid.33.& 34

Refertur ſententia Gabrielis Vaſquez: authori vero ſatis probabile videtur promiſſionem etiam beneficio vacante, licet iure non ſit prohibita, nunquam tamen obligare. ibid.35.& 36

Beneficium cum vacet renuntiatione facta ex cauſa permutationis, non poterit ad illud redire renuntians ſine noua collatione, etiamſi permutatio non ſequatur, ſeu non teneat, nec habet effectum. II. 270.5.

Quamvis contra teneant alij relati. II. 271.6

Nempe quod ſi permutatio non habuit effectum, permutantes poſſunt redire ad ſua beneficia abſque noua collatione: quorum opinio tantum procedit in permutatione facta in manibus Papæ, niſi quando culpa eorum non habet effectum. ibid.7.& ſeq.

Vbi ponitur deciſ. Rotæ.

Et ratio eſt, quia in permutatione facta coram Papa ſi non habet effectum, ius non abdicatur à reſignante, ſicuti in reſignatione in fauorem, & conditionali. ibid.9.

Non tamen poteſt quis redire ad beneficium à ſe dimiſſum, ex eo quod permutans deceſſerit ante factam ei collationem, quamvis ſuperſtes cui fuit collatum beneficium compermutantis poſſit vtrumque retinere illo decedente ante ipſius reſignationem. ibid.10.

Beneficium de menſa Prælati dignitatis, ſeu capituli, non vacat per mortem clericorum illi ſeruientium, quibus illius fructus quandoque conceduntur, & huiuſmodi beneficiis etiam curatis poteſt ſeruiri per vicarium temporalem, & ad nutum amouibilem, &c. II.227.3.

Beneficium exiſtens in diœceſi ſuffraganei quando impetratur, vt deuolutum ad Sedem Apoſtolicam, iuxta

iuxta Concilium Lateranenſe, quomodo ſit probanda deuolutio gradatim, vtrum præſumatur ſcientia Archiepiſcopi de vacatione beneficij in diœceſi ſuffraganei, & ei currat tempus. II.217.21
Et ei currere tenent Rota, & alij, quia debet celebrare Concilium prouinciale, & in eo ſtatuere perſonas, quæ ſolicitè inueſtigent, quæ correctione ſunt digna, & referant in Concilio ſequenti: & quia habet viſitare prouinciam. Sed reſoluetur id de perſonis ſtatuendis nihil referre ad propoſitum, vltra quod non videtur vniuerſaliter eſſe in vſu, & ſimiliter non eſſe in vſu Archiepiſcopos viſitare prouinciam, nec ex Concilio poſſe, niſi cauſa cognita, & probata in Concilio prouinciali, & ſic non præſumi ſcientiam dictæ vacationis, nec currere tempus, niſi probata alias ſcientia. ibid.24.cum ſeqq.
Beneficium extinguitur ſuppreſſione, & deſinit eſſe, vt cum ſupprimitur dignitas, vel præbenda, ſeu numerus illarum diminuitur. II.363.1
Beneficium nondum vacans non poteſt conferri, vel promitti. II.204.1
Nec iuramento confirmatur. ibid.2
Præterquam à Papa qui ex plenitudine poteſtatis ius tribuit ad vacatura. ibid.3
Beneficium non perdit clericus per matrimonium, nec ipſo iure, nec per ſententiam ſi matrimonium eſſet nullum ex defectu conſenſus clerici. II.328.10
Et idem quando matrimonium eſt nullum ex defectu conſenſus mulieris procedentis ab eius furore, ſeu amentia. ibid.11
At ſi eſſet nullum ex defectu conſenſus legitimi mulieris, vt quia fuit vi, vel metu compulſa, clerico liberè conſentiente ipſo iure perdet beneficium, quando ipſe liberè, & ſcienter contraheret cum muliere coacta. ibid.12
Beneficium non poteſt capi per obitum ex clauſ. Siue alio quovis modo, poſita in reſignatione, cum ante factam reſignationem per procuratorem principalis eſt mortuus, & ſic reſignatio non poteſt verificari, nec de iure, nec de facto. II.225.65
Quidquid ſit de alio capite ex regula de veriſimili, quæ non videtur intrare, cum non principaliter impetratur per obitum. ibid.66.& ſeq.
Vbi ponitur deciſ. Rotæ.
Beneficium non poteſt conferri clerico incidenti in cæcitatem. II.81.21
Beneficium non ſufficiens habenti, ſi detur aliud ſufficiens de per ſe, vacat primum ipſo iure. II.313.302
Nec tollit Concilium, quin habenti beneficium ſimplex non ſufficiens liceat conferri aliud non curatum, &c. ibid.304
Beneficium non vacat per ſponſalia de futuro. II.329.19
Et ſic reprobatur deciſio Rotæ antiquæ dicens, quod clericus contrahens matrimonium cum impubere vndecim annorum per verba de præſenti, etiam non ſecuta copula, perdit beneficium: nam hic contractus cum impubere iuris interpretatione ſolum eſt ſponſalia de futuro, & contra illam tenet communis. ibid.20
Nec placet concordia, quod communis procedat, quando clericus ſciebat eam eſſe impuberem, & opinio Rotæ quando ignorabat. ibid.21.& 22
Beneficium perdit clericus ipſo facto, matrimonio contracto, etiam non ſecuta copula. II.327.1
Et ſic etiam acceſſus, regreſſus & alia iura ad beneficium competentia, licet non extinguatur diſpenſatio, & habilitas ad beneficia. II.328.2
Beneficium per vnionem, etiam extinguitur, ſeu ſaltem alteratur aliquo modo. II.365.1
Vbi ponitur ſumma totius materiæ vnionum, de qua qui ſunt videndi. ibid.2
Beneficium poteſt permutari, etiamſi nondum ſit adepta poſſeſſio ipſius, non habens ius in re, non tamen poſſeſſionem, poteſt cum alio permutare. II.271.5
Beneficium primum, ita demum vacat per aſſecutionem ſecundi beneficij incompatibilis, ſi aſſecutio & poſſeſſio ſecundi ſit pacifica, non ſolum de facto, ſed etiam de iure, id eſt, non litigioſa, ſed abſque controuerſia iuris, & facti iudiciali, & extraiudiciali, contra Innocent. & alios. II.290.105.& ſeq.
Vbi ponitur deciſio Rotæ.
Nec alias intrat decretum de dimittendo, quod non currit, niſi à die captæ poſſeſſionis pacificæ, & notæ: ſufficit tamen, quod poſſeſſio ſecundi ſit pacifica quoad obtinentem, &c. II.291.106
Beneficium primum, vt vacet per aſſecutionem ſecundi incompatibilis, non requiritur, quod vtriuſque habeatur pacifica poſſeſſio, nam quamvis primum ſit litigioſum, multò magis vacabit per aſſecutionem ſecundi pacifice poſſeſſi, & ſic intelligitur declaratio S. Congregationis allata. Nec per poſſeſſionem pacificam, id eſt, acceptam poſt obtentionem ſecundi litigioſi, iſtud vacat. II.292.107.& 108
In terminis vero cap ordinariis, §. in conferendis, vt collatio tertij facta habenti duo ſimilia incompatibilia non valeat, nihil refert, quod tertium ſit litigioſum, quamvis valeret, ſi fieret collatio tertij retinenti duo incompatibilia, quia ſecundum erat litigioſum: quæ tamen vacarent per aſſecutionem tertij pacificam. ibid.109
Beneficium principale debet exprimi in impetratione, nec eſt opus exprimere vnitum acceſſoriè. II.396.20
Et per collationem principalis habetur vtrumque, nec eſt neceſſaria alterius collatio. ibid.21
Et capta poſſeſſione Eccleſiæ, ſeu beneficij principalis, etiam alterius illi vnitæ intelligitur capta. ibid.22
Beneficium quando debet conferri certæ perſonæ, ſeu certo generi perſonarum, intelligitur data habilitate talis perſonæ, & ſi illa idonea ſit, non alias: & quælibet diſpoſitio, quantumvis generalis, recipit interpretationem de habilitate. II.100.12
Et ſic inhabilis non poteſt optare, ex Rota. ibid.13
Ponitur alia reſolutio Rotæ ad id. ibid.14
Sed id de optione intelligendum eſt, quando mutatur titulus beneficij, ſecus vbi non mutatur, ſed optio ſit tantum quoad præbendam temporalem. II.101.15
Beneficium reſignare an poſſit ingreſſus religionem in anno probationis, & ante Concilium, clarum eſt quod poterat. II.331.9
Difficultas eſt ſtante Concilio ſeſſ.23.c.16.de regularibus, an illud decretum procedat etiam in renuntiatione beneficij, & procedere tenet Maiolus, ibid.10
Et Flam. Pariſ. relatus. ibid.11
Sed contrarium tenetur. ibid.12
Nec Flam. loquitur conſequenter. ibid.13
Nec creditur S. Congregat. cenſuiſſe, quod decretum habeat locum in renuntiatione beneficij. ibid.14
Beneficium reſignatum poteſt ab ordinario liberè conferri, & à clerico impetrari. II.258.264
Intelligendo de beneficiis ſimpliciter reſignatis, quæ quibuſlibet alias idoneis poſſunt liberè conferri, & impetrari, nam reſignata in fauorem non niſi his, in quorum fauorem reſignantur, poſſunt conferri. ibid.265
Et cum coram ordinariis non renuntientur beneficia niſi ſimpliciter, poſſunt per eos conferri liberè quibuſlibet excipiendo caſus exceptos per conſt.58. Pij V. videlicet quod beneficia coram ordinariis reſignata, non poſſunt conferri conſanguineis, affinibus, aut familiaribus ipſorum collatorum, vel reſignantium. ibid.266
Quod etiam procedit in parochialibus prouidendis per concurſum. ibid.267
Non tamen in beneficiis iuris patronatus. ibid.268
Beneficium ſi vnum tantum eſſet in perſona patris & filij cum alternatiua reſidentia, pater tenetur in totum cedere filio totum ius quod haberet, reſeruata ſibi penſione. II.39.79

Index.

Et idem eſt quando pater eſſet coadiutor filij. ibid. 80.

Beneficium ſufficiens habenti, an nequeat conferri aliud, niſi prius illo dimiſſo, & alias collatio ſit nulla ex decreto Concilij Trident. ſeſſ. 24. c. 17. vt videtur ex eius verbis, & facit cap. is cui de præbendis in 6. II. 312. 281. & ſeqq.

Sed contrarium reſoluitur, nam verba dicti decreti intelliguntur ad effectum retentionis tantum, ex S. Congregat. & Rota. ibid. 283

Beneficium ſufficiens habenti, an ſi conferatur aliud non ſufficiens, per aſſecutionem iſtius vacet ipſo iure primum. II. 313. 300

Reſoluitur affirmatiuè. ibid. 301

Beneficium ſufficiens quod dicatur, remiſſiuè. II. 315. 320.

Et ad iſtum effectum computandæ ſunt diſtributiones quotidianæ certæ in beneficiis requirentibus reſidentiam, & de groſſa canonicatuum certum videtur, licet reſidendo lucrifiat, & ideo etiam non computetur in fructibus ad effectum regulæ de valore. ibid. 321. & ſeq.

Beneficium vacat, & amittitur priuatione, ſeu depoſitione, quæ propter graue delictum imponitur. II. 334. 1.

Nec eſt locus pœnæ priuationis beneficiorum, niſi in caſibus à iure expreſſis. ibid. 2

Sed quia non omnia crimina comprehenduntur certa definitione, debebit iudex in his, quæ ſimilia ſunt expreſſis, in quibus imponitur depoſitionis pœna, eandem regulam ſequi. ibid. 3

Non tamen debet iudex attendere multum ad canones antiquos, quia illi de facili imponebant pœnam depoſitionis, nec niſi pro graui crimine depoſitioni, ſeu priuationi locus eſt. ibid. 4

Beneficium vacat per ingreſſum religionis, ſecuta profeſſione expreſſa, vel tacita, non ante. II. 330. 1

Et de profeſſione tacita intelliguntur verba c. beneficium de regularibus in 6. ibi, Aut conſtet, &c. & ibi, ſeu ſcienter, &c. II. 332. 2. & ſeq.

Beneficium vacat per mortem beneficiati, nam mors omnia ſoluit. II. 227. 1

Fallit vbi beneficium ſuppreſſum eſſet ab habente poteſtatem, vel vnitum. ibid. 2

Beneficium vacat renuntiatione etiamſi ex cauſa permutationis facta ſit renuntiatio, quæ eſt vera reſignatio, licet ad effectum reſeruationis, ſuppreſſionis, & vnionis habentur pro non vacantibus, præſertim quando ſunt de primo vacaturo. II. 230. 3

Beneficium vacat renuntiatione, per quam amittitur omne ius in beneficio competens, proprietas, titulus & poſſeſſio. II 229. 1

de qua materia reſignationis beneficiorum videndus eſt copioſus tractatus Flam. Pariſ. ibid. 2

Beneficium viuentis vniuerſitati conferri poteſt ſecundum Corraſ. II. 206. 24

Sed ſecundum Rebuffum non poteſt conferri in titulum, ſecus in proprietate, id eſt per vnionem, abſque præiudicio poſſidentis. ibid. 25. & 26

Nec poteſt ei conferri beneficium in titulum, etiamſi non ſit viuentis, ſed ſolum in proprietate per vnionem. Et ſic eſt intelligendus Corraſ. ibid. 27

Et collatio, ſeu reſignatio facta in fauorem capituli, vel collegij vnioni æquipollet. ibid. 28

Et vnio de beneficio viuentis poteſt fieri non ſolum collegio, vel capitulo, ſed etiam dignitati, aut beneficio alicuius perſonæ particularis. ibid. 29

Et c. 1. 2. & 3. de conceſſione præbendæ loquuntur de collatione tituli. ibid. 30

Beneficium vnum permutari poteſt pro duobus, ſi nihil aliud obſtat. II 271. 14

Bigami incapaces ſunt beneficiorum, cum ad ordines promoueri nequeant. II. 50. 2

Bigamia eſt triplex, vera, interpretatiua, & ſimilitudinaria, & quæ ſit illa. II. 351. 15

Bigamia interpretatiua contrahitur, quando quis vxorem adulteram cognouit etiam ignoranter, vt eſt communis. ibid. 16

Quamvis contra eam malè teneant aliqui: quia iſta bigamia non eſt voluntaria, quod parum refert, cum iſta irregularitas præcipuè ſit inducta ob detectum Sacramenti, & diuerſa ratio in irregularitate ex occiſione hominis iuſta. ibid. 17

Reliqua de bigamiæ irregularitate per quos ſunt videnda. ibid. 19

Bona fide licet regulariter præſumatur etiam ſine titulo, niſi alius poſſeſſor antiquior appareat, tamen vbi ius reſiſtit, non præſumitur bona, ſed mala fides. I. 559. 84. & 85

Niſi poſſeſſio ſit iuſto titulo, aut probabilibus rationibus acquiſita, vel longi temporis. ibid. 87

Vel ſimus in iure dubio, vt ibid. 88

Breuia regulariter quæ dicantur, traditur. I. 680. 3

Breuia regulariter, & de ſtylo dantur ſolum ſuper beneficiis reſeruatis, ſeu affectis. I. 681. 9

Et reſolutio Rotæ ponitur. ibid. 11

Breue eſt ſurreptitium, ſi beneficium erat litigioſum, & non ſit in eo facta mentio de lite, neque operatur effectum, & poſſeſſio capta eſſet vitioſa & attentata. ibid. 14. & 15

Breuia de capienda poſſeſſione, etiam nomine cameræ & poſſeſſio capta eius nomine ſunt ad vtilitatem prouiſi. ibid. 17

Vnde ſi gratia principalis eſt nulla, conſequenter & breue erit nullum. I. 682. 18. & 19

Breuium ad executionem, ſolum requiritur verificatio eius quod eſt poſitum in forma illius, ſub clauſula conſtito. ibid. 25

Et deciſio Rotæ. I. 683. 27

Quamvis contrarium etiam tenuerit in alia. ibid. 28

Quæ non placet. ibid. 29

Quando vero in clauſula conſtito, &c. fit mentio de pertinentia collationis, eſt verificanda. I. 684. 34

Et reprobatur doctrina Gonzalez. ibid. 35

Breuia de capienda poſſeſſione, hodie non dantur niſi cum clauſula conſtito, &c. & ſic executor debet aſſumere partes iudicis. I. 686. 58

Et reſolutio Rotæ. ibid. 59

Breue licet habet clauſulam, conſtito, &c. ſi tamen in ea non continetur reſeruatio, tenebitur poſtea impetrans illam verificare ad excludendum ſpolium, & reuocationem ſententiæ excuſandam. ibid. 60

Et ita procedit deciſio Rotæ relata. ibid. 61

Bullæ tunc dicuntur expeditæ quando ſunt plumbatæ. I. 234. 56

Bulla Cœnæ Domini explicatur. II. 349. n. 115. vſque ad 136

C

CAndelabri aurei dictum improbatur, & aliorum dicentium, quod ſi delictum deductum ſit ad forum contentioſum, non tamen probatum, vnde reus abſoluitur, aut in Eccleſiis etiam deprauatis poteſt Epiſcopus diſpenſare. II. 78. 48

Et illorum ſententia admitti poteſt in ſecundo caſu, cap. 6. ſeſſ. 24. de reſeruatione Concil. Trident. de abſolutione. ibid. 51

Canere in choro an teneantur Canonici, & obtinentes dignitates, vel portiones, ſub pœna peccati mortalis, & obligatione reſtituendi, an verò ſatisfaciant cum ſola aſſiſtentia, & horas priuatim recitando. I. 208. 512

Canere tenentur Canonici ex ſua inſtitutione, & iure communi in choro, ſub peccato mortali ſi in hoc eſſent notabiliter negligentes. ibid. 513

Ad lucrandos tamen fructus, & diſtributiones ſola aſſiſtentia ſufficit, etiamſi non cantent, nec ſint attenti,

attenti, ſed cum aliis loquantur, contra aliquos. ibid.514. cum ſeqq.
Canonici noui an teneantur recitare primo anno, in quo non lucrantur fructus ex ſtatuto, vel conſuetudine Eccleſiæ. I.132.60.vſque ad n.77
Canonicus ingrediens religionem, non lucrabitur anno nouitiatus, fructus præbendæ, quamvis ſit iuſtè excuſatus à reſidentia. I.188.341
Et quid in Canonico electo ad Epiſcopatum Italiæ qui debet Romæ examinari. ibid.342
Canonici exiſtentes in ſeruitio Epiſcopi non poſſunt percipere diſtributiones quotidianas: quod fallit ſtante conſuetudine in contrarium. I.189.48
Secundo fallit, vt ibid.349.& ſeq.
Vbi ponuntur declarationes.
Itemque differentia traditur quoad lucrandos fructus. ibid.352.vſque ad n.355
Canonicus Vicarius Epiſcopi, non poteſt percipere diſtributiones in abſentia, quamvis percipiat fructus, niſi ſit conſuetudo in contrarium. I.190.357
Secus in Vicario Capit. ſede vacante. I.191.358
Canonici, & alij Beneficiati, priuatè celebrantes Miſſam in eadem Eccleſia, tempore officiorum, an habeantur pro præſentibus. I.194.396.cum ſeq.
Reſoluitur quod non, licet contrarium de conſuetudine ſeruetur, quod poteſt tolerari. ibid. 400.& 401
Canonicus ſuæ obligationi ſatisfaciens quoad reſidentiam & ſeruitium chori an poſſit ordinariè abeſſe à Capit. I.209.525
Fundatur pars affirmatiua. ibid.526
Reſoluitur non licere, & reſpondetur contrariis. I. 210.529
Limita, vt ibid.537.vſque ad n.547
Canonici, qui nondum fecerunt fidei profeſſionem, an poſſint haberi pro præſentibus de licentia Capituli. I.218.50
Et reſoluitur quod non. I.219.51
Et amplia, vt ibid.52
Canonici regulares Eccleſiæ B. Mariæ loci del Burgohond. Abul. diœceſ. ordinis S. Auguſtini non poſſunt habere beneficia ſecularia. I.19.23
Canonicus qui non eſt in ſacris poteſt optare ſi ſtatutum, vel conſuetudo non ſit in contrarium. I.225. 31.
Canonicus ex decreto Concilij non poteſt eligi ſupra numerum, ad futuram præbendam. I.637.5
Sed in Eccleſiis vbi ſunt Canonici Titulares, id non eſt ſublatum. I.638.6
Et ibi traditur declaratio S. Congrg. ibid.7
Canonicus pœnitentiarius Eccleſiæ Cathedralis debet eſſe Magiſter, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel iure canonico, ſeu alias qui aptior pro loci qualitate reperiatur. 2.55.49
Canonicatus & Præbendæ Doctorales, & Magiſtrales ad quorum diſpoſitionem, & prouiſionem ſpectent, traditur. I.528.108
Et explicatur Bulla Sixti IV. & Motus proprius Leonis X. ibid.109
Canonicatus & Dignitas non habentes fructus in abſentia, poſſunt ſimul, ſeu cum alio poni in 24. licet alias ſolus ſoleat poni & numerari in 24. I.665. 168
Capellania erecta in titulum beneficij, poteſt ex ordinatione fundatoris dari puero, ante primam tonſuram titulo ſeculari. I.5.30
Si fundator expreſsè ita diſponat. ibid.31
Capellaniæ ad nutum amouibiles non ſunt beneficia vbi non inſtituuntur authoritate Epiſcopi. I.11.81
Secus ſi eius authoritate, vt ibid.82
Capellaniæ perpetuæ, inſtitutæ authoritate Eccleſiaſtica, ſunt beneficia ſine dubio, & obligant ad horas. I.13.95
Et reſolutio Rotæ. ibid.96
Et tunc non tenet prohibitio teſtatoris, quod Ordinarius non ſe intromittat in earum prouiſione, ſed ad ſolos laicos ſpectet. ibid.97
Capellaniæ etiam perpetuæ fundatæ ſine authoritate Ordinarij, non ſunt beneficia, nec obligant ad horas. I.14.102.cum ſeq.
Et in eis valet ordinatio fundatoris, quod Ordinarius non ſe intromittat in eorũ prouiſione. ibid.105
Deciſio Rotæ. ibid.106.& 607
Capellania in cuius primæua fundatione, non intervenit Ordinarij authoritas, poteſt poſtea per Ordinarium erigi in beneficium, ſi non reluctatur fundatoris voluntas. I.15.108
Quod intellige in Capellaniis fundatis in vltima voluntate. ibid.109
Aut inter viuos quorum effectus differtur poſt mortem. ibid.110
Secus in inſtitutis inter viuos, & ſtatim effectuatis. I.16.111
Capellania in dubio cenſetur beneficium ſi appareat de vnica collatione, vel inſtitutione Ordinarij. ibid. 113
Et vltimus ſtatus beneficij attenditur. ibid.114
Capellania & beneficia ſimplicia, quæ nullos fructus habent in abſentia, an requirant perſonalem reſidentiam, non obſtante conſuetudine contraria. I. 171. 187.& ſeq.
Reſoluitur quod ſic, ex Congreg. Concilij, & an Concilium tollat conſuetudinem immemorialem. ibid.189
Capellania an ſit Sacerdotalis ex eo ſolùm, quod habeat onus celebrandi annexum. II.9.75.& 76
Sunt variæ ſententiæ: prima ſententia Barbatiæ, & aliorum ponitur. ibid.77
Secunda ſententia quam tenuit Rota cum deciſionibus adductis. II.10.n.79.80.& 81
Tertia ſententia conciliatrix. ibid.82.& ſeq.
Quarta ſententia vera, & tenenda, & reſolutio Rotæ, ac declarationes S. Congregat. ibid.85.cum ſeqq.
Capellania vbi eſt Sacerdotalis actu, vel habitu ex fundatione, an poſſit Epiſcopus cum conſenſu patroni hæredis, ſeu ſucceſſoris, fundatoris, ſaltem pro vna vice diſpenſare, vt prouideatur non habenti dictam qualitatem. II.13.102
Et quæritur de patrono hærede, ſeu ſucceſſore: nam de patrono fundatore clarum videtur poſſe tollere, & alterare conditiones, ſeu qualitates cum conſenſu Epiſcopi, ſaltem ex iuſta cauſa, quando eſſent vtiles Eccleſiæ. ibid.103.& ſeq.
De hoc ſunt plures ſententiæ. Prima eſt affirmatiua, & ponitur. ibid.105.& 106
Secunda eſt negatiua, quæ de plano procedit ſtante Concilio Trident. ſeſſ.25.c.5. ibid.107.cum ſeqq.
Et tenet S. Congregatio in declarationibus adductis. II.14.112
Et Rotæ deciſ. adducta. ibid.n.113.114.& 115
Capellania ſi aliqua eſſet fundata cum obligatione reſidentiæ perſonalis, cuius fructus eſſent adeo minuti, vt non eſſent ſufficientes tali oneri, poſſet ordinarius tollere eam obligationem, ita quod per ſubſtitutum poſſit illi deſeruire. II.15.126
Objicitur Concilij Trident. ſeſſ.25. de reformat. c.4. Ex quo videtur Epiſcopum id non poſſe facere, niſi in Synodo diœceſana. ibid.127
Sunt tamen plures ſententiæ, circa dictum Decretum. Sententia Nauarri ponitur. ibid.128
Sententia Henriquez, P. Ledeſmæ, Eman. Rodriguez. ibid.129
Et dictum primum, & ſecundum authoris ponitur cum declarationibus S. Congregationis. ibid.131
Capellaniæ in fundatione, ſi caueatur quod præſentetur Sacerdos proximior de parentela, ſi inueniatur alias clericus, ſi tempore præſentationis fuerit aliquis Sacerdos, ille debet præſentari, licet remotior, & erit præferendus, etiamſi poſtea ante inſtitutionem

nem alter proximior esset Sacerdos. II. 8.73.& 74
Vbi ponitur Rotæ decisio.
Capellaniæ in fundatione, vbi caueretur, quod per seipsum deberet celebrare, seu quod deberet, personaliter deseruire, aut quod resideat, tunc capellania erit Sacerdotalis aptitudine, non tamen actu. II.12.98
Ponitur declaratio S.Congregationis. ibid.99
Et ita procederet resolutio Rotæ in causa Lucana, & etiam videtur accipienda decisio Abulensis capellaniæ de Cebreros. II.13.100.& seq.
Vbi ponitur decisio.
Capiens possessionem virtute breuis eiecto possessore tenebatur, & poterat postea plene verificare reseruationem, quæ in breue fundabatur, ad excludendum spolium restituibile, de quo eiectus agebat. I. 685.53
Vbi traduntur Rotæ decisiones.
Capiens possessionem, etiamsi non se ingerat administrationi, nec fructus percipiat, ac etiamsi violentiam non adhibeat, videtur, quod sit priuatus iure ad rem, quia eam capiens ante collationem, & ius in re, est intrusus, cum eam capiat sine titulo. II.360.123
Et intrusus non solum cadit à iure suo, si quod habet ad beneficium, sed etiam fit inhabilis ad aliud. ibid.224
Intrususque tenetur in gratia illius facere mentionem de sua intrusione, alias gratia est surreptitia & nulla. ibid.225.& seq.
Vbi adducitur resolutio Rotæ.
Et etiam de fructibus, si quos percepit, tenetur mentionem facere: nam fructus indebitè percipiens inhabilis fit, & rehabilitatione indiget. ibid.227
Quod tamen non habet locum in distributionibus, quando alias habet fructus præbenda, alioquin idem esset in eis saltim in grossa. ibid.228
Et gratia non facta mentione de fructibus malè perceptis non suffragatur. II.361.229
Iuxta quod erit accipiendum, quod tradit Nauar. & Henriquez citati. ibid.230
Capitulum tradendo possessionem prouiso videtur approbare prouisionem Episcopi. I.511.47
Quamvis secus si eam tradiderit dicens velle obedire mandatis. ibid.48
Capitulum solum posse conferre stante absentia Episcopi, qui erat in Curia, & cuius reditus de facili non sperabantur, non placet authori. ibid.49
Et ibi text.in cap.vnic.ne Sede vacante in 6.declaratur. I.512.50.& 51
Capitulum non poterit Pœnitentiarium prouidere, occurrente vacatione sede Episcopali vacante, etiamsi collatio Præbendarum sit communis Episcopi, & Capituli, vel etiam solius Capituli, sed spectabit ad Papam. I.524.145
Neque ei præbendam assignare. ibid.148
Et ibi ratio traditur.
Capitulum si sede vacante infra annum daret dimissorias alicui arctato ratione beneficij de facto possessi, non haberent locum pœnæ Concilij. I.117.149
Capitulum an possit dare licentiam absentiæ Canonicis & Præbendatis, & eos habere pro præsentibus, vltra tempus à Concilio permissum saltem ad breue tempus ex iusta causa. I.197.402
Et quid stante consuetudine quæ dat iurisdictionem. ibid.414
Et resoluitur non posse. I.198.417
Adeo quod nec fructus percepti, in tali absentia eius fiant, etiamsi possint in absentia lucrari per tempus à Concilio permissum. I.199.425
Capitulum an possit dare licentiam absentiæ ex causis alias à iure expressis, alteratis tamen, seu modificatis per statuta, seu consuetudines Ecclesiæ. I.200.433
Capituli maior pars non sufficit in materia delicti, & prohibitorum, quod tendunt ad damnum Capituli, & contradictio vnius facit ne videatur gestum à Capitulo. I.203.455
Capitula absolutè non possunt fieri tempore, quo officia, & præsertim Missa maior celebrantur, & consequenter non tenetur quis, nec licitè potest tunc interesse Capit. I.211.548
Et ratio traditur. ibid.549
Et ita fuisse declaratum per Clem.VIII. traditur. I. 212.557
Et Congreg. Concilij. ibid.559
Capitula tenere ante horas, interim dum aduenit hora recitandi eas, non est vtile, sed damnosum, secundum Nauar. I.213.560
Et quo tempore sint celebranda. ibid.561
Capitulum quamvis possit conuocari, ex sententia Congregationis suo arbitrio, id intelligendum est dummodo tempore commodo conuocetur, & non officiorum. ibid.563
Et ibi an acta gesta in Capit.tempore officiorum sint nulla, necne. ibid.564
Et resoluitur negatiuè, quod intellige, vt ibid.565
Capitulo interesse quis non tenetur, vbi non conuocatur legitimè, & ibi quando dicatur non ritè congregatum. ibid.571
Et quid si congregetur, omnibus non vocatis. I.214. 574.& 575
Vbi refertur statutum Ecclesiæ Abul.
Et idem si conuocetur tempore insolito. ibid.577
Capitulum potest committere collationem, vel nominationem beneficij Canonico, qui non sit in sacris. I. 225.31
Capitulum sede vacante, an possit beneficia conferre, & an in eorum collatione succedat. I.571.1
Capitulum sede vacante fungitur vice Episcopi & succedit in omnibus quæ sunt iurisdictionis ordinariæ, exceptis casibus à iure expressis. I.572.4
Quamvis alij aliter dicant. I.571.2.& 3
Et de officio capit. & potestate sede vacante remissiuè. I.572.5
Capitulum sede vacante tenetur creare Vicarium infra octo dies, qui saltem sit Doctor in iure Canonico, vel Licentiatus, vel alias idoneus ad iurisdictionalia exercenda, alias ad Metropolitanum creatio deuoluitur. ibid.6
Capitulum etiam quod intra octo dies Vicarium non deputauerit, poterit re integra, antequam Metropolitanus nominet, moram purgare. ibid.7
Capitulum sede vacante non potest se in aliquo intromittere, circa administrationem iurisdictionis, seu sibi aliquid reseruare, sed debet totum liberè Vicario relinquere, licet antea posset dare ei potestatem limitatam. I.575.25
Nec potest vnam causam alteri delegare. ibid.26
Capitulum in quod transit indistinctè ius visitandi, nó potest eligere visitatorem ad visitandam Diœcesim absque Vicario, & qualiter intelligatur. ibid.27
Capitulum sede vacante, an possit plures Vicarios constituere traditur. I.576.35
Et resoluitur posse.
Capitulum sede vacante fungi vice Episcopi, & succedere in his quæ sunt iurisdictionis procedit, vbi ea iure communi competunt. I.577.38
Secus in his quæ competunt iure speciali. ibid.39
Et declara. ibid.40
Capitulum sede vacante non succedit in iurisdictione delegata Episcopo. I.578.42
Etiamsi post præsentationem mandati fuisset mortuus Episcopus. ibid.43
Et etiam si delegatio fiat à Canon. ibid.44
Contra Pauinum, & alios. ibid.46
Capitulum sede vacante non potest visitare Monasteria Monialium exempta, quæ visitat Episcopus authoritate Apostolica. ibid.45
Et amplia. ibid 47.cum seqq.

Capitulum ſede vacante non poteſt beneficia conferre, nec ſuccedit in collatione beneficiorum. ibid. 51.
Nec in præſentatione, ſeu electione ſpectante ad Epiſcopum. ibid.52
Etiam ad deuolutionem. ibid.53
Et intellige vt. I.579.54
Capitulum ſede vacante, collationes neceſſarias beneficiorum facere poteſt. ibid.55
Contra Corraſium, cui reſpondetur. ibid. 59. & I.588. n.71. & 72.
Et ita ſeruatur in beneficiis patrimonialibus. I. 579.67.
De quibus remiſſiuè. ibid.68
Capitulum ſede vacante, an poſſit conferre parochiales ſecluſa reſeruatione, ex quo debent conferri magis idoneo reperto ex approbatis in concurſu. I.580.79.& 80
Et reſolutio Rotæ. ibid.81.& 82
Capitulo ſede vacante non licet infra annum ordinandi licentiam concedere, niſi beneficij recepti, ſiue recipiendi occaſione arctato. I. 582.91
Et ibi Bulla Sixti V. contra malè promotos à Capitulo traditur, & limitatur. ibid.92
Capitulum ſede vacante poteſt infra annum dare dimiſſorias ad primam tonſuram, ex declaratione 6. & 7. tradita ad Concil. Trident. cap.10. ſeſſ.7. ibid. 94.
Sed contrarium verius videtur. ibid.95.& 96
Capitulum ſede vacante poteſt dare licentiam volenti ædificare Eccleſiam, vt fiat Patronus. I. 612.79
Capitulum ſede vacante ſuccedit in poteſtate vniendi. II.371.67.
Non tamen poterit ſibi vnire, ſicut ſede plena non poteſt conſentire vnioni faciendæ ipſi capitulo directè, & principaliter, &c. ibid.68
Capituli quia propter de electione declaratur. I. 81. n.19. 21.& 22.
Capitulum beneficium de regularibus in 6. ibi, (aut conſtet) & ibi, (ſeu ſcienter) intelligitur. II.331. 2.& 3.
Capitulum eum qui de præbendis in 6. intelligitur. II. 358.208.
Capitulum quia nonnulli, & cap. de multa, de præbendis, & extrauagans execrabilis eodem titulo, cum ſolum loquantur in beneficiis curatis, & dignitatibus, ac perſonatibus, ſeu officiis, ſequitur deciſionem cap. referente, & cap. præterea de præbendis dantium optionem non eſſe correctam per dicta iura, in aliis beneficiis incompatibilibus, nec in eis per aſſecutionem ſecundi vacare primum. II. 284.65.
Contra Innoc. & alios relatos. II.285.66
Cap.2. de electione in 6. non procedit in præſentatione. II.227.3
Cap.ſi quis cum duabus, & c.quidam 34. quæſt.2. ſatisfit. II.140.111
Cap. ſuſceptum de reſcriptis in 6. limitatur multoties. II. 222.n.11.15.16.17.& 20. & II.227.n.83.& 89.
Capitulum ſuſceptum de reſcriptis in 6. non procedit in ordinario, ſed etiam vno modo expreſſo continetur alius, ſecundùm Domin. quod probabiliſſimum videtur. II. 226.77
Et quidquid eſſet de hoc, certum eſt in ordinario apparente clauſulam (ſine alio quovis modo) non eſſe neceſſarium vllo modo verificare modum expreſſum, nec etiam de facto. II.227.80
Capitulum ſuſceptum de reſcriptis in 6. rectè procedit in executore, ſeu commiſſario Papæ. ibid.81
Sicut etiam in legato. ibid.82
Capitulum is cui de præbendis in 6. procedit in habente poteſtatem delegatam prouidendi de beneficio perſonæ idoneæ, qui non poteſt prouidere beneficiato ſufficienter, quia ad iſtum effectum non dicitur perſona idonea de iure. II.312.284
Secus verò eſt in collatore ordinario, & conferente authoritate ordinaria. ibid.285
Et in patrono. ibid.286
Et quamvis in delegatione non apponatur, verbum perſonæ idoneæ, intelligitur niſi exprimatur, quod alias beneficiato poſſit prouidere. II.313.287
Capitulum commiſſi, priuandi ibi, (vel priuatos nuntiandi) de hæreticis in 6. intelligitur contra Couar. II. 342.67.& 68
Cap. inter ſolicitudines de purgatione canonica; & c.omnis, 1.q.1.& c. conuenientibus, §.fin.1.q.7. procedunt in hæretico. II. 346.83
Capitulum 2.§.hæretici, de hæreticis lib.6. loquitur de his qui ſunt hæretici, & ſic nondum emendati, & conuerſi, non autem emendatorum. ibid.83
Cap.ei cui de præbendis in 6. & allegata per Flamin. Pariſ. loquuntur de beneficio Sacerdotium requirente, non tamen actu, & deciſ.1. de præbendis in nouis fundatur in derogatione per clauſulas generales. II.7.68
Capitulum 1. de reſcriptis in 6. vbi quod non valet gratia, ſeu reſcriptum impetratum ab excommunicato, habet locum in gratiis conceſſis ab ordinario. II. 85.21.
Capitulum Ordinarij, §. in conferendis de offic. Ordinar. in 6. non habet locum in Papa. II.298.176
Cardinalis conſenſus requiritur in collatione beneficij vacantis per obitum familiaris Cardinalis, in cuius familiaritate deceſſit. I.397.275
Idem in legato, & intellige in familiari omnino per quatuor menſes, ſed non quoad affectum reſeruationis. ibid.276
Etiamſi poſtea familiaris eſſe deſierit. I.398.277
Cardinales obtinentes Epiſcopatus, qui in eis reſident, ſolent habere indultum à Papa, vt priuilegiis conceſſis Cardinalibus præſentibus in curia gaudeant. I.410.406
Cardinalis Collator ſi non contulit beneficium vacans in menſe alias Apoſtolico, infra ſemeſtre, an deuolutio fiat ad Archiepiſcopum, ſeu Capitulum, an verò ad ſolum Papam. I.450.631
Reſoluitur fieri ad Archiepiſcopum, limita tamen. I.451.632
Cardinalis Epiſcopus, an poſſit conferre beneficium, quod vacauit in menſe Apoſtolico ante eius promotionem, in vita ſui anteceſſoris qui Cardinalis non erat. ibid.633
Reſoluitur non poſſe ceſſante indulto, & an eo decedente, ante collationem beneficij vacantis in menſe alias reſeruato poſſit illud conferre Epiſcopus ſucceſſor non Cardinalis. ibid.634
Reſoluitur non poſſe contra Gonzalez. ibid.636
Caſus in quibus quis priuatur ipſo iure beneficiis, & in quibus venit priuandus per ſententiam remiſſiuè. II.334.6
Cauſa poſſeſſoria beneficij, & aliorum ſpiritualium, ſeu quaſi dicitur Eccleſiaſtica. I.8.52
Cauſæ cognitio excluditur, in concordia quæ eſt inter partes, quando confirmatio fuit obtenta ad ſupplicationem vnius partis tantum. I. 177. 229
Cauſæ eædem & ſolemnitates requiruntur in diſmembratione, ſeu diminutione beneficij, quæ in vnione: & ſic conſenſus capituli, requiritur etiam vocatio rectoris, vel defenſoris, & aliæ ſolemnitates in alienatione rei Eccleſiæ requiſitæ. II.397.3.& ſeq.
Vbi ponuntur deciſiones Rotæ.
Cenſura aliqua ligatum non eſſe oportet eum, cui de beneficio prouidetur. II.84.1
Cenſura ſecundùm Canoniſtas triplex eſt, excommunicatio, ſuſpenſio, & interdictum. ibid.2
Cita[illegible] partis an requiratur in executione breuis de capienda

capienda poſſeſſione nomine cameræ abſque vitio attentatorum traditur, & contra Lancelotum reſoluitur. I.685.45

Citatus ſi diceret ſe non poſſidere beneficium, ſuper quo penſio eſt reſeruata, aut qui conſenſit penſioni, non habuiſſe poſſeſſionem, vel bonum ius illius, penſionarius debet probare. I.76.566

Et quando non ſit neceſſaria probatio. ibid. 567.

Citatio generalis per edictum non ſufficit, quando ſunt alij patroni certi, ſed debent ſpecialiter, & nominatim citari, alias inſtitutio eſt nulla. II. 200.8. & 9.

Vbi ponuntur reſolutiones Rotæ.

Prædicta tamen reſolutio non procedit, vbi eſſet conſuetudo in contrarium. ibid.10

Vbi ponitur reſolutio Rotæ.

Et cum non ſit contrarius, ſed contra communem opinionem, ſufficeret decennalis. ibid.12

Et in his partibus non eſt in vſu ſpecialiter citare alios patronos, licet ſint certi, ſed ſolum ſit citatio generalis per edictum. ibid.13

Clauſula apponi ſolita iuxta regulam cancellariæ in literis indulgentiarum intelligitur tantum de ipſo Papa concedente, & non de anteceſſore. I.452.651

Clauſula ſublata, &c. & de decreto irritante an liget Papam, Legatum, ſeu Nuntium remiſſiuè. I. 479. 781.

Clauſula transferendi non cenſetur per quaſcumque clauſulas generales conceſſa, niſi ſpeciali mentione facta. I.44.241

Et à ſolo Papa concedi poteſt. ibid.242

Et de eius formula. ibid.243

Clauſula transferendi intelligitur de prima dumtaxat. I.45.247

Clauſula quæ ponitur in penſionibus pro Palatinis. I.29.89.

Clauſula, dummodo remaneant centum pro rectore, & mille pro Epiſcopo, intelligitur de tempore gratiæ, & reſeruationis non vero annorum futurorum, ſicut clauſula, dummodo medietatem fructuum, non excedat. I.59.397

Clauſula, dummodo remaneant centum pro Rectore non eſt ſuperflua. I.60.404.vſque ad n.408

Et deciſ. Rotæ. ibid.424. & 425

Clauſula ſine retardatione, &c. arbitrio Rotæ poteſt procedi retardata ſolutione. I.68.465

Clauſula ſiue promiſſio de non petendo annullari penſionem, debet intelligi ſtante dicta conditione, & de facto non de iure. ibid.467

Et reſpondetur deciſ. Rotæ. ibid.468

Clauſula motu proprio, &c. quid operetur traditur. I.72.510.

Clauſula ſine retardatione ſolutionis, ſolet poni in commiſſionibus ſuper nullitate, vel ſuper reductione penſionis à Papa reſeruatæ, ob reuerentiam literarum Apoſtolicarum, & fraudes recuſantium ſoluere, etiamſi non adſit quaſi poſſeſſio exigendi. ibid. 516. & 517.

Clauſula ſine retardatione, &c. limitat & ſuſpendit iuriſdictionem iudicis commiſſionis, ita vt iudex non poſſit procedere niſi prius ſoluta penſione. I.73. 518.

Clauſula ſine retardatione, &c. quid operetur traditur. ibid.520

Clauſula ſine retardatione, ſolutionis, &c. aliquando ponitur arbitrio Rotæ. ibid.526

Clauſula ſine retardatione, &c. in penſionibus reſervatis per inferiores à Papa, non apponitur. ibid.528

Et in quibus caſibus prædicta clauſula apponi ſoleat. ibid.529

Clauſula ſine præiudicio legitimæ executionis quid operetur exponitur. I.76.573

Et deciſio Rotæ. ibid.574

Clauſulæ quorum tenores, &c. & ſupplente omnes facti, & iuris defectus, &c. non faciunt vt confirmatio ſit ex certa ſcientia, & quid illæ operentur. I.178.234.

Per clauſulam dummodo in eo non ſit alicui ius quæſitum, &c. quod ius cenſeatur reſeruatum traditur. I.237.20.

Clauſula decreti irritantis in alternatiua non eſt poſita reſpectu Papæ, ſed Ordinarij, vel verius reſpectu inferiorum. I.272.30

Clauſula quæ additur in prouiſionibus dummodo collatio ad nos hac vice pertineat reſtringit clauſulas generales, in euentum quod beneficia non eſſent reſeruata. I.284.178

Et quare ea ponatur. ibid.182

Clauſula cum libera, vel cum plena poteſtate, inducit mandatum ſpeciale. I.593.72

Vbi ponitur deciſio Rotæ.

Clauſula quod poſſit omnia quæ dominus facere poſſit, importat mandatum cum libera. ibid.74

Clauſula quod promittit habere ratum, & firmum quidquid per procuratorem factum fuerit non inducit mandatum, cum libera. ibid.75

Clauſula contradictores appellatione poſtpoſita compeſcendo, intelligitur de contradictoribus de facto. I. 653.115.

Et deciſ. Rotæ. ibid.116

Clauſula quod reſignans habet vna aliunde cum penſione reſeruata, verificatur ſufficienter ſi ex penſione habeat vnde viuere poſſit, licet non verificetur quod habet etiam aliunde. I.675.293

Et amplia. ibid.294

Clauſula dummodo non vltra tres dietas, &c. non intelligitur reſpectu Auditoris Cameræ, ſed aliorum, I.682.12.& 13

Clauſula conſtito, &c. inducit formam & conditionem, vt præcedat cauſæ cognitio, etiam parte citata cum adeſt intruſio, alias ſufficeret extraiudicialiter conſtare. I.684.36

Et deciſ. Rotæ. ibid.n.38.& 39

Clauſulam amoto quolibet detentore intelligi iuris ordine ſeruato: procedit vbi non eſt clauſula, ſine vitio ſpolij. I.685.50

Et deciſ. Putei declaratur. ibid.n.51.& 52

Clauſula conſtito quod defunctus in poſſeſſione fuerit, an probetur ex poſſeſſione illius de præterito I.688.70.

de Clauſula non tamen à nobis prouiſionem habentibus, agitur remiſſiuè. ibid.79

Quæ exceptio quando habeat locum traditur. ibid. 80.

Clauſula ſublata, &c. an obſtet agenti de ſpolio, & nullitate geſtorum vigore breuis donec aperiatur os. I.690.81.

Et reſoluitur non obſtare. ibid.84

Clauſula ſublata, &c. intelligitur, veris exiſtentibus narratis. ibid.87

Et illa ſolum non operatur, vt non poſſit oppon. de ſurreptione. ibid.88.cum ſeqq.

Vbi ponuntur deciſiones.

Clauſula quod de ſurreptione, & obreptione dici non poſſit etiam cum clauſula ſublata non facit validam gratiam alias ſurreptitiam. I.691.98

Clauſula ſublata breuis quamvis non obſtet agenti de ſpolio tamen non ſignatur niſi cum clauſula parto breui. I.692.100

Limita. ibid.n.101.& 102

Nec impedit manutentionem in poſſeſſione iam capta. ibid.104

Clauſula parito breui, &c. quid operetur exponitur. ibid.110.

Et ea ſtante in commiſſione inhibitio facta eius vigore non operatur ſi non eſt paritum, nam cenſetur facta ſtante dicta conditione provt in commiſſione. I.695.140

Et

Et quæ requirantur ad paritionem breuis circà poſſeſſionem. ibid.141
Clauſula breuis, volumus autem vt dictus N. infra ſex menſes à data præſentium, &c. non eſt comminatoria tantum. I.699.153
Et intellige. ibid.154
Et an ea ſtante ſi impetrans non expedierit intra ſex menſes à data breuis beneficium vacare cenſeatur eo ipſo. ibid.156
Et reſoluitur negatiue. ibid.158
ſub Clauſula breuis de capienda poſſeſſione, non tamen à nobis prouiſis, &c. comprehenduntur proviſi à prædeceſſoribus iuxta ſubiectam materiam,& prouiſus virtute literarum Papæ, dicitur prouiſus à Papa. I.453.651
Limita. ibid.652
Clauſula poſita in commenda attento quod clericis ſecularibus commendari conſueuit, an verificetur in vno actu. II. 68.37
Vbi quod non licet, ſecus, ſi dixiſſet, ſolita eſt.
Clauſula ſtante in ſupplicatione, nec non cauſæ annullatiuæ, & infectiuæ etiam proprij tituli, ac poſſeſſionis an exprimi poſſint, &c. ſecundum Mandoſium non obſtitiſſet præcedens occupatio, & intruſio, nec etiam mala fructuum perceptio, etiamſi de illis non eſſet alias facta mentio, &c. II.361.237
Qui bene ait non obſtare tunc intruſionem,male tamen non obſtare malam fructuum perceptionem. ibid.238.& 239.
Clauſula vocatis vocandis facit executorem mixtum, & vbi eſt intereſſe habens, qui debet vocari, ſeu alias eſt contradictor, tunc debet fieri proceſſus, &c. II. 376.140
Clauſula vbi ponitur, (etiam Sacerdotalis) caſſatur, quando narratur Diaconatus, vel Subdiaconatus, quo caſu gratia eſt ſurreptitia, ſi præbenda habet annexum ordinem ſuperiorem, ſi impetrans illo caret, alias ſecus. II. 6.55.& 56
Communis approbata per Rotam. II.7.64
Alias deuolui prouiſionem ad ſuperiorem. ibid. 65.& 66.
Ponitur deciſio Rotæ, & allegantur aliæ deciſiones: impugnantur ſententiæ authorum. ibid.67
Clauſula vbi in ſupplicatione apponitur, & (quod Oratoris diſpenſationes habeantur pro expreſſis) valeret impetratio, etiamſi adderetur diſpenſatio diſpenſationi. II.30.74
ſed Clauſula hæc tempore Sixti V.non dabatur quoad diſpenſationem ſuper defectu natalium. II.31.75
Clementina fin.de præbendis, intelligitur de præbendis canonicalibus, ſeu quaſi. II.302 200
Et præbenda quaſi canonicalis eſt, quando eam habens reputatur pro canonico, & habet vocem in cap.vt canonicus licet non ſit canonicus. ibid.201
Et intelligitur de præbendis ſpiritualibus, & titulis beneficialibus: ſecus verò de præbendis, ſeu portionibus temporalibus, quæ non inducunt incompatibilitatem. ibid.102
Clementina, ſi plures de præbendis, poteſt intelligi in obtinente plura incompatibilia beneficia ex diſpenſatione, qui acceptat tertium ex prouiſione Papæ,in qua fuit facta mentio priorum: ſeu ſunt habita pro expreſſis, quo caſu tenet prouiſio tertij, quia c. Ordinar.§.in cõferendis de officio Ordinarij in 6.non habet locum in Papa.II.298.176.cum ſeqq. Vbi adducitur deciſio Rotæ, quæ impugnatur quatenus dicit regreſſum ad incompatibilia cauſare impedimentum tertij, ſicut ipſa beneficia. ibid.178
Clementina ſi vna §. fin. de rebus Eccleſiæ procedit quando vnio fit capitulo principaliter, & directè: ſecus vero, quando in conſequentiam,& indirectè, & in vtilitatem Cap. II. 379.169
Secus etiam vbi vnio fieret alicui dignitati vel præbendæ capituli etiam omnibus præbendis diſtinctis, non ſimul, ſed ſeparatim, & diſtinctè vnicuique alicuius beneficij, & ſic intelligitur Decretum Concil. Trident. ſeſſ.24. c.15. p.1. titulo ſingulis præbendis ſingula beneficia vniantur, non omnibus ſimul indiſtinctè vnum, aut plura ſecundum Hieronymum Gabrielem. ibid.190
Quæ videtur nimia reſtrictio ad d.Decretum, in cuius terminis verius videtur, poſſe ex eo fieri vnionem omnibus præbendis, ſeu diſtributionibus ſimul, vt videtur ſentire S. Congregatio, cuius declaratio adducitur,quamvis non poſſit fieri Cap.ſeu menſæ capitulari. ibid.171
Clementina, ſi vna ſupradicta de rebus Eccleſiæ, non procedit in ſuppreſſione, & extinctione alicuius dignitatis, vel præbendæ, quam ex cauſa poteſt facere Epiſcopus cum conſenſu Capit.niſi bona Epiſcopi, & cap.ſint communia. II.379.112
Sed contrarium tenent alij, ſi id caderet in vtilitatem Cap. quia fructus ei applicantur, ſeu eius menſæ, etiam diuiſæ. ibid.173
Tamen ſi vellent applicare vni præbendæ, vel etiam ſingulis, poſſent ſecundum Imolam, quem ſequitur Decius contra Felin.cuius rationi reſpondet.II.380. 174.
Sequitur etiam Hieronymus Gabriel ita intelligens ſecundam partem dicti Decreti Concilij. ibid.175
Sed in terminis iſtius Decreti verius videtur poſſe ex eo applicari fructus præbendarum ſuppreſſarum reliquarum diſtributionibus ſimul, & in communi; & indiſtinctè. ibid.176
Clerici attento iure communi non poſſunt teſtari de bonis acquiſitis intuitu Eccleſiæ, ſecus de conſuetudine Hiſpaniæ. I.444.594
Clericus ſi ageret contra laicum qui eum turbat in poſſeſſione beneficij, ſeu vexat, iudex laicus eſſet competens. I.9.59
Clericus minorum penſionem habens non gaudet privilegio fori, ſecundùm congregationem Concilij cui ſtandum eſt. I.28.70
Clericus minorum habens penſionem non debet ſolvere gabellam, vel alia tributa. ibid.74
Clerici minorum hodie non gaudent priuilegio fori niſi beneficium habeant, licet antea gauderent. I. 99.2.
Etiamſi benefic. ſit exiguum. I.100.3
Licet non deferant habitum clericalem.ibid. n.4. 5. & 6.
Sed an ſufficiat ſolus titulus beneficij, & ius in re, vel de facto. ibid.7.vſque ad n.15
Clerici minorum non habentes beneficium licet priventur fori priuilegio, non tamen priuilegio Canonis. ibid.19
Et contraria ſententia Solis reprobatur. I.101.20
Clerici etiam primæ tonſuræ non coniugati ſunt exempti de iure communi à gabellis licet non habeant beneficium. ibid.1
Limita. ibid.2.& 3
Clerici beneficiati, ſeu alias exempti, & gaudentes priuilegio immunitatis ſunt exempti, etiam quoad exactiones pro neceſſitatibus publicis,& communibus. ibid.11
Clerici promoti ſine titulo, ſunt ipſo iure ſuſpenſi ex conſtitutione Sixti V. I.108.34
Cuius abſolutio reſeruatur Papæ. ibid.35
Clericus in minoribus non ſolum poteſt liberè alienare patrimonium,etiamſi ad illius titulum ſit promotus,ſed etiam reſignare beneficium,licet non habeat vnde viuere poſſit,nec facta de eo mentione. I.121. 203.
Clericalis ordo confertur per primam tonſuram, ſecundum Canoniſtas contra Theologos,licet non ſit Sacramentum. II.2.2
De quo,& quot ſunt ordines,remiſſiuè. ibid.5
Clericatus eſt prima, & præcipua qualitas inter eas,

quas habere debent ij quibus beneficia conferuntur. ibid.1
Clericatus quamuis tempore præsentationis omnino requiratur,non tamen requiritur, quod tunc præsentatus incedat in habitu clericali, ex constitutione Sixti V. quæ solum id requirit tempore collationis, quamuis ex ea teneatur statim dictum habitum assumere. II.5.39
Clericatus quomodo probetur,qui cum sit qualitas extrinseca,non præsumitur. II.16.138
Resoluitur probari, non solum literis testimonialibus Episcopi, (seu titulo ordinum, sed etiam testibus. ibid.139
Etiam de publica voce & fama: nam sufficit probatio de communi reputatione,& fama,& per argumenta,& indicia,seu coniecturas,& per semiplenas,& leues probationes probatur. ibid.140
Et ita seruat Rota in possessorio,& petitorio.ibid.141
Contra Rebuffum, & alios relatos. ibid.142
Clericatus quod probetur communi reputatione præsumptionibus, & indiciis, non procedit in materia obiectiua. ibid.144
Aut vbi præsumptio est contra aliquem,puta,quia est illegitimus, qui debet probare suum clericatum per literas,nec sufficit communis reputatio,& fama.ibid. 145
Nisi probetur dispensatio,quæ non probatur per narratiuam literarum ordinaria. ibid.146
Constando enim de dispensatione clericatus illegitimi probatur per communem reputationem,sicut clericatus legitimi. ibid.148
Adducitur resolutio Rotæ. ibid.149
Et ita poterit procedere quædam decisio Rotæ relata. II.17.150
Licet contrarium dicatur alia decisione relata. ibid. 151
Clericatus probatur etiam vnico teste. ibid.154
Etiam in iudicio, quando lis esset super beneficio. ibid.155
Contra Rebuffum,& alios relatos. ibid.156
Clericatus probatur solo sigillo Episcopi recognito, etiam collatus non subdito. ibid.157
Clericatus illegitimi probatur concurrentibus aliquibus coniecturis cum fama. ibid.152
Et in iudicio possessorio restitutionis sufficeret illegitimo probare clericatum per reputationem, & actor illegitimus non tenetur dare literas sui clericatus ex Rota. ibid.153
Clericatus an probetur per literas, seu ostensionem superiorum ordinum puta Sacerdotij, seu Diaconatus, II.17.158
Et non probari tenent Rebuffus, & alij,quia per saltum posset esse promotus,quo casu non valet prouisio ei facta de beneficio. ibid.159
Nam per saltum promotus est irregularis. ibid.160
Quamuis aliqui dicant eum suspensum. ibid.161
Non tamen est irregularis respectu ordinum inferiorum, quos legitimè susceperat: nam ab vsu illorum non est suspensus. ibid.162
Vnde valeret prouisio ei facta de beneficio non requirente alium ordinem,&c. ibid.163
Contrarium tenetur in dict.difficultate,nempe quod ad probationem clericatus,& Minorum Ordinum,satis sit probare,& ostendere maiores. ibid.164
Et adducuntur ad id resolutiones Rotæ. ibid.165
Et procedit etiam in clericatu illegitimi. II.18.169
Et respondetur Bartolo in cõtrariũ allegato. ibid.170
Clerici appellatione venit simplex clericus primæ tonsuræ,etiam in capellaniis,in quibus clerici generaliter vacantur. II.11.90
Clerici ciuitatis ipsius præferendi sunt exteris aliis in concursu ad parochiales,dummodo in maxima scientia non præcellant extranei. II.62.9
Clerici concubinarij notorij, quod non sint suspensi a beneficio,sunt qui tenent, & vsus, & consuetudo est pro hac sententia. II.97.52
Supposito,quod non sint à iure suspensi ab officio, suspensione,censura,nec etiam à benefic. ibid.53
Et supposito quod ita essent ab officio suspensi, verius est, non esse à beneficio suspensos. ibid.54
Respondetur c.præter,32.dist. ibid.55
Si quis à modo 81.dist. ibid.56
Clerici concubinarij,an sint priuandi beneficiis, & de pœnis concubinariorum remissiuè. II.98.63
Clerici concubinarij notorij cum non sint suspensi à beneficio, suspensione, censura, saltim ex consuetudine, valebit collatio beneficij eis facta. ibid.60
Quamuis clericis concubinariis,etiam non notoriis, non debent beneficia conferri ex defectu morum. ibid.61
Nec debent præsentari ad beneficia, & si præsentarentur, & opponeretur de concubinatu,seu fornicatione, præsentatio non procederet, nisi essent emendati. ibid.62
Clerici concubinarij, an sint priuati, seu priuandi beneficiis, resoluitur, non esse priuatos, nec priuandos, seu deponendos, sed suspensionis pœna puniendos. II.356.181
Nisi fuerint moniti, & ad secundam, vel tertiam monitionem non destiterint: nam tunc sunt priuandi beneficiis. ibid.182
Et hodie debet præcedere tertia monitio, ex Concil. Trid.sess.25.c.14.vbi præfigitur ordo, & modus procedendi, & puniendi concubinarios. ibid.183
Et adducitur resolutio Rotæ. ibid.184
Et de pœnis concubinariorum qui sunt videndi.ibid. 185
Et videnda Concilium,& declarationes Sanct. Congregat.positæ. ibid.186
Clerici concubinarij hodie à iudicibus Ecclesiasticis non puniuntur, vt præcepit sancta Synodus Concil. Trid.& vt monet Pius V.nec puniunt concubinarios iuxta formam Concilij, sed semper contra eos vtuntur pecuniariis pœnis, quæ non causant emendationem,& correctionem delinquentium,sed potius scandalum,& notam. II.357.188
Clerici coniugati,an & quando gaudeant priuilegio fori,remissiue. II 50.6
Clerici etiam primæ tonsuræ habentes beneficium etiam simplex, aut etiam ius in illo,vel ad aliud,seu pensiones percipientes, debent tonsuram, & habitum clericalem, vestes scil. talares iugiter deferre, alias ipso facto sunt priuati omnibus beneficiis, &c. ex constitutione Sixti V. de habitu & tonsura. II. 3.18
Clerici quod sint actu in habitu clericali, & tonsura incedentes tempore collationis beneficiorum, hodie requiritur, ex constitutione Sixti V. de habitu & tonsura, alias collatio est nulla. ibid.15
Et decretum irritans quod in fine habetur, refertur ad omnia præcedentia. ibid.16
Et cum sit in iure positum, ligabit etiam ipsum Papam,nisi ex certa scientia contra fecerit. ibid.17
Clerici suspensi ab officio,esto quod vera esset illa sententia,quod sunt suspensi à beneficio, tamen supposito, quod clerici concubinarij notorii non sunt ab officio suspensi censura,non potest dici, quod sint à beneficio suspensi. II.97.57
Sed absolutè verius est suspensum ab officio, siue à iure,siue ab homine,non esse suspensum à beneficio, quoad ea, quæ competunt non interessentibus diuinis, nisi aliud constet ex mente disponentis. ibid.58
Et suspensus ab officio si interfit diuinis, quamuis peccet,lucratur distributiones. II 98.59
Clericos concubinarios notorios sunt qui tenent non esse suspensos, vera suspensione censura directè inducta in pœnam,sed suspensione ratione cuiusdam honestatis

neſtatis ab ipſo canone facta ob decorem potius quam in pœnam directam criminis, vel principaliter à Deo,& à Canone per approbationem, & ſic celebrantes non effici irregulares. II.95.19
Et reſpondetur cap.præter,& c. ſi qui ſunt.32.diſt.& c.ſi de cohabit.cler. ibid.25
Quod magis obſtat eſt declaratio Sanct. Congregationis. ibid.31
Et dato quod iſta ſuſpenſio eſſet vera cenſura de iure,poteſt dici eam iam non eſſe in vſu. ibid.32
Et ad declarationem S. Congregetionis dici poteſt, reſpondere de iure,& non tollere conſuetudinem.II. 96.35
Clericum qui narrat Abulenſem,ſeu oriundum Abulenſ. debet id verificare, maximè quando ibi impetrat beneficium. II.63.29
Ad cuius verificationem non ſufficit habere ibi beneficium,vel domicilium, etiamſi habuerit domicilium per decem annos,& vltra. ibid.30
Et quamuis is poſſet dici naturalis ciuiliter, & impropriè,ortus tamen, ſeu oriundus nullo modo dici poteſt. ibid.31
Et quando quis diceret ſe naturalem Abulenſem,intelligendum erat de naturalitate ratione natiuitatis ſeu originis. ibid.32
Coadiutor an teneatur recitare. I.134. n.107. 108. & 109
Coadiutor ſolet Eccleſiis,& beneficiis concedi,& aliquando cum futura ſucceſſione. I.252.1
Coadiutoria duplex eſt. ibid.2
Et de ejus materia. ibid.3
De temporali agitur. ibid.4.& 5
De perpetua vero. ibid.13.& 16
Coadiutores poſſunt deputare Epiſcopi,etiam tanquam Apoſtolicæ ſedis delegati,illiteratis & impediris parochialium Rectoribus,appellatione, & exceptione remota. ibid.7
Quæ deputatio ad eum ſpectat qui poteſt inſtituere concurſum. ibid.8
Nec dicetur attentata etiamſi ſit executa poſt appellationem,vt reſoluit Rota. ibid.9
Nam ſolum tollitur, quoad effectum ſuſpenſivum, ibid.12
Limita vt. ibid.11.& 12.
Coadiutoriæ ante Concil. Trid.cum futura ſucceſſione ſolebant à Papa concedi. I.253.22
Tamen à Concil.Trid.ſunt ſublatæ. ibid.23
Poſtea tamen conceſſæ fuere à tempore Sixti V.abſque derogatione Concilij. ibid.24
Patitur tamen difficultates. ibid.25
Et reſpondetur Concilio. I.254.30.cum ſeqq.
Vbi ponitur reſolutio Rotæ,
Et Motus proprius Pij V. ibid.36
Coadiutoriarum hodiernarum formula refertur. I. 256. 53. & 54
Coadiutor an teneatur (principali volente pro ea deſeruire) ad damnum, & intereſſe ſubſequutum.ibid. 55.& ſeqq.
Reſoluitur affirmatiuè. ibid.57
Et eo abſente, vel ægrotante, an poſſit pro eo deſeruire, abſque eius conſenſu,aut eo nolente.ibid.58. cum ſequentibus.
Coadiutorem habens,an ſit habendus pro præſente,ratione infirmitatis, vel alterius legitimi impedimenti. ibid.61.cum ſeqq.
Et reſoluitur quod ſic:
Coadiutori an ſit aſſignanda eadem ſedes principalis,& cum eadem antiquitate. I.257.65.cum ſeqq.
Et an in ingreſſu teneatur fabricæ ſoluere, quod eſt ſolitum ſoluere per nouos Canonicos. I. 258. 78
Et vide etiam. I.260.110
Coadiutor an poſſit gaudere menſibus datis cauſa recreationis. I.258.79
Et dic quod ſic.
Coadiutor ægrotans,vel alias legitimè impeditus habetur pro præſenti. ibid.80
Quando tempore impedimenti ſuperuenientis erat actu ſerviens,vt. ibid.81
Coadiutor an poſſit(principali excommunicato)inſeruire,& lucrari fructus. ibid.83.cum ſeqq.
Coadiutor an habeat vocem actiuam, & paſſiuam in Capit. ibid. 87.& ſeq.
Dic quod ſic.
Coadiutorem habens, an poſſit ſe iuuare beneficio iubilationis. I.259.89
Et quomodo intelligatur indultum coadiutori conceſſum,quod gaudeat regula de triennali. ibid.90
Coadiutor in Eccleſiis vbi ſunt adiuncti,an ſit puniendus cum illis. ibid.91
Coadiutor qui non eſt in ſacris, ſed ſolum in minoribus an gaubeat priuilegio fori,ſtante Concil.ibid.97 & ſeqq.
Et an teneatur deferre habitum, licet non ſeruiat. ibid.99.cum ſeq.
Et recitare, & ſacris ordinari ad titulum coadiutoriæ.I.260.102
Coadiutor ſeruiens pro coadiuto, an debeat exire de Capitulo,in quo tractatur de negotiis ipſius coadiuti. ibid.103
Et an ambo poſſint eſſe in Eccleſia, & ſeruitio ejus. ibid.107.cum ſeq.
Et an Canonicus coadiutor Dignitatis lucretur veſtuarium in Eccleſiis, in quibus Canonici veſtuarium lucrantur,ſeruiendo pluribus diebus,quam obtinentes Dignitatem. ibid.114.cum ſeq.
Et quid è conuerſo. ibid.117
Coadiutoria, an inducat incompatibilitatem, I. 261. 123
Reſouitur negatiuè.
Et an coadiutor poſſit cedere coadiutoriæ inuito coadiuto. I.262.125
Et an eius confeſſio noceat coadiuto, vel è contra. ibid,127
Et quid ſi tempore datæ coadiutoriæ,coadiutus eſſet mortuus,an ſucceſſio locum habeat. ibid.131
Reſoluitur quod non, contra Gonzalez.
Limita tamen vt. ibid.4
Et dec Rotæ. I.265.148.vſque ad.n.153
Coadiutoriam impetranti, narranti ætatem & alia impedimenta coadiuti,non ſufficit probare impedimentum ætatis tantum,ex Rota. I.666.194
Collector Subcollectorem ſecundum deputando, primum reuocare videtur. I 406.366
Collegium Cardinalium ſede vacante non poteſt beneficia conferre. I 428.6
Coadiutoriam habens ante Concilium Trid.cum futura ſucceſſione in Eccleſia paterna, an poſſit ſuccedente vacatione poſt Concilium ſuccedere in tali beneficio vigore coadiutoriæ. II.39.81.cum ſeq.
Collatio beneficij facta ordinato prima tonſura ab alieno Epiſcopo ſine dimiſſoriis eſt nulla. I.14.141
Quia eſt ſuſpenſus maxime hodie ex Concilio Tridentino. ibid.142
Et reſeruatio penſionis. ibid.143
Et reſolutio Rotæ. ibid.144
Collationem beneficij habens acceptam tenetur recitare,licet nondum acceperit poſſeſſionem,nec per eum ſteterit. I.133.92
Et contraria ſententia diſcutitur. ibid. 93. vſque ad n.96
Collatio quid ſit. I.228.3
Et quid inſtitutio quæ ſub ea comprehenditur. ibid.4
Collatio eſt duplex neceſſaria & voluntaria, & quæ vtraque ſit. ibid.5
Collatio libera ad effectum alternatiuæ illa dicitur,quæ poteſt fieri à ſolo Epiſcopo, abſque alterius diſpoſitione,tentatione,vel conſilio aut alias. I.423.475

Index.

Vel quando collator tenetur conferre certo generi perſonarum. ibid.476
Collatio beneficiorum Curatorum reſeruatur Papæ,per verba regulæ ibi,cum cura. I.430.508
Non tamen tollitur concurſus. ibid.509
Et intellige de beneficiis perpetuis, non de manualibus,ſecularibus,ſiue regularibus,vt.ibid. 510.& 511
Collatio beneficij vacantis in menſe alias Apoſtolico, ſede Apoſtolica vacante, facta ab Epiſcopo ignorante vacationem dictæ ſedis valet. I.478. 772
Ad quod conducit reſolutio Rotæ relata. I.479.773
Collatio vbi ad Epiſcopum, & Capitulum ſimul pertinet.Capitulum habet vnam vocem,& Epiſcopus ſolus aliam dimidiam. I.508.27
Et ſic ſi ſe non concordauerint,ſed in diſcordia contulerint, neutra collatio valet contra Hoſtien. cuius doctrina reprobatur communiter. ibid.28
Quo caſu ſi Papa prouidet, prouiſus à Papa dicetur habere potius ius,& eius prouiſio erit bona.I.509.32
Collatio præbendæ ſpectantis ad collationem Epiſcopi & Capituli,facta ab Epiſcopo valet, non contradicente capitulo infra ſemeſtre,& è contra,quia poteſt fieri ſeparatim. I.511.42
Et ponitur deciſio Rotæ. ibid.43
Et interim erit ius conſiderabile quæſitum prouiſo, vt. ibid.44
Collatio vbi ſpectat ad Epiſcopum,& Capitulum,poteſt Epiſcopus conuocare Capitulum, & cogere id congregari,ad prouiſionem faciendam. I.512.52
Quamuis alias non poſſet ſi de eius vtilitate tractaretur,vel ſuorum. ibid.53.& ſeq.
Collatio de iure in beneficis minoribus Eccleſiarum inferiorum,pertinet ad Epiſcopum,etiam ſine Conſilio Capituli, ſaluo iure patronatus. I. 540. 235
Etiam ſi ſint Eccleſiæ Cathedralis, ſecundùm Abbatem. ibid.236
Quod non procedit in portionibus & aliis beneficiis participantibus de menſa. ibid.237
Maiora autem beneficia Epiſcopus cum conſilio Capituli conferre debet. ibid.238
Ex generali tamen conſuetudine Epiſcopi in nullis beneficiis extra Cathedralem ſitis requirunt conſilium Capituli, quæ conſuetudo valet. ibid.239
Collatio beneficiorum facta per Epiſcopum putatiuum, qui ſe gerit pro Epiſcopo & Prælato, ſed ex aliquo defectu non eſt vere Prælatus, an valeat. I.544.276
Reſoluitur valere,l.Barbarius. ibid.277
Limita vbi aliquis eſt intruſus in dignitate reſeruata. ibid.278
Quamuis Ægidius contra teneat. ibid.279.& ſeq.
Secundo limita niſi authoritas ſuperioris deeſſet, & titulus ab eo collatus quamuis inualidus ex aliquo defectu occulto. I.545.281
Quidquid Bart. & alij teneant communem errorem ſufficere,cum poſſeſſione officij. ibid.282
Et text. in l. 1. C. de teſtam. interpretatur. ibid. 283
Et non cuiuſlibet ſuperioris authoritas requiritur, ſed legitimi. ibid.284
Et traditur reſolutio Rotæ. ibid.285
Et quid ſi vitium ſeu defectus,non eſt in materia, id eſt,in perſona electi,ſed in forma. ibid.286.cum ſeq.
Declara tamen vt non procedat hæc limitatio, quando per decennium quis ſe geſſit pro habili. I. 546. 289
Collatio quando eſt adminiculata cum aliquali probatione poteſtatis Vicarij valet,& valent etiam geſta per prouiſum à Vicario,nam tunc tribuit titulum coloratum. I.547.309.
Collatio facta à Prælato putatiuo,& alia geſta per eum non valent, in fauorem ſcientium impedimentum Prælati. ibid.310
Quamuis alij mero iure valere, ſed eſſe retractandam defendant. ibid.311
Quod intellige vt. ibid.312.& ſeq.
Collationes,& electiones factæ à Prælato putatiuo iure priuato, & ratione priuati officij, non valent. ibid. 314.cum ſeq.
Etiam ſtante extrauag. Ad euitandam. I.544.321
Collatio facta ab excommunicato ratione publici officij non occulto,ſed publico non tamen notorio,aut denuntiato,an ſit valida. ibid.322
Reſoluitur non valere. ibid.324.cum ſeqq.
Et ſic procedit deciſio Rotæ relata. ibid.326
Collatio facta à Prælato qui commiſit aliquod delictum,ob quod ipſo iure, & facto ſit priuatus Prælatura,puta hæreſim,an valeat. I.549.328
Reſoluitur valere quandiu priuatio eſt occulta. ibid. 329.& ſeq.
Quamuis aliquis contra. ibid.330
Quod intellige etiam ſi Prælatus eſſet accuſatus de dicto crimine. ibid.334
Non obſtante doctrina Bart.cui reſpondetur.ibid.335
Etiamſi eſſet condemnatus, & depoſitus per ſententiam, ſi tamen ab ea appellauit, nam pendente appellatione fungi officio minimè prohibetur.ibid.338
Secus ſi non appellauit,quamuis ſententia ſolum eſſet declaratoria criminis. ibid.339
Collatio,præſentatio,vel electio ad eum petinet qui eſt in quaſi poſſeſſione conferendi,præſentandi,vel eligendi, quod ſufficit: quia ſunt fructus eorum, qui ad bonæ fidei poſſeſſorem pertinent. I. 552. 1. cum ſeqq.
Etiam ſi in conſequentiam, & non principaliter ſit in poſſeſſione. ibid.9
Quamuis Sahagun contradicere videatur. ibid.10
Collationis pertinentia ad inferiorem Epiſcopo ad quem de iure non ſpectat, probatur per famam, & communem reputationem. I.565.144
Quod intellige quando ſuper ea directè non agitur, nec pronuntiandum exiſtit, & cum ordinarius non eſt in cauſa, vel prouiſus ab eo alius à Papa,vel Legato, vt. ibid.145
Nam quod non ſufficeret contra ordinarium voluit Rota. ibid.146.cum ſeqq.
Secundo intellige,vt. I.566.n.150.151.& 152
Collatio neceſſaria ea dicitur,quæ debetur certo generi perſonarum, ſeu certæ perſonæ. I.580.73
Et reprehenditur Corraſ. ibid.74
Et ideo quando Patronus præſentaſſet plures æquè idoneos poſſet Capitulum ſede vacante inſtituere quem maluerit. ibid.75
Collationem Parochialium, etiam hodie neceſſariam non eſſe,(quia tota radicatur in voluntate Epiſcopi) tenuit Rota. I.581.85
Quod fundamentum videtur magis iuridicum ex conſtitutione Pij V. ibid.84
Collatio parochialis vacantis,ſede Epiſcopali vacante, in menſe Ordinarij de iure reſeruatur ſucceſſori Epiſcopo,& ſic Dux Albanus virtute ſui indulti,non potuit præſentare ad parochialem vacantem, ſede Epiſcopali vacante in menſe Septembri, ex Rota. ibid.87
Hodie tamen ſecus erit per rationem de qua. ibid.88
Et amplia. ibid.89.& 90
Collatio beneficiorum,an ſicut poteſt fieri extra diœceſim,poſſit etiam fieri inſtitutio præſentati,ſeu confirmatio electi. I.600.138
Et reſoluitur cum Lambertino. ibid.241
Collatio beneficij facta à Vicario Epiſcopi reuocato per mortem Epiſcopi,ſtante eius ignorantia valet. I. 602.175
Ex Collatione facta ab Ordinario ſpreto patrono infra tempus præſentandi, interim videtur quæſitum ius conſiderabile prouiſo, ita vt non valeat prouiſio Papæ alteri poſtea facta, non facta mentione de illa. I.635.242

Quam

Quamuis contrarium teneat Rota. ibid.243
Cuius ſententia procedit, vt. ibid.244
Et in prouiſione facta à Papa ſine derogatione iuris Patronatus laicorum, vt. ibid.245.cum ſequent.
Et in prouiſione facta à Nuncio, vel Legato. I.637. 248
Et in omni caſu quo fieret deuolutio ad Epiſcopum. ibid.249.cum ſequent.
Et quando collatio eſt facta iure ordinario & originali, ſecus ſi iure deuoluto, nam tunc non teneret, ex quo deuolutio nondum erat facta. ibid.252
Et tandem ſi Ordinarius ſciens beneficium eſſe iuris patronatus confert, non autem ſi ignorauerit. ibid. 253
Quæ declaratio nimis reſtringit. ibid.254
Collatio aut fit cum conditione, modo, ſeu pacto præſtandi poſtea iuramentum, & tunc eſt ſimoniaca, & nulla. II.129.39
Aut ante collationem exigitur dictum iuramentum, & tunc collatio non videtur ſimoniaca, nec exactio iuramenti illicita. ibid.40
Niſi fortè ille à quo exigitur, habeat ius ad beneficium. ibid.41
Quod tamen non videtur militare in parochialibus, quæ prouidentur in concurſu, &c. ibid.42
Nec videtur iſtud iuramentum inualidum, contra Flam. Pariſ. ibid.43
Collatio beneficij facta imperito ſeu illiterato, an ſit nulla ipſo iure. II.53.12
Reſoluitur eſſe nullam, intelligendo non de his, qui non habent ſcientiam competentem requiſitam, vt licite conferatur beneficium, ſed de penitus illiteratis, & imperitis, ita quod neſciant legere. ibid. 13
Adducuntur, & examinantur declarationes Gonzalez circa hoc. II.54.20
Collatio beneficij facta infami ſeu criminoſo, an ſit nulla ipſo iure. II. 58. 38
Ponitur ſententia tenentium eſſe nullam. ibid.39
Quæ fundatur. II.59.43
Contraria ſententia ponitur. ibid.47
Quæ fundatur. ibid.48
Eo præcipuè, quod non eſt text. qui conuincat nullitatem talis prouiſionis, nam eſto, crimen inducat priuationem beneficij, ſiue per ſententiam, ſiue ipſo iure, & ob id alia non debeat admitti, tamen non ideo prouiſio eſt nulla, nam in priuatione ipſo iure non veniunt beneficia poſtea acquiſita. ibid.49
Et hæc ſententia tenetur, omiſſa diſtinctione Navarri, & Couarruu. quæ iure non probatur. ibid.51
Et procedit etiam in collatione facta à Papa etiam ad inſtantiam partis. ibid.53
Et etiam in prouiſione facta virtute literarum ad vacatura. ibid.57
Reſpondetur fundamentis contrariæ ſententiæ. II. 60. 59
Collationem beneficij factam clericis concubinariis ſeu fornicariis notoriis eſſe nullam. II.94.7
Nam ij ſunt ſuſpenſi ab officio, & eorum officio audire eſt prohibitum. ibid.8
Etiam in minoribus conſtituti, contra aliquos. ibid. 9. & 10
Ponitur declaratio Sanctæ Congregationis. II.95.11
Atque ideo ſi celebrant, ſunt irregulares. ibid.13
Et ſunt etiam ſuſpenſi à beneficio. ibid.15
Collatio beneficij ſine diminutione fieri debet. II. 125.121
Collatio beneficiorum, quæ dignioribus ſunt conferenda, quamuis debeat fieri inſtar diſtributiuæ iuſtitiæ, tamen ibi non eſt vere, & propriè diſtributiua iuſtiia etiam minus principaliter: nec eligens dignum omiſſo digniore peccat peccato acceptionis perſonarum propriè ſumptæ contra iuſtitiam diſtributiuam, ſed ſolum peccato iniuſtitiæ contra commutatiuam iuſtitiam, & fidelitatem ex officio debitam Eccleſiæ. II.113.51.& 52
Vnde ſi ex omiſſione digniotis ſequerentur aliqua damna, vel intereſſe, teneretur ei ad reſtitutionem illorum, exemplo œconomi. ibid.53.& 54
Quod ſolum procedit in beneficiis, quæ ſine edicto & oppoſitione prouidentur, ſed etiam quæ prouidentur per edictum & oppoſitionem. ibid.55
Niſi fortè in edicto promitteretur collatio digniori. ibid.56
Quæ tamen non videtur promitti dicendo, quod ſeruabitur vnicuique ſua iuſtitia. ibid.57
Quamuis oppoſitores deſcripti, & concurrentes in tempore præſtituto habeant ius ex iuſtitia commutatiua, vt vni ex illis prouideatur, alias teneretur callator ad reſtitutionem. ibid.58
Et quomodo ſit facienda iſta reſtitutio. ibid.59.& 60
Collatio beneficiorum poſt reſignationem, quæ in permutatione debet interuenire, requiritur. II.277.85
Collatio beneficij poteſt eſſe cõditionalis, ſi conditio inſit de iure, puta ſi vacat beneficium, ſub qua ab ordinario etiam ignorante mortem, ſeu vacationem, collatio fieri poteſt. II.127.4
Et etiam electio. ibid.5.& 6
Quamuis in electione contrarium teneat gloſſa, & alij. ibid.7
Quorum opinio procedet in conditionibus de futuro, quamuis tacitè inſint. ibid.8
Et in conditione de præterito, aut de præſenti, quæ tamen non ineſt, quæ vitiabit electionem, quamuis non collationem, quæ ſolum vitiabitur ex conditione ſuſpenſiua. ibid.9
Collatio beneficij facta electo in Epiſcopum ante confirmationem valebit, & vacabit poſt confirmationem, ſicut alia obtenta: nec per illius aſſecutionem ius per electionem quæſitum perditur. II.326.47
Collatio beneficij requiritur quod purè fiat, non conditionaliter, nec alternatiuè. II.127.1
Nam caput 2. de electione in 6. habet locum in collatione, ſeu prouiſione. ibid.2
Collatio clandeſtina, & ſecreta quamuis valeat, requiritur tamen ad eius probationem, vt fides de ea quoquomodo fieri poſſit per inſtrumenta, vel teſtes, quibus probatur collatio. II.141.10
Quæ iuxta ſtylum Palatij, & Curiæ Romanæ non probatur literis ordinarij, ſeu legati ſuo ſigillo ſigillatis contra impetrantes, ſeu prouiſos Apoſtolicos, & in eorum præiudicium ad euitandas fraudes, &c. etiam ſi eſſent nominati teſtes, ſi Secretarius non eſſet Notarius, vel ſi teſtes non eſſent ſubſcripti. ibid.11
Circa quod adducuntur variæ reſolutiones, & deciſiones Rotæ. ibid.15
Quarum ſumma ponitur. II.142.27
Collatio copulatiuè fieri non debet, ne duo in eodem beneficio intitulentur, aut beneficij diuiſio fiat. II. 130.49
Collatio excommmunicato facta de iure eſt nulla. II. 84. 4
Etiamſi ſit facta motu proprio. ibid.5
Et ideo non præſtat titulum coloratum, & ſic poſſeſſio illius non eſt reſtituibilis conſtando ex actis, quod collatio fuit facta excommunicato. ibid.6
Licet ſecus ad effectum regulæ de triennali. ibid.7
Collatio facta à ſecundo collatore ante factam deuolutionem non valet, nec conualeſcit, etiamſi primus non conferat intra tempus. II.218.31
Etiamſi collatio ſit facta ſimpliciter, non dicendo iure deuoluto, quamuis ſecus ſit in collatione facta ab ordinario de beneficio iuris patronatus, ſpreto patrono. ibid.32
Collatio facta Epiſcopo dignitatum vel beneficiorum, an valeat, reſoluitur quod non, niſi fiat ex diſpenſatione Papæ, aut ex iuſta & neceſſaria cauſa. II. 326. 44
Epiſcopo tamen titulari, vel qui renuntiauit Epiſcopat.

Index.

pat. facta collatio præſertim de beneficiis ſimplicibus valebit contra Card. & Burſat. ibid.45
Et reſeruatio penſionis facta mentione de Epiſcopatu. ibid.46
Collatio facta indigno cum non ſit nulla, & ipſe indignus non teneatur fructus reſtituere, ſed illos faciat ſuos ratione tituli, videtur etiam conferentem non teneri illos reſtituere, ſed ſolum ad damna inde ſecuta. II.54.28
Et prædicta ſententia procedere poſſet, quando collatio eſſet nulla, & quando non eſſet titulus beneficij, ſed merum ſalarium, &c. in quibus etiam ipſe indignus teneretur reſtituere fructus, ſiue emolumenta officij, &c. ibid.29.& 30
Collatio facta non idoneo ſcientia, moribus, & ætate, ſeu facta indignis ex quatuor defectibus, de quibus in cap. cum in cunctis de electione, an ſit nulla. Vide *verb.* Abbat. doctrina.
Collatio non conualeſcit per ſequentem abſolutionem. II.84.8
Et procedit etiam in collatione facta excommunicato occulto, & ignoranti, etiam probabiliter, & inuincibiliter ſe eſſe excommunicatum, nam adhuc collatio eſt nulla. ibid.9
Collatio non conualeſcit per ſequent. abſolutionem, etiam in foro conſcientiæ, in quo beneficium excommunicati ab ipſo retineri non poteſt. ibid.10
Quæ doctrina, & ampliatio procedit, etiamſi excommunicatio ſit iniuſta, contra Suarez. ibid.11.& 12
Quamvis ſecus ſi excommunicatio ſit nulla. ibid.13
Collatio non conualeſcit, etiam in electione, & præſentatione, ſeu nominatione. ibid.14
Collatio non conualeſcit per ſequentem abſolutionem in permutatione beneficiorum facta per excommunicatum, quæ non valet. ibid.15.& 16
Sed quamvis non valeat quoad excommunicatum, tenet tamen quoad non excommunicatum compermutantem. ibid.17
Et non valet collatio facta excommunicato ex cauſa permutationis, quamvis tempore reſignationis, & admiſſionis non eſſet excommunicatus. II.85.18
E conuerſo ſi tempore collationis non erat excommunicatus valebit collatio, & permutatio, quamvis tempore reſignationis, & admiſſionis ordinarij eſſet excommunicatus. ibid.19
Quamvis ſi fieret coram Papa, ſeu legato reſignatio etiam ex cauſa permutationis in fauorem excommunicati, ſine abſolutione ad effectum, quæ dari ſolet, non valeret admiſſio in fauorem illius. ibid.20
Collatio non conualeſcit per ſequentem abſolutionem, non ſolum in quibuſvis beneficiis Eccleſiaſticis, ſed etiam in quacunque dignitate, & officio Eccleſiaſtico, etiam temporali habente vſum iuriſdictionis, ſeu ordinis. ibid.22
Nam horum eſt incapax excommunicatus, quia eſt incapax vſus iuriſdictionis, & ordinis ad quem ordinatur. ibid.23
Et idem eſt eadem ratione in dignitatibus, ſeu officiis non Eccleſiaſticis habentibus iuriſdictionem, nam etiam horum collatio facta excommunicato, ſeu electio eſt nulla, contra Suarez. ibid.24.& 25
Licet ſecus vbi obueniunt ſucceſſione, ſeu ratione bonorum, vel maioratus. ibid.26
Collatio non conualeſcit, etiam in excommunicato minori excommunicatione: nam collatio, electio, ſeu præſentatio illi facta eſt nulla. II.85.27
Etiamſi electores, vel collatores eum excommunicatum probabiliter ignorarent. ibid.28
Quamvis alij aliter teneant. ibid.29
Vbi reſpondetur cap. final. de clerico excommunicato, ibi, ſcienter.
Collatio non conualeſcit per ſequentem abſolutionem, etiam in penſione. ibid.34
Collationem palam fieri, & non clandeſtine, an neceſſario requiratur. II.141.1
Reſoluitur, quod licet collatio facta clandeſtinè, & ſecretè, ſuſpicione non careat, non tamen eſt nulla, ſed valet nec ideo eſt irritanda: & etiam facta de nocte, licet ſpeciale ſit in electione, quod facta clandeſtine, & de nocte non valeat, in ea dumtaxat in qua ſeruanda eſt forma cap. quia propter de elect. alias enim etiam facta occultè, & clandeſtine valet, ſicut collatio. ibid.n.2.3.4.& 5
Collatio parochialis non valeret ſic facta, confero tibi ſi intra annum te feceris ad Sacerdotium promoueri, valeret tamen, ſi diceretur, dummodo infra annum te facias ad Sacerdotium promoueri. II.127.12.& 13
Adducitur reſolutio Rotæ.
Collatio parochialis tenet ab ordinario facta habenti aliam ſub conditione, ſi primam reſignauerit, ſeu dimittat, ſecundum Abb. quia iſta conditio tacitè inerat de iure. II.128.22
Ponitur reſolutio Rotæ. ibid.23
Et ſecus eſſet, ſi conditio tacitè non ineſſet, vt quia primum non erat vacaturum ipſo iure. ibid.24
Quamvis penſio bene poſſet reſeruari per Legatum, vel Epiſcopum ſub conditione, vt cum primum habuerit beneficium, cenſeatur caſſa. ibid.25
Collatio præbendæ pœnitentiarij, ad quem pertineat, vbi præbenda eſt annexa dignitati, ſeu officio alicuius Eccleſiæ. Vide *verb.* annexio.
Collatio rectè conualeſcit per ſequentem abſolutionem in beneficij iam collati, vel ſub ſua expectatiua cadentis, acceptatione facta ab excommunicato, quæ valida eſt. II.85.35
Et ratio eſt, quod acceptatio ius titulumque non tribuat, ſed potius ad factum, quam ad ius pertineat. ibid.36
Beneficium tamen acceptatum vigore expectatiuæ non poteſt ei conferri ante abſolutionem, ſed collatio ſuſpendetur. ibid.37
Et reſpondetur difficultati, quam mouet Couarru. quod acceptatio beneficij iam collati, iuris in re acquiſitionem inducere videtur. ibid.38
Et iuxta dicta eſt accipiendus Caietanus. II.86.44
Collatio rectè conualeſcit in prouiſione facta in fauorem excommunicati à Papa, vel Legato, cum clauſula abſolutionis à cenſuris ad effectum gratiæ conſequendum in literis Apoſtolicis apponi ſolita. II.87.59.& 60
Vbi referuntur agentes de iſta clauſula, quæ non prodeſt inſordeſcentibus nec irregulari. ibid.61
Collatio rectè conualeſcit, vt poſſit quis poſt abſolutionem retineri beneficium, tempore excommunicationis collatum, ſi cum eo fuerit diſpenſatum. II.88.73.
Quæ diſpenſatio ab Epiſcopo fieri poteſt. ibid.74
Et diſpenſatione facta non requiritur alia collatio. ibid.75
Collatio rectè conualeſcit in poſſeſſione capta ab excommunicato, quæ valida eſt. ibid.89
Collatio requiritur quod non ſit ſurreptitia, alias non tenet. II.132.1
Nam ſurreptio vitiat gratiam ipſo iure, quamvis reſcripta iuſtitiæ non niſi ope exceptionis. ibid.2
Collatio ſi fiat excommunicato, qui eam acceptauit, ablata excommunicatione, non valebit. II.86.43
Commenda eſt duplex, altera temporalis, & altera perpetua. I.246.7
Commendare non poteſt beneficium inferior Epiſcopo, contra Hoiedam, & Cuchum. ibid.8.cum ſeqq.
Niſi habeat iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem. ibid.12.& 13
Commendari per Ordinarios alia beneficia poſſunt, vltra ſex menſes, etiam ad vitam. I.247.16
Quod intellige, vt ibid.17.& 18.vſque ad n.23
Commenda ob quid ſit inuenta à Rom. Pontificib. traditur. ibid.24.& 25

Index.

Commenda ſola vim habet diſpenſationis, nec requiritur alia diſpenſatio. ibid.29
Eſt enim collatio Papæ diſpenſatoria. ibid.30
Et commenda perpetua,& vnio temporalis,ſunt quædam palliatæ diſpenſationes. ibid.31
Et an Monaſteria, & Dignitates poſſint commendari minoribus.15.ann. ibid.32
Commenda non inducit incompatibilitatem ſicut titulus. ibid.33.cum ſeq.
Amplia vt. ibid.36.cum ſeq. & 40 & 41
Commenda ad vtilitatem perſonæ non eſt proprie & vere commenda,imo cenſetur titulus. I.248.43
Etiam ſi ſit temporalis. ibid.44
Et ideo de ea debet fieri mentio per impetrantem. ibid.45.& 46
Et traditur differentia inter perpetuam & temporalem. ibid.47
Commendatarij huiuſmodi habentur vt Titulares , & iura loquentia de Titularibus procedunt in eis. ibid.48.cum ſequent.
Nec poſſunt remoueri magis quam Titulares.ibid.52
Limita vt. ibid.53.cum ſequent.
Commenda cauſa cuſtodiæ non impedit prouiſionem beneficij,& ſic ea durante currit tempus prouidendi. ibid.59
Etde materia commendæ qui ſint videndi, remiſſiue. I.249.77
Commendatarij , & alij Prælati inferiores habentes quaſi Epiſcopalẽ iuriſdictionem etiã exempti,& nullius diœceſis nõ poſsũt remittere denuntiationes ex declaratione Papæ,& S.Congr.contra Nau. I.592.56
Qua declaratione ſtante in his locis requiritur ad Epiſcopum intra cuius fines eſt locus,vel ad vicinio-rem.ibid.59.& 60
Commiſſio habens clauſulam(ſine retardatione, &c. arbitrio Rotæ)intelligitur prout de iure. I.73.527
Commiſſarius Cruciatæ non poteſt diſpenſare in irregularitate propter ordinum malam ſuſceptionem contracta. I.109.59
Commiſſio facta Vicario,an tranſeat ad ſucceſſorem in in Vicariatu. I.642.28
Reſoluitur tranſire cõtra cõmunẽ.I.642.28.cum ſeq.
Ni ſit facta cum qualitate , ex qua videatur habitus reſpectus ad perſonam. ibid.37.
Communis ſententia,de qua. II.334.8
non poſt admitti,niſi forte ex vſu,& conſuetudine,ſi illam recepit,nec tunc eſſet admittenda , vbi beneficium eſſet collatum,nec vbi priuatio eſſet notoria.II. 335.35
Computatio graduum quomodo ſit facienda, an ſecundum canones,an ſecundum leges. II.103.23
Reſoluitur ſecundum leges.
Conceſſio breuium non eſt contraria decreto Concilij Trid. de prima inſtantia coram ordinariis tractanda. I.681.n.6.7.& 8
Concil.Baſil.quo reſeruationes abolentur fuit concilia-bulum. I.285.188.cum ſeq.
Concilium generale,an poſſit beneficia conferre,& qui id tractent. I.428.1
Concilium in quo Papa præſit poteſt beneficia conferre. ibid.2
Secus ſi ſine Papa ratione ſchiſmatis. ibid.3
Author tamen id Concilium non poſſe credit niſi Papa id ſpecialiter permittat. ibid.4
Et de Papæ & Concilij poteſtate qui ſunt videndi. ibid.5
Concilium Prouinciale non poteſt conferre beneficia Prouinciæ,nec Diœceſanum,beneficia Diœceſis, niſi quatenus is ad cuius diſpoſitionem ſpectant , id permitteret. ibid.7
Conc.Trid.Decretum explicatur. I.123.219.cum ſeq.
Et an procedat in alienatione voluntaria,an vero in neceſſaria. ibid.222.& 223.cum ſeq.
Concilij Lateranenſis vltimi conſtitutio ſub Leone X. ſeſſ.9.§.ſtatuimus,enucleatur. I.126.n.3,4.5.& 6
Conc.Trid.verba de ordinandorum natalibus,& genere iuxta ius antiquum intelligenda ſunt,& per ea Concilium voluit excludere illegitimos filios,aut nepotes hæreticorum,& ſeruos,ac neophytos. I.23.2
Nam Concilium ibi non intendit corrigere,aut alterare iura antiqua circa qualitates promouendorum. ibid.3
Adducitur declaratio S.Congreg. ibid.4
Conc.Trid.hortatur,vt in prouinciis,vbi commode fieri poteſt,dignitates omnes,& ſaltim dimidia pars canonicatuum in Cathedralibus Collegiatis inſignibus conferantur tantum Magiſtris , vel Doctoribus , aut Licentiatis in Theologia,vel Iure Canonico.II.55.44
Et cum Concilium hortetur,non autem præcipiat,id non eſt inducendum ex neceſſitate , nec per Concilium Prouinciale ſtatui poteſt ſecundum S. Congregat.cuius declarationes ponuntur. ibid.45
Et ſic Decreta Concilij Prouincialis Toletani , & Cõpoſtellani,quib,id ſtatuitur,nõ habẽt vim. ibid.46
Nec iſtud Decretum Concil. Compoſtell. eſt confirmatum in confirmatione Pij V. ibid.47
Nec dicta Decreta videntur vſu recepta. ibid.48
Concilium Trid.ſeſſ.24.c.15.tit.ſingulis præbendis ſingula beneficia vniantur,intelligitur.II.379.170.& 175
Conc. Tr. ſeſſ.7. de reformatione,c.4.addit.c.de multa, quod quamuis in terminis d,c.multa contendens retinere primum beneficium , quod ipſo iure vacauerit per adeptionem ſecundi, etiam ſecundo eſſet priuandus per ſententiam,tamen ex Decreto Conc.ipſo iure eſt priuatus etiam ſecundo. II.288.94.
Conc.Trid.ſeſſ.7.d.c.4.de reform.addit etiam quod licet d c.de multa,vt priuaretur ſecundo,requiritur monitio,vel quod retineret vſque ad litis conteſtationem, tamen cùm Concilium dicat,retinere præſumpſerit , non videtur neceſſaria iudicialis contentio,nec mentio. ibid.95
Nam illa verba ſolum denotant doloſam,ſeu malitioſam retentionem ex lata culpa. ibid.96
Quæ recte datur ſine monitione,aut litis conteſtatione, &c. ibid.97
Et adducuntur declarationes Sanctæ Congregationis. ibid.98
Sufficeretque ad pœnam Concilij retinere primum de facto cum ſecundo , licet fructus non reciperet. ibid. 99
Concil.Trident.ſeſſ.24.cap.17.non videtur in Hiſpania vſu receptum , nam poſt illud ſicut antea Ordinarij conferunt plura beneficia,etiam vltra duo vni,etiam quod vnum ſit ſufficiens & omnia ſimul retinent , dummodo alias non ſint incompatibilia. II. 315. 323
Et etiam in Curia idem fit:nam ſummi Pontifices narranti plura obtenta ſolent alia concedere, nec apponitur Decretum de dimittendo obtenta , niſi ſint incompatibilia. II.316.324
Nec poteſt dici Papam ſuper illis tacite diſpenſare contra Ledeſmam. ibid.326
Et ſolum id poſſet procedere vbi Papa illa ſimul conferret. ibid.327
Vbi ponitur declaratio S.Congregationis.
Nec eciam dici poteſt,id in Papa procedere ex facultate ſibi tradita ab ipſo Concilio per Decretum vltimum ſeſſionis 15.de reformatione,quia id intraret,ſi Concilium prohiberet collationem, ſed non prohibet,niſi retentionem. ibid.328
Concil.Trid.ſeſſ.24.de reform. c.6. dum concedit Epiſcopis facultatem abſoluendi in foro conſcientiæ ab hæreſi occulta,qualiter debeat intelligi, & an requiratur Sacramẽtalis confeſſio.II.352.137.vſq;ad n.140
Conclauiſtæ conclauis Sixti V.ſunt vere familiares Papæ,ex conſtitutione eius , quæ in aliis non habebit locum. I.400.311.& 312
Cõcluſio illa quod olim poſſeſſor,hodie poſſeſſor præſumitur,

mitur, de qua relat, in. 75. qualiter intelligatur, traditur. II.688.76
Concordia & turnorum diuiſio, non intelligitur mortuo, ſeu deficiente Epiſcopo, ſecus eo ſuſpenſo, aut excommunicato. I.390.237.cum ſeq.
In Concordia proprietas remanet indiuiſa, & accreſcit Capitulo vacante ſede. ibid.239
Sed contrarium traditur. I.391.241
Et reſpondetur. ibid.242
Concordia Vgolini inter oppoſitiones Canoniſtarum, & Theologorum traditur. I.4.20
Quam tenet Nauarr. ibid.22
Concurrentibus ad beneficium, vno habente aliud, & alio non habente, non habens præferendus eſt habenti ex Rota. II.62.12
Ponitur eius deciſio. ibid.13
Et alias amplius fuit reſolutum, quod non habens beneficium præferendus eſt habenti in concurſu, quamuis habens ſit magis ſufficiens, & ſtatutum dicat dandum eſſe magis ſufficienti, & habiliori. II.63.14
Sed iſta deciſio loquitur in beneficio ſimplici, & non in parochiali, in quibus aliud dicendum eſt. ibid.15
Concurſus an habeat locum in parochialibus litigioſis vacantibus non obſtante lite. II.168.169
Reſoluitur affirmatiue, ex S. Congreg. cuius declaratio ponitur, electo tamen & iudicato magis idoneo ab Epiſcopo non poſſet fieri interim collatio de parochiali litigioſa ab Epiſcopo ſeu alio inferiori, ad quem talis collatio ſpectaret. ibid.172
Sed vel erit recurrendum ad Papam, vel expectandus finis litis. ibid.173
Et talis electus ſit peteret, ad defenſionem litis admitteretur. ibid.174
Concurſus an debeat fieri in beneficiis vacantibus per reſignationem. II.166.156
Reſoluitur in reſignatione ſimplici debere fieri, ſecus in reſignatione in fauorem, in qua non requiritur examen per concurſum, ſed ſolum in forma dignum, & ponuntur declarationes S. Congregationis, & idem in beneficiis reſignatis ex cauſa permutationis, vt non ſit faciendum examen per concurſum. ibid.157.& ſeq.
Concurſus an debeat fieri in Vicariis perpetuis parochialium vnitarum, ſicut in parochialibus iuriſpatronatus Eccleſiaſtici. II.182.285
Reſoluitur non debere fieri concurſum, ſed ad nominationem illorum, quorum dignitati, vel Eccleſiæ parochialis eſt vnita, deputandos Vicarios cum examine & approbatione Ordinarij etiam ſine examinatoribus Synodalibus, nec valere Decretum Concil. Toletani contrarium, nec ſuffragari poſſeſſionem contrariam, etiam in iudicio poſſeſſorio, & adducuntur declarationes S. Congreg. & alia.
Concurſus an faciendus ſit in dignitatibus habentibus curam animarum in Eccleſiis collegiatis, reſoluitur quod non. II.170.195
Vbi ponitur declaratio S. Congr.
Concurſus an faciendus ſit in beneficiis regularibus curatis, reſoluitur negatiue. ibid.197
Vbi ponitur declaratio S. Congr.
Reſolutio Rotæ. ibid.198
Quod videtur procedere, etiamſi ſint ſolita commendari ſecularibus. ibid.199
Concurſus an faciendus in prouiſione dignitatum habentium vnitam parochialem, reſoluitur negatiue, cum vnio perpetuo & acceſſorie facta eſt. ibid.192
Et declarauit S. Congreg. in declarationibus poſitis. ibid.193
Sed ſi eſſet vnita æque principaliter, faciendus eſſet concurſus. ibid.194
Concurſus an poſſit fieri ab inferioribus Epiſcopo habentibus ius conferendi. II.163.121
Reſoluitur negatiue.
Et adducuntur declarationes S. Congregationis, & Decretum Concilij Prouincialis Mediolanenſ. 5. I. 164.124
Allegantur deciſiones Rotæ. ibid.126
Per quod tamen non tollitur præuentio inferiori competens in collatione. ibid.125
Concurſus debet fieri in beneficiis curatis, quæ dicuntur vicariæ, non tamen ſunt vicariæ parochialium vnitarum, ſed de per ſe. II.183.298
Ponuntur reſolutiones Rotæ. ibid.299.& 300
Et idem eſt in vicariis erectis in Eccleſiis vnitis abdicando, & ſeparando curam ab ipſis Eccleſiis, & transferendo eam in vicarias, huiuſmodi enim vicariæ sũt beneficia vere curata de per ſe. ibid.301.&302
Adducitur declaratio San. Congreg. ibid.303
Concurſus & examen, an vbi non fuit factum legitime, iuxta formam Concilij gratia & prouiſio Apoſtolica facta in fauorem illius qui præſentauit approbationem, & literas Ordinarij, quibus teſtatur concurſum factum legitime, & ex approbatis illum elegiſſe, iuxta formam Concilij, ſit valida, & bona: an vero ſurreptitia, & nulla. II.192.360
Et videtur dicendum non eſſe ſurreptitiam, ſed validam: quia prouiſus non narrat concurſum legitime factum, ſed ſolum præſentat literas Ord. id teſtantis, quibus Papa dans fidem, id ait ſibi innotuiſſe, & ſic non eget iuſtificatione. ibid.361
Sed contrarium videtur verius, quia fundatur falſa cauſa & ex verbis Concilij. ibid.365
Concurſu facto, an ſi deſiſtat magis idoneus, ex reliquis oppoſitorbus ſit eligendus magis idoneus, an vero ſit faciendus alius concurſus de nouo propoſito nouo edicto. II.172.221
Reſoluitur, quod ſi ante factam per Ordinarium electionem de magis idoneo, ille deſiſtat, non eſt faciendus nouus concurſus, ſed ex reliquis eligendus eſt magis idoneus intra eundem terminum: ſi vero facta per Ordinarium electione de magis idoneo reperto, ille deſiſtat, ſeu cedat, vel decedat, non poterit eligi alius ex oppoſitoribus eiuſdem concurſus, ſed faciendus erit nouus concurſus, ad quem Ordinarius habebit nouum terminum à die deſiſtentiæ, ſeu ceſſionis, vel mortis, ei notæ. ibid 222.& 223
Id tamen intelligitur, quando deſiſtit, cedit aut decedit ante lapſum quadrimeſtre datum ad ſignificandum Papæ, alias enim infra quadrimeſtre, non facta ſignificatione, ad Papam deuoluitur. II.173.224
Concurſus faciendus an ſit in beneficiis, quorum cura per plures adminiſtratur. II.168.175
Reſoluitur eſſe faciendum ex Concilio, quamuis alias beneficia iſta non dicantur curata tamen ex authoritate Papæ, Sanct. Congregationis, non eſſe receptum Decretum Concilij de concurſu, quoad iſta beneficia, maxime in Eccleſ. Collegiata.
Concurſus videtur faciendus in prouiſione beneficij ſimplicis alicuius Eccleſiæ parochialis habentis de per ſe adminiſtrationem curæ in aliquo loco d. parochialis. II.170.191
Concurſus prouiſionis Ordinarij, vbi non datur, non eſt neceſſe fieri mentionem, de menſe non placet. I. 455.664
Concurrentibus ad beneficium, vno habente aliud, & alio non habente, non habens præferendus eſt habenti ex Rota. I.62.12
Ponitur eius deciſio. ibid.13
Et alias amplius fuit reſolutum, quod non habens beneficium præferendus eſt habenti in concurſu, quamuis habens ſit magis ſufficiens, & ſtatutum dicat, dãdum eſſe magis ſufficienti & habiliori. I.63.14
Sed iſta deciſio loquitur in beneficio ſimplici, & non parochialibus, in quibus aliud dicendum eſt. ibid.15
Condemnatus, an poſſit priuari beneficiis, quando iudex in ſententia condemnatoria aliquam pœnam impoſuit, non faciendo mentionem de priuatione. I I. 240.107

Reſoluitur affirmatiue in condemnato pro delicio inducente irregularitatem, licet ſecus in condemnato pro delicto, quod licet ſit dignum priuatione, non tamen inducit irregularitatem.

Conferre beneficia illegitimis, non erat ſtylus tempore Sixti V. etiamſi alias fuiſſent diſpenſati, & ſic ratione iſtius ſtyli, tunc videbitur neceſſarium exprimere diſpenſationē ſuper defectu natalium in impetratione, etiam quod eſſet executio diſpenſationis. II.31.76

Vt in deciſione Rotæ poſita. ibid.77

Conferri non poſſunt beneficia excommunicato. II. 84. 3

Confeſſarius virtute Bullæ Cruciatæ poteſt abſoluere à cenſuris extra poſſeſſionem, & ibi ratio traditur. I. 109.53.& 54

Confeſſores Ordinarij vt Parochi poſſunt audire confeſſiones ſubditorum extra parochiam, & etiam delegati. I.599.131

Quod poſt Conc. Trident. intellige ſi delegati ſint approbati in ea diœceſi, non vero in alia. ibid.132

Contra aliquos. ibid.133

Confidentia beneficialis, abſque pacto, modo, ſeu conditione, non eſt ſimoniaca, prohibita, & punibilis per conſtitutionem Pij V. de confidentia, & Pij III. contra aliquos, abſque pacto enim non inducitur ſimonia. II.247.165.& 166

Adducuntur reſolutiones Rotæ. ibid.167

Deciſio Rotæ. ibid.169

Confidentiæ præſumptio intrat ex donatione omnium fructuum, aut partis, facta à reſignatario reſignanti, quoties fuit facta illico poſt reſignationem, ſecus ſi poſtea aliquo tempore interiecto, vel ex aliqua cauſa. II.242.198

Et ex iſta prima coniectura non inducitur, nec concluditur vera confidentia, ſed colligitur præſumptio, ex qua aliis concurrentibus vult Papæ probationem reſultare, & idem in ſecunda, tertia, & quarta coniectura, contra aliquos. ibid.199

Confirmatio ex certa ſcientia, & cum cauſæ cognitione illa dicitur, in qua eſt inſertus tenor rei confirmatæ, vel ſaltem narrata ſubſtantia, & eſt expedita præcedente ſolita diſcuſſione. I.177.226

Confirmatio in qua adeſt clauſula ex certa ſcientia, non tamen eſt inſertus tenor, aut narrata ſubſtantia rei an ſit ex certa ſcientia, an vero in forma communi. ibid.230.cum ſeq.

Congregationes particulares commiſſariorum Cap. fieri aut occupari Beneficiatos in negotiis, & rebus Eccleſiæ dum diuina celebrantur, non licet fieri. I.213. 566.& ſeq.

Coniugati qui ordinati prohibentur ſunt incapaces beneficiorum. II.49.1

Adeo vt etiam beneficia ante matrimonium obtenta amittant. ibid.2

Et procedit etiam in adminiſtratione Eccleſiaſtica. ibid.3

Nec ex diſpenſatione Epiſcopi poſſunt habere beneficium etiam ſimplex. ibid.4

Et concordia Capræ bene impugnatur per Hoiedam.

Conſanguinei fundatoris, quando vocantur ad beneficium, ſeu capellaniam, an ſatis ſit præſentare quemlibet conſanguineum, an debeat præſentari proximior. II.102.16

Reſoluitur, quod debet præſentari proximior, & reſpondetur legi vnum ex familia §. ſi de falcidia, an attendatur proximitas reſpectu fundatoris an reſpectu vltimi capellani. ibid.19.& 20

Reſoluitur reſpectu fundatoris.

Conſanguinei fundatoris, ſeu qui ſunt de parentela eius, genere, ſeu familia, quando vocantur ad capellaniam, an cenſeantur etiam vocati ſpurij, ſeu illegitimi, & deſcendentes ex illis, & videtur quod non: nam non dicuntur, nec ſunt de familia, agnatione, domo, ſeu caſata. II.106.36

Neque etiam de parentela patris. ibid.37

Nec cum illis eſt cognatio, conſanguinitas, aut coniunctio ex parte patris, ibid.38

Et ideo appellatione coniunctorum non veniunt. ibid.39

Sed diſtinguitur, an ſint appoſita verba iuris, ſeu ciuiliter ſignificantia, & tunc illi veniant, & comprehendantur. ibid.39

Et cum vocatur conſanguineus proximior, præferuntur remotiori legitimo. II.107.47

Et idem in legato pio. ibid.48

Conſanguineus ex linea maſculina, an inæquali gradu ſit præferendus, ſeu ex parte mariti. II.102.21

Reſoluitur quod non.

Conſanguinitas, ſeu parentela fundatoris in propoſito quomodo ſit probanda. II.104.28

Reſoluitur probari per indicia & coniecturas, ſeu communem reputationem, & famam, nec requiri probationem per gradus diſtinctos; niſi agatur de probanda conſanguinitate reſtricta ad certum gradum, ſeu intra certum gradum aut detur concurſus alterius, & adducuntur reſolutiones, & deciſio Rotæ.

Conſenſus capituli, an præſumatur ex diuturnitate temporis interueniſſe, etiam in vnione non enuntiatus, videbatur præſumi, ſi lapſum eſſet tempus longiſſimum triginta annorum, ex traditis per Felin. & alios citatos, aut etiam concurrente poſſeſſione, & obſeruantia vnionis cum ſcientia & patientia aduerſarij, ſi lapſum eſſet longum tempus decem annorum, ex traditis per Aymon. & alios citatos. II.380.178

Sed reſoluitur, ita demum ex diuturnitate temporis præſumi conſenſum capituli in vnione non enuntiatum, ſeu ſolemnitatem alias in actu requiſitam, ſi lapſum ſit tempus triginta annorum cum poſſeſſione & obſeruantia vnionis, ſeu actus per illud tempus, alias non. ibid.179.& ſeq.

Vbi adducuntur reſolutiones Rotæ.

Et reprobatur doctrina Flores circa hoc. II.381.186

Conſenſus cap. non præſumitur, niſi expreſſe probetur, & aſſerenti incumbit onus eum probandi, vel niſi alias de eo appareat. II.380.177

Conſenſus capituli non videtur requiri in vnione facienda ſeminario, ſed eius loco requiritur, quod fiat cum conſilio quatuor deputatorum ex Decreto Concilij, alias vnio non valet. II.382.190

Vbi ponitur declaratio S. Congregat.

Sed Epiſcopus non tenetur ſequi eorum conſilium ex eadem S. Congreg. ibid.191

Et adducitur reſolutio Rotæ. ibid.192

Conſenſum capituli, prout dictum eſt, requiri in diſmembratione, ſeu diminutione beneficij, ſicut in vnione, ita demum procedit in diſmembratione beneficiorum Eccleſiæ inferioris, ſi Epiſcopus ſit author ipſius. II.398.11

Secus ſi Epiſcopus non ſit author, ſed rector: nam in alienatione qualis eſt diſmembratio rei Eccleſiæ inferioris, quando Epiſcopus non eſt author, ſed rector ipſius Eccleſiæ non habentis collegium, ſufficit, quod rector alienet cum authoritate ſolius Epiſcopi, & ſic habet collegium, requiritur etiam conſenſus collegij. ibid.12

Conſenſus contra patronum, aut inferiorem collatorem, non præſumetur eorum, etiamſi in vnione enuntietur ab Epiſcopo. II.384.213

Conſenſus illorum, ad quos collatio, electio, ſeu præſentatio pertinent, requiritur in permutatione, quamuis Epiſcopus totum debeat expedire. II.276.72

Conſenſus omnium habentium eligere, præſentare, vel conferre, an requiratur, an vero ſufficiat conſenſus maioris partis, remiſſiue. ibid.73

Conſtare ſufficit de vnione vt præſumantur omnia fuiſſe ſolemniter acta, &c. II.376.144

Conſtitutio 9. Iulij III. non eſt in vſu in his Regnis, nec in Prouincia Mediolanen. I.94.101.cum ſeq.

Index.

Conſtitutio Pij V. habet locum, tam in non profeſſis, quam in nulliter profeſſis. I.105.12
Et vide etiam. n.13.& 14
Conſtitutio Pij V. ſuper collatione parochialium, non habet locum, niſi in his diœceſibus, in quibus fuit coacta Synodus,& in eis iuxta formam Concilij deputati examinatores ex declaratione Gregorij XIII. & S.Congr. II.151.4
Conſtitutio Pij V. de confidentia intelligitur. II. 247. n. 165.174.187.& 188
Conſtitutio Pij V. de confidentia litera in verſ. quare nos, qualiter ſit legenda. II.251.192
Reliqua de confidentia apud quos videnda.
Conſtitutio Pij V.58. verſiculo caueant, intelligitur. II. 252.202. cum ſequent.
Ex quo verſiculo apparet non poſſe coram ordinariis renuntiari beneficia deſignando quouis modo ſucceſſorem, aut ea intentione, vt alteri conferantur etiam libere. ibid.202
Nec poteſt procedere deciſio Caſſadori. ibid.203
Et conuincitur interpretatio Flam. Pariſ. quod intelligatur de intentione tacite, vel expreſſe in conuentionem deducta. ibid.204
Et interpretatio Ioannis Gutierrez quod procedat in foro exteriori, ſecus in interiori. ibid.205
Conſtitutio Pij V. ſupradicta verſic. caueant, non obſtante an poſſit reſignari beneficium coram ordinario cum intentione mutua, vt libere vniatur alicui certo loco, ſeu beneficio, vel deſignando locum, cui vniri deſideratur, abſque vllo tamen pacto, modo, vel conditione. II.253.210
Reſoluitur negatiue.
Conſtitutio Pij V.58. quæ præſcribit caſus, in quibus ordinarij poſſunt admittere reſignationes. II.258.299
Conſtitutio Pij V.58. non videtur bene ſeruari in Hiſpania in qua prætenditur eam non eſſe receptam, ſed ab ea ſupplicatum. ibid.270
Circa quod ponitur reſolutio Rotæ. ibid.271
Conſtitutio Pontif. Gregorij XIII. de reſignationibus ſolum loquitur de reſignationibus, etiam cauſa permutationis,& ceſſionis, & ſic non procedit in coadiutoria etiam de conſenſu cum futura ſucceſſione: nam licet videatur habere naturam reſignationis, non eſt vere reſignatio. II.261.275
Conſtitutio ſupradicta Gregorij XIII habet etiam locum in reſignationibus nullis, ſeu inualidis. ibid.276
Sed non intrat vacatio ex dicta conſtitutione ob non publicationem, quando reſignatio alias eſt nulla ex defectu conſenſus: nam tunc vere non eſt reſignatio, & ſic quamuis tempus publicandi currat à data gratiæ, intelligitur modo ſit præſtitus, & extenſus conſenſus. ibid.277
Et adducitur reſolutio Rotæ. ibid.278
Conſtitutio ſupradicta Gregorij XIII. capit. reſignationem factam in manibus ordinarij. ibid.282
Etiam quod ordinarius de beneficio reſignato non diſpoſuit. ibid.283
Vbi ponitur reſolutio Rotæ in vna Mediolanenſi, in qua habetur, quod licet in vnione non ſit neceſſaria publicatio, id procedit data validitate vnionis, ſecus vbi beneficium reſignatum vnitur nulliter, quamuis in eadem, & antea in alia Mediolanenſi relata fuiſſet contrarium deciſum. ibid.284
Sed verius neceſſariam eſſe publicationem, quando vnio eſt inualida, & intrat de conſtitutio Gregorij XIII. II.262.285
Conſtitutio ſupradicta Gregorij XIII. non videtur vſu recepta in his partibus quoad reſignationes,& permutationes coram ordinario factas. ibid.298
Conſtitutio ſupradicta Gregorij XIII. vult reſignationes etiam nullas,& inualidas publicari, & ex eis apprehendi, ſeu peti poſſeſſionem,&c. II.266.325
Conſtitutio ſupradicta, an obſtet reſignatario, quod non non vult capere beneficiũ ex reſignatione, ſed ex alia vacatione propter clauſulas generales. II.267.331
Et non obſtare fuit per Rotam reſolutum in deciſione adducta. ibid.332
Sed iſta deciſio non placet ex verſiculo, quod ſi quicquam d. conſtitutionis. II.268.333
Conſtitutio ſupradicta non habet locum in beneficiis vacantibus per adeptionem aliorum iuxta Decretum apponi ſolitum de dimittendo libere in manibus Sanctiſſimi intra duos menſes, ex Rota. ibid.334
Et alia deciſio quæ contrariũ videbatur decidere, loquitur in reſignatione facta ad fauorẽ, licet de vacante per adeptionem ſecundi, iuxta Decretum. ibid.335
Ratio aſſignatur ibi. ibid.336
Quamuis reſpectu reſignationum coram ordinario loquatur de reſignationibus libere,& ſimpliciter factis etiam coram ordinario, qui non prouidit intra menſem, ita vt collatio ſit deuoluta ad Sedem Apoſtolicam,&c. ibid.337
Conſtitutio 70. in ordine Pij V. cum de exercentib. ſodomiæ crimen loquatur, non habebit locum in eo qui ſemel aut iterum illud perpetrauerit, ſed in eis, qui quaſi ex vſu continuato id exercent. II.357.198
Licet contra teneant Salcedo,& alij ex alia conſtitutione anteriori eiuſdem Pij V. ibid.199
Cui reſpondetur, quod licet pœna iſtius primæ conſtitutionis comprehendat perpetrantes: pœnæ tamen ſecundæ, quæ ſunt grauiores, comprehendunt tantum exercentes, ſicut etiam ſecunda non habet locum in laicis, vt prima, quæ reſponſio eſt melior alia adducta per Manuelem Rodriguez,& Ledeſmam, quod ſecunda declarat primam. ibid.200
Nec comprehendit exercentes pollutionem extraordinariam, ſeu extra vas, ſed ſolum exercentes copulam ſodomiticam. II.358.203
Conſtitutio ſupradicta Pij V.70. an comprehendat exercentes beſtialitatem. II.358.204
Reſoſuitur negatiue contra Manuelem Rodrig.& Ledeſmam, ſaltim quoad pœnas ipſo iure impoſitas, nam licet beſtialitas ſit crimen grauiſſimum,& contra naturam,& grauius ſodomia, non tamen eſt ſodomia, ſed diſtincta ſpecies,& in pœnalib. non fit extenſio, etiam ex identitate,& maioritate rationis,&c. procedit tamen in cognoſcente fœminam præpoſtere. ibid.207
Conſtitutio Sixti V. de habitu,& tonſura in his partibus cœpit litigare poſt lapſum octo menſiũ à die publicationis Romæ factæ,& ex tunc ad huiuſmodi priuationem incurrendã non requiritur lapſus alicuius certi tẽporis, ſed eo ipſo quod in publico quis nõ geſtat habitum clericalem, ſupradictũ, id eſt tonſuram,& veſtes talares, incurrit huiuſmodi priuationem. II.3.19.& 20
Conſtitutio ſupradicta Sixti V. de habitu & tonſura forſan non eſt vſu recepta ſaltim quoad hoc, vt non deferentes prædictum habitum clericalem, maxime tonſuram, ſunt ipſo facto priuati beneficiis & quod collatio illis facta ſit nulla. II.4.24
Conſuetudo quæ vni detrahit,& alteri acquirit non eſt proprie conſuetudo, ſed large,& abuſiue,& potius dicitur præſcriptio. I.513.73
Et quando proprie dicatur conſuetudo. ibid.74
Conſuetudo, ſeu præſcriptio hæc qualis eſſe debeat, an quadragenaria, an immemorialis, vel quadragenaria cum titulo. ibid.75
Reſoluitur ſufficere quadragenariam ſine titulo, & traduntur variæ opiniones pro & contra. ibid.80. vſque ad n.88
Et reprobatur quædam deciſio. I.514.89
Conſuetudo generalis Prouinciæ, quod Capitulum eligat excluſo Epiſcopo, non extenderetur ad loca particularia, ſeu Eccleſiarum in quibus non eſſet talis conſuetudo, ibid.92
Sed contrarium traditur. ibid.93
Et explicantur deciſiones Rotæ. I.515.96. cum ſeq.
Conſuetudo optima eſt legum interpres. I.29.86
Conſuetudo contra libertatem Eccleſiaſticam, non valet,

valet,nec ante legē recōpilationis.I.101.n.7.8.9.& 10
Consuetudo immemorialis nunquam censetur sublata, nisi expressa mentio de ea fiat, nec comprehenditur in reuocatione consuetudinis, etiam cum directione vniuersali. I.171.190
Et ibi limitatio traditur.
Consuetudini immemoriali est derogatum, per clausulam derogatoriam consuetudinum etiam iuramento, Apostolica confirmatione, vel alia quauis firmitate roboratum. ibid.191
Consuetudo vigens in Ecclesiis, (vbi matutini dicuntur media nocte) non interessendi illis,videtur excusare. I.186.326
Consuetudo quod Archidiaconus visitans percipiat distributiones valida est. I.187.333
Consuetudo contra legem in Concilio generali editam, num valeat,traditur. I.256.n.50.51.& 52
Consuetudo quod Prælatus non administret ante installationem,seu inductionem in possessionem seruanda est. I.543.257
Et ea consuetudo non solum in Hispania, sed & in aliis partibus procedit. ibid.258. & sequentibus.
Vnde in causa Burg.fuit denegata remissoria,ad probandam consuetudinem contrariam. ibid.261
Consuetudo immemorialis iuris patronatus probatur ex scripturis, per præsentationes effectuatas spatio centum ann.sicut per præsentationes continuatas testibus probatas spatio sexaginta annorum.I.619.107
Quamuis alias verius sit immemorialem non probari per instrumenta. ibid.111
Consuetudine aut priuilegio non stante quod prouidendus de beneficio sit naturalis aut oriundus Regni, bene potest conferri beneficium clerico alias idoneo, vndecunque sit. II.61.4
Sed qui ex loco seu Diœcesi beneficij debet, si est idoneus,aliis extraneis præferri. ibid.5
Sicut etiam alteri præferendus est qui est ex gremio Ecclesiæ. ibid.6
Sed id intelligitur de honestate tantum. ibid.7
Nisi simus inter duos præsentatos aut alias habentes ius ad beneficium, tunc enim cæteris paribus præferendus esset de iure naturali, & qui est de gremio Ecclesiæ extraneo. II.61.8
Et ita consuetudo interpretata est aut recepta.ibid.10
Consuetudini tenendi dignitatem cum Canonicatu vel portione in eadem Ecclesia, sicut non est derogatum per Concilium,an ita etiam non sit derogatum consuetudini tenendi duo alia beneficia difformia, & videbatur similiter dicendum, non esse illi derogatum. II.309.255
Sed contrarium censuit S.Congregatio, & ponitur ratio differentiæ. ibid.256
Sed vbi Concilium non sit,quo ad hoc receptum,videtur posse adhuc seruari dicta consuetudo,quæ tamē nō videtur certo stare in Episcopatu Abul. ibid.257
Consuetudo decennalis vbi non est contra ius sufficit, II.200.12
Consuetudo & constitutio cuiusdam Ecclesiæ,quæ habet nouiter receptos, soluere certam quantitatem mensæ Capitulari,& certam fabricæ, & certum quid Capellanis & pueris chori, est iniqua,& simoniaca, nec potest tolerari quoad id quod soluitur mensæ & etiam Capellanis & pueris. II.124.91
Quamuis alias quod erogatur in sumptus ministrorum Dei pium reputetur. ibid.92
Vbi quid in pios vsus conuerti intelligatur.
Consuetudo exequendi sententiam & mittendi in possessionem Capellaniæ seu beneficij eum in cuius fauorem lata est, si revera staret & de ea constaret, cessarent attentata. II.202.29
Et idem esset stante statuto seu constitutione Synodali id statuente,seu prohibente appellationem respectu effectus suspensiui. ibid.30
Vbi ponitur decisio Rotæ.
Et declaratur. ibid.31
Et prædicta resolutio procedit etiam, quando plures sunt præsentati ab vno patrono vel æquali patronorum suffragio,nam cum tunc Episcopus teneatur digniorem instituere,dignior prætermissus poterit ab eo appellare. II.203.32
Quamuis contrarium teneant aliqui. ibid.33
Et quamuis à gratificatione Episcopi quando sunt æque digni,non detur appellatio. ibid.34
Consuetudo quod possit in eadem Ecclesia teneri dignitas cum Canonicatu,& procedit in beneficiis difformibus sub eodem tecto,non habet locum in Canonico pœnitentiario,vt in declaratione S.Congregationis posita. II.308.249
Habet enim officium pœnitentiarij,& insuper Canocatum tali officio annexum. ibid.250
Nec refert quod officium pœnitentiarij de per se non habet fructus, quia sufficit quod eos habeat ratione adiuncti Canonicatus. II,309.251
Aliquando tamen ex gratia & dispensatione Apostolica obtinet simul dignitatem. ibid.252
Et ista ratio considerata in pœnitentiario, non militat in Canonico lecturæ, nec in Canonico doctorali,aut magistrali, in quib. solum consideratur Canonicatus & præbenda cum tali onere,ibid.253 &c.
Consuetudo vel statutum quod quis possit esse triplex in eadem Ecclesia absque Papæ dispensatione non valet contra Botteum. II.307.238
Et reprobatur consilium Nauarri docentis, posse teneri duas Capellanias cum dignitate in eadem Ecclesia ex consuetudine,si dignitas non est sufficiens. II.308.240
Et alia doctrina Zerolæ. ibid.241
Nec poterit Nuncius seu Legatus in hoc dispensare, nisi haberet specialem facultatem. ibid.242
Contractus minus solemnis seu actus nullus de iure positiuo an sit nullus in foro conscientiæ, an validus, licet sint variæ Doctorum sententiæ: prima quæ ait esse validum, secunda quæ ait esse nullum, & tertia media,verissima est secunda sententia,& reliquæ improbabiles vt bene ostenditur. II.146.4.cum seq.
Et licet olim prima sententia fuerit communis, iam tamen communiter reiicitur, & secunda est magis communiter recepta,præsertim per Iuristas.II.147.13
Quibus in hoc de intentione legum etiam pro foro conscientiæ magis deferendum est quam puris Theologis. ibid.14
Quidquid esset de aliis actibus seu contractibus minus solemnibus: in proposito tamen de electionibus seu prouisionibus beneficiorum tenenda est dicta secunda sententia. ibid.15
Contributo subsidij,& excusati per Pensionarium fieri debet habita ratione veri valoris beneficij,& quantitatis quam titulans soluit. I.37.n.175.176.& 177
Couentio de pensione reseruanda initium habere debet à superioris authoritate,non vero à partibus,nec arbitris compromissariis. I.54.342
Conuersi Monasteriorum sunt personæ Ecclesiæ, & gaudent priuilegio Canonis,& tamen dicuntur laici. I.19.11
Copulam habere penetrando vas etiam sine seminatione intra ipsum vas,an sufficiet ad effectum causandi impedimentum incestus. II.139.98.cum sequentibus.
Copula si sit habita post dispensationem perfectam & factam ab Ordinario,vel post dispensationem impetratam in forma gratiosa,non commissaria dispensatio & matrimonium secuta,sunt valida. II.138.73
Nec obstat copula superueniens, nam cum impetrati iam sint dispensati & habilitati ad matrimonium, & esto esset incestus,non dirimeret matrimoniū.ibid.74
Et facit quod copula cum affine in tertio vel quarto gradu ex actu fornicario non est hodie incestuosa ex quo possunt matrimonium contrahere. ibid.75.& 76
Ponitur declaratio S.Congreg.quæ facit etiam.

Corpore qui deformati insigniter sunt ita vt sine notabili horrore aut scandalo ministri Ecclesiastici esse non possint, aut sibi absciderunt membrum aut partem membri, promoueri non possunt, non solum ad sacros Ordines,& beneficia quæ sacrum ordinem requirunt:sed nec ad minores Ordines & primam tonsuram, & consequenter nec ad vllum beneficium. II. 80. 3
Nam isti simpliciter & absolute sunt irregulares. ibid.4
Corpore vitiatos oportet ad beneficia non esse promouendos,nam ij sunt irregulares. ibid.12
De qua irregularitate seu inhabilitate ex vitio seu defectu corporali qui sunt videndi. ibid.2
Creditor cui fuit pignori data vniuersitas in qua est ius patronatus,non præsentat,nec in eum transit ius præsentandi. I.553.10.& 11
Et an procedat in terminis c. salubriter. ibid. 12. & 13
Crimen confidentiæ simoniacæ mentalis etiam vnius tantum partis intentione & conscientia commissum voluit Pius V.prohibere & punire,saltim in quatuor casibus. II.251.187.& 188
In quibus casibus simonia mentalis subiecta erit obligationi restitutionis, & censuris, & pœnis ex constitutione Pij V.licet alias simonia mentalis nullo modo obliget ad restitutionem,nec subiaceat censuris ex c.fi.de simonia,ex quo tamen colligitur quod de facto non punitur, non tamen quod Ecclesia non possit illam punire. ibid.189
Sicut etiam constitutio Gregorij XIII. de datis & promissis pro gratia vel iustitia obtinenda & eius pœnæ locum habent etiam in simonia mentali. ibid. 190
Et est in simili constitutio 33. Paul. Quart. quæ declaratur. ibid.191
Crimen notorium etiam enorme non inducere irregularitatem ratione infamiæ. II.240.118
Et istam sententiam videri magis conformem praxi & consuetudini, & ideo tenendam contra communem. ibid.119
Crimen nullum occultum quantumlibet graue & enorme inducit irregularitatem,nisi illud de quo iure specialiter statuitur. II.60.68
Crimen qui commisit propter quod incurrit pœnam priuationis beneficij, an ipso iure amittat statim titulum ita vt teneatur in conscientia illud dimittere etiam ante sententiam declaratoriam. II.334.7
Et partem negatiuam tenent relati. ibid.8
Pro qua facit quod de lege pœnali imponente pœnã ipso iure, seu ipso facto vltra eos tradunt DD. communiter contra Abb.Fel.Castrum & alios quod non obligat in conscientia ad pœnam ante sententiam, quando requirit aliquam actionem seu executionem positiuam, seu imponitur in re iam quæsita,&c. II.345.9
Adeo vt committens delictum propter quod ipso iure priuatur bonis, non amittat dominium eorum ante sententiam secundum aliquos. ibid.10
Quamuis contrarium alij teneant. ibid.11
Quæ sententiæ concordantur. ibid.12
Id in beneficiis intelligendum est, quando non subiungitur aliud verbum vnde constet, mentem Papæ esse,vt amittantur nulla expectata sententia secundum Molin.& alios. ibid.13
Crimina depositione digna si sunt notoria irregularitatem inducere & crimen notorium dici de quo lata est sententia,quæ transit in iudicatum, & sic omnem criminosum condemnatum de crimine priuatione digno posse etiam postea priuari beneficiis tanquam irregulares ex crimine notorio per sententiam. II. 240.110
Sed verius est indistincte non esse irregularem notorium peccatorem, & explicatur cap. fin. de tempor. ordinat.quo fundatur communis. ibid.113
Crimina quæ priuationem inducant. II. 337. 38. cum seq.
Cubicularij qui dicantur ad effectum regulæ reseruatoriæ 6.traditur. I.409.398
Et non intellige de cubicularijs, seu camerarijs secretis,vt. ibid.398
Cuchi sententia dicentis,quod illæ conditiones electionem non vitiabunt,videlicet eligo si iuramentum solitum præstiterit, vel si prius beneficium dimiserit,vel in Ecclesia recesserit,modo exprimantur sicuti insunt actu, improbatur. II.127.10
Cura animarum dupliciter sumitur. I.80.6
Cura animarum si pertineret ad vnum Canonicũ ratione sui Canonicatus cui est annexa,in prouisione talis Canonicatus esset faciendus concursus. II.169.189
Vbi ponitur declaratio S.Congreg.
Cura animarum si toti Capitulo incumbens transferretur in certam dignitatẽ, seu Canonicatum Ecclesiæ, provt fieri potest per Episcopum de consensus Capituli, ex sacra Congregatione, in prouisione talis dignitatis seu Canonicatus esset faciendus concursus. ibid.190
Curatus an possit abesse per duos menses absque licentia Ordinarij ex causa, quæ sibi iusta videatur. I. 148. 9. cum seq.
Curatum habens an possit admitti ad concursum alterius,vide *verbo*,admitti an possint.
Curia Romana quomodo accipiatur,nam aliqui dicunt ibi adesse curiam vbi est Papa. I.408.387
Alij vero aliter dicunt,vt. ibid.n.388.389.& 390
Curia Romana tunc dicitur transferri cùm Papa vadit cum Cancellaria, & tribunalibus suis, seu quando Cancellaria & alia tribunalia mutantur. ibid. 391
Nam quando Papa tantum alio vadit, non dicitur transferri,sed Papam ire. ibid.392
Vt in Curia Regia. ibid.393
Curia licet ad effectum recusationis accipitur pro loco vbi est causarum audientia,& literarum Apostolicarum, tamen contrarium declarauit Paulus III. ibid. 394.
Et quoad reseruationem, tam vacantia in loco Cancellariæ quam vbi est Papa,beneficia comprehenduntur. ibid.395
Et declarauit idem Paulus. ibid.396

D.

DAri aliquid non potest expensarum ratione vt à lite beneficij discedatur. I.55.350
Etiam si fiat authoritate superioris, si præcedat pactio inter partes. I.56.351
Et dec. Rot. ibid.353
Dataria hodie vult exprimi Ordinem sacrum annexum in supplicationibus de Canonicatibus ac portionibus Ecclesiarum Cathedralium, & in supplicatione ponitur clausula: (Etiam si Sacerdotalis,) quæ antea solebat concedi, cassatur, vnde cum iam ista qualitas sit à stylo considerata,videtur in istis gratiis necessario facienda mentio de Ordine sacro annexo, nisi esset Subdiaconatus, quem ad minus debent habere annexum de iure Concilij. II.6.52.& 53
Sed nihilominus existimat author,id non esse necessarium. ibid.54
Decanus seu Archidiaconus ad quem spectat conuocare Capitulum, proponere & resoluere, id potest facere, licet non sit in sacris constitutus. II. 225.26
Decanus in Ecclesiis in quibus potest constituere vicedecanum, poterit constituere illum qui non sit in sacris ad conuocandum,præsidendum, & resoluend. ibid.27
Limita, vt ibid.28.& 29

Deciſio Putei & Achillis citatæ. 139. loquuntur ad effectum ſpolij. I.98.150
Deciſio Creſcen. 7. de iure patronatus explicatur. I. 242. 72.cum ſeq.
Deciſio Cap. Si tibi conceſſo de præbendiſ in 6. non videtur procedere, quando maior pars fructuum ſecundi beneficij, aut etiam omnes ſunt alteri reſervati, ſi non eſt etiam reſeruata tota adminiſtratio. II.294.133.& ſeq.
Vbi adducitur declaratio S. Congregat.
Et d.c. ſi tibi conceſſo, accipitur quando ad certum tempus alter fructus percipit,aut quando beneficium eſt de vento quod nondum habet fructus, licet ſuccedente vacatione alterius eos ſit habiturum. ib.135
Et adducitur deciſio Rotæ. ibid.136
Deciſio Cap. Si tibi conceſſo ſupradicti non procedit, vbi ſolutio fructuum differtur poſt mortem, quia quod differtur non aufertur. ibid.137
Ex qua ratione huiuſmodi ſtatuta,ſeu conſuetudines Eccleſiarum non comprehenduntur decreto Concilij ſeſſ.23.de reform.c.14.nec Bulla Pij V.ex S.Congreg. ibid.138
Vbi ponuntur declarationes.
Refertur,ita fuiſſe declaratũ in cauſa Ciuitatenſi.ib.139
Et ita fuit per Rotam reſolutum in deciſione poſita. ibid.140
Quamvis contrarium tenuerit Palat. & alias Rota in deciſione poſita. II.295.141
Et in reſolutione adducta. ibid.142
Et procedit etiamſi illi fructus non dentur renuntianti, aut permutanti, aut qui non ſepelitur in ipſa Eccleſia. ibid.143
Deciſio Cap. Si tibi conceſſo ſupradicti an procedat in Eccleſiis in quibus ex earum ſtatutis & conſuetudinibus noui beneficiati non percipiunt fructus primi anni, nec reſeruantur eis poſt mortem, & reſoluitur, quod ſi illi fructus applicantur Fabricæ, aut aliis piis vſibus habebit locum deciſio dict. c. ſi tibi conceſſo, nam illa non reuocantur per Concilium & conſtitutionem Pij V.niſi pro dimidia, quando vltra ſemeſtre reperiuntur conceſſi: ſi vero fructus cedunt antiquis, non habebit locum dict. c. ſi tibi conceſſo, cum ceſſent iam diſtatuta & conſuetudines etiam immemoriales ſtante Concilio & Conſtitutione Papæ Pij V.quibus reuocantur etiamſi iuramento, & confirmatione Apoſtolica, etiam ex certa ſcientia munita ſint, & quamvis ante Concilium videbatur habere locum, quia tunc tolerabantur talia ſtatuta & conſuetudines ſaltim ab immemoriali tempore obſeruata. ibid.144.cum ſeqq.
Deciſio Cap. Si tibi conceſſo, ſupra citati an procedat hodie in Eccleſiis in quibus non eſt receptum dictum decretum Concilij & conſtitutio Pij V. ſed adhuc ſeruantur prædicta ſtatuta & conſuetudines. II.296.149
Pro parte affirmatiua adducitur regula, quod lex etiam Canonica non recepta non obligat, quamvis primi non recipientes pecauerint. ibid.150
Et ratio ponitur. ibid.151
Et procedit, etiamſi lex habeat decretum irritans. ibid.152
Et etiamſi deroget conſuetudini. ibid.153
Et etiamſi non ſit recepta per ignorantiam. ibid. 154
Et quando dicatur lex non recepta, & an requiratur decennium. ibid.155.& 156
Nec obeſt, quod Concilium eſt in Hiſpania receptum, nam receptio iſta eſt in genere & verbalis, cui non receptio in ſpecie & re derogat. ibid.158
Nec refert, quod ſit non receptio vnius Eccleſiæ,ſeu Capituli, nam Capitulum in propoſito non conſideratur vti perſona particularis, ſed vti vniuerſitas. ibid.159
Deciſio Caputaq. quæſt. 367. 2.p. videtur iam ceſſare, Epiſcopum non poſſe examini denuo ſubiicere pro beneficio ſimplici præſentatum à clericis, quem iam examinauerat quando illum promouit ad ſacros Ordines. II.197.16
Adducitur quædam declaratio S. Congregat. ibid. 17.
Quæ tamen deciſio poſſet hodie procedere in præſentatis à patronis laicis, quando inſtitutio ad Epiſcopum pertinet, & etiam in præſentatis ab Eccleſiaſticis quoad literaturam. ibid.18
Et ſupradicta doctrina confirmatur & declaratur ex declarationibus S. Congregationis poſitis. II. 198. 19.
Deciſio Cenetenſ. Parochialis declaratur. II.224.52. & ſeq.
Deciſio etiam non placet, quod ſtante fundatione Capellaniæ, quod eligatur vnus presbyter, qui pro ipſius anima Miſſam celebret & quod patroni poſſint eligere vnum presbyterum ſiue capellanum, &c. non ſit ſacerdotalis, quia teſtator alternatiuè locutus eſt de presbytero, ſeu Capellano, ſed dictio, ſiue ſtat expoſitiuè. II.71.& 72
Deciſio 1045. lib.3. p.3. diuerſorum non videtur vera. II.224.50
Nec deciſio Hipporigien. Canon. part.7. relata. ibid. 51.
Deciſio penultima de iure patronatus in nouis non procedit contra ipſum patronum negantem ſe præſentaſſe, & reclamantem ſaltim infra tempus datum ad præſentandum. II.144.48
Nec etiam procedit vbi agitur de præiudicio alterius ſeu tertij. ibid.49
Ponitur deciſio 20.Rotæ. ibid.50
Deciſio Rotæ non placet, beneficium non eſſe ſacerdotale ex obſeruantia interpretatiua ſubſecuta licet Bulla Papæ loquatur de presbyteris, nam iſta reuera non eſt obſeruantia interpretatiua, ſed contra dictam Bullam. II.7.69.& 70
Deciſio Rotæ, 176. de reſcriptis alias 628. in antiquis quæ ait quod ſi aliquis eſt oriundus de aliqua Diœceſi, & habeat domicilium vel beneficium in alia, ſi impetrat beneficium, dicendo ſe clericum Diœceſis beneficij, & non originis, talis gratia valet nec ſurreptitia, quæ deciſio videtur dubia, præcipuè cum dicens ſe clericum Diœceſis beneficij, ſeu domicilij impetrat beneficium eiuſdem diœceſ. II. 63. 17. & 18
Nihilominus videtur vera, nam vt quis verè dicatur eſſe diœceſis alicuius, ſatis eſt ibi habere vel originem, domicilium, vel beneficium. ibid.19
Et prædicta doctrina procedit quando forenſis impetrans ſimiliter impetraret. ibid.20
Deciſio Rotæ Colonienſis Canonicatus ponitur. II. 208.74
Declaratoria dari non poteſt quoad fructus in quibus quis eſt condemnatus, ſi non ſunt liquidati. I. 70. 486.& 488
Declaratio S. Congregat. circa decretum Concil.Trid. ſeſſ. 24. c.13. & 15. de reformatione ponitur, vbi etiam habetur, quod Abbatiæ non niſi profeſſis per Ordinarios conferri poſſint, pro quo facere videtur c.21.ſeſſ.25. de regularibus verſiculo, quæ vero in poſterum vacabunt, &c.Quæ verba licet non ſint præceptiua, vt ait Rota, ſed conſultiua ſecundum S. Congregationem: tamen procedit reſpectu Papæ de quo ibi Concilium loquitur. II.66.11
Declaratio alia S. Congregat. circa dictum decretum ponitur. ibid.15
Declarationes S.Congregationis ponuntur. II. 67.31. & 32
Ex quibus apparet, Papam nolle quod regulares etiam Canonici admittantur ad Parochiales. ibid.33
Declarationes S.Congregationis ſuper cap.7. ſeſſ.14. de reform.Concilij Trid. ponuntur. II.78.53

Index.

Declaratio S.Congregat.Concil.Trid.seſſ.24.c.16.licet loquatur de examinibus & concurſu faciendis pro collatione Parochialium, ſede Cathedrali vacante, procedit etiam in examinibus & concurſu faciendis per Epiſcopum, ſeu eius Vicarium ſede plena. II. 152.9

Declaratio S.Congregat. non tollit quin ſi pro loco & tempore videatur plus neceſſarium ad congruam portionem quam duorum aureorum pro ſingulis menſibus aſſignari poſſit. ibid.17

Decretum irritans non ligat Papam, niſi in eo dicatur etiam per nos. I.272.25

Decretum irritans alternatiuè non obſtat prouiſioni Papæ, in forma dignum, ſeu commiſſaria, licet ſecus in executoribus,ſeu delegatis circa beneficia incerta. ibid.31

Decretum irritans, de quo in hac regula refertur ad omnes regulas præcedentes. I.410.407

Et ceſſat quod ait Simoneta. ibid.408

Et an decretum impediat reſtitutionem in ſpolio, & manutentionem. ibid.412

Et traditur reſolutio Rotæ. ibid.413.cum ſeqq.

Et conuincuntur Putei & Rotæ deciſiones.I.211.419. cum ſeqq.

Decretum irritans poſitum in decreto de dimittendo Non reſpicit hanc partem ſi ille non dimiſerit infra duos menſes, ſed reſeruationem beneficij in euentum non dimiſſionis. I.212.423.cum ſeq.

Et deciſio Rotæ. ibid.425

Quod intellige, vt ibid.426

Decretum irritans etiam ſuper certo corpore beneficij, aut in corpore iuris clauſum, non obeſt ad effectum manutentionis, niſi ſit iuſtificatum,aut in continenti iuſtificetur. ibid.430.cum ſeqq.

Et quando dicatur probata reſeruatio ad eum effectum traditur. I.413.435

Decreti Concil.Trid. ſeſſ.24. de reformatione, non retentio, & conſtitutionis Pij V. an excuſet vel non, tamen in Eccleſiis in quibus ſunt ſtatuta & conſuetudines vt noui beneficiati non percipiant fructus primi anni, & adhuc talia ſtatuta & conſuetudines ſeruantur, ſiue de iure, ſiue de facto, videtur habere locum deciſio c. ſi tibi conceſſo, de præbendis in 6. II.297.165

Niſi dicatur quod in terminis prædictorum ſtatutorum & conſuetudinum, ex quibus noui reſidentes non lucrantur fructus, ſed remanent in menſa,diuidendi inter antiquos, ſiue ſeruentur de iure, ſiue de facto non habeat locum deciſio d. cap. Si tibi conceſſo, nam Cap. non percipit illos fructus, tanquam fructus præbendæ noui reſidentis, ſed iure proprio, &c. Quod videtur probabile ſuppoſito quod nouus reſidens lucretur aliquos fructus, ſeu diſtributiones. ibid.166

Similiter dicendum videtur, vbi eſt ſtatutum, ſeu conſuetudo quod beneficiati qui nondum ſunt promoti ad Presbyteratus, vel Diaconatus, aut Subdiaconatus ordinem non lucrentur fructus, quod non eſt contra decretum Concilij & conſtitutionem Pij V. ibid.167

Et ponitur declaratio S.Congregationis. ibid.168

Decretum Concil.Trid.ſeſſ.25.c.15. de reformatione in multis differt à iure communi, vt in declaratione S. Congregat.poſita. II.53.14

Decretum Concil. ſupradictum habet locum in filiis naturalibus procreatis ante clericatum, ſicut conſtitutio Clement.VII. II.54.15

Decretum Concil. Trid. ſupra proximè citatum, facit inhabilem filium clerici ad obtinendum beneficium in Eccleſia paterna,& ſic collatio ei facta non valet. ibid.16

Decretum Concil. ſupradictum, & d. conſtitutio Clement.VII.an aliquid innouent quoad filios presbyterorum qui ſunt nati ex legitimo matrimonio. ibid.17

Reſoluitur nihil innouari nec comprehendere nepotes illegitimos presbyterorum ex filio legitimo reſpectu beneficij aui. ibid.20

Decretum ſupradictum Concilij, & dict. Conſtitutio Clementis VII.& diſpoſitio iuris communis an comprehendant nepotes legitimos presbyterorum ex filio illegitimo reſpectu beneficij aui. ibid.21

Reſoluitur negatiuè cum Rota, S. Congregatione, contra Rebuff.& alios.

Decretum Concilij ſupradictum an habeat locum in illegitimis habentibus beneficia in Eccleſia, in qua fuit beneficiatus eorum pater, qui tempore Concil. iam erat mortuus, vel reſignauerat, itavt non poſſet ea retinere. II.35.40

Reſoluitur negatiuè contra Nauarrum, & adducuntur declarationes S. Congregationis quæ ita cenſuit. ibid.42.cum ſeqq.

Decretum Concilij ſupradictum non habet locum in habentibus penſionem ante Concilium ſuper beneficio à patre obtento. ibid.45.& ſeq.

Vbi ponuntur declarationes S.Congregat.

Nec dictum decretum quoad penſiones videtur habere locum in penſione poſt Concilium impoſita ſuper beneficio,quod nec erat, nec fuit patris, licet poſtea ad eum perueniat. II.36.47

Sed prædicta reſolutio procedit. Primo, in eo cui ante Concilium fuit collatum beneficium in Eccleſia, in qua pater etiamſi poſſeſſionem eius obtinuiſſet poſt Concilium, dummodo per eum ſteterit quominus antea illam obtineret. ibid.48

Vbi ponitur declaratio S.Congregationis.

Secundo procedit,etiamſi ante Concil.Trid.habuiſſet ſolum titulum reſeruatis alteri fructibus,titulo & denominatione, & poſt Concilium ceſſaſſet huiuſmodi reſeruatio. ibid.49

Vbi ponitur declaratio S. Congregationis.

Tertio procedit in habēte regreſſum reſeruatum ante Concilium,qui cum habeat cauſam de præterito non ſubjicitur diſpoſitioni Concil. quamvis poſt illud ſortiatur effectum. ibid.50.& ſeq.

Vbi ponitur deciſio Rotæ.

Decretum Concil.Trident.ſeſſ.25.cap.12. comprehendit dignitates, & perſonatus etiam in Eccleſiis collegiatis vt cenſuit S.Congregatio, quamvis in contrarium ſit alia declaratio eiuſdem S. Congregationis, & improbatur Manuel Rodriguez. II.37.58. cum ſeq.

Decretum Concilij de committendis cauſis iudicibus Synodalibus totum videtur eſſe in vſu reſpectu Nuntij, ſeu Legati, non vero Papæ. II.191.352

Circa quod decretum notandæ ſunt declarationes poſitæ. II.192.353

Decretum Concil.Trident.ſeſſ.24.c.17.cuius verba ponuntur. II.312.279

Comprehendit beneficia iuris patronatus, non obſtante quadam declaratione S.Congregat.cui reſpondetur. ibid.280

Decretum Concil. Trident.ſeſſ.24. cap.17. non habet locum in penſionibus ex S. Congregat. licet enim penſiones hodiernæ ſuccedant loco beneficij: tamen non ſunt tituli beneficiales. II.315.314

Vnde penſio non facit incompatibilitatem ſub eodem tecto. ibid.315

Sed contrarium tenet Rebuff. & habere videtur ſtylus Curiæ. ibid.316

Et ponitur quædam declaratio SCongregat. quæ eſt notanda in propoſito. ibid.318

Decretum Concil.Trid.ſeſſ.25.c.16. de regularibus non eſt verum habere locum ex Congregat. ſententia, quando quis renuntiat ante ingreſſum, ſeu intuitu ingreſſus Religionis vt ait Flam. ſed contrarium ſæpè cenſuit Congregat. nempè non habere locum in donationibus & renuntiationibus factis ante ingreſſum, ſeu in ipſo ingreſſu, & ita tenent aliqui, licet alij etiam contra teneant. II.331.15.& 19

Decretum

Index.

Decretum Concil Trident.ſeſſ.25.cap.16.de regularibus non habet locum in teſtamentis & vltima voluntate vel eleemoſynis ex eadem S.Congregat. II.332.17
Licet contra fuit dictum per Rotam. ibid.18
Decretum Concilij Trident. ſeſſ.25. de reformat.cap.4. intelligitur. II.15.131.vſque ad n.136
Decretum Concil. Trident. ſupra dictum in aliquibus Epiſcopatibus non eſt in vſu receptum, & vbi non eſt receptum, procedit opinio Nauarri & Manuelis Rodrig. II.16.136
Decretum de dimittendo obtentum intelligitur de dimiſſione pura & ſimplici, & non ex cauſa permutationis,ſeu in fauorem, non obſtante ſtylo prætenſo, quia non conſtat Papam ſciuiſſe, fuiſſe factam ex decreto, & quia ſi aliquas admiſit, id fuit in eius voluntate, & cap.ex notatis. II.283.58
Quamvis Flam.Pariſ.videatur velle, ſtante illa clauſula, poſſe reſignare in fauorem & cum penſione, quia ait quod hodie apponitur, vt liberè dimittant, vnde non poſſunt reſignare in fauorem, vt antea fiebat. ibid.59
Hodie ad magis euitandas ſimiles renuntiationes dicitur, quod liberè cum ſpecifica mentione præſentis decreti dimittere omnino teneantur, &c. ibid.60
Decretum de dimittendo ſi cui apponitur, is ſiue poſt habitam poſſeſſionem ſecundi, ſiue ante, non poterit reſignare primum coram Papa conditionaliter, ſed ex cauſa permutationis, non facta mentione dicti decreti, alias reſignatio eſſet ſurreptitia & nulla à principio, & non facta alias dimiſſione iuxta formam decreti, lapſo trimeſtri, vtrumque vacaret ex d. decreto. II.283.61
Nec etiam poterit coram ordinario reſignare ſimpliciter vel ex cauſa permutationis: alias lapſo d. termino vacabit vtrumque ad diſpoſitionem ſolius Papæ, & quamvis interim valuiſſet, tamen habita poſſeſſione ſecundi & adueniente tempore dimittendi, irrita cenſebitur. II.284.62
Moriente tamen illo ante aduentum dicti temporis non intrabit decretum in beneficiis ſic vacantibus. Nec erunt reſeruata, &c. ibid.63
Vbi forma d.dimiſſionis, &c.Prædicta reſeruatio eſt extenſa per Paulum V.ad vacatura ante aſſecutionem reſignata, ſeu dimiſſa per conſtitutionem poſitam. ibid.64
Decretum de dimittendo primo beneficio, quando intret,& à quo tempore hadeat locum. Vide *verb.* Beneficium primum, el primero.
Deduci in pactum non poteſt,ad tollendas differentias, ſeu lites illud, in quo verſantur opiniones, ſeu prætenſiones partium diuerſæ, quamvis verior ſit opinio de eo, quod in pactum deducitur. II.128.19
Et ſic accipiendum eſt quod ait Flam. &c. ibid.20
Et ita poſſet procedere quædam deciſio Rotæ, ſupra relata. ibid.21
Defectu expeditionis literarum infra ſex menſes, obſtat quando ſtetit per illum, qui potuit capere poſſeſſionem, & non cepit. I.699.161
Non tamen dicitur ſtare per eum ſtante intruſo.ibid. 162.
Delegat. inferioris à Principe licet non poſſit ſubdelegare, tamen ſi habet ad hoc ſpeciale mandatum poterit. I.601.160
Contrarium tenent aliqui. I.602.161
Et concorda. ibid.162.vſque ad n.173
Delegat. cui Papa committit vt ſe diligenter informet de vtilitate Eccleſiæ, & ſi repererit in euidentem vtilitatem cedere alienationem, confirmet, &c. ſatis eſt vt adhibeat cognitionem extraiudicialem abſque citatione. I.672.248
Delegat. iudex, ſeu executor, cui iuxta regulam Cancellariæ committitur, vt ſi vocatis vocandis reperit cauſas eſſe veras, vnionem faciat, &c. An ſi referendo adhibuiſſe cauſæ cognitionem, & cauſas reperiſſe veras, procedat ad vnionem, præſumatur pro illo, & ei fides in iudicio contradictorio adhibeatur ſuper veritate cauſarum. II.375.134
Reſoluitur negatiuè, objectio ponitur. II.376.136
Reſpondetur. ibid.138
Et ampliatur. ibid.139
Delicta ſi poſt diſpenſationem ſunt deducta ad forum contentioſum,diſpenſatio facta prodeſt in foro interiori non in exteriori. II.78.51
Delinquentem priuatum ipſo iure beneficio non teneri illud dimittere ante ſententiam tenet Couar. & alij. II.335.14
Imo ait Couar.retinere beneficium priuatum per ſententiam, vel ipſo iure,etiam ſecuta ſententia declaratoria, donec ſententiæ executio fiat cui conſonat Henriquez & Azor. II.336.15
Pro quo facit quod priuatus bonis ipſo iure, etiam poſt latam ſententiam non tenetur pœnam exequi, & bona offerre fiſco, niſi illi præcipiatur. ibid.16. & ſeq.
Sed verius videtur, quod committens delictum ob quod priuatur ipſo iure beneficiis, ſeu officiis publicis, tenetur in conſcientia illud dimittere non ſolum poſt ſententiam, quod certum videtur contra Couar. Henriquez, & Azor, ſed etiam ante ſententiam. ibid.18
Nam licet in pœna dimiſſionis propriorum bonorum non debeat lex, imò nec ſecundum aliquos poſſit obligare delinquentem, vt ſit executor illius contra ſe ante ſententiam,& ſic per illa verba ipſo iure, ſeu ipſo facto non cenſeatur ad id obligare,tamen in bonis communibus (qualia ſunt beneficia, & officia publica) rectè poteſt obligare delinquentem ad illa dimittenda ante ſententiam. ibid.19
Et confirmatur per plura. ibid.21.cum ſeqq.
De examine per concurſum quæ habeantur in Concil. Prouincial.Bonon. primo à S. Congreg. approbato, ponuntur. II.194.391
Ad Denuntiat.& publicat. excommunicationis requiritur declaratoria illius, nec ex eo cauſa efficitur appellabilis. I.77.586
Non obſtante Concil. Trident. ſeſſ.25. cap.5. ibid. 587.
Depoſito & ſuſpenſo à beneficio an ſint alimenta exhibenda. Vide *verb* alimenta.
De proceſſu,ſeu actis ſi apparet ſuper vnione, & receptione teſtium, ſiue parte vocata, ſiue non, quia non erat, qui deberet vocari, ſtabitur illis donec contra probetur, ſi poſtea res adducitur in litigium. II.376.141
Derogatio ſententiarum per viam legis tollit etiam rem iudicatam, licet ſecus in reſcripto. I.173.201
Et vbi Concilium non derogat ſententiis, non comprehendit caſus per ſententiam determinatos. ibid. 202.vſque ad n.212
Et an deroget ſtatuto à ſede Apoſtolica confirmato. I.176.213.cum ſeq.
Derogatio conſtitutionis in ſpecie & indiuiduo non eſt neceſſaria in conceſſionibus contra conſtitutiones aliorum Conciliorum, ſed ſufficit dicere non obſtante tali Concilio. I.255.37
Maximè vbi derogatio eſt expreſſa. ibid.38.& 39
Vbi ponitur deciſio Rotæ,& extende. ibid.n.40.41. 42.& 43.
Derogatur etiam Concilio generali per clauſulam generalem, non obſtantibus conſtitutionibus quando conceſſio eſt motu proprio,& apparet de certa ſcientia Papæ. ibid.45
Derogari non poteſt indulto Cardinalis per clauſulam, ſeu ſi venerabili fratri Epiſcopo, &c. I.275.41
Neque ſub derogatione indultorum Cardinalis,cenſetur derogatum indulto Cardinalis Ordinarij. ibid. 42.
Derogatio addita à Sixto, non eſt ſuperflua, nam ſtante conſuetu

consuetudine immemoriali, aut indulto Apostolico optandi, reseruata possent optari. I.417.452. cum seqq.
Quamvis verius videatur non dari talem consuetudinem.
Derogatio iuris patronatus laicorum pro medietate, non est aliud, quam reducere consensus per plures patronos præstandos ad medietatem. I. 443. 585.
Derogatio pro medietate an suffragetur quando præsentatio spectat ad vnum tantum, seu ad vniuersitatem. ibid.586.cum seqq.
Et de derogatione Patronatus remissiuè. ibid.589
Derogatur iuri patronatus etiam Principum in totum, quando beneficia vacant, per assecutionem alterius, aut deuolutionem,& alias vbi habent possessores, & admittitur etiam in Hispania. ibid.590
Derogatio statutorum Ecclesiæ non solet apponi in literis Apostol. de beneficiis vacantibus nisi in beneficiis, & præbendis Ecclesiarum Cathedralium, seu Collegiatarum vnde in aliis beneficiis non vitiabitur doctrina supra dicta. II.15.123
Detractio fructuum tertiæ partis qualiter facienda. I. 204.468.cum seq.
Et quando eidem detractioni locus non sit. ibid. 470. cum seq.
Detrahendum aliquid non est, pro distributionibus Ecclesiæ Cathedralis, aut Collegiatæ, ex beneficiis extra ea existentibus nisi essent perpetuo vnita præbendis illius. ibid.474
Detractioni tertiæ partis, an sint obnoxij obtinentes Dignitates, pro residentia in Collegiata Eccles. I. 205. 478.& 481
Limita, vt ibid.472.& 473
Detractioni tertiæ partis etiam sunt subjectæ Dignitates & præbendæ quæ sunt de iure patronatus laicorum, nisi repugnet fundatio. I.206.492.& seq.
Deuolutio ad quos fiat, remissiuè. II.218.41
Deuolutio an habeat locum in beneficiis manualibus, & ad nutum amouibilibus. II.219.43
Resoluitur, dari in eis deuolutionem contra Æneam de Falcon. ad effectum, vt superior suppleat negligentiam inferioris, qui tamen re integra poterit moram purgare, & prouidere, quamvis in aliis non est locus purgationi moræ, nec valet collatio facta post deuolutionem ab inferiori etiam re integra.
Deuolutio fit cum onere, & qualitatibus requisitis in prima prouisione. II.218.42
Deuolutio quomodo sit probanda gradatim, quando impetratur beneficium existens in diœcesi suffraganei, & impetratur, vt deuolutum. Vide *verb.* Beneficium existens.
Deuolutio sicut de Capit. ad Episcopum fit, ita de Episcopo ad Capit. II.218.33
Quoad beneficia spectantia ad collationem Episcopi proprio iure: secus si iure speciali vel deuoluto. ibid.34
Dictio, prorsus, importat ipso iure. II.339.58
Dictio, vel circa, quantum tempus importet quando narratur, quod resignans possedit beneficium per quinque aut sex annos, vel circa, & quando dicitur esse in tali ætate vel circa. II.235.48
Præsumitur importare ad summum sex menses, seu per illam tolli sex menses, alias si diceretur sine dictione, vel circa, deberet illud tempus integrè verificari. ibid.49
Dictum Innocentij,quod abdicatio proprietatis, & custodia castitatis, sunt annexa ordini à iure positiuo improbatur. II.71.96.& 97
Dictum Molinæ non placet, dicentis valere renuntiationem, seu donationem factam à nouitio, sub conditione professionis, nam non seruatur forma Concil.Trident. sess.25. cap.16. de regularibus. II. 332.19
Et videtur etiam facta in tempus inhabile, nam facta professione non poterat donare, nisi essemus in religione bonorum incapace, nam tunc posset dici, incipere ab hærede,nisi obstaret dictum decretum Concilij, vt quia esset facta à nouitio, licet renuntiatio hæreditatis futuræ, seu pactum de non succedendo factum sub dicta conditione professionis valeret cum iuramento, &c. ibid.20
Sicut etiam donatio facta à nouitio cum pacto, & modo, vt eo profitente sit nulla, non valet. ibid. 22.
Dictum Toleti, quod S.Congregat.Concil.ex sententia Sixt.V. Episcopum, cum vero bigamo, qui duas successiuè duxerat, dispensantem ad primam tonsuram, & beneficium simplex iudicauit ipso iure suspensum ab ordinum collatione, procedit iuxta d.constitutionem Sixti V. II.50.12
Differentia traditur inter reuocationem factam per Episcopum, & reuocationem per mortem Episcopi aut aliam vacationem Episcopatus. I. 603. 176.cum seqq.
Differentiæ rationis assignantur plures inter simoniam, & vsuram. II.120.49
Et verior videtur ratio Caietani. ibid.50
Est etiam optima ratio, quam adducit Victoria. ibid. 51.
Quæ confirmatur, quia vsura est contra iustitiam: simonia vero contra religionem. ibid.52
Est etiam bona ratio Vgolini, quæ in idem recidit, quam etiam tradit Philias. ibid.53
Differentia an sit inter expressionem,quod possedit beneficium per tantum tempus, vel quod illud obtinet à tanto tempore. II.235.51
Resoluitur expressionem, quod possedit per tantum tempus importare, quod illud possedit saltim de facto, & sic cum titulo, vel fine: expressionem verò quod à tanto tempore obtineret, importare quod à tanto tempore in illo habet ius in re, vel illud de facto possidet, nam is dicitur obtinere qui habet ius in re, vel qui possidet de facto. ibid. 52. cum seqq.
Differentia secundum Authorem non est inter curata, & duas præbendas in eadem Ecclesia, quoad incompatibilitatem, sed solum est differentia in modo annexionis, nam per annexionem, & vnionem Eccles. Parochialis factam præbendæ, supprimitur, & extinguitur titulus parochialis, &c. II.301.192
Et sic tunc non intitulatur quis in parochiali annexa, sed in præbenda. ibid.193
Et non censetur habere curam. ibid.194
Et consequenter parochialis possessa, vti vnita, & membrum alterius non inducit incompatibilitatem. ibid.195
Et qui habet duo curata, quando vnum venit per annexionem non dicitur habere duo curata, sed vnum curatum, & aliud simplex, nam curatum annexum simplici assumit naturam simplicis. ibid. 196. & seq.
Vbi adducuntur declarationes S.Congreg.
Et idm esset in annexione portionis facta dignitati accessoriè, & sic obtinens talem dignitatem, cui est vnita portio, si simul obtineret aliam portionem, seu præbendam eiusdem Ecclesiæ, non esset triplex, aut in eadem specie duplex. II.302.198
At per annexionem præbendæ, nempe Canonicalis, quæ propriè dicitur præbenda, factam dignitati eiusdem Ecclesiæ, etsi videatur fieri accessoriè non solet extingui titulus, & nomen præbendæ, & Canonicatus, sed vti duo beneficia obtinentur, & ideo non possunt duæ præbendæ simul teneri in eadem Ecclesia, etiamsi vna sit annexa dignitati, vt in clement.fin.de præbendis,&c. ibid.199
Dignitates Cathedralium quæ ibi non maiores existunt, sunt tamen principales in Collegiatis, sunt

reſeruatæ. I.395.260
Et ita Archidiaconatus de Viuieſca, & alij ſimiles ſunt reſeruati. ibid.261
Et an in qualibet Eccleſia, duæ maiores reſeruentur, reſoluitur negatiuè. ibid.262
Et quid ſi ſunt ambo qualiter principales in eadem Eccleſia. I.396.265
Et intellige, vt ibid.267
Dignitates principales regularium Conuentualium, ſeu Monaſteria Fratrum, quæ non reguntur per Abbates, ſeu per Priores Præpoſitos, &c. per ſecundam partem regulæ reſeruantur. I.397.271
Limita in temporalibus. ibid.272
Dignior electus ex quo etiam non poteſt ante collationem fructus percipere, etiam vti adminiſtrator, etiamſi antea eſſet conſtitutus adminiſtrator, &c. II.153.25
Nec videbitur valere conſuetudo contraria. ibid.26
Quamvis videatur excuſare à pœna priuationis beneficij, ſeu iuris de qua ibi. ibid.27
Nam conſuetudo etiam mala, non tamen euidenter tribuit iuſtam cauſam ignorantiæ, & qui facit, quod alij faciunt, excuſatur. ibid.28
Et qui haberet in eo malam fidem, & conſcientiam læſam, non excuſaretur à pœna priuationis. ibid.29
Dignior hodie ſtante conſtitutione Pij V. ſuper collatione parochialium, videtur habere ius de iuſtitia, vt ad parochialem, præeligatur, & conſequenter Ordinarius eligens minus dignum, tenetur digniori prætermiſſo ad reſtitutionem damni. II.113.61
Digniorem omittere, non eſſe peccatum mortale, ſed ſufficere dignum, & idoneum eligere, ſeu præſentare, eſt alia ſententia quæ ponitur. II.110.11
Quæ fundatur. ibid.12
Dignioribus præteritis, licet in beneficiis ſine cura contra iuſtitiam diſtributiuam delinquatur, non tamen committitur peccatum mortale, &c. ſecundum Sotum quem alij ſequuntur. ibid.8
Sed merito reprehenditur per alios. ibid.9
Et à fortiori ſententia Pedracæ. ibid.10
Dignitas aliqua ſi habet duas præbendas, ſeu portiones, neutra illarum eſt propriè præbenda Canonicalis, nec cenſetur duplex titulus beneficialis, ſed tantum vnus, nempe ipſius dignitatis cum duplici reditu præbendæ, ſeu portione temporali. II. 302.203
Niſi aliunde conſtet, aliquam illarum eſſe verè Canonicalem, ſeu quaſi, &c. ibid.204
Quòd tamen conſtare non dicetur ex eo ſolo, quod obtinens talem dignitatem, habeat vocem in cap. ſeu ſit de cap. ibid.205
Nam licet de iure communi id competat ſolis Canonicis, & ratione Canoniæ. ibid.206
Tamen de iure ſpeciali poteſt alias competere, & ratione dignitatis. ibid.207.& ſeq.
Vbi adducuntur reſolutiones Rotæ.
Dignitas cum Canonicatu poteſt teneri in eadem Eccleſia. Vide *verb.* Beneficia duo difformia.
Dignitas principalis in Collegiata exempta, cui ordinaria iuriſdictio, cum omnibus iuribus quaſi Epiſcopalibus competit, neceſſario conferri non debet Licentiato, vel Doctori ex S.Congreg. II.54.33
Dimiſſio primi beneficij, quæ in extrauaganti execrabilis de præbendis verſ. qui verò, iubetur fieri coram Ordinario, an ſit facienda intra menſem, ſicut in verſic. præcedentibus, an verò ſtatim, & quàm primum ſecundi poſſeſſionem prouiſus habuerit. II. 282.34
Reſoluitur, faciendam eſſe ſtatim, & incontinenti, cum gloſſ. Cencelini & alias contra gloſſ. Guillermi, & alios, quando dicatur fieri ſtatim, & incontinenti, &c. intelligitur cum aliquo temperamento, ſecundum ſubjectam materiam arbitrio boni viri. ibid.38
Et quomodo ſumantur dictiones iſtæ incontinenti, mox, ſtatim, illico, quàm primùm, & circa remiſſiuè. ibid.39
Diœceſis appellatione, quando profertur à iure comprehenditur etiam Ciuitas. I.84.76
Etiam in mandato. ibid.77
Secus in materia ſtricta diſpoſitionis hominis. I.85.78.
Diſmembratione licet non extinguatur beneficium, ſeu Eccleſia, alteratur tamen, & diminuitur in bonis, fructibus, ſeu reditibus, eſt enim diſmembratio cum aliqua bona, ſeu fructus beneficij ab eo ſeparantur, & alteri applicantur. II.397.1
Et ita quando fructus beneficij alteri vniuntur, remanente beneficio penes ſuum Rectorem, potius eſt diſmembratio, quàm vnio. ibid.2
Diſpenſatio ſimplex ad beneficia, non ſolum non comprehendit præbendas, ſed nec alia beneficia Cathedralis. I.83.62
Et reſolutio Rotæ. ibid.63
Diſpenſatio eſt perfecta, & habet effectum ex ſola ſignatura. I.232.28
Reſolutio Rotæ. ibid.29
Et declaratur regula 53. Cancellariæ. I. 233.30. & 31
Et limitatur. ibid.33
In Diſpenſatione Motu proprio conceſſa, veniunt omnia beneficia. I.84.64.cum ſeqq.
Reprobata ſententia Henriq. ibid.n.67.68.& 69
Diſpenſatio eſt ſtricta, & ſtrictiſſimè interpretanda. I. 83.n.58.59.& 60.
Reprobata ſententia Gambari. ibid.61
Diſpenſatus ad beneficium ſi illud conſequitur, non poteſt illud reſignare, reſeruata penſione. I. 35.156. & ſeq.
Licet ſecus in diſpenſato ad beneficia in plurali. ibid.158
Diſpenſatus ad beneficium ſi conſequitur penſionem conſumit diſpenſationem, nam ea intelligitur de primo. I.34.152.& ſeq.
Contra aliquos. ibid.154
Et Penſio cedit loco beneficij. I.35.155
In Diſpenſationibus matrimonialibus quæ committuntur Ordinariis, ſufficit narrata verificari tempore executionis commiſſionis, licet tempore datæ non eſſent vera. I.674.283
Et quid in diſpenſationibus cum copula. I.675.287. cum ſeq.
Diſpenſatio ob paupertatem, ſeu dotem minus competentem non vitiatur, ſi poſtquam ordinarius diſpenſauit, mulier facta eſſet dives, etiamſi nondum matrimonium eſſet contractum. ibid.291
Etiamſi tempore diſpenſationis, ſucceſſionis haberet ſpem. ibid.292
Diſpenſationes quæ committuntur Ordinariis vt precibus veris repertis diſpenſent, non expirant morte Papæ concedentis re integra. I.677.311.cum ſeq.
Et declarantur tradita per Ioan.Andr. Felin. & alios. ibid.314
Diſpenſare quis poſſit in inhabilitate ſimoniaci ad beneficia, reſpectu ſimoniæ. II.121.74
Vbi ponuntur declarationes S.Congreg.Concil.
Diſpenſatio erit ſurreptitia, & nulla ſi coniuncti narrent copulam inter eos eſſe habitam, & copulam ipſam, ſeu potius notam, & infamiam ex ea ortam tradant pro cauſa, vt facilius diſpenſetur ſi eo fine habita ſit copula, & non exprimunt etiam in foro conſcientiæ contra Henriquez, & ita in literis diſpenſationum dicitur, quod eam habuerunt fragilitate carnis, & non animo facilius obtinendi diſpenſationem, & ponitur clauſula, quod accipiatur ab impetrantibus iuramentum de hoc. II.139.93
Diſpenſationes gratis concedi oportet. II.124.99
Quod procedit in compoſitionibus, non verò in iuribus

iuribus expeditionis bullarum. ibid.100
Quamvis etiam reſpectu compoſitionum non ſeruetur. ibid.101
Diſpenſationes gratis adeo concedendæ ſunt, quod Ordinarij quibus committuntur diſpenſationes matrimoniales, & aliæ, non poſſunt quicquam accipere pro labore, & receptione, & examine teſtium, vel alio quovis titulo. ibid.102.& ſeqq.
Vbi ponuntur declarationes S. Congregationis, & decretum, & clauſula literarum diſpenſationum matrimonialium.
Nec poſſunt excuſari dicendo, quod per dictum decretum non prohibentur accipere ſtipendium, ſeu mercedem pro labore, ſed donationem, quia vtrumque clarè prohibetur. II.125.109
Nec rurſus poſſunt excuſari aliqua conſuetudine, etiam immemoriali. ibid.110
Et ponitur decretum Concilij Mediolanenſ. ibid. 112.
Sententia Genuenſ. ibid.115
Pro acceſſu tamen ad examinandos teſtes commorantes in aliis locis, abſolutè poſſet accipere moderatas expenſas, ſi expediret eum ire, & non committere examen. ibid.116
Pro tranſumpto etiam vltra inſtrumentum diſpenſationis poſſet aliquid accipi. ibid.117
Diſpenſatio impetrata in forma commiſſaria non facta mentione de copula habita, poſt impetratam diſpenſationem, & antequam Ordinarius diſpenſet, eſt nulla, ob non factam mentionem de copula. II.137. 69. & ſeq.
Ponuntur declarationes S.Congregationis, & pœnitentiariæ.
Diſpenſatio matrimonialis ſuper impedimento conſanguinitatis, vel affinitatis, non facta mentione de copula inter impetrantes habita, an valeat, an verò ſit ſurreptitia, & nulla. II.134.30
Ponitur prima ſententia diſpenſationem valere ex prædicta doctrina. ibid.31
Secunda ſententia talem diſpenſationem eſſe ſurreptitiam, & nullam. II.135.32.& 63
Et ratio eſt, quia inceſtuoſi etiam cum propriis conſanguineis iure prohibentur matrimonium contrahere iuxta communem Canoniſtarum contra Theologos, & alios. ibid.33
Et ſic ius tacitè exprimi iubet inceſtum, qui de iure eſt impedimentum, licet non dirimens,& intrat prædicta doctrina. ibid.40
Et etiam de matrimonio de facto contracto debet fieri mentio, quamvis non ſit conſummatum. ibid. 41.
Diſpenſationem non eſſe petendam ob inceſtum, nec à Papa, nec ab Epiſcopo conſuetudine ſeruatur,quæ videtur excuſare, etiamſi non conſtet Epiſcopos ſcienter diſſimulaſſe, maximè ſi eſt immemorialis. II. 136.49
Quod verum eſt, niſi quando petitur diſpenſatio ad contrahendum cum ipſa cognata,vel affini, cum qua eſt commiſſus inceſtus. ibid.50
Diſpenſatio non probatur per narratiuam Ordinarij. II.16.146
Diſpenſatio non eſſet ſurreptitia ſi impetrantes non traderent pro cauſa diſpenſationis copulam expreſſam, ſeu notam, & infamiam ex ea ortam, ſed aliam cauſam, quamvis non exprimant talem intentionem, & finem. II.139.97
Diſpenſatio obtinenda à Schiſmatico an requiratur à Papa, an verò ſufficiat diſpenſatio Epiſcopi. II. 354.163
Reſoluitur requiri diſpenſationem Papæ cum Abb. licet aliàs aliter dicat.
Diſpenſationem ſuper impedimento conſanguinitatis, vel affinitatis non facta mentione de copula eſſe ſurreptitiam & nullam iuxta ſecundam ſententiam,quæ manet rectè probata. II.136.63
Et idem eſt in impedimento cognationis ſpiritualis, & etiam in impedimento publicæ honeſtatis. ibid.64
Diſpenſationes ſubditorum inferiorum qui ſunt nullius diœceſis, & iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem habent illis ſunt committendæ ex S.Congregatione. II.165.142
Prius tamen coram Datario docendum eſt habere dictas qualitates, vel eſſe in quaſi poſſeſſione, vt ei committantur, ex eadem S.Congregat. ibid.143
Et idem videtur in inferioribus exemptis, habentibus quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem, & proprium diſtrictum, licet non ſint nullius diœceſis, cum ſint Ordinarij. ibid.146
Vnde etiam Vicariis huiuſmodi prælatorum poterunt committi. I.166.147
Diſpenſationem valere objicitur ſuper vno impedimento non facta mentione de alio, ſuper quo poſtea de per ſe poterit obtineri diſpenſatio, ſicuti valet impetratio abſolutionis ab vna excommunicatione non facta mentione de alia, &c. II.136.53
Sed reſpondetur id non eſſe verum in diſpenſationibus, quæ ſe contingunt, & impedimentum tacitum auget expreſſum, tunc enim neceſſe eſt de vtroque mentionem facere, alias diſpenſatio eſt nulla omnino, vt in exemplis adductis. ibid.54
Nam vbi plura obſtant impedimenta difficilius conceditur diſpenſatio, & vbi plura ſunt obſtacula, eſt neceſſaria mentio ſingulorum. ibid.55
Et idem eſt in impetratione diſpenſationius vnius irregularitatis non facta mentione de alia. ibid.56
Et quod objicitur ſolum habet locum in diſpenſationibus, quæ non ſe contingunt,nec tacitum auget expreſſum, &c. II.137.57
Nec abſolutio ab vna cenſura contingit aliam, nec vna cenſura auget aliam. ibid.60
At contra reſponſionem objicitur, quod ex ea ſequeretur diſpenſationem, quam quis impetraret ad contrahendum cum conſanguinea, vel affini,habens votum ſimplex caſtitatis,ſeu ſponſalia de futuro cum alio contracta non facta de eo mentione eſſe ſurreptitiam & nullam, &c. ibid.61
Reſpondetur, diuerſam eſſe rationem in impedimento voti ſimplicis, aut ſponſalium. ibid.62
Diſpenſatio valida erit, ſi copula ſit habita antequam ſupplicatio Papæ porrigatur, & in ipſa fiat mentio de copula, licet antequam Ordinarius diſpenſet, iterum copula habita ſit. II.139.91
Sed ſi impetrantes poſt factam ſeparationem à Vicario delegato de nouo carnaliter ſe cognouiſſent, eſt opus noua diſpenſatione, ſeu perinde valere, &c. ibid.92
Diſpenſatio, vide *verbo* Epiſcopus.
Diſpenſatus ad duo beneficia ſub eodem tecto, poterit illa obtinere etiamſi alteri ſit annexa capellania, vel aliud beneficium in eadem Eccleſia, contra Rebuff. II.313.216
Et contra Nauar. quod non impeditur retentio beneficij ſimplicis cuiuſdam Eccleſiæ cum rectoria alterius propter annexionem factam rectoriæ de alio beneficio ſimplici Eccleſiæ primæ. ibid.217
Sententia eorum ſolum procederet, quando vnio facta eſſet æquè principaliter, vel ad tempus, ſeu vitam obtinentis tantum. ibid.218
Diſpoſitio text.in d.c.de cætero, & in c.ad audientiam de clericis non reſiden. procedit etiam in Canonico Doctorali,& Magiſtrali. I.192.365
Limita, vt ibid.366.& ſeqq.
Et non comprehendit Portionarios qui non ſunt de Capit. licet in eo habeant vocem. I.193.376.cum ſeqq.
Et procedit etiam in Prælatis inferioribus Epiſcopo reſpectu ſuorum ſubditorum. ibid.381
Et idem in aliis. ibid.382

Index.

Diſpoſitum in Archipresbytero, vt debeat in Presbyterum ordinari non videtur hodie procedere in Archipresbyteris ruralibus, ſuppoſito, quod ſunt beneficia ſimplicia, nec perſonalem reſidentiam requirunt, & ſic in his videtur ceſſare conſtitutio Synodalis Abulenſ. II.5.43

Diſtributiones quotidianæ non poſſunt dari abſentibus à choro non obſtante quavis conſuetudine etiam immemoriali. I.200.430

Nec poſſunt donari à Capit. aliquo prætextu. ibid. 431. & ſeqq.

Vbi declarationes S.Congregat.ponuntur.

Diſtributiones quotidianæ quas amittunt abſentes, tempore à Concilio permiſſo, vel alias quæ ſint? Et quæ ſint diſtributiones quæ ſunt potius præbendæ. I.201.439.cum ſeqq.

Diſtributiones quotidianæ amiſſæ per non intereſſentes vel alias, ad quos ſpectent. ibid. 443. cum ſeqq.

Et declara, vt ibid.447.cum ſeqq.

Vbi ponuntur declarationes Rotæ quæ difficultatem patiuntur. I.202.451

Quibus reſpondetur. ibid.452.cum ſeqq.

Diſtributiones aliarum horarum non ſunt diuidendæ pro congruis diſtributionibus aſſignandis quibus horis alij, ſed pro illis detrahenda eſt aliqua pars fructuum. I.205.484

Et traduntur declarationes Rotæ. ibid.485

Diſtributiones ſunt ordinandæ, & compartiendæ per omnes horas, & non per certas horas tantum. I.206. 487.cum ſeq.

Diſtributiones, quas excommunicatus amittit, ad eos pertinent ad quos aliàs pertinere ſolent quotieſcumque amittuntur à non reſidente, de quo alias. II.95.158

Diſtributiones quotidianæ an ſint computandæ ad videndum an beneficium ſit ſufficiens. Vide *verbo* Beneficium ſufficiens quid dicatur.

Diuina miracula non ſunt trahenda in conſequentiam. II.3.13. & 14

Diuiſim bene poteſt concedi facultas admittendi reſignationem, & poſtea illa admiſſa, facultas conferendi. II.205.13

Diuiſioni beneficij proxima eſt diſmembratio, per quam diuiditur & ſecatur ex vno faciendo duo, &c. II. 399. 1

Quæ eſt prohibita Concilio Turon. ibid.2

Niſi ex iuſta, & rationabili cauſa fiat, & facultates ſufficiant. ibid.3.& ſeq.

Vbi ponuntur deciſiones Rotæ.

Docentes in ſcholis Theologiam, vel ius Canon. & ſtudentes in eis per quinquennium, de iure communi excuſantur à reſidentia, & in abſentia fructus percipiunt. I.152.54

Et intellige, vt ibid.55.cum ſeqq.

Doctores agentes de permutatione beneficiorum. II. 270.1

Doctores agentes de mutatione vnionum. II.365.2

Doctores qui ſunt videndi de reuocatione vnionum. II.396.301

Doctores qui ſunt videndi de inhabilitate ad ordines, & beneficia, ſeu irregularitate. II.195

Doctores videndi circa impetrationem beneficij viuentis. II.205.23

Doctores videndi de materia Clementina gratiæ de reſcriptis ſunt relati. II.285.70

Et deciſio Rotæ ibi poſita.

Doctores videndi circa c. eum qui §.9.de præbend. in 6. II.297.174

Et ponitur reſolutio Rotæ. II.298.175

Doctores videndi in materia hæreſis ac de hæreticis. II.353.146

Doctores videndi de ſchiſmaticis. II.354.165

Doctores videndi circa materiam diuiſionis beneficiorum ſunt citati. II.399.6

Qui vltra dicta requiſita in ea requirunt conſenſum Capituli, ſicut in alienatione, &c. ibid.7

Doctores videndi de Vicariis parochialium vnitarum. II.186.320

Doctores videndi de bigamia, irregularitate. II.51.19

Doctores videndi de pœnis concubinariorum. II.356. 185.

Doctrina Couarruuiæ dicentis, mentionem faciendam eſſe de cognatione ſpirituali per catechiſmum in diſpenſatione ſuper impedimento dirimente, procedit in vtroque foro contra Henriq. II.136.46

Et etiam poſt Concil.Trid. per quod non eſt ſublatum hoc impedimentum cognationis ſpiritualis ex catechiſmo. ibid.47

Licet eſſe ſublatum teneant aliqui. ibid.48

Doctrina Hienoymi Gonzalez, de probatione collationum Epiſcoporum adducitur & ponitur eius regula, quæ tamen in parte reprobatur. II. 144. 52. & ſeqq.

Et ſeptem ampliationes illius adducuntur. ibid.54

Et quinque limitationes. II.145.55

Vbi aliquæ earum examinantur.

Doctrina Manuelis Rodrig. non placet dicentis decretum Concil.Trid.ſeſſ.25. c.19. de regularibus in donationibus cauſa mortis non habere locum, nam licet ſint reuocabiles, & quoad effectum legatis æquiparentur, tamen in fieri ſunt inſtar contractus, & reſpectu formæ ſolemnitatis, & ordinationis æquiparantur contractibus. II.332.22

Doctrina Selvæ non videtur vera, tenentis, quod ſi Papa in conferendo beneficium, cuius collatio ad eum ſpectabat iure deuoluto, aut alias fundat ſe ſuper reſeruatione, tenet prouiſio, non obſtante narratione reſeruationis. II.225.64

Dominium rei dotalis an penes maritum, an vero penes vxorem exiſtat diſputatur. I.628.148.cum ſeq.

Et traduntur plures opiniones. ibid. vſque ad n.160

Et concordia Barboſæ. I.629.161

Et diſtinguuntur res æſtimatæ à non æſtimatis, ibid. 162.& 163

Et maritum verè & propriè dominum cenſeri verius videtur. I.630.164.cum ſeq.

Etiam irreuocabiliter, vt ibid.167

Donatio facta quæ dicatur. I.118.153.cum ſeq.

Donatio pro ſuſcipiendis ordinibus filio ſimpliciter facta, an computari debeat in legitima. ibid.159

Et reſoluitur affirmatiuè. ibid.160

Donans patrimonium alicui ad ordines poteſt apponere pactum de eo reddendo, cùm ordinatus habeat alias vnde viuere poſſit. I.119.169

Donare an poſſit Epiſcopus de bonis, ſeu iuribus ſuæ menſæ Epiſcopalis Capitulo ſine ſolemnitate, & quod poſſit traditur. I.468.722

Et contrarium. ibid.723.cum ſeqq.

Donatio, licet non poſſit fieri Eccleſiæ quæ nondum eſt, hæreditas tamen & legatum ſic, id tamen non procedit in donatione ex cauſa dotis, quæ rectè fieri poteſt Eccleſiæ conſtruendæ. I.609.49.& 50

Duæ Capellaniæ ſub eodem tecto ſunt incompatibiles, tanquam beneficia vniformia, & non poſſunt ſimul teneri, abſque diſpenſatione Papæ, ſed per aſſecutionem ſecundæ prima vacat. II.303.221

Et tenuit Rota in deciſionibus poſitis. II.304.223

Duæ Capellaniæ, ſeu altaria ſub eodem tecto ſecund. Nauar. & alios non ſunt beneficia vniformia ad effectum incompatibilitatis, niſi ſint inſtitutæ ad vnum finem, & ad eadem munera, & vnam Congregationem, ſecus ſi ad diuerſa, & ſeparata numera. II.306. 225

Quod videtur ſeruari in aliquibus partibus Hiſpaniæ. ibid.226

Sed contrarium tenent relati, & Rota in deciſionibus adductis. ibid.227

Et ſtante quod ſint beneficia vniformia, conſuetudo

in contrarium non erit habenda in conſideratione, nec diſpenſatio Nuntij, ſicut nec Epiſcopi. ibid.128
Sed cum non ſit ius clarum eſſe beneficia vniformia, ſed in eo ſint opiniones,cõſuetudo tenendi in eadem Eccleſia duas Capellanias huiuſmodi ſine diſpenſatione, aut cum diſpenſatione Ordinarij, ſeu Nuntij, videtur tolerabilis , etiam poſt Concilium vbi illud quo ad hoc non ſit receptum. ibid.129
Dubium ſi ſit æquale in materia expoſitorum ob fauorem prolis , melior & benignior pars eſſet ſumenda, & ideo cenſentur Chriſtian. antiqui,& ex puro ſanguine, &c. II.22.26
De quadam Bulla Gregorij XIII. circa hoc allegata per Henriq. ibid.27
Ducatus auri de camera , cuius valoris ſit & intelligatur, traditur. I.498.148
Durante tempore perceptionis fructuum per priuilegiatum, obtinens ſecundum beneficium , etiam poſt adeptam,eius poſſeſſionem , poteſt ipſum dimittere, & primum retinere,ſicut poſſet ante adeptam poſſeſſionem , quia non interim vacat,contra Ioan.Andr. & alios. II.294.129
Et quando illorum opinio vera eſſet,non procederet, vbi ante aſſecutionem fructuum moueretur lis ſuper beneficio. ibid.132

E

ECcleſia Parochialis vt conſtituatur, quæ concurrere debeant. I.80.4
Et quæ ſit differentia inter eam & curatam,remiſſiuè. ibid.5.
Eccleſia Collegiata , quæ dicatur , & quæ ſigna & requiſita habere debeat, remiſſiuè. I.513.70
In Eccleſiis regularibus ad quem de iure ſpectet creatio Canonicorum regularium & Monachorũ.ibid.71
Eccleſia aliquando erigitur in Collegiatam , quod videtur poſſe fieri authoritate Papæ. II.400.4
Eccleſia ſimplex aliquando erigitur in curatam & parochialem , quod ex cauſa facere poteſt Epiſcopus. ibid.2
Cui obeſt declaratio S.Congreg.adducta. ibid.3
Cui reſpondetur, ibi.
Edicti terminus currit ex quo tam in valuis Eccleſiæ Cathedralis , quam Eccleſiæ beneficij præfixum eſt iuxta decretum Concilij Compoſtellani. II.154.41
Nec eſt neceſſarium, quod ſtet affixum per illud tempus, ſed eſt arbitrarium, quanto tempore debeat manere affixum. ibid.42
Et ſufficit quod Nũtius,vel Notarius referat affixum in loco,licet non dicat,quanto tempore ſtetit.ibid.43
Debet etiam apponi dies affixionis , & propoſiti edicti , vt ſciatur an intra terminum , vel poſt ſit factum examen. ibid.44
Et ſufficit, quod affigatur, nec eſt neceſſe quod prius legatur. ibid.45
Edicto ſemel propoſito, ſi nullus compareat vel ex oppoſitoribus nullus repertus ſit idoneus, quid faciendum. II.172.218
Reſoluitur, vt in declarationibus S. Congr. poſitis. ibid.219
Circa quod etiam conſiderandæ ſunt aliæ declarationes poſitæ. ibid.220
Edictum apponendum erit ad ſummum cum termino 20.dier.cum ſuccedat loco nominat.ab Epiſc.faciẽdæ ad quam ex Concil.præfixũ eſt tempus 10.dier.nec vltra alios 10.prorogari poteſt ex conſt.Pij V.II.153.39
Et ſic erit accipiendum decretum Concil.Compoſtel. II.154.40
Edictum cum quo termino debeat apponi , vbi Concilium Prouinciale illud requirens,non deſignat.ib.50
Reſoluitur eſſe arbitrariũ modo non excedat 20.dies.
Edictum ſi cum maiori termino 20.dierum ponatur, an ideo vitietur prouiſio parochialis. ibid.46
Reſoluitur ex æquitate,& mente Papæ edictum poſitum cum maiori termino 20. dier. etiam à principio non eſſe nullum in totum,ſed quoad exceſſum,& ſic qui ſe oppoſuerint infra 20.dies , legitimos eſſe oppoſitores, non vero qui poſtea, niſi quando infra 20. dies nullus ſe oppoſuit, &c.
Effectuatio collationum,ſeu præſentationum probatur per ſubſequẽtes collationes,ſeu præſentationes factas per vacationem ex perſona illorum.II.562.105 & 106
Et amplia, vt ibid.107
Effectus qui reſultent ex illis verbis, pro iure, vel ipſo facto, remiſſiuè. II.337.37
Electio quid ſit. I.228.6
Ad quam reducitur poſtulatio,& quid ſit. ibid.7.& 8
Quibus coniuncta eſt nominatio quæ duplex eſt. ibid.9.& 10
Ad Electiones Canonicatuum per concurſum , vbi ſolet præmitti Miſſa de Spiritu ſancto videtur poſſe tolerari,fieri etiam dum diuina celebrantur. I.213.562
Electionis & poſtulationis materia parum eſt in vſu. I.228.11
Et qui de ea tractent. ibid.12.& 13
Et de electione monialium. ibid.14
Electio Epiſcoporum non pertinet de iure diuino ad clerum,ſed ad Papam, vt vel ipſe eligat, vel modum eligendi præſcribat. I.507.7
Prouiſio verò inferiorum Eccleſiarum olim pertinebat ad Epiſcopum. ibid.8
In Electione Canonicatuum Doctoralis & Magiſtralis, an requiratur pro forma, quod vota præſtentur, ſecreto, ita vt ſi palam præſtentur, electio ſit nulla. I.534.183
Et reſoluitur quod ſic.
Etiamſi vnus tantum id faceret, quamvis in aliis caſibus capitularibus de iure ſit ſecus. ibid.185
Et an ſufficiat quod ab initio præſtentur ſecreto, quamvis poſtea publicentur. I.535.186
Reſoluitur id non ſatis eſſe.
Et quomodo dicatur electio ſecreta. ibid.189
Et quid ſi vnus Canonicus oſtenderet ſchedulam, an eſſet electio nulla,& non ſecreta. ibid.192
Reſoluitur eſſe nullam. ibid.193
Quamvis contra tenet Nauar. ibid.194
Nec debet permitti à Capit.quod quis palam votum ſuum præſtet,ſed debet excludi vt indignus.ibid.195
Et quid ſi ante electionẽ id publicaret.ib.196.& ſeq.
Et quid ſi extraheret ſchedulas malas ad oſtendendum poſtea alicui. ibid.197
Electio vbi fieri debet per vota ſecreta omnino,legitimè impeditus qui poteſt alteri dare vices ſuas,non poſſet dare mandatum de eligenda certa perſona. ibid.198
Poteſt tamen ei iniungere quod ſuum votum daret tali , & ſi alteri daret peccaret , quamvis valeret votum. ibid.202.& ſeq.
Electio vbi debet fieri per vota Epiſcopi & Canonicorum ſecreta,& per ſcrutinia,non poteſt aliter fieri per viam inſpirationis,aut compromiſſi. I.536.204
Electi duo,quando in vltimo ſcrutinio habent paria vota,an ſit deueniendum ad ſortes,an verò prius ad qualitates vt plures tenent,& fuit practicatum. ibid.205. cum ſequent.
Reſoluitur ad ſortes eſſe recurrendũ.ib.vſq; ad n.212
Et quis debeat eſſe iudex in huiuſmodi controuerſiis, & aliis occurrentibus in prouiſionibus iis traditur I.537.214
Poſt Electionem an requiratur collatio,an verò electio ipſa habeat vim prouiſionis & collationis. ibid.219
Electio Canonicatuum Doctoralis, & Magiſtralis , an debeat fieri intra ſemeſtre, alias deuoluatur ad ſuperiorem. ibid.222
Electio minus digni ex approbatis omiſſo digniori , & prouiſio parochialis ſubſequuta,an ſit nulla ipſo iure ex decreto Concilij , & conſtitutione Pij V. an verò ſit inualida. II.173.225
Et multis hinc inde adductis contra Rotam, cuius

ius deciſiones ponuntur, reſoluitur eſſe validam, non obſtante decreto irritante Concilij & conſtitutionis Pij V. quod inducit formam, nam non videtur referendum ad prouiſiones factas de minus dignis, vnde talis electus, & prouiſus videtur referendus ad prouiſiones factas de minus dignis, vnde talis electus, & prouiſus videtur facere fructus parochiales ſuos donec eius prouiſio per iudicem appellationis reuocetur, & ſic non eſt condemnatus in fructibus, niſi ad ſummum à tempore primæ ſententiæ reuocatoriæ, & non à die motæ litis, vt dicebat Rota, nec à die intruſionis vt videbatur, ſuppoſito quod prouiſio eſſet nulla propter decretum irritans. II.174.213.& 238

Electus an ſi adminiſtraſſet de facto ante confirmationem, vacent beneficia priora. II.324.17

Refertur ſententia Abbatum, & Decij reſoluitur vacare, quando ille eſt etiam conſecratus, licet illicitè & iniuſtè, modo conſecratio ſit aliàs valida & in forma Eccleſiæ.

Eligens dignum prætermiſſo digniori an teneatur illi ad reſtitutionem, & prima ſententia eſt, non teneri. II.111.26

Quæ fundatur. ibid.27

Contraria ſententia nempe quod teneatur illi ad reſtitutionem ponitur. II.112.30

Quæ fundatur. ibid.31

Et clarius procedit & in beneficiis quæ per examen & oppoſitionem conferuntur, & vbi ex lege vel ſtatuto ſunt danda digniori, &c. ibid.37

Et etiam aliqui admittunt quando edictum propoſitum fuerit quo promittatur beneficij collatio digniori, vel ſit oppoſitio ſub huiuſmodi pacto ſolum implicito. ibid.40.& 41

Eligens, ſeu præſentans, aut promouens dignum omiſſo notabiliter digniori peccat mortaliter ſecundùm communem ſententiam Theologorum, licet prouiſio ſit valida. II.109.1.& 2

Et probatur ex iuribus & authoritatibus adductis. II.110.3

Et Concilio Tridentino adducto. ibid.4

Et confirmatur ex electionibus à Deo factis. ibid.5

Et ſecundo probatur, quia violatur iuſtitia diſtributiua ex qua beneficia ſunt etiam bona communia & præmia meritorum, & committitur peccatum acceptationis perſonarum, &c. ibid.6

Violatur etiam ſecundum aliquos iuſtitia commutatiua, &c. ibid 7

Quæ ſententia procedit in Epiſcopatibus & beneficiis curatis Concil. Trident. Altera verò quæ tenet, non eſſe peccatum mortale, digniorem omittere, ſed ſufficere dignum & idoneum eligere, procedat in beneficiis ſine cura. II.111.16

Quæ ſecunda ſententia placet, & eſt intelligenda, niſi aliqua lege vel conſtitutione particulari, aut iuramẽto aliud cautum ſit in beneficiis ſimplicibus. ib.17

Et maximè procedit in patronis non ſolum laicis, ſed etiam Eccleſiaſticis. ibid.18

Et in patronis laicis videtur ſufficere dignum præſentare etiam ad curata. ibid.19

Et ad iura & authoritates adducta pro prima ſententia reſponderur. ibid.n.20.21.& 22

Et ad confirmationem. ibid.23

Et ad ſecundum reſpondetur, beneficia non eſſe bona communia & præmia meritorum, & ſic non violari iuſtitiam diſtributiuam. ibid.24

Nec commutatiuam eligendo miniſtros idoneos prætermiſſis dignioribus, &c. ibid.25

Emanuel Rodriguez & Vega dicentes, quod laicus poteſt ſe opponere ad beneficium presbyterale in Eccleſia, vbi eſt ſtatutum, quod obtinens beneficium intra annum fiat presbyter dummodo attigerit 25. ann. quod non dicit Nauarrus per eos allegatus. II.49.87

Et quod ibi ſubdunt, quod quando patronus præſentat abſentem, non ſufficit quod tempore quo accedit nuntius cum ſchedula habeat ætatem requiſitam; accipiendum eſt iuxta alias dicta. ibid.88

Emanuelis Rodriguez opinio improbatur, quod per priuilegium & facultatem datam Priori S. Benedicti vniendi monaſteria conſentientibus Abbatibus & Monachis Monaſteriorum vniendorum, non obſtante fundatione, donatione, &c. poteſt fieri vnio Monaſteriorum iuriſpatronatus ſine conſenſu & vocatione patronorum, &c. II.384.212

Enriquez improbatur, dum ait, quod ſi quis cum duabus ſororibus eius cũ qua vult contrahere, copulam habuit, non ſit neceſſarium in diſpenſatione id exprimere, nec in diſpenſatione patruelium, ſeu conſobrinorum exprimere quod ſunt per viam vtriuſque parentis, quod eſt falſum, nã ibi duplex gradus. II.139.88

Vnde etiam in deſcendentibus ab illis erit duplex gradus exprimendus. ibid.89

Quamvis vbi duo conſobrini ex diſpenſatione matrimonium contrahunt, in eorum nepotibus non videtur conſiderandus, niſi ſecundus gradus, nam alter confunditur & ceſſat per matrimonium, & diſpenſationem aliorum, & ſecus eſſet, ſi ſine matrimonio & diſpenſatione habuiſſent filios inceſtuoſos. ibid.90

Epiſcopus diſpenſare poteſt cum illegitimo ad penſiones dũmodo non ſit ſuper beneficio paterno. I.35.159

Epiſcopus poteſt penſiones imponere. I.52.195

Ex cauſa. ibid.196

Quamvis Granutius teneat contrarium. ibid. 297. vſque ad n.304

Epiſcopus an ex non vſu amittat hanc imponendi penſionem facultatem traditur. ibid.305.vſque ad n.310

Epiſcopus an poſſit imponere penſionem ſuper parochiali non excedente 100. ducatos traditur. I.53.311. vſque ad 314

Epiſcopus non committit ſimoniam conferens beneficium reſeruata penſione, quamvis ſibi ipſi reſeruare non poſſit. ibid.313.& ſeq.

Epiſcopum, ſeu Legatum poſſe clerico ægrotante conſentiente, vt alius ſubſtituatur aſſignata ſibi penſione pro alimentis, hoc facere etiamſi ægritudo ſit perpetua, probabile videtur. I.56.354

Non tamẽ poterit is reſignare in manibus inferioris à Papa cũ reſeruatione penſionis pro alimẽtis. ibid.355

Epiſcopus an poſſit imponere penſionem ſuper beneficio iuriſpatronatus, ſine conſenſu patroni. ibid.357. cum ſeqq.

Et reſoluitur poſſe, cum limitatione tamen.

Epiſcopus an poſſit ſtatuere quod fructus beneficiorum vacantium primi anni applicentur fabricæ alicuius Eccleſiæ. I.93.93

Epiſcopus in cuius diœceſi eſt beneficium, poteſt ordinare, etiamſi beneficium eſſet ſubiectum alteri Epiſcopo, quoad prouiſionem, non verò quoad iura Epiſcopalia. I.103.15

Epiſcopus de iure antiquo, poterat clericos promouere ad plures titulos. I.110.73

Hodie vero non niſi ad titulum beneficij, vel patrimonij. I.111.74.& 75

Et declaratio S.Congreg. ibid.76

Epiſcopus familiari quem ordinauit ex Concilio, tenetur ſtatim re ipſa beneficium conferre, quod habet etiam locum in minoribus & prima tonſura. ibid.84

Epiſcopus non poteſt diſpenſare cum familiari triennali, alias non ſubdito, ſuper illegitimitate etiam ad minores. ibid.86

Nec ſuper interſticiis, niſi pro Eccleſiæ vtilitate. I.112.87

Limita, vt ibid.88

Epiſcopus, ſi ex iuſta cauſa daret licentiam alienandi patrimoniũ maneret ſecurus, ſecus ſi ſine ea. I.121.189

Epiſcopi, & alij Paſtores, etiam Parochi tenentur reſidere de iure Canonico diuino & naturali. I.148.16

Epiſcopus non poteſt occupare Parochum in ſuo ſeruitio, vltra bimeſtre contra Hoiedam, & Syl-veſtrem

veſtrem. I.150.40.& 41
Et ponuntur declarationes S.Congreg. ib.42.cũ ſeq.
Et reprobatur Nauar. I.151.45.& 46
Epiſcopus non poteſt ſtatuere aliam ſeruitij & officij formam præter ſolitam, nec noua onera imponere pro lucranda tertia parte fructuum, Dignitatum, perſonatuum, & officiorum in diſtributiones converſa. I.206.490
Epiſcopus qui habet alternatiuam acceptatam, & eſt abſens à diœceſi, an poſſit conferre beneficia vacantia in menſibus Mart.& Septemb. I.460.687
Reſoluitur poſſe, & limitatur.
Epiſcopus abſens à ſua diœceſi vltra tres menſes abſque cauſa legitima, licet fructus ſuos non faciat, & prouiſio beneficiorum inter fructus computetur, poteſt conferre beneficia, quia prouiſio non eſt propriè & verè fructus: & vbi fit mentio de fructibus ad ſuam ſuſtentationem, propriè non venit præſentatio, ſeu collatio. ibid.690.& ſeq.
Epiſcopus non habens notitiam acceptationis alternatiuæ nullatenus ea vti poteſt, cum non ſit certus de ſua poteſtate. I.478.765
Epiſcopus eſto quod non poſſit validè prouidere ante notitiam acceptationis, virtute alternatiuæ, tamen ea habita poſſet prouidere beneficia, quæ vacarent menſe alternato, poſt acceptatam Romæ alternatiuam quod ſufficeret, vt ſtatim ceſſarent quatuor menſes. ibid.771
Epiſcopus qui miſit Romam Epiſtolas acceptationis alternatiuæ & neſcit, an ſit Romæ receptæ, & recognitæ, an poſſit in dubio licitè prouidere de beneficio tunc vacante in menſe alternatiuæ. I.479.774.cũ ſeq.
Reſoluitur poſſe, ſub conditione non ſimpliciter.
Epiſcopus qui probabiliter dubitat an alternatiua ſit iam acceptata, ſi ſimpliciter prouidet de beneficiis vacantibus, in menſe Mart. vel Sept. amittet alternatiuam ſi iam acceptata erat: at conferens virtute alternatiuæ, cuius acceptatione non conſtat, eam non amittet licet non ſit facta. ibid.778
Epiſcopus & Capitulum qui in diſcordia contulerunt, cum neutra collatio valeat, poſſunt intra ſemeſtre datum ad conferendum, concordare in vnum ex prouiſis, vel in alium, niſi interim Papa alicui prouidiſſet, alias deuoluetur prouiſio ad ſuperiorem. I.509.34
Epiſcopus non poteſt abreuiare Capitulo tempus ſemeſtre, quod habet de iure ad prouidendum. I. 512.55
Nec cogere ad prouidendum, quamvis congregato Capit. ad id poſſet maior pars ſi vellet prouiſionem differre. ibid.56
Nec è contra Capit. non poterit abreuiare tempus Epiſcopo, nec illum vocare, vt interſit prouiſioni intra certum tempus. ibid.57
Epiſcopus, vel alius Prælatus electus & confirmatus, an poſſit conferre, adminiſtrare, & exercere, quæ ſunt iuriſdictionis, ante inſtallationem, vel inductionem in poſſeſſionem. I.541.243.cum ſeqq.
Et quid ſtante conſuetudine. I.543.257
Epiſcopus non poteſt ſe ingerere adminiſtrationi, niſi oſtenſis & præſentatis literis Capit. de cuius præiudicio agitur. I.542.254.& ſeq.
Epiſcopus cui datus eſt coadiutor, an poſſit beneficia conferre. I.544.265.cum ſeq.
Epiſcopus poteſt dare facultatem etiam generalem Vicario eius remittendi denuntiationes, reprobata ſententia Menoch. I.592.62
Epiſcopus ſi daret mandatum generale Vicario ad omnia excepta collatione beneficiorum, ſeu alia re requirente ſpeciale mandatum, an per hanc exceptionem veniant alia requirentia ſpeciale mandatum. I. 593.76.cum ſeqq.
Et reſoluitur ſub diſtinctione. I.594.79
Epiſcopus non poteſt dare facultatem conferendi beneficia, niſi Vicario ſuo, ſeu officiali generali. I.598.119
Epiſcopus an poſſit exequi, ſeu expedire literas in forma dignum, directas Vicario, ſeu officiali, & ſic an prouiſio vigore illarum facta ab Epiſcopo ſit valida. I.641.19.cum ſeqq.
Et reſoluitur negatiuè.
Epiſcopus poteſt ſuo Vicario dare facultatem conferendi beneficia etiam vigore alternatiuæ nondum competentis. I.642.24
Epiſcopus non vacat per adeptionem dignitatum vel beneficiorum. Vide *verbo* Beneficia priora.
Epiſcopi ex decreto Concil. Trid. ſeſſ.24. de reformat. c.6. poſſunt ab hæreſi occulta in foro conſcientiæ abſoluere per ſeipſos, non per eorum Vicar. vllo modo, quamvis in aliis caſibus occultis etiam ſedi Apoſtolicæ reſeruatis, poſſint abſoluere per ſe ipſos aut Vicarium ad id ſpecialiter deputandum. II. 349. 112.& 113
Vnde conuincitur ſententia Cordubæ, quam alij ſequuntur & tenet Nauar.&c. ibid.114
Epiſcopi hodie ex Concil.Trid.poſſunt omnino diſpenſare in irregularitate ex homicidio caſuali occulto, nec deducto ad forum contentioſum vt in cap.6. ſeſſ.24.de reformat. II.76.12
In iſto decreto Concilij non comprehenduntur inferiores habentes iuriſdictionem Ordinariorum, & quaſi Epiſcopalem, nec etiam Prælati regulares, ſed tantum Epiſcopi priuatione quoad omnes alios. ib.13
Etiamſi inferiores ſint nullius Diœceſis. ibid.14
Quorum ſubditi debent pro diſpenſatione, ſeu abſolutione de qua ibi, recurrere ad Papam. ibid.19
Et idem eſt in exemptis licet non ſint nullius Diœceſis, nam non ſunt ſubditi Epiſcopi, nec ei ſe poſſunt ſubjicere, niſi in caſibus à iure expreſſis. ibid.20
Et non excluditur Capit.ſede vacante. ibid.21
Quamvis loquendo de abſolutione hæreſis contrarium teneat P. Ledeſma, cuius rationibus ſatisfit. ibid.22
Epiſcopi hodie non poterunt diſpenſare cum homicida caſuali non occulto etiam ad minores Ordines iam ſuſceptos, aut beneficium ſimplex ad quod antea poterant. ibid.27
Quamvis contra teneant Nauar.& alij dicentes, quod quantum ad homicidium caſuale nihil innouauit Concil. ibid.28
Quorum ſententia poterit procedere in mutilatione membri, in qua etiam voluntaria nihil innouauit Concilium, & in ea etiam voluntaria, ſi eſt occulta poteſt Epiſcopus diſpenſare ex d. c.6. ſeſſ.24. de reformat. ibid.29
Appellatione enim homicidij non venit mutilatio ibid 30
Quamvis contrarium ſentiant aliqui. II.77.33.
Epiſcopi illarum regionum in quibus Concil.Trid. receptum adhuc non eſt, non poſſunt vti facultate conceſſa in d.c.6.ſeſſ.24.de reformat. II.76.23
Epiſcopi nullo modo poterant diſpenſare cum homicidio voluntario etiam occulto, ſub quo intelligitur etiam mandans & conſulens, nec etiam ad minores, aut beneficium ſimplex contra alios. ibid.24.& 25
Licet ante Concilium poſſent. ibid.26
Epiſcopi poſſunt diſpenſare contra ius Canonic. etiam Concilij ex magna cauſa neceſſitatis, ſeu vtilitatis, quod procedit, quando ſuperior conſuli non poteſt, & in propoſito non videtur poſſe conſiderari periculum in dilatione ad conſulendum ſuperiorem. II.318. 339.& 340
Epiſcopi ſeu alij iudices quamvis ex mandatis poſſeſſionum beneficiorum non poſſint accipere ſportulas, alias committant ſimoniam, non tamen videntur incurrere pœnas impoſitas contra ſimoniacos in beneficio vel ordine. II.123.81
Epiſcopi, ſeu eorum Vicarij aſſiſtentes examinibus cum examinato

examinatoribus multo minus possunt aliquid accipere, seu sportulas ex huius examinibus,quia cum non possint id accipere ex prouisionibus beneficiorum, ita nec ex examinibus. II.194.380

Episcopi translati ad alium Episcopatum, videtur, consuetudine receptum in Hispania, quod administrent in primo & in eius possessione permaneant, donec possessionem secundi adipiscantur, vel promotus ad primum possessionem eius capiat, quamvis non lucrabuntur fructus à die translationis factæ cum consensu illorum,& ita seruatur maximè cùm lucrentur fructus secundi Episcopatus. II.326.41

Non tamen non valebit prouisio ab eis facta de beneficiis vacantibus post translationem ex regula 2. Cancellariæ. ibid.42

Episcopus ad maiores Ordines, & beneficia curata nequit dispensare, sed requiritur dispensatio Papæ. II. 29.51

Quantumvis magna subsistente causa vtilitatis, seu necessitatis Ecclesiæ. ibid.52

Episcopus an possit cum illegitimis dispensare in Canonicatu Ecclesiæ Cathedralis. ibid.57

Ponitur sententia affirmatiua communiter recepta. ibid.58

Quæ fundatur. ibid.59

Contraria tamen sententia ponitur. ibid.60

Et eius fundamenta. ibid.61

Vbi eis respondetur.

Ponitur sententia Maioli,ad Canonicatum in Cathedrali Episcopum olim potuisse dispensare iuxta primam sententiam, & hodie, quia omnes Canonicatus Cathedralium annexum habent Ordinem sacrum, dispensare non posse. II.30.65

Pro qua est doctrina glossæ, quod Episcopus non potest dispensare in beneficio simplici requirente sacrum Ordinem, etiamsi non requirat eum actu, sed post. ibid.66

Quæ sententia Maioli videtur tenenda, ita tamen quod cum illegitimo ad sacros Ordines dispensato, possit Episcopus etiam hodie ad Canonicatum dispensare. ibid.68

Et idem in portionibus Ecclesiæ Cathedralis: secus tantum in Canonicatu Collegiatæ, & in dimidiis portionibus. ibid.69

Episcopus an possit facere concursum ad parochiales vacantes in mensibus reseruatis,vel alias reseruatas, seu affectas non obstantibus regulis conseruatoriis, resoluitur affirmatiuè. II.166.153.& seq.

Ponitur declaratio S. Congreg. ibid.154

Et ita intelligitur quod ait Nauar. parochiales esse ab omni reseruatione exemptas, scilicet ad effectum concursus tantum, non collationis quæ à Papa facienda est. ibid.155

Episcopus an possit familiares consanguineos & affines suos, vel resignantium admittere ad concursum parochialium in suis manibus resignatarum,stante constitutione Pij V.58. II.171.210

Resoluitur non posse vt censuit S.Congreg.ibid.211

Quod non procedit in vacatione per obitum vel alias. ibid.212

Ponitur decisio Rotæ. ibid.213

Episcopus an possit in impedimentis matrimonium dirimentibus dispensare, quando impedimentum est occultum, & ad Papam non potest haberi recursus propter paupertatem, vel alia impedimenta, & in separatione esset magnum scandalum. II.318.341

Et communiter tenetur pars affirmatiua ex doctrina supradicta, quod Episcopi possunt dispensare contra ius,etiam Concilij ex causa necessitatis,quæ hic concurrit. ibid.342

Contrariam sententiam tenent Sotus,Corduba,& alij relati. ibid.343.cum seq.

Episcopus an possit statuere,quod fructus beneficiorum vacantium primi anni applicentur fabricæ alicuius Ecclesiæ,vel mensæ Episcopali,seu Capitulari,remissiuè. II.125.122

Episcopus an quando vult conferre parochialem alicui oppositori habenti aliam, seu eligere, & nominare eum ad illam,possit ei dicere,quod prius resignet parochialem,quam habet. II.129.45

Resoluitur licet non videtur adesse simonia,si liberè, & sine vllo pacto,& conditione fiat resignatio,tamen non posse si is est constitutus in sacris, nec habet aliam vnde sustentari possit, & maximè si est ordinatus ad titulum primæ. II.130.46

Si tamen faceret resignationem cum conditione, quod Episcopus ei conferret secundam,esset simonia. ibid.47

Et similiter si resignatio fieret saluo iure,&c.ibid.48

Episcopus dispensare potest cum illegitimis ex quocumque etiam damnato coïtu ad ordines minores, & beneficium siue curatum cum sunt honestæ vitæ,& virtute præditi, nam in ista dispensatione facienda per Episcopum requiritur causa,&c. II.29.48.& seq.

Non tamen potest cum eis dispensare super pluralitate beneficiorum simplicium, vt plura possint retinere. ibid.50

Episcopus dispensare non potest, vt quis habeat duo simplicia beneficia sufficientia. II.321.372

Adducitur declaratio S Congreg. ibid.373

Episcopus dispensat in irregularitate orta ex hæresi occulta. II.346.86

Episcopus dispensare non potest cum bigami, non solum ad sacros ordines, sed nec ad minores, aut primam tonsuram,aut beneficium,etiam simplex. II.50.3

Ponitur declaratio S.Congregat. ibid.5

Episcopus dispensare non potest contra ius, nisi in casibus à iure expressis. ibid.5.cap.5

Episcopus dispensare non poterit, vbi beneficium illud conferre non potest. II.88.76

Et ideo vbi collatio,electio, seu præsentatio ad alium spectat, non potest Episcopus dispensare nisi illo consentiente. ibid.77

Et vbi Papa beneficium prouidit, non potest etiam Episcopus dispensare, quia beneficium manet affectum. ibid.78

Episcopus dispensare etiam non potest qui scienter huic beneficium contulit. ibid.79

Sed contrarium tenetur Suarez, quia non est priuatus potestate illud iterum conferendi, nam c. in iunctis, §.1. de electione habet locum solum in defectibus ibi expressis, & non in alio saltim de re temporali & facilè mobili contra glossam & alios. ibid.80

Et facit consil. Nauar. quod Episcopus authoritate Concil.Trid.c.6.sess.24.potest dispensare in irregularitate descendente ex delicto occulto,& ipso sciente, & etiam de consensu,& mandato eius facto. ibid.87

Episcopus dispensare non potest, etiam vbi quis scienter intrusus est in beneficio,sibi excommunicato collato propter inhabilitatem ex intrusione contractam. ibid.88

Episcopus habenti duo simplicia beneficia, etiam insufficientia non potest conferre aliud ad effectum retentionis,& si contulerit tertium quod sit sufficiens, per assecutionem illius duo priora ipso iure vacant: si verò tertium non sit sufficiens vacabit vnum ex prioribus,quod maluerit dimittere,& sic tunc habet locum optio, sicut quando duo curata simul conferuntur. II.315.311.& seq.

Ponitur decretum Concil. Prouincial. Mediolan. 5. ibid.13

Episcopus in homicidio voluntario iusto poterit hodie etiam dispensare, vt antea cum nihil quoad illud videatur innouasse Concilium. II.77.34

Episcopus in impedimento affinitatis superueniente matrimonio,non potest dispensare ad petendum debitum, nisi fortè ex consuetudine. II.319.355

Episcopus manutenendus est in possessione conferendi

parochiales, seu faciendi concursum lite pendente super iure patronatus, seu præsentandi. II. 180. 259.
Vbi ponitur resolutio Rotæ.
Sicut manutenendus est Episcopus in iurisdictione, in tota sua Diœcesi contra inferiores prætendentes immemorialem, donec de ea constet ex iuris communis assistentia, non aliter probata quasi possessione Episcopi. ibid.360
Episcopus, Nuntius, seu Legatus an hodie stante Concil. Trident. possit dispensare ad duo beneficia difformia sub eodem tecto, sicut antea poterat ex communi. II.321.374
Resoluitur posse, nam ista facultas non apparet sublata per Concil. non obstante cap.4.sess.7.& clarè censuit S. Congregatio in declaratione posita. ibid. 377
Episcopus, Nuntius, seu Legatus, an possit dispensare super pluralitate beneficiorum incompatibilium. II.317.336
In dignitatibus, personatibus, seu officiis, & curatis indistinctè dispensare non potest, sed solus Papa dispensat. II.318.337
Etiamsi dispensatio fieret principaliter propter necessitatem, seu vtilitatem Ecclesiæ contra Host. & alios. ibid.338
Episcopus, Nuntius, seu Legatus, potest dispensare, vt quis habeat plura beneficia,etiam residentiam requirentia, quæ non sunt curata, aut dignitates,personatus, vel officia, vel duo vniformia sub eodem tecto, vel duæ præbendæ diuersarum Ecclesiarum, quarum quælibet de per se sufficiat, secundum Abb. & alios ita explicantes cap. Sanct. 70. distinctione. II. 321. 369.
Sed in requirentibus residentiam verius est non nisi Papam posse dispensare. ibid.370
Et hodie certum est ex Concil.Trident. contra quod Episcopus, seu Legatus dispensare non potest. ibid. 371.
Episcopus,Nuntius, nec etiam Legatus non posset dispensare in beneficio paterno immediatè, etiam cum legitimo contra Gambarum. II.33.5
Episcopus, nec Vicarius non potest aliquid recipere pro collationibus beneficiorum, etiam parum contra Cuchum. II.123.78
Episcopus ordinans bigamum etiam in minoribus ordinibus, seu prima tonsura, grauiter peccat, nempe mortaliter, & etiam conferendo ei beneficium, nec valet collatio. II.50.6
Et secundum Nauar.videtur suspensus ipso iure à collatione ordinis, quem contulit bigamo, & etiam à missando per vnum annum. ibid.7
Sed contrarium refertur tenere S. Congregat. & de pœna suspensionis à collatione ordinis nullus est canon, & pœna suspensionis à missando non videtur lata ipso iure, sed ferenda per sententiam. ibid.8
Episcopus poterit Canonicos, seu Capellanos ad exercendam curam animarum deputatos à Capit. vel aliis examinare, neque eis permittere absque eius approbatione curam exercere, licet ab immemoriali per eos exerceatur absque examine & approbatione Episcopi, ex S. Congregat. cuius declarationes ponuntur. II.169.182.& 183
Quamvis Nauar. dicat, quod si Canonici, & Capellani eo ipso, quod fiunt Canonici, & Capellani habent annexam facultatem exercendi curam, non potest Episcopus illos examinare: secus si requiratur deputatio ad curam exercendam, tamen Additio ibi ait, quod Congregat. vt refertur, absolutè censuit Episcopum posse eos examinare. ibid.186.& seq.
Quamdiu tamen Episcopus eis non inhibuerit, ne alias curam exerceant, poterunt eam exercere absque examine, & approbatione Episcopi, quando non requiritur deputatio, alias secus. ibid.188
Episcopus potest absque Synodo etiam hodie anniuersaria commutare. II.15.130.cum seqq.
Episcopus quamvis possit committere vicario suo, aut officiali generali facultatem recipiendi resignationes, & conferendi beneficia, non tamen poterit id committere singulari personæ, nec etiam ipsi vicario de certo beneficio. II.205.9
Quamvis contrarium tenuerint Rota, & Staphileus. ibid.10
In permutatione tamen, quam partes facere desiderant, posset procedere opinio Rotæ, & Staphilei, maximè quando esset de beneficiis diuersarum diœcesi. ibid.12
Episcopus qui facit concursum ad parochiales spectantes ad collationem inferiorum, an si ex approbatis reperit plures æque idoneos, debeat omnes illos eligere, vt inferior parochialem conferat,cui maluerit, an verò possit Episcopus gratificare, & vnum solum eligere. II.166.148
Resoluitur posse Episcopum vnum solum eligere, & respondetur cuidam declarationi S. Congregat. quæ videtur contra.
Episcopus, seu Capitulum sede vacante in locum examinatorum defunctorum, vel absentium, alios deputare non potest, nec intra annum, nisi omnes deficiant, nec post annum, etiamsi omnes deficiant. II. 156.78
Quamvis in iudicibus Synodalibus detur facultas Ordinario ad substituendum, &c. ibid.79
Quæ facultas substituendi videtur intelligenda quando nondum aduenit tempus faciendæ Synodi, & transiuit in Capitulum sede vacante. ibid.80
Et ponuntur declarationes S.Congreg. ibid.81
Quamvis Rota tenuerit deficientibus examinatoribus Synodalibus, posse Episcopum deputare examinatores, absque celebratione Synodi, vt in decisionibus positis. II.157.86
Episcopus solus,vel Vicarius, & non ipsi examinatores debent ex approbatis per examinatores eligere magis idoneum. II.160.108
Episcopus suo iudicio, & non ex votorum calculo, & collatione potest ex approbatis eligere, & debet, eum qui sibi magis idoneus videatur. ibid.109
Vbi ponitur declaratio S.Congregat.
Error communis probabilis quod quis est legitimus minister, & habet iurisdictionem, licet ille in rei veritate non sit verus, an efficiat quod valeant gesta per illum. I.546.305.cum seqq.
Et an sufficiat titulus coloratus ad effectum l. Barbarius, qui sufficeret ad effectum restitutionis spolij. ibid.308
Examinatio vbi requiritur pro forma, vel alias est omnino necessaria, prætermitti non potest, quantumvis præsentatus sit notus. I.229.22
Et resolutio Rotæ. ibid.23
Et an praxis hodierna possit sustineri. ibid.24
Et respondetur. ibid.25
Examinatores ad parochiales in forma dignum, debent facere relationem, & approbationem non solum quoad literaturam, sed quoad Clericatum, legitimitatem, ætatem, & mores. I.672.236.
Examinatus an si semel non reperiatur idoneus, possit iterum examinari,& illi tunc reperto idoneo, beneficium conferri. I.673.253
Resoluitur negatiuè,maximè in parochialibus. ibid. 255.cum seqq.
Examen ac approbatio in concursu requiritur semper pro forma ad singulas parochiales. II. 159. 99. & seq.
Vbi ponitur declaratio S. Congregat.
Et reprobatur quædam sententia Zerolæ. ibid.101
Examen ad parochiales debet fieri cum examinatoribus saltem tribus. II.154.52
Circa quod ponitur declaratio S.Congreg. ibid.53

Index.

Examen an ſtò non requiratur per concurſum in prouiſionibus faciendis de beneficiis reſignatis ex cauſa permutationis,requiritur tamen nouum examen ipſorum compermutantium coram examinatorib. Synodalibus. II.167.162.& ſeqq.

Reſoluitur,non requiri nouum examen,niſi fiat permutatio cum beneficio ſimplici, aut niſi eſſet magna inæqualitas numero parochianorum, vel permutantes alias non fuiſſent examinati ex S.Congreg.cuius declarationes ponuntur,& decretum Conc.Prouinc. Mediol.5.

Expediret tamen tunc fieri examen ante renuntiationem,ibid.166

In permutationibus tamen quæ fiunt coram Papa, ſemper committitur Ordinario in forma dignum, ibid.167

Circa parochiales obtentas ex regreſſu, ponuntur declarationes Sanctæ Congregationis. II. 168. 168

Examen, & concurſus factum cum tribus examinatoribus Synodalibus adhibito etiam alio vel aliis non Synodalibus an vitietur. II.186.321

Reſoluitur vitiari ex S.Congreg.& cum ea Rota, licet aliàs tenuiſſet contra.

Examen factum ante lapſum termini edicti,an ſubſiſtat. ibid.326

Reſoluitur negatiuè, etiam nullo poſtmodum comparente, nam non ſeruatur forma Concilij, quæ eſt præciſa,& non ad effectum.

Vt apparet ex decreto irritanti, vt aliàs fuit reſolutum per Rotam in deciſione poſita. II. 187. 329

Et in propoſito in deciſione poſita. II.188.331

Licet antea ſecus tenuiſſet in deciſione poſita. II. 187.132

Ex quadam doctrina Lambertini,cui reſpondetur.II. 188.332

Examen per concurſum, quod fiat in parochialibus iuriſpatronatus Eccleſiaſtici, procedit, niſi aliud in inſtitutione,& fundatione cautum ſit,quæ erit ſeruanda. II.181.270.& ſeq.

Et niſi inſtitutio facienda ſit à Sanct. Pontifice, vt quia vacauerint in menſibus Apoſtolicis, vel aliàs ſicut reſeruatæ, nam tunc Ordinarius, nulla habita ratione patronorum,debet facere concurſum, & magis idoneum eligere ac inſtituendum remittere, & ſignificare S.Pontifici. ibid.272.& ſequent.

Vbi ponuntur declarationes S.Congr.

Examen per concurſum requiritur in parochialibus iuriſpatronatus Eccleſiaſtici,ita vt ſi inſtitutio ad Epiſcopum pertineat, quam patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus iudicabit, Epiſcopo præſentare teneatur, vt ab eo inſtituatur, cum verò inſtitutio ab alio erit facienda, Epiſcopus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei præſentet ad quem inſtitutio ſpectat. II.180.261

Circa quod ponuntur declarationes S.Congreg.ibid. 261.& 263

Examen per concurſum an requiratur in parochialibus iuriſpatronatus, reſoluitur primo, in parochialibus iuriſpatronatus laicorum non requiri examen per concurſum, ſed ſolum præſentatum examinandum eſſe ab ordinario, cum tribus ſaltem examinatoribus Synodalibus & illi idoneo reperto inſtitutionem faciendam. II.179.255

Vbi ponuntur declarationes S.Congr.

Examen tunc requiritur per concurſum quando fuerint plures præſentati à patronis laicis. II.180.256

Vbi ponitur declaratio Sanct.Congregat.

Quod intelligitur,quando ſinguli præſentati habent æqualem vocem,nam ſi aliquis haberet plures voces, is ſolum eſſet examinandus. ibid.257

Et in propoſito nil videtur referre,quod iuspatronatus ſit ex fundatione,vel dotatione,aut ex priuilegio, ſeu conſuetudine. ibid.258

Examinari an debeat,ſi vnum tantum ad concurſum apparuerit,& ei,ſi reperitur idoneus,de parochiali prouideri. II.172.214

Reſoluitur quod ſic, & adducuntur declarationes S. Congregat. ibid.215

Examinatio, & approbatio cum requiratur pro forma, non poterit omitti quantumuis præſentatus ſit notoriè idoneus. II.197.15

Examinatores debent facere relationem,& approbationem de omnibus,non ſolum quo ad literaturam, ſed etiam clericatum,ætatem, legitimitatem, mores, &c. II.160.105

Alias videntur peccare mortaliter examinatores. ibid.106

Examinatores debent deputari in Synodo vera, & formali,quæ eſt congregatio legitima, quam facit Epiſcopus cum clericis ſibi ſubditis ad tractandum de his quæ curæ paſtorali incumbunt, &c. II.155.67

Et non ſufficeret congregari clerum ad effectum ſolum nominandi examinatores,& iudices Synodales, &c. ibid.68

Examinatores debent deputari ſingulis annis in diœceſana Synodo, quod etiam Capitulum, ſeu Vicarius ſede vacante facere poteſt,ſaltim ſex qui debent proponi ab Epiſcopo, & à Synodo approbari, &c. ibid.64

Ex quibus Epiſcopus,vel Vicarius debeat ſaltim tres eligere,vt ſecum examen perficiant,&c. ibid.65

Examinatores debent peracto examine renuntiare quotquot idonei reperti fuerint. II.159.104

Examinatores deputandi an ſint in Synodo particulari, & nominatim:an verò poſſint deputari in genere.II. 188.333

Reſoluitur non poſſe in genere deputari ita vt ſucceſſores, ſeu ſubrogati in officio, ſeu præbenda comprehendantur, ſed ſolum comprehendi tunc ſtantes ex Sanct.Congregatione. ibid.334

Cuius declaratio ponitur. II.189.339

Et Rota in deciſionibus poſitis. ibid.141

Et obſeruantiam,& conſuetudinem contrariam, non videri rationi multum conformem,nec præſcriptam, nec poſſe introduci propter decretum irritans, nec releuare quòd dicatur Concil. quo ad id non eſſe à principio receptum. II.191.345

Examinatores ſemel deputati, eorum officium non expirat cum morte Epiſcopi dummodo ſex ſuperſint:at ſi pauciores ſupereſſent lapſo anno,alios loco mortuorum eſſe eligendos in Synodo, alias qui ſupererint pro legitimis non ſunt habendi. II.155.73

Et non ſolum alij loco mortuorum ſunt tunc eligendi,ſed etiam qui ſupererant ſunt de nouo eligendi,vel relinquendi pro examinatoribus vel alij loco eorum, &c. II.156.74

Examinatores ſi intra annum omnes mortui ſint, vel abfuerint,& videbatur, Epiſcopum eo caſu poſſe per ſeipſum examinatores deputare,nam vbi forma præciſè ſeruari non poteſt,ſufficit actum facere eo modo, quo fieri poteſt. II.155.70.& 71

Sed Clem VIII.fecit decretum ſuper hoc,in declarationes S Congregat.poſita. ibid.72

Examinatores ſi pauciores quàm ſex in Synodo deputantur, non erat legitima deputatio, & examen, & concurſus cum illis factum erit nullum. ibid.66

Examinatores tenentur priuatim præſertim Epiſcopo petente renuntiare,quis ſit magis idoneus, & niſi Epiſcopo id alias conſtet, poterit priuatim ſe informare de hoc ab ipſis examinatoribus, &c. II. 160. 110

Et ſic procedit quædam declaratio S.Congregationis poſita. ibid.111

Examinatores tenentur approbare quotquot idonei reperti fuerint, vt ex eis patronus eligat.II.181.264

Vbi ponitur declaratio S.Congregationis.

Index.

Examinatores vt ſingulis annis deputentur in Synodo non requiritur pro forma,dummodo poſt annum ſaltim ſex remaneant contra Rotam. II.156.75
Et an idem ſit in iudicibus Synodalibus in terminis Conc.Trid.ſeſſ.25.c.10.de reformatione, antiquatur ſaltim ſi non adeſſent alij legitimi iudices. ibid.76
Reſoluitur tunc rectè à Nuntio vel Legato cauſas aliis committi, quamuis ſi committantur iudicibus Synodalibus rectè etiam poſſit reſcriptum illis præſentari. ibid.77

Examinatorib. competit renuntiare quis ſit magis idoneus. II.160.112
Et reſpondetur conſtitut.Pij V. ibid.113
Nec contrarium tenet Zechus relatum. ibid.114

Examinatoribus qui ex decreto Concilij nihil prorſus occaſione examinis nec ante nec poſt, poſſunt accipere, quacumque etiam immemoriali conſuetudine non obſtante, &c. an poſſit ſtipendium pro ſuo labore dari, præſertim ex fructibus beneficij. II. 193.368
Reſoluitur negatiue ex S.Congreg.& aliis,licet contrarium ſit ſtatutum Cōncilio Compoſtellano, & Toletano,& ita practicetur.

Examinatoribus videtur planè prohiberi, d. decreto Concilij quicquid datur occaſione examinis ſiue ante, ſiue poſt, etiam gratiosè & liberaliter & ad captandam beneuolentiam, etiam ſi ſit modicum, id enim rectè poteſt prohiberi tanquam ſimoniacum. II.194.390

Examinatorum defectus cum lapſo anno contingat culpa ipſius Epiſcopi non facientis Synodum ſic non excuſat eum ab obſeruatione formæ, & ceſſat ratio Rotæ. II.159.92
Quod procedit etiam ſi Epiſcopus de nouo veniat ad Epiſcopatum,&c. ibid.93
Et ſententia Rotæ poſſet procedere in terminis deciſionum Litteren. nempe in beneficiis iuriſpatronatus laicorum,à quib.præſentati ſi non ſunt examinatores Synodales, poterunt examinari coram aliis ab Ordinario deputatis. ibid.94
Et ponitur reſolutio Rotæ.

Examinatorum ſi vota paria aut ſingularia fuerint, accedere poteſt Epiſcopus ſeu Vicarius,quibus magis videbitur II.154.54
Nam Epiſcopus tantum vel Vicarius habet votum deciſiuum in hoc caſu ex S. Congregat.ibid. n.55. 56.& 57

Examinatorum ſi fiat deputatio in genere,verbi gratia, lectorum, &c. cum non comprehendat ſucceſſores, ſeu ſubrogatos, ſed ſolum tunc ſtantes, videtur illos etiam dimiſſo officio manere examinatores. II. 191.348

Examinatorum ſeu deputatorum, ſi aliqui intra annum mortui fuerint aut alias abfuerint, tota facultas examinandi ad ſuperſtites ſpectabit eo anno durante etiam ſi vnus tantum ſupereſſet. II.156.69

Exceptio nullitatis penſonis, non obſtat in poſſeſſorio, nec eſt neceſſarium verificare conditionem poſitam in reſeruatione penſionis, & refertur deciſio Rotæ. I. 66. 447

Exceptio reductionis admittenda eſt ad impediendam executionem etiam ſi non probetur incontinenti, ſed requirat altiorem indaginem quia oritur ex ventre ſupplicationis. I.70.489.& 490

Exceptio quando requirat altiorem indaginem arbitrio iudicis relinquitur. I.77.548
Reſolutiones Rotæ. ibid. 549. vſque ad n. 552

Exceptio quando non requirit altiorem indaginem, ſed altior indago oritur ex replicatione penſionarij, non eſt reſeruanda in petitorio. ibid. 557. cum ſequent.

Exceptio quod beneficium erat grauatum ea penſione de qua non eſt facta mentio regulariter non impedit executionem, nam requirit altiorem indaginem. ibid. 560. & 561

Excipiens contrariam penſionem ex eo quod non fuit facta mentio de prima, tenetur probare, quod tempore ſecundæ, prima erat reſeruata,& quod erat valida. I.76.565

Exceptio reſeruationis reſpectu Cardinalium, an ſicut prodeſt Capitulo, ſic etiam in beneficiis ſimultaneæ collationis reſeruatis ei proſit indultum conceſſum Cardinali Epiſcopo,ad conferendum reſeruata.I.450. 627.cum ſequent.
Et reſoluitur non prodeſſe contra Gonzalez.

Exceptio & noſtræ regulæ fauor,an extendatur ad Cardinales abſentes à Curia,vel ſolum procedat in reſidentibus in ea. I.451.637.cum ſeq.

Exceptio Apoſtaſiæ &inhabilitatis poteſt opponi,etiam agenti ad executionem breuis nomine Cameræ, ex Rota. I.682.21.& 22

Excommunicatus ſeu ſuſpenſus, qui non percipit fructus beneficij,an teneatur de ſuo ſoluere penſionem, an verò ſit ſoluenda ex fructibus. I.43.226
Reſoluitur ex fructibus ſoluendam. ibid. 227. cum ſeqq.

Excommunicatus tenetur ratione beneficij recitare, licet non percipiat fructus. ibid.231.& 232

Excommunicationis & priuationis pœnæ non incurruntur etiam literis intimatis titulari,niſi penſionario volente & declarante. I.77.581

Excommunicatio contra Eccleſiaſticos ſoluentes exactiones,poſita per Bonifacium VIII.non innouatur in Concilio Lateranenſ. I.102.16.& ſequentibus.
Nec decretum Bonifacij per Bullam Cœnæ. ibid.18. cum ſeqq.

Excommunicatio non incurritur per hæreſim mentalem,ſed requiritur, quod ſit verbo aut facto exterius prolata,nam lex humana non ligat actus merè internos, nec in eo Eccleſia poteſtatem habet etiam ad præcipiendum. II.347.91
Quæ ſententia eſt hoc tempore communiſſima, & ſumitur ex D.Thoma docente,quod de his poteſt homo legem facere de quibus poteſt iudicare, &c. Et habet fundamentum in ſcriptura. ibid.92
Et tenenda eſt,quamuis contrarium teneant gloſſ.& alij citati. ibid.93
Et ratio ponitur. ibid.94
Quæ confirmatur,& explicatur. ibid.95
Reſpondetur iuribus quibus excommunicantur aliquid credentes ſeu ſentientes, quod intelligunt de credentibus, & ſentientibus in foro Eccleſiæ, &c. ibid.96

Excommunicatio irregularitatis non incurritur, & obligatio reſtituendi propter opus factum cum ignorantia comitanti,quæ ceſſante ignorantia, incurreretur. II.347.97

Excommunicationis pœna poſita in extrauaganti,cum deteſtabile de ſimonia,verſiculo, ſtatuentes, eſto reſtringatur ad ſimoniam realem ex illis verbis, qui quomodolibet dando vel recipiendo ſimoniam commiſerit, tamen id non poteſt referri ad verſiculum, per electiones, vbi agitur de nullitate prouiſionis ſimoniace factæ. II.119.43
Et verius eſt per illa verba non reſtringi excommunicationem ibi poſitam ad ſimoniam realem completam etiam ex parte rei temporalis,nam illa referuntur ſolum ad ſpirituale, nempe Ordines vel beneficia,ita quod tam dantes Ordines, vel beneficia, per ſimoniam, quàm illa ſic recipientes ſint excommunicati, niſi obſtet ſtylus & intellectus Rotæ contrarius. ibid.44

Excommunicato dantur alimenta neceſſaria ad ſuſtenſtentationem pro tempore quo non poſſet habere abſolutionem & receſſit à contumacia. II.91.104
Vel quando eſſet in extrema neceſſitate. ibid.105

Excommunicatus amiſſos fructus recuperare aut retinere non poteſt poſt abſolutionem. ibid.106

Et improbatur consilium Nauarri dicentis, excommunicatum satis iustè posse retinere fructus alias à distributionibus quotidianis receptos tempore excommunicationis, postquam fuerit absolutus ab ea, & respondetur eius fundamento. ibid. 107. & seqq.

Excommunicatus amittit fructus etiam vbi ante excommunicationem fructus percipiendi ipsius creditori assignati essent, contra Vgolinum, cuius rationi respondetur ex cap. peruenit de fideiussoribus, & longè diuersum est in pensione & subsidio. ibid. 109

Ponitur decisio Rotæ. ibid. 113

Excommunicatus an possit optare. II. 86. 48. cum seqq. Vbi resoluitur, quod poterit optare, quando non mutatur titulus, sed optio fit tantum quo ad præbendam temporalem, etiam si esset notorius excommunicatus, seu denuntiatus, & extra Calendarium & communionem Ecclesiæ: vbi verè mutatur titulus, & debet fieri noua collatio beneficij, poterit optare, id est, declarare suam voluntatem ad optionem seu illam acceptare, non tamen sibi facere prouideri de beneficio optato, sed tunc differri debet prouisio, donec sit absolutus.

Excommunicatus Canonicus, cuius excommunicatio seu declaratoria non fuit intimata Punctatoribus & sic non fuit positus extra Calendarium, non videtur teneri restituere fructus, & distributiones illius temporis ex dict. consuetudine, quamuis si interfuit diuinis excommunicatus, poterit in pœnam priuari fructibus & distributionibus tunc lucratis. II. 91. 132. & 133

Excommunicatus cum sit priuatus fructibus beneficij, est etiam priuatus administratione bonorum eius. II. 91. 115

Excommunicatus impetrans, absolutus ad effectum præsentium consequendum non poterit celebrare nec diuinis interesse, nec alia facere, cum illa absolutio sit ad effectum præsentium duntaxat consequendum. II. 87. 64

Nec faciet fructus suos beneficij sic collati. ibid. 65

Excommunicatus iniustè, qui fuit in mora petendæ absolutionis an recuperet fructus eo tempore, vide *verbo, authori non placet.*

Excommunicatus iniustè non amittit fructus, nec etiam quotidianas distributiones. II. 91. 118

Nec placet quod aiunt Vgolinus & alij, quod quando distributiones, aliis acquisitæ, seu adiudicatæ sunt, vt quia illis accrescunt, non sunt ab illis petendæ, sed ab eo qui author fuit seu causa iniustæ excommunicationis. II. 92. 119

Quamuis appellatio ab excommunicatione tanquam iniusta non suspendat executionem priuationis, nec sit attentata. ibid. 121

Distributiones verò seu fructus remanentes in mensa Capitulari ab ipso Capit. reddendi sunt excommunicato, cum constiterit excommunicationem fuisse iniustam, aut nullam. &c. ibid. 122

Excommunicatus non amittit fructus quando excommunicatio est nulla. II. 91. 116

Onus tamen docendi de nullitate incumbit excommunicato, & non Capitulo quod ei denegauit distributiones, &c. ex Rota. ibid. 117

Excommunicatus non amittit fructus vbi consuetudo est, vt eos non amittat. II. 92. 128

Quæ videtur esse in Hispania. ibid. 129

Et solum in Ecclesiis Cathedralibus vel Collegiatis, seu quasi est in vsu non computare Canonicos & beneficiatos excommunicatos, &c. ibid. 130

Et stante illa consuetudine, beneficiatus excommunicatus non videtur teneri restituere fructus temporis quo fuit excommunicatus, sed illos lucrari, nec posse illis priuari, &c. ibid. 131

Excommunicatus non amittit titulum beneficiorum ante excommunicationem habitorum etiam insordescens, priuatur tamen ipso iure fructibus ipsorum eosque non facit suos, nec lucratur, quandiu est in excommunicatione maiori etiam occulta, licet id in sententia non exprimatur. II. 89. 90

Quamuis glossa teneat eis non priuari, nisi in sententia exprimatur, &c. II. 90. 91

Quod quamuis verum sit in suspenso ab officio, secus tamen de excommunicato. ibid. 92

Excommunic. potest optare, & optio ab eo facta valet, vbi optio solum operaretur retentionem vnius beneficij & dimissionem alterius. II. 86. 53

Et respondetur c. referente de præbendis. ibid. 54

Excommunicatus priuatur fructibus, etiam si non maneat in contumacia seu non dormiat in sententia, ne sit in mora petendæ absolutionis. II. 90. 93

Quamuis contra teneant aliqui. ibid. 94

Imò, & si iudex iniustè absolutionem differat, non erunt ei fructus reddendi, nec eos lucratur contra Suarez, licet contra iudicem habeat ius ad illos, &c. ibid. 95. & seq.

Quamuis Vgolinus dicat, quod fructus habebit, vbi impeditur quominus absolutionem consequatur, &c. &c. ibid. 97

Excommunicatus si sit Beneficiatus, aut Canonicus pro causa suæ Ecclesiæ non amittit fructus, maximè stante statuto de hoc, & idem in Canonico, Vicario Episcopi, Capituli, vel Legato Apostolico ratione officij excommunicato secundum Ioann. Gutierrez, de quo tamen valde dubitat author. II. 92. 126. & 127

Excommunicatus si sit pensionarius non lucratur reditus pensionis pro tempore excommunicationis. II. 91. 114

Excommunicatus vnica excommunicatione ob plures causas, tacita aliqua, non censetur ligatus pluribus excommunicationibus, sicut absolutus ab vna, non censetur absolutus ab omnibus, vide *verbo* absolutio excommunicationis.

Excusationes literarum pensiõnis non impedientur pendente causa nullitatis, seu reformationis coram Ordinario absque commissione. I. 73. 525

Executor literarum debet esse Canonicus Ecclesiæ Cathedralis & positus in dignitate. I. 74. 531

Executor non potest ponere sequestrum super fructibus beneficij pensione grauati. I. 77. 583

Quamuis post sententiam possit. ibid. 584

Executor absolutè committit vices suas subexecutori ex clausula cæterum. ibid. 585

Executores literarum & gratiarum beneficialium, alij sunt mandatorum de prouidendo de beneficiis vacaturis, alij literarum & gratiarum de beneficiis vacantibus. I 637. 1

Et de Prioribus qui tractent remissiue. ibid 2. & 3

Executores mandatorum de prouidendo, non sunt in vsu ex decreto Concilij Tridentini. ibid. 4

Executores hodie dantur literarum Apostolicarum, pro beneficiis vacantibus, alij dantur pro executione literarum in forma gratiosa, quæ habent cordas sericas. I 639. 1

Qui solent esse Canonici, aut alias in dignitate Ecclesiastica constituti, quos pars petit, danturque Bullæ separatæ, quæ habent cordas Canapi. ibid. 2. & 3

Alij dantur pro executione literarum in forma dignum, & Bullæ expediuntur cum cordis Canapi. ibid. 5

Cuius tenor ibi inseritur.

Executor vt possit procedere an requiratur receptio, & præsentatio literarum, disputatur. ibid. 7

Et affirmatiuè resoluitur per rationem traditam. ibid. 10

Executoris primi data negligentia in rei veritate, an si secundus cui de ea non constat procedat, valeat eius executio & processus. I. 651. 91. & 92

Et

Et resoluitur negatiuè. ibid.95.cum seq.
Executores maximè literarum in forma dignum, an possint alteri subdelegare, & committere vices suas in totum, vel in parte, præsertim quoad examen. I. 652.97. cum seqq.
Et resoluitur affirmatiuè. ibid.100
Et quid quando est Apostolica clausula super quo conscientiam tuam oneramus. ibid. 102.& seq.
Et quid in dispensationibus matrimonialibus. ibid. 105.
Executores literarum in forma dignum, an sint meri, an verò mixti. ibid.106. cum seqq.
Et resoluitur, esse meros, nisi adsit intrusus, vel appareat legitimus contradictor, nam tunc sunt, & dicuntur mixti. I.653.110
Præsertim stante clausula, vocatis vocandis. ibid. 111.
Et sic ab eis datur appellatio suspensiua. ibid.112
Et decisio Rotæ. ibid.113
Executor si possessio beneficij sit vacans non tenetur aliquem citare, nec assumere partes iudicis, & ideo ab eo non potest appellari. I.658.141
Etiam stante clausula vocatis vocandis. ibid.142
Si tamen compareat legitimus contradictor debet audiri. I.659.143.cum seqq.
Executorum potestas quibus mandatur, vt prouisum in possessionem beneficij inducant, & defendant inductum, &c. quandiu duret exponitur. ibid. 146. cum seq.
Et quid quando prouisus semel fuit inductus in possessionem, si in ea turbetur. ibid.151
Executores literarum Apostolicarum quid debeant verificare, sed distinctione exponitur. I. 661.150.cum seq.
Executor literarum in forma dignum, seu commissaria, tam primus quàm secundus, non tenetur verificare, nisi illud quod sibi à Papa mandatur verificari, nempe idoneitatem impetrantis. I.671.231
Executor quomodo debeat idoneitatem verificare tradetur. ibid.235
Executor cui committitur collatio beneficij simplicis, in forma dignum, si committit examen alicui, qui dat illi schedulam approbationis, absque examine, quia est ei nota scientia, an censeatur seruata forma examinis, & valeat collatio. I.673.269
Et resoluitur quod sic.
Executor si fecerit examinationem, & putans ipsum idoneum esse cum non sit, contulit beneficium, an collatio valeat. ibid.270
Resoluitur quod sic.
Executor si per examinationem factam, vel aliàs intelligeret eum non esse idoneum, & nihilominus conferret, collatio non valeret. I.674.274
Executor in Parochialibus debet impetranti conferre, & collatio erit valida si examinatores eum approbant, quamvis ipse eum non putet idoneum. ibid. 275.
Executor si ex quo sibi non constitit de congrua pronuntiauit non esse locum executioni literarum, non erit locus appellationi, nec sufficit, & in gradu appellationis constare. ibid.282
Executores breuium, seu literarum in forma breuis pro capienda possessione, qui dicantur, & quomodo concedantur. I.680.n.1.2. & 3.cum seq.
De Executoribus executorialium Rotæ, & quomodo procedendum sit in eisdem videndi sunt relati. I.711. 1.& 2
Exemptio in Subsidio, & Excusato, solum durat pro illo quinquennio. I.37.173
Et resolutio Rotæ. ibid.174
Exigi à nouiter recepto, seu in admissione ad possessionem Canonicatus, seu præbendæ aut beneficij non potest aliquod etiam modicum conuertendū in commodum & vtilitatem Canonicorum & beneficiorum & personarum Ecclesiæ, sed est simoniacum, non obstante aliquo statuto vel consuetudine etiam immemoriali. II.123.83.& seq.
Vbi ponitur declarat. S.Congreg.
Ex oppositoribus descriptis si aliqui non compareant ad examen in die pro examine, & concursu deputato, nec se excusent, legitimè poterit fine eis examen & concursus fieri. II. 172.216.& seq.
Vbi ponitur ratio S.Congreg.
Expectantes beneficia ratione spectatiuæ, vel resignationis debent sibi parare breuiarium, discereque modum recitandi sicuti sacris initiati. I.134.99
Expositi an sint habendi legitimi, an vero illegitimi. II.23.6.cum seq.
Expressio mensis non est necessaria in vacatione per resignationem, siue in curia, siue extra nisi vbi resignatio non teneret, & resignatarius ex clausulis generalibus vellet capere beneficium. I.456.667
Expressio mensis, in prouisionibus Episcoporum, & aliorum Ordinariorum non est necessaria. ibid.674
Expressio mensis. Vide infra *verbo* regula de expressione mensis, & *verbo* mensis.
Expressio dispositiuè de mense vacationis, an sit facienda in prouisionibus Nuntij de beneficiis reseruatis ratione mensis vacationis, sicut in prouisionibus Papæ. I.497.139
Resoluitur quod sic. ibid.140
Expressio eorum quæ tacitè insunt non vitiat collationem, nec inducit simoniam, & sic in collatione beneficij possunt exprimi onera, seu obligationes illi annexa. II.128.14
Et ita pactio facta inter resignantem & resignatarium, vt ipse resignans possit exigere fructus ante resignationem decursos, & inexactos, non est confidentiaria nec simoniaca, &c. ibid.15
Tamen id procedit secundum citatos vbi exprimuntur eo modo quo insunt, alias secus. ibid.16
Sicut etiam quando fit expressio eius quod non inest vel oneris non annexi etiam pij est simonia. ibid.17
Expressio hæresis quanta requiratur vt excommunicatio incurratur, & aliqui dicunt requiri expressionem verbo, signo, vel opere exteriori quod de se vel ex circunstantiis illam significet, seu manifestet: alioquin non incurrit excommunicationem. II.348.98
Et idem tenet in effectu Nauar.& alij relati. ibid.99. & seq.
Etiam Suarez relatus. ibid.100
Expressio valoris maioris vero beneficij resignati facta à resignante, & resignatario, vt Papa signet supplicationem cum maiori pensione pro resignante, non efficit eos simoniacos, vel confidentiarios, licet peccent mortaliter, & idem quoties non fuerit expressus verus valor aliorum beneficiorum obtentorum per resignatarium, super quibus imposita est pensio pro resignante. II.233.40.& 41
Ponitur resolutio Rotæ quæ conducit ad prædicta, iuxta quam est accipienda alia citata. ibid.42
Et quod resignans cum reseruatione pensionis, si pensio non est valida, possit agere spolio, fuit alias resolutum, quod intelligitur iuxta dicta, nisi culpa ipsius resignantis pensio non sit valida. ibid.43
Extrauagans ambitiosè, de rebus Ecclesiæ an obseruetur in Episcopatu Abulens. I.90.47
Et in quibus recepta sit, & in quibus non, traditur. I.92.87
Extrauagantis ad euitanda scandala responsio, nempe extrauagantem non esse vsu receptam cum exceptione de notorio excommunicato, sed cum sola exceptione de notorio Clerici percussore iuxta literam Concil.Constant. II.96.41.& 42
Extrauagantis prædictæ alia responsio, quod etiam retenta litera Concilij Basil. verius est, exceptionem de notorio excommunicato non habere locum in suspensis interdictis notoriis. II.97.43

Nec

Nec poteſt dici eſſe eandem rationem. ibid.44
Exterior actus ſecundum alios qui eſt effectus interioris,non tamen repreſentans in ſe malitiam interioris poteſt puniri ab Eccleſia per cenſuras,quia ille actus eſt peccatum externum,&c. II.348.101
Sed quod de falſo Eccleſia non punit tales actus, & ſic quando in actu exteriori nulla eſt ſignificatio expreſſa, vel interpretatiua malitiæ interioris,non incurritur cenſura lata ſimpliciter contra committentes tale peccatum. ibid.102
Vnde ſecundum iſtam ſententiam quamuis poſſet tamen de facto non punitur hæreticus, cum in actu exteriori nullo modo apparet malitia hæreſis.ib. 103
Exteriorem actum dicit author qui eſt effectus interioris,etiam non præſentantem malitiam interioris,poſſe puniri ab Eccleſia per cenſuras,& generaliter poſſe ab Eccleſia præcipi prohiberi & puniti actus exteriores,procedentes à talibus interioribus ſeu quod idem eſt actus interiores,vt informantes aut afficientes exteriores. ibid.104

F

FAcultas data Epiſcopis per alternatiuam,an intelligatur, ita vt prorſus ſit ſublata reſeruatio remiſſiue. I.473.736
Facultas conceſſa Epiſcopo à Concilio, ſeſſ.24. de reform. c. 6. competit etiam Capitulo ſede vacante. I. 577. 41
Facultas abſoluendi à cenſuris,& pœnis data per Bullas ſeu Iubilea,non includit irregularitatem,& ita habet ſtylus Curiæ. II.78.57
Et hæc ſententia confirmatur ex Iubileis quæ modo conceduntur. II.79.58
Et approbatur in Concil.3.prouinciali Mediolanenſ. ibid.59
Quamuis in irregularitate contracta ratione peccati contrarium teneant aliqui. ibid.60
Facultas abſoluendi in foro conſcientiæ conceſſa per Iubilea debet intelligi, quod virtute eorum non poſſit dari abſolutio etiam à cenſuris extra confeſſionem ſacramentalem. II.352.141
Facultas conceſſa Epiſcopis ex decret Concilij Tridentini ſeſſ.24.c.6.de reformatione,vt poſſint abſoluere ab hæreſi occulta in foro conſcientiæ,an ſit hodie ſublata per Bullas Cœnæ Domini,Pij V.Gregorij XIII.Clementis VIII.latè. II.349. vſque ad n.136
Facultas data Epiſcopis à Concilio Tridentino ſeſſ.24. c. 6. de reformatione circa abſolutionem ab hæreſi docet Emanuel Rodriguez,quod intelligatur ſolum, quando ipſe hæreticus ſolus abſque eo quod ab alio audiuerit, committit occultè crimen,nemine audiēte, & non extenditur ad hæreſim occultam, quando adeſt complex, atqui Concilium non dat facultatem abſoluendi ab obligatione denuntiandi complicem, &c. II.352.142
Sed iſta reſtrictio non placet,nam ex vno etiam non complice non deſinit eſſe occulta,neq;etiā ſi ſint plures complices, niſi ſint plures quam duo, quia per duos ſolos non probatur,nec eo deſtruitur machina San. officij, nec tollitur obligatio denuntiandi complicem,&c. ibid.143
Facultas Inquiſitoribus conceſſa abſoluendi ab hæreſi non videtur abrogata per Bullam Cœnæ Domini. II. 350.120.& 121
Facultate diſpenſandi ſuper irregularitate conceſſa, & in ea excipitur iregularitas contracta ratione homicidij voluntarij, an ſub illa exceptione veniat homicidium voluntarium juſtum ita vt vigore talis facultatis non poſſit in eo diſpenſari. II.77.38
Et certum eſt, Epiſcopum vigore facultatis Concil. Trident.ſeſſion. 24.c.6.de reformatione non poſſe in homicidio voluntario etiam iuſto diſpenſare,nam in illo ſolum datur facultas diſpenſandi in irregularitate proueniente ex delicto, & ſic ex illo decreto non poteſt diſpenſare ſuper vlla irregularitate occulta proueniente aliunde quam ex delicto proprio. ib.39
Et quoad facultatem diſpenſandi in omni irregularitate excepto homicidio voluntario certum etiam videtur non poſſe vigore illius diſpenſari in homicid. voluntar.iuſto,ſed comprehendi etiam ſub illa exceptione. ibid.40
Quamuis multi contrarium teneant.ibid. 41.& 42
Facultate in generali non cenſetur conceſſa abſolutio ab hæreſi, vide *verbo* abſolutio ab excommunicatione.
Falſa quælibet expreſſio vitiat gratiam, etiam quam alias eſſet Princeps conceſſurus. I.666.197
Intellige,vt. ibid.198.& ſeq.
Falſa expreſſio, quæ mouere potuiſſet Principem ad facilius concedendum,licet regulariter faciat ſurreptitiam ſeu obreptitiam & vitiet gratiam, tamen non omnia tacita, quorum expreſſio mouere potuiſſet Principem etiam ad denegandum,vitiant gratiam,ſed ea ſolum de quibus reperitur expreſſum, & quæ ex iuris diſpoſitione exprimi debent, vel de quibus in iure eſt cautum,quod eis expreſſis gratiam non conceſſiſſet. II.133.20
Et idem eſt in his quæ ex ſtylo Curiæ exprimi debent. II.134.21
Quamuis Couarr.& alij contrarium teneant. ibid.22
Et prædicta reſolutio probatur duobus fundamentis. ibid.25.& 26
Et contraria ſententia poſſet procedere in reſcriptis ad lites, ex c.ſuper literis de reſcriptis, quod in eis loquitur,& ponitur ratio differentiæ. ibid.27
Falſarij literarum Apoſtolicarum an ſint priuati beneficiis, reſoluitur affirmatiuè ex cap. ad falſariorum de crimine falſi,ex quo etiam excommunicati ſunt, & in Bulla Cœnæ caſu 5.ſeu 6. explicato per relatos II.355.171
Et generaliter de falſariis huiuſmodi qui ſunt videndi. ibid.172
Familiares triennales Epiſcoporum alias ſibi non ſubditi,poſſunt ab eis ordinari ad titulum patrimonij,vel penſionis. I.111.80.& 81
Vbi ponuntur declarationes S.Congr.
Et amplia, vt ibid.83
Familiares Papæ exiſtentes in eius ſeruitio percipiunt fructus in abſentia. I.193.383
Quod limita in ſcriptoribus, & aliis officialibus Curiæ. ibid.384
Sed non percipiunt ſicut familiares Epiſcopi diſtributiones. ibid.385
Et reſolutio Rotæ. ibid.386
Circa indultum Subcollectorum.
Familiares Cardinalium excuſantur à reſidentia ſecundum aliquos. ibid.387
Sed contrarium traditur. ibid.388
Et quod in exiſtentibus in ſeruitio Regis. ibid. 389 & ſeq.
Et quod de Capellanis Regum dicit Nauar.c.25.n.121. declaratur. ibid.391
Familiaris ſi habens regreſſum,acceſſum,vel coadiutoriam ante vacationem decederet, aut non eſſet familiaris vacationis tempore tale beneficium non includeretur in hac regula, niſi in literis eſſet decretum, quod ex nunc plenum ius ſibi acquiſitum exiſteret. I.399.304.cum ſeq.
Familiares an dicantur fratres vel nepotes Cardinalium,qui ſunt eorum commenſales ad effectum huius regulæ. I.400.313.cum ſeq.
Et reſoluitur quod non.
Familiares licet variè accipiantur, propriè tamen ſunt deputati ad ſeruitium domini. ibid.314
Amici autem & ſimiles non ſunt familiares. ibid. 316
Nec etiam Vicarij,nec prouiſores Cardinalium.ib.318

Index.

Nec viſitatores,& alij officiales. I.401.324
Et quid in familiaribus familiarium habentibus partem à Papa vel Cardinali. ibid.326.cum ſeq.
Et an in beneficiis Cubiculariorum honoris, qui habent partem panis in Palatio,procedat regula.ib.331
Familiaris habens beneficium reſeruatum, an poſſit dimiſſo eo optare aliud : & poſito quod poſſit,vtrum dimiſſum maneat reſeruatum an potius optatum. I. 402.334.cum ſeqq.
Ferretus improbatur,dicens per verba fundationis,quod eligatur ſeu præſentetur Sacerdos , non requiri ſacerdotium actu tempore electionis ſeu præſentationis,ſed ſolum aptitudine,niſi quando Ordo Sacerdotij fuit annexus per verba negatiua.ſeu annullatiua , & prohibitiua. II.6.61
Fidei profeſſio facienda etiam eſt , à promouendis ad Epiſcopatus,& Dignitates conſiſtoriales. I.215.2
Et à promouendis ad Doctoratum, vel ad alium gradum. ibid.3
Limita , vt. ibid.4
Fidei profeſſio fieri debet iuxta formam traditam à Pio IV. ibid.4.& 5
Quod extenditur ad quoſcumque Prælatos , etiam regulares,& intelligit,vt. ibid.6
Et an prouiſi de dictis beneficiis ante Concilium tenerentur facere profeſſionem fidei. ibid. n. 7. 8. & 9
Et an extendatur ad Canonicos, ſeu Dignitates in Eccleſiis Collegiatis. ibid.10
Reſoluitur quod non,nec ad Portionarios,etiamſi habeant vocem in Capit.nec ad Beneficiarios ſimplices. ibid.11.& 12
Nec ad perſonatus,& officia Cathedralium.I.216.14
Eam tamen profeſſionem facere tenentur Canonici regulares Eccleſ.Cathedralium. ibid.15
Fidei profeſſionem qui ſemel emiſit, an in adeptione alterius beneficij teneatur emittere. ibid.17.& 18
Reſoluitur quod ſic , idque ſponte & abſque monitione. ibid.19.& 20
Etiam ſi ſit exemptus. I.217.21
Fidei profeſſio,an poſſit fieri coram Vicario Epiſcopi , eo non impedito. ibid.22.& ſeq.
Et an ſi prouiſi de Canonicatibus , vel Dignitatibus fecerint eam in Capitulo præſente Epiſcopo,ſatisfaciant abſque eo quod eam iterum faciant coram Epiſcopo. ibid.24
Et quid ſede Epiſcopali vacante. ibid.25.cum ſeq.
Fidei profeſſionem facere debet prouiſus de beneficio Curato coram Vicario Capit.ſede vacante,& non coram Capit. ibid.28
Fidei profeſſionem intra duos menſes non emittens, an teneatur poſtea emittere,reſoluitur quod ſic. ibid.29
Et an poſſit ad quærendos fructus præteriti temporis , vel futuri. ibid.30.& 31
Et quid in eo qui nondum accepit poſſeſſionem , ſtat tamen per eum. ibid.32
Et vide etiam. I.221.76
Fidei profeſſionem non emittens, an in conſcientia teneatur fructus reſtituere , etiam non interueniente ſententia. I.218.35
Reſolue quod ſic,& cui ſunt huiuſmodi fructus amiſſi applicandi. ibid.36.cum ſeq.
Et debens illos non poteſt ſeſe cum Capit.componere. ibid.44
Et quid de diſtributionib.quotidianis. I.219.58.cum ſeq.
Fidei profeſſionem facere debentes, an teneantur illam oſtendere. I.218.47.cum ſeq.
Et an Canonici habeantur pro præſentibus de licentia Capit.ante factam profeſſionem. ibid.50.51
Vbi reſoluitur negatiue.
Et amplia vt.. I.219.52
Fidei profeſſio an fuerit facta, non ſolet attendi quoad capiendam poſſeſſionem,maximè in abſentibus.ib.56
Fidei profeſſionem non facientes , an peccent mortaliter. I.220.64
Et quid ſi ob ignorantiam eam omiſerint. ibid.66 cum ſeq.
Fidei profeſſio fieri debet corporaliter , id eſt , tactis ſcripturis. ibid.71.cum ſeq.
Fidei profeſſio non fit per procuratorem , ex ſententia Rotæ. ibid.74
Et traduntur deciſiones. I.221.n.75.76.& 77
Filij habiti ex inceſtu , quorum parentes poſteà contraxerunt matrimonium ex diſpenſatione Papæ cum Eccleſia, prolem ſuſceptam , ſi quæ eſt , & ſuſcipiendam exinde legitimam decernendo , an efficiantur legitimi per ſubſequens matrimonium , quo ad omnia etiam ad ſucceſſiones , fideicommiſſa , & maioratus, an verò legitimatio iſta cenſenda ſit ſicut ſi eſſet facta à S. Pontifice ſeparatim abſque matrimonio, ita vt ſolum proſit ad ſpiritualia & Eccleſiaſtica. II. 23.39
Vbi ponit ſententiam Couar. & aliorum cenſendam eſſe eo iure quo cenſeretur ſi eſſet facta ſeparatim,&c.
Sed contrarium tenetur. ibid.40
Vbi ponuntur deciſiones Rotæ.
Filij illegitimi an poſſint obtinere beneficia vnita Eccleſiis,quas obtinuerunt ſeu obtinent eorum patres, ſeu Eccleſias filiales,& ab illis dependentes.II.37.61
Super quo ponuntur declarationes S. Congregationis. ibid.62
Quæ plane procedunt quo ad Eccleſias filiales , quæ ſunt beneficia diſtincta à matribus , tunc enim rectè poteſt filius illegitimus habere filialem , licèt pater habuerit ſeu habeat matricem vel è contra niſi habens vnam,habeat miniſtrare in alia. ibid.63
Quoad beneficia verò vnita faciunt difficultatem dictæ declarationes,vt. ibid.64
Quæ difficultas reſoluitur. ibid.65
Filij illegirimi Clericorum non prohibentur cum ſuis patribus habitare. II.38.74
Filij illegitimi in Eccleſiis vbi eorum parentes beneficium aliquod Eccleſiaſticum habent, aut habuerunt , non poſſunt quodcunque etiam diſſimile obtinere ſecundùm tempus Concil. Trident.iuxta decretum ſeſſio.23.de reformatione,c.15. vbi neque in dictis Eccleſiis miniſtrare, nec penſiones ſuper fructibus beneficiorum quæ parentes eorum obtinent vel alias obtinuerunt, habere,&c. II.33.13
Quod decretum in multis differr à iure communi,vt in declaratione S.Congregat.poſita. ibid.14
Filij illegitimi naturales efficiuntur quo ad omnia præter Cardinalatum verè legitimi per ſubſequens matrimonium. II.22.28
Etiam ſine inſtrumentis dotalibus de iure Canonico. ibid.29
Etiam per matrimonium putatiuum bona fide ſaltim vnius coniugum contractum contra Sarmientum. ibid.30
Filij illegitimi non legitimantur per ſubſequens matrimonium clandeſtinum vel interdictum:nam tunc non legitimantur per ipſum. ibid.31
Per quod tamen legitimantur ſi eſt validum. ibid.32
Filij presbyterorum à beneficiis paternis, Eccleſiæque paternæ ſpecialiter repelluntur. II.33.1
De quibus cum agitur, an poſſint ſuccedere in beneficio patris,ſeu obtinere beneficia in Eccleſia paterna , cætera habilia ſupponuntur , & ſic illos eſſe aliàs habiles ſeu diſpenſatos ad obtinenda beneficia. ibid.2
Filij presbyterorum ex fornicatione nati , ſecundum tempus Conſtitutionis Clementis VII.nullo tempore quoquo modo obtinere poſſunt beneficia quæ eorum parentes in titulum vel commendam, aut adminiſtrationem ſeu vt aliis perpetuo vnita aliquando obtinuerunt,& ſic nec immediatè,nec mediatè,&c. ibid.9
Hanc conſtitutionem Clem.VII. limitauit Rota.Primò,non procedere in beneficiis quæ patres dimiſerit,

ante

ante illam conſtitutionem. Secundò, quando beneficium erat portio tempore quo pater illud obtinebat, & poſteà fuit factus Canonicus, & ſic erat aliud beneficium. ibid.10
Sed prima limitatio non placet. ibid.11
Et dicta conſtitutio habet locum in Clerico non presbytero,& in filio nato ante Clericatum ex Rota. ibid.12
Filij presbyterorum ſecundum tempus decretalium etiam legitimi non poterant immediatè ſuccedere in beneficio patris,niſi ex diſpenſatione Papæ, mediatè verò poterant ſuccedere. ibid.3
Quod procedit non ſolum in filiis presbyterorum,ſed etiam eorum qui in minoribus ſunt conſtituti.ibid.4
Filij ſpurij putatiui naturales non legitimantur per ſubſequens matrimonium etiam verum contra alios. II. 22. 33
Cuius ratio ponitur. ibid.34
Filius Clerici an poſſit obtinere beneficium, olim à patre aliquandiu poſſeſſum ſine legitimo titulo, & minus pacifice. II.38.58
Reſoluitur non poſſe,nec etiam obtinere beneficium in Eccleſia in qua eius pater aliud poſſederit, licet ſine Canon.titulo.
Filius eius qui habuit titulum & prouiſionem beneficij, non poſſeſſionem, an dicto decreto Concilij comprehendatur. ibid.54
Reſoluitur negatiue & adducuntur declarationes S.Congregat. ibid.55.& 56
Et ſufficit quod habuerit poſſeſſionem, nec requiritur quod pater miniſtrauerit in Eccleſia ſeu beneficio. ibid.57
Filius, & pater non prohibentur celebrare Miſſam in eadem Eccleſia cum non habent beneficium. II. 38. 73
Vbi ponuntur declarationes Sanct. Congregationis.
Filius,& pater vbi tempore Concilij obtinebant beneficia in eadem Eccleſia,an filius præcisè teneretur beneficium reſignare aut permutare infra tres menſes,nec ſufficeret patrem infra illud tempus ſuum beneficium dimittere. ibid.75
Vbi reſoluitur, filium præcisè teneri ſine alia monitione ſub pœna priuationis ipſo iure & ponuntur declarationes Sanct. Congregationis.
Pius tamen IV. extendit dictum terminum ad ſex menſes. II.39.76
Et adeo filius teneretur reſignare in dicto caſu, vt procederet etiam ſi non poſſet permutare, niſi ex gratia cum aliquo diſpenſaretur, vt in declaratione Sanct. Congregationis poſita. ibid.77
Procedit etiam, licet ſuper beneficio filij aliquis haberet regreſſum quo caſu oblata illi reſignatione cum honeſta penſione, & non acceptata, poterit cum ea alteri reſignare ſuſpenſo interim regreſſu vt in declarationibus Sanct.Congregat.poſitis. ibid.78
Filius illegitimus an poſſit obtinere beneficiũ in Eccleſia in qua pater habuit ſolam ſedem in choro ratione dignitatis quã in alia Eccleſia obtinebat.II.37.66
Vbi reſoluitur negatiue & ponitur declaratio Sacræ Congregationis.
Quod procedit etiam ſi nunquam actu ſediſſet in tali ſede. ibid.67
Filius illegitimus an poſſit canere tanquam muſicus ſimplex ſeu alias miniſtrare in Eccleſia in qua pater habuit vel habet beneficium. II.38.68
Vbi reſoluitur non poſſe, & ponuntur declarationes S.Congregationis.
Vnde non poteſt obtinere beneficium ratione cuius habet aliquod miniſterium ſeu ſeruitium facere in Eccleſia, in qua pater fuit beneficiatus,&c. ibid.69
Niſi poſſet ſeruire per ſubſtitutum ibid.71
Filius illegitimus maximè ſpurius in Eccleſia patris viuentis non poterit etiam ex diſpenſatione Epiſcopi habere Canonicatum,ſeu aliud beneficium: ſecus in legitimo. II.33.6
Quamuis in hoc aliter loquantur Abbas & alij.ib.7
Et quod dicunt Felin.deciſion.& Selua cum Calderino,accipiendum eſt de legitimo. ibid.8
Filius illegitimus non prohibetur à Concilio obtinere penſiones ſuper beneficiis Eccleſiæ paternæ.II.35.39
Filius illegitimus non prohibetur in Eccleſia paterna miniſtrare, quando miniſtraret, & celebraret ibi ex deuotione, & voluntariè, non ex officio vel ſalario, II. 38. 70
Filius illegitimus non prohibetur miniſtrare,& habere beneficium in Eccleſia in qua pater miniſtrauit,& inſeruiuit, etiam tanquam Capellanus, non tamen habuit titulum beneficij,ſeu tanquam Vicarius temporalis. ibid.72
Vbi ponitur declarat.S.Congregat.
Filius qui ante Concilium obtinuit beneficium in Eccleſia in qua pater eius olim fuit beneficiatus an poſſit poſt Concilium ad aliud beneficium aſcendere ſeu tranſire poſt optionem vel alias. II.36.52
Reſoluitur negatiue.
Et adducuntur declarationes S.Congregationis.ib.53
Flaminij Pariſij dictum non videtur verum,quod ſi priuilegium conferendi conceſſum fuerit ab eo cuius iuriſdictioni tantum detrahitur, venit facultas deſtituendi, & per conſequens recipiendi reſignationem, niſi addatur dictio taxatiua,nam & Vicarius Epiſcopi habens facultatem conferendi non poteſt recipere reſignationes ſecundum eundem Flam.Pariſ.II.258.263
Flamin.Pariſ. & Zech.improbantur dum dicunt in reſignatione Archidiaconatus qui habet vocem in cap. faciendam eſſe mentionem de hoc. II.6.50
Repondetur cuidam deciſioni Paleoti. ibid.51
Flaminius Pariſius & alij improbantur. ibid.62
Flamin.Pariſius improbatur dum dicit decreta Concilij omnia habere decretum irritans ex conſtitutione Pij Quarti ſuper eius confirmatione. II.197.13
Flamin. Pariſ. improbatur dubitans, an hodie Epiſcopi poſſint admittere permutationes beneficiorum, quia dicta conſtitutione Pij V. 53. v. ad hæc, expreſſè id conceditur ordinariis. II.275.62
Et ceſſat iam dictum Mandoſij, quod permutationes in manibus Papæ tantum fieri poterant ex alia bulla Pij V. ibid.64
Fœminæ ex priuilegio poſſunt habere ius conferendi, cuius incapaces ſunt de iure. I.449.622
Fœmina acquirere, & habere poteſt ius patronatus. I. 628.142.cum ſeq.
Forenſis ſeu alienigena, ſi impetrat beneficium non facta mentione de loco ſuæ originis,ſeu de ſua diœceſi, gratia eſt ſurreptia. II.63.16
Fori priuilegio an gaudeant habentes penſionem remiſſiuè. I.100.15
Fori priuilegio an gaudeant clerici minorum habentes beneficium. I.99.1.& 2
Forma Capit.quia propter de electio,& Conc.Trident. ſeſſ. 25. de regul. capit.6. non requiritur in electione Vicar.Capit. I.574.21
Contra Fuſcum. ibid.22
Forma breuis eſt omnino obſeruanda. I.685.40
Formã à iure,ſtatuto,conſuetudine,vel fundatione præſcriptam oportet in prouiſione beneficiorum obſeruare, aliàs nulla erit, nam forma non ſeruata corruit actus. II.146.1
Quod procedit etiam in foro conſcientiæ,in quo non poterit acceptari, nec retineri beneficium prouiſum non ſeruata forma requiſita. ibid.2
Flam.Pariſ. relatũ cuius dicta videntur falſiſſima.ib.3
Forma Capituli fin.de elect.in 6.ſeruãda eſt in inſtitutione præſẽti:vnde inſtitutio facta non propoſito edicto, eſt nulla,nam illud caput etiam in inſtitutione procedit. II.199.1
Et procedit etiam in canonicatibus, & præbendis, aliiſque ſimplicibus beneficiis. ibid.2

Index.

Ponitur decisio Rotæ. ibid.3
Allegantur aliæ decisiones. ibid.4
Adducuntur resolutiones Rotæ. II.200.5.& 6
Forma nulla specialis à iure præscripta reperitur in prouisione beneficiorum simplicium spectantium ad liberam collationem ordinariorum etiam inferiorum Episcopo. II.196.2
Nec in collationibus beneficiorum requiritur citatio,aut vocatio etiam per edictum. ibid.3
Nec de iure requiritur concursus,sed sufficit vt is cui prouidetur, sit idoneus. ibid.4
Forma obseruanda in concursu parochialium omitti non potest , etiamsi Episcopus velit parochialem conferre,personæ quantumcumque & notoriè doctæ & idoneæ. II.159.102
Et etiam vicario vel doctori,siue licentiato in Theologia,seu iure Canonico,& c. ex Sacr.Congregation. ibid.103
Forma præscripta à Concil. Trid. de examine per concursum seruanda est in prouisione parochialium. II. 149. 1
Et Pius V.in sua constitutione super collatione parochialium statuit omnes prouisiones præter & contra dictam formam factas,nullas esse,&c. ibid.2
Et ponitur d.constitutio. II.150.3
Forma vbi in alienatione rei Ecclesiæ fuit seruata , & iuris solemnitas,in dubio præsumitur facta ex causa iusta. II.376.142
Quamuis,quando fuit processum parte non vocata , etiam si sit in possessione qui obtinuit vnionem,contra teneat Ægidius,& practicabilia Rotæ. ibid.143
Fructus pensionis Ecclesiæ non possunt vendi,aut locari vltra tres annos. I.89.37
Limita,vt ibid.38
Fructus beneficiorum obuenientes tempore vacationis, debent futuris successoribus reseruari, nisi in vtilitatem Ecclesiarum expendantur. I.93.89
Et declaratur Zerola. ibid.90
Fructus Episcopatus in Hispania sede vacante ad Cameram spectant. ibid.91
Fructus quomodo diuidantur inter beneficiatum defunctum,& successorem examinatur.ibid.94.vsque ad n.100
Fructus pensionis mortuo pensionario quomodo , & quatenus debeantur illius hæredibus , seu diuidantur pro illo anno traditur. I.94.105.vsque ad n.124
Fructus amissi ob non residentiam, restituendi sunt Fabricæ Ecclesiarum,aut pauperibus loci,nec habet locum compositio. I.149.30
Et quid in Episcopo restituente,& in parocho.ibid. 31.& seq.
Fructus annorum præcedentium qui hoc anno diuiduntur debentur Canonicis , qui nunc sunt & non qui erant illis annis. I.200.429
Fructuum tertia pars accipienda est secundum verum valorem currentem , & non secundum taxam. I. 204. 467
Fructuum appellatione propriè & verè non continetur præsentatio & collatio beneficiorum. I.460.691
Fructus omnes decursi à die vacationis debent restitui, nec possessor beneficij reseruati eos suos facit. I. 693.115
Fructus & distributiones perceptas restituere tenetur intrusus in Canonicatu , & Præbenda,pro paritione breuis , etiam si non sit facta protestatio. ibid. 116. cum seq.
Et non perceptas ob non residentiam, quando ipsimet facta fuit legitima protestatio. ibid.120
Limita, vt ibid.121.cum seqq.
Fructus veniunt in condemnatione & restitut. quando Canonicus fuit habitus pro præsenti , & numeratus ratione negotiorum Ecclesiæ:secus quando non fuit habitus pro præsenti : sed fructus sunt illi dati pro salario. ibid.123.& seq.
Fructus & distributiones , quos Capitulum percipit, quia nullus residet an pendente lite,seu controuersia contra intrusum,super executione breuis, sint deponendi,seu sequestrandi & restituendi victori.ibid.125
Et resoluitur negatiue. ibid.126.& seqq.
Quicquid dicat Sallustius Tiberius. I.694.129
Fructuum perceptio ad effectum liquidationis quomodo probetur , traditur. I.695.139
Fructus amissi per excommunicatum ad quem pertineant,Doctores communiter dicunt,quod in vtilitatem Ecclesiæ sunt conuertendi. II.92.134
Et sub Ecclesiæ vtilitate comprehenditur subuentio pauperum , licet non sit necessarium vt aliqua pars fructuum in vsus pauperum expendatur, contra Suarez. ibid.135.cum seq.
Fructus quando amittat excommunicatus , vide *verbo* , excommunicatus amittit , & *verbo*, excommunicatus Canonicus.
Fructuum perceptio per resignantem,post resignationem licet inducat præsumptionem confidentiæ, purgatur tamen constito de causa ex qua fuerunt percepti,nam contra quatuor coniecturas positas à Pio V.admittitur probatio in contrarium. II.252.197
Fundator Capellaniæ ad nutum amouibilis potest repellere Ordinarium ab administratione in Cura , & visitatione eiusdem:nisi in casu negligentiæ.II.13.98
Sed non censetur excluſus ex eo,quod in fundatione alicui committatur visitatio. II.14.99
Nec contrarium censuit S.Congregat.in quadam declaratione. ibid.100
Licet in terminis breuis Pauli V.censeatur excluſus à visitatione Priorum operum de Oropesa. ibid. 101
Fundator vbi constat quod noluit facere Capellaniam collatiuam & beneficium,non videtur sufficere fuisse collatam vt Beneficium spatio 40.annor.sed requiritur immemorialis. II.16.115
Sed contrarium tenetur. ibid:116
Fundare Ecclesiam propiè dicitur , qui fundum dat seu assignat in quo Ecclesia constructur. I.608.39
Fundans constructuensve Ecclesiam seu beneficium , acquirit ius patronatus etiam si illud non reseruauerit, dummodo expressè non remiserit. I.610.62
Fundans Ecclesiam, seu Capellam, potest in totum, vel pro parte remittere ius patronatus, & limitare illud in præiudicium hæredum,vel descendentium, vt sibi placuerit. ibid.63
Quod intellige secundum Rotam. ibid.64.& 65
Fundator si relinquat ius patronatus filio suo , & descentibus , & ille decedat sine descendentibus relicto hærede collaterali , vel extraneo , transibit in talem hæredem,& idem in similibus. I.611.66
Et idem est si testator sibi,vel alij reseruauerit.ibid.67
Fundator licet ab initio possit remittere ius patronatus,vel illud ordinare prout voluerit , eo tamen in esse deducto authoritate Ordinarij , non poterit illud mutare. ibid.68
Nec illud renunciare se transferre in præiudicium ibid. 69. & 70
Fundationi & ordinationi sacerdotium actu requirenti an censeatur derogatum per clausulas generales derogatorias,in litteris Apostolicis positas non obstantibus statutis,&c. II.15.116
Resoluitur per dictas clausulas censeri derogata, seu dilata statuta Ecclesiarum,etiam confirmata sacerdotium actu requirentia,ita quod possit huiusmodi beneficium consequi licet non sit sacerdos , dummodo sit ætatis legitimæ ad sacerdotium,non tamen censeri derogatum fundationi & ordinationi testatoris, nec fundationi etiam clerici,contra aliquos.
Fundatio laici id habet speciale,vt non censeatur ei derogatum , etiamsi in clausulis derogatoriis dicatur , etiam non obstantibus fundationibus,&c. II.15.122
Fundator potest apponere conditionem,vt conferantur capellaniæ,seu beneficia consanguineis. II.99.3

Et eſt omnino ſeruanda in prouiſione beneficij. ibid. 4. & 5
Vbi ponitur deciſio Rotæ.
Et aliter facta præſentatio, ſeu prouiſio de non habente prædictam qualitatem parentelæ, ſeu conſanguinitatis, eſt inualida. ibid.6
Quod accipiendum eſt contradicente & opponente ſe aliquo conſanguineo, & ſibi fieri prouiſionē petente aliàs enim præſentatio, ſeu prouiſio aliter facta, ſuſtineretur, niſi aliter dicatur ex defectu poteſtatis, quia poteſtas conferendi erat conceſſa cum limitatione. ibid.n.7.& 8
Vbi ponitur deciſio Rotæ.

G

GAbrielis Vazquez ſententiam author non admittit, docentis poſſe nos operari contra noſtram opinionem, & ſequi opinionem contrariam quam viri docti ſequuntur, & communiter exiſtimatur non continere errorem, ſed adhuc probabilitatem habere, quamuis ex proprijs & extrinſecis principiis & rationibus non probetur, &c. II.320.360
Nam quamuis poſſit ſequi opinio probabilis relicta probabiliori. ibid.361
Quod etiam procedit in iudice qui poteſt iudicare, ſecundum opinionem probabilem relicta probabiliori, non ex parte facti, ſed iuris. ibid.362
Tamen ea opinio probabilis eſt, quam aſſerūt viri ſapientes, & confirmant optima argumenta, quæ ſequi nihil improbabile eſt, & ſic debet eſſe conformis, non ſolum exiſtimationi ſapientum, ſed etiam rectæ rationi. ibid.363
Et vt poſſit ſequi quis opinionem probabilem, debet eam iudicare veram probabiliter, etſi non veriorem, nec id repugnat, etiam ex proprijs principiis & rationibus. ibid.364
Et ſententia Gabrielis Vazquez ſolum videtur vera, in ſubdito obedienti ſuperiori, &c. ibid.366
Gambarus credit diſpenſatum, ex Clementina ſi plures de præbendis, vt poſſit tenere quartum beneficium ad annum, ſi completo anno iſtud non dimittit, vacare tria alia. II.198.179
Sed contrariū tenuit Rota in deciſione poſita.ib.180
Geſta ab eo qui eſt priuatus beneficio, ſeu officio ipſo iure non valent ſi priuatio eſt notoria, quæ tamen alias deberent valere, ſecundum DD. communiter. II.337.27
Gloſſæ Magnæ doctrina in cap. niſi cum pridem, de renunciatione, quod omne peccatum, quod ipſo iure irrogat infamiam, impedit executionem ordinis etiam poſt peractam pœnitentiam, improbatur. II.60.67
Gradus aliquis Doctoratus, vel licentia, &c. licet de iure communi antiquo in nullo beneficio requiratur, tamen hodie ex Concil.Trid.in aliquibus requiritur gradus. II.54.31
Gradus etiam ſine ſcientia competens ſufficit ad beneficia, ſeu dignitates requirentia gradum. II.55.50
Non tamen gradus contra Academiæ ſtatuta vel conſuetudines, vel alias nulliter receptus. II.56.51
Gradus non requiritur ad decanatum, quia id nullo Concilij decreto ſtatutum eſt, ex S.Congr. II.55.43
Graduum computatio, vide *verbo* computatio.
Gratia de beneficio ſimplici vacante per obitum N. capiet præſtimonium vacans per obitum illius, ſi non fuit dictum eſſe ſeruitorium. I.16.120
Gratia penſionis iuſtificari debet, quando non agitur contra eum qui penſioni conſenſit, ſed ſucceſſorem, & traditur deciſio Rotæ. I.66.456
Gratia quando eſt conditionalis, vel modalis, licet agatur contra eum qui penſioni conſenſit, iuſtificanda eſt. I.67.458.& 466
Gratia facta de beneficio, cuius ſumma viginti vt aſſeritur non excedit, quando exceſſus eſt minimus impetrāti debetur, ſic explicata deciſ.Rotæ.I.71.505.& ſeq.
Gratia perinde valere facta lite pendente non facta mentione litis eſt nulla. I.238.34
Et per clauſulam literarum principalium, & ſuper eo inter aliquos lis, &c. Solum cenſetur facta mentio litis quæ alias eſt ſuper beneficio, non verò litis quæ eſt occaſione literarum. ibid.35
Gratia conditionalis, ante euentum conditionis, non afficit beneficium, &c. I.183.153
Gratia prior non iuſtificata, non præiudicat poſteriori. I.502.192.cum ſeq.
Gratia ſi neutri, &c. quamvis ſit conditionalis, & habeat duplicem conditionem, & impetrans debeat vtramque verificare. I.667.212
Tamen quoad non ius alterius ſatis dicitur iuſtificata ex eo, quod tali iure in actis non conſtat. I.668.214. cum ſeqq.
Limita quando aduerſarius nititur prouiſione Ordinarij quæ non eſt iuſtificanda. ibid.219.cum ſeqq.
Vbi ponitur deciſio Rotæ.
Gratiam habens ab Ordinario, non tenetur eam iuſtificare, quia Ordinarius prouidet Motu proprio Eccleſiis, non perſonis, & cenſetur informatus de qualitatibus ſubditorum. I.669.221
Vbi ponitur deciſio Rotæ.
Gratia de prouidendo in forma dignum, an expiret morte Papæ concedentis re integra. I.676.296
Et reſoluitur contra aliquos non expirare.ibid.300. cum ſeqq.
Gratia ad Beneficium vacaturum incertum non expirat morte Papæ, ante vacationem etiam re integra quando non committit executori prouiſionem, ſed ipſe confert ex nunc, provt ex tunc. I.677.305
Gratia ſi alicui ſit conceſſa per quam committitur aſſignatio certæ penſionis, non expirat morte Papæ re integra. ibid.306
Secus verò ſi committeretur aſſignatio penſionis certæ, vt ibid.310
Gratia & mandatum, an expiret morte concedentis deque eius materia, remiſſiuè. I.679.337
In Gratioſis omnia narrata verificanda ſunt. I.666.189. cum ſeq.
Quamvis in reſcriptis ad lites, ex pluribus narratis ſatis ſit vnum verificare, quod ſufficeret ad mouendum Principem. ibid.191
Ampliat in materiis componendis, pro quibus ſequitur compoſitio. ibid.194
Gratia de beneficio vti vacante tali menſe, non valet, ſi vacauit in alio, nec poteſt capi beneficium ex clauſulis generalibus, niſi ſaltim de facto verificetur vacatio in menſe narrata. II.224.55.& ſeq.
Vbi adducitur reſolutio Rotæ.
Quod procedit ſine dubio, quando beneficiū vacaſſet in menſe reſeruato, nec eſſet aliàs reſeruatum alia ratione, propter regulam de expreſſione mēſis.II.225.57
Vbi ponitur reſolutio Rotæ.
Procedit etiam, quamvis menſis narratus eſſet reſeruatus, & vacaſſet in menſe ordinario, vt alias eſſet reſeruatum beneficium. ibid.58
Et ponitur reſolutio Rotæ. ibid.59
Quamvis alias Rota teneat, non debere verificari mēſem vacationis reſeruatū, narratum, non dato concurſu prouiſionum, vt in reſolutionibus adductis.ibid.60
Sed verius eſt etiam, tunc debere verificari ſaltim ſemiplene. ibid.63
Gratia & beneplacitum Papæ, vt expenſæ fierent per reſignatarium obtenta ex falſa cauſa expreſſa in ſupplicatione, puta quia fuit dictum, attenta paupertate reſignantis, præcedente tractatu, eſt confidentialis, niſi illa clauſula fuiſſet poſita in ſupplicatione à reuiſoribus inſciis reſignante & reſignatario. II.244.149
Sed objicitur quod dictum eſt ſupra. II.242.40
De expreſſione valoris maioris vero beneficij reſignati. II.244.150
Quæ doctrinæ concordantur. ibid.151

Gratia facta de aliquo beneficio habenti aliud incompatibile,seu ius ad illud hodie in ea apponitur decretum,quod infra duos menses primum dimittere, seu iuri cedere in manib. Romani Pontificis omnino teneatur,alioquin ambo vacent eo ipso,&c. II.283.55
Per quam clausulam tacitè dispensatur, vt per illos duos menses possit retinere primum cum secundo, & ideo ratione illius bulla pluris taxatur,quæ maior taxa excusatur expediendo bullam cum clausula,quod si habita possessione,quamprimùm dimittere teneatur. ibid.56
Quamuis etiam ista clausula importare videatur, quod non vacat primum per assecutionem & possessionem secundi,interim dum fit dimissio in manibus Papæ. ibid.57
Gratia non facta mentione de fructibus malè perceptis, non suffragatur. II.361.229

H

HAbens duas Dignitates,in qua debeat residere disputatur. I.170.185
Et quid in habente duo beneficia ex dispensatione. ibid.186
Habens ante Concilium coadiutoriam cum futura successione in Ecclesia paterna,an possit succedente vacatione, post Concilium succedere in tali beneficio vigore coadiutoriæ. II.39.81
Resoluitur non posse.
Ponitur declaratio S.Congregat. ibid 82
Decisio Rotæ. ibid.83
Et idem esset in accessu. II.40.84
Sed contra obiicitur quædam declaratio S. Congregat. ibid.85
Cui satisfit ex alia declaratione posita. ibid.86
Habens canonicatum,seu dignitatem,cui sit vnita parochialis,accessoriè,perpetuo debet residere in canonicatu,seu dignitate,& non in parochiali. II.336.23
Et adducitur declaratio S.Congregat. II.337.24
Et declaratur alia quæ videtur contraria. ib.25
Et non requiritur ætas 25.annor.quæ in parochiali requiritur,sed sufficit ætas alia in canonicatu,seu dignitate requisita. ibid.26
Et in resignatione sufficit facere publicationem in Eccles.beneficij principalis,vbi fieri debet. ibid.27
Habens instituere,vel confirmare,aut conferre beneficia permutata, si sit negligens & differat, seu recuset id facere recurrendum est ad superiorem, qui tempus præfigat,quo elapso ipse supplebit,vel compellendo, vel instituendo. II.119.5
Quidquid dicant Bellamera,& Gimon relati. ibid.6
Habens iurisdictionem quasi Episcopalem eo ipso videtur habere ius congregandi synodum,nisi aliud sit in contrarium. II.165.139
Et quamuis habeant ius congregandi synodum, si nondum illam congregauit, aut examinatores non deputauit, spectabit concursus ad Episcopum, intra cuius fines, seu diœcesim parochialis existit, seu ad viciniorem. ibid.140
Quod tamen videtur cessare semel congregata synodo, & in ea deputatis examinatoribus licet illi extincti fuerint, sed tunc fieret deuolutio ad Papam. ibid. 141
Habens re vera sufficiens patrimonium arbitrio prudentum, qui probauit habere maius ad satisfaciendum Episcopo qui plus petebat, non potest dici ordinatus sine licentia Episcopi, & propterea suspensionem incurrisse,etiamsi cum eius licentia fuerit ab alio Episcopo ordinatus contra Ledesmam. II.132.8
Et qui ob fictum patrimonium sic ordinatur,non incurrit suspensionem latam contra eos qui absque licentia proprij Episcopi ordinantur. ibid.9
Habenti duo, vel plura beneficia incompatibilia si conferatur aliud,eius possessione adepta pacifice vacant etiam omnia prima iuxta Clemen. si plures de præbendis. II.297.169
Contra quam obiicitur c.ordinarij §. in conferendis de officio ordinar.in 6.ex quo enim collatio tertij nõ tenet,non potest inducere vacationẽ priorũ.ibid.170
Respondetur quod licet collatio tertij non valeat, tamen eius possessione pacifice adepta vacant priora ex c.cum qui,par.1.de præbendis in 6. ibid.171
Et idem erit si per prouisum steterit quominus eam adipisceretur,quamuis collatio non valeat,nisi antea ei renuntiauerit. ibid.172
Sed verior est contraria sententia glossæ. ibid.173
Habere copulam penetrando vas, etiam sine seminatione intra ipsum vas,sufficiet ad effectum contrahendi impedimentum incestus. II.139.98
Sicut ad rationem adulterij,& petendi diuortij sufficeret similis copula. ibid.99
Licet ad contrahendam affinitatem requiratur copula consummata per quam seminetur intra vas.ibid.100
Et ad consummationem matrimonij. II.140.101
Quamuis contratiũ in proposito teneant aliqui.ib.102
Habilitas personæ,vide *verbo*,beneficium,quando debet conferri.
Hæretice credentes,receptatores & defensores ipsorum non solum,sed & ipsorum filij,& nepotes priuantur ipso iure beneficiis obtentis tempore commissi criminis, ita quod non solum sunt inhabiles ad obtinenda beneficia,sed etiam ipso iure priuantur obtentis. II.342.72
Quæ sententia fundatur ex iuribus & constitutionibus Pontific. relatis. ibid.73
Et ex relatis. ibid.74
Licet contra teneant alij relati. ibid.75.& 76
Sed prima sententia tanquam magis de iure verior,& communiter recepta amplexa est à Rota, quæ dicit procedere etiam in pensionibus. II.343.77
Et præmittens communem conclusionem, filios natos ante hæresim pœnis canonicis affici & comprehendi,contra alios. ibid.78
Quæ decisio ponitur. ibid.79
Hæretici sunt excommunicati de iure antiquo, sed illa excommunicatio non est reseruata. II.347.88
Excommunicatur etiam excommunicatione reseruata in Bulla Cœnæ Domini primo casu,quem explicant relati. ibid.89
Et an sit vna vel plures excommunicationes remissiuè. ibid.90
Hæreticus an sit irregularis,& inhabilis ad acquirenda beneficia,& affirmatiue tenent Speculator & alij. II. 346.80
Qui tenet, quod qui est, vel fuit hæreticus, irregularis est, etiamsi conuersus fuerit ad Catholicam Fidem, & pœnitentiam peregerit: aiunt tamen, quod post abiurationem,& peractam pœnitentiam dispensari potest vt in susceptis ordinibus administret tantum. ibid.81
Et quis possit cum eo dispensare videndus Vgolinus & Suares, qui tamen Vgolinus malè ait potestatem, quam de iure antiquo Episcopus habebat ad dispensandum cum eo, quoad ordines susceptos ante hæresim, ipsis sublatam esse de iure nouissimo Conc.Trid.sess.24.cap.6.de reformatione,vbi hæresis non est occulta, & vbi ad forum contentiosum deducta est. ibid.82
Hæreticus an sit priuatus beneficiis ipso iure,an sit priuandus per sententiam. II.341.59
Et cõmunis sententia est esse priuatũ ipso iure.ib.60
Pro quo citatur c.cùm secundum leges de hæreticis in 6.quod tamen non loquitur de beneficiis,sed de bonorum temporalium confiscatione. ibid.61
Citatur etiam c.quo iure 8.distinct.quod parum probat,vltra quod non est iuris decisio,sed diui Augustini,sicut etiam alia tria iura allegata. ibid.62
Allegatur etiam c.ad abolendam,§.1.de hæreticis,ibi,

& ſic omni officio, &c. nam verbum ſpoliatus, executionem importat: ideo denotatur ipſa. ibid.63
Sed hæc inductio ceſſat & tollitur ex verbis præcedentibus. ibid.64
Et licet ſit contraria ſententia, quod non ſit priuatus ipſo iure, ſed priuandus per ſententiam. II.342.65
Tamen tenetur communis, vt ibid.66.vſq; ad n.71
Hæreticum dicit author, in caſu quo hæreſi in mente conceptæ, oculis, vel digitis, aut capite aliaſve annuit, vel dicit ita eſt, incurrere excommunicationem latam contra hæreticos, quamvis in illo actu exteriore non manifeſtetur vllo modo malitia hæreſis. II.348.105
Et reſpondetur cap.fin.de ſimonia, procedere in pœnis ſimpliciter latis contra aliquod vitium, ſeu peccatum, ſecus vero in propoſito. II.349.106
Hæreticus non eſt exterior, ita vt excommunicationem incurrat, qui ex interna hæreſi aliquod opus externum indifferens facit, verbi gratia, coram ſanctiſſimo Sacramento caput non nudat, ſeu non flectit genu. ibid.107
Licet ſecus, quando omiſſio exterioris quod debet quis facere, ſit ad exprimendam hæreſim, & ſic intelligitur Toletus. ibid.108
Hæreticus occultus, ſi à ſecreta hæreſi, vel apoſtaſia ſit in foro conſcientiæ legitimè abſolutus, non videtur manere irregularis. II.346.84.& 85
Quidquid alij dicant.
Henriquez improbatur dicens, quod beneficiatus qui manet contumax in maiori excommunicatione, non facit fructus ſuos, ſed ſi horas recitauit, & fecit officium parochi, aut Canonici, retinere poteſt fructus ſuo ſeruitio reſpondentes, nam ſeruitium illius qui alias non habet ius ad fructus beneficij, quia eſt illis priuatus, non eſt ſufficiens titulus ad id, quicquid idem dicat. II.90.100
Et ſimiliter in eo qui non habet legitimum titulum beneficij, ſeruitium non eſt ſufficiens titulus, vt poſſit partem fructuum pro ſeruitio retinere, maximè ſi erat intruſus mala fide. ibid.101.& ſeq.
Vbi ponitur deciſio Rotæ.
Solum poſſet percipere diſtributiones quotidianas, & alia emolumenta ſimilia, quæ dantur pro labore & miniſterio perſonali, incerta tamen. II.91.103
Hæres poteſt præſentari ante poſſeſſionem hæreditatis acquiſitam. II.559.82
Quamvis Rota contra ſenſerit. ibid.83
Homicida cum non perdat ipſo iure beneficium antea acquiſitum, faciet ſuos fructus irreuocabiliter, donec per ſententiam priuetur. II.338.48
Quicquid dicant relati. ibid.49
Et ſi eſſet canonicus, poſſet canonicatui deſeruire, ſtando & canendo in choro. ibid.50
Nam irregularis eas functiones obire poteſt, quas laici licitè obeunt, vt canere. ibid.51
Et ſic Sacerdos excommunicatus in choro cantans cum aliis, licet peccet, non incurrit irregularitatem. ibid.52
Et ſimiliter etiam ſuſpenſus ab ordine, ſeu officio, poteſt canere in choro, ſicut laici. ibid.53
Homicida qui eſt irregularis, nec ad ordines promoueri poteſt, beneficium obtinere nequit, & collatio illi facta eſt nulla ipſo iure. II.73.6.& ſeqq.
Vbi adducuntur deciſiones Rotæ.
Homicidij appellatione non venit mutilatio. II.76.30
Homicidium an priuationem beneficiorum inducat, & quomodo. II.337.38
Reſoluitur homicidam non eſſe priuatum beneficiis ipſo iure, ſed priuandum per ſententiam. ibid.39
Quod procedit non ſolum in ſimplici homicidio in quo id receptiſſimum eſt, ſed etiam in qualificato. ibid.40.& ſeq.
Quamvis in qualificato contra teneat Felin.& in parricidio Rebuff. & Corraſ. II.338.42
Et ita intelligitur cap. miror. 50. diſt. de priuatione per ſententiam. ibid.43
Poteſt etiam intelligi de priuatione executionis, & exercitij ordinis ſacerdotij. ibid.44
Et prædicta concluſio procedit etiam ſtante Concil. Trid.ſeſſ.14. c.7. cuius verba accipienda ſunt ſecundum ius antiquum, contra Maiolum, & præcipuè ibi agit Concilium de incapacitate homicidæ ad acquirenda beneficia de nouo. ibid.45.& 46
Homicidium quod dicatur voluntarium, & quod caſuale, remiſſiuè. II.77.48
Et ponuntur declarationes S.Congr. ibid.44
Homicidium quod dicatur occultum in caſu diſpenſationis, & Nauarrus & alij aiunt illud eſſe occultum, quod non eſt publicum, etiamſi ab aliquibus ſciatur. II.78.45
Sed quamvis iſta ſententia probabiliter poſſet admitti, quoad breuia pœnitentiariæ, tamen in propoſito verius eſt, occultum dici, quod non poteſt probari. ibid.46.& ſeq.
Vbi ponuntur declarationes S.Congreg.
Hoſpitalia beneficia non ſunt. I.17.1
Niſi Eccleſiæ, vel beneficio eſſent vnita. ibid.2
Aut niſi religioſis perſonis eſſent duputata, eiſque ſolita in titulum conferri. ibid.3
Aut niſi ſint danda in titulum ex ordinatione fundatoris, vel per viam electionis etiam Clericis ſecularibus. ibid.4
Nec comprehenduntur iſto caſu per literas generales ſuper prouiſione alicuius. ibid.5
Et Clem. 2. de præb. non habet locum in religioſis. ibid.6
Quæ declaratur per Rotam. ibid.7
Decretum Concil.Trid.de Hoſpitalibus. ibid.8
Et declaratio S.Congreg.ſuper eo. ibid.9.& 10
Hoſpitale quando eſt vnitum alicui Eccleſiæ, ſeu beneficio, an eius adminiſtratio ſit committenda alicui ad triennium tantum ex dicto decreto.ibid.11.cum ſeqq.
Vbi reſoluitur quod ſic.
Et de hac materia videndi ſunt DD. relati. I.18.14

I

IDoneus quis dicatur, & in quo conſiſtat idoneitas exponitur. I.671.233.cum ſeq.
In idoneitate probanda non requiritur citatio alicuius, etiam ſi adeſſet intruſus, vel contradictor. I.672.242
Nec eſt neceſſarium teſtes in forma recipere. ibid.244.
Nec verbum, ſi conſtiterit includit citationem partis, & qualiter intelligatur. ibid.245
Idoneitas impetrantis, ſeu veritas precum diſpenſationis, ſi per teſtes præſentatos probaretur, ſi tamen executori contrarium conſtaret, non liceret exequi commiſſionem. ibid.251
Et ibi conſilium optimum traditur. ibid.252
Illegitimi, an ſine diſpenſatione poſſint obtinere penſionem. I.31.115.cum ſeqq.
Reſoluitur quod non, contra Rotam, niſi daretur in ſtipendium.
Illegitimus, vel alias incapax, diſpenſatus ad beneficia, an poſſit vigore huius diſpenſationis penſionem obtinere. I.34.145.cum ſeq.
Reſoluitur affirmatiuè, niſi ſit diſpenſatus ad certum beneficium.
Illegitimi & deſcendentes ex illis, an ſint de familia, ſeu agnatione. Vide *verbo* conſanguinei fundatoris.
Illegitimi, etiam ſpurij ex parte matris ſunt de eius parentela, genere, & cognatione, & ſic cenſentur vocati ad capellaniam. II.108.52
Refertur quod tradit Gonzalez in prædicta quæſtione, & quædam deciſio Rotæ. ibid.53
Circa materiam huius cap.remiſſiuè. ibid.54
Illegitimi, vide *verbo* filij.
Illegitimus, ſeu irregularis diſpenſatus, vt quæcunque &

qualiacunque beneficia recipere & retinere valeat, dummodò plura simul non sint,quam quæ à Concilio Trid.permittuntur,seu dummodo plura non sint, quod idem est iuxta stylum,an vigore talis dispensationis possit retinere plura beneficia, alias non incompatibilia,etiamsi vnum sit sufficiens stante, quod Concilium in eo non liget, vtpote non receptum, &c. II.316.333
Et resoluitur affirmatiue. ibid.335
Illud etiam accipitur pro commodo proprio,& tendit in vtilitatem Canonicorum,quod soluitur mensæ capitulari, seu conuertitur in reparationem bonorum mensæ capitularis. II.123.90
Vbi ponuntur declarationes S.Congregationis.
Immemorialis sola,etiam cum allegatione priuilegij,non suffragatur cum adest incapacitas,nisi fama priuilegij concurrat. I.6.38
Resolutiones Rotæ traduntur. ibid.39
Immemorialis iuris patronatus,an probetur per instrumenta. I.619.170.cum seq.
Impedimentum in fine anni superueniens,non excusat à promouendo,si intra illud tempus non poterat promoueri,cum Bellamera contra Rebuff. II.293.119
Et parochus in fine anni impeditus restituitur, non ad alterum annum, sed ad tempus, in quo fuit impeditus. ibid.120
Impetrans beneficium vti reseruatum, ob non residentiam Episcopi debet eam plenè & concludenter probare. I.426.504
In impetratione beneficij facienda est mentio de beneficiis obtentis,licet de facto,& de iure ad rem,nisi vbi impetrans ignorat. I.17.n.122.123.124.& 125
Et de præstimoniis. ibid.126
Et etiam de beneficio incompatibili vacaturo per assecutionem secundi contra Gonzalez. ibid.127
Et an sit facienda mentio de pensione. I. 28.75.cum seq.
Vbi resoluitur de pensione quæ datur in stipendium, non esse faciendam mentionem. I.29.76
Nec de Patrimonio ad cuius titulum qui est ordinatus. ibid.77.& seq.
Nec de hospitalitate. ibid.79
Nisi esset in forma pauperum. ibid.80
De pensione vero quæ datur loco beneficij faciendam esse mentionem. ibid.81
Et amplia, vt. ibid.83.& 84
Et ita seruatur. ibid.85
Impetrans præbendam à Papa narrando fuisse discordiam in prouisione,inter Episcopum & Capitulum, an debeat eam plenè & concludenter probare, an vero satis sit semiplene. I. 509.36
Vt fuit per Rotam resolutum. I.510.37
A qua decisione recessit,vt. ibid.38.cum seq.
Impetrans tenetur verificare narrata in sua gratia, quæ mouerunt Papam ad concedendum, etiam parte non opponente. I.662.161
Impetrans parte non opponente non tenetur verificare nisi ea quorum falsitas vitiat gratiam,quia impetrans alias esset inhabilis,vel quia sunt fundamentum gratiæ,vel aliàs, vt. ibid.162
Impetrans tenetur verificare ætatem expressam. ibid.169
Et intellige vt. I.663.170.& 171
Et improbatur consil.Menoch. ibid.173
Impetranti sufficit verificare de facto Doctoratum narratum. I.667.205
Et ratio traditur. ibid.206
Et limita, vt. ibid.207
Impetrans an si sit re vera idoneus, non tamen sit per executionem verificatum, teneat collatio. I. 671.258
Et resoluitur quod non.
Impetrans si sit idoneus, & per executorem sciatur,an possit ad executionem procedi absque alia verificatione. ibid.259
Et resoluitur, quod non. ibid.260.cum sequentibus.
Etiam si de idoneitate notorie cõstet.ibid.264.& seqq.
Impetrans stante aperitione oris tenetur verificare narrata in sua gratia,nisi sit Motu proprio. I.692.99
Vbi decisio ponitur.
Impetrans absoluitur etiam ab excommunicationibus & censuris reseruatis Papæ,etiam in Bulla cœnæ,per clausulam,*teque à quibuscumque, &c.* positam in literis Papæ. II.87.67
At per dictam clausulam, positam in literis Legatorum,solum absoluitur à censuris, à quibus ipse alias poterat absoluere. ibid.68
Sed quamuis hoc de iure verum sit,videtur Nuntium Hispaniæ posse per dictam clausulam absoluere ad effectum à quibuscumque censuris, etiam Papæ reseruatis,à quibus aliàs non posset absoluere ex clausula suarum facultatum posita. ibid. 69.& 70
Impetrans beneficium tunc per annum pacificè possessum debet facere mentionem de possessione illius, ex regula de annali, cui tantum quoad istam primam partem solet derogari, quæ habet locum etiam in beneficiis reseruatis,non solum specialiter, sed etiam generaliter, quamuis tempore Gregorij XI. loqueretur solum de specialiter reseruato. II.207.53
Ponitur resolutio Rotæ. ibid.55
Impetrans certo modo tanquam deuolutum,debet probare deuolutionem, nec clausula generalis supplicationis, *sine alio quouis modo, &c.* alias locum habet, præsertimquia ponitur in calce supplicationis clausula,*& de deuolutione detur dispositiue in literis.* II.217.16
Maximè stante in litteris clausula,*dummodo collatio sit deuoluta,vt præfertur.* ibid.17
Vnde si beneficium erat reseruatum,gratia locum non habebit,nam deuolutio non cadit in beneficiis reseruatis. ibid.18
Et vacationis tempus non deuolutionis debet considerari,vt dicatur beneficium liberum,vel reseruatum. ibid.19
Et clausula generalis apponi solita,*etiamsi reseruatum, &c.* operatur quando ordinarius vigore indulti reseruatum,conferre possit. ibid.20
Impetrans ita demum per dictas clausulas generales potest consequi beneficium ex alia vacatione,si vacationis modus dispositiue, seu assertiuè expressus saltim de facto iustificetur, prout fieri debet, vt possit recurri ad clausulas generales, & stant ista simul. II. 225. 36
Et ita procedunt decisiones citatæ. ibid.37
Et fuit resolutum in decisionibus relatis. ibid.38
Vsque ad n. 46
Et facit resolutio adducta. II.224.47
Iuxta quod sunt accipiendæ decisiones,& DD.citati. ibid.48
Impetrans quando se dicit clericum Abulens. significatur origo,quoniam verbum debet naturaliter intelligi,& non accidentaliter II.63.21
Sicut quando dicitur talis de Perusio,intelligitur naturaliter. ibid.22
Et ita cum in supplicatione quis se dicit clericum Abulens.in litteris solet dici oriundus. ibid.23
Et similiter quando in supplicatione dicitur, Nicol. Clericus Abulens.diœcesis intelligitur secundum stylum ex diœcesi Abulensi oriundus; & ita dicitur in literis, & ita jam de stylo non videtur procedere decisio Rotæ 76. de rescriptis, alias 628.in antiquis ibid.24
Impetrans si esset excommunicatus,collatio ei facta an teneat,si est facta in forma cõmissaria,aut per Papam, vide *verbo* accessus,& *verbo* absolutio quæ datur.
Impetrantes qui in dispensationibus matrimonialibus narrant esse ortos ex tali loco,non sufficit verificare habitasse ibi, & habuisse domicilium vltra decem annos. II.64.33

Nec

Nec refert, si dicatur, quod si Papa sciuisset, nihilominus concessisset, quia casus omissus non habetur pro expresso & concessio facta in vno casu non porrigitur ad alium. ibid.34

Impetrare quis potest duobus modis à Papa beneficia deuoluta, vel tanquam ad Sedem Apostolicam deuoluta, iuxta Concilium Lateranense, & tunc debet probari deuolutio gradatim, vel tanquam deuoluta ad inferiores ob negligentiam primi collatoris, vel Patroni, quia Papa cum illis concurrit, & tunc sufficit probare negligentiam primi. II.218.30

Impetratio beneficij facta à Papa per irregularem, seu homicidam, an valeat propter clausulam in literis Apostolicis apponi solitam (teque à quibusvis) quæ sumitur ex clausula supplicationis, & cum absolutione ad effectum præsentium. II.78.54

Resoluitur negatiuè contra Cordubam, & alios, nam in dicta clausula non venit irregularitas, quæ non est censura, nec absoluitur, sed dispensatur. ibid.56

Impugnatur resolutio Rotæ, quatenus ait, quod prouisus ante Clericatum de Canonicatu, immissus tamen in possessionem post clericatum dicendo, quod contulerunt, ac sibi prouiderunt, non censeatur de nouo prouisus. II.5.38

In beneficiis simplicibus præsentati, seu electi, vel nominati à quibusvis Ecclesiasticis personis, non debent institui neque confirmari, nec admitti etiam prætextu cuiusvis priuilegij, vel consuetudinis, nisi prius fuerint de ordinariis examinati, & idonei reperti. II.196.5

Et si institutio ad inferiores Episcopo pertineat, nempe ex fundatione ante Concilium, aut immemoriali, quæ non tolluntur per Concilium, præsentati debent prius ab Episcopo examinari & approbari, alias institutio erit nulla. II.197.6

Et in præsentatis à patronis laicis. ibid.7.& 8

Incapaces sunt laici beneficiorum. Vide *verbo* Laici.

Incestum committentibus ignoranter, non permittuntur coniugia absolutè, sed post pœnitentiam. II.140.111

Incompatibilia qualiter sint duo beneficia simplicia sub eodem tecto, vel duæ præbendæ, etiamsi vna veniat per annexionem. Vide *verbo* Beneficia duo curata.

Incompatibilitas consideratur duplici modo, quædam est illorum beneficiorũ, quæ simul teneri nõ possunt: & primum vacat ipso iure per assecutionem secundi, alia est quoad retentionem tantum, scilicet beneficiorum, quæ simul licitè retineri non possunt, licet non vacet primum ipso iure per assecutionem secundi. II.285.67

Et ad ista reducitur triplex incompatibilitas, quam considerat Cardinal. ibid.68

Incompatibilitas vt inducatur, debent esse beneficia perpetua, saltim aptitudine, vt sunt beneficia manualia, seu ad nutum amouibilia, quæ etiam cum dentur in titulum, & possint esse perpetua, inducunt incompatibilitatem: officia vero seu dignitates quæ conferuntur ad certum tempus non inducunt talem incompatibilitatem. II.298.181

Vbi ponitur decisio Rotæ.

Incontinenti & statim fieri quando dicatur, & de dictionibus mox, illico, quamprimùm, & circa. II.282.38.& 39

Incontinenti turbari quando quis dicatur. Vide *verbo* Adeptus.

Incumbens curæ animarum, imminenti suæ dignitati, habetur pro præsenti ex Concil. sess. 22. cap. 5. I.187.334.

Et intellige, vt ibid.335

Et ibi declarationes S. Congregat.

Indultum, seu facultas conferendi beneficia, à Papa concessum, comprehendit omnia beneficia, etiam Curata & Dignitates. I.82.41

Et ratio traditur. ibid.42.& 43

Et reprobantur contrarium tenentes. ibid.44.& seq.

Non enim importat graue præiudicium Ordinarij. I.83.46

Saltem considerabile. ibid.47

Indulta, seu priuilegia Apostolica, quibus conceditur abesse vltra tres menses, an sint derogata. I.181.256.cum seqq.

Et resoluitur negatiuè.

Indultum conferendi beneficia vacatura, exceptis generaliter reseruatis, an comprehendit reseruata per regulam octo mensium. I.275.60

Et an dicantur reseruata beneficia affecta per appositionem manus Papæ. ibid.62

de Indulto Clementis VIII. super modo prouidendi de beneficiis Patrimonialibus Calagurritan. latè tractatur. I.439.568.cum seq.

de Indultis Cardinalium remissiuè, & ibi ponuntur limitationes quæ ponuntur in indultis modernis. I.450.630

Indultum conferendi, seu præsentandi beneficia vacantia, in mensibus Apostolicis, non habet locum, sede Apostolica vacante, quia tunc nulli sunt menses Apostolici, secundum Rotam. I.452.647

Indultis derogatur per verba, ac etiam disponendi de huiusmodi beneficiis. I.456.676

Et ad quæ verba referantur. ibid.677

Indultum Cardinalis Ordinarij collatoris de conferendis beneficiis suæ diœcesis, seu ad collationem suam de iure spectantibus, non comprehendit beneficia, in quorum possessione conferendi alius erat. I.552.5

Sicuti nec beneficia ad collationem inferiorum spectantia etiam dispositioni Papæ reseruata, nisi de illis facta sit expressa mentio. ibid.6

Et ratio traditur. ibid.7.& seq.

Infames secundum leges, sunt infames secundum canones. II.57.11

Infamia facti est cum quis est notatus de aliquo crimine apud bonos & graues, seu cum opinio alicuius grauata est apud bonos & graues, super aliquo crimine. ibid.12

Seu cum quis propter aliquod delictum graue apud bonos & graues viros malè audit. ibid.13

Et non est aliud quam vitæ sordes & vilitas diuulgata, & sic non potest esse occulta. ibid.14

Infamia iuris, de iure bene potest esse occulta & incurritur, quamvis delictum, ex quo illa oritur, seu propter quod ipso facto irrogatur, sit occultum. ibid.17

Sed contrarium tenent relati. ibid.18

Sed verior est in rigore prima sententia, quamvis de æquitate canonica possit secunda procedere, aut saltim quod non habeatur in consideratione talis infamia ex delicto occulto proueniens. ibid.19

Infamia iuris illa dicitur quæ irrogatur per sententiam, vel ipso facto in casibus in quibus iure cauetur tantum. II.57.10

Infamia non solum impedit præfici, sed etiam remoueri facit à dignitatibus habitis. II.58.33.& 34

Sed id procedit solum in infamia iuris, nam infamia facti licet repellat quem à dignitatibus habendis, non tamen à dignitatibus quæsitis, nisi dicatur in sententia. ibid.35

Et licet infamis infamia facti sit inhabilis ad obtinenda beneficia, obtentis tamen non priuatur. ibid.36.

Et id procedit secundo in dignitatibus & honoribus citra titulos beneficiales, secus vero in beneficialibus, quia non est textus hoc dicens: vnde hæc pœna specialis priuationis ipso iure imponi non debet, esto infamis infamia iuris regulariter veniat priuandus. ibid.37

Infamia notantur vsurarij, quamvis controuersa sit an id solum procedat in vsurariis publicis, an etiam

etiam in occultis. II.57.2c. cum ſeqq.
Infamiam quando dicatur eſſe, ſeu aliquem eſſe infamatum de aliquo peccato, remiſſiuè. ibid.15
Et iſta infamia quomodo probetur etiam remiſſiuè. ibid.16
Infamis maximè infamia facti, non eſt propriè, ſimpliciter, & abſolutè irregularis, ſed large ſecundum quid. II.60.64
Et in materia irregularitatis pro regula habendum eſt impedimentum illud, quod abſque diſpenſatione tollitur, & poteſt ceſſare facto, non eſſe propriè irregularitatem. ibid.65
Infamis non eſt irregularis verè, etiam ſi infamia procedat ex delicto notorio, depoſitione digno. ibid. 66.
Inferiores à Papa non poſſunt penſionem imponere interueniente pactione inter partes, nec coram eis poteſt fieri reſeruatio, ſeu ceſſio reſeruata penſione. I. 54.340.& 341
Reprobata ſententia Rebuff. ibid.342
Inferior cui Papa conceſſit facultatem diſpenſandi ſuper aliquo prohibito à Concilio, non tenetur illi Concilio derogare in diſpenſatione. I.255.46
Inhabilitatus ad beneficia per conſtitutionem pœnalem, generaliter, & ſimpliciter eſt inhabilitatus ad penſionem, contra Nauarrum. I.32.122
Secus in inhabilitate per ſententiam. ibid.124
Inhabilitas poſita in extrauaganti, execrabilis de præbendis, cum inducatur in obtinendis, non extenditur ad obtenta. II.281.17
Habet locum in legitimè diſpenſato ad plura, quia illa recipit non canonice. ibid.18
Quando diſpenſatio eſt conceſſa circa obtinenda, ſecus ſi circa obtenta. ibid.19
Secus etiamſi ſit conceſſa conditionaliter, ſi alias canonicè conferantur : & idem ſecundum relatos. ibid.20
Sed contrarium tenetur, nam illa clauſula non inducit formam & conditionem, ſed eſt expreſſio eius quod tacitè ineſt, & ſic operatur. ibid.21
In literis reſignationum Parochialium in forma dignum, dicitur, quod examen fiat adhibitis examinatoribus ſynodalibus ſi illic ſint vt eſſe debent, alioquin ab ipſo ordinario nominandis. II.159.96
Et iſto caſu eſt difficultas, an ſi illic examinatores qui habentur pro ſynodalibus non tamen ſunt legitimi, & coram illis tanquam ſynodalibus fiat examen in forma dignum, ſit validum. ibid.97
Reſoluitur negatiuè.
Inſtitutio & admiſſio præſentati à perſonis Eccleſiaſticis ſine examine, licet ſit nulla ex decreto Concilij, tamen in illo non eſt decretum irritans Bullæ Pij IV. I.413.434
Inſtitutio ſeu collatio ab Ordinario facta, ſpreto patrono infra tempus datum ad præſentandum, nulla eſt ipſo iure. I.634.231
Reclamante tamen patrono intra dictum tempus alias inſtituto valebit. ibid.232
Et ratio traditur. ibid.233
Quæ refutatur. I.635.234.& ſeq.
Et alia traditur. ibid.236
Quæ reprobatur. ibid.237
Et vera ratio aſſignatur. ibid.238.cum ſeq.
Et talis prouiſio eſt in pendenti, vt ibid. 240. cum ſeq.
Inſtitutio Parochialis, facta ab Ordinario, præſentato à Patrono, facta ſolum relatione ab examinatoribus, quoad ſcientiam & non quoad mores, &c. eſt nulla ex Rota. I.672.239
Quamvis alias aliud dixiſſet.
Inſtitutus ad præſentationem poſſeſſoris malæ fidei an ſit remouendus ſi poſtea conſtet de mala fide. I.558. 79.cum ſeq.
Inſtitutio, an quando eſt facta in contradictorio iudicio, ſeu ſententia lata ſuper ea facienda, cauſa ſit appellabilis, reſoluitur inſtitutionem præſentati factam, pendente appellatione per alterum, interpoſita ſententia ordinarij, & poſſeſſionem ſubſequutam, & etiam poſſeſſionem à præſentato inſtituto captam, pendente appellatione iudiciali interpoſita ab inſtitutione facta in ſententia, eſſe attentatam. II. 201. 16.
Et adducuntur variæ reſolutiones & deciſiones Rotæ. ibid.17.& ſeq.
Reſpondetur doctrinæ Lambertini. ibid.20
Improbatur Zauallos & Azeuedo. II.202.26
Nec eſt curatum de ſtylo contrario, ſeu conſuetudine, quæ in aliquibus Epiſcopatibus ſeruatur : nam non eſt toleratus, ſeu admiſſus, ſed per ſuperiores reuocantur, tanquam attentata. ibid.27
Sicut etiam non eſt curandum de ſtylo tribunalis iudicis Metropolitani Salmanticæ reſidentis, qui ſemper dat executoriam ſuæ ſententiæ, quando eſt confirmatoria primæ ordinarij. ibid.28
Inſtitutio, quando requirit vt præſentetur Sacerdos, vel quod præſentetur capellanus, ſeu clericus qui Miſſam celebret, vel alia verba reſpicientia tempus, ſeu actum præſentationis, & tunc præſentatus tempore præſentationis debet eſſe Sacerdos actu. II.6.58
Inſtitutio, vbi ad Epiſcopum pertinet in præſentatis à patronis laicis, quos Epiſcopus ſi velit, poteſt examinare, non requiritur examen neceſſario ex Concil. Trident. ſeſſ.7.c.13. quod ſolum loquitur in præſentatis à perſonis Eccleſiaſticis : ac videtur etiam procedere in iure patronatus mixto. II.197.9
In quibus datur forma, ex qua cum examen procedere debeat, datur conſequenter ordo, qui inducit formam, qua non ſeruata actus eſt nullus. ibid.10. & ſeq.
Vbi ponitur deciſio Rotæ.
Quamvis alias in terminis ſtatuti Romæ ſtatuentis, quod ante executionem ſententiæ fiat certum monitorium, & ſic dantis ordinem ſit reſolutum, executionem aliter factam non eſſe nullam. ibid.12
Quod impugnatur. ibid.14
Inſtrumentum præſentationis requirit teſtes. II. 144. 51.
Vbi ponitur reſolutio Rotæ.
Intellectus domini Michaëlis Coſtæ ad text. in cap. Rodulfus de reſcript. probatur. I.85.79.& 80
Intentio dicentis Epiſcopum gaudere alternatiua ſatis fundatur in acceptatione & præſumptione iuris, quod Epiſcopus reſidet in ſuo Epiſcopatu. I. 425. 501.
Sed contrarium traditur. ibid.502
Et an præſumatur quis reſidere in loco vbi reſidere tenetur. ibid.503
Intimatio literarum fieri debet per Notarium data copia, ſi petatur. I.77.578
Intruſus & poſſidens beneficium ſine titulo tenetur ad ſolutionem penſionis, non autem beneficiatus verum titulum habens. I.38.182
Ioan. Gutierrez opinio, dicentis conſtitutionibus Pij IV. & Pij V. comprehendi confidentias illicitas, licet non ſimoniacas, quoad vtrumque forum, & etiam licitas, quoad forum exterius, conuincitur. II. 249. 173.
Irregularis, ſeu illegitimus diſpenſatus ad Ordines etiam Sacros, non cenſetur diſpenſatus ad beneficium etiam ſimplex. I.84.n.70.71.& 72
Irregularis, an ſit ægrotus morbo impediente vſum ordinis. Vide *verbo* Morbo caduco.
Irregularis cenſeri debet quis non ſolum in dubio homicidij, ſed etiam alterius cuiuſcumque facti, ob quod incurritur irregularitas ad effectum abſtinendi, & ceſſandi ab officiis irregularibus prohibito, etiam in foro exteriori, poſt factam diligentiam, vt in cap. ad audientiam

audientiam, & cap. ſignificaſti de homicidio, quæ nouum ius non inducunt, non vero vt debeat ſpoliari beneficio, &c. II.20.18
Et idem in dubio iuris, vbi quis dubitat an ſuo delicto ſit impoſita pœna irregularitatis, antequam fiat diligentia & examen in iure, & etiam poſt dum manet dubius, quamvis vbi dubium eſſet apud omnes, an in aliquo caſu ſit iure impoſita irregularitas, tunc non eſſet quis cenſendus irregularis. II.21. 21.& 22
Irregularis eſt abſcindens ſibi membrum, aut eius partem. II.80.4
Quod procedit, etiamſi non ſit notoria eius culpa. ibid.5
Quamvis contrarium teneant relati. ibid.6
Irregularis non eſt, qui non ſua ſponte, ſed caſu, aut in cunabulis, aut per vim, aut propter ægritudinem ſectus eſt. ibid.7
Niſi id ſua culpa acciderit, quia dabat operam rei illicitæ, vt in adultero, cui à marito, vel à iudice ſunt abſciſſa virilia, quem eſſe irregularem tenet communis. ibid.8
Sed contrarium tenent alij. ibid.9
Et iſta ſententia videtur verior ex adductis. ibid. n.10.11.& 12
Etiam iuxta ſententiam Toleti circa irregularitatem ex homicidio caſuali poſitam. II.81.13.& 14
Quæ videtur bona cum additione poſita. ibid.15
Iſtiſque conſonare videtur dictum Manuelis Rodriguez, eſſe irregularem eum, qui cognouit carnaliter mulierem habentem morbum gallicum, ex cuius contagio amiſit membrum, ni ignoranter etiam cognoviſſet quam ſanam putabat. ibid.16
Quæ tamen ſententia videtur nimis dura. ibid.17
Irregularis regulariter non eſt priuatus ipſo iure beneficio iam quæſito, ſed illud retinere poteſt, antequam priuetur per ſententiam, per quam illo priuatur, quando irregularitas ſequuta eſt ob eius culpam, ſeu delictum. II.338.47
Irregularitas vna tantum incurritur, & non plures, non ſolum ob celebrationem in excommunicatione, ſeu alia cenſura iteratam, ſed etiam ob homicidium, rebaptizationē, ſeu aliud delictum iteratum, quamvis ſecus ſit in cenſuris, quæ multiplicantur multiplicatis tranſgreſſionibus, ſeu peccatis, etiam eiuſdem generis. II.139.84.cum ſeqq.
Et ratio differentiæ. ibid.87
Iudex laicus de cauſis beneficij non poteſt cognoſcere. I.7.49
Non ſolum in petitorio, ſed nec in poſſeſſorio. ibid.50
Improbata contraria ſententia. I.8.51.& 57
Iudex non debet petere legitimationem perſonatum, parte non opponente. I.76.569
Iudices ſynodales debent deputari & deſignari nominatim, & in particulari, & non poſſunt deſignari in genere. II.191.349.& ſeq.
Ponitur quædam declaratio S.Congregationis. ibid. 351.
Iudicis aſſertioni an ſtetur ſuper cauſa, ſine qua actum facere non poteſt. Vide *verbo* aſſertioni.
Iuramentum de reſignando beneficium, ad cuius titulum fuit quis ordinatus, vel de non reuocando procuratorem ad reſignandum, cum non habeat alias vnde viuere poſſit, an valeat? I.123.230.cum ſeqq.
Iuramentum vbi defertur à iure, requiritur neceſſario in actu iurandi corporalis tactus ſcripturarum. I.220. 71.
Iuramentum de eligendo magis idoneum, quomodo ſit præſtandum. I.533.170
Et an poſſit præſtari per procuratorem. ibid. 172. cum ſeqq.
Et an in Eccleſiis, in quibus tale ſolet præſtari iuramentum, ſi omittatur valeat electio, ſine tali iuramento. I.534.176
Et reſoluitur valere.
Sed contrarium verius eſt. ibid.177.cum ſeq.
Iuramentum de non petendo relaxationem, an ſit validum remiſſiuè. II.129.44
Iuramentum examinatorum, quando & quomodo præſtandum ſit, reſoluitur expedire vt publicè in ſynodo, quo primum tempore delecti ſunt, illud præſtent, quamvis hoc non videatur neceſſarium. II. 192.356. & ſeq.
Vbi ponitur formula iuramenti.
Et præſtandum eſt tactis Euangeliis, & alias non ſeruatur forma Concilij. ibid.358
Nec opus eſt illud præſtare in quolibet examine, ſed ſatis eſt iuramentum generale ſemel præſtitum. ibid. 359.
Iurare an debeant examinatores, & requiratur pro forma, quod iurent ſe quacumque humana affectione poſtpoſita fideliter munus executuros, alioquin examen & concurſus coram eis facta nulla ſint. ibid. 354.
Reſoluitur affirmatiuè. ibid.355
Ius ad rem ex poſtulatione non quæritur poſtulato I. 236.7
Ius ad rem habet præſentatus, quando præſentatio eſt per ipſum acceptata, non alias. ibid.11
Non tamen requiritur admiſſio ſuperioris, ſed quod ei ſit facta præſentatio. I.237.12
Sed ſi ſunt præſentati, neutri quæritur. ibid.13
Et extende, vt ibid.14
Ius ad rem ex acceptatione quæſitum includitur in regula 30. de impetrantibus, & intellige, vt I.398. 282
Ius ad rem per mandatum de prouidendo de prima præbenda factum, recepto in Canonicum authoritate Apoſtolica, includitur in hac regula 30.quando durante familiaritate ſucceſſit vacatio præbendæ. ibid.286.
Ius ad rem per electionem includitur in hac regula, & dict.regula 30. ibid.288.& ſeqq.
Item per præſentationem clerici & laici cum non poteſt variare. ibid.290
Per reſeruationem factam pro familiari. ibid. 292. & ſeq.
Et per collationem nondum acceptatam. I.399.294
Ius ad rem per conſuetudinem optandi non includitur in hac regula, quoad præbendam in optatam, licèt ſecus in optata per eum, qui erat familiaris, tempore, quo competebat ei ius optandi. ibid. 295. & ſeq.
Ius ad rem per ceſſationem ſolutionis penſionis non includitur in hac regula, nec beneficium cadit in hac reſeruatione, decedente penſionario ante canonizatum regreſſum, vel acceſſum. ibid.299.& ſeq.
Ius ad rem per regreſſum includitur in hac regula. ibid. 301.& 302
Ius ad rem per priuationem in forma iuris non comprehenditur in reſeruatione huius regulæ. ibid.308
Et alios modos acquirendi ius proſequitur author. ibid.309
Ius ad rem per mandatum de prouidendo de certo beneficio vacante, includitur in hac regula. ibid.310
Ius in re in beneficio acquiritur per collationem acceptatam, etiam ante poſſeſſionem. I.230.1
Ius in re acquiritur per inſtitutionem præſentandi, conſummationem electi, & admiſſionem poſtulationis. ibid.3
Et an illud habens poſſit propria authoritate beneficij poſſeſſionem apprehendere. ibid.4.cum ſeq.
Ius in re an acquiratur ex ſola ſupplicatione, aut ſignatura, literis non expeditis; ita vt per eam poſſit capi poſſeſſio. I.231.10
Et reſolutio traditur. ibid.11
Ius alterius ex ſupplicatione competens narrandum eſt

est in gratia. ibid.12
Et conuincitur sententia Zerolæ. ibid.15
Ius alterius ex electione, seu præsentatione quæsitum, narrandum est in impetratione gratiæ, alias erit nulla. I.238.21
Ius ad beneficium acquiritur decem modis secundum aliquos. I.236.1.& 2
Primus est electio, siue acceptata, siue non. ibid.n.3.4. & 6.
Secundus, Præsentatio Patroni. ibid.8.& 9
Decisio Rotæ. ibid.10
Tertius, acceptatio vigore gratiæ expectatiuæ. I.237. n.15.16.& 17
Quartus, gratia expectatiuæ Præbendæ, recepti in Canonicum, seu mandatum de prouidendo in prima Præbenda. I.238.36.& 37
Quintus, Collatio nondum acceptata. ibid.38
Sextus, reseruatio facta pro aliquo de certo beneficio. I.239.43.& 44
Septimus, optio, seu ius optandi. ibid.45
Et intellige, vt ibid.46
Octauus est, non solutio pensionis. ibid. n.47. 48. & 49.
Nonus, priuatio iuris. I.240.53
Decimus est, per regressum & accessum, & coadiutoriam cum futura successione. ibid.55.cum seqq.
Vndecimus, per mandatum de prouidendo decreto beneficio vacante. ibid.59
Duodecimus est oppositio, stante consuetudine dante ius opponendi. ibid.61.& 62
Ius beneficij dicitur esse penes resignantem, & sic vacat per obitum verè, quando Papa annullat collationem, si infirmus decedit infra 20.dies, & sic non admittit illam resignationem. I.283.166
Ius breuis est personale, & expirat per mortem, seu resignationem obtinentis, ante captam possessionem nomine Cameræ. I.682.23
Limita, vt ibid.24
Ius conferendi, probatur ex statuto, seu concessione Episcopi confirmato authoritate sedis Apostolicæ, etiamsi non constet de quasi possessione conferendi, & vsu statuti. I.566.153
Cuius obseruatio præsumitur. ibid.154
Ius ex acceptatione spectantis, non est considerabile, vt de eo debeat fieri mentio in impetratione, seu reseruatione. I.237.18
Nec quoad clausulam, dummodo non sit in eo alicui ius quæsitum. ibid.19
Ius ex acceptatione spectantis quæsitum, non est considerabile, quoad regulam de iure quæsito non tollendo etiam lite pendente, licet de lite debeat mentio fieri contra Sarnen. I.238.27.vsque ad n.30
Et quando de lite mentio fieri soleat. ibid. 31. cum seqq.
Vbi ponitur decisio Rotæ.
Ius opponentis se ad beneficium solum est considerabile respectu Ordinarij & inferiorum à Papa, qui non possunt illi derogare. I.240.63
Et est facienda mentio de eo. ibid.64
Et ad quem effectum. I.241.65.cum seqq.
Ius optandi, & ius ad rem acquisitum, non videtur sublatum per reseruationem spiritualem beneficij, etiam Motu proprio factam post vacationem ipsius, nisi illi derogetur cum derogatione regulæ, de iure quæsito non tollendo. I.418.455
Ius recepti in Canonicum authoritate Papæ spectans primam Præbendam est considerabile quoad dictam clausulam. I.238.26
Ius ad beneficium expirat per irregularitatem sequentem contractam ex homicidio, vel alias. II.75.10
Quis possit cum homicida dispensare, remissiuè. ibid.11
Ius à resignante, an per renuntiationem simoniacam, quamvis sit nulla, abdicetur, & valeat in eius præiudicium. II.253.213.& seqq.
Resoluitur negatiuè contra aliquos.
Quamvis sic renuntians non poterit repetere beneficium à resignatario, seu alio possessore illius, allegando propriam turpitudinem. II.254.218
Ius conferendi cum spectat simul ad Episcopum, & Capitulum, qui inter se prouisionem dimiserunt per turnos, si Capitulum in suo turno non confert infra tempus, aut confert indigno, non fit deuolutio ad Episcopum, sed ad superiorem. II.218.35
Et idem est quando per Canonicum, cui in turno capitulari ex commissione ipsius prouisio competit, non prouideretur infra tempus. ibid,36
Quando vero iste Canonicus prouideret indigno, prouisio infra semestre reuerteretur ad Capitulum, nisi scienter eam ratam habuerit. ibid.37
Nec isto casu capitulum haberet nouum semestre vbi prouisio ipso iure est nulla. ibid.38
Et ponitur resolutio Rotæ. ibid.39
Et alia. ibid.40
Ius nullum acquiritur ex nominatione ante actualem præsentationem. II.4.34
Adducuntur resolutiones Rotæ ad prædicta. ibid.35. & seqq.
Iuri ad rem ad aliquod beneficium censetur quis renuntiare per assecutionem alterius beneficij, quod simul retineri non possit cum illo, etiamsi non sit curatum, dignitas, personatus. II.285.69
Iuris patronatus & præsentandi Regum Hispaniæ ad Episcopatus præcipuum fundamentum est priuilegium Apostolicum quod habent Reges Hispaniæ. I. 389.217
De Iure patronatus Regum Hispaniæ, remissiuè. ibid. 214.
Et Franciæ. ibid.215
Et varietas horum regnorum traditur. ibid.216
Iuri patronatus Regio derogari non censetur per hanc reseruationem, etiamsi ex priuilegio vel consuetudine competat quamvis præsentatio sit facienda Papæ. ibid.219.& seq.
Ius patronatus Ecclesiasticum, quid sit, declaratur. I. 436.553.& seq.
Et si Patronus laicus ex fundatione fiat religiosus, an sit Ecclesiasticum. ibid.555
Ius patronatus spectans ad laicos religiosè viuentes, & habitum religiosum portantes, veluti magistros, & milites ordinum militarium etiam coniugatos, est Ecclesiasticum. ibid.556
Iuri patronatus mixto derogari solet, in totum in prouisionibus Papæ. I.443.584
Et ibi de derogatione iuris patronatus laicorum pro medietate. ibid.585
Et quid ea sit. ibid.586
Ius patronatus laicorum quid sit explicatur. I. 444. 592.
Ius patronatus, an censeatur laicale, an vero Ecclesiasticum, quando clericus Beneficiatus ex bonis quæsitis intuitu Ecclesiæ, fundat, seu dotat Ecclesiam, Capellam, seu Capellaniam relinquendo patronos suos hæredes, vel consanguineos. ibid.593
Et censetur Ecclesiasticum attento iure communi, secus attenta consuetudine Hispaniæ, qua mediante possunt testari. ibid.594.& seq.
Amplia in Episcopis habentibus facultatem testandi. I.445.596.& 597
Ius patronatus competens operariis, seu Oeconomis Ecclesiæ, an sit Laicale, an vero Ecclesiasticum. ibid. 598.cum seqq.
Vbi resoluitur esse Ecclesiasticum, contra Felinum.
Idem dic de spectantibus ad Hospitalarios etiam laicos, etiam quando est approbatum Hospitale, authoritate Episcopi. I.446.600.cum seqq.
Ius patronatus confraternitatum laicorum, an sit laicale vel Ecclesiasticum. ibid.604

Resoluitur

Reſoluitur de rigore eſſe Eccleſiaſticum, de æquitate tamen ad effectum derogationis, laicale. I. 447. 607.& ſeq.
Idem dic de ſpectante ad priores, ſeu officiales eorum. ibid.609
Quamvis ſecus ſi eſſet relictum priori qui ſemper debet eſſe perſona Eccleſiaſtica, nam tunc erit abſolutè Eccleſiaſticum. ibid.610.& ſeqq.
Et idem dic de Collegiis inſtitutis pro ſuſtentatione pauperum. I.448.612
Vbi de ſubſidio impoſito per Papam. ibid.613
Ius patronatus, quando eſt Eccleſiaſtici & laici, & facta eſt conuentio de alternis vicibus præſentando, an in turno Eccleſiaſtici cenſeatur Eccleſiaſticum, & in turno laici laicale mere? ibid. 614. cum ſeq.
Reſoluitur quod ſic.
Ius patronatus, penes quem ſit, quando laici vacante beneficio nominant rectorem, quem perſona Eccleſiaſtica præſentat Epiſcopo, vel contra, & ſic an Eccleſiaſticum, an vero laicale. I.449.616
Reſoluitur eſſe apud eos qui nominant.
Ius patronatus non tranſit in conductorem ad modicum tempus, etiam cum vniuerſitate bonorum. I. 567.10
Etiamſi aliter conuentum ſit. ibid.11
Conuincitur Rebuffus. ibid.12
Ius patronatus cuius varias tradunt doctores diffinitiones, eſt ius non merè ſpirituale, ſed temporale potius annexum ſpirituali antecedenter, quia ordinatur ad præſentandum ad beneficia. I. 606. 4. vſque ad n.10
Ius patronatus vendi nequit, alias venditio eſt ſimoniaca. ibid.9
Niſi cum vniuerſitate bonorum. ibid.10
Ius patronatus an tranſeat in emptorem cum hæreditate vendita. ibid.11
Reſoluitur cum communi tranſire, vt tenuit Rota. ibid.12
Quamvis contrarium tradatur. ibid.13
Ius patronatus an tranſeat in creditorem cui vniuerſitas bonorum in quo eſt ius patronatus pignori data eſt. I.553.10.& 11
Ius patronatus, an tranſeat in fideicommiſſarium vniuerſalem. I.607.17
Ius patronatus, an veniat in confiſcatione bonorum. ibid.25
Et reſoluitur ſub diſtinctione. ibid.27.& 28
Ius patronatus (ſequuta ſententia priuatoria iudicis Eccleſiaſtici) ſi eſt ſanguinis, & pertinet ad familiam, ſeu conſanguineos, ad illos tranſibit, ſi verò eſt hæreditarium, ad extraneos tranſmiſſibile, euaneſcit, & Eccleſia remanet libera. I.608. 29.
Non tamen ſequuta tali ſententia priuatoria, tranſiret ad hæredem ex teſtamento, vel ab inteſtato ipſius condemnati, eo defuncto. ibid.30
Præterquam in crimine hæreſis, in quo ipſo iure eſt priuatus. ibid.31
Ius patronatus vt tranſeat cum re vendita, ſeu alienata ſatis eſt adhærere acceſſoriè alicui fundo, non ſolum qui vniuerſitatem conſtituat, ſed etiam particulari, contra communem. ibid.35
Ius patronatus quamvis ſit inuendibile, & pro eo non poſſit aliquid præſtimonij dari, tamen hoc non tollit quin cum illud eſt annexum bonis, ratione illius bona pluris æſtimentur, & vendantur, quam alias. ibid.35
Ius patronatus tam per laicos, quam per clericos, acquiritur fundatione, dotatione & conſtitutione. ibid.36
Et refertur decretum Concil.Trident.circa hoc.ibid. 37.
Et declaratur. ibid.38.& 39
Ius patronatus ſola fundatione, hoc eſt fundi aſſignatione, non ſtatim acquiritur, ſed ſequuta conſtructione, vel dotatione, ab eo vel ab aliis, non poteſt dici patronus quis Eccleſiæ quæ nondum eſt. I. 609.44
Ius patronatus acquiritur Eccleſia cœpta ædificari, ſtatim poſito primo lapide, cum conſenſu ordinarij, quamvis non acquiratur eius exercitium. ibid. 45. & ſeqq.
Limita niſi daretur dos in limine fundationis Eccleſiæ. ibid.47
Eccleſia enim incœpta ſtatim eſt capax dotis, & ita poſt affixionem primi lapidis ſtatim ei acquiritur. ibid.48
Ius patronatus ita demum ex dotatione acquiritur ſi ſit congrua, & ſufficiens, nam dotans inſufficienter, non efficitur patronus. ibid.52
Etiamſi ea ſit conſignata cum conſenſu Epiſcopi. I. 610.53
Ius patronatus acquiritur ex dotatione Eccleſiæ, etiam iam conſtructæ, & conſecratæ quando eſſet ſine dote, & cum conſenſu Epiſcopi id fieret. ibid.54
Quamvis contradicat gloſſ. ibid.55
Pro qua faciunt declarationes S.Congregat. ibid.56. & ſeq.
Quibus reſpondetur. ibid.58
Ius patronatus licèt acquiratur ex dotatione, non tamen ex ſimplici dotatione, vel legato, niſi fiat pro dote, tacitè vel expreſsè. ibid.59
Et reſolutio Rotæ. ibid.60
Ius patronatus acquiritur ex prædictis cauſis, authoritate tamen ordinarij, & non alias. I.611.71
Quæ authoritas ex poſtfacto interpoſita ſufficit. ibid.72
Et an præſumatur interueniſſe. ibid.73
Et deciſio Rotæ. ibid.74
Ius patronatus competens ex dotatione, vel fundatione, licèt præſeruetur à Concil. Trid. non tamen refutat illud quod alias poteſt probari ſecundum regulas iuris communis. I.612.81
Ius patronatus non ſolum probatur ex immemoriali quæ probat legitimum titulum. ibid.82
Sed etiam per famam, vbi eſt antiquum. ibid.83
Concurrente longiſſima quaſi poſſeſſione, itavt non cenſeatur reuocatum per Concil. ibid.84
Et deciſio Rotæ. ibid.85
Et probatur etiam contra Ordinarium vindicantem Eccleſiam in libertatem. I.613.86
Et ibi traditur deciſio Rotæ, quæ videtur contra.
Ius patronatus probatur ex enuntiatiuis inſtrumentorum antiquorum, emanatis à diuerſis perſonis non ſuſpectis. ibid.87.cum ſeqq.
Vbi ponuntur reſolutiones Rotæ.
Ius patronatus, quando dicatur antiquum, remiſſiuè. I.614.92
Ponuntur deciſiones Rotæ. ibid.93.cum ſeqq.
Ius patronatus in priuatis perſonis probari ex vnico actu, vt quia ſemel quis præſentauit, & ſequuta fuit inſtitutio ſpatio 40. ann. ſecundum Zerolam reprobatur.
Ius patronatus quando agitur de familia potenti, in qua præſumitur ex vſurpatione debet probari ſecundum formam Concilij. ibid.98
Et deciſio Rotæ. ibid.99.cum ſeqq.
Idem dic de iure patronatus vniuerſitatum, etiamſi hæ paruæ ſint. I.619.102
Et ibi an teſtes de vniuerſitate ſufficiant.
Ius patronatus, an perſonis potentibus, & vniuerſitatibus (in quibus vt immemorialis ſuffragetur, præſentationes etiam continuatæ non minori quam 50. ann. ſpatio, quæ omnes effectum ſortitæ ſint, authenticis ſcripturis probari debent) probari etiam debeat per authenticas ſcripturas, an vero poſſit etiam aliter probari. ibid.103.cum ſeqq.

Et

Et an id requiratur pro forma. I.620.113
Ius patronatus quomodo probetur, & an probetur confessione, traditur remissiuè. I.621.114
Ius patronatus ex priuilegio reuocatum est per Concilium. ibid.115
Vbi traditur S.Congregat. declaratio, & Rotæ. ibid. 116
Etiamsi in priuilegio dicatur, quod sit prorsus eiusdem roboris & naturæ, ac si ex dotatione competeret. ibid.117
Et ponitur declaratio S.Congreg. I.622.119
Limita in priuilegiis concessis ex causa onerosa. ibid.120
Et declaratio Rotæ. ibid.121
Ius patronatus ex augmento dotis, de iure non acquiritur, sed requiritur, quod in totum Ecclesia dotetur, nec sat est quod sit commode dotata. ibid.122. & seqq.
Ius patronatus ex augmento dotis concessum etiam per Papam à 40. ann. circa subjicitur examini & remissioni Ordinarij. Concessum vero ante annos 40. à confirmatione Concilij, non. ibid.124
Et ponuntur decisiones Rotæ. I.623.125. vsque ad n.127
Ius patronatus non potest competere ex concessione,& priuilegio Episcopi. ibid.128.& seqq.
Vbi ponitur declaratio S. Congreg.
Et amplia, vt I.624.133.cum seqq.
Ius patronatus hæreditarium, etiam in fœminas hæredes transit. I.628.143
Etiamsi relictum sit consanguineis, seu eis qui sunt de genere, parentela, seu familia: quidquid sit contra in Italia. ibid.144
Et etiam in maioratu, nisi expressè sit excluſa. ibid. 145.cum seq.
Ius patronatus villæ in dotem datæ, ad quem spectet, ad maritum, an verò ad vxorem. ibid. 147. cum seqq.
Ius patronatus rebus dotalibus annexum ad maritum transit sicut & dominium, & ita ad eum solum pertinebat præsentare, & non ad vxorem. I.630.177
Quamvis alij contra teneant. I.631.178
Quibus satisfit. ibid.179.& seq.
Improbata sententia Rotæ. ibid.181
Et Lambertini. ibid.184
Et limita, vt ibid.185
Ius patronatus aliud est Ecclesiasticum, aliud laicale, aliud mixtum, & sic patroni alij dicuntur Ecclesiastici, alij laici, alij Ecclesiastici & laici simul. I. 633.208
Ius præsentandi competit vsufructuario omnium bonorum. ibid.207
Ius patronatus mixtum ad effectum concursus, an censendum sit Ecclesiasticum, an potius laicale. II.181. 276
Resoluitur censendum esse Ecclesiasticum ex S.Congregatione, cuius declarationes ponuntur. ibid. 278
Ius patronatus mixtum cum ad effectum concursus censendum sit Ecclesiasticum, an parochiales talis iuris patronatus cadant sub reseruationibus, ita vt si vacauerint in mensibus reseruatis, ordinarius,nulla habita ratione patronorum, debeat facere concursum, & eligere magis idoneum. II.182.283
Resoluitur non cadere, sed ad istum effectum censendum esse laicale. ibid.284
Et quod dicitur de parochialibus iuris patronatus Ecclesiastici, idem dicendum videtur de parochialibus, in quibus persona Ecclesiastica habet ius nominandi rectorem, nam idem in effectu est. ibid. 281
Iurisdictio transfertur in delegatum à tempore datæ, licet non quoad exercitium ante præsentationem literarum. I.639.7.& seq
Iurisdictio voluntaria potest exerceri extra territorium. I.599.128
Etiamsi sit delegata, & concessa ab inferiore à Principe. ibid.129
Et respondetur ad l.2.versic.apud legatum,ff.de officio proconsi. ibid.130
Iurisdictionis actus non est propriè interesse matrimonio. ibid.135
Et ibi qui Parochus teneatur assistere matrimonio.

L

LAicus cum ex priuilegio confert beneficium non requiritur institutio, aut confirmatio Episcopi, aut alterius clerici. I.5.34
Laico ius conferendi non potest competere, etiam ex conditione apposita in limine fundationis. ibid.35
Et etiamsi adsit immemorialis. ibid.36
Laici incapaces sunt beneficiorum si non sunt clerici saltim primæ tonsuræ. II.3.9
Adeo vt non sufficiat destinatio concurrente etiam habitu clericali. ibid.10
Neque etiam reputatio, qua quis existimetur clericus, si reuera non erat talis. ibid.11
Quamvis clerico putatiuo, de cuius clericatu non constat, nisi per communem reputationem, potest dari pensio & beneficium, pro quo obtinendo sufficit communis reputatio. ibid.12
Laicus qui non habet primam tonsuram, cum sit incapax beneficiorum, non potest ad beneficium præsentari, aliàs præsentatio erit nulla. II.4.25
Laicus qui de proximo est clericandus, potest præsentari ad beneficium. ibid.26
Quæ tamen doctrina Flaminij Parisij videtur esse contra Lambert.& alios docentes,non sufficere præsentatum post præsentationem incontinenti clericari. ibid.27
Sed prædicta doctrina procederet, quando proximè clericandus expressè, vel tacitè præsentaretur in tempus, quo esset clericus, & sic in tempus habile. ibid.28
Et tacitè diceretur præsentari in dictum tempus, quando patronus eum præsentaret non absolutè,sed dicendo, Præsento talem proximè clericandum, vel, Præsento talem & peto eum ordinari, &c. ibid.29
Et ita est accipienda declaratio S. Congreg. adducta. ibid.30
Et in casu quo absolutè præsentaretur nondum habens primam tonsuram, præsentatio esset nulla & facta de indigno & incapace,quantumvis de proximo clericaretur, & ita procedit doctrina Lambertini & aliorum. ibid.31
Et Rotæ quam Flamin.citat loquitur diuerso casu & intelligitur. ibid.32.& 33
Laudes quantumvis sint vna hora cum matutino, tamen possunt ab illo diuidi, & recitari per modum horæ distinctæ. I.144.224
dicendo *Pater noster*, & *Aue*: ibid.225
Et alia de materia horarum Canonicarum. I. 145. 227
Lector & Pœnitentiarius cum sint priuati ipso iure suis Canonicatibus, ob absentiam vnius mensis à ciuitate absque Ordinarij, vel Capituli licentia ex d. Bullis,si infra semestre ab huiusmodi absentia, Ordinarius, vel Capitulum non prouiderint, vel non egerunt super declaratione vacationis, fiet deuolutio ad superiorem. I.538.225
Nec ad priuationem requiritur declaratio & voluntas Capituli. ibid.226
Idem erit si haberent licentiam, sed nullam. ibid. 227
Lecturæ præbenda ad cuius prouisionem pertineat. I. 525.153.cum seqq.
Et de Concil.Trid.super ea loquente. ibid.154

Et

Et ſufficit quod talis præbenda ſit actualiter deputata pro Theologo. ibid.155
Et ſatisfit concilio Theologiam Scholaſticam legendo. ibid.156
Et de tempore, hora & materia lecturæ, & de ſubſtituto ponendo. ibid.n.157.158.& 159
Lecturæ prouiſio, & collatio, in erectis ante Concil. fieri debet ab illis ad quos ante Concil. pertinebat. ibid.161
In erectis vero poſt Concil. electio perſonæ lectoris ad ſolum Epiſcopum pertinet: collatio verò præbendæ, ad illos ad quos antea ſpectabat. ibidem, 162.
Et traduntur Rotæ declarationes. I.526.163
Intellige vbi Præbenda vacaret in menſe Ordinarij, ſecus ſi in menſe Apoſtolico, vel alias eſſet reſeruata, nam tunc electio & collatio ad Papam ſpectaret. ibid.164
Lecturæ præbendæ erectæ in Regno Caſtellæ & Legionis, in quocumque menſe vacent, ex decreto Concilij prouidentur per Epiſcopos, & Capitulum, ad inſtar Doctoralium & Magiſtralium. ibid. 165.
Quamvis contrarium per Rotam fuerit reſolutum. I.527.166
Et refertur doctrina Gonzalez. ibid.167
Ledeſma reprobatur dum dicit, quod ſi tres examinatores fuerint diuiſi in ſuis votis, poteſt Epiſcopus accedere cui voluerit, & ſi duo fuerint pro vna parte, & alius pro alia poteſt etiam accedere parti cui voluerit. II.155.63
Legentes, ſeu ſtudentes, in ciuitate Salmantina, poſſunt etiam vltra triennium locare fructus beneficiorum. I.89.39
Legatus poteſt penſionem imponere. I. 51. 281. & ſeq.
Legatus à latere poteſt beneficia conferre, & omnia exercere in prouincia, quæ poteſt Epiſcopus. ibid. 283.& ſeq.
Et limita, vt ibid.285
Legati miſſi, vel nati, non poſſunt reſeruare penſiones, niſi eis ſpecialiter ſit conceſſum. ibidem, 286.
Vel niſi ſint cum authoritate Legati de latere. ibid. 287.
Legati ſimplices miſſi abſque poteſtate Legati de latere, cum poteſtate tamen conferendi beneficia, nihil dicendo de reſeruatione penſionum an poſſint eas reſeruare. ibid.290.cum ſeqq.
Vbi diſtinguitur.
Legatus an poſſit beneficia conferre, & de eius officio, & poteſtate, qui agant. I.483.1
Etiam in conferendo beneficia. ibid.2
Legati alij ſunt à latere, alij miſſi, ſeu conſtituti, alij nati, & qui illi ſint. ibid.3
Legati à latere poſſunt conferre beneficia ſuæ Prouinciæ. ibid.4
Et an ex priuilegio. ibid.5
Idque iure ordinario in beneficiis exemptis. I. 484.6
Quam gloſſ.contra. ibid.7
Legati licet ſint Ordinatij, tamen dicuntur Ordinarij ſuperinducti, & non naturales, ſed odioſi. ibid.9
A Legato iure legationis prouiſus, & vt Legato, non dicitur prouiſus authoritate Apoſtolica. ibidem, 10.& 11
Tamen prouiſio Legati dicitur prouiſio ſedis Apoſtolicæ, cuius appellatione Legatus venit. ibid. 12.
Legatus in ſua Prouincia, vices gerit ſedis Apoſtolicæ, in non reſeruatis. ibid.13
Et ſic Legatorum literæ dicuntur Apoſtolicæ. ibid.14
Et eo reſpectu ab eo prouiſus, dicetur authoritate Apoſtolica prouiſus. ibid.15
Et de interpretatione clauſulæ *amotis quibuſcumque*, &c. ibid.16
Legati à latere poſſunt conferre beneficia etiam de iure patronatus Eccleſiaſtici. ibid.17
Etiam non facta mentione illius. I.485.18
Et ſpectantia ad collationem exemptorum, etiamſi beneficia ipſa ſint exempta. ibid.19.& 20
Et etiamſi collatio ad ſedem Apoſtolicam deuoluta ſit. ibid.21
Eſt enim Legatus Ordinarius exemptorum, vt ibi dicto. I.485.19
Legato non currit tempus ſex menſium, ad conferendum, ſicut currit aliis Ordinariis. ibid.22
Sed Lapus contra. ibid.23
Et concordant Cardinal. Imola, & alij. ibidem, 24.& 25
Sed cum poſſit conferre deuoluta ex propria negligentia, verius videtur non currere ſibi tempus. ibid.26
Legatus poteſt conferre beneficia ſuæ prouinciæ quamvis deuoluta ad prælatum extra ſuam legationem contra communem. ibid.27
Et ratio traditur. ibid.28
Nam in materia collationis attenditur locus, vbi ſitum eſt beneficium, & locus perſonæ, ad quam ſpectat collatio. ibid.29
Secus autem eſt in beneficiis extra ſuam prouinciam, etiamſi per deuolutionem, vel alias ſpectarent ad collationem alicuius Prælati de prouincia. ibid.30
Legatus cum non habeat facultatem conferendi beneficia extra ſuam prouinciam, eius prouiſio non præſtat titulum coloratum, niſi conſtet eſſe intra limites legationis. ibid.31
Limita, vt I.488.50.& 51
Legatus non poteſt conferre beneficia ad Epiſcopum deuoluta, ex negligentia prælati regularis exempti, cum Epiſcopus ea conferat authoritate Apoſtolica, & vt Delegatus Papæ. I.485.32.& 33
Poterit tamen cum limitatione, de qua. ibid.34
Legatus poteſt beneficia vacatura, ſuæ collationi reſeruare. ibid.35
Cum modificatione, de qua. I.486.36.& ſeq.
Perſonæ tamen cui reſeruauit, nullum ius quæritur, quia non poteſt dare ius ad vacaturum. ibid.38
Amplia, vt ibid.39
Legatus de latere in ſua prouincia concurrit (ſicut & Papa) cum quolibet ordinario, in collatione beneficiorum, & inter eos eſt locus præuentioni, etiam in menſibus Ordinariis conceſſis. ibid.40
Non obſtantibus concordatis Germaniæ, cuius deciſiones ponuntur. ibid.43.& 44
Quod etiam procedit attentis regulis hodiernis, vt I.488.45.cum ſeq.
Legatus non poteſt conferre, vel reſeruare Eccleſias Cathedrales, vel regulares Collegiatas, ſeu ipſarum Dignitates maiores poſt Pontificalem electiuas. ibid.52
Nec beneficia reſeruata. ibid.53
Etiamſi ſit ei facultas conceſſa beneficia qualitercumque vacantia conferendi. ibid.54
Legatus etſi haberet facultatem conferendi beneficia reſeruata, non propterea poterit conferre vacantia in curia, niſi ſpecialiter ſit conceſſum. I.489.55
Nec beneficia litigioſa. ibid.56
Nec Cardinalis virtute indulti. ibid.58
Legatus habens facultatem conferendi litigioſa beneficia, non poterit conferre litigioſa iuris patronatus laici. ibid.60
Quamvis prouiſio Papæ valeret, non facta mentione, nec derogatione illius. ibid.62
Nec poteſt Legatus conferre beneficia iuris patronatus laicorum. ibid.63

Et prouiſio abſque patroni conſenſu erit nulla, quamvis eo non reclamante intra tempus ſuſtinebitur. ibid.64.& ſeq.
Poteſt tamen conferre ea,ſi deuoluta ſunt ad Epiſcopum, ex negligentia Patroni. ibid.66
Nec iuris patronatus mixti. ibid.67
Quod limita, vt ibid.68
Quæ limitatio non placet, vt I.490.69.& ſeq.
Nec contra ſentit Couar. ibid.71
Legatus bene poteſt conferre beneficia iuris patronatus laicorum ex priuilegio, vel præſcriptione. ibid. 72. & ſeq.
Quod amplia etiamſi ſit priuilegium ſpeciale ad certa beneficia, & non generale, quamvis ſecus in habente priuilegium ſpeciale etiam perpetuum ad conferendum beneficia curata, & Legatus cum Papa non poteſt concurrere. ibid.74.cum ſeq.
Legati alij qui non ſunt à latere, ſiue miſſi, ſiue nati, conferendi beneficia poteſtatem non habent, niſi hoc eis ſpecialiter ſit permiſſum. I.492.80
Niſi ſint miſſi cum poteſtate Legati de latere. ibid. 82
Legatus non poteſt alicui committere receptionem reſignationis beneficiorum & collationem ipſorum in genere, aut in ſpecie, II.205.6
Quod habet locum in aliis collatoribus. ibid.7
Licet legatus bene poſſit reſignationes beneficiorum recipere & illa conferre. ibid.8
Leges collegiorum imponentes pœnam priuationis collegij ipſo iure, ſeu ipſo facto tale quid facientibus obligant in conſcientia ad pœnam, etiam ante ſententiam contra aliquos. II.337.36
Legitimatio facta diſpenſando in radice matrimonij eſt ex matrimonio, & valet ad omnia. II.27.41
Et quando ſit diſpenſatio in radice matrimonij. ibid. 42.
Legitimati per ſubſequens matrimonium an admittantur ad fideicommiſſa,ſeu primogenia, ad quæ vocantur ex legitimo matrimonio nati remiſſiuè, & reſoluitur affirmatiuè. II.28.43
Legitimati per Papam habebuntur vt legitimi ad ordines & beneficia. ibid.45
De quo qui ſunt videndi. ibid.46
Legitimi an illegitimi ſint habendi expoſiti. II.23.6
Et ponitur prima ſententia habendos eſſe pro legitimis, & poſſe abſque diſpenſatione promoueri. ibid. 7
Et ſecunda ſententia contraria. ibid.8
Cuius ratio ponitur. ibid.9
Et magis placet. ibid.10
Et ea admiſſa non poterit Epiſcopus cum eis diſpenſare. Poſſet prima ſententia poſt factum admitti, propter authoritatem eam tenentium. ibid.11
Et pro ſecunda adducitur alia ratio. ibid.12
Quæ intelligitur. ibid.13.& 14
Legitimi an & quando ſint filij nati in figura matrimonij ex matrimonio putatiuo. II.28.44
Legitimos eſſe etiam oportet promouendos ad beneficia & ex legitimo matrimonio, nam illegitimi inhabiles ſunt ad Eccleſiaſtica beneficia, cum nec ad ordines, nec ad clericatum admittantur. II.23.1
Lex Regia 2.tit.4.lib.1.recopil.declaratur. I.101.n.2.3. & 4.cum ſeq.
Lex Concilij, quatenus priuat fructibus pœnalis eſt,& ſic non obligat in conſcientia ad reſtitutionem, ceſſante peccato contra Ledeſmam. I.220. 67.& 68. cum ſeq.
Lex 1.ff. ad Turpilianum, ibi: *Si autem pronuntiauerit*, intelligitur. II.239.100
Ex qua apparet damnatum de crimine, quod de iure meretur priuationem ex ipſo priuatum eſſe, licet in ſententia non exprimatur, & ita videtur aliàs tenere Innoc. quamvis alias etiam videatur velle, quod requiratur noua ſententia in executione pœnæ. ibid. 101. & ſeq.
Vbi ponuntur ſententiæ Doctorum.
Concordantur opiniones. II.24.105.& 106
Lex humana, quando liget actus merè internos. Vide *verbo* excommunicatio el primero.
Lex poteſt in pœnam impedire acquiſitionem fructuum beneficiorum, & aliorum publicorum, ita vt in conſcientia debeant reſtitui. II.33.21
Lex quando dicatur non recepta, & an requiratur decennium. II.296.155.& 156
Liber Datariæ probat in fauorem eius ad cuius commodum & contemplationem penſio fuit reſeruata. I.48.270
Et deciſio Rotæ. ibid.271.& 272
Licentia alienandi patrimonium non poteſt dari, per Vicarium Epiſcopi,ſine ſpeciali mandato. I.121.190
Licentia ad non reſidendum ſtudiorum cauſa hodie eſt à ſuperiore petenda,nec ſine ea abeſſe licet.I.157.87
Limita in docentibus,vt ibidem,& idem erat de iure antiquo. ibid.88.& 89
Niſi conſuetudo,aut priuilegium ſint in contrarium. ibid.93
Licentia (in caſibus,in quibus abſentes à iure habentur pro præſentibus) non requiritur à Prælato ibid. 96.& ſeq.
Licentiam abſentiæ Ordinarius non poteſt dare Canonicis,vltra tempus à Concilio permiſſum. I.158.98
Et concordia Concilij Coletan. & Compoſtellan. ſuper illis. ibid.99.& 100
Et declaratio S. Congregat. ibid.101
Et amplia etiam pro ſtudio Theologiæ, & aliis. ibid. 102.& 107.cum ſeqq.
Licentia, quæ datur Canonicis, ad ſe abſentandum, an ſpectet ad Capitulum,ad quod ſpectat eorum prouiſio, & non ad Capitulum cum Portionariis. I.538. 230.
Et quando ea non ſit neceſſaria. ibid.231
Et quid ſi habeant licentiam pro negotiis fictis. ibid.232
Et licentia debet eſſe expreſſa, & non tacita, quia vbi ea requiritur debet eſſe expreſſa. ibid.235
Licentia eligendi confeſſarium data à Papa Epiſcopo, vel Parocho,non expirat morte concedentis,quia eſt gratia facta ipſi pœnitenti. I.678.315
Licet alij contra. ibid.316
Quod intellige, vt ibid.318.& ſeq.
Licentia audiendi confeſſiones, data alicui Sacerdoti ipſius contemplatione, à Papa, Epiſcopove,non expirat morte concedentis. ibid.319.cum ſeqq.
Quid in licentia, ſeu iuriſdictione alicui data à Parocho, ad audiendas confeſſiones ſuorum ſubditorum. ibid.325.& ſeq.
Licentia audiendi confeſſiones certarum perſonarum, data alicui ipſarum fauore, expirat morte concedentis. ibid.327
Licentia & facultas teſtandi conceſſa à Papa, non expirat morte concedentis re integra. ibid.328
Nec licentia faciendi maioratum. ibid.329.& ſeq.
Amplia, vt ibid.331.cum ſeqq.
Licentia proprij Epiſcopi probatur ſola aſſertione ordinantis. II.18.171
Licentia quælibet ab ordinario per ſurreptionem, ſeu deceptionem obtenta, erit valida, quamvis obtinens decipiendo peccet. II.132.7
Lis & illius proſecutio ſuper Dignitate non excuſat poſſeſſorem à reſidentia vltra tempus à Concilio permiſſum, proſecutio verò litis ſuper iuribus, ſeu bonis Dignitatis,aut Canonicatus excuſat.I.151.49. & ſeq.
Lis introducta ſuper beneficio vt vnito, non eſt ſuper beneficio. II.367.32
Vbi ponitur reſolutio Rotæ.
Literæ facultatis transferendi, an debeant coram iudice præſentari, traditur remiſſiuè. I.46.250

Index.

Literæ reſeruationis penſionis, quando agitur contra ſucceſſorem in beneficio non conſentientem reſeruationi, debent iuſtificari. I.66.448
Et deciſio Rotæ. ibid.449
Literæ penſionis, & reſeruationis fructuum, ſiue modum, ſiue conditionem contineant, iuſtificandæ ſunt. I.67.460
Literæ originales in primis præſentandæ ſunt coram executore, ſeu proceſſus fulminatus, ſeu ſolum proceſſus, in quo ipſæ literæ ſunt inſertæ, donec pars opponat. I.74.531.& ſeq.
Literis penſionis præſentatis, quid penſionarius, & iudex facere debeant, exponitur. ibid. 535.& ſeq. vſque ad n.546
Literæ quamvis non ſint intimatæ titulari etiam ſucceſſori, poterit executor dare ſententiam contra eum, qua mandet, quod infra certum terminum ſoluat. I.77.579
Et idem vbi non eſſet lapſus menſis, vt ibid.580
Literarum originalium, vel alias authenticarum præſentatio, neceſſaria eſt ad exercitium iuriſdictionis, nec ſufficit tranſumptum factum à Notario, ſeu copia. I.640.16
Et traduntur deciſiones Rotæ. ibid.17.cum ſeqq.
Literæ vnionis non dicuntur literæ de beneficio, ſed de proprietate, & re profana. II.367.33
Literis Epiſcopi de reſignatione an credatur. II.143. 42. & ſeqq.
Et placet deciſio Creſcentij, quod literæ Epiſcopi ſolo ſigillo ſigillatæ ſine tabellione, non probent reſignationem, etiamſi eſſet eodem tempore facta, intelligendo contra eum, quem dicit reſignaſſe id negantem & contradicentem, alias ſecus. I. 144. 47.
Literis ordinarij ſolo ſuo ſigillo roboratis, ſtatur, vbi non agitur de antidatione, ſeu anterioritate prouiſionis, in eis, quæ ad eius officium pertinent coram eo, vno & eodem tempore factis, alias ſolum probarent vltimum actum, contra Maſcardum. II. 143. 34.
Litigioſum non eſſet beneficium, vbi ageretur de priuatione ipſo iure incurſa, etiam ad inſtantiam habentium intereſſe, & ius præſentandi beneficium, ſi tamen non petebant adiudicationem, ſeu collationem illius in illo iudicio, vt in reſolutione Rotæ poſita. II.238.83
Locatio fructuum beneficiorum, facta vltra triennium, an ſit in totum nulla, an verò ſuſtineatur pro triennio diſputatur. I.90.48.cum ſeqq.
Locatio fructuum, ſeu rerum beneficij facta vltra triennium, an confirmetur iuramento in præiudicium ipſius beneficiati accuratè diſputatur. I. 92. 83. cum ſeqq.
Et negatiuè reſoluitur.
Locationis prohibitio, & eius nullitas eſt inducta in fauorem Eccleſiarum, & miniſtrorum, & ideo beneficiatus poterit agere contra eam. I.93.88

M

Mandato de manutenendo in poſſeſſionem penſionis, vt ſit locus, quæ requirantur. I.66.453. & ſeq.
Mandatum de prouidendo ante collationem non dat titulum & ius in re, ſed ad rem, & ſic per obitum illud habentis, non vacat beneficium, ſed per prius. I.240.60
Mandatum de prouidendo de beneficio vacaturo, aut incerto, non inducit affectionem beneficij de iure. I.282.148
Quamvis de ſtylo curiæ contrarium ſit. ibid. 149.
Mandatum datum Vicario ad conferenda beneficia debere eſſe ſpeciale qualiter intelligitur, traditur. I. 598. 113. vſque ad n.118.
Mandatum de manutenendo conceditur, etiam ſpoliatori & detentori contra ſpoliatum. II. 359. 213.
Manutentio datur reſignatario, etiam poſt probatam non publicationem, donec declaretur id per iudicem. II.265.312
Marcus Antonius Genuenſ. improbatur, dicens, quod quando debet eligi Sacerdos, debet eſſe actu, quando onus impoſitum eſt à laicis, ſecus ſi ab Eccleſiaſtico, vel per ſtatutum Eccleſiæ, & Gonzalez, & alij. II.7.63
Maritus verè & propriè rei dotalis dominus cenſetur. I.630.164. & ſeq.
Maritus licet rem dotalem alienare non poſſit, dominus tamen earum eſt. ibid.166
Sicut pupillus, minor, & ſimiles, vt ibid.167
Maritus rectè poteſt manumittere ſeruos dotales abſque donatione vxoris. ibid.168
Maritus dominus eſt partuum ancillarum dotalium & aliorum, quæ in fructu non computantur. ibid. 169.
Maſcardi doctrina, quod licet beneficia reſignata ex cauſa permutationis vacent, tamen de æquitate quadam non dicuntur vacare ad effectum, vt alteri conferri poſſint, & vt comprehendantur iuribus & priuilegio loquentibus de beneficiis vacantibus & in expectatiuis intelligitur de iuribus, & priuilegiis, per quæ permutatio poſſet impediri conferendo beneficia alteri. II.230.10
Maſculinum quamvis comprehendat fœmininum, tamen maioris explicationis gratia, addita ſunt in regula, verba illa collatricum. I.449.622
Nam fœminæ ex priuilegio poſſunt habere ius conferendi, cuius capaces ſunt de iure, vt ibid.
Matrimonium contractum coram Parocho excommunicato, denuntiatove, &c. vel alio Sacerdote de eius licentia valet. I.599.135
Etiam in aliena parochia. ibid.136
Matrimonij contractus cum impubere, quod iuris interpretatione fit ad ſponſalia de futuro, procedit etiam hodie ſtante Concilio Tridentino in matrimonio clandeſtino, contracto ſine parocho & teſtibus, quamvis alias eſt omnino nullum ex S. Congregat. II.530.23
Vbi ponitur declaratio S.Congregar.
Matrimonium contrahens de facto beneficiatus, an perdat beneficium ipſo facto, vel veniat priuandus per ſententiam. Vide *verbo* Beneficiatus in ſacris.
Melioratio facta filio pro ſuſcipiendis ordinibus, etiam ſine traditione eſt irreuocabilis. I. 118. 156. cum ſeqq.
Mentio an ſit facienda per intruſum in noua prouiſione, ſeu gratia de fructibus per eum perceptis remiſſiuè. I.93.92
Mentionem fieri debere de menſe vacationis ſtatutum eſt, quia vult Papa certior reddi, an beneficium vacauerit in ſuo menſe. I.454.655
Et an diſpoſitiuè, an verò abſolutè, & indubitanter facienda ſit. ibid.656
Quod ſolum procedit in menſibus reſeruatis. ibid. 657.
Mentio an neceſſario facienda ſit de ordine annexo beneficio, ſeu præbendæ ex conſuetudine, ſtatuto, priuilegio, vel fundatione ab impetrante, eſto ſit in ætate ad talem ordinem requiſita. II. 5. 44.
Reſoluitur negatiuè cum communi contra alios. ibid.45
Et adducitur deciſio Rotæ. ibid.46
Cuius ratio eſt: nam de qualitatibus non conſidera-

tis, & expreſſis à iure, ſeu ſtylo, non eſt facienda mentio. II.6.48
Et qualitates exprimendas qui ponunt. ibid.49
Mentio an ſit facienda in impetrationibus de diſpenſatione. II.30.72
Vbi reſoluitur, quod non quando eſt executio diſpenſationis iam factæ, ſecus in ſecunda: diſpenſatione, ſeu vbi additur diſpenſatio diſpenſationi.
Ponitur deciſio Rotæ. ibid.73
Mentio beneficiorum obtentorum, non eſt neceſſaria in prouiſione de parochiali, quæ à Papa ſit electo in concurſu ab ordinario, nam eſt illi debita collatio. II.278.96
Sicut etiam in inſtitutione præſentati facta à Papa, non eſt neceſſaria mentio obtentorum. ibid.97
Nihilominus in prouiſione parochialium praxis, conſuetudo, & ſtylus videtur habere contrarium. ibid.98
Mentio de intruſione eſt facienda, etiamſi intruſus non adminiſtrauerit, nec fructus perceperit, & ſi fructus perceperit, etiam de illis facienda eſt mentio. II. 361.231
Niſi fructus debeatur tertio. ibid.232
Vel niſi quando adeſt lis ex qua timere poteſt reſtitutionem fructuum. ibid.233
Vbi adducitur reſolutio Rotæ.
Nullibi tamen rectè probari, quod intruſus, aut percipiens fructus indebitè, ſit inhabilis ad beneficium illud, niſi in caſu cap. quiſquis de electione. ibid.234
Et quamvis de ſtylo curiæ videatur intruſum quandiu eſt intruſus, & qui percipit fructus indebitè, quandiu illos habet, eſſe inhabilem ad illud beneficium, nam de ſtylo datur illi rehabilitatio, tanquam inhabilibus, cum compoſitione tertiæ partis fructuum perceptorum, tamen id non procedere in eo, qui habens ius ad rem intruſit ſe in beneficio per ſolam poſſeſſionem, abſque eo, quod ſe ingeſſerit adminiſtrationi, vel fructus perceperit, &c. ibid.235.&236
Mentio etiam non eſt facienda de colorata alterius poſſeſſione, quando in literis eſt clauſula, *amoto quolibet detentore*, nam ſatis videtur facta mentio de poſſeſſione colorata per iſtam clauſulam, quæ habet vim expreſſionis illius. II.207.66
Quod procedit quando iſta clauſula apponeretur in literis gratioſis, ſecus ſi in literis executoriis, vel in executione gratiæ, provt conſueuit poni, ſecundum DD. II.208.70
Et de dicta clauſula, *amoto*, *&c.* remiſſiuè. ibid. 73.
Mentionem facere de obtentis, non eſt opus in permutatione facta coram ordinario, ſicut nec in alia prouiſione ab eo facta. II.278.99
Mentione facta reſeruationis per clauſulam, *ſiue alio quouis modo*, venit omnis reſeruatio. II.223.27
Præterquam per vacationem apud ſedem, ſeu in curia, nam hæc requirit ſpecialem mentionem. ibid. 28.
Et ad quandam deciſionem Rotæ in vna Spoletana, quam Mandoſius allegat in contrarium. Reſpondetur, quod ibi aderat etiam clauſula, *veruſque & vltimus vacationis modus, etiam ex illo quæuis generalis reſeruatio. etiam in corpore iuris clauſula, reſultet, habeatur pro expreſſo.* ibid.29
Mentione facta reſeruationis per dictam clauſulam, *ſiue alio quouis modo*, quod veniat omnis reſeruatio, procedit maximè ſtante clauſula, *ac diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter, vel aliàs generaliter reſeruatum exiſtat.* ibid.30
Et quando illa apponatur, & quando ſolum dicatur, *ac diſpoſitioni Apoſtolicæ ſpecialiter reſeruatum exiſtat*, quo caſu non venit generalis reſeruatio. ibid.31
Dicta clauſula, *ſiue alio quouis modo*, capit etiam vacationem per priuationem. ibid.32
Mentio non eſt facienda de colorata alterius poſſeſſione, ſtante clauſula in ſupplicatione, *ac de N.& aliorum quorumcunque conceſſiones, prouiſiones & poſſeſſiones habeantur pro expreſſis.* II.207.56
Et idem ſtante clauſula, *ac de N.& aliorum quorumcunque conceſſiones, iura, prouiſiones, &c. habeantur pro expreſſis.* ibid.57
Mentio non eſt facienda de colorata alterius poſſeſſione, quando in reſcripto eſt clauſula, *vocatis, vocandis*, quæ operatur expreſſionem coloratæ poſſeſſionis. ibid.58
Et vbi ea apponatur. ibid.59
Mentio non eſt facienda de colorata alterius poſſeſſione, quando in reſcripto eſt clauſula, *dummodo non ſit alteri ius quæſitum.* ibid.61
Et vbi ea apponatur. ibid.62
Et ratio ponitur. ibid.63
Quæ clauſula non ſuſpendit gratiam. ibid.64
De ea remiſſiuè. ibid.65
Mentionem oportet facere in impetratione de vtroque beneficio annexo æquè principaliter. II. 368. 43.
Quamvis ſi ſolum facta ſit mentio de vno per clauſulam cum annexis in literis apponi ſolitam, confertur vtrumque, & per clauſulam ſupplicationis, quorum & illi forſan annexorum, &c. ibid.44
Mentio quod debeat fieri de inceſtu in diſpenſatione, facit doctrina Couar. quod in diſpenſatione ſuper impedimento dirimente eſt facienda mentio de cognatione ſpirituali per catechiſmum tantum contracta, quæ impedit, & non dirimit matrimonium. II.135.4
Quod intelligitur quando illud impedimentum dirimens non eſſet cognatio ſpiritualis ex eodem Baptiſmo, tunc enim ſufficeret exprimere cognationem ſpiritualem ex Baptiſmo, cum qua confunditur cognatio ex catechiſmo. II.136.43
Sicut impedimentum publicæ honeſtatis ex ſponſalibus, aut matrimonio rato, cum affinitate ſuperueniente ex matrimonio conſummato confunditur. ibid.44
Licet ſecus quando impedimentum publicæ honeſtatis ex ſponſalibus concurreret cum affinitate ex copula illicita, aut affinitas ex copula illicita præcedenti, cum publica honeſtate ex matrimonio rato ſubſequuto. ibid.45
Menſis qui datur recreationis gratia, à Concilio, quot dies contineat. I.185.506.cum ſeq.
Menſes abſentiæ ex quibus diebus, & horis ſint conficiendi. I.186.327.& ſeq.
Menſes alternatiuæ non ſunt reſeruati, nam ea ſolum remouet obſtaculum reſeruationis. I.271.22
Vbi deciſio Rotæ.
Menſes octo, Ianuarij, Februar. &c. provt iacent ſunt Apoſtolici,& reliqui quatuor Ordinarij. I.431, 512.
Menſis vnde incipiat & computetur in propoſito. ibid.523.
Menſes nulli ſunt reſeruati, reſpectu Cardinalium, quia eos regula excipit, alias eos comprehenderet. I.449. 624.
Intellige de Cardinalibus Ordinariis Collatoribus tantum. ibid.625
Etiam in beneficiis ſimultaneis cum Capitulo. I.450. 626. cui etiam prodeſt.
Menſis vacationis & obitus exprimendus eſt, quando beneficium impetratur per obitum habentis ius in re, alio exiſtente in poſſeſſione: quando verò impetratur per obitum vltimi poſſeſſoris de facto poſſidentis, ſufficit exprimere menſem illius vacationis

vacationis de facto. I.455.663
Vbi ponitur decisio Rotæ.
Media nox, quæ dicatur. I.432.524
Et quid vbi sunt diuersa horologia. ibid.525
Alias sumenda est à communiter accidentibus, vt ibid.526
Metropolitanus, (ad quem reprobatus & reiectus ab executore appellauit,) an teneatur eum iterum examinare, traditur. I.649.78
Et quid in hac Prouincia Compostellana. ibid.79
Milites Hierosolymitani, sunt verè religiosi. I.18.5
Et ideo per eorum professionem dissoluitur matrimonium ratum. ibid.4
Quamvis aliqui dicant non esse propriè religiosos. ibid.5
Milites regulares militiæ S. Iacobi de Spatha, aliique huiusmodi, non sunt incapaces beneficiorum secularium, seu simplicium siue curatorum, neque etiam pensionum. I.20.24
Milites S. Iacobi dicuntur laici, ad differentiam Clericorum; verè tamen sunt personæ Ecclesiasticæ. I. 19.n.9.10.& 13
Et vide. ibid.14
Milites S. Iacobi, Calatrauæ, & Alcantaræ, sunt etiam propriè & verè religiosi secundum plures. ibid.15
Contrarium tenent alij. ibid.16
Et Rota. ibid.17.& 19
Refertur votum D. Pamphilij. ibid.18
Et intellige, vt ibid.21.& 22
Milites S. Petri, & alij habentes priuilegium transferendi pensiones, coram Notario & testibus, possunt illas transferre, etiam non ostensis priuilegiis, nec literis reseruationis. I.639.15
Miracula diuina non sunt trahenda in consequentiam. I.3.13.& 14
Monachi & regulares possunt ad dignitatem Episcopalem euehi. I.67.30
Monachus factus Episcopus non habet bonorum, seu fructuum dominium & proprietatem, sed administrationem & dispensationem. II.73.89
Moniales dicuntur personæ Ecclesiasticæ, & gaudent eo priuilegio. I.19.12
Morbo caduco laborans, aut sinistri oculi infirmitate, aut capitis morbo, non est inhabilis ad obtinenda beneficia simplicia, licet secus in beneficiis requirentibus ordinem sacrum, & ægrotus morbo impediente vsum ordinis est irregularis ad beneficium curatum de nouo suscipiendum, non ad simplex. II. 81.20.
Mors omnia soluit. II.227.1

N

NArrans, habere reseruatos fructus, seu partem illorum pro pensione debet narrare illorum valorem, & illum iustificare. I.20.102
Narrans se obtinere pensionem certæ quantitatis, non tenetur probare se illam habere, & non excedere quantitatem narratam. ibid.103
Narratiua super qua fundatur reseruatio pensionis debet plenè iustificari. I.69.477
Narratiuæ factæ proprio motu in reseruatione pensionis, si stetur, an possit probari contrarium. I.71. 498.
Narrare copulam, non erit opus in dispensatione, si copula sit habita inter coniunctos ignorantes probabiliter, seu bona fide esse coniunctos, quia tunc non contrahitur impedimentum incestus. II. 140. 106.
Quia tunc non est incestus formaliter, nec fuit commissum peccatum incestus. ibid.107
Et ideo etiam in concessione non esset opus, tunc dicere circumstantiam consanguinitatis. ibid.108
Habens tamen copulam cum coniuncta scienter, ignorans pœnam contra incestuosos iure positam incurrit illam contra Vegam. ibid.109
Quamvis verum sit, quod quoties narratur copula in dispensatione, etiamsi dicatur ignoranter habita, soluitur maior compositio, sicut quando scienter: sicut etiam quando dispensatio ponitur ob notam & infamiam mulieris, etiam non sequuta copula. ibid. 110.
Narrare sufficit Papæ in supplicatione dispensationis copulam, non dicendo quot vicibus sit habita, licet sæpe habita fuerit. II.138.77
Sicut si quis leuet, seu teneat in Baptismo plures filios alicuius, vnica tantum est compaternitas. II. 139.78
Et si quis ter, vel quater contraxit nuptias, non est necesse id exprimere in dispensatione bigamiæ. ibid. 79.
Et in dispensatione irregularitatis contractæ, ex eo quod quis excommunicatus celebrauit, non videtur necessarium exprimere, quod pluries celebrauit, aut pluribus excommunicationibus ligatus, quia vna tantum videtur irregularitas, licet secus in eo, qui celebrat ligatus diuersis censuris. ibid.80
Natura Capellaniæ ad nutum amouibilis, non mutatur si de facto quis ordinetur ad titulum eiusdem. I.12.91
Naturales, attenta consuetudine, seu lege particulari, qua gaudent nobilitate parentum, vt in Hispania, sunt de familia, domo, &c. nisi subiecta materia aliud importet, vt successio maioratus, seu iuris patronatus. I.107.n.49.50.& 51
Naturalis, seu oriundus Regni, vbi est beneficium, debet is esse, cui de beneficio prouidetur in Regnis, vbi est tale priuilegium, seu consuetudo. I.61.1
Exterius enim beneficium ibi obtinere nequit sine Regis permissu, & literis naturalitatis, vt in Gallia, & Regnis Castellæ. ibid.2.& 3
Nauarrus cons.14. de clericis non residentibus reprobatur. I.187.339
Nauarri cons.13. de rebus Ecclesiæ, non videtur verum. II.366.19
Nauarri doctrinæ de eo; qui vinum non potest bibere, quin euomat, quod licet sit irregularis ad presbyteratum, possit promoueri ad ordines minores, & etiam ad Diaconatum, & Subdiaconatum, de qua. II.81.24
Respondetur contrarium esse verius. II. 82. 31. & 32.
Et quidquid in eo esset, tamen in corpore vitiatis aliud dicendum esset, ex quo sunt absolutè irregulares. ibid.33
Nauarrus hallucinatur confundens quatuor casus confidentiæ, qui ponuntur in constitutione Pij V. de confidentia, versic. quare nos cum coniecturis, quæ etiam sunt quatuor, & ponuntur in versic. ad probandum, & illi quatuor casus vocantur præsumptiones iuris, & de iure & non sunt arbitrariæ, sed iure definitæ. II.252.196
Negligentia data habentis instituere, ex præfixione termini illi facta à superiore, & sic ad eum facta deuolutione, non intelligitur ei præfixum semestre ad institutionem faciendam, contra Lambertinum. II.119.7.& 8.
Negligens si sit habens Instituere, vel confirmare, aut conferre beneficia permutata, & differat, seu recuset id facere, recurrendum est ad superiorem, qui tempus præfigat, quo elapso ipse supplebit, vel compellendo, vel instituendo. ibid.5
Nepos legitimus ex filio, seu filia illegitimi, non potest viuente auo obtinere pensionem super beneficio, quod auus possidet, vt auitæ incontinentiæ memoria arceatur secundum S. Congregationem, cuius declaratio ponitur. II.34.24

Et in nepote illegitimo ex filio illegitimo idem videbatur, nempe non comprehendi in dictis disposi-
tionibus, quia in materia odiosa, & pœnali appella-
tione filiorum non veniunt nepotes. ibid.25
Et confirmatur. ibid.26
Et ita tandem censuit S.Congregat. ibid.27
Notarij & alij officiales, quibus alias salarium constitutum est,an ex possessione beneficij, seu mandato,& actis illius, possint aliquid accipere pro suo labore, videtur id non tolli dictis declarationibus, quæ non loquuntur de possessione. II.123.80
Nouitiis non possunt conferri beneficia regularia, sed debent dari expresse profess̃is. II.65.4
Nouitiis possintne conferri beneficia secularia. Vide *verbo* beneficia secularia.
Nox media, quæ dicatur, Vide suprà *verbo* media nox.
Nullitatis, seu reformationis causa pendente coram Ordinario, absque commissione,non impeditur executio literarum pensionis. I.73.525
Nullitates orientes ex ventre, discutiendæ sunt in petitorio stante quasi possessione exigendi. I.75.554
Nullitas actus est pœna propriè. II.124.98
Numerus vbi à Papa, vel eius authoritate sit præfixus, vel confirmatus, vel dignitas creata, licet non possint etiam ex causa diminuere, vel supprimere, tamen id intelligitur, nisi causa diminuendi, nempe diminutio reditum ex post facto superueniisset. II. 363.3.& 4
Nuntij Hispaniæ, an possint reseruare pensionem. I. 51.288.& seq.
Resoluitur negatiuè.
Nuntius Hispaniæ licet mittatur cùm potestate Legati de latere, tamen circa beneficia conferenda,datur ei facultas restricta ad beneficia 24. ducatorum valorem non excedentia. I.492.83.& seq.
In cuius valore distributiones quotidianæ continentur. I.493.89
Nuntius Hispaniæ non potest prouidere beneficia curata. ibid.85
Nec Dignitates in Ecclesiis Cathedralibus, aut Collegiatis, qui non sunt beneficia simplicia. ibid.86
Et solum potest conferre vacantia beneficia per obitum, non per resignationem, assecutionem,vel alias. ibid.87
à Nuntio factæ prouisiones, antequam fide dignorum testimonio constiterit, beneficia non excedere valorem taxatum, nullæ sunt, quantumvis verum non sit excedere. ibid.90
Et intellige, vt ibid.91
Nuntius an stante quod solum potest conferre beneficia simplicia, possit prouidere Archipresbyteratus, qui non sunt in Ecclesiis Cathedralibus, seu Collegiatis, sed dicuntur Rurales, & solent habere aliquam iurisdictionem, supposito quod non excedant valorem 24.ducatorum. ibid.94
Et resoluitur quod sic.
Et an beneficia Curata habitu tantum non actu,quia caret Parrochianis. I.459.99
Et referuntur Doctorum sententiæ, & Rotæ. ibid. 100.vsque ad n.115
Nuntius an possit prouidere beneficia litigiosa. I 496. 29.
Resoluitur quod non. I.497.130.& seq.
Vbi explicatur clausula facultatis eiusdem.
Et an beneficia vacantia in mensibus Ordinarij.ibid. 132.
Resoluitur quod sic.
Limita tamen in quatuor mensibus Ordinarij non habentis alternatiuam. ibid.133.& seq.
Et sic poterit apponere clausulam in literis solitam Apostolicis apponi, seu si venerabili fratri Episcopo, &c. per quam derogatur alternatiuæ. ibid.135
Contrarium traditur. ibid.136
Et concorda, vt ibid.137
Nuntius an possit prouidere beneficia 24 ducatorum vacantia in Episcopatu, cuius sedes vacat, stante regula 2. Cancellariæ, per quam reseruantur omnia beneficia vacantia sede Episcopali vacante. ibid.140. cum seqq.
Resoluitur negatiuè.
Nuntius an possit prouidere duo beneficia annexa, quorum insimul fructus excedunt valorem 24. ducatorum : singulorum verò non excedunt. I.498.145. cum seqq.
Resoluitur cum distinctione,& de valore ducati auri. ibid.148.cum seqq.
Et an incerta, & emolumenta funeralium, & anniuersariorum in eo sint computanda. I. 499. 153. cum seqq.
Resoluitur negatiuè, cum limitatione tamen.
Et an reditus, & emolumenta competentia beneficiato ratione Capituli Beneficiatorum. ibid. 58. cum seqq.
Et an fructus, qui in diœcesi Carthaginen, & Conchen. dicuntur tertiariæ. ibid.61.cum seqq.
Resoluitur negatiuè.
Et an sint deducenda de dicto valore stipendia Missarum. I.500.163.cum seqq.
Resoluitur negatiuè.
Nuntius an possit prouidere beneficium, quod valet plus 24. ducatorum, est tamen pensione grauatum, qua deducta eos non valet. ibid.170.cum seqq.
Resoluitur negatiuè.
Nisi pensio esset perpetua, vt ibid.173
Nuntius an possit vigore dictæ facultatis prouidere beneficium, quod in modico excedit valorem 24.ducatorum, & an sextæ partis diminutio, quæ solet dari ad excusandum malam valoris expressionem, danda sit prouisioni Nuntij. I.501.180
Resoluitur negatiuè. ibid.182
Nuntius an possit conferre beneficia iuris patronatus, non excedentia valorem 24. ducatorum. I.505.243. cum seqq.
Resoluitur cum distinctione.
Nuntius an possit derogare iuri patronatus laicorum, pro medietate tantum, & mixto in totum, traditur. ibid.246
Resoluitur. ibid.247.& 248
Nuntius poterat ex dicta facultate, conferre beneficia iuris patronatus laicorum ex negligentia eorum, seu culpa, ad Papam,aut Ordinarium deuoluta,sicut Legatus,dummodo non excedat valorem 24.ducat.ibid. 249.& seq.
Nuntius an possit conferre beneficia exempta, seu ad exemptorum collationem spectantia, non excedentia valorem 24.ducatorum. ibid.251
Et resoluitur posse.
Nuntio an currat tempus semestre ad conferendum, ibid.252. cum seq.
Nuntij Hispaniarum facultas circa hoc de licentia ad Ordines traditur. I.597.103
Nuntius Hispaniæ non potest etiam sede Apostolica vacante, dare Ordinandis dimissorias literas, nisi competenter Beneficiatis, & arctatis. I.583.104
Quamvis alias possit quis promoueri cum dimissoriis literis Legati de latere, vt ibid.105
Nuntij Hispaniarum solent habere facultatem dispensandi in homicidio casuali, etiam publico. II. 77. 35.
Et similiter Commissarius generalis Cruciatæ. ibid. 36.
Vbi ponitur clausula facultatis, quam explicant relati. ibid.57
Nuntio Hispaniæ solet dari facultas dispensandi super quocumque impedimento publicæ honestatis ex sponsalibus, &c. vt in clausula posita. II. 320. 367.

Et Commissario Cruciatæ conceditur facultas in foro conscientiæ dispensandi cum his, qui primo & secundo affinitatis ex fornicatione contractæ, gradibus coniuncti matrimonium contraxerunt, nec non in superueniente simili affinitatis impedimento, &c. vt in clausula posita. II.321.368

O

Obiectioni, quod illiteratus, seu imperitus sit irregularis, atque adeo collatio illi facta sit nulla, respondetur hanc non esse propriè & strictè irregularitatem, maximè si non sit penitùs, & omnino illiteratus, sicut etiam defectus morum, non est irregularitas. II.54.19

Obligatio soluendi pensionem, suppositа parte affirmatiua, an incumbat solum Capitulo, an verò singularibus de Capitulo, pro parte quam percipiunt. I.43.121.vsque ad n.225

Vbi distinguitur.

Obligatio recitandi quam habent beneficiati, sicut & in sacris constituti, non est iustitiæ, sed religionis ex præcepto Ecclesiæ. I.127.14.& I.136.126

Contra aliquos. I.127.15

Obseruantia 30. annorum, præsumitur iusta. I. 70. 479.

Obtinentes in Cathedralibus, & Collegialibus Dignitates & Canonicatus, si non resideant etiam moniti non possunt hodie statim priuari: Sed primo anno dimidia parte fructuum, secundo verò omnibus priuantur. I.161.140.cùm seq.

Idem est in simplicibus residentiam requirentibus. ibid.141

Obtinentes in Ecclesiis Cathedralibus, aut Collegialibus Dignitates, &c. tenentur ad residentiam, ita vt non liceat vltra tres menses abesse, vt in Concil. Trident. I.169.180

Et an Concilium comprehendat Dignitates principales, & Capita Collegiatarum. ibid.181.& 182

Obtinens Parochialem & Canonicatum, si non resideat in parochiali vt debet, cogitur residere in Canonicatu. I.170.184

Et quid in eo, qui habet duas Dignitates. ibid. 185

Et quid in habente duo Beneficia ex dispensatione. ibid.186

Obtinentes Dignitates in Ecclesia Toletana, & aliis, prætendunt non teneri ad residentiam, & non residere, propter immemorialem. I.172.196

Et Concil.Trident.declaratur. ibid.197.& seq.

Et limitatur hodie, vt I.173.199

Obtinentes Dignitatem, cui incumbit visitatio, an possit ratione visitationis abesse vltra tres menses, ita quod lucretur fructus. I.187.332

Obtinentes ex dispensatione, Parochialem, & Canonicatum, residentes in parochiali percipiunt fructus Canonicatus ex priuilegio Bullæ Pij V. censetur enim dispensatus, vt recipiat fructus alterius, quando dispensatio est perpetua. I.188.343

Obtinentes Dignitates pro residentia, an sint obnoxij detractioni tertiæ partis. I.205.478.cum seqq.

Et limita, vt ibid.482.cum seq.

Obtinentes Dignitatem, Canonicatum, vel Portionem, an teneantur per se, & non per substitutum obire diuina officia sibi incumbentia, vt cantare Missam, Euangelia, &c. I.206.494.cum seqq.

Resoluitur tenere per se, non obstante contrario statuto. ibid.498.cum seqq.

Obtinentes Dignitatem simul cum Canonicatu, aut portione in eadem Ecclesia, an teneantur vtriusque beneficij onera & officia subire, & per seipsos. I. 207.502.cum seq.

Resoluitur affirmatiuè, limita ex causa iusta. ibid. 504.

Et amplia, vt ibid.506.cum seqq.

Obtinens Parochialem cum Canonicatu ex dispensatione ante Concilium obtenta potest post illud, aliam Præbendam optare, cum non mutetur titulus, alias, secus. I.403.343

Obtinens parochialem in casu cap.licet, canon de electione in 6. si non sit infra annum ad Sacerdotium promotus, ob quod ipso iure illa priuatur, non potest illam retinere, sed debet relinquere. II.337.28

Nec satisfacit quod dicunt Nauar. & alij, quod in illo casu constat de mente legislatoris id volentis, & quod priuatio, de qua ibi non imponitur propriè, vt pœna, sed vt quædam conditio, vel modus rei traditæ, &c. ibid.29.& 30

Officialis, seu Prouisor, vel Vicarius generalis, aut iudex Ordinarius Episcopi, vel alterius Ecclesiasticam iurisdictionem obtinentis hodie in Regnis Castellæ & Legionis, debet esse constitutus in Sacro ordine, alias electio est nulla. I.588.11

Ex Breui Clement.VIII. quod comprehendit officiales, & alios ad præsens existentes, vt ibid.12

Et ante publicationem non ligat. ibid. 13. & 14. cum seqq.

Officialis executor cui primæ literæ sunt directæ, si non possit exequi, quia erat mortuus Episcopus, vel quia erat intrusus, seu contradictor, secundus executor non posset procedere ad executionem. I. 649.69

A quo casu ad quem erit appellandum dubitatur. ibid.72

Et videtur quod ad Papam. ibid.73

Sed contrarium traditur. ibid.74

Et concordantur. ibid.n.75.76.& 77

Officium collatoris sicut expirasse dicitur, per redditionem computorum, ita & officium Subcollectoris expirasse censetur. I.407.384

Onus iustificandi pensionem spectat ad pensionarium agentem contra successorem in beneficio non consentientem pensioni. I.67.462

Onus probandi pensionem esse reducendam incumbit titulari. I.70.484. ad medium.

Et respondetur decis.Rotalibus contrarium affirmantibus. ibid.485.& seq.

Onus probandi cui incumbat, quando vnus dat de regula reuocatoria, & alter replicat vnionem fuisse fortitam effectum, remissiuè. II.396.300

Oppositor si vltra oppositionem iustificauerit qualitates resignatas per constitutionem, ita vt censeatur ab illa vocatus, acquiritur ei ius considerabile, de quo in prouisione aduersarij erat facienda mentio, & assimilatur præsentationi, seu electioni. I. 241.69

Et refertur consil.Mandosij. ibid.70

Et quid si essent plures oppositores, ibid.71

Et amplia, vt I.242.75

Et intellige, vt ibid.80

Per Oppositionem ad Parochiales, an acquiratur ius considerabile, saltem approbato, aut electo, tanquam magis idoneo. I.243.81.cum seqq.

Et amplia, vt ibid.85.cum seqq.

Quamvis Rota contrarium voluerit. I.244.n.90.91. & 92.

Opponens se post terminum edicti, an possit & debeat admitti cum rescriptis, præsertim nondum facto examine, videtur resoluendum negatiuè. II. 170.200

Et idem videtur, vbi non apponeretur edictum, vt examinandi nominati essent coram examinatoribus intra decem dies, aut aliud tempus ab Episcopo præscribendum. ibid.201.& seq.

Vbi ponitur declaratio S.Congregationis.

Opponens se post terminum edicti, admittitur, si in edicto diceretur, quod etiam post eius terminum admitteretur, qui vellet examinari, aut si Decreto

Index.

Concilij Prouincialis iubentis apponi edictum id caueretur, vt in Concilio Prouinciali Toletano. II.170. 203
Et Concilio Compoſtellano cenſent aliqui cautum eſſe. ibid.204
Sed falluntur. II.171.205
Vbi illud explicatur, nihilominus reſoluitur eſſe admittendum re integra. ibid.206
Optare nouam Præbendam, an poſſit Canonicus habens coadiutorem perpetuum cum futura ſucceſſione. I.260.118
Optare quid, & an excommunicatus poſſit optare, vide *verbo*, excommunicatus an poſſit optare.
Optio an impediatur in Eccleſiis vbi non optantur præbendæ, ſed præſtimonia annexa. I. 418. 456. cum ſeqq.
Reſoluitur non impediri.
Ordinarius non poteſt condonare fructus amiſſos, ob non factam profeſſionem. I.219.53 cum ſeq.
Sed ad Papam, vel pœnitentiarium recurrendum eſt.
Ordinarius in Eccleſiis vbi ſunt adiuncta, an poſſit abſque eis procedere ad priuationem Canonicorum, ob non receptionem ordinum. I.224.18
Et reſoluitur poſſe.
Ordinarius non poteſt dare coadiutorem perpetuum & irreuocabilem, cum futura ſucceſſione. I. 253.17
Nec Legatus. ibid.18
Ordinarius non poteſt præuenire in beneficiis reſeruatis. I.275.51
Et ratio traditur. ibid.52
Ordinarij Collatores qui dicantur, traditur. I.507.1
Ordinarij appellatione in materia collationis, non ſolum Epiſcopus venit, ſed etiam alius inferior, licet non habeat iuriſdictionem. ibid.2.& 3
Ordinarij Collatores, de iure communi ſunt Epiſcopi ſeu Archiepiſcopi, qui in prouiſione beneficiorum ſuæ diœceſis fundatam habent intentionem. ibid. 4
Et an beneficia, & Præbendæ Cathedralium, & Collegiatarum pertineant ad ſolius Epiſcopi prouiſionem, an vero ſimul cum Capitulo. ibid.5
Ordinarius primus executor, an poſſit executioni mandare literas in forma dignum, & conferre lapſo termino 30. dierum, & moram purgare re integra. I. 650. 88
Et non poſſe traditur. ibid.89
Sed contraria ſententia eſt verior, vt. ibid.90
Ordinarius, vide ſupra *verbo* Epiſcopus, & *verbo* collatio.
Ordinatus ſine titulo quas pœnas incurrat. I.106.15
Ordinatus ſine titulo ſuſpenſus, an poſſit abſolui ab ea per Bullam Cruciatæ poſteriorem. I.108.38
Reſoluitur negatiuè. ibid.39.cum ſeqq.
Ordinatus ad titulum patrimonij, ſine vlla neceſſitate aut Eccleſiæ vtilitate nullam incurrit pœnam etiam ſtante conſtitutione Sixti V. contra malè promotos. I.112.89.& 90
Ordinatus ad titulum beneficij non poſſeſſionem, an aliquam pœnam incurrat. I.116.133.cum ſeqq.
Ordinatus ad titulum Patrimonij ſufficientis, qui tantundem debet, an dicatur ordinatus ſine titulo ſufficienti, & incurrat pœnam. I.117. 136. vſque ad numerum.145.
Et reſoluitur negatiuè.
Ordinatus ad titulum Patrimonij donati cum pacto de non petendo ſeu de illo reddendo an dicatur ordinatus ſine titulo, & pœnam incurrat. ibid.150. cum ſeqq.
Ordinatus ad titulum patrimonij quod fuit renuntiatum, vel reſtitutum, dicitur ordinatus ſine titulo. I.119.170
Et idem ſi interuenit pactum de illo reſtituendo licet non fuerit reſtitutum. ibid.171
Ordinatus ad titulum patrimonij, qui poſt donationem illud retro donat, vel alienat, quamuis peccet, non tamen incurrit ſuſpenſionem, nec eſt ordinatus ſine titulo. ibid.175.& ſequentib.
Ordinatus ſacris ordinibus ad titulum patrimonij ſi illo renuntiato, ad ſuperiores promoueatur, non eſt ſuſpenſus, nec promotus ſine titulo. I.120.182
Et limita, vt ibid.183
Ordinari quis non poterit ad titulum Capellaniæ, ad nutum amouibilis, nec alterius beneficij manualis. I.12. 83
Nam titulus debet eſſe perpetuus. ibid.84
Ordinari quis non poteſt ad titulum Capellaniæ amouibilis, non ad nutum, ſed ex iuſta cauſa. ibid.92
Ordinari poteſt quis ad titulum Capellaniæ non collatiuæ ſi eſt perpetua, tanquam ad titulum patrimonij. I.16.112
Ordinari quis poteſt ratione beneficij, ab Epiſcopo beneficij, ſeu de eius licentia. I.103.1
Et quid ſi in diuerſis diœceſibus habeat beneficia. ibid. 2
Vel beneficium ſit manuale. ibid.3
Ordinari quis non poteſt ratione præbendæ temporalis quam habet ratione lecturæ. ibid.5
Nec ratione Capellaniæ, non collatiuæ. ibid.6
Nec ratione penſionis. ibid.7
Ordinari quis poteſt ratione beneficij, etiam tenuis, licet non ad titulum illius. ibid.8
Et amplia. ibid.9.vſque ad n. 14
Ordinari quis non poteſt hodie ad titulum paternæ hæreditatis, ſed requiritur quod verè & realiter habeat patrimonium. I.111.91.& 92
Neque ad titulum alieni beneficij, vel ſtipendij. ibid. 93
Ordinari quis poteſt ad titulum penſionis, ſeu ſtipendij à laico aſſignandi, ſi imponat talem penſionem, vel ſtipendium ſuper re certa fructifera non alias. ibid.94 cum ſeqq.
Ordinari ad titulum ſtipendij ab aliquo promiſſi, aliquando ſpecialiter conceſſum eſt propter penuriam Sacerdotum. I.113.97
Ordinari quis non poteſt ad titulum ſeruitij in aliqua Eccleſia, cui aſcribitur. ibid.98.& 99. cum ſeq.
Vbi de intellectu Concil. cap. 16. ſeſſ. 23.
Seminariſta tamen ordinari poteſt ad titulum ſeruitij beneficij Seminario vniti. ibid.104
Vbi ponitur deciſio Rotæ.
Ordinari quis non poteſt ad titulum beneficij habentis reditus incertos. I.114.111
An autem beneficium, vel patrimonium dicatur ſufficiens, iudicis arbitrio relinquitur. ibid. 112. cum ſequentibus.
Ordinari quis non poteſt ad titulum literaturæ contra aliquos. I.115.127.& ſequent.
Et ibi declaratio Sanct. Congregat.
Neque ad titulum de futuro, & in ſpe, vt. ibid. 130.
Neque ad titulum coadiutoriæ etiam perpetuæ cum futura ſucceſſione. ibid.131
Niſi fortè haberet congruam. ibid.132
Ordinari quis poteſt etiam ad titutulum donationis. I. 111. 79
Ordinarij an poſſint in prouiſionibus vti dicta clauſula, vel alias quouis modo. II.226.73
Reſoluitur affirmatiuè, contra Rebuff. & poſſe conferre vacationis modo non expreſſo, & habere modum vacationis pro expreſſo.
Ordinarij an poſſint vti clauſula, *teque à quibuſuis &c.* in ſuis prouiſionibus. II.87.71
Vbi reſoluitur affirmatiuè, quamuis non ſoleant eam apponere, & per eam tantum poſſent abſoluere ab iis, à quibus alias poterant.
Ordinarius an poſſit in collatione alicuius beneficij exigere iuramentum à collatario, de non reſignando illud cum penſione, nec in fauorem alicuius, ſed liberè, &c. II.129.29

Et

Et Nauar. & alij tenent negatiue, ex ratione de qua. ibid.30.& 31
Diſcutitur. ibid.32.cum ſeqq
Ordinarius hodie in beneficiis curatis vnitis menſæ ſeu quoad ſpiritualia, & temporalia poteſt facere deſeruiri per vicarium perpetuum ex Decreto Concilij, vbi derogatur priuilegio ponendi vicarium temporalem,ſeu amouibilem, &c. & habet etiam locum in vnitis menſæ, &c. II.228.n.4.5.& 6
Et derogatur etiam immemoriali deſeruiendi per vicarios temporales,ſeu amouibiles. ibid.7
Ordinarius intra quatuor menſes à die vacationis notæ debet facere concurſum ad parochiales ſpectantes ad collationem aliorum, & illis ſignificare perſonas electas pro collatione obtinenda, alias omnimoda diſpoſitio illis reſeruatur. II.166.152
Ordinarius licet nullo modo poſſit alterare conditiones, vel qualitates poſſibiles annexas beneficio ex fundatione.an poſſit ea mutare,quando reditus ipſius beneficij eſſent inſufficientes ad illas, & reducere miſſas, &c. II.15.124
Reſoluitur ſecundum DD. Epiſcopum id poſſe facere cum conſenſu patroni,aut etiam eo inuito,ſi vocatus nollet conſentire. ibid.125
Ordinarius non poteſt libere, & ſine cauſa facere, vt beneficia vnita deſeruiantur per vicarios temporales, ſeu amouibiles, quia eius arbitrio videtur relictum, nempe arbitrio boni viri, & ſic ratione regulato. II.228.8.& ſequent.
Vbi ponuntur declarationes Sanctæ Congregationis.
Nec niſi citatis, & auditis partibus. ibid.10
Nec appellatione remota, niſi in viſitatione, & tunc tollitur quoad effectum ſuſpenſiuum tantum. ibid. 11
Nec poteſt fieri niſi in viſitatione,quando beneficia. ſunt vnita monaſteriis, &c. ibid.12
In quibus hodie ex conſtitutione Pij Quinti debet deputarari vnus ex ipſis regularibus ad nutum amouibilis. ibid.13
In parochialibus tamen quæ non ſunt vnitæ monaſteriis, ſed eorum membra,nec Decretum Concilij, nec conſtitutio Pij V.locum habent. ibid.14
Ordinarius ſtante conſtitutione Pij Quinti 58.non poteſt admittere reſignationem beneficij religionem ingreſſuri, niſi ſtatim re ipſa profiteatur, ita enim intelliguntur verba illius, religionem ingreſſuri, & non de habitus ſuſceptione, vt volunt Fuſcus, & Flamin Pariſi qui reprobantur. II.332.23. & ſequenti.
Et ita iuxta dictam conſtitutionem, & non iuxta mentem Concilij procedet dictum Manuëlis Rodriguez. relati. ibid.25
In caſibus tamen alias permiſſis poterit ordinarius admittere reſignationem nouitij, ſeu religionem ingreſſuri, etiamſi ſtatim non profiteatur, ſeu religionem ingrediatur, non obſtante dicta conſtitutione. ibid.26
Ordinatus ordine ſacro cenſetur idoneus ad beneficium ſimplex. II.53.10
Ordinem presbyterij, diaconatus, aut ſubdiaconatus, an habeant annexum in omnibus Eccleſiis cathedralibus omnes canonicatus, ac portiones. II. 42. 15
Ordo annexus aptitudini,quando dicatur, vide *verbo* beneficia aliqua ſunt.
Ordo an ſit prima tonſura. II.2.6

P

PAcifice ſi prædeceſſor triennio poſſedit,& communiter reputabatur beneficiatus,& in poſſeſſione ceſſit, ſeu deceſſit,non tenetur amplius ſucceſſor iuſtificare illius titulum, & præfertur cuilibet alij impetranti ex perſona alterius ex allegatione Lapi, quam Palatius ſeruat, & reducit ad triennium. I I. 222. 12
Et qui ſint videndi de ea. ibid.13
Pactio de ſoluenda penſione ſine authoritate Papæ præcedens reſignationem beneficij eſt confidentialis, & contra conſtitutionem Pij V. I. 27. 63. & ſeq. in fine.
Pactio de ſoluendo penſionem literis non expeditis, non eſt confidentialis : eſt tamen ſimoniaca, maximè ſtante clauſula quod literis non expeditis reſervatio ſit nulla ex qua etiam eſt confidentialis. I. 233.45
Papa poteſt imponere penſionem. I. 50.274
Nec in eo requiritur cauſa,aut conſenſus beneficiati. ibid.275
Deciſio Rotæ. I.51.276
Quamvis aliqui contra. ibid.277
Papa regulariter non aſſignat penſionem ſine cauſa, & conſenſu beneficiati. ibid.278
Reſolutio Rotæ. ibid.279
Papa licet poſſit imponere penſionem ſine conſenſu patroni, tamen ſi beneficium eſt iuriſpatronatus laicorum ex dotatione, & fundatione penſio eſt nulla, non facta mentione de eo. I.56.361
Papa aliquando prouidet ſeculari, de beneficio regulari in commendam. I.247.26
Papa poteſt de iure coadiutorem cum futura ſucceſſione deputare. I.253.19.& 20
Nec iſtæ coadiutoriæ ſunt contra Concil. Lateran. ibid.21
Papa quando diſponit aliquid contra Concilium, per viam legis, non requiritur aliqua derogatio contra aliquos. I.255.47
Papa poteſt ſine cauſa clericum priuare ſuo Beneficio. I.269.2.cum ſeqq.
Papa poteſt prouidere de omnibus beneficiis & concurrit cum quolibet Ordinario, vt Ordinarius Ordinariorum & orbis. I.270.8
Et inter eos eſt locus præuentioni,etiam in menſibus Ordinarij. ibid.9.& ſeq.
Et idem eſt in legato. ibid.13
Et an idem ſit in ſex menſibus alternatiuæ habentis decretum irritans. ibid.14.cum ſeqq.
Papa ſi præueniat in prouiſione alicuius beneficij, cuius Prælatus eſt Cardinalis, & habet indultum : an ejus prouiſio præferenda ſit, ſtante decreto irritante indulti, in quo dicitur etiam per nos, &c. I. 274. 32. cum ſeqq.
Papa ſi præueniat in prouiſione alicuius beneficij reſerſeruati,Cardinalem Ordinarium collatorem, habentem indultum cum decreto irritante, dicente etiam per nos, &c. Non valet prouiſio niſi derogetur indulto. I.275.40
Papa per regulam reſeruatoriam non intendit lædere Concordata Germaniæ & Franciæ, de quibus remiſſiuè. I.451.641
Papa etiam ſine cauſa poteſt derogare, & reuocare priuilegia data ad conferendum beneficia. I. 457. 678
Papa cum diſpenſat cum monacho, vt matrimonium contrahat, illo contracto conſequenter etiam manet relaxatum votum paupertatis, & obedientiæ II. 73. 90
Et reſpondetur cap. cum ad monaſterium de ſtatu monachal. in fine, licentiam ibi intelligi voluntariam, & ſine cauſa. ibid.91
Et ſecunda reſponſio,quod in ſenſu compoſito,id eſt cum monacho, non poſſit Papa diſpenſare in votis caſtitatis,& paupertatis. ibid.92.& 93
Quæ defenditur ab impugnatione Ledeſmæ. ibid. 94
Papa ex ſuprema plenaque quam habet in beneficiis poteſtate

Index.

poteſtare , collationem facere poteſt ſub conditione etiam de futuro , & quæ non inſit alternatiuè , copulatiuè , & ad tempus. II.130.50

Papa hodie diſpenſat cum illegitimis ad obtinenda quæcumque beneficia præter dignitates, ac canonicatus in cathedralibus , ac principalem in collegiata , dummodo plura non ſint, &c. de qua clauſula remiſſiuè. II.30.71

Papa in voto ſolemni caſtitatis , quod fit in ſuſceptione ſacrorum ordinum , vbi eſt etiam traditio perſonæ, poteſt diſpenſare. II.69.50

Nec refert dicere, quod votum, ſeu debitum continentiæ non ſit eſſentialiter annexum Ordini ſacro, ſed ex ſtatuto Eccleſiæ, ſtatui verò religionis ſit eſſentiale, nam ſuppoſito quod ſic, eſſet indiſpenſabile ſicut votum religionis , ſi traditio eſſet ratio diſpenſabilitatis. ibid.51

Papa ſolus poteſt cum illegitimis diſpenſare ad dignitates, vel perſonatus,etiam ſine cura cum communi, contra Gambatum. II.29.53

Parentela , & deſcendentia antiqua probatur per enuntiatiuam plurium inſtrumentorum diuerſorum notariorum , quia æquipollet famæ , quæ ſufficit ad probationem huiuſmodi deſcendentiæ. II. 105. 32.

Et deſcendentia probatur per fidem libri Baptiſmi , addito aliquo adminiculo , ex Rota. ibid. 33.

Non verò ſufficit ad probationem deſcendentiæ, etiam antiquæ vna enuntiatiua, ſed ad minus requiruntur duæ de antiquo emanatæ à diuerſis perſonis non ſuſpectis. ibid.34

Vbi ponitur deciſio Rotæ.

Parochus qui abfuit per duos aut vnum menſem , abſque licentia Ordinarij in ſcriptis, vel abſque aliqua honeſta cauſa, an non faciat fructus ſuos. I.149.25. cum ſeqq.

Et reſoluitur negatiuè.

Parochus habens iuſtam cauſam , & neceſſitatem diſcedendi notoriam, an poſſit diſcedere non petita licentia. I.150.33 & 34

Et an tacita ſufficiat. ibid.35

Parocho habenti reuera iuſtam cauſam abſentiæ , non ſatis eſt petere licentiam ea non obtenta , ſed debet recurrere ad ſuperiorem , nec interim poteſt abeſſe. ibid.37. cum ſeqq.

Parochus qui reſidet in Parochiali , non tamen per ſe exercet officium, ſed per ſubſtitutum an teneatur ad reſtitutionem fructuum. I.151.52

Reſoluitur negatiuè. ibid.53

Parochi quibus à Papa datus eſt coadiutor perpetuus, an teneantur ad reſidentiam , an verò excuſentur ab ea. I.164.172.cum ſeqq.

Reſoluitur non excuſari.

Et declarationes S. Congregat. traduntur. ibid. 176.& ſeqq.

Parochus non ſe faciens intra annum ad ſacerdotium promoueri , eo elapſo eſt parochiali priuatus ipſo iure. I.223.3.& 5

Limita in Canonicatibus, Dignitatibus , & aliis Beneficiis, vt ibid.10

Quia in eis non habet locum text. in cap.licet canon. ibid.11

Parochus qui ad Sacerdotium promoueri non attendens, parochialem receperit, peccat mortaliter cum obligatione reſtituendi fructus , niſi voluntate mutata promotus fuerit. I.215.33

Et an idem procedat in accipientibus alia beneficia, vide ibid.34.cum ſeqq.

Et quid in accipiente beneficia ſimplicia , quibus non eſt ordo annexus. I.226.42.cum ſeqq.

Et quid in eo qui à principio bonum animum habuit ſuſcipiendi , poſtea tamen mutato conſilio retinet beneficium. I. 227. 52. & 55. cum ſeqq.

Parochiales in curia vacantes ſede vacante , etiam quæ vacarunt viuente Papa , poſſunt per Ordinarium prouideri. I.278.101.& 102

Et de intellectu cap. ſi Apoſtolica , de præbend. in 6. ibid.103

Et an ſit ei derogatum. ibid.104.cum ſeqq.

Parochus impeditus in fine anni reſtituitur, non ad alterum annum, ſed ad tempus in quo fuit impeditus. II. 293.120

Pater an prohibeatur ſuccedere in beneficio filij. II. 34.28

Reſoluitur non prohiberi cum communi contra Hoſtienſ.& alios.

Pater habens penſionem cum facultate transferendi, an poſſit illam transferre in filium. II. 35. 32. & ſeqq.

Reſoluitur negatiuè contra Gigantem , etſi penſio eſſet conſtituta ſuper beneficio , quod pater nunquam obtinuit, tam ex conſtit.Clementis VII. quam ex Decreto Concilij Trident.

Pater poſt Concil. Trident. an poſſit obtinere beneficium in Eccleſia , in qua eius filius illegitimus eſt beneficiatus de præſenti. ibid.30

Et reſoluitur poſſe. ibid.31

Pater , vel alia coniuncta perſona in cauſa ſpirituali, non admittitur pro alio ſine ſpeciali mandato, etiam cum cautione. I.632.203

Limita, vt ibid.204.cum ſeq.

Patri donanti filio , qui teſtatur merita præcisè non creditur. I.53.327

Patrimonium habens, poteſt promoueri, licet expreſsè non aſſignatur in titulum. I.111.77

Patrimonium ad cuius titulum quis ordinatur , debet conſiſtere in re immobili , & fructifera. I. 113. 105.& 106

Et debet eſſe ſufficiens ad victum honeſtum, vt ibid. n.107.108.& 109

Patronus Capellaniæ etiam collatiuæ ita fundatæ , vt ad nutum ſit amouibilis , poteſt ad nutum , & liberam voluntatem , abſque cauſa amouere Capellanum. I.12.85

Toties quoties voluerit. ibid.86

Nec poterit Ordinarius deſtitutum tueri in ſua poſſeſſione. ibid.87

Patronus ſolus non erit faciens in Eccleſia Capellam vel Altare , ſed etiam Eccleſia erit compatrona , & concurret in præſentando ratione fundi quam ponit, id eſt el ſitio. I.608.40

Valet tamen conſuetudo, vt Eccleſia non ſit compatrona ratione fundi , &c. quæ ſeruatur in Hiſpania. I.609.41

Limita (ſecluſa conſuetudine) ſi faciens Capellam ſolueret aliquid Eccleſiæ pro fundo , id eſt por el ſitio. ibid.42

Patroni vbi plures concurrunt in dotatione, ſed tamen inæqualiter , an æqualiter fiant patroni , traditur. I. 610. 53

Patronus alicuius Eccleſiæ, vel Capellæ, non poteſt illam vendere ſine lue ſimoniæ , contra Laſarte , Ledeſmam, & alios. I.624.138.& ſeq.

Et traduntur declarationes Rotæ , ex quibus prædicta confirmatur. I.625.141

Patroni Eccleſiaſtici habent ſemeſtre ad præſentandum, laici quadrimeſtre. I.633.209

Et quando ſunt Eccleſiaſtici & laici ſimul , omnes habent ſemeſtre ratione communis. ibidem, 210.

Patroni laici poſſunt variare ante inſtitutionem Epiſcopi , & alium præſentare accumulando quod non poſſunt facere patroni Eccleſiaſtici. ibidem, 211.

Index.

Patroni laici, licet possint variare, & alium præsentare cumulatiue, non tamen possunt sine causa à prima præsentatione discedere. I. 632. 213

Patronus laicus variare non potest, lite alia pendente inter præsentatos, nisi collitigantem præsentet. ibid.217

Patroni vbi sunt plures, possunt singuli separatim præsentare, aliis non requisitis, quando ius patronatus spectat ad eos vt singulos, vt in dubio præsumitur, & non vt vniuersos, & iure collegij. I. 633. 222

Quamuis contrarium teneat Abbas. ibid. 223

Cui respondetur. ibid.224

Et procedere potest sententia Abbatis, vt ibid.n.226. 227.& 228

Et quid sit dicendum, quando aliqui nolunt conuenire ad præsentandum. I.634.229.& seq.

Patronatus, reliqua in materia, require supra *verbo* beneficia iuris patronatus, & *verbo* ius patronatus.

De Patronis, & de iure patronatus qui tractatus ediderint remissiuè. I.605.1

Et qui sint videndi. ibid.2

Et quæ sint notanda. I.606.3

Patroni debent præsentare intra semestre, nisi sint patroni laici tantum, qui solum habent quadrimestre. II.210.6

Patronus Ecclesiasticus, an si reperiantur duo æquè idonei, possit gratificare, & præsentare Episcopo quem maluerit, an verò debeat ambos præsentare, vt Episcopus instituat unum ex eis quem voluerit. II.181.265

Pecunia non datur pro executione ordinis, aut clauium, sed pro iure percipiendi fructus. I.3.14

Pensio an sit beneficium, & beneficij nomine veniat, I.21.2

Vbi ponitur sententia Barbatiæ affirmatiua.

Et qui de pensionibus tractent, traditur. ibid.1

Contraria tamen sententia traditur. ibid.3.& 4

Quæ approbatur.

Et quod non agitur de pensione quæ datur in titulum beneficij, sed de ea quæ simpliciter constituitur ad tempus super fructibus beneficij, vt dicto. ibid.5. & 6 Practica in materia pensionum

Pensio est quid merè temporale. I.22.7

Quod verum est in pensione quæ titulo seculari, & vti laico assignatur, quæ est omnino profana, & in laicum cadit, vt ibid.8

Pensio quæ hodie est in vsu, quæ loco beneficij assignatur, non est quid merè temporale, sed spirituali annexum. ibid.9.& I.23.n.17.18.& 19.& I.25.47

Quia sicut beneficium, prærequirit clericatum, secundum stylum curiæ. I.22.10

Pensionem obtinentes, & habitum & tonsuram deferre debent. ibid.n.11.12.13.& 14

Pensio non potest imponi ab inferiori à Papa alicui laico, ab ipso tamen Papa potest. ibid. 15.& seq.

Pensio non potest redimi, seu emi, nec pretio transferri sine authoritate Papæ. I. 23.20. vsque ad n.28

Contraria tamen sententia est verior in pensione, quæ titulo seculari, & uti laico assignatur in stipendium, vt I. 24. 25

Pensio, commoditas & fructus possunt vendi, & liberatio obligationis, quam habet Hispanus in cuius, capite est imposita pensio. ibid.29

Pensio sola sine causa, cedit in causam alimentorum ibid. 32

Pensio potest gratis remitti, absque authoritate superioris. I.25.39

Etiamsi expressè reseruata esset pro alimento. ibid. 40.& 41.cum seqq.

Et ibid an Pensio æquiparetur conttractibus, an vero vltimis voluntatibus.

Pensio ad cuius titulum quis fuit ordinatus, non potest remitti absque authoritate superioris. ibidem, 46

Per Pensionem non intitulatur quis Ecclesiæ, sicut per beneficium, à quo in aliis etiam differt. I. 26. 50

Pensio est quoddam ius temporale separatum & formale distinctum à beneficio. I.25.49

De Pensione vbi facienda est mentio, an sit exprimenda eius quantitas, sicut valor beneficij ex regula de valore. I.30.92.cum seqq.

Et resoluitur quod sic, & quod dictio, & aliud quodcumque beneficium, comprehendit pensionem.

Pensio an amittatur per contractum matrimonij, & per promotionem in Episcopum, sicut beneficium. ibid.105.cum seqq.

Et resoluitur affirmatiuè, in pensione assignata loco beneficij, & non in stipendium.

Idem in promotione ad Abbatiam. I.31.112

Et in assumptione ad Papatum. ibid.113

Et an idem sit per professionem religionis. ibid. 114

Pensio cum cedat loco beneficij, etiam quoad habilitates, regulanda est tanquam beneficium, & qui non est capax beneficij, non est capax pensionis. I. 32.121

Pensio non potest reseruari irregulari. I.33.134

Contrarium tenet S.Congregat. loquens in homicida cui erit standum. ibid.135.cum seq.

Nec religioso sine dispensatione. ibid.138

Et resolutio Rotæ. ibid.139

Pensio an faciat spolium, & an Pensionarius de iure prohibeatur testari de reditibus pensionis. I. 35.160. & seq.

Vbi resoluitur quod sic contra aliquos.

Pensionis diffinitio traditur. I.36.163

Vt per Gigantem, quæ parum differt à diffinitione Corrasij. ibid.163

Quæ defenditur. ibid.164

Reiectis aliis. ibid.165

Et aliis relatis. ibid.166

Et melior diffinitio refertur. I.37.170

Pensio soluenda est ab œconomo vacante beneficio, ex fructibus. I.39.188.

Et sequestrato beneficio à sequestro. ibid.189

Pensio soluenda est inter antecessorem, & successorem in beneficio pro rata temporis quo quis possidet & gaudet fructibus. ibid.190

Pensio constituta super fructibus, & distributionibus præbendæ, pro tempore vacationis, seu quos beneficiatus non lucratur, an sit soluenda à Capitulo eos percipiente. I.41.206.vsque ad n. 220

Pensio debet solui in loco beneficij nisi aliud reseruatione expressum sit. I.44.233

Sed si pensionarius non esset ibi, vel alias in loco destinatæ solutionis, vel procurator eius, pensionem debens non esset in mora, seu culpa. ibid. 234.

Quamuis ad sciendum vtrum ille reperiatur, deberet fieri proclama. ibid.235

Pensio extinguitur morte pensionarij. ibid.239

Nec potest transferri, nisi quando adest clausula transferendi. ibid.240

Pensio etiam reseruata transfertur in alium de consensu pensionarij, & eam soluentis, authoritate Papæ. I.46.251

Etiam in vim priuilegiorum. ibid. 252. cum seqq.

Pensio prima extinguitur per translationem, & noua creatur. ibid.255

Resolutio Rotæ. ibid.256.& seq.

Pensiones reseruatæ in persona, & capite vnius ad commodum alterius per cuius obitum expirent traditur. I.47.261.& seqq.

Et

Index.

Et reſoluitur expirare per mortem vtriuſque.
Penſio impoſita etiam à Papa ex falſa cauſa eſt nulla. I. 51. 280
Penſionis aſſignandæ cauſas qui Doctores tradant, ponitur remiſſiue. I.53.317
Penſio impoſita ſine cauſa per inferiorem à Papa nulla eſt. ibid.321
Maxime ſi in fraudem Canonis conſtitueretur incapaci beneficij. ibid.322
Penſio præſumitur in fraudem impoſita niſi appareat de cauſa. ibid.323
De qua debet conſtare. ibid.324
Nec ſufficeret aſſertio Epiſcopi. ibid.325
Penſio debet commenſurari cauſæ, vt non excedat. I. 54. 328
Alias non eſſet nulla in totum, ſed reducenda,vt donatio remuneratoria excedens merita. ibid.329
Penſiones impoſitæ per Epiſcopum,an tranſeant ad ſucceſſores in beneficio. ibid.330. cum ſeqq.
Penſio ab Ordinario imponi nequit, in permutatione beneficiorum, ad coæquandos fructus ex pactione partium, contra aliquos. I.55.344.cum ſeqq.
Nec refundi pecunia. ibid.347
Reprobata ſententia Vgolini. ibid.348
deciſio Rotæ. ibid.349
Penſio conſtituenda eſt in quantitate,& non in quota, I. 57. 362
Et ita obſeruat Papa. ibid.363
Et ita inferiores à Papa non poſſunt reſeruare penſiones in quota. ibid.364
Licet de iure communi ſecus. ibid.365
Penſio moderata eſſe debet. I.58.366
Alias ad debitam quantitatem reducenda eſt. ibid. 367
Et declara, vt ibid.368
Et in quanta quantitate. ibid.370.& ſeq.
Penſio non imponitur in parochialibus non excedentibus centum ducatos. ibid.372
Et qualiter ducati intelligantur. ibid.373
Penſio ſi excedit 100.ducatos in parochiali ſolet reſeruari pro quantitate excedenti. 374
In Penſione ſuper parochiali ſolet apponi clauſula dummodo remaneant 100. ducati pro Rectore.ibid. 375
Et aliquando non, vt ibid.376
Penſio nunquam cenſetur impoſita ſuper incertis, & diſtributionibus, niſi expreſſe dicatur. ibid.379
Et amplia, vt ibid.380.vſque ad n.387.& 390
Penſio reſeruata ſuper diſtributionibus poteſt transferri vigore priuilegiorum dantium facultatem transferendi penſiones reſeruatas ſuper fructibus, reditibus, & prouentibus. I.59.391
Et deciſio Rotæ. ibid.392
Penſio imponi non ſolet in Epiſcopatibus non excedentibus mille ducatos. ibid.393.cum ſequent.
Penſio in Epiſcopatibus Hiſpaniæ ſolet reſeruari vſque ad tertiam partem. ibid.395
Et clauſula apponi ſolita traditur, vt ibid.396
Penſio non ideo erit diminuenda, ſi attento tempore gratiæ remanebant centum Rectori deducta penſione, etiam ſi poſtea contingat aliquibus annis non remanere. ibid.399
Et limita, vt I.60.400
Penſio pure & abſolute reſeruata,quæ eſt ſurreptitia ob malam expreſſionem valoris,beneficij, vel alias eſt nulla in totum. I.62.417
Penſio reſeruata cum narratiua quod tantam partem non excedit, ſi excedit eſt in totum nulla. ibid. 418. cum ſeq.
Penſio impoſita vltra poteſtatem imponentis eſt nulla in totum,& ratio traditur. ibid.430.& ſeq.
Penſio reſeruata à Legato vltra tertiam partem habente facultatem illam reſeruandi vſque ad tertiam partem eſt nulla in totum. ibid.432
Et declarat, vt ibid.435
Penſio reſeruata Motu proprio non eſt iuſtificanda. I. 71. 491
Quod procedit etiam in impoſitis ſuper Epiſcopatibus Hiſpaniæ. ibid.492.& 493
Secus ſi non Motu proprio, vt ibid.494
Penſio ſi aſſignatur Motu proprio, ex aliqua cauſa quæ non ſit vera,Motus proprius facit gratiam valere non obſtante ſurreptione.ibid.499.vſque ad n.503
Penſio ſi aſſignatur Motu proprio propter merita in genere valet gratia,licet cauſa falſa ſit. ibid.504
Penſio peti non poteſt ab eo, qui non eſt vel ſucceſſor iuris,vel poſſeſſionis conſentientis. I.72.512
Penſione ſemel impoſita non poteſt poſtea in iudicio executionis allegari reſignantem nunquam habuiſſe. ius. ibid.515
Penſio ſecunda non valet, non facta mentione de prima. I.75.561
Et amplia, vt. ibid.562.& 564
Et deciſio Rotæ. ibid.563
Penſio an ſalua conſcientia exigi, & ſolui poſſit literis non expeditis non ſtante clauſula quod ſola ſignatura ſufficiat. I.233.34.cum ſeqq.
Vbi affirmatiue reſoluitur.
Et ſola ſupplicatio ſufficit in foro conſcientiæ, vt quis ſit tutus. ibid.37
Quod hodie ceſſat poſt clauſulam apponi ſolitam tempore Gregor.XIII. ibid.39.& 40
Et Sixti V. ibid.41.& 42
Et Clementis VIII. ibid.43.& 44
Penſio impoſita ſuper fructibus Canonicatus Corduben.Nec non præſtimonij illi annexi mortuo poſſeſſore tota ſolui debet à ſucceſſore in Canonicatu, & nihil à ſucceſſore in præſtimonio. I.419.459
Penſionis tranſlatio non valet, niſi literæ facultatis fuerint exhibitæ coram iudice. I.639.11
Aut ſaltim proceſſus fulminatus in quo literæ ſint inſertæ. ibid.12
Vel ſupplicatio ſignata, vt. ibid.13
Quamvis Gambarus aliter dicat. ibid.14
Penſionarius non tenetur dicere officium divinum.I.27. 65.& 66
Hodie tamen tenetur ad officiū paruū B.Mariæ.ib.67
Ad quod non tenetur percipiens penſionem titulo ſeculari. I.28. 68. & 69
Penſionarius ex communicatus, non facit ſuos reditus penſionis. I.33.130.cum ſeqq.
Niſi ſit penſio reſeruata in ſtipendium,quæ etiam reſeruata excommunicato valet. ibid.133
Penſionarius tenetur pro rata ſoluere ſubſidium & excuſatum, & alia onera impoſita reſpectu fructuum. I. 37. 171
Et limita, vt ibid.172
Penſionarius tanquam creditor, præfertur Eccleſiæ Cathedrali in Pontificali,& ornamentis pro penſionibus debitis ab Epiſcopo defuncto. I.41 204.& ſequ.
Penſionarius præfertur in fructibus beneficij quibuſuis creditoribus. I.44.236
Penſionarius exiſtens in quaſi poſſeſſione exigendi, non tenetur in poſſeſſorio oſtendere literas reſeruationis, nec alias qualitates verificare. I.66.446
Penſionarius, quando agitur de nullitate penſionis in petitorio,tenetur verificationem facere,etiam ſi ſit in poſſeſſione exigendi. ibid.456
Penſionarius quando agitur de nullitate,tenetur iuſtificare ſuam gratiam, maxime vbi penſio fuit reſeruata ſub conditione aliqua. I.67.457.& ſeq.
Et deciſio Rotæ. ibid.459
Penſionarius exiſtens in quaſi poſſeſſione exigendi, ſi penſio fuerit reſeruata dummodo mille remaneant pro Epiſcopo,in poſſeſſorio non tenetur probare remanere,ſecus ſi Epiſcopus agat petitorio. ibid.461

Index.

Penſionarius vbi agitur in petitorio tenetur iuſtificare conditionem ſub qua penſio fuit reſeruata. ibid. 463. & ſeq.

Penſionarius exiſtens in quaſi poſſeſſione exigendi penſionem per annos 30. in petitorio non debet iuſtificare conditionem, & narrata in reſeruatione, & ibi ratio traditur. I.70.478

Penſionarium debere verificare conditionem reſeruationis penſionis, intelligendum eſt, in caſu nullitatis, ſi conditio non eſt vera; ſecus in caſu reductionis. ibid.484

Penſionarius tenetur probare poſſeſſionem, vel bonum ius illius qui primo conſenſit penſioni, niſi eſſet eius ſucceſſor in iure illius. I.71.511

Penſionarius ſi allegaret nullitatem, ſurreptionem, vel aliam exceptionem requirentem altiorem indaginem debet remitti iudicio Ordinario. I. 72.547

Penſionarius vt poſſit declarari incidiſſe in excommunicationem, quæ requirantur traditur. I. 77.575. cum ſeqq.

Permutans & optans bona retento titulo beneficij tenetur ad penſionem. I.38.183

Permutatio debet fieri authoritate ſuperioris, & licet clerici inter ſe tractare de permutando valeant, per ſe tamen permutare beneficia nullo modo poſſunt. II. 275.56

Alias permutatio propria authoritate facta erit ſimoniaca, & nulla. ibid. 57

Et ſua beneficia perdunt qui ea ſic permutant, quia illis priuantur per ſententiam. ibid. 58

Imo ex extrauaganti cum deteſtabile de ſimonia videntur illis priuari ipſo iure, & incurrere excommunicationem contra aliquos. ibid. 59

Permutatio debet fieri ex cauſa, nam ad eam iuſta cauſa requiritur, quam Epiſcopus diſquirere, & cognoſcere debet. II.274.44

An debeat fieri ex cauſa neceſſitatis, ſeu vtilitatis Eccleſiæ; an vero poſſit fieri ex ſola expedientia, & vtilitate perſonarum, quæ redundat in vtilitatem Eccleſiæ, quamvis ad hoc, vt ſuperior teneatur admittere permutationem, requiratur cauſa neceſſitatis, vel magnæ & euidentis vtilitatis Eccleſiæ. ibid. 45

Permutationem expedire non poteſt Epiſcopus, ſi beneficia ſunt reſeruata, quorum permutationi ſolus Papa authoritatem interponit. II.277.82

Pro quo allegatur extrauagans execrabilis, verſiculo inhibentes de præbendis, ſed non multum facit. ibid. 83

Verum tamen eſt, quia de beneficiis reſeruatis inferior non poteſt ſe intermittere. ibid. 84

Permutatio facta abſque conſenſu patroni, non eſt nulla ipſo iure, ſed venit annullanda, patrono intra tempus datum ad præſentandum contradicente. II. 231.19

Vbi ponitur deciſio Rotæ.

Quamvis eſſe nullam teneant Bellamera, & alij. ib. 20

Et alia dicta Cabedi reprobantur. ibid. 21

Et idem erit in permutatione facta ſine conſenſu electorum, vel inferiorum collatorum. ibid. 22

Permutatio facta abſque vlla cauſa iuſta, quæ ſaltim redundet in vtilitatem Eccleſiæ, & ad eam ſaltim reductiue pertineat, nulla eſt, ſi coram inferiore à Papa fiat ſufficeret tamen cauſa ex parte vnius permutantium, modo ex parte alterius non ſit in damnum Eccleſiæ conſiderabile. II. 274.49

Quod maxime procedit ſtante conſtitutione 50. Pij V. verſ. ad hoc. ibid. 50

Ex qua iuncta conſtitutione 42. eiuſdem, beneficia ſic permutata coram ordinariis abſque iuſta cauſa, manebunt tanquam vacantia reſeruata, & admittens ſuſpenſus. ibid. 51

Permutationes fieri poſſunt, etiam coram legato à latere, licet ſecus, ſi non ſit de latere. II. 275.61

Permutatio ita demum beneficiorum eſt permiſſa, ſi cui vnita non ſint, nam beneficia vnita permutari non poſſunt. II.272. 23

Quod poteſt intelligi primo de beneficiis vnitis, poſtquam unio ſortita eſt effectum. ibid. 24

Sed beneficium vnitum capitulo poteſt permutari cum alio Petri, vt hoc vniatur capitulo, & illud conferatur Petro, &c. ibid. 25

Et beneficia vnita videntur poſſe permutari inter ſe. ibid. 26

Et intelligitur ſecundo de beneficiis vnitis antequam vnio ſortiatur effectum, quæ etiam permutari non poſſunt. ibid. 27

Non ſolum coram ordinario, ſed etiam coram Papa: nam effectus vnionis non tollitur per prouiſionem Papæ ſubſequentem, niſi ſit facta Motu proprio. ibid. 28

Et niſi permutatio, ſeu reſignatio in fauorem fiat coram Papa cum narratiua vnionis: nam tunc videtur ſuſpendi pro illa vice, etſi non ſit derogatum regulæ de iure quæſito. ibid. 29

Et in reſignationibus, ſeu permutationibus ſolet dari ſuſpenſio vnionum, ſuppreſſionum, & aliarum gratiarum. ibid. 30

Et ſic procedunt declarationes Sacræ Congregationis adductæ. ibid. 31

Permutationem non in fraudem, ſed ex honeſta affectione proceſſiſſe credendum eſt, quia ſuperioris authoritas ſuſpicionem tollit, nec delictum præſumendum eſt. II. 278.100

Niſi in contrarium vrgeant conjecturæ. ibidem, 101

Sed conjecturæ iſtæ, quas adducunt DD. citati, militant reſpectu expectantium, quando erant expectatiuæ, nunc autem cum non adſint expectantes, quia ſunt ſublati per Concilium, iſtæ coniecturæ fraudis permutationum videntur ceſſare. ibid. 102

Permutationes non poteſt expedire vicarius Epiſcopi, niſi mandatum habeat ſpeciale II 276.74

Permutatio non poteſt fieri ex cauſa concordiæ cum alio beneficio, ſi duo litigarent ſuper illo beneficio ab vno ex illis poſſeſſo. II. 272. 20

Permutatio non præſumitur in dubio facta ex iuſta cauſa, nec credetur ordinario dicenti ſe facere illam iuſta de cauſa, niſi probetur illa, ſi non eſt facta cum cauſæ cognitione. II.274.52

Quamvis contrarium teneant Bellam. & Ancharr. quorum ſententia procedet, quando ordinarius in ipſa permutatione enuntiaret adhibuiſſe cauſæ cognitionem. II. 275.53

Et faciunt adducta. ibid. 54. & 55

Permutatio non valet pro tertio. II.272.21.

Et debet eſſe inter duos, non triangularis, vel quadrangularis. ibid. 22

Permutatio non valet, ſi vnus ex permutationibus non habet ius in beneficio, contra Gambarum, & à fortiori non valet facta cum beneficio ficto. ibidem, 19.

Permutatio quando fieret coram ordinario, illis quorum intereſt, ſcilicet patronis, collatoribus, ſeu electoribus inuitis, & contradicentibus, eſſet nulla, ita quod abſque alia caſſatione poterit prouiſio fieri, ni fiat propter neceſſitatem, vel vtilitatem ipſarum Eccleſiarum. II.231.25

Sed ſi fieret per Papam, aut niſi eſſent patroni laici per legatum, abſolute valeret. II.232.24

Permutatione reſciſſa ob contradictionem patroni, abſque cuius conſenſu fuit facta, poſſunt permutantes etiam inuito patrono redire ad ſua beneficia mediante noua collatione, quando non fuerunt in culpa. ibid. 29

Alias ſi eſſent in culpa redire non poſſunt. ibid. 30. & ſeq.

Index.

Adducitur resolutio Rotæ. II.232.31
Nec excusat in proposito ignorantia iuris, cum requiratur ignorantia probabilis. ibid.32
Quamuis contra teneat Bellamera, cuius sententia solum procedet in ignorantia iuris dubij. ibid.33
Et sic quando essent in culpa, patronus posset præsentare, & collator conferre talia beneficia, tanquam vacantia per resignationem. ibid.34
Et idem videtur in resignatione in fauorem corã Papa facta scienter, sine consensu patroni laici. ibid.35
Permutatio solum fieri potest de beneficiis propriis. II. 271.16
Et sic non potest fieri de iure ad rem. ibid.17
Nec de pensionibus. II.272.18
Plura beneficia habens, an omittens officium peccet tot peccata quot habet beneficia, an vero vnum solum. I.135.121.cum seqq.
Pœna suspensionis fuit mutata per Innocent. III. in hanc, quod ordinator, vel successor compellantur ordinato in necessariis prouidere. I.106.18.vsq; ad n.30
Pœna c.pen.& c. per. tuas, de simonia non procedit in proposito. I.107.31
Pœna c. cum secundum Apostolum de præbendis, habet locum in Episcopo ordinante aliquem sine titulo, scienter. ibid.32
Non tamen vbi non fuit in culpa. ibid.33
Pœna Beneficiati non residentis in beneficio residentiam requirente est priuatio beneficij. I.160.128
Debet tamen prius moneri. ibid.129.& seqq.
Nec est ipso facto priuatus. ibid.131
Et Quæ requirantur ad procedendũ contra eum. ib.132
In Pœna priuationis fructuum, non est opus præuia monitione, vt resideat. I.161.145
Et cui debeat applicari. ibid.146.cum seqq.
Pœna in Beneficio curato, seu parochiali, non residentis incurritur ipso iure, ex c. extirpanda, §. qui vero, in fine, de præbend. I.160.133.cum seqq.
Et quid in parochiali annexa. ibid.134.cum seq.
Et an requiratur monitio. I.161.135.cum seqq.
Pœna priuationis fructuum non potest remitti ab Episcopo. I.162.149
Quamuis ante sententiam possit ex causa augere, vel minuere. ibid.150
Et si Episcopus remittat, vel dissimulet, non tenebitur Canonicus fructus illos quos alias fecit suos, restituere in foro conscientiæ. ibid.151.& seqq.
Et quid si Canonicus non haberet fructus quibus priuari possit, puniendus est arbitrarie citra priuationem. ibid.153
Quomodo autem sit procedendum contra non residentes. ibid.154.cum sequent.
Neque trina citatio est necessaria. I.163.160
Pœnarum executio contra Parochos non residentes suspendi non potest priuilegio, licentia, familiaritate, exemptione, appellatione, aut inhibitione. ib.161
Et limita quoad deuolutiuam. ibid.162
Pœna priuationis Beneficiorum, in breui & monitorio contenta, cum solum sit lata ob contumaciam, ea cessante cessat, maxime data absolutione ab illa. I.698.151.& seq.
Pœnitentiarius institutus, statim habet à iure facultatem audiendi confessiones illius Diœcesis & iurisdictionem absoluendi, sicut Parochus, sine noua licentia Ordinarij. I.519.111
Et quilibet fatisfaciet decreto confitendi. ibid.113
Secus erit in alia Diœcesi etiam si confitentes habeant Bullam, vt ibid.114
Nec habet facultatem absoluendi à casibus Episcopo reseruatis, nisi Episcopus ei illam specialiter dederit. ibid.115
Quo casu integras debet confessiones audire. ib.117
Nec potest recusare confessiones audire. ibid.118
Et si recusat poterit puniri. ibid.119
Ab Episcopo etiam sine adiunctis. ibid.120
Penitentiario potest Episcopus committere absolutionem de qua loquitur Concilium. c.6.sess.24.ibid.116
Vbi ponitur decisio Rotæ.
Pœnitentiarius non tenetur ad maiorem residentiam, quam Canonici. ibid.122
Vbi ponitur declaratio S. Congregationis.
Imo censetur præsens in Choro, dum confessiones audit. I.520.123
Actu & vere: non vero dum est in confessionario licèt officium ibi reciter. ibid.124
Et in processionibus & exequiis defunctorum. ibid. 125
Vbi declarationes traduntur.
Pœnitentiaria, ad cuius prouisionem spectet traditur. I. 518.109
Et de Concilio Trident. super ea disponente. ibid. 110
Quod cum loquatur in Cathedralibus tantum, non habet locum in collegiatis. ibid.111
Pœnitentiariæ prouisio ad quem spectet examinatur. I.522.137.cum seqq.& I. 523. 140. cum seq.
Vbi ponuntur decisiones Rotæ.
Limita vbi vacat in mense Apostolico, vel alias est reseruata, vt I.523.144
Neque ad Pœnitentiariæ prouisionem requiritur edictum, neque concursus ex Concilio. ibid.143
Pœnitentiaria potest resignari, sicut aliæ præbendæ etiam in fauorem alterius, dummodo habeat qualitates requisitas, & dari in coadiutoriam. I. 525. 151
Et de eius qualitatibus remissiue. ibid.152
Portionarij Ecclesiæ Abulen. possunt assumi ab Episcopo in familiares sicut Canonici ex statuto Ecclesiæ. I.193.379
Et idem dic in dignitatibus. ibid.380
Portiones tertiæ partis in distributionibus conuersæ, quas absentes amittunt, interessentibus accrescunt in terminis Concilij, cap.3.sess.21.de reform. I.203.459
Non obstante eodem Concilio, cap. 3. sess. 22. vt ibid.460
Quorum vero interpretatio traditur. ibid.464
Possessio beneficij, est quid spirituale, seu annexum spirituali, & ideo ea carenti non licet redimere vexationem. I.8.53
Et resolutio Rotæ. ibid.54
Possessio ex sola signatura, seu supplicatione antea poterat iure capi. I.234.46
Secus tamen hodie, ex constitutione 33. Iulij III. ibid.47
Et decisio Rotæ. ibid.49.cum seqq.
Possessio stante intruso, non potest capi ex monitorio decreto ab auditore cameræ in vim breuis, maxime cùm habeat clausulam, quod si quis senserit se grauatum, &c. vel similem & sic resoluitur in citationem. I.685.41
Possessor Castri, vel Comitatus, ratione cuius competit ius præsentandi, licet nunquam præsentauerit potest præsentare, quia Dignitas seu Castrum semper id ius retinuisse videtur. I.552.9
Et idem est in possessore maioratus. I.553. n. 15. 16. & 17
Vbi ponitur resolutio Rotæ.
Et idem est in Regnis Castellæ, in quibus possessio naturalis & ciuilis statim transfertur in successorem maioratus quamuis alius apprehenderit prouisionem illius. ibid.18
Et limita, vt ibid.19
Possessor Dignitatis, aut Beneficij ad quod spectat præsentatio seu collatio, potest præsentare seu eligere, dummodo Beneficia non sint reseruata, nam tunc non valebit præsentatio, propter decretum irritans. ibid. 20. & 21

Index.

Quod & poſſeſſionem,& fructuum acquiſitionem impedit. ibid.23
Poſſeſſor malæ fidei non facit fructus ſuos. I.558.71
Poſſeſſorij Beneficij cauſa,eſto quod non eſſet ſpiritualis,de ea non poſſet inter clericos laicus cognoſcere, I.8.55 I.78.588
Et reſolutio Rotæ. ibid.56
De Poſſeſſorio proceſſu, & modo procedendi in eo remiſſiue. I.78.588
Poſſeſſio amittitur,& acquiritur ex actu nullo. II.266.324
Et poſſeſſio capta ſine titulo eſt mala & iniuſta, non tamen nulla. ibid.325.
Poſſeſſionem pacificam beneficij, ſeu tituli, & liberum curæ exercitium ſufficit habere in terminis capit. commiſſa,& capitul. licet canon de electione in ſexto,vt prouiſus teneatur ad Sacerdotium promoueri, & currat tempus, de quo. II. 293. 126. & ſequent.
Vbi ponitur declaratio S.Congregationis.
Et reprobatur, ſeu declaratur quædam doctrina Rebuffi. ibid.128
Poſſeſſionem qui accepit ſimoniace, quamuis peccauerit,& fuerit nulla,tamen ſi alias beneficium eſt ſuum, & in eo habet legitimum titulum,poterit illam continuare. II.123.82
Poſſidens beneficium habitum per ſimoniam ſe ignorante commiſſam,habet titulum coloratum, & gaudebit beneficio regulæ de triennali. II.117.15
Poteſtas diſpenſandi in fauorem illius conceſſa,cui datur poteſtas eſt fauorabilis, & large interpretanda. I. 84. 73
Practica Hiſpaniæ in materia penſionum. I.74.530
Præbendæ collegiorum cum ſint inſtitutæ, non vt ſtipendia pro labore, ſed vt præmia meritorum, & in ſuſtentationem pauperum dantium operam literis,& ſic principaliter propter ipſos eligendos, eligentes dignum omiſſo digniori contra ſtatuta Collegij, non ſolum peccarent mortaliter contra iuſtitiam diſtributiuam,ſed etiam tenerentur ad reſtitutionem digniori. II.113.46
Et ſi eligerent indignum,non habentem qualitates,& conditiones requiſitas,tenerentur etiam collegio reſtituere, quod cum illo expendit ipſo non reſtituto, prout tenetur admittere collegium. ibid.47
Præbenda ſemel deputata in Pœnitentialem pro Pœnitentiario,ſeu Theologalem, pro Theologo, non poteſt optari cum vacat,ab alio Canonico.I.522.132
Nec pœnitentiarius poteſt optare aliam,retento officio pœnitentiariæ. ibid.133
Nec dimiſſo, vt ibid.134
Et quidem in Eccleſiis, vbi non optantur præbendæ, ſed præſtimonia illis annexa,traditur, ibid. 135
Præbenda prima vacans poſt Concil. pro quo ſit prius aſſignanda,an pro Theologo, an verò pro Pœnitentiario?remiſſiue. ibid.136
Præbenda lecturæ, vide ſupra *verbo* lecturæ præbenda, & *verbo* lector, & *verbo* lecturæ prouiſio.
Præceptoriæ S.Ioannis Hieroſolymitani ſunt Beneficia. I.18.1.& 2
Præceptoriæ ordinis diui Iacobi, Calatrauæ, Alcantaræ; & ſimilium, ſunt Beneficia. ibid.6.& 8
Præſcriptio immemorialis non cenſetur ſublata, quacunque præſcriptione. I.171.192
Limita, vt I.172.193
Præſcriptio immemorialis requiritur, cum capitulum prætendit prouidere præbendas Eccleſiæ Cathedralis,excluſo Epiſcopo ex conſuetudine,aut quadragenaria cum titulo. I.514.90
Sicut ad hoc, vt inferior acquirat ius conferendi contra ordinarium habentem fundatam ſuam intentionem de iure communi. ibid.91
Præſcriptio immemorialis an ſit neceſſaria, ſi forte in confirmatione ſtatuti eſſet clauſula decreti irritantis, quæ operatur non ſolum, quod ſtatuentes non poſſint illud reuocare,ſed etiam quod non poſsit contra illud induci conſuetudo,niſi immemorialis.I.516.106. & ſeqq.
Præſentatio quid proprie ſit traditur. I.228.15
Præſentari clericum,idem eſt quod exhiberi, & offerri Epiſcopo, nam de abſente præſentatio regulariter non fit, niſi perſona eſſet cognita. ibid.16
Nec valet conſuetudo in contrarium. ibid.17
Quamvis ſi caſu facta eſſet, & admiſſa, valeret. I. 229.18
Et ita poteſt ſaluari conſuetudo. ibid.19
Præſentari quamuis poſsit abſens, vbi notus eſt manifeſte, Ordinarius tamen non tenetur admittere præſentationem. ibid.20
Et vbi admittitur, requiritur etiam acceptatio præſentati intra tempus legitimum,vt. ibid.21
Ad præſentationem reducitur nominatio Vicarij. ibidem 26
Et de nominationibus Vniuerſitatum ad Beneficia, quæ in Galla fiunt. ibid.27
Præſentatio facta à Patrono excommunicato etiam occulto eſt nulla,& illius inſtitutio. I.547.316
Quod procedit in patrono Eccleſiaſtico,nam facta à laico etiam publicè excommunicato valet. ibid.317. cum ſeq.
Poſſet tamen Epiſcopus talem præſentationem factam à laico publice excommunicato non admittere, etiamſi non ſit denuntiatus, nam ſi eſſet, teneretur eam repellere,alias peccaret. ibid.319.cum ſeqq.
Reprobaturque ſententia Bertachini. ibid.320
Præſentatio ſeu prouiſio non poteſt dici habuiſſe effectum, ad effectum acquirendi quaſi poſſeſsionem præſentandi,licet fuerit ſecuta inſtitutio,& prouiſus manſerit in prouiſione,ſi tamen manſit ex cauſa concordiæ ſubſequutæ. I.562.108
Præſentatio vnius ſine aliis, (vbi plures ſunt in quaſi poſſeſsione, præſentandi,) etiam effectum ſortita, non priuat alios quaſi poſſeſsione præſentandi, ſed magis illam præſeruat,niſi fiat animo priuandi illos. I.563.115 & ſequentibus.
Et ibi reſolutio Rotæ.
Et quando dicatur fieri animo priuandi alios. ibid. 117
Præſentatus ab vxore relicta à marito vſufructuaria omnium bonorum,præfertur præſentato ab hæredæ, quia iuſpatronatus tranſit cum vniuerſitate, & in vſum fructuarium omnium bonorum. I.607.21
Intellige vbi iuſpatronatus eſt bonis annexum. ibidem. 22
Limita, vt ibid.24
Præſentatus à pupillo maiore ſeptennio,præfertur præſentato per tutorem, etiam ſi præſentatus à Pupillo eſſet minus dignus. I.631.186
Quamuis alij contra. ibid.187.& ſeq.
Sed communis ſententia tenenda eſt. I.632.189
Præſentare an poſſit tutor ſine voluntate pupilli. ibidem 190
Et reſoluitur poſſe,& eius præſentationem valere,niſi pupillus alium antea præſentaſſet. ibid.194
Idem dic in Curatore Puberis. ibid.195
Nam in his Curatoris poteſtas non attenditur. ibidem 196
Nec patria poteſtas. ibid.197
Præſentatio vbi ſpectat ad filium famil.ſolum, vt quia ipſe eſt patronus, patet præſentare nequit, ibidem 198
Et idem dic in Curatore. ibid.199.& ſequent.
Etiam ſi præſtiterit cautionem de rato. ibid.201
Ad Præſentandum requiritur ſpeciale mandatum. ibidem 202

Index.

Præſentatio literarum vide ſupra, *verbo* literarum originalium.

Præſentatio non ſolum alternatiua, ſed etiam conditionalis, incerta, dubia, & obſcura procedet, dummodo infra tempus datum ad præſentandum purificetur, &c. & ſi venit purificanda per habentem inſtituere, ſtatim dicitur purificata, &c. II. 127. 3

Præſentati debent examinari antequam inſtituantur, vide *verbo*, appellationem non dari.

Præſentatus etiamſi Epiſcopus differat eum inſtituere ſine cauſa, poteſt appellare à grauamine ſibi illato. II. 220. 9

Præſentibus permutare volentibus, & petentibus renuntiationem admitti & collationem fieri, an ſufficeret, ſi Epiſcopus dicat placet nobis, & permittimus. II. 277. 86

Reſoluitur non ſufficere, ſed opus eſſe quod fiat expreſſa renuntiatio, & collatio cõtra Bellameram, &c.

Præſtimonia & præſtimoniales portiones ſunt Beneficia. I. 16. 117. & ſeq.

Quamvis aliqui contra teneant, & alij diſtinguant. ibid. 119

Præſtimonium comprehenditur in expectatiua ad Beneficium ſimplex aut cum cura, vel ſine cura, niſi in certis caſib. ibid. 121

Præuenire non poteſt Ordinarius, in beneficiis reſeruatis. I. 275. 51

Et ratio traditur. ibid. 52

Præuentioni locus eſt inter Papam & Ordinarium, niſi prouiſo obſtet regula de veriſimili notitia, nam tunc eius prouiſio non valet. ibid. 45

Priuatio vbi inducitur à iure, ſeu ex decreto propter actum poſitiuum, Beneficium vacat vbi ſit actus. I. 277. 79

Priuatus cum quis eſt beneficio ipſo iure, etiam in pœnam ſtatim poteſt prouideri contra Lapum & Lancellotum. II. 336. 23. & 24

Et ſic tempus datum ad prouidendum curret à die ſententiæ commiſſi criminis, ob quod quis priuatur beneficio ipſo iure. II. 337. 25

Vnde ſequitur quod ille non habet in eo titulum, nec poteſt illud retinere, ſed tenetur relinquere ei, cui prouiſum eſt. ibid. 26

Priuatus ipſo iure, ſi ſit periturus, an ſit priuandus beneficiis. II. 355. 166. & ſeq.

Reſoluitur cum communi non eſſe priuatum ipſo iure, ſed priuandum, contra Rebuf. & de ſtylo non dari pro periurio priuationem beneficiorum, niſi ſit iudiciale.

Et adducitur reſolutio Rotæ. ibid. 169

Priuatus quod non eſſet iure qui apprehenderet poſſeſſionem, niſi violentiam adhiberet poſſeſſori intelligitur de habente ius in re, ſecus in habente ius ad rem. II. 359. 214

Nam is priuatur eo iure intrudendo, & ingerendo ſe adminiſtrationi beneficij, etiamſi vacet, & nemo illud detineat, quod procedit in quibuſlibet beneficiis & in præſentatis, ſeu nominatis. ibid. 215. & ſeq.

Nec excuſatur ab illa pœna, etiamſi ſit inſtitutus, ſi inſtitutio ſit nulla ex defectu iuriſdictionis, vel alias, quia fuit facta non propoſitis edictis. II. 360. 217. & ſeqq.

Niſi excuſaret error facti, aut iuſta credulitas, vel ſententia ſuperioris declarantis, non eſſe neceſſaria edicta. ibid. 219. & 220

Adducitur reſolutio Rotæ. ibid. 221

Priuilegium Innocent. IV. conceſſum fratribus minoribus, quod ratione itineris, ſeu alterius iuſtæ cauſæ, exiſtentes extra ſuos Conuentus poſſint recitare, non iuxta ordinem breuiarij, an ſit reuocatum per Bullam Pij V. I. 140. 177. cum ſeqq.

Et eſſe reuocatum reſoluitur.

Priuilegium conceſſum per Martinum V. fratribus S. Hieron. quod infirmi & ſenes ſatisfaciant obligationi recitandi, recitando aliquos pſalmos, & alia ſimilia non videntur reuocata, quia non ſunt contra dictam Bullam. ibid. 180.

Priuilegium docentium in ſcholis, an procedat hodie ſtante Concil. in Parochialibus, & Curatis. I. 155. 68. cum ſeqq.

Et quoad Canonicatus, & alia Beneficia reſidentiam requirentia manet incorrectum. I. 156. 85. & ſequent.

Priuilegium Eugenianæ Conſtitutionis, non habet locum in Beneficiis, etiam ſimplicibus, reſidentiam ex fundatione requirentibus. I. 158. 111

Priuilegia perpetua de non reſidendo, conceſſa certis perſonis, ſeu certo generi perſonarum ſunt reuocata per Concilium. I. 182. 266

Et conceſſum Capellanis Regis. ibid. 267

Et referuntur duæ difficultates. ibid. 268. uſque ad n. 277. & I. 183. 283. uſque ad n. 302

Priuilegia regularium, quod non teneantur ſeruare interdicta in aliquibus diebus tantum, ſunt ſublata per Concil. contra aliquos. I. 183. 278. cum ſequentib.

Priuilegium & gratia percipiendi diſtributiones in abſentia, concedi ſolet ad tempus, & prorogari Inquiſitoribus, & miniſtris S. Inquiſitionis Hiſpaniæ. I. 190. 356

Et ibi declaratio S. Congregat.

Priuilegium quod ſcriptores Apoſtolici, dimiſſo officio remaneant Prothonotarij, non eſt in vſu. I. 388. 205

Sed contrarium traditur. ibid. 206

Et quando non eſſet in uſu per regulam reſeruatoriam renouatur. ibid. 208

Priuilegium non operatur antequam innoteſcat priuilegiato. I. 478. 766

Priuilegium de fructibus primi anni beneficiorum vacantium comprehendit etiam vacantia cauſa permutationis. II. 230. 8

Et reprobatur Conſilium 2. Mandoſij. ibid. 9

Probatio conditionis, quod remaneant centum pro rectore, & aliarum debet eſſe concludens & plena. I. 69. 473. cum ſeqq.

Probatio qualis requiratur, pro iuſtificatione gratiæ & verificatione narratorum. I. 669. 224. & ſeqq.

Vbi reſolutio traditur.

Probatio ſemiplena an ſufficiat, pro verificatione clauſulæ conſtito, &c. An vero plena requiratur latiſſime traditur. I. 686. 62. cum ſeqq.

Probare plene tenetur impetrans, ob non publicationem iſtam negatiuam. II. 265. 308.

Nam negatiua debet probare plene per eum qui in ea ſe fundat, ſiue agendo, ſiue excipiendo, ibidem, 309

Et adducitur reſolutio Rotæ. ibid. 310

Et deciſio eiuſdem. ibid. 311

Probari quibus modis poſſit huiuſmodi negatiua, non publicationis remiſſiue. II. 266. 316

Et adducitur reſolutio Rotæ, quod non probetur, niſi per confeſſionem partis, vel, probato, quod literæ non fuerunt expeditæ intra tempus ad publicandum.

Et idem eſt quando fuerunt expeditæ intra tempus, ad finem tamen termini, ita vt non potuerit deferri in tempore ad locum. ibid. 317

Et negatiua non expeditionis literarum probatur ex diligentiis factis in Cancellaria, Camera, & regiſtro ſecreto parte citata. ibid. 318

Probari requiritur eum poſſediſſe, ad probandum execrabilitatem extrauagantis execrabilis de præbendis. II. 282. 42

Et debet liquido conſtare de poſſeſſione incompatibilium ex Rota. ibid. 43.

Index.

Ex qua etiam non ſufficit producere inſtrumenta poſſeſſionum parochialium, niſi probetur perceptio fructuum, vel tantum tempus effluxiſſe, quod ei poſſet pro notabili negligentia imputari. Quæ deciſio ſi requirit actualem perceptionem fructuum, non videtur vera, maximè ſi ingeſſit ſe adminiſtrationi. II.283.44

Probatur non publicationis negatiua, ex non petitione poſſeſſionis infra tempus, & ex eo quod infra tempus datum ad publicandum non habuit reſignatarius collationem, ſine qua poſſeſſio adipiſci non poteſt: nam conſtitutio intelligitur de valida poſſeſſione. II.266.319.& ſeqq.

Vbi ponitur deciſio Rotæ.

Et intrat vacatio ex dicta conſtitutione, ſi non eſt petita poſſeſſio infra tempus, etiam quod reſignatio alias fuerit nulla: nec eſt ſatisfactum per præſentationem commiſſionis ſuper executione literarum, & petitionem executionis earum, niſi copulatiuè etiam concurrat, quod poſſeſſio inſtanter petatur ex Rota. ibid 321

Nec ſatisfit per mandatum de immittendo datum in ipſa collatione, ſeu purificatione gratiæ in forma dignum, ex eadem. ibid.322

Procurator conſtitutus ad acceptandum Beneficia, poterit etiam Curata & dignitates acceptare. I. 83. 48.

Procuratores generales Clerici Hiſpaniæ à Congregatione deputati, reſidentes in Curia Romana, & Regia, non excuſarentur à reſidentia, nec lucrarentur fructus in abſentia, niſi ſtaret Breue Clementis VIII. I.193.375

Procurator ad præſentandum ad beneficium vacaturum poteſt conſtitui, quando daretur poteſtas præſentandi in genere. II.205.19

Procurator ad præſentandum ad beneficium vacaturum, poteſt conſtitui ex iuſta cauſa, ſi patronus haberet ſe abſentare in longinquas partes, quia tunc poterit, authoritate Ordinarij interueniente, aliquem ponere, vt præſentet ad vacatura. ibidem, 18.

Procuratorem ad præſentandum ad beneficium vacaturum, poteſt conſtituere perſona illuſtris, vt Epiſcopus, per cap. ſignificaſti, de iure patronatus, ſecundum vnum intellectum, qui tamen non conuenit illi, nec placet iſta limitatio. ibid. 16.& 17

Procurator generalis, ſeu adminiſtrator negotiorum patroni, poteſt conſtitui ex iuſta cauſa abſentiæ ante vacationem beneficij, cui præſentationem committat; nam tunc valet datio procuratoris, etiam quod vnicam præſentationem haberet. ibid. 21. & ſeq.

Vbi ponitur reſolutio Rotæ.

Quod tamen ſecus eſſet, ſi eſſent nominatæ perſonæ præſentandæ. ibid.22

Procurator non poteſt conſtitui in ſpecie ad præſentandum ad beneficium vacaturum. ibid.14

Non ſolum in beneficiis vacaturis per mortem, ſed etiam per renuntiationem, vel alias. ibid.15

Profeſſio fidei. Vide ſupra *verbo* fidei profeſſio.

Profeſſio facta cum conditione pacto, ſeu modo, de retinendo, ſeu habendo proprio, non valet. II. 75.98

Contra aliquos citatos. ibid.99

Reſpondetur capitulo finali quod clerici, vel voventes. ibid.100

Profeſſio quamvis olim poſſit fieri expreſſa, vel tacita infra annum probationis, tamen hodie ex Decreto Concilij Trident. non poteſt fieri, nec tacita, nec expreſſa, nec quæ obliget Religioni, etiam in genere, non ſolum in Mendicantibus, ſed nec in alia Religione. II.331.4.& 5

Circa quod in permutatione collatio non eſt gratioſa, & libera, ſed neceſſaria: nam admiſſio non eſt neceſſaria. ibid.95

Promotus ſine titulo quas pœnas incurrat. I. 106. 15.

Et quæ pœnæ imponantur per Concil. ibidem, 16.& 17

Promoueri quis poteſt ad Subdiaconatum & Diaconatum, ad titulum Beneficij licèt non lucretur illius fructus, niſi poſt presbyteratum. II.114.116

Prouiſi de quibuſcumque Beneficiis curam animarum habentibus, in manibus Epiſcopi, vel Vicarij, & prouiſi de Canonicatibus, & Dignitatibus, etiam in capitulo, profeſſionem fidei facere tenentur. I. 215.1

Prouiſio ab Ordinario, vel Nuntio (licet male) qui vigore eius prouiſionis, poſſeſſionem ingreſſus eſt, & poſtea vigore nouæ prouiſionis, Papæ literis non expeditis, poſſeſſionem continuat, non obſtat dicta conſtitutio: Sed erit tutus in conſcientia, modo noua prouiſio ſit conceſſa, in forma gratioſa, & non commiſſoria. I.234.n.52.53.& 55

Et eſt tutus ſola ſupplicatione ſignata, vt ibidem, 54.

Prouiſi de Beneficiis, in quocumque menſe vacantibus à Cardinal. Ordinario Collatore habente indultum, non tenentur expedire nouam prouiſionem, ratione indulti. I.275.37.& 39

Et deciſ. Putei, 2. de Præbendis declaratur. ibid. 38.

Prouiſiones factæ per Capitulum, Sede vacante, non conſumunt, nec alterant turnum neutrique computantur, nec Capitulo, nec Epiſcopo. I. 391. 243.

Prouiſus Apoſtolicus de Beneficio vacante, in menſe Martij, vel Septembr. tanquam reſeruato ex eo quod Epiſcopus gaudet alternatiua, non ſolum tenetur probare acceptationem illius, ſed etiam quod Beneficium ſit liberæ collationis, & intellige, vt I. 426.505

Proniſus Apoſtolicus in aliquo ex menſibus Martij & Septembr. qui ceſſante alternatiua ſunt Ordinarij, non tenetur probare quod Epiſcopus reſidebat, in menſibus Februarij, & Auguſti reſpectiuè, vel ſaltem in ipſo menſe Martij, aut Septembr. licet non ex ratione Gonzalez. ibid.507

Prouiſus à Papa, agens contra prouiſum à Nuntio, ad fundandam ſuam intentionem, an teneatur probare valorem narratum, in ſua gratia poſteriori, & ſic excedere valorem 24. duca. I. 502. 193. cum ſeqq.

Et quomodo non teneatur probare exceſſum. I.503. 208.cum ſeqq.

Et qualiter probetur valor Beneficium. I. 504 218.& ſeq.

Prouiſus à Papa de Beneficio vacante in menſe Ordinarij, non tenetur facere mentionem de menſe, contra Gonzalez. I.454.657

Prouiſio Cathedralium olim pertinebat ſolum ad Romanum Pontificem. I.507.6

Prouiſio vero inferiorum Eccleſiarum ad Epiſcopum. ibid.8

Sed poſtea data fuit poteſtas à Papa, cuilibet Collegio eligendi ſibi prælatum, ſiue ſit Eccleſia Cathedralis, ſiue inferior, vt ibid.9

Prouiſio præbendarum Eccleſiæ Cathedralis, pertinet ad Epiſcopum cum conſenſu Capituli, ſecundum primam opinionem. ibid.11

Niſi bona Epiſcopi & Capituli ſint communia ſecundum ſecundam. ibid.12

Vel ad vtroſque ſimul. I.508.13

Quam hodie ſequitur Rota. ibid.14

Et confirmatur, vt ibid.15

Index.

Inter quas opiniones tertia placet, quia communior eſt. I.508..17
Idem de Dignitatibus dicendum eſt. ibid.20
Prouiſio & collatio Canonicatuum, præbendarum & dignitatum Eccleſiæ Collegialis ad quem pertineat, variæ ſunt Rotæ opiniones. I.512.58
Prima quod ad Prælatum, & Capitulum, & non ad Epiſcopum pertineat de iure. ibidem, 59. & ſeqq.
Secunda ad Epiſcopum ſolum. ibidem 62. & ſeqq.
Tertia quod præſentatio, ſeu electio, ſpectet ad capitulum: inſtitutio vero, ſeu confirmatio, ad Epiſcopum. ibid.64.cum ſeqq.
Prouiſus à poſſeſſore, præfertur prouiſo à proprietario. I.552.1.& ſeqq.
Prouiſio à poſſeſſore malæ fidei facta, quamvis non teneat, & ſic inſtitutus ſit remouendus, adhuc tamen prouiſio facta à proprietario, qui non poſſidet non valebit. I.558.73.& ſeqq.
Contra Innocent. ibid.77
Traditurque concordia authoris. ibid.78
Prouiſio facta à proprietario, qui non eſt in poſſeſſione, valet, nullo alio exiſtente in poſſeſſione. I.559.81
Prouiſio facta de Beneficio ſito in Diœceſi vbi Cardinalis habet indultum, eſt nulla etiamſi Cardinalis non prouideret, propter vim decreti irritantis. I. 562.105
Prouiſio Apoſtolica non mutat ſtatum, ſeu quaſi poſſeſſionem iuriſpatronatus, ſeu conferendi. I. 563. 118.& 119
Vbi ponitur deciſio Rotæ.
Prouiſus in caſu collationis (poſt litem ſuper proprietate mota) factæ, ab eo qui antea erat in quaſi poſſeſſione conferendi, non videtur remouendus, etiamſi collator poſtea ſuccumbat in proprietate. I.569.31
Sed videtur probabilius, quod pendente lite ſuper proprietate, poteſt etiam fieri præſentatio, & inſtitutio. ibid.32
Et tenet Congregatio. ibid.33
Prouiſio facta ſpreto patrono, eſt in pendenti, & interim habet implicitum ſtatum, ita vt patrono reclamante, ſit nulla à principio, & ex tunc, eo vero non reclamante, cenſeatur valida à principio, vt ex tunc. I.635.240
Quamvis alij, valere collationem, vt ex nunc, & non vt ex tunc teneant. ibid.241
Prouiſus à Papa, in forma dignum, an vbi Ordinarius, cui ſunt directæ literæ principales, infra 30. dies non confert Beneficium impetranti, ſub prætextu quod non eſt idoneus, vel alias, poſſit recurrere ad ſecundum executorem, vigore alterius Bullæ executoriæ. I.647.59.& ſeq.
Reſoluiturque negatiuè. I.648.61
Cum Rota. ibid.62.& 63
Nec ſic prouiſus iuuabitur regula de triennali. ibid. 64.
Reſpondeturque contrariis. ibid.65.cum ſeqq.
Et an profit ad Nuntium recurrere. I.649.80
Reſoluitur non poſſe. ibid.81.& 82
Et deciſio Rotæ. I.650.84
Cui adhæret Gonzalez. ibid.85
Prouiſio quæ debet fieri de hoſpitalibus, eſt facienda, etiam infra ſex menſes in hoſpitalibus, quæ conferuntur in titulum beneficij. II.210.8
Et quod dicunt DD. quod non eſt tempus ſtatutum ad conferendum hoſpitalia, accipitur de hoſpitalibus, quæ non conferuntur in titulum beneficij. ibid.9
Prouiſionem, ſeu collationem factam non habenti qualitatem requiſitam, licet dicatur valere ſi aliquis qualificatus non petit collationem ſibi fieri, non eſt verum in beneficiis, quæ ſunt conferenda perſonis qualificatis, non ob reſpectum & fauorem perſonarum, ſed Eccleſiæ & beneficij, vt graduatis in communi, vel habentibus talem ætatem, ſeu ordinem. II.100.10
Prouiſus à Papa de ſecundo incompatibili non poteſt excuſare vacationem primi, ex eo quod non expedierit bullas, ſine quibus non poteſt capere poſſeſſionem, ſi per eum ſtat. II.290.104
Prouiſus de parochiali, ſi poſſeſſionem illius aliquando, id eſt ſaltim per duos menſes obtinuit ſine litigio, arctatur conſtitutione cap. commiſſa de electione in 6.& tenetur infra annum ad Sacerdotium promoueri, & ſufficit, quod ſemel cœperit pacificè poſſidere, quamvis poſtea lis moueatur, ſecundùm gloſſam & alios. II.293.117
Sed in terminis d. cap. commiſſa verius videtur, quod etiamſi poſt duos menſes lis ſuperueniat, prouiſus de parochiali nec tenetur ſe promoueri facere, nec arctatur illa conſtitutione, ſaltim ſi adhuc reſtabat tempus ſufficiens ad ſe promouendum. ibid.118
Sed contrarium tenet S. Congregat. etiamſi à principio parochialis ſit litigioſa, vt in declarationibus poſitis. ibid.121
Cui erit ſtandum. ibid.122
Prouiſus ſi aliquis eſſet de beneficio incompatibili, in quo alius eſſet intruſus, non vacabit primum, licet contra intruſum nullam faciat diligentiam pro capienda poſſeſſione ſecundi. II.290. 102.
Etiamſi eſſet monitus & præfixus terminus per ſuperiorem ad faciendam diligentiam. ibidem, 103.
Publicatione alia non eſt opus, cum literæ reſignationis nullæ publicantur, & capitur poſſeſſio, obtento poſtea, perinde valere. II.266.325
Publicationem debet impetrans facere infra ſex, aut nouem menſes, & non infra tres, cum impetratur beneficium coram ordinario reſignatum ob non factam prouiſionem per ordinarium, ſeu publicationem infra tempus conſtitutionis præfixam, contra notata. II.262.287
Et reſtitutio ad publicandum impetrata ante lapſum tempus non ſuffragatur, niſi Papa id intellexerit contra eandem. ibid.288
Publicatio, & apprehenſio, ſeu petitio poſſeſſionis in tempore, eſt pars reſignationis, & ſic qui nititur reſignationi, id probare debet. II.263.299
Vbi ponitur deciſio Rotæ.
Et reſolutio Rotæ. ibid.300
Quod etiam procedit in gratia, & impetratione ob non publicationem. ibid.301
Vbi adducitur reſolutio Rotæ.
Publicatio facienda eſt cum literis, ſeu earum tranſſumpto authentico in manibus. II.262.290
Vbi ponitur formula publicationis, nec opus eſt ipſas literas legere, nec earum datam. ibidem, 291.
Et oportet eam facere in lingua vulgari, quamvis non ſit neceſſarium. ibid.292
Publicatio facta extra tempus conſtitutionis, non ſuffragatur, nec reſtitutio obtenta ad publicandum, ſi fuit impetrata lite pendente, nec de ea fuit facta mentio. II.264.304
Vbi ponitur reſolutio Rotæ.
Publicatio facta in choro coram Canonicis, & Presbyteris dumtaxat, eſt nulla ex Rota. II.262. 294.
Publicatio in reſignatione, ſeu permutatione beneficiorum æquè principaliter annexorum facienda eſt in Eccleſia vtriuſque. II.368.46
Publicatio non valet facta ſummiſſa voce, & in tali loco,

loco, quod plerique eam non intelligunt, sed solum illi qui sunt in testes adhibiti, & si qui fortè propè sint. II.262.293
Publicatio probari potest, non solum instrumento authentico, nempè à notario cum testibus nominatim expressis confecto. II.264.302
Sed etiam testibus. ibid.303
Publicatio præsumitur, quando resignatarius est triennalis pacificus possessor, & ideo ei datur manutentio. II.265.313
Quæ tamen præsumptio non habebat locum in spolio, quando resignans in terminis constitutionis Pij V. agebat spolio contra resignatarium, qui non docebat de publicatione. ibid.314
Nam nec triennalis, nec allegatio Lapi habent locum in spolio. ibid.315
Publicatio quando debeat & constare, & de ea doceri, hodie stante constitutione Gregorij XIII. tantum procedit, quando resignatarius agit ad canonizationem suæ gratiæ, secus quando non vult suam gratiam canonizare, sed tantum nititur excludere vacationem per obitum, de qua in gratia aduersarij. ibid.305
Vbi ponitur decisio Rotæ.
Et resolutio eiusdem. ibid.306
Idem fuit resolutum in causa Abulen. beneficij, fuit tamen dictum, quod ad excludendam vacationem per obitum, contra actorem, qui probauit intentionem suam, debet in cæteris iustificari resignatio, etiam per eum, & possessorem, vt in decisione posita. ibid.307
Publicatio requiritur etiam in vnione valida beneficij resignati, & habet locum constitutio Gregorij XIII. quamvis constitutio Pij V. non procederet in vnionibus. II.262.286
Publicatio si probatur facta non debito tempore, præsumitur non fuisse facta aliàs debito tempore. II. 267.329
Quod procedit, dummodo constet illam publicationem esse factam per resignatarium, seu de eius ordine, non alias. ibid.330
Vbi ponitur decisio Rotæ sic accipienda.
Publicatio vt valeat, debet affigi in valuis Ecclesiæ exemplum continens ea quæ dicta sunt, & debet affigi quædam charta, quæ sufficit quod sit simplex, in qua dicatur, vt in formula posita. II. 262.295
Et sufficit affigi in vna porta, quamvis Ecclesia plures habeat. ibid.296
Praxis tamen habet, vt affigatur copia integra ipsarum literarum, quo pacto pinguius adimpletur forma dictæ constitutionis. ibid.297
Sicut etiam pinguius adimpletur affigendo ipsummet originale. II.263.298
Vbi adducitur decisio Rotæ.

Q

QVadrimestre, vel semestre, vt locus sit deuolutioni non currit quando est lis inter personas præsentatas. I.568.28
Etiamsi lis sit ex vi iurispatronatus. ibid.29
Quidquid dicat Lambertinus, & decisio Rotæ. ibid. 30.
Qualitas narrata, tendens in præiudicium alicuius, etiam quod facilius non inducat ad concedendum verificanda est. I.667.209
Qualitas, & habilitas requisita, requiritur tempore oppositionis, & petitonis. II.49.85.& 86
Qualitas requisita in beneficiis, alias vacantibus, requiritur etiam in vacantibus ex causa permutationis. II.230.6
Et sic beneficia, quæ debentur filiis patrimonialibus, non possunt permutari ad fauorem aliorum. ibid.7
Qualitates considerandæ in præsentatis, & in æquali gradu consanguinitatis, seu alias in paritate vocum an debeant aliis præferri, & in concurrentibus in oppositione qui sunt videndi. II.62.11
Vbi ponitur decisio Rotæ.
Quintanaduennas improbatur dicens, capit. referente, &c. præterea, de præbendis, non esse ante, sed post Concil. Lateranense sub Alexand. III. II.280. 4.& 5
Et cap. eam te de ætate, & qualitate, in quo fundatur, explicatur. ibid.6
Quintanaduennas improbatur dicens, quod si in variis Ecclesiis plures aliquis dignitates consequutus sit, non amittet priorem ipso iure, ex cap. de multa. II.281.9
Quomodo in causis pensionum sit procedendum & narrata verificandum. I.65.442
Et decisiones Rotæ. ibid.443.cum seqq.
Quasi possessio exigendi pensionem, acquiritur per vnum actum solutionis. I.66.450
Etiam facta meru censurarum. ibid.451
Nisi fiat protestatio. ibid.452
Quasi possessio defuncti, seu prædecessoris ad præsentationem, seu collationem sufficit, nam ea transit in hæredem, vel successorem absque noua apprehensione. I.554.33. cum seqq.
Quod intellige, vt ibid 37.cum seqq.
Quasi possessio iuris præsentandi acquiritur ex solo vnico actu. I.556.9.cum seqq.
Et attenditur vltimus, & immediatus status. I.557. 63.
Traduntur que decisiones Rotæ. ibid.64.cum seqq.
Limita si actus vltimus esset factus sine præiudicio iuris alterius, vt I.558.65
Ad quasi possessionis acquisitionem, ad effectum præsentationis, & collationis, & eius validitatem, quæ requirantur, traduntur. ibid.66.& seqq.
Quasi possessio Capituli conferendi Parochiales, Sede Episcopali vacante, non suffragatur ad validitatem collationis, vt Rota resoluit. I. 560. 90. cum seqq.
Et videtur contraria decisio adducta. I.561.94
Quasi possessio præsentandi non acquiritur vbi institutio, aut consummatio secuta esset non præuio edicto, licèt institutus de facto habuisset possessionem. ibid.99.cum seqq.
Limita, vt I.562.104
Et reprobatur sententia Ferreti dicentis, quod status, seu quasi possessio liberæ collationis, non potest induci per collationem factam de beneficio iurispatronatus absque consensu patroni. ibidem, 101.
Quasi possessio prouidendi non acquiritur per prouisiones etiam effectuatas, factas contra decretum irritans, positum in indulto, vel alia dispositione, quia decretum inficit omnia etiam possessionem. ibid.102
Quasi possessio conferendi, seu præsentandi vbi acquiritur aduersus Episcopum, requiritur eius scientia, & patientia, cum eo ipso quod est in possessione Episcopatus, sit in possessione liberè conferendi. I.563.123.& seq.
Et amplia, vt ibid.125.& seqq.
Et in quasi possessione iurispatronatus quamvis non præsentasset, vt ibid.127
Quasi possessio seruitutis cum acquiritur aduersus dominum fundi, qui est in eius possessione, requiritur eius scientia & patientia cum eum possideat tanquam liberum. ibid.128
Quasi possessio exigendi pensionem non transfertur in translatarium, etiamsi ius & proprietas transferatur,

feratur, quia eſt quid facti. I.68.470
Quod de iure ineſt, non poteſt deduci in pactum ad inducendam ſpecialem obligationem, quæ eſt fortior ad excuſandam contradictionem, nec obligatio antidotalis. II.128.18

R

RAtiones & computa bonorum & redituum menſæ & fabricæ, non licet facere dum diuina fiunt, ſaltem manè. I.213.568
Rebuffi dictum refertur, hodie vſum communem obtinuiſſe, quod poſt requiſitionem patroni, maximè etiam eo non conſentiente, permutatio approbatur ab Epiſcopo, & valet. II.232.26
Quod videtur approbare S. Congregat. in declaratione poſita. ibid.27
Sed accipienda erit, quando permutatio fieret in magnam Eccleſiæ vtilitatem. ibid.28
Rebuffi ſententia dicentis, quod ſimoniacus non priuatur ipſo iure beneficiis ante ſimoniam adeptis, ſed eſt opus priuatione. II.119.41
Reædificatio ſub conſtructione, ſeu fundatione comprehenditur. I.609.51
Et ibi an acquiratur iuſpatronatus, ex Eccleſia penitus deſtructa.
Recitare an quis teneatur, etiam ante poſſeſſionem quæſitam. I.132.78
Et ponuntur ſententiæ Doctorum. ibid.79.vſque ad n.83.
Limita niſi per eum ſtet, quominus accipiat. I.133.85. cum ſeqq.
Recitare neſcienti non eſt licitum accipere beneficium ſibi collatum. I.134.97
Quæ ſententia videtur nimis rigida. ibid.98
Recitare an etiam teneatur, habens titulum & prouiſionem beneficij in cuius poſſeſſione eſt alius contra quem litigat, aut neuter. ibid.100
Et diſputatur pro vtraque parte. ibid.101.vſque ad n.104.
Recitare an teneatur beneficium tenens in commendam. ibid.105.& ſeq.
Et ſub diſtinctione reſoluitur.
Et an coadiutor ad id teneatur. ibid. 107. cum ſeqq.
Recitare officium an teneatur pluries, habens plura beneficia. I.135.110.cum ſeqq.
Et reſoluitur negatiuè.
Etiamſi iniuſtè poſſideat. ibid.120
Recitare non tenentur officium Beatæ Mariæ, habentes cum beneficio, ſeu ordine ſacro penſionem, ſed ſatisfaciunt recitando officium maius. ibid.117
Et quid ſit dicendum in penſionario Clerico. ibid. 119
Recitare omittens uno die omnes ſeptem horas, an committat unum tantum peccatum, an vero plura. I. 136. 131. cum ſeqq.
Et reſoluitur, unum tantum committere, & quid in omittente recitare per unum menſem. ibid. 140. & 141.
Et quid in confeſſione ſit explicandum. ibid. 142. cum ſeqq.
Redemptio penſionis non poteſt fieri authoritate Nuntij. I. 25.35
Reditus penſionis amiſsi ob excommunicationem penſionarij remanent ipſi titulari, & ipſi ſunt reſtituendi. II. 93.139
Reductio penſionis non poteſt fieri per inferiorem, in penſione per Papam impoſita. I. 58. 369
Reductio ſive reformatio penſionis poteſt fieri per Ordinarium etiam ſi ea eſſet reſervata per Papam. I. 60. 401
Limita, ut. ibid. n.402
Reductio peti non poteſt ſi computatis funeralibus, & ingreſſu remanet rectori congrua. ibid.403
Reges Hiſpaniæ, quibus Adrianus VI. indulſit jus præſentandi Abbates & alios præfectos, non potuerunt præſentare ante Concilium Trident. ad præfecturas regulares, perſonas ſeculares, nec regulares alterius ordinis, & multo minus poſt Concilium poterunt. II. 66.14
Regiſtrum Apoſtolicum fidem facit ſaltim in curia. I. 74. 534
Regula de infirmis non habet locum in tranſlatione penſionis. I.47. 258
Nec conſtitutio de publicandis. ibid. 259
Et de materia remiſsiuè. ibid. 260
Regula quod datum ob cauſam, cauſa non ſecuta, repeti poteſt, explicatur. I.127.12.cum ſeqq.
Regula de veriſimili notitia ſolum habet locum in vacatione per obitum. I.275.44
Et per quem debeat probari. ibid.45
Et concludenter. ibid.46
Regula de veriſimili notitia, non habet locum in Ordinario, & Legato contra aliquos. ibid. 47. & 48
Et qui de ea tractent. ibid.50
Regula reſervatoria Monaſteriorum, comprehendit Monaſteria electiva. I. 279 118
Et alias dignitates inferiores electivas, & beneficia electiva. ibid. 119.cum ſeqq.
Etiam non facta mentione de electione. ibid. 122. cum ſeqq.
Regula de impetrantibus beneficia per obitum familiarium, habet locum in vacatione per obitum inducta per regulam de infirmis. I.283.168
Nec opus eſt exprimere modum vacationis inductæ, ibid. 169
Regulam reſervatoriam de qua hîc, non habere locum in Cardinalibus tenuit Rota. I. 393. 252
De qua author dubitat. ibid.253.& ſeq.
Nec habet locum in dignitatibus non reſervatis, vt ibid. 255
Regula reſeruatoria dignitatum maiorum poſt Pontificalem, intelligenda eſt de majoribus actu, nec ſufficit erectio in poſterum. I. 395. 257
Secus ſi tempore prouiſionis eſſet actu maior, licèt non tempore vacationis. ibib. 258.cum ſeqq.
Regula menſium non debebat edi, & publicari. I. 415. 439
Quam Sixtus V. publicari fecit. ibid.440.cum ſeqq.
Et de ejus origine. I. 416. 444
Et quo tempore durauerit, & duret. ibid. 446. cum ſeqq.
Regula non ſolum habet locum in vacatione de iure, & de facto, ſed etiam in vacatione de iure tantum, aut de facto tantum. I. 435. 548
Quam limita ſi habens ius ad beneficium, decedat in menſe Apoſtolico. ibid. 549
Regula hæc non procedit in beneficiis Eccleſiæ non numeratæ, ſed receptiuæ, quæ nunquam vacant. ibid. 550
Regula reſeruatoria, an ſicut non comprehendit Cardinales, ſimiliter etiam non comprehendat Reges Collatores. I. 451. 639
Reſoluitur quod non, & quare regula dicat Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, &c. ibid. 640
Regula hæc, an reſervet beneficia ad proviſionem quorumcumque quomolibet pertinentia, ſiue de iure communi, ſiue ſpeciali. I. 452. 642
Regula de menſe exprimendo procedit in gratia ſi neutri, &c. I. 454. 659
Et in noua prouiſione, quando in prima gratia non fuit expreſſus. ibid. 660
Et etiam ſi quis velit capere beneficium per clauſulas generales, ſiue alio quouis modo. ibid. 661
Et in gratia de beneficio vacante non ſolum de iure, &

Index.

& facto,ſed etiam de iure tantum , & de facto tantum. I. 455.662
Et non ſolum in vacatione per obitum , ſed etiam alio quocumque modo in quo intrat reſeruatio regulæ. ibid. 665
Nec praxis Datariæ eſt in contrarium. ibid. 666
Regula de expreſſione menſis non habet locum in beneficiis alias reſeruatis, & in vacantibus in Curia. I.456.668
Nec in prouiſionibus Papæ de beneficiis iuriſpatronatus laicorum. ibid. 669
Nec in præſentatione & inſtitutione, etiam coram Papa. ibid.670
Nec in ſubrogationibus quoad beneficium litigioſum in locum , & eius defuncti , quamvis ſecus in gratia ſi ventri. ibid.671
Nec in gratia reformatoria, ſeu perinde valere. ibid. 672
Et an in prouiſionibus Nuntij, ſeu Legati.ibid.673
Et an etiam Ordinarij. ibid.674
Per Regulam de expreſſione menſis non cenſebitur derogatum Bullæ Sixti IV. & Leonis X. de Canonicatibus , Doctoralibus & Magiſtralibus Hiſpaniæ, & quare. I.457.679.cum ſeq.
Vbi de rationibus Gonçalez.
Regula 10. reſeruatoria videtur ſuperflua. I.480.783
Contrarium tenetur. ibid. 784
Et loquitur de beneficiis vacantibus poſt obitum prædeceſſorum reſeruantium , vt ibid.785
Regula Cancellariæ,quæ ſuperuenit de unionibus non ſortitis effectum,non obſtat,quando aliqua bonorum portio à beneficio eſt diſmembrata , & vnita monaſterio ex Rota. II.395.287
Sed non videtur verum, quia regula etiam de diſmembrationibus expreſsè loquitur. ibid.288
Regula cap.Inquiſitioni,de appellat. quod clauſula in fine poſita refertur ad omnia præcedentia, non procedit vbi eſt diuerſa ratio , nec vbi adeſt maior ratio, quod referatur ad proximiora quàm ad præcedentia , nec vbi conſtat de mente contraria. II.352. 136.
Regula de triennali an iuuet contra Decretum Concilj. I. 40. 88
Vbi reſoluitur negatiuè cum Sanct. Congregat. & Rota. ibid.89
Regula de triennali non habet locum in beneficio vnito. II.367.28
Et ſimiliter nec allegatio Lapi. ibid.29
Quamvis diuerſum ſit in regula de annali , in qua non requiritur titulus, & ſic obtinens beneficium vt vnitum poteſt excipere de regula annali contra actorem , qui illud impetrauit tanquam beneficium, & titulum,quia ex perſona actoris ius metimur.ibid.30 & ſeq.
Vbi ponitur reſolutio Rotæ.
Regula de triennali non ſuffragatur contra Decreta Concil. Trid.ſeſſ.7.c.4.& ſeſſ.24.c.17.ex S.Congreg. II.321.379.
De quo remiſſiuè. ibid.380
Et adducitur alia delaratio S.Congreg. II.322.381
Regula,infamibus procedit,tam in infamia facti,quàm iuris. II.57.9
Regula legis non dubium. Cod.de legibus non procedit, quando lex eadem eſt prohibens & puniens.II. 60. 62
Regula legis ſi forte, ff. de caſtrenſi peculio,non procedit in iudice pro quo iura præſumunt ſtante enuntiatione ſolemnitatum. II. 375.134
Regula reuocatoria vnionum non videtur intrare , ſi ſaltim in parte vnio ſortita fuit effectum. I I. 396. 294
Licèt ſecus ſit in Decretis Concilij Trident. ſeſſ.7. cap.6.& ſeſſ.25.cap.9. ex S.Congregatione,& Rota. ibid. 295. & ſeqq.
Regularia beneficia ſunt manualia , & ad nutum amouibilia, niſi ſint curata, aut electiua. I.10.66.
Reſolutio Rotæ. ibid.67. & ſeqq.
Et ſunt vere beneficia. ibid.69
Regularia beneficia quæ ſint,exponitur. I. 80. 13
Regulares ſecluſo priuilegio,non poſſunt de iure abſoluere à caſibus Epiſcopo non ſolum à iure,verum ſpecialiter per ipſum reſeruatis , contra aliquos. I. 184.303.& ſeqq.
Religioſi Societatis Ieſu, qui emiſerunt tria vota non ſolemnia,non comprehenduntur ſub decreto Concilij 3. I.101.9.
Sed Pius V. illud extendit ad regulares non profeſſos. ibid. 10
Et declaratio S.Congregat. ibid.11
Religionum breuia,ſeu priuilegia, quod earum fratres non poſſint vti Bulla Cruciatæ quoad indultum eligendi confeſſorem , an derogentur per ſequentes Bullas. I. 109. 60. cum ſeqq.
Et reſoluitur non derogari.
Religioſi an ſint omnino incapaces beneficiorum ſecularium, maximè in titulum , & Corraſ.ait , quod præter Eccleſias curatas, & Cathedrales,& aliorum quorumcumque beneficiorum ſecularium , vt temporalium rerum, etiam ex diſpenſatione Papæ incapaces ſunt. II. 69. 38
Certum tamen eſt ex diſpenſatione Papæ eſſe capaces beneficiorum ſecularium etiam in titulum , ſicut poſſunt habere titulum ſuorum beneficiorum regularium. ibid.39 & 40
Sed inquit Corraſ.eſſe capaces temporalium , etiam ex diſpenſatione Papæ. ibid.41
Religioſi ſunt incapaces beneficiorum ſecularium ſimplicium & etiam canonici regulares. II.67.29
Religioſos ex diſpenſatione Papæ eſſe capaces temporalium rerum verum eſt, non ſolum quoad adminiſtrationem,& diſpenſationem , ſed etiam quoad dominium,& proprietatem. II. 69.42
Nam Papa poteſt ex cauſa diſpenſare in voto ſolemni religionis. ibid.43
Quamvis contrarium teneant D.Thom.& alij. ibid. 44
In quo communis ſententia Canoniſtarum,& Theologorum tenenda eſt , quæ comprobata eſt facto Pontificum. ibid.45
Et ratio eſt, nam ſicut in vno voto ſimplici,& iuramento , quorum obligatio etiam eſt de iure diuino, Papa poteſt diſpenſare, ita in voto ſolemni , cuius etiam obligatio procedit ex actu humano. ibid.46
Et obiectioni, quod in voto ſolemni non poſſit diſpenſari ratione traditionis perſonæ , in qua ſolemnitas voti conſiſtit , ſatis fit quod qua ratione poteſt Papa diſpenſando ex cauſa tollere obligationem voti ſimplicis , & iuramenti , & ius ex promiſſione Deo quæſitum,eadem poteſt tollere ius ex traditione quæſitum, & traditionem reuocare. ibid. 47. & 48
Sicut etiam in matrimonio rato poteſt diſpenſare. ibid.49
Renuntiatio patrimonij donati facta antequam ordinetur,non eſt ſimoniaca, & valet. I. 119. 172. cum ſequent.
Renuntiari an poſſit ſtatuto , ſeu priuilegio habenti decretum irritans expreſsè vel tacitè. I. 179. 242. cum ſeqq.
Renuntians beneficium , quæſitum ad præſentationem patroni in manibus Ordinarij neſciente Patrono,& accepta collatione libera ab eo, non videtur ponere Ordinarium in quaſi poſſeſſione libere conferendi. I. 562.110.vſque ad n. 114
Renuntians ſine ſuperioris authoritate,licèt non amittat ius,& proprietatem beneficij,amittit tamen poſ-

Index.

ſeſſionem, quæ facilius amittitur. II.256.235
Circa quod remiſſiue. ibid.236
Et ita videtur procedere deciſio Rotæ relata. ibid. 237
Renuntiare beneficio an poſſit minor, remiſſiuè. II. 236.59
Et an minori in beneficialibus competat reſtitutio, etiam remiſſiue. ibid.60
Ponitur reſolutio Rotæ in iſta quæſtione. ibid. 61
Renuntiare beneficio licet de iure communi infirmus poſſet, tamen hodie non valet renuntiatio infirmi infra 20.dies decedentis ex regul. Cancellariæ de infirmis. II.235.57
Et qui ſcribunt ſuper ea. ibid.58
Renuntiare beneficio proprio regulariter, cuiquam liberum eſt. ibid.44
Hodie tamen in curia non admittuntur abſolute reſignationes Parochialium, & aliorum beneficiorum reſidentiæ, nam dataria vult quod exprimatur per quantum tempus beneficium poſſedit reſignans, ſeu à quo tempore illud obtinet, & ſi tempus eſt breue, reſignatio rejicitur. ibid. 45
Et idem eſt in permutationibus hujuſmodi beneficiorum cum aliis non reſidentiæ. ibid. 46
Qui ſtylus incipit à tempore Gregorij X I V. & hodie regulariter requiritur quod poſſederit per quinque annos, vel circa. ibid.47
Renuntiare non poteſt beneficium obtinens, ſeu cedere in manibus Epiſcopi ad effectum, vt vniatur alicui loco, ſeu Eccleſiæ, & non alias, quamvis contrarium videatur ſupponere Rota in vna Segobien. relata. II.245.157
Renuntiare non poteſt libere beneficio hodie in ſacris ordinatus, præſertim ad titulum illius, nam non poteſt illud reſignare, niſi aliunde habeat, vnde commode vivere poſſit. II. 235. 56
Renuntiare non poteſt maximè in fauorem criminoſus priuatus ipſo iure beneficiis. II.241.124
Et idem erit in privato beneficiis per ſententiam, quæ tranſit in rem iudicatam per quam beneficium vacat. ibid. 125
Quamvis Rebuff. dicat, quod ante executionem poteſt reſignare, quia ſola ſententia non priuat iure, nec poſſeſſione, quod ſolum verum eſt reſpectu poſſeſſionis, qua non eſt privatus ante executionem, & ſic procedit dictum Felini, quod canonicus priuatus per ſententiam non perdit ipſo iure ſtallum in choro, & locum in capitulo: ſed oportet, quod diſtalletur per ſuperiorem, non tamen eſt verum quoad ius, & titulum beneficij, quo ſtatim privatus eſt, & poteſt conferri. ibid. 126. & 127
Renuntiare poterit accuſatus, etiam in fauorem, & renuntiatio valet, etiam non facta mentione de crimine, nec de accuſatione, ſeu inquiſitione aut proceſſu, nec de priuatione. II.240.120
Quia de iure non cauetur, II. 241.121
Limitatur vt non procedat, quando in impetratione facta à tertio in euentum priuationis, fuerit adiecta clauſula, & cum Decreto, quod reſignatio illius cedat in fauorem impetrantis. ibid.122
Ex eo tamen non tollitur Epiſcopo diſpenſandi poteſtas in caſibus in quibus aliàs poteſt, ipſaque diſpenſatio impediet priuationis ſententiam. ibid.123
Renunciare poteſt intruſus beneficio detento propria authoritate, quando eſt intruſus exiſtenter & apparenter carens titulo. II. 257.250
Renuntiare poteſt quis beneficio non ſolum per ſe, ſed etiam per procuratorem. II.242.142
Vbi de procuratore ad reſignandum remiſſiuè.
Renuntiatio beneficij litigioſi, ſi ius anceps ſit, poteſt fieri ſine ſuperioris authoritate. II. 257.249
Renuntiatio cum licentia, ſeu authoritate ſuperioris fieri debet. II.255.219
Aliàs non tenebit in præiudicium Eccleſiæ, aut ſuperioris, tamen in damnum, aut præiudicium renuntiantis, quia ex hoc videtur feciſſe tacitum pactum de non petendo beneficium ſecundum gloſſam, & DD. relatos. ibid. 220
Pro quo faciunt deciſiones Rotæ relatæ. ibid. 221 & ſeq.
Sed verum eſt non tenere, etiam in præiudicium renuntiantis, nec quoad ipſum beneficium valere, ſed adhuc verum habere titulum, & ius in eo, donec ea renuntiatio per ſuperiorem admittatur, ſeu ratificetur. ibid.223
Et ſic de beneficio taliter renuntiato debet fieri mentio in impetratione. ibid. 224
Et adducitur reſolutio Rotæ. ibid.225
Renuntiationem dicitur etiam tenere in præiudicium renuntiantis quoad hoc, vt ſuperior poſſit eum priuare ob delictum ſuum, quia reſignauit ſine conſenſu ſuperioris, ex cap. quod in dubiis de renuntiatione. II. 256.230
Sed ille textus id non probat, ſed tantum renuntiantem in manibus laici, & ab eo denuò ſuſcipientem, quod maius delictum eſt, eodem beneficio eſſe priuandum. ibid. 231
Et deciſionibus Rotæ pro contraria parte adductis. II. 255. 221
Reſpondetur. II. 256.232.& 233.& ſeq.
Renuntiatio facta, & ab aliàs non renuntiaturo, etiam in manibus inferioris, ea intentione & ſpe, vt alicui certæ perſonæ conferatur, ſine pacto tamen, aut conditione, valet, nec committitur vlla ſimonia etiam mentalis. II.246.161
Et ſic non eſt ſimoniacum mandatum ad reſignandum certa beneficia in manibus inferioris à Papa, pure, libere, & ſimpliciter, nec non petendum, & obtinendum de eis prouideri certæ perſonæ, ex Rota, apud Caſſadorum. ibid. 162
Et ſimile ait Rebuffus relatus, ibid.163
Renuntiationem factam ſine authoritate ſuperioris tenere in præiudicium renuntiantis, intelligendum eſt quoad hoc, vt ſuperior poſſit eam approbare, & ratam habere. II.255.226
Niſi ante admiſſionem & ratificationem reuocauerit renuntiationem, nam re integra poterit pœnitere. II.256.227
Et ideo in ſupplicationibus, & in litteris ponitur illa clauſula, *ſine præmiſſo, &c.* quæ operatur vt Papa per eam approbare videatur renuntiationem factam coram non ſuperiori de beneficio illo, & de illo ſic vacante prouidere. ibid.228. & ſeq.
Renuntiatio facta in favorem certæ perſonæ, ſeu vt beneficium alicui conferatur, ſimoniaca eſt, & nulla II. 245.152
Quicquid dicant alij relati. ibid. 153
Quorum opinionibus omiſsis communis tenetur & probatur. ibid.154
Nec poterit inferior conditionem rejicere, & reſignationem ſimpliciter admittere contra aliquos. ibid.155
Vnde reſignatio facta in manibus Legati ſimpliciter, cum mandatum ad cedendum eſſet in fauorem certæ perſonæ, licet eidem prouiderit, fuit nulla, ex Rota contra Rebuffum, & alios. ibid. 156
Renuntiatio facta in fauorem à priuato beneficio ipſo iure, vel per ſententiam ante executionem, vel ab obtinente beneficium alias ſine titulo, erit bona nihilominus, & valida ex clauſulis generalibus, *ſine præmiſſo, ſine alio quouis modo, &c.* dummodo alteri antea non ſit ius quæſitum, II. 241.128
Vbi ponitur reſolutio Rotæ.
In permutatione vero ſecus erit propter clauſulam, quæ in permutationibus apponitur iuxta regulam Cancellariæ 39. ibid.129

Index.

Renuntiatio in fauorem alterius, an esto quod non possit fieri coram ordinario, possit tamen quis consentire, quod suum beneficium conferatur certæ personæ, seu vniatur certo loco, in sui præiudicium, sicut potest absolute consentire, quod prouideatur. II. 246.158.

Resoluitur affirmatiuè.

Et an coram Ordinario fieri possit cessio iuris, litis, & causæ in fauorem collitigantis. ibid. 160

Renuntiatione in tacita, vt quæ fit per adeptionem secundi, etiam requiritur licentia, seu approbatio superioris, alias non vacat primum secundum communem. II. 256. 238

Contrarium tamen tenet gloss. & alij relati. ibid. 239

Renuntiatio literarum ad beneficia seu iuris ad rem, potest fieri absque superioris authoritate. II. 157. 247

Reprobatur tamen dictum Flam. Paris. quod potest quis absque authoritate superioris tacite renuntiare literis beneficiorum vacantium, in quibus per collationem, & acceptationem habet ius in re, non capiendo possessionem illorum. ibid. 248

Renuntiatio tacita duplex est secundum authorem, tacita quædam quæ sine verbis fit facto hominis, & in hac requiritur consensus superioris, sicut in expressa, & ita procedet communis. II. 256. 240

Sufficiet tamen consensus tacitus ipsius superioris in acceptando. ibid. 241

Alia renuntiatio tacita est, quæ à iure iuducitur, & & ipso iure fieri intelligitur, etiam parte contrarium protestante, ut quæ fit per adeptionem secundi incompatibilis, & in aliis casibus, quæ non est vera renuntiatio. ibid. 242

Et in hac contra communem non requiritur licentia seu approbatio superioris, & procedit sententia glossæ. II. 257. 243

Pro quo faciunt iura adducta. ibidem, 244

Renuntiatio vt consistat, debet esse libera, & spontanea, non metu facta, aut per dolum, vel fraudem, licet donec rescindatur, mero iure teneat. II. 244. 143.

Et de renuntiatione sic facta, aut post spolium, & de prouisione metu facta, remissiuè. ibid. 144

Reprobatur sententia Germanij tenentis à Vicario foraneo, ad Episcop. appellari non posse. I. 590. 32

Reprobatur doctrina Sbrocij dicentis non dari appellationem ad Episcopum, à sententia Vicarij generalis, constituti tantum in ciuitate. ibid. 33

Reprobatur doctrina Syuestri & Cechi, dicentium, Vicarium foraneum esse ordinarium, & idem consistorium cum Episcopo, si ad Vniuersitatem causarum sit deputatus. ibid. 34. & 35

Reprobatur sententia Lapi & aliorum, quod siue insimul, siue diuersis temporibus fiat commissio specialis alicui, vel aliquorum requirentium speciale mandatum, & addatur clausula generalis de qua hic, tunc tota iurisdictio erit ordinaria. I. 591. 45

Res dotales, naturaliter in vxoris permanent dominio & eius esse intelligitur. I. 630. 172

Quod intellige quoad spem, quia ad eam sunt reuersuræ. ibid. 173. cum seq.

Reseruatio si impetraretur contra Petrum Oppidi de Arebalo Abul. Diœcesis, & alios eiusdem Diœcesis per illam clausulam generalem possunt conueniri alij ejusdem Oppidi. I. 85. 81

Reseruatio pensionis facta excommunicato non absoluto ad effectum est nulla. I. 33. 130

Reseruatarius in cuius persona fuit pensio reseruata an possit validè eam transferre, & cassationi consentire, etiam sine consensu eius in cuius commodum est. I. 47. 268. & seq.

Et resoluitur affirmatiuè.

Reseruatio expirat per collationem secuta acceptatione sine possessione. I. 330. 2

Item & per prouisionem factam cum sola supplicatione. I. 331. 15

Si ea est registrata. ibid. 16

Et in forma gratiosa, secus si in forma commissoria. ibid. 17

Reseruatio, non comprehendit beneficium ad quod quis est electus, seu collatum non acceptatum. I. 238. 22

Reseruatio de tali beneficio interim facta etiam motu proprio, non impediret acceptationem illius, non obstante d.c. si eo tempore, vt ibid. 40

Reseruati nulli sunt menses, respectu Cardinalis Ordinarij collatoris. I. 274. 34

Etiam in beneficiis spectantibus ad prouisionem prælati & Capituli simul. ibid. 35

Et ponitur decisio Rotæ. bid. 36

Reseruationes, aliæ dicuntur generales, aliæ speciales, & quæ illæ sunt. I. 275. 56. cum seqq.

Qui de eis tractent. I. 274. 53

Et de tempore quo cœperunt. I. 275. 54. & 55

Reseruationes speciales, in fauorem aliquorum, maximè mentales, iam non sunt in vsu. ibid. 64

Reseruationis potentia, & effectus, à quibus pertractentur, traditur. I. 278. 112

Reseruatione non continentur Episcopatus, benè tamen Abbatiæ. I. 279. 113. cum seqq.

De intellectu extrauagantis, ad regimen, & an comprehendantur monasteria. ibid. 117

in Reseruationibus factis sub ista forma, reseruamus Beneficia ad cuiuscumque collationem, prouisionem, præsentationem, seu dispositionem spectantia, non comprehenduntur beneficia electiua. ibid. 124. cum seqq.

Reseruatio siue affectio, inducitur Beneficio, per solam appositionem manus Papæ quamvis vtiliter factam. I. 281. 138. & seq.

Et per commendam factam à Papa. I. 282. 140

Limita, vt ibid. n. 150. 151. 152. 154. 177. 186. & sequentib.

Reseruatio Papæ facta ad tempus, vel ex certa causa si illa semel affecit, Beneficium semper manet affectum etiam post tempus. I. 282. 144

Reseruatio Beneficij non euanescit per collationem Papæ inualidam, nec potest Ordinarius illud conferre. ibid. 145

Amplia, vt ibid. 147

Reseruationes plures inducuntur per regulas Cancellariæ, quas summi Pontifices facere solent suo tempore duraturas. I. 286. 190

De quibus hic agendum est. ibid. 191

Reseruationes extrauagantis ad regimen innouantur. ibid. 192. vsque ad n. 196.

Ad cuius effectum non sufficit ius ad rem sed in re. ibid. 197

Quod intellige, vt ibid. 198. cum seq.

Et verba extravagantis, ibi declarans nihilominus, &c. & illa, & ea etiam Beneficia declarantur. I. 387 200. cum seqq.

Reseruatio de Beneficiis, de quibus Ordinarij contra Concilij Tridentini decreta disponunt, in quibus amplificari possint traditur. I. 388. 209

Et limita in Beneficiis de quibus Patroni disponunt. ibid. 210

Et intellige, vt ibid. 211

de Reseruatione Ecclesiarum Cathedralium & monasteriorum qui tractent. I. 387. 212

Et ad quos olim Episcopatuum prouisio pertineret remissiuè. ibid. 213.

Reseruatio Pij V. de qua. ibid. 221. & seq.

An comprehendat Beneficia spectantia ad collationem Episcopi & Capituli simul, & non comprehendere resoluitur, cum Gabriele. I. 390. 223

Reseruatio Pij V. quia personalis expirauit cum ipso. ibid.

ibid. 224 cum ſequent.
Quam non fecit Gregor.XIII.ſed ſucceſſores Pij V. vt ibid. 228
Reſeruatio de qua hic locum habet ſi ad Epiſcopum ſolum ſpectaret electio, nominatio, quamvis collatio & inſtitutio ad alium pertineat, ſeu ſit communis. ibid.230
Non tamen è conuerſo, vt ibid.231.cum ſeq.
Vbi ponitur deciſio Rotæ.
Quæ confirmatur, vt ibid.233
Reſeruatio,an habeat locum vbi ſimultanea eſt prouiſio diuiſa per turnos. ibid.234.cum ſeq.
Reſoluitur quod non.
Nec habet locum vbi collatio Beneficiorum ſpectantium alias ad collationem Epiſcopi, Sede Epiſcopali vacante ſpectat ad aliquem nec reſeruaretur futuro ſucceſſori. I. 391.244
Reſeruatio regulæ 30. de impetrantibus includit Beneficia,ad quæ familiaris habebat ius ad rem. I.398. 278. & ſeq.
Limita & declara, vt ibid. 280.& 281
de Reſeruatione Beneficiorum collectorum, & Subcollectorum,remiſſiuè. I. 404. 344
Et vide ſupra *verbo* beneficia collectorum.
Reſeruatio regulæ 5. non continetur in extrauaganti, ad regimen,licet contineatur in corpore iuris,& qui ſint de ea videndi. I.408.386
Reſeruationes beneficiorum curialium dum curia transfertur,qualiter intelligantur traditur. ibid.387 cum ſeq. & ibid. 391.cum ſeq.
de Reſeruatione Beneficiorum Cubiculariorum, & curſorum Papæ ad regulam 6. qui ſint videndi traditur remiſſiue. I. 409 397
de Reſeruatione Beneficiorum Eccleſiarum Sancti Ioannis Lateranen. Sancti Petri, & aliarum, & titulorum Cardinalium, à Curia abſentium,agitur.ibid. 401
Et an hæc regula ſit ſuperflua. ibid. 402
Et de quibus Epiſcopatibus intelligatur reſeruatio facta. I.410.403
Reſeruatio ſine decreto, an liget manus ordinarij, ita quod eius collatio non valeat. ibid. 408
Et quid cum decreto ante notificationem. ibid.409
Et an non ſolum inficiat titulum, ſed etiam & poſſeſſionem, aut omnia. ibid.410
Et quid ſi decretum ponatur in literis de beneficio vacante in menſe ordinarij. I.413.437
Reſeruatio menſium Apoſtolicorum, & alternatiua pro Epiſcopis reſidentibus traditur. I. 415.438.cum ſeqq.
Reſeruatio ſemper cenſetur præcedere, contingente eadem die vacatione Beneficij, in menſe reſeruato, & prouiſione ordinarij, nec non reſeruatione noſtræ regulæ,cum aliis regulis factæ: etiam ſi prouiſus ab ordinario anteriorem poſſeſſionem haberet,quia tota dies comprehenditur in regula. I.416. 443
Reſeruatio regulæ locum habet in beneficiis vacantibus in menſibus Apoſtolicis, non ſolum vna vice, ſed etiam pluries. I.434.538
Et de verbis regulæ ibi, ad ſuæ voluntatis beneplacitum remiſſiue. ibid.539
Reſeruatio expreſſa ſicut non cadit in beneficio iuris patronatus laicorum, & mixti, ita tacita ex appoſitione manus Papæ. I. 443.592
Vbi deciſiones Rotæ ponuntur.
Reſeruatio hæc eſt perſonalis,& ſic cum conditore expirat, maxime quia eſt facta ad ſuæ voluntatis beneplacitum, quod morte expirat. I. 452.643.& ſeq.
Reſidere vbi debeat habens duo beneficia vnita æque principaliter,vide *verbo* beneficia duo habens.
Reſidentia in omnibus beneficiis etiam ſimplicibus de iure requiritur. I.147.1
Exceptis præſtimoniis. ibid.2
De conſuetudine tamen generali, in ſimplicibus reſidentia non requirur. ibid.3
Et reſolutio Rotæ. ibid.4.5. & 6. vſque ad 9
Quæ autem beneficia requirant perſonalem reſidentiam, & de cauſis excuſantibus ab ea, & qui de ea tractent. I.148.n.13.14.& 15
Reſidere quomodo teneantur Epiſcopi, & Curati,& quanto tempore abeſſe poſſint traditur remiſſiue. ibid. 18
Reſidentiæ obligatio, an ſolum procedat in habentibus vere curam animarum, aut beneficia curata, an etiam in habentibus exercitium Curæ. I. 163. 165 cum ſeqq.
Et reſoluitur affirmatiue.
Reſidere in Canonicatu, an teneatur habens Canonicatum & Monaſterium in commendam. I.169.183
A reſidentia excuſatus, non lucratur fructus, qui non lucrifiunt in abſentia,niſi in caſibus à iure expreſſis. I. 187.340
Reſidere tenentur, non ſolum obtinentes in Eccleſiis Cathedralibus, & Collegiatis dignitates, Canonicatus, aut Portiones,ſed etiam Manſionarij ac Capellani, & obtinentes alia beneficia perpetua & habentia annexum ſeruitium in choro. I.405.475
Reſidere an præſumatur quis in loco, vbi alias reſidere tenetur. I.425.503
de Reſidentia Epiſcoporum ad alternatiuam requiſita. I.460.686
Reſidere in ſua Diœceſi, an dicatur Epiſcopus exiſtens in loco exempto ſuæ Diœceſis, ita ut gaudeat alternatiua. I. 464. 703.cum ſeqq.
Et reſoluitur negatiue.
Reſignans beneficium reſeruata penſione cum habeat ius ad illud incompatibile, debet facere mentionem de obtentis & de illo ad quod habet ius. I. 30. 90. & ſeqq.
Reſignans tenetur ad ſoluendum penſionem ſtante clauſula, quod non poſſit reſignare in fauorem alicuius,niſi facta penſionario intimatione, ac facta obligatione per reſignatarium. I.39.184.& ſeqq.
Reſignans,an ſtante quod penſio reſeruata ſit in totum nulla, poſſit redire ad beneficium, & ſit reſtituendus ad poſſeſſionem diſputatur. I. 62. 434. cum ſequentib.
Reſignatarius non obſtante conſenſu & approbatione iuris reſignationis,poteſt dicere de nullitate penſionis, ſi vult probare non ius, vel facultatem cauſæ. I. 72.514.
Vbi ponitur deciſio Rotæ.
Reſignans beneficium à quo tempore deſinat lucrari fructus. I. 96. 125
Et reſolutio traditur. ibid.126.& ſeqq.
Reſignans,an faciat fructus ſuos,perceptos ante ſcientiam dimiſſionis reſignationis. ibid. 133.cum ſeqq.
Reſoluitur negatiue.
Reſignans dicitur poſſidere, & poteſt inſiſtere poſſeſſioni donec beneficium reſignatario in forma dignum acquiratur. I.97.139
Et ratio traditur. ibid 141.& 142
Reſignans in Canonicatibus & Præbendis, quorum fructus reſidendo lucrifiunt, tandiu eos lucrabitur, quandiu licite inſiſtit poſſeſſioni, & reſidet. I. 99. 169
Reſignare libere beneficium aliquis ad cujus titulum eſt ordinatus quare prohibeatur, ratio traditur. I. 121.197
Reſignare beneficium ſacris initiatus vllo non modo poteſt etiam ſi ad illius titulum non ſit promotus,niſi aliunde habeat vnde viuere poſſit,vt conſtit.Pij.V. ibid.198.
Quam intellige, vt ibid.199
Et quid in Curia ſeruetur. ibid. 200. & ſeq.

Index.

Reſignans ſi moriatur in Curia infra 20. dies licet prouiſio per reſignationem non teneat, ex regula de infirmis, beneficium tamen eſt reſeruatum & affectum Papæ. I.283.158.& ſeq.
Contrarium traditur. ibid.160.cum ſeqq.
Reſignans, in Curia in fauorem, ſeu conditionaliter, ſcienter, nulliter, beneficium vacat per dictam reſignationem, & ſic manet reſeruatum & affectum Papæ. ibid.170
Reprobata ſententia Gulielmi. I. 284. 171. cum ſeq.
Reſignans reſeruata penſione, an poſſit impedire reſignatarium, ne capiat poſſeſſionem beneficij reſignati,& poſſeſſionem captam per dictum reſignatarium, pendente appellatione ab ipſo reſignante interpoſitam, & an id dicatur eſſe attentatum. I. 657. 133.
Reſoluitur eſſe attentatum, ſi de facto impedit, vel opponendo friuolam exceptionem. ibid.134
Et deciſio Rotæ. ibid.135.cum ſeq.
Et reprobatur Flores. ibid.138
Poniturque reſolutio ſignaturæ. ibid.239
Et reprobatur Gonzalez. I.658.140
Reſignantem, num tempore datæ ſit neceſſarium probare aliunde habere congruam, an vero ſufficiat quod eam habeat tempore executionis gratiæ,diſputatur. I.674.276
Et reſoluitur ſatis eſſe, quod de ea conſtet tempore executionis. ibid.277
Reſignatio valida eſt etiam ſtante clauſula, quòd alias reſignatio cenſeatur facta in fauorem penſionarij, ſi ille non agit ad beneficium. I.39.186
Quæ ſolet poni in penſionibus pro Palatinis. ibid. 187
Reſignatio beneficij in fauorem ſcholaris, cum Clericus factus fuerit, ſortitur effectum ſi reſignans ante characterem ſuſceptum moriatur,licet ſecus in tranſlatione penſionis. I.98.161.& 162
Reſignatio vbi conditionalis eſt in fauorem, poteſt reſignans incumbere poſſeſſioni, & omnia pertinentia ratione beneficij exercere,donec reſignatarius capiat poſſeſſionem ſecundum Flam.Pariſ. I.97.142
Sed id eſt falſum. ibid.143.vſque ad n.155
Reſignatio facta ab eo,qui non habet vnde viuere poſſit, etiam de beneficio ante Concilium obtento, eſt nulla. I.121.195
Et amplia, vt ibid.196
Reſignatio cum eſt expedita in forma gratioſa, tunc narratiua de congrua debet eſſe vera tempore datæ. I.674.182
Reſignans beneficium in fauorem alterius in forma dignum,qui non fuit repertus idoneus, non poteſt redire ad beneficium, ſed remanebit vacans liberè per reſignationem, quia ſciuit, vel ſcire debuit illum non eſſe idoneum, niſi probaret diligentiam adhibitam, aut iuſtam ignorantiam, &c. & reſiganti reſeruata ſibi penſione, non valebit etiam reſeruatio. II.233.38
Reſignans beneficium in fauorem alterius reſeruata ſibi valida certa penſione, non alias, & reſeruatio fuit nulla, ob expreſſionem maioris valoris beneficij factam ab ipſo reſignante ſcienter, & ſic culpa ſua, non poterit redire ad ſuum beneficium, ſed ius ab eo abdicatur, nec tenebitur ſucceſſor in beneficio ad ſolutionem penſionis, quamvis reſignatarius qui conſenſit, non poſſit excuſari ab eius ſolutione, niſi fuerit in errore iuſto. ibid.39
Reſignans in fauorem, ſeu conditionaliter, quoties ſcienter nulliter reſignat, per talem reſignationem ius abdicatur ab illo. II.232.36
Ex quo procedit, quod tradit Zauallos citatus. ibid.37
Reſignatarius, quando non habuit collationem, nec bene, nec male, aut eam non habuit ab executore deputato, tunc enim, etſi infra tempus apprehenderet poſſeſſionem, non ſatisfaceret conſtitutioni Gregorij XIII. II.266.326
Quamvis ad publicationem non ſit neceſſarium factam eſſe collationem ab executore. II.267.327
At vbi virtute reſignationis, & literarum facta eſſet collatio reſignatario per executorem, ſiue bene, ſiue male, ſiue valide, ſiue inualide, & ſucceſſiue apprehenſa poſſeſſio infra tempus datum dicta conſtitutione, non videtur illa intrare. ibid.328
Reſignatarius, ſeu ceſſionarius, virtute clauſula, ſiue alio quovis modo, poteſt capere beneficium tunc vacans per obitum alterius, quamvis reſignans, ſeu cedens nullum ius in eo haberet. II.223.35
Et præfertur alteri qui poſtea impetraſſet per obitum, etiam ab eodem, contra Rebuffum. ibidem, 34.
Si quis velit capere beneficium per dictas clauſulas generales, obſtabit regula de menſe, ſi vacauit in menſe reſeruato, nec eſt alias alia ratione reſeruatum, quia erat neceſſaria expreſſio menſis. ibidem, 35.
Reſignationem alicuius volentis in eius manibus beneficium ſuum reſignare, vt de eo prouideat, non poteſt recipere, qui ſolum habet poteſtatem conferendi, vt executor datus ad prouidendum de beneficiis vacantibus, niſi hoc ei nominatim eſſet iunctum. II.258.261
Reſignatio etiam cauſa permutationis publicari debet iuxta conſtitutionem Gregor. XIII. & eius formam per quam conſtitutio Pij V. fuit in totum abrogata. II.260.273
Et ſumma d. conſtitutionis Gregor. ponitur. ibid. 274.
Reſignatio etiam pura eſſe debet,non ſolum à pecunia, ſed etiam ab omni pactione, debet enim eſſe libera, & ſine vllo pacto, modo, vel conditione, alias ſimoniaca eſt, & nulla. II.244.145
Quamvis non eſt confidentialis reſignatio beneficij facta cum pacto, quod reſignatarius ſuffragatur reſignanti, vel alteri in aliqua electione, committitur tamen ſimonia. ibid.146
Reſignatione facta ex cauſa permutationis,ſeu in fauorem, non facta mentione, ſeu ſuſpenſione vnionis, an ſtatim ſubintret vnio. II.273.32.& ſeqq.
Reſoluitur negatiuè, niſi ſit facta ſcienter, quamvis in reſignatione ſimplici ſtatim ſubintret, iuxta quæ accipitur declaratio Sacræ Congregat. adducta.
Et iſta procedunt in vnione de beneficio certo, ſeu beneficiis certis,per quam acquiritur ius ad tale beneficium, ſaltim ad rem. ibid.37
Vnio verè de beneficio primo vacaturo non capit beneficium reſignatum ex cauſa permutationis, ſeu in fauorem. ibid.38
Reſignatio facta cum pacto, quod reſignatarius faciat omnem impenſam in admiſſione, & expeditione literarum penſionis pro reſignante, eſt ſimoniaca, etiamſi poſtea retineat in primo termino ſolutionem penſionis, contra Flamin. Pariſ. niſi fiat cum beneplacito Papæ. II.244.147.& ſeq.
Reſignationem non poteſt admittere vicarius Epiſcopi niſi habeat ſpeciale mandatum. II.257.255
Reſignationes poteſt admittere Capitulum ſede vacante, contra Rebuffum. ibid.256.& ſeq.
Quod procedit non ſolum in reſignatione, quæ fit in reſignantis pœnam, ſed etiam in qualibet reſignatione, contra Flamin. Pariſ. ibidem, 258.
Cuius rationi reſpondetur. II.258.259
Procedit etiam in beneficiis ſpectantibus ad collationem ſolius Epiſcopi. ibid.262

Reſignatio ſi fiat alicuius beneficij in fauorem filij clerici, reſeruata tamen penſione reſignanti ſuper beneficio patris de conſenſu ejus, an intret Decret. Concil. Trident. ſeſſ.25. de reformatione,c.15. verſ. ad hæc. II.40.87
Vbi reſoluitur intrare, & ponitur declaratio S. Congregat.
Reſignationi authoritatem non interponit, qui jure ſpeciali beneficium confert,quoniam deſtituere non poteſt. II.258.262
Reſolutio Rotæ, quod à concordia in beneficialibus licitum eſt recedere ante beneplacitum Sedis Apoſtolicæ. I.124.238
Nec recedens tenetur ad expenſas alterius partis. ibid.239
Reſponſum Ripæ approbatur, electionem factam ſub illa conditione, ſi placuerit Summo Pontifici, irritam fieri, quamvis contra eum teneat Cuchus. II. 127.11
Reſtitutio diſtributionum quotidianarum, ſeu groſſæ Canonicatuum, quæ Canonici alias choro intereſſentes amittunt, ob non recitationem, fabricæ & pauperibus, non vero aliis Canonicis facienda eſt. I.129.36.cum ſeq.
Reſtitutio fructuum amiſſorum ob non ſuſceptum ordinem intra tempus, cui ſit facienda, traditur. I. 227.59.
In Reſtitutione fructuum facienda per condemnatum detrahenda eſt quantitas penſionis antiquæ ſolutæ, licèt non alius quam ipſe conſenſit. I.44.238
Reſtituendi obligatio eſt, ſi eligat aut præſentet dignum omiſſo digniori in Epiſcopatibus, & beneficiis curatis, & aliis quæ ex aliqua lege, vel conſtitutione danda ſunt dignioribus, & magis idoneis: nam cum beneficia ſint inſtituta propter ſeruitium Eccleſiæ,conſtitutio illa quæ eſt juris humani,quod dentur dignioribus, & magis idoneis, facta videtur in fauorem Eccleſiæ, vt ipſa habeat meliores miniſtros, & non in fauorem ipſorum miniſtrorum,&c. II.112.43
Et confirmatur exemplo domini,qui ſuo operi præciperet eligi operarios magis idoneos,&c.II.113.44
Et idem dicendum eſt in cathedris, & aliis officiis publicis, quæ ex lege, ſeu ordinatione debent dari dignioribus. ibid.45
Reſtituendi obligatio non eſt in beneficiis ſine cura,in quibus non eſt peccatum digniorem dimittere. II. 112.42
Reſtitutio an competat minori in beneficialib. vide ſupra *verbo*, renuntiare beneficio, el primero.
Reuocatio in beneficiis manualibus, fieri poteſt ſine cauſa, malitia tamen ceſſante. I.12.88
Non obſtante regula de triennali. ibid.89
Quidquid alij dicant. ibid.90
Reuocatio procuratoris conſtituti ad reſignandum ex cauſa permutationis, vel alias etiam cum juramento valet. I.124.233
Contra aliquos relatos. ibid.236
Quod intellige vt. ibid.237
De Reuocatione curatorum conſtitutorum ad reſignandum beneficia, & de illius intimatione neceſſario requiſita, ac de illius materia, agitur remiſſiuè. I. 603.180

S

SAcrilegi an ſint priuati, ſeu priuandi beneficiis, reſoluitur eſſe priuandos per ſententiam, nam eſt graue delictum, & depoſitione dignum. II. 355.173
Sacrilegi autem inſequentes, percutientes, aut capientes Cardinalem, ſunt ipſo jure priuati beneficiis. ibid.175
Et percutientes, aut capientes ſeu bannientes Epiſcopum. ibid.176
Et etiam procurantes capi Eccleſiaſticos, vt ſuis renuntient beneficiis, aut ne citati vadant ad Curiam Romanam. ibid.177
Quamvis alias percutientes clericum non ſint priuati, nec regulariter priuandi beneficiis, ſed incurrant excommunicationem canonis, ſi quis ſuadente diabolo. ibid.178
De cujus canonis excommunicatione qui ſunt videndi. ibid.179
Qui de ſacrilegis generaliter. II.356.180
Sacrilegi ſunt infames, & impediuntur promoueri. II.355.174
Sanctam Congregationem apparet ſentire, quod capitulum ſede vacante, etiam ſtante Concilio, non poſſet facere collationem parochialium,in quocumque menſe vacarent, etiam ſecluſa reſeruatione beneficiorum vacantium,ſede Epiſcopali vacante, quæ tempore factæ declarationis Toletanæ non ſtabat. II.161.115
Ad quod facit alia declaratio adducta. ibid.116
Schiſmatici hujuſmodi non videntur abſolute, & in vniuerſum excommunicati jure antiquo, quicquid aliqui dicant, nam c. licet de electione loquitur in caſu particulari. II.353.153
Nec cap. firmiſſime de hæreticis probat contrarium. ibid.154
Nec etiam excommunicantur in cap. de liguribus, 23. q.4. nec in c. de ſchiſmaticis. ibid.155
Nec etiam in c.nulli 19.diſt. ibid.156
Nec in c.1. de ſchiſmaticis. ibid.157
Sed quicquid ſit,iam in bulla Cœnæ caſu 1.excommunicantur abſolute Schiſmatici. ibid.158
Schiſmatici non poſſunt etiam de jure antiquo conferre beneficia. ibid.159
Quamvis videatur valere collatio ratione publici officij facta à ſchiſmatico occulto & tolerato. ibidem 160
Schiſmatici non poſſunt ſine diſpenſatione obtinere beneficia, etiamſi ad Eccleſiæ vnitatem redirent, ſed ſchiſmaticus etiam ad vnitatem Eccleſiæ reuerſus, de jure communi ineligibilis, inhabilis, & irregularis remanet. ibid.161
Quod videtur poſſe intelligi de ſchiſmatico publico,ſecus de occulto maxime emendato & converſo qui non videtur inhabilis,ſeu irregularis.II.354.162
Et an requiratur diſpenſatio Papæ, an vero ſufficiat diſpenſatio Epiſcopi. ibid.163.& ſeq.
Reſoluitur requiri diſpenſationem Papæ cum Abbate, licet alias aliter dicat.
Schiſma ſi eſt ſine hæreſi,non videtur jus expreſſum,vbi ipſo facto priuentur beneficiis ſchiſmatici. II.353. 151
Reſpondetur c.nos conſuetudinem,12.diſt.& c. quia diligentia de electione, allegatis. ibid.152
Schiſma vbi eſt cum hæreſi,dicendum eſt idem de ſchiſmaticis,quod de hæreticis & ſunt ipſo jure ſchimatici priuati beneficiis vti hæretici, & vt tales etiam ſunt excommunicati jure antiquo. ibid.150
Scholaſtria, de cujus origine, & officio remiſſiue, conferenda eſt Doctori, vel Magiſtro, aut Licentiatio in Theologia, aut in jure canonico, & alias proniſio eſt nulla. II.54.34
Sufficit autem quod ſit graduatus in qualibet vniuerſitate approbata, licet non ſit ex illis, quæ eſſent in illa regione, in qua eſſet ſcholaſtria ex S. Congregatione. II.55.35
Scientia & patientia ad acquirendam poſſeſſionem, non requiritur ſi ille in cujus præjudicium dicta quaſi poſſeſſio acquiritur, non eſt in poſſeſſione illorum jurium, traditurque ratio. I. 563. 121. & ſeq.

Scientia & patientia illius, de cujus præjudicio agitur, an præsumatur, relinquitur arbitrio judicis. ibid.128. & seq.
Scientia & patientia, ex lapsu longi temporis probatur. I.564.131
Etiam respectu Episcopi, quia tenetur visitare. ibidem 132
Scientia ex conjecturis colligitur & probatur.ib.133
Scientia & patientia præsumpta sufficit ad acquirendam quasi possessionem, & ex præsumpta scientia infertur ciuilis possessionis amissio.ib.134. cum seq.
Et scientia officialium sufficit, vt. ibid.136
Scientia Archiepiscopi vtrum præsumatur in vacatione beneficij in diœcesi suffraganei.& ei currat tempus. II.217.21.& seq.
Scientia ea requiritur in beneficiis, quæ aliquem ordinem habent annexum, quæ necessaria est in ordine annexo. II.53.11
Scientia præsumpta sufficit contra patronum, nec id negant qui dicunt non sufficere scientiam interpretatiuam. II.213.38
Et ad decisiones Putei & Mohed. in contrarium citatas respondetur, quod in proposito non agitur de omissione, vel priuatione juris conferendi, vel præsentandi absolute, sed solum pro ea vice, quod non est maximi præjudicij, immo sufficit scientia præsumpta, etiamsi sit narrata in gratia. II.214.39
Scientia, seu literatura in beneficiando requiritur. II.52.1.
Et illiterati ab ordinibus etiam repelluntur. ibid.2
De qua scientia, & literatura ad beneficia, & ordines requisita, qui sunt videndi. ibid.3
Scientia vnius patroni non nocet alteri, ex Rota. II. 214.40
Et jus præsentandi etiam in vno ex patronis, qui non habuit scientiam, conservari potest, aliis propter scientiam exclusis, ex Rota, cujus resolutio ponitur. ibid.41
Scire exacte non requiritur ad primam tonsuram & beneficium simplex, sed parum sciens, & parum construens est habilis. II.53.7
Scire legere & scribere, licet ad primam tonsuram solum requiratur, tamen ad beneficium, etiam simplex, major sufficientia requiritur, nempe quod sciat legere, construere, & cantare. ibid.4
Imo videtur sufficere quod sciat legere, & construere, vt est praxi receptum, & quod dicitur de cantu, procedet in beneficio seruitorio, modo requirat seruitium personale, quamuis nec in his soleat multum curari de cantu, nec in eo fieri examen, quia vsu & exercitio addisci solet.ibid.5.& 6.
Secularia beneficia, quamuis de sua natura sint perpetua. I.10.70
Tamen per Papam, non vero per inferiorem, possunt ad tempus concedi. I.11.71
Et ex fundatione possunt esse temporalia, & ad nutum amouibilia. ibid.72
Licèt Navarr. contra teneat. ibid.73
Qui tamen admittit posse esse temporalia per Papam, seu immemorialem. ibid.74
Secularia beneficia, etiam ex constitutione, vel statuto possunt esse temporalia,seu manualia. ibid.75
Licèt Nauarr. contra sentiat. ibid.76
Sede Apostolica vacante omnes menses sunt Ordinarij, & tunc Ordinarij possunt prouidere de beneficiis vacantibus in quolibet mense, ante factionem regularum Cancellariæ. I.452.645
Nisi alias sint affecta, vt. ibid.646
Separatio tertiæ partis fructuum pro distributionibus facienda, ex Decreto Concilij Trident. non est ita facienda, vt fiat necessaria dismembratio bonorum, sed sat est, si valor tertiæ partis fructuum ponatur pro illis. I.204.466
Semestre ad impetrandas literas virtute breuis, currit à die adeptæ possessionis, & non antea. I.699.163
Quod intellige, vt. ibid.164. & seq.
Et an elapso, possit postea quandocunque expedire antequam sit tertio jus quæsitum. ibid.166
Et resoluitur affirmatiue:
Et an beneficium eo ipso vacans, à solo Papa prouideri possit: an ab Ordinario. I.700.169.& seq.
Et resoluitur ad solum Papam pertinere. ibid. 171. & seqq.
Seminare intra vas, si vir illud non penetrat, non videtur sufficere ad contrahendum impedimentum incestus, & idem ad rationem adulterij, & diuortij, saltim respectu viri. II.140.103
Quamuis sufficiat ad cõtrahendã affinitatem. ib.104.
Et consummationem matrimonij. ibid.105
Sententiæ latæ contra unum coadjutorem an noceant secundo, & an latæ contra coadjutorem noceant coadjuto. I.262.128
Sententia Adjutoris Cameræ super executione breuis non tollit quin sit apponendum sequestrum lata prima sententia per Rotam in petitorio, & etiam in possessorio. I.696.149.cum seqq.
Sensus moralis in scriptura, non probat aliquid esse de jure diuino. I.4.17
Sententia Ægidij vera videtur, quod quando plures modi vacandi copulatiue narrantur, omnes debent, saltim de facto,verificari,contra alios. II.224.49
Sententia improbatur multorum dicentium Episcopum posse dispensare cum bigamo in minoribus,saltim ubi maxima causa esset dispensandi, aut quoad vsum susceptorum. II.50.13.&14
Sententia Mascardi de probationibus concl.991. alias, n.10. procedet quoad solemnitates requisitas ad actum enuntiatas saltim in genere in literis Episcopi. II.143.38
Ex qua ratione præcipuè procedit decisio Rotæ pen.11. de jure patronatus in nouis, aliàs 423. quæ ait præsentationem probari per solam narrationem Episcopi factam in literis institutionis, quia factum præsumitur solemniter actum, nisi contrarium probetur, quam sequuntur relati. ibid.39
Et intelligitur in Episcopo narrante de facto coram eo, non autem in vicario asserente de facto coram Episcopo, ex Rota. ibid.40
Quæ tamen intelligentia non videtur certa, & difficultatem patitur,ex alias dictis. ibid.41
Sententia prima lata contra possessorem apud Curiam parochialis sequestrabitur, non obstante constit. Pij.V. quia loquitur in prima sententia ordinarij. II. 176.248
Sententia Suarez dicentis ex vi extrauagantis cum detestabile de simonia non incurri ipso facto censuras quæ in antiquioribus juribus erant tantum ferendæ: at depositio non incurritur ipso facto. II.119.42
Sequester beneficia confert,& præsentat. I.567.1
Siue jus patronatus sequestretur de per se, siue uniuersitas in qua continetur. ibid.2
Quamuis alij contra. ibid.3
Et alij voluntarium sequestrum à necessario distinguant. ibid.4
Contra Zechum. ibid.5
Sequester,an colligat fructus nomine alieno & sic non possit præsentare sicut creditor pignoris examinatur. ibid.6.cum seq.
Sequester beneficia confert,data prius in eo capacitate: scilicet,si Clericus est,secus si laïcus. ibid.13
Et idem in præsentatione. ibid.14
Quando jus præsentandi pertinet ad Ecclesiam, seu beneficium. ibid.15
Et quando laicus deputatur sequester Prælaturæ,seu beneficij, solum censetur deputatus ad temporalia. I.568.16

Et de materia ſequeſtri. I.568 17
Sequeſter voluntarius poſſidet, neceſſarius vero non, ſecundum communem. ibid.18.
Licet alij aliter teneant. ibid.19.
Si ſequeſtratio Eccleſiæ, de qua contenditur, non ſit facta, & pendente lite vacatio acciderit beneficij pertinentis ad collationem, vel præſentationem illius Eccleſiæ, Quis debeat tunc conferre dubitatur & reſolvitur. ibid.20. cum ſeqq.
Servitium ad augendum, licet juxta deciſionem Marſicanam poſitam requiratur quod probetur aliquos parochianos deceſſiſſe ſine Sacramentis ob multitudinem incolarum, & miniſtrorum paucitatem. II. 397.4
Obiter advertendum eſt S. Congreg. contrarium cenſuiſſe, vt in declaratione poſita. 2.398.9
Cui ſtandum eſt, quamvis Rota eam intelligat, Epiſcopum ita poſſe ex officio, ſi ſibi extrajudicialiter videbitur ita eſſe opus, & arbitretur, &c. vt in reſolutione poſitum. ibid.10
Simonia committitur, cum proviſio beneficiorum fit pretio, ſeu mercede aliquoque pacto, modo, ſeu conditione, & non gratis. II. 116.1. & 2
Simonia facta proviſio beneficij vitiatur, & eſt nulla ipſo jure impediente illius acquiſitionem. ibid.3
Etiamſi ſimonia ſit facta ignorante prouiſo, contra Felin. & alios. ibid.4
Simonia mentalis non inducit nullitatem, nec obligationem reſtituendi, quia nec ex natura rei, nec ex jure naturali, aut diuino, ſimonia eam inducit, quia nulli fit injuſtitia, cum voluntariè hinc inde detur, nec de jure humano ea introducta eſt in ſimonia mentali, ſed ſolum in exteriori. II.120.54
Et reprobatur ſententia Leſſij, & Suarez. ibidem 55
Simonia mentalis non inducit nullitatem, nec ſimoniacus mentalis tenetur ad reſignationem, vel reſtitutionem, II. 119.45
Licet contra teneant aliqui citati. ibid.46
Simoniaca prouiſio eſt nulla ipſo jure, etiam in eo qui acquiſivit beneficium per ſimoniam cum conſiliario, ſeu amico commiſſam, ipſo prouiſo, & etiam collatore ignorantibus, niſi factum eſſet in fraudem proviſi. II. 116.8
Et etiam ſi collator alias eſſet collaturus, ſi etiam fuit motus conſilio, vel interceſſione illius. ibidem, 9
Simoniaca prouiſio eſt nulla, licet ad beneficium per hujuſmodi ſimoniam quæſitum antea jus haberet, contra Nauar. ibid.13
Et tunc non ſolum vitiatur confirmatio, ſeu inſtitutio, ſed etiam amittitur jus ad rem ex electione, ſeu præſentatione. ibid.14
Simoniaca prouiſio eſt nulla, quamvis illa ſimonia fuiſſet commiſſa cum vno ex multis electoribus, præſentatoribus, aut collatoribus, quorum major pars alias eum elegiſſet. ibid.10
Sed contra videtur deciſio Rotæ.
Vbi quod præſentatio ſimoniaca vnius patroni non vitiat præſentationes aliorum. ibid.11
Concordata. ibid.12
Simoniæ materiam, vide per DD. relatos. II.126.123.
Simonia in beneficiis ſolum eſt de jure poſitiuo ſecundum Canoniſtas. I.3.8.& 9.
Simonia eſt dari pecuniam pro præceptoria Ordinis Sancti Iacobi Alcantaræ, & aliorum. II.18.7
Simonia an committatur & confidentia per promiſſionem factam à Titio de ſolvendo ex ſuo penſionem, conſtitutam ſuper beneficio Ioannis ad fauorem Mæuij reſignantis ſuum beneficium, in fauorem ipſius Titij. II.27.57.vſque ad n.63
Simonia eſt convenire Canonicos inter ſe, ut quicunque eorum eligatur in Vicarium ſede vacante, teneatur diuidere ſalarium aliis Canonicis. I. 574. 16
Simoniace prouiſio beneficij facta, non ſolum eſt nulla, ſed etiam ſimoniaci inhabiles ſunt ad illud. II.120.56
Simoniacus in beneficio, non eſt ipſo jure ſuſpenſus, vt ſimoniacus in ordine, ſed ſolum excommunicatus. II.121.70
Tamen hodie ſunt inhabiles ad beneficia quæcumque ex conſtitutione Pij V. etiam in foro conſcientiæ, contra Nauarrum. ibid.71.& 72
Non tamen ex eo ſimoniacus poteſt dici irregularis, ſicut nec confidentiarius. ibid.73
Simoniaci infames ſunt infamia juris. II.120.57
Non tamen ipſo facto, ſed cum per ſententiam de hoc crimine fuerint damnati, ſecundum Abb. contra aliquos dubitantes. ibid.58. & ſeq.
Et videtur non ſufficere eſſe ſequutam ſententiam ſuper crimine ſimoniæ, niſi in ea imponatur pœna infamiæ, ſaltim ſi ad alias pœnas eſt proceſſum. II. 121.61
Simoniaci redduntur inhabiles ad alia quæcunque beneficia. ibid.62
Etiam in ſimonia conuentionali, ſecundum Rotam. ibid.63
Pro quo facit, quod ſimoniacus etiam in beneficio eſt irregularis, ſecundum aliquos, & committentes confidentiam. ibid.64. & 65
Sed id de jure communi difficultatem habet etiam in ſimonia reali, præcipuè quia iſta inhabilitas non videtur in fine expreſſa. ibid.66
Quamvis ob ſimoniam etiam conventionalem, ſeu pactum ſimoniacum quis reddat ſe indignum ad acquirendum beneficium. ibid.67
Et contrarium tenent alij. ibid.68
Nec eſt verum illud de irregularitate. ibid.69
Simoniacos non eſſe illos qui coacti dant ſportulas pro collationibus, æquum videtur, & praxi conſentaneum, quia non poſſunt reſiſtere, dummodo voluntariè non dent, nec etiam ſoluentes Capitulo in admiſſione ad poſſeſſionem quod ſolum conſuetum eſt. II.124.93
Maximè in foro conſcientiæ, modo non dent pro pretio, nec pro cauſa principali, & immediata beneficij, ſeu poſſeſſionis. ibid.94. & ſeq.
Et licet prouiſio ſimoniacè facta etiam cum ignorantia, & bona fide eſt nulla, id procedit quando beneficium eſt acquiſitum per ſimoniam directè, ſecus in propoſito, vbi non eſt ſimonia directè. ibidem 97.
Et ſic nullitas actus eſt pœna propriè quæ ceſſante peccato ſimoniæ debet ceſſare. ibid.98
Simoniam & confidentiam induci ex mutuo, quando adeſt pactum tacitum, ſiue expreſſum, ceſſante verò pacto non. II.249.170
Quamvis aliqui tenuerint ex mutuo non committi confidentiam etiam ſtante pacto. Quæ opinio certa videtur, quando mutuum fuit factum ante reſignationem, vel in ipſa reſignatione. ibid.171
Vnde etiam renuntiantes beneficia reſeruata penſione ea ſpe, & intentione, vt illa ſtatim redimatur, non committunt confidentiam, nec ſimoniam, niſi pactum interuenerit. ibid.172
Simoniam non committi mentalem, quando intentio renuntiantis, vt beneficium alteri detur, &c. non intendit ad id arctare, & obligare, ſed vt liberè & ſponte fiat: at ſi intendit ad id arctare, non tamen declarat prauam ſuam intentionem, committitur ſimonia mentalis. II 250.184.& 185
Sicut in ſimili dicitur de vſura mentali, quæ non eſt perpendenda ex intentione principali, ſed ex eo quod mutans intendat aliquid ſibi dari gratis, vel non gratis. ibid.186

Index.

Sodomitæ an ſint priuati benficiis ipſo iure, an priuandi: Rebuffus tenet quod ipſo iure. II.357.191
Sed id non eſt expreſſum, nec probatur in iure, ſed quod ſunt priuandi, & deponendi. ibid.192
Et qui videndi ſunt de hoc crmine. ibid.193
Nec etiam eſt expreſſum in iure, quod ſint ipſo iure ſuſpenſi, aut irregulares, contra DD. ibid. 194. & ſeqq.
Sodomitæ ſi ſint clerici, hodie ex conſtit. Pij V. omni priuilegio clericali, omnique officio, dignitate, & beneficio Eccleſiaſtico ipſo iure priuantur,&c. & ſic ſunt ipſo iure depoſiti,& in effectu irregulares. ibid. 196.
Quod procedit etiam in foro interiori ſaltim quoad priuationem executionis officij, & inhabilitatem, ſeu irregulariatem. ibid.197
Solemnitas extrinſeca, an in exemplatione inſtrumenti præſumatur ex antiquitate temporis, remiſſiuè. II. 381.187
Sed huiuſmodi præſumptioni non eſt locus, vbi ex ipſo inſtrumento apparet de contrario, nempe non interueniſſe dictum conſenſum, ſeu ſolemnitatem, aliàs in actu requiſitam. ibid.188.& ſeq.
Vbi adducuntur reſolutiones Rotæ.
Solemnitas extrinſeca licèt aliàs regulariter non præſumatur, etiam enuntiata in inſtrumento, quæ tempore actus veriſimiliter interuenire non potuit parte opponente, tamen pro decreto, vel actu iudicis, in quo enuntiantur ſolemnitates, præſumitur, quod omnia ſint ſolemniter acta, niſi contra probetur. II. 375 123.& ſeqq.
Quod intelligitur,quando cauſæ, & ſolemnitates requiſitæ nominatim, & in ſpecie exprimuntur, ſecus in genere. ibid.126
Sed quod præſumatur etiam pro Decreto, ſi in genere exprimantur ſolemnitates,dicendo in communi cauſa cognita, vel iuris ſolemnitate ſeruata, tenent alij. ibid.127
Et abſolutè Surdus relatus. ibid.128
Conciliantur & concordantur. ibid.129.& 130
Et declaratur quod ait Menochius relatus. ibidem, 131.
Et Romanus, & alij. ibid.132
Solemnitas requiſita in alienatione rerum Eccleſiæ, non deſideratur in conſtitutione penſionis.I.53.318. vſque ad n.321
Solui,an poſſit penſionario pecunia redemptionis contenta ante obtentum beneplacitum Papæ. I.25. 38. & ſeq.
Solutio penſionis præſumitur continuata à tempore reſeruationis, ſtante exactione de præſenti, quod intellige, vt I.70.480.cum ſeq.
Sportulas accipere iudices Eccleſiaſticos eſt contra ius canonicum. II.194.381
Et quando detur valere conſuetudinem in contrarium, vt tenent relati. ibid.382
In quo tamen quod non valeat talis conſuetudo, tenet Abb. & alij dicentes communem. ibid.383
Tamen in propoſito non eſt conſuetudo præſcripta. ibid.384
Et quod tempus requiratur ad eam.ibid.385.& ſeqq.
Sed ſtando in primo fundamento, nulla conſuetudo etiam immemorialis excuſaret. ibid.389
Staphileus dicens in permutatione quæ fit inter beneficiatos de authoritate Epiſcopi, non requiri conſenſum patroni, reprobatur. II.232.25
Status Eccleſiæ vnitæ non alteratur per vnionem ad aliam, ſed debet in ea more ſolito deſeruiri, nempe per vicarium perpetuum, ſi eſt curata,& ſi ſunt beneficia ſimplicia, per vicarium temporalem, niſi in Eccleſiis collegiatis vnitis. II.367.35
De vnitis verò menſæ Prælati, vel Capituli, ſeu quoad ſpiritualia & temporalia, remiſſiuè. ibid.36
Statuentes non poſſunt reuocare ſtatutum à Papa confirmatum, quando concernit fauorem alterius, & quando eſt confirmatum cum præcepto,quod omnino ſeruetur, ex Rota. II.364.12
Et de ſuppreſſione & extinctione beneficij, remiſſiuè. ibid.13
Statuta vel conſuetudo Eccleſiæ, quæ habet nouiter receptos & poſſeſſionem canonicatus, vel præbendæ, teneri ſoluere aliquid, approbatur per Concilium, quando id in vſus pios conuertitur,vt in vſum fabricæ Eccleſiæ,&c. II.123.85
Quamvis de iure communi communis eſſet opinio, valere huiuſmodi conſuetudinem in vſum pium, quando non præceſſit exactio,non tamen ſtatuta imponentia onus recepto, vel recipiendo, etiam in vſum pium. ibid.86
Statutum de cætero non poterit fieri, vt aliquid ſolvatur in vſum pium, niſi fuerit per Papam ex certa ſcientia approbatum. ibid.87.& 88
Nec poteſt poſt Concil. Trid. capi pro rebus piis, quod conſueuit capi pro commodo proprio. ibid.89
Statum quod proſequens litem ſibi motam ſuper præbenda, poſt triennalem poſſeſſionem habeatur pro præſente,difficile videtur. I.151.51
Statutum vel conſuetudo Eccleſiarum,in quibus vltra tres menſes, datur ſingulis menſibus ipſis Canonicis vnus dies pro tonſione barbæ,an ſit reuocatum. I.180.245.& ſeq.
Et reſoluitur eſſe reuocatum, niſi in ſpecie confirmatum.
Statutum ſeu conſuetudo,vt præbenda ſeu groſſa lucrifiat intereſſendo vna hora, vel duabus, aut minori tempore nouem menſium non valet. I.186.329
Sed non ſeruatur in Hiſpania. ibid.330
Et quid in Eccleſia Ciuitaten.obſeruetur. I.187.331
Statuta & conſuetudines Eccleſiarum, concedentia iubilationem deſeruientibus per 40.annos, an ſit contra ius, & derogata per Concilium. I.188.344
Et ibi Sacræ Congreg. declaratio ponitur.
Statutum Eccleſiæ Abulen. quod Doctoralis non procuret, nec acceptet familiaritatem Epiſcopi, nec ea vtatur, maximè vrget. I.192.367
Limita in Portionariis Canonicis, vt ibid. 279. & 380
Statutum eſt in Eccleſia Abulen. quod Canonici adiuuent ad canendum in choro. I.209.524
Statutum quod electio ſiue collatio facta,aliquo contempto,ſit ipſo iure nulla, licet non valeat,quia eſt contra ius,valet tamen ſtatutum quod contractus,& alia negotia Eccleſiæ facta non vocatis abſentibus, non valeant. I.214.576
Studium generale eſt, quod eſt erectum per Papam,Regem, Principem. I.152.56
Et inter alia Salmantinum dicitur approbatum.ibid. 57.& ſeqq.
Studium adire, quot poſſint ſimul de vna Eccleſia, eſt arbitrarium. I.155.67
Studentes in Eccleſiis Cathedralibus, non gaudent dicto priuilegio de percipiendis fructibus in abſentia. I.159.118
Et quid de Canonico Lecturæ ſeu Theologali. ibid. 118.vſque ad n.122
Et quid in Canonico qui in eadem Eccleſia prædicaturus eſt. I.160.123.cum ſeq.
Stylus Curiæ facit ius. II.309.254
Stylus Curiæ ſeruat, quod in diſpenſationibus ſuper impedimento conſanguinitatis,affinitatis, cognationis ſpiritualis,vel publicæ honeſtatis, fiat mentio de copula,& ſtylus facit ius etiam in partibus.II.137.65
Et ita declarauit S.Congregatio Concilij, vt in declarationibus poſitis. ibid.66
Et aduertit additio Nauarri relata. ibid.67
Et P.Ledeſma relatus. ibid.68

Index.

Stylus Curiæ, vt videatur intruſio, quandiu quis eſt intruſus, & percipit fructus indebitè, non procedit in impetrante non habente aliàs bonum titulum, ad cuius vtilitatem & inſtantiam fuit capta poſſeſſio nomine Cameræ, antequam ei ceſſa ſit. II. 361. 240.

Nec etiam in eo, qui ſe intruſit in aliquo beneficio, tanquam vnito acceſſoriè alteri, & ſic non vt titulo, ſi poſtea impetraret in titulum, quamvis procederet, ſi de nouo impetraret vnionem. ibid. 241.

Nec procedit etiam in bonæ fidei poſſeſſore, vt in deciſione Rotæ poſita. ibid.242

Et licet alias contra eam tentum eſt poſſidentem beneficium reſeruatum ex prouiſione ordinarij, etiam cum bona fide, non facere fructus ſuos, etiamſi reſeruatio non ſit clauſula in corpore iuris, nec de certo beneficio, adhuc tamen poteſt in eo procedere ad effectum, vt in impetratione nouæ gratiæ non teneatur facere mentionem de fructibus perceptis, nec ſe ſuper illis componere, &c. II.362.243

Et hoc quod dicitur de bonæ fidei poſſeſſore, videtur poſſe procedere, etiamſi tempore impetrationis nouæ gratiæ dubitet, ſeu habet iam notitiam de ſuo malo titulo, ſi ſtatim confugit ad remedium, & ad Papam pro noua gratia, nec fuit in mora etiamſi interim permaneat in poſſeſſione. ibid.244

Stylus erat etiam tempore Sixti V. non conferre beneficia illegitimis, etiamſi alias fuiſſent diſpenſati, & ſic ratione iſtius ſtyli tunc videbitur neceſſarium exprimere diſpenſationem ſuper defectu natalium in impetratione, etiam quod eſſet executio diſpenſationis. II.31.76

Vt in deciſione Rotæ poſita. ibid.77

Stylus qui ſtabat tempore Sixti V. non conferendi beneficia illegitimis, etiamſi aliàs fuiſſent diſpenſati, hodie non viget, & ideo ſtandum erit reſolutioni ſupradictæ. ibid.78

De quo an in ſecunda diſpenſatione, ſeu gratia, ſit facienda mentio de alia priori, remiſſiuè. ibid.79

Stylus ſaltim decennalis valet contra legem, etiam canonicam ab initio non receptam, ſicut ſtylus iudicis præſcriptus ſpatio 40. annorum valet, contra ius ab initio receptum. II.16.137

Stylus Curiæ facit ius. I.29.87

Et ſi facit ius vniuerſale, etiam in partibus faciet. ibid.88

Subcollectorem (cum ſit delegatus) non poſſe alium ſubcollectorem conſtituere, qualiter intelligatur, accuratè traditur. I.405.359.cum ſeqq.

Subcollector ſi ſucceſſiuè plures ſubcollectores deputauit, in aliqua ciuitate, ita quod eodem tempore vnicus tantum fuit, eorum omnium beneficia ſunt reſeruata. I.406.365

Secus quando eodem tempore ſunt duo, aut plures. ibid.367

Licet vtriuſque deputatio valeat. ibid.368

Limita, vt ibid.369.& 372

Quod intellige ſiue facta ſit vtriuſque deputatio ſimul, ſiue alias. ibid.370. & ſeq.

Subcollectorem ſecundum deputando quis primum tacitè reuocare videtur. ibid.366

Subcollectoris facultas probatur per teſtes, Collectoris autem, per literas. I.407.376

Ad effectum probandi reſeruationem, ſecus quando agitur de probanda facultate ad effectum ſoluendi. ibid.377

Et intellige, vt ibid.378

Subcollector ad eligendum, debet eſſe deputatus cum omni iuriſdictione, nec ſufficit eſſe deputatum vti nudum miniſtrum. ibid.380

Ad effectum reſeruationis.

Subcollector debet eſſe perſona in dignitate conſtituta & qualificata, alias & deputatio erit nulla & reſeruatio ceſſabit. ibid.385

Subſidium & excuſatum, an ſit deducendum de valore beneficij, vt à Nuntio poſſit prouideri. I.500. 174.

Subſtitutus à Vicario, habente facultatem ſubſtituendi poteſt Vicario ſubſtituenti beneficium conferre, quia iure Epiſcopi conferet non Vicarij. I. 600. 145.

Sicut procurator ſubſtitutus poteſt ſubſtituentem præſentare. ibid.146

Subſtitutus à Vicario habente facultatem recipiendi reſignationes, & beneficia conferendi, poteſt conferre beneficia ſubſtituentis reſignantis. ibid.147

Subrogatio gratioſa (quæ eſt dum ipſe Papa ſubrogat) habet vim breuis de capienda poſſeſſione, & ibi quæ dicatur ſubrogatio rigoroſa. I.700.1.& 2

De hac materia multa traduntur. I. 701. 3.& ſeqq.

Subrogatus qui petit immitti in poſſeſſionem, debet probare poſſeſſionem defuncti, de tempore obitus. ibid.7.

Subrogatio gratioſa, ſuffragatur quoad poſſeſſionem, etiam quod beneficium non eſſet litigioſum, vt tenuit Rota. ibid.8.& ſeqq.

Quamvis quandoque aliud ſenſerit. ibid.11.& ſeqq.

Et intellige, vt I.703.15

Subrogationi gratioſæ locus etiam eſt quoad poſſeſſionem, & non requiritur iuſtificatio in beneficio reſeruato, ſicuti in litigioſo, vt in deciſionibus adductis. ibid.21.& ſeqq.

Et declara, vt per eas. I.704.24.& ſeqq.

Vbi reſeruatio eſt notoria, & clara.

Subrogato gratioſè, etiam quoad poſſeſsionem dari mandatum de immittendo, etiam non iuſtificata ſua gratia, fallit: Primo quando ſubrogatio datur in beneficio non litigioſo, vel non reſeruato clarè. I.705. 29.

Secundo fallit quando ſubrogatio fuit data incidenter & acceſſoriè ad gratiam principalem. ibid.31

Quamvis Rota contra tenuerit. I.706.32.& 33

Quam intellige, vt ibid.34

Tertio fallit quando eſt par titulus ab alio productus. ibid.35

Quarto fallit in ſubrogato in ius ſui authoris non poſsidentis. I.707.36

Subrogatio collitigantis ad hoc, vt annulletur omnis alia gratia facta tertio, petenda eſt intra menſem. I. 708.37.

Et qui de hac materia ſint videndi remiſſiuè. ibidem, 38.

Et quandiu dicatur durare lis, videndæ ſunt deciſiones poſitæ. ibid.39.& ſeqq.

de Subrogato in locum illius qui habuit executoriales, remiſsiuè. I.711.3

Succeſſor in beneficio an teneatur ſoluere penſiones decurſas tempore anteceſſoris. I. 39. 191. vſque ad n.202

Reſoluitur teneri.

Et qualiter. I.41.203

Succeſſor poteſt docere de non iure poſſeſſoris, qui conſenſit penſioni. I.72.512

Succeſſor maioratus vel Caſtri, an poſsit præſentare. Vide ſupra *verbo* poſſeſſor Caſtri.

Superioris authoritas ſuſpicionem tollit. II. 278.100

Superiori cuiliber, ad quem gradatim fit deuolutio, non currit ſemeſtre, quod ſibi datur ad conferendum, etiamſi deuolutio fiat à patrono laico, niſi à die notitiæ. II.216.9.cum ſeqq.

Vbi ponuntur reſolutiones, & deciſiones Rotæ.

Superior intelligitur non collator, ſed is qui poteſtatem habet inſtituendi, & deſtituendi. II.257.251

Vt Papa. ibid.252

Et Epiſcopus. ibid.253

Et

Et inferior habens Episcopalem iurisdictionem. ibid.254
Superior intelligitur non solum Papa, sed etiam Episcopus. II.275.60
Supplicatio interposita à lege,& constitutione generali an suspendat interim eius executionem;donec secunda iussio superueniat. Respondequod non cum Manuele Rodriguez contra alios. II.259.272
Suppressio & diminutio,licèt sine causa fieri non possit,tamen ex causa,puta propter diminutionem redituum,benè potest fieri ab Episcopo cum consensu capituli, sicut vnio. II. 363.2
Suppressio, vel diminutio,quod non possit fieri aduertit author, vbi non evenit diminutio, si authoritate Papæ numerus est præfixus,vel confirmatus, vel dignitas creata, etiamsi non adsit clausula decreti irritantis, quamvis secus sit in augmento,quod potest fieri etiam non auctis facultatibus, non obstante confirmatione, si non est clausula decreti irritantis per quam videtur Papa habere pro illicito,quod fieret in contrarium, & animaduertisse ad favorem Ecclesiæ, & obuiare facultati canonicorum. II.363. 8. & seq.
Supplicatio sola iuris proprij vel tertij excluſiui iuris agentis, pro possessione valet ad obtinendam absolutoriam, vt I. 232.23
Supplicatio non probat gratiam, vbi agitur ad illius Canonizationem, secus in absolutoria, & in possessoria. ibid. 24
Et decisio Rotæ. ibid.25
Surreptio datur in Papa & Legato, non in ordinario, sed dicitur prouidere motu proprio & Ecclesiis,non personis, sicut Papa, & Legatus, & sic prouisio ordinarij non potest de surreptione impugnari. II. 132. 3
Quod tamen non procedit, quando Episcopus dispensauerit cum illegitimo vt possit habere beneficium & postmodum tacita prima dispensatione ab eodem impetratur secunda super pluralitate beneficiorum,quæ non valet secundum Seluam. ibid. 4
Sed id est, quando ex iure speciali, & ex dispensatione fit collatio beneficij. ibid.5
Et supponunt falsum,quod Episcopus possit dispensare cum illegitimo super pluralitate beneficiorum simplicium.
Surreptio in vno capite, seu in una parte, non vitiat rescriptum quo ad alia capitula separata regulariter, nisi surreptio sit dolosa: nam tunc vitiat in totum: quod non procedit vbi capitula videntur omnino separata. II. 133.16
Ponitur decisio Rotæ. ibid.17
Tamen quando surreptio in vno fuit causa obtinendi quoad omnia rescriptum vitiatur in totum. ibid. 18
Surreptio non datur in ordinario. II. 207.46
Surreptione non solum non vitiatur gratia beneficialis,sed etiam quælibet gratia ordinarij. II.132.6
Surreptio rescriptorum iustitiæ non datur in Curia propter facilem cursum ad signaturam. II.140.114.
Et idem videtur etiam seruari in rescriptis, & commissionibus emanatis à Nuntio, ad quem recurritur pro reformatione. ibid.115
Surreptitia est remissio secundi homicidij, non facta mentione de remissione alterius, & est nulla. II. 134.28
Et ratio ponitur. ibid.29
Surreptio vitiat gratiam, nedum quando fuit causa inductiua, & finalis gratiæ, sed etiamsi fuit impulsiua, vt quia Princeps alias concessisset, sed non tam facile. I. 667.200
Amplia, vt. ibid.201
Suspectus de hæresi abjurans de vehementi,& publicè pœnitentiatus nō est inhabilis ad beneficia.II.347.87
Suspendere interdictum potest iudex ad aliquem effectum, & etiam cessationem. II. 87.72
Suspensis ab officio, vel beneficio,non possunt beneficia conferri, sed illorum sunt incapaces, prouisioque eis facta est nulla. II.93.1
Quamvis Suarez dicat non esse irritam, sed irritandam. II.94.2
Ponitur decisio Rotæ. ibid.3
Allegatur alia. ibid.4
Et idem est in interdictis personaliter. ibid.5

T

TEmpora quatuor ante Concilium Tridentin. sunt considerandaa, & distinguenda, pro intelligentia materiæ de incompatibilitate beneficiorum, & vacatione vnius per assecutionem alterius, de qua est copiosus tractatus Hoiedæ, cum Doctoribus relatis. II.280.1
Tempora tria alia, ante quatuor illa tempora possunt notari, cum Quintanaduennas. II.281.11
Primum ex Concil.Calced.de quo in c. Clericum, 21. quæst.1. ibid.12
Secundum ex Nicæna Synodo 2. seu 7. generali de qua in cap.1.21. ibid.13
Tertium ex Concilio Vrbani XI. Placentiæ de quo in c.sanctorum, 70.dist.vbi titulorum pluralitas generaliter prohibita est. ibid 14
Antiquitùs enim nemo poterat ordinari sine titulo certæ Ecclesiæ, seu beneficij, in qua Ecclesiastica munia personaliter obiret. ibid.15
Tempus antiquum quod dicatur, aliqui docent debere esse centum annorum. II. 393. 261
Et facit, nam quamvis variæ sint opiniones, quod dicatur antiquum in materia probationis, tamen communis,& magis recepta est, vt requiratur tempus 100. annorum. ibid.262.& seq.
Quod Rota intelligit,quoad instrumenta, & scripturas: in testibus vero illud dicit antiquum, quod excedit 60.annos. ibid. 264& seq.
Vbi adducitur resolutio Rotæ.
Rota tamen alias in instrumento tenuit tempus 99. annor. pro antiquo & sustineri potest,cum in tanto tempore vnus annus parum importet. ibid.266
Et tam in testibus quam in instrumentis, cum ambigitur, an sint de antiquo detrahendum est tempus litis. ibid.267. & seq.
Vbi adducuntur resolutiones Rotæ.
Tempus conceptionis, an natiuitatis sit considerandum vt filij iudicentur naturales, vel spurij, aut etiam legitimi. Et prima opinio est, considerandum esse tempus vtilius proli. II.22.35
Secunda est, inspiciendum esse tempus conceptionis. II.23.36
Et prima approbata est per leg. Tauri. ibid.37
Sed magis placet secunda,quamvis prima sit approbata dict.lect. Tauri, quæ procedet quoad effectus iuris ciuilis non tamen quoad hoc, vt tempus natiuitatis sufficiat, vt alias sint legitimi, aut sicut naturales legitimentur per subsequens matrimonium, &c. Et si dict. lex contrarium vellet in proposito,ex defectu potestatis inutilis esset.ibid.38
Tempus patronis datum ad præsentandum, siue à iure, siue à fundatore, currit non à die vacationis, vt tenuit Rota antiqua, & alij, sed à die notitiæ vacationis. II.213.34
Et adducuntur resolutiones Rotæ. ibid.36.& 37
Tempus primum ante Concil.Trident.considerandum pro intelligentia materiæ de incompatibilitate, est ante Concil. Lateran. sub Alexand. III. & tunc obtinenti duo curata, vel dignitates, vel alias incompatibilia dabatur optio, & non vacabat primum ipso iure per assecutionem alterius, nec priuabatur secundo.

Index.

eundo. II. 280.2

Tempus ſecundum eſt dicti Concilij Lateranenſis ſub Alexand. III. in quo fuit prohibitum, vt nullus diuerſas dignitates, & plures Eccleſias reciperet, alioquin priuaretur ſecundo, &c. ibid. 3

Tempus ſemeſtre ad conferendum de beneficiis, an currat Legato, & Nuntio. II. 210. 14

Tempus ſemeſtre conferendi ad hoc vt currat neceſſario requiritur notitia vacationis, &c. adducitur reſolutio Rotæ. ibid. 20

Tempus ſemeſtre datum ad conferendum, currit à tempore ſcientiæ vacationis numerandum. ibid. 15

Nam datur in odium negligentis. ibid. 16

Et ſic etiam non currunt impedito, ſiue fuerit impedimentum iuris, ſiue facti. ibid. 17

Et in tempore impedimenti computatur tempus ſuſpenſionis, & peregrinationis pr abſolutione obtinenda. ibid. 18

Tempus ſemeſtre datum ordinariis ad conferendum Parochiales ad eorum collationem ſpectantes per bullam Pij V. quæ dicit à die vacationis, intelligitur die vacationis notæ, quamvis Epiſcopus nondum accepiſſet poſſeſſionem Epiſcopatus, cum per ipſum ſtetiſſet ex Rota in deciſionibus poſitis. II. 211. 21. & ſeqq.

Ex quibus conuincitur ſententia Flores docentis, ſemeſtre datum in dicta bulla currere à die vacationis, etiam ignorantibus. II. 212. 25

Et quædam doctrina Rebuffi. ibid. 26

Tempus ſemeſtre datum ad conferendum debet computari ſecundum Calendarium, & ſecundum quod menſes occurrunt, & quod deficit de primo menſe, accipiendum eſt de vltimo, cum aſſignetur tempus, à quo debeant incipere. II. 214. 42

Et de momento ad momentum eſt hujuſmodi computatio facienda, à tempore ſcilicet ſcientiæ, ſeu vacationis notæ. ibid. 43

Tempus ſemeſtre, & dicta de deuolutione procedunt ſolum in prouiſione voluntaria, & libera, ad inſtitutionem vero præſentati, & confirmationem non eſt præfinitum tempus à iure. II. 219. 1

Et idem eſt in beneficiis reſignatis ex cauſa permutationis, ad quorum collationem tempus præſtitutum non eſt. ibid. 2

Quamvis contra teneat Ioan. Nico. Delphinus. ibidem, 3

Quod eſt falſum, quia in collatione neceſſaria non habet locum, c. 2. de conceſſ. præbendæ, ſed in habente liberam poteſtatem conferendi. ibid. 4

Tempus ſemeſtre non currit durante lite ſuper iure conferendi, ſeu eligendi, licet ſecus ſit in patronis. II. 210. 19

Tempus ſemeſtre, numerandum eſt à tempore ſcientiæ vel à tempore, quo ſcire potuit, & debuit collator, vt Epiſcopus qui tenetur viſitare ſingulis annis. II. 212. 27. & ſeq.

Vbi adducuntur reſolutiones Rotæ.

Oportet enim quod ignorantia Epiſcopi non ſit ſupina. ibid. 30

Tempus ſemeſtre, quod currit à tempore ſcientiæ debet intelligi de notitia vera, vel præſumpta vacationis, quæ determinari debet per iudicem, conſiderata qualitate beneficij, modo vacationis, & longitudine temporis illius, diſtantia locorum & fama, &c. ibid. 31. & 32

Ponuntur reſolutiones Rotæ. II. 213. 33

Tempus tertium ante Concil. Trident. conſiderandum pro intelligentia materiæ incompatibilitatis, eſt Concil. Later. ſub Innocentio III. in quo ſtatuit, quod ſi habens beneficium curatum, aut perſonatum, vel dignitatem reciperet ſecundum, ipſo iure vacet primum, & ſi illud retinere contenderit, etiam ſecundo ſpolietur per ſententiam. II. 281. 7

Et idem in officiis, & beneficiis regularibus curam animarum habentibus, & in dignitatibus regularibus, etiam in manualibus, ac in Vicariis perpetuis. ibid. 8

Tempus vltimum, & quartum, conſiderandum ante Concil. Trident. pro intelligentia materiæ incompatibilitatis, eſt extravagantis execrabilis de præbendis, in qua ſtatuitur, quod recipiens ſecundum beneficium curatum, aut dignitatem, perſonatum, ſeu officium primum quod ipſo iure vacat, abſque mora coram ordinariis dimittere debeant verbo & facto: alioquin ex tunc ſint ipſo iure ſecundo priuati, & ad ſacros ordines, & beneficia inhabiles. ibidem, 10

Tempus vltimum Concil. Trident. ſeſſ. 7. de reformatione, c. 4. ſucceſſit poſtea. II. 286. 76

Cui decreto non aduerſatur aliud eiuſdem Concilij ſeſſ. 24. de reformatione c. 17. quod obtinentes plures parochiales, vna retenta, alias infra ſpatium ſex menſium dimittere teneantur, nam loquitur de obtinentibus tunc plures parochiales, &c. Non autem de pluribus parochialibus, aut alias incompatibilibus beneficiis poſt Concilium obtentis, de quibus loquitur d. c. 4. ibid. 77

Et ita accipitur, quod tradunt Salcedo, & alij relati. ibid. 78

Termino edicti elapſo, quamvis Doctores dicant, quem non eſſe admittendum, ſeu audiendum etiam re integra, id eſt, inſtitutione non ſequuta, tamen contrarium ſeruatur, nam ante inſtitutionem ſemper admittuntur, qui præſentantur ab aliis patronis, ſeu prætendunt habere ius. II. 200. 14

Quod non videtur contra ius, ex quo in edictis non dicitur, quod poſt terminum illius non admitterentur, ſed procedetur in cauſa. ibid. 15

Terminus competens & peremptorius debet aſſignari in edicto. ibid. 7

Tertia pars fructuum, vide ſupra *verbo* fructuum tertia pars, & II. 204. 467

Teſtes an in Regnis Caſtellæ tres requirantur attento iure Regio, cui in eis ſtandum eſt, etiam in cauſis Eccleſiaſticis, cum non ſit ius Canonicum contrarium, & reſoluitur duos ſufficere etiam de iure Regio, quamvis tres, communiter apponantur, contra aliquos. II. 142. 29

Teſtes quot requirantur, vt titulus, ſeu prouiſio ordinarij, cum ſubſcriptione notarij, & teſtibus recte probet, vti publicum inſtrumentum de iure communi, certum eſt duos ſufficere in inſtrumentis. ibidem, 28.

Teſtes ſuper valore beneficij, debent reddere rationem ſui dicti etiam non interrogati, alias non probant. I. 505. 242.

Teſtes recipere in forma, non eſt neceſſarium in diſpenſationibus, quæ committuntur ordinariis cum clauſula, quod diligenter ſe informent, &c. Sed ſufficit, extraiudicialiter ſeſe informare. I. 672. 249. & ſeq.

Textus in Concil. Trident. ſeſſ. 24. de reformatio. cap. 22. verſic. præterea obtinentibus, &c. declaratur, I. 169. 180. & I. 176. 213. cum ſeqq. vſque ad n. 226.

Textus in Concil. Trident. ſeſſ. 22. c. 3. declaratur. I. 187. 337

Textus in Concil Trident. c. 3. ſeſſ. 21. de reformatio. declaratur. I. 203. 459. & 472. cum ſeq.

Textus in Concil. Trident. c. 3. ſeſſ. 22. explicatur. I. 205. 476.

Textus in Concil. Trident. c. 4. ſeſſ. 22. de reformatione, comprehendit ea omnia beneficia, quæ ordinem requirunt, & declaratur. I. 223. n. 13. 14. & 15

Textus in Concil. Trident. c. 10. ſeſſ. 7. duodecim declarationes factæ à S. Congregatione traduntur. I. 582. 93.

Tex. in cap. ex multis. 1. q. 3. reſpondetur. I. 3. 16. & 17.

ratur.

Index.

Tex. in c. cum illis. §. illis. de præbendis, in 6. iuncta Clemen. 1. eo titulo declaratur. I.81.30
Tex. in c. licet Canon, & in c. commissa de electio. in 6. explicantur. I.223.4.& 110
Tex. in commissa. §. cæterum de electione, in 6. declaratur. I.226.46.cum seqq. & I.227.57.& 58
Tex. in c. si eo tempore de electione, in 6. explicatur. I.238.23
Tex. in c. nemo de electione in 6. declaratur. I. 247. 15
Tex. in c. statutum de præbendis, in 6. corrigitur. I.278.98. cum seqq.
Text. in c. si beneficia de præbendis in 6. declaratur. I.477.758
Tex. in c. vnico, in fine, ne Sede vacante, in 6. explanatur. I.512.50. & seq.
Tex. in c. si diligenti de Simonia respondetur. I. 4. 19
Tex. in c. quia propter de electione, declaratur. I. 81. 18.& 22
Tex. in c. penultimo, & in c. per tuas de simonia explicantur. I.119.168
Tex. in c. relatum de Clericis non residentibus declaratur. I.157.90.& seq.
Tex. in c. finalis, de magistris late examinatur. ibid. n. 92. 94. & 95
Tex. in c. decreto, & in c. ad audientiam. de Clericis non residen. an sit derogatum per Concil. traditur. I.188.345. cum seq.
Et an procedat in Canonico Doctorali, & Magistrali. I.192.365
Et limita. ibid.366.vsque ad n.374
Et latius vide supra *verbo*, dispositio textus.
Tex. in c. nonnulli, ibi vel expressam, &c. declaratur. I.255.44
Tex. in c. salubriter de vsuris interpretatur. I.553.13. & 14
Tex. in c. consultationibus de iure patronatus hodie non procedit in distinctione ex Decreto Conc. Trid. 25. seff. c. 9. vt I.564.137
Et traduntur decisiones Rotæ. ibid.138.& 139
Et declaratur. ibid.140
Et resolutiones Rotæ. I.565.141.& 142
Tex. in c. quoniam in fine cum aliis de iure patronatus intelligitur & declaratur. I.568.27
Tex. in c. Ne Sede vacante procedit in collatione libera & gratiosa, ex rationibus assignatis, quæ non militant in collatione necessaria. I.580.69.& 70
Tex. in c. eam de te rescriptis exponitur. I.642.27.
Tex. in cap. quoniam Abbas de officio delegati, an procedat in iudicibus in Synodo deputatis, qui dicuntur iudices sæculares. ibid.38. & 39
Tex. in c. super literis, in secundo casu de rescriptis, loquitur in rescriptis ad lites, nec habet locum in gratiosis, I.667.202
Tex. in c. gratum, & in c. relatum, & in c. licet de officio delegati, interpretantur. I.678.324
Tex. in Clementina plures. §. finali de iure patron. explicatur. I.632.216
Tex. in extravaganti Ambitiosæ de reb. Eccles. alien. vel non. explicatur. I.89.28
Et præsumitur vsu recepta, negantique incumbit onus probandi. ibid.40
Et ratio traditur. ibid.41.vsque ad n.46
Tex. in extravaganti Ambitiosæ ampliatur etiam in mandato ad locandum res Ecclesiæ vltra triennium. I.91.71
Sed reprobatur. ibid.72. & 73
Et declaratio beneficiato volente eas alienationes annullare. ibid.74.& 75
Tex. in Extrauaganti 33. Iulij 3. ad finem explicatur. I. 231.26.& 27
Tex. in l. meminisse, ff. de officio proconsu. explicatur. I.98.151.vsque ad n.154
Tex. in l. vbi autem, ff. de in diem adiectione, & in l. necessario, §. quod si pendente, ff. de periculo & commodo rei venditæ, explicatur. I.99.164
Tex. in l. Barbatius, ff. de officio prætoris, in materia Episcoporum conferentium beneficia, cum non sint Episcopi, late explanatur. I.544.276.& 277. cum seq. & remissiue. I.549.327.
Tex. in l. ad varios. C. de numera. & actua. lib. 12. explicatur. I.546.295
Tex. in rebus C. de iure dotium, late explicatur. I.630. 171. cum seq.
Thomas Sanchez, Reuellus, & Suarez reprobantur in materia dubij. II.21.23. & 24
Et Salas. ibid.25
Thomas Sanchez, & alij reprobantur ex decreto Concil. Trident. sess. 24. de reformatio. matr. c. 5. II.319. 356
Thomas Zerola, & Zechus improbantur. II. 6.62
Thomas Zerola improbatur dicens, in casu c. licet Canon. de electione in 6. non teneri parochum dimittere parochialem, nisi post latam sententiam. II. 337.31
Et Doctor Sahagum dicens iudicis pronuntiatione opus esse in specie d. c. licet Canon. ibid.32
Qui improbatur etiam dum ait, iudicis pronuntiatione opus esse in specie c. licet Episcopus, p. 2. de præbendis in 6. vbi non agitur de pœna, & requiritur ibi vacatio possessoris, nam & iniustus possessor non debet amoueri à possessione inauditus, & sine causæ cognitione. ibid.33.& 34
Thomas Zerola improbatur. II.159.101
Titulus præsumitur in possessorio, ex possessione longi temporis, nempe decennij. I.70.483
Titulus beneficij ad minores ordines, & primam tonsuram, an requiratur: & quid de iure antiquo, nouo, & de consuetudine. I.105.2.cum seqq.
Titulus ad ordines an requiratur solum in Clericis secularibus, an etiam in regularibus. ibid.7.& 8.
Titulus accipitur pro quolibet modo legitimo obtinendi beneficia. I.246.2
Licet alias multis modis sumatur. ibid.3
Et qui dicatur titulus iustus. ibid.4
Et de titulis coloratis remissiue. ibid.5
Titulus præsumitur ex possessione decennali. I. 546. 299.& seq.
Vbi non constat de contrario, nec resistit ius. ibid. 301.& 302.cum seqq.
Titulus coloratus qui sufficeret ad effectum restitutionis in spolio beneficij, an sufficiat ad effectum l. Barbatius. I.547.308
Ttranslatio pensionis fieri nequit sub conditione, si moreretur ex infirmitate præsenti. I.27.55
Nec per testamentum, vt ibid.56
Translatio pensionis iuxta clausulam facultatis, coram quo fieri debeat. I.44.244.cum seq.
Translatio pensionis, vide supra *verbo* pensionis translatio.
Translatarius tenetur iustificare reseruationem pensionis, non solum in petitorio, sed etiam si agat ad solutionem, nec possessio transferentis ei prodest. I. 68. 469
Translatarius si non iustificat suam gratiam non proceditur ad executionem literarum Apostolicarum. I.69.471
Et decisio Rotæ. ibid.472
Transferentes pensiones per confidentiam non comprehenduntur constitutionibus Pij IV. etiam contra confidentarios. I.26.51
Et decisio Rotæ. ibid.52
Peccant tamen mortaliter, & committunt simoniam. I.27.54
Transferendi pensionem habens facultatem, non po-

teſt illam transferre cum reſeruatione, ſeu pacto illam exigendi quoad vixerit. I.27.55
Transferendi facultas non conſumitur per translationem inualidam. I.46.249
de Tranſactione & compoſitione in ſpiritualibus remiſſiuè. I. 56.356.
Turnorum materia in collationalibus beneficiorum, remiſſiue. I.469.728
Tutor in Hiſpania (vbi datur decima fructuum tutoris pro labore) an poſſit decimare ius præſentandi, ſeu præſentationes competentes pupillo. I.632.206

V

VAcandi modus de præſenti ſolum venit per clauſulam, vel alio quovis modo, non autem de futuro. II. 222.25
Vacantem parochialem non poſſe conferri in commendam temporalem ei, qui magis idoneus fuerit iudicatus, & electus dum affert bullas Papæ, nec poſſe interim conſtitui Vicarium in ea, aut ei quoquo modo præfici. II.152.21.& 22
Vbi ponitur declaratio S. Congregat.
Quamuis contrarium ſeruetur. I.153.23
Iurique videatur conforme ex c. avaritiæ de electione in 6. quod procedit in quibuſlibet beneficiis. ibid. 24
Vacationes an veniant per dictas clauſulas, etiam beneficiorum reſeruatorum, reſoluitur negatiue, ſi non eſt facta mentio reſeruationis. II.223.26
Vacatio beneficij probatur ex perſona alicujus, probata, poſſeſſione, & obitu eius, niſi detur titulus alterius. II. 222.14
Vacatio beneficij variis modis contingit, quos ponunt relati. II.221. 1
Et vacant aliquando de iure, & de facto, aliquando de iure, & non de facto, aliquando de facto, & non de iure. ibid.2
Vacatio etiam per mortem dari nequit, vbi canonicatuum, & præbendarum non eſt certus numerus. II. 229.17
Vacatio narrata non eſt neceſſario verificanda, quando gratia non eſt ad illam reſtricta, ſed narrat etiam aliam vacationem, ſaltim in genere dicendo, aut alias certo modo, & ideo ſufficit illam verificare. II.226. 68. cum ſeq.
Vbi adducuntur reſolutiones, & deciſiones Rotæ.
Vacatio non intrare videtur ex conſtitutione 87. Gregorij XIII. ob non publicationem, quando reſignatio eſt nulla, quia reſignans in ſacris conſtitutus non habet alias vnde vivere poſſit, vt Papa vult, aut quia non fuit facta mentio, quod ad illius titulum eſt ordinatus. II.261.279
Vacatio non intrat ex d. conſtitutione ob non publicationem, quando reſignatarius deceſſit intra tempus datum ad publicandum. ibid.281
Vacationis omnes modi, verbo vacationis veniunt præſertim, vbi eadem eſt ratio. II.221.3
Et verbum vacatio ſimpliciter prolatum comprehendit omnem modum vacationis, etiam in materia pœnali. ibid.4
Ita quando in ſupplicatione fit mentio de vacatione ſimpliciter comprehenditur omnis modus vacandi. ibid.5
Et idem in expectatiua. II. 222.6.
In gratia tamen de beneficio vacante requiritur de ſtylo, quod exprimatur modus vacandi, & ex qua perſona, niſi quando impetratur certo modo. ibidem, 7
Vacatio primi beneficij, an indicatur ipſo iure per adeptionem ſecundi in beneficiis reſidentiam requirentibus, etiam ſimplicibus per decretum Concil. Trident. ſeſſ. 7. de reformat. II.286.79
Ponitur ſententia Nauarri, & aliorum negatiua. ibidem, 80
Quam tenuit Rota in deciſionibus relatis, ibidem, 81
Et eſt in praxi ſeruata in Hiſpania. II.287.82
Contraria ſententia, & ſic affirmatiua tenetur, quæ eſt approbata per S. Cong. Concilij, vt in declarationibus adductis, & recepta & practicata in datatia, & cancellaria, & tenetur iam à Rota, vt in reſolutionibus & deciſione adductis, & eſt reuera ſatis conformis Concilio quod extendit c. de multa, ad quæcunque beneficia incompatibilia. ibid. 83. & ſeqq
Vacationem primi beneficij incompatibilis ad inducendam per aſſecutionem ſecundi, non ſufficit collatio ſola, & acceptatio eius, ſed requiritur adeptio poſſeſſionis ſecundi pacifice, vel quod per prouiſum ſtet, quominus eam adipiſcatur. II.290.100
Collatio vero non acceptata, vel ius ad rem, non ſufficit ad inducendam vacationem primi, quamvis per eum ſtet, quominus habeat ius in re, & poſſeſſionem. ibid.101
Vacatio primi beneficij incompatibilis, vt inducatur per aſſecutionem ſecundi, requiritur quod habeat pacificam poſſeſſionem nedum beneficij, & tituli, ſeu exercitij, curæ, vel officij, ſed etiam bonorum, & fructuum, ſeu maioris partis eorum, nam ſi fructus, ſeu maiorem partem eorum ſecundi non poteſt habere, quia ex priuilegio, vel alias ad alium pertinet ad tempus, non vacat primum. II.293.123
Et idem eſt in benficiis promoti ad Epiſcopatum. ibid.124
Et deciſio c.r. ſi tibi conceſſo de præbendis in 6. non eſt correcta per extrauagantem, execrabilis. ibid. 125
Vacationis vno modo expreſſo alij non veniunt. II. 222. 8
Cuius quinque limitationes ponunt Felin. & Selua. ibid.9.
Vacationis vno modo expreſſo venit alius, & limitatur c. ſuſceptum de reſcriptis in 6. vbi communis opinio eſt, quod vacet beneficium vno modo, nam quamvis reuera vacet alio modo, tamen illa communis opinio excuſat impetrantem, quando eſt vnicus impetrans. ibid.10
Quæ limitatio intelligitur, quando exprimitur vacatio ex perſona ejus, qui communiter reputabatur verus beneficiatus, alias ſecus. ibid.11
Vacationis vno modo expreſſo venit alius, niſi aliud appareat de intentione impetrantis. ibid.15
Seu potius de intentione mandantis, videlicet Papæ. ibid.16
Et quando dicatur de ea conſtare. ibid.17.& ſeqq.
Vacationis vno modo expreſſo venit alius in acceptatione. ibid.20
Vacationis vno modo expreſſo venit alius, quando exprimeretur certus vacationis modus cum clauſula, vel alio quovis modo vacet: tunc enim venit omnis modus vacandi ex perſona expreſſa, licet non ex alia, niſi addatur, aut ex alterius cuiuſcunque perſonæ, quæ clauſulæ communiter apponuntur. ibid.21.& 22
Et tamen eſt ſatis probabile, quod ſi diceretur, vel alio quovis modo vacet, tunc propter verbum vacet, non comprehendatur modus vacandi. ibid.23
Et ita poteſt accipi deciſio Rotæ. ibid.24
Vacationis vno modo expreſſo non venit alius in literis ad beneficia, quæ ambitioſæ reputantur. II. 227 84
Alias vero in diſpoſitione hominis, expreſſo vno modo vacationis non excluditur alter etiam in materia fauorabili. ibid.85
Niſi fieret mentio de morte, & in caſu, de quo agitur,

tur, eundem effectum operaretur mors ciuilis,quem naturalis, tunc enim mors ciuilis, & naturalis æquiparantur, etiamsi materia non sit fauorabilis. ibid.86
In dispositione iuris, facta mentione de vacatione certo modo,puta per mortem, etiamsi materia sit odiosa, includetur alius, quando in eo est eadem ratio, ac in expresso, alias secus. ibid. 87
Ex quo reprobatur quoddam dictum Franchi. ibid. 88
Vacatio ex resignatione, vbi simpliciter exprimeretur, non veniret vacatio, ob non publicationem, quæ specialiter exprimi debet. I. 278.95
Vacatio per obitum inducta per illam regulam, est etiam vera, & non ficta, quia in his quæ sunt iuris positiui, lex non ficte, sed vere agit. I.283.167
Vacare Ecclesiam ibi dicitur, vbi fit priuatio, vel renuntiatio, etiam à procuratore alibi constituto. I. 276.75
Etiam si persona sit alibi. ibid.76. cum seqq.
Valor narratus in gratia etiam motu proprio facta, est probandus, quando ex aduerso probatur contrarium cum errore notabilis quantitatis. I. 72. 508
Valoris beneficij, de quo fit gratia, requiritur expressio secundum regulas modernas. ibid.509
Valor beneficij à Nuntio collati, à quo probandus sit traditur. I.501.187
Resoluitur à prouiso. I.502.188
Idque plene. ibid.189
Valor beneficiorum quomodo probetur, traditur. I. 504.218.cum seqq.
Valor beneficiorum vbi narratur, distincte & separatim ita quoque debet probari, & non in confuso. I.663.165
in Valoris verificatione qualisqualis probatio, etiam minor & semiplena sufficit. ibid.166.cum.seqq.
Variatio Patronis laicis semel tantum censetur permissa & pro prima vice. I.632.214
Quamvis alij contra. ibid.215
Verba Concilij Trident.sess.24.c.18.ibi si opus fuerit quorsum tendant, cum semper videatur esse opus vicario. II.152.13
Vbi respondetur, cum declaratione S. Congregationis posita.
Verba enuntiatiua instrumentorum antiquorum bene probant, quando ista instrumenta antiqua haberent originem à diuersis personis non ab eisdem. II.392. 254
Et quando verba enuntiatiua sunt clara. ibid.255
Sufficit tamen virtualiter enuntiare vnionem, vt in resolutione posita. ibid.256
Et debent habere originem à diuersis personis non suspectis. ibid.257
Nam enuntiatiuæ plurium instrumentorum antiquorum non habent vim publicæ vocis, & famæ si videntur emanasse à personis suspectis. ibid.258
Et sufficiunt, & requiruntur ad minus duo instrumenta. ibid.259
Et adducitur resolutio Rotæ. ibid.260
Verba ipso iure, seu ipso facto, an censeantur velle obligare in conscientia ad rem qua priuatur dimittendam ante sententiam. II.356.22
Verbum, interfit, vel assistat, tantum importat,quantum verbum resideat,secus de verbo cantet,vel seruiat, vel sacris operetur, nisi aliunde colligatur.II. 11.89
Verbum, ordo, generaliter prolatum comprehendit etiam primam tonsuram secundum communem vsum canonum. II. 2.6
Et sic decreta Concilij Trident. sess. 7. c. 7. quoad principalem dispositionem, & sess.23.c.8.vers.vnusquisque autem de reformatione, comprehendunt primam tonsuram. ibid.7.& 8
Verbum oriundus, vt apparet ex stylo, accipitur pro orto. II.63.25
Quamvis alias oriundus quis dicatur ab origine seu natiuitate propria, vel paterna. ibid.26
Verbum, penitus, de quo in c.nouis de simonia, significat nullitatem ipso iure. II.116.5
Verbum libere, importat idem quod absque grauamine & diminutione. I.58.376
Reprobato consilio Nauarri. ibid.377
Verbi vt accepimus, & verbi sicut intelleximus, & verbi, vt asseritur, differentia explicatur. I.71.495 cum seqq.
Verbum prouisio, & verbum dispositio late sumptum, & sic in materia fauorabili comprehendit omnem modum prouidendi, & sic electionem. I.81.31
Verbum collatio, seu conferre est generale & comprehendit alios modos. I.82.32
Secus in materia odiosa. ibid.n.33.34.& 35
Verbum statim, intelligitur in continenti. I.111.85
Verbum statuimus est iuris noui inductivum. I.127.9
Verbum, obtinere, non solum significat impetrare, seu assequi, sed etiam tenere seu retinere. I.405.354 & seq.
Verba, ac etiam disponendi de huiusmodi beneficiis, referuntur non solum ad priuilegia & indulta, sed etiam ad consuetudines,etiam immemoriales disponendi de eis. I.456.677
Verba, vsque ad suæ voluntatis beneplacitum, qualiter accipiantur,traditur remissiue. I.434.539
Verba ad collationem,prouisionem, &c. Per quos tractentur, & explicentur, remissiue traditur. I. 435. 551
Verba regulæ reseruatoriæ, præsentationem, &c. quid includant. I.440.572
Verba, electionem & quamvis aliam dispositionem, &c. per quos tractentur,remissiue. I.449.617
Verbum, Collatorum, &c. quid comprehendat. ibid. 621
de Verbo generaliter, & de verbo reseruauit,remissiue. I.454.654
Verba ac consuetudines etiam immemoriales optandi, &c. Necnon priuilegia & indulta, explicantur remissiue. I.456.675
Verba, etiam cum quibuscunque derogatoriarum derogatoriis, &c. Qualiter intelligantur remissiue. I. 457.681
Verba, authoritate Apostolica, &c. quando coniunguntur cum verbis concedimus facultatem,&c. non faciunt iurisdictionem delegatam, secus quando coniunguntur potestati faciendi. I.578.50
Vestes talares quamvis in rigore dicantur, quæ hominem vsque ad pedes regunt, tamen ex epicheia, & æquitate talares iudicabuntur, quæ iuxta consuetudinem clericis sunt decentes, quamvis non sint nimis longæ. II.3.21.& 22
Nec est necessarium portare duas vestes longas, sed vna sufficit. ibid.23
Vicaria perpetua debet prius erigi in executionem decreti Conc.Trid.sess.7.c.7.de reformatione. II. 228. 15
Et si non constat de erectione, non est attendendus vltimus status, quod sit collata, vt perpetua, &c. ibid.16
Vicaria quando vacat in mensibus reseruatis, an de ea idem sit dicendum, quod dictum est de vicariis perpetuis parochiarum vnitarum. II. 184. 304.& seqq. Adductis variis decisionibus Rotæ, resoluitur vicarias perpetuas erectas ante Concilium comprehendi sub reseruationibus, & tunc earum prouisionem ad Papam spectare, absque præuio concursu, in vicariis verò perpetuis, ex decreto Concilij erectis vacantibus in mensibus Apostolicis,posse fieri nominationem & deputationem, non obstante reseruatione

tione, ita tamen quod vicarij teneantur expedire nouam prouiſionem, nec alias ad poſſeſſionem admitti poſſunt ex conſtitutione Pij V. 46. quæ ſolum loquitur de vicariis Eccleſiarum vnitarum, quæ ante Concilium non habebant vicarios perpetuos, ſed amouibiles ſicut Concilium, nec habent locum in Eccleſiis in quibus ante Concilium vicariæ perpetuæ iam erectæ erant, ex S.Congr. contra Rotam.

Vicarij deputatio ſpectat ad Epiſcopum, ſeu vicarium eius in parochialibus ſpectantibus ad collationem aliorum. II.164.127

Et in locis exemptis vicarij electio ad eum ſpectat, ad quem ſpectat concurſus ex S.Congregat. ibidem, 128

Limitatur prædicta reſolutio, niſi inferior Epiſcopo ſit nullius diœceſis, habens proprium, & diſtinctum territorium & omnimodam, & quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem, & jus congregandi Synodum. ibid.129.& ſeqq.

Vbi ponuntur declarationes S. Cong. & deciſiones & reſolutio Rotæ id tenentis.

Et idem videtur in inferiori exempto, licet non ſit nullius diœceſis, habente tamen proprium diſtrictum & Epiſcopalem iuriſdictionem priuatiue & ius congregandi Synodum. II.165.136

Adducitur declaratio S.Congreg. ibid.137

Et ita eſt intelligendum, quod dicit Ledeſma relatus. ibid.138

Vicario, parochiali vacante, ſimpliciter dato, non omnes fructus, ſed congrua portio arbitrio ordinarij iuſte determinanda debetur, nec Epiſcopus à principio poſſet omnes aſſignare, niſi omnes eſſent neceſſarij ad congruam portionem. II.152,16

Vicarium eſſe conſtituendum in vacatione parochialis cum congrua fructuum portionis aſſignatione. ibid.14

Circa quod ponuntur declarationes S. Congregat. ibid. 15

Vicarius Epiſcopi an ex generali commiſſione abſque ſpeciali mandato, poſſit facere concurſum ad parochiales, & ex approbatis digniorem eligere, reſoluitur affirmatiue. II. 163.117

Quod procedit etiam vbi eſſet locus gratificationi inter plures approbatos æque idoneos, nec per Concilium id tollitur, etiamſi Epiſcopus non ſit impeditus. ibid.118.& 119

Non tamen poterit vicarius abſque ſpeciali mandato facere collationem parochialium magis idoneo electo. ibid.120

Vicarius Epiſcopi habens ſpecialem facultatem conferendi, poterit conferre omnibus quibus poteſt Epiſcopus, & ſic etiam habentibus beneficium, etſi dictum ſit quod conferat idoneis non obſtante cap. is cui, de præbendis in 6. quod non procedit in delegato ordinarij, ſed ſolum in habente poteſtatem delegatam conferendi authoritate Apoſtolica. II.313.292

Et improbatur Sbrocius. ibid.295

Vicarius Epiſcopi, ſeu capitulum, an ſede Epiſcopali vacante poſſit facere concurſum ad parochiales vacantes, & ad ipſum ſpectet obire illa munia quæ Concilium ſtatuit obeunda ab Epiſcopo, ſeu eius vicario, cum parochialis Eccleſiæ vacatio contigerit. II.151.6.& ſeqq.

Reſoluitur affirmatiue,& ponitur declaratio S.Congreg.Toletanæ.

Vicarius generalis Epiſcopi vnire non poteſt ſine ſpeciali mandato, etiamſi ſibi ſit data facultas conferendi cum clauſula generali, & ad omnia alia, &c. quæ non extenditur ad maiora. II.371.69

Quamvis contra teneant Mohedan.& Hier.Gabr.& Gambarus relati. ibid.70

Vicarius poſitus in parochialis vacatione, parochialis onera ſuſtinebit, donec de rectore prouideatur, qui etiam debet habere cuſtodiam omnium bonorum parochialis. II.152.18

Vbi ponitur declaratio S.Congr.

Vicarius, ſeu œconomus, quod deputetur cum congrua, donec de rectore prouideatur, per eum, ad quem ſpectat, non eſt de forma concurſus,& prouiſionis, ita vt aliàs non valeat, quidquid alias vellet Rota, quæ tamen poſtea hoc admittit, &c. II. 152. 19. & 20

Vicarius conſtituendus eſt per Epiſcopum, vacante parochiali, quam primum notitia vacationis eius habetur, quod procedit etiam in parochialibus ad alium ſpectantibus. ibid.10

Et ponitur quædam declaratio S. Congregationis. ibid.11

Quæ declaratur. ibid.12

Vicarius Epiſcopi non poteſt conſtituere penſionem, niſi ſit ſpecialiter ei conceſſum. I.53.316

Vicarius Epiſcopi, cui facultas conferendi beneficia data eſt, beneficia etiam curata,& dignitates conferre poteſt. I. 82.40

Vicarius Epiſcopi non debet neceſſario eſſe doctor, vel graduatus, licet Epiſcopus teneatur idoneum vicarium conſtituere. I.574.17

Et grauiter peccant Epiſcopi, qui aliquando conſtituunt vicarios Theologos ſeu alias ineptos. ibid.18

Et etiam peccant ipſi acceptantes. ibid.19

Vicarius Epiſcopi, an poſſit beneficia conferre. I. 587.1

Vicarius Epiſcopi debet eſſe clericus ſaltem primæ tonſuræ, nam laicus eſſe non poteſt. ibid.2

Nec Clericus coniugatus. ibid.3

Nec bigamus, niſi fuerit diſpenſatus ad ordinem ſuſceptum, etiam ſoluto matrimonio. ibidem,4 cum ſeqq.

Vicarius Epiſcopi eſſe non poteſt, qui fuit iudex maleficiorum, & protulit ſententiam mortis, etiam ſi poſtea vel antea ſit factus Clericus,& ratio traditur. ibid.7

Sed improbatur hæc ſententia. ibid.8.& 9

de Vicario Epiſcopi qui ſint vivendi remiſſiuè. I. 589. 20

Vicarius Epiſcopi Ordinarius eſt, ſicut & ipſe Epiſcopus. ibid.21

Amplia etiam in vicaria Sede vacante. ibid.22

Quamvis contrarium teneant relati. ibid.23

Vicarius Epiſcopi non ex eo eſt Ordinarius quod lex det huiuſmodi iuriſdictionem, quoniam verius eſt eam accipere ab Epiſcopo deputante. ibid.24

Sed quia ex iuris permiſſione,& conſenſu Epiſcopi, conſtituitur, vt ejus locum teneat. ibid. 25

Ut in vicariis prætorum. ibid.26

Quod procedit in vicario generali, vt. ibid27

Vicarius, quem ponit Archiepiſcopus Toletanus in ciuitate Toleti, non videtur vicarius generalis, & principalis, ſi non eſt poſitus cum poteſtate generali ad totam Diœceſim, nec vicarius Matriti, & Compluti, cum non ſint poſiti ad totam Diœceſim, nec poſſunt eſſe delegati Apoſtoſtolici. I.590. 36

Quidquid dicat Flores. ibid.37.& 38

Vicarius Epiſcopi, quæ ſunt meræ gratiæ expedire non poteſt. I.591.46

Vnde ex generali mandato diſpenſare non poteſt, vt ibid.47

Vicarius Epiſcopi non poteſt remittere denuntiationes ad matrimonia requiſitas, niſi ei ſpecialiter ſit conceſſum, & ibi ratio traditur. I.592. 50. cum ſequentib.

Quamvis aliqui contra teneant. ibid.54

Et refertur decretum Concilij Prouincialis Toletani, & Mediolanen. ibid.55

Et declaratio Rotæ. ibid.61

Index.

Vicarius Epiſcopi expedit ea quæ ſunt iuſtitiæ & neceſſitatis, & quæ ſunt voluntariæ iuriſdictionis, non tamen ſapiunt gratiam. I. 593. 63. & ſequentib.

Et regulariter omnia poteſt, quæ Epiſcopus, ibidem, 65

Exceptis prohibitis, & quæ requirunt ſpeciale mandatum. ibid.66

Et quæ ſint illa remiſſiuè. ibid.67

Vicarius Epiſcopi poterit etiam facere omnia quæ requirunt ſpeciale mantum, ſi in mandato exprimitur aliquid requirens ſpeciale mandatum, adiecta clauſula, & ad omnia alia etiamſi mandatum exigant ſpeciale. ibid.68

Dummodo non ſint maiora, vel grauiora expreſſis, ibid.69.

Et poſt expreſſum aliquid requirens ſpeciale mandatum, non ſufficeret dicere (& generaliter ad omnia alia) niſi addatur, etiam ſi mandatum exigatur ſpeciale. ibid.70

Nec contrarium voluit Rota. ibid.71

Vicarius Epiſcopi ſine ſpeciali mandato non poteſt conferre beneficia. I.594.80

Cum collatio beneficiorum ſit quædam donatio quæ non venit in generali mandato. ibid.81

Nec præſentare beneficium pertinens ad præſentationem Epiſcopi. ibid.82.& 83

Vicarius Epiſcopi poteſt confirmare electos, & inſtituere præſentatos, quæ ſunt neceſſitatis, & iuſtitiæ. ibid.85

Contra Rebuffum & alios. ibid.86

Et ita cenſuit congregatio Concilij. ibid.87

Etiam ſi eſſet locus gratificationi inter plures præſentatos. I. 595.88

Vicarius Epiſcopi cum accipiat poteſtatem ex commiſſione eiuſdem, poteſt ipſe Epiſcopus aliqua ſibi reſeruare quæ alias venirent in generali mandato ex declaratione Rotæ. ibid.89

Cui declaratio contraria traditur. I.596.90.& 91

Reſpondetur, vt ibid.92.& 93

Vicarium Epiſcopi poſſe decernere excommunicationes ſine ſpeciali mandato,etiam ſtante Concilio decreuit S.Congr. ibid.94.cum ſeqq.

Vicarius Epiſcopi, an ſicut ſpeciali mandato poteſt inſtituere, ita etiam & poſſit id facere Iudex delegatus alicuius cauſæ. I.597.100

Reſoluitur non poſſe.

Et ad text.in Clem.Auditor de reſcriptis. Reſpondetur quod ſolum procedit in Auditoribus Romanæ Curiæ. ibid.101

Contrarium tamen ſeruat praxis. ibid.103

Vicarius Epiſcopi poteſt etiam conferre beneficia ex cauſa permutationis reſignata, ſi poteſtatem habeat ab Epiſcopo recipiendi reſignationes ex cauſa permutationis, & ſic poteſt conferre beneficia nominatis, & aliam quamlibet collationem neceſſariam facere. ibid.104

Quamvis aliqui contrarium teneant. ibid.107. cum ſeqq.

Vicarius Epiſcopi ſpeciale mandatum habens ſine dubio confert beneficia, etiam quæ ſunt liberæ collationis. I.598.112

Vbi qui ſunt videndi de hoc.

Vicarius Epiſcopi habens facultatem conferendi beneficia, poterit illa conferre, etiam extra Diœceſim ſicut & ipſe Epiſcopus poterat. ibid.126

Contra Baldum & alios. I.599.127

Vicarius Epiſcopi habens facultatem conferendi beneficia non poterit conferre eidem Epiſcopo beneficium, etiamſi alias eſſet capax.Cum vna perſona,ſeu vnum corpus cenſeatur. I.600.143

Vicarium Epiſcopi, poſſe facere,ſeu ſubſtituere alium vicarium (licet poſſit conſtituere delegatum ad Vniuerſitatem cauſarum) difficile videtur.ibid.148. cum ſeqq.

Quod amplia & intellige, vt ibid.150. cum ſeqq.

Vicarius Epiſcopi poteſt alium conſtituere, quando ei data eſt facultas ſubſtituendi ſecundi ſecundum Panormum. I.601.154

Quod procedit ſi addita fuiſſent verba,damus facultatem ſubſtituendi alium, quem nos vicarium cum eadem poteſtate ſubſtituimus, vt ibidem, 155. & 156

Quo caſu non erit vicarius incertus, ibid.157

Et declara, vt ibid.158.cum ſeqq.

Vicarius Epiſcopi habens facultatem conferendi, ſi fuerit reuocatus, valet collatio facta ab eo reuocationem ipſam ignorante. I.602.174

Vicarius Epiſcopi, an ſicut non poteſt beneficia conferre ſine ſpeciali mandato, ita etiam non poſſit vicarius Papæ. I.603.181

Et reſoluitur non poſſe. ibid.182

Etiam ſi vacatio eſſet Cardinalis. ibidem 183. & ſequentib.

Limita, vt ibid.186

Vicarius Epiſcopi ſine ſpeciali mandato non habet authoritatem ad reſeruationem iuris patronatus. I. 611.75

Sicut nec ad confirmandam donationem iuris patronatus. ibid.76

Et deciſio Rotæ. ibid.77

Et quando præſumatur facultas vicarij, qui iuri patronatus conſenſit, remiſſiuè. I.612.78

Vicarius Epiſcopi non poteſt ſe intromittere in cauſa, ſeu iuriſdictione Epiſcopo delegata. I. 642. 22

Limita, vt ibid.23

Vicarius Epiſcopi habens facultatem conferendi poteſt conferre Vigore alternatiuæ non conceſſæ tempore commiſſionis, licet de ea nulla fiat mentio in commiſſione. ibid.25

Vicarius Capituli Sede vacante, an poſſit exequi & expedire literas in forma dignum, & diſpenſationes directas officiali, ſeu vicario ſimpliciter. I. 643.40 cum ſeqq.

Reſoluitur negatiuè attento ſtilo Curiæ, & Cancellariæ. ibid.44.cum ſeqq.

Vt ſæpius reſoluit Rota. I.644.46.cum ſeqq.

Et an prouiſo à Vicario Capituli, poſſit fieri de nouo collatio. I.646.55

Vicarius Capituli Sede vacante (Canonicus tamen) non ſolum habetur pro præſenti, & lucratur fructus in abſentia, ſed etiam diſtributiones. I. 191. 358. & 360

Niſi ſit conſuetudo contraria, vt ibid.361

Vicarius Capituli Sede vacante,debet eſſe Doctor, vel licentiatus, alias deputatio eſt nulla & deuoluitur ad Metropolitanum. I.573.9

Et cenſuit congregatio Concilij. ibid.10.& 11

Quod malè ſeruatur in Eccleſiis huius Regni. ibidem, 14

Quod intellige & declara, vt ibid.12.&13

Et reprobatur conſuetudo aliquarum Eccleſiarum circa hoc. ibid.15

Vicarius Capituli Eccleſiæ Collegiatæ, Sede vacante prælati, qui ordinariam & quaſi Epiſcopalem iuriſdictionem habet, non debet neceſſario eſſe Doctor, aut Licentiatus. I. 574.20

in Vicarium à Capitulo Sede vacante electum, eo ipſo tranſit tota iuriſdictio Capitulo competens, nec eſt neceſſarium ſpeciale mandatum, quo ad ea quæ ſine eo in vicarium Epiſcopi non tranſeunt. I. 576. 28

Quamvis antea non tranſiret in eum maior poteſtas, Sede vacante, quam in vicarium Epiſcopi. ibidem, 29

Vicarius Capituli cum non habeat iurisdictionem aliunde, nisi ab ipso Capitulo, Si Capitulum det ei limitatum mandatum reseruando sibi aliqua, non videtur posse exercere potestatem in illis quæ sibi Capitulum reseruauit. I.576.30
Quamvis Vgolinus videatur sentire contrarium.ibidem, 31
Quem impugnat Suarez. ibid.32.& 33
Metropolitanus autem ob negligentiam Capituli, poterit dare illi iurisdictionem in illis quæ sibi Capitulum reseruauit. ibid.34
Vicarius Capituli,Sede vacante,poterit conferre beneficium,si illud ex fundatione conferendum est certæ personæ, vel certo generi personarum, quamvis non sit iuris patronatus, aut patronus non præsentasset in tempore. I.580.76
Et amplia, vt ibid.77
Vicarius Generalis dicitur is tantum qui in spiritualibus & temporalibus est creatus. I. 598. 120. & 121
Author tamen sufficere esse solum in spiritualibus creatum verius existimat. ibid.122.& seq.
contra Bonifacium & Pauinum. ibid.124
Et sufficere esse Vicarium generalem certi loci, vt possit ei committi facultas conferendi beneficia illius loci. ibid.125
Vicarius Generalis positus in oppido Diœcesis, tunc tantum esset principalis, quando in ciuitate non est alius Vicarius generalis, sed est in illo oppido causa maioris commoditatis. I.590.39
Vicarius Generalis in his quæ requirunt speciale mandatum, & specialiter committuntur, erit delegatus, & sic in eis ab eo appellabitur ad Episcopum, secus in his quæ veniunt ex generali commissione. I.591.40
Quod intellige quando ista separatim committerentur secus si simul cum iurisdictione generali, & ordinaria potestate,quia tunc in omnibus erit ordinarius, vt ibid.41. & seq.
Amplia, vt ibid.43. & 44
Vicarius Generalis Episcopi in terminis Concilij Tridentini, sess.24. de reform. c. 6. non poterit dispensare in irregularitatibus, & suspensionibus, ex delicto occulto prouenientibus, quamvis Episcopus possit illi committere eam facultatem etiam in genere. ibid. 48.& 49
Vicaria temporalis seu ad nutum amouibilis, non est beneficium. I.12.93
Et decis. Rotæ. I.13.94
Videnda circa dispensationem illegitimorum. II. 30. 70
Visitans, seu exercens iurisdictionem imminentem suæ dignitati, vel Ecclesiæ, non lucrantur distributiones, quando est absens à ciuitate, seu loco Ecclesiæ, alias secus. I.187.336
Et quid in Archidiacono visitante. ibidem, 338
Vitare non tenemur hodie, etiam secluſa consuetudine, clericos concubinarios, seu fornicarios notorios, per sententiam, aut confessionem in iudicio factam, aut per operis euidentiam, & notorietatem facti, nisi per iudicem fuissent publicati, & denuntiati, ex extrauagante ad euitanda scandala relata per citatos. II.96.36
Quæ etiam hoc casu procedet, & est seruanda. ibidem, 37
Quod procedit etiam in concubinariis notoriis notorietate facti. ibid.38
Quamvis in hoc contrarium teneant Cosmas, & alij ex exceptione de notorio excommunicato posita in d. extrauagante iuxta literam Concilij Basilienſ. ibid.39
Quam exceptionem habere etiam locum, & extendi paritate rationis ad suspensos, & interdictos, ita notorios tenet Cosmas, & alij. ibid.40
Vitare solum hodie tenemur excommunicatos in duobus casibus, scilicet quando est notorius clerici percussor, aut publicè denunciatus specialiter & expresse. II.97.45
Quod non solum procedit in excommunicato generaliter à iure, vel ab homine, sed etiam in excommunicato ab homine specialiter, & nominatim, nam etiam iste non est euitandus, nisi sit publicatus, & denuntiatus in Ecclesia, vel loco publico. ibid.46.& seq.
Vbi rectè expeditur, & inducitur dicta extrauagans, quamvis contrarium teneant Felin. & alij. ibid. 49. & 50.
Et quid seruetur in Episcopatu Abulensi. ibid. 51
Vitæ quoque, ac morum honestas in promouendo ad beneficium necessaria est. II. 57.1
Et oportet promouendum, cujus opinio in nullo vacillare debet, nulla nota, vel infamia respersum esse: nam notatis, & infamibus portæ dignitatum patere non debent. ibid.2
Accipitur dignitas in proposito pro quolibet beneficio. ibid.3
Et semper infamia impedit habere beneficium, ibidem, 4
Et omnis infamis tam de iure, quam de facto repellitur à promotione. ibid.5
Vitium qui patitur, seu defectum corporis celebrationem impediens tantum, vel caret visu oculi canonis vel pollice, &c. esto ob id impediatur à sacerdotio suscipiendo, an possit nihilominus promoueri ad diaconatum, & alios inferiores ordines, ad quorum actuum executionem non habet impedimentum. II.81.22. & seqq.
Resoluitur negatiuè, & ponitur decisio Rotæ. II. 82. 30
Vitium, seu defectus corporis absque culpa proueniens, impedimentum præstans executioni alicujus actus, seu officij ordinis propter imporentiam, seu debilitatem, vel insignem deformitatem,licet quoad ordines suspiciendos absolutè irregularitatem inducat, tamen quãtum ad susceptos non reddit quem ex toto irregularem, sed solum quoad illum actum, seu officium ordinis,ad quem est inhabilis. II.81.18
Et sic ei qui sine sua culpa incidit in irregularitatem, quæ nascitur ex defectu ad vsum vnius ordinis, & non alij jam suscepti, potest dari beneficium non requirens maiorem vsum. ibid.19
Vnio ad vitam inducit incompatibilitatem, saltim hodie ex Concilio Tridentino, quamvis antea secus esset, sicut in commenda ad vitam. II. 303.119
Et sic habens in aliqua Ecclesia dignitatem ad sui vitam erectam, cui pro eius dote portio d. Ecclesiæ est vnita, non potest iam obtinere aliam portionem, seu præbendam eiusdem Ecclesiæ, nec in ea coadiutor deputari sine speciali dispensatione Apostolica, quæ tamen vix concedetur. ibid.220
Vnionem alleganti esse factam secundum Felin.& Rebuff. sufficit ad eam probandam probare possessionem 40. annorum, cum fama tituli ex doctrina Bartoli in l. Celsus de vsucapionibus violentis quod sufficiat probare titulum ad vsucapionem publica forma. II. 339.244
Sed id videtur falsum, nec doctrina Bartoli videtur vera, &c. ibid.245
Et quamvis Rota secuta sit dictam doctrinam Felini in vna Alexandrina, vt in resolutionibus adductis. ibid.246
Tamen videtur postea renouata, vt in resolutione adducta. II. 392.247
Vnio alia est perpetua, alia temporalis, seu ad vitam illius, cui conceditur. II. 366.9

Index.

Vnionem an hodie possit Episcopus facere sine consu capituli, ex Concilio Trident. sess. 21. c. 5. vbi datur Episcopis facultas vniendi, etiam tanquam Sedis Apostolicæ delegatis. II. 378. 157

Resoluitur negatiuè ex illis verbis, iuxta formam iuris, contra Nauarr. & Zerolam ex Congregatione cuius declaratio adducitur, & adducitur resolutio Rotæ. II. 379. 160

Vltra quod illud Decretum procedit solum in vnionibus beneficiorum cum curatis, &c. ibid. 161

At vbi extat consuetudo in contrarium, non videtur consensus capituli necessarius etiam in terminis d. Decreti. ibid. 162

Vnio, an sit accessoriè, vel æquè principaliter, colligendum est ex verbis ipsius vnionis, &c. II. 368. 55

Et alias quomodo id cognoscatur. ibid. 56

Vnionem Apostolicam vitiat ipso iure surreptio. II. 374. 117. & seqq.

Vbi adducuntur resolutiones Rotæ.

Vnionis causæ ex quibus ab ordinariis debeant fieri, ad duas reducuntur, scilicet ad euidentem necessitatem, vel vtilitatem. ibid. 108

Et plures adducuntur causæ à citatis. ibid. 109

Vnionis causæ non præsumuntur veræ, etiam si ordinarius, vel legatus eas inserat in vnione & asserat esse veras, sed iuuans se vnione tenetur illas probare. ibid. 120

Sed si ordinarius, vel legatus in vnione enuntiet adhibuisse causæ cognitionem, & solemnitates requisitas, & reperisse causas esse veras, videtur standum eius assertioni, & præsumendum esse pro vnione, donec contrarium probetur, etiamsi processerit parte non vocata, quia forte nullus tunc aderat qui deberet vocari. ibid. 121

Quamvis contradicat practicabilia Rotæ. ibid. 122

Ratio ponitur. II. 375. 123

Vnio de beneficiis etiam certis per recessum, vel decessum facta, non videtur habere locum in beneficiis resignatis in fauorem, sed intelligi de cessu simplici, nisi diceretur per cessum, etiam in fauorem. II. 273. 39

Nam beneficia resignata ex causa permutationis, seu in fauorem, non dicuntur vacare ad effectum, ut alteri conferri possint, &c. ibid. 40

Sed verius est non valere talium beneficiorum resignationem in fauorem, seu ex causa permutationis, nisi facta mentione, & suspensione vnionis. ibid. 41. & seq.

Vbi ponitur decisio Rotæ.

Et si facta esset sciēter, intraret statim vnio. II. 274. 43

Vnio de beneficio primo vacaturo non capit beneficium resignatum ex causa permutationis, seu in fauorem. II. 273. 38

Vnio de benificio non vacante, non impedit eius vacationem pro prima vice, immo vt vnio intret, & habeat effectum, requiritur vacatio illius. II. 373. 97

Vnio enim ista non fit, vt ex tunc, sed in futurum cum vacauerit. ibid. 98. & seq.

Vbi adducitur declaratio S. Congregationis.

Vnionis diffinitio. II. 365. 3

Vnionis effectum non impedit reseruatio, nec suspendit in terminis Concilij Tridentini, sess. 21. c. 5. & sess. 23. c. 18. & sess. 24. c. 15. de reform. ex illis decretis. II. 373. 100. & seq.

Vbi adducitur resolutio Rotæ.

Quod solum habet locum in vnionibus factis ante vacationem, alias non valent vniones de beneficiis reseruatis factæ virtute illorum Decretorum, c. 18. & 15. ex S. Congregatione, vt in declarationibus positis. ibid. 102

Consonat Concil. Bonon. adductum. ibid. 103

Nec obstant aliæ declarationes adductæ. ibid. 104.

Quia intelliguntur vt ibid. 105. & seqq.

Vnionis effectum impedit reseruatio superueniens, & illam suspendit donec reseruatio cesset, ex quo fit motu proprio, quamuis aliud sit in prouisione Papæ subsequente ad instantiam partis, non facta mentione, seu suspensione vnionis. II. 372. 95

Quamvis contra teneat Felin. dicens vnionis effectum non suspendi per reseruationem superuenientem, &c. ibid. 96

Et quamvis Rebuff. dicat reseruationem generalem non impedire vnionem, quia beneficium per vnionem dicitur suppressum, ob id non dicitur amplius vacare. ibid. 97

Vnio etiam Apostolica facta ex falsa causa, est nulla. II. 374. 115

Etiamsi facta sit motu proprio. ibid. 116

Vnionis faciendæ facultas restringitur à Concilio Trident. in aliquibus casibus. Primo in terminis, c. 9. sess. 14. de reformatio. vt beneficia vnius diœcesis non vniantur beneficiis, seu locis alterius. II. 372. 86

Secundo in terminis c. 13. sess. 24. vt beneficia curata non vniantur monasteriis, dignitatibus, præbendis, seu aliis beneficiis simplicibus, &c. ibid. 87

Quo Decreto non solum vnio parochialis est prohibita, sed etiam partis fructuum, ex S. Congregatione, sicut in terminis c. 16. sessione 25. de reformatione, beneficia curata in simplex conuerti non possunt, etiam pro parte fructuum, vt in declarationibus positis. ibid. 88

Et notatur error Gonçalez. ibid. 89

Tertio restringitur in termin is cap. 18. sess. 23. & c. 15. sessione 14. de reformatione ad beneficia simpplicia, & sic d. c. 15. non comprehendit dignitates ex Congregatione. ibid. 90

Quarto in terminis cap. 9. sessione 25. vt beneficia libera non possint vniri beneficiis, vel hospitalibus iurispatronatus. ibid. 91

Vnio facta æquè principaliter nihil aliud operatur, nisi vt rector vnius sit rector alterius, vtrumque tamen beneficium manet sicut erat, & quælibet Ecclesia in suo statu, & honore remanet, & proprios reditus agnoscit, & gaudet suis priuilegiis. II. 367. 37

Quod procedit etiam quando vnio accessoriè facta est ad tempus, seu vitam, nam non est extinctiua tituli, nec vera, & propria vnio, sed magis quædam palliata dispensatio. II. 368. 38

Et sic hodie vnio ad vitam inducit incompatibilitatem. ibid. 39

Et obtinens canonicatum, cui sit vnita parochialis ad vitam, debet in parochiali residere, & non in canonicatu. ibid. 40

Vnio facta ex causa onerosa, & in recompensa, non reuocatur per regulam Cancellariæ. II. 396. 297

Et facit quod videtur tenere Mandosius regulam illam non habere locum in vnione facta ex causa remuneratoria ob seruitia, seu merita extraordinaria. ibid. 298

Quamvis in vnione facta cum clausula in vim contractus, habere locum alias Rota resoluerit. ibid. 299

Vnio facta pauperis Ecclesiæ, non dissoluitur, si peruenerit ad pinguiorem fortunam, tribuit tamen talis restauratio iustam causam dissolutionis. ibid. 306

Vnio facta per ordinarium sine causa, vel ex causa falsa, etiam seruata iuris forma, est nulla ipso iure. II. 374. 113.

Quicquid in facta ex falsa dicant citati. ibid. 114

Vnio facta semel bene, seminario actu erecto, & habenti scholares, an si postea illi desinant ibi esse ad tempus, vt reditus insumantur in fabricam, seu reparationem domus, vel alia de causa expiret vnio beneficiorum. II. 383. 197. & seq.

Resoluitur non expirare

In odium tamen Episcopi tollentis scholares à Seminario,

Index.

minario, licet ad tempus forte impetrarentur, & concederentur beneficia, illi vnita à Papa diſſoluente vnionem. ibid.200.
Et ſi eſſet penſio reſeruata ſeminario, licet tunc non expiraret, non poſſet exigi pro illis annis. ibid.201
Vnio facta ſeminario, vt valeat, requiritur etiam quod ſit actu erectum, & habeat actu ſcholares, & magiſtros, ex S.Congregatione, cuius declarationes ponuntur. II.382.193. & ſeq.
Et adducuntur reſolutiones Rotæ. ibid.195.& ſeq.
Vnio fit quinque modis, quos ponunt relati. II.365.5
Primo quoad ſpiritualem communicationem tantum, ſed iſta non eſt vnio propriè: ſecundo, cum vna Eccleſia ſubjicitur alteri: tertio vt neutraliter ſubjiciatur, ſed æquè principaliter: quarto cum ex duabus fit una: quinto cum una Eccleſia erigitur in cathedralem vniendo illam alteri, vt idem ſit Epiſcopus vtriuſque, quæ reducitur ad tertium modum. ibid.6
Vnionem ille poteſt diſſoluere, qui potuit illam facere. II.396.302
Et poteſt Epiſcopus non ſolum vnionem à ſe factam, ſed etiam à Papa, vel legato reuocare cauſa ſubſiſtente, niſi facta ſit à Papa ex plenitudine poteſtatis, ſecundum Pet.de Peruſ. ibid.303.& 304
Vnio ita demum eſt nulla, ex defectu conſenſus capituli, ſi hoc dicat capitulum, in cuius fauorem fuit introducta iſta ſolemnitas, alias non, exemplo alienationis rei Eccleſiæ, quæ eſt nullla, ſi placet Eccleſiæ, &c. ſecundum Rotam in vna Segobien. II.379.163
Sed non placet, nam conſenſus capituli in vnione non tam fuit introductus in eius fauorem, quam pro forma, & ſolemnitate, &c. ibid.164
Et adducitur reſolutio Rotæ. ibid.165
Et ſic vnio facta ſine conſenſu capituli erit nulla, etiam capitulo non dicente, nec allegante: & iſta nullitas poterit opponi à quocunque cuius intereſt. ibid.266
Et de alienatione rei Eccleſiæ eſt diuerſa ratio, quia eius nullitas eſt in fauorem ipſius Eccleſiæ, &c. ibid.167
Vnio magis concernit iuſtitiam, quam gratiam, & cum cauſa præſertim neceſſitatis tenetur Epiſcopus eam facere, & ſi recuſaret, poſſet adiri ſuperior. II.374.110
Et ſimiliter ſi capitulum nollet conſentire, recurrendum eſſet ad ſuperiorem, & poſſet compelli, ſi iuſta cauſa ſubeſſet. ibid.111
In terminis autem Concilij Trid.ſeſſ.24.c. 15. de reform. poteſt Epiſcopus, ſed non tenetur, nec Metropolitanus poteſt ſupplere, ex S.Congr. ibid.112
Vniones non poteſt facere inferior Epiſcopo, etiamſi habeat facultatem conferendi, niſi hoc ei competat ex priuilegio, vel præſcriptione immemoriali, aut quadragenaria cum titulo, aut niſi haberet iuriſdictionem Epiſcopalem. II.371.71.& 72
Poſſent etiam inferiores Epiſcopo facere vnionem ſtante conſuetudine propriè ſumpta præſcripta, licet non immemoriali. ibid.73
Et pro prædictis facit declaratio S. Congregationis adducta. ibid.74
Nec obſtant aliæ declarationes adductæ. ibid.75
Quibus reſpondetur. ibid.76
Vnio non præſumitur, ſed probari debet ab eo qui factam aſſerit, cum vnire ſit quid facti, & odioſum. II.386.224
Et reprobatur Menoch.id declarans, vt non procedat, quando aſſeritur facta vnio duarum Eccleſiarum, de quarum paupertate, & inopia apparet, nam tunc facta præſumitur; quod eſt ſine fundamento, nec Felin.quem citat id dicit, ſed ſolum quod eſt coniectura, &c. ibid.225
Vnio omnia emolumenta beneficij vniti transfert in Eccleſiam, cui facta eſt vnio, & ad eam pertinent. II.367.34
Vnionem poteſt Epiſcopus facere cum onere legendi, II.372.83
Non tamen poteſt facere vniones ad tempus, ſeu ad vitam, ſed ſolus Papa. ibid.84
Et ſic c.15.ſeſſ.24.de reformatione, non habet locum in ſuppreſſionibus ad tempus, ſed perpetuis, ex S. Congregatione. ibid.85
Vniones poteſt Epiſcopus facere, etiam monaſteriis & locis religioſorum. II.371.77
Etiamſi religioſi, & monaſteria ſint exempta. ibid.78
Ac fabricæ Eccleſiæ etiam cathedralis. ibid.79
Nec obſtat declaratio adducta. ibid.80
Cui reſpondetur. II.372.81
Et comprobatur ex alia declaratione adducta. ib.82
Vnio poteſt fieri per Epiſcopum abſque capitulo, vbi extat conſuetudo in contrarium. II.378.152
Licet gloſſa in Clementina ſi vna, & alij citati, teneant non valere conſuetudinem contrariam. ib.153
Et reſpondetur verbis d.Clementinæ. ibid.154
Debebit tamen eſſe conſuetudo immemorialis, aut quadragenaria cum titulo. ibid.155
Niſi ſimus in conſuetudine generali, quæ conſuetudo eſſet propria, & non præſcriptio, tunc enim ſufficeret ſolum tempus 40 annorum, quæ conſuetudo in his Regnis eſſe videtur. ibid.156
Vnio probanda eſt per inſtrumentum, ſeu literas ipſius vnionis. II.386.226. & ſeq.
Vbi quod requiritur ſcriptura, nec ſufficiunt teſtes ex Rota, contra Caccialupum, & Zerolam relatos. ibid.228
Vnio probatur ex diuturnitate temporis. ibid.229
Sed quod tempus requiratur reſoluitur contra aliquos relatos requiri tempus immemoriale, vel quadragenarium cum titulo putatiuo dante cauſam præſcribendi. ibid.230.& ſeq.
Et in probanda d.immemoriali debet probari, quod beneficium ſemper eſt tanquam vnitum poſſeſſum, & debet eſſe probatio 40.annorum de viſu. ibid.232
Quod probatur ex iurib. & ratione adductis. ib.233.
Et ita tenet Rota, vt in reſolutionib. adductis II.387 234
Et in deciſionibus poſitis. ibid.235. & ſeqq.
Et in reſolutione adducta. ibid.238
Quod ſolum videtur procedere in vnione acceſſoria, & extinctiua tituli, ſecus in vnione æquè principaliter, in qua quodlibet beneficium remanet in ſuo ſtatu, & retinet nomen & iura ſua, & ſolum agitur, vt vnus ſit rector vtriuſque, & ſic non ita reſiſtit ius commune: vnde in ea non erit neceſſaria immemorialis, aut quadragenaria cum titulo, ſed ſufficit quadragenaria ſine titulo cum bona fide, vt videtur velle Rota in deciſionibus poſitis. ibid.239. & ſeq.
Pro quibus facit declaratio S. Congr. adducta. II.391.143
Vnio probatur etiam ex verbis enuntiatiuis plurium inſtrumentorum antiquorum, in quibus beneficia tanquam vnita enuntientur. II.392.248
Nam verba enuntiativa plurium inſtrumentorum antiquorum habet vim famæ. ibid.249
Et fama in antiquis bene probat etiam quod agatur de graui præiudicio, dummodo ſit vniformis, & ſolida, ac conſtans, & illæſa, &c. ibid.250.& 251
Et quod verba enuntiatiua inſtrumentorum antiquorum probent, tradunt citati. ibid.252
Et adducitur reſolutio Rotæ. ibid.253
Vnionem probari ex enuntiatiuis inſtrumentorum antiquorum, id intelligendum eſt cõcurrente longiſſima quaſi poſſeſſione ipſius vnionis, non alias. II.393.269
Et facit doctrina Aymon. & aliorum, quod licet alias in antiquis probationes leviores, ſeu præſumptiuæ, & coniecturales admittantur, hoc tamen non habet locum contra poſſeſſorem, contra quem actor debet pleniſſimè probare, non obſtante temporis antiquitate. ibid.270

Quamvis

Quamvis idem Aymon. alias teneat ſufficere probationes leuiores per indicium, & coniecturas in antiquis, etiam contra poſſeſſorem qui nondum præſcripſit. ibid.271
Quæ ſententia non placet, & ſolum poſſet procedere, quando præſens ſtatus & poſſeſſio illius, contra quem agitur, non repugnaret illis indiciis, & coniecturis, ſeu intentioni agentis, aut quando ageretur de recuperanda re amiſſa, de qua amiſſione alias conſtaret. ibid.272
Vnio probatur etiam per confeſſionem partis aduerſæ. ibid.273
Sed objicitur, quod titulus beneficij non probatur per confeſſionem adverſarij, licet ex ea poſſit iuſtificari, & coadjuvari. ibid.274
Et quod ius patronatus non probatur ex ſola confeſſione adverſarij, vt S. Congregatio cenſuit in declaratione adducta. ibid.275
Et ſic prædicta ſententia non videtur vera niſi concurrentibus adminiculis, & conjecturis, vt in ſimili de iure patronatus tenuit Rota in deciſione poſita. II.394.278
Et aliis ibi allegatis, &c. ibid.279
Iuxta quas deciſiones ita demum ex confeſſione partis adverſæ, concurrentibus etiam adminiculis, probabitur vnio, ſi non agatur ad illius canonizationem, alias id non ſufficeret, vt dicitur de iure patronatus, quamvis confeſſio etiam ſola non reuocata actoris præcedentis beneficium, tanquam non vnitum ſufficeret ad imponendum ei ſilentium. ibid. 280
Vnio quando dicatur ſortita effectum, quod eſt vtile ad regulam Cancellariæ reuocatoriam vnionum, & ad Decretum Concilij Trident. ſeſſ. 7. c. 6. & ſeſſ. 25. c. 9. reſoluitur dici ſortitum effectum ſi ſecuta ſit poſſeſſio, non alias. II.394.281
Et ſic non ſubſecuta poſſeſſione, ante dictam regulam reuocatoriam ſupervenientem, vnio per eam reuocatur, & ſuccedente vacatione poteſt de beneficio tanquam verè vacante legitimè prouideri, niſi vnio ſit facta pro dote neceſſaria. ibid.282. & ſeq.
Vbi ponuntur reſolutiones Rotæ.
Et ponitur deciſio eiuſdem, & refertur quod tradit Gonzalez. II.395.289
Vnio quando fit, vt ex duobus beneficiis, ſeu Eccleſiis vnum fiat, operatur, vt conſuetudo & priuilegia data alteri competant, & ſi ſunt contraria, meliora, & fauorabilia conſeruabuntur. II.366.10
Operatur etiam quod canonici qui ſunt in vna Eccleſia ſint in alia, & faciant vnum corpus. ibid.11
Vnio reuocari poteſt ceſſante cauſa, propter quam facta eſt, vel aliàs ex cauſa neceſſitatis, & vtilitatis Eccleſiæ, vel quia redundat in eius damnum. II.396.305.
Vnionis reuocatio operatur, quod Eccleſia vnita remaneat in ſtatu antiquo, & ſicut erat ante vnionem. ibid.309
Vnio ſi facta ſit ab Epiſcopo ipſi capitulo, non valet, cum quis non poſſit authorizare in facto proprio, iuxta Clemen. ſi vna §. fin. de rebus Eccleſ. quæ eſt iuris antiqui declaratiua, contra Oldrad. & ideo requiritur authoritas Papæ. II.379.168
Vnio tribus modis potiſſimum fit: Primo, vt ex duobus beneficiis, ſeu Eccleſiis vnum fiat: ſecundo, vt vna Eccleſia alteri ſubjiciatur, ſeu vnius beneficij alteri acceſſoriè: tertio, duorum beneficiorum, ſeu Eccleſiarum inuicem æquè principaliter. II.365.7
Et quando duæ Eccleſiæ cathedrales vniuntur, vtraque æquè principaliter cenſetur vnita, &c. & idem quando duæ parochiales vniuntur. ibid.8
Vnio vnius beneficij facta alteri acceſſoriè, operatur extinctionem, & ſuppreſſionem nominis, & tituli beneficij vniti, ita vt amplius beneficium dici non poſſit, ſed indicatur, vt prædium eius, cui fit vnio. II.366. 12. & ſeq.
Vbi adducitur reſolutio Rotæ.
Et ſic vnum tantum eſt beneficium, nam vnum omnino transfertur in aliud beneficium, & cum titulo illius cui facta eſt vnio, confunditur, & efficitur vna maſſa, ſeu vnum corpus. ibid.14
Et non datur vacatio beneficij vniti. ibid.15
Et non ſolum nomen, ſed etiam titulus beneficij extinguitur contra Petr. Gregor. ibid.16
Et attenditur tantum qualitas, & natura beneficij principalis, non autem annexi. ibid.17
Nam vnitum aſſumit naturam, conſuetudines, & priuilegia principalis. ibid.18
Vnio vt dicatur ſortita effectum, quamvis Mandoſ. & Rota cum Calder. videantur velle fructus etiam eſſe perceptos, id non videtur neceſſarium, ſed ſtatim ac poſſeſſio capta eſt, dici ſortitum effectum. II.395.290.
Et adducitur reſolutio Rotæ. ibid.291
Nec eſt neceſſarium ad iſtum effectum, quod poſſeſſio ſit pacifica. ibid.292
Requiritur tamen præcisè poſſeſſio, nec ſufficit voluiſſe eam capere, & feciſſe quantum in ſe fuit, & non potuiſſe habere. ibid.293
Vnio vt reuocetur, requiritur cauſæ cognitio, & conſenſus capituli, ſicut in facienda. II.396.307
Et vlterius requiritur vocatio defenſoris, & citatio eorum quorum intereſt. ibid.308
Vnio vt teneat vltra cauſæ cognitionem, facienda per Epiſcopum, requiritur conſenſus capituli. II. 378.145
Quamvis non requiratur tractatus. ibid.146
Qui conſenſus poteſt interuenire, etiam poſt vnionem. ibid.147
De quo relati. ibid.148
Quamvis contrarium teneat Burſatus relatus. ib.149
Vnio vt valeat requiritur etiam vocatio, & conſenſus patroni, ac inferioris collatoris, & electorum. II. 383.202
Nam debent fieri vocatis, quorum intereſt, alias non valet, tam ex iure communi, quam ex Concil. Trid. ibid.203
Et qui ſunt iſti, quorum intereſt, qui vocandi ſunt remeſſiuè. ibid.204
Circa quod adducuntur reſolutiones Rotæ. ibid. 205. & ſeqq.
Et declarationes S. Congregat. II.384.210
Vnire an poſſit Epiſcopus beneficia reſeruata, ſeu deuoluta. II.372.91. & ſeqq.
Reſoluitur quod ſic, nam reſeruatio non impedit fieri vnionem per ordinarium, ſed ſuſpenditur eius effectus pro tempore prouiſi de illo à Papa præter quam ſi reſeruatio eſſet perpetua, vt in prima dignitate, quicquid dicant.
Vnire Epiſcopatus ſolus Papa poteſt. II.370.60
Qui etiam poteſt vnire omnia alia beneficia. ibid.61
Vnire poteſt etiam Epiſcopus ex legitimis cauſis beneficia ſuæ diœceſis non exempta. ibid.62
Non tamen poterit vnire omnia beneficia ſuæ diœceſis. ibid.63
Ubi adducitur declaratio S. Congreg.
Quamvis poſſint plures Eccleſiæ, ſeu beneficia vni vniri. ibid.64
Vnire poteſt ex cauſa rationabili, & legitima, Legatus à latere, qui eſt maior Epiſcopo, & omnia poteſt in ſua prouincia, & quæ Epiſcopus in ſua diœceſi beneficia ſuæ prouinciæ, quæ conferre poteſt. ibid.65
Quamvis Legatus non à latere, ex quo non poteſt conferre beneficia, non poſſet etiam illa vnire, nam qui non poteſt conferre, non poteſt vnire. II.371.66
Vniri an poſſint beneficia regularia ſecularibus, vide *verbo* beneficia regularia.
Vniri ſeu incorporari poſſunt fructus beneficij remanente beneficio penes ſuum Rectorem, ex Rota: ſed iſta potius eſt diſmembratio. II.365.4

Index.

Vnio facta à Papa de beneficio vacante ad vitam inducit affectionem, per appositionem manus Papæ sicut commenda. I.249.74

Limita in vnione facta ad vitam de beneficio iam collato & pleno, vt ibid.75

Et ratio differentiæ traditur. ibid.76

Vnio præbendæ proximè vacaturæ facta pro pœnitentiario, cum sit facta authoritate Concilij censetur præseruata in Regula Cancellariæ de reuocatione vnionum, etiamsi sit facta authoritate Sedis Apostolicæ. I.520.126

Intellige de præbenda Canonicali, quæ absolutè dicitur præbenda, & non de portione. ibid.127.& 128

Vnita prima dignitate, post Pontificalem, Capitulo: an regula intret in sequenti, & illa prima traditur. I.296.269

Et decisio Rotæ. I.297.270

Vocandi sunt per edictum publicum, qui voluerint examinari pro obtinenda parochiali vacante. II.153.35.

Quod accipiendum est, vbi Concilium prouinciale id statuerit, vt Toletanum, & Compostellanum. ibid. 36.& seq.

Vbi ponitur declaratio S. Congregat.

Quamvis aliqui absolutè dicant esse necessarium. ibid.38

Vocare Episcopum non oportet in vnione facienda per legatum, seu ex commissione Papæ contra aliquos. II.384.221

Nam quamvis ex vnione ei auferatur collatio, id prouenit ex natura vnionis, & legatus habet in hoc eandem potestatem, quam Episcopus, & concurrit cum eo, & aliàs sententia, iura & iurisdictio inuiolata remanent Episcopo. ibid.222

Et dictum Petri de Perusio, quod sicut Episcopus non potest vnire sine consensu ordinarij collatoris, ita nec legatus, intelligitur de ordinario collatore inferiori. ibid.223

Vocari non debet plebs, audiretur tamen si causam rationabilem allegaret ne fieret vnio. ibid.219

Nam parochianorum interest bonum habere pastorem, ideò sunt legitimæ personæ in causa hoc respiciente, ex Rota. ibid.220

Vocationem rectoris beneficij certum est non requiri, nec eius consensum, cum ei ad suam vitam non prouideretur, nec defensoris, si vacat. ibid.214

Quod procedit etiam in vnione facienda per legatum. ibid.215

Nec etiam rector Ecclesiæ est vocandus in vnione facienda de aliquo beneficio, seu præstimonio, suæ Ecclesiæ. ibid.216

Quod procedit etiam in casibus positis per Concil. Trid. vt vocatis his quorum interest, vniones fiant, quamuis in illis citandum esse rectorem, & possessorem beneficij videatur velle Fuscus. ibid.217

Procedit etiam in vnione facienda ex commissione Papæ vocatis quorum interest. ibid.218

Vocem habentes in capitulo, etiam in omnibus, ex eo solo non sequitur eos esse de capitulo. II.303.210

Et dignitas habens de consuetudine, vel priuilegio vocem in capitulo, si assequatur canonicatum, debet habere duplicem vocem, sicut etiam duplices distributiones, nisi aliud habeat consuetudo. ibid 211

Quod quoad vocem non seruatur in Ecclesia Abulensi. ibid.212

Et ita in Ecclesia Palentina Decanus, & in Seguntina Decanus & Thesaurarius, qui habent duas præbendas, & vocem in capitulo, solent simul obtinere aliam præbendam canonicalem, seu portionem, non obstante impetratione, & contradictione facta, &c. ibid.213.& seqq.

Vota quomodo sint danda ab examinatoribus ponitur quædam declaratio S. Congregat. II.160.107

Vota singularia quando dicantur, vt Episcopus possit accedere, quibus videbitur, supposito quod examinatores debent esse tres ad minus. II.155.61

Resolvitur quod cum ex tribus vnus approbat vnum, quem alter reprobat, & alter nec approbat, nec reprobat. ibid.62

Vocem in Capitulo non habent, qui in subdiaconatus ordine constituti non sunt, licet id eis ab aliis concedatur. I.225.24

Nec consultatiuam, nec assistentiam. ibid.25

Vota Soc. Iesv, licèt iam dirimant matrimonium ex constitutione Gregor. XIII. adhuc dicuntur simplicia, quia non sunt perpetua ex parte societatis, sed donec prælatis placuerit. II.71.74

Ex qua etiam ratione non dissolvunt matrimonium præcedens. II.72.75

Voti in dubio, & præcepti distinguendum est inter negatiuum de non faciendo, quod est seruandum, & affirmatiuum de faciendo, quod non obligat. II.24.16

Et inde etiam procedit distinctio, cap. Inquisitioni, vers. verum de sent. excommun. de qua latè agunt relati. ibid.17

Voti solemnitas consistit formaliter non in traditione, quam ipsum votum includit, sed in hoc quod Ecclesiæ authoritate statutum est votum esse solemne, scilicet per quod homo inhabilis est ad matrimonium, seu in hoc quod fiat vt Ecclesia decernit. II.70.58

Voti solemnitas cum sit de iure positiuo, apparet posse Papam dispensare in voto solemni religionis, sicut in voto simplici. ibid.59

Et quod possit dispensare in voto solemni paupertatis docent relati. ibid.60

Et objectioni Nauarri respondetur. ib.n.61.62.& 63

Voti solemnitas, ex sola constitutione Ecclesiæ est inventa, vt per ista verba inquit Bonifac.& Greg.XIII. ibid.54

Quæ non possunt intelligi, vt intelligunt Thomistæ de cæremonia solemnitatis. ibid.55

Voti solemnitatem non est verum consistere in traditione, ita quod votum solemne sit promissio, & traditio seu exhibitio personæ per assumptionem status, simplex verò sola promissio, nam etiam in votis simplicibus potest esse traditio, sicut in voto solemni, quæ nihil aliud est, quam dedicare, & mancipare se Deo, & eius seruitio. II.69.52

Ut patet in eo, qui perpetuo vouet seruare castitatem, & in eo, qui extra religionem approbatam voveret perpetuo castitatem, paupertatem, & obedientiam, vt in Soc. Iesv. II.70.53

Voto paupertatis, & castitatis, etiam solemni, cum non tam repugnet dominium, quam vsus, & sola Ecclesiæ constitutione monachus sit incapax dominij sicut & ad matrimonium inhabilis, rectè poterit Papa illum facere habilem, & capacem dominij etiam manentem monachum. II.73.87

Quamvis id non soleat facere, sed concedere administrationem & dispensationem rerum, qualem habent beneficiarij regulares fructuum suorum beneficiorum. ibid.88

Votum simplex, & solemne non differunt essentialiter, & specificè, sed solum accidentaliter, & ex institutione Ecclesiæ, suntque eiusdem speciei, ex parte objecti, vnde sumitur specificatio. II.70.56

Quamvis solus Aragon, & alij teneant differre specie. ibid.57

Votum solemne paupertatis, sola Ecclesiæ constitutione facit monachum inhabilem ad dominium, vel retinendum, vel acquirendum. II.71.64

Sicut etiam votum solemne castitatis, etiam monachi, sola Ecclesiæ constitutione facit inhabilem ad matrimonium, & illud dirimit. ibid.65

Et quando id introductum sit. ibid.66.& seqq.

Quamvis contrarium teneant D. Thomas, & alij ratione traditionis, quam includit votum solemne. ibid.69

Cui rationi reſpondetur. ibid.70. & ſeqq.

Votum ſolemne religionis, cum ſolo iure Eccleſiaſtico diſſolvat præcedens matrimonium ratum, ſequitur poſſe Papam ex cauſa diſpenſare in matrimonio rato vt tenent communiter Canoniſtæ. II.72.83

Quamvis contrarium teneant Theologi communiter. ibid.84

Votum ſolemne Religionis, ſi faceret inhabilem ad matrimonium ſua natura, ratione traditionis, etiam votum ſolemne ordinis Sacri id faceret. II. 71. 72.

Et etiam vota ſimplicia Societatis IESV. ibidem, 73.

Votum ſolemne Religionis, cum ſola Eccleſiæ conſtitutione dirimat matrimonium ſubſequens, conſequenter dicendum eſt à fortiori, ſolo Iure Pontificio diſſolvere præcedens ratum. II. 72. 76. & 77.

Quamvis alij aliter, & variè teneant, quorum ſententiæ improbantur. ibid.78.& ſeqq.

Vota Canonicorum, an debeant pro forma præſtari ſecreto, in electionibus Canonicatuum Doctoralis, & Magiſtralis, ita quod alias ea non ſeruata ſit nulla. I.534.183

Et quid in aliis. ibid.185

Et cætera de materia vide ſupra verbo *electio*, & verbo *electio Canonicatuum*.

Votare an poſſit is, qui non interfuit actibus oppoſitorum, & reſolvitur contra Rotam poſſe. I. 537.213

Vſurarij, etiamſi non ſint publici, aut manifeſti, non debent ad ordines promoueri, nec eligi, aut promoveri ad dignitates Eccleſiaſticas, & officia, repelluntur enim à beneficio obtinendo, nec poſſunt eligi, aut præſentari ad beneficium. II. 58. 28.

Vſurarij qui dicantur manifeſti, & de pœnis vſuriarorum, remiſſiuè. ibid.32

Vſurarij ſi pœniteant, & reſtituant vſuras, amittunt infamiam de æquitate canonica. II.60.69

Vſurarius mentalis tenetur ad reſtitutionem, quando mutuatarius coactè dat vltra ſortem ratione mutui, ſecus quando liberè, & ſpontè dat, licet mutuans iniquam habeat intentionem. II.119.47.& 48

Vſufructuarius eſt quaſi dominus, ſeu procurator in rem ſuam. I.607.23

Vtilitas beneficij in fructuum perceptione conſiſtit. I.87.1

FINIS.

BIBLIOTECA PROVINCIAL SORIA

Signat. Top.
Pal. 41
Tom. 3
1

Sermones de Tempore

LD2